

VÝROČNÁ SPRÁVA

O ČINNOSTI ÚRADOV VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA SR
PODĽA JEDNOTLIVÝCH ODBOROV VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA

ZA ROK 2022

SEPTEMBER 2023

© VYPRACOVAL ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Odbor organizačno - dokumentačný

OBSAH

Hygiena životného prostredia	3
Preventívne pracovné lekárstvo a toxikológia	97
Hygiena výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov	148
Hygiena detí a mládeže	248
Epidemiológia	282
Objektivizácia faktorov životných podmienok	726
Lekárska mikrobiológia	787
Podpora zdravia a výchova k zdraviu	929
Radiačná ochrana	1078
Prílohy	1178

HYGIENA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

I. Analýza zložiek životného prostredia

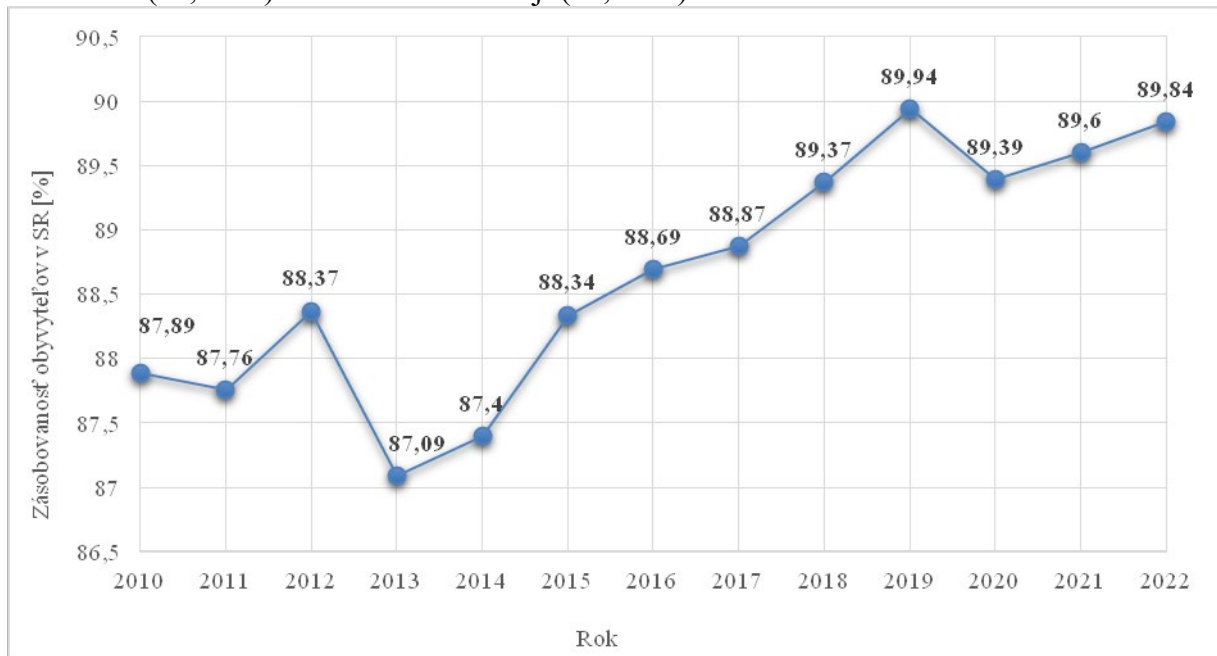
1. Pitná voda

Analýza zložiek životného prostredia a životných podmienok

1. Pitná voda

1.1 Zásobovanie pitnou vodou

V roku 2022 bola zásobovanosť obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov v SR na úrovni 89,84 %. Dlhodobo najvyšší počet zásobovaných obyvateľov z verejných vodovodov (viď Tab. č. 1.1) má Bratislavský kraj (97,25 %). Na úrovni 90,62 % – 92,43 % zásobovanosti obyvateľov pitnou vodou z VV sa pohybujú Trenčiansky, Žilinský, Nitriansky a Trnavský kraj. Ďalej nasleduje Banskobystrický kraj s 87,19 % zásobovanosťou. Dlhodobo najnižšia zásobovanosť pitnou vodou z verejných vodovodov je na východe Slovenska v Košickom (86,54 %) a v Prešovskom kraji (82,57 %).

Graf 1: Vývoj zásobovanosti pitnou vodou z VV v SR počas rokov 2010 – 2022

V roku 2022 nenastali v zásobovaní obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov žiadne výrazné zmeny v porovnaní s rokom 2021. V Bratislavskom, Trnavskom a Nitrianskom kraji sa na zásobovanie pitnou vodou využívajú iba podzemné vodné zdroje. V ostatných častiach Slovenska ide o kombináciu povrchových zdrojov a podzemných vôd. V južnej časti okresu Rožňava sú zdrojom vody pre verejné vodovody využívané krasové vody. Na zásobovanie pitnou vodou v Trenčianskom kraji sa využívajú najmä podzemné vody (zachytené pramene, studne, vrty), jediným povrchovým zdrojom pitnej vody je vodná nádrž (ďalej len „VN“) Turček, ktorá dotuje vodou skupinový vodovod Prievidza a vodovod Handlová. V Prešovskom a Košickom kraji je prioritne využívaná voda z VN Starina, ale využívajú sa aj povrchové odbery z potokov, infiltračné studne pri riekach či zachytené pramene v lesných oblastiach.

Na dezinfekciu pitnej vody sa vo väčšine častí Slovenska využíva predovšetkým dezinfekcia plynným chlóróm a chlórnanom sodným. V niektorých úpravniach vôd sa využíva na dezinfekciu vody aj chlórdioxid a v menšej miere sa používa ako doplnková

dezinfekcia UV žiarením, prípadne kombinácia niekoľkých spôsobov dezinfekcie. Dezinfekcia pitnej vody oxidom chloričitým sa vykonáva napríklad na ÚV Hriňová. Dezinfekciu pitnej vody vykonávajú zdravotne a odborne spôsobilí pracovníci.

V uplynulom roku 2022 neboli na úpravniach vôd zistené žiadne väčšie nedostatky. V Trenčianskom kraji sa zdravotné zabezpečenie pitnej vody vykonáva vo všetkých verejných vodovodoch, okrem vodovodu Košecké Podhradie – časť obce Kopec, z dôvodu výroby stolovej vody "Šivarina". Na VN Turček je voda pred filtráciou chemicky upravovaná flokuláciou zlúčeninami železa. V budúcom období je pre úpravu vody z VN Turček plánované vybudovať dotvrdzovaciu stanicu. V Trnavskom kraji bola v roku 2022 do trvalej prevádzky uvedená úpravňa vody v obci Abrahám, ktorá bola v roku 2021 uvedená do skúšobnej prevádzky za účelom znižovania obsahu dusičnanov. Situácia ohľadom kvantitatívneho zásobovania obyvateľov Bratislavského kraja pitnou vodou je dlhodobo vyhovujúca a neustále sa vylepšuje rozširovaním, ale najmä rekonštrukciami objektov verejného vodovodu. V roku 2022 sa pokračovalo v okresoch Malacky, Pezinok a Senec v zlepšovaní lokálnej situácie v zásobovaní obyvateľstva pitnou vodou najmä v súvislosti s urbanizáciou rozvojových území, ako aj s potrebou úplného pokrytia obcí verejným vodovodom.

V rámci Žilinského kraja sa pokračovalo v rozširovaní vodovodných sietí v súvislosti s rozšírením IBV v jednotlivých obciach a mestách.

V Košickom kraji došlo k zmene spôsobu úpravy vody v okrese Košice – okolie (bolo vydané súhlasné rozhodnutie na úpravu vody v ukazovateli arzén vo verejnom vodovode). V Prešovskom kraji pribudli tri verejné vodovody, a to v obciach Koprivnica, Rovné a Vyšný Žipov. V obci Ondavské Matiašovce sa výstavba verejného vodovodu rieši dlhodobo a nebola ukončená ani v roku 2022.

1.2 Zhodnotenie zásobovania pitnou vodou verejnými vodovodmi

V roku 2022 nedošlo k vážnejším problémom v hromadnom zásobovaní obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov z hľadiska kvality pitnej vody a jej dodávania k spotrebiteľom v dostatočnom množstve. Vo všetkých krajoch SR boli riešené rôzne podnety na kvalitu vody, pričom všetky podnety boli riadne prešetrené a boli vykonané nápravné opatrenia zo strany prevádzkovateľov verejných vodovodov.

V Bratislavskom kraji z dlhodobého hľadiska možno dodávku pitnej vody v rámci hromadného zásobovania obyvateľstva charakterizovať ako kontinuálnu a kvantitatívne dostatočnú, bez potreby regulačných opatrení.

V Trenčianskom, Trnavskom, Nitrianskom a Žilinskom kraji neboli v roku 2022 zaznamenané a ani hlásené zo strany prevádzkovateľov žiadne dlhodobé problémy, ktoré by súviseli so zásobovaním obyvateľstva pitnou vodou z verejných vodovodov.

V Banskobystrickom kraji z dôvodu dlhodobého obdobia bez zrážok a poklesu výdatnosti vodárenských zdrojov bolo potrebné zabezpečiť dovážanie pitnej vody do vodojemov cisternami vo viacerých obciach. V letných mesiacoch prevádzkovatelia verejných vodovodov požiadali starostov obcí o vyhlásenie regulačných opatrení na verejných vodovodoch.

V Košickom kraji bola v júni 2022 vyhlásená mimoriadna situácia v zásobovaní obyvateľstva pitnou vodou z verejného vodovodu v obci Pača, okres Rožňava, pre nedostatok vody vo vodných zdrojoch. Do vodojemu bola pitná voda dovážaná cisternami zo siete RSV. Kritická situácia bola tiež vo verejnom vodovode Rudňany, okres Spišská Nová Ves, z dôvodu mimoriadne nízkej výdatnosti vodárenského zdroja. Aj v zásobovanej oblasti Žakarovce, okres Gelnica, bola v októbri až novembri r. 2022 vyhlásená mimoriadna situácia z dôvodu extrémne nízkej výdatnosti vodárenských zdrojov. V Prešovskom kraji bol vydaný

zákaz na používanie pitnej vody z verejných vodovodov v obciach Zálesie, Olšavica a Brutovce z dôvodu prekročenia limitov medzných hodnôt a najvyšších medzných hodnôt v mikrobiologických ukazovateľoch, pričom pre obyvateľov bolo zabezpečené náhradné zásobovanie pitnou vodou. Z dôvodov nedostatočného množstva vody vo vodnom zdroji v letných mesiacoch bola realizovaná regulácia pitnej vody v obci Volica.

1.2.1 Výnimky udelené na používanie vody, ktorá nespĺňa hygienické limity ukazovateľov kvality pitnej vody

V súčasnosti na Slovensku nie je v platnosti žiadna výnimka pre používanie pitnej vody, ktorá by nespĺňala hygienické limity a ktorá zásobuje **viac ako 5 000 obyvateľov**.

Čo sa týka výnimiek na použitie pitnej vody v malých zásobovaných oblastiach zásobujúcich **menej ako 5 000 obyvateľov**, v decembri 2022 RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote povolil druhú výnimku na používanie vody, ktorá nespĺňa limitnú hodnotu ustanovenú vyhláškou Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 247/2017 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o kvalite pitnej vody, kontrole kvality pitnej vody, programe monitorovania a manažmente rizík pri zásobovaní pitnou vodou v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška MZ SR č. 247/2017 Z. z.“) v ukazovateli dusičnany s najvyššou povolenou hodnotou 70 mg/l vo vodárenskom zdroji Tachty – vrt HT 2, ktorý zásobuje verejný vodovod v obci Tachty. Rozhodnutie o prvej výnimke pre predmetný vodárenský zdroj RÚVZ Rimavská Sobota vydal ešte v novembri 2019 na obdobie troch rokov, s najvyššou povolenou hodnotou 80 mg/l dusičnanov v pitnej vode. Počas tohto obdobia zabezpečil dodávateľ pitnej vody monitorovanie koncentrácie dusičnanov vo vodárenskom zdroji vo frekvencii raz mesačne, ale výsledky nepreukázali zásadné zníženie hodnôt dusičnanov napriek vykonávaným opatreniam. Vzhľadom na neefektívnosť existujúcej filtrácie vlastníkom verejného vodovodu (obec Tachty) požiadal Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky o finančné prostriedky na dobudovanie existujúcej technológie na úpravu pitnej vody – jej doplnenie o 2. stupeň filtrácie. K návrhu na úpravu pitnej vody pomocou novej (doplnenej) technológie vydal RÚVZ v júni 2022 súhlasné rozhodnutie.

Na základe žiadosti obce Veľké Držkovce, okres Bánovce nad Bebravou, bolo zo strany RÚVZ Trenčín vydané rozhodnutie, ktorým na obdobie 3 rokov bola uložená druhá výnimka na používanie vody, ktorá nespĺňa limitnú hodnotu ustanovenú vyhláškou MZ SR č. 247/2017 Z. z. pre ukazovateľ dusičnany. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 13. marca 2020. Vlastník a prevádzkovateľ verejného vodovodu v súčasnosti zabezpečuje potrebnú dokladovú časť k užívaniu vrtu HDD-1 a k vydaniu povolenia na odber podzemnej vody príslušným úradom štátnej vodnej správy. Na základe laboratórnych rozborov z vodovodnej siete v obci Veľké Držkovce, možno konštatovať vyhovujúci stav kvality pitnej vody v ukazovateli dusičnany za rok 2022.

Prehľad aktuálne platných výnimiek je v Tab. č. 1.4.

1.3 Zhodnotenie zásobovania pitnou vodou z hygienicky významných individuálnych vodovodov a verejných studní

Na Slovensku sa na zásobovanie pitnou vodou využívajú aj hygienicky významné individuálne vodné zdroje (studne – kopané, vŕtané), verejné studne a vodovody, ktoré zásobujú školské a predškolské zariadenia, bytové domy, ubytovacie, stravovacie, rekreačné, zdravotnícke, potravinárske, poľnohospodárske, priemyselné, domovy sociálnych služieb, zariadenia starostlivosti o ľudské telo alebo slúžia ako verejné studne prístupné pre obyvateľov. Individuálne hygienicky významné vodovody a verejné studne sú lokalizované v obciach a na územiach, kde nie je vybudovaný verejný vodovod. Verejné studne sú často

využívané len ako doplnkové zdroje vody. Kvalita vody vo verejných studniach je nestála a zdravotné zabezpečenie verejných studní – ochrana, technický stav, dezinfekcia a kvalita pitnej vody nie sú vždy vyhovujúce.

Na území Bratislavského a Žilinského kraja nie sú verejné studne vôbec evidované.

V Nitrianskom kraji je evidovaných 17 hygienicky významných individuálnych vodovodov. Špecifikom tohto kraja je, že v okresoch Komárno, Nové Zámky, Nitra a Šaľa je evidovaných 41 artézskych studní (podzemné vody s napätou hladinou, ktorá vzniká vtedy, keď je priepustná vrstva, v ktorej sa vyskytuje podzemná voda, zhora uzavretá relatívne nepriepustnými vrstvami a nachádza sa pod vplyvom hydrostatického tlaku), ktorých kvalita nie vždy vyhovuje požiadavkám na bezpečnú pitnú vodu. Studne sú k dispozícii pre verejnosť s označením „nepitná voda“ a sú využívané obyvateľmi ako doplnkový zdroj vody. RÚVZ so sídlom v Trenčíne a RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici vykonávajú v rámci štátneho zdravotného dozoru v rámci prevencie ochorení kojencov na methemoglobinémiu a na základe požiadaviek detských lekárov odber vzoriek podzemnej vody z individuálnych zdrojov zásobovania v oblastiach, kde nie je zásobovanie pitnou vodou z verejných vodovodov. Bolo odobratých celkovo 19 vzoriek, v 11 prípadoch bol zaznamenaný prekročený limit v ukazovateli dusičnany nad 10 mg/l a voda nebola doporučená na prípravu stravy pre dojčatá. Nebolo hlásené ani jedno podozrenie na ochorenie detskej dusičnanovej methemoglobinémiu.

V Košickom kraji sa počet obyvateľov zásobovaných z individuálnych vodných zdrojov a verejných studní oproti roku 2021 výrazne nezmenil a je na úrovni predchádzajúceho roka. Verejné studne sú tu situované prevažne v rómskych osadách, kde nie je možné vytvoriť ochranné pásma. Najčastejšie nedostatky sú zisťované v udržiavaní ich funkčnosti, v znečisťovaní bezprostredného okolia studní a pod. Nevyhovujúca kvalita vody je spôsobovaná predovšetkým odstraňovaním chlórovacích zariadení z vodných zdrojov, znečisťovaním okolia studne, poškodzovaním zariadenia studne a pod. V Prešovskom kraji i naďalej trvá zákaz používania vody zo zdroja pre obyvateľov žijúcich v bytoch nižšieho štandardu v obci Zámutov. Náhradné zásobovanie je riešené zo strediska osobnej hygieny pre Rómov a je zásobované pitnou vodou z verejného vodovodu Zámutov. Časť obyvateľov rómskej osady je zásobovaná pitnou vodou z verejného vodovodu Zámutov aj z vlastných studní. V obci Lomnička naďalej pretrváva uplatnený zákaz používania pitnej vody, ktorá nie je zdravotne bezpečná. Obec Lomnička zabezpečuje dodávku pitnej vody aj automatom zabudovaným pred Obecným úradom Lomnička.

1.4 Zhodnotenie monitoringu a štátneho zdravotného dozoru nad hromadným zásobovaním pitnou vodou

V roku 2022 bolo orgánmi verejného zdravotníctva v rámci monitorovania kvality pitnej vody u spotrebiteľa odobratých 5 197 vzoriek pitnej vody, z ktorých nevyhovelo 14,10 % požiadavkám vyhlášky MZ SR č. 247/2017 Z. z. (viď Tab. č. 1.2).

Čo sa týka mikrobiologickej a biologickej kvality, zo všetkých vzoriek odobratých v rámci monitoringu na Slovensku bolo 7,87 % nevyhovujúcich. Najčastejšie prekračovanými mikrobiologickými ukazovateľmi boli koliformné baktérie a mikroorganizmy kultivovateľné pri 22° C a 36° C, ktorých limity sú však dané medznou hodnotou. Fyzikálno-chemické ukazovatele kvality pitnej vody boli prekročené na úrovni 6,89 % z celkového množstva odobratých vzoriek. Najčastejšie prekračovanými ukazovateľmi boli voľný chlór, železo, mangán a abiosestón. Vo viacerých prípadoch išlo teda iba o zdravotne nevýznamné prekročenie medznej a odporúčanej hodnoty. Prevádzkovatelia vodovodov boli vždy o prekročení limitných hodnôt ukazovateľov kvality pitnej vody informovaní a následne boli prijaté opatrenia na zlepšenie kvality vody.

Z výsledkov pravidelného monitorovania jasne vyplýva, že v krajoch, kde sa na zásobovanie pitnou vodou využívajú povrchové zdroje, je kvalita pitnej vody horšia.

Zistené nedostatky pri monitoringu pitnej vody u spotrebiteľa v mnohých prípadoch priamo súviseli s technickým stavom vodovodných potrubí (staré potrubia, znečistené vodovodné prípojky atď.). Voda dodávaná verejnými vodovodmi vykazovala vo väčšine prípadov vyhovujúcu kvalitu. V prípade prekročenia limitných hodnôt vo verejných vodovodoch bola príčina najmä v nedostatočnom dezinfekčnom zabezpečení vody dodávanej do vodovodnej siete, nedostatočným čistením na vodojemoch (zberných nádržiach), poruchami chlórovacích zariadení, poruchami na zásobovacom potrubí, stagnáciou vody v potrubí. Následnými opatreniami boli zistené nedostatky odstránené.

V rámci štátneho zdravotného dozoru bolo odobratých celkovo 376 vzoriek pitnej vody, z toho požiadavkám na kvalitu pitnej vody nevyhovelo 24,47 % vzoriek. Jednotlivé RÚVZ aj v priebehu roka 2022 riešili mnohé podnety verejnosti týkajúce sa zásobovania a kvality pitnej vody dodávanej z verejných vodovodov.

Akosť podzemnej vody využívanej pre zásobovanie obyvateľstva a priemyslu pitnou vodou musí zodpovedať príslušným ustanoveniam platnej legislatívy. Zdroje pitnej vody sú chránené ochrannými pásmami vodných zdrojov. Striktné dodržiavanie a uplatňovanie záväzných stanovísk a opatrení v praxi u jestvujúcich vodárenských zdrojov je niekedy problematické, nakoľko v dotknutých územiach leží viacero obcí so všetkými tomu zodpovedajúcimi problémami. Problematické je taktiež zabezpečenie optimálnej ochrany už existujúcich vodárenských zdrojov daných do užívania v dávnejšej minulosti. Orgány verejného zdravotníctva v zmysle platnej legislatívy v oblasti verejného zdravotníctva často nemajú kompetencie na konečné doriešenie problematiky (rieši legislatíva vydaná Ministerstvom životného prostredia SR a príslušné orgány štátnej vodnej správy).

1.5 Zhodnotenie prevádzkovej kontroly kvality pitnej vody

Prevádzkovú kontrolu akosti vôd z vodných zdrojov i distribučných sietí verejných vodovodov vykonávali aj v roku 2022 prevádzkovatelia verejných vodovodov na základe vopred vypracovaných „Programov monitorovania“, zahŕňajúce informácie o odberných miestach, počty odberov, metódy prevádzkovej kontroly, evidencia a uchovanie výsledkov prevádzkovej kontroly kvality vody za príslušný kalendárny rok. Výsledky laboratórnych analýz boli priebežne počas celého roku predkladané na príslušné RÚVZ. Ojedinele sa vyskytli prekročenia limitných hodnôt. Jednotliví prevádzkovatelia boli na prípadné prekročenie limitných hodnôt upozornení a po prijatí opatrení (napr. úprava vody, preplachy) boli následne vykonané opakované odbery vzoriek vôd, ktoré v prevažnej väčšine prípadov potvrdili účinnosť nápravných opatrení zistením vyhovujúcej kvality pitnej vody. K neplneniu povinnosti vyplývajúcich z legislatívnych predpisov na ochranu zdravia dochádza väčšinou v prípade obcí, resp. miest a iných subjektov, ktoré prevádzkujú verejné vodovody.

V prípadoch zistenia nevyhovujúcej kvality pitnej vody boli prevádzkovateľom nariadené opatrenia na ich odstránenie, (oprava technických porúch na dávkovacích zariadeniach dezinfekčných prostriedkov, vypustenie a vyčistenie vodojemu, prepláchnutie vodovodnej siete a zabezpečenie správnej dezinfekcie vody a pod.). Následne odobraté opakované vzorky vôd po realizovaní nápravných opatrení v prevažnej väčšine kontrolných odberov vyhoveli legislatívnym požiadavkám na kvalitu pitnej vody.

1.6 Zhodnotenie dôsledkov nevyhovujúcej kvality pitnej vody na zdravie obyvateľstva

V roku 2022 nebola na Slovensku zaznamenaná žiadna epidémia, kde by faktorom prenosu bola pitná voda, resp. nebol zaznamenaný žiadny výskyt infekčných ochorení ani iných poškodení zdravia, ktorý by súvisel s používaním vody určenej na ľudskú spotrebu z verejných vodovodov. Tiež nebol zaznamenaný výskyt dusičnanovej alimentárnej methemoglobinémie.

2. Voda na kúpanie

Voda na kúpanie je významným environmentálnym faktorom, ktorý môže mať dopad na verejné zdravie. Štátny zdravotný dozor (ďalej len „ŠZD“) nad prírodnými kúpaliskami (ďalej len „PK“) a umelými kúpaliskami (ďalej len „UK“) a monitoring kvality vody určenej na kúpanie (ďalej len „VUK“) vykonávali regionálne úrady verejného zdravotníctva (ďalej len „RÚVZ“) počas roka 2022 v súlade so *zákonom č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov*, *vyhláškou Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 309/2012 Z. z. o požiadavkách na vodu určenú na kúpanie v znení vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 397/2014 Z. z. a vyhláškou Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 308/2012 Z. z. o požiadavkách na kvalitu vody, kontrolu kvality vody a o požiadavkách na prevádzku, vybavenie prevádzkových plôch, priestorov a zariadení na prírodnom kúpalisku a na umelom kúpalisku*.

V centre pozornosti boli vody na kúpanie najmä počas kúpacej sezóny (ďalej len „KS“) prírodné vodné plochy a UK. Uvedenie kúpalísk do prevádzky bolo podmienené vydaním súhlasného rozhodnutia RÚVZ na základe obhliadky zariadenia a preukázania pripravenosti kúpaliska (vybavenia kúpaliska, dokladovaná kvalita bazénovej a napájacej vody, vypracovaný prevádzkový poriadok, personálne zabezpečenie kúpaliska). Počas prevádzky sa na kúpaliskách sledovala kvalita vody na kúpanie a kontrolovala sa hygienická úroveň poskytovaných služieb. Odbery vzoriek RÚVZ vykonávali v rámci ŠZD v pravidelných intervaloch, ale aj náhodne a počas víkendov. Zároveň boli odbery RÚVZ na kúpaliskách vykonávané i v rámci platených služieb prevádzkovateľom.

Počas celého roka poskytovali orgány verejného zdravotníctva aktuálne informácie o stave kúpalísk pre verejnosť a médiá. Pred začiatkom KS bola vypracovaná a zverejnená *Pripravenosť prírodných vodných plôch a umelých kúpalísk na kúpaciu sezónu 2022*, ktorá hodnotila aktuálny stav a zmeny pri využívaní a prevádzkovaní prírodných a umelých plôch na kúpanie. Počas celej KS 2022 boli vždy v piatok na webovom sídle ÚVZ SR aktualizované a poskytované verejnosti informácie o stave kúpalísk v *Aktualizácii stavu prírodných a umelých kúpalísk počas kúpacej sezóny 2022* za uplynulý týždeň. Celkovo 13 týždenných aktualizácií bolo pripravovaných z podkladov RÚVZ a spracovaných prostredníctvom [*Informačného systému o kvalite vody na kúpanie*](#). Po ukončení KS 2022 bola na základe podkladov RÚVZ vypracovaná a 24. novembra 2022 zverejnená národná hodnotiaca *Správa o sledovaní hygienickej situácie na prírodných vodných plochách a umelých kúpaliskách počas kúpacej sezóny 2022*. Údaje o monitoringu 30 prírodných vodných plôch označovaných ako VUK boli pre Európsku komisiu spracované osobitne v národnej *Správe Slovenskej republiky o kvalite vôd určených na kúpanie v roku 2022*.

2.1. Prírodné kúpacie oblasti

Počas KS 2022 sa na Slovensku sledovala kvalita vody na kúpanie s rôznou frekvenciou na viac ako 80 lokalitách. Pre rekreačné účely sú verejnosťou využívané najmä vodné nádrže (ďalej len „VN“) a štrkoviská (Príloha č. 2 *Správy o sledovaní hygienickej situácie na prírodných vodných plochách a umelých kúpaliskách počas kúpacej sezóny 2022*). Na 11 lokalitách prebiehala organizovaná rekreácia s prevádzkovateľom a vodné plochy mali štatút PK.

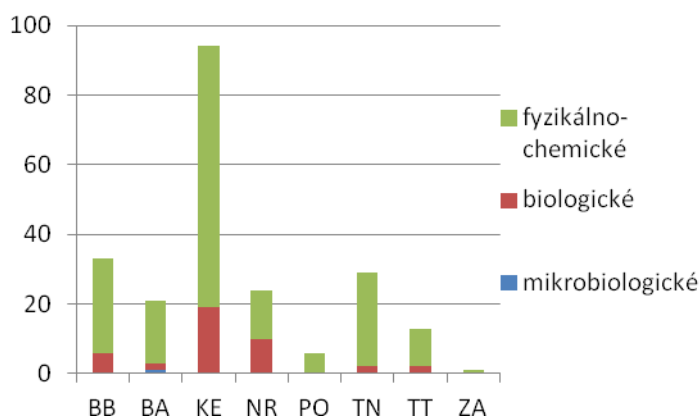
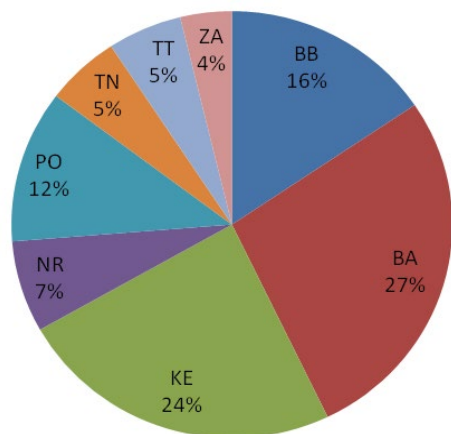
Z 32 lokalít zaradených do *Zoznamu vôd určených na kúpanie pre kúpaciu sezónu 2022* bolo do hodnotenia zahrnutých len 30 VUK. Voda z VN Ružiná (okres Lučenec) bola vypustená z dôvodu rekonštrukcie nádrže; obe lokality Ružiná - pri obci Divín a Ružiná - pri obci Ružiná neboli preto počas KS 2022 využívané verejnosťou na kúpanie ani monitorované miestne príslušným RÚVZ. Vzhľadom na nedostupnosť údajov zo 4 po sebe nasledujúcich KS nebolo v roku 2022 možné klasifikovať Dolno Hodrušské jazero (okres Žarnovica).

Lokality s nižšou, prevažne víkendovou návštevnosťou boli sledované len orientačne (1 až 3-krát za sezónu), významnejšie cca v dvojtýždňových intervaloch. Monitoring na lokalitách zaradených do zoznamu VUK prebiehal v súlade so *Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2006/7/ES o riadení kvality vody určenej na kúpanie, ktorou sa zrušuje smernica 76/160/EHS* v pravidelných dvojtýždňových intervaloch.

Počas sezóny bolo na prírodných vodných plochách odobratých celkovo 472 vzoriek vôd (Príloha č. 1 *Správy o sledovaní hygienickej situácie na prírodných vodných plochách a umelých kúpaliskách počas kúpacej sezóny 2022*). Percentuálny podiel vzoriek z prírodných vodných plôch, analyzovaných orgánmi verejného zdravotníctva počas KS 2022, je podľa krajov znázornený na **Obr. 1 (A)**.

Počas KS 2022 sa celkovo vyšetřilo 4 301 fyzikálno-chemických, mikrobiologických a biologických ukazovateľov kvality vody. Medzná hodnota (ďalej len „MH“) ukazovateľov kvality vody bola prekročená v 144 vzorkách (minulý rok 145), čo je 30,51 % z celkového počtu vzoriek. Nevyhovujúce ukazovatele kvality vody predstavovali len 5,27 % z celkového počtu ukazovateľov. Zastúpenie nevyhovujúcich mikrobiologických, biologických a fyzikálno-chemických ukazovateľov kvality vody v prírodných kúpacích oblastiach v jednotlivých krajoch je uvedené na **Obr. 1 (B)**.

Zistené výsledky naznačujú veľmi podobnú kvalitu vody na PK a prírodných vodných plochách s neorganizovanou rekreáciou (bez prevádzkovateľa) v porovnaní s minulým rokom. Nevyhovujúca kvalita vody vo väčšine prípadov súvisela s výkyvmi počasia. 80 % z celkového počtu nevyhovujúcich ukazovateľov predstavovali fyzikálno-chemické ukazovatele, pričom jeden z najčastejšie sa vyskytujúcich nevyhovujúcich ukazovateľov bola priehľadnosť. Často boli prekračované MH ukazovateľov, ktoré sú vyšetřované nad rámec platnej legislatívy ako napr. reakcia vody (ďalej len „pH“), farba, celkový fosfor, celkový dusík, celkový organický uhlík, nasýtenie vody kyslíkom (ďalej len „nasýtenie vody O₂“); hoci tieto ukazovatele nemajú priamy zdravotný dopad na kúpajúcich sa, poskytujú celkový obraz o vývoji lokality. Len v jednom prípade (0,43 %) bola prekročená MH mikrobiologických ukazovateľov (črevné enterokoky). Opakovaný odber nepotvrdil pretrvávajúcu kontamináciu - išlo teda o krátkodobú kontamináciu. Nevyhovujúce biologické ukazovatele predstavovali 19,48 % z celkového počtu nevyhovujúcich ukazovateľov. Na viacerých lokalitách bola počas KS 2022 zaznamenaná prekročená MH chlorofylu-*a* a problémy s výskytom cyanobaktérií. V niekoľkých prípadoch bolo v laboratóriách ÚVZ SR zisťované aj percentuálne zastúpenie a druhová diverzita taxónov cyanobaktérií a chemickými analýzami zisťovaná prítomnosť i množstvo cyanotoxínov.

(A)

(B)

Obr. 1 (A) Grafické znázornenie percentuálneho podielu vyšetrených vzoriek z prírodných kúpacích oblastí počas KS 2022. (B) Počet nevyhovujúcich ukazovateľov kvality vody v roku 2022.

2.1.1 Zhodnotenie prírodných kúpacích oblastí podľa krajov

V **Bratislavskom kraji** boli počas KS 2022 sledované 2 PK s organizovanou rekreáciou (*Zlaté piesky*, *Slnčné jazerá v Senci*) a 10 prírodných vodných plôch s neorganizovanou rekreáciou (*Vajnorské jazero*, *Kuchajda*, *Rusovce-Candell*, *Čunovo*, *Veľký Draždiak*, *Ivanka pri Dunaji*, *Nové Košariská*, *Hlboké jazero*, *Malé Leváre*, *Plavecký Štvrtok*). Na laboratórnu analýzu vzoriek vôd z prírodných kúpalísk a prírodných vodných plôch bolo v rámci ŠZD a monitoringu počas KS 2022 odobratých v rámci projektu *Cyanobaktérie* spolu 130 vzoriek. V osemnástich vzorkách bola zhoršená kvalita vody vo fyzikálno - chemických ukazovateľoch: farba na prírodných vodných plochách *Kuchajda*, *Malé Leváre* a *Plavecký Štvrtok*, fosfor na prírodnom kúpalisku *Zlaté Piesky* a na prírodných vodných plochách *Malé Leváre*, *Ivanka pri Dunaji* a *Nové Košariská*, dusík na prírodnej vodnej ploche *Hlboké jazero* a ukazovateľ priehľadnosť na prírodnej vodnej ploche *Malé Leváre*. Z biologických ukazovateľov bol prekročený chlorofyl-*a* na prírodnej vodnej ploche *Kuchajda*. Z mikrobiologických ukazovateľov došlo jedenkrát k prekročeniu črevných enterokokov taktiež na prírodnej vodnej ploche *Kuchajda*. Monitoring VUK, v rámci ktorého sa v pravidelných dvojtýždňových intervaloch odoberali vzorky vody, sa v Bratislavskom kraji vykonával na 4 lokalitách: *Zlaté piesky*, *Vajnorské jazerá*, *Slnčné jazerá v Senci*, *Ivanka pri Dunaji*.

V **Trnavskom kraji** sa nachádzajú 2 lokality s vyhláseným štatútom VUK - *Šulianske jazero* a *Kunovská priehrada*, pričom druhá lokalita je súčasne aj PK. Zároveň sú v rámci kraja sledované aj ďalšie lokality: *Štrkovisko Gbely Adamov*; *Štrkovisko Sekule*; *Vodné dielo* (ďalej len „VD“) *Kráľová*, *Kaskády*; *bagrovisko Tomášikovo*; *bagrovisko Čierna Voda*; *Šintavské bane*. Z *RO Kunovská priehrada* boli vzorky vody odobrané pravidelne v 14 dňových intervaloch. Zaznamenané bolo prekročenie medzných hodnôt v ukazovateľoch - celkový dusík, priehľadnosť a celkový fosfor. Kvalita vody *Šulianskeho jazera* na základe odobratých vzoriek vôd počas celej kúpacej sezóny v 3 prípadoch nevyhovovala požiadavkám na kvalitu vody na kúpanie vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch. V *RO Gazarka Šaštín Stráže* odobraté vzorky preukázali prekročené medzné hodnoty v ukazovateľoch chlorofyl-*a*, cyanobaktérie, celkový dusík, celkový fosfor a celkový organický uhlík. Vodná plocha bola označená zákazom kúpania.

V **Trenčianskom kraji** nemá žiadna vodná plocha prevádzkovateľa a len jeden vodný útvar je vyhlásený za VUK - *Zelená voda* pri Novom Meste nad Váhom. Na tejto lokalite boli počas KS 2022 na neorganizovanú rekreáciu verejnosťou využívané 2 pláže - *Beach Bar* (pôvodne *Bolt*) a *Koliba* (pôvodne *Perla*). Kvalita vody na *Zelenej vode* mala počas celej sezóny vyhovujúca kvalitu. Odobratá bola 1 vzorka pred začiatkom KS a 4 vzorky v dvojtýždňových intervaloch. RÚVZ v Trenčianskom kraji sledovali kvalitu vody na kúpanie počas KS 2022 aj na ďalších vodných útvaroch: *VN Dubník I.*, *Štrkovisko Horná Streda*, *VN Stará Myjava*, *VN Prusy*, *VN Nitrianske Rudno*, *VN Kanianka*, *VN Brezová pod Bradlom*, *umelá nádrž Opatová*; voda v čase odberov vzoriek vôd na kúpanie vykazovala prevažne vyhovujúcu kvalitu. Sledované vodné nádrže a štrkoviská plnia hlavne funkciu zdržania vody, zásobovania prevádzkovou vodou a chovu rýb, športového rybolovu a nie sú prispôbené primárne pre účel kúpania - na všetkých je kúpanie na vlastné riziko.

V **Nitrianskom kraji** RÚVZ sledujú orientačne kvalitu vody len na 5 prírodných vodných plochách s neorganizovanou rekreáciou: na dvoch hradených viacúčelových VN - *VN Duchonka*, *VN Lipovina - Bátovce* a 3 štrkoviskách - *TONA Šurany*, *jazero Kava* a lokalite *APÁLI - mŕtve rameno Váhu*. Z uvedených lokalít bolo odobratých 33 vzoriek. V 13 prípadoch sa jednalo o prekročenie medzných hodnôt fyzikálno-chemických ukazovateľov (priehľadnosť, farba, pH a celkový fosfor) a mikrobiologických ukazovateľov (črevné enterokoky a *Escherichia coli*). Prevádzkovatelia vodných plôch, ale i obecné úrady boli zo strany RÚVZ upozornení o nevhodnosti lokalít na kúpanie.

V **Žilinskom kraji** sa nachádza len jedno PK v regióne Liptov, ktoré má zároveň aj štatút VUK - *Liptovská Mara* v obci Liptovský Trnovec. Všetkých 8 vzoriek odobratých počas KS 2022 vyhoveli vo vyšetrených ukazovateľoch platnej legislatíve. V kraji sa nachádzajú aj ďalšie vodné plochy, ktoré sú však menej využívané obyvateľmi na kúpanie. Jednou z nich je *VD Žilina* v okrese Žilina, ktoré je v letných mesiacoch využívané obyvateľmi na vodné športy a každoročne sa tu koná plavecká časť súťaže Žilinský triatlon. Vzorka vody odobratá v júli bola vyhovujúcej kvality. V letných mesiacoch sú ubytovacie a stravovacie služby poskytované aj v autokempingoch (ďalej len „ATC“) na brehoch *VD Orava*, pričom v okrese Námestovo sa nachádzajú: *ATC Slanica*, *ATC JAMI*, *Nábřežie - Námestovo* a v okrese Tvrdošín: *ATC Stará Hora* a *ATC Prístav*. Všetky vzorky vyhovovali vo vyšetrených ukazovateľoch platnej legislatíve. Na konci júna RÚVZ so sídlom v Martine vykonal orientačnú kontrolu kvality vody na kúpanie na ďalších lokalitách - *Jazero Ontário (Biele Brehy)* v *Sučanoch* a *Lipovecké jazera*, ktoré sú využívané verejnosťou na neorganizovanú rekreáciu a letné vodné športy; voda v čase odberov vzoriek vôd na kúpanie vykazovala vyhovujúcu kvalitu.

V **Banskobystrickom kraji** sa nachádza celkom 17 VN resp. jazier, z ktorých 9 má vyhlásený štatút VUK. Počas KS 2022 sa sledovala kvalita vody na 15 lokalitách (4 PK a 11 prírodných vodných plochách s neorganizovanou rekreáciou). Z 15 prírodných lokalít bolo v roku 2022 odobratých v rámci monitoringu kvality vody na kúpanie celkom 73 vzoriek vody. Z celkového počtu bolo nevyhovujúcich 12 vzoriek. Z biologických ukazovateľov bola prekročená medzná hodnota chlorofylu-*a* v 3 vzorkách vody odobratých z vodnej nádrže *Zelená voda - Kurinec*, premnoženie cyanobaktérií so schopnosťou tvoriť vodný kvet bolo zaznamenané v prírodnej vodnej nádrži *Nová Baňa - Tajch*. RÚVZ Žiar nad Hronom odporúčal návštevníkom nekúpať sa uvedenej vodnej nádrži. Z fyzikálno-chemických ukazovateľov bola prekročená hodnota celkového fosforu v 2 vzorkách odobratých z VN *Zelená voda - Kurinec*, 2 vzorkách odobratých z VN *Nová Baňa - Tajch*, v 1 vzorke z *Jazera Krpáčovo* a v 1 vzorke z *Jazera na prírodnom kúpalisku Banská Bystrica*. Hodnota celkového dusíka bola prekročená v 1 vzorke odobratej z VN *Zelená voda - Kurinec* a v 1 vzorke odobratej z VN *Nová Baňa - Tajch* nebola dosiahnutá požadovaná hodnota nasýtenia vody

kyslíkom. Zvýšená hodnota farby bola zaznamenaná celkom v 3 odobratých vzorkách vody (VN *Zelená voda – Kurinec* – 2 vzorky, VN *Nová Baňa – Tajch* – 1 vzorka).

V **Prešovskom kraji** sa nachádza PK *Delňa* (okres Prešov) a prírodná vodná plocha *Rybník Chlmec* (okres Humenné). Najvýznamnejšou prírodnou vodnou plochou je VN *Veľká Domaša*, ktorá je situovaná v okresoch Vranov nad Topľou a Stropkov. V okrese Poprad pribudla nová prírodná kúpacia lokalita *Vodná nádrž Levoča-Žabia cesta*. V rámci Veľkej Domaše sú lokality na kúpanie v okrese Stropkov strediská: *Valkov* a *Tišava* a v okrese Vranov nad Topľou sú strediská: *Dobrá*, *Pol'any*, *Holčíkovce*, *Nová Kelča* a *Nová Kelča – poloostrov Krym*. Najzávažnejší problém z predchádzajúcich sezón v uvedenej oblasti sa opakoval aj v kúpacjej sezóne 2022 a to, že v okrese Vranov nad Topľou prevádzkovatelia uvedených stredísk majú v prenájme len nábrežné plážové plochy a nie vodnú plochu. Preto RÚVZ so sídlom vo Vranove nad Topľou tieto strediská považuje za neorganizovanú kúpaciu oblasť a odber vzoriek vôd zabezpečoval vo vlastnej réžii v rámci ŠZD. Na lokalite *Rybníky Slovenská Volová* bol Slovenským vodohospodárskym orgánom vyznačený **zákaz kúpania**.

V **Košickom kraji** sú VUK vyhlásené v okrese Košice - okolie (*Pod Bukovcom* a *Ružín*) a v okrese Michalovce (*Zemplínska štrava* a *Vinianske jazero*), pričom ani jedna z lokalít nebola počas KS 2022 prevádzkovaná ako PK. Na VUK *Ružín* bolo odobratých celkom 5 vzoriek vôd na kúpanie pričom 2 nevyhoveli požiadavkám na vodu na kúpanie v ukazovateli priehľadnosť a v ukazovateli chlorofyl-*a*. Dňa 22.08.2022 bol pri výkone ŠZD zaznamenaný výrazný pokles vodnej hladiny (cca 20 m) spôsobený extrémne suchým počasím v priebehu letných mesiacov. Na odbernom mieste bolo čiastočne obnažené dno s vysychajúcim bahnom, preto nebolo možné vykonať odber vzorky vody. Táto situácia bola vyhodnotená ako mimoriadna. Na VUK *Pod Bukovcom* bolo celkovo odobratých 7 vzoriek vôd na kúpanie, pričom všetky vyhoveli vo vyšetrených ukazovateľoch platnej legislatíve s výnimkou jednorazového prekročenia medznej hodnoty pH. Na VUK *Zemplínska štrava* bolo odobratých celkovo 25 vzoriek vôd na kúpanie. Nevyhovujúca kvalita vody vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch nasýtenie vody kyslíkom bola zistená vo vzorkách vody odobratých na lokalitách: *Hôrka*, *Medvedia hora*, *Kamenec*, *Paľkov*; celkový fosfor na lokalitách – *Hôrka*, *Kamenec*, *Paľkov*. Na VUK *Vinianske jazero* bolo odobratých celkovo 5 vzoriek. Prekročenie bolo zaznamenané vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch a to: priehľadnosť, celkový fosfor, nasýtenie vody kyslíkom. *Plážové kúpalisko JAZERO v Košiciach* opäť realizovalo opatrenia na zlepšenie kvality vody. Z dôvodu mimoriadne horúceho a suchého počasia bola aplikácia prípravkov do vody vykonaná až 4x, a to koncom júna (aplikovaný bol prípravok PAX – LR a prípravok PROFI BAKTÉRIE), v júli a 2x v auguste (aplikované prípravky OXYHUM a PROFI BAKTÉRIE). Z jazera bolo odobratých v rámci platenej služby 51 vzoriek a v rámci výkonu ŠZD 92 vzoriek vôd na kúpanie. Do hodnotenia však boli zaradené len výsledky laboratórnych analýz vzoriek vôd odobratých zo stálych odberných miest „Pláž“ a „KVL Trixen“ t. j. celkovo 47 vzoriek vôd, z ktorých 12 nevyhovelo v biologických ukazovateľoch (7x cyanobaktérie a 5x chlorofyl-*a*) a 44 vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch (40x priehľadnosť vody a 4 x pH). V prvej polovici júla (dňa 13.7.2022) bola umiestnená pri jazere informácia s odporúčaním nekúpať sa pre deti, alergikov a osoby s oslabeným imunitným systémom, po ďalšom odbere (dňa 30.8.2022) a od 2.9.2022 bolo jazero označené zákazom kúpania a zároveň zákaz prevádzky vodnolyžiarskeho vleku. Vyhovujúca kvalita vody bola zistená až pri odbere vôd dňa 18.10.2022. Počas KS 2022 bola monitorovaná kvalita vody aj na siedmich prírodných vodných plochách bez štatútu PK a VUK: v okrese Košice - okolie na štrkoviskách *GEČA* a *Čaňa* a jazere *IZRA*, v okrese Gelnica v západnej časti VN *Ružín* (okres Košice) na troch odberných miestach (*SKI*, *Chaty* a *Hnilecké rameno*), jazere *Úhorná* a *Turzovskom jazere* a v okrese Rožňava vo VN *Palcianska Maša*. Na štrkovisku *Čaňa* bolo zaznamenané prekročenie MH

biologických ukazovateľov cyanobaktérie a chlorofyl-*a*. Vo vzorkách vôd odobratých z *VN Ružín* (okres Košice) bolo zaznamenané prekročenie MH v biologickom ukazovateli chlorofyl-*a*, cyanobaktérie a zhoršená bola aj priehľadnosť vody. Z banského jazera v lokalite Gelnica - časť Thurzov a z banského jazera pri obci Úhorná boli odobraté 4 sady vzoriek vôd, pričom na obidvoch odberných miestach bola zistená zhoršená priehľadnosť vody a bolo zaznamenané aj prekročenie MH v biologickom ukazovateli cyanobaktérie.

Podrobne je KS 2022 na prírodných vodných plochách vyhodnotená v národnej [Správe o sledovaní hygienickej situácie na prírodných vodných plochách a umelých kúpaliskách počas kúpacej sezóny 2022](https://www.uvzsr.sk/documents/d/uvz/vyhodnotenie_ks_2022-pdf). Prehľad prírodných vodných plôch na kúpanie a ich kvalitu uvádzajú Prílohy 1 a 2. (https://www.uvzsr.sk/documents/d/uvz/vyhodnotenie_ks_2022-pdf).

2.2. Umelé kúpaliská

Kúpaliská sú podľa obdobia prevádzky rozdeľované na kúpaliská s celoročnou prevádzkou a sezónnou prevádzkou.

Na UK boli aj počas roku 2022 najfrekvencovanejším problémom nadlimitné koncentrácie fyzikálno-chemických ukazovateľov. Najčastejšie boli prekračované MH ukazovateľov voľný chlór (ďalej len „Cl₂“), viazaný Cl₂, chemická spotreba kyslíka manganistanom (ďalej len „CHSK_{Mn}“), menej teploty vody a pH; s výnimkou viazaného Cl₂ išlo o ukazovatele, ktoré nemajú priamy zdravotný dopad na kúpajúcich. Takéto nedostatky boli zisťované predovšetkým pri bazénoch hotelového typu, kde často nie je zavedená dostatočná prevádzková disciplína ohľadom technológie a prevádzkovania bazénov (predlžovanie intervalu výmeny vody z ekonomických dôvodov, neskúsenosť personálu, o bazén sa stará viacero pracovníkov a pod.). Prekročenie MH ukazovateľov voľný a viazaný Cl₂ bolo riešené operatívne uloženými opatreniami na mieste na zabezpečenie vyhovujúcej kvality vody na kúpanie (kalibrácia technologického zariadenia, odpúšťanie a nariedovanie bazénovej vody, chemické prostriedky na úpravu chlóru a pod.).

Samostatnou kategóriou UK sú termálne kúpaliská (ďalej len „TK“), na ktorých často dochádza k prekročeniu MH fyzikálno-chemických ukazovateľov (priehľadnosť a CHSK_{Mn}) v dôsledku prirodzených vlastností termálnej vody. V niektorých prípadoch vysoká mineralizácia vody často spôsobuje prevádzkové problémy (problematické čistenie bazénov, usadeniny, znižovanie účinnosti dezinfekcie vody).

Čo sa týka mikrobiologických ukazovateľov, najčastejšie bol prekračovaný ukazovateľ kultivovateľné mikroorganizmy pri $36 \pm 1^\circ\text{C}$ (ďalej len „KM pri $36 \pm 1^\circ\text{C}$ “), ktorý je považovaný za indikátor všeobecného znečistenia. Zo zdravotne závažných ukazovateľov išlo vo väčšine prípadov o potvrdenie prítomnosti *Pseudomonas aeruginosa* (ďalej len „*P. aeruginosa*“), *Staphylococcus aureus* (ďalej len „*S. aureus*“) a prekročenie MH črevných enterokokov a *E. coli*. S výnimkou KM pri $36 \pm 1^\circ\text{C}$, sa prítomnosť mikrobiologickej kontaminácie opakovanými odbermi potvrdila len výnimočne a išlo o jednorazové zistenia. Zistenie nedostatkov v mikrobiologickej kvalite vody na kúpanie boli najčastejším dôvodom nariadenia opatrení (zvýšená dezinfekcia, odpustenie a následné dopustenie časti objemu bazénu, resp. výmena bazénovej vody s čistením a dezinfekciou bazénov), ktorých účinnosť bola po ich vykonaní preverená laboratórnou analýzou opakovane odobratých vzoriek vody. Závažnejšie nedostatky boli riešené prerušením prevádzky bazénov, vypustením bazénovej vody, čistením a dezinfekciou bazénov; až po následnom overení vyhovujúcej kvality bola prevádzka opätovne obnovená. Najvyšší podiel nevyhovujúcich výsledkov bol

zaznamenávaný v detských bazénoch a v bazénoch zariadení pre verejnosť (napr. ubytovacích), v ktorých prevádzkovanie bazénov nie je prioritou prevádzky ako celku, ale len doplnková služba v rámci poskytovaných služieb.

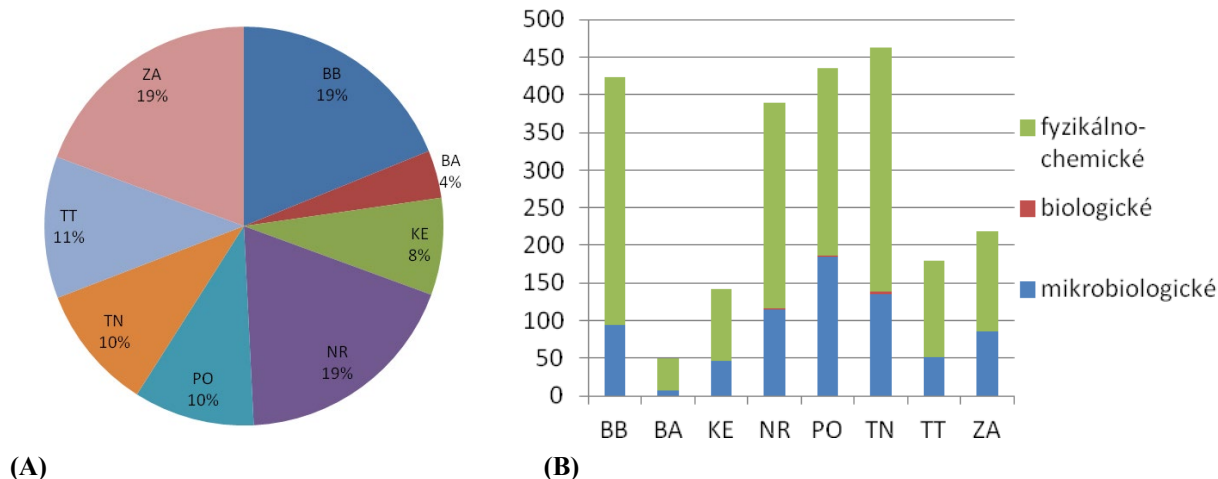
Na kúpaliskách bol okrem odberu vzoriek bazénovej vody vykonávaný cieľový ŠZD zameraný na prevádzkovo - hygienický režim. Pracovníci RUVZ riešili taktiež aj drobné nedostatky v čistote šatní, spŕch či plôch okolo bazénov. V takýchto prípadoch najčastejšie prevádzkovateľom boli na mieste uložené nápravné opatrenia a následne bola vykonaná kontrola splnenia týchto opatrení. Prevádzkovateľom boli najmä pri opakovanom porušení povinností uložené v správnom konaní sankcie.

2.2.1. Kúpaliská s celoročnou prevádzkou

V roku 2022 bolo na Slovensku prevádzkovaných viac ako 300 celoročných kúpalísk. Verejnosti bolo sprístupnených vyše 900 bazénov (Tabuľka č. 2.3). Medzi kúpaliská s celoročnou prevádzkou sa zaraďujú kryté plavárne i bazény v zariadeniach pre verejnosť napr. v ubytovacích zariadeniach, zdravotníckych zariadeniach, kúpeľoch či zariadeniach starostlivosti o ľudské telo. Veľmi obľúbené sú TK a aquaparky, ktoré poskytujú návštevníkom rôznorodé doplnkové služby (napr. saunové svety, solária, vírivé kúpele, vodné atrakcie, masáže, príp. reštauračné služby).

Počas roka 2022 bolo odobratých z celoročných kúpalísk 7 004 vzoriek vôd (Tabuľka č. 2.4), čo je v porovnaní s minulým rokom o 2 929 vzoriek vôd viac (najmä kvôli zrušeniu hygienických opatrení pretrvávajúcej v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID-19). Percentuálny podiel vzoriek z UK s celoročnou prevádzkou počas KS 2022 je uvedený na **Obr. 2 (A)**. Požiadavkám platnej legislatívy nevyhovelo vo fyzikálno-chemických, mikrobiologických a biologických ukazovateľoch 23,27 % vzoriek (1 630), čo je v porovnaní s rokom 2021 približne rovnaké percento. V roku 2022 bolo vyšetrených 85 312 ukazovateľov, čo je podstatne viac v porovnaní s minulým rokom, kedy bolo vyšetrených 49 672 ukazovateľov. MH prekročilo v súlade s platnou legislatívou 2 300 ukazovateľov čo je 2,70 % (pre porovnanie, v roku 2021 prekročilo MH 2,68 % ukazovateľov). Zastúpenie nevyhovujúcich mikrobiologických, biologických a fyzikálno-chemických ukazovateľov kvality vody v kúpaliskách s celoročnou prevádzkou v jednotlivých krajoch počas roku 2022 znázorňuje **Obr. 2 (B)**.

Z nevyhovujúcich ukazovateľov boli najčastejšie prekračované fyzikálno-chemické ukazovatele (1 572 ukazovateľov, čo predstavuje až 68,35 % ukazovateľov s prekročenou MH). Najčastejšie išlo o voľný a viazaný Cl₂, pH, CHSK_{Mn}, príp. priehľadnosť a teplotu vody, na čo boli prevádzkovatelia upozornení a zistené nedostatky boli operatívne odstránené prijatím príslušných opatrení na zabezpečenie vyhovujúcej kvality vody. MH mikrobiologických ukazovateľov boli prekročené v 722 prípadoch, pričom nadlimitnú prítomnosť mikrobiologických ukazovateľov opakované odbery obyčajne nepotvrdili. Nevyhovujúca kvalita v biologických ukazovateľoch bola zisťovaná len sporadicky a MH boli prekročené len v 6 prípadoch.

Obr. 2 (A) Grafické znázornenie percentuálneho podielu vyšetrených vzoriek z kúpalísk s celoročnou prevádzkou počas KS 2022. **(B)** Počet nevyhovujúcich ukazovateľov kvality vody v roku 2022.

V roku 2022 pribudli do sledovania kvality vody napr. bazén na kúpalisku *Typton* v okrese Medzilaborce. V roku 2022 bolo vydané rozhodnutie na uvedenie priestorov do prevádzky pre novú tobogánovú halu v zariadení *ThermalPark NITRAVA* v *Polnom Kesove* (okres Nitra), v areáli bola ukončená a skolaudovaná výstavba hotela, ktorý zatiaľ nie je v prevádzke.

V rámci laboratórnych analýz aj v roku 2022 vybrané RÚVZ pokračovali vo vyšetrovaní vzoriek vôd na prítomnosť špecifických mikroorganizmov a patogénov. Na *Termálnom kúpalisku* v *Podhájskej* v roku 2022 boli vykonané odbery vzoriek bazénových vôd na cieľnú kultiváciu a prítomnosti baktérii z rodu *Vibrio* - v 6 vzorkách bol pozitívny nález prítomnosti baktérii z rodu *Vibrio*. Taktiež bol pozitívny nález v 4 vzorkách v zariadení *Wellness centrum Aquamarin Podhájska* a v penzióne *Energy I Podhájska* bol v jednej vzorke pozitívny nález prítomnosti baktérii z rodu *Vibrio*. RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici vo vzorkách vody zisťoval prítomnosť *Legionella species* a améb kultivovateľných pri teplote 36 °C a 44 °C. Nález améb bol zistený vo vzorke vody odobratej z relaxačného bazéna v *Hoteli MÝTO* v *obci Mýto pod Ďumbierom*. Vo vodných atrakciách ďalších kúpalísk nebola zistená prítomnosť *Legionella species*.

Zákazy kúpania vo vode, ktorá nespĺňa požiadavky na kvalitu vody na UK za prekročenie MH v mikrobiologických ukazovateľoch, boli vydané napr. v bazénoch týchto zariadení: *Kúpele Dudince* (minerálny bazén), *Hotel HVIEZDA Dudince* (neplavecký a vírivý bazén), *LÚ DIAMANT Dudince* (minerálny bazén); bazén v *Hoteli Bankov* a wellness v *Hoteli Ambassador* v *Košiciach*, vitálny vodný svet *Kúpele Štós*, Wellness a Penzión *Na Konskom dvore* v *Brzotíne*, v *Krytej plavárni* v *Čadci*. RÚVZ po vykonaní nápravných opatrení a preukázaní vyhovujúcej kvality vody boli vydané rozhodnutia na zrušenie zákazu o využívaní vody na kúpanie v predmetných bazénoch. Po obdržaní výsledkov o nevyhovujúcej kvalite vody, prevádzkovatelia zariadení *RIA wellness Košice* (hydromasážny bazéne), *CITY wellness* v *Košiciach* (hydromasážny bazéne), *wellness ZEN beauty spa* v *Ždani* (hydromasážny bazéne), *Športovo relaxačné centra FUN Malá Ida* (neplavecký bazén) oznámili dočasné ukončenie prevádzky jednotlivých bazénov.

Z biologických ukazovateľov bola napr. v odobratej vzorke z vírivého bazéna vo wellness v *Zámockom hoteli GALÍCIA NUEVA* v *Haliči* prekročená hodnota konzumentov.

RÚVZ Zvolen začal správne konania s prevádzkovateľmi celoročných bazénov, ktorí neuviedli dôvody nepredkladania laboratórnych rozborov vzoriek vody na RÚVZ.

Počas roka prešetrovali RÚVZ v súvislosti s využívaním celoročných kúpalísk viacero podnetov od verejnosti. RÚVZ so sídlom v Bratislave riešil doručený podnet na prešetrovanie hygienických podmienok v prevádzke *Wellness Golem club Relax* v Bratislave – Petržalke. Na základe uvedeného vykonali odborní pracovníci tunajšieho úradu neohlásenú kontrolu predmetného zariadenia. V čase kontroly neboli zistené žiadne nedostatky, na ktoré bolo poukazované v predmetnom podnete. Ďalší podnet sa týkal prítomnosti zápachu vo vírivke a štipanie očí z vody v detskom bazéne v prevádzke *wellnesu Golem Club Central* v Bratislave. V čase vykonania neohlásenej kontroly predmetného zariadenia nebola v prevádzke zistená opodstatnenosť uvedeného podnetu. Jeden podnet sa týkal podozrenia na nevykonávanie sanitárneho dňa v prevádzke *Petržalskej plavárne* v Bratislave. Podľa vyjadrenia prevádzkovateľa sa náhrada sanitárneho dňa realizuje vo večerných hodinách po uzatvorení prevádzky bez prítomnosti návštevníkov. RÚVZ Rimavská Sobota riešil v januári 2022 podnet na nedodržovanie opatrení ÚVZ SR prijatých v súvislosti so zabránením šírenia pandémie COVID-19 vo *Wellness & Spa pod Maginhradom*, kde prevádzkovateľovi uložil blokovú pokutu. V rámci výkonu ŠZD uložil nápravné opatrenia na odstránenie nedostatkov prevádzkovateľom *Krytej plavárne v Rimavskej Sobote* a *Vodného a vitálneho sveta na Prednej Hore*. V roku 2022 bol zároveň riešený 1 písomný podnet týkajúci zeleného zafarbenia vody v rekreačnom bazéne v objekte *Krytej plavárne v meste Banská Bystrica*. V súvislosti s konaním akcie organizovanej Športovým klubom polície Košice – plávanie ŠKPKE, konanej v objekte krytého umelého kúpaliska *Mestská krytá plaváreň* v Košiciach (ďalej len „MKP“), na ktorej malo dôjsť k spoločnému kúpaniu detí s kaprami ako aj k loveniu kaprov deťmi v bazéne, bol na RÚVZ so sídlom v Košiciach doručený podnet, v ktorom jeho pisateľ uvádzal, že došlo k týraniu zvierat (kaprov), pretože chlórovaná voda im rozleptáva žiabre a oči a spoločným plávaním kaprov a ľudí dochádza k nedodržovaniu prevádzkového poriadku MKP. Keďže prítomnosť rýb v umelom kúpalisku nie je povolená, bolo konanie prevádzkovateľa MKP tunajším úradom klasifikované ako neplnenie povinností na úseku verejného zdravotníctva, a to nedodržaním schváleného prevádzkového poriadku a voči prevádzkovateľovi MKP bolo začaté správne konanie vo veci uloženia pokuty. V okrese Komárno boli riešené dva podnety, jeden v prevádzke *Krytej plavárne v Komárne* a jeden na *Termálnom kúpalisku v Komárne*.

Prehľad celoročných umelých kúpalísk a kvalitu ich vody uvádzajú Tabuľky č. 2.3. a č. 2.4.

2.2.2. Kúpaliská so sezónnou prevádzkou

V roku 2022 bolo na Slovensku prevádzkovaných viac ako 120 kúpalísk so sezónnou prevádzkou. Verejnosti bolo sprístupnených vyše 450 bazénov (Tabuľka č. 2.5). Medzi zariadenia so sezónnou prevádzkou sa zaraďujú jednak letné kúpaliská (ďalej len „LK“), aquaparky, sezónne areály a tiež aj vonkajšie bazény pri hoteloch a penziónoch, ktoré slúžia verejnosti na kúpanie počas KS.

Počas KS 2022 bolo odobratých 2 047 vzoriek vôd na kúpanie, čo je v porovnaní s minulým rokom nárast o 288 vzoriek vôd. Percentuálny podiel vzoriek z UK so sezónnou prevádzkou v jednotlivých krajoch je uvedený na **Obr. 3 (A)**. Vo vzorkách boli MH fyzikálno-chemických, mikrobiologických a biologických ukazovateľov prekročené v 533 prípadoch (26,04 %, Tabuľka č. 2.6.), čo je viac ako v minulom roku (423 prípadov; 24,05 %). Zastúpenie nevyhovujúcich mikrobiologických, biologických a fyzikálno-chemických

ukazovateľov kvality vody v kúpaliskách so sezónnou prevádzkou v jednotlivých krajoch počas KS 2022 znázorňuje **Obr. 3 (B)**.

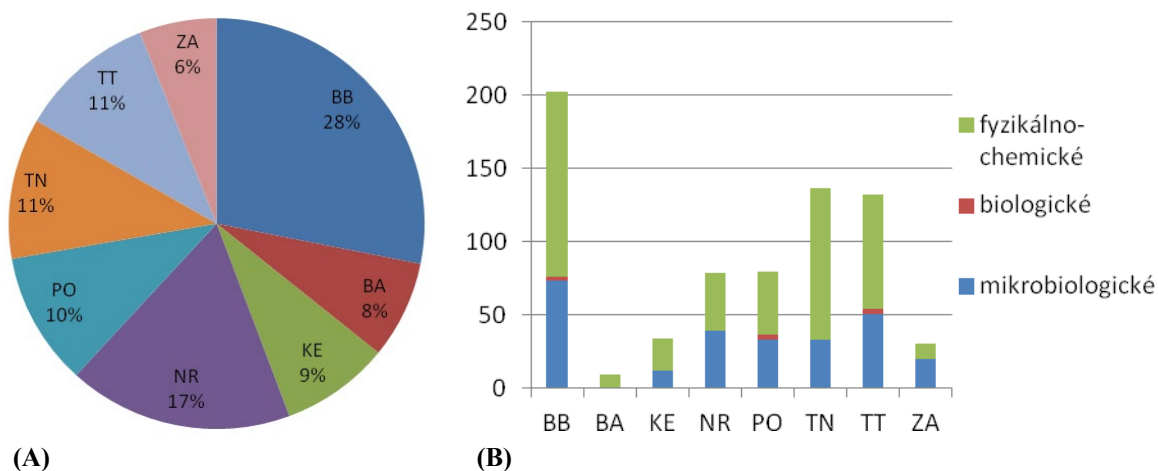
Vyšší počet vzoriek s prekročenými MH bol zaznamenaný v detských bazénoch bez recirkulácie a vo vírivých bazénoch (malý objem vody, vyššia teplota vody, vysoká návštevnosť počas extrémne horúceho počasia). Z 23 785 vyšetrených ukazovateľov kvality vody (minulý rok 20 827) nevyhovelo požiadavkám platných predpisov 2,96 % (705) ukazovateľov (minulý rok 2,72 % resp. 566 ukazovateľov).

Z fyzikálno-chemických bolo 61,56 % (434) nevyhovujúcich ukazovateľov. Podobne ako v prípade kúpalísk s celoročnou prevádzkou sa najčastejšie jednalo o voľný a viazaný Cl₂, pH, CHSK_{Mn}, príp. priehľadnosť a teplotu vody.

K prekročeniu mikrobiologických ukazovateľov došlo v 262 prípadoch (37,16 %). Vo väčšine prípadov išlo o jednorazové prekročenie kvality vody na kúpanie, kontrolné odbery nepotvrdili pretrvávajúce mikrobiologické znečistenie.

K prekročeniu biologických ukazovateľov došlo v 9 prípadoch (1,28 %). Prekročenie MH konzumentov bolo zistené napr. vo vzorkách vody odobratých z bazéna na *Kúpalisku v Jasení* a z detského bazéna na kúpalisku *NOVOLANDIA v Rapovciach*.

V rámci laboratórnych analýz aj v roku 2022 vybrané RÚVZ pokračovali vo vyšetrovaní vzoriek vôd z vodných atrakcií na prítomnosť *Legionella species*, pričom v odobratých vzorkách nebola zistená ich prítomnosť.

Obr. 3 (A) Grafické znázornenie percentuálneho podielu vyšetrených vzoriek z kúpalísk so sezónnou prevádzkou počas KS 2022. **(B)** Počet nevyhovujúcich ukazovateľov kvality vody v roku 2022.

Rekonštrukcie a výstavby prebiehali v roku 2022 len na niekoľkých kúpaliskách so sezónnou prevádzkou, pričom celkový rozvoj kúpalísk a úroveň ich vybavenia a poskytovaných služieb bol približne na rovnakej úrovni ako v roku 2021. Napr. na *LK v Modre* sa pred začatím KS realizovala kompletná rekonštrukcia plaveckého bazéna.

Mimo prevádzky zostali počas KS 2022 z rôznych dôvodov (nepožiadali o uvedenie do prevádzky, havarijný stav, zmena majiteľa) viaceré bazény napr.: vonkajší krytý bazén pri *Penzióne Čachovo v obci Selce*, vonkajší bazén pri *Hoteli POLIANKA na Krpáčove, 5*

bazénov na *TK KATARÍNA* v *Kremnici*, 4 bazény na kúpalisku *NERESNICA* vo *Zvolene*, bazén na kúpalisku *AQUA RELAX Livia* v *Brezne* (časť Zadné Halny), detský bazén vo viacšportovom areáli *EKOMA* vo *Zvolene*, oddychový bazén na kúpalisku *Tepličky* v *Krupine*, starý detský bazén a dopadový bazén pri detskej nafukovacej šmýkačke *Žralok* na *Plážovom kúpalisku* v meste *Banská Bystrica* a detský bazén pri *LSR ZVJSa OO* v *Kováčovej*, nekrytý bazén pri *Hoteli Severka* v *Zákopčí*. Kvalita vody nebola počas KS sledovaná v potápačskej komore vo *Vodnom raji Vyhne*. Mimo prevádzku boli počas KS 2021 aj viaceré kúpaliská napr. *Biokúpalisko Tri vody* v *Malinove*, *Biokúpalisko BOROVIKA* v *Lozorne*, *Športové centrum Fajn club* v *Bratislave*, *LK TRITON* v *Košiciach*, *LK Moldava nad Bodvou*, nekrytý bazén v *Paľkove na ZŠ*, nekryté kúpalisko *Malé Raškovce*, *LK Čalovec*, *LK Zlaté Moravce*.

Zákazy kúpania z dôvodu nevyhovujúcej mikrobiologickej kvality vody a vypustenie bazéna bolo nariadené napr. pre plavecký, kľudový aj detský bazén na kúpalisku *Eva* v *Piešťanoch*, pre viacúčelový bazén *LK Aquapark Trnava* a pre plavecký a detský bazén na *LK Castiglione* v *Trnave* pre opakované nadlimitné hodnoty v mikrobiologických ukazovateľoch.

Za nevyhovujúce vzorky vody v bazéne pre deti na *LK* v *Topolčanoch* bola prevádzkovateľovi uložená pokuta. RÚVZ v *Lučenci* za nevyhovujúcu kvalitu vody v bazénoch uložil pokuty za správny delikt na úseku verejného zdravotníctva. Na základe zhodnotenia priebehu kúpaciej sezóny na kúpalisku *TK Vincov les* a to najmä vo vzťahu k opakujúcej sa mikrobiologicky nevyhovujúcej bazénovej vody, RÚVZ so sídlom v *Galante* v predmetnej veci začal správne konanie o pokute, prevádzkovateľovi kúpaliska bola rozhodnutím uložená pokuta.

Počas KS 2022 prešetrili RÚVZ všetky doručené podnety (aj anonymné). Podnet vo veci prešetrovania hygienicko – prevádzkových nedostatkov v prevádzke *LK Delfín* v *Bratislave – Ružinove*, v ktorom sa poukazovalo najmä na zhoršenú kvalitu vody v detskom bazéne bol vyhodnotený ako neopodstatnený - pri hygienickej kontrole v rámci ŠZD odbornými pracovníkmi RÚVZ Bratislava neboli zistené závažné hygienicko – prevádzkové nedostatky. Ďalšie dva podnety sa týkali hygienicko – prevádzkových nedostatkov v *Aquaparku Senec* (zápach z maliarskych prác pri rekonštrukcii toboganov a prešetrovanie čistoty prieplyvového bazénu - čierna pleseň medzi škárami obkladačiek). V čase miestnej ohliadky v rámci ŠZD odbornými pracovníkmi RÚVZ so sídlom v *Bratislave* neboli po vizuálnej kontrole v predmetnom bazéne zistené závažné hygienické nedostatky. Pracovníci RÚVZ so sídlom v *Banskej Bystrici* riešili 1 písomný podnet týkajúci sa zlých hygienických podmienok na *Plážovom kúpalisku* v meste *Banská Bystrica*. Na RÚVZ *Košice* bol doručený anonymný podnet na nedodržiavanie prevádzkovej hygieny v zariadeniach na osobnú hygienu v nekrytom umelom kúpalisku *Mestská plaváreň Rumanova* v *Košiciach*, ktorý bol po prešetrovaní uzatvorený ako spätne nehodnotiteľný a v čase výkonu ŠZD ako neopodstatnený. Výkonom štátneho zdravotného dozoru v súvislosti s podnetmi na *LK* v *Nitre* a *ThermalPark Nitrava* v *Polnom Kesove* neboli zistené nedostatky v prevádzke obidvoch kúpalísk. RÚVZ so sídlom v *Galante* riešil podnet na kvalitu vody na kúpanie na *TK Vincov les Sládkovičovo* v súvislosti s ochorením dvoch detí (súrodenci) a pobytom na kúpalisku. V čase ŠZD bol detský bazén mimo prevádzky z dôvodu nepriaznivého počasia, nebol napustený bazénovou vodou a z uvedeného dôvodu vzorka bazénovej vody nebola odobratá. Prevádzkovateľ bol oboznámený s obsahom podnetu a upozornený na to, že má prevádzku detského bazéna zabezpečovať v súlade s ustanoveniami vyhlášky MZ SR č. 308/2012 Z. z. RÚVZ so sídlom v *Martine* riešil podnet, v ktorom sťažovateľka poukazovala na závažné črevné problémy po návšteve *LK* vo *Vrútkach*. V danom zariadení bol vykonaný ŠZD a na základe výsledkov kvalita vody na kúpanie v predmetnom zariadení nevyhovovala medznej hodnote v

ukazovateli KM pri $36 \pm 1^{\circ}\text{C}$. RÚVZ so sídlom v Martine obratom nariadil prevádzkovateľovi LK Vrútky vykonať nápravné opatrenia.

Prehľad sezónnych umelých kúpalísk a kvality ich vody uvádzajú Tabuľky č. 2.5. a č. 2.6. Podrobnejšie sú umelé sezónne kúpaliská vyhodnotené v národnej Správe o sledovaní hygienickej situácie na prírodných vodných plochách a umelých kúpaliskách počas kúpacej sezóny 2022 (https://www.uvzsr.sk/documents/d/uvz/vyhodnotenie_ks_2022-pdf).

3. Kvalita ovzdušia

3. Kvalita ovzdušia uzatvorených priestorov

3.1 Zhodnotenie stavu kvality ovzdušia uzatvorených priestorov budov nevýrobného charakteru

V roku 2022 bolo na Slovensku vykonaných celkovo 90 meraní vzoriek vnútorného ovzdušia v bytových priestoroch a interiéroch s dlhodobým pobytom osôb. V Bratislavskom kraji išlo najmä o objektivizáciu rezíduí azbestových vlákien po búracích a rekonštrukčných prácach v bytových objektoch. Vyšetrenia boli vykonané na základe objednávok ako platené služby. Ďalej boli v tomto kraji vykonané merania formaldehydu a merania OPL v nebytových priestoroch (škôlka, zasadačka, kancelária) a merania formaldehydu a merania ozónu v bytových priestoroch. Všetky namerané hodnoty boli v súlade s limitnými hodnotami pre vnútorné ovzdušie budov.

Podľa vyhlášky MZ SR č. 259/2008 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia je viditeľný rast plesní na vnútorných povrchoch stien a predmetov vo vnútornom prostredí budov neprípustný. Spóry plesní v ovzduší bytu sú významné alergény šíriace sa vzduchom, môžu byť príčinou respiračných ťažkostí, podporujú a zhoršujú priebeh alergických a astmatických ochorení. Viditeľná prítomnosť plesní v prostredí predstavuje teda reálne riziko ohrozenia zdravia jeho obyvateľov a to najmä detí, starých a chronicky chorých ľudí a ľudí s alergickým alebo astmatickým ochorením.

V Košickom kraji pracovníci odboru hygieny životného prostredia a zdravia vykonávali v rámci štátneho zdravotného dozoru (ďalej len „ŠZD“) vizuálnu kontrolu vnútorného prostredia v jednotlivých prevádzkach, ktorá bola zameraná na viditeľnú prítomnosť plesní a vlhkosti. Z celkového počtu kontrol vykonaných v rámci kraja, bola v okrese Rožňava v počte 17 kontrol viditeľná prítomnosť plesní a vlhkosti. V Trnavskom kraji nebola zistená prítomnosť plesní v uzatvorených priestoroch budov nevýrobného charakteru v rámci výkonu ŠZD. RÚVZ Žiar nad Hronom v rámci výkonu ŠZD zistil nedostatky v kvalite vnútorného ovzdušia v 11 zariadeniach, a to v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo (7), v ubytovacích zariadeniach (2), zariadení sociálnych služieb (1) a v telovýchovno – športovom zariadení (1). Na niektorých stenách v týchto zariadeniach bola opadaná omietka, steny boli špinavé, zatečené, prípadne boli znečistené a zatečené kazetové stropy v miestnostiach, v niektorých prípadoch bola zistená plesň. Ventilátory na zabezpečenie núteného vetrania boli nefunkčné a zaprášené. Prevádzkovateľom boli uložené nápravné opatrenia na odstránenie nedostatkov a určené termíny na ich odstránenie. Prevádzkovatelia tieto nedostatky aj odstránili.

V Nitrianskom kraji bol v okrese Komárno riešený 1 prípad vyšetrenia bytového priestoru v nájomnom byte, uskutočneného na základe podnetu obyvateľa. Po prešetrení uvedenej problematiky, Mesto Komárno poskytlo informáciu, že sa jedná o výskyt plesní a vlhkosti v dôsledku poškodenia vonkajšej omietky nájomného bytového domu. Do doby

zabezpečenia opravy objektu bol obyvateľovi poskytnutý náhradný byt a byt s výskytom plesní a vlhkosti bude do doby zabezpečenia nápravných opatrení neobývaný.

Obyvatelia kvalitu vnútorného ovzdušia bytových aj nebytových budov počas celého roka konzultovali s pracovníkmi odboru HŽPaZ aj telefonicky.

4. Pôsobenie zdrojov hluku

4.1. Zdroje hluku v životnom prostredí

- ***Stacionárne zdroje hluku***

Bratislavská aglomerácia je miesto sústredenia rôznorodých aktivít, ktoré sú významným zdrojom hluku s dopadom na chránené územia – najmä obytnú zástavbu.

Zo stacionárnych zdrojov ide najmä o rozsiahle priemyselné areály s veľkým počtom zdrojov hluku, z ktorých sa hluk prenáša do veľkých vzdialeností. V prvom rade je to areál rafinérie Slovnaft a.s. so sídlom vo Vlčom Hrdle 1 v Bratislave. Podnety na nadmerný hluk z predmetnej prevádzky eviduje RÚVZ Bratislava s prestávkami už viac rokov. Zároveň bola v uvedenej veci doručená aj petícia obyvateľov Bratislavského kraja, ktorí sa domáhajú nápravy vo veci nadmerného hluku šíriaceho sa z areálu rafinérie do obytných aglomerácií v okolí rafinérie, a to do viacerých mestských častí Bratislavy – Podunajské Biskupice, Vrakuňa, Ružinov, Petržalka, Rusovce, ale aj mimo Bratislavy, napr. do obce Rovinka. Sťažovateľmi uvádzaná nadmerná hlučnosť podľa nich nie je vždy spojená s nábehovými alebo poruchovými stavmi v rafinérii, tak ako to uvádza vo svojich „pravidelných mesačných informáciách o činnosti v rafinérii“ prevádzkovateľ rafinérie. Príčinou nadmernej hlučnosti podľa oznamovateľov podnetov sú aj niektoré bežné/štandardné technologické procesy, ktoré nie sú uvedené v pravidelných mesačných informáciách o činnosti v rafinérii.

Veľké množstvo podnetov je na RÚVZ Bratislava evidovaných v súvislosti so stavebnou činnosťou, ktorá je relatívne krátkodobá, ale vysoko rušivá. Vzhľadom na to, že orgán verejného zdravotníctva nie je účastníkom stavebného konania, tieto podnety sa odstupujú príslušným stavebným úradom so žiadosťou o vykonanie štátneho stavebného dohľadu a kontroly dodržiavania opatrení, daných v stavebnom povolení podľa stavebného zákona.

V súvislosti s umiestňovaním stravovacích prevádzok a spoločenských zariadení v bytových domoch, najmä v centre mesta, úrad prijal viacero podnetov na rušenie obytného prostredia hlukom (nadmerný hluk zo samotnej prevádzky zariadenia, resp. z hudobnej produkcie alebo z činnosti technologických zariadení, a to najmä v nočnej dobe, ale často aj na samotné správanie sa návštevníkov v prevádzkach resp. na exteriérových/letných terasách).

Medzi zdravotne významné stacionárne zdroje hluku v Trnavskom kraji patrí prevádzka Kovošrotu v priemyselnej zóne v meste Trnava, prevádzka sladovne v meste Trnava, skládka stavebnej suty v obci Cífer - Trnava, sušiareň obilnín v obci Bojničky - Hlohovec, areál METRANS /Danubia/ Dunajská Streda, sušička a sklad obilia Gabčíkovo, Areál skladov a sušičky obilia Čiližská Radvaň, Slovakiaring - výcvikové zariadenie pre vodičov v k. ú. Orechová Potôň, Slovak Karting Center v k. ú. Orechová Potôň. Medzi zdroje stacionárneho hluku v obytných a polyfunkčných objektoch patrí aj vzduchotechnika, výťahy a prevádzky.

Medzi významné stacionárne zdroje hluku v Trenčianskom kraji patria výrobné prevádzky umiestnené v blízkosti budov na bývanie.

K najdôležitejším stacionárnym zdrojom hluku v Nitrianskom kraji patria bioplynové stanice (Malý Cetín, Nová Ves nad Žitavou, Čab, Trnovec nad Váhom), kotolne tepelného hospodárstva (Nitra, Vrábľa, Šaľa) a povrchové ťažobné práce kameňa a štrkopieskov

(Jelenec, Žirany, Pohranice, Nemčiňany, Žitavany, Branč), dielne, verejná produkcia hudby vo vonkajších posedeniach reštauračných zariadení v letnom období.

Zdrojmi nadmerných hladín hluku vo vonkajších chránených priestoroch a v chránených miestnostiach vnútorných priestorov budov v spádovom území RÚVZ Banskobystrického kraja sú stacionárne zdroje hluku v prípadoch ich nevyhovujúceho umiestnenia, resp. bez technického zabezpečenia opatrení na znižovanie hluku. Medzi najvýznamnejšie stacionárne zdroje hluku Banskobystrického kraja patrili v roku 2022 priemyselné a energetické prevádzky, prevádzka snežných diel v športovom areáli, farma na chov poľnohospodárskych zvierat a basketbalové ihrisko.

V roku 2022 sa v rámci Žilinského kraja riešil hluk zo stacionárnych zdrojov, ktorými boli najmä rôzne výrobné prevádzky, zariadenia vzduchotechniky, výtahy, hluk zo skupinových cvičení (fitnes a futbal –správanie hráčov na ihrisku), hlasité správanie a spev návštevníkov na otvorenej terase.

V roku 2022 sa situácia v Prešovskom kraji v expozícii obyvateľstva obťažujúcimi a škodlivými hladinami hluku výrazne nezmenila. K najvýznamnejším stacionárnym zdrojom hluku patrili prevádzky priemyselných areálov a výrobné prevádzky v bytovej zástavbe.

Zo stacionárnych zdrojov hluku v Košickom kraji naďalej pretrváva problematika hluku z hudobnej produkcie v rôznych zariadeniach, ale aj v obytných zónach v blízkosti väčších nákupných centier a priemyselných zón. Zo zdrojov, ktoré pôsobia obťažujúco na blízku obytnú zástavbu, sú najvýznamnejšie výrobné prevádzky, obchodné prevádzky, kultúrno – spoločenské zariadenia, vzduchotechnické zariadenia, mimopracovná činnosť a stavebná činnosť.

• ***Mobilné zdroje hluku***

V Bratislavskom kraji v súčasnosti dominuje dopravný hluk. Cestná doprava v meste je v špičkových hodinách paralyzovaná nielen postupným narastaním dopravy, ale aj dopravnými obmedzeniami v súvislosti s opravami a novou výstavbou na hlavných ťahoch mestom (Lamačská, Brnianska, Pražská, Šancová, Račianska, Trnavská, Vajnorská, Rožňavská, Bajkalská a iné), ako aj na diaľničných privádzačoch (obchvat D1 v úseku Petržalka – Mierová – Senecká, a v úseku Ružinov – Trávniky), kedy hluk prekračuje prípustné hladiny podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z. z.“). Rovnako sú prekračované prípustné hladiny popri električkových trasách, a to nielen v dôsledku nedostatočnej údržby trás, ale aj nasadením nových veľkokapacitných električiek. V tejto súvislosti riešil RÚVZ Bratislava v r. 2022 opakované podnety na hluk z električkovej dopravy v úseku Dúbravsko - Karloveskej radiály, ktorá je po modernizácii v predčasnom užívaní, pričom jej trvalé užívanie je zo strany orgánu verejného zdravotníctva podmienené vyhovujúcimi výsledkami hluku z predmetnej stavby na súvisiace obytné prostredie. Podľa vyjadrenia sťažovateľov uvedená električková trať spôsobuje intenzívne zvukové udalosti (dunenie) pri prejazde každého typu električky. Ďalej boli riešené viaceré podnety obyvateľov mestskej časti Bratislava – Staré Mesto na nadmerný hluk z prejazdov električiek na uliciach Špitálska, Obchodná, Štúrova, Nábrežie arm. gen. Svobodu.

Medzi zdravotne významné mobilné zdroje hluku v životnom prostredí v Trnavskom kraji patrí hlavne narastajúca cestná - automobilová a železničná doprava hlavne vo vzťahu k obytnému územiu (cesta I/63 Bratislava – Komárno, železničná trať Bratislava – Komárno). Výrazne k tomu prispieva narastajúci počet parkovacích miest v obytných zónach, zhoršujúci sa technický stav vozidiel hromadnej, osobnej a nákladnej dopravy. Mnohé komunikácie II.

a III. triedy sú preťažené nadmernou tranzitnou nákladnou dopravou, ktorá obchádza mýtny systém, preto sú nadmernému hluku vystavené viaceré obce (Jahodná, Veľké Dvorníky, Topoľníky, Dolný Štál, Boheľov, Pataš, Čiližská Radvaň, Dunajská Streda).

K významným mobilným zdrojom hluku v Trenčianskom kraji patrí automobilová a železničná doprava (hlavne tranzitná doprava vovedená do miest a obcí, do priameho dotyku s obytnými zónami).

Mobilné zdroje hluku v Nitrianskom kraji tvorí hlavne cestná a železničná doprava, najmä zvýšená medzinárodná premávka kamiónov v meste Komárno po otvorení nového cestného mosta cez Dunaj na ceste I/63 ešte v roku 2020.

Mobilnými zdrojmi nadmerných hladín hluku v spádovom území RÚVZ Banskobystrického kraja sú automobilová, železničná a letecká doprava (spádové územie RÚVZ Zvolen – letisko Sliač).

Hluková situácia v Žilinskom kraji z mobilných zdrojov sa v roku 2022 riešila predovšetkým v súvislosti s cestami a automobilovou dopravou. Čo sa týka dopravného hluku v súvislosti s dobudovaním diaľničných úsekov a rýchlостných komunikácií je situácia dlhodobu nepriaznivá: dostavba tunela Višňové v nedohľadne; v okrese DK dostavba rýchlостnej komunikácie R3, avšak boli začaté prípravné práce na trase úseku Nižná – Tvrdošín, Tvrdošín – obchvat; v okrese Martin dostavba cesty R3. V Dolnom Kubíne bola úspešne zrealizovaná rekonštrukcia mosta ponad rieku Oravica, čím sa výrazne znížila hlučnosť pri prejazdoch.

V Prešovskom kraji je naďalej výrazným zdrojom hluku doprava. Z obytných zón je odklonená len v ojedinelých prípadoch. Osobitným problémom je zvyšujúci sa podiel kamiónovej dopravy na cestných komunikáciách. Osobitným problémom je zvyšujúci sa podiel kamiónovej dopravy na cestných komunikáciách. Problematický je predovšetkým frekventovaný cestný ťah S – V na trase štátna hranica s Poľskou republikou – Vyšný Komárnik – Svidník – Stropkov – Vyšné Nemecké – Ukrajina a cestný ťah S – J v trase štátna hranica s Poľskou republikou – Vyšný Komárnik – Prešov – Košice – štátna hranica s Maďarskou republikou.

Najzávažnejším mobilným zdrojom hluku v jednotlivých okresoch Košického kraja je hluk z cestnej a železničnej dopravy.

Opatrenia na zníženie hlučnosti

Na celom Slovensku orgány verejného zdravotníctva venujú pozornosť na ochranu zdravia pred hlukom v životnom prostredí pri posudzovaní možnosti umiestnenia nových stavieb/prevádzok, ako aj pri ich uvedení do užívania resp. do prevádzky. V opodstatnených prípadoch nebol daný súhlas na uvedenie stavieb do užívania alebo prevádzky bez dokladovania dodržania prípustných hodnôt hluku vo vonkajšom prostredí v zmysle vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z..

V rámci prevencie nadmernej hlukovej expozície obyvateľov boli vyžadované a posudzované hlukové štúdie pre všetky zdroje hluku v rámci posudzovaní vplyvov na životné prostredie (EIA) a pri územných konaniach stavieb. Pre overenie účinnosti realizovaných opatrení sa kolaudácia podmieňovala predložením vyhovujúcich výsledkov z vykonaného merania hluku.

Regionálne úrady verejného zdravotníctva v SR riešili v roku 2022 celkovo 171 podnetov súvisiacich s hlukom, čo predstavuje nárast v porovnaní s minulým rokom. Z uvedeného počtu bolo približne 72 vyhodnotených ako opodstatnených, 86 neopodstatnených a 13 nevyhodnotených. Najviac podnetov bolo zaznamenaných v Bratislavskom (71) a Prešovskom kraji (23), najmenej v Banskobystrickom kraji (8).

V r. 2022 bolo doručených na RÚVZ Bratislava celkom 71 podnetov na hluk z celkového počtu 165 evidovaných podnetov. Z podnetov na hluk bolo 8 na dopravný hluk, 15 na technické zariadenia, 5 zo stavebnej činnosti a 43 z iných zdrojov hluku (stacionárne zdroje, mimopracovné aktivity ľudí, priemysel a výrobné prevádzky, pohostinské zariadenia, obchodné prevádzky a iné.)

RÚVZ Bratislava v priebehu r. 2022 opakovane riešil situáciu týkajúcu sa šírenia hluku z areálu rafinérie SLOVNAFT, a.s v Bratislave. V predmetnej veci zabezpečil dlhodobý akustický monitoring hluku, cieľom ktorého bolo získať relevantné informácie o hlukovej záťaži dotknutého obytného prostredia. Meranie hluku bolo vykonané v priebehu mesiaca február a marec 2022 (od 25.02.2022 do 31.03.2022). Výsledky monitoringu preukázali prekročenie najvyšších prípustných hladín hluku podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z.. Na základe uvedeného začal príslušný úrad voči prevádzkovateľovi správne konanie vo veci uloženia pokuty za správny delikt podľa § 57 ods. 19 zákona č. 355/2007 Z. z., konanie nie je t.č. právoplatne ukončené. Ďalej RÚVZ Bratislava prijal aj niekoľko podnetov na nadmernú hlučnosť prejazdu električiek v obytnej zástavbe najmä v mestskej časti Bratislava – Staré Mesto, ako aj na rušenie na koncových staniciach trolejbusov. Na základe opakovaných podnetov začal voči účastníkovi konania Dopravnému podniku Bratislava a.s., ako prevádzkovateľovi električkovej dopravy na území mesta Bratislavy, správne konanie vo veci vydania pokynu (zabezpečiť účinné protihlukové opatrenia na zabránenie prieniku nadmernej hlučnosti z električkovej dopravy do súvisiaceho obytného prostredia a účinnosť vykonaných opatrení preukázať výsledkami kontrolného objektívneho merania hluku vo vzťahu k dotknutému obytnému prostrediu). Rušenie nočného pokoja z prevádzok a kultúrnych podujatí (koncerty, športové podujatia) v dotyku s obytnou zástavbou bolo riešené v súčinnosti s príslušnými mestskými časťami, ktoré môžu ovplyvniť prevádzkovú dobu.

Problematika nadmernej hlučnosti bola riešená vydaním 4 pokynov, vymáhané 2 výkonmi rozhodnutia v celkovej výške 500 €. Za správny delikt porušovania § 57 ods. 19 zákona č. 355/2007 Z. z. bolo vydaných 5 pokút v celkovej sume 2 800 € (nadmerný hluk z hudobnej produkcie v prevádzkach - „Bamboo Cocktail Bar“, Pezinok; „Nová Cvernovka“, Bratislava; „LOVESTREAM FESTIVAL“ na Národnom futbalovom štadióne v Bratislave; nadmerný hluk z technických zariadení - Betonárka Bratislava; OC CUBICON, Bratislava).

V spádovom území Trnavského kraja sa vykonalo 9 meraní hluku v životnom prostredí. 2 merania (11 vzoriek) boli uskutočnené na základe požiadavky pracovníkov RÚVZ so sídlom v Trnave o výkon ŠZD a 7 meraní (31 vzoriek) na základe objednávky. Z celkového počtu boli 3 podnety na pohostinské zariadenia, obchodné prevádzky a pod. (2 opodstatnené, 1 neopodstatnené), 3 podnety na technologické zariadenie, vzduchotechniku a pod. (2 opodstatnené, 1 neopodstatnené), 2 podnety na mimopracovné aktivity ľudí (oba opodstatnené) a 1 podnet na iné stacionárne zdroje (opodstatnený).

Od roku 2019 sa opakovane riešia podnety týkajúce sa hluku na štadióne A. Malatinského v Trnave a podnetu na hluk vo vonkajšom prostredí počas organizovania spoločenských aktivít, rodinných osláv a svadiieb vo vonkajších priestoroch Penziónu Rosenthal v Ružindole, v nočných až skorých ranných hodinách. V riešení oboch podnetov sa bude pokračovať v nasledujúcom roku. Prebiehajúce riešenie podnetu na chladiarenské zariadenie v priemyselnom areáli, Bodona 74 v Piešťanoch bolo v roku 2022 ukončené, nakoľko prevádzkovateľ zrušil prevádzku na chladenie ovocia a zeleniny a z areálu bolo predmetné chladiarenské zariadenie odstránené. Koncom roka 2022 bol doručený anonymný podnet, v ktorom sťažovateľ poukazoval na nadmerný hluk zvonov z kostola v Brestovanoch. V uvedenej veci nebolo možné zabezpečiť objektivizáciu hluku vo vonkajšom prostredí na mieste bydliska sťažovateľa vo vzťahu ku kostolnej veži v Brestovanoch, pretože sťažovateľ nereagoval na výzvy RÚVZ Trnava.

V rámci vykonaných opatrení na zníženie hlučnosti v Trenčianskom kraji boli riešené nasledovné podnety na hluk v životnom prostredí: 2 podnety fyzických osôb na činnosť susedov, čo nespadlo do kompetencií orgánu verejného zdravotníctva; podnet obyvateľov Púchova na hluk pri organizovaní hromadného podujatia „Silvester 2022, Pešia zóna Púchov“, kedy nebolo možné zhodnotiť mieru hluku nakoľko šlo o ex post akciu; hluk z hudobnej produkcie pri Hodových slávnostiach v obci Tuchyňa, kedy nebolo možné vykonať objektivizáciu hluku z dôvodu prekročenia maximálnej povolenej vlhkosti; hluk z ventilátora vo fajčiarni v ÚVTOS Dubnica nad Váhom, ktorý bol neopodstatnený; 2 podania občanov na zvýšenie hlučnosti, a to opakovaný podnet na kostolné zvony a na hluk z prevádzky výťahu v bytovom dome, pričom obidva podnety boli vyhodnotené ako neopodstatnené; vyriešený bol pokračujúci podnet na neprimeraný hluk šíriaci sa z technologického zariadenia v areáli TESCO STORES SR, a.s., kedy prevádzkovateľ vykonal nápravné opatrenia a objektivizáciou hluku bol preukázaný súlad s vyhláškou MZ SR č. 549/2007 Z. z..

V roku 2022 bolo v súvislosti s problematikou hluku v životnom prostredí v Nitrianskom kraji riešených celkovo 19 podnetov (3 podnety na mobilné zdroje hluku z dopravy a 16 podnetov na hluk stacionárnych zdrojov), ktoré sa týkali napr. hluku z cestnej dopravy, hluku z kotolne, hluku z prevádzok potravín, hluku z dvoch výrobných prevádzok spoločnosti eurolac s.r.o. a Decodom, spol. s r.o. v Topoľčanoch, hluku z prevádzky obecného rozhlasu v Ludaniciach a pod. Sťažnosti na hluk od fyzických osôb boli postúpené na príslušné samosprávy. Od prevádzkovateľov boli vyžiadané predloženia výsledkov objektivizácie hluku a v prípade zisteného prekročenia boli začaté správne konania.

V rámci Banskobystrického kraja je pri predkladaní návrhov stavieb na posúdenie v prípadoch predpokladaného zaťaženia chránených území a priestorov hlukom požadované spracovanie hlukových štúdií, na základe ktorých príslušný RÚVZ rozhoduje. Súčasťou hlukových štúdií bývajú aj návrhy protihlukových opatrení (urbanistické, zmena dispozičného riešenia, technologické, organizačné a pod.), ktoré sa rozpracovávajú v ďalších stupňoch projektovej dokumentácie a v prípade potreby sa ich účinnosť overuje v kolaudačnom konaní.

V štádiu územného konania v Banskobystrickom kraji bolo zabezpečenie ochrany pred hlukom požadované pri schvaľovaní všetkých stavieb s predpokladaným vplyvom na hlukové hladiny okolia resp. požiadavkami na ochranu pred hlukom samotnej schvaľovanej stavby (napr. polyfunkčné objekty, bytové domy...).

V roku 2022 bolo oddeleniami HŽPZ na území kraja riešených 8 podnetov na obťažovanie hlukom a riešenie nadmernej hlučnosti, predovšetkým podnety na hlučnosť z prevádzky snežných diel v športovom areáli v Osrblí a opakovaný podnet na hluk šíriaci sa z prevádzky ECOSTART a. s. vo Vlkanovej, ďalej sťažnosť na hluk z farmy na chov nosníc v obci Horné Plachtince, hluk z prevádzky naftového agregátu na výrobu elektrickej energie v blízkosti futbalového štadióna v Žiari nad Hronom a podnet na nadmerný hluk z prevádzky basketbalového ihriska v Rimavskej Sobote, ktorý nebolo možné jednoznačne vyhodnotiť ako opodstatnený a jeho prešetrovanie nie je ukončené, pretože do súčasnosti nie je zrejmy prevádzkovateľ ihriska.

V rámci preventívneho dozoru v rámci všetkých okresov Žilinského kraja bolo riešených niekoľko hlukových štúdií z dôvodu výstavby obytných a polyfunkčných domov s prevládajúcou funkciou bývania pri rušných mestských komunikáciách (Univerzitné mestečko, BD na ulici Vysokoškolákov), železničných tratiach (BD Žilina, Lietavská Lúčka) a tiež z dôvodu vplyvu stavieb na okolie, s tým je spojené hodnotenie hlukových štúdií a návrhov protihlukových opatrení. Pri zámeroch pre výstavbu obchodných, administratívnych a polyfunkčných centier sa kladie dôraz na elimináciu mobilných a stacionárnych zdrojov hluku vyžarujúcich do blízkeho okolia. Mnohé zámery si vyžadujú opakované konzultácie a doplnenie prvotných hlukových štúdií, časté sú dispozičné zmeny navrhovaných objektov najmä kvôli blízkosti rušivých zdrojov hluku i vibrácií.

V roku 2022 bolo v rámci Žilinského kraja vykonaných 7 meraní v životnom prostredí. Z 2 podnetov na výrobné prevádzky – drevovýroby, boli v 1. prípade posudzované hladiny hluku v súlade s platnou legislatívou a v 2. prevádzke bolo nutné upraviť počet strojov a ich súbeh, aby bol dosiahnutý súlad s limitnými hodnotami. Problémom bolo i školské ihrisko pri strednej škole, ktoré sa vo večerných hodinách využívalo na komerčné účely. Vzďialenosť od najbližšieho RD k jeho hranici pozemku bola iba 1,8 m, pričom posudzovaná hodnota hluku bola prekročená. Na základe tejto skutočnosti bola komerčná činnosť ukončená. Ďalšou problémovou prevádzkou bolo fitness centrum v parteri BD, najmä v referenčnom časovom intervale večer, medzi 20:30-22:00 hod. Posudzované hladiny hluku boli prekročené, ale úpravami na vidliciach bol dosiahnutý súlad s legislatívou. Čo sa týka dopravného hluku, bol meraný dopravný hluk na Ametystovej ulici v Žiline-Bytčici. Posudzovaná hladina hluku bola prekročená, s čím súvisí zhoršený stav povrchu vozovky a nedodržiavanie povolenej rýchlosti. Meranie bude slúžiť, ako podklad pre poslancov na navrhnutie retardéru alebo inej formy spomaľovača, resp. pre návrh na obnovu krytu vozovky. Hlasité správanie a spev návštevníkov na otvorenej terase obťažoval obyvateľov Považského Chlmca, pričom posudzované hladiny hluku v referenčnom časovom intervale noc nevyhovovali. Chod zariadenia vzduchotechniky pri predajni COOP Jednota na sídlisku Vlčince obťažoval obyvateľov na Kubínskej ulici, tónová zložka bola počuteľná a pôsobila rušivo. Napriek týmto skutočnostiam posudzovaná hladina hluku v referenčnom časovom intervale noc bola v súlade s vyhláškou MZ SR č. 549/2007 Z. z..

V Prešovskom kraji bolo riešených 23 podaní, z toho 3 opodstatnené podnety, 1 podnet sa nestihol ukončiť do konca roka 2022 z dôvodu potreby objektivizácie hluku a 19 podaných podnetov bolo vyhodnotených ako neopodstatnených resp. boli v kompetencii iného správneho orgánu, preto takéto podania im boli odstúpené k priamemu vybaveniu.

U podnetov, pri ktorých bolo vykonané meranie hluku a bolo zistené prekročenie prípustnej hodnoty, boli uložené opatrenia na zníženie imisií hluku a účinnosť opatrení bude objektivizovaná následnými meraniami.

V rámci riešenia podnetov v Košickom kraji bolo na jednotlivých oddeleniach HŽPZ riešených spolu 11 podnetov na obťažovanie hlukom. 8 na RÚVZ so sídlom v Košiciach, (meranie hluku zo zvonenia zvonov kostola, meranie hluku z klimatizačnej jednotky, meranie hluku z trafostanice a 2 x meranie hluku z cestnej dopravy). Na základe výsledkov merania bol 1 podnet ukončený ako neopodstatnený a 4 podnety ukončené ako opodstatnené. Voči prevádzkovateľovi bolo začaté správne konanie vo veci uloženia pokynu na odstránenie hlučnosti. Ďalšie podnety boli riešené bez vykonania merania hluku s tým, že prevádzkovatelia pristúpili urýchlene k vykonaniu protihlukových opatrení alebo nebolo možné z objektívnych príčin meranie vykonať. 3 podnety na RÚVZ so sídlom v Spišskej Novej Vsi, (Mestský útulok a karanténna stanica Spišská Nová Ves, hluk z prevádzky výťahu v bytovom dome a rušenie nočného kľudu z Klasu, Spišská Nová Ves) a 1 podnet na RÚVZ so sídlom v Rožňave (podnet obyvateľa obce Krásnohorská Dlhá Lúka vo veci obťažovania hlučnou hudbou a hlasnou zábavou v prevádzke penziónu v Krásnohorskej Dlhej Lúke a rušenia pokoja prechodom áut cez prístupový železný most do ubytovacieho zariadenia).

Problematike znižovania vplyvu hluku na obytné územie je venovaná pozornosť už pri spracovávaní a posudzovaní územno-plánovacej dokumentácie, kedy sa vyžaduje predloženie hlukovej štúdie s prípadným návrhom protihlukových opatrení. Za účelom zníženia hlučnosti boli v roku 2022 väčšinou vykonané opatrenia už pri výstavbách bytových domov, ako sú stavebné úpravy stien a okien bytových miestností. Technické riešenia pri výstavbe bytových domov v rámci opatrení na fasádach s nepriaznivými hladinami hluku vplyvom cestnej dopravy spočívajú v zabezpečení požiadaviek na vzduchovú nepriezvučnosť a vetranie pomocou protihlukových vetrákov – mriežok, alebo zabezpečenia vetrania s rekuperáciou tak,

aby v interiéroch bola dosiahnutá požadovaná hladina hluku pri súčasnom zachovaní ostatných potrebných vlastností vnútorného prostredia.

II. Analýza hygienickej problematiky v objektoch, v ktorých je vykonávaný štátny zdravotný dozor

- **Zariadenia občianskej vybavenosti**

Zariadenia cestovného ruchu:

Zariadenia cestovného ruchu (ďalej len „CR“) sú ubytovacie zariadenia s rôznym stupňom kvality, vybavenia a rozsahom poskytovaných služieb. V zariadeniach CR sa v nemalej miere poskytujú doplnkové služby ako sú wellness, sauny, bazény, masáže. Prevádzkovatelia bazénov zabezpečujú kontrolu kvality vody na kúpanie v zmysle vyhlášky MZ SR č. 308/2012 Z. z.. Prevádzkovatelia ubytovacích zariadení s vlastným vodným zdrojom si zabezpečujú kontrolu kvality pitnej vody v akreditovaných laboratóriách a protokoly s vyhovujúcou kvalitou pitnej vody predkladajú na regionálne úrady verejného zdravotníctva. V prípade predloženia protokolov s nevyhovujúcou kvalitou pitnej vody, sú prevádzkovatelia a majitelia vlastných vodných zdrojov upozornení na zabezpečenie dezinfekcie vody a na vykonanie opakovaného odberu vzorky vody. V rekreačnej oblasti Domaša stále nie sú doriešené problémy ubytovacích zariadení súvisiace so zásobovaním pitnou vodou. Kontroly zariadení starostlivosti o ľudské telo, sauny, masáže a rôzne doplnkové služby sú vykonávané v zmysle vyhlášky MZ SR č. 554/2007 Z. z.

Na území Slovenskej bolo v roku 2022 evidovaných celkovo 8236 ubytovacích zariadení CR. Väčšinou sú tieto zariadenia s celoročnou prevádzkou, niektoré sú zamerané na zimnú turistickú sezónu (zariadenia nachádzajúce sa v lyžiarskych strediskách), iné zasa na letnú turistickú sezónu. Patria sem hotely, motely, penzióny, turistické ubytovne, kempingy, chatové osady, krátkodobé ubytovanie v súkromí a iné ubytovacie zariadenia CR.

V Bratislavskom kraji išlo celkovo o najvýraznejší pokles ubytovacích zariadení za posledné roky, čo veľmi ovplyvnila pandemická situácia v súvislosti s ochorením COVID-19. Išlo hlavne o sektor cestovného ruchu, nakoľko dlhodobé uzatvorenie ubytovacích zariadení za účelom rekreácie a neskôr ovplyvňované rôznymi protipandemickými opatreniami viedlo neraz aj veľké hotely k zániku a ukončeniu podnikania v tejto oblasti. Takto ukončili svoju činnosť napr. hotel Expo Koliba na Kamzíku, penzión Epona na Rybníčnej, ale aj niektoré veľké robotnícke ubytovne pri Slovnafte a na vidieku (hlavne v okrese Malacky a Pezinok). Vzhľadom na významnosť rekreačného územia najmä regiónov Nových Zámkov, Komárna, Levíc, Nitry je i naďalej pozorovaný mierny nárast zariadení v oblasti poskytovania ubytovacích služieb a rozvoja agroturistiky s doplnkovými službami relaxačnými, regeneračnými zariadeniami a wellness centrami - sauna, vírivé vane, masáže a pod. v týchto, ako i v ostatných okresoch.

Na regionálne úrady verejného zdravotníctva boli doručené *oznámenia o začatí prevádzky ubytovacích zariadení*. Išlo o nové hotely, motely, penzióny, ubytovne, kempingy, chatové osady, ubytovania na súkromí, ubytovacie zariadenia apartmánového typu a zariadenia v kategórii „Iné“. Za rok 2022 evidujeme najvýznamnejšie nové zariadenia v Bratislavskom kraji a to napr. Hotel & Restaurant Arkady Hof – 4* hotel s celkovou kapacitou 58 lôžok, Galeria Hotel Pezinská Baba, s celkovou kapacitou 14 lôžok, či ubytovacie zariadenie 3 DUBY v Malackách – ubytovanie pre zamestnancov v dvoch samostatných objektoch s kapacitou 66 lôžok. V Bratislave I bolo zriadené ubytovacie zariadenie „PALACE APARTMENTS“, ktorý síce svojou kvalitou ubytovania pripomína

hotel, avšak neposkytuje služby recepcie, ani stravovanie. Ide o nový typ ubytovania, kde nejde o ubytovanie v súkromí, ale v nebytových priestoroch viacúčelových objektov.

Orgány verejného zdravotníctva ďalej vydali *záväznú stanoviská* k územnému konaniu stavieb (napr. ubytovacie zariadenie Penzión a reštaurácia Košice, v k. ú. Nové Ťahanovce, Hotel Raj v obci Dedinky,), ku kolaudačnému konaniu stavieb (napr. ubytovacie zariadenie pre cestovný ruch v obci Bidovce) k stavebným konaniam, k zmenám v užívaní stavieb (napr. zmena v užívaní výrobnéj budovy na robotnícku ubytovňu v Košiciach) a zámerom. Zároveň sa zamestnanci odboru HŽPaZ vyjadrovali k projektovým dokumentáciám (napr. stavby ubytovacieho zariadenia v obci Slavec a k stavebným úpravám slobodárne na nebytovú budovu s apartmánmi v Košiciach). RÚVZ so sídlom v Žiline v 4 prípadoch odobral vzorky pitných vôd z vlastných zdrojov žiadateľov z dôvodu kolaudácie objektov cestovného ruchu (platené služby), 80 vzoriek z bazénov situovaných v zariadeniach cestovného ruchu /prevažne platených služieb/.

V zariadeniach cestovného ruchu sa v prvom štvrtroku vykonával *štátny zdravotný dozor* zameraný najmä na dodržiavanie protipandemických opatrení v súvislosti s ochorením COVID-19. Následne v súvislosti so začatím vojny na Ukrajine boli vykonávané kontroly pre núdzové ubytovacie zariadenia v súvislosti s utečeneckou krízou. Kontrolovali sa ubytovania vytvorené v kultúrnych domoch, či športových halách za účelom dočasného ubytovania utečencov z Ukrajiny v zmysle usmernenia ÚVZ SR. V 4 ubytovacích zariadeniach boli zamestnancami RÚVZ Rožňava zápisnične nariadené opatrenia na odstránenie nedostatkov prevádzkovo-technického charakteru. Výkonom štátneho zdravotného dozoru sa sledovalo dodržiavanie opatrení, prevádzkového režimu, hygienického štandardu a dodržiavanie vyhlášky MZ SR č. 259/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov. Zariadeniam CR bola venovaná zvýšená pozornosť nielen pred zahájením, ale i v období letnej turistickej sezóny. V prevádzkach v územnom obvode RÚVZ Poprad pri štátnom dozore boli podľa zákona č. 355/2007 Z. z. v blokovaní uložené 2 pokuty v sume 90,00 eur a v správnom konaní 1 pokuta v sume 150,00 eur, RÚVZ so sídlom v Čadci uložil 3 blokované pokuty v celkovej hodnote 300, eur. RÚVZ Rimavská Sobota udelil 1 sankciu za správne delikty vo výške 500 €. Na základe vykonaných kontrol v rámci štátneho zdravotného dozoru možno konštatovať, že poskytovanie ubytovacích služieb bolo na dobrej úrovni.

Orgány verejného zdravotníctva riešili viacero *podnetov*, napr. v ubytovacom zariadení CR „Botel Dunajský pivovar“ v Bratislave, kde kontroly zväčša nepotvrdili opodstatnenosť podnetov, príp. boli nedostatky operatívne odstraňované. Ďalší podnet bol adresovaný ohľadne nevyhovujúcich hygienických a nedôstojných podmienkach ubytovania ukrajinských utečencov v priestoroch Západoslovenskej energetiky, a. s. v Bratislave, pri kontrole však neboli zistené žiadne hygienicko- prevádzkové nedostatky.

V Košickom kraji jeden podnet poukazoval na nedodržiavanie opatrení nariadených ÚVZ SR počas pandémie ochorenia COVID – 19 (nedodržanie prekrytia horných dýchacích ciest) a po prešetrení bol uzatvorený ako neopodstatnený, zvyšné podnety poukazovali na nedodržanie prevádzkovej hygieny v ubytovacích zariadeniach. V Hoteli DAM v Košickej Belej bol riešený podnet na výskyt pľoštíc, ktorý bol po prešetrení vyhodnotený ako opodstatnený a v uvedenom zariadení bol zamestnancami odboru HŽPaZ zabezpečený zvýšený ŠZD. Podnet poukazujúci na obťažovanie hlukom z klimatickej jednotky umiestnenej na Penzióne CITYv Košiciach, podnet poukazujúci na nedodržanie hygienických podmienok v ubytovacom zariadení v Košiciach, ďalšie 4 podnety poukazujúce na nedodržanie hygienických podmienok ubytovania boli uzavreté ako nehodnotiteľné, pretože sa jedná o ubytovanie v súkromných bytoch alebo v rodinných domoch. V okrese Rožňava sa v dvoch prípadoch podnet týkal neoprávneného poskytovania ubytovacích služieb v Krásnohorskom Podhradí a vo veci obťažovania hlučnou hudbou prevádzke penziónu

v Krásnohorskej Dlhej Lúke. V okrese Spišská Nová Ves bol riešený podnet na výskyt švábov na ubytovacej izbe v Hoteli Plejsy v Krompachoch. Prítomnosť švábov zistená nebola.

V priebehu roka bol prešetrený podnet na Autocamping v Šahách, ktorý bol neopodstatnený. Na základe prešetrenia podnetu na nevyhovujúce hygienické podmienky v prevádzke Ubytovne Agrostav v Leviciach boli prevádzkovateľovi uložené opatrenia na odstránenie nedostatkov a uložená pokuta v správnom konaní v sume 850 eur. Uložené opatrenia boli zo strany prevádzkovateľa splnené. Ďalej boli šetrené podnety v meste Zlaté Moravce týkajúce sa prevádzkovania ubytovacieho zariadenia bez rozhodnutia RÚVZ, resp. oznámenia, v obci Diakovce na kvalitu vody v ubytovacom zariadení. Nedostatky neboli zistené.

V Trenčianskom kraji boli v roku 2022 riešené 2 podnety. Prvý bol ohľadne prenajímania ubytovacieho zariadenia (rekreačné chaty) na komerčné účely. Podnet bol odstúpený na preverenie na príslušný okresný úrad - odbor živnostenského podnikania a daňový úrad. Druhý podnet bol ohľadne výskytu ploštíc, švábov, blch v časti objektu v Novom Meste nad Váhom, ktorá je prenajímaná na ubytovanie. Miestnym šetrením bolo zistené, že vlastníkom zmieneného objektu je fyzická osoba-občan. Podnet bol odstúpený na príslušný stavebný úrad za účelom vykonania štátneho stavebného dohľadu, či je predmetný objekt užívaný v súlade s kolaudačným rozhodnutím, prípadne stavebným povolením.

V rámci Trnavského kraja boli riešené 3 podnety, ktoré prevažne poukazovali na nedodržiavanie prevádzkovej hygieny a na výskyt ploštíc a švábov v ubytovacích zariadeniach. V jednom prípade bol podnet opodstatnený (v územnej pôsobnosti RÚVZ Dunajská Streda).

V roku 2022 bol v Banskobystrickom kraji riešený podnet súvisiaci s ubytovacími službami: V rámci prešetrenia predmetného podania RÚVZ BB požiadal podozrivý subjekt výzvou na poskytnutie súčinnosti a to aj opakovane, keďže si výzvu neprebral. V súvislosti s prešetrovaním predmetného podania a zistením skutočného stavu veci sa RÚVZ BB obrátil na Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Zároveň RÚVZ BB z dôvodu objasnenia skutkových okolností požiadal v predmetnej veci aj Mestský úrad Banská Bystrica, Stavebný odbor. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a aktuálne platnú právnu úpravu, RÚVZ BB vyčerpal všetky dostupné právne inštitúty a momentálne nedisponuje žiadnym relevantným dôkazným materiálom, ktorý by RÚVZ BB dával právny základ na vyvodenie zodpovednosti za protiprávne konanie. RÚVZ BB bolo doručené podanie od obyvateľov mesta Banská Bystrica o neoprávnenom užívaní nebytových priestorov na „bývanie“ v nadstavbe objektu „nebytovej budovy“ (dielni a garáží), pri výkone šetrení na mieste boli prekonzultované predmety podania podnetov, uložené opatrenia na odstránenie zisteného stavu, o čom boli upovedomení aj zasielateľia podnetov.

Ubytovacie zariadenia súvisiace s výkonom práce:

Na území Slovenskej bolo v roku 2022 evidovaných 460 ubytovacích zariadení súvisiacich s výkonom práce. Ide o robotnícke ubytovne, ubytovne pre brigádnikov a iné ubytovacie zariadenia súvisiace s výkonom práce.

Na jednotlivé RÚVZ boli podané oznámenia o začatí činnosti prevádzkovania ubytovacích zariadení súvisiacich s výkonom práce a tiež boli riešené podnety (napr. prítomnosť ploštíc, či nevhodné hygienické podmienky).

V rámci posudkovej činnosti bola riešená napr. projektová dokumentácia na zmenu v užívaní stavby pôvodne administratívnej budovy bývalého JRD Rohožník na robotnícku ubytovňu. V roku 2022 sa v Bratislave Lamači kolaudovala napr. 7-podlažná budova ubytovacieho zariadenia pre zdravotníckych pracovníkov novopostavenej nemocnice BORY s celkovou kapacitou 194 lôžok, riešila sa zmena v užívaní administratívnej budovy na krátkodobé ubytovanie, zmena účelu využívania administratívnych priestorov na ubytovacie

zariadenie v objekte Mondelez v Bratislave, ktoré bol zriadené hlavne pre ukrajinských občanov. Na vidieku sa kolaudovalo ubytovacie zariadenia 3 DUBY v Malackách.

Štátny zdravotný dozor bol zameraný na dodržiavanie prevádzkového režimu a hygienického štandardu v ubytovacích zariadeniach, ako aj kontrolu prevádzkového poriadku.

Evidovaných bolo viacero *podnetov*, vo všetkých prípadoch išlo podobne ako v minulých rokoch o ubytovacie zariadenia s nižším hygienickým štandardom, napr. v Bratislave sa riešili podnety na nevyhovujúce podmienky ubytovania v ubytovacom zariadení „Ubytovňa Uni“ na Martinskej ulici, v ubytovni „Robinson“ vo Vlčom hrdle. Podnet na výskyt pľoštíc sa riešil v ubytovacom zariadení v ubytovni Robinson v Bratislave v súčinnosti s odborom HZZ tunajšieho úradu, prítomnosť pľoštíc sa nepotvrdila.

V roku 2022 bol vydaný 1 výkon rozhodnutia za nesplnenie povinností uložených v pokyne (z roku 2021) pre ubytovacie zariadenie (UNB) na Peknej ceste v Bratislave (plesnivé znečistené steny, poškodené podlahové krytiny, presakujúca voda do stien, celkovo zdevastované priestory, okná...), vec je naďalej v riešení. Ďalej bolo voči prevádzkovateľovi ubytovacieho zariadenia „Ubytovňa Senec“ na Fučíkovej 8 v Senci začaté správne konanie vo veci uloženia pokuty za hygienicko-prevádzkové nedostatky, zistené na ubytovni.

• Zariadenia starostlivosti o ľudské telo

V hodnotenom období bolo v Slovenskej republike v prevádzke 24 252 zariadení starostlivosti o ľudské telo (podrobne tab. 5.2). Hygienická situácia v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo v posudzovanom roku nezaznamenala významnejšie zmeny oproti predchádzajúcemu obdobiu. Prevádzky zodpovedali hygienickým požiadavkám na ochranu verejného zdravia. Väčšina prevádzok je riešená ako celok a sú umiestnené v polyfunkčných objektoch, alebo v obchodných centrách so samostatným vstupom, čakárňou, prevádzkovou miestnosťou, dennou miestnosťou a zariadením pre osobnú hygienu. V nových prevádzkach išlo o účelovo upravené priestory, ktoré spĺňali požiadavky vyhlášky MZ SR č. 554/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia starostlivosti o ľudské telo v znení neskorších predpisov. V sortimente klasických osobných služieb čoraz viac dominujú a sú vyhľadávané služby zamerané na starostlivosť o pleť, hlavne vyhladzovanie vrások (aplikácia botulotoxínu a kyseliny hyalurónovej, mikrodermabrázia) a udržanie štíhlej línie pomocou moderných prístrojových procedúr a postupov (ultrazvukové vlny, vacushape, infra-shape, elektroterapeutický impulz, vákuová lymfodrenáž, ultrazvuk). Problémom naďalej zostávajú služby na hranici zdravotných výkonov. Vzhľadom k tomu, že legislatíva na ochranu verejného zdravia však poskytovanie takýchto služieb v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo nezakazuje, prevádzkovatelia sú upozorení na závažnosť poskytovaných procedúr, resp. na zabezpečenie odborného zdravotného dohľadu nad danou službou zdravotníckym pracovníkom s príslušným vzdelaním. V roku 2022 bol v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo vykonávaný ŠZD zameraný na dodržiavanie prevádzkového poriadku a hygienických zásad pri poskytovaní uvedených služieb vyplývajúcich z ustanovení platnej legislatívy, ako aj kontrolu dokladov o zdravotnej a odbornej spôsobilosti personálu. V rámci výkonov ŠZD boli prevádzkovatelia upozorení na dôsledné dodržiavanie požiadaviek správneho pracovného postupu pri očistení resp. dezinfekcii pracovných nástrojov, ako i na používanie biocídnych prípravkov, ktoré sú registrované v Centre pre chemické látky a prípravky Slovenskej republiky, v zmysle platnej legislatívy. Vzhľadom k prebiehajúcej pandémie koronavírusu začiatkom roka 2022 bol štátny zdravotný dozor zameraný i na dodržiavanie opatrení uložených ÚVZ SR na zabránenie jeho šírenia. Taktiež boli šetrené podnety v súvislosti s nedodržiavaním opatrení súvisiacich s pandemiou. Viaceré prevádzky museli svoju činnosť z dôvodu pandémie COVID-19 viackrát prerušiť alebo ukončiť, čo sa odráža na

celkovom počte dozorovaných zariadení. V rámci kontroly prevádzok zariadení starostlivosti o ľudské telo bolo tiež sledované dodržiavanie zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Osobitná pozornosť sa venovala kontrole používania zdravotne nebezpečných kozmetických výrobkov hlásených systémom rýchleho varovania (RAPEX v Európskej únii), a to s negatívnym výsledkom.

V Bratislavskom kraji bol zistený výrazný úbytok služieb zariadení; oproti predchádzajúcemu roku došlo k poklesu zariadení celkom o 625 prevádzok. Na základe oznamovacej povinnosti bolo podaných 380 oznámení o začatí prevádzkovania zariadení starostlivosti o ľudské telo rôzneho typu spolu s vypracovaným prevádzkovým poriadkom, čo predstavuje nárast oproti minulému roku o 72 podaní. V rámci preventívnej časti ŠZD sa posudzovali len menšie projektové dokumentácie zariadení. V rámci kolaudačných konaní sa vydávali záväzné stanoviská najmä k zmene účelu využitia rôznych nebytových (niekedy aj bytových) priestorov. V novootvorených prevádzkach sú poskytované rôzne prístrojové ošetrenia tela - mechanická stimulácia kožného tkaniva, prístrojové ošetrenie tela prístrojom Cellu M6, kryokomora, suchá a parná sauna, infrasauna, rôzne zariadenia na regeneráciu a rekondíciu. Na úseku kontrolnej činnosti sa v rámci ŠZD vykonalo počas roka celkom 257 kontrol. Kontroly boli zamerané na vykonávanie poskytovaných služieb podľa prevádzkových poriadkov, pričom neboli zistené závažné nedostatky v prevádzkovom režime. Nevyhovujúca hygienická situácia však bola zisťovaná v prevádzkach preverovaných na základe podaných podnetov zákazníkov. Podnety sa v sledovanom období týkali dodržiavania protiepidemických opatrení v súvislosti s dodržiavaním opatrení/vyhlášok vydaných ÚVZ SR pri ohrození verejného zdravia v súvislosti s mimoriadnou situáciou a pandémiou ochorenia COVID-19 na území SR, ďalej v súvislosti s nedostatočným hygienicko-prevádzkovým režimom niektorých prevádzok, nesplnenia si ohlasovacej povinnosti. Na základe uvedených podnetov vykonali odborní pracovníci neohlásené kontroly zariadení v rámci ŠZD pri ktorých bola zisťovaná čiastočná opodstatnenosť. Prevádzkovateľom zariadení boli uložené nápravné opatrenia na okamžité odstránenie nedostatkov, čo bolo následne skontrolované. Podnety klientov sa často týkali legislatívy na ochranu verejného zdravia (napr. posúdenie správnosti odborných postupov a techník pracovníkov v prevádzkach, zdravotné problémy po výkone manikúry, pedikúry, permanentného make-upu, vrátenie peňažných prostriedkov za nekvalitne poskytnutú službu, nevydanie dokladu o zaplatení poskytnutej služby), pričom v čase kontroly neboli zistené hygienicko – prevádzkové nedostatky, na ktoré poukazovali oznamovatelia podnetov. V súvislosti s nedodržiavaním opatrení vydaných ÚVZ SR na zamedzenie šírenia ochorenia COVID-19 boli uložené 2 pokuty v sume 200€ a 250€, a to za prevádzkovanie v čase zákazu. Celkovo možno konštatovať, že zariadenia starostlivosti o ľudské telo vykazovali vyhovujúci hygienicko-epidemiologický štandard.

V Trnavskom kraji je v evidencii celkovo 2 801 zariadení starostlivosti o ľudské telo; bol zaznamenaný mierny pokles v počte prevádzok oproti predchádzajúcemu obdobiu. V tomto roku bolo spracovaných 327 oznámení o začatí prevádzky, ktorých súčasťou boli aj predložené návrhy prevádzkových poriadkov. Vo väčšine podaní bola hlavne zmena v prevádzkových priestoroch existujúcich jednotlivých zariadení - presťahovanie prevádzok do iných priestorov. Vykonanými 166 kontrolami v jednotlivých zariadeniach neboli zistené závažné porušenia aktuálnych protipandemických opatrení na ochranu verejného zdravia, vydaných ÚVZ SR Bratislava. Za zistené porušenie vydaných opatrení na ochranu verejného zdravia počas pandémie ochorenia COVID -19 RÚVZ so sídlom v Trnave následne uložil v dvoch zariadeniach prevádzkovateľom pokutu v hodnote spolu 350 €. RÚVZ so sídlom v Senici na základe zistených nedostatkov začal voči jednému prevádzkovateľovi správne konanie. Na základe vykonaného štátneho zdravotného dozoru v 17 zariadeniach starostlivosti o ľudské telo v hodnotenom roku, RÚVZ so sídlom v Dunajskej Strede v 4 prípadoch v prevádzke solária vydal zákaz používania prístrojov, v 5 prípadoch bolo následne začaté

správne konanie podľa zákona č. 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov. Za zistené porušenie predpisov na ochranu verejného zdravia bola uložená bloková pokuta v 7 prevádzkach 9 osobám v celkovej výške 420 €. Pri zistených menej závažných nedostatkov v jednotlivých prevádzkach boli uložené iné podmienky na odstránenie zistených nedostatkov z hľadiska ochrany zdravia, ktoré boli v danom termíne odstránené. Všeobecne možno konštatovať, že úroveň poskytovaných služieb v zariadeniach v spádovom území Trnavského kraja je na primeranej hygienickej úrovni s dodržiavaním podmienok a požiadaviek podľa vyhlášky MZ SR 554/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov.

V Trenčianskom kraji na základe oznámení o začatí prevádzky zariadení, prípadne oznámení o zmene prevádzkovateľa zariadenia bolo vykonaných 304 ŠZD. Bežný ŠZD za účelom kontroly dodržiavania požiadaviek platnej legislatívy bol vykonaný v 54 zariadeniach. Na základe objednávky prevádzkovateľov zariadenia bolo v zariadeniach vykonaných 130 kontrol účinnosti sterilizačnej techniky (sterilizátory) a 6 meraní UV žiarenia opaľovacích prístrojov (soláriá). Celkovo bolo vydaných 12 osvedčení o odbornej spôsobilosti na vykonávanie epidemiologicky závažných činností v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo. Prevádzkovateľom 7 zariadení boli v roku 2022 uložené pokuty za nedodržiavanie technologických a pracovných postupov v súlade s ustanoveniami zákona č. 355/2007 Z. z. a vyhlášky č. 554/2007 Z. z. Za nedodržanie opatrení pri ohrození verejného zdravia boli v 2 prevádzkach uložené pokuty za správny delikt a uložená jedna bloková pokuta. V rámci oznámenia o výskyte nebezpečných kozmetických výrobkov v Európskej únii zo systému RAPEX bolo vykonaných 26 kontrol na preverenie výskytu nebezpečných kozmetických výrobkov. V predmetnom roku bol hlásený 1 podnet na prevádzku kadernického salónu v súvislosti s nedodržiavaním protipandemických opatrení, ktorý bol po prešetrení uzavretý ako neopodstatnený.

V Nitrianskom kraji možno konštatovať, že hygienická situácia v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo je v okresoch kraja na vyhovujúcej úrovni. V rámci výkonov ŠZD boli prevádzkovatelia upozornení na dôsledné dodržiavanie požiadavky správneho pracovného postupu pri očistení resp. dezinfekcii pracovných nástrojov, ako i na používanie biocídnych prípravkov. V rámci komisie pre epidemiologicky závažné činnosti bolo uskutočnené preskúšanie pracovníkov pre získanie osvedčenia odbornej spôsobilosti pracovníkov pre prácu v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo. V okrese Komárno bola v roku 2022 v jednej prevádzke pedikúry v správnom konaní uložená pokuta vo výške 300,- eur za nedostatky zistené ešte v roku 2021. V okrese Levice boli v roku 2022 na základe výkonu ŠZD v prevádzkach pedikúry a nechtového dizajnu uložené 2 blokové pokuty v sume 66 eur a 99 eur za vykonávanie činnosti bez osvedčenia o odbornej spôsobilosti.

V Žilinskom kraji RÚVZ so sídlom v Martine riešil dva podnety - jeden podnet sa týkal prevádzkovania nového prístroja Infrashape bez potrebných certifikátov v existujúcej prevádzke poskytujúcej regeneračné služby. Na základe podnetu bol v predmetnom zariadení vykonaný ŠZD zameraný na dodržiavanie požiadaviek platnej legislatívy. Výkonom ŠZD sa skutočnosti uvádzané v podaní nepotvrdili, preto podnet bol vyhodnotený ako neopodstatnený. Druhý podnet sa týkal vykonávania akupunktúry bez potrebných oprávnení v existujúcej prevádzke masérskych školy. Skutočnosti zistené v rámci výkonu ŠZD a činností súvisiacich s podnetom boli predmetom ústneho pojednávania so splnomocneným zástupcom prevádzkovateľa zariadenia. Na základe zistených skutočností bol podnet, v prípade vykonávania akupunktúry, resp. suchej ihly v prevádzke masérskych školy vyhodnotený ako opodstatnený. RUVZ so sídlom v Čadci uplatnil sankčný postih v blokovom konaní v 6 prípadoch v celkovej hodnote 314 € (technické nedostatky a odborná spôsobilosť) a v správnom konaní pokuta v 2 prípadoch v hodnote 900 € (zariadenia solárií prevádzkované bez aktuálneho merania UV žiarenia trubíc solárnych prístrojov). V spádovom území Kysúc v roku 2022 bolo posúdených na základe oznámení 49 prevádzok

pre zariadenia starostlivosti o ľudské telo bolo vykonaných 154 kontrol v rámci štátneho zdravotného dozoru v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo vrátane kontroly kozmetických výrobkov. RÚVZ so sídlom v Liptovskom Mikuláši vydal v roku 2022 záväzné stanovisko k územnému konaniu stavby zariadenia na osobnú hygienu, 1 záväzné stanovisko ku zmene v užívaní stavby zariadenia starostlivosti o ľudské telo. Vydané boli 3 stanoviská k zriadeniu chráneného pracoviska v zariadení starostlivosti o ľudské telo. RÚVZ bolo doručených 49 oznámení o začatí činnosti zariadení starostlivosti o ľudské telo. V pôsobnosti RÚVZ Dolný Kubín evidovaných 54 oznámení o začatí činnosti prevádzok zariadení starostlivosti o ľudské telo. Oproti roku 2021 sa počet zariadení zvýšil. Na úseku kontrolnej činnosti v rámci ŠZD vykonali pracovníčky oddelenia 152 previerok. Komplexný ŠZD bol vykonaný v 84 prevádzkach a 68 inšpekcií v súvislosti s kontrolou uložených nápravných opatrení a kontrolou prevádzok, ktoré boli zavreté alebo pri kontrole bolo zistené, že už nefungujú. RÚVZ so sídlom v Žiline vykonal 28 kontrol v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo. V roku 2022 bolo na RÚVZ so sídlom v Martine podaných 44 oznámení o začatí činnosti v prevádzke. V rámci ŠZD bolo vykonaných 45 kontrol.

V Banskobystrickom kraji bolo evidovaných 2412 zariadení starostlivosti o ľudské telo. Najčastejšie zistené nedostatky sa týkali najmä doplnenia, resp., zmeny prevádzkového poriadku podľa platnej legislatívy, doplnenia obsahu lekárničky, doplnenia čistiacich a dezinfekčných prostriedkov, vymaľovania priestorov, prekračovanie limitov UV žiarenia preukázaného meraním, nesprávnej manipulácie s čistou a použitou bielizňou. Za zistené nedostatky boli uložené blokové pokuty v spádovom území RÚVZ Zvolen v sume 1150 €. Pokuta vo výške 800 € bola uložená v spádovom území RÚVZ Lučenec, v spádovom území RÚVZ Žiar nad Hronom, boli uložené pokuty vo výške 900 €. Kontrola mikrobiálnej kontaminácie povrchov a predmetov bola vykonávaná sterovou metódou v spádovom území RÚVZ Veľký Krtíš (130 sterov) a v spádovom území RÚVZ Lučenec (10 sterov). Výsledky laboratórných analýz boli oznámené prevádzkovateľom a v prípade výskytu patogénnych a podmienených patogénnych mikroorganizmov boli následne odobraté kontrolné stery. V roku 2022 bola vykonaná kontrola účinnosti sterilizátora v 56 zariadeniach. V prevádzkach zariadení starostlivosti o ľudské telo bolo vykonaných 121 kontrol vo veci zistenia výskytu nebezpečných kozmetických výrobkov, ktoré boli nahlásené zo systému RAPEX v spádovom území RÚVZ Banská Bystrica a v spádovom území RÚVZ Rimavská Sobota bolo vykonaných 75 výkonov (telefonické a osobné zisťovanie výskytu nebezpečných výrobkov). V zariadeniach nebolo zistené používanie nahlásených nebezpečných výrobkov. V rámci kontroly opatrení nariadených ÚVZ SR v súvislosti s výskytom COVID 19 bolo vykonaných v spádovom území RÚVZ Banská Bystrica 68 kontrol, v spádovom území RÚVZ Rimavská Sobota bolo vykonaných 36 kontrol a v spádovom území RÚVZ Lučenec bolo vykonaných 46 kontrol. Celkovo hygienická úroveň zariadení starostlivosti o ľudské telo je vyhovujúca, prevádzky zodpovedajú hygienickým požiadavkám na ochranu verejného zdravia, zisťované, uvádzané nedostatky boli bezodkladne odstraňované.

V Košickom kraji v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo bolo vykonaných v rámci ŠZD celkom 1172 kontrol a 23 ohliadok pred vydaním záväzného stanoviska k zmenám v užívaní stavby, resp. ku kolaudáciám stavieb. Z celkového počtu vykonaných ŠZD kontrol bolo 262 zameraných na dodržiavanie opatrení nariadených ÚVZ SR v súvislosti s pandemiou ochorenia COVID-19. Podaných bolo 360 oznámení o začatí činnosti v prevádzke ZSoĽT, spolu s prevádzkovými poriadkami týchto zariadení. V hodnotenom roku bolo uložených 7 pokút v blokovom konaní za nepredloženie osvedčenia o odbornej spôsobilosti na vykonávanie epidemiologicky závažných činností a riešených bolo 11 podnetov. Na RÚVZ so sídlom v Michalovciach bol riešený podnet na nepovolené tvrdenia na etiketách kozmetických výrobkov; po prešetrení bol vyhodnotený ako opodstatnený. Na RÚVZ Košice boli postúpené z Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Košiciach 2 podnety,

jeden na dodržiavania hygienických noriem (prítomnosť psa prevádzkovateľa) v ZSLT v Košiciach a podnet na prevádzku v Košiciach, v ktorom bolo poukazované na výskyt zdravotných problémov po absolvovaní masáže prístrojom Fohow; podnety boli po prešetrení uzatvorené ako neopodstatnené.

V Prešovskom kraji v rámci výkonu ŠZD v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo bola kontrolovaná funkčnosť sterilizátorov, odborná a zdravotná spôsobilosť zamestnancov ako aj dodržiavanie zákazu fajčenia; nedostatky neboli zistené. V roku 2022 boli v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo uložené 2 pokuty v sume 110 € v blokovom konaní a v jednom zariadení solária (používanie prístroja aj napriek nameranej prekročenej hodnote UV žiarenia), bolo uložené opatrenie na mieste - zákaz používania solárneho prístroja a prevádzkovateľovi bola uložená sankcia (v okrese Bardejov). V kontrolovaných zariadeniach sa nebezpečné kozmetické výrobky nenachádzali.

- **Zariadenia sociálnych služieb**

Na Slovensku sa prevádzkujú zariadenia s poskytovaním sociálnych služieb na základe ustanovení zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách. Podľa druhu sociálnych služieb sú zariadenia delené na zariadenia s celoročnou pobytovou formou, zariadenia s poskytovaním sociálnej služby ambulantnou formou, špecializované resocializačné, integračné a komunitné strediská a iné. Prehľad zariadení sociálnych služieb za rok 2022 je uvedený v tabuľke č. 5.3.

V roku 2022 bola prevádzka zariadení sociálnych služieb pri doznievaní pandémie ochorenia COVID-19 obmedzená, pričom najmä na začiatku roku v zariadeniach platili z hľadiska ochrany zdravia klientov protipandemické opatrenia z dôvodu prenosu a šírenia ochorenia COVID-19. ŠZD bol vykonávaný hlavne na základe posudzovacej činnosti a na dodržiavanie protipandemických opatrení z dôvodu prenosu a šírenia ochorenia COVID-19, všetky aktivity sa orientovali na telefonické konzultácie, komunikáciu e-mailovou poštou.

V roku 2022 sa v Bratislavskom kraji evidovalo celkom 442 zariadení sociálnych služieb všetkých druhov. Z nich cca 20 % je v zriaďovateľskej pôsobnosti Bratislavského samosprávneho kraja, cca 20 % v zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a cca 60 % prevádzkujú neverejní poskytovatelia. Celkove bolo evidovaných 136 pobytových zariadení na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku a 115 zariadení sociálnych služieb s ambulantným pobytom (pre fyzické osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek). Zariadení krízovej intervencie je 29 a 1 resocializačné stredisko; ostatných zariadení (sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, sociálna rehabilitácia a pod.) je 170. V rámci preventívnej časti štátneho zdravotného dozoru (ďalej len „ŠZD“) bolo vydaných celkom 8 záväzných stanovísk ku kolaudáciám a projektovým dokumentáciami na umiestnenie alebo k príslušným zmenám v užívaní stavieb a ďalej 15 rozhodnutí. Posudzované zmeny v prevádzkovaní jestvujúcich zariadení sociálnych služieb spočívali najmä v ich funkčnej reštrukturalizácii alebo zmene kapacít pri poskytovaní jednotlivých typov služieb, ako aj v rekonštrukcii, resp. modernizácii ich priestorov. V posudkovej činnosti prevažovalo posudzovanie zariadení neziskových organizácií neverejných, resp. súkromných poskytovateľov. Boli posúdené projektové dokumentácie nových zariadení (územné konanie) alebo návrhov prístavieb, nadstavieb, rekonštrukcií a stavebných úprav jestvujúcich zariadení napr. Zariadenie sociálnych služieb A,B, Ul. kpt. Jána Rašu a Bilíkova ul. v Bratislave IV., Domov pre seniorov Veľký Biel, (okr. Senec). V rámci kolaudácie bola posúdená napr. „Podpora deinštitucionalizácie sociálnych služieb v Bratislave – DSS a ZPS Rača, Novostavba objektu DSS Račianska ulica 105“ na Račianskej ul. č. 105 v Bratislave III.,

zmena stavby na špecializované zariadenie a zariadenie podporovaného bývania na Jurigovom nám. č. 5 v Bratislave IV., Denný stacionár vo Vištuku (okr. Pezinok) a iné. Boli uvedené do prevádzky priestory napr.: zariadenia sociálnych služieb (útulok a zariadenie opatrovateľskej služby) na ul. Jelenia č. 4 v Bratislave I., útulok na Hradskej ul. č. 2/B v Bratislave II., Centrum Archa Harmony – resocializačného zariadenia na ul. Modra Harmónia 3590 v Modre, zariadenie pre seniorov na Lipnickej ul. č. 3195/2C v Dunajskej Lužnej (okr. Senec) a iné. V zariadeniach sociálnych služieb sa v rámci obvyklého výkonu ŠZD vykonalo celkom 18 previerok zameraných na problematiku hygienicko-epidemiologického režimu (vrátane štandardu ubytovania klientov) - bez zistenia závažných hygienických nedostatkov, resp. so zistením drobných hygienických nedostatkov.

Na území Trnavského kraja bolo evidovaných 163 zariadení. Oproti minulým rokom bol zaznamenaný nárast v počte najmä zariadení denných stacionárov. V rámci posudzovacej činnosti bolo vydaných 7 rozhodnutí na uvedenie priestorov zariadení do prevádzky, 1 rozhodnutie na zmenu prevádzkového poriadku. Na základe oznámenia o začatí prevádzky boli evidované štyri podania. Celkovo možno konštatovať, že kontrolované zariadenia sociálnych služieb vykazovali vyhovujúci hygienicko-prevádzkový štandard. Naďalej vo viacerých zariadeniach zabezpečujú revitalizáciu, modernizáciu, rekonštrukciu interiéru i exteriéru jestvujúcich objektov za účelom skvalitnenia poskytovaných sociálnych služieb ale i zosúladenia s požiadavkami novelizovanej vyhlášky MZ SR č. 259/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov, najmä v niektorých zariadeniach sociálnych služieb staršieho typu. V rámci mimoriadnej úlohy plnenia úloh Akčného plánu pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky (NEHAP V.) boli v druhom kole vykonané odbery vzoriek pitnej vody, vzoriek teplej vody a sterov z prostredia v zariadeniach v okrese Senica s poskytovaním sociálnych služieb zameraných na prítomnosť baktérií Rodu Legionella.

V Trenčianskom kraji bol v 12 zariadeniach vykonaný ŠZD zameraný na posúdenie dodržiavania prevádzkovej hygieny a materiálo-technickej vybavenosti v súlade s platnou legislatívou. Zistené boli prevažne nedostatky v chýbajúcej priestorovej vybavenosti zariadení, počte hygienických zariadení, bezbariérovosti priestorov užívaných klientami, nevyhovujúcim dispozičnom riešení priestorov pre manipuláciu s bielizňou a nedostatočným vetraním prevádzkových priestorov. Nedostatky boli prejednané so zriaďovateľmi a bol vydaný pokyn s uvedením lehôt na odstránenie prevádzkových nedostatkov. Vydané bolo záväzné stanovisko k projektovej dokumentácii stavby k rekonštrukcii ZSS, 3 rozhodnutia k uvedeniu priestorov do prevádzky a schválenie prevádzkového poriadku ZSS, 1 rozhodnutie k návrhu na uvedenie priestorov do prevádzky a schválenie prevádzkového poriadku nocľahárne a nízkoprahového denného centra. Oznámené bolo začatie prevádzkovania 3 ZSS (denné stacionáre) + schválené prevádzkové poriadky. V sledovanom období bol taktiež riešený 1 podnet na nevyhovujúce hygienické podmienky (nedodržiavanie hygienických štandardov a nevhodný prístup ku klientom zo strany personálu) v zariadení sociálnych služieb, ktorý bol vyhodnotený ako neopodstatnený.

V Nitrianskom kraji bolo prevádzkovaných 217 zariadení sociálnej služby. Začiatkom roka v čase prebiehajúcej pandémie koronavírusu bol v jednom zariadení v okrese Zlaté Moravce šetrený podnet na nedodržiavanie požiadaviek uložených predpisoch ÚVZ SR na zabránenie jeho šírenia. V rámci výkonu ŠZD nebolo zistené porušenie opatrení. V okrese Komárno boli zistené nedostatky v jednej prevádzke zariadenia sociálnych služieb s pobytovou formou, v ktorej bol ŠZD uskutočnený na základe podnetu. V predmetnom zariadení bolo zistené nedodržiavanie schváleného prevádzkového poriadku, prekročenie kapacity ubytovania a priestorové podmienky neboli v súlade s vyhláškou č. 259/2008 Z. z. (nebola zriadená miestnosť na izoláciu chorých vybavená zariadeniami na osobnú hygienu, nebola dodržiavaná minimálnu plocha na jedného ubytovaného klienta). Uvedené nedostatky boli v roku 2022 čiastočne odstránené resp. sú v štádiu riešenia.

V spádovej oblasti Žilinského kraja bolo v hodnotenom roku 2022 evidovaných 194 zariadení sociálnych služieb pre rôzne cieľové skupiny obyvateľov na rôznom stupni odkázanosti. Bolo vydaných 10 rozhodnutí (najmä z dôvodu zmeny v ich prevádzkovaní, zmeny a doplnenia prevádzkových poriadkov, uvedeníu do prevádzky nových zariadení), 10 záväzných stanovísk k zriadeniu (zámeru výstavby, PD, územnému konaniu) objektov sociálnych služieb, ku ich kolaudácii a k zmene v užívaní stavby. Na základe odborného usmernenia na zabezpečenie postupu pri monitoringu baktérií rodu Legionella v zariadeniach sociálnych služieb v SR vykonali RÚVZ so sídlom v Čadci a Dolnom Kubíne odbery vzoriek pitných vôd, úžitkovej vody s 1 negatívnym a 1 pozitívnym výsledkom. V zariadeniach s potvrdeným výskytom Legionella pneumophila nebol zaznamenaný výskyt pľúcneho ochorenia u klientov. Ďalšia vzorka PV bola v zariadení pre seniorov odobratá v rámci preverovacieho monitoringu (pravidelné odberové miesto), 1 vzorka bola odobratá na základe podnetu na kvalitu vody v obci (obe vzorky s negatívnym výsledkom).

Ku koncu roku 2022 bolo v evidencii Banskobystrického kraja celkovo 259 zariadení sociálnych služieb. V rámci posudkovej činnosti bolo vydaných 13 rozhodnutí týkajúcich sa uvedenia priestorov do prevádzky, schválenia prevádzkových poriadkov vrátane návrhov na zmenu v ich prevádzkovaní a zmenu prevádzkových poriadkov. RÚVZ Banská Bystrica vydal 34 rozhodnutí v súvislosti s výskytom ochorenia COVID-19 v zariadeniach sociálnych služieb, boli oznámené 4 začatia prevádzky zariadení sociálnych služieb s ambulatnou formou a RÚVZ Žiar nad Hronom ohlásilo svoju činnosť 1 zaradenie. Vydaných bolo 13 záväzných stanovísk; z toho RÚVZ Rimavská Sobota vydal 1 nesúhlasné záväzné stanovisko. V rámci výkonu ŠZD bolo kontrolované dodržiavanie požiadaviek daných v legislatíve na ochranu verejného zdravia. RÚVZ Rimavská Sobota uložil 3 blokové pokuty zamestnancom zariadenia sociálnych služieb v Číži v celkovej hodnote 90 €, za nesplnenie opatrení pri ohrození verejného zdravia (používanie preventívnych a iných ochranných pomôcok). RÚVZ Banská Bystrica vykonal odber 21 vzoriek prachu z matracov na stanovenie prítomnosti alergénov roztočov v zmysle vyhlášky MZ SR č. 259/2008 Z. z.. V rámci plnenia úloh Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva Slovenskej republiky zameraných na predchádzanie vzniku legionelóz u osôb s oslabenou imunitou odborní pracovníci vybraných RÚVZ Banskobystrického kraja vykonali v zariadeniach sociálnych služieb odber vzoriek na zistenie prítomnosti baktérií rodu Legionella. RÚVZ Lučenec v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID-19 v zariadeniach sociálnych služieb vydal 2 karanténne opatrenia na základe pozitívnych výsledkov testov na ochorenie COVID-19 u zamestnancov a prijímateľov sociálnej služby.

V Košickom kraji bolo v prevádzke 269 zariadení sociálnych služieb. V rámci výkonu ŠZD bolo vykonaných celkom 46 kontrol, z toho 3 z nich boli zamerané na kontrolu dodržiavania protipandemických opatrení počas trvania pandémie ochorenia COVID-19 a 29 kontrol bolo vykonaných pred vydaním rozhodnutia na uvedenie priestorov ZSS do prevádzky, resp. po zmenách v ich prevádzkovaní a na schválenie prevádzkového poriadku. Vydané bolo záväzné stanovisko na územné konanie stavby - rekonštrukcia budovy detských jasí na Zariadenie pre seniorov, Košice. Uložené boli 3 blokové pokuty za porušenie povinnosti prekrytia horných dýchacích ciest zamestnancami v ZSS pri kontakte s klientmi. Šetrené boli 3 podnety. Vo februári 2022 bol doručený anonymný podnet na nedodržiavanie opatrení nariadených ÚVZ SR v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID - 19 v ZSS DSS DOMKO, Košice. Po prešetrení bol uzatvorený ako neopodstatnený. Ďalšie 2 podnety poukazovali na nedodržiavanie zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v ZSS LÚČ – Domov sociálnych služieb, Šemša 139 a na nevhodné hygienické podmienky v tomto zariadení (napr. spôsob umývania riadu od konzumentov, ošetrovateľskú starostlivosť o prijímateľov sociálnej služby). Pri výkone ŠZD v kontrolovaných priestoroch nebolo zistené fajčenie zamestnancov

ani prijímateľov sociálnej služby mimo priestorov fajčiarní a taktiež ani iné hygienické nedostatky. Podnety boli preto po prešetrení uzatvorené ako spätne nehodnotiteľné a v čase výkonu ŠZD ako neopodstatnené.

V Prešovskom kraji bolo evidovaných 482 prevádzok zariadení sociálnych služieb. V hodnotenom roku v rámci plnenia úlohy vyplývajúcej z Akčného plánu pre životné prostredie a zdravie obyvateľov SR, prioritá B, aktivita č. 9 „Monitoring vzoriek životného prostredia (stery, voda, ovzdušie) so zameraním na stanovenie prítomnosti baktérií rodu Legionella bolo odbornými zamestnancami v 12 zariadeniach sociálnych služieb Prešovského kraja zrealizovaných 116 odber vzoriek (pitnej vody, teplej vody a 4 sterov z vodovodných kohútikov a sprchovacích hlavíc). Laboratórnou analýzou bola zistená prevažne prítomnosť baktérií Legionella pneumophila sérotyp 2 – 15. Hodnotenie plnenia úlohy bolo spracované v samostatnom dokumente (Programy a projekty roku 2022).

- **Zdravotnícke zariadenia**

Podľa priebežne aktualizovanej databázy Bratislavského samosprávneho kraja (so zohľadnením systému kódov a identifikátorov zdravotníckych zariadení podľa zák. NR SR č. 77/2015 Z.z.) sa v kraji ku koncu r. 2022 evidovalo celkom 4889 zdravotníckych zariadení (bez lekární). Z nich 28 je nemocníc (všeobecných a špecializovaných - vrátane zariadení iných rezortov), 1 je liečebňa, 2 hospice, 4 domy ošetrovateľskej starostlivosti, ďalej ide o 34 polikliník, 58 stacionárov, 503 zariadení spoločných vyšetrovacích a liečebných zložiek, 235 zariadení jednodňovej zdravotnej starostlivosti, 39 agentúr domácej ošetrovateľskej starostlivosti, 5 mobilných hospicov, 10 zariadení biomedicínskeho výskumu, 18 tkanivových zariadení, 2 referenčné laboratória, 505 všeobecných a 3475 špecializovaných ambulancií. Ďalších cca 60 tvoria ambulancie pohotovostnej služby a pracoviská zdravotnej záchranej služby. Po započítaní kliník, oddelení, polikliník a SVaLZ-ov ústavných zariadení (ako samostatných prevádzkových jednotiek) v Bratislavskom kraji je takto evidovaných celkom 5356 zdravotníckych zariadení. V tejto súvislosti je ale potrebné poznamenať, že mnohé z uvedených zariadení (hlavne ambulantné) fungujú aj ako združené - čo znamená, že ide o fyzicky identické priestory využívané, resp. zdieľané viacerými poskytovateľmi alebo sú využívané pre viaceré medicínske špecializačné odbory jedným a tým istým poskytovateľom (v odčlenených ordinačných hodinách).

V oblasti zdravotníckych zariadení sa z pohľadu problematiky odboru HŽP v rámci posudkovej a súvisiacej činnosti vydalo celkom 212 rozhodnutí (uviedenie priestorov do prevádzky/zmeny v prevádzkovaní priestorov, návrhy prevádzkových poriadkov a ich zmien, prerušenie/ zastavenie konania) u všetkých druhov zdravotníckych zariadení, celkom 56 záväzných stanovísk (územné konanie, zmeny v užívaní a kolaudácie stavieb) a zabezpečilo sa celkom 765 iných akcií (215 miestnych ohliadok, 480 konzultácií, 28 odborných a iných stanovísk, resp. vyjadrení, 39 akceptačných oznámení v súvislosti s ohlásením začatia prevádzky pri zmene prevádzkovateľa, 3 výzvy na doplnenie podkladov a pod.). V neštátnej sfére sa v r. 2022 v rámci Bratislavského kraja odsúhlasilo uvedenie do prevádzky priestorov/zmena v prevádzkovaní priestorov u celkom 161 zariadení; v prípade ďalších 39 zariadení sa formou oznámenia akceptovala zmena prevádzkovateľa/poskytovateľa pri nezmenených podmienkach prevádzkovania ich priestorov podľa § 52 ods. 8 zák. č. 355/2007 Z.z.

V štátnych i neštátnych zdravotníckych zariadeniach sa vykonalo celkom 37 kontrol, v spolupráci s oddelením prevencie nozokomiálnych nákaz odboru epidemiológie. V oblasti dozoru nad kvalitou vody na kúpanie rehabilitačných sa odobralo celkom 9 vzoriek vody - ktoré všetky vyhoveli požiadavkám platnej legislatívy na ochranu verejného zdravia.

U neštátnych zariadení za rok 2022 za významné v pozitívnom zmysle možno považovať predovšetkým uvedenie do prevádzky (1. fáza) priestorov všeobecnej Nemocnice BORY na Ul. Ivana Kadlečíka v Bratislave IV, sprevádzkovanie priestorov špecializovanej nemocnice clinica orthopedica s.r.o. po jej zásadnej rekonštrukcii na Nevädzovej ul. v Bratislave II, uvedenie do prevádzky priestorov Polikliniky MEDANTE na Galvaniho ul. v Bratislave II, ako aj Polikliniky Bory Mall v OC Bory na Ul. Lamačská brána v Bratislave IV, kompletizáciu prevádzky novej neštátnej Polikliniky Bezručova v polyfunkčnom objekte bývalej nemocnice Bezručova (ex ÚNZmB) v Bratislave I, ako aj začatie stavebných prác na rekonštrukcii a dostavbe blokov „B“ a „C“ Onkologického ústavu sv. Alžbety s.r.o. v Bratislave I.

V štátnom sektore najzreteľnejší pozitívny posun bol v roku 2022 zaznamenaný v prípade NÚSCCH a.s. na Ul. Pod Krásnou hôrkou v Bratislave III - v ktorom boli uvedené do prevádzky priestory ďalších špecializovaných ambulancií, intervenčného angiografického pracoviska a lôžkového oddelenia arytmií a kardiostimulácií v rámci novovybudovaných objektov Diagnostického centra a Pavilónu Detského kardiocentra.

V rámci kontroly dodržiavania zákona na ochranu nefajčiarov sa v zdravotníckych zariadeniach vykonalo celkom 178 kontrol, nedostatky zo strany prevádzkovateľov boli zisťované iba ojedinele (chýbajúce označenie prevádzok ohľadne zákazu fajčenia); sankcie sa v tejto súvislosti neuplatnili.

Zdravotnícke zariadenia na území Trnavského kraja dozoruje odbor epidemiológie okrem okresu Dunajská Streda, kde je v plnom rozsahu zabezpečený výkon preventívneho štátneho zdravotného dozoru v zdravotníckych zariadeniach, vrátane povolenia prevádzky zdravotníckych zariadení v spolupráci s oddelením epidemiológie. V 50 prípadoch boli vydané rozhodnutia k uvedeniu zdravotníckych zariadení do prevádzky, z toho v 3 prípadoch k prevádzkovaniu mobilného odberového miesta na antigénové resp. na RT-PCR testovanie, 16 prípadoch na dočasné pozastavenie povolenia mobilných odberových miest resp. na ich zrušenie a v 31 prípadoch k prevádzkovaniu neštátnych zdravotníckych zariadení.

V Nitrianskom kraji zdravotnícke zariadenia dozoruje oddelenie preventívneho pracovného lekárstva a zamestnanci oddelenia HŽP sa podieľali iba na posudzovaní v rámci prípravy nových zariadení na úseku zásobovania vodou, odkanalizovania, režimu prania a pod. Oddelenia HŽP boli na určitú dobu (počas pandémie) reprofelizované a vypomáhali oddeleniu epidemiológie. V rámci výpomoci boli dohľadávané kontakty, vykonávalo sa trasovanie, boli vykonané epidemiologické šetrenie v ohniskách, boli vydané rozhodnutia na pozostavenie alebo zrušenie činnosti jednotlivých MOM.

V okrese Levice bolo v prevádzke 257 zdravotníckych zariadení. Bol posúdený projekt na rekonštrukciu /reorganizáciu/ reprofelizáciu lôžkového pavilónu a vybudovanie priestorov HOT-FLOOR v pavilóne širších komplementov v areáli nemocnice v Leviciach. Do prevádzky bol uvedený Detenčný ústav v Hronovciach, v rámci ktorého bude klientom poskytovaná zdravotná starostlivosť v osobitnom režime, pričom bude zabezpečená ich izolácia od spoločnosti. Počas roka bol skolaudovaný a uvedený do prevádzky objekt Centra integrovanej zdravotnej starostlivosti v areáli nemocnice v Šahách, Oddelenie na poskytovanie jednodňovej zdravotnej starostlivosti a nový Urgentný príjem 1. typu v nemocnici AGEL v Leviciach. Zároveň boli uvedené do prevádzky 3 ambulancie všeobecného lekára, 2 stomatologické ambulancie, 12 odborných ambulancií a 2 lekárne. Prevádzkové poriadky boli schvaľované pri uvádzaní do prevádzky jednotlivých zdravotníckych zariadení. Počas roka boli prešetrené podnety na nezabezpečenie hygienických potrieb v zariadeniach na osobnú hygienu v zdravotných strediskách v Tlmačoch v Želiezovciach, na základe čoho boli prevádzkovateľom uložené opatrenia, ktorých splnenie bolo skontrolované.

V Trenčianskom kraji sa odbor HŽP vyjadruje k zdravotníckym zariadeniam len v rámci posúdenia nových zariadení. K návrhom na vydanie rozhodnutia k uvedeniu priestorov neštátnych zdravotníckych zariadení do prevádzky vykonali pracovníci RÚVZ Trenčín štátny zdravotný dozor celkovo v 6 zariadeniach. Zaevidovaných bolo 18 oznámení o zmene prevádzkovateľa zdravotníckeho zariadenia. Priebežne boli vydávané rozhodnutia na zrušenie mobilných odberových miest v súvislosti s COVID-19. Štátny zdravotný dozor v zdravotníckych zariadeniach, v ktorých sa poskytuje zdravotná starostlivosť, vykonáva v kraji odbor Epidemiológie.

V Žilinskom kraji problematiku zdravotníckych zariadení na RÚVZ Žilina, Liptovský Mikuláš, Dolný Kubín, Martin a Čadca rieši prevažne oddelenie epidemiológie. Z dôvodu vyťaženia pracovníkov oddelenia epidemiológie v súvislosti s ochorením COVID-19 pracovníci oddelenia HŽPZ vypomáhali a na RÚVZ so sídlom v Liptovskom Mikuláši vydali 1 záväzné stanovisko k územnému konaniu zdravotníckych zariadení a 1 záväzné stanovisko ku kolaudácii zdravotníckeho zariadenia, RÚVZ so sídlom v Čadci podania charakteru zdravotníckych zariadení vykonávali v plnom rozsahu a následne pôsobili ako konzultanti pri odsúhlasovaní stavebných dokumentácií resp. pri kolaudačných konaniach dotknutých stavieb so zdravotníckou problematikou. Na tomto úseku oddelením HŽPZ v uplynulom období bolo vydaných 6 rozhodnutí k uvedeniu zariadení do prevádzky vrátane odsúhlasenia prevádzkových poriadkov zariadení.

V Banskobystrickom kraji je posudková činnosť a štátny zdravotný dozor v zdravotníckych zariadeniach zabezpečovaná oddeleniami hygieny životného prostredia a zdravia (OHŽPaZ) a oddeleniami epidemiológie. V rámci posudkovej činnosti bolo odborom HŽPaZ vydaných 78 rozhodnutí týkajúcich sa prevádzok zdravotníckych zariadení a prevádzkovania mobilných odberových miest. Na základe záverov z výkonu ŠZD neboli v zariadeniach zistené závažné nedostatky.

Problematikou zdravotníckych zariadení v Košickom kraji sa na odbore HŽPaZ zaoberajú len zamestnanci RÚVZ v Košiciach. V okresoch Rožňava a Trebišov oddelenie HŽPaZ vykonáva štátny zdravotný dozor v zdravotníckych zariadeniach len na úseku pitnej a bazénovej vody. RÚVZ v Košiciach vydalo 99 rozhodnutí k návrhu na uvedenie priestorov do prevádzky rôznych nemocničných zariadení, ambulancií, lekární a očných optík. Boli vydané 4 vyjadrenia k projektovým dokumentáciám a 19 záväzných stanovísk k návrhu na územné konanie, zmenu v užívaní stavby a ku kolaudácii stavieb. V samostatnom správnom konaní bolo vydaných 25 rozhodnutí k návrhu na schválenie prevádzkových poriadkov zdravotníckych zariadení. Ďalej boli vydaných 22 akceptačných listov v súvislosti s prevádzkovaním v priestoroch bez dispozičnej zmeny, v ktorých sa predtým nachádzala prevádzka rovnakého typu a 5 povolení na prevádzkovanie mobilných odberových miest na vykonávanie diagnostického testu RT-PCR a na vykonávanie diagnostického antigénového testu. V uplynulom roku bolo z objektov zdravotníckych zariadení nachádzajúcich sa v okrese Rožňava odobratých 7 vzoriek pitnej vody, z toho v 6 prípadoch sú objekty zásobované pitnou vodou z verejných vodovodov a v 1 prípade z individuálnych vodných zdrojov.

V Prešovskom kraji je štátny zdravotný dozor v zdravotníckych zariadeniach vykonávaný odborom epidemiológie. Odbory HŽP sa podieľajú na výkone štátneho zdravotného dozoru, ak sa jedná o zdravotnícke zariadenie s vlastným zdrojom pitnej vody a pri posudzovaní zdravotníckych zariadení z hľadiska územného konania, zmenou využitia priestorov a kolaudačného konania.

- **Telovýchovné zariadenia**

Telovýchovné zariadenia slúžia na telovýchovné a športové činnosti, relax a zotavenie obyvateľov v rámci krátkodobej rekreácie a na pestovanie zdravého životného štýlu. Medzi

takéto zariadenia zaraďujeme: zimné štadióny, športové areály, futbalové štadióny, futbalové ihriská, multifunkčné ihriská s umelou trávou, tenisové kurty, squashové ihriská, volejbalové a stolnotenisové ihriská, športové haly, telocvične, kolkárne, bowling, minigolf a golfové ihriská, paintballové ihriská, posilňovne a fitnesscentrá, hokejový trénažér, lezecké steny, bedmintonové haly, strelnice, motokárové dráhy, nafukovacie haly, krytú jazdiareň. Najväčší podiel v počte telovýchovných zariadení tvoria fitnesscentrá. Niektoré zariadenia so športovým zameraním (posilňovne, squashové a tenisové sály, pohybové cvičenia) sú kombinované s osobnými službami vhodne dopĺňajúcimi charakter vykonávaných športových aktivít (napr. solária, masáže, wellness).

V Bratislavskom kraji bolo v roku 2022 evidovaných 506 športovo-relaxačných zariadení. Evidovaných bolo 43 oznámení o začatí prevádzkovania priestorov telovýchovných zariadení. V rámci štátneho zdravotného dozoru bolo v predmetných zariadeniach vykonaných celkovo 75 kontrol. Bola vykonaná aj obhliadka priestorov zázemia športového areálu na Komenského ul. v Pezinku, ktorý dočasne slúžil ako ubytovanie pre odídcov z Ukrajiny. Počas kontrol sa nezistili žiadne závažné nedostatky v hygienickej úrovni poskytovaných služieb a neboli uložené ani žiadne nápravné opatrenia.

V sledovanom období bolo zaznamenaných viacero podnetov na prevádzky telovýchovných zariadení v súvislosti s nedodržiavaním opatrení proti šíreniu COVID-19. Pokuta za porušenie protipandemických opatrení v súvislosti s COVID-19 bola uložená prevádzkovateľovi Fitness centra Fit Family v Novej Dedinke, v ostatných prípadoch neboli zistené žiadne porušenia protipandemických opatrení. Vo väčšej miere sa riešili aj podnety na prevádzky fitnesscentier v súvislosti s nadmernou hlučnosťou. Ani v jednom prípade sa objektívnym meraním hluku nepreukázalo prekročenie limitov stanovených vyhláškou MZ SR č. 549/2007 Z. z..

Prevádzkovateľovi zariadenia FitInn Perla Ružinova bol uložený výkon rozhodnutia s uložením pokuty a novým termínom na odstránenie zistených nedostatkov (hluk + šíriace sa silné otrasy zo zóny silového tréningu) vo výške 1650 €, nakoľko nebol splnený pokyn z roku 2018 za účelom vykonania účinného protihlukového opatrenia na zabránenie prieniku nadmernej hlučnosti z predmetnej prevádzky fitnesscentra a účinnosť vykonaných opatrení preukázať výsledkami kontrolného objektívneho merania hluku. Predmetné fitness centrum ukončilo svoju činnosť v júni 2022. V roku 2022 tunajší úrad upustil od výkonu rozhodnutia, ktorý bol uložený na základe podnetu ešte v roku 2021 prevádzkovateľovi hokejovej haly Hamikovo v Hamuliakove na vykonanie účinných protihlukových opatrení na zabránenie prieniku nadmernej hlučnosti technologického/chladiaceho zariadenia hokejovej haly Hamikovo, do súvisiaceho obytného prostredia a účinnosť vykonaných opatrení preukázať výsledkami kontrolného objektívneho merania hluku vo vzťahu k dotknutému obytnému prostrediu. Prevádzkovateľ splnil uložený pokyn a bolo potrebné rozhodnúť o upustení od výkonu rozhodnutia podľa § 75 ods. 2 písm. a) správneho poriadku.

V Banskobystrickom kraji bolo na jednotlivých RÚVZ evidovaných 394 telovýchovno-športových zariadení s celoročnou a sezónnou prevádzkou. Boli doručené 2 oznámenia o začatí prevádzky alebo zmene v prevádzkovaní. Vydané boli 3 súhlasné záväzné stanoviská a v jednom zariadení bolo začaté správe konanie vo veci porušenia vyhlášky ÚVZ SR č. 263 zo dňa 24.11.2021, ktorou sa nariaďujú opatrenia pri ohrození verejného zdravia k obmedzeniam prevádzok.

V Košickom kraji bolo v prevádzke 447 telovýchovných zariadení. Písomne oznámilo začatie svojej činnosti v rámci kraja 8 nových telovýchovných zariadení, spolu s predložením prevádzkového poriadku. K návrhu na územné konanie stavby sa pracovníci odborov hygieny životného prostredia a zdravia vyjadrovali v 8 prípadoch a v 2 prípadoch ku kolaudácii stavby. V 2 prípadoch sa zamestnanci vyjadrovali k projektovej dokumentácii. V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru bolo uskutočnených 150 kontrol telovýchovných zariadení s tým, že nedostatky neboli zistené. Pri ŠZD v predmetných zariadeniach bola

zároveň vykonávaná kontrola dodržiavania zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Závažné hygienické nedostatky neboli zistené V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru na dodržiavanie protiepidemiologických opatrení bolo vykonaných 40 kontrol. Boli šetrené 4 podnety v súvislosti s porušením opatrení. Po prešetrení boli podnety uzatvorené ako neopodstatnené v čase výkonu štátneho zdravotného dozoru.

V Nitrianskom kraji bolo evidovaných približne 307 telovýchovno-športových zariadení s celoročnou a sezónnou prevádzkou. Prevažnú časť týchto zariadení tvoria najmä futbalové štadióny, ktoré sa nachádzajú takmer v každej obci. Doručené boli oznámenia o začatí prevádzky dvoch nových telovýchovno-športových zariadení so zameraním na tanec v Kolárove a so zameraním na fitness cvičenie v Zemianskej Olči. Vydané bolo 1 rozhodnutie k skúšobnej prevádzke pre Zimný štadión Topoľčany – strojovňa chladenia. V okrese Levice bol posúdený projekt na umiestnenie viacúčelovej športovej haly v obci Tekovské Lužany v blízkosti školského areálu, projekt na umiestnenie Pumptrackovej dráhy v blízkosti Parku pohybu na sídlisku Vinohrady v Leviciach. Boli skolaudované zrekonštruované šatne a zariadenia na osobnú hygienu na futbalovom štadióne v obci Veľké Ludince. V rámci ŠZD boli v telovýchovno-športových zariadeniach vykonané kontroly plnenia nariadených opatrení ÚVZ SR v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID-19, pričom nebolo zistené ich porušovanie.

V Trenčianskom kraji bol v hodnotenom roku vykonaný štátny zdravotný dozor na základe oznámení v 4 zariadeniach a 1 dozor na kontrolu dodržiavania legislatívnych požiadaviek. Bolo vydaných 7 záväzných stanovísk na územné konanie stavby: Multifunkčná športová hala Púchov (po predložení HIA), rozšírenie šatní TJ Tatran Ladce, Areál zimných športov Dubnica nad Váhom, Mestská plaváreň Dubnica nad Váhom, Viacúčelová športová hala Orlové, pumptracková dráha Trenčianske Bohuslavice a stavba Športovej haly Nemšová – výstavba športovej infraštruktúry. V rámci stavieb užívaných verejnosťou bola skolaudovaná pumptracková dráha v obci Ivanovce. Počet oznámení o začatí prevádzky - 3, Zimný štadión Dubnica nad Váhom, Zimný štadión Pov. Bystrica a Lezecká stena Pov. Bystrica. Okrem plánovaných štátnych zdravotných dozorov boli vykonávané aj kontroly dodržiavania opatrení v súvislosti s COVID-19. Za nedodržanie opatrení pri ohrození verejného zdravia vydaných ÚVZ SR z dôvodu pandémie ochorenia COVID-19 bola v jednej prevádzke fitness uložená pokuta za správny delikt - otvorená prevádzka v čase jej uzatvorenia. Závažné nedostatky v zariadeniach zistené neboli.

V Trnavskom kraji je celkovo evidovaných 191 telovýchovno-športových zariadení. Spracovaných bolo 15 oznámení o začatí prevádzky. Podnety evidované v predmetnom roku neboli.

V Prešovskom kraji je evidovaných 230 prevádzok telovýchovno-športových zariadení, niektoré z nich sú súčasťou ubytovacích zariadení alebo aj relaxačných zariadení. V prípade územných konaní a kolaudačných konaní boli zo strany jednotlivých RÚVZ vydávané záväzné stanoviská k športovým halám v meste Poprad a Kežmarok, pre zimný štadión v meste Sabinov, multifunkčným ihriskám a novostavbám šatní športových zariadení resp. ihrísk. Začiatkom roka 2022 bolo prevádzkovanie telovýchovno-športových zariadení ovplyvnené z dôvodu pandémie ochorenia COVID-19 a ŠZD bol zameraný na kontrolu dodržiavania aktuálnych vyhlášok ÚVZ SR. Zariadenia tohto typu boli preverované náhodne, alebo aj na základe podnetov od občanov. Najčastejšie zistené nedostatky sa týkali nedodržiavania opatrení pri ohrození verejného zdravia vydaných z dôvodu pandémie ochorenia COVID-19. Za nedodržanie opatrenia nariadeného vyhláškou ÚVZ SR a z dôvodu prekročenia prípustnej hodnoty hluku z prevádzky boli v rámci správneho konania uložené pokuty. Orgánom verejného zdravotníctva boli priebežne doručované oznámenia o začatí prevádzkovania telovýchovno-športových zariadení.

V Žilinskom kraji je evidovaných približne 123 telovýchovno – športových zariadení, evidencia vonkajších športovísk regiónu (futbalové ihriská, tenisové kurty a pod.) nie je však komplexne spracovaná. Jedná sa prevažne o fitness centrá, zimné štadióny, mestské futbalové kluby a športové haly. Okrem oznámení o začatí činnosti telovýchovno-športových zariadení boli v rámci územného konania a kolaudačného konania vydávané záväzné stanoviská: stavba Revitalizácia futbalového ihriska Krásna Hôrka v meste Tvrdošín, Multifunkčná voľnočasová športová hala v meste Martin a Vrútky, stavba „Šatne pri futbalovom ihrisku“ v obci Itebné, stavba „Rekonštrukcia futbalového štadióna MUDr. Ivana Chodáka“ v Dolnom Kubíne. V predmetnom období boli posudzované projektové dokumentácie: Viacúčelová mestská športová hala Kysucké Nové Mesto, Športová hala Čadca a Nafukovacia športová hala Čadca. V sledovanom období bol skolaudovaný nový športový areál v obci Turie, ďalej bola skolaudovaná aj ďalšia etapa „Šport parku Pltníky“ týkajúca sa východných tribún. V rámci výkonu komplexného štátneho zdravotného dozoru boli v zariadeniach vykonávané kontroly, závažné nedostatky neboli zistené.

- **Pohrebníctvo**

Na Slovensku bolo v roku 2022 v prevádzke 389 pohrebných služieb (ďalej len „PS“) a 7 krematórií s celkovým počtom chladiacich zariadení 730 s kapacitou 2129 miest a 122 mraziacich zariadení s kapacitou 345 miest.

V súvislosti s prebiehajúcou pandémiou na ochorenie COVID-19, hlavný hygienik vydal usmernenia ÚVZ SR k zaobchádzaniu s ľudskými pozostatkami osoby, ktorá bola v čase úmrtia nakazená koronavírusom (SARS-CoV-2) a k organizovaniu pohrebných obradov (ďalej len „usmernenie“), ktoré bolo rozposlané na regionálne úrady verejného zdravotníctva a na Slovenskú asociáciu pohrebných a kremačných služieb. Zároveň RUVZ boli požiadané o zvýšený ŠZD v súvislosti s dodržiavaním usmernenia a aktuálnych vyhlášok pri ohrození verejného zdravia.

Na území Bratislavského kraja bolo v prevádzke 96 cintorínov, 1 krematórium v Bratislave a 23 PS. V Bratislave je prevádzkovateľom takmer všetkých pohrebísk, krematória a urnového hája mestská príspevková organizácia MARIANUM – Pohrebníctvo mesta Bratislavy. Cintoríny v Devíne, Devínskej Novej Vsi, Lamači a Záhorskej Bystrici spravuje Rímsko-katolícka cirkev a jej jednotlivé farnosti. V Jarovciach a v Čunove je správca príslušný Miestny úrad. Vo vidieckych okresoch ich v prevažujúcej miere spravujú mestá a obce. V rámci agendy pohrebníctva bolo vydané 1 stanovisko k exhumácii s následným spopolením a prevozom urny do Rakúska. Riešili sa 2 podnety. Ani v jednom prípade nedošlo k porušeniu zák. č. 131/2010 Z.z. o pohrebníctve. Osvedčenia o odbornej spôsobilosti ani sankcie neboli vydané žiadne.

V Trnavskom kraji je evidovaných 49 pohrebných služieb a 14 prevádzkovateľov. Boli vydané 2 rozhodnutie na prevádzkovanie pohrebnej služby pre nových prevádzkovateľov, z toho 1 rozhodnutie k zmene prevádzkovateľa pohrebnej služby a 1 rozhodnutie pre prevádzkovanie balzamovania a konzervácie. Vydaných bolo 8 osvedčení na prevádzkovanie PS a pohrebiská. V rámci okresu Hlohovec bola vykonaná kontrola pohrebiska na základe podnetu, pri ktorej boli zistené nedostatky v umiestnení cenníka služieb na viditeľnom mieste, ktoré prevádzkovateľ ihneď odstránil. V okrese Dunajská Streda bola v jednom prípade uložená pokuta za správny delikt na úseku pohrebníctva vo výške 900 €. V okrese Senica je v riešení podnet vo veci podozrenia zo spáchania trestnej činnosti na úseku pohrebníctva v spolupráci s orgánmi činnými v trestnom konaní.

V Nitrianskom kraji je evidovaných 69 pohrebných služieb a 3 krematóriá. V okrese Topoľčany bolo vydané 1 rozhodnutie k prevádzke pohrebnej služby a bolo vydané 1 záväzné stanovisko k územnému konaniu stavby súvisiacej s pohrebníctvom. V okrese Nové Zámky

bol ŠZD vykonaný 1 x v prevádzke PS, 1x v prevádzke krematória, 1 x uvedenie priestorov do prevádzky a 3x vydané iné písomné vyjadrenie v prevádzke PS. Cielený ŠZD bol vykonaný 1 x. V roku 2022 v okrese Levice boli prešetrované 2 podnety, ktoré boli vyhodnotené ako neopodstatnené. V rámci okresov Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce si v priebehu roka odbornú spôsobilosť cestou vzdelávacích centier zabezpečovali aj prevádzkovatelia pohrebísk. Osvedčenie o odbornej spôsobilosti pre prevádzkovanie pohrebných služieb a pohrebísk získalo 22 žiadateľov. V priebehu roka boli vydané vyjadrenia k exhumácii v zmysle zákona č. 131/2010 Z.z.

V Trenčianskom kraji boli v rámci ŠZD vykonané 4 kontroly a riešené 3 podnety na kvalitu poskytovania PS a nakladania s telesnými pozostatkami. Na základe žiadosti pozostalých boli vydané 3 súhlasné stanoviská na exhumáciu telesných pozostatkov. Počet medzinárodných prevozov - 5 (všetky ČR). Komisia na preskúšanie odbornej spôsobilosti vykonala 16 preskúšaní a vydala 8 osvedčení o odbornej spôsobilosti na prevádzkovanie pohrebiska a 6 osvedčení o odbornej spôsobilosti na prevádzkovanie pohrebnej služby.

V Žilinskom kraji je prevádzkovaných 46 PS a krematórium v meste Žilina. K zníženiu počtu PS o 2 prevádzky došlo v pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Čadci. Skúšobnou komisiou bolo preskúšaných 16 žiadateľov a bolo vydaných 16 osvedčení o odbornej spôsobilosti. Na RÚVZ so sídlom v Martine bol doriešený podnet z roku 2021 týkajúci sa žiadosti o prešetrovanie podania na preskúmanie zákonných požiadaviek hrobu, konkrétne: bočné vzdialenosti medzi hrobmi a na dno hrobu. V súvislosti s podnetom bolo pre UVZSR poskytnuté stanovisko RÚVZ a po prešetrovaní podania bolo zistené, že RÚVZ Martin v danej veci konal správne. Tiež bol doriešený podnet týkajúci sa nekalých praktík pohrebnej služby v Turanoch, okr. Martin. Pri ohliadke neboli predložené všetky podklady. Následne prevádzkovateľ zaslal na RÚVZ Martin potvrdenie o ukončení podnikania. Bolo vydané 1 záväzné stanovisko ku kolaudácii stavby „Prístavba k administratívnej budove spojená so zmenou účelu užívania, 1 rozhodnutie, ktorým sa zastavilo konanie na zriadenie a prevádzku pohrebnej služby v Turanoch a bol vykonaný ŠZD na úseku pohrebniectva vo všetkých 4 prevádzkach. Na RÚVZ so sídlom v Čadci posudzovacím konaním prešla stavba: Rozšírenie cintorína Raková a bolo spracované stanovisko k Zámeru činnosti Rudinská. V sledovanom období bolo vydané 1 stanovisko k exhumácii pre súkromného žiadateľa v meste Turzovka. RÚVZ Liptovský Mikuláš prevádzkuje 16 pohrebných služieb. V roku 2022 boli vydané 2 rozhodnutia na uvedenie priestorov pohrebnej služby do prevádzky a schválenie prevádzkového poriadku. RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne vydal 2 záväzné stanoviská - k územnému konaniu stavby Prestavba Domu smútku v Oravskom Bielom Potoku /okres Tvrdošín/, ku kolaudácii stavby Kolumbárium v obci Jasenová /okres Dolný Kubín/ a rozhodnutie k zmene prevádzkového poriadku pre Pohrebniectvo v Nižnej /okres Tvrdošín/. Skúšobnou komisiou bolo preskúšaných 16 žiadateľov o overenie odbornej spôsobilosti a vydaných 16 osvedčení o odbornej spôsobilosti.

V Banskobystrickom kraji bolo evidovaných 51 pohrebných služieb, 1 krematórium nachádzajúce sa v mestskej časti Banskej Bystrice – Kremnička. V priestoroch krematória sa vykonávali obrady; prijímali sa ľudské pozostatky na spopolnenie a vydávali urny obstarávateľom pohrebu alebo povereným osobám. Samotné spopolňovanie ľudských pozostatkov z dôvodu rekonštrukcie pecí bolo zabezpečené na základe platnej zmluvy v Krematóriu v Nových Zámkoch. Vykonaný ŠZD bol zameraný najmä na kontrolu teploty v chladiacich a mraziacich zariadeniach, kapacitu a využívanie chladiacich a mraziacich zariadení, kontrolu evidencie o spopolnených ľudských pozostatkoch vrátane údajov o ich prevoze na spopolnenie a následnom príjme urien s popolom. Pohrebné služby vykonali celkovo 5 medzinárodných prevozov ľudských pozostatkov z Česka, Rakúska a Nemecka (Pohrebné služby – Milan Haluška, Brezno, Anjelské pohrebné & kvetinové služby, Banská

Bystrica a Martina Babničová Mesiarkinová MaM – Pohrebné služby MaM, Polomka). Vykonaná bola 1 exhumácia ľudských ostatkov (Pohrebné služby Milan Haluška - Brezno).

V Košickom kraji bolo evidovaných 48 pohrebných služieb a jedno zariadenie krematória v meste Košice. V oblasti pohrebništva bolo vykonaných 80 výkonov štátneho zdravotného dozoru a 8 kontrol bolo vykonaných v rámci kontroly dodržiavania opatrení Úradu verejného zdravotníctva SR. Pri kontrolách neboli zistené žiadne závažnejšie hygienické nedostatky. Bolo vydané 5 rozhodnutí na uvedenie priestorov pohrebných služieb do prevádzky a 1 zmena v prevádzkovaní priestorov pohrebnej služby. Vydaných bolo 6 osvedčení o odbornej spôsobilosti. V rámci ŠZD bola vykonávaná kontrola plnenia povinností prevádzkovateľov na zabezpečenie pracovnej zdravotnej služby, ako aj plnenie ustanovení zákona o ochrane nefajčiarov. K exhumácii ľudských ostatkov v tlecej dobe pre obstarávateľa pohrebu sa zamestnanci úradov vyjadrovali v dvoch prípadoch.

V Prešovskom kraji je evidovaných 51 prevádzok pohrebných služieb, oproti minulému roku pribudli 2 prevádzky a to v okrese Poprad a Svidník. V okrese Bardejov bolo vydané 1 rozhodnutie na prevádzkovanie pohrebnej služby (už existujúcej z dôvodu zmeny priestorov). Preskúšaných a vydaných bolo 13 osvedčení o odbornej spôsobilosti. K exhumácií ľudských ostatkov na základe žiadosti boli vydané 4 vyjadrenia v okrese Poprad. V priebehu roka boli poskytované taktiež odborné konzultácie ohľadne umiestňovania stavieb v ochranných pásmach pohrebísk. Sankcie za nedodržiavanie zákona o pohrebništve neboli uplatnené. V okrese Poprad pracovníci oddelenia preverovali opodstatnenosť 4 podnetov v súvislosti s nedodržiavaním zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebništve.

III. Poskytovanie informácií verejnosti

Pracovníkmi odborov hygieny životného prostredia na regionálnych úradoch verejného zdravotníctva sú poskytované informácie verejnosti rôznymi formami:

- telefonický
- osobne
- písomne
- emailom
- webovou stránkou regionálnych úradov
- cestou miestnej tlače a televízie
- panelmi a informačnými materiálmi v budove RÚVZ

V roku 2022 poskytnutie žiadostí o informácií súviselo s otázkami, týkajúcimi sa opatrení a vyhlášok ÚVZ SR vydaných v súvislosti s pandémiou COVID-19. Išlo hlavne o informácie z oblasti pohrebništva, informácie na zriadenie a prevádzkovanie pohrebísk a krematórií, organizovanie hromadných podujatí, ako aj o kontrolu kvality vody vo vodovodoch, spôsoboch dezinfekcie individuálnych zdrojov vody, k problematike riešenia stavieb podľa spracovaných projektových dokumentácií, k problematike bývania a zariadení starostlivosti o ľudské telo, o zdravotných rizikách spojených s používaním solárií, usmernenia pri zahájení podnikateľskej činnosti, prípustných limitov hluku v životnom prostredí.

Na webových stránkach sú pravidelne aktualizované informácie o platnej legislatíve, o kvalite vody vo verejných vodovodoch, kvalite vôd na kúpanie, základné hygienické požiadavky na ochranu zdravia po záplavách, o zdravotných rizikách pri návšteve solárií, informácie o podkladoch pre rozhodovacia činnosť orgánov verejného zdravotníctva, zoznam odborne spôsobilých osôb a skúšobný poriadok skúšobných komisií, stránka o vykonávaní preskúšania odbornej spôsobilosti a vydávaní osvedčení o odbornej spôsobilosti na výkon epidemiologicky závažných činností, ako aj iných aktuálnych závažných situáciách v

životnom prostredí (povodne, výskyt komárov, výskyt ploštíc, hlučnosť v životnom prostredí, smog, rôzne študijné materiály na získanie odbornej spôsobilosti a pod.).

Jednotlivé RÚVZ SR vykonávali aj konzultačné činnosti, ktoré využívajú najmä projektanti, dodávatelia technologických zariadení, investori stavieb, k problematike zariadení starostlivosti o ľudské telo, ubytovacích zariadení, zdravotníckych zariadení, ovzdušia, hluku, taktiež v rámci územných a kolaudačných konaní a pod.

Pracovníci RÚVZ pripravovali podklady pre rôzne televízne a rozhlasové relácie, kde poskytovali rozhovory k rôznym aktuálnym témam, ako aj uverejňovaním článkov v miestnych a regionálnych médiách z problematiky hygieny životného prostredia.

Poradňa environmentálneho zdravia poskytuje konzultácie o zdravotných aspektoch jednotlivých faktorov životného prostredia a o aktuálnych environmentálno-zdravotných témach pre obyvateľov, študentov v rámci SOČ a ŠVOČ, diplomových prác a pod.

Veľkú časť tvorí aj poskytovanie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám.

IV. Ďalšie činnosti odboru hygieny životného prostredia a zdravia v SR

▪ Uplatňovanie procesu HIA v praxi.

V mnohých prípadoch posudzované zámery, oznámenia o zmene, záverečné stanoviská obsahovali alebo boli na vyžiadanie príslušného regionálneho úradu doplnené o rozptylové, akustické štúdie, svetlotechnické posudky, a teda orgány VZ vedeli na základe nich posúdiť ich možný vplyv na zdravie a ich významnosť bez požiadavky na vypracovanie HIA.

V niekoľkých prípadoch sa vykonal preskríning bez ďalšej potreby vykonania HIA.

V rámci posudzovacej činnosti orgánov verejného zdravotníctva podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov bola uplatnená požiadavka vykonať HIA **v rámci procesu EIA** pre nasledovné navrhované činnosti:

- Zámer: Obytný súbor dvojčky – Hadovce (RÚVZ Komárno)
- Zámer: Skladovanie kvapalných hnojív – Veľké Kosihy (RÚVZ Komárno)
- Zámer: Centrum mechanicko – biologickej úpravy odpadov (RÚVZ Trebišov)
- Zámer: Letné kúpalisko a krytá plaváreň (RÚVZ Trenčín)

V rámci posudzovacej činnosti orgánov verejného zdravotníctva podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov bola uplatnená požiadavka vykonať HIA **mimo procesu EIA** pre nasledovné navrhované činnosti:

- Zámer: Obytný súbor BENÁT v Zlatých Moravciach (RÚVZ Nitra)

▪ Ohrozenie verejného zdravia v dôsledku mimoriadnych situácií

Pandémia ochorenia COVID-19: Aj počas roku 2022 pokračoval cielený štátny zdravotný dozor zameraný na kontrolu dodržiavania opatrení v súvislosti s ochorením. Odbory a oddelenia HŽP vykonávali výpomoc pre odbory epidemiológie v oblasti trasovania kontaktov pozitívnych osôb a spracovania údajov prostredníctvom systémov Moje eZdravie, EPIS.

Prílev vojnových utečencov z Ukrajiny: Slovensko, ako aj celá EÚ poskytla vojnovým utečencom koordinovanú humanitárnu, politickú, finančnú a materiálnu podporu. RÚVZ boli nápomocní pri organizácii prvotného náporu, podávania základných informácií, spolupráce

pri testovaní, zabezpečení ubytovania, podávali hlásenia o obsadenosti ubytovacích zariadení, hlásenia o počtoch ubytovaných vojnových utečencov.

Povodne: neboli zaznamenané.

Znehodnocovanie vonkajšieho ovzdušia: je dlhodobo evidované v mestských častiach Podunajské Biskupice, Vrakuňa, ale aj Ružinov a Petržalka a príľahlých vidieckych obciach (Rovinka, Dunajská Lužná) prevádzkou v areáli a.s. Sloznaft, čo bolo predmetom individuálnych podnetov obyvateľov. Riešené boli v spolupráci so SIŽP, ktorá ďalej z hľadiska príslušných kompetencií o ochrane ovzdušia celú problematiku dozoruje.

Monitorovanie kvality pitnej vody: V nadväznosti na zhoršenie kvality vodného toku Slaná z dôvodu vytekania banských vôd zo zatopenej bane sideritových rúd v katastrálnom území Nižná Slaná, ktoré bolo ohlásené vo februári 2022, realizoval RÚVZ Rožňava v apríli a začiatkom mája 2022 kontrolou kvality individuálnych vodných zdrojov nachádzajúcich sa v blízkosti rieky Slaná. Ďalšie odbery sa začali vykonávať v nadväznosti na vyhlásenie mimoriadnej situácie pre územie okresov Rožňava, Revúca a Rimavská Sobota dňom 20. júla 2022 Vládou SR z uvedeného dôvodu. V súvislosti so znečistením toku Slaná bolo realizované i monitorovanie kvality pitnej vody dodávanej do spotrebiska Rožňavského skupinového vodovodu z Čerpacej stanice pitných vôd v Slavci a do spotrebiska verejných vodovodov v obciach Bretka a Bohúňovo. Cieľom tohto monitorovania bolo sledovanie aktuálnej miery vplyvu kontaminácie rieky Slaná na podzemnú vodu využívanú na individuálne i hromadné zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou a úroveň rizikových chemických látok v potenciálne ohrozených zdrojoch zásobovania vodou v dotknutom území.

▪ **Hromadné podujatia pre verejnosť**

Z dôvodu pokračovania pandemickej situácie sa uskutočnilo menej hromadných podujatí pre verejnosť. K ohláseným a realizovaným hromadným podujatiam boli vydávané stanoviská s upozornením na nutnosť dodržiavania aktuálne platných opatrení v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID-19, ktoré vydával ÚVZ SR. Následne bol vykonávaný štátny zdravotný dozor zameraný na kontrolu ich dodržiavania.

Organizovali sa hromadné podujatia kultúrnej, spoločenskej, zábavnej, športovej či inej povahy napr: „LOVESTREAM Festival“ (koncert hudobných skupín na Národnom futbalovom štadióne v Bratislave, hudobný festival „Uprising 2022“, hudobný festival Beer Fest, Cibula Festík, rôzne vystúpenia hudobných skupín v amfiteátri, zo športových podujatí napr. 3. ročník „Pressburg Aquathlon 2022“ (plávanie, beh), rôzne športové ligy, ďalej Skalické dni, Martinské jarmoky, výstava „Flóra Bratislava 2022“, či medzinárodná výstava psov.

V rámci zdravotnej osvetly RÚVZ Bratislava upozorňuje na skutočnosť, že hromadné podujatia na vonkajších priestranstvách miest a obcí spravidla prekračujú prípustné limity hluku, preto je vhodné pri ich schvaľovaní komunikovať najmä s obyvateľmi dotknutých obytných území. V prípade striktného dodržania vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z. by sa totiž prakticky žiadne podujatie nemohlo uskutočniť a vyhláška neobsahuje výnimky.

▪ **Zariadenia pre výkon trestu odňatia slobody**

V hodnotenom období regionálne úrady riešili podnety napr. na poškodzovanie zdravia fajčiarskym dymom a hlukom z ventilátora vo fajčiarni, na harmonogram sprchovania, znečistenie stien a stropu v sprchách, podnet poukazujúci na nedostatočné poskytovanie

osobnej hygieny pre odsúdených po športovej činnosti a po príchode z pracoviska v zariadení ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, sťažnosť na vytvorenie priestoru pre fajčiarov na vychádzkovom dvore tohto zariadenia. Podnety boli uzavreté ako neopodstatnené.

V rámci posudkovej činnosti sa vydávalo záväzné stanovisko na zmenu v užívaní časti stavby v priestoroch objektu č. 04-Monoblok ubytovní na terapeutickú miestnosť v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou

▪ **Ďalšie činnosti a aktivity odborov HŽP**

Činnosť v roku 2022 bola naďalej významným spôsobom ovplyvnená Pandémiou COVID 19. Odbory/oddelenia HŽP vykonávali výpomoc pre odboroch epidemiológie v oblasti trasovania kontaktov pozitívnych osôb na COVID-19 a spracovania údajov prostredníctvom systémov Moje eZdravie, EPIS.

- kontrolná činnosť na úseku odboru HŽPaZ zameraná na overenie dodržiavania opatrení Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky pri ohrození verejného zdravia z dôvodu vyhlásenia mimoriadnej situácie na území Slovenskej republiky vládou SR a následne aktuálne vydaných VYHLÁŠOK ÚVZ SR, ktorými sa nariaďovali aktuálne opatrenia pri ohrození verejného zdravia k obmedzeniu prevádzok a hromadných podujatí.
- z dôvodu mimoriadnej situácie bola akcia „Svetový deň vody“, ktorý sa v roku 2022 niesol v znamení motta „Podzemná voda“ propagovaná cez web stránku. Niektoré laboratória vyšetrovali vzorky vôd z individuálnych vodných zdrojov N-testom na prítomnosť dusičnanov a dusitanov a občanom bolo poskytované poradenstvo týkajúce sa zdrojov vody, kvality vody a ochrany vodných zdrojov
- šetrenie podnetov občanov týkajúcich sa rôznych lokálnych problémov napr: zhoršovania kvality bývania, znečisťovania prostredia, zhoršenej kvality vody vo verejnom vodovode, znečisťovania ochranného pásma vodného zdroja, napojenia obťažovania hlukom z dopravy, verejných podujatí, reštauračných a kultúrnych zariadení, nedodržiavania hygienicko – epidemiologického režimu prevádzky, problémov s funkčnosťou mraziaceho zariadenia, znečisťovania prostredia odpadmi, nadmerného výskytu hľadavcov, obtiažneho hmyzu alebo holubov, resp. obťažovania zápachmi z chovu hospodárskych zvierat
- expertízna činnosť na komplexné vybavovanie platených služieb - akreditované odbery vzoriek pitných vôd, vôd na kúpanie, meranie UV žiarenia v soláriách a kontroly účinnosti sterilizátorov v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo
- posudková činnosť pri posudzovaní územných plánov, územných a kolaudačných konaní obytných zón a iných stavieb a zariadení.
- členstvo v skúšobných komisiách na preskúšanie odbornej spôsobilosti
- členstvo v pracovných komisiách
- členstvo v akreditovanej odberovej skupine na odbery vzoriek pitnej vody a vody na kúpanie
- členstvo v protipovodňových komisiách, krízových štábov a evakuačných komisiách
- členstvo v pracovných skupinách na prípravu legislatívy
- členstvo v pracovnej skupiny na riešenie Akčného plánu mitigácie a adaptácie na zmenu klímy v meste Banská Bystrica (APMA) a Pracovnej skupiny „Zelené sídliská“
- členstvo v poradnom zbore Hlavnej odborníčky HH SR pre HŽPaZ
- pripomienkovanie legislatívy
- spoluprácu s orgánmi miestnej samosprávy pri riešení podnetov a sťažností občanov; pri príprave všeobecne záväzných nariadení; pri riešení mimoriadnych situácií
- poskytovanie informácii podľa zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám
- spracovávanie údajov do Informačného systému o pitnej vody

- spracovávanie údajov do Informačného systému o kvalite vody na kúpanie
- komplexné vybavovanie platených služieb a expertíz
- výkon posudkovej a dozornej činnosti
- účasť na pracovných poradách, seminároch a odborných podujatiach (on-line)
- výchovno – vzdelávacia činnosť (on-line)
- prednášková činnosť
- publikačná činnosť
- spracovanie pravidelných správ:
 - o Pripravenosť prírodných a umelých kúpalísk na LTS
 - o Priebeh kúpacej sezóny na prírodných a umelých kúpaliskách počas KS
 - o Vyhodnotenie kúpacej sezóny na prírodných a umelých kúpaliskách
 - o Správy o priebehu a následkoch povodní v SR
 - o Kvalita vody v rekreačných jazerách a vodných nádržiach
 - o Správa o uplatňovaní akčného plánu na zabezpečenie kvality ovzdušia
 - o Zhodnotenie Svetového dňa vody
 - o Výkazníctvo
 - o Plán práce
 - o Programy a projekty RÚVZ
 - o Výročná správa
- plnenie mimoriadnych úloh:
 - o vyplývajúcich z Akčného plánu pre životné prostredie a zdravie obyvateľov (NEHAP).
 - o pri realizácii Programov a projektov RÚVZ v SR a ich vyhodnocovaní v súlade so stanovenými termínmi
 - o na postgraduálnej i pregraduálnej výučbe, letnej stáži študentov verejného zdravotníctva atď.

Počas celého roka prebiehala aktívna spolupráca pracovníkov odborov HŽP na aktivitách v rámci projektu *Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva*, ktorého cieľom je zlepšiť, zefektívniť a zjednodušiť procesy v rámci verejného zdravotníctva a zároveň spolupracovali i na národnom projekte *Integrovaný systém úradov verejného zdravotníctva*, ktorého cieľom je prostredníctvom elektronizácie agendy odboru znížiť náklady pre podnikateľov aj občanov a zefektívniť činnosť odboru.

Pripravovali odborné podklady a zúčastňovali sa pracovných stretnutí ku koncepcii odboru HŽPaZ. V rámci jednotlivých modulov systému sa venovali najmä modulom IS HŽP, IS ŠZD, IS GIS ako aj ďalším prierezovým modulom.

V. Tabuľky

Tab. č. 1.1 Počet obyvateľov zásobovaných pitnou vodou z verejných vodovodov v SR za rok 2022

Kraj	Počet obyvateľov	Počet zásobovaných obyvateľov	Percento zásobovanosti [%]
Banskobystrický	622 037	542 375	87,19
Bratislavský	742 747	722 311	97,25
Košický	780 557	675 491	86,54
Nitriansky	673 458	617 233	91,65
Prešovský	810 679	669 391	82,57
Trenčiansky	572 526	529 165	92,43
Trnavský	566 974	513 809	90,62
Žilinský	690 309	634 753	91,95
Spolu	5 459 287	4 904 528	89,84

Tab. č. 1.2 Kvalita pitnej vody vo verejných vodovodoch v SR podľa výsledkov monitoringu za rok 2022

Kraj	Celkový počet vyšetrených vzoriek		Z toho nevyhovujúce		Z toho nevyhovujúce			
	Úplná analýza	Min. analýza			Fyzikálne a chemické		Mikrobiologické a biologické	
			počet	%	abs.	%	abs.	%
Banskobystrický	177	763	169	17,98	89	9,47	91	9,68
Bratislavský	45	318	22	6,06	17	4,68	6	1,65
Košický	136	676	174	21,43	112	13,79	66	8,13
Nitriansky	101	458	86	15,38	50	8,94	39	6,98
Prešovský	179	724	151	16,72	46	5,09	112	12,4
Trenčiansky	135	458	73	12,31	16	2,7	59	9,95
Trnavský	71	364	38	8,74	26	5,98	16	3,68
Žilinský	47	545	20	3,38	2	0,34	20	3,38
Spolu	891	4306	733	14,10	358	6,89	409	7,87

Tab. č. 1.3 Kvalita pitnej vody vo verejných vodovodoch v SR podľa výsledkov štátneho zdravotného dozoru za rok 2022

Kraj	Celkový počet vyšetrených vzoriek	Z toho nevyhovujúce		Nevyhovujúce vzorky			
				Fyzikálne a chemické		Mikrobiologické a biologické	
		počet	%	abs.	%	abs.	%
Banskobystrický	42	9	21,43	0	0	9	21,43
Bratislavský	5	0	0	0	0	0	0
Košický	102	28	27,45	26	25,49	2	1,96
Nitriansky	82	25	30,49	10	12,2	21	25,61
Prešovský	46	15	32,61	7	15,22	9	19,57
Trenčiansky	67	7	10,45	1	1,49	6	8,96
Trnavský	21	6	28,57	6	28,57	0	0
Žilinský	11	2	18,18	0	0	2	18,18
Spolu	376	92	24,47	50	13,30	49	13,03

Tab. č. 1.4 Výnimky na používanie pitnej vody vo verejných vodovodoch udelené / pretrvávajúce v roku 2022

Výnimky (**nad** 5 000 obyvateľov):

Názov vodovodu	Prevádzkovateľ	Obec	Počet zásobovaných obyvateľov	Dodávaná voda v m ³	Nevyhovujúci ukazovateľ	Jednotka	Limit podľa platného predpisu	Limit podľa povolenej výnimky	Priemerná zistená hodnota v hodnotenom roku	Časové obdobie výnimky (od – do)	Poradie výnimky
V roku 2022 neboli udelené a nepretrvávajú žiadne výnimky na používanie vody z verejných vodovodov zásobujúcich viac ako 5 000 obyvateľov.											

Výnimky (pod 5 000 obyvateľov):

Názov vodovodu	Prevádzkovateľ	Obec	Počet zásobovaných obyvateľov	Dodávaná voda v m ³	Nevyhovujúci ukazovateľ	Jednotka	Limit podľa platného predpisu	Limit podľa povolenej výnimky	Priemerná zistená hodnota v hodnotenom roku	Časové obdobie výnimky (od – do)	Poradie výnimky
Tachty	Ing. Martin Magic – TECHPROJEKT, Škultétyho 1985/8, 979 01 Rimavská Sobota	Tachty	413	23,21	dusičnany	mg/l	50	70	51,7	11.01.2023 – 11.01.2026*	1.
Veľké Držkovce	Obec Veľké Držkovce	Veľké Držkovce – miestna časť Horné Držkovce a miestna časť Dolné Držkovce	283	20	dusičnany	mg/l	50	72	7,6	13.03.2020-13.03.2023	2.

*Rozhodnutie RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote, ktorým bola povolená druhá výnimka na používanie vody, ktorá nespĺňa limity ukazovateľov kvality pitnej vody, bolo vydané v decembri 2022 a právoplatnosť nadobudlo dňa 11.01.2023

Tab. č. 1.5 Prehľad epidémií, kde faktorom prenosu bola pitná voda za rok 2022

Kraj	Druh epidémie	Obdobie trvania	Miesto (obec/zariadenie)	Počet postihnutých osôb	Zdroj vody (VV/IZ)	Príčiny	Nariadené opatrenia
Banskobystrický	-	-	-	-	-	-	-
Bratislavský	-	-	-	-	-	-	-
Košický	-	-	-	-	-	-	-
Nitriansky	-	-	-	-	-	-	-
Prešovský	-	-	-	-	-	-	-
Trenčiansky	-	-	-	-	-	-	-
Trnavský	-	-	-	-	-	-	-
Žilinský	-	-	-	-	-	-	-
Spolu	-	-	-	-	-	-	-

Tabuľka č. 2.3: Prehľad počtu bazénov a kapacity umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou za kraje SR za rok 2022

Kraj	Kapacita	Bazény		
		Termálne	Netermálne	Spolu
Banskobystrický kraj	4480	34	153	187
Bratislavský kraj	2544	0	54	54
Košický kraj	1952	1	86	87
Nitriansky kraj	22576	40	56	96
Prešovský kraj	11775	9	129	138
Trenčiansky kraj	3955	20	61	81
Trnavský kraj	13187	16	78	94
Žilinský kraj	18791	33	164	197
Sumárne údaje za SR	79260	153	781	934

Skratky: LK – letné kúpalisko, PK – plážové kúpalisko

Tabuľka č. 2.4: Prehľad kvality vody umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou v SR za rok 2022

Kraj								
RÚVZ								
Okres								
Názov kúpaliska	Vzorky			Ukazovatele				
	vyšetrené spolu	počet prekročených s MH	% nevyhovujúcich	spolu vyšetrených	s prekročenou MH spolu	mikrobiologické	biologické	fyzikálno-chemické

Banskobystrický kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici								
okres Banská Bystrica								
Banská Bystrica (zimný štadión), INN WELLNESS	6	3	50	79	4	3		1
Banská Bystrica, Hotel DIXON, Wellness centrum	15	14	93,33	187	17	4		13
Banská Bystrica, J. Kráľa (OCA), FLOATING	1	1	100	13	2			2
Banská Bystrica, Krytá plaváreň ŠTIAVNICKÝ	17	4	23,53	233	7	1		6
Banská Bystrica, Nová 13, Daňový úrad	4	4	100	49	5	2		3
Banská Bystrica, Partizánska cesta 116, MOnZUn	7	4	57,14	71	4	2		2
Banská Bystrica, Plavecké jasličky BABY CLUB ŽABKA	4	1	25	51	1			1
Banská Bystrica, Tajovského, UMB	2		0	27				
Banská Bystrica, Šachtičky, Horský hotel ŠACHTIČKA, relaxačné centrum	6	5	83,33	78	8			8

Banská Bystrica, Štiavničky sauna	9	6	66,67	120	10			10
Donovaly 1015, Estate Apartments	3	1	33,33	39	1			1
Donovaly, Hotel ENCIÁN, Wellness centrum	3	2	66,67	43	4			4
Donovaly, Penzión LIMBA, Wellness centrum	1	1	100	13	1			1
Donovaly, Stredisko akadémie finančnej správy, Wellness	6	3	50	82	6	2		4
Donovaly, Vila AMBIENTE, relaxačná časť	2	2	100	26	2			2
Donovaly, ŠPORTHOTEL, Wellness centrum	9	1	11,11	126	2	1		1
Selce, Hotel FUGGEROV DVOR, Wellness centrum	8	2	25	109	3	2		1
Staré Hory, Hotel ALTENBERG, relaxačné centrum	3	1	33,33	36	1			1
Turecká 313, Penzión Sant Bernard	3	3	100	39	8	4		4
Ľubietová, Ranč ČELIENEC, Wellness centrum	5	5	100	65	8	2		6
okres Brezno								
Braväcovo, Penzión SCHWEINTAAL, relaxačná časť	4	4	100	49	6	4		2
Brezno, Krytá plaváreň	8	5	62,5	108	5	3		2
Brezno, Zimný štadión, Sauna	3	1	33,33	42	1			1
Bystrá, Hotel BYSTRÁ, Wellness centrum	15	2	13,33	209	2			2

Bystrá, Penzión BYSTRINKA, Horský wellness	3	3	100	40	4	2		2
Bystrá, Penzión DÚHOVÝ PSTRUH	7	7	100	93	16	9		7
Heľpa, Hotel HELPA, Wellness centrum			0					
Heľpa, Penzión MAJK	3	3	100	39	5	1		4
Horná Lehota - Trangoška, Horský hotel SRDIEČKO, Wellness centrum	4	2	50	54	2			2
Horná Lehota - Tále, Hotel PARTIZÁN, Nature Wellness centrum	21	10	47,62	285	15	1		14
Horná Lehota - Tále, Hotel STUPKA, Wellness centrum	9	5	55,56	122	6	4		2
Mýto pod Ďumbierom, Hotel MÝTO	5	3	60	70	4	3		1
Mýto pod Ďumbierom, Penzión ADIKA	4	1	25	54	1			1
Osrblie, Hotel ZERRENPACH, Wellness centrum	3	2	66,67	42	2	2		
Horná Lehota - Krpáčovo, Vzdelávacie a rehabilitačné centrum prokuratúry SR	2	1	50	28	1			1
Telgárt 202, Wellness Relax Centrum	3	3	100	39	8	2		6
Telgárt 494, Wellness pod Kráľovou hoľou	2	2	100	27	3	1		2
Závadka nad Hronom, Krytá plaváreň	5	1	20	69	1	1		

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Lučenci

okres Lučenec								
Zámocký hotel Galícia Nueva Wellness	25	12	48	325	18	1	1	16
Wellness - Motel Miraj Resort	28	15	53,57	364	22	4		18
wellness Molnár	2	2	100	26	2			2
Wellness pri TK Rapovce	35	5	14,29	421	10	8		2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rimavskej Sobote								
okres Revúca								
Vodný a vitálny svet Predná Hora	68	11	16,18	876	19	6		13
Krytá plaváreň Rimavská Sobota	22	4	18,18	286	5			5
WELLNESS & SPA POD MAGINHRADOM	41	8	19,51	522	10	2		8
Agroturistický areál wellnes Včelince	2	2	100	26	2			2
Balneoterapia PJK Číž,a.s.	12	1	8,33	156	2			2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Veľkom Krtíši								
okres Veľký Krtíš								
Wellnes-Aquatermal Dolná Strehová	68	5	7,35	792	6			6
Krytá plaváreň Veľký Krtíš	20	5	25	215	8			8
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Zvolene								
okres Detva								
Hotel Zerrenpach	11	3	27,27	129	3			3
The Grand Vígl'aš	25	9	36	312	10			10
Wellness Masarykov dvor	27	7	25,93	341	9	2		7
okres Krupina								
Hotel Flóra	15		0	176				
Hotel Hviezda	22	9	40,91	230	10	4		6
Hotel Jantár	13		0	189				

Hotel Prameň Relax centrum	27	2	7,41	280	2			2
Kúpele Dudince	39	20	51,28	430	25	2		23
LÚ Diamant	38	18	47,37	407	22	4		18
Penzión Mlynárka	17	1	5,88	204	1			1
okres Zvolen								
HOLIDAYPARK Kováčová	77	12	15,58	914	14	2		12
Kúpele Kováčová	24	7	29,17	285	7	1		6
LRS ZVJS a OO Kováčová	8		0	98				
NRC Kováčová	68	5	7,35	494	5			5
Špecializovaný liečebný ústav Marína	65	4	6,15	768	4			4
Hotel Kaskády	61	7	11,48	721	8			8
Kúpele Sliač	36	5	13,89	426	7	2		5
Hotel Kráľová	1		0	12				
Hotel Tenis	24		0	177				
Mestské kúpele Zvolen	13	12	92,31	155	12			12
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom								
okres Banská Štiavnica								
Mestské kúpele - plaváreň Banská Štiavnica	9		0	97				
Boutique hotel Siglisberg ***, Štiavnické Bane	8		0	96				
okres Žarnovica								
Hotel Salamandra, Hodruša Hámre	24	2	8,33	291	2			2
okres Žiar nad Hronom								
Hotel Golfer, Kremnica	1	1	100	12	1			1
Športovo - rekreačné zariadenie, Kremnica	33	1	3,03	431	1			1
Hotel Sitno, Vyhne	53		0	695				
Hotel Termál, Vyhne	34		0	357				
Vodný raj Vyhne -	11		0	132				

výplavový bazén								
Sumárne údaje za kraj	1322	313	23,68	15724	423	94	1	328

Bratislavský kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave								
okres Bratislava I								
Hotel DEVÍN	10		0	112				
Hotel Marrols	11	6	54,55	121	8			8
okres Bratislava II								
Golem Club Central	26		0	293				
Wellness centrum - NIVY	43		0	487				
okres Bratislava III								
Plaváreň Pásienky	21		0	247				
Športová hala Mladosť	6	3	50	68	5	2		3
okres Bratislava IV								
okres Bratislava V								
Golem Club Relaxx	18		0	206				
Petržalská plaváreň	38	18	47,37	429	22	2		20
okres Malacky								
Krytá plaváreň-Malina	22	5	22,73	254	5	1		4
okres Pezinok								
Krytá plaváreň, Pezinok	6	1	16,67	66	1			1
okres Senec								
Aquathermal Senec	69	7	10,14	740	8	3		5
Sumárne údaje za kraj	270	40	14,81	3023	49	8		41

Košický kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach								
okres Košice I								
Košice, Hotel Ambassador	15	7	46,67	177	10	5		5
Košice, Hotel Bankov	30	12	40	347	17	9		8

Košice, Hotel Bristol	11		0	142				
Košice, Hotel Doubletree by Hilton	12	5	41,67	156	5	1		4
Košice, Hotel Golden Royal - Indické ajurvedske kúpele Rasajana SPA	9		0	118				
Košice, Hotel Yasmin	3		0	39				
Košice, Mestská krytá plaváreň	48	8	16,67	624	11			11
Košice, Penzión Hradbová	9	6	66,67	121	8	1		7
Košice, RIA wellness, Hrnčiarska	12	5	41,67	114	6	4		2
Košice, Rímsky dom SPQR	2		0	26				
okres Košice II								
Klinika fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie, Trieda SNP 1	5		0	65				
Košice, Wellnesscentrum 3 PLE	13	3	23,08	156	3			3
okres Košice IV								
Klinika fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie, Rastislavova 43	3		0	39				
Košice, CITY WELLNESS, Krivá 25	10	2	20	132	4	2		2
Košice, Spoločensko-relax.centrum, Milosrdenstva 4	10	2	20	132	3			3
okres Košice - okolie								
Hýľov - Biohotel Zlatý Hýľ	2		0	26				
Kechnec - Wellnes centrum v Športovom areáli	14	4	28,57	185	4			4
Košická Belá - Relaxcentrum pri Penzióne LESANKA	26	3	11,54	326	3	2		1

Malá Ida - Relaxcentrum v Hoteli Slamený dom	8	6	75	93	7			7
Malá Ida - Športovo-relaxačné centrum FUN	24	5	20,83	257	7	4		3
Zlatá Idka - Vitálny svet v RZ Zlatá Idka			0					
Štós kúpele - Vitálny vodný svet	25	6	24	327	8	6		2
Ždaňa - Relaxcentrum ZEN WELLNESS SPA	9	5	55,56	102	7	5		2
okres Košice I,II,III,IV								
Košice, ÚVV a ÚVTOS, Floriánska 18	8		0	105				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Michalovciach								
okres Michalovce								
Bazén v ORS Chemes na Zemplínskej Šírave	15		0	179				
Thermalpark Šírava	72	2	2,78	893	2			2
Bazén v hoteli Mousson	5		0	65				
Bazén v Penzióne STEFANIE	10		0	121				
Bazén v hoteli Vinnay na Vinianskom jazere	4		0	52				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rožňave								
okres Rožňava								
Wellness a Penzión " na Konskom dvore "	20	8	40	260	10			10
Bazén hotel Hrádok SMZ, a.s.Jeľšava	12	2	16,67	155	3			3
Detské voľnočasové herné centrum	14	2	14,29	150	2	2		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Spišskej Novej Vsi								

okres Spišská Nová Ves								
Krytá plaváreň Spišská Nová Ves	12	2	16,67	156	3	1		2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trebišove								
okres Trebišov								
Vírivka MAJER BARA – agroturistický areál	4	2	50	48	2			2
Relaxačné centrum pri DPL, n.o. Hraň	10	5	50	120	5			5
vonkajší Relaxačno-terapeutický bazén pri DPL, n.o. Hraň	4	1	25	48	1			1
Letný bazén, Malá Trňa	2	1	50	15	2			2
Penzión PRECEDENS			0					
Mestská plaváreň, Trebišov	45	1	2,22	573	1			1
Školský bazén	13	5	38,46	149	8	4		4
Sumárne údaje za kraj	550	110	20	6793	142	46		96

Nitriansky kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Komárne								
okres Komárno								
Krytá plaváreň Komárno	23	1	4,35	297	1			1
Termálne kúpalisko Komárno	58	7	12,07	757	7	6		1
Termálne kúpalisko Nesvady	85	2	2,35	1106	3	3		
Wellness centrum Patince	44	5	11,36	550	6	2		4
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Leviciach								
okres Levice								
Hotel PARK	34	3	8,82	391	4	4		
Krytá plaváreň	24		0	252				
Relaxačné centrum Tlmače	9	1	11,11	84	1			1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre								

okres Nitra								
Kaštieľ Mojmirovce	24	2	8,33	266	2	2		
Krytá plaváreň Nitra	40	3	7,5	498	3			3
Hotel Thermal Kesov	53	22	41,51	563	24	4		20
ThermalPark NITRAVA	216	107	49,54	2169	136	51	1	84
okres Šaľa								
okres Zlaté Moravce								
Hotel ViOn Zlaté Moravce	23	2	8,7	250	2			2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch								
okres Nové Zámky								
Plavecké jasličky Žabka,Nové Zámky	15	5	33,33	163	7	3		4
Relax komplex-Krytá plaváreň, Nové Zámky	18		0	234				
Wellness centrum, Palárikovo	15	5	33,33	153	5	2		3
Penzión ENERGY I Podhájska	20	6	30	260	6	3		3
TK Podhájska	154	24	15,58	1970	27	9		18
Wellness centrum Aquamarin,Podhájska	185	24	12,97	2303	30	5		25
TK I Štúrovo	138	8	5,8	1731	15	13		2
Wellness v hoteli Thermal Štúrovo	33	3	9,09	433	3			3
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Topolčanoch								
okres Topoľčany								
Wellness centrum hotela Chateau Appony	42	32	76,19	508	50	8		42
Krytá plaváreň Topoľčany	52	40	76,92	678	58			58
Sumárne údaje za kraj	1305	302	23,14	15616	390	115	1	274

Prešovský kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Bardejove								
okres Bardejov								
Krytá plaváreň a Wellness Bardejov	32	3	9,38	418	3	1		2
Plaváreň Vinbarg	22	5	22,73	285	5	5		
Vírivé vane Whirpool, Bardejovské Kúpele	25	13	52	321	18	13		5
Wellness Spa, Bardejovské Kúpele	32	11	34,38	418	12	12		
rehabilitačný bazén, Bardejovské Kúpele	11	2	18,18	142	3	1		2
vírivá vaňa v Hoteli Alexander	5	2	40	65	2	1		1
školský bazén, Raslavice	7	1	14,29	89	2	2		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Humennom								
okres Humenné								
Kúpalisko Humenné	23	8	34,78	249	14	11		3
okres Medzilaborce								
okres Snina								
Hotel Kamei	6		0	66				
Plaváreň	37	11	29,73	407	13	11		2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Poprade								
okres Kežmarok								
Aquabela Spišská Belá	4		0	48				
Hotel Hills Stará Lesná	5	1	20	60	1			1
Hotel Horizont Stará Lesná	6	4	66,67	72	9	3		6
Hotel Kontakt Stará Lesná	3	1	33,33	36	1			1
Hotel Lesná Stará Lesná	3		0	34				
Golf International Veľká Lomnica	4	3	75	48	3			3
Termálne kúpalisko Vrbov	64	60	93,75	767	100	41		59

Penzión Smerdžonka Červený Kláštor	20	3	15	240	3			3
okres Levoča								
Relax centrum Levočská dolina	1		0	12				
okres Poprad								
Hotel Hubert Gerlachov	6	1	16,67	67	1	1		
AquaCity Poprad	73	32	43,84	880	55	27		28
Krytá plaváreň Svit	5	3	60	60	7	1		6
Grand Hotel Bellevue Horný Smokovec	6	6	100	72	13	2		11
Grandhotel Praha, Tatranská Lomnica	4		0	48				
Hotel Atrium Nový Smokovec	24		0	280				
Hotel Hutník Tatranské Matliare	1		0	11				
Hotel Lomnica Tatranská Lomnica	4		0	49				
Hotel Patria Štrbské Pleso	9	6	66,67	107	8	2		6
Hotel Smokovec Starý Smokovec	4	2	50	48	4	3		1
Hotel Titris Tatranská Lomnica	5		0	60				
Hotel Trigán Štrbské Pleso	5	2	40	60	3	2		1
Hotel Urán Tatranská Lomnica	5		0	49				
Národný ústav DTaRCH Dolný Smokovec	1		0	12				
Sanatórium Tatranská Kotlina	4		0	48				
Wellness hotel Borovica Štrbské Pleso	3	3	100	36	4	1		3

Grand Hotel Kempinsky Štrbské Pleso	14		0	182				
Hotel Toliar Štrbské Pleso	6	4	66,67	71	6	4		2
Grand Hotel Bachledka Ždiar	2		0	24				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove								
okres Prešov								
Aquapark Delňa	38	32	84,21	400	51	17		34
SPŠ Strojnícka	9	5	55,56	99	5			5
ZŠ Nešpora 2	9	8	88,89	99	10			10
krytý bazén pri MŠ Bajkalská 31	3	3	100	33	5			5
krytý bazén pri Prešovskej univerzite , 17.novembra 1	7	5	71,43	77	5			5
školský bazén Májové námestie 1	11	9	81,82	121	22	2		20
Šariš Park relaxačný bazén	10	6	60	106	10	4	1	5
okres Sabinov								
kryté kúpalisko Drienica	1		0	12				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Starej Ľubovni								
okres Stará Ľubovňa								
Lesnica, Penzión *** Chata Pieniny	2	2	100	20	4	3		1
Podolíneec, Wellnes Masvital	1		0	13				
Ľubovnianske kúpele, Hotel Sorea "Ľubovňa"	5	4	80	59	4	1		3
Vyšné Ružbachy, Krytý bazén Izabela v areáli Termálneho kúpaliska Vyšné Ružbachy	13		0	170				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Svidníku								
okres Stropkov								
Stropkov, ZŠ Konštantínova	4	1	25	48	1			1

okres Svidník								
AQUARUTHENIA	24	5	20,83	288	5	1		4
Bazén pri ZŠ 8.mája	4	1	25	46	1	1		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Vranove nad Topľou								
okres Vranov nad Topľou								
Kryté rekreačné bazény - Hotel Zelená Lagúna	22	2	9,09	258	3	3		
Wellness -Hotel Zelená Lagúna	22	5	22,73	259	7	2		5
Bazén Okulka	2	1	50	24	1	1		
Plavecká učebňa pri ZŠ Bernolákova Vranov nad Topľou	1	1	100	12	1	1		
Športovo relaxačné centrum MGB	8	5	62,5	83	10	5		5
Sumárne údaje za kraj	687	282	41,05	8168	435	185	1	249

Trenčiansky kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prievidzi								
okres Partizánske								
Penzión Kalinka Malé Bielice č.209	9	9	100	109	10	3		7
Termály Malé Bielice	63	46	73,02	770	76	41	2	33
okres Prievidza								
Hotel Kaskáda			0					
Hotel pod Zámkom, Bojnice	12	12	100	143	28	6		22
Kúpele Bojnice	88	21	23,86	1131	26	9		17
Termálne kúpalisko Chalmová	46	26	56,52	538	35	14	1	20
Kúpalisko Remata	5	5	100	58	9	1		8
bazén Hotel Remata	12	12	100	139	19	5		14

Národné centrum vodného póla Nováky	17	13	76,47	199	22	5		17
Plaváreň Prievidza	12	11	91,67	142	14	3		11
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Považskej Bystrici								
okres Ilava								
Krytá plaváreň Nová Dubnica	10	1	10	130	3			3
Wellness Hotel Jason	42	12	28,57	546	15	3		12
okres Považská Bystrica								
Krytá plaváreň Považská Bystrica	22	4	18,18	286	6	2		4
SWIM CLUB wellness	28	7	25	363	15	4		11
Veselé rybičky	17	5	29,41	222	8	1		7
Wellness centrum, Gino Park Palace	17	8	47,06	198	13	4		9
okres Púchov								
Hotel František	6	2	33,33	77	3			3
Wellness & Spa Hotel Čertov	19	4	21,05	248	11	4		7
Kúpele Nimnica	23	4	17,39	298	6	3		3
AQUA Púchov	28	4	14,29	327	7	4		3
Krytá plaváreň Púchov	12	3	25	156	3			3
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trenčíne								
okres Bánovce nad Bebravou								
Mestské kryté kúpalisko Bánovce nad Bebravou	24	5	20,83	298	7	2		5
okres Myjava								
Krytá plaváreň Myjava, SMMM, s.r.o.	14	7	50	157	13	3		10
Krytý bazén - Agropenzión Adam, Podkylava	8	4	50	103	6	4		2
okres Nové Mesto nad Váhom								

Krytý bazén - Hotel Inovec, Bezovec	1	1	100	13	1			1
Krytý bazén - SOŠ Nové Mesto nad Váhom			0					
Krytý bazén - ŠKM Stará Turá	13	12	92,31	154	19	1		18
okres Trenčín								
Krytý bazén - LRS ZVJS Omšenie	4	3	75	52	3			3
Krytý bazén - Hotel Flóra, Trenčianske Teplice	13	10	76,92	137	15			15
Krytý bazén - Hotel Most Slávy, Trenčianske Teplice	13	9	69,23	134	13	5		8
Krytý bazén - Hotel PANORAMA, Trenčianske Teplice	16	12	75	162	17	3		14
Krytý bazén - Hotel Slovakia, Trenčianske Teplice	8		0	72				
Krytý bazén - Parkhotel Baračka, Trenčianske Teplice	12	5	41,67	135	8	3		5
Nekrytý bazén - Grand, Trenčianske Teplice	24	1	4,17	228	1			1
Krytý bazén - CSS DEMY Trenčín	12	6	50	132	6	3		3
Krytý bazén - Hotel Elizabeth, wellness, Trenčín	11	3	27,27	144	4			4
Krytý bazén - IX. ZŠ Trenčín-Juh	5		0	65				
Krytý bazén - Súkromná materská škola Slimáčik, Trenčín	10	6	60	122	8			8

Krytý bazén - Wellness KRYOWELL, Trenčín	11		0	143				
Krytý bazén - ŠG v areáli SOŠ stavebná Trenčín	5	5	100	65	7			7
Mestské kryté kúpalisko Trenčín	18	5	27,78	234	5			5
Sumárne údaje za kraj	710	303	42,68	8630	462	136	3	323

Trnavský kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dunajskej Stredě								
okres Dunajská Streda								
Hotel Therma	44		0	572				
THERMALPARK DS	159	19	11,95	2054	20	11		9
Betty Pension	1		0	13				
Hotel Orchidea	19	9	47,37	247	9	8		1
Termalpark Veľký Meder "Thermal Corvinus"	155	2	1,29	1977	2			2
Hotel Amade Chateau	58	2	3,45	764	2	2		
AQUATIC SPHERE - Šamorín	79	15	18,99	1034	16	11		5
Hotel Kormorán			0					
WELLNESS SPHERE - Šamorín	37	2	5,41	485	2	1		1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Galante								
okres Galanta								
Krytá plaváreň pri Gymnáziu s vyuč.jazykom maďarským Galanta	9		0	91				
Penzión a relaxačné centrum Viktória Galanta	8	4	50	104	8	2		6
Termál centrum GALANDIA Galanta	35	5	14,29	418	5	3		2

Agroturistický areál - Relaxačno-rehabilitačné centrum Horné Saliby	46	13	28,26	576	20	5		15
Aquáčik Aqua Baby Club,Svätoplukova 2038/17 Sereď	15	1	6,67	194	1			1
Krytá plaváreň Základnej školy J.Fándlyho Sereď	14	3	21,43	186	3			3
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Senici								
okres Senica								
Mestská plaváreň Senica	28	11	39,29	360	12	1		11
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trnave								
okres Piešťany								
Športovo -relaxačné centrum ADELI	18	14	77,78	227	18			18
okres Trnava								
Aquapark Trnava	60	40	66,67	756	57	8		49
Plaváreň Zátvor	18	5	27,78	220	5			5
Sumárne údaje za kraj	803	145	18,06	10278	180	52		128

Žilinský kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dolnom Kubíne								
okres Dolný Kubín								
AQUA KUBÍN, s.r.o.	1	1	100	11	2	2		
AQUA Kubín - saunový svet	4		0	52				
Aquarelax Dolný Kubín	12	6	50	157	10	2		8
Hotel GREEN, Máčkovo 1, Kubínska hoľa	4	4	100	50	7			7
Hotel Park****, Radlinského 1739/21	7	4	57,14	79	8	2		6
Kaštieľ Kubínyi, Mjr. Archipova 25	1		0	13				

okres Námestovo								
Horský hotel Kristína	4	4	100	30	8			8
okres Tvrdošín								
Wellness centrum LAVIDA Oravský háj, Brezovica 370	1	1	100	11	2	2		
Hotel Julianin dvor, Habovka 390	3	2	66,67	39	4			4
Hotel ARMAN, Nová Doba 1000	4	3	75	52	4	4		
Meander Oravice, Oravice 109	2	2	100	26	2			2
Meander Oravice, Oravice 109	1	1	100	13	2			2
Mestská plaváreň Tvrdošín, Medvedzie 351/57	17	8	47,06	218	13	8		5
Termálne kúpalisko Oravice	20	8	40	258	13	10		3
Koliba JOSU Zuberec, Borová 721	6	2	33,33	78	5	2		3
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši								
okres Liptovský Mikuláš								
Hotel Družba	42		0	546				
Hotel F.I.M	8		0	104				
Hotel Fis Jasná	8		0	104				
Hotel Grand Jasná	33		0	428				
Hotel Tri studničky	11	2	18,18	143	2			2
Wellness Hotel Chopok	55		0	715				
Wellness Hotel Repiská	18		0	234				
Hotel Grand Castle	4		0	44				
Hotel Alexandra	16		0	208				
Krytá plaváreň Liptovský Ján	18		0	234				
Liptovský dvor	4		0	52				
Relax hotel Avena	4	1	25	52	1			1

Aquapark Tatralandia	145	1	0,69	1835	1			1
Hotel Jánošík	23		0	299				
Krytá plaváreň Liptovský Mikuláš	22		0	297				
Penzión Alžbeta Demänová 480	8		0	104				
Penzión Mária Bodice	8		0	104				
Relax hotel Sojka, Malatíny	15		0	195				
Hotel Permon	63	1	1,59	826	4	4		
Hotel Pieris	27	3	11,11	353	7	1		6
okres Ružomberok								
Vodný park Bešeňová	315	2	0,63	3719	2	2		
Turisticko - relaxačný komplex Liptovská Osada	43		0	561				
Kúpele Lúčky	48	1	2,08	581	1	1		
Hotel Áčko	26	4	15,38	338	5			5
Krytá plaváreň Ružomberok	12	2	16,67	156	2			2
Penzión Gejdák	5		0	65				
RZ Jazierce	19		0	247				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine								
okres Martin								
Krytá plaváreň SUNNY Martin	11		0	142				
Krytá plaváreň v Hoteli Victoria	13	10	76,92	169	17			17
Plaváreň SUNNY MARTIN HURBANOVA	25	4	16	325	7	4		3
okres Turčianske Teplice								
SPA a AQUAPARK	56	16	28,57	777	23	6		17
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Čadci								
okres Čadca								
Krytá plaváreň	15	1	6,67	195	1	1		

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiline								
okres Bytča								
Športcentrum , Malobytčianska ul 5	8		0	104				
okres Žilina								
Village resort Hanuliak, Belá	30	6	20	370	7	5		2
CHATEAU Gbeľany	23	1	4,35	297	1			1
Hotel Diplomat, Rajecké Teplice	1	1	100	13	1			1
Hotel Skalka, Rajecké Teplice	8	3	37,5	78	4	1		3
Hotel Skalka, Rajecké Teplice	6		0	72				
Penzión Kunerád	7		0	90				
Hotel Rozsutec, Vrátna	10	4	40	129	4			4
MEDCENTRUM s.r.o. Žilina	2	1	50	26	2	2		
Mestská krytá plaváreň, Žilina	8	1	12,5	99	1	1		
Michal Janovec - OAZIS	10		0	129				
Výcvikový bazén pri MŠ Jarná, Žilina	8	5	62,5	87	9	6		3
Školský bazén pri ZŠ Martinská, Žilina	12	9	75	140	14	8		6
Žilina, Hotel Holiday Inn	17	10	58,82	207	23	12		11
Sumárne údaje za kraj	1357	135	9,95	17080	219	86		133
Sumárne údaje za SR	7004	1630	23,27	85312	2300	722	6	1572

Tabuľka č. 2.5: Prehľad počtu bazénov a kapacity umelých kúpalísk so sezónnou prevádzkou v SR za rok 2022

Kraj	Kapacita	Bazény		
		Termálne	Netermálne	Spolu
Banskobystrický kraj	29031	39	77	116
Bratislavský kraj	21900	0	51	51
Košický kraj	15635	0	61	61
Nitriansky kraj	22520	23	21	44
Prešovský kraj	20633	6	54	60
Trenčiansky kraj	19761	10	35	45
Trnavský kraj	17459	14	24	38
Žilinský kraj	21494	18	26	44
Sumárne údaje za SR	168433	110	349	459

Tabuľka č. 2.6: Prehľad o kvalite umelých kúpalísk so sezónnou prevádzkou v SR za rok 2022

Kraj								
RÚVZ								
Okres								
Názov kúpaliska	Vzorky			Ukazovatele				
	vyšetrené spolu	počet prekročených s MH	% nevyhovujúcich	spolu vyšetrených	s prekročenou MH spolu	mikrobiologické	biologické	fyzikálno-chemické
Banskobystrický kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici								
okres Banská Bystrica								
Banská Bystrica, Plážové kúpalisko	24	8	33,33	317	18	16		2
Strelníky, Obecné kúpalisko	6	2	33,33	80	3			3
Tajov, Vila 27, vonkajší bazén	3	2	66,67	39	4	2		2
okres Brezno								
Braväcovo, Penzión SCHWEINTAAL, vonkajšie bazény	6	5	83,33	82	5	3		2
Bystrá, Hotel BIELA MEDVEDICA, nadzemný vonkajší bazén	3	2	66,67	40	2	1		1
Bystrá, Penzión BYSTRINA, nadzemný vonkajší bazén	3	2	66,67	39	2			2
Horná Lehota - Krpáčovo, Hotel POLIANKA, vonkajší bazén	1		0	12				
Jasenie, Verejné kúpalisko	5	2	40	70	3	2	1	
Podbrezová, Letné kúpalisko	11	2	18,18	147	3	2		1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Lučenci								
okres Lučenec								

Kúpalisko Miraj	47	14	29,79	613	20	2		18
Letné kúpalisko Lučenec	23	7	30,43	298	8	3		5
wellness Molnár	4		0	52				
NOVOLANDIA Lučenec - Rapovce	72	20	27,78	864	29	8	1	20
okres Poltár								
Verejné kúpalisko Poltár	27	10	37,04	351	12	6		6
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rimavskej Sobote								
okres Revúca								
Letné kúpalisko Revúca	9		0	105				
Rekreačné zariadenie Pstružné vonkajší bazén	2	1	50	26	1			1
okres Rimavská Sobota								
Letné kúpalisko Hnúšťa	8	4	50	98	4			4
Bazény Kurinec	41	9	21,95	488	15	8		7
Letné kúpalisko Tisovec	4	1	25	52	1			1
Vodný svet Číž	28	1	3,57	329	1			1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Veľkom Krtíši								
okres Veľký Krtíš								
Kúpalisko "KUPKO" Dolná Strehová	50	10	20	615	15	5		10
Biokúpalisko "KRTKO" Veľký Krtíš	12	2	16,67	82	2			2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Zvolene								
okres Detva								
Kúpalisko Detva	9	1	11,11	104	1			1
Kúpalisko Hriňová	12	2	16,67	135	2			2
okres Krupina								
Kúpalisko Dudinka	21	7	33,33	247	9	2		7
Vonkajší rehabilitačný bazén KD Rubín	10	2	20	122	2			2
Vonkajší rehabilitačný bazén pri LÚ Diamant	8	5	62,5	88	5			5
Kúpalisko Krupina-Tepličky	11		0	126				

okres Zvolen								
HOLIDAYPARK Kováčová	29	3	10,34	338	7	6		1
Letný bazén v LSR ZVJS a OO Kováčová	3		0	39				
Vonkajší rehabilitačný bazén pri ŠLÚ Marína	4	1	25	46	1			1
Termálne kúpalisko Sliach	16	5	31,25	188	8	6		2
EKOMA rekreačno športový areál	2	2	100	24	2			2
Aqua beach Orlik	14	9	64,29	150	12	2		10
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom								
okres Žiar nad Hronom								
Termálne kúpalisko Sklené Teplice	15		0	180				
Hotel Sitno Vyhne - dva vonkajšie letné bazény	8		0	104				
Vodný raj Vyhne	15		0	183				
Plážové kúpalisko Žiar nad Hronom	10	5	50	119	5			5
Sumárne údaje za kraj	576	146	25,35	6992	202	74	2	126

Bratislavský kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave								
okres Bratislava I								
IUVENTA	3	2	66,67	34	2			2
okres Bratislava II								
Kúpalisko Delfín	11		0	109				
okres Bratislava III								
Tehelné pole	10		0	106				
Krasňany	6		0	72				
Zbojnička Rača	7		0	73				
okres Bratislava IV								
Rosnička	13		0	138				
Kúpalisko Lamač	9		0	93				

okres Bratislava V								
Letné kúpalisko MATADORKA	10		0	107				
okres Malacky								
Letné kúpalisko Malacky	8		0	74				
okres Pezinok								
Letné kúpalisko Modra	8	4	50	89	4			4
Letne kúpalisko Pezinok- Sever	16	3	18,75	145	3			3
okres Senec								
Aquathermal Senec	56	1	1,79	586	1			1
Sumárne údaje za kraj	157	10	6,37	1626	10			10

Košický kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach								
okres Košice I								
Košice, Plážové kúpalisko RYBA - ANIČKA	15	3	20	151	3	3		
Košice, Letné kúpalisko, ul. Rumanova	12		0	158				
Košice, Umelé kúpalisko Červená hviezda	25	1	4	248	1	1		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Michalovciach								
okres Michalovce								
Nekrytý bazén pri hoteli Eurobus, Zemplínska Šírava	3	1	33,33	39	1			1
Nekrytý letný bazén SO 02 Kalúža, Zemplínska Šírava	6		0	78				
Relaxačné bazény pri Penzióne Juliana	9		0	120				
Nekrytý letný bazén SO 03 Klokočov, Zemplínska Šírava	6		0	80				
Nekryté letné kúpalisko	9		0	116				

Strážske								
okres Sobrance								
Nekryté letné kúpalisko Sobrance	6		0	78				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rožňave								
okres Rožňava								
Kúpalisko Rožňava	38	7	18,42	493	10	6		4
Bazén pri RS Baník pod Radzimom Vyšná Slaná	8	1	12,5	103	1			1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Spišskej Novej Vsi								
okres Spišská Nová Ves								
Spišská Nová Ves, letné kúpalisko	10	5	50	130	5			5
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trebišove								
okres Trebišov								
Areál vodných športov - letné kúpalisko, Trebišov	15	2	13,33	180	2			2
Letné kúpalisko AQUA MARIA, Veľaty	12	6	50	144	11	2		9
Sumárne údaje za kraj	174	26	14,94	2118	34	12		22

Nitriansky kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Komárne								
okres Komárno								
Letný športovo-rekreačný areál s bazénmi a tobogánovým svetom v Patinciach	37	4	10,81	471	5	5		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Leviciach								
okres Levice								
Rekreačné zariadenie Margita-Ilona	31	3	9,68	329	3	3		
Wellness Santovka	30	6	20	243	6			6
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre								

okres Nitra								
Letné kúpalisko Nitra	58	14	24,14	597	18	8		10
okres Šaľa								
AVA Thermalpark Diakovce	92	18	19,57	936	22	4		18
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch								
okres Nové Zámky								
TK Štrand Emila Tatárika Nové Zámky	43	8	18,6	522	11	8		3
Penzión Lagáň	4		0	51				
TK Tvrdošovce	31	5	16,13	360	7	7		
TK II Štúrovo	7	1	14,29	91	1	1		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Topolčanoch								
okres Topoľčany								
Letné kúpalisko Topoľčany	25	4	16	330	6	3		3
Sumárne údaje za kraj	358	63	17,6	3930	79	39		40

Prešovský kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Bardejove								
okres Bardejov								
bazén v Apart - Club Zora, Bard. Kúpele	5	3	60	51	4	3		1
kúpalisko Bardejovské Kúpele, a. s.	6	3	50	78	3			3
letné kúpalisko na Družstevnej ul., Bardejov	11	5	45,45	121	5	5		
Biokúpalisko Čľupko	9		0	51				
letné kúpalisko Makovica, Nižná Polianka	10	4	40	96	5	1	4	
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Humennom								
okres Humenné								
Letné kúpalisko Humenné	7	1	14,29	74	1			1
Jazero L.A Lackovce	6	1	16,67	18	2	2		
okres Snina								

Biokúpalisko	12		0	36				
DRZ Sninské rybníky	2	1	50	22	1			1
Barnova Rika	4		0	44				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Poprade								
okres Kežmarok								
Kúpalisko Kežmarok	4		0	48				
AquaFun PARK Veľká Lomnica	4		0	48				
okres Levoča								
Biokúpalisko Resort - Levočská Dolina	6	2	33,33	20	3	3		
Kúpalisko Spišský Hrhov	3		0	35				
okres Poprad								
Tatry Holiday Resort - Veľký Slavkov	1		0	12				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove								
okres Prešov								
LK Sigord	6	4	66,67	66	6			6
LK Plaza Beach	12	6	50	105	6			6
LK sídl. III v Prešove	6	1	16,67	66	1			1
okres Sabinov								
Aquapark I. etapa	17	8	47,06	167	11			11
LK Lipany	3	3	100	33	3			3
LK Sabinov	6		0	66				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Starej Ľubovni								
okres Stará Ľubovňa								
Vyšné Ružbachy, Letné termálne kúpalisko "Izabela" vo Vyšných Ružbachoch	28	3	10,71	360	5	5		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Svidníku								
okres Stropkov								
LK Stropkov	9	2	22,22	117	3	3		
okres Svidník								

Letný areál AQUARUTHENIA Svidník	18	3	16,67	217	3	2		1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Vranove nad Topľou								
okres Vranov nad Topľou								
Majеровský kaštieľ	4	4	100	36	6	3		3
LK Mesta Vranov nad Topľou	15	9	60	138	12	6		6
Sumárne údaje za kraj	214	63	29,44	2125	80	33	4	43

Trenčiansky kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prievidzi								
okres Partizánske								
DÚHA	24	10	41,67	288	12			12
okres Prievidza								
Čajka	25	7	28	274	10	2		8
Termálne kúpalisko Chalmová	9	7	77,78	108	11	5		6
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Považskej Bystrici								
okres Ilava								
Letné kúpalisko LETKA	15		0	197				
okres Považská Bystrica								
Letné kúpalisko Považská Bystrica	16	2	12,5	200	2			2
okres Púchov								
Letné kúpalisko Púchov	14	6	42,86	184	7	3		4
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trenčíne								
okres Bánovce nad Bebravou								
Letné kúpalisko Pažiť Bánovce nad Bebravou	24	13	54,17	313	17	2		15
okres Myjava								
Letné kúpalisko Brezová pod Bradlom	7	2	28,57	91	2			2
Letné kúpalisko Myjava, SMMM, s.r.o.	12	6	50	157	8			8

okres Trenčín								
Letné kúpalisko Nemšová	13	5	38,46	163	8	1		7
Kúpalisko Zelená Žaba Trenčianske Teplice	43	36	83,72	485	54	18		36
Letné kúpalisko na Ostrove Trenčín	25	6	24	320	6	2		4
Sumárne údaje za kraj	227	100	44,05	2780	137	33		104

Trnavský kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dunajskej Strede								
okres Dunajská Streda								
Termálne kúpalisko Topoľníky	29	27	93,1	380	27			27
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Galante								
okres Galanta								
Termálne kúpalisko Horné Saliby	24	5	20,83	283	11	8		3
Termálne kúpalisko Vincov les Sládkovičovo	49	14	28,57	603	25	15		10
Kúpalisko Modrá perla Veľké Úľany	8	2	25	106	2	1		1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Senici								
okres Senica								
Mestské kúpalisko Senica	6	2	33,33	74	3			3
okres Skalica								
Kúpalisko Zlatnícka dolina Skalica	9		0	108				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trnave								
okres Hlohovec								
Letné kúpalisko Hlohovec	8	5	62,5	96	8	3	2	3
okres Piešťany								
Kúpalisko EVA	18	9	50	207	9	5		4
okres Trnava								
Letné kúpalisko Pác	14	9	64,29	169	13	4	1	8

Letné kúpalisko Dobrá Voda	7	3	42,86	78	5	3		2
Kúpalisko Kamenný mlyn	15	4	26,67	186	4	1		3
Letné kúpalisko Aquapark Trnava	15	15	100	183	17	3		14
Letné kúpalisko Castiglione	16	4	25	198	8	8		
Sumárne údaje za kraj	218	99	45,41	2671	132	51	3	78

Žilinský kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dolnom Kubíne								
okres Námestovo								
Bazény pri Penzióne Slanický dvor, Slanická Osada 2296	2	2	100	23	6	4		2
okres Tvrdošín								
Biobazén Oravský Háj, Brezovica 370	1	1	100	5	1	1		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši								
okres Liptovský Mikuláš								
Termálne kúpalisko Liptovský Ján	24	1	4,17	313	1			1
Aquafun Demänová rezort	7		0	91				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine								
okres Martin								
Letné kúpalisko SUNNY	10	2	20	130	2			2
Letné kúpalisko Vrútky	11	4	36,36	143	4	3		1
okres Turčianske Teplice								
Kúpalisko v ŠRZ Drienok	6	2	33,33	78	2	2		
TK Vieska	10	1	10	130	1			1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Čadci								
okres Čadca								
Letné kúpalisko v Čadci	5	1	20	63	1	1		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiline								
okres Bytča								

Mestské kúpalisko Bytča	2		0	24				
okres Žilina								
Termálne kúpalisko Veronika Rajec	21	9	42,86	253	10	6		4
Termálne kúpalisko Laura,Rajecké Teplice	7	1	14,29	85	1	1		
Termálne kúpalisko Stráňavy	8	2	25	96	2	2		
Mestská krytá plaváreň Žilina-vonkajšie bazény	9		0	109				
Sumárne údaje za kraj	123	26	21,14	1543	31	20		11
Sumárne údaje za SR	2047	533	26,04	23785	705	262	9	434

Tab. č. 3.1.Prehľad kvality uzatvorených priestorov budov nevýrobného charakteru

Kraj	Priestor – účel využitia	Celk. počet vyšetrení	Ukazovatele kvality vnútorného prostredia												
			Viditeľná prítomn. plesní		Viditeľná prítomn. vlhkosti		Mikrobiologické faktory		Z toho nevyhovujúce		Chemické faktory		Z toho nevyhovujúce		
			počet	%	počet	%	škodlivina	počet meraní	počet	%	škodlivina	počet meraní	počet	%	
Bratislavský	bytový											PA s azbestom	78	0	0
												formaldehyd	2	0	0
												ozón	2	0	0
	nebytový											OPL	4	0	0
												formaldehyd	4	0	0
Košický	bytový														
	nebytový	1120	17	24,64	17	24,64									

Žilinský	nevykonával
Trnavský	nevykonával
Trenčiansky	nevykonával
Nitriansky	nevykonával
Banskobystrický	nevykonával
Prešovský	nevykonával

Tab. č. 4.1: Podnety obyvateľov k problematike hluku v životnom prostredí riešené v rámci výkonu ŠZD

Kraj		Zdroj hluku									SPOLU
		Doprava			Stacionárne zdroje						
		cestná	železničná	letecká	priemysel, výrobné prevádzky	pohostinské zariadenia, obchodné prevádzky a pod.	stavebná činnosť	technologické zariadenia, vzduchotechnika a pod.	Mimopra- covné aktivity ľudí	Iné stacionárne zdroje	
BA	Počet podnetov spolu:	8	0	0	0	4	5	15	1	38	71
	<i>z toho opodstatnených</i>	5	0	0	0	3	3	9	0	16	36
	<i>neopodstatnených</i>	3	0	0	0	1	2	6	1	22	35
	<i>nevyhodnotených</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
NR	Počet podnetov spolu:	3	0	0	5	4	0	4	2	1	19
	<i>z toho opodstatnených</i>	1	0	0	3	1	0	4	0	1	10
	<i>neopodstatnených</i>	1	0	0	0	2	0	0	1	0	4
	<i>nevyhodnotených</i>	1	0	0	2	1	0	0	1	0	5
TN	Počet podnetov spolu:	2	0	0	0	2	0	2	2	5	13
	<i>z toho opodstatnených</i>	0	0	0	0	1	0	1	0	0	2
	<i>neopodstatnených</i>	1	0	0	0	1	0	1	2	5	10
	<i>nevyhodnotených</i>	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
TT	Počet podnetov spolu:	0	0	0	0	3	0	3	2	1	9
	<i>z toho opodstatnených</i>	0	0	0	0	2	0	2	2	1	7
	<i>neopodstatnených</i>	0	0	0	0	1	0	1	0	0	2
	<i>nevyhodnotených</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
BB	Počet podnetov spolu:	0	0	0	4	0	0	2	2	0	8
	<i>z toho opodstatnených</i>	0	0	0	3	0	0	2	0	0	5

	<i>neopodstatnených</i>	0	0	0	1	0	0	0	1	0	2
	<i>nevyhodnotených</i>	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
ZA	Počet podnetov spolu:	1	0	0	4	1	0	4	3	1	14
	<i>z toho opodstatnených</i>	1	0	0	1	0	0	0	2	0	4
	<i>neopodstatnených</i>	0	0	0	3	1	0	4	1	1	10
	<i>nevyhodnotených</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KE	Počet podnetov spolu:	2	0	0	0	3	0	4	3	2	14
	<i>z toho opodstatnených</i>	2	0	0	0	0	0	2	0	1	5
	<i>neopodstatnených</i>	0	0	0	0	2	0	1	1	0	4
	<i>nevyhodnotených</i>	0	0	0	0	1	0	1	2	1	5
PO	Počet podnetov spolu:	0	0	1	3	7	1	4	6	1	23
	<i>z toho opodstatnených</i>	0	0	0	0	1	0	1	1	0	3
	<i>neopodstatnených</i>	0	0	1	2	6	1	3	5	1	19
	<i>nevyhodnotených</i>	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
RÚVZ v SR spolu	Počet podnetov spolu:	16	0	1	16	24	6	38	21	49	171
	<i>z toho opodstatnených</i>	9	0	0	7	8	3	21	5	19	72
	<i>neopodstatnených</i>	5	0	1	6	14	3	16	12	29	86
	<i>nevyhodnotených</i>	2	0	0	3	2	0	1	4	1	13

Tab. č. 5.1 Prehľad ubytovacích zariadení v SR v roku 2022

Kraje	DRUH UBYTOVACIEHO ZARIADENIA								
	Hotel	Motel	Penzión	Turistická ubytovňa	Kemping	Chatová osada	Krátkodobé ubytovanie v súkromí	Iné	Spolu
	Počet	Počet	Počet	Počet	Počet	Počet	Počet	Počet	Počet
Bratislavský	123	7	89	57	3	22	38	12	351
Trnavský	75	6	119	35	11	10	205	26	487
Trenčianský	88	8	172	56	9	21	119	57	530
Nitrianský	61	5	169	45	16	15	30	263	604
Žilinský	163	8	423	242	24	55	1160	420	2495
Bansko-bystrický	83	6	197	125	9	17	459	74	970
Prešovský	139	7	364	101	12	19	1473	143	2258
Košický	70	3	151	82	12	25	163	35	541
SPOLU :	802	50	1684	743	96	184	3647	1030	8236

Tab. č. 5.1.2 Ubytovacie zariadenia súvisiace s výkonom práce

Kraje	Ubytovacie zariadenia súvisiace s výkonom práce (§ 1 ods. 2 písm. n) vyhl. MZ SR č. 259/2008 Z. z.)			
	Robotnícka ubytovňa	Ubytovňa pre brigádnikov	Iné	Spolu
	Počet	Počet	Počet	Počet
Bratislavský	205	4	1	210
Trnavský	69	1	3	73
Trenčianský	54	0	0	54
Nitrianský	28	4	0	32
Žilinský	28	0	0	28
Banskobystrický	20	0	0	20
Prešovský	7	2	0	9
Košický	33	1	0	34
SPOLU :	444	12	4	460

Tab. č. 5.2 Prehľad zariadení starostlivosti o ľudské telo v SR v roku 2022

Kraje	Druh zariadenia											Spolu
	Kaderníctvo	Holičstvo	Kozmetika	Pedikúra	Nechtový dizajn, manikúra	Solárium	Sauna	Masážny salón	Tetovací salón	Zariadenie pre poskytovanie regeneračných a rekondičných služieb	Iné	
Bratislavský	1059	86	771	308	411	69	43	491	70	58	98	3464
Trnavský	920	69	560	273	264	73	60	268	68	143	103	2801
Trenčiansky	1042	77	663	270	337	109	64	366	90	108	32	3158
Nitriansky	1 049	45	677	282	381	96	42	404	43	138	115	3272
Žilinský	899	89	580	218	300	77	159	378	65	128	142	3035
Banskobystrický	748	90	394	188	290	67	77	224	45	108	167	2398
Prešovský	1122	155	726	274	399	101	120	350	43	181	23	3494
Košický	885	75	524	208	328	54	55	302	44	84	71	2630
SPOLU:	7724	686	4895	2021	2710	646	620	2783	468	948	98	24252

Tab. č. 5.3 Prehľad zariadení sociálnej služby v SR v roku 2022

kraje	Druh zariadenia								
	Zariadenia podporovaného bývania, zariadenia pre seniorov, domovy sociálnych služieb, špecializované zariadenia, zariadenia opatrovateľskej služby, rehabilitačné zariadenia	Zariadenia núdzového bývania, domovy na polceste	Resocializačné strediská, krízové strediská	Denné stacionáre	Nízkoprahové denné centrá, integračné centrá, komunitné centrá	Denné centrá, jedálne, pracovne, strediská osobnej hygieny	Nocľahárne, útulky	Iné	Spolu
	počet	počet	počet	počet	počet	počet	počet	počet	počet
Bratislavský	136	7	1	10	9	96	13	170	442
Trnavský	91	5	4	32	7	7	13	4	163
Trenčiansky	102	9	2	22	5	2	13	2	157
Nitriansky	118	5	10	26	13	16	15	14	217
Žilinský	100	10	8	19	17	17	18	5	194
Banskobystrický	107	3	5	26	43	36	17	22	259
Prešovský	142	17	28	99	82	62	16	36	482
Košický	112	8	3	26	58	29	17	16	269
SPOLU:	908	64	61	260	234	265	122	269	2183

Tab. č. 5.4 Prehľad zariadení pohrebných služieb a krematórií v SR v roku 2022

kraj	Počet prevádzkovaných		Počet		Počet pohrebných vozidiel		
	pohrebných služieb	krematórií	chladiace zariadenia*/kapacita	mraziace zariadenia*/kapacita	Vyrobené pohrebné vozidlo	Upravené pohrebné vozidlo	Vozidlo len pre miestnu prepravu
Bratislavský	23	1	49/316	3/13	14	15	1
Trnavský	49	0	77/188	5/11	6	45	1
Trenčiansky	52	0	63/139	30/52	23	33	2
Nitriansky	69	3	159/363	7/53	8	59	12
Žilinský	46	1	69/187	9/51	13	41	11
Banskobystrický	51	1	164/354	25/50	11	48	0
Prešovský	51	0	55/198	27/84	18	37	4
Košický	48	1	94/384	16/31	21	37	3
Spolu v SR	389	7	730/2129	122/345	114	315	34

Tab. č. 6 Prehľad uplatňovania procesu HIA v Slovenskej republike

6.1 Vyžiadanie HIA v rámci procesu SEA

Kraj	Názov strategického dokumentu pre ktorý sa HIA vyžiadala	Mini HIA/ Maxi HIA	Meno hodnotiteľa
Bratislavský			
Trnavský			
Nitriansky			
Trenčiansky			
Žilinský			
Banskobystrický			
Košický			
Prešovský			

6.2 Vyžiadanie HIA v rámci procesu EIA

Kraj	Názov zámeru navrhovanej činnosti pre ktorý sa HIA vyžiadala	Mini HIA/ Maxi HIA	Meno hodnotiteľa
Bratislavský			
Trnavský			
Nitriansky	Zámer „Skladovanie kvapalných hnojív – Veľké Kosihy“ na pozemku s parc. č. 1359/1 v k.ú. Veľké Kosihy	Maxi HIA	

	Zámer „Obytný súbor dvojčky – Hadovce“ na pozemkoch s parc. č. 11931/1,3,4,5,6,7,11,12 a 11933 v k.ú. Komárno	Maxi HIA	Ing. Jarmila Kočišová, PhD.
Trenčiansky	Mestská plaváreň a letné kúpalisko Nové Mesto nad Váhom		Nebola vypracovaná, konanie pozastavené
Žilinský			
Banskobystrický			
Košický	Centrum mechanicko – biologickej úpravy odpadov	Mini HIA	MUDr. Jindra Holíková
Prešovský			

6.3 Vyžiadanie HIA v rámci posudkovej činnosti mimo procesu EIA/SEA

Kraj	Názov HIA	Na aký účel sa HIA vyžiadala (viď.§ 13 odsek 3 zákona 355/2007)	Mini HIA/ Maxi HIA	Meno hodnotiteľa
Bratislavský				
Trnavský				
Nitriansky	Obytný súbor BENÁT v Zlatých Moravciach	písm. b), územné konanie	MINI HIA	RNDr. Iveta Drastichová
Trenčiansky	Bytové domy - Považská Teplá	Územné konanie	Maxi HIA	Ing. Juraj Hanza
	Multifunkčná voľnočasová športová hala Púchov	Územné konanie	Maxi HIA	Mgr. MUDr. Viktor Kosmovský
Žilinský				
Banskobystrický				

Košický				
Prešovský				

PREVENTÍVNE PRACOVNÉ LEKÁRSTVO A TOXIKOLÓGIA

1. Analýza stavu pracovného prostredia

Činnosť orgánov verejného zdravotníctva v r. 2022 bola poznačená doznievajúcou pandémiou ochorenia COVID-19, počas roka postupne dochádzalo k zmierňovaniu negatívnych efektov a opatrení prijatých v súvislosti s ohrozením verejného zdravia. Väčšina protipandemických predpisov, ktoré sa týkali aj ochrany verejného zdravia pracujúcej populácie, bolo zrušených. Pandemické obdobie, ktoré zasiahlo každý sektor hospodárstva, vystriedala neistota v dôsledku vojenského konfliktu na Ukrajine.

V súvislosti s pretrvávajúcou krízovou situáciou, naďalej zostáva v platnosti ustanovenie § 30a ods. 10 a 11 a § 30e ods. 19 až 22 zákona č. 355/2007 Z. z. účinné od 6. apríla 2020, ktoré umožňujú zamestnávateľom obmedziť plnenie niektorých určených povinností v ochrane zdravia pri práci ako sú povinnosť zabezpečiť posúdenie zdravotného rizika pri práci v spolupráci s pracovnou zdravotnou službou, zabezpečiť posudzovanie zdravotnej spôsobilosti na prácu a pod. Zamestnávatelia sú však naďalej povinní aj počas mimoriadnej situácie súvisiacej s pandémiou ochorenia COVID-19 zabezpečovať opatrenia na ochranu zdravia zamestnancov, ktoré znížia ich expozíciu faktorom práce a pracovného prostredia na najnižšiu dosiahnuteľnú úroveň.

Zamestnanci odborov a oddelení preventívneho pracovného lekárstva regionálnych úradov verejného zdravotníctva v SR (ďalej „RÚVZ“) sa zameriavali na výkon štátneho zdravotného dozoru (ďalej „ŠZD“), najmä na pracoviskách, na ktorých zamestnanci vykonávajú rizikové práce. Výkon ŠZD bol v prvom kvartáli zameriavaný hlavne na dodržiavanie opatrení na zabránenie šírenia ochorenia COVID-19 vydaných Úradom verejného zdravotníctva SR. Zamestnanci odborov a oddelení preventívneho pracovného lekárstva naďalej spolupracovali s príslušnými inšpektorátmi práce na spoločných dozorných aktivitách.

V súvislosti s pracoviskami a ich konkrétnymi pracovnými podmienkami boli vo všeobecnosti zaznamenané pozitívne zmeny predovšetkým v novovytvorených prevádzkach a v ekonomicky prosperujúcich prevádzkach. Dochádza k nahrádzaniu starých technológií, obnove pracovných priestorov a významný je aj postupný trend automatizácie a robotizácie, ktoré dopĺňajú ľudskú prácu alebo aj nahrádzajú pracovnú silu. Nižšie pracovné pozície sa nahrádzajú strojmi a zvyšuje sa podiel špecializovaných zamestnancov. Úroveň pracovných podmienok odzrkadľuje nielen ekonomická a stabilná situácia u zamestnávateľov, ale aj ich osobný prístup a ochota investovať.

Nepriaznivá situácia v oblasti ochrany zdravia pri práci pretrváva najmä u malých podnikateľov, resp. samostatne zárobkovo činných osôb (ďalej „SZČO“), ktorí nemajú dostatok financií (resp. ochotu investovať) na zlepšenie pracovných podmienok a pracovného prostredia, ale aj na svoje sociálne zabezpečenie v prípade úrazu či profesionálnej choroby. Predpokladaný vývoj v najbližších rokoch bude závislý od ekonomického vývoja v hospodárstve, ktorý nesporne ovplyvní rozhodovanie a konanie zamestnávateľov v oblasti ochrany zdravia zamestnancov pri práci.

Súčasťou ŠZD a špecializovaných činností orgánov verejného zdravotníctva je prešetrovanie pracovných podmienok a spôsobu práce zamestnancov súvisiacich s podozrením na chorobu z povolania, ako aj posudzovanie opatrení na pracovisku vykonávaných zamestnávateľmi na obmedzenie výskytu chorôb z povolania. Z dlhodobého hľadiska zaznamenávame mierne klesajúci trend výskytu chorôb z povolania, ktorý súvisí s reštrukturalizáciou priemyselnej výroby v SR (hutnícky priemysel, baníctvo, rudné bane,

ťažké strojárstvo, chemický priemysel), zlepšením pracovných podmienok a ochranou zdravia pri práci. Tento pozitívny trend bol v období rokov 2021 a 2022 nepriaznivo ovplyvnený mimoriadnou situáciou súvisiacou s pandémiou ochorenia COVID-19 a výskytom tohto ochorenia u zdravotníckych pracovníkov.

Poľnohospodárstvo pokračovalo v trende posledných rokov, prevažuje rastlinná výroba nad živočíšnou výrobou. Trendom je pestovanie bio obilnín. V rastlinnej výrobe pokračoval trend v zabezpečovaní chemickej ochrany rastlín dodávateľským spôsobom, čím naďalej dochádza k zníženiu počtu zamestnancov exponovaných chemickým faktorom a k poklesu množstva skladovaných chemických látok a zmesí. V živočíšnej výrobe z hľadiska pracovného prostredia a pracovných podmienok nedošlo k výrazným zmenám. Naďalej pretrváva trend v zmene charakteru areálov niektorých poľnohospodárskych družstiev, ktoré svoje nevyužitú objekty prenajímajú podnikateľom na iné ako poľnohospodárske účely (napr. drevovýrobu, stolárstvo, kovovýrobu).

Celková situácia v oblasti ochrany zdravia pri práci, tak ako v predchádzajúcom období, vo všeobecnosti zostáva nezmenená. Je možné konštatovať, že významné zmeny v pracovných podmienkach z hľadiska rizík z faktorov práce a pracovného prostredia vo väčšine podnikov nenastali.

Pretrvávajúce hlavné problémy v oblasti ochrany zdravia pri práci:

- práca SZČO v odvetviach s rizikovými prácami (najmä v odvetví stavebníctva, kovoobrábania, zámočníctva) a nedostatočne riešená ochrana zdravia týchto osôb zo strany objednávateľov ich služieb,
- nie je dostatočne riešená problematika ochrany zdravia pri práci zabezpečovanej dodávateľským spôsobom cez pracovné agentúry,
- pribúdajú pracoviská s pracovnými činnosťami vykonávanými dlhodobo v nepriaznivých pracovných polohách, práce vykonávané v stojí, s vynúteným pracovným tempom, pri vysokých pracovných normách, často v 12 hod. pracovných zmenách. Práce vykonávajú najmä ženy zamestnané v automobilovom a elektrotechnickom priemysle,
- nedostatočné a často formálne hodnotenie zdravotných rizík pri práci vykonávané pracovnými zdravotnými službami.

2. Rizikové práce

V r. 2022 vykonávalo v SR rizikovú prácu 103 179 zamestnancov (z toho 24 727 žien). Oproti r. 2021 sa počet zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu znížil o 3 670 zamestnancov, z toho o 840 žien (tabuľka č. 1).

Najviac zamestnancov bolo v r. 2022 exponovaných

- hluku – 69,73 % zamestnancov z celkového počtu zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu,
- chemickým látkam a zmesiam – 16,40 % zamestnancov z celkového počtu zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu,
- fyzickej záťaži – 8,86 % zamestnancov z celkového počtu zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu,
- vibráciám – 8,05 % zamestnancov z celkového počtu zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu,
- biologickým faktorom – 6,96 % zamestnancov z celkového počtu zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu,

- chemickým karcinogénom, mutagénom, reprodukčne toxickým látkam – 5,57 % zamestnancov z celkového počtu zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu,
- záťaži teplom a chladom – 4,45 % zamestnancov z celkového počtu zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu,
- psychickej pracovnej záťaži – 4,24 % zamestnancov z celkového počtu zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu.

Údaje o percentuálnych počtoch zamestnancov exponovaných jednotlivým faktorom práce nie je možné sčítavať, pretože jeden zamestnanec môže byť exponovaný viacerým faktorom.

Najvýznamnejšie zmeny nastali v znížení počtu zamestnancov exponovaných hluku (o 2 795 zamestnancov) a v znížení počtu zamestnancov exponovaných biologickým faktorom (o 342 zamestnancov).

Počet zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu s psychickou pracovnou záťažou oproti r. 2021 stúpol len nepatrne o 64 zamestnancov (tabuľka č. 2). Vysoké zastúpenie žien (57 %), ktoré vykonávajú rizikovú prácu s týmto faktorom vyplýva z toho, že najviac rizikových prác s faktorom psychická pracovná záťaž je v zdravotníctve, v oblasti sociálnej pomoci a v školstve, kde je zároveň zamestnaný aj najväčší podiel žien.

Porovnaním rizikových prác podľa prevažujúcej ekonomickej činnosti naďalej poukazuje na najvyšší výskyt rizikových prác v odvetví priemyselnej výroby (mierny pokles o 2 581 zamestnancov) a v odvetví zdravotníctva a sociálnej práce (zníženie o 121 zamestnancov). V ostatných odvetviach nezaznamenávame výraznejšie zmeny.

Najviac zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu pracovalo v priemyselnej výrobe (67 283 zamestnancov), v odvetví zdravotníctva a sociálnej pomoci (14 079 zamestnancov) a v odvetví dopravy a skladovania (4 085 zamestnancov).

Najvýraznejší podiel žien (78,5 %) medzi zamestnancami vykonávajúcimi rizikovú prácu je v odvetví zdravotníctva a sociálnych služieb (tabuľka č. 3).

**Počet zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce v Slovenskej republike
v r. 1995 až 2022 podľa kategórie rizikovej práce**

Rok	Počet exponovaných zamestnancov					
	3. kategória		4. kategória		spolu	
	celkom	žien	celkom	žien	Celkom	žien
1995	121 644	37 118	33 253	5 255	154 897	42 373
1996	122 586	36 376	33 133	5 370	155 719	41 746
1997	117 825	33 568	31 493	4 972	149 318	38 540
1998	114 134	31 022	29 669	4 659	143 803	35 681
1999	109 684	29 039	26 935	4 053	136 619	33 092
2000	104 610	27 548	23 488	3 198	128 098	30 746
2001	109 147	29 424	26 072	4 386	135 219	33 810
2002	107 143	28 310	25 198	4 363	132 341	32 673
2003	103 344	26 974	23 007	3 873	126 351	30 847
2004	101 448	25 439	21 249	3 594	122 697	29 033
2005	99 374	24 538	18 762	3 159	118 136	27 697
2006	98 863	24 568	17 480	2 403	116 343	26 971
2007	100 216	24 474	16 081	2 247	116 297	26 721
2008	99 739	24 706	16 086	1 835	115 825	26 541
2009	92 854	23 087	13 716	1 531	106 570	24 618
2010	90 930	22 112	12 121	1 291	103 051	23 403
2011	83 532	20 273	9 710	784	93 242	21 057
2012	85 081	20 403	9 019	747	94 100	21 150
2013	90 196	20 904	8 866	705	99 062	21 609
2014	89 017	20 487	10 097	869	99 114	21 356
2015	91 554	22 062	9 920	745	101 474	22 807
2016	89 880	21 443	9 627	661	99 507	22 104
2017	94 110	22 197	9 592	702	103 702	22 899
2018	96 509	22 688	10 027	674	106 536	23 362
2019	97 343	23 009	10 320	679	107 663	23 688
2020	93 641	21 995	9 739	654	103 380	22 649
2021	97 997	24 940	8 852	627	106 849	25 567
2022	94 232	24 069	8 947	658	103 179	24 727

Poznámka:

Skutočný počet zamestnancov (fyzických osôb). Jeden zamestnanec môže byť exponovaný niekoľkým rizikovým faktorom.

Zdroj: Centrálny register rizikových prác ÚVZ SR

**Počet zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce v Slovenskej republike v r. 2017 až 2022
podľa druhu a kategórie rizikového faktora**

Faktor	Počet exponovaných zamestnancov v 3. kategórii, 4. kategórii a spolu																	
	2017			2018			2019			2020			2021			2022		
	3.	4.	spolu	3.	4.	spolu	3.	4.	Spolu	3.	4.	spolu	3.	4.	spolu	3.	4.	spolu
Biologické faktory	4 991	0	4 991	3 052	0	3 052	3 036	0	3 036	3 494	0	3 494	7 529	0	7 529	7 187	0	7 187
Elektromagnetické polia	266	0	266	208	0	208	201	0	201	225	0	225	153	0	153	135	0	135
Fyzická záťaž	8 173	48	8 221	7 981	48	8 029	8 546	73	8 619	8 388	89	8 477	9 310	71	9 381	8 991	151	9 142
Hluk	72 749	6 458	79 207	73 882	6 595	80 477	73 929	6 505	80 434	70 211	5 962	76 173	69 117	5 629	74 746	66 517	5 434	71 951
Chemické látky a zmesi*	23 527	4 065	27 592	16 385	3 548	19 933	16 634	3 527	20 161	15 821	3 307	19 128	14 858	2 914	17 772	14 096	2 833	16 929
z toho chemické karcinogény, mutagény a reprodukčne toxické látky	5 108	349	5 457	5 254	446	5 700	5 374	476	5 850	5 390	454	5 844	5 466	442	5 908	5 351	403	5 754
Ionizujúce žiarenie	3 287	4	3 291	3 781	4	3 785	3 995	0	3 995	4 006	0	4 006	3 859	0	3 859	4 003	0	4 003
Optické žiarenie	954	0	954	1 207	0	1 207	1 092	0	1 092	1 062	0	1 062	1 162	0	1 162	1 267	0	1 267
Psychická pracovná záťaž	4 083	0	4 083	3 811	0	3 811	3 780	0	3 780	3 790	0	3 790	4 316	0	4 316	4 380	0	4 380
Tlak vzduchu	49	0	49	46	0	46	56	0	56	55	0	55	36	0	36	36	0	36
Vibrácie	5 822	1 046	6 868	6 223	1 165	7 388	6 760	1 398	8 158	7 108	1 526	8 634	7 127	1 245	8 372	6 819	1 487	8 306
Záťaž teplom a chladom	4 298	0	4 298	4 424	0	4 424	4 682	0	4 682	4 585	0	4 585	4 702	0	4 702	4 594	0	4 594

Poznámka:

*Počet zamestnancov exponovaných chemickým látkam a zmesiam vyjadruje počet zamestnancov exponovaných všetkým chemickým látkam vrátane karcinogénnych, mutagénnych, alergénnych a dermatotropných látok.

Chemické karcinogény, mutagény a reprodukčne-toxické látky sú v tabuľke zároveň osobitne uvedené aj ako samostatná položka.

Zdroj: Centrálny register rizikových prác ÚVZ SR

**Počet zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce v Slovenskej republike v r. 2022
podľa prevažujúcej činnosti a podľa kategórií**

Prevládajúca činnosť		Počet exponovaných zamestnancov					
		3. kategória		4. kategória		Spolu	
Kód	názov	celkom	žien	celkom	žien	celkom	Žien
A	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	1387	148	243	0	1630	148
B	Ťažba a dobývanie	1629	23	237	0	1866	23
C	Priemyselná výroba	60 287	11 033	6996	576	67 283	11 609
D	Dodávka elektr., plynu, pary, studeného vzduchu	2450	49	323	15	2773	64
E	Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd	1773	74	344	0	2117	74
F	Stavebníctvo	2008	23	163	0	2171	23
G	VO a MO, motorové vozidlá	1029	284	36	4	1065	288
H	Doprava a skladovanie	3922	195	163	11	4085	206
I	Ubytovacie a stravovacie služby	11	8	0	0	11	8
J	Informácie a komunikácia	34	3	0	0	34	3
L	Činnosti v oblasti nehnuteľností	5	0	0	0	5	0
M	Odborné, vedecké a technické činnosti	726	281	6	0	732	281
N	Administratívne a podporné služby	490	74	237	11	727	85
O	Verejná správa a obrana, povinné soc. zabezpečenie	3294	366	133	0	3427	366
P	Vzdelávanie	322	215	5	0	327	215
Q	Zdravotníctvo a sociálna pomoc	14 033	11 005	46	41	14 079	11 046
R	Umenie, zábava a rekreácia	739	249	0	0	739	249
S	Ostatné činnosti	93	39	15	0	108	39
Spolu:		94 232	24 069	8 947	658	103 179	24 727

VO – veľkoobchod, MO – maloobchod

Zdroj: Centrálny register rizikových prác ÚVZ SR

3. Pracovné zdravotné služby v SR

Mimoriadna situácia súvisiaca s pandémiou ochorenia COVID-19 nebola v r. 2022 vládou SR zrušená. Z toho dôvodu bola činnosť pracovnej zdravotnej služby (ďalej „PZS“) stále ovplyvnená pandémiou ochorenia COVID-19, ale už v menšej miere, a to v dôsledku priaznivejšej epidemiologickej situácii ako bola v r. 2020 a 2021. Dôvodom bolo, že niektorí zamestnávateľia nezabezpečovali plnenie svojich povinností v ochrane zdravia zamestnancov pri práci, alebo plnenie povinností zabezpečovali len v obmedzenej miere, čo im umožnilo ustanovenie § 30 ods. 10 zákona č. 355/2007 Z. z., ktoré môžu zamestnávateľia počas mimoriadnej situácie uplatňovať.

Na rozdiel od pandemickej situácie v r. 2020, poskytovatelia PZS mohli počas r. 2021 aj 2022 vykonávať svoju činnosť v celom rozsahu na pracoviskách, a to po dohode so zamestnávateľmi. Vykonávali dohľad nad pracovnými podmienkami, v rámci ktorého aktualizovali najmä posudky o riziku a poskytovali poradenstvo v ochrane zdravia pri práci pre zamestnávateľov a zamestnancov. Rovnako lekári PZS vykonávali po dohode so zamestnávateľmi lekárske preventívne prehliadky zamestnancov vo vzťahu k práci na účel posudzovania ich zdravotnej spôsobilosti na prácu.

Úrad verejného zdravotníctva SR (ďalej „ÚVZ SR“) vedie od r. 2006 evidenciu fyzických osôb – podnikateľov a právnických osôb, ktorým vydal alebo odobral oprávnenie na výkon PZS dodávateľským spôsobom prostredníctvom tímu PZS (zdravotný dohľad pre zamestnancov, ktorí vykonávajú prácu zaradenú do kategórie 1, 2, 3 a 4) a evidenciu fyzických osôb – podnikateľov a právnických osôb, ktoré vykonávajú činnosť PZS dodávateľským spôsobom prostredníctvom lekára alebo verejného zdravotníka na základe ohlásenia ÚVZ SR (zdravotný dohľad pre zamestnancov, ktorí vykonávajú prácu zaradenú do kategórie 1 a 2).

Zdravotný dohľad v tímoch PZS na základe oprávnenia vydaného ÚVZ SR vykonávalo k 31.12.2022 dodávateľským spôsobom 78 poskytovateľov PZS (fyzických osôb – podnikateľov a právnických osôb). Tímy PZS pokryli k 31.12.2022 dodávateľským spôsobom cca 901,2 tis. zamestnancov (z tohto počtu cca 85,5 tis. zamestnancov vykonáva rizikovú prácu). Uvedený počet zamestnancov znamená pokrytie tímovou PZS v SR pre cca 39,2 % zamestnancov (z cca 2,3 milióna ekonomicky činných osôb v SR). Pokrytie zamestnancov PZS poskytovanou dodávateľským spôsobom tímami PZS v SR sa napriek niektorým obmedzeniam v činnosti PZS súvisiacim s pandémiou k 31.12.2022 oproti predchádzajúcemu roku nepatrne zvýšilo o cca 7,4 tis. zamestnancov (cca 0,3 % zamestnancov).

Počet zamestnancov zamestnávateľov, u ktorých tímy PZS s vydaným oprávnením vykonávali zdravotný dohľad dodávateľským spôsobom v r. 2009 až 2022

	Počet tímov PZS v SR	Počet zamestnancov, u ktorých tímy PZS vykonávali zdravotný dohľad	z toho v kategórii	
		Spolu	3. kat.	4. kat.
k 31.12.2009	84	691 254	59 354	5 556
k 31.12.2010	84	756 030	65 328	6 499
k 31.12.2011	86	715 255	67 118	6 659
k 31.12.2012	86	553 332	63 355	5 684
k 31.12.2013	85	534 409	64 567	5 335
k 31.12.2014	83	534 952	61 890	5 560
k 31.12.2015	84	701 554	71 321	4 876
k 31.12.2016	83	723 704	73 380	4 831
k 31.12.2017	83	763 352	73 792	5 466
k 31.12.2018	80	800 595	87 729	9 508
k 31.12.2019	79	869 242	80 117	8 878
k 31.12.2020	78	876 833	80 296	7 408
k 31.12.2021	78	893 756	83 219	6 966
k 31.12.2022	78	901 155	78 326	7 136

Zdroj: PZS v SR, vykonávajúce činnosť na základe oprávnenia vydaného ÚVZ SR

Činnosť PZS dodávateľským spôsobom na základe ohlásenia ÚVZ SR (pre zamestnancov vykonávajúcich práce v kategórii 1 a 2) k 31.12.2022 vykonávalo samostatne 367 lekárov a verejných zdravotníkov; z uvedeného počtu tvorili

- 0,3 % lekár so špecializáciou v odbore pracovné lekárstvo (1 lekár),
- 53,7 % lekári so špecializáciou v odbore všeobecné lekárstvo (197 lekárov),
- 46,0 % verejní zdravotníci (169 verejných zdravotníkov).

Za ostatný rok od 31.12.2021 do 31.12.2022 pribudlo v zozname PZS, ktoré vykonávajú činnosť dodávateľským spôsobom na základe ohlásenia len 10 verejných zdravotníkov a 2 lekári.

(Poznámka: Zo zoznamu týchto poskytovateľov PZS uverejnenom na webovom sídle ÚVZ SR vyplýva, že od r. 2004 do 31.12.2022 ukončilo alebo pozastavilo svoju činnosť 25 lekárov a verejných zdravotníkov.)

RÚVZ v SR v r. 2022 v rámci ŠZD na pracoviskách kontrolovali dokumenty, ktoré zamestnávateľa zabezpečujú v spolupráci s PZS (najmä posudky o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika), z dôvodu pandémie stále v čiastočne obmedzenej miere.

RÚVZ v SR pri výkone ŠZD zistili zabezpečenie zdravotného dohľadu vrátane vypracovania dokumentov pracovnou zdravotnou službou u cca 10,5 tis. zamestnávateľov, ktorí zamestnávali cca 316,3 tis. zamestnancov; z toho bolo cca 69,4 tis. zamestnancov, ktorí vykonávali rizikovú prácu.

U uvedených zamestnancov (s počtom cca 316,3 tis.) bol zabezpečený zdravotný dohľad s využitím vlastných zamestnancov zamestnávateľa (vlastným tímom PZS, samostatne lekárom alebo verejným zdravotníkom) u cca 52,5 tis. zamestnancov; zdravotný dohľad dodávateľským spôsobom bol zabezpečený u cca 263,8 tis. zamestnancov.

Výkonom ŠZD bolo zistené, že vypracovanie dokumentov v spolupráci s PZS nebolo zabezpečené u 493 zamestnávateľov, ktorí zamestnávali cca 3,0 tis. zamestnancov.

Prehľad počtu zamestnávateľov v SR, ktorí v r. 2022 zabezpečili, resp. nezabezpečili vypracovanie dokumentov pracovnou zdravotnou službou je uvedený v tabuľke č. 5.

Tabuľka č. 5

Prehľad zabezpečenia zdravotného dohľadu zamestnávateľmi v SR zisťovaný v rámci ŠZD vrátane vypracovania dokumentov pracovnou zdravotnou službou v r. 2022

Počet zamestnávateľov, ktorí	Počet zamestnancov	% zamestnancov
zabezpečili PZS vlastnými zamestnancami 184	52 537 (z toho v kat. 3 a 4 – 13 069)	16,5 %
zabezpečili PZS dodávateľským spôsobom 10 323	263 792 (z toho v kat. 3 a 4 – 56 322)	82,6 %
zabezpečili PZS spolu: 10 507	316 329 (z toho v kat. 3 a 4 – 69 391)	99,1 %
nezabezpečili vypracovanie dokumentov v spolupráci s PZS 493	2 963 (z toho v kat. 3 a 4 – 134)	0,9 %
Spolu: 11 000 zamestnávateľov	319 292 zamestnancov (z toho 69 525 zamestnancov vykonávalo rizikové práce)	-

Zdroj: RÚVZ v SR

Prehľad zisťovania zabezpečenia zdravotného dohľadu u zamestnávateľov (vlastnými zamestnancami, dodávateľským spôsobom) vrátane vypracovania dokumentov pracovnou zdravotnou službou v rozdelení podľa jednotlivých RÚVZ uvádzajú tabuľky č. 6a – 6c.

P o z n á m k a: Tabuľky č. 6a – 6c dokumentujú počet subjektov (zamestnávateľov), kde bol v r. 2022 zisťovaný aktuálny stav zabezpečenia zdravotného dohľadu vrátane vypracovania dokumentov pracovnou zdravotnou službou; nevyjadrujú absolútny počet zamestnávateľov v SR vo vzťahu k zabezpečeniu zdravotného dohľadu.

Tabuľka č. 6a

PZS vlastnými zamestnancami v r. 2022 - vypracovala pre zamestnávateľa dokumenty*							
RÚVZ	Tímom PZS			Lekárom		Verejným zdravotníkom	
	Počet subjektov**	Počet zamestnancov	z toho v kategórii 3 a 4	Počet subjektov**	Počet zamestnancov	Počet subjektov**	Počet zamestnancov
B. Bystrica	3	3 920	1 733	-	-	-	-
Bardejov	1	14	-	-	-	-	-
Bratislava	7	21 061	2 424	-	-	-	-
Čadca	-	-	-	-	-	-	-
Dol. Kubín	-	-	-	15	37	-	-
D. Streda	-	-	-	-	-	-	-
Galanta	2	604	20	17	38	-	-
Humenné	-	-	-	-	-	1	35
Komárno	1	605	42	21	26	-	-
Košice	4	13 548	6 083	-	-	-	-
Levice	2	617	18	9	18	-	-
L. Mikuláš	4	86	-	15	32	-	-
Lučenec	1	818	6	1	30	-	-
Martin	13	4306	1692	2	38	2	7
Michalovce	-	-	-	-	-	-	-
Nitra	2	1 968	586	42	123	4	58
N. Zámky	-	-	-	-	-	-	-
Poprad	1	1 531	119	-	-	-	-
P. Bystrica	-	-	-	-	-	-	-
Prešov	1	1 750	320	-	-	1	85
Prievidza	1	345	-	-	-	-	-
R. Sobota	-	-	-	-	-	-	-
Rožňava	1	29	-	-	-	-	-
Senica	1	590	26	-	-	-	-
Sp. N. Ves	-	-	-	-	-	-	-
S. Ľubovňa	-	-	-	-	-	1	28
Svidník	-	-	-	-	-	-	-
Topoľčany	-	-	-	-	-	-	-
Trebišov	-	-	-	-	-	-	-
Trenčín	-	-	-	-	-	-	-
Trnava	1	84	-	-	-	-	-
V. Krtíš	-	-	-	-	-	1	23
Vranov n/T.	-	-	-	-	-	-	-
Zvolen	-	-	-	-	-	1	35
Žiar n/H.	1	40	-	-	-	-	-
Žilina	-	-	-	4	8	-	-
Spolu:	47	51 916	13 069	126	350	11	271

*) Napríklad posudok o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika, záznam o posúdení rizika, návrh na zaradenie prác do kategórie 3 alebo 4, návrh na zmenu alebo vyradenie prác z kategórie 3 alebo 4

**) Údaje získané výkonom ŠZD v r. 2022

Zdroj: RÚVZ v SR

PZS dodávateľským spôsobom v r. 2022 - vypracovala pre zamestnávateľa dokumenty*							
RÚVZ	Tímom PZS			Lekárom		Verejným zdravotníkom	
	Počet kontrolovaných subjektov**	Počet zamestnancov	z toho v kategórii 3 a 4	Počet kontrolovaných subjektov**	Počet zamestnancov	Počet kontrolovaných subjektov**	Počet zamestnancov
B. Bystrica	93	2 720	640	-	-	4	58
Bardejov	125	2 181	261	1	5	347	3 255
Bratislava	499	6 910	1 177	-	-	3	35
Čadca	503	12 390	3 467	9	219	102	579
Dol. Kubín	58	8 580	29	-	-	391	6 230
D. Streda	50	6 279	786	-	-	17	256
Galanta	76	4 082	1 830	-	-	8	32
Humenné	52	3 495	2 501	-	-	-	-
Komárno	23	1 084	98	2	8	40	553
Košice	662	23 486	3 654	12	58	27	396
Levice	203	14 343	2 906	15	134	13	139
L. Mikuláš	276	4 952	436	-	-	4	21
Lučenec	96	2 721	317	-	-	2	15
Martin	1 575	21 365	17 751	37	183	369	1 981
Michalovce	71	1 080	978	-	-	-	-
Nitra	770	16 863	1 634	5	19	38	157
N. Zámky	193	2 788	5	87	403	39	135
Poprad	379	6 463	898	53	273	-	-
P. Bystrica	111	7 894	1 151	-	-	4	308
Prešov	44	1 020	660	-	-	-	-
Prievidza	109	6 720	1 528	-	-	8	83
R. Sobota	81	4 330	1 129	-	-	-	-
Rožňava	221	7 963	1 055	40	511	24	617
Senica	82	8 270	2 014	-	-	2	47
Sp. N. Ves	231	6 264	1 781	131	660	1	43
S. Ľubovňa	94	1 410	251	96	702	-	-
Svidník	81	1 894	58	18	36	67	805
Topoľčany	113	14 135	1 407	-	-	5	70
Trebišov	84	946	42	-	-	1	4
Trenčín	87	11 653	754	3	35	23	366
Trnava	43	7 287	84	3	5	5	72
V. Krtíš	118	1 117	246	-	-	9	67
Vranov n/T.	45	2 295	572	5	16	49	457
Zvolen	243	7 325	2 137	-	-	255	2 896
Žiar n/H.	165	1 970	1 453	7	34	45	675
Žilina	142	5 317	632	-	-	99	547
Spolu:	7 798	239 592	56 322	524	3 301	2 001	20 899

*) Napríklad posudok o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika, záznam o posúdení rizika, návrh na zaradenie prác do kategórie 3 alebo 4, návrh na zmenu alebo vyradenie prác z kategórie 3 alebo 4

***) Údaje získané výkonom ŠZD v r. 2022

Zdroj: RÚVZ v SR

Zamestnávateľ nezabezpečil vypracovanie dokumentov* v spolupráci s PZS v r. 2022					
RÚVZ	v subjektoch, kde nie sú vyhlásené rizikové práce		v subjektoch s vyhlásenými rizikovými prácami		
	Počet kontrolovaných subjektov**	Počet zamestnancov	Počet kontrolovaných subjektov**	Počet zamestnancov	z toho v kategórii 3 a 4
B. Bystrica	12	45	-	-	-
Bardejov	-	-	-	-	-
Bratislava	41	1 047	-	-	-
Čadca	3	13	-	-	-
Dol. Kubín	-	-	-	-	-
D. Streda	-	-	-	-	-
Galanta	-	-	-	-	-
Humenné	-	-	-	-	-
Komárno	1	3	-	-	-
Košice	-	-	-	-	-
Levice	-	-	-	-	-
L. Mikuláš	-	-	-	-	-
Lučenec	-	-	-	-	-
Martin	42	101	-	-	-
Michalovce	2	35	1	224	134
Nitra	292	738	-	-	-
N. Zámky	-	-	-	-	-
Poprad	-	-	-	-	-
P. Bystrica	2	168	-	-	-
Prešov	-	-	-	-	-
Prievidza	50	232	-	-	-
R. Sobota	-	-	-	-	-
Rožňava	29	168	-	-	-
Senica	-	-	-	-	-
Sp. N. Ves	-	-	-	-	-
S. Ľubovňa	-	-	-	-	-
Svidník	-	-	-	-	-
Topoľčany	-	-	-	-	-
Trebišov	-	-	-	-	-
Trenčín	-	-	-	-	-
Trnava	2	7	-	-	-
V. Krtíš	-	-	-	-	-
Vranov n/T.	7	155	-	-	-
Zvolen	3	13	-	-	-
Žiar n/H.	-	-	-	-	-
Žilina	6	14	-	-	-
Spolu:	492	2 739	1	224	134

*) Napríklad posudok o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika, záznam o posúdení rizika, návrh na zaradenie prác do kategórie 3 alebo 4, návrh na zmenu alebo vyradenie prác z kategórie 3 alebo 4

***) Údaje získané výkonom ŠZD v r. 2022

Zdroj: RÚVZ v SR

Prehľad sankcií v r. 2022 za správne delikty v zmysle § 57 ods. 22 a ods. 33 zákona č. 355/2007 Z. z. súvisiace s neplnením povinností zamestnávateľov zabezpečiť pre svojich zamestnancov primeraný zdravotný dohľad vrátane vypracovania dokumentov v spolupráci s PZS v rozdelení podľa krajov uvádza tabuľka č. 6d.

K 31.12.2022 uložilo 6 RÚVZ sankcie 15 fyzickým osobám - podnikateľom a právnickým osobám (zamestnávateľom) v celkovej sume 5 200 €.

Tabuľka č. 6d

Sankcie pre zamestnávateľov za správne delikty podľa krajov v r. 2022
na úseku verejného zdravotníctva v oblasti ochrany zdravia pri práci týkajúce sa spolupráce s PZS (§ 57 ods. 22 písm. b), c), j) a k) zákona č. 355/2007 Z. z.*)

Kraj	RÚVZ	Počet zamestnávateľov	V sume €
Bratislavský	-	-	-
Trnavský	-	-	-
Trenčiansky	Považská Bystrica	1	300
Nitriansky	Levice	4	1 050
	Komárno	1	300
Žilinský	Čadca	2	1 600
Banskobystrický	-	-	-
Prešovský	Vranov nad Topľou	4	600
Košický	Michalovce	3	1 350
Spolu:		15	5 200

*Poznámka: Jednotlivé sankcie boli zamestnávateľom uložené sumárne za správne delikty týkajúce sa ich nesplnených povinností bez spolupráce s PZS a za iné správne delikty v zmysle § 57 ods. 22 a 33 zákona č. 355/2007 Z. z.
Zdroj: RÚVZ v SR

Orgány verejného zdravotníctva v zmysle svojich kompetencií kontrolujú poskytovateľov PZS, ktorí vykonávajú činnosť dodávateľským spôsobom (tabuľka č. 6e).

ÚVZ SR v r. 2022 kontroloval na základe podnetu činnosť držiteľa oprávnenia na výkon PZS, pričom zistil porušenie povinnosti držiteľa oprávnenia, tým že nevykonával odborné činnosti PZS pre zamestnancov podľa osobitných predpisov, ktorými boli nariadenie vlády SR č. 83/2013 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou biologickým faktorom pri práci v znení neskorších predpisov a vyhláška MZ SR č. 448/2007 Z. z. o podrobnostiach o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu ku kategorizácii prác z hľadiska zdravotných rizík a o náležitostiach návrhu na zaradenie prác do kategórií v znení neskorších predpisov, čím sa dopustil správneho deliktu na úseku verejného zdravotníctva v oblasti ochrany zdravia pri práci podľa § 57 ods. 24 písm. c) zákona č. 355/2007 Z. z. ÚVZ SR uložil držiteľovi oprávnenia na výkon PZS pokutu v sume 2 000 €.

RÚVZ v SR v rámci ŠZD na pracoviskách v r. 2022 kontrolovali rozsah činnosti poskytovateľov PZS u zamestnávateľov, ako aj plnenie ich povinností určených zákonom č. 355/2007 Z. z., z dôvodu pandémie v obmedzenom rozsahu. RÚVZ vykonali 63 kontrol poskytovateľov PZS; sankcie za neplnenie povinností poskytovateľov PZS neboli zo strany RÚVZ uložené.

Tabuľka č. 6e

Kraj ÚVZ SR	Počet kontrolovaných poskytovateľov PZS v r. 2022 vykonávajúcich činnosť dodávateľským spôsobom			Spolu
	Lekárov	Verejných zdravotníkov	Tímov PZS	
Bratislavský	-	2	5	7
Trnavský	3	3	35	41
Trenčiansky	-	-	2	2
Nitriansky	-	1	2	3
Žilinský	-	-	-	-
Banskobystrický	-	-	-	-
Prešovský	-	-	-	-
Košický	-	-	10	10
ÚVZ SR	-	-	1	1
Spolu:	3	6	55	64

Zdroj: ÚVZ SR a RÚVZ v SR

4. Prešetrovanie podozrení na chorobu z povolania

Jednou zo špecifických a vysoko odborných činností orgánov verejného zdravotníctva je prešetrovanie podozrení na chorobu z povolania alebo podozrení na ohrozenie chorobou z povolania u zamestnancov, resp. aj u bývalých zamestnancov na pracoviskách ich súčasných, ale často aj bývalých zamestnávateľov. Túto činnosť vykonávajú orgány verejného zdravotníctva prostredníctvom odborných pracovníkov odborov a oddelení preventívneho pracovného lekárstva (ďalej „PPL“) RÚVZ v SR na požiadanie špecializovaných pracovísk klinického pracovného lekárstva a klinickej toxikológie alebo dermatovenerológie (ďalej „špecializované pracoviská“), ktoré sú zodpovedné za uznanie alebo neuznanie profesionality ochorenia u posudzovaných osôb. Orgány verejného zdravotníctva v tejto súvislosti vypracovávajú odborné stanovisko z prešetrenia pracovných podmienok a spôsobu práce posudzovanej osoby pri podozrení na chorobu z povolania, ktoré je povinným podkladom k uznaniu alebo neuznaniu choroby z povolania alebo ohrozenia chorobou z povolania špecializovaným pracoviskom.

V r. 2022 prešetrili odborní pracovníci odborov a oddelení PPL RÚVZ v SR 720 podozrení na chorobu z povolania. Oproti predchádzajúcemu roku počet prešetrení podozrení na choroby mierne klesol (v r. 2021 bolo prešetrených 778 podozrení na chorobu z povolania).

Najvyšší počet prešetrených podozrení na chorobu z povolania v r. 2022 bol realizovaný v Košickom kraji (219), Banskobystrickom kraji (154) a Trenčianskom kraji (112). Najnižší počet prešetrených podozrení na chorobu z povolania bol v Bratislavskom kraji (34), Prešovskom kraji (20) a Nitrianskom kraji (16).

V dôsledku pandémie boli najčastejšie prešetrované podozrenia na prenosné choroby, t. j. najmä ochorenie COVID-19 u zamestnancov zdravotníckych povolání, ktorí pri výkone práce preukázateľne prišli do kontaktu s pacientami, resp. s biologickým materiálom pacientov chorých na COVID-19. Významný podiel na prešetrovaných podozreniach na profesionálne ochorenia mali tradične choroby z dlhodobého nadmerného a jednostranného zaťaženia horných končatín, najmä syndróm karpálneho tunela, epikondylitída, impingement syndróm. Z ďalších ochorení boli prešetrované podozrenia na chorobu z vibrácií, na poruchu

sluchu z hluku a profesionálne kožné choroby. Sporadicky boli prešetrované aj podozrenia na profesionálne ochorenia pľúc, ako sú alergické ochorenia s postihnutím pľúcnych alveolov (hypersenzitívne pneumonitídy), podozrenia na profesionálnu bronchiálnu astmu, ale aj podozrenia na silikózu.

Na požiadanie špecializovaných pracovísk sa odborní pracovníci odborov a oddelení PPL RÚVZ zúčastňovali aj na zasadnutiach regionálnych komisií na posudzovanie chorôb z povolania, výnimočne aj na zasadnutí Celoslovenskej komisie na posudzovanie chorôb z povolania.

Prehľad počtu prešetrovaných podozrení na chorobu z povolania orgánom verejného zdravotníctva podľa krajov je uvedený v tabuľke č. 7.

Tabuľka č. 7

**Prešetrovania podozrení na chorobu z povolania
podľa krajov v r. 2022**

Kraj	Počet podľa položiek zoznamu CHzP	Záver prešetrovania				
		S	N	?	K	X
Bratislavský	34	8	13	-	3	13
Trnavský	62	27	22	3	-	10
Trenčiansky	112	63	28	-	-	21
Nitriansky	16	8	5	-	-	3
Žilinský	103	58	22	4	-	19
Banskobystrický	154	118	23	8	4	1
Prešovský	20	8	2	1	2	7
Košický	219	138	43	16	20	2
Spolu:	720	428	158	32	29	76

* regionálne komisie na posudzovanie chorôb z povolania, Celoslovenská komisia na posudzovanie chorôb z povolania

Záver prešetrovania:

S = súvisí – pracoval za podmienok, kedy môže vzniknúť choroba z povolania

N = nesúvisí – nepracoval za podmienok, kedy môže vzniknúť choroba z povolania

? = nejednoznačné/sporné

K = podozrenie na chorobu z povolania bolo posúdené na príslušnej regionálnej komisii na posudzovanie chorôb z povolania alebo na Celoslovenskej komisii na posudzovanie chorôb z povolania

X = nedoriešené – nedoriešené v danom roku alebo záver nebol stanovený (dôvodom je napr. pracovisko v zahraničí, zánik spoločnosti, spoločnosť v likvidácii, žiadosť odstúpená orgánu verejného zdravotníctva iného rezortu alebo inému RÚVZ, pracovník zomrel, prešetrovanie nebolo indikované z dôvodu dodatočne zisteného úrazového deja ochorenia)

Poznámka: Počet prešetrovaných podozrení na chorobu z povolania podľa položiek zoznamu chorôb z povolania = u jednej fyzickej osoby mohlo prešetrovanie podozrenia na chorobu z povolania zahŕňať viac položiek zoznamu chorôb z povolania – najčastejšia kombinácia položiek 28/29.

Zdroj: RÚVZ v SR

5. Choroby z povolania

V r. 2022 bolo v SR hlásených 518 chorôb z povolania; z tohto počtu bolo 321 chorôb z povolania hlásených u žien (61,97 %) – (tabuľka č. 8).

K najčastejšie hláseným chorobám z povolania v SR v r. 2022 patrili:

- **prenosné a parazitárne ochorenia** (položky č. 24 – 26 zoznamu chorôb z povolania) boli hlásené u 247 zamestnancov, t. j. u 47,7 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania v SR,
- **ochorenie horných končatín z dlhodobého nadmerného a jednostranného zaťaženia** (položka č. 29 zoznamu chorôb z povolania) bolo hlásené u 164 zamestnancov, t. j. u 31,7 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania v SR,
- **ochorenie horných končatín z vibrácií** (položka č. 28 zoznamu chorôb z povolania) bolo hlásené u 44 zamestnancov, t. j. u 8,5 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania v SR,
- **porucha sluchu z hluku** (položka č. 38 zoznamu chorôb z povolania) bola hlásená u 14 zamestnancov, t. j. u 2,7 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania v SR,
- **vonkajšie alergické alveolitídy - hypersenzitívna pneumonitída** (položka č. 44 zoznamu chorôb z povolania) bola hlásená u 14 zamestnancov, t. j. u 2,7 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania v SR,
- **profesionálne dermatózy** (položka č. 22 zoznamu chorôb z povolania) boli hlásené u 12 zamestnancov, t. j. u 2,3 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania v SR,
- **choroba zaprášenia pľúc prachom obsahujúcim oxid kremičitý - silikóza** (položka č. 33 zoznamu chorôb z povolania) bola hlásená u 8 zamestnancov, t. j. u 1,5 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania v SR,
- **profesionálna bronchiálna astma** (položka č. 37 zoznamu chorôb z povolania) bola hlásená u 7 zamestnancov, t. j. u 1,4 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania v SR.

Na celkovom počte chorôb z povolania sa najväčšou mierou podieľali profesionálne infekčné a parazitárne choroby v dôsledku pandemickej situácie v súvislosti s infekciou COVID-19 a profesionálne ochorenia postihujúce podporno-pohybový systém a nervový systém zamestnancov vystavených pri práci dlhodobému nadmernému a jednostrannému zaťaženiu horných končatín a vibráciám.

Porucha sluchu z hluku, profesionálne dermatózy a profesionálna bronchiálna astma boli v r. 2022 zastúpené v nižšom počte. V r. 2020 až 2022 bol zaznamenaný výrazne stúpajúci trend v alergických ochoreniach postihujúcich pľúcne alveoly – hypersenzitívnych pneumonitídach.

Podľa odvetvovej klasifikácie ekonomických činností (SK NACE Rev2) bol najvyšší výskyt chorôb z povolania v odvetví zdravotníctvo a sociálna pomoc – 247 hlásených chorôb z povolania (47,7 % uznaných chorôb z povolania) a v odvetví priemyselná výroba – 162 hlásených chorôb z povolania (31,3 % uznaných chorôb z povolania). V odvetví ťažba a dobývanie bolo hlásených 39 chorôb z povolania (7,5 % uznaných chorôb z povolania), v odvetví stavebníctvo bolo hlásených 23 chorôb z povolania (4,4 % uznaných chorôb z povolania) a v odvetví poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov bolo hlásených 12 chorôb z povolania (2,3 % uznaných chorôb z povolania).

Podľa profesií bol v r. 2022 najvyšší výskyt chorôb z povolania a ohrození chorobou z povolania v celkovom počte 205 u špecialistov a odborných pracovníkov v zdravotníctve (v

predchádzajúcich rokoch bol najvyšší výskyt chorôb z povolania u kvalifikovaných pracovníkov a remeselníkov).

V r. 2022 boli najčastejšie chorobou z povolania postihnutí pracujúci medzi 55. – 59. rokom života, čo predstavuje 21,4 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania (v r. 2021 bolo 23,8 % uznaných vo vekovej skupine medzi 55. – 59. rokom života).

Podľa sídla organizácie kde choroba z povolania vznikla, bol najvyšší počet chorôb z povolania v r. 2022 hlásený v Banskobystrickom kraji – 161 hlásení chorôb z povolania (31,1 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania). V Košickom kraji bolo hlásených 152 chorôb z povolania (29,3 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania). Za rovnaké obdobie bolo v Žilinskom kraji hlásených 86 chorôb z povolania (16,6 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania) a v Trenčianskom kraji 68 chorôb z povolania (13,1 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania). V Prešovskom kraji bolo hlásených 20 chorôb z povolania (3,8 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania) a v Bratislavskom kraji 17 chorôb z povolania (3,2 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania). V Trnavskom kraji bolo hlásených 10 chorôb z povolania (1,9 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania). Najnižší počet chorôb povolania v r. 2022 bol hlásený v Nitrianskom kraji a to 4 choroby z povolania (0,7 % zo všetkých uznaných chorôb z povolania).

Podľa zdravotníckej organizácie, ktorá choroby z povolania hlásila, bol výskyt chorôb z povolania najvyšší v Banskobystrickom kraji (30,5 %), Žilinskom kraji (25,7 %) a Košickom kraji (23,6 %); choroby z povolania neboli hlásené v Nitrianskom kraji.

Vývoj chorôb z povolania, profesionálnych otráv a iných poškodení zdravia z práce v rokoch 1999 – 2022

	Choroba z povolania	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1.	Choroba z olova alebo z jeho zlúčenín	4	4	3	3	7	2	1	2	1	1	1	2	-	-	-	-	-	1	-	2	1	-	-	-
2.	Choroba z fosforu alebo z jeho zlúčenín	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	Choroba z fluóru alebo z jeho zlúčenín	-	1	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-
4.	Choroba z ortuti alebo z jej zlúčenín	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.	Choroba z arzénu alebo z jeho zlúčenín	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.	Choroba z mangánu alebo z jeho zlúčenín	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
7.	Choroba z kadmia alebo z jeho zlúčenín	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8.	Choroba z vanádia alebo z jeho zlúčenín	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9.	Choroba z chrómu alebo z jeho zlúčenín	1	2	-	-	3	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10.	Choroba zo sírouhlika	3	17	12	15	1	1	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11.	Choroba zo sírovodíka	-	-	-	1	-	1	-	-	3	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12.	Choroba z oxidu uhoľnatého	-	1	1	3	2	2	2	4	3	1	6	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
13.	Choroba z kyanovodíka alebo z kyanidov	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14.	Choroba z benzénu alebo z jeho homológov	1	5	2	2	-	2	1	-	4	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-

	Choroba z povolania	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
15.	Choroba z nitrozlúčenín a z aminozlúčenín benzénu alebo jeho homológov	2	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16.	Choroba z halogenizovaných uhľovodíkov	5	4	6	7	8	1	4	15	3	6	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-
17.	Choroba z esterov kyseliny dusičnej	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18.	Choroba z bojových látok alebo z chemických látok s rovnakým účinkom aký majú bojové látky	4	32	4	1	5	2	3	3	2	2	2	1	3	1	-	-	-	2	1	-	1	-	2	-
19.	Choroba z ionizujúceho žiarenia a zo žiarenia s obdobným účinkom	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20.	Choroba z elektromagnetického žiarenia vrátane laseru	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
21.	Rakovina kože	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22.	Kožné choroby okrem rakoviny kože a prenosné kožné choroby	82	79	43	65	49	46	54	40	27	35	28	21	21	23	10	16	10	12	26	10	12	12	5	12
23.	Rakovina pľúc z rádioaktívnych látok	4	6	9	6	3	3	3	4	3	4	1	3	-	2	3	1	3	1	1	-	1	-	1	2
24.	Infekčné choroby a parazitárne choroby okrem tropických infekčných chorôb a parazitárnych chorôb a chorôb prenosných zo zvierat na ľudí	48	55	50	31	39	36	27	29	20	24	37	26	38	12	9	23	25	23	27	21	37	24	162	245
25.	Tropické prenosné a parazitárne choroby	-	-	1	2	4	3	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26.	Choroby prenosné zo zvierat na ľudí buď priamo, alebo prostredníctvom prenášačov	77	57	55	43	51	64	42	14	19	15	14	14	12	16	6	12	5	5	3	6	5	5	4	2
27.	Choroba vyvolaná prácou v hyperbarických alebo hypobarických podmienkach	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28.	Choroba z vibrácií – ochorenie kostí, kĺbov, svalov, ciev a nervov končatín spôsobené vibráciami	114	115	122	141	120	124	71	91	156	79	84	75	40	49	58	56	64	46	59	55	62	24	32	44

	Choroba z povolania	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
29.	Choroba z dlhodobého nadmerného a jednostranného zaťaženia končatín – ochorenie kostí, kĺbov, šliach a nervov končatín	174	158	145	188	154	215	122	230	261	195	209	193	162	168	141	180	156	173	178	147	181	133	175	164
30.	Choroba laktového nervu z mechanických vplyvov	10	16	7	3	7	8	6	4	9	7	18	17	13	2	-	5	6	-	1	1	-	1	-	-
31.	Choroba dolných dýchacích ciest a pľúc spôsobená hliníkovým prachom z hliníkových zliatin (zaprášenie pľúc hliníkom – fibróza pľúc)	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
32.	Choroba z berýlia a z jeho zlúčenín	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33.	Choroba zaprášenia pľúc prachom obsahujúcim oxid kremičitý (silikóza, silikotuberkulóza), vrátane (uhľokopskej) pneumokoniózy a) s typickými rtg. znakmi s prihliadnutím na dynamiku choroby	30	22	33	37	28	24	11	9	16	16	13	12	6	10	9	9	5	6	12	10	6	2	2	7
	b) v spojení s aktívnou tuberkulózou	-	2	4	2	-	1	2	3	-	-	-	3	-	1	-	3	-	1	1	-	3	-	2	1
34.	Choroba zaprášenia pľúc azbestovým prachom (azbestóza) a) s typickými rtg. znakmi	7	-	-	1	1	1	3	2	-	-	-	-	-	1	1	1	3	-	1	-	-	-	1	1
	b) v spojení s pľúcnou rakovinou	-	1	-	2	2	2	3	-	-	-	3	4	-	2	3	1	-	2	2	-	-	-	-	-
35.	Choroba pri výrobe tvrdokovov	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
36.	Choroba dolných dýchacích ciest a pľúc z Thomasovej múčky	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
37.	Bronchiálna astma (záduch)	33	22	15	13	15	22	18	10	11	11	13	7	12	7	8	15	7	11	8	6	8	8	5	7
38.	Porucha sluchu z hluku	64	47	47	26	39	31	26	26	27	17	36	36	45	37	33	40	30	19	26	28	17	16	17	14
39.	Sivý zákal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-

	Choroba z povolania	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
40.	Nystagmus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
41.	Rozdutie pľúc fúkačov skla a hudobníkov na dychové nástroje	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
42.	Ťažká hyperkinetická dysfónia a ťažká fonasténia	3	3	-	3	3	2	-	2	-	1	4	2	-	-	2	-	2	-	-	2	-	-	-	1
43.	Bronchopulmonálne choroby spôsobené prachom z bavlny (byssinóza), ľanu, konope alebo sisalu	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
44.	Vonkajšie alergické alveolitídy a ich následky spôsobené vdychovaním organických prachov typu farmárske pľúca	3	4	6	3	4	1	2	1	1	1	1	2	2	-	1	1	1	2	-	5	5	17	10	14
45.	Alergické choroby horných dýchacích ciest s dokázanou precitlivosťou na alergény z pracovného prostredia poškodeného**						9	3	2	1	7	2	3	8	4	3	6	4	4	4	5	4	4	-	2
46.	Nádorové choroby vznikajúce následkom práce s dokázanými chemickými karcinogénmi v pracovnom prostredí poškodeného a prejavujúce sa u neho v príslušných cieľových orgánoch, ktoré nie sú uvedené v tomto zozname**						3	2	6	3	2	1	2	1	-	4	1	3	3	2	4	-	1	2	-
47.	Iné poškodenie z práce. Ide o poškodenie zdravia z práce, ktoré nie je ani pracovným úrazom, ani chorobou z povolania uvedenou v tomto zozname	2	6	5	4	4	5	7	3	4	4	7	2	5	3	5	2	3	4	2	4	1	5	3	2
S p o l u:		673	660	577	609	551	613	413	504	575	429	483	425	373	344	301	373	328	316	354	308	347	254	423	518

* Číslo zoznamu chorôb z povolania (príloha č. 1 k zákonu č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov)

** Položky zaradené do zoznamu chorôb z povolania od 01.01.2004

Zdroj: Národné centrum zdravotníckych informácií

6. Toxické a veľmi toxické látky a zmesi

V r. 2022 boli kontroly v rámci ŠZD zamerané na dodržiavanie povinností zamestnávateľov vyplývajúcich zo zákona č. 355/2007 Z. z., z nariadenia vlády SR č. 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení neskorších predpisov, zákona č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon) a na uplatňovanie legislatívy EÚ, a to nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok (REACH) a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí, ako aj ďalšie predpisy súvisiace s chemickou legislatívou.

ŠZD bol zameraný na dodržiavanie povinností zamestnávateľov pri ochrane zdravia zamestnancov pri výrobe, predaji, skladovaní a inom zaobchádzaní s toxickými a veľmi toxickými látkami a zmesami a na kontrolu osvedčení o odbornej spôsobilosti zamestnancov, ktorí sú na pracovisku zodpovední za odborné vykonávanie týchto činností.

RÚVZ v SR sa pri výkone ŠZD zameriavali aj na spôsob oboznamovania zamestnancov s kartami bezpečnostných údajov, na vypracovanie posudkov o riziku pracovnou zdravotnou službou, evidenciu, preukazovanie odbornej spôsobilosti zamestnancov, poskytovanie OOPP zamestnancom a ich používanie, ako aj na likvidáciu prázdnych obalov a nespotrebovaných zvyškov nebezpečných chemických látok a zmesí.

Miera uvedomenia si zdravotných rizík vyplývajúcich z expozície toxickým a veľmi toxickým látkam a zmesiam bola overovaná formou kontrolných listov informovanosti zamestnancov.

ŠZD bol vykonávaný najmä vo výrobných prevádzkach, v chemických, genetických a biochemických laboratóriách, v zdravotníckych zariadeniach, vo vedecko-výskumných a vzdelávacích pracoviskách a v poľnohospodárskych podnikoch. Predmetom výkonu ŠZD boli aj subjekty pôsobiace v oblasti chemickej ochrany rastlín; naďalej však pokračuje trend znižovania používania agrochemikálií s charakterom toxických a veľmi toxických látok a zmesí v poľnohospodárstve. Poľnohospodárske podniky si väčšinou aplikáciu prípravkov na ochranu rastlín zabezpečujú dodávateľským spôsobom.

Pri výkone ŠZD neboli zistené závažné nedostatky, prípadné malé nedostatky boli odstránené na mieste počas výkonu ŠZD.

RÚVZ v SR v problematike veľmi toxických a toxických látok a zmesí poskytovali konzultácie týkajúce sa napr. aktuálnej chemickej legislatívy, odbornej spôsobilosti, klasifikácie látok a zmesí a opatrení na ochranu zdravia zamestnancov.

V r. 2022 RÚVZ v sídle kraja vydali spolu 198 osvedčení o odbornej spôsobilosti na prácu s toxickými a veľmi toxickými látkami a zmesami (tabuľka č. 9). Z celkového počtu osvedčení (198) vydali na základe skúšky pred komisiou 70 osvedčení a na základe preukázania odbornej praxe (bez skúšky) 128 osvedčení. Najviac osvedčení vydal RÚVZ v sídle Trnavského kraja (59), Nitrianskeho kraja (27) a Žilinského kraja (25).

Registre odborne spôsobilých osôb na prácu s toxickými a veľmi toxickými látkami a zmesami sú uvedené na webových sídlach RÚVZ v sídle kraja.

**Počet vydaných osvedčení o odbornej spôsobilosti na prácu s toxickými
a veľmi toxickými látkami a zmesami podľa krajov v r. 2022**

RÚVZ v sídle kraja	Počet vydaných osvedčení o odbornej spôsobilosti na prácu s toxickými a veľmi toxickými látkami a zmesami			Počet odobraných osvedčení
	Na základe skúšky pred komisiou	Na základe preukázania odbornej praxe (bez skúšky)	Spolu	Spolu
Bratislava	8	14	22	-
Trnava	31	28	59	-
Trenčín	6	6	12	-
Nitra	4	23	27	-
Žilina	14	11	25	-
Banská Bystrica	6	10	16	-
Prešov	1	17	18	-
Košice	0	19	19	-
Spolu:	70	128	198	-

Zdroj: RÚVZ v sídle kraja

7. Karcinogénne a mutagénne faktory

V r. 2022 sa výkon ŠZD zameriaval na plnenie povinností zamestnávateľov vyplývajúcich zo zákona č. 355/2007 Z. z., nariadenia vlády SR č. 356/2006 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci v znení neskorších predpisov a nariadenia vlády SR č. 253/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci.

RÚVZ v SR vykonávali ŠZD najmä na pracoviskách, kde sa používajú karcinogény klasifikované podľa platnej legislatívy do kategórie 1A (dokázaný karcinogén pre ľudí) a do kategórie 1B (pravdepodobný karcinogén). Zameriavali sa najmä na zdravotnícke zariadenia (práca s cytostatikami), farmaceutické prevádzky, chemické laboratória, drevospracujúce prevádzky (expozícia tvrdému drevu – dubovému a bukovému), výskumné pracoviská, obchodné spoločnosti, ako aj na vykonávanie búracích a rekonštrukčných prácach na stavbách pri odstraňovaní materiálov s obsahom azbestu.

Počas ŠZD preverovali dodržiavanie povinností zamestnávateľov – najmä na posudzovanie zdravotných rizík pri práci s karcinogénnymi a mutagénnymi faktormi, na vymedzenie a označenie kontrolovaného pásma, na používanie určených OOPP, na vedenie zoznamov exponovaných zamestnancov so záznamami o expozícii a ich uchovávanie.

Najčastejší výskyt karcinogénnych a mutagénnych faktorov podľa krajov je uvedený v tabuľke č. 10.

Tabuľka č. 10

Počet zamestnancov exponovaných karcinogénnym a mutagénnym faktorom v SR – najčastejší výskyt podľa krajov a počtu exponovaných zamestnancov v r. 2022

Chemický karcinogén, chemický mutagén, proces s rizikom chemickej karcinogenity (vrátane azbestu)		Klasifikácia*	Počet exponovaných zamestnancov** celkom/ženy		Počet podnikov/organizácií
Bratislavský kraj					
1.	formaldehyd	K 1B	1079	853	32
2.	cytostatiká	proces	814	753	12
3.	benzén	K 1A, M 1B	768	439	16
4.	dichroman draselný	K 1B, M 1B	676	489	28
Trnavský kraj					
1.	azbest (vlákna)	K 1A	394	0	73
2.	dichroman draselný	K 1B, M 1B	163	92	21
3.	cytostatiká	proces	73	67	10
4.	prach z tvrdého dreva (dub, buk)	K 1A	2	0	1
Trenčiansky kraj					
1.	gumárenské kaučukové zmesi obsahujúce karcinogénnu zložku 4-[(morpholinothio)thioxomethyl]morpholine	K 1B	307	81	1
2.	vinylchlorid	K 1A	217	33	1
3.	azbest	K 1A	203	0	65

4.	etylénoxid/propylénnoxid	K 1B/1B	179	12	4
Nitriansky kraj					
1.	azbest	K 1A	325	0	98
2.	prach z tvrdého dreva (dub, buk)	K 1A	174	11	14
3.	cytostatiká	proces	156	135	7
4.	formaldehyd (roztoky s obsahom formaldehydu od 3 – 37 %)	K 1B	128	107	5
Žilinský kraj					
1.	cytostatiká	proces	286	206	6
2.	azbest	K 1A	247	0	71
3.	prach z tvrdého dreva (dub, buk)	K 1A	128	25	5
4.	formaldehyd	K 1B	87	30	6
Banskobystrický kraj					
1.	formaldehyd	K 1B	431	333	15
2.	cytostatiká	proces	422	383	8
3.	PAU	K 1B, M 1B	342	14	4
4.	prach z tvrdého dreva (dub, buk)	K 1A	275	26	21
Prešovský kraj					
1.	azbest	K 1A	348	0	70
2.	prach z tvrdého dreva (dub, buk)	K 1A	362	69	67
3.	cytostatiká	proces	137	131	7
4.	dichroman draselný	K 1B, M 1B	35	17	4
Košický kraj					
1.	formaldehyd	K 1B	435	355	13
2.	PAU	proces	412	20	1
3.	cytostatiká	proces	325	286	8
4.	3,4 benzo(a)pyrén	K 1B, M 1B	282	2	1

* K 1A - dokázaný karcinogén pre ľudí, K 1B - pravdepodobný karcinogén,
M 1A - mutagén ľudských zárodočných buniek, M 1B - mutagén cicavčích zárodočných buniek,
proces - proces s rizikom chemickej karcinogenity

** Počet exponovaných zamestnancov vykonávajúcich prácu zaradenú do kategórie 2, 3 alebo 4
Zdroj: RÚVZ v SR

ÚVZ SR v zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. a v súvislosti s nariadením vlády SR č. 253/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci vydal v r. 2022 fyzickým osobám - podnikateľom a právnickým osobám 21 oprávnení na odstraňovanie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb (tabuľka č. 11).

Zoznam fyzických osôb - podnikateľov a právnických osôb oprávnených na odstraňovanie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb je zverejnený na webovom sídle ÚVZ SR.; k 31.12.2022 vykonávalo túto činnosť na základe oprávnenia 449 fyzických osôb - podnikateľov a právnických osôb.

RÚVZ v SR v r. 2022 posúdili 3 288 návrhov na začatie činnosti odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb oprávnenými fyzickými osobami - podnikateľmi a právnickými osobami (tabuľka č. 14). Najviac návrhov bolo posúdených v Prešovskom kraji (604), Košickom kraji (518), Nitrianskom kraji (471) a Bratislavskom kraji (364).

V r. 2022 oprávnené fyzické osoby - podnikatelia a právnické osoby oznámili RÚVZ v SR 2 669 výkonov odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb (tabuľka č. 12).

Najviac oznámení o začatí výkonu odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb bolo v Prešovskom kraji (483), Košickom kraji (379), Bratislavskom kraji (364) a Nitrianskom kraji (327).

Po oznámení fyzických osôb – podnikateľov a právnických osôb o začatí výkonu odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb vykonali RÚVZ v SR na mieste výkonu odstraňovania ŠZD na 115 stavbách (tabuľka č. 12). Pri výkone ŠZD sa zameriavali na dodržanie opatrení na ochranu zdravia u zamestnávateľov, najmä na vymedzenie a označenie kontrolovaného pásma, na dodržiavanie schválených pracovných postupov odstraňovania materiálov s obsahom azbestu, na používanie OOPP, na správnu manipuláciu s nebezpečným odpadom s obsahom azbestu, na odbornú prípravu, resp. aktualizáciu odbornú prípravu zamestnancov a osoby zodpovednej za prevádzkovanie odstraňovania azbestu zo stavieb a na ich zdravotnú spôsobilosť na prácu.

Tabuľka č. 11

Počet vydaných rozhodnutí - oprávnení právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom na odstraňovanie azbestu alebo materiálov s obsahujúcich azbest zo stavieb v r. 2022

Vydané rozhodnutia – oprávnenia na odstraňovanie azbestu alebo materiálov s obsahujúcich azbest*	Počet
INT	1
INT, EXT, BJ	1
INT, BJ (zmena rozhodnutia)	1
EXT	8
EXT, BJ	9
BJ	1
Spolu:	21

*Vysvetlivky:

- INT - oprávnenie na odstraňovanie azbestu alebo materiálov s obsahujúcich azbest zo stavieb zahŕňajúci odstraňovanie azbestových materiálov v interiéroch budov s vytvorením kontrolovaného pásma s použitím podtlakového systému
- EXT - oprávnenie len na odstraňovanie azbestu alebo materiálov s obsahujúcich azbest zo stavieb v exteriéroch bez súvisu s vnútornými priestormi budov, v ktorých nie je možné z technického hľadiska vytvoriť kontrolované pásmo s podtlakovým systémom (napr. odstraňovanie zo striech)
- BJ - oprávnenie len na odstraňovanie azbestu alebo materiálov s obsahujúcich azbest zo stavieb v interiéroch budov v uzatvorených priestoroch do objemu 10 m³, s vytvorením kontrolovaného pásma s použitím priemyselného vysávača (napr. odstraňovanie a opravy odpadových a kanalizačných rúr v bytových jadrách v budovách na bývanie).

Zdroj: ÚVZ SR

**Oznámenia o výkone odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest
a výkon štátneho zdravotného dozoru v r. 2022**

Oznámenia o výkone odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest a výkon štátneho zdravotného dozoru podľa § 41 ods. 16 zákona č. 355/2007 Z. z. a NV SR č. 253/2006 Z. z.	Počet
Oznámenia o začatí výkonu odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest	2 669
Výkon štátneho zdravotného dozoru po oznámení o začatí výkonu odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest	115

Zdroj: RÚVZ v SR

8. Výkony v štátnom zdravotnom dozore

V r. 2022 orgány verejného zdravotníctva vykonali ŠZD u 17 312 podnikateľských subjektov, vypracovali 2 449 odborných stanovísk, vydali 41 pokynov a 252 opatrení na odstránenie zistených nedostatkov (tabuľky č. 13, 14, 15).

Orgány verejného zdravotníctva v rámci rozhodovacej činnosti podľa § 13 ods. 4 zákona č. 355/2007 Z. z. vydali 6 358 rozhodnutí. Najviac rozhodnutí bolo vydaných k návrhom na odstraňovanie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb (3 288), k návrhom na uvedenie priestorov do prevádzky (1 778) a k návrhom na zaradenie prác do tretej alebo štvrtej kategórie (770) (tabuľka č. 14). Orgány verejného zdravotníctva prijali od fyzických osôb - podnikateľov a právnických osôb 1 819 oznámení pred začatím prevádzky priestorov podľa § 52 ods. 1 písm. b) zákona č. 355/2007 Z. z. (tabuľka č. 14a).

Orgány verejného zdravotníctva v zmysle § 13 ods. 3 zákona č. 355/2007 Z. z. vydali 1 594 záväzných stanovísk, z toho 970 k návrhom na kolaudáciu stavieb a k návrhom na zmenu v užívaní stavieb, 618 k územným plánom a k návrhom na územné konanie a 6 k návrhu na využívanie vodných zdrojov na zásobovanie pitnou vodou (tabuľka č. 14).

V zmysle § 13 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z., zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov orgány verejného zdravotníctva vydali 94 záväzných stanovísk (tabuľka č. 14).

Orgány verejného zdravotníctva vykonali 57 šetrení sťažností a 316 šetrení podnetov na výkon ŠZD, ktorý sa týkal najmä nepriaznivých pracovných podmienok na pracoviskách (napr. hluk, nepriaznivé mikroklimatické podmienky, neodborná likvidácia azbestu zo stavieb); poskytl 67 162 konzultácií týkajúcich sa najmä ochrany zdravia pri práci, pracovných podmienok ako aj opatrení na ochranu zdravia v súvislosti s ochorením COVID-19 (tabuľka č. 15).

V r. 2022 orgány verejného zdravotníctva (ÚVZ SR a RÚVZ v sídle kraja) v rámci výkonu ŠZD, posudkovej činnosti a na základe požiadaviek fyzických osôb – podnikateľov a právnických osôb vykonávali objektivizáciu fyzikálnych, chemických a biologických

faktorov v pracovnom prostredí. Celkovo bolo v r. 2022 vykonaných 5 263 meraní s počtom ukazovateľov 12 492 a 31 937 analýz; najviac objektivizácií sa týkalo ionizujúceho žiarenia (1 423), hluku (1 193), pracovného ovzdušia (1 013) a biologického materiálu (783) (tabuľka č. 16).

RÚVZ v SR na zistenie miery informovanosti zamestnancov o zdravotných rizikách pri práci používali pri výkone ŠZD kontrolné listy. Najviac kontrolných listov sa týkalo hluku (1 320), chemických faktorov (562), karcinogénnych a mutagénnych faktorov (172) a bremien (144). Kontrolné listy a ich hodnotenie preukázali primeranú informovanosť zamestnancov o rizikových faktoroch na pracoviskách a ochrane zdravia pri práci, ktorá je zabezpečená aj prostredníctvom poradenstva pracovníkmi RÚVZ v SR (tabuľka č. 18).

V r. 2022 RÚVZ v SR na základe zistených nedostatkov pri výkone ŠZD uložili sankčné opatrenia za správne delikty na úseku verejného zdravotníctva v oblasti ochrany zdravia pri práci v sume 64 140 € (napr. za nezabezpečenie opatrení na ochranu zdravia pri odstraňovaní azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb, nezabezpečenie objektivizácie pracovného prostredia) a ďalšie sankčné opatrenia (tabuľka č. 17).

Tabuľka č. 13

Prehľad o počte podnikateľských subjektov kontrolovaných v r. 2022

Právna forma subjektu	Počet kontrolovaných subjektov					
	rozdelenie podľa počtu zamestnancov v kontrolovanom subjekte					
	0	1 - 9	10 - 49	50 - 249	250 a viac	Spolu
Fyzické osoby spolu	912	4 778	258	28	5	5 981
Verejná obchodná spoločnosť	-	11	2	12	5	30
Spoločnosť s ručením obmedzeným	75	5 589	2391	679	269	9 003
Komanditná spoločnosť	-	2	4	8	1	15
Nezisková organizácia	-	39	19	5	9	72
Akciová spoločnosť	1	281	369	304	273	1 228
Družstvo	-	40	101	53	1	195
Spoločenstvá vlastníkov pozemkov, bytov a pod.	-	8	6	1	-	15
Štátny podnik	-	8	22	30	10	70
Rozpočtová organizácia	-	7	38	37	11	93
Príspevková organizácia	-	10	38	19	17	84
Verejnoprávna inštitúcia – školy	-	2	2	1	1	6
Zahraničná osoba	-	-	-	1	-	1
Sociálna a zdravotné poisťovne	-	4	5	8	1	18
Združenie (zväz, spolok)	-	46	6	1	-	53
Cirkevná organizácia	-	6	3	1	-	10
Záujmové združ. právnických osôb	-	3	3	-	-	6
Obec (obecný), mesto (mestský) úrad	1	216	92	28	4	341
Samosprávny kraj (úrad)	-	-	2	1	1	4
Iné	-	34	28	21	4	87
Spolu:	989	11 084	3 389	1 238	612	17 312

Zdroj: RÚVZ v SR

Výkony v štátnom zdravotnom dozore v ochrane zdravia pri práci v r. 2022

Štátny zdravotný dozor (preventívne aktivity)	Počet		
	RÚVZ	ÚVZ SR	Spolu
A. Rozhodnutia súhlasné/nesúhlasné § 13 ods. 4 zákona č. 355/2007 Z. z.			
- o návrhoch na uvedenie priestorov do prevádzky vrátane návrhov na zmenu v ich prevádzkovaní a ak si to vyžaduje objektivizáciu faktorov životného prostredia alebo pracovného prostredia, o návrhoch na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky	1 778/2	-	1 778/2
- o návrhoch na používanie biologických faktorov, na zmenu ich použitia	3	-	3
- o návrhoch na skladovanie a manipuláciu s veľmi toxickými látkami zmesami na pracovisku vrátane ich použitia pri dezinfekcii, regulácii živočíšnych škodcov a na ochranu rastlín	26	-	26
- o návrhoch na činnosti spojené s výrobou, spracovaním, manipuláciou, skladovaním, prepravou a zneškodňovaním chemických karcinogénov a mutagénov na pracovisku	102	-	102
- o návrhoch na odstraňovanie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb	3 288	-	3 288
- o návrhoch na zaradenie prác do tretej alebo štvrtej kategórie, návrhoch na ich zmenu alebo vyradenie	770	-	770
- ostatné	391	-	391
S p o l u:	6 358/2	-	6 358/2
B. Rozhodnutia - pokyny - opatrenia	41 252	-	293
C. Vydané / odobraté oprávnenia na výkon pracovnej zdravotnej služby	-	0/0	-
D. Vydané / odobraté oprávnenia na odstraňovanie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb	-	21/0	21/0
E. Záväzná stanoviská súhlasné/nesúhlasné § 13 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. s prihliadnutím na zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov	94/1	-	94/1
§ 13 ods. 3 zákona č. 355/2007 Z. z. súhlasné/nesúhlasné			1 594
- k územným plánom a k návrhom na územné konanie	618	-	618
- k návrhom na kolaudáciu stavieb a k návrhom na zmenu v užívaní stavieb	970	-	970
- k návrhom na využívanie vodných zdrojov na zásobovanie pitnou vodou	6	-	6

Zdroj: ÚVZ SR a RÚVZ v SR

**Oznámenie pred začatím prevádzky priestorov a výkon štátneho zdravotného dozoru
v r. 2022**

Oznámenie pred začatím prevádzky priestorov a výkon štátneho zdravotného dozoru podľa § 52 ods. 1 písm. b) a ods. 8 zákona č. 355/2007 Z. z.	Počet
A. Oznámenie pred začatím prevádzky priestorov podľa § 52 ods. 1 písm. b) zákona č. 355/2007 Z. z., z toho:	
- administratívne priestory (podľa § 52 ods. 1 písm. b) šiesty bod zákona č. 355/2007 Z. z.)	540
- priestory, v ktorých sa vykonáva živnosť kúpy tovaru na účel jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod) (podľa § 52 ods. 1 písm. b) siedmy bod zákona č. 355/2007 Z. z.)	944
- iné (podľa § 52 ods. 1 písm. b) prvý až piaty bod zákona č. 355/2007 Z. z.)	335
Spolu:	1 819
B. Výkon štátneho zdravotného dozoru po oznámení prevádzky	719

Zdroj: RÚVZ v SR

**Výkony v štátnom zdravotnom dozore v oblasti ochrany zdravia pri práci
v r. 2022**

Štátny zdravotný dozor a súvisiace činnosti	Počet
Výkon ŠZD (ukončený záznamom)	14 226
Šetrenie sťažností	57
Šetrenie petícií	-
Šetrenie podnetov na výkon ŠZD	316
Odborné stanoviská (expertízy)	2 449
Konzultácie*	67 162
Iné činnosti**	3 765

* Konzultácie, poradenstvo, vysvetlenie, vyjadrenie, informácie (ústne, písomne, e-mailom).

** napr. šetrenie fyzickej záťaže, psychickej pracovnej záťaže, odbery vzoriek vôd a pod.

Zdroj: RÚVZ v sídle kraja a ÚVZ SR

**Objektívizácia faktorov v pracovnom prostredí vykonaná ÚVZ SR a RÚVZ
v sídle kraja v r. 2022**

Objektívizácia faktorov v pracovnom prostredí			
Druh vzorky	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
Ovzdušie ¹⁾ - pracovné	1 013	2 159	4 164
Biologický materiál	783	1 282	1 274
Genetická toxikológia	86	86	8 600
Hluk	1 193	3 860	6 446
Vibrácie	19	75	180
Optické žiarenie ²⁾	189	609	2 250
Elektromagnetické pole	99	1 584	2 277
Mikroklimatické podmienky	458	1 537	3 982
Ionizujúce žiarenie	1 423	1 300	2 764
Spolu:	5 263	12 492	31 937

¹⁾ chemické faktory, prach

²⁾ lasery, UV, IR, viditeľné svetlo

Poznámka: Objektívizácia faktorov v pracovnom prostredí vykonávaná laboratórnymi pracoviskami, vrátane pracovísk na objektívizáciu fyzikálnych faktorov ÚVZ SR a RÚVZ v sídle kraja v spolupráci s odborními preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie.

Zdroj: ÚVZ SR a RÚVZ v sídle kraja

**Sankčné opatrenia uložené orgánmi verejného zdravotníctva
pri výkone štátneho zdravotného dozoru v r. 2022**

Sankčné opatrenia	Počet	V sume €
Pokuty za priestupky – blokové konanie	31	761
Pokuty za priestupky – pokuty do 1 659 € okrem blokových konaní (§ 56 ods. 3 zákona č. 355/2007 Z. z.)	16	930
Pokuty za iné správne delikty (§ 57 ods. 41 zákona č. 355/2007 Z. z.)	79	64 140
Iné sankcie / opatrenia – zákaz výroby, používania zariadení a prevádzky (§ 55 ods. 2 písm. a), f), g) zákona č. 355/2007 Z. z.)	4	4 800
Trestné oznámenie	-	-
Náhrada nákladov (§ 58 zákona č. 355/2007 Z. z.)	-	-
Zvýšenie poistného (podľa zákona č. 461/2003 Z. z.)	-	-
Výkon rozhodnutia (§ 79 zákona č. 71/1967 Zb.)	-	-

Zdroj: ÚVZ SR a RÚVZ v SR

Použitie kontrolných listov pri výkone ŠZD v r. 2022

Použitie kontrolných listov (dotazníkov informovanosti zamestnancov) pri výkone ŠZD										
RÚVZ	Počet kontrolných listov									
	A	B	C	H	K	N	P	R	V	Z
Banská Bystrica	-	28	17	46	-	-	-	-	-	30
Bardejov	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bratislava	-	-	5	13	5	3	-	-	36	-
Čadca	17	1	31	212	24	-	40	-	24	2
Dolný Kubín	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dunajská Streda	7	-	81	126	-	-	-	-	4	-
Galanta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Humenné	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Komárno	-	-	-	13	7	-	-	4	-	-
Košice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Levice	23	-	4	7	2	-	-	7	6	1
Liptovský Mikuláš	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lučenec	-	-	7	28	-	-	-	-	-	2
Martin	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Michalovce	-	-	9	7	-	-	-	-	-	4
Nitra	-	3	51	184	15	-	-	8	6	-
Nové Zámky	-	-	46	143	-	-	32	93	-	21
Poprad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Považská Bystrica	1	-	20	30	5	-	-	-	18	-
Prešov	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prievidza	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rimavská Sobota	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rožňava	-	-	-	-	-	-	28	28	-	-
Senica	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Spišská Nová Ves	-	-	17	76	-	-	-	-	10	-
Stará Ľubovňa	-	-	21	21	-	-	-	-	-	15
Svidník	-	-	12	16	-	-	3	2	-	5
Topoľčany	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Trebišov	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trenčín	2	-	10	22	4	-	-	-	16	-
Trnava	2	-	5	3	-	-	-	-	-	-
Veľký Krtíš	-	-	10	10	-	-	-	2	-	5
Vranov n/Topľou	6	3	203	322	98	3	-	-	7	-
Zvolen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Žiar n/Hronom	-	-	-	15	-	-	-	-	-	6
Žilina	-	-	13	14	12	-	23	-	-	19
Spolu:	58	35	562	1 320	172	6	126	144	127	110

A – azbest
 B – biologické faktory
 C – chemické faktory
 R – bremená
 Zdroj: RÚVZ v SR

K – karcinogénne a mutagénne faktory
 N – neionizujúce žiarenie
 P – psychická pracovná záťaž

V – vibrácie
 Z – zobrazovacie jednotky
 H – hluk

8.1 Chránené pracoviská

V rámci ŠZD RÚVZ v SR vykonávajú každoročne kontrolu pracovných podmienok, pracovného prostredia a spôsobu práce zamestnancov chránených dielní a chránených pracovísk (ďalej „chránené pracoviská“) s použitím kontrolných listov informovanosti zamestnancov, doplnenú o údaje o zamestnancoch na chránených pracoviskách z hľadiska ich zdravotných obmedzení. ŠZD sa zameriava na zabezpečenie ochrany zdravia zamestnancov so zdravotným postihnutím na pracoviskách v súvislosti s osobitným režimom práce (skrátенý pracovný čas, nočná práca, práca na zmeny) a na zabezpečovanie zdravotného dohľadu na chránených pracoviskách vrátane lekárskeho preventívneho prehliadok vo vzťahu k práci.

V r. 2022 bolo vykonaných 649 kontrol na 631 kontrolovaných chránených pracoviskách u zamestnávateľov a boli preverené pracovné podmienky u 1 114 zamestnancov (tabuľka č. 19). Pri výkone ŠZD bolo zistené, že zamestnávatelia na väčšine chránených pracovísk prispôbovali pracovné podmienky charakteru zdravotného postihnutia zamestnancov, vytvorili im vhodné pracovné podmienky zodpovedajúce ich zdravotnému stavu a dodržiavali osobitný režim práce. Pracoviská boli zariadené podľa druhu a charakteru vykonávaných činností. Pred zaradením na výkon pracovnej činnosti bola u zamestnancov v rámci lekárskej preventívnej prehliadky vo vzťahu k práci posúdená zdravotná spôsobilosť na výkon ich konkrétnej činnosti. Na overenie úrovne informovanosti o faktoroch pracovného prostredia boli použité kontrolné listy predložené zamestnancom.

Zamestnanci chránených pracovísk vykonávali najmä činnosti bez nadmernej fyzickej záťaže a priamej expozície zdraviu škodlivým faktorom pracovného prostredia. Nachádzali uplatnenie pri širokom spektre prác, najčastejšie pri výkone administratívnych prác (účtovnícke a ekonomické služby, práca spojená s internetovým predajom), verejnoprospešných prác, práce v oblasti služieb a obchodu (kadernícke, kozmetické a masérske práce, strážne služby, maloobchodný predaj), tlačiarenské a krajčírske práce.

Pri výkone ŠZD RÚVZ Trenčín zistil nedostatky a uložil opatrenia u zamestnávateľa v 3 prípadoch, RÚVZ Prešov v 1 prípade. Na žiadnom z kontrolovaných chránených pracovísk nebolo zistené závažné porušenie zákona č. 355/2007 Z. z. a jeho vykonávacích predpisov.

Úroveň ochrany zdravia pri práci na chránených pracoviskách podľa krajov v r. 2022

Kraj	Počet							
	rozhodnutí	stanovísk	kontrolovaných CHP	kontrol na CHP*	zamestnancov so ZP na kontrolovaných CHP	kontrolných listov	zistených nedostatkov	uložených opatrení
Bratislavský	-	1	1	1	4	-	-	-
Trnavský	11	33	54	55	99	-	-	-
Trenčiansky	12	42	58	59	121	-	3	3
Nitriansky	16	54	82	84	127	13	-	-
Žilinský	16	63	63	65	122	29	1	-
Banskobystrický	18	48	79	75	131	5	-	-
Prešovský	54	38	189	190	289	4	1	1
Košický	34	11	105	120	221	-	-	-
Spolu:	161	290	631	649	1 114	51	5	4

Vysvetlivky:

CHP – chránené pracoviská

ZP – zdravotné postihnutie

* Ak bolo na jednom kontrolovanom CHP v danom roku viac kontrol, uvádza sa celkový počet kontrol spolu.

Zdroj: RÚVZ v SR

9. Výkony v ŠZD v súvislosti s chemickou legislatívou

V r. 2022 RÚVZ v SR v rámci ŠZD vykonávali kontrolu uplatňovania zákona č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon) v rozsahu pôsobnosti zákona č. 355/2007 Z. z. Kontroly boli vykonávané vo vzájomnej súčinnosti s ostatnými kontrolnými orgánmi príslušnými v zmysle chemického zákona. RÚVZ v SR kontrolovali u zamestnávateľov plnenie povinností vyplývajúcich z nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok, nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí a zo zákona č. 67/2010 Z. z.

RÚVZ v SR sa pri výkone ŠZD v prevádzkach s výskytom chemických látok a chemických zmesí zameriavali na kontrolu posudkov o riziku, na kontrolu skladovania a označovania chemických látok a kariet bezpečnostných údajov, na osvedčenia o odbornej spôsobilosti na prácu s veľmi toxickými a toxickými látkami a zmesami zodpovedných zamestnancov, na oboznamovanie zamestnancov o zdravotných rizikách, na poskytovanie určených OOPP a na vykonávanie zdravotného dohľadu.

RÚVZ v SR poskytovali zamestnávateľom v priebehu r. 2022 odborné poradenstvo k chemickej legislatíve.

V r. 2022 vydali RÚVZ v SR celkom 299 rozhodnutí na uvedenie priestorov do prevádzky v súvislosti s chemickými faktormi pri práci vrátane návrhov na zmenu v ich prevádzkovaní a návrhov na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky. Najviac rozhodnutí bolo vydaných v Nitrianskom kraji (71), Banskobystrickom kraji (66), Trenčianskom kraji (64) a Trnavskom kraji (35).

Na činnosti spojené s manipuláciou a skladovaním veľmi toxických látok a zmesí na pracovisku vrátane ich použitia pri dezinfekcii, regulácii živočíšnych škodcov a na ochranu rastlín bolo vydaných spolu 22 rozhodnutí.

K návrhom na činnosti spojené s výrobou, spracovaním, manipuláciou, skladovaním, prepravou a zneškodňovaním chemickým karcinogénov a mutagénov na pracovisku bolo vydaných 110 rozhodnutí (tabuľka 20a).

Počet oznámení začiatku vykonávania dezinfekcie a regulácie živočíšnych škodcov fyzickými osobami – podnikateľmi a právnickými osobami orgánom verejného zdravotníctva bol 5 966 (tabuľka č. 20b). Najviac oznámení bolo v Košickom kraji (2 456), Žilinskom kraji (976), Trenčianskom kraji (817) a Prešovskom kraji (554).

RÚVZ v SR za správne delikty v oblasti chemických faktorov uložili spolu 14 pokút vo výške 13 550 € (tabuľka č. 20c).

ÚVZ SR a vybrané RÚVZ sa na požiadanie vyjadrovali k bezpečnostnej správe alebo k aktualizácii bezpečnostnej správy podnikov kategórie A alebo B v zmysle zákona č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ÚVZ SR vydal 5 vyjadrení; RÚVZ vydali 8 vyjadrení) (tabuľka č. 20d).

Tabuľka č. 20a

Rozhodnutia orgánov verejného zdravotníctva v oblasti chemických faktorov, karcinogénov, mutagénov a reprodukčne toxických látok v r. 2022	P o č e t rozhodnutí	
	súhlas.	nesúhlas.
Rozhodnutia o návrhoch na uvedenie priestorov do prevádzky - vrátane návrhov na zmenu v ich prevádzkovaní a ak si to vyžaduje objektivizáciu chemických faktorov (vrátane karcinogénov, mutagénov a látok reprodukčne toxických) pracovného prostredia, o návrhoch na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky. (§ 13 ods. 4 písm. a) zákona č.355/2007 Z. z.)	299	1
Rozhodnutia o návrhoch na skladovanie a manipuláciu s veľmi toxickými látkami a zmesami na pracovisku vrátane ich použitia pri dezinfekcii, regulácii živočíšnych škodcov a na ochranu rastlín (§ 13 ods. 4 písm. h) zákona č. 355/2007 Z. z.)	22	-
Rozhodnutia o návrhoch na činnosti spojené s výrobou, spracovaním, manipuláciou, skladovaním, prepravou a zneškodňovaním chemických karcinogénov a mutagénov na pracovisku. (§ 13 ods. 4 písm. i) zákona č. 355/2007 Z. z.)	110	1
Rozhodnutia o návrhoch na odstraňovanie azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb. (§ 13 ods. 4 písm. j) zák. č. 355/2007 Z. z.)	3 288	-

Zdroj: RÚVZ v SR

Tabuľka č. 20b

Nápravné a predbežné opatrenia, oznámenia týkajúce sa chemických faktorov v r. 2022	Počet
Zákaz alebo obmedzenie uvádzania do obehu a použitia nebezpečných chemických látok a chemických prípravkov a iných výrobkov ohrozujúcich verejné zdravie. (§ 12 ods. 3 písm. b) zákona č. 355/2007 Z. z.)	-
Zákaz alebo obmedzenie výroby, spracovania a používania chemických látok a prípravkov, ktoré zhoršujú pracovné prostredie, podmienky práce a ohrozujú zdravie zamestnancov. (§ 12 ods. 4 písm. e) zákona č. 355/2007 Z. z.)	-
Oznámenie začiatku vykonávania dezinfekcie a regulácie živočíšnych škodcov ako profesionálnu činnosť fyzickými osobami - podnikateľmi a právnickými osobami písomne najneskôr do 48 hodín pred jej začiatkom. (§ 52 ods. 4 písm. c) zákona č. 355/2007 Z. z.)	5 966
Zákaz výroby, manipulácie alebo uvádzania do obehu výrobkov, ktoré odporujú požiadavkám ustanoveným týmto zákonom a inými všeobecne záväznými právnymi predpismi upravujúcimi ochranu verejného zdravia. (§ 55 ods. 2 písm. a) zákona č. 355/2007 Z. z.)	-
Opatrenie nariadené v prípade, ak hrozí poškodenie zdravia alebo života alebo ak k nemu už došlo vplyvom expozície karcinogénnym látkam, mutagénnym látkam a látkam reprodukčne toxickým vrátane nariadenia zneškodnenia nebezpečnej látky, nebezpečnej zmesi alebo nebezpečného výrobku. (§ 26 ods. 2 písm. b) zákona č. 67/2010 Z. z.)	-
Opatrenia prijaté na obmedzenie látky, látky v zmesi alebo látky vo výrobku, ak sa zistí, že na ochranu zdravia je nevyhnutný zásah. (§ 26 ods. 2 písm. c) zákona č. 67/2010 Z. z.)	-
Opatrenia prijaté v prípade, ak látka alebo zmes predstavuje vážne riziko pre zdravie ľudí z dôvodov klasifikácie, označovania alebo balenia. (§ 26 ods. 3 písm. c) zákona č. 67/2010 Z. z.)	-

Zdroj: RÚVZ v SR

Tabuľka č. 20c

Sankčné opatrenia uložené orgánmi verejného zdravotníctva za správne delikty v oblasti chemických faktorov podľa zákona č. 355/2007 Z. z. a zákona č. 67/2010 Z. z. v r. 2022	Počet	V sume €
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 29 písm. h), i), j) a ods. 33 písm. f) zákona č. 355/2007 Z. z.	2	4 000
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 22 písm. d) a ods. 33 písm. d) zákona č. 355/2007 Z. z.	1	700
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 33 písm. c), d) zákona č. 355/2007 Z. z.	1	450
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 22 písm. b) a ods. 33 písm. c), d) zákona č. 355/2007 Z. z.	1	300
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 22 písm. b) a ods. 33 písm. b), c) zákona č. 355/2007 Z. z.	1	600
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 22 písm. a) zákona č. 355/2007 Z. z.	1	200
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 29 písm. j) zákona č. 355/2007 Z. z.	1	2 150
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 37 zákona č. 355/2007 Z. z.	4	4 350
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 33 písm. e) a ods. 37 zákona č. 355/2007 Z. z.	1	300
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 33 písm. e) zákona č. 355/2007 Z. z.	1	500
Pokuty uložené za správne delikty podľa § 33 písm. ods. 1 písm. c), d), e) zákona č. 67/2010 Z. z.	-	-
Poriadkové pokuty uložené podľa § 36 písm. c) zákona č. 67/2010 Z. z.	-	-
Spolu:	14	13 550

Zdroj: RÚVZ v SR

Tabuľka č. 20d

Stanoviská, informácie, vyjadrenia a expertízy vypracované v oblasti chemických faktorov v r. 2022	Počet
Odborné stanoviská, informácie, expertízy a vyjadrenia pre Centrum pre chemické látky a prípravky Ministerstva hospodárstva SR (§ 26 ods. 3 písm. b) zákona č. 67/2010 Z. z.)	-
Vyjadrenie k bezpečnostnej správe podnikov kategórie A alebo B (§ 23 ods. 7 písm. a) zákona č. 128/2015 Z. z.)	13

Zdroj: ÚVZ SR a RÚVZ v SR

10. Spoločné dozorné aktivity s inými orgánmi dozoru

Spoločné dozorné aktivity orgánov verejného zdravotníctva a orgánov inšpekcie práce

Na základe vzájomnej dohody ÚVZ SR a Národného inšpektorátu práce sa v r. 2022 uskutočnili spoločné dozorné aktivity orgánov verejného zdravotníctva a orgánov inšpekcie práce; celkom sa v SR uskutočnilo 38 spoločných dozorných aktivít (tabuľka č. 21).

Spoločné dozorné aktivity boli zamerané najmä na prevenciu poškodení podporno-pohybovej sústavy súvisiacich s prácou, ktorá je témou aktuálnej kampane EU-OSHA „Zdravé pracoviská znižujú záťaž 2020-2022“. Ďalšie zameranie spoločných dozorných aktivít dohodli príslušný RÚVZ a inšpektorát práce podľa aktuálnej situácie v regióne.

Vzhľadom na trvajúcu pandémiu ochorenia COVID-19 boli dozorné aktivity u zamestnávateľov na začiatku r. 2022 zamerané aj na plnenie povinností vyplývajúcich z epidemických opatrení pri ohrození verejného zdravia a riešenie podnetov v súvislosti s ich nedodržiavaním.

V r. 2022 sa za účelom vzájomnej výmeny informácií a skúseností uskutočňovali spoločné štvrtročné pracovné stretnutia RÚVZ v sídle kraja a inšpektorátov práce; podľa aktuálnej epidemiologickej situácie sa spolupráca realizovala najmä osobnými stretnutiami alebo podľa potreby aj dištančnou formou. Spoločné pracovné stretnutia boli zamerané najmä na prerokovanie postupu pri spoločných dozorných aktivitách, informovanie o problémoch spojených s dozornými aktivitami, prerokovanie spoločného postupu vo veci riešenia podnetov v súvislosti s aktuálnou epidemiologickou situáciou a výmenu skúseností z praxe.

Spoločné preverky orgánov verejného zdravotníctva a orgánov inšpekcie práce vo vybraných organizáciách podľa krajov v r. 2022		
Kraj	Počet	Organizácia (firma)
Bratislavský	4	Danucem Slovensko a.s, Rohožník (22.04.2022, RÚVZ Bratislava)
		hameln rds s.r.o., Modra (09.06.2022, RÚVZ Bratislava)
		Ústav polymérov Slovenskej akadémie vied, Bratislava (09.08.2022, RÚVZ Bratislava)
		EUROFINS BEL/NOVAMANN s.r.o., Nové Zámky (26.10.2022, RÚVZ Bratislava)
Trnavský	4	Slovenské liehovary a likéry, a.s., Leopoldov (22.06.2022; 18.07.2022, RÚVZ Trnava)
		AJ Metal Design, a.s., Hrnčiarovce nad Parnou (22.06.2022; 20.07.2022, RÚVZ Trnava)
		OKE Plastic SK, s.r.o., Trebatice (21.07.2022, 07.09.2022, RÚVZ Trnava)
		DIPEX spol. s r.o., Sereď (12.08.2022, RÚVZ Galanta)
Trenčiansky	4	ILJIN SLOVAKIA, s.r.o., Pravenec (07.10.2022, RÚVZ Prievidza)
		Askoll Slovakia s.r.o., Potvorice (06.10.2022 a 20.10.2022, RÚVZ Trenčín)
		Tlačiareň Pardon, s.r.o., Trenčín (11.10.2022 a 16.11.2022, RÚVZ Trenčín)
		BnS, s.r.o., Považská Bystrica (12.10.2022, 03.11.2022, RÚVZ Považská Bystrica)
Nitriansky	5	Kongsberg Automobile, s.r.o., Vráble (23.09.2022, RÚVZ Nitra)
		DUOMETAL PLUS s.r.o., Topoľčany (26.09.2022, RÚVZ Topoľčany)
		Waste transport, a.s., Bratislava (17.08.2022, RÚVZ Levice)
		KOM Polster s.r.o., Komárno (07.10.2022, RÚVZ Komárno)
		Stumpp+Schüle, s.r.o., Nové Zámky (09.08.2022, RÚVZ Nové Zámky)
Žilinský	5	ITW Slovakia, s.r.o., Bytča (26.04.2022, RÚVZ Žilina)
		PENTATECH, s.r.o., Kysucké Nové Mesto (18.05.2022; 10.6.2022; 30.06.2022, RÚVZ Čadca)
		KraussMaffei Technologies, spol. s r.o., Sučany (01.06.2022, RÚVZ Martin)
		Nobel Automotive Slovakia s.r.o., Dolný Kubín (14.06.2022, RÚVZ Dolný Kubín)
		CIPI, s.r.o., Ružomberok (22.06.2022, RÚVZ Liptovský Mikuláš)
Banskobystrický	7	PAZZ s.r.o., Veľký Krtíš (20.07.2022, RÚVZ Veľký Krtíš)
		BAU-TRADE, Hnúšťa (05.08.2022, RÚVZ Rimavská Sobota)
		RAUCH SPEKTRUM s.r.o., Zvolen (28.09.2022, RÚVZ Zvolen)

Spoločné previerky orgánov verejného zdravotníctva a orgánov inšpekcie práce vo vybraných organizáciách podľa krajov v r. 2022		
Kraj	Počet	Organizácia (firma)
		FOUR TRADE, s.r.o., Žiar nad Hronom (11.10.2022, RÚVZ Žiar nad Hronom)
		EASY PACK s.r.o., Fiľakovo (05.10.2022, RÚVZ Lučenec)
		HORNEX, a.s., Bratislava, stavba: Bytový dom, Banská Bystrica (19.07.2022, RÚVZ Banská Bystrica)
		J.P.V.K SROS, spol. s r.o., Dolný Kubín, stavba: GUKOTEX – PRIVAT, Banská Bystrica (26.07.2022, RÚVZ Banská Bystrica)
Prešovský	4	Repro Elektronik Slovakia s.r.o., Stropkov (26.10.2022, RÚVZ Svidník)
		LPH Vranov n/T, s.r.o., Vranov nad Topľou (03.11.2022, RÚVZ Vranov nad Topľou)
		HENGSTLER, s.r.o., Kežmarok (09.11.2022, RÚVZ Poprad)
		Technické služby mesta Prešov, a.s., Prešov (23.11.2022, RÚVZ Prešov)
Košický	5	Bolt Services SK s.r.o., Bratislava (24.03.2022, RÚVZ Košice)
		LOCKER s.r.o., Michalovce (16.06.2022, RÚVZ Michalovce)
		Výrobný areál Lindab, a.s., Jamník (30.06.2022, RÚVZ Spišská Nová Ves)
		MIGA s.r.o., Trebišov (16.08.2022, RÚVZ Trebišov)
		Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., Závod Rožňava, Rožňava (28.10.2022, RÚVZ Rožňava)
Spolu:	38	

Zdroj: RÚVZ v SR

Spoločné koordinované dozorné aktivity orgánov verejného zdravotníctva s inými orgánmi dozoru zamerané na prevenciu závažných priemyselných havárií vo vybraných organizáciách podľa zákona č. 128/2015 Z. z.

Orgány verejného zdravotníctva v spolupráci so Slovenskou inšpekciou životného prostredia a s inými orgánmi dozoru vykonali spoločné dozorné aktivity podľa zákona č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. V r. 2022 uskutočnilo 22 RÚVZ koordinované kontroly v rozsahu svojej pôsobnosti vyplývajúcej zo zákona č. 355/2007 Z. z. vo vybraných 63 spoločnostiach, z ktorých 11 je zaradených do kategórie A a 52 do kategórie B (tabuľka č. 22). V r. 2022 boli vykonané aj niektoré kontroly, ktoré sa neuskutočnili v predchádzajúcom roku z dôvodu pandémie.

Najviac koordinovaných kontrol bolo vykonaných v Košickom kraji (13), Bratislavskom kraji (11), Trenčianskom kraji (11) a Trnavskom kraji (10). Orgány verejného zdravotníctva pri spoločných koordinovaných kontrolách nezistili porušenie zákona č. 355/2007 Z. z.; neuložili žiadne opatrenia.

Spoločne koordinované dozorné aktivity orgánov verejného zdravotníctva s inými orgánmi dozoru vo vybraných organizáciách zamerané na prevenciu závažných priemyselných havárií (podľa zákona č. 128/2015 Z. z.) podľa krajov v r. 2022

Kraj	Vykonal RÚVZ	Kontrolované subjekty	Kategória subjektu	Počet uložených opatrení
Bratislavský	Bratislava	Diaľničná cesta 18, Senec, prevádzka D18, Diaľničná cesta 24, Senec	B	-
		Action Logistics Slovakia, s.r.o., prevádzka: Senecká cesta 3306, Ivanka pri Dunaji	A	-
		DUSLO, a.s., Šaľa, pracovisko Bratislava, Prevádzka urýchlovače, oddelenie výroby Sulfenaxov, stáčanie a sklad sírouhlíka	B	-
		SLOVNAFT, a.s., Bratislava, pracovisko LDPE 4, P 6 Polyméry	B	-
		TRANSPETROL, a.s. Bratislava, odovzdávacie stredisko ropy Bratislava, Vlčie hrdlo 1, 824 12 Bratislava	A	-
		BRENTAG SLOVAKIA, s.r.o. Bratislava, obchodné stredisko Pezinok	B	-
		HOPI s.r.o., Diaľničná cesta 4416/18, Senec	B	-
		DSV Solutions Slovakia, s.r.o. Diaľničná cesta 6, Senec, prevádzka D24, Diaľničná cesta 24, Senec	B	-
		DSV Solutions Slovakia, s.r.o. Diaľničná cesta 6, Senec, prevádzka D10, Diaľničná cesta 18, Senec	B	-
		NAFTA a.s., Votrubova 1, Bratislava, Gbely, prevádzka Centrálny areál Gajary a Centrálny areál podzemného zásobníka zemného plynu Plavecký Štvrtok	B	-
		POZAGAS a.s., Malé Námestie 1, Malacky, prevádzka ZS6 Malacky	B	-
		Trnavský	Trnava	TRANSPETROL, a.s., PS 5, Bučany
Spoločnosť pre skladovanie, a.s., PS 5, Bučany	B			-
Saneca Pharmaceuticals, a.s., Hlohovec	B			-
SLOVNAFT, a.s., Bratislava, produktovod PS 21, Kľačany	B			-
Zväz pre skladovanie zásob, a.s., Kľačany	B			-
ENVIRAL, a.s., Leopoldov	B			-
MSM Nováky, a.s., Brestovany	B			-
CHEMOLAK a.s., Smolenice	A			-
Galanta	MESSER TATRAGAS spol. s r.o., prevádzka v areáli Duslo Šaľa		A	-
	DUSLO a.s., Šaľa		B	-

Kraj	Vykonal RÚVZ	Kontrolované subjekty	Kategória subjektu	Počet uložených opatrení
Trenčiansky	Považská Bystrica	MSM Nováky, a.s., Nováky – Muničné sklady, Dubnica nad Váhom	B	-
		ZVS holding, a. s., Dubnica nad Váhom	B	-
	Prievidza	FORTISCHEM, a.s., Nováky	B	-
		SLOVECA, Sasol Slovakia, s.r.o., Bratislava, závod Nováky	B	-
		Slovenské elektrárne a.s., Elektrárne Novátky, závod Zemianske Kostofany	A	-
Nitriansky	Levice	TRANSPETROL, a.s., Bratislava, Prečerpávací stanica, Tupá	B	-
		Spoločnosť pre skladovanie, a.s., Trakovice, Prečerpávací stanica, Tupá	B	-
		Atómová elektrárň Mochovce, závod Mochovce	A	-
	Nitra	DUSLO, a.s. Šaľa - ÚV – Anorganika - prevádzka Horčíková chémia	B	-
		Messer Tatragas, spol. s r. o., Šaľa - skladovanie a doprava technických plynov, plnenie technických, potravinárskych a medicínálnych plynov (tlakové nádoby)	B	-
	Komárno	T A M terminal, s.r.o., Šarovce, prevádzka Komárno	A	-
	Žilinský	L. Mikuláš	Mondi SCP, a.s., Ružomberok	B
Martin		MSM Nováky, a.s., Nováky – prevádzka Muničné sklady, povrchové sklady výbušnín, Sklené	B	-
		PROBUGAS, a.s., Bratislava, prevádzka Martin	B	-
Žilina		Zväz pre skladovanie zásob, a.s., Terminál, Horný Hričov	B	-
		Messer Tatragas, spol. s r.o., Bratislava, Odbytový sklad -Žilina, Mojšova Lúčka	B	-
Banskobystrický	Zvolen	SLOVNAFT, a.s., Bratislava - prevádzky Terminál Stožok a Produktovod PS 25, Stožok	B	-
		Zväz pre skladovanie zásob, a.s., Stožok	B	-
	Banská Bystrica	Evonik Fermas, s.r.o., Slovenská Lupča	B	-
		BRENNTAG SLOVAKIA, s. r.o., Obchodné stredisko Slovenská Lupča	A	-
	Žiar nad Hronom	Zväz pre skladovanie zásob, a.s., Hronský Beňadik	B	-
		1.CMK, s.r.o., Žarnovica	B	-
		Slovalco, a.s., Žiar nad Hronom	B	-
	Rimavská Sobota	TRANSPETROL, a.s., Bratislava, Prečerpávací stanica, Rimavská Sobota	A	-
	Lučenec	Adient Slovakia s.r.o., závod Lučenec	A	-
	Prešovský	Prešov	Slovnaft, a.s., Terminál Kapušany	B

Kraj	Vykonal RÚVZ	Kontrolované subjekty	Kategória subjektu	Počet uložených opatrení
	Vranov n/T.	BUKOCEL, a.s., Hencovce	B	-
	Humenné	SSE Slovakia, s.r.o., Humenné	B	-
	Poprad	Progress Trading,a.s., Trebišov, prevádzka Kežmarok	A	-
Košický	Michalovce	Chemko Slovakia, a.s., Bratislava, prevádzka Strážske	B	-
		FLAGA, s.r.o., Pezinok, prevádzka Bánovce nad Ondavou	B	-
		Duslo, a.s., Šaľa, prevádzka Strážske	B	-
		DIAKOL Strážske, s.r.o., Strážske	B	-
		TRANSPETROL, a.s., Bratislava, Prečerpávací stanica 1, Budkovce	B	-
		HOMERTON COMPANY, s.r.o., Trebišov – Muničné sklady Strážske	B	-
		SWS, s.r.o., Vojany	B	-
		Spoločnosť pre skladovanie, a.s., Trakovice – Prečerpávací stanica v Budkovciach	B	-
		MSM Nováky, a.s., Nováky – Muničné sklady, Trnava pri Laborci	B	-
	Košice	U.S.Steel Košice, spol. s r.o. - DZ Koksovňa, prevádzka Chémia a odsírenie koksárenského plynu	B	-
		TRANSPETROL, a. s. - Prečerpávací stanica, Moldava nad Bodvu	B	-
		Messer Tatragas, spol. s r. o. – Výrobnobchodné stredisko a distribučné centrum, Košice	B	-
		PROBUGAS a. s. - prevádzka Haniska pri Košiciach	B	-
Spolu:		63	A – 11 B – 52	0

Zdroj: vybrané RÚVZ so sídlom v Bratislave, Trnave, Trenčíne, Nitre, Žiline, Banskej Bystrici, Prešove, Košiciach

11. Podpora zdravia pri práci

Zamestnanci odborov a oddelení PPL ÚVZ SR a RÚVZ v SR v r. 2022 realizovali informačné aktivity pre zamestnávateľov, zamestnancov a verejnosť. Poradenstvo bolo prioritne poskytované prostredníctvom diaľkovej komunikácie, vzhľadom na prebiehajúcu pandémiu COVID-19 podľa aktuálnej epidemiologickej situácie aj na pracoviskách.

Poradenstvo a konzultácie sa týkali predovšetkým ustanovení právnych úprav v oblasti ochrany zdravia pri práci a ich implementácie do praxe, zabezpečenia zdravotného dohľadu, vypracovania kategorizácie prác z hľadiska zdravotných rizík, vypracovania posudkov o riziku, pracovných podmienok a spôsobu práce, ochorení podmienených prácou, chránených pracovísk, rizikových prác, práce pri odstraňovaní materiálov s obsahom azbestu, lekárskech preventívnych prehliadok vo vzťahu k práci, zabezpečenia vhodných mikroklimatických podmienok a pitného režimu na pracovisku, hodnotenia fyzickej záťaže, ochrany zdravia zamestnancov pri expozícii toxickým látkam a zmesiam a poskytnutia informácií o kritériách pre získanie odbornej spôsobilosti na prácu s toxickými látkami a zmesami.

Samostatnú oblasť poradenstva predstavovali informácie na aktuálnu tému kampane EU – OSHA „Zdravé pracoviská znižujú záťaž“. Kampaň na r. 2020 - 2022 bola zameraná na prevenciu poškodení podporno-pohybovej sústavy súvisiacich s prácou. Cieľom kampane bolo šírenie informácií o danej téme, podporovanie integrovaného prístupu k riadeniu tohto problému a v rámci nej sa poskytovali praktické nástroje a riešenia, ktoré mohli pomôcť na úrovni pracoviska. Poškodenia podporno-pohybovej sústavy patria medzi najrozšírenejšie zdravotné problémy súvisiace s prácou.

Neoddeliteľnou súčasťou výkonu ŠZD sa stala edukačná činnosť v rámci podpory zdravia pri práci pre zamestnávateľov a zamestnancov priamo na pracoviskách. Zdravotno – výchovné aktivity boli zamerané na edukáciu zainteresovaných na výrobnom procese o zdravotných rizikách z expozície rizikovým faktorom, ktoré sa na pracoviskách vyskytovali. Najčastejšie diskutovanou problematikou v oblasti zdravotných rizík boli rizikové faktory – hluk na pracoviskách, chemické faktory, karcinogénne a mutagénne faktory, vibrácie, ale aj fyzická záťaž – dlhodobé nadmerné jednostranné zaťaženie, psychická pracovná záťaž, ručná manipulácia s bremenami. Pri výkone ŠZD je súbežne vedené poradenstvo najmä u menších zamestnávateľov, ktorí o problematike legislatívnych požiadaviek na ochranu zdravia pri práci nie sú často dostatočne informovaní.

Zamestnanci RÚVZ v SR priebežne počas celého roka poskytovali poradenstvo aj v rámci poradní zdravia.

12. Špecializované úlohy a iná odborná činnosť

K špecializovaným úlohám verejného zdravotníctva podľa § 11 zákona č. 355/2007 Z. z. patrí najmä kvalitatívne a kvantitatívne zisťovanie faktorov pracovného prostredia, zabezpečovanie činností národných referenčných centier, monitorovanie vzťahov determinantov zdravia a verejného zdravia, prešetrovanie podozrení na chorobu z povolania, monitorovanie zdravotného stavu obyvateľstva vo vzťahu k pracovným podmienkam a spôsobu života a práce.

ÚVZ SR a RÚVZ v SR v rámci odbornej činnosti pripravovali odborné stanoviská a analýzy; spolupracovali s Ministerstvom zdravotníctva SR, Centrom pre chemické látky a prípravky na Ministerstve hospodárstva SR, orgánmi a inštitúciami Európskej Komisie a Rady EÚ, s orgánmi členských štátov EÚ v problematike ochrany zdravia pri práci. Naďalej pokračovala spolupráca so stálym zastúpením SR pri EÚ v Bruseli, kde poskytovali odborné stanoviská, odborné analýzy k návrhom zmien a noviel smerníc EÚ týkajúcich sa ochrany zdravia pri práci.

Kvalitatívne a kvantitatívne zisťovanie faktorov pracovného prostredia zabezpečujú odbory a oddelenia objektivizácie faktorov životného a pracovného prostredia, ktoré úzko spolupracujú s odborními a oddeleniami PPL RÚVZ.

Analýza činnosti je uvedená v kapitole Výkony v štátnom zdravotnom dozore a v tabuľke č. 16.

Odbory a oddelenia PPL vybraných RÚVZ sa podieľali v r. 2022 aj na **činnosti národných referenčných centier** (NRC) s problematikou ochrany zdravia pri práci zriadených Ministerstvom zdravotníctva SR na ÚVZ SR a na vybraných RÚVZ: NRC pre neionizujúce žiarenie (ÚVZ SR), NRC pre tepelno - vlhkosnú mikroklímu (ÚVZ SR), NRC pre expozičné testy xenobiotík (ÚVZ SR), NRC pre hodnotenie neskorých účinkov chemických látok metódami genetickej toxikológie (RÚVZ so sídlom v Košiciach), NRC pre hluk a vibrácie (RÚVZ so sídlom v Poprade), NRC pre hodnotenie expozície a zdravotného rizika (RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici), NRC pre zdravotnú problematiku vlákniťých prachov (RÚVZ so sídlom v Nitre), NRC pre problematiku uhoľných baní (RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach), NRC pre fyziológiu práce a ergonómiu (RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach), NRC pre odbery chemických faktorov a ich stanovenie v pracovnom prostredí (RÚVZ so sídlom v Trenčíne).

Prešetrovanie podozrení na chorobu z povolania

Analýza činnosti je uvedená v kapitole Prešetrovanie podozrení na chorobu z povolania a v tabuľke č. 7.

Úroveň ochrany zdravia na chránených pracoviskách

Analýza činnosti je uvedená v kapitole Chránené pracoviská a v tabuľke č. 19.

RÚVZ v SR v rámci ŠZD vykonávajú aj kontrolu pracovných podmienok, pracovného prostredia a spôsobu práce zamestnancov chránených dielní a chránených pracovísk s použitím kontrolných listov informovanosti zamestnancov o zdravotných rizikách pri práci, doplnenú o údaje o zamestnancoch na chránených pracoviskách z hľadiska ich zdravotných obmedzení; na uplatnenie potrebných úprav pracovných podmienok a pri zistení nedostatkov nariaďujú opatrenia.

Východiskom ŠZD je dodržiavanie požiadaviek nariadenia vlády SR č. 391/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko aplikované vo vzťahu k zdravotnému obmedzeniu zamestnancov so zdravotným postihnutím, ako aj na dodržiavanie pracovných podmienok a pracovného režimu určených rozhodnutím orgánu verejného zdravotníctva o uvedení priestorov pracoviska do prevádzky. ŠZD sa ďalej zameriava na zabezpečenie ochrany zdravia zamestnancov so zdravotným postihnutím na pracoviskách v súvislosti s osobitným režimom práce (skrátенý pracovný čas, nočná práca, práca na zmeny) a na zabezpečovanie zdravotného dohľadu na chránených pracoviskách vrátane lekárskeho preventívneho prehliadok vo vzťahu k práci.

Zahraničná odborná spolupráca

Projekt EÚ: ORCHESTRA „Spájanie európskych kohort na zvýšenie spoločnej a efektívnej odpovede na pandémiu SARS-CoV-2“

Odborné pracoviská v SR spolupracujú na riešení medzinárodného projektu Európskej Únie, ktorého koordinátorom je Univerzita v Bologni, Taliansko. Hlavným riešiteľom v SR je RÚVZ v Banskej Bystrici, ktorý okrem ÚVZ SR spolupracuje s vybranými pracoviskami v SR, ktoré sú poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti (Univerzitná nemocnica v Bratislave; Ústredná vojenská nemocnica, Fakultná nemocnica v Ružomberku; Fakultná nemocnica s poliklinikou F.D. Roosevelta v Banskej Bystrici; Univerzitná nemocnica v Martine; Nemocnica s poliklinikou v Brezne), s vysokoškolskými pracoviskami (Lekárska fakulta Univerzity Komenského v Bratislave; Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce svätej Alžbety v Bratislave; Jeseniova Lekárska fakulta Univerzity Komenského v Martine; Fakulta zdravotníctva Slovenskej zdravotníckej univerzity v Banskej Bystrici;), s vybranými domovmi sociálnych služieb a inými zariadeniami sociálnej starostlivosti a vybranými mobilnými odberovými miestami v okresoch Banská Bystrica a Brezno. Projekt sa realizuje od 01.12.2020 do 01.12.2023.

Cieľom projektu je epidemiologické skúmanie zdravotníckych pracovníkov a pracovníkov zo zariadení sociálnej starostlivosti pri práci v riziku expozície koronavírusu SARS-CoV-2 počas pandémie ochorenia COVID-19 so zameraním na ochranu zdravia a prevenciu ochorenia COVID-19. V rámci projektu sa v SR vytvorila kohortová štúdia, ktorá zahŕňa zber údajov, odbery biologického materiálu a jeho spracovanie od viac ako 1 000 zdravotníckych pracovníkov a pracovníkov zariadení sociálnych služieb z regiónov Banská Bystrica, Bratislava, Martin a Ružomberok, vykonávajúcich prácu v riziku vystavenia koronavirovému SARS-CoV-2, ktorý spôsobuje ochorenie COVID-19.

V r. 2022 sa pokračovalo vo „follow up“ zbere údajov formou dotazníkov, v odberoch krvi na stanovenie hladín protilátok IgG anti S, anti N protilátok proti SARS-CoV-2 a na stanovenie bunkovej imunity ako aj v priebežnej tvorbe databázy pseudonymizovaných údajov a vyhodnocovaní pozorovaní do výstupov. Pokračuje priebežná spolupráca s medzinárodným koordinačným tímom pre WP5 na Univerzite v Bologni, stretnutia online v dvojtýždňových a týždňových intervaloch a podľa potreby riešenia projektu, zasielanie výstupov k spoločným analýzám do pripravovaných vedeckých publikácií z riešenia projektu a prezentácií pre odbornú verejnosť.

Projekt EÚ: Prevencia rakoviny pri práci (CPW). Implementácie prevencie nádorov súvisiacich s infekciou v rámci zdravotného dohľadu pri práci.

V r. 2022 boli postupne pripravované podklady na nový projekt, ktorého hlavným koordinátorom je Univerzita v Bologni, Taliansko. Hlavným riešiteľom v SR je RÚVZ v Banskej Bystrici, ktorý spolupracuje s Fakultnou nemocnicou s poliklinikou F. D.

Roosevelta v Banskej Bystrici a Železiarňami Podbrezová. Projekt sa bude realizovať v r. 2023 až 2026 v 19 členských štátoch EÚ.

V r. 2022 odborní zamestnanci ÚVZ SR a RÚVZ v Banskej Bystrici spolupracovali so stálym zastúpením SR pri Komisii EÚ v Bruseli pri príprave stanovísk a odporúčaní k 4. návrhu novelizácie smernice EP a Rady 2004/37/ES o ochrane pracovníkov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci, ktorý sa týka zaradenia reprodukčne toxických látok a nebezpečných liekov do uvedenej smernice.

Odborní zamestnanci ÚVZ SR a vybraných RÚVZ spolupracovali počas r. 2022 s viacerými medzinárodnými organizáciami (napr. SLIC, WHO, EU – OSHA). Pre SLIC (Senior Labour Inspectors Committee – Výbor hlavných inšpektorov práce) v rámci siete KSS (Knowledge Sharing Site) pripravili odpovede na otázky týkajúce sa ochrany zdravia pri práci napríklad pre:

- Írsko: Elektromagnetické pole a pracovníci.
- Holandsko: Teleskopický systém na umývanie (okien) s exoskeletom.
- Holandsko: Výfukové plyny naftových motorov.
- Dánsko: Efekt technologických zariadení na spánok.
- Belgicko: Odstraňovanie azbestu.
- Švédsko: Kognitívne faktory pri presadzovaní BOZP a prevencii.
- Holandsko: Expozícia prachu a endotoxínom.
- Dánsko: Schvaľovanie prác s azbestom.

Iná odborná činnosť

V rámci inej odbornej činnosti boli realizované

- participácia na projekte Európska štatistika chorôb z povolania „EODS 2021“ Štatistického úradu SR, MZ SR, NCZI, ÚVZ SR, RÚVZ v Banská Bystrica a vybraných odborníkov rezortu zdravotníctva.
- účasť na celoareálovom cvičení v Atómovej elektrárni Jaslovské Bohunice (RÚVZ Trnava)
- spolupráca na projekte pre prípravu usmernenia pre bezpečné nakladanie s nebezpečnými látkami (HMP) pri práci vrátane cytotoxických látok (RÚVZ Banská Bystrica)
- participácia na projekte dopadovej štúdie Hodnotenie vplyvu na skrining azbestu v budovách, registre azbestu a národné stratégie pre azbest. (RÚVZ Banská Bystrica)

Ďalšie aktivity odborov a oddelení PPL RÚVZ v SR a ÚVZ SR boli zamerané najmä na prednáškovú činnosť, pregraduálne vzdelávanie študentov, postgraduálne vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov, publikačnú činnosť, príspevky pre médiá a na internete, tlačové správy, besedy so žiakmi a so študentami (tabuľka č. 23). Tieto aktivity boli výrazne ovplyvnené mimoriadnou epidemiologickou situáciou a väčšinou boli realizované online. Podrobne sú uvedené v jednotlivých výročných správach RÚVZ v SR.

**Špecializované úlohy a iná odborná činnosť odborov a oddelení PPL
ÚVZ SR a RÚVZ v SR podľa krajov v r. 2022**

Špecializované úlohy a iná odborná činnosť						
Kraj	Prednášky		Publikácie v odborných časopisoch a zborníkoch (počet)	Zahraničné pracovné a študijné cesty (počet)	Špeciali- zované úlohy (počet)	Iné činnosti* (počet)
	na odborných podujatiach (počet prednášok)	pre- a postgrad. vzdelávanie (počet hodín)				
Bratislavský	-	132,5**	-	-	2	2 078
Trnavský	-	112	-	-	4	4
Trenčiansky	2	864	-	-	9	-
Nitriansky	3	-	-	-	-	-
Žilinský	17	669	-	-	10	3
Banskobystrický	4	130	8	-	46	95
Prešovský	3	-	-	-	-	13
Košický	-	-	-	-	-	6
ÚVZ SR	2	-	3	-	-	-
Spolu:	31	1 907,5	11	0	71	2 199

Poznámka:

*Iné činnosti napr.: príspevky pre médiá a na internete, tlačové správy, besedy so žiakmi ZŠ a so študentmi SŠ a SOU atď.

**19 lekárov (všeobecní - rezidenti, špecializácia)

Zdroj: ÚVZ SR a RÚVZ v SR

13. Nové legislatívne úpravy v oblasti ochrany zdravia pri práci

V r. 2022 boli pripravené novelizácie legislatívnych úprav s problematikou ochrany zdravia pri práci:

- **1. septembra 2022** nadobudol účinnosť **zákon č. 249/2022 Z. z.**, ktorým sa menia a dopĺňajú zákony v súvislosti so zlepšovaním podnikateľského prostredia, **ktorým sa novelizoval zákon č. 355/2007 Z. z.** o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Do § 30 zákona č. 355/2007 Z. z. boli doplnené povinnosti právnickej osoby - jednoosobovej spoločnosti s ručením obmedzeným, ak štatutárny zástupca alebo konateľ, ktorý je fyzickou osobou vykonáva rizikovú prácu (bez ohľadu na to, či je alebo nie je zamestnancom).
- **1. decembra 2022** nadobudla účinnosť **vyhláška MZ SR č. 381/2022 Z. z.**, ktorou sa **novelizovala vyhláška MZ SR č. 99/2016 Z. z.** o podrobnostiach o ochrane zdravia pred záťažou teplom a chladom pri práci v znení neskorších predpisov. V súvislosti s energetickou krízou sa na prechodné obdobie šiestich mesiacov od 1.12.2022 do 31.5.2023 znížila minimálna prípustná operatívna teplota pre chladné obdobie roka na pracoviskách, na ktorých zamestnanci vykonávajú prácu zaradenú podľa energetického

výdaja do triedy 1a (t. j. ľahkú administratívnu prácu), z pôvodnej hodnoty 20 stupňov Celzia, na hodnotu 19 stupňov Celzia.

V priebehu r. 2022 boli pripravené dve legislatívne úpravy s problematikou ochrany zdravia pri práci, ktoré nadobudli účinnosť v januári 2023:

- **13. januára 2023** nadobudol účinnosť **zákon č. 517/2022 Z. z., ktorým sa novelizoval zákon č. 355/2007 Z. z.** o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Novelou zákona č. 355/2007 Z. z. sa upravil spôsob vykonávania odbornej prípravy osôb exponovaných pri práci diizokyanátom, t. j. zamestnancov a fyzických osôb - podnikateľov, ktoré nezamestnávajú iné fyzické osoby. Diizokyanáty, ktoré sa používajú najmä v rôznych odvetviach priemyslu spôsobujú profesionálne ochorenia dýchacích ciest a profesionálne kožné ochorenia. Povinnosť zabezpečiť odbornú prípravu osôb exponovaných pri práci diizokyanátom najneskôr od 24. augusta 2023 vyplýva pre zamestnávateľov a pre fyzické osoby - podnikateľov, ktoré nezamestnávajú iné fyzické osoby z nariadenia komisie (EÚ) 2020/1149, ktorým sa mení príloha XVII k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií (REACH), pokiaľ ide o diizokyanáty. Uvedené nariadenie komisie EÚ je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch. Cieľom je obmedziť používanie diizokyanátov v priemyselných a profesionálnych aplikáciách na tie prípady, pri ktorých sa uplatňujú technické a organizačné opatrenia, pričom je uložená požiadavka na absolvovanie odbornej prípravy osôb.
- **15. januára 2023** nadobudlo účinnosť **nariadenie vlády SR č. 525/2022 Z. z., ktorým sa novelizovalo nariadenie vlády SR č. 391/2006 Z. z.** o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisku. V rámci zlepšovania podnikateľského prostredia bola vypustená príloha č. 3, ktorá obsahovala minimálne lehoty na čistenie vykurovacích telies, osvetľovacích telies a okien na pracovisku.

V priebehu r. 2022 sa pripravovali návrhy nasledovných legislatívnych úprav s problematikou ochrany zdravia pri práci:

- novela zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- nová vyhláška MZ SR o podrobnostiach o ochrane zdravia pred fyzickou záťažou pri práci,
- nová vyhláška MZ SR o podrobnostiach o ochrane zdravia pred psychickou pracovnou záťažou,
- novela vyhlášky MZ SR č. 99/2016 Z. z. o podrobnostiach o ochrane zdravia pred záťažou teplom a chladom pri práci v znení neskorších predpisov,
- novela vyhlášky MZ SR č. 448/2007 Z. z. o podrobnostiach o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu ku kategorizácii prác z hľadiska zdravotných rizík a o náležitostiach návrhu na zaradenie prác do kategórií v znení neskorších predpisov,
- novela nariadenia vlády SR č. 281/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri ručnej manipulácii s bremenami.

14. Personálne obsadenie odborov a oddelení preventívneho pracovného lekárstva ÚVZ SR a RÚVZ v SR

Personálne obsadenie odborov a oddelení preventívneho pracovného lekárstva ÚVZ SR a RÚVZ v SR podľa krajov k 31.12.2022 je uvedené v tabuľke č. 24.

Tabuľka č. 24

Personálne obsadenie odborov a oddelení PPL ÚVZ SR a RÚVZ v SR v r. 2022								
Kraj	Lekári	VŠ		DAHE	AHE	SŠ		Spolu
		zdrav.	iní			zdrav.	ostatní	
Bratislavský	1,5	10	-	2	-	-	-	13,5
Trnavský	-	15	3	2	2	-	-	22
Trenčiansky	2	17	2	4	-	-	-	25
Nitriansky	1	10	6	2	2	-	-	21
Žilinský	2	16	1	2	1	-	1	23
Banskobystrický	2	11	10	3	3	-	1	30
Prešovský	1	16	5	2	5	1	-	30
Košický	1	19	5	3	3	1	-	32
ÚVZ SR	1,6	4,85	1	-	-	-	-	7,45
Spolu:	12,1	118,85	33	20	16	2	2	203,95

Vysvetlivky:

VŠ zdrav. - zdravotnícki pracovníci s vysokoškolským vzdelaním v odbore verejné zdravotníctvo (Bc., Mgr.)

VŠ iní - odborní pracovníci v zdravotníctve s vysokoškolským vzdelaním iného ako zdravotníckeho smeru (podľa NV SR č. 296/2010 Z. z. v znení neskorších predpisov)

DAHE - diplomovaní asistenti hygieny a epidemiológie

AHS - asistenti hygienickej služby

SŠ zdrav. - zdravotnícki laboranti, sestry

SŠ ostatní - chemickí laboranti, odborní pracovníci v zdravotníctve so stredoškolským vzdelaním iného ako zdravotníckeho smeru

Zdroj: ÚVZ SR a RÚVZ v SR

HYGIENA VÝŽIVY, BEZPEČNOSTI POTRAVÍN A KOZMETICKÝCH VÝROBKOV

I HYGIENA VÝŽIVY

1. Personálne obsadenie pracovísk hygieny výživy

Tabuľka č. 1 Personálne obsadenie pracovísk hygieny výživy podľa krajov SR

Kraj	Celkový počet zamestnancov	VŠ II. stupňa	VŠ I. stupňa	Úplné stredné vzdelanie	Vyššie odborné vzdelanie
		IVŠ	AHE/DAHE		
Bratislavský	23	20	0	0	3
Banskobystrický	35	25	2	3	4
Košický	35	22	2	5	6
Nitriansky	31	24	0	5	2
Prešovský	40	27	0	6	7
Trenčiansky	21	19	2	0	0
Trnavský	26	20	2	3	1
Žilinský	33	24	1	1	7
Spolu	244	181	9	23	30

V roku 2022 pracovalo na regionálnych úradoch verejného zdravotníctva **244 zamestnancov**, čo je nárast oproti roku 2021, kedy bol celkový počet zamestnancov 235. Zvýšil sa počet zamestnancov s vysokoškolským vzdelaním I. a II. stupňa, a znížil sa počet zamestnancov s vyšším odborným vzdelaním.

2. Odborná činnosť a vzdelávanie zamestnancov

Odborní zamestnanci odborov/oddelení hygieny výživy a bezpečnosti potravín sa zúčastňujú vzdelávacích aktivít v zmysle „Plánu vzdelávania zamestnancov orgánov verejného zdravotníctva“. Zamestnanci odborov/oddelení hygieny výživy regionálnych úradov verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „RÚVZ v SR“) sa zúčastnili vzdelávacích akcií týkajúcich sa nielen problematiky hygieny výživy, ale i problematiky ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia.

Zamestnanci pracovísk hygieny výživy zabezpečovali aj odbornú prax pre študentov bakalárskeho a magisterského štúdia odboru verejného zdravotníctva.

Tabuľka č. 2 Vzdelávanie zamestnancov pracovísk hygieny výživy

Názov vzdelávacej akcie	Druh vzdelávacej akcie	Dátum konania	Miesto konania	Organizátor	Počet zúčastnených zamestnancov
Prax a trendy služobného hodnotenia	odborný seminár	12.01.2022	online	Rada pre štátnu službu	1

Úradná kontrola potravín v roku 2022 pracovné	pracovná porada	19.01.2022	online	ÚVZ SR	6
Migrace v obalech určených pro styk s potravinami	odborný seminár	25.01.2022	online	Obalový inštitút SYBA s.r.o.	25
Webináre organizované firmou ARGAMA	odborný seminár	27.01.2022 07.03.2022 17.03.2022 31.03.2022 02.04.2022 09.05.2022 19.05.2022 31.05.2022 07.09.2022 20.09.2022 05.10.2022 15.11.2022 07.12.2022	online	Firma ARGAMA, Svätý Jur	45
Celoslovenská pracovná porada odborných pracovníkov hygieny výživy	pracovná porada	01.02.2022	online	ÚVZ SR	95
Skrytá sila pastilky proti SARS-CoV-2	odborný seminár	01.02.2022	online	I.D.L. Company/ SK MTP	1
5. časť očkovanie proti Covid-19, mýty, fakty, realita	odborný seminár	08.02.2022	online	A-medi management, s.r.o.	5
Erdosteín – čo všetko o ňom vieme a čo nové sme zistili	odborný seminár	09.02.2022	online	I.D.L. Company/ SK MTP	2
Vitamín D3 ako ho ešte nepoznáte	odborný seminár	21.02.2022	online	EDUprofiPHARM, s.r.o./ SK MTP	1
Čo všetko už vieme o COVID-19	odborný seminár	22.02.2022	online	I.D.L. Company/ SK MTP	1

Celoslovenská porada pracovníkov vykonávajúcich štátny zdravotný dozor nad kozmetickými výrobkami	pracovná porada	23.02.2022	online	ÚVZ SR	86
Výkon úradnej kontroly nad materiálmi a predmetmi určenými na styk s potravinami	odborný seminár	28.02.2022	online	ÚVZ SR/ RÚVZ PP	123
Opatrenia proti kybernetickým hrozbám	odborný seminár	01.03.2022	online	ÚVZ SR	4
Výkon ŠZD nad KV - školenie k odberu	odborný seminár	07.03.2022	online	ÚVZ SR	2
Kurz vzorkovania pitných vôd	školenie	29.03.2022	online	VÚVH Bratislava	2
Bezpečnosť a kontrola potravín	vedecká konferencia	06.-08.04.2022	Piešťany	SPU	2
Registratúrny informačný systém (MIS)	odborný seminár	27.04.2022 29.04.2022 01.06.2022	online	ÚVZ SR	11
Porada krajských odborníkov hlavného hygienika SR pre hygienu výživy	pracovná porada	02.05.2022	ÚVZ SR Bratislava	ÚVZ SR	6
Zákon o potravinách a súvisiace právne predpisy v roku 2022	odborný seminár	13.05.2022	online	Verlag Dashöfer, s.r.o.	2
Svetový deň bezpečnosti potravín	odborný seminár	07.06.2022	online	ÚVZ SR/MP SR	11

XIII. Regionálny odborný deň MTP	odborný seminár	08.06.2022	Košice	SK MTP	1
Integrovaný systém úradov verejného zdravotníctva	odborný seminár	23.06.2022	Zámok Vígľaš	ÚVZ SR	13
Hĺbková sonda do zákona o správnom konaní	odborný seminár	08.-09.06.2022	online	PROEKO s.r.o.	4
Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva	odborný seminár	08.06.2022 12.09.2022 22.09.2022 10.11.2022 08.11.2022 05.12.2022 08.12.2022 09.12.2022 14.12.2022 16.12.2022	online	ÚVZ SR/ SZÚ Praha	427
Odborná inštruktáž k zabezpečeniu odberu PCR v zariadeniach DSS v súvislosti s ochorením Covid-19	odborný seminár	August 2022	online	ÚVZ SR	1
41. dni zdravotnej výchovy MUDr. Ivana Stodolu	vedecká konferencia	25.-26.08.2022	Hotel Dukla Prešov	ÚVZ SR	3
Odber vzoriek	školenie	14.09.2022	Lednice (ČR)	Technická univerzita Ostrava	1
MPS-OPiV- 9/2022 VÚVH, NRL pre oblasť vôd na Slovensku	skúšky	21.09.2022	Bratislava	VÚVH Bratislava	1
Medzinárodné porovnávacie skúšky	skúšky	22.09.2022	Bratislava	VÚVH Bratislava	2

Bezpečnosť pacienta, bezpečnosť zdravotníckeho pracovníka	vedecká konferencia	22.-23.09.2022	Topoľčany MsKs	Svet zdravia Topoľčany	2
Životné podmienky a zdravie	vedecká konferencia	26.-28.09.2022	Nový Smokovec	SSH SLS	9
Asistované testovanie modulu KOZV	školenie	28.09.2022 05.10.2022 16.12.2022	online	ÚVZ SR	10
XXVI. Červenkové dni preventívnej medicíny	vedecká konferencia	06.-16.10.2022	Tále	ÚVZ SR	1
Kongres Slovenskej obezitologickej asociácie a 20. Slovenské obezitologické dni s medzinárodnou účasťou	odborný seminár	20.-22.10.2022	online	SK MTP	12
Porada krajských odborníkov hlavného hygienika SR pre hygienu výživy	pracovná porada	24.-25.10.2022	Trenčianske teplice	ÚVZ SR	9
Odbor objektivizácie faktorov životných podmienok (OoFŽP)	odborný seminár	27.10.2022	online	ÚVZ SR	6
Riadený výberový rozhovor	kurz	27.10.2022	Bratislava	Úrad vlády SR, Centrum vzdelávania a hodnotenia	1

Organizačné štruktúry ÚVZ SR a RÚVZ v SR	odborný seminár	09.11.2022 01.12.2022	online	ÚVZ SR	23
Operačný program efektívnej verejnej správy OPZ a VZ	odborný seminár	11.11.2022	online	ÚVZ SR	1
Aktuálne výzvy v podpore a ochrane zdravia	vedecká konferencia	23.11.2022	Trnava	ÚVZ SR/ Trnavská univerzita	5
Jazykový kurz anglického jazyka (Berlitz)	kurz	september až január 2022	online	ÚVZ SR	5

Interné vzdelávacie akcie RÚVZ SR

Kraj	Počet zúčastnených zamestnancov
Banská Bystrica	2
Košice	38
Nitra	107
Prešov	119
Trenčín	6
Trnava	2
Žilina	227

Odborní zamestnanci pripravili **93 prednášok** so zameraním na právne predpisy a výkon štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín, odbornú spôsobilosť na výkon epidemiologickej závažných činností pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pokrmov, odbornú spôsobilosť na výkon epidemiologickej závažnej činnosti pri výrobe kozmetických výrobkov. Okrem uvedeného boli prednášky venované aj nasledujúcim témam:

- hygiena výživy a bezpečnosti potravín,
- hygiena výroby a predaja zmrzlín,
- úradné kontroly materiálov a predmetov určených na kontakt s potravinami,
- označenie potravín,
- alergény v potravinách,
- mikrobiologické požiadavky na potraviny,
- HACCP,
- požiadavky na zariadenia spoločného stravovania,
- dodržiavanie hygienických požiadaviek v potravinárskych prevádzkach pri postupnom uvoľňovaní opatrení v súvislosti s ochorením COVID-19,

- prehľad podnetov šetrených na odboroch/oddeleniach hygieny výživy v rokoch 2020 - 2021,
- hodnotenie kozmetických výrobkov.

Iné odborné činnosti:

- *konzultačná a poradenská činnosť: 61 864.* Išlo o poradenstvo v oblasti platných právnych predpisov, požiadaviek na zriadenie a prevádzku potravinárskych prevádzkarní, posudzovania priestorov a kolaudácie stavieb, príprav dokumentácie pre výstavbu, vypracovania prevádzkových poriadkov, zmeny v prevádzkovaní zariadenia. Pracovníci odborov/oddelení hygieny výživy taktiež poskytovali informácie ohľadom platných nariadených opatrení pri ohrození verejného zdravia v súvislosti s COVID-19, realizácie hromadných podujatí s poskytovaním služieb potravinárskeho charakteru, prevádzkovania ambulatného a stánkového predaja.
- *členstvo v skúšobnej komisii pre vydávanie osvedčení odbornej spôsobilosti pre výkon práce v potravinárstve, vrátane iných komisii:*
 1. komisia na preskúšanie odbornej spôsobilosti na výkon epidemiologickej závažných činností pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pokrmov: 97 zamestnancov, 4 035 vydaných osvedčení, 132 duplikátov,
 2. komisia na preskúšanie odbornej spôsobilosti na nákup, predaj a spracovanie húb: 12 zamestnanci,
 3. komisia na preskúšanie odbornej spôsobilosti na výkon epidemiologickej závažnej činnosti pri výrobe kozmetických výrobkov: 6 zamestnanci,
 4. skúšobná komisia pre vydávanie osvedčení o odbornej spôsobilosti pre výkon práce v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo: 3 zamestnanci,
 5. komisia pre vydávania osvedčení odbornej spôsobilosti na prácu s veľmi jedovatými látkami a s jedovatými látkami a prípravkami: 1 pracovník.
- *metodické vedenie študentov:* pracovníci oddelení/odborov hygieny výživy zabezpečili v roku 2022 predatestačnú prax pre 19 lekárov a odbornú prax pre 21 študentov vysokých škôl. Išlo predovšetkým o študentov odboru verejného zdravotníctva.

3. Rozbor činnosti

3.1. Štátny zdravotný dozor

Štátny zdravotný dozor bol vykonávaný podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 355/2007 Z. z.“).

RÚVZ Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave – odbor hygieny výživy zabezpečuje štátny zdravotný dozor a úradnú kontrolu potravín v 8 okresoch: Bratislava I., Bratislava II., Bratislava III., Bratislava IV., Bratislava V., Pezinok, Senec a Malacky.

Odbor/oddelenia hygieny výživy šiestich RÚVZ v Banskobystrickom kraji zabezpečujú štátny zdravotný dozor (ďalej len „ŠZD“) a úradnú kontrolu potravín (ďalej len „ÚKP“) v 13 okresoch: Banská Bystrica, Brezno, Lučenec, Poltár, Rimavská Sobota, Revúca, Veľký Krtíš, Zvolen, Detva, Krupina, Žiar nad Hronom, Banská Štiavnica, Žarnovica.

RÚVZ v Košickom kraji zabezpečujú výkon štátneho zdravotného a úradnej kontroly potravín s následnou územnou pôsobnosťou: RÚVZ so sídlom v Košiciach v rámci okresov Košice mesto a Košice okolie, RÚVZ so sídlom v Michalovciach v okrese Michalovce

a Sobrance, RÚVZ so sídlom v Rožňave v okrese Rožňava, RÚVZ so sídlom v Spišskej Novej Vsi v okrese Spišská Nová Ves a Gelnica a RÚVZ so sídlom v Trebišove v okrese Trebišov.

V Nitrianskom kraji zabezpečuje výkon štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín 5 RÚVZ v Nitrianskom kraji v 7 okresoch kraja (okrem okresov Nitra, Nové Zámky, Levice, Komárno a Topoľčany aj v okrese Šaľa a Zlaté Moravce).

V Prešovskom kraji RÚVZ – oddelenia hygieny výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov zabezpečujú štátny zdravotný dozor a úradnú kontrolu potravín v okresoch Prešov, Sabinov, Vranov Nad Topľou, Bardejov, Humenné, Medzilaborce, Snina, Poprad, Kežmarok, Levoča, Stará Ľubovňa, Svidník a Stropkov.

V Trenčianskom kraji jednotlivé RÚVZ v Trenčianskom kraji – odbor hygieny výživy zabezpečuje štátny zdravotný dozor a úradnú kontrolu potravín v okresoch Trenčín, Bánovce nad Bebravou, Myjava, Nové Mesto nad Váhom, Ilava, Považská Bystrica, Púchov, Partizánske a Prievidza.

V Trnavskom kraji jednotlivé RÚVZ zabezpečujú štátny zdravotný dozor a úradnú kontrolu v okresoch Trnava, Hlohovec, Piešťany, Dunajská Streda, Galanta, Senica a Skalica.

V Žilinskom kraji jednotlivé RÚVZ zabezpečujú štátny zdravotný dozor a úradnú kontrolu potravín v okresoch Čadca, Kysucké Nové Mesto, Dolný Kubín, Námestovo, Tvrdošín, Liptovský Mikuláš, Ružomberok, Martin, Turčianske Teplice, Bytča a Žilina.

3.1.1. Posudková činnosť

V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru (ŠZD) a plnenia úloh vyplývajúcich zo zákona č. 355/2007 Z. z. sa posudzovali a pripomienkovali predkladané projektové dokumentácie v rámci územného konania, priebežne boli vybavované aj žiadosti o vydanie záväzných stanovísk k návrhom na kolaudáciu stavby a zmenu v užívaní stavby. Od 12.1.2023 (po novele zákona č. 355/2007 Z. z.) prevádzkovatelia ZSS už nemajú povinnosť vypracovať a predkladať prevádzkový poriadok príslušnému orgánu verejného zdravotníctva na schválenie.

V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru sa vydalo celkom **190 záväzných stanovísk k územnému konaniu, 452 záväzných stanovísk ku kolaudácii priestorov a k zmene využitia schválených priestorov**. Schválené boli 3 prevádzkové poriadky. Vydaných bolo **1 954 rozhodnutí o uvedení priestorov do prevádzky**, pričom z uvedeného počtu bolo podané 1 odvolanie. V roku 2022 bolo vydaných **173 rozhodnutí o prerušení konania**, v **143 prípadoch bolo zastavené konanie**. Spolu bolo poskytnutých **40 193 odborných konzultácií**. Konzultácie boli zamerané najmä na problematiku zriaďovania jednotlivých prevádzok, na dodržiavanie hygienických požiadaviek a zásad správnej výrobnnej praxe, poradenstvo sa poskytovalo aj ohľadom uplatňovania platných opatrení pri ohrození verejného zdravia zverejnených vo vyhláškach ÚVZ SR v súvislosti s pandémiou COVID-19.

Bratislavský kraj

V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru a plnenia úloh vyplývajúcich zo zákona č. 355/2007 Z. z. sa posúdilo a vydalo 23 záväzných stanovísk k územnému konaniu, 85 záväzných stanovísk ku kolaudáciám a zmenám účelu využitia priestorov, 38 odborných stanovísk k projektovým dokumentáciám a 65 čiastkových posudkov pre iné odbory a iných odborných výkonov. Uskutočnilo sa 3 432 odborných konzultácií pre žiadateľov. K uvedeniu zariadení do prevádzky sa vydalo 264 rozhodnutí.

Vydaných bolo aj 35 rozhodnutí o prerušení konania, v 43 prípadoch bolo konanie zastavené. Boli riešené aj námietky dotknutých účastníkov konania na základe oznámení o začatí správneho konania vo veci uvedenia priestorov do prevádzky doručeného dotknutým

účastníkom konania verejnou vyhláškou. Námietky sa najčastejšie týkali obavy zo zhoršenia podmienok bývania v dôsledku činnosti zariadení spoločného stravovania (hluk, pachy z prípravy pokrmov, resp. cigaretového dymu).

Na základe nedostatočných podaní k posúdeniu projektových dokumentácií sa podávali návrhy na doplnenie podania, resp. prepracovanie projektovej dokumentácie.

K významnejším prevádzkarňam, ktorým boli vydané súhlasné rozhodnutia k uvedeniu priestorov do prevádzky patria tieto nové zariadenia: novovybudované predajne potravín LIDL, veľkosklady potravín, a mnohé iné. Komplexnou rekonštrukciou prešlo zariadenie spoločného stravovania v Národnom onkologickom ústave na Klenovej 1 v Bratislave. V zariadeniach spoločného stravovania a predajniach potravín dochádzalo k častým zmenám prevádzkovateľov.

Banskobystrický kraj

Oddelenia hygieny výživy v roku 2022 pripravili podklady pre vydanie 103 záväzných stanovísk (k návrhom na územné konanie, kolaudáciu a zmenu v užívaní stavby), 287 rozhodnutí (k návrhom na uvedenie priestorov do prevádzky, zmenu v prevádzkovaní priestorov), v 9 prípadoch bolo konanie prerušené a v 12 zastavené. Nesúhlasné rozhodnutia ani záväzné stanoviská neboli vydané, odvolanie účastníka konania nebolo podané.

Ako prevádzkareň osobitného významu bol v roku 2022 skolaudovaný a uvedený do prevádzky polyfunkčný objekt v turisticky navštevovanej oblasti v Šumiaci. V objekte sa nachádza reštaurácia a požičovňa elektro bicyklov (RÚVZ BB). K významnejším prevádzkarňam, ktorým boli vydané rozhodnutia k uvedeniu priestorov do prevádzky patria dve výrobné cukrárskych výrobkov, lokálna pekáreň a hotel, po obnove bola kolaudovaná stavba - opátske krídlo s baštou a sýpka s baštou v kláštore benediktínov v Hronskom Beňadiku (RÚVZ ZH).

Košický kraj

Počas uplynulého roka boli priebežne vybavované žiadosti fyzických osôb oprávnených na podnikanie a právnických osôb na posúdenie a vydanie záväzného stanoviska alebo rozhodnutia na uvedenie priestorov potravinárskych prevádzok, zariadení spoločného stravovania a predajní kozmetických výrobkov do prevádzky. Od 21.7.2020 po novele zákona 355/2007 Z. z. už orgány verejného zdravotníctva nevydávajú rozhodnutia k uvedeniu priestorov do prevádzky pre všetky potravinárske zariadenia. Povinnosťou prevádzkovateľov týchto zariadení bolo splniť si oznamovaciu povinnosť a v prípade prevádzkovateľov ZSS vypracovať a predložiť prevádzkové poriadky. Po ďalšej novele citovaného zákona už prevádzkovatelia ZSS nemali povinnosť ani vypracovať prevádzkové poriadky. Priebežne boli vybavované aj žiadosti o vydanie záväzných stanovísk na územné konanie stavby, kolaudáciu stavby, zmenu v užívaní stavby.

Medzi najčastejšie posudzované prevádzky, čo sa týka vydávania posudkov, odborných vyjadrení a záväzných stanovísk aj v roku 2022 patrili zariadenia spoločného stravovania.

Počet súhlasných rozhodnutí: 252, z toho ZSS: 120, ostatné prevádzky: 132, počet nesúhlasných rozhodnutí: 0, počet zastavených konaní: 21. Počet záväzných stanovísk: 93, z toho k územnému konaniu: 31, ku kolaudačnému konaniu, k zmene v užívaní stavieb (spolu): 62, nesúhlasné záväzné stanovisko (zmena účelu stavby): 1, iné výkony (napr. vyjadrenia a stanoviská k projektovým dokumentáciám, resp. podnikateľským zámerom, výzvym, oznámenia): 2395.

K najčastejším problémom pri uvádzaní potravinárskych zariadení do prevádzky patrilo: nepredloženie dokladov, ako napr. nepredloženie prevádzkových poriadkov

posudzovaných zariadení spoločného stravovania, vyhovujúcich laboratórných rozborov vzoriek vôd z vlastných vodných zdrojov zásobujúce prevádzky, čo bolo dôvodom výzvy prevádzkovateľov na predloženie dokladov, predčasné podávanie žiadostí, keď pracovné priestory zariadení neboli pripravené k ich uvedeniu do prevádzky (pred ukončením stavebných úprav, resp. vybavenia prevádzok účelovým zariadením), ojedinele nezabezpečenie členenia priestorov napr. zariadení spoločného stravovania v zmysle platných právnych predpisov (napr. nebola riešená hrubá prípravovňa zemiakov a zeleniny, nebola zabezpečená predsieň vo WC ako pre zamestnancov, tak aj pre konzumentov, sklad organického odpadu, nebola zabezpečená jednosmernosť výrobného procesu), v novele zákona č. 355/2007 Z. z., došlo k zmene povinnosti prevádzkovateľov pri posudkovej činnosti a v tomto čase boli podávané namiesto oznámení o začatí činností, návrhy o vydanie rozhodnutia na uvedenie priestorov do prevádzky, resp. opačne.

Zariadenia širšieho významu v roku 2022 boli v rámci pôsobnosti RÚVZ Košice uvedené do prevádzky priestory novej výroby výživových doplnkov situované na území mesta Košice. V ostatných okresoch prevádzky širšieho významu nevznikli.

Nitriansky kraj

V oblasti posudkovej činnosti v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru v zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. boli vydávané rozhodnutia na uvedenie potravinárskych zariadení do prevádzky, záväzné stanoviská k umiestneniu stavieb v rámci územného konania, k zmene účelu užívania stavieb a ku kolaudácii stavieb. V roku 2022 bolo na základe kladného posúdenia vydaných: 415 rozhodnutí na uvedenie priestorov do prevádzky. Z celkového počtu vydaných rozhodnutí na uvedenie priestorov do prevádzky bolo kladne posúdených: 197 zariadení spoločného stravovania, 111 predajní potravín, 60 prevádzok výroby potravín, 20 iných prevádzok, 19 skladov potravín, 5 prevádzok predaja kozmetických výrobkov a PBÚ, 3 prevádzky výroby kozmetických výrobkov. Najviac rozhodnutí bolo vydaných pre zariadenia spoločného stravovania. V spolupráci s oddelením životného prostredia, preventívneho pracovného lekárstva boli posudzované priestory domovov sociálnych služieb, denných stacionárov, priestory čerpacích staníc a výrobných závodov, zdravotníckych zariadení, v ktorých je poskytované aj stravovanie.

Z významnejších zariadení bola v roku 2022 skolaudovaná stavba polyfunkčného objektu „Promenáda“ v Nitre, kde bolo daných do prevádzky viacero zariadení spoločného stravovania, ako i predajní potravín, skolaudované a dané do prevádzky boli čerpacie stanice s prípravou pokrmov rýchleho občerstvenia Slovnaft, Reštaurácia McDonald's na Nitrianskej ceste v Nových Zámkoch, prevádzka na spracovanie, balenie, zmrazovanie, skladovanie hydínového mäsa a podniková predajňa v Semerove, predajňa COOP Jednota SD Supermarket II v Strekove a skleníky na pestovanie paradajok v okrese Levice.

V rámci posudkovej činnosti boli poskytnuté odborné konzultácie osobne či telefonicky pre 11 828 záujemcov. Konzultácie sa týkali dispozičného riešenia ako aj ostatných požiadaviek predpisov upravujúcich ochranu verejného zdravia v súvislosti so stavbou potravinárskych zariadení ale aj drobných dispozičných úprav už jestvujúcich zariadení. V roku 2022 sa poradenstvo poskytovalo aj ohľadom uplatňovania platných opatrení pri ohrození verejného zdravia zverejnených vo vyhláškach ÚVZ SR v súvislosti s pandémiou COVID-19. Každoročne pretrvávajúcim nedostatkom pri posudzovaní prevádzok je neúplnosť jednotlivých podaní, neukončenie stavebných prác v prevádzke, nevybavenie prevádzok potrebným a hygienicky vyhovujúcim technickým a technologickým zariadením, nesúlad medzi sortimentnými požiadavkami a prevádzkovými možnosťami prevádzky, v neposlednom rade dispozičné členenie priestorov nezodpovedajúce požiadavkám právnych predpisov. S týmito

nedostatkami súvisia administratívne priet'ahy (prerušené konania, predĺženie termínov, opakované obhliadky). V roku 2022 bolo predložených 11 podaní, ktoré neobsahovali doklady potrebné na vydanie rozhodnutia a preto bolo konanie prerušené. V 16 prípadoch bolo konanie v súvislosti s uvedením priestorov do prevádzky zastavené.

Trenčiansky kraj

V roku 2022 bolo prešetrovaných a pripravených pre rôzne subjekty na základe ich podania 69 záväzných stanovísk, z toho k návrhom na územné konanie stavieb 28 záväzných stanovísk a na kolaudáciu stavieb a k návrhom na zmenu v užívaní stavieb 41 záväzných stanovísk. V jednom prípade bolo vydané nesúhlasné záväzné stanovisko ku kolaudácii stavby zariadenia spoločného stravovania z dôvodu, že nebol predložený laboratórny rozbor vzorky pitnej vody z akreditovaného laboratória podľa vyhlášky č. 247/2017 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o kvalite pitnej vody, kontrole kvality pitnej vody, programe monitorovania a manažmente rizík pri zásobovaní pitnou vodou, pričom zariadenie bolo zásobované pitnou vodou z vlastného vodného zdroja.

V správnom konaní v rámci posudkovej činnosti bolo vydaných 200 rozhodnutí (v tomto nie sú zahrnuté stanoviská, ktoré boli podkladom pre vydanie rozhodnutí pripravovaných odborními preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie a životného prostredia a zdravia). Z celkového počtu týchto rozhodnutí bolo k uvedeniu priestorov zariadení do prevádzky a k zmene v prevádzkovaní vydaných 170 súhlasných rozhodnutí, z toho pre zariadenie spoločného stravovania bolo vydaných 66 súhlasných rozhodnutí, 36 pre výrobu potravín, 56 súhlasných rozhodnutí pre predaj potravín, 1 pre výrobu kozmetických, tabakových výrobkov, PBÚ, ďalej 9 súhlasných rozhodnutí pre sklady, 1 pre predaj kozmetických výrobkov a 1 rozhodnutie v kategórii iné prevádzky.

RÚVZ v Trenčianskom kraji vydali 15 rozhodnutí o prerušenom konaní a správne konanie ukončili rozhodnutím o zastavení konania v 8 prípadoch a v 7 prípadoch bolo vydané rozhodnutie o vrátení správneho poplatku. Voči rozhodnutiu v rámci posudkovej činnosti nebolo podané odvolanie.

Významné potravinárske podniky, ktoré boli v roku 2022, uvedené do prevádzky: Pivovar, okres Trenčín, predajňa LIDL, okres Púchov.

Trnavský kraj

V Trnavskom kraji bolo vydaných 312 rozhodnutí k návrhom na uvedenie priestorov potravinárskych podnikov, vrátane uvedenia zariadení spoločného stravovania do prevádzky. Nesúhlasné rozhodnutie na uvedenie priestorov do prevádzky nebolo vydané. Odvolania voči rozhodnutiam neboli podané.

Záväzných stanovísk bolo vydaných 57. Z celkového počtu záväzných stanovísk bolo k územnému konaniu vydaných 19, ku kolaudácii alebo k zmene v užívaní stavby 38. V 1 prípade bol vo veci vydania záväzného stanoviska pre územné konanie stavby vydaný nesúhlas (RUVZ D. Streda).

Podľa zákona o správnom konaní bolo vydaných 64 rozhodnutí (46 prerušení a 18 zastavení konania) vo veci uvedenia priestorov do prevádzky.

RÚVZ Trnava: v roku 2022 posúdil 130 návrhov na uvedenie priestorov do prevádzky predložených fyzickými osobami - podnikateľmi a právnickými osobami formou rozhodnutí podľa zákona č. 355/2007 Z. z. Nesúhlasné rozhodnutie na uvedenie priestorov do prevádzky nebolo vydané. Bolo vydaných 8 zastavení vo veci uvedenia priestorov do prevádzky. Odvolania voči rozhodnutiam neboli podané.

V oblasti potravinárskych výrobní boli do prevádzky uvedené: menšia výrobná s predajňou mliečnych výrobkov v Bojničkách, výrobná sušeného ovocia v Dolnej Krupej, výrobná hala na kvasenie kyslej kapusty v Hlohovci, výrobná na spracovanie ovocia a zeleniny v Hlohovci, 3 cukrárenské výrobné /Leopoldov, dve v Trnave/, výrobná nakladaných syrov v Trnave, výrobná vína v Trnave, 2 pražiarne kávy v Trnave a 4 výrobné zmrzliny s predajom. Iná významná potravinárska výrobná nebola uvedená do prevádzky. V rámci nepotravinárskych výrobní bola zriadená výrobná kozmetických výrobkov v Piešťanoch. Z obchodných prevádzok boli do prevádzky uvedené nové prevádzky predajní potravín, mäsa, ovocia a zeleniny a pod. Nové boli aj 3 sklady výživových doplnkov s predajom na diaľku, veľkosklad balených potravín v Trnave. Otvárajú sa nové predajne výživových doplnkov s poradenskými centrami výživy, malé predajne potravín, predajne potravín s vytvoreným úsekom na dopekávanie mrazených pekárskych polotovarov, predajne mäsa a údenín, kuchyne zamerané na prípravu pizze a iných pokrmov s rozvozom, bez priamej konzumácie na mieste, malé vinotéky, zariadenia rýchleho občerstvenia, výdajne pokrmov, zariadenia spoločného stravovania, predajne kozmetiky a pod. Vo väčšine prípadoch išlo o splnenie si oznamovacej povinnosti zo strany prevádzkovateľa z dôvodu zmeny prevádzkovateľa alebo zriadenia prevádzok nevyvarujúcich, na ktoré sa vzťahuje len oznamovacia povinnosť. Iné významnejšie nové prevádzky neboli uvedené do prevádzky.

Ako podklad k rozhodovacej činnosti stavebných úradov bolo vydaných 23 záväzných stanovísk žiadateľom k územnému konaniu, zmene užívania stavby a ku kolaudácii. Z významnejších návrhov bol posudzovaný návrh na územné konanie stavby obchodného centra v Trnave, návrh na výstavbu predajne potravín Lidl v Hlohovci, návrh na výstavbu dočasných skladových hál pre sladovňu Sessler v k. ú. Zavar, návrh na výstavbu dvoch chladených skladových hál zeleniny v k. ú. Voderady, bufet. Kolaudovaný bol novopostavený objekt logisticko-dodávateľského centra Trnava, stavba „Intenzifikácia výroby repkového oleja a biodieselu“ v Leopoldove, predajňa potravín Lidl zriadená v polyfunkčnom objekte OC Island v Trnave. Časť záväzných stanovísk sa týkala zmeny v užívaní jestvujúcich stavieb.

Podľa zákona o správnom konaní bolo vydaných 16 rozhodnutí, z toho 8 prerušení a 8 zastavení konania vo veci schválenia návrhu na uvedenie priestorov do prevádzky.

Najčastejšie problémy pri posudzovaní predložených návrhov spočívali v tom, že podania neobsahovali všetky potrebné doklady (protokol o kvalite vody, ktorou je prevádzka zásobovaná), v iných prípadoch priestory neboli stavebne dokončené, resp. pripravené k uvedeniu do prevádzky. V týchto prípadoch účastníci konania boli vyzvaní na doplnenie svojich podaní, lehota na vydanie rozhodnutia bola predĺžená o 30 dní alebo konanie bolo prerušené na 60 -90 dní. Súhlasné rozhodnutia boli vydávané až po doplnení podaní, resp. po odstránení zistených nedostatkov. Ak návrhy neboli doplnené a nedostatky odstránené v stanovených termínoch a účastník konania nepožiadaval o pokračovanie v konaní, bolo konanie zastavené.

Vzhľadom k novele zákona č. 355/2007 Z. z., ktorý ustanovil, že niektoré druhy prevádzok sa nebudú posudzovať, najmä tie, kde došlo k zmene prevádzkovateľa bez zmeny podmienok, ale aj prevádzky zariadení spoločného stravovania, ktoré nepripravujú pokrmy a ambulantly stánky, sa počet konaní posudzovacej činnosti a následne vydaní rozhodnutí znížil.

RÚVZ Dunajská Streda: v rámci posudkovej činnosti podľa § 13 zákona č. 355/2007 Z. z. bolo na základe návrhov žiadateľov na územné konanie, na kolaudáciu, na zmenu v užívaní stavieb, na uvedenie priestorov potravinárskych zariadení do prevádzky, na zmeny v ich prevádzkovaní vypracovaných: 28 záväzných stanovísk - 7 k návrhom na územné konanie, 21 k návrhom na kolaudáciu stavieb resp. k zmenám v ich užívaní, z celkového počtu záväzných

stanovísk 7 bolo vydaných k ZSS, ostatných 21 sa týkalo iných potravinárskych zariadení, napr. predajne, skladové haly, výrobné, baliareň a pod., celkom 147 rozhodnutí, z toho: 110 rozhodnutí k návrhom na uvedenie priestorov potravinárskych zariadení do prevádzky, resp. k zmenám v ich prevádzkovaní (35 bolo vydaných k ZSS, 46 k maloobchodným predajniam, 25 sa týkalo výrobní, 3 skladových priestorov a 1 inej prevádzky), 31 rozhodnutí k prerušeniu konania, 6 rozhodnutí k zastaveniu konania.

V roku 2022 bolo vydané 1 nesúhlasné záväzné stanovisko v rámci územného konania stavby ZSS. V prípade zistenia nedostatkov pri vyšetrovaní žiadostí, v 32 prípadoch boli účastníci konania vyzvaní na doplnenie svojich podaní a v 31 prípadoch bolo konanie prerušené.

K najčastejším nedostatkom pri posudzovaní návrhov patrili neúplnosť podania, nesúlad zariadenia s platnými predpismi na ochranu verejného zdravia (napr. dispozičné členenie), nevhodné strojno-technologické vybavenie zariadenia. Kladné rozhodnutia boli vydané až po doplnení podaní resp. po odstránení zistených nedostatkov. Ak návrhy neboli v stanovenom termíne náležite doplnené a účastník konania v stanovenom termíne nepožiadaval o pokračovanie v konaní, resp. ak vzal svoju žiadosť späť, bolo konanie zastavené (v 6 prípadoch). V spolupráci s oddelením hygieny životného prostredia boli vydané 2 rozhodnutia (1 x vyvarujúce ZSS pri DSS, 1 x nevyvarujúce ZSS v špecializovanom zariadení).

K významnejším prevádzkárňam, ktorým bolo vydané rozhodnutie patria: pekáreň MONDELEZ – výroba croissantov a bake roll's v Priemyselnom parku v Kostolných Kračanoch a výrobná bezgluténových šišiek v Dunajskej Strede.

RÚVZ v Galante: posúdených bolo 13 návrhov, ku ktorým bolo vydané záväzné stanovisko (4 k návrhom na územné konanie – predajňa potravín, 2 x potravinársky sklad, sklad obalov, 6 ku kolaudácii stavieb – 3 x zariadenia spoločného stravovania, 2 x predajňa potravín, potravinársky sklad, 3 k zmene užívania stavieb – 3 x ZSS).

Podľa § 13 ods. 4 zákona č. 355/2007 Z. z. bolo na RÚVZ so sídlom v Galante, odd. HV a PBP posúdených 37 návrhov na uvedenie priestorov do prevádzky, ku ktorým bolo vydané rozhodnutie. Pre ZSS bolo vydaných 15 rozhodnutí, z toho 13 pre vyvarujúce zariadenia otvoreného typu, 1 pre vyvarujúce zariadenie uzavretého typu, 1 pre výdajňu stravy v rámci závodného stravovania. Ďalej bolo vydaných 7 rozhodnutí pre výrobu a spracovanie potravín (výroba kimči, pražiareň kávy, pekáreň, spracovanie zeleniny, 3 x rozrábka mäsa), 3 rozhodnutia pre prevádzky s výrobou zmrzliny, 6 rozhodnutí pre predaj potravín (z toho 3 pre ambulantný predaj), 1 rozhodnutie pre trafikú, 4 rozhodnutia pre potravinárske sklady, 1 pre sklad výživových doplnkov s e-shopom. V spolupráci s oddelením hygieny životného prostredia boli do prevádzky uvedené 2 výdajne stravy pri zariadeniach sociálnych služieb. K významnejším prevádzkam, ktoré boli schválené patrí pekáreň pri Pierre Baguette, predajňa Billa v Sereďi, reštaurácia v Neogotickom kaštieli v Galante a stravovacia prevádzka v znovu otvorenom aquaparku v Galante.

Nesúhlasné rozhodnutie k predloženým návrhom nebolo vydané žiadne, taktiež nebolo vydané žiadne odvolanie proti vydanému rozhodnutiu.

V roku 2022 bolo na RÚVZ so sídlom v Galante prijatých 65 oznámení o začatí prevádzky priestorov podľa § 52 ods. 8, na ktoré sa podľa § 52 ods. 1 písm. b) zákona č. 355/2007 Z. z. nevzťahuje povinnosť predkladať návrhy podľa § 13 ods. 4 písm. a) zákona č. 355/2007 Z. z. (54 ZSS, z toho 1 závodná kuchyňa, 1 výdajňa jedál pri závodnom stravovaní, 6 vyváračiacich ZSS otvoreného typu, 11 nevyváračiacich ZSS otvoreného typu, 17 bufetov rýchleho občerstvenia, 18 prevádzok s ambulantným predajom jedál a nápojov), 1 výroba výživových doplnkov, 1 výrobná zmrzlina, 4 predajne potravín, 2 predajne mäsa, 1 predajňa zmrzlina, 2 predajne so zmiešaným tovarom. V spolupráci s inými oddeleniami oznámili

činnosť 2 nevyvarujúce ZSS pri fitnesscentre, 1 vo wellness v rámci hotelového ubytovania, a 1 čerpacia stanica s predajom balených potravín a nápojov.

RÚVZ Senica: posudková činnosť bola zameraná na schvaľovanie potravinárskych objektov a stavieb alebo na zmeny v ich prevádzkovaní. Najčastejšie nedostatky pri posudzovaní predložených návrhov v rámci posudkovej činnosti súviseli s chýbajúcimi dokladmi (prevádzkový poriadok, rozbor vzorky vody pri individuálnom zásobovaní) alebo si posudzované priestory vyžadovali technickú úpravu. V roku 2022 bolo posúdených 35 návrhov na uvedenie priestorov do prevádzky predložených fyzickými osobami – podnikateľmi alebo právnickými osobami v zmysle zákona č. 355/2007 Z. z., ku ktorým bolo vydané súhlasné rozhodnutie. Z celkového počtu bolo vydaných 16 rozhodnutí k predaju potravín, 9 rozhodnutí k prevádzkovaniu zariadení spoločného stravovania, 7 rozhodnutí k výrobe potravín, 2 rozhodnutia k predaju kozmetiky a PBU a 1 rozhodnutie k inej prevádzke (triediareň vajec). Nesúhlasné rozhodnutie nebolo vydané žiadne. Odvolanie proti vydaným rozhodnutiam nebolo žiadne. Vo veci prerušenia konania boli vydané 2 rozhodnutia a 1 rozhodnutie k zastaveniu konania. Ako podklad k rozhodovacej činnosti stavebných úradov boli vydané 2 záväzné stanoviská k územnému konaniu a 12 záväzných stanovísk ku kolaudačnému konaniu alebo k zmene v užívaní stavieb.

Žilinský kraj

V roku 2022 bolo vydaných 19 záväzných stanovísk k návrhom na územné konanie, 48 záväzných stanovísk k návrhom na kolaudáciu stavieb a k návrhom na zmenu v užívaní stavieb a 293 rozhodnutí k uvedeniu do prevádzky. Počet prerušení konania 24, a to z dôvodu chýbajúcej dokumentácie potrebnej k posúdeniu prevádzok, nerealizovanie stavebno-dispozičných požiadaviek v potravinárskych zariadeniach v stanovených lehotách. Zastavenie konania 42, a to z dôvodu: chýbajúcej dokumentácie potrebnej k posúdeniu prevádzok, nerealizovanie stavebno-dispozičných požiadaviek v potravinárskych zariadeniach v stanovených lehotách, neodstránenie nedostatkov podania – chýbajúci doklad o zmene účelu využitia stavby, nepredložený doklad o napojení na vodu a kanalizáciu, prevádzka bez technologického zariadenia. Počet odborných konzultácií 21 830.

Iné výkony: 2899 (posudky vzoriek - potraviny, voda, stery, odborné stanoviská, audity, spracovanie údajov pre databázu EFSA, hlásenia RASFF a RAPEX, prerokovania nedostatkov zistených pri výkone ŠZD a ÚK, obhliadky priestorov, písomností okrem rozhodnutí).

3.1.2 Kontrolná činnosť

a) kontroly podľa zákona č. 355/2007 Z. z.

Podľa zákona č. 355/2007 Z. z. bolo v rámci štátneho zdravotného dozoru v roku 2022 vykonaných **22 119 kontrol** vrátane kontrol pri uvádzaní priestorov do prevádzky a kontrol vykonaných na základe oznámenia o začatí prevádzky (priestory, pre ktoré už bolo vydané rozhodnutie a došlo k zmene prevádzkovateľa bez zmeny podmienok prevádzky).

Bratislavský kraj

V zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. bolo v roku 2022 pracovníkmi odboru hygieny výživy vykonaných 1 946 kontrol. Kontroly boli vykonávané v súvislosti s vydaním rozhodnutí k uvedeniu priestorov do prevádzky (vrátane zariadení, ktorých výkon kontrol patrí do kompetencie orgánov veterinárnej a potravinovej správy) a v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru v zariadeniach spoločného stravovania. Štátny zdravotný dozor

v zariadeniach spoločného stravovania bol vykonávaný podľa plánu kontrol vyplývajúceho z kategorizácie jednotlivých zariadení (potravinárske prevádzky vrátane zariadení spoločného stravovania sú rozčlenené podľa druhu a stupňa rizikovosti do 5 kategórií).

V roku 2022 bolo evidovaných 7 310 zariadení spoločného stravovania, ktorých kontrola spadá do kompetencie odboru hygieny výživy. Z uvedeného počtu sa vykonalo v 1 272 zariadeniach spoločného stravovania 2 365 kontrol, z toho 1 683 kontrol podľa zákona č. 355/2007 Z. z. a 1 142 kontrol podľa zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách (ďalej len „zákon č. 152/1995 Z. z.“).

Kontroly boli zamerané na dodržiavanie požiadaviek platných právnych predpisov týkajúcich sa zariadení spoločného stravovania (odborná spôsobilosť pracovníkov, prevádzková hygiena, dodržiavanie správnej výrobných praxe, zavedenie systému HACCP, monitorovanie CCP, výsledovateľnosť surovín, dodacie listy, skladovanie potravín a manipuláciu s nimi, spôsob skladovania a likvidácie odpadov, označenie, kontrola dodržiavania opatrení vydaných Úradom verejného zdravotníctva pri ohrození verejného zdravia).

Najčastejšie nezhody zistené pri výkone štátneho zdravotného dozoru v zariadeniach spoločného stravovania v roku 2022: spoločné skladovanie nezlučiteľných druhov potravín, zmrazovanie potravín dodaných v nezmrazenom stave a svojvoľné schladzovanie a zmrazovanie hotových pokrmov, nevhodné mikroklimatické podmienky pri skladovaní potravín, skladovanie v nevhodných obaloch, nevhodná manipulácia s pokrmami a surovinami, kríženie čistej a nečistej časti prevádzky, neoznačené pracovné plochy, zamieňanie pracovných plôch, rozmrazovanie surovín nevhodným spôsobom, znečistené steny, stropy, podlahy, pracovné plochy, nefunkčné, prípadne znečistené technologické zariadenia, prašnosť, suroviny a hotové pokrmy po DS a DMT, zamrazované suroviny po DS a DMT, nepredloženie nadobúdacích dokladov k surovinám a polotovarom, nezdokladovaný systém výsledovateľnosti potravín, nevhodný pracovný odev, šperky na rukách, neoznačené alergény v jedálnych lístkoch resp. výveskách, neoznačené suroviny a polotovary skladované v zariadeniach spoločného stravovania.

Banskobystrický kraj

V zariadeniach spoločného stravovania bolo v roku 2022 vykonaných v rámci štátneho zdravotného dozoru 1 443 kontrol, vrátane kontrol pri uvádzaní priestorov do prevádzky a kontrol vykonaných na základe oznámenia o začatí prevádzky (pri zmene prevádzkovateľa existujúcej prevádzkarne). V prvom štvrtroku boli kontroly zamerané ešte aj na dodržiavanie opatrení prijatých ako prevencia proti šíreniu ochorenia COVID-19.

V ZSS uzavretého typu bolo vykonaných spolu 116 kontrol, a to v zdravotníckych zariadeniach /kuchyne, výdajne stravy, bufety/ (16 kontrol), v domovoch sociálnej starostlivosti a domovoch dôchodcov (56 kontrol), v zariadeniach kúpeľnej a liečebnej starostlivosti (4 kontroly) a v zariadeniach poskytujúcich závodné stravovanie (116 kontrol).

Pri kontrolách zameraných na dodržiavanie hygienických požiadaviek v domovoch sociálnych služieb, domovoch dôchodcov, zariadeniach pre seniorov bola venovaná zvýšená pozornosť tvorbe jedálnych lístkov podľa odporúčaných výživových dávok a naďalej sledovaniu dodržiavania požadovanej limitovanej teploty pri prevoze stravy do výdajní.

Pri kontrolách v ZSS boli najčastejšie zisťované nedostatky v hygiene prevádzky (znečistené a poškodené steny, strop), v dokumentácii, zavedení a dodržiavaní systému HACCP, najčastejšie v monitoringu kritických kontrolných bodov (chýbajúce kalibrované teploměry nekompletné, resp. formálne vedené evidencie o monitoringu teplôt a o vykonávanej sanitácii). Sporadicky sa vyskytli nedostatky pri skladovaní potravín (porušenie chladiaceho

a teplotného reťazca pri skladovaní potravín a pokrmov) a pri manipulácii s potravinami (kríženie čistej a nečistej prevádzky). Preukázané bolo aj nedodržiavanie opatrení prijatých ako prevencia proti šíreniu ochorenia COVID-19 jednotlivými zamestnancami. Zistené nedostatky boli aj dôvodom pre uloženie pokuty v správnom konaní podľa § 57 ods. 41 písm. a) zákona č. 355/2007 Z. z. za správny delikt na úseku verejného zdravotníctva, ako aj blokových pokút podľa § 56 zákona č. 355/2007 Z. z. a opatrení na mieste podľa § 55 zákona č. 355/2007 Z. z.

V zariadeniach poskytujúcich závodné stravovanie (kuchyne, výdajne a bufety) bolo pri kontrolách zisťovaných menej nedostatkov ako pri kontrolách v otvorenom systéme stravovania, čo môže byť aj z dôvodu, že v týchto zariadeniach je stabilnejší personál. Monitoring a evidencia vyplývajúca z požiadaviek HACCP systému bola vo väčšine prípadov vedená v plnom rozsahu. Ojedinele boli zistené nedostatky technického charakteru ako: znečistené steny, stropy, poškodené podlahy, opotrebované technologické zariadenie. Pracujúci preferujú stravovanie prostredníctvom obedového menu v prevádzkarňach verejného stravovania. Nedostatky obdobne, ako aj v predchádzajúcich rokoch, sa vyskytli len sporadicky a neboli závažné. Ojedinele je zisťované opotrebované technologické zariadenie, poškodená povrchová úprava stien a podláh. Pracujúci naďalej preferujú stravovanie prostredníctvom obedového menu priamo v prevádzkarňach verejného stravovania alebo formou dovážanej stravy na pracoviská.

Je možné konštatovať, že hygienická situácia sa vo väčšine zariadení spoločného stravovania otvoreného aj uzavretého typu postupne z roka na rok zlepšuje. Prevádzkovatelia majú záujem, aby ich prevádzky boli navštevované čo najväčším počtom spokojných zákazníkov a popri dôslednejšom dodržiavaní prevádzkovej hygieny, prevádzkarne postupne modernizujú. Opotrebované pracovné plochy nahrádzajú nerezovými, inštalujú konvektomaty, umývačky riadu, vylepšujú mikroklimatické podmienky inštalovaním nových vzduchotechnických zariadení, postupne vymieňajú mraziace, chladiace zariadenia. V niektorých prevádzkarňach došlo k celkovej rekonštrukcii celej kuchynskej časti, k usporiadaniu pracovných činností tak, aby na seba nadväzovali.

Zistené nedostatky pri výkone štátneho zdravotného dozoru boli dôvodom pre uloženie 73 blokových pokút v celkovej sume 2 880 eur, 15 opatrení na mieste podľa § 55 a 2 opatrenia na mieste podľa § 55 a zákona č. 355/2007 Z. z., 22 pokút v sume 9 300 eur uložených v správnom konaní za správny delikt podľa zákona č. 355/2007 Z. z.

Košický kraj

Kontroly podľa zákona č. 355/2007 Z. z.: 2 469.

Nitriansky kraj

Z celkového počtu 8 753 registrovaných potravinárskych zariadení bola v roku 2022 vykonaná kontrola v 2 328 zariadeniach. Bolo vykonaných celkom 4 426 kontrol, z ktorých 2 855 bolo vykonaných podľa zákona č. 355/2007 Z. z. a 1 571 kontrol podľa zákona č. 152/1995 Z. z.

Štátny zdravotný dozor bol vykonaný v rámci plánovanej frekvencie kontrol a stanovených úloh na rok 2022. Frekvencia objektívneho výkonu dozoru bola stanovená na základe kategorizácie prevádzok, podľa ich epidemiologickej závažnosti so zohľadnením prevádzkovej a osobnej hygieny a dodržiavania zdravotnej bezpečnosti potravín. Súčasťou štátneho zdravotného dozoru bola kontrola a overovanie kvality pitnej vody dodávanej do potravinárskych prevádzok. V rámci ŠZD bolo odobratých 37 vzoriek pitných vôd, z ktorých 9 nevyhovovalo požiadavkám predpisov. Vody boli odoberané v rámci výkonu štátneho

zdravotného dozoru hlavne v prevádzkach zásobovaných pitnou vodou z vlastného vodného zdroja alebo zo zdroja iného ako verejný vodovod. V rámci kontroly hygieny prevádzky boli súčasťou výkonu ŠZD aj odbery sterov z pracovných plôch, pomôcok používaných v prevádzke v počte 172 sterov, z ktorých 5,81 % nevyhovovalo požiadavkám predpisov taktiež odbery sterov v súvislosti s kontrolou zabezpečenia požiadaviek osobnej hygieny pracovníkov potravinárskych prevádzok v počte 20 sterov, z ktorých 10,0 % nevyhovovalo požiadavkám predpisov.

Prešovský kraj

Podľa zákona č. 355/2007 Z. z. bolo vykonaných 2 467 kontrol v rámci ŠZD aj v súvislosti s vydaním rozhodnutí a záväzných posudkov, zistených bolo 321 nedostatkov, začatých bolo 39 správnych konaní, pri ktorých bolo uložených vo forme pokút 25 150 eur a 120 blokových pokút vo výške 7 002 eur.

Trenčiansky kraj

Podľa zákona č. 355/2007 Z. z. bolo v roku 2022 odbornými zamestnancami RÚVZ v kraji vykonaných 1 183 kontrol. Kontroly boli vykonávané v súvislosti s vydaním rozhodnutí k uvedeniu priestorov do prevádzky, prešetrením oznámení o začatí činnosti, ďalej so šetrením podnetov, na základe plánu kontrol na rok 2022 v zariadeniach spoločného stravovania a v rámci výkonu kontroly dodržiavania protipandemických opatrení nariadených vyhláškami Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky.

V roku 2022 bolo v Trenčianskom kraji evidovaných 7 822 potravinárskych podnikov, z toho 4 833 zariadení, ktorých kontrola spadá do kompetencie odborov/oddelení hygieny výživy. Najviac potravinárskych podnikov bolo registrovaných v kategórii zariadení spoločného stravovania (4 013), v ktorých bolo vykonaných 767 kontrol. Druhú najpočetnejšiu skupinu (2 989) predstavovali ostatné prevádzkarne, ktoré primárne spadajú pod kontrolnú činnosť miestne a vecne príslušným regionálnym a veterinárnym správam, v ktorých bolo vykonaných 268 kontrol. V kategórii maloobchodných prevádzok – predajní bolo registrovaných 602 subjektov a vykonaných 59 kontrol, v kategórii výrobcovia zmrzliny – stánky bolo registrovaných 150 prevádzok a vykonaných 83 kontrol, v kategórii distribútori a dopravcovia bolo registrovaných 39 podnikateľských subjektov a vykonaných bolo 5 kontrol a v kategórii výrobcovia a baliarne bolo evidovaných 29 potravinárskych podnikov a vykonaná 1 kontrola.

Najviac kontrol - 65 % z celkového počtu kontrol bolo vykonaných v zariadeniach spoločného stravovania. Kontroly boli zamerané na posúdenie stavebno-technického riešenia priestorového usporiadania a vybavenia zariadení spoločného stravovania pred uvedením priestorov do prevádzky alebo posúdení zmeny v prevádzkovaní, dodržiavanie ustanovení § 26 zákona č. 355/2007 Z. z. a s ním súvisiacich právnych predpisov počas prevádzkovania zariadení spoločného stravovania a dodržiavanie opatrení pri ohrození verejného zdravia nariadených Úradom verejného zdravotníctva Slovenskej republiky.

Zo 763 kontrolovaných prevádzok zariadení spoločného stravovania bolo zistených 123 subjektov (16 %) s nezhodami. Medzi najčastejšie nezhody zistené pri výkone štátneho zdravotného dozoru v zariadeniach spoločného stravovania patrili: nedostatky v skladovaní potravín (spoločné skladovanie nezlučiteľných druhov potravín, zmrazovanie potravín dodaných v nezmrazenom stave a svojvoľné schladzovanie a zmrazovanie hotových pokrmov, nevhodné mikroklimatické podmienky pri skladovaní potravín, skladovanie v nevhodných obaloch), v manipulácii s potravinami, (nevhodná manipulácia s pokrmami a surovinami, kríženie čistej a nečistej časti prevádzky, neoznačené pracovné plochy, zamieňanie pracovných

plôch, rozmrazovanie surovín nevhodným spôsobom), v hygiene prevádzky (znečistené steny, stropy, podlahy, pracovné plochy, nefunkčné, prípadne znečistené technologické zariadenia).

Trnavský kraj

V tejto súvislosti boli počas roka vykonávané kontroly potravinárskych zariadení na základe predloženého návrhu účastníkom konania. V roku 2022 bolo posúdených 35 návrhov a následne vydaných 35 rozhodnutí na uvedenie priestorov do prevádzky. Treba podotknúť, že posudzovacia činnosť je niekedy veľmi náročná, nakoľko mnohí žiadatelia v potravinárskej oblasti len začínajú, a preto sú pre nich požiadavky právnych predpisov vzťahujúce sa na priestory a podmienky vykonávania takejto činnosti neznáme.

V rámci štátneho zdravotného dozoru bolo vykonaných 231 kontrol, z toho v sektore služieb, t. j. v zariadeniach spoločného stravovania 158 výkonov ŠZD.

Žilinský kraj

V priebehu roka 2022 bol štátny zdravotný dozor vykonávaný odbornými pracovníkmi oddelení hygieny výživy tak, ako to vyplýva zo zákona č. 355/2007 Z. z. a na základe viacročného národného plánu úradnej kontroly potravín vykonávanej orgánmi verejného zdravotníctva na rok 2022.

Výkon štátneho zdravotného dozoru bol v prvom štvrtroku prednostne zameraný na vykonávanie kontrol v súvislosti s opatreniami vydanými ÚVZ SR pri ohrození zdravia v súvislosti s vyhlásenou mimoriadnou situáciou na území SR z dôvodu pandémie ochorenia COVID-19. Ďalej sa štátny zdravotný dozor zamerával na posudzovanie jednotlivých prevádzok pred ich uvedením do prevádzky, na posudzovanie stavieb, objektov a priestorov pred ich samotnou výstavbou, na kontrolu vypracovania a dodržiavania prevádzkových poriadkov, zásad správnej výrobných praxe, vrátane sanitácie a ich verifikáciu v praxi s následnou evidenciou (kvalitatívne preberanie potravín, skladovanie potravín, tepelné opracovanie výdaj pokrmov, uchovávanie pokrmov, manipulácia s odpadom a pod.), na dodržiavanie osobnej a prevádzkovej hygieny, označenie hotových pokrmov na jedálnych lístkoch.

Celkom bolo vykonaných 3 708 kontrol, z toho bolo vykonaných v zariadeniach spoločného stravovania, vrátane hromadných akcií – 2 949 kontrol, vo výrobe a predaji zmrzliny - 222 kontrol, vo výrobných, v distribučnej sieti a skladoch potravín registrovaných RÚVZ - 205 kontrol a v prevádzkach registrovaných RVPS – 332 kontrol.

Najčastejšie zisťované nedostatky v ZSS boli: nedodržanie režimu, neúplná kontrola dokladov, nedodržiavanie podmienok pri obmedzení prevádzky, neuzatvorenie prevádzky spoločného stravovania, nedodržiavanie opatrení vydaných ÚVZ SR pri ohrození zdravia v súvislosti s vyhlásenou mimoriadnou situáciou na území SR z dôvodu pandémie ochorenia COVID-19.

a) kontroly podľa zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov v znení neskorších predpisov:

V roku 2022 bolo na území Slovenskej republiky podľa zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 377/2004 Z. z.“) celkovo vykonaných **5 200 kontrol**. Kontroly boli zamerané na dodržiavanie zákazu fajčenia v zariadeniach spoločného stravovania s prípravou a podávaním pokrmov, okrem tých, ktoré majú oddelenú časť pre fajčiarov, dodržiavanie zákazu fajčenia v prevádzkach rýchleho občerstvenia, dodržiavanie zákazu fajčenia v predajniach, na pracoviskách (výrobne a pod.),

šetrenie podnetov v obchodných centrách. Porušovanie ustanovení uvedeného zákona nebolo pri kontrolách zistené.

Bratislavský kraj

V roku 2022 pracovníci odboru hygieny výživy vykonali 48 kontrol podľa zákona č. 377/2004 Z. z. Neboli uložené pokuty podľa § 10 ods. 7 zákona č. 377/2004 Z. z. za porušenie § 7 ods. 1 písm. g) zákona č. 377/2004 Z. z.. V troch prípadoch boli riešené podnety podľa zákona č. 377/2004 Z. z. bez preukázania opodstatnenosti podnetov.

Banskobystrický kraj

V priebehu roku 2022 porušenie ustanovení zákona č. 377/2004 Z. z. nebolo pri kontrolách zistené. Celkovo bolo vykonaných 494 kontrol.

Košický kraj

Kontroly podľa zákona č. 377/2004 Z. z.: 633. Podnety podľa zákona č. 377/2004 Z. z. neboli riešené.

Nitriansky kraj

V rámci kontrolnej činnosti bola vykonávaná aj kontrola dodržiavania zákona č. 377/2004 Z. z. Za rok 2022 bolo v tejto súvislosti vykonaných 1 153 kontrol. Porušovanie ustanovení uvedeného zákona nebolo zistené.

Prešovský kraj

Podľa zákona č. 377/2004 Z. z. bolo vykonaných 893 kontrol v zariadeniach spoločného stravovania. Pri kontrolách neboli zistené nedostatky.

Trenčiansky kraj

Kontroly podľa zákona č. 377/2004 Z. z. boli realizované pri výkone štátneho zdravotného dozoru v zariadeniach spoločného stravovania s prípravou a podávaním pokrmov a/alebo nápojov, čo v roku 2022 predstavovalo 664 kontrol. Výkonom kontrol neboli zistené nedostatky.

Trnavský kraj

Dodržiavanie požiadaviek č. 377/2004 Z. z. sa kontroluje v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru v zariadeniach spoločného stravovania, pozornosť je zameraná najmä na prevádzkarne pripravujúce pokrmy. V roku 2022 boli kontroly vykonané v 77 zariadeniach spoločného stravovania.

Žilinský kraj

V rámci kontroly dodržiavania požiadaviek zákona č. 377/2004 Z. z. bolo vykonaných 1 238 kontrol, pričom kontroly boli vykonávané v rámci štátneho zdravotného dozoru. Nebolo zistené porušenie zákona na ochranu nefajčiarov.

b) kontroly na základe podnetov / sťažností:

V roku 2022 prijali orgány verejného zdravotníctva celkovo **885 podnetov**. Podnety boli riešené najmä na základe uvádzania zdravotných problémov spotrebiteľov spojených s gastrointestinálnymi ťažkosťami, nedostatkov v prevádzkovej hygiene, v kvalite pokrmov,

v kvalite vstupných surovín, surovín po dátume spotreby, v skladovaní potravín, v neoznačení mäsa, v prevádzkovaní bez kladného posúdenia príslušného RÚVZ SR a na základe porušovania protipandemických opatrení.

Tabuľka č. 3 Kontrolná činnosť pracovísk hygieny výživy na základe podnetov/sťažností podľa krajov SR

Kraj	Celkový počet podaní	Opodstatnené	Neopodstatnené	Nebolo možné dokázať, postúpené, v riešení
Bratislavský	197	42	9	146
Banskobystrický	96	39	30	27
Košický	132	28	66	38
Nitriansky	142	52	63	27
Prešovský	78	22	44	12
Trenčiansky	75	29	27	19
Trnavský	31	22	4	5
Žilinský	134	52	59	23
SPOLU	885	286	302	297

Bratislavský kraj

V roku 2022 bolo riešených celkovo 197 podnetov, 42 z nich bolo opodstatnených, 9 neopodstatnených a v 146 prípadoch nebolo možné dokázať opodstatnenosť, resp. podnety boli postúpené na iný úrad.

Uvedené podnety poukazovali na nedostatočnú prevádzkovú a osobnú hygienu, výskyt tráviacich ťažkostí po konzumácii hotových jedál a pokrmov, nedostatky pri skladovaní potravín, surovín a polotovarov, internetový predaj potravín, porušovanie protipandemických opatrení.

V opodstatnených prípadoch boli prevádzkovateľom, resp. zodpovedným pracovníkom uložené sankčné postihy, prípadne uložené nápravné opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov.

Banskobystrický kraj

Orgány verejného zdravotníctva v kraji v roku 2022 prijali celkom 96 písomných podnetov, z ktorých 39 bolo vyhodnotených ako opodstatnených, 30 ako neopodstatnených a u 27 podnetov nebolo možné dokázať opodstatnenosť, resp. boli postúpené na doriešenie inému orgánu alebo miestne príslušnému RÚVZ.

Podnety boli riešené na základe uvádzania zdravotných problémov spočívajúcich v žalúdočných ťažkostiach, ďalej boli uvádzané nedostatky v prevádzkovej hygiene, v skladovaní potravín, v nesprávnej manipulácii so surovinami a hotovými pokrmami, v osobnej hygiene zamestnancov, nedostatočnej kvalite hotových pokrmov, výskytu hmyzu - švábov v zariadení spoločného stravovania, nesprávneho skladovania a likvidácie odpadu a nedodržiavania obchodných podmienok pri internetovom predaji kozmetických výrobkov. Ďalšie podnety sa týkali nedodržiavania opatrení prijatých ako prevencia proti šíreniu ochorenia COVID-19.

V prípade opodstatnených podnetov boli uložené opatrenia na mieste a udelené blokové podľa zákona č. 355/2007 Z. z. alebo zákona č. 152/1995 Z. z.

Košický kraj

Celkový počet podnetov: 132, opodstatnených: 28, neopodstatnených: 66, nebolo možné dokázať: 16, postúpených – 16, čiastočne opodstatnené: 0, v štádiu riešenia: 6.

Predmetom podnetov prešetrených podľa zákona č. 152/1995 Z. z. bolo: nedodržanie hygienických požiadaviek pri skladovaní, predaji balených ale i nebalených potravín v zariadení spoločného stravovania, zamestnávanie zamestnancov bez zdravotnej spôsobilosti, neoznačenie alergénov v jedálnom lístku pri ponúkaných pokrmoch v zariadení spoločného stravovania, predaj originálne balených potravín s porušeným obalom a po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti, resp. dátumu spotreby v bufetoch pre uzavretú skupinu konzumentov, nekalé obchodné praktiky pri predaji vitamínu C v e-shope, ponuka a predaj výživových doplnkov s obsahom zakázaných látok a nepovolených zložiek nového typu na diaľku (e-shopy), nevyhovujúce organoleptické vlastnosti výživového doplnku.

Zároveň boli vykonávané ciele kontroly na základe žiadostí ÚVZ SR, ktorých predmetom bolo: prisudzovanie preventívnych a liečebných vlastností výživovému doplnku s obsahom novej potraviny Nattokináza, nesprávne označenie dnes už neexistujúcej kategórie „potraviny na osobitné výživové účely – potraviny na splnenie nárokov na výživu pri intenzívnej svalovej námahe, najmä pre športovcov“ a nesúlad uvádzania jej výživových hodnôt na obale v porovnaní so zistenými laboratórnymi hodnotami.

Nitriansky kraj

Mimo plánovaných kontrol boli v rámci kontrolnej činnosti vykonávané aj šetrenia na základe podaní spotrebiteľov či iných subjektov. Počas roka 2022 bolo spolu obdržaných za Nitriansky kraj 142 podnetov, z toho bolo 52 opodstatnených, 63 neopodstatnených a 27 nebolo možné dokázať porušenie, alebo boli postúpené na riešenie miestne a vecne príslušným orgánom dozoru.

Pri opodstatnených podnetoch boli prijaté opatrenia na odstránenie nedostatkov, v počte 10 správnych konaní s výškou navrhnutých sankcií 5 750 eur, uložených bolo 25 blokových pokút vo výške 4 765 eur.

V súlade so zákonom č. 355/2007 Z. z. bolo riešených 112 podnetov, z ktorých bolo 39 opodstatnených, 56 neopodstatnených, 17 nebolo možné dokázať porušenie, alebo boli postúpené na riešenie miestne a vecne príslušným orgánom dozoru. Za zistenia pri opodstatnených podnetoch bolo uložené správne konanie v 9 prípadoch s navrhnutou sumou 4 750 eur (uhradené 3 650 eur), uložená blokovaná pokuta v 17 prípadoch vo výške 2 665 eur.

Podľa zákona č. 152/1995 Z. z. bolo šetrených 30 podnetov, z ktorých bolo 13 opodstatnených, 7 neopodstatnených, 10 nebolo možné dokázať porušenie alebo boli postúpené na riešenie miestne a vecne príslušným orgánom dozoru. Bolo vydané 1 správne konanie vo výške sankcie 1 000 eur, a v sume 2 100 eur uložených 8 blokových pokút.

Opodstatnené podnety sa týkali hlavne porušení v prevádzkovej hygiene v zariadeniach spoločného stravovania, v prvom polroku aj nedodržavania opatrení vydaných v súvislosti s ochorením COVID-19, kvality podávanej stravy, stánky s predajom občerstvenia (podnet na všetky stánky na kúpalisku Vadaš Štúrovo), manipulácie s potravinami, internetový predaj nepovolenej novej potraviny, výživových doplnkov, detskej minerálnej vody, označenie a predaj kozmetických výrobkov po dobe spotreby, nelegálny predaj kozmetických výrobkov, prevádzkovanie cukrárskej výroby bez povolenia, šírenia a obťažovania hlukom a zápachom z potravinárskych prevádzok, výkon práce zamestnancov bez dokladov zdravotnej spôsobilosti, nefunkčnosti toaliet na hromadnom podujatí, či prítomnosť mačiek v ZSS.

Prešovský kraj

Celkový počet prijatých podnetov 78, z toho opodstatnených bolo 22 podnetov, neopodstatnených bolo 44 podnetov. V 12 prípadoch boli podnety postúpené vecne a miestne príslušným orgánom na ďalšie konanie.

Predmetom šetrenia bolo nedodržiavanie opatrení súvisiacich s pandémiou ochorenia COVID-19, nevyhovujúca prevádzková hygiena v ZSS, zdravotné ťažkosti po zjedení pokrmov, vykonávanie činnosti v priestoroch bez vydaného rozhodnutia na uvedenie priestorov do prevádzky, potraviny po uplynutí dátumu spotreby, resp. dátumu minimálnej trvanlivosti, nesprávna manipulácia s potravinami, nevyhovujúce hygienické podmienky, nedodržiavanie chladiaceho a mraziaceho reťazca, nedodržiavanie dostatočnej osobnej hygieny, nesprávna manipulácia s kuchynským odpadom, nedostatky v odbornej spôsobilosti, predaj dojčenskej výživy po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti, neoznačenie lahôdkarského výrobku etiketou, predaj výživových doplnkov na internetovej stránke, ktoré obsahujú nepovolené látky (efedrín, yohimbín), neoznačenie zložiek na kozmetickom výrobku, nevyhovujúce zásobovanie stánkov s rýchlym občerstvením pitnou vodou, hluk, výskyt hlodavcov na prevádzke, neoprávnený vstup osôb do výrobných priestorov.

Trenčiansky kraj

Celkovo bolo v sledovanom období prijatých 75 podnetov, z nich boli 4 presunuté na doriešenie do roku 2023. Podľa zákona č. 355/2007 Z. z. bolo riešených 46 podnetov, podľa zákona č. 152/1995 Z. z. bolo riešených 21 podnetov. Výkonom kontroly bolo zistené, že 29 podnetov bolo opodstatnených, 27 neopodstatnených a v 15 prípadoch nebola vyjadrená ich oprávnenosť alebo boli podnety postúpené miestne a vecne príslušnému správne mu orgánu na doriešenie.

Predmetom šetrenia boli najčastejšie oznámenia o nevyhovujúcej kvalite pokrmov, gastrointestinálnych ťažkostiach po konzumácii pokrmov, oznámenia o nevyhovujúcich hygienických podmienkach pri príprave pokrmov, nedostatkoch v osobnej hygiene zamestnancov pracujúcich v zariadeniach spoločného stravovania a zamestnanci bez dokladov zdravotnej spôsobilosti, oznámenie o nevyhovujúcich podmienkach skladovania, nevyhovujúcej prevádzkovej hygiene, používaní nepovolených zdravotných a liečivých tvrdení pri reklame výživových doplnkov, oznámenie o hluku vznikajúceho v súvislosti s prevádzkou potravinárskych podnikov, nedodržiavanie opatrení nariadených v súvislosti s protiepidemickými opatreniami z dôvodu zabránenia šírenia ochorenia COVID-19.

V prípade zistenia nedostatkov pri šetrení podnetov boli na mieste kontroly uložené opatrenia na odstránenie nedostatkov, ako i ďalšie sankčné opatrenia.

Trnavský kraj

RÚVZ Senica v roku 2022 prijal celkom 31 podnetov (písomne, e-mailom), z ktorých 22 podnetov bolo vyhodnotených ako opodstatnených, 4 podnety ako neopodstatnené a 5 podnetov nebolo možné dokázať (prevádzka bola dlhodobo zatvorená) alebo boli postúpené iným kontrolným orgánom, resp. bola vyžiadaná ich spolupráca (RVPS), nakoľko patrili do ich kompetencie.

Polovica podnetov (15) súvisela s porušovaním nariadených opatrení v súvislosti s pandémiou koronavírusu (nenosenie prekrytia horných dýchacích ciest, nedodržiavanie otváracích hodín, nevedenie zoznamu účastníkov hromadného podujatia, nedodržiavanie povoleného režimu OP+), z toho 11 podnetov bolo riešených v spolupráci s príslušníkmi Policajného zboru v Senici a v Skalici. Nedostatky v prevádzkovej a osobnej hygiene, nesprávnej manipulácii so surovinami, polotovarmi, potravinami a hotovými pokrmami boli

príčinou 13 podnetov a podozrenie na vykonávanie nepovolenej činnosti bolo príčinou 2 podnetov. Pri jednom výrobku bolo podozrenie na nesprávne označenie na etikete.

Žilinský kraj

V Žilinskom kraji v roku 2022 bolo prijatých celkom 134 písomných podnetov, z ktorých 52 bolo vyhodnotených ako opodstatnených, 59 ako neopodstatnených, 23 podnetov bolo z hľadiska vecnej a miestnej príslušnosti z časti postúpených na doriešenie.

Predmetom šetrenia podnetov bolo nedodržanie hygienických požiadaviek pri manipulácii s potravinami, nevyhovujúca prevádzková a osobná hygiena, znečistené zariadenia pre osobnú hygienu zákazníkov, nesprávna manipulácia so surovinami pri príprave pokrmov, zdravotné ťažkosti po konzumácii pokrmov, nevyhovujúca kvalita a teplota podávaných pokrmov, potraviny a pokrmy po dobe spotreby, zmrazovanie mäsa dodaného do zariadenia v nezmrazenom stave, predaj senzoricke nevyhovujúcich potravín, potraviny neznámeho pôvodu, manipulácia s organickým odpadom, nedodržiavanie zákazu fajčenia, výskyt plesní, prevádzkovanie bez povolenia a v neschválených priestoroch, nezabezpečenie hygienického zariadenia - WC prevádzkovateľom, nevyužívanie hygienických zariadení zamestnancami a zákazníkmi ambulatného predaja, práca bez odbornej a zdravotnej spôsobilosti, prevádzkovanie bez tečúcej pitnej vody, nedostatky pri označení kozmetických výrobkov predávaných cez e-shop, uvedenie výživových doplnkov s obsahom CBD na trh v SR, prevádzkovanie výroby mäsových výrobkov bez súhlasu RÚVZ, podanie parkovacej plochy, zamedzenie parkovania zákazníkom predajne, predávané potraviny s obsahom CBD, deštrukcia sklenenej fľaše naplnenej pivom, nález exkrementov v exteriéri letnej terasy bistra, neoznačenie bezgluténového výrobku, prekročenie povoleného množstva látky vo výrobku, nepovolený internetový predaj VD, predaj VD obsahujúcich nepovolenú novú potravinu, internetový predaj VD s uvádzaním nepovolených zdravotných tvrdení, nadmerná produkcia hluku pri prevádzkovaní predajne potravín a zariadenia verejného stravovania, zápach v prevádzke, dym vznikajúci zariadeniami súvisiacimi s činnosťou prevádzky, nedodržiavanie protipandemických opatrení vydaných ÚVZ SR, vandalizmus a rušenie nočného pokoja, prítomnosť hmyzu v priestoroch ZSS, cudzie predmety v pokrme (chrobáky, vlasy), pes v reštaurácii, vytekanie zo žumpy, nedodržiavanie opatrení vydaných ÚVZ SR pri ohrození zdravia v súvislosti s vyhlásenou mimoriadnou situáciou na území SR z dôvodu pandémie ochorenia COVID-19 (bez rúšok a respirátorov, nedodržiavanie odstupov, chýbajúca dezinfekcia, porušovanie karanténnych opatrení personálu v ZSS), podnet, ktorým sa podávateľ domáha preskúmania nečinnosti orgánu verejnej správy RÚVZ v Dolnom Kubíne v súvislosti s konaním a po zrušení rozhodnutia.

3.2 Úradná kontrola

Úradné kontroly vykonávali pracovníci odborov a oddelení hygieny výživy RÚVZ v SR podľa aktualizovaného plánu kontrolnej činnosti vypracovaného podľa Plánu úradnej kontroly orgánov verejného zdravotníctva v roku 2022 v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady č. 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín (ďalej len „nariadenie č. 2017/625“) a podľa kompetencií uvedených v § 23 ods. 2 zákona č. 152/1995 Z. z.. Kontrolované bolo splnenie hygienických požiadaviek ustanovených v nariadení

Európskeho parlamentu a Rady č. 852/2004 o hygiene potravín, v zákone č. 152/1995 Z. z., v Potravinovom kódexe SR.

Úradné kontroly potravín boli vykonávané v potravinárskych prevádzkach spadajúcich do pôsobnosti orgánov verejného zdravotníctva podľa § 23 ods. 2) zákona č. 152/1995 Z. z.:

a) v prevádzkarňach verejného stravovania vrátane výroby cukrárskych výrobkov, zmrzliny a prípravy hotových pokrmov a jedál na predajných miestach,

b) vo vzťahu k epidemiologicky rizikovým činnostiam osôb vo výrobe, manipulácii a umiestnení na trh,

c) výživových doplnkov, materiálov a predmetov určených na kontakt s potravinami, počiatočnej dojčenskej výživy, následnej dojčenskej výživy, potravín spracovaných na báze obilnín, detských potravín, potravín na osobitné lekárske účely a celkovej náhrady stravy na reguláciu hmotnosti,

d) nových potravín,

e) z hľadiska používania zdrojov ionizujúceho žiarenia na ožarovanie potravín a kontroly dodržiavania zákazu pridávania rádioaktívnych látok do potravín,

f) v súvislosti s prídavnými látkami do potravín.

Pri výkone kontrol bola sústredená pozornosť najmä na:

1. na stavebno-technický stav prevádzkarne, na pracovné prostredie, strojno-technologické vybavenie, skladovanie, expedíciu, dopravu, manipuláciu s polotovarmi, hotovými výrobkami, analýzu postupov pri príprave a spracovaní potravín, označenie potravín

2. vyhodnotenie postupov SVP, analýzu rizík a kritických kontrolných bodov v súlade s požiadavkami platných právnych predpisov,

3. preverenie všetkých systémov kontroly, ktoré sú spracované prevádzkovateľmi,

4. preverenie písomných materiálov a ostatnej evidencie,

5. samotný výkon kontrol vlastnými meracími prístrojmi, porovnanie meraní uskutočnených prístrojmi, ktoré používajú prevádzkovatelia,

6. osobitná pozornosť bola venovaná materiálom a predmetom, ktoré prichádzajú do kontaktu s potravinami táto časť bola realizovaná podľa samostatnej osnova, zaslanej z RÚVZ Poprad.

Okrem činností realizovaných podľa plánov kontrol a plánov odberu vzoriek boli plnené i mimoriadne úlohy MZ SR a ÚVZ SR.

V roku 2022 bolo vykonaných spolu **27 221 kontrol** v **15 264 kontrolovaných potravinárskych prevádzkach**, vrátane zariadení spoločného stravovania z celkového počtu 45 512 prevádzok registrovaných orgánmi verejného zdravotníctva. Okrem uvedených kontrol bolo vykonaných ešte 2 837 kontrol v ostatných prevádzkach, ako sú napr. lekárne, drogérie, novinové stánky a pod. Okrem plánovaných kontrol boli v roku 2022 vyhlásené hlavným hygienikom Slovenskej republiky 4 mimoriadne ciele kontroly (kontroly v prevádzkach s výrobou a predajom nebalenej zmrzliny počas letnej sezóny 2022 v Slovenskej republike, kontroly zamerané na overenie bezpečnosti čerstvej hydiny z Poľska, kontroly zamerané len na priame dodávky hydínového mäsa s krajinou pôvodu z Poľska do ZSS, mimoriadna kontrola zariadení stánkového a ambulatného predaja potravín, pokrmov a nápojov počas konania hromadných podujatí – vianočných (Mikulášskych) trhov v Slovenskej republike).

Pri kontrolách bolo zistených spolu **4 736 nezhôd** so súčasne platnými právnymi predpismi (čo je zhoršenie v porovnaní s predchádzajúcim rokom 2021). Uvedené nezhody boli zistené v **2 161 prevádzkach**. Najčastejšou príčinou nezhôd vo všeobecnosti boli nedostatky

v prevádzkovej hygiene (914 nezhôd), v skladovaní potravín (677 nezhôd), v systéme HACCP/SVP (555 nezhôd), v zistení potravín po dátume minimálnej trvanlivosti resp. dátume spotreby (375 nezhôd) a v manipulácii s potravinami (374 nezhôd). V porovnaní s predchádzajúcim rokom sme zaznamenali zhoršenie vo všetkých posudzovaných ukazovateľoch, čo ale možno pripísať neštandardnej situácii v roku 2021 ovplyvnenej vo veľkej miere pandemiou ochorenia COVID-19 a prijímaných protiepidemických opatrení, čo malo za následok obmedzenú možnosť výkonu úradných kontrol u prevádzkovateľov (najmä z dôvodu obmedzenia činnosti a dlhotrvajúceho uzatvorenia niektorých typov prevádzok a pod.).

3.2.1 Úradná kontrola v potravinárskych podnikoch vyrábajúcich a manipulujúcich s lahôdkarskými výrobkami, cukrárskymi výrobkami, zmrzlinou, minerálnymi a pramenitými vodami pre dojčatá, potravinami pre osobitné skupiny, výživovými doplnkami, prídavnými látkami, arómami

Najviac nezhôd bolo zistených pri výrobe a manipulácii so zmrzlinou (281 nezhôd v 143 prevádzkach). Najväčší počet nezhôd sa týkal hygieny prevádzok, dodržiavania zásad SPV a HACCP, skladovania potravín:

- v dodržiavaní zásad SPV, HACCP – 64
- v priebežnom vzdelávaní zamestnancov – 16
- v hygiene prevádzky – 22
- v osobnej hygiene – 9
- v odbornej spôsobilosti – 6
- v zdravotnej spôsobilosti – 7
- v označení – 36
- vo výživových a zdravotných tvrdeniach – 3
- potravinách po dátume spotreby/dátume min. trvanlivosti – 21
- v overovaní pôvodu potravín, výsledovateľnosti – 13
- v skladovaní potravín – 31
- v manipulácii s potravinami – 22
- v manipulácii s odpadom a jeho kategorizačným zariadením – 0
- iné – 95

Výskyt nezhôd pri výrobe a manipulácii s lahôdkarskými výrobkami, cukrárskymi výrobkami, zmrzlinou, minerálnymi a pramenitými vodami, výživovými doplnkami, prídavnými látkami, obalmi a materiálmi prichádzajúcimi do kontaktu s potravinami:

- **v hygiene prevádzky** - steny s popraskanou omietkou, opotrebovaný náter chladiaceho zariadenia, znečistené chladiace a mraziace zariadenia, opotrebované regály v skladoch, plesneň na stenách,
- **v osobnej hygiene** - práca so šperkmi na rukách, umelé a nalakované nechty, znečistené, neúčelové, prípadne civilné oblečenie, nepoužívanie jednorazových rukavíc a pokrývok hlavy,
- **odbornej spôsobilosti** – chýbajúce doklady o odbornej spôsobilosti na výkon epidemiologicky závažných činností,
- **v zdravotnej spôsobilosti** – chýbajúce doklady o zdravotnej spôsobilosti,
- **v overovaní pôvodu potravín** – nezabezpečená výsledovateľnosť výrobkov, neohlásený internetový predaj výživových doplnkov, suroviny s označením iba v cudzom jazyku, suroviny bez nadobúdacích dokladov,

- **v označení potravín** – neoznačené alergény, nezabezpečenie doplnkového označenia azofarbív pri predaji nebalenej zmrzliny, neoznačené suroviny a polotovary v štátnom jazyku, používanie zdravotných tvrdení pri označení a prezentácii výživových doplnkov, ktoré nie sú v súlade s platnými právnymi predpismi,
- **v skladovaní potravín** – spoločné skladovanie nezlučiteľných druhov potravín, potraviny nechránené pred kontamináciou, uchovávanie potravín pri nevyhovujúcej teplote, nevybavenie skladov meracími zariadeniami, predaj potravín po dobe spotreby resp. minimálnej trvanlivosti,
- **v manipulácii s potravinami** – nevhodná manipulácia s potravinami, nepoužívanie pracovných pomôcok, manipulácia s výrobkami bez použitia ochranných osobných prostriedkov, kríženie čistej a nečistej časti prevádzky, neoznačené pracovné plochy, zamieňanie pracovných plôch, predaj zmrzliny po dátume spotreby,
- **v manipulácii s odpadom** – nevhodné odstraňovanie odpadov, nesprávna kategorizácia odpadu, zhromažďovanie odpadu do nevhodných nádob,
- **v priebežnom vzdelávaní zamestnancov potravinárskych prevádzok** - nerealizované vzdelávanie,
- **v dodržiavaní zásad SVP, HACCP** – nedodržiavanie stanovených technologických postupov, nevykonávanie monitoringu CCP, nevedenie evidencie o monitoringu CCP, nevedenie evidencie o dennej produkcii výrobkov, dokumenty SVP nedostatočne zavedené do praxe, nedostatočne vypracovaná dokumentácia, nevedenie záznamov o technologickom postupe výroby zmrzliny, nevedené záznamy o vykonávanej sanitácii výrobných priestorov, neoverovanie zdravotnej neškodnosti vlastných výrobkov.

Úradná kontrola materiálov a predmetov určených na kontakt s potravinami v roku 2022

Národné referenčné laboratórium (NRL) pre materiály prichádzajúce do kontaktu s potravinami (FCM) vykonávalo v roku 2022 laboratórne vyšetrenia materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami v súlade s plnením viacročného plánu úradných kontrol podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 2017/625. Rozsah úradných kontrol bol cielene zameraný na možné rizikové ukazovatele v závislosti od materiálového zloženia materiálov a predmetov určených na kontakt s potravinami v súlade s odporúčaním Komisie č. 2019/794 o koordinovanom pláne kontrol s cieľom stanoviť prevalenciu určitých látok migrujúcich z materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami. Pri definovaní špecifických kritérií bezpečnosti výrobkov sa vychádzalo z požiadaviek právnych predpisov, z frekvencie a rozsahu hlásených nebezpečných výrobkov v systéme RASFF, podaní a sťažností spotrebiteľov, nových obalových trendov, minulosti prevádzkovateľov a výsledkov úradných kontrol z predchádzajúcich rokov vykonaných na území SR.

Rozsah úradných kontrol bol okrem laboratórneho overenia zhody materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami s čl. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 1935/2004 zameraný aj na dokumentárnu kontrolu (vyhlásenie o súlade, podporná dokumentácia – čl. 16), kontrolu označenia (čl. 15), kontrolu správnych výrobných postupov (čl. 3) a kontrolu výsledovateľnosti (čl. 17) v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady č. 1935/2004 a jeho vykonávacích predpisov.

Odbery vzoriek boli organizované jednotlivými RÚVZ podľa stanoveného časového harmonogramu. Vzorky odoberaté jednotlivými RÚVZ so sídlom v SR boli cielene laboratórne vyšetrené v možných rizikových ukazovateľoch v závislosti od materiálového zloženia materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami.

Tabuľka č. 4 Druhy odoberaných vzoriek a sledované rizikové ukazovatele v roku 2022

Materiály a predmety určené na kontakt s potravinami	Sledované rizikové ukazovatele
melamínové tanierne /poháre /dojčenské súpravy	formaldehyd
nylonové kuchynské pomôcky	primárne aromatické amíny
keramické výrobky – rôzne (poháre, šálky, tanierne, zapekacie misy atď.)	Cd, Pb
sklenené poháre s dekoráciou zasahujúcou do ústneho okraja	Cd, Pb
termohrnčeky alebo fľaše s vnútorným povrchom z nehrdzavejúcej ocele	Cd, Pb, Cr, Ni
silikónové výrobky (iba formy na pečenie)	prchavé látky
zariadenie na výrobu sódy + 2 náhradné fľaše - nádoba z plastu - nádoba z kovu	ukazovatele podľa materiálového zloženia
akékoľvek výrobky označené ako „BPA free“ alebo iným symbolom deklarujúcim neprítomnosť bisfenolu A – prednostne pre deti	bisfenol A
PET fľaše	kyselina tereftalová a izoftalová resp. diméry, triméry, pentaméry a tetraméry (podľa možností laboratória)
smaltované výrobky (hrnčeky, hrnce)	Cd, Pb
sklenené fľaše určené na opakované použitie	Cd, Pb
potravinárske obalové materiály	mikrobiologické ukazovatele
monitoring inovatívnych obalových materiálov	ukazovatele podľa materiálového zloženia

Úradné kontroly boli realizované podľa samostatného metodického pokynu, ktorý obdržali všetky RÚVZ.

Miesta odberov boli nasledujúce: veľkoobchod, maloobchod, dovozcovia, distribútori, výrobcovia, zariadenia spoločného stravovania, potravinársky priemysel/prevádzky. Ako prioritné miesta odberov boli určené: veľkoobchod a dovozcovia.

Ku každej odobranej a kontrolovanej vzorke bol vyplnený záznam o úradnej kontrole. Zároveň sa s odbermi vzoriek vykonávali aj inšpekcie zamerané na: skladovanie, zavedenie správnej výrobných praxe (v priemysle potravinárskych obalov a keramických výrobkov) a dostupnosť dokumentácie v súlade s platnými právnymi predpismi (vyhlásenie o súlade, podporná dokumentácia k vyhláseniu o súlade).

Úradné kontroly v roku 2022 prebiehali v týchto fázach:

1. Úradné kontroly s odberom vzoriek (časový harmonogram)
2. Úradné kontroly bez odberu vzoriek (iba vo veľkoskladoch)
3. Úradné kontroly bez odberu vzoriek – kontrola označenia v súlade s čl. 15 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 1935/2004

4. Monitoring a odber materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami, ktoré sú použité ako reklamné predmety na podporu predaja potravinárskych výrobkov, časopisov atď.
5. Kontrola zákazu používania nepovolených rastlinných vlákien v plastových materiáloch a predmetoch (napr. bambus, ryžové šupky atď.)
6. Výkon auditov SVP u výrobcov materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu potravinami
7. Úradné kontroly v potravinárskych prevádzkarňach - s odberom vzorky / bez odberu vzoriek
8. Aktualizácia databázy výrobcov, veľkoskladov a distribútorov, ZSS a potravinárskych prevádzkarní
9. Monitoring inovatívnych obalových materiálov (s možnosťou odberu).

Výskyt a analýza nezhôd

1. Vyhodnotenie úradných kontrol s odberom vzoriek

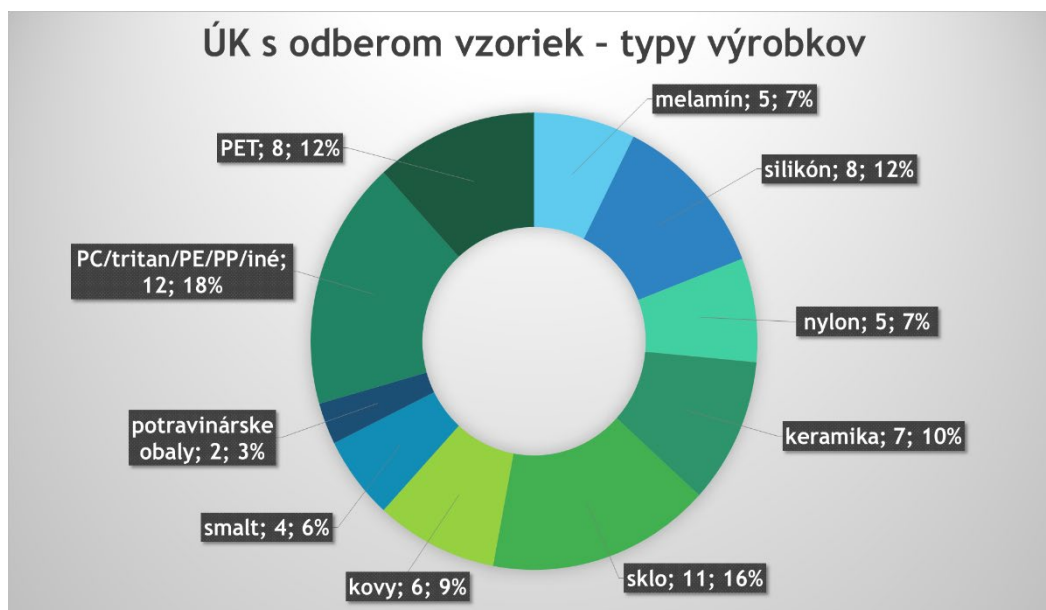
Úradné kontroly s odberom vzoriek boli realizované v súlade s časovým harmonogramom berúc do úvahy epidemiologickú situáciu. V roku 2022 bolo odobratých 68 výrobkov na chemické a mikrobiologické laboratórne vyšetrenie v súlade s tabuľkou č. 1 a usmernením pre výkon úradných kontrol nad materiálmi a predmetmi prichádzajúcimi do kontaktu s potravinami.

Z celkového počtu 68 výrobkov bol 1 výrobok odobratý a laboratórne vyšetrený na základe sťažnosti spotrebiteľa. Išlo o jednorazový pohárik určený do nápojového automatu.

Chemicky bolo testovaných 66 výrobkov, čo predstavuje 129 vzoriek, ktoré boli vyšetrené v 262 ukazovateľoch a celkovo bolo vykonaných 614 analýz.

Mikrobiologicky boli vyšetrené 2 výrobky, čo predstavuje 2 vzorky, ktoré boli vyšetrené v 22 ukazovateľoch a celkovo bolo vykonaných 100 analýz.

Jednotlivé typy kontrolovaných materiálov sú graficky znázornené v grafe č. 1.

Graf č. 1 Typy výrobkov odobratých v rámci výkonu úradných kontrol s odberom vzoriek v roku 2022

a) Laboratórne vyšetrenie

Z celkového počtu 68 testovaných výrobkov nesplnil **1 výrobok** laboratórnym vyšetrením požiadavky čl. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 1935/2004 o materiáloch a predmetoch určených na kontakt s potravinami a o zrušení smerníc 80/590/EHS a 89/109/EHS.

Požiadavky bezpečnosti nesplnil výrobok PEPCO HOME Sada silikónových formičiek na muffiny 12 ks 7 cm, počet nezhôd 1, dôvod nezhody prechavé látky.

Príslušným RUVZ boli prijaté opatrenia na trhu na ochranu zdravia spotrebiteľa a výrobok bol hlásený v RASFF.

b) Pôvod výrobkov

Z vyplnených záznamov o úradnej kontrole odobraných výrobkov vyplýva, že z 68 výrobkov malo 36 výrobkov deklarovany pôvod v krajinách EÚ, 28 výrobkov pochádzalo z tretích krajín a 4 výrobky nemali uvedený pôvod (tabuľka č. 5).

Tabuľka č. 5 Pôvod výrobkov

Pôvod výrobkov	Počet
EÚ	36
tretie krajiny	28
nezistený/neudany	4 (odber v maloobchode)

c) Miesta odberov

Z vyplnených záznamov o úradnej kontrole odobraných výrobkov vyplýva, že najviac vzoriek bolo odobraných v maloobchode a následne vo veľkoobchode a veľkoskladoch (tabuľka č. 6).

Tabuľka č. 6 Miesta odberov

Miesta odberov	Celkový počet odberov
maloobchod	58
veľkoobchod, veľkosklad	4
zariadenie spoločného stravovania	3
iné – redistribučný sklad	2
výroba obalov a výrobkov	1

d) Skladovanie

U všetkých 68 sledovaných výrobkov neboli zistené nedostatky v skladovaní.

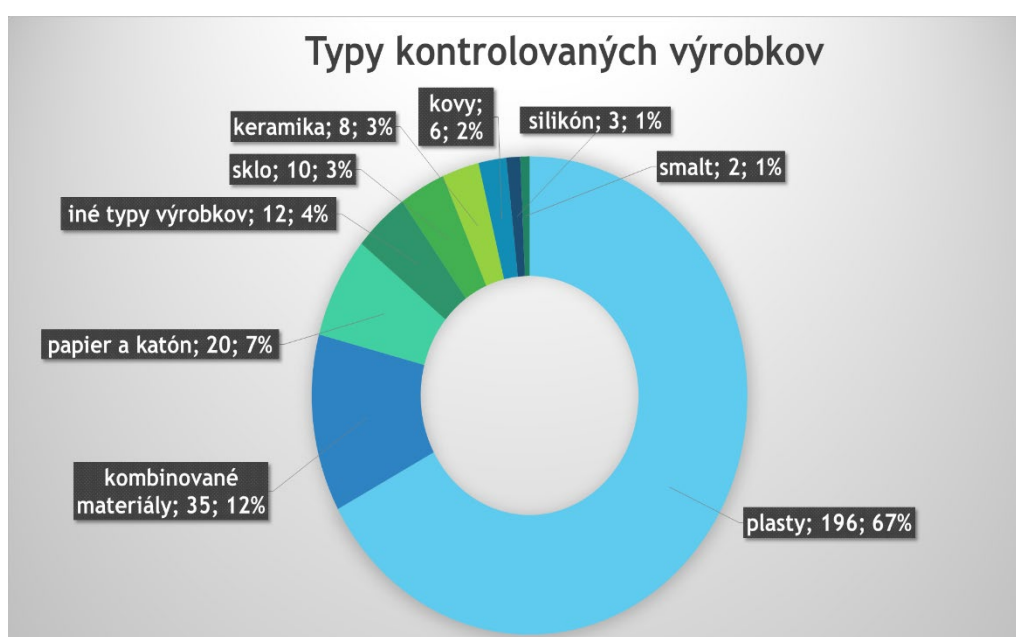
e) Kontrola dokumentácie

Vyhľadanie o súlade bolo predložené na príslušných RÚVZ k 53 výrobkom. Zároveň aj podporná dokumentácia bola predložená na príslušných RÚVZ k 44 výrobkom.

2., 3. Úradné kontroly bez odberu vzoriek – kontrola požiadaviek na uvedenie materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami na trh (iba vo veľkoskladoch) a kontrola označenia v súlade s čl. 15 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 1935/2004

Úradné kontroly bez odberu vzoriek boli vykonávané v priebehu celého roka 2022 v súlade s usmernením pre výkon úradných kontrol a kontrolnými listami pre rôzne typy materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami (graf č. 2).

Celkovo bolo vykonaných 292 kontrol v 137 prevádzkach. Z toho bolo 6 kontrol bez odberu vzorky vykonaných na základe RASFF hlásení. V prípadoch keď boli zistené nezhody v predložených vyhláseniach o súlade k plastovým a keramickým výrobkom boli prijaté príslušnými RÚVZ nápravné opatrenia.

Graf č. 2 Typy kontrolovaných výrobkov v rámci výkonu úradných kontrol bez odberu vzoriek v roku 2022

a) Miesta kontrol

Z vyplnených záznamov o úradnej kontrole bez odberu vzoriek vyplýva, že najviac úradných kontrol bolo vykonaných vo veľkoobchodoch a veľkoskladoch, maloobchodoch a zariadeniach spoločného stravovania (tabuľka č. 7).

Tabuľka č. 7 Miesta kontrol

Miesta kontrol	Celkový počet kontrol
veľkoobchod, veľkosklad	120
maloobchod	86
zariadenie spoločného stravovania	38
veľkosklad a distribútor	21
výrobca FCM	19
distribútor	7
veľkoobchod a maloobchod	1

b) Kontrola dokumentácie

Vyhlásenie o súlade bolo predložené k 126 výrobkom (z celkového počtu 131 kontrolovaných výrobkov). Aj podporná dokumentácia bola predložená k 87 výrobkom.

4. Monitoring a odber materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami, ktoré sú použité ako reklamné predmety na podporu predaja potravinárskych výrobkov, časopisov atď.

V priebehu roku 2022 bol vykonaný monitoring prítomnosti reklamných materiálov a predmetov na trhu v SR. Odobraté a následne chemicky testované boli 3 výrobky – mliečna čokoláda so šálkou, keramická šálka a tanierik Figaro a PP plastová dóza na podporu predaja müsli tyčieniek. Všetky 3 produkty boli predávané ako darčkové predmety na podporu predaja potravín. Výrobky boli odobraté z maloobchodného predaja, pôvodom z Nemecka, Číny a Českej republiky. Neboli zistené nedostatky v skladovaní. Výrobky vyhovelí platným právnym predpisom v sledovaných ukazovateľoch Cd, Pb a bisfenol A. Chemicky boli testované 3 výrobky, čo predstavuje 5 vzoriek, ktoré boli vyšetrené v 9 ukazovateľoch a celkovo bolo vykonaných 17 analýz.

5. Kontrola zákazu používania nepovolených rastlinných vlákien v plastových materiáloch a predmetoch (napr. bambus, ryžové šupky atď.)

V priebehu roku 2022 bolo vykonaných 34 kontrol za účelom kontroly dodržovania zákazu používania nepovolených rastlinných vlákien v plastových materiáloch a predmetoch prichádzajúcich do kontaktu s potravinami. Celkom 32 kontrol bolo vykonaných bez odberu vzoriek a 2 kontroly boli vykonané s odberom vzorky. V 26 prípadoch kontrol na trhu neboli plastové výrobky s obsahom nepovolených rastlinných vlákien zistené. V 5 prípadoch podozrivých výrobkov bolo preukázané, že výrobky sú v súlade s platnými právnymi predpismi a neobsahujú rastlinné vlákna, alebo naopak plasty. V 3 prípadoch z celkového počtu 34 kontrol boli zistené plastové výrobky s prímiesou nepovolených rastlinných vlákien. Prevádzkovatelia spolupracovali s orgánmi kontroly spolupracovali a zakázané výrobky ihneď stihli z trhu. V systéme RASFF bol hlásený 1 výrobok.

6. Výkon auditov SVP u výrobcov materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu

V priebehu roka 2022 bolo vykonaných 19 auditov u výrobcov materiálov a predmetov určených na kontakt s potravinami v súlade s metodickým pokynom pre výkon úradnej kontroly auditu u výrobcov materiálov a predmetov určených na kontakt s potravinami, v zmysle čl. 9 ods. 2 a 4 a čl. 14 písm. i) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 2017/625. Najviac kontrol bolo vykonaných u výrobcov PET fliaš a iných plastových výrobkov.

Tabuľka č. 8 Typy auditovaných výrobcov FCM

Typ vyrábaných FCM	Počet auditov
PET fľaše z PET predliskov	5
plastové fólie	4
kartónové obaly a výrobky z papiera	4
plastové vedierka, vrchnáky, pevné obaly, komponenty	2
kovové výrobky a hliníkové obaly	2
sklenené výrobky	1
výrobky z iných materiálov	1

Vyhodnotenie auditov :

- 14 prevádzok bolo posúdených ako vyhovujúce (kategória A),
- v 4 prevádzkach boli nájdené nezhody, pričom prevádzky boli posúdené ako vyhovujúce s nezhodami (kategória B),
- v 1 prevádzke bolo v priebehu auditu zistené, že už nevyrába výrobky určené na kontakt s potravinami, preto nebola hodnotená.

7. Úradné kontroly v potravinárskych prevádzkarňach s odberom aj bez odberu vzoriek

Úradné kontroly v potravinárskych prevádzkarňach s odberom aj bez odberu vzoriek boli realizované v priebehu celého roka 2022 v súlade s usmernením pre výkon úradných kontrol.

Celkovo bolo v 46 prevádzkach vykonaných 52 kontrol výrobkov a príslušnej dokumentácie, z toho 9 s odberom vzoriek na chemické alebo mikrobiologické laboratórne vyšetrenie a 43 kontrol bez odberu vzoriek. Bez odberu vzoriek boli najčastejšie kontrolované rôzne fólie a plastové vrecká, vaničky, PET fľaše a iné plastové obaly využívané v potravinárskych prevádzkarňach.

a) Laboratórne vyšetrenie (odobratých vzoriek)

Celkovo boli chemicky testované 2 výrobky (PET fľaše), čo predstavuje 2 vzorky, ktoré boli vyšetrené v 9 ukazovateľoch a bolo vykonaných 11 analýz.

Celkovo bolo mikrobiologicky vyšetrených 7 výrobkov, čo predstavuje 7 vzoriek, ktoré boli vyšetrené v 69 ukazovateľoch a bolo vykonaných 317 analýz. Išlo o 3 typy plastových fólií a 4 tégly používané v potravinárskom priemysle.

Všetky výrobky laboratórnym vyšetrením splnili požiadavky príslušných právnych predpisov a boli vyhodnotené ako zdravotne bezpečné.

b) Miesta kontrol

Z vyplnených záznamov o úradnej kontrole s odberom a bez odberu vzoriek v potravinárskych prevádzkarňach vyplýva, že úradné kontroly boli vykonané u rôznych používateľov materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami (tabuľka č.

9). Najviac kontrol v roku 2022 bolo vykonaných u výrobcov pekárenských a cukrárenských výrobkov a u výrobcov mäsových výrobkov a lahôdok.

Tabuľka č. 9 Počet vykonaných kontrol v potravinárskych prevádzkarňach

Typ potravinárskej prevádzkarne	Počet vykonaných kontrol
Výroba pekárenských a cukrárenských produktov	15
Mäso-výroba	9
Lahôdkárska výroba	7
Mliekarne a výroba syrov	6
Plniarne vôd, výrobcovia alkoholických a nealkoholických nápojov	1
Cestovináreň	1
Výrobcovia iných potravinárskych produktov	13

c) Skladovanie

U všetkých kontrolovaných obalových materiálov neboli zistené nedostatky v skladovaní.

d) Kontrola dokumentácie

Vyhlásenie o súlade bolo predložené k 52 výrobkom (z celkového počtu 52 kontrolovaných výrobkov). A podporná dokumentácia bola predložená k 39 výrobkom.

V prípadoch keď bol zistený nesúlad v predložených vyhláseniach o súlade k plastovým výrobkom boli prijaté príslušnými RÚVZ nápravné opatrenia, ktoré sú evidované na príslušných RÚVZ v záznamoch o úradných kontrolách.

e) Kontrola strojného zariadenia používaného v potravinárskych prevádzkarňach

V rámci úradných kontrol v potravinárskom priemysle (prevádzkarňach) bol kladený dôraz aj na kontrolu strojového zariadenia. Tieto kontroly boli zamerané na vhodnosť zariadení na kontakt s potravinami v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady č. 1935/2004. Pri týchto kontrolách nebol zistený žiaden nesúlad.

8. Prehľad udelených sankcií

V priebehu roka 2022 boli udelené sankcie vo výške 1 200 eur za odmietnutie spolupráce s orgánom úradnej kontroly.

9. Aktualizácia databázy výrobcov, veľkoskladov, distribútorov, ZSS a potravinárskych prevádzkarní

Aktualizácia databázy výrobcov, veľkoskladov, distribútorov, ZSS a potravinárskych prevádzkarní bola vykonaná na príslušných RÚVZ v SR počas roku 2022.

Systém rýchleho varovania pre potraviny a krmivá - Rapid Alert System for Food and Feed (RASFF)

V roku 2022 zamestnanci RÚVZ v SR vykonávali tiež kontroly v súvislosti so šetrením výskytu zdravotne škodlivých potravín alebo nevyhovujúcich potravín a materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami, ktoré boli hlásené cez RASFF. V roku 2022 zamestnanci RÚVZ v SR vykonávali kontroly v nadväznosti na prijatých 100 oznámení RASFF (najčastejšie išlo o výživové doplnky (43 oznámení) a o materiály a predmety prichádzajúce do kontaktu s potravinami (25 oznámení). Na základe zistení RÚVZ v SR v rámci úradnej kontroly boli v systéme RASFF hlásené 3 oznámenia o zdraví škodlivých príp. nevyhovujúcich potravinách (2 výživové doplnky, 1 počiatočná dojčenská výživa) a 1 predmet prichádzajúci do kontaktu s potravinami.

V roku 2022 bolo na ÚVZ SR zaslaných cez Systém AAC 7 žiadostí. 5 žiadostí sa týkala výživových doplnkov, a to najmä ich označenia a reklamy, ktoré boli v rozpore s nariadením č. 1169/2011, smernicou č. 2002/46 a nariadením č. 1924/2006, ale aj obsahu nepovolených zložiek. ÚVZ SR postúpil prostredníctvom systému AAC 8 žiadostí (7 sa týkala výživových doplnkov, prítomnosti nepovolenej novej potraviny CBD alebo serrapeptázy, 1 žiadosť sa týkala predmetu prichádzajúceho do kontaktu s potravinou, v prípade ktorého chýbalo vyhlásenie o súlade) o vykonanie kontrol príslušným orgánom úradnej kontroly v iných členských štátoch, najmä do Českej republiky.

3.2.2 Kontrola v ZSS vrátane výroby lahôdkarských výrobkov, cukrárskych výrobkov a prípravy hotových pokrmov a jedál na predajných miestach

V sektore služieb (t. j. v zariadeniach spoločného stravovania, ďalej „ZSS“) bolo spolu vykonaných **20 221 kontrol v 10 478 zariadeniach** (z celkového počtu 38 745 registrovaných prevádzok), pričom **nezhody sa zistili v 1 920 kontrolovaných prevádzkach** (čo predstavuje 18,3 %).

Frekvencia a typy nezhôd v ZSS:

- v dodržiavaní zásad SPV, HACCP – 485
- v priebežnom vzdelávaní zamestnancov – 114
- v hygiene prevádzky – 887
- v osobnej hygiene – 98
- v odbornej spôsobilosti – 145
- v zdravotnej spôsobilosti – 146
- v označení – 283
- vo výživových a zdravotných tvrdeniach – 6
- potravinách po dátume spotreby/dátume min. trvanlivosti – 350
- v overovaní pôvodu potravín, výsledovateľnosti – 161
- v skladovaní potravín – 643
- v manipulácii s potravinami – 348
- v manipulácii s odpadom a jeho kategorizačným zariadením – 52
- iné – 600

V porovnaní s predchádzajúcim rokom sme zaznamenali zhoršenie vo všetkých posudzovaných ukazovateľoch, čo ale možno pripísať neštandardnej situácii v roku 2021

ovplyvnenej vo veľkej miere pandémiou ochorenia COVID-19 a prijímaných protiepidemických opatrení, čo malo za následok obmedzenú možnosť výkonu úradných kontrol u prevádzkovateľov (najmä z dôvodu obmedzenia činnosti a dlhotrvajúceho uzatvorenia niektorých typov prevádzok a pod.).

Najčastejšie sa vyskytujúce nezhody v ZSS:

- **v hygiene prevádzky** – nevyhovujúca prevádzková hygiena, nevyhovujúci stavebno-technický stav prevádzky, porušenie povrchov podláh, stien, stropov, znečistené steny, stropy, podlahy, pracovné plochy, plesne a pavučiny na stenách, zatekanie do prevádzky/skladov, opotrebovanosť príp. znečistenie technologického zariadenia, nefunkčné technologické zariadenia, nezabezpečenie prívodu tečúcej teplej vody do umývadiel v priestoroch, kde sa manipuluje s potravinami, nefunkčné splachovanie vo WC pre personál, nedostatočne vykonávaná sanitácia prevádzkových priestorov, prašnosť v prevádzke, prítomnosť čistiacich prostriedkov a pomôcok v priestoroch kuchyne,
- **v osobnej hygiene** – znečistené, neúčelové, prípadne civilné oblečenie, nepoužívanie pokrývok hlavy, nosenie ozdôb na rukách, umelé a nalakované nechty, nepoužívanie jednorazových rukavíc pri konečnej manipulácii s hotovými výrobkami, nezabezpečenie základných hygienických potrieb, nezabezpečenie teplej vody k umývadlám na ruky, nezabezpečenie základných hygienických potrieb (tekuté mydlo, jednorazové utierky) pri umývadlách,
- **v odbornej spôsobilosti** – chýbajúce doklady o odbornej spôsobilosti na výkon epidemiologicky závažných činností, resp. uplynutie platnosti osvedčení, nezdokladovanie odbornej spôsobilosti zamestnancov,
- **v zdravotnej spôsobilosti** - nezdokladovanie zdravotnej spôsobilosti zamestnancov,
- **v overovaní pôvodu potravín** – nedostatočne vedená evidencia príjmu surovín, resp. doklady o pôvode na nenachádzajú priamo v prevádzke, nepredloženie nadobúdacích dokladov k surovinám a polotovarom,
- **v označení potravín** – neoznačené alergény v jedálnych lístkoch resp. výveskách, neoznačené suroviny a polotovary skladované v zariadeniach spoločného stravovania, neoznačenie otvorených obalov surovín dátumom a hodinou otvorenia obalu, suroviny neoznačené v štátnom jazyku,
- **v skladovaní potravín** – spoločné skladovanie nezlučiteľných druhov potravín, nezabezpečená čistota skladových priestorov, zmrazovanie potravín dodaných do zariadenia spoločného stravovania v nezmrazenom stave, samovoľné zmrazovanie hotových pokrmov, nevhodné mikroklimatické podmienky pri skladovaní potravín, skladovanie potravín v nevhodných obaloch, skladovanie potravín po dátume spotreby v chladiacom zariadení, nefunkčné chladiace zariadenie, ukladanie pokrmov v nádobách priamo na podlahu, výrobky vyžadujúce chladiarenské skladovanie uložené mimo chladiaceho zariadenia, chladiace zariadenia bez teplomerov, chýbajúce zariadenia na udržiavanie požadovanej teploty pokrmov,
- **v manipulácii s potravinami** – nevhodná manipulácia s pokrmami a surovinami, kríženie čistej a nečistej časti prevádzky, neoznačené pracovné plochy, zamieňanie pracovných plôch, rozmrazovanie surovín nevhodným spôsobom, nedodržanie teplotného reťazca hotových pokrmov, nevedenie evidencie rozpracovaných pokrmov, ukladanie pokrmov v nádobách priamo na podlahu,
- **v manipulácii s odpadom a jeho kategorizačným zaradením** – nevhodné odstraňovanie odpadov, zhromažďovanie odpadu v nevyhovujúcich, neuzatvárateľných nádobách, chýbajúce doklady o nakladaní s organickým odpadom, nedokladovanie zmlúv o odbere prepáleného oleja, nesprávna kategorizácia odpadu,

- **v priebežnom vzdelávaní zamestnancov potravinárskych prevádzok** - nezabezpečené školenie zamestnancov vo veciach hygieny potravín a v uplatňovaní zásad HACCP, nevedená evidencia o zabezpečovaní školenia zamestnancov vo veciach hygieny potravín,
- **v dodržiavaní zásad SVP, HACCP** – neúplne vypracovaný systém HACCP, nedodržiavanie stanovených technologických postupov, nevykonávanie monitoringu CCP, nevedenie evidencie, dokumenty SVP nedostatočne zavedené do praxe, chýbajúce, resp. formálne vedené evidencie, používané iné formuláre, aké sú v dokumente SVP, nedodržiavanie podmienok uchovávanía polotovarov, rozpracovaných pokrmov a hotových pokrmov (teplota a čas ich uchovávanía), prevádzkovatelia neurčili, nezaviedli a nezachovávali trvalý postup alebo postupy založené na zásadách HACCP a správnej výrobnéj praxe v kontrolovanej prevádzke, nedodržiavanie zásad SVP, nedodržiavanie stanovených pracovných postupov, nezabezpečenie odkladania vzoriek hotových pokrmov v školských stravovacích zariadeniach.

3.2.3 Audity potravinárskych prevádzok

V roku 2022 vykonali regionálne úrady verejného zdravotníctva v SR (odbory/oddelenia HV) spolu len **178 auditov** potravinárskych prevádzok (podľa čl. 14 pís. i) nariadenie č. 2017/625), a to najmä v zariadeniach spoločného stravovania (spolu 156 auditov). **Až 126 auditov bolo s nezhodami, počet zistených nezhôd bol 581.** Podrobný prehľad vykonaných auditov potravinárskych prevádzok je uvedený v tabuľke č. 8 v prílohe.

Pri auditoch v ZSS sa zistili napr. nasledovné nezhody: nevedené resp. nepravidelne vedené záznamy vyplývajúce z plánu HACCP výroby a predaja zmrzliny, neboli určené všetky kritické kontrolné body a kritické limity, ani spôsob vedenia záznamov pri tepelnom opracovaní a výdaji hotových pokrmov, pri predaji porciovanej zmrzliny chýbajúca informácia pre spotrebiteľov o obsahu alergénov resp. azofarbív, nedostatočná prevádzková hygiena, drezy bez prívodu teplej tečúcej vody, umývadlá na ruky neboli vybavené mydlom, viditeľný výskyt plesní a opadáajúca omietka, sklad kuchynského odpadu nebol vybavený prívodom teplej vody s minimálnou teplotou 45°C, nezabezpečenie dostatočného označenia pracovných plôch, čím došlo k ich zámene, v skrinke na odkladanie osobného a pracovného odevu boli okrem oblečenia uložené slamky a servítky, pracovníci bez pracovného odevu, predaj potravín po uplynutí doby spotreby, nevedenie evidencie o dodávateľoch surovín, nevedenie evidencie o nameraných teplotách v chladničke a mrazničke, nezabezpečené kalibrované meradlá teploty a vlhkosti, nezabezpečená dokumentácia o používanom obalovom materiáli.

O zistených nezhodách boli vypracované protokoly, v ktorých boli zo strany prevádzkovateľov prijaté opatrenia na nápravu s termínmi realizácie. Niektoré nezhody boli uvedené v správe z auditu ako pripomienky na zlepšenie. Na základe výsledkov auditov boli z hľadiska uplatňovania systému bezpečnosti výrobného procesu pokrmov hodnotené ako bezpečné alebo bezpečné s pripomienkami.

3.3 Zdravotná neškodnosť potravín

3.3.1 Mikrobiologické hodnotenie potravín

Mikrobiologicky nevyhovujúcich bolo **834 vzoriek potravín** (8,4 %) z celkovo vyšetrených 9 887 vzoriek potravín, a to najmä z dôvodu porušenia kritérií procesu výroby.

Vo vyšetrovaných vzorkách potravín boli mikrobiologicky izolované nasledovné mikroorganizmy:

- koliformné baktérie (407 vzoriek: hotové pokrmy, pokrmy rýchleho občerstvenia, zmrzlina a dezerty, lahôdkarské výrobky, cukrárske výrobky, nealkoholické nápoje),
- kvasinky (270 vzoriek: zmrzlina a dezerty, pokrmy rýchleho občerstvenia, cukrárske výrobky, lahôdkarské výrobky, nealkoholické nápoje, 1 hotový pokrm),
- *Enterobacteriaceae* (120 vzoriek: zmrzlina a dezerty),
- plesne (70 vzoriek: zmrzlina a dezerty, cukrárske výrobky, pokrmy rýchleho občerstvenia),
- *Bacillus cereus* (42 vzoriek: hotové pokrmy, pokrmy rýchleho občerstvenia, 2 lahôdkarské výrobky, 1 cukrársky výrobok),
- *Staphylococcus spp.* (29 vzoriek: zmrzlina a dezerty, hotové pokrmy, pokrmy rýchleho občerstvenia),
- *Escherichia Coli* (25 vzoriek: pokrmy rýchleho občerstvenia, hotové pokrmy),
- *Salmonella spp.* – (16 vzoriek: hydina, 1 výživový doplnok),
- *Campylobacter spp.* (1 vzorka: mäso),
- *Clostridium perfringens* (2 vzorky: hotové pokrmy),
- *Listeria monocytogenes* - (2 vzorky: 1 cukrársky výrobok, 1 lahôdkarský výrobok).

Z celkového počtu vyšetrených vzoriek potravín bolo najviac mikrobiologicky nevyhovujúcich vzoriek v porovnaní s ostatnými vzorkami potravín zaznamenané v prípade nealkoholických nápojov (50,9 %), lahôdkarských výrobkov (14,7 %), pokrmov rýchleho občerstvenia (13,6 %) a zmrzlina a dezertov (12,3 %).

Lahôdkarské výrobky: celkovo bolo vyšetrených 458 vzoriek. Z uvedeného počtu nevyhovelo 72 vzoriek (15,7 %). Vzorky lahôdkarských výrobkov nevyhoveli najmä pre zvýšený počet koliformných baktérií (38 nevyhovujúcich vzoriek), prítomnosť kvasiniek (32 nevyhovujúcich vzoriek), *E. Coli* (3 nevyhovujúce vzorky), *Staphylococcus spp.* (3 nevyhovujúce vzorky), *Bacillus cereus* (2 vzorky), prítomnosť plesní (2 nevyhovujúce vzorky) a *Listeria monocytogenes* (1 vzorka).

Cukrárske výrobky: celkovo bolo vyšetrených 714 vzoriek. Z uvedeného počtu nevyhovelo 78 vzoriek (10,9 %). Vzorky cukrárskych výrobkov nevyhoveli najčastejšie pre prítomnosť kvasiniek (37 nevyhovujúcich vzoriek), zvýšený počet koliformných baktérií (30 nevyhovujúcich vzoriek) a plesní (22 nevyhovujúcich vzoriek). Po jednej vzorke nevyhoveli z dôvodu zistenej prítomnosti *Listeria monocytogenes*, *Staphylococcus spp.* a *Bacillus cereus*.

Zmrzlina: celkovo bolo vyšetrených 2 026 vzoriek. Z uvedeného počtu nevyhovelo 284 vzoriek (14,0 %). Vzorky zmrzlina nevyhoveli najčastejšie pre prekročený limit pre kvasinky (130 nevyhovujúcich vzoriek), *Enterobacteriaceae* (120 nevyhovujúcich vzoriek), koliformných baktérií (75 nevyhovujúcich vzoriek), plesní (33 nevyhovujúcich vzoriek) a *Staphylococcus sp.* (12 nevyhovujúcich vzoriek).

Hotové pokrmy zo ZSS: bolo vyšetrených 4 501 vzoriek hotových pokrmov. Z uvedeného počtu nevyhovelo 200 vzoriek hotových pokrmov (4,4 %). Vzorky hotových pokrmov nevyhoveli najčastejšie pre zvýšený počet koliformných baktérií (162 nevyhovujúcich vzoriek), 29 vzoriek nevyhovelo z dôvodu prekročenia prípustného množstva *Bacillus cereus*, 9 vzoriek nevyhovelo pre prítomnosť *Staphylococcus sp.* a 6 vzoriek z dôvodu prekročenia prípustného množstva *Escherichia Coli*. 2 vzorky hotových pokrmov nevyhovovali z dôvodu prekročenia prípustného množstva plesní a *Clostridium perfringens*. V 1 vzorke hotového pokrmu bolo prekročené prípustné množstvo kvasiniek.

Pokrmy rýchleho občerstvenia: celkovo bolo vyšetrených 1 054 vzoriek pokrmov rýchleho občerstvenia. Z uvedeného počtu nevyhovelo 145 vzoriek (13,8 %). Vzorky pokrmov rýchleho občerstvenia nevyhoveli najčastejšie pre zvýšený počet koliformných baktérií (91 nevyhovujúcich vzoriek) a kvasiniek (44 nevyhovujúcich vzoriek). 15 vzoriek nevyhovelo pre

prítomnosť *E. Coli*, 11 vzoriek pre prítomnosť plesní, 9 vzoriek pre prítomnosť *Bacillus cereus* a 4 vzorky nevyhoveli pre prítomnosť *Staphylococcus* sp..

Potraviny pre dojčatá a malé deti: celkovo bolo vyšetrených 426 vzoriek, pričom 2 vzorky nevyhoveli pre zistenú prítomnosť *Cronobacter*. Išlo o počítačnú dojčenskú výživu vyrobenú v ČR. ÚVZ SR v spolupráci s RÚVZ so sídlom v Bratislave zabezpečili stiahnutie uvedeného výrobku z trhu v SR, ktorý bol zároveň hlásený do systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá (RASFF).

Výživové doplnky: celkovo bolo vyšetrených 168 vzoriek. Z uvedeného počtu nevyhovela 1 vzorka z dôvodu zistenej prítomnosti *Salmonella* spp..

3.3.2 Chemické hodnotenie potravín

Z dôvodu **chemickej kontaminácie** nevyhovelo spolu **28 vzoriek** potravín z celkovo vyšetrených 4 594 vzoriek, t.j. 0,61 %, najmä z dôvodu prekročenia stanovených limitov pre prídavné látky.

Vzorky potravín, vrátane hotových pokrmov a pokrmov rýchleho občerstvenia boli vyšetrené aj na prítomnosť **prídavných látok**. Pozornosť bola venovaná najmä farbivám, sladidlám, konzervačným látkam a obsahu kuchynskej soli. Celkovo bolo na kontrolu **farbív** vyšetrených **1 342 vzoriek** (najmä zmrzlina, cukrárske výrobky a výživové doplnky), pričom z uvedeného celkového množstva **nevyhovelo 19 vzoriek** (1,4 %), a to 15 vzoriek zmrzliny a 3 vzorky cukrárskych výrobkov. Všetkých 15 vzoriek zmrzliny nevyhovelo z dôvodu použitia nepovolených farbív – E 104, E 110 a E 124. Používanie farbív: Chinolínová žltá (E 104), Žltá SY FCF/pomarančovožltá S (E 110), Ponceau 4R, košenilová červená A (E 124) nie je v zmrzlínach povolené podľa nariadenia Komisie č. 232/2012, ktorým sa mení a dopĺňa Príloha II k Nariadeniu č. 1333/2008.

Prítomnosť a množstvo **sladidiel** boli kontrolované najmä vo vzorkách cukrárskych výrobkov, lahôdkarských výrobkov, ostatných potravín pre osobitné skupiny a výživových doplnkov. Celkovo bolo vyšetrených **296 vzoriek**, pričom **všetky vyhoveli** požiadavkám platných predpisov.

Celkový počet vyšetrovaných vzoriek na prítomnosť a množstvo **konzervačných látok** bol **375** (išlo najmä o cukrárske výrobky a lahôdkarské výrobky). **1 vzorka** nealkoholického nápoja **nevyhovela** požiadavkám platných predpisov.

524 vzoriek potravín a pokrmov bolo vyšetrených z hľadiska **obsahu kuchynskej soli** v nich, z toho 404 vzoriek predstavovali hotové pokrmy a 72 vzoriek boli pokrmy rýchleho občerstvenia. **3 vzorky** hotových pokrmov nevyhoveli z hľadiska obsahu chloridu sodného požiadavkám platných právnych predpisov - výnosu Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. S08975-OL-2014, ktorým sa ustanovujú požiadavky na jedlú soľ v potravinách. Prevádzkovatelia zariadení spoločného stravovania, z ktorých boli odobrané vzorky nevyhovujúcich hotových pokrmov boli upozornení na povinnosť dodržiavania najvyššie prípustného množstva pridanej jedlej soli.

Z **kontaminantov** vo vyšetrovaných vzorkách boli sledované najmä ťažké kovy (olovo, kadmium, ortuť), dusitany a dusičnany, polychlórované bifenyly (PCB), rezíduá pesticídov a antibiotík, benzo(a)pyrén, melamín, mykotoxíny a akrylamid.

Na kontrolu obsahu ťažkých kovov sa vyšetrovali najmä vzorky potravín pre dojčatá a malé deti, výživových doplnkov, pramenitých vôd dojčenských, hotových pokrmov

a ostatných potravín pre osobitné skupiny. Na kontrolu obsahu **olova** bolo vyšetrených **746 vzoriek** potravín, pričom v žiadnej z vyšetrených vzoriek nebolo zistené prekročenie predpisom stanoveného limitu pre olovo. Na kontrolu obsahu **kadmia** bolo vyšetrených **689 vzoriek** potravín, pričom v žiadnej z vyšetrených vzoriek nebolo zistené prekročenie predpisom stanoveného limitu pre kadmium. Na obsah **ortuti** bolo vyšetrených **661 vzoriek** potravín, pričom v žiadnej z vyšetrených vzoriek nebolo zistené prekročenie predpisom stanoveného limitu pre ortuť.

118 vzoriek potravín (najmä pramenité vody dojčenské, výživové doplnky) bolo vyšetrených na kontrolu obsahu **arzénu**.

98 vzoriek potravín (najmä pramenité vody dojčenské) bolo vyšetrených na kontrolu obsahu **niklu**.

96 vzoriek potravín (najmä pramenité vody dojčenské) bolo vyšetrených na kontrolu obsahu **fluoridov**.

95 vzoriek potravín (najmä pramenité vody dojčenské) bolo vyšetrených na kontrolu obsahu **mangánu**.

85 vzoriek potravín (najmä pramenité vody dojčenské) bolo vyšetrených na kontrolu obsahu **kyanidov**.

43 vzoriek potravín (najmä pramenité vody dojčenské) bolo vyšetrených na kontrolu obsahu **antimónu**.

31 vzoriek potravín (najmä pramenité vody dojčenské) bolo vyšetrených na kontrolu obsahu **chrómu**.

28 vzoriek potravín (najmä pramenité vody dojčenské) bolo vyšetrených na kontrolu obsahu **medi**.

24 vzoriek potravín (najmä pramenité vody dojčenské) bolo vyšetrených na kontrolu obsahu **bóru**.

17 vzoriek potravín (najmä pramenité vody dojčenské) bolo vyšetrených na kontrolu obsahu **hliníka**.

Na prítomnosť **dusičnanov** a **dusitanov** bolo vyšetrených celkovo **462 vzoriek** potravín. Z toho **260 vzoriek** potravín na obsah dusičnanov (z toho 129 vzoriek počiatkovej a následnej dojčenskej výživy, detských potravín, potravín spracovaných na báze obilnín, 101 vzoriek pramenitej vody dojčenskej) a **319 vzoriek** potravín na obsah dusitanov (z toho 102 vzoriek pramenitej vody dojčenskej, 70 vzoriek počiatkovej a následnej dojčenskej výživy, detských potravín, potravín spracovaných na báze obilnín). Všetky **vzorky vyhovel** z hľadiska obsahu dusičnanov a dusitanov.

Rezíduá pesticídov boli vyšetované spolu v **40 vzorkách** počiatkovej dojčenskej výživy, následnej dojčenskej výživy, potravín spracovaných na báze obilnín a detských potravín. Vo vyšetrených vzorkách nebola zistená prítomnosť rezíduí pesticídov.. Vo vyšetrených vzorkách nebola zistená prítomnosť rezíduí pesticídov.

Rezíduá antibiotík boli vyšetované v **10 vzorkách** surového mäsa a surových rýb. V jednom prípade bola laboratórnou metódou bola zistená prítomnosť rezíduí ATB (filet z aljašskej tresky hlbokozmrazený odobratý v zariadení spoločného stravovania). Zistenie bolo postúpené miestne a vecne príslušnej regionálnej veterinárnej a potravinovej správe za účelom prijatia opatrení u dodávateľa.

Na prítomnosť **polyaromatických uhl'ovodíkov (PAU) (benzo(a)pyrénu, sumy vybraných PAU) a kyseliny erukovej** bolo vyšetrených **10 vzoriek** potravín určených pre dojčatá a malé deti.

Zároveň sa laboratórne analyzovali výživové doplnky na prítomnosť polyaromatických uhl'ovodíkov (PAU: suma benzo(a)pyrénu, benzo(b)fluoranténu, benzo(a)antracénu a chryzénu). Výsledky laboratórneho vyšetrenia vyhovovali požiadavkám na zdravotnú bezpečnosť podľa nariadenia Komisie č. 1881/2006, ktorým sa ustanovujú maximálne hodnoty obsahu niektorých kontaminantov v potravinách v znení neskorších predpisov.

Na vyšetrenie **prítomnosti polychlórovaných bifenylov** bolo spolu odobratých a laboratórne vyšetrených **28 vzoriek** potravín, z toho 19 boli výrobky na výživu dojčiat a malých detí na báze mlieka. Výsledky laboratórneho vyšetrenia boli v súlade s platnými právnymi predpismi pre oblasť kontaminantov v potravinách. Ani v jednej z vyšetrených vzoriek nebol zistený uvedený kontaminant.

V roku 2022 bolo analyzovaných **25 vzoriek** olejov a tukov (stužené pokrmové tuky, rastlinné hydrogenované nátierky a hydrogenované rastlinné oleje) na zistenie množstiev **transmastných kyselín (TMK)**. Výsledky sa stanovovali ako % transizomérov kyseliny olejovej v tuku, % transizomérov kyseliny linolovej v tuku a suma % transizomérov v tuku (t. j. TMK v g/ 100 g tuku). Všetky vzorky boli v súlade s nariadením Komisie č. 2019/649, ktorým sa mení príloha III k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady č. 1925/2006, pokiaľ ide o transmastné kyseliny iné ako transmastné kyseliny, ktoré sa prirodzene vyskytujú v tuku živočíšneho pôvodu.

Okrem olejov a tukov bolo analyzovaných na obsah transmastných kyselín aj **15 vzoriek** výživových doplnkov s obsahom omega 3, omega 6, omega 9 mastných kyselín. Vyšetrené vzorky výživových doplnkov boli v súlade s nariadením Komisie č. 2019/649.

V roku 2022 bolo v NRC pre mykológiu životného prostredia pri Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Poprade na prítomnosť rôznych **mykotoxínov** vyšetrených **181 vzoriek** potravín pre dojčatá a malé deti. Z celkového počtu analyzovaných vzoriek odobraných v rámci úradných kontrol bolo 159 vzoriek zo zahraničnej produkcie a 22 vzoriek z domácej produkcie:

- zo 44 vzoriek, v ktorých bol stanovovaný patulín, bolo 29 vzoriek zahraničnej a 15 vzoriek domácej produkcie,
- zo 44 vzoriek vyšetrených na prítomnosť aflatoxínu B₁ bola 1 vzorka z domácej produkcie a 43 vzoriek zo zahraničnej produkcie,
- vzorky vyšetrené na obsah aflatoxínu M₁ (22) pochádzali zo zahraničnej produkcie európskych výrobcov,
- všetkých 22 vyšetrených vzoriek na prítomnosť ochratoxínu A pochádzalo zo zahraničnej produkcie,
- rovnako, obsah deoxynivalenolu bol zistený v 22 vzorkách, všetky zo zahraničnej produkcie,
- 5 vzoriek vyšetrených na obsah zearalenonu tiež pochádzalo len zo zahraničnej produkcie,
- z 22 vzoriek, v ktorých bol stanovovaný obsah fumonizínov, bolo 16 vzoriek zo zahraničnej produkcie a 6 vzoriek z domácej produkcie.

Zo všetkých analyzovaných vzoriek bol v **1 vzorke** zistený obsah mykotoxínu **ochratoxín A** prekračujúci maximálnu povolenú hodnotu (0,50 µg/kg) danú nariadením Komisie č. 1881/2006. Išlo o výrobok pre malé deti, vykonané boli opatrenia na jeho stiahnutie z trhu. Všetky ostatné vzorky potravín splňali požiadavky nariadenia Komisie č. 1881/2006.

Na **prítomnosť citrinínu** vo výživových doplnkoch na báze ryže fermentovanej červenými kvasinkami *Monascus purpureus* bolo vyšetrených bolo **5 vzoriek** výživových doplnkov na báze ryže fermentovanej červenými kvasinkami *Monascus purpureus*. Podľa prílohy k nariadeniu Komisie č. 1881/2006 je maximálna hodnota obsahu citrinínu vo výživových doplnkoch ustanovená na 100 µg/kg. Všetky vyšetrené vzorky vyhovovali požiadavke platného predpisu.

V prípade kontroly **alergénov** v potravinách bolo laboratórne vyšetrených **60 vzoriek** rôznych potravín a pokrmov. Išlo o rôzne druhy potravín, napr. výživové doplnky, rôzne potraviny pre dojčatá a malé deti, hotové pokrmy, prílohy k pokrmom, cestoviny, chlieb, múka, sušienky a pod. Zo 60 vyšetrených vzoriek potravín a pokrmov nevyhoveli **3 vzorky** potravín a pokrmov. V 1 vzorke výživového doplnku zistená prítomnosť sóje, teda alergénu, ktorý nebol uvedený v označení výrobku. Obsah sóje: >20 mg/kg, čo bol nameraný výsledok sóje nad limit kvantifikácie. Po konzultácii s dodávateľom diagnostického testu ELISA použitého na analýzu sóje a na základe výsledkov vo validačnom protokole metódy od výrobcu bola zistená krížová reakcia voči strukovine hrach, ktorá tvorí zložku v danej vzorke (zloženie: hrachový bielkovinový izolát 30 %). Na základe týchto informácií vo vzorke nebolo možné posúdiť obsah sóje. Vo výživovom doplnku Vegan Protein bola laboratórnou analýzou zistená prítomnosť alergénu glutén, ktorý nebol uvedený v jeho označení.

Zistené bolo tiež nesprávne označenie hotového pokrmu na základe laboratórnych výsledkov. Vo vzorke varenej ryže bola zistená prítomnosť mliečneho proteínu, pričom výrobca hotového pokrmu neuviedol tento alergén v jedálnom lístku. Prevádzkovateľ zariadenia spoločného stravovania bol upozornený na správne výrobné postupy a možnosti vylúčenia kontaminácie pokrmov alergénmi.

Potraviny ošetrené ionizujúcim žiarením - celkovo bolo laboratórne vyšetrených **25 vzoriek**, najmä rôzne druhy orechov, ale aj syry a mäso. Spolu 20 vzoriek potravín s obsahom tuku. Z nameraných hodnôt, a po zohľadnení neistôt merania vo vzorkách nebola dokázaná prítomnosť dvojíc ožiarením vytvorených uhl'ovodíkov alkánov a alkénov, pri ktorých by boli podiely hmotnostných zlomkov detegované v očakávaných pomeroch (podľa STN EN 1784). Na základe týchto výsledkov vzorky nevykazovali vlastnosti potravín ošetrených ionizujúcim žiarením. Dôkaz ožiarenia predmetných vzoriek potravín rastlinného pôvodu bol negatívny (metóda STN EN 1788).

Na kontrolu potravín za účelom zisťovania **prítomnosti GMO** sa analyzovalo **8 hotových pokrmov** s obsahom tofú a **3 vzorky potravín** s obsahom ryže alebo kukurice (krupička ryžová jemná, ryža dlhozrná, kukuričná polenta instantná).

V piatich vzorkách hotových pokrmov bola zistená prítomnosť aspoň jednej povolenej geneticky modifikovanej sóje v množstve menšom ako 0,1 %: v 2 vzorkách bola detegovaná MON89788 sója a v 3 vzorkách bola detegovaná MON89788 sója a MON40-3-2 sója. Všetky nálezy boli v súlade s požiadavkami nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 1829/2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách.

Laboratórne bolo vyšetrených celkom **119 vzoriek** jedlej soli na stanovenie obsahu **jodičnanu draselného (KI)** a **119 vzoriek** na obsah **jodičnanu draselného (KIO₃)**. Obsah jodidu a jodičnanu draselného bol posúdený podľa vyhlášky MPRV SR č. 309/2015 o pochutinách, jedlej soli, dehydrovaných pokrmoch, polievkových prípravkoch a o ochucovadlách (ďalej len „vyhláška č. 309/2015“) a obsah ferokyanidu draselného bol posúdený podľa nariadenia Komisie č. 1129/2011, ktorým sa mení a dopĺňa príloha II k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady č. 1333/2008 vytvorením zoznamu Únie obsahujúceho prídavné látky v potravinách (ďalej len „nariadenie č. 1129/2011“). Z celkového počtu 119 skúšaných vzoriek požiadavke stavenej vo vyhláške č. 309/2015 na minimálny obsah KI (15 mg/kg soli) **nevyhoveli 3 vzorky** t. j. 2,52 % (v roku 2021 z celkového počtu vzoriek 189 bol zistený nižší obsah KI v 4 vzorkách, t. j. 2,12 %). Vyšší obsah KI (35 mg/kg) bol zistený v 1 vzorke t. j. 0,84 % (v roku 2021 bol zistený vyšší obsah KI v 15 vzorkách, t. j. 7,94 %). Požiadavke vo vyhláške č. 309/2015 (15-35 mg/kg) vyhovelo celkom 115 vzoriek t. j. 96,64 % (v roku 2021 vyhovelo 170 vzoriek t. j. 89,95 %).

Všetky vyšetrené vzorky jedlej soli na obsah **ferokyanidu draselného vyhoveli** požiadavke podľa prílohy II časť E nariadenia Komisie č. 1129/2011 (najvyššie množstvo ako bezvodý ferokyanid draselný 20 mg/kg).

V rámci vzoriek potravín sa sledovala aj **kontrola označenia potravín**, pričom **16 vzoriek** potravín (najčastejšie išlo o výživové doplnky, ktoré nespĺňali požiadavky na označenie. V prípade výživových doplnkov sa zistili v ich označení nepovolené zdravotné tvrdenia, ktoré nie sú v súlade s § 9 ods. 1 zákona č. 152/1995 Z. z., nariadením č. 1169/2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, nariadením č. 1924/2006 o výživových a zdravotných tvrdeniach o potravinách v znení Korigenda a nariadením Komisie č. 432/2012 o povolení určitých zdravotných tvrdení o iných potravinách, ako sú tie, ktoré odkazujú na zníženie rizika ochorenia a na vývoj a zdravie detí. Zistilo sa tiež, že v prípade výživového doplnku obsahujúceho Laktobacily výrobca v označení deklaroval množstvo probiotických kultúr v čase plnenia, čo je v rozpore s požiadavkami na označenie, nakoľko deklarovaný obsah probiotických kultúr musí byť zachovaný až do konca doby minimálnej trvanlivosti. Nevyhovujúce označenie bolo prerokované s výrobcom, ktorý výrobky následne označil v zmysle platných predpisov. Ďalej to bola napr. laboratórnou analýzou zistená prítomnosť gluténu, pričom výrobca výživového doplnku ich neoznačil názvom alergénu. V prípade výživových doplnkov to bolo tiež napr. nesprávne označenie ako „doplnkov stravy“, či dátum minimálnej trvanlivosti bol uvádzaný pojmom ako expirácia („EXP“). Výrobok Konopný med bol nesprávne označený ako výživový doplnok, pričom nespĺňal definíciu výživového doplnku, nakoľko nebol umiestnený na trh v dávkovej forme, ktorá umožní ho brať v merateľných malých jednotkových množstvách, zároveň aj podľa zloženia a určenia výrobku išlo o bežnú potravinu, obohatený med, u ktorej bolo ďalej zistené, že v zložení bol uvedený obsah kvetu konopy priemyselnej. Nedostatky označenia a zloženia boli postúpené mieste a vecne príslušnému orgánu úradnej kontroly potravín – RVPS.

Distribútorom predmetných výživových doplnkov boli uložené opatrenia na zabezpečenie ich označenia v súlade s požiadavkami platných právnych predpisov.

3.4. Turistická sezóna

3.4.1. Letná turistická sezóna

Bratislavský kraj

V strediskách letnej turistickej sezóny boli skontrolované zariadenia verejného stravovania sezónneho typu (ambulantné stánky a bufety, prevádzky rýchleho občerstvenia, prevádzky výroby a predaja zmrzliny), reštaurácie, stravovacie prevádzky v hoteloch a penziónoch. Kontroly boli vykonané v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín podľa plánu kontrol na rok 2022, ako aj na základe podnetov a žiadostí prevádzkovateľov sezónnych zariadení o uvedenie priestorov do prevádzky.

V rámci letnej turistickej sezóny bolo vykonaných 245 kontrol a zistených 9 nedostatkov. Uložených bolo 9 blokových pokút vo výške 1 750 eur.

Najčastejšími nedostatkami boli: nedodržanie prevádzkovej hygieny, nedostatky v skladovaní a manipulácii s potravinami a surovinami (potraviny a suroviny po dátume spotreby), nedostatočná výsledovateľnosť surovín a polotovarov (zmrazovanie mäsa v prevádzke). V prípade zmrzlín boli zistené nedostatky týkajúce sa prevádzkovej hygieny, predaja po dobre spotreby, neoznačenia dátumu výroby zmrzliny, neodobrania a neuskladnenia vzoriek vyrobených zmrzlín po dobu 48 hodín, nepredloženia dokladov o zdravotnej spôsobilosti zamestnancov. V jednom prípade bol uložený zákaz predaja nebalenej zmrzliny zo stánku s ambulantným predajom dovážanej zmrzliny, nakoľko predmetný stánok nebol v čase kontroly napojený na verejnú kanalizáciu/žumpu.

Banskobystrický kraj

Počas letnej turistickej sezóny boli skontrolované stravovacie zariadenia na kúpaliskách, pri vodných nádržiach a v turistických centrách.

V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín bolo vykonaných 153 kontrol. Za nedostatky v skladovaní potravín (potraviny po dátume spotreby) boli uložené 2 blokové pokuty a za nevhodnú manipuláciu s potravinami bola uložená 1 blokovaná pokuta.

Košický kraj

V letných turistických centrách boli kontroly vykonávané v trvalých a sezónnych zariadeniach pred začatím letnej turistickej sezóny a počas jej trvania. Zamerané boli na plnenie povinností a dodržiavanie požiadaviek vyplývajúcich z platných právnych predpisov, najmä na zavedenie dokumentácie správnej výrobných praxe, evidenciu vstupných surovín, výsledovateľnosť, podmienky manipulácie s potravinami, dodržiavanie požiadaviek pri výrobe, predaji a uchovávaní pokrmov a nápojov, označenie, prevádzkovú hygienu, osobnú hygienu zamestnancov, doklady o odbornej a zdravotnej spôsobilosti zamestnancov.

V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín bolo vykonaných 182 kontrol. Za zistené nedostatky bolo uložených 10 blokových pokút v celkovej výške 482 eur.

Zistené boli predovšetkým nedostatky v prevádzkovej hygiene, zlý technický stav zariadení, nesprávne skladovanie potravín a pokrmov, nepredloženie dokladov o zdravotnej spôsobilosti zamestnancov, porušenie povinností a požiadaviek na výrobu, prípravu a podávanie pokrmov.

Nitriansky kraj

Počas letnej turistickej sezóny boli kontroly upriamené hlavne na trvalé a sezónne stravovacie zariadenia nachádzajúce sa v rekreačných oblastiach, areáloch kúpalísk a v centrách okresných miest a obcí. Kontroly boli prioritne zamerané na manipuláciu so surovinami a hotovými výrobkami, kontrolu podmienok skladovania surovín, kontrolu prevádzkovej a osobnej hygieny, dodržiavanie zásad HACCP a kontrolu označenia. Vo viacerých prípadoch boli kontroly spojené s odberom vzoriek pokrmov a zmrzlín.

Počas letnej turistickej sezóny bolo vykonaných 210 kontrol a zistených 48 nedostatkov. Za nedostatky bolo uložených 29 blokových pokút vo výške 3 709 eur a 1 pokuta správnym konaním vo výške 500 eur.

Prešovský kraj

V rámci letnej turistickej sezóny boli vykonané kontroly zamerané prevažne na dodržiavanie osobnej a prevádzkovej hygieny, výsledovateľnosť, kontrolu označenia a dodržiavania dátumov minimálnej trvanlivosti a dátumov spotreby, na dodržiavanie zásad správnej výrobných praxe (kontrola dodržiavania chladiaceho reťazca a monitorovania teplôt), dodržiavanie hygienických požiadaviek pri uchovávaní, skladovaní a manipulácii s potravinami, pri príprave a podávaní pokrmov rýchleho občerstvenia a pri predaji nebalenej zmrzliny, na zásobovanie pitnou vodou, odber vzoriek potravín a vôd na laboratórne vyšetrenie, na odbornú a zdravotnú spôsobilosť pracovníkov, manipuláciu s odpadom, na funkčnosť a technický stav zariadení pre osobnú hygienu stravníkov a zamestnancov.

Počas letnej turistickej sezóny bolo vykonaných 206 kontrol, pri ktorých bolo zistených 38 nezhôd. Uložených bolo 19 blokových pokút v celkovej výške 1 580 eur a 1 náhrada nákladov vo výške 47,62 eur. Vydané boli 2 zákazy prevádzky a 1 opatrenie na uzavretie prevádzky ZSS uložené na mieste. V 1 prípade bolo začaté správne konanie vo veci uloženia pokuty v sume 500 eur.

Trenčiansky kraj

Počas letnej turistickej sezóny boli vykonané kontroly v stánkoch s predajom rýchleho občerstvenia na kúpaliskách a pri prírodných vodných plochách i v zariadeniach spoločného stravovania s prípravou a podávaním pokrmov v rekreačných oblastiach, resp. v zariadeniach v oblastiach s predpokladanou zvýšenou návštevnosťou turistov. Kontroly boli zamerané na dodržiavanie technologických postupov prípravy pokrmov, kontrolu podmienok skladovania potravín, používanie potravín po dátume spotreby a dodržiavanie zásad prevádzkovej a osobnej hygieny. Súčasťou kontrol je počas letnej sezóny i kontrola zariadení s výrobou a predajom nebalenej zmrzliny.

Počas letnej turistickej sezóny bolo vykonaných 186 kontrol v 152 zariadeniach spoločného stravovania.

Najčastejšie zistenými nedostatkami boli: nedodržanie chladiaceho a mraziaceho reťazca, nevyhovujúca manipulácia s potravinami — kríženie čistých a nečistých činností, zmrazovanie surovín, polotovarov, rozpracovaných a hotových pokrmov, spoločné skladovanie nezlučiteľných druhov potravín, nezabezpečenie dostatočnej ochrany pokrmov pred ich znehodnotením, chýbajúca evidencia podmienok skladovania a sanitácie, nezabezpečenie vyhovujúcej technológie výroby a dokumentácie HACCP, nevyhovujúca prevádzková hygiena.

Trnavský kraj

Pred začiatkom letnej turistickej sezóny boli v stravovacích zariadeniach kúpalísk vykonané kontroly väčšinou na základe žiadostí podnikateľských subjektov o vydanie

rozhodnutí k prevádzkovaníu novozriadených prevádzok. Pri výkone kontrol bol dôraz kladený najmä na dodržiavanie osobnej a prevádzkovej hygieny, podmienky skladovania surovín, polotovarov a rozpracovaných pokrmov v zmysle platných právnych predpisov, hygienických zásad pri manipulácii s potravinami ako aj organickým odpadom, výsledovateľnosť surovín a potravín, kontrolu odbornej a zdravotnej spôsobilosti osôb prichádzajúcich do kontaktu s potravinami, dátumu spotreby a dátumu minimálnej trvanlivosti potravín, pokrmov a nápojov, monitoring kritických kontrolných bodov v zmysle HACCP ako aj informovanie spotrebiteľov o potenciálnych alergénoch v predávaných pokrmoch.

Počas letnej turistickej sezóny bolo vykonaných 66 kontrol a zistených 11 nedostatkov. Uložených bolo 9 blokových pokút v celkovej výške 2 200 eur.

Žilinský kraj

Počas letnej turistickej sezóny bol vykonaný štátny zdravotný dozor a úradná kontrola potravín v 459 strediskách cestovného ruchu. Kontroly boli zamerané najmä na overenie čistenia a sanitácie, správnej výrobnnej praxe, výsledovateľnosť surovín a potravín, kontrolu označenia, správne skladovanie potravín, zásobovanie pitnou vodou, odbornú a zdravotnú spôsobilosť pracovníkov, na funkčnosť a technický stav zariadení.

Vykonaných bolo 459 kontrol, pri ktorých bolo zistených 116 nedostatkov a začatých 5 správnych konaní, výška sankcií predstavovala 2 100 eur. Uložených bolo 53 blokových pokút v celkovej výške 4 501 eur.

3.4.2 Zimná turistická sezóna

Bratislavský kraj

V strediskách zimnej turistickej sezóny boli skontrolované zariadenia verejného stravovania sezónneho typu, reštaurácie, stravovacie prevádzky v hoteloch a penziónoch. Kontroly boli vykonané v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín podľa plánu kontrol na rok 2022, ako aj na základe podnetov a žiadostí prevádzkovateľov sezónnych zariadení o uvedenie priestorov do prevádzky.

V rámci zimnej turistickej sezóny bolo vykonaných 11 kontrol, bez zistených nedostatkov.

Banskobystrický kraj

V rámci zimnej turistickej sezóny boli skontrolované zariadenia verejného stravovania v niekoľkých lyžiarskych strediskách. V záujme ochrany verejného zdravia bolo kontrolované najmä dodržiavanie platných opatrení nariadených ÚVZ SR v súvislosti s pandemiou ochorenia COVID-19. Vzhľadom na zhoršujúcu sa epidemiologickú situáciu a pre nevhodné klimatické podmienky, boli niektoré zariadenia v čase kontrol uzatvorené.

ŠZD a ÚKP boli zamerané na kontrolu zdravotnej a odbornej spôsobilosti zamestnancov, skladovanie potravín, surovín a polotovarov, manipuláciu s hotovými pokrmami, na dodržiavanie osobnej hygieny zamestnancov a kontrolu čistoty priestorov prevádzky. Uložené boli 2 sankcie v sume 160 eur za nedostatky v skladovaní potravín (potraviny po dátume spotreby) a za nesprávnu manipuláciu s pokrmami.

Košický kraj

V roku 2022 bolo počas zimnej turistickej sezóny v zariadeniach spoločného stravovania vykonaných 60 kontrol, v rámci ktorých bolo uložených 11 blokových pokút

vo výške 396 eur, za nedodržanie opatrení nariadených ÚVZ SR v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID 19.

Nitriansky kraj

Vzhľadom na nepriaznivé snehové podmienky a epidemiologickú situáciu nebolo v prevádzke ani jedno zariadenie s možnosťou zimnej rekreácie.

Prešovský kraj

V strediskách zimnej turistickej boli vykonané kontroly väčšinou v sezónnych prevádzkach. Kontroly boli zamerané na príjem vstupných surovín, kontrolu chladiaceho reťazca, dátum spotreby resp. minimálnej trvanlivosti, kontrolu prevádzkovej a osobnej hygieny, odbornú a zdravotnú spôsobilosť zamestnancov.

Počas zimnej turistickej sezóny bolo vykonaných 35 kontrol, pri ktorých bolo zistených 8 nezhôd. Uložených bolo 5 blokových pokút v celkovej výške 300 eur. V 1 prípade bolo začaté správne konanie vo veci uloženia pokuty v sume 200 eur.

Trenčiansky kraj

Zimná turistická sezóna je v kraji organizovaná hlavne v strediskách lokálneho významu. V roku 2022 bolo prevádzkované zariadení spoločného stravovania počas zimnej turistickej sezóny vo veľkej miere ovplyvnené nariadenými opatreniami ÚVZ SR pri ohrození verejného zdravia v súvislosti s COVID-19.

Vykonaných bolo 42 kontrol zameraných na stavebno-technické riešenie, priestorové usporiadanie a vybavenie, technologické postupy prípravy pokrmov, kontrolu podmienok skladovania potravín, používanie potravín po dátume spotreby, resp. dátume minimálnej trvanlivosti a dodržiavanie zásad prevádzkovej a osobnej hygieny. Nedostatky zistené u 6 kontrolovaných subjektov sa týkali vysledovateľnosti potravín, systému HACCP, prevádzkovej a osobnej hygieny.

Trnavský kraj

Typické strediská zimnej turistiky, kde je možnosť realizácie zimných športov sa v regióne Trnavského kraja nenachádzajú. Pozornosť bola preto venovaná ubytovacím zariadeniam s reštauračnou prevádzkou, a to najmä v kúpeľnom meste Piešťany a v oblastiach prímestskej rekreácie.

Žilinský kraj

Kontroly vykonané v rámci zimnej turistickej sezóny boli zamerané na zariadenia na poskytovanie stravovacích služieb, vrátane poskytovania rýchleho občerstvenia a nápojov v stánkoch trvalých i dočasných v rekreačných strediskách. Zimná turistická sezóna bola v roku 2022 ovplyvnená poveternostnými podmienkami a pandémiou ochorenia COVID-19. Kontroly boli zamerané najmä na overenie dodržiavania platných právnych predpisov týkajúcich sa správnej výrobnéj a hygienickej praxe, dodržiavanie systému HACCP, zabezpečenie odbornej a zdravotnej spôsobilosti zamestnancov.

Vykonaných bolo 393 kontrol, zistených 56 nedostatkov, začatých 5 správnych konaní, výška sankcií predstavovala 2 000 eur. Zároveň bolo uložených 34 blokových pokút vo výške 1 592 eur.

3.5 Hromadné akcie

Bratislavský kraj

V priebehu roka 2022 bolo pod patronátom miest a obcí organizovaných 20 hromadných podujatí. Vzhľadom k priaznivej epidemiologickej situácii boli mnohé tradičné hromadné podujatia obnovené. Podujatia boli príslušnému orgánu na ochranu verejného zdravia písomne oznámené podľa § 52 zákona č. 355/2007 Z. z. Následne k ohláseným hromadným akciám tunajší úrad v súvislosti s predajom potravín a poskytovaním občerstvenia podľa § 52 zákona č. 355/2007 Z. z. vydal usporiadateľom súhlasné stanoviská. Okrem uvedených povolení pre usporiadateľov boli tunajšiemu úradu oznámené začatia prevádzkovania stánkov s ambulantom predajom pokrmov a nápojov v súlade s § 52 ods. 8 zákona č. 355/2007 Z. z.

Po pandemickej prestávke sa znovu organizovali na území Bratislavského kraja „Vianočné trhy 2022“. V rámci hromadných akcií bolo vykonaných 43 kontrol v 39 zariadeniach s ambulantom predajom pokrmov a nápojov.

Najčastejšími nedostatkami boli: nedodržiavanie prevádzkovej hygieny, nedostatky v skladovaní a manipulácii s potravinami, potraviny a suroviny po dátume spotreby, nedostatočná výsledovateľnosť surovín a polotovarov, podmienky skladovania surovín (zmrazovanie mäsa v prevádzke). V štyroch prípadoch boli uložené opatrenia na mieste v zmysle zákona č. 152/1995 Z. z., ktorými bolo nariadené doplnenie označenia alergénov v ponukových materiáloch.

Banskobystrický kraj

Pri organizovaní hromadných akcií v Banskobystrickom kraji bolo podľa § 52 ods. 1 písm. n) zákona č. 355/2007 Z. z. ohlásených 134 akcií. Išlo o krátkodobé hromadné akcie ako kultúrno-spoločenské podujatia, tradičné jarmoky, veľkonočné a vianočné trhy a tiež podujatia charakteru hudobných a folklórnych festivalov a pretekov s prípravou a podávaním rýchleho občerstvenia. V súvislosti s trvaním mimoriadnej situácie spôsobenej pandemickým výskytom ochorenia COVID-19, predpokladanej účasti návštevníkov a posúdení danej situácie, RÚVZ BB usporiadanie uvedených hromadných podujatí hodnotil ako vysoko rizikové a v snahe zamedziť vzniku a šíreniu ochorenia COVID – 19 upozorňoval na dôsledné dodržiavanie usmernení, odporúčaní a aktuálne platných opatrení. Krátkodobé hromadné akcie sa v roku 2022 pre pretrvávajúcu pandemickú situáciu COVID-19 začiatkom roka konali ešte obmedzene.

V rámci ŠZD a ÚKP bolo uložených 9 sankcií v celkovej hodnote 366 eur za porušenie podmienok skladovania potravín (porušenie chladiaceho reťazca), skladovanie potravín po uplynutom dátume spotreby, resp. minimálnej trvanlivosti a nedodržiavanie zásad osobnej a prevádzkovej hygieny.

Košický kraj

V roku 2022 bolo ohlásených podľa § 52 zákona č. 355/2007 Z. z. celkom 140 hromadných podujatí, z toho v rámci kultúrnych: 67, športových: 9, vianočných: 19, jarmokov: 19, dni obcí: 3 a iné: 23.

Vykonaných bolo 243 kontrol, v rámci ktorých bolo uložených 6 blokových pokút vo výške 200 eur, za nedostatky v preukazovaní odbornej a zdravotnej spôsobilosti zamestnancov a skladovaní potravín po dátume spotreby, resp. dátume minimálnej trvanlivosti.

Nitriansky kraj

V roku 2022 bolo RÚVZ Nitrianskeho kraja ohlásených 123 hromadných podujatí s poskytovaním rýchleho občerstvenia. Medzi najväčšie hromadné podujatia v Nitrianskom kraji patrili: Výstava gardénia – nábytok a bývanie Nitra, Slovak food truck fest Nitra, Strojárske veľtrh v Nitre, Výstava Agrokomplex medzinárodná poľnohospodárska a potravinárska výstava Nitra, Autosalón Nitra. Okrem týchto podujatí boli organizované rôzne jarmoky, podujatia a v trhy organizované mestami a obcami, hudobné festivaly, viacero podujatí v Oáza Camp Komoča - Kemping. Všetky hromadné podujatia boli organizátorom podujatia ohlásené na príslušné RÚVZ.

V rámci ŠZD a ÚK sa kontrolovalo dodržiavanie podmienok prípravy a podávania pokrmov v stánkoch s rýchlym občerstvením, resp. s ambulantom predajom, zároveň sa kontrolovalo zabezpečenie požiadaviek predpisov zo strany organizátorov podujatí. Na hromadných podujatiach bolo vykonaných celkom 231 kontrol, počas ktorých bolo zaznamenaných 27 nedostatkov, za ktoré pracovníci RÚVZ uložili 3 blokové pokuty vo výške 270 eur. Správne konanie vo veci uloženia pokuty za porušenia predpisov upravujúcich ochranu verejného zdravia v prevádzkach počas konania hromadných podujatie nebolo začaté.

Prešovský kraj

V roku 2022 bol počet hromadných akcií ohlásených podľa zákona č. 355/2007 Z. z. celkom 154. Išlo o jarmoky: počet 14 (napr. Dni mesta Prešov 2022 a Prešovský trojičný jarmok 2022, 48. Sabinovský jarmok, 3 x Farmárske trhy v Prešove, XXXI. Humenský jarmok, III. Sninský jarmok, jarmok v Starej Ľubovni, 26. ročník Stropkovského jarmoku), vianočné: počet 9, festivaly: počet 27 (napr. Prešov Street Food Festival, Hudba v meste Prešov, 17. Kapušianske folklórne dni, Pivný festival Prešov, Bažant kinematograf 2022 - Záhrada umenia, Prešov, 60. Festival kultúry a športu v Medzilaborciach, majáles a festival v Starej Ľubovni, gastrofestival v Starej Ľubovni, 10. Rusínsky festival, Pivný festival vo Vranove nad Topľou), iné: počet 104.

Spolu bolo vykonaných 346 kontrol. Odobraté boli 4 vzorky pokrmov rýchleho občerstvenia, všetky vyhoveli. Pri kontrolách boli zistené 4 nezhody (nezabezpečenie tečúcej pitnej vody a nevyhovujúca teplota hotových pokrmov).

Trenčiansky kraj

V roku 2022 bolo na RÚVZ Trenčína ohlásených 175 hromadných akcií podľa § 52 zákona č. 355/2007 Z. z., a to podľa typu – jarmoky a trhy 26, festivaly a hudobné podujatia 50, vianočné trhy 11, športové akcie 5 a iné krátkodobé kultúrno-spoločenské akcie spojené s poskytovaním nápojov a pokrmov rýchleho občerstvenia 83. RÚVZ v Trenčianskom kraji evidujú 575 prevádzok zariadení (stánkov, vozidiel) s dočasným stanovišťom, ktoré realizujú ambulantom predaj pokrmov rýchleho občerstvenia a/alebo nápojov na schválených trhovách miestach a trhoviskách a počas konania hromadných podujatí spojených s poskytovaním občerstvenia.

Počas konania hromadných podujatí bolo v zariadeniach, ktoré realizujú ambulantom predaj pokrmov a/alebo nápojov vykonaných 120 kontrol (57x úradná kontrola potravín, 63x štátny zdravotný dozor). Nezhody boli zistené u 25 kontrolovaných subjektov. Odobratých bolo 24 vzoriek hotových pokrmov a pokrmov rýchleho občerstvenia, z toho 4, t.j. 21 % nezodpovedali kritériám hygieny procesu výroby z dôvodu prekročenia stanoveného počtu koliformných baktérií, plesní a kvasiniek.

Najčastejšie boli zistené nedostatky v manipulácii s potravinami, nedodržiavaní chladiaceho reťazca a podmienok skladovania, hygieny prevádzky a preukazovaní pôvodu

potravín. Na odstránenie zistených nedostatkov boli uložené opatrenia na mieste 16 x. Za nedostatky, ktorými sa zamestnanci dopustili priestupku podľa zákona č. 152/1995 Z. z., boli uložené blokové pokuty v počet 17 a sume 2 470 eur. Správne konanie vo veci uloženia sankcie za nedostatky zistené počas konania hromadných podujatí v roku 2022 nebolo začaté. V súvislosti s konzumáciou pokrmov rýchleho občerstveniu počas konania hromadných kultúrno-spoločenských akcií v regionálnej pôsobnosti RÚVZ Trenčín nebol zaznamenaný epidemický výskyt alimentárnych ochorení.

Trnavský kraj

RÚVZ Trnava: v rámci hromadných akcií vykonali kontroly ŠZD a ÚK na nasledovných akciách s hromadnou účasťou: Akcia Lodenica, s celkovým počtom 24 kontrol, v rámci ktorých boli uložené 4 blokové pokuty v celkovej sume 150 eur, a to za nevyznačené alergény. Akcia Food Truck – 8 kontrol v 8 zariadeniach, nedostatky zistené neboli, akcia Jarmok v Trnave, kde bolo vykonaných celkovo 43 kontrol v 26 zariadeniach, pričom nedostatky neboli zistené. Poslednou akciou boli vianočné trhy, kde bolo vykonaných 29 kontrol v 14 zariadeniach, pričom v rámci ÚKP bola uložená bloková pokuta v sume 60 eur, a to za nepredloženie nadobúdacích dokladov pre medovníky.

RÚVZ Dunajská Streda: v roku 2022 bol najväčším hromadným podujatím štvordňový Žitnoostrovský jarmok organizovaný Mestom Dunajská Streda v septembri, na ktorom boli prevádzkované aj stánky s prípravou a podávaním pokrmov a nápojov. Organizátor zabezpečil zásobovanie týchto stánkov tečúcou pitnou vodou z verejného vodovodu z odberných miest nachádzajúcich sa za predajnými stánkami, na ktoré prevádzkovatelia napojili svoje stánky. Odpadové vody z umývacích zariadení stánkov boli likvidované do verejnej kanalizácie. Pre zamestnancov predajných stánkov a oddelene pre návštevníkov jarmoku boli zabezpečené mobilné záchody podľa pohlavia. Predaj požívatín a pokrmov rýchleho občerstvenia sa uskutočňoval výlučne do jednorazových nenávratných obalov. Počas trvania jarmoku sa vykonávali v predajných stánkoch pokrmov rýchleho občerstvenia ŠZD a ÚK v 9 zariadeniach, z ktorých v 3 boli zistené nedostatky. Bloková pokuta bola uložená 5 osobám, z toho 2 osobám podľa zákona č. 152/1995 Z. z. vo výške 100 eur, 2 osobám podľa zákona č. 355/2007 Z. z. vo výške 170 eur a 1 osobe podľa zákona č. 152/1995 Z. z. a zákona č. 355/2007 Z. z. v celkovej výške 100 eur. Vianočné trhy boli organizované v Dunajskej Strede pred Mestským kultúrnym strediskom. Príprava a podávanie pokrmov a nápojov na tejto akcii sa spolu uskutočňovalo v 2 ambulantných / pojazdných zariadeniach (1 s prípravou a predajom pokrmov rýchleho občerstvenia, 1 s prípravou a predajom nápojov). Kontrola bola vykonaná v 1 ambulantom / pojazdnom zariadení na predaj nápojov a bola zameraná na kontrolu výsledovateľnosti surovín, dodržiavania chladiaceho a teplotného reťazca, dátumu spotreby resp. dátumu minimálnej trvanlivosti surovín a potravín, označenia potravín (vrátane označenia alergénov a prídavných látok - azofarbivá), prevádzkovej hygieny, osobnej hygieny, manipulácie s potravinami a nápojmi, skladovania surovín, potravín a nápojov, manipulácie s odpadom a dokladov o zdravotnej a odbornej spôsobilosti zamestnancov. Nedostatky počas kontroly zistené neboli.

K ďalším významným hromadným akciám v spojení s prípravou a predajom pokrmov rýchleho občerstvenia a / alebo nápojov patrili napr. Hudobný festival Rockfest vo Veľkých Dvorníkoch, XXXII. Veľkomederské Svätoštetfanské dni vo Veľkom Mederi, Food Festival Hotel Kormorán v Čilistove, Farmárske trhy v Gabčíkove a pri penzióne Platán v obci Ňarad.

Počas roka 2022 bol v okrese Galanta pracovníkmi oddelenia HV v rámci hromadných podujatí vykonaný štátny zdravotný dozor a úradná kontrola potravín na 4 podujatiach. Na RÚVZ so sídlom v Galante bolo v čase od apríla do októbra oznámených okrem tradičných podujatí organizovaných mestami v letnom a predvianočnom období i 5 menších hromadných

podujatí typu farmárske trhy, dni obce a iné verejno-kultúrne podujatia organizované počas víkendu. Z väčších hromadných podujatí, ktoré sa uskutočnili v okrese Galanta, boli: 100. výročie založenia Javorinky, XXI. ročník Seredského hodového jarmoku, XXXVI. ročník Galantských trhov, vianočné trhy v mestách Sereď a Galanta. Napriek tomu, že epidemiologická situácia v súvislosti s ochorením COVID-19 bola v priebehu roka pomerne priaznivá, súčasťou odborných usmernení boli uvedené i všeobecné odporúčania pre hromadné podujatia a organizátori boli upozornení na povinnosť sledovať aktuálne platné opatrenia Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky a opatrenia prijaté krízovými štábmi miest a obcí v súvislosti s ochorením COVID-19. Počas výkonu štátneho zdravotného dozoru bol kladený dôraz najmä na predloženie rozhodnutia/oznámenia na ambulatný predaj potravín a jedál rýchleho občerstvenia, zdravotnej a odbornej spôsobilosti osôb manipulujúcich s potravinami, zabezpečenie teplej a studenej tečúcej pitnej vody, na zabezpečenie osobnej a prevádzkovej hygieny, kontrolu výsledovateľnosti, dodržiavanie podmienok skladovania potravín, polotovarov a hotových pokrmov v zmysle platných právnych predpisov, kontrolu dátumu spotreby a dátumu minimálnej trvanlivosti, ako i informovanie spotrebiteľov o potenciálnych alergénoch, v predávaných pokrmoch. V letnom období sa v okrese Galanta uskutočnili 2 podujatia, a to Seredský hodový jarmok a Galantské trhy. Celkovo bolo počas Seredského jarmoku skontrolovaných 9 stánkov s rýchlym občerstvením, v ktorých bolo vykonaných 9 kontrol. Počas Galantských trhov bolo z celkového počtu 23 stánkov, aj na základe vykonania opakovaných kontrol vykonaných 31 kontrol. Medzi najčastejšie zistené nedostatky patrili: nezabezpečenie teplej tečúcej vody v stánku rýchleho občerstvenia, nedodržiavanie chladiaceho reťazca pri skladovaní rizikových potravín. Za uvedené nedostatky boli 3 zodpovedným osobám udelené blokové pokuty v celkovej sume 150 eur. V zimnom období sa v meste Sereď a Galanta uskutočnili tradične v predvianočnom období 2 podujatia - Vianočné trhy mesta Sereď a mesta Galanta. Počas štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly nad bezpečnosťou potravín vykonanej pracovníčkami RÚVZ so sídlom v Galante boli v meste Sereď vykonané 2 kontroly u 2 subjektov a v meste Galanta bolo vykonaných 10 kontrol u 10 subjektov. V čase vykonania kontrol neboli zistené žiadne nedostatky. V priebehu roka bolo v rámci hromadných podujatí pracovníkmi odd. HV a PBP v okrese Galanta spolu vykonaných 52 kontrol, za zistené nedostatky boli 3 zodpovedným osobám udelené blokové pokuty v celkovej sume 150 eur.

RÚVZ Senica: v roku 2022 bolo pod patronátom miest a obcí organizovaných niekoľko hromadných podujatí. Každé podujatie bolo miestne príslušnému orgánu na ochranu verejného zdravia písomne oznámené podľa § 52 zákona č. 355/2007 Z. z., RÚVZ Senica poskytol organizátorovi informácie ohľadom požiadaviek na jeho realizáciu. Počas roka 2022 boli organizované napr. nasledovné hromadné akcie: TRDLOFEST, DEŇ DETÍ a MAJÁLES, CIBULA FEST, Senobranie 2022, Súťaž vo varení gulášu, Skalické dni 2022, Kultúrne Vianoce 2022.

Žilinský kraj

RÚVZ Čadca: v roku 2022 bolo konanie rôznych kultúrnych a spoločenských hromadných podujatí organizované vo väčšej miere, čo súviselo s postupným uvoľňovaním protiepidemických opatrení vydaných v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID-19. Okrem tradičných podujatí počas veľkonočných (2 podujatia) a vianočných sviatkov (20 podujatí) sa najmä v obciach konali jarmoky, hody, hudobné slávnosti a koncerty, ale i súťaže vo varení gulášu a kapustnice (23 hromadných podujatí). V máji 2022 boli organizátorom z Českej republiky ohlásené a zrealizované Africké trhy. Opakovane sa v letných mesiacoch konal Gastrodeň v obci Oščadnica. Prvýkrát bol organizovaný Food Festival s ponukou rôznych

pokrmov rýchleho občerstvenia a nápojov. Keďže sa časť hromadných podujatí konala v čase sviatkov a víkendových dní, výkon kontrol bol často realizovaný v dňoch pracovného voľna.

RÚVZ Dolný Kubín: pracovníci RÚVZ v priebehu roka zistili, že veľké množstvo akcií nebolo RÚVZ ohlásených, na čo v priebehu r. 2023 budú organizátori hromadných podujatí najprv upozornení a po nesplnení ohlasovacích povinností aj sankcionovaní. Počas vykonávaných kontrol neboli zisťované závažné nedostatky.

RÚVZ Liptovský Mikuláš: podľa § 52 zákona č. 355/2007 Z. z. bolo písomne ohlásených 37 hromadných akcií. Spolu bolo vykonaných 61 kontrol. Nedostatky pri manipulácii s hotovými pokrmami boli zistené v jednom stánku rýchleho občerstvenia, za čo bola uložená bloková pokuta vo výške 50 eur podľa § 56 zákona č. 355/2007 Z. z.

RÚVZ Martin: v roku 2022 bolo oznámených 25 plánovaných hromadných podujatí v okresoch Martin a Turčianske Teplice. Išlo napr. o nasledovné hromadné podujatia: Veľkonočné trhy, Stavanie mája 2022 – Jarmok ľudových remesiel, Dni mesta 2022 – Vrútocký jarmok, Martinský jarmok, Vianočné trhy, Martin. V rámci konaní hromadných podujatí bolo vykonaných 50 kontrol, pričom boli v niekoľkých prípadoch zistené nezhody: nedodržanie podmienok skladovania potravín a surovín, nepredložené doklady (dodacie listy, doklad o schválení prevádzky, resp. doklad o oznámení prevádzky), nezabezpečenie tečúcej teplej vody na umývanie rúk pre zamestnancov (nefunkčné elektrické zariadenia na ohrev vody).

RÚVZ Žilina: v roku 2022 bolo v okrese Žilina a Bytča organizovaných 45 hromadných akcií, napr.: Rajecké fašiangy, Majstrovstvá sveta vo varení a jedení bryndzových halušiek, Staromestské slávnosti, Pálenie Jánskej vatry, Vianočné trhy.

4. Sankčné opatrenia

Sankčné opatrenia podľa zákona č. 355/2007 Z. z.:

- podľa § 6 ods. 3 písm. j) bolo uložených **73 pokynov na odstránenie nedostatkov**,
- podľa § 12 ods. 2 písm. i), m), n) bolo vydaných **6 opatrení**, napríklad: v Prešovskom kraji bolo vydané 1 predbežné opatrenie na predchádzanie ochoreniam pri epidémii hnačkových ochorení a 2 zákazy prevádzky pre nevyhovujúci výsledok vzorky pitnej vody zo studne zásobujúcej PP a ZSS,
- podľa § 55 ods. 2 bolo vydaných **159 opatrení na mieste**, z toho **53 zákazov**, týkajúcich sa najmä uzavretia prevádzok z dôvodu závažných prevádzkových nedostatkov, a to: križenie čistej a nečistej prevádzky, nezabezpečenie zariadení na osobnú hygienu pre konzumentov, nezabezpečenie oddeleného umývania stolového riadu od čistej prevádzky, nevyhovujúceho stavebno-technického stavu, uvádzania do obehu potravín a hotových pokrmov po dátume spotreby, uvádzania do obehu potravín neznámeho pôvodu,
- podľa § 56 boli uložené **sankcie** v priestupkovom konaní v **3 prípadoch** v sume **170 €**,
- podľa § 56 ods. 2 v súčinnosti so zákonom č. 372/1990 Zb. bolo uložených **498 blokových pokút** v sume **31 813 €**,
- podľa § 57 bolo uložených **280 pokút** v sume **134 700 €**,
- podľa § 58 bolo uplatnených **31 náhrad nákladov** v sume **2 061,95 €**.

Sankčné opatrenia podľa zákona č. 152/1995 Z. z.:

- podľa § 19 ods. 1, ods. 2 a podľa nariadenia č. 2017/625 bolo uložených **247 opatrení** - opatrenia sa týkali napr. vyradenia potravín po dobe spotreby a po dátume minimálnej trvanlivosti, zákazu uvádzania potravín neznámeho pôvodu do obehu (mäso), zákazu

predaja zmrzliny, zákazu umiestňovania výživových doplnkov na trh z dôvodu nesplnenia si oznamovacej povinnosti,

- podľa § 20 ods. 9 bolo uložených **123 opatrení na mieste**,
- podľa § 28 bolo uložených **66 pokút** v sume **43 470 €**,
- podľa § 29 v priestupkovom konaní bolo uložených **36 sankcií** v sume **3 920 €**,
- v blokovom konaní podľa § 29 v súčinnosti so zákonom č. 372/1990 Zb. bolo udelených **720 blokových pokút** v sume **95 818 €**,
- **náhrady nákladov** podľa § 20 ods. 4 boli uložené v **185 prípadoch** v celkovej sume **14 911,90 €**.

Ďalšie sankčné opatrenia:

- podľa § 10 zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov v blokovom konaní bol uložený **3 pokuty** v hodnote **110 €**,
- podľa § 45 zákona č. 71/67 Zb. nebola uložená poriadková pokuta.

V zákonom stanovenej lehote bolo podaných **41 odvolaní** voči vydaným rozhodnutiam o pokutách. 1 odvolanie bolo riešené v rámci autoremedúry.

5. Epidemický výskyt alimentárnych ochorení

Bratislavský kraj

V roku 2022 bol v Bratislavskom kraji hlásený **1 epidemický výskyt alimentárnej nákazy** (Salmonelóza).

Banskobystrický kraj

V roku 2022 neboli zaznamenané epidemiologicky významné alimentárne ochorenia u zamestnancov a konzumentov v zariadeniach potravinárskeho charakteru.

Košický kraj

V roku 2022 nebol zaznamenaný epidemický výskyt alimentárnych ochorení, ktoré by boli spôsobené zdravotne škodlivými potravinami z činnosti fyzických a právnických osôb oprávnených na podnikanie.

Nitriansky kraj

Zamestnankyne oddelenia hygieny výživy RÚVZ Nitra sa počas roka 2022 spolupodieľali na vyšetrovaní **2 alimentárnych ochorení**.

V mesiaci marec bol zaznamenaný epidemický výskyt gastritíd na oddelení veľkých detí Fakultnej nemocnice Nitra. Z 20 hospitalizovaných detí ochorelo 7 a zo 7-ich sprevádzajúcich osôb ochorela 1 matka. Ochorenia sa klinicky manifestovali profúznym zvracaním bez teploty a po nasadení rehydratačnej liečby sa do 12 hodín stav u všetkých upravil. Materiál na mikrobiologické vyšetrenie od chorých nebol odobratý. Pracovníci oddelenia hygieny výživy vykonali štátny zdravotný dozor a v priestoroch kuchyne spojený s odberom vzoriek stravy, prostredia, rúk a predmetov. Výsledky laboratórnych vyšetrení boli vyhovujúce.

V mesiaci august oddelenie epidemiológie podalo oddeleniu hygieny výživy informáciu o prijatí 19 ročnej pacientky na detskú kliniku pre akútny atak pankreatitídy. V rámci diferenciálnej diagnostiky bola odobratá serológia na hepatitídu E. Pozitivita hlásená v triede

IgM z laboratória klinickej mikrobiológie v Nitre. Bolo zahájené epidemiologické vyšetovanie pre identifikáciu ohnisk a nariadenie opatrení (nemocnica, domáce prostredie, zamestnanie). Pri epidemiologickom vyšetovaní sa zistilo, že menovaná pracuje v reštaurácii v OC Hypermarket Tesco, Nitra, kde bol vykonaný oddelením hygieny výživy štátny zdravotný dozor, odobraté stery z prostredia a nariadené opatrenia. V rámci pracoviska bolo identifikovaných 7 kontaktov, ktoré boli podrobené lekárskeho dohľadu s negatívnymi výsledkami. Z domáceho prostredia neboli zistené žiadne kontakty. Po confirmácii PCR testom v NRC v Bratislave bol výsledok na Hepatitídu E negatívny.

V roku 2022 bol v RÚVZ Levice hlásený **epidemický výskyt alimentárnych ochorení** v domove sociálnych služieb, do ktorého bola dodávaná strava z reštaurácie. U 10 klientov z celkového počtu 19 klientov zariadenia boli nahlásené gastrointestinálne ťažkosti. Pri vyšetovaní boli odobraté vzorky hotových pokrmov pripravovaných v dodávateľskej reštaurácii, ako aj vzorky nátierok, pripravených priamo v zariadení. Okrem toho boli odobraté aj stery z pracovného prostredia v oboch zariadeniach. Na základe vyšetovania, ako aj z výsledkov laboratórných analýz nebolo možné jednoznačne preukázať, či išlo o ochorenie vzniknuté po konzumácii pokrmov, alebo išlo o vírusové ochorenie.

RÚVZ Nové Zámky, RÚVZ Komárno a RÚVZ Topoľčany v roku 2022 nezaregistrovali výskyt alimentárneho ochorenia.

Prešovský kraj

V roku 2022 boli v kraji zaznamenané **2 epidemické výskyty alimentárnych ochorení**.

V mesiaci júl bol zaznamenaný epidemický výskyt črevných ochorení zo svadobnej hostiny, ktorá sa konala v zariadení spoločného stravovania. Z celkového počtu exponovaných 144 osôb sa ochorenie vyskytlo v 15 rodinách. V klinickom obraze dominovali silné hnačky, zvracanie, zvýšená teplota a slabosť. Hospitalizované boli dve osoby (matka s dieťaťom). Prevádzkovateľovi predmetného zariadenia bolo vydané rozhodnutie o nariadení predbežného opatrenia na predchádzanie vzniku a šíreniu prenosných ochorení. V rámci štátneho zdravotného dozoru boli odobraté 4 vzorky hotových pokrmov a 10 sterov za účelom zistenia účinnosti sanitácie. Laboratórnym vyšetrením odložených hotových pokrmov a sterov nebola zistená prítomnosť patogénnych ani podmienene patogénnych mikroorganizmov.

V mesiaci október bol nahlásený výskyt hnačkových ochorení u klientov zariadenia pre seniorov. Z celkového počtu 243 exponovaných osôb ochorelo 19 osôb (15 klientov a 4 zamestnanci) s príznakmi ochorenia hnačky, zvracanie, zvýšená teplota. Ochorenie si nevyžiadalo hospitalizáciu. Z odobratého biologického materiálu neboli zistené patogénne ani podmienene patogénne mikroorganizmy. V rámci epidemiologického vyšetovania boli pracovníkmi odobraté 3 vzorky hotových pokrmov a 10 sterov na kontrolu dodržiavania zásad osobnej a prevádzkovej hygieny. Všetky vyšetrené vzorky vyhoveli hygienickým požiadavkám.

Trenčiansky kraj

V roku 2022 bol zaznamenaný výskyt **1 prípadu alimentárneho ochorenia** – salmonelózy, prebiehajúceho v epidémii, na vyšetovaní ktorého sa podieľal odbor hygieny výživy. V mesiaci september 2022 bol hlásený výskyt alimentárnych ochorení u klientov zariadenia opatrovateľskej služby v okrese Nové Mesto nad Váhom, kde z celkového počtu 52 exponovaných, ochorelo 5 osôb. Vyšetrením biologického materiálu od chorých osôb bol potvrdený u 4 osôb pôvodca nákazy Salmonella enteritidis. U 1 klienta si zdravotný stav vyžiadala hospitalizáciu.

Epidemiologickým vyšetrením bolo zistené, že príprava obedov pre dotknuté zariadenie bola zmluvne zabezpečená zo zariadenia spoločného stravovania, ktoré pripravuje pokrmy aj pre iné zariadenia sociálnych služieb, predškolské zariadenia a zabezpečuje rozvoz stravy pre jednotlivcov, najmä v okrese Nové Mesto nad Váhom. Ochorenia z iných zariadení a od jednotlivcov neboli hlásené.

Počas výkonu štátneho zdravotného dozoru v dotknutom zariadení boli preverené technologické postupy prípravy pokrmov, podmienky expedície a prepravy pokrmov, bol zrealizovaný odber sterov z prostredia a v rámci úradnej kontroly potravín bola odobratá 1 vzorka vajec a 6 vzoriek hotových pokrmov. V závere epidemiologického vyšetrenia v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru boli prevádzkovateľovi zariadenia nariadené opatrenia – zabezpečiť cestou praktických lekárov odber vzoriek biologického materiálu u zamestnancov podieľajúcich sa na príprave hotových pokrmov a vykonať dezinfekciu priestorov a vnútorného vybavenia zariadenia spoločného stravovania účelovým dezinfekčným prostriedkom so širokým spektrom účinku a dodržaním predpísanej koncentrácie a doby pôsobenia určenej výrobcom. Laboratórnou analýzou sterov z pracovného prostredia neboli izolované patogénne mikroorganizmy. Vo vzorke vajec nebola zistená prítomnosť mikroorganizmu *Salmonella* sp. 5 vzoriek hotových pokrmov vyhovovalo a 1 vzorka hotového pokrmu (varené zemiaky) nevyhovovala kritériám hygieny procesu výroby podľa prílohy č. 13 výnosu MP SR a MZ SR č. 06267/2006-SL z dôvodu prekročenia stanoveného počtu koliformných baktérií ($1,6 \times 10^2$ KTJ/g). Prítomnosť *Salmonella* sp. vo vzorkách hotových pokrmov nebola zistená.

Za účelom epidemiologického vyšetrenia bol vykonaný štátny zdravotný dozor aj vo výdajni inkriminovaného zariadenia sociálnych služieb spojený s odberom 5 vzoriek sterov z pracovného prostredia. Výkonom dozoru bolo zistené, že v dotknutom zariadení nebol vykonávaný monitoring a evidencia teploty pri prijímaní hotových pokrmov a dochádzalo ku zdržaniu od prijímania hotových pokrmov po výdaj hotových pokrmov klientom. Na odstránenie zistených nedostatkov boli prevádzkovateľovi uložené pokyny. Laboratórnou analýzou sterov z pracovného prostredia výdajne neboli izolované patogénne mikroorganizmy.

Na základe výsledkov epidemiologického vyšetrenia a záverov z výkonu štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín nebola potvrdená príčinná súvislosť medzi vznikom ochorenia a stravou dodávanou do zariadenia sociálnych služieb. Ako pravdepodobný faktor prenosu boli určené koláče prinesené do zariadenia príbuznými.

Trnavský kraj

V priebehu roka 2022 bolo na oddelení hygieny výživy RÚVZ Senica riešené jedno podozrenie zvýšeného **výskytu tráviacich ťažkostí** v súvislosti s konzumáciou stravy pripravenej v zariadení spoločného stravovania uzavretého typu (závodné stravovanie). Zdravotné problémy boli evidované u 31 zamestnancov spoločnosti. Strava bola pripravovaná priamo vo firemnej stravovacej prevádzke. V dotknutej prevádzke bolo vykonané epidemiologické vyšetrenie spojené s odberom odložených vzoriek stravy. Na základe laboratórnej analýzy nebola potvrdená kontaminácia v odložených vzorkách stravy.

Žilinský kraj

RÚVZ Liptovský Mikuláš boli vyšetované pracovníkmi oddelenia hygieny výživy **2 epidémie**. Dňa 14.3.2022 bol hlásený zvýšený výskyt gastrointestinálnych ochorení u klientov zariadenia Kúpele Lúčky a.s. Príznaky ochorenia začali 11.3.2022 a mali ľahký a rýchly priebeh. Z celkového počtu 392 klientov a 145 zamestnancov ochorelo 49 klientov a 3 zamestnanci. Ako príznaky ochorenia uvádzali nauzeu, zvracanie, hnačky, zvýšenú teplotu. Hospitalizovaný nebol nikto. U 7 klientov bol vykonaný odber stolice na mikrobiologické

vyšetrenie, výsledky boli negatívne. V rámci protiepidemických opatrení bolo odobratých 6 vzoriek pokrmov a nariadené protiepidemické opatrenia v zariadení. Vzorky pokrmov vyhoveli mikrobiologickým požiadavkám. Vrchnou sestrou bolo v priebehu týždňa od 14.3.2022 - 18.3.2022 dohlásených ďalších 9 ochorení s ľahkým priebehom. Klienti uvádzali hlavne vracanie. Výsledky mikrobiologického vyšetrenia stolice boli negatívne. Ochorenie bolo uzavreté ako nešpecifikovaná vírusová črevná infekcia.

Dňa 21.6.2022 bol hlásený zvýšený výskyt gastrointestinálnych ochorení v DSS v Likavke - Ružomberok. V zariadení z 54 klientov a 24 zamestnancov ochorelo 12 klientov a 1 zamestnankyňa. Bol dokázaný pôvodca ochorenia Salmonella enteritidis u 3 klientov. Prvé príznaky ochorenia sa prejavili dňa 16.6.2022, posledné ochorenia boli zaznamenané 19.6.2022. Hospitalizovaný nebol nikto. Ochorenia mali mierny priebeh, hnačkovité stolice, teplota bola u jednej klientky zaznamenaná do 38 °C. Pred ochorením ako rizikovú potravinu konzumovali všetci chorí dňa 14.6.2022 na večeru – šťavnatý ryžový nákyp so zapečeným vaječným bielkom (chorá zamestnankyňa mala nočnú smenu, ostatní zamestnanci jedli inú stravu). Strava je zabezpečená dodávateľským spôsobom, v zariadení jedlá nepripravujú. V zariadení boli zabezpečené odbery stolice od všetkých chorých, u 6 osôb bola potvrdená Salmonella enteritidis. V zariadení bol vykonaný štátny zdravotný dozor, odbery 7 sterov z prostredia aj 4 vzoriek pokrmov a nariadené boli protiepidemické opatrenia. Odobraté vzorky pokrmov vyhoveli mikrobiologickým požiadavkám, 4 vzorky sterov nevyhoveli (Enterobacter species, Enterococcus faecalis).

V priebehu roka 2022 bol v RÚVZ Martin hlásený **výskyt tráviacich ťažkostí** u 6 osôb v súvislosti s predpokladanou konzumáciou pokrmov objednaných vo večerných hodinách z prevádzky zariadenia spoločného stravovania. Na vyšetrovaní tohto výskytu sa oddelenie hygieny výživy podieľalo v spolupráci s oddelením epidemiológie. Odborní zamestnanci RÚVZ Martin v dotknutej prevádzke vykonali štátny zdravotný dozor, pri ktorom boli odobraté vzorky potravín a pokrmov na laboratórne vyšetrenie mikrobiologických ukazovateľov. Pracovníkom zariadenia bol prostredníctvom obvodných lekárov nariadený odber biologického materiálu na bakteriologické a virologické vyšetrenie. U osôb s klinickými príznakmi ochorenia (konzumentov) bol zabezpečený odber biologického materiálu. Laboratórnou analýzou vzoriek ako aj biologického materiálu však epidemiologická súvislosť zistená nebola.

RÚVZ Žilina, RÚVZ Čadca a RÚVZ Dolný Kubín v roku 2022 nebol hlásený výskyt alimentárnych ochorení.

6. Poradne správnej výživy

Bratislavský kraj

Pracovníci oddelenia podpory zdravia a výchovy ku zdraviu v roku 2022 zabezpečili individuálne a skupinové poradenstvo v rámci Poradne zdravia a výjazdových poradní. Cieľom bolo dosiahnutie pozitívnej zmeny rizikového správania dlhodobým poradenstvom v rámci opakovaných návštev. Oproti predchádzajúcim rokom bol navýšený počet vyšetrených klientov v základnej Poradni zdravia na 1 287. V rámci primárnej prevencie formou 29 výjazdových aktivít základnej poradne bol realizovaný skrining rizikových faktorov spojený s celkovou edukáciou. Rizikovým klientom bolo odporučené kontrolné celkové vyšetrenie v Poradni zdravia. V audiovizuálnych a printových médiách ako aj na webovej stránke a informačných paneloch RÚVZ bolo prezentovaných a zverejnených 95 príspevkov z problematiky výživy a životného štýlu. Bolo realizovaných 33 prednášok z problematiky racionálnej výživy a životosprávy, počet účastníkov bol 757.

Banskobystrický kraj

Poradenstvo v tejto oblasti je v RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici poskytované Oddelením podpory zdravia a výchovy k zdraviu.

Na RÚVZ so sídlom v Lučenci je zriadená poradňa zdravia, ktorá v prípade záujmu vykonáva poradenstvo v oblasti zdravej výživy.

Problematika správnej výživy bola i tento rok na RÚVZ so sídlom vo Veľkom Krtíši náplňou spolupráce odd. hygieny výživy s oddelením podpory zdravia a výchovy k zdraviu. Celkovo navštívilo poradňu zdravej výživy 5 klientov, ktorí boli poučení o zásadách správnej výživy a tiež o individualitách stravovania vzhľadom na výsledky ich rozboru krvi a tiež nameraných hodnotách tlaku, % tuku v tele (napr. pri zvýšených hodnotách cholesterolu, cukru v krvi, triglyceridov a tiež pri vysokom krvnom tlaku). Klienti mali záujem o ďalšie návštevy a spoluprácu s poradňou správnej výživy a s oddelením podpory zdravia a výchovy k zdraviu. Mali záujem upraviť svoj jedálny lístok a zmeniť terajšie návyky na správne stravovacie návyky v spojení s naštartovaním pohybovej aktivity v našej poradni zdravia.

Odborné poradenstvo v otázkach správnej a zdravej výživy sa vykonáva v základnej poradni zdravia v RÚVZ so sídlom vo Zvolene, predovšetkým u tých klientov, ktorí majú zvýšené hodnoty tukov v krvi a preukázané rizikové faktory.

Košický kraj

Vzhľadom na to, že každý RÚVZ v Košickom kraji má zriadené poradenské centrá alebo samostatné oddelenia podpory zdravia a nadstavbové útvary, zamestnanci oddelení, resp. odborov hygieny výživy dlhodobo spolupracujú s týmito útvarmi pri vykonávaní poradenskej činnosti v rôznom rozsahu.

V roku 2022 neboli evidovaní noví klienti nadstavbovej poradne správnej výživy RÚVZ Košice. Poradenská činnosť so zameraním na správnu výživu bola vykonávaná bez somatometrických meraní a vyšetrení parametrov z kapilárnej krvi, a to pri výkone ŠZD, resp. ÚKP v prevádzkach, kde bol o to záujem, resp. kde to bolo žiadúce v súvislosti so zostavovaním a úpravou jedálnych lístkov, a to najmä v zariadeniach zabezpečujúcich stravovacie služby pre rizikové skupiny konzumentov. V rámci školení na Slovenskom červenom kríži na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti na vykonávanie epidemiologicky závažných činností boli zároveň účastníci školení oboznámení v celkovom počte 340 aj zo zásadami správnej výživy.

V rámci poradne správnej výživy RÚVZ Rožňava neboli vyšetrení žiadni klienti.

V RÚVZ v Spišskej Novej Vsi je zriadená nadstavbová Poradňa zdravej výživy. Informácie o činnosti poradne v roku 2022 sú uvedené v samostatnej časti správy za príslušný odbor činnosti (podpora zdravia a výchova k zdraviu).

Poradenskú činnosť v RÚVZ Michalovce poskytuje 1 lekár a 2 odborné asistentky - zdravotné sestry. V poradni zdravej výživy je poskytovaná individuálna poradenská činnosť pre klientov, ktorí náhodne navštívili túto poradňu alebo vopred objednaných, prípadne aktívne oslovených zamestnancami úradu. V sledovanom roku navštívilo základnú poradňu 403 klientov. Všetkým klientom bola poskytnutá poradenská činnosť o zdravých stravovacích návykoch a individuálne poradenstvo. Počas návštevy poradne okrem stanovenia biochemických parametrov bol klientom meraný telesný tuk elektronickým tukomerom. Poradenstvo vrátane odovzdania edukačných a informačných materiálov bolo vedené cielene ku každému klientovi. V rámci školení na Slovenskom červenom kríži na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti na vykonávanie epidemiologicky závažných činností boli účastníci školení oboznámení aj zo zásadami správnej výživy. V rámci oddelenia podpory zdravia a výchovy ku zdraviu je v RÚVZ Trebišov zriadená poradňa zdravej výživy, kde sa vykonáva všeobecné poradenstvo.

V rámci oddelenia podpory zdravia a výchovy ku zdraviu RÚVZ Trebišov je zriadená poradňa zdravej výživy, kde sa vykonáva všeobecné poradenstvo.

Nitriansky kraj

Činnosť poradne zdravej výživy na oddelení hygieny výživy RÚVZ Nitra bola vykonávaná súbežne s projektom „Monitoring príjmu kuchynskej soli“ ako i u klientov formou individuálneho poradenstva. Prostredníctvom monitoringu sa pokračovalo v aktivitách na dosiahnutie postupného zníženia príjmu soli na 5 g na deň u dospeléj populácie so zameraním sa na hotové pokrmy v spoločnom stravovaní uzavretého systému ako i v zariadeniach verejného stravovania. Pracovníci oddelenia hygieny výživy vykonávali intervencie pravidelne pri každej kontrole v zariadeniach spoločného stravovania, kde boli kontrolované jedálne lístky či svojim zložením vyhovujú zásadám správnej výživy. Individuálne poradenstvo klientom bolo zamerané na formovanie správnych postojov k zdravému životnému štýlu vrátane správnych výživových návykov a k zodpovednosti za vlastné zdravie, nakoľko výživa v patogenéze chronických ochorení sa stáva zároveň dôležitým faktorom prevencie. Aby sa preferovala zdravá a pestrá strava v správnom pomere jednotlivých živín - bielkoviny, tuky, sacharidy ako s ohľadom na primeraný energetický príjem, vzhľadom na potreby a zdravotný stav jednotlivých klientov. V roku 2022 bolo poskytnuté poradenstvo 26 klientom.

Poradňa správnej výživy RÚVZ Levice pracovala pri Poradni zdravia 5 dní v týždni. Poradňu zabezpečujú kvalifikovaní pracovníci. Poradňu správnej výživy v roku 2022 navštívilo 13 klientov, ktorým bolo poskytnuté vyšetrenie, individuálne poradenstvo a zdravotno-výchovný materiál s cieľovou problematikou správnej výživy. Odborné poradenstvo bolo poskytnuté spolu 16 krát.

Činnosť poradne správnej výživy RÚVZ Nové Zámky je zabezpečená cestou oddelenia výchovy k zdraviu. Oddelenie hygieny výživy na požiadanie prispieva k činnosti tohto oddelenia.

Oddelenie hygieny výživy v okrese Komárno neposkytuje poradenstvo v oblasti správnej výživy.

Oddelenie hygieny výživy v okrese Topoľčany má v rámci poradenskej činnosti vyčlenený jeden konzultačný pracovný deň v rámci poradne zdravia, kedy môžu klienti poradne využiť odbornú konzultáciu v oblasti výživy.

Prešovský kraj

Poradne správnej výživy vykonávajú svoju činnosť na jednotlivých RÚVZ v rámci poradne zdravia ako nadstavbové poradne zdravej výživy. Klienti sú do poradne odporúčaní zo základnej poradne zdravia na základe výsledkov biochemického vyšetrenia krvi. V roku 2022 bolo takto vyšetrených 36 klientov.

Trenčiansky kraj

Poradenskú činnosť v oblasti správnej výživy zabezpečuje oddelenie podpory a výchovy ku zdraviu RÚVZ Trenčín, RÚVZ Prievidza a RÚVZ Považská Bystrica.

Trnavský kraj

Poradňa správnej výživy je súčasťou poradne zdravia, ktorá je pri odbore podpory zdravia a výchovy ku zdraviu RÚVZ Trnava.

Poradenská činnosť v oblasti správnej výživy na RÚVZ v Dunajskej Strede sa realizuje na oddelení podpory zdravia a poradenského centra. Odborní zamestnanci oddelenia hygieny výživy vykonávali výchovné a poradenské činnosti pri výkone ŠZD v ZSS s cieľom zvyšovania

vedomostí personálu o správnej výžive a o vplyve výživy na zdravie, o správnej príprave pokrmov pri zachovaní ich výživovej hodnoty. V ZSS uzavretého typu vykonávali intervenciu pravidelne pri každej kontrole, prekontrolovali jedálne lístky, či svojím zložením vyhovujú zásadám správnej výživy a vedú k vypestovaniu zdravých stravovacích návykov a v prípade potreby upozornili personál stravovacích prevádzok na dodržiavanie odporúčaných výživových dávok.

Pracovníci oddelení hygieny výživy RÚVZ Galanta zabezpečujú intervenciu ohľadne správnej výživy počas výkonu štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín v zariadeniach spoločného stravovania, najmä uzavretého typu.

Poradňa zdravej výživy v RÚVZ Senica funguje ako súčasť oddelenia podpory zdravia a výchovy ku zdraviu, avšak jej činnosť bola v roku 2022 pozastavená z personálnych dôvodov.

Žilinský kraj

V RÚVZ Čadca boli v spolupráci s oddelením podpory zdravia a výchovy k zdraviu formou prednášok prezentované zostavy jedálnych lístkov v nadväznosti na dodržanie nutričných, energetických hodnôt tak, aby boli dodržané hodnoty jednotlivých ukazovateľov určených odporúčaných výživových dávok pre klientov v jednotlivých vekových skupinách. Nadalej sú v tejto oblasti poskytované podklady na zverejnenie odborných článkov v printových médiách. Osobitná pozornosť bola venovaná príprave podkladov k prednáškovej činnosti v oblasti zdravej výživy.

Poradňa zdravej výživy je v rámci organizačnej štruktúry RÚVZ Dolný Kubín a RÚVZ Liptovský Mikuláš zaradená do oddelenia podpora zdravia.

Poradňa správnej výživy RÚVZ Martin je súčasťou Poradne zdravia, ktorá sa zameriava na zmenu stravovacích zvyklostí u klientov, ktorí poradňu navštívili a patria z hľadiska somatometrických meraní a biochemických vyšetrení do rizikovej skupiny. Poradňa správnej výživy má vyčlenený čas konzultácie na základe záujmu klientov. Súčasťou zmeny stravovacích zvyklostí je aj celková starostlivosť o klienta, napr. pohybová aktivita, zvládanie stresových situácií. Plnenie úloh Programu ozdravenia výživy obyvateľstva so zameraním na vybrané skupiny populácie a poradňa zdravej výživy sa realizovalo v spolupráci s poradňou zdravia. Pracovníci oddelenia zabezpečovali priebežne informovanosť o problematike zdravia, zdravého životného štýlu a výživy. Edukácia a usmerňovanie v problematike výživy prebiehala prostredníctvom telefonickej komunikácie a počas výkonu kontrol. V roku 2022 neboli evidovaní žiadni noví klienti. Poradenstvo bolo poskytnuté počas kontrol v CSS/DSS 16 klientom.

Plnenie úlohy „Sledovanie výživového stavu klientov v zariadeniach sociálnych služieb“ vyplývajúcej z Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva SR na rok 2022 a ďalšie roky, prebiehalo v roku 2022 formou metodologickej prípravy monitoringu. Činnosť poradne správnej výživy sa bude v ďalších rokoch podieľať na plnení tejto úlohy edukáciou prevádzkovateľov zariadení sociálnych služieb v oblasti zabezpečenia výživovej hodnoty hotových pokrmov podľa odporúčaných výživových dávok pri príprave stravy pre klientov v týchto zariadeniach a tým ozdraveniu výživy klientov.

V RÚVZ Žilina pracuje poradňa zdravej výživy pri poradni zdravia, ktorú zabezpečuje pracovník oddelenia hygieny výživy v oblasti fyziológie výživy. Klientom je poskytnuté individuálne poradenstvo a vyhodnotenie rizika srdcovocievnych chorôb v teste Zdravé srdce.

7. Projekty, mimoriadne úlohy

Projekty

Odbory / oddelenia hygieny výživy sa v priebehu roka 2022 v rámci Programov a projektov pre RÚVZ v SR podieľali na plnení nasledovných úloh:

- 1) Monitoring príjmu kuchynskej soli
- 2) Monitoring bezpečnosti PET fliaš z recyklovaných plastov
- 3) Sledovanie výživového stavu klientov v zariadeniach sociálnych služieb
- 4) Monitoring prítomnosti alergénov v hotových pokrmoch pripravovaných v ZSS a v potravinách určených pre dojčatá a malé deti.

Vyhodnotenie Programov a projektov je súčasťou osobitnej správy.

Mimoriadne úlohy

Okrem plánovaných kontrol boli v roku 2022 vyhlásené hlavným hygienikom Slovenskej republiky **4 mimoriadne ciele kontroly:**

- **Kontroly v prevádzkach s výrobou a predajom nebalenej zmrzliny počas letnej sezóny 2022 v Slovenskej republike**

Kontroly boli zamerané na dodržiavanie hygienických požiadaviek pri výrobe, manipulácii a predaji nebalenej zmrzliny a požiadaviek na jej označenie. Zároveň boli odobrané vzorky zmrzliny na ich mikrobiologické a chemické vyšetrenie (prídavné látky – farbivá) - overenie kritérií zdravotnej bezpečnosti.

Regionálne úrady verejného zdravotníctva (ďalej len „RÚVZ“) v Slovenskej republike vykonali počas letnej sezóny 2022 spolu 1 732 kontrol v prevádzkach s výrobou a predajom nebalenej zmrzliny v Slovenskej republike. Z celkovo skontrolovaných prevádzok s výrobou a predajom nebalenej zmrzliny sa zistili nedostatky v 244 prevádzkach, čo predstavuje 25,5 %.

Najčastejšie nedostatky zistené pri kontrolách boli: neodobraté a neodložené vzorky vyrobených zmrzlín na dobu 48 hodín, nedostatky v prevádzkovej hygiene, nevedená evidencia o výrobe zmrzliny (s dátumom a hodinou jej výroby), na základe čoho nebolo možné overiť dobu predaja zmrzliny najdlhšie 24 hodín po jej zmrazení a predaj zmrzliny po dobe spotreby.

Pri kontrolách bolo spolu odobraných a mikrobiologicky vyšetrených 1 955 vzoriek zmrzliny. Z uvedeného počtu nevyhovelo požiadavkám platných predpisov 271 (13,9 %) vzoriek zmrzliny. Zároveň bolo odobraných 930 vzoriek zmrzliny na chemickú analýzu, z ktorých nevyhovelo 16 vzoriek (1,7 %) zmrzliny. Všetky nevyhoveli z dôvodu použitia nepovolených farbív – E 104, E 110 a E 124.

- **Cielené kontroly zamerané na overenie bezpečnosti čerstvej hydiny z Poľska**

Kontroly boli zamerané najmä na: vysledovateľnosť, nahlasovanie dodávky produktov živočíšneho pôvodu z iného členského štátu príslušnému orgánu úradnej kontroly potravín a odber vzoriek čerstvého hydinového mäsa na prítomnosť baktérie Salmonella.

Počas mimoriadnej kontroly bolo skontrolovaných 508 ZSS, z ktorých iba 18 zariadení bolo miestom určenia s priamou dodávkou hydinového mäsa z Poľska, čo predstavuje 3,54 %. Ostatné zariadenia nakupovali čerstvé hydinové mäso predovšetkým z obchodných sietí. Celkovo bolo počas cielej kontroly zistených 91 nedostatkov, týkali sa najmä nesplnenia si nahlasovacej povinnosti prevádzkovateľa potravinárskeho podniku (prijemca zásielky produktov živočíšneho pôvodu) príchodu zásielky najneskôr 24 hodín vopred a nedostatkov v dokumentácii súvisiacej s vysledovateľnosťou.

Odobratých bolo 149 vzoriek hydínového mäsa na prítomnosť baktérie Salmonella, z ktorých 3 vzorky nevyhoveli z dôvodu potvrdenej prítomnosti Salmonella Enteritidis.

- **Cielené kontroly zamerané len na priame dodávky hydínového mäsa s krajinou pôvodu z Poľska do ZSS**

ÚVZ SR okamžite po tom, ako zachytil podozrenia, že hydínové mäso z Poľska môže byť kontaminované v dôsledku používania nepovolených látok pri chove hydiny, požiadal RÚVZ v SR o vykonanie cieľných úradných kontrol priamych dodávok hydínového mäsa s krajinou pôvodu Poľsko do zariadení spoločného stravovania (ZSS). Cieľom kontrol bolo overenie bezpečnosti hydínového mäsa používaného v ZSS, a to na základe kontroly dokumentácie o jeho vysledovateľnosti a zároveň aj overenie zdravotnej bezpečnosti mäsa vykonaním laboratórnych analýz na dioxíny, PCB a ťažké kovy.

- **Mimoriadna kontrola zariadení stánkového a ambulatného predaja potravín, pokrmov a nápojov počas konania hromadných podujatí – vianočných (Mikulášskych) trhov v Slovenskej republike).**

Kontroly boli zamerané na kontrolu prípravy, manipulácie a podávania pokrmov a nápojov. Spolu bolo vykonaných 561 kontrol a skontrolovaných 386 zariadení stánkového a ambulatného predaja potravín, pokrmov a nápojov. Nedostatky sa zistili v 28 zariadeniach (čo predstavuje 7,3 %). Počas výkonu kontrol bolo spolu odobraných a laboratórne na mikrobiológiu vyšetrených 50 vzoriek hotových pokrmov. Z uvedeného počtu nevyhoveli 3 vzorky pokrmov, čo predstavuje 6 %.

Podrobné vyhodnotenie mimoriadnych cieľných úloh je súčasťou samostatných správ.

Vyhodnotenie analýz odobratých vzoriek - RÚVZ v SR - rok 2022

Tabuľka č. 1

P. č.	Komodita	Mikrobio- logická kontaminácia	Iná kontami- nácia	Zloženie výrobku	Označenie výrobku	Iné	Počet nevyho- vujúcich vzoriek	Celkový počet vzoriek	% nevyho- vujúcich vzoriek
1	Syry a bryndza zo Slovenska	0	0	0	0	0	0	3	0,00
2	Ostatné mliečne výrobky	1	0	0	0	0	1	1	100,00
3	Vajcia a výrobky z vajec	0	0	0	0	0	0	73	0,00
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina	18	0	0	0	0	18	208	8,65
5	Ryby a morské živočíchy	0	1	0	0	0	1	38	2,63
6	Tuky a oleje	0	0	0	0	0	0	28	0,00
7	Polievky, bujóny a omáčky	1	0	0	0	0	1	14	7,14
8	Cereálie a pekárske výrobky	0	0	0	0	0	0	47	0,00
9	Ovocie a zelenina	0	0	0	0	0	0	7	0,00
10	Byliny a koreniny	0	0	0	0	0	0	4	0,00
11	Nealkoholické nápoje	27	2	0	0	0	28	53	52,83
12	Víno	0	0	0	0	0	0	0	0,00
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)	1	0	0	0	0	1	11	9,09
14	Zmrzlina a dezerty	284	15	0	2	0	299	2311	12,94
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)	0	0	0	0	0	0	0	0,00
16	Ovocné a bylinné čaje	0	0	0	0	0	0	6	0,00
17	Cukrovinky	0	0	0	0	0	0	4	0,00
18	Orechy a výrobky z orechov	0	0	0	0	0	0	18	0,00
19	Lahôdkárske výrobky	72	0	0	0	0	72	490	14,69
20	Cukrárske výrobky	78	3	0	2	0	83	761	10,91
21	Minerálne vody	0	0	0	0	0	0	0	0,00
22	Minerálne vody dojčenské	0	0	0	0	0	0	7	0,00
23	Pramenité vody a balené pitné vody	0	0	0	0	0	0	1	0,00
24	Pramenité vody dojčenské	2	2	0	0	0	4	113	3,54
25	Voda - watercoolery	0	0	0	0	0	0	1	0,00
26	Hotové pokrmy	200	3	0	1	0	204	4709	4,33
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	145	0	0	0	0	145	1069	13,56
28	Počiatočná a následná dojčenská výživa, detské potraviny, potraviny spracované na báze obilnín	2	1	0	0	0	3	1013	0,30
29	Výživové doplnky	1	0	0	10	3	12	331	3,63
30	Ostatné potraviny pre osobitné skupiny	0	0	0	0	0	0	134	0,00
31	Prídavné látky - farbivá	0	0	0	0	0	0	5	0,00
32	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0	0	0	0	1	0,00
33	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0	0	0	0	0	0,00
34	Iné prídavné látky	0	0	0	0	0	0	0	0,00
35	Arómy	0	0	0	0	0	0	0	0,00
36	Enzýmy	0	0	0	0	0	0	0	0,00
37	Kuchynská soľ	0	0	0	0	0	0	103	0,00
38	Obalové materiály	0	0	0	0	0	0	7	0,00
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	1	0	0	0	1	68	1,47
40	Ostatné	2	0	0	1	0	3	71	4,23
	Spolu	834	28	0	16	3	876	11710	7,48

Vyhodnotenie inšpekcií na mieste - RÚVZ v SR - rok 2022

Tabuľka č. 2

	Výrobcovia a baliarne	Distribútori a dopravcovia	Maloobchod	Zariadenia spoločného stravovania	Výrobcovia zmrzliny (stánky)	Spolu prevádzkarne registrované RÚVZ	Ostatné prevádzkarne - registrované RVPS	Spolu
Počet podnikateľských subjektov	310	637	4510	38745	1310	45512	25451	70963
Počet kontrolovaných subjektov	103	129	856	10478	787	12353	2911	15264
Počet kontrol	180	239	1274	20221	1668	23582	3639	27221
Počet subjektov s nevyhovujúcimi výsledkami	11	13	21	1920	143	2108	53	2161
SVP/ HACCP	0	0	0	485	64	549	6	555
Vzdelávanie zamestnancov	0	0	0	114	16	130	0	130
Hygiena prevádzky	0	0	0	887	22	909	5	914
Osobná hygiena	0	0	2	98	7	107	3	110
Odborná spôsobilosť	1	0	0	145	5	151	6	157
Zdravotná spôsobilosť	0	0	0	146	7	153	5	158
Označenie	3	7	6	283	20	319	3	322
Výživové a zdravotné tvrdenia	1	1	1	6	0	9	5	14
Potraviny po DS/DMT	1	0	3	350	17	371	4	375
Pôvod, vysledovateľnosť	0	0	2	161	11	174	1	175
Skladovanie	2	1	3	643	25	674	3	677
Manipulácia s potravinami	0	0	2	348	22	372	2	374
Manipulácia s odpadom a jeho kat. zaradenie	0	0	0	52	0	52	0	52
Iné	5	17	8	600	65	695	28	723

Prehľad výkonov posudkovej činnosti - RÚVZ v SR- rok 2022

Tabuľka č. 3

P.č.	DRUH PODKLADOV PRE ROZHODOVACIU ČINNOSŤ	počet	ZSS	Výroba potravín	Výroba kozmet., tab., PBU a iné	Predaj potravín	Predaj kozmet., tab., PBU a iné	Sklady	Iné prevádzky	SPOLU
1.	Územné konanie	návrhy	80	25	0	52	0	14	19	190
		odvol.	0	0	0	0	0	0	0	0
2.	Kolaudačné konanie, zmena v užívaní stavieb	návrhy	218	70	2	118	1	24	19	452
		odvol.	0	0	0	0	0	0	0	0
3.	Schvaľovanie prev. poriadkov	návrhy	3	0	0	0	0	0	0	3
		odvol.	0	0	0	0	0	0	0	0
4.	Uvedenie do prevádzky, resp.do užívania	návrhy	802	301	20	634	32	105	60	1954
		odvol.	0	1	0	0	0	0	0	1
5.	Umiestnenie nových potr. a výž. doplnkov na trh	návrhy	0	0	0	0	0	0	0	0
		odvol.	0	0	0	0	0	0	0	0
6.	Prerušenia konania		77	35	4	48	0	8	1	173
7.	Zastavenia konania		66	12	11	37	6	7	4	143
8.	Odborné konzultácie									40193

Počet vzoriek, v ktorých boli izolované patogénne a toxínogénne mikroorganizmy - RÚVZ v SR - rok 2022

Tabuľka č. 4

P. č.	Komodita	Počet vyšetř. vzoriek	POČET VZORIEK S IZOLOVANÝMI KMEŇMI																			Počet nevyh. vzoriek		
			Sal	Shi	Cam	Yer	Pse	Clo Per	Lis	Sta	Ple	Kva	Clo Bot	B hem	Vib	Kol	Ecol	Ent	Ent bac	Bac Cer	Cro-no B		Iné	
1	Syry a bryndza zo Slovenska	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Ostatné mliečne výrobky	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
3	Vajcia a výrobky z vajec	72	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina	173	15	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	18
5	Ryby a morské živočíchy	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Tuky a oleje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Polievky, bujóny a omáčky	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
8	Cereálie a pekárske výrobky	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Ovocie a zelenina	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Byliny a koreniny	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Nealkoholické nápoje	42	0	0	0	0	0	0	0	0	0	26	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0	0	27
12	Víno	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
14	Zmrzlina a dezerty	2026	0	0	0	0	0	0	0	12	33	130	0	0	0	75	0	0	120	0	0	0	0	284
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Ovocné a bylinné čaje	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Cukrovinky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Orechy a výrobky z orechov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Lahôdkarské výrobky	458	0	0	0	0	0	0	1	3	2	32	0	0	0	38	3	0	0	2	0	0	0	72
20	Cukrárske výrobky	714	0	0	0	0	0	0	1	1	22	37	0	0	0	30	0	0	0	1	0	2	0	78

Počet vzoriek, v ktorých boli izolované patogénne a toxínogénne mikroorganizmy - RÚVZ v SR - rok 2022

Tabuľka č. 4 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Počet vyšetř. vzoriek	POČET VZORIEK S IZOLOVANÝMI KMEŇMI																			Počet nevyh. vzoriek	
			Sal	Shi	Cam	Yer	Pse	Clo Per	Lis	Sta	Ple	Kva	Clo Bot	B hem	Vib	Kol	Ecol	Ent	Ent bac	Bac Cer	Crono B		Iné
21	Minerálne vody	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	Minerálne vody dojčenské	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23	Pramenité vody a balené pitné vody	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24	Pramenité vody dojčenské	101	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
25	Voda - watercoolery	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
26	Hotové pokrmy	4501	0	0	0	0	0	2	0	9	2	1	0	0	0	162	6	0	0	29	0	10	200
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	1054	0	0	0	0	0	0	0	4	11	44	0	0	0	91	15	0	0	9	0	3	145
28	Počiatoč. a následná dojčenská výživa, detské potraviny, potrav. spracované na báze obilnín	426	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
29	Výživové doplnky	168	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
30	Ostatné potraviny pre osobitné skupiny	60	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31	Pridavné látky - farbivá	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32	Pridavné látky - sladidlá	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
33	Pridavné látky - konzervačné látky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
34	Iné prídavné látky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
35	Arómy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
36	Enzýmy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
37	Kuchynská soľ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
38	Obalové materiály	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
40	Ostatné	17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	2
	Spolu	9887	16	0	1	0	0	2	2	29	70	270	0	0	0	407	25	0	120	42	2	20	834

Vysvetlivky: Sal - Salmonella spp., Shi - Shigella spp., Cam - Campylobacter jejuni, Yer - Yersinia enterocolitica, Pse - Pseudomonas aeruginosa, Clo Per - Clostridium perfringens, Lis - Listeria monocytogenes, Sta - Stafylokoky, Ple - plesne, Kva - kvasinky, CloBot - Clostridium botulinum, B hem - B-hemolytické streptokoky, Vib - Vibrio parahaemolyticus, Kol - koliformné baktérie, Ecol - E. coli, Ent - enterokoky, Entbac - Enterobacteriaceae, BacCer - Bacillus cereus, Crono B - Cronobacter spp.

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ v SR - rok 2022

Tabuľka č. 5

P. č.	Komodita	Celk. poč. vz.			Pb			Cd			Hg			As			Cr			Al			Cu			Ni			Sn		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
1	Syry a bryndza zo Slovenska	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
2	Ostatné mliečne výrobky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
3	Vajcia a výrobky z vajec	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina	34	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
5	Ryby a morské živočíchy	13	1	7,7	8	0	0,0	8	0	0,0	8	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0
6	Tuky a oleje	17	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
7	Polievky, bujóny a omáčky	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
8	Cereálie a pekárske výrobky	20	0	0,0	14	0	0,0	14	0	0,0	14	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
9	Ovocie a zelenina	4	0	0,0	4	0	0,0	4	0	0,0	3	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0
10	Byliny a koreniny	3	0	0,0	1	0	0,0	1	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
11	Nealkoholické nápoje	7	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
12	Víno	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
14	Zmrzlina a dezerty	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
16	Ovocné a bylenné čaje	6	0	0,0	6	0	0,0	5	0	0,0	5	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
17	Cukrovinky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
18	Orechy a výrobky z orechov	10	0	0,0	2	0	0,0	2	0	0,0	2	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
19	Lahôdkárske výrobky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
20	Cukrárske výrobky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ v SR- rok 2022

Tabuľka č. 5 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Celk. poč. vz.			Pb			Cd			Hg			As			Cr			Al			Cu			Ni			Sn		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
21	Minerálne vody	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
22	Minerálne vody dojčenské	6	0	0,0	5	0	0,0	5	0	0,0	5	0	0,0	5	0	0,0	3	0	0,0	0	0	0,0	3	0	0,0	5	0	0,0	0	0	0,0
23	Pramenité vody a balené pitné vody	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
24	Pramenité vody dojčenské	103	0	0,0	86	0	0,0	85	0	0,0	88	0	0,0	79	0	0,0	20	0	0,0	17	0	0,0	25	0	0,0	85	0	0,0	0	0	0,0
25	Voda - watercoolery	1	0	0,0	1	0	0,0	1	0	0,0	1	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0
26	Hotové pokrmy	80	0	0,0	43	0	0,0	43	0	0,0	43	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	11	0	0,0	3	0	0,0	3	0	0,0	3	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
28	Počiatoč. a následná dojčenská výživa, detské potraviny, potrav. spracované na báze obilnín	652	1	0,2	263	0	0,0	260	0	0,0	258	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
29	Výživové doplnky	218	0	0,0	185	0	0,0	179	0	0,0	178	0	0,0	32	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
30	Ostatné potraviny pre osobitné skupiny	98	0	0,0	71	0	0,0	24	0	0,0	21	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
31	Prídavné látky - farbivá	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
32	Prídavné látky - sladidlá	1	0	0,0	1	0	0,0	1	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
33	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
34	Iné prídavné látky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
35	Arómy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
36	Enzýmy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
37	Kuchynská soľ	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
38	Obalové materiály	2	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	63	1	1,6	25	0	0,0	26	0	0,0	2	0	0,0	0	0	0,0	7	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	7	0	0,0	0	0	0,0
40	Ostatné	40	0	0,0	28	0	0,0	28	0	0,0	28	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
	Spolu	1390	3	0,2	746	0	0,0	689	0	0,0	661	0	0,0	118	0	0,0	31	0	0,0	17	0	0,0	28	0	0,0	98	0	0,0	2	0	0,0

Vysvetlivky: Pb – olovo, Cd - kadmium, Hg - ortuť, As - arzén, Cr - chróm, Al - hliník, Cu - meď, Ni - nikel, Sn - cín

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ v SR - rok 2022

Tabuľka č. 5 - pokračovanie

P. č.	Komodita	NO3			_RP			_MT			NEL			PCB			_NZ			EKF			_HIS			_INE		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
1	Syry a bryndza zo Slovenska	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
2	Ostatné mliečne výrobky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
3	Vajcia a výrobky z vajec	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	9	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	25	0	0,0
5	Ryby a morské živočíchy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	5	1	20
6	Tuky a oleje	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	17	0	0,0
7	Polievky, bujóny a omáčky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0
8	Cereálie a pekárske výrobky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	4	0	0,0
9	Ovocie a zelenina	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
10	Byliny a koreniny	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0
11	Nealkoholické nápoje	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	7	0	0,0
12	Víno	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
14	Zmrzlina a dezerty	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
16	Ovocné a bylenné čaje	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
17	Cukrovinky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
18	Orechy a výrobky z orechov	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	8	0	0,0
19	Lahôdkarské výrobky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
20	Cukrárske výrobky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ v SR - rok 2022

Tabuľka č. 5 - pokračovanie

P. č.	Komodita	NO3			_RP			_MT			NEL			PCB			_NZ			EKF			_HIS			_INE					
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%			
21	Minerálne vody	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
22	Minerálne vody dojčenské	5	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
23	Pramenité vody a balené pitné vody	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
24	Pramenité vody dojčenské	101	0	0,0	2	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	25	0	0,0
25	Voda - watercoolery	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
26	Hotové pokrmy	19	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	19	0	0,0
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	5	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	0	0,0
28	Počiatoč. a následná dojčenská výživa, detské potraviny, potrav. spracované na báze obilnín	129	0	0,0	39	0	0,0	171	1	0,6	10	0	0,0	19	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	42	0	0,0
29	Výživové doplnky	0	0	0,0	0	0	0,0	5	0	0,0	14	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	26	0	0,0
30	Ostatné potraviny pre osobitné skupiny	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	25	0	0,0
31	Prídavné látky - farbivá	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
32	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
33	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
34	Iné prídavné látky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
35	Arómy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
36	Enzýmy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
37	Kuchynská soľ	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
38	Obalové materiály	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	0	0,0
40	Ostatné	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	10	0	0,0
	Spolu	260	0	0,0	41	0	0,0	176	1	0,6	25	0	0,0	28	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	223	1	0,5

Vysvetlivky: NO3 - dusičnany, _RP - rezíduá pesticídov, _MT - mykotoxíny, NEL - polyaromatické uhľovodíky, PCB - polychlórované bifenylly, _NZ - nitrózamíny, EKF - estery kyseliny ftalovej, _HIS - histamín

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ v SR - rok 2022

Tabuľka č. 5 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Sb			Ba			B			NO2			Fx			CN			Mn			Se		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
1	Syry a bryndza zo Slovenska	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
2	Ostatné mliečne výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
3	Vajcia a výrobky z vajec	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
5	Ryby a morské živočíchy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
6	Tuky a oleje	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
7	Polievky, bujóny a omáčky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
8	Cereálie a pekárske výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
9	Ovocie a zelenina	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
10	Byliny a koreniny	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
11	Nealkoholické nápoje	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
12	Víno	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
14	Zmrzlina a dezerty	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
16	Ovocné a bylinné čaje	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
17	Cukrovinky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
18	Orechy a výrobky z orechov	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
19	Lahôdkarské výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
20	Cukrárske výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ v SR - rok 2022

Tabuľka č. 5 – pokračovanie

P. č.	Komodita	Sb			Ba			B			NO2			Fx			CN			Mn			Se		
		nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.
21	Minerálne vody	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
22	Minerálne vody dojčenské	4	0	0,00	0	0	0,00	2	0	0,00	5	0	0,00	6	0	0,00	6	0	0,00	5	0	0,00	1	0	0,00
23	Pramenité vody a balené pitné vody	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
24	Pramenité vody dojčenské	36	0	0,00	0	0	0,00	22	0	0,00	102	0	0,00	89	0	0,00	78	0	0,00	89	0	0,00	14	0	0,00
25	Voda - watercoolery	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00	1	0	0,00	1	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00
26	Hotové pokrmy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	19	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	5	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
28	Počiatoč. a následná dojčenská výživa, detské potraviny, potrav. spracované na báze obilnín	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	70	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
29	Výživové doplnky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	3	0	0,00
30	Ostatné potraviny pre osobitné skupiny	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
31	Prídavné látky - farbivá	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
32	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
33	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
34	Iné prídavné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
35	Arómy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
36	Enzýmy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
37	Kuchynská soľ	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
38	Obalové materiály	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	3	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
40	Ostatné	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
	Spolu	43	0	0,00	0	0	0,00	24	0	0,00	202	0	0,00	96	0	0,00	85	0	0,00	95	0	0,00	18	0	0,00

Vysvetlivky: Sb - antimón, Ba - bárium, B - bór, NO2 - dusitany, Fx - fluoridy, CN - kyanidy, Mn - mangán, Se - selén

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ v SR - rok 2022

Tabuľka č. 5 – pokračovanie

Uvádzajú sa len komodity, v ktorých boli parametre uvedené v tabuľke vyšetrené

P. č.	Komodita	Ag			Cr6+			CML			form			mel			PAA			diizok			1-okt		
		nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.
1	Pramenité vody dojčenské	16	0	0,0	2	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
2	Voda - watercoolery	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
3	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0,0	0	0	0,0	2	0	0,0	6	0	0,0	0	0	0,0	5	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0

P. č.	Komodita	rozp			styr			mono_EG			di_EG			ac_ald			akr_nit			vin_ac			kapr		
		nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.
1	Obalové materiály	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
2	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0

P. č.	Komodita	adip			BADGE			BFDGE			NOGE			Bisf_A			Bisf_F			Bisf_S			odol_farb		
		nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.
1	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	12	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0

Vysvetlivky: **Ag** – striebro, **Cr6+** - šesťmocný chróm, **CML** - celková migrácia látok, **form** – formaldehyd, **mel** - melamín, **PAA** - primárne aromatické amíny, **diizok** – diizokyanáty, **1-okt** - 1-oktén, **rozp** - zvyškové rozpúšťadlá, **styr** – styrén, **mono_EG** – monoetylénglykol, **di_EG** – dietylénglykol, **ac_ald** – acetaldehyd, **akr_nit** – akrylonitril, **vin_ac** – vinylacetát, **kapr** – kaprolaktám, **adip** - bis-(2-etylhexyl)adipát, **Bisf_A** -Bisfenol A, **Bisf_F** - Bisfenol F, **Bisf_S** - Bisfenol S, **odol_farb** - odolnosť pigmentov a farbív,

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ v SR - rok 2022

Tabuľka č. 5 – pokračovanie

Uvádzajú sa len komodity, v ktorých boli parametre uvedené v tabuľke vyšetrené

P. č.	Komodita	UV_stab			fen			red_I			iony			odpar			prch_I			senz		
		nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.
1	Pramenité vody dojčenské	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	3	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	14	0	0,0
2	Cereálie a pekárenské výrobky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	0	0,0
3	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	1	16,7	2	0	0,0
4	Pokrmý rýchleho občerstvenia	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0
4	Hotové pokrmy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0

Vysvetlivky: UV_stab - prítomnosť UV stabilizátora, fen – fenoly, red_I - redukujúce látky, iony - dôkaz iónov, odpar – odparok, prch_I - prchavé látky, senz - senzorické hodnotenie

Prídavné látky, osobitné prísady v potravinách a vybrané fyzikálno-chemické parametre vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ v SR - rok 2022

Tabuľka č. 6

P. č.	Komodita	Celkový počet vzoriek			Farbivá			Sladidlá			Chemické konzervačné látky			Iné prídavné látky			Kuchynská soľ			Kofeín			Chinín		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
1	Syry a bryndza zo Slovenska	1	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
2	Ostatné mliečne výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
3	Vajcia a výrobky z vajec	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
5	Ryby a morské živočíchy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
6	Tuky a oleje	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
7	Polievky, bujóny a omáčky	3	0	0,00	3	0	0,00	0	0	0,00	3	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
8	Cereálie a pekárske výrobky	18	0	0,00	2	0	0,00	0	0	0,00	2	0	0,00	0	0	0,00	16	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
9	Ovocie a zelenina	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
10	Byliny a koreniny	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
11	Nealkoholické nápoje	30	2	6,67	3	0	0,00	16	0	0,00	23	1	4,35	0	0	0,00	0	0	0,00	8	0	0,00	0	0	0,00
12	Víno	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
14	Zmrzlina a dezerty	936	15	1,60	935	15	1,60	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
16	Ovocné a bylinné čaje	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
17	Cukrovinky	3	0	0,00	3	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
18	Orechy a výrobky z orechov	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
19	Lahôdkárske výrobky	117	0	0,00	20	0	0,00	53	0	0,00	111	0	0,00	1	0	0,00	19	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
20	Cukrárske výrobky	243	3	1,23	241	3	1,24	130	0	0,00	122	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00

Prídavné látky, osobitné prísady v potravinách a vybrané fyzikálno-chemické parametre vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ v SR - rok 2022

Tabuľka č. 6 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Celkový počet vzoriek			Farbivá			Sladidlá			Chemické konzervačné látky			Iné prídavné látky			Kuchynská soľ			Kofeín			Chinín		
		nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.
21	Minerálne vody	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
22	Minerálne vody dojčenské	4	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
23	Pramenité vody a balené pitné vody	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
24	Pramenité vody dojčenské	51	2	3,92	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
25	Voda - watercoolery	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
26	Hotové pokrmy	406	3	0,74	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00	404	3	0,74	0	0	0,00	0	0	0,00
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	81	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	9	0	0,00	0	0	0,00	72	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
28	Počiatoč. a následná dojčenská výživa, detské potraviny, potrav. spracované na báze obilnín	43	0	0,00	22	0	0,00	4	0	0,00	32	0	0,00	3	0	0,00	11	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
29	Výživové doplnky	94	0	0,00	65	0	0,00	43	0	0,00	32	0	0,00	18	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
30	Ostatné potraviny pre osobitné skupiny	54	0	0,00	35	0	0,00	46	0	0,00	36	0	0,00	2	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
31	Prídavné látky - farbivá	5	0	0,00	5	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
32	Prídavné látky - sladidlá	1	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
33	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
34	Iné prídavné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
35	Arómy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
36	Enzýmy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
37	Kuchynská soľ	101	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	2	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
38	Obalové materiály	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
40	Ostatné	11	0	0,00	6	0	0,00	3	0	0,00	4	0	0,00	2	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
	Spolu	2204	25	1,13	1342	18	1,34	296	0	0,00	375	1	0,27	29	0	0,00	524	3	0,57	8	0	0,00	0	0	0,00

Prídavné látky, osobitné prísady v potravinách a vybrané fyzikálno-chemické parametre vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ v SR - rok 2022

Tabuľka č. 6 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Feroxyanidy			Jodidy			Dusitany			Dusičnany			pH			CHS kyselina manganistanom			Celkový organický uhlík		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
1	Syry a bryndza zo Slovenska	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
2	Ostatné mliečne výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
3	Vajcia a výrobky z vajec	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
5	Ryby a morské živočíchy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
6	Tuky a oleje	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
7	Polievky, bujóny a omáčky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
8	Cereálie a pekárske výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
9	Ovocie a zelenina	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
10	Byliny a koreniny	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
11	Nealkoholické nápoje	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	1	1	100,00	0	0	0,00	0	0	0,00
12	Víno	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
14	Zmrzlina a dezerty	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
16	Ovocné a bylinné čaje	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
17	Cukrovinky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
18	Orechy a výrobky z orechov	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
19	Lahôdkárske výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	4	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
20	Cukrárske výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00

Prídavné látky, osobitné prísady v potravinách a vybrané fyzikálno-chemické parametre vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ v SR - rok 2022

Tabuľka č. 6 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Feroxyanidy			Jodidy			Dusitany			Dusičnany			pH			CHS kyselika manganistanom			Celkový organický uhlík		
		nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.
21	Minerálne vody	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
22	Minerálne vody dojčenské	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	4	0	0,00	2	0	0,00	0	0	0,00
23	Pramenité vody a balené pitné vody	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
24	Pramenité vody dojčenské	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	50	2	4,00	21	0	0,00	0	0	0,00
25	Voda - watercoolery	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
26	Hotové pokrmy	1	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
28	Počiatoč. a následná dojčenská výživa, detské potraviny, potrav. spracované na báze obilnín	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
29	Výživové doplnky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
30	Ostatné potraviny pre osobitné skupiny	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
31	Prídavné látky - farbivá	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
32	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
33	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
34	Iné prídavné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
35	Arómy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
36	Enzýmy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
37	Kuchynská soľ	101	0	0,00	101	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
38	Obalové materiály	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
40	Ostatné	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
	Spolu	102	0	0,00	102	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	59	3	5,08	23	0	0,00	0	0	0,00

Hygienická situácia v potravinárskych zariadeniach - RÚVZ v SR - rok 2022

Tabuľka č. 7

Druh zariadenia	Počet zariadení	Počet kontrol		Počet vzoriek potravín			Počet vzoriek sterov - prostredie			Počet vzoriek sterov - osobná hygiena			Počet vzoriek vody		
		ÚK	ŠZD	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%
2.01 lahôdkárska výroba	9	1	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.02 cukrárska výroba	49	13	11	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.03 výroba zmrzliny	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.04 výroba nových druhov potravín	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.05 výroba potravín na výživu dojčiat a malých detí	2	8	1	24	0	0	0	0	0	0	0	0	6	1	17
2.06 výroba potravín pre osobitné skupiny	18	8	10	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.07 výroba výživových doplnkov	68	43	19	44	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.08 výroba prírodných minerálnych vôd	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.09 výroba vôd - pramenitých a balených pitných vôd	7	7	0	18	3	17	0	0	0	0	0	0	3	0	0
2.10 výroba bylinných čajov	6	3	2	3	1	33	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.11 výroba hotových mrazených a chladených pokrmov	15	4	7	25	0	0	6	1	17	2	2	100	1	0	0
2.12 výroba prídavných látok	5	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.14 baliareň lahôdkárskych výrobkov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.15 baliareň cukrárskych výrobkov	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.16 baliareň zmrzliny	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.17 baliareň nových druhov potravín	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.18 baliareň potravín na výživu dojčiat a malých detí	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.19 baliareň potravín pre osobitné skupiny	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.20 baliareň výživových doplnkov	8	3	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.23 baliareň bylinných čajov	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.24 baliareň hotových mrazených a chladených pokrmov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.25 baliareň aditívnych látok	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.27.1 výroba plastových/kombinovaných obalov	44	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.27.2 výroba papierových/kartónových obalov	25	8	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.27.3 výroba keramiky	7	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.27.4 výroba skla	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.27.5 výroba PET fliaš	7	6	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.27.6 výroba predlískov	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.27.7 výroba iných obalov	20	7	1	0	0	0	11	0	0	0	0	0	0	0	0

Hygienická situácia v potravinárskych zariadeniach - RÚVZ v SR - rok 2022

Tabuľka č. 7

Druh zariadenia	Počet zariadení	Počet kontrol		Počet vzoriek potravín			Počet vzoriek sterov - prostredie			Počet vzoriek sterov - osobná hygiena			Počet vzoriek vody		
		ÚK	ŠZD	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%
3.1 špecializované sklady a distribúcia potravín	521	62	47	23	1	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3 sklady a distribúcia obalov a predmetov	116	125	5	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1 špecializované predajne potravín	1155	116	193	80	3	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3 lekárne, drogérie	2913	398	428	779	11	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.5 predajne obalov a predmetov	448	132	7	25	1	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1.1 nemocnice - kuchyne	100	83	66	156	11	7	86	17	20	12	0	0	2	0	0
5.1.2 nemocnice - výdajne stravy, čajové kuchynky	667	11	48	9	0	0	13	0	0	2	0	0	0	0	0
5.1.3 nemocnice - bufety	62	25	32	34	11	32	3	0	0	3	0	0	0	0	0
5.2.1 závodné stravovanie - kuchyne	644	333	296	496	13	3	79	7	9	7	2	29	2	0	0
5.2.2 závodné stravovanie - výdajne stravy	1233	102	216	7	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	50
5.2.3 závodné stravovanie - bufety	251	43	56	16	1	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.3.1 domovy sociálnej starostlivosti - kuchyne	565	283	273	247	2	1	100	6	6	31	3	10	0	0	0
5.3.2 domovy sociálnej starostlivosti - výdajne stravy	564	68	150	13	0	0	18	4	22	1	0	0	1	0	0
5.3.3 domovy sociálnej starostlivosti - bufety pre uzavretú skupinu	17	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.1 rehabilitačné zariadenia - kuchyne	69	31	23	34	1	3	9	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.2 rehabilitačné zariadenia - výdajne stravy	18	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.3 rehabilitačné zariadenia - bufety	11	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.6 zariadenia s prípravou jedál (reštaurácie, pizzerie...)	9703	3675	5016	4450	290	7	376	71	19	122	52	43	29	9	31
5.7 zariadenia bez prípravy jedál (hostince, bary, kaviarne)	13442	1107	3163	842	86	10	97	6	6	36	2	6	5	1	20
5.8 predaj občerstvenia (rýchle obč., bufety, sezónne zariadenia)	6056	1291	2276	1460	175	12	51	15	29	15	3	20	7	3	43
5.9 krátkodobý stánkový predaj - občerstvenie (hromadné akcie)	5350	548	996	73	7	10	1	0	0	4	3	75	0	0	0
6 Výroba a predaj zmrzliny (stánky)	1310	1014	654	1794	249	14	415	88	21	83	16	19	2	0	0
Medzisúčet	44215	8559	13355	8901	617	154	850	127	128	238	67	283	58	15	161
1 Primárna výroba	4	5	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.13 výroba ostatných výrobkov	3459	84	321	84	2	2	10	0	0	0	0	0	17	1	6
2.26 baliareň ostatných výrobkov	193	5	12	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2 ostatné prevádzkarne (ostatné sklady)	1975	16	109	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.2 ostatné potravinárske predajne	17596	473	2498	916	8	1	12	8	67	2	0	0	15	5	33
4.4 novinové stánky	1198	0	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.6 krátkodobý stánkový predaj – potraviny (hromadné akcie)	1021	9	93	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Medzisúčet	25446	592	3046	1014	10	1	22	8	36	2	0	0	32	6	19
Súčet	69661	9151	16401	9915	627	155	872	135	164	240	67	283	90	21	180

Hygienická situácia v potravinárskych zariadeniach - SR podľa krajov - rok 2022

Tabuľka č. 7a

P.č.	Kraje	Počet zariadení	Počet kontrol		Počet vzoriek potravín			Počet vzoriek sterov - prostredie			Počet vzoriek sterov - osobná hygiena			Počet vzoriek vody		
			ÚK	ŠZD	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%
1.	Banskobystrický	8221	1323	1987	1390	175	13	95	31	33	15	5	33	0	0	0
2.	Bratislavský	11237	1216	1944	1501	54	4	4	0	0	1	0	0	0	0	0
3.	Košický	7790	1186	3024	1576	115	5	63	2	3	28	2	7	19	7	21
4.	Nitriansky	8753	1571	2855	1696	113	6,66	172	10	5,81	20	2	10	37	9	24,32
5.	Prešovský	9434	1241	2141	1462	118	8	523	94	18	224	68	30	25	4	16
6.	Trenčiansky	7822	911	1183	1352	98	7	299	44	15	17	3	18	2	0	0
7.	Trnavský	7655	1130	1826	1555	147	9,45	15	0	0	0	0	0	1	1	100
8.	Žilinský	10167	1599	2109	1328	78	6	116	42	36	10	3	30	6	0	0
9.	S p o l u	71 079	10 177	17 069	11 860	898	7	1 287	223	14	315	83	16	90	21	20

Prehľad vykonaných auditov v potravinárskych prevádzkach - RÚVZ v SR - rok 2022

Tabuľka č. 8

Druh zariadenia	Počet vykonaných auditov	Počet auditov s nezhodami	Počet zistených nezhôd
výroba potravín pre osobitné skupiny	2	1	5
výroba výživových doplnkov	3	1	1
výroba prídavných látok	1	0	0
výroba plastových/kombinovaných obalov	4	2	10
výroba papierových/kartónových obalov	3	2	7
výroba skla	1	0	0
výroba PET fliaš	3	0	0
výroba iných obalov	5	2	7
nemocnice - kuchyne	12	7	38
závodné stravovanie - kuchyne	19	15	69
závodné stravovanie - výdajne stravy	1	1	13
domovy sociálnej starostlivosti - kuchyne	29	21	85
domovy sociálnej starostlivosti - výdajne stravy	1	1	2
rehabilitačné zariadenia - kuchyne	6	2	9
zariadenia s prípravou jedál (reštaurácie, pizzerie...)	82	69	323
zariadenia bez prípravy jedál (hostince, bary, kaviarne)	1	0	0
predaj občerstvenia (rýchle občerstvenie, bufety, sezónne zariadenia)	3	1	4
výroba a predaj zmrzliny (stánky)	2	1	8
Spolu	178	126	581

S P R Á V A
Z VÝKONU ŠTÁTNEHO ZDRAVOTNÉHO DOZORU
A DOHLADU NAD KOZMETICKÝMI VÝROBKAMI
V ROKU 2022

V Bratislave 6.6.2023

Vypracovali: Ing. Janka Kišacová, PhD., Mgr. Alexandra Cimermanová, Ing. Andrea Katušinová

Výkon štátneho zdravotného dozoru nad kozmetickými výrobkami (ŠZD) bol v roku 2022 vykonávaný v zmysle ustanovení zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon č. 355/2007), nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č.1223/2009 o kozmetických výrobkoch (nariadenie č. 1223/2009), nariadenia Komisie č.655/2013, ktorým sa stanovujú spoločné kritériá na odôvodnenie tvrdení používaných v súvislosti s kozmetickými výrobkami (nariadenie č. 655/2013), nariadenia vlády SR č. 404/2007 Z. z. o všeobecnej bezpečnosti výrobkov (nariadenie č. 404/2007) a zákona č.250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (zákon č. 250/2007). Okrem ŠZD bol v zmysle právnych predpisov vykonávaný aj dohľad nad trhom (dohľad) podľa zákona č. 102/2014 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri predaji tovaru alebo poskytovaní služieb na základe zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov predávajúceho a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon č.102/2014), nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č.765/2008, ktorým sa stanovujú požiadavky akreditácie a dohľadu nad trhom v súvislosti s uvádzaním výrobkov na trh a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č.339/93 (nariadenie č.765/2008) a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1020 o dohľade nad trhom a súlade výrobkov a o zmene smernice 2004/42/ES a nariadení (ES) č. 765/2008 a (EÚ) č.305/2011 (nariadenie č. 2019/1020).

Výkon ŠZD bol realizovaný v roku 2022 v súlade s pracovným plánom, ktorý bol vytvorený na základe diskusií a plánov členských štátov na pracovnej skupine PEMSAC pri Európskej komisii.

Proaktívne kontroly boli zamerané na:

- kontrolu zloženia,
- kontrolu povinného označenia kozmetických výrobkov,
- kontrolu tvrdení o kozmetických výrobkoch,
- kontrolu dodržiavania povinností fyzických a právnických osôb,
- kontrolu plnenia opatrení,
- v spolupráci s Finančným riaditeľstvom na kontrolu dovozov kozmetických výrobkov z tretích krajín, v rámci vypracovaných rizikových profilov.

Reaktívne kontroly boli zamerané na:

- kontrolu výskytu nebezpečných kozmetických výrobkov na trhu v Slovenskej republike, oznámených v systéme RAPEX (systém EÚ na rýchlu výmenu informácií o nebezpečných nepotravinových výrobkoch),
- podnety,
- žiadosti o spoluprácu kontrolných orgánov členských štátov Európskej únie,
- kontrola dodržiavania povinností fyzických a právnických osôb pri predaji kozmetických výrobkov na diaľku,
- posudkovú činnosť a iné súvisiace činnosti.

Dozor a dohľad bol zabezpečovaný 3 zamestnancami Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (ÚVZ SR) a zamestnancami regionálnych úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike (RÚVZ), ktorí vykonávali dozor a dohľad kumulovane s inými činnosťami v závislosti od ich náplne práce, čo bolo v prepočte na FTE (ekvivalent jedného zamestnanca na plný úväzok) 14,0728 zamestnancov a v rámci laboratórií 7,68 zamestnancov, čo je spolu 21,75 zamestnancov.

Výkon dozoru bol metodicky usmerňovaný ÚVZ SR. Okrem plánu výkonu dozoru bolo ÚVZ SR počas roka vydaných 7 odborných usmernení a ďalšie metodické materiály pre zamestnancov RÚVZ v SR vykonávajúcu kontrolu kozmetických výrobkov. Kontrola pozostávala z cieľných sledovaní, v rámci ktorých sa odoberali vzorky výrobkov, ktoré sa následne analyzovali v laboratóriách. Okrem kontrol spojených s odberom vzoriek a analýzami boli vykonávané aj kontroly v rámci monitoringu výrobkov v súvislosti s pandémiou COVID-19. Na

základe úlohy, ktorá vyplynula z rokovania Výboru Národnej Rady Slovenskej republiky pre pôdohospodárstvo a životné prostredie o mimoriadnej situácii v oblasti zabíjania spoločenských zvierat a nakladania s telami usmrtených spoločenských zvierat, ÚVZ SR nariadil vykonanie mimoriadneho cieleného sledovania na kontrolu kozmetických výrobkov s tvrdeniami o prítomnosti živočíšnej zložky vo výrobku na trhovách miestach a predajných akciách.

I. KONTROLA OZNAČENIA A ZLOŽENIA KOZMETICKÝCH VÝROBKOV

Kontrola kozmetických výrobkov pozostávala z cielených sledovaní, v rámci ktorých sa odoberali vzorky výrobkov a následne analyzovali v špecializovaných laboratóriách RÚVZ Bratislava hl. mesto so sídlom v Bratislave, RÚVZ so sídlom v Žiline a RÚVZ so sídlom v Poprade. Kontrolovali sa výrobky pre deti a dospelých, vyrábané v Slovenskej republike, distribuované z ostatných štátov Európskej únie (EÚ) a výrobky dovezené z krajín mimo územia EÚ. Vzorky na analýzu do laboratórií boli odoberané v skladoch výrobcov, dovozcov, distribútorov, v predajnej sieti, vrátane lekární a v sektore služieb.

Celkovo bolo v rámci ŠZD skontrolovaných 1 127 kozmetických výrobkov, z toho 637 bolo analyzovaných v laboratóriách. Vzorky výrobkov boli v závislosti od cieleného sledovania analyzované na obsah vybraných látok (zakázaných, regulovaných a neregulovaných), 370 vzoriek na mikrobiologickú čistotu a 127 výrobkov na úroveň konzervácie.

Z celkového počtu skontrolovaných výrobkov, 78 výrobkov nevyhovelo požiadavkám nariadenia č. 1223/2009.

V rámci analýz nevyhovelo 19 výrobkov, z toho 10 výrobkov na povinné označenie, 7 výrobkov v tvrdeniach a 2 výrobky nevyhoveli požiadavkám nariadenia č. 1223/2009 v rámci zloženia.

Výsledky kontroly vzoriek sú uvedené v nasledovnej tabuľke.

kozmetické výrobky	Počet analyzovaných vzoriek výrobkov					napodobneniny potravín
	kontrolovaný znak					
	spolu	označenie	zloženie	mikrobiologická čistota/úroveň konzervácie	pravdivosť tvrdení	
skontrolované	637	628	590	370/127	459	1
nevyhovelo	19	10	2	0	7	1

V rámci výkonu ŠZD nad kozmetickými výrobkami boli zistené a oznámené do systému Safety Gate/RAPEX ako nebezpečné 2 výrobky. V jednom prípade výrobok predstavoval nebezpečnú napodobneninu potraviny a v druhom prípade bol pri výrobku zistený nesúlad v zložení (neoznačené zložky, zakázané zložky).

Prehľad výsledkov kontrol kozmetických výrobkov od roku 2014 po rok 2022

rok	označenie		zloženie		mikrobiologická čistota		pravdivosť tvrdení	
	počet kontrolovaných vzoriek	zistený nesúlad	počet kontrolovaných vzoriek	zistený nesúlad	počet kontrolovaných vzoriek	zistený nesúlad	počet kontrolovaných vzoriek	zistený nesúlad
2014	1101	28	435	6	195	3	63	16
2015	995	20	494	2	253	0	154	19

2016	837	55	383	3	215	1	202	5
2017	872	48	400	6	261	3	176	19
2018	1 014	11	391	8	246	0	205	30
2019	761	6	409	2	288	0	194	17
2020	653	21	492	2	305	1	120	8
2021	806	21	423	0	302	0	188	16
2022	959	16	590	2	370	0	459	7

1. KONTROLA OZNAČENIA

Podľa čl. 19 nariadenia č. 1223/2009, kozmetické výrobky sprístupnené na trh musia mať na vnútornom a vonkajšom obale nezmazateľným, ľahko čitateľným a viditeľným písmom uvedené tieto údaje: meno a obchodné meno zodpovednej osoby, v prípade výrobkov dovezených z tretích krajín aj krajina pôvodu, nominálny obsah, dátum minimálnej trvanlivosti, bezpečnostné upozornenia, výrobnú dávku, funkcia výrobku, zoznam zložiek. Z vyššie uvedených údajov musia byť v slovenskom jazyku uvedené tieto údaje: nominálny obsah, dátum minimálnej trvanlivosti, funkcia a bezpečnostné upozornenia, v prípade potreby aj návod na použitie. V rámci kontroly povinného označenia bolo skontrolovaných 959 výrobkov. Z tohto počtu 16 výrobkov nespĺňalo požiadavky čl. 19 nariadenia č. 1223/2009:

- v 1 prípade chýbalo meno a adresa zodpovednej osoby,
- v 3 prípadoch chýbali upozornenia, bezpečnostné upozornenia,
- v 2 prípadoch nebola uvedená výrobná dávka,
- v 4 prípadoch nebola uvedená funkcia výrobku,
- v 10 prípadoch nebol správne na výrobku uvedený zoznam zložiek.

Označenie	posúdené	z toho nevyhovujúce
	počet	počet
povinné údaje podľa čl. 19	959	16
zodpovedná osoba + adresa		1
krajina pôvodu (ak je KV z mimo EÚ)		0
nominálny obsah		0
dátum minimálnej trvanlivosti/ symbol alebo 		0
upozornenia, bezpečnostné informácie		3
návod na použitie (ak sa vyžaduje)		0
výrobná dávka		2
funkcia KV (ak nie je zrejmá z prezentácie KV)		4
zoznam zložiek		10

Pri kontrole označenia údajov uvádzaných v slovenskom jazyku boli zistené nedostatky v označení: funkcie, návodu na použitie a príslušných upozornení, vid'. tabuľka

Označenie	posúdené	z toho nevyhovujúce
	počet	počet
povinné údaje v slovenskom jazyku	943	7
nominálny obsah		0
DMT - najlepšie spotrebovať do		0
funkcia (ak nie je zrejmá z prezentácie KV)		1
návod na použitie (ak sa vyžaduje)		2
upozornenia, bezpečnostné informácie		4
iné (napr. požiadavky na skladovanie)		0

2. KONTROLA ZLOŽENIA VÝROBKOV

2.1 ZAKÁZANÉ LÁTKY

Kozmetické výrobky nesmú obsahovať zakázané látky uvedené v prílohe II nariadenia č. 1223/2009. Dôvodom ich zákazu sú ich nepriaznivé účinky na organizmus, napríklad ich karcinogénne, mutagénne účinky alebo účinky negatívne ovplyvňujúce reprodukciu. V čl. 17 nariadenia č. 1223/2009 sa však uvádza, že neúmyselná prítomnosť malého množstva zakázanej látky, ktorá pochádza z nečistôt prírodných alebo syntetických zložiek, z výrobného procesu, skladovania, migrácie z obalu, ktorej sa v správnej výrobní praxi technologicky nedá vyhnúť, sa povoľuje za predpokladu, že jej prítomnosť je v súlade s čl. 3, v ktorom sa uvádza, že kozmetický výrobok sprístupnený na trh musí byť bezpečný pre zdravie ľudí, ak je použitý za bežných alebo racionálne predvídateľných podmienok.

V rámci zakázaných látok sa sledovali:

- hormóny a hydrochinón,
- ťažké kovy,
- farbivá na vlasy a riasy,
- konzervačné látky,
- akrylamid,
- PABA (kyselina 4-amino benzoová).

Hormóny a hydrochinón

Vo výrobkoch určených proti starnutiu pokožky a vo výrobkoch deklaruujúcich protizápalové účinky (na psoriázu, akné, dermatitídu) sa zisťovala prítomnosť hormónov: (INCI - *estradiol*; *estriol*; *progesteron*; *gluccocorticoides*).

Ďalej sa zisťovala prítomnosť zakázanej látky – hydrochinónu (INCI - *Hydroquinone*) vo výrobkoch na bielenie pokožky a pigmentové škvrny. Na stanovenie hormónov a hydrochinónu bolo celkovo odobratých 45 vzoriek. Žiadna analyzovaná vzorka neobsahovala tieto zakázané látky.

Ťažké kovy (*Hg*, *As*; *Pb*; *Cd*;))

Prítomnosť ťažkých kovov sa sledovala: vo výrobkoch na bielenie pokožky a pigmentové škvrny, v prírodných farbách na vlasy, vo výrobkoch s obsahom zložky *Lawsonia inermis* (Henna), v zubných pastách bez určenia typu spotrebiteľa aj v zubných pastách určených pre deti, vo výrobkoch dekoratívnej kozmetiky (očné tieň, líčienky, púdre, zásypy, rúže, lesky na pery, laky na nechty, tekuté púdre).

Pri týchto výrobkoch sa môže vyskytovať zvýšená prítomnosť ťažkých kovov z dôvodu ich prirodzeného znečistenia surovín. Výrobca pri výrobe takéhoto typu výrobkov musí brať do úvahy možné znečistenie surovín, ktorému sa pri výrobe nedá vyhnúť a pri hodnotení

bezpečnosti zároveň predvídať správanie sa spotrebiteľa. V cieľnom sledovaní bolo na analýzu spolu odobratých 137 vzoriek výrobkov. Všetky výrobky vyhoveli v sledovaných ukazovateľoch.

Farbivá na vlasy a riasy

Sledované látky: (INCI – o-Phenylenediamine, m-Phenylenediamine, o-Aminophenol) vo výrobkoch na farbenie vlasov, obočia a mihalníc.

Tieto látky sa pridávajú do oxidačných a neoxidačných farieb na vlasy a riasy. Výrobcovia môžu do týchto výrobkov používať len tie farbivá a za takých podmienok, ako je uvedené v prílohe III nariadenia č. 1223/2009. Od roku 2003 pristúpila EK k ich novej regulácii. Spolu s členskými štátmi prijala stratégiu, podľa ktorej sa tie farbivá, ktoré nesplnia kritériá na bezpečnosť, alebo na ktoré výrobcovia do určeného dátumu nepredložia požadované bezpečnostné údaje, zaradia do prílohy II - medzi zakázané látky. Farbivá, ktoré možno používať za určitých podmienok, budú zaradené po prílohy III nariadenia č. 1223/2009. Proces prehodnocovania bezpečnosti farieb stále pokračuje. Prítomnosť zakázaných látok sa sledovala v 15 vzorkách farieb na vlasy a farieb na riasy. V žiadnej z analyzovaných vzoriek nebola zistená prítomnosť nepovoleného farbiva.

Konzervačné látky

Sledované látky: (INCI *isopropylparaben, isobutylparaben, phenylparaben, benzylparaben, pentylparaben, formaldehyde, paraformaldehyde, methylene glycol*) v rôznych kozmetických výrobkoch pre deti a dospelých.

Konzervačné látky slúžia na konzerváciu kozmetického výrobku a sú regulované v prílohe V nariadenia č. 1223/2009. Parabény sú regulované v položke 12 pod označením soli a estery kyseliny 4-hydroxybenzoovej, s maximálnou koncentráciou 0,4 % v prípade jednotlivých esterov a 0,8 % v prípade zmesí esterov. Európska komisia na podnet Dánska prehodnotila ich bezpečnosť so záverom, že izopropylparabén, izobutylparabén, fenyylparabén, benzylparabén a pentylparabén nie sú v kozmetických výrobkoch bezpečné pre ich možný vplyv na endokrinný systém. Z uvedených dôvodov bolo od 29. 5. 2015 zakázané sprístupniť na trhu EÚ kozmetické výrobky s obsahom daných konzervačných látok. Odberom vzoriek a následnou analýzou sa zisťovalo dodržiavanie zákazu používania uvedených druhov parabénov do kozmetických výrobkov. Skontrolovalo sa 161 vzoriek výrobkov. Žiaden výrobok neobsahoval zakázané parabény.

Akryláty a toluén

Prítomnosť látok sa sledovala vo výrobkoch - laky na nechty. Celkovo sa skontrolovalo na prítomnosť akrylátov 24 vzoriek výrobkov a na toluén 26. Všetky výrobky spĺňali požiadavky nariadenia č. 1223/2009.

PABA (kyselina 4-amino benzoová)

Látka sa sledovala vo výrobkoch deklarujúcich obsah UV filtrov.

Funkciou tejto zložky je ochrana kozmetického výrobku pred vplyvom svetla a UV žiarením. PABA sa nenachádza v prílohe VI – Zoznam UV filtrov povolených v kozmetických výrobkoch nariadenia č. 1223/2009. Pri kontrole výrobkov deklarujúcich obsah UV filtrov bola vykonaná aj analýza na prítomnosť danej látky vo výrobkoch. Analyzovaných bolo 20 vzoriek. V žiadnej vzorke nebola zistená prítomnosť PABA.

VYHODNOTENIE CIELENÉHO SLEDOVANIA – ZAKÁZANÉ LÁTKY

Na prítomnosť zakázaných látok v kozmetických výrobkoch bolo skontrolovaných 428 vzoriek výrobkov. Vykonaním laboratórnych analýz bolo zistené, že všetky výrobky vyhoveli v sledovaných ukazovateľoch. Pri týchto výrobkoch sa robila aj analýza na mikrobiologickú čistotu a účinnosť konzervácie, všetky výrobky vyhoveli v sledovaných ukazovateľoch. Výsledky jednotlivých cieľných sledovaní sú uvedené v nasledovnej tabuľke.

cieľné sledovanie – zakázané látky	zloženie	
	počet analyzovaných vzoriek	z toho nevyhovujúce vzorky
hormóny + hydrochinón	45	0
ťažké kovy	137	0
farbivá na vlasy a riasy	15	0
konzervačné látky - parabény	161	0
UV filter -PABA	20	0
akryláty	24	0
toluén	26	0
zakázané látky spolu	428	0

2.2 REGULOVANÉ LÁTKY

Tieto látky môžu byť použité v kozmetických výrobkoch iba vtedy, ak spĺňajú požiadavky uvedené v prílohách: III, IV, V a VI nariadenia č. 1223/2009, a to oblasť aplikácie alebo použitia, najvyššie prípustnú koncentráciu a iné podmienky použitia. Na účely cieľného sledovania boli vybrané látky, ktoré predstavujú riziko pre zdravie ľudí, z dôvodu zmeny regulácie podmienok ich použitia a na základe zistení nedostatkov v rámci výkonu ŠZD v predchádzajúcom období.

V rámci regulovaných látok sa sledovali:

- konzervačné látky,
- ultrafialové filtre,
- fluór,
- vonné látky,
- farbivá,
- hliník.

Konzervačné látky

Sledované látky: (INCI *p-chloro-m-cresol*; *chlorxylenol*; *benzalkonium chloride, bromide, saccharinate+*, *benzetonium chloride*; *triclosan*; *chlorbutanol*; *salicylic acid a jej soli+* (Ca, Mg, Mea, K, Na, Teasalicylate); *methylparaben, ethylparaben, propylparaben, butylparaben a ich soli a estery*; *benzoic acid and sodium benzoate*; *phenoxyethanol*; *1-phenoxypropan-2-ol*; *propionic acid, methylchloroisothiazolinone (a) methylisothiazolinone*) v rôznych výrobkoch pre deti a dospelých.

Konzervačné látky sa pridávajú do kozmetických výrobkov výlučne alebo najmä na účely inhibície vývoja mikroorganizmov vo výrobku. Na konzerváciu možno použiť iba tie látky, ktoré sú uvedené v prílohe V nariadenia č. 1223/2009.

V rámci cieľného sledovania konzervačné látky bolo spolu skontrolovaných a analyzovaných 161 rôznych výrobkov. Z uvedených výrobkov bolo analyzovaných 63 vzoriek výrobkov určených pre deti (napr. rôzne šampóny, výrobky do kúpeľa, tekuté mydlá a krémy, mlieka a balzamy). Všetky výrobky spĺňali požiadavky nariadenia č. 1223/2009.

Ultrafialové filtre

Sledované látky: (*PABA; benzophenone-3; butyl methoxydibenzoylmethane; octyl methoxycinnamate; octyl salicylate; octyl dimethyl paba; benzophenone-5; octocrylene; 4-methylbenzylidene camphor; phenylbenzimidazole sulfonic acid*) vo výrobkoch deklarujúcich obsah UV filtrov.

UV filtre sa do kozmetických výrobkov pridávajú za účelom ochrany pokožky pred škodlivými účinkami slnečného žiarenia, ale i na ochranu samotného výrobku pred UV žiarením. Do kozmetických výrobkov možno použiť len tie UV filtre, ktoré sú uvedené v prílohe VI nariadenia č. 1223/2009 a za podmienok, ktoré sú stanovené v tejto prílohe. V rámci tohto cieľeného sledovania bolo analyzovaných 20 vzoriek výrobkov. Všetky výrobky spĺňali požiadavky nariadenia č. 1223/2009.

Vonné látky

Sledované látky: (*INCI eugenol; isoeugenol; coumarin; benzyl alcohol; benzyl benzoate; cinnamyl alcohol; cinnamal; benzyl salicylate; benzyl cinnamate; amyl cinnamal; hexyl cinnamal; geraniol; linalool; citronellol; citral; methyl 2-octynoate; amylcinnamyl alcohol; anise alcohol; d-Limonene*) vo výrobkoch vonnej kozmetiky.

Vonné látky sa do kozmetických výrobkov pridávajú za účelom obohatenia výrobku, pokožky alebo odstránenia nevhodných pachov. V zozname zložiek sa vonné látky a aromatické zložky a ich suroviny označujú názvami „parfum“ alebo „aroma“. Výnimku tvoria potenciálne alergény, uvedené prílohe III nariadenia č. 1223/2009 pod referenčnými číslami 45, 67 až 92. Tieto látky okrem toho, že sú na obale výrobku označené skupinovým názvom, musia sa uviesť aj v zozname zložiek v prípade, že presahujú koncentráciu 0,01 % vo výrobkoch, ktoré sa po aplikácii zmývajú a 0,001 % vo výrobkoch, ktoré ostávajú na pokožke dlhší čas. Uvedením týchto látok v zozname zložiek má veľký význam pre skupinu spotrebiteľov, ktorí sú citliví na dané látky. Celkovo bolo analyzovaných 39 vzoriek, 1 vzorka nespĺňala požiadavky nariadenia č. 1223/2009. Tento výrobok bol vyhodnotený ako nebezpečný výrobok a oznámený do systému Safety Gate/RAPEX.

Farbivá vo výrobkoch na vlasy

Sledované látky: (*INCI p-phenylenediamine; p-phenylenediamine sulphate; toluene-2,5-diamine sulfate, m-, p-aminophenol; 4-nitro-o-phenylenediamine; 4-amino-2-hydroxytoluene; 2-methylresorcinol; resorcinol; 4-amino-3-nitrofenol; 4-amino-m-cresol*) vo výrobkoch na farbenie vlasov a mihalnic.

Podľa nariadenia č. 1223/2009 farbivá sú látky, ktoré sa používajú, výlučne, alebo najmä na zafarbenie kozmetického výrobku, celého tela alebo jeho častí, absorpciou alebo reflexiou viditeľného svetla. Okrem toho za farbivá je treba považovať aj prekurzory oxidačných a neoxidačných farieb na vlasy a riasy. Dňa 11. 7. 2013 nadobudlo účinnosť nariadenie č. 1223/2009, ktoré zaviedlo definíciu výrobkov na vlasy. Podľa tohto nariadenia sú vlasy ochlpenie hlavy okrem mihalnic. Následne platí, že ak je farbivo v nariadení určené do výrobkov na vlasy, nesmie sa bez povolenia používať do výrobkov, ktoré sú určené na riasy. Na účely kontroly používania regulovaných farbív a označenia sa odobralo 9 vzoriek. V žiadnej testovanej vzorke sa nezistilo nedodržanie maximálnej povolenej koncentrácie vo výrobku.

Prírodné farby na vlasy a Henna

Na účely kontroly prírodných farieb na vlasy a výrobkov typu Henna sa odobralo 9 vzoriek. Všetky vzorky vyhoveli v sledovaných ukazovateľoch.

Fluór (INCI fluorine)

Prítomnosť látky sa sledovala vo výrobkoch na hygienu ústnej dutiny pre deti a dospelých.

Zlúčeniny fluóru sú vo výrobkoch na starostlivosť o zuby regulované v prílohe III nariadenia č. 1223/2009. Limit pre fluór sa týka jeho najvyššej prípustnej koncentrácie a u zubných pást i uvedenie povinných bezpečnostných údajov na obale výrobku. Na zabezpečenie vyššieho stupňa ochrany spotrebiteľov, a to z dôvodu prevencie vzniku fluorózy zubov u detí sa vyžaduje v označení zubných pást s obsahom fluóru od 0,1 – 0,15 % uvádzať upozornenie, že deti si pri použití danej zubnej pasty musia čistiť zuby pod dohľadom dospelšej osoby a na čistenie zubov použiť množstvo pasty vo veľkosti zrnka hrachu. Uvedená informácia nemusí byť uvedená len na zubných pastách, ktoré sú určené len pre dospelých. Na kontrolu sledovaných látok bolo odobratých 57 výrobkov. Všetky výrobky vyhoveli požiadavkám nariadenia č. 1223/2009.

Hliník

Prítomnosť látky sa sledovala vo výrobkoch dekoratívnej kozmetiky, v rúžoch, v zubných pastách a v antiperspirantoch. Na prítomnosť danej zložky sa analyzovalo 114 výrobkov. Všetky analyzované výrobky vyhoveli požiadavkám právneho predpisu.

Koenzým Q 10 (INCI Ubiquinone)

Táto látka sa pridáva do výrobkov z dôvodu jej funkcie ako antioxidant a látka na zlepšenie stavu pokožky. Prítomnosť tejto látky sa sledovala v 14 rôznych kozmetických výrobkov s deklaráciou Q-10 na obale výrobku, pričom sa vyhodnocovala aj pravdivosť uvedenia informácie o obsahu Q10 vo výrobku. V jednom prípade sa nepotvrdila pravdivosť tvrdení o obsahu Q10 vo výrobku.

vyhodnotenie cieľných sledovaní – regulované látky

V laboratóriách bolo celkovo analyzovaných 397 vzoriek rôznych výrobkov na detekciu vyššie uvedených regulovaných látok, pričom dve vzorky nevyhoveli požiadavkám právneho predpisu. Pri týchto výrobkoch sa robila aj analýza na mikrobiologickú čistotu a účinnosť konzervácie, pričom nebol zistený nesúlad.

Výsledky jednotlivých cieľných sledovaní sú uvedené v tabuľke.

cieľné sledovanie - regulované látky	zloženie	
	počet analyzovaných vzoriek	z toho nevyhovujúce vzorky
konzervačné látky	161	1
UV filtre	20	0
vonné látky	39	1
fluór	57	0
farbivá vo farbách na vlasy a riasy /PPD	9	0
hliník	114	0
prírodné farby na vlasy, Henna	9	0
regulované látky spolu	397	0

II. KONTROLA TVRDENÍ

Podľa nariadenia č. 1223/2009 a vykonávacieho nariadenia č. 655/2013 musí výrobca v označení výrobku a jeho prezentácii uviesť len také tvrdenia o vlastnostiach zložiek alebo výrobku, ktoré sú pravdivé a ktoré neuvedú spotrebiteľa do omylu.

VYHODNOTENIE CIELENÝCH SLEDOVANÍ – PRAVDIVOSŤ TVRDENÍ

V rámci tohto cieľného sledovania bolo skontrolovaných 341 kozmetických výrobkov. U všetkých výrobkoch sa vykonala kontrola dodržania spoločných kritérií na odôvodnenie tvrdení používaných v súvislosti s kozmetickými výrobkami, ktoré sú uvedené v prílohe nariadenia č. 655/2013 nasledovne:

1. súlad s právnymi predpismi
2. pravdivosť
3. dôkazové prostriedky
4. čestnosť
5. korektnosť
6. prijímanie informovaných rozhodnutí

Pri kontrole sa sledovalo najmä, či:

- neuvádzajú tvrdenia, že výrobky boli schválené, certifikované alebo povolené príslušným orgánom v EÚ, neobsahuje označenie CE alebo neobsahujú tvrdenia, ktoré im pripisujú osobitný prínos, pričom tento prínos predstavuje iba súlad s minimálnymi požiadavkami právnych predpisov,
- tvrdenia o zložkách a výrobkoch sú pravdivé a podložené primeranými dôkazmi,
- tvrdenia sú objektívne a neočierňujú konkurenciu,
- sú pre priemerného spotrebiteľa jasné a zrozumiteľné a či mu umožňujú kvalifikovane sa rozhodnúť.

Tvrdenia o prítomnosti alebo neprítomnosti danej zložky boli kontrolované na základe odobratých vzoriek, u ktorých sa vykonali laboratórne analýzy. Takýmto spôsobom boli kontrolované napr. tvrdenia:

- o prítomnosti koenzýmu Q-10,
- o obsahu vitamínov A, C, E,
- o prítomnosti a obsahu CBD,
- bez alergénov, bez vonných látok, bez parfumu,
- bez parabénov, bez konzervačných látok,
- tvrdenia o hodnote pH.

Kontrola pravdivosti tvrdení bola vykonaná aj pri predaji a prezentácii kozmetických výrobkov ponúkaných cez internet.

Z celkového množstva skontrolovaných výrobkov bol u 37 výrobkov zistený nesúlad. K najčastejšie zisteným nepravdivým tvrdeniam patrili:

- deklarácia zdravotných tvrdení (liečivé a analgetické účinky) a prevencie proti ochoreniam,
- deklarácia dezinfekčných účinkov,
- deklarácia o neprítomnosti konzervačných látok.

TVRDENIA NA HYDROALKOHOLOVÝCH GÉLOCH - MONITORING

Cieľné sledovanie – MONITORING – tvrdenia na hydroalkoholových géloch na základe pretrvávajúcej pandemickej situácie sa nachádzajú na trhu výrobky, ktoré sú regulované rôznymi právnymi predpismi (napr. kozmetické výrobky, biocídne výrobky). Niektoré výrobky - gély na ruky majú biocídnu funkciu, pričom takéto výrobky zodpovedné osoby, aby sa vyhli registračnej povinnosti ako biocídneho výrobku, uvedú na trh ako kozmetické výrobky. Ďalším prípadom sú výrobky, ktoré sú vyrábané aj uvedené na trh ako kozmetické výrobky, pričom však používajú tvrdenia, ktoré uvádzajú spotrebiteľa do omylu tým, že vyvolávajú dojem, že výrobok má

biocídnu funkciu. V tejto súvislosti sa v mesiacoch marec až september 2022 pokračovalo v cieľnom sledovaní na kontrolu povinného označenia a tvrdení o výrobku, ktoré sa týkali nezmývateľných hydroalkoholových gélov na ruky v súvislosti s COVID-19. V rámci monitoringu bolo skontrolovaných 180 výrobkov, z toho bol zistený nesúlad pri 8 druhoch výrobkov.

CIELENÉ SLEDOVANIE – KOZMETICKÉ VÝROBKY S OBSAHOM ZLOŽIEK A RÔZNYCH EXTRAKTOV Z RODU CANNABIS

V rámci cieľného sledovania – kozmetické výrobky s obsahom zložiek a rôznych extraktov z rodu Cannabis (konope) alebo iných kanabinoïdov sa odoberali rôzne druhy výrobkov pre deti a dospelých ako napr. šampóny, krémy, lotiony a sprchové gély. Cieľné sledovanie prebiehalo v mesiacoch júl až október a bolo zamerané na zistenie prítomnosti zložky CBD. Okrem zisťovania prítomnosti zložky CBD sa kontrolovalo povinné označenie a tvrdenia o výrobku. Skontrolovaných bolo 119 výrobkov, z toho bol zistený nesúlad pri 10 druhoch výrobkov. V 1 prípade bol výrobok zaslaný na Kriminálny a expertízny ústav Policajného zboru z dôvodu podozrenia na prítomnosť látky tetrahydrokanabinol (THC). Tento výrobok bol vyhodnotený ako vyhovujúci.

III. MIKROBIOLOGICKÁ ČISTOTA VÝROBKOV

V rámci kontroly mikrobiologickej čistoty bolo skontrolovaných 370 vzoriek a z toho 127 vzoriek na úroveň konzervácie. Všetky vzorky vyhoveli v sledovaných ukazovateľoch.

IV. ČAPOVANÁ KOZMETIKA

Cieľné sledovanie – „čapovaná kozmetika“ bolo zamerané na kozmetické výrobky, ktoré sa ponúkajú v rámci tzv. bezobalového predaja. Odoberali sa rôzne kozmetické výrobky predávané vo veľkoobjemových obaloch, ktoré si spotrebiteľ mohol nabráť do prineseného obalu, alebo obalu, ktorý ponúka predajca. Na analýzu do laboratórií sa odoberali vzorky výrobkov do obalov, ktorý poskytoval predajca a aj do prinesených sterilných nádob. V odobratých vzorkách sa vykonávali mikrobiologické skúšky. V uvedených vzorkách sa po 6 mesiacoch mikrobiologické skúšky opakovali. Odobratých bolo 35 výrobkov. Všetky výrobky vyhoveli v sledovaných ukazovateľoch bez ohľadu na typ obalu (poskytovaný predajcom alebo sterilná nádoba). Taktiež výrobky vyhoveli po opakovanej mikrobiologickej skúške, ktorá sa uskutočnila po 6 mesiacoch skladovania v laboratórnom sklade. V 1 prípade však výrobok nevyhovel z hľadiska zloženia, tento výrobok bol vyhodnotený ako nebezpečný výrobok a oznámený do systému Safety Gate/RAPEX.

V. PODNETY

V roku 2022 zaznamenali orgány na ochranu zdravia 88 podnetov, z toho najviac podnetov bolo na nedodržanie ustanovení zákona č. 355/2007 Z. z.. Okrem týchto podnetov boli riešené podnety na nedodržanie ustanovení zákona č. 250/2007 Z. z. a na nedodržanie ustanovení zákona č. 102/2014 Z. z.. Podnety na výrobky, ktoré neboli v kompetencii úradov verejného zdravotníctva, boli postúpené na vybavenie kompetentným orgánom.

Podnety sa týkali najmä podozrenia na:

- nežiaduce účinky z používania kozmetických výrobkov,
- nevyhovujúce povinné označenie výrobkov,
- zavádzajúce označenie tvrdení na obale a prezentácii výrobkov,
- podozrenie na obsah prítomnosti zakázaných zložiek,
- podozrenie na falšované výrobky,
- nekalé obchodné praktiky pri predaji,
- nedodržanie ustanovení zákona č. 102/2014 Z. z. pri predaji tovaru cez internet.

VI. KONTROLA DODRŽIAVANIA POVINNOSTÍ FYZICKÝCH A PRÁVNICKÝCH OSÔB

V roku 2022 zamestnanci RÚVZ v rámci výkonu ŠZD a dohľadu nad kozmetickými výrobkami skontrolovali 2603 hospodárskych subjektov za účelom zistenia dodržiavania ustanovení právnych predpisov v oblasti kozmetických výrobkov. V rámci ŠZD zamestnanci RÚVZ v SR vykonali 1428 kontrol, z toho 19 na správnu výrobnú prax, 75 na kontrolu dokumentácie informačnej zložky o výrobku, 959 kontrol na povinné označenie výrobkov, 341 kontrol na tvrdenia uvedené na obale a v prezentácii výrobku a 46 kontrol na internetový predaj. Ďalej boli vykonávané kontroly v zmysle právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa a kontroly ako reakcie na podnety od spotrebiteľov.

Výkon ŠZD a dohľadu nad kozmetickými výrobkami v roku 2022

výkon ŠZD a dohľadu	výrobcovia a baliarne	dovozcovia	distribútori a predajcovia	sektor služieb	spolu
počet fyzických osôb - podnikateľov a právnických osôb podliehajúcich ŠZD a dohľadu	158	90	10 050	19 121	29 419
počet fyzických osôb-podnikateľov a právnických osôb, u ktorých bol vykonaný ŠZD a dohľad	44	9	1 203	1 347	2 603
počet vykonaných kontrol spolu	43	104	12 694	1 632	14 473
počet kontrol vykonaných na základe hlásenia zo systému RAPEX	0	93	11 897	1 173	13 163
počet ostatných kontrol	35	9	946	437	1 428
počet kontrol na dodržiavanie zásad správnej výrobnéj praxe	19	x	x	x	19
počet kontrol informačnej zložky o výrobku	71	4	x	x	75

Sankcie za kozmetické výrobky v roku 2022

sankcie	počet/EUR
pokuty uložené RÚVZ podľa zákona č. 355/2007 Z. z.	21/9 300
pokuty uložené RÚVZ podľa zákona č. 250/2007 Z. z.	0/0
pokuty uložené RÚVZ v súvislosti so zákonom č. 102/2014 Z. z.	0/0
opatrenia vydané RÚVZ podľa zákona č. 355/2007 Z. z.	26/0
opatrenia vydané RÚVZ podľa zákona č. 250/2007 Z. z.	0/0
opatrenia vydané RÚVZ podľa zákona č. 102/2014 Z. z.	0/0

opatrenia prijaté dobrovoľne hospodárskymi subjektmi	9/0
počet druhov/ks KV dobrovoľne stiahnutých z trhu	20/11 465

VII. KONTROLA INFORMAČNEJ ZLOŽKY

Podľa čl. 3 nariadenia č. 1223/2009 kozmetické výrobky sprístupnené na trh musia byť bezpečné pre zdravie ľudí, ak sa používajú za bežných alebo racionálne predvídateľných podmienok. V zmysle nariadenia sa preto vyžaduje posúdenie bezpečnosti kozmetických výrobkov s cieľom zistiť, či kozmetický výrobok bude za týchto podmienok bezpečný. Zodpovedná osoba v súlade s nariadením č. 1223/2009 je povinná zabezpečiť, aby sa ku každému kozmetickému výrobku, ktorý má byť uvedený na trh, bola vypracovaná správa o bezpečnosti kozmetického výrobku na základe relevantných informácií a v súlade s požiadavkami stanovenými v prílohe I k nariadeniu č. 1223/2009.

V rámci cieleného sledovania – kontrola informačnej zložky sa kontrolovalo, či výrobcovia a dovozcovia majú o výrobku povinnú dokumentáciu v rozsahu ako im to ukladá nariadenie č. 1223/2009 ako napr. kvalitatívne a kvantitatívne zloženie výrobkov, dôkazové prostriedky k tvrdeniam o výrobku, vedenie záznamov o nežiaducich účinkoch, správa o bezpečnosti kozmetického výrobku alebo či konečný výrobok alebo jeho zložky neboli testované na zvieratách. Celkovo bolo skontrolovaných 26 hospodárskych subjektov (výrobca, dovozca), u ktorých bola vykonaná kontrola 75 informačných zložiek ku kozmetickým výrobkom. Pri 1 informačnej zložke bolo zistené, že požadovaná dokumentácia nebola úplná. V rámci týchto kontrol bola vykonaná aj kontrola dodržiavania zákazu testov na zvieratách v zmysle čl. 18 nariadenia č. 1223/2009. Pri kontrole neboli zistené výrobky, ktoré by boli testované na zvieratách alebo výrobky, na ktorých výrobu boli použité zložky, ktoré boli na účely posúdenia bezpečnosti podľa nariadenia č. 1223/2009 testované na zvieratách.

VIII. KONTROLA SPRÁVNEJ VÝROBNEJ PRAXE

Výroba kozmetických výrobkov musí byť v súlade so správnou výrobnou praxou. Za dodržanie správnej výrobnéj praxe sa pokladá výroba v súlade s príslušnými harmonizovanými normami, na ktoré sa odvolávajú odkazy uverejnené v Úradnom vestníku Európskej únie. Kontrola dodržiavania zásad správnej výrobnéj praxe v zmysle normy STN EN ISO 22716 bola vykonaná u 19 výrobcov kozmetických výrobkov. V 3 prípadoch boli zistené chýbajúce údaje a nestanovená kontrola overovania kvality.

IX. KONTROLA VÝSKYTU NEBEZPEČNÝCH KOZMETICKÝCH VÝROBKOV NA TRHU V SLOVENSKEJ REPUBLIKE – CEZ SYSTÉM RAPEX

Orgány verejného zdravotníctva počas roka 2022 reagovali na oznámenia zo systému Safety Gate/RAPEX (systém EÚ na rýchlu výmenu informácií o nebezpečných nepotravinových výrobkoch) na výskyt nebezpečných výrobkov. Celkovo bolo podľa článku 12 smernice 2001/95/ES o všeobecnej bezpečnosti výrobkov hlásených 219 nebezpečných výrobkov. Všetky RÚVZ kontrolovali dovozcov, distribútorov a predajcov kozmetických výrobkov a zisťovali výskyt uvedených výrobkov v Slovenskej republike. Vykonali spolu 13 163 inšpekcií. V 4 prípadoch boli zistené na území SR kozmetické výrobky, ktoré boli oznámené cez tento systém. Hospodárskymi subjektami boli vykonané opatrenia: stiahnutie výrobku z trhu, spätné prevzatie

od spotrebiteľa a likvidácia výrobkov. ÚVZ SR zaslal požadované informácie o týchto zisteniach ako Reakciu do systému RAPEX.

V rámci výkonu ŠZD nad kozmetickými výrobkami boli zistené a oznámené zo systému Safety Gate/RAPEX ako nebezpečné výrobky 2 výrobky. V jednom prípade výrobok predstavoval nebezpečnú napodobneninu potraviny a v druhom prípade bol pri výrobku zistený nesúlad v zložení (neoznačené zložky, zakázané zložky).

X. INÉ ČINNOSTI

1. SPOLUPRÁCA S FINANČNÝM RIADITEĽSTVOM – COLNÝMI ORGÁNMI

V roku 2022 bolo na ÚVZ SR a NRC prijatých 134 hlásení od pobočiek colných úradov. ÚVZ SR k nim vystavilo 125 písomných stanovísk, na základe ktorých bol tovar „prepustený do voľného obehu“. Ďalej boli vydané 3 stanoviská: „Nevyhovujúci výrobok – prepustenie do voľného obehu nepovolené – nariadenie (EÚ) 2019/1020“. Tieto výrobky obsahovali zmes kanabinoïdov s obsahom látky THC a v 1 prípade rastový faktor. Okrem hlásení, ktoré sa týkali kozmetických výrobkov bolo prijatých 20 hlásení, ktoré sa týkali dovozu výživových doplnkov, zdravotníckych pomôcok a surovín.

Počet hlásení	134
Počet stanovísk - prepustenie do voľného obehu	125
Počet stanovísk – nepovolené prepustenie do voľného obehu	3

V spolupráci s Finančným riaditeľstvom v rámci kontroly dovozov boli vypracované rizikové profily, pri ktorých sa vykonávala kontrola dokumentácie.

1. Rizikový profil - dokumentárna kontrola kozmetických výrobkov – Esenciálne oleje na kozmetické účely

Tento profil bol vytvorený na základe predchádzajúcej skúsenosti v rámci rizikového profilu na dovoz kozmetických výrobkov s obsahom oleja z čajovníka austrálskeho. V súvislosti s tým profilom boli identifikované dovozy výrobkov, ktoré neboli v súlade s platnými právnymi predpismi.

Kontroly sa vykonávali v časovom období od februára do decembra 2022. V rámci tohto profilu bolo v roku 2022 prijatých 17 hlásení na dovoz takýchto výrobkov.

2. Rizikový profil - dokumentárna kontrola kozmetických výrobkov z Veľkej Británie

Tento rizikový profil sa vzťahoval na dovoz všetkých kozmetických výrobkov, okrem výrobkov na osobnú spotrebu, ktoré boli dovážané z Veľkej Británie. Profil bol vytvorený z dôvodu vystúpenia Veľkej Británie z Európskej únie, čím došlo k zmene v pozícii hospodárskych subjektov. Každý hospodársky subjekt, ktorý dováža tovar z Veľkej Británie sa po vystúpení Veľkej Británie z EÚ z distribútora stal zodpovednou osobou za bezpečnosť dovážaných kozmetických výrobkov a musí splniť náležitosti, ktoré mu vyplývajú z čl.5 nariadenia č. 1223/2009 o kozmetických výrobkoch. Tieto výrobky sa kontrolovali v období od februára do decembra 2022. Počas tohto obdobia bolo od colných úradov zaslaných 56 hlásení o dovoze.

XI. LABORATÓRNA ČINNOSŤ

Laboratórnou diagnostikou sa zaoberajú akreditované laboratóriá RÚVZ Bratislava hl. mesto, RÚVZ Žilina a RÚVZ Poprad. Ich činnosť je metodicky usmerňovaná NRC pri RÚVZ so sídlom v Žiline. Zoznam všetkých analytických metód zavedených a vykonávaných v jednotlivých laboratóriách je uvedený v nasledovnej tabuľke:

Analytická metóda na kontrolu zloženia kozmetických výrobkov	RÚVZ hl. m. SR Bratislava	RÚVZ Žilina	RÚVZ Poprad
Laboratórna príprava vzoriek na analýzu	x	x	x
Chemické analýzy			
Stanovenie kyseliny 4-hydroxybenzoovej	x	-	-
Stanovenie 2-Bromo-2-nitropropane-1,3-diolu /Bronopol/	x	-	x
Stanovenie Benzyl alkoholu	x	x	x
Stanovenie Phenoxyethanolu /2-fenoxyetanol/	x	x	x
Stanovenie Chloroacetamidu	x	-	-
Stanovenie Kyseliny salicylovej (Salicylic acid)	x	x	x
Stanovenie Kyseliny sorbovej (Sorbic acid, calcium sorbate, sodium sorbate, potassium sorbate)	x	x	x
Stanovenie Kyseliny benzoovej (Benzoic acid, Sodium Benzoate)	x	x	x
Stanovenie Parabénov: Metylparabén, Etylparabén, Propylparabén, Butylparabén; Benzylparabén, Isopropylparaben, Isobutylparaben, Phenylparaben, Pentylparaben, Hexylparaben, Heptylparaben	x	x	x
Stanovenie Kyseliny askorbovej (Ascorbic acid), vit. C	x	x	-
Stanovenie Askorbylpalmitátu	x	-	-
Stanovenie fenolov v kozmetických výrobkoch: Rezorcinol /Resorcinol/; 2-methylresorcinol; Hydroquinone /Hydrochinón/	x	-	-
Stanovenie Fluoridov	x	x	x
Potenciometrické meranie pH	x	x	x
Stanovenie amoniaku	x	x	x
Stanovenie vitamínov skupiny B	x	-	-

Stanovenie UV filtrov v kozmetických výrobkoch: Kyselina 4-aminobenzoová PABA ; Benzophenone-4 /kyselina 2-hydroxy-4-metoxybenzofenón-5-sulfónová/ Ethylhexyl dimethyl PABA /Oktyl dimetyl PABA/ Ethylhexyl methoxycinnamate /Oktylmetoxycinamát/ Benzophenone-3 /Oxybenzón/; Ethylhexyl salicylate /Oktylsalicylát/; 4-methylbenzylidene camphor; Phenylbenzimidazole Sulfonic Acid; Oktokrylén /Octocrylene/; Butyl Methoxydibenzoylmethane [1-(4-terc- butylfenyl)-3-(4-metoxyfenyl) propán-1,3-dión (butylmetoxydibenzoylmetan)]; Diethylhexyl butamido triazone; Methylene bis-benzotriazolyl tetramethylbutylphenol; Homosalate	x	-	-
Stanovenie chlórhexidínu a triklokarbanu	x	-	-
Stanovenie Kyseliny tioglykolovej	x	x	-
Stanovenie Kyseliny 4-hydroxybenzénsulfónovej	x	x	x
Stanovenie brómovaných konzervačných látok v kozmetických výrobkoch: 5-bromo-5-nitro-1,3-dioxán; 1,2- dibróm-2,4-dikyano-bután /metyldibromoglutaronitril/	x	-	-
Stanovenie aromatických amínov: toluén-2,4-diamín /4- metyl-m-fenyléndiamín/; m-fenyléndiamín; o- fenyléndiamín; p-fenyléndiamín	x	-	-
Stanovenie aminofenolov: o-aminofenol; m-aminofenol; p- aminofenol	x	-	-
Stanovenie steroidných hormónov: Estriol; Estradiol; Progesteron; Prednisolon; Hydrokortison; Dexametazon; Triamcinolon acetamid	x	-	-
Stanovenie vonných látok: Cinnamal; Amyl cinnamal; dihydro-amylcinnamalkohol; Cinnamyl alcohol; Limonene; Benzyl alcohol; Linalool; methyl 2-octyionate; Coumarin, Amyl cinnamal; Amylcinnamyl alcohol; Hexyl cinnamal; Benzyl benzoate; Benzyl cinnamate; Citronello; Anise alcohol; Eugenol; Geraniol; Ioeugenol; a-isomethyl ionone; Benzyl salicylate; Lilial; Citral /cis + trans/	x	-	-
Stanovenie chlórovaných fenolov: 4-chlór-m-krezol; 4- chlór-3,5-xylenol; Triclosan	x	-	-
Stanovenie koenzýmu Q10	x	-	-
Stanovenie AHA kyselín: Kyselina glykolová; Kyselina citrónová; Kyselina mliečna; Kyselina vínna	x	-	-
Stanovenie substituovaných aminofenolov: Toluene-2,5- Diamine sulfate; 4-Amino-2-hydroxytoluene; 4-amino-m- Cresol; 4-amino-3-nitrofenol	x	-	-
Benzalkónium chloridu /homológ C12/; Benzalkónium chloridu /homológ C14/; Benzethonium Chloride	x	-	-

Stanovenie Methylisothiazolinonu a Methylchlorisothiazolinonu	x	x	x
Stanovenie Ortuti (Hg)	x	x	x
Stanovenie Olova (Pb)	x	x	x
Stanovenie Kadmia (Cd)	x	x	x
Stanovenie Meďi (Cu)	x	x	-
Stanovenie Arzénu (As)	x	x	x
Stanovenie Zinku (Zn)	-	x	-
Stanovenie Niklu (Ni)	-	x	x
Stanovenie Hliníka (Al)	-	x	x
Stanovenie Chrómu - celkový (Cr)	-	x	-
Stanovenie Chrómu - šesťmocný (Cr ⁶⁺)	-	x	-
Stanovenie Antimónu (Sb)	-	x	-
Stanovenie Selénu (Se)	-	x	-
Stanovenie Kobaltu (Co)	-	-	x
Dôkaz a stanovenie voľného formaldehydu	-	-	x
Stanovenie chlórbutanolu (INN)	-	x	x
Dôkaz a stanovenie sulfidu seleničitého v šampónoch proti lupinám	-	-	x
Dôkaz a stanovenie ftalátov	-	-	x
Dôkaz a stanovenie Diethylene glycol (DEG)	-	x	x
Dôkaz a stanovenie 1-phenoxypropan-2-olu, akrylamid	-	x	x
Dôkaz PPD rýchlostest	-	-	x
Ostatné soli kys. benzoovej a estery kys. benzoovej	-	x	x
Stanovenie vitamínu E	-	x	-
Stanovenie vitamínu A	-	x	-
Stanovenie vitamínu D	-	x	-
Stanovenie toluénu	-	x	-
Dôkaz a stanovenie voľného hydroxidu sodného a draselného	-	x	-
Stanovenie peroxidu vodíka	-	x	-
Dôkaz a stanovenie kyseliny propiónovej	-	x	-
Stanovenie chloroformu	-	x	-
Stanovenie metylmetakrylátu	-	x	-
Dôkaz a stanovenie kyseliny šťaveľovej a jej alkalických solí - dôkaz rezorcinolu	-	x	-
Dôkaz a stanovenie chinínu	-	x	-
Dôkaz a stanovenie dusitanov	-	x	-
Dôkaz a stanovenie anorganických siričitanov a hydrogensiričitanov	-	x	-
Mikrobiológia			
Kultivácia (kvalitatívna metóda):	x	x	x
Dôkaz kvasiniek Candida albicans	x	x	x
Dôkaz Staphylococcus aureus	x	x	x

Dôkaz <i>Pseudomonas aeruginosa</i>	x	x	x
Dôkaz aeróbných mezofilných baktérií	x	x	x
Kultivácia (kvantitatívna metóda):	x	x	x
Počet aeróbných mezofilných baktérií	x	x	x
Úroveň konzervácie	-	x	x

HYGIENA DETÍ A MLÁDEŽE

VŠEOBECNÁ ČASŤ:

1. Celkové zhodnotenie činnosti odboru HDM.

Oddelenie hygieny detí a mládeže (ďalej len „oddelenie HDM“) realizovalo svoju činnosť v súlade s vypracovaným ročným plánom práce, ktorý súvisí s koncepciou odboru HDM a zákonom NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (zákon č. 355/2007 Z.z.) a všeobecne záväzných právnych predpisov, vydaných na vykonanie uvedeného zákona a iných všeobecne záväzných právnych predpisov, upravujúcich ochranu verejného zdravia.

Prvý štvrtrok roku 2022 bol poznamenaný nepriaznivou epidemiologickou situáciou z dôvodu vyhlásenia mimoriadnej situácie na území Slovenskej republiky vládou Slovenskej republiky uznesením vlády Slovenskej republiky č.111 z 11.03.2020 a pandémie ochorenia COVID-19 vyhlásenej dňa 11.03.2020 generálnym riaditeľom Svetovej zdravotníckej organizácie, bol prijatý celý rad opatrení, ktoré výrazne menili spôsob práce na oddelení hygieny detí a mládeže. Odborní pracovníci oddelenia zabezpečovali epidemiologické vyšetrovanie úzkych a bežných kontaktov osôb s ochorením COVID-19, vykonávali kontroly v školských zariadeniach podľa aktuálnej epidemiologickej situácie a s ňou súvisiacich platných opatrení vydaných na ochranu verejného zdravia, vybavovali telefonické, e mailové aj poštové dotazy súvisiace s problematikou COVID-19. Pravidelne bol zasielaný na ÚVZ SR zoznam školských kolektívov, ktoré boli uzatvorené z dôvodu nariadených karanténnych opatrení v súvislosti s ochorením COVID-19.

V rámci štátneho zdravotného dozoru boli vykonané kontroly v zariadeniach pre deti a mládež zaradených do siete školských zariadení, ale aj ostatných zariadeniach spadajúcich pod dozornú činnosť oddelení.

V stravovacích zariadeniach pre deti a mládež bol štátny zdravotný dozor a úradná kontrola potravín zameraná najmä na usmerňovanie a kontrolu spoločného stravovania detí a mládeže, správnu technológiu prípravy jedál, zavedenie systému správnej výrobných praxe, pestrosť jedálnych lístkov, dodržiavanie odporúčaných výživových dávok, zásady zdravej výživy, dodržiavanie pitného režimu a správneho skladovania surovín na prípravu jedál, kontrolu zdravotnej a odbornej spôsobilosti zamestnancov, na kontrolu označovania a vysledovateľnosti mäsa používaného na prípravu hotových pokrmov, monitoring vajec, výrobkov z vajec a kontrola vysledovateľnosti hydinového mäsa na kontrolu nepovolených látok a mikroorganizmov a kontrolu nakladania s kuchynským biologickým odpadom.

Pracovníci oddelenia HDM prehodnocovali sortiment tovaru v školských bufetoch, nápojových a predajných automatoch a iných formách ambulantného predaja zriadených v rámci škôl a školských zariadení.

V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru boli kontrolované aj podmienky ubytovania a stravovania detí a mládeže počas zotavovacích podujatí pre deti. Zvýšená pozornosť bola venovaná ubytovacej časti, zariadeniam na osobnú hygienu, zabezpečeniu dostatočného množstva pitnej vody a tiež sledovaniu výchovno-vzdelávacej činnosti detí a zdravotnému dozoru.

Odoberali sa vzorky piesku z detských ihrísk, vzorky bazénovej vody a hotové pokrmy.

Pri riešení utečeneckej krízy v súvislosti s vojnovým konfliktom na Ukrajine sa spolupracovala s prevádzkovateľmi zariadení, ktorí zabezpečovali ubytovanie utečencov. Na ubytovanie sa využívali aj iné zariadenia ako ubytovacie (telocvične, centrá voľného času, a pod.) Vykonával sa štátny zdravotný dozor v zariadeniach, resp. v priestoroch kde boli ubytovaní a zisťovalo sa či sú dodržané základné hygienické podmienky.

Vojnový konflikt na Ukrajine mal za následok aj zvýšené nároky na umiestňovanie detí predškolského veku v príslušných zariadeniach pre deti a mládež.

2. Činnosť presahujúca rámec štátneho zdravotného dozoru, osobitná činnosť a agenda. Hlavnými odbornými prioritami na úseku verejného zdravotníctva sú nasledovné oblasti:

- efektívny a účinný výkon ŠZD a kontroly v oblasti ochrany verejného zdravia vrátane objektivizácie faktorov životného prostredia
- posilňovanie prevencie prenosných ochorení a výkon imunizačných prehľadov v populácii
- posilňovanie prevencie neprenosných ochorení a monitorovanie zdravotného stavu obyvateľstva.

Na rok 2022 boli pre odbory HDM plánované nasledovné Programy a projekty úradov verejného zdravotníctva na rok 2022 a nasledujúce roky:

- Aktivity prevencie detskej obezity v kontexte plnenia Národného akčného plánu prevencie obezity na roky 2015- 2025 (úloha sa plnila priebežne v závislosti od stavu fungovania zariadení)
- Hodnotenie jedálnych lístkov MŠ a ZŠ
- Úrazy detí v SR

Konzultácie boli hlavne ohľadom dodržiavania aktuálnych opatrení počas pandémie COVID 19, ďalej sa dotýkali projektových dokumentácií, rekonštrukcií zariadení pre deti a mládež, náležitostí prevádzkových poriadkov zariadení pre deti a mládež, prehodnocovania kapacity zariadení, organizovania zotavovacích podujatí, podmienok poskytovania stravy pre cudzích stravníkov, podmienok pre ubytovanie migrantov, integrácie detí migrantov do vyučovacieho procesu.

Pracovníci oddelení HDM sa v roku 2022 aktívne zúčastňovali prednášok, diskusií, konzultácií a odborných podujatí týkajúcich sa ochrany zdravia detí a mládeže. Tie sa týkali najmä ochrany životného prostredia, fajčenia, správnej životosprávy, správneho životného štýlu, problematiky alimentárnych nákaz a tiež ochrany zdravia proti prenosným chorobám. Svojou účasťou prispievali na príprave pracovníkov, ktorí vykonávajú epidemiologicky závažnú činnosť v potravinárstve a v službách. Pracovníci oddelení sa podieľajú tiež na zabezpečovaní odbornej praxe študentov bakalárskych a magisterských odborov fakúlt verejného zdravotníctva.

2.1. Zhodnotenie školského mliečneho programu v roku 2022

Realizácia školského mliečneho programu bola na jednotlivých školách realizovaná podľa NV SR č. 339/2008 Z. z. o poskytovaní pomoci na podporu spotreby mlieka a mliečnych výrobkov pre deti v materských školách, pre žiakov na základných školách a pre žiakov na stredných školách a od septembra 2009 v súlade s NV SR č. 342/2009 Z. z., ktoré doplnilo predchádzajúce nariadenie (ďalej len „NV SR č. 339/2008 Z. z.“), ako aj v súlade s metodickým usmernením Ministerstva školstva SR č. 12/2008 a č.16/2009 vydaným k týmto nariadeniam vlády SR.

V prevažnej väčšine škôl školský mliečny program zabezpečovali pracovníci zariadení školského stravovania. Celkove sa do ŠMP v roku 2022 zapojilo **1615 škôl v 8 krajoch.**

V súčasnosti „školské mlieko“ a „školské ovocie“ sú spojené do jedného programu.

V Bratislavskom kraji mliečny program aj v tomto školskom roku bol zabezpečovaný štyrmi spôsobmi, a to: podávaním mliečnych výrobkov v rámci desiat, podávaním mlieka

a mliečnych výrobkov, ktoré boli súčasťou pokrmov v rámci obeda a desiat, cestou školského mliečného programu s názvom „Školská mliečna liga“ a „Rajo brejky“. Kontroly boli vykonávané ako súčasť štátneho zdravotného dozoru stravovacích zariadení, pri ktorých neboli zistené nedostatky pri realizácii tohto školského programu.

V Banskobystrickom kraji sa počty jednotlivých zariadení zapojených do realizácie „školského programu“ sa zisťujú v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru (ďalej len „ŠZD“), v spolupráci s Regionálnym úradom školskej správy v Banskej Bystrici, ktorému jednotlivé školské prevádzky uvedené údaje hlásia na štatistické spracovanie a z výkazníctva rezortu školstva. Počet školských zariadení zapojených do programu v porovnaní s rokom 2021 bol nezmenený v 2 prípadoch (RÚVZ Veľký Krtíš, Žiar nad Hronom), v 2 prípadoch bol zaznamenaný pokles (RÚVZ Lučenec, Rimavská Sobota) a v 2 prípadoch nárast (RÚVZ Banská Bystrica, Zvolen).

V rámci ŠZD v súvislosti so školským mliečnym programom neboli zistené žiadne významnejšie nedostatky. Dátum minimálnej trvanlivosti mlieka a mliečnych výrobkov sa dodržiava, pracovníci manipulujúci s mliekom (pracovníci ZŠS) majú zdravotnú aj odbornú spôsobilosť, na skladovanie sú v prevažnej väčšine vyčlenené chladničky. Mlieko a mliečne výrobky sú podávané v školských jedálňach. Najčastejší zaužívaný spôsob je podávanie mlieka ako nápoj k obedu. V menšej miere je zaužívané podávanie v čase desiatových prestávok a ako dezert k obedu (ochutené mlieka, jogurtové mlieka, jogurty). V roku 2022 v dvoch zariadeniach (RÚVZ Rimavská Sobota) a v troch zariadeniach (RÚVZ Žiar nad Hronom) boli prevádzkované aj nápojové automaty s ponukou balených mliek rôznych druhov.

Likvidácia odpadu z krabicového mlieka a mliečnych výrobkov je realizovaná v rámci vlastných réžii zariadení v spolupráci s jednotlivými samosprávami miest a obci.

Nedostatky v súvislosti s realizáciou programu pretrvávajú v súvislosti s likvidáciou obalov mliečnych výrobkov, ktoré sú likvidované ako komunálny odpad a nie ako biologicky rozložiteľný odpad a nedoriešenou otázkou týkajúcou sa odbornej spôsobilosti učiteľov vydávajúcich mliečne výrobky žiakom, ak mliečny program nie je organizovaný cez zariadenie spoločného stravovania (RÚVZ Rimavská Sobota).

V Košickom kraji sa školský mliečny program realizoval v stravovacích zariadeniach pre deti a mládež na zvýšenie podpory konzumácie mlieka a mliečnych výrobkov. Účelom tohto programu je zvýšiť záujem žiakov v spotrebe mlieka. V roku 2022 sa v košickom kraji do mliečného programu zapojilo spolu 154 škôl. Dodávateľmi mliečnych výrobkov v našich okresoch sú: Tatranská mliekareň a. s., Organika Piešťany, Rajo Bratislava. V súčasnosti sa na 4 základných školách realizuje školský mliečny program prostredníctvom chladiaceho mliečného automatu. V rámci ŠZD v zariadeniach neboli zistené nedostatky v skladovaní a manipulácií s mliečnymi výrobkami.

V Žilinskom kraji je mliečny program postupne zavádzaný na jednotlivých školách v rámci školského stravovania (mlieko podávané po obede alebo ako mliečna desiata pre žiakov ZŠ, resp. počas celého dňa pre deti MŠ) alebo formou predaja mliečnych výrobkov z mliečnych automatov RAJO.

V porovnaní s predchádzajúcimi školskými rokmi opäť stúpol záujem o školský mliečny program. Do programu sa v roku 2022 zapojilo celkovo 392 zariadení, z toho 220 materských škôl, 166 základných škôl, 3 stredné školy a 3 iné zariadenia (formou mliečného automatu). K zvýšeniu spotreby mlieka a mliečnych výrobkov prispieva aj konzumácia ochutených mliek, ktoré sú ponúkané v mliečnych automatoch RAJO.

Odborní zamestnanci oddelenia HDM pri výkone štátneho zdravotného dozoru sa zamerali na kontrolu mliečnych výrobkov dodávaných ako produkty mliečného programu.

Kontrola bola zameraná na pôvod tovaru - predloženie dodacích listov k mliečnym výrobkom, správne označenie mliečnych výrobkov, dodržiavanie dátumu minimálnej trvanlivosti, plynulosť dodávky mliečnych výrobkov, skladovanie mliečnych výrobkov, celistvosť obalu a pod. V rámci výkonu ŠZD neboli zistené nedostatky v manipulácii s mliekom resp. mliečnymi výrobkami pri realizácii tohto programu. K uvedenému prispieva aj skutočnosť, že program je zabezpečený prostredníctvom školských jedální, kde sú vytvorené vyhovujúce podmienky na skladovanie (dostatok chladiacich zariadení, dodržanie chladiaceho reťazca, kontrola doby spotreby a pod.) a manipuláciu vykonávajú pracovníci, ktorí sú zdravotne a odborne spôsobilí.

V Trnavskom kraji V roku 2022 bolo do Školského mliečného programu zapojených 290 škôl: 170 materských škôl, 115 základných škôl, 5 škôl pre deti a žiakov so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami. V roku 2022 evidujeme nárast o 13 škôl. Najviac pribudlo materských škôl.

Formy ŠMP:

- a/ *mliečne automaty* (firma RAJO a.s.) so sortimentom mliečnych výrobkov „Rajo brejky“ (ochutené mlieka) - využívajú ho len základné školy,
- b/ *zabezpečené cestou ŠJ*, v rámci ktorých sa deťom MŠ a žiakom - stravníkom distribuuje mlieko a jogurty vydávané v školských jedálňach,
- c/ *iné nápojové automaty* so sortimentom: káva bez kofeínu, čaj s rôznymi príchuťami a čokoláda – využívajú ho žiaci ZŠ aj SŠ.

Nápojové automaty sú umiestnené prevažne na chodbách, s napojením na pitnú vodu. Za prevádzku automatu zodpovedá prevádzkovateľ, ktorý priebežne vykonáva údržbu, sanitáciu, dopĺňanie sortimentu a kontrolu doby spotreby vystavených výrobkov. Školy cez poverených pracovníkov vedú evidenciu každého prístupu (zásahu) prevádzkovateľa do automatu.

Nápojové automaty ponúkajú rôzny sortiment studených a teplých nápojov, okrem nápojov, ktoré sú legislatívou zakázané v školských zariadeniach.

Mliečny program cestou ŠJ - dodržiavanie podmienok skladovania, výsledovateľnosť a manipulácia s mliekom, mliečnymi nápojmi a mliečnymi výrobkami sú v rámci ŠZD v školských jedálňach priebežne kontrolovaná. Pracovníci, ktorí manipulujú s mliekom majú zdravotnú a odbornú spôsobilosť. V súvislosti so školským mliečnym programom neboli zistené závažnejšie nedostatky.

V Trenčianskom kraji Od 1. augusta 2017 sa doterajšie dva školské programy "Školské mlieko" a "Školské ovocie a zelenina" spojili do jedného na základe nariadenia Európskej únie. Cieľom nového spojeného školského programu "Školské mlieko, ovocie a zelenina" je zvýšiť spotrebu mlieka a mliečnych výrobkov ako i spotrebu ovocia a zeleniny na školách a zároveň napomôcť k vytvoreniu zdravých stravovacích návykov u detí a žiakov.

Školský mliečny program je vo väčšine školských zariadení realizovaný prostredníctvom zariadení školského stravovania, formou podávania mlieka a mliečnych výrobkov žiakom v rámci prípravy doplnkového stravovania – desiat a podávaním mlieka príp. mliečnych nápojov stravníkom v rámci obeda. V roku 2022 bol v rámci kraja program zavedený v 116 materských školách, 153 základných školách a 12 stredných školách.

Vyšší záujem je u detí mladšieho školského veku, u žiakov vyšších ročníkov záujem o mliečnu desiatu klesá. Školský mliečny program funguje hlavne v materských školách. Na základných školách sa podáva mlieko hlavne k obedu. V porovnaní s predošlým rokom sledujeme výrazné zvýšenie záujmu o školský program.

Pri podávaní mlieka a mliečnych výrobkov v ZSS sme kontrolovali dodržiavanie dátumu minimálnej trvanlivosti, správnosť skladovania mlieka vo vyhradených chladiarenských

zariadeniach, kontrolu neporušenosti obalov a plynulosť dodávky mlieka osobami zodpovednými za dodávky mlieka.

V roku 2022 bolo v rámci **Prešovského kraja** do mliečného programu zapojených celkovo 314 MŠ, 252 ZŠ, 12 SŠ a 21 iných škôl. O mliečne desiaty u žiakov je záujem. Dodávateľom mlieka a mliečnych výrobkov je firma DANONE, RAJO (dodávateľ aj mliečnych automatov), Organika-Piešťany, Inmedia-Zvolen, Tatranská mliekareň – Kežmarok. V rámci výkonu ŠZD v súvislosti so školským mliečnym programom v roku 2022 neboli zistené nedostatky z hľadiska nedodržania dátumu minimálnej trvanlivosti. Všetci pracovníci, ktorí manipulujú s mliekom v súvislosti so školským mliečnym programom majú odbornú spôsobilosť a na skladovanie mlieka majú vyhradené chladiarenské zariadenia. V priebehu roka 2022 neboli zaznamenané ani problémy s likvidáciou odpadu, neporušenosti obalov alebo plynulosti dodávky mlieka.

V Nitrianskom kraji v rámci výkonu ŠZD na školách sledujeme a podporujeme konzumáciu mlieka a mliečnych výrobkov v rámci zariadení školského stravovania. Priebežne sledujeme počet škôl zapojených do školského mliečného programu.

Školský mliečny program sa v roku 2022 vzhľadom na zmenené podmienky poskytovania dotácií na podporu spotreby mlieka a mliečnych výrobkov v školách a v školských zariadeniach realizoval v menšom rozsahu. Školské jedálne avizovali postupnú redukciu čerpania školského mlieka, nakoľko sa školské mlieko nesmie používať na varenie, preto viaceré školské jedálne znížili čerpanie na jedenkrát týždenne, kedy školské mlieko podávajú ako nápoj k múčnemu jedlu.

Školský mliečny program realizuje v Nitrianskom kraji 232 materských škôl, 167 základných škôl, 4 stredné školy a 2 iné zariadenia pre deti a mládež (špeciálne základné školy, špeciálne výchovné zariadenia, zariadenia pre deti od 0 do 3 rokov veku). Celkový počet zapojených škôl je 405. V MŠ je mlieko podávané denne na desiatu, resp. olovrant, v ZŠ vo forme nápoja k obedu, výnimočne vo forme desiaty. Deťom môže byť podávané mlieko najviac v množstve 0,25 l na žiaka a deň, alebo mliečny výrobok prepočítaný na ekvivalentný objem mlieka. Jedná sa o mlieko v nenávratných obaloch, v množstve 0,25 l neochuteného alebo ochuteného mlieka – kakao, príp. biely jogurt. V našom regióne zabezpečuje dodávanie prevažne Tatranská mliekareň, a.s., Kežmarok a pre SŠ Milsy, a.s., Bánovce nad Bebravou, Organika Piešťany. Spoločnosť Rajo realizuje mliečny program určený pre základné a stredné školy prostredníctvom chladiacich mliečnych automatov. Pri výkone ŠZD bol sledovaný aj spôsob podávania mlieka, ktorý sa uskutočňuje hygienicky vyhovujúcim spôsobom v osobitne vyčlenených častiach prevádzky, resp. na vyčlenenej pracovnej ploche. Školský mliečny program vplyva na zabezpečenie zdravia podporujúcej výživy a formovanie správnych stravovacích návykov detí a priaznivo ovplyvňuje ich vzťah k mlieku a mliečnym výrobkom.

Zhodnotenie školského mliečného programu v roku 2022

okres	Počet MŠ	Počet ZŠ	Počet SŠ	Iné	Podmienky	
					Vyhov.	Nevyh.
Košice	154	116	4	6	280	0
Trnava	170	115	0	5	290	0
Prešov	314	252	12	21	599	0
Nitra	232	167	4	2	405	0

Žilina	220	166	3	3	392	0
Banská Bystrica	156	121	7	6	290	0
Trenčín	116	153	12	0	225	0
Bratislava	253	135	0	0	388	0
S p o l u :	1615	1225	42	43	2869	0

2.2 Zhodnotenie stavu vyšetrených pieskovísk v roku 2022

Výkon štátneho zdravotného dozoru sa realizoval ako každoročne na vybratých detských ihriskách a pieskoviskách a jeho predmetom bola kontrola dodržiavania povinností, súvisiacich s prevádzkou pieskovísk zriadených v rámci detských ihrísk, resp. zariadení pre deti a mládež, ktoré sú povinní plniť prevádzkovatelia pieskovísk.

Počas celej sezóny 2022 boli odoberané vzorky piesku na laboratórne vyšetrenie. Celkovo bolo odobratých 763 vzoriek piesku, z ktorých požiadavkám vyhláške MZ SR č. 521/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na pieskoviskách nevyhovelo 211 vzoriek.

Z dôvodu prítomnosti termotolerantných koliformných baktérií a fekálnych streptokokov nevyhovelo 156 vzoriek.

Prítomnosť Salmonelly sp. a geohelminčov (vajíčka, larvy) bola zistená v 6 prípadoch v kraji Trenčín, 4 prípadoch v kraji Banská Bystrica, v 22 prípadoch v Prešovskom kraji, 10 prípadoch v kraji Trnava, 2 prípadoch v Košiciach a v 0 prípadoch Nitre.

V Bratislavskom kraji sa výkon štátneho zdravotného dozoru sa realizoval ako každoročne na vybraných detských ihriskách a pieskoviskách, ktoré sú súčasťou detských ihrísk Bratislavského kraja. Celkový hygienický štandard areálov detských ihrísk bol vyhovujúci. Vykonávala sa pravidelná údržba pohybových atrakcií, zabezpečovalo sa čistenie plôch, vrátane kosenia trávy. Pieskoviská v kontrolovaných predškolských zariadeniach sú vo väčšine prípadov prikrývané netkanou textíliou.

Z detských ihrísk a pieskovísk bolo odobratých 87 vzoriek piesku, ktoré vyhoveli požiadavkám zdravotnej bezpečnosti v zmysle Vyhlášky MZ SR č. 521/2017 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na pieskoviská.

Pracovníci odborov HDM RÚVZ v **Trnavskom kraji** v priebehu sezóny 2022 odobrali v Trnavskom kraji spolu 72 vzoriek piesku z pieskovísk v materských školách a z verejných pieskovísk. Na základe výsledkov laboratórných vyšetrení z celkového počtu 72 vyšetrených vzoriek piesku nevyhovovalo požiadavkám § 3 Vyhlášky MZ SR č. 521/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na pieskoviská 11 vzoriek piesku. Vzorky nevyhovovali pre zvýšený počet termotolerantných a koliformných baktérií, fekálnych streptokokov a pre výskyt geohelminčov.

Prevádzkovatelia pieskovísk boli o danej skutočnosti informovaní a tiež upozornení, že podľa § 52 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov sú fyzické osoby - podnikatelia a právnické osoby, ktoré prevádzkujú pieskoviská povinné zabezpečiť pravidelné čistenie a udržiavanie pieskovísk tak, aby nepredstavovali riziko ohrozenia zdravia v dôsledku ich mikrobiálneho a iného znečistenia a dodržiavať najvyššie prípustné množstvo mikrobiálneho a iného znečistenia pôdy ustanovené vykonávacím predpisom (Vyhláška MZ SR č. 521/2007 Z. z.).

Prevádzkovatelia pieskovísk, ktorých vzorky piesku nevyhovovali v sledovaných ukazovateľoch požiadavkám Vyhlášky MZ SR č. 521/2007 Z. z. zrealizovali nápravné opatrenia (zabezpečili výmenu piesku v pieskovisku, alebo pieskovisko zazimovali a výmenu zabezpečia na začiatku sezóny 2023).

Oddelenia hygieny detí a mládeže **V Trenčianskom kraji** zabezpečujú štátny zdravotný dozor nad dodržiavaním povinností súvisiacich s prevádzkou pieskovísk zriadených v rámci detských ihrísk a vo výchovných a výchovno-vzdelávacích zariadeniach pre deti a mládež. Odborní zamestnanci oddelení HDM vykonali v sezóne roku 2022 hygienické previerky vo vybraných materských školách prevádzkujúcich pieskoviská ako aj na ihriskách zriadených v rámci občianskej vybavenosti miest a obcí so súčasným odberom vzoriek piesku na laboratórnu analýzu.

V **Prešovskom kraji** bolo v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru celkovo vyšetrených 160 vzoriek piesku. Z celkového počtu vyšetrených vzoriek bola zistená prítomnosť termotolerantných koliformných baktérií v 6 vzorkách, fekálnych streptokokov v 1 vzorke, prítomnosť *Salmonella sp.* v 2 vzorkách a prítomnosť geohelmintov v 20 vzorkách.

V Nitrianskom kraji V mesiacoch apríl až október 2022 boli vykonané odbery 45 vzoriek piesku z pieskovísk pri materských školách (ako aj vzoriek z pieskovísk v rámci občianskej vybavenosti) na laboratórnu analýzu. Z vyšetrených vzoriek nevyhovovalo celkovo 11 vzoriek (24,44 %), z toho 9 (20,00 %) vzoriek pre prítomnosť termotolerantných koliformných baktérií, 2 vzorky pre prítomnosť fekálnych streptokokov (4,44 %) a 0 vzoriek pre prítomnosť *Salmonella sp.* požiadavkám platnej legislatívy a prekročovali najvyššie prípustné množstvo v uvedených ukazovateľoch. Prevádzkovatelia vykonali nápravné opatrenia na zabezpečenie vyhovujúcej kvality piesku. Prevádzkovatelia pieskovísk pri predškolských zariadeniach zabezpečujú pravidelné čistenie, prekopávanie, prehrabávanie a polievanie pieskovísk pitnou vodou v súlade s platnou legislatívou. O čistení a udržiavaní pieskovísk sa viedli požadované záznamy. Vonkajšie plochy určené na telovýchovu a šport, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou vybavenia predškolských zariadení boli vybudované komplexne, oplotené, vybavené viacerými zariadeniami a pohybovými prvkami určenými na kolektívne využitie na detských ihriskách.

V Žilinskom kraji v roku 2022 bolo odobratých 159 vzoriek piesku v predškolských zariadeniach a z pieskovísk zriadených v rámci občianskej vybavenosti miest a obcí. Z celkového počtu vyšetrených vzoriek nevyhovelo 13 vzoriek piesku z dôvodu mikrobiálneho znečistenia piesku – prekročenia najvyššieho prípustného množstva fekálnych streptokokov (5x) a geohelmintov (8x). Na základe zistených nedostatkov boli uložené opatrenia podľa §12 zákona č.355/2007 Z.z., ktorými sa zakázalo používať piesok v pieskovisku MŠ a mestských pieskoviskách na hry detí do doby preukázania jeho vyhovujúcej kvality podľa vyhlášky MZ SR č. 521/2007 Z.z.

Výkon ŠZD v rámci **Banskobystrického kraja** boli zisťované čiastočné nezhody s požiadavkami vyhlášky MZ SR č.521/2007 Z. z., hlavne v oblasti požiadaviek na pravidelné polievanie, vedenie príslušnej dokumentácie a ochrany pred možným parazitárnym znečistením. Pozitívne je možné hodnotiť snahu niektorých prevádzkovateľov o zabezpečenie čistoty piesku tým, že sa 1x ročne vymieňa. V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi je stále aktuálna situácia pri zabezpečovaní ochrany pieskovísk a kvality piesku.

V roku 2022 bolo v okresoch Banskobystrického kraja odobratých na hodnotenie prítomnosti vybraných indikátorov mikrobiálneho a parazitárneho znečistenia piesku v mestských pieskoviskách a v predškolských zariadeniach v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru 98 vzoriek. Na základe zistených nedostatkov boli rozhodnutím RÚVZ (Banská Bystrica, Lučenec, Rimavská Sobota, Veľký Krtíš a Zvolen) v predmetných MŠ a mestských pieskoviskách vydané opatrenia podľa §12 zákona č.355/2007 Z. z., ktorými sa zakázalo používať piesok v pieskovisku MŠ a mestských pieskoviskách na hry detí do doby preukázania jeho vyhovujúcej kvality podľa vyhlášky MZ SR č.521/2007 Z z.

V Košickom kraji bolo odobratých 75 vzoriek piesku z pieskovísk pri materských školách. Na základe výsledkov laboratórnych vyšetrení 11 vyšetrených vzoriek piesku nevyhovovalo požiadavkám § 3 Vyhlášky MZ SR č. 521/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na pieskoviská. Kontroly boli zamerané obzvlášť na technický stav pieskovísk a na zabezpečenie pravidelnej údržby a čistenia pieskovísk, aby sa zamedzilo ich mikrobiálnemu alebo inému znečisteniu. Monitorovalo sa aj zabezpečenie oplotenia areálu MŠ z dôvodu zabránenia vstupu zvierat do pieskovísk, ktoré môžu predstavovať riziko kontaminácie piesku. V niektorých prípadoch došlo aj k výmene piesku.

Pri kontrolách sa vyskytovali len drobné nedostatky (poškodené sedacie dosky, výskyt tráv v piesku). Prevádzkovatelia týchto pieskovísk boli v zápisnici z kontroly upozornení na vykonanie nápravy zistených nedostatkov, a zároveň uviedli aj termíny na ich odstránenie.

Počet nevyhovujúcich vzoriek piesku v r. 2022

Miesto odberu	Celkový počet vyšetrených vzoriek	Počet nevyhovujúcich vzoriek z celkového počtu vyšetrených vzoriek vzhľadom na prítomné:		
		Termotolerantné a koliformné baktérie	Fekálne streptokoky	Salmonella sp. Geohelminty (vajíčka, larvy)
Košice	75	5	4	2
Žilina	159	0	5	8
Prešov	160	6	1	22
Nitra	45	9	2	0
Trenčín	67	4	100	6
Banská Bystrica	98	5	4	4
Trnava	72	4	7	10
Bratislava	87	0	0	0
Spolu	763	33	123	52

2.3. Zhodnotenie sortimentu v školských bufetoch

Vykonané kontroly boli zamerané na dodržiavanie prevádzkovej a osobnej hygieny zamestnancami, kontrolu dokladov o odbornej a zdravotnej spôsobilosti na vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti, dodržiavanie HACCP v prípade lahôdkarských výrobkov, podmienky skladovania, kontrolu skladovaných surovín a oddelené skladovanie

nezlučiteľných druhov ako aj na kontrolu predávaného sortimentu a kontrolu dodacích listov.

V ponuke bufetov je hlavne nasledovný sortiment: bagety, obložené rožky, pečivo a koláče rôznych druhov, balené nealko nápoje, balené keksíky, sporadicky ovocie, výnimočne mliečne výrobky, cukrovinky v originálnom balení, rôzne slané pochutiny a školské potreby.

Na základe opakovaných odporúčaní prehodnotiť predávaný sortiment výrobkov v súlade s odporúčaniami vládou prijatých programov – Národný program prevencie obezity, Aktualizačný program ozdravenia výživy obyvateľov SR a Programové vyhlásenie vlády SR, bol sortiment tovaru doplnený o predaj celozrnných a ryžových chlebičkov, cereálnych tyčínok, sójových tyčínok a minerálnych vôd ochutených bylinkami.

V školách sú umiestňované aj nápojové a potravinové automaty, napojené na zdroj pitnej vody. Ich sortiment vyhovuje požiadavkám legislatívy. Pracovníci zabezpečujúci sanitáciu a obsluhu automatov sú zdravotne a odborne spôsobilí na výkon epidemiologickej závažnej činnosti pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pokrmov.

V ojedinelých prípadoch boli zistené nedostatky v dodržiavaní osobnej hygieny zamestnancov (neúplné, znečistené alebo nevhodné pracovné oblečenie bez pokrývky hlavy, šperky na rukách, nalakované nechty). Zistené bolo aj nedodržiavanie systému HACCP (neoznačené a nevyčlenené pracovné úseky, nedostatky v evidencii teplôt chladiacich zariadení, nedostatky v evidencii o vykonaní sanitácie, chýbala dokumentácia o výrobe dresingu).

3. Štátny zdravotný dozor

Činnosť odborov hygieny detí a mládeže bola vykonávaná v roku 2022 v zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Výkon ŠZD v sledovanom roku zahŕňal:

- kontrolu účinnosti opatrení a rozhodnutí vydaných orgánom verejného zdravotníctva vyšetrovaním príslušných parametrov prostredia a hodnotením ich efektu na zdravie a zdravý vývoj detí a mládeže
- kontrolu hygienického stavu a úrovne prevádzok zariadení pre deti a mládež, sledovanie výchovno – vzdelávacej činnosti, režimu práce a odpočinku, pobytu vonku, sledovanie psychickej a telesnej záťaže a ich optimálneho pomeru,
- sledovanie úrovne zabezpečenia školského stravovania z nutričného hľadiska a taktiež z hľadiska bezpečnosti podávaných pokrmov
- kontrolu IVZ, najmä tých, ktoré vykazujú kolísavú kvalitu vody
- kontrolu kvality bazénových vôd
- kontrolu zariadení na podnet

V prevádzkach zariadení pre deti a mládež sa naďalej zlepšujú materiálno-technické podmienky na prevádzkovanie školských zariadení, ako aj podmienky pre poskytovanie stravovania. V jednotlivých prevádzkach bolo realizované zateplenie a výmena okien na objektoch, doplnenie potrebného nábytku v materských školách a strojno-technologické a materiálne dovybavenie zariadení školského stravovania. Veľká pozornosť zo strany zriaďovateľov sa venuje aj podpore športu a telesnej výchovy na školách. Niektoré stredné školy a internáty zostávajú problematické, nemajú dostatok finančných prostriedkov na odstránenie všetkých nedostatkov.

Štátny zdravotný dozor bol zameraný najmä na dodržiavanie legislatívnych požiadaviek v oblasti životných a pracovných podmienok detí a mládeže, stravovanie a pitný režim detí a mládeže, na zabezpečenie opatrení na zamedzenie vzniku a šírenia prenosných ochorení v zariadeniach pre deti a mládež, na dodržiavanie povinnosti prevádzkovateľov súvisiacich s prevádzkou pieskovísk, vonkajších priestorov predškolských zariadení, na povinnosť

prevádzkovateľov súvisiacich so systematickou kontrolou kvality pitnej vody v zariadeniach pre deti a mládež zásobovaných pitnou vodou z individuálnych vodných zdrojov, na dodržiavanie priestorových podmienok v zariadeniach pre deti a mládež a na dodržiavanie zákona o ochrane nefajčiarov.

Sankcie, uložené pri výkone ŠZD, sa týkali predovšetkým nevyhovujúcej prevádzkovej hygieny, potraviny po uplynutí minimálnej trvanlivosti a doby spotreby, za nesprávnu manipuláciu s hotovým pokrmom.

Osobitný zreteľ sa priebežne kladie na kontrolu dodržiavania zákazu fajčenia v zmysle zákona č.377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov v znení neskorších predpisov, v zariadeniach pre deti a mládež.

ŠPECIÁLNA ČASŤ

1 Analýza hygienickej situácie v zariadeniach pre deti a mládež (tab. č.3 a 4)

Prevádzkarne starostlivosti o deti do 6 rokov veku, prevádzkarne výchovy a mimoškolského vzdelávania, materské školy (MŠ).

Štandard materských škôl z hľadiska stavebno-technického stavu sa v období posledných rokov výraznejšie vylepšoval. Podmienky v škôlkach sa vylepšujú vďaka realizácii viacerých projektov zameraných na znižovanie energetickej náročnosti budov, v rámci ktorých sa na budovách vymenia okná, zrealizuje sa zateplenie a zrekonštruje sa kúrenie. V rámci ďalších projektov boli realizované ďalšie prístavby alebo prestavby a rekonštrukcie existujúcich objektov.

Súčasťou areálov detských kolektívnych zariadení sú aj vonkajšie telovýchovné plochy: trávnaté plochy, pieskoviská a detské ihriská. Na overenie povinností prevádzkovateľov nad starostlivosťou o čistenie a udržiavanie pieskovísk bol vykonávaný cieľový ŠZD spojený s odbermi vzoriek piesku.

V posledných rokoch dochádza k postupnému zlepšovaniu stavebno-technických podmienok predškolských zariadení - rekonštrukcie budov, výmena okien, obnova vnútorných priestorov, takisto dochádza aj k zlepšovaniu úrovne vybavenia MŠ hračkami, telovýchovnými pomôckami a k vylepšeniu vonkajších telovýchovných plôch.

Základné školy (ZŠ)

Prehľad o hygienickej úrovni objektov ZŠ vykazuje tab. č. 3.

Najčastejšími nedostatkami v školských zariadeniach sú: poškodené, opotrebované okná, znečistené, zatečené popraskané omietky stien, stropov, poškodená podlahová krytina, zastaralé sociálne zariadenia pre deti. Zriaďovatelia jednotlivé zariadenia postupne rekonštruujú.

Úroveň prevádzky školských zariadení sa v tomto roku podstatne zlepšila investovaním finančných prostriedkov z ministerstva školstva, z eurofondov vďaka projektom, do ktorých sú školy zapojené. V niektorých prípadoch boli finančné prostriedky na údržbu a opravy poskytované aj zriaďovateľmi. Situáciu na úseku základných škôl je možné hodnotiť z dlhodobého pohľadu za postupne sa zlepšujúcu.

Pri výkone ŠZD v školách neboli zistené závažnejšie nedostatky v úrovni prevádzkovej hygieny, sanitácii priestorov, v režime prevádzky a stravovania, ktoré sa zabezpečujú v súlade so schválenými prevádzkovými poriadkami.

V rámci výchovno – vzdelávacieho procesu školy realizujú rôzne zdravotno – výchovné aktivity cestou projektov ako sú: Škola podporujúca zdravie, Školské ovocie, Školský mliečny program, ale aj iné projekty zamerané na zdravý životný štýl, pohybovú aktivitu, prevenciu návykových látok, environmentálnu výchovu.

Gymnázia, stredné odborné školy a konzervatóriá

Hygienická úroveň objektov a podmienky vzdelávacieho procesu spĺňajú požiadavky hygienického štandardu. Priebežne sa realizuje modernizácia a vybavenie odborných učební, telocviční, revitalizujú sa športové plochy a ihriská.

Počas roka sa v zariadeniach vykonávala bežná údržba a práce na vylepšení vnútorného prostredia. V niektorých zariadeniach bolo počas roku 2022 realizované vymaľovanie, výmena podlahových krytín, výmena osvetlenia a rekonštrukcia zariadení pre osobnú hygienu študentov.

Zistené nedostatky sa priebežne odstraňujú. Staršie objekty vykazujú znaky materiálo-technického opotrebovania exteriéru ako aj interiéru, nedostatočnej tepelnej izolácie objektov, poruchovosť elektroinštaláčnej siete a pod.

Jazykové školy

Zariadenia majú naďalej prevažne vyhovujúce hygienické podmienky pri poskytovaní jazykového vzdelávania vrátane prevádzkových poriadkov a zodpovedajú platnej legislatíve; občasné drobné nedostatky neovplyvňujú negatívne zdravie detí.

Počas roku 2022 neboli v prevádzkach jazykových škôl zisťované žiadne závažné hygienické nedostatky.

Praktické vyučovanie (Pracoviská praktického vyučovania a strediská praktického vyučovania)

Od 1. septembra 2015 sa prostredníctvom zákona o odbornom vzdelávaní a príprave č. 61/2015 Z. z. zaviedol systém duálneho vzdelávania. Ide o model odborného vzdelávania a prípravy na výkon povolania, ktorým sa získavajú vedomosti, schopnosti a zručnosti potrebné pre povolanie. Duálne vzdelávanie je moderný spôsob prípravy na povolanie, v ktorom sa žiak učí, ako premeniť teoretické vedomosti na praktické priamo na pôde zamestnávateľa.

Celá praktická príprava sa uskutočňuje, na rozdiel od klasického školského spôsobu výučby v reálnych podmienkach na pracovisku praktického vyučovania, čo je vždy záruka širšieho rozvoja zručností jednotlivca v súlade s požiadavkami trhu práce. Teoretické vzdelávanie zostáva súčasťou výučby na škole.

V systéme duálneho vzdelávania si mladý človek overuje teoretické poznatky nie na cvičných prácach, ale priamo pri praktickej činnosti na produktívnych prácach súvisiacich s produkciou u zamestnávateľa. Aby mohla škola aktívne spolupracovať so zamestnávateľom pri naplňaní jeho očakávaní v oblasti nábora žiakov pre uzatvorenie učebnej zmluvy, musí škola disponovať aktívnou spoluprácou so základnými školami.

Výkon štátneho zdravotného dozoru na pracoviskách praktického vyučovania bol zameraný hlavne na pracovné podmienky študentov, vybavenie zariadeniami osobnej hygieny, dodržiavanie režimu práce a odpočinku. Počas vykonávania štátneho zdravotného dozoru boli zisťované drobné nedostatky v hygienických či bezpečnostných predpisov a na tieto nedostatky boli zodpovední pracovníci upozornení. Opatrenia na odstránenie nedostatkov sa priebežne kontrolujú podľa závažnosti.

Pri vykonávaných prácach nie je predpoklad ohrozenia zdravia mladej generácie, rizikové faktory sú eliminované na čo najnižšiu možnú mieru, pričom na uvedené práce sú zaradovaní žiaci, ktorí sú zdravotne spôsobilí a pri prácach používajú osobné ochranné pracovné pomôcky. Pri výkone praktického vyučovania sa dbá na dodržiavanie režimu práce a odpočinku. Školy v rámci vytvárania vhodných podmienok pre praktické vyučovanie dopĺňajú a modernizujú vybavenie v snahe skvalitniť výučbu.

Špeciálne školy

Do tejto kategórie zariadení patria školy pre deti alebo žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami: MŠ, ZŠ a SŠ pre deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením, praktické školy, odborné učilištia, školy a triedy pre deti a žiakov s nadaním.

Špeciálne materské školy sú MŠ pre deti so zdravotným znevýhodnením (ďalej len ZN), špeciálne integrované triedy pri bežných MŠ pre deti so zdravotným postihnutím, so syndrómom autizmu a MŠ pri zdravotníckom zariadení. Ďalej sú to ZŠ pre žiakov so zdravotným znevýhodnením a triedy pre žiakov so ZN integrovaných v rámci ZŠ. Špeciálne ZŠ navštevujú žiaci s mentálnym, telesným postihnutím, syndrómom autizmu, s narušenou komunikáciou, s vývinovými poruchami správania. ŠZŠ sú pri zdravotníckom zariadení. Niektoré špeciálne ZŠ pre žiakov so ZN sú internátne. Pre stredoškolských študentov so zdravotným znevýhodnením fungujú Odborné učilištia internátne. Vykonávame ŠZD aj v praktických školách a v OU internátnych.

Technická úroveň a vybavenosť škôl zodpovedá hygienickým požiadavkám, nakoľko v škole je umiestnený len malý počet žiakov. Vybavenie a technický stav rovnako závisí od miery postihnutia detí. Odstraňovanie nedostatkov zistených pri výkone štátneho zdravotného dozoru sa rieši priebežne, po etapách.

Výkonom štátneho zdravotného dozoru v zariadeniach a podľa vyjadrení riaditeľov škôl bol zistený stúpajúci záujem rodičov detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami o umiestnenie do špeciálnych škôl.

Fakulty VŠ

K 1.9.2022 je na Slovensku evidovaných 135 fakúlt VŠ.

Podmienky na vzdelávanie a prípravu vysokoškolských študentov sa v posledných rokoch priebežne zlepšujú, pribúdajú nové priestory na výučbu študentov a postupne sa zvyšuje kapacita ubytovacích priestorov. Objekty, v ktorých sú fakulty umiestnené sú udržiavané, počas roku 2022 neboli riešené žiadne závažné nedostatky.

Zariadenia a prevádzky mimoškolskej výchovy a vzdelávania, Základné umelecké školy

K uvedeným zariadeniam sú zaradené školské kluby, centrá voľného času a základné umelecké školy. Starostlivosť o výchovu detí sa netýka iba vlastnej školskej výučby, ale aj výchovy mimoškolskej, pričom obidve zložky na seba nadväzujú. V školských kluboch sú pre deti vytvorené vhodné podmienky na správne využitie voľného času a prípravu domácich úloh. V plnoorganizovaných školách majú kluby riešené účelové priestory, v neplnoorganizovaných sú vo väčšine zariadení zriadené v triedach.

Cieľom základných umeleckých škôl je poskytovať vzdelanie mimo povinného školského vzdelávania pre čo najširší počet detí, preto dochádza k nárastu počtu elokovaných pracovísk jednotlivých základných umeleckých škôl priamo na základných školách, kam deti chodia. Využívajú sa priestory základných škôl a výučba prebieha v poobedňajších hodinách.

Ubytovacie zariadenia

K týmto typom zariadení patria školské internáty pri stredných, vysokých a špeciálnych školách a taktiež zariadenia slúžiace na ubytovanie detí a mládeže počas zotavovacích podujatí a pobytu v škole v prírode.

Štátny zdravotný dozor v ubytovacích zariadeniach prebieha každoročne pred hlavnou zimnou a letnou sezónou a priebežne počas organizovania zotavovacích podujatí. Zameriava sa najmä na hygienické požiadavky zariadenia spoločného stravovania, evidencia HACCP, odkladanie vzoriek jedál počas usporiadania zotavovacieho podujatia, skladovanie potravín, kontrola potravín po dobe spotreby, prípadne doby minimálnej trvanlivosti, odborná a

zdravotná spôsobilosť pracovníkov v zariadení spoločného stravovania, kvalita vody, pri individuálnych vodných zdrojoch odber vzoriek vody, odber sterov z prostredia a osobná hygiena pracovníkov (ruky, pracovný odev), spôsob nakladania s odpadom a likvidácia kuchynského biologického odpadu.

Pri výkone štátneho zdravotného dozoru boli zistené najčastejšie nedostatky materiálo – technického charakteru ako napríklad: chýbajúci obklad na schodisku, poškodená podlaha v izbách, hrdzavé vykurovacie telesá, výskyt plesní v zariadeniach na osobnú hygienu, chýbajúce plastové dvierka zakrývajúce odpadové rúry v sprechových vaničkách.

Zariadenia sociálnych služieb a zariadenia na vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

Väčšina DD využíva pre svoju činnosť samostatné rodinné domy, resp. byty v bytových domoch. V rámci niektorých DD sú vytvorené samostatné špecializované skupiny, ktoré patria pod jedného prevádzkovateľa, ale sú umiestnené v samostatných domoch resp. bytoch buď v mieste pôsobnosti prevádzkovateľa, alebo v inej lokalite.

Niektoré zariadenia poskytujú terénny, ambulantný výkon sociálnoprávnej ochrany detí a mládeže. Cieľovú skupinu tvoria deti, mladiství, plnoleté fyzické osoby do 25 rokov veku a iné plnoleté fyzické osoby (rodičia alebo osoby, ktoré sa osobne starajú o dieťa) v zmysle § 2 písm. a), b), c) zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Jedná sa o rodiny, ktoré potrebujú pomoc z dôvodu, že nie sú schopní bez odbornej pomoci riešiť problémy v rodine, prispôbiť sa novej situácii v rodine alebo ak ide o rodinu so špecifickým problémom.

Hygienické podmienky v týchto zariadeniach sú vyhovujúce. Zariadenia sú zväčša vo vyhovujúcom hygienickom a technickom stave, nakoľko klienti využívajúci starostlivosť týchto zariadení sú vnímavejší voči prostrediu a poskytovatelia starostlivosti dbajú o psychickú pohodu klientov.

Špeciálne výchovné zariadenia

Zariadenia poskytujú diagnostickú, psychologickú, psychoterapeutickú a špeciálno-pedagogickú starostlivosť deťom, poradenskú službu ich rodinám formou dennej starostlivosti v predškolskom zariadení, krátkodobými pobytmi a ambulantnou starostlivosťou.

V roku 2022 neboli ani v jednom z týchto zariadení evidované a riešené závažné zdravotno-hygienické problémy.

Telocvične pri školách

Niektoré školské zariadenia stále nemajú vlastné telovýchovné zariadenia. Žiaci a študenti týchto škôl vykonávajú pohybové aktivity na ihriskách v areáloch škôl, v prenajatých telovýchovných zariadeniach (telocvične iných škôl, telocvične obcí, športové haly, štadióny patriace iným právnickým osobám) alebo v upravených – adaptovaných telovýchovných učebniach škôl.

Pri výkone ŠZD sa dlhodobo zaznamenávajú rôzne prevádzkové, ale aj technické nedostatky. Najčastejšie zisťovanými nedostatkami sú opotrebovaná podlahová krytina, nedostatočné dodržiavanie účinného pravidelného vetracieho režimu, náročná manipulácia s vetracími krídlami okien. Naďalej pretrvávajú problémy s monitorovaním teplôt v telovýchovných zariadeniach, ako aj využívanie umyvární žiakmi.

Výrazné zlepšenie môžeme konštatovať hlavne v oblasti údržby telovýchovných zariadení, a to v postupnom rekonštruovaní zariadení na osobnú hygienu, maľovaní a obnove a modernizácií vybavenia pomôckami. V niektorých školách boli v rámci ich priestorových možností vybudované posilňovne, športové kútiky napr. s pingpongovými stolmi.

Ostatné

Do tejto kategórie sme zaradili centrá pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, centrá špeciálno-pedagogického poradenstva, detské integračné centrá. Ďalej detské kútiky v obchodných centrách, detské zábavné centrá, hudobná akadémia pre deti, tanečná škola pre deti, umelé kryté bazény pri školách, nekryté vonkajšie bazény pri zotavovacích zariadeniach, umelé kryté bazény pre dojčatá, sauny, chránené dielne, jazdecký klub, mliečne kuchynky na neonatologickom a detskom oddelení, baby centrá, materské centrá, rodinné centrá, montessorri centrá, vzdelávacie centrá, zariadenie vzdelávania a zábavy pre deti, zariadenie na poskytovanie krátkodobej pomoci pri opatere detí, dopravné ihriská, autoškoly, tvorivé dielne, súkromné mimoškolské zariadenia, študijné centrum, tanečné školy, múzeum pre deti, poradenské centrum.

Vzhľadom na vysokú rôznorodosť sa každý typ v rámci uvedených zariadení posudzuje individuálne s ohľadom na jeho predmet záujmu tak, aby prevádzka korešpondovala s platnou legislatívou na úseku verejného zdravotníctva.

2 Zhodnotenie zmennosti žiakov na základných školách

Prehľad o zmennosti na ZŠ vykazuje tab. č. 5.

Na úseku ZŠ sa v roku 2022 situácia v percente zmenujúcich žiakov mierne znížila v porovnaní s predchádzajúcim rokom - percento zmennosti je 1,21% oproti 1,24% v minulom roku.

3 Zásobovanie vodou v zariadeniach pre deti a mládež

Pracovníci oddelení hygieny detí a mládeže tak, ako aj v minulých rokoch venovali zvýšenú pozornosť kontrolám kvality pitnej vody v predškolských, školských, dorastových a rekreačných zariadeniach, ktoré sú zásobované vodou z vlastných vodných zdrojov. V zariadeniach, ktoré sú zásobované pitnou vodou z vlastných vodných zdrojov sa podľa plánu vykonávali kontroly kvality pitnej vody.

Na základe výsledkov kontrol kvality pitnej vody sú zodpovední pracovníci sústavne upozorňovaní na dôležitosť pravidelnej údržby a dezinfekcie vodného zdroja a na možné zdravotné riziká používania chemicky či bakteriologicky nevyhovujúcej pitnej vody. S touto problematikou sú pravidelne oboznamovaní aj zodpovední pracovníci, ktorí sa starajú o individuálne vodné zdroje. Dezinfekcia vodných zdrojov bola opakovane prerokovaná v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru aj na obecných úradoch, pod ktoré patria predmetné zariadenia.

Z hľadiska ochrany zdravia a z dôvodu predchádzania vzniku prenosných ochorení z vody boli prevádzkovatelia vodných zdrojov upozornení aj na povinnosť v zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zabezpečovať kontrolu ukazovateľov kvality pitnej vody v akreditovanom laboratóriu a zároveň pracovníci, ktorí sa starajú o vodné zdroje boli preskúšaní a bolo im vydané osvedčenie o odbornej spôsobilosti na vykonávanie epidemiologicky závažných činností.

Prehľad o zásobovaní pitnou vodou a jej hygienickej kvalite uvádza tab. č. 6.

V roku 2022 predstavoval počet zariadení napojených na verejný vodovod 95%.

Čo sa týka kvality vody, v zariadeniach zásobovaných vodou z verejného vodovodu, je situácia oproti r. 2021 nezmenená. Čo sa týka zariadení, zásobovaných vodou z individuálneho vodného zdroja, počet takýchto zariadení s nevyhovujúcou kvalitou vody predstavuje 12,64%.

V zariadeniach, ktoré sú zásobované mikrobiologicky nevyhovujúcou pitnou vodou je nariadená permanentná dezinfekcia vody. V prípade chemickej závadnosti pitnej vody zriaďovatelia vykonali opatrenia podávaním náhradných nápojov (balenej pitnej vody

z distribučnej siete na pitné účely), alebo majú úpravovne vody, ktoré zabezpečujú požadovanú kvalitu vody.

4 Výskyt dusičnanej methemoglobinémie

V priebehu roka 2022 nebol na Slovensku zaznamenaný výskyt dusičnanej methemoglobinémie.

5 Stravovanie detí a mládeže

Z celkového počtu 11 976 zariadení (ktoré okrem svojej hlavnej činnosti zabezpečujú aj stravovanie) zabezpečuje stravovanie z vlastného stravovacieho zariadenia 4586 (35,73%) zariadení. Zariadenia, ktoré nemajú kuchyňu, stravu dovážajú (15,20%), alebo zabezpečujú stravovanie v inom zariadení (22,55%), resp. nemajú zabezpečené stravovanie (23,11%) - tab. č. 8a.

V zmysle Národného programu úradnej kontroly potravín sú vlastné stravovacie zariadenia zaradené do kategórií I. až V (tab. č. 8b). Stravovacie zariadenie a frekvencia previerok sa prehodnocuje nasledovne:

Počet získaných bodov	Kategória	frekvencia previerok
menej ako 101	I.	raz dvojročne až trojročne
101 – 300	II.	raz ročne
301 – 400	III.	polročne až ročne
401 – 450	IV.	štvrtročne až polročne
viac ako 451	V.	mesačne

Do kategórie I. je zaradených 44,50% zariadení, do kategórie II. 53,26%, do kategórie III. 2,47%, do kategórie IV. 0,02% a do kategórie V. neboli zaradené žiadne zariadenia.

Najviac zariadení (53,26%) je zaradených do II. kategórie, to znamená, že vykazujú drobné nedostatky v prevádzke.

Rovnakým spôsobom sú kategorizované aj výdajne stravy (tab. č. 8c), kde najvyššie percento (60,77%) predstavujú výdajne zaradené do I. kategórie.

Prehľad o percentuálnom zastúpení stravovaných detí a mládeže vyказuje tab. č. 8d.

Z celkového počtu 1190738 nami registrovaných detí v SR sa stravuje 67,43% (t. j. o 2,01% viac ako vlani). Najmenej stravujúcich sa žiakov, resp. študentov sme zaznamenali na úseku fakúlt VŠ (16,39 %) a Špeciálnych výchovných zariadení (24,75%).

Pri výkone štátneho zdravotného dozoru v stravovacích zariadeniach sa zameriavalo na kontrolu pestrosti jedálnych lístkov, dodržiavanie pitného režimu, dodržiavanie doby spotreby potravín, ktoré sa používali na prípravu stravy, na kontrolu kvality vstupných surovín, zaraďovania epidemiologicky rizikových potravín do jedálnych lístkov, manipuláciu so stravou počas jej prípravy a výdaja, dodržiavanie prevádzkovej a osobnej hygieny, ako aj kontrolu podmienok správneho skladovania potravín - teda na kontrolu celého HACCP systému. Je možné konštatovať, že väčšina stravovacích zariadení spadajúcich pod dozornú činnosť oddelenia hygieny detí a mládeže je na požadovanej hygienickej úrovni. Zisťované nedostatky sú prevažne materiálo-technického charakteru, čo priamo úmerne súvisí s príjmom finančných prostriedkov. Medzi najčastejšie zisťované iné nedostatky patrili hlavne nedodržiavanie teplotného, chladiaceho a mraziaceho reťazca (chýbajúca evidencia teplôt), skladovanie a používanie surovín po dobe spotreby, nepovolené zmrazovanie surovín, neoddelené skladovanie nezlučiteľných druhov surovín, nedodržiavanie času a teploty podávaných pokrmov.

V niektorých školských stravovacích zariadeniach sa pripravuje strava aj pre iných stravníkov, ktorými sú bývalí zamestnanci škôl, zamestnanci obecných úradov a dôchodcovia.

Strava pre iných stravníkov je vydávaná do obedárov v čase mimo výdaja stravy pre deti materských škôl a žiakov škôl. Prípravou stravy pre iných stravníkov nie je negatívne ovplyvňovaný režim stravovania.

V materských školách sa stravuje skoro sto percent detí, okrem detí, ktoré sa nemôžu stravovať v zariadení zo zdravotných dôvodov. V prípade alergií detí na niektoré potraviny sú o tom informované vedúce zariadení spoločného stravovania. Stravu si v tomto prípade zabezpečujú rodičia a v školských zariadeniach sa len uskladňujú a v čase výdaja obeda ohrejú a podajú. Za kvalitu stravy zodpovedá rodič.

Postupnou rekonštrukciou a obnovovaním technologických zariadení pomaly dochádza k zvyšovaniu úrovne zariadení, i keď naďalej pretrvávajú nedostatky spôsobené finančnými problémami. Všetky nedostatky, zisťované v zariadeniach spoločného stravovania, sú s prevádzkovateľmi riešené priebežne. Ich odstraňovanie priamo súvisí s finančnou situáciou v školstve a samosprávach.

6 Zotavovacie podujatia pre deti a mládež.

Všetky zotavovacie podujatia (ďalej len ZP), ktoré podliehajú posúdeniu orgánmi verejného zdravotníctva boli schválené rozhodnutím podľa § 13 ods. 4 písm. d) zák. č. 355/2007 Z. z. Organizátormi ZP boli právnické osoby – cestovné kancelárie pre deti, spoločnosti s r. o., občianske združenia alebo neziskové organizácie, príp. CVČ. Denné tábory najčastejšie organizovali CVČ, univerzity, školy.

V roku 2022 evidovali pracovníci RÚVZ v SR 1537 letných zotavovacích podujatí a 870 zimných zotavovacích podujatí pre deti a mládež (tab. č. 9a a 9b).

7 Zhodnotenie hygienickej situácie zariadení pre deti a mládež a životných a pracovných podmienok detí a mládeže.

Hygienická úroveň objektov a prevádzka zariadení pre deti a mládež

Vychádzajúc z výsledkov zo štátneho zdravotného dozoru je možné konštatovať, že hygienická úroveň zariadení pre deti a mládež je stabilizovaná.

V súčasnosti sa zvyšuje záujem o otvorenie súkromných detských jasí, prípadne detských opatrovateľských centier. Pri riešení žiadostí narážame často na problém ohľadom členenia prevádzky, vybavenia sociálnych zariadení a spôsobu zabezpečenia stravy pre deti. Často je snaha deťom pripravovať rôzne alternatívne formy stravovania, čo samozrejme nie je povolené v zmysle platnej legislatívy.

V materských školách pretrváva stav nedostatočnej kapacity zariadení. Došlo k nárastu počtu detí v obciach a mestách, pričom materské školy nedokázali prijať všetky deti.

V roku 2022 sa čiastočne vylepšila aj situácia z hľadiska stavebno-technického stavu škôl na základe viacerých rozsiahlejších rekonštrukcií škôl, v rámci ktorých boli realizované zateplenia budov, nové fasádne omietky, maľovky priestorov, výmeny okien a dverí, opravy striech, rekonštrukcie hygienických zariadení, vybudovanie bezbariérových vstupov atď. Súčasťou realizovaných projektov na znižovanie energetickej náročnosti budov je rekonštrukcia systému vykurovania a vetrania z prirodzeného na nútené budovaním vzduchotechnických zariadení s rekuperáciou. Viaceré rekonštrukcie boli zrealizované v rámci výzvy MŠVVŠ SR o dotácie na "Rozšírenie kapacít materských škôl formou prístavby, výstavby a rekonštrukcie priestorov pre potreby materských škôl a vybudovanie zariadení školského stravovania pri týchto materských školách", čím sa zlepšili životné a pracovné podmienky detí.

V roku 2022 sa pracovníčky odborov HDM RÚVZ stretli mnohokrát s potrebou navyšovania kapacity predškolských zariadení, nakoľko záujem zo strany zákonných zástupcov detí na ich umiestnenie do daných zariadení stúpa a kapacity predškolských

zariadení boli nedostatočné. Zriaďovatelia a prevádzkovatelia predškolských a školských zariadení (obce a orgány miestnej samosprávy, školy s právnou subjektivitou, VÚC) sa snažia záujmu rodičov vyhovieť a umiestniť najvyšší možný počet detí do zariadení pre deti.

Celkovo však možno konštatovať zlepšujúci trend i napriek všeobecne nepriaznivej finančnej situácii. Úroveň prevádzkovej hygieny a čistota zariadení je adekvátna. Postupne sa zlepšuje situácia v zásobovaní pitnou vodou. Viaceré školy a školské zariadenia využili na vylepšenie štandardu svojich zariadení finančné prostriedky z operačných programov EÚ. Pomocou ďalších projektov boli na niektorých školách vybudované aj multifunkčné ihriská.

Positívne zmeny zisťujeme aj na úseku materiálno-technického vybavenia škôl. Modernizácia pedagogického procesu na vybraných školách pozostávala z dodávky zariadení informačno-komunikačných technológií (vybavenie novými ekologickými a interaktívnymi tabuľami). Na niektorých ZŠ pozorujeme nedostatky a zanedbávanie hygieny pedagogického procesu a opatrení na znižovanie nadmernej statickej záťaže študentov.

V súvislosti s vypuknutím vojnového konfliktu na Ukrajine a následným prílevom ukrajinských utečencov a odídencov na Slovensko bola riešená problematika umiestnenia predmetných osôb do ubytovacích zariadení pri stredných a vysokých školách. V tejto súvislosti boli vykonané ciele kontroly v príslušných ubytovacích zariadeniach, zamerané na podmienky na ubytovanie daných osôb. Ďalej sa riešilo začleňovanie ukrajinských detí a žiakov do predškolských a školských zariadení. Taktiež boli prekonzultované podmienky na vytvorenie denných centier voľnočasových aktivít pre ukrajinské deti. Okrem toho bola riešená možnosť zriadenia centra pre ukrajinské deti a rodiny v objekte cirkevného zariadenia.

Na nedostatky v hygienickom režime školského procesu upozorňujeme v zápisniciach z výkonu ŠZD a nápravných opatreniach, ktoré sú pre kontrolovaný subjekt záväzné s konkrétnym termínom ich odstránenia.

Koniec roka 2022 sa niesol v znamení chorobnosti na akútne respiračné ochorenia, vrátane chrípky a chrípke podobným ochoreniam, ktoré prerástlo do chrípkovej epidémie ešte pred vianočnými prázdninami. Samotní lekári opakovane hlásili zvýšenú chorobnosť vo svojom obvode, preto boli mnohým školským zariadeniam opakovane nariadené karanténne opatrenia. Chrípková epidémia bola podľa tvrdení lekárov agresívnejšia ako po minulé roky.

8 Mimoriadne protiepidemické opatrenia v kolektívnych zariadeniach pre deti a mládež.

Na začiatku roka ešte pretrvávala pandémia COVID – 19, počas ktorej boli priebežne uzatvárané triedy na školách, ktoré prišli do úzkeho kontaktu s pozitívne testovanou osobou na COVID – 19. Základné a stredné školy počas karantén vyučovali dištančnou formou, resp. kombinovane (žiaci, ktorí ochorenie COVID – 19 prekonali, alebo boli zaočkovaní sa učili prezenčne, ostatní žiaci dištančne). V priebehu roka sa situácia postupne zlepšovala, uvoľňovali sa opatrenia a výchovno – vzdelávací proces na školách sa vrátil do bežného režimu a výučba prebiehala prezenčne.

Z dôvodu vysokej chorobnosti na chrípku a chrípke podobných ochorení (viac ako 30% chýbajúcich detí a žiakov) bola prerušená prevádzka vo viacerých materských a základných školách. O uzatvorení týchto zariadení rozhodol zriaďovateľ, resp. prevádzkovateľ.

Tab. 1. Špecializované úlohy úradov verejného zdravotníctva (§§ 10,11 zák. č. 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov.)

úsek činnosti	úlohy vyplývajúce z požiadaviek MZ SR, ÚVZ SR	Odborné stanoviská, expertízy	konceptná činnosť	počet riešených úloh, programov a projektov	počet vyšetrených detí v rámci úloh a programov	Odborná a metodická činnosť			účasť na odborných podujatiach	činnosť krajských odborníkov	publikačná činnosť	spolupráca s masovo-komunikačnými prostriedkami	výchova ku zdraviu	iné
	1	2	3	4.1	4.2	5	6	7	8	9	10	11	12	13
S p o l u	274	5762	29	82	20694	66256	3561	120	282	38	19	61	6903	1314

Legenda k tab. č. 1:

1. počet úloh vyplývajúcich z požiadaviek MZ SR, ÚVZ SR
2. počet odborných stanovísk, expertíz
3. počet konceptných materiálov
4. počet riešených úloh, programov a projektov
5. odborná a metodická činnosť – počet konzultácií
6. odborná a metodická činnosť – počet odborných usmernení
7. odborná a metodická činnosť – počet porád
8. počet účasť na odborných podujatiach
9. počet výkonov v nadväznosti na požiadavky HO HHSR
10. počet publikovaných materiálov
11. počet výkonov vykonaných v rámci spolupráce s masovokomunikačnými prostriedkami
12. počet výkonov v rámci výchovy k zdraviu
13. iné

Tab. 2 Štátny zdravotný dozor – kontrolná činnosť

Por. č.	Zariadenie	Počet zariadení		Celkový počet výkonov				
		1	2	3	4	5	6	7
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	384	342	221	0	3	5	251
2.	Materské školy	3292	326	2303	0	145	625	2896
3.	Základné školy	2133	202	1496	0	17	234	16302
4.	Gymnaziá	226	79	161	0	0	18	336
5.	SOŠ ^{b)}	546	155	418	0	16	15	582
6.	Jazykové školy	282	256	28	0	0	0	61
7.	Miesta výkonu praktického vyučovania	4358	3309	175	0	0	89	341
8.	Špeciálne školy ^{c)}	533	64	173	0	12	21	414
9.	Fakulty vysokých škôl	135	20	21	0	0	0	315
10.	Zar. a prev. mimoškol. vych. a vzdel. + ZUŠ	3594	847	424	0	0	2	269
11.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	366	49	172	0	0	1	162
12.	ZSS + zar. soc. kurately	472	147	149	0	0	4	428
13.	Špeciálne vých. zariadenia	217	79	29	0	0	0	317
14.	Zot. poduj. + ŠvP	1358	820	567	0	45	23	964
15.	Zar. školského stravov. ^{e)}	5558	842	3164	0	483	1660	2231
16.	Zar. rýchleho občerstv.	779	730	233	0	0	69	168
17.	Telocvične pri školách	3616	200	404	0	0	0	91
18.	Ostatné	3723	1921	805	0	226	615	4003
SPOLU		31572	10388	10943	0	947	3381	30131

Legenda k tabuľke č. 2:

1. celkový počet zariadení, z toho:
2. počet neštátnych zariadení
3. počet kontrol
4. počet hodnotených výsledkov analýz biologického materiálu, vrátane výkonov, ktoré nevykonali pracovníci odb. HDM (museli ich však vyhodnotiť)
5. počet hodnotených výsledkov analýz objektívizácie prostredia, vrátane výkonov, ktoré nevykonali pracovníci odb. HDM (museli ich však vyhodnotiť)
6. počet odobratých vzoriek (voda, strava, atď.)
7. počet iných výkonov

- a) zaraďujeme sem všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
- b) zaraďujeme sem SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
- c) zaraďujeme sem špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
- d) zaraďujeme sem všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež
- e) zaraďujeme sem vývarovne a výdajne stravy

Tab.3. Prehľad o základných stavebných podmienkach a o úrovni prevádzky zariadení pre deti a mládež

Por. č.	Zariadenie	Počet zariadení		Hodnotenie zariadení							
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	384	342	333	86,72	51	13,28	0	0,00	0	0,00
2.	Materské školy	3292	326	2378	72,24	833	25,30	52	1,58	1	0,03
3.	Základné školy	2133	202	1534	71,92	567	26,58	34	1,59	2	0,09
4.	Gymnázia	226	79	153	67,70	72	31,86	1	0,44	0	0,00
5.	SOŠ ^{b)}	546	155	362	66,30	181	33,15	3	0,55	0	0,00
6.	Jazykové školy	282	256	238	84,40	44	15,60	0	0,00	0	0,00
7.	Miesta výkonu praktického vyučovania	4358	3309	3175	72,85	1165	26,73	18	0,41	0	0,00
8.	Špeciálne školy ^{c)}	533	64	328	61,54	201	37,71	7	1,31	0	0,00
9.	Fakulty vysokých škôl	135	20	97	71,85	38	28,15	0	0,00	0	0,00
10.	Zar. a prev. mimošk. vých. a vzdel. a ZUŠ	3594	847	2504	71,67	1059	30,31	29	0,83	2	0,06
11.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	366	49	208	56,83	147	40,16	10	2,73	1	0,27
12.	ZSS + zar. soc. kurately	472	147	357	75,64	114	24,15	1	0,21	0	0,00
13.	Špeciálne vých. zariadenia	217	79	162	74,65	54	24,88	2	0,92	0	0,00
14.	Zot. poduj. + ŠvP	1358	820	1202	88,51	140	10,31	16	1,18	0	0,00
15.	Zar. školského stravov. ^{e)}	5558	842	3341	60,11	2133	38,38	82	1,48	2	0,04
16.	Zar. rýchleho občerstv.	779	730	593	76,12	183	23,49	3	0,39	0	0,00
17.	Telocvične pri školách	3616	200	2412	66,70	1030	28,48	42	1,16	1	0,03
18.	Ostatné	3723	1921	2560	68,76	1156	31,05	6	0,16	1	0,03
SPOLU		31572	10388	22088	69,70	9168	29,13	306	0,97	10	0,03

Legenda k tab. č.3:

1. celkový počet zariadení
 2. počet súkromných zariadení (z celkového počtu)
 3. počet zariadení zodpovedajúcich všetkým stanoveným požiadavkám
 4. počet zariadení zodpovedajúcich všetkým stanoveným požiadavkám v %
 5. počet zariadení s drobnými nedostatkami, ktoré pravdepodobne neovplyvňujú zdravie detí a mládeže
 6. počet zariadení s drobnými nedostatkami, ktoré pravdepodobne neovplyvňujú zdravie detí a mládeže v %
 7. počet zariadení s nedostatkami, u ktorých možno predpokladať nepriaznivý vplyv na zdravie detí a mládeže
 8. počet zariadení s nedostatkami, u ktorých možno predpokladať nepriaznivý vplyv na zdravie detí a mládeže %
 9. počet zariadení so závažnými nedostatkami, ktoré ohrozujú zdravie detí a mládeže
 10. počet zariadení so závažnými nedostatkami, ktoré ohrozujú zdravie detí a mládeže v %
-
- a) zaradíme sem všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
 - b) zaradíme sem SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
 - c) zaradíme sem špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
 - d) zaradíme sem všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež
 - e) zaradíme sem vývarovne a výdajne stravy

Tab. 4. Vybrané ubytovacie zariadenia pre deti a mládež

Por. č.	Druh zariadenia		Celkový počet ubytovacích zariadení	Celková kapacita ubytovacích zariadení	Počet ubytovaných	Percento vyťažnosti	Počet ubytovacích zariadení s prekročenou kapacitou	
			1	2	3	4	5	6
1.	Ubytovacie zariadenia	gymnázia	11	503	503	100,00	4	0
2.		SOŠ	148	24213	19203	79,31	1	0
3.		konzervatóriá	4	166	158	95,18	0	0
4.		VŠ	91	44687	38526	86,21	9	0
5.	Ubytovacie zariadenia pri špeciálnych školách	MŠ	2	33	25	75,76	0	0
6.		ZŠ	34	1469	990	67,39	0	0
7.		SŠ	17	642	372	57,94	0	0
8.		praktické OU	12	401	275	68,58	0	0
9.	Ubytovacie zariadenia pri ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež		52	1999	1735	86,79	1	0
SPOLU			371	74113	61787	83,37	15	0

Legenda k tab. č. 4:

1. celkový počet ubytovacích zariadení
2. uviesť celkovú kapacitu ubytovacích zariadení
3. uviesť počet ubytovaných detí a mládeže (bez iných ubytovaných)
4. uviesť percento, ktoré tvorí počet ubytovaných detí a mládeže (bez iných ubytovaných) vo vzťahu k celkovej kapacite ubytovacích zariadení
5. uviesť počet ubytovacích zariadení, ktoré majú prekročenú kapacitu z dôvodu vysokého záujmu o ubytovanie zo strany detí a mládeže
6. uviesť počet ubytovacích zariadení, ktoré majú prekročenú kapacitu z dôvodu vysokého záujmu o ubytovanie zo strany iných záujemcov

Tab. 5. Prehľad o zmennosti na základných školách

Okres	Počet základných škôl		Počet žiakov v základných školách		Počet žiakov v ZŠ s dvojjmenným vyučovaním			Percento zmennosti
	1	2	3	4	5	6	7	8
Spolu šk.r. 2021/2022	2133	49	489891	61529	15260	5920	1179	1,21

Legenda k tab. č. 5:

1. celkový počet ZŠ
2. počet ZŠ s dvojjmenným vyučovaním z celkového počtu
3. celkový počet žiakov v ZŠ
4. celkový počet žiakov v prvých ročníkoch v ZŠ
5. počet žiakov v ZŠ, kde je dvojjmenné vyučovanie
6. počet žiakov ZŠ, ktorí sa dvojjmenného vyučovania fyzicky zúčastňujú
7. počet žiakov prvých ročníkov ZŠ, ktorí sa dvojjmenného vyučovania fyzicky zúčastňujú
8. percento zmennosti žiakov (vrátane žiakov prvých ročníkov), ktorí sa dvojjmenného vyučovania fyzicky zúčastňujú

Tab.6. Prehľad o zásobovaní vodou v zariadeniach pre deti a mládež

Por. č.	Zariadenie	Počet zariadení				Kvalita vody				Množstvo vody	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	384	382	99,48	12	0	0,00	0	0,00	0	0
2.	Materské školy	3292	3103	94,26	186	6	0,19	45	24,19	0	2
3.	Základné školy	2133	2006	94,05	127	1	0,05	24	18,90	0	0
4.	Gymnázia	226	226	100,00	0	0	0,00	0	0,00	0	0
5.	SOŠ ^{b)}	546	539	98,72	6	0	0,00	0	0,00	0	0
6.	Jazykové školy	282	282	100,00	0	0	0,00	0	0,00	0	0
7.	Miesta výkonu praktického vyučovania	4358	4296	98,58	55	0	0,00	0	0,00	0	0
8.	Špeciálne školy ^{c)}	533	523	98,12	10	0	0,00	0	0,00	0	0
9.	Fakulty vysokých škôl	135	135	100,00	0	0	0,00	0	0,00	0	0
10.	Zar. a prev. mimošk. vých. a vzdel. + ZUŠ	3594	3476	96,72	111	2	0,06	23	20,72	0	0
11.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	366	360	98,36	6	0	0,00	1	16,67	0	0
12.	ZSS + zar. soc. kurately	472	463	98,09	11	0	0,00	1	9,09	0	0
13.	Špeciálne vých. zariadenia	217	211	97,24	0	0	0,00	0	0,00	0	0
14.	Zot. poduj. + ŠvP	1358	1111	81,81	244	0	0,00	0	0,00	0	0
15.	Zar. školského stravov. ^{e)}	5558	5299	95,34	250	2	0,04	42	16,80	0	1
16.	Zar. rýchleho občerstv.	779	774	99,36	5	0	0,00	0	0,00	0	0
17.	Telocvične pri školách	3616	3493	96,60	103	1	0,03	11	10,68	0	0
18.	Ostatné	3723	3313	88,99	45	0	0,00	1	2,22	0	2
SPOLU		31572	30236	95,00	1171	12	0,04	148	12,64	0	5

Legenda k tab. č. 6:

1. celkový počet zariadení
 2. počet zariadení (z celkového počtu) napojených na verejný vodovod
 3. počet zariadení (z celkového počtu) napojených na verejný vodovod v percentách
 4. počet zariadení (z celkového počtu) napojených na individuálny vodný zdroj (rozvod vody)
 5. počet zariadení napojených na verejný vodovod s nevyhovujúcou kvalitou vody
 6. počet zariadení napojených na verejný vodovod s nevyhovujúcou kvalitou vody v percentách
 7. počet zariadení napojených na individuálny vodný zdroj s nevyhovujúcou kvalitou vody
 8. počet zariadení napojených na individuálny vodný zdroj s nevyhovujúcou kvalitou vody v percentách
 9. počet zariadení napojených na verejný vodovod s nedostatočným množstvom vody
 10. počet zariadení napojených na individ. vodný zdroj s nedostatočným množstvom vody
-
- a) zaradíme sem všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
 - b) zaradíme sem SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
 - c) zaradíme sem špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
 - d) zaradíme sem všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež
 - e) zaradíme sem vývarovne a výdajne stravy

Tab.7. Prehľad o výskyte ochorení na dusičnanovú methemoglobinémiu

Kraj	Okres	Obec – miesto ochorenia:	Počet ochorení				Úmrtia
			1	2	3	4	5
Bratislava			0	0	0	0	0
B.Bystrica			0	0	0	0	0
Nitra			0	0	0	0	0
Trnava			0	0	0	0	0
Trenčín			0	0	0	0	0
Žilina			0	0	0	0	0
Košice			0	0	0	0	0
Prešov			0	0	0	0	0
S p o l u kraj:			0	0	0	0	0

Legenda k tab. č. 7:

1. celkový počet ochorení
2. počet ochorení (z celkového počtu) z pitnej vody
3. počet ochorení (z celkového počtu) zo stravy
4. počet ochorení (z celkového počtu) nezisteného pôvodu
5. počet úmrtí
6. Pozn.: V prípade, že bol zvýšený obsah dusičnanov zistený aj vo vode aj v strave, označte údaj hviezdikou.

Tab. 8a. Spôsob zabezpečenia stravovania detí a mládeže

Por. č.	Druh zariadenia	Počet zar.	Spôsob zabezpečenia stravovania									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	384	58	15,10	294	76,56	24	6,25	0	0,00	9	2,34
2.	Materské školy	3292	2021	61,41	902	27,41	327	9,94	6	0,18	18	0,55
3.	Základné školy	2133	1310	61,42	315	14,77	478	22,41	4	0,19	43	2,02
4.	Gymnázia	226	96	42,48	25	11,06	99	43,81	0	0,00	6	2,65
5.	SOŠ ^{b)}	546	210	32,51	80	12,38	164	25,39	4	0,62	179	27,71
6.	Špeciálne školy ^{c)}	533	73	13,70	96	18,01	286	53,66	14	2,63	39	7,32
7.	Fakulty vysokých škôl	135	29	21,48	19	14,07	75	55,56	2	1,48	7	5,19
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	373	67	17,96	17	4,56	276	73,99	7	1,88	6	1,61
9.	Špeciálne vých. zariadenia	210	23	10,95	1	0,48	19	9,05	0	0,00	149	70,95
10.	Zot. poduj. + ŠvP	1290	309	23,95	9	0,70	965	74,81	1	0,08	0	0,00
11.	Ostatné	2854	390	4,17	77	2,70	10	0,35	4	0,14	2334	81,78
SPOLU		11976	4586	35,73	1835	15,20	2723	22,55	42	0,35	2790	23,11

Legenda k tab. č. 8a:

1. celkový počet zariadení	a) všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jaslí
2. celkový počet vlastných stravovacích zariadení	b) SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
3. počet vlastných stravovacích zariadení v percentách	c) špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
4. počet zariadení s dovozom stravy	d) všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách
a ostatných špecializ. zariadeniach pre deti a mládež
5. počet zariadení s dovozom stravy v percentách	
6. počet zar., ktoré majú zabezpečené strav. v inom účelovom zariadení	
7. počet zar., ktoré majú zabezpečené strav. v inom účelovom zar. v %	
8. počet zar., ktoré majú zabezpečené stravovanie v inom neúčelovom zariadení	
9. počet zar., ktoré majú zabezpečené stravovanie v inom neúčelovom zariadení v %	
10. počet zariadení, ktoré nemajú zabezpečené stravovanie	
11. počet zariadení, ktoré nemajú zabezpečené stravovanie v %	

Tab.8b Kategorizácia školských jedální pre deti a mládež

Por. č.	Druh zariadenia	Počet zariadení		Stravovacie zariadenia - vývarovne, zaradené do kategórií v zmysle Národného programu ÚKP									
		Celkom	Z toho výva-rovní	Kategória I (< ako 100bodov)		Kategória II (101 - 250 bodov)		Kategória III (251 - 350 bodov)		Kategória IV (351 - 450 bodov)		Kategória V (> ako 451 bodov)	
				abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	384	53	40	75,47	13	24,53	0	0,00	0	0,00	0	0,00
2.	Materské školy	3292	2021	888	43,94	1120	55,42	20	0,99	1	0,05	0	0,00
3.	Základné školy	2133	1290	586	45,43	670	51,94	34	2,64	0	0,00	0	0,00
4.	Gymnaziá	226	96	30	31,25	63	65,63	1	1,04	0	0,00	0	0,00
5.	SOŠ ^{b)}	546	210	92	43,81	112	53,33	15	7,14	0	0,00	0	0,00
6.	Špeciálne školy ^{c)}	533	73	29	39,73	45	61,64	0	0,00	0	0,00	0	0,00
7.	Fakulty vysokých škôl	135	27	10	37,04	15	55,56	2	7,41	0	0,00	0	0,00
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	373	67	27	40,30	36	53,73	3	4,48	0	0,00	0	0,00
9.	Špeciálne vých. zariadenia	210	23	2	8,70	20	86,96	1	4,35	0	0,00	0	0,00
10.	Zot. poduj. + ŠvP	1290	300	163	54,33	113	37,67	23	7,67	0	0,00	0	0,00
11.	Ostatné	2854	89	24	26,97	56	62,92	6	6,74	0	0,00	0	0,00
SPOLU		11976	4249	1880	44,50	2263	53,26	105	2,47	1	0,02	0	0,00

Legenda k tab. č. 8b:

- a) všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jaslí
- b) SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
- c) špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
- d) všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializ. zariadeniach pre deti a mládež

Tab. 8c Kategorizácia výdajných školských jedální pre deti a mládež

Por. č.	Druh zariadenia	Počet zariadení		Stravovacie zariadenia - výdajne stravy, zaradené do kategórií v zmysle Národného programu ÚKP									
		Celkom	Z toho výdajní	Kategória I (< ako 100bodov)		Kategória II (101 - 250 bodov)		Kategória III (251 - 350 bodov)		Kategória IV (351 - 450 bodov)		Kategória V (> ako 451 bodov)	
				abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	384	281	148	52,67	126	44,84	7	2,49	0	0,00	0	0,00
2.	Materské školy	3292	933	603	64,63	311	33,33	18	1,93	0	0,00	0	0,00
3.	Základné školy	2133	316	202	63,92	107	33,86	7	2,22	0	0,00	0	0,00
4.	Gymnázia	226	25	19	76,00	5	20,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
5.	SOŠ ^{b)}	546	80	45	56,25	35	43,75	0	0,00	0	0,00	0	0,00
6.	Špeciálne školy ^{c)}	533	96	59	61,46	36	37,50	2	2,08	0	0,00	0	0,00
7.	Fakulty vysokých škôl	135	17	6	35,29	10	58,82	1	5,88	0	0,00	0	0,00
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	373	17	9	52,94	8	47,06	0	0,00	0	0,00	0	0,00
9.	Špeciálne vých. zariadenia	210	1	0	0,00	1	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
10.	Zot. poduj. + ŠvP	1290	31	16	51,61	15	48,39	0	0,00	0	0,00	0	0,00
11.	Ostatné	2854	69	27	39,13	38	55,07	4	5,80	0	0,00	0	0,00
SPOLU		11976	1866	1135	60,77	692	37,08	39	2,09	0	0,00	0	0,00

Legenda k tab. č. 8c:

a) všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí

b) SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy

c) špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU

d) všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializ. zariadeniach pre deti a mládež

Tab. 8d. Vyťaženosť zariadení spoločného stravovania pre deti a mládež
a percentuálne zastúpenie stravujúcich sa detí a mládeže

Por. č.	Druh zariadenia	Počet detí a mládeže v zariadeniach	Počet stravujúcich sa detí a mládeže	Percento stravujúcich sa detí a mládeže
		1	2	3
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	6365	6301	98,99
2.	Materské školy	176126	169901	96,47
3.	Základné školy	482770	341297	70,70
4.	Gymnázia	73264	50995	69,60
5.	SOŠ ^{b)}	143004	59721	41,76
6.	Špeciálne školy ^{c)}	25659	16162	62,99
7.	Fakulty vysokých škôl	101439	16629	16,39
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	57210	25348	44,31
9.	Špeciálne vých. zariadenia	9341	2312	24,75
10.	Zot. poduj. + ŠvP	99711	99444	99,73
11.	Ostatné	15849	14837	93,61
SPOLU		1190738	802947	67,43

Legenda k tab. č. 8d:

- a) všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
- b) SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
- c) špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
- d) všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializ. zariadeniach pre deti a mládež

Tab. 9a Prehľad o letných zotavovacích podujatiach pre deti a mládež

Por. číslo	Druh zotavovacieho podujatia	počet			
		1	2	3	4
1	zotavovacie podujatie	314	308	5	36158
2	školy v prírode	959	951	4	49249
3	Iné	264	85	18	15466
S p o l u:		1537	1344	27	100873

Legenda k tab. č. 9a:

1. celkový počet letných podujatí (nie turnusov)
2. počet letných podujatí schválených orgánom verejného zdravotníctva (§ 13 ods. 4 písm. d/ zák. č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
3. počet letných podujatí neschválených orgánom verejného zdravotníctva
4. počet rekreovaných detí

Tab. 9b Prehľad o zimných zotavovacích podujatiach pre deti a mládež

Por. číslo	Druh zotavovacieho podujatia	počet			
		1	2	3	4
1	zotavovacie podujatie	737	727	10	40879
2	školy v prírode	111	111	0	4305
3	Iné	22	20	0	842
S p o l u:		870	858	10	46026

Legenda k tab. č. 9b:

1. celkový počet zimných podujatí (nie turnusov)
2. počet zimných podujatí schválených orgánom verejného zdravotníctva (§ 13 ods. 4 písm. d/ zák. č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
3. počet zimných podujatí neschválených orgánom verejného zdravotníctva
4. počet rekreovaných detí

EPIDEMIOLOGIA

Z poverenia hlavného hygienika SR vypracovali pracovníci RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

- z výstupov programu EPIS a podkladov všetkých RÚVZ v SR,
- z analýzy ÚVZ SR boli prevzaté celé kapitoly týkajúce sa chrípky, polyradikuloneuritídy, invazívnych meningokokových nákaz ako aj niektoré výsledky kontroly očkovania k 31.08.2022,
- z analýzy RÚVZ hl. mesta Bratislava – kapitola infekcie vyvolané vírusom HIV a pohlavne prenosné choroby,
- z analýzy NRC pre TBC Vyšné Hány - kapitola o výskyte tuberkulózy.

1 Úvod

V Slovenskej republike bolo v roku 2022 nahlásených a spracovaných 1 224 199 jednotlivých prípadov prenosných ochorení, čo je o 21,1% viac ako v roku 2021. Celková chorobnosť na prenosné ochorenia bez ohľadu na diagnózu činila 22 462,4/100000 obyvateľov. Okrem toho bola osobitne hodnotená chorobnosť na akútne respiračné ochorenia a chrípku podobné ochorenia z agregovaných údajov hlásených v systéme ARO a ChPO, ktorá v roku 2022 dosiahla v Slovenskej republike hodnotu 1 835 494 prípadov akútnych respiračných ochorení ARO, čo predstavuje chorobnosť 76 606,7/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov. V porovnaní s rokom 2021, keď bolo hlásených 778 079 ochorení, došlo k vzostupu počtu hlásených ochorení o 136%, čo je viac ako 2 násobný vzostup.

Najvyšší počet prípadov prenosných chorôb zaznamenal Bratislavský kraj 188 890, Prešovský kraj – 171 547, Košický 162 505 a Žilinský 160 651 prípadov. Z celkového počtu hlásených prípadov si 1 162 568 prípadov vyžiadalo epidemiologické vyšetrenie v ohnisku nákazy COVID 19, ktoré predstavovali 95% ohnísk prenosných chorôb. Týmto osobám bola nariadená izolácia a zvýšený zdravotný dozor. Spracovanie údajov o výskyte prenosných ochorení vrátane hlásenia chrípky a ARO a informácií do systému rýchleho varovania SRV si vyžiadalo 1 226 667 výkonov v informačnom systéme EPIS.

V roku 2022 bolo vyšetrovaných a do informačného systému popísaných 1483 malých aj väčších *epidémií*. Najviac epidémií bolo spôsobených vírusom SARS CoV 2 a to celkom 985, salmonelami 105, kamylobactermi 18, rotavírusmi 52, norovírusmi 60, Clostrídium difficile 14, klebsielami 23, Mycobacterium tuberculosis 5, vírusom hepatitídy A 5, vírusmi varicella zoster 13, vírusmi Stredoeurópskej encefalitídy 3 a epidémií s neudaným etiologickým agens bolo 151. Zaznamenali sme aj 49 epidémií svrabu.

Do systému rýchleho varovania bolo v priebehu roka hlásených 837 SRV informácií.

V rámci *plnenia NIP* sa v roku 2022 spracovávala administratívna kontrola očkovania detskej populácie. Veľká časť aktivít epidemiológov bola sústredená na *edukáciu a informovanosť tak laickej ako aj zdravotníckej verejnosti o efektívnosti a význame očkovania pre zdravie detí i dospelých ako aj o preventívnych a represívnych opatreniach v ohniskách nákaz*. Ďalej boli podávané informácie pre verejnosť mimo súvislosti s výskytom prenosných ochorení, ale v rámci podpory prevencie prenosných chorôb v médiách ako aj inou formou.

V roku 2022 bolo zo zdravotníckych zariadení v Slovenskej republike nahlásených spolu 19 163 nozokomiálnych nákaz (ďalej NN), čo je nárast oproti r. 2021 o 17 %. Pri počte 901 563 hospitalizovaných pacientov to predstavuje incidenciu NN 2,1 % z počtu hospitalizovaných. Napriek tomu je to len časť predpokladaného výskytu NN v zdravotníckych zariadeniach v SR, nakoľko ide o pasívny zber údajov. Výraznejší posun počtu nozokomiálnych nákaz na oddeleniach alebo klinikách oproti minulému roku nebol zaznamenaný.

V zdravotníckych zariadeniach bol počas roku 2022 uskutočnený výkon ŠZD celkom v 3000 ZZ, čo je o 42,7% viac ako v roku predchádzajúcom. Počas previerok hygienicko-epidemiologického režimu boli priebežne odoberané vzorky ovzdušia, prostredia, vysterilizovaného materiálu a predmetov, priebežne bola kontrolovaná sterilizačná technika.

Pracovníci odborov epidemiológie v roku 2022 naďalej zabezpečovali opatrenia pri vykonávaní surveillance nákaz v ohniskách vrátane nákaz spôsobených vírusom SARS CoV 2, ktorých spracovali celkom 1 162 568 prípadov.

Pandemický výskyt ochorení spôsobených SARS CoV 2 si vyžiadala realizáciu celého radu opatrení a to:

- Personálne posilnenie odborov epidemiológie, ktoré mali za úlohu zvládať epidemiologické vyšetovanie v ohniskách nákaz ochorení COVID 19 vrátane tzv. „trasovania“ kontaktov a to predovšetkým vlastnými silami
- Poskytovanie telefonických informácií prostredníctvom liniek pre verejnosť
- Vydávanie karanténnych opatrení formou opatrení na mieste, verejnými vyhláškami,...
- Kontrola plnenia nariadených opatrení v spolupráci s políciou
- Využívanie nových aplikácií pre zvládnutie pandémie ako bolo IS COVID, Moje zdravie, e karanténa, ehranica
- Spoluprácu so SČK pri výjazdovom vyšetovaní kontaktov v ohniskách COVID 19
- Vykonávanie testovania vyškolenými vlastnými zamestnancami pre mobilné vyšetovanie vo vzdialenejších ohniskách COVID 19
- Účasť na krízových štáboch všetkých ZZ v rámci okresov, na KŠ miest, na pandemickej komisii MZ SR, OÚ.
- Schvaľovanie reprofilizácie lôžkových oddelení, mobilných odberových miest pri celoplošnom antigénovom testovaní, schvaľovanie odberových miest na testovanie tzv. MOM a ich rušenie
- Plnenie úloh na okresnej, regionálnej a národnej úrovni
- Pravidelná účasť na zasadnutiach konzília pri Úrade vlády SR
- Vytváranie vyhlášok a odborných usmernení na národnej úrovni
- Úprava epidemiologického informačného systému pre vkladanie špecifických údajov o ochoreniach COVID 19 podľa meniacich sa požiadaviek ECDC spojené s pravidelným hlásením do európskych sietí na týždennej báze
- Špeciálne reporty do TESSy, počty testovaných, počty sekvenovaných, počty očkovaných, počty dodaných dávok.
- Usmerňovanie hlásenia COVID prípadov do EPIS-u na národnej úrovni
- Pravidelné hlásenie prípadov COVID 19 podľa požiadaviek MZ SR
- spracovanie údajov o úmrtiach z ÚDZS do EPIS
- pravidelné poskytovanie údajov o úmrtiach v ZSS pre MP a SVaR SR
- vytváranie analýz podľa požiadaviek ÚVZ SR a iných subjektov
- realizácia environmentálnej surveillance vírusu SARS CoV 2 na celoplošnej úrovni

Okrem toho sa pracovníci odborov epidemiológie podieľali na plnení „Programov a projektov“ a ostatných úloh podľa plánu práce na rok 2022, ktoré sú popísané jednak v osobitnej správe o *Plnení programov a projektov* a sú čiastkovo uvedené pri jednotlivých kapitolách podľa diagnóz a skupín diagnóz ako aj v kapitole „Ostatné činnosti“.

Demografická situácia

K 31.12.2021 mala Slovenská republika 5 449 270 obyvateľov. Oproti roku 2020 je to zostup o 8 603 osôb. Z toho prirodzený prírastok činil 16 896 osôb t. j. 3,1/1000 obyvateľov. Z uvedeného počtu žijúcich osôb bolo 2 783 894 žien (51,1 %) a 2 665 376 mužov (48,9%).

V roku 2021 bol zaznamenaný prirodzený prírastok obyvateľstva nižší o 14 457 osôb (2,3/1000 obyvateľov) a vyšší prírastok sťahovaním obyvateľstva o 2 338 osôb. Znamená to, že celkový prírastok obyvateľstva predstavoval 14 558 osôb (2,68/1000).

Štruktúra obyvateľstva podľa základných vekových skupín bola k 31.12.2021 nasledovná:

- predproduktívny vek (0-14 roční) – 872 796 obyvateľov, t.j. 16%
- produktívny vek (15-59 muži/54 ženy) – 3 616 958 obyvateľov, t.j. 67%
- poproduktívny vek (60⁺ muži/55⁺ ženy) – 944 958 obyvateľov, t.j. 17%.

V roku 2021 mala stredná dĺžka života obyvateľov pri narodení hodnotu u mužov 71,16 roka – zostup o 2,31 roka a 78,13 u žien – zostup o 2,04 roka.

Index starnutia dosiahol v roku 2021 hodnotu 108,27, stúpol oproti predchádzajúcemu roku o 0,97 roka, v predchádzajúcom roku mal hodnotu 107,3. U žien dosiahol index starnutia hodnotu 132,68 a u mužov 84,99.

Priemerný vek Slovákov dosiahol hodnotu 41,39 roka, u mužov 39,82 a u žien 42,89.

Počet **živonarodených** detí v roku 2021 mal hodnotu 56 754, tzn., že v porovnaní s rokom 2020 stúpol o 104. Hrubá miera pôrodnosti predstavovala 10,43 /1000 obyvateľov, zatiaľ čo v predchádzajúcom roku bola 10,408 /1000 obyvateľov.

Mŕtvonarodenosť v roku 2021 mala hodnotu 3,33/1000 narodených detí (živo aj mŕtvo). Pre porovnanie, v roku 2020 bolo 3,12 mŕtvonarodených/1 000 narodených detí (živo aj mŕtvo), teda mierne stúpila o 0,21.

V roku 2021 **dojčenská úmrtnosť** dosiahla hodnotu 4,91 ‰, čo je pokles o 0,19 v porovnaní s predchádzajúcim rokom. V dojčenskej úmrtnosti sa pozorujú veľké regionálne rozdiely na úrovni okresov. Novorodenecká úmrtnosť mala v roku 2021 hodnotu 2,6 na 1000 narodených detí.

V roku 2021 **zomrelo** v Slovenskej republike **73 461 osôb**, o 14 372 viac ako v roku 2020. Z toho bolo 35 563 žien (48,4%) a 37 898 mužov (51,6%). Hrubá miera úmrtnosti dosiahla hodnotu 13,51/1000 obyvateľov, zatiaľ čo v predchádzajúcom roku bola 10,8/1000 obyvateľov.

Štruktúra zomretých podľa základných vekových skupín bola k 31.12.2021 nasledovná:

- predproduktívny vek (0-14 roční) – 394 obyvateľov, t. j. 0,005%
- produktívny vek (15-65 muži/57 ženy) – 16 385 obyvateľov, t. j. 22%
- poproduktívny vek (65⁺ muži/57⁺ ženy) – 56 682 obyvateľov, t. j. 77%.

Najčastejšou príčinou smrti obyvateľov SR sú už dlhodobo choroby obehovej sústavy. Na základe priemerného počtu úmrtí za päť posledných rokov pred pandémiou (2015 – 2019) sa na celkovom počte úmrtí podieľali 47,7 %. Druhou najčastejšou príčinou smrti sa v roku 2021

stala potvrdená infekcia COVID-19. Nádory sa podieľali na celkovom počte úmrtí 17,7 %. Na choroby dýchacej sústavy zomieralo 8,6 %. V poradí piatou príčinou zomierania v SR boli choroby tráviacej sústavy s podielom 4,3 %. Počet zomretých v dôsledku úrazov sa po miernom poklese v roku 2020 jemne zvýšil o 57 úmrtí na počet 2 476 úmrtí v roku 2021.

V texte boli použité:

1. údaje zo Zdravotníckej ročenky okresov Banská Bystrica a Brezno za rok 2022 – spracovanej Regionálnym úradom verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici.
2. údaje ŠÚ SR – pohyb obyvateľstva v roku 2021 – stav k 31.12.2021.

2 Stručná epidemiologická charakteristika výskytu prenosných chorôb v SR

2.1 Skupina alimentárnych nákaz

Brušný týfus a paratýfus (A 01) sme nezaznamenali.

Salmonelózy (A 02) patria k ochoreniam s najvyššou chorobnosťou v SR. V roku 2022 bolo na Slovensku hlásených 3762 ochorení na salmonelózu, čo predstavuje chorobnosť 69,23/100 000 obyvateľov. Výskyt je o 17,2 % nižší ako v roku 2021 a o 29 % menší ako 5-ročný priemer. Nosičstiev bolo hlásených 64 prípadov. **Epidémií** bolo zaznamenaných 105 (365 chorých). Z toho 14 epidémií s počtom chorých 5 a viac osôb v jednom ohnisku (5 – 24 prípadov).

Bacilová dyzentéria (A 03) – V priebehu roka 2022 bolo hlásených 183 ochorení (chor. 3,37/100 000), čo je oproti roku 2020 nárast o 40,8 % a oproti 5-ročnému priemeru nárast o 5 %. Okrem toho sme zaznamenali 1 prípad nosičstva

Iných bakteriálnych črevných infekcií (A 04) bolo v priebehu roka 2022 hlásených 10 090 (chor. 185,67/100 000), čo je pokles o 14,2 % v porovnaní s minulým rokom, kedy bolo hlásených 11 764 prípadov. Oproti 5-ročnému priemeru ide o 11 % pokles.

V skupine **kampylobakteriôz** sme v priebehu roka 2022 zaznamenali 4788 ochorení (chor. 88,10/100 000), čo je oproti roku 2021 pokles o 22,2 % a oproti 5-ročnému priemeru pokles o 30%.

V priebehu roka 2022 bolo hlásených 288 ochorení na **yersiniózu** (chor. 5,30/100 000), čo je o 37,1% ochorení viac ako minulý rok a o 28 % viac ako 5-ročný priemer.

V priebehu roka 2022 boli hlásené 4 ochorenia **mimočrevných yersiniôz** (chor. 0,07/100 000), pričom v minulom roku bolo hlásených 7 ochorení.

V priebehu roka 2022 bolo hlásených spolu 4 639 ochorení zapríčinených **clostridium difficile** (chor. 85,36/100 000), čo je oproti roku 2021 (kedy bolo hlásených 5100 prípadov) pokles o 9 % a v porovnaní s 5-ročným priemerom ide o 24 % nárast.

Iné bakteriálne otravy potravinami (A 05) - v priebehu roka 2022 bolo hlásených 37 ochorení (chor. 0,68/100 000) na dg. A059 Bližšie neurčená baktériová otrava potravinami. Jednalo sa o epidémiu v MŠ v okrese Nitra, ktorá je bližšie popísaná v kapitole Alimentárne nákazy. V minulom roku ochorenia neboli zaznamenané.

2.2 Skupina vírusových hepatítid

V roku 2022 bolo na Slovensku zaznamenaných 572 ochorení na všetky druhy vírusových hepatítid, čo je vzostup o 75% oproti roku 2021. Na celkovom počte ochorení sa v najvyššej proporcii podieľala opäť chronická forma VHC, ktorej proporcia sa rovná 68,7%. V priebehu roka došlo k 5-násobnému nárastu avšak pri stále nízkej incidencii u diagnózy VHA a to 62 prípadov vs. 12 v roku 2021

Z analyzovaného počtu VH 179 prípadov prebehlo v akútnej forme (31,3%) a 393 (68,7%) vo forme chronickej. Medzi chronickými formami dominovala VH-C – 316 prípadov, t. j. 80% chronických foriem VH (Tabuľka 1). Pokles výskytu nebol zaznamenaný u žiadnej diagnózy popisovanej v tejto skupine nákaz. U akútnej VHB bol výskyt zvýšený viac ako 2x, aj u ostatných diagnóz došlo k vzostupu s maximom u VHC tak akútnej (o 44%), ale najmä chronickej o 83%. V roku 2022 bolo zaznamenané úmrtie na VHE u dospelého muža z vekovej skupiny 65+. Charakter importovanej nákazy malo 32 nákaz VH, z toho VHA (8x), akútna VHC (1x), VHE (4x), chronická VHB (5x) a chronická VHC (14x).

TABUĽKA 1 PREHĽAD O VÝSKYTE VH V ROKU 2022 A ICH POROVNANIE S ROKOM 2021

Diag.	Freq.	Chor.	Porovnanie s r.2019	% z celkového počtu VH
B15	62	1,14	+5,2x	10,84
B16	23	0,42	+2,3x	4,02
B171	13	0,24	+44%	2,27
B172	81	1,491	+ 50%	14,16
B181	77	1,42	+18%	13,46
B182	316	5,81	+83%	55,24

Okrem toho bolo v tejto skupine nákaz evidovaných 288 novozistených nosičov HBsAg, čo je o 21% viac ako v roku 2021, z nich 26 malo charakter importovanej nákazy.

2.1 Skupina nákaz preventabilných očkovaním

V skupine nákaz preventabilných očkovaním bolo hlásených 8 prípadov diftérie (A36), 109 prípadov pertussis (A37) a 13 prípadov parotitídy (B26). Morbilli (B05), rubeola (B06), poliomyelitída a tetanus neboli v roku 2022 zaznamenané.

Zo skupiny hemofilových invazívnych nákaz bol zaznamenaný 1 prípad septikémie vyvolanej *Haemophilus influenzae* (A41.3), 4 prípady hemofilovej meningitídy a 4 prípady zápalu pľúc vyvolaného *Haemophilus influenzae* (J14).

Zo skupiny pneumokokových invazívnych nákaz bolo zaznamenaných 48 prípadov sepsy spôsobenej *Streptococcus pneumoniae* (A40.3), 25 prípadov pneumokokovej meningitídy (G00.1) a 19 prípadov pneumokokovej pneumónie (J13).

Tetanus (A35) je popísaný v kapitole Náказы kože a slizníc. Prípady VHB sú popísané v kapitole Vírusové hepatitídy.

Poliomyelitída sa v roku 2022 v SR nevyskytla a surveillance poliomyelitídy je popísaná v kapitole Akútne chabé parézy.

Popis ochorení, ako aj stav zaočkovanosti populácie v tejto skupine nákaz je popísaný v príslušných kapitolách.

2.2 Respiračné infekcie

V skupine respiračných infekcií bolo hlásených 70 ochorení šarlachu (A38), 50 infekcií zapríčinené herpetickým vírusom (B00), 12 293 prípadov ovčích kiahní (B01), 1 528 prípadov pásového oparu (B02), 14 prípadov opičích kiahní (B04), 198 prípadov iných vírusových infekcií charakterizovaných léziami kože a sliznice (B08), 191 mononukleóz (B27), 155 tuberkulóz (A15-A18), 138 legionárskych chorôb (A48.1), 1 835 494 akútnych respiračných ochorení vrátane chrípky a chrípke podobných ochorení (J10, J11), 64 prípadov SARI a 1 162 553 prípadov ochorenia COVID-19 (U071).

Počas chrípkovej sezóny 2022/2023 sa na odporúčanie Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu ochorení zaviedlo súbežné testovanie respiračného syncyciálneho vírusu (RSV) s chrípkou a COVID-19 vo vzorkách odobratých od sentinelových lekárov.

V roku 2022 sme evidovali 130 prípadov pneumónie vyvolanej RSV, 149 prípadov akútnej bronchitídy vyvolanej RSV a 1 prípad akútnej bronchiolitídy vyvolanej RSV.

Najrizikovejšou skupinou respiračných ochorení RSV boli najmenšie deti do 4 rokov.

Najvyšší počet prípadov RSV hlásil Prešovský kraj. Prípady RSV sa evidovali najmä počas zimných a jarných mesiacov.

2.3 Neuroinfekcie

V roku 2022 bolo **celkovo hlásených 255 neuroinfekcií**, konkrétne:

Meningokoková infekcia (A39) – 30x

Creutzfeldt-Jacobova choroba (A81) - 17x

Vírusová encefalitída nezatriedené inde (A85) – 4x

Nešpecifikovaná vírusová encefalitída (A86) – 6x

Vírusová meningitída (A87) – 27x

Bakteriálny zápal mozgových blán (G00) – 61x

Zápal mozgových plien pri bakteriálnych chorobách zatriedených inde (G01) – 1x

Zápal mozgových plien pri vírusových chorobách zatriedených inde (G03) – 3x

Zápal mozgu a miechy, mozgu aj miechy (G04) – 5x

Zápal mozgu, miechy mozgu aj miechy pri chorobách zatriedených inde (G05) – 2x

Poruchy spánkového nervu (G51) - 9x

Zápalová polyneuropathia (G61) – 14x

Herpetickovírusová meningitída (B00.3) – 8x

Herpetickovírusová encefalitída (B00.4) – 24x

Varicellová encefalitída (B01.1) – 10x

Zosterová encefalitída (B02.0) – 22x

Zosterová meningitída (B02.1) – 12x

Exity boli zaznamenané na tieto diagnózy:

Meningokoková infekcia (A39) – 13x

Creutzfeldt-Jacobova choroba (A81.0) – 17x

Herpetickovírusová encefalitída (B00.4) -1x

Pneumokoková meningitída G00.1) – 1x

Streptokoková meningitída (G00.2) – 1x

Nešpecifikovaná encefalitída, myelitída a encefalomyelitída (G04.9)– 1x

2.4 Zoonózy a nákazy s prírodnou ohniskovosťou a parazitózy

V roku 2022 nebol hlásený žiadny prípad ochorenia na antrax, pasteurelózu, horúčku Q, ornitózu, babeziózu, schistosomózu, trichinelózu a besnotu.

Hlásené boli prípady uvedených zoonóz a parazitóz: 4x tularémia, 3x brucelóza, 1x leptospiróza, 25x listerióza a 2x novorodenecká listerióza, 1378x lymská borelióza, 9x škvrnité horúčky (rickettsiózy prenášané kliešťami), 3x iné rickettsiózy, 205x kliešťová encefalitída, 1x horúčka dengue, 1x západonílska horúčka, 84x hemoragická horúčka s renálnym syndrómom, 2x malária, 60x toxoplazmóza a 1x novorodenecká toxoplazmóza, 6x echinokokóza, 1x tenióza, 4x filarióza, 256x askaridóza, 1x strongyloidóza, 44x trichurióza a 3x toxokaróza.

Ochorenie na besnotu u ľudí nebolo na Slovensku zaznamenané od roku 1990. V roku 2022 bolo hlásených 576 ohrození besnotou po kontakte osôb so zvierat'om besným alebo podozrivým z besnoty. V súvislosti s ohrozením besnotou bolo očkovaných 567 osôb, z toho bolo úplne očkovaných 387 a neúplne očkovaných 180 osôb.

Importované boli 4 prípady kliešťovej encefalitídy, 6 prípadov lymskej boreliózy, 2 prípady hemoragickej horúčky s renálnym syndrómom, 1 prípad hantavírusového (kardio)pulmonálneho syndrómu, 5 prípadov malárie, 1 prípad filariózy, 1 prípad echinokokózy, 2 prípady askaridózy a 16 prípadov ohrozenia besnotou.

Hlásené boli 3 epidémie kliešťovej encefalitídy – jedna z Prešovského kraja a dve z Banskobystrického kraja. Išlo o 2 rodinné epidémie s počtom chorých 2 a o jednu nadregionálnu epidémiu s počtom chorých 4. Pravdepodobným faktorom prenosu pri každej epidémii bolo nespasterizované ovčie mlieko a výrobky z neho.

V roku 2022 bolo hlásené úmrtie na kliešťovú encefalitídu muža vo veku 45-54 z Trenčianskeho kraja, ktorý mal prvé príznaky ochorenia hlásené v júli 2021. V rámci epidemiologickej anamnézy zaklieštenie a konzumácia nepasterizovaných výrobkov nebolo udané. Pacient nebol očkovaný.

2.5 Nákazy kože a slizníc

Bolo hlásených 193 prípadov erysipel (A46), 1 prípad plynovej flegmóny (A48.0) a 1299 prípadov svrabu (B86.)

2.6 Ostatné nákazy

V skupine ostatných infekcií bolo hlásených 2675 septikémií (chor. 46,21), z toho 1618 prípadov malo nozokomiálny charakter. Zaznamenalo sa 223 streptokokových septikémií (A40), 2337 iných septikémií (A41), 66 septikémií novorodencov (P36), 48 kandidových septikémií (B37.7) a 1 puerperálna septikémia (O85).

2.7 Sexuálne prenosné nákazy

V roku 2022 bolo v Slovenskej republike diagnostikovaných celkovo (u občanov SR i cudzincov) 104 nových prípadov HIV infekcie, čo predstavuje incidenciu 1,91 prípadov na 100 000 obyvateľov SR. Ide o nižší počet ako v roku 2021 (110 prípadov, incidencia 2,02/100 000 obyvateľov). V porovnaní s päťročným priemerom (99,3 prípadov) došlo k vzostupu s indexom 1,05.

V roku 2022 bolo vykázaných 443 prípadov syfilisu (chorobnosť 8,15/100 000). V porovnaní s rokom 2021 (293 prípadov syfilisu, chorobnosť 5,39/100 000) došlo k vzostupu vo výskyte prípadov s indexom 1,51, teda o 51,19%. V porovnaní s päťročným priemerom (347,13 ochorení) došlo k vzostupu s indexom 1,28, teda o 27,62%.

V roku 2022 bolo vykázaných 414 prípadov (chorobnosť 7,62/100 000), čo oproti roku 2021 (425 prípadov, incidencia 7,82/100 000) predstavuje pokles vo výskyte s indexom 0,97, t.j. o 2,59%. V porovnaní s 5 ročným priemerom (370,5 ochorení) došlo k vzostupu s indexom 1,12, t.j. o 11,74%.

V roku 2022 bolo vykázaných 1069 chlamýdiových pohlavne prenosných infekcií (chorobnosť 19,67/100 000). V porovnaní s rokom 2021 (902 prípadov, incidencia 16,60/100 000) došlo k vzostupu vo výskyte prípadov s indexom 1,18, t.j. o 18,51%. V porovnaní s 5 ročným priemerom (795,25 ochorení) došlo k vzostupu s indexom 1,34. Nevyskytol sa žiadny prípad lymphogranuloma venereum.

2.8 Nozokomiálne infekcie

V roku 2022 bolo zo zdravotníckych zariadení v Slovenskej republike nahlásených spolu 19 163 nozokomiálnych nákaz, čo je nárast oproti r. 2021 o 16,6 %. Pri počte 901 563 hospitalizovaných je incidencia 2,1 % pacientov s NN z celkového počtu hospitalizovaných.

Najčastejšie sa v roku 2022 vyskytovali ochorenia COVID-19, infekcie GIT spôsobené *Clostridium difficile* a infekcie a zápalové reakcie spôsobené vnútornými protetickými pomôckami.

V zdravotníckych zariadeniach bol počas roku 2022 uskutočnený výkon ŠZD celkom v 3000 ZZ, čo je o 42,7 % viac ako v roku predchádzajúcom, tento údaj svedčí o návrate k výkonu ŠZD pred kovidovou pandémiou. Počas previerok hygienicko- epidemiologického režimu boli priebežne odoberané vzorky ovzdušia, prostredia, vysterilizovaného materiálu a predmetov, priebežne bola kontrolovaná sterilizačná technika.

2.9 Importované nákazy

V priebehu roka 2022 bolo hlásených celkom 3856 prípadov importovaných nákaz z 88 krajín sveta, na ktorých sa podieľalo 42 rôznych diagnóz. Najčastejšie boli hlásené importované prípady na ochorenie COVID-19 – 3498x, čo predstavuje približne 50% vlnajšieho výskytu. Z hnačkových ochorení boli importované kampylobakteriózy 21x, rotavírusová enteritída 18x, salmonelózy 41x – z 12 krajín, maximum z Turecka 14x, , iné šigelózy 5x, clostridium 1x,

vírusová hnačka inej etiológie 9x a gastroenteritída neznámej etiológie 9x. Z vírusových hepatítid bola importované vírusová hepatitída typu A 8x, hepatitída typu E 4x, hepatitída typu B 5x a hepatitída typu C bola zaznamenaná 15x. Z exotických nákaz sa vyskytli 2 prípady malárie, 2 prípady horúčky Dengue a 5x hemoragická horúčka s renálnym syndrómom. Z ostatných nákaz dominoval HIV zavlečený 111x, z toho 101 x z Ukrajiny, 11x syfilis, 2x gonorea. 16 cestovateľov bolo v zahraničí pohryznutých zvierat'om podozrivým z besnoty, u ktorých bola vykonaná profylaxia, najviac v Thajsku 5x. Ostatné nákazy sa vyskytovali od 1 do 5 prípadov. Krajiny odkiaľ boli tieto nákazy zavlečené kopírujú najčastejšie destinácie, ktoré vyhľadávajú naši turisti, napr. kliešťová encefalitída 4x a to z Česka, Rakúska a Nemecka. Najviac nákaz bolo importovaných z Česka, Rakúska, Nemecka, Maďarska, Ukrajiny, Talianska a Turecka.

2.10 Úmrtia

V roku 2022 sme na Slovensku zaznamenali 1807 úmrtí na prenosné ochorenia, z čoho dominovali úmrtia na ochorenie COVID-19 (92%). Úmrtia na konkrétne diagnózy sú popísané v jednotlivých kapitolách výročnej správy.

VÝSKYT VYBRANÝCH PRENOSNÝCH OCHORENÍ A POROVNÁVACIE INDEXY

Dg.	2022 Abs.Hod	2021 Abs.Hod	INDEX 2022/2021	PRIEMER 2017-2021	Index 2022/P	CHOROBNOSŤ 2022	PRIEMER ch.2017- 2021
A02	3762	4542	0,83	5312,4	0,71	69,22	97,52
A02N	64	53	1,21	119,2	0,54	1,18	2,19
A03	183	130	1,41	173,6	1,05	3,37	3,19
A03N	1	2	0,50	2,4	0,42	0,02	0,04
A04	10092	11732	0,86	11305,8	0,89	185,70	207,53
A040	290	220	1,32	351,2	0,83	5,34	6,45
A043	5	5	1,00	5,2	0,96	0,09	0,10
A044	3	10	0,30	5,8	0,52	0,06	0,11
A045	4788	6140	0,78	6883,6	0,70	88,10	126,36
A046	288	210	1,37	224,6	1,28	5,30	4,12
A047	4639	5069	0,92	3750,2	1,24	85,36	68,84
A048	71	78	0,91	83,8	0,85	1,31	1,54
A049	8	0	0,00	1,4	5,71	0,15	0,03
A05	37	0	0,00	31	1,19	0,68	0,57
A07	130	122	1,07	162,2	0,80	2,39	2,98
A08	10153	5665	1,79	6826,4	1,49	186,82	125,31
A080	3660	3143	1,16	3727,6	0,98	67,34	68,43
A081	3334	1785	1,87	1923,8	1,73	61,35	35,31
A082	2674	574	4,66	867,2	3,08	49,20	15,92
A083	244	138	1,77	103,8	2,35	4,49	1,91
A084	239	23	10,39	202,4	1,18	4,40	3,72
A085	2	2	1,00	1,6	1,25	0,04	0,03
A09	1051	517	2,03	1544,8	0,68	19,34	28,36
A21	4	0	0,00	8	0,50	0,07	0,15
A27	1	3	0,33	4,2	0,24	0,02	0,08
A32	25	14	1,79	13,8	1,81	0,46	0,25
A370	109	92	1,18	412,2	0,26	2,01	7,57
A379	0	0	0,00	0,2	0,00	0,00	0,00
A38	70	18	3,89	185,6	0,38	1,29	3,41
A39	29	22	1,32	32,8	0,88	0,53	0,60
A40	223	194	1,15	200,4	1,11	4,10	3,68
A400	8	3	2,67	8	1,00	0,15	0,15
A401	19	7	2,71	11	1,73	0,35	0,20
A402	109	148	0,74	107,4	1,01	2,01	1,97
A403	48	19	2,53	43,6	1,10	0,88	0,80
A408	39	17	2,29	30,2	1,29	0,72	0,55
A41	2337	2015	1,16	2123,8	1,10	43,00	38,99
A410	342	255	1,34	323,2	1,06	6,29	5,93
A411	674	600	1,12	539,6	1,25	12,40	9,91
A412	18	26	0,69	35,8	0,50	0,33	0,66
A413	1	0	0,00	0,8	1,25	0,02	0,01
A414	6	4	1,50	5,8	1,03	0,11	0,11
A415	1113	967	1,15	1060,4	1,05	20,48	19,47
A418	108	92	1,17	85	1,27	1,99	1,56
A419	75	71	1,06	73,2	1,02	1,38	1,34
A51	272	152	1,79	185,6	1,47	5,00	3,41
A52	10	4	2,50	6,2	1,61	0,18	0,11
A53	155	135	1,15	120	1,29	2,85	2,20

Dg.	2022 Abs.Hod	2021 Abs.Hod	INDEX 2022/2021	PRIEMER 2017-2021	Index 2022/P	CHOROBNOSŤ 2022	PRIEMER ch.2017- 2021
A69	1089	556	1,96	716,2	1,52	20,04	13,15
A81	17	20	0,85	14,4	1,18	0,31	0,26
A841	206	93	2,22	134,2	1,54	3,79	2,46
A87	27	18	1,50	53,6	0,50	0,50	0,98
B01	12293	3581	3,43	12450,2	0,99	226,19	228,54
B02	1528	1620	0,94	2381,8	0,64	28,12	43,72
B15	62	12	5,17	193,6	0,32	1,14	3,55
B16	23	10	2,30	35,2	0,65	0,42	0,65
B171	13	9	1,44	17,6	0,74	0,24	0,32
B178	0	1	0,00	0,2	0,00	0,00	0,00
B181	77	65	1,18	81,6	0,94	1,42	1,50
B182	316	173	1,83	187	1,69	5,81	3,43
B19	0	0	0,00	0,6	0,00	0,00	0,01
B26	13	3	4,33	14	0,93	0,24	0,26
B27	191	104	1,84	373,4	0,51	3,51	6,85
B377	48	46	1,04	42,6	1,13	0,88	0,78
B50	2	3	0,67	2,8	0,71	0,04	0,05
B58	60	78	0,77	88,2	0,68	1,10	1,62
B86	1299	884	1,47	1624,2	0,80	23,90	29,81
G00	61	41	1,49	64,8	0,94	1,12	1,19
G000	4	0	0,00	2,2	1,82	0,07	0,04
G001	25	8	3,13	20,6	1,21	0,46	0,38
G61	14	12	1,17	16,8	0,83	0,26	0,31
G630	55	20	2,75	32,6	1,69	1,01	0,60
M012	234	52	4,50	101	2,32	4,31	1,85
U071	1162553	968509	1,20	247146,6	4,70	21391,25	4536,72
Z203	574	432	1,33	673,6	0,85	10,56	12,36
Z21	199	111	1,79	99,6	2,00	3,66	1,83

TABUĽKA 2 VÝVOJ VYBRANÝCH PRENOSNÝCH OCHORENÍ V SLOVENSKEJ REPUBLIKE ZA POSLEDNÝCH 20 ROKOV, 2022, SR

MK CH	Názov	hodnota	Rok																				
			2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Skupina vybraných alimentárnych nákaz																							
A01	Brušný týfus	a	1	1	1	1	3	1	2	2	8	3	1	0	2	0	1	0	0	0	0	0	
		r	0,02	0,02	0,02	0,02	0,06	0,02	0,04	0,04	0,15	0,06	0,02	0	0,04	0	0,02	0	0	0	0	0	
A02	Salmonelóza	a	1585 4	1415 3	1266 7	1205 0	8790	9241	7335	4519	5175	4132	4973	4033	4379	5103	5724	6093	7222	5236	355 5	459 7	3826
		r	293,4 5	263,1 2	235,4 4	223,7 8	163,1	171,3 3	135,8 1	83,5	95,39	76,02	92,02	74,54	80,85	94,13	105,4 9	112,1 1	132,6 8	96,07	65,4 1	84,5 9	70,4 0
A03	Shigellóza	a	894	858	797	512	470	568	538	404	394	603	480	293	230	199	150	276	206	151	107	132	184
		r	16,55	15,95	14,81	9,51	8,72	10,53	9,96	7,46	7,26	11,09	8,88	5,42	4,25	3,67	2,76	5,08	3,78	2,77	1,97	2,43	3,39
A04	Iné bakt. črevné infekcie	a	2120	1905	2816	3518	4377	4741	4314	5172	5759	5910	7091	7718	8819	9335	1066 4	1054 8	1260 0	1273 8	895 9	117 32	1009 6
		r	39,24	35,42	52,34	65,34	81,21	87,9	79,71	95,56	106,1 6	108,7 3	131,2 1	142,6 4	162,8 3	172,1 9	196,5 3	194,0 8	231,4 8	233,7 1	164, 85	215, 87	185, 77
A05	Iná bakt. otravy potravinami	a	404	126	444	281	733	269	165	62	70	17	7	265	173	128	174	51	69	35	0	0	37
		r	7,48	2,34	8,25	5,22	13,6	4,99	3,05	1,15	1,29	0,31	0,13	4,9	3,19	2,36	3,21	0,94	1,27	0,64	0,00	0,00	0,68
A09	Hnačky a gastroenteritídy	a	3825	4185	3627	4439	4248	4036	4314	3487	4069	4026	3551	2701	2408	2610	3543	2332	2027	2192	664	517	1051
		r	70,8	77,8	67,42	82,44	78,82	74,83	79,87	64,43	75,01	74,07	65,71	49,92	44,46	48,14	65,29	42,91	37,24	40,22	12,2 2	9,51	19,3 4
Skupina vybraných vírusových hepatítid																							
B15	Hepatitída A	a	443	753	606	528	462	384	730	1449	1453	403	125	204	735	883	1362	673	173	99	11	12	62
		r	8,2	14	11,26	9,81	8,57	7,12	13,52	26,77	26,78	7,41	2,31	3,77	13,57	16,29	25,1	12,38	3,18	1,82	0,20	0,22	1,14
B16	Hepatitída B	a	142	140	111	124	123	103	112	140	112	93	73	74	85	65	50	52	48	49	18	9	23
		r	2,63	2,6	2,06	2,3	2,28	1,91	2,07	2,59	2,06	1,71	1,35	1,37	1,82	1,2	0,92	0,96	0,88	0,9	0,33	0,17	0,42
B171	Hepatitída C	a	46	38	20	25	31	38	27	14	32	21	21	14	36	24	32	16	19	28	16	9	13
		r	0,85	0,71	0,37	0,46	0,58	0,7	0,5	0,26	0,59	0,39	0,39	0,26	0,66	0,44	0,59	0,29	0,35	0,51	0,29	0,17	0,24
B19	Hepatitída nešpecifická	a	28	58	41	31	37	17	9	3	6	0	1	0	1	0	0	1	0	2	0	0	0
		r	0,52	1,08	0,76	0,57	0,68	0,32	0,17	0,06	0,11	0	0,02	0	0,04	0	0	0,02	0	0,04	0,00	0	0

Skupina vybraných respiračných nákaz

A36	Diftéria	a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	7	8
		r	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,02	0	0,00	0,13	0,15
A37. 0	Pertussis	a	36	47	21	17	21	21	105	288	1379	936	950	907	1123	334	288	191	376	702	702	92	109	
		r	0,7	0,9	0,39	0,32	0,39	0,39	1,94	5,32	25,42	17,22	17,58	16,76	20,73	6,16	5,31	3,51	6,91	12,88	12,92	1,69	2,01	
A38	Streptokokové infekcie	a	502	374	414	419	260	263	259	231	223	202	219	272	221	209	306	208	309	319	76	18	70	
		r	9,29	6,95	7,7	7,78	4,83	4,88	4,8	4,27	4,11	3,72	4,05	5,3	4,23	3,86	5,64	3,83	5,68	5,85	1,40	0,33	1,29	
B01	Varicella	a	1900 3	1606 5	2105 8	1896 7	1439 1	1690 6	1559 1	1773 6	1988 4	1869 1	1828 6	1838 6	1691 0	1774 5	2296 2	1810 2	1430 5	1830 5	800 1	358 1	1229 3	
		r	351,7 4	298,6 6	391,4 1	352,2 3	267,0 4	313,4 4	288,6 7	327,7	366,5 3	343,8 8	338,3 6	339,8	312,2 1	327,3 2	423,1 7	333,0 6	262,8 1	335,8 5	147,22	65,8 9	226,19	
B05	Morbilli	a	0	19	2	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0	6	565	318	0	0	0	
		r	0	0,35	0,04	0	0	0	0	0	0	0,04	0,02	0	0	0	0	0,11	10,38	5,84	0,00	0	0	
B06	Rubeola	a	7	1	3	1	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		r	0,13	0,02	0,06	0,02	0,04	0,04	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
B26	Parotitída	a	11	24	14	10	17	5	5	5	2	2	5	218	1559	1707	202	29	13	16	9	3	13	
		r	0,2	0,45	0,26	0,19	0,32	0,09	0,09	0,09	0,04	0,04	0,09	4,03	28,78	31,49	3,72	0,53	0,24	0,29	0,17	0,06	0,24	
J10, J11	Chríпка a akútne respir. ochor.	a	1585 626	1962 248	1335 323	1341 995	1446 284	2059 553	1862 119	2391 481	1926 453	1926 453	1874 676	2199 863	1903 793	2119 341	1911 638	1930 244	2021 202	1891 698	1E+ 06	693 24	1744 73	
		r	2954 0	3632 1	2471 7	2493 2	2687 0	8523 9	7450 6	8101 2	6689 2	6689 2	6589 6	7532 9	6835 9	7953 5	7530 1,2	7736 3	8189 9	7454 8	476 82	167 83	3412 5	
Skupina vybraných neuroinfekcií																								
A39	Meningokok. infekcie	a	42	49	31	45	36	37	55	45	40	26	41	25	29	30	26	42	37	35	22	20	29	
		r	0,78	0,91	0,58	0,84	0,67	0,69	1,02	0,83	0,74	0,48	0,76	0,46	0,54	0,55	0,48	0,77	0,68	0,64	0,40	0,33	0,53	
A87	Vírusová meningitída	a	112	106	188	127	153	108	491	123	110	128	174	183	123	88	99	73	93	65	19	18	27	
		r	2,1	2	3,49	2,36	2,84	2	9,09	2,27	2,03	2,35	3,22	3,38	1,26	1,62	1,82	1,34	1,71	1,19	0,35	0,33	0,50	
A85	Iné a nešpecifikované encefalitídy	a	22	27	34	38	24	25	39	28	22	20	15	36	42	20	11	12	42	17	4	11	10	
A86		r	0,41	0,5	0,63	0,71	0,45	0,46	0,72	0,52	0,41	0,37	0,28	0,66	0,78	0,37	0,2	0,22	0,78	0,31	0,07	0,20	0,18	
G00	Bakt. zápal mozg. plien	a	109	120	120	116	115	116	104	80	72	83	81	94	97	90	103	88	82	63	49	41	61	
		r	2	2,23	2,23	2,17	2,14	2,15	1,93	1,48	1,33	1,53	1,5	1,74	1,79	1,66	1,9	1,72	1,51	1,16	0,90	0,75	1,12	

G61	Zápal. Polyneuropatia	a	21	38	25	28	19	16	24	24	18	27	14	20	22	34	25	28	26	10	8	12	14
		r	0,43	0,71	0,46	0,52	0,35	0,3	0,44	0,44	0,33	0,5	0,26	0,37	0,41	0,63	0,46	0,52	0,48	0,18	0,15	0,22	0,26
Skupina vybraných zoonóz a nákaz s prírodnou ohniskovosťou																							
A27	Leptospirózy	a	38	17	24	35	22	18	23	16	27	7	8	5	12	7	10	7	3	5	3	3	1
		r	0,7	0,32	0,45	0,65	0,41	0,33	0,43	0,3	0,5	0,13	0,15	0,09	0,22	0,13	0,18	0,13	0,06	0,09	0,06	0,06	0,02
A32	Listerióza	a	7	6	8	5	12	8	8	10	5	31	11	15	27	18	10	12	18	18	7	14	25
		r	0,13	0,11	0,15	0,09	0,22	0,15	0,15	0,18	0,09	0,57	0,2	0,28	0,5	0,33	0,18	0,22	0,33	0,33	0,13	0,26	0,46
A69. 2	Lymeská choroba	a	567	726	677	843	732	708	1040	921	1054	852	754	998	680	913	1104	806	981	582	924	556	1089
		r	10,5	13,5	12,57	15,65	13,58	13,13	19,24	17,02	19,43	15,86	13,95	18,44	12,55	16,84	20,35	16,43	18,02	10,68	17,00	10,23	20,04
A78	Q horúčka	a	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	1	5	2	0
		r	0	0	0	0	0	0,02	0	0	0	0	0	0	0,02	0	0	0	0,04	0,02	0,09	0,04	0,00
A84. 1	Stredoeurop. kliešť. encefalitída	a	62	74	70	50	91	57	79	76	91	108	102	162	116	84	174	75	157	161	185	93	206
		r	1,15	1,38	1,3	0,93	1,69	1,06	1,46	1,4	1,68	1,99	1,89	2,99	2,14	1,55	3,21	1,38	2,88	2,95	3,40	1,86	3,79
B58	Toxoplazmóza	a	319	234	154	261	303	255	175	182	138	77	103	158	187	219	131	110	85	95	73	78	61
		r	5,9	4,35	2,86	4,85	5,62	4,73	3,24	3,36	2,54	1,42	1,91	2,92	3,45	4,04	2,41	2,02	1,56	1,74	1,34	1,44	1,12
B68	Tenióza	a	8	4	6	2	6	1	3	2	4	3	3	6	0	0	0	1	2	0	0	1	0
		r	0,15	0,07	0,11	0,04	0,11	0,02	0,06	0,04	0,08	0,06	0,06	0,12	0	0	0	0,02	0,04	0	0,00	0,02	0,00
A21	Tularémia	a	133	26	15	23	49	11	25	22	17	5	8	9	7	28	6	2	6	20	12	1	4
		r	2,46	0,48	0,28	0,43	0,9	0,2	0,46	0,41	0,31	0,09	0,15	0,17	0,13	0,52	0,11	0,04	0,11	0,37	0,22	0,02	0,07
Z20. 3	Kontakt s besnotou	a	1331	1369	1047	1118	865	867	1047	883	879	948	962	888	1010	937	975	898	819	803	419	435	574
		r	24,64	25,45	19,46	20,76	16,05	16,07	19,39	16,31	16,2	17,44	17,8	16,41	18,65	17,28	17,97	16,52	15,05	14,73	7,71	8,00	10,56
Skupina vybraných nákaz kože a slizníc																							
A35	Tetanus	a	2	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
		r	0,04	0	0	0	0	0,02	0	0	0,02	0,02	0,02	0	0	0	0	0,02	0,02	0	0	0	0
A48. 0	Plyn.gangréna	a	2	7	8	7	3	4	0	6	2	3	3	2	3	2	3	1	0	2	1	1	1
		r	0,04	0,13	0,15	0,13	0,06	0,07	0	0,11	0,04	0,06	0,06	0,04	0,06	0,04	0,06	0,02	0	0,04	0,02	0,02	0,02

B86	Svrab	a	1759	1381	1446	1233	1192	1145	933	962	1022	1210	1437	1704	2106	2099	2283	2211	2045	1814	1170	884	1299
		r	32,6	25,67	26,88	22,9	22,14	21,23	17,27	17,77	18,84	22,26	26,59	31,49	38,88	38,72	42,07	40,68	38,34	33,28	21,53	16,27	23,90

3 Podrobná analýza výskytu prenosných chorôb

3.1 Skupina alimentárnych nákaz

3.1.1 Brušný týfus a paratýfus – A 01

V roku 2022 ani v minulom roku nebolo zaznamenané žiadne ochorenie.

3.1.2 Salmonelózy – A 02

Salmonelózy patria k ochoreniam s najvyššou chorobnosťou v SR. V roku 2022 bolo na Slovensku hlásených 3762 ochorení na salmonelózu, čo je chorobnosť 69,23/100 000 obyvateľov. Výskyt je o 17,2 % nižší ako v roku 2021 a o 29 % menší ako päťročný priemer. Okrem toho bolo hlásených 64 nosičstiev. Prehľad diagnóz salmonelóz je uvedený v tabuľke .

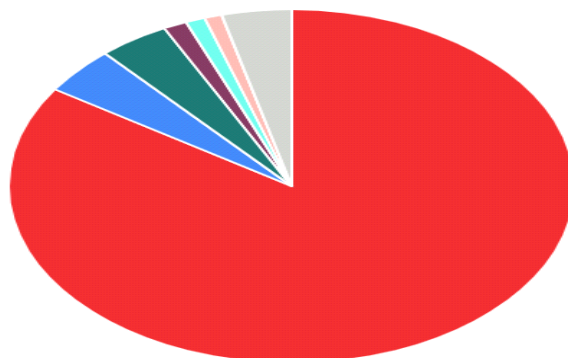
TABUĽKA 3 PREHĽAD DIAGNÓZ SALMONELÓZ, 2022, SR

Kód MKCH	Názov	Abs. počet
A02.0	Salmonelová enteritída	3721
A02.1	Salmonelová sepsa	19
A02.2	Lokalizovaná salmonelová infekcia	15
A02.8	Iná salmonelová infekcia, bližšie určená	7

Od chorých a nosičov sa izolovalo 42 *sérotypov* rodu *Salmonella* (Graf 1, Tabuľka 3). V etiológii ochorení sa najčastejšie uplatnila *S. enteritidis* a to v 3 143 prípadoch, t.j. 84,26 %. V etiológii nosičstiev sa tiež najčastejšie uplatnila *S. enteritidis* a to v 53 prípadoch t.j. 82,81 %. Ďalším najčastejšie sa vyskytujúcim sérotypom pri ochoreniach bola *Salmonella Typhimurium*, ktorá tvorila 3,99 %, ďalej *Salmonella* bližšie neurčená 4,32 % a *Salmonella infantis* 1,10 %. Ostatné sa vyskytovali ojedinele a predstavovali obvykle len zlomok percenta z celkového počtu.

**(A02) Výskyt salmonelóz / Incidence of salmonellosis.
Proporcía etiologických Agens.
Rok 2022, mesiac január až december. SR.**

■ S.Enteritidis
 ■ S.Bližšie neurčená
 ■ S.Typhimurium
 ■ ZES-kult.nevyšetrený
 ■ S.Infantis
 ■ S.Enterica
 ■ Ostatné

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 1 PROPORCIA ETIOLOGICKÝCH AGENS SALMONELÓZ, 2022, SR

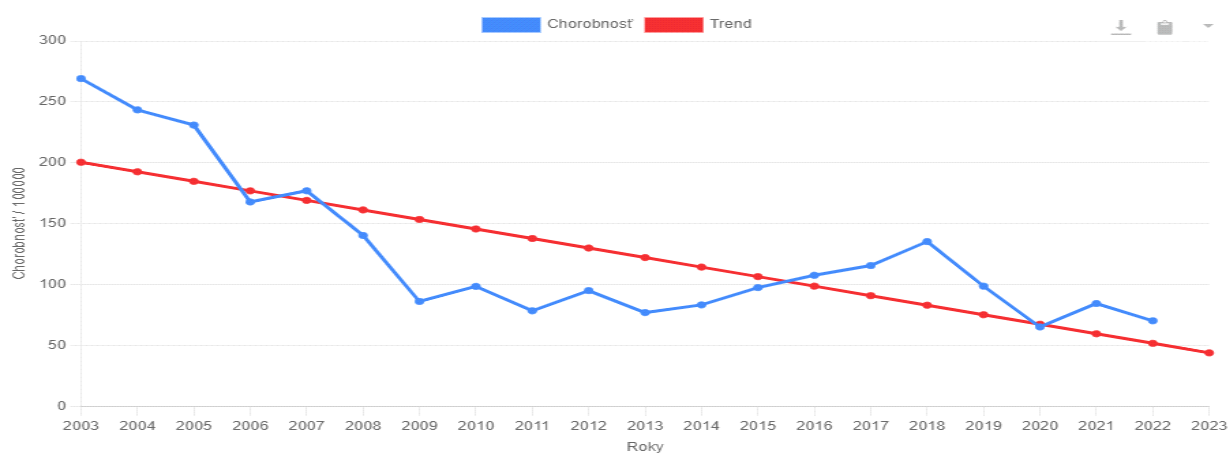
TABUĽKA 4 PREHĽAD SEROTYPOV SALMONELÓZ, 2022, SR

Typ	OCHORENIE		VYLUČOVANIE		SPOLU	
	Freq.	Perc.	Freq.	Perc.	Freq.	Perc.
S.Adelaide	2	0,05	0	3,13	2	0,05
S.Agama	1	0,03	0	3,13	1	0,03
S.Agona	3	0,08	0	3,13	3	0,08
S.Bareilly	2	0,05	0	3,13	2	0,05
S.Bližšie neurčená	161	4,32	2	3,13	163	4,3
S.Bovismorbificans	4	0,11	0	3,13	4	0,11
S.Braenderup	4	0,11	0	3,13	4	0,11
S.Brandenburg	3	0,08	0	3,13	3	0,08
S.Coeln	5	0,13	0	3,13	5	0,13
S.Cotham	1	0,03	0	3,13	1	0,03
S.Derby	19	0,51	0	3,13	19	0,5
S.Diarizonae (subsp. 3b)	3	0,08	2	3,13	5	0,13
S.Enterica	38	1,02	0	3,13	38	1
S.Enteritidis	3143	84,26	53	82,81	3196	84,24
S.Give	0	0,03	1	1,56	1	0,03
S.Goldcoast	8	0,21	1	1,56	9	0,24
S.Hadar	1	0,03	0	3,13	1	0,03
S.Haifa	2	0,05	0	3,13	2	0,05
S.Chester	1	0,03	0	3,13	1	0,03
S.Infantis	41	1,1	1	1,56	42	1,11
S.Kentucky	3	0,08	0	3,13	3	0,08
S.Kottbus	1	0,03	0	3,13	1	0,03
S.Litchfield	4	0,11	0	3,13	4	0,11
S.Manhattan	3	0,08	0	3,13	3	0,08
S.Mikawasima	3	0,08	0	3,13	3	0,08
S.Muenchen	3	0,08	0	3,13	3	0,08
S.Muenster	3	0,08	0	3,13	3	0,08
S.Napoli	1	0,03	0	3,13	1	0,03

S.Newport	2	0,05	0	3,13	2	0,05
S.Oranienburg	5	0,13	0	3,13	5	0,13
S.Paratyphi B var. L(+) tartrate+ (variant Java)	1	0,03	0	3,13	1	0,03
S.Pomona	1	0,03	0	3,13	1	0,03
S.Saintpaul	1	0,03	0	3,13	1	0,03
S.Senftenberg	1	0,03	0	3,13	1	0,03
S.Skupiny B	7	0,19	0	3,13	7	0,18
S.Skupiny C	5	0,13	0	3,13	5	0,13
S.Stanley	18	0,48	0	3,13	18	0,47
S.Stanleyville	3	0,08	0	3,13	3	0,08
S.Strathcona	1	0,03	0	3,13	1	0,03
S.Thompson	3	0,08	0	3,13	3	0,08
S.Typhimurium	149	3,99	4	6,25	153	4,03
S.Virchow	8	0,21	0	3,13	8	0,21
ZES-kult.negatívny	11	0,29	0	3,13	11	0,29
ZES-kult.nevyšetrený	51	1,37	0	3,13	51	1,34

Trend salmonelóz za 20 rokov bol na Slovensku klesajúci (Graf 2).

(A02) Výskyt salmonelóz / Incidence of salmonellosis.
Trend za 20 rokov.
Rok 2022. SR.

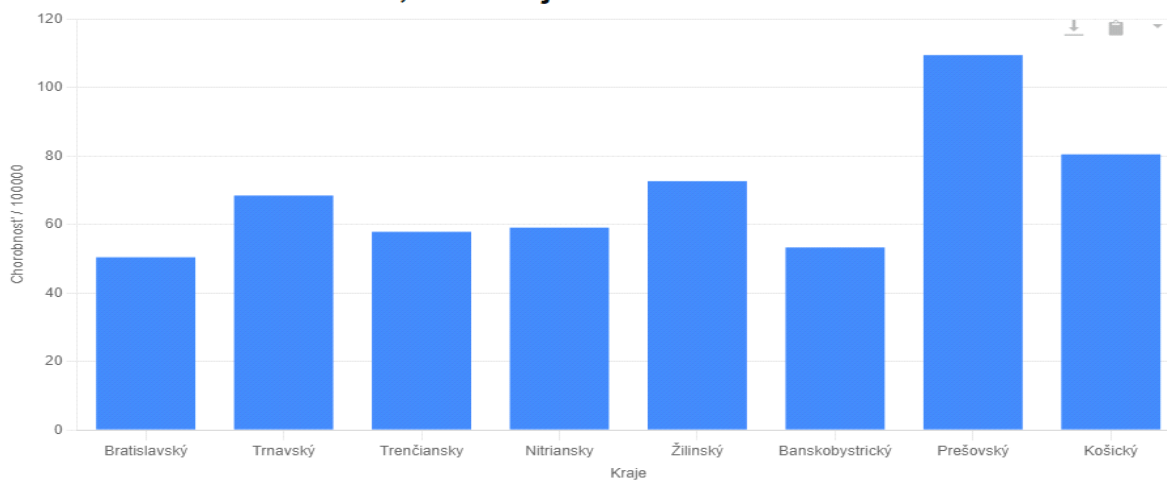

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 2 TREND SALMONELÓZ ZA 20 ROKOV, 2022, SR

Ochorenia boli hlásené z každého kraja SR, pričom najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Prešovskom (chor. 109,33/100 000), Košickom (chor. 79,33/100 000) a Žilinskom (chor. 70,93/100 000) kraji. Najnižšia chorobnosť bola zaznamenaná v Bratislavskom (chor. 49,88/100 000) a Banskobystrickom (chor. 50,07/100 000) (Graf 3).

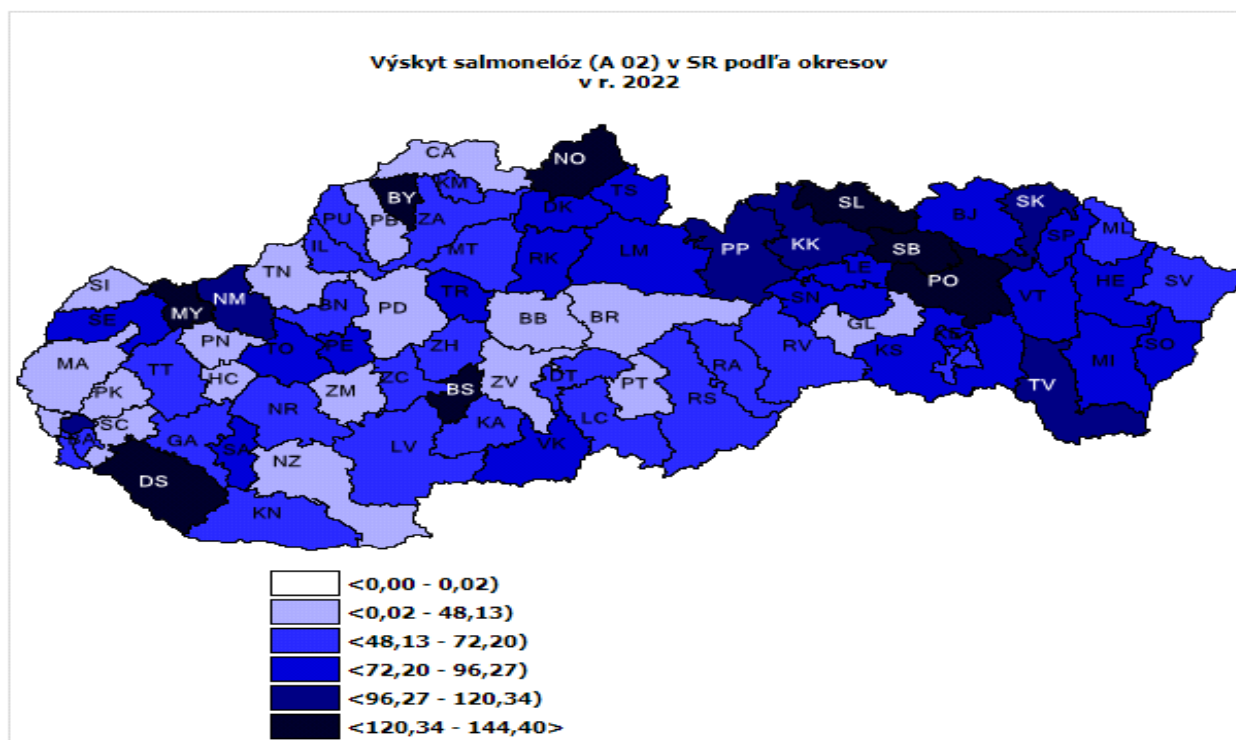
**(A02) Výskyt salmonelóz / Incidence of salmonellosis.
Indicencia podľa krajov.
Rok 2022, mesiac január až december. SR.**

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 3 VÝSKYT SALMONELÓZ PODĽA KRAJOV, 2022, SR

Výskyt salmonelóz podľa okresov je zobrazený na mape 4.

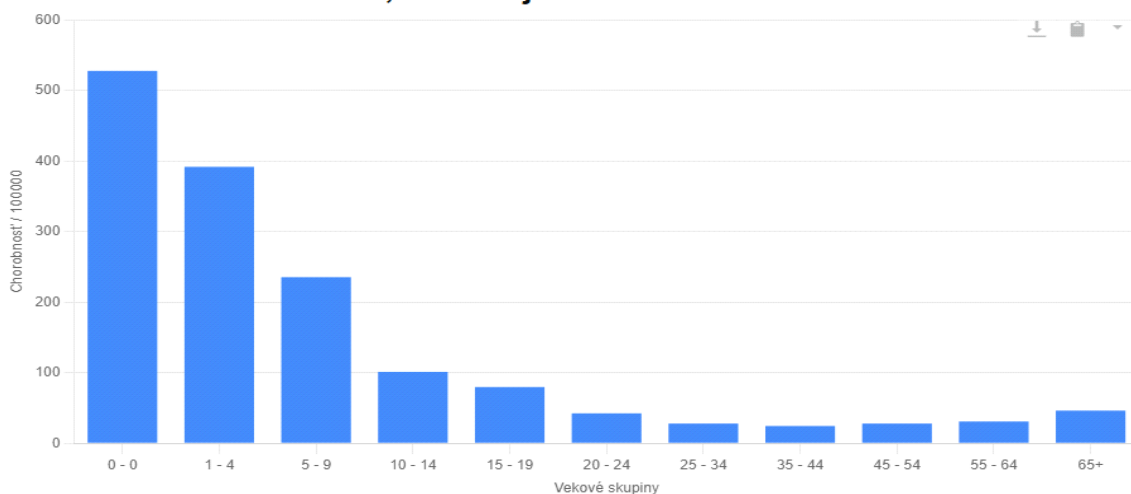

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

MAPA 4 VÝSKYT SALMONELÓZ PODĽA OKRESOV, SR, 2022

Ochorenia boli zaznamenané v každej vekovej kategórii, pričom vekovo špecifická chorobnosť bola najvyššia u 0 ročných detí (chor. 524,27/100 000). Najnižšia chorobnosť bola zaznamenaná rovnako ako minulý rok vo vekovej kategórii od 35 do 44 rokov (chor. 23,86/100 000) (Graf 5).

**(A02) Výskyt salmonelóz / Incidence of salmonellosis.
Vekovošpecifická chorobnosť.
Rok 2022, mesiac január až december. SR.**

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 5 VEKOVO ŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ SALMONELÓZ, 2022, SR

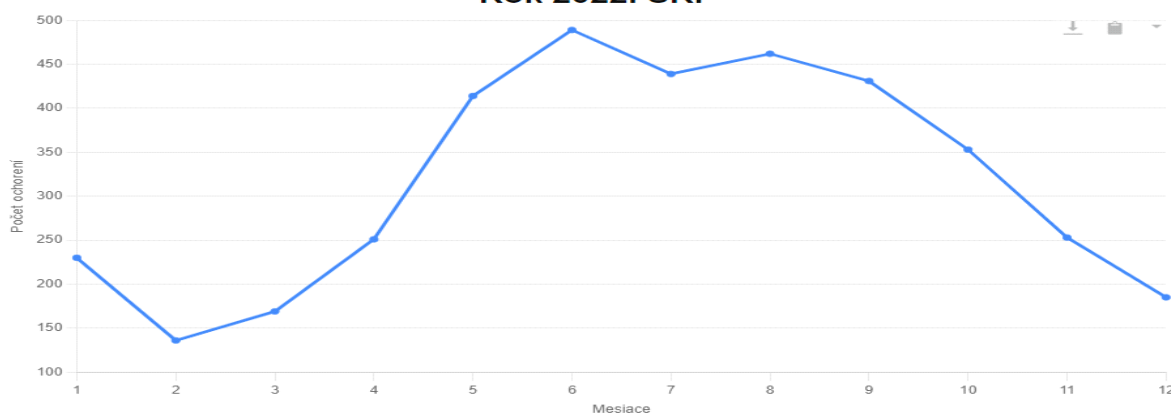
Ako **nozokomiálna nákaza** boli hlásené ochorenia pod rôznymi diagnózami, pričom pri salmonelovej sepe sa prípady vyskytli vo vekovej kategórii od 1 do 4 rokov s onkologickou diagnózou (Tabuľka 4).

TABUĽKA 5 PREHĽAD NOZOKOMIÁLNYCH SALMONELÓZ, 2022, SR

Kód MKCH	Názov	Abs. počet
A02.0	Salmonelová enteritída	25
A02.1	Salmonelová sepsa	2
A02.8	Iné špecifikované salmonelové infekcie	1

Najviac ochorení sa vyskytlo v mesiacoch jún (477x) a august (454x) (Graf 6).

**(A02) Výskyt salmonelóz / Incidence of salmonellosis.
Sezonalita.
Rok 2022. SR.**

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 6 VÝSKYT SALMONELÓZ PODĽA SEZONALITY, 2022, SR

Bolo zaznamenaných 40 **importovaných ochorení** na Salmonelovú enteritídu z krajín Bulharsko (3x), Taliansko (2x), Turecko (14x), Egypt (5x), Španielsko (2x), Chorvátsko (3x), Česko (2x), Tunisko (3x), Poľsko (2x), Maďarsko (2x), Spojené kráľovstvo (1x), Nemecko (1x) a 1 importovaný prípad *Salmonelovej sepsy* z Bulharska.

Zaznamenali sme jedno **úmrtie** z Košického kraja na salmonelovú septikémiu u osoby mužského pohlavia vo vekovej kategórii od 1 do 4 rokov. V klinickom obraze boli prítomné febrility a hnačky. Dieťa bolo nájdené rodičmi vo večerných hodinách bez známkov života. Privolaná RZP, napriek KPR dňa 20.06.2022 konštatovaný exitus letalis. Edemiologická anamnéza zistila ingesciu bryndzových halušiek, drzkovej polievky, párok, ktoré dieťa konzumovalo počas rodinnej oslavy. Pitva potvrdila úmrtie na infekčnú diagnózu.

Charakter výskytu bol sporadický, rodinný, ale aj epidemický.

Epidémií bolo zaznamenaných 105 (365 prípadov), z toho 14 väčších epidémií (od 5 do 24 prípadov), v ktorých sa zistilo spolu 150 infikovaných osôb, čo je 4 % z celkového počtu 3 762 hlásených salmonelových infekcií na Slovensku v roku 2022. V 91 epidémiách išlo o rodinné výskytu s počtom od 2 do 4 prípadov v jednej rodine. V týchto ochorelo celkom 215 osôb, t.j. 5,7% z celkového výskytu. Prehľad epidémií je uvedený v tabuľke 5.

TABUĽKA 6 PREHĽAD VÄČŠÍCH EPIDÉMIÍ SALMONEL, 2022, SR

	Okres	Dát. vzniku	Dát. ukon.	Agens	Poč. ch.	Poč.nos.	Poč. exp.	Faktor	Dôkaz
1	MY	21.05.2022	23.05.2022	S.Enteritidis	8	0	150	zmiešaná strava	
2	NM	18.09.2022	30.09.2022	S.Enteritidis	5	0	52	neznámy	
3	PP	31.10.2022	02.11.2022	S.Enteritidis	9	0	98	neznámy	
4	BA5	02.01.2022	08.01.2022	S.Enteritidis			4		
5	BA1	12.05.2022		S.Enteritidis	20		30		
6	KA	25.07.2022	01.08.2022	S.Enteritidis	7		30	neznámy	
7	NO	13.08.2022	14.08.2022	S.Enteritidis	9	1	15	vajcia-domáce	laboratórne
8	PO	27.05.2022	30.05.2022	S.Enteritidis	20	0	591	zmiešaná strava	epidemiologicky
9	DK	25.07.2022	26.07.2022	S.Enteritidis	5	0	12	zmiešaná strava	epidemiologicky
10	PO	18.10.2022	22.10.2022	S.Enteritidis	18	0	1466	výrobky z vajec nedost. spracované	epidemiologicky

1 1	RK	16.06.202 2	19.06.202 2	S.Enteritidi s	13		78	výrobky z vajec nedost. spracovan é	epidemiologick y
1 2	MT	23.06.202 2	26.06.202 2	S.Enteritidi s	7	0	7	vajcia- obchodná sieť	epidemiologick y
1 3	VT	04.06.202 2	14.07.202 2	S.Derby	5	0	15	neznámy	epidemiologick y
1 4	SL	17.07.202 2	20.07.202 2	S.Enteritidi s	24	0	24	vajcia- domáce	epidemiologick y

3.1.3 Bacilová dyzentéria – A 03

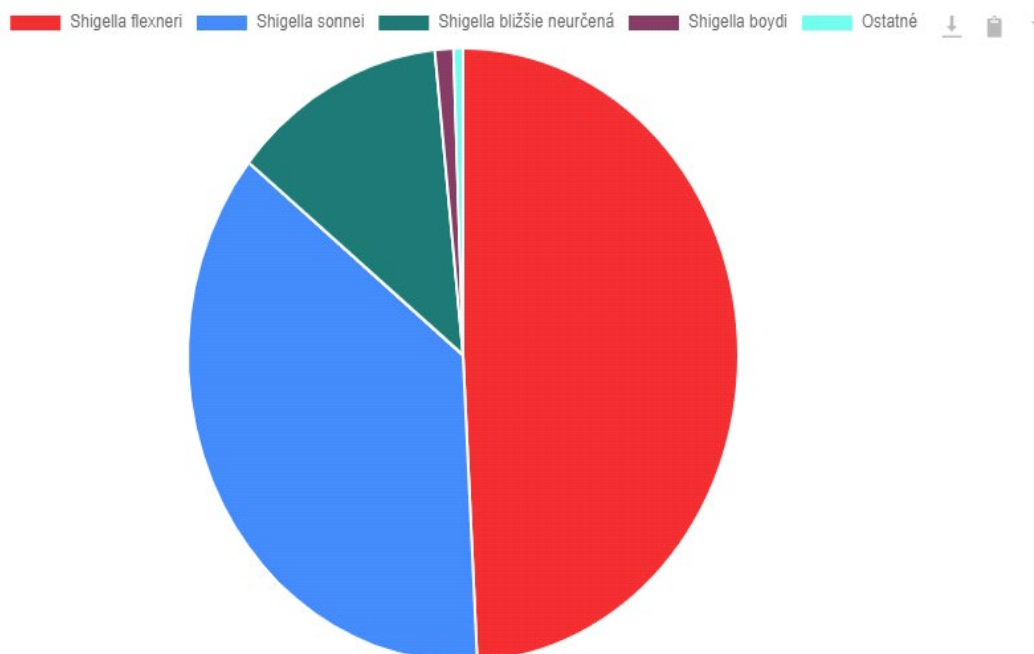
V priebehu roka 2022 bolo hlásených 183 ochorení (chor. 3,37/100 000), čo je oproti roku 2021 nárast o 40,8 % a oproti päťročnému priemeru nárast o 5 %. Okrem toho sme zaznamenali 1 prípad nosičstva. Prehľad diagnóz šigelóza prezentuje tabuľka 6.

TABUĽKA 7 PREHĽAD DIAGNÓZ ŠIGELÓZ, 2022, SR

Kód MKCH	Názov	Abs. počet
A03.1	Šigelóza zapríčinená <i>Shigella flexneri</i>	93
A03.2	Šigelóza zapríčinená <i>Shigella boydii</i>	2
A03.3	Šigelóza zapríčinená <i>Shigella sonnei</i>	65
A03.9	Nešpecifikovaná šigelóza	23

Najčastejšie sa vyskytujúcim agens bola *Shigella flexneri* a *Shigella sonnei* (Graf 7, Tabuľka 7).

**(A03) Výskyt dyzentérie / Incidence of dysentery.
Proporcía etiol. Agens.
Rok 2022, mesiac január až december. SR.**

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

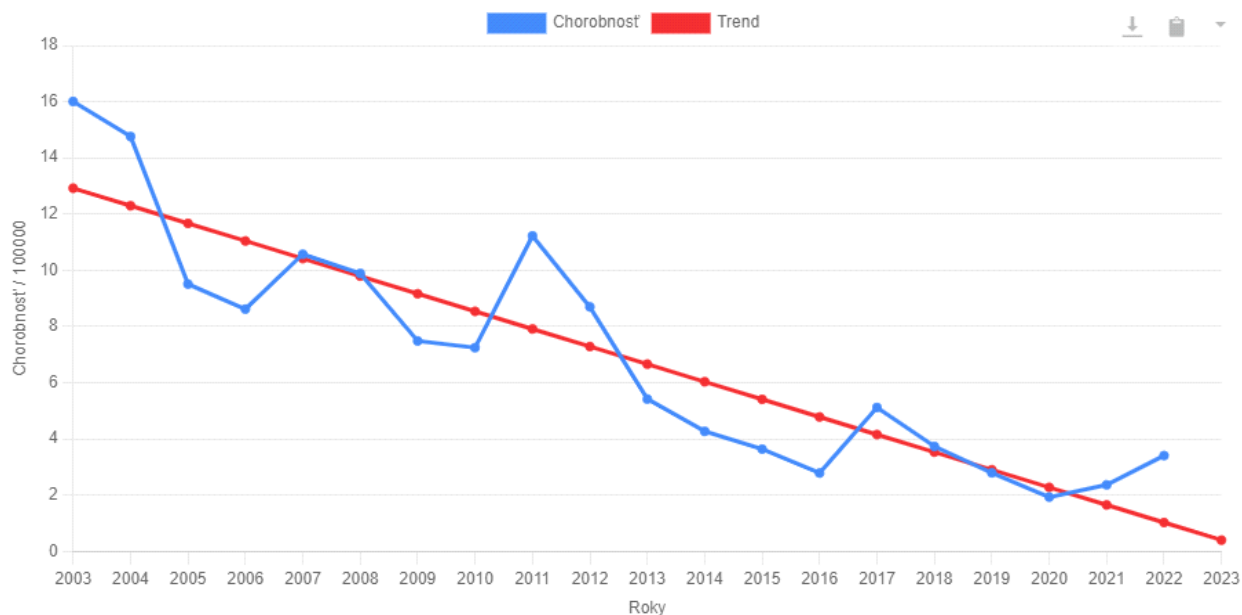
GRAF 7 VÝSKYT SÉROTYPOV ŠIGEL (OCHORENIA A NOSIČSTVÁ), 2022, SR

TABUĽKA 8 PROPORCIE VÝSKYTU ETIOLOGICKÉHO AGENS ŠIGELÓZ

Typ	OCHORENIE		SPOLU	
	Freq.	Perc.	Freq.	Perc.
Shigella bližšie neurčená	23	12,57	23	12,57
Shigella boydi	2	1,09	2	1,09
Shigella flexneri	90	49,18	90	49,18
Shigella sonnei	67	36,61	67	36,61
ZES-kult.negatívny	1	0,55	1	0,55

Trend dyzentérie za 20 rokov bol klesajúci (Graf 8).

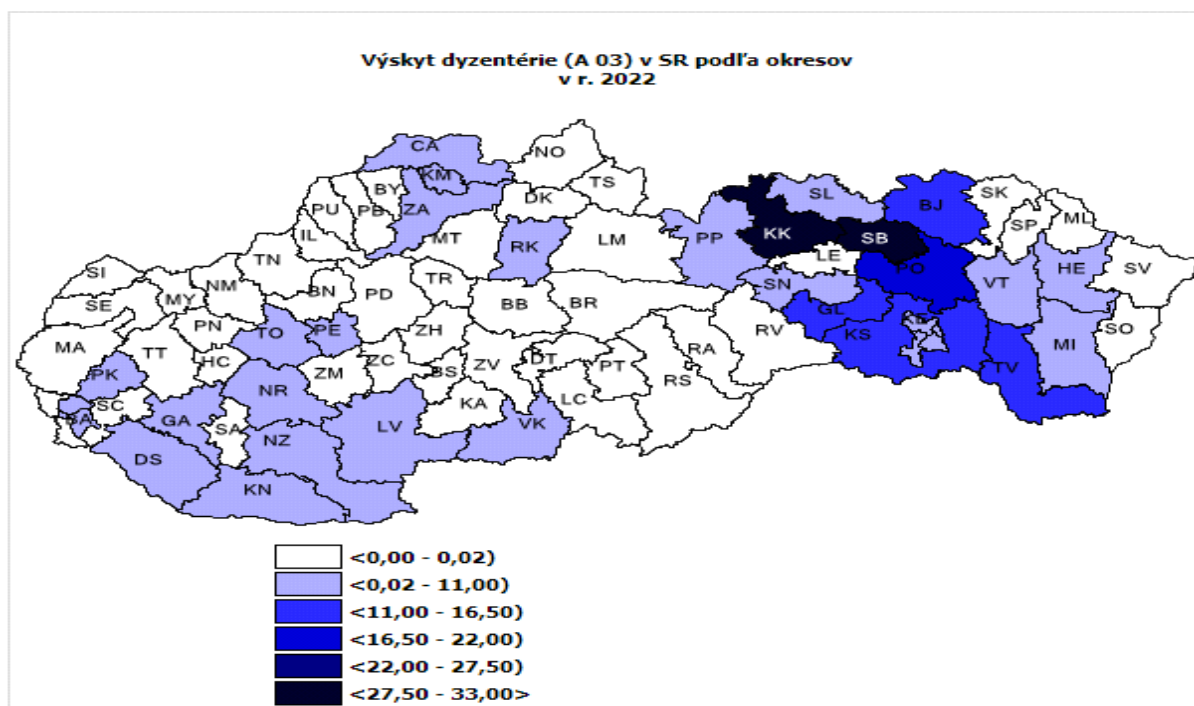
**(A03) Výskyt dyzentérie / Incidence of dysentery.
Trend za 20 rokov.
Rok 2022. SR.**

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 8 TREND DYZENTÉRIE ZA 20 ROKOV, 2022, SR

Najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Prešovskom (chor. 12,38/100 000) kraji. Výskyt podľa okresov je zobrazený na mape 9.

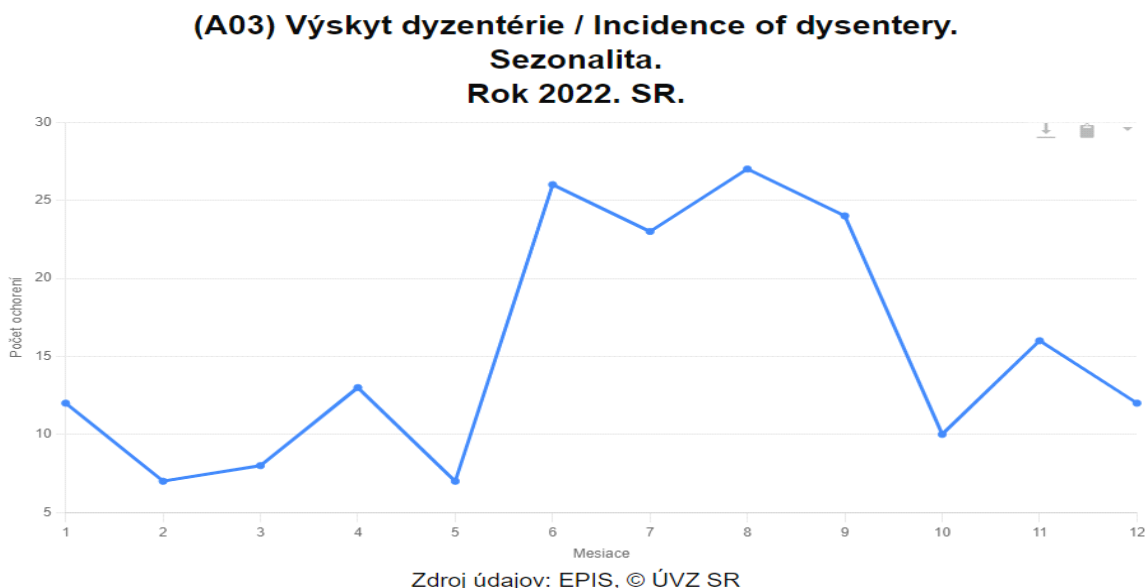
Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 9 VÝSKYT DYZENTÉRIE PODEĽA OKRESOV, 2022, SR

Najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola hlásená vo vekových kategóriách 0 ročných (chor. 66,63/100 000) a od 1 do 4 rokov (chor. 25,27/100 000).

Nozokomiálne nákazy neboli hlásené.

Ochorenia sa vyskytovali v priebehu celého roka s maximom výskytu v mesiaci august (27 x; 14,8 %) (Graf 10).

GRAF 10 VÝSKYT DYZENTÉRIE PODĽA SEZONALITY, 2022, SR

Zaznamenali sme 5 **importovaných ochorení** z krajín Egypt (3x) Turecko (1x) a Kapverd (1x).

Charakter výskytu bol sporadický, rodinný aj epidemický.

Celkovo sme zaznamenali 3 **epidémie**. Išlo o rodinný výskyt s počtom od 2 do 3 prípadov s potvrdeným etiologickým agensom *Shigella sonnei*.

3.1.4 Iné bakteriálne črevné infekcie – A 04

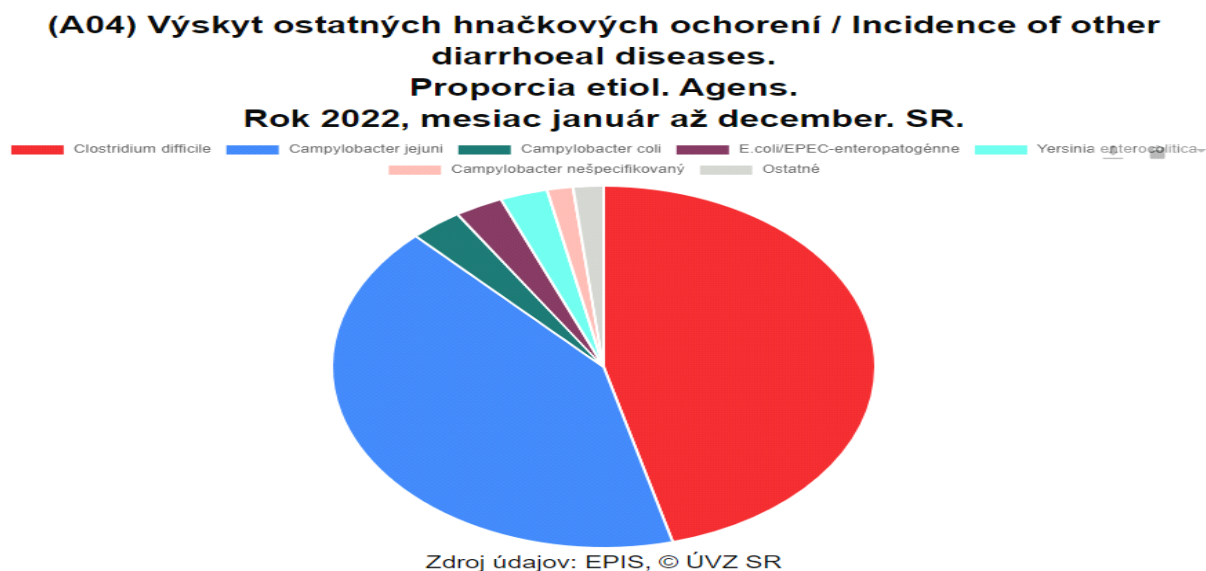
V priebehu roka 2022 bolo hlásených spolu 10 090 ochorení (chor. 185,67/100 000), čo je pokles o 14,2 % v porovnaní s minulým rokom, kedy bolo hlásených 11 764 prípadov. Oproti päťročnému priemeru, ide o 11 % pokles. Prehľad diagnóz iných bakteriálnych črevných infekcií je uvedený v tabuľke 8.

TABUĽKA 9 PREHĽAD DIAGNÓZ INÝCH BAKTERIÁLNYCH ČREVNÝCH INFEKCIÍ, 2022, SR

Kód MKCH	Názov	Abs. počet
A04.0	Infekcia enteropatogénnymi <i>Escherichia coli</i>	290
A04.3	Infekcia enterohemoragickými <i>Escherichia coli</i>	4
A04.4	Iné črevné infekcie <i>Escherichia coli</i>	3
A04.5	Kampylobakteriálna enteritída	4788
A04.6	Enteritída zapríčinená <i>Yersinia enterocolitica</i>	288
A04.7	Enterokolitída zapríčinená <i>Clostridium difficile</i>	4638

A04.8	Iné špecifikované bakteriálne infekcie	71
A04.9	Nešpecifikované bakteriálne črevné infekcie	8

V etiológii sa uplatnili rôzne agens. Najvyšší výskyt sme zaznamenali pri *Clostridium difficile* (4603x) (Graf 11, Tabuľka 9).

GRAF 11 PROPORCIA ETIOLOGICKÝCH AGENS OSTATNÝCH HNAČKOVÝCH OCHORENÍ, 2022, SR

TABUĽKA 10 PREHĽAD SEROTYPOV INÝCH BAKTERIÁLNYCH ČREVNÝCH INFEKCIÍ, 2022, SR

TYP			Freq.	Perc.
Bacillus cereus	nešpecifikované	nešpecifikované	1	0,01
Campylobacter coli	nešpecifikované	nešpecifikované	313	3,11
Campylobacter concisus	nešpecifikované	nešpecifikované	4	0,04
Campylobacter gracilis	nešpecifikované	nešpecifikované	2	0,02
Campylobacter iný	nešpecifikované	nešpecifikované	6	0,06
Campylobacter jejuni	nešpecifikované	nešpecifikované	4219	41,94
Campylobacter lari	nešpecifikované	nešpecifikované	1	0,01
Campylobacter nešpecifikovaný	nešpecifikované	nešpecifikované	154	1,53
Campylobacter rectus	nešpecifikované	nešpecifikované	2	0,02
Campylobacter showae	nešpecifikované	nešpecifikované	4	0,04
Campylobacter ureolyticus	nešpecifikované	nešpecifikované	69	0,69
Citrobacter	nešpecifikované	nešpecifikované	7	0,07
Clostridium difficile	nešpecifikované	nešpecifikované	476	4,73
Clostridium difficile	produkujúci toxín A	nešpecifikované	359	3,57
Clostridium difficile	produkujúci toxín B	nešpecifikované	180	1,79
Clostridium difficile	produkujúci toxín A aj toxín B	nešpecifikované	3603	35,82
E.coli iné	nešpecifikované	nešpecifikované	3	0,03
E.coli/EPEC-enteropatogénne	nešpecifikované	nešpecifikované	70	0,70

E.coli/EPEC- enteropatogénne	O26	nešpecifikované	33	0,33
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O55	nešpecifikované	42	0,42
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O86	nešpecifikované	21	0,21
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O111	nešpecifikované	20	0,20
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O114	nešpecifikované	2	0,02
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O119	nešpecifikované	5	0,05
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O125	nešpecifikované	10	0,10
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O126	nešpecifikované	31	0,31
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O127	nešpecifikované	12	0,12
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O128	nešpecifikované	29	0,29
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O142	nešpecifikované	1	0,01
E.coli/EPEC- enteropatogénne	OB polyvalentna	nešpecifikované	1	0,01
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O44	nešpecifikované	5	0,05
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O164	nešpecifikované	1	0,01
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O25	nešpecifikované	5	0,05
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O157	nešpecifikované	1	0,01
EHEC	nešpecifikované	nešpecifikované	2	0,02
Klebsiella pneumoniae	nešpecifikované	nešpecifikované	28	0,28
Klebsiella pneumoniae	CPO - karbapenemázu neprodukujúci mikroorganizmus	nešpecifikované	3	0,03
Klebsiella pneumoniae	CPO - karbapenemázu produkujúci mikroorganizmus	nešpecifikované	9	0,09
mikroorganizmy grampozitívne	nešpecifikované	nešpecifikované	1	0,01
mikroorganizmy iné špecifikované	nešpecifikované	nešpecifikované	3	0,03
Proteus mirabilis	nešpecifikované	nešpecifikované	6	0,06
Proteus nešpecifikovaný	nešpecifikované	nešpecifikované	1	0,01
Pseudomonas	nešpecifikované	nešpecifikované	7	0,07
VTEC	O26	nešpecifikované	1	0,01
Yersinia enterocolitica	nešpecifikované	nešpecifikované	223	2,22
Yersinia enterocolitica	serovar 3	nešpecifikované	53	0,53
Yersinia enterocolitica	serovar 8	nešpecifikované	2	0,02

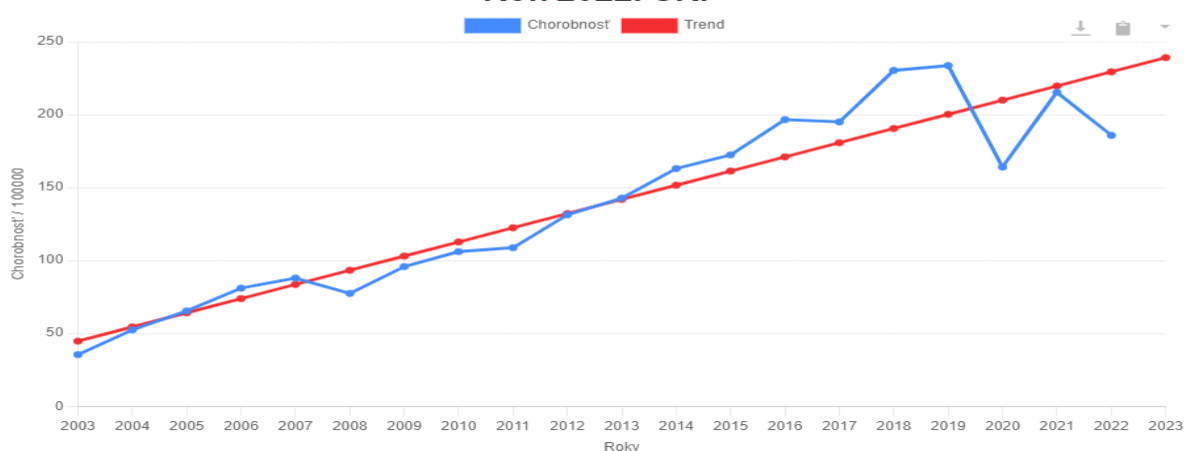
<i>Yersinia enterocolitica</i>	serovar 9	nešpecifikované	5	0,05
<i>Yersinia enterocolitica</i>	serovar iný	nešpecifikované	2	0,02
<i>Yersinia pseudotuberculosis</i>	nešpecifikované	nešpecifikované	1	0,01
ZES-kult.negatívny	nešpecifikované	nešpecifikované	1	0,01
ZES-kult.negatívny	nešpecifikované	nešpecifikované	1	0,01
ZES-kult.nevyšetrený	nešpecifikované	nešpecifikované	10	0,10
ZES-kult.nevyšetrený	nešpecifikované	nešpecifikované	1	0,01
ZES-kult.nevyšetrený	nešpecifikované	nešpecifikované	8	0,08

Trend výskytu za 20 bol stúpajúci (Graf 12).

(A04) Výskyt ostatných hnačkových ochorení / Incidence of other diarrhoeal diseases.

Trend za 20 rokov.

Rok 2022. SR.

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 12 TREND OSTATNÝCH HNAČKOVÝCH OCHORENÍ ZA 20 ROKOV, 2022, SR

Ochorenia boli hlásené z každého kraja SR, pričom najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Prešovskom kraji (chor. 269,92/100 000) a najnižšia chorobnosť bola zaznamenaná v Trnavskom kraji (144,17/100 000).

Ochorenia boli hlásené v každej vekovej kategórii, pričom najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola u 0 ročných (chor. 1576,31/100 000) a od 1d o 4 rokov (chor. 641,21/100 000).

Ako **nozokomiálne nákazy** boli hlásené rôzne diagnózy, pričom najčastejšia bola enteritída zapríčinená *Clostridium difficile* (Tabuľka 10).

TABUĽKA 11 PREHĽAD NOZOKOMIÁLNYCH NÁKAZ PRI DG. A04, 2022, SR

Kód MKCH	Názov	Abs. počet
A04.0	Infekcia enteropatogénnymi <i>Escherichia coli</i>	8
A04.4	Iné črevné infekcie <i>Escherichia coli</i>	2
A04.5	Kampylobakteriálna enteritída	7

A04.6	Enteritída zapríčinená <i>Yersinia enterocolitica</i>	2
A04.7	Enterokolitída zapríčinená <i>Clostridium difficile</i>	3389
A04.8	Iné špecifikované bakteriálne infekcie	29
A04.9	Nešpecifikované bakteriálne črevné infekcie	8

Ochorenia sa vyskytovali v priebehu celého roka s maximom výskytu v mesiacoch jún až október, počas ktorých sa vyskytlo 48% prípadov.

Importovaných bolo 23 ochorení z 13 krajín pri rôznych diagnózach (Tabuľka 11).

TABUĽKA 12 PREHĽAD IMPORTOVANÝCH INÝCH HNAČKOVÝCH OCHORENÍ, 2022, SR

Kód MKCH	Krajina	Abs. počet
A04.5	Turecko	4
	Chorvátsko	3
	Maďarsko	2
	Španielsko	2
	Česko	3
	Bulharsko	1
	Kolumbia	1
	Spojené Kráľovstvo	1
	Vietnam	1
	Indonézia	1
	Rakúsko	1
	Rumunsko	1
A04.6	Turecko	1
A04.7	Maroko	1

Charakter výskytu bol sporadický, rodinný a epidemický.

Hlásených bolo 7 väčších **epidémií** (od 5 do 7 prípadov), popísané v tabuľke 12. Menších epidémií s počtom od 2 do 4 prípadov bolo hlásených 26, kde sa ako etiologické agens uplatnili *C. jejuni* (17x), *C. nešpecifický* (1x), *Clostridium difficile* (7x), a *E. coli* nešpecifikované (1x).

TABUĽKA 13 PREHĽAD VÄČŠÍCH EPIDÉMIÍ INÝCH HNAČKOVÝCH OCHORENÍ, 2022, SR

	Okr es	Dát. vzniku	Dát. ukon.	Agens	Špecif.	Po č. ch.	Po č. ex p.	Miesto	Faktor	Dôkaz
1	SN	15.02.2 022		Clostridi um difficile	nešpecifiko vané	6	45	Spišská Nová Ves	kontakt s chorým	

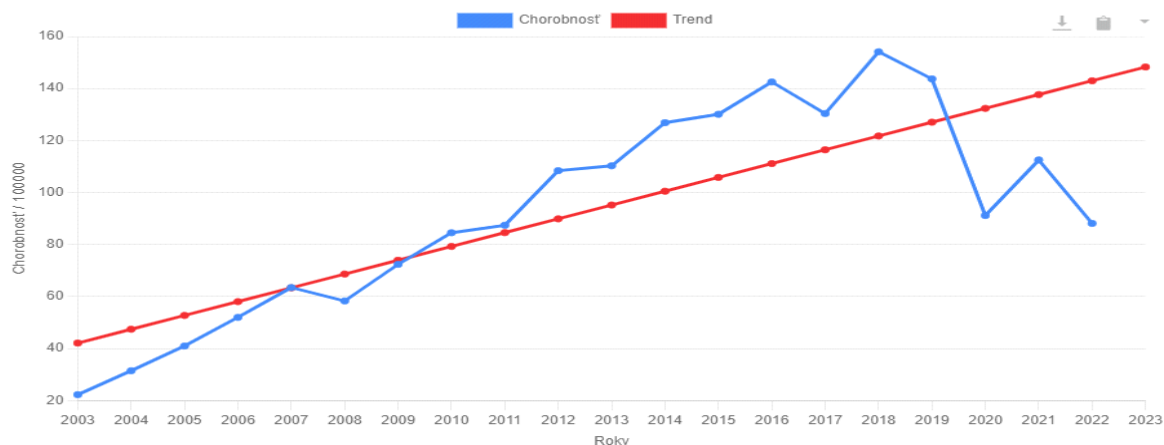
2	TV	04.02.2022	09.02.2022	Clostridium difficile	nešpecifikované	5	46	NsP n. o. Kráľovský Chlmec - Interné + COVID odd.		
3	MY	08.06.2022	23.08.2022	Clostridium difficile	nešpecifikované	5	13	NsP Myjava	neznámy	
4	BN	04.07.2022	03.08.2022	Clostridium difficile	nešpecifikované	7	67	Nemocnica Bánovce nad Bebravou	neznámy	
5	SN	05.11.2022	21.11.2022	Clostridium difficile	nešpecifikované	5	31	Spišská Nová Ves		
6	KE4	01.06.2022	09.06.2022	Clostridium difficile	produkujúci toxín A aj toxín B	7	59	IV. Interná kl. UNLP Košice		
7	TN	06.12.2022	09.01.2023	Clostridium difficile	nešpecifikované	7	115	FN Trenčín	kontaminované prostredie	laboratórne a epidemiologický

3.1.4.1 Kampylobakteriálna enteritída – A 04.5

V priebehu roka 2022 bolo hlásených 4788 ochorení (chor. 88,10/100 000), čo je oproti roku 2021 pokles o 22,2 % a oproti päťročnému priemeru pokles o 30%.

Trend kamlobakteriôz za 20 rokov mal stúpajúci trend (Graf 13).

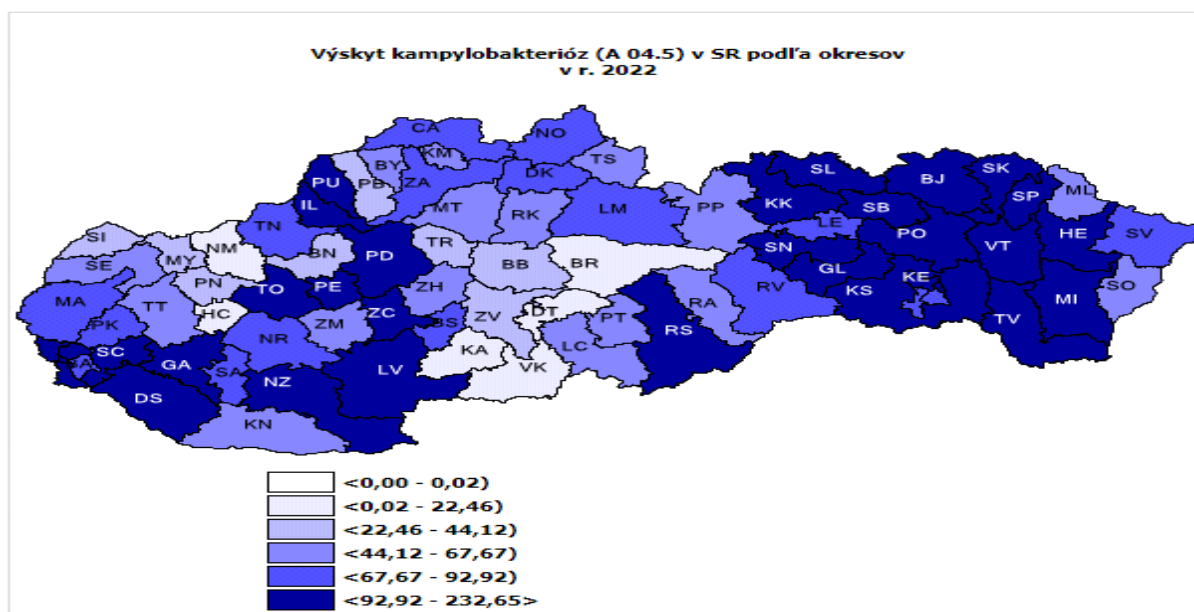
**(A04.5) Výskyt kampylobakterií / Incidence of campylobacteriosis.
Trend za 20 rokov.
Rok 2022. SR.**

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 13 TREND KAMPYLOBAKTERIÍ ZA 20 ROKOV, 2022, SR

Ochorenia boli hlásené z každého kraja SR, pričom najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Prešovskom (chor. 125,30) a Košickom (chor. 109,06) kraji. Najnižšia chorobnosť bola zaznamenaná v Banskobystrickom (chor. 48,31) kraji. Výskyt podľa okresov je zobrazený na mape 14.

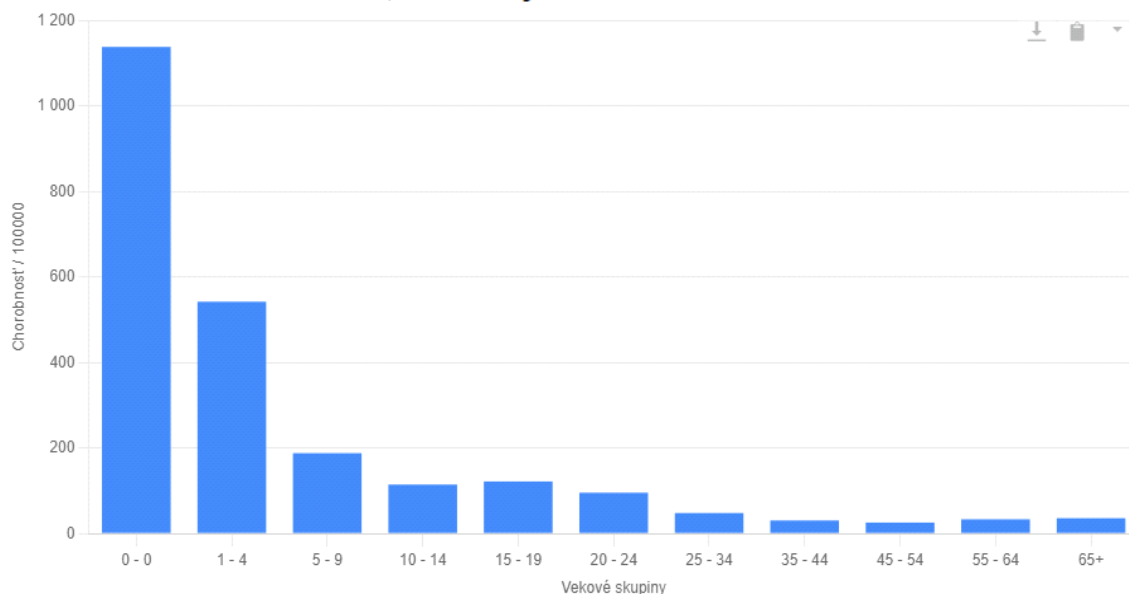

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

MAPA 14 VÝSKYT KAMPYLOBAKTERIÁLNEJ ENTERITÍDY PODĽA OKRESOV, 2022, SR

Ochorenia boli hlásené v každej vekovej kategórii, pričom najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola vo vekovej kategórii 0 ročných detí (chor. 1137,96/100 000) a najnižšia v kategórii od 45 do 54 rokov (chor. 25,81/100 000) (Graf 15).

**(A04.5) Výskyt kampylobakteriôz / Incidence of campylobacteriosis.
Vekovošpecifická chorobnosť.
Rok 2022, mesiac január až december. SR.**

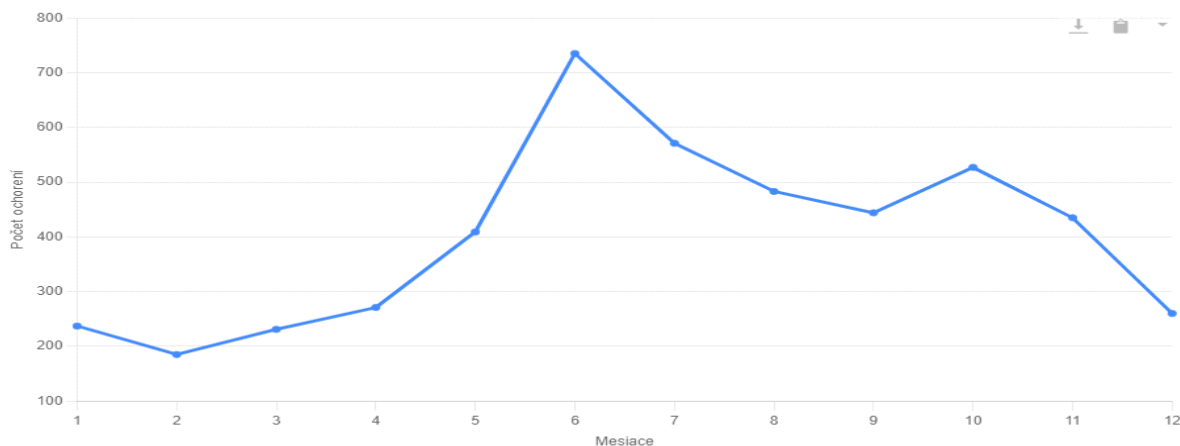

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 15 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ KAMPYLOBAKTERIÓZ, 2022, SR

Ochorenia sa vyskytovali v priebehu celého roka s maximom v mesiaci máj (409x), jún (735x), júl (571x) a august (483x) (Graf 16).

**(A04.5) Výskyt kampylobakteriôz / Incidence of campylobacteriosis.
Sezonalita.
Rok 2022. SR.**

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 16 VÝSKYT KAMPYLOBAKTERIÓZ PODĽA SEZONALITY, 2022, SR

Importovaných bolo 21 ochorení (Kapitola Iné bakteriálne črevné infekcie – A 04).

Charakter výskytu bol sporadický, rodinný a epidemický.

Hlásených bolo 18 menších **epidémií** s počtom od 2 do 3 prípadov, kde sa ako etiologické agens uplatnili *C. jejuni* (17x) a *C. nešpecifikovaný* (1x).

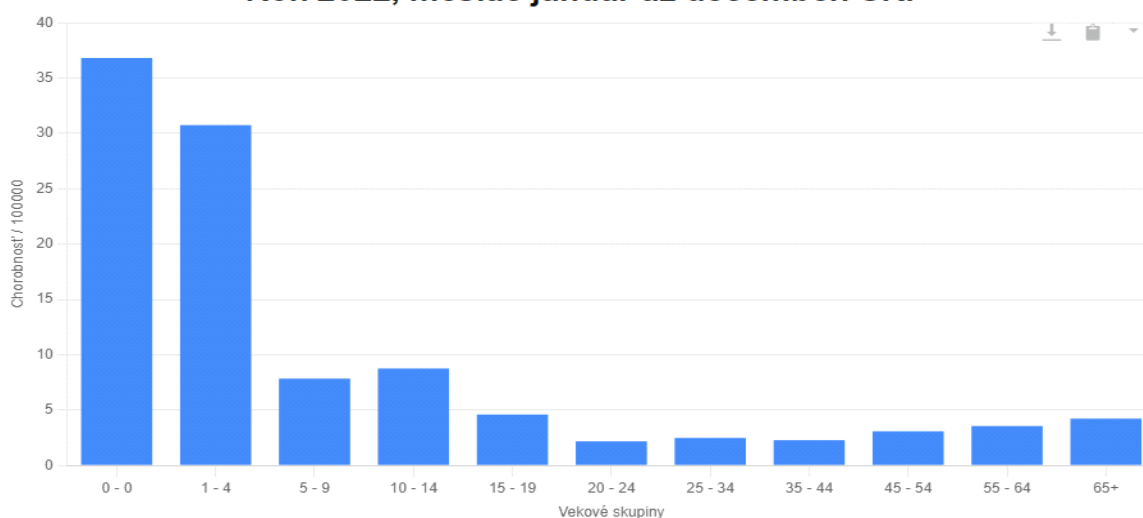
3.1.4.2 Enterocolitída zapríčinená *Yersinia enterocolitica* – A 04.6

V priebehu roka 2022 bolo hlásených 288 ochorení (chor. 5,30/100 000), čo je o 37,1% ochorení viac ako minulý rok a o 28 % viac ako päťročný priemer.

Ochorenia boli hlásené z každého kraja SR, pričom najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Trenčianskom (chor. 14,12/100 000) kraji a najnižšia chorobnosť bola v Trnavskom (chor. 1,77/100 000) kraji.

Najvyššia chorobnosť bola vo vekových kategóriách 0-ročných (chor. 36,82/100 000) a od 1 do 4 rokov (chor. 30,75/100 000) (Graf 17).

**(A04.6) Výskyt yersinióz / Incidence of yersiniosis.
Vekovošpecifická chorobnosť.
Rok 2022, mesiac január až december. SR.**

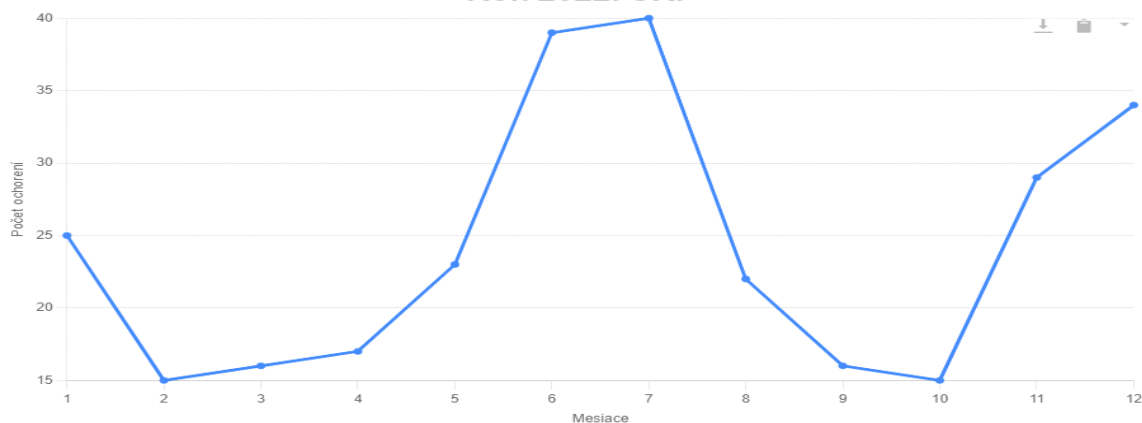

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 17 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ YERSINIÓZ, 2022, SR

Najviac ochorení bolo hlásených v mesiacoch jún (40x) a júl (40x) (Graf 18).

**(A04.6) Výskyt yersinióz / Incidence of yersiniosis.
Sezonalita.
Rok 2022. SR.**

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 18 VÝSKYT YERSINIÓZ PODĽA SEZONALITY, 2022, SR

Zaznamenali sme jedno **importované ochorenie** z Turecka.

Charakter výskytu bol sporadický.

3.1.4.3 Yersiniózy mimočrevné – extraintestinálne – A 28.2

V priebehu roka 2022 boli hlásené 4 ochorenia (chor. 0,07/100 000), pričom v minulom roku bolo hlásených 7 ochorení.

Všetky prípady boli hlásené zo Žilinského kraja.

Prípady sa vyskytli vo vekových kategóriách od 1 do 4 rokov (1x), od 5 do 9 rokov (1x), od 45 do 54 rokov (1x) a nad 65 rokov (1x).

3.1.4.4 Infekcie zapríčinené *Clostridium difficile* – A 04.7

V priebehu roka 2022 bolo hlásených spolu 4639 ochorení (chor. 85,36/100 000), čo je oproti roku 2021 (kedy bolo hlásených 5100 prípadov) pokles o 9 % a v porovnaní s päťročným priemerom. Ide o 24 % nárast.

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov s najvyššou chorobnosťou v Prešovskom (chor. 118,49/100 000) kraji a najnižšou chorobnosťou v Trnavskom (chor. 60,85/100 000) kraji.

Najviac ochorení bolo hlásených vo vekových kategóriách nad 65 rokov (chor. 372,08/100 000) a od 55 do 64 rokov (chor. 77,56/100 000).

Väčšina ochorení (3389 – 73,1 %) mala nozokomiálny charakter.

V 13 prípadoch išlo o úmrtie vo vekových kategóriách od 55 do 64 rokov (1x) a nad 65 rokov (12x).

3.1.5 Iné bakteriálne otravy potravinami – A 05, A 05.1

V priebehu roka 2022 bolo hlásených 37 ochorení (chor. 0,68/100 000) na dg. A05.9 Bližšie neurčená baktériová otrava potravinami. V minulom roku ochorenia neboli zaznamenané. Išlo o epidémiu v predškolskom zariadení v okrese Nitra. Zo 122 exponovaných osôb ochorelo 36 detí vo veku od 3 do 6 rokov a 1 zamestnankyňa vo vekovej kategórii od 55 do 64 rokov. Pravdepodobným faktorom prenosu bol múčnik - makovec. V klinickom obraze dominovalo zvracanie a bolesti brucha. Ochorenia trvali niekoľko hodín maximálne 1 deň. Hospitalizáciu si vyžiadala jeden prípad. Na rukách dvoch pracovníčok kuchyne bol izolovaný *Stafylococcus aureus*, kmene boli zaslané do NRC KE, toxín sa nepotvrdil. Neskôr bol vykonaný skrining nosohltanového nosičstva na zlatého stafylokoka so záchytnom u jednej pracovníčky v kuchyni, ktorá bola vyradená z pracovného procesu a následne preliečená.

3.1.5.1 Botulizmus - A 05.1

V priebehu roka 2022 ani v minulom roku nebolo hlásené žiadne ochorenie.

3.1.6 Amébová červienka – Amebóza – A06

V priebehu roka 2022 bolo hlásených 7 ochorení (chor. 0,13/100 000), v minulom roku nebolo hlásené žiadne ochorenie.

Prípady boli hlásené zo Žilinského (3x) a Košického (4x) kraja.

Prípady sa vyskytli vo vekových kategóriách od 1 do 4 rokov (2), od 5 do 9 rokov (2x), od 15 do 19 rokov (1x) a od 20 do 24 rokov (2x).

V 3 prípadoch išlo o rodinnú **epidémiu** s potvrdeným etiologickým agensom *Entamoeba coli*.

3.1.7 Iné protozoárne črevné infekcie – A 07

V priebehu roka 2022 bolo hlásených spolu 130 ochorení (chor. 2,39/100 000), čo je nárast o 6,6 % oproti roku 2021 a o 20 % menej oproti päťročnému priemeru. Prehľad diagnóz iných protozoárnych črevných infekcií je uvedený v tabuľke 13.

TABUĽKA 14 PREHĽAD DIAGNÓZ INÝCH PROTOZOÁRNYCH ČREVNÝCH INFEKCIÍ

Kód MKCH	Názov	Abs. počet
A07.1	Giardióza [lambliáza]	106
A07.2	Kryptosporidióza	2
A07.8	Iné špecifikované protozoárne črevné choroby	22

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov SR, pričom najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Prešovskom (chor. 5,82/100 000) a Košickom (chor. 2,56/100 000) kraji.

Ochorenia boli zaznamenané v každej vekovej kategórii, pričom najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola zaznamenaná v kategórii od 1 do 4 rokov (chor. 12,22/100 000) a 0-ročných (chor. 7,01/100 000).

Ochorenia sa vyskytovali v priebehu celého roka s maximom výskytu v októbri (18 x).

Zaznamenali sme 6 **importovaných ochorení** z krajín Filipíny (1x), India (1x), Macedónsko (1x), Ukrajina (1x), Spoené arabské emiráty (1x) a Španielsko (1x).

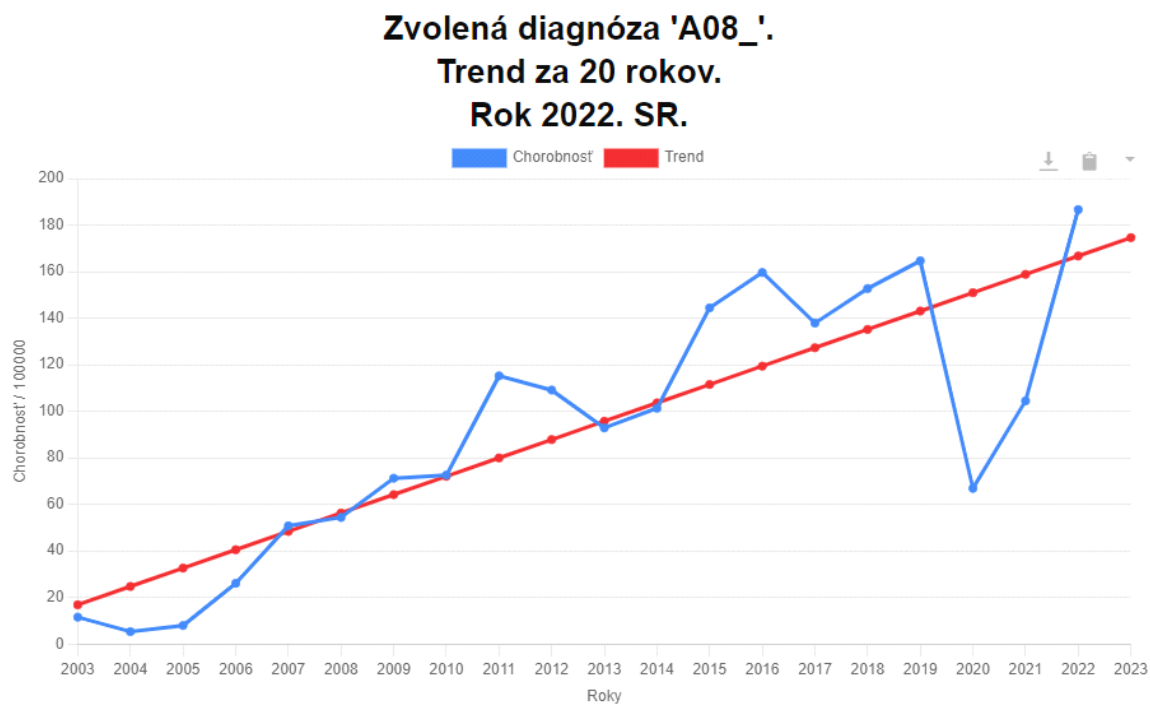
3.1.8 Vírusové a iné nešpecifikované črevné infekcie – A 08

V priebehu roka 2022 bolo hlásených spolu 10 153 ochorení (chor. 186,82/100 000), čo je oproti roku 2021 nárast o 79,2 % a o 49 % viac oproti päťročnému priemeru. Prehľad diagnóz je uvedený v tabuľke 14.

TABUĽKA 15 PREHLA OCHORENÍ PRI DG. A04, 2022, SR

Kód MKCH	Názov	Abs. počet
A08.0	Rotavírusová enteritída	3660
A08.1	Akútna gastroenteropatia zapríčinená vírusom Norwalk	3334
A08.2	Adenovírusová enteritída	2674

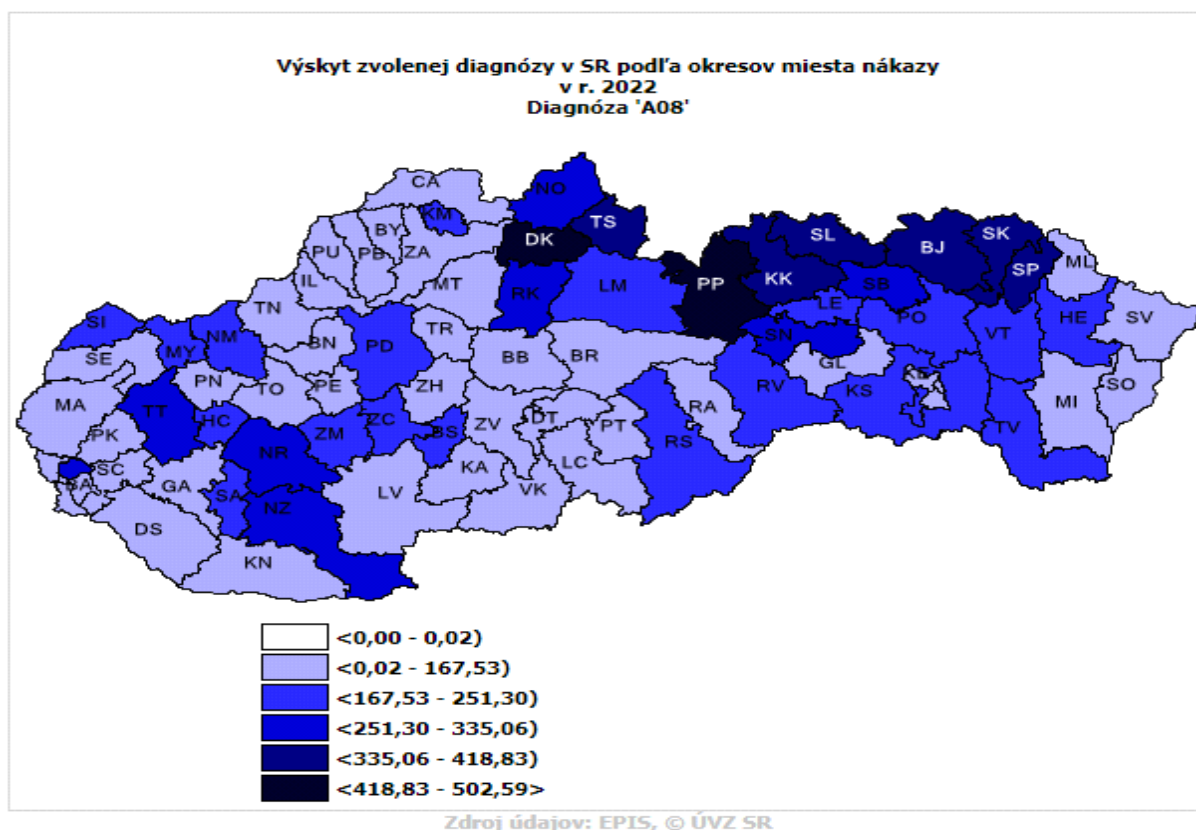
Trend vírusových črevných ochorení za 20 rokov bol stúpajúci (Graf 19).

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

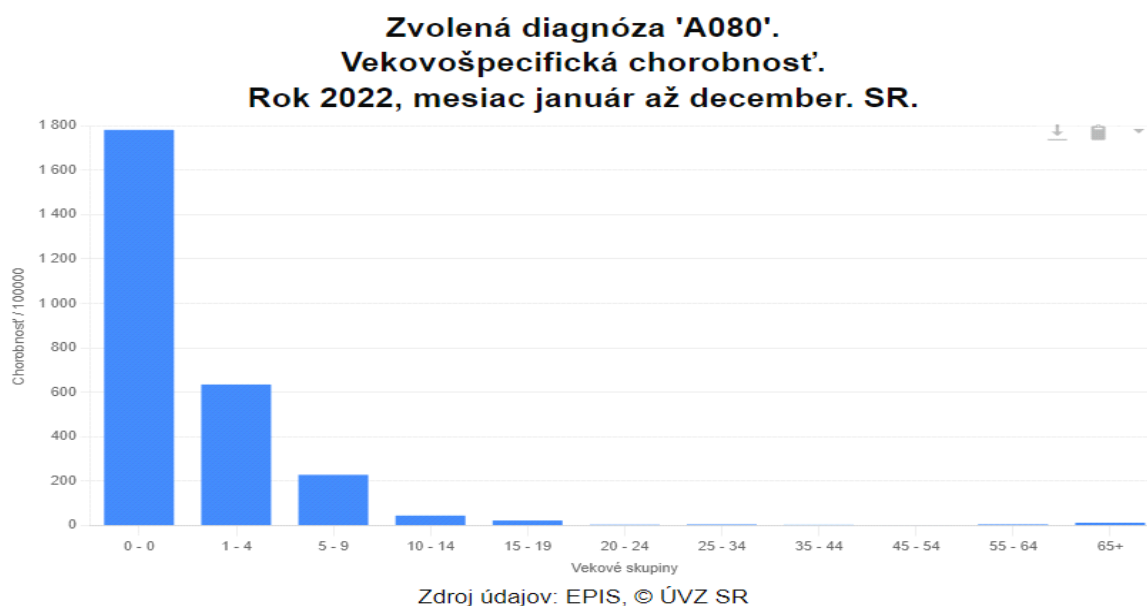
GRAF 19 TREND VÍRUSOVÝCH ČREVNÝCH OCHORENÍ ZA 20 ROKOV, 2022, SR

Ochorenia boli hlásené z každého kraja SR, pričom najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Prešovskom (chor. 308,42/100 000) kraji a najnižšia chorobnosť bola zaznamenaná v Banskobystrickom (chor. 124,32/100 000) kraji. Výskyt podľa okresov zobrazuje mapa 20.

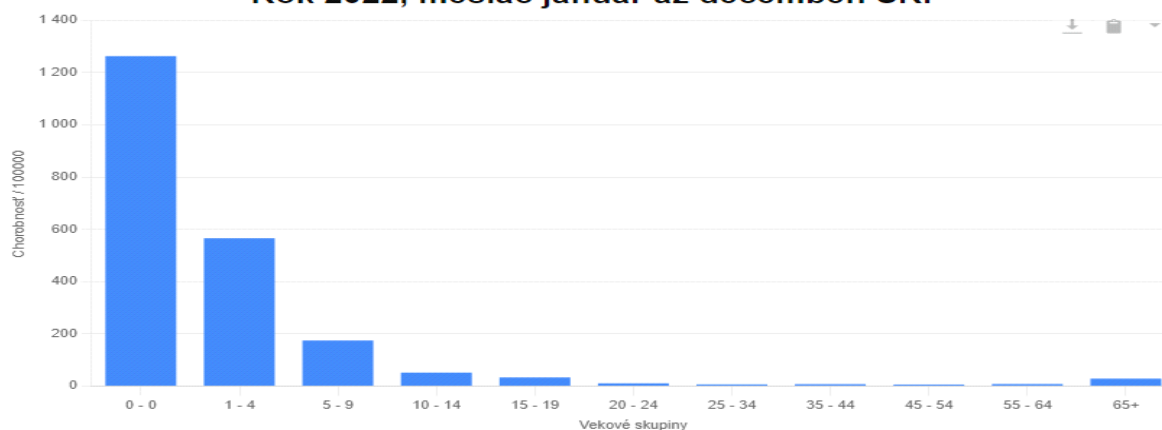
GRAF 20 VÝSKYT VÍRUSOVÝCH A INÝCH NEŠPECIFIKOVANÝCH ČREVNÝCH INFEKCIÍ, 2022, SR

Ochorenia boli zaznamenané v každej vekovej kategórii, pričom najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola zaznamenaná v kategóriách 0 ročných (chor. 4167,84/100 000) a od 1 do 4 rokov (chor. 1819,56/100 000). Podobné hodnoty sme pozorovali pri rotavírusoch (Graf 21) aj norovírusoch (Graf 22).

GRAF 21 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ PRI ROTAVÍRUSOCH, SR, 2022

**Zvolená diagnóza 'A081'.
Vekovošpecifická chorobnosť.
Rok 2022, mesiac január až december. SR.**

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 22 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ PRI NOROVÍRUSOCH, SR, 2022

Ako **nozokomiálna nákaza** boli hlásené ochorenia pod rôznymi diagnózami (Tabuľka 15).

TABUĽKA 16 PREHĽA NOZOKOMIÁLNYCH NÁKAZ PRI DG. A08, 2022, SR

Kód MKCH	Názov	Abs. počet
A080	Rotavírusová enteritída	228
A081	Akútna gastroenteropatia zapríčinená vírusom Norwalk	330
A082	Adenovírusová enteritída	100
A083	Iná vírusová enteritída	8
A084	Bližšie neurčená vírusová črevná infekcia	3
A085	Iné bližšie neurčené črevné infekcie	1

Ochorenia sa vyskytovali v priebehu celého roka s maximom ochorení v mesiaci jún (1248 x).

Boli zaznamenané **importované ochorenia**, ktoré uvádzame v tabuľke 16.

TABUĽKA 17 IMPORTOVANÉ OCHORENIA PRI DG. A08, 2022, SR

Kód MKCH	Krajina	Abs. počet	Spolu
A080	Turecko	3	18
	Bulharsko	5	
	Ukrajina	6	
	Chorvátsko	1	
	Česko	1	
	Tunisko	1	
	Maroko	1	
A081	Turecko	8	9
	Madagaskar	1	
A082	Chorvátsko	2	9
	Maďarsko	3	
	Bulharsko	1	
	Cyprus	1	
	Poľsko	1	
	Maroko	1	

Charakter výskytu bol sporadický, rodinný, ale aj epidemický.

Zaznamenaných bolo 136 **epidémií**, v ktorých sa potvrdili rotavírus (52x), 18x adenovírus (18x), norovírus (60x), 6x vírus iný nešpecifikovaný (6x). Väčších epidémií bolo 30 (počet chorých od 5 do 133prípadov), v ktorých sa uplatnili ako etiologické agens adenovirus (1x), rotavírus (5x), norovirus (18x) a vírus iný nešpecifikovaný (6x) (Tabuľka 17).

TABUĽKA 18 PREHĽAD VÄČŠÍCH EPIDÉMIÍ VÍRUSOVÝCH ČREVNÝCH OCHORENÍ, 2022, SR

	Okre s	Dát. vzniku	Dát. ukon. 2	Agens	Poč . ch.	Poč . exp.	Faktor	Dôkaz
1	SC	13.05.202 2	13.05.202 2	rotavírus		4		
2	SK	09.01.202 2	13.01.202 2	norovírus	7	38	neznámy	
3	PD	06.02.202 2	10.02.202 2	norovírus	23	125	neznámy	
4	NR	23.03.202 2	31.03.202 2	norovírus	11	26		
5	ZM	28.03.202 2	31.03.202 2	norovírus	14	34		
6	LV	06.09.202 2	08.09.202 2	norovírus	13	72	neznámy	
7	NZ	04.06.202 2	14.06.202 2	norovírus	27	85		
8	NR	15.05.202 2	17.05.202 2	norovírus	5	5		
9	LM	04.04.202 2	18.04.202 2	vírus iný nešpecifikovan ý	80	182	neznámy	
10	LM	01.04.202 2	07.04.202 2	vírus iný nešpecifikovan ý	12	27	kontakt s chorým	
11	NZ	26.03.202 2		norovírus	11	88		
12	TN	24.04.202 2	28.04.202 2	norovírus	23	189	kvapôčková infekcia	
13	NM	22.04.202 2	25.04.202 2	norovírus	11	22	neznámy	
14	TN	13.07.202 2	13.07.202 2	norovírus	5	7	neznámy	laboratórne

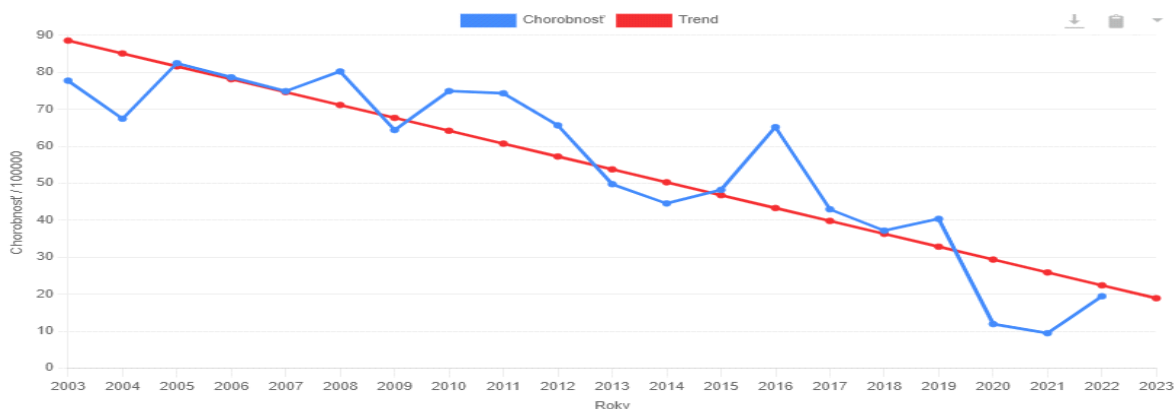
15	DK	01.08.2022	04.08.2022	vírus iný nešpecifikovaný	25	48	neznámy	epidemiologický
16	NZ	08.04.2022	15.04.2022	vírus iný nešpecifikovaný	19	57	kontaminované predmety	epidemiologický
17	HC	17.04.2022	18.04.2022	vírus iný nešpecifikovaný	48	145	kontaminované ruky	epidemiologický
18	RK	11.03.2022	14.03.2022	vírus iný nešpecifikovaný	49	537	kontakt s chorým	epidemiologický
19	ZM	13.05.2022	15.05.2022	norovírus	5	5	kontaminované ruky	epidemiologický
20	SA	26.04.2022	30.04.2022	adenovírus	6	112	kontaminované ruky	epidemiologický
21	NR	24.04.2022	27.04.2022	norovírus	24	295	kontakt s chorým	epidemiologický
22	VT	21.10.2022	03.11.2022	rotavírus	10	25	kontaminované ruky	epidemiologický
23	BA3	27.03.2022	08.04.2022	rotavírus	9	56	kontaminované ruky	epidemiologický
24	BN	25.11.2022	28.11.2022	norovírus	5	6	kontakt s chorým	epidemiologický
25	TV	07.06.2022		norovírus	6	21		laboratórne a epidemiologický
26	TT	31.05.2022	05.06.2022	norovírus	133	642	kontaminované ruky	laboratórne a epidemiologický
27	TN	19.09.2022	26.09.2022	rotavírus	5	23	kontakt s chorým	laboratórne a epidemiologický
28	TN	10.03.2022	20.03.2022	rotavírus	6	23	kontakt s chorým	laboratórne a epidemiologický
29	TN	16.05.2022	23.05.2022	norovírus	35	148	kontakt s chorým	laboratórne a epidemiologický
30	TT	27.03.2022	02.04.2022	norovírus	25	72	kontakt s chorým	laboratórne a epidemiologický

3.1.9 Hnačka a gastroenteritída pravdepodobne infekčného pôvodu – A 09

V priebehu roka 2022 bolo hlásených spolu 1051 ochorení (chor. 19,34/100 000), čo je oproti minulému roku 2 násobne viac a oproti päťročnému priemeru pokles o 32 %.

Trend za 20 rokov bol stúpajúci (Graf 23).

(A09) Výskyt hnačkových ochorení pp inf. etiol. / Incidence of diarrhoeal diseases of pb inf ethiol.
Trend za 20 rokov.
Rok 2022. SR.

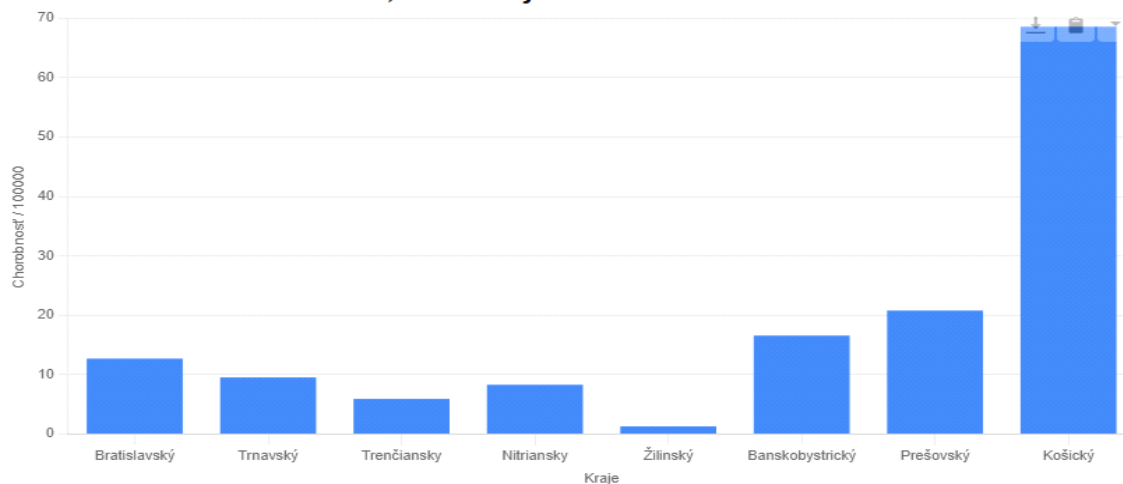

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 23 TREND INÝCH HNAČKOVÝCH OCHORENÍ ZA 20 ROKOV, 2022, SR

Ochorenia boli hlásené v každom kraji s maximom v Košickom kraji (chor. 68,56/100 000) (Graf 24).

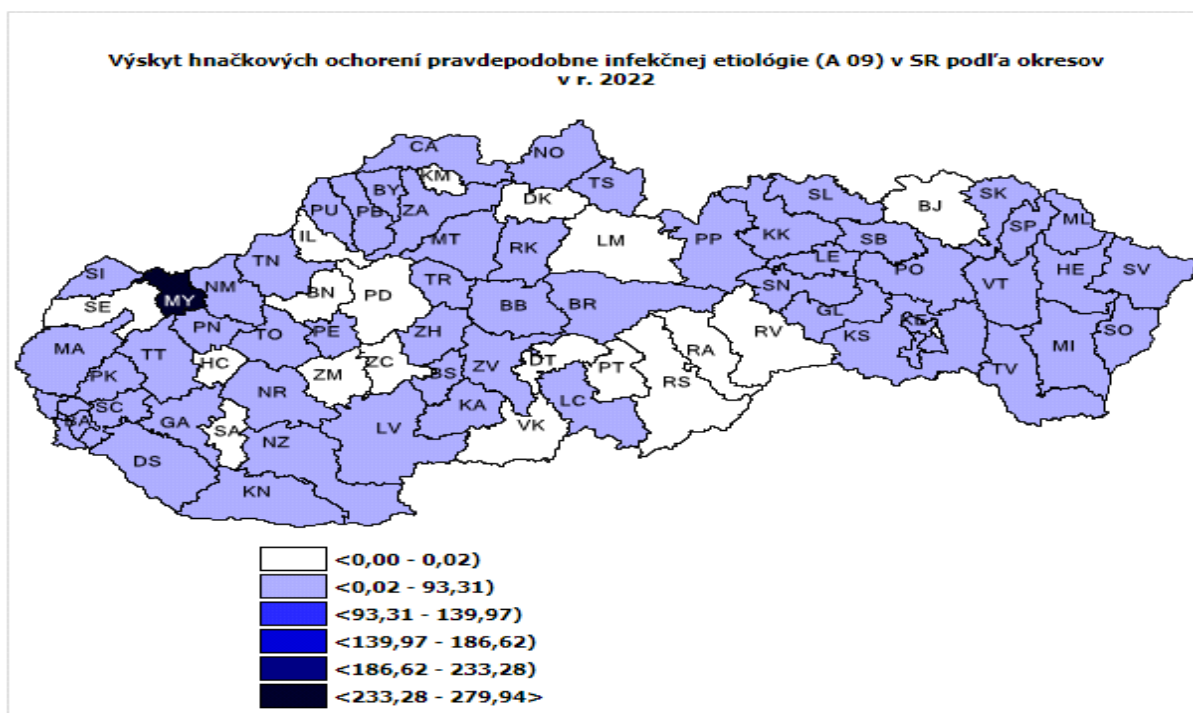
(A09) Výskyt hnačkových ochorení pp inf. etiol. / Incidence of diarrhoeal diseases of pb inf ethiol.
Indicencia podľa krajov.
Rok 2022, mesiac január až december. SR.

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 24 VÝSKYT INÝCH HNAČKOVÝCH OCHORENÍ PODEĽA KRAJOV, 2022, SR

Výskyt podľa okresov zobrazuje mapa 25.

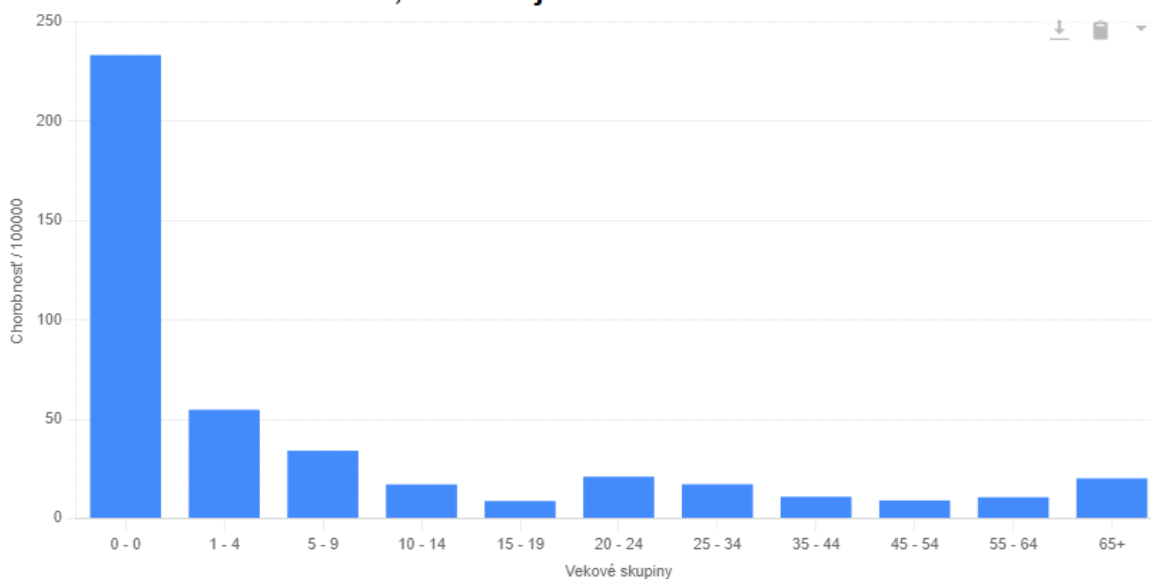
MAPA 25 VÝSKYT INÝCH HNAČKOVÝCH OCHORENÍ PODEA OKRESOV, 2022, SR

Ochorenia boli zaznamenané v každej vekovej kategórii, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola zaznamenaná v kategórii 0 ročných (chor. 233,20/100 000) a od 1 do 4 rokov (chor. 54,77/100 000) (Graf 26).

(A09) Výskyt hnačkových ochorení pp inf. etiol. / Incidence of diarrhoeal diseases of pb inf ethiol.

Vekovošpecifická chorobnosť.

Rok 2022, mesiac január až december. SR.

GRAF 26 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ INÝCH HNAČKOVÝCH OCHORENÍ, 2022, SR

Ako **nozokomiálna nákaza** bolo hlásených 127 prípadov.

Ochorenia sa vyskytovali v priebehu celého roka s maximom ochorení v júli (158x).

V priebehu roka 2022 bolo hlásených 9 **importovaných ochorení** z krajín Egypt (4x), Tunisko (1x), Česko (1x), Omán (1x), Chorvátsko (1x) a Jordánsko (1x).

Charakter výskytu bol sporadický, rodinný a epidemický.

Zaznamenaných bolo 14 väčších **epidémií** (od 6 do 88 prípadov), kde sa vyšetrilo kultivačne negatívnych (5x) a kultivačne nevyšetrených výsledkov (9x) (Tabuľka 18).

TABUĽKA 19 PREHĽAD ALIMENTÁRNYCH OCHORENÍ PRAVDEPODOBNE INFEKČNEJ ETIOLÓGIE, 2022, SR

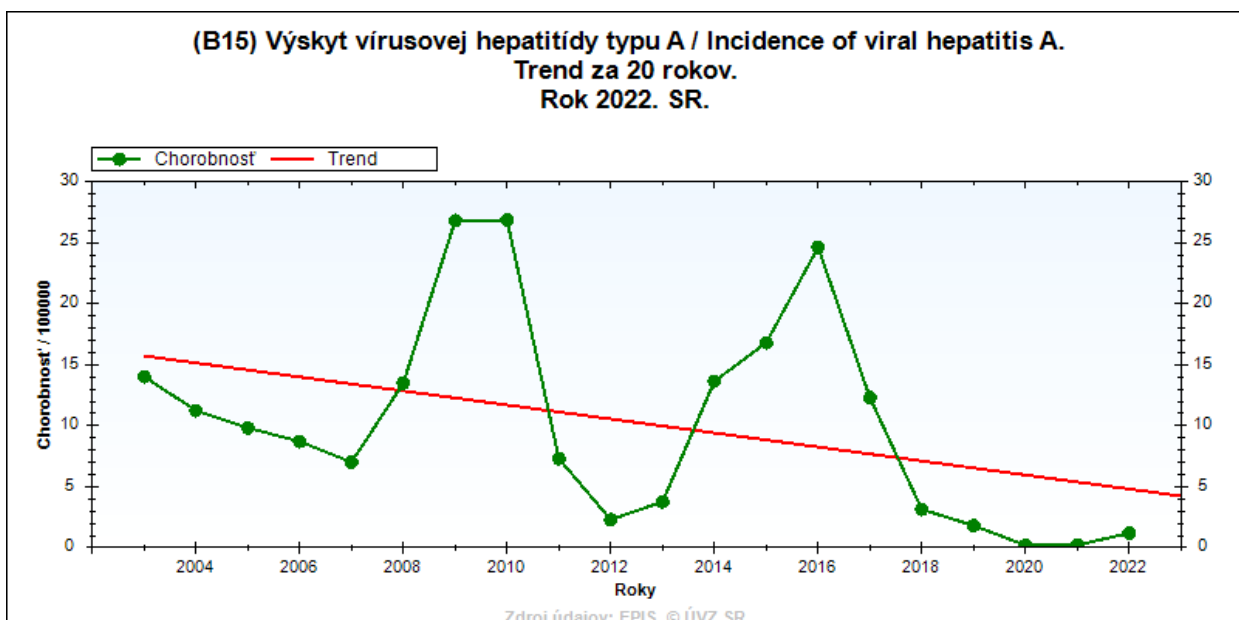
	Okres	Dát. vzniku	Dát. ukon.	Agens	Poč. ch.	Poč. exp.	Faktor	Dôkaz
1	SB	08.07.2022	12.07.2022	kultivačne negatívny	26	144	neznámy	
2	SE	22.03.2022	22.03.2022	kultivačne nevyšetrený	22	55	neznámy	
3	LE	07.04.2022	10.04.2022	kultivačne nevyšetrený	22	597	neznámy	
4	GL	07.08.2022	21.08.2022	kultivačne nevyšetrený	22	168	neznámy	
5	TN	22.09.2022	25.09.2022	kultivačne nevyšetrený	10	23		
6	PO	18.10.2022	24.10.2022	kultivačne negatívny	19	243		
7	NR	04.05.2022	06.05.2022	kultivačne negatívny	88	278	kontakt s chorým	laboratórne
8	PP	04.05.2022	04.05.2022	kultivačne nevyšetrený	7	22	neznámy	epidemiologicky
9	TT	11.04.2022	12.04.2022	kultivačne nevyšetrený	9	16	kontakt s chorým	epidemiologicky
10	BB	25.07.2022	29.07.2022	kultivačne nevyšetrený	7	27	neznámy	epidemiologicky
11	KK	26.07.2022	28.07.2022	kultivačne nevyšetrený	18	73	neznámy	epidemiologicky
12	BR	15.08.2022	20.08.2022	kultivačne nevyšetrený	24	90	kontaminovaný vzduch	epidemiologicky
13	BA2	23.03.2022	25.03.2022	kultivačne negatívny	17	52	neznámy	epidemiologicky

14	PK	04.08.2022	17.08.2022	kultivačne negatívny	16	129	kontakt s chorým	epidemiologicky
----	----	------------	------------	-------------------------	----	-----	---------------------	-----------------

3.2 Skupina vírusových hepatítid

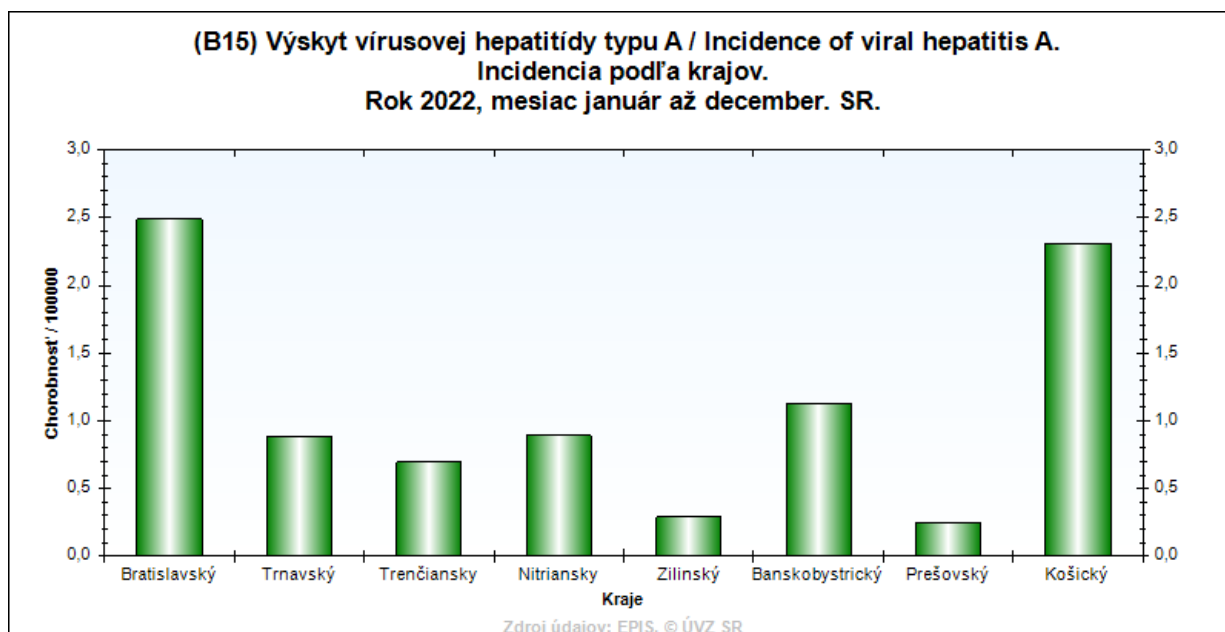
3.2.1 Akútna vírusová hepatitída typu A – B 15

V roku 2022 bolo v SR hlásených 62 prípadov ochorenia na VHA (B15) (chor. 1,14/100 000), čo je 5,4 násobný vzostup oproti roku 2021. Dlhodobý trend bol do roku 2019 stabilný a mal typický charakter nákazy neovplyvnenej celoplošným očkovaním, ktorá sa vyskytuje v cykloch 4-5 rokov. Od roku 2020 sme pozorovali významný pokles chorobnosti, ktorý pravdepodobne súvisí s dodržiavaním opatrení v prevencii ochorenia COVID 19 a to konkrétne dezinfekcia rúk a obmedzenie kontaktov. Trend chorobnosti VHA bol klesajúci (Graf 27).

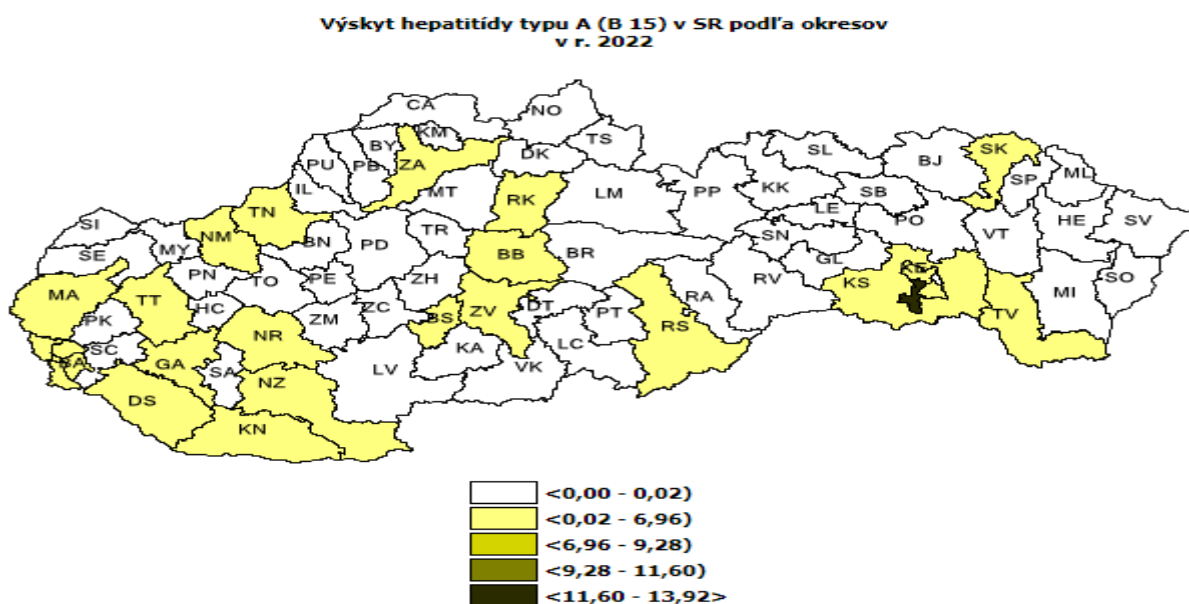
GRAF 27 TREND VHA ZA 20 ROKOV, SR, 2022

Ochorenia boli zaznamenané vo všetkých krajoch SR s maximom v Bratislavskom (18x), Košickom (18x) a Banskobystrickom (7x) kraji. V ostatných krajoch sa vyskytlo od 2 do 6 prípadov (Graf 28).

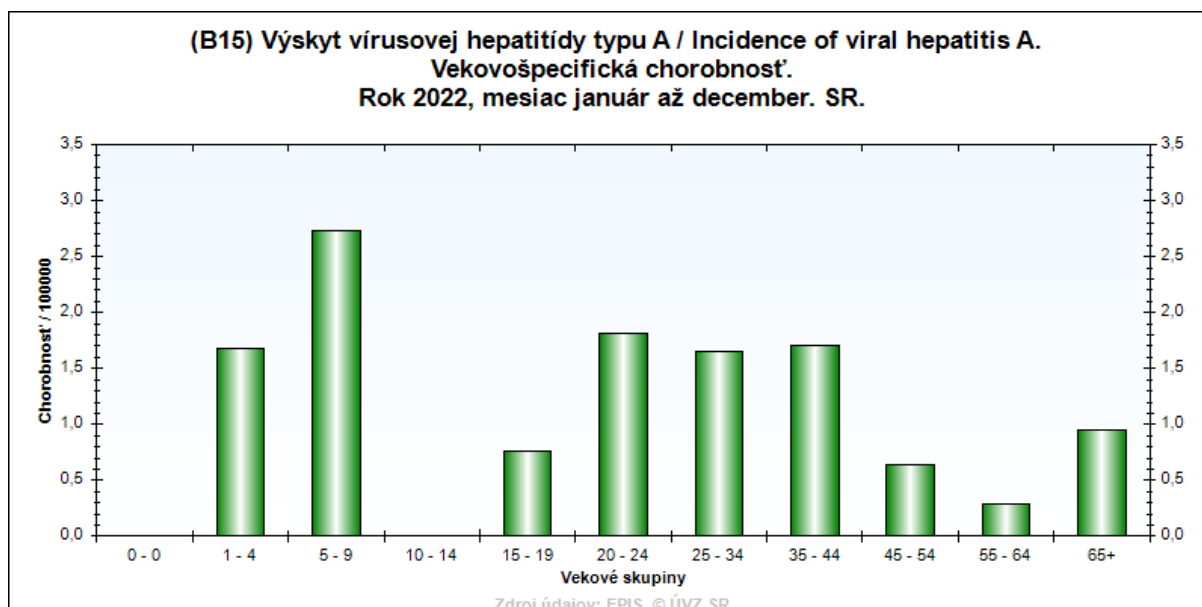
GRAF 28 VÝSKYT VHA PODEĽA KRAJOV, SR, 2022

Ochorenia sa vyskytli v 24 okresoch SR s maximom v obvodoch mesta Košice a Bratislava (Mapa 29).

GRAF 29 VÝSKYT VHA PODEĽA OKRESOV, SR, 2022

Ochorenia sa vyskytli vo všetkých vekových kategóriách, s výnimkou 0 ročných a od 10 do 14 rokov. Najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola zaznamenaná vo vekovej kategórii od 5 do 9 rokov (chor. 2,73/100 000), od 20 do 24 rokov (chor. 1,82/100 000), od 35 do 44 rokov (chor. 1,71/100 000) a od 1 do 4 rokov (/100 0001,69) (Graf 30).

GRAF 30 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ VHA, SR, 2022

Epidemický výskyt ochorení VHA zaznamenali v meste Košice na sídlisku Lunik, kde prebiehala epidémia aj v roku 2023. Od 9.12.2022 tam bolo zaznamenaných 16 prípadov, v priebehu prvých mesiacov roku 2023 tam ochorelo celkom 182 osôb, attack rate 2,92%. V ohniskách bolo pod lekárske dohľadom 350 osôb, z toho profylakticky chránených očkovaním 261 prevažne detí.

Sezónny výskyt bol typický so zvýšeným počtom prípadov v letných mesiacoch, avšak k maximálnemu zvýšeniu došlo v mesiaci december v súvislosti s epidémiou v uvedenej lokalite.

Zaznamenal sa aj výskyt 8 prípadov **importovaných nákaz** z Maďarska (3x), Dominikánskej republiky (1x), Mexika (1x), Tanzánie (1x), Ukrajiny (1x) a Cypru (1x).

Rozdelenie chorých podľa kolektívu (Tabuľka 19) a povolania (Tabuľka 20).

TABUĽKA 20 ROZDELENIE CHORÝCH PODĽA KOLEKTÍVU, 2022, SR

Kolektív	Abs. počet
detský domov	0
domov dôchodcov	0
iné	0
liečebňa pre dospelých	0
mimo kolektív	53
nápravené zariadenie	0
OU a SŠ	1
predškolské zariadenie	0
ÚSS pre dospelých	0
utečenec - iné	0
záchytné zariadenie	0
utečenec - súkromné ubytovanie	0
vysoká škola	1

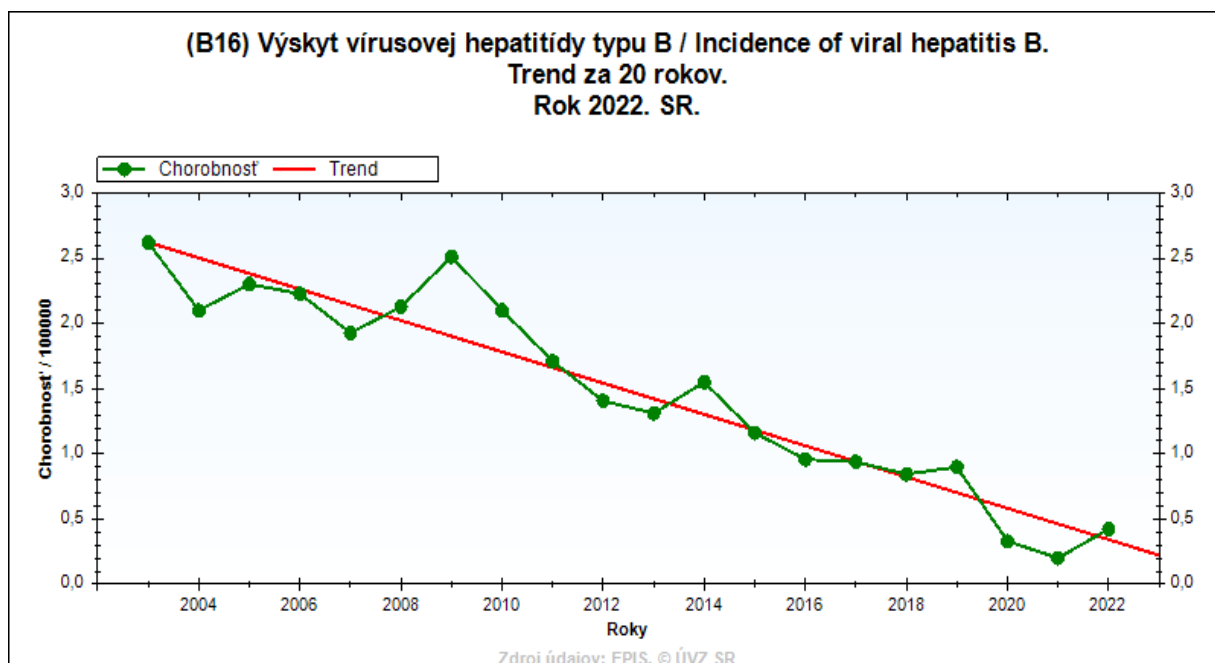
vysoká škola s internátom	6
zdravotnícke zariadenie	1

TABUĽKA 21 ROZDELENIE CHORÝCH PODĽA POVOLANIA, 2022, SR

Povolanie	Abs. počet
administratívny pracovník	0
iné povolanie	24
materská dovolenka	1
naprečujúce dieťa	12
dôchodca	8
invalidný dôchodca	0
nezamestnaný	2
študent	3
pedagogický pracovník	3
potravinar - iný	2
potravinar - masopriemysel	0
predavač	1
robotník	0
väzeň	0
zdravotnícky pracovník - iný	1
zdravotnícky pracovník - lekár	3
zdravotnícky pracovník - PZP	0
zdravotnícky pracovník - SZP	2
spolu	62

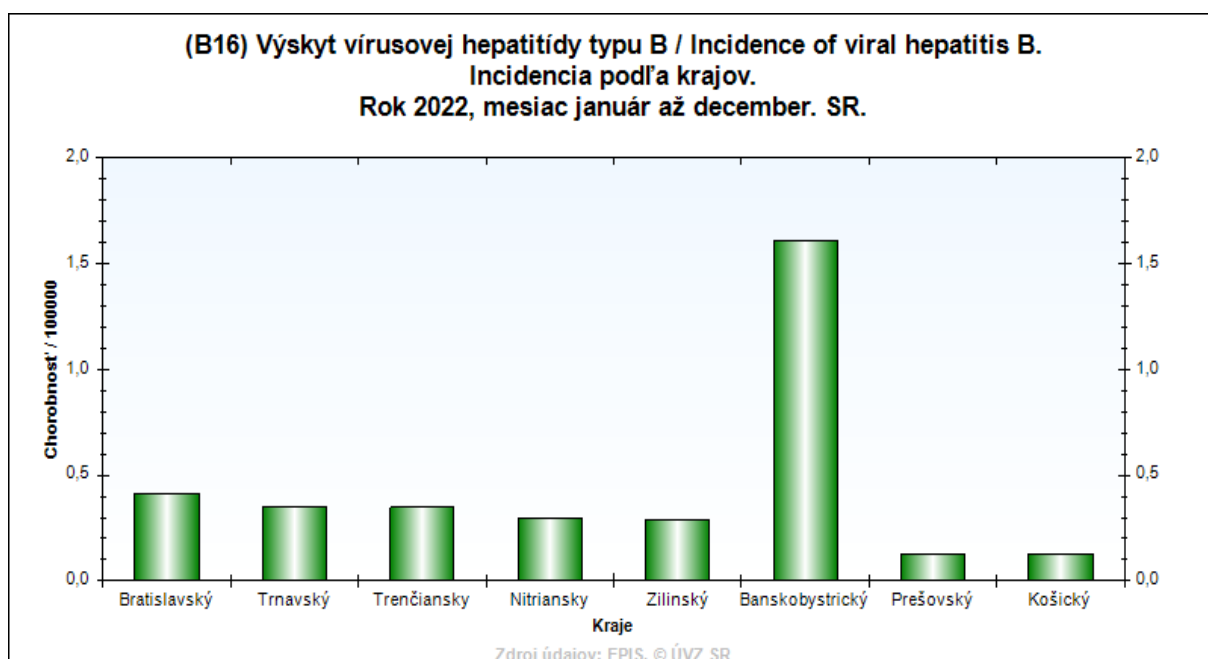
3.2.2 Akútna vírusová hepatitída typu B – B 16

V roku 2022 bolo zaznamenaných 23 prípadov ochorenia akútnou formou VHB (chor.0,42/100 000), čo je 2,3x viac ako v roku 2021, oproti päťročnému priemeru je to pokles o 35%. Trend výskytu je z dlhodobého hľadiska klesajúci (Graf 31).

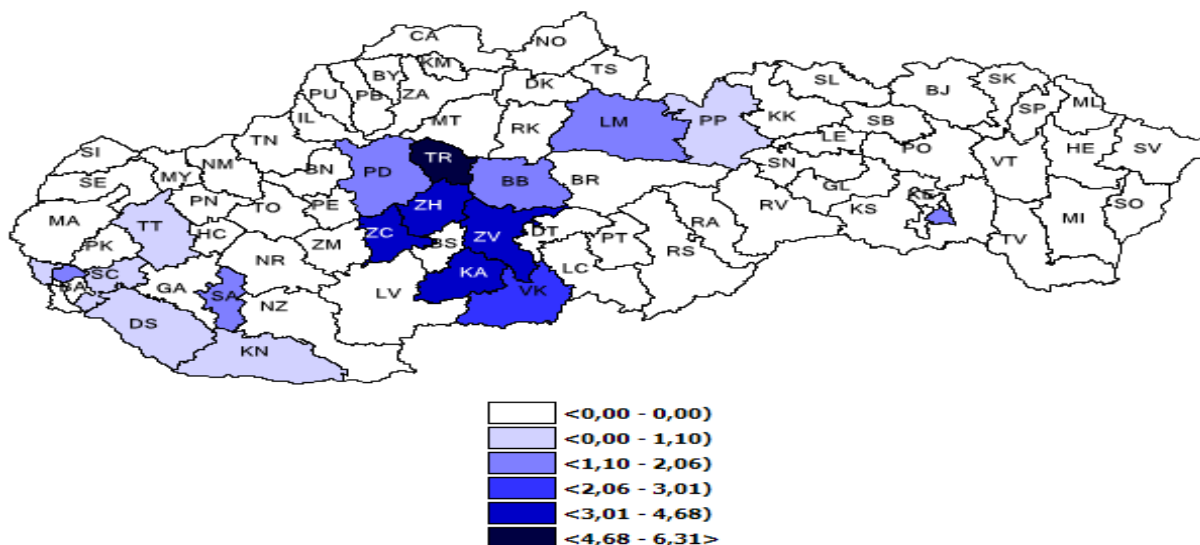
GRAF 31 TREND VHB ZA 20 ROKOV, SR, 2022

Ochorenia boli zaznamenané vo všetkých krajoch SR s maximom v kraji Banskobystrickom (10x) a Bratislavskom (3x) kraji a v ostatných krajoch po 1 až 2 prípadoch (Graf 32).

GRAF 32 VÝSKYT VHB PODEĽA KRAJOV, SR, 2022

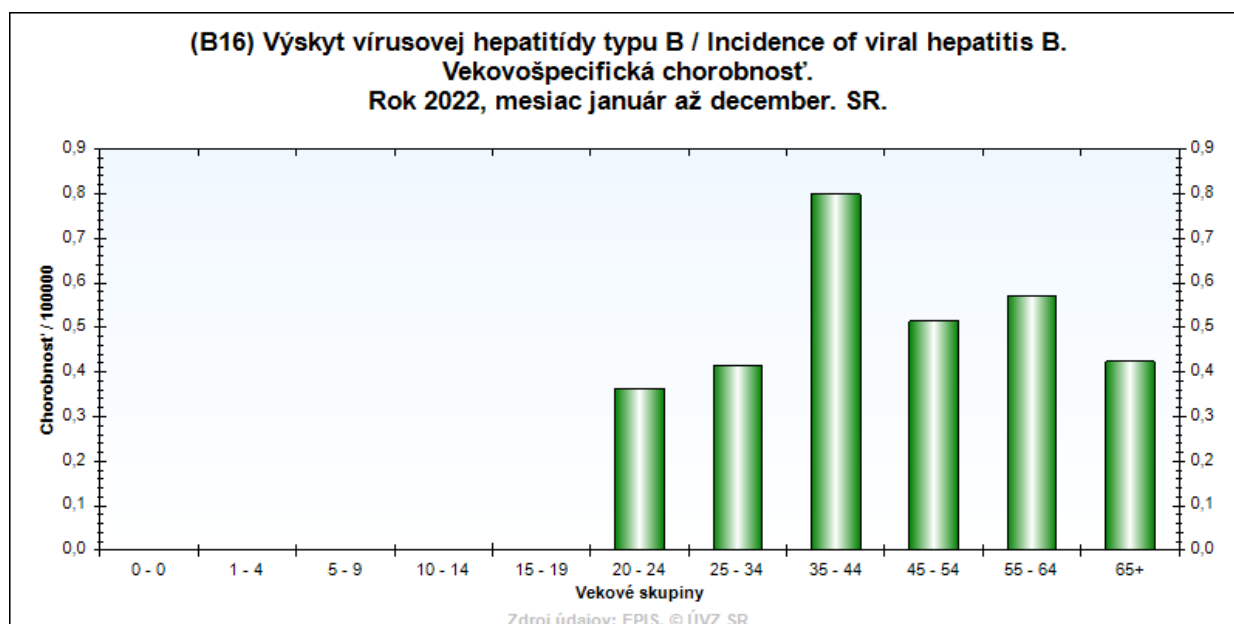
Výskyt hepatitídy typu B (B 16) v SR podľa okresov
v r. 2022

MAPA 33 VÝSKYT VHB PODĽA OKRESOV, SR, 2022

Ochorenia sa vyskytli od vekovej kategórie 20 ročných a starších, čo dokumentuje pozitívny dopad celoplošného očkovania proti VHB od roku 1998 ako aj doočkovania adolescentov. Najvyššia chorobnosť sa vyskytla vo vekových kategóriách od 35 do 44 rokov (7x) s chorobnosťou 0,80/100 000 a od 45 do 54 rokov (chor. 0,51/100 000), od 55 do 64 rokov (chor. 0,57/100 000) a nad 65 rokov (0,42/100 000) (Graf 34).

Vysoká vekovo špecifická chorobnosť v produktívnej skupine od 25 do 64 ročných osôb. 61% prípadov napovedá, že na prenose nákazy bude mať významný podiel nechránený pohlavný styk.

GRAF 34 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ VHB, SR, 2022

Nezaznamenali sme ochorenia u očkovaných:

V anamnéze parenterálnych výkonov boli zistené i.v. drogy (1x), operácia (1x), odber materiálu – krvi (2x) a nezistené alebo neobjasnené (19 x).

Uvádzame aj rozdelenie chorých podľa povolania (Tabuľka 21) a kolektívov (Tabuľka 22).

TABUĽKA 22 ROZDELENIE CHORÝCH PODĽA POVOLANIA, 2022, SR

POVOLANIE	B16
iné povolanie	8
nepracujúci/dôchodca	7
nepracujúci/nezamestnaný	4
robotník	2
Administr.prac.	1
Mat.dovolenka	1

TABUĽKA 23 ROZDELENIE CHORÝCH PODĽA KOLEKTÍVOV, 2022, SR

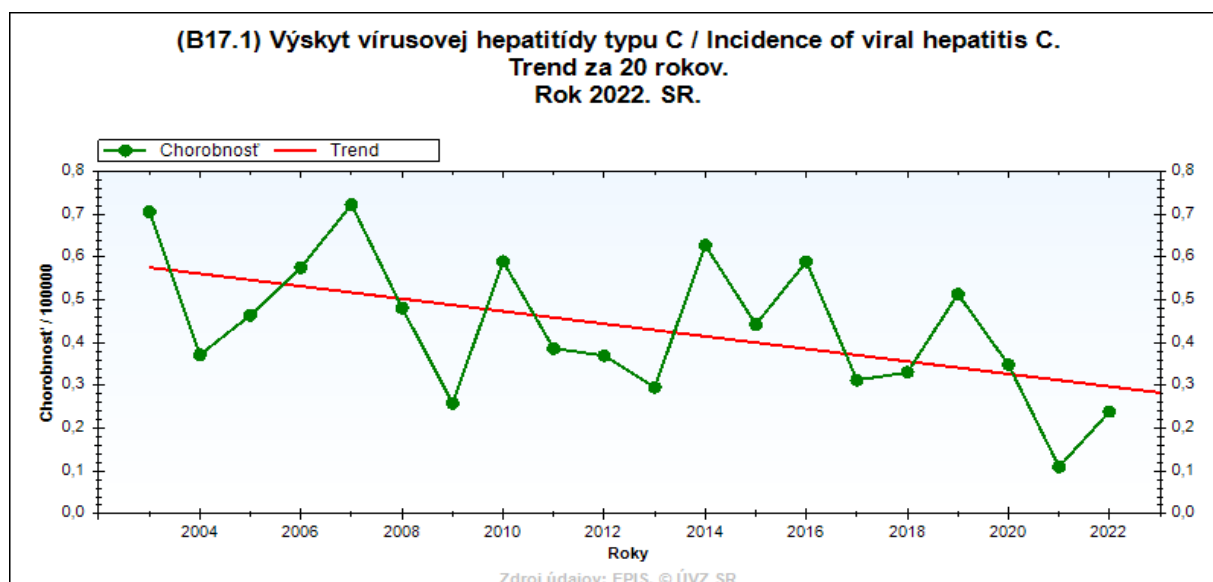
KOLEKTÍV	B16
ÚSS pre dospelých	1
mimo kolektív	21
Iný kol.	1

Ochorenia sa vyskytovali sporadicky.

V roku 2022 nebolo zaznamenané **úmrtie** na VHB.

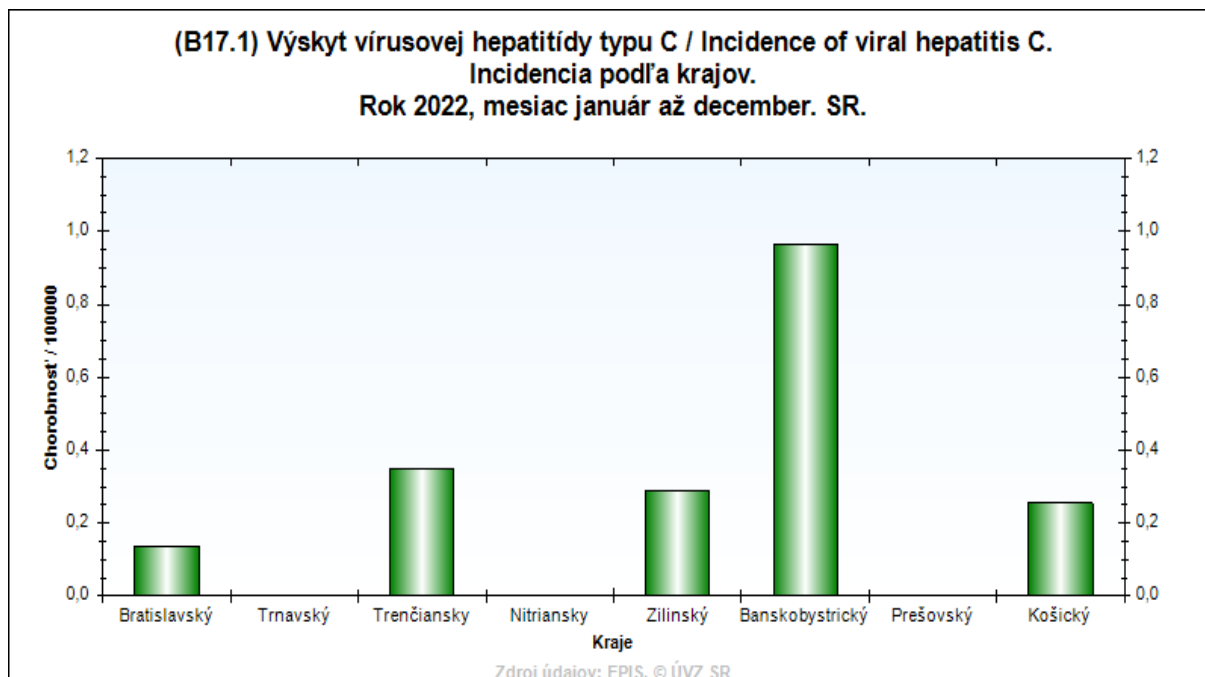
3.2.3 Akútna vírusová hepatitída typu C – B 17.1

V roku 2022 bolo zaznamenaných celkom 13 prípadov ochorení (chor.0,24), čo je vzostup o 4 prípady oproti roku 2021 a oproti päťročnému priemeru je to pokles o 26%. Trend bol klesajúci (Graf 35).

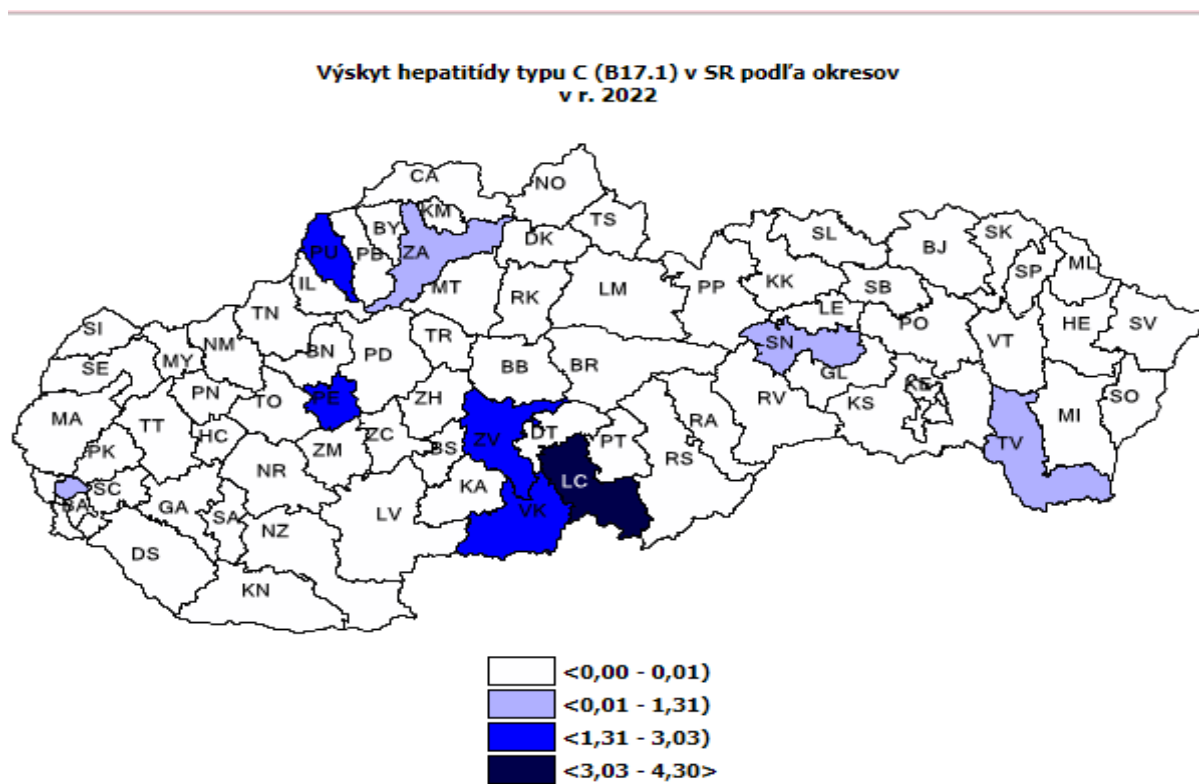

GRAF 35 TREND VHC ZA 20 ROKOV, SR, 2022

Ochorenia sa vyskytli v piatich krajoch SR, maximum výskytu sa zaznamenal v Banskobystrickom (5x), Žilinskom (2x), Trenčianskom (2x), Košickom (2x) a Bratislavskom (1x) kraji (Graf 36, Mapa 37)

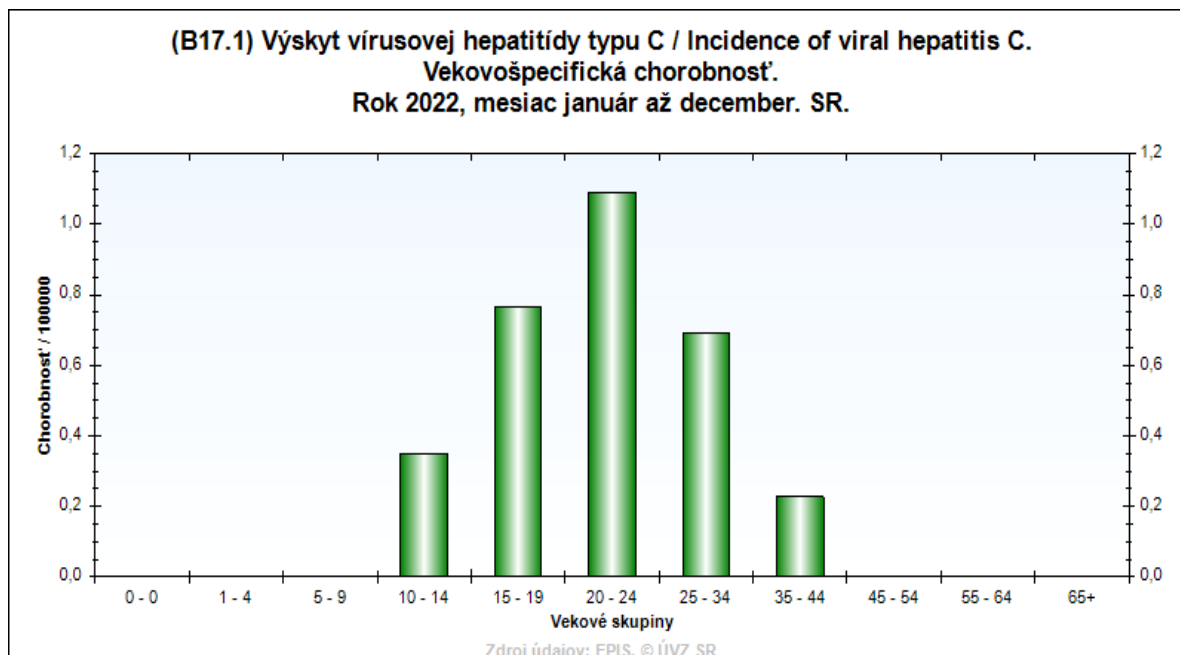

GRAF 36 VÝSKYT VHC PODEĽA KRAJOV, SR, 2022

GRAF 37 VÝSKYT VHC PODEĽA OKRESOV, SR, 2022

Z hľadiska veku sa ochorenia zaznamenali u osôb 10 ročných a starších s maximálnou chorobnosťou vekovej kategórii od 20 do 25 rokov (4x, chor. 1,5/100 000) a maximom počtom prípadov v kategórii od 35 do 44 rokov (Graf 38).

GRAF 38 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ VHC, SR, 2022

Epidemiologická anamnéza zameraná na parenterálne zákroky bola zistená pri tetovaním (4x), aplikácii drog (5x) a neudaná (4x).

Uvádzame aj rozdelenie chorých podľa povolania (Tabuľka 23) a kolektívov (Tabuľka 24).

TABUĽKA 24 ROZDELENIE CHORÝCH PODĽA POVOLANIA, 2022, SR

POVOLANIE	B171
iné povolanie	4
nepracujúci/študent	2
nepracujúci/nezamestnaný	4
Nepracujúci inv.dôchodca	1
Predavačka/predavač	1
Väzenie/výkon trestu	1

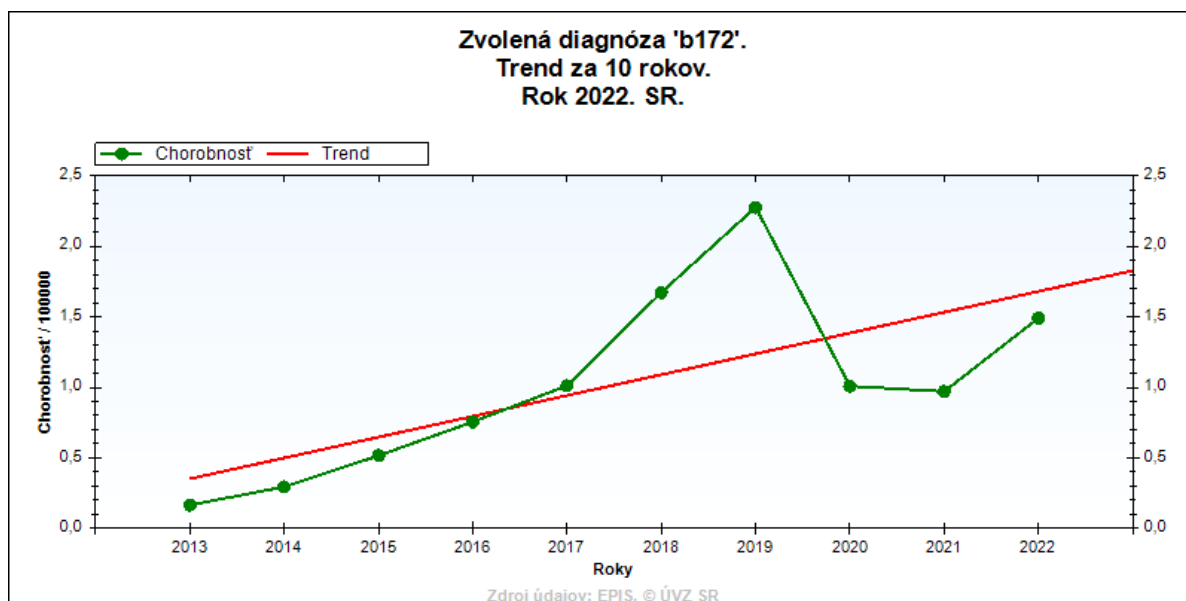
TABUĽKA 25 ROZDELENIE CHORÝCH PODĽA KOLEKTÍVOV, 2022, SR

KOLEKTÍV	B171
Iné	1
mimo kolektív	11
Nápravné zariadenie	1

Epidemický výskyt VHC ani rodinný výskyt nebol zaznamenaný.

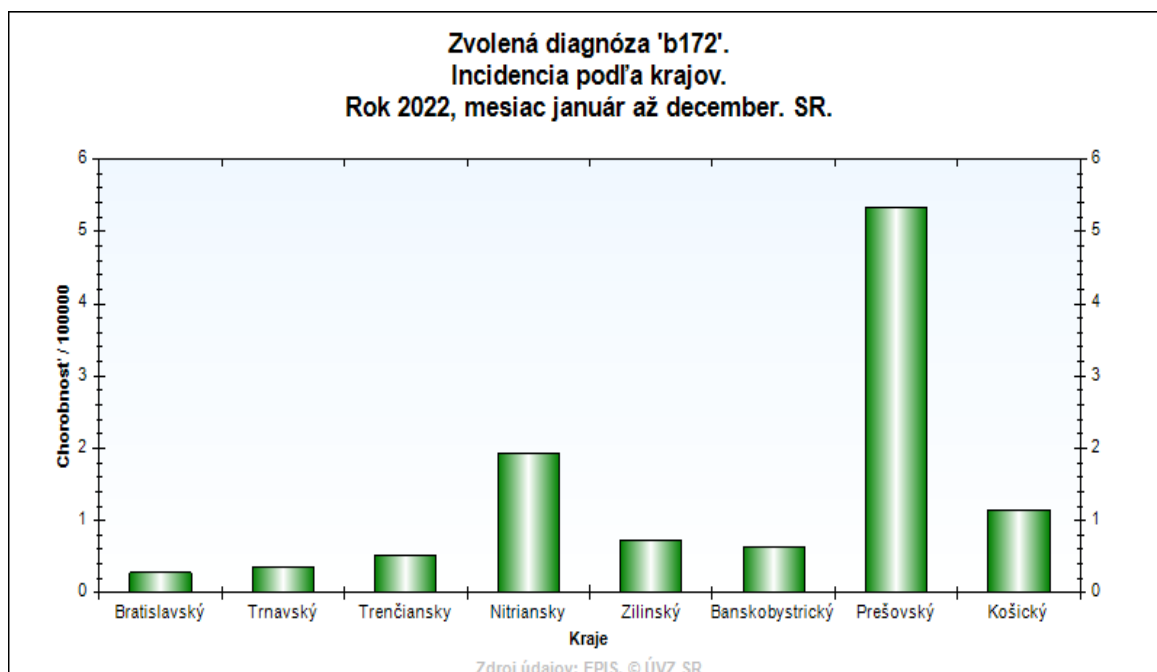
3.2.4 Akútna vírusová hepatitída typu E – B 17.2

Bolo zaznamenaných 81 ochorení (chor.1,49/100 000), čo reprezentuje vzostup o 44 % oproti roku 2021. Dlhodobý trend chorobnosti VHE (B17.2) je naďalej stúpajúci (Graf 39).

GRAF 39 TREND VHE ZA 20 ROKOV, SR, 2022

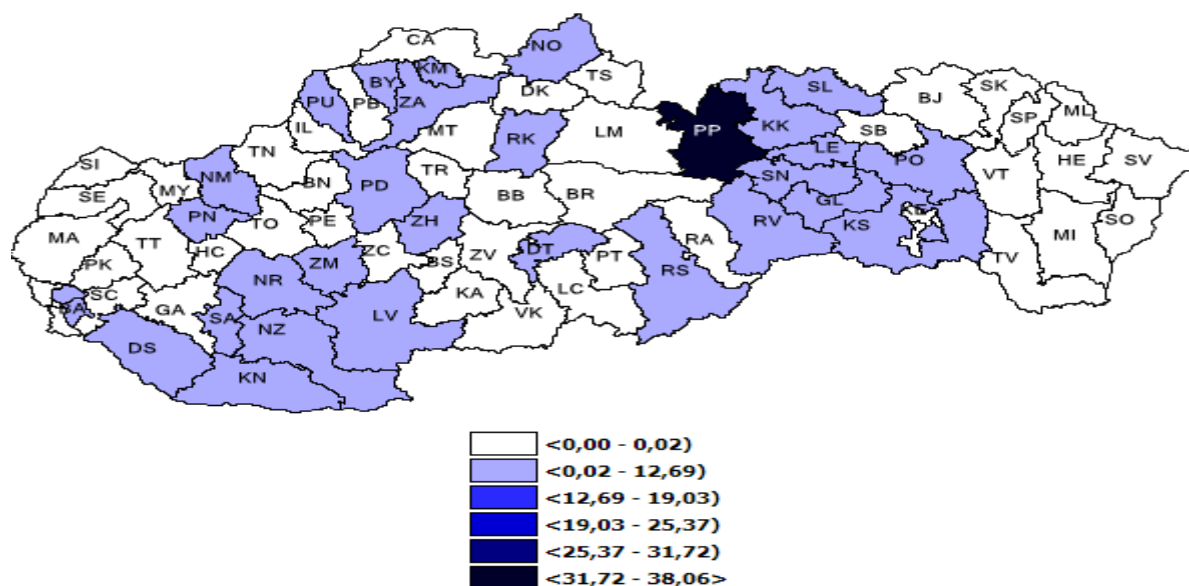
Ochorenia hlásili všetky kraje. Najviac signalizoval Prešovský (43x, chor. 5,3/100 000), Nitriansky (13x, chor. 1,93/100 000) a Košický (9x, chor.1,15/100 000). V ostatných krajoch sa vyskytlo od 2 do 5 prípadov (Graf 40).

GRAF 40 VHE PODĽA KRAJOV, SR, 2022

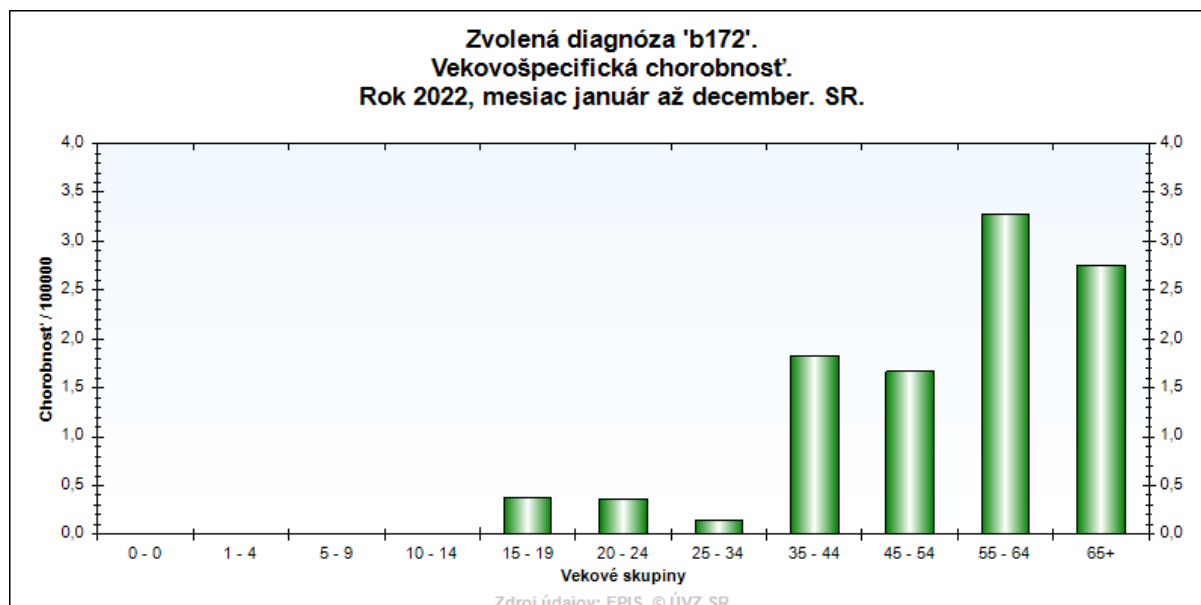
Najvyšší výskyt VHE bol zaznamenaný v okrese Poprad (6x) (Mapa 41).

Výskyt zvolenej diagnózy v SR podľa okresov miesta bydliska
v r. 2022
Diagnóza 'b172'

GRAF 41 VÝSKYT VHE PODĽA OKRESOV, SR, 2022

Ochorenia sa vyskytli vo vekových skupinách nad 15 rokov veku s maximom vo vekovej kategórii od 55 do 64 rokov (16x, chor. 3,3/100 000) a nad 65 rokov (26x, chor. 2,75/100 000) (Graf 42).

GRAF 42 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ VHE, SR, 2022

Väčšina ochorení zostala epidemiologicky neobjasnená (41x), 11x udávali pacienti konzum bravčového mäsa, 5x mäsové výrobky, 1x hovädzie mäso, 2x zverinu.

1 prípad ochorenia u 69 ročného muža končil úmrtím na dg. B17.2, pre ktorú bol preložený s Int.odd. NsP Poprad na HeGiTo FNŠP Banská Bystrica. Jednalo sa koinfekciou s Hantaan vírusom, ktorý spôsobil hemragickú horúčku s renálnym syndrómom. Ako príčina smrti uzatvorená dg. B17.2.

3.2.5 Iná špecifikovaná akútna hepatitída – B 17.8

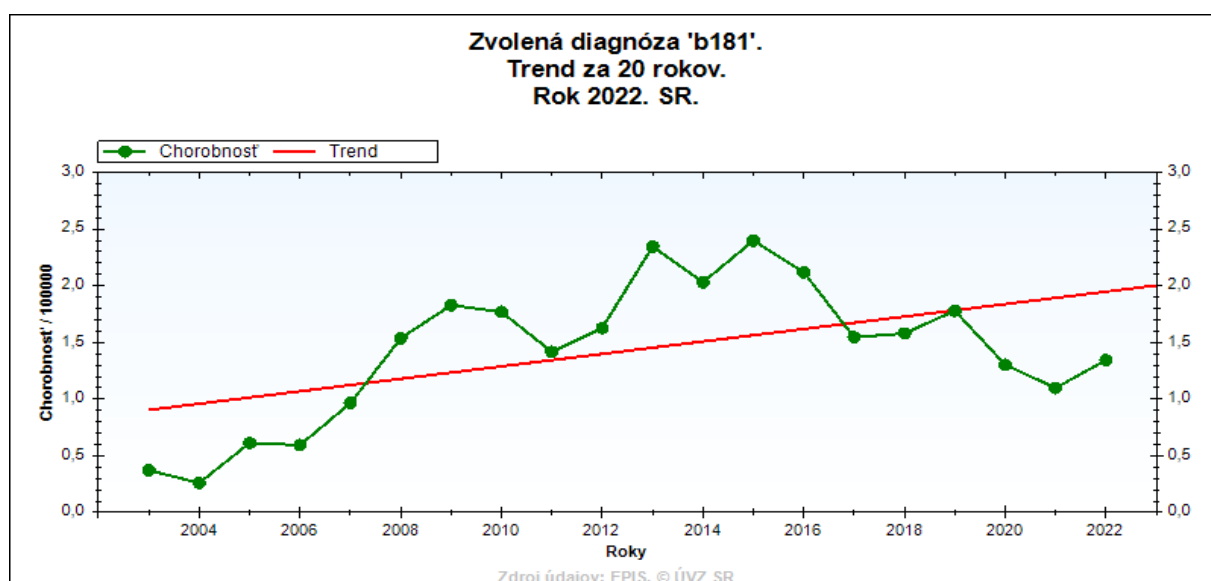
Ochorenie sa v roku 2022 nevyskytlo.

3.2.6 Nešpecifikovaná vírusová hepatitída – B 19.9

Ochorenie na VH, ktoré sa nepodarilo etiologicky objasniť nebolo zaznamenané.

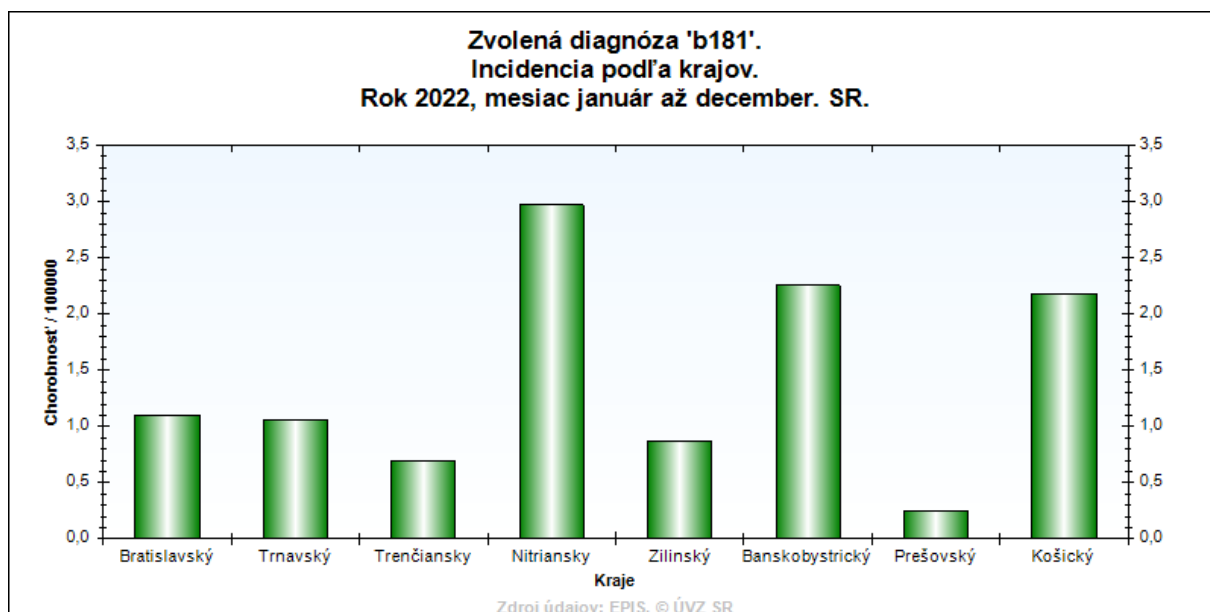
3.2.7 Chronická vírusová hepatitída typu B – B 18.1

V sledovanom roku 2022 bolo v tejto skupine zaznamenaných 77 prípadov ochorení (chor.1,42/100 000), čo je o 18% viac ako v roku 2021. Trend bol stúpajúci (Graf 43)

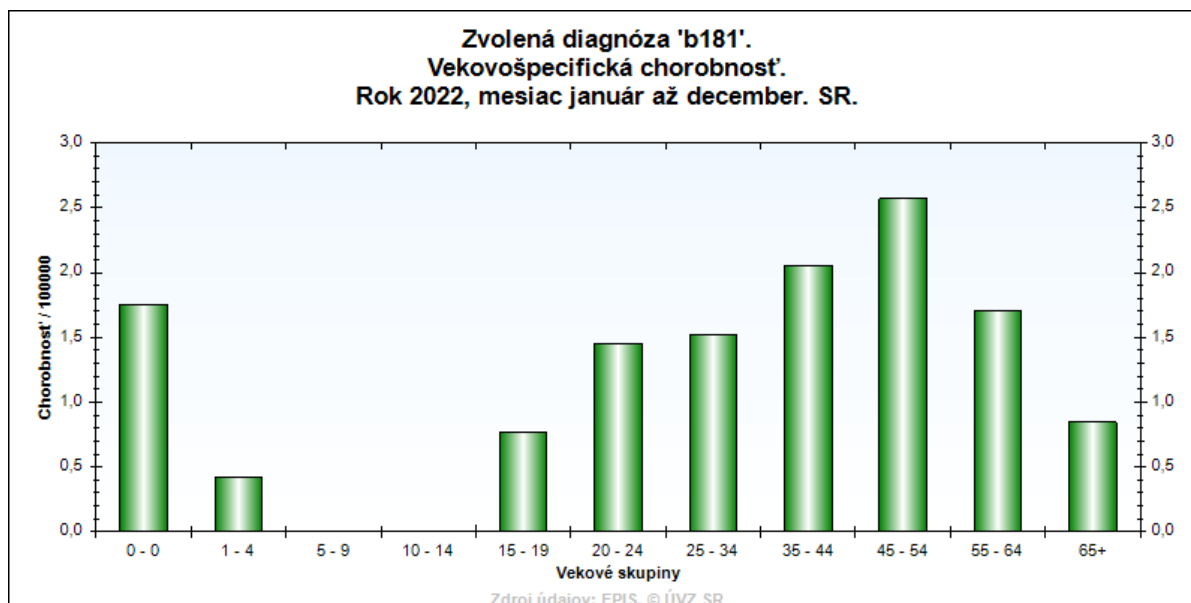
GRAF 43 TREND CHRONICKEJ VHB ZA 20 ROKOV, 2022, SR

Ochorenia sa vyskytli vo všetkých krajoch SR, s maximom Nitrianskom (20x, chor. 3,00/100 000), Košickom (17x), Banskobystrickom (14x, chor.1,9/100 000) a Bratislavskom (8x, chor.1,11/100 000). V ostatných krajoch bolo zaznamenaných od 2 do 6 prípadov (Graf 44).

GRAF 44 VÝSKYT CHRONICKEJ VHB PODEĽA KRAJOV, 2022, SR

Z hľadiska veku sa ochorenia vyskytli vo vekových skupinách nad 15 rokov veku s maximom vo vekovej kategórii od 45 do 54 rokov (20x. chor. 2,6/100 000) a od 35 do 44 rokov (18x, chor. 2,05/100 000). Okrem toho sme zaznamenali výskyt vo vekových kategóriách 0-ročných detí (1x) a od 1 do 4 rokov (1x). Tieto prípady ako aj 2 prípady z vekovej kategórii od 15 do 19 rokov sme podrobili osobitnej analýze vzhľadom na možné očkovanie v anamnéze.

GRAF 45 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ CHRONICKEJ VHB, 2022, SR

Výskyt ochorení s pozitívnou očkovačou anamnézou:

V priebehu roka boli zaznamenané 3 prípady ochorenia u osôb s pozitívnou očkovačou anamnézou:

1. prípad u 1. roč. dieťaťa, riadne očkovaného 3 dávkami hexavakcíny, v rodine zistená HBsAg pozitivita otca.

2. prípad u riadne očkovaného 19 roč. chlapca , očkovaný Engerixom – pred 17,5 rokmi podané 3 dávky.
3. prípad u 16 ročného adolescenta, riadne očkovaného pred 14,5 rokmi.

V anamnéze **parenterálnych zákrokov u chorých** boli zistené aplikácia i.v. drog (4x), výkony v ZZ (9x - chirurgické operácie 5x, zubné ošetrovanie 4x), piercing (1x), pôrod (1x), tetovanie (3x), nezistené (48x), neudané (11x).

Uvádzame aj rozdelenie podľa povolania (Tabuľka 25) a kolektívov (Tabuľka 26).

TABUĽKA 26 ROZDELENIE CHORÝCH PODĽA POVOLANIA, 2022, SR

POVOLANIE	B181
iné povolanie	37
nepracujúci/dôchodca	14
nepracujúci/invalid.dôchodca	4
nepracujúci/nezamestnaný	10
MD	2
Väzenie, výkon trestu	1
Nepracujúci/dieťa	1
robotník/iný	6
Zdrav.prac./lekár	2

TABUĽKA 27 ROZDELENIE CHORÝCH PODĽA KOLEKTÍVOV, 2022, SR

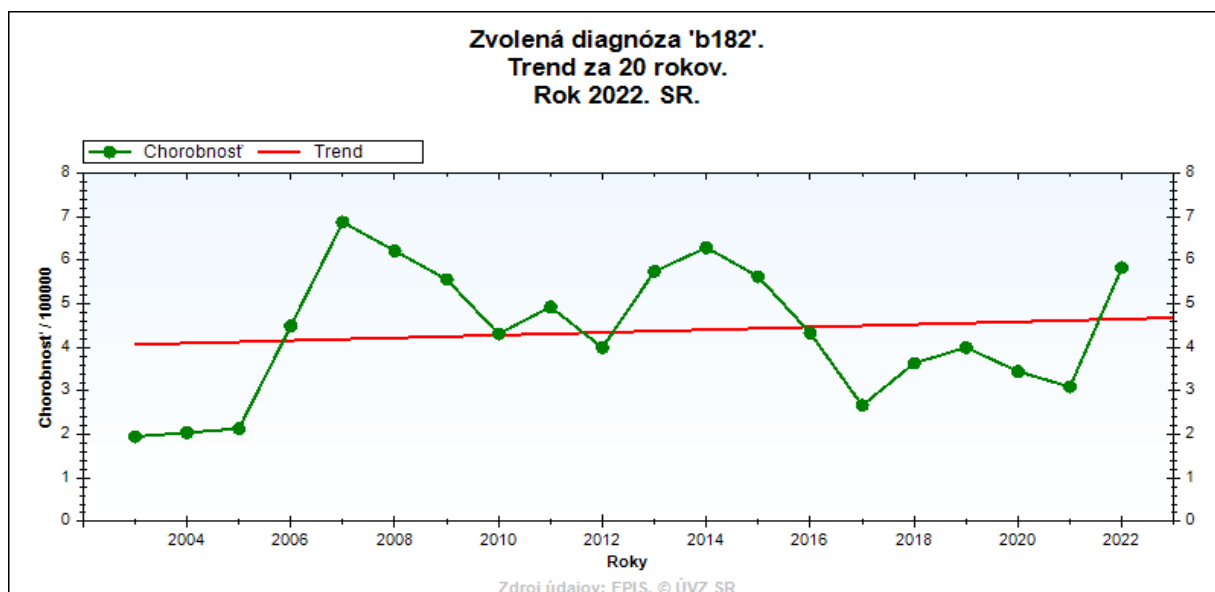
KOLEKTÍV	B181
Liečebňa pre dospelých	1
Iné	4
mimo kolektív	68
Utečenec/súkr. Ubyt.	2
Zdrav.zariadenie	1
Nápravné zariadenie	1

Importovaných bolo 5 prípadov ochorení z krajín Ukrajina (3x) a Vietnam (2x).

Úmrtie na dg. B18.1 nebolo zaznamenané.

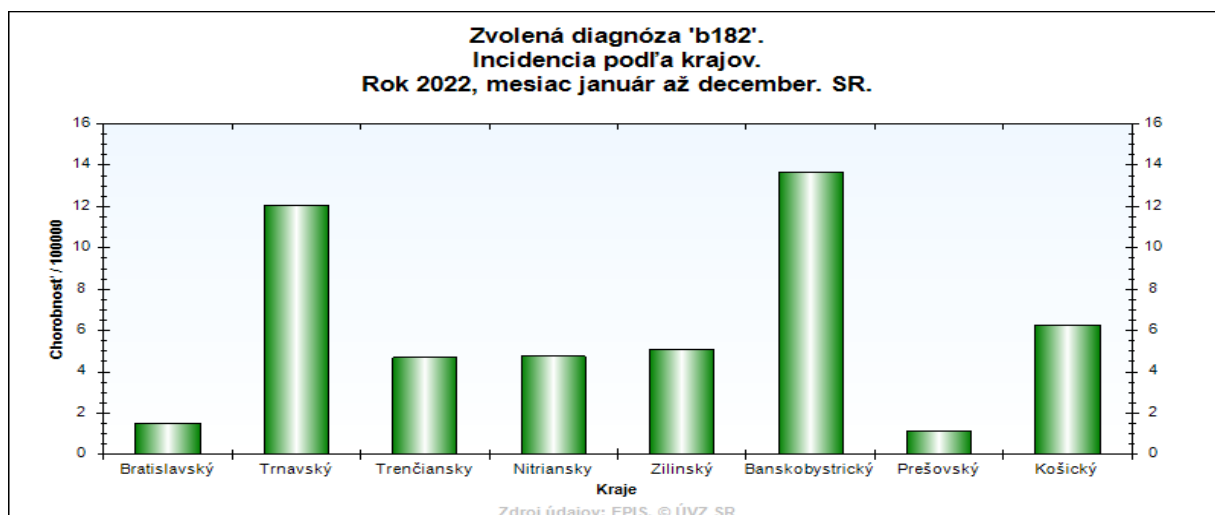
3.2.8 Chronická vírusová hepatitída typu C – B 18.2

V roku 2022 bolo novozistených 316 prípadov ochorení na chronickú VH-C (chor. 5,81/100.000), čo predstavuje vzostup oproti roku 2021 o 83%, oproti päťročnému priemeru o 69%. Za ostatných 10 rokov dochádzalo k pokles počtu aktívne vyhľadaných chronicky chorých na VHC, prerušil to rok 2022, dlhodobý trend je stúpajúci (Graf 46)

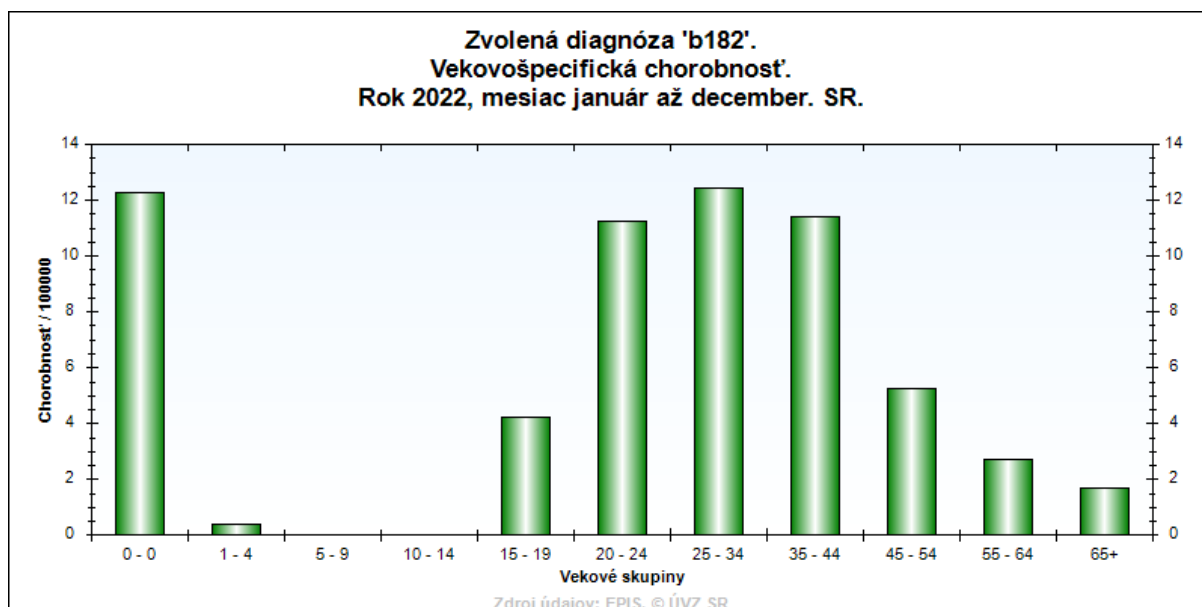
GRAF 46 TREND CHRONICKEJ VHC ZA 20 ROKOV, 2022, SR

Ochorenia sa vyskytli vo všetkých krajoch SR s maximom v Banskobystrickom (85x, chor. 13,7/100 000), Trnavskom (68x, chor. 12,03/100 000), Košickom (49x, chor. 6,3/100 000) a Žilinskom (35x, chor. 5,1/100 000) kraji. Najnižšia chorobnosť sa zaznamenala Prešovskom (9x, chor. 1,1/100 000) kraji (Graf 47).

GRAF 47 VÝSKYT CHRONICKEJ VHC PODEĽA KRAJOV, 2022, SR

Ochorenia sa zaznamenali najmä vo vekových kategóriách nad 15 rokov veku. 7 prípadov sa vyskytlo vo vekových kategóriách 0-ročných a od 1 do 4 rokov (1x). Najvyššia chorobnosť sa vyskytla vo vekových kategóriách od 25 do 34 rokov (90x, chor. 12,4/100000), od 35 do 44 rokov (100x, chor. 11,4/100 000), od 20 do 24 rokov (31x, chor. 11,3/100 000) a od 45 do 54 rokov (41x, chor. 5,3/100 000) (Graf 48).

GRAF 48 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ CHRONICKEJ VHC, 2022, SR

Uvádzame aj rozdelenie podľa povolania (Tabuľka 27) a kolektívov (Tabuľka 28).

TABUĽKA 28 ROZDELENIE CHORÝCH NA CHRONICKÚ VH-C PODĽA POVOLANIA

POVOLANIE	B182
iné povolanie	113
Nepracujúci/dieťa	8
nepracujúci/študent	1
nepracujúci/dôchodca	32
Prac. Soc. služieb	0
nepracujúci/nezamestnaný	59
MD	15
potravínar.prac.	2
robotník/iný	17
väzenie-výkon trestu	62
Zdrav.prac./lekár	1
Zdrav.prac./iný	1
Zdrav.prac.PZP	1
Administr.prac.	1
Neudané	3

TABUĽKA 29 ROZDELENIE CHORÝCH PODĽA KOLEKTÍVOV

KOLEKTÍV	B182
OU SŠ	1
Iné	17
mimo kolektív	224
nápravné zariadenie	62
MŠ	3
DSS pre dospelých	2
Detský domov	1

Utešenec záchytné zariadenie	3
UTEĎENEK – súkromné ubytovanie	2
Zdravotn. Zariadenie	2

Z prehľadu je zrejmé, že až v 59 prípadoch ochoreli nezamestnané osoby t. j. 19% a osoby vo výkone trestu (62x), t. j. 20% všetkých novozistených chorých. Osoby vo výkone trestu sa infikovali mimo zariadenia a sú aktívne vyhľadané v rámci vstupnej prehliadky pri nástupe na výkon trestu.

Bolo zaznamenaných 10 importovaných nákaz z krajín Ukrajina (5x), Indonézia (1x), Kazachstan (1x), Moldavsko (1x), Srbsko (1x) a Tunisko (1x).

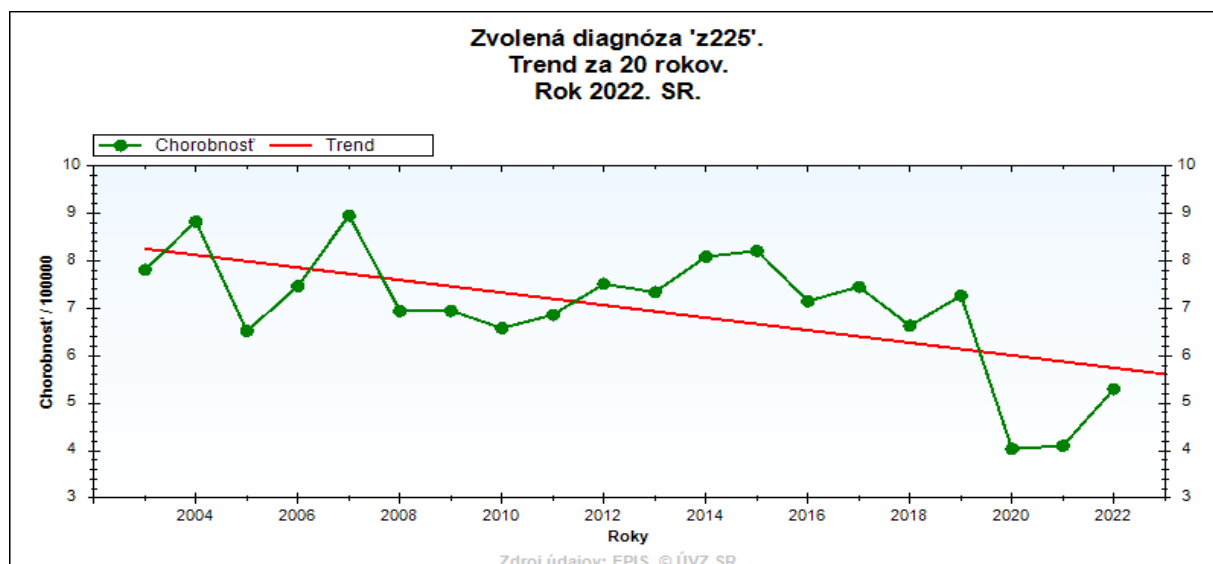
V epidemiologickej anamnéze chorých bolo zistená i. v. aplikácia drog (103x), t. j. v jednej tretine všetkých prípadov, tetovanie (24x), piercing (3x), výkony v ZZ (34x), z toho transfúzia v minulosti (8x), drobné chirurgické výkony (3x), operácie (17x), dialýza (1x), odber biologického materiálu (1x), zubné oštiepenie (4x), pôrod (5x), neobjasnená (103x) a neudaná (64x).

3.2.9 Cytomegalovírusová hepatitída – B 25.1

V roku 2022 neboli hlásené ochorenia s touto diagnózou.

3.2.10 Novozistené nosičstvo HBsAg – Z 22.5

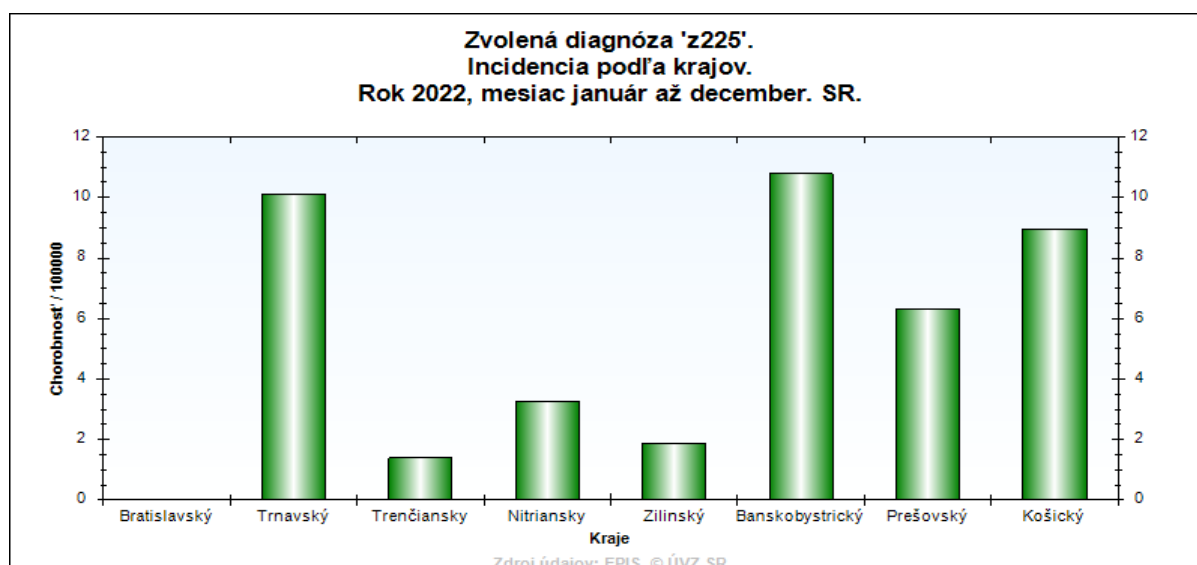
V priebehu roka 2022 bolo hlásených 288 novozistených nosičov HBsAg (chor. 5,3/100 000). Oproti roku 2021 je to vzostup o 21%. Z dlhodobého hľadiska má výskyt nosičstva HBsAg klesajúci trend (Graf 49).

GRAF 49 TREND NOVOZISTENÉHO NOSIČSTVA HBSAG ZA 20 ROKOV, 2022, SR

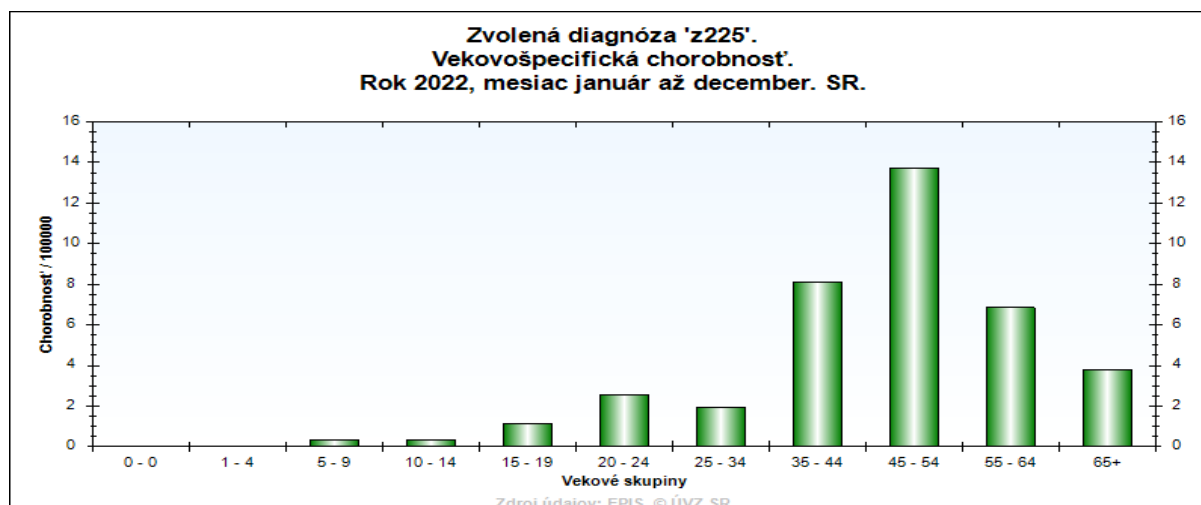
Nosičstvo bolo hlásené zo 7 krajov SR ho s maximom v Banskobystrickom (67x, chor.10,8/100 000), Trnavskom (59x, chor. 10,1/100 000), Košickom (70x. chor. 9/100 000) a Prešovskom

(51x, chor. 6,3/100 000). Bratislavský kraj dlhodobo výskyt nosičstva HBsAg nehlási (Graf 50).

GRAF 50 VÝSKYT NOVOZISTENÉHO NOSIČSTVO HBSAG PODĽA KRAJOV, 2022, SR

Nosičstvo sa zistilo vo vekových kategóriách nad 5 rokov a to vo vekových kategóriách od 5 do 9 rokov (1x) a od 10 do 14 rokov (1x). Maximum prípadov bolo zaznamenaných vo vekovej kategórii od 45 do 54 rokov (107x, chor. 13,7/100000) (Graf 51).

GRAF 51 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ NOVOZISTENÉHO NOSIČSTVO HBSAG, 2022, SR

Analýzu epidemiologickej anamnézy u nosičov zameranú na parenterálne zákroky v minulosti nebolo možné vykonať.

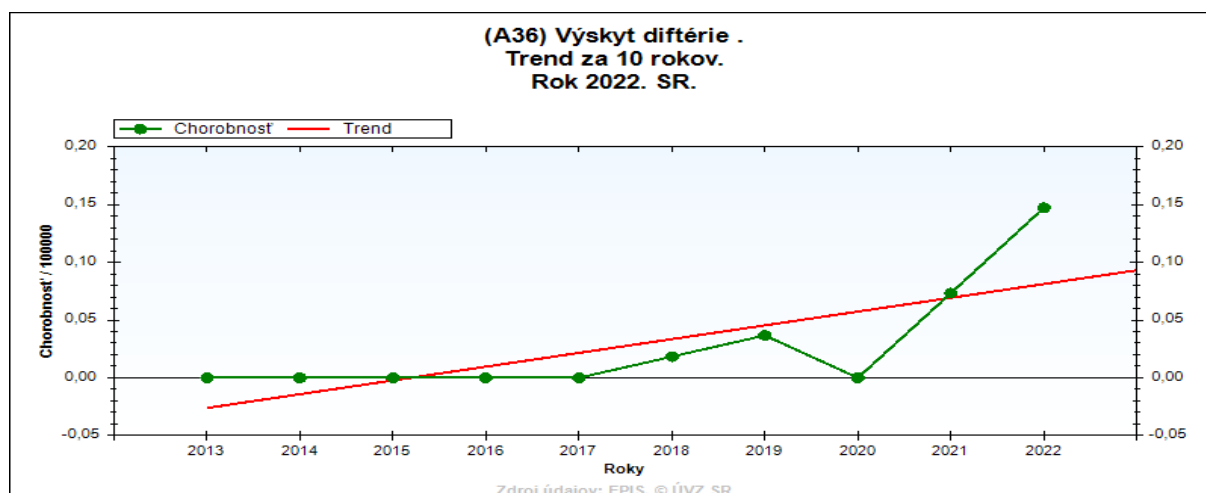
4 novozistení nosiči HBsAg boli očkovaní proti VHB, traja 3 dávkami (2x Engerix 21 ročný a 57 ročný, 1x Infanrix Hexa 10 ročný) a jeden dialyzovaný pacient 4 dávkami vakcíny Engerix – 66 ročný. 7 ročné pozitívne dieťa je ukrajinského pôvodu, nebolo očkované a nosičstvo bolo zistené pred nástupom do školy.

Nosičstvo HBsAg bolo v 26 prípadoch zaznamenané ako importovaná nákaza z 8 krajín, a to z Ukrajiny (10x), Vietnamu (5x), Afganistanu (4x), a po 1 až 2 prípadoch z Maroka, Sýrie, Indie, Turecka a Rumunska.

Skupina nákaz preventabilných očkovaním

Diftéria – záškrt – A36

V roku 2022 sme zaznamenali 8 ochorení (chor. 0,15/100 000), v minulom roku to bolo 7 prípadov. Trend bol stúpajúci (Graf 52).

GRAF 52 TREND ZÁŠKRTU ZA 10, 2022, SR

Hltanový záškrt (A36.0) – zaznamenané jedno ochorenie. Išlo o dieťa žijúce v nízkom hygienickom štandarde vo vekovej kategórii od 1 do 4 rokov z Prešovského kraja. Neočkované dieťa hospitalizované s obštrukciou HCD, epiglottitídou a multiorgánovým zlyháváním. V klinickom obraze prítomný respiračný infekt, ťažká dehydratácia, stomatitída, zápalová aktivita - CRP 159, ťažká trombocytopenia, prítomné krvácavé prejavy do slizníc pery, epistaxy, dýchanie drsnejšie, masívne hnisavé povlaky na tonzilách, prítomný hnilobný zápach z úst. Ochorenie potvrdené laboratórne z výteru z nosa kultivačným vyšetrením *Corynebacterium diphtheriae* typ gravis toxický. U dieťaťa koinfekcia s infekciou COVID-19. Ochorenie skončilo úmrtím, pitva potvrdila ako príčinu smrti diftériu.

Nosohltanová diftéria (A36.1) – zaznamenané 1 ochorenie u neočkovaného dieťaťa vo vekovej kategórii 0 ročných žijúceho v prostredí s nízkym hygienickým štandardom z Prešovského kraja. Dieťa bolo hospitalizované pre febrilitu, riedke stolice, oblúky v ústnej dutine nastrieknuté, na jazyku soor. Ochorenie potvrdené laboratórne z výteru z nosa kultivačným vyšetrením *Corynebacterium diphtheriae* typ gravis toxický.

Kožná diftéria (A36.3) – zaznamenaných bolo 5 ochorení.

Z Prešovského kraja:

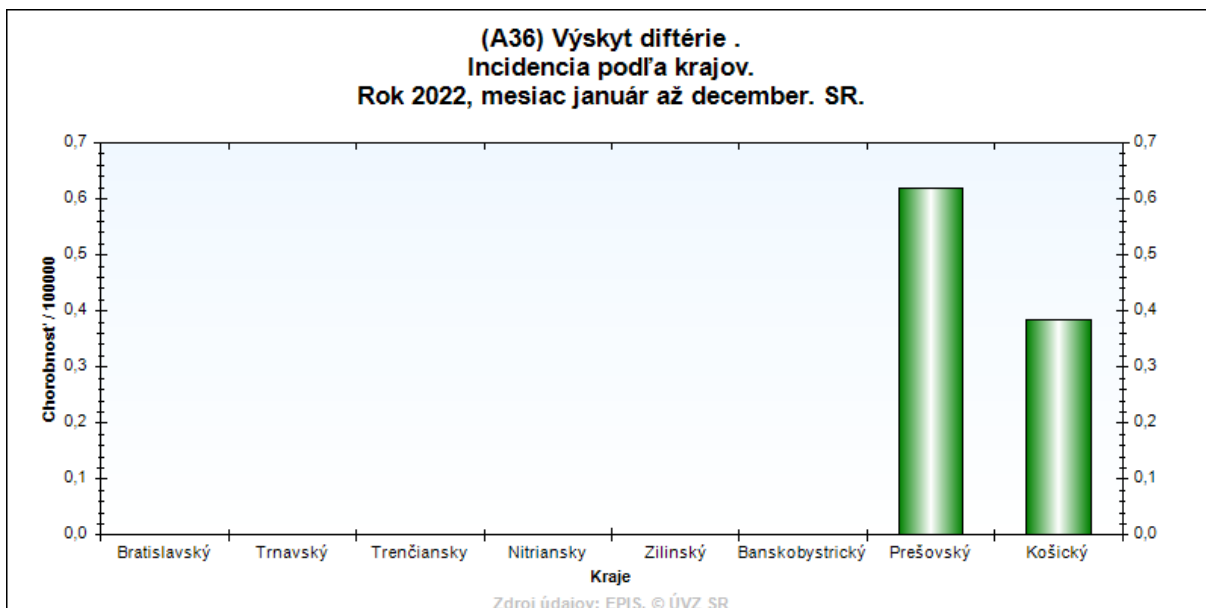
- ochorenie u ženy vo vekovej kategórii od 20 do 24 rokov žijúcej v prostredí s nízkym hygienickým štandardom. Ochorenie potvrdené laboratórne zo steru z kože kultivačne: *Corynebacterium diphtheriae* typ gravis toxický. Očkovací status: základné očkovanie + preočkovanie.
- ochorenie u muža vo vekovej kategórii od 35 do 44 rokov žijúceho v prostredí s nízkym hygienickým štandardom. Pacient ošetrovaný pre týždeň trvajúce bolesti ĽDK v oblasti členka. Zo steru z rany bol laboratórne potvrdený *Corynebacterium diphtheriae* typ gravis toxický. Očkovací status nebolo možné zistiť.

z Košického kraja:

- ochorel muž vo vekovej kategórii od 25 do 34 rokov z prostredia s nízkym hygienickým štandardom bez trvalého bydliska a úzkych kontaktov. Pacient bol ošetrovaný v chirurgickej ambulancii kvôli reznej zhnisanej rane na pravom predlaktí. Zo steru z rany bol v NRC pre diftériu potvrdený *Corynebacterium diphtheriae* biotyp gravis toxický. Očkovací status: základné očkovanie + preočkovanie.
- ochorel muž vo vekovej kategórii od 20 do 24 rokov z prostredia s nízkym hygienickým štandardom. Pacient bol ošetrovaný v chirurgickej ambulancii kvôli početným zahnisaným tržno-rezným ranám na ľavom predkolení. Zo steru z rany bol v NRC pre diftériu potvrdený *Corynebacterium diphtheriae* biotyp gravis toxický. Očkovací status sa nepodarilo zistiť.
- ochorelo dieťa vo vekovej kategórii od 5 do 9 rokov, hospitalizované pre impetigo capilitii. Odobratý výter z ložiska, kde NRC pre diftériu potvrdilo *Corynebacterium diphtheriae* biotyp gravis toxický. Očkovací status: základné očkovanie Infanrix Hexa.

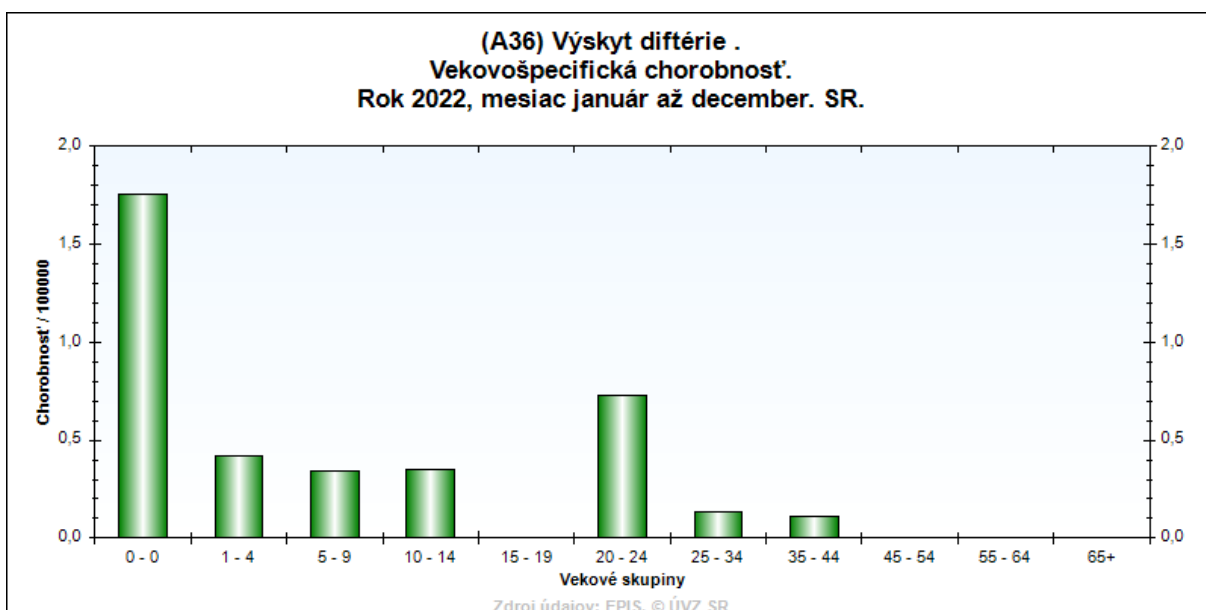
Nešpecifikovaná diftéria (A36.9) – zaznamenané jedno ochorenie u dieťaťa žijúceho v nízkom hygienickom štandarde vo vekovej kategórii od 10 do 14 rokov z Prešovského kraja. Dieťa hospitalizované pre lymfadenopatiu na krku vľavo, kde prítomný tvrdý, bolestivý paket LU, obmedzená pohyblivosť hlavy. Dieťa afebrilné, bez respiračných príznakov. Ochorenie potvrdené laboratórne z výteru z nosa kultivačným vyšetrením *Corynebacterium diphtheriae* typ gravis toxický. Očkovací status: základné očkovanie + preočkovanie.

Incidenciu podľa krajov uvádzame v grafe 53.

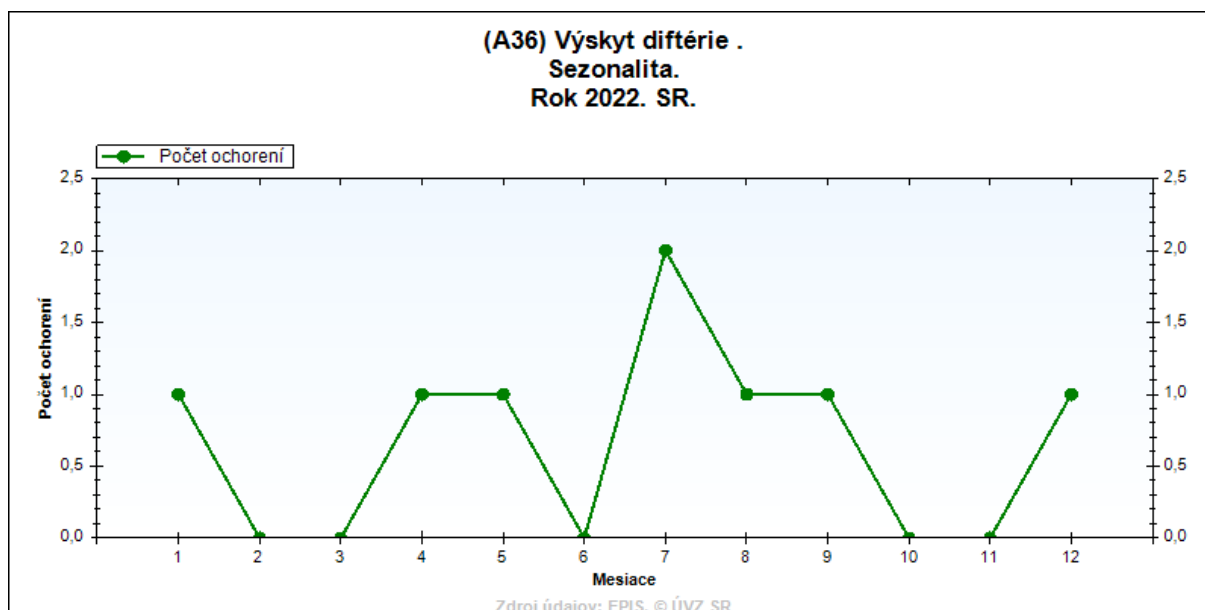
GRAF 53 VÝSKYT DIFTÉRIE PODĽA KRAJOV, 2022, SR

Vekovošpecifickú chorobnosť uvádzame na graf 54.

GRAF 54 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ DIFTÉRIE, 2022, SR

Najčastejšie sme ju zaznamenali v mesiaci júl (Graf 55).

GRAF 55 VÝSKYT DIFTÉRIE PODĽA SEZONALITY, 2022, SR

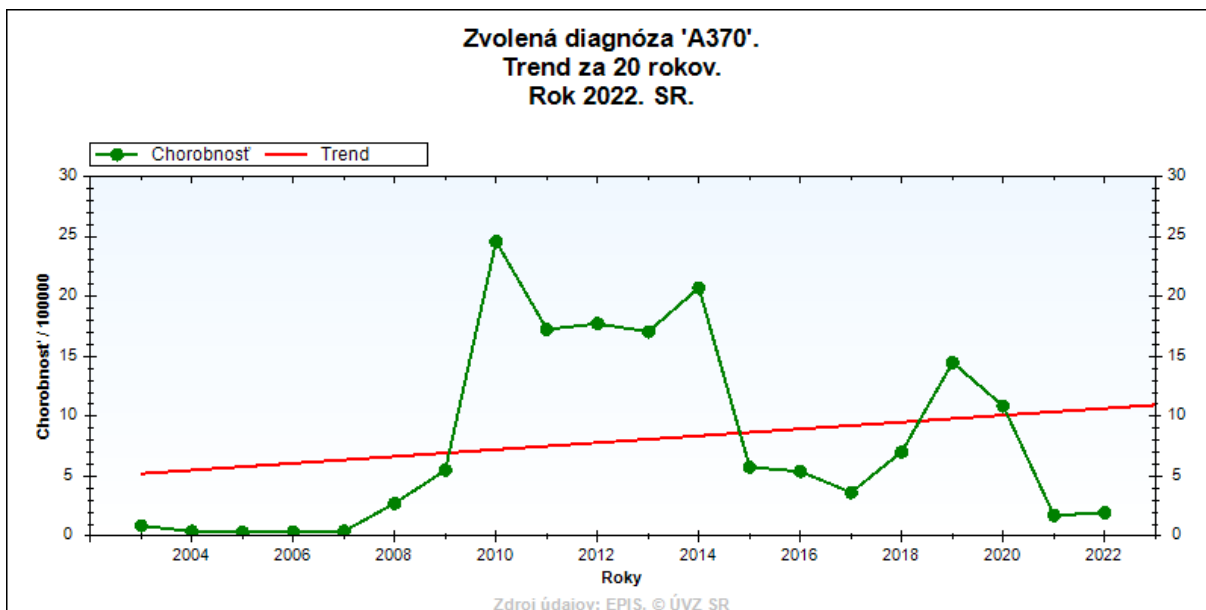
Očkovanie detskej populácie sa vykonáva spolu s očkovaním proti pertussis, tetanu, hemofilovým infekciám, poliomyelitíde, vírusovému zápalu pečene typu B a simultánne pneumokokovým infekciám. Zaočkovanosť bola nasledovná: v roč. nar. 2020 je 96,5%, zaočkovanosť sa pohybovala od 95,5% v Košickom kraji do 98,0% v Trnavskom kraji. V ročníku narodenia 2015, preočkovanie v 6 - tom roku života bolo vykonané na 95,5% a pohybovalo sa od 93,8% v Bratislavskom kraji do 96,9% v Trnavskom kraji. V ročníku narodenia 2008 preočkovanie v 13- tom roku života bolo vykonané na 96,3% a pohybovalo sa od 93,8% v Košickom kraji po 98,5% v Trnavskom kraji.

Pertussis, parapertussis, ochorenie vyvolané iným typom bordetelly– A 37

V celej skupine nákaz bolo v priebehu roka 2022 hlásených 109 ochorení na pertussis a 19 ochorenia na parapertussis.

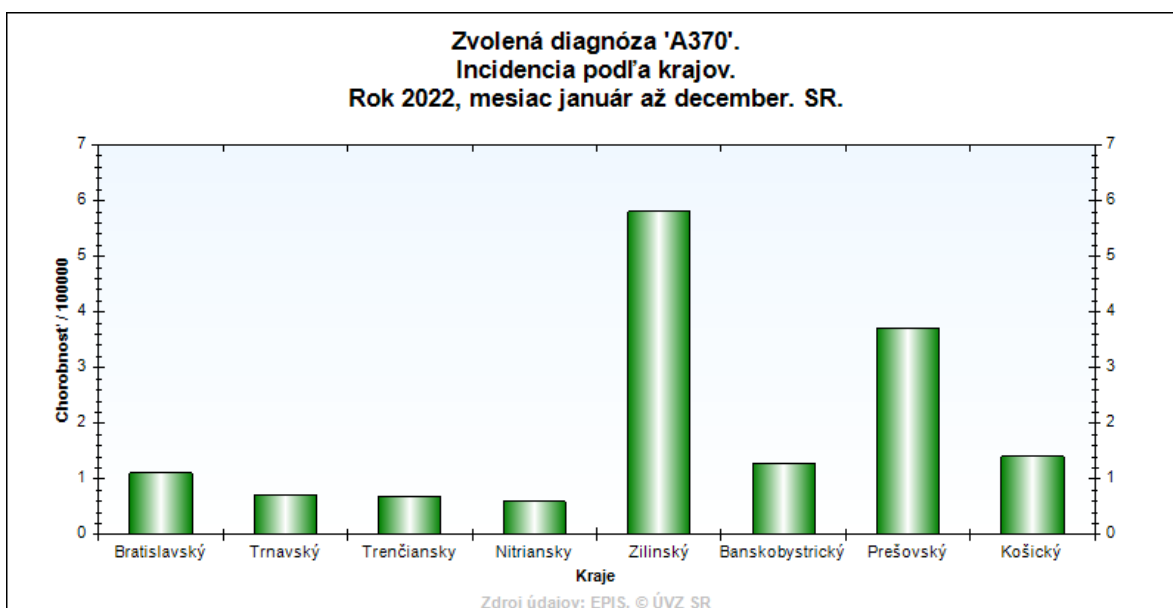
Pertussis – A 37.0

Na pertussis v priebehu roka 2022 bolo hlásených 109 ochorení (chor. 2,01/100 000). Oproti predchádzajúcemu roku ide o nárast o 18%. Ochorenia boli zaznamenané 43 x u mužov a 66 x u žien. Oproti päťročnému priemeru je to pokles o 74% Trend pertussis bol stúpajúci (Graf 56).

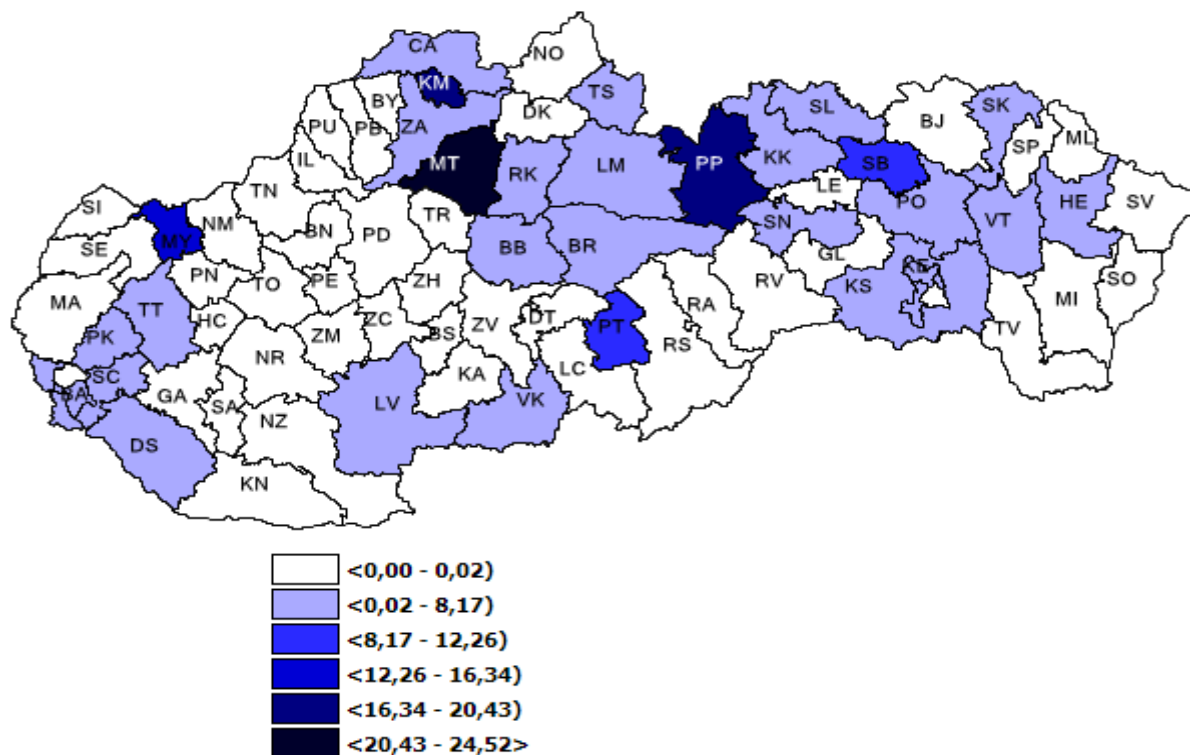
GRAF 56 TREND PERTUSSIS ZA 20 ROKOV, 2022, SR

Ochorenia boli hlásené z každého kraja, s najvyššou chorobnosťou v Žilinskom kraji (chor. 5,80/100 000) a Prešovskom kraji (chor. 3,71/100 000) (Graf 57). Výskyt podľa okresov zobrazuje mapa 58.

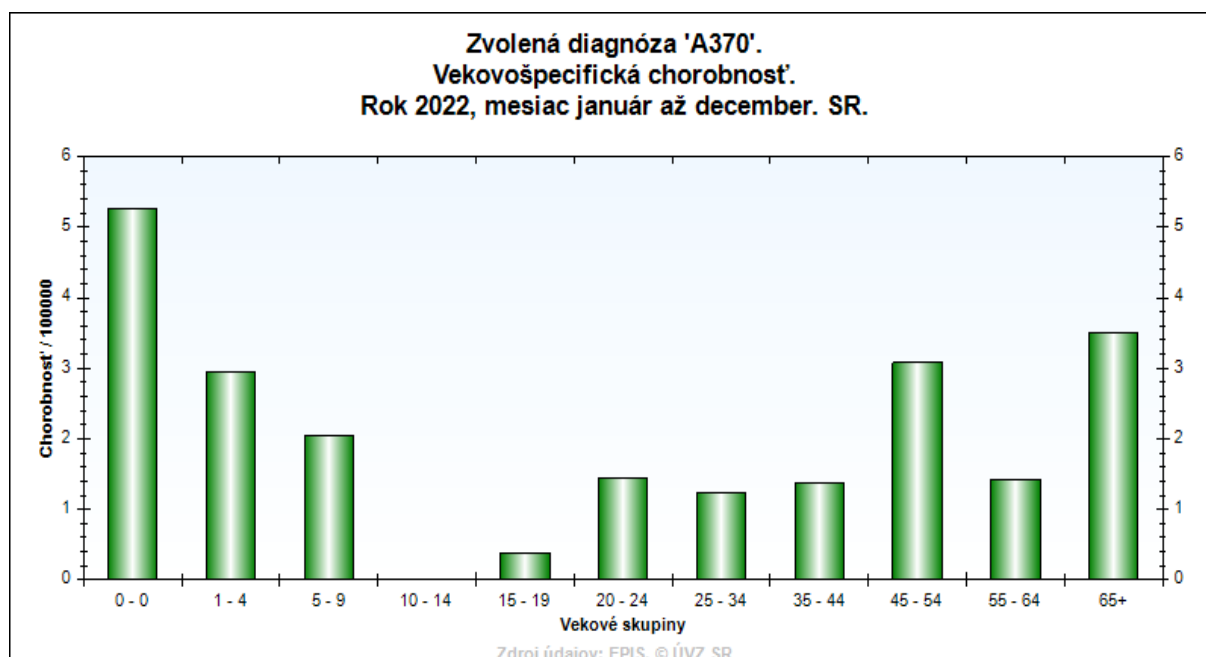
GRAF 57 VÝSKYT PERTUSSIS PODĽA KRAJOV, 2022, SR

Výskyt zvolenej diagnózy v SR podľa okresov miesta bydliska
v r. 2022
Diagnóza 'A370'

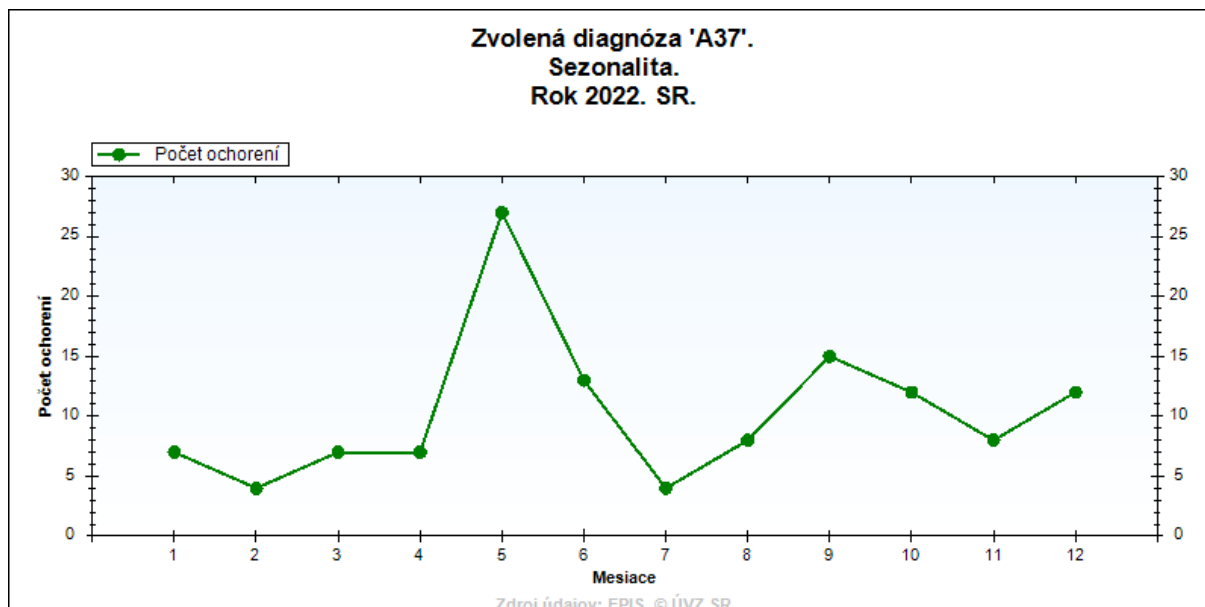
GRAF 58 VÝSKYT PERTUSSIS PODĽA OKRESOV, 2022, SR

Výskyt pertussis bol zaznamenaný u pacientov v každej vekovej kategórii okrem vekovej kategórii od 10 do 14 rokov. Najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola zaznamenaná u 0 ročných detí (chor. 5,26/100 000) (Graf 59).

GRAF 59 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ PERTUSSIS, 2022, SR

Najviac prípadov bolo zaznamenaných v mesiaci máj (23x) (Graf 60).

GRAF 60 VÝSKYT PERTUSSIS PODĽA SEZONALITY, 2022, SR

Ochorenia boli potvrdené na základe laboratórneho vyšetrenia séra (107x), výteru z nosa a hrdla (1x) a spúta (1x).

Očkovanie bolo vykonané: riadne u 49 pacientov, čiastočne u 2 pacientov, neočkovaných bolo 17 pacientov, neočkovaných pre vek 7 pacientov a nezistený očkovací status u 34 pacientov.

Importované ochorenia neboli zaznamenané.

Charakter výskytu bol sporadicky a epidemický.

Zaznamenala sa jedna epidémia s počtom 3 prípady zo Žilinského kraja.

3.2.10.1 Parapertussis – A37.1

V priebehu roka 2022 bolo hlásených 19 ochorení (chor. 0,35/100 000). Oproti predchádzajúcemu roku je to 9-násobný nárast. Ochorelo 7 mužov a 12 žien.

Ochorenia boli hlásené zo Žilinského kraja (6x), z Košického kraja (5x), z Banskobystrického kraja (4x), z Prešovského kraja (1x) a z Bratislavského kraja (1x).

Najvyšší výskyt bol zaznamenaný vo vekových kategóriách nad 65 rokov (6x) a od 55 do 64 rokov (5x).

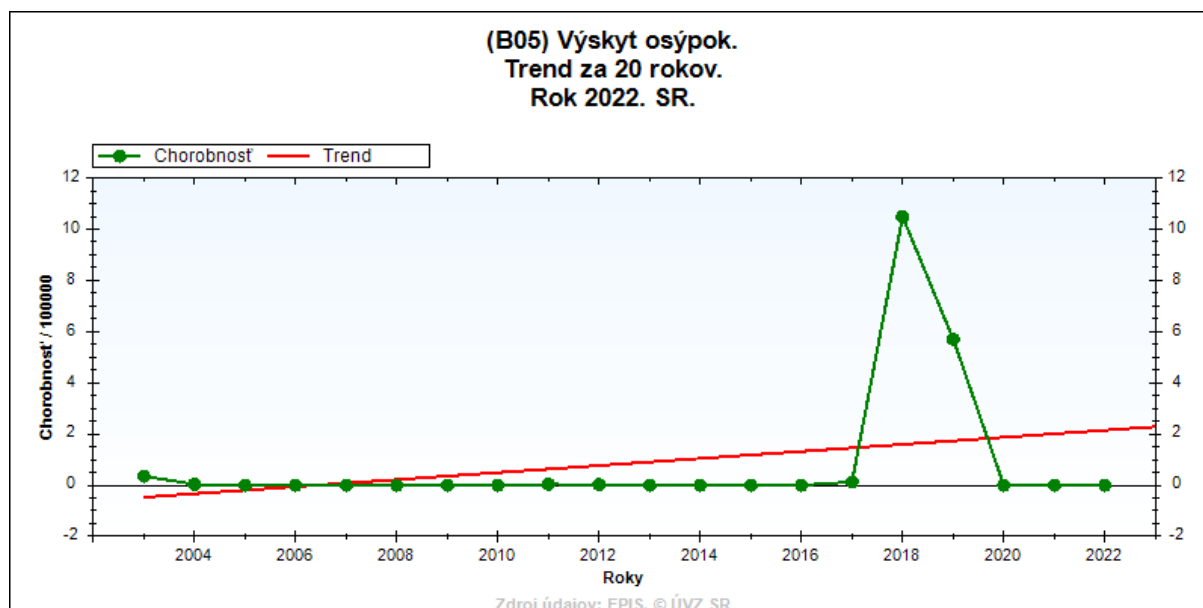
Ochorenia boli najviac hlásené v mesiacoch máj (4x) a apríl (3x). Ochorenia boli potvrdené na základe vyšetrenia séra 17x a výteru z nosa a hrdla 2x.

Laboratórne bola potvrdená *Bordetella parapertussis*.

Charakter výskytu bol sporadicky.

Osýpky - Morbilli - B05

Výskyt ochorenia nebol zaznamenaný. Trend bol stúpajúci (Graf 61).

GRAF 61 TREND OSÝPOK ZA 20 ROKOV, 2022, SR

Zaočkovanosť proti osýpkam, mumpsu a ružienke:

Základné očkovanie proti MMR v 15. až 18. mesiaci života prvou dávkou vakcíny:

- ročník 2020: SR – 94,7 %. Zaočkovanosť sa pohybovala od - od 93,1% v Trenčianskom kraji po 97,0 % v Trnavskom kraji. Na celoslovenskej úrovni klesla v kontrolovanom ročníku narodenia zaočkovanosť pod 95 % ako pri jedinom druhu očkovania zo všetkých druhov pravidelného povinného očkovania detí. Na krajskej úrovni bola zistená zaočkovanosť pod 95 % v šiestich krajoch - Trenčiansky kraj, Banskobystrický kraj, Bratislavský kraj, Prešovský kraj, Košický kraj a Žilinský kraj. Na okresnej úrovni 95 % hranicu zaočkovanosti nedosiahlo 35 okresov. V kontrolovanom ročníku narodenia bolo zistených 1 520 odmietnutých očkování, čo predstavuje 2,7 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Trenčianskom kraji (4,4 %).

- ročník 2019: SR – 96,2%. Zaočkovanosť sa pohybovala od - od 93,1% v Trenčianskom kraji po 97,0 % v Trnavskom kraji. Na celoslovenskej ani krajskej úrovni nebola zistená nižšia ako 95 % zaočkovanosť. Na okresnej úrovni 95% hranicu zaočkovanosti nedosiahlo 15 okresov. V kontrolovanom ročníku narodenia bolo zistených 1 413 odmietnutých povinných očkování, čo predstavuje 2,4 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Trenčianskom kraji (3,7 %).

Preočkovanie proti MMR v 11. roku života druhou dávkou vakcíny:

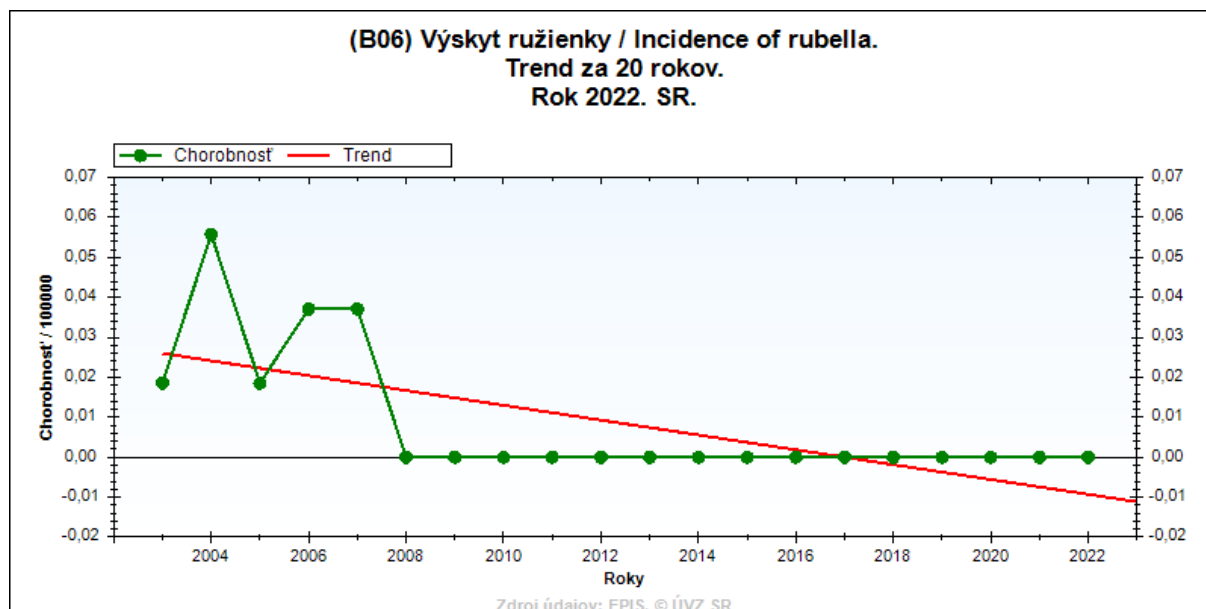
- ročník 2010: SR – 95,7 %; Zaočkovanosť sa pohybovala od 94% v Košickom kraji po 98,2 % v Trnavskom kraji. Na krajskej úrovni klesla zaočkovanosť pod 95 % v troch krajoch a to v Košickom kraji, Bratislavskom kraji a Trenčianskom kraji. Na okresnej úrovni 95 % hranicu zaočkovanosti nedosiahlo 17 okresov. V kontrolovanom ročníku

narodenia bolo zistených 1 102 odmietnutých očkovaní, čo predstavuje 2 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Trenčianskom kraji (4 %).

- ročník 2009: SR – 96,3 %; Zaočkovanosť sa pohybovala od 94,3% v Bratislavskom kraji po 98,0 % v Trnavskom kraji. Zaočkovanosť pod 95% v rámci krajov nepoklesla ani v jednom kraji, v rámci okresov poklesla pod 95% v 9 okresoch. V kontrolovanom ročníku narodenia bolo zistených 907 odmietnutých očkovaní, čo predstavuje 1,6 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (2,6 %), Trenčianskom kraji (2,5 %) a Nitrianskom kraji (2,1 %).

Rubeola – ružienka – B 06

V priebehu roka 2022 ani predchádzajúci rok nebol hlásený žiaden prípad ochorenia. Trend bol klesajúci (Graf 62).

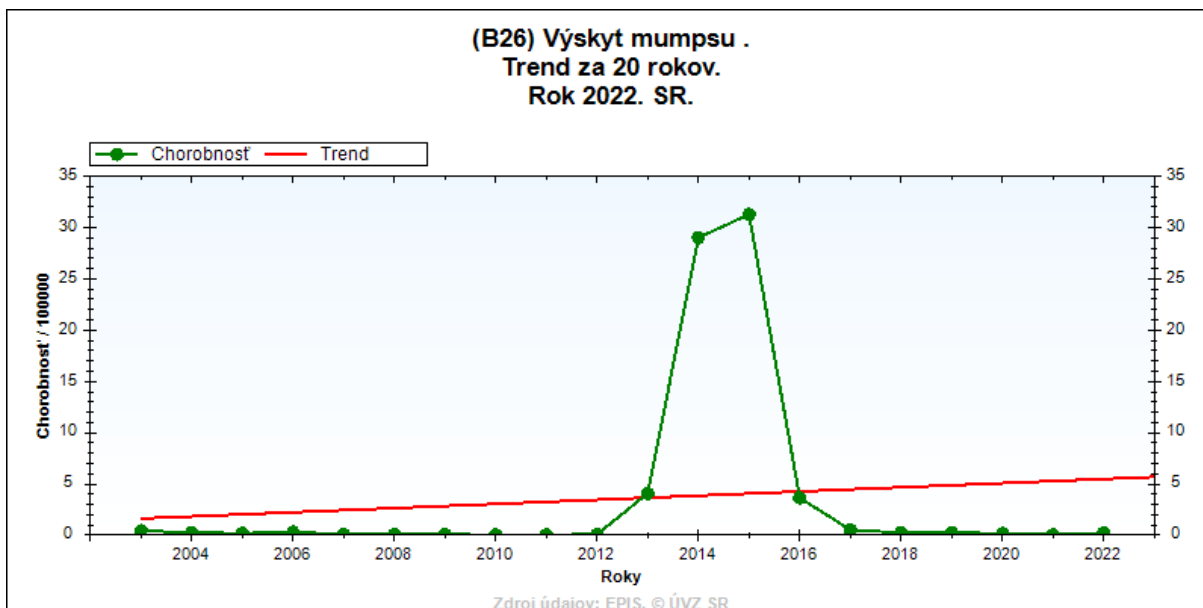

GRAF 62 TREND RUBEOLY ZA 20 ROKOV, 2022, SR

Očkovanie je uvedené pri dg. Morbilli.

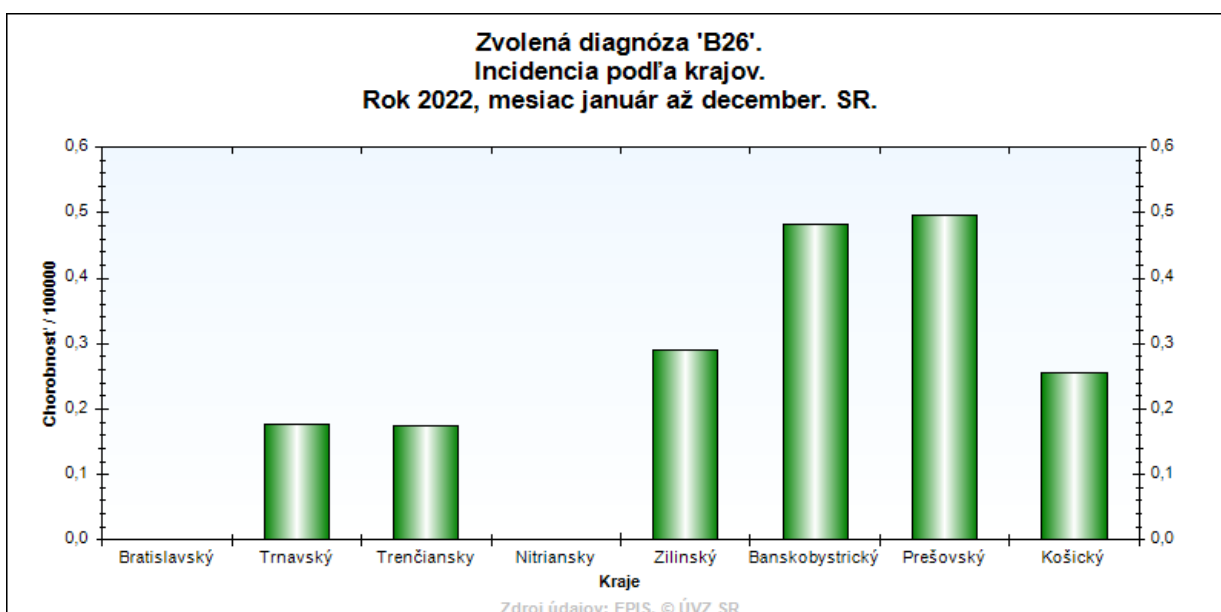
Mumps – *Parotitis epidemica* - B 26

V priebehu roka 2022 bolo hlásených 13 prípadov ochorení (chor. 0,24/100 000), v porovnaní s rokom 2021 ide o 4-násobný nárast. Oproti päťročnému priemeru je to pokles o 7%. Trend bol mierne stúpajúci (Graf 63).

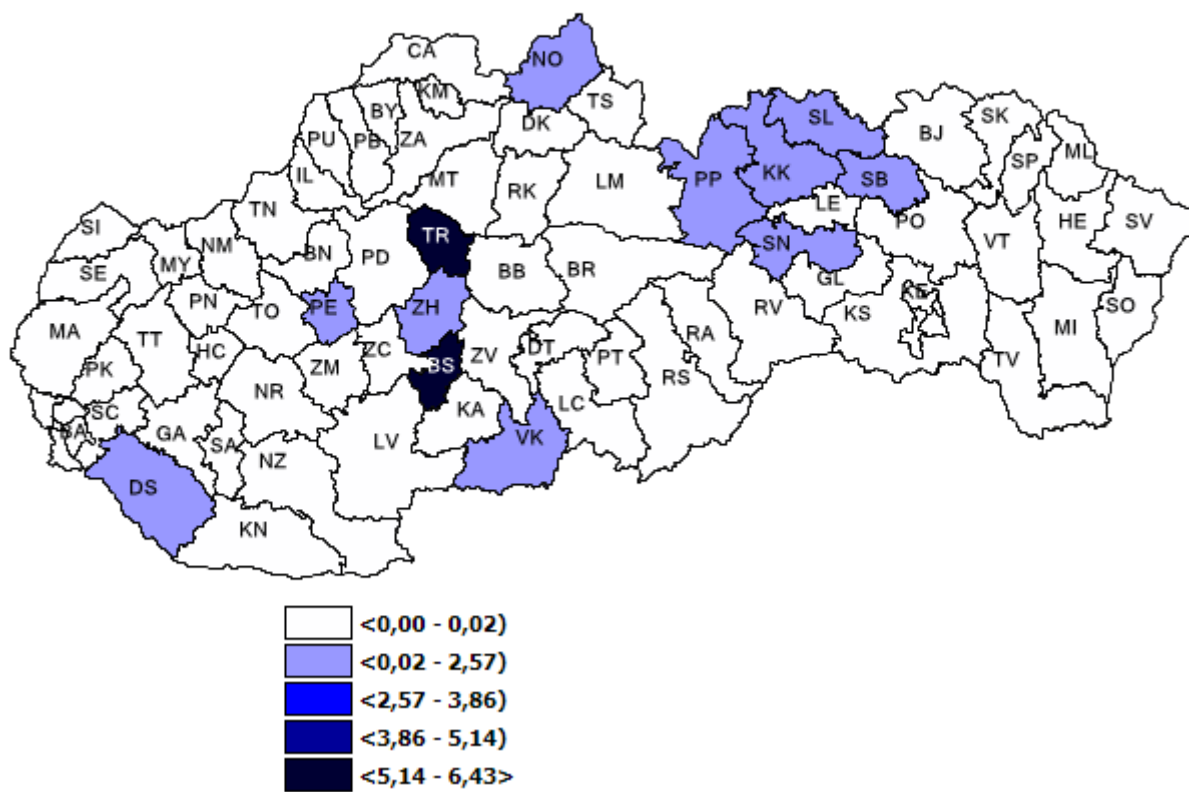
GRAF 63 TREND MUMPSU ZA 20 ROKOV, 2022, SR

Ochorenia boli hlásené z Prešovského kraja (4x), Banskobystrického kraja (3x), z Košického kraja (2x), zo Žilinského kraja (2x) a po jednom prípade z Trnavského a Trenčianskeho kraja (Graf 64). Výskyt podľa orečsov uvádza mapa 65.

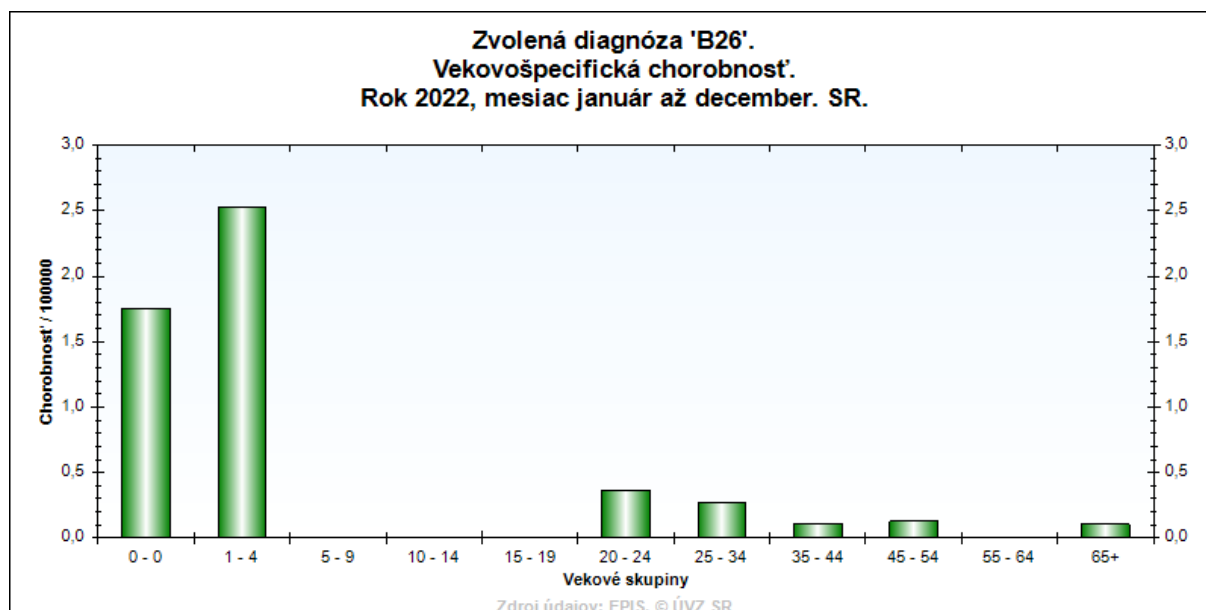
GRAF 64 VÝSKYT MUMPSU PODEĽA KRAJOV, 2022, SR

Výskyt zvolenej diagnózy v SR podľa okresov miesta bydliska
v r. 2022
Diagnóza 'B26'

MAPA 65 VÝSKYT MUMPSU PODĽA OKRESOV, 2022, SR

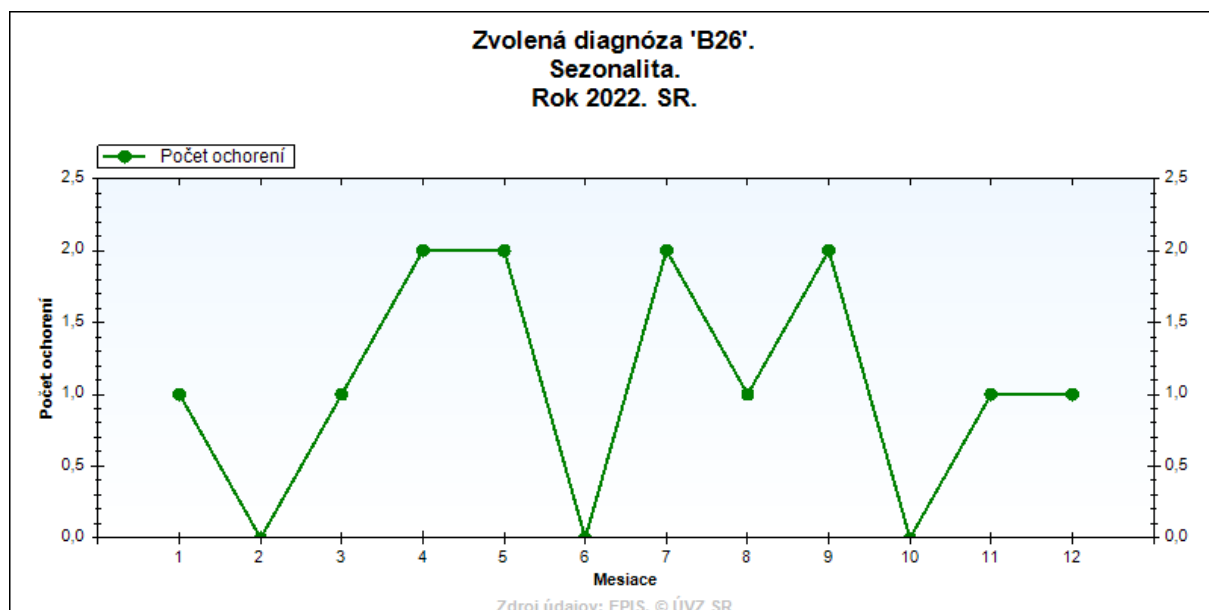
Ochorenia sa zistili u mužov 6x a u žien 7x vo vekových kategóriách 0 ročných (1x), od 1 do 4 rokov (6x), od 20 do 24 rokov (1x), od 25 do 34 rokov (2x), od 35 do 44 rokov (1x), od 45 do 54 rokov (1x) a nad 65 rokov (1x) (Graf 66).

GRAF 66 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ MUMPSU, 2022, SR

Importované ochorenie bolo v jednom prípade zo Sudánu.

Ochorenia sa vyskytovali počas celého roka okrem mesiacov február, jún a október (Graf 67).

GRAF 67 VÝSKYT MUMPSU PODEA SEZONALITY, 2022, SR

Formy boli uzlinová (10x) a febrilná (3x).

Očkovanie bolo riadne PRIORIXom (4x), čiastočné PRIORIXom (2x), žiadne (5x) a neudané (2x).

Ochorenia boli laboratórne potvrdené zo séra pomocou ELISA IgM.

Výskyt ochorení bol sporadický.

Očkovanie je uvedené pri dg. Morbilli.

Hemofilové invazívne nákazy – A 41.3, G 00.0, J 14

Septikémia vyvolaná *Haemophilus influenzae* - A 41.3

V priebehu roka 2022 bol hlásený 1 sporadický prípad (chor. 0,02/100 000), minulý rok neboli prípady zaznamenané. Oproti päťročnému priemeru je to nárast o 25%. Ochorenie bolo zaznamenané u ženy vo vekovej skupine 25-34 ročných Bratislavského kraja. Diagnóza bola stanovená na základe klinického obrazu a laboratórnych vyšetrení, kde sa z odobratej hemokultúry potvrdil *Haemophilus influenzae*, bližšie nešpecifikovaný. Očkovací status: neuvedený 1x.

Hemofilová meningitída - G 00.0

V priebehu roka 2022 boli hlásené 4 prípady (chor. 0,07/100 000), minulý rok neboli prípady zaznamenané. Oproti päťročnému priemeru je to nárast o 82%. Výskyt prípadov bol sporadický.

Z Bratislavského kraja boli hlásené 2 ochorenia vo vekovej kategórii od 55 do 64 rokov u muža a u ženy. V oboch prípadoch bola stanovená diagnóza na základe klinického obrazu a PCR vyšetrenia likvoru, ktorým bol potvrdený *Haemophilus influenzae* bližšie nešpecifikovaný. Laboratórnym vyšetrením likvoru bol potvrdený *Haemophilus influenzae* bližšie nešpecifikovaný. Očkovací status: neočkovaný 1x a neuvedený 1x.

Z Prešovského kraja bolo hlásené 1 ochorenie u ženy vo vekovej kategórii nad 65 rokov. Klinický obraz- bodavá bolesť hlavy, bolesť krčnej chrbtice, zvracanie, zimnicu, triašku. Laboratórnym vyšetrením likvoru bol potvrdený *Haemophilus influenzae* bližšie nešpecifikovaný. Očkovací status: neočkovaná.

Z Nitrianskeho kraja bolo hlásené 1 ochorenie u muža vo vekovej kategórii od 55 do 64 rokov. V klinickom obraze dominovali bolesti ľavého ucha, ľavej polovice hlavy a krku, teploty a nauzeu. Biochemické vyšetrenie likvoru potvrdilo purulentnú meningitídu, sérologicky PCR *Haemophilus influenzae* /multiplex panel Medirex/, čo následne potvrdilo aj RT-PCR vykonané v OLM RÚVZ Banská Bystrica. RT-PCR *Haemophilus influenzae* B bol negatívny. Očkovací status: neočkovaný.

Pneumónia spôsobená *Haemophilus influenzae* - J 14

V priebehu roka 2022 boli hlásené 4 prípady (chor. 0,07/100 000), minulý rok 1 ochorenie. Ochoreli 2 muži a 2 ženy z Nitrianskeho kraja (2x), Žilinského kraja (1x) vo vekových kategóriách 0 ročných (1x), od 5 do 9 rokov(1x), od 45 do 54 rokov (1x) a nad 65 rokov (1x). Očkovací status: neočkovaní (3x) a očkovaní riadne (1x). Výskyt prípadov bol sporadický.

Pneumokokové invazívne nákazy - A 40.3, G 00.1, J 13

Sepsy spôsobené *Streptococcus pneumoniae* – A 40.3

V priebehu roka 2022 bolo hlásených 48 prípadov (chor. 0,88/100 000), v porovnaní s predchádzajúcim rokom je zaznamenaný 2,5-násobný nárast. Oproti päťročnému priemeru je to nárast o 10%. Prípady boli hlásené z každého kraja, s najvyššou chorobnosťou v Bratislavskom kraji (chor. 1,24/100 000). Ochorenia boli zistené u 25 mužov a 23 žien vo všetkých vekových kategóriách okrem kategórie od 15 do 19 rokov, s najvyššou chorobnosťou nad 65 rokov (chor. 1,90/100 000). Nozokomiálneho charakteru boli 4 prípady. Ochorenia boli najviac hlásené v mesiaci december (12x). Očkovanie bolo riadne (3x), čiastočné (2x), žiadne (29x) a neudané (14x). *Streptococcus pneumoniae* bol laboratórne potvrdený kultivačne z hemokultúry. Charakter výskytu bol sporadický. 4 prípady skončili úmrtím. Výskyt prípadov bol sporadický.

Špecifikácia *S. pneumoniae* je uvedená v tabuľke 29.

TABUĽKA 30 ŠPECIFIKÁCIA S. PNEUMONIAE PRI SEPSÁCH, 2022, SR

Sérotyp	Abs. počet
Sérotyp 11A	3

Sérotyp 15A	1
Sérotyp 19A	6
Sérotyp 21	1
Sérotyp 22F	2
Sérotyp 23A	1
Sérotyp 23B	3
Sérotyp 24F	1
Sérotyp 3	6
Sérotyp 4	2
Sérotyp 8	4
Sérotyp 9N	1
Sérotyp 9V	1
Nešpecifikované	16

Meningitída spôsobená *Streptococcus pneumoniae* – G 00.1

V priebehu roka 2022 bolo hlásených 25 prípadov (chor. 0,46/100 000), v porovnaní s predchádzajúcim rokom je zaznamenaný 3-násobný nárast. Oproti päťročnému priemeru je to nárast o 21%. Prípady boli hlásené z každého kraja okrem Bratislavského kraja, s najvyššou chorobnosťou v Žilinskom kraji (chor. 0,87/100 000). Ochorenia boli zistené u 12 mužov a 13 žien vo všetkých vekových kategóriách okrem kategórie 0 ročných detí, s najvyššou chorobnosťou od 25 do 34 rokov (chor. 1,10/100 000). Nozokomiálneho charakteru boli 4 prípady. Ochorenia boli najviac hlásené v mesiaci december (12x). Očkovanie bolo riadne (3x), žiadne (18x) a neudané (4x). *Streptococcus pneumoniae* bol laboratórne potvrdený kultivačne alebo PCR z likvoru. Charakter výskytu bol sporadický. V 1 prípade ochorenie skončilo úmrtím. Výskyt prípadov bol sporadický.

Špecifikácia *S. pneumoniae* je uvedená v tabuľke 30.

TABUĽKA 31 ŠPECIFIKÁCIA S. PNEUMONIAE PRI MENINGITÍDACH, 2022, SR

Sérotyp	Abs. počet
Sérotyp 10A	1
Sérotyp 19A	1
Sérotyp 19F	1
Sérotyp 22F	1
Sérotyp 23A	1
Sérotyp 23B	2
Sérotyp 3	3
Sérotyp 33F	1
Sérotyp 4	1
Sérotyp 6C	1
Sérotyp 8	1
Sérotyp 9N	1

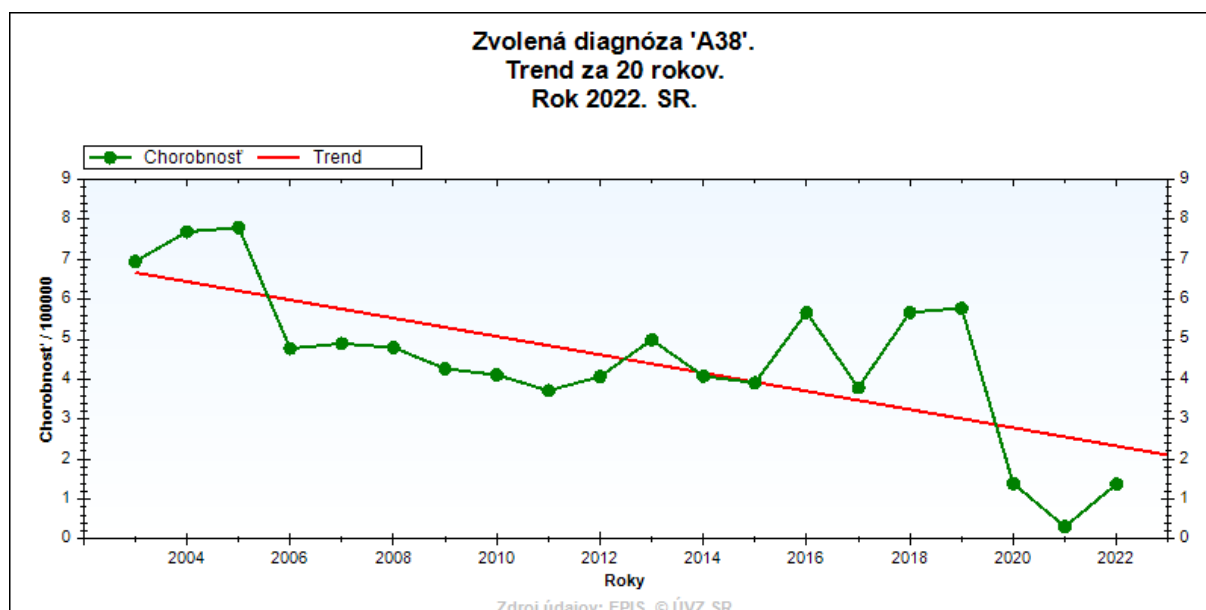
Pneumónia spôsobená *Streptococcus pneumoniae* (pneumokoková pneumonia) – J13

V priebehu roka 2022 bolo hlásených 19 prípadov (chor. 0,35/100 000), v porovnaní s predchádzajúcim rokom je zaznamenaný 2,7-násobný nárast. Ochorenia boli zistené u 10 mužov a 9 žien vo vekových kategóriách 0 ročných (3x), od 1 do 4 rokov (3x), od 5 do 9 rokov (3x) od 25 do 34 rokov (1x), od 34 do 44 rokov (3x), od 45 do 54 rokov (2x) a nad 65 rokov (4x).. Najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná z Banskobystrického kraja (chor. 1,77/100 000). Nozokomiálneho charakteru boli 4 prípady. Ochorenia boli najviac hlásené v mesiacoch apríl (4x), máj (4x), a december (4x). Očkovanie bolo riadne (3x), čiastočné (1x), žiadne (11x) a neudané (4x). *Streptococcus pneumoniae* bol laboratórne potvrdený kultivačne alebo PCR. V 1 prípade ochorenie skončilo úmrtím. Výskyt prípadov bol sporadický.

Skupina respiračných nákaz

Scarlatina – šarlach – A 38

Spolu bolo hlásených 70 ochorení (chor. 1,29/100 000). V porovnaní s predchádzajúcim rokom je zaznamenaný 4-násobný nárast ochorení. Oproti päťročnému priemeru je to pokles o 62%. Trend bol klesajúci (Graf 68).

GRAF 68 TREND ŠARLACHU ZA 20 ROKOV, 2022, SR

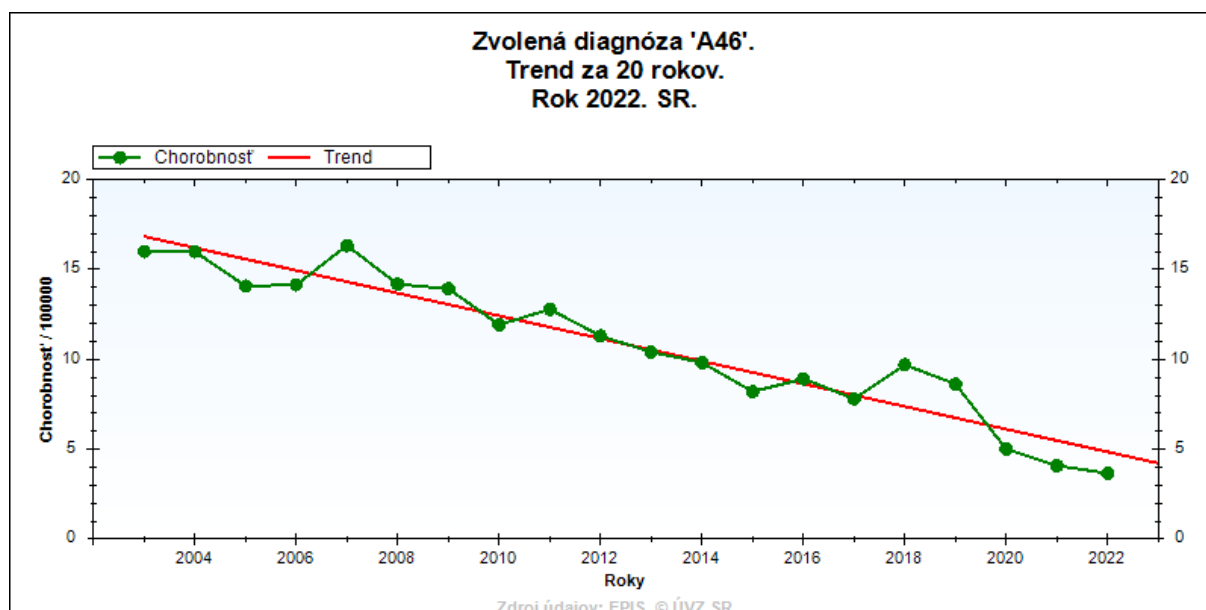
Ochorelo 42 mužov a 28 žien zo všetkých krajov okrem Bratislavského kraja s najvyšším výskytom v Žilinskom kraji (23x) a v Košickom kraji (17x).

Ochorenia sa vyskytli u pacientov od 1 do 19 rokov (68x) s najvyššou chorobnosťou vo vekovej kategórii od 5 do 9 rokov (chor. 14,67/100 000).

Ochorenia boli najviac hlásené v mesiacoch november (25x), december (17x) a október (11x).

Erysipelas – ruža- A46

Hlásených bolo 193 ochorení (chor. 3,55/100 000). Oproti roku 2021 je to pokles hlásených ochorení o 14%. Trend bol klesajúci (Graf 68).

GRAF 69 TREND ERYSIPELAS ZA 20 ROKOV, 2022, SR

Ochorelo 106 mužov a 87 žien. Ochorenia boli hlásené z každého kraja s najvyššou chorobnosťou v Košickom kraji (chor. 6,54/100 000).

Ochorenia sa vyskytli vo vekových kategóriách od 15 do 65+ rokov s najvyššou chorobnosťou v kategórii nad 65 rokov (chor. 9,95/100 000).

Ochorenia boli najviac hlásené v mesiacoch jún (27x), júl (17x), september (22x) a apríl (22x).

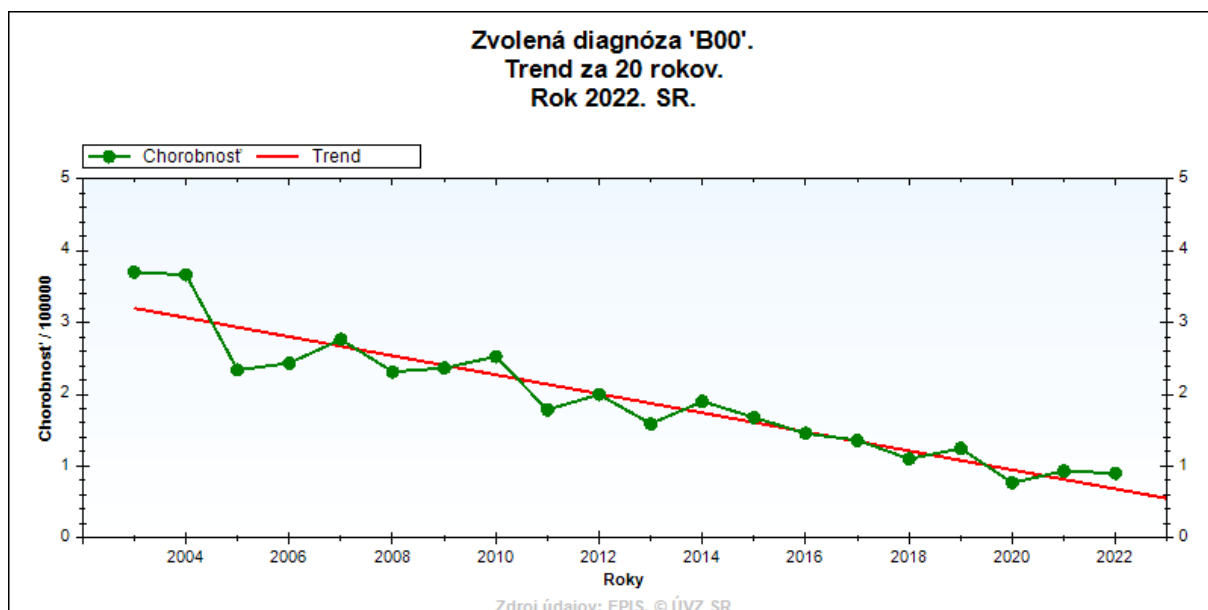
Vírusové infekcie spôsobené vírusom Herpes simplex B00

V priebehu roku 2022 bolo hlásených 50 ochorení (chor. 0,92/100 000), oproti minulému roku to bolo o jeden prípad menej. Rozdelenie podľa diagnóz je uvedený v tabuľke 31.

TABUĽKA 32 PREHLAD DG. HERPES SIMPLEX, 2022, SR

Kód MKCH	Názov	Abs. počet
B 00.0	herpetický exantém	3
B 00.1	herpetickovírusová vezikulárna dermatitída	7
B 00.2	herpetickovírusová gingivostomatitída	2
B 00.3	herpetickovírusová meningitída	8
B 00.4	herpetickovírusová encefalitída	24
B 00.8	iná forma ochorenia herpetickým vírusom - kožná	1
B 00.9	nešpecifická infekcia	5

Trend bol klesajúci (Graf 70).

GRAF 70 TREND HERPES SIMPLEX ZA 20 ROKOV, 2022, SR

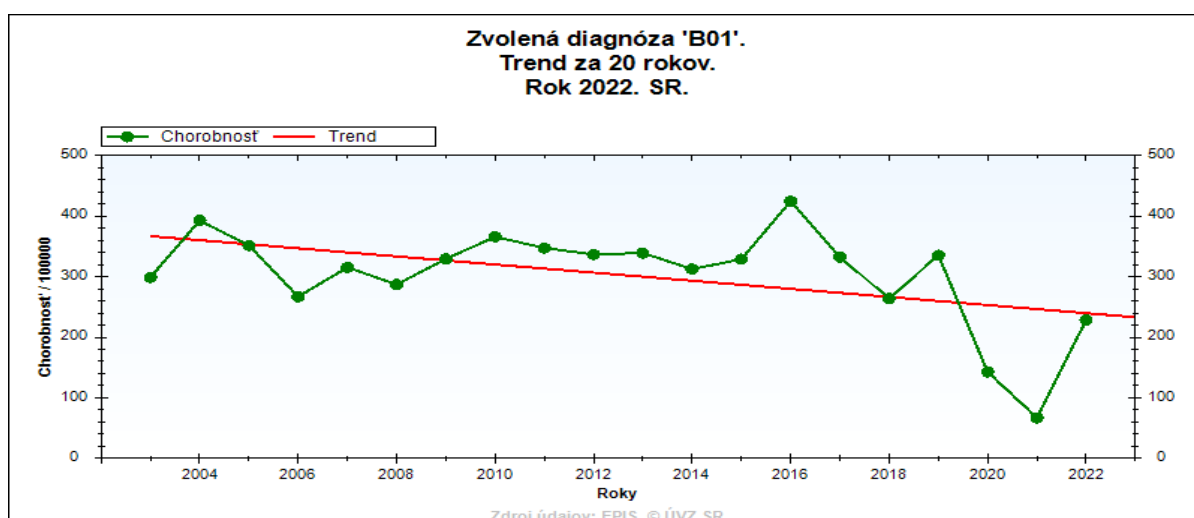
Ochorenia sa vyskytli takmer v každom kraji s výnimkou Trnavského kraja, s najvyššou chorobnosťou v Žilinskom kraji (chor. 1,60/100 000).

Ochorelo 26 mužov a 24 žien vo všetkých vekových kategóriách, s najvyššou vekovošpecifickou chorobnosťou v kategórii 0 ročných (chor. 8,77/100 000). Ochorenia boli najviac hlásené v mesiaci jún (8x).

Neurologické komplikácie sú popísané v kapitole neuroinfekcií.

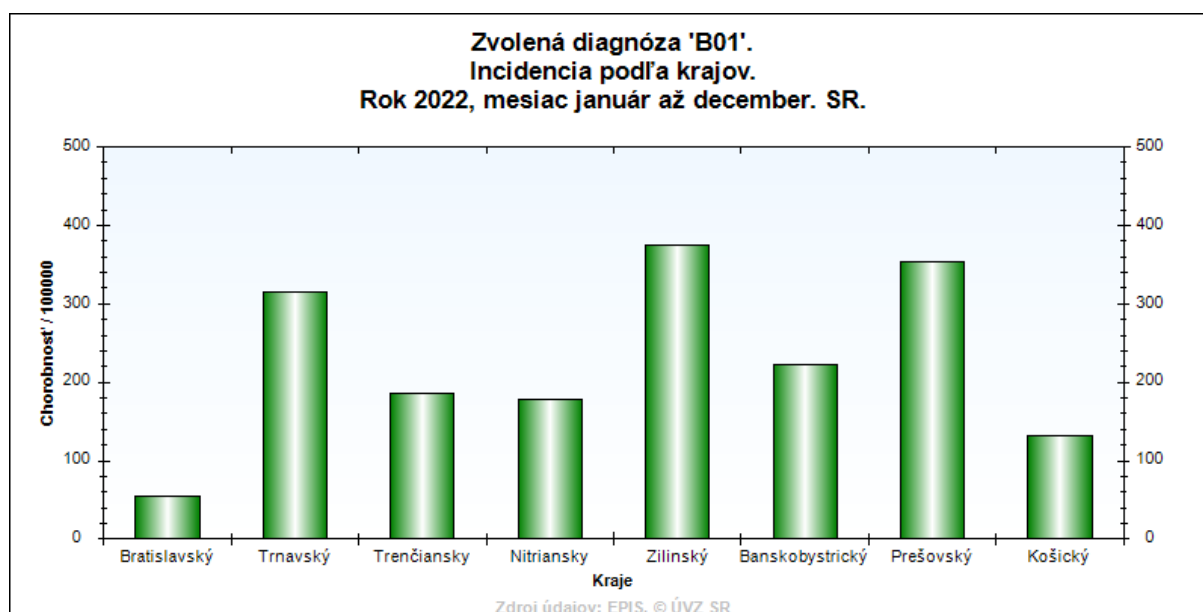
Varicella – ovčie kiahne – B01

V priebehu roku 2022 bolo hlásených 12 293 ochorení (chor. 226,19/100 000), v porovnaní s predchádzajúcim rokom je zaznamenaný 3,4-násobný nárast. V porovnaní s päťročným priemerom je výskyt na rovnakej úrovni. Trend bol klesajúci (Graf 71).

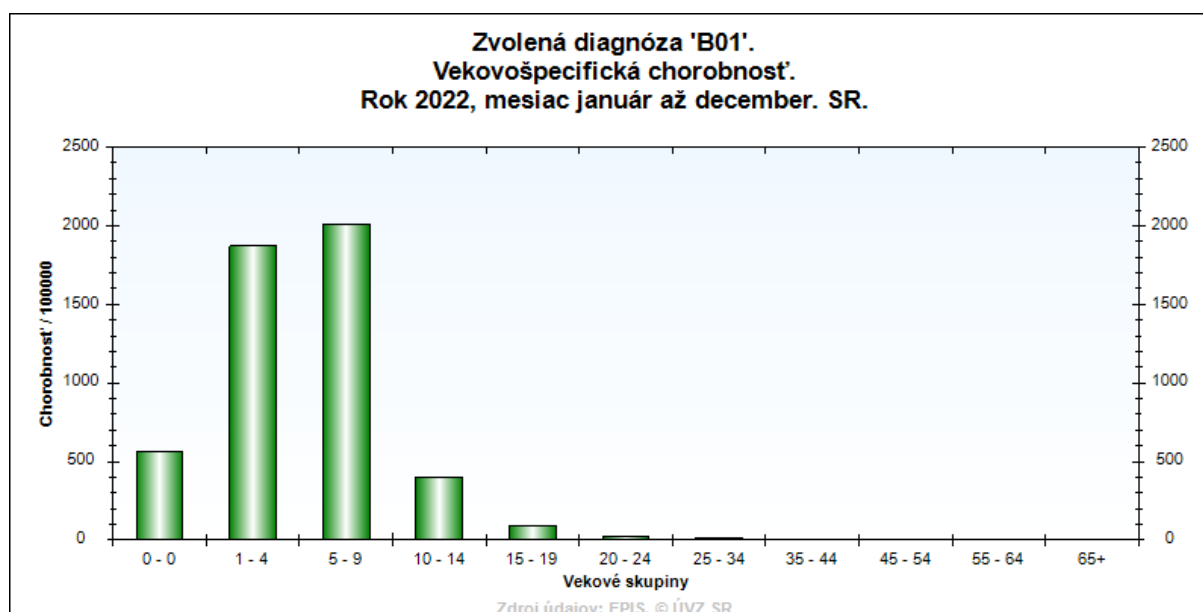
GRAF 71 TREND OVČÍCH KIAHNÍ ZA 20 ROKOV, 2022, SR

Ochorenia boli hlásené z každého kraja SR s najvyššou chorobnosťou v Prešovskom kraji (chor. 374,46/100 000) (Graf 72).

GRAF 72 VÝSKYT OVČÍCH KIAHNÍ PODĽA KRAJOV, 2022, SR

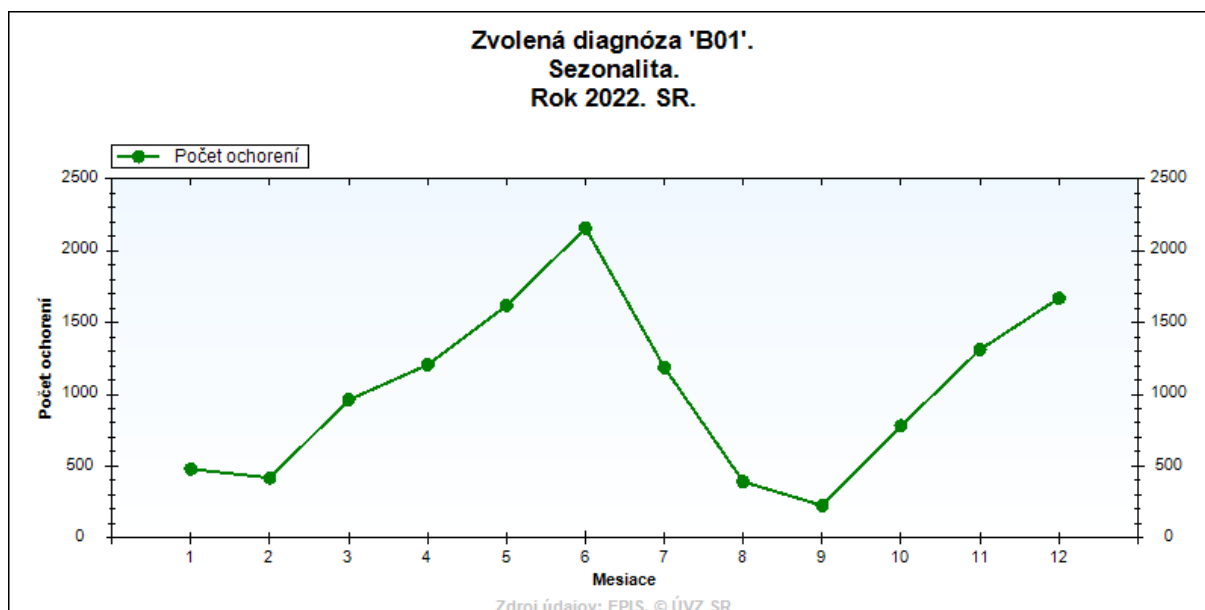
Ochorelo 6283 mužov a 5976 žien. Ochorenia boli hlásené u pacientov v každej vekovej kategórii s najvyššou vekovošpecifickou chorobnosťou u detí od 5 do 9 rokov (chor. 2008,00/100 000) a od 1 do 4 rokov (chor. 2008,00/100 000) (Graf 73).

GRAF 73 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ OVČÍCH KIAHNÍ, 2022, SR

Ako nozokomiálne nákazy neboli hlásené. Očkovanie bolo riadne (8x), žiadne (4 614x) a v ostatných prípadoch nebolo uvedené.

Ochorenia sa vyskytovali počas celého roka s maximom v mesiacoch jún (2155x) a december (1668x) (Graf 74).

GRAF 74 VÝSKYT OVČÍCH KIAHNÍ PODEĽA SEZONALITY, 2022, SR

Ochorenia sa vyskytli sporadicky alebo v rodinách (1327 prípadov) a tiež ako kontaktné ochorenia v epidemickej súvislosti v predškolských a školských kolektívach (870 prípadov). Epidémie zaznamenané 22x s počtom 2 až 23 prípadov.

Boli zaznamenané komplikácie (Tabuľka 32).

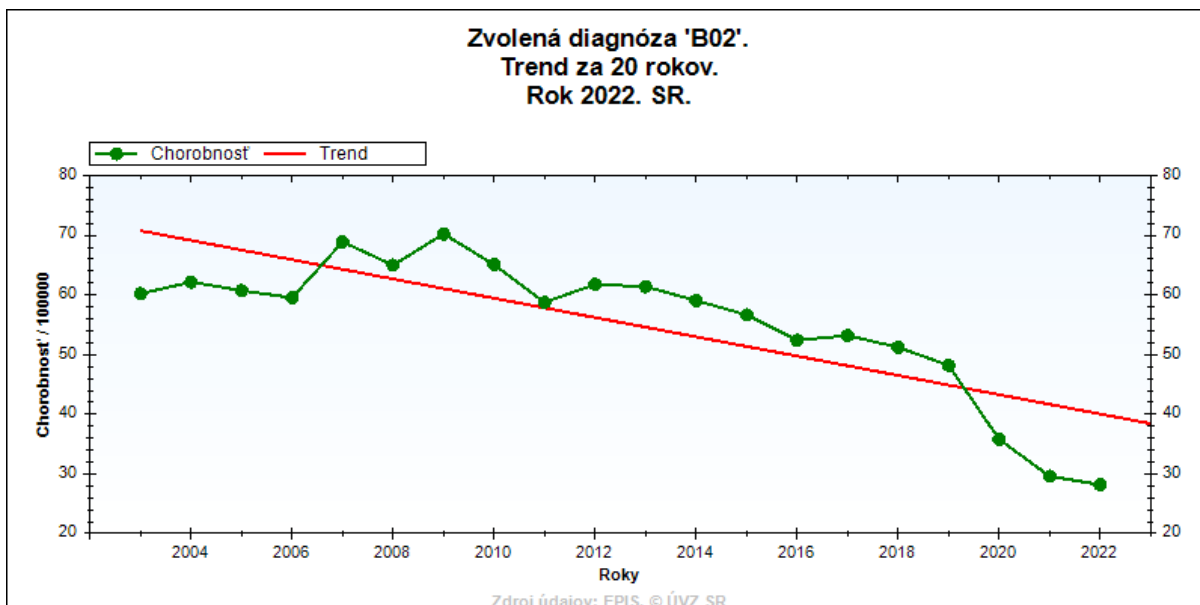
TABUĽKA 33 PREHĽA KOMPLIKÁCII PRI OVČÍCH KIAHŇACH, 2022, SR

Kód MKCH	Názov	Abs. počet
B 01.1	varicellová encefalitída	10
B 01.8	iné komplikácie (bližšie nešpecifikované)	61
B 01.9	bez komplikácie	12186

Neuroinfekcie spôsobené vírusom varicelly sú popísané v kapitole neuroinfekcie.

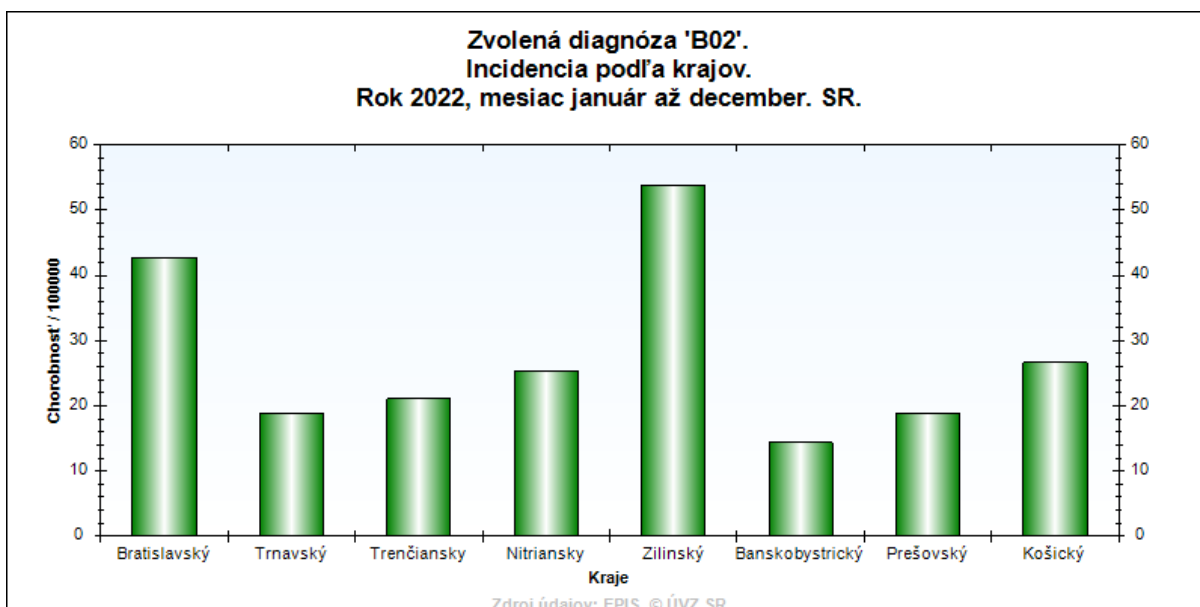
Herpes zoster – plazivec pásový – B 02

Spolu bolo hlásených 1528 prípadov (chor. 28,12/100 000), oproti minulému roku je to pokles o 6%. Oproti päťročnému priemeru je to o 36% nižší výskyt. Trend bol klesajúci (Graf 75).

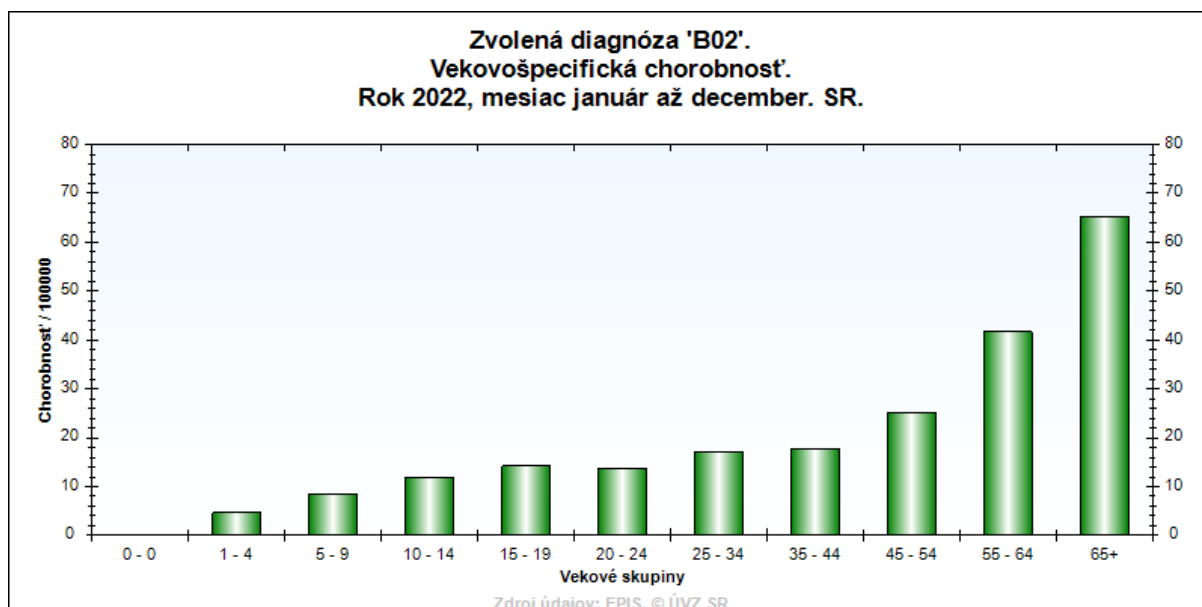
GRAF 75 TREND HERPES ZOSTER ZA 20 ROKOV, 2022, SR

Ochorenia boli hlásené z každého kraja, s najvyššou chorobnosťou v Žilinskom kraji (chor. 53,81/100 000) (Graf 76).

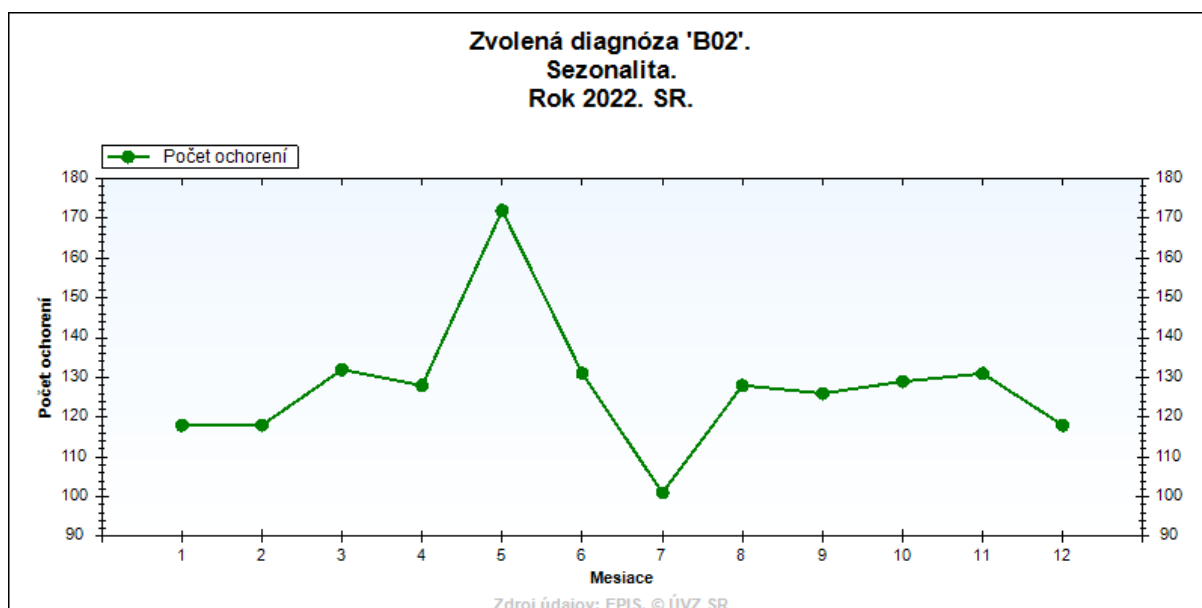
GRAF 76 VÝSKYT HERPES ZOSTER PODĽA KRAJOV, 2022, SR

Ochorelo 611 mužov a 917 žien. Ochorenia boli hlásené u pacientov z každej vekovej kategórie s výnimkou 0 ročných detí, s najvyššou vekovo-špecifickou chorobnosťou vo vekovej kategórii nad 65 rokov (chor. 65,19/100 000) (Graf 77).

GRAF 77 VEKOVOŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ HERPES ZOSTER, 2022, SR

Ochorenia sa vyskytovali počas celého roka s maximom v mesiaci máj (172x) (Graf 78).

GRAF 78 VÝSKYT HERPES ZOSTER PODEĽA SEZONALITY, 2022, SR

Zaznamenané komplikácie sú uvedené v tabuľke 33.

TABUĽKA 34 PREHĽAD KOMPLIKÁCIÍ PRI HERPES ZOSTER, 2022, SR

Kód MKCH	Názov	Abs. počet
B 02.0	zosterová encefalitída	21
B 02.1	zosterová meningitída	12
B 02.2	postihnutie iných častí nervov	7
B 02.3	zosterová choroba oka	20
B 02.7	diseminovaný zoster	5
B 02.8	zoster s inými komplikáciami – neboli špecifikované	61

B 02.9	zoster bez komplikácií	1402
--------	------------------------	------

Neurologické komplikácie spôsobené vírusom Herpes zoster sú uvedené v kapitole neuroinfekcií.

Opičie kiahne - Mpox (B 04)

V priebehu roku 2022 bolo hlásených 14 prípadov (chor. 0,26/100 000), v roku 2021 sa ochorenie nevyskytlo. Vo všetkých prípadoch bol z odobratého biologického materiálu RT PCR potvrdený Poxvírus – vírus opičích kiahní. Suspektný faktor prenosu bol v 10 prípadoch sexuálny prenos a neznámy (4x). Najviac hlásených prípadov bolo v mesiaci júl (9x). Výskyt bol sporadický a rodinný (2 prípady).

Najvyšší výskyt bol hlásený z Bratislavského kraja (chor. 1,38/100 000), ochorelo 8 mužov a 2 ženy. Všetky ochorenia boli zaznamenané u dospelých osôb s najvyššou vekovo-špecifickou chorobnosťou vo vekovej skupine 20-34 ročných osôb (chor. 7,48/100 000 obyvateľov). U detí do 15 rokov nebolo evidované žiadne ochorenie. Zo zahraničia boli importované 4 ochorenia (Španielsko, Holandsko, Egypt a Belgicko). V 3 prípadoch sa jednalo o cudzincov (2x Ukrajina, Brazília). Hospitalizovaná bola 1 osoba.

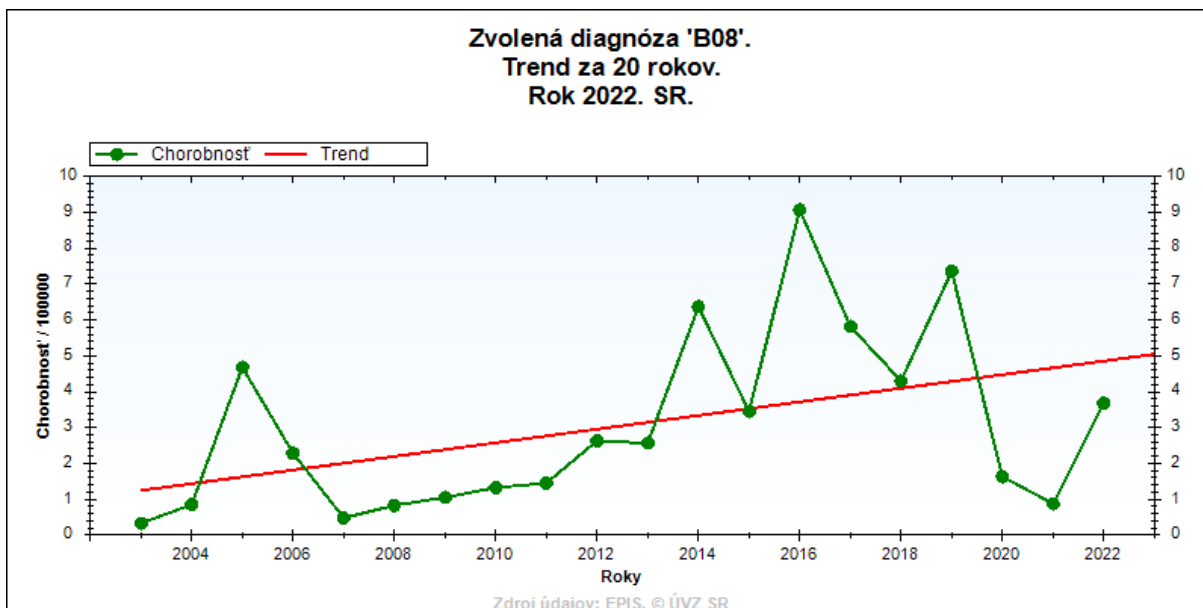
Z Košického kraja boli 2 importované ochorenia zo Španielska. Prípady boli u mužov vo vekových skupinách od 35 – 44 rokov a od 55 do 64 rokov. V jednom prípade hospitalizácia.

Z Prešovského kraja bol hlásený 1 prípad u muža vo vekovej kategórii od 25 do 34 rokov. Hospitalizovaný.

Z Trnavského kraja bol hlásený 1 prípad u muža (cudzinec z Ruska) vo vekovej kategórii od 25 do 34 rokov.

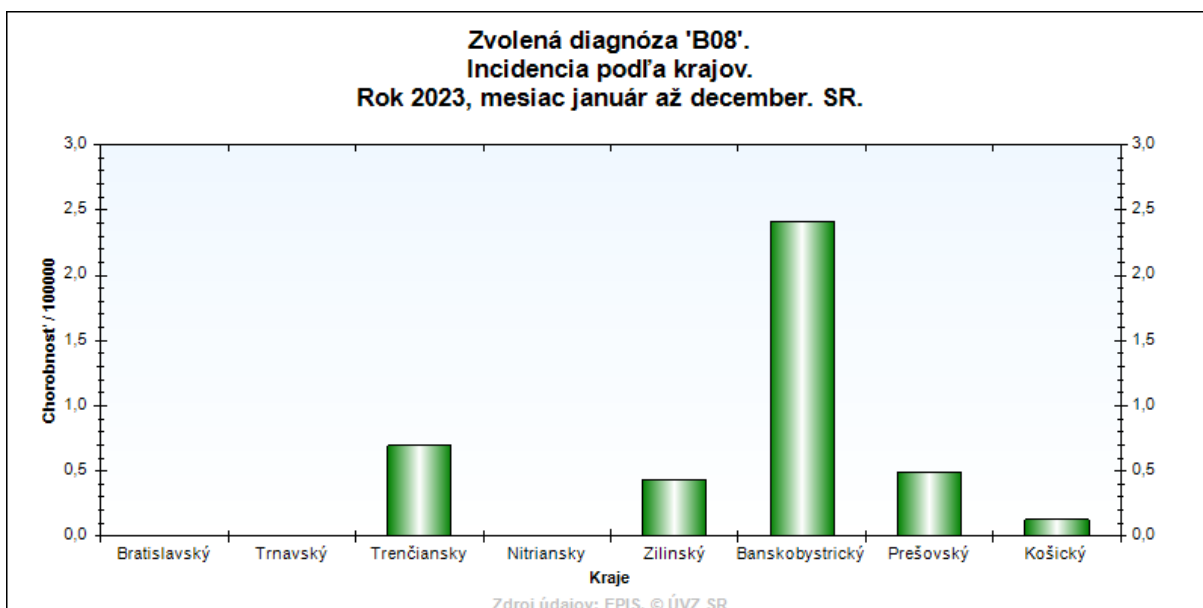
Iné vírusové infekcie charakterizované léziami kože a sliznice nezatriedené inde - B 08

V priebehu roka 2022 bolo hlásených 198 ochorení (chor. 3,64/100 000). Trend bol stúpaajúci (Graf 79).

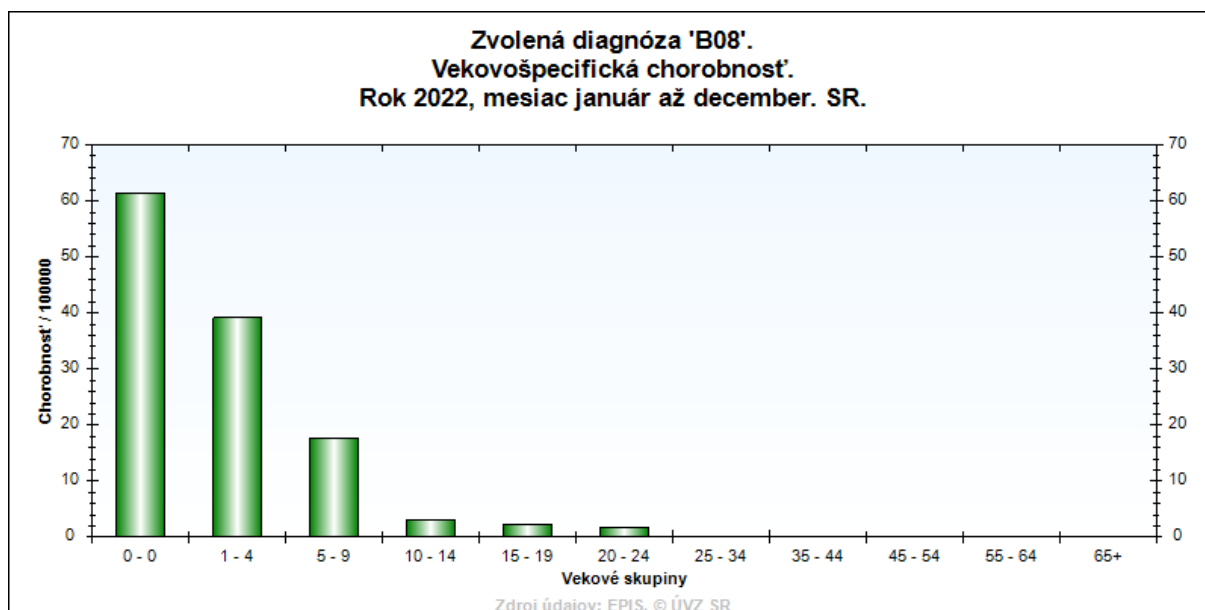
GRAF 79 TREND INÝCH VÍRUSOVÝCH LÉZIÍ ZA 20 ROKOV, 2022, SR

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov SR, okrem Bratislavského a Banskobystrického kraja, s najvyššou chorobnosťou v Trenčianskom kraji (chor. 14,12/100 000) (Graf 80).

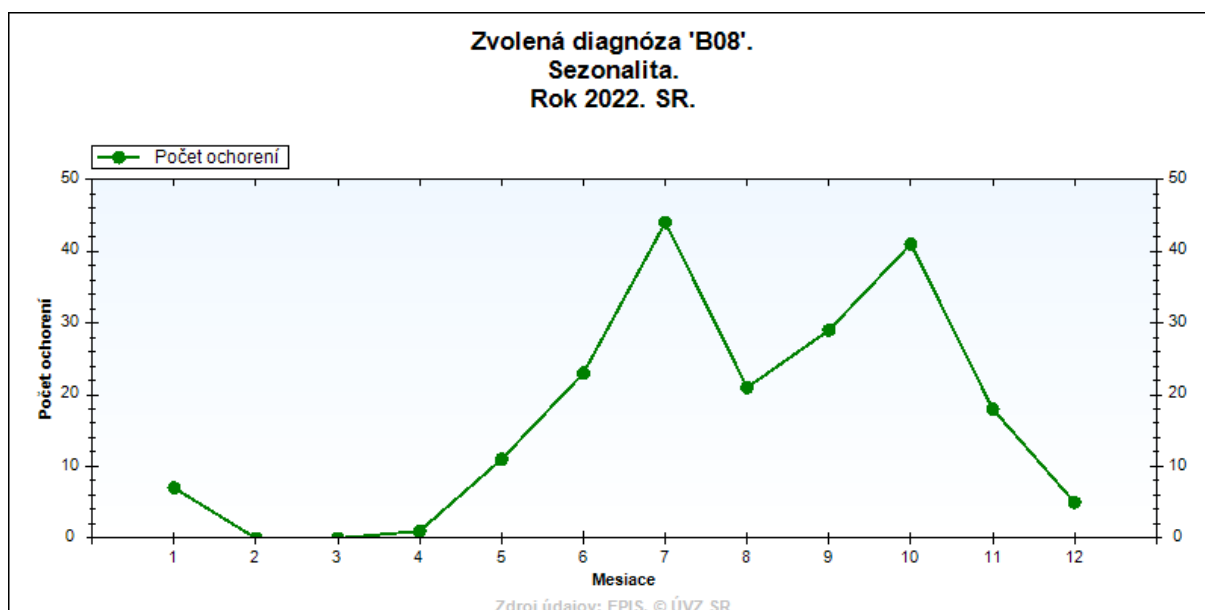
GRAF 80 VÝSKYT INÝCH VÍRUSOVÝCH LÉZIÍ PODEĽA KRAJOV, 2023, SR

Ochorelo 109 mužov a 89 žien vo vekových kategóriách od 0 do 44 rokov. Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola vo vekových skupinách 0 ročných (chor. 59,62/100 000) a od 1 do 4 rokov (chor. 37,92/100 000) (Graf 81).

GRAF 81 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ INÝCH VÍRUSOVÝCH LÉZIÍ, 2022, SR

Ochorenia boli najviac hlásené v mesiacoch júl (44x) a október (41x) (Graf 82).

GRAF 82 V7SKYT INÝCH VÍRUSOVÝCH LÉZIÍ PODĽA SEZONALITY, 2022, SR

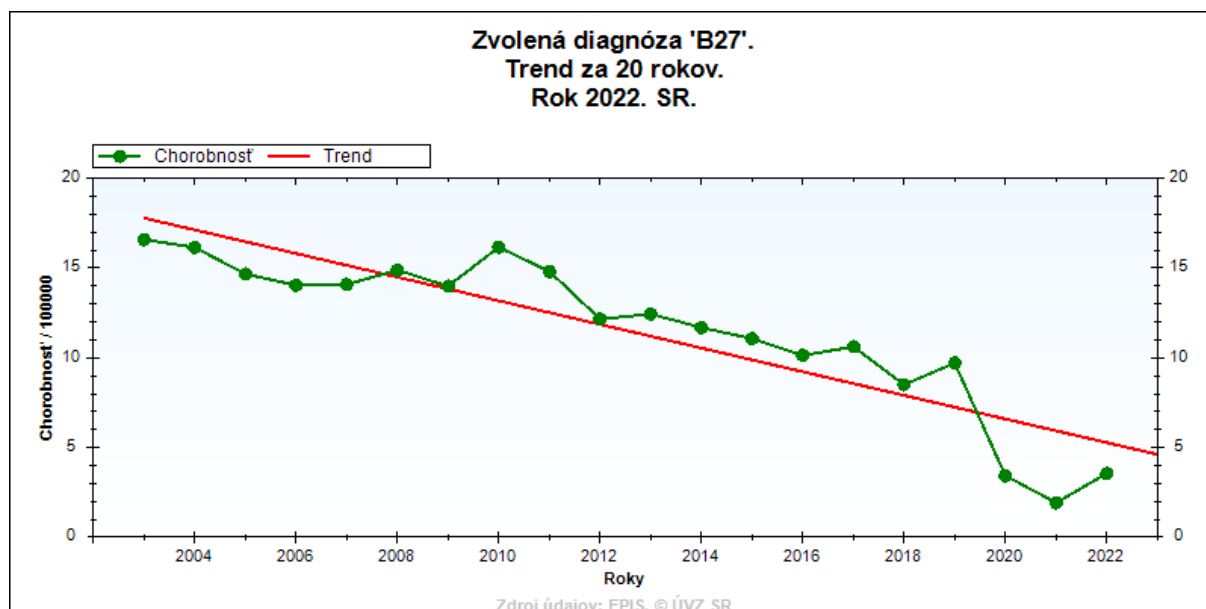
Rozdelenie iných vírusových infekcií charakterizovaných léziami je uvedený v tabuľke 34.

TABUĽKA 35 ROZDELENIE INÝCH VÍRUSOVÝCH INFEKCIÍ CHARAKTERIZOVANÝCH LÉZIAMI, 2022, SR

Kód MKCH	Názov
B 08.1	Molluscum contagiosum – Molusky
B 08.2	Exanthema subitum (šiesta choroba)
B 08.3	Erythema infectiosum (piata choroba)
B 08.4	Enterovírusová vezikulárna stomatitída s exantémom
B 08.5	Enterovírusová vezikulárna faryngitída (herpangína)

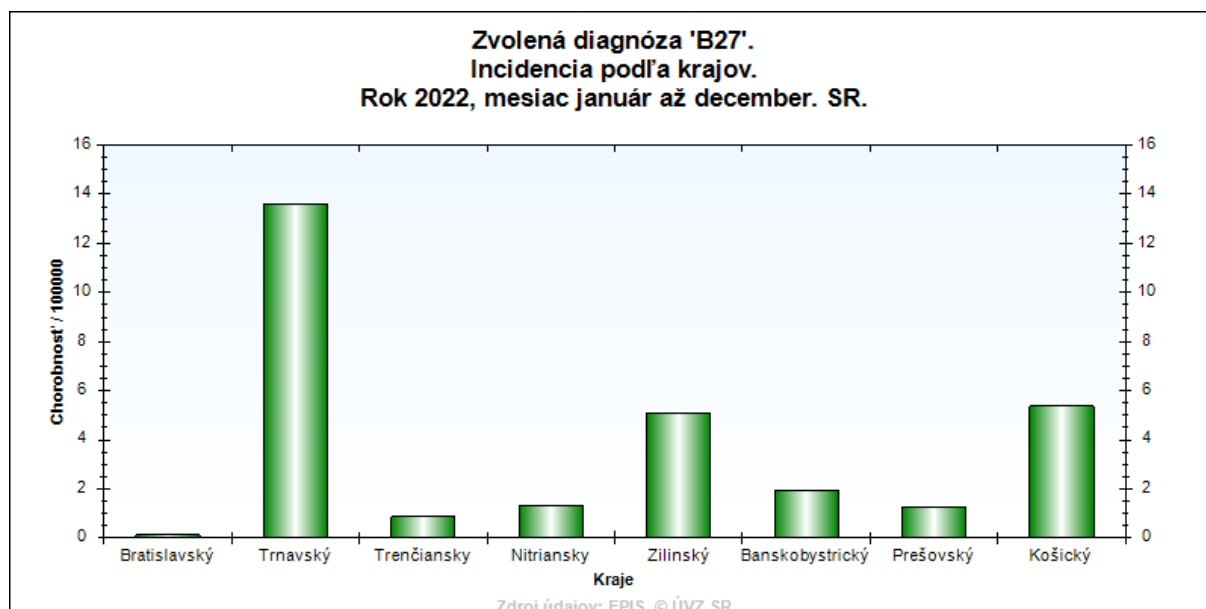
Infekčná mononukleóza – B 27

V priebehu roka 2022 bolo hlásených 191 ochorení (chor. 3,51/100 000), oproti roku 2021 je to nárast o 84%, oproti päťročnému priemeru pokles o 49 %. Trend bol klesajúci (Graf 83).

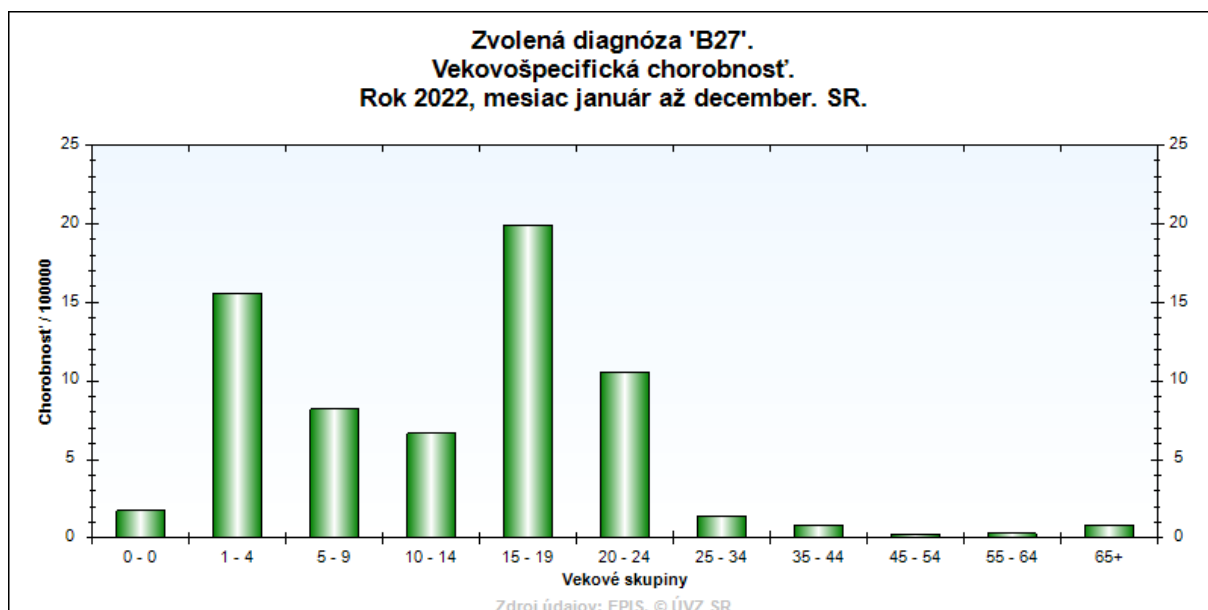
GRAF 83 TREND MONONUKLEÓZ ZA 20 ROKOV, 2022, SR

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov SR, s najvyššou chorobnosťou v Trnavskom kraji (chor. 13,62/100 000) (Graf 84).

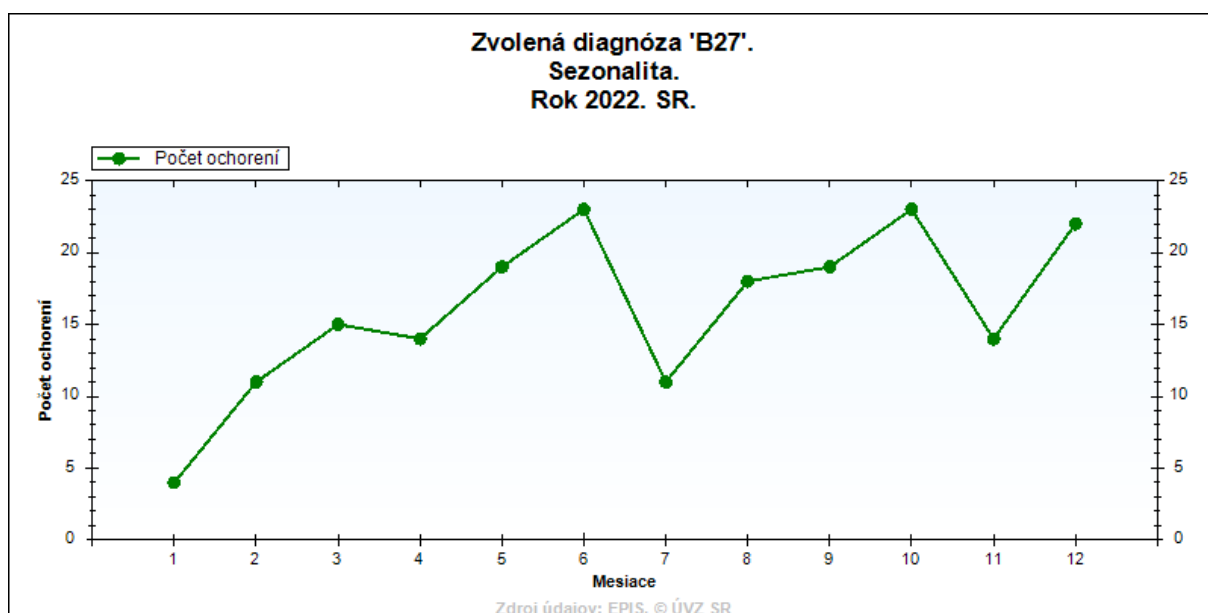
GRAF 84 MONONUKLEÓZ PODĽA KRAJOV, 2022, SR

Ochorelo 88 mužov a 103 žien vo všetkých vekových kategóriách. Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola vo vekovej kategórii od 15 do 19 rokov (chor. 19,94/100 000) (Graf 85).

GRAF 85 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ MONONUKLEÓZY, 2022, SR

Ochorenia sa vyskytovali počas celého roka (Graf 86).

GRAF 86 VÝSKYT MONONUKLEÓZY PODĽA SEZONALITY, 2022, SR

Rozdelenie podľa klasifikácie je uvedený v tabuľke 35.

TABUĽKA 36 ROZDELENIE PODĽA KLASIFIKÁCIE MONONUKLEÓZY, 2022, SR

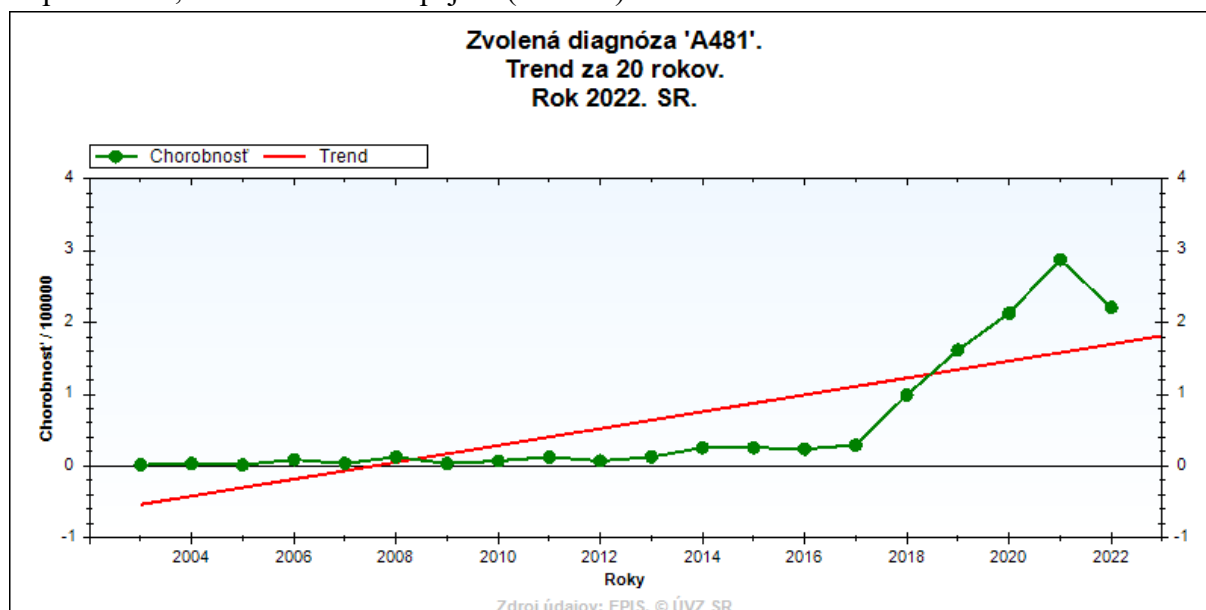
Kód MKCH	Názov	Abs. počet
B 27.0	Gamaherpesvírusová mononukleóza	109
B 27.1	Cytomegalovírusová mononukleóza	20
B 27.8	Iná infekčná mononukleóza	12
B 27.9	Nešpecifikovaná mononukleóza	50

Cytomegalovírusová choroba – B 25

V roku 2022 ani 2021 nebolo ochorenie hlásené .

Legionárska choroba – A 48.1

V priebehu roka 2022 bolo hlásených 138 ochorení (chor. 2,54/100 000), oproti roku 2021 je to pokles o 6,8 %. Trend bol stúpajúci (Graf 87).

GRAF 87 TREND LEGIONÁRSKEJ CHOROBY ZA 20 ROKOV, 2022, SR

Ochorenia boli hlásené z každého kraja s výnimkou Žilinského kraja, najvyššia chorobnosť bola v Bratislavskom kraji (chor. 17,72/100 000).

Ochorelo 84 mužov a 54 žien v každej vekovej kategórii okrem 0 ročných detí, s najvyššou vekovošpecifickou chorobnosťou nad 65 rokov (chor. 7,83/100 000).

V 15 prípadoch bolo ochorenie vykázané ako nozokomiálna nákaza z Bratislavského kraja (13x) a po jednom prípade z Trnavského a z Banskobystrického kraja. 2 ochorenia sa skončili úmrtím.

Importované prípady neboli zaznamenané.

Ochorenia sa vyskytovali počas celého roka s maximom v mesiacoch júl (24x) a január (20x). Výskyt ochorení bol sporadický a epidemický.

Zaznamenaná bola 1 lokálna epidémia 5 prípadov na farme v Banskobystrickom kraji.

Špecifikácia *Legionella pneumophilla* je uvedená v tabuľke 36.

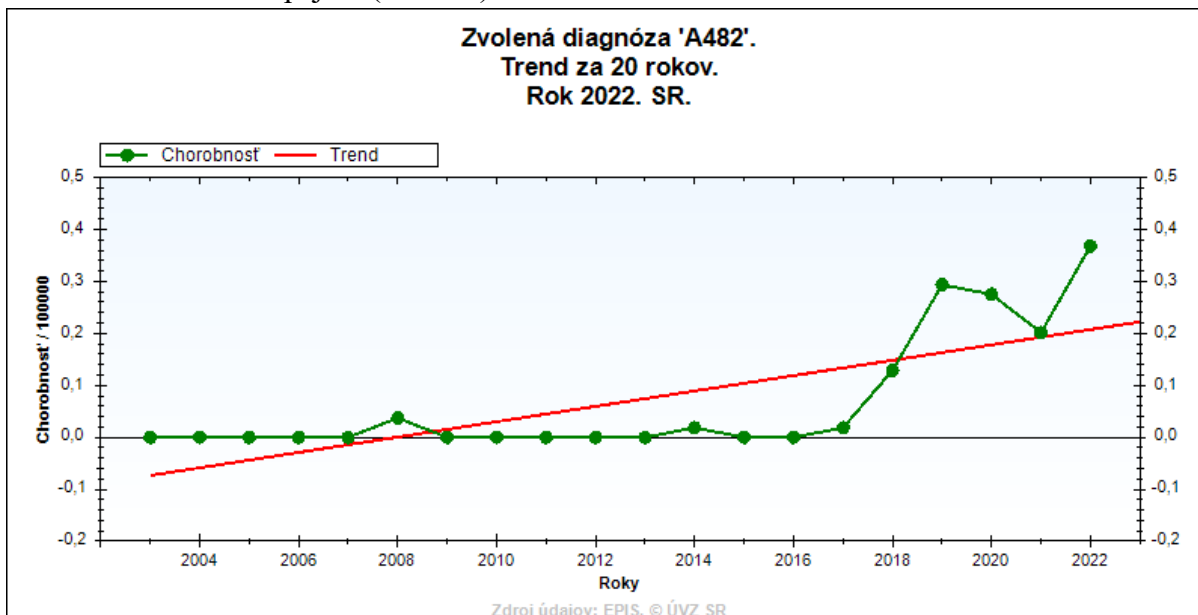
TABUĽKA 37 ŠPECIFIKÁCIA LEGIONELLA PNEUMOPHILLA PRI DG. A48.1, 2022, SR

Séroskopina	Abs. počet
séroskopina 1	121
séroskopina 10	1
séroskopina 5	1

séroskopina 9	2
nešpecifikované	14

Nepneumonická Legionárska choroba - Pontiacská horúčka – A 48.2

V roku 2022 sa vyskytlo 26 prípadov (chor. 0,48/100 000), oproti roku 2021 je to 5- násobný nárast. Trend bol stúpaajúci (Graf 88).

GRAF 88 TREND PONTIACKEJ HORÚČKY ZA 20 ROKOV, 2022, SR

Ochorelo 84 mužov a 54 žien, vo vekových kategóriách nad 65 rokov (13x), od 45 do 54 rokov (5x), od 35 do 44 rokov (3x), od 55-64 rokov (2x) a po jednom prípade v kategóriách od 1 do 4 rokov, od 10 do 14 rokov a od 15 do 19 rokov.

Najviac prípadov bolo zaznamenaných v mesiaci marec (6x).

Výskyt prípadov bol sporadický.

3.3 Analýza výskytu akútnych respiračných ochorení (ARO) a chrípky a chrípke podobných ochorení

3.3.1 Akútne respiračné ochorenia

V roku 2022 bolo v Slovenskej republike hlásených 1 835 494 prípadov akútnych respiračných ochorení ARO, čo predstavuje chorobnosť 76 606,7/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (Tabuľka 37). V porovnaní s rokom 2021, keď bolo hlásených 778 079 ochorení (chorobnosť 39 319,9/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov), došlo k vzostupu počtu hlásených ochorení o 136 %.

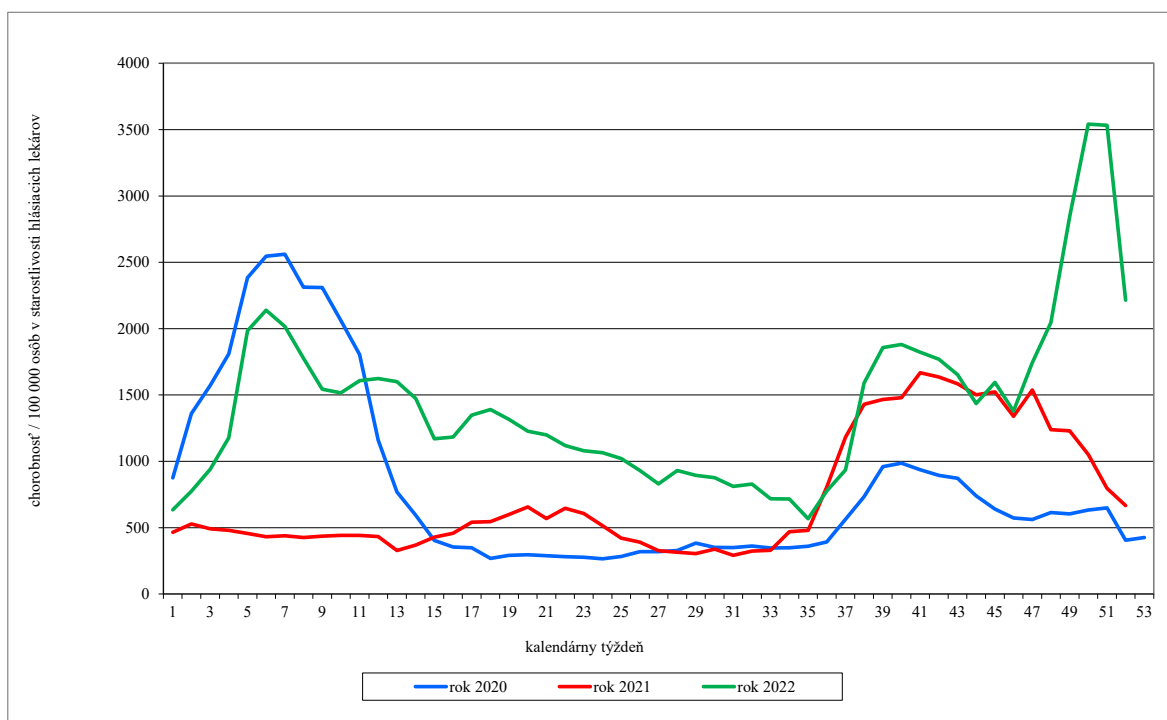
TABUĽKA 38 POČTY OCHORENÍ A CHOROBNOŠŤ NA ARO PODĽA KRAJOV A VEKOVÝCH SKUPÍN, 2022, SR

Územná jednotka	Počet ochorení vo vekovej skupine					Spolu	Chorobnosť na 100 000
	0 - 5 r.	6 - 14 r.	15 - 19 r.	20 - 59 r.	60 + r.		
Bratislavský kraj	11 339	10 663	3 905	28 499	7 059	61 465	103 550,7
Trnavský kraj	54 546	53 467	23 275	82 868	22 579	236 735	94 815,7
Trenčiansky kraj	35 363	40 251	19 919	53 685	21 402	170 620	62 750,5
Nitriansky kraj	53 957	59 555	27 807	74 856	20 162	236 337	79 157,8
Žilinský kraj	76 337	75 173	33 056	83 336	28 306	296 208	80 878,1
Banskobystrický kraj	40 019	46 939	24 431	66 065	24 623	202 077	59 452,9
Prešovský kraj	81 307	81 046	36 104	77 592	25 245	301 294	82 715,0
Košický kraj	83 812	82 486	36 576	102 787	25 097	330 758	75 738,6
SR	436 680	449 580	205 073	569 688	174 473	1 835 494	76 606,7

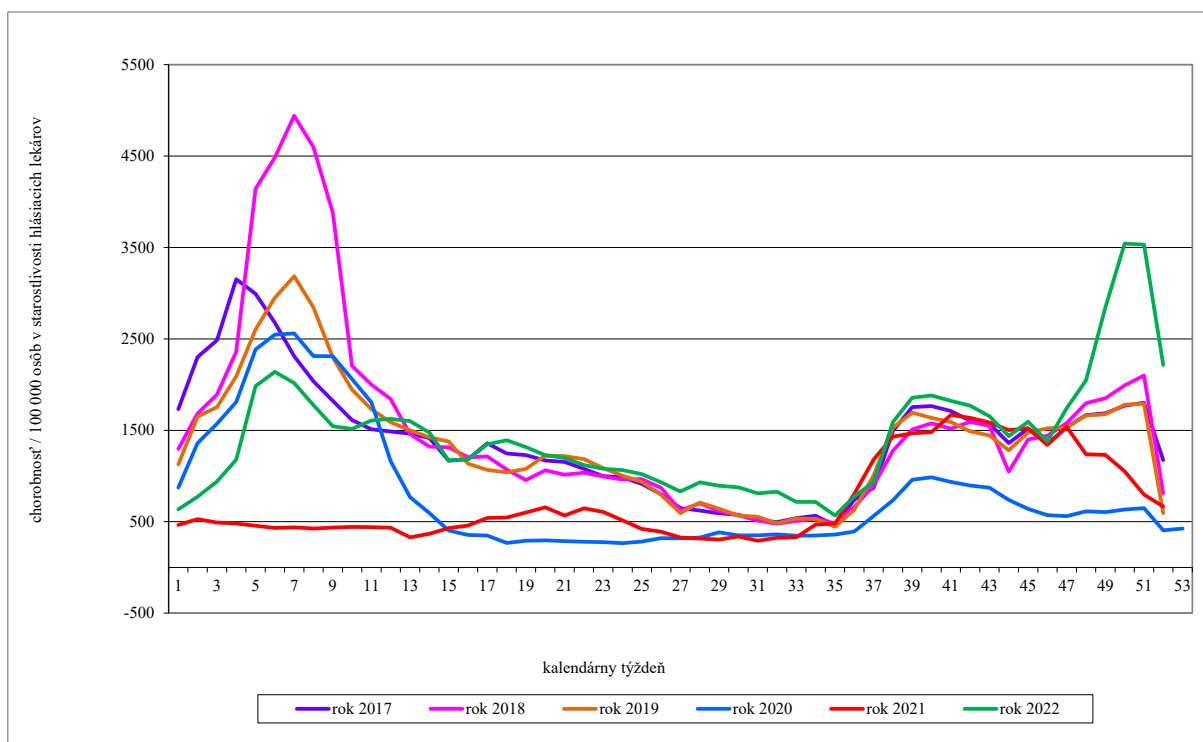
Na začiatku roka 2022 najvyššiu chorobnosť vo výskyte akútnych respiračných ochorení (ARO) evidujeme v 6. kalendárnom týždni 2022, kedy ochorelo 57 544 osôb, čo predstavuje chorobnosť 2 138,9/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov. V tomto období boli zaznamenané početné lokálne epidémie. Chorobnosť na ARO v čase vrcholiaceho výskytu ochorení okolo 6. až 9. kalendárneho týždňa bola výrazne vyššia v porovnaní s predchádzajúcim kalendárnym rokom. V roku 2021 sa v čase zvyčajne vrcholiaceho výskytu ochorení zaviedli protiepidemické opatrenia v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19, ktoré mali dopad na výrazne nižšiu chorobnosť na ARO. V 7. kalendárnom týždni 2022 je pozorovaná ešte stále relatívne vysoká chorobnosť 2 015,8/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov, ktorá mala nasledujúce týždne len mierne klesajúci charakter. Chorobnosť sa držala v priebehu roka do 35. kalendárneho týždňa 2022 nad úrovňou 567,6/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov, čo je výrazne vyššia chorobnosť v porovnaní s predchádzajúcimi dvoma rokmi. Počnúc 35. kalendárnym týždňom sa výskyt ochorení a krivky chorobnosti za rok 2022 a 2021 len na pár týždňov postupne k sebe mierne priblížili. Od 38. kalendárneho týždňa 2022 je evidovaný opäť výrazný vzostup chorobnosti (chor. 1 589,8/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov), s miernym ustálením od 41. týždňa a opätovným vzostupom od 47. týždňa (chor. 1 743,7/100 000) s dosiahnutím maxima za rok 2022 v 50. kalendárnom týždni 2022, kedy ochorelo 97 579 osôb, s hodnotou chorobnosti 3 542,3/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (Graf 89).

Špecifickosť krivky chorobnosti za rok 2022 pozorujeme od 18. do 34. kalendárneho týždňa, kedy krivka dosahuje hodnoty, ktoré sú v porovnaní s predchádzajúcimi dvoma rokmi relatívne vysoké, ale v porovnaní s predpandemickým obdobím sú hodnoty relatívne podobné. Ďalej pozorujeme jej netypický prudký vzostup od 47. kalendárneho týždňa 2022 s vyvrcholením chorobnosti ešte pred vianočnými prázdninami v 50. kalendárnom týždni, kedy bola na Slovensku vyhlásená celoštátnej chrípková epidémia. Zvyčajne k tomuto vyvrcholeniu a dosiahnutiu maxima chorobnosti v predchádzajúcich rokoch a najmä v rokoch pred pandemiou COVID – 19 dochádzalo až na prelome mesiacov január a február, teda okolo 6. až 9. kalendárneho týždňa (Graf 90).

V roku 2022 v jednotlivých predškolských a školských zariadeniach bolo spolu evidovaných 2 906 prerušení výchovno-vzdelávacieho procesu. Štyri prerušenia boli evidované v jasliach, 1 495 v materských školách, 1 292 na zakladaných školách, 115 na stredných školách. V období od 1. kalendárneho týždňa do 18. kalendárneho týždňa boli evidované len sporadické prerušenia výchovno-vzdelávacieho procesu, s najvyšším výskytom v 5. kalendárnom týždni 2022, (60 výchovno-vzdelávacích zariadení). Od 40. kalendárneho týždňa boli hlásené opäť len sporadické prerušenia výchovno-vzdelávacieho procesu a až v 49. kalendárnom týždni dochádza k prudkému vzostupu zavretých škôl s maximom v 51. kalendárnom týždni 2022 (1 168). Následne v 52. kalendárnom týždni nebol prerušený výchovno-vzdelávací proces v dôsledku chrípkových prázdnin na celom území Slovenska.

GRAF 89 CHOROBNOSŤ NA ARO PODEĽA KALENDÁRNYCH TÝŽDŇOV, SR 2020, 2021, 2022

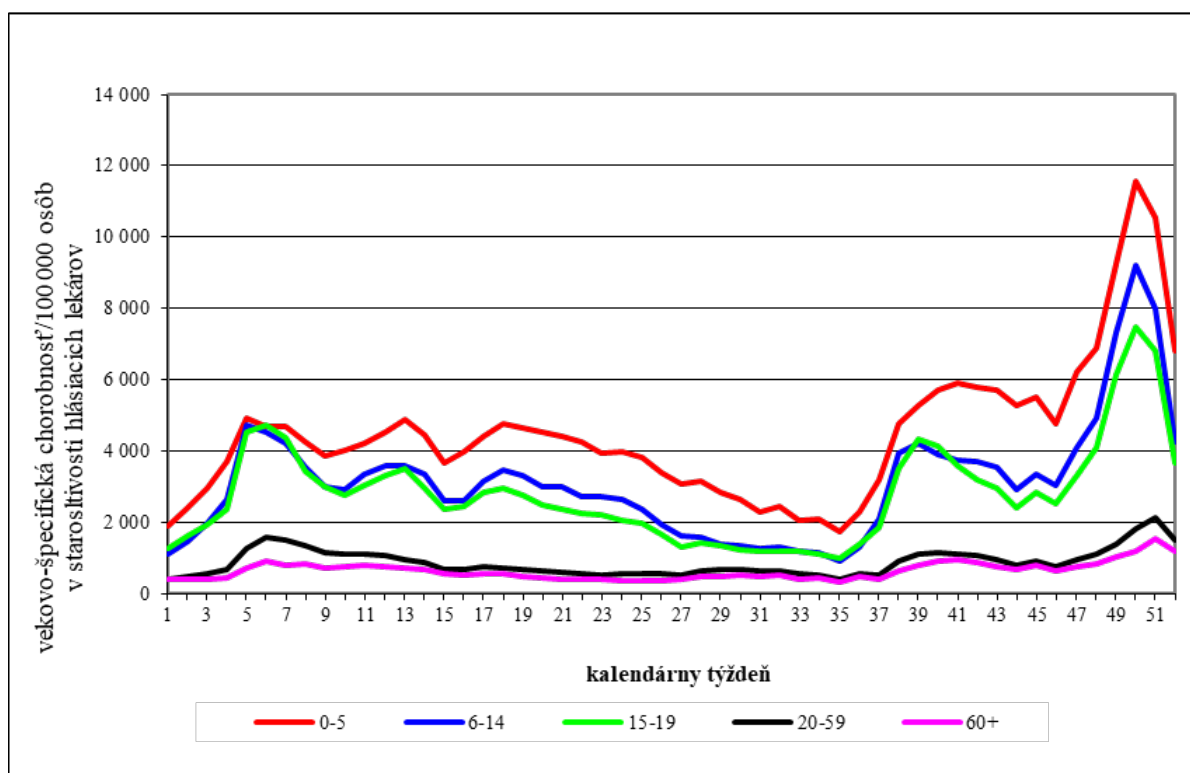

GRAF 90 CHOROBNOŠŤ NA ARO PODĽA KALENDÁRNYCH TÝŽDŇOV, SR 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022

Najvyššia incidencia akútnych respiračných ochorení bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (chor. 103 550,7/100 000). Nad úroveň celoslovenskej chorobnosti bola najvyššia chorobnosť v Trnavskom kraji (94 815,7/100 000). Najnižšia chorobnosť (chor. 59 452,9/100 000) bola hlásená v Banskobystrickom kraji. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť na ARO (Tabuľka 38, Graf 91) sa zaznamenala vo vekovej skupine 0 až 5 ročných detí (chor. 237 317,4/100 000). Najnižšia vekovošpecifická chorobnosť bola hlásená u 60 ročných a starších (chor. 33 481,3/100 000).

TABUĽKA 39 POČTY OCHORENÍ A CHOROBNOŠŤ NA ARO PODĽA VEKOVÝCH SKUPÍN, 2022, SR

Veková skupina (v rokoch)	Ochorenia na ARO	
	abs. počet	chorobnosť/ 100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov
0 - 5	436 680	237 317,4
6 - 14	449 580	167 401,1
15 - 19	205 073	151 688,1
20 - 59	569 688	46 993,7
60 +	174 473	33 481,3
Spolu	1 835 494	76 606,7

GRAF 91 CHOROBNOŠŤ NA ARO PODĽA KALENDÁRNYCH TÝŽDŇOV A VEKOVÝCH SKUPÍN, SR 2022

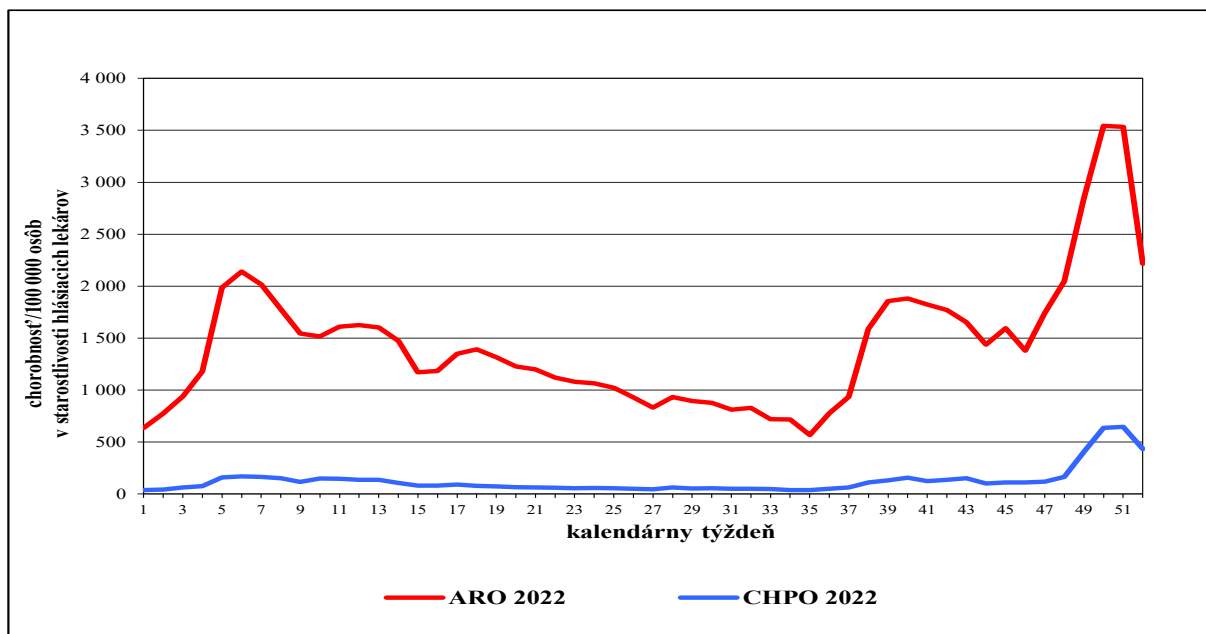
Z celkového počtu ARO hlásených v roku 2022 bol klinický priebeh komplikovaný u 44 741 (2,4 %) chorých (Tabuľka 39), čo je vzostup o 160 % v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Najvyšší podiel komplikácií ARO tvorili sínusitídy, ktoré predstavovali 55,75 % zo všetkých komplikácií, otitídy sa na komplikáciách podieľali 26,48 % a bronchopneumónie a pneumónie tvorili 17,77 % komplikácií.

TABUĽKA 40 VÝSKYT KOMPLIKÁCIÍ Z CELKOVÉHO POČTU ARO*, 2022, SR

Druh komplikácie	Komplikácie ARO		
	abs. počet	% z celkového počtu komplikácií	% z počtu ochorení na ARO
bronchopneumónie a pneumónie	7 952	17,77	0,4
otitída	11 848	26,48	0,6
sínusitída	24 941	55,75	1,4
SR	44 741	100,0	2,4
* Celkový počet ochorení na ARO	1 835 494		

3.3.2 Chrípka a chrípke podobné ochorenia

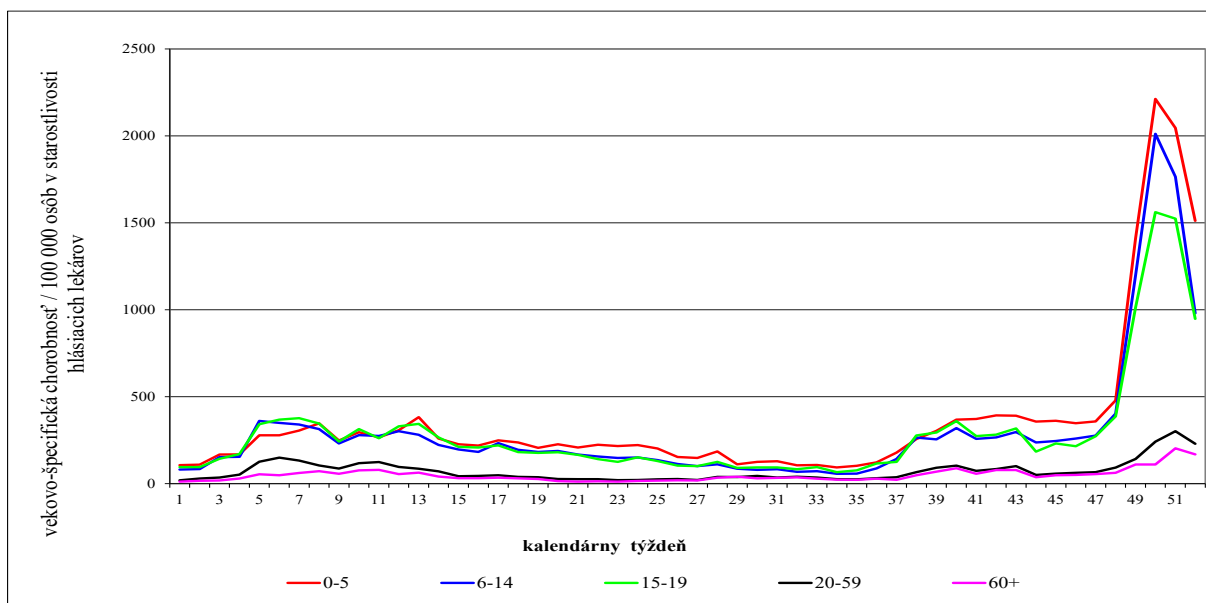
V roku 2022 bolo hlásených 161 053 prípadov chrípky a chrípke podobných ochorení (CHPO) s chorobnosťou 6 721,8/100 000 obyvateľov v starostlivosti hlásiacich lekárov (Graf 92). Uvedený počet prípadov CHPO predstavuje 8,7 % z celkového počtu ARO, kým rok predtým to bolo 5,2 %.

GRAF 92 CHOROBNOSŤ NA ARO A CHPO PODĽA KALENDÁRNYCH TÝŽDŇOV, SR, 2022

Najvyššia incidencia CHPO bola hlásená v Trnavskom kraji (14 458,2/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov). Nad celoslovenskou úrovňou chorobnosti bola najvyššia chorobnosť hlásená v Nitrianskom (8 710,6/100 000) (Tabuľka 40).

Vekovo-špecifická chorobnosť na CHPO bola najvyššia vo vekovej skupine 0 – 5 (19 403,9/100 000). Krivky chorobností zvyšných dvoch najmladších vekových skupín sú približne na rovnakej úrovni. Najnižšia chorobnosť bola u osôb starších ako 60 rokov (chor. 2 564,7/100 000), (Graf 93, Tabuľka 41).

GRAF 93 VEKOVU-ŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ NA CHPO PODĽA KALENDÁRNYCH TÝŽDŇOV A VEKOVÝCH SKUPÍN, SR 2022

TABUĽKA 41 POČET OCHORENÍ A CHOROBNOSŤ NA CHPO PODĽA KRAJOV A VEKOVÝCH SKUPÍN, 2022, SR

Územná jednotka	Počet ochorení vo vekovej skupine					Spolu	Chorobnosť na 100 000
	0-5 r.	6-14 r.	15-19 r.	20-59 r.	60 + r.		
Bratislavský kraj	1 066	1 181	432	1 575	373	4 627	7 795,2
Trnavský kraj	7 941	8 805	4 507	11 846	3 000	36 099	14 458,2
Trenčiansky kraj	3 286	5 153	1 996	3 494	1 000	14 929	5 490,6
Nitriansky kraj	5 724	7 061	3 596	7 853	1 777	26 011	8 710,6
Žilinský kraj	7 654	8 175	3 646	5 597	1 966	27 038	7 382,6
Banskobystrický kraj	1 925	2 808	1 794	6 823	2 550	15 900	4 677,9
Prešovský kraj	4 908	5 976	3 130	5 887	1 569	21 470	5 894,2
Košický kraj	3 211	4 328	2 099	4 211	1 130	14 979	3 430,0
SR	35 715	43 487	21 200	47 286	13 365	161 053	6 721,8
Vekovo-špecifická chorobnosť	19 409,6	16 192,4	15 681,2	3 900,6	2 564,7	6 721,8	

TABUĽKA 42 POČTY OCHORENÍ A CHOROBNOSŤ NA CHPO PODĽA VEKOVÝCH SKUPÍN, 2022, SR

Veková skupina (v rokoch)	Ochorenia na CHPO	
	abs. počet	chorobnosť/ 100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov
0 - 5	35 715	19 409,6
6 - 14	43 487	16 192,4
15 - 19	21 200	15 681,2
20 - 59 r.	47 286	3 900,6
60 +	13 365	2 564,7
Spolu	161 053	6 721,8

3.3.3 Ťažké akútne respiračné ochorenia (SARI)

Na základe pokračujúceho monitorovania a hlásenia SARI (Severe Acute Respiratory Infection) mal Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky v roku 2022 k dispozícii aktuálne informácie o počte SARI, o hospitalizovaných pacientoch a o počte úmrtí osôb na SARI.

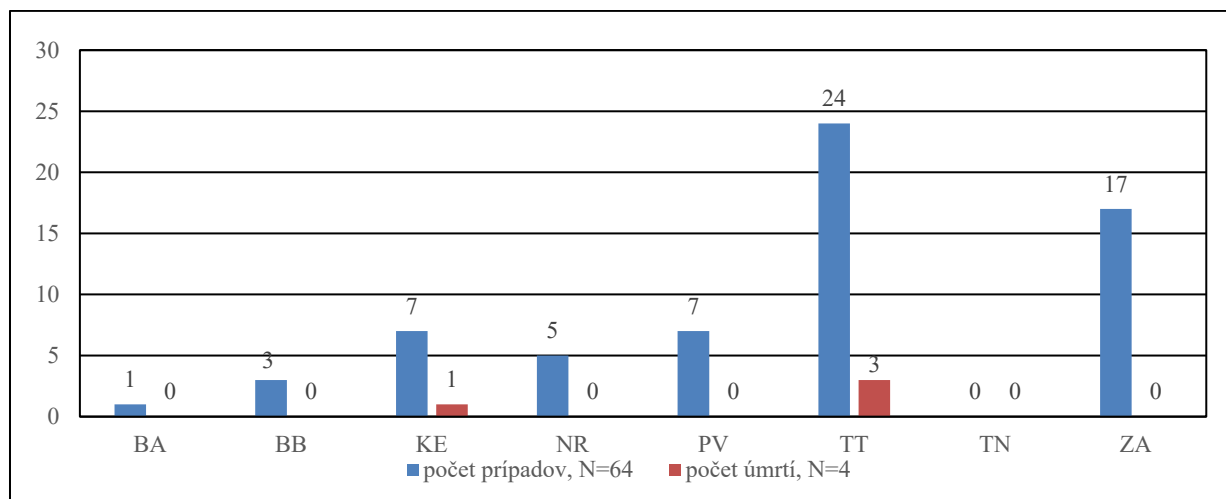
Od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022 bolo hlásených 64 prípadov SARI (chorobnosť 1,18/100 000) z toho bolo 32 mužov (50 %) a 32 žien (50 %).

Z celkového počtu 64 prípadov SARI trpelo 30 pacientov (46,9 %) aj iným závažným ochorením, najčastejšie išlo o ochorenie kardiovaskulárneho systému, diabetes mellitus, ochorenia pľúc, onkologické a neurologické ochorenia.

Najvyšší počet ochorení na SARI bol zaznamenaný v Trnavskom kraji, a to u 24 chorých. V zostupnom poradí početnosti nasledovali: Žilinský kraj – 17 chorých, Košický kraj a Prešovský kraj – po sedem chorých, Nitriansky kraj – päť chorých, Banskobystrický kraj – traja chorí a v

Bratislavskom kraji – jeden chorý. V Trenčianskom kraji nebol evidovaný prípad SARI (Graf 94).

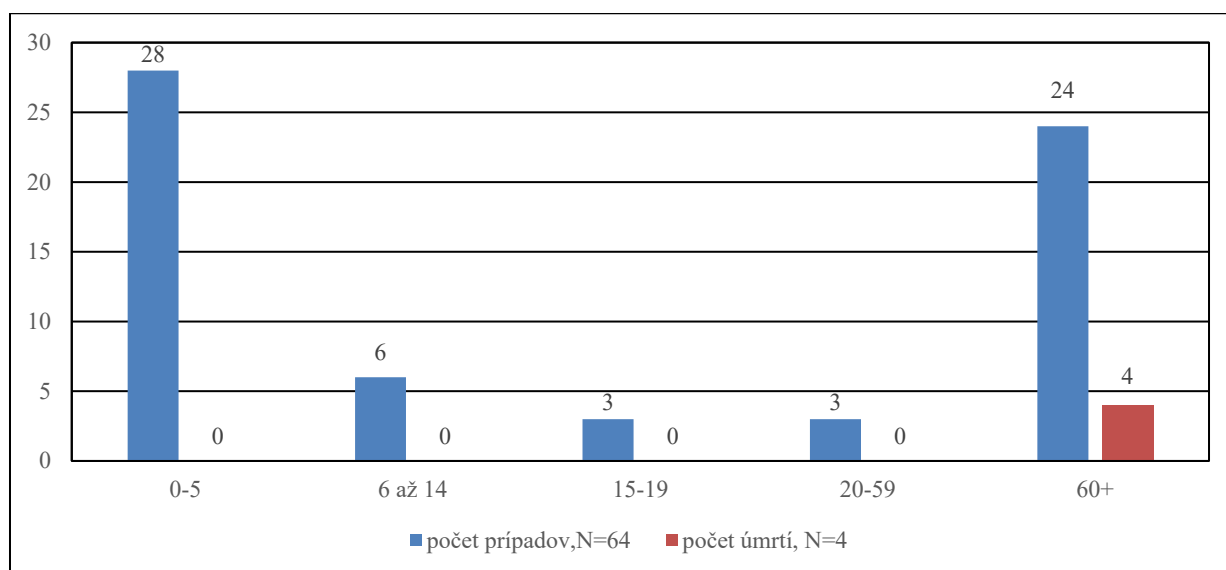
Zo 64 prípadov SARI sa v 25 prípadoch laboratórne potvrdila prítomnosť vírusu chrípky, v 16 prípadoch sa laboratórne potvrdil SARS-CoV-2, v 15 prípadoch išlo o respiračný syncyciálny vírus a vo zvyšných ôsmich prípadoch nebol potvrdený etiologický agens.

GRAF 94 POČET OCHORENÍ A ÚMRTÍ NA SARI V KRAJOCH, SR 2022

Zo 64 prípadov SARI skončili štyri úmrtím, z toho tri osoby zomreli na infekčnú príčinu a jedna osoba pravdepodobne na infekčnú príčinu. U všetkých štyroch zomrelých sa laboratórne potvrdil SARS-CoV-2, očkovaná z nich bola jedna osoba.

Najvyšší počet pacientov so SARI bol zaznamenaný vo vekových skupinách 0 – 5 ročných (28) a 60 ročných a starších osôb (24). V skupine 6 – 14 ročných osôb sa zaznamenalo šesť ochorení, vo vekových skupinách 15 - 19 ročných a 20 – 59 ročných osôb sa zistili tri ochorenia. Všetky štyri úmrtia boli evidované vo vekovej skupine 60 ročných a starších osôb (Graf 95).

GRAF 95 POČET OCHORENÍ A ÚMRTÍ NA SARI PODĽA VEKOVÝCH SKUPÍN, SR 2022

Analýza vychádza z údajov z Národného referenčného centra pre chrípku (NRC pre chrípku) Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky, z Oddelenia lekárskej virológie, Oddelenia molekulárnej biológie Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici, z Oddelenia virológie a antiinfekčnej imunológie Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach, PCR laboratórií vyšetrujúcich SARS-CoV-2 v Nitre, Trenčíne, Žiline, Komárne a Poprade. PCR laboratóriá vyšetrujúce SARS-CoV-2 v Nitre, Trenčíne, Žiline, Komárne a Poprade boli zapojené do vyšetrovania pomocou molekulárno-biologických metód od 1. do 26. kalendárneho týždňa, od 49. kalendárneho týždňa vyšetovanie vzoriek vykonávali NRC pre chrípku, laboratóriá RÚVZ BB a RÚVZ KE a PCR laboratóriá v Nitre a Poprade.

Laboratórna diagnostika sa vykonávala pomocou molekulárno-biologických metód a sérologických metód. Vzorky výterov nosa a hrdla boli vyšetované multiplexným real-time RT-PCR kitom na dôkaz prítomnosti RNA SARS-CoV-2, chrípky typu A bez bližšej špecifikácie a chrípky typu B bez bližšej špecifikácie. Od začiatku chrípkovej sezóny 2022-2023 sa začal využívať multiplexný real-time RT-PCR kit na dôkaz prítomnosti RNA SARS-CoV-2, chrípky typu A bez bližšej špecifikácie, chrípky typu B bez bližšej špecifikácie a respiračného syncyciálneho vírusu. Izolácia vírusu na bunkových kultúrach s následnou identifikáciou kmeňov vírusu chrípky metódou hemaglutinačno-inhibičného testu sa od vypuknutia pandémie ochorenia COVID – 19 vykonávala sporadicky.

V rámci celoslovenskej surveillancie chrípky bolo v roku 2022 vyšetrených 1 789 nazofaryngeálnych výterov a 1 097 dvojíc sér, z toho 540 vzoriek bolo pozitívnych (18,7 %). V 448 prípadoch boli izolované kmene vírusu chrípky, čo predstavuje 83,0 % z celkového počtu pozitívnych vzoriek. Zvyšné vzorky (92) predstavovali nechrípkové etiologické agensy, čo predstavuje 17,0 % z celkového počtu pozitívnych vzoriek.

Vo vzorkách pozitívnych na chrípku prevládal vírus chrípky A s počtom 438, čo predstavuje 97,8 % z chrípkových vírusov, nad vírusom chrípky B s počtom 10 pozitívnych vzoriek (2,2 %). V roku 2021 prevládal taktiež vírus chrípky A s najvyšším zastúpením vírusu chrípky A bez bližšej špecifikácie v 61 prípadoch. V roku 2020 prevládal taktiež vírus chrípky A s najvyšším zastúpením vírusu chrípky A/H3 v 99 prípadoch.

Z izolovaných vírusov chrípky A sa potvrdil:

v 355 prípadoch vírus chrípky A bez bližšej špecifikácie,

v 82 prípadoch vírus chrípky A/H3,

v jednom prípade vírus chrípky A/H1pdm09 (52. kalendárny týždeň).

Z izolovaných vírusov chrípky B sa potvrdil:

v 10 prípadoch vírus chrípky B bez bližšej špecifikácie.

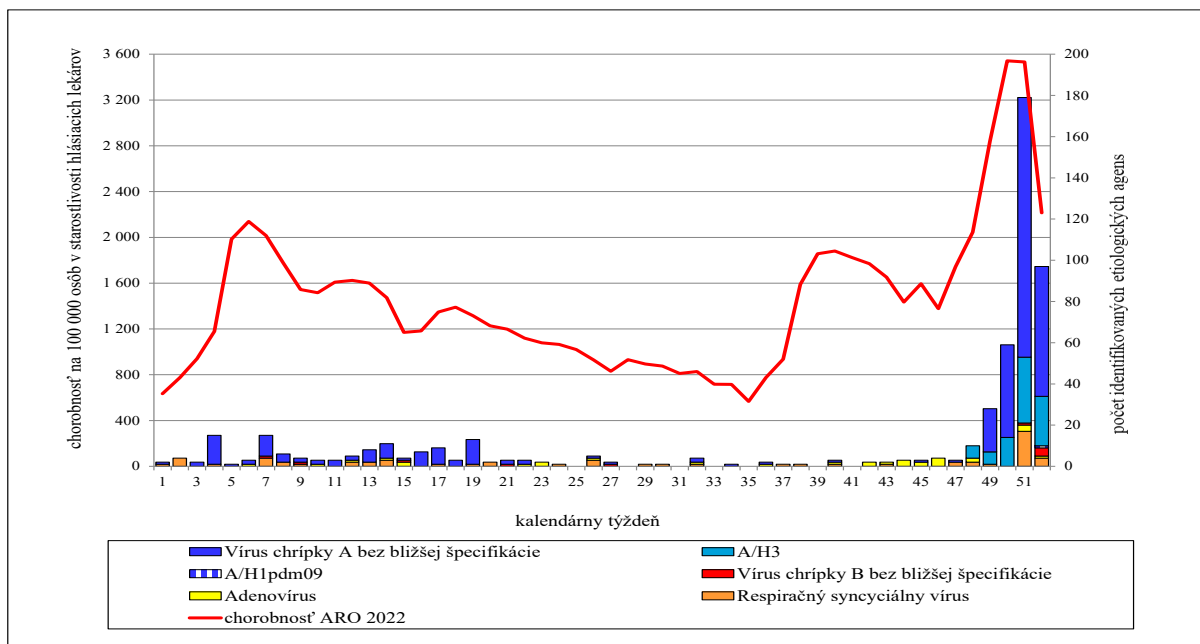
V etiológii chrípkových ochorení dominoval v 355 prípadoch vírus chrípky A bez bližšej špecifikácie (Graf 7).

Vo vzorkách biologického materiálu vyšetrených v roku 2022 sa okrem vírusov chrípky v 92 prípadoch potvrdili aj nechrípkové etiologické agensy, čo predstavuje 17,0 % zo všetkých pozitívnych vzoriek.

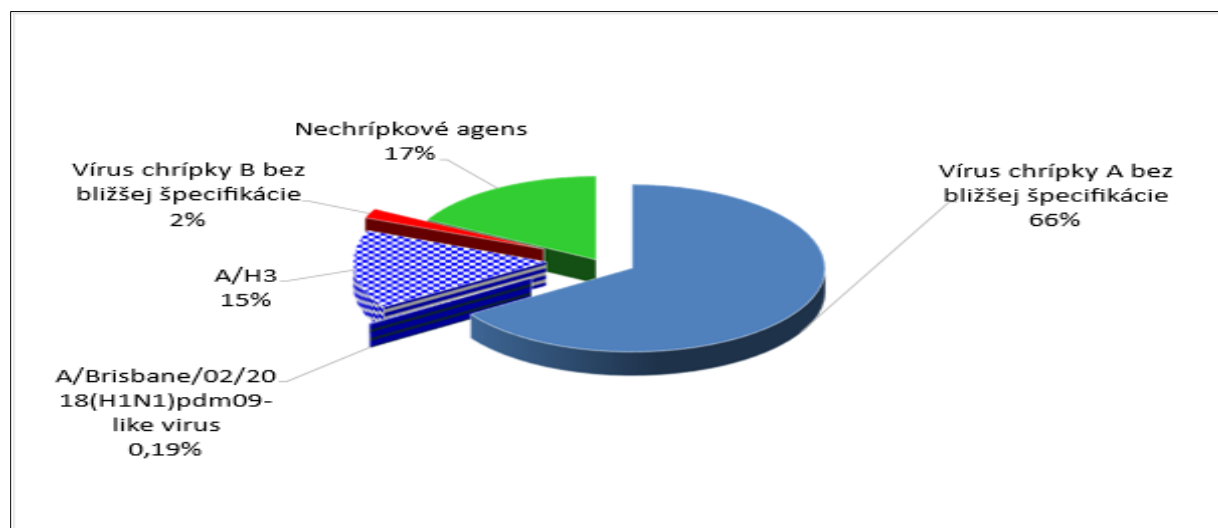
Nechrípkové etiologické agensy:

v 61 prípadoch respiračný syncytiálny vírus,

v 31 prípadoch adenovírus (Graf 96, Graf 97).

GRAF 96 CHOROBNOSŤ NA ARO A ETIOLOGICKÉ AGENSY IDENTIFIKOVANÉ PODĽA KALENDÁRNYCH TÝŽDŇOV, SR 2022

GRAF 97 PERCENTUÁLNE ROZDELENIE LABORATÓRNE POTVRDENÝCH PRÍPADOV ARO A CHPO PODĽA ETIOLOGICKÝCH AGENSOV, SR 2022, N = 540

3.3.4 Akútny obštrukčný zápal hrtana – J05

V roku 2022 hlásený 1 sporadický prípad nozokomiálneho charakteru (chor. 0,02/100 000), predchádzajúci rok nebol hlásený. Ochorel muž vo vekovej kategórii nad 65 rokov z Nitrianskeho kraja. Laboratórne sa potvrdil etiologický agens *Klebsiella pneumoniae*.

3.3.5 Chrípka vyvolaná identifikovaným vírusom chrípky - J 10

TABUĽKA 43 PREHLAD DG. CHRÍPKY A SARI, 2022, SR

MKCH kód	Názov	Abs. počet
J 10	Chrípka vyvolaná identifikovaným vírusom chrípky	1869
J10.0	Chrípka so zápalom pľúc, vírus chrípky identifikovaný	16
J10.1	Chrípka s inými prejavmi na dýchacích orgánoch, vírus chrípky identifikovaný	169
A10.7	SARI	64

Hlásených bolo 2118 ochorení, laboratórne potvrdenej chrípky (chor. 38,97/100 000).

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov, najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Žilinskom kraji (chor. 88,18/100 000).

Ochorelo 1102 mužov a 1016 žien. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola zaznamenaná vo vekovej kategórii 0 ročných detí (chor. 256,00/100 000).

Nozokomiálny charakter výskytu bol hlásený v 49 prípadoch.

Ochorenia boli najviac hlásené v mesiaci december (1700x).

Importované boli 3 ochorenia z Portugalska (2x) a z Talianska (1x).

V 2029 prípadoch sa laboratórne potvrdil *vírus chrípky A* a v 40 prípadoch *vírus chrípky B*.

Očkovanie proti chrípke bolo v 18 prípadoch. Výskyt chrípky bol sporadický, rodinný (50x) a epidemický.

Epidémie chrípky uvádzame v tabuľke 43.

TABUĽKA 44 EPIDÉMIE CHRÍPKY, 2022, SR

	Okres	Dát. vzniku	Dát. ukon.	Agens	Poč. ch.	Poč. exp.	Faktor
1	BA2	29.12.2022	29.12.2022	Vírus chrípky A	2	3	kontakt s chorým
2	NR	29.03.2022	29.03.2022	vírus chrípky A	2	2	neznámy
3	LV	09.12.2022	11.12.2022	vírus chrípky A	3	5	kontakt s chorým

4	BB	16.12.2022	21.12.2022	vírus chrípky A	10	43	kontaminovaný vzduch
---	----	------------	------------	-----------------	----	----	----------------------

V 1 prípade ochorenie skončilo úmrtím.

3.3.6 SARI – J 10.7

Zaznamenaných bolo 64 prípadov (chor. 1,18/100 000).

Ochorelo 32 mužov a 32 žien. Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov okrem Trenčianskeho kraja, najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Žilinskom kraji (chor. 2,47/100 000).

Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola zaznamenaná vo vekovej kategórii 0 ročných detí (chor. 5,90/100 000).

Očkovanie bolo v 7 prípadoch.

Nozokomiálny charakter výskytu bol v 7 prípadoch.

V 25 prípadoch sa laboratórne potvrdil *vírus chrípky A*, v 16 prípadoch *SARS-CoV-2*, v 15 prípadoch *RSV* a iné agensy (2x).

Úmrtie na infekčnú príčinu bolo v 3 prípadoch.

3.3.7 Chrípka vyvolaná neidentifikovaným vírusom – J 11

Hlásených bolo 52 ochorení (chor. 0,96/100 000).

Najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Trenčianskom kraji (chor. 4,18/100 000) a Nitrianskom kraji (chor. 3,71/100 000).

Ochorelo 27 mužov a 25 žien. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola zaznamenaná vo vekovej kategórii od 5 do 9 rokov (chor. 3,41/100 000).

Nozokomiálny charakter výskytu bol hlásený v 13 prípadoch.

Ochorenia boli najviac hlásené v mesiaci december (48x).

Očkovanie bolo v 12 prípadoch. V jednom prípade sa ochorenie skomplikovalo zo zápalom pľúc (J11.0).

Výskyt bol sporadický, rodinný (5 prípadov) a epidemický.

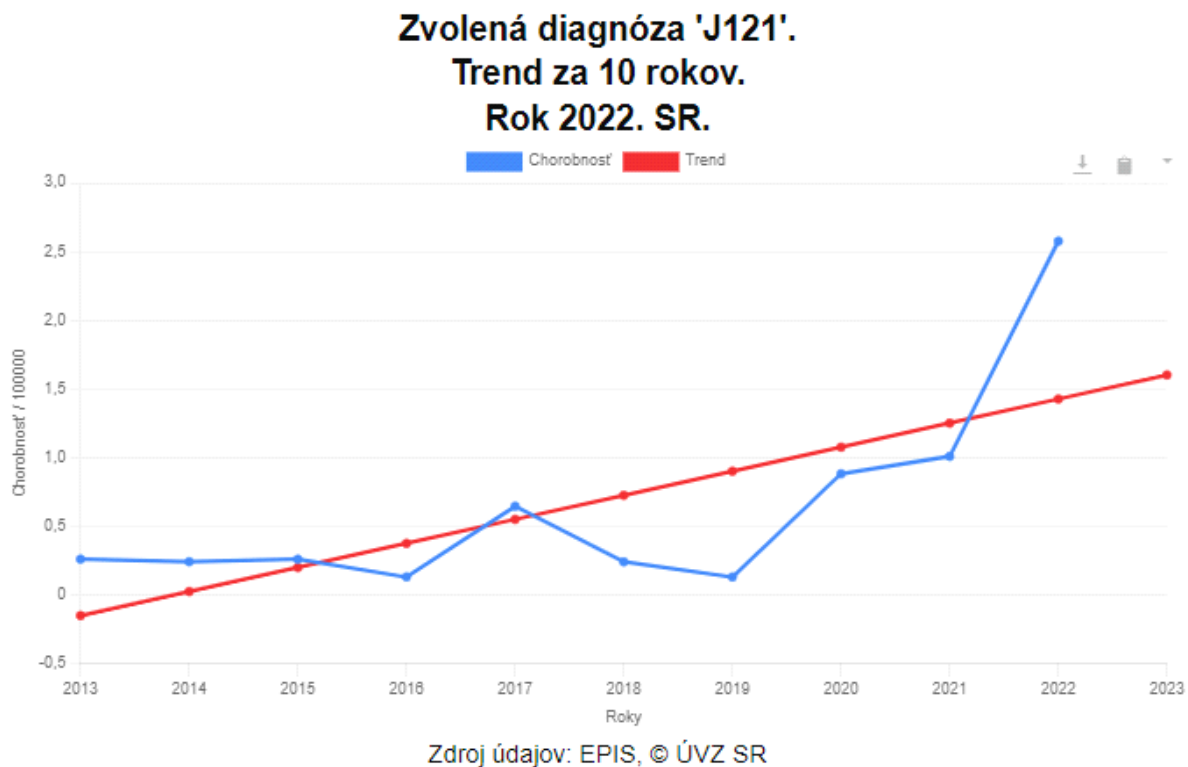
V mesiaci december sme zaznamenali sme 1 lokálnu epidémiu v zariadení sociálnych služieb v Nitrianskom kraji. Zo 160 exponovaných ochorelo 17 osôb, zo 75-ich osôb ošetrojúceho personálu neochorel nikto. Klinický obraz: teploty do 39°C, nádcha, kašeľ, bolesti hrdla a celková slabosť. Piati boli hospitalizovaní– 4 pre SARI.

3.3.8 Respiračné ochorenia vyvolané respiračným syncytiálnym vírusom

Počas chrípkovej sezóny 2022/2023 sa na odporúčanie Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu ochorení zaviedlo súbežné testovanie RSV s chrípkou a COVID-19 vo vzorkách odobratých od sentinelových lekárov.

3.3.9 Pneumónia vyvolaná respiračným syncytiálnym vírusom – J121

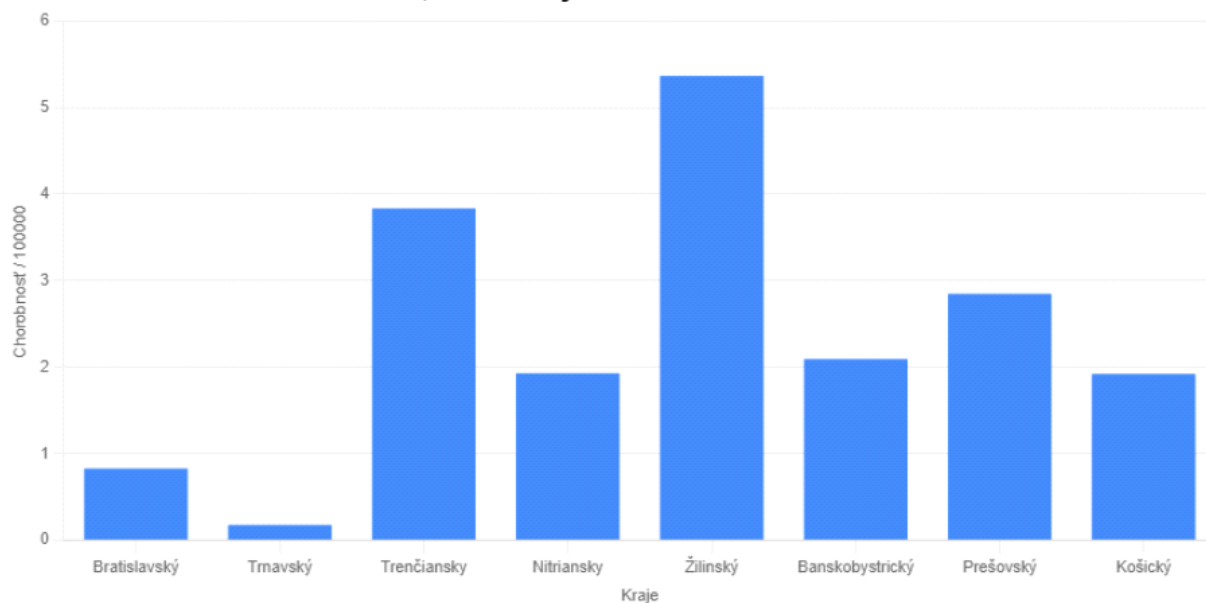
V priebehu roka 2022 bolo hlásených 130 ochorení (chor. 2,39/100 000) (Graf 98).

GRAF 98 TREND RSV ZA 10 ROKOV, 2022, SR

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov s najvyššou chorobnosťou v Žilinskom kraji (37x, chor. 5,37/100 000) (Graf 99).

**Zvolená diagnóza 'J121'.
Indicencia podľa krajov.
Rok 2022, mesiac január až december. SR.**

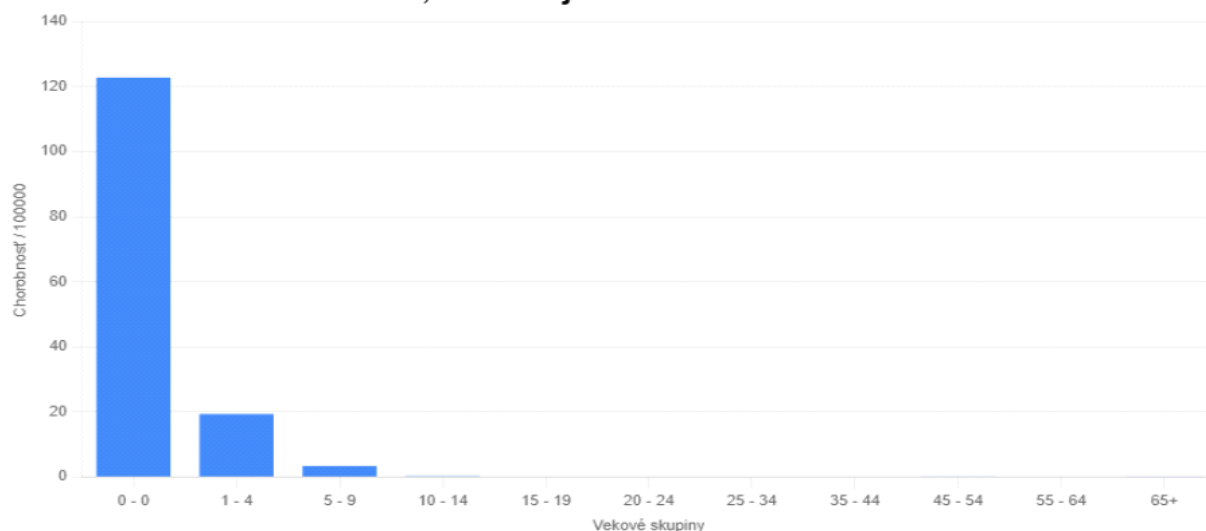

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 99 VÝSKYT RSV PODĽA KRAJOV, 2022, SR

Ochorenia boli hlásené vo vekových skupinách u 0 ročných (69x), od 1 do 4 rokov (46x), od 5 do 9 rokov (10x), od 10 do 14 rokov (1x), od 45 do 54 rokov (2x) a nad 65 rokov (1x). Najvyššia chorobnosť bola vo vekovej kategórii 0 ročných (chor. 120,98/100 000) a u detí od 1 do 4 rokov (chor. 19,38/100 000) (Graf 100).

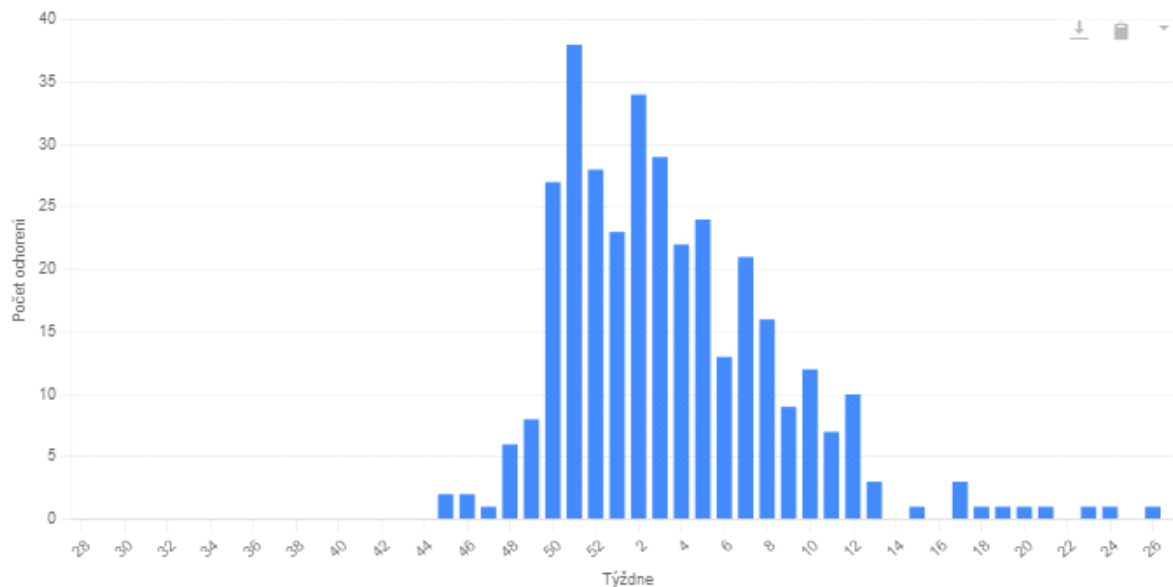
**Zvolená diagnóza 'J121'.
Vekovošpecifická chorobnosť.
Rok 2022, mesiac január až december. SR.**

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 100 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ RSV, 2022, SR

**Zvolená diagnóza 'J121'.
Výskyt za 52 týždňov.
Rok 2023. SR.**

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 101 VÝSKYT RSV ZA 52 TÝŽDŇOV, 2022, SR

Hlásené bolo 1 úmrtie u dieťaťa vo vekovej skupine 5-9 rokov, ktoré pochádzalo z prostredia s nízkym hygienickým štandardom v Košickom kraji. V decembri návšteva pediatra pre klinické príznaky - bolesť hrdla, malátnosť, TT 38,2°C, bez ťažkostí s dýchaním, prípad končil úmrtím v ten istý deň. Z pitevného materiálu - pľúca a trachea (RT-PCR) - potvrdený RS vírus typu A. Prípady RSV sa evidovali najmä počas zimných a jarných mesiacov.

3.3.10 Akútna bronchitída vyvolaná respiračným syncyciálnym vírusom - J20.5

V roku 2022 bolo hlásených 149 ochorení (chor. 2,74/100 000).

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov s najvyššou chorobnosťou v Prešovskom kraji (52x, chor. 6,44/100 000). Ochorenia boli hlásené vo všetkých vekových skupinách okrem od 15 do 19 rokov, od 20 do 24 rokov, od 35 do 44 rokov s maximom u 0-ročných (65x, chor. 113,97/100 000) a od 1 do 4 rokov (58x, chor. 24,43/100 000).

3.3.11 Akútna bronchiolitída vyvolaná respiračným syncyciálnym vírusom - J21.0

V roku 2022 bolo hlásené 1 ochorenie u dieťaťa vo vekovej kategórii od 1 do 4 rokov z Trenčianskeho kraja, ktoré bolo hospitalizované pre anamnézu akútnej respiračnej infekcie - nádcha, dráždivý kašeľ, sťažené dýchanie, zhoršený p.o. príjem. Z výteru z nosohltanu bol RT-PCR potvrdený RS vírus.

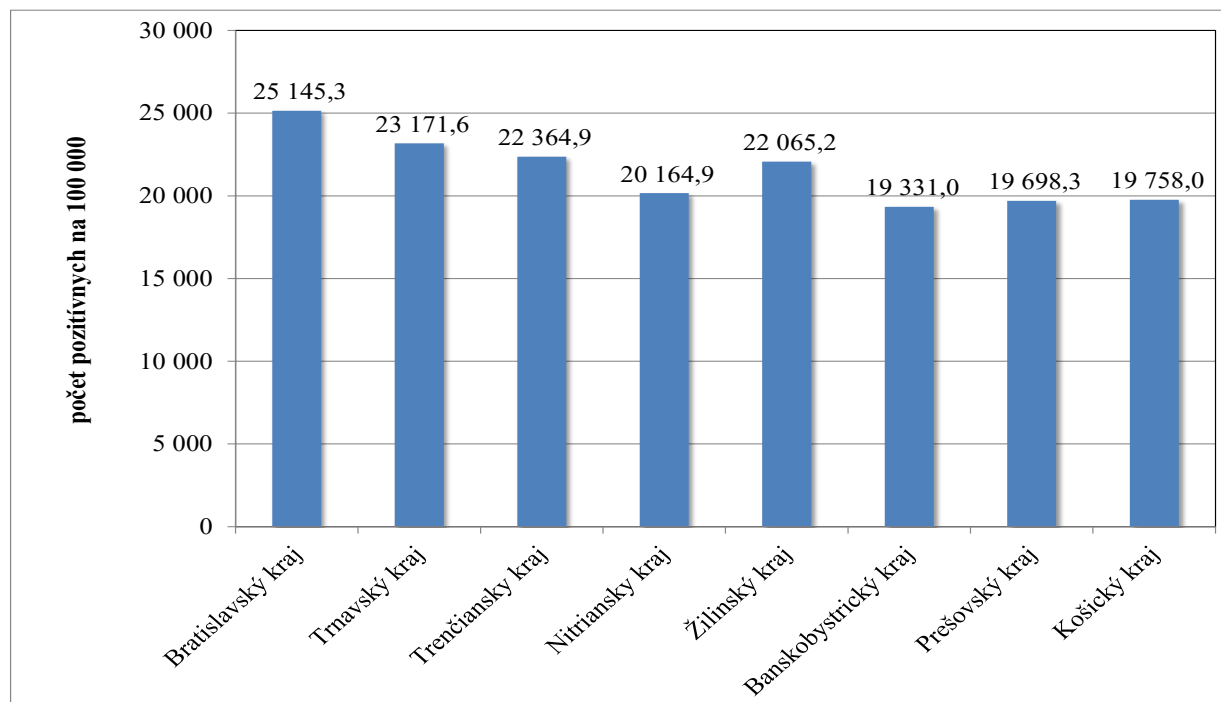
3.3.12 Analýza výskytu SARS-CoV-2 v SR v roku 2022

V Slovenskej republike sa zaznamenali prvé prípady ochorenia a infekcií spôsobených vírusom SARS-CoV-2 v marci 2020. V roku 2021 pokračoval pandemický výskyt ochorenia. V roku 2022 bolo v Slovenskej republike pozitívne testovaných 1 162 547 osôb, čo predstavuje hodnotu 21 391,1 na 100 000 obyvateľov. V porovnaní s rokom 2021 ide o nárast počtu prípadov o 16,7 %. Najvyššia miera pozitívne testovaných bola v Bratislavskom kraji (25 145,3/100 000) a najnižšia bola v Banskobystrickom kraji (19 331,0/100 000) (Tabuľka 44, graf 98).

TABUĽKA 45 POČET POZITÍVNE TESTOVANÝCH PODĽA KRAJOV, SR, 2022

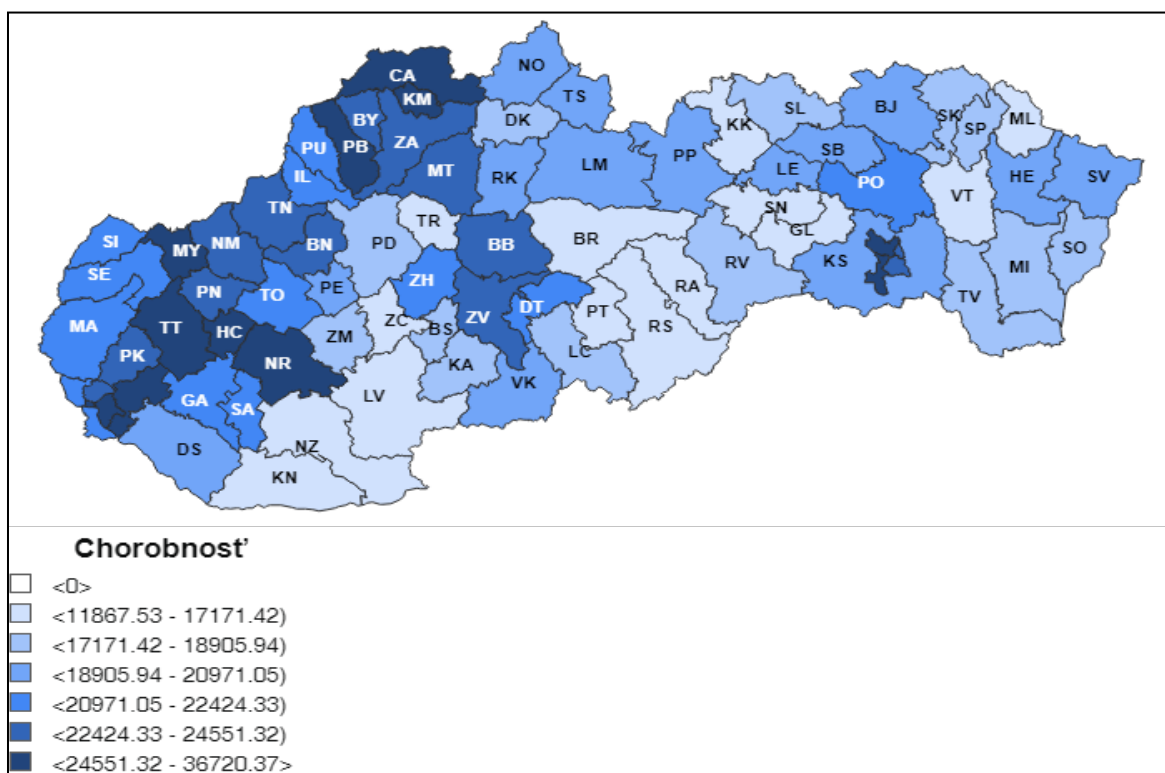
Územná jednotka	Počet pozitívne testovaných (PCR)	
	Absol. počet	Relat. počet na 100 000
Bratislavský kraj	181 980	25 145,3
Trnavský kraj	130 988	23 171,6
Trenčiansky kraj	128 307	22 364,9
Nitriansky kraj	135 820	20 164,9
Žilinský kraj	152 145	22 065,2
Banskobystrický kraj	120 043	19 331,0
Prešovský kraj	159 095	19 698,3
Košický kraj	154 169	19 758,0
SR	1 162 547	21 391,1

Zdroj: EPIS

GRAF 102 VÝSKYT POZITÍVNE TESTOVANÝCH NA 100 000 PODĽA KRAJOV, SR, 2022

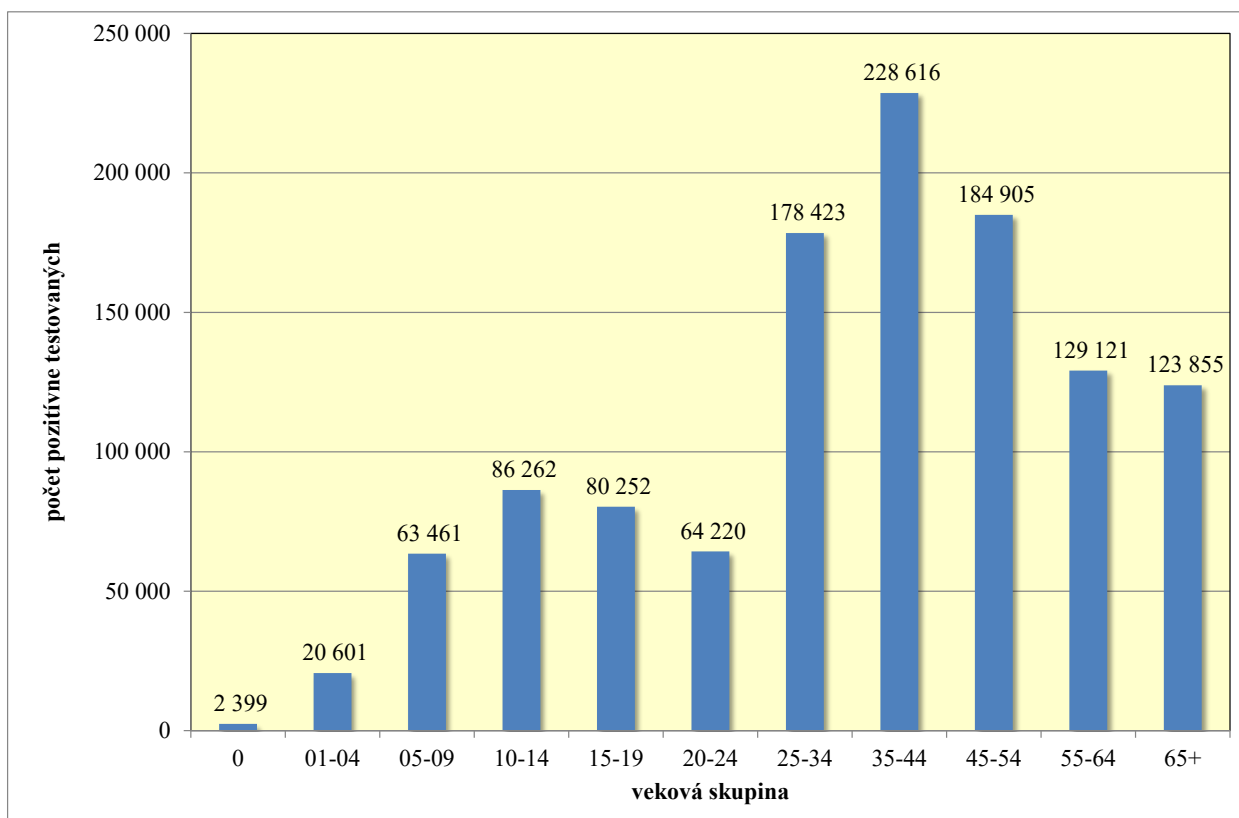
Na okresnej úrovni bolo najviac pozitívne testovaných osôb predovšetkým v oblasti Považia, ďalej v okresoch severozápadného Slovenska, v hlavnom meste a v Košiciach. Najvyššia miera pozitívnych testov bola hlásená v okrese Bratislava I. (chor. 36 720,37/100 000), najnižšia v okrese Medzilaborce (chor. 11 867,53/100 000) (Mapa 99).

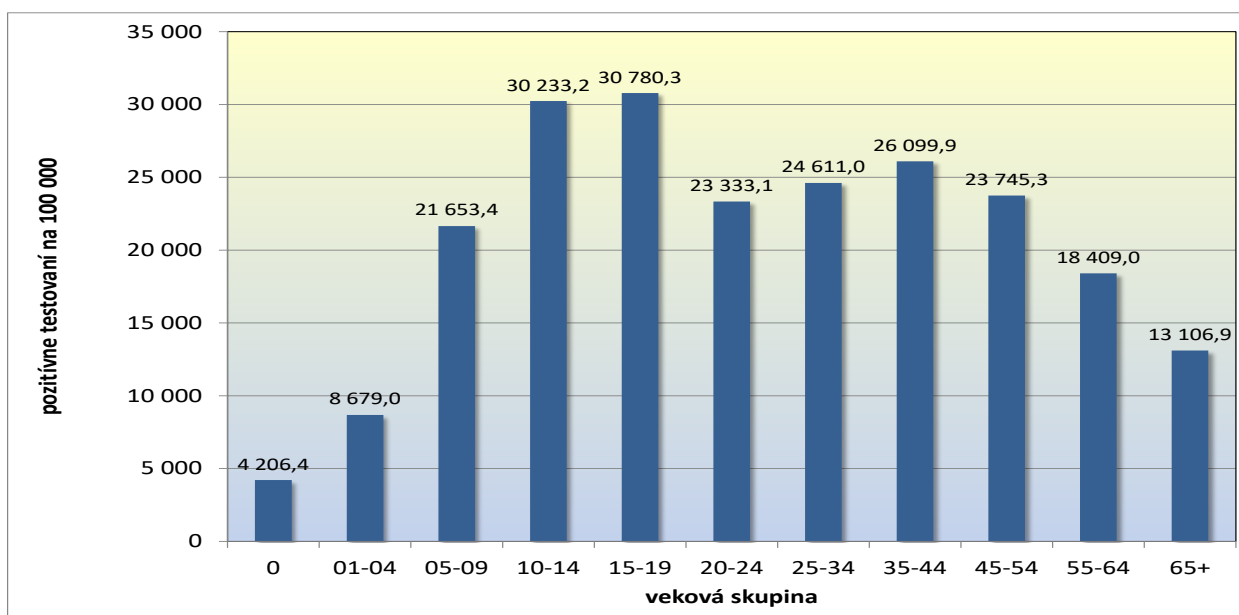
GRAF 103 VÝSKYT POZITÍVNE TESTOVANÝCH PODĽA OKRESOV, SR, 2022

Počet pozitívne testovaných na prítomnosť vírusu podľa veku bol výrazne vyšší od 25. roku života, pričom najmenej pozitívnych testov bolo u 0-ročných detí, maximálny počet sa zaznamenal v kategórii od 35 do 44 rokov (graf 2).

Počet pozitívnych testov v prepočte na 100 000 vykazoval výraznejší nárast už vo vekovej skupine 5-9 ročných, ďalší skokový nárast bol zaznamenaný v kategórii od 10 do 14 rokov. Maximálna miera pozitívne testovaných bola hlásená v kategórii od 15 do 19 rokov (graf 100).

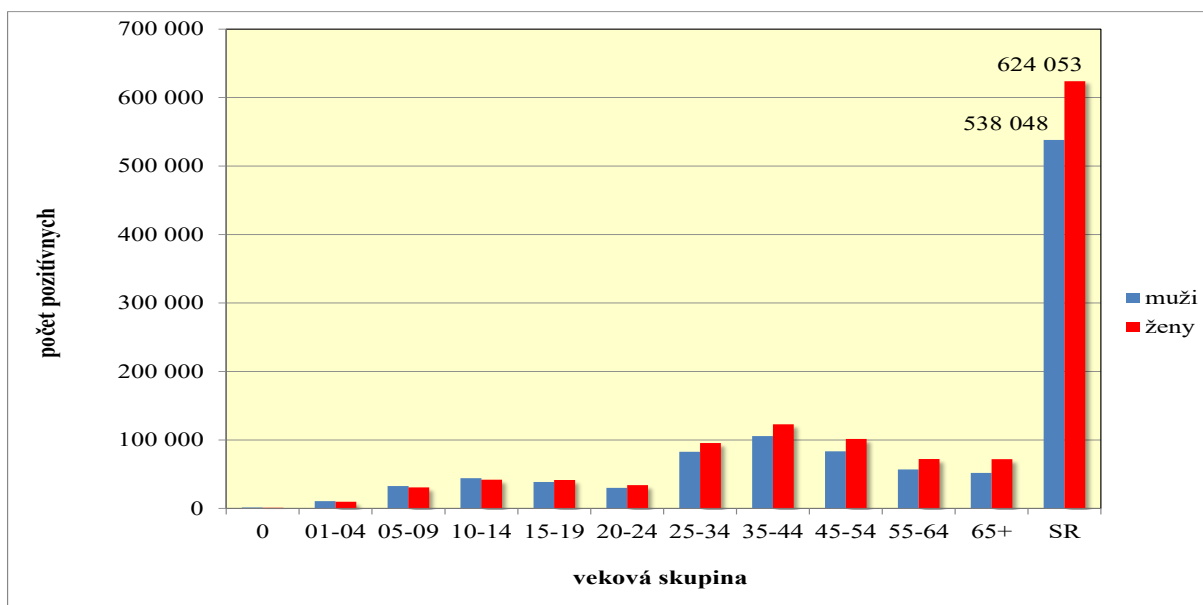

GRAF 104 POČET POZITÍVNE TESTOVANÝCH PODĽA VEKU, SR, 2022

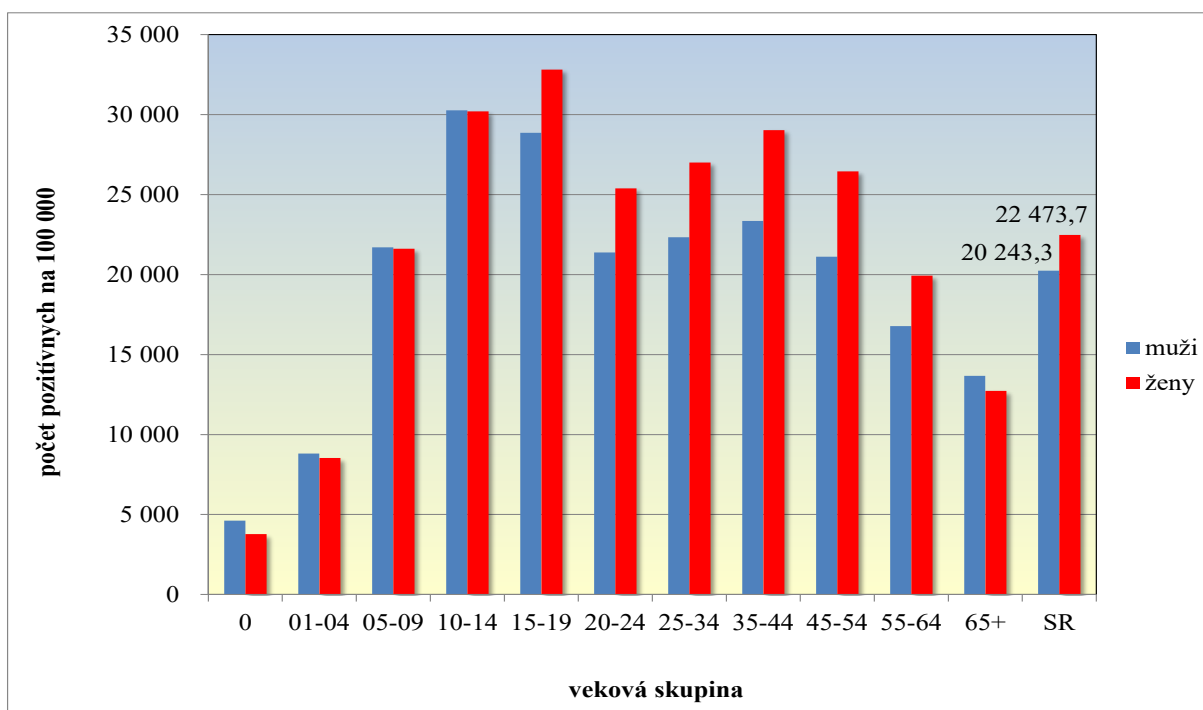
GRAF 105 MIERA POZITÍVNE TESTOVANÝCH PODĽA VEKU NA 100 000, SR, 2022

Počet pozitívne testovaných mužov mierne prevyšoval nad počtom pozitívne testovaných žien v najmladších vekových skupinách (od 0 ročných po 10-14 ročných). V starších vekových skupinách už prevažoval počet pozitívne testovaných žien, čo sa odzrkadlilo aj na úrovni celej SR (Graf 102).

GRAF 106 POČET POZITÍVNE TESTOVANÝCH PODĽA POHLAVIA A VEKU, SR, 2022

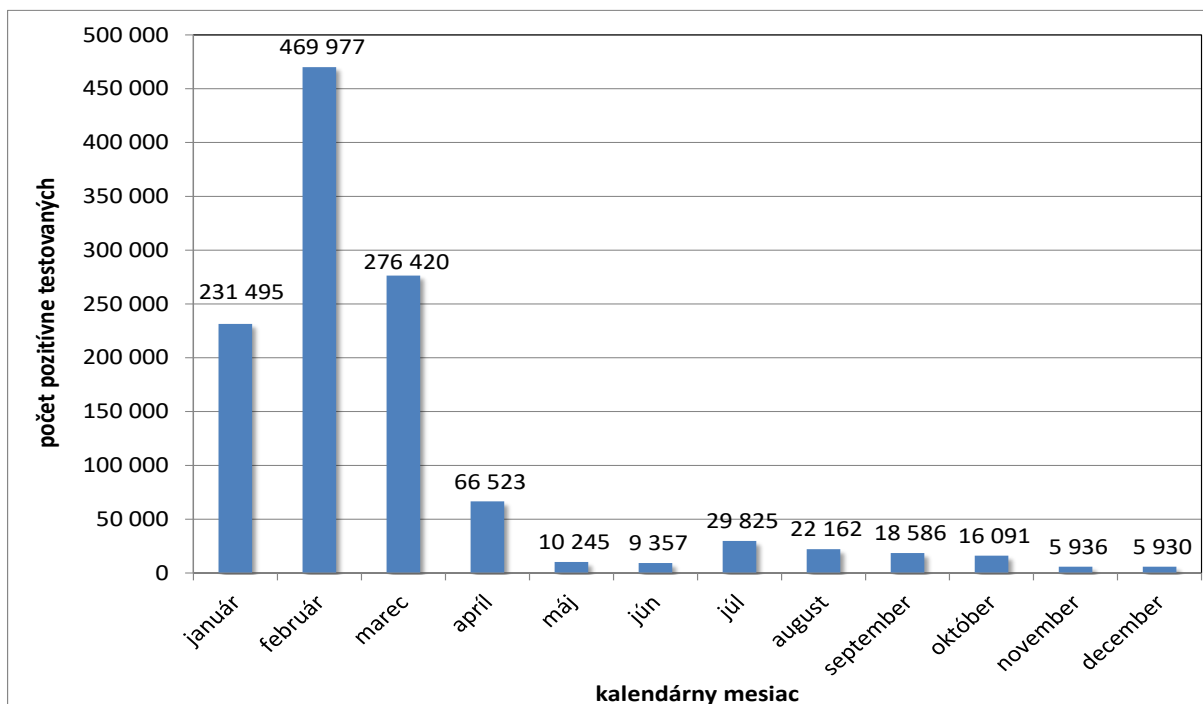
Pokiaľ ide o počet testovaných na 100 000, ženy mali vyššiu mieru pozitívnych testov od vekovej skupiny 15-19 ročných až po 65 ročných a starších, kde prevažovali muži, na celoslovenskej úrovni mierne prevažovali ženy (graf 103).

GRAF 107 POČET POZITÍVNE TESTOVANÝCH PODĽA POHLAVIA A VEKU NA 100 000, SR, 2022

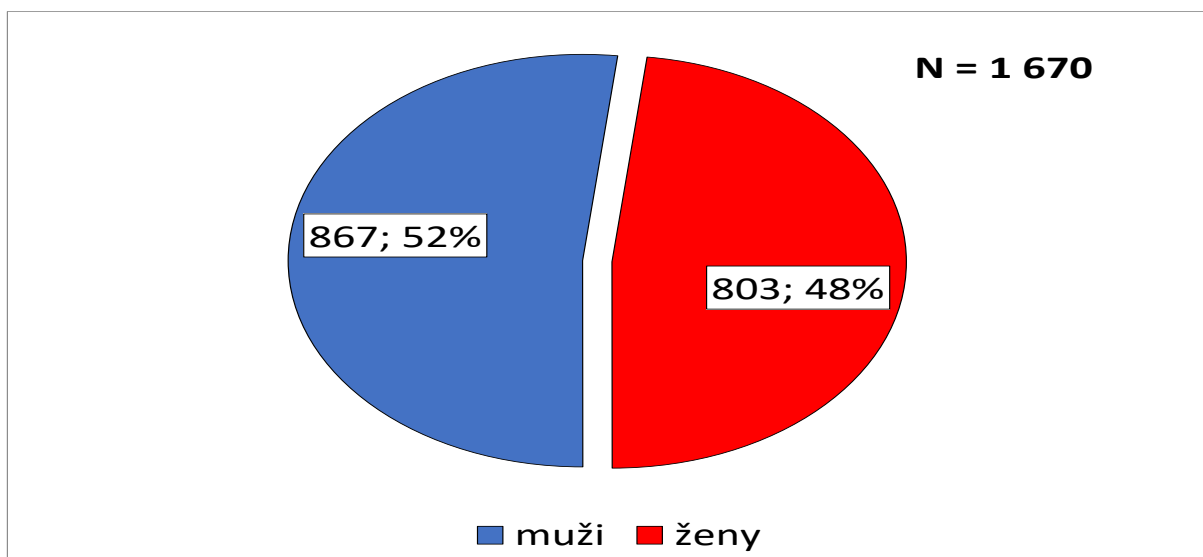
Najvyššie počty pozitívne testovaných osôb sa zaznamenali predovšetkým začiatkom kalendárneho roka 2022 s maximom vo februári, kedy bolo nahlásených spolu 469 977 pozitívnych. Menej pozitívne testovaných bolo hlásených v letných mesiacoch a najmenší

počet sa zaznamenal v mesiacoch november a december, pričom v decembri bolo hlásených len 5 930 pozitívnych výsledkov laboratórnych vyšetrení na COVID-19 (Graf 104).

GRAF 108 POČET POZITÍVNE TESTOVANÝCH PODEĽA MESIACOV, SR, 2022

Z celkového počtu 1 162 547 pozitívne testovaných osôb na ochorenie COVID-19 v roku 2022 sa zaznamenalo 1 670 úmrtí, čo predstavuje smrtnosť 0,14 %, čo je výrazný pokles oproti roku 2021, kedy smrtnosť predstavovala 1,4 %. Úmrtia boli hlásené u 867 mužov (52%) a u 803 žien (48%), počty úmrtí u mužov mierne prevyšovali nad úmrtiami u žien (Graf 105).

GRAF 109 POČET ZOMRELÝCH MUŽOV A ŽIEN Z CELKOVÉHO POČTU ZOMRELÝCH, SR, 2022

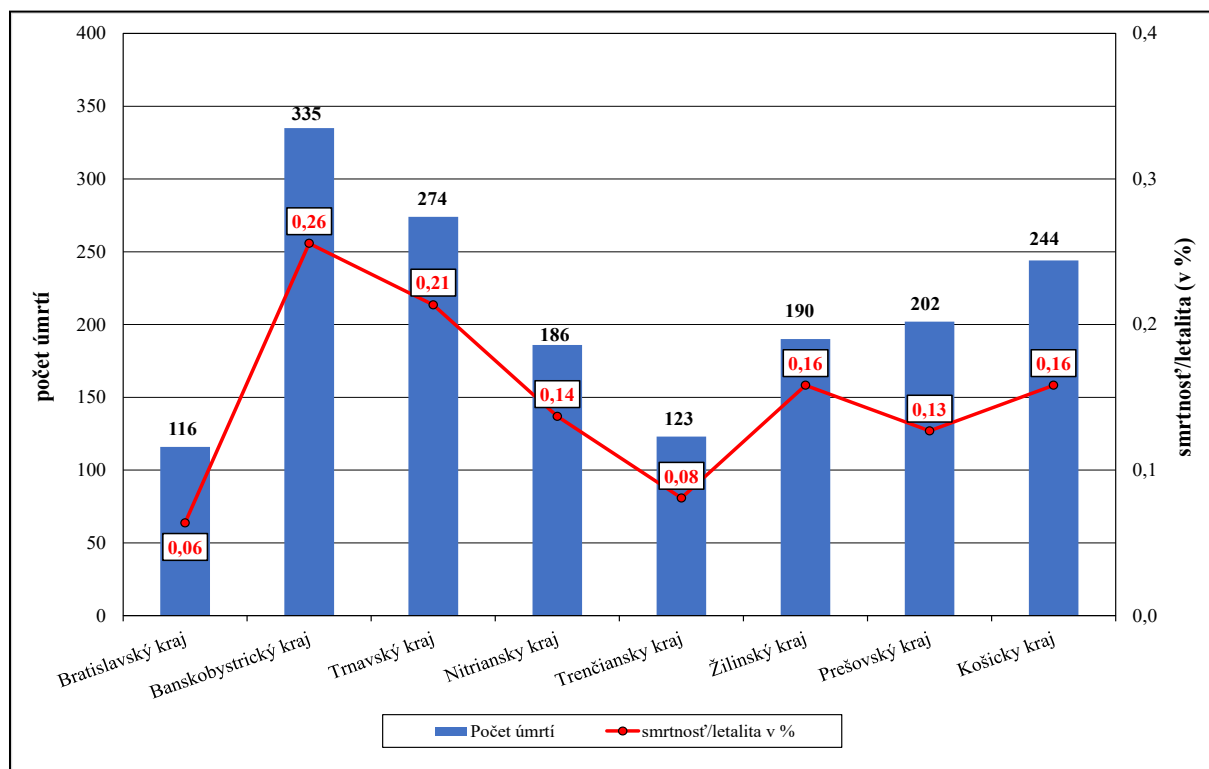
Najvyšší počet úmrtí bol hlásený v Banskobystrickom kraji (335 prípadov), najnižší v Bratislavskom kraji (116 prípadov).

Pokiaľ ide o smrtnosť, aj tu bola zaznamenaná najvyššia hodnota v Banskobystrickom kraji (0,26 %) a najnižšia v Bratislavskom kraji (0,06 %). Nad celoslovenskou úrovňou smrtnosti (0,14 %) bola zaznamenaná smrtnosť v Banskobystrickom, Trnavskom, Žilinskom a v Košickom kraji (Tabuľka 45, graf 106).

TABUĽKA 46 POČET ÚMRTÍ, POČET POZITÍVNE TESTOVANÝCH A SMRTNOSŤ PODĽA KRAJOV, 2022, SR

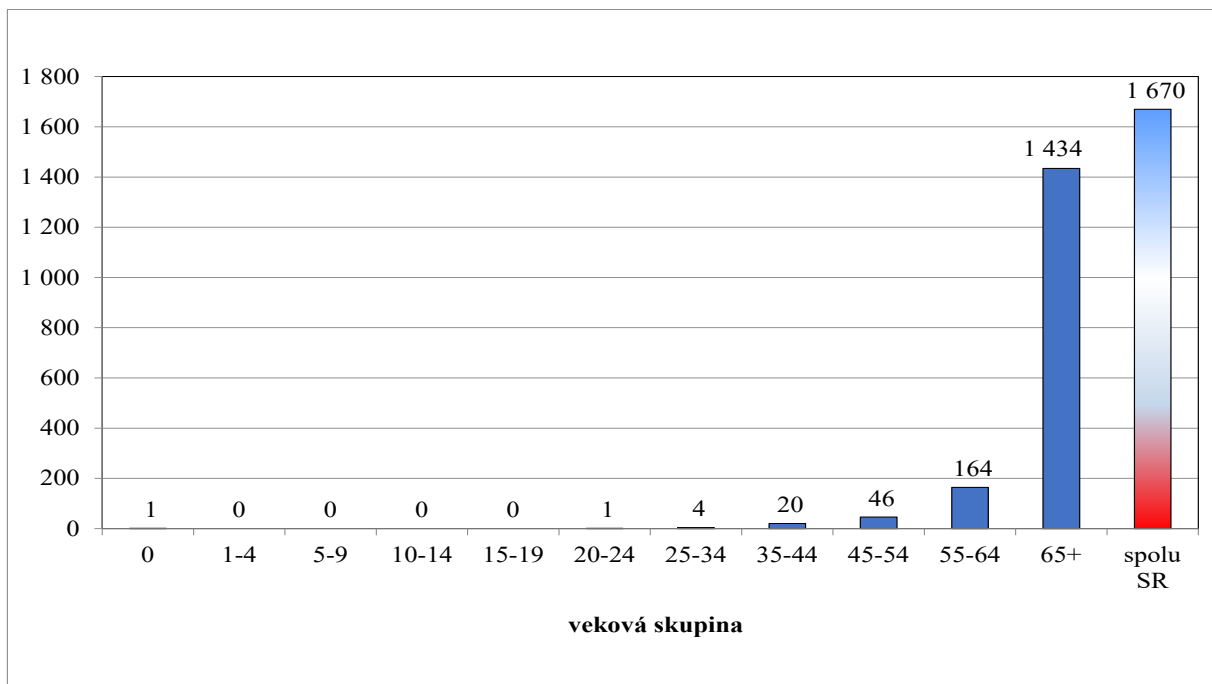
Kraj	Počet úmrtí	Počet pozitívnych prípadov	smrtnosť/letalita v %
Bratislavský kraj	116	181 980	0,06
Banskobystrický kraj	335	130 988	0,26
Trnavský kraj	274	128 307	0,21
Nitriansky kraj	186	135 820	0,14
Trenčiansky kraj	123	152 145	0,08
Žilinský kraj	190	120 043	0,16
Prešovský kraj	202	159 095	0,13
Košický kraj	244	154 169	0,16
SR	1 670	1 162 547	0,14

Zdroj: EPIS

GRAF 110 POČET ZOMRELÝCH PODĽA KRAJOV A SMRTNOSŤ V %, SR, 2022

Pokiaľ ide o počet úmrtí podľa vekových skupín, najviac ich bolo vo vekovej skupine 65 ročných a starších (1 434), čo predstavuje 85,9 % všetkých úmrtí v SR v roku 2022 (graf 107).

GRAF 111 POČET ZOMRELÝCH PODĽA VEKOVÝCH SKUPÍN, SR, 2022

Očkovanie proti ochoreniu COVID-19 začalo byť v SR dostupné od 26. 12. 2020. V priebehu roka 2021 sa v Slovenskej republike postupne začali očkovať jednotlivé skupiny obyvateľstva. Od začiatku januára sa mohli na očkovanie zaregistrovať prioritné skupiny, ako sú zdravotnícki pracovníci, neskôr sa registrácia na očkovanie sprístupnila pre osoby v seniorskom veku, pre imunokompromitovaných až po bežnú populáciu dospelých. Postupne sa očkovanie sprístupnilo aj pre deti od 12 rokov a nakoniec pre deti od päť rokov.

Dostupných bolo postupne osem rôznych vakcín. Išlo o jednodávkovú vakcínu, viacdávkové vakcíny, dostupné boli najskôr originálne vakcíny, neskôr aj vakcíny adaptované na varianty Omikron.

Zaočkovanosť celkovej populácie SR minimálne jednou dávkou vakcíny dosiahla koncom roka 2022 úroveň 51,1 % oproti priemeru EÚ, ktorý predstavoval 73,1 % (Zdroj: <https://vaccinetracker.ecdc.europa.eu/public/extensions/COVID-19/vaccine-tracker.html#uptake-tab>). Stratégia očkovania proti COVID-19 bola v kompetencii Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky, ktoré výkon očkovania usmerňovalo.

Údaje o počtoch pozitívnych prípadov na COVID-19 sa zasielali týždenne do systému TESSY v rámci Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu prenosných ochorení - ECDC. Komunikácia prostredníctvom systému EWRS – Early Warning and Response System (EK) prebiehala na dennej báze. Systém sa využíval na výmenu informácií s Európskou komisiou a s ostatnými členskými štátmi EÚ, pričom sa priebežne informovalo o prijatých opatreniach resp. o ich postupnom rušení v rámci pandémie COVID-19. Podľa prieskumu v rámci systému EWRS väčšina krajín EÚ vzhľadom na zlepšujúcu sa epidemiologickú situáciu pristúpila k ukončeniu trasovania chorých na COVID-19 a ich kontaktov ešte v jarných mesiacoch roka 2022.

3.3.16 Tuberkulóza

Tuberkulóza /TB/ je celosvetovo druhou hlavnou príčinou úmrtí na infekčný agens po COVID-19, stále zostáva hlavnou príčinou smrti ľudí s infekciou HIV a hlavnou príčinou smrti v dôsledku infekcií rezistentných na antimikrobiálne látky (1).

Tuberkulóza aj COVID-19 postihujú predovšetkým pľúca, hoci tuberkulózu spôsobujú baktérie a COVID-19 vírusy. Tuberkulóza sa vyskytuje vo všetkých krajinách na svete a môže postihnúť kohokoľvek, hoci vieme, že existuje skupina krajín s vysokým zaťažením tuberkulózou, kde je riziko vzniku tuberkulózy oveľa vyššie (2). Tiež by sme mali mať na pamäti, že viac ako štvrtina svetovej populácie je infikovaná mykobaktériami.

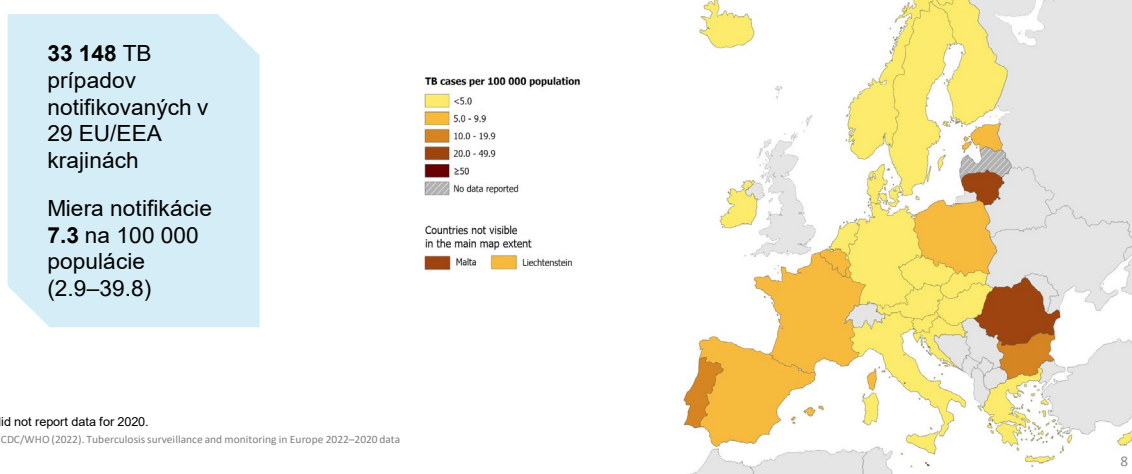
Zbližovanie epidémie tuberkulózy s pandemickou krízou COVID-19 je príčinou významných zlyhaní v poskytovaní služieb a starostlivosti o ľudí s tuberkulózou, ako aj finančných obmedzení. Výsledkom je, že menej ľudí malo prístup k diagnostike a liečbe a viac ľudí ochorelo a zomrelo na tuberkulózu celosvetovo - nie však na Slovensku. V posledných troch rokoch za viac ako 15 rokov môžeme vidieť nárast úmrtí na tuberkulózu vo svete. V rokoch 2019 až 2022 sa celosvetový počet úmrtí na tuberkulózu (vrátane úmrtí medzi ľuďmi nakazenými HIV) zvýšil z 1,4 milióna na 1,5 milióna, čím sa zvrátil pokrok na úroveň z roku 2017. Ide o nárast počtu ľudí zomierajúcich na tuberkulózu od roku 2005 a pripisuje sa nepriaznivému vplyvu pandémie COVID-19. Celkovo namiesto cieľového míľnika 35 % zníženia počtu úmrtí na tuberkulózu medzi rokmi 2015 a 2020 došlo len k zníženiu o 9,2 % (1).

Boj proti TB si dnes vyžaduje boj proti HIV, antimikrobiálnej rezistencii, chudobe a podvýžive a COVID19. Prepojenia medzi tuberkulózou a COVIDom môžu mať pozitívne aj negatívne stránky, odborníci na tuberkulózu sa vďaka svojim znalostiam a zručnostiam v oblasti pľúcnych chorôb výrazne podieľali v boji s pandemiou. Klinická a imunopatologická interakcia medzi týmito dvoma ochoreniami COVID-19/TB ešte nie je úplne pochopená. Prvá pilotná štúdia Global Tuberculosis Network (GTN) na 49 pacientoch koinfikovaných TBC/COVID-19 z ôsmich krajín bola publikovaná v roku 2020 naznačuje, že hoci sú príznaky a symptómy do značnej miery rovnaké, TBC je často diagnostikovaná súbežne alebo po COVID-19 a že duálna infekcia môže byť spojená so zvýšenou mierou úmrtnosti(3).

Kombinácia COVID-19 a TB prispievala ku klinickej zložitosti v manažmente pacientov (napr. potreba doplnkového kyslíka, invazívna alebo neinvazívna ventilácia a špecializovaný personál), čo výrazne ovplyvňuje zdravotnícke služby. Vplyv COVID-19 na dlhodobé pľúcne následky u pacientov s tuberkulózou. Keďže pacienti hlásili podobné symptómy, odporúča sa, aby zdravotnícke služby vždy, keď je to možné, vykonali u pacientov testovanie na obe ochorenia - formou rýchleho molekulárneho testovania na TB a COVID-19 (4). Klinicky vhodné je liečiť oba stavy čo najskôr podľa medzinárodných odporúčaní. V neposlednom rade nám skúsenosti získané počas pandémie COVID-19 umožnia lepšie využívať telemedicínske intervencie. Vo väčšine prípadov sa liečba tuberkulózy nelíši u ľudí s alebo bez infekcie COVID-19. Skúsenosti so spoločnou liečbou infekcie COVID-19 a TB sú stále obmedzené. K pozastaveniu liečby tuberkulózy u pacientov s COVID-19 by malo dochádzať výnimočne. Preventívna liečba tuberkulózy, liečba tuberkulózy citlivej alebo rezistentnej na lieky by mali

pokračovať bez prerušenia, pretože je dôležité chrániť zdravie pacienta. Je veľmi dôležité, aby ľudia, ktorí potrebujú liečbu, pokračovali v liečbe, aj keď sa infikujú COVID-19, aby zvýšili šance na vyliečenie a znížili ďalšie šírenie infekcie tuberkulózy a rozvoj rezistencie na lieky. Riziko úmrtia u pacientov s tuberkulózou sa v prípade vynechania liečby blíži k 50%, preto je nevyhnutné, aby aj počas pandémie COVID-19 nedošlo k narušeniu poskytovania zdravotníckej starostlivosti u pacientov s tuberkulózou (4). Notifikácia tuberkulózy v krajinách Európskej únie a Európskeho hospodárskeho priestoru je na mape 108.

TB notifikácia, EU/EEA, 2020

MAPA 112 NOTIFIKÁCIA TUBERKULÓZY V KRAJINÁCH EURÓPSKEJ ÚNIE A EURÓPSKEHO HOSPODÁRSKEHO PRIESTORU

V krajinách Európskej únie bolo notifikovaných 33 148 prípadov tuberkulózy v roku 2020. Notifikácia bola 7,3 na 100 000 obyvateľov (2,9-39,8) /obr.1/. V týchto krajinách sledujeme kontinuálny pokles medzi rokmi 2011 – 2020 o 49 % prípadov. Muži dominujú vo všetkých vekových skupinách nad 14 rokov. V roku 2020 bolo evidovaných 1218 TB prípadov u detí pod 15 rokov, čo predstavuje 3,8 % zo všetkých prípadov TB (0 – 22,9 %). Notifikácia - teda počet novozistených prípadov a recidív spolu je 1,5 na 100 000 detskej populácie (0 – 10,1). Závažné sú údaje o počte osôb nie v danej krajine narodených, kde sa sleduje nárast medzi rokmi 2011 a 2020 z 20,4 % na 33 % z celkového počtu notifikovaných prípadov. Multirezistentná tuberkulóza v krajinách EU/EEA v roku 2020 – celkovo to bolo 649 prípadov, čo predstavuje 4,6 % zo všetkých prípadov s dostupnými testami citlivosti. V roku 2020 bolo v 19 EU/EEA krajinách notifikovaných 515 HIV-pozitívnych TB prípadov. 71,8 % zo všetkých prípadov za rok 2019 malo úspešne ukončenú liečbu po 12 mesiacoch (3,7 – 100 %). Slovensko je po Islande na druhom mieste v úspešnosti liečby v rámci krajín EU/EEA (5).

Situácia na Slovensku

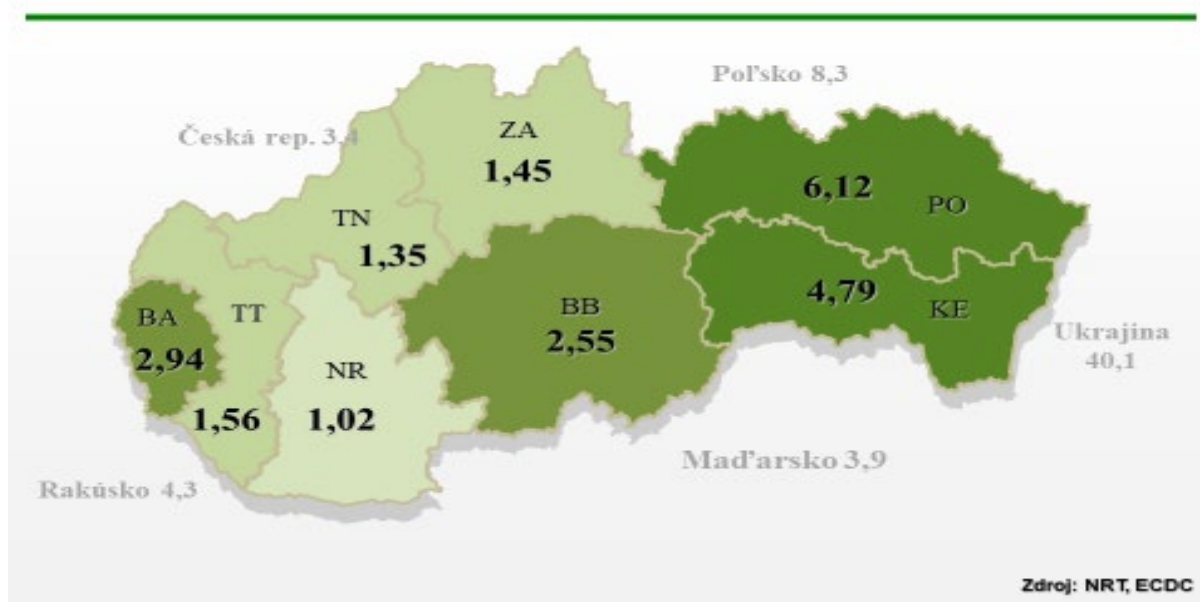
V dnešnej dobe je situácia na Slovensku stabilizovaná. V roku 2022 bolo do Národného registra TBC vo Vyšných Hágoch nahlásených 155 prípadov, notifikácia bola 2,86/100

000. V 140 prípadoch išlo o pľúcne formy, v 15 prípadoch o mimopľúcne formy tuberkulózy. Najrizikovejšou skupinou bolo rómske etnikum, ktoré sa podieľalo na výskyte tuberkulózy 50,3% - celkovo to bolo 78 prípadov. 7 pacientov malo koinfekciu TBC/COVID19 a 4 pacienti TBC/HIV koinfekciu.

Cudzincov s tuberkulózou sme v roku 2022 mali evidovaných 17 prípadov oproti 7 prípadom v roku 2022. Išlo o 12 osôb z Ukrajiny, 1 osoba z Talianska, 1 soboa z Českej republiky, 1 osoba z Indie, 1 osoba zo Somálska, a 1 osoba z Vietnamu.

Podľa geografického rozloženia v Slovenskej republike sú najhoršími oblasťami s najvyšším výskytom tohto ochorenia oblasti východného Slovenska (Prešovský kraj 6,12/100 000 obyv. a Košický kraj – 4,79/100 000 obyv.) /obr.2/. Najnižší výskyt zaznamenávame v Nitrianskom kraji – 1,02/100 000 obyvateľov (Mapa 109).

TBC podľa regiónov Slovenska v roku 2022

GRAF 113 VÝSKYT TB NA SLOVENSKU PODEĽA REGIÓNOV V ROKU 2022

Na území Slovenska k 31.12.2022 sme mali evidovaných 12 osôb, ukrajinskí utečenci, ktorí sú v iniciálnej alebo pokračovacej fáze liečby. Zároveň boli vyšetrené 4 deti, ako kontakt od týchto pacientov, ani u jedného nebola tuberkulóza potvrdená. Univerzálne testovanie utečencov prichádzajúcich do európskych krajín z Ukrajiny na infekciu TB sa neodporúča. Pri testovaní na TB je potrebné zvážiť špecifické skupiny, ako sú kontakty v domácnostiach s bakteriologicky potvrdenými pľúcnyimi prípadmi na TB, ľudia žijúci s HIV. V súvislosti s tuberkulózou Ukrajina patrí medzi krajiny s vysokou prioritou v európskom regióne WHO a je jednou z deviatich krajín na svete s najvyššou záťažou TB rezistentnej na rifampicín alebo multirezistentnej TB (RR/MDR-TB), Odhadovaná incidencia TB je 73 na 100 000 obyvateľov v porovnaní s 9,5 na 100 000 v EÚ/EHP. V roku 2020 bolo oznámených 19 521 prípadov TB, čo je 44,6 na 100 000 obyvateľov. Incidencia TB u detí je nízka. Celkový počet prípadov TB v EÚ/EHP bol v tom istom období 33 148, čo je 7,3 na 100 000 (v rozmedzí od 2,9 na 100 000

na Slovensku po 39,8 na 100 000 v Rumunsku). V roku 2020 bolo 32,6 % všetkých bakteriologicky potvrdených prípadov pľúcnej TB na Ukrajine RR/MDR-TB a bolo oznámených 4 117 prípadov MDR/RR-TB. V roku 2020 bolo v EÚ/EHP zaznamenaných celkovo 595 prípadov RR/MDR-TB. Treba poznamenať, že pomer mužov a žien na Ukrajine je 2,4, čo znamená, že väčšina prípadov TBC sa diagnostikuje u mužov. Okrem toho u detí sa diagnostikuje len malá časť prípadov RR/MDR-TB, pretože laboratórne potvrdenie u detí je náročné (7).

Epidemiologická situácia tuberkulózy vo väčšine krajín s nízkym výskytom TB sa vyznačuje nízkou mierou prenosu v celkovej populácii a príležitostnými ohniskami. Väčšina prípadov aktívnej TB je spôsobená reaktiváciou latentnej tuberkulózy. Vysoká koncentrácia choroby je zaznamenaná v určitých rizikových skupinách (chudobní ľudia, bezdomovci, migranti, väzni, etnické menšiny a osoby žijúce s HIV infekciou alebo s inými chorobami, osoby s nadmerným užívaním alkoholu, drogovu závislí a iné marginalizované skupiny). V neposlednom rade veľkú hrozbu predstavuje cezhraničná migrácia. V čase zvyšujúcej sa migrácie obyvateľstva, nebude TB natrvalo odstránená v akejkoľvek krajine, pokiaľ nebude eliminovaná v celosvetovom meradle. Vedúci predstavitelia všetkých členských štátov OSN sa zaviazali na „ukončenie globálnej epidémie TB“ do roku 2030. Po prvom Zasadnutí OSN na vysokej úrovni o TB v roku 2018 sa uskutoční na jeseň tohto roku opätovne Valné zhromaždenie OSN, ktoré má prerokovať celosvetový progres v boji s týmto ochorením. V roku 2020 a aj v roku 2022 sa zvýšil počet ľudí zomierajúcich na TB, bolo diagnostikovaných oveľa menej ľudí a liečených na TB alebo poskytovaných preventívnych chemoterapií na TB v porovnaní s rokom 2019 a výdavky na základné TB služby klesli. TB bola na prvom mieste po COVID-19 v príčinách smrti na jeden infekčný agens. (1,5).

3.1 Skupina neuroinfekcií

3.1.1 Surveillance meningokokových invazívnych ochorení

V roku 2022 pracovníci Sekcie epidemiológie a pripravenosti na pandémiu ÚVZ SR pokračovali v koordinovaní celoslovenskej surveillance invazívnych meningokokových ochorení. Zabezpečoval sa týždenný zber a vyhodnocovanie údajov o týchto ochoreniach zo všetkých okresov Slovenskej republiky v spolupráci s NRC pre meningokoky, s príslušnými Odbormi epidemiológie regionálnych úradov verejného zdravotníctva SR a s vybranými klinickými pracoviskami v rámci SR.

3.1.2 Analýza výskytu meningokokových invazívnych ochorení - A 39

V roku 2022 bolo v Slovenskej republike hlásených 30 invazívnych meningokokových ochorení, čo predstavuje chorobnosť 0,55/100 000 obyvateľov. V porovnaní s rokom 2021 chorobnosť stúpla o 37,5 %. Vývoj chorobnosti na meningokokové invazívne ochorenia od roku 1987 je zobrazený v Grafe 110. Výskyt ochorení bol prevažne sporadický. Meningokové ochorenia sa vyskytovali v rovnakom počte u žien (50 %) ako u mužov (50 %). Klinicky išlo

v 18 prípadoch o meningitídu, v šiestich prípadoch o sepsu, v štyroch prípadoch o sepsu s meningitídou a v dvoch prípadoch o Waterhouseov-Friderichsenov syndróm.

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov Slovenska s výnimkou Trenčianskeho kraja, Trnavského kraja a Žilinského kraja. Najvyššia chorobnosť bola v Prešovskom kraji (1,86/100 000). Ochorenia sa vyskytli v 18 (22,8 %) zo 79 okresov Slovenska. Najvyššia chorobnosť na 100 000 obyvateľov bola zaznamenaná v okrese Sabinov (chor. 13,2/100 000), (Tabuľka 46, Mapa 111).

Ochorenia sa vyskytli vo všetkých vekových skupinách okrem 20 – 24 ročných. Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola rovnako ako v predchádzajúcich rokoch evidovaná u 0 ročných detí (chor. 19,29/100 000) a u 1 – 4 ročných detí (chor. 4,21/100 000), (Tabuľka 47).

V roku 2022 sa v Národnom referenčnom centre pre meningokoky ÚVZ SR rámci vyšetrovania vzoriek potvrdil pôvodca *N. meningitidis* - séroskupina B v 19 prípadoch, séroskupina NG (not groupable) ako neurčiteľná v siedmych prípadoch, séroskupina W 135 a séroskupina Y v jednom prípade.

Hlásených bolo 13 úmrtí, čo predstavuje 43,3 % zo všetkých prípadov ochorenia. Úmrtia boli vyvolané *N. meningitidis* séroskupinou B a séroskupinou NG (not groupable).

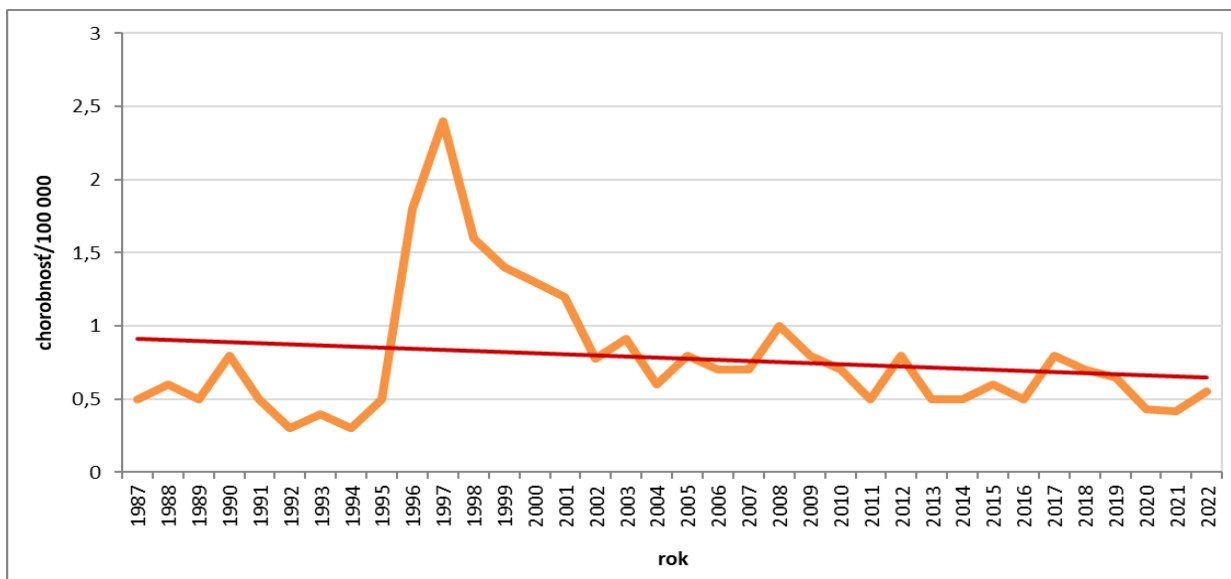
Očkovanie neevidujeme ani u jedného prípadu ochorenia.

TABUĽKA 47 VÝSKYT INVAZÍVNYCH MENINGOKOKOVÝCH OCHORENÍ PODĽA OKRESOV A KRAJOV, 2022, SR

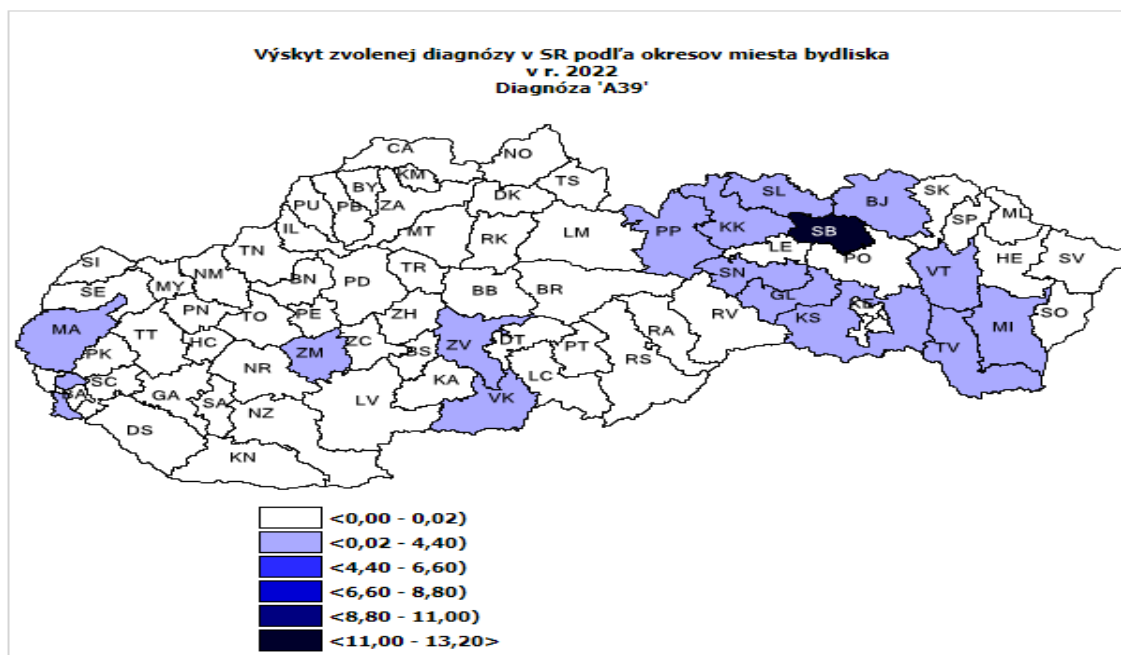
Kraj	Počet ochorení		Okres	Počet ochorení	
	abs.	chorobnosť na 100 000		abs.	chorobnosť na 100 000
Bratislavský	3	0,41	Bratislava V	1	0,82
			Bratislava III	1	1,30
			Malacky	1	1,27
Nitriansky	1	0,15	Zlaté Moravce	1	2,45
Banskobystrický	3	0,48	Veľký Krtíš	1	2,40
			Zvolen	1	1,21
			Rimavská Sobota	1	2,49
Prešovský	15	1,86	Sabinov	8	13,20
			Kežmarok	2	2,69
			Poprad	2	1,95
			Bardejov	1	1,32
			Stará Ľubovňa	1	1,89
			Vranov nad Topľou	1	1,26

Košický	8	1,03	Michalovce	1	0,92
			Trebišov	2	1,93
			Spišská Nová Ves	3	3,04
			Gelnica	1	3,16
			Košice okolie	1	0,77
Slovenská republika	30	0,55		30	0,55

Zdroj: EPIS

GRAF 114 MENINGOKOKOVÉ INVAZÍVNE OCHORENIA V SR, 1987 – 2022

MAPA 115 INVAZÍVNE MENINGOKOKOVÉ OCHORENIA, VÝSKYT PODEĽA OKRESOV, SR, 2022

TABUĽKA 48 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ INVAZÍVNYCH MENINGOKOKOVÝCH OCHORENÍ, 2022, SR

Veková skupina	Počet ochorení	
	abs.	chor.
0	11	19,29
1 – 4	10	4,21
5 – 9	1	0,34
10 – 14	1	0,35
15 – 19	1	0,38
20 – 24	0	0,00
25 – 34	2	0,28
35 – 44	1	0,11
45 – 54	1	0,13
55 – 64	1	0,14
65 +	1	0,11
Spolu	30	0,55

Zdroj: EPIS

Analýza výskytu podľa kalendárnych mesiacov ukázala, že najviac ochorení vzniklo v mesiaci január, marec, máj a október (4x), t. j. 13,3 % (Tabuľka 48).

TABUĽKA 49 SEZÓNNY VÝSKYT INVAZÍVNYCH MENINGOKOKOVÝCH OCHORENÍ, 2022, SR

Mesiac	Počet ochorení	
	abs.	%
Január	4	13,3
Február	3	10
Marec	4	13,3
Apríl	2	6,7
Máj	4	13,3
Jún	1	3,3
Júl	1	3,3
August	1	3,3
September	3	10
Október	4	13,3
November	2	6,7
December	1	3,3
Spolu	30	100,0

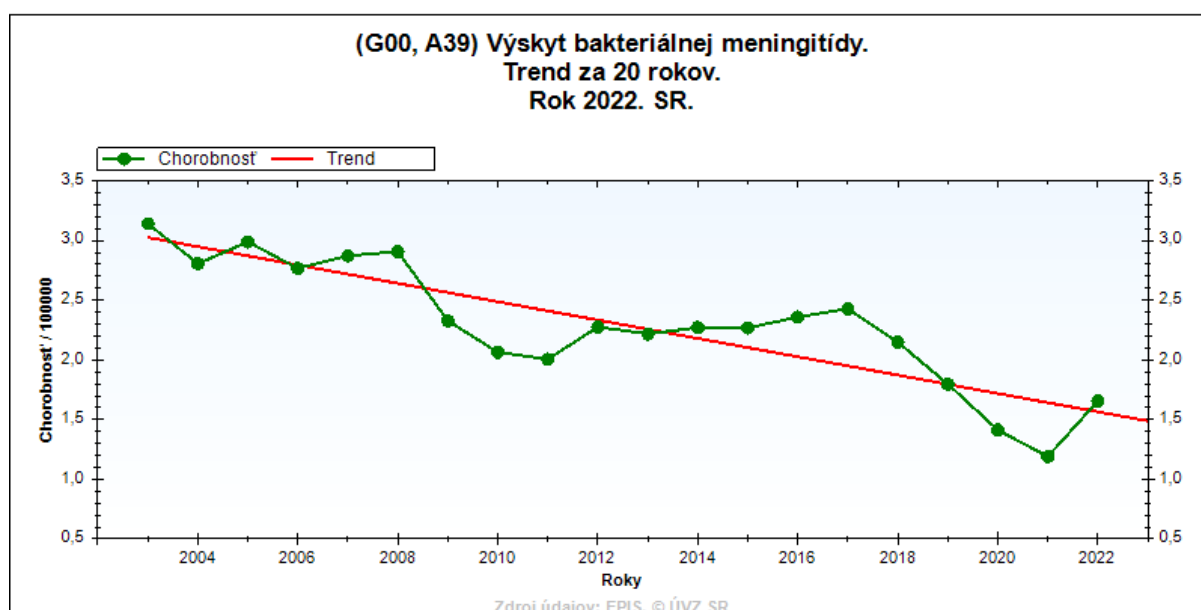
Zdroj: EPIS

Pravidelné hlásenia požadovaných molekulárných charakteristík invazívnych kmeňov sa vkladajú do európskej siete European Meningococcal Epidemiology in Real Time (EMERT), ktorá bola zriadená v rámci európskej meningokokovej a hemofilovej spoločnosti (European Meningococcal and Haemophilus Disease Society EMGM). Molekulárne údaje sa zároveň vkladajú do EPIS, kde NRC pre meningokoky ÚVZ SR vkladá aj údaje MIC mg/L PNC, CTX, CIP, RIF.

Dáta klasickej a molekulárnej surveillance (molekulárna epidemiológia) invazívneho meningokokového ochorenia sa hlásia do databázy TESSy (The European Surveillance System) a do databázy PubMLST (Public databases for molecular typing and microbial genome diversity).

3.1.3 1.2 Bakteriálna meningitída – G 00

V SR bolo v roku 2022 hlásených 61 ochorení (1,12/100 000). Oproti minulému roku je to vzostup o 49%, oproti 5 ročnému priemeru je to pokles o 6 %. Ochorelo 34 mužov a 27 žien. Bakteriálna meningitída mala na Slovensku klesajúci trend (Graf 112).

GRAF 116 TREND BAKTERIÁLNEJ MENINGITÍDY ZA 20 ROKOV, 2022, SR

Ochorenia boli hlásené z každého kraja v SR, s najvyššou chorobnosťou v Košickom kraji (chor. 2,05/100 000).

Ochorenia sa vyskytli u pacientov v každej vekovej kategórii, z toho pri 0-ročných (3x), od 1 do 4 rokov (4x), od 5 do 9 rokov (1x), od 10 do 14 rokov (1x), od 15 do 19 rokov (1x), od 20 do 24 rokov (2x), od 25 do 34 rokov (10x), od 35 do 44 rokov (3x), od 45 do 54 rokov (10x), od 55 do 64 rokov (10x) a nad 65 rokov (16x). Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola vo vekovej kategórii 0 ročných detí (chor. 5,26/100 000).

Ako nozokomiálna nákaza bolo hlásených 18 ochorení.

Ochorenia sa vyskytovali počas celého roku, s maximom výskytu v mesiaci máj (10x).

Dva prípady skončili **úmrťm**.(G00.1 a G00.2).

3.1.3.1 Haemophilová meningitída - G00.0

Boli hlásené 4 ochorenia (chor. 0,07/100 000) V minulom roku nebol zaznamenaný výskyt tohto ochorenia. Oproti 5ročnému priemeru je to vzostup o 82%.

Prípady boli hlásené z Bratislavského (2x), Nitrianskeho (1x) a Prešovského (1x) kraja.

Bratislavský kraj

V roku 2022 boli hlásené 2 ochorenia (chorobnosť 0,28/100 000 obyvateľov) vo vekovej skupine 55-64 ročných osôb u muža z okresu Pezinok a u ženy z okresu Bratislava II. V oboch prípadoch bola stanovená diagnóza na základe klinického obrazu a PCR vyšetrenia likvoru, ktorým bol potvrdený *Haemophilus influenzae* bližšie nešpecifikovaný. V roku 2021 nebolo hlásené žiadne ochorenie a ani podozrenie z ochorenia.

Nitriansky kraj

V roku 2022 bol hlásený jeden prípad ochorenia na hemofilovú meningitídu u muža vo vekovej skupine 55-64rokov. Diagnóza bola stanovená na základe klinického obrazu a PCR vyšetrenia likvoru, ktorým bol potvrdený *Haemophilus influenzae* bližšie nešpecifikovaný. Ochorenie skončilo uzdravením.

Prešovský kraj

V roku 2022 bol hlásený 1 prípad s chorobnosťou 0,12/100 000 obyvateľov, minulý rok v Prešovskom kraji hemofilová meningitída nebola hlásená. Ochorenie bolo hlásené z okresu Prešov u ženy vo vekovej kategórii nad 65 rokov. Pacientka privezená RZP na odd. neurológie FNŠP J. A. Reimana Prešov z dôvodu bodavej bolesti hlavy, udáva bolesť krčnej chrbtice, zvracanie, zimnicu, triašku. Realizovaná lumbálna punkcia. Likvor: *Haemophilus influenzae* - PCR - pozit. Očkovací status: neočkovaná.

3.1.3.2 Pneumokoková meningitída - G00.1

Bolo hlásených 25 ochorení (chor. 0,46/100 000). Oproti minulému roku je to viac ako trojnásobný vzostup tohto ochorenia, oproti 5ročnému priemeru je to vzostup o 21%.

Prípady boli hlásené z Trnavského (4x), Trenčianskeho (1x), Nitrianskeho (1x), Žilinského (6x), Banskobystrického (3x), Prešovského (5x) a Košického (4x).

Jedno ochorenie skončilo **úmrťm** zo Žilinského kraja.

Sérotypy : sérotyp 3 - 3x, sérotyp 19 – 2x, sérotyp 23 – 3x, sérotyp 22 – 1x, sérotyp 33- 1x, sérotyp 6C - 1x, sérotyp 4 – 1x, sérotyp 10- 1x, sérotyp 9N – 1x, sérotyp 8 – 1x, 10x nešpecifikované.

Očkovanie: 22x neočkovaní, 1x očkovaný vakcínou Prevenar 13, 2x očkovaní vakcínou Synflorix.

Úmrtie: Ochorenie skončilo úmrtím v okrese Liptovský Mikuláš u muža vo vekovej skupine 45-54r., z likvoru bol vykultivovaný *Streptococcus pneumoniae*, sérotyp 33F. Diagnózu potvrdila aj pitva. Proti pneumokokom pacient očkovaný nebol.

3.1.3.3 – Streptokoková meningitída - G00.2

Boli hlásené tri ochorenia, chor.0,06/100 000. Ochoreli dvaja pacienti z Bratislavského kraja – osoba ženského pohlavia vo vekovej kategórii 0-ročných a osoba mužského pohlavia vo vekovej kategórii od 1 do 4 rokov, jeden muž z Prešovského kraja vo vekovej kategórii od 55 do 64 rokov. U všetkých pacientov bol z likvoru potvrdený metódou PCR *Streptococcus skupiny B – Streptococcus agalactiae*. V Prešovskom kraji v okrese Poprad ochorenie skončilo úmrtím.

3.1.3.4 Stafylokoková meningitída - G00.3

Bolo hlásených 6 ochorení, chor.0,11/100 000. Ochorenia boli hlásené z Bratislavského kraja – 1x, z Trnavského kraja – 2x, z Nitrianskeho kraja – 1x, z Košického kraja – 2x. Ochorenia boli potvrdené kultivačne z likvoru. Etiologické agens – *S. epidermidis* - 1x, *S. haemolyticus* – 1x, *S. aureus* – 3x, *S. iný špecifikovaný* – 1x.

Ako nozokomiálna nákaza boli hlásené 4 prípady.

3.1.3.5 – Iný bakteriálny zápal mozgových plien - G00.8

Bolo hlásených 16 prípadov, chor.0,29/100 000. Ochorenia boli hlásené z Bratislavského kraja – 3x, z Trnavského kraja – 1x, z Nitrianskeho kraja – 2x, zo Žilinského kraja – 2x, z Prešovského kraja – 1x, Košického kraja – 7x. Ochorelo 8 mužov a 8 žien.

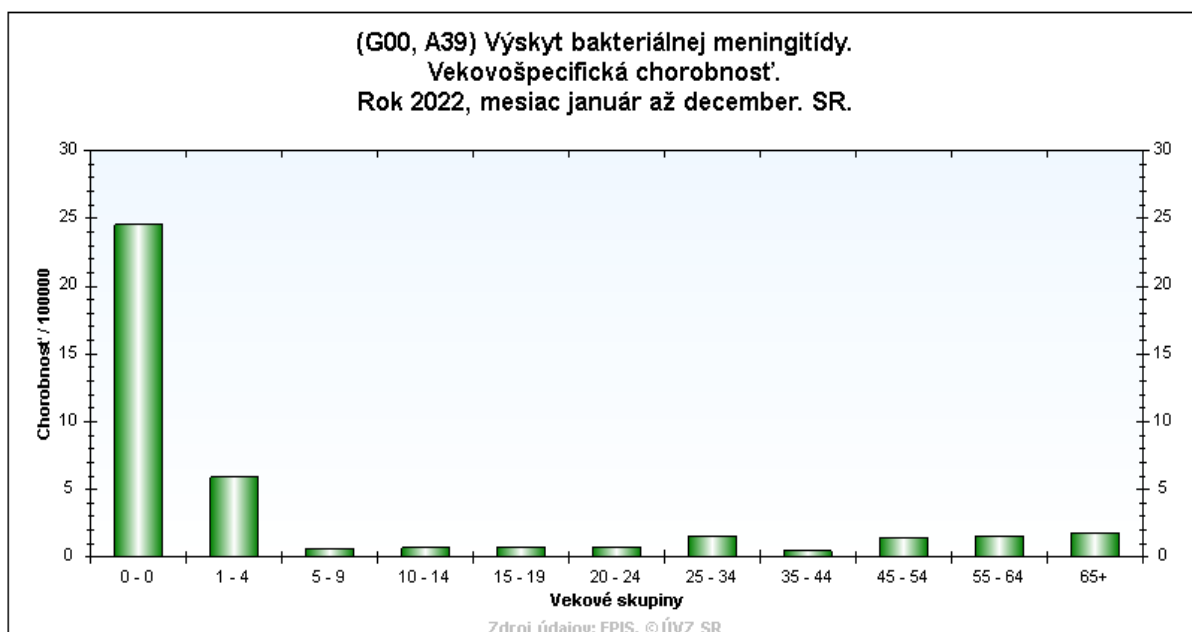
Etiologické agens: *Acitenobacter baumannii* – 1x, *Enterococcus faecalis* – 1x, *Klebsiella oxytoca* – 1x, *Klebsella pneumoniae* – 2x, *Pseudomonas aeruginosa* 6x, *Enterobacter cloacae*, 1x, mikroorganizmy grampozitívne nešpecifikované 4x. Ako nozokomiálna nákaza bolo hlásených 13 prípadov.

3.1.3.6 – Nešpecifikovaný bakteriálny zápal mozgových plien - G00.9

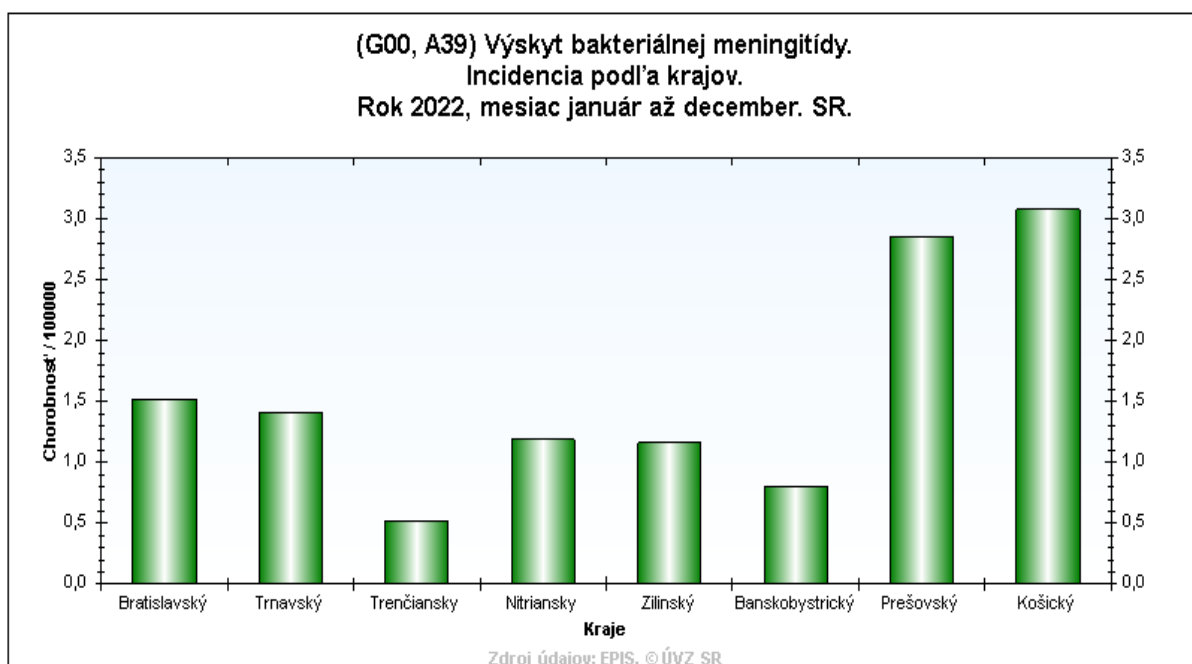
Bolo hlásených 7 prípadov, chor.0,13/100 000. Ochorenia boli hlásené z Trnavského kraja – 1x, z Trenčianskeho kraja – 1x, z Nitrianskeho kraja – 2x, z Košického kraja – 3x. Ochorelo 5 mužov a 2 ženy.

Ako nozokomiálna nákaza bol hlásený 1 prípad.

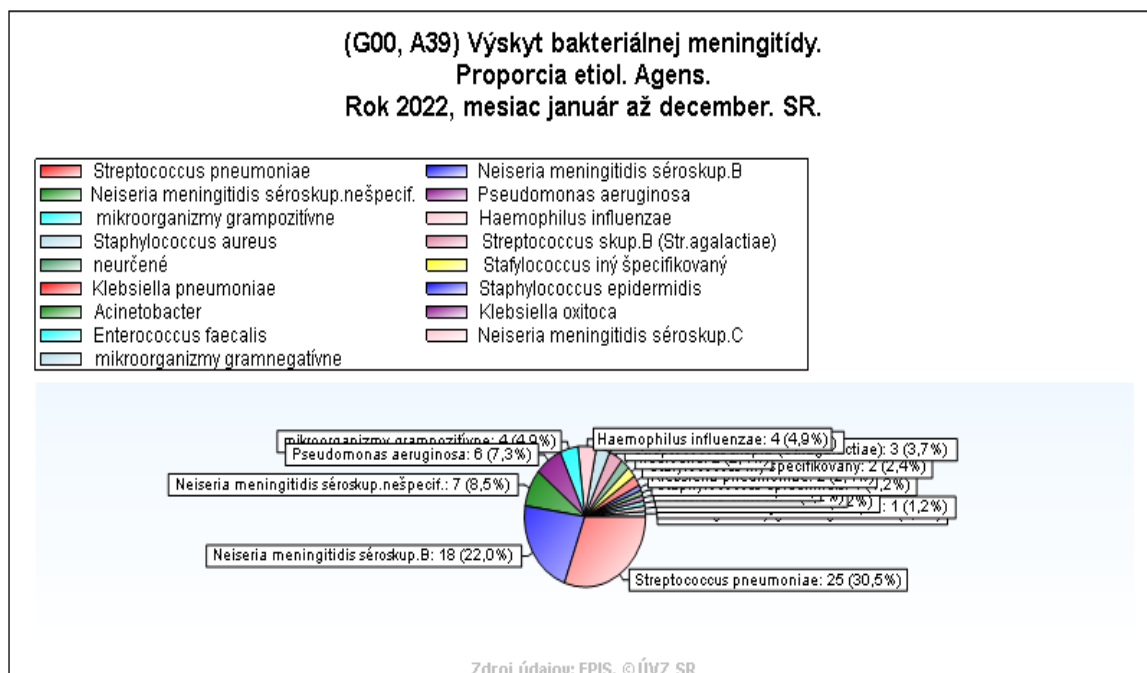
GRAF II.4.2. – 2 Graf výskytu bakteriálnej meningitídy. Vekovošpecifická chorobnosť.

GRAF 117 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ DG. G00 A A39, 2022, SR

GRAF 118 VÝSKYT BAKTERIÁLNEJ MENINGITÍDY PODĽA KRAJOV, 2022, SR

GRAF 119 PROPORCIA ETIOLOGICKÉHO AGENS BAKTERIÁLNEJ MENINGITÍDY, 2022, SR

3.1.4 Zápal mozgových plien pri chorobách zatriedených inde – G 01

V roku 2022 bolo hlásené 1 ochorenie (0,02/100 000), rovnako ako v minulom roku. Ochorenie bolo hlásené z Bratislavského kraja u muža vo vekovej kategórii od 20 do 24 rokov.

3.1.5 Meningitída vyvolaná inými a nešpecifikovanými príčinami – G 03

V roku 2022 boli hlásené 3 ochorenia (0,06/100 000) zo Žilinského, Banskobystrického a Košického kraja vo vekových kategóriách od 1 do 4 rokov (1x) a od 55 do 64 rokov (2x). Etiológia ochorenia zostala vo všetkých prípadoch neobjasnená.

3.1.6 Zápal mozgu, miechy, mozgu aj miechy G 04

V roku 2022 bolo zaznamenaných 5 prípadov ochorenia (chor. 0,09/100 000), v minulom roku bol zaznamenaný len jeden prípad ochorenia. Ochorenia boli hlásené z Nitrianskeho (1x), Žilinského (1x) a Banskobystrického (3x) kraja.

Ochoreli 3 muži a 2 ženy. Ochorenia boli hlásené vo vekových kategóriách od 20 do 24 rokov (1x), od 35 do 44 rokov (1x), od 45 do 54 rokov (1x), od 55 do 64 rokov (2x).

Ochorenia boli vykázané ako G04.2 a G04.9. Jedno ochorenie (G04.2) bolo hlásené ako nozokomiálna nákaza a skončilo **úmrťou**. Išlo o muža z Nitrianskeho kraja vo vekovej kategórii od 45 do 54 rokov. Diagnóza bola stanovená na základe klinického obrazu a kultivačným vyšetrením likvoru bol zistený *Acinetobacter baumannii*. U ostatných ochorení (G04.9) sa etiológia ochorenia nepodarilo objasniť.

3.1.7 Zápal mozgu, miechy, mozgu aj miechy pri chorobách zatriedených inde – G 05

V roku 2022 boli zaznamenané 2 prípady ochorenia (0,04/100 000), v minulom roku bol hlásený len 1 prípad ochorenia. Ochorenia boli hlásené zo Žilinského a Banskobystrického kraja u dvoch žien vo vekovej kategórii nad 65 rokov. Ochorenia skončili vyzdravením.

3.1.8 1.1.7 Akútne chabé obrny

Činnosť epidemiologickej časti NRC pre poliomyelitídu vykonávaná pracovníkmi odboru epidemiológie bola v roku 2022 rovnako ako v predchádzajúcich rokoch zameraná predovšetkým na koordináciu celoslovenskej surveillancie poliomyelitídy s osobitným dôrazom na zabezpečovanie plnenia úloh na udržanie stavu bez poliomyelitídy v Slovenskej republike. Išlo najmä o nasledovné úlohy:

3.1.8.1 Monitorovanie výskytu akútnych chabých obrn (ACHO)

V roku 2022 bolo v SR hlásených 14 akútnych chabých obrn (chorobnosť 0,26/100 000 obyvateľov) z toho u 10 dospelých osôb a štyroch detí do 15 rokov. Išlo o:

Šesťročné dieťa z Vranova nad Topľou – Od 25.12.2021 rodičia pozorovali, že dieťa zvláštne chodí, vyhýbala sa prechádzkam. Neskôr ich upozornili v škôlke, že padá, sťažuje sa na miernu bolesť hlavy, po schodoch samostatne neprejde. Dňa 20. 1. 2022 bolo dieťa hospitalizované v DFN Košice na oddelení detskej neurológie. Pri prijatí bola neurologickým vyšetrením zistená chabá paraparéza DK, bez porúch citlivosti, bez sfinkterových ťažkostí. Suponovaná polyradikuloneuritída (sy. Guillaume-Barré). Laboratórne vyšetrenie vzorky stolice a likvoru bolo negatívne.

12-ročný chlapec bol prijatý na hospitalizáciu na Detské oddelenie NsP Š. Kukuru v Michalovciach pre opakované vracanie pretrvávajúce cca 24 hodín a výraznú svalovú slabosť. Anamnesticky podľa matky už cca 2 týždne udával slabosť horných aj dolných končatín. Dieťa bolo následne preložené na KPAIM Košice. Neurologické vyšetrenie so záverom: chabá kvadrasymptomatika v dif. dg. pri hypokaliemickej periodickej paralýze. Laboratórne vyšetrenia na poliovírusy a enterovírusy negatívne.

Deväťročné dieťa hospitalizované na klinike pediatrie FNTN, kde bolo prijaté pre niekoľkodňovú anamnézu malátnosti s nauzeou. Počas hospitalizácie rozvoj dyzartrie, až afónia, porucha chôdze, sťažené prehĺtanie. Neurologické vyšetrenie s difúznym neurologickým nálezom – prítomná kmeňová symptomatológia, quadraparéza akcentovaná na DKK a l. sin, dystaxia, porucha stability a chôdze. V laboratórnych odberoch pozitivita na EBV a CMV v triede IgG aj IgM. Dieťa bolo následne preložené na Kliniku detskej neurológie NÚDCH BA kde bola realizovaná ďalšie diagnostika a terapia. Dieťa preložené na OAIM. Vzorky stolice nebolo možné odobrať nakoľko dieťa bolo ja UVP a dlhodobejšie nemalo stolicu. PCR metódou z likvoru – enterovírusy negat.

Päťročné dieťa prijaté na DO NsP SNV pre chabú tetraparézu akcentovanú na DKK, polyartralgie a polymyalgie. V predchorobí udávaný ľahký úraz DKK. Realizované boli krvné

odbery, základné biochem.a hemat. parametre boli v medziach normy, zápalová aktivita nízka, CK v norme. CT mozgu a C-úseku chrbtice bez patologického nálezu, MRI mozgu bolo negatívne. Vyšetrený likvor vykazoval nález proteinocytologickej disociácie. Serológie boli negatívne.

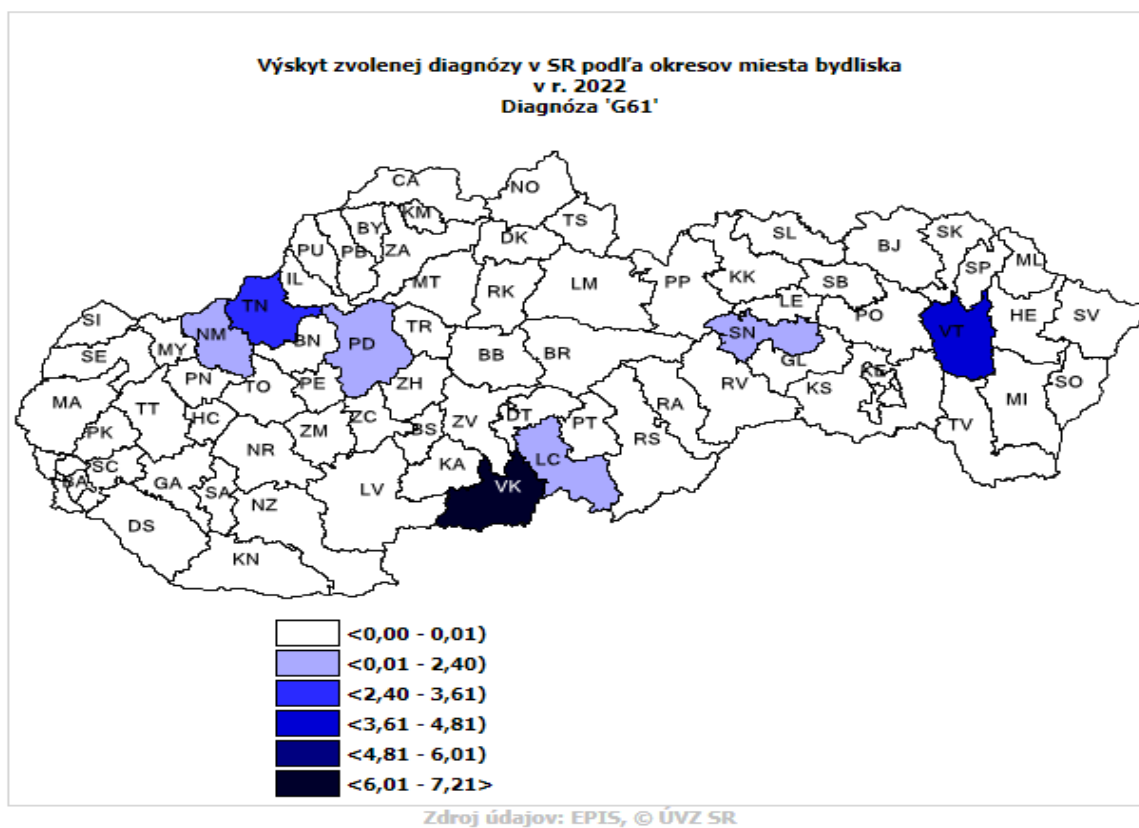
Ostatných 10 ochorení sa vyskytlo u dospelých osôb vo veku 46 až 77 rokov. Tri ochorenia sa vyskytli v okrese Trenčín, dva v okrese Vranov nad Topľou a Veľký Krtíš, a po jednom ochorení v okresoch Nové Mesto/Váhom, Prievidza a Lučenec (Tabuľka 49).

Pacienti boli epidemiológmi vyšetrení do 48 hodín od hlásenia, resp. zistenia ochorenia. Výsledky všetkých vyšetrených vzoriek odobratých od chorých na pokus o izoláciu poliovírusov boli negatívne.

TABUĽKA 50 VÝSKYT AKÚTNÝCH CHABÝCH OBŔN PODEĽA OKRESOV A KRAJOV, 2022, SR

Kraj	Počet ochorení		Okres	Počet ochorení	
	abs.	chorobnosť na 100 000		abs.	chorobnosť na 100 000
Trenčiansky	6	1,05	Trenčín	4	3,52
			Nové mesto/Váhom	1	1,63
			Prievidza	1	0,77
Banskobystrický	4	0,64	Veľký Krtíš	3	7,21
			Lučenec	1	1,43
Prešovský	3	0,37	Vranov/Topľou	3	3,79
Košický	1	0,13	Spišská Nová Ves	1	1,01
Slovenská republika	14	0,26		14	0,26

Zdroj: EPIS

GRAF 120 VÝSKYT CHABÝCH OBRŔN PODĽA OKRESOV, 2022, SR

3.1.8.2 Očkovanie detskej populácie proti poliomyelitíde

Kontrola zaočkovanosťi detskej populácie proti poliomyelitíde v Slovenskej republike bola vykonaná k 31. 8. 2022. Zaočkovanosť dojčiat proti poliomyelitíde sa zisťovala v rámci základného očkovania kombinovanou vakcínou proti záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu, infekciám vyvolaným H. influenzae typu b, vírusovej hepatitíde typu B a detskej obrne.

•základné očkovanie dojčiat tromi dávkami hexavalentnej vakcíny proti DI-TE-PER-VHB-HIB-POLIO:

ročník 2020: SR – 96,5 %; kraje - od 95,5% (Košický kraj) do 98 % (Trnavský kraj).

Na celoslovenskej aj krajskej úrovni zaočkovanosť neklesla pod 95 %. Celoslovenský priemer zaočkovanosťi nedosiahli štyri kraje a to Košický kraj (95,5 %), Prešovský kraj (95,7 %), Trenčiansky kraj (95,8 %) a Banskobystrický kraj (96,4 %). Na okresnej úrovni hranicu 95 % zaočkovanosťi nedosiahlo 13 okresov.

Z celkového počtu 56 765 detí v ročníku narodenia bolo vakcínou INFANRIX HEXA očkovaných 50,1 % detí, vakcínou HEXACIMA bolo očkovaných 46,4 % detí.

V kontrolovanom ročníku narodenia bolo bez ohľadu na počet podaných dávok zistených 1 060 odmietnutých povinných očkování, čo predstavuje 1,9 % z celkového počtu detí v kontrolovanom ročníku narodenia. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Trenčianskom kraji (3,2 %).

- **preočkovanie proti DI-TE-PER-POLIO v 6. roku života:**

ročník 2015: SR - 95,5 %; kraje - od 93,8 % (Bratislavský kraj) do 96,9 % (Trnavský kraj). Na úrovni krajov klesla zaočkovanosť pod 95 % v dvoch krajoch a to v Bratislavskom kraji (93,8%) a v Trenčianskom kraji (94,5 %). Celoslovenský priemer zaočkovanosti nedosiahli kraje a to Bratislavský kraj (93,8 %), Trenčiansky kraj (94,5 %) a Žilinský kraj (95,4 %). Na okresnej úrovni 95 % hranicu zaočkovanosti nedosiahlo 23 okresov. Na očkovanie bola použitá tetravalentná vakcína INFANRIX POLIO a TETRAXIM.

V kontrolovanom ročníku narodenia bolo z celkového počtu 56 061 detí zistených 1 565 odmietnutých povinných očkovaní, čo predstavuje 2,8 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Trenčianskom kraji (4,4 %), Bratislavskom kraji (3,6 %), Žilinskom kraji (3,5 %) a v Nitrianskom kraji (3,1 %).

- **preočkovanie proti DI-TE-PER-POLIO v 13. roku života:**

ročník 2008: SR – 96,3 %; kraje - od 93,8 % (Košický kraj) do 98,5 % (Trnavský kraj). Na celoslovenskej úrovni neklesla pod 95 %. Na krajskej úrovni zaočkovanosť klesla pod 95 % v dvoch krajoch a to v Košickom kraji (93,8 %) a Bratislavskom kraji (94,2 %). Celoslovenský priemer zaočkovanosti nedosiahli uvedené dva kraje. Na okresnej úrovni 95 % hranicu zaočkovanosti nedosiahlo 11 okresov. Na očkovanie bola použitá tetravalentná vakcína BOOSTRIX POLIO.

V kontrolovanom ročníku narodenia bolo z celkového počtu 52 587 detí zistených 733 odmietnutých povinných očkovaní, čo predstavuje 1,4 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (2,2 %) a v Trenčianskom kraji (2,2 %).

3.1.8.3 Sledovanie cirkulácie poliovírusov a iných enterálnych vírusov vo vonkajšom prostredí

Enviromentálna surveillance sa v Slovenskej republike vykonáva už od roku 1970, a to sledovaním cirkulácie poliovírusov a iných enterovírusov vyšetrením odpadových vôd. NRC pre poliomyelitídu pravidelne monitoruje odpadové vody na prítomnosť poliovírusov a iných enterovírusov podľa ním vypracovaného harmonogramu odberov.

Na obdobie marec 2022 – február 2023 bol v NRC pre poliomyelitídu v zmysle nariadenia HH SR – „Celoplošné vyšetrenie odpadových vôd v SR na prítomnosť poliovírusov a iných enterovírusov vo vonkajšom prostredí“ vypracovaný časový harmonogram na odber odpadových vôd, ktorý bol rozposlaný na príslušné RÚVZ v Bratislavskom, Trnavskom, Nitrianskom a Trenčianskom kraji.

V rámci **západoslovenského regiónu** boli v roku 2022 v NRC pre poliomyelitídu vyšetrené odpadové vody zo 16-tich odberových lokalít – čističiek odpadových vôd (ČOV) a troch utečeneckých táborov (ZT Rohovce, ÚPZC Medveďov a PT Gabčíkovo).

Vzorky boli vyšetrené podľa štandardných metodík WHO, v pokuse o izoláciu vírusu na bunkových substrátoch RD(A) a L20B. Pozitívne výsledky kultivácií na prítomnosť

enterovírusov na bunkových kultúrach boli potvrdené aj molekulárno – biologickými metódami – RT PCR.

Počet odobratých vzoriek odpadových vôd bol 134, čo po opracovaní metódou dvojfázovej separácie – spodná fáza (SF), interfáza (IF), predstavuje celkovo 268 vzoriek.

Zo 77 pozitívnych vzoriek zo 49-ich odberov boli izolované 2x PV3S1 (4 vzorky), 1x CVB1 (2 vzorky), 4x CVB4 (8 vzoriek), 6x CVB5 (9 vzoriek), 7x ECHO11 (12 vzoriek), 3x ECHO15 (6 vzoriek), 3x ECHO25 (4 vzorky), 2x ECHO3 (3 vzorky), 1x ECHO30 (1 vzorka), 21x NPEV bližšie neidentifikovaný (30 vzoriek).

Izolované poliovírusy typ 3 boli Regionálnym referenčným laboratóriom v Helsinkách potvrdené ako Sabin like. Obidva odbery boli realizované v odberovej lokalite ČOV v Štúrove s odstupom 3 mesiacov. Ďalších 5 odberov v tejto lokalite bolo buď negatívnych na prítomnosť enterovírusov (3) alebo s pozitívnou izoláciou NPEV (2).

Všetky vzorky odpadových vôd sú priebežne počas celého roka zapisované do on-line databázy WHO LDMS (Laboratory Data Management System).

Výsledky vyšetovania vzoriek odpadových vôd na prítomnosť poliovírusov a iných enterovírusov vo vonkajšom prostredí sú súčasťou „Annual Update on Polio Eradication Activity – národnej dokumentácie“, ktorú Slovenská republika každoročne predkladá Regionálnej certifikačnej komisii SZO a „National Polio Laboratory Checklist for Annual WHO Accreditation“.

NRC naďalej pokračovalo v spolupráci s Regionálnym Referenčným Laboratóriom WHO v Helsinkách, ktoré vykonáva ITD izolovaných poliovírusov.

NRC sa v roku 2022 zúčastnilo na „WHO Global Polio Laboratory Network Virus Isolation proficiency test (VIPT 2022-1)“ v ktorom dosiahlo 100%-nú úspešnosť.

V rámci **stredoslovenského regiónu** boli v roku 2022 vo virologickom laboratóriu OLM RÚVZ v Banskej Bystrici vyšetrené odpadové vody z 13-tich odberových lokalít - čističiek odpadových vôd (ČOV) v 13-tich okresoch Banskobystrického a Žilinského kraja a jedného záchytného utečeneckého tábora vo Veľkom Krtíši - Opatovej. Jedna vzorka bola odobratá zo záchytného tábora pre utečencov z Ukrajiny v Liptovskom Mikuláši. Vzorky boli vyšetrené podľa štandardných metódik WHO v pokuse o izoláciu vírusu na bunkových substrátoch RD-A, Hep2 a L20B.

Počet odobratých vzoriek odpadových vôd bol 85, čo po opracovaní metódou dvojfázovej separácie – spodná fáza (SF), interfáza (IF), predstavuje celkovo 170 vzoriek. 83 odpadových vôd – 166 vzoriek má ukončené vyšetrenie. Za uvedené obdobie nebol izolovaný žiadny poliovírus, z ostatných enterálnych vírusov to bol 1x Coxsackie B4 z ČOV Liptovský Mikuláš, 1x Coxsackie B5 z ČOV Martin a 3x NPEV z ČOV Lučenec, Dolný Kubín a Žiar nad Hronom.

V rámci **východoslovenského regiónu** boli v roku 2022 vo virologickom laboratóriu OLM RÚVZ v Košiciach vyšetrené odpadové vody z 13-tich odberových lokalít – čističiek odpadových vôd (ČOV) a jedného záchytného utečeneckého tábora ÚPZC Sečovce okr.

Trebišov. Vzorky boli vyšetrené podľa štandardných metodík WHO v pokuse o izoláciu vírusu na bunkových substrátoch RD-A, Hep2 a L20B.

V roku 2022 bolo vyšetrených 94 vzoriek odpadových vôd, z toho 10 bolo pozitívnych:

1x ECHO vírus 3, 1x ECHO vírus 11, 4x Coxsackievírus B5 a 4x non-polio enterovírusy. V hodnotenom období sme vyšetřili na prítomnosť enterovírusov 168 klinických materiálov od 143 pacientov, z toho v 1 stolici bol kultivačne dokázaný Coxsackievírus B5.

Potvrdenie a identifikácia izolovaných enterovírusov boli urobené v NRC pre poliomyelitídu na ÚVZ SR v Bratislave vírusneutralizačným a RT-PCR testom.

Nepriamy dôkaz: dôkaz protilátok:

Metódou ELISA na dôkaz špecifických protilátok triedy IgM, IgG a IgA proti enterálnym vírusom bolo vyšetřených 289 sér od 263 pacientov. Z toho malo pozitívne protilátky triedy IgM 20 vzoriek, IgG 19 vzoriek a IgA malo 29 vzoriek.

3.1.8.4 Medzinárodná spolupráca pri zabezpečovaní surveillance poliomyelitídy

Okrem zasielania týždenných hlásení do WHO, bol pre európsku regionálnu certifikačnú komisiu WHO (RCC) v roku 2022 spracovaný aktualizovaný materiál o všetkých aktivitách realizovaných v priebehu roka 2021 na udržanie stavu eradikácie poliomyelitídy v Slovenskej republike. Materiál obsahuje predpísané kapitoly o činnosti členov Národnej certifikačnej komisie, imunizačných aktivitách, výsledkoch epidemiologickej a laboratórnej surveillance, vrátane laboratórneho uchovávanía divých poliovírusov.

3.1.9 Creuzfeldtova-Jakobova choroba - A81

V priebehu roka 2022 bolo hlásených 17 ochorení (chor. 0,31/100 000). Oproti roku 2021 je to o 3 ochorenia menej, oproti päťročnému priemeru je to vzostup o 18%. Ochorelo 9 mužov a 8 žien.

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov. Najvyššia chorobnosť bola v Banskobystrickom kraji (chor. 0,48/100 000).

Ochorenia postihli jedincov nad 45 rokov života, najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola vo vekovej kategórii nad 65 rokov (chor. 1,16/100 000).

Ochorenia boli potvrdené prítomnosťou priónov v likvore a histopatologicky z mozgu.

Všetky ochorenia skončili exitom.

3.1.10 Nešpecifikovaná encefalitída – A85, A 86

V priebehu roka 2022 bolo v SR hlásených 10 ochorení (chor. 0,19/100 000). Je to rovnaký počet ochorení ako v minulom roku.

3.1.10.1 Enterovírusová encefalítída - A85.0

Boli hlásené 3 ochorenia (chor. 0,06/100 000).

Ochoreli osoby mužského (2x) a ženského pohlavia (1x). Ochorenia boli hlásené zo Žilinského a Prešovského kraja.

Prípady boli vo vekových kategóriách od 20 do 24 rokov (2x) a od 25 do 34 rokov (1x).

Diagnóza bola u všetkých pacientov stanovená na základe klinického obrazu a vyšetrením likvoru metódou PCR boli dokázané enterovírusy.

3.1.10.2 Iné špecifikované vírusové encefalitídy - A85.8

Bolo hlásené jedno ochorenie (chor. 0,02/100 000) z Prešovského kraja u ženy vo vekovej kategórii od 55 do 64 rokov. V klinickom obraze - pravostranný kŕč tváre a pravostranných končatín, poruchy koordinácie pohybov, opakované zvracanie. Z likvoru bol potvrdený metódou PCR ľudský parechovírus.

3.1.10.3 Nešpecifikované vírusové encefalitídy A86

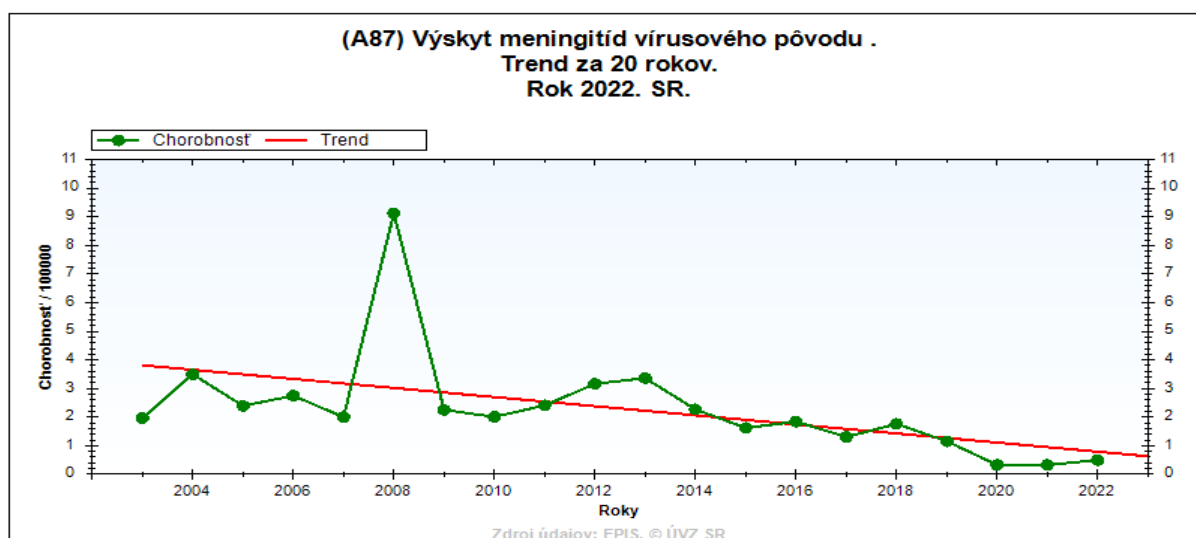
Bolo hlásených 6 ochorení (chor. 0,11/100 000).

Ochorenia boli hlásené z Nitrianskeho (2x), Banskobystrického (1x) a Žilinského (3x) kraja.

Ochorenia boli zistené osôb mužského (2x) a ženského (4x) pohlavia vo vekových kategóriách od 25 do 34 rokov (1x), od 45 do 54 rokov (3x) a nad 65 rokov (2x).

3.1.11 Vírusová meningitída A 87

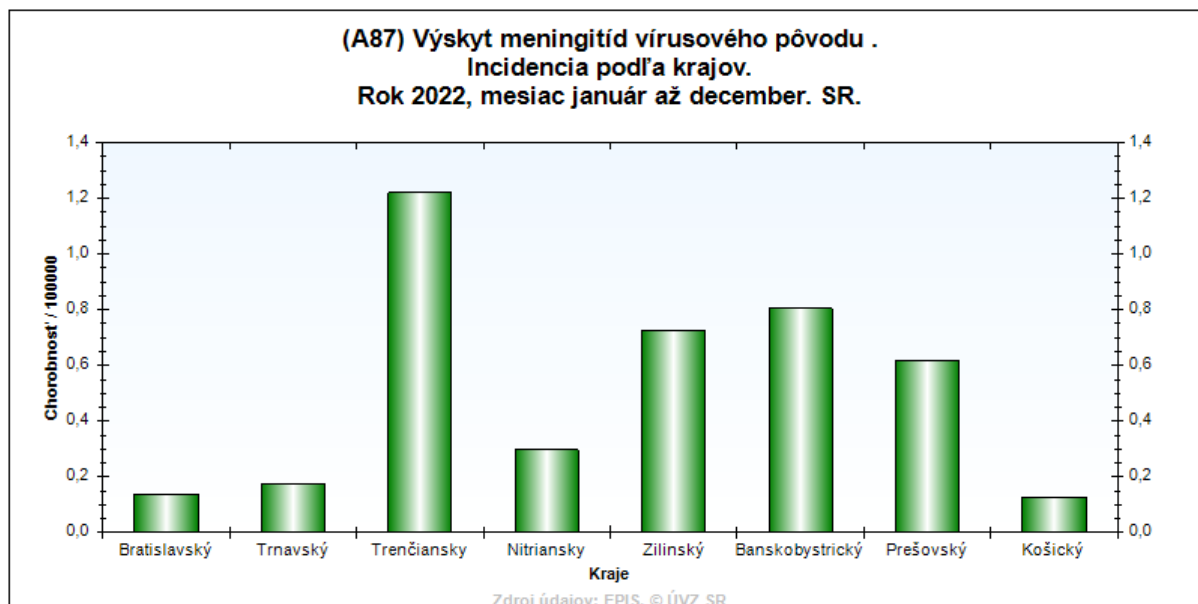
V SR bolo v roku 2022 hlásených 27 ochorení (chor. 0,50/100 000). Oproti minulému roku je to vzostup o 50%, oproti päťročnému priemeru je to pokles o 50%. Trend na Slovensku je klesajúci (Graf 117).

GRAF 121 TREND VÍRUSOVÝCH MENINGITÍD ZA 20 ROKOV, 2022, SR

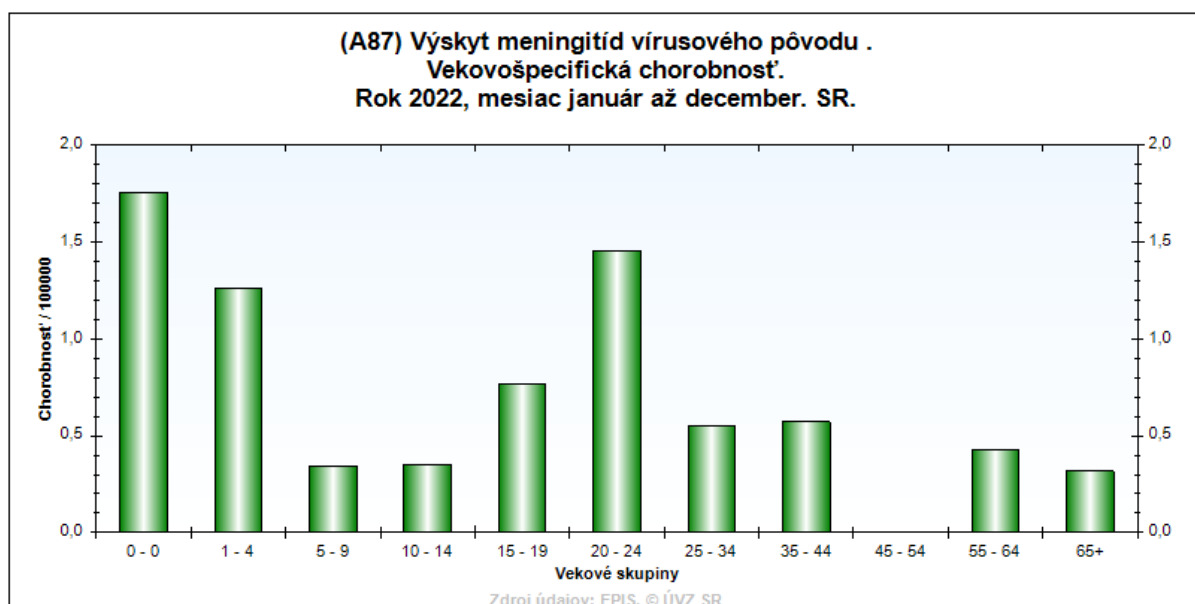
Ochorelo 18 mužov a 9 žien. V 9 prípadoch išlo o enterovírusovú meningitídu a v 18 prípadoch sa etiológiu ochorenia nepodarilo objasniť.

Ochorenia boli hlásené z každého kraja. Najvyššia chorobnosť bola v Trenčianskom kraji (Graf 118).

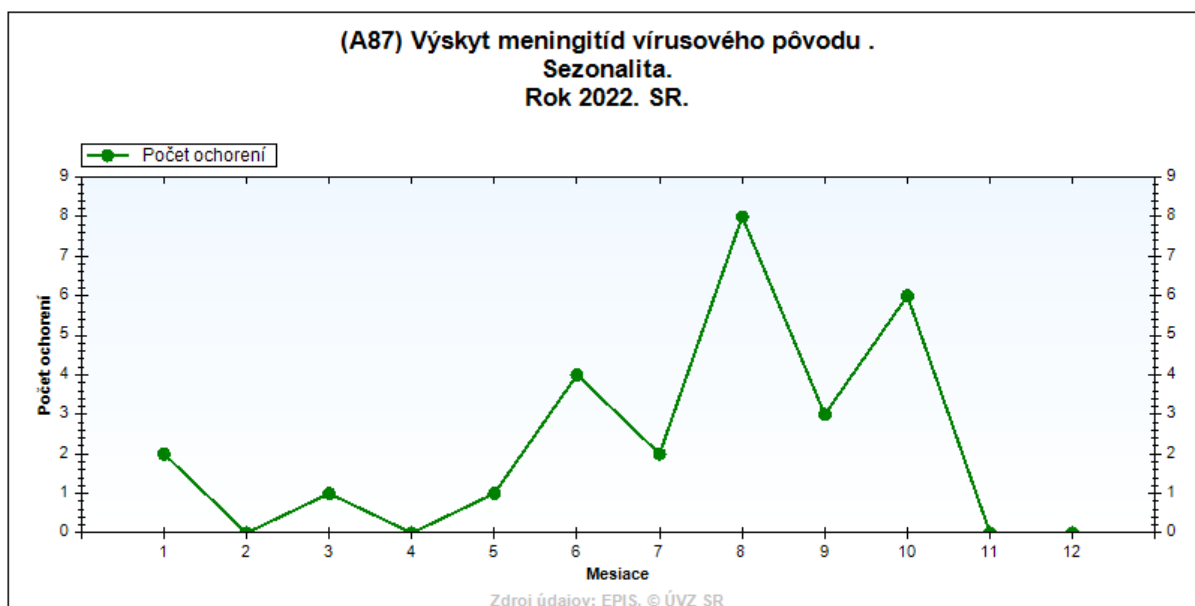
GRAF 122 VÝSKYT VÍRUSOVÝCH MENINGITÍD PODĽA KRAJOV, 2022, SR

Prípady sa vyskytli vo vekových kategóriách 0-ročných (1x), od 1 do 4 rokov (3x), od 5 do 9 rokov (1x), od 10 do 14 rokov (1x), od 15 do 19 rokov (2x), od 20 do 24 rokov (4x), od 25 do 34 rokov (4x), od 35 do 44 rokov (5x), od 55 do 64 rokov (3x) a nad 65 rokov (3x) (Graf 119).

GRAF 123 VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ VÍRUSOVÝCH MENINGITÍD, 2022, SR

Ochorenie sa najčastejšie vyskytovali v mesiacoch august a október.

GRAF 124 VÝSKYT VÍRUSOVÝCH MENINGITÍD PODĽA SEZONALITY, 2022, SR

3.1.11.1 Enterovírusová meningitída A87.0

Bolo hlásených 9 ochorení (chor. 0,17/100 000).

Ochorenia boli hlásené z Bratislavského (1x), Nitrianskeho (1x), Banskobystrického (1x), Prešovského (5x) a Košického (1x) kraja.

Prípady sa vyskytli vo vekových kategóriách 0-ročných (1x), od 1 do 4 rokov (2x), od 5 do 9 rokov (1x), od 10 do 14 rokov (1x), od 20 do 24 rokov (2x), od 25 do 34 rokov (1x), od 35 do 44 rokov (1x).

Diagnóza bola u všetkých pacientov stanovená na základe klinického obrazu a vyšetrením likvoru metódou PCR boli dokázané *enterovírusy*. V jednom prípade boli z likvoru potvrdené *coxsackie vírusy*. Ochorenie bolo hlásené z okresu Žarnovica u 0 ročného dieťaťa s vrodeným hydrocefalom, ktoré bolo od narodenia hospitalizované v Detskej fakultnej nemocnici s poliklinikou v Banskej Bystrici. V rámci hospitalizácie bol odobratý likvor aj sérum, oba odobraté materiály boli vyšetrené vírusneutralizačným testom s výsledkom *Coxsackie B2* pozitívne.

3.1.12 Poruchy tvárového nervu (n. facialis) – G51, G51.0

V roku 2022 bolo spolu hlásených 12 ochorení (chor. 0,23/100 000). Oproti minulému roku je to o 2 ochorenia menej.

Ochorenia boli hlásené z Bratislavského (2x), Trenčianskeho (1x), Žilinského (2x), Prešovského (1x) a Košického (6x) kraja. Najvyššia chorobnosť bola v Košickom kraji (chor. 0,77/100 000).

Ochorelo 10 mužov a 2 ženy. Ochorenia boli hlásené u pacientov vo vekových kategóriách od 1 do 4 rokov (1x), od 10 do 14 rokov (2x), od 15 do 19 rokov (1x), od 25 do 34 rokov (1x), od 35 do 44 rokov (3x), od 45 do 54 rokov (2x) a nad 65 rokov (2x).

Etiológia bola objasnená len v jednom prípade u ženy vo vekovej kategórii od 25 do 34 rokov. Diagnóza bola stanovená na základe klinického obrazu a vyšetrenia likvoru, v ktorom bol potvrdený vírus varicella zoster. V ostatných prípadoch etiológia ochorenia nebola objasnená.

3.1.13 Herpetickovírusová meningitída – B00.3

V priebehu roka 2022 sa vyskytlo 8 ochorení (chor. 0,15/100 000).

Ochorenia boli hlásené takmer zo všetkých krajov, okrem Trnavského a Trenčianskeho kraja.

Ochoreli 3 muži a 5 žien. Vyskytli sa u pacientov vo vekových kategóriách 0-ročných (2x), od 1 do 4 rokov (3x), od 20 do 24 rokov (1x), od 25 do 34 rokov (1x) a nad 65 rokov (1x).

Diagnóza bola vo všetkých prípadoch stanovená na základe klinického obrazu a potvrdením vírusu HHV6 v likvore. Všetky ochorenia skončili vyzdravením.

3.1.14 Herpetickovírusová encefalitída – B00.4

V roku 2022 bolo hlásených 24 prípadov ochorení (chor. 0,44/100 000).

Hlásené boli zo všetkých krajov, okrem Trnavského a Košického kraja. Najvyššia chorobnosť bola v Prešovskom kraji (chor. 0,74/100 000).

Ochorelo 15 mužov a 9 žien. Ochorenia boli hlásené vo vekových kategóriách 0-ročných (3x), od 1 do 4 rokov (1x), od 10 do 14 rokov (1x), od 20 do 24 rokov (1x), od 25 do 34 rokov (2x), od 35 do 44 rokov (4x), od 45 do 54 rokov (6x), od 55 do 64 rokov (1x) a nad 65 rokov (5x).

Jedno ochorenie z Nitrianskeho kraja bolo hlásené ako nozokomiálna nákaza.

Vo všetkých prípadoch bola metódou PCR zistená z likvoru pozitivita vírusu HHV6.

Jedno ochorenie skončilo **úmrťou**. Išlo o ženu vo vekovej kategórii od 25 do 34 rokov z Trenčianskeho kraja z okresu Prievidza. Pacientka hospitalizovaná pre pretrvávajúce bolesti hlavy a zvýšenú teplotu na neurologickom odd. nemocnice Partizánske. CT vyšetrenie hypodenzné zmeny vpravo a vľavo meningeóm. MR vyšetrenie vpravo patologická lézia, možná unilaterálna encefalitída. Postupné fulminantné zhoršenie stavu, somnolentná dezorientácia, preklad na neurologickú JIS, krčovitá extenzia HK, DK bilat., apnoické pauzy, anizokória vpravo širšia, urgentne OTI, napojená na UPV, preklad na OAIM PE, sklon k sin. bradykardii, závažný stav, CT mozgu edém cerebella a oboch cerebrálnych hemisfér so zmazaním diferenciácie sivej a bielej hmoty, následne tachydysrhythmia. Stav sa výrazne zhoršuje, areflexia, mydriáza, anizokória, tachykardia, hypertenzia. Dňa 2.5.2022 a 3.5.2022 vykonaná zápisnica o smrti mozgu, vzhľadom k závažnosti stavu sa liečba nerozširuje, po

súhlase s príbuznými odpojená od UPV, konštatovaný exitus letalis na infekčnú diagnózu. Vyšetrenie: likvor – PCR – herpes simplex – pozit.

3.1.15 Varicellová encefalitída - B 01.1

V priebehu roku 2022 bolo hlásených 10 ochorení (chor. 0,18/100 000).

Ochorenia boli hlásené z Bratislavského (1x), Trenčianskeho (1x), Žilinského (1x), Banskobystrického (4x) a Prešovského (3x) kraja. Ochoreli 3 muži a 7 žien.

Ochoreli pacienti vo vekových kategóriách od 1 do 4 rokov (1x), od 5 do 9 rokov (4x), od 25 do 34 rokov (2x), od 35 do 44 rokov (1x), od 45 do 54 rokov (1x) a nad 65 rokov (1x). Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola vo vekovej kategórii od 5 do 9 rokov (chor. 1,36/100 000).

Diagnóza bola stanovená na základe klinických príznakov ochorenia a potvrdením vírusu varicella zoster v likvore PCR metódou v deviatich prípadoch a v jednom prípade potvrdením vírusu varicella zoster zo séra. Očkovanie nebolo zistené u troch pacientov, sedem pacientov nebolo očkovaných. Všetky ochorenia skončili vyzdravením.

3.1.16 Zosterová encefalitída - B 02.0

V priebehu roka 2022 bolo hlásených 21 ochorení (chor. 0,39/100 000).

Ochorenia boli hlásené z Bratislavského (1x), Trnavského (1x), Trenčianskeho (3x), Nitrianskeho (8x), Žilinského (7x) a Banskobystrického (1x) kraja.

Ochorelo 8 mužov a 13 žien. Vyskytli sa u pacientov vo vekových kategóriách od 5 do 9 rokov (1x), od 35 do 44 rokov (1x), od 45 do 54 rokov (1x), od 55 do 64 rokov (4x) a nad 65 rokov (14x). Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola vo vekovej kategórii nad 65 rokov (chor. 1,48/100 000).

Ochorenia boli potvrdené pozitívnym vyšetrením likvoru na vírus *varicella zoster* a v jednom prípade potvrdením vírusu varicella zoster zo séra. Úmrtie nebolo hlásené ani v jednom prípade.

3.1.16.1 Zosterová meningitída – B 02.1

V roku 2022 bolo hlásených 12 ochorení (chor. 0,22/100 000).

Ochorenia boli hlásené z Bratislavského (2x), Trnavského (1x), Trenčianskeho (3x), Nitrianskeho (3x) a Žilinského (3x).

Ochorelo 10 mužov a 2 ženy. Ochorenia sa vyskytli vo vekových kategóriách od 1 do 4 rokov (1x), od 15 do 19 rokov (1x), od 35 do 44 rokov (3x), od 55 do 64 rokov (2x) a nad 65 rokov (5x), s najvyššou vekovošpecifickou chorobnosťou vo vekovej kategórii nad 65 rokov (chor. 0,53/100 000).

Diagnóza bola vo všetkých prípadoch stanovená na základe klinického obrazu a potvrdením vírusu *varicella zoster*. Úmrtie nebolo hlásené.

3.2 Zoonózy a nákazy s prírodnou ohniskovosťou a parazitózy

3.2.1 Bakteriálne zoonózy: A20 - A28

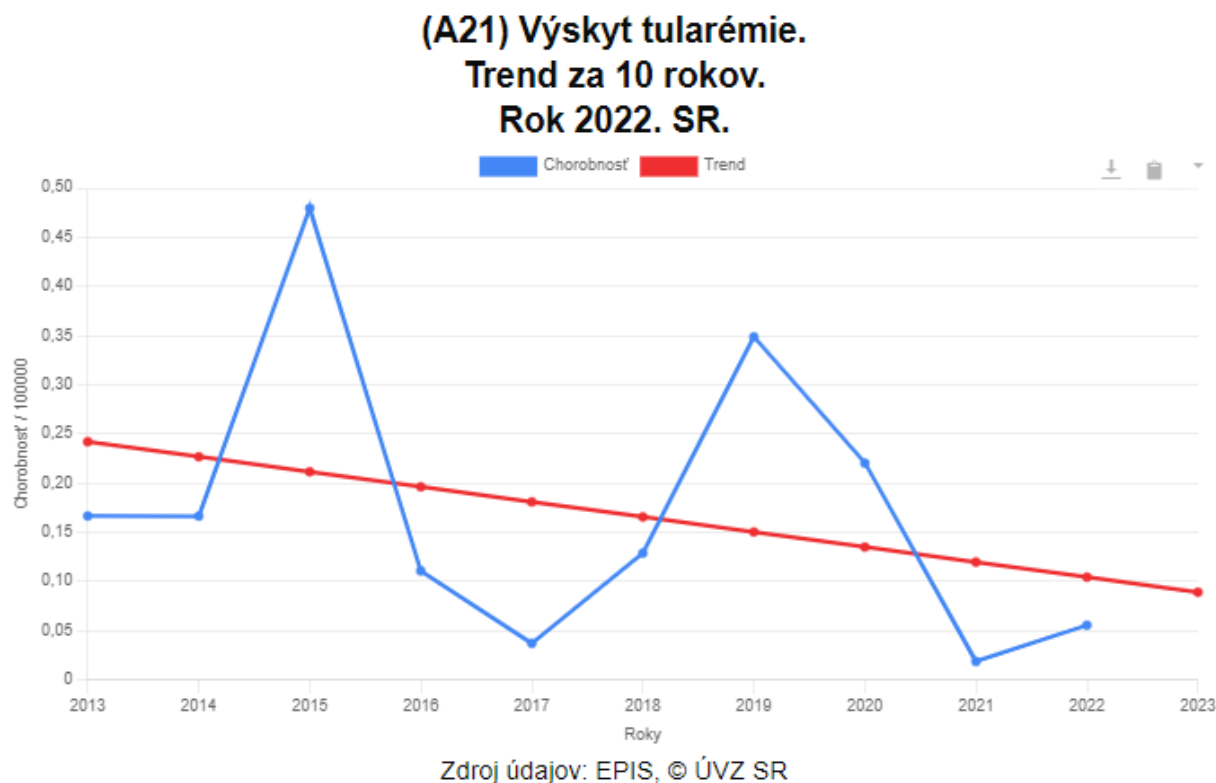
3.2.1.1 Tularémia – A 21

V priebehu roka 2022 boli na Slovensku hlásené 4 ochorenia (chor. 0,07/100 000), v roku 2021 hlásených 0 ochorení. Ide o 50% pokles oproti 5-ročnému priemeru. Jeden prípad bol dohlásený z minulého roka. Prehľad diagnóz je uvedený v tabuľke 50.

TABUĽKA 51 PREHĽAD OCHORENÍ PRI DG. A21, 2022, SR

MKCH kód	Názov	Abs. počet
A21.0	Ulceroglandulárna tularémia	3
A28	Iné formy tularémie	1

Trend cohorenia je klesajúci (Graf 121).

GRAF 125 TREND TULARÉMIE ZA 10 ROKOV, 2022, SR

Prípady boli hlásené z Bratislavského (1x), Nitrianskeho (1x) a Prešovského (2x) kraja.

Ochorenia boli vo vekových kategóriách od 5 do 9 rokov (1x), od 15 do 19 rokov (1), od 35 do 44 rokov (1) a od 45 do 54 rokov (1x).

Ochorenia sa vyskytovali v mesiacoch júl (1x), august (1x), október (1x) a november (1x) - dohlásený prípad z roka 2021.

Všetky prípady mal uzlinovú klinickú formu.

Ako mechanizmus prenosu sa zaznamenalo poškríbanie mačkou, poštipanie hmyzom (malou muškou), priamy kontakt s poľným zajacom - odieranie a kuchynská príprava zajaca, zaklieštenie/konzumácia lesných plodov.

Vo všetkých prípadoch laboratórne potvrdená *Franciscella tularensis*.

3.2.1.2 Brucelóza – A 23

V priebehu roka 2022 boli hlásené 3 ochorenia (chor. 0,06/100 000), čo je o 3 ochorenia menej ako minulý rok. Všetky prípady sú evidované ako pravdepodobné, nakoľko sa u nich stanovili protilátky IgG Brucella iná nešpecifikovaná len v 1 vzorke séra, alebo v dvoch vzorkách nebol evidovaný adekvátny vzostup protilátok. Diagnóza hlásená vo všetkých prípadoch ako A 239 Nešpecifikovaná brucelóza.

Všetky prípady boli hlásené z Banskobystrického kraja.

Prípady boli vo vekových kategóriách od 5 do 9 rokov (1x), od 45 do 54 rokov (1x) a od 55 do 64 rokov (1x).

Ochorenia boli zaznamenané v mesiacoch marec (1x), júl (1x), júl (1x) a december (1x) - prípad hlásený v roku 2021.

Klinická forma bola febrilná (1x) a neurologická (2x).

Ako mechanizmus prenosu bol udaný chov - zajace, sliepky, psy, susedia chovajú ovce, v minulosti chovala ovce aj ona, niekedy zvykne piť mlieko (žinčicu) z domáceho chovu a neznámy (2x).

3.2.1.3 Leptospiróza – A 27

V priebehu roka 2022 bolo hlásené 1 ochorenie (chor. 0,02/100 000), čo je o 2 prípady menej ako minulý rok. V porovnaní s 5-ročným priemerom bol výskyt nižší o 76%.

Ochorenie bolo hlásené ako A27.8 Nešpecifikovaná leptospiróza u muža vo vekovej kategórii od 25 do 34 rokov zo Žilinského kraja. Klinické príznaky: slabosť, neskôr až kolapsový stav s febrilitami nad 39°C, cefalea. Epidemiologická anamnéza - vypratávanie stajne, kde bol uskladňaný hnoj, pod ktorým boli uhynuté a živé potkany.

Ochorenie potvrdené sérologicky s agens *Leptospira interrogans*.

3.2.1.4 Iné bakteriálne zoonózy nezatriedené inde – A 28

Pasteurelóza nebola zaznamenaná v roku 2022

Extraintestinálna yersinióza je popísaná v kapitole Črevné nákazy.

3.2.2 INÉ BAKTERIÁLNE CHOROBY: A30 - A49, P 37.2

3.2.2.1 Listeriόza – A 32, P 37.2

V roku 2022 bolo na Slovensku hlásených spolu 25 ochorení na listeriόzu (chor. 0,46/100 000), čo je o 11 prípadov viac ako v roku 2021 a viac o 81% v porovnaní s 5-ročným priemerom. Hlásené boli 2 prípady novorodeneckej (diseminovanej) listeriόzy (0,04/100 000), minulý rok išlo rovnako o 2 prípady. Prehľad diagnóz je uvedený v tabuľke 51.

Klinické formy ochorenia boli bezpríznaková (1x), febrilná (2x), meningeálna (3x), neurologická (1x), septická (7x), urologická (1x), uzlinová (1x), črevná (9x), meningeálna (8x), črevná (3x) a septická (5x). U novorodeneckej listeriózy išlo o septickú formu (2x).

V epidemiologickej anamnéze bol udaný mechanizmus prenosu ingescia (4x), kontakt so zvieratám domácim (1x), neznámy (19)x, vertikálny prenos (2x) a neuvedený (1x).

Prípady boli hlásené celoročne, pričom najviac boli evidované v mesiaci júl (7x).

Vo všetkých prípadoch bola laboratórne potvrdená *Listeria monocytogenes*.

Hlásené boli úmrtia na infekčnú príčinu (2x), úmrtia pravdepodobne na infekčnú príčinu (2x) a úmrtia na inú príčinu (5x).

3.2.2.2 Bartonelóza – A 44

Nebolo hlásené žiadne ochorenie.

3.2.3 Iné spirochétové choroby: A65 - A69

3.2.3.1 Lymeská borrelióza – A 69.2, M 01.2, G 63.0

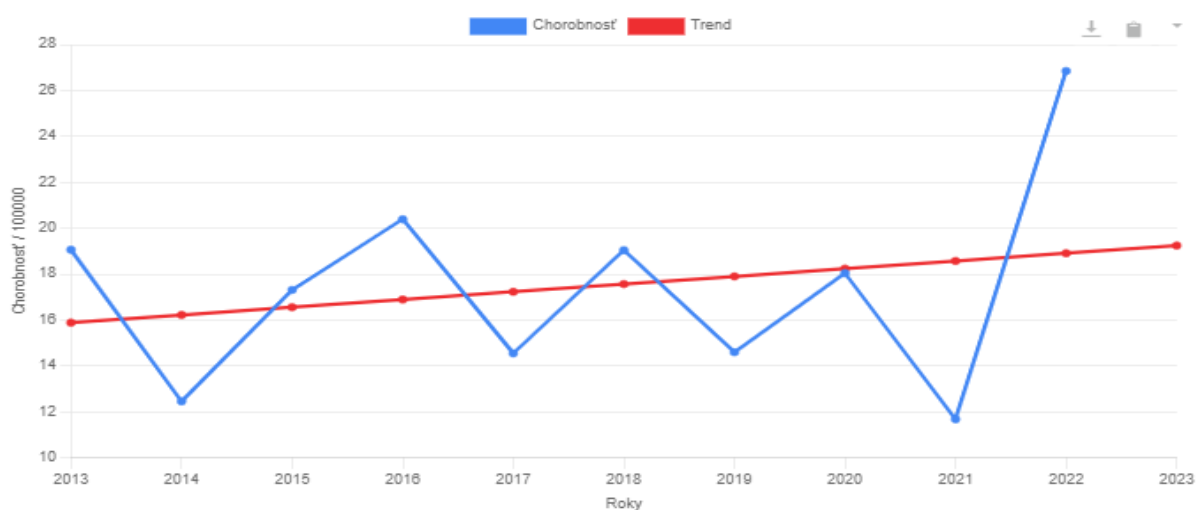
V priebehu roka 2022 bolo na Slovensku hlásených 1378 ochorení (chor. 25,2/100 000), čo je 2-krát viac oproti roku 2021. Prehľad ochorení je uvedený v tabuľke 52.

TABUĽKA 53 PREHĽAD OCHORENÍ LYMSKEJ BORELIÓZY, 2022, SR

MKCH kód	Názov	Abs. počet	Chor.
A69.2	Lymeská choroba (erythema chronicum migrans)	1089	20,04
G63.0	Polyneuropatia pri infekčných a parazitárnych chorobách zatriedených inde	55	1,01
M01.2	Artritída pri Lymeskej borelióze	234	4,31

Trend cohorenia bol mierne stúpajúci (Graf 123)

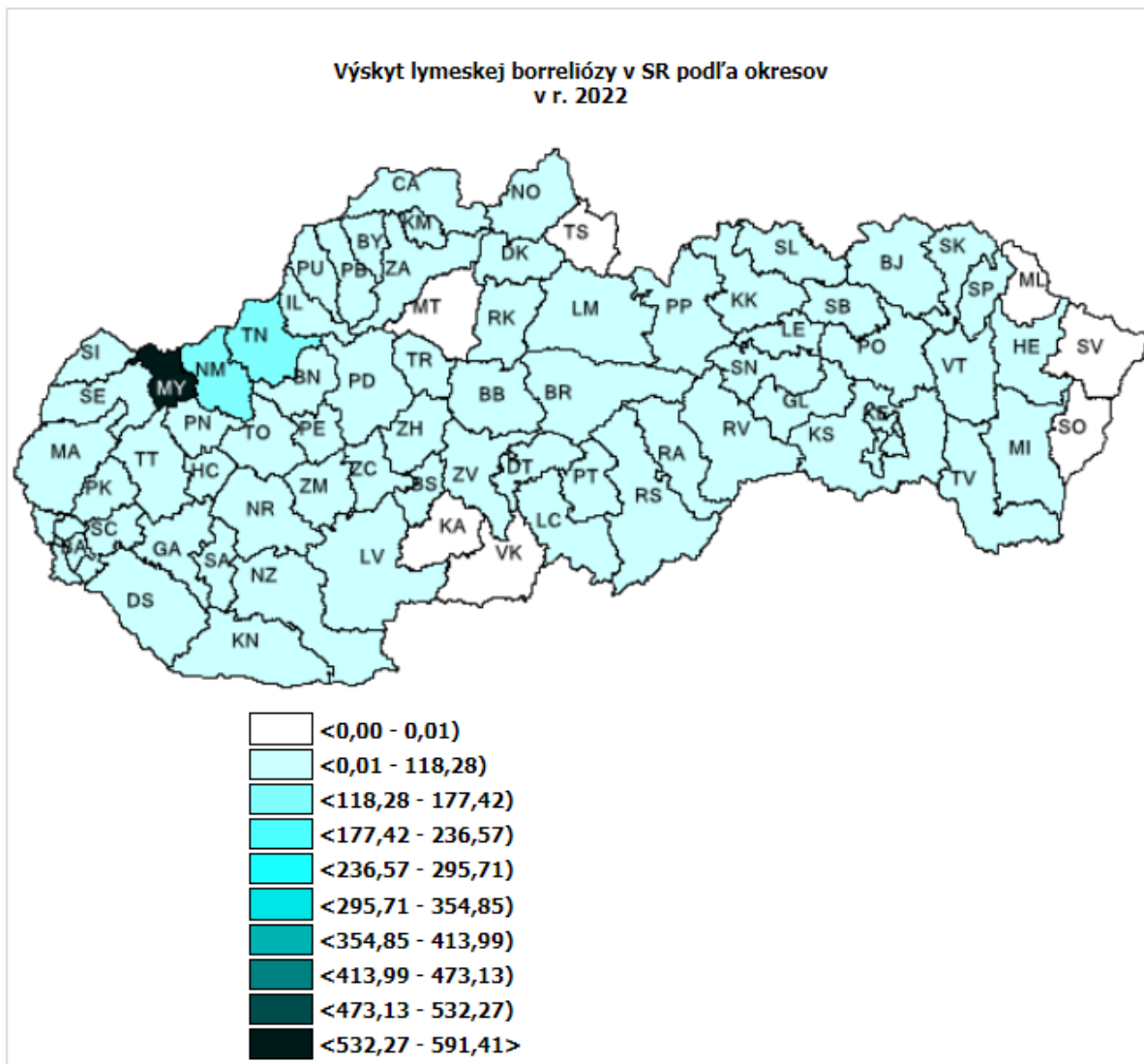
**(A69.2, M01.2, G63.0) Výskyt lymeskej borreliózy.
Trend za 10 rokov.
Rok 2022. SR.**

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 127 TREND LYMSKEJ BORELIÓZY ZA 10 ROKOV, 2022, SR

Ochorenia boli najviac hlásené z Trenčianskeho kraja. Výskyt podľa okresov je na mape 124.

GRAF 128 VÝSKYT LYMSKEJ BORELIÓZY V SR PODĽA OKRESOV, 2022, SR

Ochorenia boli zaznamenané v každej vekovej skupine, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola vo vekovej kategórii od 45 do 54 rokov a od 55 do 64 rokov.

V epidemiologickej anamnéze bolo udané neznámy (375x), iný (2x), prisatie kliešť'a (806x), poštipanie hmyzom (191x) a neuvedený (4x).

Ochorenia sa vyskytovali počas celého roka s maximom v mesiacoch jún a júl.

Hlásených bolo 6 importovaných nákaz z krajín Česká republika (2x), Rakúsko (2x), Južná Afrika (1x) a Kostarika (1x).

3.2.3.2 Ornitóza – A 70

Nebolo zaznamenané žiadne ochorenie.

3.2.4 RIKETSIÓZY: A75 - A79

Prípady boli hlásené z Národného referenčného centra pre surveillance a laboratórnu diagnostiku rickettsióz.

3.2.4.1 Škvrité horúčky [rickettsiózy prenášané kliešťami] – A 77

V priebehu roka 2022 ochorenie na Slovensku 9 prípadov (chor. 0,17/100 000), minulý rok bolo hlásených rovnako 9 prípadov.

Prípady boli hlásené pod diagnózami:

MKCH kód	Názov	Abs. počet
A77.8	Iné škvrité horúčky	3
A77.9	Nešpecifikovaná škvritá horúčka	6

Ochorenia boli zaznamenané v Bratislavskom (8x) a Nitrianskom (1x) kraji.

Prípady boli vo vekových kategóriách od 5 do 9 (2x), od 15 do 19 rokov (1x), od 20 do 24 rokov (1x), od 25 do 34 rokov (3x) a od 35 do 44 rokov (2x).

Klinická forma bola uzlinová (1x), febrilná (7x) a kožná (1x).

Mechanizmus prenosu bolo zaklieštenie (4x), neznámy (4x), poštipanie hmyzom (1x).

Prípady boli hlásené v mesiacoch marec (2x), máj (2x), jún (3x), júl (1x) a august (1x).

Ako etiologické agens boli laboratórne potvrdené *Rickettsia slovaca* a *Rickettsia* iná nešpecifikovaná.

3.2.4.2 Horúčka Q – A 78

Nebolo zaznamenané žiadne ochorenie.

3.2.4.3 Iné rickettsiózy – A 79

V priebehu roka 2022 boli na Slovensku hlásené 3 ochorenia (chor. 0,06/100.000), minulý rok išlo rovnako o 3 prípady.

Ochorenia boli hlásené ako dg A79.9 Nešpecifikovaná rickettsióza.

Ochorenia boli zaznamenané v Bratislavskom (5x) a Žilinskom (1x) kraji.

Prípady vo vekových kategóriách od 20 do 24 rokov (1x), od 45 do 54 rokov (1x) a nad 65 rokov (1x).

Klinická forma bola febrilná (1x), neurologická (1x) a meningeálna (1x).

Mechanizmus prenosu bolo zaklieštenie (1x), neznámy (2x).

Ochorenia sa vyskytli v mesiacoch apríl, jún a august.

Laboratórne potvrdené z krvi PCR *Anaplasma phagocytophilum* (2x), z likvoru PCR *Ehrlichia sennetsu* (1x).

3.2.5 VÍRUSOVÉ INFEKČIE CENTRÁLNEHO NERVOVÉHO SYSTÉMU: A80 - A89

3.2.5.1 Vírusová encefalitída prenášaná kliešťami

V priebehu roka 2022 bolo hlásených spolu ako A84.1 Stredoeurópska kliešťová encefalitída 205 ochorení (chor. 3,77/100 000), čo je o 2-krát viac ako v roku 2021 a oproti päťročnému priemeru vzrast o 54%.

Podľa ECDC štandardnej definície ochorenia išlo o 158 potvrdených prípadov a 47 pravdepodobných prípadov.

3.2.5.2 A84.1 Stredoeurópska kliešťová encefalitída

Chorobnosť bola hlásená z každého kraja s maximom v Banskobystrickom kraji – 10,63/100 000 a Žilinskom kraji – 9,43/100 000.

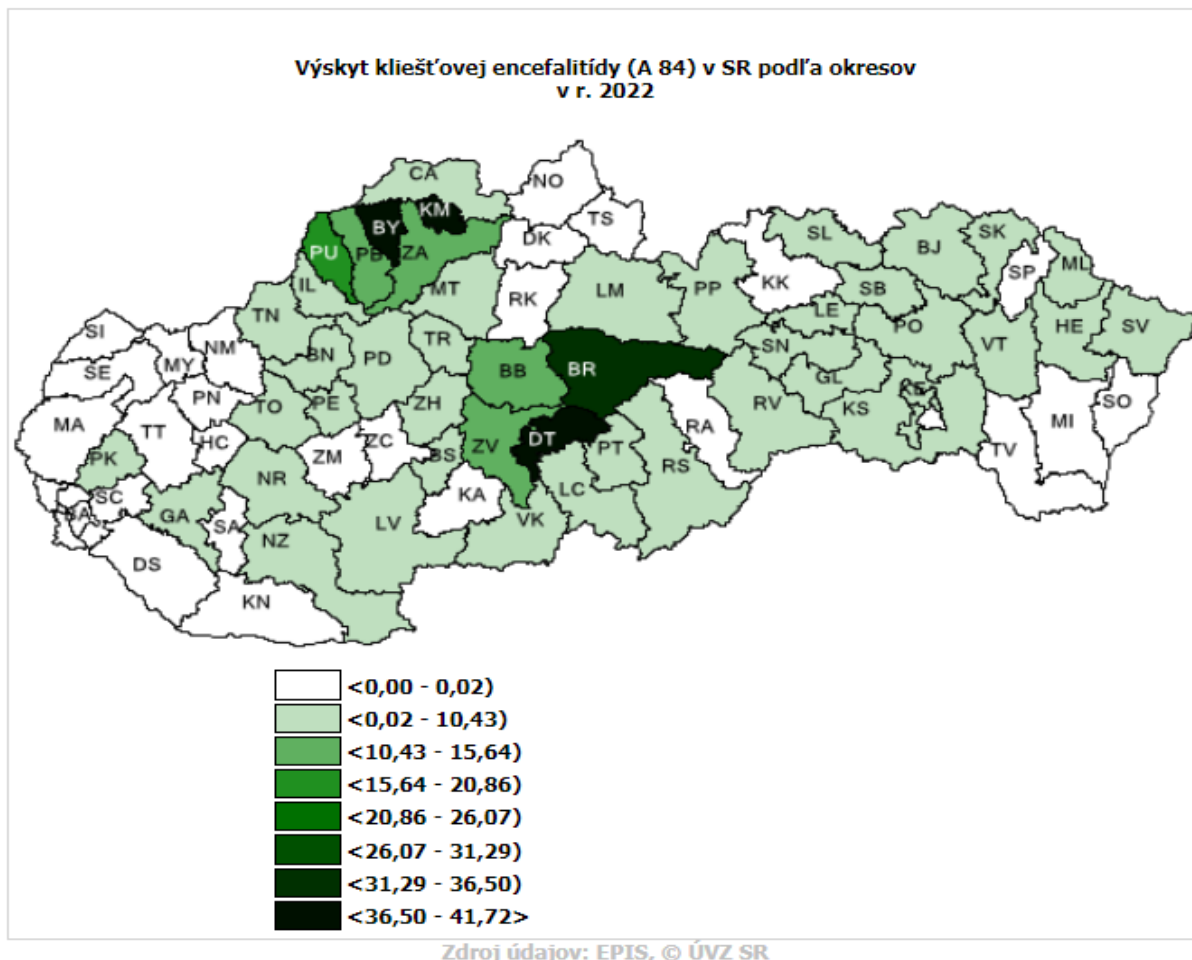
Trend ochorenia bol stúpajúci (Graf 125).

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 129 TREND KLIĚŠŤOVEJ ENCEFALITÍDY ZA 10 ROKOV, 2022, SR

Vyýskyt podľa okresov je uvedený na mape 126.

GRAF 130 VÝSKYT KLIŠŤOVEJ ENCEFALITÍDY PODĽA OKRESOV, 2022, SR

Ochorenia boli zaznamenané v každej vekovej kategórii, okrem 0 ročných a od 1 do 4 rokov, pričom najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola vo vekovej kategórii od 45 do 54 rokov (chor. 5,52/100 000) a od 15 do 19 rokov (chor. 4,99/100 000).

Klinická forma bola febrilná (28x), meningeálna (82x), encefalitická (28x), neurologická (67x).

V epidemiologickej anamnéze bolo udané prisatie kliešťa (139x), neznámy mechanizmus prenosu (43x), ingescia (23x).

Všetky ochorenia boli potvrdené pozit. protilátkami v sére a/alebo v likvore.

Z hľadiska rizikového povolania boli prípady hlásené u 7 lesníckych pracovníkov, 1 poľnohospodárskeho pracovníka/iného a 3 poľnohospodárskych pracovníkov/živočíšna výroba.

Ochorenia boli hlásené po celý rok okrem februára, pričom najviac ochorení sa vyskytlo v mesiacoch máj (41x) a jún (59x).

Ochorenie po očkovaní sme nezaznamenali.

Zaznamenali sme 4 importované prípady z krajín Česko (1x), Rakúsko (2x) a Nemecko (1x).

Hlásené bolo 1 úmrtie muža vo vekovej kategórii od 45 do 54 rokov z Trenčianskeho kraja, ktorý mal prvé príznaky ochorenia hlásené v júli 2021. V roku 2022 bol sledovaný pre dyskinézu a opakované epiparoxizmy. Následkom prvotnej infekcie prípad v júni 2022 končil

úmrtím. V rámci epidemiologickej anamnézy zaklieštenie a konzumácia nepasterizovaných výrobkov nebolo udané. Pacient bol neočkovaný.

Hlásené boli 3 epidémie z Prešovského (1x) a Banskobystrického (2x) kraja. Išlo o 2 rodinné epidémie s počtom chorých 2 a o jednu nadregionálnu epidémiu s počtom chorých 4. Pravdepodobným faktorom prenosu pri každej epidémii bolo nespasterizované ovčie mlieko a výrobky z neho.

Typ epidémie	Okres	Chorí	Výskyt 1. ochorenia
lokálna	Brezno	2	23.6.2022
lokálna	Detva	2	6.6.2022
nadregionálna	Prešov	4	25.5.2022

3.2.6 Vírusové horúčky a vírusové hemoragické horúčky prenášané článkonožcami: A90 - A99

3.2.6.1 Horúčka Dengue – A 90

V roku 2022 bolo hlásené 1 ochorenie (chor. 0,02/100 000), minulý rok nebolo hlásené ochorenie. Ochorenie bolo hlásené vo vekovej kategórii od 35 do 44 rokov u ženy zo Žilinského kraja, importované bolo zo Srí Lanky. Prvé príznaky nastali v novembri 2022 - teploty do 38 st.C, svrbivý exantém na hrudníku s progresiou na kožu celého tela, bolesti v lýtkach a zvracanie. V novembri 2022 uvedený pobyt na Srí Lanke, počas pobytu opakovane poštipaná komárom. Rýchlou aglutinačnou metódou z krvi potvrdený vírus horúčky dengue.

3.2.6.2 Iné vírusové horúčky prenášané komármi – A 92

V roku 2022 bolo hlásené 1 ochorenie (chor. 0,02/100 000), v roku 2021 ochorenie nebolo hlásené. Išlo o muža vo vekovej kategórii nad 65 rokov z Bratislavského kraja. Prípád je evidovaný podľa ECDC štandardných definícií ako pravdepodobný. Pacient bol hospitalizovaný pre neurologické príznaky. V rámci diferenciálnej diagnostiky mu bolo indikované vyšetrenie vírusu západnílskej horúcky – zo séra IgM negat, IgG pozit, VNT pozit, z moča PCR negat. Neurologické príznaky boli pripisované demyelinizačnému ochoreniu. V rámci epidemiologickej anamnézy bolo negované poštipanie hmyzom, aj keď ho nevylúčil, cestovateľská anamnéza bola negatívna.

3.2.6.3 Hemoragická horúčka s renálnym syndrómom – A 98.5, Hantavírusový (kardio) pulmonálny syndróm B33.4

Sérologicky pozitívne prípady boli hlásené z NRC pre arbovírusy a hemoragické horúčky.

V roku 2022 bolo hlásených 84 ochorení (chor. 1,54/100 000), čo je oproti minulému roku pokles o 28,2%.

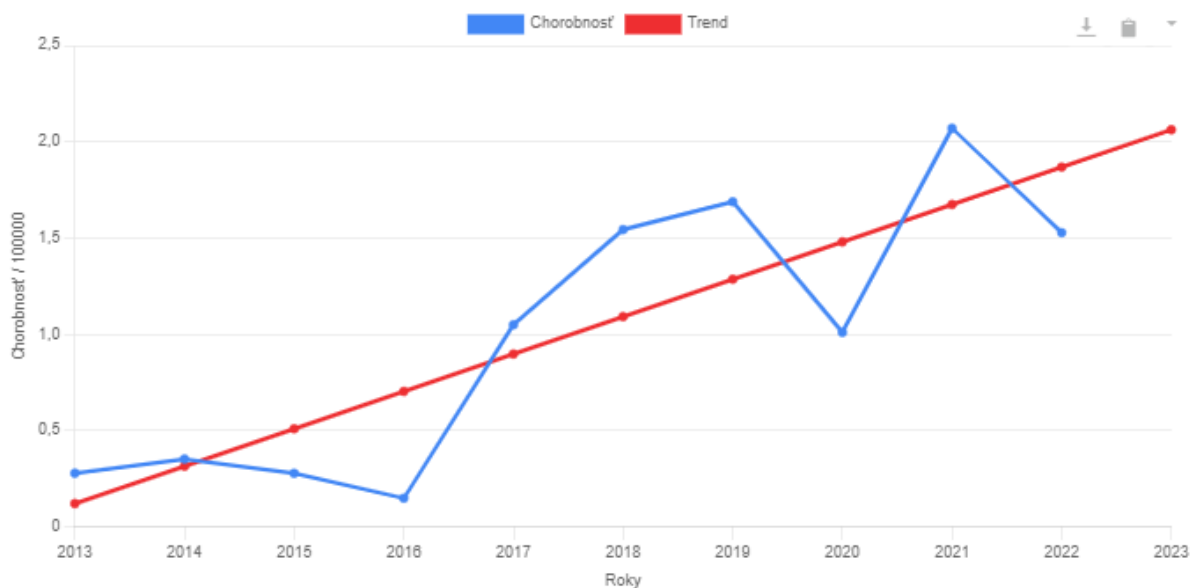
Ochorenia boli hlásené pod diagnózou:

A98.5 Hemoragická horúčka s renálnym syndrómom – 79x, 2 importy z Grécka a Sudánu

B33.4 Hantavírusový (kardio)pulmonálny syndróm – 5x, 1 import zo Seychel

Trend ochorenia bol stúpajúci (Graf 127).

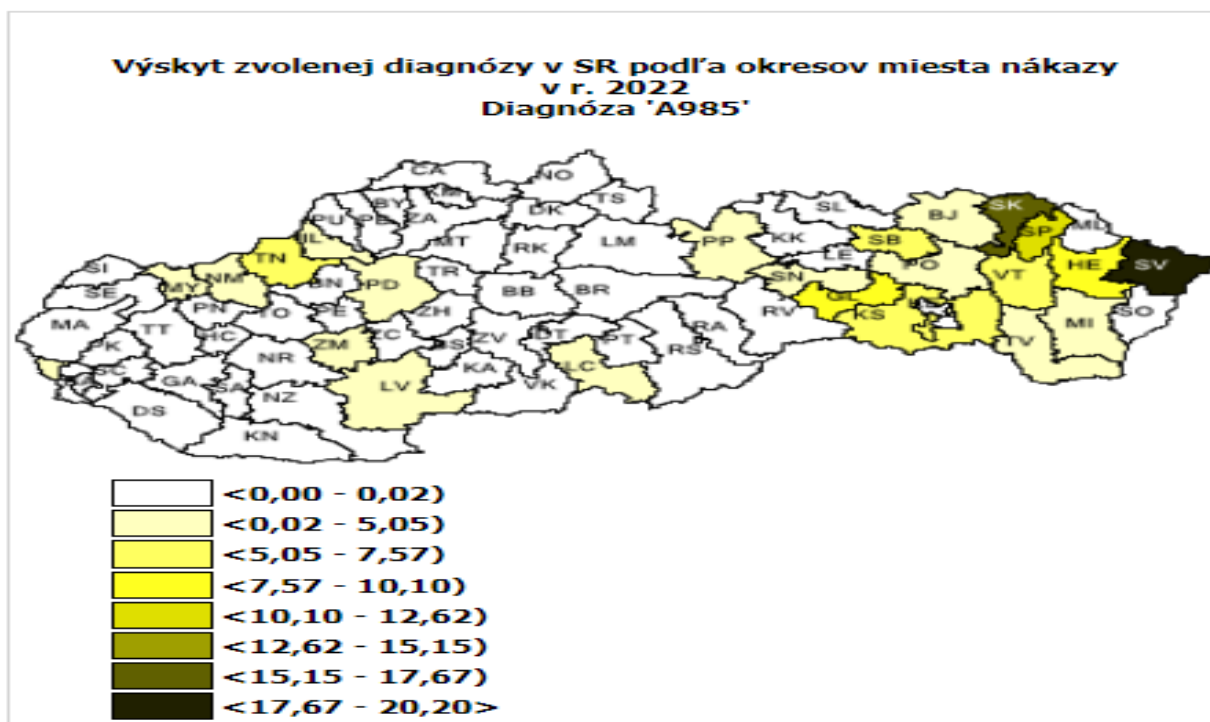
**Zvolená diagnóza 'A985'.
Trend za 10 rokov.
Rok 2022. SR.**

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 131 TREND HEOMRAGICKEJ HORÚČKY S RENÁLNYM SYNDRÓMOM ZA 10 ROKOV, 2022, SR

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov okrem Žilinského s najvyššou chorobnosťou z Prešovského kraja (chor. 4,58/100 000). Výskyt podľa okresov je na mape 128.

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 132 VÝSKYT HEMORAGICKEJ HORÚČKY S RENÁLNYM SYNDRÓMOM PODĽA OKRESOV, 2022, SR

Prípady boli evidované vo všetkých vekových kategóriách okrem detí vo veku 0 rokov, s najvyššou incidenciou vo vekovej kategórii od 25 do 34 rokov (chor. 2,48/100 000).

Klinické formy ochorenia bola pľúcna (5x), febrilná (13x), hepatálna (9x), ikterická (1x), renálna (53x), únavový syndróm (1x), uzlinová (1x), septická (1x).

Mechanizmus prenosu bol uvedený ingescia (9x), iný (7x), kontakt so zvierat'om divokožijúcim (9x), kontakt so zvierat'om domácim (2x), kontakt so zvierat'om v chove (1x), neznámy (52x), poranenie zvierat'om divokožijúcim (4x).

Prvé príznaky ochorenia boli hlásené počas celého roka s maximom v mesiacoch máj a august.

Sérologicky pozitívne boli vyšetované v NRC pre arbovírusy - IgM a IgG pozit. hantavírus nešpecifický.

3.2.7 PROTOZOÁRNE CHOROBY: B50 - B64

3.2.7.1 Malária – B 50-54

V roku 2022 bolo hlásených 2 prípady (chor. 0,04/100 000), v roku 2021 išlo o 5 importované ochorenia. V oboch prípadoch išlo o diagnózu B50.9.

Ochorenia boli hlásené z Bratislavského (1x) a Košického (1x) kraja.

Prípady boli evidované vo vekových kategóriách od 20 do 24 rokov (1x) a od 55 do 64 rokov (1x).

Klinická forma bola febrilná (2x).

Mechanizmus prenosu bol udaný poštípanie hmyzom (2x).

Ochorenia mali prvé príznaky hlásené v mesiaci apríl.

Obe ochorenia boli importované z krajín Uganda a Sudán

Diagnóza mikroskopicky potvrdené *Plasmodium falciparum*.

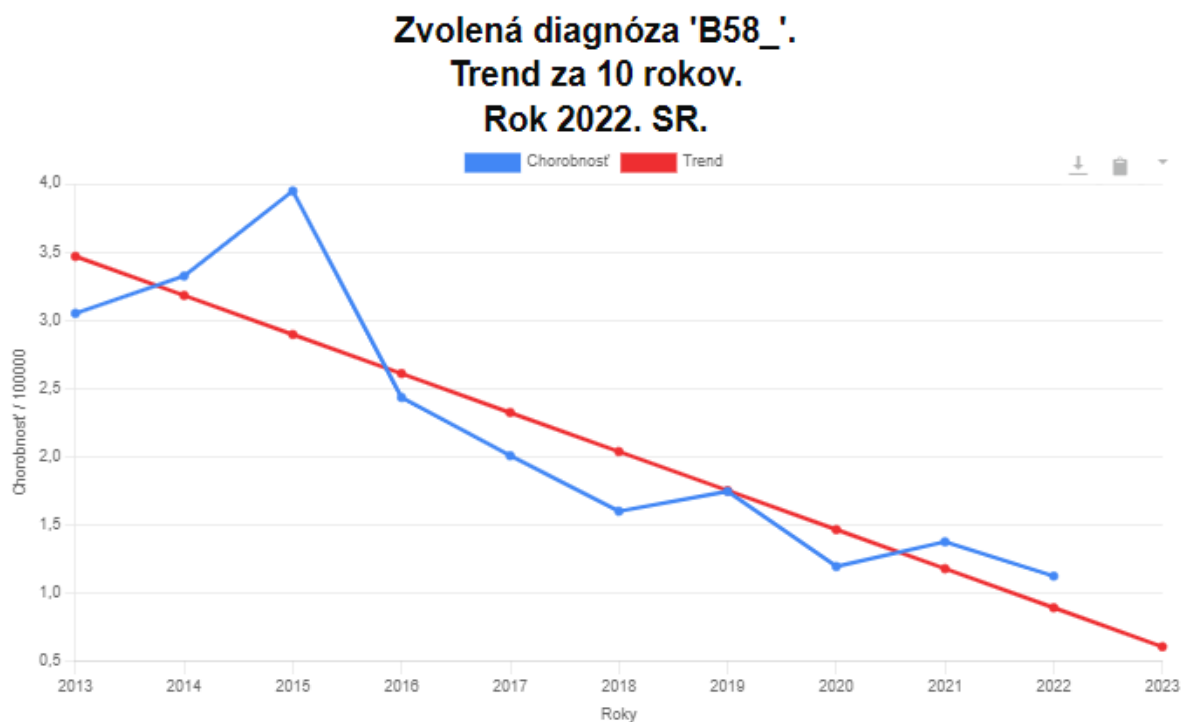
3.2.8 Toxoplazmóza – B 58, P 37.1

V roku 2022 bolo hlásených 60 ochorení (chor. 1,10/100 000), čo je oproti roku 2021 pokles o 23% a oproti päťročnému priemeru pokles o 32%. Prehľad ochorení je uvedený v tabuľke 53.

TABUĽKA 54 PREHĽAD OCHORENÍ PRI DG. B58, 2022, SR

MKCH kód	Názov	Abs. počet
B58.0	Toxoplazmová okulopatia	2
B58.8	Toxoplazmóza s postihnutím iných orgánov	5
B58.9	Nešpecifikovaná toxoplazmóza	53
P37.1	Vrodená forma toxoplazmózy	1

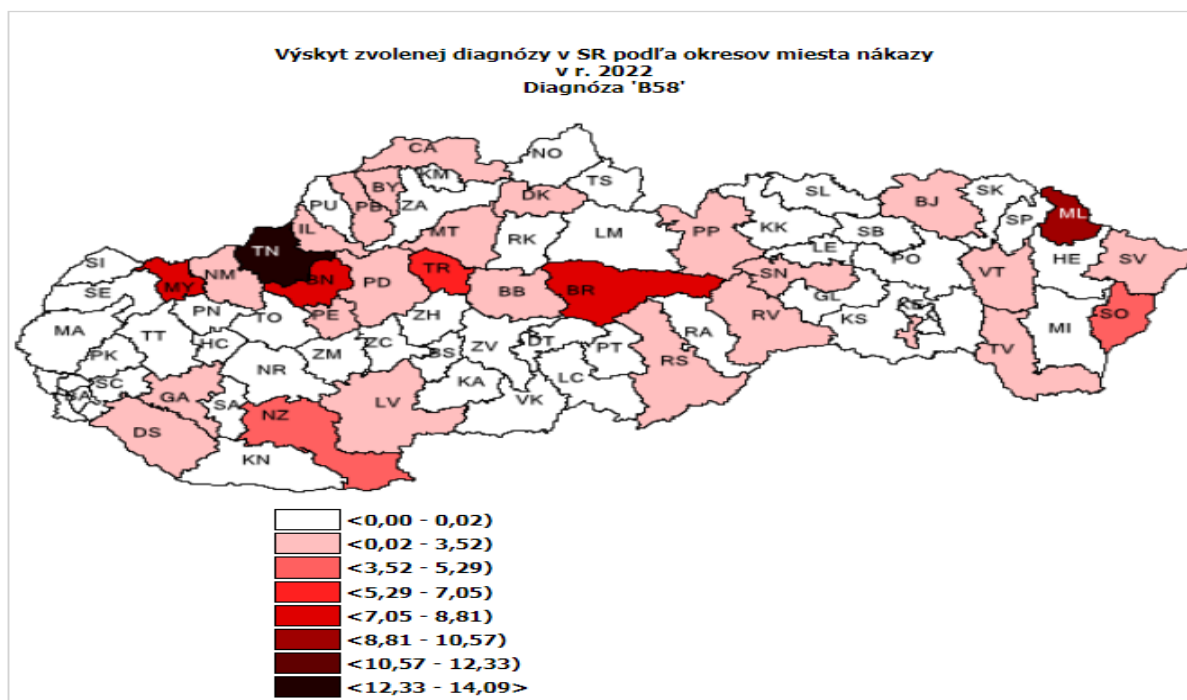
Trend ochorenia bol klesajúci (Graf 129).

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

GRAF 133 TREND TOXOPLAZMÓZY ZA 10 ROKOV, 2022, SR

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov SR okrem Bratislavského kraja, pričom najvyššia chorobnosť bola evidovaná v Trenčianskom kraji (chor. 4,7/100 000). výskyt podľa okresov je na mape 130.

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

MAPA 134 VÝSKYT TOXOPLAZMÓZY PODEĽA OKRESOV, 2022, SR

Ochorenia boli hlásené vo všetkých vekových skupinách, pričom najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola v kategórii od 25 do 34 rokov (chor. 2,76/100 000).

Klinické formy ochorení boli uzlinová (26x), bezpríznaková (23x), hepatálna (1x), kĺbna (2x), neurologická (1x), nezistená (5x), očná (2x), vrodené vývojové chyby (1x).

V epidemiologickej anamnéze bolo udaná ingescia (3x), kontakt s domácim zvierat'om (14x), iný (1x), kontakt so zvierat'om v chove (2x), neznámy mechanizmus prenosu (40x), vertikálny prenos (1x).

Ochorenia boli hlásené v priebehu celého roka, s maximom v mesiacoch jún, august a november.

V prípade novorodeneckej toxoplazmózy išlo od hlásený prípad z roku 2021 z Nitrianskeho kraja. Ochorenie u matky nebolo hlásené, matka tehotenstvo dlho tajila. Dieťa narodené v januári 2021 – deformita pravej ušnice, nezávažný defekt komorového septa, bez známk chorioreretinitídy. Ochorenie potvrdené laboratórne v NRC pre toxoplazmózu.

1.1.1 Babezióza – B600

Neboli hlásené žiadne ochorenia.

1.1.2 Nešpecifikované protozoárne choroby – B64

Neboli hlásené žiadne ochorenia.

3.2.9 HELMINTÓZY: B65 - B83

3.2.9.1 Schistosomóza – Bilharzióza – B65

Neboli hlásené žiadne ochorenia.

3.2.9.2 Echinokokóza – B67

V roku 2022 bolo hlásených 6 ochorení (chor. 0,11/100 000), čo je o 2 ochorenia menej ako v roku 2021. Prehľad ochorení je uvedený v tabuľke 54.

TABUĽKA 55 PREHĽA OCHORENÍ K DG. B67, 2022, SR

MKCH kód	Názov	Abs. počet
B67.0	Infekcia pečene Echinococcus granulosus	1
B67.5	Infekcia pečene Echinococcus multilocularis	4
B67.8	Nešpecif. echinokokóza pečene	1

Ochorenia boli hlásené z Bratislavského (1x), Trnavského (1x), Žilinského (1x) a Banskobystrického (1x).

Prípady boli evidované vo vekových kategóriách od 35 do 44 (2x,) od 45 do 54 rokov (2x), od 55 do 64 rokov (1x,) a nad 65 rokov (1x).

Mechanizmus prenosu bola udaná ingescia (4x) a neznámy (2x).

Klinická forma vo všetkých prípadoch hepatálna.

Ochorenia boli hlásené v mesiacoch január, marec, máj a august.

3.2.9.3 Tenióza – B 68

V priebehu roka 2022 bolo hlásené 1 ochorenie (chor. 0,02/100 000). Išlo o diagnózu B 68.9 Nešpecifikovaná tenióza, prípad bol hlásený v auguste u muža vo vekovej kategórii od 45 do 54 rokov Bratislavského kraja. Klinické príznaky: zastavené trávenie, časté močenie, schudnutie (-30kg za pol roka), bolesť svalov, hučanie v ušiach. Pacient udáva častý kontakt so psom, pričom pri kontakte s ním nebola dodržaná dostatočná hygiena rúk. V stolici mikroskopicky potvrdená taenia blžšie neurčená.

3.2.9.4 Iné infekcie plochými červami (cestódami) – B 71

Neboli hlásené žiadne ochorenia.

3.2.9.5 Filarióza – B 74

V priebehu roka 2022 boli hlásené 4 ochorenia (chor. 0,07/100 000) pod diagnózou B74.8 Iné filariózy. V 1 prípade išlo o import z Grécka.

Všetky prípady boli hlásené ako diagnóza B74.8 Iné filariózy.

Hlásené boli z Bratislavského (1x), Trnavského (1x), Nitrianskeho (2x) kraja.

Prípady boli vo vekových kategóriách od 35 do 44 rokov (1x), do 45 do 54 rokov (2x) a nad 65 rokov (1x).

Klinická forma bola kožná (2x) a očná 2x.

Ochorenia boli hlásené v mesiacoch január (prípad z predchádzajúceho roka – prvé príznaky v apríli 2021), február, marec a máj.

Všetky prípady boli poštipané komármi.

Ochorenie u 49-ročného muža na filariózu. Vyhľadal lekárske ošetrovanie pre svrbenie, típnutie ľavého oka (viečka), svrbenie nad ušami a vo vlasoch. Na očnej ambulancii vybratý celý červ, makroskopicky v laboratóriu potvrdená *Dirofilaria repens*. Pacient udáva v júli dovolenku na Rodose, kde bolo veľké množstvo komárov. Zo všetkých vzoriek makroskopicky potvrdená *Dirofilaria repens*.

3.2.9.6 Trichinelóza – B 75

Neboli hlásené žiadne ochorenia.

1.1.3 Askarióza – B 77

V priebehu roka 2022 bolo hlásených 256 ochorení (5,12/100 000).

Prípady boli hlásené pod diagnózami:

B77.0 Askarióza s črevnými komplikáciami – 172x, 2 importované prípady z Ukrajiny

B77.8 Askarióza s inými komplikáciami – 3x

B77.9 Nešpecifikovaná askarióza – 81x

Prípady boli hlásené zo všetkých krajov okrem Trenčianskeho s najvyššou chorobnosťou v Prešovskom a Košickom kraji. Prípady boli hlásené u všetkých vekových skupín s najvyššou chorobnosťou u 1-4 ročných pochádzajúcich najmä z prostredia nízkeho hygienického štandardu.

Vo vzorkách prípadov mikroskopicky potvrdená *Ascaris lumbricoides* a *Ascaris* nešpecifikovaná.

3.2.9.7 Strongyloidóza – B 78

V priebehu roka 2022 bolo hlásené 1 ochorenie (chor. 0,02/100 000) u muža vo veku nad 65 rokov z Prešovského kraja pod diagnózou B78.0 Črevná strongyloidóza. Klinická forma - črevná, príznaky ochorenia hlásené v mesiaci apríl. Zo vzorky stolice mikroskopicky potvrdené *Strongyloides stercoralis*.

3.2.9.8 Trichurióza – B 79

V roku 2022 bolo zaznamenaných 44 ochorení (chor. 0,81/100 000), čo je o 2 prípady menej ako minulý rok.

Ochorenia boli hlásené z Bratislavského (1x), Trnavského (1x), Banskobystrického (1x), Prešovského (24x) a Košického (17x) kraja.

Ochorenie sa vyskytovalo vo vekových kategóriách od 1 do 4 rokov (19x), od 5 do 9 rokov (18x), od 10 do 14 rokov (3x), od 15 do 19 (2x), od 45 do 54 rokov (1x) a nad 65 rokov (1x).

Vo všetkých prípadoch išlo o črevnú formu, pričom mechanizmus prenosu bola ingescia.

V stolici u prípadov bola mikroskopicky potvrdená *Trichuris trichiuria*.

3.2.9.9 Iné helmintózy – toxokaróza – B 83

V priebehu roka 2022 boli hlásené 3 ochorenia (chor. 0,06/100 000) pod diagnózou B83.0 Viscerálna larva migrans – Toxokaróza. Prípady boli hlásené z Trenčianskeho (2x) a Košického (1x).

Prípady boli vo vekových kategóriách od 5 do 9 rokov (1x), od 10 do 14 rokov (1x) a od 55 do 64 rokov (1x).

Mechanizmus prenosu bol kontakt s domácim zvieratkom (2x) a nekryté pieskovisko (1x).

Klinická forma bola črevná (2x) a hepatálna (1x).

Ochorenia sa vyskytli v mesiacoch február, máj a september.

U prípadov sérologicky potvrdená *Toxocara*.

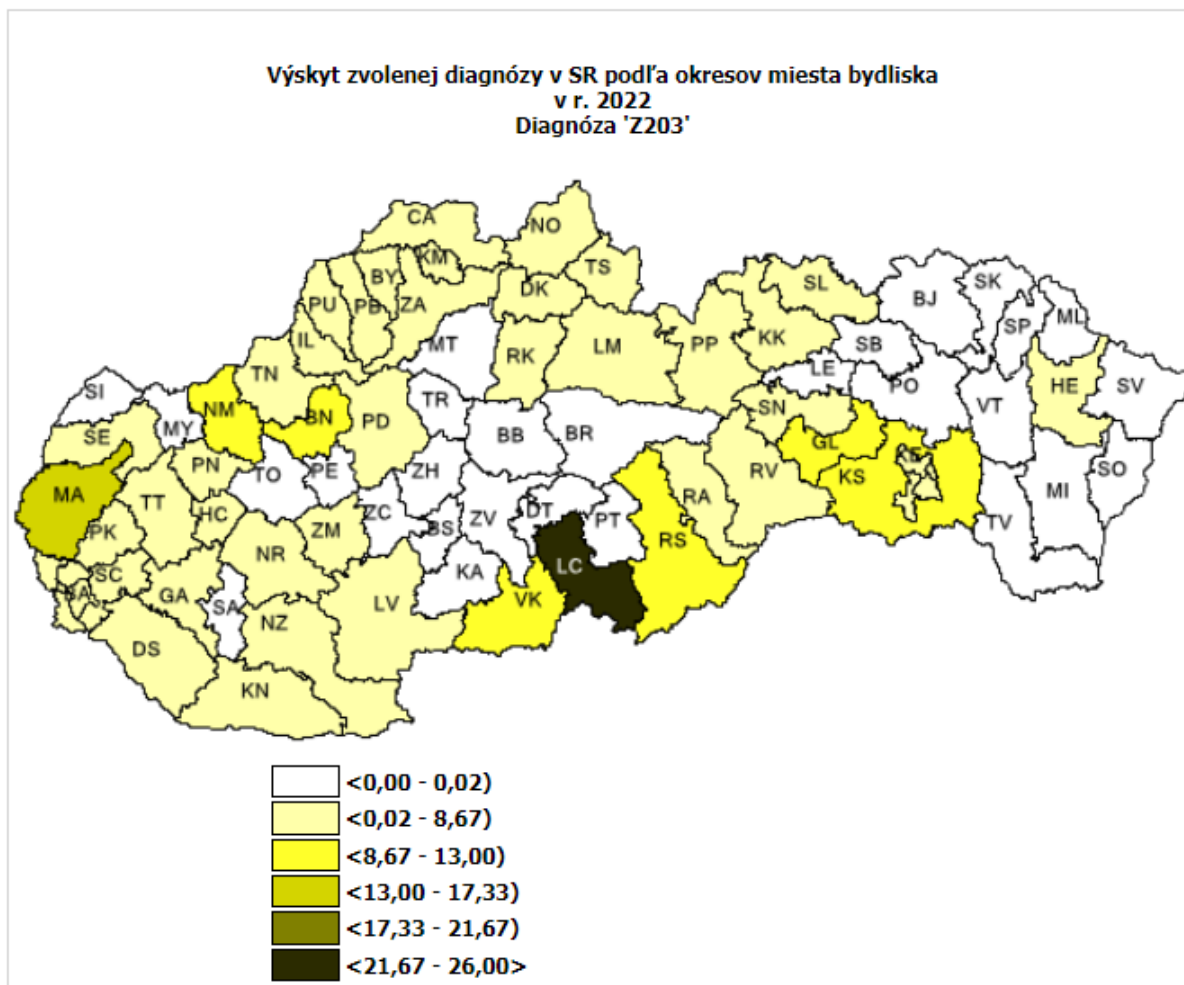
3.2.9.10 Besnota – Rabies, Lyssa – A 82

Ochorenie na besnotu u ľudí sme v roku 2022 nezaznamenali. Posledné ochorenie na besnotu u ľudí bolo zaznamenané v roku 1990.

3.2.9.11 Kontakt alebo ohrozenie besnotou – Z 20.3

V roku 2022 bolo hlásených 576 ohrození besnotou po kontakte osôb so zvieratkom besným alebo podozrivým z besnoty (chor. 10,6/100 000), čo je o 33% viac ako minulý rok a oproti päťročnému priemeru ide o pokles o 14%.

Ohrozenia besnotou boli hlásené zo všetkých krajov SR s maximom v Trenčianskom kraji (92x, chor. 16,04). Výskyt podľa okresov je na mape 131.

MAPA 135 VÝSKYT KONTAKTU ALEBO OHROZENIA BESNOTOU V SR PODEĽA OKRESOV MIESTA NÁKAZY, 2022, SR

Prípady ohrozenia besnotou sa vyskytli u osôb vo všetkých vekových skupinách, s maximom výskytu v kategórii od 10 do 14 rokov (54x, chor. 18,93/100 000).

Profylaxia proti besnote bola vykonaná kompletne u 387 osôb, t.j. 67% ohrozených a čiastočne u 180 osôb, t. j. 31% ohrozených osôb. Rozdelenie podľa druhu zvierat'a, ktoré spôsobilo poranenie, rozdelenie podľa lokalizácie poranenia a rozdelenie podľa spôsobu vakcinácie uvádzajú nasledujúce tabuľky (Tabuľka 55 - 58).

V epidemiologickej anamnéze bolo udané pohryzenie (547x), poškriabanie (11x), kontakt so zvierat'om (9x), poslintanie (1x) a neuvedené (8x).

K ohrozeniam došlo v priebehu celého roka s maximom v mesiaci júl (66x).

Hlásené bolo 16 importovaných ohrození besnotou z krajín Thajsko (5x), Grécko (1x), Chorvátsko (1x), Bosna a Hercegovina (1x), Španielsko (2x), Turecko (2x), Portugalsko (1x), Filipíny (1x), Srí Lanka (1x), Egypt (1x).

Prehľad o druhoch a počte zvierat, počte besných zvierat a počte vakcinovaných osôb

TABUĽKA 56 PREHĽAD O DRUHOCH A POČTE ZVIERAT, POČTE BESNÝCH ZVIERAT A POČTE VAKCINOVANÝCH OSÔB, 2022, SR

P.č.	Druh zvierat'a	zvieratá	úplná vakcinácia	čiasočná vakcinácia	žadne a nezistené očkovanie
1	Pes	384	245	135	4
2	Mačka	139	106	31	2
3	Potkan	15	10	3	2
4	Myš	9	6	2	1
5	Líška	6	6	0	0
6	Iné divoko žijúce zvieratá	12	7	5	0
7	Netopier	3	3	0	0
8	Veverica	3	1	2	0
9	Krt	1	0	1	0
10	Jazvec	1	1	0	0
11	Prasa	1	0	1	0
12	Neznámy	2	2	0	0
SPOLU		576	387	180	9

TABUĽKA 57 LOKALIZÁCIA PORANENÍ ZVIERAŤOM, 2022, SR

P.č.	Lokalizácia	Počty	
		abs.	%
1	Ruka	277	48
2	Noha	84	15
3	Predkolenie	88	15
4	Stehno	40	7
5	Predlaktie	49	9
6	Hlava-tvár	10	2
7	Hlava-vlasatá časť	4	1
8	Rameno	10	2
9	Viacnásobné poranenie	5	1
10	Krk	6	1
11	Trup	2	0
12	Brucho	1	0
SPOLU		576	100

TABUĽKA 58 PODANIE ANTIRABICKÉHO SÉRA, 2022, SR

Podanie antirabického séra	Abs. počet
nepodané	432
nezistené	116

Podané – bez komplikácií	28
SPOLU	576

TABUĽKA 59 DRUH VAKCÍNY, 2022, SR

P.č.	Druh vakcíny	Počty	
		abs.	%
1	Verorab	498	88
2	Imovax-Rab	9	2
3	Rabipur	0	0
4	Nezistené	60	11
SPOLU		567	100

3.3 Nákazy kože a slizníc

Z kožných ochorení bolo hlásených 193 prípadov erysipel (A46), 1 prípad plynovej flegmóny (A48.0) a 1299 prípadov svrabu (B86.)

3.3.1 Tetanus – A35

V priebehu roka 2022 nebol hlásený ani jeden prípad ochorenia, ani v roku 2021 nebolo hlásené ochorenie na tetanus.

3.3.2 Erysipelas – A46

Hlásených bolo 193 ochorení (chor. 3,55/100 000). Oproti roku 2021 je to pokles hlásených ochorení o 14%.

Ochorenia boli hlásené z každého kraja s najvyššou chorobnosťou v Košickom kraji (chor. 6,54/100 000).

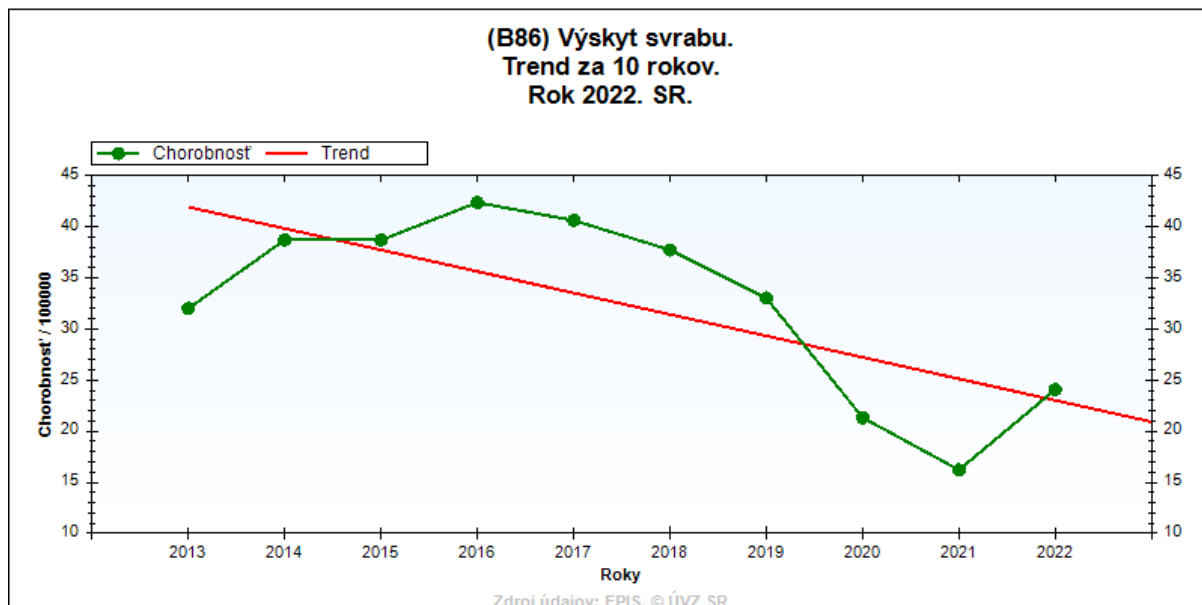
Ochorelo 106 mužov a 87 žien. Ochorenia sa vyskytli u osôb od 15 do 65+ rokov s najvyššou chorobnosťou vo vekovej kategórii nad 65 rokov (chor. 9,95/100 000).

3.3.3 Plynová flegmóna- A48.0

V roku 2022 bolo hlásené 1 ochorenie, rovnako ako v roku 2021 (chor. 0,02/100 000), u pacienta z Banskobystrického kraja. Ochorenie bolo hlásené v okrese Veľký Krtíš u muža vo vekovej kategórii nad 65 rokov. Išlo o polymorbidného pacienta s onkologickým ochorením (uroteliálny karcinóm močového mechúra). U pacienta bola realizovaná urgentná operácia pre náhlu príhodu brušnú. Peroperačne zistená inkarcerovaná hernia, plynová gangréna brušnej steny a peritonitída. Skončilo sa úmrtím.

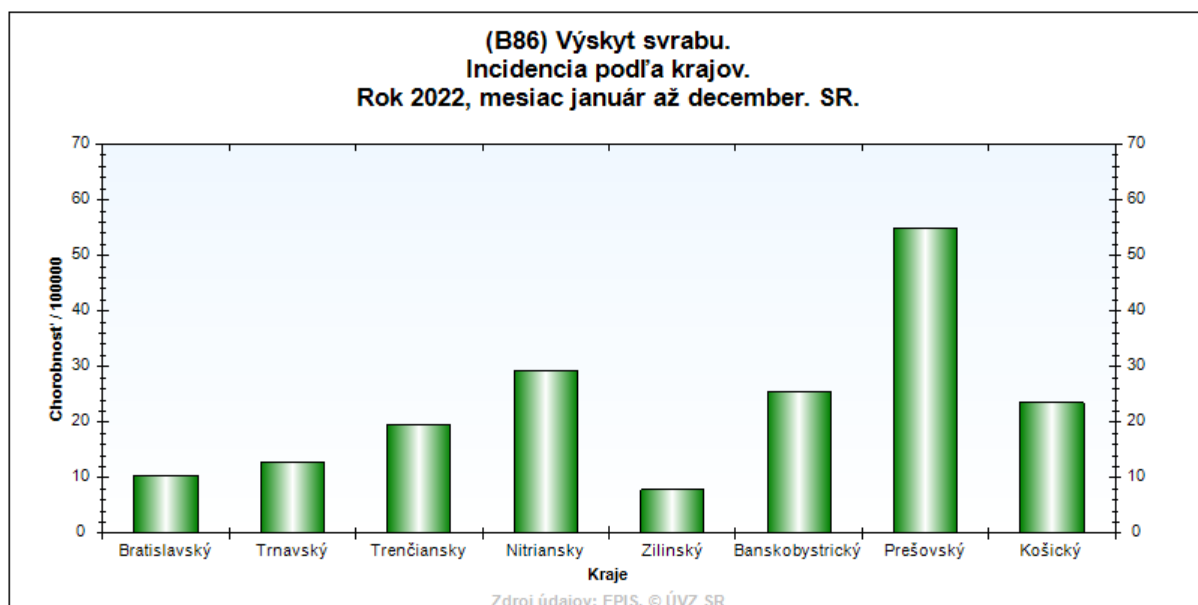
3.3.4 6.3. Svrab – B86

V roku 2022 bolo hlásených celkom 1299 prípadov ochorenia (chor. 23,90/100 000), čo je vzostup o 46,9% oproti predchádzajúcemu roku. Výskyt bol o 20 % menší ako päťročný priemer. Trend svrabu na Slovensku má klesajúci trend (Graf 121).

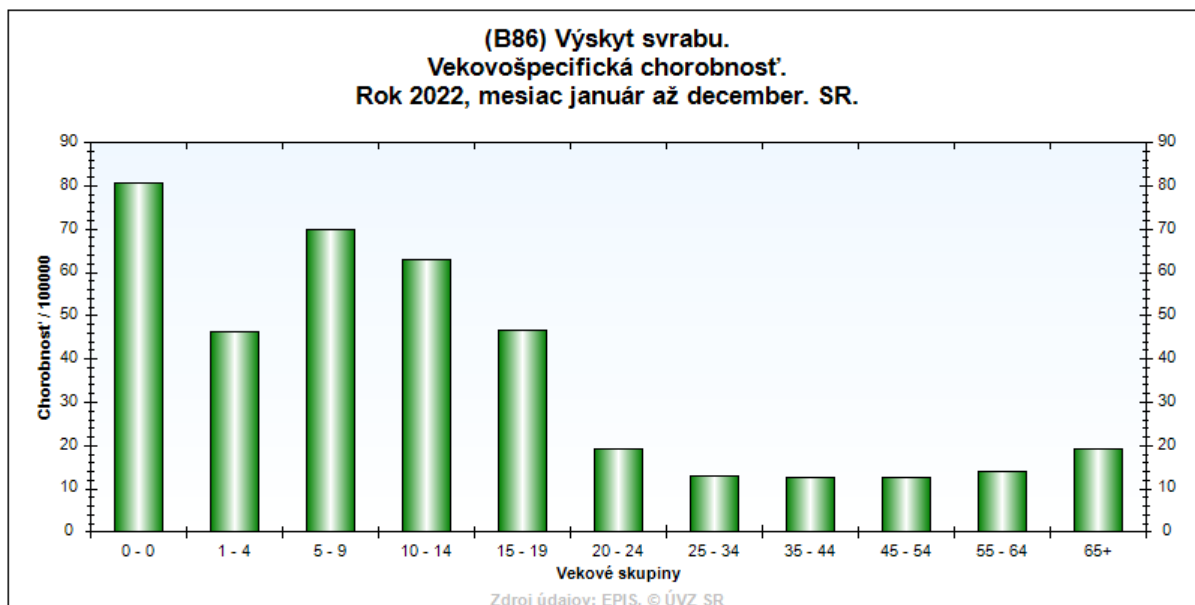
GRAF 136 TREND SVRABU ZA 20 ROKOV, 2022, SR

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov SR s najvyššou chorobnosťou v Prešovskom kraji (chor. 54,97/100 000) (Graf 122).

GRAF 137 VÝSKYT SVRABU PODEĽA KRAJOV, 2022, SR

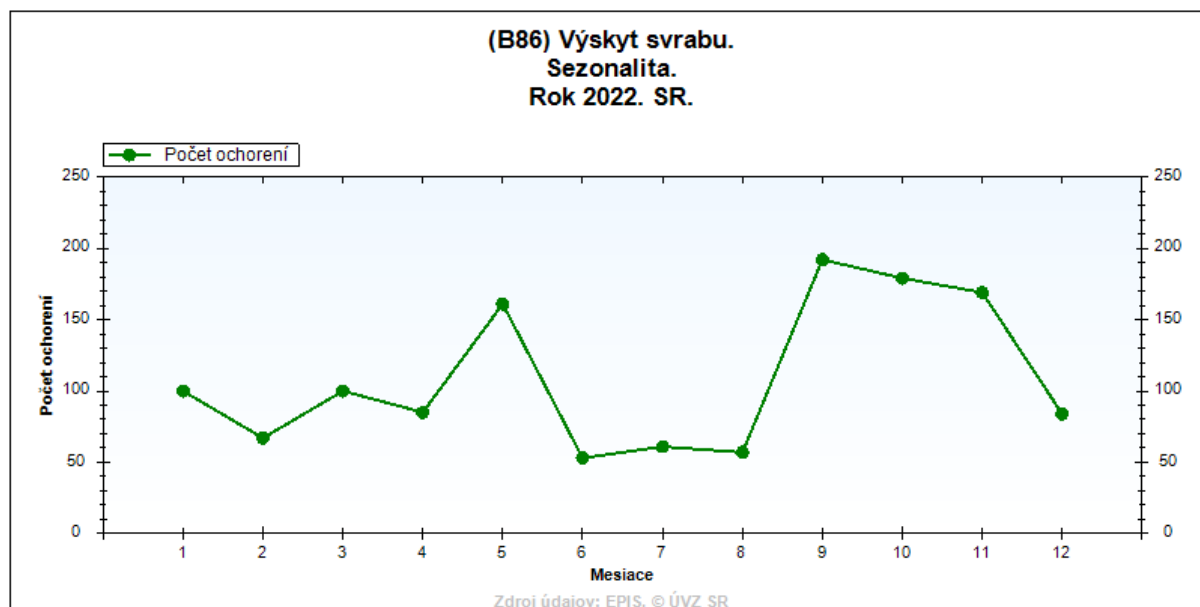
Ochorenia boli hlásené u pacientov v každej vekovej skupine s najvyššou chorobnosťou vo vekovej skupine 0- ročných detí, chorobnosť 80,66/100 000.

GRAF 138 VEKOVOŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ SVRABU, 2022, SR

Ako profesionálna nákaza bolo hlásených 6 ochorení.

Maximu ochorení bolo v mesiacoch september, október a november. (Graf xy)

GRAF 139 VÝSKYT SVRABU PODĽA SEZONALITY, 2022, SR

Importovaných bolo 7 ochorení z Nemecka (1x), Spojeného kráľovstva (3x), Rakúska (1x), Holandska (1x) a Česka (1x).

Ochorenia sa vyskytli sporadicky, v rodinách ale aj v epidémiách. Celkovo bolo zaznamenaných 44 epidémií s počtom chorých od 2 do 77 pacientov. Najväčšia epidémia s počtom chorých 77 osôb bola zaznamenaná v rómskej osade v okrese Bardejov

3.4 Sexuálne prenosné ochorenia

3.4.1 Choroby vyvolané vírusom HIV – B20 – B24

V roku 2022 bolo v Slovenskej republike diagnostikovaných celkovo (u občanov SR i cudzincov) 104 nových prípadov HIV infekcie, čo predstavuje incidenciu 1,91 prípadov na 100 000 obyvateľov SR. Ide o nižší počet ako v roku 2021 (110 prípadov, incidencia 2,02/100 000 obyvateľov). V porovnaní s päťročným priemerom (99,3 prípadov) došlo k vzostupu s indexom 1,05.

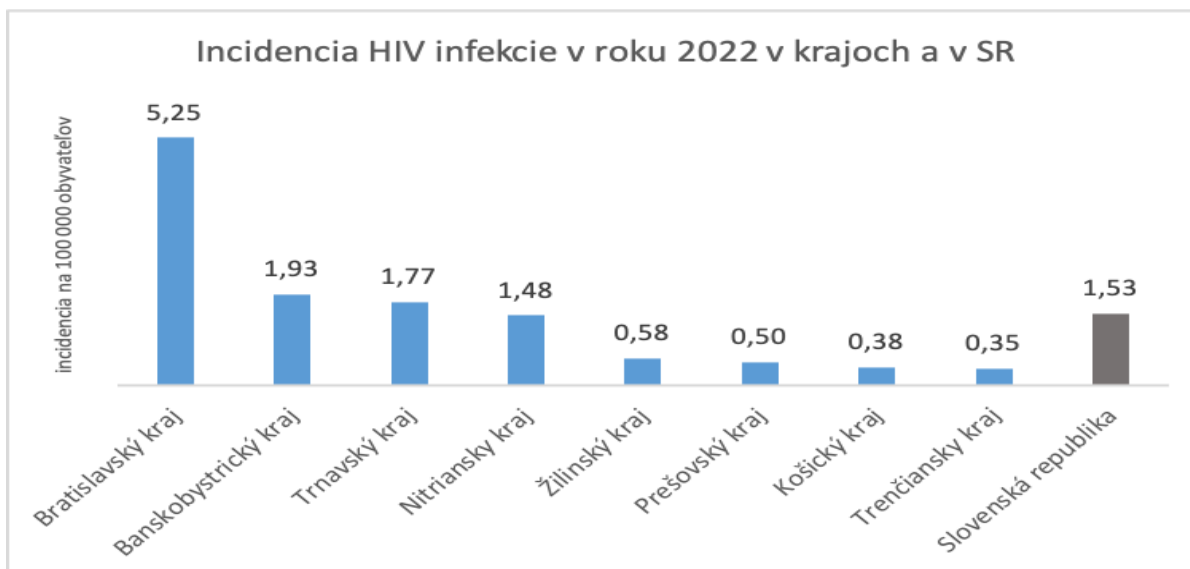
Stoštyri novo diagnostikovaných prípadov HIV infekcie v roku 2022 predstavuje druhý najvyšší výskyt v jednom kalendárnom roku doposiaľ. Od začiatku sledovania výskytu prípadov infekcie vírusom ľudskej imunitnej nedostatočnosti v roku 1985 bol najvyšší výskyt prípadov evidovaný v rokoch 2021 a 2022 (110 prípadov), ďalej v rokoch 2019 a 2018 (102 prípadov) a v roku 2016 (87 prípadov).

U občanov Slovenskej republiky bolo v roku 2022 vykázaných 83 nových prípadov HIV infekcie, čo predstavuje incidenciu 1,53 prípadov na 100 000 obyvateľov SR. V porovnaní s rokom 2021 (82 nových prípadov, incidencia 1,51/100 000 obyvateľov SR) došlo k nárastu vo výskyte prípadov s indexom 1,01. Oproti priemeru rokov 2017-2021 (79,7) bol zaznamenaný vzostup výskytu s indexom 1,04. Rovnaký výskyt bol zaznamenaný v roku 2020 (83 prípadov), druhý najvyšší výskyt bol zaznamenaný v roku 2016 a 2018 (82 prípadov), a tretí najvyšší v roku 2013 (80 prípadov).

Prípady HIV infekcie u občanov SR, rozdelené podľa miesta trvalého bydliska, sa vyskytli vo všetkých krajoch. Z 83 prípadov bolo 38 zistených u obyvateľov Bratislavského kraja (incidencia 5,25 prípadov na 100 000 obyvateľov kraja), 12 prípadov u obyvateľov Banskobystrického kraja (incidencia 1,93/100 000 obyvateľov kraja), po 10 prípadov u obyvateľov Trnavského (incidencia 1,77/100 000 obyvateľov kraja) a Nitrianskeho kraja (incidencia 1,48/100 000 obyvateľov kraja), po 4 prípady u obyvateľov Prešovského (incidencia 0,49/100 000 obyvateľov kraja) a Žilinského kraja (incidencia 0,58/100 000 obyvateľov kraja), 3 prípady u obyvateľov Košického kraja (incidencia 0,38/100 000 obyvateľov kraja), 2 prípady u obyvateľov Trenčianskeho kraja (incidencia 0,34/100 000 obyvateľov kraja).

Prípady HIV infekcie boli zaznamenané u obyvateľov 34 okresov Slovenskej republiky. V okresoch Bratislava II a Bratislava III bolo registrovaných po 13 prípadov, v okresoch Bratislava I a Bratislava V po 5 prípadov, po 2 prípadoch v okresoch Bratislava IV, Banská Bystrica, Leopoldov, Krupina, Kysucké Nové Mesta, Nitra, Nové Zámky, Spišské Bystré, Šaľa a po jednom prípade v okresoch Brezno, Šamorín, Veľké Dvorníky, Pataš, Holice, Hubice, Detva, Galanta, Spišská Belá, Martovce, Cestice, Lučenec, Martin, Veľké Zálužie, Považská Bystrica, Nitrianske Pravno, Prešov, Poltár, Trnovec nad Váhom, Krompachy, Preseľany, Trnava, Suchá nad Parnou, Parchovany, Žilina, Rudno nad Hronom, Veľká Lehota, Žiar nad Hronom, Zvolen.

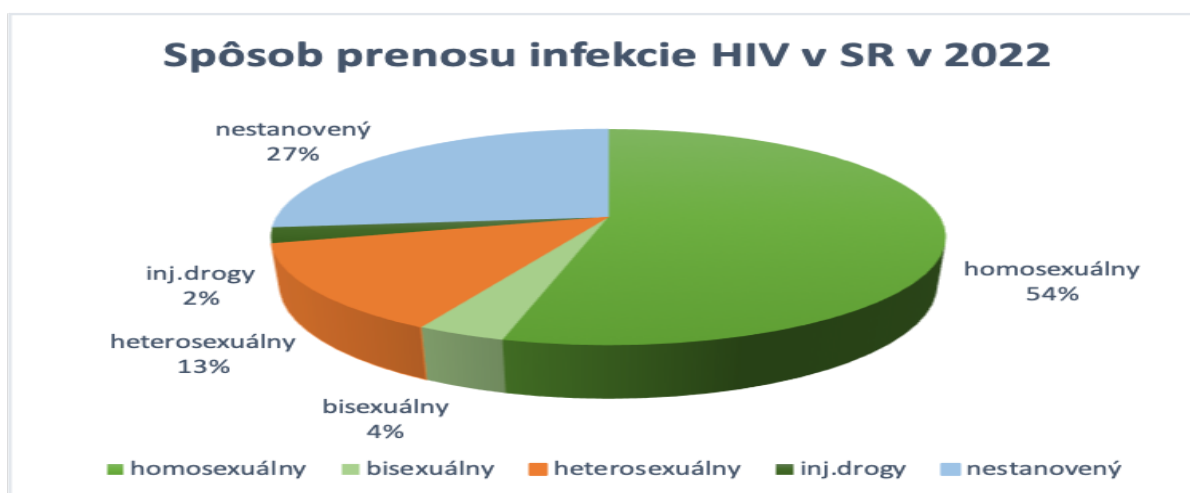
Najvyššia incidencia bola zistená v okresoch Bratislava III (16,95/100 000), Bratislava I (10,77/100 000), Krupina (9,36/100000), Bratislava V (4,09/100 000).

GRAF 140 INCIDENCIA HIV INFEKIE PODĽA KRAJOV, 2022, SR

U občanov Slovenskej republiky bola infekcia zistená u 78 mužov a u 5 žien. U mužov vo veku 19 (2x), 21 (1x), 22 (1x), 23 (4x), 24 (3x), 25 (3x), 27 (5x), 28 (3x), 29 (2x), 30 (5x), 31 (2x), 32 (1x), 33 (3x), 35 (2x), 36 (3x), 37 (3x), 38 (5x), 39 (3x), 40 (3x), 41 (2x), 42 (2x), 43 (4x), 44 (2x), 45 (4x), 47 (2x), 48 (1x), 50 (2x), 51 (2x), 58 63 (1x), 74 (1x). U žien vo veku 24 (1x), 32 (1x), 40 (1x), 51 (1x), 66 (1x).

Väčšina infekcií HIV bola v Slovenskej republike zaznamenaná v skupine mužov majúcich sex s mužmi a získanie nákazy homosexuálnym stykom bolo stanovené v 54% prípadov. Bisexuálnym stykom boli prenesené 4% infekcií, homosexuálnym 13%. V 2% prípadov bol prenos infekcie injekčným užívaním drog a v 27 % prípadov nebol spôsob prenosu stanovený.

GRAF 141 SPÔSOB PRENOSU HIV INFEKIE, 2022, SR

V čase laboratórneho potvrdenia boli infekcie klinicky klasifikované 4x ako akútna HIV infekcia, 40x ako asymptomatické nosičstvo, 11x ako bezpríznaková forma, 1x ako črevná forma, 4x ako symptomatická, nie AIDS a 9x ako AIDS.

V roku 2022 bolo diagnostikovaných 9 nových prípadov AIDS, čo predstavuje incidenciu 0,17 prípadov na 100 000 obyvateľov Slovenskej republiky. Prechod infekcie do štádia syndrómu

imunitnej nedostatočnosti bol hlásený len u mužov a syndróm získanej imunitnej nedostatočnosti bol v ôsmych prípadoch zaznamenaný súčasne s diagnostikovaním infekcie HIV. Z Bratislavského kraja boli hlásené prípady u mužov vo veku 35, 37, 38 a 50 rokov, u ktorých bola diagnostikovaná HIV infekcia v štádiu AIDS. Ďalší prípad bol u 32 ročného muža z Bratislavského kraja, u ktorého bola diagnostikovaná HIV infekcia v štádiu AIDS, indikatívnym ochorením bol Kaposiho sarkóm. Šiesty prípad sa vyskytol u 24 ročného muža zo Žilinského kraja, u ktorého bola diagnostikovaná HIV infekcia v štádiu AIDS, indikatívnym ochorením bola coccidioidomykóza.

Siedmy a ôsmy prípad boli hlásené u 36 a 51 ročného muža z Banskobystrického kraja, u ktorých bola diagnostikovaná HIV infekcia v štádiu AIDS, indikatívnou chorobou bola v oboch prípadoch kandidóza.

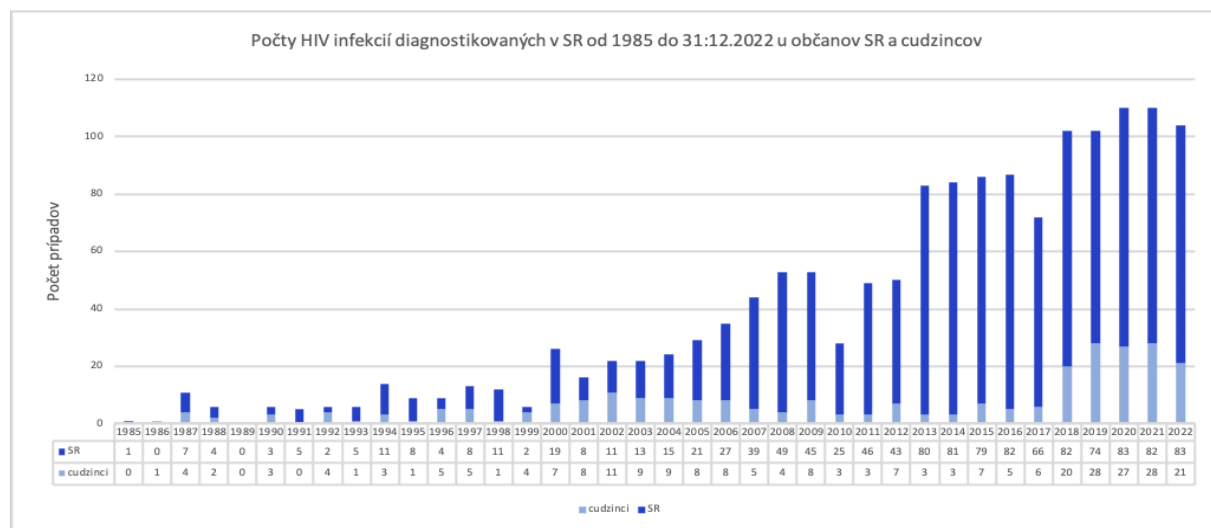
V roku 2022 bolo hlásených 5 úmrtí HIV infikovaných pacientov. V štyroch prípadoch išlo o mužov, s novodiagnostikovanou HIV infekciou v roku 2022, vo veku 33, 36, 38 a 48 rokov, dvaja z Bratislavského, ďalší z Nitrianskeho a Žilinského kraja.

Od začiatku monitorovania prípadov HIV/AIDS v Slovenskej republike v roku 1985 do 31. 12. 2022 bolo registrovaných u občanov Slovenskej republiky a cudzincov spolu 1 498 prípadov infekcie vírusom ľudskej imunitnej nedostatočnosti. Z 1226 prípadov u občanov Slovenskej republiky sa 1107 vyskytlo u mužov a 119 u žien.

U 147 osôb (134 mužov, 13 žien) prešla HIV infekcia do štádia AIDS a zaznamenaných bolo 92 úmrtí ľudí s HIV (z toho 69 v štádiu AIDS).

V roku 2022 bola HIV infekcia zistená u 21 cudzincov pri ich pobyte v Slovenskej republike a to u 14 mužov vo veku 25, 27, 29 (2x), 31, 34, 35, 38, 39, 44, 46, 53 (2x), 56 a 7 žien vo veku 18, 20, 34, 41, 42, 43. Títo cudzinci pochádzali z Ukrajiny, Ruska, Indie, Kazachstanu.

Celkovo, u občanov SR i cudzincov, bolo v Slovenskej republike od roku 1985 do 31.12.2020 laboratórne potvrdených a vykázaných 1498 prípadov infekcie vírusom ľudskej imunitnej nedostatočnosti.

GRAF 142 NOVO DIAGNOSTIKOVANÉ HIV INFEKČIE U OBČANOV SR AJ CUCZINCOV, 1985 - 2022, SR

Zvlášť evidujeme skupinu odídencom z Ukrajiny, ktorí dočasne žijú na Slovensku v dôsledku vojenskej agresie Ruskej federácie na Ukrajine od 24.2.2022. V tejto skupine ľudí bolo do 31.12.2022 v Slovenskej republike diagnostikovaných 101 prípadov HIV (66 žien a 35 mužov). 97% z nich bolo diagnostikovaných a liečených predtým doma na Ukrajine.

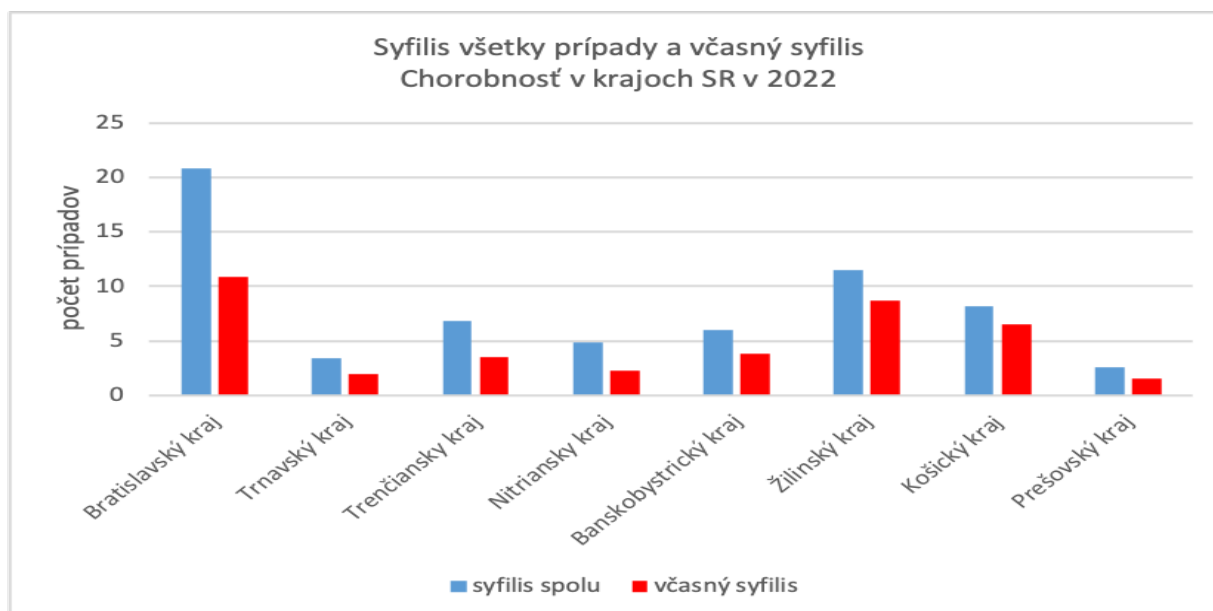
3.4.2 Syfilis – A 50 – A 53

V roku 2022 bolo vykázaných 443 prípadov syfilisu (chorobnosť 8,15/100 000). V porovnaní s rokom 2021 (293 prípadov syfilisu, chorobnosť 5,39/100 000) došlo k vzostupu vo výskyte prípadov s indexom 1,51, teda o 51,19%. V porovnaní s päťročným priemerom (347,13 ochorení) došlo k vzostupu s indexom 1,28, teda o 27,62%.

Z celkového počtu prípadov sa 323 ochorení vyskytlo u mužov (špecifická chorobnosť 12,15/100 000) a 120 u žien (špecifická chorobnosť 4,32/100 000).

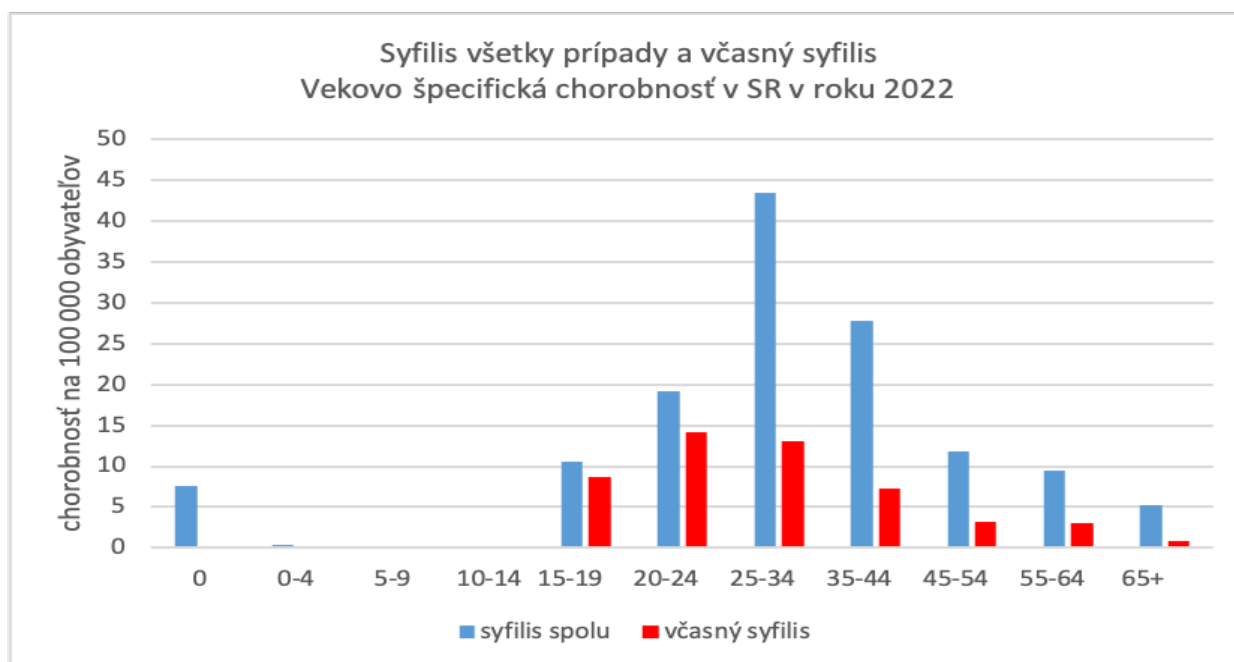
Zo 443 ochorení bolo 272 zachytených v štádiu včasného syfilisu (diagnóza A51, chorobnosť 5,0/100000), 61,40% z celkového počtu ochorení na syfilis). 10 ochorení bolo diagnostikovaných ako neskorý syfilis (diagnóza A52, chorobnosť 0,18/100 000, 2,26% z celkového počtu). 156 prípadov bolo vykázaných s diagnózou A53 - iný a nešpecifikovaný syfilis (chorobnosť 2,87/100 000, 35,21% zo všetkých prípadov). V roku 2022 boli hlásené 4 prípady vrodeného syfilisu (diagnóza A50).

Prípady syfilisu boli hlásené zo všetkých krajov SR a najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Bratislavskom, Žilinskom a Košickom kraji (20,87, 11,46 a 8,20 prípadov/100 000 obyvateľov kraja). Incidencia v ostatných krajoch bola pod celoslovenskou chorobnosťou a najnižšia chorobnosť (2,6 prípadov/100 000) bola zistená v Prešovskom kraji.

U detí do 15 rokov bolo zaznamenaných 5 ochorení, z toho 4 u nula ročných (dve u dievčat, dve u chlapcov) a jedno u chlapca vo veku 1 rok. Všetky ostatné prípady syfilisu sa vyskytli

u adolescentov a dospelých osôb. Najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola zistená vo vekovej skupine 25-34 ročných (43,45/100 000), a 35-44 ročných (27,72/100 000).

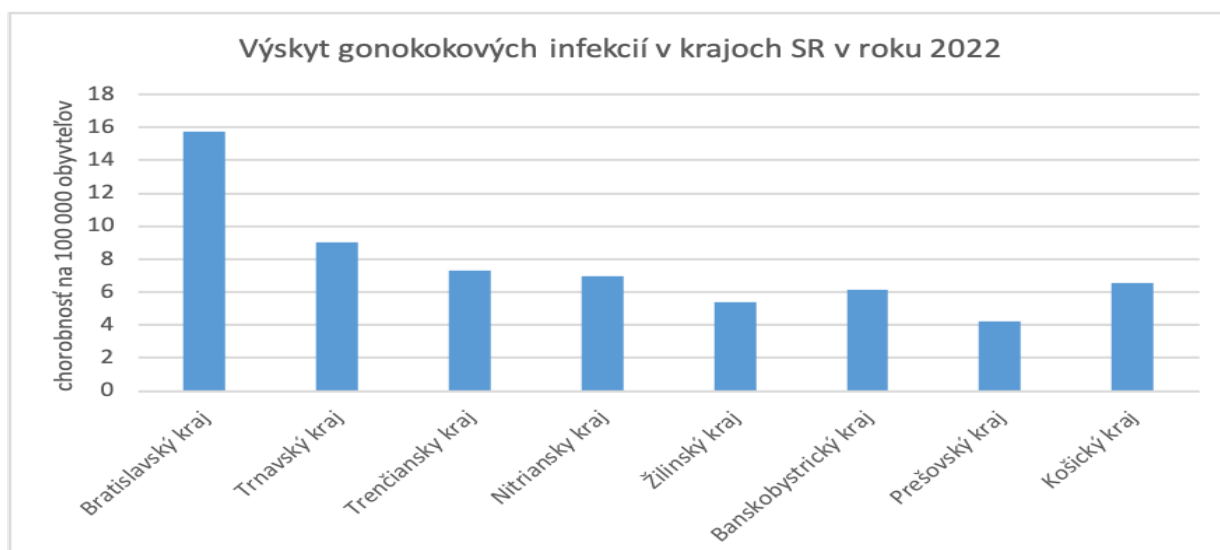
V roku 2022 bolo v epidemiologicky najzávažnejšom štádiu (A51, včasný syfilis) vykázaných 272 prípadov infekcie (chorobnosť 5,0/100000) a v porovnaní s rokom 2021 (153 prípadov, chorobnosť 2,81/100 000) došlo k vzostupu vo výskyte prípadov s indexom 1,78, teda o 77,73%. V porovnaní s 5 ročným priemerom (140,92 ochorení) došlo k vzostupu s indexom 1,93, teda o 93,02%. Z 272 prípadov včasného syfilisu sa 200 vyskytlo u mužov (špecifická chorobnosť 7,53/100 000) a 72 u žien (špecifická chorobnosť 2,60/100 000). Najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Bratislavskom (10,92 prípadov/100 000 obyvateľov), Žilinskom kraji (8,70 prípadov/100 000) a Košickom kraji (6,54 prípadov/100 000) a najnižšia chorobnosť a bola zistená v Prešovskom kraji (1,49 prípadov/100 000). Najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola zistená vo vekovej skupine 25-34 ročných osôb (13,127/100 000).

3.4.3 Gonokoková infekcia – A 54

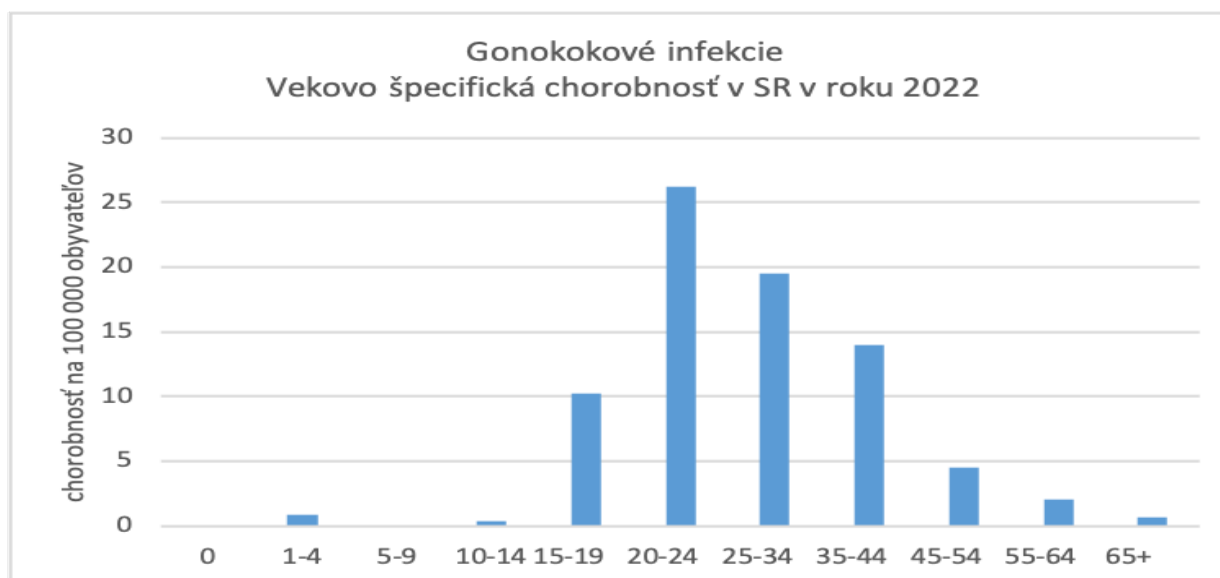
V roku 2022 bolo vykázaných 414 prípadov (chorobnosť 7,62/100 000), čo oproti roku 2021 (425 prípadov, incidencia 7,82/100 000) predstavuje pokles vo výskyte s indexom 0,97, t.j. o 2,59%. V porovnaní s 5 ročným priemerom (370,5 ochorení) došlo k vzostupu s indexom 1,12, t.j. o 11,74%.

Z celkového počtu 414 prípadov sa 324 ochorení vyskytlo u mužov (špecifická chorobnosť 12,19/100 000) a 90 u žien (špecifická chorobnosť 3,24/100 000).

Prípady gonokokových infekcií boli hlásené zo všetkých krajov SR a najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Bratislavskom, Trnavskom a Trenčianskom kraji (15,75, 9,02 a 7,32 prípadov/100 000 obyvateľov kraja). V ostatných krajoch incidencia nedosiahla celoslovenskú úroveň.

Hlásené boli 2 prípady vo vekovej skupine 1-4 rokov a 1 prípad vo vekovej skupine 10-14 rokov, 27 prípadov vo vekovej skupine 15-19, všetky ostatné gonokokové infekcie boli hlásené u dospelých osôb. Najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola zistená vo vekovej skupine 20-24 (26,21/100 000), 25-34 (19,53/100 000), a 35-44 ročných osôb (14,31/100 000).

3.4.4 Iné sexuálne prenášané chlamýdiové choroby – A 56

V roku 2022 bolo vykázaných 1069 chlamýdiových pohlavne prenosných infekcií (chorobnosť 19,67/100 000). V porovnaní s rokom 2021 (902 prípadov, incidencia 16,60/100 000) došlo k vzostupu vo výskyte prípadov s indexom 1,18, t.j. o 18,51%. V porovnaní s 5 ročným priemerom (795,25 ochorení) došlo k vzostupu s indexom 1,34. Nevyskytol sa žiadny prípad lymphogranuloma venereum.

Z celkového počtu prípadov sa 295 ochorení vyskytlo u mužov (špecifická chorobnosť 11,10/100 000) a 774 u žien (špecifická chorobnosť 27,87/100 000).

Prípady chlamýdiových infekcií boli hlásené zo všetkých krajov SR, avšak zistené boli veľké rozdiely vo výskyte prípadov. Najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Bratislavskom, Trnavskom a Nitrianskom kraji (incidencia 50,16, 28,13 a 24,05/100 000 obyvateľov kraja). Najnižšia incidencia bola v Žilinskom a Prešovskom kraji (10,88 a 6,08/100 000).

5 prípadov sa vyskytlo u novorodencov, 1 prípad u 10-14 ročných detí a 73 prípadov u 15-19 ročných, ostatné chlamýdiové infekcie boli hlásené u dospelých osôb. Najvyššia chorobnosť bola zistená vo vekovej skupine 20-24 ročných (79,75/100 000) a 25-34 ročných (57,32/100 000) osôb.

3.4.5 Anogenitálne infekcie spôsobené herpetickým vírusom – A 60.0

V roku 2022 boli hlásené tri prípady prenosných infekcií vyvolaných herpetickým vírusom, dve u žien vo veku 16 a 65, jedna u muža vo veku 29 rokov.

Ostatné infekcie

V skupine ostatných infekcií bolo hlásených 2675 septikémií (chor. 46,21/100 000), z toho 1618 prípadov malo nozokomiálny charakter. Zaznamenalo sa 223 streptokokových septikémií (A40), 2337 iných septikémií (A41), 66 septikémií novorodencov (P36), 48 kandidových septikémií (B37.7) a 1 puerperálna septikémia (O85). Etiologické agens pri uvedených sepsách sú uvedené v tabuľke 50.

TABUĽKA 60 ETIOLOGICKÉ AGENS PRI SEPTIKÉMIÁCH, 2022, SR

TYP	Freq.	Perc.
Acinetobacter baumannii	59	0,04
Acinetobacter calcoaceticus	1	0,04
Acinetobacter junii	1	0,04
Acinetobacter species	17	0,54
Aeromonas hydrophila	1	0,04
Alcaligenes faecalis	1	0,04
Candida albicans	17	0,66
Candida iná	28	1,08
Candida tropicalis	2	0,08
Citrobacter freundii	17	0,66
Citrobacter nešpecifikovaný	2	0,08
E.coli nešpecifikované	429	16,49
Enterobacter aerogenes	1	0,04
Enterobacter cloacae	72	2,58
Enterobacter iný	13	0,50
Enterobacter nešpecifikovaný	3	0,08
Enterococcus faecalis	1	0,04
Escherichia coli	5	0,19
Haemophilus influenzae	1	0,04
Klebsiella iná	14	0,54
Klebsiella oxitoca	13	0,42

Klebsiella pneumoniae	259	0,19
mikroorganizmy anaeróbne	6	0,23
mikroorganizmy gramnegatívne iné	26	1,00
mikroorganizmy grampozitívne	76	2,93
mikroorganizmy grampozitívne iné špecifikované	1	0,04
mikroorganizmy iné nešpecifikované	18	0,69
mikroorganizmy iné špecifikované	25	0,96
Propionibacterium acnes	4	0,15
Proteus mirabilis	50	1,89
Proteus Morganella morgani	7	0,27
Proteus vulgaris	1	0,04
Pseudomonas aeruginosa	121	4,59
Pseudomonas cepacia	1	0,04
Pseudomonas nešpecifikované	5	0,19
Pseudomonas putida	1	0,04
Serratia marcescens	10	0,39
Stafylococcus iný nešpecifikovaný	17	0,66
Stafylococcus iný špecifikovaný	137	5,28
Staphylococcus aureus	350	7,55
Staphylococcus epidermidis	180	6,47
Staphylococcus haemolyticus	127	0,42
Staphylococcus hominis	246	9,44
Staphylococcus lugdunensis	1	0,04
Staphylococcus warneri	5	0,19
Streptococcus iný špecifikovaný	31	1,19
Streptococcus pneumoniae	48	0,62
Streptococcus skup.A	1	0,04
Streptococcus skup.A nešpecifikované	2	0,08
Streptococcus skup.A pyogenes	6	0,23
Streptococcus skup.B	1	0,04
Streptococcus skup.B agalactiae	18	0,69
Streptococcus skup.B nešpecifikované	1	0,04
Streptococcus skup.C	3	0,12
Streptococcus skup.D (enterokoky)	109	0,96
Streptococcus skup.G	3	0,12

Septikémie streptokokové – A40

TABUĽKA 61 PREHLAD DG. PRI A40, 2022, SR

MKCH	Názov	Celkový počet infekcií	z toho NN
A400	Septikémia vyvolaná streptokokom zo skupiny A	8	4
A401	Septikémia vyvolaná streptokokom zo skupiny B	19	3

A402	Septikémia vyvolaná streptokokom zo skupiny D	109	94
A403	Septikémia vyvolaná streptokokom pneumónie	48	4
A408	Iná streptokoková septikémia	39	9

Bolo hlásených 223 ochorení (chor. 4,1/100 000), čo je nárast o 14,35 % oproti roku predchádzajúcemu.

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov, najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Prešovskom kraji (chor. 6,19/100 000).

Ochorelo 130 mužov a 93 žien. Rozdelenie podľa vekových kategórií je uvedené v tabuľke 52. Vekovo špecifická chorobnosť je najvyššia vo vekovej skupine 0 ročných (chor. 26,3/100 000).

TABUĽKA 62 VEKOVO ŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ PRI DG. A40, 2022, SR

Dg.		0	01-04	05-09	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	SR
A40	a	15	3	3	2	1	2	7	12	21	41	116	223
	r	26	1	1	1	0	1	1	1	3	6	12	4

Ako nozokomiálna nákaza bolo vykázaných 1438 ochorení na septikémiu, čo je o 24% menej ako v predchádzajúcom roku. Výskyt ochorení podľa jednotlivých oddelení zdravotníckeho zariadenia je uvedený v tabuľke 53.

Zaznamenaných bolo 11 úmrtí na streptokokové septikémie.

TABUĽKA 63 VÝSKYT OCHORENÍ S DG. A40 PODĽA JEDNOTLIVÝCH ODDELENÍ ZDRAVOTNÍCKEHO ZARIADENIA, 2022, SR

Oddelenie zdravotníckeho zariadenia	Abs. počet
anesteziológia a intenzívna medicína	24
dialyzačné	3
dlhodobá intenzívna starostlivosť	1
dlhodobo chorých	5
doliečovacie	1
hematológia a transfuzológia	14
chirurgia	10
infektológia	3
interné (vnútorné lekárstvo)	21
JIS neurologická	1
JIS o novorodencov vysokošpecializovaná	1
kardiológia	3
klinická onkológia	4
neurochirurgia	1
neuroológia	3
onkológia v chirurgii	7
ortopédia	1

pediatrická anesteziológia	1
pediatrická hematológia a onkológia	4
pediatrická intenzívna medicína	1
pneumológia a fúzieológia	1
radiačná onkológia	1
urológia	3

Sepsy vyvolané *Streptococcus pneumoniae* - A 40.3

Sepsa vyvolaná *Streptococcus pneumoniae* bola zaznamenaná v 48 prípadoch (chor. 0,88/100 000), čo je nárast o 52% oproti predchádzajúcemu roku.

Ochorenia sa vyskytli vo všetkých krajoch SR. Najvyššia chorobnosť bola v Bratislavskom kraji (chor. 1,24/100 000).

Rozdelenie podľa vekových kategórií je uvedené v tabuľke 54. Najvyššia chorobnosť bola vo vekovej kategórii 0 ročných (chor. 1,75/100 000).

TABUĽKA 64 VEKOVO ŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ PRI DG. A40.3, 2022, SR

Dg.	Počty	0	01-04	05-09	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	SR
A403	a	1	1	0	0	0	0	0	4	3	2	8	19
	r	1,75	0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,45	0,39	0,28	0,86	0,35

Štyri prípady ochorenia mali nozokomiálny charakter.

Nezaznamenali sme žiadne úmrtie.

Iné septikémie – A 41

TABUĽKA 65 PREHĽAD OCHORENÍ DG. PRI A41, 2022, SR

MKCH	Názov	Celkový počet infekcií	z toho NN
A410	Septikémia vyvolaná <i>Staphylococcus aureus</i>	342	203
A411	Septikémia vyvolaná inými špecifikovanými stafylokokmi	674	419
A412	Septikémia vyvolaná nešpecif. stafylokokmi	18	17
A413	Septikémia zapríčinená <i>Haemophilus influenzae</i>	1	0
A414	Septikémia vyvolaná anaeróbnymi	6	1
A415	Septikémia vyvolaná inými gramnegatívnymi organizmami	1113	669
A418	Iná špecifikovaná septikémia	108	81
A419	Nešpecifikovaná septikémia, septický šok	0	48

Bolo hlásených 2337 iných septikémií (chor. 40) (Tabuľka 55), čo je o 37,3 % viac ako v predchádzajúcom roku.

Ochorenia boli hlásené z každého kraja, najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Prešovskom kraji (chor. 78,09/100 000).

Ochorelo 1301 mužov a 1035 žien. Rozdelenie podľa vekových kategórií je uvedené v tabuľke 56. Najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola hlásená u 0 ročných detí (chor. 198,9/100 000).

TABUĽKA 66 VEKOVO ŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ PRI DG. A41, 2022, SR

Dg.		0	01-04	05-09	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	SR
A41	a	110	56	14	8	22	17	56	89	239	384	1341	2336
	r	192,9	23,6	4,8	2,8	8,4	6,2	7,7	10,2	30,7	54,7	141,9	43,0

Ako nozokomiálna nákaza bolo vykázaných 1438 ochorení na septikémiu, čo je pokles o jeden prípad. Výskyt ochorení podľa jednotlivých oddelení zdravotníckeho zariadenia je uvedený v tabuľke 57.

Úmrtím skončilo 58 septikémií.

TABUĽKA 67 VÝSKYT OCHORENÍ S DG. A41 PODĽA JEDNOTLIVÝCH ODDELENÍ ZDRAVOTNÍCKEHO ZARIADENIA, 2022, SR

Oddelenie zdravotníckeho zariadenia	Abs. počet
anesteziológia a intenzívna medicína	315
arytmia a koronárna jednotka	1
cievna chirurgia	2
dialyzačné	36
dlhodobá intenzívna starostlivosť	1
dlhodobo chorých	91
doliečovacie	4
FBLR	4
gastroenterológia	2
geriatria	29
gynekológia a pôrodnictvo	3
hematológia a transfuzológia	106
hrudníková chirurgia	1
chirurgia	78
infektológia	23
interné (vnútorné lekárstvo)	340
JIS centrálna	1
JIS hematologická	4
JIS hrudníková chirurgia	1
JIS chirurgická	7
JIS infekčná	1
JIS interná	8
JIS kardiologická	1
JIS neurologická	21
JIS o novorodencov	1

JIS o novorodencov resuscitačná	1
JIS o novorodencov vysokošpecializovaná	16
JIS pediatriká	1
JIS urologická	1
kardiochirurgia	2
kardiológia	7
klinická onkológia	24
nefrológia	1
neonatológia	24
neurochirurgia	6
neuroológia	77
onkológia v gynekológii	1
onkológia v chirurgii	13
ortopédia	4
otorinolaryngológia	2
pediatria	21
pediatrická anesteziológia	13
pediatrická hematológia a onkológia	26
pediatrická intenzívna medicína	13
pneumológia a ftizeológia	29
popáleninové	4
psychiatria	8
radiačná onkológia	15
transplantačné	3
úrazová chirurgia	9
urológia	24
ústavná ošetrovateľská starostlivosť	11

Hemofilová septikémia – A 41.3

Bol hlásený 1 prípad hemofilovej septikémie (chor. 0,02/100 000) z Bratislavského kraja u osoby ženského pohlavia vo vekovej kategórii od 25 do 34 rokov. Výsledok sérotypizácie bol vykonaný pomocou latexovej aglutinácie a multiplex PCR, ktoré potvrdili pozitívny nález *Haemophilus influenzae*. V roku 2021 nebol hlásený žiadny prípad.

Septikémia novorodenca – P 36

TABUĽKA 68 PREHĽAD OCHORENÍ DG. PRI P36, 2022, SR

MKCH	Názov	počet ochorení	z toho NN
P361	Sepsa novorodenca vyvolaná inými a nešpecifikovanými streptokokmi	1	1
P362	Sepsa novorodenca vyvolaná <i>Staphylococcus aureus</i>	10	9
P363	Sepsa novorodenca vyvolaná inými a nešpecifikovanými stafylokokmi	23	22
P364	Sepsa novorodenca vyvolaná <i>Escherichia coli</i>	5	3
P368	Iná bakteriálna sepsa novorodenca	23	23

P369	Baktériová sepe u novorodenca bližšie neurčená	3	0
------	--	---	---

Hlásených bolo spolu 66 septikémií novorodenca (chor. 1,21/100 000), oproti predchádzajúcemu roku je to pokles o 83,33 %.

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov okrem Nitrianskeho, kraja. Najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (chor. 4,42/100 000).

Ochorelo 38 chlapcov a 28 dievčat všetko vo vekovej skupine 0 ročných.

Ako nozokomiálna nákaza bolo vykázaných 62 ochorení na septikémiu.

Nezaznamenali sme žiadne úmrtie.

Kandidová septikémia – B 37.7

Hlásených bolo spolu 48 kandidových septikémií (chor. 0,88/100 000), čo je o 4,34 % vyšší výskyt ako v predchádzajúcom roku.

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov. Najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (chor. 1,93/100 000).

Ochorelo 33 mužov a 15 žien. Rozdelenie podľa vekových kategórií je uvedené v tabuľke 59.

TABUĽKA 69 VEKOVO ŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ PRI DG. B37.7, 2022, SR

Dg.		0	01-04	05-09	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	SR
B377	a	1	2	0	1	1	0	3	2	7	6	25	48
	r	1,75	0,84	0,00	0,35	0,38	0,00	0,41	0,23	0,90	0,86	2,65	0,88

Ako nozokomiálna nákaza bolo vykázaných 45 ochorení na septikémiu. Výskyt ohorení podľa jednotlivých oddelení zdravotníckeho zariadenia je uvedený v tabuľke 60.

Nezaznamenali sme žiadne úmrtie.

TABUĽKA 70 VÝSKYT OCHORENÍ S DG. A37.7 PODEĽA JEDNOTLIVÝCH ODDELENÍ ZDRAVOTNÍCKEHO ZARIADENIA, 2022, SR

Oddelenie zdravotníckeho zariadenia	Abs. počet
anesteziológia a intenzívna medicína	19
dialyzačné	1
dlhodobu chorých	1
geriatria	1
chirurgia	3
infektológia	2
interné (vnútorné lekárstvo)	5
JIS interná	1
JIS o novorodencov vysokošpecializovaná	1
klinická onkológia	2
neuroológia	2
onkológia v chirurgii	1

pediatria	1
pediatrická hematológia a onkológia	1
pediatrická intenzívna medicína	2
úrazová chirurgia	1
urológia	1

Puerperálna septikémia – O 85

V roku 2022 boli hlásené 1 ochorenie puerperálnej sepsy (chor. 0,02/100 000) u osoby vo vekovej kategórii od 25 do 34 rokov z okresu Brezno. Laboratórne potvrdený Streptococcus skupiny A. V roku 2021 nebolo hlásené žiadne ochorenie.

3.5 Nozokomiálne nákazy

V roku 2022 bolo zo zdravotníckych zariadení v Slovenskej republike nahlásených spolu 19 163 nozokomiálnych nákaz (ďalej NN), čo je nárast oproti roku 2021 o 16,6 %. Pri počte 901 563 hospitalizovaných je incidencia 2,1 % pacientov s NN z celkového počtu hospitalizovaných.

Absolútne počty NN podľa krajov sú uvedené v tabuľke 61 a grafe 125. Proporcía NN podľa jednotlivých krajov je prezentovaná v grafe 126, pričom úroveň hlásnej služby v zdravotníckych zariadeniach v jednotlivých krajoch je evidentne rozdielna.

TABUĽKA 71 POROVNANIE VÝSKYTU NN PODĽA LÔŽKOVÝCH ZARIADENÍ V SLOVENSKEJ REPUBLIKE V ROKU 2021 A ROKU 2022 (BEZ DIALYZAČNÝCH STREDÍSK A SOCIÁLNYCH SLUŽIEB)

Zariadenie	Počet hlásených NN	Počet hospital.	Proporcía	Počet hlásených NN	Počet hospital.	Proporcía
Počty	Rok 2021	Rok 2021	%	Rok 2022	Rok 2022	%
UNB Nemocnica Staré mesto	296	6095	4,86	304	6065	5,01
UNB Nemocnica Ružinov	551	24307	2,27	606	25649	2,36
UNB Nemocnica akad.L.Dérera	627	15934	3,93	595	16694	3,56
UNB Nemocnica sv.Cyrila a Metoda	199	16624	1,2	168	16527	1,02
UNB ŠGN Podunajské Biskupice	136	1190	11,43	180	1121	16,06
Národný ústav detských chorôb	160	15182	1,05	205	15979	1,28
Národný onkologický ústav	76	10262	0,74	242	9714	2,49

Národný ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s.	127	11229	1,13	63	12407	0,51
Onkologický ústav sv. Alžbety, s.r.o.	67	7439	0,9	114	7315	1,56
UNsP Milosrdní bratia	161	3406	4,73	73	3967	1,84
Novapharm s.r.o.	0	0	0	0	201	0,00
Nemocničná a.s. Malacky	117	3939	2,97	68	4069	1,67
Liečebňa sv. Františka, a.s.	17	380	4,47	5	206	2,43
Gynekologicko-pôrodnická nemocnica, s.r.o. KOCH	0	3480	0	1	2081	0,05
Psychiatrická nemocnica P. Pinela Pezinok	132	3115	4,24	403	2575	15,65
Špecializovaná nemocnica pre ortopedickú protetiku	7	1482	0,47	20	1677	1,19
Centrum pre liečbu drogových závislostí	0	266	0	0	223	0,00
Chronicare	20	60	33,33	33	14	235,71
Clinica Orthopedica, s.r.o.	0	1003	0	0	977	0,00
Spine clinic	0	0	0	0	124	0,00
Cinre	2	4484	0,04	2	5006	0,04
Tetis	0	827	0	0	1716	0,00
AGEL Clinic	0	0	0	0	11	0,00
Sanom	0	0	0	1	974	0,10
Spolu lôžkové zariadenia BA kraj	2 695	130 738	2,05	3083	135 292	2,28
FN Trnava	1090	21 396	5,1	755	2 345	32,20
NAW Piešťany	44	6 581	0,7	48	7 501	2,05
NÚRCH Piešťany	12	2 177	0,6	12	2 494	0,48
LDCH Hlohovec	45	518	8,7	81	781	10,37
NsP Dunajská Streda	180	10 401	1,7	296	12 130	2,44
Vitalita Lehnice	20	888	2,3	60	1141	5,26

NsP Skalica	303	10 227	3	282	9 583	2,94
NsP Svätého Lukáša	193	10 130	1,9	237	12 513	1,89
Galanta						
Hospic Trstice	1	25	4	1	25	4,00
Spolu lôžkové zariadenia TA kraj	1 889	62 727	3	1 772	48 513	3,65
CPLDZ Košice	0	343	0	0	346	0,00
DFN Košice	180	6710	2,68	221	7968	2,77
Inštitút nukleárnej a molekulárnej medicíny, Košice	0	237	0	0	245	0,00
Nemocnica AGEL Košice Šaca, a.s.	97	13765	0,7	102	14132	0,72
UN L. Pasteura Košice	537	42503	1,26	505	45511	1,11
VŠOÚG sv. Lukáša n.o., Košice	75	1211	6,19	70	1213	5,77
Východoslovenský onkologický ústav Košice a.s.	34	4742	0,72	81	5448	1,49
Východoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb a.s. Košice	126	11376	1,11	97	12081	0,80
Železničné zdravotníctvo Košice, s.r.o.	43	1919	2,24	41	2530	1,62
NsP Š.Kukuru Michalovce, a.s.	162	16032	1,01	323	16419	1,97
PN Michalovce, n.o.	27	1884	1,43	202	2023	9,99
Regionálna nemocnica SOBRANCE, n.o.	5	757	0,66	35	830	4,22
Nemocnica Krompachy, s.r.o.	32	5273	0,61	37	5471	0,68
NsP Spišská Nová Ves, a.s.	249	10085	2,47	300	11444	2,62
Všeobecná nemocnica, n.o. PRO VITAE – Gelnica	36	245	14,69	33	281	11,74
NsP sv. Barbory Rožňava, a.s.	106	9080	1,17	284	10317	2,75
PLS Bluma Plešivec	0	0	0	85	617	13,78
NsP Trebišov	0	0	0	288	10343	2,78
NsP Kráľ. Chlmec n.o.	0	0	0	45	4416	1,02

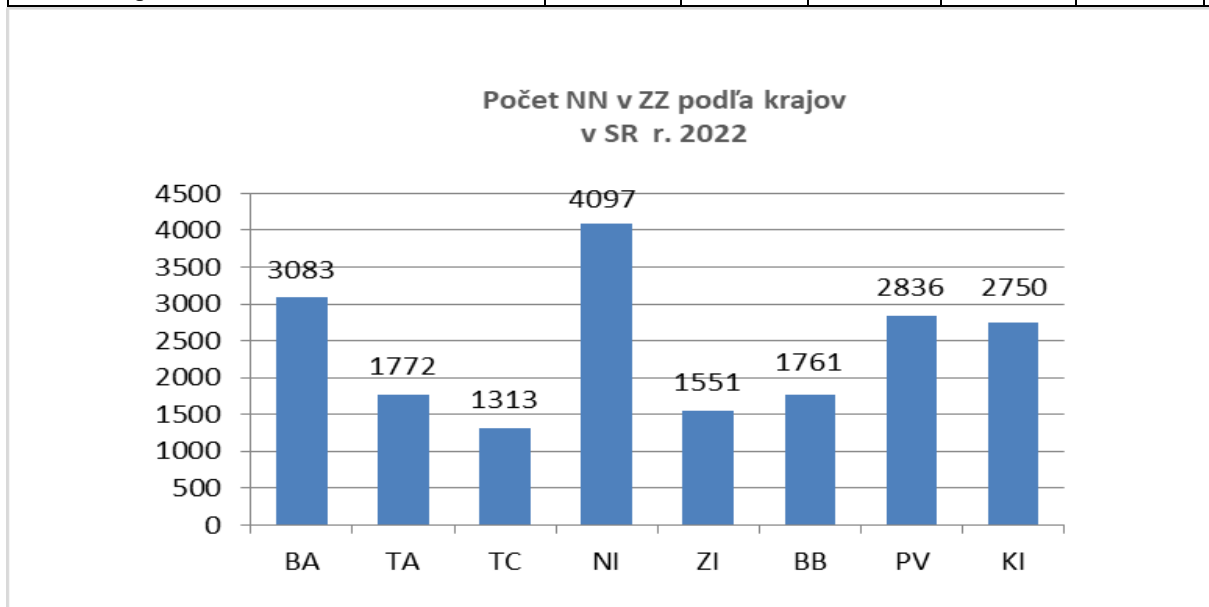
Geria s.r.o.	0	0	0	1	426	0,23
DPL Hraň n.o.	0	0	0	0	217	0,00
DOS Veľké Kapušany n.o.	0	0	0	0	340	0,00
Spolu lôžkové zariadenia KE kraj	2 027	142 268	1,42	2 750	152 618	1,80
NsP Dolný Kubín	165	13 652	1,21	165	14 387	1,15
NsP Trstená	83	8 959	0,93	48	9086	0,53
KNsP Čadca	98	14 221	0,69	252	14 195	1,78
UFN Martin	391	25 677	1,52	443	28 813	1,54
LNsP Liptovský Mikuláš	40	10 323	0,39	31	10 449	0,30
FNsP Žilina	421	32 252,50	1,31	519	37 126	1,40
Psychiatrická liečebňa Martin	47	480	9,79	93	378	24,60
Spolu lôžkové zariadenia ZI kraj	1 198	105 564	1,13	1 551	114 434	1,36
Fakultná nemocnica s poliklinikou J. A. Reimana Prešov	938	38 015	2,47	946	41 663	2,27
Eubovnianska nemocnica, n.o., Stará Ľubovňa	156	8 460	1,84	207	10 422	1,99
MINERAL-SLOVAKIA, s.r.o., Prešov	0	1 586	0	1	1 762	0,06
Národný ústav tuberkulózy, pľúcnych chorôb a hrudníkovej chirurgie Vyšné Hágy	73	6 412	1,14	94	6 706	1,40
NÚdTaRCH, n.o., Dolný Smokovec	0	1 549	0	8	2 285	0,35
Nemocnica A. Leňa Humenné, a.s.	201	8 128	2,47	192	8 754	2,19
Nemocnica arm. generála L. Svobodu Svidník, a.s.	108	5 341	2,02	194	5 951	3,26
Nemocnica Dr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku n.o.	106	5 395	1,96	136	5 678	2,40
Nemocnica Poprad, a.s.	366	20 060	1,82	312	19 954	1,56
Nemocnica Snina s.r.o.	61	5 618	1,09	94	5 764	1,63
NsP Sv. Jakuba, n.o. Bardejov	110	11 939	0,92	212	12 182	1,74
ORL HUMENNÉ, s.r.o.	0	1 821	0	0	2 349	0,00

Sanatóriá	1	3 017	0,03	61	3 396	1,80
Hospic Ľubica	5	139	3,6	0	130	0,00
Vranovská nemocnica, a.s., Stropkov	22	708	3,11	17	697	2,44
Vranovská nemocnica, a.s., Vranov nad Topľou	167	9 255	1,8	208	11 527	1,80
Všeobecná nemocnica s poliklinikou Levoča, a.s.	89	8 175	1,09	154	8 237	1,87
Spolu lôžkové zariadenia PV kraj	2 403	135 618	1,77	2 836	147 457	1,92
Fakultná nemocnica Nitra	774	23 414	3,3	859	23 696	3,63
Psychiatrická nemocnica V. Zálužie	48	2 352	2	309	2 415	12,80
Špecializovaná nemocnica	235	3 634	6,5	272	3 565	7,63
sv.Svorada Zobor, n.o., Nitra						
Kardiocentrum Nitra	8	3 248	0,2	6	3 554	0,17
ZSS Borinka Nitra	52	159	32,7	149	158	94,30
ZSS Viničky Nitra	100	153	65,4	105	153	68,63
ZSS Nitrava Nitra	96	201	47,8	125	201	62,19
Zariadenie pre seniorov Nitra	42	159	26,4	151	159	94,97
DOS Zlatý vek Zlaté Moravce	12	98	12,2	38	84	45,24
ZSS Machulince	0	0	0,00	21	29	72,41
ZOS pri MÚ Zlaté Moravce	0	0	0,00	16	40	40,00
ZSS Obyce	0	0	0,00	16	112	14,29
DD a DSS Nádej Zlaté Moravce	0	0	0,00	24	24	100,00
ZSS Promeritae Nitra	11	32	34,4	14	32	43,75
Hospic Nitra	2	12	16,7	5	15	33,33
ZSS Mojmírovce	0	0	0,00	31	21	147,62
ZSS Aira Nit. Hrnčiarovce	0	0	0,00	12	20	60,00
ZSS Božieho slova Nitra	0	0	0,00	15	18	83,33

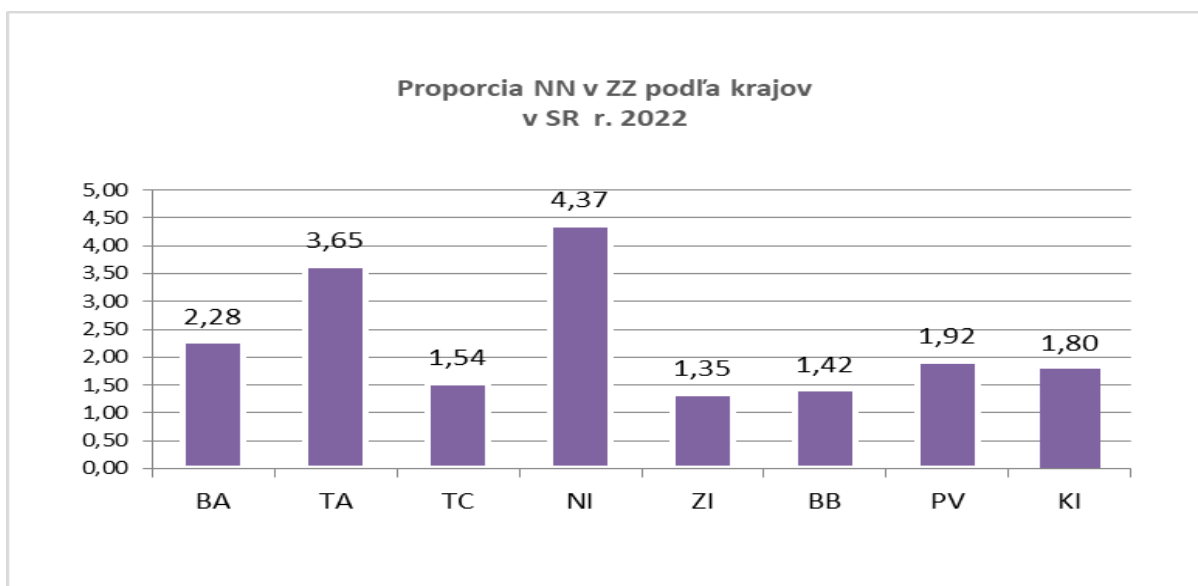
DD Ivanka pri Nitre	0	0	0,00	10	18	55,56
Nemocnica Zlaté Moravce a.s.	0	0	0,00	45	1343	3,35
Zariadenie soc. služieb (ZSS) Olichov	0	0	0,00	174	635	27,40
DD Nešporova Šaľa	41	72	56,9	48	76	63,16
ZSS a ZpS Vlčany	20	24	83,3	25	30	83,33
ZpS Solidaritas Šaľa	34	36	94,4	10	36	27,78
ZSS Orlík Močenok	25	105	23,8	3	105	2,86
DSS KKP Močenok	0	0	0,00	11	40	27,50
DD MS Močenok	0	0	0,00	15	38	39,47
DOS Tešedíkovo	0	0	0,00	20	16	125,00
DSS Adventus Močenok	0	0	0,00	14	14	100,00
DSS Trnovec nad Váhom	0	0	0,00	12	16	75,00
Svet zdravia Nemocnica TO a.s.	202	10 066	2	205	10 513	1,95
Nemocnica Komárno, s.r.o.	130	10 855	1,2	168	11 233	1,50
FNSP Nové Zámky	1 048	22 028	4,7	1 017	21 410	4,75
Nemocnica Levice s.r. o	192	11 558	1,7	145	12 191	1,19
Všeobecná nemocnica HOSPITALE s.r.o., Šahy	24	2 371	1	7	1 732	0,40
Spolu lôžkové zariadenia NI kraj	3 540	93 547	3,8	4 097	93 742	4,37
NsP Nové Mesto n. V.	19	2821	0,67	51	2984	1,71
Nemocnica Bojnice	80	16 947	0,47	43	18 056	0,24
Nemocnica Handlová s. r. o	15	792	1,89	20	872	2,29
Nemocnica Partizánske n. o.	74	6 597	1,12	68	6 537	1,04
NsP Ilava, n. o.	63	2 692	2,34	41	3 155	1,30
NsP Považská Bystrica	298	17 274	1,73	337	17 667	1,91
Fakultná nemocnica Trenčín	455	25550	1,78	510	26440	1,93
Hospic Milosrdných sestier	9	272	3,31	5	293	1,71

Nemocnica pre obvinených a odsúdených	1	1631	0,06	4	1641	0,24
NsP Myjava	141	5281	2,67	147	5676	2,59
Nemocnica Bánovce	66	1478	4,47	87	1736	5,01
Spolu lôžkové zariadenia TC kraj	1 221	81 335	1,5	1 313	85 057	1,54
Detská fakultná nemocnica s poliklinikou Banská Bystrica	99	4536	2,2	128	5398	2,37
Fakultná nemocnica s poliklinikou F.D. Roosevelta Banská Bystrica	594	25981	2,3	557	29264	1,90
GEMERCLI NIC, n.o.	0	1112	0	9	2583	0,35
Gynpor s .r.o.	1	4307	0,02	0	4463	0,00
Mammacentrum sv. Agáty Banská Bystrica, a.s.	9	736	1,2	6	707	0,85
Národné rehabilitačné centrum	16	1267	1,3	2	1512	0,13
Nemocnica s poliklinikou Brezno, n.o.	97	6542	1,5	148	7142	2,07
Nemocnica s poliklinikou, n.o. Revúca	9	5051	0,2	22	6965	0,32
Nemocnica Zvolen a .s . Krupina	22	1032	2,1	13	701	1,85
Nemocnica Zvolen a .s .	95	10957	0,9	47	13155	0,36
Odborný liečebný ústa v psychiatrický n.o., Predná Hora	1	950	0,1	18	1000	1,80
POLI KLINIKA - LDCH, s .r.o.	27	384	7	11	438	2,51
Prírodné liečivé kúpele, a.s.	10	0	0	10	3414	0,29
Psychiatrická nemocnica profesora Matulaya Kremnica	67	1553	4,3	257	1572	16,35
Stredoslovenský ústa v srdcových a cievnych chorôb, a .s .	37	9181	0,4	40	9864	0,41
Svet zdravia , a .s. Banská Štiavnica	46	358	12,8	63	253	24,90
Svet zdravia, a.s. Rimavská Sobota	89	12 377	0,7	168	12 790	1,31
Svet zdravia , a .s . Žiar nad Hronom	137	7208	1,9	178	7631	2,33
Všeobecná nemocnica s poliklinikou Lučenec n.o.	43	12 768	0,3	38	11 365	0,33

Všeobecná nemocnica s poliklinikou, n.o. Veľký Krtíš	70	3623	1,9	44	3706	1,19
ZELENÝ SEN, s. r. o.	3	535	0,6	2	455	0,44
Hospic Božieho milosrdenstva	1	81	1,2	0	72	0,00
Spolu lôžkové zariadenia BB kraj	1 473	110 539	1,3	1 761	124 450	1,42
Spolu lôžkové zariadenia SR	16 436	862 336	1,9	19 163	901 563	2,13

GRAF 143 POČET NN V ZDRAVOTNÍCKYCH ZARIADENIACH PODĽA KRAJOV, 2022, SR

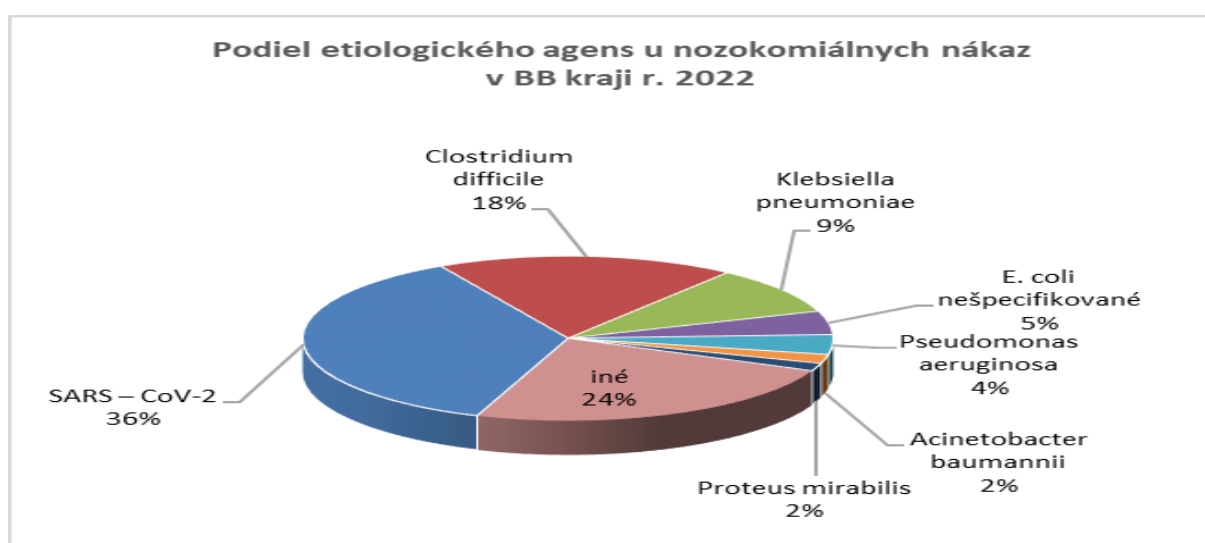

GRAF 144 PROPORCIA NN V ZZ PODĽA KRAJOV, 2022, SR

Podiel etiologických agens u nozokomiálnych nákaz z celkového počtu vykultivovaných mikroorganizmov roku 2022 prezentuje graf 126 a tabuľka 62.

TABUĽKA 72 PERCENTUÁLNY PODIEL ETIOLOGICKÝCH AGENS NN, 2022, SR

Etiologický agens	Perc.
SARS – CoV-2	36,48%
<i>Clostridium difficile</i>	18,22%
<i>Klebsiella pneumoniae</i>	9,39%
<i>E. coli</i> nešpecifikované	4,65%
<i>Pseudomonas aeruginosa</i>	3,88%
<i>Staphylococcus aureus</i>	3,60%
<i>Acinetobacter baumannii</i>	1,78%
<i>Proteus mirabilis</i>	1,51%
Iné	24,09%

GRAF 145 PODIEL ETIOLOGICKÉHO AGENS U NOZOKOMIÁLNYCH NÁKAZ, 2022, SR

Z tabuľky 63 vyplýva, že najčastejšie sa v roku 2022 vyskytovali ochorenia COVID-19, infekcie GIT spôsobené *Clostridium difficile* a infekcie a zápalové reakcie spôsobené vnútornými protetickými pomôckami.

TABUĽKA 73 HLÁSENÉ NN PODEĽA DIAGNÓZ, 2022, SR

Diagnóza/Kraj	BL	TA	TC	NI	ZI	BC	PV	KI	SR
A020	1	1	0	1	1	0	15	6	25
A021	0	0	0	0	0	0	1	2	3
A028	0	0	0	0	1	0	0	0	1
A040	0	0	0	0	0	2	1	5	8
A044	0	0	0	0	0	2	0	0	2

A045	0	0	0	2	0	0	3	2	7
A046	0	0	0	1	0	1	0	0	2
A047	476	302	354	385	420	397	694	361	3389
A048	4	0	1	0	1	22	1	0	29
A049	0	0	0	8	0	0	0	0	8
A080	12	2	12	18	23	16	80	65	228
A081	27	10	9	181	10	9	50	34	330
A082	19	4	4	6	1	9	38	19	100
A083	1	0	1	5	0	0	1	0	8
A084	0	0	0	3	0	0	0	0	3
A085	0	0	0	0	0	1	0	0	1
A09	69	3	3	45	4	0	0	3	127
A400	0	0	0	0	0	1	2	1	4
A401	2	0	0	1	0	0	0	0	3
A402	29	11	7	18	1	2	17	9	94
A403	0	0	0	1	0	2	0	1	4
A408	3	1	0	2	0	0	3	0	9
A410	23	22	14	24	17	12	63	28	203
A411	35	68	6	107	9	19	71	104	419
A412	0	1	0	13	0	0	3	0	17
A414	0	0	0	0	0	1	0	0	1
A415	149	87	29	107	57	40	108	92	669
A418	7	10	0	8	20	5	18	13	81
A419	1	1	1	19	9	0	16	1	48
A46	1	0	0	0	0	0	0	1	2
A481	13	1	0	0	0	1	0	0	15
A482	1	0	0	0	0	0	0	0	1

A490	0	0	0	0	0	2	0	0	2
A498	0	0	0	0	0	3	1	1	5
B004	0	0	0	1	0	0	0	0	1
B019	0	0	0	0	0	0	1	0	1
B022	0	0	0	0	1	0	0	0	1
B029	0	0	0	1	0	0	0	0	1
B370	0	0	10	11	0	1	2	2	26
B371	0	0	0	4	0	0	3	0	7
B374	0	0	1	7	0	0	1	1	10
B375	0	0	0	0	0	0	0	2	2
B377	14	7	1	4	4	2	7	6	45
B378	0	0	0	0	0	17	2	4	23
B379	0	0	0	0	0	4	1	0	5
B440	0	0	0	0	0	1	0	0	1
B850	5	0	0	0	0	0	0	0	5
G003	1	1	0	0	0	0	0	2	4
G008	3	0	0	1	2	0	0	7	13
G009	0	0	0	1	0	0	0	0	1
G042	0	0	0	1	0	0	0	0	1
H10	12	0	0	16	0	2	4	4	38
H100	1	0	0	0	0	0	0	2	3
H440	0	0	0	0	0	1	0	0	1
H60	1	0	0	1	0	0	0	1	3
H603	0	0	0	1	0	0	0	0	1
H65	2	0	0	1	0	0	0	0	3
H66	0	0	0	0	0	0	0	1	1
I80	0	4	0	0	5	6	3	20	38

I800	0	0	0	0	0	0	0	4	4
J00	16	0	0	3	0	23	2	16	60
J01	1	0	0	0	1	0	2	0	4
J02	8	0	1	1	0	1	42	12	65
J03	11	0	0	3	1	12	4	1	32
J039	0	0	0	0	0	0	0	1	1
J04	0	0	1	5	0	4	0	2	12
J040	0	0	0	2	2	0	0	3	7
J041	0	0	0	0	0	0	0	8	8
J042	0	0	0	0	0	0	0	8	8
J05	0	0	0	1	0	0	0	0	1
J06	147	3	0	21	3	17	3	5	199
J069	0	0	2	39	2	9	6	7	65
J10	2	0	0	11	1	13	13	2	42
J100	0	0	0	1	0	0	0	0	1
J101	0	0	1	1	0	0	0	0	2
J107	0	0	0	4	0	0	0	0	4
J11	0	0	0	13	0	0	0	0	13
J12	0	0	0	0	0	0	1	0	1
J121	2	0	0	1	0	0	2	0	5
J129	0	0	0	0	0	1	0	0	1
J13	0	0	0	0	0	2	2	0	4
J14	0	0	0	2	0	0	0	0	2
J15	0	2	0	0	1	3	0	6	12
J150	5	5	1	33	18	15	20	32	129
J151	6	10	3	12	24	13	3	24	95
J152	2	1	1	7	3	14	5	16	49

J154	0	1	0	1	1	1	0	3	7
J155	1	5	0	6	5	3	3	5	28
J156	4	8	3	23	6	13	8	45	110
J158	5	7	1	0	15	4	23	19	74
J159	0	0	0	3	0	2	0	0	5
J16	0	0	0	0	4	1	0	2	7
J168	4	7	0	0	1	1	0	3	16
J17	0	0	0	0	2	0	0	0	2
J172	1	0	0	0	0	0	0	0	1
J18	0	2	0	0	0	3	8	11	24
J180	44	24	2	5	2	2	8	72	159
J188	0	0	0	0	0	1	0	3	4
J20	0	4	2	3	1	2	3	1	16
J201	0	0	1	0	0	0	0	0	1
J205	1	0	0	3	0	0	1	2	7
J208	6	4	1	4	1	2	9	3	30
J209	4	1	0	0	1	0	2	10	18
J21	0	9	0	0	0	0	0	1	10
J22	1	1	1	1	1	14	21	2	42
J40	0	13	0	0	0	0	0	0	13
J85	0	0	0	0	0	0	0	2	2
J86	0	0	0	0	0	0	1	0	1
J90	0	0	0	1	0	0	0	0	1
K05	1	0	0	0	0	0	0	0	1
K12	3	0	14	0	1	3	0	2	23
K65	17	1	0	4	0	1	0	4	27
L01	0	0	0	0	1	0	0	0	1

L02	0	1	5	4	0	8	8	8	34
L022	0	1	0	0	0	4	0	0	5
L03	0	1	0	6	20	5	2	9	43
L08	22	1	0	6	6	4	0	5	44
L30	0	0	0	0	0	0	0	7	7
L89	34	15	4	39	2	8	6	17	125
M00	0	0	0	0	1	0	0	0	1
M46	0	0	0	0	0	1	0	0	1
N10	0	0	0	0	13	1	2	1	17
N30	0	39	20	29	100	29	4	10	231
N300	108	20	6	19	13	24	16	46	252
N309	0	39	0	0	0	1	24	31	95
N34	0	1	0	0	1	1	0	0	3
N390	0	40	0	22	4	7	133	163	369
N45	3	0	0	0	0	0	0	0	3
N49	0	0	0	0	0	0	0	1	1
N73	0	0	0	0	0	0	0	1	1
N76	5	0	0	2	0	1	0	2	10
O753	0	0	0	0	0	0	1	0	1
O85	0	0	0	0	0	1	0	0	1
O86	0	0	1	0	1	0	3	0	5
O860	0	0	0	0	2	0	2	0	4
O90	0	0	0	1	7	0	2	0	10
O91	0	0	0	1	0	0	0	0	1
O912	0	3	0	0	0	0	0	0	3
P238	0	0	0	0	0	0	1	0	1
P361	1	0	0	0	0	0	0	0	1

P362	3	1	0	0	1	0	3	1	9
P363	13	0	0	0	2	0	1	6	22
P364	1	0	1	0	1	0	0	0	3
P368	11	0	0	0	6	0	2	4	23
P369	3	0	0	0	0	0	0	0	3
P375	1	0	0	0	0	0	0	0	1
P38	19	0	0	0	0	0	0	0	19
P391	7	4	9	1	2	0	2	0	25
P393	1	3	0	0	0	0	0	0	4
P394	2	0	0	2	0	0	0	0	4
P398	2	0	0	0	4	0	2	2	10
P399	0	0	0	0	5	0	0	0	5
R500	0	0	0	0	0	0	0	1	1
T80	0	0	0	0	0	0	0	1	1
T801	12	19	0	4	3	1	11	13	63
T802	28	1	1	73	2	5	9	16	135
T81	0	0	0	0	3	4	0	1	8
T813	137	29	11	58	3	29	16	103	386
T814	104	73	7	66	147	44	90	77	608
T827	0	0	0	0	7	2	0	0	9
T835	214	183	70	224	26	94	32	0	843
T84	0	0	0	0	1	0	0	0	1
T845	2	1	12	26	0	2	3	2	48
T846	3	0	0	9	1	0	1	1	15
T847	0	1	0	4	1	1	1	0	8
T857	163	95	31	124	1	52	73	0	539
T874	7	0	0	1	2	0	0	0	10

U071	720	485	496	2441	432	692	956	972	7194
Z223	0	0	0	0	6	0	14	24	44
Z228	261	58	161	8	24	8	25	26	571
SPOLU	3091	1758	1323	4389	1534	1790	2847	2688	19420

Výskyt NN podľa lokalizácie v zdravotníckych zariadeniach v SR v roku 2022 prezentuje tabuľka 64. Z uvedenej tabuľky vyplýva, že v zdravotníckych zariadeniach v Slovenskej republike v roku 2022 sa najčastejšie vyskytli infekcie respiračného traktu, nasledované infekciami GIT, na treťom mieste figurovali urogenitálne infekcie.

Stále sa veľkej časti týchto zariadení nedarí dosiahnuť základný cieľ, dostať hlásnu službu nozokomiálnych nákaz na reálnu úroveň, bez neprofesionálneho zapierania existencie týchto nákaz.

Činnosť komisií pre NN v zdravotníckych zariadeniach je tiež na rozličnej úrovni, nutný je úzky kontakt s klinickými pracovníkmi, je potrebné stále upozorňovať na chyby v hygienicko-epidemiologickom režime, v dekontaminácii a v celkovej bariérovej ošetrovacej technike.

TABUĽKA 74 VÝSKYT NN PODĽA ZZ A LOKALIZÁCIE INFEKČIE, 2022, SR

Zdravotnícke zariadenie	črevné		respiračné		urogenitálne		kože a sliznice		inf_v mieste chir_výkonu		sepsy		iné		SPOLU	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
"BORINKA", zariadenie sociálnych služieb Nitra	71	1,64	74	0,83	5	0,3	1	0,22	0	0	5	0,3	0	0	15	0,81
"VINIČKY", Zariadenie sociálnych služieb Nitra	24	0,55	81	0,91	1	0,06	0	0	0	0	1	0,06	0	0	10	0,56
AGEL Clinic s.r.o.	1	0,02	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,01
Ambulancia všeobecného lekára, s.r.o.	0	0	11	0,12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11	0,06
ANIMA B.A., s.r.o.	1	0,02	13	0,15	1	0,06	1	0,22	0	0	1	0,06	0	0	17	0,09
B. Braun Avitum s.r.o.	0	0	0	0	6	0,36	0	0	0	0	6	0,36	1	0,1	13	0,07

CADDÍK, s.r.o.	0	0	16	0,18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16	0,08
CINRE s.r.o.	1	0,02	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,1	2	0,01
Detská fakultná nemocnica Košice	70	1,62	42	0,47	40	2,38	3	0,65	10	0,86	40	2,42	16	1,6	22	1,15
Detská fakultná nemocnica s poliklinikou Banská Bystrica	43	0,99	50	0,56	21	1,25	7	1,51	4	0,34	21	1,27	2	0,2	14	0,77
Diecézna charita Nitra	0	0	5	0,6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0,3
Dolnooravská nemocnica s poliklinikou MUDr. L. Nádaši Jégého D. Kubín	66	1,52	33	0,37	12	0,71	2	0,43	16	1,38	12	0,72	5	0,5	14	0,76
Fakultná nemocnica Nitra	118	2,72	347	3,91	130	7,73	24	5,16	50	4,3	129	7,79	61	6,09	85	4,48
Fakultná nemocnica s poliklinikou F.D. Roosevelta Banská Bystrica	191	4,41	203	2,29	9	0,54	10	2,15	54	4,65	9	0,54	15	1,5	49	2,56
Fakultná nemocnica s poliklinikou J. A. Reimana Prešov	398	9,19	333	3,76	43	2,56	4	0,86	48	4,13	40	2,42	80	7,99	94	4,94
Fakultná nemocnica s poliklinikou Nové Zámky	206	4,75	625	7,05	26	1,55	30	6,45	72	6,2	23	1,39	6	0,6	98	5,16
Fakultná nemocnica s poliklinikou Skalica, a.s.	127	2,93	64	0,72	36	2,14	4	0,86	12	1,03	36	2,17	1	0,1	28	1,46
Fakultná nemocnica s poliklinikou Žilina	118	2,72	77	0,87	78	4,64	22	4,73	118	10,15	73	4,41	6	0,6	49	2,57
Fakultná nemocnica Trenčín	91	2,1	195	2,2	36	2,14	32	6,88	21	1,81	36	2,17	10	9,99	51	2,67
Fakultná nemocnica Trnava	109	2,52	311	3,51	55	3,27	11	2,37	24	2,07	55	3,32	51	5,09	61	3,21
FMC - dialyzačné služby, s.r.o.	0	0	0	0	30	1,78	3	0,65	0	0	30	1,81	3	0,3	66	0,34
GEMERCLINIC, n.o.	7	0,6	2	0,2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	0,5
Geria, s.r.o.	1	0,2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,1

GP, s.r.o.	0	0	17	1,	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17	0,
			4	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	9
			6	6	6										1	1
GPN s.r.o.	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,	0	0	0	0	1	0,
										09						1
																1
Hornooravská nemocnica s poliklinikou Trstená	20	0,	9	0,	9	0,	0	0	3	0,	9	0,	0	0	50	0,
		4		1		54				26		5				2
		6		5								4				6
Hospic Milosrdných sestier	1	0,	4	0,	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0,
		0		5												0
		2														3
Hospitale, s.r.o.	3	0,	0	0	1	0,	3	0,6	0	0	1	0,	0	0	8	0,
		0				06		5				0				0
		7										6				4
IMPAX Trading, spol. s r.o.	0	0	0	0	1	0,	0	0	0	0	1	0,	0	0	2	0,
						06						0				0
												6				1
IVJAR, s.r.o.	0	0	12	0,	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12	0,
				1												0
				4												6
KARDIOCENTRUM NITRA s.r.o	0	0	4	0,	2	0,	0	0	0	0	2	0,	0	0	8	0,
				5		12						2				0
												2				4
Kúpele Bojnice, a.s.	0	0	1	0,	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,
				1												0
																1
Kúpele Horný Smokovec, s.r.o.,	0	0	2	0,	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0,
				2												0
																1
KÚPELE LUČIVNÁ, a.s.	9	0,	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	0,
		2														0
		1														5
Kysucká nemocnica s poliklinikou Čadca	10	2,	14	1,	3	0,	1	0,2	0	0	3	0,	0	0	25	1,
		3	5	6		18		2				1		2	3	2
		1		4								8				
Liečebňa sv. Františka, a.s.	4	0,	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0,
		0														0
		9														2
Liptovská nemocnica s poliklinikou MUDr. Ivana Stodolu L. Mikuláš	16	0,	7	0,	2	0,	0	0	5	0,	2	0,	0	0	32	0,
		3		8		12				43		1				1
		7										2				7
Logman West a.s.	0	0	1	0,	3	0,	0	0	0	0	3	0,	7	0,	14	0,
				1		18						1		7		0
												8				7
Lubovnianska nemocnica, n.o.	56	1,	97	1,	6	0,	8	1,7	1	0,	6	0,	33	3,	20	1,
		2		9		36		2		09		3		3	7	0
		9										6				8
Mammacentrum sv. Agáty Banská Bystrica, a.s.	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0,	0	0	0	0	6	0,
										52						0
																3

MATTA MD s.r.o.	62	1,43	220	2,48	3	0,18	0	0	0	0	3	0,18	0	0	288	1,5
MEDICURE, s.r.o.	0	0	15	0,17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15	0,8
MEDVAL, s.r.o.	1	0,02	20	0,23	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	21	0,11
Mestská poliklinika Hlohovec, s.r.o.	2	0,05	78	0,88	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,1	81	0,42
Mihop s.r.o.	0	0	20	0,23	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20	0,1
MINERAL-SLOVAKIA, s.r.o.	0	0	1	0,11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,1
MUDr. Anton Karlubík, s.r.o.	0	0	57	0,64	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	57	0,3
MUDr. Jarmila Ludašová	0	0	10	0,11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	0,5
MUDr. LADISLAV KAPRINAY	0	0	47	0,53	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	47	0,25
NÁDEJ Domov dôchodcov a Domov sociálnych služieb n.o. Zlaté Moravce	0	0	24	0,27	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	24	0,13
Národné rehabilitačné centrum	0	0	2	0,22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0,1
Národný onkologický ústav	19	0,44	28	0,32	91	5,41	3	0,65	55	4,73	90	5,43	19	1,9	305	1,59
Národný ústav detskej tuberkulózy a respiračných chorôb, n.o.	1	0,02	6	0,07	0	0	1	0,22	0	0	0	0	0	0	8	0,4
Národný ústav detských chorôb	71	1,64	55	0,62	57	3,39	4	0,86	5	0,43	57	3,44	12	1,2	261	1,36
Národný ústav reumatických chorôb	2	0,05	10	0,11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12	0,6
Národný ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s.	18	0,42	22	0,25	8	0,48	2	0,43	3	0,26	8	0,48	6	0,6	67	0,35
Národný ústav tuberkulózy, pľúcnych chorôb a hrudníkovej chir. V. Hágy	29	0,67	54	0,61	4	0,24	1	0,22	3	0,26	4	0,24	2	0,2	97	0,51

Nemocnica A. Leňa Humenné, a.s.	56	1,29	1,29	0,33	71	4,22	7	1,51	22	1,89	71	4,29	2	0,2	258	1,35
Nemocnica Alexandra Wintera n.o.	1	0,02	11	0,12	5	0,3	2	0,43	4	0,34	5	0,3	24	2,4	52	0,27
Nemocnica arm. generála L. Svobodu Svidník, a.s.	45	1,04	40	0,45	29	1,72	10	2,15	13	1,12	29	1,75	3	0,3	169	0,88
NEMOCNICA Bánovce - 3. súkromná nemocnica, s.r.o.	39	0,9	37	0,42	8	0,48	1	0,22	0	0	8	0,48	1	0,1	94	0,49
Nemocnica Dr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku n.o.	25	0,58	93	1,05	17	1,01	0	0	0	0	17	1,03	0	0	152	0,79
NEMOCNICA Handlová - 2. súkromná nemocnica, s.r.o.	13	0,3	5	0,06	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18	0,09
Nemocnica Komárno s. r. o.	19	0,44	40	0,45	42	2,5	7	1,51	7	0,6	42	2,54	0	0	157	0,82
Nemocnica Košice-Šaca a.s. 1. súkromná nemocnica	21	0,48	28	0,32	14	0,83	0	0	29	2,5	13	0,79	3	0,3	108	0,56
Nemocnica Krompachy spol. s r.o.	11	0,25	14	0,16	7	0,42	1	0,22	1	0,09	7	0,42	0	0	41	0,21
Nemocnica Levice s. r. o.	8	0,18	60	0,68	30	1,78	13	2,8	8	0,69	30	1,81	0	0	149	0,78
Nemocnica na okraji mesta, n.o.	17	0,39	27	0,3	2	0,12	0	0	2	0,17	2	0,12	1	0,1	51	0,27
Nemocnica Poprad, a.s.	102	2,35	121	1,37	48	2,85	3	0,65	1	0,09	48	2,9	3	0,3	326	1,7
Nemocnica pre obvin. a odsúd. a Ústav na výkon trestu odňatia slobody Trenčín	1	0,02	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0,2	3	0,02
Nemocnica s poliklinikou Brezno, n.o.	56	1,29	36	0,41	13	0,77	3	0,65	6	0,52	12	0,72	9	0,9	135	0,7
Nemocnica s poliklinikou Dunajská Streda, a.s.	19	0,44	98	1,11	58	3,45	8	1,72	55	4,73	58	3,5	0	0	296	1,54
Nemocnica s poliklinikou Ilava, n. o.	27	0,62	2	0,02	0	0	0	0	2	0,17	0	0	1	0,1	32	0,17
Nemocnica s poliklinikou Myjava	29	0,67	47	0,53	7	0,42	0	0	4	0,34	7	0,42	43	4,3	137	0,71

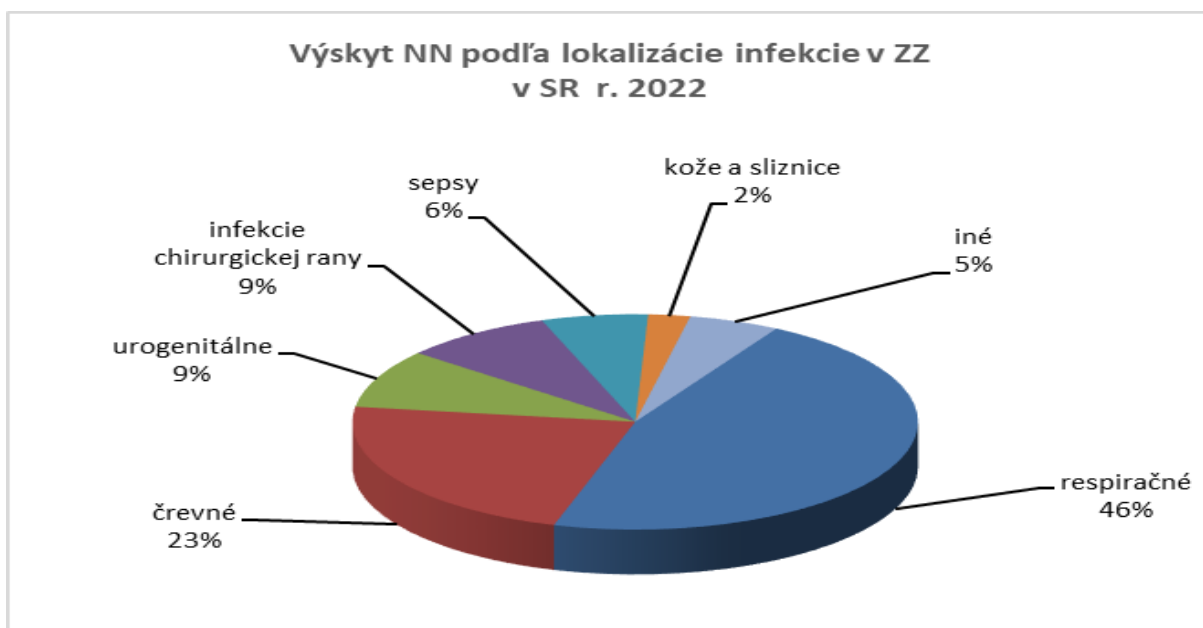
Nemocnica s poliklinikou n.o. Kráľovský Chlmec	15	0, 3 5	20	0, 2 3	2	0, 12	1	0,2 2	0	0	2	0, 1 2	0	0	40	0, 2 1
Nemocnica s poliklinikou Nové Mesto nad Váhom, n.o.	15	0, 3 5	22	0, 2 5	1	0, 06	1	0,2 2	0	0	1	0, 0 6	0	0	40	0, 2 1
Nemocnica s poliklinikou Považská Bystrica	13 2	3, 0 5	19 0	2, 1 4	5	0, 03	1	0,2 2	4	0, 34	5	0, 3	0	0	33 7	1, 7 6
Nemocnica s poliklinikou Prievidza	30	0, 6 9	10	0, 1 1	0	0	1	0,2 2	0	0	0	0	0	0	41	0, 2 1
Nemocnica s poliklinikou Spišská Nová Ves, a.s.	82	1, 8 9	10 3	1, 1 6	29	1, 72	14	3,0 1	26	2, 24	29	1, 7 5	0	0	28 3	1, 4 8
Nemocnica s poliklinikou sv. Barbory Rožňava, a.s.	42	0, 9 7	16 2	1, 8 3	11	0, 65	5	1,0 8	19	1, 64	11	0, 6 6	0	0	25 0	1, 3
Nemocnica s poliklinikou Sv. Lukáša Galanta, a.s.	61	1, 4 1	53	0, 6	52	3, 09	0	0	10	0, 86	51	3, 0 8	4	0, 4	23 1	1, 2 1
Nemocnica s poliklinikou Štefana Kukuru Michalovce, a.s.	67	1, 5 5	84	0, 9 5	36	2, 14	38	8,1 7	21	1, 81	33	1, 9 9	3	0, 3	28 2	1, 4 7
Nemocnica s poliklinikou Trebišov, a.s.	31	0, 7 2	91	1, 0 3	66	3, 92	37	7,9 6	34	2, 93	64	3, 8 6	1	0, 1	32 4	1, 6 9
Nemocnica s poliklinikou, n.o. Revúca	10	0, 2 3	10	0, 1 1	2	0, 12	0	0	0	0	2	0, 1 2	0	0	24	0, 1 3
Nemocnica Snina s.r.o.	21	0, 4 8	45	0, 5 1	1	0, 06	0	0	0	0	1	0, 0 6	25	2, 5	93	0, 4 9
Nemocnica Zlaté Moravce a.s.	12	0, 2 8	17	0, 1 9	7	0, 42	3	0,6 5	0	0	7	0, 4 2	2	0, 2	48	0, 2 5
Nemocnica Zvolen a.s.	13	0, 3	33	0, 3 7	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0, 3	49	0, 2 6
Nemocničná a.s.	28	0, 6 5	13	0, 5	3	0, 18	4	0,8 6	1	0, 09	3	0, 1 8	16	1, 6	68	0, 3 5
NsP Sv. Jakuba, n.o. Bardejov	53	1, 2 2	54	0, 6 1	30	1, 78	7	1,5 1	6	0, 52	30	1, 8 1	0	0	18 0	0, 9 4
Odborný liečebný ústav psychiatrický n.o., Predná Hora	0	0	18	0, 2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18	0, 9
Onkologický ústav sv.Alžbety, s.r.o.	3	0, 0 7	40	0, 4 5	6	0, 36	1	0,2 2	46	3, 96	6	0, 3 6	10	1	11 2	0, 5 8

Ošetrovateľské centrum, s.r.o.	6	0,14	1	0,01	1	0,06	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	0,05
PNPP klinika drogových závislostí	0	0	64	0,72	0	0	3	0,65	0	0	0	0	0	0	1	0,1	68	0,35	
PNPP klinika gerontopsychiatrická	2	0,05	29	0,33	0	0	1	0,22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	32	0,17
PNPP klinika neuropsychiatrická	3	0,07	53	0,6	0	0	7	1,51	0	0	0	0	0	0	0	0	0	63	0,33
PNPP klinika psychiatrická - mužské oddelenie	18	0,42	63	0,71	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	81	0,42
PNPP klinika psychiatrická - ženské oddelenie	0	0	38	0,43	0	0	6	1,29	0	0	0	0	0	0	0	0	0	44	0,23
PNPP klinika psychosomatická	1	0,02	66	0,74	0	0	2	0,43	0	0	0	0	0	0	0	0	0	69	0,36
POLIKLINIKA - LDCH, s.r.o.	0	0	8	0,09	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	0,04
Prakt-Derm s.r.o.	0	0	31	0,35	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	31	0,16
Prírodné jódové kúpele Číž, a.s.	1	0,02	10	0,11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,1	12	0,06	
PRO VITAE n.o.	6	0,14	27	0,3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	33	0,17
Psychiatrická liečebňa Samuela Bluma v Plešivci	0	0	84	0,95	0	0	1	0,22	0	0	0	0	0	1	0,1	86	0,45		
Psychiatrická liečebňa Sučany	0	0	84	0,95	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	0,9	93	0,49		
Psychiatrická nemocnica Hronovce	5	0,12	30	0,38	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	30	1,59
Psychiatrická nemocnica Michalovce, n.o.	1	0,02	20	0,27	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20	1,05
Psychiatrická nemocnica profesora Matulaya Kremnica	3	0,07	25	0,35	1	0,06	0	0	0	0	0	1	0,06	0	0	0	0	25	1,35
Psychiatrická nemocnica Veľké Zálužie	1	0,02	30	0,34	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,1	30	0,7	1,6	

VALETUDO s.r.o.	0	0	1	0,01	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,01
VITALITA n.o. LEHNICE	2	0,05	57	0,64	1	0,06	0	0	0	0	1	0,06	1	0,1	62	0,32	
Vranovská nemocnica, a.s.	58	1,34	54	0,61	45	2,68	6	1,29	27	2,32	44	2,66	1	0,1	235	1,23	
Všeobecná nemocnica s poliklinikou Levoča, a.s.	44	1,02	92	1,04	10	0,59	0	0	5	0,43	10	0,6	1	0,1	162	0,85	
Všeobecná nemocnica s poliklinikou Lučenec n.o.	28	0,65	8	0,09	1	0,06	0	0	0	0	1	0,06	0	0	38	0,2	
Všeobecná nemocnica s poliklinikou, n.o.	8	0,18	23	0,26	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0,7	38	0,2	
Východoslovenský onkologický ústav, a.s.	0	0	41	0,46	2	0,12	0	0	12	1,03	2	0,12	24	2,4	81	0,42	
Východoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s.	27	0,62	32	0,36	7	0,42	2	0,43	23	1,98	7	0,42	5	0,5	103	0,54	
Vysokošpecializovaný odborný ústav geriatrický sv. Lukáša v Košiciach n.o.	10	0,23	58	0,65	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	68	0,35	
WESPA, s.r.o.	2	0,05	5	0,06	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0,04	
Zariadenie sociálnych služieb Slnecný dom, n.o.	1	0,02	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,01	
ZELENÝ SEN, s. r. o.	0	0	2	0,02	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0,01	
Železničné zdravotníctvo Košice, s.r.o.	8	0,18	14	0,16	1	0,06	2	0,43	4	0,34	1	0,06	1	0,1	31	0,16	
SPOLU	433	100	880	100	1682	100	465	100	1162	100	1656	100	1001	100	19163	100	

3.5.1 Druhy nákaz

Zaznamenali sem rôzne lokalizácie NN. Ich percentuálny podiel prezentuje graf 127 a tabuľka 65.

GRAF 146 VÝSKYT NN PODĽA LOKALIZÁCIE INFEKČIE V ZZ, 2022, SR

TABUĽKA 75 SKYPINY NN NÁKAZ, 2022, SR

Skupina NN nákaz	Perc.
respiračné	46,30
črevné	22,60
urogenitálne	8,80
infekcie chirurgickej rany	8,60
sepsy	6,10
kože a sliznice	2,40
iné	5,20

3.5.1.1 Nákazy dýchacích ciest

V skupine nákaz dýchacích ciest, ktorá je najpočetnejšia, bolo nahlásených 8 864 nemocničných nákaz, čo je nárast o 40,47 % oproti r. 2021 (6 310 NN). Tieto nákazy tvoria 46,3 % všetkých NN. Väčšinou sa vyskytovali na OAIM a KAIM, interných oddeleniach, pediatrie a odd. pneumológie a ftizeológie. Jednalo sa najmä o ochorenie COVID-19, bakteriálne bronchitídy a bronchopneumónie často s multirezistentnou etiológiou. Laboratórne z agens prevládali SARS – CoV-2, *Klebsiella pneumoniae*, *Pseudomonas aeruginosa* a *Acinetobacter baumannii*.

3.5.1.2 Črevné nákazy

V druhej najpočetnejšej skupine nákaz je výskyt NN nižší ako v roku 2021, nahlásených bolo 4 333 nákaz (4 845 v r. 2021), čo predstavuje pokles o 10,6 %. Percentuálne tvoria tieto nákazy 22,6 % z celkového hláseného výskytu NN. Ochorenia sa vyskytovali najčastejšie vo forme hnačiek, hlásené boli najmä na klinikách a oddeleniach internej medicíny, OAIM a KAIM, odd. dlhodobo chorých a pediatrických oddeleniach. Ako etiologické agens figurovali najčastejšie *Clostridium difficile*, rotavírusy, adenovírusy a norovírusy.

3.5.1.3 Močopohlavné nákazy

U močopohlavných nákaz je výskyt vyšší oproti roku 2021 o 7,0 %. V roku 2022 bolo nahlásených 1 682 nákaz (1 572 NN v r. 2021) a tieto nákazy tvoria 8,8 % zo všetkých NN. Najväčší počet ochorení bol na interných oddeleniach, OAIM a KAIM, JIS a urologických oddeleniach. Klinicky sa najčastejšie jednalo o cystitídy po cievkovaní a pri dlhodobom zavedení permanentného katétra. V etiológii najčastejšie figurovali *E. coli*, *Klebsiella pneumoniae*, *Pseudomonas aeruginosa* a *Proteus mirabilis*.

3.5.1.4 Septikémie

Výskyt septikémií bol na úrovni roka predchádzajúceho, hlásených bolo 1656 nákaz (1671 NN v roku 2021) a septikémie tvoria 8,6 % zo všetkých nemocničných nákaz, najviac sme ich zaznamenali na OAIM a KAIM, interne, hematológii a pediatrických oddeleniach. U septikémií dominovali etiologicky *Staphylococcus aureus* a iné stafylokoky, *Klebsiella pneumoniae*, *E.coli*, *Pseudomonas aeruginosa*.

3.5.1.5 Infekcie v mieste chirurgického výkonu

Infekcie v mieste chirurgického výkonu spolu tvorili 1162 prípadov, čo je nárast o 70,6 % oproti roku predchádzajúcemu (681 v roku 2021). Tvoria 6,1 % zo všetkých NN. Najviac sa ich vyskytlo na klinikách a oddeleniach chirurgie, OAIM a KAIM a oddeleniach pediatrie. Na etiológii sa najviac podieľali *Staphylococcus aureus*, *Klebsiella pneumoniae*, *Pseudomonas aeruginosa* a *E. coli*.

3.5.1.6 Nákazy kože a slizníc

V skupine nákaz kože a slizníc bolo spolu evidovaných 465 prípadov. Oproti roku 2021 sme zaznamenali nárast o 59,8 % (291 NN v roku 2021). Tieto nákazy tvoria 2,4 % zo všetkých NN. Najčastejšie sa vyskytli na JIS, neonatológii a oddeleniach dlhodobo chorých. Klinicky sa jednalo o konjunktivitídy, inflamované dekubity, bulózne dermatitídy, scabies, omfalitídy. Etiologicky figurovali najmä *Staphylococcus aureus*, *Klebsiella pneumoniae* a *Pseudomonas aeruginosa*.

3.5.1.7 Ostatné nákazy

V skupine ostatné nákazy bolo hlásených 1 001 nákaz, čo je stav na úrovni roka predchádzajúceho (1 066 prípadov NN v roku 2021). Tieto infekcie tvoria 5,2 % zo všetkých NN. V tejto skupine boli nahlásené najmä meningitídy, flebitídy, peritonitídy, mastitídy a endokarditídy. Najviac nákaz sa vyskytlo na OAIM a KAIM, JIS, ODCH a chirurgických oddeleniach. Kultivačne dominovali *Klebsiella pneumoniae*, SARS – CoV-2.

3.5.2 EPIDÉMIE

3.5.2.1 Bratislavský kraj

V roku 2022 bolo hlásených 61 epidémií, 563 chorých. V 52 prípadoch bol potvrdený výskyt na COVID-19, 4x epidémia, kde bola potvrdená *Klebsiella pneumoniae* produkujúca karbapenemázu, 2x gastroenteritída, 1x septikémia vyvolaná inými gramnegatívnymi mikroorganizmami, 1x gastroenteritída vyvolaná rotavírusom a 1x infekcia po zavedení inými vnútornými protetickými pomôckami.

Celkovo boli hlásené epidémie najviac z interných a psychiatrických oddelení (rovnako po 27,9%). Vo všetkých zdravotníckych zariadeniach, kde bol výskyt epidémií na COVID-19 nebol priebeh u pacientov a zdravotníckeho personálu ťažký. U všetkých išlo o mierne alebo rozvinuté respiračné príznaky charakteristické pre toto ochorenie. U viacerých pacientov išlo o kontakty s pozitívnym pacientom, alebo s rodinným príslušníkom počas návštevých hodín v zdravotníckom zariadení.

3.5.2.2 Trnavský kraj

V roku 2022 bolo v Trnavskom kraji zaznamenaných 5 epidémií. Vo všetkých prípadoch išlo o epidemický výskyt ochorení na COVID-19 s etiologickým agens SARS Cov 2. V okrese Dunajská Streda 3 epidémie, v okresoch Galanta a Hlohovec po 1 epidémii. V okrese Hlohovec bol hlásený epidemický výskyt prípadov v Rehabilitačnej nemocnici Hlohovec, kde v rámci pravidelného pretestovania v čase od 7.9.2022 do 18.10.2022 z celkového počtu exponovaných 58 osôb (20 klientov a 38 zamestnancov) bolo 20 osôb pozitívnych (20 klientov). V okrese Galanta v čase od 23.9.2022 do 4.10.2022 bola evidovaná nozokomiálna epidémia na internom oddelení NsP Sv. Lukáša Galanta. Počet exponovaných je 42 (18 pacientov a 24 zamestnancov), z toho sa nakazilo 10 pacientov a 5 zamestnancov. Ochorenia mali prevažne mierny priebeh. V okrese Dunajská Streda boli evidované tri epidémie v zdravotníckom zariadení Vitalita Lehnice n.o. V čase od 15.9.2022 do 20.9.2022 bol na oddelení FBRL evidovaný epidemický výskyt COVID – 19 pričom z celkového počtu 74 exponovaných (44 pacientov a 30 personál) ochorelo 14 osôb (12 pacientov a 2 zamestnanci). Ochorenia vo väčšine prípadov mali bezpríznakový priebeh. Na oddelení dlhodobých chorých v čase od 2.12.2022 do 13.12.2022 bol evidovaný epidemický výskyt ochorení pričom z celkového počtu 47 exponovaných (20 pacientov a 27 zamestnancov) ochorelo 19 osôb (16 pacientov a 3 personál). V čase od 2.12.2022 do 8.12.2022 bol evidovaný epidemický výskyt ochorení na oddelení FBRL,

z celkového počtu 63 exponovaných (36 pacientov a 27 personál) ochorelo 11 osôb (9 pacientov a 2 zamestnanci). Klinické príznaky: nádcha, kašeľ, zvýšená TT alebo bezpríznakový priebeh.

3.5.2.3 Nitriansky kraj

V roku 2022 zaevidovali 88 epidémií nozokomiálneho charakteru.

Na chirurgickej klinike vo FN v Nitre bol evidovaný čase od 19. do 25.1.2022 epidemický výskyt koronavírusových infekcií. Zo 78 exponovaných osôb (52 pacientov a 26 osôb personálu) ochorelo 23 pacientov a 1 osoba personálu. Ochorenia mali mierny priebeh.

V Špecializovanej nemocnici v Nitre bol evidovaný od 2. do 15.1.2022 epidemický výskyt koronavírusových ochorení u pacientov aj personálu. Z 39-tich exponovaných osôb (21 pacientov a 18 osôb personálu) ochoreli 12 pacienti a 2 osoby personálu. Ochorenia mali ľahký priebeh.

V zariadení sociálnych služieb AIRA v Nitrianskych Hrnčiarovciach bol evidovaný v čase od 2. do 5.1.2022 epidemický výskyt koronavírusových infekcií u klientov. Z celkového počtu 45 osôb (20 klientov a 25 osôb ošetrojúceho personálu) ochorelo 9 klientov.

V zariadení pre seniorov v Nitre bol evidovaný v čase 27.1. do 31.3.2022 proťahovaný epidemický výskyt kovidových infekcií. Spolu ochorelo 84 osôb (59 klientov a 25 osôb ošetrojúceho personálu) z celkového počtu 236 (151 klientov a 85 osôb personálu), klinický obraz bol bezpríznakový alebo s miernymi príznakmi (bolesť hrdla, nádcha).

Na psychiatrickej klinike vo FN v Nitre bol evidovaný v čase od 3. do 10.2. 2022 epidemický výskyt infekcií spôsobených COVID-19. Zo 47 exponovaných osôb (18 pacientov a 29 osôb personálu) ochoreli 5 pacienti a 5 osôb ošetrojúceho personálu. Ochorenia mali mierny priebeh.

Na neurochirurgickej klinike vo FN v Nitre bol evidovaný čase od 8. do 16.2.2022 epidemický výskyt infekcií spôsobených COVID-19. Z 38 exponovaných osôb (11 pacientov a 27 osôb personálu) ochoreli 6 pacienti a 4 osoby ošetrojúceho personálu. Ochorenia mali mierny priebeh - nádcha, kašeľ a subfebrílie.

Na klinike úrazovej chirurgie vo FN v Nitre bol evidovaný epidemický výskyt infekcií spôsobených COVID-19. Od 29.1. do 7.2.2022 ochorelo 14 pacientov z 37 exponovaných a 8 osôb personálu z 29 exponovaných. Klinicky sa ochorenia prejavili respiračnými príznakmi a bolesťou svalov.

Na oddelení cievnej chirurgie vo FN v Nitre bol evidovaný v čase od 13. do 14.2.2022 epidemický výskyt infekcií spôsobených COVID-19. Dňa 13.2.2022 boli pozitívne testovaní 4 pacienti s klinickými príznakmi ochorenia z 10 exponovaných a 3 osoby ošetrojúceho personálu z 9 exponovaných.

V Psychiatrickej nemocnici Veľké Zálužie bol evidovaný epidemický výskyt infekcií COVID 19 u pacientov aj personálu. V čase od 17.1. do 10.2.2022 ochorelo 40 pacientov zo 124 hospitalizovaných a 20 osôb ošetrojúceho personálu z 50-tich exponovaných. Ochorenia mali mierny priebeh – nádcha, kašeľ a bolesti hrdla.

V Psychiatrickej nemocnici Veľké Zálužie bol evidovaný epidemický výskyt infekcií COVID 19 u pacientov aj personálu. V čase od 14. do 31.3.2022 ochorelo 112 osôb z 384 exponovaných. Ako prví ochoreli traja neočkovaní zdravotnícki asistenti. Ochorenia mali mierny priebeh – nádcha, kašeľ a bolesti hrdla

V Špecializovanej nemocnici sv. Svorada v Nitre bol evidovaný epidemický výskyt kovidových infekcií. V čase od 27.1. do 2.2.2022 ochorelo 16 pacientov zo 64 hospitalizovaných, z ošetrojúceho personálu neochorel nikto. Ochorenia mali mierny priebeh.

V zariadení sociálnych služieb Promeritae Quieti sv. Svorada v Nitre bol evidovaný od 2.2. do 17.3.2022 epidemický výskyt koronavírusových ochorení. Z 50 exponovaných osôb (29 PSS a 21 osôb personálu) bolo pozitívne testovaných 14 PSS a 6 osôb personálu. Ochorenia mali mierny priebeh.

V ZSS CEDRON SENIOR Mojmírovce n.o. bol evidovaný od 7.do 28.2.2022 epidemický výskyt koronavírusových ochorení. Z 32 exponovaných prijímateľov sociálnych služieb bolo antigénovým testom pozitívne testovaných 22, z 11 osôb personálu neochorel nikto. Ochorenia mali mierny priebeh.

V Zariadenie sociálnych služieb BORINKA-ALZHEIMERCENTRUM v Nitre bol evidovaný od 9. do 28.2.2022 epidemický výskyt kovidových infekcií. Spolu ochorelo 36 osôb – 29 prijímateľov sociálnych služieb (PSS) a 7 osôb ošetrojúceho personálu z celkového počtu 270 (145 PSS a 125 osôb personálu). Klinický obraz bol bezpríznakový alebo s miernymi príznakmi (bolesť hrdla, nádcha, kašeľ).

Vo FN Nitra na internej kliniky bol evidovaný od 7. do 10.3.2022 epidemický výskyt kovidových infekcií. Zo 41 exponovaných pacientov boli pozitívne testovaní 4 pacienti, z ošetrojúceho personálu neochorel nikto. Ochorenia mali mierny priebeh - subfebrílie, nádcha a kašeľ.

V ŠN na oddelení dlhodobo chorých v Nitre bol evidovaný epidemický výskyt infekcií spôsobených COVID-19. Od 28.2. do 7.3.2022 bolo pozitívne testovaných 14 osôb -12 pacientov a 2 osoby ošetrojúceho personálu. Ochorenia mali mierny klinický priebeh.

V ŠN Zobor bol evidovaný v čase od 14. do 15.3.2022 epidemický výskyt kovidových infekcií. Z 89 exponovaných osôb (39 pacientov a 50 osôb personálu) boli pozitívne testovaní 14 pacienti a 1 osoba ošetrojúceho personálu. Ochorenia mali mierny priebeh, 5 pacientov bolo bezpríznakových.

V ZSS v Nitre bol evidovaný epidemický výskyt kovidových infekcií. V čase od 8. do 30.3. 2022 bolo spolu pozitívne testovaných 59 osôb z 337-ich exponovaných. Z 201 prijímateľov

sociálnych služieb bolo pozitívne testovaných 45 a zo 136 osôb personálu 14 osôb. Ochorenia mali bezpríznakový alebo mierny priebeh - subfebrílie, nádcha a kašeľ.

V ZSS Viničky v Nitre bol evidovaný epidemický výskyt kovidových infekcií. V čase od 9. do 31.3.2022 bolo z 254 exponovaných osôb (153 PSS a 101 osôb personálu) pozitívne testovaných 36 klientov a 12 osôb personálu. Ochorenia mali mierny priebeh - subfebrílie, nádcha a kašeľ.

V ZSS Spoločnosť Božieho Slova v Nitre bol evidovaný v čase od 14. do 27.3.2022 epidemický výskyt infekcií spôsobených COVID-19. Z celkového počtu 18-ich exponovaných prijímateľov sociálnych služieb malo pozitívny antigénový test 15 osôb, z 10 osôb personálu ochorelo 8 osôb. Ochorenia mali ľahký klinický priebeh.

Na internej klinike FN v Nitre bol evidovaný v čase od 6. do 29.3.2022 epidemický výskyt kovidových infekcií. Zo 175 exponovaných osôb - 94 pacientov a 81 osôb personálu bolo pozitívne testovaných 24 pacientov a 8 osôb personálu. Ochorenia mali mierny priebeh - subfebrílie, nádcha a kašeľ.

Na kardiologickej klinike vo FN v Nitre bol evidovaný v čase od 23. do 31.3.2022 epidemický výskyt infekcií spôsobených COVID-19. Z 59 exponovaných osôb -24 pacientov a 35 osôb personálu ochorelo 8 pacientov a 9 osôb ošetrojúceho personálu. Ochorenia mali mierny priebeh – nádcha a bolesti hlavy.

Dňa 13.3. 2022 vo večerných hodinách bol zaznamenaný epidemický výskyt gastritíd na oddelení veľkých detí FN v Nitre. Z 20 hospitalizovaných detí ochorelo 7 a zo 7 sprevádzajúcich osôb ochorela 1 matka. Ochorenia sa klinicky manifestovali profúznym zvracaním bez teploty a po nasadení rehydratačnej liečby sa do 12 hodín klinický stav upravil.

V Hospici Dom pokoja a zmiery u Bernadetky v Nitre bol evidovaný v čase od 14. do 19.3.2022 epidemický výskyt infekcií spôsobených COVID-19. Z celkového počtu 34-ich exponovaných (11 pacientov a 23 osôb personálu) malo pozitívny antigénový test 7 osôb - 4 pacienti a 3 opatrovatelky. Ochorenia mali ľahký klinický priebeh - nádcha, kašeľ a zvýšená teplota

V Psychiatrickej nemocnici Veľké Zálužie bol evidovaný epidemický výskyt infekcií COVID 19 u pacientov aj personálu na všetkých 4-och oddeleniach nemocnice. V čase od 7. do 31.3.2022 bolo pozitívne testovaných 34 pacientov z 224 hospitalizovaných a 26 osôb ošetrojúceho personálu zo 134-tich exponovaných. Ochorenia mali mierny priebeh – nádcha, kašeľ a bolesti hrdla.

Zariadení pre seniorov v Nitre bol evidovaný od 4.4. do 25.4.2022 epidemický výskyt kovidových infekcií. Spolu ochorelo spolu 37 osôb – 32 klientov a 5 osôb ošetrojúceho personálu z celkového počtu 241 (156 klientov a 85 osôb personálu). Pozitivita bola zistená pri pravidelnom antigénovom testovaní, klinický obraz bol bezpríznakový alebo s miernymi príznakmi (bolesť hrdla, zvýšená telesná teplota).

V čase od 1. do 4.4.2022 bol evidovaný epidemický výskyt ochorení COVID-19 u pacientov uzatvoreného úseku psychiatrickej kliniky kde z celkového počtu 27 exponovaných – 12 hospitalizovaných pacientov a 15 osôb ošetrojúceho personálu ochorelo 5 pacientov. Z personálu neochorel nikto. Ochorenia mali ľahký priebeh – nádcha, kašeľ a subfebrílie.

V ZSS Viničky v Nitre bol evidovaný od 24. do 27.4. 2022 epidemický výskyt norovírusových gastroenteritíd u klientov aj personálu zariadenia. Z celkového počtu 165 klientov ochorelo 24 a zo 130-ich osôb ošetrojúceho personálu ochorela 1 opatrovatel'ka a 1 pracovníčka kuchyne. Klinicky sa ochorenia prejavili ako hnačky bez prímiesí, zvracanie, bolesti žalúdka a v 3-och prípadoch mali klienti aj subfebrílie. Príznaky ochorenia trvali 1až 2 dni. Od troch chorých bola odobratá stolica, jedenkrát potvrdené norovírusy.

V ZSS Borinka v Nitre bol evidovaný od 4. do 13.5. 2022 epidemický výskyt norovírusových gastroenteritíd u klientov aj personálu zariadenia. Zo 158 klientov ochorelo 71 a zo 120-ich osôb personálu ochorelo 17 zamestnancov. Klinicky sa ochorenia prejavili ako hnačky bez prímiesí, zvracanie, bolesti žalúdka a zriedkavo aj subfebrílie, zo stolice boli u 4 klientov potvrdené norovírusy.

Na chirurgickej klinike FN v Nitre bol evidovaný epidemický výskyt koronavírusových infekcií. Dňa 16.5.2022 ochoreli 3 pacienti z 18 hospitalizovaných, z 12-ich osôb ošetrojúceho personálu neochorel nikto.

Na neurologickej klinike FN v Nitre bol evidovaný epidemický výskyt koronavírusových infekcií. V dňoch 25. a 26. 5.2022 boli pozitívne testovaní 4 pacienti z 32 hospitalizovaných, z 38 osôb ošetrojúceho personálu neochorel nikto.

V Psychiatrickej nemocnici Veľké Zálužie bol evidovaný epidemický výskyt kovidových infekcií u pacientov. V čase od 22. do 28.6.2022 ochorelo 18 pacientov zo 129 hospitalizovaných, zo 68 osôb ošetrojúceho personálu neochorel nikto. Ochorenia mali mierny priebeh – kašeľ, bolesti kĺbov a bolesti hlavy.

V Špecializovanej nemocnici sv. Svorada v Nitre na oddelení klinickej onkológie bol evidovaný epidemický výskyt kovidových infekcií. V čase od 24. do 26.7.2022 ochorelo 17 pacientov z 26 hospitalizovaných, z 10 osôb ošetrojúceho personálu ochorel 1 lekár. Ochorenia mali mierny priebeh.

Na oddelení RT a KO v Nitre bol evidovaný epidemický výskyt koronavírusových infekcií. Od 3. do 5.8.2022 boli pozitívne testovaní 9 pacienti z 29 hospitalizovaných, z ošetrojúceho personálu neochorel nikto

V Psychiatrickej nemocnici Veľké Zálužie bol evidovaný epidemický výskyt koronavírusových infekcií. V čase od 7. do 2.9. 2022 bolo pozitívne testovaných 30 pacientov zo 142 hospitalizovaných, z ošetrojúceho personálu neochorel nikto. Ochorenia u pacientov mali ľahký priebeh – kašeľ, subfebrílie, nádcha.

V ZSS Nitrava v Nitre bol evidovaný protražovaný epidemický výskyt koronavírusových infekcií. V čase od 2. do 30.8. 2022 bolo pozitívne testovaných 20 prijímateľov sociálnych služieb z celkového počtu 104 klientov, z ošetrojúceho personálu v epidemiologickej súvislosti neochorel nikto. Klinicky: 11 bezpríznakoví a 9 s miernymi príznakmi - kašeľ, nádcha, bolesť hrdla.

V ZSS Domov sv. Jozefa v Ivanke pri Nitre bol evidovaný epidemický výskyt infekcií spôsobených COVID-19. V čase od 14. do 31.8.2022 z celkového počtu 18 exponovaných prijímateľov sociálnych služieb malo pozitívny antigénový test 10 osôb, z 9 osôb personálu ochoreli 2 opatrovatelky. Ochorenia u klientov aj personálu mali ľahký klinický priebeh (nádcha, bolesti hlavy, subfebrílie).

V rámci pravidelného testovania v Zariadení sociálnych služieb AIRA v Nitrianskych Hrnčiarovciach dňa 6.9.2022 mali 3 z 20 prijímateľov sociálnych služieb pozitívny antigénový test. Z 25 osôb personálu nebol pozitívne testovaný nikto. Klinicky: 1 klientka TT do 37°C a dvaja bezpríznakoví.

Vo FN Nitra na oddelení RT a KO bol evidovaný epidemický výskyt infekcií spôsobených COVID-19. V čase od 30.8. do 1.9.2022 z celkového počtu 30 exponovaných (10 pacientov a 20 zamestnancov) bolo pozitívnych 6 pacientov a 2 osoby personálu. Ochorenia mali ľahký priebeh (nádcha, subfebrílie, kašeľ).

V ZSS Borinka v Nitre bol evidovaný protražovaný epidemický výskyt infekcií spôsobených COVID-19. Od 18.9. do 30.10.2022 z celkového počtu 135-ich exponovaných prijímateľov sociálnych služieb malo pozitívny antigénový test 22 osôb, z 38-ich osôb personálu ochorel 8 osôb. Ochorenia u klientov aj personálu mali ľahký klinický priebeh (nádcha, bolesti hrdla, subfebrílie).

Na neurologickej klinike vo FN Nitra bol evidovaný epidemický výskyt infekcií spôsobených COVID-19. V čase od 19. 9. do 12.10.2022 z celkového počtu 69 exponovaných (40 pacientov a 19 osôb personálu) malo pozitívny test (bedside a antigénový) 16 pacientov a 6 osôb ošetrojúceho personálu. Ochorenia mali mierny priebeh (subfebrílie, kašeľ).

V Psychiatrickej nemocnici Veľké Zálužie bol evidovaný protražovaný epidemický výskyt koronavírusových infekcií. V čase od 16.9. do 1.11.2022 malo pozitívny antigénový alebo PCR test spolu 95 pacientov z 275 hospitalizovaných, z 82 osôb ošetrojúceho personálu ochoreli deväti

V Zariadení pre seniorov v Nitre bol evidovaný v čase od 28.9 do 15.10.2022 epidemický výskyt kovidových infekcií. 36 prijímateľov sociálnych služieb a 3 osoby ošetrojúceho personálu z celkového počtu 246 exponovaných (159 PSS a 87 osôb personálu). Klinický obraz ochorenia bol bezpríznakový alebo mierny (bolesť hrdla, zvýšená telesná teplota, nádcha).

V ZSS Nitrava v Nitre bol evidovaný epidemický výskyt koronavírusových infekcií. V čase od 17. do 24.10. 2022 bolo pozitívne otestovaných 5 prijímateľov sociálnych služieb z celkového počtu 114, z ošetrojúceho personálu v epidemiologickej súvislosti neochorel nikto.

V ZSS v Mojmírovciach bol evidovaný epidemický výskyt koronavírusových infekcií. V čase od 14. do 19.10. 2022 bolo pozitívne testovaných 12 prijímateľov sociálnych služieb z celkového počtu 21, z 11 osôb personálu mala pozitívny test 1 opatrovateľka, ktorá ochorela ako prvá.

Na kardiologickej klinike vo FN Nitra bol evidovaný epidemický výskyt infekcií spôsobených COVID-19. V čase od 23. do 25. 10. 2022 z celkového počtu 29 exponovaných pacientov mali štyria pacienti pozitívny PCR test na SARS CoV 2. Ochorenia mali mierny priebeh (subfebrílie, kašeľ, bolesť hrdla).

Na geriatrickom oddelení ŠN Zobor Nitra bol evidovaný epidemický výskyt koronavírusových infekcií. Od 5. do 10.10.2022 z celkového počtu 40 exponovaných (15 pacientov a 25 osôb personálu) malo pozitívny antigénový test 6 pacientov a 2 osoby personálu. Ochorenia mali mierny priebeh (subfebrílie, kašeľ).

Na internej klinike vo FN Nitra bol evidovaný epidemický výskyt infekcií spôsobených COVID 19. V čase od 26. do 31. 10. 2022 boli z celkového počtu 39 exponovaných pacientov pozitívne testovaní štyria. Klinicky mali ochorenia mierny priebeh (subfebrílie, kašeľ a nádcha).

V ZSS Viničky v Nitre bol evidovaný epidemický výskyt koronavírusových infekcií, ktoré sa vyskytli v jednej časti zariadenia. V čase od 11.11. do 6.12. 2022 bolo pozitívne otestovaných 35 prijímateľov sociálnych služieb z celkového počtu 89 exponovaných, z ošetrojúceho personálu v epidemiologickej súvislosti neochorel nikto.

V Psychiatrickej nemocnici Veľké Zálužie bol evidovaný epidemický výskyt koronavírusových infekcií. Od 23. do 28.11. 2022 ochorelo 12 pacientov a 4 osoby ošetrovateľského personálu z celkového počtu 118 exponovaných (73 pacientov a 45 osôb personálu). Klinický priebeh ochorenia – kašeľ, bolesť hrdla, kĺbov, hlavy a subfebrílie.

Na neurologickej klinike vo FN Nitra bol evidovaný epidemický výskyt infekcií spôsobených COVID-19. V čase od 7. do 16.11.2022 z celkového počtu 94 exponovaných (54 pacientov a 40 osôb personálu) ochorelo 5 pacientov, z ošetrojúceho personálu neochorel nikto. Ochorenia mali mierny priebeh (subfebrílie, kašeľ, nádcha).

Na internej klinike vo FN Nitra bol evidovaný v čase od 1. do 7.12.2022 epidemický výskyt infekcií spôsobených COVID-19. Z celkového počtu 44 exponovaných (23 pacientov a 21 osôb personálu) ochorelo 6 pacientov, z ošetrojúceho personálu neochorel nikto. Ochorenia mali mierny priebeh (subfebrílie, kašeľ, nádcha, bolesť hrdla).

V ŠN Zobor bol evidovaný epidemický výskyt kovidových infekcií. V čase od 7. do 12.12.2022 bolo pozitívne otestovaných 13 pacientov z 35 exponovaných, z 29 osôb

ošetrojúceho personálu ochoreli štyria. Ochorenia mali u 5 pacientov mierne príznaky – subfebrílie a bolesť hlavy, 8 pacientov bolo bezpríznakových.

Na kardiologickej klinike vo FN Nitra bol evidovaný v čase od 6. do 12.12.2022 epidemický výskyt infekcií spôsobených COVID-19. Z celkového počtu 70 exponovaných (35 pacientov a 35 osôb personálu) ochoreli a boli pozitívne testovaní 5 pacienti, z ošetrojúceho personálu neochorel nikto. Klinicky sa ochorenia prejavili subfebrilitami, kašľom, nádchou a u troch aj bolesťami hrdla.

Na urologickom oddelení FN v Nitre bol evidovaný epidemický výskyt koronavírusových infekcií. V čase od 7. do 27.12.2022 z celkového počtu z 80 exponovaných osôb (44 pacientov a 36 osôb ošetrojúceho personálu) ochorelo 9 pacientov a 2 osoby personálu. Ochorenia mali mierny priebeh (subfebrility, kašeľ, nádcha).

Na psychiatrickej klinike vo FN Nitra bol evidovaný v čase od 12. do 13.12.2022 epidemický výskyt infekcií spôsobených COVID-19. Z celkového počtu 7 hospitalizovaných pacientov uzatvoreného ženského oddelenia boli pozitívne otestované 3 pacientky, z ošetrojúceho personálu neochorel nikto.

V čase od 22. do 25.12.2022 bol evidovaný epidemický výskyt akútnych respiračných ochorení u prijímateľov sociálnych služieb (PSS). Zo 160 exponovaných ochorelo 17 osôb, zo 75 osôb ošetrojúceho personálu neochorel nikto. Klinický obraz: teploty do 39°C, nádcha, kašeľ, bolesti hrdla a celková slabosť.

V Psychiatrickej nemocnici Veľké Zálužie bol evidovaný epidemický výskyt koronavírusových infekcií. V čase od 27. do 28.12.2022 ochoreli 4 pacienti, z personálu neochorel nikto. Počet exponovaných je 96 osôb (54 pacientov a 42 osôb personálu). Klinický priebeh ochorenia - kašeľ, bolesť hrdla, subfebrility.

V januári 2022 bol evidovaný epidemický výskyt ochorení na COVID-19 v Zariadení sociálnych služieb Svetlo v Olichove. Z celkového počtu exponovaných (188 klientov a 132 zamestnancov) ochorelo 28 klientov a 8 zamestnancov. Prvý prípad bol hlásený 15.01.2022. Klinický priebeh ochorení bol vo väčšine prípadov mierny – teploty do 38°C, kašeľ, nádcha a bolesti svalov a hlavy.

V Dome ošetrovateľskej starostlivosti TILIA v Slepčanoch bol evidovaný epidemický výskyt koronavírusových ochorení u pacientov aj personálu zariadenia. V čase od 30.1. do 4.2.2022 ochorelo 24 z 26 exponovaných pacientov a 11 osôb ošetrojúceho personálu z 20 exponovaných. Ochorenia mali mierny až stredne ťažký priebeh (teploty s max. do 39°C, kašeľ, nádcha, bolesť svalov).

V zariadení sociálnych služieb Domov v prírode v Obyciach bol evidovaný od 7.2. do 9.2.2022 epidemický výskyt infekcií spôsobených COVID-19. Pri pravidelnom antigénovom testovaní bola zistená pozitivita u 6 prijímateľov sociálnych služieb (PSS) a jedného zamestnanca z 52 exponovaných klientov a 39 osôb personálu.

V čase od 25.2. do 31.3.2022 bol evidovaný epidemický výskyt ochorení COVID-19 v Zariadení sociálnych služieb v Machulinciach. Z celkového počtu exponovaných (14 klientov a 14 zamestnancov) bolo antigénovým testom potvrdených 15 prípadov (13 klientov a 2 zamestnanci). Ochorenia mali mierny priebeh ochorení – subfebrílie, nádcha a bolesti svalov.

V zariadení opatrovateľskej služby pri Mestskom úrade v Zlatých Moravciach bola evidovaná epidémia kovidových infekcií – v čase od 25.3. do 5.4.2022. ochorelo všetkých 13 PSS zariadenia a z 11 osôb personálu boli pozitívne testovaní 3 zamestnanci. Ochorenia mali mierny priebeh (kašeľ, bolesti hlavy, nádcha).

V Zariadení sociálnych služieb Svetlo Olichov v obci Volkovce bol evidovaný od 10. do 27.4.2022 epidemický výskyt kovidových infekcií. Z celkového počtu 92 exponovaných (68 PSS + 24 zamestnancov) antigénom pozitívne testovaní 24 PSS. Z 24 zamestnancov mali pozitívny test piati. Ochorenia mali mierny priebeh – nádcha, kašeľ a bolesti svalov.

V ZSS Svelo Olichov bol evidovaný epidemický výskyt kovidových ochorení. V čase od 14.7. do 15.8.2022 ochorelo 118 prijímateľov sociálnych služieb zo 183 exponovaných a 25 osôb personálu zo 138 exponovaných. Klinicky sa ochorenia prejavili subfebrilitami, bolesťou hrdla a celkovou slabosťou.

V DOS TILIA v Slepčanoch boli dňa 15.8.2022 zistené dve kovidové infekcie u hospitalizovaných pacientov z 29 exponovaných. Klinický obraz: nechutenstvo, únava, slabosť, bolesť hlavy, plytké dýchanie

V zariadení Domov dôchodcov a Domov sociálnych služieb NÁDEJ v Zlatých Moravciach bol evidovaný od 1. do 12.9.2022 epidemický výskyt kovidových infekcií. Z celkového počtu 37 exponovaných (24 klientov a 13 zamestnancov) bolo pozitívne testovaných všetkých 24 klientov a 5 zamestnancov. Ochorenia mali mierny priebeh – subfebrílie, kašeľ a nádcha.

V ZSS Domov v prírode n.o. v Obyciach bol evidovaný epidemický výskyt koronavírusových ochorení u klientov aj personálu zariadenia. V čase od 29. do 30.10.2022 ochorelo 9 klientov a 1 osoba ošetrojúceho personálu z celkového počtu exponovaných 99 osôb (60 klientov a 39 osôb personálu). Klinický priebeh ochorenia - kašeľ, nádcha, bolesť hrdla a hnačky.

V zariadení DSS Machulince bol evidovaný epidemický výskyt koronavírusových ochorení u klientov aj personálu zariadenia. V čase od 11. do 22.11.2022 ochorelo 7 klientov a 3 osoby personálu z celkového počtu 29 exponovaných (15 klientov a 14 osôb personálu). Klinický priebeh ochorenia – príznaky nachladnutia, bolesť hlavy a svalov bez teploty

V ZSS Svetlo Olichov bol evidovaný epidemický výskyt kovidových ochorení potvrdených antigénovými testami. V čase od 4. do 12.12.2022 ochorelo 14 prijímateľov sociálnych služieb zo 196-ich exponovaných a 2 osoby personálu zo 128-ich exponovaných. Klinicky sa ochorenia prejavili subfebrilitami, bolesťou hrdla a celkovou slabosťou.

V Dome ošetrovateľskej starostlivosti TILIA v Slepčanoch bol evidovaný od 20. do 30.12.2022 epidemický výskyt kovidových infekcií. Z celkového počtu 55 exponovaných (29 pacientov a

26 osôb personálu) bolo pozitívne testovaných 12 pacientov. Klinický obraz: nechutenstvo, únava, slabosť, bolesť kĺbov, nádcha, teplota a kašeľ.

V zariadení sociálnych služieb Solidaritas n.o. v Šali bol evidovaný od 10. do 21.2. 2022 epidemický výskyt infekcií spôsobených COVID-19. Spolu ochorelo 10 prijímateľov sociálnych služieb z 36-tich a 6 zamestnancov z 24 exponovaných.

V DD v Šali bol evidovaný epidemický výskyt kovidových infekcií. V čase od 3. do 14.3. 2022 ochorelo 48 klientov zo 76-ich, z 25 osôb personálu neochorel nikto. Klinicky sa ochorenia prejavili ako celková slabosť, subfebrílie, kašeľ, nádcha.

V ZSS v obci Vlčany bol evidovaný od 18. do 31.3.2022 epidemický výskyt kovidových infekcií. Z 30 klientov bolo antigénovo pozitívne testovaných 25 klientov a z 15-ich osôb personálu 5 osôb. Ochorenia mali mierny priebeh – slabosť, nádcha a kašeľ.

V DSS v Trnovci nad Váhom bol evidovaný v čase od 7. do 18.3.2022 epidemický výskyt kovidových infekcií. Zo 16 klientov bolo antigénovo pozitívne testovaných 12, z 9-ich osôb personálu bolo pozitívnych 6 zamestnancov. Ochorenia mali mierny priebeh, subfebrílie, kašeľ a nádcha.

V DOS v Tešedíkove bol evidovaný epidemický výskyt kovidových infekcií. V čase od 22. do 4.4.2022 malo pozitívny antigénový test 17 prijímateľov sociálnych služieb zo 17, z 12 osôb personálu ochorela jedna osoba. Klinicky sa ochorenia prejavili ako slabosť a nádcha

V Domove sociálnych služieb Adventus v Močenku bol evidovaný epidemický výskyt koronavírusových ochorení u klientov aj personálu zariadenia. V čase od 26.6. do 6.7.2022 ochorelo 6 osôb personálu a 14 klientov z celkového počtu 23 exponovaných (9 zamestnancov a 14 klientov zariadenia). Klinický priebeh ochorení bol mierny, kašeľ, nádcha a bolesť hrdla.

V Domove dôchodcov Milosrdného samaritána v Močenku bol evidovaný epidemický výskyt kovidových infekcií. V čase od 25. do 30.7.2022 ochorelo 15 klientov z celkového počtu 38 klientov a z 13 osôb personálu neochorel nikto. Klinicky sa ochorenia manifestovali ako svalová slabosť, bolesti hrdla, nechutenstvo a v 3 prípadoch aj s teplotami do 38°C.

V DSS v Tešedíkove bol evidovaný epidemický výskyt kovidových infekcií. V čase od 27.8. do 6.9.2022 mali z celkového počtu 16 exponovaných klientov pozitívny antigénový test 3 klienti. Všetky ochorenia mali ľahký klinický priebeh - nádcha, bolesti tela a kašeľ.

V Domove sociálnych služieb Komunita Kráľovnej pokoja (DOS KKP) v Močenku bol evidovaný epidemický výskyt 18-tich kovidových infekcií. V čase od 11. do 22.12.2022 mali z celkového počtu 40 prijímateľov sociálnych služieb (PSS) pozitívny antigénový test jedenásti, z 32 osôb personálu ochoreli siedmi. Klinický obraz: febrility, nádcha a kašeľ.

Dňa 28.3.2022 bol nahlásený zvýšený výskyt gastroenteritíd u pacientov a personálu na neurologickej klinike FNŠP Nové Zámky. Z celkového počtu 88 exponovaných osôb (z toho 33 pacientov a 55 personálu) sme zaznamenali 7 ochorení u pacientov a 4 ochorenia u personálu.

V klinickom obraze dominovali hnačky a zvracanie. Od 7 pacientov bol odobratý biologický materiál (/stolica), u 4 potvrdená norovírusová infekcia.

Dňa 9.6.2022 bol nahlásený zvýšený výskyt gastroenteritíd u pacientov a personálu psychiatrického oddelenia FN sP Nové Zámky. Z celkového počtu 49 pacientov a 36 personálu sme zaznamenali 21 ochorení u pacientov a 6 ochorení u personálu. V klinickom obraze dominovali hnačky a zvracanie a u dvoch pacientov aj teplota s maximom do 38,9°C. U štyroch pacientov bol potvrdený norovírus.

V čase od 8.3.2022 do 30.3.2022 bolo pozitívne testovaných Ag testom pri koronavírusovej infekcii 92 pacientov Psychiatrickej nemocnice Hronovce z celkového počtu 555 exponovaných, z toho 42 pacientov malo mierne respiračné príznaky a 50 bezpríznakový priebeh. V čase od 21.6.2022 do 11.7.2022 bolo pozitívne testovaných Ag testom 62 pacientov v Psychiatrickej nemocnici Hronovce z celkového počtu 373 (232 pacientov a 141 zamestnancov). 38 pacientov malo mierne respiračné príznaky a 24 mali bezpríznakový priebeh. V čase od 20.7.2022 do 18.8.2022 bolo pozitívne testovaných Ag testom 14 pacientiek ODLZ a 11 pacientov GPO v Psychiatrickej nemocnici Hronovce z celkového počtu 136 (82 pacientov a 54 zamestnancov). 7 pacientov malo mierne respiračné príznaky a 18 pacientov malo bezpríznakový priebeh. V čase od 19.8.2022 do 22.8.2022 bolo pozitívne testovaných Ag testom 12 pacientov AMO v Psychiatrickej nemocnici Hronovce z celkového počtu 88 (53 pacientov a 35 zamestnancov). 5 pacientov malo mierne respiračné príznaky a 7 pacientov malo bezpríznakový priebeh. V čase od 21.9.2022 do 20.10.2022 bolo pozitívne testovaných Ag testom 65 pacientov v Psychiatrickej nemocnici Hronovce z celkového počtu 297 (186 pacientov a 111 zamestnancov). 30 pacientov malo mierne respiračné príznaky a 35 pacientov malo bezpríznakový priebeh.

V Liečebni pre dlhodobu chorých Želiezovce bol evidovaný v čase od 21.9.2022 do 29.9.2022 epidemický výskyt ochorení COVID-19. Z celkového počtu 26 (15 pacientov a 11 zamestnancov) bolo pozitívne testovaných Ag testom 5 pacientov. Pacienti mali mierne respiračné príznaky.

3.5.2.4 Trenčiansky kraj

V roku 2022 v Trenčianskom kraji evidovali 32 nozokomiálnych epidémií, z toho 18 vyvolaných multirezistentnými kmeňmi *Klebsiella pneumoniae*, 9 v súvislosti s ochorením COVID-19, 4 vyvolané *Clostridium difficile* a 1 vyvolaná *E. coli*. Covidové epidémie pre neúplnosť dát bližšie nepopisujú.

V čase od 4.5.2022 - do 13.5.2022 bol evidovaný epidemický výskyt novorodeneckej konjunktivitídy na predčasnom oddelení Neonatologickej kliniky FN Trenčín. Z počtu 25 exponovaných ochoreli 2 novorodenci. Výter z oka: *E. coli*.

V čase 23.5.2022 - 21.10.2022 bol evidovaný epidemický výskyt *Klebsiella pneumoniae* produkujúca karbapenemázu u pacientov interného oddelenia FN Trenčín. Z počtu 1575 exponovaných *Klebsiella pneumoniae* bola izolovaná u 81 pacientov (74 krát išlo o

bezpríznakové nosičstvo, 6 krát o infekciu moču pri zavedenom PMK a 1 krát infekcia po výkone).

V čase od 26.6. - 12.8.2022 bol evidovaný epidemický výskyt *Klebsiella pneumoniae* produkujúca karbapenemázu u pacientov odd. klinická onkológia FN Trenčín. Z počtu 12 exponovaných *Klebsiella pneumoniae* bola izolovaná u 7 pacientov (1 krát z DÚ a 1 krát z trach. kanyly, 3x z TR a 2x moč).

Od 04.07.2022 do 12.7.2022 bol evidovaný epidemický výskyt *Klebsiella pneumoniae* produkujúca karbapenemázu u pacientov Oddelenia pneumológie a fizeológie NOO Trenčín. Z počtu 11 exponovaných *Klebsiella pneumoniae* bola izolovaná u 3 pacientov (2 krát z tampónu recta, 1 krát z moču). PPN bol pacient, kt. chodí 3x týždenne na dialýzu v TN, kde evidujeme epidemický výskyt CPE+.

V čase 06.7.2022 - 26.07.2022 bol evidovaný epidemický výskyt *Klebsiella pneumoniae* produkujúca karbapenemázu u pacientov dialyzovaných v Logman West a.s. Trenčín. Z počtu 36 exponovaných *Klebsiella pneumoniae* bola izolovaná z TR u 7 pacientov. PPN bol dialyzovaný, ktorý bol hospitalizovaný na internom oddelení FN TN, kde evidujeme epidemický výskyt CPE+. pacient

V čase 11.7.2022 - 20.07.2022 bol evidovaný výskyt *Klebsiella pneumoniae* produkujúca karbapenemázu u pacientov geriatrického oddelenia FN Trenčín. Z počtu 3 exponovaných *Klebsiella pneumoniae* bola izolovaná u 2 pacientov (1x z kožného defektu, 1x z TR).

V čase 28.7.-21.9.2022 bol evidovaný epidemický výskyt infektov dýchacích ciest vyvolaných *Klebsiella pneumoniae* produkujúca karbapenemázu u tracheostomovaných pacientov hospitalizovaných na OAİM FN Trenčín. Z CP 22 exponovaných *Klebsiella pneumoniae* evidujeme u 11 pacientov. (U 8 pacientov izolovaná *Klebsiella pneumoniae* zo spúta u 1 z HDC a u 2 pacientov ide o bezpríznakové nosičstvo.

V čase 30.7. - 13.8.2022 boli evidované dva prípady *Klebsiella pneumoniae* produkujúca karbapenemázu v epidemiologickej súvislosti na chirurgickej klinike. Počet exponovaných 2. Jedná sa o pacientky hospitalizované na jednej izbe. U jednej išlo o infekciu chirurgickej rany, u druhej bezpríznakové nosičstvo.

V čase 5.10.- 8. 10. 2022 bolo evidovaných z počtu 10 exponovaných na TaPch bezpríznakové nosičstvo *Klebsiella pneumoniae* produkujúca karbapenemázu u 2 pacientov, ktorí boli v kontakte s pacientkou preloženou z OAİM na TaPch s infektom DC vyvolaným *Klebsiella pneumoniae*. Pacienti vyhľadani v rámci vstupného skríningu pri hospitalizácii na internom oddelení.

V čase 1.-5.12.2022 boli evidované v epidemiologickej súvislosti z počtu 6 exponovaných 3 prípady *Klebsiella pneumoniae* produkujúca karbapenemázu u pacientov hospitalizovaných na TaPCH a internom oddelení FN TN. U prvého pacienta pôvodne hospitalizovaného na TaPCH sa jedná o infekť dýchacích ciest, zistený po preklade na interné odd. FN TN, u pacientov

hospitalizovaných na internom oddelení sa jedná 1x o infekť močových ciest a 1x o bezpríznakové nosičstvo.

V čase 2.12.-6.12.2022 bol evidovaný epidemický výskyt *Klebsiella pneumoniae* produkujúca karbapenemázu u pacientov neurologického oddelenia FN Trenčín. Z počtu 3 ochoreli 3 pacienti hospitalizovaní na jednej izbe. U jedného sa jednalo o infekť dýchacích ciest, u jedného infekť močových ciest a u jedného bezpríznakové nosičstvo.

V čase od 6.12.2022 - 9.1.2023 bol evidovaný výskyt klostrídiovej enterokolitídy na geriatrickom oddelení vo FN Trenčín. Z CP 115 exponovaných pacientov ochorelo 7 pacientov.

V čase 26.12.2022 - 7.1.2023 bol evidovaný epidemický výskyt *Klebsiella pneumoniae* produkujúca karbapenemázu u pacientov OAIM FN Trenčín. Z celkového počtu 10 exponovaných evidujeme *Klebsiella pneumoniae* u troch pacientov (1x zo spúta, 1x z moču a 1x z tampónu recta).

V čase od 21.03.2022 - do 25.04.2022 bol evidovaný epidemický výskyt *Klebsiella pneumoniae* produkujúca karbapenemázu na chirurgickom oddelení NsP Myjava. Z celkového počtu exponovaných 75 osôb evidujeme bezpríznakové nosičstvo u 4 pacientov.

Od 06.06.2022 do 13.06.2022 bol evidovaný epidemický výskyt *Klebsiella pneumoniae* produkujúca karbapenemázu na OAIM NsP Myjava. Z celkového počtu exponovaných 15 osôb bola pozitívita potvrdená u 4 pacientov (3 krát išlo o bezpríznakové nosičstvo 1 krát o infekť dýchacích ciest).

V čase od 8.6.2022 do 23.8.2022 bol evidovaný epidemický výskyt enterokolitíd vyvolaných *Clostridium difficile* na oddelení dlhodobo chorých NsP Myjava. Z CP 13 exponovaných pacientov ochorelo 5. Prvá pacientka preložená z interného oddelenia s následným rozvojom hnačiek počas hospitalizácie na ODCH. Jednalo sa o polymorbídnych pacientov, ktorí boli počas hospitalizácie dlhodobo liečení kombinovanou ATB terapiou.

V čase od 25.06.2021 do 04.10.2021 bolo evidované epidemické šírenie kmeňa *Klebsiella pneumoniae* produkujúca karbapenemázu u pacientov hospitalizovaných na OAIM a ODCH NsP Myjava. Z počtu 60 exponovaných pozitívny nález *Klebsiella pneumoniae* produkujúcou karbapenemázu evidujeme u 14 pacientov. U 13 pacientov išlo o bezpríznakové nosičstvo, u jedného o uroinfekť pri zavedení PMK.

Od 13.07.2022 do 05.09.2022 bol evidovaný epidemický výskyt *Klebsiella pneumoniae* produkujúca karbapenemázu na ODCH NsP Myjava. Z celkového počtu exponovaných 45 osôb bola pozitívita potvrdená u 15 pacientov (13 krát bezpríznakové nosičstvo, 1 krát uroinfekť, 1 krát infekť dýchacích ciest).

Od 14.07.2022 do 24.08.2022 bol evidovaný epidemický výskyt *Klebsiella pneumoniae* produkujúca karbapenemázu na OAIM NsP Myjava. Z celkového počtu exponovaných 42 osôb

bola pozitívita potvrdená u 10 pacientov (7 krát bezpríznakové nosičstvo, 3 krát infekť dýchacích ciest).

Od 07.11.2022 do 21.11.2022 bol evidovaný epidemický výskyt *Klebsiella pneumoniae* produkujúca karbapenemázu na OAIM NsP Myjava. Z 30 exponovaných osôb evidujeme u 5 pacientov bezpríznakové nosičstvo.

V čase od 14.11.2022 do 28.11.2022 bol evidovaný epidemický výskyt *Klebsiella pneumoniae* produkujúca karbapenemázu na chirurgickom oddelení NsP Myjava. Z celkového počtu 47 exponovaných evidujeme bezpríznakové nosičstvo u 4 pacientov.

V čase od 4.7.2022 do 3.8.2022 bol evidovaný epidemický výskyt enterokolitíd vyvolaných *Clostridium difficile* na oddelení dlhodobo chorých Nemocnica Bánovce. Z počtu 53 exponovaných pacientov ochorelo 7 osôb, 2 pacientky v epidemiologickej súvislosti. Jednalo sa o polymorbídnych pacientov, ktorí boli počas hospitalizácie liečení ATB.

V čase od 22.7.2022 do 12.8.2022 bol evidovaný epidemický výskyt enterokolitídy vyvolanej *Clostridium difficile* produkujúci toxíny na internom oddelení Nemocnica Bánovce. Z počtu 40 exponovaných ochoreli 3 osoby. Pacienti mali v anamnéze ATB terapiu.

3.5.2.5 Žilinský kraj

V roku 2022 zaznamenali epidemický výskyt nozokomiálnych nákaz na neurologickom oddelení KNsP Čadca s dg. U071, kde z celkového počtu exponovaných 12 pacientov všetci ochoreli na COVID – 19. Klinicky sa ochorenia prejavili ako nádcha, kašeľ, teplota nad 38 st. C, celková slabosť.

3.5.2.6 Prešovský kraj

V roku 2022 zaznamenali tri epidémie nozokomiálneho pôvodu.

V čase od 9.1.2022 do 13.1.2022 bol zaznamenaný výskyt akútnych gastroenteritíd norovírusovej etiológie na internom oddelení NsP Svidník. Z celkového počtu 38 exponovaných (18 pacientov a 20 personálu) ochorelo 7 osôb (5 pacientov a 2 zamestnanci). Z klinických príznakov dominovali zvracanie a hnačky. U pacientov bol odobratý biologický materiál na prítomnosť enterálnych vírusov s pozitívnym výsledkom na norovírus.

Zaznamenaný bol epidemický výskyt ochorení COVID-19 na oddelení FRO Vranovskej nemocnice a. s. V čase od 11.9.2022 do 21.9.2022 z počtu 67 exponovaných (43 pacientov a 24 zamestnancov) sa nakazilo spolu 5 osôb - 4 pacienti a 1 zamestnankyňa. Priebeh ochorenia bol mierny.

Zaznamenaný bol epidemický výskyt rotavírusovej enteritídy na pediatrickom oddelení Vranovskej nemocnice. V čase od 21.10.2022 do 3.11.2022 bolo evidovaných 10 prípadov rotavírusového ochorenia z počtu 25 exponovaných detských pacientov. V 9-tich prípadoch išlo

o nozokomiálnu nákazu. Klinický obraz ochorenia u pacientov bol početné riedke stolice, TT 38 – 39°C.

3.5.2.7 Košický kraj

V roku 2022 zaznamenali päť epidémií nozokomiálneho pôvodu.

V čase od 28.1.2022 do 18.5.2022 bol hlásený protrahovaný epidemický výskyt klostrídiovej enteritídy u 15 hospitalizovaných pacientov na oddelení vnútorného lekárstva NsP Spišská Nová Ves, z celkového počtu 45 exponovaných.

V čase od 5.7.2022 bol hlásený epidemický výskyt klostrídiovej enterokolitídy u 4 pacientov na oddelení vnútorného lekárstva NsP Spišská Nová Ves, z celkového počtu 39 exponovaných.

V čase od 3.11.2022 do 21.11.2022 bol hlásený epidemický výskyt klostrídiovej enterokolitídy u 5 pacientov na oddelení vnútorného lekárstva NsP Spišská Nová Ves, z celkového počtu 31 exponovaných. Na oddelení boli vykonané protiepidemické opatrenia.

V čase od 24.6.2022 do 20.8.2022 bol hlásený výskyt 5 prípadov clostrídiovej enterokolitídy (z celkového počtu 45 exponovaných) na oddelení dlhodobochorých v nemocnici v Gelnici.

V roku 2022 bolo hlásených 5 prípadov nozokomiálnej nákazy s dg. A04.7 u pacientov na internom a covidovom oddelení v NsP v Kráľovskom Chlmci. Počet exponovaných 46 osôb - 34 pacientov a 12 zamestnancov. Klinická forma: 4x črevná, 1x bezpríznaková.

Bolo hlásených 6 ochorení na akútnu gastroenteropatiu zapríčinenú vírusom Norwalk na oddelení JIS novorodencov, NsP Trebišov a.s. Počet exponovaných: zamestnanci:15, novorodenci:6. Klinický obraz: TT: 38°C, hnačky, zvracanie.

3.5.3 Úmrtia

3.5.3.1 Bratislavský kraj

V roku 2022 bolo hlásených v Bratislavskom kraji 14 úmrtí na nozokomiálnu nákazu. V porovnaní s rokom 2021 počet klesol o 70,2%. Z toho v 13 prípadoch išlo o úmrtia v súvislosti s diagnózou COVID-19 potvrdenou antigénovým alebo PCR testom a 1x bolo úmrtie na enterokolitídu zapríčinenú *Clostridium difficile*. Znížený počet úmrtí v súvislosti s diagnózou COVID-19 je odrazom zlepšenia epidemiologickej situácie v krajine. V prípade úmrtia na enterokolitídu zapríčinenú *Clostridium difficile* išlo o pacienta hospitalizovaného pre recidívu hnačiek, u ktorého bolo dlhodobé užívanie antibiotík z dôvodu opakovaných uroinfektov. V prípadoch úmrtí na diagnózu COVID-19 pacienti boli hospitalizovaní so závažnými základnými a príjmovými diagnózami. K zhoršeniu stavu a k úmrtiu došlo po kontakte s pozitívne testovanou osobou na COVID-19. Z celkového počtu úmrtí bolo 6 zaočkovaných, 1 čiastočne, 6 nezaočkovaných.

3.5.3.2 Trnavský kraj

V okrese Trnava bolo zaevidovaných 39 úmrtí, v okrese Hlohovec 2 úmrtia a v okrese Galanta jedno úmrtie na NN. V okrese Trnava bolo 32 úmrtí evidovaných na COVID-19 z celkového počtu 197 pacientov s COVID-19. Podľa oddelení sa úmrtia vyskytli: geriatrické 8x, interné 7x, neurologické 7x, onkologické 5x, urologické 2x, kardiologické 1x, psychiatrické 1x, chirurgické 1x. Vekový priemer pacientov bol 78 rokov s vekovým ohraničením od 48 do 96 rokov. 18 pacientov nebolo zaočkovaných vôbec, 11 pacientov absolvovalo očkovanie 3 dávkami a traja pacienti dostali 2 dávky očkovania. 7 úmrtí bolo evidovaných na infekcie zapríčinené *Clostridium difficile* z celkového počtu 97 pacientov s nozokomiálnou klostrídiovou infekciou. Podľa oddelení boli úmrtia zaevidované nasledovne: interné 2x, geriatrické 2x, chirurgické 1x, onkologické 1x, infekčné 1x. Vekový priemer pacientov bol 85 rokov s vekovým ohraničením od 68 do 95 rokov.

V okrese Hlohovec zaevidovali 2 úmrtia v súvislosti s NN na COVID-19 z celkového počtu 75 prípadov s touto diagnózou. V oboch prípadoch išlo o nezaočkovaných mužov vo veku 69 a 85 rokov. V okrese Galanta bolo hlásené 1 úmrtie na nozokomiálnu infekciu u 78-ročnej polymorbídnej pacientky s viacerými závažnými ochoreniami. PCR test na COVID-19 bol pozitívny.

3.5.3.3 Nitrianský kraj

V tomto roku vykazuje 16 úmrtí na nozokomiálnu sepsu. Úmrtia na kovidové infekcie sú zahrnuté v časti epidemiológie.

Infekčná klinika FN Nitra. 59-ročný pacient s potvrdenou kovidovou infekciou prijatý pre hyposaturácie, dyspnoe a celkovú slabosť. Odobraté hemokultúry s nálezom *Staphylococcus aureus* MRSA. Aj napriek komplexnej terapii klinický stav progreduje a na 38. deň od prijatia pacient exituje na septický šok. 80-ročný polymorbídny pacient s dg. myasthenia gravis preložený z neurologickej kliniky pre kovidovú bronchopneumóniu. V odobraných hemokultúrach kultivačný záchyt *E. coli*. Aj napriek komplexnej liečbe pacient exituje na septický šok. 78-ročná polymorbídna onkologická pacientka preložená z neurochirurgie pre dyspnoe a hyposaturáciu pri potvrdenej kovidovej infekcii. Aj napriek komplexnej terapii konštatovaný exitus na septický šok. Hemokultúry neboli odobraté.

Interná klinika FN Nitra. 65-ročný pacient hospitalizovaný pre akútnu edematoznú pankreatitídu. Odobraté hemokultúry s nálezom *Staphylococcus hominis*. Aj napriek terapii progresia MODS a pacient exituje na septický šok.

Chirurgická klinika FN Nitra. 78-ročný pacient s ca sigmy prijatý na hospitalizáciu ako náhla brušná príhoda. Aj napriek komplexnej terapii pacient exituje na septický šok.

Urologické oddelenie FN Nitra. 87-ročný pacient s tumorom močového mechúra prijatý na operačné riešenie. Pooperačne pre respiračnú insuficienciu pacient preložený na KAIM. Tu na

druhý deň od prekladu rozvoj septicko šokového stavu pacient exituje na septický šok. Hemokultúry neboli odobraté.

Neonatologické oddelenie FN Nitra. Hypotrofický prenatúrny novorodenec. Na 6. deň života je priebeh komplikovaný klinickými a laboratórnymi známami sepsy, empiricky podávaná antibiotická terapia. Z odobratých hemokultúr izolovaný *Pseudomonas aeruginosa*. V podmienkach multiorgánového zlyhania konštatovaný exitus letalis na septický šok.

KAIM FN Nitra. 53 ročná polymorbídna pacientka preložená z infekčnej kliniky pre respiračnú insuficienciu s nutnosťou napojenia na umelú pľúcnu ventiláciu. Aj napriek komplexnej terapii sa klinický stav pacientky zhoršuje a na 14. deň dochádza k asystólii, pacientka po vyčerpaní orgánových rezerv exituje na septický šok.

Špecializovaná nemocnica Nitra. 61-ročná pacientka prijatá prekladom z ibného ZZ pre nutnosť napojenia na UPV pri bilaterálnej bronchopneumónii a akútnej respiračnej insuficiencii. Na 30. deň po vyčerpaní orgánových rezerv pacientka exituje na septický šok. Z odobratých hemokultúr dodatočne izolovaný *Acinetobacter baumannii*. 66-ročný polymorbídny pacient prijatý s hepatálnym zlyhávaním. Aj napriek komplexnej intenzívnej terapii pacient septický, exituje na septický šok.

Zariadenie pre seniorov Nitra – Zobor. 86-ročný polymorbídny pacient prijatý na KAIM pre rozvoj šokového stavu v.s. septickej etiológie. Z odobratých hemokultúr izolovaný *Staphylococcus epidermidis*. Aj napriek komplexnej terapii progresia sepsy a pacient exituje na septický šok. 89-ročná polymorbídna klientka zariadenia sociálnych služieb prijatá na chirurgickú kliniku v septickom stave s enterorágiou a renálnou insuficienciou. Aj napriek komplexnej liečbe pacientka exituje na septický šok.

Zariadenie sociálnych služieb ALZHEIMERCENTRUM Borinka Nitra. 74-ročný polymorbídny pacient s potvrdenou kovidovou infekciou prijatý na infekčnú kliniku pre septický stav. Napriek komplexnej liečbe konštatovaný exitus letalis na septický šok. Hemokultúry neodobraté, diagnóza stanovená na základe klinického obrazu. 78 ročný polymorbídny pacient ZSS prijatý na infekčnú kliniku. Od prijatia pacient septický, s triaškami a v laboratórnom obraze elevácia zápalových parametrov. Z odobratých hemokultúr izolovaný *Staphylococcus hominis*. Napriek podávanej cielenej antibiotickej terapii a po vyčerpaní orgánových rezerv pacient exituje na septický šok.

Zariadenie opatrovateľskej služby pri MÚ v Zlatých Moravciach. 87-ročná polymorbídna pacientka prijatá na infekčnú kliniku pre dehydratáciu a hnačky. Od prijatia pacientka septická. Napriek komplexnej liečbe konštatovaný exitus letalis na septický šok. Hemokultúry neodobraté, diagnóza stanovená na základe klinického obrazu.

Interná klinika VL FN Nové Zámky. 59-ročný polymorbídny pacient prijatý pre slabosť a febrilný stav pri potvrdenej infekcii COVID-19. Aj napriek komplexnej liečbe a ošetrovateľskej starostlivosti stav pacienta progreduje a konštatovaný exitus letalis na sepsu.

3.5.3.4 Trenčiansky kraj

V roku 2022 zaznamenali v Trenčianskom kraji 9 úmrtí na nozokomiálnu nákazu, z toho 7 úmrtí na septikémiu a 2 úmrtia na COVID-19.

Okres Trenčín: 61 ročný pacient hospitalizovaný po páde z bicykla, pri ktorom utrpel mnohopočetné poranenia. Stav komplikovaný ťažkou sepsou, pacient zlyháva a stav vyúsťuje do exitus letalis. HK: *Staphylococcus haemolyticus* polyrezistentný kmeň. 84 polymorbídna pacientka hospitalizovaná na infekčnom oddelení pre COVID-19 s akútnou bronchitídou. Na 14. deň hospitalizácie rozvoj febrilit, HK: *Staphylococcus aureus*, nasadená ATB liečba. U pacientky dochádza k progresii kardiálneho zlyhávania a stav vyúsťuje do exitus letalis. 87 ročná pacientka s chronickým srdcovým zlyhávaním hospitalizovaná na internom oddelení pre progresiu dyspnoe. Na 10. deň hospitalizácie dochádza k zhoršeniu stavu pacientky, neodpovedá na liečbu, následne exitus letalis. HK - *Enterococcus faecalis*. 39 ročný pacient morbidne obézny hospitalizovaný na internom oddelení pre sepsu nejasného origa. Priebeh hospitalizácie komplikovaný rozvojom bakteriálnej superinfekcie, stav progreduje do MOZ so zástavou cirkulácie, konštatovaný exitus letalis. HK - *Klebsiella pneumoniae*.

Okres Bánovce nad Bebravou: 68 ročný polymorbídny pacient, prijatý na interné oddelenie pre srdcové zlyhávanie. 7. deň hospitalizácie náhla porucha vedomia na úrovni kómy, pre hypotenziu nedialyzovateľný, zápalové parametre zvýšené, stav hodnotený ako šokový. Napriek intenzívnej liečbe konštatovaný exitus letalis. HK: *Staphylococcus aureus*. 85 ročný muž, preložený z interného oddelenia na oddelenie dlhodobo chorých za účelom doliečenia. 15. deň hospitalizácie vzostup zápalových parametrov, zimnica, febrilita. Postupné zhoršovanie stavu, následne konštatovaný exitus letalis. HK: *Staphylococcus aureus*.

Okres Partizánske: 68 ročný polymorbídny pacient hospitalizovaný na OAIM, následne preložený na interné oddelenie k pokračovaniu liečby. Po prijíme rozvoj febrilit, zhoršenie stavu pacienta, dochádza k vzostupu renálnych a zápalových parametrov, následne konštatovaný exitus letalis. HK: *Enterococcus faecalis*.

Okres Považská Bystrica: úmrtie na COVID-19 potvrdený PCR, úmrtie pre neúplnosť dát bližšie nepopisujú.

Okres Partizánske: úmrtie na COVID-19 potvrdený PCR, úmrtie pre neúplnosť dát bližšie nepopisujú.

3.5.3.5 Žilinský kraj

V roku 2022 zaznamenali 36 úmrtí nozokomiálneho pôvodu.

Okres Tvrdošín: 65 ročná žena hospitalizovaná na kovidovom oddelení, pre zhoršenie stavu bola preložená na OAIM s následným rozvojom bakteriálnej pneumónie. Stav pacientky sa nezlepšoval a na 19. deň hospitalizácie bol konštatovaný exitus letalis. Kultivačne potvrdená *Klebsiella pneumoniae*.

Okres Martin: 10 prípadov úmrtí na diagnózu U 07.1. Pacienti boli hospitalizovaní na oddeleniach: interná klinika 4x, klinika pneumológie a fizeológie 3x, chirurgická klinika 1x, oddelenie cievnej chirurgie, koronárna jednotka 1x. Podľa formy ochorenia sa jednalo 9x o pľúcnu formu a 1x o respiračnú formu. Pacienti boli 3x očkovaní a 7x neočkovaní.

Okres Žilina: 5 prípadov septikémie. 56 ročný muž hospitalizovaný na internom oddelení pre vysokú zápalovú aktivitu. Počas hospitalizácie vykonaný COVID PCR test, ktorý bol pozitívny. V dôsledku urosepsy dochádza k zhoršeniu stavu a následne k exitus letalis. HK: *Staphylococcus aureus*. 80 ročná žena hospitalizovaná na internom oddelení pre bronchopneumóniu. Počas hospitalizácie výskyt febrilit, odobratá HK s pozitívny výsledkom MRSA. Dochádza k progresii stavu a nastáva exitus letalis. 80 ročný muž hospitalizovaný na LDCH. Počas hospitalizácie zhoršenie stavu, prechod do febrilit, dyspnoe, dochádza k exitus letalis. HK: *Acinetobacter baumannii*. 72 ročná žena hospitalizovaná na LDCH. Pre výskyt suchého kašľa vykonaný odber na covid, ktorý bol negatívny. Napriek liečbe stav postupne v progresii a dochádza k existus letalis. HK: *Klebsiella pneumoniae*. 69 ročná žena hospitalizovaná na LDCH s pozitívnym testom na covid. Počas hospitalizácie výskyt febrilit, klinický stav v progresii, dochádza k exitus letalis. HK: *Klebsiella pneumoniae*.

Okres Čadca: zaznamenal 20 prípadov úmrtí nozokomiálneho pôvodu.

Dg. U071: Úmrtie 55 ročného muža, hospitalizovaného na chirurgickom oddelení, na 33. deň hospitalizácie vznik respiračných príznakov, COVID – PCR test pozitívny, na 35. deň hospitalizácie došlo k úmrtiu. Úmrtie 82 ročnej ženy, hospitalizovanej na chirurgickom oddelení s divertikulovou chorobou tenkého čreva. Na 11. deň hospitalizácie vznik respiračných príznakov, COVID – PCR test pozitívny. Na 25. deň hospitalizácie došlo k úmrtiu. Úmrtie 85 ročného muža, hospitalizovaného na oddelení dlhodobo chorých s aterosklerózou končatinových artérií. Na 35. deň hospitalizácie vznik respiračných príznakov, COVID – PCR test pozitívny. Na 36. deň hospitalizácie úmrtie. Úmrtie 48 ročného muža, hospitalizovaného na internom oddelení s akútnym zlyhaním obličiek, na 25. deň hospitalizácie vznik respiračných príznakov - dýchavičnosť, celková slabosť, COVID – PCR test pozitívny. Na 29. deň hospitalizácie úmrtie. Úmrtie 63 ročného muža, hospitalizovaného na internom oddelení s anémiou, na 18. deň hospitalizácie vznik respiračných príznakov, COVID – PCR test pozitívny. Na 26. deň hospitalizácie úmrtie. Úmrtie 63 ročného muža, hospitalizovaného na internom oddelení s ochorením respiračného traktu. Na 16. deň hospitalizácie zhoršenie klinického stavu, COVID – PCR test pozitívny. Na 24. deň hospitalizácie úmrtie. Úmrtie 56 ročného muža, hospitalizovaného na chirurgickom oddelení s léziou podnebia, na 8. deň hospitalizácie zhoršenie zdravotného stavu s bronchopneumóniou, odobratý VN – AG test pozitívny. Na 8. deň hospitalizácie úmrtie. Úmrtie 79 ročnej ženy, hospitalizovanej na chirurgickom oddelení s embóliou a trombózou artérií dolných končatín, vznik respiračných komplikácií, odobratý VN – AG test pozitívny. Na 10. deň hospitalizácie úmrtie. Úmrtie 77 ročného muža, hospitalizovaného na oddelení dlhodobo chorých s dýchavičnosťou, na 11. deň hospitalizácie vznik dyspnoe, poklesu saturácie, odobratý VN – AG test pozitívny. Na 15. deň hospitalizácie úmrtie. Úmrtie 76 ročnej ženy, hospitalizovanej na oddelení dlhodobo chorých

so zlomeninou lonovej kosti, na 4. deň hospitalizácie vznik rozsiahlej bronchopneumónie, COVID – PCR test pozitívny. Na 7. deň hospitalizácie úmrtie. 49 ročná žena hospitalizovaná na oddelení dlhodobo chorých s chronickou ischemickou chorobou srdca, na 7. deň hospitalizácie vznik dyspnoe, febrílií, odobratý VN – AG test pozitívny. Na 9. deň hospitalizácie úmrtie. Úmrtie 87 ročného muža, hospitalizovaného na internom oddelení so synkopou a kolapsom, na 5. deň hospitalizácie vznik febrílií, vzostup zápalových aktivít, odobratý VN – AG test pozitívny. Na 6. deň hospitalizácie úmrtie. Úmrtie 63 ročnej ženy, hospitalizovanej na oddelení dlhodobo chorých s epileptickým stavom, na 14. deň hospitalizácie vznik respiračných komplikácií, odobratý VN – AG test pozitívny. Na 17. deň hospitalizácie úmrtie. Úmrtie 85 ročnej ženy, hospitalizovanej na oddelení dlhodobo chorých so zlomeninami predkolenia, na 8. deň hospitalizácie vznik respiračných komplikácií, odobratý VN – AG test pozitívny. Na 8. deň hospitalizácie úmrtie. Úmrtie 57 ročného muža, hospitalizovaného na oddelení dlhodobo chorých so subdurálnym krvácaním po úraze, na 21. deň hospitalizácie vznik febrílií, odobratý VN – AG test pozitívny. Na 22. deň hospitalizácie úmrtie.

Dg. A047: Úmrtie 90 ročnej ženy, hospitalizovanej na internom oddelení s podozrením s infekcie COVID – 19, na 2. deň hospitalizácie vznik črevných ťažkostí, odber stolice – CD toxín A aj B pozit. Na 5. deň hospitalizácie úmrtie. Úmrtie 88 ročnej ženy, hospitalizovanej na JIS neurologickej s mozgovým infarktom. Na 6. deň hospitalizácie vznik črevných ťažkostí, odobratá stolica – CD GDH pozit. Na 9. deň hospitalizácie úmrtie.

Dg. A415: Úmrtie 56 ročného muža, hospitalizovaného na OAIM pre otvorenú ranu hlavy, na 17. deň hospitalizácie vznik febrílií, odobratá hemokultúra – *Acinetobacter* sp. Na 26. deň hospitalizácie úmrtie.

Dg. N30: Úmrtie 92 ročnej ženy, hospitalizovanej na chirurgickom oddelení s aterosklerózou končatinových artérií, na 23. deň hospitalizácie vznik urologických ťažkostí, odobratý moč – kultivačne *Klebsiella pneumoniae*. Na 30. deň hospitalizácie úmrtie.

Dg. Z228: Úmrtie 81 ročnej ženy, hospitalizovanej na OAIM s aneurysmou bedrovej artérie, na 8. deň hospitalizácie skriningovým vyšetrením odobratý TR – *Klebsiella pneumoniae*. Na 28. deň hospitalizácie úmrtie.

3.5.3.6 Banskobystrický kraj

Bolo evidované jedno úmrtie u 81 ročnej pacientky hospitalizovanej na internom oddelení nemocnice v Žiari nad Hronom, ktorá zomrela na zlyhanie obličiek podmienené dehydratáciou po infekcii *Clostridium difficile* a 2 prípady u pacientov z okresu Lučenec.

3.5.3.7 Prešovský kraj

V roku 2022 evidovali 26 úmrtí nozokomiálneho pôvodu v 6 okresoch Prešovského kraja:

Okres Poprad 8 úmrtí: Úmrtie na septikémiu u pacienta hospitalizovaného na urologickom oddelení pre hydronefrózu bilat. HK: *Klebsiella pneumoniae*, *Enterococcus faecalis*. Úmrtie na

septikémiu u pacienta, hospitalizovaného na OAIM pre operačné riešenie tu colon. HK: Staphylococcus haemolyticus. Úmrtie na septikémiu u dializovanej pacientky, hospitalizovanej na internom oddelení. HK: E.coli. Úmrtie u pacientky, hospitalizovanej na OAIM pre status epilepticus pri tu mozgu. HK: E. coli. Štyri úmrtia na COVID-19 potvrdený PCR.

Okres Prešov: 8 úmrtí na COVID-19 potvrdený PCR.

Okres Kežmarok 3 úmrtia: Úmrtie 84 ročného muža, hospitalizovaného na ODCH po operácii fraktúry krčku femoru zapríčinené enterokolitídou s agens *Clostridium difficile* . Dve úmrtia na COVID-19 potvrdený PCR.

Okres Svidník 3 úmrtia: Úmrtie na septikémiu vyvolanú streptokokom zo skupiny D 65-ročného morbidne obézneho pacienta po rozsiahlom operačnom výkone a reoperácii, na ÚPV, cirkulačne nestabilného na 8. deň hospitalizácie známky septického šoku. Počas hospitalizácie dochádza k zhoršovaniu stavu a pacient na 11. deň exitoval. HK: Enterococcus faecium. Úmrtie na septikémiu 82-ročného muža na 3. deň hospitalizácie pacient febrilný, vzostup zápalových parametrov, nasadená ATB liečba. Napriek liečbe stav progreduje a pacient na 5. deň hospitalizácie exitoval. HK: *Proteus mirabilis*. Úmrtie na kandidovú septikémiu 30-ročného muža, prijatého na chirurgické oddelenie s akútnou pankreatitídou. Počas hospitalizácie došlo k vzostupu zápalových parametrov, septické teploty. Napriek nasadenej liečbe pacient na 39. deň exitoval. HK: Candida parapsilosis.

Okres Stará Ľubovňa 3 úmrtia na ochorenie COVID-19 potvrdený PCR u neočkovaných osôb.

Okres Snina 1 úmrtie na ochorenie COVID-19 potvrdený PCR.

3.5.3.8 Košický kraj

V priebehu roka 2022 zaznamenali 4 úmrtia v príčinnej súvislosti s NN:

78-ročná polymorbídna pacientka bola prijatá na internú kliniku UNLP Košice pre fibriláciu predsiení, hypotenziu, dyspnoe, dysharmonický tras končatín. V krátkom priebehu hospitalizácie progreduje dysartria a slabosť ľavých končatín. Konzultovaný neurológ predpokladal recidívu ischemickej cievnnej mozgovej príhody v pravom karotickom povodí. V závere hospitalizácie dochádza u pacientky k akvirovaniu COVID-19 infekcie, preto realizovaný preklad na reprofilizované pracovisko kde dňa 22. 1. 2022 konštatovaný exitus letalis.

81-ročná pacientka, prijatá z Psychiatrickej liečebne s Alzheimerovou demenciou. Na covidové oddelenie prijatá pre dehydratáciou indikovanú progresiu renálnej insuficiencie a Ag testom potvrdenú infekciu COVID-19. Napriek komplexnej liečbe zdravotný stav pacientky nezlepšený, progreduje a dňa 26.2.2022 konštatovaný exitus letalis.

80-ročná pacientka, pozitívne testovaná na COVID-19, s arteriálnou hypertenziou, s ischemickou chorobou srdca, s Alzheimerovou demenciou bola prijatá na covid interné oddelenie prekladom z Psychiatrickej liečebne pre celkové zhoršenie zdravotného stavu s

nálezom bilaterálnej intersticiálnej pneumonie. Napriek komplexnej liečbe stav pacientky progreduje a 19.3.2022 konštatovaný exitus letalis.

85 ročný polymorbidný pacient, pozitívne testovaný AG testom na COVID-19, preložený z chirurgického oddelenia JIS na interné oddelenie pre obojstranný zápal pľúc. Napriek komplexnej liečbe stav pacienta progreduje a 16.11.2022 konštatovaný exitus.

3.6 Výkon ŠZD v ZZ

V rezorte Ministerstva zdravotníctva bolo v roku 2022 dozorovaných celkom 17 032 zdravotníckych zariadení (ZZ), z toho 268 lôžkových oddelení KAIM, OAIM, JIS, 357 lôžkových oddelení chirurgického smeru, 652 lôžkových oddelení nechirurgického smeru, 3512 všeobecných ambulancií, 3086 stomatologických ambulancií, 7619 odborných ambulancií, 1538 ďalších zdravotníckych zariadení (Tabuľka 66).

Štátny zdravotný dozor sa vykonáva vo všetkých zdravotníckych zariadeniach a lekárňach, pôsobiacich na území republiky. Prijaté opatrenia na predchádzanie vzniku a šírenia nemocničných nákaz sa týkali predovšetkým dekontaminácie prostredia, prístrojov a predmetov, manipulácie zdravotníckeho personálu s vysterilizovaným materiálom, dodržiavania bariérovej ošetrovateľskej techniky, dodržiavania koncentrácie a expozičného času dezinfekčných prostriedkov, hygienickej a chirurgickej očisty rúk zdravotníckeho personálu.

V zdravotníckych zariadeniach bol počas roku 2022 uskutočnený výkon ŠZD celkom v 3000 ZZ, čo je o 42,7 % viac ako v roku predchádzajúcom, tento údaj svedčí o návrate k výkonu ŠZD pre pandémiou COVID-19. Počas previerok hygienicko-epidemiologického režimu boli priebežne odoberané vzorky ovzdušia, prostredia, vysterilizovaného materiálu a predmetov, priebežne bola kontrolovaná sterilizačná technika.

TABUĽKA 76 PREHĽAD O VÝKONE ŠZD V ZZ, 2022, SR

Zdravotnícke zariadenie	Celkový počet ZZ	Vykonaný ŠZD				SPOLU
		kompl. pr.	v súv. NN	kontr. nap. op.	iba mikr. m.	
Lôž. odd. OAIM/JIS	268	44	33	6	61	144
Lôž. odd. chirur. smer	357	100	74	13	197	384
Lôž. odd. nechir. smer	652	141	310	47	181	679
Amb. všeobecní lekári	3512	335	0	7	15	357

Amb. odborní lekári	7619	505	0	20	173	698
Stomatológovia	3086	439	0	6	79	524
Iné	1538	76	8	5	125	214
SPOLU	17032	1640	425	104	831	3000

Vzorky vysterilizovaného materiálu a vzorky z prostredia boli na jednotlivých klinikách a nemocničných oddeleniach v zdravotníckych zariadeniach odoberané podľa harmonogramu a aktuálnej epidemiologickej situácie (Tabuľka 67).

TABUĽKA 77 VÝSLEDKY BIOLOGICKÉHO TESTOVANIA STEROV ZO STERILNÉHO MATERIÁLU A Z PROSTREDIA V ZZ, 2022, SR

Oddelenie, klinika	sterilný materiál			prostredie		
	počet	z toho pozit.		počet	z toho pozit.	
	abs.	abs.	%	abs.	abs.	%
Odd.cent.sterilizácie	425	3	0,71	1246	51	4,09
KAIM,OAIM	122	0	0,00	1206	153	12,69
JIS	6	1	16,67	63	4	6,35
Chirurgické	162	2	1,23	1205	112	9,29
Interné	86	1	1,16	1004	96	9,56
Detské	76	5	6,58	1199	115	9,59
Transplantačné	0	0	0,00	280	10	3,57
Traumatologické	58	1	1,72	330	35	10,61
Gastroenterologické	8	3	37,50	20	5	25,00
Geriatrické	0	0	0,00	8	0	0,00
Gyn.- pôrodnice	204	15	7,35	1462	132	9,03
ORL	29	0	0,00	478	100	20,92
Ortopedické	42	2	4,76	286	21	7,34
Operačné sály	169	4	2,37	1210	26	2,15

Dlhodobo chorých	23	0	0,00	471	61	12,95
FBLR	3	0	0,00	223	28	12,56
Novorodenecké	41	1	2,44	517	63	12,19
Onkologické	2	1	50,00	334	13	3,89
Pneumolog. - ftizeolog.	0	0	0,00	65	2	3,08
Plastika	0	0	0,00	30	2	6,67
Urgentný príjem	1	0	0,00	51	13	25,49
Kardiológia	0	0	0,00	224	2	0,89
CPLZD	4	1	25,00	60	5	8,33
Hematológia	4	0	0,00	503	48	9,54
Urologické	16	1	6,25	256	33	12,89
Neurologické	10	0	0,00	267	16	5,99
Dermatovenerologické	0	0	0,00	0	0	0,00
Neurochirurgické	19	1	5,26	132	28	21,21
Nefrologické	0	0	0,00	10	0	0,00
Rádiologické	0	0	0,00	12	0	0,00
Psychiatrické	0	0	0,00	383	18	4,70
Očné	50	2	4,00	170	16	9,41
Angiológia	0	0	0,00	60	0	0,00
Kardiochirurgia	0	0	0,00	320	1	0,31
Koronárna jednotka	0	0	0,00	60	1	1,67
Kožné	1	0	0,00	89	11	12,36
Arytmie	0	0	0,00	180	1	0,56
Infekčné	0	0	0,00	153	5	3,27
Dialýza	48	0	0,00	855	94	10,99
Lekárne	0	0	0,00	100	0	0,00
Jednodňová ZS	15	1	6,67	47	6	12,77

DSS	20	0	0,00	654	63	9,63
Ambulancie	621	81	13,04	1650	270	16,36
Iné	164	3	1,83	778	113	14,52
Spolu	2429	129	5,31	18651	1773	9,51

V zdravotníckych zariadeniach bolo odobratých výrazne viac vzoriek oproti roku 2021. Spolu boli odobratých 2429 vzoriek zo sterilných materiálov, čo je nárast 124,7 % oproti roku 2021. Proporcija pozitívnych vzoriek u vysterilizovaného materiálu bola 5,3 %, mierne vyššia ako v roku 2021 (4,3 %).

Z prostredia zdravotníckych zariadení bolo odobratých 18651 vzoriek materiálu, čo je nárast o 119,7 % oproti roku 2021. Proporcija nevyhovujúcich vzoriek u odberov z prostredia zdravotníckych zariadení 9,5 % je mierne vyššia ako v roku predchádzajúcom (9,3 %).

Výsledky kontroly funkčného stavu vysterilizovanej techniky uvádza tabuľka 68.

Sterilizačné prístroje boli kontrolované priebežne počas celého roka, problematickými zostáva fakt, že technický park najmä horúcovzduchových prístrojov je prestarnutý. Proporcija kontrolovaných horúcovzduchových sterilizačných prístrojov sa oproti roku 2021 zvýšila a predstavuje 37,3 % z kontrolovaných prístrojov (31,3 % v roku 2021). U autoklávov došlo k tiež k zvýšeniu proporcie kontrolovaných prístrojov, je to 70,7 % (60,3 % v roku 2021). U etylénoxidových sterilizátorov ktoré sú za celú SR uvádzané v počte 6 je proporcija ich kontrol 300 % (25,0 % v roku 2021). U formaldehydových sterilizačných prístrojov došlo taktiež k zvýšeniu proporcie kontrol na 134,3 % (60,4 % v roku 2021). U sterilizátorov plazmových s médiom peroxidu vodíka bol počet kontrol tiež výrazne vyšší a to 166,7 % oproti roku predchádzajúcemu (73,7 %). Proporcija kontrol ostatných sterilizátorov bola 17,5 % (30,0 % v roku 2021).

TABUĽKA 78 INVENTARIZÁCIA STERILIZAČNÝCH PRÍSTROJOV A KONTROLA ICH FUNKČNOSTI V ZZ, 2022, SR

Druh prístroja	Výsledky testovania							
	Evid.	Počet	Proporcija	Počet	Proporcija	Opak.	Počet opak.	Vyrad.
	počet	Kontrol	kontrol	pozit	z počtu	kontroly	pozit.	prístroje
	abs.	abs.	%	abs.	%	abs.	abs.	abs.
AUT	3483	2462	70,7	10	0,4	346	0	15
HVS	4712	1759	37,3	15	0,8	50	1	35
ETY	6	18	300,0	40	222,2	11	0	0

FS	35	47	134,36	1	2,1	14	0	1
Plazma	24	40	166,7	0	0	25	0	0
Iný	40	7	17,5	0	0	0	0	0

4 Ostatné úlohy a činnosti odborov a oddelení epidemiológie v jednotlivých krajoch

4.1 Analýza činnosti Sekcie epidemiológie a pripravenosti na pandémie za rok 2022

4.1.1 MATERIÁLY PREDLOŽENÉ DO VLÁDY SR

V roku 2022 Sekcia epidemiológie a pripravenosti na pandémie ÚVZ SR nepripravovala materiály na rokovanie vlády SR.

4.1.2 PLNENIE ÚLOH PRE MINISTERSTVO ZDRAVOTNÍCTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

4.1.2.1 Vyhodnotenie administratívnej kontroly očkovania v Slovenskej republike k 31. 8. 2021

4.1.2.1.1 2.1.1 ÚROVEŇ ZAOČKOVANOSTI

V rámci administratívnej kontroly pravidelného povinného očkovania bola zaočkovanosť detí kontrolovaná vo všetkých ambulanciách všeobecných lekárov pre deti a dorast v SR. Zisťovaná bola zaočkovanosť ročníkov detí, ktoré mali byť vzhľadom na vek v súlade s očkovacím kalendárom k termínu kontroly kompletne očkované alebo preočkované.

Celoslovenské výsledky zaočkovanosti v rámci pravidelného povinného očkovania detí prekročili hranicu 95 % vo všetkých druhoch povinného očkovania detí. Celoslovenská zaočkovanosť sa v kontrolovaných ročníkoch narodenia pohybovala na úrovni 95,4 % až 97 %. V porovnaní s predchádzajúcim obdobím sa zaočkovanosť v rámci pravidelného povinného očkovania detí udržala približne na rovnakej úrovni, pri niektorých druhoch očkovania mierne vzrástla.

Na úrovni krajov sa nižšia ako 95 % zaočkovanosť zistila:

základné očkovanie proti MMR v 15. – 18. mesiaci života

- *v ročníku narodenia 2019:* Banskobystrický kraj – 94,2 %, Prešovský kraj – 94,6 %
preočkovanie proti MMR v 11. roku života

- *v ročníku narodenia 2009:* Bratislavský kraj – 94,3 %, Košický kraj – 94,8 %
preočkovanie proti DI-TE-PER-POLIO v 6. roku života

- *v ročníku narodenia 2014:* Bratislavský kraj – 93,7 %, Trenčiansky kraj - 94,9 %
preočkovanie proti DI-TE-PER-POLIO v 13. roku života

- *v ročníku narodenia 2007:* Košický kraj – 94,6 %

Krajská zaočkovanosť sa v rámci všetkých ročníkov narodenia kontrolovaných v sledovanom období pohybovala od 93,7 % (preočkovanie proti DI-TE-PER-POLIO v 6. roku života, ročník narodenia 2014, Bratislavský kraj) po 98,7 % (preočkovanie proti DI-TE-PER-POLIO v 13. roku života, ročník narodenia 2007, Trnavský kraj).

Na úrovni okresov hranicu 95 % zaočkovanosti nedosiahli okresy:

- ***základné očkovanie dojčiat tromi dávkami hexavalentnej vakcíny proti DI-TE-PER-VHB-HIB-POLIO v ročníku narodenia 2019:***

Myjava	93,9 %	Zvolen	93,5 %
Spišská Nová Ves	94,9 %	Žiar nad Hronom	93,1 %
Trebišov	94,6 %	Levoča	92,8 %
Turčianske Teplice	94,4 %	Vranov nad Topľou	93,3 %

- ***základné očkovanie dojčiat tromi dávkami konjugovanej vakcíny proti invazívnym pneumokokovým ochoreniam v ročníku narodenia 2019:***

Myjava	93,9 %	Trebišov	94,7 %
Turčianske Teplice	94,4 %	Levoča	90,2 %
Brezno	94,7 %	Vranov nad Topľou	93,3 %
Zvolen	93,1 %	Kežmarok	94,1 %
Žiar nad Hronom	93,1 %		

- ***základné očkovanie proti MMR v ročníku 2019:***

Bratislava V	92,6 %	Zvolen	90,9 %
Senec	94,6 %	Detva	92,4 %
Pezinok	94,8 %	Krupina	94,7 %
Myjava	91,9 %	Žarnovica	93,1 %
Nové Mesto nad Váhom	94,0 %	Žiar nad Hronom	90,7 %
Prievidza	93,2 %	Lučenec	93,5 %
Považská Bystrica	94,3 %	Levoča	91,2 %
Turčianske Teplice	92,8 %	Vranov nad Topľou	90,0 %
Martin	94,2 %	Prešov	93,1 %
Dolný Kubín	94,8 %	Kežmarok	93,7 %
Banská Bystrica	93,3 %	Sabinov	93,0 %
Brezno	93,8 %	Košice I	93,1 %

Košice II	93,3 %	Trebišov	92,6 %
Spišská Nová Ves	93,6 %		

- ***základné očkovanie proti MMR v ročníku 2018:***

Bratislava III	94,1 %	Banská Bystrica	94,9 %
Bratislava V	93,6 %	Zvolen	93,9 %
Senec	93,6 %	Žarnovica	93,8 %
Nové Mesto nad Váhom	94,4 %	Žiar nad Hronom	94,2 %
Prievidza	93,4 %	Levoča	92,9 %
Partizánske	94,8 %	Vranov nad Topľou	91,1 %
Turčianske Teplice	93,2 %	Prešov	94,0 %
Tvrdošín	93,9 %	Košice I	94,1 %

- ***preočkovanie proti MMR v 11. roku života v ročníku narodenia 2009:***

Bratislava III	93,9 %	Levoča	90,0 %
Bratislava IV	94,5 %	Prešov	94,0 %
Bratislava V	91,3 %	Košice I	94,2 %
Senec	94,4 %	Košice II	91,6 %
Pezinok	94,0 %	Spišská Nová Ves	88,4 %
Prievidza	93,0 %	Trebišov	92,5 %

- ***preočkovanie proti MMR v 11. roku života v ročníku narodenia 2008:***

Bratislava III	93,8 %	Košice II.	94,3 %
Bratislava IV	94,7 %	Spišská Nová Ves	88,1 %
Bratislava V	93,0 %	Trebišov	94,2 %
Prešov	92,5 %		

- ***preočkovanie proti DI-TE-PER-POLIO v 6. roku života v ročníku narodenia 2014:***

Bratislava III	94,1 %	Bratislava V	91,8 %
----------------	--------	--------------	--------

Pezinok	91,2 %	Banská Štiavnica	94,7 %
Senec	91,0 %	Lučenec	94,4 %
Prievidza	91,8 %	Košice I	94,5 %
Považská Bystrica	94,2 %	Spišská Nová Ves	89,7 %
Turčianske Teplice	93,2 %	Trebišov	94,0 %
Banská Bystrica	94,7 %	Levoča	94,6 %
Zvolen	93,8 %	Vranov nad Topľou	94,7 %
Detva	94,0 %	Prešov	94,1 %

• **preočkovanie proti DI-TE-PER-POLIO v 13. roku života v ročníku narodenia 2007:**

Bratislava III	94,9 %	Vranov nad Topľou	86,1 %
Bratislava V	92,9 %	Prešov	92,7 %
Senec	94,7 %	Košice I	93,9 %
Dolný Kubín	94,6 %	Košice II	94,9 %
Detva	92,2 %	Spišská Nová Ves	85,4 %
Krupina	66,7 %	Trebišov	92,2 %
Levoča	91,4 %		

Na úrovni pediatrických obvodov hranicu 90 % zaočkovanosť nedosiahlo 200 obvodov (20,6 %), čo je oproti minulému roku nárast o 5,8 % pediatrických obvodov. Najviac obvodov so zaočkovanosťou nižšou ako 90 % bolo v rámci Trenčianskeho kraja (32,7 %), Košického kraja (31,4 %), Bratislavského kraja (29,3 %) a Banskobystrického kraja (19,8 %).

Celkový počet pediatrických obvodov so zaočkovanosťou nižšou ako 90 %

Kraj	Celkový počet pediatrických obvodov	Zaočkovanosť nižšia ako 90 %	
		abs.	%
Bratislavský	123	36	29,3
Trnavský	110	9	8,2
Nitriansky	146	7	4,8
Trenčiansky	113	37	32,7
Banskobystrický	121	24	19,8
Žilinský	127	11	8,7
Prešovský	179	20	11,2

Košický	178	56	31,4
SPOLU	970	200	20,6

Príčiny nízkej zaočkovanosti na okresnej úrovni, resp. na úrovni obvodov:

- nepriaznivá situácia v súvislosti s pandémiou Covid-19,
- odmietanie povinného očkovania detí zákonnými zástupcami napriek poučeniu pediatrov a epidemiológov o význame povinného očkovania; odmietnutím povinného očkovania dieťaťa sa zákonný zástupca dopúšťa priestupku na úseku verejného zdravotníctva,
- antivakcinačné aktivity zamerané cielene na rodičov detí,
- nedôvera v bezpečnosť vakcín,
- posun očkovania zo strany rodičov do neskoršieho veku dieťaťa,
- nezodpovedný prístup rómskych rodičov k očkovaniam, ktorí navštevujú ambulanciu lekára len v prípade zdravotných ťažkostí dieťaťa, alebo nenavštevujú lekára vôbec; migrácia rómskych detí (doočkovanie týchto detí je takmer nemožné pre ľahostajný prístup rodičov k očkovaniam - deti sú pritom u pediatra naďalej evidované, preto sú zahrnuté aj do počtu kontrolovaných detí); problém doočkovania rómskych detí s nízkou pôrodnou hmotnosťou, nedonosenosťou; dlhodobý pobyt rómskych rodín v zahraničí, bez vyradenia z evidencie ambulancie, pri ich návrate zo zahraničia nie sú k dispozícii údaje o očkovaní v krajine pobytu,
- uplatňovanie kontraindikácií očkovania,
- nedostupnosť pediatrických ambulancií,
- chyba malých čísel.

Riešenie týchto situácií zo strany pediatrov a epidemiológov:

- edukácia rodičov o význame očkovania neustále poukazovanie na benefity očkovania so zdôraznením možných následkov neočkovania detí,
- zlepšenie spolupráce so sociálnymi odborníkmi a rómskymi asistentmi
- jednotný, účinný postup postihu rodičov, ktorí porušujú zákon a odmietajú povinné očkovanie u svojich detí,
- zabezpečiť program na evidenciu detí, ktorých rodičia odmietajú očkovanie a evidenciu očkovaných (detí aj dospelých).

Zaočkovanosť proti záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu, infekciám vyvolaným H. influenzae typu b, vírusovej hepatitíde B, detskej obrne a pneumokokovým invazívnym ochoreniam (tab. 1a, 1b)

- **základné očkovanie dojčiat tromi dávkami hexavalentnej vakcíny proti DI-TE-PER-VHB-HIB-POLIO (tab. 1a):**

ročník 2019: SR – 97 %; kraje - od 96,3 % (Prešovský kraj) do 98,4 % (Trnavský kraj).

Na celoslovenskej aj krajskej úrovni zaočkovanosť neklesla pod 95 %. Celoslovenský priemer zaočkovanosti nedosiahli štyri kraje a to Prešovský kraj (96,3 %), Košický kraj (96,4 %), Banskobystrický kraj (96,4 %) a Trenčiansky kraj (96,8 %). Na okresnej úrovni hranicu 95 % zaočkovanosti nedosiahlo 8 okresov.

Z celkového počtu 57 409 detí v ročníku narodenia bolo vakcínou INFANRIX HEXA očkovaných 62 % detí, vakcínou HEXACIMA bolo očkovaných 35 % detí.

V kontrolovanom ročníku narodenia bolo bez ohľadu na počet podaných dávok zistených 1 088 odmietnutých povinných očkovaní, čo predstavuje 1,9 % z celkového počtu detí v kontrolovanom ročníku narodenia. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Trenčianskom kraji (2,7 %) a v Banskobystrickom kraji (2,6 %).

Zaočkovanosť na úrovni krajov:

Bratislavský kraj	97,2 %	Žilinský kraj	97,4 %
Trnavský kraj	98,4 %	Banskobystrický kraj	96,4 %
Trenčiansky kraj	96,8 %	Prešovský kraj	96,3 %
Nitriansky kraj	97,5 %	Košický kraj	96,4 %

- **základné očkovanie dojčiat tromi dávkami konjugovanej vakcíny proti invazívnym pneumokokovým ochoreniam (tab. 1b):**

ročník 2019: SR - 96,9 %; kraje - od 96,2 % (Banskobystrický kraj a Prešovský kraj) do 98,3 % (Trnavský kraj). Na krajskej úrovni zaočkovanosť neklesla pod 95 %. Celoslovenský priemer zaočkovanosti nedosiahli štyri kraje a to Banskobystrický kraj (96,2 %), Prešovský kraj (96,2 %), Košický kraj (96,3 %) a Trenčiansky kraj (96,7 %). Na okresnej úrovni 95% hranicu zaočkovanosti nedosiahlo 9 okresov.

Z celkového počtu 57 409 detí v ročníku narodenia bolo konjugovanou pneumokokovou vakcínou PCV 10 (SYNFLORIX) očkovaných 29,5 % detí, konjugovanou vakcínou PCV 13 (PREVENAR 13) bolo očkovaných 67,4 % detí.

V kontrolovanom ročníku narodenia bolo bez ohľadu na počet podaných dávok zistených 1 133 odmietnutých povinných očkovaní, čo predstavuje 2 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Trenčianskom kraji (2,8 %) a v Banskobystrickom kraji (2,7 %).

Zaočkovanosť na úrovni krajov:

Bratislavský kraj	97,0 %	Žilinský kraj	97,3 %
Trnavský kraj	98,3 %	Banskobystrický kraj	96,2 %
Trenčiansky kraj	96,7 %	Prešovský kraj	96,2 %
Nitriansky kraj	97,5 %	Košický kraj	96,3 %

- **preočkovanie proti DI-TE-PER-POLIO v 6. roku života (tab. 2):**

ročník 2014: SR - 95,9 %; kraje - od 93,7 % (Bratislavský kraj) do 97,2 % (Trnavský kraj). Na úrovni krajov klesla zaočkovanosť pod 95 % v dvoch krajoch a to v Bratislavskom kraji (93,7 %) a v Trenčianskom kraji (94,9 %). Celoslovenský priemer zaočkovanosti nedosiahli tri kraje a to Bratislavský kraj (93,7 %), Trenčiansky kraj (94,9 %) a Košický kraj (95,5 %). Na okresnej úrovni 95 % hranicu zaočkovanosti nedosiahlo 18 okresov. Na očkovanie bola použitá tetravalentná vakcína INFANRIX POLIO A TETRAXIM.

V kontrolovanom ročníku narodenia bolo z celkového počtu 54 507 detí zistených 1 335 odmietnutých povinných očkovaní, čo predstavuje 2,4 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Trenčianskom kraji (4,2 %) a v Bratislavskom kraji (3,5 %).

Zaočkovanosť na úrovni krajov:

Bratislavský kraj	93,7 %	Prešovský kraj	96,4 %
Trnavský kraj	97,2 %	Košický kraj	95,5 %
Trenčiansky kraj	94,9 %		
Nitriansky kraj	96,4 %		
Žilinský kraj	96,7 %		
Banskobystrický kraj	96,3 %		

• **preočkovanie proti DI-TE-PER-POLIO v 13. roku života (tab. 3):**

ročník 2007: SR – 96,6 %; kraje - od 94,6 % (Košický kraj) do 98,7 % (Trnavský kraj). Na celoslovenskej úrovni neklesla pod 95 %. Na krajskej úrovni zaočkovanosť klesla pod 95 % v jednom kraji a to v Košickom kraji (94,6 %). Celoslovenský priemer zaočkovanosťi nedosiahli štyri kraje a to Bratislavský kraj (95,5 %), Banskobystrický kraj (96,4 %), Prešovský kraj (95,5 %) a Košický kraj (94,6 %). Na okresnej úrovni 95 % hranicu zaočkovanosťi nedosiahlo 13 okresov. Na očkovanie bola použitá tetravalentná vakcína BOOSTRIX POLIO.

V kontrolovanom ročníku narodenia bolo z celkového počtu 49 992 detí zistených 611 odmietnutých povinných očkovaní, čo predstavuje 1,2 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (1,9 %) a v Trenčianskom kraji (1,7 %).

Zaočkovanosť na úrovni krajov:

Bratislavský kraj	95,5 %	Žilinský kraj	97,8 %
Trnavský kraj	98,7 %	Banskobystrický kraj	96,4 %
Trenčiansky kraj	97,8 %	Prešovský kraj	95,5 %
Nitriansky kraj	98,1 %	Košický kraj	94,6 %

Zaočkovanosť proti osýpkam, mumpsu a ružienke (MMR, tab. 4, 5)

V rámci základného očkovania proti MMR v 15. - 18. mesiaci života boli kontrolované ročníky narodenia detí 2019 a 2018:

• **základné očkovanie proti MMR v 15. až 18. mesiaci života prvou dávkou (tab. 4):**
ročník 2019: SR - 95,4 %; kraje - od 94,2 % (Banskobystrický kraj) do 97,6% (Trnavský kraj). Na celoslovenskej úrovni nebola zistená zaočkovanosť nižšia ako 95 %. Na krajskej úrovni bola zaočkovanosť pod 95 % v dvoch krajoch (Banskobystrický kraj – 94,2 % a Prešovský kraj – 94,6 %). Celoslovenský priemer zaočkovanosťi nedosiahlo päť krajov a to Banskobystrický kraj

(94,2 %), Prešovský kraj (94,6 %), Trenčiansky kraj (95 %), Košický kraj (95 %) a Bratislavský kraj (95,1 %). Na okresnej úrovni 95 % hranicu zaočkovanosti nedosiahlo 27 okresov.

Z celkového počtu 57 409 detí v ročníku narodenia bolo 78,1 % detí očkovaných vakcínou PRIORIX a 17,3 % detí očkovaných vakcínou M-M-RVAXPRO.

V kontrolovanom ročníku narodenia bolo zistených 1 422 odmietnutých očkovaní, čo predstavuje 2,5 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Trenčianskom kraji (3,7 %), Bratislavskom kraji (3,2 %) a v Banskobystrickom kraji (3,1 %).

Zaočkovanosť na úrovni krajov:

Bratislavský kraj	95,1 %	Žilinský kraj	96,0 %
Trnavský kraj	97,6 %	Banskobystrický kraj	94,2 %
Trenčiansky kraj	95,0 %	Prešovský kraj	94,6 %
Nitriansky kraj	96,4 %	Košický kraj	95,0 %

ročník 2018: SR - 96,4 %; kraje - od 95,2 % (Trenčiansky kraj) do 97,8 % (Trnavský kraj). Na celoslovenskej ani krajskej úrovni nebola zistená nižšia ako 95 % zaočkovanosť. Na okresnej úrovni 95% hranicu zaočkovanosti nedosiahlo 16 okresov.

Z celkového počtu 57 617 detí v ročníku narodenia bolo 74,9 % detí očkovaných vakcínou PRIORIX a 21,5 % detí očkovaných vakcínou M-M-RVAXPRO.

V kontrolovanom ročníku narodenia bolo zistených 1 373 odmietnutých povinných očkovaní, čo predstavuje 2,4 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Trenčianskom kraji (4 %) a v Bratislavskom kraji (3,2 %).

Zaočkovanosť na úrovni krajov:

Bratislavský kraj	95,4 %	Žilinský kraj	96,7 %
Trnavský kraj	97,8 %	Banskobystrický kraj	96,2 %
Trenčiansky kraj	95,2 %	Prešovský kraj	96,1 %
Nitriansky kraj	97,3 %	Košický kraj	96,6 %

• **preočkovanie proti MMR v 11. roku života druhou dávkou vakcíny (tab. 5):**
ročník 2009: SR – 96,4 %; kraje - od 94,3 % (Bratislavský kraj) do 98 % (Trnavský kraj). Na celoslovenskej úrovni zaočkovanosť neklesla pod 95 %. Na krajskej úrovni klesla zaočkovanosť pod 95 % v dvoch krajoch a to v Bratislavskom kraji (94,3 %) a v Košickom kraji (94,8 %). Celoslovenský priemer zaočkovanosti nedosiahli dva kraje a to Bratislavský kraj

(94,3 %) a Košický kraj (94,8 %). Na okresnej úrovni 95 % hranicu zaočkovanosti nedosiahlo 12 okresov.

Z celkového počtu 54 719 detí v ročníku narodenia bolo 81,1 % detí očkovaných vakcínou PRIORIX a 15,2 % detí vakcínou M-M-RVAXPRO.

V kontrolovanom ročníku narodenia bolo zistených 922 odmietnutých očkovaní, čo predstavuje 1,7 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (2,9 %) a v Trenčianskom kraji (2,4 %).

Zaočkovanosť na úrovni krajov:

Bratislavský kraj	94,3 %	Žilinský kraj	97,4 %
Trnavský kraj	98,0 %	Banskobystrický kraj	97,1 %
Trenčiansky kraj	96,5 %	Prešovský kraj	96,5 %
Nitriansky kraj	97,3 %	Košický kraj	94,8 %

ročník 2008: SR - 97,0 %; kraje - od 95,1 % (Bratislavský kraj) do 99,0 % (Trnavský kraj). Na celoslovenskej aj krajskej úrovni zaočkovanosť neklesla pod 95 %. Celoslovenský priemer zaočkovanosti nedosiahli dva kraje a to Bratislavský kraj (95,1 %) a Košický kraj (95,6 %). Na okresnej úrovni 95 % hranicu zaočkovanosti nedosiahlo 7 okresov.

Z celkového počtu 52 667 detí v ročníku narodenia bolo 78,6 % detí očkovaných vakcínou PRIORIX a 18,4 % detí očkovaných vakcínou M-M-RVAXPRO.

V kontrolovanom ročníku narodenia bolo zistených 724 odmietnutých očkovaní, čo predstavuje 1,4 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (2,7 %) a v Trenčianskom kraji (1,9 %).

Zaočkovanosť na úrovni krajov:

Bratislavský kraj	95,1 %
Trnavský kraj	99,0 %
Trenčiansky kraj	97,3 %
Nitriansky kraj	97,9 %
Žilinský kraj	97,9 %
Banskobystrický kraj	97,3 %
Prešovský kraj	97,1 %

4.1.2.1.2 Iné druhy očkovania

Očkovanie proti vírusovej hepatitíde B (VHB) u vybraných skupín populácie vo vysokom riziku nákazy (tab. 6 - 9)

Očkovanie študentov zdravotníckych škôl, nadstavbového štúdia zdravotníckeho zamerania, lekárskech fakúlt a ostatných fakúlt (tab. 6)

U študentov nadstavbového štúdia zdravotníckeho zamerania bola zistená vysoká zaočkovanosť. Z celkového počtu 2 244 študentov bolo k 31. 8. 2021 spolu očkovaných 2 118 študentov (94,4 %).

Výsledky zaočkovanosti u poslucháčov lekárskech fakúlt a iných fakúlt zdravotníckeho zamerania boli priaznivé. U poslucháčov lekárskech fakúlt dosiahla celková zaočkovanosť 97,5 %. Najvyššia zaočkovanosť sa zaznamenala u študentov V. ročníkov (99 %), IV. ročníkov (98,9 %) a II. a VI. ročníkov (98 %). V ostatných ročníkoch sa pohybovala od 95,2 % do 96,2 %.

Zaočkovanosť študentov iných fakúlt zdravotníckeho zamerania dosiahla 98 %. V jednotlivých ročníkoch sa zaočkovanosť pohybovala od 96,1 % po 99 %. V Bratislavskom kraji, Trenčianskom kraji a Prešovskom kraji zaočkovanosť študentov fakúlt zdravotníckeho zamerania dosiahla 100 %.

Očkovanie novorodencov HBsAg pozitívnych matiek (tab. 7)

Celkový počet novorodencov HBsAg pozitívnych matiek podliehajúcich očkovaniu v oboch kontrolovaných ročníkoch narodenia bol 85, z toho až 63 detí (74,1 %) bolo z Košíckého kraja a z Prešovského kraja.

- **ročník 2021:** z celkového počtu 37 novorodencov podliehajúcich očkovaniu bolo očkovaných 100 % detí narodených do 31. 8. 2021.
- **ročník 2020:** z celkového počtu 48 novorodencov podliehajúcich očkovaniu bolo očkovaných 100 % novorodencov.

V ročníku narodenia 2021 bol **hyperimúnnny gamaglobulín proti vírusovej hepatitíde typu B (HBIG)** aplikovaný súčasne s prvou dávkou vakcíny proti VHB u 91,9 % novorodencov a v ročníku narodenia 2020 u 85,4 % novorodencov. Zaznamenané boli rozdiely podľa krajov v profylaktickom podávaní HBIG. V ročníku narodenia 2021 bol HBIG podaný všetkým deťom v Bratislavskom kraji, Trnavskom kraji, Trenčianskom kraji, Žilinskom kraji a Prešovskom kraji. V ročníku narodenia 2020 bol HBIG podaný všetkým deťom v Bratislavskom kraji, Trenčianskom kraji, Banskobystrickom kraji a Prešovskom kraji. V Košíckom kraji sa proporcia kompletne chránených detí v tomto ročníku narodenia pohybovala na úrovni 64,7 %. V ostatných krajoch neboli hlásení žiadni novorodenci HBsAg pozitívnych matiek.

Očkovanie pacientov dialyzačných oddelení proti vírusovej hepatitíde B (tab. 8)

Očkovaniu podliehalo 1 845 pacientov zaradených do dialyzačného programu (DP) a 795 pacientov v príprave na zaradenie do dialyzačného programu. Z celkového počtu pacientov zaradených do DP bolo očkovaných aspoň jednou dávkou vakcíny proti VHB 1 776 (96,3 %) pacientov, neočkovaných bolo 68 (3,7 %) pacientov. Z celkového počtu pacientov v príprave do DP bolo očkovaných aspoň jednou dávkou vakcíny proti VHB 759 (95,5 %) pacientov.

Očkovanie vybraných skupín osôb, vystavených zvýšenému riziku nákazy vírusom hepatitídy B nariadené od roku 1990 (tab. 9a, 9b)

- **Očkovanie kontaktov chorých na VHB:**

V kontrolovanom období bolo z celkového počtu 48 kontaktov chorých na VHB spolu očkovaných 42 osôb (87,5 %). Kompletne očkovaných (tromi dávkami) bolo 37 osôb (77,1 %) kontaktov chorých na VHB. V Žilinskom kraji zaočkovanosť dosiahla 100 %, v ostatných krajoch sa pohybovala od 75 % do 93,3 %. K 31.8. 2021 bolo od zavedenia očkovania kompletne očkovaných 19 254 kontaktov chorých na VHB.

- **Očkovanie kontaktov nosičov HBsAg:**

Z celkového počtu 187 zistených kontaktov nosičov HBsAg bolo očkovaných 106 (56,7 %). Kompletne očkovaných (tromi dávkami) bolo 66 (35,3 %) kontaktov HBsAg. K 31. 8. 2021 bolo od zavedenia očkovania kompletne očkovaných 15 762 kontaktov nosičov HBsAg.

- **Očkovanie ďalších osôb:**

V kontrolovanom období bolo kompletne očkovaných 4 092 (82,9 %) chovancov zariadení sociálnych služieb pre mentálne postihnutých a 84 (86,6 %) detí v resocializačných strediskách pre drogovu závislé osoby, z celkového počtu osôb podliehajúcich očkovaniu.

Odporúčané očkovanie proti vírusovej hepatitíde A (VHA) u detí vo veku dvoch rokov žijúcich v miestach s nízkym sociálno-hygienickým štandardom, bez prístupu k pitnej vode, bez odkanalizovania odpadových vôd alebo nízkym štandardom bývania (tab. 10)

V kontrolovanom ročníku narodenia 2019 bolo z celkového počtu 4 001 evidovaných detí žijúcich v miestach s nízkym hygienickým štandardom spolu očkovaných 1 573 (39,3 %) detí. Jednou dávkou vakcíny proti VHA bolo očkovaných 1 220 (30,5 %) detí, dvomi dávkami vakcíny bolo očkovaných 353 (8,8 %) detí. Najvyššia zaočkovanosť detí v uvedenom ročníku bola zistená v Bratislavskom kraji (100 %), v Nitrianskom kraji (80,9 %) a v Trnavskom kraji (66,7 %). V Trenčianskom kraji neboli v ročníku narodenia 2019 evidované žiadne deti podliehajúce odporúčanému očkovaniu proti VHA v súlade s vyhláškou MZ SR č. 585/2008 Z. z.

Odporúčané očkovanie alebo očkovanie na žiadosť rodičov detí do 15 rokov života (tab. 11)

Celkový počet detí očkovaných mimo stanovených povinných očkovaní v porovnaní s predchádzajúcim rokom stúpol. V kontrolovanom období bolo na žiadosť rodičov alebo na odporúčanie ošetrojúceho lekára očkovaných spolu 76 635 detí mimo pravidelného povinného očkovania, čo je nárast o 21 619 (39,3 %) očkovaných detí v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Najvyšší nárast počtu očkovaných detí bol zaznamenaný pri očkovaní proti chrípke u detí od 3 rokov života s počtom 13 740 očkovaných detí do 15 rokov, HPV infekcii s počtom 13 514 detí a rotavírusovým infekciám s počtom 25 830 detí.

Očkovanie proti sezónnej chrípke, invazívnym pneumokokovým ochoreniam a Covid-19 u osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb (tab. 12)

- **Očkovanie proti chrípke:**

V chrípkovej sezóne 2020/2021 bolo spolu očkovaných 23 333 (66,1 %) osôb z celkového počtu 35 287 osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb. V porovnaní s predchádzajúcim rokom zaočkovanosť stúpila o 5 %. Najvyššia zaočkovanosť bola vo vekovej skupine 20-59 ročných (72,8 %) z celkového počtu osôb v tejto vekovej skupine. Na krajskej úrovni sa zaočkovanosť pohybovala od 48,1 % (Bratislavský kraj) do 75,9 % (Trnavský kraj) z celkového počtu klientov v zariadeniach. Očkovanie bolo vykonané vakcínami INFLUVAC Tetra (BGP Products s.r.o.) a VAXIGRIP Tetra (Sanofi Pasteur).

V chrípkovej sezóne 2020/2021 bolo v Slovenskej republike očkovaním proti chrípke chránených 308 512 osôb. Zaočkovanosť populácie Slovenskej republiky dosiahla 5,7 %, čo predstavuje rovnaké percento zaočkovanosti v porovnaní s predchádzajúcou chrípkovou sezónou. V chrípkovej sezóne 2020/2021 bolo očkovanie proti chrípke plne hrazené zdravotnými poisťovňami všetkým poistencom, ktorí o očkovanie prejavili záujem.

- **Očkovanie proti invazívnym pneumokokovým ochoreniam:**

Z celkového počtu 35 287 osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb bolo k 31. 8. 2021 očkovaných 6 696 (19 %) klientov.

- **Očkovanie proti Covid-19:**

Z celkového počtu 35 287 osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb bolo k 31. 8. 2021 očkovaných 27 111 (76,8 %) klientov.

- **Očkovanie v azylových zariadeniach**

Na území **Bratislavského kraja, Trenčianskeho kraja a Žilinského kraja** nie sú utečenecké tábory.

V Trnavskom kraji (okres Dunajská Streda) v utečeneckých táboroch ÚPZC Medved'ov a ZT Rohovce neboli v sledovanom období umiestnené žiadne deti. V utečeneckom tábore Gabčíkovo neboli umiestnení žiadny utečenci.

V Nitrianskom kraji (okres Topoľčany) je zriadené azylové zariadenie pre týrané matky s deťmi – t. č. sú v ňom umiestnené dve deti, ktoré sú očkované u príslušného pediatra (deti sú

kompletne očkované podľa platného očkovacieho kalendára v SR, ide o deti slovenskej národnosti).

V Banskobystrickom kraji je zriadené azylové zariadenie len v okrese Veľký Krtíš - pobytový tábor v Opatovskej Novej Vsi. Deti do 15 rokov veku sa neočkovali, nakoľko sú očkované už v záchytných táboroch.

V rámci **Prešovského kraja** sa azylové zariadenie nachádza iba v okrese Humenné. Záchytný tábor bol zriadený v decembri 2006, očkovanie spadá do kompetencie MV SR. Počet zaočkovaných utečencov: v kontrolovanom období neboli očkované žiadne deti.

V rámci **Košického kraja** bolo v okrese Trebišov v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce v priebehu kontrolovaného obdobia umiestnených na prechodné obdobie sedem detí (päť detí do 15 rokov, dve deti nad 15 rokov). V období umiestnenia očkovací status detí nebol známy. Všetky boli očkované proti MMR. Zaistené osoby sú zvyčajne bez akejkoľvek zdravotnej dokumentácie a sú ďalej odosielané do iných útvarov policajného zaistenia pre cudzincov.

- **Mimoriadne očkovanie**

V sledovanom období nebolo na území **Bratislavského kraja, Trnavského kraja, Nitrianskeho kraja, Trenčianskeho kraja, Žilinského kraja, Banskobystrického kraja a Košického kraja** vykonané žiadne mimoriadne očkovanie.

V Prešovskom kraji bolo v sledovanom období vykonávané mimoriadne očkovanie nariadené Regionálnym úradom verejného zdravotníctva so sídlom v Poprade pre novorodencov a deti narodené od roku 2012 z nízkeho hygienického štandardu proti TBC v obciach Výborná, Krížová Ves a Veľká Lomnica z okresu Kežmarok a Hranovnica z okresu Poprad. Okrem týchto novorodencov boli očkované aj detské Mtx negatívne kontakty TBC a zúčujmcovia o očkovanie na vlastnú žiadosť. Očkovanie vykonáva detská pneumologická ambulancia v Poprade s pôsobnosťou pre celý Prešovský kraj. Zaočkovaných bolo spolu 371 detí (190 detí z okresu Poprad, 109 detí z okresu Kežmarok, jedno dieťa z okresu Levoča a 71 detí z iných okresov).

4.1.2.1.3 Odmietanie povinného pravidelného očkovania detí

V rámci sledovania počtu odmietnutí povinného pravidelného očkovania detí sa zisťovalo:

1. odmietnutie povinného očkovania v ročníkoch narodenia, ktoré podliehali aktuálnej administratívnej kontrole očkovania k 31. 8. 2021,
2. čiastočné odmietnutie povinného očkovania zaevidované RÚVZ v kontrolovanom období (ide o ročníky narodenia detí, ktoré nepodliehali administratívnej kontrole očkovania k 31. 8. 2021) a počet detí s nahláseným kompletným odmietnutím povinného očkovania v období od 1. 9. 2020 do 31. 8. 2021.

1. Odmietanie povinného pravidelného očkovania detí v ročníkoch narodenia, ktoré podliehali kontrole očkovania v období od 1. 9. 2020 do 31. 8. 2021

V ročníkoch narodenia detí podliehajúcich aktuálnej kontrole očkovania bola najvyššia miera odmietania povinného očkovania na národnej úrovni zistená v rámci:

- *základného očkovania proti MMR:*
 - ročník narodenia 2019 - zistených 1 422 (2,5 %) odmietnutých očkovaní,
 - ročník narodenia 2018 - zistených 1 373 (2,4 %) odmietnutých očkovaní,
- *preočkovania v 6. roku života proti DTaP-IPV:*
 - ročník narodenia 2014 – zistených 1 335 (2,4 %) odmietnutých očkovaní.

Pri zvyšných druhoch povinného očkovania sa miera odmietania očkovania pohybovala na celoslovenskej úrovni od 1,2 % (preočkovanie proti DTaP-IPV v 13. roku života) po 2,5 % (základné očkovanie proti osýpkam, mumpsu a ružienke). V rámci kontrolovaných ročníkov narodenia bola najvyššia miera odmietania povinného očkovania zaznamenaná v Trenčianskom kraji (preočkovanie proti DTaP-IPV v 6. roku života – 4,2 %, ročník 2014 a základné očkovanie proti MMR - 4 %, ročník 2018) z počtu detí podliehajúcich očkovaniu.

2. Odmietanie povinného pravidelného očkovania zaevidované RÚVZ v období od 1. 9. 2020 do 31. 8. 2021 v ročníkoch narodenia detí, ktoré nepodliehali kontrole očkovania v uvedenom období:

V sledovanom období bolo zistených o 191 čiastočne odmietnutých povinných očkovaní viac v porovnaní s predchádzajúcim kontrolovaným obdobím (tab. 1):

Základné očkovanie: zistených bolo 477 odmietnutých povinných očkovaní, z toho bolo 152 odmietnutých očkovaní proti DTaP-VHB-HIB-POLIO, 164 odmietnutých očkovaní proti pneumokokovým invazívnym ochoreniam a 161 odmietnutých očkovaní proti osýpkam, mumpsu a ružienke.

Preočkovanie: zistených bolo 516 odmietnutých očkovaní, z toho 243 bolo odmietnutých očkovaní v rámci preočkovania proti MMR, 176 preočkovaní v 6. roku života proti DTaP-POLIO, 97 odmietnutých preočkovaní proti DTaP-POLIO v 13. roku života.

Tabuľka 1: Čiastočné odmietnutia povinného očkovania podľa druhu očkovania v období od 1. 9. 2020 do 31. 8. 2021 v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehali administratívnej kontrole očkovania v uvedenom období

Kraj	DTaP VHB HIB POLIO	pneumokokové invazívne ochorenia	MMR	MMR preočkovanie*	DTaP-POLIO v 6. roku života	DTaP-POLIO v 13. roku života
BA	7	7	6	13	12	7
TT	15	16	15	27	8	3
NR	17	19	28	53	29	11
TN	32	33	27	39	19	15
BB	6	12	24	17	21	8
ZA	52	54	25	59	38	33
PO	17	17	23	23	30	12
KE	6	6	13	12	19	8
SPOLU	152	164	161	243	176	97

* zahŕňa odmietanie preočkovania v 11. roku života u detí narodených do roku 2014 a v 5. roku života u detí narodených od roku 2015

- **Počet detí s nahláseným kompletným odmietnutím povinného očkovania, zaevidovaných RÚVZ v období od 1. 9. 2020 do 31. 8. 2021 (tab. 2):**

V sledovanom období bolo zistených 729 detí s nahláseným kompletným odmietnutím povinného očkovania, t. j. rodičia odmietli všetky povinné očkovania dieťaťa aj do budúcnosti. V porovnaní s predchádzajúcim obdobím je to o 64 kompletných odmietnutí menej. Kumulatívne je k 31. 8. 2021 v SR nahlásených 6 996 detí s kompletným odmietnutím povinného očkovania.

Tabuľka 2: Počet detí s nahláseným kompletným odmietnutím povinného očkovania

Kraj	Počet detí s nahláseným kompletným odmietnutím povinného očkovania od 1. 9. 2020 do 31. 8. 2021	Kumulatívny počet detí s kompletným odmietnutím povinného očkovania k 31. 8. 2021
Bratislavský	28	636
Trnavský	55	491
Nitriansky	165	1 132
Trenčiansky	52	546
Banskobystrický	139	1 073
Žilinský	111	1 273
Prešovský	64	633
Košický	115	1 212
SPOLU	729	6 996

4.1.2.1.4 KONTRAINDIKÁCIE OČKOVANIA

V rámci administratívnej kontroly očkovania bolo zistených 1 635 zdravotných kontraindikácií očkovania, z toho 528 (32,3 %) bolo trvalého a 1 107 (67,7 %) dočasného charakteru (tab. 1). Medzi dočasné kontraindikácie patrili najmä časté akútne ochorenia, dlhodobá imunologická a alergologická liečba, operácie dieťaťa, kožné, neurologické a nefrologické ochorenia, nízka pôrodná hmotnosť, alergie a anémia. Najčastejšie trvalé kontraindikácie tvorili ťažké onkologické ochorenia, imunodepresívne stavy, ťažké neurologické ochorenia, detská mozgová obrna, vrodené vývojové chyby, onkologické a alergické ochorenia.

Tab.1 Prehľad počtu zdravotných kontraindikácií očkovania od 1. 9. 2020 do 31. 8.2021

Kraj	Kontraindikácie		Spolu
	Dočasné	Trvalé	
Bratislavský	187	135	322
Trnavský	65	44	109
Nitriansky	91	42	133
Trenčiansky	204	40	244

Banskobystrický	86	42	128
Žilinský	210	96	306
Prešovský	109	74	183
Košický	155	55	210
Spolu	1 107	528	1 635

V sledovanom období bolo zistených 13 903 iných dôvodov neočkovania, z toho bolo 8 555 odmietnutých očkovaní (ide o počet všetkých odmietnutých očkovaní, nie počet detí) v rámci všetkých kontrolovaných ročníkov narodenia, vrátane tých ročníkov narodenia, ktoré boli opätovne zaradené do tejto administratívnej kontroly očkovania.

V 1 933 prípadoch išlo o pobyt v zahraničí, v 2 901 prípadoch o nedostavenie sa na očkovanie a v 514 prípadoch išlo o iné dôvody (neodôvodnené odkladanie, resp. posúvanie očkovania bez akýchkoľvek kontraindikácií do neskoršieho veku dieťaťa, ktoré niektorí pediatri tolerujú rodičom bez nahlásenia na RÚVZ, posun termínu očkovania, žiadosť rodičov o posun termínu očkovania, nedodržanie včasnosti očkovania podľa očkovacieho kalendára) (tab. 2).

Tab. 2 Iné dôvody neočkovania

Kraj	Počet detí s iným dôvodom neočkovania v kontrolovaných ročníkoch narodenia zistených od 1. 9. 2020 do 31. 8. 2021				Spolu
	odmietnutie očkovania	pobyt v zahraničí	nedostavenie sa na očkovanie	iné (uviest') žiadosť o posun zo strany rodičov	
Bratislavský	1 754	226	260	237	2 477
Trnavský	673	13	23	4	713
Nitriansky	1 010	86	56	12	1 164
Trenčiansky	1 207	11	20	47	1 285
Banskobystrický	974	111	268	155	1 508
Žilinský	1 214	7	41	25	1 287
Prešovský	807	271	1 549	33	2 660
Košický	916	1 208	684	1	2 809
Spolu	8 555	1 933	2 901	514	13 903

Doočkovanie detí s dočasnými kontraindikáciami očkovania zistenými v predchádzajúcej kontrole očkovania: v čase od 1. 9. 2019 do 31. 8. 2020 bolo zistených 1 144 dočasných kontraindikácií. Z toho bolo k 31. 8. 2021 doočkovaných 465 (40,6 %) detí a 679 (59,4 %) detí

zostalo nezaočkovaných (tab. 3). Najčastejšie príčiny nedoočkovania boli odmietnutie rodičov, presťahovanie do zahraničia, nedostavenie sa na doočkovanie a pretrvávajúce kontraindikácie.

Tab. 3 Doočkovanie detí s dočasnými kontraindikáciami

Kraj	Dočasné kontraindikácie zistené od 1. 9. 2019 do 31. 8. 2020		
	celkový počet	z toho počet doočkovaných detí k 31. 8. 2021	
		abs.	%
Bratislavský	165	60	36,4
Trnavský	63	10	15,9
Nitriansky	116	38	32,8
Trenčiansky	206	72	35,0
Banskobystrický	95	40	42,1
Žilinský	174	83	47,7
Prešovský	166	88	53,0
Košický	159	74	46,5
Spolu	1 144	465	40,6

4.1.2.1.5 IV. NEŽIADUCE REAKCIE

Zo zdravotnej dokumentácie detí bolo spolu zistených 23 nežiaducich reakcií, z toho bolo 9 lokálnych reakcií a 14 celkových reakcií. V porovnaní s predchádzajúcim obdobím bol počet nežiaducich reakcií zistených v rámci administratívnej kontroly očkovania nižší o 14,8 %. Najviac reakcií bolo zistených z Nitrianskeho kraja (6) a Banskobystrického kraja (5), nasledovali Trenčiansky kraj (3), Žilinský kraj (3), Bratislavský kraj (2), Košický kraj (2), Trnavský kraj (1) a Prešovský kraj (1). Hospitalizácia bola potrebná v troch prípadoch. Úmrtie v súvislosti s očkovaním zaznamenané nebolo.

Tab. 1 Nežiaduce reakcie podľa krajov, 1. 9. 2020 - 31. 8. 2021, SR

Kraj	Nežiaduce reakcie zistené od 1. 9. 2020 do 31. 8. 2021			
	Celkový počet	z toho počet		
		lokálne reakcie	regionálne reakcie	celkové reakcie
Bratislavský	2	0	0	2

Trnavský	1	0	0	1
Nitriansky	6	4	0	2
Trenčiansky	3	1	0	2
Banskobystrický	5	2	0	3
Žilinský	3	1	0	2
Prešovský	1	1	0	0
Košický	2	0	0	2
Spolu	23	9	0	14

INFANRIX HEXA

Hlásená bola 1 celková reakcia. Nežiaducu reakciu hlásili z Banskobystrického kraja (1).

Celkové reakcie: 1

neurologické prejavy, kŕče: 1

HEXACIMA

Hlásená bola 1 celková reakcia zo Žilinského kraja (1) s nutnosťou hospitalizácie.

Celková reakcia: 1

nechutenstvo, mrzutosť, teplota do 38°C, hematómy: 1

Hospitalizácia bola potrebná v 1 prípade:

okres Žilina - u 7-mesačného dieťaťa po podaní 2. dávky očkovacej látky Hexacima. Na druhý deň po očkovaní hospitalizácia na detské oddelenie FNsP Žilina. Klinický priebeh: nechutenstvo, mrzutosť, večer teplota do 38 °C s následnou tvorbou hematómov na ramene veľkosti cca 4 cm, na dolných končatinách veľkosti cca 3cm, petechií medzi lopatkami a začervenaním v mieste vpichu.

PREVENAR 13

Hlásená bola 1 celková reakcia z Banskobystrického kraja (1) s nutnosťou hospitalizácie.

Celková reakcia: 1

zvracanie, neurologické prejavy, zvýšená teplota do 38 °C : 1

Hospitalizácia bola potrebná v 1 prípade:

okres Banská Bystrica - u dieťaťa po očkovaní vakcínou Prevenar 13. Dieťa malo v noci po očkovaní zvýšenú teplotu do 38 °C a zvracalo. Na druhý deň sa objavilo prevracanie očných bulbov, počas toho stuhlo. Dieťa bolo tri dni hospitalizované.

INFANRIX HEXA + Prevenar 13

Hlásená bola 1 celková reakcia. Nežiaducu reakciu hlásili z Košického kraja (1).

Celkové reakcie: 1

hypotonicko hyporesponzívna epizóda: 1

HEXACIMA + Prevenar 13

Hlásená bola 1 celková reakcia. Nežiaducu reakciu hlásili z Nitrianskeho kraja (1) s nutnosťou hospitalizácie.

Celkové reakcie: 1

epileptický záchvat, meningeálne príznaky, febrility 40 °C: 1

Hospitalizácia bola potrebná v 1 prípade:

okres Nové Zámky – u očkovaného dieťaťa sa vyskytli celkové príznaky – teplota 40 °C , epileptický záchvat a meningeálne príznaky po 3.dávke očkovania. Dieťa bolo v deň očkovania a zároveň vzniku celkových reakcií prevezené na Klinikum pediatrie FNŠP Nové Zámky.

PRIORIX

Hlásená bola 1 celková reakcia z Trnavského kraja (1).

Celková reakcia: 1

morbilliformný exantém po celom tele, febrility do 39 °C: 1

MMR-VAXPRO

Hlásené boli 3 celkové reakcie z Bratislavského kraja (2) a Košického kraja (1).

Celkové reakcie: 3

teplota, výsev, stolica: 1

teplota 38,7 °C: 1

teplota, výsev úst, podráždenosť: 1

INFANRIX POLIO

Hlásené boli 2 celkové reakcie a 3 lokálne reakcie. Postvákcináčné reakcie boli hlásené z Banskobystrického kraja (1), Nitrianskeho kraja (1), Žilinského kraja (2), Trenčianskeho kraja (1).

Lokálna reakcia: 3

erytém: 1

erytém, opuch: 2

Celkové reakcie: 2

opuch, erytém, infiltrát, febrility 39 °C: 1

kľče, erytém, opuch: 1

TETRAXIM

Hlásených bolo 6 lokálnych reakcií. Postvákcináčné reakcie boli hlásené z Nitrianskeho kraja (4), Banskobystrického kraja (1) a Prešovského kraja (1).

Lokálna reakcia: 6

opuch, erytém: 5

opuch, erytém, infiltrát: 1

BEXSERO

Hlásená bola 1 celková reakcia z Banskobystrického kraja (1).

Celková reakcia: 1

kompletná alopecia: 1

ROTARIX + PREVENAR 13 + HEXACIMA

Hlásená bola 1 celková reakcia z Trenčianskeho kraja (1).

Celková reakcia: 1

febrility do 39°C: 1

ROTARIX

Hlásená bola 1 celková reakcia z Trenčianskeho kraja (1).

Celková reakcia: 1

invaginácia čreva: 1

Tab. 2 Nežiaduce reakcie podľa očkovacej látky, 1. 9. 2020 - 31. 8. 2021, SR

Očkovacia látka	Nežiaduce reakcie zistené od 1. 9. 2020 do 31. 8. 2021			
	Celkový počet	z toho počet		
		lokálne reakcie	regionálne reakcie	celkové reakcie
Infanrix Hexa*	2	0	0	2
Hexacima*	3	0	0	3
Prevenar 13*	4	0	0	4
Priorix	1	0	0	1
MMR-VAXPRO	3	0	0	3
Infanrix Polio	5	3	0	2
Tetraxim	6	6	0	0
Bexsero	1	0	0	1
Rotarix*	2	0	0	2
Spolu	27**	9	0	18

* - po jednej celkovej nežiaducej reakcii boli hlásené po očkovaní dvomi očkovacími látkami:

- u detí z Košického kraja (Infanrix Hexa a Prevenar 13)

- u detí z Nitrianskeho kraja (Hexacima a Prevenar 13)

- jedna nežiaduca reakcia bola hlásená po očkovaní tromi očkovacími látkami:

- u detí z Trenčianskeho kraja (Rotarix, Prevenar 13 a Hexacima)

** zahrnuté nežiaduce účinky aj po simultánnom očkovaní

4.1.2.1.6 V. KONTROLA CHLADOVÉHO REŤAZCA V PEDIATRICKÝCH OBVODOCH

Kraj	Celkový počet pediatrických obvodov	Počet kontrolovaných obvodov k 31. 8. 2021			
		Spolu	z toho počet ambulancií		
			So samostatnými chladničkami na uskladnenie vakcín bez výparníka, vybavených chladničkovými teplomerami	S písomnou evidenciou teploty v chladničke	
			iba v pracovných dňoch	Nepretržite	
Bratislavský	123	123	123	123	0
Trnavský	110	110	85	110	0
Nitriansky	146	146	112	143	1
Trenčiansky	113	113	57	87	13
Banskobystrický	121	121	89	116	1
Žilinský	127	127	98	113	10
Prešovský	179	179	152	138	41
Košický	177	177	110	129	48
Spolu	1 096	1 096	826	959	114

Kontrola uchovávaní vakcín bola vykonaná vo všetkých 1 096 pediatrických obvodoch. Z celkového počtu kontrolovaných obvodov nebolo vôbec vybavených chladničkami 23 ambulancií (13 ambulancií v Trenčianskom kraji, štyri ambulancie v Žilinskom kraji, štyri v Banskobystrickom kraji a dve ambulancie v Nitrianskom kraji), vakcíny sú odoberané priamo z lekárne.

Z celkového počtu 1 096 kontrolovaných pediatrických obvodov má 826 (75,4 %) k dispozícii samostatné chladničky bez výparníka vybavené chladničkovými teplomerami určené výlučne na skladovanie očkovacích látok. Chladničkami bez výparníka sú vybavené všetky ambulancie v Bratislavskom kraji. V ostatných krajoch má chladničky bez výparníka 62,1 % - 84,9 % pediatrických obvodov, okrem Trenčianskeho kraja, kde je iba 50,4 % obvodov vybavených chladničkami bez výparníka.

Písomná evidencia teploty v chladničke (s výparníkom aj bez výparníka) s uskladnenými očkovacími látkami bola vedená v 1 073 kontrolovaných pediatrických obvodoch (97,9 %), z toho v 959 obvodoch (87,5 %) iba v pracovných dňoch. Nepretržitá denná kontrola teploty v chladničkách s očkovacími látkami bola zabezpečená v 114 z celkového počtu kontrolovaných pediatrických obvodov (10,4 %).

Pri kontrole neboli zistené žiadne závažné nedostatky v skladovaní očkovacích látok ani v preplnení chladničiek. Zistenými nedostatkami naďalej zostávajú: absencia vedenia písomnej evidencie teploty v chladničkách, absencia vedenia písomnej evidencie teploty

v chladničkách počas dní pracovného voľna a prechod na chladničky bez výparníka a ohrozenie chladového reťazca v zmysle vydávania očkovacích látok na recept do rúk rodiča alebo zákonného zástupcu dieťaťa, t. j. transport očkovacích látok z lekárne do pediatrickej ambulancie.

4.1.2.1.7 VI. EVIDENCIA, DOKUMENTÁCIA A VÝKON OČKOVANIA

Údaje o očkovaní sú naďalej vo väčšine pediatrických obvodov evidované v zdravotnej dokumentácii dieťaťa a v osobitných záznamoch o očkovaní. Očkovanie je do zdravotnej dokumentácie zaznamenávané ihneď po vykonaní, priebežne je doplňané do očkovacích záznamov. Počítače využívajú pediatri na registráciu očkovacieho výkonu pre zdravotné poisťovne, programy pre kontrolu očkovania nepoužívajú. Závažné nedostatky v evidencii a dokumentácii pravidelného povinného očkovania u praktických lekárov pre deti a dorast neboli zistené. Spôsob výdaja vakcín je zabezpečený z lekárni prostredníctvom zdravotníckeho personálu daného obvodu. Transport je zabezpečený v autochladničkách, príp. v chladiacich boxoch.

V niektorých okresoch Banskobystrického kraja, Žilinského kraja, Trenčianskeho kraja, Prešovského kraja a Košického kraja boli zaznamenané menšie výpadky očkovacích látok. Išlo najmä o nedostupnosť vakcín určených na pravidelné povinné očkovanie detí: Priorix, M-M-RVAXPRO, Infanrix Hexa, Infanrix Polio, Boostrix Polio a vakcíny na odporúčané očkovanie osôb: Cervarix, očkovacie látky proti rotavírusovým infekciám. Trvalo nedostupná je očkovacia látka Act-HIB pre osoby so splenektómiou.

Vyskytli sa nedostatky menšieho charakteru (včasnosť očkovania podľa platnej legislatívy, presné popisovanie šarže očkovacej látky, povinnosť hlásenia nežiaducich účinkov), ktoré boli odstránené a vykonzultované na mieste. Výkon očkovania bol v mnohých prípadoch ovplyvnený prístupom niektorých rodičov k očkovaniu, ktorí nerešpektujú opakované výzvy pediatrov, pričom odmietanie povinného očkovania nepotvrdili. Na výkone očkovania sa podieľalo i tiež vycestovanie rodičov za prácou spolu s dieťaťom - zdravotná dokumentácia zostala v mieste trvalého bydliska. Údaje mimo povinného očkovania detí sa naďalej získavajú obťažným vyhladávaním v zdravotnej dokumentácii.

Vo všetkých krajoch bolo zaznamenané odmietanie povinného očkovania detí. Pediatri sú povinní hlásiť odmietanie očkovania na príslušný regionálny úrad verejného zdravotníctva (RÚVZ), ktorý následne rodičov predvolá na prerokovanie odmietnutia očkovania. Pracovníci odborov a oddelení epidemiológie sa snažia rodičom zdôrazniť význam očkovania, viesť k edukácii v zmysle poučiť ich o možných následkoch, týkajúcich sa ohrozenia zdravia dieťaťa ako aj verejného zdravia v prípade neočkovania.

Z jednotlivých krajov boli hlásené nasledovné nedostatky a pripomienky:

Bratislavský kraj

V okresoch Bratislavského kraja je príčinou nižšej zaočkovanosti v niektorých okresoch najmä odmietanie očkovania, prípadne posunutie očkovania až po dovŕšení 2-3 rokov dieťaťa na žiadosť rodičov. Pri kontrole očkovania sa vo viacerých pediatrických obvodoch zisťuje, že

odmietanie očkovania ako aj neodôvodnené posúvanie očkovania do vyššieho veku dieťaťa sa nehlási včas na príslušný regionálny úrad verejného zdravotníctva.

Trnavský kraj

V okresoch Trnavského kraja neboli zistené nedostatky v dokumentácii a evidencii pravidelného povinného očkovania.

Nitriansky kraj

V okresoch Nitrianskeho kraja neboli zistené nedostatky v dokumentácii a evidencii pravidelného povinného očkovania.

Trenčiansky kraj

V okrese Prievidza boli v niektorých obvodoch zaznamenané nedostatky najmä v súvislosti s evidenciou očkovania, kedy u niektorých detí chýbali záznamy o vykonanom očkovaní. V tomto okrese sa tiež zaznamenáva väčší počet neočkovaných detí v kontrolovaných ročníkoch narodenia a absencia doočkovania detí, ktoré sa vrátili zo zahraničia. Uvedené nedostatky v evidencii a výkone očkovania boli prejednané s lekármi priamo na mieste.

Banskobystrický kraj

Závažnejšie nedostatky neboli zistené. Boli zistené len drobné nedostatky v evidencii a dokumentácii očkovania, presnom popisovaní šarže očkovacej látky, na ktoré boli pediatri upozornení odbornými zamestnancami oddelenia epidemiológie jednotlivých RÚVZ.

Žilinský kraj

V okresoch Žilinského kraja neboli zistené žiadne nedostatky väčšieho charakteru v evidencii a záznamoch o očkovaní, ani vo výkone očkovania.

Prešovský kraj

V okresoch Prešovského kraja neboli zistené nedostatky v dokumentácii a evidencii pravidelného povinného očkovania.

Košický kraj

Závažné nedostatky v evidencii a dokumentácii pravidelného povinného očkovania u praktických lekárov pre deti a dospelých neboli zistené. Výkon očkovania bol v niektorých prípadoch ovplyvnený nezodpovedným prístupom rodičov k očkovaní, ktorí sa na ambulanciu nedostavili ani na opakované predvolania a nárastom počtu detí zdržujúcich sa dlhodobo v zahraničí. V rámci dvoch okresov (Michalovce, Rožňava) zaznamenané menšie výpadky očkovacích látok a to najmä Infanrix IPV, Boostrix Polio, očkovacie látky proti ovčím kiahňam a HPV.

Návrhy na riešenie problémov:

- pokračovať v edukačných aktivitách na zvýšenie povedomia o dôležitosti očkovania, zintenzívniť činnosť poradní očkovania (napr. osobné stretnutia v materských centrách,

edukácia rómskych matiek prostredníctvom rómskych asistentov pôsobiacich pri obecných úradoch alebo mestských úradoch),

- dôslednejšie sledovať doočkovanie detí, ktoré z rôznych príčin neboli očkované podľa očkovacieho kalendára, upozorňovať lekárov o potrebe konzultácií s odbornými lekármi pri sporných kontraindikáciách očkovania,
- usmerňovať lekárov o potrebe odosielania detí so spornými kontraindikáciami na konzultácie do centier na očkovanie detí s kontraindikáciami očkovania,
- upozorňovať lekárov na včasnosť očkovania najmä u odložených očkovaní na žiadosť rodiča,
- zvýšiť zaočkovanosť proti chrípke a pneumokokovým nákazám u osôb v liečebniach pre dlhodobu chorých, geriatrických centrách a zariadeniach sociálnej starostlivosti,
- zasielať informácie o výsledkoch kontroly očkovania lekárovi VÚC s presným zoznamom lekárov, u ktorých bola zaznamenaná zaočkovanosť nižšia ako 90 % a požiadať o spoluprácu pri doočkovaní detí v rámci svojich kompetencií,
- doriešiť jednotný, účinný postup postihu rodičov, ktorí porušujú zákon a odmietajú povinné očkovanie u svojich detí,
- zabezpečiť program na evidenciu detí, ktorých rodičia odmietajú očkovanie a evidenciu očkovaných (detí aj dospelých).
- spolupráca s rómskymi asistentmi, zdravotná výchova rodičov v otázkach očkovania detí žijúcich v nízkom hygienickom štandarde a tiež pracovníkov komunitných centier, terénnych pracovníkov a pracovníkov zdravotnej osvety,
- úzka komunikácia RÚVZ s pediatrickými ambulanciami, zástupcami obcí za účelom koordinácie spolupráce medzi pediatriami a poverenými osobami na obecných úradoch zodpovedajúcich za činnosť rómskych asistentov a komunikácia s pediatriami o postupnom doočkovaní detí,
- venovať pozornosť dodržiavaniu chladového reťazca pri skladovaní očkovacích látok v ambulanciách pediatrov, naďalej apelovať na výmenu chladničiek bez výparníka u lekárov, ktorí naďalej skladujú vakcíny v chladničkách s výparníkom; pre prípad poruchy chladničky alebo výpadku elektrického prúdu je potrebné v každej ambulancii zabezpečiť možnosť náhradného uskladnenia očkovacích látok, resp. mať zabezpečený náhradný energetický zdroj.

4.1.2.1.8 ZÁVERY

Celoslovenské výsledky zaočkovanosti v rámci pravidelného povinného očkovania detí prekročili hranicu 95 % vo všetkých druhoch očkovania. V porovnaní s predchádzajúcim obdobím nebol zaznamenaný výrazný pokles, celoslovenská zaočkovanosť sa udržala približne na rovnakej úrovni.

Na úrovni krajov bola nižšia ako 95 % zaočkovanosť zistená v rámci základného očkovania proti MMR v 15. – 18. mesiaci života v ročníku narodenia 2019 (najčastejšie v Banskobystrickom kraji a Prešovskom kraji), preočkovania proti MMR v 11. roku života

V ročníku narodenia 2009 (najčastejšie v Bratislavskom kraji a Košickom kraji), preočkovania proti DI-TE-PER-POLIO v 6. roku života v ročníku narodenia 2014 (najčastejšie

v Bratislavskom kraji a Trenčianskom kraji) a preočkovania proti DI-TE-PER-POLIO v 13. roku života v ročníku narodenia 2007 (najčastejšie v Košickom kraji). Krajská zaočkovanosť sa v rámci všetkých ročníkov narodenia kontrolovaných v sledovanom období pohybovala od 93,7 % (preočkovanie proti DI-TE-PER-POLIO v 6. roku života, ročník narodenia 2014, Bratislavský kraj) po 98,7 % (preočkovanie proti DI-TE-PER-POLIO v 13. roku života, ročník narodenia 2007, Trnavský kraj).

Na úrovni okresov hranicu 95 % zaočkovanosti nedosiahlo spolu 95 okresov :

- ✓ 8 okresov - základné očkovanie proti DTaP-VHB-HIB-IPV (ročník 2019)
- ✓ 9 okresov - očkovanie proti invazívnym pneumokokovým ochoreniam (ročník 2019)
- ✓ 27 okresov - základné očkovanie proti MMR (ročník 2019)
- ✓ 16 okresov - základné očkovanie proti MMR (ročník 2018)
- ✓ 12 okresov - preočkovanie proti MMR v 11. roku života (ročník 2009)
- ✓ 7 okresov - preočkovanie proti MMR v 11. roku života (ročník 2008)
- ✓ 18 okresov - preočkovanie proti DTaP-IPV v 6. roku života (ročník 2014)
- ✓ 13 okresov - preočkovanie proti dTap-IPV v 13. roku života (ročník 2007).

Na úrovni pediatrických obvodov hranicu 90 % zaočkovanosti nedosiahlo 20,6 % z celkového počtu obvodov, čo je nárast v porovnaní s predchádzajúcim obdobím o 5,8 %. Najviac obvodov so zaočkovanosťou nižšou ako 90 % bolo v rámci Trenčianskeho kraja (32,7 %), Košického kraja (31,4 %) a Banskobystrického kraja (19,8 %).

Príčinami nízkej zaočkovanosti na úrovni okresov, resp. pediatrických obvodov zostáva naďalej najmä odmietanie povinného očkovania detí napriek poučeniu pediatrov a epidemiológov o význame očkovania. Ďalšími príčinami nízkej zaočkovanosti je nezodpovedný prístup rómskych rodičov k očkovaniu, ktorí navštevujú ambulanciu lekára len v prípade zdravotných ťažkostí dieťaťa, alebo niektorí lekára nenavštevujú vôbec, migrácia rómskych detí, doočkovanie rómskych detí s nízkou pôrodnou hmotnosťou, nedonosenosť, uplatňovanie dočasných a trvalých kontraindikácií.

Zaočkovanosť proti VHB u vybraných skupín populácie vo vysokom riziku nákazy je priaznivá u študentov nadstavbového zamerania, poslucháčov lekárskeho fakúlt a fakúlt zdravotníckeho zamerania.

V rámci odporúčaného očkovania proti vírusovej hepatitíde A u detí vo veku dvoch rokov žijúcich v miestach s nízkym sociálno-hygienickým štandardom bolo v kontrolovanom ročníku narodenia 2019 z celkového počtu 4 001 evidovaných detí spolu očkovaných 1 573 (39,3 %) detí.

Celkový počet detí do 15 rokov očkovaných mimo stanovených povinných očkovaní v porovnaní s predchádzajúcim rokom stúpol. V kontrolovanom období bolo na žiadosť rodičov alebo na odporúčanie ošetrojúceho lekára očkovaných spolu 76 635 detí mimo pravidelného povinného očkovania, čo je nárast o 21 619 (39,3 %) očkovaných detí v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Najvýraznejšie stúpila zaočkovanosť proti chrípke u detí od 3 rokov života, HPV infekcii a rotavírusovým infekciám.

V chrípkovej sezóne 2020/2021 bolo spolu očkovaných proti chrípke 66,1 % osôb z celkového počtu osôb umiestnených zariadeniach sociálnych služieb. V porovnaní s predchádzajúcim rokom zaočkovanosť stúpla o 5 %. Proti invazívnym pneumokokovým ochoreniam bolo k 31. 8. očkovaných 19 % klientov zariadení sociálnych služieb. Proti ochoreniu Covid-19 bolo k rovnakému dátumu očkovaných 76,8 % klientov zariadení sociálnych služieb.

Zaznamenaných bolo 1 635 zdravotných kontraindikácií očkovania, z toho 528 (32,3 %) bolo trvalého a 1 107 (67,7 %) dočasného charakteru.

Zo zdravotnej dokumentácie detí bolo zistených 23 nežiaducich reakcií. V porovnaní s predchádzajúcim obdobím sa počet zistených nežiaducich reakcií znížil o 14,8 %. Hospitalizácia bola potrebná v troch prípadoch. Úmrtie v súvislosti s očkovaním zaznamenané nebolo.

Kontrola chladového reťazca pri uchovávaní vakcín bola vykonaná vo všetkých 1 096 pediatrických ambulanciách. Vzhľadom na aktuálnu situáciu v súvislosti s pandemiou Covid-19 bola v niektorých krajoch kontrola realizovaná písomnou formou. Z celkového počtu kontrolovaných obvodov má 826 (75,4 %) k dispozícii samostatné chladničky bez výparníka vybavené chladničkovými teplomermi určené výlučne na skladovanie očkovacích látok. Pri kontrole neboli zistené žiadne závažné nedostatky v skladovaní očkovacích látok ani v preplnení chladničiek.

4.1.2.1.9 Sledovanie odmietania pravidelného povinného očkovania detí RÚVZ v SR:

✓ v ročníkoch narodenia podliehajúcich aktuálnej kontrole očkovania bola najvyššia miera odmietania povinného očkovania na národnej úrovni zistená v rámci základného očkovania proti MMR v ročníkoch narodenia 2019 a 2018 (na úrovni 2,5 % a 2,4 %) a v rámci preočkovania v 6. roku života proti DI-TE-PER-POLIO v ročníku narodenia 2014 (2,4 %); najvyššia miera odmietania povinného očkovania zaznamenaná v Trenčianskom kraji.

✓ v ročníkoch narodenia detí, ktoré nepodliehali kontrole očkovania v uvedenom období, bolo zistených 477 odmietnutých povinných očkovaní v rámci základného očkovania a 516 odmietnutých očkovaní v rámci preočkovania. Pri preočkovaní proti MMR boli zisťované odmietania očkovania u detí preočkovaných v 11. roku života (deti narodené do roku 2014, vrátane) a v 5. roku života (deti narodené od roku 2015). Zistených bolo 729 detí s nahláseným kompletným odmietnutím povinného očkovania, t. j. rodičia odmietli všetky povinné očkovania dieťaťa aj do budúcnosti. Kumulatívne je k 31. 8. 2021 v SR nahlásených 6 996 detí s kompletným odmietnutím povinného očkovania.

Vzhľadom na absenciu počítačového spracovania boli aj naďalej údaje o zaočkovanosti kontrolovaných ročníkov narodenia zisťované regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva zo zdravotnej dokumentácie detí.

4.2 ZÁKLADNÉ OČKOVANIE PROTI ZÁŠKRTU, TETANU, ČIERNEMU KAŠLU, VÍRUSOVEJ HEPATITÍDE B, HEMOFILOVÝM INVAZÍVNÝM NÁKAZÁM, DETSKEJ OBRNE A PNEUMOKOKOVÝM INVAZÍVNÝM OCHORENIAM K 31. 8. 2021 V SR (ročník narodenia 2019 (tab. č. 1a)

Celkový počet detí v ročníku	Spolu počet očkovaných		Počet očkovaných tromi dávkami kombinovanej vakcíny (DTaP-VHB-HIB-IPV)				Počet odmietnutých očkovaní bez ohľadu na počet podaných dávok	
			Infanrix Hexa		Hexacima		abs.	%
	abs.	%	abs.	%	abs.	%		
57 409	55 685	97,0	35 584	62,0	20 101	35,0	1 088	1,9

Ročník narodenia 2019

(tab. č. 1b)

Celkový počet detí v ročníku	Spolu počet očkovaných		Počet očkovaných tromi dávkami pneumokokovej konjugovanej vakcíny (PCV)				Počet odmietnutých očkovaní bez ohľadu na počet podaných dávok	
			PCV 10 Synflorix		PCV 13 Prevenar 13		abs.	%
	abs.	%	abs.	%	abs.	%		
57 409	55 606	96,9	16 917	29,5	38 689	67,4	1 133	2,0

4.3 PŘEOČKOVANIE PROTI ZÁŠKRTU, TETANU, ČIERNEMU KAŠLU A DETSKEJ OBRNE K 31. 8. 2021 V SR

4.3.1.1.1.1 Ročník narodenia 2014 (preočkovanie v 6. roku života)(tab. č. 2)

Celkový počet detí v ročníku	z toho počet			
	očkovaných vakcínou DTaP-IPV		odmietnutých očkovaní	
	abs.	%	abs.	%
54 507	52 245	95,9	1 335	2,4

4.3.1.1.1.2 Ročník narodenia 2007 (preočkovanie v 13. roku života) (tab. č. 3)

Celkový počet detí v ročníku	z toho počet			
	očkovaných vakcínou dTaP-IPV		odmietnutých očkovaní	
	abs.	%	abs.	%
49 992	48 283	96,6	611	1,2

4.3.1.1.1.3 ZÁKLADNÉ OČKOVANIE PROTI OSÝPKAM, MUMPSU A RUŽIENKE K 31. 8. 2021 V SR

Ročníky narodenia 2019, 2018

(tab. č. 4)

Ročník narodenia	Celkový počet detí v ročníku	Spolu počet očkovaných		Počet očkovaných vakcínou				Počet odmietnutých očkovaní	
		abs.	%	PRIORIX*		M-M-RVAXPRO		abs.	%
				abs.	%	abs.	%		
2019	57 409	54 779	95,4	44 865	78,1	9 914	17,3	1 422	2,5
2018	57 617	55 532	96,4	43 171	74,9	12 361	21,5	1 373	2,4

*vrátane očkovania vakcínou Priorix Tetra

4.3.1.1.1.4 PŘEOČKOVANIE PROTI OSÝPKAM, MUMPSU A RUŽIENKE K 31. 8. 2021 V SR

Ročník narodenia 2009, 2008 (preočkovanie v 11. roku života)

(tab. č. 5)

Ročník narodenia	Celkový počet detí v ročníku	Spolu počet očkovaných		Počet očkovaných vakcínou				Počet odmietnutých očkovaní	
		abs.	%	PRIORIX*		M-M-RVAXPRO		abs.	%
				abs.	%	abs.	%		
2009	54 719	52 724	96,4	44 386	81,1	8 338	15,2	922	1,7
2008	52 667	51 093	97,0	41 401	78,6	9 697	18,4	724	1,4

*vrátane očkovania vakcínou Priorix Tetra

4.3.1.1.1.5 OČKOVANIE ŠTUDENTOV NADSTAVBOVÉHO ŠTÚDIA ZDRAVOTNÍCKEHO ZAMERANIA, LEKÁRSKÝCH FAKÚLT A OSTATNÝCH FAKÚLT PROTI VÍRUSOVEJ HEPATITÍDE TYPU B K 31. 8. 2021 V SR (tab. č. 6)

šk. rok 2020/2021	Celkový počet študentov	z toho počet očkovaných tromi dávkami	
		abs.	%

Nadstavbové štúdium zdravotníckeho zamerania	I. roč.	925	821	88,8
	II. roč.	677	666	98,4
	III. roč.	642	631	98,3
4.4 Spolu		2 244	2 118	94,4

Lekárske fakulty *	I. roč.	1 531	1 458	95,2
	II. roč.	1 571	1 540	98,0
	III. roč.	1 503	1 446	96,2
	IV. roč.	1 418	1 403	98,9

	V. roč.	1 157	1 145	99,0
	VI. roč.	1 222	1 197	98,0
Spolu		8 402	8 189	97,5

Fakulty zdravotníckeho zamerania	I. roč.	1 639	1 591	97,1
	II. roč.	1 386	1 368	98,7
	III. roč.	1 247	1 235	99,0
	IV. roč.	655	644	98,3
	V. roč.	623	599	96,1
Spolu		5 550	5 437	98,0

*vykazuje RÚVZ Bratislava, RÚVZ Martin, RÚVZ Košice; pokiaľ boli študenti očkovani podľa trvalého bydliska, zašle príslušné RÚVZ údaje do RÚVZ, kde študent navštevuje LF

4.4.1.1.1 OČKOVANIE NOVORODENCOV HBsAg POZITÍVNYCH MATIEK PROTI VÍRUSOVEJ HEPATITÍDE B K 31. 8. 2021 (tab. č. 7)

Ročník narodenia	Počet detí podliehajúcich očkovaniu	Počet očkovaných					z toho počet detí, ktorým bol podaný aj HBIG *	
		tromi dávkami	iba		S p o l u		abs.	% z počtu očkovaných
			dvoma dávkami	jednou dávkou	abs.	% z počtu podliehajúcich		
2021 (do 31.8.)	37	8	14	15	37	100,0	34	91,9
2020	48	31	2	15	48	100,0	41	85,4

* hyperimúnný ľudský gamaglobulín proti vírusovej hepatitíde typu B

4.4.1.1.2 OČKOVANIE PROTI VÍRUSOVEJ HEPATITÍDE B K 31. 8. 2021

Očkovanie pacientov hemodialýz a peritoneálnej dialýzy

Kontrolujú sa pacienti zaradení do dialyzačného programu v čase kontroly očkovania, resp. pacienti v príprave na zaradenie do dialyzačného programu. *(tab. č. 8)*

Pacienti	Počet pacientov podliehajúcich očkovaniu	z toho počet			
		očkovaných aspoň jednou dávkou		neočkovaných*	
		abs.	%	abs.	%
zaradení do DP	1 845	1 776	96,3	68	3,7
v príprave do DP	795	759	95,5	X	

4.4.1.1.3 OČKOVANIE PROTI VÍRUSOVEJ HEPATITÍDE B K 31. 8. 2021 V SR VYBRANÉ SKUPINY OSÔB VYSTAVENÝCH ZVÝŠENÉMU RIZIKU NÁKAZY VHB

Očkovanie kontaktov osôb infikovaných vírusom hepatitídy typu B

(tab. č. 9a)

Skupina očkovaných osôb	Počet novozistených osôb v období od 1. 9. 2020 do 31. 8. 2021	z toho počet očkovaných			Spolu počet očkovaných	
		tromi dávkami	iba		abs.	%
			dvomi dávkami	jednou dávkou		
Kontakty chorých na VHB	48	37	5	0	42	87,5
Kontakty nosičov HBsAg	187	66	30	10	106	56,7
Spolu	235	103	35	10	148	63,0

Očkovanie ďalších osôb

(tab. č. 9b)

Skupina očkovaných osôb	Celkový počet osôb v zariadení	z toho počet kompletne očkovaných k 31. 8. 2021	
		abs.	%
Chovanci zariadení pre mentálne postihnutých	4 939	4 092	82,9
Deti v resocializačných strediskách pre drogovo závislé osoby	97	84	86,6
SPOLU	5 036	4 183	83,1

4.4.1.1.1.4 ODPORÚČANÉ OČKOVANIE PROTI VÍRUSOVEJ HEPATITÍDE A U DETÍ VO VEKU DVOCH ROKOV ŽIJÚCICH V MIESTACH S NÍZKYM SOCIÁLNO-HYGIENICKÝM ŠTANDARDOM, BEZ PRÍSTUPU K PITNEJ VODE, BEZ ODKANALIZOVANIA ODPADOVÝCH VÔD ALEBO S NÍZKYM ŠTANDARDOM BÝVANIA* K 31. 8. 2021 V SR

Ročník narodenia 2019, 2018

(tab. č 10)

Ročník narodenia	Počet evidovaných dvojročných detí žijúcich v miestach s nízkym hygienickým štandardom*	z toho počet očkovaných				Spolu počet očkovaných	
		jednou dávkou		dvomi dávkami		abs.	%
		abs.	%	abs.	%		
2019	4 001	1 220	30,5	353	8,8	1 573	39,3
2018	4 168	1 154	27,7	1 592	38,2	2 746	65,9

* § 9 ods. 4 písm. b) vyhlášky MZ SR č. 585/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevencii a kontrole prenosných ochorení v znení neskorších predpisov

**4.4.1.1.5 Odporúčané OČKOVANIE alebo očkovanie na žiadosť rodičov
DETI DO 15 ROKOV ŽIVOTA K 31. 8. 2021 V SR**

(tab. č. 11)

Očkovanie proti		4.5 Počet očkovaných detí				
		4.6 spolu	z toho očkovaných			revakcinovaných
			jednou dávkou	dvoma dávkami	tromi dávkami	
Kliešťovej encefalitíde		9 328	1 721	3 777	2 378	1 452
Chrípke	od 6 mesiacov do 3 rokov života	618	264	354	4.7 X	4.8 X
	od 3 rokov života	13 740	13 157	583	4.9 X	4.10 X
Vírusovej hepatitíde A		5 803	2 410	3 393	4.11 X	X
Meningokokovej meningitíde		4 600	3 684	4.12 134	4.13 X	4.14 780
Infekciám vyvolaným <i>S. pneumoniae</i> (polysacharidová vakcína)		329	326	X	X	3
Rotavírusovým infekciám		25 830	5 354	18 302	2 167	X
Ovčím kiahňam		1 973	684	1 289	X	X
HPV infekcii		13 514	5 799	7 005	644	X

Tuberkulóze	900	4.15 900	X	X	X
COVID-19	9 385	4.16 3 368	6 017	X	X
SPOLU	76 635	4.17 X	X	X	X

4.18 OČKOVANIE PROTI CHRÍPKKE, INVAZÍVNYM PNEUMOKOKOVÝM OCHORENIAM A OCHORENIU COVID-19 U OSÔB UMIESTNENÝCH V ZARIADENIACH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V OBDOBÍ OD 1. 9. 2020 DO 31. 8. 2021 V SR

(tab. č. 12)

Vek očkovaných osôb v rokoch	Celkový počet osôb v zariadeniach sociálnych služieb	počet očkovaných vakcínou proti chrípke				počet očkovaných vakcínou proti pneumokokovým invazívnym ochoreniam		počet očkovaných vakcínou proti Covid-19*	
		Vaxigrip tetra	Influvac tetra	Spolu		abs.	%	abs.	%
				abs.	%				
0 - 5	183	17	12	29	15,8	9	4,9	0	0,0
6 -14	795	110	246	356	44,8	18	2,3	18	2,3
15 - 19	562	144	163	307	54,6	20	3,6	95	16,9
20 - 59	6 452	2 002	2 692	4 694	72,8	979	15,2	5 347	82,9
60 +	27 295	7 395	10 552	17 947	65,8	5 670	20,8	21 651	79,3
S p o l u	35 287	9 668	13 665	23 333	66,1	6 696	19,0	27 111	76,8

* odporúčané očkovanie

4.18.1 Činnosť v medzirezortných pracovných skupinách a komisiách

Činnosť v pracovných skupinách, komisiách a projektoch v rámci medzinárodnej spolupráce

V rámci činnosti v oblasti medzinárodnej spolupráce v priebehu roka 2022 odbory Sekcie epidemiológie a pripravenosti na pandémie participovali na hlásení vybraných ochorení do medzinárodných sietí a zdieľaní informácií z oblasti prevencie infekčných ochorení. Spolupráca prebiehala najmä s medzinárodnými inštitúciami - Európska komisia (EK), Svetová zdravotnícka organizácia (WHO) alebo Európske centrum pre prevenciu a liečbu ochorení (ECDC).

V oblasti očkovania:

- vypracoval materiál pre WHO/UNICEF „Joint Reporting Form on Vaccine Preventable Diseases“, v rámci ktorého zaslal údaje o chorobnosti a zaočkovanosťi proti očkovaním preventabilným ochoreniam, o indikátoroch imunizačného systému, spôsobe hradenia a počte dávok očkovacích látok použitých v rámci pravidelného povinného očkovania, vrátane podrobnej očkovacej schémy platnej v SR a údajov o dostupnej zaočkovanosťi proti jednotlivým ochoreniam Imunizačného programu, kedy po prvý krát predmetné hlásenie boli výlučne online formou,
- vypracoval materiál pre WHO „Annual Status Update on Measles and Rubella Elimination“ ohľadom údajov o vývoji epidemiologickej situácie, zaočkovanosťi a stratégie očkovania proti osýpkam a ružienke,
- vypracoval sa materiál pre WHO „Annual Progress Report on Polio Eradication Activities“, v rámci ktorého zaslal informácie o spôsobe a kompletnosťi hlásenia prípadov na poliomyelitídu a ACHO, surveillance a údaje o zaočkovanosťi podľa zadaných indikátorov v súlade s Akčným plánom na udržanie stavu bez poliomyelitídy v Slovenskej republike;
- priebežne hlásil výskyt ACHO do WHO informačného systému CISID,
- pravidelne zasielal hlásenia do ECDC Tessy epidemiologickeho systému ohľadom výskytu chrípky a chrípke podobných ochorení na týždennej báze;
- pravidelne zasielal hlásenia do ECDC TESSy epidemiologickeho systému ohľadom výskytu ochorenia Covid-19 na týždennej báze.
- participoval na príprave stanovísk v rámci pracovnej skupiny Európskej komisie Health Security Committee,
- participoval na výmene informácií prostredníctvom EÚ systému rýchleho varovania EWRS.

4.18.2 Gestorstvo pri riešení preventívnych programov a projektov ochrany a podpory zdravia verejnosti

4.18.2.1 4.1 Plnenie Národného Imunizačného Programu v SR

Slovenská republika sa od roku 1986 riadi jednotným imunizačným programom, ktorého cieľom je eliminovať až eradikovať výskyt prenosných ochorení dôsledným zabezpečením efektívnej imunizácie detí a dospelých. Okrem toho zahŕňa kontrolu zaočkovanosti, sledovanie nežiaducich účinkov po očkovaní, hodnotenie imunitného stavu populácie, sledovanie výskytu ochorení, ktorým možno predchádzať očkovaním a sledovanie cirkulácie pôvodcov nákazy v populácii, resp. vo vonkajšom prostredí.

Program sa plní v súlade s odporúčaniami Svetovej zdravotníckej organizácie (SZO) a v súlade s praxou členských štátov krajín Európskej únie. Stratégia Svetovej zdravotníckej organizácie v oblasti očkovania je zameraná na jeho rozšírenie o ďalšie cieľové skupiny populácie, na zavádzanie nových očkovacích látok do bežnej praxe, nových očkovacích programov, ktoré znížia výskyt infekčných ochorení ovplyvniteľných očkovaním a zvýši sa bezpečnosť, účinnosť a compliance (akceptovateľnosť) cieľovej skupiny populácie.

Ciele Národného imunizačného programu sú zabezpečené v súlade s cieľmi programu Svetovej zdravotníckej organizácie (SZO) č. 7 "Zdravie pre všetkých v 21. storočí".

4.18.2.2 Plnenie cieľov Svetovej zdravotníckej organizácie v Slovenskej republike

Dôsledným plnením Národného imunizačného programu sa podarilo väčšinu z prioritných cieľov v Slovenskej republike dosiahnuť. Slovensko patrilo medzi prvé štáty na svete, ktoré dosiahli elimináciu detskej obrny, a to 40 rokov pred jej dosiahnutím v rámci Euroregiónu SZO. K významnému poklesu chorobnosti na vírusovú hepatitídu typu B došlo od zavedenia pravidelného povinného očkovania dojčiat proti vírusovej hepatitíde typu B v roku 1998. V roku 2002 bola potvrdená eradikácia detskej obrny v Euroregióne SZO, vrátane Slovenskej republiky. Realizáciou systematického celoplošného očkovania sa podarilo eliminovať na území Slovenskej republiky tak závažné infekcie ako záškrt, tetanus detí a mladistvých a taktiež u ostatných ochorení zaradených do imunizačného programu sa výrazne redukoval ich výskyt. V roku 2018 bol evidovaný epidemický výskyt osýpok vo východnej časti Slovenska, ktorý pokračoval aj začiatkom roka 2019. Od roku 2020 sa osýpky v Slovenskej republike nezaznamenali.

4.18.2.3 Organizácia očkovania

Očkovanie sa realizuje v súlade so zákonom 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a v súlade s jeho vykonávacím predpisom Vyhláškou 585/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevencii a kontrole prenosných ochorení v znení neskorších predpisov.

Očkovanie plánuje, organizuje, koordinuje a kontroluje Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky v spolupráci s Regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva v Slovenskej republike. V roku 2006 bola ministrom zdravotníctva Slovenskej republiky menovaná Pracovná skupina pre imunizáciu (PSPI). Pracovná skupina predkladá návrhy na

antigénne zloženie očkovacích látok na pravidelné povinné očkovanie detí a dospelých, odporúča mimoriadne očkovanie a aplikačné postupy pri použití očkovacích látok, navrhuje krátkodobú a dlhodobú stratégiu Národného imunizačného programu (NIP) v Slovenskej republike. Odporúča zavádzanie nových druhov očkovacích látok, nových druhov očkovania v Slovenskej republike a predkladá návrhy na zosúladenie stratégie Národného imunizačného programu v Slovenskej republike s odporúčaniami Svetovej zdravotníckej organizácie, Európskej komisie a s praxou členských štátov Európskej únie.

Do Národného imunizačného programu je zaradené pravidelné povinné očkovanie detí proti záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu, vírusovej hepatitíde typu B, hemofilovým invazívnym nákazám, detskej obrne, pneumokokovým invazívnym ochoreniam, osýpkam, ružienke, mumpsu a povinné preočkovanie dospelých proti diftérii a tetanu. Národný imunizačný program ďalej zahŕňa povinné očkovanie osôb vo vysokom riziku nákazy proti tetanu, hemofilovým invazívnym nákazám, pneumokokovým invazívnym ochoreniam, tuberkulóze, chrípke, vírusovej hepatitíde typu A, meningokokovým infekciám a besnote.

Okrem pravidelného povinného očkovania sa v Slovenskej republike odporúčajú a väčšinou aj realizujú nasledovné očkovania: proti vírusovej hepatitíde typu A, vírusovej hepatitíde typu B, meningokokovej meningitíde, pneumokokovým invazívnym ochoreniam, chrípke, hemofilovým invazívnym nákazám a kliešťovej encefalitíde, proti ľudskému papilomavírusu a rotavírusovým infekciám.

Prehľad najvýznamnejších zmien v stratégii pravidelného celoplošného očkovania v Slovenskej republike od roku 1998 je v **tabuľke 1**.

Tabuľka 1: PREHLAD NAJVÝZNAMNEJŠÍCH ZMIEN V STRATÉGIÍ OČKOVANIA OD ROKU 1998

Očkovanie proti	Zmena	Rok
VHB	zavedenie povinného očkovania dojčiat	1998
Hib	zavedenie povinného očkovania dojčiat	2000
diftérii	zavedenie preočkovania 13 ročných detí (bivalentná vakcína proti záškrtu a tetanu)	2004
VHB	zavedenie povinného očkovania adolescentov	2004
poliomyelitíde	zavedenie povinného očkovania dojčiat neživou parenterálnou poliovakcínou, ktorá nahradila živú poliovakcínu	2005
diftérii, tetanu, čiernemu kašľu, detskej obrne, VHB	zavedenie očkovania hexavalentnou vakcínou s obsahom acelulárnej pertusickej zložky	2007

a Hib		
diftérii, tetanu a poliomyelitíde	zavedenie preočkovania 13 ročných detí trivalentnou očkovacou látkou	
pneumokokovým infekciám	zavedenie povinného očkovania dojčiat 7-valentnou očkovacou látkou	2009
diftérii a tetanu	zavedenie povinného preočkovania dospelých bivalentnou očkovacou látkou	
tuberkulóze	zrušenie preočkovania tuberkulín negatívnych detí v 11. roku života	
diftérii, tetanu, poliomyelitíde a čiernemu kašľu	zavedenie preočkovania v 13. roku života	2010
vírusovej hepatitíde typu A	zavedenie odporúčaného očkovania 2-ročným deťom žijúcim v zlých hygienických podmienkach plne hradené z verejného poistenia	
tuberkulóze	zrušenie očkovania novorodencov	2012
osýpky	zavedenie preočkovania v 5. roku života	2019
HPV	- zavedenie odporúčaného očkovania pre 12-ročné dievčatá s čiastočnou úhradou zdravotnej poisťovne - zavedenie odporúčaného očkovanie pre všetky 12-ročné deti s plnou úhradou zdravotnej poisťovne	2020 2022

4.18.2.4 Kontrola očkovania

V súlade so Zákonom č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v súlade s Vyhláškou 585/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevencii a kontrole prenosných ochorení v znení neskorších predpisov sa každoročne vykonáva administratívna kontrola pravidelného povinného očkovania, pri ktorej sa sleduje zaočkovanosť detí očkovaných vzhľadom na dosiahnutý vek. Zaočkovanosť sa vyhodnocuje na úrovni obvodov, okresov, krajov a celého Slovenska.

Tabuľka 2: POROVNANIE CHOROBNOSTI A ZAOČKOVANOSTI VYBRANÝCH INFEKČNÝCH OCHORENÍ PREVENTABILNÝCH OČKOVANÍM

Ochorenie	2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021		2022	
	rel. chor.	zaoč.	rel. chor.	zaoč.	rel. chor.	zaoč.	rel. chor.	zaoč.	rel. chor.	zaoč.	rel. chor.	zaoč.	rel. chor.	zaoč.	rel. chor.	zaoč.
Záškrt	0	96,0	0	96,4	0	96,4	0	96,5	0	96,7	0	97,0	0,15	97,0	0,15	96,5
Tetanus	0	96,0	0	96,4	0	96,4	0	96,5	0	96,7	0,02	97,0	0	97,0	0	96,5
Čierny kašeľ	6,16	96,0	5,31	96,4	3,60	96,4	7,16	96,5	13,09	96,7	12,84	97,0	1,59	97,0	2,01	96,5
Osýpky	0	95,2	0	95,2	0,13	95,8	10,38	96,0	5,54	95,7	0	96,6	0	96,4	0	96,2
Ružienka	0	95,2	0	95,2	0	95,8	0	96,0	0	95,7	0	96,6	0	96,4	0	96,2
Mumps	31,49	95,2	3,73	95,2	0,53	95,8	0,24	96,0	0,24	95,7	0,17	96,6	0,05	96,47	0,24	96,2
Detská obrna	0	96,0	0	96,4	0	96,4	0	96,5	0	96,7	0	97,0	0	97,0	0	96,5
VHB	1,20	96,0	0,92	96,4	0,96	96,4	0,88	96,0	0,9	96,0	0,33	97,0	0,18	97,0	0,42	96,5
Hib	0,17	96,0	0,02	96,4	0,12	96,4	0,08	96,0	0,06	96,0	0,63	97,0	0,53	97,0	1,46	96,5
Pneumok. invazívne ochorenia	1,27	95,7	1,12	96,1	1,88	96,2	1,75	96,2	2,26	96,5	1,02	96,8	0,63	96,9	1,69	96,5

Plnenie Národného imunizačného programu je v súčasnosti v Slovenskej republike zabezpečené a očkovanie proti jednotlivým infekčným ochoreniam je kompatibilné s očkovaním realizovaným v ostatných členských štátoch Európskej únie. Neplnenie Národného imunizačného programu by malo závažný dopad na zdravotný stav populácie Slovenska. Dôsledkom by bol vzostup chorobnosti a úmrtnosti na infekčné ochorenia ovplyvniteľné očkovaním, vznik epidémií ako aj znovuobjavenie sa takých ochorení, ktoré sa u nás vďaka očkovaní nevyškylujú už celé desaťročia. Okrem medicínskeho významu je systematické očkovanie dôležité aj po ekonomickej stránke. Náklady na liečbu, hospitalizáciu, liečbu komplikácií a ďalšie náklady v súvislosti s ochoreniami, ktorým možno predchádzať očkovaním sú neporovnateľne vyššie ako náklady na očkovanie. Je nevyhnutné udržať vysokú úroveň zaočkovanosti a zabezpečiť kolektívnu imunitu detskej populácie, zvyšovať zaočkovanosť dospelých a venovať osobitnú pozornosť očkovaníu ťažko dosiahnuteľných skupín populácie.

Vzhľadom na intenzívny pohyb obyvateľstva vo svete nie je vylúčené zavlečenie akejkoľvek infekčnej choroby do ktorejkoľvek krajiny vrátane Slovenska.

4.18.3 Surveillance infekčných ochorení

4.18.3.1 Epidemiologická situácia v Slovenskej republike v roku 2022

Cieľ:

1. Znižovanie chorobnosti, úmrtnosti a následkov po prekonaní infekčných ochorení a tým dosiahnutie zlepšenia kvality života.
2. Skvalitnenie surveillance prenosných ochorení.
3. Edukácia obyvateľstva v problematike prenosných ochorení.

V roku 2022 sa celoslovensky pokračovalo v priebežnom monitorovaní výskytu prenosných ochorení a v realizácii potrebných preventívnych a represívnych opatrení. Údaje z celoslovenskej epidemiologickej a laboratórnej surveillance boli vkladané, analyzované a registrované prostredníctvom epidemiologického informačného systému EPIS. Bola vypracovaná analýza výskytu ochorení v Slovenskej republike za rok 2022, analýza výskytu chrípky a chrípke podobných ochorení v chrípkovej sezóne 2021/2022 a vyhodnotenie zaočkovanosti proti chrípke. Pokračovala medzinárodná spolupráca a hlásenie ochorení do databáz ECDC a WHO.

Z celého územia Slovenskej republiky bolo okrem hromadne hlásených akútnych respiračných ochorení (ARO), chrípky a chrípke podobných ochorení (CHPO) a ochorenia na COVID 19, individuálne hlásených 54 393 prípadov prenosných ochorení, čo predstavuje nárast o 21,4% v porovnaní s rokom 2021. Výskyt ochorení bol sporadický, rodinný a epidemický. Hlásených bolo 498 epidemických výskytov, čo je pokles o 82,1% oproti predchádzajúcemu roku. Išlo predovšetkým o epidémie hepatitíd, salmonelóz, kampylobakteriéz, gastroenteritíd vyvolaných rotavírusmi a norovírusmi alebo epidémie gastroenteritíd s neobjasnenou etiológiou.

V skupine črevných nákaz nebolo zaznamenané ochorenie na detskú obrnu, botulizmus, brušný týfus a paratýfus. Pokles počtu ochorení sa zaznamenal v skupine salmonelóz (3 825 ochorení oproti 4 527 ochoreniam v roku 2021). Nárast počtu ochorení bol zaznamenaný na bacilárnu dyzentériu (184 ochorení oproti 132 ochoreniam v predchádzajúcom roku). Nárast ochorení sa zaznamenal v skupine hnačkových ochorení s objasnenou etiológiou (24 417 ochorení oproti 21 855 ochoreniam v roku 2021). V skupine hnačkových ochorení s neobjasnenou etiológiou bol taktiež zaznamenaný nárast výskytu ochorení (1 048 ochorení oproti 518 ochoreniam v roku 2021).

Nárast počtu ochorení bol zaznamenaný aj vo výskyte vírusovej hepatitídy typu A (v roku 2022 bolo hlásených 62 ochorení, v roku 2021 bolo hlásených 12 ochorení).

V skupine nákaz dýchacích ciest nebolo hlásené ochorenie na rubeolu. Hlásených bolo 13 ochorení na mumps.

V roku 2022 bolo v Slovenskej republike hlásených 1 835 494 prípadov akútnych respiračných ochorení ARO, čo predstavuje chorobnosť 76 606,7/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov. V porovnaní s rokom 2021, keď bolo hlásených 778 079 ochorení (chorobnosť 39 319,9/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov), došlo k vzostupu počtu hlásených ochorení o 136 %.

V roku 2022 bolo hlásených 161 053 prípadov chrípky a chrípke podobných ochorení (CHPO) s chorobnosťou 6 721,8/100 000 obyvateľov v starostlivosti hlásiacich lekárov. Uvedený počet prípadov CHPO predstavuje 8,7 % z celkového počtu ARO, kým rok predtým to bolo 5,2 %.

Na základe pokračujúceho monitorovania a hlásenia SARI (Severe Acute Respiratory Infection) mal Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky v roku 2022 k dispozícii aktuálne informácie o počte SARI, o hospitalizovaných pacientoch a o počte úmrtí osôb na SARI.

Od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022 bolo hlásených 64 prípadov SARI (chorobnosť 1,18/100 000) z toho bolo 32 mužov (50 %) a 32 žien (50 %).

V rámci celoslovenskej surveillancie chrípky bolo v roku 2022 vyšetrených 1 789 nazofaryngeálnych výterov a 1 097 dvojíc sér, z toho 540 vzoriek bolo pozitívnych (18,7 %). V 448 prípadoch boli izolované kmene vírusu chrípky, čo predstavuje 83,0 % z celkového počtu pozitívnych vzoriek. Zvyšné vzorky (92) predstavovali nechripkové etiologické agensy, čo predstavuje 17,0 % z celkového počtu pozitívnych vzoriek.

V roku 2021 bolo v Slovenskej republike hlásených 1 162 657 prípadov ochorenia na COVID 19 v porovnaní s rokom 2021, keď bolo hlásených 968 559 ochorení, došlo k nárastu počtu hlásených ochorení.

Z nákaz prenosných zo zvierat na človeka boli ochorenia na leptospirózu na podobnej úrovni ako v roku 2021 (1), nárast nastal pri ochorení na tularémiu (4 oproti 0 zaznamenaným ochoreniam v roku 2021). K nárastu počtu ochorení došlo u listeriózy (27 oproti 13 ochoreniam hláseným v roku 2021), k poklesu počtu ochorení u toxoplazmózy (61 oproti 79 v roku 2021). Nárast bol zaznamenaný aj u lymskej boreliózy (1 378 ochorení oproti 550 ochoreniam v roku 2021) a u ochorení na kliešťovú encefalitídu (205 ochorení oproti 93).

Z krvných nákaz bol zaznamenaný nárast v skupine ochorení na vírusovú hepatitídu typu B (23 oproti 10 ochoreniam v roku 2021) ako aj v skupine ochorení na vírusovú hepatitídu typu C (13 ochorení v porovnaní s 9 ochoreniami v roku 2021).

Z neuroinfekcií došlo k miernemu nárastu u bakteriálnych meningitíd (61 ochorení oproti 41 hlásených v roku 2021) rovnako aj u vírusových meningitíd (27 ochorení oproti 19 hlásených v roku 2021).

Z nákaz kože a slizníc nebolo zaznamenané ochorenie na tetanus. Výskyt svrabu zaznamenal v roku 2022 nárast z 883 ochorení hlásených v roku 2021 na 1 299 ochorení. Zaznamenal sa jedno ochorenie na plynovú flegmónu.

Z pohlavných nákaz bolo hlásených 414 prípadov gonokokových infekcií. Výskyt ochorení na syfilis zaznamenal v roku 2022 nárast z 321 ochorení hlásených v roku 2021 na 448 ochorení.

Od 1.1.2022 do 31.12.2022 bol v Slovenskej republike zaznamenaný nadpriemerný počet novo diagnostikovaných prípadov HIV infekcií a na celkovom počte nových prípadov sa opäť (ako

v roku 2021) významne podieľali prípady diagnostikované u cudzincov pri ich pobyte na Slovensku.

U občanov Slovenskej republiky bolo od 01.01.2022 do 31.12.2022 diagnostikovaných a epidemiologicky vyšetrených 80 nových prípadov HIV infekcie (76 u mužov a 4 u žien).

V tomto období bolo diagnostikovaných a hlásených 9 prípadov syndrómu získanej imunitnej nedostatočnosti (AIDS) a 5 úmrtí pacientov s HIV infekciou.

U cudzincov pri ich pobyte v Slovenskej republike bolo od 01.01.2022 do 31.12.2022 hlásených 23 nových prípadov HIV infekcie (16 u mužov a 7 u žien), čo predstavuje 22,33% z prípadov zachytených v roku 2022 v Slovenskej republike.

4.18.3.2 Prevencia HIV/AIDS

HIV/AIDS predstavuje celosvetový problém. Na základe informácií z Európskeho centra pre kontrolu chorôb a Regionálneho úradu Svetovej zdravotníckej organizácie pre Európu za rok 2022, evidujeme 107 000 novo diagnostikovaných prípadov infekcie HIV v európskom regióne, vrátane 17 000 z krajín EÚ/EHP.

Sledovanie a kontrola HIV/AIDS sa v Slovenskej republike zaviedla už v roku 1985. Vyšetrovanie anti - HIV protilátok je v Slovenskej republike prístupné každému na vybraných regionálnych úradoch verejného zdravotníctva, v NRC pre prevenciu HIV/AIDS a v niektorých súkromných laboratóriách. Ak vyšetrovaná osoba trvá na anonymnom vyšetrení, je vyšetrená anonymne. Osoby s HIV/AIDS v Slovenskej republike sú dispenzarizované a je im zabezpečená adekvátna liečba. Viac ako 90% ľudí diagnostikovaných s HIV infekciou v Slovenskej republike je na antiretrovirálnej terapii. Správne nastavená liečba je veľmi dôležitá nielen pre ľudí žijúcich s HIV/AIDS, ale aj v prevencii a v spomalení šírenia tohto ochorenia.

Základnými nástrojmi prevencie sú aktivity ako testovanie, poradenstvo, sledovanie výskytu HIV/AIDS a zároveň liečba ako aj starostlivosť o osoby s HIV/AIDS. Poskytovaním kvalitnej liečby a dodržiavaním účinného liečebného režimu sa riziko prenosu HIV môže znížiť až o 96 %, čo z antivírusovej liečby robí účinný preventívny nástroj. Uvedené aktivity sú základnými nástrojmi na plnenie cieľov Národného programu prevencie HIV/AIDS v Slovenskej republike.

4.18.4 Plnenie ďalších úloh

4.18.4.1 Surveillance vybraných infekčných ochorení

4.18.4.1.1 5.1 Akútne chabé obrny

Činnosť epidemiologickej časti NRC pre poliomyelitídu vykonávaná pracovníkmi odboru epidemiológie bola v roku 2022 rovnako ako v predchádzajúcich rokoch zameraná predovšetkým na koordináciu celoslovenskej surveillance poliomyelitídy s osobitným dôrazom na zabezpečovanie plnenia úloh na udržanie stavu bez poliomyelitídy v Slovenskej republike. Išlo najmä o nasledovné úlohy:

4.18.4.1.2 Surveillance SARS-CoV-2 – Dg. U.071

4.18.4.1.3 Choroby vyvolané vírusom HIV, B20 – B24

Slovenská republika patrí v ostatných rokoch k členským štátom Európskej únie s najnižšou ročnou incidenciou HIV infekcie. V poslednom desaťročí pozorujeme u nás vzostupný trend vo výskyte nových prípadov HIV infekcie a rýchlo stúpa aj počet ľudí žijúcich s HIV infekciou (1 147 občanov Slovenskej republiky žijúcich s HIV infekciou k 31.12.2022).

4.18.5 Ostatné úlohy a činnosti odborov a oddelení epidemiológie v jednotlivých krajoch

4.18.5.1 BRATISLAVSKÝ KRAJ

V rámci Národného imunizačného programu vykonali v roku 2022 pracovníci odboru epidemiológie kontrolu povinného pravidelného očkovania u 121 všeobecných lekárov pre deti a dorast v 124 ambulanciách Bratislavského kraja. V porovnaní s minuloročnými výsledkami sme zaznamenali nepatrný až mierny pokles celokrajovej zaočkovanosti v niektorých druhoch povinného očkovania, i keď pri očkovaní najmladšieho ročníka (ročník 2020) u DTaP-VHB-HIB-IPV bol evidovaný nepatrný nárast o 0,1% (z 97,2% na 97,3%). Pri prvom preočkovaní proti DTaP-IPV (ročník 2015) bol evidovaný pokles o 0,1%. Pri revakcinácii proti DTaP-IPV (ročník 2008) bol pokles o 1,3%. V porovnaní s minuloročnými výsledkami sme zaznamenali vzostup v počte obvodov so zaočkovanosťou nižšou ako 90%. Zo 124 obvodov bola zaočkovanosť pod hranicou 90% evidovaná v 46 obvodoch, čo predstavuje oproti minulému roku (35 obvodov) vzostup o 31,4%.

Na území Bratislavského kraja sme v kontrolovaných ročníkoch narodenia evidovali celkom 1 804 (vzostup o 2,9%) odmietnutí očkovania bez kontraindikácií v 8 kontrolovaných druhoch povinného pravidelného očkovania.

Prostredníctvom kampane SZO prebiehajúcej pod názvom Európsky imunizačný týždeň boli vykonané zdravotno-výchovné aktivity, ktorých cieľom bolo zvýšiť povedomie širokej verejnosti o význame a nutnosti očkovania v prospech zdravia jednotlivca i celej spoločnosti. Prostredníctvom posterov, plagátov, webovej stránky úradu a poradenstva určeného pre laickú verejnosť pracovníci RÚVZ informovali obyvateľstvo o význame očkovania a možnostiach využívania vakcín v prevencii proti infekčným ochoreniam. Cieľom uvedených aktivít bolo oboznámiť laickú verejnosť o užitočnosti očkovania, informovať o existujúcich očkovacích látkach a ich indikáciách, zdôrazniť dostupnosť očkovania pre všetkých ako i pre vybrané skupiny obyvateľstva, ktoré sú vystavené riziku nákazy pri práci. Hlavným poslaním bolo poukázať na mylne prezentované informácie o škodlivosti očkovania ako i dôležitosť prevencie infekčných ochorení s dôrazom, že očkovanie musí zostať prioritou, pokiaľ sa budú vyskytovať infekčné ochorenia, ktoré ohrozujú zdravie verejnosti.

V rámci surveillance poliomyelitídy sa vykonáva pravidelné virologické vyšetrenie odpadových vôd na zistenie prítomnosti poliovírusov vo vonkajšom prostredí. V roku 2022 bolo v Bratislavskom kraji vykonaných a virologicky vyšetrených celkom 14 odberov odpadových vôd z dvoch lokalít (ČOV Vrakuňa a ČOV Malacky). Virologické vyšetrenie na poliovírusy bolo vo všetkých prípadoch negatívne.

V roku 2022 sme naďalej realizovali monitoring odpadových vôd na prítomnosť SARS-CoV-2. V Bratislavskom kraji bolo vykonaných a vyšetrených celkom 196 odberov odpadových vôd z dvoch lokalít (ČOV Vrakuňa a ČOV Malacky).

Na odbore epidemiológie RÚVZ Bratislava hlavné mesto boli v zmysle plnenie aktivity č. 5.1.2 NPP HIV/AIDS realizované odborné činnosti v Poradni prevencie HIV/AIDS. V roku 2022 boli poskytnuté konzultácie klientom telefonicky, elektronickou poštou alebo pri návšteve poradne. Odbery krvi na zisťovanie HIV statusu s možnosťou zachovania anonymity boli v roku 2022 dostupné v Bratislavskom kraji v troch odberových strediskách: v Národnom referenčnom centre pre prevenciu HIV/AIDS v Slovenskej zdravotníckej univerzite v Bratislave, v odberových centrách spoločnosti Medirex a v HIV check pointe občianskeho združenia Dom svetla Slovensko.

Odbor epidemiológie RÚVZ Bratislava bol v roku 2022 špecializovaným pracoviskom pre surveillance HIV/AIDS v Slovenskej republike. Pracovníčka odboru epidemiológie zodpovedala najmä za správnu prax epidemiologického vyšetřovania prípadov HIV infekcie v SR, ich registrovanie v národnom epidemiologickom informačnom systéme (EPIS-SK) a reportovanie dát zo surveillance do informačných systémov Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu chorôb a Regionálneho úradu Svetovej zdravotníckej organizácie pre Európu.

V roku 2022 pracovníčka odboru epidemiológie metodicky usmerňovala epidemiologické vyšetřovanie nových prípadov HIV infekcie, prípadov AIDS, prípadov pôrodov u HIV pozitívnych žien, doplňovanie údajov o prípadoch HIV infekcie diagnostikovaných v minulosti a hlásenie prípadov HIV, AIDS a úmrtí z piatich centier (od 12 lekárov) pre dispenzarizáciu a liečbu HIV infikovaných pacientov. Priebežne a pri príprave analýzy výskytu HIV/AIDS pre výročné správy vykonávala kontroly správnosti a úplnosti dát pri individuálnom vykazovaní prípadov HIV infekcie a prípadov AIDS v Epidemiologickom informačnom systéme (EPIS).

V roku 2022 po analýze a hodnotení publikovala správu o situácii vo výskyte HIV/AIDS v SR v roku 2021 v celoslovenskej výročnej správe o činnosti RÚVZ v SR za rok 2020.

V roku 2022 boli reportované slovenské prípady HIV, AIDS, úmrtí v súvislosti s HIV/AIDS za rok 2021 do TESSy ECDC v máji 2022. Hlásené boli aj počty testovaní HIV statusu do samostatného vstupu ECDC. Následne pracovníčka odboru epidemiológie v októbri a novembri 2022 oponovala, opravila a doplnila európsku správu „HIV/AIDS surveillance in Europe 2021“, ktorú ECDC zverejnilo v novembri 2022.

V súlade s plnením aktivity č. 5.2.3 NPP HIV/AIDS a lokalizáciou národného kontaktného miesta Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu chorôb (ECDC - European Centre for Disease Prevention and Control) pre epidemiologickú surveillance STI (pohlavne prenosných infekcií) v Európskej únii na odbore epidemiológie RÚVZ Bratislava hlavné mesto, boli v roku 2022 realizované nasledujúce úlohy. Vedúca odboru epidemiológie vykonávala činnosti na zlepšenie hlásenia, vyšetřovania a vykazovania STI národnom epidemiologickom informačnom systéme (EPIS-SK). V roku 2022 plne platila legislatívna úprava, ktorou bolo v roku 2014 zrušené primárne hlásenie prípadov sexuálne prenosných chorôb do Národného centra zdravotníckych informácií.

V septembri 2022 boli zaslané súbory individuálne vykazovaných prípadov STI, ktoré sa vyskytli v roku 2021 do TESSy ECDC.

V roku 2022 bola realizovaná časť programu HELICS zameraná na sledovanie infekcií v mieste chirurgického výkonu. Sledovanými chirurgickými výkonmi v rámci SR sú cholecystektómie a časové obdobie pre sledovanie infekcií v mieste chirurgického výkonu je 1 rok. Proces výberu minimálneho setu údajov bol zameraný na najvýznamnejšie premenné pre analýzu rizika infekcie v mieste chirurgického výkonu. Používa sa rizikový index NNIS v súvislosti so zaradením pacienta podľa hlavných rizikových faktorov: riziko kontaminácie rany (čistá rana, čistá-kontaminovaná rana, kontaminovaná rana, znečistená alebo infikovaná rana), kondícia pacienta podľa ASA skóre (zdravý pacient, pacient s miernym systémovým ochorením až moribundný pacient), trvanie operácie, urgentnosť intervencie, endoskopické procedúry. Dotazníkovou formou a následne aj elektronicky bolo spracovaných celkovo 113 chorobopisov pacientov, u ktorých bola na Chirurgickej klinike Univerzitetnej nemocnice Bratislava, Nemocnica akad. L. Déreza v období január – december 2021 vykonaná cholecystektómia. Elektronické výstupy boli zaslané celoslovenskému koordinátorovi tohto programu.

Surveillance infekcií spôsobených *Clostridium difficile* (CDI) podľa protokolu ECDC bola realizovaná v období január – december 2022 prostredníctvom epidemiologického informačného systému (EPIS). Dotazníkovou formou a následne aj elektronicky bolo spracovaných 267 chorobopisov pacientov z Univerzitetnej nemocnice Bratislava, z Nemocnice akad. L. Déreza.

Všetky odmietnutia očkovania, ktoré boli príslušnými pediatriami nahlásené na RÚVZ Bratislava, sa s rodičmi prerokovali v prítomnosti právnika a epidemiológa (za rok 2022 to bolo 180).

Pracovníci odboru zabezpečovali predatestačnú prípravu a prax lekárov, vysokoškolákov a iných zdravotníckych pracovníkov epidemiologickej problematike pre Lekársku fakultu UK, Fakultu verejného zdravotníctva SZU.

Vedúca odboru epidemiológie je členom komisií na preskúšanie odbornej spôsobilosti na vykonávanie epidemiologickej závažných činnosti: v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo, pri výrobe a úprave pitnej vody a pri obsluhu vodovodných zariadení pitnej vody, v úpravniach vody a pri obsluhu vodovodných zariadení na umelých kúpaliskách.

Stav pracovníkov odboru epidemiológie k 31.12.2022

Na konci roku 2022 bol odbor epidemiológie obsadený 11 VŠ (7x VZ II. stupňa, 3x VZ I. stupňa, 1x lekár), 3 diplomovanými asistentkami hygieny a epidemiológie, 1 lekár na čiastočný úväzok (0,2) a 1 VŠ (VZ II. stupňa) na čiastočný úväzok (0,2).

4.18.5.2 TRNAVSKÝ KRAJ

Preventívne programy a projekty

V roku 2022 bola činnosť odborov epidemiológie RÚVZ zameraná na plnenie úloh vyplývajúcich z Projektov a programov úradov verejného zdravotníctva na rok 2022 a ďalšie roky a na zvládnutie 4. pandemickej vlny ochorení COVID-19. Svetová zdravotnícka organizácia dňa 30. 1. 2020 vyhlásila stav globálnej zdravotnej núdze vzhľadom na akútnu infekciu dýchacích ciest COVID 19, ktorú spôsobuje nový koronavírus (SARS-CoV-2) z čeľade Coronaviridae. Nový koronavírus patrí medzi betakoronavírusy, kam sa zaraďujú aj

koronavírusy SARS-CoV a MERS-CoV, ale vykazuje od nich genetickú odlišnosť. Ochorenie sa prejavuje najmä kašľom, dýchavičnosťou, horúčkou, zápalom pľúc, v prípade komplikácií môže skončiť úmrtím. V roku 2022 pokračoval výskyt COVID-19 štvrtou epidemickou vlnou, v ktorej dominoval omikron variant.

Vykonávané bolo plnenie úloh Imunizačného programu, kontrola očkovania a preočkovania vybraných skupín obyvateľstva, úlohy potrebné k udržaniu stavu bez výskytu poliomyelitídy, úlohy Akčného plánu na udržanie stavu eliminácie osýpok a rubeoly, predchádzanie vzniku a šírenia nozokomiálnych nákaz, štátny zdravotný dozor zameraný na dodržiavanie hygienicko – epidemiologického režimu vo vybraných zdravotníckych zariadeniach, sledovanie a analýzu výskytu chrípky a surveillance pneumokokových invazívnych ochorení a invazívnych hemofilových nákaz, evidenciu a analýzu prípadov ochorení v rámci informačného systému EPIS, riešenie mimoriadnych epidemiologických situácií.

V januári 2023 boli jednotlivé programy a projekty odboru epidemiológie vyhodnotené za rok 2022 a hodnotiacia správa bola zaslaná na ÚVZ SR.

Na **RÚVZ v Trnave** v roku 2022 bolo cestou oddelenia podpory zdravia poskytnuté poradenstvo 22 klientom, ktorým bola poskytnutá základná informácia o infekcii HIV, o spôsobe šírenia tejto infekcie, vyšetrenia na anti - HIV protilátky (14 mužov a 8 žien). Z toho bolo prostredníctvom telefonickej linky poradenstvo poskytnuté 16 klientom. Osobne navštívilo poradňu 6 klientov. Poradenstvo pre prevenciu infekcie HIV/AIDS je dôverné a vždy ide o stretnutie jedného klienta s jedným poradcom. Rešpektujeme absolútne právo klienta na dôvernosť a anonymitu. Klient je vždy poučený o správani, ktoré znižuje riziko infekcie HIV.

Aktuálne zistené nové poznatky na poradni sú aplikované do ďalšej práce v poradni HIV/AIDS a tiež sú prezentované zdravotno-výchovnými materiálmi (letáky, plagáty, postery, panely), prednáškami a príspevkami do tlače a masmédií. Poradňu navštevovali resp. telefonicke informácie boli podávané prevažne mladým ľuďom. Najviac zastúpená je veková kategória od 25-34 rokov. Celá činnosť poradenstva bola spropagovaná v tlači a webových stránkach RÚVZ.

Zdravotnovýchovné pôsobenie sme zamerali na dostupné možnosti – poskytovanie telefonickeho pradenstva a zdravotnovýchovného materiálu pre školy, organizácie, verejnosť a uverejnením na www.stranky.

1.december - Svetový deň AIDS

Spropagovali sme činnosť poradne prevencie HIV/AIDS v tlači, na internete, posterami, panelom a distribúciou zdravotno-výchovného materiálu. Poradňa a telefonická linka HIV/AIDS bola k dispozícii nad rámec časového vymedzenia.

V roku 2022 bolo vykonaných 5 prednášok s besedami na tému HIV/AIDS :

- ZŠ 3x – 67 žiakov
- SŠ 2 x - 52 žiakov

Na prednáškach spojenými s besedami zvyšujeme informovanosť a zmeny postojov mladých ľudí v problematike HIV/AIDS a iných pohlavne prenosných ochorení.

Na **RÚVZ Galanta** sa v roku 2022 sa nerealizoval projekt primárnej prevencie HIV/AIDS „Hrou proti AIDS“. Zabezpečili sme informovanie obyvateľov o danej problematike formou informačného panelu vo vestibule RÚVZ a článkom na internetovej stránke RÚVZ z príležitosti Svetového dňa boja proti AIDS.

Z príležitosti významných svetových dní WHO (Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog, Svetový deň AIDS) boli na internetovej stránke RÚVZ uverejnené články. Pri príležitosti svetového dňa boja proti AIDS sa realizovala 1 prednáška pre študentov SŠ.

Špecializované činnosti na OE

Na **OE RÚVZ Trnava** sa od r. 2007 realizuje **projekt HELICS – EU**, ktorý je zameraný na aktívnu surveillance nozokomiálnych nákaz na odd. KAIM.

Vzhľadom na pandémiu ochorenia COVID-19 nebolo možné realizovať projekty zamerané na aktívnu surveillance nozokomiálnych nákaz ako HELICS.

RÚVZ Trnava je od r. 2016 zapojený do **Európskej surveillance infekcií Clostridium difficile**, ktorá prebieha v spolupráci s nemocničným epidemiológom FN Trnava a spádovým mikrobiologickým laboratóriom.

Na **RÚVZ Galanta** nebol v roku 2022 realizovaný zber údajov na OAIM NsP Sv. Lukáša Galanta a.s. na základe protokolu ECDC - sledovania infekcií akvirovaných na jednotkách intenzívnej starostlivosti programom HELICS.

RÚVZ Senica - na oddelení epidemiológie sa od r. 2011 realizuje **projekt HELICS – EU**, ktorý je zameraný na aktívnu surveillance nozokomiálnych nákaz na odd. OAIM a na chirurgickom oddelení infekcie v mieste chirurgického zákroku .

- V roku 2022 vzhľadom na pretrvávajúcu pandemickú situáciu s ochorením COVID-19 preventívne programy vrátane programov pod gesciou ECDC spadajúcich do surveillance NN - HELICS sme ner, aktívna surveillance nebola realizovaná.
- RÚVZ Senica je od r. 2016 zapojený do Európskej surveillance infekcií Clostridium difficile, ktorá sa vykonáva v spolupráci s nemocničným epidemiológom FN AGEL Skalica a spádovým mikrobiologickým laboratóriom.

RÚVZ Dunajská Streda je od r. 2016 zapojený do **Európskej surveillance infekcií Clostridium difficile**, ktorá prebieha v spolupráci s nemocničným epidemiológom NsP Dunajská Streda a mikrobiologickými laboratóriami Alpha medical a Medirex.

Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení

Na **RÚVZ Trnava** na odbore epidemiológie boli priebežne vykonávané telefonické konzultácie pre všeobecných lekárov ohľadom povinného i odporúčaného očkovania detskej a dospeljej populácie a zároveň i konzultácie o možnostiach očkovania pred cestou do zahraničia. V roku 2022 bolo zrealizovaných 28 poradenstiev očkovania, z toho 20 x v súvislosti s povinným očkovaním, 3 x poradne pred cestou do zahraničia a 5 x s odporúčaným očkovaním. Na RÚVZ v roku 2022 bolo zaevidovaných 113 nových odmietnutí povinného očkovania zákonnými zástupcami detí.

V rámci iniciatívy SEVS HODNOTA OČKOVANIA sa podieľame na vzdelávaní študentov SZŠ v oblasti vakcinológie. V školskom roku 2022/2023 bola v rámci 6 vyučovacích hodín odprednášaná problematika očkovania pre 2. a 4. ročník odboru praktická sestra na SZŠ v Trnave. Celkovo bolo vyškolených 56 študentov.

V roku 2022 nebola cestou RÚVZ Trnava v rámci projektu: Zvýšenie povedomia budúcich matiek o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania realizovaná vzdelávacia akcia - Očkovanie hrou z dôvodu pokračujúcej pandémie COVID-19.

Na **RÚVZ Galanta** sa v roku 2022 sa nerealizoval projekt „Očkovanie hrou“. Naďalej sa realizuje surveillance chronických ochorení formou individuálneho poradenstva v centre

podpory zdravia pri RÚVZ Galanta a formou skupinového poradenstva výjazdmi pracovníkov na pracoviská a spoločenské a hromadné akcie pre obyvateľstvo.

Od 1.1. 2012 je na RÚVZ zriadená poradňa pre očkovanie, zameraná na konzultačnú činnosť v oblasti prevencie chorôb, ktorým sa dá predísť očkovaním. Konzultácie sa poskytujú telefonickou formou alebo formou osobnej konzultácie pre rodičov detí aj pre zdravotníckych pracovníkov. V roku 2022 bolo hlásených 76 prípadov odmietnutia očkovania, bolo realizovaných 5 osobných, 120 telefonických a 12 písomných konzultácií. Rodičom, ktorí odmietajú očkovať svoje dieťa je ponúkaná možnosť osobnej konzultácie o očkovaní a možných vedľajších účinkoch očkovania v poradni očkovania.

Na **RÚVZ Senica** v roku 2022 bolo zrealizovaných 22 poradenstiev očkovania, z toho 3 x v súvislosti s povinným očkovaním, 5 x poradenstvo pred cestou do zahraničia, 6 x v súvislosti s odporúčaným očkovaním a 8 x poradenstvo o očkovaní proti ochoreniu COVID 19.

Na oddelení epidemiológie boli priebežne vykonávané telefonické konzultácie pre všeobecných lekárov ohľadom povinného i odporúčaného očkovania detskej a dospeljej populácie a zároveň i konzultácie o možnostiach očkovania pred cestou do zahraničia.

Na RÚVZ v roku 2022 bolo zaevidovaných 18 nových odmietnutí povinného očkovania zákonnými zástupcami detí.

Na **RÚVZ Dunajská Streda** v roku 2022 bolo zrealizovaných 97 poradenstiev očkovania, z toho 72 x v súvislosti s povinným očkovaním a 25 x s odporúčaným očkovaním. Na oddelení epidemiológie boli priebežne vykonávané telefonické konzultácie pre všeobecných lekárov ohľadom povinného i odporúčaného očkovania detskej a dospeljej populácie a zároveň i konzultácie o možnostiach očkovania pred cestou do zahraničia. V roku 2022 bolo zaevidovaných 131 nových odmietnutí povinného očkovania zákonnými zástupcami detí, počet odmietnutí bol o 57 prípadov viac ako v roku 2021 (74). V súvislosti s odmietaním povinného očkovania bolo rodičom zaslané „Poučenie zákonných zástupcov detí o možných následkoch týkajúcich sa ohrozenia zdravia dieťaťa ako aj verejného zdravia v prípade nezabezpečenia očkovania u svojho dieťaťa“, aby boli dostatočne informovaní o rizikách nezaočkovania.

Zdravotno-výchovné aktivity v prevencii prenosných ochorení

V Trnavskom kraji sa nachádza 7 nemocničných ústavných zdravotníckych zariadení s celkovým počtom 1964 lôžok, 5 polikliník, 3 liečebne a 2 prírodné liečebné kúpele (údaje z VS jednotlivých okresov).

V Trnavskom kraji evidujeme celkom **1297 ambulantných zdravotníckych zariadení**.

Z celkového počtu ambulancií je: 353 ambulancií všeobecných lekárov
291 stomatologických ambulancií
653 odborných ambulancií

V rámci kraja evidujeme: - 7 hemodialyzačných stredísk,

-18 iných druhov zdravotníckych zariadení (spoločných vyšetrovacích zložiek, RTG, upratovacie firmy, laboratória, OCS, KOS, ADOS)

-10 zariadení jednodňovej chirurgie

V roku 2022 sa očkovanie detí v Trnavskom kraji vykonávalo podľa nižšie uvedeného očkovačieho kalendára. Zabezpečené bolo pravidelné informovanie odbornej a laickej

verejnosti o všetkých pripravovaných a už realizovaných zmenách týkajúcich sa očkovacieho kalendára a samotných vakcín formou telefonického poradenstva, príloh k mesačným hláseniam pre očkujúcich lekárov elektronickou poštou.

ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Trnavská cesta 52
P.O.BOX 45
826 45 Bratislava

PRÍLOHA

**OČKOVACÍ KALENDÁR NA ROK 2022
PRE POVINNÉ PRAVIDELNÉ OČKOVANIE DETÍ A DOSPELÝCH
(PLATNOSŤ OD 1. 1. 2022)**

Očkovací kalendár bol vypracovaný v súlade s § 5 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v súlade s vyhláškou Ministerstva zdravotníctva SR č. 585/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevencii a kontrole prenosných ochorení v znení neskorších predpisov

ROČNÍK NARODENIA	VEK	DRUH OČKOVANIA	TYP OČKOVANIA
2022	v 3. mesiaci života	záškrt, tetanus, čierny kašeľ (acelulár. vakcína), vírusová hepatitída B, invazívne hemofilové nákazy detská obrna (DTaP-VHB-HIB-IPV) pneumokokové invazívne ochorenia (konjugovaná vakcína (PCV), simultánna aplikácia s hexavakcínou)*	I. dávka (základné očkovanie)
	v 5. mesiaci života		II. dávka (základné očkovanie)
	v 11. mesiaci života		III. dávka (základné očkovanie)
2021	najskôr prvý deň 15. mesiaca, najneskôr v 18. mesiaci života	osýpky, mumps, ružienka (MMR)	I. dávka
2018	v 5. roku života	osýpky, mumps, ružienka (MMR)	II. dávka
2017	v 6. roku života	záškrt, tetanus, čierny kašeľ (acelulár. vakcína) detská obrna (DTaP-IPV)	preočkovanie
2012	v 11. roku života	osýpky, mumps, ružienka (MMR)	II. dávka
2010	v 13. roku života	záškrt, tetanus, čierny kašeľ (acelulár. vakcína) detská obrna (dTAP-IPV)	preočkovanie
X	Dospelí vo veku 30 rokov	záškrt, tetanus (dT**)	preočkovanie každých 15 rokov

Poznámky:

* Očkovanie hexavakcínou a očkovanie vakcínou proti pneumokokovým invazívnym ochoreniam sa vykonáva tromi dávkami v 3., 5. a 11. mesiaci života, pričom prvá dávka sa podá najskôr v prvom dni desiateho týždňa života vzhľadom na aktuálnu epidemiologickú situáciu vo výskyte čierneho kašľa. Na povinné očkovanie dojčiat proti pneumokokovým invazívnym ochoreniam je určená 13-valentná konjugovaná vakcína alebo 10-valentná konjugovaná vakcína. Všetky dávky základného očkovania sa majú vykonať rovnakou očkovacou látkou.

** Preočkovanie dospelých proti záškrtu a tetanu sa vykonáva kombinovanou očkovacou látkou každých 15 rokov. V prípade prekročenia odporúčaného intervalu sa preočkovanie proti záškrtu a tetanu vykoná vždy len jednou dávkou, pokiaľ je v zdravotnej dokumentácii pacienta dokumentované základné očkovanie tromi dávkami očkovacej látky proti tetanu. Základné očkovanie dospelých proti záškrtu a tetanu tromi dávkami sa vykoná len v prípade, ak nie je dôveryhodná dokumentácia základného očkovania v minulosti. Prvé preočkovanie dospelých proti záškrtu a tetanu sa odporúča vo veku 30 rokov a ďalej každých 15 rokov.

V prípade, ak sa nevykoná očkovanie podľa schémy uvedenej v očkovacom kalendári, postupuje sa v súlade s Prílohou č. 2a vyhlášky MZ SR č. 442/2019 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MZ SR č. 585/2008 Z. z.

RNDr. RNDr. MUDr. Ján Mikas, PhD. MPH
hlavný hygienik Slovenskej republiky
ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
826 45 BRATISLAVA, TRNAVSKÁ CESTA 52

V rámci Európskeho imunizačného týždňa v mesiaci apríl 2022 odborní pracovníci odborov a oddelení epidemiológie v Trnavskom kraji zabezpečili publikovanie článkov s tematikou významu očkovania v regionálnych médiách, na internetových stránkach RÚVZ. Na RÚVZ boli vytvorené nástenné panely prezentujúce význam plnenia imunizačného programu. Pri zdravotno-výchovných akciách pre obyvateľov boli distribuované informačné letáky o rôznych druhoch očkovania, o spôsobe fungovania vakcín. V priebehu roka 2022 boli kartičky

s informáciami o očkovaní distribuované na pediatrických ambulanciách, na detské a gynekologické oddelenia.

Na RÚVZ v Galante bola problematika očkovania zaradená do náplne školenia pre pracovníkov vykonávajúcich epidemiologicky závažné činnosti.

V lokálnych médiách ako aj prostredníctvom internetovej stránky RÚVZ boli pravidelne poskytované informácie odbornej a laickej verejnosti o aktuálnej epidemiologickej situácii vo výskyte ARO, CHPO, COVID-19 a o potrebe vykonávania preventívnych opatrení vrátane očkovania proti chrípke a COVID-19.

Na **RÚVZ Trnava** MUDr. D. Kollárová je aktívne zapojená ako koordinátorka v rámci SR do iniciatívneho projektu *SEVS* - **Hodnota očkovania**.

Na odbore epidemiológie sa podieľame na realizácii Projektu **vzdelávania budúcich sestier SZŠ** v oblasti vakcinológie.

V súlade s prílohou č. 6 k Usmerneniu hlavného hygienika SR – **Koordinácia postupov pri zistení VNN** a vzhľadom na pandémiu COVID-19, kedy Svetová zdravotnícka organizácia dňa 30. 1. 2020 vyhlásila stav globálnej zdravotnej núdze vzhľadom na akútnu infekciu dýchacích ciest COVID 19, ktorú spôsobuje nový koronavírus (SARS-CoV-2) z čeľade Coronaviridae. Nový koronavírus patrí medzi betakoronavírusy, kam sa zaraďujú aj koronavírusy SARS-CoV a MERS-CoV, ale vykazuje od nich genetickú odlišnosť. Ochorenie sa prejavuje najmä kašľom, dýchavičnosťou, horúčkou, zápalom pľúc, v prípade komplikácií môže skončiť úmrtím. Pandémia COVID-19 predstavuje bezprecedentnú hrozbu pre krajiny EÚ vrátane Slovenska.

V roku 2022 pokračoval výskyt COVID-19 štvrtou epidemickou vlnou, v ktorej dominoval omikron variant.

Regionálny hygienik a vedúca odboru epidemiológie sa v pravidelných intervaloch zúčastňovali zasadnutí pandemického strediska pri KŠ OÚ v sídle kraja Trnava, kde bola riešená aktuálna epidemiologická situácia a z nej vyplývajúce prijatie adekvátnych protiepidemických opatrení na zamedzenie šírenia ochorenia COVID-19.

Opatrenia boli realizované v súčinnosti s riadiacimi zložkami samosprávy, VÚC, hasičský a policajný zborom.

V rámci kampane za čisté ruky 2022 budúcim zdravotných sestram na SZŠ bola odprednášaná problematika prevencie NN so zameraním na hygienu rúk, v rámci 2 vyučovacích hodín bolo vyškolených 56 študentov, zároveň si študenti prakticky vyskúšali správnosť techniky hygieny rúk pomocou UV lampy.

Na **RÚVZ Galanta** v mesiaci máj v rámci 13. ročníka národnej kampane „**Save Lives: Clean Your Hands**“ (Umývajte si ruky – zachrániš život“), ktorej heslom bolo v roku 2022 „Sekundy zachraňujú životy – umývajte si ruky“ zabezpečili:

1. zhotovenie informačného panela vo vestibule RÚVZ Galanta

2. informáciu laickej verejnosti na webovej stránke RÚVZ Galanta.

Vzhľadom na pretrvávanie **pandémie COVID -19** v SR a trvanie mimoriadnej situácie aj počas 1. štvrťroku 2022 pokračovali sme v epidemiologickom šetrení pozitívnych prípadov COVID-19, nariaďovali sme protiepidemické opatrenia pre úzke kontakty pozitívnych osôb v rodinách, kolektívnych zariadeniach, na pracoviskách a podobne. Zároveň sme zabezpečovali

objednávanie úzkych kontaktov pozitívnych osôb na laboratórne vyšetrenie v systéme moje e-zdravie.

V mesiacoch január až marec pre osoby zaregistrované cez aplikáciu e-hranica, ktoré sa vracali zo zahraničia na územie SR sme zabezpečovali ich objednávanie na vyšetrenie a v spolupráci s Policajným zborom SR sme zabezpečovali kontrolu dodržiavania nariadených karanténnych opatrení u týchto osôb.

V spolupráci s vedeniami Zariadení sociálnej starostlivosti v okrese Galanta sme riešili výskyt epidemickej situácie v jednotlivých zariadeniach, nariaďovali sme príslušné protiepidemické opatrenia. Poskytovali sme nepretržité telefonické, osobné aj elektronické konzultácie pre ZSS. V roku 2022 boli nariadené karanténne opatrenia v 11 zariadeniach sociálnych služieb.

Pracovníci oddelenia sa zúčastňovali na zasadaniach krízových štábov okresu a kraja a podieľali sa na prijímaní aktuálnych protiepidemických opatrení.

Pravidelne sme poskytovali všetkým starostom a primátorom v okrese informácie o aktuálnej epidemiologickej situácii v okrese, o stave zaočkovanosti obyvateľov okresu proti ochoreniu COVID-19, o situácii v školských a predškolských zariadeniach a v zariadeniach sociálnej starostlivosti. O každej zmene legislatívnych opatrení počas mimoriadnej situácie boli starostovia a primátori promptne informovaní.

Takisto o každej zmene legislatívnych opatrení týkajúcich sa poskytovania zdravotnej starostlivosti a karanténnych opatrení boli bezprostredne informovaní všetci všeobecní lekári pre deti, dorast a dospelých v okrese Galanta a Nemocnica s poliklinikou Svätého Lukáša Galanta, a.s..

Poskytovali sme telefonické, elektronické a osobné konzultácie pre zdravotníkov, verejnú a štátnu správu, školské a predškolské zariadenia, zariadenia sociálnej starostlivosti a pre verejnosť.

V mesiaci november sa pracovníci oddelenia zúčastnili na praktickom nácviku zúčastnili na praktickom nácviku realizácie protiepidemických opatrení pri výskyte VNN v NsP Galanta.

Na **RÚVZ Senica** v súvislosti s pokračovaním vyhlásenej pandémie ochorenia Covid-19 sme zabezpečovali počas roka 2022 plnenie všetkých usmernení, opatrení, ktoré vydala vláda SR a hlavný hygienik SR. Oddelenie epidemiológie činnosť sústredilo na epidemiologické šetrenie, vyhľadávanie a spracovávanie kontaktov u pozitívnych prípadov a vydávanie karanténnych opatrení v ohniskách. Poskytovali sa odborné konzultácie nemocniciam, ambulantným zložkám, ÚSS, verejnosti, obciam, štátnym inštitúciám. Za sledované obdobie bolo zaznamenaných a zaevidovaných 23534 potvrdených prípadov ochorenia v pôsobnosti dvoch okresov RÚVZ Senica.

V pravidelných intervaloch sme spracovávali údaje a informácie o epidemiologickej situácii v okresoch v pôsobnosti RÚVZ Senica a zúčastňovali sa zasadnutí pandemického strediska pri krízovom štábe v sídle kraja a zasadaní v rámci okresov Skalica a Senica.

Vyhlásením mimoriadnej situácie Okresným úradom v Senici na území okresu Senica z dôvodu vzniku mimoriadnej udalosti spôsobenej prílivom cudzincov bol zriadený stanový tábor v Kútoch. V súčinnosti s Krízovým štábov v Senici sme sa aktívne podieľali a spolupracovali a vykonávali konzultácie, výkony v teréne s ohľadom na zabezpečovanie protiepidemických a protipandemických opatrení s dôrazom na rýchlu a koordinovanú reakciu pri mimoriadnych epidemiologických situáciách.

Mimoriadne úlohy

RÚVZ Trnava sa podieľa na národnom monitoringu odpadových vôd na prítomnosť SARS-CoV-2, ktorý bol zahájený v zmysle odporúčania Komisie EÚ 2021/472 zo 17.3. 2021 o spoločnom prístupe k zavedeniu systematického dohľadu nad SARS-CoV-2 a jeho mutáciami v odpadových vodách v EÚ. Z ČOV v Zelenči, Piešťanoch a v Hlohovci bolo odobratých v roku 2022 v týždenných intervaloch spolu 147 vzoriek na vyšetrenie SARS-CoV-2.

Na **RÚVZ Galanta** v roku 2022 sme vykonali mimoriadnu kontrolu očkovania:

- proti tetanu:
 - mužov ročník narodenia 1991, zaočkovanosť 85,8 %
 - žien ročník narodenia 1991, zaočkovanosť 80,8 %
- dospelých osôb proti chrípke v sezóne 2021/2022 - zaočkovalo sa 3514 osôb, t.j. 5,4 % z celkového počtu 64 708 registrovaných dospelých osôb v okrese Galanta
- dospelých osôb proti pneumokokovým invazívnym nákazám, zaočkovalo sa 165 osôb, t.j. 0,3 % z celkového počtu 64 708 registrovaných dospelých osôb v okrese Galanta
- zdravotníckych pracovníkov prvého kontaktu proti vírusovej hepatitíde typu B:
 - ambulancie všeobecných lekárov pre dospelých, zaočkovanosť 92,5 %
 - ambulancie všeobecných pre deti a dorast, zaočkovanosť 91,1 %
- zdravotníckych pracovníkov prvého kontaktu proti vírusovej hepatitíde typu A:
 - ambulancie všeobecných lekárov pre dospelých, zaočkovanosť 32,8 %,
 - ambulancie všeobecných lekárov pre deti a dorast, zaočkovanosť 32,3 %
- zdravotníckych pracovníkov prvého kontaktu proti chrípke v sezóne 2021/2022:
 - ambulancie všeobecných lekárov pre dospelých, zaočkovanosť 23,8 %
 - ambulancie všeobecných lekárov pre deti a dorast, zaočkovanosť 52,9 %
- zdravotníckych pracovníkov prvého kontaktu proti tetanu:
 - ambulancie všeobecných lekárov pre dospelých, zaočkovanosť 97,01 %
 - ambulancie všeobecných lekárov pre deti a dorast, zaočkovanosť 100,0 %
- zdravotníckych pracovníkov prvého kontaktu proti COVID-19:
 - ambulancie všeobecných lekárov pre dospelých, zaočkovanosť 95,5 %
 - ambulancie všeobecných lekárov pre deti a dorast, zaočkovanosť 94,1 %.

Na **RÚVZ Senica** sa začal monitoring odpadových vôd na koronavírus SARS-CoV-2 realizovať v okrese Senica a Skalica od marca 2022 týždenných intervaloch. V roku 2022 bolo vyšetrených 86 vzoriek odpadových vôd z ČOV Senica a Skalica. Vo všetkých vzorkách bola detegovaná prítomnosť vírusu SARS-CoV-2. Analýzu vzoriek vykonáva NRC pre mikrobiológiu životného prostredia na ÚVZ SR v Bratislave.

V súlade s úlohou vyplývajúcou z Uznesenia vlády č. 428/2022, týkajúce sa zákona 185/2022 Z.z. o špeciálnom spôsobe hlasovania **vo voľbách do orgánov samosprávy obcí a vo voľbách do orgánov samosprávnych krajov Spojených župných a komunálnych voľbách** – v zmysle usmernenia UVZ SR odbory epidemiológie RÚVZ spolupracovali s obcami, zasielali zoznamy oprávnených voličov a zabezpečovali informačnú pohotovosť pre obce.

Členstvo v pracovných skupinách

MUDr. Dagmar Kollárová bola dňa 8.11.2017 vymenovaná za člena Poradného zboru hlavného hygienika SR pre odbor epidemiológia a zároveň do funkcie krajského odborníka pre odbor epidemiológia za Trnavský kraj.

MUDr. Dagmar Kollárová, PhD. zastrešuje vykonávanie Projektu vzdelávanie budúcich sestier SZŠ v oblasti vakcinológie v rámci projektu SEVS - Hodnota očkovania.

Podieľala sa na príprave manuálu na očkovanie zdravotníckych pracovníkov proti chrípke v ústavných zdravotníckych zariadeniach na Slovensku.

PhDr. Mária Marková, PhD je členkou pracovnej skupiny na tvorbu štandardizácie procesov ŠZD.

Vzdelávanie na oddeleniach epidemiológie v Trnavskom kraji

Na **RÚVZ Trnava** v rámci spolupráce s FVZ TU v r. 2022 vykonalo na odbore epidemiológie odbornú prax 16 poslucháčov II. ročníka – denné štúdium a 1 poslucháč III. ročníka – externé štúdium, odbor verejné zdravotníctvo.

V roku 2022 v zmysle ustanovení § 15 a § 16 zákona č. 355/2007 Z. z. bolo na odbore epidemiológie vydaných na základe predloženia príslušnej dokumentácie 31 osvedčení o odbornej spôsobilosti na prácu s dezinfekčnými prípravkami na profesionálne použitie a na prácu s prípravkami na reguláciu živočíšnych škodcov na profesionálne použitie pre zamestnancov firiem vykonávajúcich epidemiologicky závažnú činnosť.

Na **RÚVZ Galanta** v roku 2022 sa pracovníci oddelenia podieľali na realizácii skúšok odbornej spôsobilosti u 407 osôb vykonávajúcich epidemiologicky závažnú činnosť.

Lektorská činnosť bola zabezpečená pre 4 lekárov v rámci predatestačnej praxe a pre 1 študenta magisterského štúdia.

Na **RÚVZ Senica** v roku 2022 v zmysle ustanovení § 15 a § 16 zákona č. 355/2007 Z. z. neboli na odbore epidemiológie vydané osvedčenia o odbornej spôsobilosti pre zamestnancov vykonávajúcich epidemiologicky závažnú činnosť – práca v zariadeniach, v ktorých dochádza ku kontaktu s ľudským telom.

Prednášková a publikačná činnosť, informácie do médií, účasť na seminároch a pracovných poradách OE RÚVZ Trnava

- **Publikačná činnosť – odborné publikácie**

V roku 2022 neboli publikované články v odborných publikáciách.

- **Prednášková činnosť**

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
MUDr. Dagmar Kollárová, PhD.	Pandemické vlny ochorenia COVID-19 v Trnavskom kraji v okresoch Trnava, Piešťany a Hlohovec	Jarný seminár RÚVZ Trnava	RÚVZ Trnava	6.5.2022

PhDr. Mária Marková, PhD.	Multirezistentné klebsiely vo FN Trnava	Jesenný seminár RÚVZ Trnava	RÚVZ Trnava	4.11.2022
MUDr. Dagmar Kollárová, PhD.	Zásady vykazovania a kontroly očkovania klientov a personálu v ZSS	Online seminár SK SaPa	Online seminár	8.11.2022

INFORMÁCIE DO MÉDIÍ (52 x)

Počas celého roka boli posielané týždenné informácie (52 x) o epidemiologickej situácii vo výskyte COVID-19 a ARO v Trnavskom kraji do MY Trnavské noviny, TASR, SITA

MUDr. Dagmar Kollárová, Mgr. Tomáš Hauko –riaditeľ RÚVZ Trnava.

Účasť na seminároch a na pracovných poradiach

1. 8.2.2022, 5.časť Očkovanie proti COVID-19, mýty, fakty, realita a ďalší rok pred nami, SLK, on-line, MUDr. Dagmar Kollárová, pasívna účasť

2. 6.5.2022, Jarný seminár, RÚVZ Trnava, zamestnanci OE, MUDr. Dagmar Kollárová-aktívna účasť

3. 6.10. – 8.10. 2022, XXVI. Červenkové dni preventívnej medicíny, Tále, Hotel Stupka, MUDr. Dagmar Kollárová, Mgr. Tomáš Hauko, pasívna účasť

4. 4. 11.2022, Jesenný seminár, RÚVZ Trnava, zamestnanci OE, PhDr. Mária Marková aktívna účasť

5.22.9.2022, webinar Zahraničná stáž v dištančnej forme v nadväznosti na národný projekt z OP EVS s názvom „Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva“, pracovníci odboru epidemiológie, pasívna účasť

6. 10.11.2022, Krčméryho deň boja proti antibiotickej rezistencii II., vedecká konferencia, pracovníci odboru epidemiológie, pasívna účasť

7. 8.11.2022, Preventívna zdravotná starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb, online webinar organizovaný SK SaPA, MUDr. Dagmar Kollárová, PhD., aktívna účasť

8. 7.-9.12.2022, Promoting vaccination acceptance and uptake –Communication strategies for frontline health workers, kurz organizovaný ECDC v Bukurešti, MUDr. Dagmar Kollárová, PhD.

9. 8.12.2022, webinar Zahraničná stáž Praha organizovaná SZU Praha v nadväznosti na národný projekt z OP EVS s názvom „Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva“, pracovníci odboru epidemiológie, pasívna účasť

OE RÚVZ Galanta:

Prednášková činnosť:

V rámci celouradného seminára sme pre pracovníkov RÚVZ Galanta v mesiaci apríl online formou prezentovali prednášku „Ukrajina – migrácia a epidemiologická situácia“.

Účasť na konferenciách a školeniach:

1. V mesiaci jún sme sa zúčastnili na Tematickom kurze o nových poznatkoch v epidemiológii infekčných chorôb.

2. V mesiaci november sa pracovníci oddelenia zúčastnili na praktickom nácviku realizácie protiepidemických opatrení pri výskyte VNN v NsP Galanta.

OE RÚVZ SENICA

1. Publikačná činnosť – odborné publikácie

V r. 2022 neboli publikované články v odborných publikáciách.

2. Prednášková činnosť:

V roku 2022 sa prednášková činnosť nerealizovala.

INFORMÁCIE DO MÉDIÍ (16 x)

Počas celého roka boli posielané týždenné informácie (52 x) o epidemiologickej situácii vo výskyte COVID-19 v okresoch Senica a Skalica do týždenníka Záhorák: Mgr. Tencerová Marta, Ing. Šarabok Ľubomír – poverený riaditeľ.

Účasť na seminároch a na pracovných poradiach

06.-08.10.2022 „Vedecká konferencia XXVI. Červenkové dni preventívnej medicíny.“ Hotel Stupka, Tále okr. Brezno – Mgr. Tencerová Marta

OE RÚVZ Dunajská Streda

1. Publikačná činnosť – odborné publikácie

V r. 2022 neboli publikované články v odborných publikáciách.

2. Prednášková činnosť

V roku 2022 vzhľadom na epidemiologickú situáciu v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID – 19 zamestnanci oddelenia epidemiológie nemali žiadnu prednáškovú činnosť.

Informácie do médií:

január 2022 – aktuálna situácia v súvislosti s novým koronavírusom SARS -CoV - 2 v okrese Dunajská Streda – DS televízia , RNDr. Vörösová

- aktuálna situácia v súvislosti s novým koronavírusom SARS -CoV - 2 – rádió Pátria - RNDr. Vörösová

február 2022 – aktuálna situácia v súvislosti s novým koronavírusom SARS -CoV - 2 v okrese Dunajská Streda – DS televízia , RNDr. Vörösová

marec 2022 – aktuálna situácia v súvislosti s novým koronavírusom SARS - CoV - 2 – rádió Pátria - RNDr. Vörösová

máj 2022 – opičie kiahne – Pátria rádió, RNDr. Vörösová

jún 2022 - aktuálna situácia – ochorenie COVID - 19 – Pátria rádió, RNDr. Vörösová

júl 2022 - aktuálna situácia – ochorenie COVID -19 – Pátira rádió - RNDr. Vörösová

december 2022 - aktuálna situácia – chrípka – Pátria rádió, RNDr. Vörösová

Účasť na seminároch a na pracovných poradiach

Odborní pracovníci oddelenia epidemiológie v roku 2022 sa zúčastnili iba na online seminároch.

Personálne obsadenie na OE

V Trnavskom kraji pracovalo na epidemiologickom úseku k 31.12.2022 celkom 24 zamestnancov RÚVZ:

2 lekárky, 1x doktorka prírodných vied, 16 VŠ v odbore VZ a 5 asistentiek.

Odbor epidemiológie RÚVZ Trnava –11 zamestnancov: 1 lekárka, 6 VŠ – absolventi FVZ a SP a 4 diplomované asistentky: 2 DAHE na úseku infekčnej epidemiológie a 2 DAHE na úseku nozokomiálnych nákaz.

Oddelenie epidemiológie RÚVZ Galanta - K 31.12. 2022 pracovalo na odd. 5 pracovníkov z toho 1 lekár a 4 verejní zdravotníci.

Oddelenie epidemiológie RÚVZ Dunajská Streda - 3 zamestnanci: 1 RNDr., 2 VŠ v odbore VZ.

Oddelenie epidemiológie RÚVZ Senica – K 31.12.2022 má oddelenie epidemiológie 5 zamestnancov. Z celkového počtu zamestnancov sú: 4 VŠ – absolventi FVZ a SP a 1 asistentka so špecializáciou.

4.18.5.3 TRENČIANSKÝ KRAJ

Preventívne programy a projekty

RÚVZ Trenčín

1.Národný imunizačný program

Zabezpečenie Národného imunizačného programu s cieľom udržania pravidelného povinného očkovania je jednou z priorít pre rok 2022. RÚVZ so sídlom v Trenčíne poskytuje telefonicky, písomne a v rámci „Poradne očkovania“ usmernenia v oblasti povinného, odporúčaného očkovania a očkovania do zahraničia. V rámci Európskeho imunizačného týždňa boli realizované prednášky o očkovaní určené pre zdravotníckych pracovníkov a študentov.

Aktuálne informácie týkajúce sa výskytu infekčných ochorení, ako aj informácií o prevencii voči nim sú pravidelne uverejňované na web stránke a nástenkách úradu.

K 31.12.2022 bolo nahlásených 84 odmietnutí povinného očkovania, z dôvodu pandémie ochorenia COVID-19 neboli realizované osobné pohovory. Vypracovaných bolo 16 individuálnych očkovacích plánov.

Administratívna kontrola očkovania bola vykonaná za jednotlivé pediatrické obvody okresov Trenčín, Nové Mesto nad Váhom, Bánovce nad Bebravou a Myjava. Bol skontrolovaný výkon očkovania u celého ročníka narodenia 2020, 2019, 2015, 2010, 2009, 2008. Celkom bolo skontrolovaných 17 783 záznamov detí podliehajúcich v danom veku základnému očkovaniu alebo preočkovaniu proti 10-tim chorobám. Výsledky sú popísané v osobitnej správe Správa o tejto kontrole bola podaná na ÚVZ SR.

Surveillance infekčných chorôb

Surveillance infekčných ochorení, ďalšia z priorít pre rok 2022, je vykonávaná sústavne. V období od 01.01.2022 do 31.12.2022 bolo z ochorení preventabilných očkovaním zaznamenaných:

Choroba	Abs. Počet	Očkovani	Neočkovaní	Nezistené
TBC	3	0	0	3
VHB	5 nosičov	0	5	0
VHA	4	0	4	0
Pertussis	4	0	4	0
ACHO (POLIO očk.)	5	0	5	0
Invaz. pneumok. inf.	1	0	1	0
Hemof. invaz. inf.	1	0	1	0
Kliešťová encefalitída	6	1	5	0
Ovčie kiahne	345	0	195	150
Rotavírusová enteritída	113	7	106	0
COVID-19	58020	27975	30042	3

Edukácia obyvateľstva v prevencii prenosných ochorení z dôvodu pandémie ochorenia COVID-19 bola vykonávaná najmä prostredníctvom:

- online prednášok na iných odborných podujatiach pre zdravotníkov
- online prednášok na Trenčianskej univerzite A. Dubčeka v Trenčíne
- poradne očkovania
- prostredníctvom uverejňovania článkov na web stránke úradu.

Informačný systém prenosných ochorení

K 31.12.2022 bolo do programu EPIS zadaných 60656 prenosných ochorení z toho u 60234 bolo v rámci ŠZD vykonané epidemiologické vyšetrenie. Program EPIS sa využíva aj pre hlásenie vybraných ochorení do SRV. Z celkového počtu 60656 prenosných ochorení bolo 58020 s diagnózou U071- COVID 19.

Nozokomiálne nákazy

Pracovníci RÚVZ so sídlom v Trenčíne sú pod vedením hlavnej odborníčky pre epidemiológiu zodpovední za činnosť pracovnej skupiny pre nozokomiálne nákazy.

Surveillance vybraných nemocničných nákaz na jednotkách intenzívnej starostlivosti podľa protokolu ECDC:

V roku 2022 realizoval zber údajov o NN na vybraných JIS v SR. V roku 2022 boli zbierané údaje za rok 2021 na 2 JIS v SR u 134 pacientov, u ktorých sa vyskytlo 86 nozokomiálnych nákaz (v roku 2021 vzhľadom na pandemickú situáciu s ochorením COVID-19 je počet zapojených JIS oproti predchádzajúcim rokom nižší, avšak počet NN je vyšší, vzhľadom na zber údajov na oddeleniach intenzívnej medicíny, kde bola poskytovaná starostlivosť pacientom so závažným priebehom ochorenia COVID-19).

Za roky 2005 - 2022 bolo do sledovaného súboru zapojených 4 734 pacientov, u ktorých bolo zaznamenaných 1 098 nozokomiálnych nákaz.

Surveillance vybraných nemocničných nákaz v mieste chirurgického výkonu podľa protokolu ECDC

V roku 2022 sa realizoval zber údajov u pacientov, ktorí podstúpili cholecystektómiu na 2 pracoviskách v SR za rok 2021. Údaje boli následne exportované do ECDC cez TESSY nákaz (v roku 2021 vzhľadom na pandemickú situáciu s ochorením COVID-19 je počet zapojených nemocníc oproti predchádzajúcim rokom nižší).

Od začiatku sledovania od roku 2011 bolo do sledovania zapojených 5 135 pacientov, ktorí podstúpili cholecystektómiu.

Bodové prevalenčné sledovanie nozokomiálnych nákaz a spotreby antibiotík v európskych nemocniciach (BPS II)

V roku 2022 sa naďalej prezentovali výsledky bodového prevalenčného sledovania nozokomiálnych nákaz a užívania ATB II (BPS II) v prednáškovej forme. Pracovníci odboru epidemiológie vykonávali činnosti k príprave výkonu BPS II, ktoré je naplánované v termíne 04 - 06/2023:

- účasť na online webexových školeniach ECDC k PPS III
- preklad protokolu BPS III

Európska surveillance infekcií Clostridium difficile podľa protokolu ECDC

Európske centrum pre prevenciu a kontrolu infekcií (ECDC) vyzvalo Slovenskú republiku k zahájeniu Surveillance infekcií spôsobených *Clostridium difficile* (CDI). Táto surveillance sa týkala hospitalizovaných pacientov s potvrdenou CDI. Surveillance CDI je v súlade s Odporúčaním Rady 2009/C 151/01 z 9. júna 2009 o bezpečnosti pacientov vrátane prevencie a kontroly infekcií spojených so zdravotnou starostlivosťou.

V roku 2022 sa zbierali údaje za SR rok 2021 a následne boli exportované do ECDC cez TESSY (v roku 2021 vzhľadom na pandemickú situáciu s ochorením COVID-19 je počet vykazovaných prípadov na CDI oproti predchádzajúcim rokom nižší).

Realizácia kampane Clean care is safe care

Dňa 5. mája 2022 sa uskutočnil 17. ročník kampane, na Slovensku prebiehala kampaň 14. krát. Hlavným cieľom kampane bolo zameranie sa na informovanie zdravotníckych pracovníkov o význame hygieny rúk ako ochrany pacienta a poukázanie na dôležitosť dodržiavania 5 momentov hygieny rúk. Kampaň v roku 2022 mala názov: „Spojme sa pre bezpečnosť – umývajte si ruky“. Celosvetová osvetová kampaň WHO je **v roku od 2020 prioritne zameraná na oblasť hygieny rúk v kontexte s prevenciou šírenia ochorenia COVID-19**. Vzhľadom na epidemiologickú situáciu s ochorením COVID-19 nebolo možné v plnom rozsahu vykonávať aktivity v kampani, ako bývalo zvykom v predchádzajúcich rokoch. Na stránke RÚVZ je k dispozícii edukačný materiál ku kampani.

Implementácia moderných foriem vzdelávania epidemiológov a cieľových skupín zdravotníckych pracovníkov v oblasti prevencie NN

V rámci 9. cieľa Národného programu kontroly infekčných ochorení v Slovenskej republike bol v roku 2019 realizovaný projekt „Škola hygieny rúk“ - projekt vzdelávania zdravotníckych pracovníkov v hygieny rúk. Projekt bol zameraný na zlepšenie vedomostnej úrovne zdravotníckych pracovníkov v danej oblasti prostredníctvom prednášok s presne definovaným obsahom a praktickým nácvikom. V roku 2019 bola realizovaná 1. etapa školenia zdravotníckych pracovníkov pracujúcich v zdravotníckych zariadeniach, ktorej sa zúčastnilo celkovo 6518 zdravotníckych pracovníkov a v 2. etape boli realizované školenia zamestnancov zariadení sociálnych služieb poskytujúcich ošetrovateľskú činnosť, ktorej sa zúčastnilo celkovo 2032 zamestnancov. V roku 2022 sa školenia zdravotníckych pracovníkov v rámci daného projektu nerealizovali.

Odbor epidemiológie RÚVZ v Trenčíne pracuje ako kontaktný národný bod pre nozokomiálne nákazy a ATB rezistenciu pre ECDC v Štokholme. V spolupráci s NRC pre prevenciu a kontrolu nozokomiálnych nákaz sa zapojilo do ďalších projektov ECDC:

- Účasť na projekte **„Sledovanie epidémie ochorenia COVID-19 v zariadeniach dlhodobej starostlivosti v krajinách EÚ“** - zber a zaslanie údajov do ECDC, účasť na online pracovnom seminári dňa 29.6.2022
- Účasť v projekte **„Celogenómová sekvenácia izolátov Clostridium difficile spojených s hospitalizáciou v nemocniciach v krajinách EÚ/EEA“** podľa protokolu ECDC v termíne 03 - 04/05 2022: výber a zaslanie vhodných vzoriek CDI na sekvenáciu do ECDC

Národné referenčné centrum pre prevenciu a kontrolu nozokomiálnych nákaz

V rámci pracoviska RÚVZ so sídlom v Trenčíne bolo v roku 2019 zriadené NRC pre prevenciu a kontrolu NN, ktoré od začiatku roka 2020 zabezpečovalo laboratórne vyšetřovanie vzoriek COVID - 19 pre odberné miesta v Trenčianskom kraji.

Do februára roku 2022 sa laboratórium NRC pre NN naďalej aktívne podieľalo na vyšetřovaní prítomnosti vírusu SARS-CoV-2 vo vzorkách z horných dýchacích ciest. Za sledované obdobie bolo spolu vyšetřených 14467 vzoriek, z toho takmer 60% bolo identifikovaných ako pozitívne na prítomnosť vírusu SARS-CoV-2.

V decembri roku 2022 bola laboratóriu schválená investícia na dodávku potrebnej prístrojovej techniky za účelom nadstavbových analýz vzoriek u prítomných nozokomiálnych infekcií a patogénov zachytených z nemocničného prostredia, čím sa podporil rozvoj techniky laboratórií NRC pre NN na RÚVZ so sídlom v Trenčíne, ale aj zabezpečila investícia do rozvoja a udržania kvality činností RÚVZ je v zmysle Zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia č. 355/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov a Zákona o potravinách č. 152/1995 Z.z. v znení neskorších predpisov, a podporil sa cieľ Akčných plánov Národného plánu kontroly infekčných ochorení v Slovenskej republike. Uvedenou obnovou sa vytvorilo laboratórne prostredie pre vykonávanie vysoko kvalitných analýz, zároveň sa zatriktívnilo prostredie pre absolventov zdravotníckych a vysokých škôl. V neposlednom rade sa zabezpečila kontinuita v spolupráci s laboratóriami ÚVZ a RÚVZ v SR, ďalej so zdravotníckymi zariadeniami, oddeleniami nemocničnej hygieny a univerzitami, ktoré sa podieľajú na vzdelávaní zdravotníckych pracovníkov. V decembri 2022 bolo dodané zariadenie na automatickú identifikáciu a testovanie citlivosti mikroorganizmov na antibiotiká.

V roku 2021 sa laboratórium NRC pre NN stalo súčasťou siete laboratórií UVZ SR, ktoré sa podieľali na sekvenácii COVID-19 pozitívnych vzoriek. V septembri bolo dokončené verejné obstarávanie prístrojového vybavenia potrebného pre sekvenáciu a v decembri 2021 úspešne prebehlo zaškolenie pracovníkov. Od 23.12.2021 sa úspešne zaviedla metóda sekvenácie vzoriek v spádovej oblasti RÚVZ so sídlom v Trenčíne. Počas roku 2022 sa pracovisko naďalej aktívne podieľalo na sekvenovaní všetkých pozitívnych vzoriek z regionálnej oblasti, ktoré spĺňali kritériá pre nahratie do svetových databáz. Za rok 2022 sme spolu sekvenáciou analyzovali 2352 vzoriek, z ktorých väčšina dát (takmer 97%) bola nahratá do svetových databáz.

V roku 2022 sa laboratórium pridalo k sieti laboratórií, ktoré spracovávajú vzorky odpadových vôd na prítomnosť vírusu SARS-CoV-2. Spracovávané boli vzorky z ČOV (čističiek odpadových vôd) Trenčín, Považ. Bystrice, Nové mesto nad Váhom, Bánovce, Púchov, Ilava, Prievidza, Partizánske, Žilina, Čadca a Kysucké Nové mesto. V sledovanom roku bolo spolu spracovaných 539 vzoriek odpadových vôd.

V decembri roku 2022 sa laboratórium pridalo k sieti laboratórií vykonávajúcim vyšetřovanie vzoriek zo sentinelového zberu vzoriek, ktoré je zamerané na zistenie údajov o respiračných infekciách v populácii. Zaviedli sme metódu RT-PCR pre identifikáciu chrípky, respiračného syncyciálneho vírusu a SARS-CoV-2 pre spádovú oblasť RÚVZ Žilina, RÚVZ Čadca, RÚVZ Prievidza a RÚVZ Považská Bystrica.

Pracovníci laboratória sa aktívne zúčastňovali na všetkých webexových stretnutiach a školeniach k spracovaniu odpadových vôd, sekvenovaniu vzoriek a sentinelového vyšetřovania klinických vzoriek.

Pracovníci odboru epidemiológie sa zúčastnili na webexových školeniach k enviromentálnej bakteriálnej záťaži nemocníc a webexových školeniach ECDC k PPS III, ktorá ja naplánovaná na jar 2023.

Mimoriadne epidemiologické situácie

Vzhľadom na výskyt ochorenia COVID-19 a vyhlásením celosvetovej pandémie boli na Slovensku prijaté mimoriadne úlohy. Údaje o aktuálnej epidemiologickej situácii a opatreniach pri výskyte ochorenia COVID-19 boli zasielané lekárom primárneho kontaktu a riaditeľom nemocníc v spádovom území a boli priebežne uverejňované na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Trenčíne.

O aktuálnej epidemiologickej situácii vo výskyte chrípky počas chrípkovej sezóny boli informovaní všetci členovia protiepidemickej komisie zriadenej pri RÚVZ ako aj členovia KŠ ObÚ Trenčín. Pracovníci odboru epidemiológie boli pravidelne informovaní o aktuálnej epidemiologickej situácii prostredníctvom interných seminárov. Údaje o aktuálnej epidemiologickej situácii a prípadných opatreniach pri výskyte ochorení boli zasielané lekárom primárneho kontaktu a riaditeľom nemocníc v spádovom území alebo uverejnené na web stránke RÚVZ so sídlom v Trenčíne. Vykonávame opatrenia pri výskyte epidemiologicke významných nemocničných patogénov (MRSA, VRE, výskyte karbapeném rezistentých enterobaktérií a nefermentujúcich paličiek, *C. difficile*).

Odpadové vody COVID-19

Prvá fáza monitoringu odpadových vôd na prítomnosť vírusu SARS-CoV-2 bola v Slovenskej republike zahájená v 18. kalendárnom týždni (t.j. od 02.05.2021). V tomto období bola do pravidelného monitoringu zapojená čistička odpadových vôd (ČOV) Trenčín. Od januára 2022 došlo k rozšíreniu siete pre monitoring odpadových vôd, kde sa zapojili aj ďalšie ČOV v našom spádovom území, a to ČOV Bánovce nad Bebravou a Nové Mesto nad Váhom. Spolu bolo v ČOV Trenčín, Bánovce nad Bebravou a Nové Mesto nad Váhom za rok 2022 vykonaných 152 odberov. Pracovisko Epidemiológie RÚVZ v Trenčíne koordinuje zber a vyhodnocovanie vzoriek odpadových vôd na diagnostiku prítomnosti RNA SARS CoV2 z ČOV pre celú SR.

Environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV

V spádovom území RÚVZ Trenčín boli odoberané vzorky odpadovej vody podľa plánu odberov ÚVZ SR z čističky odpadových vôd v Trenčíne. Bolo odobratých 7 vzoriek na prítomnosť enterálnych vírusov. Ani v jednom prípade nebola vzorka odpadovej vody pozitívna.

Plnili sa aj ďalšie úlohy pre udržanie certifikácie eradikácie poliomyelitídy v SR. V roku 2022 sme zaznamenali 5 ochorení na ACHO.

RÚVZ Považská Bystrica

Realizácia programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v SR v roku 2022:

Národný imunizačný program SR

V rámci plnenia Národného imunizačného programu boli v roku 2022 realizované tieto aktivity:

- pravidelné usmerňovanie a informovanie všeobecných lekárov pre deti a dospelých a všeobecných lekárov pre dospelých - telefonicky, písomne a osobne o problémoch súvisiacich s očkovaním,
- pravidelné usmerňovanie a informovanie všeobecných lekárov pre deti a dospelých a všeobecných lekárov pre dospelých o všetkých zmenách týkajúcich sa imunizačného programu,
- činnosť poradne očkovania, vrátane poskytovania odborného poradenstva pri očkovaní osôb cestujúcich do zahraničia,

kontrola očkovania v SR - vyhodnotenie administratívnej kontroly očkovania k 31.8.2022 v okresoch Považská Bystrica, Púchov a Ilava

Surveillance infekčných chorôb

V roku 2022 bolo evidovaných 38 608 prenosných ochorení.

Informačný systém prenosných ochorení

V roku 2022 bolo spracovaných a vložených do epidemiologického informačného systému 38 608 prípadov prenosných ochorení (579 možných, 12 pravdepodobných, 37 937 potvrdených, 80 prípadov sa nepotvrdilo, 29 epidémií).

Nozokomiálne nákazy

V roku 2022 bolo zaznamenaných a analyzovaných 377 prípadov nozokomiálnych nákaz. Mikrobiálny monitoring v lôžkovej časti zdravotníckych zariadení v roku 2022 nerealizoval. Kampaň „Clean care is safer care“ - nere realizovalo sa Realizácia surveillance NN na jednotkách intenzívnej starostlivosti – zber údajov za rok 2021 (53 pacientov).

Mimoriadne epidemiologické situácie

V roku 2022 riešenie mimoriadnej epidemiologickej situácie v súvislosti s pandémiou COVID-19.

Environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV

Na základe stanoveného harmonogramu odberov sa v pravidelných intervaloch vykonáva odber vzoriek odpadovej vody pred jej vyústením do čističky odpadovej vody, v čističke odpadových vôd Považská Bystrica. Všetky vzorky odpadových vôd odobrané v roku 2022 boli negat.

Prevenia HIV/AIDS

V roku 2022 sa v rámci plnenia cieľov NPP HIV/AIDS v SR realizovali na RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici v zastúpení Oddelenia podpory zdravia a výchovy ku zdraviu aktivity zamerané na prevenciu HIV/AIDS formou prednášok na ZŠ a SŠ. Celkovo sa realizovali 2 prednášky na témy Výchova k partnerstvu a rodičovstvu a prevencia pohlavne prenosných ochorení, ktorých súčasťou bola aj prevencia HIV/AIDS. 2 prednášky boli vykonané na 1 základnej škole pre 7. a 8. ročník s celkovým počtom žiakov 36.

K Svetovému dňu boja proti AIDS bola vytvorená nástenná propagácia týkajúca sa problematiky HIV/AIDS v priestoroch RÚVZ.

8. Poradne očkovania

Vakcinologické poradenstvo na RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici (informácia o zriadenej poradni očkovania je sprístupnená na web stránke RÚVZ).

RÚVZ Prievidza

Oddelenie epidemiológie sa zúčastňuje na programoch a projektoch vyhlásených Úradom verejného zdravotníctva SR:

Národný imunizačný program

- V roku 2022 sme metodicky viedli a informovali lekárov prvého kontaktu o všetkých pripravovaných a už realizovaných zmenách v povinnom pravidelnom očkovaní a odporúčanom očkovaní.
- Verejnosť bola o problematike očkovania a nových poznatkoch v očkovaní informovaná v miestnej tlači.
- Informácia o očkovaacom kalendári na r. 2022 bola elektronicky odoslaná všetkým lekárom prvého kontaktu, lekárom infektologických a pľúcnych ambulancií, do nemocníc a uverejnená na webovej stránke RÚVZ Prievidza.
- Počas vykonávanej kontroly očkovania boli do ambulancií pediatrov distribuované informačné materiály zamerané na podporu očkovania určené pre lekárov aj rodičov, ktoré boli dodané z ÚVZ SR.
- Priebežne boli poskytované konzultácie v oblasti očkovania pred cestou do zahraničia lekárom a laickej verejnosti.
- V rámci prebiehajúceho EIW v čase od 24.4.2022 do 30.4.2022 boli realizované aktivity:
 - - informácie na vývesných tabuliach (11x),
 - - informácie zaslané elektronicky všeobecným lekárom a do nemocníc (180x),
 - - informácie zaslané elektronicky do domovov dôchodcov (52x),
 - - poradenská činnosť pre laickú verejnosť, zdravotníkov a študentov SZŠ (13x),
 - - informácie na webovej stránke RÚVZ Prievidza (2x).
- Problematike očkovania sme venovali materiál zverejnený na webovej stránke RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach:
 - - Očkovací kalendár na rok 2022 pre povinné pravidelné očkovanie detí a dospelých.
 - - Informácie k prebiehajúceму Európskemu imunizačnému týždňu.
 - - Informácie k Svetovému imunizačnému týždňu.
- Bola zabezpečená laboratórna diagnostika a vyšetrenie pravdepodobných diagnóz ochorení imunizačného programu.
- Všeobecní lekári pre dospelých a všeobecní lekári pre deti a dorast boli informovaní o postupe pri očkovaní utečencov z Ukrajiny podľa odporúčaní ÚVZ SR.
- K 31.8.2021 bola vykonaná administratívna kontrola očkovania vo všetkých pediatrických ambulanciách okresu Prievidza a spracované a vyhodnotené výsledky boli k 30.11.2022 zaslané na kraj.

Surveillance infekčných chorôb

- V termíne do 31.5.2021 bola vykonaná analýza prenosných ochorení za okres Prievidza, v rámci ktorej bola podrobne zanalyzovaná epidemiologická situácia za rok 2021.
- Surveillance infekčných chorôb sme vykonávali sústavne, v prípade výskytu ochorení imunizačného programu sme zabezpečili laboratórnu verifikáciu diagnózy.
- O ARO a chrípke sme informovali všetkých lekárov prvého kontaktu a verejnosť týždenne prostredníctvom webovej stránky RÚVZ.
- O ARO a chrípke sme informovali všetkých lekárov prvého kontaktu a verejnosť týždenne prostredníctvom webovej stránky RÚVZ.
- Na webovej stránke RÚVZ Prievidza sú uverejnené informácie o vybraných prenosných ochoreniach.
- V roku 2022 bola zaznamenaná pokračujúca pandémie ochorenia vyvolané koronavírusom
- SARS Cov 2 - COVID 19. V pôsobnosti RÚVZ Prievidza bolo zaznamenaných 24 648 ochorení spôsobených koronavírusom SARS Cov 2. V spolupráci s mobilným odberovým miestom nemocnice Bojnice bolo v rámci zabezpečenia protiepidemických opatrení a vyšetrení kontaktov s pozitívnymi osobami celkovo odoberatých 7 894 vzoriek na PCR testy. V súvislosti s pandemiou bolo vydaných 8 rozhodnutí regionálneho hygienika na uzatvorenie domovov dôchodcov a centier sociálnych služieb a jedno rozhodnutie na uzatvorenie útulku. Vydané bolo 1 karanténne opatrenie formou zápisnice pre súkromnú osobu, 1 potvrdenie pre športové kluby a 1 potvrdenie o ukončení karantény. V okrese Partizánske bolo zaznamenaných 8 509 ochorení spôsobených koronavírusom SARS Cov 2. V súvislosti s pandemiou bolo vydaných 14 rozhodnutí regionálneho hygienika na uzatvorenie domovov dôchodcov a centier sociálnych služieb. Vydané bolo 1 karanténne opatrenie formou zápisnice pre domov dôchodcov a 1 potvrdenie pre športový klub.

Celkovo bolo vydaných 45 karanténnych opatrení formou zápisníc a rozhodnutí regionálneho hygienika.

- Na webe boli zverejnené:
 - aktuálne platné vyhlášky ÚVZ SR a RÚVZ Prievidza v súvislosti s pandemiou ochorenia COVID-19,
 - informácie pre poskytovateľov ubytovania ľuďom utekajúcim pred vojnovým konfliktom z Ukrajiny o testovaní na COVID-19
- článok „Prípady opičích kiahní v európskom regióne“
- Lekári boli pravidelne oboznamovaní s epidemiologickou situáciou v regióne, ako aj o aktuálnych informáciách:
 - usmernenie k hromadnému hláseniu ARO vrátane pravdepodobných ochorení COVID-19 (ARO) a chrípky a chrípke podobných ochorení (CHPO),
 - upozornenie na dôsledné zisťovanie epidemiologickej anamnézy vzhľadom na vlnu migrácie v súvislosti s aktuálnou bezpečnostnou situáciou na Ukrajine,

- informácie v súvislosti s výskytom akútnej hepatitídy neznámeho pôvodu u detí v niektorých európskych krajinách,

opičie kiahne – upozornenie o úmrtí dvoch osob na opičie kiahne v Španielsku.

Informačný systém prenosných ochorení

Je využívaný lekármi minimálne. Do elektronického hlásenia prenosných ochorení EPIS boli zaregistrovaní od začiatku jeho existencie do konca roku 2022 spolu 28 lekárov (okres PD): 13 obvodných lekárov pre dospelých (22 %) a 13 pediatrov (44,8 %). V roku 2022 aktívne hlásili chrípku 4 obvodní lekári (2 pre dospelých a 2 pediatri) a prenosné ochorenia 5 obvodní lekári (2 pre dospelých a 3 pediatri). Do elektronického hlásenia prenosných ochorení EPIS boli zaregistrovaní od začiatku jeho existencie do konca roku 2022 spolu piati obvodní lekári (okres PE) - 3 (15 %) pre dospelých a 2 (25 %) pediatri. Aktívne hlásili chrípku 1 lekár pre dospelých a prenosné ochorenia aktívne hlásili 2 všeobecné lekárky pre dospelých.

Surveillance nozokomiálnych nákaz

Z laboratórií klinickej mikrobiológie nám bolo hlásených 636 multirezistentných kmeňov a z toho bolo 221 pozitívnych hemokultúr z biologických materiálov z rôznych oddelení a ambulancií. Z uvedeného počtu MRK bolo hlásených 75 prípadov MRSA z toho 15 prípadov bolo hlásených z ambulancií. Najvyšší výskyt sme zaznamenali na internom oddelení (34x), geriatrickej (31x) a na chirurgickom oddelení (10x). Záchyt bol najmä pri skíningových vyšetreniach výterov z nosa a hrdla. Okrem materiálu VzH a VzN boli najčastejšie odoberané stery z rán, drénov, abscesov, defektov a dekubitov, ale aj sputum, ster z dutiny ústnej, kože a oka.

V nemocnici Handlová sme zaznamenali 150 prípadov MRK, z tohto počtu bolo 5 hemokultúr. Z laboratória klinickej mikrobiológie nám bolo hlásených 65 multirezistentných kmeňov (1x MRSA) a 101 pozitívnych hemokultúr z biologických materiálov z rôznych oddelení. Oddelenie NN, sterilizácie a dezinfekcie v roku 2022 vzhľadom k epidemiologickej situácii COVID-19 neprešetrilo žiadne hemokultúry a ani multirezistentné kmene.

Mimoriadne epidemiologické situácie

- Aj v chrípkovej sezóne 2021/2022 zostali v platnosti opatrenia pri výskyte SARI, pri odbere materiálu, došetrenia prípadov a vykonania opatrení u takejto diagnózy, o čom sme informovali všetky nemocnice. Ochorenie SARI nebolo hlásené.
- Priebežne sa vykonáva aktualizácia členov v protiepidemických komisiách.
- Využívame hlásenie v systéme rýchleho varovania

Pandemická pripravenosť:

V roku 2022 bola zaznamenaná pokračujúca pandémia ochorenia vyvolaného koronavírusom SARS Cov 2 - COVID 19. V pôsobnosti RÚVZ Prievidza bolo zaznamenaných 24 648 ochorení spôsobených koronavírusom SARS Cov 2. V spolupráci s mobilným odberovým miestom nemocnice Bojnice bolo v rámci zabezpečenia protiepidemických opatrení a vyšetrení kontaktov s pozitívnymi osobami celkovo odobratých 7 894 vzoriek na PCR testy. O epidemiologickej situácii boli pravidelne podávané správy okresným krízovým štábom a krajskému krízovému štábu. V spolupráci s krajským operačným strediskom a okresnými nemocnicami bol zabezpečovaný manažment suspektných a potvrdených prípadov ochorenia. Poskytovali sme poradenskú a konzultačnú činnosť laickej i odbornej verejnosti. Zriadená bola telefonická linka a e.mailová adresa, kde je tiež zabezpečené poradenstvo pre širokú verejnosť.

Opatrenia na zamedzenie šírenia ochorenia vyvolaného koronavírusom SARS Cov 2 boli zabezpečované v zmysle usmernení hlavného hygienika SR a všetky zmeny boli pravidelne aktualizované a zverejňované na webovej stránke RÚVZ Prievidza. O aktualizáciách usmernení hlavného hygienika SR boli pravidelne informovaní aj poskytovatelia zdravotnej starostlivosti ako aj o platnej legislatíve vydanéj vládou SR.

Environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV

- V roku 2022 sme vykonali v rámci administratívnej kontroly očkovania aj kontrolu zaočkovanosti detskej populácie proti poliomyelitíde, ktorá bola súčasťou správy o očkovaní zaslanej na kraj k 30.11.2022.
- V roku 2022 sme v okrese Prievidza vykázali jedno ochorenie na chabú obrnu (Guillainov-Barrého sy).
- Podľa časového plánu ÚVZ SR sme odoberali odpadové vody v čističke odpadových vôd v Prievidzi a doručovali sme ich podľa rozpisu na vyšetrenie cirkulácie poliovírusov do laboratória RÚVZ v Banskej Bystrici. Všetky vzorky boli negatívne.

Prevenia HIV/AIDS

- V roku 2022 sme vykázali 5 prípadov bezpríznakového stavu infekcie HIV, nevydali sme žiadny medzinárodný certifikát o výsledku vyšetrenia anti-HIV občanom SR pred cestou do štátov vyžadujúcich si toto vyšetrenie.
- Údaje o pohlavných ochoreniach zbierame priebežne počas celého roka a ich vyhodnotenie je súčasťou výročnej správy za rok 2022.
- Na webovej stránke RÚVZ Prievidza bol v rámci Svetového dňa AIDS uverejnený článok venovaný tejto problematike

Špecializované činnosti

Pracovníci odborov a oddelení epidemiológie RÚVZ v Trenčianskom kraji vykonávajú špecializované činnosti podľa § 11 zákona č. 355/2007 Z. z. a to najmä v oblasti monitoringu výskytu prenosných ochorení a vykonávania epidemiologického dohľadu, spracovávania a analýz o výskyte prenosných ochorení v spádovom území.

RÚVZ Trenčín - vykonáva špecializačné činnosti najmä v problematike nozokomiálnych nákaz, dezinfekcie a sterilizácie

RÚVZ Považská Bystrica – nevykonávali sa

RÚVZ Prievidza - nevykonávali sa

Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení

RÚVZ Trenčín

Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení:

Činnosť liniek pomoci AIDS: na RÚVZ so sídlom v Trenčíne je v rámci odboru epidemiológie zriadená Poradňa prevencie HIV/AIDS, kde je poskytované pred a po testové poradenstvo vrátane odberu krvi na detekciu protilátok anti HIV u osôb, ktoré o to požiadajú. V rámci poradne je k dispozícii telefonická linka a e-mailová adresa pre možnosť poskytovania informácií. Na oddelení epidemiológie bolo v roku 2022 vyšetrených 36 osôb, ktorým bolo poskytnuté predtestačné poradenstvo. V rámci poradne prevencie infekcie HIV/AIDS je možnosť odberu vzorky krvi na stanovenie protilátok anti HIV u osôb z dôvodu vystavenia

certifikátu o HIV negativite pri vycestovaní do zahraničia. Daný certifikát vydáva Oddelenie mikrobiológie Fakultnej nemocnice Trenčín.

Poradňa očkovania: na RÚVZ so sídlom v Trenčíne v rámci odboru epidemiológie je k dispozícii poradňa k očkovaníu, kde sú poskytnuté informácie v oblasti ochorení preventabilných očkovaním. Konzultácie sú určené verejnosti. Rozsah prejednávania v poradni: poradňa očkovania dieťaťa pre rodičov, poradňa pred cestou do zahraničia, problematika povinného pravidelného a odporúčaného očkovania a poradenstvo v oblasti problematiky očkovacieho kalendára, očkovacích techník, indikáciách a kontraindikáciách očkovania, zložení vakcín či nežiaducich reakciách a príslušnej legislatívy.

RÚVZ Považská Bystrica

Na RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici je zriadená vakcinačná poradňa, v rámci ktorej je poskytované poradenstvo v problematike povinného a odporúčaného očkovania detí a dospelých, poradenstvo v očkovaní pred cestou do zahraničia a komplexné poradenstvo v problematike očkovacieho kalendára a očkovacích techník. Zriadená je aj poradňa HIV/AIDS bez možnosti vyšetrenia.

RÚVZ Prievidza

- V roku 2012 bola na odbore epidemiológie zriadená poradňa pre očkovanie, ktorá poskytuje v prípade záujmu konzultačnú činnosť jedenkrát mesačne o čom je verejnosť informovaná prostredníctvom miestnych médií a webovej stránky úradu.
- V roku 2022 bola formou konzultácie a písomného vyjadrenia poskytnutá informácia o povinnom alebo odporúčanom očkovaní v 27 prípadoch. Nebol vykonaný žiaden pohovor s rodičmi odmietajúcimi očkovanie u detí.
- Poradenstvo o očkovaní pre osoby odchádzajúce do zahraničia – 5x.
- Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení vykonávame priebežne, podľa potreby lekárov alebo laickej verejnosti – telefonicky alebo internetom. V roku 2022 bola zaznamenaná pokračujúca pandémia ochorenia vyvolaného koronavírusom SARS Cov 2 - COVID 19, z toho dôvodu bola zriadená telefonická linka a e.mailová adresa. Informácie ohľadom očkovania boli poskytnuté v 198 prípadoch.

Zdravotno-výchovné aktivity v prevencii prenosných ochorení

RÚVZ Trenčín

Edukácia obyvateľstva v prevencii prenosných ochorení sa vykonáva najmä prostredníctvom uverejňovania článkov na webovej stránke nášho úradu a v lokálnych médiách.

Európsky imunizačný týždeň (EIW): v čase od 24.04.2022 - 30.04.2022 sa v Európskych krajinách uskutočnil 17. ročník Európskeho imunizačného týždňa (European Immunization Week – EIW). Všeobecným heslom kampane je „Predchádzať - Chrániť - Očkovať“. Témou tohtoročnej kampane bol: „Dlhý život pre všetkých“. Vzhľadom na epidemiologickú situáciu v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID-19, nebolo možné v plnom rozsahu vykonať aktivity na podporu očkovania v takej miere ako v predchádzajúcich rokoch.

Aktivity k Svetovému dňu boja proti AIDS: 1. decembra 2022 sa uskutočnil 34. ročník Svetového dňa boja proti AIDS. Informačné materiály o Svetovom dni boja proti AIDS, o infekcii HIV/AIDS, jej výskyte, možnostiach prenosu a prevencie, spolu s kontaktnými údajmi na poradňu prevencie HIV/AIDS sú prístupné verejnosti na nástenkách a webovej stránke RÚVZ so sídlom v Trenčíne.

Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania: v roku 2022 nebolo realizované.

RÚVZ Považská Bystrica

Zdravotno-výchovné aktivity sa v roku 2022 nerealizovali z dôvodu nepriaznivej epidemiologickej situácie vo výskyte COVID-19.

RÚVZ Prievidza

Informačné materiály:

Počas vykonávanej kontroly očkovania boli do ambulancií pediatrov distribuované informačné materiály zamerané na podporu očkovania určené pre lekárov aj rodičov.

Webová stránka:

- Informácie o prenosných ochoreniach
- Odporúčania pre ľudí prichádzajúcich z oblastí výskytu ochorenia COVID-19
- Povinnosti pre poskytovateľov zdravotnej starostlivosti v súvislosti s COVID-19
- Povinnosti v ústavoch na výkon trestu odňatia slobody, ústave na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých a nemocnice pre obvinených a odsúdených
- V súvislosti s pandémiou ochorenia spôsobeného koronavírusom SARS-Cov-2 - COVID-19 boli priebežne uverejňované aktualizované verejné vyhlášky k obmedzeniu prevádzok, k obmedzeniu hromadných podujatí, k povinnosti prekrytia horných dýchacích ciest, dočasné opatrenia pre vstup zamestnancov na pracovisko zamestnávateľa, k izolácii osôb podozrivých na ochorenie COVID-19 a karanténe osôb, ktoré prišli do úzkeho kontaktu s osobou pozitívnou na ochorenie COVID-19.
- Informácie pre poskytovateľov ubytovania ľuďom utekajúcim pred vojnovým konfliktom z Ukrajiny
- Informácie o prípadoch opičích kiahní v európskom regióne
- Očkovací kalendár 2022

Mimoriadne úlohy

RÚVZ Trenčín

- V roku 2022 práca epidemiológov pokračovala v boji s pandémiou ochorenia COVID-19 (epidemiologické vyšetrovanie prípadov, dohľadávanie kontaktov, nariadenie protiepidemických nariadení v ohniskách - rodinách, školských zariadeniach, v zdravotníckych nariadeniach, na pracoviskách a zariadeniach dlhodobej starostlivosti, objednávanie pacientov na PCR testovanie). Poskytovali odborné konzultácie nemocniciam, ambulantom, zložkám, ÚSS, verejnosti, obciam, štátnym inštitúciám.
- Pokračovalo sa v realizácii preventívnych programov pod gesciou ECDC.
- Boli vykonávané opatrenia pri výskyte epidemiologicky významných nemocničných patogénov (MRSA, VRE, výskyte karbapeném rezistentých enterobaktérií a nefermentujúcich paličiek, *C. difficile*).

RÚVZ Považská Bystrica

- nevykonávali sa

RÚVZ Prievidza

- Spolupracovali sme s oddelením komunálnej hygieny pri testovaní sterilizačných aparátov kozmetík a pedikúr.

- Poskytli sme konzultácie pri vzniku súkromných zdravotníckych zariadení, lekární, ale aj nezdravotníckych zariadení s epidemiologicky závažnou problematikou.
- Poskytovanie konzultácií a informácií o zriadení PZS v zdravotníckych zariadeniach regiónu.
- Z dôvodu epidemiologickej situácie spôsobenej pandémiou vyvolanou koronavírusom COVID-19 sa neuskutočnilo plánované vzdelávanie študentov zamerané na zvýšenie povedomia o význame očkovania.

4.18.5.4 NITRINSKY KRAJ

Účast' na konferenciách - aktívna 1 x

Názov	Miesto konania	Dátum	Počet osôb
1. Červenkové dni preventívnej medicíny -“ Covid-19 u pacientov hospitalizovaných vo FN Nové Zámky“	Tále	8.10.2022	1

Účast' na konferenciách - pasívna 15 x

Názov	Miesto konania	Dátum	Počet osôb
1. Covid-19 u očkovaných	Online forma - IDL	13.1.2022	1
2. Čo všetko už vieme o covid, dôležité informácie pre prax	Online forma - IDL	22.2.2022	2
3. Tuberkulóza v čase krízovej situácie na Ukrajine	Online forma - IDL	21.4.2022	3
4. Akadémia zdravia	Online forma - IDL	12.5.2022	12
5. XIII. Slovenský vakcinologický kongres	Tatranská Lomnica	26.5.2022	2
6. „Očkovanie proti Covid-19 a iným respiračným ochoreniam“	Online forma - AMEDI	20.9.2022	6
7. Bezpečnosť pacienta, bezpečnosť zdravotníckeho pracovníka	Dom kultúry, Topoľčany	22.9.-23.9.2022	4

8. Červenkové dni preventívnej medicíny	Tále	8.10.2022	1
9. TK - Prevencia nozokomiálnych nákaz	Bratislava	3.- 4.11.2022	5
10. Aktuálne výzvy v podpore a ochrane zdravia	Trnava	23.11.2022	1
11. Krčméryho deň boja proti antibiotickej rezistencii	Trnavská univerzita Trnava	10.11.2022	8
12. Aktuálne výzvy v podpore a ochrane zdravia	Trnavská univerzita Trnava	23.11.2022	3
13. „Organizačné štruktúry ÚVZ SR a RÚVZ v SR“	ÚVZ SR Bratislava online workshop OP EVS	1.12.2022	7
14. „Biobanka“	ÚVZ SR Bratislava online OP EVS	5.12.2022	7
15. „Zahraničná dištančná stáž OP EVS v spolupráci so ŠZÚ v Prahe“	Online SZÚ Praha	8.12.2022	7

Prednášková činnosť - aktívna účasť

1.MUDr.,Mgr. Katarína Tináková, MPH, MHA	„Očkovanie proti kliešťovej encefalitíde“	EIW 2022, prednáška pre študentov	TU Trnava, katedra VZ	24.4.2022
2. Mgr. Andrea Vojteková Bc. Zuzana Bartová	„Indikácie pre dezinfekciu rúk a používanie rukavíc“, „Hygiena rúk v prevencii nozokomiálnych nákaz“	Diskusné sústreďenie – odborný seminár pre zdravotné sestry	ŠN sv. Svorada Zobor	26.10.2022

3. Mgr. Stehlová	„Prevencia žltacky typu A“	Prednáška pre žiakov základných škôl v okrese Nové Zámky	ZŠ Nové Zámky, Palárikovo	30.11. - 10.12.2022
------------------	----------------------------	--	---------------------------	---------------------

Podrobne je činnosť oddelení popísaná vo výročných správach za jednotlivé RÚVZ v kraji.

4.18.5.5 ŽILINSKÝ KRAJ

RÚVZ so sídlom v Čadci

Preventívne programy a projekty

Národný imunizačný program SR

- Gestor úlohy: ÚVZ SR
- Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OE
- Realizácia vlastného očkovania – vykonáva sa priebežne. Vlastné očkovanie vykonávajú PZS podľa schválenej očkovacej schémy.
- Zabezpečenie prioritných úloh pre rok 2022
- RÚVZ so sídlom v Čadci sa podieľa na realizácii prioritných úloh podľa pokynov ÚVZ SR. Vypracovaný očkovací kalendár na rok 2022 bol zaslaný všetkým VLDD a VLD okresov Čadca a Kysucké Nové Mesto a taktiež zverejnený na webovom sídle tunajšieho RÚVZ. V roku 2022 neboli realizované zmeny v očkovacom kalendári.
- Viacúčelové imunologické prehľady v SR
- Ich realizácia bude prebiehať v termínoch a podľa pokynov gestora úlohy.
- Surveillance a kontrola ochorení preventabilných očkovaním v súlade s odporúčaniami ECDC a WHO, (eliminácia osýpok, rubeoly, poliomyelitídy):
- Vykonáva sa priebežne. V roku 2022 bolo zaznamenaných 10 ochorení preventabilných očkovaním - pertussis. Ochorenia mali sporadický charakter. Ochoreli 3 muži a 7 žien. V 4 prípadoch boli chorí riadne očkovaní vzhľadom na vek, v 3 prípadoch chýbal v zdravotnej dokumentácii záznam o očkovaní, v 3 prípadoch sa jednalo o neočkované osoby vzhľadom na vek. U kontaktov bol zisťovaný očkovací status a nariadené protiepidemické opatrenia. Ochorenia na parotitídu, osýpky, rubeolu a poliomyelitídu v roku 2022 neboli hlásené.
- Manažment očkovania
- Lekárom prvého kontaktu z okresov Čadca a Kysucké Nové Mesto bol zaslaný aktuálny očkovací kalendár na rok 2022. Očkovací kalendár na rok 2022 bol zverejnený i na webovej stránke tunajšieho RÚVZ.
- Na webovej stránke tunajšieho RÚVZ bol zverejnený článok s názvom “Európsky imunizačný týždeň 2022”, ktorý kládol dôraz na potrebu a význam vakcinácie aj vzhľadom k prebiehajúcej pandémie COVID-19 a vojnovému konfliktu na Ukrajine, ktorý spôsobil prílív nevakcinovaných migrantov do našej krajiny (najmä malých detí). Článok bol taktiež zaslaný 8 printovým aj elektronickým médiám na zverejnenie. Pri vstupe a v priestoroch budovy RÚVZ so sídlom v Čadci boli pre verejnosť pripravené 4 informačné panely, ktoré sprostredkovali informácie o význame a benefitoch očkovania, ochoreniach preventabilných očkovaním, imunite získanej očkovaním ako aj mýtoch súvisiacich s očkovaním. Pri príležitosti Európskeho imunizačného týždňa (EIW) pripravili zamestnanci oddelenia epidemiológie edukačnú aktivitu - prednášku zameranú na princíp, techniku a bezpečnosť očkovania, kontraindikácie a nežiaduce účinky súvisiace s podaním očkovacej látky. Prednášky sa zúčastnilo 20 zdravotných sestier nadstavbového štúdia zo SZŠ sv. Františka z Asissi v Čadci, ktoré zároveň vykonávajú odbornú prax v KNsP Čadca. Pre lepšie porozumenie problematiky boli počas prednášky využité aj videá znázorňujúce vakcináciu (história očkovania, kolektívna imunita, vývoj a bezpečnosť vakcín, nežiaduce účinky a pod.) a ochorenia, ktorých závažný

priebeh je preventabilný očkovaním. Poskytovateľom zdravotnej starostlivosti VLD, VLDD boli distribuované propagačné letáky o infekčných ochoreniach a možnostiach vakcinácie. V priebehu imunizačného týždňa boli odbornej i laickej verejnosti telefonicky poskytované informácie, vrátane konzultácií v oblasti problematiky očkovania, pričom sa odporúčal a zdôrazňoval význam očkovania pre jednotlivca ako aj pre celú spoločnosť. V rámci edukačnej aktivity „Vzdelávanie budúcich sestier na SZŠ“ zamestnanci oddelenia epidemiológie zrealizovali spolu 3 prednášky pre 76 študentov zo SZŠ sv. Františka z Asissi v Čadci, zamerané na princíp vakcinácie, typy očkovacích látok, správnu aplikáciu očkovacích látok, bezpečnosť v očkovaní, nežiaduce účinky a kontraindikácie očkovania, ochorenia ako diftéria, tetanus, pertusiss, poliomyelitída, hemofilové invazívne nákazy – HiB, pneumokokové invazívne ochorenia, vírusová hepatitída B – VHB, osýpky, ružienka, parotitída. Zároveň boli premietané edukačné filmy s tematikou ochorenia chrípka, pertusiss, nežiaduce účinky po očkovaní, železné pľúca a prezentácia zameraná na priblíženie očkovacieho kalendára pre pravidelné povinné očkovanie detí a dospelých na rok 2022. Ďalej bola prezentovaná prednáška s témou hygieny rúk ako najefektívnejšieho nástroja v prevencii nozokomiálnych nákaz a súčasť ochrany zdravia pacientov spolu s názornou ukážkou správnosti dezinfekcie rúk u zdravotníckeho personálu pomocou UV lampy.

- Štvrťročne sú zasielané štatistické údaje o odmietaní povinného očkovania na ÚVZ SR.

•Kontrola očkovania v SR

- Kontrola očkovania sa vykonáva podľa odborného usmernenia na kontrolu očkovania v mesačných intervaloch zo všetkých pediatrických obvodov okresov Čadca a Kysucké Nové Mesto. Podľa očkovacieho kalendára bolo v roku 2022 zaznamenaných 11569 očkovacích výkonov.

- Vlastná administratívna kontrola očkovania v SR

- Administratívna kontrola očkovania bola vykonaná k 31.08.2022 v zmysle platného usmernenia ÚVZ SR – hlavného hygienika SR zo dňa 06.07.2022, č. OI/6202/22169/2022 doručeného na tunajší RÚVZ evid. pod. č. RH/2022/1334-6296 v jednotlivých zdravotníckych ambulanciách všeobecných lekárov pre deti a dorast. Zaočkovanosť v jednotlivých kontrolovaných ročníkoch narodenia u jednotlivých druhov očkovania sa v okrese Čadca pohybovala od 96,69% do 99,07%. V okrese Kysucké Nové Mesto sa zaočkovanosť pohybovala od 90,63% do 98,42%. Nižšia zaočkovanosť ako 95% bola v rámci povinného očkovania zaznamenaná v okrese Kysucké Nové Mesto v ročníku narodenia 2020 pri základnom očkovaní proti záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu, vírusovej hepatitíde B, hemofilovým invazívnym nákazám, detskej obrne a pneumokokovým invazívnym ochoreniam, kde zaočkovanosť dosiahla 94,79%. Neboli zaznamenané nedostatky v evidencii, dokumentácii, vo výkone očkovania, skladovaní vakcín a dodržiavaní chladového reťazca. Preplnenosť chladničiek nebola zistená v žiadnom obvode. Očkovacie látky boli uskladnené podľa dĺžky expirácie. Správa z vyhodnotenia kontroly očkovania k 31.08.2022 za okresy Čadca a Kysucké Nové Mesto bola v stanovenom termíne zaslaná RÚVZ so sídlom v Žiline. Výsledky dosiahnutej zaočkovanosti sú zverejnené na webovom sídle tunajšieho RÚVZ pre oboznámenie odbornej i laickej verejnosti.

•Surveillance infekčných chorôb

- Gestor

- ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici
- Riešiteľské pracovisko
- RÚVZ so sídlom v Čadci, OE
- Zlepšenie laboratórnej spolupráce
- Do informačného systému EPIS sú hlásené laboratórne výsledky z OKM FNŠP Žilina, Klinická biochémia s.r.o. Žilina, Unilabs Ružomberok, MOM okresov Čadca a Kysucké Nové Mesto, OKM KNŠP Čadca. Ostatné laboratóriá k hláseniu laboratórných výsledkov prenosných ochorení do IS nepristúpili. Do IS EPIS tunajšiemu RÚVZ nie sú hlásené všetky pozitívne laboratórne výsledky prenosných ochorení, ktoré podliehajú hláseniu.
- Zlepšenie hlásenia prenosných ochorení
- Aj napriek propagovaniu využívania on-line hlásenia prenosných ochorení do existujúceho informačného systému EPIS, hlásna služba PZS sa uskutočňuje poštovou formou, prípadne e-mailovou poštou. Pre zlepšenie hlásnej služby prenosných ochorení je na web sídle tunajšieho RÚVZ uverejnený zoznam povinne hlásených prenosných ochorení i vzor individuálneho hlásenia prenosnej choroby. Elektronickou poštou boli tieto informácie poskytnuté lekárom prvého kontaktu z okresov Čadca a Kysucké Nové Mesto.
- Analýza rizika hrozby nových alebo „staronových“ infekčných ochorení
- Systém rýchleho varovania sa využíva priebežne na hlásenie zákonom stanovených prenosných ochorení. Odborní zamestnanci oddelenia epidemiológie tunajšieho RÚVZ hlásili 41 sporadických prípadov. V systéme EPIS bolo vykázaných 36 epidémií.
- Epidemiologický dohľad, monitorovanie, kontrola a riadenie importovaných prenosných ochorení prostredníctvom prisťahovalcov a vojnových utečencov z Ukrajiny
- V okrese Čadca a Kysucké Nové Mesto sa nenachádzajú utečenecké tábory a strediská. Na základe žiadosti ÚVZ SR bol RÚVZ so sídlom v Čadci požiadaný o súčinnosť pri zabezpečení opatrení vzhľadom na možnú vlnu migrácie v súvislosti so situáciou na Ukrajine, ktorá spočívala v dôslednom monitorovaní epidemiologickej situácie, vykonávaní epidemiologického vyšetrovania, kontrole očkovania cestou VLDD, pravidelnom povinnom očkovaní, doočkovaní detí. Ďalej v spolupráci s poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti pri zavádzaní protiepidemických opatrení v zdravotníckych zariadeniach, informovaní VLD, VLDD o potrebe sledovania zvýšeného výskytu prenosných ochorení ako aj vo vykonávaní surveillance poliomyelitídy v odpadových vodách.
- V zmysle usmernenia hlavného hygienika SR boli pravidelne zasielané požadované údaje - denné hlásenie počtu utečencov z Ukrajiny chorých na prenosné ochorenie, vrátane ich evidencie v EPIS. V súvislosti s aktuálnou situáciou na Ukrajine a príchodom, resp. prechodom migrujúcich občanov Ukrajiny cez územie Slovenskej republiky sa obrátil hlavný hygienik SR na tunajší RÚVZ so žiadosťou na vykonanie štátneho zdravotného dozoru v ubytovacích zariadeniach určených na ubytovanie migrantov z Ukrajiny. Štátny zdravotný dozor bol v ubytovacích zariadeniach vykonaný oddelením hygieny životného prostredia a zdravia a oddelením hygieny detí a mládeže, nedostatky neboli zistené.
- Lekárom prvého kontaktu boli na základe žiadostí ÚVZ SR zasielané informácie e-mailovou poštou – Zabezpečenie opatrení vzhľadom na možnú vlnu migrácie v súvislosti so situáciou na Ukrajine, Ako postupovať pri očkovaní utečencov z Ukrajiny, Prístup k očkovaniu utečencov

z Ukrajiny a Informácia o potrebe sledovania zvýšeného výskytu všetkých infekčných ochorení v súvislosti s prebiehajúcim nárastom migrácie a zdržiavaním sa migrantov na našom území.

• Zlepšenie informovanosti a zvýšenie edukácie obyvateľstva v problematike prenosných ochorení

• Uskutočňuje sa priebežne prostredníctvom web stránky tunajšieho RÚVZ a zasielaním informácií lekárom prvého kontaktu e-mailovou poštou – Svetový imunizačný týždeň 2022, Európsky imunizačný týždeň 2022, Svetový deň čistých rúk – 5. máj 2022, 1. december – Svetový deň boja proti AIDS, Chrípková sezóna 2022/2023: Očkovanie proti chrípke a ďalšie informácie o prevencii ochorenia, Chrípková sezóna 2022/2023, Súčasná chrípková sezóna prerástla do chrípkovej epidémie ešte pred vianočnými prázdninami, Pripravte sa na hlavnú sezónu kliešťov, chráňte sa pred infekčnými ochoreniami, ÚVZ/RÚVZ BB: Upozorňujeme na nárast prípadov kliešťovej encefalitídy. V prípade záujmu bolo poskytované odborné poradenstvo širokej verejnosti, PZS a pod. Na základe usmernenia ÚVZ SR zamestnanci oddelenia epidemiológie od 47. KT 2022 v pravidelných týždenných intervaloch spracovávajú dokument „Epidemiologická situácia v okresoch Čadca a Kysucké Nové Mesto“ a v pravidelných mesačných intervaloch od mesiaca november 2022 dokument „Analýza epidemiologickej situácie v okresoch Čadca a Kysucké Nové Mesto“. Uvedené dokumenty sú zverejňované na web sídle tunajšieho RÚVZ.

Informačný systém prenosných ochorení

• Gestor

• ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

• Riešiteľské pracovisko

• RÚVZ so sídlom v Čadci, OE

• Testovanie novej verzie IS EPIS s migrovanými údajmi

• V roku 2022 nebola k dispozícii nová verzia IS EPIS na účely testovania. RÚVZ so sídlom v Čadci sa bude podieľať na realizácii podľa pokynov ÚVZ SR.

• Súbežné prevádzkovanie starej aj novej verzie IS EPIS

• V roku 2022 neprebiehala súbežné prevádzkovanie starej aj novej verzie IS EPIS (nebola k dispozícii). RÚVZ so sídlom v Čadci sa bude podieľať na realizácii podľa pokynov ÚVZ SR.

• Výlučné prevádzkovanie novej verzie IS EPIS

• V roku 2022 neprebiehala výlučné prevádzkovanie novej verzie IS EPIS (nebola k dispozícii). RÚVZ so sídlom v Čadci sa bude podieľať na realizácii podľa pokynov ÚVZ SR.

• Kontrola kvality údajov v EPISe - vykonáva sa priebežne.

• Vyhľadanie a dopĺňanie všetkých relevantných údajov podľa požiadaviek legislatívy EÚ

• Je zabezpečené priebežné reagovanie na nové požiadavky položiek povinne hlásených do sietí, ktoré boli zohľadnené pri tvorbe programu EPIS. Nové požiadavky sú priebežne vyhľadávané a aktívne sledované. V roku 2022 bolo v systéme EPIS zaevidovaných 31532 prenosných ochorení, z toho importovaných zo zahraničia bolo 513 ochorení. Z počtu importovaných nákaz tvorili najvyšší počet ochorenia na COVID-19.

• Manažment epidémií

• Vykonávaný priebežne. V systéme EPIS bolo vykázaných 36 epidémií. Každá epidémia má pridelený názov, ku ktorému sa priradujú príslušné prípady. U všetkých epidémií bol

vyhľadávaný prameň a faktor prenosu so zabezpečením príslušných protiepidemických opatrení, epidémie boli spôsobené et. agens 2019-nCoV ochorenia COVID-19.

- Detailný rozbor bude uvedený vo VS za rok 2022.

- Manažment kontaktov a ohnisk

- Vykonávaný priebežne. V roku 2022 bolo evidovaných 1036 ohnisk s protiepidemickým zabezpečením kontaktov. V ohniskách boli nariadené nasledovné protiepidemické opatrenia: dezinfekcia – 956x, informovanie zainteresovaných – 226x, sprísnenie hyg. epid. režimu – 249x, vyhľadanie podozrivých z nákazy – 282x, vyhľadanie podozrivých z ochorenia – 5x, zdravotná výchova – 1184x, lekársky dohľad – 3x, ZZD – 2x.

- Vzhľadom k značnému nárastu počtu pozitívnych osôb na ochorenie COVID-19 nebolo možné v systéme EPIS spracovať všetky ohniská nákazy. Pri ochoreniach na COVID-19 boli evidované údaje v stanovenom rozsahu podľa požiadaviek administrátora IS EPIS a ÚVZ SR.

- Pravidelné hlásenie prenosných ochorení do systému ECDC – TESSy- „The Epidemiological Surveillance System“, úprava existujúceho systému EPIS podľa nových definovaných požiadaviek ECDC

- Priebežne podľa definovaných požiadaviek ECDC – TESSY je denne dopĺňaná centrálna databáza individuálne hlásených prípadov infekčných ochorení. Pravidelne v týždenných intervaloch sú evidované prípady ARO a CHPO od lekárov prvého kontaktu, v mimoriadnych situáciách je využívaný i systém rýchleho varovania (SRV). Priebežne sú dopĺňané výsledky vyšetrení z NRC. V rámci územnej pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Čadci boli všetci poskytovatelia zdravotnej starostlivosti na základe žiadosti ÚVZ SR upozornení na zmenu v termíne hlásenia ARO a chrípky a CHPO od 01.01.2023 ako aj na potrebu zabezpečenia bezodkladného hlásenia prípadov SARI v zmysle definície ECDC primárom/poverenou osobou daného oddelenia v KNsP Čadca. V praxi sú uplatňované výstupy analýz z dôvodu prevencie a kontroly prenosných ochorení.

- Nozokomiálne nákazy

- Gestor

- RÚVZ so sídlom v Trenčíne a RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

- Riešiteľské pracovisko

- RÚVZ so sídlom v Čadci, OE

- Surveillance vybraných nemocničných nákaz na jednotkách intenzívnej starostlivosti a infekcií v mieste chirurgického výkonu podľa protokolu ECDC

- Na uvedenej úlohe RÚVZ so sídlom v Čadci neparticipuje. So žiadosťou o zapojenie sa do projektu bola opakovane oslovená KNsP Čadca, ktorá neprejavila záujem.

- Európska surveillance infekcií Clostridium difficile podľa protokolu ECDC

- Oddelenie epidemiológie kontinuálne vykonáva surveillance incidencie CDI prostredníctvom EPIS s následným zabezpečením protiepidemických opatrení. V roku 2022 bolo zaevidovaných spolu 215 ochorení. Komunitných ochorení bolo evidovaných 126, z toho potvrdených s produkciou toxínu bolo 92 ochorení a možných GDH pozit. 34. Nozokomiálny charakter malo 89 ochorení, z toho 65 ochorení s produkciou toxínu a 24 možných GDH pozit.

- Realizácia incidenčného sledovania CDI-II etapa

- Na základe žiadosti RÚVZ so sídlom v Trenčíne doručenej na RÚVZ so sídlom v Čadci dňa 18.10.2022 evid. pod č. RH/2022/1856-9276 boli v prílohách zaslané denominátorové údaje k surveillance CDI za roky 2019, 2020 a 2021 doplnené o algoritmus používaný na diagnostiku CDI a položky surveillance option.

- Bodové prevalenčné sledovanie nozokomiálnych nákaz a spotreby antibiotík v európskych nemocniciach (BPS)

- RÚVZ so sídlom v Čadci sa bude podieľať na realizácii BPS podľa pokynov ÚVZ SR.

- Realizácia kampane Clean care is save care

- V rámci kampane WHO – Svetový deň čistých rúk - 5. máj 2022 bola zverejnená informácia o svetovom dni na web sídle RÚVZ so sídlom v Čadci a vytvorený nástenný panel s uvedenou problematikou. Z hľadiska mimoriadnej epidemiologickej situácie pre pandémiu COVID-19 sa realizácia kampane na oddeleniach KNsP Čadca nerealizovala.

- Implementácia moderných foriem vzdelávania epidemiológov a cieľových skupín zdravotníckych pracovníkov v oblasti prevencie NN

- Vykonáva sa priebežne.

- Skvalitnenie surveillance a kontroly nozokomiálnych nákaz

- Priebežne je vykonávaná kontrola NN v KNsP Čadca, dialyzačnom stredisku Biorenal s.r.o. v Čadci a v ambulantných zdravotníckych zariadeniach. V roku 2022 bolo hlásených 250 NN z KNsP Čadca.

- V súvislosti s odberom vzoriek sterov bol 40x vykonaný ŠZD, zaslaných bolo 50 vyhodnotení kontrolných sterov z prostredia a rúk zdravotníckych pracovníkov a zo sterilných materiálov. Celkovo bolo odobratých 573 sterov z prostredia. Z tohto počtu bolo 37 vzoriek pozitívnych. Zo sterilného materiálu bolo odobratých 142 vzoriek, z toho 6 s pozitívnym nálezom.

- V roku 2022 bolo hlásených 8 NN zapríčinených bakteriálnymi pôvodcami infekčných ochorení s klinicky a epidemiologicky významnými mechanizmami rezistencie. Protiepidemické opatrenia a zabezpečenie odberu biologického materiálu na vyšetrenie prítomnosti inf. agens u úzkych kontaktov bolo riešené v spolupráci s KNsP Čadca, nakoľko kontakty boli ešte hospitalizované.

- V rámci ŠZD bola vykonaná kontrola výsledkov predložených protokolov funkčnosti sterilizačnej techniky v 62 zdravotníckych zariadeniach. Celkovo bolo skontrolovaných u PZS 27x HSV a 46x AUT a v KNsP Čadca bolo skontrolovaných 10x HSV, 3x AUT, 2x plazma a 1x parný st. Výsledky preukázali funkčnosť kontrolovanej sterilizačnej techniky.

- Analýza výskytu nozokomiálnych nákaz je vykonávaná mesačne. Pri výskyte nozokomiálnych nákaz v rámci ŠZD boli vykonané kontrolné stery z prostredia a rúk zdravotníckych pracovníkov a sterilných materiálov, kontrola HER. Celkovo bolo evidovaných 250 nozokomiálnych nákaz v KNsP Čadca. Na detskom oddelení 8 NN, na internom oddelení 62 NN, na oddelení dlhodobo chorých 75 NN, na odd. OAIM 8 NN, na chirurgickom oddelení 49 NN a na neurologickom oddelení 48 NN.

- 6.5 Mimoriadne epidemiologické situácie

- Gestor

- ÚVZ SR

- Riešiteľské pracovisko

- RÚVZ so sídlom v Čadci, OE

- Stratégie súvisiace s pripravenosťou a kontrolou prenosných ochorení predstavujúcich závažnú hrozbu pre obyvateľstvo

- Monitorovanie, zabezpečenie včasného varovania pred závažnými ohrozeniami zdravia a využívanie spoľahlivých informácií sa vykonáva priebežne podľa epidemiologickej situácie.

- V roku 2022 pokračovala mimoriadna epidemiologická situácia v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID-19 spôsobeným vírusom SARS-CoV-2. Vzhľadom na pretrvávajúcu situáciu zamestnanci oddelenia epidemiológie v spolupráci s oddelením hygieny výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov, oddelením hygieny životného prostredia a zdravia, hygieny detí a mládeže, oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu a oddelením preventívneho pracovného lekárstva vykonávali epidemiologické šetrenia nahlásených pozitívnych osôb, ich evidenciu do IS EPIS a vyhľadávajú osôb v úzkom kontakte s pozitívnou osobou. Zabezpečovali protiepidemické opatrenia v ohniskách nákaz, v nemocnici, v centrách sociálnych služieb (CSS), v charite i na pracoviskách v zmysle aktuálne platných vyhlášok a usmernení hlavného hygienika SR ÚVZ SR. Celkovo bolo v IS EPIS evidovaných 30172 prípadov s dg. U071, teda osôb pozitívnych na ochorenie COVID-19, z toho importovaných prípadov bolo 509.

- Evidovaných bolo 36 epidémií v dôsledku ochorenia COVID-19, z toho 32x v centrách sociálnych služieb, 1x na pracovisku, 1x v Kysuckej nemocnici s poliklinikou Čadca a 2x v Dome charity sv. Gianny Čadca. Zápisnicou o epidemiologickom vyšetrowaní boli nariadené protiepidemické opatrenia v 15 zariadeniach. Od mesiaca máj 2022 tunajší RÚVZ nevydával zápisnice z epidemiologického šetrenia pre zariadenia sociálnych služieb na základe usmernenia ÚVZ SR, protiepidemické opatrenia boli v plnom rozsahu zabezpečované.

- V rámci aplikácie NCZI Moje eZdravie boli na RT-PCR testy objednávané všetky osoby, ktoré boli klasifikované ako úzke kontakty s pozitívnymi osobami, zabezpečené boli tiež RT-PCR testy pre osoby, ktoré prišli zo zahraničia a boli registrované v eHranici. Osoby registrované v eHranici boli denne evidované a osoby z vybraných krajín boli v rámci overenia dodržiavania karanténnych opatrení telefonicky kontaktované. V súčinnosti s policajným zborom SR bola do 5. KT 2022 zabezpečená kontrola dodržiavania karanténnych opatrení v domácnostiach u pozitívnych osôb, tiež osôb, ktoré sa vrátili zo zahraničia tzv. repatriantov a osôb, ktoré prišli do úzkeho kontaktu s pozitívnou osobou. Na základe doručenej informácie z ÚVZ SR po rokovaní pracovných skupín Ústredného krízového štábu a schválení HH SR bola od 6. KT 2022 zrušená úloha týždenného hlásenia RÚVZ výsledkov kontrol dodržiavania izolácie a karantény, vrátane kontrol izolácie a karantény v spolupráci s policajným zborom SR. Zároveň bolo na základe doručenej informácie z ÚVZ SR od 6. KT 2022 zrušené zasielanie týždenných počtov kontaktov pozitívne testovaných osôb na ochorenie COVID-19 a počty repatriantov z tzv. rizikových krajín. Od februára 2022 na základe usmernenia ÚVZ SR bola zrušená možnosť bezplatného testovania RT-PCR testami u osôb, ktoré prišli zo zahraničia a chceli si „skrátit“ 5 dňovú karanténu. V súvislosti s nárastom počtu žiadateľov na vyšetrenie RT-PCR testami a AG testami najmä počas vysokej incidencie variantu omikron bola navýšená kapacita odberových miest. V spolupráci s intervenčným tímom MZ SR zamestnanci oddelenia epidemiológie tunajšieho RÚVZ zabezpečovali RT-PCR testovanie klientov a zamestnancov v

CSS v spolupráci s DZS Rescue Systém s.r.o. Žilina a RÚVZ so sídlom v Žiline boli zabezpečené odbery vzoriek u imobilných osôb.

- Prostredníctvom EWRS boli na ÚVZ SR hlásené informácie o pozitívnych osobách na ochorenie COVID-19, ktoré prišli zo zahraničia, zároveň bolo vykonávané epidemiologické šetrenie osôb hlásených tunajšiemu RÚVZ prostredníctvom EWRS.

- Na základe usmernení ÚVZ SR bolo vykonávané monitorovanie vybraných indikátorov zvýšenej chorobnosti osôb na COVID-19/ARO a CHPO ako aj epidemiologické vyšetrowanie prioritných skupín obyvateľstva - osôb pozitívnych na ochorenie COVID-19 a sledovanie ich úzkych kontaktov pri vysokej incidencii variantu omikron.

- V zmysle platnej legislatívy boli riešené doručené podnety a oznámenia o podozrení zo spáchania priestupku – nedodržiavanie nariadených karanténnych opatrení.

- V spolupráci s OKM KNsP Čadca boli pravidelne zamestnancami oddelenia epidemiológie tunajšieho RÚVZ vyberané a zasielané pozitívne vzorky COVID-19 spĺňajúce kritériá na sekvenáciu do NRC ÚVZ SR. V spolupráci s RÚVZ so sídlom v Žiline a sentinelovými lekármi bol zabezpečovaný odber vzoriek od pacientov na vyšetrenie prítomnosti vírusu chrípky i SARS-CoV-2.

- V I. polroku 2022 bolo zabezpečené pravidelné monitorovanie a vykazovanie údajov vyťažnosti RÚVZ so sídlom v Čadci, následne bolo hlásenie údajov vyťažnosti zrušené na základe pokynu ÚVZ SR. Zabezpečená bola pravidelná účasť na Webexoch RÚVZ v SR organizovaných MZ SR.

- Naďalej boli poskytované informácie pre širokú laickú i odbornú verejnosť prostredníctvom Call centra pre vybavovanie telefonických konzultácií a prostredníctvom elektronickej pošty. Na web stránke tunajšieho RÚVZ boli zverejnené informácie: Aktuálna situácia v regióne (pravidelne aktualizované), Vyhlášky ÚVZ SR, Informácie o výskyte nového variantu COVID-19 – Omikron, Informácie o očkovaní proti COVID-19 a jeho význame, Opatrenia zabraňujúce vzniku a šíreniu COVID-19, TS ÚVZ SR Monitorovanie odpadových vôd v SR na prítomnosť vírusu SARS-CoV-2, Informácie ÚVZ SR o výsledkoch sekvenovania pozitívnych vzoriek, COVID-19: Aktuálne odporúčania pre obyvateľov, COVID-19: Epidemiologickú situáciu sledujeme nepretržite, Informácia pre verejnosť podľa vyjadrenia MZ SR – pozastavené plošné bezplatné PCR testovanie, Odporúčania hlavného hygienika SR pred veľkonočnými sviatkami, Odporúčania hlavného hygienika SR na prevenciu a zamedzenie šírenia ochorenia COVID-19, Odporúčanie pre ubytovacie zariadenia v súvislosti s prevenciou šírenia ochorenia COVID-19.

- Na webovom sídle tunajšieho RÚVZ bola zverejnená TS ÚVZ SR a lekárom prvého kontaktu boli zaslané informácie e-mailovou poštou v znení: Na Slovensku bol potvrdený prípad ochorenia na západonílsku horúčku, TS ÚVZ SR: Prípady opičích kiahní v európskom regióne (základné informácie o ochorení), Vírusové ochorenie Ebola: Informácia pre cestovateľov, Na Slovensku pribudli dva nové prípady opičích kiahní, Evidujeme dva nové prípady opičích kiahní, na Slovensku pribudli tri nové prípady opičích kiahní, Opičie kiahne: Informácie a odporúčania pre organizátorov podujatí, tretí potvrdený prípad opičích kiahní na Slovensku. Usmernenie hlavného hygienika SR Koordinácia postupov pri zistení vysoko nebezpečnej nákazy v Slovenskej republike, Úmrtie dvoch osôb na opičie kiahne v Španielsku, Usmernenie hlavného hygienika SR týkajúce sa ochorenia na západonílsku horúčku vyvolanú West Nile vírusom, Usmernenie hlavného hygienika SR v súvislosti s výskytom ochorení na opičie kiahne

v Európe, Usmernenie MZ SR k indikáciám testovania metódou RT-PCR, LAM, PoCT a testovaniu pacientov, zamestnancov a osôb zúčastňujúcich sa praktickej odbornej prípravy v ústavných zdravotníckych zariadeniach (nemocniciach), poliklinikách, zdravotných strediskách združujúcich zdravotnícke zariadenia ambulantnej zdravotnej starostlivosti a ambulanciách, Výskyt hepatitídy neznámej etiológie u detí v niektorých európskych krajinách, Usmernenie hlavného hygienika SR - Hlásenie osôb s významnou profesionálnou expozíciou v oblasti zdravotníctva, Vypuknutie nákazy Salmonella Typhimurium vo viacerých krajinách pravdepodobne súvisí s čokoládovými výrobkami, Informácia o zistení polyrezistentných kmeňov baktérií z ECDC Acinetobacter baumannii – blaOXA-72 rezistentný na karbapenémy u kolonizovaných pacientov s nedávnou hospitalizáciou na Ukrajine, Epidémia infekcií vyvolaných P. aeruginosa v nórskech nemocniciach v súvislosti s jej nálezom v balení jednorazových navlhčených utierok predávaných pod názvom „Oasis Bedbath, huperfumed“, Kontaminácia bioprotetických srdcových chlopní Mycobacterium chelonae, Polyrezistentná Candida auris v zdravotníckych zariadeniach.

•Posilniť globálnu zdravotnú bezpečnosť (varovanie a reakciu na epidémie, ohrozenie biologickými zbraňami)

•Zamestnanci oddelenia epidemiológie tunajšieho RÚVZ boli oboznámení so všetkými aktuálne platnými vyhláškami a usmerneniami ÚVZ SR v súvislosti s ochorením COVID-19 spôsobeným koronavírusom SARS-CoV-2. Pravidelne bola monitorovaná epidemiologická situácia vo svete prostredníctvom web stránok WHO, ECDC v súvislosti s výskytom prenosných ochorení.

Environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV

•Gestor

•ÚVZ SR, NRC pre poliomyelitídu

•Riešiteľské pracovisko

•RÚVZ so sídlom v Čadci, OE

•Na základe nariadenia ÚVZ SR podľa § 5 ods. 4 písm. k) zákona č. 355/2007 Z. z. a príslušného harmonogramu bolo vykonaných 6 odberov vzoriek odpadových vôd na prítomnosť divých a vakcinálnych kmeňov polio vírusov z mestskej ČOV Čadca, ktoré boli doručené na vyšetrenie do virologického laboratória v Banskej Bystrici všetky s negatívnym výsledkom.

Špecializované činnosti

Prevenia HIV/AIDS

•Gestor

•ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Košiciach

•Riešiteľské pracovisko

•RÚVZ so sídlom v Čadci, OE

•Pre verejnosť - záujemcom o prevenciu HIV/AIDS je poskytované individuálne poradenstvo. Na web sídle tunajšieho RÚVZ bola k 1. decembru zverejnená informácia o Svetovom dni boja proti AIDS, v priestoroch budovy tunajšieho RÚVZ bol pripravený informačný panel s aktuálnymi informáciami o AIDS. V rámci edukačných programov sa prednášky na školách nevykonávali vzhľadom na pandémiu ochorenia COVID-19 ako aj nezáujem zo strany škôl

o tieto aktivity. V sledovanom období bolo hlásených 21 pohlavných ochorení z dermatovenerologickej, gynekologickej, urologickej ambulancie, Národného referenčného centra pre HIV/AIDS Bratislava, ktoré evidujeme v IS EPIS.

Poradne očkovania

- Gestor
- ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Trnave
- Riešiteľské pracovisko
- RÚVZ so sídlom v Čadci, OE
- V poradni očkovania bola pre verejnosť poskytovaná konzultačná a poradenská činnosť v oblasti vakcinológie. Poradenstvo bolo pre nepriaznivú mimoriadnu epidemiologickú situáciu vykonávané telefonicky alebo e-mailom. V roku 2022 bolo poskytované poradenstvo v očkovaní pred cestou do zahraničia, poradenstvo v problematike odporúčaného a povinného očkovania – 198 telefonických konzultácií. U hlásení odmietnutí očkovania detí bolo 112 zákonným zástupcom detí odmietajúcich povinné pravidelné očkovanie detí zaslané poučenie pri odmietnutí očkovania s výzvou možnosti poradenstva v problematike vakcinácie v poradni očkovania. V rámci edukačnej aktivity „Vzdelávanie budúcich sestier na SZŠ“ zamestnanci oddelenia epidemiológie zrealizovali spolu 3 prednášky pre 76 študentov zo SZŠ sv. Františka z Asissi v Čadci, zamerané na princíp vakcinácie, typy očkovacích látok, správnu aplikáciu očkovacích látok, bezpečnosť v očkovaní, nežiaduce účinky a kontraindikácie očkovania, ochorenia ako diftéria, tetanus, pertusiss, poliomyelitída, hemofilové invazívne nákazy – HiB, pneumokokové invazívne ochorenia, vírusová hepatitída B – VHB, osýpky, ružienka, parotitída. Zároveň boli premietané edukačné filmy s tematikou ochorenia chrípka, pertusiss, nežiaduce účinky po očkovaní, železné pľúca a prezentácia zameraná na priblíženie očkovacieho kalendára pre pravidelné povinné očkovanie detí a dospelých na rok 2022. Ďalej bola prezentovaná prednáška s témou hygieny rúk ako najefektívnejšieho nástroja v prevencii nozokomiálnych nákaz a súčasť ochrany zdravia pacientov spolu s názornou ukážkou správnosti dezinfekcie rúk u zdravotníckeho personálu pomocou UV lampy.

Optimalizácia verejnej správy v oblasti epidemiológie

- Gestor
- ÚVZ SR
- Spolupracujúce pracovisko
- RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici
- Riešiteľské pracovisko
- RÚVZ so sídlom v Čadci, OE
- RÚVZ so sídlom v Čadci sa bude podieľať na realizácii podľa pokynov ÚVZ SR.
- Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení**

Na oddelení epidemiológie je zriadená poradňa očkovania, v ktorej sa v určených hodinách poskytujú pre verejnosť odborné konzultácie v oblasti ochorení preventabilných očkovaním. Poradenstvo sme pre nepriaznivú epidemiologickú situáciu vykonávali len telefonicky alebo e-mailom. V roku 2022 sme poskytovali poradenstvo v očkovaní pred cestou do zahraničia, poradenstvo v problematike odporúčaného a povinného očkovania – 198 telefonických konzultácií. U hlásení odmietnutí očkovania detí sme 112 zákonným zástupcom detí

odmietajúcich povinné pravidelné očkovanie detí zaslali poučenie pri odmietnutí očkovania s výzvou možnosti poradenstva v problematike vakcinácie v poradni očkovania. V rámci edukačnej aktivity „Vzdelávanie budúcich sestier na SZŠ“, zamestnanci oddelenia epidemiológie zrealizovali spolu 3 prednášky pre 76 študentov zo SZŠ sv. Františka z Asissi v Čadci, zamerané na princíp vakcinácie, typy očkovacích látok, správnu aplikáciu očkovacích látok, bezpečnosť v očkovaní, nežiaduce účinky a kontraindikácie očkovania, ochorenia ako diftéria, tetanus, pertussis, poliomyelitída, hemofilové invazívne nákazy – HiB, pneumokokové invazívne ochorenia, vírusová hepatitída B – VHB, osýpky, ružienka, parotitída. Zároveň boli premietané edukačné filmy s tematikou ochorenia chrípka, pertussis, nežiaduce účinky po očkovaní, želené pľúca a prezentácia zameraná na priblíženie očkovacieho kalendára pre pravidelné povinné očkovanie detí a dospelých na rok 2022. Ďalej bola prezentovaná prednáška s témou hygieny rúk ako najefektívnejšieho nástroja v prevencii nozokomiálnych nákaz a súčasť ochrany zdravia pacientov spolu s názornou ukážkou správnosti dezinfekcie rúk u zdravotníckeho personálu pomocou UV lampy.

•Zdravotno-výchovné aktivity v prevencii prenosných ochorení

•Pri príležitosti Európskeho imunizačného týždňa (EIW) pripravili zamestnanci oddelenia epidemiológie edukačnú aktivitu – prednášku zameranú na princíp, techniku, a bezpečnosť očkovania, kontraindikácie a nežiaduce účinky súvisiace s podaním očkovacej látky, ktorej sa zúčastnilo 20 zdravotných sestier nadstavbového štúdia zo SZŠ sv. Františka z Asissi v Čadci, ktoré zároveň vykonávajú odbornú prax v KNsP Čadca. Pre lepšie porozumenie problematiky boli počas prednášky využité aj videá poukazujúce na vakcináciu (história očkovania, kolektívna imunita, vývoj a bezpečnosť vakcín, nežiaduce účinky a pod.) a ochorenia, ktorých závažný priebeh je preventabilný očkovaním. Poskytovateľom zdravotnej starostlivosti VLD, VLDD boli distribuované propagačné letáky o infekčných ochoreniach a možnostiach vakcinácie. V priebehu imunizačného týždňa boli odbornej i laickej verejnosti telefonicky poskytované informácie, vrátane konzultácií v oblasti problematiky očkovania, pričom sa odporúčal a zdôrazňoval význam očkovania pre jednotlivca ako aj pre celú spoločnosť. Pri vstupe a v priestoroch budovy RÚVZ so sídlom v Čadci boli pre verejnosť zriadené 4 informačné panely, ktoré sprostredkovali informácie o význame a benefitoch očkovania, ochoreniach preventabilných očkovaním, imunite získanej očkovaním ako aj mýtoch súvisiacich s očkovaním. Na webovej stránke na RÚVZ bol zverejnený článok, ktorý bol taktiež zaslaný 8 printovým aj elektronickým médiám na zverejnenie.

•V rámci kampane Hygiena a dezinfekcia rúk ako prevencia NN sme uverejnili na našej webovej stránke informácie o predmetnej kampani pre širokú verejnosť spolu s edukačnými materiálmi k danej problematike. Z dôvodu mimoriadnej epidemiologickej situácie pre pandémiu COVID -19 sa kampaň nerealizovala.

•Pre verejnosť poskytujeme záujemcom o prevenciu HIV/AIDS individuálne poradenstvo. Na web sídle úradu sme zverejnili informáciu k 1. decembru Svetový deň AIDS, vytvorený bol 1 nástenný panel k danej problematike. V rámci edukačných programov sa prednášky na školách nevykonávali vzhľadom na pandémiu COVID – 19 ako aj nezáujem zo strany škôl o tieto aktivity. V sledovanom období bolo hlásených 21 pohlavných ochorení

z dermatovenerologickej, gynekologickej, urologickej ambulancie, Národného referenčného centra pre HIV/AIDS Bratislava, ktoré evidujeme v IS EPIS.

•Mimoriadne úlohy

V roku 2022 pokračovala mimoriadna epidemiologická situácia v súvislosti s pandémiou ochorenia koronavírusu spôsobeným SARS-CoV-2. Vzhľadom na pretrvávajúcu situáciu zamestnanci oddelenia epidemiológie v spolupráci s oddelením hygieny výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov, oddelením hygieny životného prostredia a zdravia, hygieny detí a mládeže, oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu, oddelením preventívneho pracovného lekárstva vykonávali epidemiologické šetrenia nahlásených pozitívnych osôb, ich evidenciu do IS EPIS a vyhľadávajú osôb v úzkom kontakte s pozitívnou osobou. Zabezpečovali sa protiepidemické opatrenia v ohniskách nákaz, v nemocnici, v centrách sociálnych služieb (CSS), v charite i na pracoviskách v zmysle aktuálne platných vyhlášok a usmernení hlavného hygienika SR Úradu verejného zdravotníctva. Celkovo bolo v IS EPIS evidovaných 30 172 prípadov s dg. U071, teda osôb pozitívnych na ochorenie COVID-19, z toho importovaných prípadov bolo 509.

- Evidovaných bolo 36 epidémií v dôsledku ochorenia COVID-19, z toho 32x v centrách sociálnych služieb, 1x na pracovisku, 1x v Kysuckej nemocnici s poliklinikou Čadca a 2x v Dome charity sv. Gianny Čadca. Zápisnicou o epidemiologickom vyšetrení boli nariadené protiepidemické opatrenia v 15 zariadeniach sociálnych služieb (CSS). Od mesiaca máj 2022 tunajší RÚVZ nevydával zápisnice z epidemiologického šetrenia pre zariadenia sociálnych služieb na základe usmernenia ÚVZ SR, protiepidemické opatrenia boli zabezpečené.

- V rámci aplikácie NCZI Moje eZdravie boli na RT-PCR testy objednávané všetky osoby, ktoré boli klasifikované ako úzke kontakty s pozitívnymi osobami, zabezpečené boli tiež RT-PCR testy pre osoby, ktoré prišli zo zahraničia a boli registrované v eHranici. Osoby registrované v eHranici boli denne evidované a osoby z vybraných krajín boli v rámci overenia dodržiavania karanténnych opatrení telefonicky kontaktované. V súčinnosti s policajným zborom SR bola do 5. KT 2022 zabezpečená kontrola dodržiavania karanténnych opatrení v domácnostiach u pozitívnych osôb, tiež osôb, ktoré sa vrátili zo zahraničia tzv. repatriantov a osôb, ktoré prišli do úzkeho kontaktu s pozitívnou osobou. Na základe doručenej informácie z ÚVZ SR po rokovaní pracovných skupín Ústredného krízového štábu a schválení HH SR bola od 6. KT 2022 zrušená úloha týždenného hlásenia RÚVZ výsledkov kontrol dodržiavania izolácie a karantény, vrátane kontrol izolácie a karantény v spolupráci s policajným zborom SR. Zároveň bolo na základe doručenej informácie z ÚVZ SR od 6. KT 2022 zrušené zasielanie týždenných počtov kontaktov pozitívne testovaných osôb na ochorenie COVID – 19 a počty repatriantov z tzv. rizikových krajín. Od februára 2022 na základe usmernenia ÚVZ SR bola zrušená možnosť bezplatného testovania RT-PCR testami u osôb, ktoré prišli zo zahraničia a chceli si „skrátit“ 5 dňovú karanténu. V súvislosti s nárastom počtu žiadateľov na vyšetrenie RT-PCR testami a AG testami najmä počas vysokej incidencie variantu omikron bola navýšená kapacita odberových miest. V spolupráci s intervenčným tímom MZ SR bolo zabezpečené RT-PCR testovanie klientov a zamestnancov v CSS, v spolupráci s DZS Rescue System s.r.o. Žilina a RÚVZ so sídlom v Žiline boli zabezpečené i odbery vzoriek u imobilných osôb.

- Prostredníctvom EWRS boli na ÚVZ SR hlásené informácie o pozitívnych osobách, ktoré prišli zo zahraničia, zároveň bolo vykonané epidemiologické šetrenie u osôb hlásených tunajšiemu RÚVZ prostredníctvom EWRS.
- Na základe usmernení ÚVZ SR bolo vykonávané monitorovanie vybraných indikátorov zvýšenej chorobnosti osôb na COVID-19/ARO a CHPO ako aj epidemiologické vyšetrenie prioritných skupín obyvateľstva - osôb pozitívnych na ochorenie COVID-19 a sledovanie ich úzkych kontaktov pri vysokej incidencii variantu omikron.
- Riešené boli doručené podnety a oznámenia o podozrení zo spáchania priestupku – nedodržiavanie nariadených karanténnych opatrení.
- V spolupráci s OKM KNsP Čadca boli zasielané vzorky spĺňajúce kritériá na sekvenáciu do NRC ÚVZ SR. V spolupráci s RÚVZ so sídlom v Žiline a sentinelovými lekármi bol zabezpečovaný odber vzoriek u pacientov na vyšetrenie prítomnosti vírusu chrípky i SARS-CoV-2.
- V I. polroku 2022 bolo zabezpečené pravidelné monitorovanie a vykazovanie údajov vyťažnosti RÚVZ so sídlom v Čadci, následne bolo hlásenie údajov vyťažnosti zrušené na základe pokynu ÚVZ SR.
- Zabezpečená bola pravidelná účasť na Webexoch RÚVZ v SR usporiadaných MZ SR.
- Naďalej boli poskytované informácie pre širokú laickú i odbornú verejnosť prostredníctvom Call centra pre vybavovanie telefonických konzultácií a prostredníctvom elektronickej pošty.
- Na web stránke tunajšieho RÚVZ boli zverejnené informácie: Aktuálna situácia v regióne (pravidelne aktualizované), Vyhlášky ÚVZ SR, Informácie o výskyte nového variantu COVID-19 – Omikron, Informácie o očkovaní proti COVID-19 a jeho význame, Opatrenia zabraňujúce vzniku a šíreniu COVID-19, TS ÚVZ SR Monitorovanie odpadových vôd v SR na prítomnosť vírusu SARS-CoV-2, Informácie ÚVZ SR o výsledkoch sekvenovania pozitívnych vzoriek, COVID-19: Aktuálne odporúčania pre obyvateľov, COVID-19: Epidemiologickú situáciu sledujeme nepretržite, Informácia pre verejnosť podľa vyjadrenia MZ SR – pozastavené plošné bezplatné PCR testovanie, Odporúčania hlavného hygienika SR pred veľkonočnými sviatkami, Odporúčania hlavného hygienika SR na prevenciu a zamedzenie šírenia ochorenia COVID-19, Odporúčanie pre ubytovacie zariadenia v súvislosti s prevenciou šírenia ochorenia COVID-19.
- Na webovom sídle tunajšieho RÚVZ bola zverejnená TS ÚVZ SR a lekárom prvého kontaktu boli zaslané informácie e-mailovou poštou v znení: Na Slovensku bol potvrdený prípad ochorenia na západonílsku horúčku, TS ÚVZ SR: Prípady opičích kiahní v európskom regióne (základné informácie o ochorení), Vírusové ochorenie Ebola: Informácia pre cestovateľov, Na Slovensku pribudli dva nové prípady opičích kiahní, Evidujeme dva nové prípady opičích kiahní, na Slovensku pribudli tri nové prípady opičích kiahní, Opičie kiahne: Informácie a odporúčania pre organizátorov podujatí, tretí potvrdený prípad opičích kiahní na Slovensku. Usmernenie hlavného hygienika SR Koordinácia postupov pri zistení vysoko nebezpečnej nákazy v Slovenskej republike, Úmrtie dvoch osôb na opičie kiahne v Španielsku, Usmernenie hlavného hygienika SR týkajúce sa ochorenia na západonílsku horúčku vyvolanú West Nile vírusom, Usmernenie hlavného hygienika SR v súvislosti s výskytom ochorení na opičie kiahne v Európe, Usmernenie MZ SR k indikáciám testovania metódou RT-PCR, LAM, PoCT a testovaniu pacientov, zamestnancov a osôb zúčastňujúcich sa praktickej odbornej prípravy v ústavných zdravotníckych zariadeniach (nemocniciach), poliklinikách, zdravotných

strediskách združujúcich zdravotnícke zariadenia ambulantnej zdravotnej starostlivosti a ambulanciách, Výskyt hepatitídy neznámej etiológie u detí v niektorých európskych krajinách, Usmernenie hlavného hygienika SR - Hlásenie osôb s významnou profesionálnou expozíciou v oblasti zdravotníctva, Vypuknutie nákazy Salmonella Typhimurium vo viacerých krajinách pravdepodobne súvisí s čokoládovými výrobkami, Informácia o zistení polyrezistentných kmeňov baktérií z ECDC Acinetobacter baumannii – blaOXA-72 rezistentný na karbapenémy u kolonizovaných pacientov s nedávnou hospitalizáciou na Ukrajine, Epidémia infekcií vyvolaných P. aeruginosa v nórskech nemocniciach v súvislosti s jej nálezom v balení jednorázových navlhčených utierok predávaných pod názvom „Oasis Bedbath, huperfumed“, Kontaminácia bioprotetických srdcových chlopní Mycobacterium chelonae, Polyrezistentná Candida auris v zdravotníckych zariadeniach.

•Na ambulancie VLDD, VLD, vedeniu KNsP boli preposlané informácie o aktuálnej situácii a postupoch pri zvládnutí epidemiologickej situácie.

Oddelenie epidemiológie vykonáva trvale kontinuálne surveillancie incidencie CDI prostredníctvom EPIS s následným zabezpečením protiepidemických opatrení. Zaevidovali sme spolu 215 ochorení. Komunitných ochorení sme evidovali 126, z toho potvrdených s produkciou toxínu bolo 92 ochorení a možných GDH pozit. 34. Nozokomiálny charakter malo 89 ochorení, z toho 65 ochorení s produkciou toxínu a 24 možných GDH pozit. Po epidemiologickom šetrení boli údaje zaznamenané v IS EPIS.

RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne

Preventívne programy a projekty:

Národný imunizačný program

•V roku 2022 boli realizované nasledovné úlohy:

- zabezpečenie očkovacieho kalendára na rok 2022, plán očkovacích výkonov pre spádovú oblasť RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne na podklade očkovacieho kalendára platného od 1.1. 2022 vypracovaného ÚVZ SR v súlade so zákonom 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a s kategorizáciou očkovacích látok, určených na povinné očkovanie detí, zabezpečenie realizácie aktuálnych zmien v povinnom a odporúčanom očkovaní detskej populácie.

Surveillance a kontrola ochorení preventabilných očkovaním:

Lekári prvého kontaktu sú opakovane informovaní o nevyhnutnosti zabezpečiť laboratórnu diagnostiku u pacientov, u ktorých bolo podozrenie na ochorenie, ktoré podlieha povinnému očkovaniu, ďalej boli oboznámení o postupe pri ošetrovaní a odbere biologického materiálu pri podozrení na ochorenia preventabilné očkovaním (diftéria, polio, morbili, mumps, rubeola) v súvislosti s migračnou vlnou a epidemiologickou situáciou na Ukrajine. Upovedomené boli aj zdravotnícke zariadenia.

Manažment očkovania:

V rámci plnenia hlavných cieľov bola realizovaná metodická a konzultačná pomoc očkujúcim lekárom. V tejto súvislosti bolo poskytnuté 20 konzultácií. Pre manažment očkovania je potrebné urýchliť prijatie odborného usmernenia na vykonávanie a kontrolu očkovania, ktoré chýba už niekoľko rokov.

Manažment očkovania si vyžaduje priebežné vzdelávanie a doškoloňovanie pracovníkov oddelenia epidemiológie, zdravotníckeho personálu, ako aj vzdelávanie rodičov v prevencii antivakcinačných aktivít.

Problematika si nevyhnutne vyžaduje legislatívne zmeny. Prednášky z problematiky vakcinológie sme pre laickú aj odbornú verejnosť v roku 2022 neorganizovali.

Kontrola očkovania:

Vlastná administratívna kontrola očkovania k 31.8.2022 v regióne bola vykonaná v mesiacoch september a október 2022 na 28-ich ambulanciách pre deti a dorast a 3-och nefrologických ambulanciách. Kontrola zaočkovania proti chrípke a pneumokokovým infekciám u klientov zariadení sociálnych služieb bola vykonaná z agendy DSS, DD a na ambulanciách pre dospelých. Kontrola očkovania za obdobie od 1.9.2021 do 31.8.2022 bola vykonaná vo vybraných ročníkoch detskej populácie. Skontrolovaných bolo 28 ambulancií pre deti a dorast (okres Dolný Kubín 7 ambulancií, okres Tvrdošín 8 a okres Námestovo 13 ambulancií). Preočkovanosť proti vírusovej hepatitíde typ B bola zisťovaná aj na nefrologických ambulanciách a na 2-och oddeleniach dialýzy (pacienti zaradení do dialyzačného programu). Pri kontrole očkovania bola zistená preočkovanosť menej ako 95% v okrese Tvrdošín v troch ročníkoch a v okrese Dolný Kubín v dvoch ročníkoch. V okrese Tvrdošín bola v ročníku 2020 zistená preočkovanosť proti morbilám, mumpsu a rubeole 93,9%, zo 413 detí v ročníku nebolo pre odmietanie očkovania zaočkovaných 19 (t.j.4,6%). V ročníku narodenia 2019 bola zistená preočkovanosť proti morbilám, mumpsu a rubeole 94,4%, zo 447 detí nebolo pre odmietania zaočkovaných 19 detí (t.j. 4,3%). Preočkovanosť proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde v ročníku narodenia 2015 bola 94,1%, pričom z 371 detí nebolo pre odmietanie zaočkovaných 22 detí (t.j. 5,9%). V Okrese Dolný Kubín bola preočkovanosť proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde v ročníku narodenia 2015 len 93,2%, zo 413 detí nebolo pre odmietanie očkovania zaočkovaných 23 (t.j.5,6%). V ročníku narodenia 2020 bola zistená preočkovanosť proti morbilám, mumpsu a rubeole 94,2%. Zo 416 detí nebolo pre odmietanie zaočkovaných 19 detí (t.j.4,6%)

Preočkovanosť nižšia ako 90% v kontrolovaných ročníkoch detí bola zistená na 10-tich kontrolovaných ambulanciách t.j. 35,7% (vlani to boli 4 ambulancie). Bolo to 5 ambulancií v okrese Tvrdošín (detská ambulancia v obci Habovka a v obci Nižná nad Oravou, 2 detské ambulancie v meste Tvrdošín a 1 ambulancia v meste Trstená), 1 ambulancia v okrese Námestovo (detská ambulancia v obci Rabča) a 4 ambulancie v okrese Dolný Kubín (detská ambulancia v obci Dlhá nad Oravou a obci Zázrivá a dve ambulancie v meste Dolný Kubín). V okrese Tvrdošín bola zistená preočkovanosť nižšia ako 90% na detskej ambulancii v obci Habovka u detí narodených v roku 2020 proti diftérii, tetanu, pertussis, poliomyelitíde, vírusovej hepatitíde B, hemofilovým a pneumokokovým infekciám a tiež proti parotitíde, morbilám a rubeole preočkovanosť 88,57%. U detí narodených v ročníku narodenia 2015 bola preočkovanosť proti diftérii, tetanu, pertussis, poliomyelitíde 89,66%. V obci Nižná nad Oravou bola na detskej ambulancii preočkovanosť proti diftérii, tetanu pertussis a poliomyelitíde 87,5%. Na dvoch ambulanciách v meste Tvrdošín bola v ročníku narodenia 2019 zistená preočkovanosť proti parotitíde, morbilám a rubeole 86,67% a 89,78%. Na detskej ambulancii v meste Trstená bola v ročníku narodenia 2020 zistená v ročníku narodenia vírusovej hepatitíde

B, hemofilovým a pneumokokovým infekciám a tiež proti parotitíde, morbilám a rubeole 86,96%.

Prečkovanosť nižšia ako 90% bola proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde u detí narodených v roku 2015 v okrese Námestovo, v obvode obce Rabča (88,57%).

V okrese Dolný Kubín bola prečkovanosť nižšia ako 90% ,v obvode obce Dlhá nad Oravou, kde prečkovanosť proti parotitíde, morbilám a rubeole bola v ročníku narodenia 2020 – 88,33% a v ročníku narodenia 2019 - 89,09%. Na detskej ambulancii v obci Zázrivá bola v ročníku narodenia 2010 prečkovanosť proti parotitíde, morbilám a rubeole 89,47%. V meste Dolný Kubín bola zaočkovanosť pod 90% zistená na dvoch ambulanciách. V ročníku 2020 bolo proti diftérii, tetanu, pertussis, poliomyelitíde, vírusovej hepatitíde B, hemofilovým a pneumokokovým infekciám prečkovaných 87,8% a v ročníku narodenia 2015 bolo proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde prečkovaných 89,61%

Ako hlavný dôvod poklesu prečkovanosti, bolo zistené odmietanie očkovania zo strany rodičov, a však zvyšuje sa počet prípadov kedy rodičia úmyselne posúvajú očkovanie, prípadne sa nedostavia na očkovanie. Pri kontrole neboli zistené závažné nedostatky vo výkonoch očkovania. Správa z kontroly očkovania bola zaslaná na RÚVZ so sídlom v Žiline.

Počas roka zamestnankyne oddelenia absolvovali vzdelávanie v problematike vakcinológie - Slovenský vakcinologický kongres.

Očkujúci lekári zasielajú na oddelenie epidemiológie mesačne hlásenia o očkovacích výkonoch v ich spádovej oblasti. Na základe týchto hlásení sa mesačne vykonáva register výkonov na jednotlivých ambulanciách a v okresoch. V zmysle usmernení z ÚVZ SR budeme postupovať pri príprave registra očkovaných, ako aj evidencie o očkovaní, chladovom reťazci a hospodárení s vakcínami.

Každý štvrtý rok je na ÚVZ SR zasielaný aktualizovaný počet rodičov odmietajúcich povinné očkovanie, ale nič nie je centrálné riešené. V roku 2013 bolo hlásených 88 detí, ktorých rodičia si túto povinnosť nespĺnili a v roku 2014 bolo hlásených 106 nových prípadov odmietnutia povinného očkovania. V roku 2015 bolo hlásených 138 prípadov, v roku 2016- 147 prípadov, v roku 2017- 131 odmietnutí a v roku 2018 to bolo 125 nových prípadov odmietnutí povinného očkovania. V roku 2019 to bolo 126 nových prípadov odmietnutí povinného očkovania v roku 2020-153 prípadov, v roku 2021- 187 a v roku 2022 - 243 odmietnutí očkovania. Tieto skutočnosti môžu v budúcnosti spôsobiť negatívny vývoj vo výskyte ochorení preventabilných očkovaním.

Surveillance infekčných ochorení

V roku 2022 bola vykonávaná analýza prenosných ochorení za región. Dôraz je kladený na surveillance v prípade výskytu ochorení imunizačného programu. V týchto prípadoch je zabezpečená laboratórna verifikácia diagnózy.

V oblasti výskytu chrípky a ARO aktuálne celé chrípkové obdobie elektronicky informujeme dotknuté organizácie o aktuálnej situácii. V súvislosti so situáciou vo výskyte ochorení COVID 19 nebol realizovaný žiadny odber materiálu na chrípku.

Informačný systém prenosných ochorení

Program EPIS je plne v prevádzke a využíva sa aj pre manažment epidémií. Lekári prvého kontaktu majú možnosť priamo z ambulancie vstupovať do užívateľského portálu, zatiaľ túto možnosť nevyužívajú aj napriek opakovanej propagácii programu v teréne. V programe EPIS

sa zaviedol je plne využívaný systém rýchleho varovania. Na spracovanie analýz je využívaný aj export dát. Každý štvrťrok sa realizujú opravy a doplnenie databáz. V roku 2022 bolo v informačnom systéme prenosných ochorení spracovaných 30 043 prípadov (vlani 23 644, v roku 2020 -9 200 prípadov a v roku 2019 – 3 432), čo je v priemere 2 503 hlásení prenosných ochorení mesačne (vlani 1 970, v roku 2020- 767 hlásení a v roku 2019 - 286). Epidemiologické šetrenie spojené s protiepidemickými opatreniami a edukáciou obyvateľstva bolo realizované v 28 701. Nedostatky v laboratórnej spolupráci a v hlásení ochorení boli riešené priebežne.

Nozokomiálne nákazy

V roku 2022 sme realizovali tieto opatrenia na prevenciu nozokomiálnych nákaz:

- v zmysle zvyšovania bezpečnosti pacientov v nemocničných zariadeniach bolo realizovaných 10 kontrol hygienicko-epidemiologického režimu na oddeleniach NsP a v súkromných zdravotníckych zariadeniach

- odobratých bolo 20 sterov zo sterilného materiálu a 224 sterov z prostredia.

- na základe výsledkov kontrol a analýzy hlásených NN boli realizované hodnotenia a navrhnuté opatrenia pre jednotlivé oddelenia NsP 9x a 1x v ambulancii všeobecného lekára pre dospelých.

- v roku 2022 bolo hlásených 213 ochorení nozokomiálneho charakteru (165 z DO NsP v Dolnom Kubíne a 48 z HO NsP v Trstenej), čo je o 38 menej ako vlani. Problematika nozokomiálnych nákaz bola čiastočne riešená v spolupráci s lekármi, ktorí na jednotlivých oddeleniach zodpovedajú za túto problematiku a s nemocničnými hygieničkami.

Na základe spolupráce s oddelením klinickej mikrobiológie DO NsP v Dolnom Kubíne je zabezpečené pravidelné monitorovanie mikrobiálnej rezistencie na ATB, výskyt multirezistentných kmeňov na jednotlivých oddeleniach nemocníc v regióne, kontrola endemického osídľovania nemocníc nemocničnými polyrezistentnými, multirezistentnými kmeňmi a následná aplikácia správnych režimových opatrení. Pri výskyte Klebsiella pneumoniae CPE u hospitalizovaných pacientov, boli realizované opatrenia a usmernenia zdravotníckych pracovníkov v súlade s OU MZ SR pre diagnostiku a protiepidemické opatrenia pri výskyte kmeňov pôvodcov infekčných ochorení s klinicky a epidemiologicky významným mechanizmom rezistencie.

Na realizáciu všetkých úloh v oblasti prevencie nozokomiálnych nákaz je potrebné zabezpečiť sústavnú edukáciu pracovníkov oddelenia epidemiológie v tejto zložitej a rozsiahlej problematike, čo si vyžaduje aj dostatočné finančné Zavádzanie surveillancie vybraných nozokomiálnych nákaz.

Mimoriadne epidemiologické situácie

V roku 2022 boli realizované všetky mimoriadne úlohy v súvislosti s pandemickou situáciou ochorení na COVID-19. Postupy boli v súlade s usmerneniami Hlavného hygienika ÚVZ SR. Zaznamenali sme spolu 27 578 ochorení na COVID-19. Od konca marca začal počet hlásených ochorení klesať, vzhľadom na zmenu stratégie testovania, kedy sa začali akceptovať aj domáce antigénové testy a pozitívne osoby mali povinnosť hlásiť sa u svojho lekára a na PCR testovanie boli odporúčané iba definované skupiny obyvateľstva. V úvode roka 2022 pracovníci oddelenia riešili opatrenia počas víkendov, mimo pracovnú dobu, neskôr aj s pomocou pracovníkov aj s pomocou príslušníkov slovenskej armády.

V úvode roku bolo zahájené monitorovanie vírusu SARS CoV-2 v odpadových vodách, so zberom vzoriek 1x týždenne (ČOV Nižná).

V súvislosti s možným zavlečením opičích kiahní na územie SR, bolo vydané usmernenie, ktoré bolo elektronicky distribuované lekárom prvého kontaktu a nemocniciam, bolo zamerané na pokyny pre odber biologického materiálu pri podozrení na ochorenie, ako aj informácie o aktuálnej epidemiologickej situácii vo v Európe.

Environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV

V roku 2022 sa priebežne plnili úlohy surveillance poliomyelitídy-monitorovanie cirkulácie divých a vakcinálnych kmeňov poliovírusov vyšetrovaním odpadových vôd s osobitným zreteľom na sledovanie tzv. VDPV (Vaccine Derived Polio Viruses). Epidemiologické vyšetrenie každej aseptickkej meningitídy a suspektnej ACHP. Pokračovali sme v monitorovaní cirkulácie divokých a vakcinálnych kmeňov poliovírusov vyšetrovaním odpadových vôd s osobitným zreteľom na sledovanie tzv. VDPV (Vaccine Derived Polio Viruses). K 31.12.2022 bolo vykonaných 6 odberov odpadových vôd na virologické vyšetrenie-zistenie prítomnosti poliovírusov resp. iných enterálnych vírusov vo vonkajšom prostredí na ČOV Gäcel' v Dolnom Kubíne. Výsledky virologických vyšetrení boli negatívne.

Špecializované činnosti: v roku 2022 neboli realizované

Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení:

Poradňu prevencie HIV/AIDS navštívilo 13 osôb a anonymne bolo vyšetrených 13 osôb.

Poradňa poskytuje služby osobnou konzultáciou aj telefonicky, bez časového obmedzenia na konzultačné hodiny. Otázky sa týkali prevencie ochorenia, prenosu nákazy, diagnostiky a klinických príznakov ochorenia.

V poradni pre pacientov s vírusovými hepatitídami a nosičov HBsAg bolo poradenstvo poskytnuté 3 osobám (kontaktom HBsAg pozitívnych osôb). Edukácia obyvateľstva v prevencii prenosných ochorení bola realizovaná v 28 701 ohniskách (vlani 16 080 ohnísk).

Zdravotno-výchovné aktivity v prevencii prenosných ochorení

Zdravotno-výchovné aktivity neboli v roku 2022 realizované.

Mimoriadne úlohy

V roku 2022 boli realizované všetky mimoriadne úlohy v súvislosti s pandemickou situáciou ochorení na COVID-19. Postupy boli v súlade s usmerneniami Hlavného hygienika ÚVZ SR. Boli realizované opatrenia v súvislosti s osobami utekajúcimi z Ukrajiny, vzhľadom na epidemiologickú situáciu na Ukrajine a možným zavlečením ochorení na územie SR. U prichádzajúcich/ubytovaných osôb boli sledované infekčné ochorenia so zameraním na respiračné a črevné ochorenia (aj iné) s povinným hlásením na dennej báze. Zároveň boli v súlade s usmernením z UVZSR informovaní lekári prvého kontaktu o zmenách/spôsobe zosúladenia imunizačného programu, ktorý je platný na území SR s tým na území Ukrajiny.

RÚVZ so sídlom v Liptovskom Mikuláši

Preventívne programy a projekty

V priebehu roka sme venovali pozornosť programom a projektom ako je Národný imunizačný program, Surveillance prenosných ochorení, EPIS, Nozokomiálne nákazy, Mimoriadne epidemiologické situácie, Enviromentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV,

prevencia HIV, Poradni očkovania, zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania.

Nevykonávali sme žiadne špecializované činnosti.

V rámci poradenstva je v RÚVZ zriadená:

- poradňa HIV pre jednotlivcov vo vyhradenom čase s anonymnými odbermi krvi na vyšetrenie HIV a poradenstvo cez telefón.
- poradenstvo v očkovaní cez telefón aj osobne s rodičmi, ktorí odmietajú očkovania svojich detí.

Zdravotnícke služby v okrese sú zabezpečované na porovnateľnej úrovni v rámci Slovenskej republiky. Zabezpečené sú cestou štátneho a súkromného sektora. Spolupráca pri vykonávaní surveillance prenosných ochorení so štátnym aj súkromným sektorom je dobrá.

- hlásenie nozokomiálnych nákaz zo zariadení je tak, ako v celej republike podhodnotené.
- očkovanie je každoročne kontrolované v rámci celoslovenskej úlohy. Zaočkovanosť všetkých ročníkov detí, ktoré v období od 1.9.2021 do 31.8.2022 podliehali kontrole očkovania je stále dobrá - pohybovala sa v rozmedzí od 94,1 % do 98,4%. Zaočkovanosť nižšia ako 90 % bola zistená celkovo v 6 obvodoch. Dôvodom bol výpadok vakcín na trhu, zvýšená chorobnosť detí v danom ročníku, alebo vysoké percento odmietania očkovania zo strany rodičov v danom obvode, alebo dočasné kontraindikácie očkovania.

V rámci Európskeho imunizačného týždňa boli realizované prednášky odd. podpory zdravia. Aktuálne informácie sú uverejňované na web stránke a nástenke úradu.

Špecializované činnosti

Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení

Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení je pri každom prípade, ktoré je nahlásené. Prípady šetríme telefonicky, alebo priamo s chorými, či rodičmi chorých. Vykonávame šetrenie epidemiologickej anamnézy a nariaďujeme protiepidemické opatrenia.

Poradenstvo tiež vykonávame v rámci poradne očkovania, ktorej činnosť sme spropagovali na webovej stránke úradu.

Skúsenosť je taká, že poradňu navštevujú zatiaľ iba rodičia detí odmietajúcich očkovanie, ktorých RÚVZ aktívne pozýva. Pracovníci odd. epidemiológie vedú s týmito rodičmi rozhovor o prospešnosti očkovania a odovzdané sú im aj edukačné materiály pojednávajúce o význame očkovania. Diskusia s týmito rodičmi je veľmi náročná a ich presvedčenie o neúčinnosti a škodlivosti očkovania je také silné, že odmietajú odborné argumenty. V priebehu roka 2022 sme v okrese Liptovský Mikuláš a Ružomberok zaznamenali 105 odmietnutí povinného očkovania. Na hlásené odmietnutia povinného očkovania bolo zaslaných 52 pozvánok s poučením a pozvaním do poradne očkovania.

V pravidelných štvrt'ročných intervaloch zasielame tabuľky odmietania očkovania na ÚVZ SR.

Zdravotno - výchovné aktivity v prevencii prenosných ochorení

V rámci Európskeho imunizačného týždňa boli realizované prednášky odd. podpory zdravia.

Mimoriadne úlohy

- Neboli realizované.

RÚVZ so sídlom v Martine

VYHODNOTENIE PROGRAMOV A PROJEKTOV ÚRADOV VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA V SR Stav k 31.12.2022

Oddelenie epidemiológie má stanovené nasledovné priority:

1. priorita – Národný imunizačný program SR

Základnou úlohou v tomto období bolo udržať pravidelné povinné očkovanie na úrovni, ktorá zabezpečí kolektívnu ochranu populácie;

2. priorita – Surveillance prenosných ochorení.

Programy a projekty

Národný imunizačný program

Zabezpečenie Národného imunizačného programu s cieľom udržania pravidelného povinného očkovania je jednou z priorit pre rok 2023 oddelenie epidemiológie poskytuje v rámci „Poradne očkovania“ telefonické a osobné konzultácie týkajúce sa usmernení v oblasti:

- povinného pravidelného očkovania osôb, ktoré dosiahli určený vek;
- povinného očkovania osôb, ktoré sú vystavené zvýšenému nebezpečenstvu vybraných nákaz;
- povinného očkovania osôb, ktoré sú profesionálne vystavené zvýšenému nebezpečenstvu vybraných nákaz;
- odporúčaného očkovania osôb, ktoré sú vystavené zvýšenému nebezpečenstvu vybraných nákaz;
- odporúčaného očkovanie osôb, ktoré sú profesionálne vystavené zvýšenému nebezpečenstvu vybraných nákaz;
- očkovania osôb cestujúcich do cudziny a z cudziny;
- očkovania osôb na vlastnú žiadosť;
- povinného mimoriadneho očkovania.

Aktuálne informácie týkajúce sa výskytu infekčných ochorení, ako aj informácií o prevencii voči nim sú pravidelne uverejňované na webovej stránke a nástenkách úradu.

V roku 2022 bolo praktickými lekármi pre deti a dorast nahlásených 100 odmietnutí povinného očkovania. Z celkového počtu odmietnutí povinného očkovania bolo 39 celkových odmietnutí a 61 čiastočných odmietnutí.

V rámci plnenia tohto programu sa vychádzalo z jeho anotácie, pričom sa postupovalo v súlade s navrhnutými etapami riešenia.

Ad Realizácia vlastného očkovania:

V rámci tejto etapy odborní pracovníci odd. epidemiológie:

- usmerňovali lekárov prvého kontaktu pre deti i dospelých v problematike pravidelného povinného i odporúčaného očkovania v rámci NIP;
- informovali o očkovacom kalendári na rok 2022 a vysvetľovali jeho význam, odborne zdôvodňovali a rozširovali informácie medzi zdravotníckymi pracovníkmi i laickou verejnosťou;
- aktuálne informovali o nových vakcínach očkujúcich lekárov prvého kontaktu;
- poskytovali konzultácie v rámci okresu týkajúce sa špecifických problémov v súvislosti s očkovaním, očkovaním proti COVID-19, očkovaním pred cestou do zahraničia - počet konzultácií 186 (telefonicky);

- realizovali kontroly povinného očkovania v ambulanciách praktických lekárov pre deti a dorast, očkovania proti chrípke a pneumokokom v zariadeniach sociálnej starostlivosti, očkovania študentov lekárskejších fakúlt a nadstavbového štúdia zdravotníckeho zamerania, očkovanie dialyzovaných pacientov, kontraindikácie a reakcie po očkovaní – skontrolovaných 7537 očkovaných.

Ad Zabezpečenie prioritných úloh pre rok 2022:

Metodická a konzultačná pomoc očkujúcim lekárom pri odporúčaných očkovaní proti:

- rotavírusovým infekciám u dojčiat
- varicelle
- sezónnej chrípke a pneumokokom
- meningokokom
- kliešťovej encefalitíde
- herpes zoster
- VHA a VHB
- HPV infekcii
- tuberkulóze
- Covid-19

Metodická a konzultačná pomoc očkujúcim lekárom pri:

- doplnení chýbajúcich očkovaní detí v rámci povinného očkovania;
- zmeny očkovacieho kalendára detí pre posun očkovania z dôvodu relatívnej kontraindikácie, posunu alebo odmietnutia očkovania rodičmi;
- intervaly medzi jednotlivými dávkami očkovania.

Ad Surveillance a kontrola ochorení preventabilných očkovaním:

V rámci tejto surveillance odborní pracovníci odd. epidemiológie zabezpečili:

- epidemiologické vyšetrenie všetkých pravdepodobných ochorení preventabilných očkovaním, odbery vzoriek a zabezpečenie laboratórných vyšetrení v rámci diferenciálnej diagnostiky.

Počet odobratých vzoriek a laboratórných vyšetrení u ochorení na sezónnu chrípku 14x (10x pozit., 4x negat.);

- epidemiologické vyšetrenie všetkých ochorení preventabilných očkovaním, nariadenie odberov vzoriek na laboratórne vyšetrenie u osôb podozrivých z nákazy.

Počet odobratých vzoriek a laboratórných vyšetrení u ochorení na diftériu 3x negat.; pertussis 50x (49x negat, 1x pozit.); vírusová hepatitída typu B 3x (2x negat., 1x neodobratý);

- priebežné konzultácie lekárov a laickej verejnosti v problematike ochorení preventabilných očkovaním.

Ad Manažment očkovania:

- odborní pracovníci odd. epidemiológie zabezpečili v okresoch Martin a Turčianske Teplice:
- včasnú a dostatočnú informovanosť zdravotníckych pracovníkov, ktorí vykonávajú očkovanie, o zmenách a novinkách v oblasti vakcinológie;

- kontrolu chladového reťazca vakcín v pediatrických ambulanciách okresov Martin, Turčianske Teplice v počte 21;
- kontrolu dodržiavania štandardných postupov pri manipulácii, skladovaní a aplikácii vakcín v počte 24.

Ad Kontrola očkovania:

- odborní pracovníci odd. epidemiológie zabezpečili v okresoch Martin a Turčianske Teplice:
- priebežné kontroly zaočkovanosti (počet očkovaných 7537) v okresoch Martin a Turčianske Teplice;
- kontrola evidencie o očkovaní sa uskutočnila v mesiaci september 2022.

Surveillance infekčných chorôb

V rámci tohto programu odborní pracovníci odd. epidemiológie vykonali:

- pravidelné mesačné analýzy v regióne Turiec (okresy Martin a Turčianske Teplice);
- analýzy epidemických výskytov v rámci mesačných analýz;
- analýzy chrípky a chrípke podobných ochorení;
- ročné analýzy infekčných ochorení v rámci surveillance.

Pri realizácii surveillance infekčných ochorení pracovníci oddelenia epidemiológie spolupracovali s:

- lekármi primárneho kontaktu pre deti a pre dospelých (spolupráca s pediatrami je už tradične na vyššej úrovni);
- Oddelením nemocničnej hygieny Univerzitnej nemocnice Martin (ďalej len „UNM“);
- jednotlivými klinikami a oddeleniami UNM pri epidemiologickom vyšetrowaní nozokomiálnych nákaz (počet hlásených NN 524);
- Klinikou infektológie a cestovnej medicíny UNM – u hospitalizovaných pacientov s infekčnými ochoreniami, pacientov ambulantne vyšetrených a ošetrovaných;
- Klinikou biochémie s.r.o, oddelením klinickej mikrobiológie Martin;
- Oddelením mikrobiológie a NRC - RÚVZ Banská Bystrica;
- vedením ZŠ a SŠ v čase zvýšeného výskytu chrípky a chrípke podobných ochorení (denné hlásenie z jednotlivých škôl v okrese Martin a Turčianske Teplice v spolupráci s oddelením hygieny detí a mládeže);
- Neurologickou klinikou, Klinikou detí a dorastu, Klinikou anesteziológie a intenzívnej medicíny UNM a Klinikou infektológie a cestovnej medicíny – pri surveillance akútnych chabých paréz;
- odborné usmerňovanie a spolupráca odborných lekárov a lekárov primárneho kontaktu pre deti a pre dospelých pri epidemiologickom vyšetrowaní ochorenia Covid-19.

Iné aktivity:

- konzultácie k povinnému, odporúčanému a individuálnemu očkovaníu (celkový počet 186);

- informácie o aktuálnej epidemiologickej situácii chrípky a chrípke podobných ochorení v regióne Turiec

Informačný systém prenosných ochorení

V rámci tohto programu odborní pracovníci odd. epidemiológie zabezpečili:

- plynulú a aktívnu prácu v programe EPIS;
- jeho využívanie pre sporadické prípady prenosných ochorení, ako aj pre epidemické výskyty a pandemický výskyt ochorenia Covid-19;
- v programe EPIS sa plne využíval systém rýchleho varovania, najmä v súvislosti s vysokým výskytom ochorenia Covid-19, akútnych respiračných ochorení a chrípky;
- kontrola údajov zadaných do databázy EPIS;
- od 01.01.2022 do 31.12.2022 – bolo hlásených a zaznamenaných do EPISu celkovo 24 689 prípadov prenosných ochorení, z toho za okres Martin 22 111 a za okres Turčianske Teplice 2 578 prípadov.

Nozokomiálne nákazy

V rámci tohto programu odborní pracovníci odd. epidemiológie zabezpečili:

- manažment a koordinovaný postup pri sledovaní a riešení závažných nozokomiálnych nákaz v UNM v spolupráci so zodpovednými pracovníkmi príslušných oddelení a oddelením nemocničnej hygieny;
- kvalitnú surveillance nozokomiálnych nákaz;
- pravidelné kontroly HER a BOT v rámci zdravotníckych zariadení (UNM, neštátne zdravotnícke zariadenia);
- za obdobie od 01.01.2022 do 31.12.2022 bolo v EPISe evidovaných celkom 521 prípadov NN hlásených z UNM (428x) a Psychiatrickej liečebne Sučany (93x).

Mimoriadne epidemiologické situácie

Pracovníci oddelenia epidemiológie boli pravidelne informovaní o aktuálnej epidemiologickej situácii prostredníctvom hlásení z ECDC a ÚVZ SR. Údaje o aktuálnej epidemiologickej situácii a prípadných opatreniach pri výskyte ochorení boli zasielané lekárom primárneho kontaktu a UNM.

Pracovníci oddelenia epidemiológie pravidelne informovali o priebehu epidémie chrípky a chrípke podobných respiračných ochorení zdravotníckych pracovníkov a členov Protiepidemickej komisie RÚVZ Martin, ako aj ďalších zainteresovaných.

V rámci tohto programu odborní pracovníci odd. epidemiológie zabezpečili:

- sledovanie, hlásenie a protipandemické opatrenia pri výskyte ochorenia Covid-19;
- sledovanie a hlásenie SARI do systému rýchleho varovania EPIS;
- sledovanie ARO a chrípky;
- zabezpečenie epidemických výskytov alimentárnych nákaz;
- informovanosť lekárov a UNM o výskyte, šírení a protiepidemických opatreniach pri vysokovirulentných respiračných nákazách, SARI, opičích kiahňach, hepatitídach neznámej etiológie u detí, západonílskej horúčke a pod.

Údaje o aktuálnej epidemiologickej situácii boli pravidelne zasielané lekárom primárneho kontaktu, UNM a príslušnej regionálnej veterinárnej a potravinovej správe.

Environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV

V rámci tohto programu odborní pracovníci odd. epidemiológie zabezpečili:

- odber vzoriek odpadových vôd na sledovanie cirkulácie divých a vakcinálnych kmeňov poliomyelitídy podľa pokynov hlavného hygienika;
- výsledky v roku 2022:
- negatívne na záchyt divých a vakcinálnych kmeňov poliomyelitídy - počet odobratých vzoriek odpadových vôd – 6x;

Surveillance akútnych chabých paréz: 365x negatívne hlásenie z UNM

- aktívne na surveillance spolupracujú tieto pracoviská UNM: Klinika detí a dorastu, Neurologická klinika, Klinika infektológie a cestovnej medicíny, Klinika anestéziológie a intenzívnej medicíny, Klinika detskej anestéziológie a intenzívnej medicíny;
- od októbra 2013 vzhľadom na záchyt divokých kmeňov poliovírusov v Izraeli, Sýrii a na Ukrajine bola posilnená surveillance ACHO. Súčasne sa zvýšená pozornosť venuje z hľadiska poliomyelitídy migrantom a azylantom.

Špecializované činnosti

Prevenia HIV/AIDS

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine, oddelenie epidemiológie v súvislosti s plnením úloh vyplývajúcich z Národného programu prevencie HIV/AIDS vykonalo v okrese Martin a Turčianske Teplice v sledovanom období nasledovné činnosti zameraná na zníženie rizika vzniku a šírenia HIV infekcie:

- zabezpečenie dostupného, dobrovoľného, bezplatného a anonymného poradenstva a testovanie HIV;
- v rámci poskytovania individuálneho poradenstva odbornými pracovníkmi oddelenia epidemiológie (17 telefonických konzultácií, 2 osobné konzultácie);
- zvyšovanie úrovne informovanosti osôb v rámci epidemiologického vyšetrenia v ohnisku nákazy (5 osobných konzultácií);
- anonymný odber krvi na HIV v sledovanom období nebol realizovaný.

Podpory akcií a aktivít smerujúcich k zníženiu sociálnych a ekonomických dopadov infekcie HIV/AIDS na spoločnosť prostredníctvom webovej stránky.

Poradňa očkovania

Na RÚVZ Martin je zriadená Poradňa očkovania, v ktorej sú poskytované informácie o priebehu ochorení preventabilných očkovaním, očkovaní, indikáciách a kontraindikáciách očkovania, zložení vakcín či nežiaducich reakciách. Poradenstvo sa poskytuje osobne alebo telefonicky. V sledovanom období bolo poskytnutých 186 konzultácií týkajúcich sa očkovania. Pracovníci oddelenia epidemiológie poskytujú:

- poradenstvo pre rodičov, dospelých a cestujúcich do zahraničia;
- konzultácie v oblasti pravidelného povinného očkovania detí a dospelých, v oblasti odporúčaného očkovania detí a dospelých, o možnostiach očkovania z hľadiska osobného alebo profesionálneho rizika.

Optimalizácia verejnej správy v oblasti epidemiológie

Pri zabezpečovaní programu optimalizácie procesov výkonov verejnej správy vo verejnom zdravotníctve v oblasti epidemiológie sa postupovalo na základe vypracovanej anotáciu

a stanovených etáp. Pracovníci epidemiológie RÚVZ so sídlom v Martine, ako jedného z riešiteľských pracovísk, boli o jednotlivých postupoch informovaní prostredníctvom ÚVZ SR a informácií zverejňovaných v programe EPIS.

V rámci tohto programu odborní pracovníci odd. epidemiológie:

- pripomienkovali aktualizácie v informačnom systéme EPIS;
- poskytovali mesačne aktuálne informácie týkajúce sa výskytu infekčných ochorení v okresoch Martin a Turčianske Teplice do skúšobnej verzie jednotnej webovej stránky ÚVZ SR a regionálnych úradov;

poskytovali týždenné aktuálne informácie týkajúce sa výskytu akútnych respiračných ochorení a chrípke podobných ochorení v okresoch Martin a Turčianske Teplice do skúšobnej verzie jednotnej webovej stránky ÚVZ SR a regionálnych úradov.

RÚVZ so sídlom V Žiline

Národný imunizačný program SR - riešiteľské pracoviská: RÚVZ v SR

Poradenská činnosť v problematike imunizácie (infolinka Covid-19, cestovatelia, metodické návštevy pri výkone kontroly očkovania) vykonaná telefonicky resp. osobným kontaktom s klientom alebo zdravotníckym pracovníkom: 929x.

Problémom pri zabezpečovaní úrovne zaočkovanosti je pre epidemiológa snaha rodičov odmietat' očkovanú dieťaťa. Prevažujúci argument zo strany rodičov dieťaťa je tendencia odmietat' „živé vakcíny“ - obava z vedľajších účinkov.

V priebehu sledovaného obdobia sme zaevidovali ďalšie hlásenia o odmietaní očkovania zo strany rodičov, v roku 2022 bolo hlásených 52 nových odmietnutí očkovania, ktoré neboli prejednané na priestupkovom konaní. Celkový počet prípadov odmietaní očkovania ku 31.12.2022 (agenda od roku 2008) 569 prípadov.

Kontrola očkovania v SR za posledné sledované obdobie: t. j. obdobie 2021/2022 – vyhodnotenie k 31.08.2022: počet pediatrických obvodov spolu 38, okres Bytča: 6 obvodov, okres Žilina: 32 obvodov. V okrese Bytča sme v kontrolovanom období nezaznamenali zaočkovanosť pod 95%. V okrese Žilina sme v kontrolovanom období zaznamenali zaočkovanosť pod 95% v dvoch ročníkoch narodenia. Ročník narodenia 2020 – očkovanosť proti mumpsu, osýpkam a ružienke (94,59%) a ročník narodenia 2015 – preočkovanosť proti záškrtu, tetanu, pertussis a detskej obrne (94,6%). Zaočkovanosť v okresoch Žilina a Bytča sa pohybuje v rozmedzí od 94,6% - 99,12%. Spolu sme zaznamenali 5 obvodov so zaočkovanosťou nižšou ako 90%, všetky v okrese Žilina.

Zistený bol nárast u očkovania detí do 15 rokov na žiadosť rodičov, z 2750 očkovaní (kontrola očkovania 2020/2021) na 4784 za posledné sledované obdobie.

Od 14.4.2022 je vo FNsP zriadená ambulancia všeobecného lekára pre ukrajinské deti. V tejto ambulancii bolo zaočkovaných spolu 17 detí.

V rámci Európskeho imunizačného týždňa v termíne od 24. do 30. apríla 2022 sme zabezpečili uvedené aktivity:

1. informácie pre verejnosť o dôležitosti očkovania prostredníctvom webovej stránky úradu,
2. písomné oslovenie rodičov, ktorí odmietli dať zaočkovať svoje deti v rámci povinného očkovania - zaslanie edukačného materiálu o význame očkovania
3. umiestnenie edukačného materiálu o dôležitosti očkovania vo vestibule nášho úradu
4. zaslanie ukrajinského očkovačného kalendára všetkým pediatrom v okrese Žilina a Bytča

5. predĺžené hodiny v poradni očkovania

6. v spolupráci s poradňou zdravia: prednáška pre študentov SZŠ - vzdelávanie v oblasti vakcinológie a edukácia zamestnancov SSE formou letákov v rámci prednášky o respiračných ochoreniach.

Spolu aktivít: 151

Surveillance infekčných chorôb - riešiteľské pracoviská: RÚVZ v SR

V roku 2022 bolo spolu nahlásených 46 012 ochorení, z toho 519 ako NN prípadov.

V roku 2022 sme zaznamenali v rámci regiónu 90 importovaných ochorení, z toho do okresu Žilina 80 a do okresu Bytča 10. Najvyšší podiel na importovaných ochoreniach sme zaznamenali na nákazy vyvolané SARS-CoV-2, z celkového počtu 90 to bolo 77 prípadov. Poradenská činnosť v problematike prenosných ochorení (v rodinných a kolektívnych ohniskách, infolinka Covid-19, poranenia zdravotníckych pracovníkov) vykonaná telefonicky resp. osobným kontaktom s klientom alebo zdravotníckym pracovníkom: 12 020x. Počet konzultácií osobne s klientom v problematike HIV/AIDS: 50x, telefonicky a elektronicky: 60x podaná informácia, počet vydaných certifikátov: 5, odber krvi 50x.

Problematika vírusových hepatítid a iných druhov očkovania riešená 79x (osobný resp. telefonický kontakt s klientom alebo lekárom) - Poradňa očkovania RÚVZ Žilina. Zákonným zástupcom, ktorí odmietajú povinné očkovanie svojich detí bola zaslaná informácia o dôležitosti očkovania s poučením o jednotlivých diagnózach proti ktorým sa očkovanie vykonáva.

V súvislosti s ochorením COVID-19 sme riešili dve podozrenia na chorobu z povolania u SZP FNŠP Žilina, oddelenie COVID pavilón a LDCH. V oboch prípadoch bola choroba z povolania potvrdená.

Informačný systém prenosných ochorení - riešiteľské pracoviská: RÚVZ v SR:

Vykonáva sa plnením projektu PHARE: Posilnenie surveillance a kontroly infekčných ochorení v SR, programom EPIS pri zabezpečení komunikácie so sieťami EÚ a SZO - (prenosné ochorenia). Počet analýz epidemiologickej situácie (ARO, PO): týždenná analýza – 107x, mesačná analýza – 24x, ročná analýza – 3x.

Nozokomiálne nákazy - riešiteľské pracoviská: RÚVZ v SR:

Surveillance nozokomiálnych nákaz vykonávaná v zmysle Vyhlášky MZ SR č. 553/2007, a v súlade s návrhom záznamu o výkone ŠZD/ÚVZ SR. Problematika NN je riešená podľa aktuálnej situácie, ako aj podľa výsledkov ŠZD - kontroly sterovou metódou práce pre jednotlivé kontrolované pracoviská telefonicky, následne písomným zhodnotením dodržiavania HER a výkon BOT. Podľa výsledkov je situácia riešená príslušnými opatreniami. V roku 2022 bolo nahlásených 519 NN. Epidemiologické šetrenie v súvislosti s podozrením na NN: 533x, konzultácie priestorových danosti zdravotníckych zariadení: 96x.

Počet kontrol HER: 14x, ŠZD: 7x. Počet odobratých vzoriek - sterov 515.

Kontrola fajčenia v ZZ: 10 kontrol – bez pokuty. Počet kontrolovaných sterilizačných prístrojov: 180. Priebežne vykonávame prevalenčné sledovanie výskytu Clostridium difficile vo FNŠP Žilina ako NN, epidemiologické šetrenie bolo vykonané v 109 prípadoch.

Mimoriadne epidemiologické situácie - riešiteľské pracoviská: RÚVZ v SR

K problematike sú vypracované havarijné - pandemické plány na úrovni regiónov i kraja aktualizované 1x/rok, resp. v zmysle pokynov WHO alebo ÚVZ SR Bratislava.

V roku 2022 realizované v rámci riešenia ohnisk - protiepidemických opatrení ochorenia COVID – 19.

V súvislosti s vojnovou situáciou na Ukrajine a príchodom vojnových utečencov sme zaslali informácie prevádzkovateľom ubytovacích zariadení „Odporúčanie pre zariadenia, ktoré zabezpečujú ubytovanie pre vojnových utečencov z Ukrajiny“ o postupe pri výskyte prenosného ochorenia – 19x. V rámci spolupráce s prevádzkovateľmi ubytovacích zariadení sme ich usmerňovali pri práci v ohnisku pri výskyte prenosného ochorenia (telefonické konzultácie). Všetkým VLDD sme zaslali očkovací kalendár. Pri výskyte akútnych vírusových hnačkových ochoreniach a COVID-19 sme vykonali epidemiologické šetrenie v ohniskách. Vykonávali sme denný monitoring epidemiologickej situácie – hlásenie na ÚVZ SR, schválili sme priestory pre dve novovzniknuté ambulancie pre utečencov (ambulancia pre deti a dorast a pre dospelých). Spolupracovali sme s ambulanciou pre ukrajinské deti a dorast (získovanie očkovania detí podľa platných očkovacích kalendárov v SR a Ukrajine, informácia o povinnosti hlásenia výskytu prenosných ochorení podľa prílohy 5 zákona 355/2007). Hlásené prenosné ochorenia sme zadávali do EPISu. V spolupráci s HŽP sme riešili podnet na ubytovacie zariadenie Camp Žilina.

V súlade s Usmernením HH SR na koordináciu postupov pri zistení VNN v SR sme v rámci plnenia úloh počas pandemického obdobia ochorenia COVID-19 priebežne zasielali aktuálne informácie o protiepidemických opatreniach a aktualizované usmernenia HH SR v súvislosti s ochorením COVID-19 spôsobeným koronavírusom SARS-CoV-2 KOS ZZS, všeobecným lekárom pre deti a dorast, všeobecným lekárom pre dospelých, lekárom odborných ambulancií, referátu hygieny a epidemiológie FNŠP Žilina, riaditeľom zariadení pre seniorov v okresoch Žilina a Bytča, Mestu Žilina.

Enviromentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV - prac. RÚVZ v SR

Sledovanie cirkulácie divých a vakcinálnych kmeňov poliovírusov v odpadových vodách podľa harmonogramu Virologického pracoviska RÚVZ Banská Bystrica sme vykonali 6x odberom vody v ČOV Dolný Hričov s výsledkom: Pokus o izoláciu enterálnych vírusov z odpadovej vody: 6x negatívny nález (vyšetril RÚVZ B. Bystrica).

Prevenia HIV / AIDS - projekt: spolupracujúci pracovníci - poradňa zdravia RÚVZ Žilina. Interaktívna forma vzdelávania a prevencie, spôsob získavania vedomostí dotknutých študentov v oblasti prevencie HIV. V roku 2022 nebola vykonaná aktivita ku dňu 1.12.2022 pre žiakov strednej odbornej školy. Pri možnej realizácii - pri pracovnom výkone je spísaný aj záznam s vyjadrením prítomných pedagógov za dané školské zariadenie k prezentácii projektu. Informovaný súhlas zákonného zástupcu, to zabezpečuje príslušné školské zariadenie.

Poradne očkovania – riešiteľské pracoviská: RÚVZ v SR:

Realizačný výstup zahŕňa zvýšenie informovanosti o očkovaní a očkovaním preventabilných ochoreniach, zníženie odmietaní očkovania a zabezpečenie informovanosti.

Na RÚVZ je zriadená poradňa očkovania. Informovanosť zabezpečená priebežne pri odmietaní očkovania. Konzultácie vykonávame telefonicky alebo osobným kontaktom s klientom.

Informovanosť verejnosti o vakcinologickom poradenstve je zabezpečená písomnou informáciou vypracovanou odborom epidemiológie pre ambulancie všeobecných lekárov,

špecializované ambulantné pracoviská, ako aj zverejnenie informácie na panely vo vstupnej hale budovy RÚVZ a na webovej stránke úradu.

Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania:

1. Projekt „Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania“ - stredné školy, koordinátor RÚVZ Komárno.

V rámci RÚVZ Žilina spolupracujeme s poradňou zdravia a oddelením HDM. Realizácia v roku 2022 nebola vykonaná.

2. Projekt „Vzdelávanie študentov SZŠ v oblasti vakcinológie“, koordinátor RÚVZ Trnava. Vzdelávanie bolo v školskom roku 2021/2022 realizované v spolupráci s poradňou zdravia v rámci Európskeho imunizačného týždňa.

4.18.5.6 BANSKOBYSSTRICKÝ KRAJ

NÁRODNÝ IMUNIZAČNÝ PROGRAM SR (NIP SR)

Úlohy:

- Surveillance a kontrola ochorení preventabilných očkovaním:
- Manažment očkovania
- Kontrola očkovania v SR

Plnenie:

Surveillanca nákaz preventabilných očkovaním prebiehala po celý rok. V spádovom území RÚVZ Banská Bystrica bolo zaznamenaných 34 ochorení na nákazy, proti ktorým je zavedené povinné očkovanie a to 5x pertussis, 5 prípadov vírusovej hepatitídy typu B u dospelých neočkovaných osôb, 15x nosičov vírusovej hepatitídy typu B, 9 prípadov pneumokokovej invazívnej nákazy u dospelých neočkovaných osôb - 8x pneumokokový zápal pľúc a 1x pneumokoková sepsa. Okrem toho sme evidovali 326 prípadov ochorení tiež preventabilných očkovaním, proti ktorým je možné očkovať na odporúčanie lekára. Išlo o 187 prípadov ochorení na varicelu, z toho 1x varicellová meningitída, 102 prípadov ochorení na rotavírusovú infekciu, 37 prípadov ochorení na kliešťovú encefalitídu. Ani jeden prípad ochorenia s odporúčaným očkovaním nebol očkovaný. V roku 2022 sme zaznamenali 34 924 prípadov ochorení COVID 19, ktoré patrí medzi nákazy preventabilné očkovaním. Protiepidemické opatrenia vo všetkých ohniskách spomínaných nákaz boli zabezpečené.

Pracovníci odboru epidemiológie vykonávali individuálne konzultácie pre očkujúcich lekárov zamerané na usmernenie postupov pri očkovaní, pri kombinácii vakcín a u detí, ktoré boli čiastočne očkované v zahraničí, alebo u tých, u ktorých sa začalo s očkovaním oneskorene. V okrese Banská Bystrica sme sa vo všetkých pediatrických obvodoch stretli s odmietaním očkovania zo strany rodičov. Od 1.9.2021 do 31.8. 2022 evidujeme v kontrolovaných ročníkoch narodenia 318 odmietnutí očkovania, z toho 44 kompletných. V okrese Brezno bolo v kontrolovaných ročníkoch narodenia zaznamenaných 63 odmietnutí očkovania.

Administratívna kontrola očkovania

V septembri vykonávali pracovníci odboru administratívnu kontrolu očkovania na jednotlivých pediatrických obvodoch okresov Banská Bystrica a Brezno – a to stav k 31.8.2022. Bol skontrolovaný výkon očkovania u celého ročníka narodenia 2020, 2019, 2015, 2010, 2009 a 2008. Celkom bolo skontrolovaných 12656 záznamov detí podliehajúcich v danom veku

základnému očkovaníu alebo preočkovaníu proti 10-tim chorobám. Výsledky sú popísané v osobitnej správe. Zaočkovanosť detí v jednotlivých kontrolovaných ročníkoch sa čiastočne stabilizovala, napriek tomu bol zaznamenaný pokles to najmä v zaočkovanosti proti osýpkam, rubeole a parotitíde, kde klesla pod 95%. Na úrovni okresov BBSK sa zaočkovanosť všetkých ročníkov narodenia kontrolovaných v tomto období pohybovala od 90,1% po 100%.

Výsledky kontroly očkovanía za BBSK boli spracované až v roku 2023 z dôvodu posunutia termínov analýz z jednotlivých okresov. Správa o tejto kontrole bola podaná na ÚVZ SR 15.2.2022. Na úrovni okresov BBSK sa zaočkovanosť všetkých ročníkov narodenia kontrolovaných v tomto období pohybovala od 90,1% (základné očkovaníe proti osýpkam, rubeole a parotitíde – ročník narodenia 2020, okres Lučenec) po 100,0% (základné očkovaníe proti pneumokokovým invazívnym infekciám, okres Poltár).

Nižšia zaočkovanosť ako 90% na úrovni pediatrických obvodov bola zistená v 9 okresoch – v 29 pediatrických obvodoch.

Projekt súvisiaci s problematikou NIP

3 pracovníčky odboru sa zapojili do medzinárodného projektu JAV – Joint Action Vaccination, ktorý bol podporovaný EK DG SANCO. Zameraný bol na podporu zaočkovanosti a monitoringu zaočkovanosti detí proti vybraným prenosným chorobám ako aj spôsobu vyzývania rodičov na účasť na očkovaní. V roku 2022 bol projekt ukončený a vznikli odporúčania pre členské krajiny zamerané na zvýšenie zaočkovanosti detskej populácie.

2 SURVEILLANCE INFEKČNÝCH OCHORENÍ

Úlohy:

- Zlepšenie hlásenia prenosných ochorení
- Zlepšenie informovanosti a zvýšenie edukácie obyvateľstva v problematike prenosných ochorení
- Zlepšenie komunikácie s poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti

Plnenie:

V priebehu roku 2022 v spádovom území RÚVZ Banská Bystrica bolo hlásených 36 775 (v minulom roku hlásených 33 376) individuálnych prípadov prenosných chorôb, v ktorých sa zabezpečoval výkon protiepidemických opatrení, edukácia v ohnisku nákazy a monitorovanie dopadu na zdravie jednotlivých prípadov. Z celkového počtu hlásených prípadov prenosných chorôb dominovali ochorenia zapríčinené vírusom SARS-CoV-2, ktoré tvorili 95%. Napriek tomu bola počas roka venovaná pozornosť aj ostatným nákazám, najmä nákazám preventabilným očkovaním, zoonózam a vysoko nebezpečným nákazám.

Aktivity smerované k odbornej verejnosti: Hlásenie prenosných ochorení, ARO, chrípky a CHPO bolo riešené opakovanými upozoreniami PZS, ktorí sú povinní zo zákona hlásiť a tiež počas odborných seminárov určených pre všeobecných lekárov a tiež pri zasielaní informácií o výskyte prenosných ochorení v okresoch Banská Bystrica a Brezno. PZS boli vyzvaní, aby všetci začali používať internet a tým zrýchlili výmenu informácií medzi RÚVZ a nimi. Zatiaľ sa nepodarilo dosiahnuť ideálny stav, riešenie problematiky je v naďalej v procese. Rovnako sme propagovali online hlásenie jednotlivých prípadov prenosných ochorení. Zlepšila sa výrazne internetová komunikácia medzi spolupracujúcimi zdravotníckymi zariadeniami.

Aktivity smerované k laickej verejnosti: Edukácia obyvateľstva v prevencii prenosných ochorení sa vykonáva priebežne najmä cestou médií. Pracovníci odboru pravidelne vystúpili

s dôležitými informáciami v TV Hronka, STV 1, TA3 ako aj v Regionálnom denníku STV 2, v Slovenskom rozhlase, v rádiu Regína a rádiu Lumen a publikovali články v regionálnych novinách – MY SME, Bystricoviny, BOnline a to na nasledovné témy: Prevencia alimentárnych nákaz, Očkovanie proti KE, Význam očkovania, Opatrenia pri výskyte OVID 19.

Preventívne opatrenia počas pandémie COVID-19, Vývoj pandémie COVID-19, Európsky týždeň testovania na vírusovú hepatitídu a HIV na RÚVZ BB, Prevencia hnačkových ochorení v letnom období, Prevencia a riziká z grilovania, Pravidelné očkovanie detí, Choroby prenášané kliešťami, Očkovanie proti kliešťovej encefalitíde, Prevencia chrípky.

Významnou súčasťou edukácie obyvateľstva je práca v ohniskách nákaz pri výskyte jednotlivých ochorení, kde kľúčovú úlohu zohráva aj podanie informácií o prevencii daného ochorenia.

V celom roku boli edukačné materiály zverejňované na sociálnej sieti (Facebook), pod názvom www.facebook.com/Epidemiologickýinformačnýsystém, ktorá je pomerne hojne navštevovaná laickou verejnosťou.

INFORMAČNÝ SYSTÉM PRENOSNÝCH OCHORENÍ – EPIS

Úlohy:

- priebežné a rýchle hlásenie prípadov prenosných ochorení do systému EPIS
- dodržiavanie kompletnosti požadovaných údajov v zmysle požiadaviek ECDC pre systém TESSY ako aj národných požiadaviek
- priebežná kontrola kvality údajov
- priebežná kontrola funkčnosti systému
- aktualizácia premenných v systéme podľa nových požiadaviek a poznatkov
- kontrola výstupov v tlačových zostavách, grafoch a mapách
- komunikácia s dodávateľom softvéru
- inovácia a rozširovanie systému
- dopracovanie modulu hlásenia z oddelení klinickej mikrobiológie.

Plnenie:

Úloha sa plní priebežne tak na regionálnej ako aj na národnej úrovni. Vykonávajú sa pravidelné kontroly kvality údajov vložených do systému, ktoré sa exportujú do európskej siete ECDC – TESSy. Pokračovalo sa v hlásení prípadov COVID-19, čo si vyžiadalo pravidelné zapracovávanie všetkých požiadaviek podľa metadatasetu TESSy. Rovnako sa pokračovalo v týždennom hlásení novo-evidovaných prípadov do TESSy. Zároveň sa systém EPIS rozšíril pre nahlasovanie očkovacieho statusu pozitívnych prípadov, nakoľko od 28.12.2020 bolo zavedené očkovanie proti COVID-19 dostupnými vakcínami proti tomuto ochoreniu. Po vykonanej integrácii sa výsledky sekvenácií automaticky priradujú k vybraným výsledkom RT PCR.

Počas celého roka 2022 sa naďalej rutinne hlásili aj ťažké akútne respiračné infekcie tzv. SARI do systému EPIS a ich následný transfer do systému TESSy. Uvedená úloha sa plní priebežne. Pokračovalo sa v mesačnom hlásení osýpok, rubeoly, ZIKA infekcií, hlásia sa aj podozrenia na tieto ochorenia a tiež nepotvrdené prípady. Štvrťročne sa hlásia do TESSy zoonózy, s čím súvisela aj priebežná kontrola kvality týchto údajov. Ostatné ochorenia sa hlásia jedenkrát ročne podľa harmonogramu ECDC. Kontrolovali sa údaje za 58 hlásených diagnóz za rok 2022

a dopĺňali sa premenné podľa aktuálneho metadatasetu ECDC, v rámci hlásenia do TESSy, podľa týchto požiadaviek museli byť prispôsobené všetky hlásené údaje.

Spolupráca s jednotlivými RÚVZ bola na veľmi dobrej úrovni a naďalej sa zlepšuje.

RÚVZ Banská Bystrica pokračuje v činnosti ako spravodajská jednotka pre hlásenie pohlavne prenosných chorôb do NCZI.

V celom roku 2022 prebiehala intenzívna spolupráca s IT spoločnosťou Softec, ktorá kontroluje funkčnosť databázy údajov EPIS na vládnom úložisku dát tzv. vládny cloud, v ktorom sú tieto dáta uchovávané od roku 2017.

V systéme EPIS bolo v roku 2022 nahlásených celkom za SR 1 224 075 individuálnych prípadov ochorení (v roku 2021 hlásených 1 012 847 prípadov). Z toho 1 162 567 x sa jednalo o prípady ochorenia COVID-19, t.j. 95 %. Napriek tomuto počtu sme priebežne vykonávali kontrolu kvality vložených údajov z hľadiska ich kompletnosti. Pracovníci odboru priebežne exportovali vybrané prípady do TESSy. V systéme EPIS bolo spracovaných 1481 epidémií, z toho v 1058 prípadoch sa jednalo o epidémiu spôsobenú SARS-CoV-2.

Výzvy: EPIS ako systém pre monitoring a zber údajov o prenosných ochoreniach si vyžaduje neustále prispôbovanie sa novým poznatkom v oblasti epidemiológie prenosných chorôb, ako aj požiadavkám európskych sietí. Ostatná verzia sa využíva 16 rokov. Preto bol zaradený do projektu Informatizácie VZ, aby mohla byť pripravená jeho nová verzia.

Projekt OPVES (Operačný program Efektívna verejná správa): Pracovníčky odboru aktívne spolupracujú na projekte: Informatizácia verejného zdravotníctva, do ktorého je zaradený aj program EPIS a novobudovaný Register očkovaných. Počas celého roku sa systematicky spracovávali podklady na prípravu novej verzie systému EPIS v rámci projektu Informatizácie verejného zdravotníctva. V rámci ORP (overovacej rutinej prevádzky) pracovníci odboru vykonávali testovanie jednotlivých modulov prispôbovaných prioritám testovacích scenárov.

NOZOKOMIÁLNE NÁKAZY (ďalej len „NN“)

Úlohy:

priebežná analýza výskytu nozokomiálnych nákaz

organizácia prevalenčnej štúdie výskytu NN na vybraných oddeleniach vybraných ZZ

skvalitnenie surveillance a kontroly nozokomiálnych nákaz zabezpečením:

vysoké kvality diagnostických možností patogénnych mikroorganizmov

vysoké kvality monitorovania a kontroly nozokomiálnych nákaz

zvýšenie bezpečnosti pacientov v zdravotníckych zariadeniach

kontrola dodržiavania štandardných čistiacich, dezinfekčných a sterilizačných postupov pre manipuláciu so zdravotníckymi pomôckami

vykonávanie priebežnej kontroly hygienicko-epidemiologického režimu v ZZ okresov Banská Bystrica a Brezno

kontrola dodržiavania štandardných postupov hygienickej a chirurgickej dezinfekcie rúk

organizácia vzdelávacích aktivít pre pracovníkov verejného zdravotníctva a LPS úseku so zameraním na hygienu rúk a edukáciu zdravotníckych pracovníkov v prevencii NN.

Plnenie:

V rámci tejto úlohy sú dôležité požiadavky na posilnenie surveillance a kontroly závažných nozokomiálnych nákaz na rizikových lôžkových oddeleniach zdravotníckych zariadení najmä chirurgických smerov, intenzívnej starostlivosti, OAIM.

Odborom epidemiológie boli v roku 2022 vykonané v tejto úlohe nasledovné aktivity:

- V roku 2022 bolo zo zdravotníckych zariadení v okresoch B. Bystrica a Brezno nahlásených a následne analyzovaných spolu 900 prípadov nozokomiálnych nákaz (752 v ZZ okrese Banská Bystrica a 148 v ZZ okrese Brezno). V roku 2022 bola činnosť sústredená najmä na prevenciu NN spôsobených *Clostridioides difficile* a SARS-CoV-2.

Kontrola výskytu NN sa vykonávala formou štátneho zdravotného dozoru plánovaného a následného po výskyte závažných NN. Komisia pre sledovanie a analýzu NN za účasti epidemiológov RÚVZ zasadala v DFNSP BB 1x mesačne a vo FNSP FDR BB a v NsP Brezno 1x ročne.

Na jednotlivých klinikách a oddeleniach zdravotníckych zariadení boli sledované výkony bariérovej ošetrovacej techniky, kontrola výkonu dekontaminácie a funkčnosti sterilizačných prístrojov ako aj dodržiavanie zákona o ochrane nefajčiarov.

Počas roka boli námatkovo vykonávané odtlačky rúk zdravotníckeho personálu do kultivačnej pôdy a kontrolovaný postup zdravotníckych pracovníkov pri vykonávaní dekontaminácie rúk. Celkovo bolo v roku 2022 vykonaných 235 kontrol HER v ZZ, a to tak v ambulantných ako aj lôžkových ZZ, testovacích centrách v okresoch Banská Bystrica a Brezno v rámci ŠZD ako aj v rámci posudkovej činnosti. Celkom bolo odobratých 6 041 vzoriek a to sterov z prostredia, rúk personálu, ovzdušia, vody, sterilných predmetov a bioindikátorov určených na kontrolu účinnosti sterilizačných prístrojov.

Intervencie zamerané na edukácie zdravotníckeho personálu sa v roku 2022 pre prebiehajúcu pandémiu COVID 19 nevykonávali.

MIMORIADNE EPIDEMIOLOGICKÉ SITUÁCIE

Úlohy:

- pokračovanie úlohy zlepšenia všeobecnej pripravenosti verejného zdravotníctva na Slovensku na pandémiu chrípky

- informovanosť profesionálnej ako aj laickej verejnosti ohľadne možnosti očkovania proti novému typu chrípky v rámci sezónneho očkovania

- zlepšenie všeobecnej pripravenosti verejného zdravotníctva na Slovensku na krízové situácie a výskyt VNN

- príprava stratégie krízovej komunikácie

V rámci tejto úlohy sa kladie dôraz na rýchlu a koordinovanú reakciu na mimoriadne epidemiologické situácie, hrozby a naliehavé situácie pri ohrození biologickými látkami alebo v súvislosti s epidemickým až pandemickým výskytom chrípky a iných akútnych respiračných ochorení, najmä ochorenia COVID-19.

Plnenie:

Riešenie mimoriadnych situácií bolo v roku 2022 podobne ako v roku 2021 vysoko aktuálne, nakoľko sme boli nútení pokračovať v prijímaní a zabezpečovaní protiepidemických a protipandemických opatrení v súvislosti so šírením vírusu SARS-CoV-2, spôsobujúceho ochorenie COVID-19. Pre zvládanie situácie sme pokračovali v mnohých aktivitách, ktoré si

vynútilo riešenie opakujúcich sa vln pandemického výskytu, spôsobených novými variantami vírusu SARS-CoV-2. Riešenie mimoriadnej situácie spojenej s pokračujúcim výskytom COVID-19 si vyžiadalo:

- nastavenie systému prijímania protiepidemických opatrení
- spoluúčasť na tvorbe legislatívy potrebnej k zvládnutiu pandémie, aplikácia legislatívnych opatrení v praxi
- edukácia všeobecných lekárov pre deti, dorast a dospelých vrátane ich pravidelného informovania o nových prijatých opatreniach
- edukácia verejnosti
- spolupráca so všetkými typmi škôl
- spolupráca s DSS
- spolupráca so ZZ
- účasť na zasadaniach krízového štábu mesta Banská Bystrica, mesta Brezna, okresného úradu Banská Bystrica a Brezno
- účasť a spolukoordinovanie krízového štábu FNŠP FDR Banská Bystrica, DFNSP Banská Bystrica, SÚCHS Banská Bystrica, Mamacentrum, Zelený sen a NsP Brezno
- usmerňovanie monitorovania výskytu COVID-19 v epidemiologickom informačnom systéme EPIS na národnej úrovni
- reorganizácia činnosti v rámci RÚVZ a presun výkonu protiepidemických opatrení na ostatných pracovníkov RÚVZ
- schvaľovanie MOM Ag v okresoch Banská Bystrica a Brezno
- kontrola činnosti MOM Ag
- kontrola dodržiavania nariadených opatrení v spolupráci s políciou
- riešenie podnetov súvisiacich s porušovaním opatrení
- riešenie mimoriadnych športových aktivít: Európsky olympijský festival mládeže v Banskej Bystrici (EYOF)
- analytická činnosť na úrovni okresov, BBSK a Slovenska
- pravidelná účasť na zasadnutí konzília odborníkov zriadenom pri Úrade vlády SR.

Mimoriadna situácia v roku 2022 naďalej pretrvávala.

ENVIRONMENTÁLNA SURVEILLANCE POLIOMYELITÍDY A SLEDOVANIE VDPV

Cieľ:

Monitorovanie cirkulácie divých a vakcinálnych kmeňov poliovírusov vyšetrovaním odpadových vôd s osobitným zreteľom na sledovanie tzv. VDPV (Vaccine Derived Polio Viruses).

Gestor:

ÚVZ SR, NRC pre poliomyelitídu

Riešiteľské pracoviská:

RÚVZ v SR

Anotácia:

Po úspešnej eradikácii poliomyelitídy v Slovenskej republike je potrebné naďalej pokračovať vo všetkých aktivitách surveillance poliomyelitídy, ku ktorým patrí aj vykonávanie pravidelného

virologického vyšetovania odpadových vôd na zistenie prítomnosti poliovírusov a iných enterovírusov vo vonkajšom prostredí.

Sledovanie cirkulácie poliomyelitických vírusov a iných enterovírusov vyšetovaním odpadových vôd sa začalo v rámci surveillance poliomyelitídy vykonávať vo vybraných lokalitách Slovenska v roku 1970.

Environmentálna surveillance spočíva vo virologickom vyšetovaní odpadových vôd vykonávanom celoslovensky podľa nariadenia hlavného hygienika Slovenskej republiky. Vzorky sa odoberajú systematicky najmä vo väčších mestách a v utečeneckých táboroch a to v mieste vyústenia odpadových vôd do čističky odpadových vôd.

Plnenie a výsledky:

V roku 2022 bolo odobratých 6 vzoriek odpadových vôd, všetky vyšetrenia sú ukončené a mali negatívny výsledok na detekciu POLIO vírusov. Výsledky z odpadových vôd potvrdzujú, že v populácii nášho regiónu sa ani divoké kmene vírusov POLIO ani vakcínou derivované kmene POLIO nevyskytujú.

PREVENCIA HIV/AIDS

Cieľ:

Zvýšiť úroveň informovanosti a zmeny postojov mladých ľudí v problematike HIV/AIDS a iných pohlavne prenosných ochorení.

Gestor:

ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Košiciach

Riešiteľské pracoviská:

RÚVZ v SR

Plnenie a výsledky:

V roku 2022 bolo poskytované poradenstvo pre záujemcov pri návšteve RÚVZ a cez telefón. Intervencie so žiakmi sa nevykonávali.

Poradňu pre prevenciu AIDS navštívilo 57 osôb a bolo u nich vykonané 56 odberov na HIV, z toho 4 anonymné, reaktívne prípady boli v roku 2022 zistené 3x, z toho v dvoch prípadoch bol výsledok potvrdený v NRC pre AIDS BA. Telefonicky bolo poradenstvo poskytnuté ďalším 120 osobám. Poradňa vydala 3 medzinárodné certifikáty o HIV negativite pre cestovateľské účely.

PORADNE OČKOVANIA

Cieľ:

Posilnenie informovanosti o očkovaní a očkovaním preventabilných ochoreniach.

Gestor:

ÚVZ SR, RÚVZ Bratislava – hlavné mesto, RÚVZ so sídlom v Trnave

Riešiteľské pracoviská:

RÚVZ v SR

Činnosť poradne pre očkovanie:

V roku 2022 pokračovala činnosť **poradne pre očkovanie**. Činnosť bola spropagovaná na portáli RÚVZ, ako aj opakovanou tlačovou správou. Individuálne sme usmerňovali rodičov detí podliehajúcich očkovaníu v otázkach povinnosti očkovania len telefonicky 133 x a tiež e-mailom.

Samostatnú kapitolu tvorili konzultácie o nutnosti očkovania pred cestami do zahraničia, ktorých bolo podaných celkom 231, z toho 64x osobne v poradni pre očkovanie, ostatné telefonicky. Zároveň bolo vydaných 79 medzinárodných očkovacích preukazov.

V.9 ZVÝŠENIE POVEDOMIA BUDÚCICH RODIČOV O OCHORENIACH PREVENTABILNÝCH OČKOVANÍM A VÝZNAME OČKOVANIA

Gestor:

RÚVZ so sídlom v Komárne

Riešiteľské pracoviská:

RÚVZ v SR

Cieľ:

Hlavným cieľom projektu je zvýšenie vedomostí budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a o význame očkovania za účelom udržania vysokej úrovne zaočkovanosti v Slovenskej republike.

V roku 2022 sa vzhľadom na pandémiu COVID-19 s realizáciou projektu nepokračovalo. Upravené prednášky boli zabezpečené u 120 študentov Fakulty zdravotníctva Banská Bystrica a to odborov ošetrovateľstva, fyzioterapie a urgentnej zdravotnej medicíny.

OPTIMALIZÁCIA VEREJNEJ SPRÁVY V OBLASTI EPIDEMIOLOGIE

Gestor: ÚVZ SR

Spolupracujúce pracovisko: RÚVZ Banská Bystrica

Riešiteľské pracoviská: RÚVZ v SR

Cieľ: Optimalizovať procesy výkonov verejnej správy vo verejnom zdravotníctve v oblasti epidemiológie.

Anotácia: Projekt pre oblasť epidemiológie je zameraný na optimalizáciu procesov výkonu štátneho zdravotného dozoru, úpravu epidemiologického informačného systému s možnosťou zakomponovania nových požiadaviek na všetky časti systému vrátane analytických nástrojov a výstupov. Súčasťou projektu je vybudovanie Národného registra očkovaných osôb, ktorý bude súčasťou aktualizácie programu EPIS. Realizačné výstupy: Zvýšenie efektivity procesov pri výkone štátneho zdravotného dozoru Up date informačného systému EPIS a vytvorenie funkčného registra očkovaných osôb.

Plnenie: Pracovníčky odboru počas celého roka systematicky spolupracovali na rozvoji novej verzie programu EPIS a to samotnej aplikácie, analytickej časti a prezentačnej časti. Pripravovali si požiadavky na integráciu systému so systémami a aplikáciami, ktoré spravuje NCZI a to na Zdravotnú knižku a eHealth a Moje e zdravie. Integrácie musia byť realizované pre dostupnosť automatického hlásenia prípadov prenosných ochorení od poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, pre hlásenie nozokomiálnych nákaz a pre poskytnutie údajov o očkovaní pre realizáciu „Registra očkovaných a očkovania“. Plnenie úlohy si vyžiadalo osobné stretnutia spojené s prezentáciou načrtnutých riešení ako aj pravidelné online stretnutia jednak s dodávateľom systému firmou SOFTEC ako aj s pracovníkmi firmy ASSECO. Pracovníci RÚVZov pravidelne testovali pripravené moduly v oblasti epidemiológie podľa požiadaviek vývojárov.

4.18.5.7 OSTATNÉ ÚLOHY

Výkon štátneho zdravotného dozoru v ZZ

Výkon štátneho zdravotného dozoru v ohniskách nákaz v okresoch Banská Bystrica a Brezno

Cieľ: Kontrola plnenia odporúčaní uložených na mieste a kontrola uložených opatrení na rozhodnutím regionálneho hygienika

Plnenie:

Úloha sa plnila podľa aktuálnej epidemiologickej situácie, ktorá bola popísaná v mimoriadnych situáciách. Bolo spracovaných 36 635 ohnisk v ktorých bolo potrebné vykonávať opatrenia a riešených 46 epidémií (27 v okrese Banská Bystrica a 19 v okrese Brezno), v ktorých 38x sa jednalo o epidémiu spôsobenú vírusom SARS-CoV-2. Vzniklo 43 situácií, ktoré si vyžiadali podanie informáciu do SRV.

Posudková činnosť

Cieľ: zameranie na zdravotnícke zariadenia novo-vznikajúce, so zmenou pôsobnosti alebo po rekonštrukcii.

Plnenie:

Na odbor epidemiológie bolo doručených v roku 2022 - 602 podaní, na riešenie ktorých bolo vydaných 246 rozhodnutí a 57 záväzných stanovísk, ďalej bolo podaných 36 854 iných stanovísk. Zároveň bolo poskytnutých 8 060 konzultácií.

Zdravotná výchova obyvateľstva v prevencii prenosných ochorení

Preventívna - cestou médií - TV, rozhlas, printové média, web stránka RÚVZ- www.vzbb.sk, systému EPIS – www.epis.sk o osobnými alebo telefonickými informáciami

V ohniskách nákaz – osobnými konzultáciami a pohovormi s osobami, ktoré boli v kontakte s osobami, chorými na prenosné ochorenie, tiež prostredníctvom tlačenej informácií – letáky, brožúry,...

Metodické vedenie odborov epidemiológie BBSK

Poskytovanie konzultácií

Usmerňovanie plnenia HÚ a programov odboru epidemiológie

Organizácia lokálnych poradí pracovníkov odboru epidemiológie RÚVZ Lučenec, Rimavská Sobota, Veľký Krtíš, Zvolen a Žiar nad Hronom

Plnenie:

Počas roka bolo poskytnutých 64 konzultácií ohľadne plnenia úloh. Prezenčná porada sa neuskutočnila.

Práca v odborných pracovných skupinách a zboroch podľa nominácie ÚVZ SR, MZ SR, OÚ Banská Bystrica a RÚVZ Banská Bystrica

Členstvo a plnenie

Vedenie PS pre EPIS – *konzultácie prebiehali pomocou internetu* – podrobne popísané v časti EPIS.

Členstvo v Poradnom zbore pri ECDC, poradný zbor zasadal 4x, február, máj, september a december formou telekonferencie

Členstvo v pracovnej skupine pre hlásenie prenosných ochorení do ECDC – TESSY (ÚVZ SR) – *úloha sa plní kontinuálne.*

Vykonávanie úloh vyplývajúcich z postu Národného kontaktného bodu pre surveillance - sledovanie požiadaviek ECDC, zavádzanie nových metód, rozsah premenných o jednotlivých prípadoch.

Členstvo v pracovnej skupine pre hlásenie prenosných ochorení z oddelení klinickej mikrobiológie – úloha sa plní priebežne, percento hlásiacich laboratórií pokrýva viac ako 70% hlásení.

Členstvo v Poradnom zbore HH pre epidemiológiu (ÚVZ SR) *účasť na webex zasadnutiach poradného zboru*

Členstvo v PS pre projekt „ Informatizácia VZ“ oblasť Epidemiológia.

Členstvo v PS pre realizáciu NPPZ.

Členstvo PS pre kontrolu drog pri Úrade vlády SR, vykonaná pravidelná ročná analýza výskytu VHB a VHC vo vzťahu k užívaniu drog.

Členstvo v pracovnej skupine pre vypracovanie štandardov pre kontrolu HER zdravotníckych zariadení, účasť podľa harmonogramu.

Národný kontaktný bod pre monitoring prenosných chorôb v EÚ – TESSY/ECDC, kontinuálne sledovanie požiadaviek na spektrum hlásenia do ECDC – TESSy, kontrola kompletnosti, logičnosti a odborných parametrov hlásených premenných.

Národný kontaktný bod pre surveillance vírusových hepatítid – ECDC, pravidelné ročné reporty a účasť na výročnom zasadnutí ECDC

Národný kontaktný bod pre surveillance zoonóz a nákaz prenášaných vektormi

Členstvo v expertnej skupine EFSA za SR – výskyt zoonóz a alimentárnych nákaz u ľudí tvorba pravidelného ročného reportu za SR a tiež za členské krajiny EÚ, účasť na medzinárodnom mítingu v Parme.

Koordinácia likvidácie živočíšnych škodcov v spádovom území RÚVZ Banská Bystrica

Úlohy:

Organizácia jarnej a jeseňnej akcie

Prieskumy premnoženia hlodavcov

Odporúčania na vykonanie deratizácie

Kontrola účinnosti deratizácie

Kontrola likvidácie uhynutých hlodavcov

Plnenie:

V jarných mesiacoch marec, apríl a máj a jesenných mesiacoch september, október a november 2022 bol vykonávaný prieskum výskytu premnoženia živočíšnych škodcov a ich výskyt po vykonaných deratizáciách v meste Banská Bystrica. Počas roka zasadala 12 x komisia pre ochrannú DDD pri Mestskom úrade v Banskej Bystrici a po vykonaní deratizácie bola vykonávaná kontrola účinnosti deratizačných zásahov .

Celkovo bolo realizovaných 86 výkonov v teréne, z toho 2 prieskumy, 84 kontrol zásahov na mieste hláseného výskytu živočíšnych škodcov.

Komisia pre skúšky spôsobilosti na výkon DD

Úlohy:

Prednášky v príprave uchádzačov o skúšku

Účasť na skúškach

Hodnotenie

Príprava podkladov pre vydanie potvrdenia o spôsobilosti

Plnenie:

V roku 2022 prebehli 2 kurzy na odbornú spôsobilosť na výkon DDD so záverečnými skúškami a vydaním osvedčenia o odbornej spôsobilosti pre 29 účastníkov, celkom bolo vydaných 34 osvedčení OS.

RÚVZ Lučenec

Preventívne programy a projekty

Odpočet plnenia programov a projektov za rok 2022 a na ďalšie roky za RÚVZ Lučenec nie je súčasťou VS a je samostatne vypracovaný a zaslaný ÚVZ SR.

V roku 2022 boli realizované nasledujúce úlohy:

Národný imunizačný program SR:

V rámci aktivít Európskeho imunizačného týždňa

V dňoch od 24. apríla do 30. apríla 2022 bol vyhlásený 17. ročník Európskeho imunizačného týždňa. Zamestnanci oddelenia epidemiológie realizovali aktivity zamerané na oboznámenie laickej verejnosti o význame očkovania v troch vybraných mestách v okresoch Lučenec a Poltár. Aktivity prebiehali na námestiach formou verejnej besedy s pripravenými materiálmi – plagáty, brožúry, aktuálny očkovací kalendár. Aktuálne informácie boli zverejnené aj na webovej stránke a nástenke RÚVZ so sídlom v Lučenci. V rámci širšej odbornej verejnosti sa poskytovali informácie všeobecným lekárom pre deti a dorast a všeobecným lekárom pre dospelých o povinnom očkovaní v SR telefonicky a elektronickou poštou. V rámci vakcinačnej poradne sa telefonicky poskytovali informácie zdravotníckym pracovníkom a laickej verejnosti.

Administratívna kontrola pravidelného povinného očkovania v okresoch Lučenec a Poltár bola vykonaná v zmysle usmernenia hlavného hygienika SR zo dňa 06.07.2022 pod značkou ÚVZSR/OI/6202/22169/2022 za obdobie od 1.9.2021 do 31.8.2022 podľa predložených tabuliek.

V okrese Lučenec sa zaočkovanosť detí pohybovala v rozmedzí od 90,1% - 94,6%. Nižšia ako 95% zaočkovanosť v rámci povinného pravidelného očkovania v okrese bola zistená v rámci základného očkovania proti MMR v ročníku narodenia 2020, 2019 na úrovni 90,1% - 94,6%, v rámci preočkovania proti MMR v ročníku 2010, 2009 na úrovni 94,6% - 94,5%, v rámci základného očkovania proti diftérii, tetanu, pertusis, vírusovej hepatitíde typu B, hemofilovým invazívnym infekciám, poliomyelitíde, pneumokokovým infekciám v ročníku 2020 na úrovni 93,8% - 94,0% a v preočkovaní proti diftérii, tetanu, *pertussis*, poliomyelitíde v ročníku narodenia 2015, 2008 na úrovni 93,4% - 94,6%.

Očkovanie proti sezónnej chrípke u osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb v okrese Lučenec 60,6 %.

V okrese Poltár sa v sledovanom období zaočkovanosť detskej populácie pohybovala v rozmedzí od 96,2 % - 100 %. Nižšia zaočkovanosť ako 95 % nebola v sledovanom období v rámci základného očkovania zistená. Očkovanie proti sezónnej chrípke u osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb v okrese Poltár 82,9%.

Surveillance infekčných chorôb:

Prenosné ochorenia, ktoré podliehajú hláseniu v zmysle platnej legislatívy v SR boli monitorované priebežne cestou portálu epidemiologického informačného systému EPIS s mesačnou analýzou. V roku 2022 bolo celkovo hlásených 12 743 prenosných ochorení z okresu Lučenec a 3 354 z okresu Poltár.

V roku 2022 bola vykonaná 24x mesačná analýza prenosných ochorení, týždenné spracovanie ARO a ChPO 104x.

Nozokomiálne nákazy: (pozri kapitolu Nozokomiálne nákazy)

Mimoriadne epidemiologické situácie:

V roku 2022 bol naďalej prerušený priaznivý trend vývoja epidemiologickej situácie pandémie COVID-19 spôsobenou koronavírusom SARS-CoV-2, ktorá bola vyhlásená dňa 11.3.2020 generálnym riaditeľom Svetovej zdravotníckej organizácie. V analyzovanom roku v okrese Lučenec bolo hlásených 12 112 ochorení COVID-19, čo predstavuje 99,43% z celkového počtu ochorení. 0,57 % ochorení bolo zaznamenaných skupinách: bakteriálnych a vírusových črevných infekcií, neuroinfekcií, zoonóz, vírusových hepatítid, infekcií s prevažne pohlavným spôsobom prenášania. V okrese Poltár – 3 218 ochorení COVID-19, čo je 95,94% z celkového počtu ochorení, 4,06% ochorení bolo zaznamenaných skupinách: bakteriálnych a vírusových črevných infekcií, neuroinfekcií, zoonóz, vírusových hepatítid, infekcií s prevažne pohlavným spôsobom prenášania. Informovanosť zameraná na „individuálnu“ prevenciu obyvateľov okresov Lučenec a Poltár v oblasti prenosných ochorení je zabezpečená prostredníctvom odborných zamestnancov oddelenia epidemiológie pri vyšetovaní jednotlivých prípadov v ohnisku nákazy telefonicky alebo priamo v teréne.

- Prevencia HIV/AIDS:

V rámci projektu úradov verejného zdravotníctva v SR „Hrou proti AIDS“ organizovaného pre študentov základných a stredných škôl sa podujatie v roku 2022 nekonalo. Aktuálne informácie k „Svetovému dňu AIDS“ boli zverejnené na nástenke RÚVZ so sídlom v Lučenci.

Špecializované činnosti

Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení

Poradenská činnosť bola poskytovaná pri prenosných ochoreniach v rámci poradne zdravia a pri imunizácii obyvateľstva vo vakcinačnej poradni/poradni očkovania. Odborné konzultácie v zdravotníckej oblasti boli zabezpečované telefonicky, elektronicky a osobne pri metodických návštevách lekárov, pri vyšetovaní ohniska prenosných ochorení u pacientov a osôb podozrivých z nákazy a v prípade záujmu aj u ostatných klientov.

V rámci Poradne očkovania sa poskytovali informácie zdravotníckym pracovníkom aj laickej verejnosti. Zdravotnícki pracovníci konzultovali predovšetkým problémy súvisiace so zabezpečením dodržiavania termínu povinného očkovania detskej a dospeljej populácie, kontraindikácie vakcinácie, nežiaduce reakcie po očkovaní. Laická verejnosť sa zaujímala predovšetkým o očkovanie pred cestou do zahraničia.

V roku 2022 sme zaznamenali aj odmietnutia povinného očkovania: 24x v okrese Lučenec a 12x v okrese Poltár.

Zákonným zástupcom boli poštou doručené pozvánky na ústny pohovor do Poradne očkovania.

Zdravotno – výchovné aktivity v prevencii prenosných ochorení

V rámci aktivít Európskeho imunizačného týždňa

V dňoch od 24. apríla do 30. apríla 2022 bol vyhlásený 17. ročník Európskeho imunizačného týždňa. Zamestnanci oddelenia epidemiológie realizovali aktivity zamerané na oboznámenie laickej verejnosti o význame očkovania v troch vybraných mestách v okresoch Lučenec a Poltár. Aktivity prebiehali na námestiach formou verejnej besedy s pripravenými materiálmi – plagáty, brožúry, aktuálny očkovací kalendár. Aktuálne informácie boli zverejnené aj na webovej stránke a nástenke RÚVZ so sídlom v Lučenci. V rámci širšej odbornej verejnosti sa poskytovali informácie všeobecným lekárom pre deti a dorast a všeobecným lekárom pre dospelých o povinnom očkovaní v SR telefonicky a elektronickou poštou. V rámci vakcinačnej poradne telefonicky sa poskytovali informácie zdravotníckym pracovníkom a laickej verejnosti.

V rámci projektu úradov verejného zdravotníctva v SR „Hrou proti AIDS“ organizovaného pre študentov základných a stredných škôl sa podujatie v roku 2022 nekonalo. Aktuálne informácie k „Svetovému dňu AIDS“ boli zverejnené na nástenke RÚVZ so sídlom v Lučenci.

Pripravenosť obyvateľov okresov Lučenec a Poltár na pandémiu COVID-19 spôsobenou koronavírusom SARS-CoV-2 sme realizovali poskytovaním informácií o aktuálnej epidemiologickej situácii vo výskyte ochorení COVID-19 a riešením krízových situácií prostredníctvom spoločnej krízovej komunikácie s OÚ Lučenec, OÚ Poltár, KŠ mesta Lučenec, KŠ mesta Poltár so samosprávami, zdravotníckymi zariadeniami a s inými zložkami. V období pandémie Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Lučenci zabezpečuje vykonávanie všetkých protiepidemických opatrení, ktoré sú rozpracované podľa „Pandemického plánu pre prípad pandémie v SR“ na území okresu Lučenec a v súlade s aktuálne platnými opatreniami ÚVZ SR.

Pracovníci oddelenia sa zúčastnili na vzdelávacích aktivitách:

XXVI. Červenkové dni preventívnej medicíny (06. – 08.10.2022)

XIII. Slovenský vakcinologický kongres (26. – 28.05.2022)

41. DNI ZDRAVOTNEJ VÝCHOVY MUDr. IVANA STODOLU (26.08.2022)

Tematický kurz - škola prevencie nozokomiálnych nákaz - časť epidemiologická (03. – 04.11.2022)

Tematický kurz – hygiena zdravotníckych zariadení (24. – 25.05.2022)

Tematický kurz o nových poznatkoch v epidemiológii infekčných chorôb (09.06 – 10.06.2022)

Mimoriadne úlohy

V roku 2022 bol naďalej prerušený priaznivý trend vývoja epidemiologickej situácie pandémie COVID-19 spôsobenou koronavírusom SARS-CoV-2, ktorá bola vyhlásená dňa 11.3.2020 generálnym riaditeľom Svetovej zdravotníckej organizácie.

V roku 2022 v okrese Lučenec bolo hlásených 12 112 ochorení COVID-19, čo je 99,43% z celkového počtu ochorení. V okrese Poltár – 3 218 ochorení COVID-19, čo je 95,94% z celkového počtu ochorení.

V rámci krízovej situácie v súvislosti s ohrozením verejného zdravia II. stupňa z dôvodu ochorenia COVID-19 spôsobeným koronavírusom SARS-CoV-2 na území SR RÚVZ so sídlom v Lučenci pravidelne zúčastňoval zasadnutí krízového štábu okresu Lučenec a mesta Lučenec. Na riešení mimoriadnej epidemiologickej situácie v súvislosti s ohrozením verejného

zdravia II. stupňa z dôvodu ochorenia COVID-19 zamestnanci oddelenia epidemiológie spolupracujú s poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti, so zložkami policajného zboru, hasičského zboru, so zložkami ozbrojených síl a inými zložkami integrovaného záchranného systému.

Akútne respiračné a chrípke podobné ochorenia boli hlásené pravidelne za každý kalendárny týždeň v priebehu celého sledovaného ročného obdobia. Zvýšený výskyt akútnych respiračných a chrípke podobných ochorení sme zaznamenali v okrese Lučenec od 49. k.t. do 52. k.t. 2022 a v okrese Poltár od 50. k.t. 2022 do 52.k.t. 2022.

RÚVZ Veľký Krtíš

Národný imunizačný program

V kalendárnom mesiaci september 2022 bola odbornými pracovníkmi Oddelenia epidemiológie vykonaná fyzická kontrola očkovania v 7 ambulanciách všeobecných lekárov pre deti a dorast v územnom obvode RÚVZ so sídlom vo Veľkom Krtíši.

Zároveň bola vykonaná kontrola dodržiavania chladového reťazca vakcín, typy chladničiek v jednotlivých ambulanciách, vedenie evidencie zaočkovanosti, ako aj doočkovanie detí s dočasnými kontraindikáciami. Vo vyššie uvedených parametroch sledovanosti neboli zistené závažnejšie nedostatky. Nebola hlásená žiadna nežiaduca reakcia po očkovaní. Celookresná úroveň očkovania v sledovanom období v okrese Veľký Krtíš dosiahla 97,9%. Záverečná správa z kontroly očkovania bola v termíne odoslaná na RÚVZ v sídle kraja. Rovnako bola zabezpečená distribúcia informačných materiálov o očkovaní do všetkých zdravotníckych zariadení v okrese Veľký Krtíš. V spádovom území RÚVZ Veľký Krtíš bolo zaznamenaných 5 ochorení na nákazy proti ktorým je zavedené povinné očkovanie, a to 1x pertussis u 3 ročného dieťaťa s úplným očkovaním podľa poradne, 1 prípad parotitídy bez komplikácií, 2 prípady vírusovej hepatitídy typu B u dospelých neočkovaných osôb, 1 prípad pneumokokovej invazívnej nákazy u neočkovaného dieťaťa.

Okrem toho bolo evidovaných 29 prípadov ochorení preventabilných očkovaním, proti ktorým je možné očkovať na odporúčanie lekára. Jednalo sa o 23 prípadov varicelly, 3 prípady rotavírusovej enteritídy, 1 prípad anogenitálnych bradavíc, 1 prípad meningokokovej meningitídy a 1 prípad kliešťovej encefalítity. Ani jeden prípad ochorenia s odporúčaným očkovaním nebol zaočkovaný. Protiepidemické opatrenia vo všetkých predmetných ohniskách nákazy boli zabezpečené v plnom rozsahu. V roku 2022 sme zaznamenali 8 759 prípadov ochorenia COVID-19, ktoré bolo v roku 2021 zaradené medzi nákazy preventabilné očkovaním.

Boli vykonávané individuálne konzultácie so všeobecnými lekármi pre deti a dorast – písomne, telefonicky, emailom (najmä v súvislosti s očkovaním vojnových utečencov z Ukrajiny). Laická verejnosť bola informovaná na webovej stránke úradu ohľadne očkovania proti HPV infekcii.

V rámci EIW – Európskeho imunizačného týždňa – sa vytvoril informačný panel, ktorý bol určený pre verejnosť a zdravotníckych pracovníkov, ďalej sa pokračovalo distribúciou letákov pre pediatrické oddelenie Všeobecnej nemocnice s poliklinikou Veľký Krtíš. n.o. a ambulancie VLDD. Poradenská činnosť ohľadne očkovania pre laickú verejnosť a zdravotníckych

pracovníkov s dôrazom na ochorenie COVID-19 (posilňujúce dávky očkovania, adaptované vakcíny).

Na uverejnenom telefónnom čísle na webovej stránke RÚVZ sa mohla verejnosť informovať o problematike očkovania. Situácia v oblasti imunizácie je priebežne monitorovaná, lekárom nahlásené odmietnutia povinného pravidelného očkovania v detskom veku sú riešené pohovorom v Poradni očkovania.

V prípade zistenia porušenia povinnosti podľa § 51 ods. 1 písm. d) a ods. 3 zákona č. 355/2007 Z. z. správny orgán za tento priestupok na úseku verejného zdravotníctva ukladá blokovú pokutu v súlade s ustanovením § 56 ods.1 písm. k) a ods.3 zák.355/2007 Z.z..

V tomto roku sa inovovala webstránka RÚVZ zriadením novej položky pre Epidemiológiu – pridaním sekcie oznamy, kde sú doplnené špecializované pracoviská pre cestovnú medicínu, centrá pre očkovanie detí s komplikáciami a dostupná online verzia očkovacieho kalendára na rok 2022.

Surveillance infekčných chorôb

V priebehu roku 2022 v spádovom území RÚVZ Veľký Krtíš bolo hlásených 9 040 prípadov prenosných chorôb v ktorých sa zabezpečoval výkon protiepidemických opatrení, edukácia v ohnisku nákazy a monitorovanie dopadu na zdravie jednotlivých prípadov. Osobitná pozornosť bola venovaná COVID infekcii, alimentárnym nákazám najmä vírusového pôvodu, nákazám preventabilným očkovaním a zoonózam.

Zabezpečenie hlásenia prenosných ochorení, ARO, chrípky a ChPO bolo riešené opakovanými upozoreniami poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, ktorých povinnosťou je zabezpečenie hlásnej služby. Na mesačnej báze sú všeobecní lekári pre deti, dorast a dospelých informovaní o epidemiologickej situácii v okrese Veľký Krtíš.

Významnou súčasťou edukácie obyvateľstva je práca v ohniskách nákaz pri výskyte jednotlivých ochorení, kde je neoddeliteľnou súčasťou podrobné preberanie informácií o prevencii daného ochorenia.

Informačný systém prenosných ochorení – EPIS

Informačný systém prenosných ochorení je denne využívaný na evidenciu a hlásenie prenosných ochorení, na zabezpečenie analýz a grafické spracovanie vývoja prenosných ochorení. V hodnotenom období bolo spracovaných a do systému vložených:

- 9 042 prípadov prenosných ochorení,
- 44 nozokomiálnych nákaz,
- 22 epidémií,
- 12 hlásení do SRV (systém rýchleho varovania) – 1 Creuzfeldtova-Jakobova choroba, 1 primárny genitálny syfilis, 2 Guillainov-Barrého syndrómy, 1 divý kašeľ vyvolaný Bordetela pertussis, 1 legionárska choroba, 1 nešpecifikovaná encefalitída, myelitída, encefalomyelitída, 1 stredoeurópska kliešťová encefalitída, 1 meningokoková meningitída, 3 epidémie SARS-CoV-2.

Nozokomiálne nákazy

Na základe pravidelného harmonogramu je vykonávaný mikrobiálny monitoring v lôžkovej časti zdravotníckych zariadení, kontrola účinnosti sterilizačnej techniky, pravidelné kontroly dodržiavania hygienicko-epidemiologického režimu v zdravotníckych zariadeniach. V rámci

výkonu ŠZD bolo v roku 2022 odobratých 120 vzoriek na mikrobiologické vyšetrenie sterilného materiálu a nemocničného prostredia.

V roku 2022 bolo zo zdravotníckych zariadení okresu Veľký Krtíš hlásených 44 prípadov nozokomiálnych nákaz (najčastejšou zaznamenanou NN bol COVID-19 potvrdený PCR testom v 27 prípadoch a enterokolitídy zapríčinené *Clostridium difficile* v 8 prípadoch). V porovnaní trendu NN s predošlým rokom, je evidovaný pokles hlásených NN o 26 prípadov.

V rámci výkonu ŠZD bolo v roku 2022 odobratých 120 vzoriek sterov z prostredia, rúk personálu a sterilného materiálu.

Projekt vzdelávania ústavného zdravotníckeho personálu sa v roku 2022 vzhľadom na epidemiologickú situáciu nerealizoval.

- Odber sterov z rúk pri výkone ŠZD v zdravotníckych zariadeniach bol zabezpečený.
- Realizovaná surveillanca NN na jednotkách intenzívnej starostlivosti – sledovanie dodržiavania bariérovej ošetrovateľskej techniky, kontrola výkonu dekontaminácie.

Mimoriadne epidemiologické situácie

Odborné a personálne úsilie vo vzťahu k mimoriadnym situáciám do veľkej miery, rovnako ako predošlý rok bolo sústredené na pokračujúcu pandémiu akútneho respiračného ochorenia COVID-19, spôsobeného koronavírusom SARS-CoV-2, ktoré bolo geograficky rozložené na území celého okresu a na očakávanú migračnú vlnu vojnových utečencov z Ukrajiny.

- Edukácia všeobecných lekárov pre deti a dorast, všeobecných lekárov pre dospelých ohľadne meniacich sa protiepidemických opatrení, konzultácia ohľadne aplikácie posilňovacích dávok vakcín a adaptovaných vakcín proti ochoreniu COVID-19, sprostredkovanie aktuálnych informácií ohľadne opičích kiahní, západonílskej horúčky.
- Spolupráca so všeobecnými lekármi pre deti a dorast a všeobecnými lekármi pre dospelých pri dôslednom monitoringu epidemiologickej situácie vo vzťahu k bezpečnostnej situácii na Ukrajine.
- Spolupráca s Okresným úradom pri mapovaní zriadených ubytovacích zariadení poskytujúcich ubytovanie vojnovým utečencom z Ukrajiny, s dôrazom na výskyt prenosných ochorení.
- Spolupráca s ústavným zdravotníckym zariadením pri reprofilizácii a dereprofilizácii lôžkového fondu vyhradeného pre COVID pacientov.
- Spolupráca s DSS.
- Reorganizácia pracovných činností na oddelení epidemiológie.
- Účasť na zasadnutiach krízového štábu.
- Participácia na druhej fáze projektu monitoringu odpadových vôd na detekciu SARS-CoV-2.
- V rámci Systému rýchleho varovania bolo vykonaných 10 hlásení mimoriadneho významu.

Počas roka 2022 bol zaznamenaný epidemický výskyt prenosných ochorení v epidemiologickej súvislosti na salmonelovú enteritídu 1x (rodinný výskyt), 26x epidemický výskyt koronavírusovej infekcie (z toho 5 rodinných epidémií).

Enviromentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDVP

V roku 2022 bolo na základe stanoveného harmonogramu odobratých 12 vzoriek odpadových vôd na enterálne vírusy z ČOV mesta Veľký Krtíš a z ČOV Opatovská Nová Ves (25.1., 8.3.22., 17.5.22., 19.7.22., 20.9.22., 22.11.2022). Všetky vyšetrenia boli ukončené negatívnym výsledkom na detekciu POLIO vírusov. Výsledky odpadových vôd potvrdzujú, že cirkulácia divých a vakcinálnych kmeňov poliovírusov sa v populácii nášho regiónu nevyskytujú.

Prevenia HIV/AIDS

Na úrovni okresu Veľký Krtíš bola úloha realizovaná v spolupráci s Oddelením podpory zdravia a výchovy k zdraviu. V nadväznosti na Svetový deň boja proti AIDS boli zdravotno-výchovné aktivity zamerané na prevenciu HIV/AIDS – články s danou problematikou boli zverejnené na webovom sídle RÚVZ Veľký Krtíš a boli ďalej uverejňované na internetových platformách. V spoločných priestoroch úradu boli zhotovené názorné informačné panely. V rámci Európskeho týždňa testovania 2022 bola dňa 24.11.2022 sprostredkovaná výzva na bezplatné testovanie na HIV či vírusovú hepatitídu typu B a C, ktoré bolo organizované vybranými poradňami RÚVZ k problematike HIV/AIDS.

V roku 2022 boli oslovené 4 stredné školy v okrese Veľký Krtíš zaslaním informačných materiálov). Intervencie so študentami neboli interaktívne vykonávané. V roku 2022 prebehla 1 telefonická konzultácia s Poradňou pre HIV/AIDS – RÚVZ Banská Bystrica vo vzťahu k nariadeniu opatrení pre ústavné zariadenie pri podozrení pacienta na HIV.

Poradne očkovania

Činnosť poradne očkovania pokračovala na RÚVZ so sídlom vo Veľkom Krtíši aj v roku 2022 a bola spropagovaná na webovej stránke úradu. Poskytované boli individuálne usmernenia rodičov telefonicky a emailovou komunikáciou.

Laická verejnosť je informovaná o dôležitosti a benefitoch očkovania formou poskytovania materiálov o očkovaní, ktoré boli distribuované do pediatrických ambulancií a Všeobecnej nemocnice s poliklinikou Veľký Krtíš n.o. s aktuálnym očkovacím kalendárom.

V roku 2022 sme obdržali od všeobecných lekárov pre deti a dorast 18 hlásení odmietnutia povinného očkovania, v 16 prípadoch bola uložená bloková pokuta na základe zistenia porušenia povinnosti podľa §51 ods. 1 písm. d) a ods.3 zákona č. 355/2007 Z.z., a v 5 prípadoch bolo spáchanie priestupku riešené v rozkaznom konaní. V roku 2022 sme sa venovali aj doriešeniu hlásení odmietnutia povinného pravidelného očkovania z roku 2021.

Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania.

Vzhľadom na personálne poddimenzovanie oddelenia epidemiológie a vzhľadom k pokračujúcej pandémie COVID-19, sa RÚVZ v roku 2022 nezapojil do projektu "Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania".

RÚVZ Zvolen

Činnosti oddelenia epidemiológie sú zamerané hlavne na plnenie úloh, ktoré sú stanovené v Programoch a projektoch Úradov verejného zdravotníctva:

NÁRODNÝ IMUNIZAČNÝ PROGRAM SR

Pracovníčky oddelenia epidemiológie zabezpečili distribúciu očkovacieho kalendára pre povinné a odporúčané očkovanie podľa dosiahnutého veku a rizika nákazy v Slovenskej republike na rok 2022 do všetkých pediatrických ambulancií v spádovom území.

Administratívna kontrola očkovania v roku 2021:

- v okrese Zvolen bolo v 14 pediatrických ambulanciách skontrolovaných 3 870 detí, celková zaočkovanosť v okrese v rámci povinného očkovania je 93,7 %
- v okrese Detva bolo v 5 pediatrických ambulanciách skontrolovaných 1 493 detí, celková zaočkovanosť v okrese v rámci povinného očkovania je 94,5 %
- v okrese Krupina bolo v 2 pediatrických ambulanciách skontrolovaných 1 518 detí, celková zaočkovanosť v okrese v rámci povinného očkovania je 96,8 %.

V súvislosti s odmietaním povinného očkovania neboli v roku 2021 zvolané ústne pojednávania, z dôvodu pandémie COVID-19.

Zabezpečili sme doočkovanie neočkovaných detí prostredníctvom vypracovania individuálnych očkovacích schém.

Priebežne sme sa podieľali na edukácii zdravotníckeho personálu v jednotlivých ambulanciách všeobecných lekárov pre deti a dorast.

SURVEILLANCE INFEKČNÝCH CHORÔB

Oddelenie epidemiológie aktívne spolupracuje s oddelením klinickej mikrobiológie (OKM) Nemocnica Zvolen a. s., ktoré poskytuje komplexnú mikrobiologickú diagnostiku pre účely zistenia etiológie mikrobiálnych chorôb a s hematologicko- biochemickým oddelením.

Opakovane informujeme lekárov prvého kontaktu a ďalších zdravotníckych pracovníkov o povinnosti zo zákona č. 355/2007 Z. z. v znení noviel pravidelne hlásiť výskyt infekčných ochorení.

Pri výskyte prenosných ochorení v našom regióne individuálne informujeme obyvateľov danej oblasti o preventívnych a represívnych opatreniach, aby mali schopnosť chrániť sa pred infekčným ochorením.

INFORMAČNÝ SYSTÉM PRENOSNÝCH OCHORENÍ

Pracovníčky oddelenia epidemiológie priebežne zadávajú do EPIS-u údaje o prípadoch, pravidelne sledujú systém rýchleho varovania a pravidelne cez export dát kontrolujú zadané údaje.

NOZOKOMIÁLNE NÁKAZY

V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru sme upozornili zdravotnícke zariadenia na povinnosť hlásiť nozokomiálne nákazy v zmysle Vyhlášky č. 553/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na prevádzku zdravotníckych zariadení z hľadiska ochrany zdravia v znení noviel.

MIMORIADNE EPIDEMIOLOGICKÉ SITUÁCIE, VRÁTANE BIOTERRORIZMU

RÚVZ Zvolen má vypracovaný havarijný plán mimoriadnych opatrení pre región Zvolen pri hromadnom výskyte nákaz.

Oddelenie epidemiológie spolupracuje s referátom krízového riadenia Nemocnice Zvolen a.s.

Od výskytu prvého ochorenia na COVID-19 v spádových okresoch zabezpečujeme protiepidemické opatrenia každého nahláseného pozitívneho výsledku na spomínané ochorenie, ako aj u kontaktov s pozitívnymi osobami.

ENVIROMENTIÁLNA SURVEILLANCE POLIOMYELITÍDY A SLEDOVANIE VDPV

Vykonávame odbery odpadovej vody z ČOV Zvolen – Pustý Hrad na sledovanie cirkulácie divých a vakcinálnych kmeňov poliovírusov. Zabezpečujeme transport odpadovej vody do virologického laboratória v Banskej Bystrici. Doposiaľ boli všetky laboratórne vyšetrenia vzoriek odpadovej vody negatívne.

PREVENCIA HIV/AIDS

V rámci Svetového dňa boja proti HIV/AIDS boli v spolupráci s oddelením podpory zdravia vykonané prednášky pre žiakov strednej zdravotníckej školy. Bol pripravený informačný panel v priestoroch RÚVZ Zvolen. Cieľom aktivít odd. epidemiológie je zvýšenie úrovne informovanosti v problematike HIV/AIDS a iných pohlavne prenosných ochorení.

PORADNE OČKOVANIA

RÚVZ so sídlom vo Zvolene má zriadenú Poradňu na podporu očkovania, ktorej cieľom je zvýšenie informovanosti o očkovaní, oboznamovanie o význame očkovania a ochoreniach preventabilných očkovaním.

V rámci poradne na podporu očkovania poskytujeme poradenstvo a konzultácie ohľadom povinného pravidelného očkovania, odporúčaného očkovania, očkovania osôb profesionálne vystavených zvýšenému nebezpečenstvu vybraných nákaz a osôb cestujúcich do zahraničia.

RÚVZ Rimavská Sobota

Preventívne programy a projekty SR:

Prevenca HIV/AIDS

V okresoch Rimavská Sobota a Revúca odborní zamestnanci oddelenia epidemiológie vykonali nasledovné aktivity v rámci Národného programu prevencie HIV/AIDS v SR a k Svetovému dňu AIDS za rok 2022:

Projekt úradov verejného zdravotníctva v SR „Hrou proti AIDS“ organizovaný pre študentov základných a stredných škôl bol vyňatý z pravidelne vykonávaných celoslovenských aktivít. Vzhľadom k uvedenému sme podujatia neorganizovali a nebudeme v tomto projekte pokračovať. V roku 2022 sa však vykonali ďalšie podporné aktivity, ktoré sú súčasťou Národného programu prevencie HIV/AIDS v SR a k svetovému dňu AIDS za rok 2022. Aktuálne informácie k „Svetovému dňu AIDS“ boli zverejnené na nástenke a webovej stránke RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote ako aj v 5 regionálnych médiách. Niektoré aktivity boli vykonávané spoločne s oddelením OPZ.

Programy a projekty EÚ:

HELICS SSI

Do programu EÚ HELICS - SSI bola za náš RÚVZ zaradená Všeobecná nemocnica v Rimavskej Sobote, chirurgické oddelenie, kde sa podľa predloženého manuálu a dotazníka vyhodnocujú zo zdravotnej dokumentácie cholecystektómie vykonané v uvedenom zdravotníckom zariadení. Vzhľadom na pandémiu v súvislosti s výskytom ochorení na COVID

19 sme v roku 2022 uvedenú úlohu v programe nevykonali. V programe budeme pokračovať v budúcom období po ukončení pandémie.

Kampaň „Save Lives: Clean Your Hands“

Odborné informácie s uvedenou problematikou sú súčasťou aj každoročnej kampane WHO „Save Lives: Clean Your Hands“ („Umývaj si ruky – zachrániš život“), ktorá je na Slovensku vyhlasovaná v súlade s programom WHO „First Global Patient Safety Challenge - Clean Care Is Save Care“. RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote sa na uvedenej kampani podieľa uverejňovaním článkov na webovej stránke a ďalšími podpornými aktivitami zameranými na šírenie informácií v tejto oblasti do všetkých zdravotníckych zariadení v okresoch Rimavská Sobota a Revúca.

Európsky imunizačný týždeň

Aktivity k EIW za RÚVZ so sídlom v R. Sobote vykonané v dňoch 24.4. – 30.4.2022 odbornými zamestnancami oddelenia epidemiológie:

- Článok o efektívnosti očkovania pre zdravotníckych pracovníkov a laickú verejnosť uverejnený na webových stránkach RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote a 5 regionálnych informačných serveroch.
- Poskytnutie informácií o povinnom a odporúčanom očkovaní v SR formou letákov pre laickú verejnosť – 64 ks.
- Nástenka s témami: povinné očkovanie v SR, očkovanie proti chrípke, vírusovej hepatitíde typu A, B a kliešťovej encefalitíde umiestnená na RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote.
- V rámci vakcinačnej poradne poskytnutie informácie laickej verejnosti (telefonicky – 10x) v súvislosti s povinným očkovaním v SR a o možnostiach vakcinácie pred cestou do zahraničia.

Špecializované činnosti, Poradenstvo a zdravotno-výchovné aktivity:

Poradenská činnosť:

Odborné konzultácie v zdravotníckej oblasti boli zabezpečované telefonicky, elektronicky a osobne pri metodických návštevách lekárov, pri vyšetrovaní v ohnisku prenosných ochorení u pacientov a osôb podozrivých z nákazy a v prípade záujmu aj u ostatných klientov.

V rámci Poradne očkovania sa poskytovali informácie zdravotníckym pracovníkom aj laickej verejnosti. Zdravotnícki pracovníci konzultovali predovšetkým problémy súvisiace so zabezpečením dodržiavania termínu povinného očkovania detskej a dospeljej populácie v okresoch Rimavská Sobota a Revúca, kontraindikácie vakcinácie, nežiaduce reakcie po očkovaní a výpadky vakcín na povinné očkovanie detí z distribučnej siete v SR. Laická verejnosť sa zaujímala predovšetkým o očkovanie pred cestou do zahraničia.

V roku 2022 sme zaznamenali aj odmietnutia povinného očkovania: 37 v okrese Rimavská Sobota a 4 v okrese Revúca. Vzhľadom na pandémiu COVID-19 sa odmietnutia riešili zaslaním stanoviska zákonných zástupcov elektronickou formou. Prípady sú v štádiu vyšetrovania.

Prednášková činnosť

- 1x odborný seminár pre zdravotníckych pracovníkov okresu Rimavská Sobota na tému: „TBC u detí v okrese Rimavská Sobota v roku 2022“,

- 1x prednáška na XXVI. Červenkových dňoch preventívnej medicíny na Tál'och na tému: „TBC u detí v okrese Rimavská Sobota v roku 2022“.

Publikačná činnosť

- 1x článok k „Svetovému dňu AIDS“ uverejnený na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote a 5 regionálnych webových serveroch v okrese Rimavská Sobota a Revúca,
- 1x článok k „EIW“ uverejnený na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote a 5 regionálnych webových serveroch v okrese R. Sobota a Revúca,
- 1x abstrakt z prednášky na tému: „TBC u detí v okrese Rimavská Sobota v roku 2022“, zverejnený v brožúre z XXVI. Červenkových dňoch preventívnej medicíny, ktorá sa konala na Tál'och v dňoch 6.10. – 7.10.2022.

Účasť na odborných školeniach a seminároch

Okrem odborných seminárov na RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote sa zamestnanci oddelenia epidemiológie zúčastnili nasledovných odborných podujatí:

- Právne povedomie lekára“, online celoslovenský webinár, 5.4.2022,
- TBC v čase krízovej situácie na Ukrajine, online celoslovenský webinár, 21.4.2022,
- XIII. Slovenský vakcinologický kongres, Tatranská Lomnica, 26.5. – 28.5 2022,
- Neurologický deň, 4. ročník, 15.6.2022 v Rimavskej Sobote,
- Zacielené na onkológiu IV. časť, online celoslovenský webinár, 5.9.2022,
- Očkovanie proti COVID-19 a iným respiračným ochoreniam, online webinár, 20.9.2022,
- Optimalizácia vo verejnom zdravotníctve, online celoslovenský webinár, 22.9.2022,
- XVI. Červenkové dni preventívnej medicíny“, Tále, 6.10. – 7.10.2022,
- Problematika očkovania proti HPV, Banská Bystrica, 1.12.2022.

Mimoriadne úlohy:

Mimoriadne úlohy boli nariadené v súvislosti s pandémiou COVID-19, ktorá bola vyhlásená WHO v marci 2020 pre potvrdené ochorenia vyvolané novým typom koronavírusu SARS-CoV-2 vo svete. Protiepidemická komisia v roku 2022 nezasadala.

V roku 2022 bola vykonaná aktualizácia zoznamu členov regionálnej protiepidemickej komisie RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote. V rámci pripravenosti RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote v súvislosti s pandémiou COVID-19 v okrese Rimavská Sobota a Revúca boli aktualizované dve pracovné zásahové skupiny s celkovým počtom 4 zamestnancov z oddelenia epidemiológie a vodiča, ktorí mali zabezpečené účinné OOPP (jednorázové kombinézy - overaly, štíty, ochranné okuliare s bočnými stenami typu B, jednorázové návleky, jednorázové rukavice, gumové čižmy, respirátory FFP3 a FFP2, jednorázové rúška), vrátane dezinfekčných prostriedkov na dekontamináciu. Vytvorená bola aj zásoba účinných OOPP pre všetkých zamestnancov RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote.

Monitoring vírusu SARS-CoV-2 u populácie v oboch okresoch a protiepidemické opatrenia nariaďované pozitívnym osobám, vrátane telefonickú komunikáciu ako aj objednávanie na odbery prostredníctvom RT-PCR testov bolo zabezpečené kontinuálne do 20.4.2022 (t.z. do vydania Vyhlášky č. 33/2022 V. v. SR, Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky, ktorou sa nariaďujú opatrenia pri ohrození verejného zdravia k izolácií osôb pozitívnych na

ochorenie COVID-19 a karantény osôb, ktoré prišli do úzkeho kontaktu s osobou pozitívnou na ochorenie COVID-19). Výpomoc oddeleniu epidemiológie počas uvedeného obdobia bola riešená reprofilizáciou zamestnancov iných oddelení RÚVZ v Rimavskej Sobote ako aj poskytnutím dočasne pridelených vojakov z VÚ Rožňava.

V súvislosti s pandémiou COVID-19 bola nariadená pohotovosť vedúcej oddelenia epidemiológie v súvislosti so spojenými regionálnymi voľbami do orgánov samosprávy miest, obcí a VÚC v dňoch 28. – 29.10.2022.

RÚVZ Žiar nad Hronom

Zdravotnícka starostlivosť mimo zdravotnícky systém je poskytovaná:

V okrese Žiari nad Hronom : 2 Domovy dôchodcov s DSS, v 4 DSS, v 1 detskom domove a 1 opatrovateľskej službe.

V okrese Žarnovica v 6 zariadeniach DSS a v 1 detskom domove.

V okrese Banská Štiavnica v 4 DSS.

Oddelením epidemiológie bolo vypracovaných 12 podkladov k vydaniu rozhodnutí pre ochorenie COVID-19, 32x rozhodnutie na zrušenie prevádzkovania MOM pre Ag testovanie, 7 karanténnych opatrení pri črevných nákazách, 10x pre kontakt s *Klebsiella pneumoniae* – carbapenemasa, 18x boli schválené prevádzkové poriadky a 1x bolo pripravené záväzné stanovisko.

Zamestnancami oddelenia epidemiológie bola vykonaná kontrola očkovania proti chrípke a pneumokokovým nákazám v 6 DD a DSS okresu Žarnovica, v 3 DD a DSS okresu Banská Štiavnica a v 6 okresu Žiar nad Hronom.

Pracovníci oddelenia epidemiológie plnili 9 programov a projektov ÚVZ v SR, v rámci ktorých sa zapojili do štúdií, gestorom ktorých bol RÚVZ Trenčín:

- „Európska surveillanca infekcií CDI podľa protokolu ECDC“ – zo 71 hlásených pozitívnych vzoriek stolice testovaných na CDI bolo spracovaných a hlásených 52 nozokomiálnych nákaz a 19 prípadov komunitných infekcií.
- „HELICS“, v roku 2022 bol splnený. V roku 2022 bolo spracovaných 58 prípadov za rok 2021.
- „Akčný plán Národného programu kontroly infekčných ochorení v Slovenskej republike“

Plnili preventívne opatrenia zamerané na znižovanie výskytu infekčných ochorení v rámci Národného imunizačného programu (NIP) SR. Na NIP SR sa podieľajú všetci všeobecní lekári. Administratívna kontrola očkovania ročníkov podliehajúcich kontrole bola vykonaná fyzicky v každej ambulancii všeobecných lekárov pre deti a dorast ku dňu 31. 8. 2022 (viď úvodné časti podľa okresov). Lekári ambulancií pre deti a dorast priebežne konzultujú očkovanie týkajúce sa detí (typ vakcíny, kombinácie vakcín a časové odstupy medzi nimi). Vzájomná spolupráca je na veľmi dobrej úrovni.

Oddelenie epidemiológie sa zapojilo do projektu Európsky imunizačný týždeň pod heslom „Dlhý život pre všetkých“ prípravou dvoch článkov do printových médií a do čakární lekárov prvého kontaktu boli pripravené vlastné letáky.

V rámci úloh „Surveillance infekčných chorôb“ a „Informačného systému prenosných ochorení - EPIS“ zabezpečovali zber, sledovanie, opatrenia, sumarizáciu a hlásenia prenosných ochorení, vrátane nozokomiálnych nákaz. V roku 2022 bolo spolu vložených do systému 17 331 prípadov ochorení (v roku 2021 16 211 prípadov).

V rámci prevencie proti nozokomiálnym nákazám, pracovníci vykonávali ŠZD sterilizačnej techniky a zdravotníckych zariadení. V uvedených dozorovaných zdravotníckych zariadeniach bolo vykonaných 126 kontrol sterilizačných prístrojov a 12 kontrol dodržania zákazu fajčenia ustanoveného v zákone č. 377/2004 Z. z.).

Činnosť odborných pracovníkov oddelenia epidemiológie počas pandémie ochorenia COVID-19:

Sledovanie a analýza prípadov pozitívnych na Covid-19 prostredníctvom aplikácie COVID-19 ÚVZ SR

Zber, sledovanie, opatrenia, sumarizáciu a hlásenia prostredníctvom aplikácie e Moje zdravie. Odbery biologického materiálu – činnosť odborného miesta na antigénne testovanie na ochorenie COVID-19 pri RÚVZ bola ukončená 14.5.2021. V roku 2022 testovanie nebolo realizované. V rámci preventívnych opatrení boli realizované odbery biologického materiálu na antigénne testovanie u zamestnancov RÚVZ.

Odber biologického materiálu nebol vykonávaný v ohniskách nákazy.

Zabezpečením sústavnej surveillance prenosných ochorení bola kontrolovaná epidemiologická situácia. Pravidelným vyhodnocovaním epidemiologickej situácie bolo informované cestou webovej stránky úradu obyvateľstvo o aktuálnom výskyte ochorení. Lekári boli informovaní o epidemiologickej situácii vo výskyte chrípky a ARO. Boli zabezpečené protiepidemické opatrenia pri výskyte ochorení na COVID-19. V roku 2022 bolo v regióne RÚVZ ZH evidovaných 16 413 ochorení (BS 2684, ZC 4241, ZH 9488). Vydaných bolo 32 rozhodnutí pre zriadenie a činnosť AG MOM a 12 rozhodnutí s opatreniami proti ochoreniu COVID-19.

V roku 2022 zasadal prezenčne jeden krízový štáb v Žarnovici v súvislosti s vojnou na Ukrajine. Krízové štáby na celoslovenskej a krajskej úrovni boli zvolávané formou on-line. S okresnými úradmi sa minimálne 1x týždenne konali e-mailové a telefonické konzultácie.

Pravidelne e-mailom boli doručované na RÚVZ rozpisy služobnej pohotovosti zamestnancov odboru krízového riadenia jednotlivých okresných úradov a boli aktualizované kontakty Štábov krízového riadenia v spádových okresoch. Krízovým štábom bola poskytovaná osobne alebo písomnou formou aktuálna analýza epidemiologickej situácie v spádových regiónoch RÚVZ ZH.

Pracovníkom oddelenia epidemiológie v roku 2022 vypomáhali 2 odborní zamestnanci oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu RÚVZ, 1. polrok aj 2 zamestnanci prijatí na pandemické miesta. Od decembra 2021 do začiatku februára 2022 vypomáhali aj 3 príslušníci ozbrojených síl.

Informácie pre laickú verejnosť

Počas trvania pandémie hlavne v jarnom období boli denne poskytované desiatky informácií k danej problematike telefonicky a e-mailom.

V rámci enviromentálnej surveillancie poliomyelitídy a sledovania VDPV v SR bol podľa harmonogramu vykonaný 6x odber odpadovej vody. Výsledky vyšetrení boli negatívne, okrem odberu vody z 27.9.2022, kedy pokus o izoláciu enterálnych vírusov z odpadovej vody bol pozitívny, podľa záverov NRC pri poliomyelitídu jedná sa o non polio enterálny vírus.

V oblasti Prevencie HIV/AIDS bolo poradenstvo v roku 2022 poskytnuté osobne 10 klientom. V roku 2022 nebola vykonaná edukačná aktivita projektu Hrou proti AIDS, zameraná na študentov.

Pracovníci oddelenia zabezpečujú prevádzku Poradne očkovania. Poradňa očkovania je určená pre všetkých záujemcov o informácie v oblasti povinného pravidelného a odporúčaného očkovania, očkovania pred cestou do zahraničia a komplexné poradenstvo súvisiacich s technikou aplikácie vakcín, zložení vakcín, nežiadúcich účinkoch a platnou legislatívou v tejto oblasti.

Aktivity „Poradne očkovania“ v roku 2022 boli individuálne poskytované hlavne lekárom pre deti a dorast a rodičom, ktorí sa informovali ohľadne očkovania proti ochoreniu COVID-19 a následného možného posunu pravidelného povinného očkovania.

Zdravotníckym pracovníkom bolo poskytnutých 12 konzultácií, hlavne o možných postupoch pri zmeškaných schémach povinného očkovania, o zložení a sortimente vakcín na trhu, očkovanie proti COVID-19.

Okrem uvedeného, hlavne v prvej polovici roku 2022, lekári pre deti a dorast konzultovali očkovanie detí odídencov z Ukrajiny. Pri poskytnutí čiastkových informácií očkovania týchto detí proti prenosným ochoreniam boli na oddelení epidemiológie vypracované pre ne individuálne plány očkovania a doočkovania.

Hlásenie akútnych respiračných ochorení lekármi I. kontaktu je na slušnej úrovni, ostatné prenosné ochorenia sú zväčša hlásené oddeleniami klinickej mikrobiológie a ostatnými laboratórnymi zložkami, resp. lekármi, ktorí vykonali odber biologického materiálu.

Nemocnica v Žiari nad Hronom aj v tomto roku hlásila nozokomiálne nákazy elektronickou formou.

Zdravotnícke zariadenia ambulantného aj lôžkového typu sú ústretové pri riešení hygienicko - epidemiologickej problematiky. Od roku 2012 spolupracujú s naším oddelením na projekte HELICS - infekcie v mieste chirurgického výkonu po cholecystektómii. Kampaň „Umývajte si ruky, zachrániš život“, v roku 2022 nebola realizovaná.

Zdravotno – výchovné aktivity v prevencii prenosných ochorení pre laickú a odbornú verejnosť:

- zverejňovanie na internetovej stránke úradu právne predpisy, platné odporúčania a informačné materiály ako aj pre jednotlivé ambulancie všeobecných lekárov, prevažne o ochorení COVID-19 a ostatných prenosných ochoreniach.

Pre zdravotníckych pracovníkov regiónu Žiar nad Hronom:

- realizované denne telefonické konzultácie, informácie a platné usmernenia poskytované elektronickočervieu poštou a prostredníctvom webovej stránky.

4.18.5.8 PREŠOVSKÝ KRAJ

Surveillance prenosných ochorení, hlásenie, opatrenia v ohniskách nákazy sa vykonávajú v súlade s platnou legislatívou a odbornými usmerneniami. Zber údajov je zabezpečený z hlásení prenosných ochorení, pri epidemiologickom vyšetrení v ohniskách nákaz, zo zdravotnej dokumentácie a z laboratórnych protokolov. Vykonávanie laboratórnej diagnostiky prenosných ochorení sa v jednotlivých okresoch líši. Lekári nie sú naklonení využívať pri svojej práci informačné technológie, zostávajú pri klasických formách hlásení prenosných ochorení (hlásenky, prípadne telefonicky). Program EPIS je zo strany lekárov liečebno-preventívnej zložky využívaný minimálne.

Charakteristika primárnej a nemocničnej zdravotníckej starostlivosti v Prešovskom kraji je podrobnejšie rozpracovaná v kapitole „Výkon štátneho zdravotného dozoru a posudková činnosť“.

Preventívne programy a projekty

Oddelenia epidemiológie jednotlivých RÚVZ Prešovského kraja preventívne programy a projekty plnili v rámci Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike. Správa o plnení bola vypracovaná za každý RÚVZ Prešovského kraja a k 31.12.2022 a vyhodnotenie odoslané v termíne na ÚVZ SR.

Oddeleniami epidemiológie RÚVZ Prešovského kraja bolo plnených 9 úloh:

Národný imunizačný program SR (NIP SR)

Surveillance infekčných chorôb

Informačný systém prenosných ochorení

Nozokomiálne nákazy

Mimoriadne epidemiologické situácie

Enviromentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV

Prevenia HIV/AIDS

Poradne očkovania

Optimalizácia verejnej správy v oblasti epidemiológie

Špecializované činnosti

Oddelenia epidemiológie vykonávajú všetky úlohy vyplývajúce z koncepcie odboru epidemiológie, ktorú vypracoval ÚVZ SR.

RÚVZ so sídlom v Poprade:

z oddelenia epidemiológie sa 1 lekárka podieľala na činnosti Poradne zdravia na RÚVZ Poprad, zároveň je vedúcou tímu Pracovnej zdravotnej služby pre zamestnancov RÚVZ Poprad. Oddelenie úzko spolupracuje na šetrení chorôb z povolania infekčnej etiológie s oddelením preventívneho pracovného lekárstva. Oddelenie pokračuje v projekte Sledovanie vybraných ukazovateľov zdravotného stavu rómskej populácie na základe analýzy listov o prehliadke mŕtveho. **V roku 2022 z dôvodu pandémie neboli analyzované listy o prehliadke mŕtveho, bude sa pokračovať v roku 2023.**

Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení

Preventívna činnosť RÚVZ Prešovského kraja je zameraná na riadenie a kontrolu imunizácie a odbornú poradenskú činnosť (metodické usmernenia zasielané poskytovateľom zdravotníckej starostlivosti, osvetová činnosť pre širokú verejnosť prostredníctvom masovokomunikačných prostriedkov, web RÚVZ, na školách formou besied, resp. prednášok a pod.).

Na RÚVZ Prešovského kraja sú zriadené poradne očkovania, v rámci ktorých je pre verejnosť poskytované poradenstvo a konzultácie v oblasti ochorení preventabilných očkovaním a to buď osobne, telefonicky alebo mailom. Poradenstvo je zamerané na:

- problematiku povinného pravidelného očkovania osôb, ktoré dosiahli určený vek
- očkovania pred cestou do zahraničia
- problematiku odporúčaného očkovania
- očkovania detí s kontraindikáciami
- poradenstvo týkajúce sa očkovacieho kalendára, odstupov medzi jednotlivými očkovaniami

RÚVZ so sídlom vo Svidníku:

má zriadenú **poradňu pre HBsAg pozitívne rodiny**. V rámci tejto poradne nebolo v tomto roku poskytnuté odborné poradenstvo a zároveň neboli hlásené žiadne pozitívne prípady.

Na oddeleniach epidemiológie sú zriadené aj poradne prevencie HIV/AIDS. Súčasne s činnosťou Poradní prevencie HIV/AIDS sú v prevádzke telefonické linky prevencie HIV/AIDS, kde najčastejšími dotazmi boli možnosti vyšetrenia HIV protilátok, prenosu infekcie HIV a možnosti prevencie. Na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove je zriadená Poradňa prevencie HIV/AIDS, kde sa okrem poradenstva vykonávajú aj anonymné odbery biologického materiálu na vyšetrenie HIV protilátok. Odbery vykonáva RÚVZ so sídlom v Prešove ako jediný v rámci RÚVZ Prešovského kraja. Realizované boli 9 odbery biologického materiálu (7 muži a 2 ženy) na virologické vyšetrenie vo vekovej kategórii 18-ročný – 45-ročných. Najčastejším dôvodom vyšetrenia bola u klientov prítomnosť rizikovej situácie - nechránený pohlavný styk.

Súčasne s činnosťou Poradne prevencie HIV/AIDS je v prevádzke telefonická linka prevencie HIV/AIDS, ktorá je dostupná počas pracovnej doby. Z dôvodu výskytu ochorenia COVID-19 činnosť poradne bola v tomto roku zameraná na poradenstvo.

Telefonicky a e-mailom nás kontaktovalo 75 osôb. Najčastejšími dotazmi boli možnosti vyšetrenia HIV protilátok, prenosu infekcie HIV a možnosti prevencie.

V tomto roku bolo vykonaných 5 besied u študentov stredných a základných škôl (Stredná odborná škola internátna, Stredná odborná škola služieb a ZŠ Važecká). Spolu sa zúčastnilo 125 osôb.

Okres Bardejov

Oddelenie epidemiológie v spolupráci s oddelením podpory zdravia v roku 2022 realizoval workshopy „Hrou proti AIDS“ v stredných školách okresu Bardejov. Uskutočnili sa 4 workshopy a 4 prednášky s účasťou 105 študentov. Aktivity boli tiež zamerané na informačno

– propagačnú činnosť prostredníctvom masovokomunikačných prostriedkov - webová stránka a FB stránka nášho RÚVZ, informačný panel v priestoroch úradu.

Okres Svidník

V roku 2022 bolo v rámci činnosti **poradne HIV/AIDS** vykonané odborné poradenstvo v 2 prípadoch. Odber na HIV nebol uskutočnený. Projekt „Hrou proti AIDS“ sa realizoval na 1 strednej škole v meste Stropkov a na 1 základnej škole u žiakov deviatego ročníka vo Svidníku. Do projektu bolo zapojených spolu 49 študentov. Realizované boli 4 besedy o AIDS a pohlavných chorobách pre žiakov základných škôl a stredných škôl.

V rámci **vakcinačnej poradne** bola priebežne poskytovaná poradenská a bezplatná konzultačná činnosť v problematike imunizácie: poskytnutých bolo 55 konzultácií o očkovaní do zahraničia a o očkovaní pre lekárov prvého kontaktu v okrese Svidník.

Okres Humenné

Na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Humennom je od 1.1.2012 zriadená Poradňa očkovania, ktorá svoju činnosť vykonáva každý deň podľa potreby. V poradni očkovania poskytujeme aj informácie o očkovaní pri cestách do zahraničia

Zdravotno-výchovné aktivity v prevencii prenosných ochorení

Zlepšenie informovanosti a zvýšenie edukácie obyvateľstva v problematike prenosných ochorení je zabezpečené prostredníctvom:

- programu EPIS (vstupný portál pre verejnosť),
- webovej stránky jednotlivých RÚVZ Prešovského kraja
- zdravotno-výchovných aktivít zameraných na prevenciu prenosných ochorení.

Pracovníci oddelení epidemiológie Prešovského kraja sa v rámci svojej činnosti podieľali na rôznych zdravotno-výchovných aktivitách v oblasti prenosných ochorení, besied na základných a stredných školách, odbornými príspevkami prispievali do médií, najmä miestnej tlače. Zvýšená pozornosť bola venovaná najmä problematike výskytu akútneho respiračného ochorenia a chrípke podobných ochorení s dôrazom na charakteristiku ochorenia, cesty prenosu a možnosti prevencie. Taktiež bolo priebežne poskytované poradenstvo pre odbornú a laickú verejnosť v oblasti povinného očkovania, odporúčaného očkovania a očkovania do zahraničia.

Oddelenia epidemiológie RÚVZ Prešovského kraja pravidelne informujú o aktuálnej epidemiologickej situácii na svojich webových stránkach. Na stránkach sú uverejnené aj informácie o nových právnych predpisoch, odborné usmernenia, odporúčania v prípade výskytu určitých prenosných ochorení, očkovací kalendár a iné.

- pre zdravotníkov -

Vzhľadom k epidemickému výskytu COVID-19 aktivity na ktorých sa každoročne Regionálne úrady verejného zdravotníctva v Prešovskom kraji podieľajú v tomto roku uskutočnené neboli (Školenia v problematike VNN – koordinácii postupov v prípade výskytu VNN).

Lekárom prvého kontaktu boli pravidelne v mesačných intervaloch zasielané aktuálne informácie o epidemiologickej situácii okresoch spolu aj s novými informáciami v očkovaní a výskyte ochorení preventabilných očkovaním.

RÚVZ so sídlom vo Vranove nad Topľou

RÚVZ sa zúčastnilo spoločnej akcie v rámci Dňa hygieny rúk spolu s Vranovskou nemocnicou a.s. Táto aktivita bola zameraná na kontrolu dezinfekcie rúk personálu nemocnice a klientov, kde bolo odobratých 20 sterov z rúk zdravotníckeho personálu Vranovskej nemocnice, a. s.

Dobrovoľníci si pomocou lampy Derma LiteCheck mali možnosť overiť správnosť vykonanej dezinfekcie rúk.

Aktivity v prevencii prenosných chorôb v rámci Európskeho imunizačného týždňa (EIW) v roku 2022 boli realizované formou prednášok na ZŠ v okrese Vranov nad Topľou.

RÚVZ so sídlom v Poprade

Práca na oddelení epidemiológie bola v roku 2022 venovaná hlavne prebiehajúcej pandémie COVID-19. Zapojenie do intervencií v rámci dňa hygieny rúk, v rámci Európskeho imunizačného týždňa, účasť na ďalších projektoch bude realizovaná v roku 2023.

Lekárka oddelenia sa podieľa na vyučovaní predmetu Preventívne lekárstvo v Strednej zdravotníckej škole Levoča a predmetu Patológia na Strednej zdravotníckej škole v Poprade.

- pre laickú verejnosť -

V roku 2022 boli postupne vykonávané edukačné aktivity pre laickú verejnosť.

Pravidelne boli zverejňované informácie súvisiace s ochorením COVID-19, ARO a CHPO na webových stránkach Regionálnych úradov verejného zdravotníctva a v regionálnych týždenníkoch

Na zamedzenie ďalšieho šírenia prenosných ochorení bola vykonávaná aj cieľená zdravotná výchova v ohniskách nákaz, prípadne v kolektívnych zariadeniach.

RÚVZ Svidník

V máji 2022 sa zapojili do projektu Očkovanie hrou, ktorý sme realizovali na dvoch stredných školách v okrese Svidník pre študentov 3. ročníkov. Formou hry sa mohli dozvedieť mnohé zaujímavé informácie o očkovaní. Celkovo sa ho zúčastnilo 67 študentov, ktorí vyplňali dotazníky pred a po realizácii projektu.

Pre študentov SZŠ vo Svidníku bola zorganizovaná prednáška na tému Hygiena rúk – preventívne opatrenia spolu s UV lampou.

RÚVZ Prešov

Sa zapojil do projektu Očkovanie hrou. Projektu sa zúčastnili dve stredné zdravotnícke školy v Prešove. Spolu sa zúčastnilo 70 študentov. Tento projekt bol zo strany študentov hodnotený veľmi pozitívne.

Mimoriadne úlohy

Cieľom je ochraňovať občanov pred mimoriadnymi epidemiologickými situáciami, zabezpečiť pripravenosť, rýchlu a koordinovanú reakciu na mimoriadne epidemiologické situácie (hrozby a naliehavé situácie), skvalitniť pripravenosť na pandémiu chrípky a riešenie osobitných zdravotných hrozieb.

Dňa 30.1.2020 vyhlásila Svetová zdravotnícka organizácia (WHO) epidémiu 2019-nCoV za globálny stav núdze. V súvislosti s vyhlásením WHO a vývojom epidemiologickej situácie hlavný hygienik Slovenskej republiky nariadil zabezpečenie 24-hodinovej pohotovosti na všetkých RÚVZ v SR tj. pohotovosť na mobilnom telefóne z dôvodu výskytu nového koronavírusu 2019 – nCoV až do odvolania hlavným hygienikom Slovenskej republiky.

S účinnosťou od 3.2.2020 hlavný hygienik Slovenskej republiky nariadil zabezpečenie zariadenia telefónnej linky pre verejnosť „call centra“ v krajských RÚVZ.

V roku 2020 boli evidované zvýšené výskyty ochorenia COVID 19 v okresoch Prešovského kraja. V súvislosti s výskytom ochorenia COVID-19 a zhoršujúcou sa situáciou v Slovenskej

republike sa začalo s celoplošným testovaním obyvateľov antigenovými testami. Na testovaní sa podieľal aj **RÚVZ so sídlom v Prešove** s tým, že bolo vytvorené odberové miesto pre verejnosť. Odberné miesto vykonávalo odbery ešte aj v roku 2021. Celkovo bolo vykonaných 5 746 odberov a zachytených 106 pozitívnych prípadov. Zároveň sa uskutočňovali aj rokovania Regionálnych protiepidemických komisií v územnej pôsobnosti okresoch. Pravidelne sa realizovali rokovania krízových štábov OÚ v územnej pôsobnosti okresoch.

Aj v roku 2022 sa venovala zvýšená pozornosť predovšetkým pozitívnym prípadom COVID – 19, nariadeniu karantény pozitívne testovaným a ich úzkym kontaktom, navrhovanie protiepidemických opatrení, kontrole dodržiavania všetkých protiepidemických opatrení.

Zaznamenané boli epidemické výskyty v rodinách, vo firmách, na školách, v domovoch sociálnych služieb, kňazských seminároch... Protiepidemické opatrenia boli zabezpečené v plnom rozsahu.

V dôsledku prebiehajúcej pandémie ochorenia COVID-19 nastal výrazný pokles surveillance chrípky nielen v SR ale celosvetovo. Na základe vzniknutej situácie WHO a ECDC dôrazne odporúčala zabezpečiť plynulý celosezónny odber vzoriek prostredníctvom sentinelových lekárov. Bola nadviazaná spolupráca so sentinelovými lekármi v Prešovskom kraji. Zabezpečila sa distribúcia odberových médií a žiadaniek smerom k sentinelovým lekárom a aj transport odobratých vzoriek do laboratória RÚVZ Košice, RÚVZ Poprad. Na rozdiel od predchádzajúcich chrípkových sezón vzorky boli odoberané do inaktivačného odberového média, ktoré sa používa aj na odbery pre SARS-CoV-2 (výterovky) a súčasne boli vyšetrené iba RT-PCR metódou na stanovenie vírusu chrípky a SARS-CoV-2.

- **Členstvo v pracovných skupinách**

Vedúca oddelenia epidemiológie RÚVZ so sídlom vo Svidníku je členkou Poradného zboru HH pre epidemiológiu.

Lekárka oddelenia RÚVZ Poprad je členkou nozokomiálnej komisie Nemocnice Poprad a.s., VNŠP Levoča a Nemocnice Kežmarok, členkou Odbornej pracovnej skupiny MZ SR pre epidemiológiu pre „tvorbu nových a inovovaných štandardných klinických postupov a ich zavedenie do medicínskej praxe“, členkou výboru SEVS.

- **Členstvo a účasť na práci ECDC**

Lekárka oddelenia epidemiológie RÚVZ Poprad sa v decembri zúčastnila kurzu ECDC „Podpora prijatia očkovania – komunikačné stratégie pre zdravotníkov v prvej línii“ v Bukurešti.

4.18.5.9 KOŠICKÝ KRAJ

Preventívne programy a projekty

- Oddelenia epidemiológie Košického kraja sa podieľali na plnení Programov a projektov ÚVZ SR. Plnenia úloh za rok 2022 boli vyhodnotené v osobitných správach, ktoré boli v termíne zaslané na ÚVZ SR v požadovanom termíne.
- V roku 2022 bolo zabezpečené plnenie 9 úloh:
 - 6.1. Národný imunizačný program
 - 6.2 Surveillance infekčných ochorení
 - 6.3 Informačný systém prenosných ochorení
 - 6.4 Nozokomiálne nákazy

- 6.5 Mimoriadne epidemiologické situácie
- 6.6. Enviromentálna surveillace poliomyelitídy a sledovanie VDPV
- 6.7 Prevencia HIV/AIDS
- 6.8 Poradne očkovania
- 6.9. Optimalizácia verejnej správy v oblasti epidemiológie.

Špecializované činnosti

RÚVZ Spišská N. Ves: V programe **Excel** má vytvorenú databázu nosičov **HBsAg**, ktorá sa neustále aktualizuje a dopĺňa, čím sa získal prehľadný register s možnosťou jednoduchého vyhľadávania na základe rôznych výberových kritérií. V roku 2022 pribudlo 22 nových nosičov HBsAg v okrese Spišská Nová Ves a Gelnica.

Okrem programu EPIS, pracovníci oddelenia epidemiológie pracujú aj s **IS – Moje e-zdravie**, kde v úzkej spolupráci s NCZI zhromažďujú informácie osôb, ktorým bola nariadená izolácia, odber biologického materiálu na potvrdenie ochorenia Covid-19, osoby prichádzajúce z rizikových krajín, a pod.

Ďalším informačný program je **IS COVID**, ktorý je v spolupráci s laboratóriami a MOM používaný na overovanie a dohľadanie laboratórnych výsledkov RT-PCR vyšetrenia a antigénového vyšetrenia vzoriek odobratého materiálu na potvrdenie ochorenia Covid-19.

Ostatné RÚVZ v rámci kraja špecializované činnosti nevykonávali.

Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení

- **RÚVZ Košice:** Od 21.09.2012 je súčasťou Poradenského centra ochrany a podpory zdravia na úrade Poradňa očkovania. V rámci jej činnosti boli poskytované laickej a odbornej verejnosti informácie o priebehu ochorení preventabilných očkovaním, v roku 2022 to bolo predovšetkým v súvislosti s očkovaním proti ochoreniu COVID-19 s cieľom predchádzať ochoreniu resp. zmierniť jeho priebeh a zabrániť vzniku závažných komplikácií. Poskytované boli informácie o povinnom, odporúčanom očkovaní, indikáciách a kontraindikáciách očkovania, očkovacích schémach v prípade posunu očkovania, zložení vakcín, či nežiadúcich reakciách. Informácie boli poskytované písomnou formou, prostredníctvom elektronickej pošty resp. telefonickej komunikácii, spolu - 50x.
- Laická a odborná verejnosť bola v rámci Európskeho imunizačného týždňa 2022 informovaná o vakcinologickom poradenstve na RÚVZ Košice prostredníctvom webovej stránky úradu a cestou propagačných letákov. Priebežne sa realizuje vzdelávanie zdravotníckeho personálu i rodičov o význame očkovania vzhľadom na opakované antivakcinačné aktivity a zabezpečení dôslednej dokumentácie o odmietnutí očkovania v ambulancii lekára.

Zamestnanci RÚVZ priebežne odpovedali na dotazy zasielané laickou a odbornou verejnosťou na emailovú adresu koronavirus@ruvzke.sk, ale aj v rámci bežnej agendy, a poskytovali informácie o ochorení COVID-19, o možnostiach prevencie ochorenia dodržiavaním protiepidemických opatrení vrátane očkovania.

RÚVZ Michalovce: V súvislosti s plnením hlavných úloh a projektov ÚVZ v SR bola v Poradni očkovania, zriadenej pri RÚVZ Michalovce, priebežne poskytovaná poradenská, prednášková a konzultačná činnosť o priebehu ochorení preventabilných očkovaním, očkovaní

– povinnom, odporúčanom, indikáciách a kontraindikáciách očkovania, zložení vakcín, či nežiadúcich reakciách. Informácie boli poskytované priebežne lekárom neštátnych a štátnych zdravotníckych zariadení na základe písomnej alebo telefonickej žiadosti. Spolu bola poskytnutá poradenská, prednášková a konzultačná činnosť v problematike imunizácie a výskytu prenosných ochorení 16x. V ohniskách nákaz bolo vykonané poradenstvo v prevencii prenosných ochorení v 19 789 prípadoch (zdravotná výchova).

RÚVZ Rožňava: V roku 2022 fungovalo najmä telefonické poradenstvo, resp. poradenstvo prostredníctvom emailu. Otázky v rámci poradne očkovania boli zamerané hlavne na zloženie vakcín, kontraindikácie pri očkovaní, na odporúčané druhy očkovania, predovšetkým proti rotavírusom, kliešťovej encefalitíde, chrípke a pneumokokom, začiatkom kalendárneho roka pretrvával ešte aj záujem o očkovanie proti COVID - 19. Poradenstvo bolo poskytnuté 62x.

Pre verejnosť bola k dispozícii linka pomoci AIDS. Telefonická konzultácia nebola poskytnutá.

RÚVZ Spišská N. Ves: Lekári prvého kontaktu, odborní lekári, detské oddelenia a ostatné zdravotnícke zariadenia ako aj laická verejnosť boli pravidelne informovaní na webovej stránke RÚVZ o aktuálnej epidemiologickej situácii vo výskyte prenosných ochorení na regionálnej úrovni, ale aj na Slovensku, Európe a celom svete.

Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení, v oblasti očkovania boli poskytované každý pracovný deň telefonicky a osobne na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom Spišská Nová Ves.

Poradňa očkovania

V rámci poradne očkovania poskytujeme lekárom a aj širokej laickej verejnosti informácie a konzultácie týkajúce sa problematiky povinného pravidelného očkovania detí a dospelých, odporúčaného očkovania, očkovania pred cestou do zahraničia, o očkovaní osôb, ktoré sú profesionálne vystavené zvýšenému nebezpečenstvu vybraných nákaz, očkovaní detí s kontraindikáciami a poradenstvo vo všetkých ďalších problémoch spojených s očkovaním.

V zdravotníckych zariadeniach a v ohniskách priebežne vykonávame poradenstvo ako súčasť výkonu ŠZD.

RÚVZ Trebišov: V rámci poradne očkovania, poradne HIV/AIDS a poradne pre HBsAg pozitívne rodiny bola počas roka 2022 poskytovaná poradenská a bezplatná konzultačná činnosť telefonicky v problematike imunizácie:

- pre laickú verejnosť boli poskytnuté informácie hlavne v súvislosti s opatreniami a očkovaním pri výskyte COVID-19 v rámci cestovania,
- pre poskytovateľov zdravotnej starostlivosti boli poskytnuté: 16x konzultácie v súvislosti s očkovaním.

V roku 2022 bola v rámci činnosti **poradne HIV/AIDS** pre laickú verejnosť k dispozícii linka pomoci AIDS (0918680305, 056/6681274), ktorú v roku 2022 využil 1 klient (muž). Možnosť e-mailovej konzultácie nebola v roku 2022 využitá. Otázky klienta na linke pomoci AIDS boli zamerané na spôsoby šírenia, možnosti ochrany, možnosti laboratórnych vyšetrení a liečbu ochorenia.

V rámci **poradne pre HBsAg pozitívne rodiny** bolo poskytnuté odborné poradenstvo pre 20 novoevidovaných klientov a ich 84 kontaktov.

Na webovej stránke úradu sú uvedené kontakty o možnosti telefonického poradenstva aj osobnej návštevy po telefonickom dohovore.

Zdravotno-výchovné aktivity v prevencii prenosných ochorení

RÚVZ Košice:

Zdravotnovýchovné aktivity pre zdravotníckych pracovníkov

1. Aktivity realizované v rámci Európskeho imunizačného týždňa 2022 realizované od 24. 4.2022 do 30.4.2022 boli vyhodnotené v rámci osobitnej správy.
2. Priebežné metodické usmerňovanie všeobecných lekárov pre detí a dorast a všeobecných lekárov pre dospelých v oblasti očkovania a prevencie prenosných ochorení. Sprístupňovanie aktuálnych informácií o prenosných ochoreniach na webovej stránke úradu.
3. V zmysle prílohy č. 6 Usmernenia HH SR „Koordinácia postupov pri zistení vysoko nebezpečnej nákazy v Slovenskej republike“ zo dňa 18.6.2015 pod č. OE/2312/2015 boli vykonané školenia všeobecných lekárov pre detí a dorast, všeobecných lekárov pre dospelých, operátorov krajského operačného strediska ZZS Košice a primárov CPO lôžkových zdravotníckych zariadení v Košickom kraji. Predmetom školenia boli postupy a používanie OOPP pri zistení osoby podozrivej z ochorenia na VNN.
4. V rámci tohtoročnej kampane „**Clean care is safer care**“ boli vykonané kontroly hygieny rúk zdravotníckych pracovníkov na 4 pracoviskách v jednom lôžkovom zdravotníckom zariadení, počas ktorých bolo z rúk zdravotníckych pracovníkov odobratých spolu 30 sterov. Všetkým lôžkovým zdravotníckym zariadeniam bola poskytnutá informácia o aktuálnom ročníku kampane.

Do programu **HELICS** v súčasnej dobe nie je zapojené žiadne lôžkové zdravotnícke zariadenie.

5. V súlade s Odporúčaním Rady 2009/C 151/01 z 9. júna 2009 o bezpečnosti pacientov vrátane prevencie a kontroly infekcií spojených so zdravotnou starostlivosťou bola v priebehu roka 2022 realizovaná **Surveillance infekcií spôsobených Clostridium difficile**. Prípady infekcií spôsobených Clostridium difficile zaznamenané za uvedené obdobie (170x) boli štandardne zadané do EPIS a následne exportované do TESSy.

Zdravotnovýchovné aktivity pre laickú verejnosť

1. Aktivity v rámci Európskeho imunizačného týždňa 2022 boli realizované v období od 24. 4.2022 do 30.4.2022.
2. Aktivity v rámci Národného programu prevencie HIV/AIDS a Svetového dňa boja proti AIDS.

Aktivity súvisiace s informovanosťou a edukáciou širokej verejnosti v problematike prenosných ochorení boli vykonávané priebežne a celoročne.

Laická verejnosť bola edukovaná aj prostredníctvom médií (12x) a webovej stránky RÚVZ Košice, kde boli zverejňované informácie o výskyte prenosných ochorení a možnosti ich prevencie, o novinkách v oblasti očkovania a o aktuálnej situácii vo výskyte akútnych respiračných ochorení a chrípke podobných ochorení. V roku 2022 vzhľadom na aktuálnu epidemiologickú situáciu boli poskytované a zverejňované informácie súvisiace predovšetkým s ochorením COVID-19.

RÚVZ Michalovce:

Preventívne aktivity – NPP HIV/AIDS

- v rámci plnenia tejto úlohy boli RÚVZ so sídlom v Michalovciach realizované preventívno – edukačné aktivity spojené so vzdelávaním a výchovou mladých ľudí v 1 SŠ, ktorých sa zúčastnilo 40 študentov (Hotelová akadémia Michalovce)
- v súvislosti so svetovým dňom boja proti AIDS (1.12.) boli v priestoroch RÚVZ Michalovce uverejnené na informačnom paneli edukačné materiály týkajúce sa problematiky „Prevenia HIV/AIDS“

Prednášková činnosť na tému „Ochorenia preventabilné očkovaním“: v roku 2022 neboli vykonávané žiadne aktivity.

Boli zabezpečené tieto prednášky, resp. publikovanie článkov, poskytovanie rozhovorov v médiách:

MUDr. STAŠKOVÁ Janka, MPH - poskytnuté rozhovory pre médiá

21.7.2022 – TASR - Epidemiologická situácia v okrese Michalovce

26.7.2022 – TV Zemplín – Zdravotné riziká z rekreačných vôd

22.12.2022 – TV JOJ – Besnota v obci Veľké Slemence – preventívne opatrenia

Na nástenkách RÚVZ (vestibul, II. poschodie) boli rozpracované a uverejnené tieto odborné prednášky:

Informačný panel RÚVZ Michalovce /vestibul/

Odporúčania pri cestovaní v súvislosti s COVID-19, Aktuálna epidemiologická situácia vo výskyte ochorení na COVID-19 v okr. Michalovce a Sobrance, Ako dochádza k prenosu západonílskeho vírusu, Opičie kiahne, 5 základných momentov pre hygienu rúk

Nástenný panel /II. poschodie RÚVZ Michalovce/

Čo vám hrozí, ak odmietnete dať dieťa zaočkovať, Čo by sme mali vedieť o opičích kiahňach, Európsky imunizačný týždeň 2022, Kliešte – malé ale zákerné, COVID-19 – osoby s vyšším rizikom ochorenia, Riziko výskytu pneumokokových ochorení vo vyššom veku

Pravidelne sa dopĺňa Web stránka RÚVZ so sídlom v Michalovciach o informácie súvisiace s výskytom prenosných infekčných ochorení vo svete, v okrese, kraji, vrátane iných mimoriadnych a pozoruhodných informácií.

RÚVZ Rožňava:

Pre zdravotníckych pracovníkov:

- zaslaný očkovací kalendár pre povinné pravidelné očkovanie detí a dospelých na rok 2022 vypracovaný ÚVZ SR (všeobecným lekárom pre deti a dorast a všeobecným lekárom pre dospelých),
- zaslané informácie o očkovaní utečencov z Ukrajiny, vírusovej hepatitíde neznámej etiológie u detí, o opičích kiahňach, hlásení akútnych respiračných ochorení (všeobecným lekárom pre deti a dorast a všeobecným lekárom pre dospelých, NsP sv. Barbory Rožňava a mikrobiologickému laboratóriu),
- v ZSS boli prezentované prednášky na tému MRSA, svrab a hygiena rúk.

Pre laickú verejnosť boli:

- na FB a na web stránke úradu uverejňované informácie ohľadom TBC, chrípky, informácia k HIV/AIDS, ATB rezistencii,
- v ZSS bola vykonaná edukácia o hygiene rúk aj s praktickým nácvikom pre klientov,

- edukačné aktivity pre MRK s témami prevencie infekčných ochorení a očkovania s nácvikom správnej techniky umývania rúk,
- edukácia laickej verejnosti ohľadom hygieny rúk aj s možnosťou nácviku k príležitosti Svetového dňa hygieny rúk,
- pravidelne na FB a webovej stránke úradu boli zverejňované aktuálne informácie o ARO a iných prenosných ochorení na týždennej báze.

Európsky imunizačný týždeň (EIW) prebiehal v termíne od 24.4.2022 do 30.4.2022. Heslom aktuálneho ročníka bol „Dlhý život pre všetkých“. Na spoluprácu pri realizovaní EIW boli emailom vyzvaní praktickí lekári pre deti a dorast, praktickí lekári pre dospelých, gynekológovia a stredné školy v okrese. Boli im poskytnuté edukačné materiály. Na 2 stredných školách v Rožňave sa uskutočnili besedy pre žiakov. Informácie o EIW boli uverejnené na webovej a FB stránke RÚVZ Rožňava. Na RÚVZ bola umiestnená nástenka venovaná kampani EIW. Témy očkovania boli venované aj 2 prednášky pre MRK.

Referát epidemiológie sa v spolupráci s ďalšími odd. RÚVZ podieľal na regionálnej kampani na podporu očkovania proti HPV, v rámci ktorej sme zisťovali postoje rodičov žiakov k očkovaniu HPV, pripravili sme informačné letáky a plagáty, ktoré sme distribuovali do ambulancií všeobecných lekárov pre deti a dorast, na pracoviská a školy, boli uverejnené na FB stránke. Na FB stránke sme mali týždeň venovaný HPV, kde sa každý deň v týždni uverejňovali, krátke informácie o HPV a očkovaní. Na vedeckej konferencii „Onkologické skriningové programy na Slovensku“ sme aktívnou účasťou informovali o prebiehajúcej kampani.

RÚVZ Spišská N. Ves:

Realizácia projektu **Európskeho imunizačného týždňa** bola v roku 2022 limitovaná vzhľadom k prebiehajúcej pandemickej situácii.

Na webovej stránke RÚVZ v Spišskej Novej Vsi bol zverejnený nový očkovací kalendár na rok 2022 pre povinné pravidelné očkovanie detí a dospelých.

V dňoch 26.5.-28.5.2022 sme sa zúčastnili na XIII. Slovenskom vakcinologickom kongrese v Tatranskej Lomnici.

RÚVZ Trebišov:

V roku 2022 boli zabezpečené zdravotnícko-výchovné aktivity v prevencii prenosných ochorení **pre poskytovateľov zdravotnej starostlivosti:**

- zverejnenie očkovacieho kalendára na rok 2022 pre povinné pravidelné očkovanie detí a dospelých na web stránke RÚVZ so sídlom v Trebišove a zaslanie aktuálneho očkovacieho kalendára na neštátne zdravotnícke zariadenia v odbore všeobecné lekárstvo pre deti a dorast a pre dospelých,
- realizované zaslanie odborného usmernenia hlavného hygienika SR v súvislosti s výskytom ochorení na opičie kiahne v Európe pre neštátne zdravotnícke zariadenia v odbore všeobecné lekárstvo pre deti a dorast a pre dospelých, pre dermatovenerologické ambulancie v okrese Trebišov,
- realizované zaslanie výzvy k zabezpečeniu opatrení vzhľadom na možnú vlnu migrácie v súvislosti so situáciou na Ukrajine pre zariadenia ambulantnej zdravotnej starostlivosti,

- zaslanie informačného materiálu v súvislosti s výskytom prípadov akútnej hepatitídy neznámeho pôvodu u detí všeobecným lekárom pre deti a dospelých, gastroenterologickým ambulanciám a ústavným zdravotníckym zariadeniam,
- zaslanie usmernenia týkajúce sa postupu pri očkovaní utečencov z Ukrajiny pre všeobecných lekárov pre deti a dospelých;
- zaslanie usmernenia ku kontrole očkovania k 31.8.2022 pre všeobecných lekárov pre deti a dospelých;
- zaslanie informácie v súvislosti s týždenným hromadným hlásením ARO, chrípky a CHPO pre neštátne zdravotnícke zariadenia v odbore všeobecné lekárstvo pre deti a dospelých a pre dospelých;
- zaslanie usmernenia vykazovania respiračných ochorení a informácia o povinnom hlásení pre ústavné zdravotnícke zariadenia.

Na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Trebišove aj v roku 2022 bola zabezpečená informovanosť obyvateľstva o výskyte prenosných ochorení v okrese Trebišov (s mesačnou frekvenciou) a o výskyte ARO, chrípky a chrípke podobných ochorení v okrese (s týždennou frekvenciou).

RÚVZ so sídlom v Trebišove mal na svojej webovej stránke www.ruvztv.sk pravidelne zverejňované aktuálne informácie v problematike ochrany verejného zdravia počas trvania pandémie s výskytom ochorení COVID-19 – „*Správa o epidemiologickej situácii v súvislosti s výskytom ochorenia COVID-19 v okrese Trebišov*“, informácie o testovaní na ochorenie COVID-19 metódou RT-PCR testu, aktuálne informácie o monitoringu odpadových vôd na prítomnosť vírusu SARS-CoV-2 v okrese Trebišov.

Na internetovej stránke RÚVZ so sídlom v Trebišove boli ďalej uverejnené nasledovné informácie: „*Očkovací kalendár na rok 2022 pre povinné pravidelné očkovanie detí a dospelých (platnosť od 1.1.2022)*“, informácie, týkajúce sa výskytu ochorenia COVID-19 spôsobeným koronavírusom SARS-CoV-2, základné informácie o prípadoch opičích kiahní v európskom regióne (*usmernenia, opatrenia, odporúčania*), „*Súčasná chrípková sezóna prerástla do chrípkovej epidémie ešte pred vianočnými prázdninami*“, „*Vírusové ochorenie Ebola: Informácie pre cestovateľov*“, „*Pripravte sa na hlavnú sezónu kliešťov, chráňte sa pred infekčnými ochoreniami*“, „*Upozorňujeme na nárast prípadov kliešťovej encefalitídy*“, „*Na Slovensku bol potvrdený prípad ochorenia na západonílsku horúčku*“, „*Svetový imunizačný týždeň 2022*“, „*Príručka pre pacienta a jeho blízkych – 6 zásad proti COVID-19*“, „*Domáca izolácia pozitívnych, karanténa úzkych kontaktov a čo robiť po pozitívnom teste*“, „*Svetový deň boja proti AIDS – 1. december*“, „*Prebieha Európsky týždeň testovania 2022, vyvrcholí Svetovým dňom boja proti AIDS*“, „*Časté otázky ku chrípkovej sezóne 2022 – 2023*“.

Pri každom vyšetrení v ohnisku nákazy bola vykonávaná edukácia zameraná na primárnu a sekundárnu prevenciu výskytu konkrétneho prenosného ochorenia.

V súvislosti s prevenciou a zároveň kontrolou pri prenosných ochoreniach, RÚVZ so sídlom v Trebišove spolupracovalo aj v roku 2022 v teréne s asistentmi podpory zdravia a členmi Rómskej poriadkovej služby ako aj s ďalšími zložkami. RÚVZ koordinovalo postup aktivít v spolupráci so zložkami v teréne.

V roku 2022 v rámci *kampane hygieny rúk* boli zabezpečené v priestoroch RÚVZ so sídlom v Trebišove letáky a informačný panel o hygiene rúk.

V rámci odbornej prípravy k odbornej spôsobilosti boli zabezpečené oddelením epidemiológie prednášky pre účastníkov kurzu na tému: „*Epidemiologicky závažné činnosti*“.

Informovanosť a zvýšenie edukácie obyvateľstva v problematike prenosných ochorení sprostredkováva aj systém EPIS, kde vstupný portál programu je dostupný širokej verejnosti, kde sú všetky základné informácie o prenosných ochoreniach, ich výskyt v SR, o možnostiach ich predchádzania, o očkovaní a ďalších preventívnych opatreniach.

Účasť zamestnancov odboru / oddelenia epidemiológie na školiacich akciách a odborných podujatiach v roku 2022:

1. 15.1.2022 Trnava - Onkologické skriningové programy na Slovensku (2 zamestnanci RÚVZ Rožňava, z toho 1 s aktívnou účasťou)
2. 24.1.2022 - webinár: Vyšetrovanie odpadových vôd COVID – 19 (2 zamestnanci RÚVZ Košice)
3. 7.2.2022 – webinár: Vyšetrovanie odpadových vôd COVID – 19 – okresy Košického kraja (1 zamestnanec RÚVZ Košice a 1 zamestnanec RÚVZ Trebišov)
4. 3.3.2022 – webinár: Koordinačné stretnutie RÚVZ (1 zamestnanec RÚVZ Košice)
5. 23.- 24.3.2022 Bratislava – Škola prevencie nozokomiálnych nákaz (1 zamestnanec RÚVZ Košice a RÚVZ Trebišov)
6. 5.5.2022 Trebišov – Multidisciplinárne pracovné stretnutie k problematike násilia páchaného na deťoch (1 zamestnanec RÚVZ Trebišov s aktívnou účasťou)
7. 24.- 25.5.2022 Bratislava – Tematický kurz – Hygiena zdravotníckych zariadení (1 zamestnanec RÚVZ Košice)
8. 26.5.2022 Košice – Informačné stretnutie – MIS elektronická registratúra (2 zamestnanci RÚVZ Košice)
9. 26. – 28.5.2022 Tatranská Lomnica - XIII. Slovenský vakcinologický kongres (1 zamestnanec RÚVZ Košice a RÚVZ Michalovce, 2 zamestnanci RÚVZ Spišská Nová Ves a RÚVZ Rožňava)
10. 7.6.2022 Košice – Školenie pre všeobecných lekárov pre deti a dorast a dospelých o postupoch pri podozrení na VNN (2 zamestnanci RÚVZ Košice, z toho jeden s aktívnou účasťou)
11. 14.6.2022 Košice – Odborný pracovný seminár pre primárov CPO Košického kraja a KOS ZZS o postupoch pri podozrení na VNN (7 zamestnanci RÚVZ Košice, z toho 3 s aktívnou účasťou)
12. 3.8.2022 Košice – webinár: Zariadenia sociálnych služieb a COVID-19 (2 zamestnanci RÚVZ Košice a 1 zamestnanec RÚVZ Trebišov)
13. 9.9.2022 Košice – 3. dni detskej infektológie (2 zamestnanci RÚVZ Košice)
14. 22.9.2022 Košice – Online prednáška a virtuálna prehliadka inštitúcií EU v Bruseli (9 zamestnanci RÚVZ Košice, 4 zamestnanci RÚVZ Spišská Nová Ves)
15. 26.9.2022 Nový Smokovec - XXVIII vedecko odborná konferencia Životné podmienky a zdravie (1 zamestnanec RÚVZ Rožňava)
16. 6. – 8.10.2022 Tále - XXVI. Červenkové dni preventívnej medicíny (2 zamestnanci RÚVZ Trebišov, RÚVZ Spišská Nová Ves a RÚVZ Rožňava)

17. 25.10.2022 Košice – Celoústavný seminár UN LP – Nozokomiálne nákazy a COVID-19 v UN LP (3 zamestnanci RÚVZ Košice)
18. 8.11.2022 Trebišov- Odborný workshop on-line - Organizačné štruktúry ÚVZ SR a RÚVZ v SR (1 zamestnanec RÚVZ Trebišov)
19. 10.11.2022 Trnava- Krčméryho deň boja proti ATB rezistencii (2 zamestnanci Rožnava)
20. 15.11.2022 Trebišov – Multidisciplinárne pracovné stretnutie k problematike násilia páchaného na deťoch (1 zamestnanec RÚVZ Trebišov s aktívnou účasťou)
21. 24.11.2022 Košice – Inštruktáž k registratúrnemu systému IIS MIS (2 zamestnanci RÚVZ Košice)
22. 5.12.2022 – webinár: Monitoring odpadových vôd na SARS-CoV-2 (2 zamestnanci RÚVZ Košice, 4 zamestnanci RÚVZ Spišská Nová Ves a 1 zamestnanec RÚVZ Trebišov)
23. 6.12.2022 – webinár: Sentinelový zber materiálu na chrípku (2 zamestnanci RÚVZ Košice a 1 zamestnanec RÚVZ Trebišov)
24. 8.12.2022 Košice – dištančne: Zahraničná stáž SZÚ Praha (3 zamestnanci RÚVZ Košice)
25. 13.12.2022 – webinár: Sentinelový zber materiálu na chrípku II (2 zamestnanci RÚVZ Košice a 1 zamestnanec RÚVZ Trebišov)
26. Účasť zamestnancov odborov/oddelení epidemiológie na seminároch RÚVZ Košického kraja.

Mimoriadne úlohy

RÚVZ Michalovce, RÚVZ Rožnava: nerealizoval.

RÚVZ Košice:

V zmysle prílohy č.6 Usmernenia HH SR „Koordinácia postupov pri zistení vysoko nebezpečnej nákazy v Slovenskej republike“ zo dňa 18.6.2015 pod č. OE/2312/2015 boli vykonané školenia všeobecných lekárov pre deti a dorast, všeobecných lekárov pre dospelých, operátorov krajského operačného strediska ZZS Košice a primárov CPO lôžkových zdravotníckych zariadení v Košickom kraji. Predmetom školenia boli postupy a používanie OOPP pri zistení osoby podozrivej z ochorenia na VNN.

V súvislosti s vyhlásenou mimoriadnou situáciou z dôvodu prílevu cudzincov na územie Slovenskej republiky (vojenský konflikt na území Ukrajiny) sa zamestnankyňa odboru dva krát zúčastnila zasadnutia krízového štábu Okresného úradu Košice.

RÚVZ Spišská N. Ves:

Projekt „HELICS“, realizácia CDI - vzhľadom k epidemiologickej situácii v roku 2022 v súvislosti s pandémiou ochorenia Covid-19, sa realizácia týchto projektov v zdravotníckych zariadeniach v danom roku obmedzili na Surveillance CDI.

RÚVZ Trebišov:

V súvislosti s pokračujúcou treťou vlnou COVID-19 začiatkom roka 2022 bola aj v roku 2022 vykonávaná kontrola nariadených opatrení v súvislosti s aktuálnymi vyhláškami ÚVZ SR v súčinnosti s Okresným riaditeľstvom Policajného zboru Slovenskej republiky. V rámci mimoriadnych kontrol bolo vykonaných **1649 kontrol dodržiavania domácej izolácie/karantény a 31 kontrol dodržiavania prekrytia HCD v lekárniach a výdajniach zdravotníckych potrieb.**

Počas celého roka boli naďalej aj v roku 2022 v RÚVZ Trebišov *vyčlenené telefónne linky*, kde odborní zdravotníci zamestnanci poskytovali informácie v rozsahu aktuálne platných

režimových opatrení, individuálnych otázok pri vycestovaní do cudziny v súvislosti s testovaním na Covid-19, pri plánovaných operáciách, pri otázkach týkajúcich sa prijímateľov zariadení poskytujúcich sociálne služby, atď.

Členstvo v pracovných skupinách na všetkých úrovniach, lokálnej, regionálnej, národnej i medzinárodnej

Zamestnanci RÚVZ v rámci Košického kraja neboli členmi v pracovných skupinách.

Členstvo a účasť na práci ECDC

V roku 2022 neboli zamestnanci RÚVZ Košického kraja účastní na práci ECDC.

Tabuľkové výstupy

Prenosné ochorenia na Slovensku podľa krajov

Prenosné ochorenia na Slovensku podľa vekových kategórií

Prenosné ochorenia na Slovensku podľa pohlavia

Prenosné ochorenia na Slovensku podľa sezonality

Prenosné ochorenia na Slovensku podľa krajov

Dg.		BL	TA	TC	NI	ZI	BC	PV	KI	SR
A02	a	4	2	0	16	12	20	1	9	64
	r	0,55	0,35	0,00	2,38	1,74	3,22	0,12	1,15	1,18
A020	a	356	381	331	380	483	302	873	615	3721
	r	49,19	67,40	57,70	56,42	70,05	48,63	108,09	78,82	68,47
A021	a	2	1	1	1	2	2	7	3	19
	r	0,28	0,18	0,17	0,15	0,29	0,32	0,87	0,38	0,35
A022	a	3	0	0	1	3	4	3	1	15
	r	0,41	0,00	0,00	0,15	0,44	0,64	0,37	0,13	0,28
A028	a	0	3	0	0	1	3	0	0	7
	r	0,00	0,53	0,00	0,00	0,15	0,48	0,00	0,00	0,13
A03	a	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A031	a	2	0	0	0	2	1	45	43	93
	r	0,28	0,00	0,00	0,00	0,29	0,16	5,57	5,51	1,71
A032	a	2	0	0	0	0	0	0	0	2
	r	0,28	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
A033	a	0	2	1	8	2	0	36	16	65
	r	0,00	0,35	0,17	1,19	0,29	0,00	4,46	2,05	1,20
A039	a	1	0	0	0	1	0	19	2	23
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	2,35	0,26	0,42
A040	a	5	15	10	13	17	35	129	66	290
	r	0,69	2,65	1,74	1,93	2,47	5,64	15,97	8,46	5,34
A043	a	1	0	0	0	1	2	1	0	5
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,15	0,32	0,12	0,00	0,09
A044	a	0	0	0	0	0	2	1	0	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,32	0,12	0,00	0,06
A045	a	707	446	419	598	455	300	1012	851	4788
	r	97,69	78,90	73,03	88,78	65,99	48,31	125,30	109,06	88,10
A046	a	27	10	81	22	32	20	62	34	288

	r	3,73	1,77	14,12	3,27	4,64	3,22	7,68	4,36	5,30
A047	a	484	344	480	560	687	631	957	496	4639
	r	66,88	60,85	83,67	83,14	99,63	101,61	118,49	63,57	85,36
A048	a	4	0	1	0	10	36	18	2	71
	r	0,55	0,00	0,17	0,00	1,45	5,80	2,23	0,26	1,31
A049	a	0	0	0	8	0	0	0	0	8
	r	0,00	0,00	0,00	1,19	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15
A059	a	0	0	0	37	0	0	0	0	37
	r	0,00	0,00	0,00	5,49	0,00	0,00	0,00	0,00	0,68
A060	a	0	0	0	0	0	0	0	4	4
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,51	0,07
A069	a	0	0	0	0	3	0	0	0	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,44	0,00	0,00	0,00	0,06
A071	a	16	1	14	12	15	2	26	20	106
	r	2,21	0,18	2,44	1,78	2,18	0,32	3,22	2,56	1,95
A072	a	0	0	0	0	0	1	1	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,16	0,12	0,00	0,04
A078	a	0	0	0	0	2	0	20	0	22
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,29	0,00	2,48	0,00	0,40
A080	a	208	170	254	334	505	344	1134	711	3660
	r	28,74	30,07	44,27	49,59	73,24	55,40	140,41	91,12	67,34
A081	a	242	475	377	675	355	169	639	402	3334
	r	33,44	84,03	65,71	100,22	51,48	27,21	79,12	51,52	61,35
A082	a	386	220	212	306	274	254	659	363	2674
	r	53,34	38,92	36,95	45,43	39,74	40,90	81,59	46,52	49,20
A083	a	73	10	11	79	5	4	59	3	244
	r	10,09	1,77	1,92	11,73	0,73	0,64	7,31	0,38	4,49
A084	a	0	48	0	23	167	0	0	1	239
	r	0,00	8,49	0,00	3,41	24,22	0,00	0,00	0,13	4,40
A085	a	0	0	0	1	0	1	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,16	0,00	0,00	0,04
A09	a	92	54	34	56	9	103	168	535	1051

	r	12,71	9,55	5,93	8,31	1,31	16,59	20,80	68,56	19,34
A150	a	0	1	2	3	2	1	12	12	33
	r	0,00	0,18	0,35	0,45	0,29	0,16	1,49	1,54	0,61
A151	a	0	1	0	0	2	1	4	7	15
	r	0,00	0,18	0,00	0,00	0,29	0,16	0,50	0,90	0,28
A152	a	0	0	0	0	0	0	0	3	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,38	0,06
A153	a	0	0	1	0	0	2	5	4	12
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,32	0,62	0,51	0,22
A160	a	0	0	2	0	0	1	8	4	15
	r	0,00	0,00	0,35	0,00	0,00	0,16	0,99	0,51	0,28
A161	a	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,16	0,00	0,00	0,02
A162	a	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
A163	a	0	0	1	0	0	2	1	3	7
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,32	0,12	0,38	0,13
A165	a	0	0	0	0	0	0	1	1	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,13	0,04
A166	a	0	0	1	0	0	7	0	0	8
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	1,13	0,00	0,00	0,15
A167	a	0	0	0	0	0	4	0	0	4
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,64	0,00	0,00	0,07
A170	a	0	0	0	0	0	1	0	2	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,16	0,00	0,26	0,06
A180	a	0	0	0	0	0	0	0	2	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,26	0,04
A182	a	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
A183	a	0	0	0	0	0	1	1	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,16	0,12	0,00	0,04
A191	a	0	0	0	0	0	0	0	1	1

	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
A210	a	1	0	0	1	0	0	1	0	3
	r	0,14	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,12	0,00	0,06
A218	a	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,02
A239	a	0	0	0	0	0	3	0	0	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,48	0,00	0,00	0,06
A279	a	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,02
A282	a	0	0	0	0	4	0	0	0	4
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,58	0,00	0,00	0,00	0,07
A310	a	0	0	2	0	0	0	2	1	5
	r	0,00	0,00	0,35	0,00	0,00	0,00	0,25	0,13	0,09
A321	a	1	0	0	1	1	1	0	0	4
	r	0,14	0,00	0,00	0,15	0,15	0,16	0,00	0,00	0,07
A327	a	0	2	2	2	1	1	0	1	9
	r	0,00	0,35	0,35	0,30	0,15	0,16	0,00	0,13	0,17
A328	a	7	0	0	1	1	0	0	0	9
	r	0,97	0,00	0,00	0,15	0,15	0,00	0,00	0,00	0,17
A329	a	0	1	0	1	0	0	1	0	3
	r	0,00	0,18	0,00	0,15	0,00	0,00	0,12	0,00	0,06
A360	a	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,02
A361	a	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,02
A363	a	0	0	0	0	0	0	2	3	5
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,25	0,38	0,09
A369	a	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,02
A370	a	8	4	4	4	40	8	30	11	109
	r	1,11	0,71	0,70	0,59	5,80	1,29	3,71	1,41	2,01
A371	a	1	0	0	0	6	4	3	5	19

	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,87	0,64	0,37	0,64	0,35
A38	a	0	4	4	5	23	6	11	17	70
	r	0,00	0,71	0,70	0,74	3,34	0,97	1,36	2,18	1,29
A390	a	1	0	0	1	0	2	10	4	18
	r	0,14	0,00	0,00	0,15	0,00	0,32	1,24	0,51	0,33
A391	a	1	0	0	0	0	0	3	1	5
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,37	0,13	0,09
A392	a	1	0	0	0	0	0	2	3	6
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,25	0,38	0,11
A400	a	0	1	0	0	0	1	4	2	8
	r	0,00	0,18	0,00	0,00	0,00	0,16	0,50	0,26	0,15
A401	a	2	3	2	1	3	3	4	1	19
	r	0,28	0,53	0,35	0,15	0,44	0,48	0,50	0,13	0,35
A402	a	29	11	8	23	6	2	21	9	109
	r	4,01	1,95	1,39	3,41	0,87	0,32	2,60	1,15	2,01
A403	a	9	3	5	7	6	5	6	7	48
	r	1,24	0,53	0,87	1,04	0,87	0,81	0,74	0,90	0,88
A408	a	3	1	0	8	4	6	15	2	39
	r	0,41	0,18	0,00	1,19	0,58	0,97	1,86	0,26	0,72
A410	a	23	30	29	54	31	45	87	43	342
	r	3,18	5,31	5,05	8,02	4,50	7,25	10,77	5,51	6,29
A411	a	35	89	8	222	10	26	88	196	674
	r	4,84	15,74	1,39	32,96	1,45	4,19	10,90	25,12	12,40
A412	a	0	1	0	13	0	0	3	1	18
	r	0,00	0,18	0,00	1,93	0,00	0,00	0,37	0,13	0,33
A413	a	1	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A414	a	0	1	0	3	1	1	0	0	6
	r	0,00	0,18	0,00	0,45	0,15	0,16	0,00	0,00	0,11
A415	a	149	119	78	190	119	125	196	137	1113
	r	20,59	21,05	13,60	28,21	17,26	20,13	24,27	17,56	20,48
A418	a	7	12	2	8	25	6	20	28	108

	r	0,97	2,12	0,35	1,19	3,63	0,97	2,48	3,59	1,99
A419	a	1	1	1	36	9	0	26	1	75
	r	0,14	0,18	0,17	5,34	1,31	0,00	3,22	0,13	1,38
A421	a	0	0	0	2	0	0	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
A428	a	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A46	a	16	15	2	31	38	3	37	51	193
	r	2,21	2,65	0,35	4,60	5,51	0,48	4,58	6,54	3,55
A480	a	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,16	0,00	0,00	0,02
A481	a	99	5	11	6	2	13	1	1	138
	r	13,68	0,88	1,92	0,89	0,29	2,09	0,12	0,13	2,54
A482	a	15	2	5	1	1	1	0	1	26
	r	2,07	0,35	0,87	0,15	0,15	0,16	0,00	0,13	0,48
A488	a	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,02
A490	a	0	0	0	0	0	2	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,32	0,00	0,00	0,04
A492	a	1	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A498	a	0	0	0	0	0	3	1	1	5
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,48	0,12	0,13	0,09
A501	a	0	0	1	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A502	a	0	0	1	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A509	a	0	0	0	0	2	0	0	1	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,29	0,00	0,00	0,13	0,06
A510	a	26	2	4	3	17	10	8	10	80
	r	3,59	0,35	0,70	0,45	2,47	1,61	0,99	1,28	1,47
A511	a	0	0	0	0	0	0	0	1	1

	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
A512	a	1	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A513	a	36	5	7	8	19	1	2	14	92
	r	4,97	0,88	1,22	1,19	2,76	0,16	0,25	1,79	1,69
A514	a	2	0	1	0	1	0	0	0	4
	r	0,28	0,00	0,17	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,07
A515	a	13	2	8	2	19	11	2	24	81
	r	1,80	0,35	1,39	0,30	2,76	1,77	0,25	3,08	1,49
A519	a	1	2	0	2	4	2	0	2	13
	r	0,14	0,35	0,00	0,30	0,58	0,32	0,00	0,26	0,24
A521	a	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,02
A523	a	1	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A527	a	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,02
A528	a	1	0	1	0	0	0	0	0	2
	r	0,14	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
A529	a	0	0	0	1	2	0	0	2	5
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,29	0,00	0,00	0,26	0,09
A530	a	65	8	11	16	10	5	8	9	132
	r	8,98	1,42	1,92	2,38	1,45	0,81	0,99	1,15	2,43
A539	a	4	0	5	1	3	8	1	1	23
	r	0,55	0,00	0,87	0,15	0,44	1,29	0,12	0,13	0,42
A540	a	113	51	42	44	25	36	31	51	393
	r	15,61	9,02	7,32	6,53	3,63	5,80	3,84	6,54	7,23
A541	a	1	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A542	a	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A546	a	0	0	0	0	0	0	1	0	1

	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,02
A549	a	0	0	0	2	12	2	2	0	18
	r	0,00	0,00	0,00	0,30	1,74	0,32	0,25	0,00	0,33
A560	a	360	159	68	162	57	92	44	95	1037
	r	49,74	28,13	11,85	24,05	8,27	14,82	5,45	12,17	19,08
A562	a	0	0	2	0	18	0	4	4	28
	r	0,00	0,00	0,35	0,00	2,61	0,00	0,50	0,51	0,52
A563	a	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,02
A568	a	2	0	0	0	0	0	0	0	2
	r	0,28	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
A590	a	3	10	3	23	21	2	31	14	107
	r	0,41	1,77	0,52	3,41	3,05	0,32	3,84	1,79	1,97
A599	a	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
A600	a	0	0	0	2	0	0	1	0	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,30	0,00	0,00	0,12	0,00	0,06
A630	a	0	0	0	13	2	12	13	0	40
	r	0,00	0,00	0,00	1,93	0,29	1,93	1,61	0,00	0,74
A638	a	0	0	0	2	0	0	1	0	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,30	0,00	0,00	0,12	0,00	0,06
A692	a	145	115	325	156	92	82	58	116	1089
	r	20,04	20,34	56,65	23,16	13,34	13,20	7,18	14,87	20,04
A778	a	3	0	0	0	0	0	0	0	3
	r	0,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
A779	a	5	0	0	1	0	0	0	0	6
	r	0,69	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11
A798	a	1	0	0	0	1	0	1	0	3
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,12	0,00	0,06
A810	a	3	1	2	1	2	3	2	3	17
	r	0,41	0,18	0,35	0,15	0,29	0,48	0,25	0,38	0,31
A841	a	2	1	30	9	65	66	20	13	206

	r	0,28	0,18	5,23	1,34	9,43	10,63	2,48	1,67	3,79
A850	a	0	0	0	0	1	0	2	0	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,25	0,00	0,06
A858	a	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,02
A86	a	0	0	0	2	3	1	0	0	6
	r	0,00	0,00	0,00	0,30	0,44	0,16	0,00	0,00	0,11
A870	a	1	0	0	1	0	1	5	1	9
	r	0,14	0,00	0,00	0,15	0,00	0,16	0,62	0,13	0,17
A879	a	0	1	7	1	5	4	0	0	18
	r	0,00	0,18	1,22	0,15	0,73	0,64	0,00	0,00	0,33
A89	a	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A90	a	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,02
A91	a	1	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A923	a	1	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A985	a	1	0	10	5	0	1	37	26	80
	r	0,14	0,00	1,74	0,74	0,00	0,16	4,58	3,33	1,47
B000	a	1	0	0	0	1	0	0	1	3
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,13	0,06
B001	a	0	0	0	1	4	0	2	0	7
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,58	0,00	0,25	0,00	0,13
B002	a	1	0	0	1	0	0	0	0	2
	r	0,14	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
B003	a	1	0	0	1	1	1	2	2	8
	r	0,14	0,00	0,00	0,15	0,15	0,16	0,25	0,26	0,15
B004	a	4	0	2	5	5	2	6	0	24
	r	0,55	0,00	0,35	0,74	0,73	0,32	0,74	0,00	0,44
B008	a	0	0	0	0	0	0	0	1	1

	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
B009	a	1	0	1	2	0	0	1	0	5
	r	0,14	0,00	0,17	0,30	0,00	0,00	0,12	0,00	0,09
B011	a	1	0	1	0	1	4	3	0	10
	r	0,14	0,00	0,17	0,00	0,15	0,64	0,37	0,00	0,18
B018	a	0	9	33	8	8	3	0	0	61
	r	0,00	1,59	5,75	1,19	1,16	0,48	0,00	0,00	1,12
B019	a	398	1770	1034	1192	2573	1377	2846	1032	12222
	r	54,99	313,11	180,23	176,97	373,16	221,74	352,38	132,26	224,89
B020	a	1	1	3	8	7	1	0	0	21
	r	0,14	0,18	0,52	1,19	1,02	0,16	0,00	0,00	0,39
B021	a	2	1	3	3	3	0	0	0	12
	r	0,28	0,18	0,52	0,45	0,44	0,00	0,00	0,00	0,22
B022	a	0	2	0	1	3	1	0	0	7
	r	0,00	0,35	0,00	0,15	0,44	0,16	0,00	0,00	0,13
B023	a	1	1	0	12	4	1	0	1	20
	r	0,14	0,18	0,00	1,78	0,58	0,16	0,00	0,13	0,37
B027	a	0	1	0	0	2	2	0	0	5
	r	0,00	0,18	0,00	0,00	0,29	0,32	0,00	0,00	0,09
B028	a	10	3	8	6	5	0	0	29	61
	r	1,38	0,53	1,39	0,89	0,73	0,00	0,00	3,72	1,12
B029	a	295	98	107	140	347	84	153	178	1402
	r	40,76	17,34	18,65	20,79	50,32	13,53	18,94	22,81	25,80
B04	a	10	1	0	0	0	0	1	2	14
	r	1,38	0,18	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,26	0,26
B081	a	0	0	0	0	0	0	2	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,25	0,00	0,04
B082	a	0	12	33	0	1	0	4	0	50
	r	0,00	2,12	5,75	0,00	0,15	0,00	0,50	0,00	0,92
B083	a	0	0	0	0	24	0	2	0	26
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	3,48	0,00	0,25	0,00	0,48
B084	a	0	7	14	9	0	0	1	1	32

	r	0,00	1,24	2,44	1,34	0,00	0,00	0,12	0,13	0,59
B085	a	0	0	1	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B088	a	0	22	33	36	0	0	0	0	91
	r	0,00	3,89	5,75	5,34	0,00	0,00	0,00	0,00	1,67
B09	a	0	0	0	0	18	0	0	0	18
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	2,61	0,00	0,00	0,00	0,33
B15	a	18	5	4	6	2	7	2	18	62
	r	2,49	0,88	0,70	0,89	0,29	1,13	0,25	2,31	1,14
B169	a	3	2	2	2	2	10	1	1	23
	r	0,41	0,35	0,35	0,30	0,29	1,61	0,12	0,13	0,42
B171	a	1	0	2	0	2	6	0	2	13
	r	0,14	0,00	0,35	0,00	0,29	0,97	0,00	0,26	0,24
B172	a	2	2	3	13	5	4	43	9	81
	r	0,28	0,35	0,52	1,93	0,73	0,64	5,32	1,15	1,49
B181	a	8	6	4	20	6	14	2	17	77
	r	1,11	1,06	0,70	2,97	0,87	2,25	0,25	2,18	1,42
B182	a	11	68	27	32	35	85	9	49	316
	r	1,52	12,03	4,71	4,75	5,08	13,69	1,11	6,28	5,81
B206	a	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,02
B230	a	0	1	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,18	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B238	a	0	1	0	1	0	0	0	0	2
	r	0,00	0,18	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
B24	a	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
B262	a	0	0	1	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B268	a	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,02
B269	a	0	1	0	0	2	3	3	2	11

	r	0,00	0,18	0,00	0,00	0,29	0,48	0,37	0,26	0,20
B270	a	0	52	0	4	21	6	1	25	109
	r	0,00	9,20	0,00	0,59	3,05	0,97	0,12	3,20	2,01
B271	a	0	8	1	0	4	0	0	7	20
	r	0,00	1,42	0,17	0,00	0,58	0,00	0,00	0,90	0,37
B278	a	0	6	1	1	4	0	0	0	12
	r	0,00	1,06	0,17	0,15	0,58	0,00	0,00	0,00	0,22
B279	a	1	11	3	4	6	6	9	10	50
	r	0,14	1,95	0,52	0,59	0,87	0,97	1,11	1,28	0,92
B334	a	0	1	1	2	0	0	0	0	4
	r	0,00	0,18	0,17	0,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,07
B349	a	0	0	0	0	0	3	0	0	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,48	0,00	0,00	0,06
B350	a	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
B353	a	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,02
B354	a	0	0	0	0	0	0	1	1	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,13	0,04
B358	a	20	0	0	0	0	0	0	0	20
	r	2,76	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,37
B370	a	0	0	10	11	0	1	2	2	26
	r	0,00	0,00	1,74	1,63	0,00	0,16	0,25	0,26	0,48
B371	a	0	0	0	4	0	0	3	0	7
	r	0,00	0,00	0,00	0,59	0,00	0,00	0,37	0,00	0,13
B374	a	0	0	1	7	0	0	1	1	10
	r	0,00	0,00	0,17	1,04	0,00	0,00	0,12	0,13	0,18
B375	a	0	0	0	0	0	0	0	2	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,26	0,04
B377	a	14	7	2	4	6	2	7	6	48
	r	1,93	1,24	0,35	0,59	0,87	0,32	0,87	0,77	0,88
B378	a	0	0	0	0	0	17	2	4	23

	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,74	0,25	0,51	0,42
B379	a	0	0	0	0	0	4	1	0	5
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,64	0,12	0,00	0,09
B440	a	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,16	0,00	0,00	0,02
B451	a	1	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B509	a	1	0	0	0	0	0	0	1	2
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,04
B580	a	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
B588	a	0	0	3	0	1	0	0	1	5
	r	0,00	0,00	0,52	0,00	0,15	0,00	0,00	0,13	0,09
B589	a	0	2	24	6	4	9	6	3	54
	r	0,00	0,35	4,18	0,89	0,58	1,45	0,74	0,38	0,99
B670	a	1	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B675	a	1	1	0	0	1	1	0	0	4
	r	0,14	0,18	0,00	0,00	0,15	0,16	0,00	0,00	0,07
B678	a	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,02
B689	a	1	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B748	a	1	1	0	2	0	0	0	0	4
	r	0,14	0,18	0,00	0,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,07
B770	a	0	2	0	2	0	1	52	115	172
	r	0,00	0,35	0,00	0,30	0,00	0,16	6,44	14,74	3,16
B778	a	1	0	0	0	0	0	2	0	3
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,25	0,00	0,06
B779	a	0	1	0	1	2	0	74	3	81
	r	0,00	0,18	0,00	0,15	0,29	0,00	9,16	0,38	1,49
B780	a	0	0	0	0	0	0	1	0	1

	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,02
B79	a	1	1	0	0	0	1	24	17	44
	r	0,14	0,18	0,00	0,00	0,00	0,16	2,97	2,18	0,81
B80	a	169	65	49	67	95	6	67	21	539
	r	23,35	11,50	8,54	9,95	13,78	0,97	8,30	2,69	9,92
B814	a	0	0	0	0	0	0	0	5	5
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,64	0,09
B830	a	0	0	2	0	0	0	0	1	3
	r	0,00	0,00	0,35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,06
B850	a	7	0	2	2	0	1	43	1	56
	r	0,97	0,00	0,35	0,30	0,00	0,16	5,32	0,13	1,03
B86	a	76	72	112	198	54	159	444	184	1299
	r	10,50	12,74	19,52	29,40	7,83	25,60	54,97	23,58	23,90
G000	a	2	0	0	1	0	0	1	0	4
	r	0,28	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,12	0,00	0,07
G001	a	0	4	2	1	6	3	5	4	25
	r	0,00	0,71	0,35	0,15	0,87	0,48	0,62	0,51	0,46
G002	a	2	0	0	0	0	0	1	0	3
	r	0,28	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,06
G003	a	1	2	0	1	0	0	0	2	6
	r	0,14	0,35	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,26	0,11
G008	a	3	1	0	2	2	0	1	7	16
	r	0,41	0,18	0,00	0,30	0,29	0,00	0,12	0,90	0,29
G009	a	0	1	1	2	0	0	0	3	7
	r	0,00	0,18	0,17	0,30	0,00	0,00	0,00	0,38	0,13
G01	a	1	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
G03	a	0	0	0	0	1	1	0	1	3
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,16	0,00	0,13	0,06
G042	a	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
G049	a	0	0	0	0	1	3	0	0	4

	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,48	0,00	0,00	0,07
G051	a	0	0	0	0	1	1	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,16	0,00	0,00	0,04
G51	a	1	0	1	0	1	0	1	5	9
	r	0,14	0,00	0,17	0,00	0,15	0,00	0,12	0,64	0,17
G510	a	1	0	0	0	1	0	0	1	3
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,13	0,06
G610	a	0	0	6	0	0	4	3	1	14
	r	0,00	0,00	1,05	0,00	0,00	0,64	0,37	0,13	0,26
G630	a	1	2	12	4	11	12	0	13	55
	r	0,14	0,35	2,09	0,59	1,60	1,93	0,00	1,67	1,01
G64	a	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,02
H10	a	12	0	0	16	12	2	4	11	57
	r	1,66	0,00	0,00	2,38	1,74	0,32	0,50	1,41	1,05
H100	a	1	0	0	1	0	0	0	2	4
	r	0,14	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,26	0,07
H16	a	0	1	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,18	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
H440	a	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,16	0,00	0,00	0,02
H60	a	1	0	0	4	0	0	0	2	7
	r	0,14	0,00	0,00	0,59	0,00	0,00	0,00	0,26	0,13
H603	a	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
H65	a	2	0	0	1	0	0	0	0	3
	r	0,28	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
H66	a	0	0	1	1	0	0	0	2	4
	r	0,00	0,00	0,17	0,15	0,00	0,00	0,00	0,26	0,07
I33	a	0	0	0	0	0	0	2	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,25	0,00	0,04
I80	a	0	4	0	0	5	7	3	20	39

	r	0,00	0,71	0,00	0,00	0,73	1,13	0,37	2,56	0,72
I800	a	0	0	0	0	0	0	0	4	4
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,51	0,07
J00	a	17	0	0	34	0	23	9	17	100
	r	2,35	0,00	0,00	5,05	0,00	3,70	1,11	2,18	1,84
J01	a	1	0	0	2	1	4	6	0	14
	r	0,14	0,00	0,00	0,30	0,15	0,64	0,74	0,00	0,26
J02	a	8	0	1	9	0	1	47	12	78
	r	1,11	0,00	0,17	1,34	0,00	0,16	5,82	1,54	1,44
J03	a	11	0	0	4	3	12	10	3	43
	r	1,52	0,00	0,00	0,59	0,44	1,93	1,24	0,38	0,79
J039	a	0	0	0	2	0	0	0	3	5
	r	0,00	0,00	0,00	0,30	0,00	0,00	0,00	0,38	0,09
J04	a	0	0	1	8	0	4	0	2	15
	r	0,00	0,00	0,17	1,19	0,00	0,64	0,00	0,26	0,28
J040	a	0	0	0	3	3	0	0	3	9
	r	0,00	0,00	0,00	0,45	0,44	0,00	0,00	0,38	0,17
J041	a	0	0	0	0	1	0	0	8	9
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	1,03	0,17
J042	a	0	0	0	1	0	0	0	8	9
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	1,03	0,17
J05	a	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
J06	a	147	3	0	84	15	19	5	5	278
	r	20,31	0,53	0,00	12,47	2,18	3,06	0,62	0,64	5,12
J060	a	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
J069	a	0	0	2	39	2	9	9	8	69
	r	0,00	0,00	0,35	5,79	0,29	1,45	1,11	1,03	1,27
J10	a	241	246	32	169	586	163	324	108	1869
	r	33,30	43,52	5,58	25,09	84,99	26,25	40,12	13,84	34,39
J100	a	5	0	0	5	4	2	0	0	16

	r	0,69	0,00	0,00	0,74	0,58	0,32	0,00	0,00	0,29
J101	a	4	0	16	52	1	0	94	2	169
	r	0,55	0,00	2,79	7,72	0,15	0,00	11,64	0,26	3,11
J107	a	1	24	0	5	17	3	7	7	64
	r	0,14	4,25	0,00	0,74	2,47	0,48	0,87	0,90	1,18
J11	a	0	1	23	25	0	0	2	0	51
	r	0,00	0,18	4,01	3,71	0,00	0,00	0,25	0,00	0,94
J110	a	0	0	1	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
J12	a	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,02
J121	a	6	1	22	13	37	13	23	15	130
	r	0,83	0,18	3,83	1,93	5,37	2,09	2,85	1,92	2,39
J122	a	0	0	3	0	0	0	0	0	3
	r	0,00	0,00	0,52	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
J128	a	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,16	0,00	0,00	0,02
J129	a	0	0	1	0	0	1	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,16	0,00	0,00	0,04
J13	a	1	0	0	0	2	11	2	3	19
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,29	1,77	0,25	0,38	0,35
J14	a	0	0	0	3	1	0	0	0	4
	r	0,00	0,00	0,00	0,45	0,15	0,00	0,00	0,00	0,07
J15	a	0	2	1	0	1	3	0	6	13
	r	0,00	0,35	0,17	0,00	0,15	0,48	0,00	0,77	0,24
J150	a	5	5	1	34	18	15	20	33	131
	r	0,69	0,88	0,17	5,05	2,61	2,42	2,48	4,23	2,41
J151	a	6	10	3	12	24	13	3	24	95
	r	0,83	1,77	0,52	1,78	3,48	2,09	0,37	3,08	1,75
J152	a	2	1	1	7	4	26	5	17	63
	r	0,28	0,18	0,17	1,04	0,58	4,19	0,62	2,18	1,16
J154	a	0	1	0	1	1	1	0	3	7

	r	0,00	0,18	0,00	0,15	0,15	0,16	0,00	0,38	0,13
J155	a	1	5	0	6	5	3	3	5	28
	r	0,14	0,88	0,00	0,89	0,73	0,48	0,37	0,64	0,52
J156	a	4	8	3	23	7	13	8	45	111
	r	0,55	1,42	0,52	3,41	1,02	2,09	0,99	5,77	2,04
J157	a	0	2	0	0	0	0	0	0	2
	r	0,00	0,35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
J158	a	5	7	1	0	15	4	23	19	74
	r	0,69	1,24	0,17	0,00	2,18	0,64	2,85	2,43	1,36
J159	a	1	0	0	3	0	2	0	0	6
	r	0,14	0,00	0,00	0,45	0,00	0,32	0,00	0,00	0,11
J16	a	0	0	0	0	4	1	0	2	7
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,58	0,16	0,00	0,26	0,13
J160	a	0	20	0	0	1	0	2	1	24
	r	0,00	3,54	0,00	0,00	0,15	0,00	0,25	0,13	0,44
J168	a	4	7	0	0	1	1	0	3	16
	r	0,55	1,24	0,00	0,00	0,15	0,16	0,00	0,38	0,29
J17	a	0	0	0	0	2	0	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,29	0,00	0,00	0,00	0,04
J172	a	1	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
J18	a	0	2	0	0	0	3	8	11	24
	r	0,00	0,35	0,00	0,00	0,00	0,48	0,99	1,41	0,44
J180	a	44	24	2	5	2	2	8	72	159
	r	6,08	4,25	0,35	0,74	0,29	0,32	0,99	9,23	2,93
J188	a	0	0	0	0	0	1	0	3	4
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,16	0,00	0,38	0,07
J20	a	1	4	2	6	2	2	7	5	29
	r	0,14	0,71	0,35	0,89	0,29	0,32	0,87	0,64	0,53
J201	a	0	0	1	5	0	0	0	0	6
	r	0,00	0,00	0,17	0,74	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11
J205	a	10	2	23	36	9	8	52	9	149

	r	1,38	0,35	4,01	5,34	1,31	1,29	6,44	1,15	2,74
J208	a	6	4	2	11	56	4	9	3	95
	r	0,83	0,71	0,35	1,63	8,12	0,64	1,11	0,38	1,75
J209	a	4	1	0	0	1	0	2	10	18
	r	0,55	0,18	0,00	0,00	0,15	0,00	0,25	1,28	0,33
J21	a	1	9	1	0	0	0	0	1	12
	r	0,14	1,59	0,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,22
J22	a	1	1	1	1	2	14	21	2	43
	r	0,14	0,18	0,17	0,15	0,29	2,25	2,60	0,26	0,79
J40	a	0	13	0	0	0	0	0	0	13
	r	0,00	2,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,24
J85	a	0	0	0	0	0	0	0	2	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,26	0,04
J86	a	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,02
J90	a	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
K05	a	1	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
K12	a	3	0	14	1	1	3	0	2	24
	r	0,41	0,00	2,44	0,15	0,15	0,48	0,00	0,26	0,44
K65	a	17	1	0	4	0	1	0	4	27
	r	2,35	0,18	0,00	0,59	0,00	0,16	0,00	0,51	0,50
L01	a	0	0	0	0	1	7	4	0	12
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	1,13	0,50	0,00	0,22
L02	a	0	1	7	11	4	14	9	29	75
	r	0,00	0,18	1,22	1,63	0,58	2,25	1,11	3,72	1,38
L022	a	0	1	0	0	0	4	0	0	5
	r	0,00	0,18	0,00	0,00	0,00	0,64	0,00	0,00	0,09
L03	a	0	1	0	7	22	9	2	9	50
	r	0,00	0,18	0,00	1,04	3,19	1,45	0,25	1,15	0,92
L08	a	23	1	0	8	7	4	3	5	51

	r	3,18	0,18	0,00	1,19	1,02	0,64	0,37	0,64	0,94
L30	a	0	0	0	0	0	1	0	12	13
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,16	0,00	1,54	0,24
L89	a	34	15	4	39	2	9	7	20	130
	r	4,70	2,65	0,70	5,79	0,29	1,45	0,87	2,56	2,39
L97	a	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
M00	a	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,02
M012	a	5	47	133	13	8	21	2	5	234
	r	0,69	8,31	23,18	1,93	1,16	3,38	0,25	0,64	4,31
M46	a	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,16	0,00	0,00	0,02
N10	a	0	0	0	0	13	1	2	1	17
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	1,89	0,16	0,25	0,13	0,31
N30	a	0	39	23	29	111	31	4	10	247
	r	0,00	6,90	4,01	4,31	16,10	4,99	0,50	1,28	4,54
N300	a	112	20	6	19	14	24	16	48	259
	r	15,48	3,54	1,05	2,82	2,03	3,86	1,98	6,15	4,77
N309	a	0	39	0	0	0	1	24	31	95
	r	0,00	6,90	0,00	0,00	0,00	0,16	2,97	3,97	1,75
N34	a	0	1	0	0	1	1	0	0	3
	r	0,00	0,18	0,00	0,00	0,15	0,16	0,00	0,00	0,06
N390	a	0	40	0	22	4	8	135	163	372
	r	0,00	7,08	0,00	3,27	0,58	1,29	16,72	20,89	6,84
N45	a	3	0	0	0	0	0	0	0	3
	r	0,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
N49	a	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
N73	a	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
N76	a	5	0	0	3	0	1	0	2	11

	r	0,69	0,00	0,00	0,45	0,00	0,16	0,00	0,26	0,20
O753	a	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,02
O85	a	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,16	0,00	0,00	0,02
O86	a	0	0	1	0	1	0	3	0	5
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,15	0,00	0,37	0,00	0,09
O860	a	0	0	0	0	2	0	2	0	4
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,29	0,00	0,25	0,00	0,07
O90	a	0	0	0	1	7	0	2	0	10
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	1,02	0,00	0,25	0,00	0,18
O91	a	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
O912	a	0	3	0	0	0	0	0	0	3
	r	0,00	0,53	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
P238	a	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00	0,02
P353	a	0	0	1	0	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
P360	a	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,16	0,00	0,00	0,02
P361	a	1	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
P362	a	3	1	0	0	1	0	3	1	10
	r	0,41	0,18	0,00	0,00	0,15	0,00	0,37	0,13	0,18
P363	a	13	0	0	0	3	0	1	6	23
	r	1,80	0,00	0,00	0,00	0,44	0,00	0,12	0,77	0,42
P364	a	1	0	2	0	1	0	0	1	5
	r	0,14	0,00	0,35	0,00	0,15	0,00	0,00	0,13	0,09
P368	a	11	0	0	0	6	0	2	4	23
	r	1,52	0,00	0,00	0,00	0,87	0,00	0,25	0,51	0,42
P369	a	3	0	0	0	0	0	0	0	3

	r	0,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
P371	a	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
P372	a	0	0	0	1	0	0	0	1	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,13	0,04
P375	a	1	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
P38	a	19	0	0	0	0	0	0	0	19
	r	2,63	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,35
P391	a	7	4	9	1	2	0	6	0	29
	r	0,97	0,71	1,57	0,15	0,29	0,00	0,74	0,00	0,53
P393	a	1	3	0	0	0	0	0	0	4
	r	0,14	0,53	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,07
P394	a	2	0	0	2	0	0	0	0	4
	r	0,28	0,00	0,00	0,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,07
P398	a	2	0	0	0	4	0	2	2	10
	r	0,28	0,00	0,00	0,00	0,58	0,00	0,25	0,26	0,18
P399	a	0	0	0	0	5	0	0	0	5
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,73	0,00	0,00	0,00	0,09
R500	a	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
T80	a	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,02
T801	a	12	19	0	4	3	1	11	13	63
	r	1,66	3,36	0,00	0,59	0,44	0,16	1,36	1,67	1,16
T802	a	28	1	1	73	2	5	9	16	135
	r	3,87	0,18	0,17	10,84	0,29	0,81	1,11	2,05	2,48
T81	a	0	0	0	0	3	5	0	1	9
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,44	0,81	0,00	0,13	0,17
T813	a	137	29	11	58	3	29	16	104	387
	r	18,93	5,13	1,92	8,61	0,44	4,67	1,98	13,33	7,12
T814	a	104	73	7	66	147	44	91	77	609

	r	14,37	12,91	1,22	9,80	21,32	7,09	11,27	9,87	11,21
T827	a	0	0	0	0	7	2	0	0	9
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	1,02	0,32	0,00	0,00	0,17
T835	a	214	183	70	224	28	96	32	0	847
	r	29,57	32,37	12,20	33,26	4,06	15,46	3,96	0,00	15,59
T84	a	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,02
T845	a	2	1	12	26	0	2	3	2	48
	r	0,28	0,18	2,09	3,86	0,00	0,32	0,37	0,26	0,88
T846	a	3	0	0	9	1	0	1	1	15
	r	0,41	0,00	0,00	1,34	0,15	0,00	0,12	0,13	0,28
T847	a	0	1	0	4	1	1	1	0	8
	r	0,00	0,18	0,00	0,59	0,15	0,16	0,12	0,00	0,15
T857	a	163	95	31	124	1	52	73	0	539
	r	22,52	16,81	5,40	18,41	0,15	8,37	9,04	0,00	9,92
T874	a	7	0	0	1	2	0	0	0	10
	r	0,97	0,00	0,00	0,15	0,29	0,00	0,00	0,00	0,18
U071	a	181979	130987	128307	135820	152145	120043	158984	154169	1162441
	r	25145,15	23171,40	22364,86	20164,89	22065,19	19331,03	19684,59	19757,96	21389,19
U0711	a	0	0	0	0	0	0	112	0	112
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	13,87	0,00	2,06
U072	a	14	26	2	8	0	26	29	0	105
	r	1,93	4,60	0,35	1,19	0,00	4,19	3,59	0,00	1,93
Y95	a	0	0	111	0	0	0	0	0	111
	r	0,00	0,00	19,35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,04
Z20	a	0	2	0	0	0	0	0	0	2
	r	0,00	0,35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
Z203	a	93	62	92	63	67	77	40	80	574
	r	12,85	10,97	16,04	9,35	9,72	12,40	4,95	10,25	10,56
Z205	a	0	0	62	0	2	7	19	0	90
	r	0,00	0,00	10,81	0,00	0,29	1,13	2,35	0,00	1,66
Z21	a	100	26	10	29	3	13	13	5	199

	r	13,82	4,60	1,74	4,31	0,44	2,09	1,61	0,64	3,66
Z223	a	0	0	5	10	6	2	103	34	160
	r	0,00	0,00	0,87	1,48	0,87	0,32	12,75	4,36	2,94
Z225	a	0	57	8	22	13	67	51	70	288
	r	0,00	10,08	1,39	3,27	1,89	10,79	6,31	8,97	5,30
Z228	a	272	59	208	13	36	27	26	35	676
	r	37,58	10,44	36,26	1,93	5,22	4,35	3,22	4,49	12,44

Prenosné ochorenia na Slovensku podľa vekových kategórií

Dg.		0	01-04	05-09	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	SR
A02	a	2	8	4	1	6	2	5	6	5	8	17	64
	r	3,51	3,37	1,36	0,35	2,30	0,73	0,69	0,68	0,64	1,14	1,80	1,18
A020	a	296	917	686	287	202	115	196	208	209	206	399	3721
	r	519,01	386,32	234,07	100,59	77,48	41,78	27,04	23,75	26,84	29,37	42,22	68,47
A021	a	1	3	0	1	0	0	0	1	2	2	9	19
	r	1,75	1,26	0,00	0,35	0,00	0,00	0,00	0,11	0,26	0,29	0,95	0,35
A022	a	2	1	0	0	0	0	1	0	0	0	11	15
	r	3,51	0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	1,16	0,28
A028	a	0	1	0	0	0	0	1	0	2	1	2	7
	r	0,00	0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,26	0,14	0,21	0,13
A03	a	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,00	0,02
A031	a	21	33	21	2	4	1	4	2	1	0	4	93
	r	36,82	13,90	7,17	0,70	1,53	0,36	0,55	0,23	0,13	0,00	0,42	1,71
A032	a	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	2
	r	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	0,00	0,11	0,00	0,00	0,00	0,04
A033	a	5	19	15	4	5	0	3	6	4	2	2	65
	r	8,77	8,00	5,12	1,40	1,92	0,00	0,41	0,68	0,51	0,29	0,21	1,20
A039	a	12	8	0	0	1	0	0	2	0	0	0	23
	r	21,04	3,37	0,00	0,00	0,38	0,00	0,00	0,23	0,00	0,00	0,00	0,42
A040	a	170	111	0	0	1	1	0	1	1	2	3	290
	r	298,08	46,76	0,00	0,00	0,38	0,36	0,00	0,11	0,13	0,29	0,32	5,34
A043	a	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
	r	3,51	0,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,07
A044	a	0	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	3
	r	0,00	0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,13	0,00	0,00	0,06
A045	a	649	1287	551	327	318	263	349	269	201	234	340	4788
	r	1137,96	542,20	188,01	114,61	121,97	95,56	48,14	30,71	25,81	33,36	35,98	88,10
A046	a	21	73	23	26	12	6	18	20	24	25	40	288

	r	36,82		30,75	7,85	9,11	4,60	2,18	2,48	2,28	3,08	3,56	4,23	5,30
A047	a	46		35	19	6	10	21	80	138	223	544	3516	4638
	r	80,66		14,75	6,48	2,10	3,84	7,63	11,03	15,75	28,64	77,56	372,08	85,34
A048	a	11		13	6	0	3	10	2	3	2	6	15	71
	r	19,29		5,48	2,05	0,00	1,15	3,63	0,28	0,34	0,26	0,86	1,59	1,31
A049	a	0		0	0	3	4	0	0	1	0	0	0	8
	r	0,00		0,00	0,00	1,05	1,53	0,00	0,00	0,11	0,00	0,00	0,00	0,15
A059	a	0		15	21	0	0	0	0	0	0	1	0	37
	r	0,00		6,32	7,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,68
A060	a	0		1	2	0	1	0	0	0	0	0	0	4
	r	0,00		0,42	0,68	0,00	0,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,07
A069	a	0		1	0	0	0	2	0	0	0	0	0	3
	r	0,00		0,42	0,00	0,00	0,00	0,73	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
A071	a	4		28	14	6	2	4	16	15	9	3	5	106
	r	7,01		11,80	4,78	2,10	0,77	1,45	2,21	1,71	1,16	0,43	0,53	1,95
A072	a	0		0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	2
	r	0,00		0,00	0,00	0,35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,04
A078	a	0		1	2	2	0	2	3	2	1	6	3	22
	r	0,00		0,42	0,68	0,70	0,00	0,73	0,41	0,23	0,13	0,86	0,32	0,40
A080	a	1016		1507	670	129	60	13	42	35	22	42	123	3659
	r	1781,46		634,89	228,61	45,21	23,01	4,72	5,79	4,00	2,83	5,99	13,02	67,33
A081	a	720		1343	512	148	87	30	49	67	49	57	272	3334
	r	1262,45		565,80	174,70	51,87	33,37	10,90	6,76	7,65	6,29	8,13	28,78	61,35
A082	a	559		1374	477	69	47	12	22	16	12	16	70	2674
	r	980,15		578,86	162,76	24,18	18,03	4,36	3,03	1,83	1,54	2,28	7,41	49,20
A083	a	81		95	42	8	4	2	1	4	1	1	5	244
	r	142,03		40,02	14,33	2,80	1,53	0,73	0,14	0,46	0,13	0,14	0,53	4,49
A084	a	1		0	14	22	2	1	8	12	22	20	137	239
	r	1,75		0,00	4,78	7,71	0,77	0,36	1,10	1,37	2,83	2,85	14,50	4,40
A085	a	0		0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,11	0,04
A09	a	133		130	100	45	23	58	125	94	70	75	191	1044

	r	233,20		54,77	34,12	15,77	8,82	21,07	17,24	10,73	8,99	10,69	20,21	19,21
A150	a	0		0	0	1	3	5	1	7	5	6	4	32
	r	0,00		0,00	0,00	0,35	1,15	1,82	0,14	0,80	0,64	0,86	0,42	0,59
A151	a	0		0	0	0	1	0	0	3	4	4	3	15
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,38	0,00	0,00	0,34	0,51	0,57	0,32	0,28
A152	a	0		0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	3
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,26	0,00	0,00	0,06
A153	a	1		1	2	1	1	0	2	0	1	2	1	12
	r	1,75		0,42	0,68	0,35	0,38	0,00	0,28	0,00	0,13	0,29	0,11	0,22
A160	a	0		0	3	0	2	1	0	1	3	3	2	15
	r	0,00		0,00	1,02	0,00	0,77	0,36	0,00	0,11	0,39	0,43	0,21	0,28
A161	a	0		0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,00	0,02
A162	a	0		0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A163	a	0		4	1	1	0	0	1	0	0	0	0	7
	r	0,00		1,69	0,34	0,35	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13
A165	a	0		1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2
	r	0,00		0,42	0,00	0,00	0,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
A166	a	0		1	2	1	2	0	1	0	1	0	0	8
	r	0,00		0,42	0,68	0,35	0,77	0,00	0,14	0,00	0,13	0,00	0,00	0,15
A167	a	0		1	2	1	0	0	0	0	0	0	0	4
	r	0,00		0,42	0,68	0,35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,07
A170	a	0		2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3
	r	0,00		0,84	0,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
A180	a	0		0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	2
	r	0,00		0,00	0,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,00	0,04
A182	a	0		0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A183	a	0		0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2
	r	0,00		0,00	0,68	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
A191	a	0		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1

	r	0,00		0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A210	a	0		0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	3
	r	0,00		0,00	0,34	0,00	0,38	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,00	0,06
A218	a	0		0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,00	0,00	0,00	0,02
A239	a	0		0	1	0	0	0	0	0	1	1	0	3
	r	0,00		0,00	0,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,14	0,00	0,06
A279	a	0		0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A282	a	0		1	1	0	0	0	0	0	1	0	1	4
	r	0,00		0,42	0,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,11	0,07
A310	a	0		0	0	0	0	0	0	0	1	2	2	5
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,29	0,21	0,09
A321	a	0		0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	4
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,29	0,21	0,07
A327	a	0		0	0	0	0	0	0	0	1	4	4	9
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,57	0,42	0,17
A328	a	0		0	0	0	0	1	6	1	0	0	1	9
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	0,83	0,11	0,00	0,00	0,11	0,17
A329	a	0		0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	3
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	0,14	0,00	0,00	0,00	0,11	0,06
A360	a	0		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00		0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A361	a	1		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	1,75		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A363	a	0		0	1	0	0	2	1	1	0	0	0	5
	r	0,00		0,00	0,34	0,00	0,00	0,73	0,14	0,11	0,00	0,00	0,00	0,09
A369	a	0		0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A370	a	3		7	6	0	1	4	9	12	24	10	33	109
	r	5,26		2,95	2,05	0,00	0,38	1,45	1,24	1,37	3,08	1,43	3,49	2,01
A371	a	1		1	2	0	0	0	2	0	2	5	6	19

	r	1,75		0,42	0,68	0,00	0,00	0,00	0,28	0,00	0,26	0,71	0,63	0,35
A38	a	0		18	43	4	3	0	0	0	0	1	1	70
	r	0,00		7,58	14,67	1,40	1,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,11	1,29
A390	a	5		7	0	1	1	0	1	1	0	1	1	18
	r	8,77		2,95	0,00	0,35	0,38	0,00	0,14	0,11	0,00	0,14	0,11	0,33
A391	a	3		2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
	r	5,26		0,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,09
A392	a	3		1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	6
	r	5,26		0,42	0,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,00	0,11
A400	a	2		0	0	0	0	0	0	1	1	1	3	8
	r	3,51		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,13	0,14	0,32	0,15
A401	a	5		0	0	0	0	0	0	1	1	3	9	19
	r	8,77		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,13	0,43	0,95	0,35
A402	a	3		1	1	0	1	0	1	5	11	21	65	109
	r	5,26		0,42	0,34	0,00	0,38	0,00	0,14	0,57	1,41	2,99	6,88	2,01
A403	a	3		1	1	1	0	1	5	4	4	10	18	48
	r	5,26		0,42	0,34	0,35	0,00	0,36	0,69	0,46	0,51	1,43	1,90	0,88
A408	a	2		1	1	1	0	1	1	1	4	6	21	39
	r	3,51		0,42	0,34	0,35	0,00	0,36	0,14	0,11	0,51	0,86	2,22	0,72
A40	a	15,00	0,00	3,00	3,00	2,00	1,00	2,00	7,00	12,00	21,00	41,00	116,00	223,00
	r	26,30	0,00	1,26	1,02	0,70	0,38	0,73	0,97	1,37	2,70	5,85	12,28	4,10
A410	a	14		5	0	0	3	3	8	18	44	58	189	342
	r	24,55		2,11	0,00	0,00	1,15	1,09	1,10	2,05	5,65	8,27	20,00	6,29
A411	a	58		28	9	4	11	7	12	23	58	101	363	674
	r	101,70		11,80	3,07	1,40	4,22	2,54	1,66	2,63	7,45	14,40	38,41	12,40
A412	a	0		0	0	0	0	0	0	2	2	7	7	18
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,23	0,26	1,00	0,74	0,33
A413	a	0		0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A414	a	1		0	0	0	0	0	0	0	1	2	2	6

	r	1,75		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,29	0,21	0,11
A415	a	25		19	3	2	7	5	33	43	108	182	685	1112
	r	43,84		8,00	1,02	0,70	2,68	1,82	4,55	4,91	13,87	25,95	72,49	20,46
A418	a	8		4	2	2	1	1	2	2	16	19	51	108
	r	14,03		1,69	0,68	0,70	0,38	0,36	0,28	0,23	2,05	2,71	5,40	1,99
A419	a	4		0	0	0	0	1	0	1	10	15	44	75
	r	7,01		0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	0,00	0,11	1,28	2,14	4,66	1,38
A421	a	0		0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	2
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,14	0,00	0,04
A428	a	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,02
A46	a	0		0	0	0	2	3	3	19	32	40	94	193
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,77	1,09	0,41	2,17	4,11	5,70	9,95	3,55
A480	a	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,02
A481	a	0		6	3	3	3	1	8	9	11	20	74	138
	r	0,00		2,53	1,02	1,05	1,15	0,36	1,10	1,03	1,41	2,85	7,83	2,54
A482	a	0		1	0	1	1	0	0	3	5	2	13	26
	r	0,00		0,42	0,00	0,35	0,38	0,00	0,00	0,34	0,64	0,29	1,38	0,48
A488	a	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,02
A490	a	0		0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	2
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,14	0,00	0,04
A492	a	0		0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,00	0,00	0,00	0,02
A498	a	0		0	0	0	0	0	0	0	0	2	3	5
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,29	0,32	0,09
A501	a	0		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00		0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A502	a	1		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	1,75		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A509	a	3		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3

	r	5,26		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
A510	a	0		0	0	0	4	9	24	28	7	4	4	80
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	1,53	3,27	3,31	3,20	0,90	0,57	0,42	1,47
A511	a	0		0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A512	a	0		0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,00	0,02
A513	a	0		0	0	0	8	12	35	17	11	7	2	92
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	3,07	4,36	4,83	1,94	1,41	1,00	0,21	1,69
A514	a	0		0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	4
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,41	0,11	0,00	0,00	0,00	0,07
A515	a	0		0	0	0	9	15	25	16	5	8	3	81
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	3,45	5,45	3,45	1,83	0,64	1,14	0,32	1,49
A519	a	0		0	0	0	1	2	5	1	2	2	0	13
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,38	0,73	0,69	0,11	0,26	0,29	0,00	0,24
A521	a	0		0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A523	a	0		0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,00	0,02
A527	a	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,02
A528	a	0		0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	2
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,11	0,04
A529	a	0		0	0	0	0	2	0	1	0	2	0	5
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,73	0,00	0,11	0,00	0,29	0,00	0,09
A530	a	0		0	0	0	5	9	35	39	17	18	9	132
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	1,92	3,27	4,83	4,45	2,18	2,57	0,95	2,43
A539	a	0		0	0	0	0	1	9	4	6	1	2	23
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	1,24	0,46	0,77	0,14	0,21	0,42
A540	a	0		2	0	1	24	65	129	120	33	13	6	393
	r	0,00		0,84	0,00	0,35	9,21	23,62	17,79	13,70	4,24	1,85	0,63	7,23
A541	a	0		0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1

	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A542	a	0		0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A546	a	0		0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,00	0,02
A549	a	0		0	0	0	3	4	7	1	2	1	0	18
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	1,15	1,45	0,97	0,11	0,26	0,14	0,00	0,33
A560	a	3		0	0	1	67	206	392	250	86	22	10	1037
	r	5,26		0,00	0,00	0,35	25,70	74,85	54,07	28,54	11,04	3,14	1,06	19,08
A562	a	0		0	0	0	6	7	10	4	1	0	0	28
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	2,30	2,54	1,38	0,46	0,13	0,00	0,00	0,52
A563	a	0		0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,00	0,02
A568	a	2		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
	r	3,51		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
A590	a	0		0	0	0	10	10	22	35	26	3	1	107
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	3,84	3,63	3,03	4,00	3,34	0,43	0,11	1,97
A599	a	0		0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,00	0,02
A600	a	0		0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	3
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,38	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,11	0,06
A630	a	0		0	0	0	2	7	16	11	2	1	1	40
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,77	2,54	2,21	1,26	0,26	0,14	0,11	0,74
A638	a	0		0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	3
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	0,14	0,00	0,00	0,00	0,11	0,06
A692	a	1		37	38	27	23	19	90	154	230	214	256	1089
	r	1,75		15,59	12,97	9,46	8,82	6,90	12,41	17,58	29,54	30,51	27,09	20,04
A778	a	0		0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	3
	r	0,00		0,00	0,34	0,00	0,00	0,00	0,14	0,11	0,00	0,00	0,00	0,06
A779	a	0		0	1	0	1	1	2	1	0	0	0	6
	r	0,00		0,00	0,34	0,00	0,38	0,36	0,28	0,11	0,00	0,00	0,00	0,11
A798	a	0		0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	3

	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	0,00	0,00	0,13	0,00	0,11	0,06
A810	a	0		0	0	0	0	0	0	0	0	1	5	11	17
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,71	1,16	0,31
A841	a	0		0	7	9	13	6	23	38	43	31	36	206	
	r	0,00		0,00	2,39	3,15	4,99	2,18	3,17	4,34	5,52	4,42	3,81	3,79	
A850	a	0		0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0	3
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,73	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
A858	a	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,02
A86	a	0		0	0	0	0	0	0	1	0	3	0	2	6
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,39	0,00	0,21	0,11
A870	a	1		2	1	1	0	2	1	1	0	0	0	0	9
	r	1,75		0,84	0,34	0,35	0,00	0,73	0,14	0,11	0,00	0,00	0,00	0,00	0,17
A879	a	0		1	0	0	2	2	3	4	0	3	3	3	18
	r	0,00		0,42	0,00	0,00	0,77	0,73	0,41	0,46	0,00	0,43	0,32	0,33	
A89	a	0		0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A90	a	0		0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,00	0,00	0,00	0,02
A91	a	0		0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,00	0,00	0,00	0,02
A923	a	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,02
A985	a	0		0	4	4	3	5	18	12	9	12	13	80	
	r	0,00		0,00	1,36	1,40	1,15	1,82	2,48	1,37	1,16	1,71	1,38	1,47	
B000	a	0		0	1	0	0	0	0	0	0	2	0	0	3
	r	0,00		0,00	0,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,29	0,00	0,06
B001	a	0		0	0	0	2	0	0	0	0	3	2	7	
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,77	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,43	0,21	0,13
B002	a	0		0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2
	r	0,00		0,00	0,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,00	0,04
B003	a	2		3	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	8

	r	3,51		1,26	0,00	0,00	0,00	0,36	0,14	0,00	0,00	0,00	0,11	0,15
B004	a	3		1	0	1	0	1	2	4	6	1	5	24
	r	5,26		0,42	0,00	0,35	0,00	0,36	0,28	0,46	0,77	0,14	0,53	0,44
B008	a	0		0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B009	a	0		1	0	0	0	0	0	0	1	1	2	5
	r	0,00		0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,14	0,21	0,09
B011	a	0		1	4	0	0	0	2	1	1	0	1	10
	r	0,00		0,42	1,36	0,00	0,00	0,00	0,28	0,11	0,13	0,00	0,11	0,18
B018	a	4		21	26	2	1	1	4	2	0	0	0	61
	r	7,01		8,85	8,87	0,70	0,38	0,36	0,55	0,23	0,00	0,00	0,00	1,12
B019	a	315		4401	5855	1148	230	62	87	48	10	6	24	12186
	r	552,32		1854,11	1997,77	402,35	88,22	22,53	12,00	5,48	1,28	0,86	2,54	224,23
B020	a	0		0	1	0	0	0	0	1	1	4	14	21
	r	0,00		0,00	0,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,13	0,57	1,48	0,39
B021	a	0		1	0	0	1	0	0	3	0	2	5	12
	r	0,00		0,42	0,00	0,00	0,38	0,00	0,00	0,34	0,00	0,29	0,53	0,22
B022	a	0		0	0	0	0	1	1	0	1	1	3	7
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	0,14	0,00	0,13	0,14	0,32	0,13
B023	a	0		0	0	1	0	0	3	1	1	5	9	20
	r	0,00		0,00	0,00	0,35	0,00	0,00	0,41	0,11	0,13	0,71	0,95	0,37
B027	a	0		0	0	0	0	0	0	0	2	0	3	5
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,26	0,00	0,32	0,09
B028	a	0		0	1	2	0	0	5	3	5	9	36	61
	r	0,00		0,00	0,34	0,70	0,00	0,00	0,69	0,34	0,64	1,28	3,81	1,12
B029	a	0		10	23	31	36	37	115	147	185	271	546	1401
	r	0,00		4,21	7,85	10,86	13,81	13,44	15,86	16,78	23,76	38,64	57,78	25,78
B04	a	0		0	0	0	0	0	9	3	2	0	0	14
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,24	0,34	0,26	0,00	0,00	0,26
B081	a	0		0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	2
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,38	0,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
B082	a	28		16	4	1	0	0	0	0	0	0	0	49

	r	49,10		6,74	1,36	0,35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,90
B083	a	0		17	9	0	0	0	0	0	0	0	0	26
	r	0,00		7,16	3,07	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,48
B084	a	1		13	11	3	0	1	0	1	0	0	0	30
	r	1,75		5,48	3,75	1,05	0,00	0,36	0,00	0,11	0,00	0,00	0,00	0,55
B085	a	0		0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B088	a	5		44	27	5	5	3	1	0	0	0	0	90
	r	8,77		18,54	9,21	1,75	1,92	1,09	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	1,66
B09	a	0		10	7	1	0	0	0	0	0	0	0	18
	r	0,00		4,21	2,39	0,35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,33
B15	a	0		4	8	0	2	5	12	15	5	2	9	62
	r	0,00		1,69	2,73	0,00	0,77	1,82	1,66	1,71	0,64	0,29	0,95	1,14
B169	a	0		0	0	0	0	1	3	7	4	4	4	23
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	0,41	0,80	0,51	0,57	0,42	0,42
B171	a	0		0	0	1	2	3	5	2	0	0	0	13
	r	0,00		0,00	0,00	0,35	0,77	1,09	0,69	0,23	0,00	0,00	0,00	0,24
B172	a	0		0	0	0	1	1	1	16	13	23	26	81
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,38	0,36	0,14	1,83	1,67	3,28	2,75	1,49
B181	a	1		1	0	0	2	4	11	18	20	12	8	77
	r	1,75		0,42	0,00	0,00	0,77	1,45	1,52	2,05	2,57	1,71	0,85	1,42
B182	a	7		1	0	0	11	31	90	100	41	19	16	316
	r	12,27		0,42	0,00	0,00	4,22	11,26	12,41	11,42	5,27	2,71	1,69	5,81
B206	a	0		0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,00	0,02
B230	a	0		0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,00	0,00	0,00	0,02
B238	a	0		0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,26	0,00	0,00	0,04
B24	a	0		0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B262	a	0		0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1

	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,00	0,00	0,00	0,02
B268	a	0		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00		0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B269	a	1		5	0	0	0	1	2	0	1	0	1	11
	r	1,75		2,11	0,00	0,00	0,00	0,36	0,28	0,00	0,13	0,00	0,11	0,20
B270	a	0		21	14	14	30	15	6	3	1	1	4	109
	r	0,00		8,85	4,78	4,91	11,51	5,45	0,83	0,34	0,13	0,14	0,42	2,01
B271	a	1		4	4	0	4	1	1	2	1	0	2	20
	r	1,75		1,69	1,36	0,00	1,53	0,36	0,14	0,23	0,13	0,00	0,21	0,37
B278	a	0		2	0	0	5	5	0	0	0	0	0	12
	r	0,00		0,84	0,00	0,00	1,92	1,82	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,22
B279	a	0		10	6	5	13	8	3	2	0	1	2	50
	r	0,00		4,21	2,05	1,75	4,99	2,91	0,41	0,23	0,00	0,14	0,21	0,92
B334	a	0		1	0	0	0	1	0	1	0	1	0	4
	r	0,00		0,42	0,00	0,00	0,00	0,36	0,00	0,11	0,00	0,14	0,00	0,07
B349	a	0		0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	3
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,11	0,00	0,14	0,00	0,06
B350	a	0		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00		0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B353	a	0		0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,02
B354	a	0		0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	2
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,04
B358	a	0		2	3	5	5	0	1	3	1	0	0	20
	r	0,00		0,84	1,02	1,75	1,92	0,00	0,14	0,34	0,13	0,00	0,00	0,37
B370	a	9		0	0	0	0	0	0	1	2	3	11	26
	r	15,78		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,26	0,43	1,16	0,48
B371	a	0		0	0	0	0	0	0	0	1	1	5	7
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,14	0,53	0,13
B374	a	0		0	0	0	0	0	0	0	2	1	7	10
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,26	0,14	0,74	0,18
B375	a	0		0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2

	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,23	0,00	0,00	0,00	0,04
B377	a	1		2	0	1	1	0	3	2	7	6	25	48
	r	1,75		0,84	0,00	0,35	0,38	0,00	0,41	0,23	0,90	0,86	2,65	0,88
B378	a	0		8	3	5	0	0	0	0	1	3	3	23
	r	0,00		3,37	1,02	1,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,43	0,32	0,42
B379	a	0		1	1	1	1	0	0	0	0	1	0	5
	r	0,00		0,42	0,34	0,35	0,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,09
B440	a	0		0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B451	a	0		0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,00	0,00	0,00	0,02
B509	a	0		0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	2
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,04
B580	a	0		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00		0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
B588	a	0		0	0	0	0	0	1	1	2	0	1	5
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,11	0,26	0,00	0,11	0,09
B589	a	0		0	3	2	4	4	19	7	10	1	4	54
	r	0,00		0,00	1,02	0,70	1,53	1,45	2,62	0,80	1,28	0,14	0,42	0,99
B670	a	0		0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,00	0,02
B675	a	0		0	0	0	0	0	0	2	0	1	1	4
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,23	0,00	0,14	0,11	0,07
B678	a	0		0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,00	0,02
B689	a	0		0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,00	0,02
B748	a	0		0	0	0	0	0	0	1	2	0	1	4
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,26	0,00	0,11	0,07
B770	a	1		91	57	15	3	1	1	0	2	0	1	172
	r	1,75		38,34	19,45	5,26	1,15	0,36	0,14	0,00	0,26	0,00	0,11	3,16
B778	a	0		2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3

	r	0,00		0,84	0,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
B779	a	1		51	16	6	2	1	2	1	0	1	0	81
	r	1,75		21,49	5,46	2,10	0,77	0,36	0,28	0,11	0,00	0,14	0,00	1,49
B780	a	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,02
B79	a	0		19	18	3	2	0	0	0	1	0	1	44
	r	0,00		8,00	6,14	1,05	0,77	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,11	0,81
B80	a	4		87	286	113	23	2	7	9	6	1	1	539
	r	7,01		36,65	97,59	39,60	8,82	0,73	0,97	1,03	0,77	0,14	0,11	9,92
B814	a	0		0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	5
	r	0,00		0,00	1,71	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,09
B830	a	0		0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	3
	r	0,00		0,00	0,34	0,35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,06
B850	a	0		5	27	10	3	1	3	1	1	2	2	55
	r	0,00		2,11	9,21	3,50	1,15	0,36	0,41	0,11	0,13	0,29	0,21	1,01
B86	a	46		110	205	179	122	53	94	112	98	98	181	1298
	r	80,66		46,34	69,95	62,74	46,79	19,26	12,97	12,79	12,59	13,97	19,15	23,88
G000	a	0		0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	4
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,43	0,11	0,07
G001	a	0		1	1	1	0	2	8	1	4	3	4	25
	r	0,00		0,42	0,34	0,35	0,00	0,73	1,10	0,11	0,51	0,43	0,42	0,46
G002	a	1		1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3
	r	1,75		0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,06
G003	a	0		1	0	0	0	0	0	2	1	1	1	6
	r	0,00		0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,23	0,13	0,14	0,11	0,11
G008	a	2		0	0	0	1	0	2	0	3	2	6	16
	r	3,51		0,00	0,00	0,00	0,38	0,00	0,28	0,00	0,39	0,29	0,63	0,29
G009	a	0		1	0	0	0	0	0	0	2	0	4	7
	r	0,00		0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,26	0,00	0,42	0,13
G01	a	0		0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
G03	a	0		1	0	0	0	0	0	0	0	2	0	3

	r	0,00		0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,29	0,00	0,06
G042	a	0		0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,00	0,02
G049	a	0		0	0	0	0	1	0	1	0	2	0	4
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	0,00	0,11	0,00	0,29	0,00	0,07
G051	a	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,21	0,04
G51	a	0		1	0	2	1	0	1	2	1	0	1	9
	r	0,00		0,42	0,00	0,70	0,38	0,00	0,14	0,23	0,13	0,00	0,11	0,17
G510	a	0		0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	3
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,13	0,14	0,00	0,06
G610	a	0		0	4	0	0	0	1	0	5	1	3	14
	r	0,00		0,00	1,36	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,64	0,14	0,32	0,26
G630	a	0		0	5	0	0	3	3	7	15	8	14	55
	r	0,00		0,00	1,71	0,00	0,00	1,09	0,41	0,80	1,93	1,14	1,48	1,01
G64	a	0		0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,00	0,02
H10	a	27		12	5	1	0	0	0	1	0	3	8	57
	r	47,34		5,06	1,71	0,35	0,00	0,00	0,00	0,11	0,00	0,43	0,85	1,05
H100	a	3		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
	r	5,26		0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,07
H16	a	0		0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
H440	a	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,02
H60	a	0		0	1	0	0	1	0	1	2	0	2	7
	r	0,00		0,00	0,34	0,00	0,00	0,36	0,00	0,11	0,26	0,00	0,21	0,13
H603	a	0		0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
H65	a	0		0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	3
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,14	0,11	0,06
H66	a	1		1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	4

	r	1,75		0,42	0,00	0,00	0,00	0,36	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,07
I33	a	0		0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,29	0,00	0,04
I80	a	0		0	0	0	1	0	2	2	11	8	15	39
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,38	0,00	0,28	0,23	1,41	1,14	1,59	0,72
I800	a	0		0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	4
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,32	0,07
J00	a	13		15	12	4	8	5	9	9	8	3	14	100
	r	22,79		6,32	4,09	1,40	3,07	1,82	1,24	1,03	1,03	0,43	1,48	1,84
J01	a	2		2	2	1	0	1	0	1	0	1	4	14
	r	3,51		0,84	0,68	0,35	0,00	0,36	0,00	0,11	0,00	0,14	0,42	0,26
J02	a	4		8	6	1	0	0	1	0	2	11	45	78
	r	7,01		3,37	2,05	0,35	0,00	0,00	0,14	0,00	0,26	1,57	4,76	1,44
J03	a	7		3	2	2	4	4	8	2	2	3	6	43
	r	12,27		1,26	0,68	0,70	1,53	1,45	1,10	0,23	0,26	0,43	0,63	0,79
J039	a	0		0	1	0	1	1	1	1	0	0	0	5
	r	0,00		0,00	0,34	0,00	0,38	0,36	0,14	0,11	0,00	0,00	0,00	0,09
J04	a	0		1	0	0	0	0	1	3	1	1	8	15
	r	0,00		0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,34	0,13	0,14	0,85	0,28
J040	a	1		1	0	0	0	0	1	1	0	0	5	9
	r	1,75		0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,11	0,00	0,00	0,53	0,17
J041	a	0		1	0	0	0	0	0	0	1	1	6	9
	r	0,00		0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,14	0,63	0,17
J042	a	0		0	0	0	0	0	0	1	1	4	3	9
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,13	0,57	0,32	0,17
J05	a	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,02
J06	a	19		35	21	2	5	6	23	31	24	36	76	278
	r	33,31		14,75	7,17	0,70	1,92	2,18	3,17	3,54	3,08	5,13	8,04	5,12
J060	a	0		0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
J069	a	1		5	0	1	0	2	10	11	6	10	23	69

	r	1,75		2,11	0,00	0,35	0,00	0,73	1,38	1,26	0,77	1,43	2,43	1,27
J10	a	127		454	456	224	170	33	51	43	38	76	197	1869
	r	222,68		191,27	155,59	78,51	65,20	11,99	7,03	4,91	4,88	10,84	20,85	34,39
J100	a	1		7	0	0	0	0	0	0	0	2	6	16
	r	1,75		2,95	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,29	0,63	0,29
J101	a	7		48	35	24	18	8	3	5	5	7	9	169
	r	12,27		20,22	11,94	8,41	6,90	2,91	0,41	0,57	0,64	1,00	0,95	3,11
J107	a	11		14	6	3	3	0	0	1	2	1	23	64
	r	19,29		5,90	2,05	1,05	1,15	0,00	0,00	0,11	0,26	0,14	2,43	1,18
J11	a	2		4	10	3	5	0	6	3	0	1	17	51
	r	3,51		1,69	3,41	1,05	1,92	0,00	0,83	0,34	0,00	0,14	1,80	0,94
J110	a	0		0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
J12	a	0		0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,00	0,02
J121	a	70		46	10	1	0	0	0	0	2	0	1	130
	r	122,74		19,38	3,41	0,35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,26	0,00	0,11	2,39
J122	a	1		2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
	r	1,75		0,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
J128	a	0		0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
J129	a	0		1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
	r	0,00		0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,04
J13	a	3		3	3	0	0	0	1	3	2	0	4	19
	r	5,26		1,26	1,02	0,00	0,00	0,00	0,14	0,34	0,26	0,00	0,42	0,35
J14	a	1		0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	4
	r	1,75		0,00	0,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,11	0,07
J15	a	0		0	1	0	0	0	1	0	2	2	7	13
	r	0,00		0,00	0,34	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,26	0,29	0,74	0,24
J150	a	5		2	0	0	0	1	2	5	12	34	70	131
	r	8,77		0,84	0,00	0,00	0,00	0,36	0,28	0,57	1,54	4,85	7,41	2,41
J151	a	6		5	0	0	0	1	1	8	10	18	45	94

	r	10,52		2,11	0,00	0,00	0,00	0,36	0,14	0,91	1,28	2,57	4,76	1,73
J152	a	3		1	0	1	0	0	2	5	4	12	35	63
	r	5,26		0,42	0,00	0,35	0,00	0,00	0,28	0,57	0,51	1,71	3,70	1,16
J154	a	0		0	0	0	1	0	0	0	0	2	4	7
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,29	0,42	0,13
J155	a	2		1	0	0	0	0	0	1	3	7	14	28
	r	3,51		0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,39	1,00	1,48	0,52
J156	a	3		0	1	0	1	0	0	5	12	24	64	110
	r	5,26		0,00	0,34	0,00	0,38	0,00	0,00	0,57	1,54	3,42	6,77	2,02
J157	a	0		0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	2
	r	0,00		0,00	0,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,04
J158	a	2		2	0	0	2	2	1	3	12	14	36	74
	r	3,51		0,84	0,00	0,00	0,77	0,73	0,14	0,34	1,54	2,00	3,81	1,36
J159	a	0		1	0	0	0	0	0	0	1	0	4	6
	r	0,00		0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,42	0,11
J16	a	0		0	0	1	0	0	0	0	0	3	3	7
	r	0,00		0,00	0,00	0,35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,43	0,32	0,13
J160	a	0		0	0	1	0	1	0	1	1	6	14	24
	r	0,00		0,00	0,00	0,35	0,00	0,36	0,00	0,11	0,13	0,86	1,48	0,44
J168	a	0		0	0	0	0	1	0	0	2	3	10	16
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	0,00	0,00	0,26	0,43	1,06	0,29
J17	a	0		0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	2
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,13	0,00	0,00	0,04
J172	a	0		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00		0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
J18	a	0		0	0	0	0	0	0	0	1	6	17	24
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,86	1,80	0,44
J180	a	1		1	0	0	1	0	1	2	9	31	113	159
	r	1,75		0,42	0,00	0,00	0,38	0,00	0,14	0,23	1,16	4,42	11,96	2,93
J188	a	0		0	0	0	1	0	0	0	1	0	2	4
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,38	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,21	0,07
J20	a	6		6	0	1	0	0	0	0	3	2	11	29

	r	10,52		2,53	0,00	0,35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,39	0,29	1,16	0,53
J201	a	1		1	3	0	0	0	0	0	0	1	0	6
	r	1,75		0,42	1,02	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,11
J205	a	66		58	14	1	0	0	1	0	1	3	5	149
	r	115,72		24,43	4,78	0,35	0,00	0,00	0,14	0,00	0,13	0,43	0,53	2,74
J208	a	40		21	2	2	0	0	0	0	5	8	17	95
	r	70,14		8,85	0,68	0,70	0,00	0,00	0,00	0,00	0,64	1,14	1,80	1,75
J209	a	0		0	0	0	0	0	0	2	2	1	13	18
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,23	0,26	0,14	1,38	0,33
J21	a	2		0	0	0	0	0	0	1	0	3	6	12
	r	3,51		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,00	0,43	0,63	0,22
J22	a	6		1	1	1	3	0	1	0	5	9	15	42
	r	10,52		0,42	0,34	0,35	1,15	0,00	0,14	0,00	0,64	1,28	1,59	0,77
J40	a	0		0	0	0	1	0	0	1	1	3	7	13
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,38	0,00	0,00	0,11	0,13	0,43	0,74	0,24
J85	a	0		0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,29	0,00	0,04
J86	a	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,02
J90	a	0		0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,02
K05	a	0		0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,00	0,00	0,00	0,02
K12	a	1		0	1	1	0	0	2	2	2	5	10	24
	r	1,75		0,00	0,34	0,35	0,00	0,00	0,28	0,23	0,26	0,71	1,06	0,44
K65	a	0		1	0	0	0	0	0	0	8	4	14	27
	r	0,00		0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,03	0,57	1,48	0,50
L01	a	1		1	5	0	4	0	0	1	0	0	0	12
	r	1,75		0,42	1,71	0,00	1,53	0,00	0,00	0,11	0,00	0,00	0,00	0,22
L02	a	4		1	0	0	2	2	4	5	13	8	35	74
	r	7,01		0,42	0,00	0,00	0,77	0,73	0,55	0,57	1,67	1,14	3,70	1,36
L022	a	0		0	0	0	1	0	0	1	0	1	1	4

	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,38	0,00	0,00	0,11	0,00	0,14	0,11	0,07
L03	a	1		0	1	0	0	0	2	4	8	15	19	50
	r	1,75		0,00	0,34	0,00	0,00	0,00	0,28	0,46	1,03	2,14	2,01	0,92
L08	a	5		0	0	1	1	0	1	3	4	10	26	51
	r	8,77		0,00	0,00	0,35	0,38	0,00	0,14	0,34	0,51	1,43	2,75	0,94
L30	a	1		1	0	0	0	0	2	1	0	2	6	13
	r	1,75		0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,28	0,11	0,00	0,29	0,63	0,24
L89	a	0		1	0	0	0	1	0	4	4	16	104	130
	r	0,00		0,42	0,00	0,00	0,00	0,36	0,00	0,46	0,51	2,28	11,01	2,39
L97	a	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,02
M00	a	0		0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
M012	a	0		1	2	3	4	3	18	37	76	43	47	234
	r	0,00		0,42	0,68	1,05	1,53	1,09	2,48	4,22	9,76	6,13	4,97	4,31
M46	a	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,02
N10	a	1		0	0	0	0	0	0	1	2	2	11	17
	r	1,75		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,26	0,29	1,16	0,31
N30	a	0		0	0	0	1	1	6	5	16	41	177	247
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,38	0,36	0,83	0,57	2,05	5,85	18,73	4,54
N300	a	4		0	0	0	0	3	7	9	17	48	171	259
	r	7,01		0,00	0,00	0,00	0,00	1,09	0,97	1,03	2,18	6,84	18,10	4,77
N309	a	0		1	0	0	0	2	3	0	5	11	72	94
	r	0,00		0,42	0,00	0,00	0,00	0,73	0,41	0,00	0,64	1,57	7,62	1,73
N34	a	0		0	0	0	0	0	0	0	1	2	0	3
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,29	0,00	0,06
N390	a	3		5	0	1	2	2	3	10	25	41	280	372
	r	5,26		2,11	0,00	0,35	0,77	0,73	0,41	1,14	3,21	5,85	29,63	6,84
N45	a	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,32	0,06
N49	a	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1

	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,02
N73	a	0		0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
N76	a	0		0	0	0	0	1	3	3	0	0	4	11
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	0,41	0,34	0,00	0,00	0,42	0,20
O753	a	0		0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,00	0,00	0,00	0,02
O85	a	0		0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
O86	a	0		0	0	0	1	1	2	1	0	0	0	5
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,38	0,36	0,28	0,11	0,00	0,00	0,00	0,09
O860	a	0		0	0	0	1	0	3	0	0	0	0	4
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,38	0,00	0,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,07
O90	a	0		0	0	0	1	2	6	1	0	0	0	10
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,38	0,73	0,83	0,11	0,00	0,00	0,00	0,18
O91	a	0		0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
O912	a	0		0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	3
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,28	0,11	0,00	0,00	0,00	0,06
P238	a	1		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	1,75		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
P353	a	1		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	1,75		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
P360	a	1		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	1,75		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
P361	a	1		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	1,75		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
P362	a	10		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10
	r	17,53		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,18
P363	a	23		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	23
	r	40,33		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,42
P364	a	5		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5

	r	8,77		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,09
P368	a	23		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	23
	r	40,33		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,42
P369	a	3		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
	r	5,26		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
P371	a	1		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	1,75		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
P372	a	2		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
	r	3,51		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
P375	a	1		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	r	1,75		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
P38	a	19		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	19
	r	33,31		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,35
P391	a	29		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	29
	r	50,85		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,53
P393	a	4		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
	r	7,01		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,07
P394	a	4		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
	r	7,01		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,07
P398	a	10		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10
	r	17,53		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,18
P399	a	5		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
	r	8,77		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,09
R500	a	0		0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,02
T80	a	0		0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
T801	a	1		0	0	1	3	0	0	2	3	7	46	63
	r	1,75		0,00	0,00	0,35	1,15	0,00	0,00	0,23	0,39	1,00	4,87	1,16
T802	a	6		7	3	0	2	1	7	17	13	25	54	135
	r	10,52		2,95	1,02	0,00	0,77	0,36	0,97	1,94	1,67	3,56	5,71	2,48
T81	a	0		0	0	0	0	0	1	1	1	4	2	9

	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,11	0,13	0,57	0,21	0,17
T813	a	6		3	2	1	1	4	8	32	45	82	202	386
	r	10,52		1,26	0,68	0,35	0,38	1,45	1,10	3,65	5,78	11,69	21,38	7,10
T814	a	5		2	1	1	11	10	25	45	75	111	323	609
	r	8,77		0,84	0,34	0,35	4,22	3,63	3,45	5,14	9,63	15,83	34,18	11,21
T827	a	0		0	0	0	0	1	0	0	0	3	5	9
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	0,00	0,00	0,00	0,43	0,53	0,17
T835	a	1		0	0	0	1	4	22	31	64	132	591	846
	r	1,75		0,00	0,00	0,00	0,38	1,45	3,03	3,54	8,22	18,82	62,54	15,57
T84	a	0		0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
T845	a	0		0	0	0	0	0	1	0	4	10	33	48
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,51	1,43	3,49	0,88
T846	a	0		0	0	0	0	0	2	1	0	2	10	15
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,28	0,11	0,00	0,29	1,06	0,28
T847	a	0		0	0	0	1	0	1	0	0	1	5	8
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,38	0,00	0,14	0,00	0,00	0,14	0,53	0,15
T857	a	8		2	2	0	1	11	15	41	89	103	267	539
	r	14,03		0,84	0,68	0,00	0,38	4,00	2,07	4,68	11,43	14,68	28,26	9,92
T874	a	0		0	0	0	0	0	0	0	2	4	4	10
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,26	0,57	0,42	0,18
U071	a	2828		20599	63452	86248	80236	64218	178404	228601	184898	129115	123824	1162423
	r	4958,62		8678,20	21650,28	30228,30	30774,19	23332,40	24608,36	26098,21	23744,38	18408,16	13103,65	21388,86
U0711	a	0		2	9	14	16	2	19	13	6	6	25	112
	r	0,00		0,84	3,07	4,91	6,14	0,73	2,62	1,48	0,77	0,86	2,65	2,06
U072	a	0		0	4	1	5	6	20	22	14	16	16	104
	r	0,00		0,00	1,36	0,35	1,92	2,18	2,76	2,51	1,80	2,28	1,69	1,91
Y95	a	0		0	0	0	1	0	2	7	4	12	85	111
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,38	0,00	0,28	0,80	0,51	1,71	9,00	2,04
Z20	a	0		0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	2
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	0,38	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
Z203	a	1		22	49	53	41	43	77	94	77	47	69	573

	r	1,75		9,27	16,72	18,58	15,73	15,62	10,62	10,73	9,89	6,70	7,30	10,54
Z205	a	0		0	0	0	13	12	21	24	12	7	1	90
	r	0,00		0,00	0,00	0,00	4,99	4,36	2,90	2,74	1,54	1,00	0,11	1,66
Z21	a	0		0	1	1	6	12	47	80	37	9	2	195
	r	0,00		0,00	0,34	0,35	2,30	4,36	6,48	9,13	4,75	1,28	0,21	3,59
Z223	a	24		33	14	3	3	2	13	7	5	13	43	160
	r	42,08		13,90	4,78	1,05	1,15	0,73	1,79	0,80	0,64	1,85	4,55	2,94
Z225	a	0		0	1	1	3	7	14	71	107	48	36	288
	r	0,00		0,00	0,34	0,35	1,15	2,54	1,93	8,11	13,74	6,84	3,81	5,30
Z228	a	0		3	2	0	6	10	25	52	61	108	408	675
	r	0,00		1,26	0,68	0,00	2,30	3,63	3,45	5,94	7,83	15,40	43,18	12,42

Prenosné ochorenia na Slovensku podľa pohlavia

Dg.		Muži	Ženy	Spolu
A02	a	28	36	64
	r	1,05	1,30	1,18
A020	a	1780	1941	3721
	r	66,97	69,90	68,47
A021	a	11	8	19
	r	0,41	0,29	0,35
A022	a	2	13	15
	r	0,08	0,47	0,28
A028	a	2	5	7
	r	0,08	0,18	0,13
A03	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
A031	a	46	47	93
	r	1,73	1,69	1,71
A032	a	2	0	2
	r	0,08	0,00	0,04
A033	a	37	28	65
	r	1,39	1,01	1,20
A039	a	14	9	23
	r	0,53	0,32	0,42
A040	a	152	138	290
	r	5,72	4,97	5,34
A043	a	2	2	4
	r	0,08	0,07	0,07
A044	a	0	3	3
	r	0,00	0,11	0,06
A045	a	2585	2203	4788
	r	97,26	79,34	88,10
A046	a	145	143	288

	r	5,46	5,15	5,30
A047	a	2202	2436	4638
	r	82,85	87,73	85,34
A048	a	41	30	71
	r	1,54	1,08	1,31
A049	a	6	2	8
	r	0,23	0,07	0,15
A059	a	20	17	37
	r	0,75	0,61	0,68
A060	a	1	3	4
	r	0,04	0,11	0,07
A069	a	1	2	3
	r	0,04	0,07	0,06
A071	a	70	36	106
	r	2,63	1,30	1,95
A072	a	1	1	2
	r	0,04	0,04	0,04
A078	a	11	11	22
	r	0,41	0,40	0,40
A080	a	1896	1763	3659
	r	71,33	63,49	67,33
A081	a	1662	1672	3334
	r	62,53	60,21	61,35
A082	a	1409	1265	2674
	r	53,01	45,56	49,20
A083	a	128	116	244
	r	4,82	4,18	4,49
A084	a	77	162	239
	r	2,90	5,83	4,40
A085	a	1	1	2
	r	0,04	0,04	0,04
A09	a	476	568	1044

	r	17,91	20,46	19,21
A150	a	20	13	33
	r	0,75	0,47	0,61
A151	a	11	4	15
	r	0,41	0,14	0,28
A152	a	2	1	3
	r	0,08	0,04	0,06
A153	a	7	5	12
	r	0,26	0,18	0,22
A160	a	12	3	15
	r	0,45	0,11	0,28
A161	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A162	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
A163	a	4	3	7
	r	0,15	0,11	0,13
A165	a	0	2	2
	r	0,00	0,07	0,04
A166	a	4	4	8
	r	0,15	0,14	0,15
A167	a	2	2	4
	r	0,08	0,07	0,07
A170	a	1	2	3
	r	0,04	0,07	0,06
A180	a	2	0	2
	r	0,08	0,00	0,04
A182	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A183	a	1	1	2
	r	0,04	0,04	0,04
A191	a	0	1	1

	r	0,00	0,04	0,02
A210	a	1	2	3
	r	0,04	0,07	0,06
A218	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A239	a	1	2	3
	r	0,04	0,07	0,06
A279	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A282	a	2	2	4
	r	0,08	0,07	0,07
A310	a	2	3	5
	r	0,08	0,11	0,09
A321	a	2	2	4
	r	0,08	0,07	0,07
A327	a	6	3	9
	r	0,23	0,11	0,17
A328	a	1	8	9
	r	0,04	0,29	0,17
A329	a	0	3	3
	r	0,00	0,11	0,06
A360	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A361	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
A363	a	4	1	5
	r	0,15	0,04	0,09
A369	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
A370	a	43	66	109
	r	1,62	2,38	2,01
A371	a	7	12	19

	r	0,26	0,43	0,35
A38	a	42	28	70
	r	1,58	1,01	1,29
A390	a	7	11	18
	r	0,26	0,40	0,33
A391	a	2	3	5
	r	0,08	0,11	0,09
A392	a	5	1	6
	r	0,19	0,04	0,11
A400	a	6	2	8
	r	0,23	0,07	0,15
A401	a	10	9	19
	r	0,38	0,32	0,35
A402	a	67	42	109
	r	2,52	1,51	2,01
A403	a	25	23	48
	r	0,94	0,83	0,88
A408	a	22	17	39
	r	0,83	0,61	0,72
A410	a	204	138	342
	r	7,68	4,97	6,29
A411	a	388	286	674
	r	14,60	10,30	12,40
A412	a	12	6	18
	r	0,45	0,22	0,33
A413	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
A414	a	3	3	6
	r	0,11	0,11	0,11
A415	a	587	525	1112
	r	22,09	18,91	20,46
A418	a	62	46	108

	r	2,33	1,66	1,99
A419	a	45	30	75
	r	1,69	1,08	1,38
A421	a	0	2	2
	r	0,00	0,07	0,04
A428	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A46	a	106	87	193
	r	3,99	3,13	3,55
A480	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A481	a	84	54	138
	r	3,16	1,94	2,54
A482	a	15	11	26
	r	0,56	0,40	0,48
A488	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A490	a	2	0	2
	r	0,08	0,00	0,04
A492	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A498	a	5	0	5
	r	0,19	0,00	0,09
A501	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A502	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
A509	a	2	1	3
	r	0,08	0,04	0,06
A510	a	70	10	80
	r	2,63	0,36	1,47
A511	a	1	0	1

	r	0,04	0,00	0,02
A512	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A513	a	58	34	92
	r	2,18	1,22	1,69
A514	a	3	1	4
	r	0,11	0,04	0,07
A515	a	60	21	81
	r	2,26	0,76	1,49
A519	a	7	6	13
	r	0,26	0,22	0,24
A521	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
A523	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A527	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A528	a	2	0	2
	r	0,08	0,00	0,04
A529	a	3	2	5
	r	0,11	0,07	0,09
A530	a	97	35	132
	r	3,65	1,26	2,43
A539	a	16	7	23
	r	0,60	0,25	0,42
A540	a	310	83	393
	r	11,66	2,99	7,23
A541	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A542	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
A546	a	1	0	1

	r	0,04	0,00	0,02
A549	a	12	6	18
	r	0,45	0,22	0,33
A560	a	281	756	1037
	r	10,57	27,23	19,08
A562	a	11	17	28
	r	0,41	0,61	0,52
A563	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A568	a	2	0	2
	r	0,08	0,00	0,04
A590	a	5	102	107
	r	0,19	3,67	1,97
A599	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
A600	a	1	2	3
	r	0,04	0,07	0,06
A630	a	23	17	40
	r	0,87	0,61	0,74
A638	a	1	2	3
	r	0,04	0,07	0,06
A692	a	471	618	1089
	r	17,72	22,26	20,04
A778	a	1	2	3
	r	0,04	0,07	0,06
A779	a	3	3	6
	r	0,11	0,11	0,11
A798	a	2	1	3
	r	0,08	0,04	0,06
A810	a	9	8	17
	r	0,34	0,29	0,31
A841	a	133	73	206

	r	5,00	2,63	3,79
A850	a	2	1	3
	r	0,08	0,04	0,06
A858	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
A86	a	2	4	6
	r	0,08	0,14	0,11
A870	a	7	2	9
	r	0,26	0,07	0,17
A879	a	11	7	18
	r	0,41	0,25	0,33
A89	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A90	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
A91	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A923	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
A985	a	56	24	80
	r	2,11	0,86	1,47
B000	a	0	3	3
	r	0,00	0,11	0,06
B001	a	5	2	7
	r	0,19	0,07	0,13
B002	a	1	1	2
	r	0,04	0,04	0,04
B003	a	3	5	8
	r	0,11	0,18	0,15
B004	a	15	9	24
	r	0,56	0,32	0,44
B008	a	0	1	1

	r	0,00	0,04	0,02
B009	a	2	3	5
	r	0,08	0,11	0,09
B011	a	3	7	10
	r	0,11	0,25	0,18
B018	a	30	31	61
	r	1,13	1,12	1,12
B019	a	6250	5938	12188
	r	235,15	213,84	224,26
B020	a	8	13	21
	r	0,30	0,47	0,39
B021	a	10	2	12
	r	0,38	0,07	0,22
B022	a	4	3	7
	r	0,15	0,11	0,13
B023	a	6	14	20
	r	0,23	0,50	0,37
B027	a	4	1	5
	r	0,15	0,04	0,09
B028	a	29	32	61
	r	1,09	1,15	1,12
B029	a	550	852	1402
	r	20,69	30,68	25,80
B04	a	12	2	14
	r	0,45	0,07	0,26
B081	a	1	1	2
	r	0,04	0,04	0,04
B082	a	27	22	49
	r	1,02	0,79	0,90
B083	a	14	12	26
	r	0,53	0,43	0,48
B084	a	19	11	30

	r	0,71	0,40	0,55
B085	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
B088	a	48	42	90
	r	1,81	1,51	1,66
B09	a	11	7	18
	r	0,41	0,25	0,33
B15	a	42	20	62
	r	1,58	0,72	1,14
B169	a	14	9	23
	r	0,53	0,32	0,42
B171	a	10	3	13
	r	0,38	0,11	0,24
B172	a	47	34	81
	r	1,77	1,22	1,49
B181	a	42	35	77
	r	1,58	1,26	1,42
B182	a	228	88	316
	r	8,58	3,17	5,81
B206	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
B230	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
B238	a	1	1	2
	r	0,04	0,04	0,04
B24	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
B262	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
B268	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
B269	a	5	6	11

	r	0,19	0,22	0,20
B270	a	50	59	109
	r	1,88	2,12	2,01
B271	a	11	9	20
	r	0,41	0,32	0,37
B278	a	8	4	12
	r	0,30	0,14	0,22
B279	a	19	31	50
	r	0,71	1,12	0,92
B334	a	2	2	4
	r	0,08	0,07	0,07
B349	a	1	2	3
	r	0,04	0,07	0,06
B350	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
B353	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
B354	a	0	2	2
	r	0,00	0,07	0,04
B358	a	5	15	20
	r	0,19	0,54	0,37
B370	a	17	9	26
	r	0,64	0,32	0,48
B371	a	5	2	7
	r	0,19	0,07	0,13
B374	a	6	4	10
	r	0,23	0,14	0,18
B375	a	1	1	2
	r	0,04	0,04	0,04
B377	a	33	15	48
	r	1,24	0,54	0,88
B378	a	12	11	23

	r	0,45	0,40	0,42
B379	a	1	4	5
	r	0,04	0,14	0,09
B440	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
B451	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
B509	a	2	0	2
	r	0,08	0,00	0,04
B580	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
B588	a	2	3	5
	r	0,08	0,11	0,09
B589	a	16	38	54
	r	0,60	1,37	0,99
B670	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
B675	a	2	2	4
	r	0,08	0,07	0,07
B678	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
B689	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
B748	a	2	2	4
	r	0,08	0,07	0,07
B770	a	78	94	172
	r	2,93	3,39	3,16
B778	a	2	1	3
	r	0,08	0,04	0,06
B779	a	33	48	81
	r	1,24	1,73	1,49
B780	a	1	0	1

	r	0,04	0,00	0,02
B79	a	24	20	44
	r	0,90	0,72	0,81
B80	a	267	272	539
	r	10,05	9,80	9,92
B814	a	4	1	5
	r	0,15	0,04	0,09
B830	a	2	1	3
	r	0,08	0,04	0,06
B850	a	3	52	55
	r	0,11	1,87	1,01
B86	a	593	705	1298
	r	22,31	25,39	23,88
G000	a	2	2	4
	r	0,08	0,07	0,07
G001	a	12	13	25
	r	0,45	0,47	0,46
G002	a	2	1	3
	r	0,08	0,04	0,06
G003	a	5	1	6
	r	0,19	0,04	0,11
G008	a	8	8	16
	r	0,30	0,29	0,29
G009	a	5	2	7
	r	0,19	0,07	0,13
G01	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
G03	a	2	1	3
	r	0,08	0,04	0,06
G042	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
G049	a	2	2	4

	r	0,08	0,07	0,07
G051	a	0	2	2
	r	0,00	0,07	0,04
G51	a	8	1	9
	r	0,30	0,04	0,17
G510	a	2	1	3
	r	0,08	0,04	0,06
G610	a	4	10	14
	r	0,15	0,36	0,26
G630	a	27	28	55
	r	1,02	1,01	1,01
G64	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
H10	a	33	24	57
	r	1,24	0,86	1,05
H100	a	4	0	4
	r	0,15	0,00	0,07
H16	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
H440	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
H60	a	5	2	7
	r	0,19	0,07	0,13
H603	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
H65	a	2	1	3
	r	0,08	0,04	0,06
H66	a	2	2	4
	r	0,08	0,07	0,07
I33	a	2	0	2
	r	0,08	0,00	0,04
I80	a	24	15	39

	r	0,90	0,54	0,72
I800	a	2	2	4
	r	0,08	0,07	0,07
J00	a	64	36	100
	r	2,41	1,30	1,84
J01	a	7	7	14
	r	0,26	0,25	0,26
J02	a	54	24	78
	r	2,03	0,86	1,44
J03	a	26	17	43
	r	0,98	0,61	0,79
J039	a	4	1	5
	r	0,15	0,04	0,09
J04	a	7	8	15
	r	0,26	0,29	0,28
J040	a	5	4	9
	r	0,19	0,14	0,17
J041	a	5	4	9
	r	0,19	0,14	0,17
J042	a	7	2	9
	r	0,26	0,07	0,17
J05	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
J06	a	157	121	278
	r	5,91	4,36	5,12
J060	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
J069	a	37	32	69
	r	1,39	1,15	1,27
J10	a	983	886	1869
	r	36,98	31,91	34,39
J100	a	5	11	16

	r	0,19	0,40	0,29
J101	a	82	87	169
	r	3,09	3,13	3,11
J107	a	32	32	64
	r	1,20	1,15	1,18
J11	a	26	25	51
	r	0,98	0,90	0,94
J110	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
J12	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
J121	a	71	59	130
	r	2,67	2,12	2,39
J122	a	3	0	3
	r	0,11	0,00	0,06
J128	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
J129	a	0	2	2
	r	0,00	0,07	0,04
J13	a	10	9	19
	r	0,38	0,32	0,35
J14	a	2	2	4
	r	0,08	0,07	0,07
J15	a	10	3	13
	r	0,38	0,11	0,24
J150	a	85	46	131
	r	3,20	1,66	2,41
J151	a	71	23	94
	r	2,67	0,83	1,73
J152	a	37	26	63
	r	1,39	0,94	1,16
J154	a	6	1	7

	r	0,23	0,04	0,13
J155	a	20	8	28
	r	0,75	0,29	0,52
J156	a	73	37	110
	r	2,75	1,33	2,02
J157	a	1	1	2
	r	0,04	0,04	0,04
J158	a	47	27	74
	r	1,77	0,97	1,36
J159	a	3	3	6
	r	0,11	0,11	0,11
J16	a	5	2	7
	r	0,19	0,07	0,13
J160	a	13	11	24
	r	0,49	0,40	0,44
J168	a	11	5	16
	r	0,41	0,18	0,29
J17	a	1	1	2
	r	0,04	0,04	0,04
J172	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
J18	a	18	6	24
	r	0,68	0,22	0,44
J180	a	97	62	159
	r	3,65	2,23	2,93
J188	a	0	4	4
	r	0,00	0,14	0,07
J20	a	17	12	29
	r	0,64	0,43	0,53
J201	a	6	0	6
	r	0,23	0,00	0,11
J205	a	82	67	149

	r	3,09	2,41	2,74
J208	a	59	36	95
	r	2,22	1,30	1,75
J209	a	8	10	18
	r	0,30	0,36	0,33
J21	a	7	5	12
	r	0,26	0,18	0,22
J22	a	27	15	42
	r	1,02	0,54	0,77
J40	a	8	5	13
	r	0,30	0,18	0,24
J85	a	1	1	2
	r	0,04	0,04	0,04
J86	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
J90	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
K05	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
K12	a	14	10	24
	r	0,53	0,36	0,44
K65	a	21	6	27
	r	0,79	0,22	0,50
L01	a	6	6	12
	r	0,23	0,22	0,22
L02	a	39	35	74
	r	1,47	1,26	1,36
L022	a	4	0	4
	r	0,15	0,00	0,07
L03	a	22	28	50
	r	0,83	1,01	0,92
L08	a	27	24	51

	r	1,02	0,86	0,94
L30	a	6	7	13
	r	0,23	0,25	0,24
L89	a	59	71	130
	r	2,22	2,56	2,39
L97	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
M00	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
M012	a	91	143	234
	r	3,42	5,15	4,31
M46	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
N10	a	9	8	17
	r	0,34	0,29	0,31
N30	a	113	134	247
	r	4,25	4,83	4,54
N300	a	106	153	259
	r	3,99	5,51	4,77
N309	a	36	58	94
	r	1,35	2,09	1,73
N34	a	2	1	3
	r	0,08	0,04	0,06
N390	a	162	210	372
	r	6,10	7,56	6,84
N45	a	3	0	3
	r	0,11	0,00	0,06
N49	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
N73	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
N76	a	0	11	11

	r	0,00	0,40	0,20
O753	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
O85	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
O86	a	0	5	5
	r	0,00	0,18	0,09
O860	a	0	4	4
	r	0,00	0,14	0,07
O90	a	0	10	10
	r	0,00	0,36	0,18
O91	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
O912	a	0	3	3
	r	0,00	0,11	0,06
P238	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
P353	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
P360	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
P361	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
P362	a	6	4	10
	r	0,23	0,14	0,18
P363	a	13	10	23
	r	0,49	0,36	0,42
P364	a	3	2	5
	r	0,11	0,07	0,09
P368	a	13	10	23
	r	0,49	0,36	0,42
P369	a	2	1	3

	r	0,08	0,04	0,06
P371	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
P372	a	2	0	2
	r	0,08	0,00	0,04
P375	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
P38	a	13	6	19
	r	0,49	0,22	0,35
P391	a	16	13	29
	r	0,60	0,47	0,53
P393	a	2	2	4
	r	0,08	0,07	0,07
P394	a	2	2	4
	r	0,08	0,07	0,07
P398	a	5	5	10
	r	0,19	0,18	0,18
P399	a	3	2	5
	r	0,11	0,07	0,09
R500	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
T80	a	1	0	1
	r	0,04	0,00	0,02
T801	a	30	33	63
	r	1,13	1,19	1,16
T802	a	79	56	135
	r	2,97	2,02	2,48
T81	a	6	3	9
	r	0,23	0,11	0,17
T813	a	200	186	386
	r	7,52	6,70	7,10
T814	a	333	276	609

	r	12,53	9,94	11,21
T827	a	4	5	9
	r	0,15	0,18	0,17
T835	a	416	430	846
	r	15,65	15,49	15,57
T84	a	0	1	1
	r	0,00	0,04	0,02
T845	a	26	22	48
	r	0,98	0,79	0,88
T846	a	3	12	15
	r	0,11	0,43	0,28
T847	a	0	8	8
	r	0,00	0,29	0,15
T857	a	350	189	539
	r	13,17	6,81	9,92
T874	a	8	2	10
	r	0,30	0,07	0,18
U071	a	538290	624140	1162430
	r	#####	#####	#####
U0711	a	57	55	112
	r	2,14	1,98	2,06
U072	a	53	51	104
	r	1,99	1,84	1,91
Y95	a	58	53	111
	r	2,18	1,91	2,04
Z20	a	0	2	2
	r	0,00	0,07	0,04
Z203	a	283	290	573
	r	10,65	10,44	10,54
Z205	a	16	74	90
	r	0,60	2,66	1,66
Z21	a	119	77	196

	r	4,48	2,77	3,61
Z223	a	67	93	160
	r	2,52	3,35	2,94
Z225	a	173	115	288
	r	6,51	4,14	5,30
Z228	a	383	292	675
	r	14,41	10,52	12,42

Prenosné ochorenia na Slovensku podľa sezonality

Dg.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	SPOLU
A02	1	0	2	4	8	12	6	8	9	9	2	3	64
A020	226	133	163	245	402	470	426	452	420	341	250	179	3707
A021	2	1	2	1	3	2	3	1	1	1	0	2	19
A022	1	1	1	0	1	4	2	1	1	1	1	1	15
A028	0	1	1	1	0	1	2	0	0	1	0	0	7
A03	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
A031	9	5	5	6	4	14	16	8	6	4	9	8	94
A032	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2
A033	1	2	3	5	3	10	7	16	13	3	2	0	65
A039	1	0	0	2	0	2	0	3	4	3	5	4	24
A040	14	9	13	16	24	34	38	31	41	27	24	21	292
A043	0	0	0	1	1	0	0	2	0	0	1	0	5
A044	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	3
A045	237	185	231	271	409	735	571	483	444	527	435	260	4788
A046	25	15	16	17	23	40	40	22	16	15	29	34	292
A047	527	411	520	433	395	353	348	352	323	370	303	305	4640
A048	12	1	2	2	17	7	6	4	6	3	7	3	70
A049	0	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8
A059	0	0	0	0	37	0	0	0	0	0	0	0	37
A060	0	0	0	0	1	3	0	0	0	0	0	0	4
A069	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2
A071	5	4	4	11	10	11	7	10	9	15	8	12	106
A072	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2
A078	0	5	1	2	1	3	1	3	1	2	3	0	22
A080	281	213	432	422	319	319	282	268	214	241	317	342	3650
A081	211	177	287	379	561	546	234	189	215	186	193	158	3336
A082	80	85	125	139	195	353	462	370	259	216	224	173	2681
A083	20	17	18	28	25	29	20	27	18	13	10	18	243
A084	0	0	49	152	0	1	0	26	1	0	3	0	232

A085	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	2
A09	73	17	86	102	110	105	158	148	73	83	52	50	1057
A150	4	3	3	3	2	3	2	3	2	1	3	0	29
A151	2	5	0	2	4	1	1	3	0	0	3	0	21
A152	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	3
A153	0	1	1	0	0	4	1	1	0	0	2	1	11
A160	3	1	2	0	1	1	0	1	1	2	2	0	14
A161	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
A162	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
A163	0	0	2	1	2	0	0	0	1	0	0	0	6
A165	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
A166	0	1	0	0	7	0	0	0	0	0	0	0	8
A167	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	4
A170	0	0	2	0	0	0	0	0	0	1	0	0	3
A180	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2
A183	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
A191	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
A210	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	0	3
A239	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2
A279	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
A282	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	2	0	5
A310	1	1	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	5
A318	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
A321	0	0	0	1	0	2	1	0	0	0	0	0	4
A327	0	1	0	0	1	1	2	0	0	0	3	1	9
A328	1	2	1	0	2	0	3	0	0	0	0	0	9
A329	0	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	3
A360	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
A361	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
A363	1	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	0	5
A369	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
A370	7	4	6	4	23	11	2	7	13	12	7	10	106

A371	0	0	1	3	4	2	2	1	2	0	1	2	18
A38	0	2	2	2	5	2	2	1	6	11	25	17	75
A390	0	2	3	2	4	1	0	0	2	2	1	1	18
A391	2	1	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	6
A392	2	0	1	0	0	0	1	1	0	0	1	0	6
A400	0	0	0	0	2	1	3	0	1	0	0	1	8
A401	2	1	0	3	1	0	4	2	3	1	1	1	19
A402	10	14	6	4	12	8	8	8	10	11	10	10	111
A403	1	5	4	6	2	3	5	1	1	4	4	13	49
A408	2	2	2	2	5	5	6	5	2	2	1	5	39
A410	28	19	23	27	32	28	35	36	34	30	30	22	344
A411	49	50	62	41	55	59	51	75	63	69	52	54	680
A412	7	1	1	2	1	0	0	0	2	2	2	1	19
A413	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
A414	1	1	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	6
A415	86	59	86	75	77	108	104	128	88	108	101	87	1107
A418	15	10	13	8	6	6	5	9	11	9	6	10	108
A419	9	3	6	8	8	3	3	6	3	8	10	6	73
A421	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2
A428	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	2
A46	13	1	8	22	17	27	23	21	22	13	17	15	199
A480	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
A481	20	8	8	2	7	18	24	14	6	6	1	6	120
A482	3	3	6	0	2	0	3	1	0	1	0	1	20
A488	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
A490	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2
A492	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
A498	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3	1	0	5
A501	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
A502	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
A509	0	0	0	0	1	0	1	0	1	1	1	0	5
A510	9	4	7	5	5	4	11	13	6	10	5	4	83

A511	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
A512	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
A513	5	13	7	8	11	7	11	9	10	5	2	5	93
A514	1	0	0	0	0	0	2	0	1	0	0	0	4
A515	3	6	6	12	4	0	4	5	3	5	11	4	63
A519	0	0	2	3	1	3	0	1	1	1	3	1	16
A521	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
A523	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
A527	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
A528	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2
A529	0	1	0	2	1	0	0	0	0	0	0	1	5
A530	11	15	14	13	15	11	14	7	8	9	17	7	141
A539	3	2	4	0	2	3	3	2	1	3	4	1	28
A540	33	30	36	32	29	38	33	37	24	33	36	30	391
A541	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
A542	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
A546	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
A549	2	1	1	0	1	1	3	1	0	6	1	1	18
A560	86	91	115	72	99	80	76	81	62	102	124	57	1045
A562	1	8	4	3	0	1	1	1	4	1	1	1	26
A563	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
A568	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	2
A590	8	6	7	10	10	12	6	8	17	7	5	11	107
A599	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
A600	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	3
A630	3	4	2	3	6	4	6	6	1	1	1	0	37
A638	0	0	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	3
A692	31	27	32	93	150	202	194	139	91	82	87	48	1176
A778	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	3
A779	0	0	2	0	0	2	1	1	0	0	0	0	6
A798	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	3
A810	1	4	0	1	3	1	3	1	2	2	0	1	19

A841	1	0	2	5	41	60	37	14	15	17	9	2	203
A850	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	1	0	3
A858	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
A86	0	0	0	0	1	3	0	0	1	1	0	1	7
A870	1	0	0	0	0	0	0	4	2	2	0	0	9
A879	1	0	1	0	1	4	2	4	1	4	0	0	18
A89	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
A90	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
A91	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
A923	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
A985	3	8	5	9	13	6	4	11	6	7	4	6	82
B000	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	3
B001	1	1	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	6
B002	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	2
B003	1	0	0	0	0	3	0	0	1	1	1	1	8
B004	1	3	2	1	3	4	2	3	2	1	2	0	24
B008	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
B009	1	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	1	5
B011	0	0	0	2	1	3	1	0	0	1	0	1	9
B018	0	0	0	3	8	13	27	1	0	1	4	4	61
B019	481	419	961	1200	1608	2139	1159	391	227	779	1307	1663	12334
B020	0	2	2	1	2	8	3	0	0	2	1	0	21
B021	0	3	0	1	1	2	0	1	1	2	0	1	12
B022	0	0	0	0	2	0	0	2	1	1	1	0	7
B023	0	0	0	2	4	2	1	2	2	2	3	1	19
B027	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1	5
B028	3	2	4	4	11	4	4	7	8	6	2	7	62
B029	115	110	126	120	152	115	92	115	114	116	123	108	1406
B04	0	0	0	0	0	1	9	4	0	0	0	0	14
B081	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2
B082	5	0	0	1	8	6	9	2	5	7	3	3	49
B083	0	0	0	0	0	17	4	3	0	2	0	0	26

B084	0	0	0	0	1	0	11	5	6	3	4	2	32
B085	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
B088	2	0	0	0	2	0	19	10	17	29	11	0	90
B09	0	0	0	0	0	9	9	0	0	0	0	0	18
B15	1	3	5	7	9	8	10	2	4	0	2	14	65
B169	3	1	1	1	4	0	4	3	0	2	3	1	23
B171	0	2	2	2	0	2	0	2	1	2	0	0	13
B172	2	4	6	15	12	15	9	10	1	3	3	1	81
B181	11	5	5	9	5	6	5	4	4	6	11	2	73
B182	29	21	28	21	37	21	20	29	24	35	26	26	317
B230	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
B238	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	2
B24	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
B262	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
B268	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
B269	1	0	1	2	2	0	1	1	1	0	1	1	11
B270	2	6	9	5	10	11	4	15	10	14	8	17	111
B271	0	0	2	5	1	3	1	1	1	2	2	2	20
B278	1	1	0	1	2	2	3	0	0	1	0	1	12
B279	1	4	4	3	6	7	3	2	8	6	4	2	50
B334	0	1	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	4
B349	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	3
B350	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
B353	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
B354	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	2
B358	3	2	0	1	1	1	2	3	2	2	3	1	21
B370	2	0	2	2	4	3	4	7	7	4	2	2	39
B371	0	0	2	0	0	1	0	2	0	0	0	1	6
B374	1	0	2	2	1	0	1	0	2	1	0	0	10
B375	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
B377	6	7	3	1	6	1	5	2	8	2	3	6	50
B378	4	1	1	1	7	3	1	2	1	4	1	2	28

B379	0	0	0	1	2	0	2	0	0	0	0	0	5
B440	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
B451	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
B509	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2
B580	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
B588	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0	1	5
B589	4	3	3	6	3	7	2	8	6	2	8	3	55
B670	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
B675	2	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	3
B678	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
B748	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	4
B770	20	10	10	13	11	13	15	18	15	14	19	14	172
B778	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	3
B779	10	6	6	7	5	6	7	2	3	13	7	12	84
B780	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
B79	5	3	4	8	2	4	0	0	3	5	4	4	42
B80	41	50	51	46	63	46	29	39	46	45	51	32	539
B814	0	0	0	0	1	1	1	0	1	1	0	0	5
B830	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	3
B850	7	4	7	2	6	0	2	5	4	10	4	5	56
B86	100	67	100	85	161	53	61	57	192	179	169	84	1308
G000	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	4
G001	3	7	2	0	3	0	1	2	0	3	2	3	26
G002	0	0	0	0	1	0	2	0	0	0	0	0	3
G003	1	0	0	0	0	3	0	1	1	0	0	0	6
G008	0	0	0	1	6	1	2	2	1	0	1	0	14
G009	0	1	0	1	0	1	2	0	1	0	0	1	7
G01	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
G03	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	3
G042	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
G049	0	0	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0	4
G051	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	2

G51	0	1	0	1	2	0	0	1	0	2	1	1	9
G510	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	3
G610	1	1	1	0	1	0	2	1	1	3	1	1	13
G630	1	0	3	4	5	11	6	4	6	4	8	1	53
G64	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
H10	4	2	3	5	3	18	3	1	2	1	8	1	51
H100	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	2	0	4
H16	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
H440	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
H60	0	0	0	1	1	0	0	1	1	3	0	0	7
H603	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
H65	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	3
H66	0	1	0	2	0	0	0	0	0	0	1	0	4
I33	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2
I80	0	1	1	4	4	4	2	2	3	10	4	12	47
I800	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0	3
J00	9	4	2	4	15	16	8	4	7	14	11	8	102
J01	0	1	1	3	3	1	0	0	1	4	0	0	14
J02	3	6	9	4	11	8	7	5	9	7	7	7	83
J03	2	2	0	7	3	3	3	8	3	8	3	3	45
J039	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2	2	5
J04	0	0	1	0	3	3	1	2	5	0	0	0	15
J040	0	0	1	2	0	0	0	0	1	2	2	1	9
J041	1	0	1	2	1	0	0	1	1	0	2	0	9
J042	0	0	3	0	0	0	2	0	1	2	0	1	9
J05	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
J06	23	13	13	16	26	18	17	22	20	31	32	60	291
J060	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
J069	2	0	2	3	1	4	8	5	4	3	3	34	69
J10	34	38	46	101	104	12	2	5	9	10	153	1439	1953
J100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	21	23
J101	1	0	0	2	0	1	0	0	0	0	7	167	178

J107	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	73	76
J11	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	9	47	59
J110	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2
J12	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
J121	12	1	0	0	2	1	1	0	0	5	21	97	140
J122	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	3
J128	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
J129	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	2
J13	0	1	1	4	4	3	0	0	2	1	2	4	22
J14	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	4
J15	2	2	2	1	2	0	0	0	1	2	2	0	14
J150	21	9	13	5	7	12	10	12	11	12	9	6	127
J151	7	3	11	8	13	3	8	6	11	13	8	8	99
J152	4	5	9	2	10	4	6	3	4	8	5	5	65
J154	0	1	0	1	0	0	1	0	1	1	2	0	7
J155	4	4	3	3	0	2	2	2	2	2	3	1	28
J156	15	11	7	4	5	5	7	10	17	9	10	9	109
J157	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	2
J158	9	5	6	5	5	9	3	4	8	5	11	6	76
J159	0	0	0	0	3	0	0	0	0	2	0	1	6
J16	0	1	1	0	0	0	1	2	0	2	0	0	7
J160	0	1	0	5	3	5	2	3	3	2	0	0	24
J168	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	2	0	10
J172	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
J18	0	0	4	2	2	7	1	1	4	1	1	5	28
J180	8	7	9	5	11	24	18	12	17	14	19	23	167
J188	0	0	0	0	0	0	1	2	0	1	0	0	4
J20	2	1	2	0	4	1	4	1	0	2	3	12	32
J201	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	5	1	7
J205	6	2	2	5	1	0	0	0	0	3	10	136	165
J208	3	1	1	1	2	3	0	0	2	8	3	72	96
J209	1	3	0	1	0	1	0	2	1	1	5	4	19

J21	4	5	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3	13
J22	11	4	0	4	6	5	2	4	2	0	2	5	45
J40	0	0	0	0	2	3	1	2	0	3	2	0	13
J85	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2
J86	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
J90	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
K12	1	1	1	4	1	2	1	3	4	2	1	3	24
K65	1	0	1	3	5	1	1	3	3	5	2	3	28
L01	0	1	1	0	1	1	1	3	1	3	0	0	12
L02	6	4	3	12	5	4	3	11	9	7	9	2	75
L022	1	0	1	0	1	0	0	0	0	1	1	0	5
L03	5	3	4	4	4	5	6	1	4	6	5	8	55
L08	5	0	5	2	5	5	5	5	5	4	4	3	48
L30	0	0	0	1	0	1	1	4	2	1	3	1	14
L89	11	12	10	9	25	9	7	5	12	15	8	5	128
L97	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
M00	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
M012	8	6	18	29	35	25	19	26	18	16	17	10	227
M46	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
N10	2	1	1	1	0	0	1	1	3	4	3	0	17
N30	20	10	7	9	26	38	22	19	24	28	25	16	244
N300	18	12	20	24	28	34	18	22	22	28	18	21	265
N309	2	3	1	6	4	10	5	17	11	12	18	8	97
N34	0	1	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	4
N390	25	17	20	29	39	43	38	36	37	25	45	38	392
N41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
N45	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
N49	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
N76	2	1	0	1	1	1	1	2	1	0	1	0	11
O753	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
O85	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
O86	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2

O860	0	0	0	2	0	0	2	0	0	1	0	0	5
O90	2	1	0	0	1	0	1	0	0	3	2	0	10
O91	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
O912	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	3
P238	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
P353	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
P360	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
P361	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
P362	0	0	1	0	0	1	0	1	2	1	1	2	9
P363	1	1	0	2	4	1	2	4	1	3	3	0	22
P364	0	1	1	0	0	2	0	0	0	0	0	1	5
P365	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
P368	1	0	2	0	0	2	2	6	4	4	2	0	23
P369	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	1	3
P371	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
P372	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2
P375	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
P38	2	3	0	1	3	4	0	1	2	0	2	2	20
P391	2	1	4	2	4	1	2	3	2	1	4	3	29
P393	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	2	0	4
P394	1	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	4
P398	4	1	2	1	0	0	0	0	1	1	0	3	13
P399	0	0	0	3	0	0	0	0	0	1	1	0	5
T80	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
T801	5	2	3	3	4	6	8	10	8	6	6	11	72
T802	6	9	6	6	13	11	16	13	17	14	21	7	139
T81	0	1	2	1	2	1	1	0	1	1	0	0	10
T813	23	31	17	29	41	32	37	34	30	34	51	25	384
T814	27	32	59	36	77	62	36	53	48	76	59	54	619
T827	2	0	0	1	0	2	1	0	1	1	0	0	8
T835	64	52	73	52	74	73	80	97	65	67	72	57	826
T84	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1

T845	1	2	1	3	7	5	6	4	8	3	7	2	49
T846	0	2	1	4	0	2	0	1	1	1	1	2	15
T847	0	1	0	0	1	1	0	0	3	0	0	2	8
T857	66	52	58	28	39	43	38	43	45	38	36	40	526
T874	1	2	0	1	2	2	1	0	0	1	0	0	10
U071	231116	467905	276203	66383	9695	9118	29684	22093	18007	16082	5936	5929	1158151
U0711	47	52	6	5	2	0	0	0	0	0	0	0	112
U072	44	22	15	11	3	2	0	0	0	1	0	0	98
Y95	8	5	2	1	8	9	12	8	14	15	26	3	111
Z20	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	2
Z203	29	30	40	57	57	58	66	50	59	47	31	42	566
Z205	5	1	8	3	9	5	4	19	10	8	11	5	88
Z21	11	14	22	21	29	29	12	15	10	12	18	6	199
Z223	11	9	4	10	11	19	14	15	9	19	25	15	161
Z225	19	16	25	13	25	30	21	29	28	31	32	19	288
Z228	52	30	38	55	38	56	105	84	62	71	43	38	672

OBJEKTIVIZÁCIA FAKTOROV ŽIVOTNÝCH PODMIENOK

Spracovali:

Za chemické analýzy: Ing. Daniela Borošová, PhD., MPH

Za biológiu životného prostredia: RNDr. V. Nagyová, PhD., Mgr. Lucia Chomová, PhD.

Za mikrobiológiu životného prostredia: Mgr., Ing. Z. Sirotná, MPH, MHA

Za fyzikálne faktory: Ing. L. Juchová

Pracoviská objektivizácie faktorov životných podmienok (ďalej „OFŽP“) v úradoch verejného zdravotníctva v Slovenskej republike vykonávali chemické, mikrobiologické a biologické analýzy vzoriek vôd, ovzdušia, požívatin, kozmetiky, prostredia, predmetov bežného používania a biologického materiálu, ekotoxikologické, genotoxikologické testy, kontrolovali účinok dezinfekčných a sterilizačných procesov a merali chemické a fyzikálne faktory v pracovnom prostredí. Vykonávali odbery vzoriek, vyjadrovali názory a interpretácie výsledkov analýz.

V rámci pracovísk objektivizácie faktorov životných podmienok sú v úradoch verejného zdravotníctva v Slovenskej republike zriadené Národné referenčné centrá (ďalej „NRC“), ktoré zabezpečujú nadstavbovú diagnostiku a špeciálne analýzy podľa rozsahu špecializačných činností, pričom niektoré zastupujú Slovenskú republiku v sieťach národných laboratórií Európskej únie. NRC zabezpečujú metodickú činnosť pre potreby ostatných regionálnych úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike pri odbornom usmerňovaní pracovníkov, vykonávajú posudkovú a expertíznu činnosť pri riešení problémov v oblasti životného a pracovného prostredia a spolupracujú pri tvorbe legislatívy, najmä v hľadisku jej vecného obsahu. Podieľajú sa na výchove a vzdelávaní zdravotníckych pracovníkov. Správy o činnosti jednotlivých NRC vo verejnom zdravotníctve sú predmetom samostatného materiálu.

Pracoviská, NRC a laboratóriá objektivizácie faktorov životných podmienok sú akreditované Slovenskou národnou akreditačnou službou v zmysle požiadaviek EN ISO/IEC 17025:2017.

Pracoviská objektivizácie faktorov životných podmienok plnia úlohy vyplývajúce z koncepcií vedných odborov:

Chemické analýzy

Biológia životného prostredia

Mikrobiológia životného prostredia

Fyzikálne faktory

Podľa týchto vedných odborov je spracovaná činnosť jednotlivých pracovísk vo výročnej správe.

Podrobný popis odbornej činnosti pracovísk MŽP v SR je uvedený aj v jednotlivých správach ÚVZ SR a RÚVZ v SR, v správach o činnosti NRC ([Národné referenčné centrá \(uvzs.sk\)](http://uvzs.sk)) a v správe o

plnení úloh programov a projektov verejného zdravotníctva v roku 2022 ([Programy a projekty \(uvzsr.sk\)](#)).

CHEMICKÉ ANALÝZY

Činnosť, úlohy a pôsobnosť odborov/oddelení chemických analýz definuje zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení noviel. V zmysle § 6 a § 11 uvedeného zákona, regionálne úrady verejného zdravotníctva a Úrad verejného zdravotníctva SR prostredníctvom chemických laboratórií vykonávajú okrem iného objektivizáciu, referenčné a špecializované testovanie a kvalitatívne a kvantitatívne zisťovanie faktorov životného prostredia a pracovného prostredia a biologického materiálu na účely posudzovania ich možného vplyvu na verejné zdravie, zabezpečujú vývoj nových metód merania, terénnych činností, objektivizácie a poradenstva vo verejnom zdravotníctve, zabezpečujú činnosti národných referenčných centier, vykonávajú odber vzoriek biologického materiálu od ľudí a vzoriek vôd, ovzdušia, pôdy, odpadov, potravín a kozmetických výrobkov na zisťovanie ich zdravotnej bezpečnosti, monitorujú kvalitu pitnej vody u spotrebiteľa a kvalitu vody určenej na kúpanie počas kúpaciej sezóny, spolu s inými odbormi plnia špecializované úlohy v odbore chemických analýz a fyzikálnych faktorov životných podmienok a pracovných podmienok.

Cieľom týchto činností je poskytovať terénnym odborom požadované informácie o objektoch skúmania pre potreby výkonu štátneho zdravotného dozoru, úradnej kontroly potravín a pri sledovaní zdravotného stavu obyvateľstva.

Laboratóriá odborov/oddelení chemických analýz (ďalej „CHA“) v Úrade verejného zdravotníctva SR (ďalej „ÚVZ SR“) a v Regionálnych úradoch verejného zdravotníctva v Slovenskej republike (ďalej „RÚVZ v SR“) vykonávajú chemické, fyzikálnochemické, zmyslové a fyzikálne skúšky v oblasti skúšania vôd, potravín, predmetov bežného používania, kozmetických prostriedkov, ovzdušia, biologického materiálu; odber vzoriek pre chemické a fyzikálne skúšky pracovného a životného prostredia.

Laboratória sú zriadené na ÚVZ SR a RÚVZ v SR:

- Úrad verejného zdravotníctva s pôsobnosťou pre územie SR so sídlom v Bratislave
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave,
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Poprade
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva Prievidza so sídlom v Bojniciach
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trenčíne
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trnave
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiline

Laboratória sú akreditované Slovenskou národnou akreditačnou službou a majú zavedený systém manažérstva kvality v súlade s normou STN EN ISO/IEC 17025. Ako akreditované skúšobné

laboratória sa v rámci externej kontroly kvality pravidelne zúčastňujú medzilaboratórných porovnávacích skúšok organizovaných na národnej a medzinárodnej úrovni.

Na riešenie úloh verejného zdravotníctva sú na účely zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení noviel. zriadené národné referenčné centrá ako špecializované pracoviská úradu verejného zdravotníctva alebo regionálneho úradu verejného zdravotníctva. V ÚVZ SR, resp. RÚVZ v SR je zriadených 9 NRC, ktoré zabezpečujú nadstavbovú diagnostiku a špeciálne analýzy podľa rozsahu špecializačných činností a niektoré zastupujú SR v sieťach národných laboratórií Európskej únie. NRC zabezpečujú metodickú činnosť pre potreby ostatných pracovísk ÚVZ v SR pri odbornom usmerňovaní pracovníkov, vykonávajú posudkovú a expertíznu činnosť pri riešení problémov v oblasti životného a pracovného prostredia a spolupracujú pri tvorbe legislatívy, najmä z hľadiska jej vecného obsahu. Podieľajú sa aj na výchove a vzdelávaní zdravotníckych pracovníkov.

Na ÚVZ SR a regionálnych úradoch verejného zdravotníctva v SR sú zriadené nasledovné národné referenčné centrá:

- NRC pre expozičné testy xenobiotík, ÚVZ SR
- NRC pre rezídua pesticídov, ÚVZ SR
- NRC pre laboratórnu diagnostiku v oblasti ľudského biomonitring, RÚVZ Banská Bystrica
- NRC pre zdravotnú problematiku vlákňitých prachov, RÚVZ Nitra
- NRC pre problematiku uhoľných baní, RÚVZ Prievidza
- NRC pre odbery chemických faktorov a ich stanovenie v pracovnom ovzduší, RÚVZ Trenčín
- NRC pre mykológiu životného prostredia, RÚVZ Poprad
- NRC pre organizovanie MPS v oblasti potravín, RÚVZ Prešov
- NRC pre kozmetické výrobky, RÚVZ Žilina.

V RÚVZ so sídlom v Poprade je zriadené Národné referenčné laboratórium pre materiály prichádzajúce do kontaktu s potravinami podľa Nariadenia (ES) č. 625/2017 Európskeho parlamentu a Rady o úradných kontrolách uskutočňovaných za účelom zabezpečovania overenia dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá.

Personálne obsadenie pracovísk CHA v SR a stav akreditácie k 31.12.2022

pracovníci NRC sú zahrnutí v celkovom počte pracovníkov jednotlivých RÚVZ

Názov úradu	Pracovníci				Akreditácia					platnosť do
	VŠ	SZP	NZP	Spolu		počet skúšok / ukazovateľov		počet odberov / ukazovateľov		
						A	N	A	N	
ÚVZ SR	17	7	0	24	S	67	76	4	4	30.05.2023
z toho:					U	300	650	5	7	
- NRC pre expozičné testy xenobiotík	2	1	0		S	5	4	0	0	
					U	5	7	0	0	
- NRC pre rezíduá pesticídov	5	1	0		S	6	10	0	0	
					U	113	445	0	0	
RÚVZ so sídlom Bratislava hl. mesto	6,5	10,65	1	18,15	S	32	83	5	16	10.08.2025
					U	131	228	34	37	
RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici	12	6	2	20	S	56	41	5	9	21.05.2025
z toho:					U	194	61	74	9	
- NRC pre labor. diagnostiku v oblasti ľudského monit.	5	0	0		S	5	6	0	0	
					U	13	10	0	0	
RÚVZ so sídlom v Košiciach	8	10	2	20	S	35	85	4	22	20.08.2023
					U	86	159	19	38	
RÚVZ so sídlom v Nitre	5	8	1	14	S	35	50	2	2	01.10.2024
					U	67	61	49	39	
RÚVZ so sídlom v Poprade	12	7	1	20	S	33	135	1	1	28.11.2023
z toho:					U	70	281	2	3	28.11.2023
- NRL pre mykotoxíny	2	0	0		S	2	6	0	0	
					U	2	9	0	0	28.11.2023
- NRL pre materiály prichádzajúce so kontaktu s potravinami (FCM)	5	3	0		S	6	61	0	0	
					U	10	138	0	0	
RÚVZ so sídlom v Prešove	4	9	2	15	S	36	93	2	1	20.12.2024
z toho:					U	101	159	22	16	
- NRC pre organizovanie MPS v oblasti potravín	1	3	0		S	0	0	0	0	
					U	0	0	0	0	
RÚVZ PD so sídlom v Bojniciach, z toho:	1	0	0	1	S	1	4	1	1	19.1.2028
- NRC pre problematiku uhoľných baní	1	0	0		U	1	4	1	1	
					S	1	4	1	1	
					U	1	4	1	1	
RÚVZ so sídlom v Trenčíne	9	3	1	13	S	38	69	5	9	24.04.2025
z toho:					U	60	96	44	24	
-NRC pre odbery chem. fakt. a stanovenie v prac. ovzduší	3	1	0		S	2	1	2	3	
					U	8	7	8	8	
RÚVZ so sídlom v Trnave	3	6	0	9	S	28	28	0	0	15.08.2025
					U	66	55	0	0	
RÚVZ so sídlom v Žiline	4	7	1	12	S	32	49	3	26	13.03. 2028
z toho:					U	62	134	4	63	
- NRC pre kozmetické výrobky	1	1	0		S	15	2	-	-	
					U	32	3	-	-	

- vysokoškolsky vzdelaní pracovníci (VŠ)
- strední zdravotníckí pracovníci (SZP)
- pomocný personál (NZP)

- A – akreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)
- N – neakreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)
- S – skúška
- U – ukazovateľ

Analytická činnosť pracovísk CHA v SR v roku 2022

a) podľa typu komodít

Názov úradu	Druh výkonu	Typ vzorky										Spolu
		Voda pitná	Voda na kúpanie	Minerálne vody	Potraviny	Materské mlieko	PBP	Kozmetika	Ovzdušie	Biologický materiál	Iné	
ÚVZ SR	vzorky	168	72	0	300	74	1	0	9	1180	11	1 815
	ukazovatele	2528	157	0	4898	303	2	0	54	1263	32	9 236
	analýzy	5238	344	0	6010	726	4	0	226	3562	66	16 182
RÚVZ Bratislava hl.m.	vzorky	427	138	0	126	0	0	206	103	27	0	1 027
	ukazovatele	9466	1129	0	407	0	0	2426	164	162	0	13 754
	analýzy	18337	1654	0	722	0	0	5286	248	372	0	26 619
RÚVZ Banská Bystrica	vzorky	1459	543	2	329	0	0	0	184	103	0	2 620
	ukazovatele	24713	1443	46	2233	0	0	0	629	222	0	29 286
	analýzy	36780	1770	236	4457	0	0	0	2989	277	0	46 509
RÚVZ Košice	vzorky	1327	578	0	206	0	0	0	192	31	0	2 334
	ukazovatele	13819	1683	0	776	0	0	0	579	93	0	16 950
	analýzy	23462	2861	0	1319	0	0	0	1357	204	0	29 203
RÚVZ Nitra	vzorky	809	681	0	366	0	0	0	99	0	312	2 267
	ukazovatele	12107	1422	0	1231	0	0	0	100	0	503	15 363
	analýzy	20210	1554	0	3302	0	0	0	131	0	575	25 772
RÚVZ Poprad	vzorky	472	275	6	289	0	1350	242	0	0	30	2 664
	ukazovatele	6537	811	78	960	0	4507	1848	0	0	279	15 020
	analýzy	7579	1688	119	1707	0	13369	2305	0	0	281	27 047
RÚVZ Prešov	vzorky	1530	505	10	725	10	0	0	231	0	114	3 125
	ukazovatele	21155	1652	246	1365	70	0	0	431	0	1092	26 011
	analýzy	30816	2406	358	2828	120	0	0	689	0	1590	38 807
RÚVZ Prievidza	vzorky	0	0	0	0	0	0	0	56	0	0	56
	ukazovatele	0	0	0	0	0	0	0	56	0	0	56
	analýzy	0	0	0	0	0	0	0	56	0	0	56
RÚVZ Trenčín	vzorky	1323	743	0	335	0	0	0	231	72	0	2 704
	ukazovatele	13773	2260	0	1410	0	0	0	729	196	0	18 368
	analýzy	13947	2304	0	1312	0	0	0	292	311	0	18 166
RÚVZ Trnava	vzorky	1214	272	39	757	0	0	0	22	0	0	2 304
	ukazovatele	11907	579	438	1672	0	0	0	22	0	0	14 618
	analýzy	22495	1208	882	3809	0	0	0	44	0	0	28 438
RÚVZ	vzorky	840	350	12	135	0	0	161	145	6	0	1 649

Žilina	ukazovatele	12744	1723	262	613	0	0	1334	344	24	0	17 044
	analýzy	13191	1833	291	908	0	0	2005	919	30	0	19 177
Spolu	vzorky	9 569	4 157	69	3 568	84	1 351	609	1 272	1 419	467	22 565
	ukazovatele	128 749	12 859	1 070	15 565	373	4 509	5 608	3 108	1 960	1 906	175 707
	analýzy	192 055	17 622	1 886	26 374	846	13 373	9 596	6 951	4 756	2 512	275 971

PBP- predmety bežného používania

b) zabezpečenie kvality skúšok

Názov úradu		Typ vzorky								
		Vody	Potraviny	Materské mlieko	PBP	Kozmetika	Ovzdušie	Biologický materiál	Iné	Spolu
ÚVZ SR	ukazovatele	2277	7581	375	0	0	233	3049	376	13 257
	analýzy	6454	12726	1001	0	0	440	5024	1234	26 170
RÚVZ Bratislava hl.m.	ukazovatele	6 872	857	0	0	8 484	60	112	2 434	18 819
	analýzy	7 971	991	0	0	7 858	220	412	2 614	20 066
RÚVZ Banská Bystrica	ukazovatele	5 579	2349	0	0	0	503	47	0	8 478
	analýzy	7 080	2961	0	0	0	574	57	0	10 672
RÚVZ Košice	ukazovatele	1 096	267	0	0	0	111	40	0	1 514
	analýzy	7 137	608	0	0	0	504	229	0	8 478
RÚVZ Nitra	ukazovatele	1303	205	-	-	-	0	0	0	1 508
	analýzy	2283	406	-	-	-	0	0	0	2 689
RÚVZ Poprad	ukazovatele	1320	128	0	538	124	0	0	0	2 110
	analýzy	2636	571	0	1580	387	0	0	0	5 174
RÚVZ Prešov	ukazovatele	2694	1033	30	0	0	232	0	0	3 989
	analýzy	4891	2518	30	0	0	444	0	0	7 883
RÚVZ Prievidza	ukazovatele	0	0	0	0	0	18	0	0	18
	analýzy	0	0	0	0	0	18	0	0	18
RÚVZ Trenčín	ukazovatele	1 802	277	0	0	0	220	8	0	2 307
	analýzy	4 785	1 087	0	0	0	304	62	0	6 238
RÚVZ Trnava	ukazovatele	1570	566	0	0	0	7	0	0	2 143
	analýzy	3550	659	0	0	0	14	0	0	4 223
RÚVZ Žilina	ukazovatele	2113	1170	-	-	992	96	6	0	4 377
	analýzy	5915	1342	-	-	1136	244	12	0	8 649
Spolu	ukazovatele	26 626	14 433	405	538	9 600	1 480	3 262	2 810	58 520
	analýzy	52 702	23 869	1 031	1 580	9 381	2 762	5 796	3 848	100 260

PBP- predmety bežného používania

c) meranie mikroklimatických faktorov pri odbere ovzdušia

Názov úradu	Počet ukazovateľov	Počet analýz
ÚVZ SR	60	60
RÚVZ Bratislava, hl.m.	132	132
RÚVZ Banská Bystrica	93	554
RÚVZ Košice	241	589
RÚVZ Nitra	156	312
RÚVZ Poprad	0	0
RÚVZ Prešov	291	291
RÚVZ Prievidza	168	168
RÚVZ Trenčín	116	116
RÚVZ Trnava	48	48
RÚVZ Žilina	117	273
Spolu	1 422	2 543

Účast' na medzilaboratórnych porovnávacích testoch a porovnaníach pracovísk CHA v SR v roku 2022

Názov úradu	Počet		Typ vzorky					Spolu
			Vody	Potraviny	Ovzdušie	Biol. materiál	Iné	
ÚVZ SR	testov	prihlásené	5	8	1	0	0	14
		ukončené	5	8	1	0	0	14
	ukazovateľov	prihlásené	46	183	1	0	0	230
		ukončené	46	183	1	0	0	230
RÚVZ Bratislava hl. m.	testov	prihlásené	22	7	0	2	1	32
		ukončené	22	7	0	2	1	32
	ukazovateľov	prihlásené	38	16	0	4	7	65
		ukončené	38	16	0	4	7	65
RÚVZ Banská Bystrica	testov	prihlásené	2	3	2	1	0	8
		ukončené	2	3	2	1	0	8
	ukazovateľov	prihlásené	22	16	13	2	0	53
		ukončené	22	16	13	2	0	53
RÚVZ Košice	testov	prihlásené	1	2	2	0	0	5
		ukončené	1	2	2	0	0	5
	ukazovateľov	prihlásené	2	6	14	0	0	22
		ukončené	2	6	14	0	0	22
RÚVZ Nitra	testov	prihlásené	1	9	0	0	9	19
		ukončené	1	9	0	0	9	19
	ukazovateľov	prihlásené	2	18	0	0	9	29
		ukončené	2	18	0	0	9	29
RÚVZ Poprad	testov	prihlásené	12	0	0	0	6	18
		ukončené	12	0	0	0	6	18
	ukazovateľov	prihlásené	12	0	0	0	13	25
		ukončené	12	0	0	0	13	25
RÚVZ Prešov	testov	prihlásené	0	5	0	0	0	5
		ukončené	0	5	0	0	0	5
	ukazovateľov	prihlásené	0	14	0	0	0	14
		ukončené	0	14	0	0	0	14
RÚVZ Trenčín	testov	prihlásené	1	3	0	0	3	7
		ukončené	1	3	0	0	3	7
	ukazovateľov	prihlásené	1	6	0	0	3	10
		ukončené	1	6	0	0	3	10
RÚVZ Trnava	testov	prihlásené	2	1	0	0	0	3
		ukončené	2	1	0	0	0	3
	ukazovateľov	prihlásené	3	4	0	0	0	7
		ukončené	3	4	0	0	0	7
RÚVZ Žilina	testov	prihlásené	0	2	0	4	0	6
		ukončené	0	2	0	4	0	6
	ukazovateľov	prihlásené	0	7	0	8	0	15
		ukončené	0	7	0	8	0	15
Spolu	testov	prihlásené	46	40	5	7	13	117
		ukončené	48	42	7	7	19	117
	ukazovateľov	prihlásené	126	270	28	14	32	470
		ukončené	147	277	42	19	32	470

Organizovanie medzilaboratórných porovnávacích testov v roku 2022

Organizátor	Názov testu	Typ testu	Počet ukazovateľov	Počet účastníkov testu
RÚVZ Prešov, NRC pre organizovanie medzilaboratórných porovnávacích skúšok v oblasti potravín	PT-PO-47/2022 Stanovenie dusitanov a dusičnanov v strave	ILC	3	9
	PT-PO-48/2022 Stanovenie syntetických farbív v nealkoholickom nápoji	ILC	4	14

Nové analytické metódy a postupy meraní (a odberov) zavedené v pracoviskách CHA v SR v roku 2022

Názov úradu	Typ vzorky (komodita)	Ukazovateľ	Druh metódy	Pôvod metódy (STN, ISO, EN, vlastná metóda)
ÚVZ SR	pitná voda	2,4-D acetochlór ESA acetochlór OA acetochlór alachlór ESA alachlór OA alachlór 2-amino-N-(izopropyl) benzamid atrazín 2-hydroxyatrazín desetylatrazín desetyldesisopropylatrazín desizopropylatrazín R234886 azoxystrobín metylbentazón bentazón karbendazím cyprokonazol desmedifam diflufenikan dichlórprop dimetachlór ESA dimetachlór OA dimetachlór dimeténamid ESA dimeténamid OA dimeténamid epoxikonazol etofumesát flufenacet ESA flufenacet fluroxypyr chloridazón desfencylchloridazón metyldesfencylchloridazón chlórmekvát chlórotolurón desmetylchlorotolurón chlórpyrifos	LC/MS/MS	vlastná metóda

		chlórsulfurón izoproturón desmetylizoproturón lenacil linurón MCPA MCPB mekoprop mezotrión metamitrón metazachlór ESA metazachlór OA metazachlór metolachlór ESA metolachlór OA metribuzín diketodesaminometribuzín ASDM nikosulfurón pendimetalín pethoxamid fenmedifam prochloraz prometrín propazín propikonazol protiokonazol quinmerac simazín 2-hydroxysimazín metolachlór tebukonazol terbutylazín hydroxyterbutylazín desetylterbutylazín 2-hydroxydesetyl- terbutylazín terbutrín tiofanát-metyl		
ÚVZ SR	potraviny	2,4-D 3-OH-karbofurán acefát acetamiprid aklonifén aldikarb sulfón aldikarb sulfoxid ametoktradín azínfos-metyl azoxystrobín bifentrin bitertanol bixafén boskalid bromukonazol BTS 44595 (M201-04) BTS 44596 (M201-03) bupirimát buprofezín byi08330-enol byi08330-ketohydroxy byi08330-monohydroxy cyantraniliprol cyazofamid cyflufenamid cymoxanil cyprodinil cyprokonazol	LC/MS/MS	vlastná metóda

	<p> demetón-S-metyl demetón-S-metyl sulfón desmetylpirimikarb desmetyl chlórpyrifos-metyl diazinón dietofénkarb difenokonazol diflubenzurón dichlofluanid dichlórvos dimetoát dimetomorf dinikonazol disulfotón disulfotón-sulfón disulfotón-sulfoxid dodín DMST EPN emamektín benzoát B1 epoxikonazol etión etirimol etoprofos etoxazol famoxadon fenamidón fenamifos fenamifos sulfón fenamifos sulfoxid fenarimol fenazachín fentín fenbukonazol fénhexamid fenoxykarb fenpropatrín fenpropidín fénpropimorf fenpyrazamín fénpyroximát fensulfotión fensulfotión-oxón fensulfotión-oxón-sulfón fensulfotión-sulfón fentión fentión oxón fentión oxón sulfón fentión oxón sulfoxid fentión sulfoxid fentoát flonikamid fluazifop-P fluazifop-P-butyl fludioxonyl flufenacet flufenoxurón fluchinkonazol fluopikolid fluopyram flusilazol flutolanil flutriafol fluxapyroxad forát sulfón formetanát hydrochlorid fosalón </p>		
--	---	--	--

		fosfamidon fosmet fosmet oxón fostiazat foxim haloxyfop haloxyfop-etotyl haloxyfop-metyl haloxyfop-R haloxyfop-R-metyl hexakonazol hexytiazox chinoxifén chlórtraniliprol chlórfenvinfos chlórprofám chlórpyrifos chlórpyrifos-metyl imazalil imidakloprid indoxakarb iprodión iprovalikarb izofenfos-metyl izoprotiolan izoproturón izopyrazám kadusafos karbaryl karbendazím karbofurán karboxín klofentezín klomazón klotianidín krezoxím-metyl linurón lufenurón malaoxon malatión mandipropamid mekarbam mepanipyrim metaflumizón metalaxyl metamidofos metomyl metoxyfenozid metidatión metiokarb metiokarb sulfoxid metkonazol metolachlór metrafenón metribuzín monokrotofos myklobutanil ometoát oxadixyl oxamyl oxydemetón-metyl paklobutrazol paraoxon-metyl paratión pencykurón pendimetalín penkonazol		
--	--	---	--	--

		pentiopyrad pirimifos-metyl pirimikarb profenofos prochinazid prochloraz propamokarb propargit propikonazol propyzamid prosulfokarb protiofos protiokonazol-destio pyraklostrobín pyrazofos pyridabén pyridalyl pyrimetanyl pyriproxifén resmetrín spiromezifén spirotetramat spiroxamín spinetoram spinosad sulfoxaflor tebufenozid tebufénpyrad tebukonazol teflubenzurón terbufos terbufos-sulfón terbufos-sulfoxid terbutylazín tetrakonazol tetrametrín tiabendazol tiakloprid tiametoxám TNFA tiodikarb tiofanát-metyl tolklofos-metyl tolylfluanid triadimefón triadimenol triazofos tricyklazol trifloxystrobín triflumizol triflumizol, FM-6-1 triflumurón trichlórforon tritikonazol		
RÚVZ Košice	Moč	kyselina mandľová, kyselina fenylglyoxylová	HPLC	modifikovaná metóda
RÚVZ Nitra	Voda	Sodík	atómová emisná spektrometria FES	STN ISO 9964-3
	Voda	Mangán	atómová absorpčná spektrometria GTA AAS	STN EN ISO 15586
	Potraviny	Potravinové farbivá (syntetické)	HPLC/UV VIS	ŠPP 3/P-43
RÚVZ Poprad	Kozmetické výrobky	CBD CBDA	HPLC/DAD	PA/PH/OCCL/(20) 4

	Kozmetické výrobky	kanabinoidy THC,CBN	skriningový test	Dipro Druglab aplikačný list
	Vody	bisfenol A bisfenol F	HPLC/FD	mod. STN EN 15 136
RÚVZ Trnava	Voda	Sírany	izotachoforéza	Aplikačný list Villa Labeco

Odborná činnosť pracovník CHA v roku 2022

d) Programy, projekty, ťažiskové úlohy verejného zdravotníctva

ČÍSLO ÚLOHY: 1.3	NÁZOV ÚLOHY: ĽUDSKÝ BIOMONITORING – SLEDOVANIE ZÁŤAŽE SKUPÍN OBYVATEĽSTVA VYBRANÝM CHEMICKÝM FAKTOROM V ŽIVOTNOM PROSTREDÍ A PRACOVNOM PROSTREDÍ	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Banská Bystrica	103	222
RÚVZ Trenčín	72	137
ČÍSLO ÚLOHY: 1.5	NÁZOV ÚLOHY: MAPOVANIE AKTUÁLNEHO STAVU VÝSKYTU PESTICÍDNYCH LÁTOK A MIKROPOLUTANTOV V PITNÝCH VODÁCH	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Bratislava, hl.m.	46	644
Číslo úlohy: 2.1	NÁZOV ÚLOHY: ZNIŽOVANIE MIERY ZDRAVOTNÝCH RIZÍK ZAMESTNANCOV Z PRACOVNÉHO PROSTREDIA, PRACOVNÝCH PODMIENOK A SPÔSOBU PRÁCE	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	199	318
Číslo úlohy: 2.1.1	NÁZOV ÚLOHY: <i>Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)</i>	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	141	258
Číslo úlohy: 2.1.2	NÁZOV ÚLOHY: <i>Znižovanie zdravotných rizík z látok a zmesí klasifikovaných ako toxické</i>	
RÚVZ Banská Bystrica	98	240
Číslo úlohy: 2.1.3	NÁZOV ÚLOHY: <i>Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu a z látok poškodzujúcich reprodukciu a narušajúcich endokrinný systém</i>	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Banská Bystrica	59	265
RÚVZ Košice	58	60
Číslo úlohy: 3.1	NÁZOV ÚLOHY: MONITORING PRÍJMU KUCHYNSKEJ SOLI <i>Úloha nadväzuje na úlohy „Akčného plánu pre potraviny a výživu na roky 2017 – 2025“.</i>	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Bratislava, hl.m.	21	21
RÚVZ Banská Bystrica	10	10
RÚVZ Košice	10	10
RÚVZ Nitra	11	33
RÚVZ Poprad	23	23
RÚVZ Prešov	262	262
RÚVZ Trnava	117	117

RÚVZ Trenčín	10	20
RÚVZ Žilina	10	10
Číslo úlohy: 3.2.	NÁZOV ÚLOHY: MONITORING BEZPEČNOSTI PET FLIAŠ Z RECYKLOVANÝCH PLASTOV	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Poprad	10	30
Číslo úlohy: 3.3	NÁZOV ÚLOHY: SLEDOVANIE VÝŽIVOVÉHO STAVU KLIENTOV V ZARIADENIACH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB <i>Úloha nadväzuje na úlohy „Akčného plánu pre potraviny a výživu na roky 2017 – 2025“..</i>	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	14	70
Číslo úlohy: 7.1	NÁZOV ÚLOHY: MONITORING KVALITY VÔD VYBRANÝCH LOKALÍT	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR	34	151
RÚVZ Bratislava, hl. m.	131	669
RÚVZ Trnava	19	19
RÚVZ Trenčín	18	93
Číslo úlohy: 7.2	NÁZOV ÚLOHY: KVALITA VODY A PROSTREDIA ZDRAVOTNÍCKYCH ZARIADENÍ A UMELÝCH KÚPALÍSK	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Bratislava, hl.m.	18	57
RÚVZ Prešov	462	1395
RÚVZ Trnava	259	518
RÚVZ Trenčín	704	2221
RÚVZ Žilina	350	1723
Číslo úlohy: 7.3	NÁZOV ÚLOHY: MATERSKÉ MLIEKO	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR	74	303
RÚVZ Prešov	10	70
Číslo úlohy: 7.4	NÁZOV ÚLOHY: REZIDUÁ PESTICÍDOV V PITNÝCH VODÁCH V POTRAVINÁCH NA VÝŽIVU A VÝŽIVOVÉ PRÍPRAVKY PRE DOJČATÁ A MALÉ DETI	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR	41	4 025
Číslo úlohy: 7.6	NÁZOV ÚLOHY: BIOMONITORING ŤAŽKÝCH KOVOV V PRACOVNOM A ŽIVOTNOM PROSTREDÍ	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR	149	297
RÚVZ Banská Bystrica	23	62
RÚVZ Žilina	11	11
Číslo úlohy: 7.8	NÁZOV ÚLOHY: VEDĽAJŠIE PRODUKTY DEZINFEKCIE A KVALITA PITNEJ VODY	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
	Rok 2022: vypracovanie správy	
Číslo úlohy: 7.11	NÁZOV ÚLOHY: STANOVENIE SYNTETICKÝCH POTRAVINÁRSKYCH FARBÍV V POTRAVINÁCH	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Banská Bystrica	218	1 232
RÚVZ Prešov	274	274
RÚVZ Žilina	57	272

Číslo úlohy: 7.12	NÁZOV ÚLOHY: MONITORING EXPOZÍCIE ZAMESTNANCOV OPERAČNÝCH SÁL NARKOTIZAČNÝMI PLYNMI	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Prešov	17	17
RÚVZ Trenčín	44	44
RÚVZ Žilina	16	16
Číslo úlohy: 7.13	NÁZOV ÚLOHY: MONITORING CELKOVÉHO ORGANICKÉHO UHLÍKA V PRÍRODNÝCH A UMELÝCH KÚPALISKÁCH	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR	45	45
RÚVZ Banská Bystrica	250	250
RÚVZ Košice	18	18
RÚVZ Poprad	275	550
RÚVZ Žilina	49	49
Číslo úlohy: 7.15	NÁZOV ÚLOHY: ANALÝZA CELKOVÉHO ARZÉNU V POTRAVINÁCH	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Banská Bystrica	14	67
RÚVZ Nitra	8	8
RÚVZ Prešov	21	21
RÚVZ Trnava*	39	39
RÚVZ Žilina	15	15
* stanovenie As v balených pitných, pramenitých a dojčenských vodách		
Číslo úlohy: 7.16	NÁZOV ÚLOHY: MONITORING ENERGETICKEJ A BIOLOGICKEJ HODNOTY STRAVY SPOJENÝ S ANALÝZOU VYBRANÝCH KONTAMINANTOV V STRAVE V ZARIADENIACH SPOLOČNÉHO STRAVOVANIA PRE DETI MŠ A ZŠ.	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Banská Bystrica	10	0
RÚVZ Košice	20	220
Číslo úlohy: 7.17	NÁZOV ÚLOHY: MONITORING OBSAHU ŤAŽKÝCH KOVOV V POTRAVINÁCH PRE DOJČATÁ A MALÉ DETI	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Bratislava, hl. m	18	52
RÚVZ Banská Bystrica	33	69
RÚVZ Košice	26	78
RÚVZ Nitra	29	58
RÚVZ Prešov	50	150
RÚVZ Žilina	32	96
Číslo úlohy: 7.18	NÁZOV ÚLOHY: MONITORING OBSAHU DUSITANOV A DUSIČNANOV V POTRAVINÁCH PRE DOJČATÁ A MALÉ DETI	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Banská Bystrica	8	8
RÚVZ Košice	21	42
RÚVZ Nitra	20	40
RÚVZ Prešov	31	62
RÚVZ Žilina	10	10

Iné úlohy v rámci SR

Iné projekty/úlohy	Názov	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
ÚVZ SR	Stanovenie olova v krvi zamestnancov exponovaných olovu	510	510	3060
RÚVZ Trnava	Analýzy NO ₃ ⁻ , NO ₂ ⁻ a NH ₄ ⁺ vo vodách zo studní od občanov	502	2008	2008

Medzinárodná činnosť pracovísk CHA v SR v roku 2022

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
ÚVZ SR	NRC pre RP	<p>Vypracovanie ročnej súbornej databázy o analýzach rezíduí pesticídov v potravinách pre dojčatá a malé deti pre EFSA - medzinárodný monitoring.</p> <p>Laboratórium analyzuje rezíduá pesticídov vo vzorkách počiatočnej a následnej dojčenskej výživy, potravín spracovaných na báze obilnín určených pre dojčatá a detských potravín podľa Nariadenia Komisie (EÚ) č. 2021/601 z 13.5.2021, týkajúceho sa viacročného kontrolného programu Spoločenstva s cieľom zabezpečiť dodržiavanie maximálnych hladín rezíduí pesticídov a posúdiť vystavenie spotrebiteľov rezíduám pesticídov v potravinách rastlinného a živočíšneho pôvodu a na nich.</p> <p>Komunikuje s laboratóriami EURL</p> <ul style="list-style-type: none"> - National Food Institute Department of Food Chemistry Technical University of Denmark a - UNIVERSITY OF ALMERIACITE I, Dpto. Hidrogeología y Química Analítica v Španielsku
RÚVZ Bratislava hl.m.	OCHA	<p><u>pracovné skupiny Rady Európy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poverený zástupca MZ SR v Pracovnej skupine EDQM P-SC-COS Rady Európy pre ochranu zdravia spotrebiteľov, Štrasburg - poverený zástupca MZ SR v Sieti oficiálnych laboratórií na kontrolu kozmetiky - OCCL pri Rade Európy, Štrasburg
RÚVZ Žilina	OLA	<p>Medzinárodná spolupráca v oblasti NRL</p> <ul style="list-style-type: none"> - EDQM (Direktoriát pre kvalitu liekov a zdravotnú starostlivosť) pri Rade Európy, Strasburg v oblasti vytvorenia databázy výsledkov analýz jednotlivých vzoriek výrobkov v rámci trhového dozoru, - OCCL (Official Cosmetics Control Laboratory) pri Rade Európy, Strasburg - JRC (Joint Resarch Center pri Európskej Komisii), Brusel v oblasti tvorby usmernenia k tvorbe nových analytických metód a postupu pri štandardizácii noriem na Európskej úrovni – reakcia na výzvu „Striving for a better knowledge base in the area of microplastics in food, feed and environmental samples“

Vysvetlivky:

AAS -	Špecializované laboratórium atómovej absorpčnej spektrometrie
CHP -	Špecializované laboratórium chémie potravín a predmetov bežného používania
CHV -	Špecializované laboratórium chémie vôd
CHO -	Špecializované laboratórium chémie ovzdušia
FCM -	materiál prichádzajúci do styku s potravinami -(Food contact material)
GC -	Špecializované laboratórium plynovej chromatografie

HPLC -	Špecializované laboratórium kvapalinovej chromatografie
ILC -	Medzilaboratórne porovnanie neakreditované
LC/MS -	Kvapalinová chromatografia s hmotnostným detektorom
LPPL -	Laboratórium preventívneho pracovného lekárstva
NRC pre ETX -	Národné referenčné centrum pre expozičné testy xenobiotík
NRC PUB -	Národné referenčné centrum pre problematiku uhoľných baní
NRC pre RP -	Národné referenčné centrum pre rezíduá pesticídov
OCHA -	Oddelenie chemických analýz
OCHFA -	Oddelenie chemických a fyzikálnych analýz
OCHFAŽ a PP-	Oddelenie chemických a fyzikálnych analýz životného a pracovného prostredia
OLA -	Odbor laboratórnych analýz
OLČ -	Odbor laboratórnych činností
ŠLCHA-	Špecializované laboratórium chemických analýz

BIOLOGIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Pracoviská biológie životného prostredia (ďalej „BŽP“) v Úrade verejného zdravotníctva Slovenskej republiky v Bratislave (ďalej "ÚVZ SR") a v 10 regionálnych úradoch verejného zdravotníctva (ďalej "RÚVZ") vykonávali v roku 2022 biologické analýzy vzoriek pitných, povrchových, minerálnych, bazénových a ďalších typov vôd, vodných kvetov, ovzdušia, pieskov, makrofytov, peľov, bytového prachu, biologického materiálu, ekotoxikologické vyšetrenia vôd, vodných kvetov, chemických látok a výluhov a vyjadrovali názory a interpretácie výsledkov analýz.

V oblasti biológie životného prostredia sú zriadené 4 národné referenčné centrá (ďalej "NRC"):

NRC pre hydrobiológiu (NRC BIO), ÚVZ SR v Bratislave

NRC pre ekotoxikológiu (NRC EKO), ÚVZ SR v Bratislave

NRC pre hodnotenie neskorých účinkov chemických látok metódami genetickej toxikológie (ďalej

NRC pre genetickú toxikológiu, resp. NRC GT), RÚVZ Košice

NRC pre termotolerantné améby (NRC TT), RÚVZ v Prievidzi so sídlom v Bojniciach.

Národné referenčné centrá počas roka vykonávali odbornú, metodickú, koordinačnú činnosť a zabezpečovali špeciálne analýzy a činnosti pre ostatné RÚVZ v SR. Podieľali sa na vzdelávaní a usmerňovaní odborných zdravotníckych pracovníkov a spolupracovali s vedeckými a odbornými inštitúciami v SR a v zahraničí.

V RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici je špecializované pracovisko pre peľový monitoring a peľovú informačnú službu (PIS). V RÚVZ so sídlom v Košiciach je zriadená poradňa genetickej toxikológie pre prevenciu rakoviny.

V roku 2022 pracoviská BŽP v SR vykonávali biologické, ekotoxikologické a genotoxikologické vyšetrenia zložiek životného prostredia v súlade s koncepciou odboru BŽP. Celkovo bolo vyšetrených 17 037 vzoriek zo životného a pracovného prostredia, čo predstavuje 78 655 ukazovateľov a 166 841 analýz. Pracovníci BŽP okrem vyšetrovania vzoriek a ostatnej odbornej činnosti sa zúčastňovali epidemiologických šetrení, a tiež sa podieľali na epidemiologickom vyšetrení v súvislosti s COVID -19.

Všetky pracoviská BŽP sú akreditované Slovenskou akreditačnou službou a majú osvedčenia o akreditácii podľa STN EN ISO/IEC 17 025 pre vybrané biologické ukazovatele a matrice uvedené v príslušných rozsahoch akreditácie.

Personálne obsadenie pracovísk BŽP v SR a stav akreditácie v roku 2022

ÚVZ a RÚVZ v SR	Pracovníci					Akreditácia				platnosť do
	VŠ	SZP	NZP	Spolu		počet skúšok/počet ukazovateľov		počet odberov/počet ukazovateľov		
						A	N	A	N	
ÚVZ SR NRC pre hydrobiológiu	3	0	1	4	S	5	5	5	0	30.05.2028
					U	18	12	20	0	
NRC pre ekotoxikológiu	2	2	0	4	S	4	3	0	0	30.05.2028
					U	4	4	0	0	
RÚVZ Banská Bystrica	2	2	0	4	S	9	3	1	0	21.05.2025
					U	17	3	3	0	
RÚVZ hl. mesto SR Bratislava	1,5	0	0	1,5	S	2	6	0	0	10.08.2025
					U	6	8	0	0	
RÚVZ Košice	1	2	0	3	S	3	9	0	1	20.08.2023
					U	11	16	0	3	
NRC pre genetickú toxikológiu	3	2	0	5	S	1	7	0	0	20.08.2023
					U	1	7	0	0	
RÚVZ Nitra	1	0,5	0	1,5	S	2	5	0	0	01.10.2024
					U	7	5	0	0	
RÚVZ Poprad	0,3	0,5	0	0,8	S	5	4	1	2	28.11.2023
					U	9	4	6	4	
RÚVZ Prešov	0,5	0,5	0	1	S	3	5	0	0	20.12.2024
					U	8	9	0	0	
RÚVZ Prievidza NRC pre termotolerantné améby	1	0,5	0	1,5	S	3	6	1	2	19.01.2028
					U	14	6	1	2	
RÚVZ Trenčín	1	1	0	2	S	2	6	0	0	23.04.2025
					U	2	6	0	0	
RÚVZ Trnava	1,5	0	0	1,5	S	4	3	0	0	15.08.2025
					U	12	5	0	0	
RÚVZ Žilina	1	0	0	1	S	1	8	0	0	12.03.2028
					U	7	10	0	0	
SPOLU	18,8	11	1	30,8	S	44	70	8	5	
					U	116	95	30	9	

VŠ – vysokoškolsky vzdelaní pracovníci
 SZP – strední zdravotníckí pracovníci
 NZP – pomocný personál
 MD – materská dovolenka

A – akreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)
 N - neakreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)
 S – skúšky
 U – ukazovatele

Analytická činnosť pracovísk BŽP v SR v roku 2022

a) podľa typu komodít

Názov úradu		Vody pitné a úžitkové	Vody minerálne,pra menité, bal. pitné	Vody bazénové	Vody z prírodných kúpalísk	Vodné kvety	Makrofyty	Stery	Piesok	Ovzdušie a bytový prach	Pele	Biol. materiál	Zabezpeče nie kvality	Iné	SPOLU
ÚVZ SR Bratislava NRC BIO	vzorky	218	1	43	32	7	0	9	0	0	301	0	13	8*	632
	ukazovatele	1142	4	86	137	12	0	24	0	0	903	0	83	20	2411
	analýzy	1413	5	130	522	41	0	108	0	0	6241	0	191	40	8691
ÚVZ SR Bratislava NRC EKO	vzorky	10*	0	0	35*	8	0	0	0	0	0	0	89	45*	187
	ukazovatele	216	0	0	583	133	0	0	0	0	0	0	1202	45	2179
	analýzy	1757	0	0	5825	1394	0	0	0	0	0	0	10584	133	19693
RÚVZ Banská Bystrica	vzorky	1357	6	479	83	4	0	0	50	21	259	0		20	2279
	ukazovatele	8993	36	960	249	4	0	0	50	21	777	0	1158	40	12288
	analýzy	12600	48	1928	1467	20	0	0	600	105	6335	0	2014	220	25337
RÚVZ hl. m. SR Bratislava	vzorky	428	0	97	131	0	0	0	90	0	0	0	4	0	746
	ukazovatele	2558	0	194	387	0	0	0	90	0	0	0	24	0	3229
	analýzy	2558	0	194	1361	0	0	0	90	0	0	0	24	0	4203
RÚVZ Košice	vzorky	1021	5	495	160	0	0	0	70	0	252	0	170	0	2173
	ukazovatele	6126	20	990	428	0	0	0	70	0	756	0	1020	0	9410
	analýzy	7147	25	1485	1920	0	0	0	980	0	2304	0	1190	0	15051
RÚVZ Košice NRC GT	vzorky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	127	12	0	139
	ukazovatele	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	127	12	0	139
	analýzy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14500	2400	0	16900
RÚVZ Nitra	vzorky	868	0	678	31	0	0	0	42	0	266	0	0	0	1885
	ukazovatele	6076	0	1356	62	0	0	0	42	0	798	0	0	0	8334
	analýzy	7812	0	2712	124	0	0	0	504	0	5277	0	0	0	16429
RÚVZ Poprad	vzorky	526	3	240	29	0	0	0	47	0	0	0	61	0	877
	ukazovatele	3156	12	480	29	0	0	0	47	0	0	0	366	0	4090
	analýzy	3684	15	740	326	0	0	0	272	0	0	0	425	0	5462
RÚVZ Prešov	vzorky	1507	8	476	49	0	0	0	90	0	0	0	28	0	2158
	ukazovatele	9042	32	952	147	0	0	0	90	0	0	0	160	0	10423
	analýzy	10636	40	1442	421	0	0	0	1350	0	0	0	192	0	14081
RÚVZ Prievidza	vzorky	178	0	432	8	0	0	22	19	0	0	1	44	3	707
	ukazovatele	1068	0	985	8	0	0	22	19	0	0	1	58	3	2164
	analýzy	1075	0	1905	116	0	0	106	76	0	0	4	58	7	3347
RÚVZ Trenčín	vzorky	1227	6	430	24	0	0	0	47	0	0	0	0	0	1734
	ukazovatele	7362	36	860	112	0	0	0	47	0	0	0	156	0	8573
	analýzy	8589	42	1290	136	0	0	0	658	0	0	0	156	0	10871
RÚVZ	vzorky	963	39	253	33	0	0	0	78		259		177		1802

Trnava	ukazovatele	5688	156	506	33	0	0	0	78		777		800		8038
	analýzy	7136	195	774	413	0	0	0	903		3310		1021		13752
RÚVZ Žilina	vzorky	840	63	348	13	0	2	0	159	0	260	0	0	0	1685
	ukazovatele	5040	252	696	26	0	2	0	159	0	780	0	398	0	7353
	analýzy	6048	402	830	250	0	16	0	318	0	4462	0	674	0	13000

Vysvetlivky: *V stĺpci „Vody pitné a úžitkové“ sú vzorky pitných a surových vôd, „Vody z prírodných kúpalísk“ sú vzorky povrchových vôd a povrchových vôd v mieste najväčšieho premoženia cyanobaktérii; v stĺpci „Iné“ sú vzorky zbierkových kultúr améb, voda z kade“ a šedé vody

b) prehľad výkonov analytických skúšok BŽP v SR

Názov úradu		Abiosetón a biosetón pitných vôd	Biosetón prírodných kúpalísk	Vodné kvety kvalita - kvantita	Biosetón umelých kúpalísk	Améby	Chlorofyl a	Makrofyty	Testy ekotoxicity	Vajíčka helmintov	Cytogenetika	Pele	Biologický materiál	Roztoče	Iné
ÚVZ SR Bratislava NRC BIO	vzorky	213	32	7	43	38	13	0		0	0	301	0	0	8*
	ukazovatele	1176	137	12	86	101	61	0		0	0	903	0	0	20
	analýzy	1528	522	41	130	217	299	0		0	0	6241	0	0	40
ÚVZ SR Bratislava NRC EKO	vzorky	0	0	0	0	45	0	0	142	0	0	0	0	0	0
	ukazovatele	0	0	0	0	45	0	0	939	0	0	0	0	0	0
	analýzy	0	0	0	0	133	0	0	10301	0	0	0	0	0	0
RÚVZ Banská Bystrica	vzorky	1357	83	4	479	20	83	0	0	0	0	259	0	21	50
	ukazovatele	8993	249	4	960	40	83	0	0	0	0	777	0	21	50
	analýzy	12600	1467	20	1928	220		0	0	0	0	6335	0	105	600
RÚVZ hl. m. SR Bratislava	vzorky	428	131	0	97	0	131	0	0	90	0	0	0	0	0
	ukazovatele	2558	256	0	194	0	131	0	0	90	0	0	0	0	0
	analýzy	2558	1230	0	194	0	131	0	0	90	0	0	0	0	0
RÚVZ Košice	vzorky	1026	160	0	495	0	108	0	0	70	0	252	0	0	170
	ukazovatele	6146	212	0	990	0	216	0	0	70	0	756	0	0	1020
	analýzy	7172	1272	0	1485	0	648	0	0	980	0	2304	0	0	1190
RÚVZ Košice NRC GT	vzorky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	127	0	0	0	0
	ukazovatele	0	0	0	0	0	0	0	0	0	127	0	0	0	0
	analýzy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14500	0	0	0	0
RÚVZ Nitra	vzorky	868	31	0	678	0	31	0	0	42	0	266	0	0	0
	ukazovatele	6076	62	0	1356	0	62	0	0	42	0	798	0	0	0
	analýzy	7812	124	0	2712	0	62	0	0	504	0	5277	0	0	0
RÚVZ Poprad	vzorky	526	29	0	240	0	0	0	0	47	0	0	0	0	842
	ukazovatele	3156	29	0	480	0	0	0	0	47	0	0	0	0	3712
	analýzy	3684	326	0	740	0	0	0	0	272	0	0	0	0	5022
RÚVZ	vzorky	1515	49	0	476	0	49	0	0	90	0	0	0	0	0

Prešov	ukazovatele	9074	49	0	952	0	98	0	0	90	0	0	0	0
	analýzy	10676	274	0	1442	0	147	0	0	1350	0	0	0	0
RÚVZ Prievidza	vzorky	178	8	0	432	143	0	0	0	19	0	0	1	0
	ukazovatele	1068	8	0	864	143	0	0	0	19	0	0	1	0
	analýzy	1075	116	0	864	663	0	0	0	76	0	0	4	0
RÚVZ Trenčín	vzorky	1233	16	0	428	2	24	0	0	47	0	0	0	0
	ukazovatele	7398	96	0	856	4	48	0	0	47	0	0	0	0
	analýzy	8631	112	0	1284	6	72	0	0	658	0	0	0	0
RÚVZ Trnava	vzorky	947	33	0	253	0	33	0	0	90	0	259	0	0
	ukazovatele	5672	33	0	506	0	33	0	0	90	0	777	0	0
	analýzy	7040	413	0	774	0	99	0	0	984	0	3310	0	0
RÚVZ Žilina	vzorky	903	13	0	348	0	13	2	0	159	0	260	0	0
	ukazovatele	5292	13	0	696	0	36	2	0	159	0	780	0	0
	analýzy	6450	190	0	830	0	72	16	0	318	0	4462	0	0

* Iné: šedé vody

c) sumárny prehľad výkonov pracovísk BŽP v SR podľa typu komodít v roku 2022

Typy komodít	Vzorky	Ukazovatele	Analýzy
Vody pitné a úžitkové	9143	56467	70455
Vody minerálne, pramenité, balené pitné	131	548	772
Vody bazénové	3971	8065	13430
Vody z prírodných kúpalísk	628	2201	12881
Vodné kvety	19	149	1455
Makrofyty	2	2	16
Stery	31	46	214
Piesok	692	692	5751
Ovzdušie a bytový prach	21	21	105
Pele	1597	4791	27929
Biologický materiál	128	128	14504
Zabezpečenie kvality	598	5437	18929
Iné	76	108	400
SPOLU	17037	78655	166841

d) sumárny prehľad výkonov analytických skúšok BŽP v SR v roku 2022

Analytické skúšky	Vzorky	Ukazovatele	Analýzy
Abiosestón a biosestón pitných vôd	9 194	56 609	69 226
Biosestón prírodných kúpalísk	585	1 144	6 046
Vodné kvety kvalita-quantita	11	16	61
Biosestón umelých kúpalísk	3 969	7 940	12 383
Améby	248	333	1 239
Chlorofyl a	485	768	1 530
Makrofyty	2	2	16
Testy ekotoxicity	142	939	10 301
Vajíčka helmintov	654	654	5 232
Cytogenetika	127	127	14 500
Pele	1 597	4 791	27 929
Biologický materiál	1	1	4
Roztoče	21	21	105
Iné	1 073	4 805	6 859
SPOLU	18 109	78 150	155 431

2. Účasť na medzilaboratórnych porovnávacích testoch a porovnaníach pracovísk BŽP v SR v roku 2022

Názov úradu	Počet		Typ vzorky					Spolu
			Vody	Potraviny	Ovzdušie	Biologický materiál	Iné	
ÚVZ SR NRC EKO	testov	prihlásené	1	0	0	0	0	1
		ukončené	1	0	0	0	0	1
	ukazovateľov	prihlásené	15	0	0	0	0	15
		ukončené	15	0	0	0	0	15
RÚVZ Banská Bystrica	testov	prihlásené	1	0	0	0	0	1
		ukončené	1	0	0	0	0	1
	ukazovateľov	prihlásené	3	0	0	0	0	3
		ukončené	3	0	0	0	0	3
RÚVZ Prešov	testov	prihlásené	1	0	0	0	0	1
		ukončené	1	0	0	0	0	1
	ukazovateľov	prihlásené	1	0	0	0	0	1
		ukončené	1	0	0	0	0	1
RÚVZ Prievidza	počet testov	prihlásené	2	0	0	0	0	2
		ukončené	2	0	0	0	0	2
	ukazovateľov	prihlásené	2	0	0	0	0	2
		ukončené	2	0	0	0	0	2
RÚVZ Trnava	testov	prihlásené	1	0	0	0	0	1
		ukončené	1	0	0	0	0	1
	ukazovateľov	prihlásené	3	0	0	0	0	3
		ukončené	3	0	0	0	0	3
SPOLU	testov	prihlásené	6	0	0	0	0	6
		ukončené	6	0	0	0	0	6
	ukazovateľov	prihlásené	24	0	0	0	0	24
		ukončené	24	0	0	0	0	24

Organizovanie medzilaboratórnych porovnávacích testov pracovísk BŽP v SR v roku 2022

Organizátor	Názov testu	Typ testu	Počet ukazovateľov	Počet účastníkov testu
ÚVZ SR NRC EKO Bratislava, SR a Laborať MORAVA s.r.o., Studénka, ČR	ILC EKO-1/2022 Stanovenie akútnej toxicity na skúšobnom organizme <i>Vibrio fischeri</i>	BP	15	2

Typ testu:

BP – bilaterálne porovnanie

Nové analytické metódy a postupy meraní (a odberov) zavedené v pracoviskách BŽP v SR v roku 2022

Názov úradu	Typ vzorky (komodita)	Ukazovateľ	Druh metódy	Pôvod metódy (STN, ISO, EN, vlastná metóda)
RÚVZ Trnava	Závlahová voda	Infekčné vývinové štádiá parazitov ľudí a zvierat	Sedimentačná metóda	STN 75 7143 (úprava metodiky stanovenia infekčných štádií parazitov v závlahových vodách)

Odborná činnosť pracovísk BŽP v SR v roku 2022

a) Programy, projekty, ťažiskové úlohy verejného zdravotníctva

Číslo úlohy: 7.1	NÁZOV ÚLOHY: Monitoring kvality vôd vybraných lokalít	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR NRC BIO	33	110
ÚVZ SR NRC EKO	29	449
RÚVZ Bratislava hl. m. SR	131	387
RÚVZ B. Bystrica	83	249
RÚVZ Košice	160	428
RÚVZ Nitra	31	62
RÚVZ Poprad	29	29
RÚVZ Prešov	49	147
RÚVZ Prievidza	8	8
RUVZ Trenčín	16	96
RÚVZ Trnava	17	34
RÚVZ Žilina	13	61
SPOLU	599	2060
Číslo úlohy: 7.2	NÁZOV ÚLOHY: Kvalita vody a prostredia zdravotníckych zariadení a umelých kúpalísk	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR NRC BIO	17	42
ÚVZ SR NRC EKO	45	133
RÚVZ B. Bystrica	479	960
RÚVZ Košice	495	990
RÚVZ Nitra	678	1356
RÚVZ Poprad	240	480
RÚVZ Prešov	476	952
RÚVZ Prievidza	143	143
RÚVZ Trnava	253	566
SPOLU	2826	5622

Číslo úlohy: 7.10	NÁZOV ÚLOHY: Monitoring biologických alergénov v ovzduší (peľová informačná služba – PIS) a alergénov roztočov vo vnútornom prostredí	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR NRC BIO	301	903
RÚVZ B. Bystrica	259	777
RÚVZ Košice	252	756
RÚVZ Nitra	266	798
RÚVZ Trnava	259	777
RÚVZ Žilina	260	780
SPOLU	1597	4791

Číslo úlohy: 7.14	NÁZOV ÚLOHY: Epidemiologická prevencia rizika karcinogenity v populácii	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice NRC GT	63	63
SPOLU	63	63

Názov pracoviska	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
Číslo úlohy: 2.1, 2.1.3	NÁZOV ÚLOHY: Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu a z látok poškodzujúcich reprodukciu a narúšajúcich endokrinný systém	
Názov pracoviska	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice NRC GT	127	127
SPOLU	127	127

b) Plnenie ďalších úloh a projektov v rámci SR

Názov úradu	Organizátor úlohy, projektu	Názov úlohy	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
ÚVZ SR Bratislava NRC EKO	Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik, Povodie dolného Váhu, odštepny závod Nábřežie Ivana Krasku 3/834 921 80 Piešťany a ÚVZ SR Bratislava NRC EKO	Monitorovanie ekotoxicity a analýzy cyanotoxínov z VN Turčiek v roku 2022 rámci úlohy: Riešenie problematiky premnoženia siníc na vodárenskej nádrži Turčiek	27	410	4338

c) Iná odborná činnosť

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
ÚVZ SR	NRC pre hydrobiológiu	<p><u>Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Krajská odborníčka hlavného hygienika SR za Bratislavský kraj pre odbor biológia životného prostredia - Mgr. Chomová, PhD. • Tajomníčka poradného zboru hlavnej odborníčky HH SR pre BŽP - Mgr. Chomová, PhD. • Komisia na preskúšanie odbornej spôsobilosti na kvalitatívne a kvantitatívne zisťovanie faktorov životného a pracovného prostredia na účely posudzovania ich možného vplyvu na zdravie, ÚVZ SR - Mgr. L. Chomová, PhD., členka • Tajomníčka algologickej sekcie Slovenskej botanickej spoločnosti pri SAV - Mgr. L. Chomová, PhD. • Komisia TK 27 Kvalita a ochrana vody - Mgr. L. Chomová, PhD., Ing. H. Némová, členky • Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov - Mgr. L. Chomová, PhD., Ing. H. Némová, členky <p><u>Iná odborná činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Využívanie molekulárnych metód pri identifikácii améb, pre tieto účely aj možnosťami získavania, kultivovania a udržiavania kultúr vybraných rodov améb. V rámci výskumnej činnosti testuje PCR metódy identifikácie améb vo vzorkách zo životného prostredia • Účasť na akreditovaných odberov povrchových vôd, počas kúpacej sezóny na 5 lokalitách v rámci úlohy 7.1 a pre potreby pracoviska HŽP • Spolupráca s pracoviskom algológie Oddelenia biodiverzity a ekológie SAV Bratislava, výmena skúseností pri determinácii organizmov, odbery vzoriek. <p><u>Metodická činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vypracovanie súhrnného prehľadu metodiky kvantifikácie cyanobaktérií pri rôznych typoch vzoriek obsahujúcich cyanobaktérie, metodika bola poskytnutá všetkým pracoviskám <p><u>Konzultačná činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Porada hlavnej odborníčky HH SR pre BŽP a Konzultačný deň NRC, ÚVZ SR, online, 8.11.2022 • V rámci odberov vzoriek povrchových vôd konzultačno-školiace stretnutia s pracovníkmi pre odber vzoriek z RÚVZ <p><u>Výuková činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Prednáška pre študentov II. ročníka SZÚ na tému Biologické skúšanie vôd, 21.4.2022 <p><u>Legislatívna a normotvorná činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Korešpondenčné rokovanie komisie TK 27 Kvalita a ochrana vody, 7.-28.3.2022, pripravené materiály k preverke noriem za dotknuté laboratória ÚVZ SR • Účasť na príprave nových legislatívnych predpisov o pitnej a teplej vode z pohľadu biologických ukazovateľov, tvorba návrhov, pripomienkovanie, spolupráca s Odborom hygieny životného prostredia <p><u>Účasť na odborných podujatiach</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mgr. Chomová, PhD., Ing. Némová: Konferencia Vodárenská biologie, online, Ekomonitor Chrudim, 10.2.-11.2.2022 • Mgr. Chomová, PhD.: Konferencia Nové trendy v úprave vody a v systémoch zásobovania pitnou vodou, Horný Smokovec, 5.-7.4.2022 • Ing. Vímiová, Ing. Némová, Gregušová: Seminár Hermes Labsystems, Bratislava, 19.5.2022, • Ing. Vímiová, Ing. Némová: Odborné školenie v RÚVZ B. Bystrica peľový monitoring a determinácia častíc, 1.-2.6.2022 • Mgr. Chomová, PhD., Ing. Némová: Determinační kurz pro hydrobiologie, Česká Skalice, ČR, 6.-9.6.2022 • Mgr. Chomová, PhD.: Konferencia Českej a Slovenskej limnologickej spoločnosti, Bratislava-Devín, 20.-24.6.2022 • Ing. Vímiová: Online webinar Liečivé huby a ich protivírusové účinky, Argama s r. o., SKIZP, 20.9.2022 • Ing. Vímiová, Ing. Némová, Gregušová: Zahraničná stáž dištančnou formou, Brusel, projekt OPEVS Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva, 22.9.2022 • Ing. Némová: Školenie Činnosť interných audítorov v akreditovaných skúšobných a kalibračných laboratóriách, SMÚ Bratislava, 28.-30.9.2022

		<ul style="list-style-type: none"> • Mgr. Chomová, PhD., Ing. Vímiová: Kurz prvej pomoci, MDCLinic, 4.10.2022 • Ing. Némová: Kurz prvej pomoci, MDCLinic, 12.10.2022 • Ing. Vímiová, Gregušová: Seminár Hermes Labsystems, Bratislava, 13.10.2022 • Mgr. Chomová, PhD., Ing. Némová, Gregušová: Školenie Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva, ÚVZ SR Bratislava, 27.10.2022 • Mgr. Chomová, PhD., Ing. Némová, Gregušová: Seminár ÚVZ SR, 27.10.2022 • Ing. Vímiová: Webinár online Jesenná škola integratívnej medicíny, Argama s r.o., SKIZP, 29.10.2022 • Mgr. Chomová, PhD, Ing. Vímiová, Ing. Némová, Gregušová: Online Porada HO HH a Konzultačný deň NRC, 8.11.2022 • Mgr. Chomová, PhD, Ing. Vímiová, Ing. Némová: Konzultačný deň NRC pre mikrobiológiu životného prostredia a NRC pre legionely v životnom prostredí, 9.11.2022 • Ing. Vímiová, Gregušová: Seminár ÚVZ SR, 24.11.2022 • Mgr. Chomová, PhD, Ing. Vímiová, Ing. Némová, Gregušová: Limnologický seminár SAV Bratislava, prezenčne a online formou, 24.11.2022 • Mgr. Chomová, PhD, Ing. Vímiová, Ing. Némová, Gregušová: Online Konzultačný deň štyroch NRC v rámci ÚVZ SR a RÚVZ SR, 7.12.2022 • Mgr. Chomová, PhD, Ing. Vímiová, Gregušová: Školenie Registratúra, ÚVZ SR Bratislava, 14.12.2022 • Ing. Vímiová, Ing. Némová, Gregušová: Seminár ÚVZ SR, 15.12.2022.
ÚVZ SR	NRC pre ekotoxikológiu	<p><u>Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hlavná odborníčka HH SR pre biológiu životného prostredia a predseda poradného zboru HH SR pre BŽP - RNDr. V. Nagyová, PhD. • Horizontálny akreditačný výbor SNAS za oblasť verejného zdravotníctva - RNDr. V. Nagyová, PhD., členka • Slovenská limnologická spoločnosť – RNDr. V. Nagyová, PhD., členka • Skúšobná komisia na účely overenia odbornej spôsobilosti potrebnej na vydanie osvedčenia na kvalitatívne a kvantitatívne zisťovanie faktorov životného prostredia a pracovného prostredia na účely posudzovania ich možného vplyvu na zdravie - RNDr. V. Nagyová, PhD., členka • Skúšobná komisia na účely overenia odbornej spôsobilosti potrebnej na vydanie osvedčenia na odber vzoriek zo životného prostredia a pracovného prostredia na účely kvalitatívneho a kvantitatívneho zisťovania faktorov životného prostredia a pracovného prostredia – RNDr. V. Nagyová, PhD., členka • Expertná pracovná skupina 1S1A one substance, one assessment (1 látka, 1 hodnotenie) na uľahčenie koordinácie v oblasti hodnotenia bezpečnosti chemických látok v rozsahu pôsobnosti niekoľkých legislatív – PharmDr. E. Košťálová, členka • European Commission, Directorate-General for Environment, Unit B2: Sustainable Chemicals – PharmDr. E. Košťálová, členka • Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre preklad - PharmDr. E. Košťálová, spolupráca pri terminologických prekladoch <p><u>Konzultačná činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Porada hlavnej odborníčky a poradného zboru HH SR pre odbor biológie životného prostredia a vedúcich pracovníkov NRC v spojení s konzultačným dňom sa konala on-line formou 8.11.2022. <p><u>Legislatívna a normotvorná činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Príprava, koordinácia, spracovanie podkladov a pripomienkovanie Vyhlášky č. 91/2023 Z .z. Vyhlášky MZ SR, ktorou sa ustanovujú ukazovatele a limitné hodnoty kvality pitnej vody a kvality teplej vody, postup pri monitorovaní pitnej vody, manažment rizík systému zásobovania pitnou vodou a manažment rizík domových rozvodných systémov - RNDr. V. Nagyová, PhD. <p><u>Účasť na odborných podujatiach</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Konferencia Voda Zlín 2022, 9.-11.3.2022 (RNDr. V. Nagyová, PhD.) • Konferencia Nové trendy v úprave vody a v systémoch zásobovania pitnou vodou, Horný Smokovec, 5.-7.4.2022 (RNDr. V. Nagyová, PhD.) • Konferencia Českej a Slovenskej limnologickej spoločnosti, Bratislava-Devín, 20.-24.6.2022 (RNDr. V. Nagyová, PhD.) • Konferencia Pitná voda 2022, ČR Tábor, 23.-26.5. 2022 (RNDr. V. Nagyová, PhD.) <p><u>Zahraničné kurzy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Training on Chemical Risk Assessment, BTSF Academy: on-line 14.-18.2.2022 (PharmDr. E. Košťálová)

		<ul style="list-style-type: none"> • SGL, EFSA: Follow-up Training Workshop on the ImproRisk Model, 20.-21.9.2022, Larnaca, Cyprus (PharmDr. E. Košťálová)
RÚVZ Košice	NRC pre genetickú toxikológiu	<p><u>Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Česko-slovenská biologická spoločnosť - členovia <p><u>Výuková činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • vedenie 2 diplomových prác študentiek z Prešovskej univerzity v Prešove, fakulta Humanitných a prírodných vied, katedra biológie • odborná prax pre vysokoškolských študentov
RÚVZ B. Bystrica	OLM - BŽP	<p><u>Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • členka Poradného zboru HH SR pre biológiu životného prostredia - RNDr. J. Laffěřsová • krajská odborníčka HH SR v odbore biológia životného prostredia - RNDr. J. Laffěřsová • odborná pracovníčka NRC pre hodnotenie vplyvu voľného ovzdušia uzatvorených priestorov nevýrobného charakteru na zdravie populácie – RNDr. J. Laffěřsová, O. Kútiková • Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov – RNDr. J. Laffěřsová • Koordinácia činnosti Peľovej informačnej služby na Slovensku, odborná garancia peľového spravodajstva - RNDr. J. Laffěřsová <p><u>Konzultačná činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Konzultácie k špecializačnej práci „Alergia na peľ drevín“ lekárky v odbore alergológie k biologickým alergénom v ovzduší a interpretácii výsledkov PIS - RNDr. J. Laffěřsová <p><u>Iná odborná činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Týždenné spracovávanie podkladov z databázy pre tlačový odbor ÚVZ SR 35 tlačových správ o peľovej situácii v SR informácie pre tlačové agentúry (SITA, TASR) - RNDr. J. Laffěřsová • Rozhovory televízne vysielanie: 3x RTVS, 2x Markíza, 1x TA3, 2x JOJ rozhlasové vysielanie: 2x rádio Vlna, 2x Regina, 1x maďarské vysielanie, 35 podcastov, 35 týždenných tlačových správ o peľovej situácii v SR (www.alergia.sk, NCZI). - RNDr. J. Laffěřsová • Spolupráca s NCZI – preberanie aktuálnych hlásení v peľovej situácii pre Národný portál zdravia - RNDr. J. Laffěřsová • Vypracovanie posudku o peľovej situácii pre kúpele Brusno a vypracovanie 2 odborných stanovísk na sťažnosti ohľadne peľových alergénov - RNDr. J. Laffěřsová <p><u>Výuková činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Školenie, odborná stáž „Peľový monitoring, determinácia biologických častíc v ovzduší) 2 pracovníčok ÚVZ SR, 1.-2.6.2022. - RNDr. J. Laffěřsová • Konzultácie a odborná pomoc študentke katedry botaniky Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave s podkladmi k diplomovej práci zameranej na skupinu špecifických biologických alergénov v ovzduší. - RNDr. J. Laffěřsová • PIS – peľový monitoring, laboratórna diagnostika. Prednáška a praktické cvičenie pre študentov UMB 2. a 3.ročníka odbor biológia v kombinácii, - RNDr. J. Laffěřsová • Prednášky a cvičenia počas praxe pre študentov odboru laboratórne vyšetrovacie metódy v zdravotníctve, SZU Banská Bystrica a študentov odboru verejné zdravotníctvo SZU Bratislava, 21.2. a 28.2.2022; 31.3 a 1.4.2022; 7.-8.11.2022. - RNDr. J. Laffěřsová, Ing. Mgr. Mjartanová • Zabezpečenie praxe pre 14 študentov 3. ročníka odboru verejné zdravotníctvo, SZU Bratislava, 7.-8.11.2022. - Ing. Mgr. Mjartanová <p><u>Účasť na odborných podujatiach</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • IX. Kongres Slovenskej spoločnosti klinickej mikrobiológie SLS, Nový Smokovec, 3.-5.11.2022 - Ing. Mgr. Mjartanová • Metodický kurz „Vibriá a príbuzné mikroorganizmy“, RÚVZ Komárno, NRC pre <i>Vibrionaceae</i>, 18.-20.5.2022 - Ing. Mgr. Mjartanová • Determinačný kurz pro hydrobiology 2022, Česká Skalice, 6.-9.6.2022.- Ing. Mgr. Mjartanová • Školiace miesto v mykológii v špecializačnom odbore laboratórne a diagnostické metódy v klinickej mikrobiológii, SZU Bratislava, 20.-21.6.2022.- Ing. Mgr. Mjartanová • Odborná zdravotnícka prax v rámci špecializačného štúdia v odbore laboratórne a diagnostické metódy v klinickej mikrobiológii, oddelenie klinickej biochémie,

		<p>FNsP F.D. Roosevelta, Banská Bystrica, 1.10.-30.11.2022. - Ing. Mgr. Mjartanová</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odborná zdravotnícka prax v rámci špecializačného štúdia v odbore laboratórne a diagnostické metódy v klinickej mikrobiológii, oddelenie klinickej hematológie, FNsP F.D. Roosevelta, Banská Bystrica, 1.12.-31.1.2023. - Ing. Mgr. Mjartanová • Odborné semináre organizované RÚVZ Banská Bystrica, počas roka 2022. – RNDr. Laffěřsová, Ing. Mgr. Mjartanová, O. Kútiková, J. Veverka • 27.-29.4.2022 – XX. Martinské dni imunológie, JLF UK Martin – RNDr. Laffěřsová • 5.- 8.10.2022 - XXXIX. Sjezd českých a slovenských alergológů a klinických imunológů Praha – RNDr. Laffěřsová • 8.11.2022 – Poradný zbor hlavnej odborníčky HH pre BŽP a konzultačný deň BŽP, online, webex, ÚVZ SR – RNDr. Laffěřsová, Ing. Mgr. Mjartanová, O. Kútiková, J. Veverka
RÚVZ Nitra	BŽP	<p><u>Členstvo v pracovných skupinách:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • PhDr. Gabriela Švecová, MPH - krajská odborníčka HH SR pre BŽP <p><u>Metodická, konzultačná a výuková činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Študenti UKF a SPU v Nitre a Súkromnej strednej odbornej školy pedagogickej v Topoľčanoch
RÚVZ Prešov	MŽP	<p><u>Iná odborná činnosť</u></p> <p>Aktivity v rámci koronakrízy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Práca s Informačným epidemiologickým systémom (IES) - príprava zoznamov pozitívnych prípadov na epidemiologické vyšetrovanie (denne), tvorba „otvorených prípadov“ • Epidemiologické vyšetrovanie (spracovávanie zápisníc o epidemiologickom vyšetrení - informácie o pacientoch, vyhľadávanie ich úzkych kontaktov, nariaďovanie ich karanténnych opatrení, ich objednávanie na testovanie COVID -19, práca s programami IES a Moje e-zdravie) – január – apríl 2022
RÚVZ Trenčín	MŽP a BŽP	<p><u>Výuková činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Trenčianska univerzita A. Dubčeka – Fakulta zdravotníctva - Výučba a odborná prax študentov odboru laboratórne vyšetrovacie metódy v zdravotníctve
RÚVZ Prievidza	NRC pre TT	<ul style="list-style-type: none"> • 29.3. 2022, online Kurz vzorkovania pitných vôd 2022, Výskumný ústav vodného hospodárstva Bratislava - Mgr. Peter Humaj, Zuzana Vrbovská
RÚVZ Žilina	MŽP	<p><u>Členstvo v pracovných skupinách</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • RNDr. Ľudmila Bírová, členka poradného zboru HH pre BŽP <p><u>Výuková činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Školiace stredisko pre študentov Verejného zdravotníctva Trnavskej Univerzity – 3 študentov

Medzinárodná činnosť pracovísk BŽP v SR v roku 2022

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
ÚVZ SR	NRC BIO	Spolupráca so Štátnym zdravotným ústavom v Prahe, vyšetrovanie série vzoriek vôd z akumuláčnych nádrží (tzv. šedé, recyklované vody) na prítomnosť améb ako súčasť výsledkov projektu skúmajúceho možnosti opätovného využitia takýchto vôd
RÚVZ Banská Bystrica	OLM - BŽP	Spolupráca s katedrou botaniky Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave na projekte COST Action CA18226 „New approaches in detection of pathogens and aeroallergens“ (Adopt.).

MIKROBIOLÓGIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Pracoviská mikrobiológie životného prostredia (ďalej len „MŽP“) boli v roku 2022 zriadené v jedenástich regionálnych úradoch verejného zdravotníctva (ďalej „RÚVZ“) a v Úrade verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „ÚVZ SR“).

V rámci organizačného členenia MŽP v SR pôsobí sedem národných referenčných centier (ďalej len „NRC“):

NRC pre mikrobiológiu životného prostredia - NRC MŽP (ÚVZ SR),

NRC pre legionely v životnom prostredí – NRC LEG (ÚVZ SR),

NRC pre *Vibrionaceae* (RÚVZ Komárno),

NRC pre mykologiu životného prostredia – NRC MYKO (RÚVZ Poprad),

NRC pre koagulázapozitívne stafylokoky a ich toxíny – NRC CPS (RÚVZ Košice),

NRC pre listeriózy – NRC LIS (RÚVZ Košice).

Všetky NRC a pracoviská MŽP v SR majú osvedčenie o akreditácii podľa STN EN ISO/IEC 17025 a vykonávali mikrobiologické a mykologické vyšetrenia zložiek životného prostredia v súlade s koncepciou odboru MŽP a v súlade s rozsahmi akreditácie jednotlivých skúšobných laboratórií.

V roku 2022 bolo v pracoviskách MŽP v RÚVZ v SR mikrobiologicky analyzovaných **118 544** vzoriek životného prostredia, čo predstavuje vyšetrených **289 392** mikrobiologických ukazovateľov a vykonaných **731 676** mikrobiologických analýz.

V zmysle európskej legislatívy bola venovaná zvýšená pozornosť rizikovým skupinám potravín, ktoré sa môžu uplatniť ako faktor prenosu epidemicky závažných ochorení človeka. Laboratóriá MŽP a NRC sa podieľali na plnení úloh v rámci výkonu úradnej kontroly potravín orgánmi verejného zdravotníctva so zameraním na mikrobiologické riziko, zabezpečovali mikrobiologické analýzy vzoriek pitných vôd, vôd na kúpanie, technologických vôd, vnútorného ovzdušia budov a detských pieskovísk. Významnou súčasťou činnosti pracovísk MŽP bola spolupráca s oddeleniami epidemiológie, kde bola v rámci primárnej prevencie nozokomiálnych nákaz v zdravotníckych zariadeniach sledovaná účinnosť sanitácie a dekontaminácie povrchov plôch, predmetov, ovzdušia a kontroly sterility predmetov, ako aj účinnosť sterilizačnej techniky a dezinfekčných prostriedkov. V spolupráci s odborníkmi a oddeleniami epidemiológie a hygieny výživy sa vykonávali mikrobiologické vyšetrenia hotových jedál a pokrmov v rámci surveillance alimentárnych ochorení.

Laboratóriá zabezpečovali taktiež činnosť v rámci medzinárodných programov sietí európskych referenčných laboratórií (ďalej len „EU-RL“) a kontaktných bodov pre ECDC a podieľali sa na riešení úloh programov a projektov úradov verejného zdravotníctva.

Pracoviská MŽP v SR plnili mimoriadne úlohy v rámci protipandemických opatrení ochorenia COVID 19 - zabezpečovali národný monitoring odpadových vôd na prítomnosť vírusu SARS-CoV-2 a molekulárnu diagnostiku biologického materiálu na prítomnosť SARS-CoV-2 a iných respiračných vírusov (viď tabuľky a kapitolu „Iná odborná činnosť pracovísk MŽP v SR“).

Personálne obsadenie pracovísk MŽP v SR a stav akreditácie v roku 2022

ÚVZ a RÚVZ v SR	Pracovníci				Akreditácia					platnosť do
	VŠ	SZP	NZP	Spolu		počet skúšok / počet ukazovateľov		počet odberov / počet ukazovateľov		
						A	N	A	N	
ÚVZ SR, NRC MŽP	7	2	0	9	S	23	14	0	0	30.5.2023
					U	35	19	0	0	
ÚVZ SR, NRC LEG	3	2	0	5	S	2	0	0	0	30.5.2023
					U	2	0	0	0	
RÚVZ Banská Bystrica	1,5	6	2	9,5	S	23	8	0	0	20.5.2025
					U	24	8	0	0	
RÚVZ hl. mesto SR Bratislava	2,5	5,25	2	9,75	S	19	20	0	0	10.8.2025
					U	24	21	0	0	
RÚVZ Košice	4,5	7,5	2	14	S	16	32	0	0	20.8.2023
					U	18	37	0	0	
NRC CPS NRC LIS	0,25	0,25	0	0,5	S	2	0	0	0	20.8.2023
					U	2	0	0	0	
RÚVZ Nitra	2	5,5	1	8,5	S	1	1	0	0	20.8.2023
					U	1	1	0	0	
RÚVZ Nitra	2	5,5	1	8,5	S	21	10	0	0	01.10.2024
					U	24	10	0	0	
RÚVZ Poprad (zahnuté aj NRC MYKO)	4	5	2	11	S	55	17	1	1	28.11.2023
					U	67	17	3	3	
RÚVZ Prešov	2,5	6,5	2	11	S	19	22	1	0	20.12.2024
					U	23	33	8	0	
RÚVZ Prievidza	2	0,5	1	3,5	S	21	25	1	2	18.1.2023
					U	25	43	1	4	
RÚVZ Trenčín	1,5	7	1	9,5	S	23	22	0	0	23.4.2025
					U	30	34	0	0	
RÚVZ Trnava	3,5	4	1	8,5	S	19	15	0	0	15.8.2025
					U	22	22	0	0	
RÚVZ Žilina	7	0	1	8	S	16	15	0	1	12.03.28
					U	22	20	0	3	
RÚVZ Komárno NRC pre <i>Vibrionaceae</i>	2	1	1	4	S	9	4	3	2	21.05.2023
					U	11	10	3	2	

- vysokoškolsky vzdelaní pracovníci (VŠ)
 - strední zdravotníckí pracovníci (SZP)
 - pomocný personál (PP)

A – akreditované (skúšky, ukazovatele)
 N – neakreditované (skúšky, ukazovatele)
 S – skúška, U – ukazovateľ

Prehľad o sumárnom počte a druhu vzoriek vyšetrených v pracoviskách MŽP v SR v roku 2022

Komodita	Počet		
	vzoriek	ukazovateľov	analýz
voda	15 093	75 898	127 727
ovzdušie	625	895	2 083
potraviny	15 760	60 341	217 689
kozmetika a predmety bežného používania	656	5 878	33 422
piesky	741	2 338	7 212
dekontaminácia prostredia (stery z prostredia)	26 156	57 894	189 808
skúšky sterility	2 881	7 044	16 254
skúšky sterilizačných procesov	9 863	9 959	11 297
vzorky zabezpečenia kvality meraní	29 667	37 954	77 499
iné	17 092	31 181	48 449
SPOLU	118 544	289 392	731 676

Analytická činnosť pracovísk MŽP v SR v roku 2022

Prehľad o druhoch a počte vôd vyšetrených v pracoviskách MŽP v SR v roku 2022

Názov úradu		Druh analyzovaného materiálu									
		voda	ovzdušie	potraviny	PBP/ kozmetika	piesky	skúšky sterility/ sterilizačných procesov	dekontaminácia prostredia (stery)	vzorky zabezpečenia kvality meraní	iné	spolu
RÚVZ Banská Bystrica	vzorky	1 933	205	1 712	0/0	52	360/2 391	3 651	5 158	0	12 711
	ukazovatele	9 420	220	6 811	0/0	156	1 069/2 391	9 364	6 310	0	32 281
	analýzy	16 052	224	24 303	0/0	572	3 960/2 391	17 905	11 725	0	70 781
RÚVZ Bratislava hl.m. SR	vzorky	691	18	1 445	5/198	90	153/57	462	1 700	0	4 406
	ukazovatele	2 899	54	4 387	15/1 242	267	153/57	462	2 804	0	10 873
	analýzy	3 351	123	13 030	75/7 448	918	316/57	1 883	5 711	0	25 016
RÚVZ Komárno	vzorky	456	26	48	0/0	24	98/361	3 003	20	9 452	13 029
	ukazovatele	1 368	52	48	0/0	96	98/361	9 009	80	16 068	26 721
	analýzy	2 052	78	144	0/0	96	294/361	22 523	100	18 904	43 897
RÚVZ Košice	vzorky	1 671	5	1 236	0/0	70	323/93	2 667	4 742	192	10 583
	ukazovatele	8 539	10	6 366	0/0	210	797/93	3 141	4 742	192	23 200
	analýzy	12 194	20	22 348	0/0	910	1 625/412	14 405	16 448	960	67 285
RÚVZ Nitra	vzorky	1 577	77	1 833	8/0	42	87/959	632	528	21	4 710
	ukazovatele	7 885	85	9 165	40/0	126	96/1 055	695	580	23	18 559
	analýzy	13 166	116	18 330	80/0	168	131/1 439	948	1 214	32	33 974
RÚVZ Poprad	vzorky	817	202	1 302	7/217	47	213/1 439	4 003	3 971	6 047	16 389
	ukazovatele	4 168	202	5 079	125/1 084	188	431/3 749	4 156	4 409	7 132	25 334
	analýzy	13 889	695	29 673	327/18 535	1 028	695/39 895	43 883	1 058	10 890	101 116
RÚVZ Prešov	vzorky	2 082	0	1 274	0/0	118	448/2 268	4 674	4 466	116/49	12 614
	ukazovatele	10 189	0	5 242	0/0	354	896/2 268	9 348	5 055	348/147	30 188
	analýzy	15 663	0	11 177	0/0	882	1 009/2 446	13 711	13 491	699/980	54 924
RÚVZ Trenčín	vzorky	2 235	0	1 475	0/0	47	56/1 060	693	1 960	1 121	7 531
	ukazovatele	13 391	0	5 806	0/0	188	112/1 060	1 587	1 960	6 631	29 563
	analýzy	19 943	0	20 505	0/0	658	162/1 064	5 161	1 965	13 453	61 685
RÚVZ Prievidza	vzorky	547	0	631	0/0	19	80/269	363	1 163	1	2 724
	ukazovatele	3 067	0	2 996	0/0	57	80/269	779	1 239	1	8 139
	analýzy	4 003	0	13 336	0/0	285	92/277	2 159	4 585	4	24 372
RÚVZ Trnava	vzorky	1 556	0	3 200	32/4	73	113/521	1 452	1 957	64	8 302
	ukazovatele	6 747	0	8 532	224/28	219	450/521	4 365	5 101	179	25 143
	analýzy	10 251	0	39 720	646/79	741	997/560	7 671	8 065	527	66 975
RÚVZ Žilina	vzorky	1 253	2	1 568	0/185	159	916/950	4 456	7	10	7 455
	ukazovatele	6 898	8	5 248	0/3120	477	916/2 862	14 820	4 036	10	31 497
	analýzy	12 972	20	22 700	0/6232	954	1 036/5 812	59 011	8 080	40	103 777

PBP- predmety bežného používania

Prehľad o druhoch a počte vyšetrených vzoriek potravín, kozmetiky a predmetov bežného používania v pracoviskách MŽP v SR v roku 2022

Druh vzorky	Počet		
	vzoriek	ukazovateľov	analýz
Syry a bryndza	8	24	124
Ostatné mliečne výrobky	4	16	32
Vajcia	180	282	1 687
Výrobky z vajec	14	70	140
Mäso a výrobky z mäsa	513	813	6 190
Ryby a morské živočíchy	85	112	1 007
Polievky, bujóny, omáčky	509	1 272	4 844
Cereálie a pekárenské výrobky	121	363	1 453
Ovocie a zelenina spracované /výrobky	242	632	2 758
Orechy a semená	16	65	527
Klíčky zo semien	10	10	236
Ovocie a zelenina	435	1 168	3 884
Byliny	2	10	20
Koreniny	0	0	0
Nealkoholické nápoje	62	236	912
Víno a alkoholické nápoje	19	32	187
Zmrzlina a mrazené dezerty	3 585	14 216	51 432
Čokoláda, kakao, kakaové prípravky	1	3	13
Ovocné a bylinné čaje	114	199	945
Pokrmý pre spoločné stravovanie	5 593	23 648	81 642
Polotovary	28	110	491
Detská a dojčenská výživa	860	4 044	15 214
Výživové doplnky	253	606	2 644
Prídavné látky (aditíva)	12	24	53
Lahôdkarske výrobky	1 426	5 533	21 536
Cukrárske výrobky	1 135	3 872	14 862
Minerálne, pramenité a balené vody	163	1 129	2 217
Materské mlieko	270	991	4 116
SPOLU	15 760	60 341	217 689
Predmety bežného používania	52	404	1 128
Kozmetika	604	5 474	32 294
Ostatné	362	1 593	3 323
SPOLU	1 018	7 471	36 745

Prehľad o druhoch a počte vôd vyšetrených v pracoviskách MŽP v SR v roku 2022

Názov úradu		Druh analyzovanej vody										spolu
		vodovody	studne	pramene	vrty	technologické vody	nádrže	štrkoviská	bazény		iné	
									termálne	netermálne		
RÚVZ Banská Bystrica	vzorky	1 203	81	12	21	45	20	51	59	433	8	1 933
	ukazovatele	6 155	405	78	99	45	40	102	295	2 170	41	9 430
	analýzy	9 559	1 065	197	244	194	274	742	520	3 148	109	16 052
RÚVZ Bratislava hl.m. SR	vzorky	424	35	0	0	0	0	125	0	107	0	691
	ukazovatele	2 050	139	0	0	0	0	247	0	463	0	2 899
	analýzy	2 209	225	0	0	0	0	254	0	663	0	3 351
RÚVZ Komárno	vzorky	56	0	0	0	0	0	314	86	0	126	582
	ukazovatele	168	0	0	0	0	0	939	258	0	252	1 617
	analýzy	280	0	0	0	0	0	1 413	387	0	378	2 458
RÚVZ Košice	vzorky	984	89	5	0	0	46	22	87	434	4	1 671
	ukazovatele	5 225	485	25	0	0	92	44	440	2 211	17	8 539
	analýzy	7 563	676	39	0	0	223	120	564	2 972	37	12 194
RÚVZ Nitra	vzorky	769	83	16	0	0	20	11	392	286	42	1 619
	ukazovatele	3 845	415	80	0	0	100	55	1 960	1 430	126	8 011
	analýzy	5 383	581	112	0	0	200	110	3 920	2 860	168	13 334
RÚVZ Prešov	vzorky	957	524	31	0	0	94	0	0	476	116	2 198
	ukazovatele	4 785	2 611	155	0	0	233	0	0	2 405	348	10 537
	analýzy	7 105	4 215	253	0	0	504	0	0	3 586	699	16 362
RÚVZ Poprad	vzorky	390	84	9	1	51	0	0	55	201	26	817
	ukazovatele	2 020	433	45	5	51	0	0	330	1 211	73	4 168
	analýzy	4 722	1 634	161	8	431	0	0	1 434	3 885	1 614	13 889
RÚVZ Trenčín	vzorky	903	101	18	0	779	8	32	33	361	0	2 235
	ukazovatele	7 882	602	90	0	2 337	16	64	204	2 196	0	13 391
	analýzy	10 014	894	154	0	4 161	76	293	387	3 964	0	19 943
RÚVZ Prievidza	vzorky	156	22	1	1	0	8	0	247	112	0	547
	ukazovatele	1 090	154	7	5	0	16	0	1 235	560	0	3 067
	analýzy	1 253	206	8	6	0	32	0	1 733	765	0	4 003
RÚVZ Trnava	vzorky	882	132	3	1	191	18	5	0	307	17	1 556
	ukazovatele	4 200	662	15	5	278	36	14	0	1 452	85	6 747
	analýzy	5 972	970	21	7	1 030	71	41	0	1 950	189	10 251
RÚVZ Žilina	vzorky	721	64	28	27	4	13	0	128	220	48	1 253
	ukazovatele	4 326	384	168	162	4	39	0	640	1 100	75	6 898
	analýzy	7 796	768	336	324	40	78	0	1 280	2 200	150	12 972

Prehľad o vyšetreniach účinnosti sterilizácie a dezinfekcie pomôcok a prostredia vyšetrených v pracoviskách MŽP v SR v roku 2022

Názov úradu		Sanitárne mikrobiologické testy	Kontrola sterilizačných prístrojov	Zisťovanie účinnosti dezinfekčných roztokov	Kontrola sterility predmetov	Ovzdušie	Iný materiál	Spolu
RÚVZ Banská Bystrica	vzorky	3 651	2 391	0	360	205	0	6 607
	ukazovatele	9 364	2 391	0	1 069	220	0	13 044
	analýzy	17 905	2 391	0	3 960	224	0	24 480
RÚVZ Bratislava hl.m. SR	vzorky	462	57	0	153	18	0	690
	ukazovatele	462	57	0	153	54	0	726
	analýzy	1 883	57	0	316	123	0	2 379
RÚVZ Komárno	vzorky	3 003	361	0	98	26	0	3 488
	ukazovatele	9 009	361	0	98	52	0	9 520
	analýzy	22 523	361	0	294	78	0	23 256
RÚVZ Košice	vzorky	2 043	93	0	323	5	208	2 672
	ukazovatele	2 043	93	0	797	10	208	3 151
	analýzy	11 323	412	0	1 625	20	1 045	14 425
RÚVZ Nitra	vzorky	632	959	21	87	77	0	1 776
	ukazovatele	695	1 055	23	96	85	0	1 954
	analýzy	948	1 439	32	131	116	0	2 665
RÚVZ Prešov	vzorky	4 674	2 268	49	448	0	0	7 439
	ukazovatele	9 348	2 268	147	896	0	0	12 659
	analýzy	13 711	2 446	980	1 009	0	0	18 146
RÚVZ Poprad	vzorky	3 744	809	57	213	202	0	5 025
	ukazovatele	3 749	809	205	431	202	0	5 396
	analýzy	39 895	936	3 293	1 856	695	0	46 675
RÚVZ Trenčín	vzorky	1 114	1 060	0	56	0	0	2 230
	ukazovatele	1 587	1 060	0	112	0	0	2 759
	analýzy	5 161	1 064	0	162	0	0	6 387
RÚVZ Prievidza	vzorky	363	269	0	80	0	1	713
	ukazovatele	779	269	0	80	0	1	1 129
	analýzy	2 159	277	0	92	0	4	2 532
RÚVZ Trnava	vzorky	1 452	521	0	113	0	9	2 095
	ukazovatele	4 365	521	0	450	0	9	5 345
	analýzy	7 671	560	0	997	0	18	9 246
RÚVZ Žilina	vzorky	4 456	916	12	938	2	10	6 334
	ukazovatele	14 820	916	48	2 814	8	10	18 616
	analýzy	59 011	1 036	184	5 628	20	40	65 919

Prehľad identifikácie salmonel vo vzorkách potravín a životného prostredia v pracoviskách MŽP v SR v roku 2022

č.	Dátum spracovania	Názov vzorky	Zdroj	Epidemiologická súvislosť / ÚK/ ŠZD	Výsledok identifikácie
					sérotyp
1.	2.2.2022	chladené kuracie stehno dolné	RÚVZ Banská Bystrica	cielená úloha ÚVZ SR	<i>Salmonella</i> Newport
2.	21.2.2022	kuracie mäso surové	RÚVZ Žilina	ÚK	<i>Salmonella</i> Infantis O:6,7 H:r:1,5
3.	22.2.2022	čerstvé kuracie prsia	RÚVZ Nitra	ÚK	<i>Salmonella</i> Enteritidis
4.	22.2.2022	kuracie prsia chladené	RÚVZ Prešov	ŠZD	<i>Salmonella</i> Infantis O:6,7 H:r:1,5
5.	23.2.2022	chladené kuracie prsné rezne	RÚVZ Banská Bystrica	cielená úloha ÚVZ SR	<i>Salmonella</i> Infantis
6.	1.3.2022	chladené kuracie prsia bez kosti	RÚVZ Banská Bystrica	cielená úloha ÚVZ SR	<i>Salmonella</i> Newport
7.	1.3.2022	voda od korytnačky	RÚVZ Nitra	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Stanley
8.	1.3.2023	kuracie rezne chladené	RÚVZ Poprad	cielená úloha ÚVZ SR	<i>Salmonella</i> Infantis O:6,7 H:r:1,5
9.	1.3.2023	kuracie rezne chladené	RÚVZ Poprad	cielená úloha ÚVZ SR	<i>Salmonella</i> Infantis O:6,7 H:r:1,5
10.	1.3.2022	kuracie prsia chladené	RÚVZ Poprad	cielená úloha ÚVZ SR	<i>Salmonella</i> Enteritidis O:9,12 H:g,m:-
11.	1.3.2022	kuracie prsia chladené	RÚVZ Poprad	cielená úloha ÚVZ SR	<i>Salmonella</i> Newport O:6,8 H:e,h:1,2
12.	1.3.2022	kuracie prsia chladené	RÚVZ Poprad	cielená úloha ÚVZ SR	<i>Salmonella</i> Newport O:6,8 H:e,h:1,2
13.	1.3.2022	kuracie prsia chladené	RÚVZ Poprad	cielená úloha ÚVZ SR	<i>Salmonella</i> Newport O:6,8 H:e,h:1,2
14.	1.3.2022	kuracie prsia chladené	RÚVZ Poprad	cielená úloha ÚVZ SR	<i>Salmonella</i> Newport O:6,8 H:e,h:1,2
15.	1.3.2022	kuracie prsia chladené	RÚVZ Poprad	cielená úloha ÚVZ SR	<i>Salmonella</i> Enteritidis O:9,12 H:g,m:-
16.	1.3.2022	kuracie prsia chladené	RÚVZ Poprad	cielená úloha ÚVZ SR	<i>Salmonella</i> Enteritidis O:9,12 H:g,m:-
17.	1.3.2022	kuracie prsia chladené	RÚVZ Poprad	cielená úloha ÚVZ SR	<i>Salmonella</i> Infantis O:6,7 H:r:1,5
18.	1.3.2022	kuracie prsia chladené	RÚVZ Poprad	cielená úloha ÚVZ SR	<i>Salmonella</i> Infantis O:6,7 H:r:1,5
19.	1.3.2022	kurací rezeň-čerstvá hydina	RÚVZ Poprad	cielená úloha ÚVZ SR	<i>Salmonella</i> Infantis O:6,7 H:r:1,5
20.	1.3.2022	kurací rezeň-čerstvá hydina	RÚVZ Poprad	cielená úloha ÚVZ SR	<i>Salmonella</i> Infantis O:6,7 H:r:1,5
21.	2.3.2022	kuracie mäso surové	RÚVZ Žilina	ÚK	<i>Salmonella</i> Infantis O:6,7 H:r:1,5
22.	2.3.2022	chladené kuracie prsia bez kosti	RÚVZ Banská Bystrica	cielená úloha ÚVZ SR	<i>Salmonella</i> Newport
23.	3.3.2022	kuracie mäso surové	RÚVZ Žilina	ÚK	<i>Salmonella</i> Newport O:6,8 H:e,h:1,2

24.	3.3.2022	mäso z brojlerov čerstvé - s kožou - chladené	RÚVZ Trenčín	ÚK	<i>Salmonella</i> Newport
25.	7.3.2022	hlbokomrazený kurací prsný steak	RÚVZ Poprad	cielená úloha ÚVZ SR	<i>Salmonella</i> Infantis O:6,7 H:r:1,5
26.	7.3.2022	hlbokomrazený kurací prsný steak	RÚVZ Poprad	cielená úloha ÚVZ SR	<i>Salmonella</i> Infantis O:6,7 H:r:1,5
27.	7.3.2022	hlbokomrazený kurací prsný steak	RÚVZ Poprad	cielená úloha ÚVZ SR	<i>Salmonella</i> Infantis O:6,7 H:r:1,5
28.	7.3.2022	hlbokomrazený kurací prsný steak	RÚVZ Poprad	cielená úloha ÚVZ SR	<i>Salmonella</i> Infantis O:6,7 H:r:1,5
29.	8.3.2022	voda z akvária	RÚVZ Nitra	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Virchow
30.	9.3.2022	kuracie rezne čerstvé	RÚVZ Prešov	ŠZD	<i>Salmonella</i> Infantis O:6,7 H:r:1,5
31.	15.3.2022	kuracie prsia chladené	RÚVZ Trnava	cielená úloha ÚVZ SR	<i>Salmonella</i> Infantis
32.	15.3.2022	kurací rezeň, čerstvá hydina	RÚVZ Trnava	cielená úloha ÚVZ SR	<i>Salmonella</i> Infantis
33.	17.3.2022	kuracie stehná bez kože a kostí	RÚVZ Trnava	cielená úloha ÚVZ SR	<i>Salmonella</i> Newport
34.	17.3.2022	kuracie stehná bez kože a kostí	RÚVZ Trnava	cielená úloha ÚVZ SR	<i>Salmonella</i> Newport
35.	17.3.2022	kuracie stehná bez kože a kostí	RÚVZ Trnava	cielená úloha ÚVZ SR	<i>Salmonella</i> Newport
36.	17.3.2022	kuracie stehná bez kože a kostí	RÚVZ Trnava	cielená úloha ÚVZ SR	<i>Salmonella</i> Newport
37.	17.3.2022	kuracie stehná bez kože a kostí	RÚVZ Trnava	cielená úloha ÚVZ SR	<i>Salmonella</i> Newport
38.	21.3.2022	povrchová voda závlahová - Malý Dunaj	RÚVZ Trnava	platená služba	<i>Salmonella</i> Oranienburg
39.	22.3.2022	kuracie rezne vákuovo balené	RÚVZ Trnava	cielená úloha ÚVZ SR	<i>Salmonella</i> Infantis
40.	22.3.2022	kuracie rezne vákuovo balené	RÚVZ Trnava	cielená úloha ÚVZ SR	<i>Salmonella</i> Infantis
41.	22.3.2022	kuracie rezne vákuovo balené	RÚVZ Trnava	cielená úloha ÚVZ SR	<i>Salmonella</i> Infantis
42.	22.3.2022	kuracie rezne vákuovo balené	RÚVZ Trnava	cielená úloha ÚVZ SR	<i>Salmonella</i> Infantis
43.	22.3.2022	kuracie rezne vákuovo balené	RÚVZ Trnava	cielená úloha ÚVZ SR	<i>Salmonella</i> Infantis

44.	20. 4. 2022	kuracie rezne čerstvé	RÚVZ Nitra	ÚK	<i>Salmonella</i> Infantis
45.	21.4.2022	voda z akvária korytnačky	RÚVZ Poprad	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Amoutive O:28 H:d:1,5
46.	21.4.2022	ster z úst korytnačky	RÚVZ Poprad	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Amoutive O:28 H:d:1,5
47.	21.4.2022	ster z brucha korytnačky	RÚVZ Poprad	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Amoutive O:28 H:d:1,5
48.	21.4.2022	ster z dna akvária	RÚVZ Poprad	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Stanley O:4,5,12 H:d:1,2
49.	21.4.2022	ster zo steny akvária	RÚVZ Poprad	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Litchfield O:6,7 H:l,v:1,2
50.	26. 4.2022	voda z akvária korytnačky	RÚVZ Nitra	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Stanley
51.	4.5.2022	voda z akvária	RÚVZ Trnava	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Virchow
52.	4.5.2022	voda z akvária	RÚVZ Trnava	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Cotham
53.	10.5.2022	voda z akvária	RÚVZ Žilina	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Stanley O:4,5,12 H:d:1,2
54.	16.5.2022	cukrársky výrobok - Šomlói halušky	RÚVZ Bratislava	ÚK	<i>Salmonella</i> Enteritidis O:9,12 H:g,m:-
55.	26.5.2022	voda z akvária	RÚVZ Poprad	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Stanley O:4,5,12 H:d:1,2
56.	26.5.2022	voda z akvária	RÚVZ Poprad	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Stanley O:4,5,12 H:d:1,2
57.	26.5.2022	ster z korytnačky	RÚVZ Poprad	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Stanley O:4,5,12 H:d:1,2
58.	26.5.2022	ster z korytnačky	RÚVZ Poprad	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Stanley O:4,5,12 H:d:1,2
59.	26.5.2022	ster z korytnačky	RÚVZ Poprad	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Stanley O:4,5,12 H:d:1,2
60.	26.5.2022	ster z korytnačky	RÚVZ Poprad	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Stanley O:4,5,12 H:d:1,2
61.	7.6.2022	voda z akvária korytnačky	RÚVZ Košice	ŠZD	<i>Salmonella</i> Litchfield O:6,8 H:l,v:1,2
62.	17.6.2022	domáce vajcia	RÚVZ Žilina	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Enteritidis O:9,12 H:g,m:-
63.	27.6.2022	voda z akvária	RÚVZ Žilina	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Stanley O:4,5,12 H:d:1,2
64.	27.6.2022	ster z panciera korytnačky	RÚVZ Žilina	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Stanley O:4,5,12 H:d:1,2
65.	7.7.2022	voda z akvária korytnačky	RÚVZ Žilina	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Pomona O:28 H:y:1,7
66.	11.7.2022	kuracie prsia chladené	RÚVZ Trnava	cielená úloha ÚVZ SR	<i>Salmonella</i> Newport
67.	11.7.2022	voda z akvária korytnačky	RÚVZ Banská Bystrica	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Stanley
68.	11.7.2022	ster steny akvária	RÚVZ Banská Bystrica	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Stanley
69.	11.7.2022	ster z kameňa v akváriu	RÚVZ Banská Bystrica	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Stanley
70.	11.7.2022	ster-schodíky v akváriu	RÚVZ Banská Bystrica	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Stanley

71.	11.7.2022	ster z plošiny akvária	RÚVZ Banská Bystrica	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Stanley
72.	11.7.2022	ster - korytnačka menšia	RÚVZ Banská Bystrica	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Stanley
73.	11.7.2022	ster-korytnačka väčšia	RÚVZ Banská Bystrica	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Stanley
74.	18.7.2022	výživový doplnok - čaj Kotvičník sypaný	RÚVZ Bratislava	ÚK	<i>Salmonella</i> Infantis O:6,7 H:r:1.5
75.	18.7.2022	výživový doplnok - čaj Kotvičník sypaný	RÚVZ Bratislava	ÚK	<i>Salmonella</i> Infantis O:6,7 H:r:1.5
76.	18.7.2022	výživový doplnok - čaj Kotvičník sypaný	RÚVZ Bratislava	ÚK	<i>Salmonella</i> Infantis O:6,7 H:r:1.5
77.	12.8.2022	piesok	RÚVZ Poprad	ŠZD	<i>Salmonella</i> Muenchen O:6,8 H:d:1,2
78.	12.8.2022	piesok	RÚVZ Poprad	ŠZD	<i>Salmonella</i> Muenchen O:6,8 H:d:1,2
79.	12.8.2022	piesok	RÚVZ Poprad	ŠZD	<i>Salmonella enterica</i> subsp. <i>enterica</i> O:4,12 H:I:-
80.	12.8.2022	piesok	RÚVZ Poprad	ŠZD	<i>Salmonella enterica</i> subsp. <i>enterica</i> O:4,12 H:I:-
81.	12.9.2022	ster z terária pytóna	RÚVZ Žilina	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Muenchen O:6,8 H:d:1,2
82.	12.9.2022	ster z kože pytóna	RÚVZ Žilina	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Muenchen O:6,8 H:d:1,2
83.	12.9.2022	podstieľka pytóna	RÚVZ Žilina	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Muenchen O:6,8 H:d:1,2
84.	20.9.2022	piesok	RÚVZ Trnava	ŠZD	<i>Salmonella</i> Szentes
85.	21.9.2022	voda z akvária korytnačky	RÚVZ Poprad	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Thompson O:6,7 H:k:1,5
86.	21.9.2022	voda z akvária korytnačky	RÚVZ Poprad	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Braenderup O:6,7 H:e,h,n,z15
87.	21.9.2022	ster z korytnačky-chvost	RÚVZ Poprad	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Thompson O:6,7 H:k:1,5
88.	26.9.2022	voda z akvária vodnej korytnačky	RÚVZ Žilina	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Thompson O:6,7 H:k:1,5
89.	26.9.2022	voda z akvária vodnej korytnačky	RÚVZ Žilina	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Thompson O:6,7 H:k:1,5
90.	24.10.2022	voda z akvária korytnačky	RÚVZ Poprad	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Virchow O:6,7 H:r:1,2
91.	24.10.2022	ster, korytnačka	RÚVZ Poprad	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella enterica</i> subsp. <i>diarizonae</i> O:61H:r:-
92.	24.10.2022	ster, korytnačka	RÚVZ Poprad	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Virchow O:6,7 H:r:1,2
93.	24.10.2022	ster, korytnačka	RÚVZ Poprad	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella enterica</i> subsp. <i>diarizonae</i> O:61 H:r:-
94.	24.10.2022	ster, skalka-akvarium	RÚVZ Poprad	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella enterica</i> subsp. <i>diarizonae</i> O:61H:r:-

95.	24.10.2022	ster, stena-akvarium	RÚVZ Poprad	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Virchow O:6,7 H:r:1,2
96.	2.11.2022	voda z akvária	RÚVZ Prešov	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Virchow O:6,7 H.R:1,2
97.	16.11.2022	kuracie mäso tepelne nepracované	RÚVZ Žilina	ÚK	<i>Salmonella</i> Infantis O:6,7 H:r:1,5
98.	1.12.2022	voda z terária korytnačky	RÚVZ Žilina	epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella</i> Oranienburg O:6,7 H:m,t:-
99.	7.12.2022	slepačie vajce	RÚVZ Poprad	ŠZD	<i>Salmonella</i> Enteritidis O:9,12 H:g,m:-
100.	7.12.2022	slepačie vajce	RÚVZ Poprad	ŠZD	<i>Salmonella</i> Enteritidis O:9,12 H:g,m:-

Vysvetlivky:

epidemiologická súvislosť - šetrenie ochorenia

ÚK – úradná kontrola potravín

ŠZD – štátny zdravotný dozor

Prehľad izolácií *Cronobacter* spp. v sušenej mliečnej detskej výžive v pracoviskách MŽP v SR v roku 2022

Ukazovateľ	počet vzoriek detskej mliečnej výživy počiatočnej				počet vzoriek detskej mliečnej výživy následnej		
	vyšetrených			pozitívnych	vyšetrených		pozitívnych
	desatica	päťica	kus		päťica	kus	
<i>Cronobacter</i> spp.	5	68	212	4	27	49	0

Nadstavbová molekulárna diagnostika NRC pre mikrobiológiu životného prostredia (ÚVZ SR) v roku 2022

Bakteriálny kmeň	Počet vyšetrených vzoriek	Počet pozitívnych vzoriek
Verocytotoxín-produkujúce <i>E.coli</i> (VTEC)	71	14
Enterogregatívne <i>E.coli</i> (EAggEC)	36	3
Enterotoxinogénne <i>E.coli</i> (ETEC)	26	0
Enteroinvazívne <i>E.coli</i> (EIEC)	54	14
Enteropatogénne <i>E.coli</i> (EPEC)	78	24
<i>Escherichia coli</i> O157	29	3
<i>Escherichia coli</i> O146	11	0
<i>Escherichia coli</i> O145	26	1
<i>Escherichia coli</i> O128	11	0
<i>Escherichia coli</i> O121	26	0
<i>Escherichia coli</i> O113	11	0

<i>Escherichia coli</i> O111	27	1
<i>Escherichia coli</i> O104	25	2
<i>Escherichia coli</i> O103	26	0
<i>Escherichia coli</i> O91	11	0
<i>Escherichia coli</i> O80	2	0
<i>Escherichia coli</i> O55	11	0
<i>Escherichia coli</i> O45	11	0
<i>Escherichia coli</i> O26	26	7
<i>Listeria monocytogenes</i>	0	0
<i>Listeria spp.</i>	0	0
<i>Legionella spp.</i>	9	7
<i>Legionella pneumophila</i>	9	7
subtypizácia verocytotoxín- produktujúcich <i>E.coli</i> (VTEC)	10	10
Vírus SARS-CoV-2 v odpadových vodách	2669	2644

Nadstavbová diagnostika NRC pre legionely v životnom prostredí (ÚVZ SR) v roku 2022

Prehľad počtu a druhov vzoriek cielene vyšetrovaných v NRC na prítomnosť legionel v roku 2022

Druh vzorky	Počet		
	vzoriek	ukazovateľov	analýz
Pitné vody	7	7	187
Teplé úžitkové vody	45	45	1720
Bazénové vody	1	1	12
Stery z vodného prostredia	5	5	277
Technologické a chladiace vody	2	2	20
Ovzdušie a stery z klimatizačných zariadení	36	36	123
Identifikácia izolátov pre RÚVZ v SR	220	220	5598
Zabezpečenie kvality (vrátane medzilaboratórnych porovnávacích skúšok)	17	17	789
Epidemiologické šetrenie	31	31	898
Spolu	364	364	9624

Prehľad identifikovaných legionel zo vzoriek životného prostredia v roku 2022

Izolované kmene	Vody				Bakt. kmeň	Ovzdušie Stery	Spolu
	pitné	bazénové	technologické chladiace prevádzkové	TÚV			
<i>Legionella pneumophila ser.1</i>	1	1	2	4	26	1	35
<i>Legionella pneumophila ser.2</i>	-	-	-	3	57	2	62
<i>Legionella pneumophila ser.3</i>	-	-	-	6	44	1	51
<i>Legionella pneumophila ser.6</i>	-	-	-	10	34	3	47
<i>Legionella pneumophila ser.8</i>	-	-	-	1	-	-	1
<i>Legionella pneumophila ser.9</i>	-	-	-	-	7	-	7
<i>Legionella pneumophila ser.10</i>	-	-	-	-	8	-	8
<i>Legionella pneumophila ser. 2-15</i>	1	-	-	11	37	-	49
<i>Legionella spp.</i>	1	-	-	8	-	-	9

TÚV – teplá úžitková voda

Nadstavbová diagnostika NRC pre *Vibrionaceae* (RÚVZ Komárno) v roku 2022

Izolované druhy vibrií	Bazénové vody	Jazerá a štrkoviská	Stery z bazénov	Pitná, vodárenská voda	Iné/biologický materiál	Potraviny	Spolu
<i>Vibrio sp.</i>	5	1	0	6	1	1	14
<i>Vibrio cholerae non O1 non O139</i>	12	74	0	0	0	2	88
<i>Vibrio vulnificus</i>	1	4	0	0	0	0	5
<i>Vibrio metschnikovii</i>	0	2	0	0	0	0	2
<i>Vibrio fluvialis</i>	2	3	4	2	0	1	12
<i>Vibrio furnissii</i>	1	68	0	2	0	0	71
<i>Vibrio cincinnatiensis</i>	0	0	0	0	0	2	2
<i>Vibrio fluvialis</i>	0	1	0	0	2	0	3
<i>Vibrio alginolyticus</i>	1	6	0	0	3	0	10
<i>Vibrio pelagius</i>	1	0	1	0	0	0	2
<i>V. parahaemolyticus</i>	1	0	0	0	0	1	2
<i>Vibrio navarensis</i>	1	0	0	0	0	0	1
<i>Vibrio anguillarum</i>	1	0	0	0	0	0	1
<i>V. proteolyticus</i>	0	3	0	0	0	0	3
<i>V. mimicus</i>	0	5	0	0	0	0	5
<i>V. coralliticus</i>	1	0	0	0	0	0	1
<i>V. diazotrophicus</i>	0	0	2	0	0	0	2
<i>V. natrigenes</i>	8	0	8	0	0	0	16
<i>V. damsela</i>	0	0	0	1	0	0	1
<i>V. fischeri</i>	0	3	0	0	0	0	3
<i>Aerom. popoffii</i>	0	1	0	0	1	0	2

<i>Aeromonas veronii</i>	0	3	0	0	0	0	3
<i>Aeromonas veronii biovar veronii</i>	1	1	0	5	0	0	7
<i>Aeromonas sp.</i>	0	35	0	1	0	0	36
<i>A. hydrophila</i>	4	38	0	14	5	0	61
<i>A. schuberti</i>	1	5	0	0	0	0	6
<i>A. caviae</i>	2	11	0	15	6	4	38
<i>A. jandaei</i>	0	5	0	2	0	0	7
<i>A.veronii biovar sobria</i>	0	13	0	4	0	0	17
<i>A.salmonicida</i>	1	0	0	2	1	0	4
<i>Aeromonas media</i>	0	0	0	1	1	1	3
<i>Aeromonas trota</i>	0	0	0	1	0	1	2
<i>A. bestarium</i>	0	0	0	0	0	1	1
<i>Aeromonas sp.</i>	0	0	0	0	2	0	2
Spolu:	44	282	15	56	22	14	433

Nadstavbová diagnostika NRC pre koagulázapozitívne stafylokoky (RÚVZ Košice) v roku 2022

Druh vzorky	Počet potvrdených KPS	Počet KPS produkujúcich toxín	Typy toxínov								
			A	B	C	D	TSST	C+ TSST	A+ TSST	A+B	A+C
Potraviny	60	20	6	1	4	0	5	1	0	3	0
Materské mlieko	13	4	0	0	1	3	0	0	0	0	0
Stery	87	18	1	1	3	9	2	0	1	0	1
Výtery	6	4	1	2	0	0	1	0	0	0	0
Bazénová voda	23	3	1	0	0	1	0	1	0	0	0
Ovzdušie	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	192	49	9	4	8	13	8	2	1	3	1

KPS – koagulázapozitívne stafylokoky

Nadstavbová diagnostika NRC pre listeriózu (RÚVZ Košice) v roku 2022

Druh vzorky	Počet LMO	Sérotyp LMO		Listeria sp.
		O1	O4	
Potraviny	2	2	0	1
Klinický materiál	10	9	1	0
Spolu	12	11	1	1

LMO – *Listeria monocytogenes*

**Nadstavbová diagnostika NRC pre mykológiu životného prostredia (RÚVZ Poprad)
v roku 2022**

Prehľad o výskyte mikroskopických vláknitých húb a kvasiniek			
Vláknitá huba	počet vzoriek		
	potraviny	ovzdušie	iné
<i>Alternaria sp.</i>	0	3	2
<i>Alternaria alternata</i>	0	6	1
<i>Alternaria tenuissima</i>	0	1	2
<i>Aspergillus sp.</i>	0	20	31
<i>Aspergillus brasiliensis</i>	0	2	0
<i>Aspergillus candidus</i>	0	3	1
<i>Aspergillus unguis</i>	0	1	1
<i>Aspergillus flavus</i>	0	1	12
<i>Aspergillus fumigatus</i>	0	2	0
<i>Aspergillus glaucus</i>	0	0	4
<i>Aspergillus versicolor</i>	0	0	2
<i>Aspergillus niger</i>	0	2	16
<i>Aspergillus ustus</i>	0	0	2
<i>Cladosporium herbarum</i>	0	42	19
<i>Cladosporium cladosporioides</i>	0	5	9
<i>Cladosporium sp.</i>	0	5	26
<i>Cladosporium macrocarpum</i>	0	1	1
<i>Fusarium sp.</i>	0	6	12
<i>Fusarium solani</i>	0	0	2
<i>Eurotium sp.</i>	0	0	1
kvasinky	0	2	21
<i>Mycelia sterilia</i>	0	25	28
<i>Mucor sp.</i>	0	0	4
<i>Mucor pusillus</i>	0	0	2
<i>Penicillium sp.</i>	1	29	52
<i>Penicillium albicans</i>	0	2	1
<i>Rhizopus nigricans</i>	0	4	6
<i>Trichoderma viride</i>	0	1	4
<i>Trichoderma sp.</i>	0	0	3

**Prehľad laboratórnych výkonov NRC pre mykológiu životného prostredia (RÚVZ Poprad)
v roku 2022**

Prehľad laboratórnych výkonov			
Druh analyzovaného materiálu	počet		
	vzoriek	ukazovateľov	analýz
Potraviny	1	1	2
stery	126	129	421
ovzdušie	88	93	467
iné	27	44	398
Spolu	242	267	1288

Účasť v medzilaboratórnych porovnávacích testoch a porovnaniach pracovísk MŽP v SR v roku 2022

Názov úradu	Počet		Typ vzorky						
			Vody	Potraviny	Ovzdušie	Biologický materiál	Bakteriálny kmeň	iné	Spolu
ÚVZ SR	testov	prihlásené	2	4	0	0	2	1	9
		ukončené	2	4	0	0	2	1	9
	ukazovateľov	prihlásené	30	36	0	0	34	1	101
		ukončené	30	36	0	0	34	1	101
RÚVZ Bratislava hl. m. SR	testov	prihlásené	0	0	0	0	0	2	2
		ukončené	0	0	0	0	0	2	2
	ukazovateľov	prihlásené	0	0	0	0	0	8	8
		ukončené	0	0	0	0	0	8	8
RÚVZ Banská Bystrica	testov	prihlásené	2	3	0	0	0	3	8
		ukončené	2	3	0	0	0	3	8
	ukazovateľov	prihlásené	14	5	0	0	0	8	27
		ukončené	14	5	0	0	0	8	27
RÚVZ Komárno	testov	prihlásené	0	0	0	0	0	12	12
		ukončené	0	0	0	0	0	12	12
	ukazovateľov	prihlásené	0	0	0	0	0	6	6
		ukončené	0	0	0	0	0	6	6
RÚVZ Košice	testov	prihlásené	1	5	0	0	0	1	7
		ukončené	1	5	0	0	0	1	7
	ukazovateľov	prihlásené	1	8	0	0	0	2	11
		ukončené	1	6	0	0	0	2	9
RÚVZ Nitra	testov	prihlásené	0	0	0	0	0	1	1
		ukončené	0	0	0	0	0	1	1
	ukazovateľov	prihlásené	0	0	0	0	0	1	1
		ukončené	0	0	0	0	0	1	1
RÚVZ Poprad	testov	prihlásené	0	1	1	0	1	4	7
		ukončené	0	1	1	0	1	4	7
	ukazovateľov	prihlásené	0	7	2	0	3	16	28
		ukončené	0	7	2	0	3	16	28
RÚVZ Prešov	testov	prihlásené	0	0	0	0	2	0	2
		ukončené	0	0	0	0	2	0	2
	ukazovateľov	prihlásené	0	0	0	0	6	0	6
		ukončené	0	0	0	0	6	0	6
RÚVZ Prievidza	počet testov	prihlásené	0	2	1	0	0	0	3
		ukončené	0	2	1	0	0	0	3
	ukazovateľov	prihlásené	0	3	2	0	0	0	5
		ukončené	0	3	2	0	0	0	5
RÚVZ Trenčín	testov	prihlásené	0	0	0	2	1	1	4
		ukončené	0	0	0	2	1	1	4
	ukazovateľov	prihlásené	0	0	0	2	3	1	6
		ukončené	0	0	0	2	3	1	6
RÚVZ Trnava	testov	prihlásené	0	0	0	0	1	2	3
		ukončené	0	0	0	0	1	2	3
	ukazovateľov	prihlásené	0	0	0	0	3	7	10
		ukončené	0	0	0	0	3	7	10
RÚVZ Žilina	testov	prihlásené	0	0	0	3	3	1	7
		ukončené	0	0	0	3	3	1	7
	ukazovateľov	prihlásené	0	0	0	5	5	6	16
		ukončené	0	0	0	5	5	6	16

Organizovanie medzilaboratórných porovnávacích testov pracoviskami MŽP v SR v roku 2022

Organizátor	Názov testu	Typ testu	Počet ukazovateľov	Počet účastíkov testu
RÚVZ Poprad	MPS-PP-01/2022 Mikrobiologické skúšky kozmetického výrobku	PT	5	3
RÚVZ Komárno, NRC pre Vibrionaceae	MPS-STE2022	PT	2	6
ÚVZ SR, NRC MŽP	MŽP 41/2022 Stery z prostredia (kvalitatívna mikrobiologická analýza povrchovej mikroflóry)	MP	1	9
	MŽP 42/2022 Identifikácia bakteriálnych kmeňov	MP	1	8

PT- skúška spôsobilosti, porovnávacie meranie

MP- medzilaboratórne porovnanie

Nové analytické metódy zavedené v pracoviskách MŽP v SR v roku 2022

Názov úradu	Typ vzorky (komodita)	Ukazovateľ	Druh metódy	Pôvod metódy
ÚVZ SR	odpadová voda	vírus SARS-CoV-2	- priebežná optimalizácia metódy v súvislosti s dynamikou genómu vírusu - vývoj a testovanie metódy sekvenovania vírusového genómu	Vývoj metódy
RÚVZ Poprad	klinické vzorky (ster z hrdla, nosa, hrtana a nosohltana)	vírus chrípky A, B	molekulárna diagnostika RT-PCR	Štandardný postup: Muta PLEX Respira Screen 4 DIFF seqc real time RT-PCR kit
	klinické vzorky (ster z hrdla, nosa, hrtana a nosohltana)	RSV - A, B	molekulárna diagnostika RT-PCR	Štandardný postup: Muta PLEX Respira Screen 4 DIFF seqc real time RT-PCR kit
	bakteriálny izolát	dôkaz <i>Salmonella</i> sp.	molekulárna diagnostika RT-PCR	Štandardný postup: Diagnostic kit for detection of DNA sequences specific for <i>Salmonella</i> genus using Real time PCR technique, AMPLICON
	bakteriálny izolát	dôkaz <i>Legionella pneumophila</i>	molekulárna diagnostika RT-PCR	Štandardný postup: Diagnostic kit for detection of DNA sequences specific for <i>Legionella pneumophila</i> using Real time PCR technique, AMPLICON
RÚVZ Trenčín	výživový doplnok	<i>Bifidobacterium</i> sp.	kultivačná	vlastná metóda
RÚVZ Trnava	ster	<i>Legionella</i> sp.	kultivačná, semikvantitatívna	STN EN ISO 11731: 2018

Iná odborná činnosť pracovísk MŽP v SR v roku 2022

Podrobný popis odbornej činnosti pracovísk MŽP v SR je uvedený v jednotlivých správach ÚVZ SR a RÚVZ v SR, v správach o činnosti NRC ([Národné referenčné centrá \(uvzs.sk\)](http://NarodneReferencneCentra.uvzs.sk)) a v správe o plnení úloh programov a projektov verejného zdravotníctva v roku 2022 ([Programy a projekty \(uvzs.sk\)](http://ProgramyAProjecky.uvzs.sk)).

Spoločnou aktivitou pracovísk MŽP v SR bolo:

- zabezpečenie zberu údajov o pôvodcoch zoonóz zo vzoriek z úradnej kontroly potravín analyzovaných v mikrobiologických laboratóriách RÚVZ v SR a finalizácia tabuľkových výstupov za verejné zdravotníctvo do EFSA (január - máj 2022)
- zber údajov z mikrobiologických analýz z pracovísk MŽP v RÚVZ v SR a príprava podkladov a vypracovanie jednotlivých kapitol pre spoločnú Správu o zoonózach a pôvodcoch zoonóz v potravinách, krmivách a u zvierat v Slovenskej republike za rok 2021 v spolupráci s MPaRV SR (marec - august 2022)
- v roku 2022 pokračovali aktivity v celonárodnom projekte: Monitoring osídlenia vodovodných systémov legionelami v zariadeniach sociálnych služieb v rámci Národného akčného plánu pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky V. Pracoviská MŽP v SR sa podieľali na úlohe cielenou analýzou vôd z uvedených zariadení na detekciu legionel a NRC pre legionely v životnom prostredí zabezpečovalo bližšiu identifikáciu vzoriek suspektných kmeňov legionel zaslaných z príslušných pracovísk MŽP v SR (úloha trvá naďalej – kontrola po nápravných opatreniach)
- organizačné zabezpečenie zberu bakteriálnych kmeňov z nemocničného prostredia izolovaných na pracoviskách MŽP v RÚVZ v SR pre potreby projektu Sledovanie rezistencie na antibiotiká u environmentálnych izolátov baktérií z prostredia lôžkových zdravotníckych zariadení na Slovensku“ (spolupráca s VŠ Zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity, SZU, ÚVZ SR a RÚVZ v SR (celoročne v mesačných intervaloch)
- koordinácia Národného monitoringu odpadových vôd a zabezpečenie analýz za účelom detekcie a kvantifikácie vírusu SARS-COV-2 v populácii - spolupráca s Vedeckým parkom UK v Bratislave (celoročne)
- aktívna práca na úlohách národných projektov (celoročne):
 - OP EVS: „Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva“
 - Európsky fond regionálneho rozvoja OP Integrovaná infraštruktúra: „Integrovaný systém úradov verejného zdravotníctva

Pracoviská MŽP v SR plnili mimoriadne úlohy v rámci protipandemických opatrení ochorenia COVID 19 - zabezpečovali národný monitoring odpadových vôd na prítomnosť vírusu SARS-CoV-2 a molekulárnu diagnostiku biologického materiálu na prítomnosť SARS-CoV-2 a iných respiračných vírusov v pracoviskách MŽP v RÚVZ Komárno, Nitra, Trenčín, Žilina a Poprad.

Národný monitoring odpadových vôd v SR na prítomnosť vírusu SARS-CoV-2

V zmysle ODPORÚČANIA KOMISIE (EÚ) 2021/472 zo 17. marca 2021 o spoločnom prístupe k zavedeniu systematického dohľadu nad SARS-CoV-2 a jeho mutáciami v odpadových vodách v EÚ sa členským štátom dôrazne odporúča, aby zaviedli národný systém dohľadu nad odpadovými vodami zameraný na zber údajov o SARS-CoV-2 a jeho mutáciách v odpadových vodách. Národný monitoring v SR bol zahájený v 18. kalendárnom týždni 2021 a v roku 2022 sa vykonával nepretržite pravidelne na týždennej báze v každom kraji SR. Do monitoringu bolo vybraných 63 čističiek odpadových vôd (ČOV) z celého Slovenska, pokryté sú epidemiologicky významné oblasti.

Výsledky monitoringu boli v týždňových intervaloch hlásené epidemiológom a v súčasnosti aj do *EU Sewage Sentinel System for SARS-CoV-2* (EU4S), ktorý je pod záštitou Európskej komisie. Celkovo bolo v roku 2022 v NRC pre MŽP v ÚVZ SR analyzovaných kvalitatívnou a kvantitatívnou metódou 2 669 vzoriek odpadových vôd, ktoré boli spracovávané vo vybraných RÚVZ v SR (viď tabuľka vyššie: Národný monitoring SARS-CoV-2 v odpadových vodách v SR v roku 2022). Výsledky analýz, predovšetkým sledovanie trendov (pokles/stagnácia/vzrast) koncentrácie vírusu v odpadových vodách, slúžili ako doplnok k analýze epidemiologickej situácie ochorenia COVID 19 v SR.

NRC sa zároveň sa zaoberalo výskumom aj v problematike identifikácie variantov v odpadových vodách metódou digitálnej PCR a metódou sekvenácie v spolupráci s Vedeckým parkom Univerzity Komenského.

Národný monitoring SARS-CoV-2 v odpadových vodách v SR v roku 2022

Názov úradu	Počet spracovaných vzoriek odpadových vôd	Počet analyzovaných vzoriek odpadových vôd
ÚVZ SR	682	2669
RÚVZ Nitra	328	0
RÚVZ Trenčín	539	0
RÚVZ Banská Bystrica	383 *	0
RÚVZ Prešov	395	0
RÚVZ Košice	406 *	0

* vzorky vyšetrené na inom oddelení daného RÚVZ ako MŽP

Molekulárna diagnostika: Prehľad vzoriek vyšetrených na prítomnosť SARS-CoV-2 a iných respiračných vírusov vyšetrených v pracoviskách MŽP v roku 2022

Názov úradu		Počet vzoriek vyšetrených na prítomnosť SARS-CoV-2	Počet vzoriek pretestovaných na mutácie vírusu SARS-CoV-2	Počet vzoriek vyšetrených na prítomnosť vírusu chrípky – sentinelový zber	Počet vzoriek vyšetrených na prítomnosť vírusu chrípky – nesentinelový zber	Počet vzoriek vyšetrených na RSV vírus
RÚVZ Komárno	vyšetrené	7122	1280	584	0	0
	z toho pozitívne	1280		4	0	0
RÚVZ Nitra	vyšetrené	6479	0	112	34	33
	z toho pozitívne	2029	0	58	8	9
RÚVZ Poprad	vyšetrené	5386	0	125	175	51
	z toho pozitívne	1751	0	87	4	9
RÚVZ Trenčín	vyšetrené	14467	0	20	0	20
	z toho pozitívne	6150	0	9	0	2
RÚVZ Žilina	vyšetrené	8371	0	33	1	0
	z toho pozitívne	4856	0	7	1	0
SPOLU	vyšetrené	41825	1280	874	210	104
	z toho pozitívne	16066	0	107	13	20

Medzinárodná činnosť pracovísk MŽP v SR v roku 2022

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
ÚVZ SR Bratislava	NRC pre MŽP , NRC pre LEG	<p>Činnosť NRC v EÚ laboratórnych sieťach</p> <p>NRC MŽP je zapojené do činnosti sietí Národných referenčných laboratórií členských štátov EÚ v úradnej kontrole potravín v zmysle Nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 625 z 15. marca 2017 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín pre oblasť :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Listeria monocytogenes</i> (sídlo EURL Agence Francaise De Sécurité Sanitaire des Aliments, Maisons-Alfort, FR) 2. <i>Koagulázapozitívne stafylokoky</i> a ich toxíny (sídlo EURL Agence Francaise De Sécurité Sanitaire des Aliments, Maisons-Alfort, FR) 3. <i>Escherichia coli</i> vrátane VTEC (sídlo EURL Instituto Superiore di Sanita, Roma, IT) <p>V rámci tejto činnosti sa NRC zapájalo do aktivít organizovaných EURL:</p> <ul style="list-style-type: none"> - účasť v piatich medzinárodných štúdiách týkajúcich sa špeciálnej diagnostiky <i>Listeria monocytogenes</i>, koagulázapozitívnych stafylokokov a stafylokokových enterotoxínov - dotazníky, materiály a dáta spracované pre potreby EURL - účasť na online odborných akciách EURL: <ul style="list-style-type: none"> - Workshop of the EURL/National Reference Laboratories for <i>Listeria monocytogenes</i> (17.5.-18.5.2022) - 16th Workshop of the EURL/National Reference Laboratories for <i>Coagulase Positive Staphylococci</i> (30.5.-1.6.2022) - 17th Annual Workshop of the National Reference Laboratories for <i>E. coli</i> in the EU (10-11.10.2022) - Estimation of measurement uncertainty for the enumeration of <i>Campylobacter</i>, <i>Listeria monocytogenes</i> and coagulase positive staphylococci in food webinar – (14.12.2022) <p>NRC LEG je vedené ako kontaktný bod v ECDC (Štokholm) za mikrobiológiu v európskej sieti ELDSNet (European Legionnaires Disease Surveillance Network , ktorého súčasťou je aj aktívny prístup do medzinárodnej epidemiologickej databázy TESSy. V rámci tejto činnosti sa NRC zapájalo do aktivít organizovaných ELDSNet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - účasť na medzinárodnom externom hodnotení kvality týkajúceho sa špeciálnej diagnostiky legionel vo vzorkách životného prostredia - príprava správy a hlásenia o šetrení legioneloz v SR pre TESSy v spolupráci s odborným garantom (apríl 2022) <p>informácie a spolupráca v rámci riešenia cestovných legioneloz</p>
RÚVZ Komárno	NRC pre <i>Vibrionaceae</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Kontaktný bod ECDC (Štokholm) – mikrobiologická diagnostika cholery • VibrioNetEurope – člen siete • Technická univerzita Liberec – expertná činnosť (biofilmy) • Univerzita Karlova, Lekárska fakulta v Plzni – expertná činnosť (fyziológia hojenia rán, biofilmy)
RÚVZ Nitra	MŽP	Špecializované pracovisko pre šigely, kontaktný bod ECDC pre šigely
RÚVZ Poprad	Špecializované laboratórium 2 mikrobiologických analýz	<ul style="list-style-type: none"> • Mikrobiologické vyšetrenie obalových materiálov a PBP pre NRL pre materiály prichádzajúce do kontaktu s potravinami • Vyšetrenie mykologických vzoriek pre NRC pre mykológiu životného prostredia (NRL pre mykotoxíny)
RÚVZ Trenčín	Špecializované pracovisko pre <i>Campylobacter</i>	Kontaktný bod ECDC (Štokholm) pre <i>Campylobacter</i>

Medzinárodný projekt (HERA 2021-2022):

Projekt: European Commission (DG Environment) Support to the Member States to establish national systems, local collection points, and digital infrastructure for monitoring Covid 19 and its variants in waste waters (HERA 2021-2022)

Riešiteľ: Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky/Národné referenčné centrum pre mikrobiológiu životného prostredia

Cieľ projektu: Posilnenie národných monitoringov odpadových vôd na prítomnosť vírusu SARS-CoV-2. Zavedenie dlhodobého dohľadu nad zdravotnými parametrami v odpadových vodách. Včasný prenos informácií a manažment údajov zhromaždených orgánmi verejného zdravotníctva v ČŠ EÚ. Transformácia existujúcich výskumných aktivít na permanentný dohľad nad detekciou variantov SARS-CoV-2. Podpora existujúcich monitorovacích systémov so zameraním na detekciu variantov.

Finančná podpora – Svetová zdravotnícka organizácia (WHO)

Cieľ financovania: Posilnenie laboratórnych kapacít pre kontinuálnu diagnostiku SARS-CoV-2 na Slovensku

Príjemca: Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky/Národné referenčné centrum pre mikrobiológiu životného prostredia a Národné referenčné centrum pre chrípku

Použitie: Laboratóriá využili finančnú podporu na zabezpečenie kontinuálnej diagnostiky SARS-CoV-2 z klinických ale aj environmentálnych vzoriek nie len z pohľadu nákupu diagnostík, ale aj drobného laboratórneho vybavenia. Národné referenčné centrum pre chrípku zabezpečuje zber, spracovanie a analýzu vybraných klinických vzoriek molekulárnymi metódami – *real-time* PCR a sekvenovanie. Národné referenčné centrum pre mikrobiológiu životného prostredia zabezpečuje spracovanie odpadových vôd, ďalej zabezpečuje zber už spracovaných vzoriek a ich analýzu metódami molekulárnej biológie – *real-time* PCR, *digital* drople PCR a sekvenovanie.

FYZIKÁLNE FAKTORY (FF) V ŽIVOTNOM A PRACOVNOM PROSTREDÍ

Personálne obsadenie pracovísk FF v SR a stav akreditácie v roku 2022

Názov úradu	Pracovníci					Akreditácia				platnosť do
	VŠ	SZP	NZP	Spolu		počet skúšok / počet ukazovateľov		počet odberov / počet ukazovateľov		
						A	N	A	N	
ÚVZ SR	4,5	1		5,5	S	5	4			30.05.23
					U	21	9			
RÚVZ Banská Bystrica	8	2	0	10	S	4	0			21.5.2025
					U	20	0			
RÚVZ hl. mesto SR Bratislava	4	0	0	4	S	2	2			10.08.2025
					U	6	6			
RÚVZ Košice	4 + 1 MD	0	0	4 + 1 MD	S	2	11			20.08.2023
					U	8	60			
RÚVZ Nitra	2			2	S	2	6			1.10.2024
					U	6	17			
RÚVZ Poprad	2	0	0	2	S	1	1	0	0	28.11.2023
					U	6	1	0	0	
RÚVZ Prešov	1	2	0	3	S	4	4	0	0	20.12.2024
					U	12	18	0	0	
RÚVZ Prievidza	1	-	-	1	S	2	3			19.1.2028
					U	7	13			
RÚVZ Trenčín	3	-	-	3	S	2				24.04.2025
					U	5				
RÚVZ Trnava	2	2		4	S	3	2			15.8.2025
					U	7	5			
RÚVZ Žilina	4	2	0	6	S	4	0	0	0	12.03.2023
					U	11	0	0	0	

vysokoškolsky vzdelaní pracovníci (VŠ)

strední zdravotníckí pracovníci (SZP)

pomocný personál (NZP)

MD – materská dovolenka

A – akreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)

N - neakreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)

Prehľad meraní veličín fyzikálnych faktorov v životnom a pracovnom prostredí v SR v roku 2022

Názov úradu	HLUK			VIBRÁCIE			OPTICKÉ ŽIARENIE (osvetlenie, lasery, UV, IR)			TEPELNO-VLHKOSTNÁ MIKROKLÍMA			ELEKTROMAGN. POLE		
	POČET			POČET			POČET			POČET			POČET		
	vzoriek	ukaz.	analýz	vzoriek	ukaz.	analýz	vzoriek	ukaz.	analýz	vzoriek	ukaz.	analýz	vzoriek	ukaz.	analýz
ÚVZ SR	18	116	208	3	6	8	238 ¹⁾	301 ¹⁾	505 ¹⁾	6	51	426	56	168	843
RÚVZ Bratislava hl.m. SR	48	96	192	0	0	0	125	750	6000	0	0	0	0	0	0
RÚVZ Banská Bystrica	35	99	531	0	0	0	68	81	291	13	93	554	0	0	0
RÚVZ Košice	67	148	4096	2	6	18	114 ²⁾	114 ²⁾	228 ²⁾	183	549	549	459	7344	10557
RÚVZ Nitra	507	1568	1568	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RÚVZ Poprad	64	103	187	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RÚVZ Prešov	272	607	1836	12	54	147	71 ³⁾	80 ³⁾	80 ³⁾	5	48	280	0	0	0
RÚVZ Prievidza	114	228	228	5	15	15	0	0	0	84	301	301	0	0	0
RÚVZ Trenčín	125	515	515	0	0	0	14	14	14	0	0	0	0	0	0
RÚVZ Trnava	72	126	288	0	0	0	24	120	1302	2	15	66	0	0	0
RÚVZ Žilina	112	347	834	0	0	0	202	418	4507	206	1157	1741	0	0	0
Spolu	1434	3953	10483	22	81	188	856	1878	12927	499	2214	3917	515	7512	11400

Poznámky k tabuľke:

počet vzoriek = počet meraných miest, napr. vysielateľ, miestnosť, pracovné miesto, stroj, stanovište apod. (označených kódovým číslom centrálného príjmu)

počet ukazovateľov = počet fyz. veličín (faktorov) zmeraných na meraných miestach

počet analýz = počet meraní

¹⁾ z toho (vzorky/ukazovatele/analýzy) osvetlenie 3/9/213, UV 188/220/220, lasery 22/22/22, IČ 25/50/50

²⁾ z toho (vzorky/ukazovatele/analýzy) osvetlenie 0/0/0, UV 114/114/228

³⁾ z toho (vzorky/ukazovatele/analýzy) osvetlenie 46/55/55, UV 25/25/25, lasery 0/0/0

Účasť na medzilaboratórnych porovnávacích testoch a porovnaníach pracovísk FF v SR v roku 2022

Názov úradu	Počet		Typ vzorky					Spolu
			Hluk	Vibrácie	Umelé osvetlenie	Elektromagne tické pole	TVM	
ÚVZ SR	testov	prihlásené	1				2	2
		ukončené	1				1	2
	ukazovateľov	prihlásené	2				3	5
		ukončené	2				3	5
RÚVZ Bratislava hl.m. SR	testov	prihlásené	1					1
		ukončené	1					1
	ukazovateľov	prihlásené	2					2
		ukončené	2					2
RÚVZ Banská Bystrica	testov	prihlásené	3					3
		ukončené	3					3
	ukazovateľov	prihlásené	6					6
		ukončené	6					6
RÚVZ Košice	testov	prihlásené	1					1
		ukončené	1					1
	ukazovateľov	prihlásené	2					2
		ukončené	2					2
RÚVZ Nitra	testov	prihlásené	1					1
		ukončené	1					1
	ukazovateľov	prihlásené	2					2
		ukončené	2					2
RÚVZ Poprad	testov	prihlásené	1					1
		ukončené	1					1
	ukazovateľov	prihlásené	2					2
		ukončené	2					2
RÚVZ Prešov	testov	prihlásené	1					1
		ukončené	1					1
	ukazovateľov	prihlásené	2					2
		ukončené	2					2
RÚVZ Prievidza	počet testov	prihlásené	2					2
		ukončené	2					2
	ukazovateľov	prihlásené	4					4
		ukončené	4					4
RÚVZ Trenčín	testov	prihlásené	1					1
		ukončené	1					1
	ukazovateľov	prihlásené	2					2
		ukončené	2					2
RÚVZ Tmava	testov	prihlásené	1					1
		ukončené	1					1
	ukazovateľov	prihlásené	2					2
		ukončené	2					2
RÚVZ Žilina	testov	prihlásené	1					1
		ukončené	1					1
	ukazovateľov	prihlásené	2					2
		ukončené	2					2

Organizovanie medzilaboratórnych porovnávacích testov pracoviskami (FF) v SR v roku 2022

Organizátor	Názov testu	Typ testu	Počet ukazovateľov	Počet účastníkov testu
NRC pre hluk a vibrácie a pracovná skupina pre chemometriu	MPM-NRCZA-H-ŽP/22: Meranie imisii hluku v životnom prostredí	PT/N	1	11

Typ testu:

PT – skúška spôsobilosti, porovnávacie meranie

Odborná činnosť pracovísk FF v SR v roku 2022

Názov úradu	Organizátor úlohy, projektu	Názov úlohy	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
RÚVZ Trnava	RÚVZ Trnava	Odber pitných vôd na základe objednávok v regióne okresov Trnava, Hlohovec a Piešťany	141	423	423
		Meranie koncentrácie pevných aerosólov chemických faktorov v pracovnom prostredí	9	9	16
RÚVZ Žilina	RÚVZ Žilina	Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky.	31	93	192
	RÚVZ Žilina	Meranie intenzity osvetlenia v životnom prostredí vzhľadom na záťaž obyvateľstva	6	20	32

Iná odborná činnosť

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
ÚVZ SR	Pracoviská FF	<ul style="list-style-type: none"> - účasť v skúšobných komisiách na vydávanie osvedčenia o spôsobilosti na kvalitatívne a kvantitatívne skúšanie zložiek životného a pracovného prostredia pre potreby verejného zdravotníctva (Ing. Juchová, Ing. Roščák, RNDr. Kániková), - pracovná skupina na vypracovanie metodík FF, - pracovná skupina návrhu novely vyhlášky MZ SR č. 549/2007, - členstvo SKAS, vedúca odbornej sekcie: Hygienické aspekty hluku a vibrácií - konzultačný deň a poskytovanie osobných, telefonických a mailových konzultácií, - vypracovanie čiastkových stanovísk k odvolacím konaniam ÚVZ SR v oblasti hluku a vibrácií, UV žiarenia a laserového žiarenia, - konzultácie z problematiky jednotlivých fyzikálnych faktorov, - expert pre SNAS (Ing. Juchová, RNDr. Kániková.), - interný audítora OOFŽP (RNDr. Kániková), - Komisia TK 21 Akustika a mechanické kmitanie (Ing. Juchová), - pracovná skupina pre oblasť fyzikálnych faktorov pre SNAS, - členstvo v pracovnej skupine pre problematiku prevádzky technológie 5G

		<ul style="list-style-type: none"> - riešenie problematiky budovania a prevádzky základňových staníc verejnej rádio-telefónnej siete operátorov pôsobiacich v Slovenskej republike <p><u>Výuková činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Školenie o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci (BOZP) na OOFŽP - fyzikálne faktory, 25.7.2022, ÚVZ SR Bratislava (Ing. Juchová) <p><u>Legislatívna činnosť:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Príprava podkladov pre novelizáciu vyhlášky Ministerstva zdravotníctva SR č. 259/2008 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia.. - Pravidelné sledovanie normotvornej činnosti v rámci členstva v komisii TK 21 Akustika a mechanické kmitanie
RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici	Laboratórium meraní expozícií na pracoviskách a v obytnom prostredí	<ul style="list-style-type: none"> - Ing. Gabriela Ďurecová: členka pracovnej skupiny pre chémiu ovzdušia,
RÚVZ Košice	OFA (Oddelenie fyzikálnych analýz)	<ul style="list-style-type: none"> - odborné stanoviská k objektivizácii fyzikálnych faktorov realizovanej inými subjektmi - poradenstvo v oblasti objektivizácie fyzikálnych faktorov pre jednotlivé odbory RÚVZ Košice, RÚVZ Košického kraja a taktiež iné právnické a fyzické osoby - poskytovanie osobných, telefonických a mailových konzultácií - odborný výklad o činnosti oddelenia fyzikálnych analýz lekárom v rámci špecializačnej prípravy a študentom Fakulty verejného zdravotníctva - expert pre SNAS
RÚVZ Prešov	úsek meraní FF	<ul style="list-style-type: none"> - poskytovanie osobných, telefonických a mailových konzultácií v oblasti hluku a vibrácií pre pracovníkov RÚVZ PP, fyzické a právnické osoby - spolupráca s oddeleniami HŽP a PPL pri posudzovaní zámerov v územnom konaní a riešení podnetov v oblasti hluku
RÚVZ Poprad	úsek meraní FF	<ul style="list-style-type: none"> - členstvo v Slovenskej akustickej spoločnosti - členstvo v pracovnej skupine HO HH SR pre chemometriu - poskytovanie osobných, telefonických a mailových konzultácií v oblasti hluku a vibrácií pre pracovníkov RÚVZ PP, fyzické a právnické osoby - spolupráca s oddeleniami HŽP a PPL pri posudzovaní zámerov v územnom konaní a riešení podnetov v oblasti hluku - školenia študentov vysokých škôl v oblasti fyzikálnych faktorov
RÚVZ Prievidza	NRC pre problematiku uhoľných baní	<ul style="list-style-type: none"> - členstvo v Slovenskej akustickej spoločnosti - odborné stanoviská a konzultácie pre PPL, HŽP, HV, PZS k problematike fyzikálnych faktorov - odborné analýzy, posudky, návrhy riešení konkrétnych problematických prípadov zamestnancom PZS pre HBP, a.s. Prievidza a iné pracovné prevádzky
RÚVZ Trnava		<ul style="list-style-type: none"> - konzultačná a poradenská činnosť pre verejnosť v rámci riešenia problematiky hluku v regióne mesta Trnava, - príprava podkladov pre rozhodovacia činnosť orgánov na ochranu zdravia v Trnavskom kraji,
RÚVZ Žilina	Odd.LPPL NRC pre hluk a vibrácie	<ul style="list-style-type: none"> - technická komisia SNAS pre fyzikálne faktory - člen rady Odborného časopisu Fyzikálne faktory prostredia - člen Slovenskej akustickej spoločnosti - posudzovateľ pre merania fyzikálnych faktorov pre SNAS - poskytovanie osobných, telefonických a e-mailových konzultácií v rámci Žilinského kraja a SR - spolupráca s PZS v oblasti merania fyzikálnych faktorov v pracovnom prostredí - konzultačný deň pre meracie skupiny RÚVZ a UVZ SR - aktualizácia databázy meracích skupín pre hluk a vibrácie pre SR

Medzinárodná činnosť pracovnísk FF v SR v roku 2022

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
RÚVZ Žilina	Odd.LPPL NRC pre hluk a vibrácie	<p>od 14.12.2020 Mgr. Ing. Tomášková Drahomíra, PhD.,MPH expert v pracovnej skupine Výbor európskej komisie pre problematiku environmentálneho hluku ustanovený na základe SMERNICE 20002/49/EC Európskeho parlamentu a Rady EÚ</p> <p>od 14.12.2020 Mgr. Ing. Tomášková Drahomíra, PhD.,MPH expert v expertnej skupine pri EK pre problematiku hluku v životnom prostredí</p> <p>od 31.12.2022 Mgr. Ing. Tomášková Drahomíra, PhD.,MPH – expert v Group 5 – Human health and the environment – Európska environmentálna a informačná monitorovacia sieť Eionet - Noise</p>

LEKÁRSKA MIKROBIOLÓGIA

Úrad verejného zdravotníctva SR

Tabuľka č. 1: *Prehľad zloženia pracovníkov OLM v roku 2022*

	ÚVZ SR	RÚVZ Banská Bystrica	RÚVZ Košice
Lekári bez špecializácie	1		
Lekári so špecializáciou	2		
Laborant s VŠ	3		
Laborant s VOV	0		
Lab. bez špecializácie	2		
Lab. so špecializáciou	13		
AHS	0		
Zdravot. prac. spolu	22		
VŠ – nelekári – špec.	2		
VŠ – nelekári – bez špec.	9		
Iní zdr.zam.ÚSV– bez špec. Chem lab.. lab. bez špecializácie	0		
Iní zdr.zam.ÚSV–so špec. chem. lab. so špecializáciou	0		
Iní zdr. prac. spolu:	11		
Odb. zamestnanci ÚSV	0		
Odb. zamestnanci VŠ	1		
Pomocní zamestnanci	4		
Upratovačky	-		
Iní	-		
PRACOVNÍCI SPOLU	38		

K 31.12.2022 mal OLM v evidenčnom stave spolu 38 pracovníkov.

Organizačné členenie OLM

a) Národné referenčné centrá (NRC)

- NRC pre chrípku
- NRC pre poliomyelitídu
- NRC pre meningokoky
- NRC pre morbilli, rubeolu a parotitídu
- NRC pre sledovanie rezistencie mikroorganizmov na antibiotiká
- NRC pre salmonelózy
- NRC pre arbovírusy a hemoragické horúčky

b) Špecializované laboratóriá

1. Laboratórium molekulárnej diagnostiky
2. Laboratórium bunkových kultúr
3. Laboratórium so stupňom biologickej bezpečnosti pre biofaktory 3

c) Úsek zabezpečenia laboratórnych a sanitárnych činností

1. centrálny príjem materiálu
2. prípravovňa kultivačných pôd a roztokov
3. deštrukcia infekčného materiálu a príprava laboratórneho skla a pomocného zdravotníckeho materiálu pre bakteriológiu
4. deštrukcia infekčného materiálu a príprava laboratórneho skla a pomocného zdravotníckeho materiálu pre virológiu
5. sanitárne práce v laboratóriách a ostatných priestoroch OLM.

Ťažiskové úlohy OLM

Akreditácia

Laboratóriá OLM pracujú v súlade s STN EN ISO/IEC 15 189:2012

- akreditácia od roku 2005 ,
- posledná akreditácia na normu ISO 15 189:2012 v roku 2019 s platnosťou do roku 2024,
- vydané osvedčenie o akreditácii na 23 skúšok a 140 ukazovateľov mikrobiologického a virologického vyšetřovania biologického materiálu a prípravy bunkových kultúr

Počet prijatého materiálu a vyšetrených vzoriek

- Do centrálného príjmu (CP) OLM bolo doručených 43 535 vzoriek biologického materiálu, izolátov a vzoriek odpadových vôd. Súčasťou evidencie prijatého materiálu do CP bolo aj vkladanie dát do programu EPIS a IS COVID,
- príslušné NRC a špecializované laboratóriá celkovo spracovali 63 237 vzoriek, vyšetrili 84 993 ukazovateľov a realizovali 144 867 analýz,
- testovanie na zabezpečenie kvality výkonu skúšok a internú kontrolu kvality pracovného prostredia, účinnosti dezinfekčných a sterilizačných procesov OLM 552 ukazovateľov a 3 276 analýz,

- NRC a špecializované laboratóriá v roku 2022 absolvovali 10 medzinárodných porovnávacích testov, kde spolu v 253 skúškach dokazovali spôsobilosť v testovaní 1 442 ukazovateľov. V dosiaľ vyhodnotených medzinárodných porovnávacích testoch dosahovali úroveň 100%.

Prehľad programov NRC OLM ÚVZ SR v EU a WHO sieťach pre surveillance prenosných ochorení v roku 2022

- **NRC pre chrípku** (Mgr. Edita Staroňová, PhD.)
názov siete: European Influenza Surveillance Network, EISN
 Global Influenza Surveillance and Response System, GISRS
hlásenie do informačného systému:
 The European Surveillance System - TESSY (ECDC),
 WHO/Europe influenza surveillance - EUROFLU (WHO)
nadnárodné laboratórium: The Crick Worldwide Influenza Centre, The Francis Crick Institute, WHO Collaborating Centre for Reference and Research on Influenza, London, United Kingdom
- **NRC pre poliomyelitídu** (Mgr. et Mgr. Katarína Pastuchová)
názov siete: Polio Laboratory Network WHO European Region
hlásenie do informačného systému: Laboratory Data Management System - LDMS
nadnárodné laboratórium: Regional Reference Laboratory Helsinki, Finland
- **NRC pre meningokoky** (RNDr. Anna Kružlíková)
názov siete:
 European Invasive Bacterial Diseases labnet - EU-IBD labnet
 European Meningococcal Disease Society - EMGM
hlásenie do informačného systému:
 Tessy
 European Meningococcal Epidemiology in Real Time - EMERT
Konzultačné laboratórium: NRC pre meningokokové nákazy, Praha
- **NRC pre MMR** (RNDr. Alexandra Polčičová)
názov siete:
 European Regional Measles/Rubella Laboratory - WHO/EURO –EMRLN
hlásenie do informačného systému: The Centralized Information System for Infectious Diseases - CISID
nadnárodné laboratórium: NRC MMR Robert Koch Institut, Berlín
- **NRC pre sledovanie rezistencie mikroorganizmov ATB** (Doc.MUDr. Milan Nikš, CSc.)
hlásenie do informačného systému: ECDC: EARS-Net - European Network of National Surveillance Systems on Antimicrobial Resistance for Public Health Purposes

zber dát do národného informačného systému SNARS

➤ **NRC pre salmonelózy** (MUDr. Dagmar Gavačová)

názov siete: 1. Európska sieť pre surveillance chorôb z potravín a vody (FWD)ECDC

nadnárodné laboratóriá:

CRL for Salmonella, RIVM, Bilthoven, NL,

HPA Collindale Ave, London, UK

hlásenie do informačného systému: EPIS, TESSY

názov siete 2. Svetová sieť pre surveillance chorôb z potravín WHO-Global Foodborne Network- (WHO GFN)

nadnárodné laboratóriá:

National Food Institute, Technical University of Denmark, Kodaň, Denmark,

WHO Collaborating Centre for Reference and Research on *Salmonella*, Institute Pasteur, Paríž, Francúzsko,

WHO Center, Geneve, Suisse

Centers for Diseases Control and Prevention, Atlanta, USA.

hlásenie do informačného systému: GFN

➤ **NRC pre arbovírusy a hemoragické horúčky** (RNDr. Elena Tichá, PhD.)

názov siete: Emerging Viral Diseases Expert Laboratory Network – EVD-LabNet

- zastúpenie a hlásenie do siete prostredníctvom Biomedicínskeho centra SAV (Virologického ústavu SAV) (RNDr. Boris Klempa, DrSc., zástupca za SR)

Iné

Odbor lekárskej mikrobiológie (OLM) Úradu verejného zdravotníctva SR zabezpečuje najmä tieto činnosti:

- vykonáva nadstavbovú mikrobiologickú diagnostiku vybraných nákaz, zavádza a aplikuje nové progresívne molekulárno-biologické metódy do laboratórnej praxe v zmysle nových diagnostických štandardov odporúčaných WHO, čím prispieva ku zvyšovaniu kvality preventívnych programov,
- zabezpečuje v spolupráci s odborom epidemiológie realizáciu Imunizačného programu v Slovenskej republike a prostredníctvom Národných referenčných centier vykonáva celoslovenskú laboratórnu surveillance chrípky a chrípke podobných ochorení, poliomyelitídy, ACHO, enterovírusov, meningokokových invazívnych infekcií, morbíl, rubeoly, parotitídy, salmonelóz, hemoragických horúčok a kliešťovej encefalitídy a vedie celoslovenskú databázu rezistencie mikroorganizmov na antibiotiká,
- zabezpečuje medzinárodnú spoluprácu vrátane požadovaných analýz a hlásení do regionálnych pracovísk špecifických sietí EÚ a WHO,
- realizuje úlohy a odporúčania WHO a EK pri eliminácii a eradikácii a kontrole závažných infekčných ochorení,
- priebežne udržiava spoluprácu so zahraničnými laboratóriami a zabezpečuje logistiku prepravy vzoriek biologického materiálu v prípade potreby zabezpečenia

mikrobiologických analýz na detekciu pôvodcov ochorení, ktoré sa v SR nevykonávajú (*Flaviviridae* a *Togaviridae*, MERS....),

- podieľa sa na riešení významných celospoločenských programov a prioritných úloh MZ SR,
- podieľa sa na plnení programov a projektov úradov verejného zdravotníctva,
- spracováva a diagnostikuje podozrivé zásielky na prítomnosť spór *B. anthracis*,
- metodicky a odborne usmerňuje a koordinuje spolupracujúce regionálne úrady verejného zdravotníctva v SR pri plnení celoštátnych aj medzinárodných programov v ochrane a podpore zdravia,
- zabezpečuje prípravu a udržiavanie zbierky bunkových kultúr pre laboratórnu diagnostiku virologických NRC laboratórií ÚVZ SR a v rámci SR aj pre spolupracujúce pracoviská na RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici a v Košiciach,
- poskytuje odborné informácie, konzultácie a školiace akcie v diagnostických metódach.

Zamestnanci OLM

- sa zúčastňovali na zahraničných podujatiach,
- zabezpečili odborné prezentácie na domácich a zahraničných podujatiach, a zúčastnili sa odborných podujatí s prezentáciou činností NRC,
- spolupracovali s odbornými spoločnosťami, a výskumnými inštitúciami v otázkach diagnostiky a prevencie ochorení mikrobiálnej etiológie,
- aktívne sa podieľali na legislatívnej činnosti v rámci vnútrorezortného pripomienkového konania,
- v NRC pre sledovanie rezistencie mikroorganizmov na ATB vykonali pravidelnú ročnú aktualizáciu metodických postupov na in „vitro“ stanovovanie a interpretáciu laboratórnych testov citlivosti NRC podľa Európskej komisie pre štandardizáciu testovania citlivosti (Slovenská mutácia normatívu EUCAST),

Tabuľka č. 1 :Činnosť NRC a špecializovaných laboratórií OLM v ÚVZ SR v roku 2022

Názov pracoviska	Oblasť pôsobnosti	Spektrum vyšetrení	
ÚVZ SR	SR	NRC pre poliomyelitídu	<p>Izolácia enterovírusov v pokuse o izoláciu vírusov na BK zo vzoriek biologického materiálu a vzoriek z vonkajšieho prostredia; identifikácia: poliovírusov (PV) – VNT a non-polio enterovírusov (NPEV) – VNT. V spolupráci s Laboratóriom molekulárnej diagnostiky - identifikácia enterovírusov a poliovírusov PV1 a PV3 molekulárno-biologickými metódami (RT PCR, PCR)</p> <p>Dôkaz sekrečných a včasných protilátok proti EV infekciám (ELISA), stanovenie citlivosti BK na poliovírusy, konfirmácia enterovírusov metódou NIFT, testovanie BK na kontamináciu mykoplazmami.</p> <p>Detekcia rotavírusov, adenovírusov, norovírusov (Norwalk-like), astrovírusov metódami ELISA, imunochromatografia, PCR.</p>
		NRC pre chrípku	<p>Izolácia vírusu chrípky typu A a typu B na BK; identifikácia izolátov vírusu chrípky - určenie jednotlivých antigénnych variantov hemaglutinačno-inhibičným testom; detekcia nukleovej kyseliny vírusu chrípky typu A a typu B molekulárno-biologickými metódami (real-time RT-PCR, RT-PCR); subtypizácia vírusu chrípky: A/H1 pdm09, A/H3 molekulárno-biologickými metódami (real-time RT-PCR); detekcia nukleovej kyseliny vírusu parachrípky sérotypov 1 a 3, respiračného syncytiálneho vírusu A a B a adenovírusu molekulárno-biologickými metódami (RT-PCR, PCR). Dôkaz protilátok proti vírusu chrípky typu A a B, adenovírusu, respiračnému syncytiálnemu vírusu, vírusu parachrípky sérotypov 1,2,3; vírusu lymfocytárnej choriomeningitídy, <i>Chlamydia psittaci</i>, <i>Coxiella burnetii</i>, <i>Mycoplasma pneumoniae</i> - metódou komplementfixačnej reakcie. Dôkaz protilátok IgA, IgM a IgG proti adenovírusu, respiračnému syncytiálnemu vírusu, vírusu parachrípky sérotypov 1,2,3; vírusu chrípky typu A a typu B - metódou ELISA. Laboratórna diagnostika SARS-CoV-2 molekulárno-biologickými metódami, detekcia nukleovej kyseliny vírusu SARS-CoV-2 molekulárno-biologickými metódami (real-time RT-PCR), celogenómová sekvenácia SARS-CoV-2. Laboratórna diagnostika Monkeypox vírusu molekulárno-biologickými metódami.</p>
		NRC pre arbovírusy a hemoragické horúčky	<p>Dôkaz protilátok IgM a IgG proti vírusu kliešťovej encefalitídy a proti hantavírusom (sérotypy: Hantaan/Dobrava a Puumala) – metódou ELISA. Dôkaz protilátok IgM a IgG proti West Nile vírusu metódou ELISA. Stanovenie avidity protilátok IgG proti West Nile vírusu. Dôkaz nukleovej kyseliny West Nile vírusu metódou real-time RT-PCR.</p>
		NRC pre morbilli, rubeolu a parotitídu	<p>Dôkaz protilátok: Anti-Morbilli vírus IgM, IgG; Anti-Rubeola vírus IgM, IgG; Avidita: Anti-Rubeola vírus IgG; Anti-Parotitis vírus IgM, IgG a Anti-Parvovírus B19 IgM, IgG – metódou ELISA. Dôkaz nukleovej kyseliny vírusu osýpok, rubeoly, parotitídy – molekulárno-biologickými metódami (RT-PCR). Izolácia vírusu osýpok, rubeoly a parotitídy na BK.</p>
		NRC pre meningokoky	<p>Fenotypizačná a genotypizačná identifikácia a verifikácia kultivačných izolátov a izolátov z primovzoriek <i>N. meningitidis</i> – mikroskopická identifikácia, kultivačný dôkaz na pôdach Mueller Hinton agar + 5% krv, KA, biochemická identifikácia (oxidáza, ONPG, metabolizmus cukrov); určenie séroskupiny špecifickými antisérmi sklíčkovou aglutináciou (monovalentné antiséra– ABCDYW135X29EZ,H, polyvalentné antiséra– POLY a POLY2); určenie séroskupiny latexovou aglutináciou (ABCW/Y); stanovenie kvantitatívnej antibiotickej citlivosti MIC mg/L agarovou difúznou metódou <i>N. meningitidis</i> voči vybraným ATB (PNC, CTX, CTR CIP, RIF, AZI) – E-testmi podľa EUCAST 2018, Nitrocefínový test pre rezistentné kmene <i>N.meningitidis</i>, identifikácia kmeňov a stanovenie skupiny genotypizačnými metódami PCR, molekulárna typizácia sekvenáčnými metódami (WGS, MLST – multilocus sequence typing), typizácia a subtypizácia proteínov vonkajšej membrány a vakcinačných antigénov menB PorA –VR1,VR2,VR3 FetA, NadA, FHBP, NHBA), určovanie CC a ST, gény ATB rezistencie v laboratóriu molekulárnej diagnostiky, absolvovanie–medzilaboratórnych medzinárodných porovnávacích skúšok NEQAS UK a internej kontroly kvality skúšok IQC, archivácia a zbierka všetkých kmeňov <i>N.meningitidis</i> spolu s referenčnými kmeňmi v kryobankách. Odborné usmernenia a konzultácie týkajúce sa managmentu diagnostiky a výsledkov <i>N.meningitidis</i> pre klinické pracoviská. Vedenie PC databázy všetkých informácií týkajúcich sa invazívnych meningokokových ochorení (pacientov,</p>

			vzoriek) z celého územia SR. Poskytovanie fenotypizačných a genotypizačných údajov invazívnych kmeňov <i>N.meningitidis</i> do EPIS a medzinárodných sietí – TESSY, EMGM- EMERT, PubMLST.
		NRC pre sledovanie rezistencie mikroorganizmov na ATB	Identifikácia a verifikácia bakt. kmeňa; citlivosť na ATB-disková difúzna a mikrodilučná metóda podľa CLSI; prehľady rezistencie na antibiotiká v SR (SNARS) a pre ECDC (EARSNet); identifikácia mechanizmov rezistencie podľa CLSI a EUCAST; konfirmácia produkcie karbapenemáz klinickými izolátmi enterobaktérií pomocou testov Carba NP , imunochromatografiou NG Test Carba 5 a PCR metódou. Konfirmácia rezistencie enterobaktérií voči kolistínu mikrodilučnou metódou. Vykonávanie externej kontroly kvality stanovenia citlivostí na antimikrobiálne látky u spolupracujúcich laboratórií oddelení klinickej mikrobiológie na Slovensku. Pokračovanie v zbierke rezistentných baktérií a jej pravidelnej kontrole rastových vlastností. Konzultácia a metodické usmernenia pre oddelenia klinických mikrobiológii. Pravidelné hlásenia výsledkov na nemocničné oddelenia epidemiológie.

ÚVZ SR	SR	NRC pre salmonelózy	Biochemická identifikácia <i>Salmonellaspp.</i> ; sérotypizácia izolátov <i>Salmonellaspp.</i> metódou aglutinácie na sklíčku; stanovenie citlivosti na ATB diskovou difúznou metódou, selekcia a adjustácia izolátov <i>Salmonellaspp.</i> na analýzy, vykonávané metódami génovej typizácie, tvorba zbierky kultúr <i>Salmonellaspp.</i> , absolvovanie medzilaboratórnych medzinárodných porovnaní (externej kontroly kvality), vykonávania typizácie neznámych izolátov <i>Salmonella spp.</i> z referenčných pracovísk v medzinárodných sieťach pre surveillance salmonelóz (WHO- GFN, ECDC-FWD), spolupráca v systéme rýchleho varovania (EWS) a UI pri riešení epidémií z potravín v rámci EÚ, vykonanie externej kontroly kvality typizácie <i>Salmonellaspp.</i> v diagnostických laboratóriách klinickej mikrobiológie v SR.
	pre potreby NRC a špecializovaných laboratórií OLM ÚVZ SR, SR	Laboratórium molekulárnej diagnostiky	Stanovenie možnej kontaminácie bunkových kultúr <i>Mycoplasma spp.</i> metódou PCR, identifikácia izolátov <i>Salmonella spp.</i> metódou PCR, odlišenie izolátov <i>Salmonella spp.</i> schopných metabolizovať D-tartarát metódou PCR, určenie vybraných flagelárnych antigénov prvej a druhej fázy u izolátov <i>Salmonella spp.</i> metódou PCR, charakterizácia vybraných kmeňov <i>Salmonella spp.</i> metódou pulznej elektroforézy, identifikácia izolátov <i>Neisseria meningitidis</i> metódou PCR, určenie séro skupiny izolátov <i>N. meningitidis</i> metódou PCR, charakterizácia vybraných izolátov <i>N. meningitidis</i> metódou MLST (Multi Locus Sequence Typing), určenie typu PorA <i>N. meningitidis</i> metódou amplifikácie a sekvenácie génu porA, určenie typu PorB <i>N. meningitidis</i> metódou amplifikácie a sekvenácie génu porB, určenie typu FetA proteínu <i>N. meningitidis</i> metódou amplifikácie a sekvenácie génu fetA, detekcia vírusov rodu <i>Enterovirus</i> metódou real-time RT- PCR, detekcia poliovírusu 1 sabin a poliovírusu 3 sabin metódou RT-PCR, detekcia enterovírusu 71 metódou RT-PCR s následnou touchdown PCR, doplnenie diagnostiky norovírusov metódou real-time RT-PCR v prípade hraničných hodnôt sérologického vyšetrenia, určenie vybraných sérotypov rotavírusov metódou RT-PCR, detekcia prítomnosti nukleovej kyseliny vírusu chrípky a subtypizácia a typizácia vírusov chrípky A/H1N1pdm09, A/H3, B metódou real-time RT-PCR a RT-PCR; detekcia prítomnosti vírusovej nukleovej kyseliny vírusov parachrípky 1,3 a respiračného syncytiálneho vírusu metódou RT-PCR a adenovírusov metódou PCR, detekcia MERS Co-V a vírusu Zika metódami real-time RT-PCR, detekcia prítomnosti karbapenemázových génov NDM, KPC, VIM, OXA-48 metódou PCR.
	SR	Laboratórium bunkových kultúr	Centrálna príprava štandardných bunkových línií pre potreby virologických laboratórií OLM a v rámci SR pre spolupracujúce virologické laboratóriá zriadené na báze RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici a v Košiciach; priebežné dopĺňovanie a udržiavanie zbierky bunkových kultúr (<i>RD(A)</i> ; <i>L20B</i> ; <i>Hep-2c</i> ; <i>VERO</i> ; <i>VERO/hSLAM</i> ; <i>MDCK</i> ; <i>MDCK-SIAT1</i> ; <i>RK-13</i> ; <i>NCI-H292</i> ; <i>A 549</i>).

	Západoslovenský región	Laboratórium so stupňom biologickej bezpečnosti pre biofaktory 3	Dôkaz prítomnosti spór B. anthracis (kultivačne, RT-PCR); screening – DEFENDER B. anthracis (imunochromatografia).
--	------------------------	--	--

Tabuľka č. 3: Akreditácia pracovísk OLM v SR a účasť na externej kontrole kvality skúšok v roku 2022

	ÚVZ SR	RÚVZ BB	RÚVZ KE
Akreditácia od/do	13.6. 2007/13.9. 2010 18.8.2010/18.8.2014 19.8.2014/19.8.2019 20.8.2019/20.8.2024		
Počet akreditovaných skúšok	23		
Počet akreditovaných ukazovateľov	140		
Počet absolvovaných medzilaboratórných porovnávacích testov	10		

Tabuľka č. 4: Prehľad druhov vyšetrení a inej laboratórnej činnosti, počtu vyšetrených vzoriek a analýz v laboratóriách OLM v SR v roku 2022

Druh vyšetrenia	Počet	2022		
		ÚVZ	BB	KE
Rizikové zásielky	vzoriek	2		
	analýz	34		
Bakteriológia	vzoriek	4 822		
	analýz	75 421		
Viroológia	vzoriek	31 713		
	analýz	48 015		
Antiinfekčná imunológia	vzoriek	-		
	analýz	-		
Parazitológia	vzoriek	-		
	analýz	-		
MŽP	vzoriek	-		
	analýz	-		
Mykológia	vzoriek	-		
	analýz	-		
BŽP	vzoriek	-		
	analýz	-		
Laboratórium molekulárnej diagnostiky	vzoriek	6 998		
	analýz	21 397		
SPOLU	vzoriek	43 535		
	analýz	144 867		
Laboratórium bunkových kultúr	počet bunkových línií	5		
	množstvo pripravenej bunkovej susp. x 10 ⁶	5562,2		
Prípravňa pôd a tekutých médií	Pevné pôdy, l	1 405,5		
	Tekuté pôdy, l	574,5		
	Roztoky, l	729		
SPOLU		2709		

Národné referenčné centrum pre chrípku

1. NRC zriadené rozhodnutím MZ SR č. 1814/1990 - A/III - 3 zo dňa 18. decembra 1990 – doplnok z 22. Októbra 1993

2. Personálne obsadenie

počet iných odborných pracovníkov v VŠ vzdelaní III. stupňa: 2
počet iných odborných pracovníkov v VŠ vzdelaní II. stupňa: 1
počet iných odborných pracovníkov v VŠ vzdelaní I. stupňa: 1
počet pracovníkov s ÚSOV (laborantov): 1

3. Akreditácia (áno)

- podľa ISO 15189:2012
- od roku 2019 s platnosťou do roku 2024
- počet skúšok 2
- počet ukazovateľov 5

4. Činnosť NRC

4.1. Odborná činnosť

4.1.1 Ťažiskové úlohy

- vykonávanie laboratórnej diagnostiky vírusu chrípky zo vzoriek biologického materiálu metódou izolácie vírusu na bunkových kultúrach a molekulárno-biologickými metódami,
- vykonávanie nastavbovej diagnostiky - identifikácia izolovaných kmeňov vírusu chrípky na bunkových kultúrach metódou hemaglutinačno-inhibičného testu,
- zabezpečovanie nastavbovej diagnostiky SARS-CoV-2, priama diagnostika vírusu a celogenómová sekvenácia,
- vykonávanie laboratórnej diagnostiky vírusov RSV, PIV1, PIV3 a adenovírusov molekulárno-biologickými metódami,
- vykonávanie laboratórnej diagnostiky vírusu opičích kiahní molekulárno-biologickými metódami,
- zabezpečovanie diagnostiky protilátok proti vírusu chrípky typu A, vírusu chrípky typu B, respiračnému syncytiálnemu vírusu, vírusu parachrípky sérotypov 1, 2 a 3, adenovírusu a vírusu lymfocytárnej choriomeningitídy,
- vykonávanie sérologickej diagnostiky nevírusových agensov: *Chlamydia psittaci*, *Coxiella burnetii* a *Mycoplasma pneumoniae*,
- spolupráca s WHO a ECDC - týždenné hlásenie virologických výsledkov,
- spolupráca s EISN (European Influenza Surveillance Network),
- vedenie databázy laboratórnych údajov,
- metodické vedenie a odborné usmerňovanie spolupracujúcich virologických laboratórií na RÚVZ v Banskej Bystrici a RÚVZ v Košiciach a kontrola kvality ich laboratórnej práce
- účasť na medzinárodných kontrolách kvality laboratórnej práce.

Plnenie, vyhodnotenie a závery:

V roku 2022 bolo v NRC pre chrípku laboratórne prijatých 580 vzoriek biologického materiálu: 202 výterov z nosa, výterov z hrdla od sentinelových lekárov v rámci surveillance respiračných ochorení v SR, z ktorých sa vykonalo 1 010 analýz, 378 vzoriek sér, z ktorých sa vykonalo 1219 analýz (ELISA a komplementfixačná reakcia).

Metódou komplementfixačnej reakcie sa vyšetrovali séra na prítomnosť protilátok proti adenovírusu, respiračnému syncytiálnemu vírusu, vírusu chrípky typu A, vírusu chrípky typu B, vírusu parachrípky sérotypov 1,2,3, *Mycoplasma pneumoniae*, *Coxiella burnetii*, *Chlamydia psittaci*. Metódou ELISA sa vyšetrovali protilátky proti adenovírusu, respiračnému syncytiálnemu vírusu, vírusu chrípky typu A, vírusu chrípky typu B, vírusu parachrípky sérotypov 1,2,3.

V roku 2022 bolo v NRC pre chrípku prijatých súčasne 1 756 vzoriek biologického materiálu na detekciu vírusu SARS-CoV-2: 1 756 výterov z nosa, výterov z hrdla, bronchoalveolárnych laváží a bioptických materiálov. Všetky vzorky boli molekulárno-biologickými metódami. Vykonaných bolo 3 512 analýz.

V roku 2022 bolo v NRC pre chrípku taktiež prijatých 23 094 vzoriek biologického materiálu určeného na sekvenovanie vírusu SARS-CoV-2, z toho 1 769 vzoriek bolo sekvenovaných priamo na Úrade verejného zdravotníctva SR a 21 325 vzoriek bolo extrahovaných pre externé sekvenačné laboratória.

V roku 2022 v NRC pre chrípku prijatých 65 vzoriek biologického materiálu na detekciu vírusu opičích kiahní. Vykonaných bolo 130 analýz.

NRC spolupracovalo na projekte úradov verejného zdravotníctva č. 8.1. Diferenciálna diagnostika respiračných ochorení. Gestorom je ÚVZ SR. Cieľom projektu je diagnostika respiračných ochorení vírusového aj bakteriálneho pôvodu pomocou kultivačných, sérologických a molekulárno-biologických metód.

4.1.2 Novozavedené metódy

V roku 2022 bola zavedená laboratórna diagnostika opičích kiahní pomocou molekulárno - biologických metód.

4.1.3 Medzilaboratórne porovnania

Účasť na medzilaboratórnych testoch

NRC sa zúčastnilo na medzinárodnej kontrole kvality laboratórnej práce organizovanej WHO (WHO Influenza EQAP Team Virology Division, Centre for Health Protection, Public Health Laboratory, Hong Kong), úlohou ktorej bolo identifikovať 10 neznámych vzoriek vírusu chrípky metódou RT-PCR (vyhodnotenie: 100%).

NRC sa zúčastnilo na medzinárodnej kontrole kvality laboratórnej práce organizovanej WHO (WHO SARS-CoV-2 EQAP Team Public Health Laboratory Service, Centre For Health Protection, Public Health Laboratory, Hong Kong), úlohou ktorej bolo identifikovať 10 neznámych vzoriek na prítomnosť nukleovej kyseliny vírusu SARS-CoV-2 metódou RT-PCR (vyhodnotenie: 100%).

4.1.4 Iná odborná činnosť

- NRC koordinovalo výber, logistiku, anonymizáciu a prípravu vzoriek z celého územia SR na celogenómové sekvenovanie.
- NRC zasielalo pravidelné týždenné hlásenia výsledkov virologickej diagnostiky Odboru epidemiológie ÚVZ SR.
- NRC spolupracovalo na projekte úradov verejného zdravotníctva č. 8.1.: Diferenciálna diagnostika respiračných ochorení. Gestorom je ÚVZ SR. Cieľom projektu je diagnostika respiračných ochorení vírusového aj bakteriálneho pôvodu pomocou kultivačných, sérologických a molekulárno-biologických metód.
- NRC priebežne dopĺňalo, aktualizovalo dokumentáciu a udržiavalo v praxi procesy v súvislosti s procesným auditom systému manažérstva kvality podľa ISO 9001:2015 na ÚVZ SR.
- NRC priebežne dopĺňalo, aktualizovalo dokumentáciu a udržiavalo v praxi procesy v súvislosti s ISO 15189:2012 na OLM.

Medzinárodná činnosť: NRC pre chrípku spolupracuje s WHO-kolaboračným centrom pre výskum chrípky v Londýne (The Crick Worldwide Influenza Centre, The Francis Crick Institute, WHO Collaborating Centre for Reference and Research on Influenza). NRC spolupracuje v sieťach WHO pre surveillance chrípky European Influenza Surveillance Network (EISN) a Global Influenza Surveillance and Response System (GISRS). Výsledky virologickej diagnostiky zasiela vo forme pravidelných týždenných hlásení do informačného systému The European Surveillance System – TESSy (ECDC).

5. Legislatívna činnosť

6. Metodická, konzultačná a výuková činnosť

Konzultačná činnosť

- NRC pravidelne uskutočňovalo konzultácie pre spolupracujúce virologické laboratória na Odboroch lekárskej mikrobiológie RÚVZ Banská Bystrica a RÚVZ Košice.

Výuková činnosť

- NRC pravidelne uskutočňuje školenia pre stredoškolských študentov farmácie a chémie-biotechnológie a pre vysokoškolských študentov Slovenskej zdravotníckej univerzity a Trnavskej univerzity v laboratóriách na pôde ÚVZ SR.

7. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

Mgr. Edita Staroňová, PhD.

Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov

Poradný zbor Hlavného hygienika SR pre Odbor lekárska mikrobiológia
Multidisciplinárna integrovaná skupina odborníkov pre oblasť CBRNE hrozieb
Pracovná skupina v súvislosti so zavedením procesu sekvenovanie vzoriek

RNDr. Elena Tichá, PhD.	Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov
MUDr. Michaela Slezáková	Slovenská lekárska komora Slovenská spoločnosť klinickej mikrobiológie
Bc. Miroslava Romanová	Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov
Zuzana Bucherová	Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov

8. Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

Mgr. Edita Staroňová, PhD.: 8th Joint WHO Regional Office for Europe & European Centre for Disease Prevention and Control Annual European Influenza and COVID-19 Surveillance Meeting, online meeting, 5.-7.10.2022

NRC pre poliomyelitídu

1. NRC zriadené Ministerstvom zdravotníctva SR rozhodnutím č.:1814/1990 – A/III-3 zo dňa 18. Decembra 1990 – doplnok z 22.októbra 1993

2. Personálne obsadenie:

počet lekárov: 0

počet iných odborných pracovníkov (s VŠ vzdelaním I. a II. stupňa): 1

počet pracovníkov s ÚSOV (laboranti, AHS, DAHE a pod.): 4

počet pomocného pracovného personálu (sanitári, upratovačky a pod.):0

3. Akreditácia (áno/nie)

Ak áno:

- podľa STN ISO 15 189:2012
- od roku 20.8.2019 s platnosťou do 20.8.2024
- počet skúšok :4
- počet ukazovateľov: 15

Akreditácia WHO – „WHO Global Polio Laboratory Network“ (GPLN)

od roku 1998, platnosť sa každoročne obnovuje

4. Činnosť NRC

4.1. Odborná činnosť

4.1.1 Ťažiskové úlohy

V rámci WHO programu – „Globálna eradikácia poliomyelitídy“ vykonáva:

- surveillance poliomyelitídy a poliomyelitídu napodobňujúcich ochorení (ACHO),
- enterovírusovú surveillance,
- environmentálnu surveillance - sledovanie cirkulácie poliovírusov a non-polio enterovírusov vo vonkajšom prostredí,
- konzultačnú a metodickú činnosť,
- spolupracuje na domácich a zahraničných projektoch,
- kontrolu citlivosti bunkových substrátov na referenčné poliovírusové kmene používané v pokuse o izoláciu vírusov
- externú kontrolu kvality laboratórnej práce pre spolupracujúce virologické pracoviská na báze RÚVZ SR so sídlom v Banskej Bystrici a v Košiciach

Plnenie:

- V roku 2022 bolo v NRC spolu vyšetrených 9.119 ukazovateľov načo bolo potrebných realizovať 13.492 analýz.
- V rámci surveillance poliomyelitídy a polio napodobňujúcich ochorení v SR bolo v NRC pre poliomyelitídu v pokuse o izoláciu vírusu vyšetrených 434 vzoriek stolíc, 17 vzoriek mozgomiešneho moku, 5 vzoriek výterov (nosohltan) a 3 vzorky iných materiálov.. Z toho z pracovísk RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici a Košiciach bolo prijatých 18 suspektne pozitívnych vzoriek stolíc, 4 likvory a 1 výter z nosohltanu. Z biologického materiálu od pacientov s dg. diagnózou G61 (starší ako 15. rokov) bol kultiváciou inokulovaných vzoriek klinického materiálu na bunkových kultúrach izolovaný NPEV bližšie neidentifikovaný a z biologických vzoriek od pacienta s dg. A87, R50 bol izolovaný vírus coxsackie B5. (Tabulka č.1)
- Pracoviská RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici a Košiciach zaslali na confirmáciu aj 34 vzoriek suspektne pozitívnych odpadových vôd zo sedmnástich odberov v ich príslušných lokalitách. Z týchto vzoriek boli izolované 8x NPEV, 1x CVB4, 7x CVB5, 1x ECHO3 a 1x ECHO11. (Tabulka č.1)

- V roku 2022 boli v SR hlásené štyri prípady pacientov s dg. ACHO mladších ako 15 rokov. Vyšetrených bolo 10 vzoriek biologického materiálu – 9 vzoriek stolíc a jedna vzorka likvoru. Izolované boli 3x NPEV bližšie neidentifikované a 7 vzoriek bolo s negatívnym výsledkom na prítomnosť enterovírusov.
- V rámci environmentálnej surveillancie, v zmysle nariadenia Hlavného hygienika SR, NRC pravidelne monitoruje odpadové vody na prítomnosť poliovírusov a iných enterovírusov podľa ním vypracovaného harmonogramu odberov. Za obdobie roku 2022, boli v NRC pre poliomyelitídu vyšetrené v Západoslovenskom regióne odpadové vody z 19-tich odberových lokalít : 16 čističiek odpadových vôd (ČOV) a 3 utečeneckých táborov (Rohovce, Medveďov, Gabčíkovo). Realizovalo sa 134 odberov z čističiek odpadových vôd, čo po spracovaní predstavuje 268 vzoriek. Vzorky boli vyšetrené podľa štandardných metodík WHO v pokuse o izoláciu vírusu na bunkových substrátoch Rd(A) a L20B.
- Izolované boli 2 x PV3 (opakované v jednej lokalite). Izolované poliovírusy boli zaslané na intratypovú identifikáciu do RRL v Helsinkách. Všetky izoláty boli potvrdené ako PV3 SL. (Tabuľka č.1)
Okrem PV 3 boli zo vzoriek odpadových vôd izolované NPEV.(47 odberov/75 pozitívnych vzoriek /48 EV)(Tabuľka č.1)
- Všetky vzorky prichádzajúce do laboratória sú zapisované do on-line programu LDMS (Laboratory Data Management System). Prostredníctvom tohoto programu je možné účinne kontrolovať dodržiavanie termínov laboratórneho vyšetovania vzoriek v súčasnej fáze Globálnej eradikácie poliomyelitídy.
- V priebehu celého roka boli zasielané hlásenia o priebehu laboratórneho vyšetovania pacientov s dg. ACHO v programe WHO on-line LDMS.
- V on-line programe GPLNMS/Laboratory Management bol spracovaný „*Global Polio Laboratory Network Virus Isolation Checklist for WHO Annual Accreditation*“ NRC pre poliomyelitídu.
- Na základe vyhodnotenia testu profesionality v roku 2022 v ktorom NRC pre poliomyelitídu dosiahlo 100% a vyhodnotenia činnosti („*Check List for Annual Accreditation*“), NRC pre poliomyelitídu naďalej zostáva plne akreditované ako „WHO EURO Polio laboratórium“ zaradené do siete WHO Euro polio laboratórií a GPLN – *Global Polio Laboratory Network*.
- V spolupráci s odborom epidemiológie bola vypracovaná „*Annual Update On Polio Eradication Activities*“, pre RCC European Region of the WHO, - aktualizované informácie pre európsku regionálnu certifikačnú komisiu ako podklad pre ich zasadnutie v Kodani
- NRC spolupracuje s Odborom epidemiológie ÚVZ SR na úlohe 6.6 Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v SR: Environmentálna surveillancie poliomyelitídy a sledovanie VDPV s cieľom monitorovania cirkulácie divokých a vakcinálnych kmeňov poliovírusov vyšetovaním odpadových vôd s osobitným zreteľom na sledovanie tzv. VDPV (*Vaccine Derived Polio Viruses*.)
- V rámci diagnostiky neuroinfekcií a ochorení kardiovaskulárneho systému, zažívacieho traktu bolo realizovaných:

• 1218 vyšetrení metódiu EIA na dôkaz IgM, IgA a IgG protilátok proti Enterovírusom z patientských sér.

IgA protilátky v 39 vzorkách vykazovali pozitívny výsledok a v 10 vzorkách hraničnú hodnotu.

IgM protilátky v 25 vzorkách vykazovali pozitívny výsledok a v 10 vzorkách hraničnú hodnotu.

IgG protilátky boli pozitívne v 37 vzorkách a v 18 vzorkách vykazovali hraničnú hodnotu. (Tab.č.2)

• 1856 vyšetrení bolo vykonaných z 592 vzoriek biologického materiálu od pacientov s dg. vírusová gastroenteritída metódami imunochromatografie, EIA zo vzoriek stolíc.

Metódou imunochromatografie sa prítomnosť Rotavírusov dokázala v 98 vzorkách.

Adenovírusy metódou imunochromatografie vykazovali pozitívny výsledok v 52 vzorkách. Norovírusy boli metódou EIA pozitívne identifikované v 48 vzorkách (Tab.č.3)

Tab.č.1 Výsledky izolačných pokusov na bunkových kultúrach

Vyšetrovaný materiál	Počet			Vírusové sérotypy		
	pacientov/ odberových miest	vzoriek	vyšetrení	sérotyp	Počet pozitívnych odberov	Počet pozitívnych vzoriek
Stolica	332	434	4990	CVA6 CVA22 CVB5 ECHO3 ECHO11 ECHO25 NPEV bližšie neidentifikovaný	1 1 3 1 2 1 35	1 1 3 1 2 1 35
Mozgomiešny mok	14	17	134	—	----	-----
Výter (nosohltan)	4	5	68	ECHO4	1	1
Ostatné	4	4	34	----	----	-----
Eluáty - odpadové vody	19	34	802	CVB4 CVB5 ECHO3 ECHO11	1 7 1 1	1 7 1 1

				NPEV bližšie neidentifikovaný	8	8
Odpadové vody	134	268	4896	PV3 S1	2	4
				CVB1	1	2
				CVB4	4	8
				CVB5	6	9
				ECHO3	2	12
				ECHO11	7	6
				ECHO15	3	4
				ECHO25	3	2
				ECHO30	1	1
				NPEV bližšie neidentifikovaný	21	29

Tab.č.2 Dôkaz protilátok, EIA

EIA testy	Celkový počet vzoriek	Počet dvojíc	Celkový počet vyšetrení	Hraničná hodnota (vzorky)	Pozitívne (vzorky)
Entero IgA	242	120 + 1 NV*	340	10	39
Entero IgM	242	120 + 1 NV*	680	10	25
Entero IgG	88	44 + 1 NV*	198	18	37

*SV = Nehotnotiteľný výsledok, žiadali sme opakovaný odber vzorky.

Tab.č.3 Vyšetrovanie vírusových gastroenteritíd

	Celkový počet vzoriek	Celkový počet vyšetrení	Hraničná hodnota (vzorky)	Pozitívne (vzorky)
Rotavírusy Imunochromatografiou	592	612	0	98
Adenovírusy Imunochromatografiou	592	612	0	52
Norovírusy EIA	436	632	0	48

Laboratórne metódy

- Pokus o izoláciu vírusov na bunkových kultúrach
- EIA test na dôkaz špecifických protilátok v sére
- EIA test na dôkaz špecifických antigénov v stolici
- Imunochromatografia na dôkaz špecifických antigénov v stolici
- Molekulárno-biologické metódy PCR

Novozavedené metódy

V roku 2022 začalo NRC v spolupráci s odborom molekulárnej diagnostiky zavádzať PCR metódu na intratypovú diferenciáciu izolovaných poliovírusov z klinického materiálu a izolátov na BK.

Medzilaboratórne porovnania

NRC sa v roku 2022 zúčastnilo testu profesionality „WHO Global Polio Laboratory Network Virus Isolation proficiency test“ - VIPT 2022-1. Organizátorom bolo Specialized Reference Laboratory for Polio, RIVM, the Netherlands, for the GPLN, National Institute for Public Health and the Environment, Bilthoven, Holandsko a úradovňou WHO v Kodani. NRC pre poliomyelitídu dosiahlo 100% úspešnosť.

4.1.2 Iná odborná činnosť

- NRC priebežne dopĺňa a aktualizuje dokumentáciu a udržiava v praxi procesy v súvislosti s procesným auditom systému manažérstva kvality podľa ISO 9001:2000 na ÚVZ SR.
- V procese certifikácie systému manažérstva kvality na ÚVZ SR pracovníci NRC priebežne pripomienkovali IRD – Smernice.
- V súvislosti so SNAS akreditáciou odboru LM boli za NRC vypracované zmeny v dokumentácii – príslušných ŠPP a metodických pokynoch.
- NRC vypracovalo podklady k nariadeniu HH SR „*Sledovanie cirkulácie poliovírusov a iných enterovírusov vo vonkajšom prostredí*“, NRC vypracovalo a rozposlalo RÚVZ v Západoslovenskom regióne harmonogram odberov pre vykonanie celoplošného vyšetrovania odpadových vôd v SR na prítomnosť poliovírusov a iných enterovírusov

Medzinárodná činnosť

Činnosť NRC je koordinovaná a kontrolovaná SZO prostredníctvom Regionálneho referenčného laboratória v Helsinkách a úradovňou SZO v Kodani zastúpenou „Coordinator European Polio Laboratory Network“ – Dr. Eugen V. Saxentoff.

6. Legislatívna činnosť

6. Metodická, konzultačná a výuková činnosť

- V priebehu roka NRC pravidelne uskutočňovalo konzultácie pre spolupracujúce laboratóriá na pracoviskách lekárskej mikrobiológie v RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici a Košiciach.
- NRC poskytuje konzultácie v rámci laboratórnej diagnostiky enterovírusov, adenovírusov a rotavírusov u neuroinfekcií a ochorení kardiovaskulárneho systému, zažívacieho traktu klinickým pracoviskám.

7. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

Mgr. Katarína Pastuchová	Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov Poradný zbor Hlavného hygienika SR pre Odbor lekárska mikrobiológia
Gáliková Jana	Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov
Petergáčová Miroslava	Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov
Červená Martina	Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov
Matlahová Denisa	Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov

8. Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

V dôsledku pretrvávajúcich postpandemických opatrení proti šíreniu ochorenia COVID – 19 sa žiadne domáce, ani zahraničné služobné cesty neuskutočnili.

NRC pre salmonelózy

1. Národné referenčné centrum/d'alej NRC/ pre salmonelózy bolo zriadené na Štátnom zdravotnom ústave SR / ŠZÚ /1.5.2002 rozhodnutím Ministerstva zdravotníctva (zmenou zriad'ovacej listiny z 29.4.2002, č.M/1985/2002).

2. Personálne obsadenie

Počet lekárov :1(Špecializačná skúška z lekárskej mikrobiológie II.stupňa)

Počet pracovníkov s ÚSOV: 1

3. Akreditácia

- podľa STN EN ISO/IEC 15189:2012
- od roku 2019 s platnosťou do 20.8.2024
- počet skúšok 3
- počet ukazovateľov 36

4. Činnosť NRC

4.1 Odborná činnosť

4.1.1 Ťažiskové úlohy

Identifikácia, typizácia a verifikácia izolátov *Salmonella* spp., kolujúcich na teritóriu SR.

Do NRC bolo v roku 2022 doručených **567 materiálov/ izolátov susp.*Salmonella* spp.** na verifikáciu, identifikáciu a typizáciu. Do kompletného počtu analyzovaných vzoriek, sa pripočítajú aj izoláty, spracované dodané v spracované rámci externých kontrol kvality vykonávania skúšok(EQA):8 neznámych kmeňov *Salmonella* spp., ktoré sú externou kontrolou kvality vykonávania skúšok sérotypizácie a stanovenia citlivosti *Salmonella* spp. na ATB, ktoré poskytuje SSI/STU Copenhagen (EQA 8- AST SAL 2022) a 12 izolátov *Salmonella* spp. externej kontroly EQA schémy pre typizáciu *Salmonella* spp. 2022, na sérotypizáciu a klastrovú analýzu /WGA/MLVA/PFGE/ Európskej siete pre choroby z potravín a vody, ktorú pod gesciou ECDC pripravil Národný inštitút pre verejné zdravie a životné prostredie(NIPHE), Ministerstva zdravotníctva, prosperity a športu Holandského kráľovstva/NL/. Klastrová analýza bola zameraná na kvalitu vykonávania analýz PFGE metódou molekulárnej biológie, s použitím reštrikčných enzýmov a zobrazením v pulznom poli.

Zo vzoriek z biologického materiálu od pacientov bolo **39 z mimočrevnej lokalizácie:11 izolátov z moča(*S.Enteritidis*(6),*S.Infantis*(2), po jednom izoláte:*S.Typhimurium*, *S.Goldcoast*, *S.enterica* subsp. *diarizonae*17:z10:e,n,x ,z PMK *S.Agona*. Z hemokultúr bolo typizovaných **8 izolátov**, z toho *S.Enteritidis*(3), *S.Typhimurium*(3), *S.Infantis*(1),*S.Stanley*(1). Z dutiny brušnej bola izolovaná *S.Bovismorbificans*, a z ranových infekcií *S.Enteritidis*(1) a *S.Typhimurium*(1). Z cervixu identifikovaná *S.enterica* subsp. *diarizonae* 61:-:1,5,7, z abscesu *S.Agona*, z prepúcia *S.Enteritidis*. Zo spúta bola identifikovaná *S. enterica* subsp. *enterica monofázická* 4,5,12:1:i:-,(1) Z výterov z nosa typizovaná *S.Infantis*(1) a *S.enterica* subsp. *diarizonae* 61:-:1,5,7(1), z výterov z tonzíl boli typizované *S.Enteritidis*(2), *S.Infantis*(1), *S.Kentucky*(1), *S.enterica* subsp. *diarizonae*17:z10:e,n,x,z15.(1)**

Z rektálnych výterov a zo stolice bolo spracovaných **426 izolátov**. Najčastejšie sérovary zachytené z týchto materiálov a typizované v NRC pre salmonelózy boli, *S.Enteritidis*(68) *S. S. Infantis*(67), *S.Typhimurium* 4,5,12(59), *S. enterica* subsp. *enterica monofázická* 4,5,12:i:-(59), *S.Typhimurium* 4,12 (45). V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi sme zaznamenali zvýšený výskyt sérovarov *S.Derby*, *S.Bovismorficans*, *S.Goldcoast*, *S.Coeln*, *S.Give*, *S.Stanley*, *S.Thompson*. *S.enterica* subsp. *diarizonae*(17:z10:e,n,x,z15).

a raritné sérovary *S.Adelaide*,(2),*S.Agama*,(1)*S.Amoutive*(1),*S.Brancaster*,*S.Kambole*(1),
S.Kasenyi(1)

Tvorba podkladov pre surveillance salmonelóz v SR - Spolupráca pri detekcii zdrojov a faktorov prenosu salmonelóz- základy pre integrovanú surveillance

NRC pre salmonelózy vykonáva odbornú činnosť v intenciách zdravotnej politiky“**One Health**“, prieniku laboratórnej diagnostickej praxe pre zdravie ľudí, kvalitu potravín a špecifikácie izolátov *Salmonella* spp. ako kontaminanty prostredia ľudí a zvierat

- Z 52 vzoriek potravín s nálezom *Salmonella* spp., ktoré boli zaslané na typizáciu do NRC pre salmonelózy v roku 2022, boli hlavnou komoditou (35 vzoriek) kuracie mäsa poľskej proveniencie, ktoré boli zachytené najmä v spotrebiteľskej sieti gastrozariadení - reštauráciách, ojedinele zo stravovacích zariadení DSS. V troch vzorkách bola typizovaná *S.Enteritidis*, v 17 vzorkách sme identifikovali sérovar *S.Infantis* a v 14 vzorkách bol zachytený sérovar *S.Newport*. V kuracích mäsiach pôvodom zo SR bola v jednej vzorke *S.Enteritidis* a v piatich vzorkách *S.Infantis*. Vo vzorke domáчих slepačích vajec ,dobratých v súvislosti s ochorením dieťaťa bola izolovaná *S.Enteritidis*, vo vzorke dezertu Šomló halušky, analyzovanej kvôli epidemiologickému vyšetreniu bola typizovaná *S.Enteritidis*. Zo vzoriek výživového doplnku *Kotvičník sypaný* bola identifikovaná *S.Infantis*. Vzhľadom na uzatvorenie prevádzok spoločného stravovania a školských jedální boli redukované výkony ŠZD. Protipandemické a protiepidemické opatrenia v zmysle zákazu zhromažďovania, obmedzenia počtu osôb na svadbách, pohreboch, krstoch , ako aj zákaz hromadných podujatí, spojených s konzumáciou jedál(veľké koncerty, festivaly, jarmoky a pod.) ktoré sa postupne zmierňovali, pravdepodobne zamedzili aj výskytu väčších epidémií z potravín.
- Konfirmovali sa a typizovali sa nálezy *Salmonella* spp. z 5 vzoriek prostredia-piesku z mestských pieskovísk zaslaných z laboratórií mikrobiológie životného prostredia RÚVZ. V roku 2022 bolo zachytených v rámci bežného dozoru 5 kmeňov *Salmonella* spp. z pieskovísk na detských ihriskách: *S.Muenchen*(2) a *S.enterica subsp. enterica* 4,12:i:-(2) v meste Poprad a *S.Szentes*(1) z detského verejného ihriska v Nitre

- Zo vzorky **povrchovej vody(závlahová voda Malý Dunaj)** v roku 2022 bol v NRC pre salmonelózy typizovaný sérovar **S.Oranienburg**
- Pokračovali sme v konfirmovaní a typizácii nálezov *Salmonella* spp. zo vzoriek biologického materiálu pacientov, sterov z plazov, chovaných v domácnostiach, ako aj vzoriek prostredia(voda z akvária, stery z akvária, podstielky z terárií) v súvislosti s humánnymi ochoreniami na salmonelózu, ktoré boli vyvolané raritnými sérovarmi *Salmonella* spp.

Spolu sa analyzovalo **40 izolátov zo vzoriek z prostredia exotických zvierat:** voda z akvárií(17) ,stery z akvárií korytnáčiek a ich súčastí (6) , **stery z rôznych častí tiel korytnáčiek(15),** izolát zo steru z terária, z podstielky **a1 izolát zo steru z pytóna.** Najčastejším sérovarom izolovaným z týchto prípadov ochorení, konfirmovaných aj izolátmi salmonel z prostredia a sterov zo zvierat, ktoré boli laboratórne potvrdeným prameňom nákazy, bola **S.Stanley(7)**, u detí 1,4,5,8 ročných (po 1 prípade) a 7ročných(3). **S.Virchow** bola vyvoláateľom ochorenia u detí 3(1) a 5 ročných(2), rovnako sa konfirmovali prípady so záchyтом *S. Virchow* z prostredia zvierat, v jednom prípade sa v prostredí aj v stere z korytnačky identifikoval súčasne aj sérovar **S. enterica subsp. diarizonae** (61: r:-). **Podobný výskyt dvoch sérovarov sme zaznamenali u jedného z dvoch prípadov salmonelózy vyvolanej S.Thompson** .Pri konfirmačnom vyšetrení z akváriovej vody korytnačky z domácnosti 15 mesačnej pacientky sa izolovala **S.Thompson** a **S.Braenderup**, zo steru z korytnačky bola identifikovaná **S.Thompson**. U dvoch detí(3 mesačné a 6 ročné) bola vyvoláateľom ochorenia **S.Litchfield**, daný sérovar bol konfirmovaný aj z vody z akvária, pričom v druhom prípade sa identifikovala **S.Litchfield** zo steru zo steny akvária, z dna akvária bola zachytená **S.Stanley**, zo sterov z korytnačky a z vody akvária bola izolovaná **S.Amoutive**. Tento nález je potvrdením literárnych údajov o možnom rôznorodom bakteriálnom osídlení zažívacieho traktu plazov viacerými sérovarmi *Salmonella* spp. V roku 2022 sa potvrdil aj nepriamy prenos infekcie na 4 mesačné dieťa , u ktorého sme identifikovali **S.Muenchen**. V rodine chovajú pytóna, s ktorým dieťa neprichádza do styku. **S. Muenchen** bola identifikovaná zo steru z terária, z podstielky aj z tela hada. Ďalšie ochorenia detí boli potvrdené epidemiologickým vyšetrením, rodičia odmietli poskytnúť vzorky z prostredia zvierat na mikrobiologické vyšetrenie, boli vyvolané **S.Stanley**, **S.Virchow**. Potvrdila sa aj možnosť infekcie detí pri kontakte detí so zvieratami u známych a v predškolskom zariadení(**S.Stanleyville**, **S.Stanley** **S.Agama**) nákaza osoby imunodeficientnej na podklade onkologického ochorenia po kontakte priamom alebo

nepriamom) s korytnačkou a gekonmi u vnučky(identifikovaná *S.Muenchen*) a infekcia profesionálna u majiteľa resp. predajcu v Pet- ZOO predajni, ktorí prichádzajú do kontaktu s rôznymi druhmi plazov(typizované *S. Telekebir* a *S.Oranienburg*). Intermitentné vylučovanie *Salmonella* spp.môže byť príčinou negatívneho výsledku mikrobiologického vyšetrenia prostredia zvierat'a, hlavne keď sa odber materiálu vykoná po dlhšom čase od zachytenia *Salmonella* spp. u pacienta.

- Významným faktorom v akvirovaní salmonelóz sú cestovateľské aktivity. V roku 2022 pendler medzi N.M.nad Váhom a Znojmom akviroval *S.Adelaide*, suspektným prameňom nákazy bol ježko bielobruchý, ktorého pacient chová v zahraničí(CZ) *S.Kasenyi* importoval pacient z Česka, v Prahe navštívil kórejský fastfood. Sérovar *S.Braenderup* akvirovali dvaja pacienti ,ktorí navštívili Barcelónu v rozmedzí jedného týždňa a dvaja chlapci dvoj- a trojročný na dovolenke na tureckej riviére v meste Side. *S.Strathcona* sa infikovala 39 ročná žena konzumáciou kôrovcov a chobotnice v reštaurácii v meste Pirovac v Chorvátsku, 6ročný chlapec ochorel počas pobytu v meste Sevid v Splitsko-dalmátskej župe v Chorvátsku- u neho bol identifikovaný sérovar *S.Kambole*.V Turecku, v turistickom centre Belek v Sport-rezort Linac Arcadia , zrejme od miestnej pet-atrakcie- korytnačky , akvirovalo 6 ročné dievča *S.Muenster*.V dôsledku obmedzenia mobility pre protipandemické opatrenia sa zredukoval počas roka aj počet zahraničných pobytov.Mnohé záchyty raritných sérovarov sa však nepodarilo objasniť pre neochotu pacientov spolupracovať pri epidemiologickom vyšetrení(*S.Mikawasima, S.Give, S.Brandenburg*)
- U cudzieho štátneho príslušníka, pravdepodobne z Vietnamu ,bol detekovaný sérovar *S.Brancaster*.Odbery na depistáž u cudzincov sa vykonávajú v zmluvných infektologických ambulanciách na vyžiadanie cudzineckej polície. Dáta o krajine pôvodu , ani o ďalšom pobyte alebo pôsobení týchto osôb, nie sú k dispozícii.
- Všetky materiály boli vyšetované akreditovanými metódami, bolo stanovených **12 493 ukazovateľov** (+322 ukazovateľov kontroly vykonávaných skúšok) a vykonaných spolu **18 256 analýz** (+680 analýz na kontrolu vykonávaných skúšok).
- V spolupráci so špecializovaným laboratóriom molekulárnej diagnostiky (LMD) OLM ÚVZ SR NRC pre salmonelózy selektuje relevantné izoláty *Salmonella* spp. na detekciu pulzotypov pre potvrdenie resp.vylúčenie suspektnej epidemickej súvislosti izolátov z ľudských materiálov, z potravín, prostredia a veterinárnych izolátov metódou

restrikčnej PCR analýzy a elektroforézou v pulznom poli(PFGE) -aktuálne sa pokračuje v subtypizácii *S.Derby*.

- Prehľad analytickej činnosti NRC pre salmonelózy za obdobie od 1.1.2022-31.12.2022 vrátane vzoriek zabezpečenia kvality je uvedený v tabuľke č.1

Tabuľka č. 1: Prehľad analytickej činnosti NRC pre salmonelózy za obdobie od 1.1.2022-31.12.2022

Vzorky	Počet		
	vzoriek	ukazovateľov	analýz
Pacientske izoláty	465	10245	14920
Potraviny (MŽP,)	52	1145	1684
Prostredie	33	727	1071
Veterinárne izoláty(stery)	17	376	581
Vzorky zabezpečenia kvality vykonávaných skúšok	34	322	680
SPOLU	567+34(K)	12 493+322(K)	18 256+ 680(K)

Výsledky sérotypizačných analýz dávajú obraz širokého spektra sérovarov salmonel, vyskytujúcich sa na teritóriu SR. V prevažnej miere sa vyskytovali na teritóriu SR sérovary z biochemickej podskupiny *Salmonella enterica* subsp. *enterica*. Výskyt *S.Enteritidis* a *S.Typhimurium* ešte stále prevláda. Pozorujeme zvýšený výskyt sérovarov z biochemickej podskupiny *Salmonella enterica* subsp. *diarizonae* z biologických materiálov. Spektrum sérovarov ovplyvňujú cestovateľské aktivity, ktoré sa nedarí vždy objasniť, rovnako aj voľnočasové aktivity, zamerané na chov zvierat, či už spoločenských alebo exotických plazov, ktoré však môžu byť dostupné aj na výstavách, alebo pravidelne organizovaných burzách.

- Prehľad sérovarov izolátov *Salmonella* spp. v SR, typizovaných v NRC pre salmonelózy ÚVZ SR roku 2022, je uvedený v tabuľke č.2.

Tab.č.2: Prehľad sérovarov izolátov *Salmonella* spp. v SR typizovaných v NRC pre salmonelózy ÚVZ SR v období od 1.1.-31.12.2022

S.Enteritidis (68)7***	S.Coeln(7)	S.Agama(1)	<i>S. enterica</i> subsp. <i>diarizonae</i>
S.Infantis (67)27***	S.Bovismorbificans(6)	S.Brancaster(1)*	17:z10:e,n,xz15(6)
S.Typhimurium (59)	S.Kentucky(6)	S.Hadar(1)	61:-:1,5,7(7)
<i>S.enterica</i> ssp. <i>enterica</i> 4,12: i:-(51)	S.Litchfield(6)2****	S.Haifa(1)	6,14 :l,v:z35(1)
S.Typhimurium,4,12 (24)	S.Braenderup(5)1****	S.Chester(1)	61: r:-:
<i>S.enterica</i> ssp. <i>enterica</i> 4,5,12: i:-(45)	2*)	S.Kambole(1*)	<i>S.enterica</i> subsp. <i>houtenae</i>
S.Stanley(39)2****	S.Manhatan(4)	S.Kasenyi(1*)	45:g,z51:-
6**	S.Agona(3)	S.Kottbus(1)	Legenda:
S.Derby(21)	S.Amoutive(3****)	S.Mbandaka(1)	* cestov.anamnéza / cudzinec
S.Newport(20)14 ***	2**	S.Montevideo(1)	** exotické zviera
S.Goldcoast(12)	S.Bareilly(3)	S.Napoli(1)	*** potraviná
S.Virchow(12)1**5*****	S.Mikawasima(3)	S.Paratyphi b,v.Java(1)	****prostredie
S.Muenchen(9)2****	S.Muenster(3)1*	S.Saintpaul(1)	
1**	S.Adelaide(2)1*	S.Strathcona(1)	
S.Oranienburg(8)2 ****	S.Abony(2)	S.Szentes(1****)	
S.Thompson(8)3***	S.Brandenburg(2)	S.Telelkebir(1)	
	S.Coatham(2)		
	S.Give(2)	<i>S.enterica</i> ssp. <i>enterica</i> 4,12:b:-:-(1)	
	S.Pomona(2)1****	<i>S.enterica</i> ssp. <i>enterica</i> 6,7:-:1,5(2)	
	S.Uzaramo(2)	<i>S.enterica</i> ssp. <i>enterica</i> 6,8:l,v:-(1)	

- NRC uchováva zbierku izolátov *Salmonella spp.* na možné vykonanie retrográdnych porovnávacích laboratórnych analýz
- Nadstavbová diagnostika v spolupráci so špecializovaným laboratóriom molekulárnej diagnostiky (LMD) OLM ÚVZ SR- LMD. Pokračovalo sa v príprave na izoláciu vzoriek DNA z vyselektovaných kmeňov salmonel na stanovenie pulzotypov izolátov *Salmonella spp.* metódou PFGE, reštrikčnou analýzou a elektroforézou v pulznom poli na porovnávacie analýzy pre zabezpečenie požiadaviek aktuálnej národnej laboratórnej surveillance a reakcie v medzinárodnom systéme rýchleho varovania (EWRS) a odpovede v systéme UI v medzinárodných sieťach pre surveillance. LMD naďalej vykonáva metódy identifikačnej typizácie ID PCR a detekcie flagelárnych antigénov u defektných a konvenčnými metódami netypizovateľných izolátov *Salmonella spp.* ako aj konfirmačné analýzy. Na základe výsledkov analýz sa pristúpilo k probatórnemu rozšírenia spektra neakreditovaných vyšetrovacích metód na potvrdenie napr. zložených flagelárnych komplexov, typizáciu subspecies II. a III, stanovením prítomnosti génu *mdcA(9)*, a neexprimovaných skupinových somatických antigénov. V krajinách EÚ sú v súčasnosti do spektra laboratórnych vyšetrovacích metód medzinárodných sietí pre európsku surveillance salmonelóz ECDC a svetovej siete pre choroby z potravín WHO GFN (Global Foodborne Infection Net) implementované WGS (celogenómové sekvenačné) analýzy, ktorých výstupy hrajú významnú úlohu pri riešení cezhraničných epidémií. Aktuálne prebiehajú prípravné procesy na vytvorenie predpokladov pre vznik pracoviska vybaveného podľa požiadaviek medzinárodných protokolov. Tieto perspektívne génotypizačné metódy, vyžadujú náročné prístrojové, softvérové vybavenie, ako aj personálne obsadenie a ich zavedenie závisí od významnej finančnej podpory. Novozavedené metódy

V NRC pre salmonelózy neboli v roku 2022 zavedené žiadne nové laboratórne metódy, v LMD prebehli skúšobné testovania nových prímerv na rozšírenie palety identifikačných analýz.

4.1.2 Medzilaboratórne porovnania

Účasť na medzilaboratórnych testoch

V roku 2022 absolvovalo NRC pre salmonelózy dve zostavy medzilaboratórnych testov. Novým zadávateľom medzilaboratórneho porovnania bol Národný inštitút pre verejné zdravie a životné prostredie (NIPHE), NL v spolupráci s EURL pre Salmonely v RIVM v Bilthovene.

- **1.EQA schéma pre typizáciu *Salmonella* spp.2022.Na sérotypizáciu a klastrovú analýzu vybranou metódou /WGA/MLVA/PFGE/** bolo zaslaných 12 izolátov *Salmonella* spp. Externú kontrolu Európskej siete pre choroby z potravín a vody(FWD) pod gesciou ECDC pripravil Národný inštitút pre verejné zdravie a životné prostredie(NIPHE),Ministerstva zdravotníctva, prosperity a športu Holandského kráľovstva/NL/. Klastrová analýza bola zameraná na kvalitu vykonávania analýz PFGE metódou molekulárnej biológie s použitím restriktívnych enzýmov a zobrazením v pulznom poli. – Vyhodnotenie: Výsledky analýz boli v 100% zhode s výsledkami zadávateľa
- **2.EQA 8-AST SAL 2022 z SSI/STU,- Copenhagen-** 8 izolátov *Salmonella* spp. externej kontroly bolo typizovaných aglutinačnou metódou a kmene boli tiež potvrdené analýzou na podklade multiplexnej PCR v LMD.Stanovenie citlivosti na ATB(vrátane detekcie prítomnosti ESBL-širokospektrálnych beta-laktamáz,získaných AmpC a produkcie karbapenemáz, ako aj stanovenie mechanizmov rezistencie , vykonalo NRC pre monitorovanie rezistencie na ATB. - Vyhodnotenie : Výsledky analýz boli v 100% zhode s výsledkami zadávateľa.

Organizovanie medzilaboratórnych porovnávacích testov

NRC pre salmonelózy OLM ÚVZ SR v roku 2022 neorganizovalo medzilaboratórne porovnávacie testy vzhľadom na pracovnú vyťaženosť NRC aj diagnostických laboratórií. Kontrolu kvality vykonávania sérotypizácie dvoch kmeňov *Salmonella* spp. a stanovenia citlivosti každého z nich na tri ATB látky EK1-SAL-2023 pripraví pre diagnostické laboratóriá klinickej mikrobiológie na teritóriu Slovenskej republiky v prvom polroku 2023.

4.1.4 Iná odborná činnosť

- Výstupy činnosti NRC pre salmonelózy sú nosnou témou prezentácií o aktuálnej situácii výskytu a etiológie salmonelóz :
- V rámci medziodborovej spolupráce vo verejnom zdravotníctve, v rezorte MZ SR a intersektorálnej spolupráce so Štátnym veterinárnym a potravinárskym ústavom NRC pre salmonelózy zostavilo výsledkové dáta NRC, ÚVZSR a laboratórií MŽP do laboratórnej časti kapitoly „*Salmonelóza*“ v spoločnej publikácii“ Správa o zoonózach, alimentárnych nákazách a nákazách z vody“za rok 2021

- Pokračujúca ústretová medziodborová intrasektorálna spolupráca v rezorte zdravotníctva aj intersektorálna spolupráca so súčasťami MP a RV v realizovaných postupoch pre ochranu zdravia ľudí a zvierat (zdieľanie informácií o RASFF, o pripravovaných a realizovaných opatreniach).
- **Spolupráca a činnosť NRC v EÚ a WHO sieťach a programoch (vrátane spolupráce pre pravidelných hlásenia)**
 1. Európska sieť pre surveillance chorôb z potravín a vody (FWD) ECDC s nadnárodnými laboratóriami :
 - EURL for Salmonella, RIVM, Bilthoven, NL a
 - ECDC , (FWD Team), Solna, Sweden
 2. Svetová sieť pre surveillance chorôb z potravín WHO-Global Foodborne Network- (WHO GFN) : s nadnárodnými laboratóriami:
 - National Food Institute, Technical University of Denmark, Kodaň, Denmark,
 - WHO Collaborating Centre for Reference and Research on *Salmonella*, Institute Pasteur, Paríž, France,
 - WHO Center, Geneve, Suisse,
 - Centers for Diseases Control and Prevention, Atlanta, USA.

5. Legislatívna činnosť

V roku 2022 nedostalo NRC pre salmonelózy žiadne legislatívne materiály na vnútrorezortné pripomienkovanie

6. Metodická, konzultačná a výuková činnosť

- Poskytovanie odborných konzultácií lekárom z praxe, vrátane špecifických zdravotno-výchovných materiálov, poskytovanie odborných konzultácií laboratórnym pracovníkom, ako aj laickej verejnosti pre odber a zasielanie materiálov na bakteriologické vyšetrenia, pre interpretáciu výsledkov , racionálnu terapiu ako aj prevenciu salmonelóz
- NRC pre salmonelózy pripravilo a prezentovalo na 43. výročnej konferencii SSVPL (október 2022): prednášku o aktuálnej situácii výskytu a špecifickej etiológii salmonelóz : *“Exotické salmonelózy u nás doma- nielen korytnačky nie sú hračky...”*
- Aktívna spolupráca pri epidemiologickom vyšetrení – poskytovanie dát o výskyte jednotlivých ochorení na teritóriu na podklade výsledkov analýz izolátov , zasielaných na

typizáciu z diagnostických laboratórií, poskytovanie informácií z literárnych údajov o výskyte sérovarov *Salmonella* spp.(epidémie, pramene nákazy, faktory prenosu)

- Prínosná bola spolupráca NRC pre salmonelózy s oddeleniami epidemiológie Východoslovenského regiónu pri monitorovaní a riešení neobvyklého výskytu prípadov, vyvolaných *S.Derby* v osadách.
- Výsledky typizácie a spolupráce s epidemiologickým odborom boli podkladom spoločnej prezentácie: “ *Korytnačka ako zdroj salmonelózy u dieťaťa- kazuistika*“ ktorú na konferencii XXVI.Červenkové dni preventívnej medicíny prezentoval kolektív Odd.epidemiológie RÚVZ so sídlom v B.Bystrici.
- Pre protiepidemické opatrenia proti šíreniu Covid-19 sa neuskutočnil každoročne organizovaný a očakávaný Konzultačný deň bakteriologických laboratórií Odboru lekárskej mikrobiológie: NRC pre salmonelózy, NRC pre meningokoky, NRC pre monitorovanie rezistencie na ATB a Laboratória molekulárnej diagnostiky. Toto odborné podujatie, zamerané na prezentáciu celoročných výsledkov nastavbovej diagnostickej činnosti má dlhodobý kredit u odbornej verejnosti- kolegov z primárnej laboratórnej sféry a z iných špecializačných odborov, pracujúcich v intenciách One Health- epidemiológia, hygiena, mikrobiológia životného prostredia.

Kurzy, stáže, exkurzie:

Plánované stáže a exkurzie boli zrušené z dôvodu protiepidemických opatrení.

7. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách.

MUDr. Dagmar Gavačová	- Pracovná skupina pre biologickú bezpečnosť potravín
Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
	- Sekcia klinickej mikrobiológie SLS
	- Sekcia klinickej mikrobiológie SLK
	- Spoločnosť infektológov SLS
	- Chemoterapeutická spoločnosť SLS
Alica Juranová	-Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov

8. Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

- **11th FWD Annual Meeting, ECDC,STU Copenhagen-** výročné medzinárodné stretnutie pracovníkov v sieti pre choroby z potravín a vody(FWD). 30.3.2022-31.3.2022- online
- **FWD AMR Meeting April 24th 2022 SVK- 2** STU Denmark,Copenhagen,ECDC Stockholm - **Results of FWD AMR – RefLabCap survey in Slovakia-** „Recommendations of minimum and optimal requirements in the national reference laboratory for public health for *Salmonella* and *Campylobacter* AMR surveillance systems at the national level“-24.04.2022 – online – účasť MUDr.Dagmar Gavačová
- **Meeting: FWD AMR – RefLabCap visit of the NRL in Slovakia** –NRC for Salmonellosis 28.-29.September 2022, ÚVZ SR, STU Denmark -
Prednáška: FWD AMR – RefLabCap-NRC for Salmonellosis – Part 1 and 2 Autor: Dagmar Gavačová

Diskusné stretnutie k súčasnému vybaveniu pracovísk a možnostiam a výzvam k zavedeniu WGS pre testovanie AMR u pôvodcov FWD(chorôb z potravín a vody).

NRC pre morbilli, rubeolu a parotitídu

1. NRC zriadené Ministerstvom zdravotníctva SR rozhodnutím č.568/1997-A.s účinnosťou od 1. februára 1997

2. Personálne obsadenie:

Počet iných odborných pracovníkov s VŠ II. stupňa: 1

Počet laborantov s ÚSOV: 2

3. Akreditácia:

- podľa SNT EN ISO/15189:2012 od roku 2019 s platnosťou do roku 2024.

- počet skúšok 7
- počet ukazovateľov 7

4. Činnosť NRC

4.1. Odborná činnosť

4.1.1 Ťažiskové úlohy

- zabezpečovať laboratórnú diagnostiku suspektných osýpok a rubeoly dôkazom špecifických protilátok IgM a IgG testom ELISA,
- vykonávať testy avidity IgG protilátok proti vírusu rubeoly, ktoré umožňujú odlišiť akútnu infekciu od infekcie prekonanej v minulosti,
- zabezpečovať sérologickú diagnostiku vírusu parotitídy a parvovírusu B19 dôkazom špecifických protilátok IgM a IgG testom ELISA,
- v rámci SR zabezpečovať nadstavbovú, špecializovanú diagnostiku vírusu osýpok, rubeoly a parotitídy, ktorá sa opiera o vyšetrovacie metódy na báze molekulovej biológie - priamy dôkaz vírusovej nukleovej kyseliny metódou polymerázovej reťazovej reakcie (RT-PCR),
- vykonávať izoláciu uvedených vírusov na bunkových kultúrach a v spolupráci s Regionálnym referenčným laboratóriom WHO pre osýpky a rubeolu (RKI-Berlín) sa podieľať na bližšej identifikácii izolovaných kmeňov z hľadiska genotypovej príslušnosti,
- konfirmovať výsledky vyšetrení z iných laboratórií,
- vykonávať surveillance osýpok, rubeoly a parotitídy v SR,
- aktívne sa zúčastňovať na procese eliminácie osýpok vo WHO euroregióne a monitorovať kongenitálny rubeolový syndróm,
- odborne a metodicky usmerňovať spolupracujúce virologické laboratóriá na RÚVZ,
- zabezpečovať externú kontrolu laboratórnej práce pre spolupracujúce virologické laboratóriá na RÚVZ,
- plniť úlohy vyplývajúce z členstva v sieti národných referenčných laboratórií pre surveillance osýpok a rubeoly WHO pre Európu.

NRC zabezpečovalo laboratórnú diagnostiku osýpok, rubeoly, parotitídy a parvovírusu B19, dôkazom špecifických protilátok triedy IgM a IgG testom ELISA, molekulárno-biologickými metódami (RT-PCR) a izoláciou vírusu na bunkových kultúrach.

- V roku 2022 bolo do NRC doručených 554 klinických materiálov. Z daného materiálu sa celkovo vykonalo 1308 analýz, ktoré zahŕňali metódu ELISA na stanovenie hladín špecifických IgM a IgG protilátok proti vírusu osýpok, rubeoly, parotitídy a parvovírusu B19, na stanovenie avidity IgG protilátok proti vírusu rubeoly, metódu RT-PCR.
- Na prítomnosť IgM protilátok proti vírusu osýpok bolo vykonaných 70 vyšetrení, 13 s pozitívnym výsledkom. Ani jeden pozitívny prípad sa nepotvrdil, väčšina vzoriek mala pozitívne aj IgG protilátky. V žiadnom prípade sa nezaznamenal vzostup IgG protilátok v druhej vzorke séra. 96 vyšetrení sa vykonalo na stanovenie IgG protilátok, s pozitívnym výsledkom v 71 prípadoch.

- Na dôkaz NK vírusu osýpok sa metódou RT PCR vyšetřilo 8 klinických materiálov: moč, nazofaryngeálny výter, plodová voda. Prítomnosť RNA vírusu osýpok nebola dokázaná.
- 236 vyšetření sa vykonalo na dôkaz IgM protilátok proti vírusu rubeoly, pozitívne boli v 83 prípadoch. 236 vyšetření sa vykonalo na stanovenie IgG protilátok, s pozitívnym výsledkom v 225 prípadoch. Boli vyšetřované aj párové vzorky sér. V žiadnom prípade sa nezaznamenal vzostup IgG protilátok v druhej vzorke séra.
- 181 vyšetření sa vykonalo na aviditu IgG protilátok proti vírusu rubeoly. V 140 vzorkách mala avidita vysokú hodnotu.
- Na dôkaz NK vírusu rubeoly sa metódou RT PCR vyšetřilo 8 klinických materiálov: plodová voda. V ani jednom materiáli nebola dokázaná RNA vírusu rubeoly. Pri vyšetřeniach na rubeolu sa väčšinou jednalo o skriningové vyšetřenia tehotných žien, pričom infekcia nebola dokázaná ani v jednom prípade.
- Na prítomnosť IgM protilátok proti vírusu parotitídy bolo vykonaných 103 vyšetření. Pozitívne IgM sa dokázali v 29 prípadoch. 131 vyšetření sa vykonalo na stanovenie IgG protilátok, s pozitívnym výsledkom v 109 prípadoch.
- Na dôkaz NK vírusu parotitídy sa metódou RT PCR vyšetřili 3 klinické materiály (ster bukálna sliznica, sliny) s negatívnym výsledkom.
- IgM protilátky voči parvovírusu B19 sa zisťovali pri 118 vyšetřeniach, pozitívne boli dokázané v 5. prípadoch. Zo 118 vyšetření IgG protilátok proti parvovírusu B19, bolo pozitívnych 55.
- NRC pokračovalo v úzkej spolupráci s Regionálnym Referenčným Laboratóriom WHO (RRL, Robert Koch Institute, Berlín), kam boli zaslané vzorky sér na retestovanie v rámci externej kontroly kvality skúšok (rubeola 98% úspešnosť, osýpky 100% úspešnosť).
- NRC sa zúčastnilo externej kontroly na detekciu RNA osýpok a rubeoly- molekulárny panel WHO/CDC (9 vzoriek), 100% úspešnosť.
- NRC naďalej ostáva WHO plne akreditovaným M/R (Measles/Rubella) laboratóriom aj na rok 2023.
- NRC zasielalo pravidelné mesačné hlásenia výsledkov vyšetření na osýpky a rubeolu do siete CISID (*Centralized information system for infectious diseases*).
- Nadstavbová diagnostika NRC sa opierala o vyšetřovacie metódy na báze molekulárnej biológie.
- NRC spolupracovalo na projekte č. 8.4. Exantémové ochorenia. Gestorom ÚVZ SR. Cieľom projektu je diagnostika exantémových ochorení spôsobených vírusmi osýpok, rubeoly a parvovírusu B19 v rámci surveillancie týchto ochorení v SR.
- Stanovený cieľ WHO eliminovať osýpky v európskom regióne je aj naďalej aktuálny. V súlade s tým je potrebné pokračovať vo vykonávaní dôslednej surveillancie osýpok a rubeoly. Dôležitá je spolupráca medzi lekármi, epidemiológmi a laboratórnymi pracovníkmi.

Tab.1 Prehľad výsledkov sérologických vyšetrení v NRC pre MMR za rok 2022

<i>Infekčné agens</i>	<i>Materi ál</i>	<i>Metóda dôkazu</i>	<i>Počet vyšetrení</i>	<i>Výsled ok POZIT</i>	<i>Výsledok NEGAT</i>	<i>Výsledok HRAN. HODNOT A</i>
Morbilli	sérum	IgG EIA	96	71	16	9
		IgM EIA	70	13	55	2
Parotitída	sérum	IgG EIA	131	109	16	6
		IgM EIA	103	29	63	11
Rubeola	sérum	IgG EIA	236	225	3	8
		avidita IgG EIA	181	3	140	38
		IgM EIA	236	83	125	28
Parvovíru s B19	sérum	IgG EIA	118	55	58	5
		IgM EIA	118	5	108	5

Tab.2 Prehľad výsledkov PCR vyšetrení v NRC pre MMR za rok 2022

<i>RNA</i>	<i>Materiál</i>	<i>Metóda dôkazu</i>	<i>Počet vzoriek</i>	<i>Výsledok</i> POZIT	<i>Výsledok</i> NEGA T
Morbilli	Plodová voda Moč Nazofaryngeálny výter	RT PCR	8	0	8
Rubeola	Plodová voda	RT PCR	8	0	8
Parotitída	Sterbukálna sliznica Sliny	RT PCR	3	0	3

Laboratórne metódy

NRC má akreditovaných 7 skúšok

- Dôkaz Anti- Morbilli vírus IgM- ELISA
 - Dôkaz Anti- Morbilli vírus IgG- ELISA
 - Dôkaz Anti- Rubeola vírus IgM- ELISA
 - Dôkaz Anti- Rubeola vírus IgG- ELISA
 - Dôkaz avidity Anti- Rubeola vírus IgG
 - Dôkaz Anti- Parotitis vírus IgM- ELISA
 - Dôkaz Anti- Parotitis vírus IgG- ELISA
- + PCR diagnostika

4.1.2 Novozavedené metódy

V roku 2022 sa nezaviedla žiadna nová metóda.

4.1.3 Medzilaboratórne porovnania

NRC naďalej pokračovalo v úzkej spolupráci s Regionálnym Referenčným Laboratóriom WHO (RRL, Robert Koch Institute, Berlín), kam boli zaslané vzorky sér na retestovanie v rámci externej kontroly kvality skúšok (25 vzoriek, 100% úspešnosť u osýpok, 44 vzoriek s 98 % úspešnosťou u rubeoly).

NRC sa zúčastnilo externej kontroly na detekciu RNA osýpok a rubeoly - molekulárny panel WHO/CDC (9 vzoriek), 100% úspešnosť.

NRC získalo certifikát aj na detekciu protilátok IgG, IgM proti rubeole - INSTAND Certificate, Anti-rubella virus IgG, Anti-rubella virus IgM, Anti-rubella virus IgG avidity.

4.1.4 Iná odborná činnosť

- NRC priebežne dopĺňa a aktualizuje dokumentáciu a udržiava v praxi procesy v súvislosti s procesným auditom systému manažerstva kvality podľa ISO 9001:200 na ÚVZ SR
- V procese certifikácie systému manažerstva kvality na ÚVZ SR pracovníci NRC priebežne pripomienkujú IRD – Smernice
- NRC pravidelne usmerňuje lekárov pri odoberaní a zasielaní materiálov určených na vyšetrenie, poskytuje odborné poradenstvo v oblasti diagnostiky
- NRC zasiela pravidelné mesačné hlásenia o počtoch a výsledkoch laboratórnych vyšetrení s podozrením na suspektné osýpky a rubeolu do CISID-u (*The Centralized Information System for Infectious Diseases*)
- NRC participuje na projekte: 8.4 Diagnostika exantémových ochorení. Gestorom je ÚVZ SR. Cieľom projektu je diagnostika exantémových ochorení spôsobených vírusmi osýpok, rubeoly a parvovírusu B19 v rámci surveillance týchto ochorení v SR.

5. Legislatívna činnosť

6. Metodická, konzultačná a výuková činnosť

- Konzultačná činnosť: NRC poskytuje konzultácie v rámci laboratórnej diagnostiky osýpok, rubeoly, parotitídy a parvovírusu B19 klinickým pracoviskám.

Výuková činnosť

7. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

RNDr. Alexandra Polčíčová

Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov

Národná komisia na verifikáciu eliminácie osýpok a rubeoly na Slovensku

8. Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

Národné referenčné centrum pre meningokoky

1. NRC pre meningokoky zriadené Ministerstvom zdravotníctva SR rozhodnutím č.1814 /1990 –A / III-3 zo dňa 22.10.1993

2. Personálne obsadenie:

počet VŠ : mikrobiológ (PRIF UK) s EU atestáciou I+II : 1
Počet pracovníkov s ÚSOV: 1

3. Akreditácia

- podľa STN EN ISO/IEC 15129 :2013
- od 08 / 2019 s platnosťou do roku 2024
- počet skúšok : 5
- počet ukazovateľov : 27

4. Činnosť NRC

4.1. Odborná činnosť

Ťažiskové úlohy

- NRC vykonáva a zodpovedá za komplexnú fenotypizačnú, genotypizačnú nastavbovú diagnostiku a konfirmáciu kmeňov *N.meningitidis* izolovaných z invazívnych meningokokových ochorení, lokálnych a urogenitálnych infektov ako aj identifikáciu cirkulujúcich nosičských kmeňov na území SR. V niektorých závažných prípadoch aj priamu diagnostiku a to keď biologický materiál je transportovaný priamo do NRC z oddelení ako je ARO, JIS, infekčné a detské kliniky a vždy z ÚDZS - patologicko-anatomických/súdno-lekárskeho pracovísk. Ďalšou úlohou NRC pre meningokoky je každoročne čo najkomplexnejšie zmapovať situáciu invazívnych meningokokových ochorení a cirkuláciu nosičských kmeňov, monitorovať jej vývoj na území SR a porovnať ju so situáciou v Európe a vo svete. NRC monitoruje citlivosť, rezistenciu a jej mechanizmy u meningokokov voči vybraným ATB pre profylaktické a terapeutické použitie. Taktiež sa venuje záchytu atypických metabolických fenotypov *N.meningitidis* a kmeňov spôsobujúcich odlišnú, pre meningokokové invazívne ochorenie, atypickú kliniku.
- Genotypizačná identifikácia kmeňov je založená na real time PCR potvrdení druhu *N.meningitidis* a určení genoskupiny. Molekulárna diagnostika môže potvrdiť patogéna aj

z kultivačne, mikroskopicky a aglutinačne negatívnych primárnych biologických materiálov. Nie je limitovaná začatou antibiotickou terapiou.

- K nevyhnutnému celosvetovému dohľadu podľa WHO, ECDC, EMGM nad meningokokovými ochoreniami patrí aj sledovanie cirkulácie, distribúcie a vývoja špecifických meningokokových klonov.
- Invazívne kmene sú molekulárne analyzované multilokusovou sekvenčnou typizáciou (**MLST**) a celogenómovou sekvenáciou (**WGS**) podľa európskej schémy pre invazívne kmene:
séroskupina: PorA(vr1):PorA(vr2):FetA(vr1):klonálny komplex, sekvenčný typ

➤ Okrem toho sa v NRC s WGS identifikujú gény pre poríny **PorA (vr1,2,3)**, potenciálne bodové mutácie v génoch **PenA**, vakcinačné antigény – **FHBP**, **NHBA**, **NadA**, gény virulencie **FetA**. Všetky tieto požadované molekulárne charakteristiky vrátane **klonálnych komplexov a sekvenčných typov** invazívnych a vybraných neinvazívnych kmeňov, NRC odosiela pravidelne každoročne do medzinárodných sietí.

- NRC pre meningokoky je začlenené do medzinárodných projektov a aktivít: European Meningococcal and Haemophilus Disease Society (**EMGM Society**), ktorého je aj členom od roku 2019. V rámci aktivít EMGM prebiehajú projekty **IBD-LabNet** (Invasive Bacterial Disease Laboratory Network) a **EMERT** (European Meningococcal Epidemiology in Real Time), ktorých sa NRC zúčastňuje. Dáta klasickej a molekulárnej surveillancie invazívneho meningokokového ochorenia sú hlásené do databázy **TESSy** (The European Surveillance System) a do databázy **PubMLST** (Public databases for molecular typing and microbial genome diversity).
- Z fenotypizačných metód NRC praktizuje svetelnú mikroskopiu Gramom farbených preparátov biologického materiálu z invazívnych ochorení vrátane vzoriek *post mortem*, pre stanovenie Gram negatívnych diplokokov a zmnožených polymorfonukleárných leukocytov. Kultivačný dôkaz na 5% krvnom agare a pomnoženie v živnom bujóne u invazívnych a neinvazívnych kmeňov. Testy biochemickej identifikácie (oxidáza, ONPG, metabolizmus cukrov, dôkaz enzýmov) sa vykonávajú u všetkých kultivačných invazívnych izolátov, izolátov z dolných dýchacích ciest a z urogenitálneho systému. Séroskupiny sa stanovujú na základe polysacharidového antigénu bakteriálneho púzdra - určovanie séroskupín sklíčkovou aglutináciou s polyvalentnými (Poly, Poly2) a monovalentnými (A, B, C, D, Y, W135, X, E, Z, H) špecifickými antisérmi u invazívnych kmeňov, kmeňov z dolných dýchacích ciest a urogenitálneho systému. Z ďalších fenotypizačných metód NRC praktizuje latexovú aglutináciu, ktorá obsahuje určovanie séroskupín A, B/K1, C, W135/Y + potenciálnu prítomnosť *E.coli* K1, *Streptococcus pneumoniae*, *Haemophilus influenzae*, *Streptococcus agalactiae* v primárne sterilných tekutinách a u invazívnych kultivačných izolátov *N.meningitidis*.

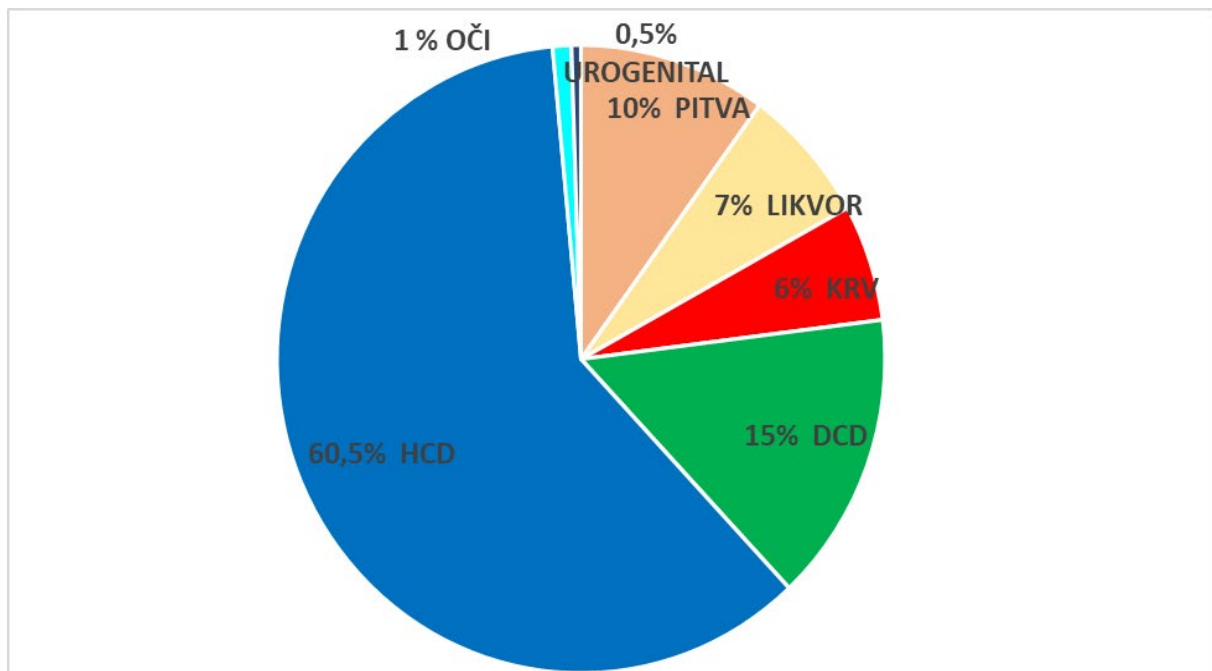
Tab. č. 1 - Od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022 bolo v NRC pre meningokoky vyšetrených **910** patientských vzoriek, čo spolu predstavuje **12 700 ukazovateľov a analýz** (tab. č. 1).

Fenotypizácia :	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov je identický s počtom analýz
Krvný agar (5% krvou)	910	910
Mikroskopický dôkaz (1000x)	113	113
Biochemická identifikácia	427	427
Pomnoženie - bujón	27	27
Oxidáza	844	844
ONPG (Orto-nitrofenyl-galaktosidáza)	427	427
Určenie séroskupiny sklíčkovou aglutináciou (Poly, Poly2, A, C, D, Y, W, B, X, E, Z, H)	412	4944
Určenie séroskupiny a potenciálneho iného patogénu latexovou aglutináciou (A, B/ESCO K1, C, W/Y, STPN, HAIN, STAG)	299	1810
Nitrocefin test pri R kmeňoch	46	46
Citlivosť na ATB /E test MIC mg/L	550	2200
Kontroly testov citlivosti na ATB	6	30
Archivácia kmeňa	870	870
Interná kontrola kvality skúšok + Referenčné kmene	7	52
Spolu:	4938	12700

➤ Genotypizáciu *N.meningitidis* - PCR, real time PCR vykonáva LMD v súčinnosti s NRC pre meningokoky. WGS a MLST externý prevádzkovateľ – PRIF UK, Vedecký park UK, Eurofins genomics Nemecko.

- Zo všetkých 910 biologických vzoriek, pochádzalo z primárne sterilných anatomických lokalít od pacientov so suspektným aj potvrdeným invazívnym meningokokovým ochorením vrátane úmrtí: 7% likvor, 6% hemokultúra/krv, sérum, 10% *post mortem* vzorky z pitiev ÚDZS. 15% vzoriek pochádzalo z dolných dýchacích ciest (spúta, bronchoalveolárne laváže, aspiráty, sekrety) u pacientov s pneumóniami, bronchopneumóniami a nosičov. 60,5% vzoriek pochádzalo z HCD pacientov s lokálnym katarom v nazofaryngu/laryngu, prevažne sa jednalo o bezpríznakových nosičov. Ster z oka 1% a materiál z urogenitálneho traktu 0,5%.

Graf č.1 : Prehľad vyšetrených vzoriek (%) v NRC pre meningokoky podľa typu v roku 2022. Zahrnuté sú kultivačné izoláty + primárny biologický materiál.

- V roku 2022 sme potvrdili *N. meningitidis* v biologických vzorkách u 27 zo 45 pacientov so suspektným invazívnym meningokokovým ochorením (IMO). U 3 pacientov sa vzorky neposlali do NRC na konfirmáciu. Tieto prípady boli hlásené len v EPIS. NRC + EPIS – celkovo 30 hlásených prípadov meningokokových invazívnych ochorení na Slovensku v roku 2022. 15 ochorení nastalo v Prešovskom, 8 v Košickom, 3 v Banskobystrickom, 3 v Bratislavskom a 1 v Nitrianskom kraji. Celopopulačná incidencia IMO v roku 2022 predstavovala 0,55/100 000. 77% meningokokových ochorení pochádzalo z východného Slovenska. V 17 prípadoch invazívnych ochorení, kde neboli potvrdené meningokoky, boli zistené iné závažné bakteriálne a fungálne patogény (tab. č. 1).
- 78% meningokokových ochorení vzniklo v rodinách s nízkym hygienickým štandardom, prevažne vo východoslovenských rómskych osadách. 22% ochorení v nerómskych rodinách s dobrým hygienickým štandardom.
- Najvyššia chorobnosť aj úmrtnosť sa dlhodobo drží u dojčiat a za nimi u 1-4 ročných detí s dominantnou séro skupinou B. V roku 2022 z invazívnych meningokokových ochorení, bola identifikovaná séro skupina B 19x, 1xW/Y, 7x neurčiteľná séro skupina NG. Prehľad zastúpenia séro skupín v jednotlivých rokoch 2007 – 2022 znázorňuje graf č.2. V roku 2022 bola chorobnosť aj počet prípadov IMO o niečo vyššia ako v predošlých 2 pandemických rokoch, čo nepatrne koreluje so zrušením protipandemických opatrení v máji 2022. V druhej najrizikovejšej vekovej skupine adolescentov a mladých dospelých (15-24 r) sa vyskytli len 2 ochorenia. Na rozdiel od iných európskych krajín, kde je incidencia IMO

u adolenscentov oveľa vyššia, bolo na Slovensku v tejto vekovej skupine potvrdené prevažne bezpríznakové nosičstvo.

- Chorobnosť u žien a mužov bola v roku 2022 vyrovnaná (♀50%, ♂50%). Najviac ochorení vzniklo v januári, v máji a v októbri. **Najvyššia lokálna alarmujúca incidenciac bola evidovaná v okrese Sabinov 14,9/100 000, za ním okres Gelnica a okres Spišská nová Ves. V obci Jarovnice nastalo až 8 prípadov IMO zo všetkých 15 prešovských ochorení. 2 skončili fatálne. Bolo tu nariadené očkovanie.** Pomocou WGS sme tieto kmene genotypizovali s výsledkom 3 molekulárne identických hypervirulentných kmeňov séroskupiny B, CC UA, ST 5000. Kmene boli navyše rezistentné voči PNC (MIC 1 mg/L).
- Z klinického hľadiska u IMO prevažovala purulentná meningitída v 44%, meningitída+sepsa v 39% a sepsa samostatne v 17%. Úmrtia zastúpené Waterhouse-Friderichsenov syndrómom v rámci celej skupiny klinických foriem predstavovali 44%. V roku 2022 sme potvrdili **3 prípady primárnej meningokokovej konjunktivitídy**. 2 prípady u malých 0 a 5 ročných detí. V oboch prípadoch sa jednalo o séroskupinu B (CC35, ST35). U 0 ročného dieťaťa prenos infekcie nastal pôrodnými cestami. V 1 prípade u 64 ročnej ženy, kde bol identifikovaný meningokok séroskupiny D (CC461, ST461).
- **V roku 2022 nastalo 13 úmrtí z 30 hlásených prípadov IMO (44% smrtnosť doteraz najvyššia v SR).** NRC pre meningokoky vyšetrilo biologický materiál z 20 súdnoznaleckých a patologicko-anatomických pitiev indikovaných pre suspektné fatálne meningokokové ochorenie. Vzorky pochádzali z ÚDZS v rámci celej SR. Úmrtie spôsobené meningokokovým ochorením bolo potvrdené v NRC u 11 osôb a 2 úmrtia boli dohlásené v EPIS : 5x Prešovský kraj, 3x Bratislavský kraj, 2x Banskobystrický kraj, 2x Košický kraj a 1x Nitriansky kraj. V 6 prípadoch išlo o séroskupinu B a v 5 o séroskupinu NG. Úmrtia sa týkali siedmich 0-4r. detí, u ktorých prevažovala séroskupina B, 2 adolescentov (14-19r.) a 4 dospelých osôb (35-65r), u ktorých prevažovala séroskupina NG (tab č. 2).

Tab.č. 2 : Stručný prehľad výsledkov vyšetrení invazívnych primovzoriek, ktoré prišli do NRC s podozrením na meningokokové invazívne ochorenia v roku 2022.

Spolu vyšetrených v NRC 45 pacientov so suspektným invazívnym meningokokovým ochorením.
27 invazívnych ochorení s potvrdenou meningokokovou etiológiou v NRC : séroskupiny - 19xB, 7xNG, 1xY/W 3 prípady nekonfirmované - hlásené len v EPIS ako IMO Spolu 30 IMO
Biologický materiál vyšetrený z 20 súdno-lekárskech patologicko-anatomických pitiev ÚDZS - 11 úmrtí v NRC s potvrdenou meningokokovou etiológiou. Séroskupiny: 6 x B, 5 x NG

- 2 úmrtia dohlásené v EPIS – nekonfirmované v NRC

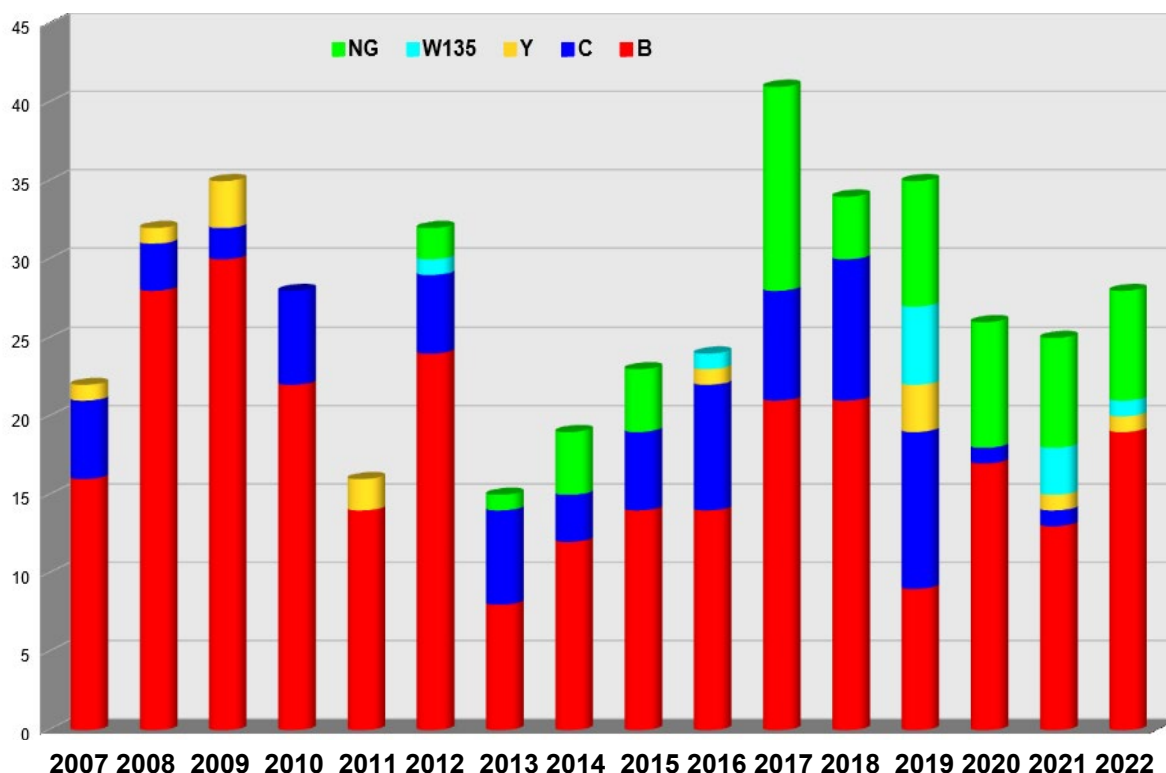
Spolu 13 exitov

17 invazívnych infekcií vyšetrených v NRC bolo spôsobených iným patogénom a exitom skončilo 7:

Aspergillus tereus, *Rhizopus sp*, *Streptococcus pneumoniae* 19A, *Listeria innocua*,

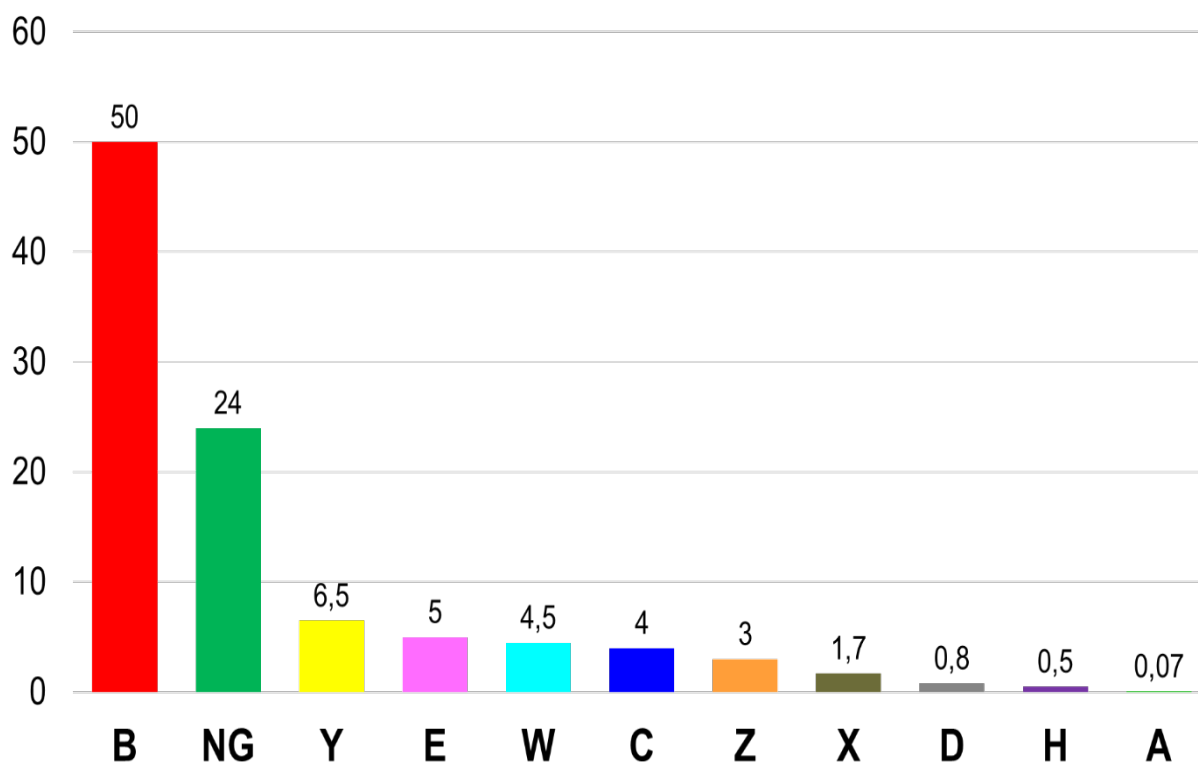
Escherichia coli, *Pseudomonas aeruginosa*, *Klebsiella pneumoniae*

Graf.č. 2 Zastúpenie séroskupín z meningokokových invazívnych ochorení v každom roku 2007 – 2022.

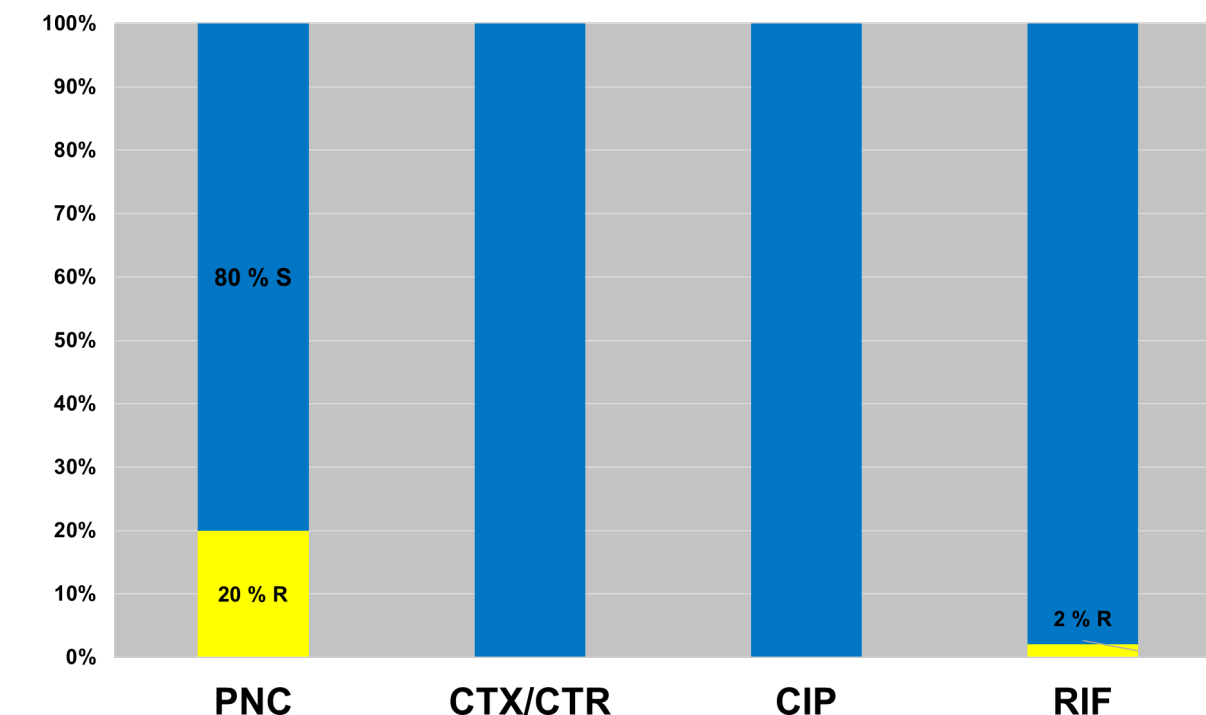
Pri analýze výskytu nosičstva (roky 2020 - 2022) na Slovensku sa potvrdilo najvyššie zastúpenie séroskupiny B 50%. 24% tvorili kmene, ktoré sú skupinovo neurčiteľné. Ostatné séroskupiny boli zastúpené: C 4%, Y 6,5%, W 4,5%, E 5%, X 1,7%, D 0,8, H 0,5%, Z 3%, A 0,07% (graf č. 3). **Séroskupina D je veľmi zriedkavá vzácna séroskupina, predstavuje neopúzdrený variant séroskupiny C. Identifikovali sme ju u dvoch pacientov, u ktorých súčasne prebiehal aktívny kovid. Jeden prípad séroskupiny A s pozitívnou cestovateľskou anamnézou. Najviac potvrdených nosičov na Slovensku bolo v Nitrianskom kraji (27%).**

Graf č.3 Zastúpenie séroskupín (%) *N.meningitidis* u nosičov na Slovensku v r. 2020 - 2022.

- Celoročným testovaním kvantitatívnej antibiotickej citlivosti voči PNC, (E-test, MIC mg/L, EUCAST 2022) sme zaznamenali **20% rezistentných** (rovnaké percento rezistencie je u invazívnych aj nosičských kmeňov), 80% citlivých kmeňov **voči PNC** (graf č. 4).
- Maximálna MIC PNC bola 3 mg/L. Pokiaľ hodnota MIC mg/L prevyšovala 1,5 tak tieto kmene boli otestované nitrocefínovou metódou, ktorá slúži na odlišenie kmeňov produkujúcich betalaktamázy (vzácnny fenotyp) od kmeňov s alterovanými PBP (bežný fenotyp). Všetky rezistentné kmene boli na produkciu betalaktamázy negatívne. Všetky testované kmene boli výborne citlivé voči CTX, CTR, CIP. NRC potvrdilo 1 kmeň so zníženou citlivosťou voči CIP, ktorý bol ku nám zavlečený zo Španielska, kde je táto rezistencia bežná ako aj v iných krajinách západnej Európy a v severnej Amerike. U rifampicínu (RIF) sme zistili 2 % rezistenciu a 98 % citlivosť.

Graf č. 4 Výsledky testovania minimálnej inhibičnej koncentrácie PNC, CTX, CTR, CIP, RIF (MIC mg/L, EUCAST 2022) 550 kmeňov za rok 2022.

4.1.2 Novozavedené metódy

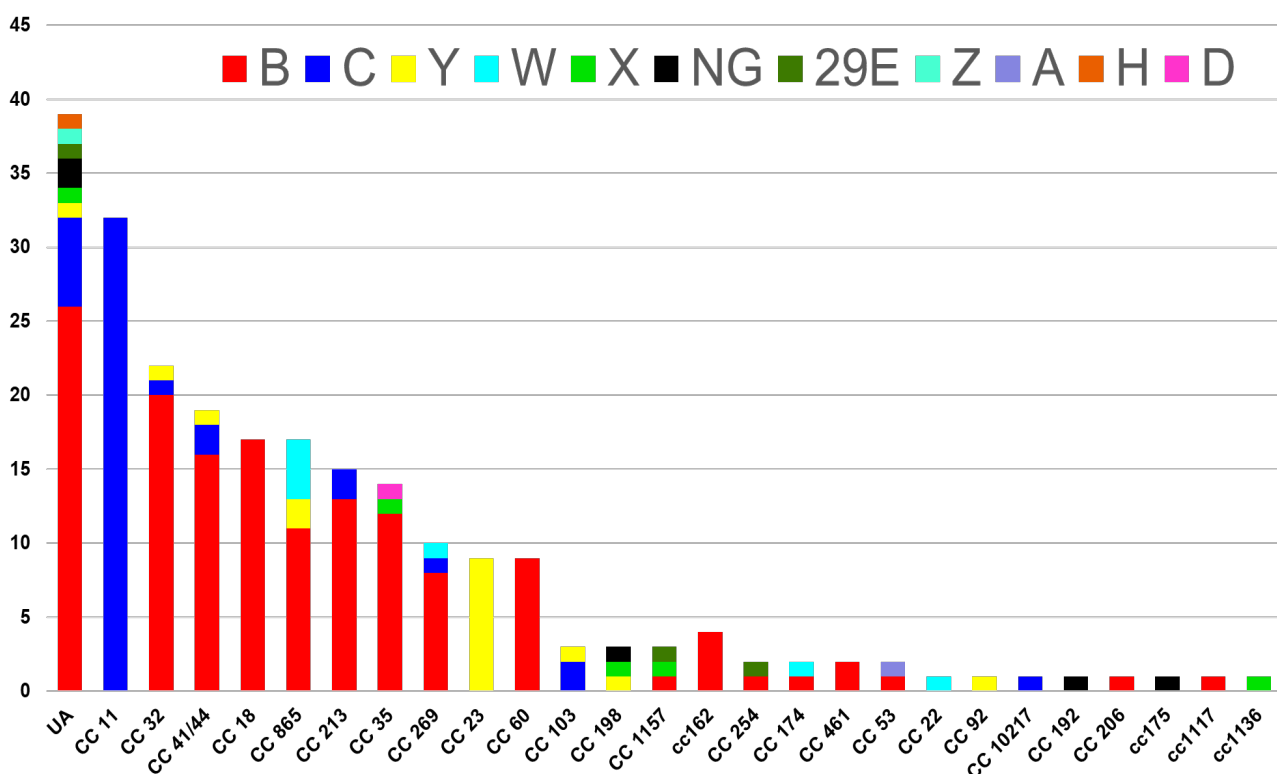
- NRC pre meningokoky úspešne realizuje a interpretuje WGS invazívnych a vybraných neinvasívnych kmeňov *N.meningitidis* s využitím externého prevádzkovateľa PRIF UK a Vedeckého parku UK v Bratislave.
- Cieľom NRC na rok 2023-24 je zavedenie celogenómového sekvenovania (WGS) vybraných kmeňov *N. meningitidis* v laboratóriu molekulárnej diagnostiky na odbore lekárskej mikrobiológie ÚVZ SR.

4.1.3 Medzilaboratórne porovnanie

- Iná odborná činnosť
- NRC pre meningokoky, ako člen európskych národných referenčných centier, pravidelne zasiela a aktualizuje komplexné molekulárne charakteristiky invazívnych kmeňov *N.meningitidis* (real-time PCR identifikácia a genoskupiny, WGS, MLST –multilocus sequence typing), **typizácia a subtypizácia proteínov vonkajšej membrány a vakcinačných antigénov menB : PorA –VR1,VR2,VR3 FetA, NadA, FHBP, NHBA, určovanie klonálnych komplexov CC a sekvenčných typov ST, génov ATB rezistencie**) do európskej databázy prostredníctvom systému EMERT (European Meningococcal

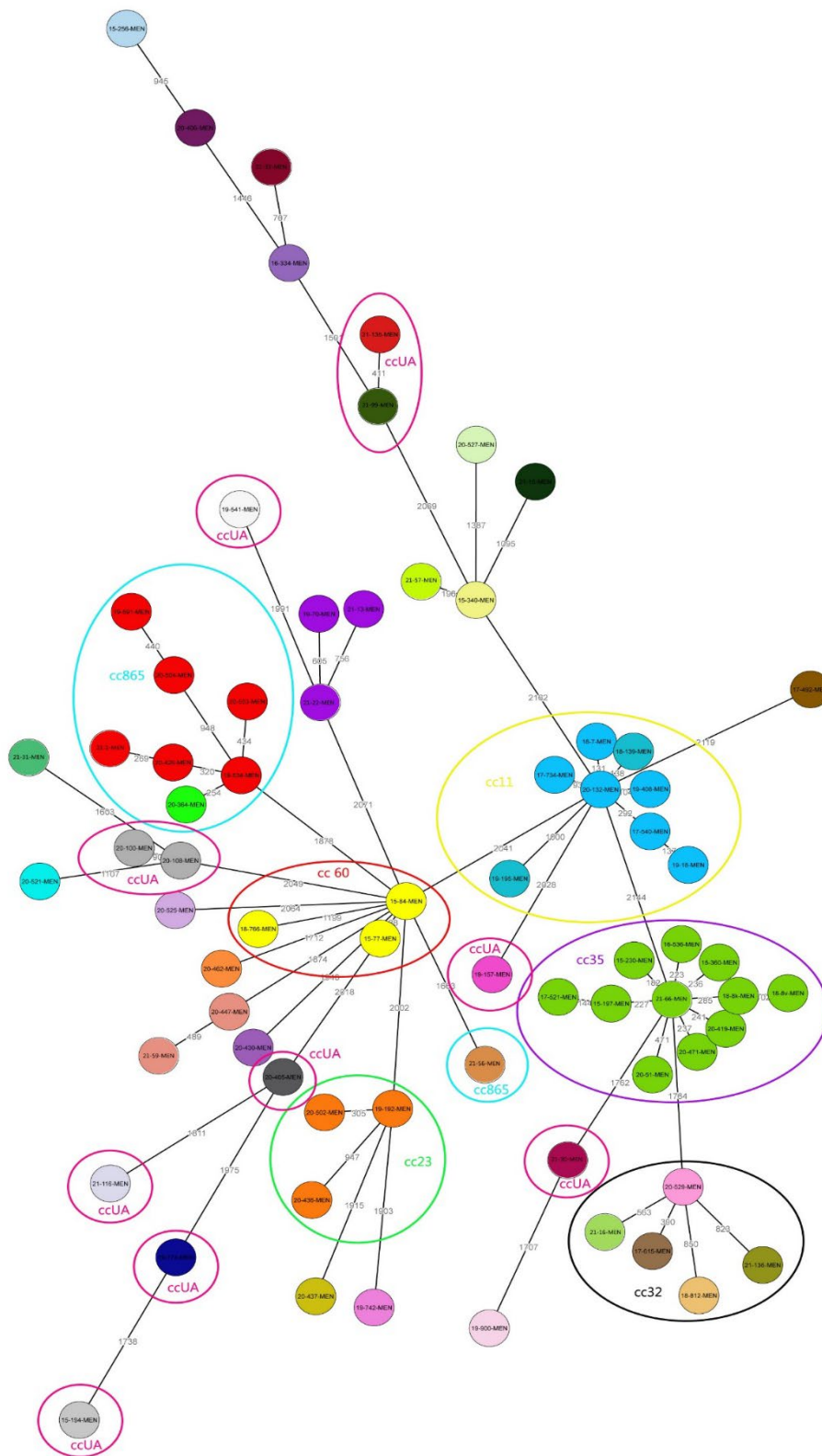
Epidemiology in Real Time) v rámci EMGM (The European Meningococcal and Haemophilus Disease Society). Tieto údaje poskytuje aj pre EPIS, TESSy (The European Surveillance System), kde okrem toho poskytuje aj výsledky fenotypizačných metód (mikroskopia, určenie séroscupiny rýchlými aglutinačnými metódami a MIC mg/L PNC, CTX, CIP a RIF). Spolupracuje v EU-IBD Labnet (European Invasive Bacterial Diseases Labnet) a EMGM, zameranej na molekulárne metódy identifikácie a monitoringu meningokokov v Európe.

Graf č. 5 Analýza molekulárnych a epidemiologických dát surveillance. Prehľad klonálnych komplexov príslušných meningokokových séroscupín vybraných kmeňov izolovaných z invazívnych ochorení a lokálnych infektov na Slovensku v rokoch 2008 – 2022. (n – 240)

Najvyššia homogenita sa preukázala u kmeňov séroscupiny C, ktoré boli dominantne zaradené do CC 11 a kmene séroscupiny Y zaradené prevažne do CC 23. Naopak najvyššia heterogenita sa zistila u kmeňov séroscupiny B, ktoré boli zaradené až do 17 rôznych CC. Mnohé z izolátov obsahovali také genetické kombinácie, ktoré nebolo možné zaradiť do žiadneho zo známych CC. Išlo buď o nové alely alebo nové kombinácie známych alel. Molekulárna charakterizácia meningokokov pôsobiaca IMO celosvetovo ukazuje že **všetky ochorenia sú spôsobené hypervirulentnými CC** a u niektorých CC bola dokázaná spojitosť so séroscupinami (napr. 41/44, 32, 60, 18, 213, 35 so séroscupinou B, CC 11 so séroscupinou C alebo CC23 so séroscupinou Y). Výskyt klonálnych komplexov v SR koreluje s výskytom pozorovaným v Európe. Dynamika zmien genetických vzťahov medzi izolátmi v SR spôsobujúcimi IMO za posledných 16 rokov ukazuje na dôležitosť molekulárnych dát, ktoré spolu s epi dátami sú podkladom pre upresnenie vakcinačnej stratégie.

Graf č. 6 Genetická diverzita vybraných 71 izolátov *N.meningitidis* od IMO a nosičov na Slovensku, 2015 – 2022.

- 4 NRC vedie databázu údajov o všetkých zasielaných izolátoch *N.meningitidis* a pôvodnom biologickom materiáli, ako aj informácie o všetkých prípadoch invazívnych ochorení vrátane úmrtí na Slovensku. V spolupráci s UDZS, s epidemiológmi, s nemocničnými odd. intenzívnej medicíny, s infekčnými a pediatrickými klinikami a s laboratóriami klinických mikrobiológií, dosahuje vyše 95% confirmáciu všetkých meningokokových ochorení v SR. Archivuje, udržuje zbierku invazívnych a nosičských meningokokov v kryobankách spolu s referenčnými kmeňmi (-70°C).
- 5 NRC priebežne dopĺňa a aktualizuje dokumentáciu a udržiava v praxi procesy v súvislosti s procesným auditom systému manažérstva kvality podľa ISO 9001:200 na ÚVZ SR.

5 **Legislatívna činnosť**

6 **Metodická, konzultačná činnosť**

- NRC podáva odborné konzultácie spolupracujúcim laboratóriam klinickej mikrobiológie, nemocničným klinikom, súdno-lekárske a patologicko-anatomickým pracoviskám UDZS (interpretácie nálezov pri úmrtiach), pre metodické usmernenie manažmentu zasielania a výberu biologického materiálu na vyšetrenie v NRC, požadovaných analýz, výsledkov, laboratórnej diagnostiky a antibiotickej citlivosti.

NRC sa pravidelne podieľa na výkovej činnosti študentov stredných a vysokých škôl v oblasti laboratórnej diagnostiky meningokokov, ktorí v rámci vzdelávacích stáží a exkurzií navštevujú pracoviská ÚVZ SR (mimo pandemickej situácie).

Mgr. Terézia Vrábľová, absolventka PRIF UK katedry molekulárnej biológie, absolvuje PhD štúdium od septembra 2021 s dizertačnou prácou na tému: Klonálna analýza kmeňov *Neisseria meningitidis* na Slovensku.

7. **Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách**

RNDr. Anna Kružlíková :

- Sekcia klinickej mikrobiológie, Slovenská lekárska spoločnosť
- Slovenská spoločnosť infektológov, Slovenská lekárska spoločnosť
- Sekcia laboratórnej diagnostiky - SKIZP
- Interný audítor pre medicínske laboratóriá ÚVZ SR (ISO : 15 128, ISO : 17 025)
- Expert pre SNAS – lekárska mikrobiológia
- Advisory Board for MenB
- The European Meningococcal and Haemophilus Disease Society - EMGM
- ECDC – OCP for microbiology *N.meningitidis*

- Jarmila Blažíčková :
- Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov

8. Zahraničné pracovné cesty a odborné podujatia :

- NRC pre meningokoky v roku 2022 neabsolvovalo žiadnu zahraničnú pracovnú cestu z dôvodu pandemickej situácie.

NRC pre sledovanie rezistencie mikroorganizmov na antibiotiká

1. NRC zriadené Ministerstvom zdravotníctva SR rozhodnutím MZ SR č. M/4401/2001 zo dňa 29.10.2001

2. Personálne obsadenie

počet lekárov so špecializáciou : 1 (0,2 úväzok)

počet iných odborných pracovníkov s VŠ II. stupňa so špecializáciou: 1

počet pracovníkov s ÚSOV: 2

3. Akreditácia

- podľa STN EN ISO 15189:2012
- od roku 2019 s platnosťou do roku 2024
- počet skúšok 2
- počet ukazovateľov 25

4. Činnosť NRC

4.1 Odborná činnosť

4.1.1 Ťažiskové úlohy

- NRC posudzuje, overuje, odporúča a následne pomáha pri aktualizácii metód a postupov na stanovovanie citlivosti mikroorganizmov na antibiotiká do laboratórnej praxe. V spolupráci s Národnou breakpointovou komisiou MZ SR (NAC) sa podieľa na

definovaní a pravidelnej aktualizácii národne platných interpretačných kritérií pre testovanie antibiotickej citlivosti v laboratóriách klinickej mikrobiológie.

- Na základe zdrojových údajov o laboratórnych testoch citlivosti vykonaných v laboratóriách klinickej mikrobiológie udržiava a systematicky aktualizuje celoštátnu databázu údajov o rezistencii mikroorganizmov na antibiotiká v SR. Regionálne aj celoslovenské údaje o citlivosti na ATB sú prístupné rôznym užívateľom podľa hierarchie prístupových práv na internetovej stránke www.snars.sk.
- Zabezpečuje poskytovanie národných údajov pre potreby európskej siete monitorovania antibiotickej rezistencie ECDC EARS-Net: European network of national surveillance systems on antimicrobial resistance for public health purposes.
- Zabezpečuje národné zastúpenie v projektoch ECDC zameraných na monitorovanie nových mechanizmov rezistencie u klinicky významných baktérií.
- Organizuje a vykonáva pravidelný systém národnej externej kontroly kvality laboratórneho stanovovania citlivosti (kruhové vzorky) pre laboratória klinickej mikrobiológie zaradené do siete zdravotníckych zariadení SR.
- Poskytuje konzultácie v odborných, metodických a organizačných otázkach klinického testovania antibiotickej citlivosti.
- Vykonáva expertízu činnosť v hodnotení stavu a vývoja bakteriálnej rezistencie na antibiotiká v SR.
- Prostredníctvom Ústrednej komisie pre antiinfekčnú liečbu a antibiotickú politiku MZ SR zabezpečuje národné zastúpenie, komunikáciu s medzinárodnými organizáciami, poskytovanie údajov a spoluprácu s medzinárodnými sieťami a orgánmi Európskej komisie, zaoberajúcimi sa problematikou antibiotickej rezistencie (pracovné skupiny Európskej komisie, ECDC, EARS-Net a pod.).

Tabuľka 1. Prehľad laboratórnych vyšetrení

Typ materiálu	Spôsob vyšetrenia	Počet vzoriek	Počet vyšetrení / stanovení	Počet ukazovateľov
Charakteristika kmeňov pre externú kontrolu v SR UK NEQAS organizovanú NRC ÚVZ SR	stanovenie antibiogramu	6	69	1325
Medzinárodná kontrola EQA-6 AST DK <i>Salmonella spp.</i>	stanovenie antibiogramu, charakteristika mechanizmov rezistencie	8	72	88
Kvartálna príprava vzoriek pre 41 laboratórií EKK ÚVZ SR	inkorporácia do nosiča, adjustácia, kontrola čistoty, denzity, distribúcia	8	464	464

Analyza klinických izolátov karbapeném rezistentných enterobaktérií (CRE)	izolácia, identifikácia, charakterizácia antibiogramu, stanovenie mechanizmov rezistencie	2858	8492	20448
Klinické izoláty baktérií z OKM, zazbierkovanie do zbierky UVZ SR	izolácia, identifikácia, charakterizácia antibiogramu, stanovenie mechanizmov rezistencie	2155	9144	47400
Klinické izoláty baktérií z OKM na kontrolu MDR, nezazbierované	Konfirmácia identifikácie, antibiogramu	636	1900	6359
Udržiavanie zbierkových kmeňov NRC ATB UVZ SR	Kontrola životnosti, čistoty, pravidelné preočkovanie na stabilizačné médiá	60	240	180
Činnosť na zabezpečenie kvality výsledku : int. refer. materiály, kultivačné médiá	Referenčné kmene	6	12	288

Tabuľka 2. Spracovanie dát o antibiotickej rezistencii v SR v r. 2022 (www.snars.sk)

Typ údajov	Počet antibiotikogramov archivovaných v databáze SNARS za 1-12 / 2022	Celkový počet antibiotikogramov archivovaných v databáze SNARS od 01/2022 k 12/2022	Počet zdrojových laboratórií
Kvalitatívne testy	342 451	5 583 622	25
Kvantitatívne testy	295 207	11 182 444	25
Spolu	637 658	16 766 066	

4.1.2 Novozavedené metódy

V roku 2022 v neboli zavedené nové metódy.

4.1.2. Medzilaboratórne porovnanie

Účasť na medzilaboratórnych testoch :

V rámci medzinárodnej kontroly kvality EQA-8-AST 2022 sa vyšetrila antibiotická citlivosť u 8 kmeňov *Salmonella spp.*

Organizovanie medzilaboratórnych porovnávacích testov:

NRC organizovalo, odborne zabezpečovalo a vyhodnocovalo pravidelnú externú kontrolu stanovovania kvalitatívnej a kvantitatívnej citlivosti pre 40 laboratórií klinickej mikrobiológie, zaradených do siete zdravotníckych zariadení v SR. Počas roku 2021 sa do zúčastnených laboratórií zaslali 4 kruhové vzorky. Každá vzorka obsahovala 2 mikroorganizmy. Sumárne výsledky kontrolného testovania spolu s anonymným vyhodnotením sa zaslali účastníkom okruhu a pravidelne sa zverejňovali aj na internetovej stránke ÚVZ SR (projekty/mikrobiológia).

Iná odborná činnosť

➤ Zber a spracovanie údajov pre európsku databázu ATB rezistencie EARS-Net

NRC od roku 2012 zabezpečuje zber a spracovanie údajov pre európsku databázu antibiologickej rezistencie EARS-Net. V roku 2022 sa prostredníctvom 14 laboratórií klinickej mikrobiológie v rámci EARS-Net 2022 analyzovali údaje z 25 vybraných sentinelových zdravotníckych zariadení. Údaje o výskyte a ATB rezistencii *E. coli*, *K. pneumoniae*, *P. aeruginosa*, *Acinetobacter spp.*, *S. pneumoniae*, *S. aureus*, *E. faecalis* a *E. faecium* v hemokultúrach a likvoroch sa získavali v nadväznosti na zber údajov pre národnú databázu SNARS.sk. Vyhodnotilo sa viac ako 55 000 záznamov o vyšetrení hemokultúr a likvorov vykonaných v zapojených diagnostických laboratóriách zariadeniach. Do databázy EARS-Net sa prostredníctvom systému Tessy (Ing. J. Námešná, RUVZ Banská Bystrica) po analýze zaslalo viac ako 2878 spracovaných záznamov o ATB citlivosti požadovaných mikroorganizmov.

Uvedené údaje poskytnuté zo Slovenska sú trvale dostupné na www stránke ECDC <https://ecdc.europa.eu/en/antimicrobial-resistance/surveillance-and-disease-data/report>.

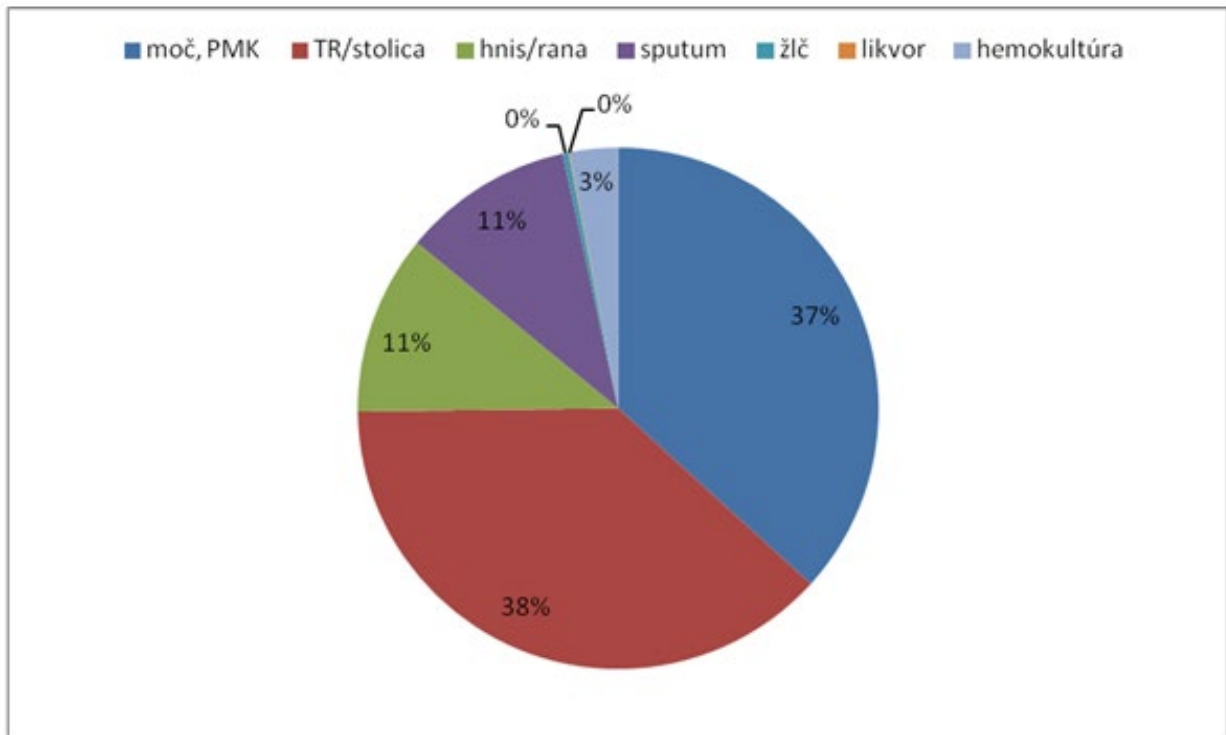
Monitoring karbapenemázu produkujúcich enterobaktérií (CPE)

Na Slovensku sa monitoruje výskyt CPE od roku 2013. V roku 2022 bolo v NRC testovaných 2614 suspektných CPE izolátov z terénnych laboratórií. Testovanie sa vykonáva fenotypovým kolorimetrickým skriningovým testom a molekulárnymi metódami (PCR *bla*_{VIM}, *bla*_{NDM}, *bla*_{KPC}, *bla*_{OXA-48}) v súlade s OU MZ z roku 2014. U všetkých suspektných izolátov CPE zaslaných do NRC v 2022 bola u 2155 preukázaná tvorba karbapenemáz.

Dominujúcim druhom CPE je v období sledovania v NRC od roku 2013 do roku 2021 *Klebsiella pneumoniae* subsp. *pneumoniae*. *Enterobacter cloacae* predstavoval v roku 2019 druhý dominujúci kmeň pozitívny na produkciu karbapenemáz, no v roku 2020 sa situácia zmenila a druhým dominujúcim kmeňom potvrdeným v NRC bola *Klebsiella terrigena*. V roku 2021 a v roku 2022 ostala situácia rovnaká. Za ostatné obdobie naďalej pomaly pokračuje diverzifikácia spektra druhového zastúpenia CPE.

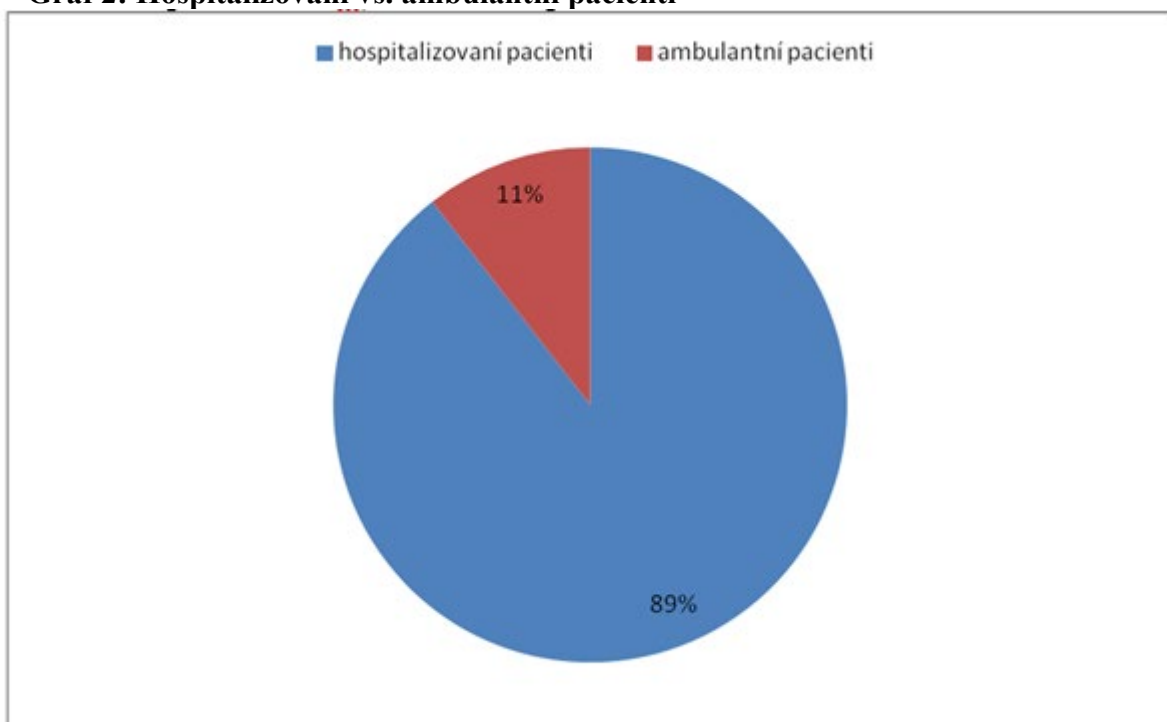
Rozdelenie pozitívnych izolátov CPE uvádzame v grafe č. 1. Väčšina izolátov pochádzala zo skríningu črevnej kolonizácie (výter z rekta, stolica). Z klinických materiálov boli CPE najčastejšie izolované z moču.

Graf 1: Zastúpenie CPE podľa klinických materiálov v roku 2021 v percentách

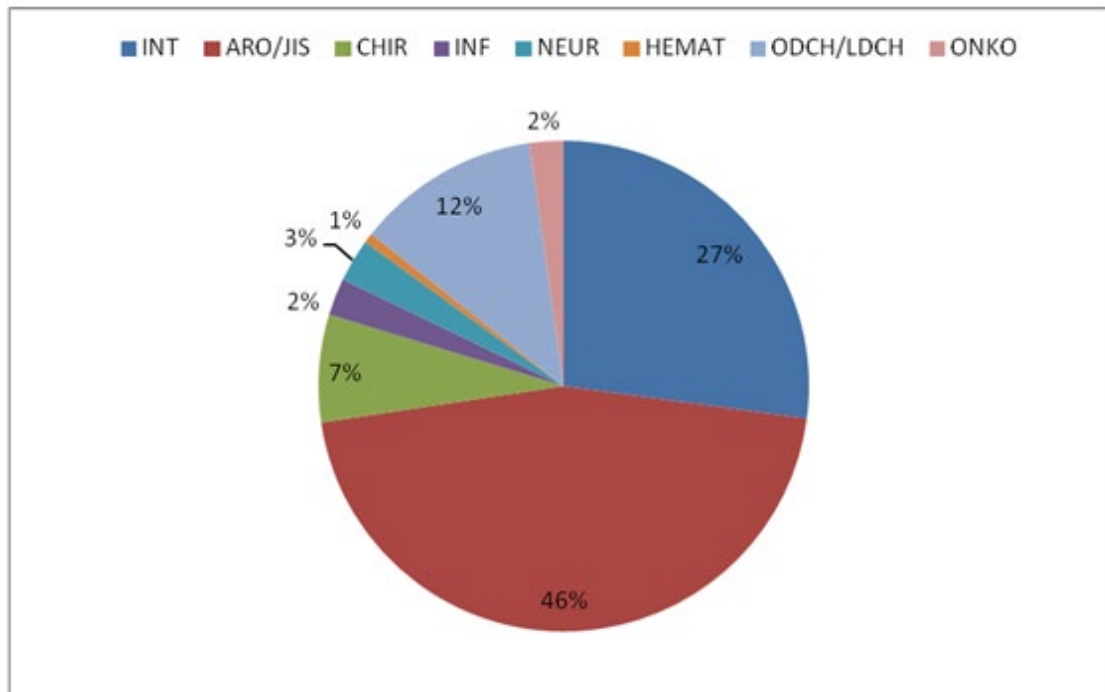
V roku 2022 opäť dominovali hospitalizovaní pacienti. (Graf 2)

Graf 2: Hospitalizovaní vs. ambulantní pacienti

Najvyšší podiel pacientov s CPE pochádzalo z oddelení ARO/JIS ďalej z interných oddelení. Podiely jednotlivých oddelení uvádzame v grafe 3. Zastúpenie jednotlivých genotypov rezistencie v krajoch SR je v grafe 4. V roku 2022 sme zachytili viacero kombinácií rôznych karbapenemáz (tabuľka 3)

Graf 3: Zastúpenie CPE na nemocničných oddeleniach

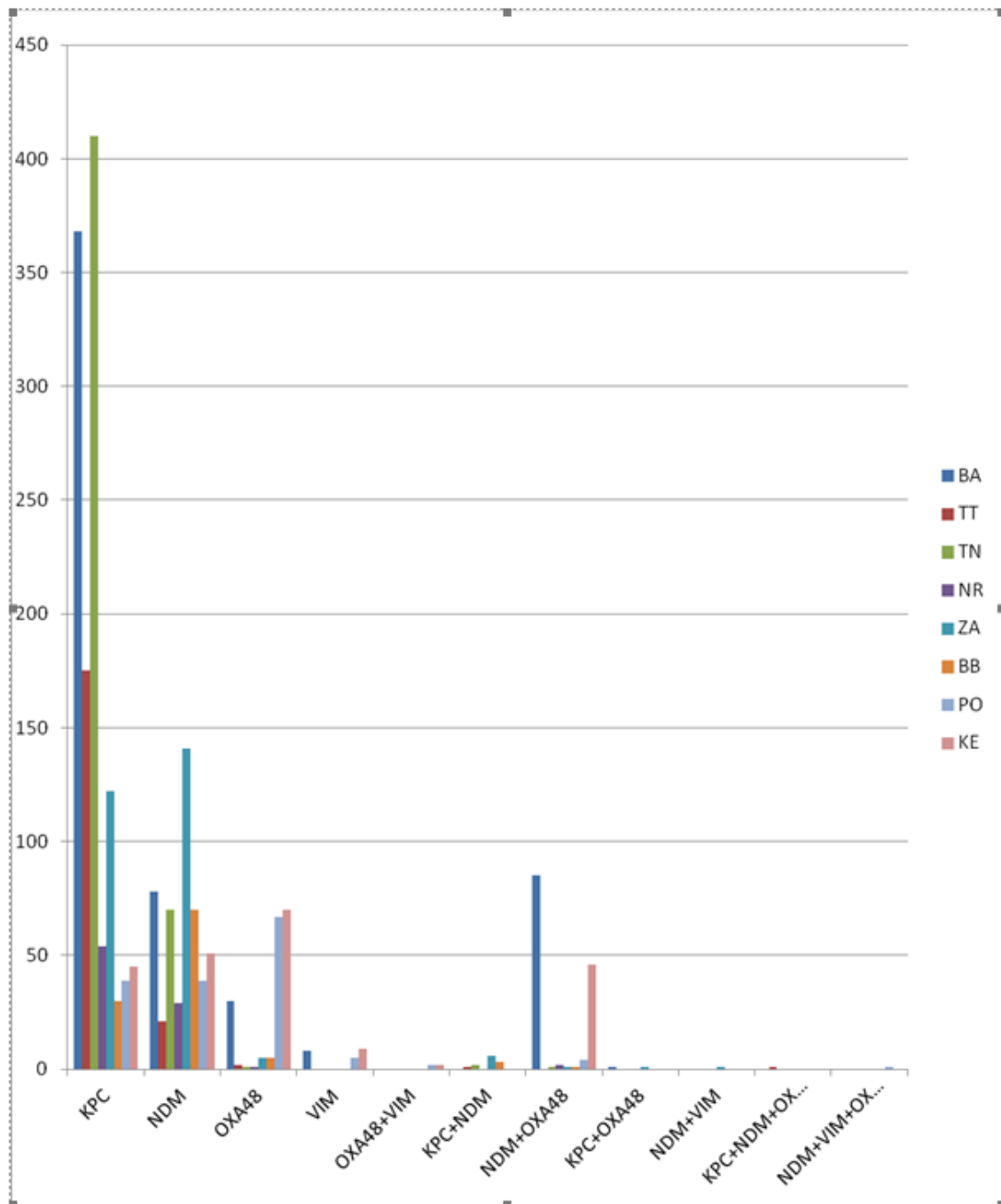

Tabuľka 3 Zastúpenie karbapenemáz na Slovensku podľa krajov a kombinácií detegovaných génov rezistencie

	KPC	NDM	OXA48	VIM	OXA48+VIM	KPC+NDM
BA	368	78	30	8		
TT	175	21	2			1
TN	410	70	1			2
NR	54	29	1			
ZA	122	141	5			6
BB	30	70	5			3
PO	39	39	67	5	2	
KE	45	51	70	9	2	

Stĺpec1	NDM+OXA48	KPC+OXA48	NDM+VIM	KPC+NDM+OXA48	NDM+VIM+OXA48
BA	85	1			
TT					1
TN	1				
NR	2				
ZA	1	1	1		
BB	1				
PO	4				1
KE	46				

Graf 4: Zastúpenie karbapenemáz na Slovensku podľa krajov

- Od roku 2017 všetky pozitívne izoláty CPE confirmované v NRC podrobujeme genotypizácii metódou PCR. Prispieva to k presnejšiemu monitorovaniu šírenia sa jednotlivých typov karbapenemáz na Slovensku, aj pri ďalších epidemiologických šetreniach. V SR sa v roku 2022 potvrdila prítomnosť génov typu *bla_{NDM}*, *bla_{KPC}*, *bla_{VIM}* a *bla_{OXA-48}*. Od roku 2017 do roku 2021 dominovala v SR metalobetalaktamáza typu NDM, v roku 2022 bola najčastejšie potvrdená prítomnosť karbapenemázy typu KPC.
- Situácia sa za obdobie rokov 2014-2022 zhoršuje aj u invazívnych infekcií. Zatiaľ čo v roku 2014 sme mali prvý záchyt CPE z hemokultúry (HK), v každom nasledovnom roku ich

počet postupne narastal. V roku 2021 sme konfirmovali z hemokultúr 68 izolátov CPE a v roku 2022 to bolo 51 izolátov.

Monitoring rezistencie voči kolistínu u klinických izolátov

V NRC sa v roku 2019 zaviedli metódy na sledovanie kolistínovej rezistencie klinických izolátov z radu *Enterobacterales*, u ktorých sa výskyt tejto za posledné obdobie zvýšila rezistencia aj voči kolistínu, ktoré patrilo k antibiotikám poslednej línie v terapii infekcií zapríčinených multirezistentnými kmeňmi. V rámci akreditovanej metódy z roku 2019 používame na konfirmáciu suspektných izolátov z OKM komerčnú mikrodilučnú metódu stanovenia citlivosti na kolistín. (Obr. 1)

Obr. 1: Mikrodilučná metóda stanovenia citlivosti na kolistín

V roku 2021 sme konfirmovali kolistínovú rezistenciu u celkovo 257 klinických izolátov z OKM. Z toho 218 izolátov bolo voči kolistínu rezistentných a 39 izolátov (14%) bolo citlivých.

Okrem chromozomálne viazaných génov, zodpovedných za rezistenciu sa objavili kmene, ktoré majú gény rezistencie lokalizované na R-plazmide. Výskyt génov *mcr-1*, *mcr-2*, *mcr-3*, *mcr-4* a *mcr-5* monitorujeme metódou PCR. Každý suspektne rezistentný izolát zaslaný na konfirmáciu do NRC overujeme stanovením citlivosti na kolistín. V prípade rezistencie, pokračujeme v ďalšej analýze metódou PCR.

Konfirmácie rezistencie na iné antibiotiká

V roku 2022 sme konfirmovali citlivosti na iné ako karbapenémové antibiotiká alebo kolistín u 99 klinických izolátov zo spolupracujúcich OKM.

Vypracovanie národných stanovísk a podkladov pre Európsku komisiu pre štandardizáciu testovania antibiotickej citlivosti (EUCAST).

Národný informačný systém pre sledovanie rezistencie na antibiotiká SNARS SK.

V roku 2022 sa pokračovalo v zbere údajov o stave a vývoji rezistencie na antimikrobiálne liečivá v SR. Databázový systém snars.sk registroval ku koncu roka 2022 údaje o 16 766 066 vyšetreniach. Počas roku 2021 sa zaevidovalo a spracovalo 637 658 vyšetrení antibiotickej citlivosti zo slovenských laboratórií klinickej mikrobiológie. Údaje boli

začleňované do databázy priebežne a všetky údaje sú trvale dostupné na internetovej stránke <http://www.snars.sk>

5. Legislatívna činnosť

6. Metodická, konzultačná a výuková činnosť

- Pravidelná ročná aktualizácia metodických postupov na in „vitro“ stanovovanie a interpretáciu laboratórnych testov citlivosti NRC podľa Európskej komisie pre štandardizáciu testovania citlivosti (podľa normatívu EUCAST, verzia 12)

NRC priebežne poskytovalo konzultačnú činnosť pre zdravotnícke zariadenia v rámci SR. Konzultácie sa dotýkali predovšetkým interpretácie výsledkov vyšetrenia citlivosti rezistentných izolátov baktérií a návrhov na antibiotickú terapiu v konkrétnych klinických situáciách.

Činnosť NRC ATB pri ÚVZ SR, výsledky sledovania stavu a vývoja antibiotickej rezistencie a nové poznatky v oblasti stratégií antibiotickej terapie boli prezentované formou prednášok na kurzoch v rámci pregraduálneho štúdia (študijný odbor Všeobecné lekárstvo) a postgraduálnej prípravy atestantov (odbor Klinická mikrobiológia) na SZU. Formou praktickej výuky sa NRC podieľalo na predatestačnej príprave vysokoškolských pracovníkov v odbore Laboratórne vyšetrovacie metódy v klinickej mikrobiológii a v odbore Klinická mikrobiológia. Vedúci NRC pôsobil ako predseda skúšobnej komisie pri atestačných skúškach v špecializácii Klinická mikrobiológia a člen atestačnej komisie v odbore Laboratórne vyšetrovacie metódy v klinickej mikrobiológii na SZU.

7. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

Doc. MUDr. Milan Nikš, CSc.

- predseda výboru Sekcie klinickej mikrobiológie Slovenskej lekárskej komory
- hlavný odborník MZ SR pre odbor klinická mikrobiológia
- revízor Slovenskej spoločnosti klinickej mikrobiológie SLS
- Člen katalogizačnej komisie MZ SR pre odbor klinická mikrobiológia
- Člen pracovnej skupiny pre prípravu štandardných diagnostických a terapeutických postupov MZ SR

RNDr. Andrea Žáková

- Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov
- Člen Slovenskej spoločnosti klinickej mikrobiológie Slovenskej lekárskej spoločnosti

Mgr. Andrea Obžerová

- Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov

Denisa Osvwaldová

- Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov

8. Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

Národné referenčné centrum pre arbovírusy a hemoragické horúčky

1. NRC zriadené rozhodnutím MZ SR v zmysle § 8 zákona č. 126/2006 Z. z. o verejnom zdravotníctve s účinnosťou od 1. mája 2007

2. Personálne obsadenie

počet iných odborných pracovníkov v VŠ vzdelaní III. stupňa: 1
počet pracovníkov s ÚSOV (laboranti): 1

3. Akreditácia (áno)

- podľa ISO 15189:2012
- od roku 2019 s platnosťou do roku 2024
- počet skúšok 2
- počet ukazovateľov 2

4. Činnosť NRC

4.1. Odborná činnosť

4.1.1. Ťažiskové úlohy

- vykonávanie laboratórnej diagnostiky protilátok proti vírusu kliešťovej encefalítidy,
- vykonávanie laboratórnej diagnostiky protilátok proti hantavírusom (Hantaan/Dobrava, Puumala),
- vykonávanie laboratórnej diagnostiky západonílskej horúčky
- pravidelné aktualizovanie celoštátnej databázy údajov o prípadoch kliešťovej encefalítidy a prípadoch ochorení na hemoragické horúčky s renálnym syndrómom na Slovensku,
- poskytovanie konzultácií v odborných a v organizačných otázkach diagnostiky,
- sumarizovanie laboratórnych výsledkov a epidemiologických údajov pre EVD-LabNet (Emerging Viral Diseases-Expert Laboratory Network),
- účasť na externých kontrolách kvality laboratórnej práce.

Plnenie a vyhodnotenie:

- V NRC sa vykonávala laboratórna diagnostika protilátok IgM a IgG proti vírusu kliešťovej encefalítidy, protilátok IgM a IgG proti hantavírusom sérotypov Hantaan a Puumala metódou ELISA a laboratórna diagnostika západonílskej horúčky metódou ELISA a real-time RT-PCR.
- V roku 2022 bolo do NRC doručených 671 vzoriek biologického materiálu.
- V NRC sa celkovo vykonalo 2348 analýz na zistenie prítomnosti protilátok IgM a IgG proti hantavírusom (Hantaan a Puumala) metódou ELISA. Pozitívne IgM protilátky proti sérotypu Hantaan boli dokázané v 117 vzorkách. Pozitívne IgG protilátky proti sérotypu Hantaan boli dokázané v 35 vzorkách. V 77 vzorkách boli stanovené pozitívne IgM protilátky proti sérotypu Puumala. Pozitívne IgG protilátky proti sérotypu Puumala boli stanovené v 35 vzorkách.
- Na zistenie prítomnosti protilátok IgM a IgG proti vírusu kliešťovej encefalítidy metódou ELISA sa vykonalo celkovo 76 analýz. Pozitívne protilátky IgM boli dokázané v piatich vzorkách. Pozitívne protilátky IgG boli dokázané v troch vzorkách.
- V júli 2022 bol v NRC zaznamenaný jeden prípad ochorenia na západonílsku horúčku. Ochorenie sa zistilo u osoby vo vekovej skupine nad 60 rokov. Osoba sa pohybovala medzi Bratislavou a maďarskou obcou Rajka. Epidemiologické vyšetrenie nepreukázalo, či išlo o autochtónny prípad alebo bola osoba poštípaná mimo územia Slovenskej republiky. V prvej vzorke séra zo 7.7.22 boli pozitívne IgM protilátky a negatívne IgG protilátky, v druhej vzorke séra z 13.7.22 boli dokázané pozitívne IgM aj IgG protilátky, a nízka avidita IgG protilátok. Pozitívne protilátky proti vírusu západonílskej horúčky boli laboratórne potvrdené vírusneutralizačným testom vo Virologickom ústave Biomedicínskeho centra SAV.

Záver:

- Výskyt kliešťovej encefalítidy a hantavírusových infekcií sa v NRC monitoroval metódou ELISA. Laboratórna diagnostika zahŕňala dôkaz protilátok IgM a IgG proti vírusu kliešťovej encefalítidy a proti hantavírusom sérotypov Hantaan, Puumala. Vykonávala sa laboratórna diagnostika západonílskej horúčky metódou ELISA a real-time RT-PCR. Vzorky biologického materiálu na laboratórnu diagnostiku boli dodávané zo zdravotníckych zariadení z rôznych oblastí Slovenska.
- Laboratórna diagnostika kliešťovej encefalítidy, hemoragických horúčok s renálnym syndrómom a západonílskej horúčky v NRC je dôležitá pre monitorovanie výskytu týchto zoonóz na Slovensku.

4.1.2 Novozavedené metódy

4.1.3 Medzilaboratórne porovnania

V júni 2022 sa NRC zúčastnilo na externej kontrole kvality laboratórnej práce zameranej na laboratórnu diagnostiku protilátok IgM a IgG proti vírusu kliešťovej encefalítidy (počet účastníkov: 2, vyhodnotenie: 100 %). Organizátorom bol: INSTAND e.V, Düsseldorf, Nemecko.

4.1.4. Iná odborná činnosť

- NRC pravidelne usmerňuje lekárov pri odoberaní a zasielaní vzoriek biologického materiálu
- NRC poskytuje konzultácie v odborných, v organizačných otázkach diagnostiky a vykonáva expertízu činnosť v hodnotení diagnostiky
- NRC pravidelne aktualizuje celoštátnu databázu údajov o prípadoch kliešťovej encefalitídy a hemoragických horúčok s renálnym syndrómom na Slovensku
- NRC priebežne dopĺňa a aktualizuje dokumentáciu a udržiava v praxi procesy v súvislosti s procesným auditom systému manažérstva kvality podľa ISO 9001:200 na ÚVZ SR
- V procese certifikácie systému manažérstva kvality na ÚVZ SR zamestnanci NRC priebežne pripomienkovali IRD – Smernice

Medzinárodná činnosť:

NRC sumarizovalo laboratórne výsledky a epidemiologické údaje pre európsku pracovnú skupinu EVD-LabNet a zúčastnilo sa na medzinárodnej kontrole kvality laboratórnej práce organizovanej: INSTAND e.V, Düsseldorf, Nemecko.

5. Legislatívna činnosť

6. Metodická, konzultačná a výuková činnosť

Konzultačná činnosť

NRC pravidelne aktualizovalo celoštátnu databázu údajov o prípadoch kliešťovej encefalitídy a hantavírusových infekcií v SR. NRC poskytovalo konzultácie v odborných a organizačných otázkach diagnostiky. NRC priebežne usmerňovalo lekárov pri odoberaní a zasielaní vzoriek biologického materiálu na laboratórnu diagnostiku. NRC kladie dôraz na správne a kompletne vyplňanie žiadaniek, aby žiadanka na vyšetrenie obsahovala okrem základných údajov aj nasledujúce:

- bydlisko, prípadne stručne inú vedomosť, kde a kedy mohlo dôjsť k nákaze, napr. či sa pacient pohyboval v rizikových oblastiach,
- rizikové povolanie (lesný pracovník, poľnohospodársky pracovník,...),
- konzumácia nepasterizovaných mliečnych výrobkov,
- očkovanie proti vírusu kliešťovej encefalitídy.

Uvedené údaje pomáhajú NRC pri monitoringu a zbieraní údajov o výskyte kliešťovej encefalidídy na Slovensku.

Výuková činnosť

NRC uskutočňuje školenia pre študentov stredných a vysokých škôl, ktorí v rámci vzdelávacích stáží a exkurzií navštevujú pracoviská ÚVZ SR

7. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

RNDr. Elena Tichá, PhD.
Zuzana Rybárová

Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov
Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov

8. Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

RNDr. Elena Tichá, PhD.: ECDC and WHO Europe Joint Annual Influenza and COVID-19 Surveillance Meeting, online meeting, 5.-7. október 2022.

RNDr. Elena Tichá, PhD.: Annual EVD Network Meeting (online), 15.-16. november 2022.

Laboratórium molekulárnej diagnostiky

Personálne obsadenie

počet iných odborných pracovníkov s VŠ vzdelaním II. a III stupňa: 6

počet laborantov: 0

Akreditácia

- podľa normy ISO 15 189 Medicínske laboratória
- od 20.8.2019 do roku 2024
- počet skúšok 1
- počet akreditovaných ukazovateľov 24 (neakreditovaných 21)

Odborná činnosť

Ťažiskové úlohy

Cieľom Laboratória molekulárnej diagnostiky (LMD) je vykonávať aj zavádzať do praxe metódy molekulárnej biológie na detekciu pôvodcov rôznych infekčných ochorení, úzko spolupracovať s Národnými referenčnými centrami a špecializovanými laboratóriami OLM a novými metodikami prispieť k rýchlejšej a citlivejšej diagnostike závažných infekčných ochorení. LMD taktiež zavádza metódy, ktoré pomáhajú určiť klonálnu príbuznosť vyšetrovaných izolátov, ako aj iné metódy, ktorých výsledky sú potrebné pre epidemiologické analýzy.

LMD zabezpečuje diagnostické metódy PCR, multiplex PCR, nested PCR, real-time PCR, RT-PCR, real-time RT-PCR, touchdown PCR, MLST, sekvenčné charakterizácie proteínov PorA, PenA a FetA u *Neisseria meningitidis*, PFGE, izolačné a vizualizačné metódy pre nastavbovú diagnostiku pre NRC pre salmonelózy, NRC pre chrípku, NRC pre meningokoky, NRC pre poliomyelitídu, NRC pre MMR, Laboratórium bunkových kultúr a NRC pre sledovanie rezistencie mikroorganizmov na antibiotiká.

Laboratórium molekulárnej diagnostiky taktiež zabezpečuje nastavbovú diagnostiku pre RÚVZ SR i ďalších poskytovateľov zdravotnej starostlivosti vrátane nemocníc a súkromných laboratórií poskytujúcich diagnostické služby v zdravotníctve.

Do Laboratória molekulárnej diagnostiky bolo za obdobie 1.1.2022 až 31.12.2022 prijatých **1 947** vzoriek na vyšetrenie SARS-CoV-2 a **4 803** vzoriek na ostatné vyšetrenia. S týmito vzorkami sa realizovalo **1 947** vyšetrení SARS-CoV-2 a **19 450** ostatných špeciálnych analýz.

Prehľad vyšetrení v Laboratóriu molekulárnej diagnostiky v období 1.1.2022 – 31.12.2022

Žiadateľ	Druh vyšetrenia, metóda	počet vzoriek	počet vyšetrení
Laboratórium bunkových kultúr	PCR na určenie prítomnosti nukleovej kyseliny <i>Mycoplasma</i> sp.	17	17
NRC pre salmonelózy	PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny <i>Salmonella</i> spp.	609	1218
	PCR na potvrdenie produkcie D-tartarátu		1218
	PCR na určenie vybraných bičkových antigénov 1. fázy salmonel		1218
	PCR na určenie vybraných bičkových antigénov 2. fázy salmonel		1218
	PCR na potvrdenie komplexného antigénu z4	0	0
	PCR na určenie vybraných sérovarov salmonel	0	0
	PCR na určenie vybraných O skupín salmonel	32	64
	PCR na určenie subspecies II, IIIa a IIIb	21	42
	Pulzná elektroforéza	14	14
NRC pre meningokoky	PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny <i>Neisseria meningitidis</i>	640	1280
	PCR na určenie séroskupiny <i>Neisseria meningitidis</i>		3840
	MLST	0	0
	sekvenčné určenie PorA, FetA proteínov	0	0

	sekvenčné určenie <i>penA</i> génu	0	0
	real-time PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny <i>Neisseria meningitidis</i>	97	97
	real-time PCR na určenie séroskupiny <i>Neisseria meningitidis</i>	8	8
NRC pre poliomyelitídu	PCR na typizáciu rotavírusov	5	20
	PCR na určenie génoskupiny <i>Norovirus</i>	0	0
	PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny <i>Enterovirus</i>	391	391
	PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny <i>Enterovirus71</i>	25	50
	PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny poliovírus 1 sabin a poliovírus 3 sabin	163	652
	PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny <i>Enterovirus71</i>	12	24
	ITD poliovírusov	24	144
NRC pre chrípku	PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny vírusu chrípky A	204	204
	PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny vírusu chrípky B		204
	real-time PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny vírusu SARS-CoV-2		204
	PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny vírusu chrípky A/H1	95	158
	PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny vírusu chrípky A/H3		158
	PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny vírusu parachrípky 1	0	0
	PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny vírusu parachrípky 3	0	0

	real-time PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny adenovírusov	0	0
	real-time PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny respiračného syncytiálneho vírusu	8	8
	PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny vírusu chrípky A		8
	PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny vírusu chrípky B		8
	real-time PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny vírusu SARS-CoV-2		8
NRC pre sledovanie rezistencie mikroorganizmov na antibiotiká	PCR detekcia karbapenemázových génov KPC, NDM, OXA, VIM	2109	6956
	PCR detekcia génu MCR-1	310	
NRC pre arbovírusy a hemoragické horúčky	PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny vírusu západonílskej horúčky	19	19

Novozavedené metódy

V roku 2022 bolo zavedených niekoľko nových metód. Jednalo sa o nahradenie klasickej PCR a RT-PCR metódu real-time. Konkrétne sú to nasledujúce metódy:

- real-time PCR na určenie vybraných séroskupín *Neisseria meningitidis*
- real-time RT-PCR diagnostickou súpravou, ktorá umožňuje súčasnú detekciu a dolíšenie nukleovej kyseliny vírusu SARS-CoV-2, vírusu RSV aj vírusu chrípky A/B.
- real-time PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny adenovírusov
- real-time RT-PCR ITD poliovírusov.

Medzilaboratórne porovnania

➤ RSV 2022

Detekcia vírusu RSV metódou RT-PCR. Zasiela INSTAND e.V., Gesellschaft zur Förderung der Qualitätssicherung in medizinischen Laboratorien e.V., Düsseldorf, Nemecko. Test bol realizovaný v júni 2022.

➤ Adenovírusy 2022

Detekcia adenovírusov metódou PCR. Zasiela INSTAND e.V., Gesellschaft zur Förderung der Qualitätssicherung in medizinischen Laboratorien e.V., Düsseldorf, Nemecko. Test bol realizovaný v júni 2022.

➤ Influenza 2022 (WHO)

Detekcia vírusu chrípky metódou real-time RT-PCR a RT-PCR. Zasiela WHO Influenza EQAP Team, Virology Division, Public Health Laboratory Centre, Kowloon Hong Kong SAR. Test bol realizovaný v júli 2022.

➤ SARS-Cov-2 2022 (WHO)

Detekcia vírusu SARS-CoV-2 metódou real-time RT-PCR. Zasiela Public health lab. service branch centre for health protection, Virology Division, Public Health Laboratory Centre, Kowloon Hong Kong SAR. Test bol realizovaný v júli 2022.

➤ PFGE 2022

Pulzná elektroforéza izolátov salmonel. Zasiela Statens serum institute, Kodaň, Dánsko. Test bol realizovaný v septembri 2022.

Iná odborná činnosť

- Testovanie nových diagnostických súprav s cieľom aktualizovať metódy molekulárnej biológie v laboratóriu.
- Činnosť v EÚ (WHO) sieťach a programoch

Laboratórium molekulárnej diagnostiky priamo nie je zahrnuté v niektorej z európskych laboratórnych sietí. V tejto súvislosti však treba spomenúť, že výsledky vyšetrení MLST a typizácie PorA, FetA a PenA, realizované v spolupráci s NRC pre meningokoky, sú následne posielané prostredníctvom NRC pre meningokoky a epidemiológov do sietí EU-IBD labnet, EMERT a TESSy. Tiež profily izolátov salmonel, získané metódou pulznej elektroforézy, sú archivované a priebežne porovnávané s profilmí izolátov v rámci urgentnej výzvy „urgent inquiry“ v spolupráci s NRC pre salmonelózy ako súčasť integrovanej surveillance salmonelóz.

Konzultačná činnosť:

- Z dôvodu epidemiologickej situácie nebolo možné v roku 2022 organizovať konzultačné dni.

Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

Mgr. Jana Gőczeová, PhD.

Pracovná skupina PCR ÚVZ SR

Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov

Mgr. Terézia Vrábľová	Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov
Mgr. Lucia Ševčíková	Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov
Mgr. Natália Lichvariková	Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov
Mgr. Michaela Krenželoková	Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov
Mgr. Michaela Sieklová	Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov

Laboratórium so stupňom biologickej bezpečnosti pre biofaktory 3

Aktuálne zabezpečuje spracovávanie a laboratórne vyšetrenie podozrivých zásielok zo západoslovenského regiónu.

Personálne obsadenie

pracovná skupina :

Mgr.et Mgr. Katarína Pastuchová, RNDr. Elena Tichá, PhD., Martina Červená, Mgr. Barbora Kotvasová, Mgr. Ing. Zuzana Sirotná, RNDr. Anna Kaliňáková (Gičová), PhD. (MD), Mgr. Andrea Gažiová.

Odborná činnosť

Ťažiskové úlohy

Laboratórium zabezpečuje spracovávanie a diagnostiku podozrivých zásielok a materiálov z vonkajšieho prostredia zo západoslovenského regiónu, na prítomnosť spór *B. anthracis* týchto vzorkách. Pracovníci OLM, ktorí sú členmi pracovnej skupiny spracovávajúcej rizikové zásielky, sú zaradení do vykonávania pracovnej pohotovosti mimo pracoviska (striedanie v týždňových intervaloch), čím je zabezpečená nepretržitá prevádzka laboratória.

Prehľad laboratórnej činnosti

V roku 2022 boli v laboratóriu LBB3 prijaté 2 zásielky definované ako rizikové. Obidve zásielky boli vyšetrené na prítomnosť *B. anthracis*. Prítomnosť *B. anthracis* sa vo vyšetrovaných vzorkách nepotvrdil.

Na potvrdenie výsledku bolo vykonaných spolu 34 analýz - z toho 2 analýzy metódou imunochromatografie na prístroji Defender a 32 kultivačných.

Laboratórne metódy

- kultivačné vyšetrenie na základných, selektívnych a diagnostických médiách
- biochemická typizácia vykultivovaných izolovaných kmeňov
- imunochromatografická metóda - screeningová metóda, Defender
- RT – PCR vyšetrenie

Laboratórium bunkových kultúr

1. Personálne obsadenie

Počet lekárov: 0

Počet iných odborných pracovníkov s VŠ II. stupňa: 1

Počet pracovníkov s ÚSOV: 2

Počet pomocného pracovného personálu: 0

3. Odborná činnosť

3.1 Ťažiskové úlohy

- Laboratórium bunkových kultúr centrálnne zabezpečovalo prípravu bunkových substrátov pre virologické laboratória ÚVZ v rámci SR, čím významnou mierou prispievalo nielen k skvalitneniu a štandardizácii podmienok izolácie a identifikácie patogénnych mikroorganizmov z biologických materiálov, porovnateľnosti získaných výsledkov v medzinárodnom meradle, ale aj k efektívnemu vynakladaniu finančných prostriedkov,
- laboratórium v priebehu roka 2022 priebežne pracovalo so 6-mi bunkovými líniami, pričom každá bunková línia sa sériovo pasážovala v rámci týždňa v 2-3 paralelných sledoch po dobu maximálne 15 pasáží,
- v roku 2022 pripravilo laboratórium pre potreby virologických laboratórií na ÚVZ SR a pre spolupracujúce laboratória zriadené na báze RÚVZ v Banskej Bystrici a v Košiciach celkovo 5562,2 miliónov bunkových suspenzií, čo z toho predstavuje pre laboratóriá RÚVZ v BB 2610,8 miliónov bunkových suspenzií a pre RÚVZ v KE 1420 miliónov bunkových suspenzií (Tab. č.1),
- počas pasážovacieho cyklu sa bunkové línie priebežne testovali v LMD metódou PCR na vylúčenie kontaminácie mykoplazmami, čo predstavovalo celkovo 26 vzoriek.

Tab. č.1 Bunkové línie pripravené v LBK v roku 2022

Bunková línia	NRC / Laboratórium				
	množstvo x10 ⁶				
	ÚVZ SR			RÚVZ	
	NRC -POL	NRC -CH	NRC -MMR	BB	KE
RD (A)	713,2	-	-	772,8	580
L 20B	712,2	-	-	588	580
Hep – 2c	-	-	-	640	-
VERO	-	-	4	610	260
VERO /hSLAM	-	-	10	-	-
MDCK	-	92	-	-	-
NCI-H292	-	-	-	-	-
RK 13	-	-	-	-	-
MDCK-SIAT 1	-	-	-	-	-
A 549	-	-	-	-	-
Spolu:	1425,4	92	14	2610,8	1420
Celkovo:	5562,2 x 10⁶				

3.2 Plnenie:

Laboratórium bunkových kultúr v priebehu celého roka 2022 bez prerušenia zabezpečovalo prípravu bunkových substrátov aj pre virologické laboratória ÚVZ v rámci SR RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici a v Košiciach, čo významnou mierou prispelo k skvalitneniu a štandardizácii podmienok izolácie a identifikácie vírusov z biologických materiálov, porovnateľnosti získaných výsledkov v medzinárodnom meradle a taktiež k efektívnemu vynakladaniu finančných prostriedkov.

3.3 Novozavedené metódy

V roku 2022 nebola v Laboratóriu bunkových kultúr zavedená nová metóda.

3.4 Iná odborná činnosť

4. Legislatívna činnosť

4.1 Pripomienkovanie odborných usmernení, noviel zákonov pre MZ SR alebo iné zložky v jeho pôsobnosti:

5. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

RNDr. Polčíčová Alexandra:

- Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov,
- Národná komisia na verifikáciu eliminácie osýpok a rubeoly na Slovensku

Fogarassyová Oľga:

- Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov

Tahotná Miroslava:

- Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov

Úsek zabezpečenia laboratórnych a sanitárnych činností

1. Personálne obsadenie

Počet lekárov: 0

Počet iných odborných pracovníkov s VŠ III. stupňa: 1

Počet pracovníkov s ÚSOV: 3

Počet pomocného pracovného personálu: 4

2. Akreditácia

- podľa STN EN ISO/IEC 15 189:2012
- od 20.8.2019 do 20.8.2024
- počet skúšok: 0
- počet ukazovateľov: 0

3. Odborná činnosť

3.1 Ťažiskové úlohy

Centrálny príjem materiálu (CP)

Počet vzoriek prijatých v roku 2021 cez CP bol 45 640. Pracovníčky zabezpečili príjem a distribúciu všetkého infekčného materiálu do jednotlivých NRC a laboratórií OLM a taktiež zabezpečili príjem baranej defibrinovanej krvi pre potreby OLM a OOFŽP. Súčasťou evidencie došlého materiálu na CP bolo aj vkladanie dát do programu EPIS a IS COVID.

Laboratorium prípravy kultivačných pôd a roztokov

Podľa štandardných metodických postupov pracovníčky vykonávali prípravu a sterilizáciu kultivačných pôd a roztokov podľa požiadaviek jednotlivých NRC a laboratórií OLM a OOFŽP. Zabezpečili internú kontrolu kvality prostredia - účinok dezinfekcie a sanitácie priestorov laboratórií OLM, kontrolu germicídnych žiaričov a sterilizácie laboratórneho skla a pomôcok. V príručnom sklade viedli kontrolu a evidenciu médií, živných pôd, chemikálií a Petriho misiek.

Množstvo pripravených kultivačných pôd a roztokov sumarizuje Tab. č.1:

- celkový objem pripravených médií pre OLM a OOFŽP bol 2 709 litrov,
- z toho bolo 574,5 litrov tekutých pôd, 1 405,5 litrov tuhých pôd a 729 litrov roztokov,
- tuhých pôd pripravených do PM bolo 44 300 kusov (plast),
- tuhých a tekutých špeciálnych pôd do skúmaviek bolo pripravených celkovo 115 900 kusov (plast/sklo),
- z uvedeného objemu bolo pre potreby OLM pripravených 1 327,4 litrov (49 %) a pre potreby OOFŽP 1 381,6 litrov (51 %) kultivačných pôd a roztokov.

Deštrukcia infekčného materiálu a príprava laboratórneho skla a pomocného zdravotníckeho materiálu pre bakteriológiu

Pracovníčky podľa štandardných metodických postupov:

- dekontaminovali bakteriálne kontaminovaný infekčný materiál na OLM fyzikálnou dekontamináciou vlhkým teplom v autoklávoch,
- pripravili laboratórne sklo a pomocný zdravotnícky materiál na sterilizáciu,
- sterilizovali laboratórne sklo a pomocný zdravotnícky materiál v sterilizátoroch,
- podieľali sa na príprave destilovanej a redestilovanej vody.

Deštrukcia infekčného materiálu a príprava laboratórneho skla a zdravotníckeho materiálu pre virológiu

Pracovníčky podľa doporučených metodických postupov:

- dekontaminovali virologicky kontaminovaný infekčný materiál na OLM fyzikálnou dekontamináciou vlhkým teplom v autoklávoch,
- pripravili laboratórne sklo a pomocný zdravotnícky materiál na sterilizáciu,
- sterilizovali laboratórne sklo a pomocný zdravotnícky materiál v sterilizátoroch,
- podieľali sa na príprave destilovanej a redestilovanej vody.

Sanitárne práce v laboratóriách a ostatných priestoroch OLM

- čistenie priestorov laboratórií (mechanická očista, preventívna dezinfekcia, v prípade potreby represívna dezinfekcia) a spoločných priestorov OLM,
- čistenie vybavenia laboratórií a likvidácia odpadu na OLM.

Tabuľka č.1: Objem a druhy pripravených médií za rok 2022

Druh	Celkový objem I.polrok (l / ks)	Celkový objem II.polrok (l / ks)	Celkový objem za rok 20 (l / ks)
Tioglykolátová pôda	3	3	6
Sabourodov agar	6	6	12
Slanetz- Bartley agar	4	3	7
Tuhé základy	321	312	633
Krvný agar	140	112	252
VČŽL agar, VČŽG agar	8	7	15
Tekuté základy	118	111	229
Endova pôda	26	24	50
Dezoxycholát-citrátový agar	42	44	86
Mueller Hinton agar	34	33	67
Baird-Parker agar	8	7	15
Hajnov agar	4	4	8
SIM médium	1	1	2
Trypsínový bujón	3,5	3	6,5
Týfové cukry	2	2,5	4,5
Selenitová pôda	3	3,5	6,5
Živný bujón č.2	31	29	60
Tekuté špeciálne pôdy	120	142	262
Tuhé špeciálne pôdy	118	103	221
GTK agar	9	7,5	16,5
GKCH agar	10	11	21

Indikátory	3,5	4,5	8
Fyziologický roztok	120	111	231
Rôzne roztoky	236	254	490
CELKOVÝ OBJEM:	1371L	1338L	2709L
-tekuté pôdy	280,5L	294L	574,5L
-tuhé pôdy	731L	674,5L	1405,5L
-roztoky	359,5L	369,5L	729L
Tuhé pôdy na PM (plast)	20500ks	23800ks	44300ks
Tuhé a tekuté špeciálne pôdy do skúmaviek (plast/sklo)	57400ks	58500ks	115900ks
Výdaj sterilných plastových PM	600ks	600ks	1200ks
Celková spotreba sterilných plastových PM	19000ks	18500ks	37500ks

4. Legislatívna činnosť

5. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

Miháliková Tatiana:

– Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov, asistentov, laborantov a technikov.

Droppová Ružena:

– Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov, asistentov, laborantov a technikov,

Sládeková Emília:

– Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov, asistentov, laborantov a technikov.

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom
v Banskej Bystrici**

1. ORGANIZAČNÉ ČLENENIE

Oddelenie lekárskej mikrobiológie (OLM) je organizačne členené na 2 úseky a 7 laboratórií. Integrálnou súčasťou OLM sú 4 Národné referenčné centrá (NRC).

1. Úsek špeciálnej mikrobiológie
 - laboratórium sérológie
 - laboratórium virológie
 - laboratórium molekulárnej biológie
2. Úsek mikrobiológie a biológie životného prostredia
 - laboratórium mikrobiológie potravín a predmetov bežného užívania
 - laboratórium mikrobiológie vôd
 - laboratórium na kontrolu sterility, dezinfekcie a prevencie nákaz
 - laboratórium biológie
3. Národné referenčné centrá (NRC)
 - NRC pre pertussis a parapertussis
 - NRC pre toxoplazmózu
 - NRC pre pneumokokové a hemofilové nákazy
 - Informačné centrum pre bakteriologické, (biologické) a toxínové zbrane
 - Špecializované pracovisko pre vírusové hepatitídy
 - Špecializované pracovisko pre diagnostiku *Clostridium botulinum* v potravinách a klinickom materiáli

2. PERSONÁLNE OBSADENIE

V roku 2022 pracovalo na oddelení **32 zamestnancov**, z toho 6 VŠ so špecializáciou; 6 VŠ bez špecializácie; 13 laborantiek, 1 iný zdravotnícky pracovník bez špecializácie; 4 sanitárky, 1 upratovačka a 1 vrátnička (Tab. 2).

Vedúci oddelenia: **Mgr. RNDr. Jozef Strhársky, PhD., MPH, MHA**

Zástupca vedúceho oddelenia: RNDr. Renáta Kissová, PhD.

Úsek špeciálnej mikrobiológie: RNDr. Renáta Kissová, PhD.

Úsek mikrobiológie a biológie životného prostredia: RNDr. Janka Lafféřsová

3. AKREDITÁCIA

OLM RÚVZ BB vykonáva skúšanie v súlade s požiadavkami ISO/IEC 17025:2017: Všeobecné požiadavky na kompetentnosť skúšobných a kalibračných laboratórií. Osvedčenie o akreditácii má OLM RÚVZ BB už od 17.5.2004. V roku 2020 prebehla štvrtá reakreditácia a OLM RÚVZ BB získalo „Osvedčenie o akreditácii č. S-156“ vydané SNAS s platnosťou do 21.5.2025.

OLM RÚVZ BB vykonáva skúšanie aj v súlade s požiadavkami ISO 15189:2012: Medicínske laboratória, Požiadavky na kvalitu a kompetentnosť. V roku 2020 OLM RÚVZ BB získalo „Osvedčenie o akreditácii č. M-073“ vydané SNAS s platnosťou do 20.1.2025 (Tab. 3).

V roku 2021 prebehlo v dňoch 27.-29.10.2021 na OLM RÚVZ BB rozšírenie akreditácie medicínskeho laboratória o stanovenie protilátok triedy IgG/IgA proti SARS-CoV-2 a stanovenie RNA SARS-CoV-2 Real Time PCR metódou.

Obsah Osvedčenia o akreditácii v zmysle ISO/IEC 17025:2017:

Oddelenia RÚVZ BB sú spôsobilé vykonávať chemické, mikrobiologické, biologické a fyzikálno-chemické skúšky vôd a potravín, predmetov bežného používania, kozmetických výrobkov, ovzdušia a biologického materiálu; odbery vzoriek ovzdušia; odbery vzoriek vôd a potravín; odbery sterov, sterilných materiálov a odber na kontrolu sterilizátorov; rádiochemické skúšky vôd; vyjadrovať názory a interpretácie k výsledkom skúšok; meranie fyzikálnych veličín hluku v životnom a pracovnom prostredí a osvetlenia v pracovnom prostredí podľa rozsahu akreditácie uvedeného v prílohe k osvedčeniu.

Obsah Osvedčenia o akreditácii v zmysle ISO 15189:2012:

Oddelenie lekárskej mikrobiológie RÚVZ BB je spôsobilé vykonávať sérologické, virologické, parazitologické a molekulárno-biologické vyšetrenia vzoriek biologického materiálu podľa rozsahu akreditácie uvedeného v prílohe k osvedčeniu.

Laboratórium:	Počet skúšok	Počet ukazovateľov
virologie	3	15
sérológie	27	33
molekulárnej biológie	7	21
medicínske laboratóriá spolu	37	69
mikrobiológie potravín	11	11
mikrobiológie vôd	9	10
sterility a dezinfekcie	3	3
biológie	9	17
odber vzoriek	1	-
skúšobné laboratóriá spolu	33	41
OLM Spolu	70	110

V zmysle zákona NR SR č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia § 8 ods. 4 MZ SR schválil zriadenie národného referenčného centra, ak má žiadateľ osvedčenie o akreditácii (Tab. 1).

NRC zriadené na OLM RÚVZ Banská Bystrica:

- **Národné referenčné centrum pre pertussis a parapertussis**
(rozhodnutie č. 3363/94-A zo dňa 8.9.1994)
- **Národné referenčné centrum pre toxoplazmózu**
(rozhodnutie č. 354/1997-A zo dňa 19.2.1997)
- **Informačné centrum pre bakteriologické (biologické) a toxínové zbrane**
(rozhodnutie č. M/4214/2001 zo dňa 15.10.2001)
- **Národné referenčné centrum pre pneumokokové nákazy**
(rozhodnutie č. Z61839/2010-OZS zo dňa 6.12.2010)
- **Národné referenčné centrum pre pneumokokové a hemofilové nákazy**
(č. Z61839/2010-OZS z dňa 6.12.2010 a rozhodnutie č. Z17112-2015-OOš zo dňa 20.4.2015)

Špecializované pracoviská zriadené na OLM RÚVZ Banská Bystrica:

- **Špecializované pracovisko pre vírusové hepatitídy**
má akreditované štandardné ELISA metódy skúšania a Western blot analýzu.

- **Špecializované pracovisko pre diagnostiku *Clostridium botulinum* v potravinách a klinickom materiáli** má akreditovanú kvalitatívnu molekulárno-biologickú metódu skúšania podľa STN P CEN ISO/TS 17919.
- **Špecializované pracovisko na stanovenie rodu *Campylobacter*** má akreditovanú štandardnú metódu skúšania kultivačnú podľa STN ISO 10272 a štandardnú metódu molekulárno biologickú PCR polymerázovú reťazovú reakciu.
- **Špecializované pracovisko pre nozokomiálne nákazy** má akreditované štandardné kultivačné metódy skúšania.
- **Špecializované pracovisko pre stanovenie peľových alergénov a spór húb v ovzduší** má akreditovanú štandardnú mikroskopickú metódu skúšania.
- **Špecializované pracovisko pre problematiku roztočov** má akreditovanú štandardnú vizuálnu metódu skúšania.

Všetky NRC sú špecializované pracoviská RÚVZ BB na riešenie úloh verejného zdravotníctva. Špecializovaná nadstavbová a konečná laboratórna diagnostika národných referenčných centier je súčasťou rozsahu spôsobilosti skúšobných laboratórií OLM vykonávať akreditovanú činnosť.

4. ANALÝZA ČINNOSTI

OLM RÚVZ BB zabezpečovalo laboratórne diagnostické činnosti vyplývajúce zo zákona NR SR č. 355/2007 Z.z., zákona NR SR č. 152/1995 Z.z. a zo zákona NR SR č. 218/2007 Z.z., rozpracované podľa jednotlivých laboratórií v texte výročnej správy.

Klinické laboratóriá vykonávali kvalitatívne a kvantitatívne referenčné a špecializované analýzy biologických materiálov. Laboratóriá mikrobiológie a biológie životného prostredia vykonávali objektivizáciu faktorov životného a pracovného prostredia pre účely posudzovania ich možného vplyvu na zdravotný stav populácie a verejné zdravie. V rámci špecializovanej činnosti monitorovali výskyt biologických alergénov v ovzduší a zabezpečovali koordináciu činnosti monitorovacích staníc peľovej informačnej služby pri RÚVZ v SR a celoslovenského peľového spravodajstva.

NRC aj v roku 2022 zabezpečovali špecializovanú nastavbovú laboratórnu diagnostiku a konfirmáciu výsledkov. Spolupracovali s odbornými vedeckými spoločnosťami, vysokými školami a výskumnými inštitúciami v otázkach diagnostiky a prevencie ochorení mikrobiálnej etiológie. NRC tiež zabezpečovali metodickú a publikačnú činnosť, uchovávanie vzoriek, poskytovali odborné konzultácie a školiace miesta pre zdravotníckych pracovníkov v nových laboratórnych metodikách.

OLM sa podieľalo aj na plnení úloh vyplývajúcich z „Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike na rok 2022 a na ďalšie roky“. V roku 2022 bolo OLM RÚVZ BB gestorom 3 úloh. 1 projekt bol z OFŽP (7.10) a 2 projekty boli z OLM (8.2 a 8.3). Okrem toho sme sa podieľali na ďalších 5 úlohách ako spoluriešitelia (1.4, 6.6, 7.1, 7.2. a 8.1). Skúšobné laboratóriá poskytovali pre zákazníkov aj analýzy formou platených služieb.

OLM sa zúčastňuje na riešení národných a medzinárodných programov významných pre verejné zdravie a vykonáva výskum v tejto oblasti v zmysle zákona NR SR č. 355/2007 Z.z. § 6 ods. 3 písm. a).

OLM sa podieľa na epidemiologickej bdelosti nad prenosnými chorobami a na imunizačnom programe v zmysle zákona NR SR č. 355/2007 Z.z. § 6 ods. 3 písm. b). OLM vedie peľovú informačnú službu v zmysle zákona NR SR č. 355/2007 Z.z. § 6 ods. 7.

V kalendárnom roku 2022 sme na OLM:

vyšetrili celkom **25 331 vzoriek**, čo predstavuje **160 565 analýz**.

vykonali **27 356 analýz** v rámci činnosti na **zabezpečenie kvality**.

zúčastnili sa **18 medzilaboratórných porovnaní** a porovnali **97 ukazovateľov**.

Na úseku mikrobiológie a biológie životného prostredia sme sa zúčastnili 9 medzilaboratórných porovnaní a porovnali sme 30 ukazovateľov. Na úseku špeciálnej mikrobiológie sme sa zúčastnili 9 medzilaboratórných porovnaní a porovnali sme 67 ukazovateľov.

Prehľady o počte vyšetrených vzoriek za rok 2022, počte analýz a trendy v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi v jednotlivých laboratóriách OLM sú uvedené v tabuľkách č. 4 a 5. Podrobné informácie o množstve a druhoch pripravených médií sú uvedené v tabuľke č. 6.

Činnosť v oblasti BOZP a PO prebiehala podľa plánu úradu. Všetci zamestnanci v septembri 2022 absolvovali školenie BOZP a PO. Pracovníci OLM splnili úlohy vyplývajúce z plánu práce na rok 2022.

4.1. LABORATÓRIUM SÉROLOGIE

Personálne obsadenie

- **Mgr. RNDr. Jozef Strhársky, PhD., MPH, MHA** - iný odborný pracovník VŠ III. stupňa
- Mgr. Viktória Veselovská – iný odborný pracovník VŠ II. Stupňa (od 09/2022)
- Valéria Oravcová - diplomovaná zdravotná laborantka s PŠŠ
- Miriam Laštiaková - zdravotná laborantka s PŠŠ
- Viktória Brzul'ová - zdravotná laborantka (do 10/2022)

Akreditácia

- Od roku 2005 podľa ISO/IEC 17 025:2017 s platnosťou osvedčenia do 20.5.2020.
- Od roku 2020 akreditácia podľa normy pre medicínske laboratóriá ISO 15189:2012. Platnosť osvedčenia je do 20.1.2025.
- Počet akreditovaných skúšok: 27, počet ukazovateľov: 33.

Odborná činnosť

Laboratórium zabezpečovalo počas roka sérologickú diagnostiku vybraných vírusových, bakteriálnych a parazitárnych ochorení pre okres Banská Bystrica a Brezno. Sérologickú diagnostiku chrípky a HIV sme zabezpečovali pre Banskobystrický kraj. Nadstavbovú sérologickú diagnostiku toxoplazmózy a pertussis sme na požiadanie vykonávali aj pre iné pracoviská mimo spádovej oblasti.

V roku 2022 bolo v laboratóriu sérologie vyšetrených 1 959 (419+1 540) vzoriek biologického materiálu, čo predstavuje 12 618 analýz. V porovnaní s rokom 2021 sme vyšetřili menej o 1 085 vzoriek (-35,6 %); so zníženým počtom vzoriek súvisel aj k tomu úmerne znížený počet analýz. Podrobný prehľad o činnosti laboratória je uvedený v tabuľkách č. 7 a 8. Vo výročnej správe uvádzame aj počty analýz vykonaných v laboratóriu, podľa bodovníka zdravotníckych výkonov.

Aj v roku 2022 sme pokračovali s riešením medzinárodného výskumného projektu EÚ v rámci programu Horizont 2020 „ORCHESTRA“, zameraného na zdravotníckych a sociálnych pracovníkov pracujúcich v prvej línii počas pandémie COVID-19. Naše laboratórium zabezpečovalo logistiku, spracovanie a vyšetřovanie vzoriek sér na protilátky proti SARS-CoV-2. Z toho dôvodu sme rozšířili diagnostiku o kvantitatívne vyšetřenie IgG protilátok namierených proti S-proteínu a kvalitatívne vyšetřenie IgG NCP protilátok

namierených proti nukleokapsidu koronavírusu. Tieto protilátky sú vhodným markerom prekonania ochorenia ako aj účinnosti vakcinácie. V dvoch etapách sme vyšetřili celkom 1 540 vzoriek (2 558 analýz) od respondentov zapojených do projektu v rámci celej SR.

Na webovej stránke RÚVZ Banská Bystrica (www.vzbb.sk) je zverejnený aktuálny zoznam ponúkaných vyšetření vykonávaných v laboratóriu sérológie.

Laboratórium plnilo aj úlohy špecializovaného pracoviska pre vírusové hepatitídy na zabezpečenie nadstavbovej, vysoko špecializovanej diagnostiky vírusových hepatitíd a zabezpečovalo anonymné vyšetřovanie infekcie HIV. Zároveň sa podieľalo na plnení úloh NRC pre pertussis a parapertussis a NRC pre toxoplazmózu.

Laboratórium sa podieľalo na plnení dvoch úloh „Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike na rok 2022 a na ďalšie roky“: 8.1 Diferenciálna diagnostika respiračných ochorení a 8.3 Surveillance *Bordetella pertussis*.

Novozavedené metódy

V roku 2022 sme v laboratóriu sérológie zaviedli 4 nové diagnostické metódy.

- Kvalitatívne stanovenie IgG NCP protilátok SARS-CoV-2 diagnostickou súpravou ELISA IgG NCP SARS-CoV-2 (Euroimmun).
- Kvalitatívne stanovenie protilátok tried IgG, IgA a IgM metódou ELISA proti *Bordetella parapertussis* (TestLine).

Medzilaboratórne porovnania

V rámci zabezpečenia externej kontroly kvality práce sme sa zúčastnili 4 plánovaných medzilaboratórných porovnávacích testov.

- Stanovenie antigénu a HIV protilátok (HIV antibodies and antigen detection, Labquality, Fínsko, február 2022). Vyšetřili sme 3 vzorky a 6 ukazovateľov so 100% úspešnosťou.
- Stanovenie protilátok proti *B. pertussis* (Bordetella pertussis antibodies, Labquality Fínsko, apríl 2022). Vyšetřili sme 2 vzorky a 6 ukazovateľov so 100% úspešnosťou.
- Stanovenie protilátok proti hepatitíde E (Hepatitis E antibodies, Labquality, Fínsko, máj 2022). Vyšetřili sme 3 vzorky a 9 ukazovateľov so 100% úspešnosťou.
- Stanovenie toxoplazmových protilátok (Toxoplasma antibodies, Labquality, Fínsko, máj 2022). Vyšetřili sme 3 vzorky a 16 ukazovateľov so 95,2% úspešnosťou.

Iná odborná činnosť

Aj v roku 2022 sme pokračovali v udržiavaní a zlepšovaní systému kvality práce. Priebežne sme aktualizovali štandardné pracovné postupy a príslušnú riadenú dokumentáciu, na čom sa podieľali všetci pracovníci laboratória.

V rámci zabezpečenia internej kontroly kvality sme v roku 2022 vykonali 40 opakovaných meraní, čo spolu s činnosťou na zabezpečenie kvality predstavuje 2 120 analýz.

Metodická, konzultačná a výuková činnosť

Laboratórium usmerňovalo odborných lekárov pri odbere a transporte materiálu na sérologické vyšetrenie. Priebežne sme poskytovali konzultácie klinickým pracovníkom a iným mikrobiologickým pracoviskám, predovšetkým v oblasti sérologickej diagnostiky vírusových, bakteriálnych a parazitárnych ochorení.

V roku 2022 v laboratóriu sérológie vykonávali súvislú prax 4 študentky zo SZU v Banskej Bystrici, odbor laboratórne vyšetровacie metódy, v trvaní 4 týždňov. V rámci špecializačnej prípravy absolvovala školiace miesto v trvaní 2 týždňov laboratórna diagnostička z OKM NsP Veľký Krtíš.

4.2. LABORATÓRIUM VIROLÓGIE

Personálne obsadenie

- **RNDr. Renáta Kisoová, PhD.** - iný odborný pracovník VŠ III. stupňa
- Iveta Abrahámová - diplomovaná zdravotná laborantka s PŠŠ
- Želmíra Gondová - zdravotná laborantka s PŠŠ

Akreditácia

- Od roku 2005 podľa ISO/IEC 17 025:2017 s platnosťou osvedčenia do 20.5.2020.
- Od roku 2020 akreditácia podľa normy pre medicínske laboratóriá ISO 15189:2012. Platnosť osvedčenia je do 20.1.2025.
- Počet akreditovaných skúšok: 3, počet ukazovateľov: 15.

Laboratórium zabezpečovalo počas roka virologickú diagnostiku pre všetky okresy Banskobystrického a Žilinského kraja (13 spádových RÚVZ). Niektoré vyšetrenia sme na požiadanie vykonávali aj pre iné pracoviská mimo spádovej oblasti.

V roku 2022 bolo v laboratóriu virológie spracovaných a vyšetrených 557 vzoriek (+373,8% oproti roku 2021), čo predstavuje 33 775 analýz. Z toho 174 (+16,8% oproti roku 2021) boli vzorky biologického materiálu, čo predstavuje 22 144 analýz, 383 vzoriek, resp. 11 631 analýz boli odpadové vody na vyšetrenie na SARS-CoV2, ktoré sa spracovali v našom laboratóriu a boli postúpené na vyšetrenie na ÚVZ SR.

V našom laboratóriu bolo pripravených 3 498 bunkových kultúr (-1% oproti roku 2021), používaných pri izolácii vírusov kultivačnými metódami. Podrobný prehľad o činnosti laboratória je uvedený v tabuľkách č. 9 a 10. Vo výročnej správe uvádzame aj počty analýz vykonaných v laboratóriu, podľa bodovníka zdravotníckych výkonov.

V rámci surveillance chrípky a chrípke podobných akútnych respiračných infekcií neboli v roku 2022 v laboratóriu virologickej kultivácie OLM RÚVZ v Banskej Bystrici, kultivačne vyšetrované materiály na chrípku. Začiatkom marca 2020 boli vzhľadom na vzniknutú situáciu pandémie SARS-Cov-2 vírusu zrušené kultivačné vyšetrenia vzoriek z dýchacích ciest zamerané na izoláciu chrípkových vírusov. V roku 2023 sa plánuje kultivačné vyšetrenia obnoviť.

V rámci akčného plánu pre eradikáciu poliomyelitídy v SR sme plnili dve úlohy:

1. Cirkulácia vírusov poliomyelitídy a iných enterovírusov vo vonkajšom prostredí.

Vzorky boli vyšetrené podľa štandardných metodík WHO v pokuse o izoláciu vírusu na bunkových kultúrach RD-A, Hep2 a L20B. Počet odobratých vzoriek odpadových vôd bol 85, čo po opracovaní metódou dvojfázovej separácie – spodná fáza (SF), interfáza (IF), predstavuje celkovo 170 vzoriek. Z celkového počtu 83 ukončených vyšetrení odpadových vôd v roku 2022 nebol izolovaný žiadny poliovírus, z ostatných enterálnych vírusov to bol 1x Coxsackie B4 z ČOV Liptovský Mikuláš, 1x Coxsackie B5 z ČOV Martin a 3x NPEV (non-polio enterálny vírus) z ČOV Lučenec, Žiar nad Hronom, Dolný Kubín.

Pre obdobie rokov 2022/23 bol pre 13 RÚVZ Banskobystrického a Žilinského kraja vypracovaný a zaslaný časový harmonogram odberu odpadových vôd na obdobie marec 2022 - február 2023.

2. Surveillance akútnych chabých obrn (ACHO).

Každú stolicu a jej suspenziu, likvory a výtery od chorých s ACHO, prípadne aj iných ochorení nervového systému rozdeľujeme a polovicu materiálu posielame do NRC pre poliomyelitídu v Bratislave, rovnako ako materiály od pacientov so suspektným

cytopatogénnym efektom na bunkových kultúrach. V roku 2022 sme vyšetřili spolu 23 materiálov (-8,7% oproti roku 2021) 22 z Banskobystrického kraja a 1 zo Žilinského kraja), z toho 15 materiálov s diagnózami ACHO, z ktorých bolo 10 stolíc, 4 likvory a 1 výter (všetky z Banskobystrického kraja). S inou neurologickou diagnózou (okrem ACHO) boli vyšetřené 4 stolice (všetky z Banskobystrického kraja). S inou diagnózou boli vyšetřené 4 vzorky stolíc (3 z Banskobystrického a 1 zo Žilinského kraja). V jednej stolici z Banskobystrického kraja bol zachytený 1x NPEV.

V rámci vyšetřovania protilátok proti vírusom Coxsackie B 1-6, A7 a A9 pomocou vírusneutralizačného testu bolo vyšetřených 29 pacientov (-19,5% oproti roku 2021). U 4 z nich boli vyšetřované dvojice materiálov sérum – likvor (S-L) a u 25 pacientov boli vyšetřované dvojice sér (S-S). Spolu bolo vyšetřených 58 materiálov. U 5 pacientov bolo zistené signifikantné zvýšenie hladiny protilátok voči týmto antigénom: 1x Coxsackie A7 (S-S), 1x Coxsackie B1 (S-S), 1x Coxsackie B2 (S-L), 1x Coxsackie B3 (S-S) a 1x Coxsackie B5 (S-S).

V rámci vyšetřovania protilátok proti vírusom Polio 1 a 3 pomocou vírusneutralizačného testu boli vyšetření piati pacienti, t.j. 10 vzoriek, bez signifikantného vzostupu hladiny protilátok.

Monitoring výskytu enterovírusov vo vodách určených na kúpanie sa v roku 2022 nevykonával.

Počas pandémie koronavírusu SARS-CoV-2 boli pracovníčky virologického laboratória plne zapojené do laboratórnej aj administratívnej práce súvisiacej s diagnostikou koronavírusu, v zmysle preberania a evidencie biologického materiálu, vybavovania výsledkov a spracovania odpadových vôd na prítomnosť SARS-CoV-2. Pracovníčky virologického laboratória počas prvej vlny pandémie pripravili viac ako 15 tisíc vlastných odberových médií na SARS-CoV-2, ktoré boli distribuované na RÚVZ a do zdravotníckych zariadení v Banskobystrickom a Žilinskom kraji. Po prechode na komerčné odberové sety zabezpečovali ich distribúciu najskôr v regióne celého stredného Slovenska, neskôr ich distribuovali v rámci Banskobystrického kraja do regionálnych RÚVZ, do vybraných zdravotníckych zariadení, do mobilných odberových miest, pre armádu, Červený kríž a tiež pre záchranné zložky v BBSK. O distribúcii odberových setov boli posielané pravidelné hlásenia na dennej a tiež týždennej báze na ÚVZ SR a na MZ SR.

V laboratóriu lekárskej virológie sa od februára 2022 začali spracovávať odpadové vody na prítomnosť vírusu SARS-CoV-2 (2. fáza projektu ÚVZ SR a RÚVZ v SR). Odpadové vody boli odoberané na týždennej báze v každej mestskej čističke odpadových

vôd v 9 okresoch regiónu stredného Slovenska (6 okresov v Banskobystrickom kraji a 3 okresy v Žilinskom kraji). Spolu bolo spracovaných 383 odpadových vôd, čo predstavuje 11 631 analýz. Spracované pelety boli posielané kuriérom na ÚVZ SR, kde boli ďalej vyšetrované metódou ddPCR.

Novozavedené metódy

V roku 2022 zaviedlo laboratórium virológie metódu spracovania odpadových vôd na ddPCR diagnostiku prítomnosti vírusu SARS-CoV2. Na vykonávanie tejto metódy sa používajú prístroje vysokorýchlostná chladiaca centrifúga Sigma 4-16KS a veľkoobjemová trepačka Eppendorf Innova 43, ktorými bolo laboratórium vybavené v roku 2021.

Medzilaboratórne porovnania

V roku 2022 sme sa zúčastnili medzilaboratórneho porovnania s laboratóriom pre enterovírusy na SZU Bratislava, v dvoch metodikách. Metódou kultivácie na bunkových kultúrach boli porovnané 3 vzorky v jednom ukazovateli – enterálne vírusy. Metódou vírusneutralizačného testu bola vyšetrená dvojica sér od jedného pacienta v 8 ukazovateľoch - Coxsackie B1 až 6, A7 a A9. Spolu teda bolo vyšetrených 5 vzoriek a 19 ukazovateľov.

Iná odborná činnosť

Laboratórium LV sa v roku 2022 podieľalo na plnení 2 úloh „Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike na rok 2022 a na ďalšie roky“:

- 6.6 Environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV
- 8.1 Diferenciálna diagnostika respiračných ochorení

V roku 2022 sme pokračovali v udržiavaní a zlepšovaní systému kvality práce. Priebežne boli aktualizované štandardné pracovné postupy a príslušná riadená dokumentácia, na čom sa podieľali všetci pracovníci laboratória.

V rámci zabezpečenia kvality sme vyšetřili 10 vzoriek (opakované merania, validácie, medzilaboratórne testy) čo spolu s použitím kontrol a IRM predstavuje celkom 6 316 analýz. Laboratórium virológie počas roka usmerňovalo odborných lekárov a epidemiológov pri odbere a transporte materiálu na virologické kultivačné vyšetřenie.

Laboratórium bolo zapojené v EU a WHO surveillance chrípky a chrípke podobných ochorení cez NRC pre chrípku na ÚVZ SR v Bratislave a v surveillance poliomyelitídy cez NRC pre poliomyelitídu na ÚVZ SR v Bratislave.

V roku 2017 sme prešli na priame zadávanie údajov o vyšetrovaných vzorkách na enterálne vírusy do WHO LDMS databázy, v čom sme pokračovali aj v ďalších rokoch. Na webovej stránke RÚVZ Banská Bystrica (www.vzbb.sk) je zverejnený zoznam ponúkaných vyšetrení vykonávaných v laboratóriu virológie.

Metodická, konzultačná a výuková činnosť

Priebežne počas celého roka sme poskytovali konzultácie klinickým pracovníkom a iným mikrobiologickým pracoviskám.

Laboratórium pravidelne zasiela metodické pokyny na epidemiologické oddelenia príslušných RÚVZ a na klinické pracoviská, týkajúce sa správneho odberu a zasielania biologického materiálu na virologické kultivačné vyšetrenia, ako aj informuje o výsledkoch a interpretácii virologických vyšetrení.

Pracovníci laboratória sa zúčastňovali školení a seminárov pre VŠ a SŠ organizovaných RÚVZ Banská Bystrica, ako aj interných školení.

Laboratórium virológie zabezpečuje odborné stáže VŠ študentov a laboratórných pracovníkov, ako aj stáže zdravotníckych pracovníkov v rámci predatestačnej prípravy a postgraduálneho vzdelávania. V roku 2022 sa v laboratóriu virológie vykonávali súvislú odbornú prax 4 študentky zo SZU v Banskej Bystrici v trvaní 4 týždňov a 1 študentka z Trnavskej univerzity absolvovala prázdninovú prax v celkovom trvaní 1 mesiac a 16 dní. V rámci špecializačnej prípravy absolvovala školiace miesto v trvaní 2 týždňov laboratórna diagnostička z OKM NsP Veľký Krtíš.

4.3. LABORATÓRIUM MOLEKULÁRNEJ BIOLÓGIE

Personálne obsadenie

- **RNDr. Lucia Maďarová, PhD.** - iný odborný pracovník VŠ III. stupňa
- Mgr. Soňa Feiková, PhD. - iný odborný pracovník VŠ III. stupňa
- RNDr. Michaela Mancoš, PhD. - iný odborný pracovník VŠ III. stupňa
- Ing. Terézia Tomajková – iný odborný pracovník VŠ II. stupňa
- Mgr. Alžbeta Pristýáková - iný odborný pracovník VŠ II. stupňa

Akreditácia

- Od roku 2005 podľa ISO/IEC 17 025:2017 s platnosťou osvedčenia do 20.5.2020.
- Od roku 2020 akreditácia podľa normy pre medicínske laboratóriá ISO 15189:2012. Platnosť osvedčenia je do 20.1.2025.
- V októbri 2021 rozšírenie akreditácie o stanovenie dôkazu prítomnosti vírusu SARS-CoV-2 pomocou real-time PCR.
- Počet akreditovaných skúšok: 7, počet ukazovateľov: 21.

Odborná činnosť

Laboratórium MB v roku 2022 vykonávalo samostatné vyšetrenia a zabezpečovalo nadstavbovú diagnostiku pre laboratóriá virológie, sérológie, NRC pre toxoplazmózu, NRC pre pertussis a parapertussis, NRC pre pneumokokové a hemofilové nákazy a IC pre bakteriologické (biologické) a toxínové zbrane (diagnostika: *Bacillus anthracis*, *Brucella melitensis*, *Francisella tularensis*, *Vibrio cholerae*, *Clostridium botulinum*) ako aj pre špecializované pracovisko pre diagnostiku *Clostridium botulinum* v potravinách a v klinickom materiáli pomocou molekulárno-biologických metód dôkazu. Prehľad jednotlivých činností je uvedený v konkrétnych výročných správach za jednotlivé Národné referenčné centrá resp. špecializované pracoviská.

V roku 2022 sa v laboratóriu molekulárnej biológie vyšetřilo celkovo 10 232 vzoriek, bolo stanovených 11 887 ukazovateľov, čo predstavuje 25 442 analýz. Počet vyšetřených vzoriek pomocou jednotlivých metód skúšania sumarizuje tabuľka č. 11.

Počas celého roka bola priebežne aktualizovaná diagnostika SARS-CoV-2 pomocou molekulárno-biologických metód dôkazu. Zároveň bola diagnostika rozšírená o metódu sekvenácie a ddPCR. Obidve spomínané metódy boli zároveň v roku 2022 validované a zavedené do laboratórnej praxe.

V spolupráci s laboratóriom virológie sa laboratórium MB podieľalo na surveillance chrípky v SR. V rámci surveillance chrípky a diferenciálnej diagnostiky chrípky bola vykonávaná diagnostika nasledovných agens: chrípka A, chrípka B, RSV. Do diagnostiky bola opätovne zavedená subtypizácia chrípky na úroveň A/H1, A/H3 a A/H1N1pdm. Rovnako sa obnovila diagnostika adenovírusu v rámci diferenciálnej diagnostiky chrípky. Diagnostiku respiračných agens sme vykonávali v súlade s plnením Programov a projektov, časť Lekárska mikrobiológia, číslo úlohy 8.1 Diferenciálna diagnostika respiračných ochorení.

Pre potreby NRC pre pertussis a parapertussis bolo pomocou real-time PCR v roku 2022 vyšetrených spolu 202 materiálov na dôkaz prítomnosti *Bordetella sp.* a 202 materiálov na dôkaz prítomnosti *B. parapertussis/B. bronchiseptica*. Dôkaz prítomnosti génu zodpovedného za tvorbu pertussického toxínu (ptxA-Pr) bol vykonaný pomocou real-time PCR v 4 prípadoch.

Pre potreby NRC pre toxoplazmózu bolo spolu vyšetrených 8 vzoriek biologického materiálu metódou priameho dôkazu pôvodcu pomocou PCR, resp. real-time PCR.

V spolupráci s NRC pre pneumokokové a hemofilové nákazy bolo vyšetrených metódou PCR resp. multiplex PCR 47 biologických materiálov na prítomnosť *S. pneumoniae*. Vyšetrenie prítomnosti *Haemophilus influenzae* sa vykonalo 4 krát.

Novozavedené metódy

V roku 2022 sa vďaka menšiemu náporu vzoriek súvisiacich s diagnostikou SARS-CoV-2 v dôsledku prebiehajúcej celosvetovej pandémie spôsobenej týmto vírusom, opätovne do diagnostiky pertussis a parapertussis zaradila aj kultivácia. Do diagnostiky bola zavedená taktiež nová metóda automatickej izolácie nukleových kyselín. Zároveň bola pre potreby NRC do diagnostiky zavedená metóda PCR slúžiacu na dôkaz prítomnosti génov rezistencie voči makrolidovým preparátom. Tento ukazovateľ je veľmi dôležitý v prípade pozitívnych vzoriek z hľadiska liečby.

Zároveň bola v rámci diagnostiky SARS-CoV-2 upravovaná a prispôbovaná metóda real-time PCR. Taktiež boli do diagnostiky zavedené aj metódy sekvenácie a ddPCR, ktoré boli v tomto roku validované a postupne zavedené do rutinej diagnostiky slúžiacej na dôkaz a bližšiu identifikáciu SARS-CoV-2.

Medzilaboratórne porovnania

V roku 2022 laboratórium participovalo na medzilaboratórnych porovnaníach NRC pre pertussis a parapertussis. Medzilaboratórne testy boli vykonané so 100% úspešnosťou.

V roku 2022 laboratórium participovalo na medzilaboratórnych porovnaníach NRC pre toxoplazmózu. Medzilaboratórne porovnanie bolo vykonané so 100% úspešnosťou.

V rámci zavedenia novej metódy dôkazu na zistenie prítomnosti resp. neprítomnosti génov rezistencie voči makrolidovým preparátom sa laboratórium molekulárnej biológie cestou NRC pre pertussis a parapertussis zapojilo do medzinárodného medzilaboratórneho porovnania organizovaného pod záštitou ECDC a pracoviska THL Turku (Fínsko). Tento ukazovateľ nie je zatiaľ akreditovaný v rámci

činností NRC avšak má veľký význam z hľadiska liečby pacientov. Makrolidové preparáty sú liekom voľby v prípade pertussis a rezistencia voči týmto antimikrobiálnym látkam má stúpajúci charakter v prípade *Bordetella pertussis*.

Iná odborná činnosť

Laboratórium MB sa v roku 2022 podieľalo na plnení 3 úloh „Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike na rok 2012 a na ďalšie roky“:

- 8.1 Diferenciálna diagnostika respiračných ochorení
- 8.2 Surveillance invazívnych pneumokokových ochorení
- 8.3 Surveillance Bordetella pertussis

V roku 2022 bolo Slovensko cez NRC pre pertussis a parapertussis zapojené do projektu organizovaného ECDC pod názvom „*ERLNPert-Net European Reference Laboratory Network for Pertussis experts funded by ECDC*.“ Hlavným cieľom vytvorenej siete a projektu je zabezpečiť integrovaný dohľad nad pertussis v Európe. Koordinujúcim pracoviskom bol inštitút THL vo Fínsku, Turku, s ktorým má NRC dlhodobu dobrú spoluprácu.

Laboratórium MB v spolupráci s NRC pre pneumokokové a hemofilové nákazy participovalo na medzinárodnom projekte s názvom PSERENADE, slúžiaceho na vyhodnotenie vplyvu plošnej vakcinácie konjugovanými vakcínami PCV10 a PCV13, projekt je koordinovaný WHO, John Hopkins Hospital a International Vaccine Center.

Laboratórium MB v spolupráci s IC pre bakteriologické (biologické) a toxínové zbrane pokračovalo na medzinárodnom projekte „*European programme for the establishment of validated procedures for the detection and identification of biological toxins*“ (Európsky program na stanovenie validovaných postupov na detekciu a identifikáciu biologických toxínov), skrátene „EuroBioTox“. Tento projekt koordinuje Robert Koch Inštitút v Berlíne v Nemecku a jeho cieľom je zvýšiť schopnosť diagnostikovať vybrané toxíny, vytvoriť sieť laboratórií schopných ich diagnostikovať a tým pomôcť bojovať proti bioterorizmu. RÚVZ BB je od 1. júna 2017 členom vonkajšieho kruhu laboratórií zapojených do tohto projektu.

RNDr. Lucia Maďarová, PhD. sa zúčastnila troch poradných zborov súvisiacich s kategorizáciou nových konjugovaných vakcín proti inazívny pneumokokovým ochoreniam.

V rámci zabezpečenia internej kontroly kvality sme vykonali 5 748 analýz. Laboratórium pokračovalo v udržiavaní a zlepšovaní systému kvality práce, boli aktualizované štandardné pracovné postupy a príslušná riadená dokumentácia, na čom sa podieľali všetci pracovníci laboratória MB.

Metodická, konzultačná a výuková činnosť

Laboratórium MB spolupracovalo s lekármi, usmerňovalo ich pri odbere a transporte materiálu, určeného na diagnostiku jednotlivých agens pomocou molekulárno-biologických metód, najmä PCR a real-time PCR.

Výsledky a nové poznatky ako aj odporúčania týkajúce sa molekulárno-biologickej diagnostiky jednotlivých agens boli prezentované na domácich aj zahraničných odborných podujatiach (viď. publikačná a prednášková činnosť) ako aj na webovej stránke RÚVZ BB.

Laboratórium priebežne poskytovalo konzultácie a usmernenia pre spolupracujúce pracoviská, najmä pre ambulancie, kliniky a nemocnice ako aj pre jednotlivé pracoviská epidemiológie RÚVZ.

4.4. LABORATÓRIUM MIKROBIOLÓGIE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Personálne obsadenie

- **RNDr. Milota Fatkulinová** - iný odborný pracovník VŠ II. stupňa
- Mgr. RNDr. Jozef Strhársky, PhD. - iný odborný pracovník VŠ III. stupňa
- Mgr. Anna Hunáková - iný odborný pracovník VŠ II. stupňa
- Mgr. Veronika Sluková - iný odborný pracovník VŠ II. Stupňa
- Renáta Hricová – zdravotná laborantka s PŠŠ
- Ľubica Slivková - zdravotná laborantka s PŠŠ
- Hana Hüvös Ivaničová - zdravotná laborantka s PŠŠ
- Veronika Kriššáková - zdravotná laborantka bez špecializácie
- Ľubica Mrváňová - zdravotná laborantka bez špecializácie, od septembra 2021
- Alena Šreinerová - chemická laborantka bez špecializácie

Akreditácia

- V súlade s požiadavkami ISO/IEC 17 025:2017.
- Od roku 2005 s platnosťou osvedčenia do 21.5.2025.

- Počet akreditovaných skúšok: 23, počet ukazovateľov: 24.

Odborná činnosť

Laboratórium MŽP vykonáva objektivizáciu zložiek životného prostredia (potravin, vody, predmety bežného užívania, vnútorné a vonkajšie ovzdušie, problematika nemocničného prostredia). V roku 2022 zabezpečovalo v rámci kontrolnej činnosti (ŠZD, ÚKP a iné) analýzy pre jednotlivé odbory v 6 spádových RÚVZ v súlade s ich ročným plánom, v plánovanom počte vzoriek a v požadovanom rozsahu stanovených ukazovateľov.

Laboratórium MŽP v roku 2022 vyšetrilo spolu 10 304 vzoriek s počtom ukazovateľov 29 441, čo predstavuje 65 407 laboratórnych analýz. Podrobná činnosť laboratória je rozpracovaná v tabuľkách č. 12-17.

Na prevencii nozokomiálnych nákaz v zdravotníckych zariadeniach sme sa podieľali predovšetkým skúškami zameranými na kontrolu sterility predmetov v počte 360 vzoriek, účinnosti sterilizačných procesov v počte vzoriek 2 391, kontrolou nemocničného a pracovného prostredia v počte 3 651 vzoriek a aj ovzdušia, počtom vzoriek 205. Pri zisťovaní prameňa nákazy domácej epidémie salmonelózy sme vyšetrili 8 vzoriek sterov a 1 vzorku vody z akvária, z ktorých každá vykazovala prítomnosť sérotypu *Salmonella stanley*. Kmeň bol určený v NRC pre salmonelózy ÚVZ SR Bratislava.

Laboratórium MŽP zabezpečovalo preverovací a kontrolný monitoring pitnej vody, analýzy vody na kúpanie. V sledovanom roku bolo vyšetrených 1 933 vzoriek vôd. V súlade s vyhláškou MZ SR č. 308/2012 Z.z. sme vyšetrili 59 vzoriek termálnych bazénov a 433 vzoriek bazénov netermálnych. Záchyt kmeňov *Legionella pneumophila* z 25 vzoriek bazénovej vody a 8 vzoriek vody pitnej bol nulový. V rámci plnenia úlohy 1.4 Mapovanie prítomnosti baktérií rodu *Legionella* v zariadeniach sociálnych služieb, sa nám podarilo zachytiť z 53 analyzovaných vzoriek 4 kmene z TÚV a zo sterov 7 kmeňov. ÚVZ SR BA stanovilo ich sérotypy, ktoré sú uvedené v tabuľke č. 16.

Pri plnení úloh v rámci výkonu úradnej kontroly potravín a predmetov dennej potreby, v stanovovaní mikrobiologického rizika pri hodnotení kritérií bezpečnosti potravín a hygieny procesu výroby sme vyšetrili 1 764 vzoriek aj so zameraním na detekciu vybraných ukazovateľov pre potreby komunitných referenčných centier. Pri plnení mimoriadnej úlohy vyhľadávania baktérií rodu *Salmonella* v chladenom hydinovom mäse sme zo 16 vzoriek stanovili 15x sérotyp *Salmonella newport* a 1x *Salmonella*

infantis. Kmene boli určené v NRC pre salmonelózy ÚVZ SR Bratislava. Z jednej vzorky počiatkovej dojčenskej mliečnej výživy z kozieho mlieka sme izolovali *Cronobacter spp.*, ktorý bol v NRC pre MŽP ÚVZ SR Bratislava identifikovaný ako *Cronobacter malonaticus*.

V tabuľke č. 16 uvádzame podrobnú identifikáciu 2 769 kmeňov, ktoré sme determinovali biochemickými, aglutinačnými, alebo sérologickými metódami vo všetkých laboratóriách MŽP za rok 2022.

Laboratórium MŽP vykonalo analýzy pre iných zákazníkov formou platených služieb v počte 2 757 vzoriek. Ďalej zabezpečovalo vyšetrenia podľa úloh „Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike na rok 2022 a na ďalšie roky“ v jednotlivých kapitolách. Podieľali sme sa na plnení 3 úloh:

- 7.1 Monitoring kvality vôd vybraných lokalít (71 vzoriek, 142 ukazovateľov, 1 016 analýz)
- 7.2 Kvalita vody a prostredia zdravotníckych zariadení, umelých kúpalísk a iných prioritných priestorov (492 vzoriek, 2 465 ukazovateľov, 3 668 analýz)
- 1.4 Mapovanie prítomnosti baktérií rodu *Legionella* vo vybraných zariadeniach sociálnych služieb (53 vzoriek, 53 ukazovateľov, 258 analýz)

Novozavedené metódy

V hodnotenom období nebola zavedená žiadna nová metodika.

Medzilaboratórne porovnania

- LGC – Standards Proficiency Testing - UK (analýza vody na kúpanie, apríl 2022, 2 vzorky, 4 ukazovatele), 100% úspešnosť
- SZÚ Praha - PTM/29 – CZ (kontrola bioindikátorov teplovzdušný sterilizátor, apríl 2022, 2 vzorky, 2 ukazovatele)
- SZÚ Praha - PTM/29 – CZ (kontrola bioindikátorov parný sterilizátor, apríl 2022, 4 vzorky, 4 ukazovatele)
- LGC – Standards Proficiency Testing - UK (analýza potravín, máj 2022, 1 vzorka, 2 ukazovatele), 100% úspešnosť
- LGC – Standards Proficiency Testing - UK (analýza vody, máj 2022, 2 vzorky, 10 ukazovateľov), 100% úspešnosť
- LGC – Standards Proficiency Testing - UK (analýza sterov z plôch, máj 2022, 1 vzorka, 2 ukazovatele), 100% úspešnosť

- LGC – Standards Proficiency Testing - UK (analýza potravín, august 2022, 1 vzorka, 1 ukazovateľ), 100% úspešnosť
- LGC – Standards Proficiency Testing - UK (analýza potravín, november 2022, 1 vzorka, 2 ukazovatele), 100% úspešnosť

Iná odborná činnosť

V roku 2022 sme naďalej pokračovali v udržiavaní a zlepšovaní systému kvality práce, priebežne aktualizovali štandardné pracovné postupy a príslušnú riadenú dokumentáciu, na čom sa podieľali tí pracovníci laboratória.

V rámci činnosti na zabezpečenie internej kontroly kvality sme v roku 2021 vyšetřili 5 150 vzoriek, s počtom ukazovateľov 6 283, čo predstavuje 11 360 analýz.

Metodická, konzultačná a výuková činnosť

Laboratórium priebežne poskytuje konzultácie a usmerňovanie pracovníkom terénnych oddelení pri odbere a transporte vzoriek na analýzy, ako aj pri interpretácii dosiahnutých výsledkov.

4.5. LABORATÓRIUM BIOLÓGIE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Personálne obsadenie

- **RNDr. Janka Lafféřsová** - iný odborný pracovník VŠ II. stupňa
- Ing. Mgr. Ivana Mjartanová - iný odborný pracovník VŠ II. stupňa
- Oľga Kútiková - zdravotná laborantka s PŠŠ
- Janette Veverka - zdravotná laborantka s PŠŠ

Akreditácia

- V súlade s požiadavkami ISO/IEC 17 025:2017.
- Od roku 2005 s platnosťou osvedčenia do 21.5.2025.
- Počet akreditovaných skúšok: 9, počet ukazovateľov: 17.

Odborná činnosť

Laboratórium BŽP vykonávalo v roku 2022 vyšetřenia vybraných zložiek životného prostredia v súlade s koncepciou BŽP a svojou laboratórnou činnosťou

a spoluprácou pri odberoch sa podieľalo aj na plnení úloh a projektov terénnych oddelení RÚVZ. Laboratórium BŽP v roku 2022 vyšetřilo spolu 2 279 vzoriek s počtom ukazovateľov 11 130, čo predstavuje 23 323 laboratórných analýz. Analytická činnosť laboratória BŽP podľa typu komodít a podľa výkonov analytických skúšok je rozpracovaná v tabuľkách č. 18 a 19.

Laboratórium BŽP sa v roku 2022 podieľalo na plnení 3 úloh „Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike na rok 2022 a na ďalšie roky“.

- 7.1 Monitoring kvality vôd vybraných lokalít (83 vzoriek)
- 7.2 Kvalita vody a prostredia zdravotníckych zariadení, umelých kúpalísk a iných prioritných priestorov (499 vzoriek)
- 7.10 Monitoring biologických alergénov v ovzduší (Peľová informačná služba) a alergénov roztočov vo vnútornom prostredí (280vzoriek)

Podrobné správy boli podané v rámci odpočtu Programov a projektov za rok 2022, pričom laboratórium BŽP RÚVZ BB je gestorom úlohy 7.10.

Na základe požiadaviek oddelenia HŽPaZ RÚVZ BB sme spolupracovali pri riešení niekoľkých sťažností na prítomnosť cudzopasného hmyzu v bytových jednotkách a ubytovacích zariadeniach. Diagnostika prinesených vzoriek vo viacerých prípadoch potvrdila prítomnosť ploštice posteľnej (*Cimex lectuarius*). Niektoré vzorky neboli evidované s číslom CEV, preto nie sú uvedené v tabuľkách pri odpočte výkonov.

Podieľali sme sa na vypracovaní niekoľkých odborných stanovísk a správ ohľadne monitorovania peľových alergénov v ovzduší.

Spolupráca s ÚVZ SR na aktualizácii a realizácii projektového zámeru „Rozšírenie siete monitorovacích staníc na sledovanie koncentrácie biologických alergizujúcich častíc vo vonkajšom ovzduší“ v rámci OP Kvalita životného prostredia bola v roku 2022 prerušená z dôvodu pozastavenia projektu. Od roku 2019 sme s katedrou botaniky Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave zapojení do spolupráce na projekte COST Action CA18226 „New approaches in detection of pathogens and aeroallergens“ (Adopt.).

Pracovníci laboratória BŽP sa aktívne podieľali na činnosti NRC pre hodnotenie vplyvu voľného ovzdušia a ovzdušia uzatvorených priestorov nevýrobného charakteru na zdravie populácie.

Laboratórium BŽP sa ďalej podieľalo aj na špecializovanej činnosti v oblasti objektivizácie faktorov prostredia a v oblasti hodnotenia zdravotného rizika a legislatívy na RÚVZ BB.

V rámci špecializovanej činnosti bolo v laboratóriu BŽP vyšetrené:

- aerobiologický monitoring ovzdušia: 259 vzoriek, 777 ukazovateľov a 6 335 analýz
- stanovenie alergénov roztočov v bytovom prachu: 21 vzoriek, 21 ukazovateľov a 105 analýz.

Súbor vzoriek prachu odobratý v roku 2022 neobsahoval dostatočné množstvo vzorky na ďalšie analýzy pomocou metódy ELISA.

Peľový monitoring roku 2022 vzhľadom na poveternostné podmienky začal na celom Slovensku od 6. kalendárneho týždňa, t.j. od 7.2.2022. Od 15.8.2022 bolo pre poruchu motora na lapači prerušené monitorovanie v Banskej Bystrici. Po zakúpení nového motora bola od 43. kalendárneho týždňa prevádzka lapača obnovená. Do konca októbra monitorovali všetky stanice. Dlhšie pracovali monitorovacie stanice v Žiline, Bratislave a Banskej Bystrici, ktoré ukončili monitorovanie koncom novembra, keď už poveternostné podmienky neumožňovali bezpečnú prevádzku lapača.

Priebežné výsledky výskytu biologických alergénov v ovzduší sa z jednotlivých monitorovacích staníc týždenne zasielali formou protokolov cez stránku www.alergia.sk na koordinačné pracovisko RÚVZ v Banskej Bystrici. Po overení nameraných údajov bola spracovaná prognóza na nasledujúci týždeň a výsledky peľového monitoringu boli publikované na stránke spolu s textovou správou o aktuálnej peľovej situácii na Slovensku. Monitorovacie stanice poskytovali týždenné peľové spravodajstvo na portáli www.pelovespravodajstvo.sk a na webových stránkach úradov. Týždenne tlačové správy o aktuálnej peľovej situácii v SR s prognózou na nasledujúci týždeň, ktoré boli poskytované aj pre tlačové agentúry (SITA, TASR) a regionálne denníky.

V roku 2022 boli odobraté vzorky a spracované hodnotiace správy z kontrol výskytu alergénov roztočov v sociálno-charitatívnom centre, útulku, hospici, domovoch dôchodcov a sociálnych služieb v okresoch Banská Bystrica a Brezno. Celkovo v rámci kontrol v týchto zariadeniach odobrali pracovníčky OHŽPaZ RÚVZ BB 21 vzoriek prachu. V rámci zlepšovania kvality našej analytickej činnosti sme ďalej pracovali na stanovení alergénov roztočov metódou ELISA testov. Súbor vzoriek prachu odobratý v roku 2022 však neobsahoval dostatočné množstvo vzorky na ďalšie analýzy pomocou metódy ELISA.

Laboratórium BŽP vykonávalo aj analýzy pre externých zákazníkov formou platených služieb.

Medzilaboratórne porovnania

V roku 2022 sme sa zúčastnili medzilaboratórných porovnaní, MPS – HBR-9/2022 „Hydrobiologický rozbor vody“, ktoré organizoval VÚVH, NRL pre oblasť vôd na Slovensku. V rámci MPS sme vyšetrili tri vzorky vody: 1. fytoplanktón (kvalitatívna analýza), 2. fytoplanktón (kvantitatívna analýza), 3. stanovenie chlorofylu-a. Osvedčenie sme získali pre ukazovatele fytoplanktón (kvalitatívna analýza) a fytoplanktón (kvantitatívna analýza). V ukazovateli stanovenie chlorofylu-a bol náš výsledok mimo interval vyhovujúcich výsledkov.

Novozavedené metódy

V roku 2022 nedostalo laboratórium BŽP žiadnu požiadavku na zavedenie novej diagnostickej metódy.

V závere roku 2022 sme dostali nový mikroskop pre svetlé pole, fázový kontrast a epifluorescenciu s digitálnou kamerou a príslušenstvom. Kúpou sa zlepšili podmienky pre výkon akreditovaných skúšok, ktoré boli po neodstrániteľnej poruche fluorescencie na dvoch mikroskopoch ohrozené.

Iná odborná činnosť

V roku 2022 sme pokračovali v udržiavaní a zlepšovaní systému kvality práce. Pribežne sme aktualizovali štandardné pracovné postupy a príslušnú riadenú dokumentáciu, na čom sa podieľali všetci pracovníci laboratória.

V rámci činnosti na zabezpečenie internej kontroly kvality sme v roku 2021 vyšetrili vzorky na 1 158 ukazovateľov, čo predstavuje 2 104 analýz. V rámci zabezpečenia kvality boli vykonané aj čiastočné validácie metód skúšania na BŽP a tiež boli na pracovisku podľa plánu vykonané kontroly vyplývajúce z požiadaviek zabezpečenia kvality.

Legislatívna činnosť

V roku 2022 sme sa nepodieľali na legislatívnej činnosti.

Metodická, konzultačná a výuková činnosť

Laboratórium BŽP pribežne poskytovalo konzultácie a usmerňovalo pracovníkov terénnych oddelení pri odbere a transporte vzoriek na vyšetrenie. Pracovníčky laboratória sa podieľali na špecializovaných odberoch vzoriek z vodárenských nádrží.

V rámci metodologickej činnosti boli poskytnuté konzultácie k problematike alergénov vo vnútornom prostredí (roztoče, spóry plesní) a konzultácie v rámci peľového monitoringu pre pracovníkov RÚVZ, laickú i odbornú verejnosť. Konzultovaných bolo viacero telefonických i mailových otázok k problematike PIS, výskytu cudzopasného či ináč obťažujúceho hmyzu vo vnútornom prostredí. V spolupráci s oddelením HŽPaZ RÚVZ BB sme riešili problematiku výskytu alergénov roztočov v domovoch dôchodcov, sociálnych služieb, útulkoch a sociálno-charitatívnych zariadeniach.

Poskytli sme konzultácie študentke 3. ročníka Trenčianskej Univerzity Alexandra Dubčeka k bakalárskej práci zameranej na stanovenie améb vo vodách. Pre študentov SZU BA a UMB BB sme pripravili prednášky zamerané na problematiku biológie životného prostredia a praktické ukážky jednotlivých metodík v laboratóriu.

Stáž v rozsahu dvoch dní zameranú na PIS a diagnostiku peľových zŕn absolvovali dve pracovníčky UVZ SR.

Pracovníci laboratória sa pravidelne počas celého roka zúčastňovali dostupných školiacich podujatí a kurzov - najmä v rámci špecializačného štúdia na SZU v Bratislave.

5. LEGISLATÍVNA ČINNOSŤ

V hodnotenom období nebolo oddelenie lekárskej mikrobiológie ani národné referenčné centrá pôsobiace na OLM požiadané o účasť na legislatívnej činnosti.

Laboratórium molekulárnej biológie pravidelne počas celého roka pripravovalo podklady, týkajúce sa diagnostiky SARS-CoV-2, pre potreby úpravy a aktualizácie platnej legislatívy týkajúcej sa situácie spôsobenej pandémiou COVID-19.

6. METODICKÁ, KONZULTAČNÁ A VÝUKOVÁ ČINNOSŤ

Pracovníci OLM vykonávajú metodickú, konzultačnú a výukovú činnosť priebežne počas celého roka na základe požiadaviek. Podrobne je rozpísaná v správach za jednotlivé NRC a laboratória. Výuková činnosť je obsiahnutá v kapitole 8.2.

7. ČLENSTVO A ZASTUPOVANIE V PRACOVNÝCH SKUPINÁCH A VÝBOROCH, V ODBORNÝCH SPOLOČNOSTIACH, TECHNICKÝCH A SKÚŠOBNÝCH KOMISIÁCH

Mgr. RNDr. Jozef Strhársky, PhD., MPH, MHA

- člen poradného zboru HH SR pre odbor lekárska mikrobiológia

RNDr. Renáta Kissová, PhD.

- členka poradného zboru HH SR pre odbor lekárska mikrobiológia

RNDr. Milota Fatkulinová

- členka poradného zboru HH SR a krajská odborníčka pre mikrobiológiu životného prostredia za Banskobystrický kraj

RNDr. Janka Lafférssová

- členka poradného zboru HH SR a krajská odborníčka pre biológiu životného prostredia za Banskobystrický kraj

RNDr. Lucia Maďarová, PhD.

- zástupkyňa národného kontaktného bodu pre mikrobiológiu v rámci ECD (National Microbiology Focal Point)
- členka vedeckej rady FZ SZU v Banskej Bystrici, funkčné obdobie 2021 - 2024.

8. PREDNÁŠKOVÁ A PUBLIKAČNÁ ČINNOSŤ

8.1. PUBLIKAČNÁ ČINNOSŤ

FEIKOVÁ, S., MAĐAROVÁ, L., MANCOŠ, M., STRHÁRSKY, J., PRISTYÁKOVÁ, A., TOMAJKOVÁ, T., KALIŇÁKOVÁ, A., SZEMES, T., BÖHMER, M.: S covidom vážne aj veselo. XIII. Slovenský vakcinologický kongres, Tatry, 26.-28.05.2022, zborník abstraktov, s.15. ISBN 978-80-89797-76-9.

FEIKOVÁ, S., MAĐAROVÁ, L., MANCOŠ, M., STRHÁRSKY, J., PRISTYÁKOVÁ, A., TOMAJKOVÁ, T., KALIŇÁKOVÁ, A., SZEMES, T., BÖHMER, M., BUDIŠ, J., RUSŇÁKOVÁ, D., MIŠENKO, P.: Čo nám covid dal a vzal, dva roky s covidom na RÚVZ BB. XXVI. Červenkove dni preventívnej medicíny, Tále, 6.-8.10.2022, zborník abstraktov, 978-80-89797-83-7.

FEIKOVÁ, S., MAĐAROVÁ, L., MANCOŠ, M., STRHÁRSKY, J., PRISTYÁKOVÁ, A., TOMAJKOVÁ, T., KALIŇÁKOVÁ, A., SZEMES, T., BÖHMER, M., BUDIŠ, J., RUSŇÁKOVÁ, D., MIŠENKO, P.: Dva roky s COVID-om na RÚVZ Banská Bystrica In: Správy klinickej mikrobiológie. - Bratislava: Slovenská lekárska spoločnosť. - ISSN 1338-645X, - Roč. 22, č. SA (2022), s. 15.

POSPÍŠILOVÁ, M., BORSANYIOVÁ, M., ŠIMKOVÁ, V., BENKÖOVÁ, B., MIHALE, J., KISSOVÁ, R., PASTUCHOVÁ, K., BOPEGAMAGE, S.: Standardization and optimalization of in-house ELISA method for detection of IgG antibodies against enteroviruses. Medzinárodná konferencia 29. kongres ČSSM, 28. Moravsko-slovenské mikrobiologické dny: 31. Tomáškovy dny mladých mikrobiológů: Brno, 15.9.-17.9.2022. Prednáška a príspevok v zborníku. Brno. - Lípa: Produkce BPP, 2022. - 1. vyd. - ISBN 978-80-88379-18-8, s. 47.

BORSANYIOVÁ, M., PASTUCHOVÁ, K., KISSOVÁ, R., LENGYELOVÁ, V., BOPEGAMAGE, S.: Enterovírusy. Kapitola v publikácii – Správa o zoonózach, alimentárnych nákazách a nákazách z vody v Slovenskej republike, 2021. - Bratislava:

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, [2021]. - 123 s. - ISBN 978-80-973917-5-1.

KISSOVÁ, R., PASTUCHOVÁ, K., LENGYELOVÁ, V., SVITOK, M.; MIKAS, J.; KLEMENT, C.; BOPEGAMAGE, S.: History of the Wastewater Assessment of Polio and Non-Polio Enteroviruses in the Slovak Republic in 1963–2019. *Viruses* [IF 5.818]. - Basel, Switzerland: Multidisciplinary Digital Publishing Institute. - ISSN 1999-4915. - Roč. 14, č. 8 (2022), s. 1-10, art. no. 1599. - DOI: 10.3390/v14081599. - SCOPUS/WoS.

KISSOVÁ, R., PASTUCHOVÁ, K., LENGYELOVÁ, V., SVITOK, M.; MIKAS, J.; BOPEGAMAGE, S., KLEMENT, C.: Surveillance Program of Clinical Samples for Polio and Non-Polio Enteroviruses in the Slovak Republic during the 1958–2020 Period. *Viruses* [IF 5.818]. - Basel, Switzerland: Multidisciplinary Digital Publishing Institute. - ISSN 1999-4915. - Vol. 14, issue 9 (2022), p. 1-11, art. no. 1957. - DOI: 10.3390/v14091957. - SCOPUS/WoS.

GREWLING, L., MAGYAR, D., CHŁOPEK, K., GRINN-GOFRON, A., GWIAZDOWSKA, J., SIDDIQUEE, A., IANOVICI, N., KASPRZYK, I., WÓJCIK, M., **LAFFÉRSOVÁ, J.**, MAJKOWSKA-WOJCIECHOWSKA, B., MYSZKOWSKA, D., RODINKOVA, V., BORTNYK, M., MALKIEWICZ, M., PIOTROWSKA-WERYSZKO, K., SULBORSKA-RÓŻYCKA, A., RYBNIČEK, O., ŠČEVKOVÁ, J., ŠIKOPARIJA, B., SKJØTH, C. A., SMITH, M., BOBAWSKI, P. [23 aut.]. Bioaerosols on the atmospheric super highway: An example of long distance transport of *Alternaria* spores from the Pannonian Plain to Poland [elektronický dokument]. In: *Science of the Total Environment* [IF 10.754]. - ISSN 1879-1026. - Vol. 819 (2022), art. no. 153148. - DOI: 10.1016/j.scitotenv.2022.153148 - CC/SCOPUS/WoS.

LAFFÉRSOVÁ, J., HOCHMUTH, L., SNOPKOVÁ, Z.: Peľová informačná služba: Peľová sezóna 2021 a jar 2022 na Slovensku [abstrakt]. In: *Klinická imunológia a alergológia*. - Bratislava: Bonus. - ISSN 1335-0013. - Roč. 32, č. 1 (2022), s. 37.

HOCHMUTH, L., **LAFFÉRSOVÁ, J.**, SNOPKOVÁ, Z.: Peľová sezóna 2020, 2021, 2022: každý rok inak [abstrakt]. In: *Alergie: časopis pro kontinuální vzdělávání*

v alergologii a klinické imunologii. - Praha: Tigris. - ISSN 1212-3536. - ISSN (online) 1212-687X. - Roč. 24, suppl. 1 (2022), s. 24-25.

HOCHMUTH, L., **LAFFÉRSOVÁ, J.**, SNOPOKOVÁ, Z.: Peľová sezóna 2021: výnimka alebo trend? [abstrakt]. In: Klinická imunológia a alergológia. - Bratislava: Bonus. - ISSN 1335-0013. - Roč. 32, č. 1 (2022), s. 34.

MAĎAROVÁ, L., AVDIČOVÁ, M., **MANCOŠ, M.**, **FEIKOVÁ, S.**: Trend výskytu invazívnych pneumokokových ochorení v SR za obdobie rokov 2011-2021. XIII. Slovenský vakcinologický kongres, Tatry, 26.-28.5.2022, zborník abstraktov, s.27. ISBN 978-80-89797-76-9.

MAĎAROVÁ, L., AVDIČOVÁ, M., **FEIKOVÁ, S.**, **MANCOŠ, M.**, KLEMENT, C.: Hodnota očkovacích programov proti pneumokokom. Trend výskytu invazívnych pneumokokových ochorení na Slovensku v období 2011-2021. In: Správy klinickej mikrobiológie. - Bratislava: Slovenská lekárska spoločnosť. - ISSN 1338-645X, - Roč. 22, č. SA (2022), s. 15.

RUSŇÁKOVÁ, D., SEDLÁČKOVÁ, T., RADVÁK, P., BÖHMER, M., MIŠENKO, P., BUDIŠ, J., BOKOROVÁ, S., LIPKOVÁ, N., FORGÁČOVÁ-JAKÚBKOVÁ, M., SLÁDEČEK, T., SITARČÍK, J., KRAMPL, W., GAŽIOVÁ, M., KALIŇÁKOVÁ, A., STAROŇOVÁ, E., TICHÁ, E., VRÁBĽOVÁ, T., ŠEVČÍKOVÁ, L., KOTVASOVÁ, B., **MAĎAROVÁ, L.**, **FEIKOVÁ, S.** et al. and SZEMES, T.: Systematic Genomic Surveillance of SARS-CoV-2 Virus on Illumina Sequencing Platforms in the Slovak Republic - One Year Experience. *Viruses*, 2022, 14, 2432.

COLLATUZZO, G., VISCI, G., VIOLANTE, F. S., PORRU, S., SPITERI, G., MONACO, M. G. L., FILLON, F. L., NEGRO, C., JANKE, CH., CASTELLETTI, N., DE PALMA, G., SANSONE, E., MATES, D., TEODORESCU, S., FABIANOVA, E., BERESOVA, J., VIMERCATI, L., TAFURI, S., ABEDINI, M., DITANO, G., ASAFO, S. S., BOFFETTA, P. and Orchestra WP5 Working Group (**STRHARSKY, J.**): Determinants of anti-S immune response at 6 months after COVID-19 vaccination in a multicentric European cohort of healthcare workers – ORCHESTRA project. *In: Frontiers in immunology* [IF 8.787]. - ISSN 1664-3224. - Lausanne; Switzerland: Frontiers Research Foundation. -

Vol. 13, Sep 29 (2022); art. no. 986085. - DOI: 10.3389/fimmu.2022.986085. - SCOPUS/WoS.

STRHÁRSKY, J.: *Toxoplasma gondii*. Kapitola v publikácii Správa o zoonózach, alimentárnych nákazách a nákazách z vody v Slovenskej republike za rok 2021. Bratislava: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, [2021]. - 123 s. - ISBN 978-80-973917-5-1.

8.2. PREDNÁŠKOVÁ ČINNOSŤ

MENO A PRIEZVISKO	NÁZOV PREDNÁŠKY	NÁZOV KONGRESU, SEMINÁRA	MIESTO KONANIA	DÁTUM
Feiková, S., Maďarová, L., Mancoš, M., Strhársky, J., Pristyáková, A., Tomajková, T., Kaliňáková, A., Szemeš, T., Bohmer, M.	S covidom vážne aj veselo	XIII. Slovenský vakcinologický kongres	Tatry	26.-28.5.2022
Feiková, S.	S covidom vážne aj veselo	Celoústavný odborný seminár RÚVZ BB	Banská Bystrica	22.9.2022
Feiková, S., Maďarová, L., Mancoš, M., Strhársky, J., Pristyáková, A., Tomajková, T., Kaliňáková, A., Szemeš, T., Bohmer, M., Budiš, J., Rusňáková, D., Mišenko, P.	Čo nám covid dal a vzal, dva roky s covidom na RÚVZ BB	XXVI. Červenkové dni preventívnej medicíny	Tále	6.-8.10.2022
Kissová, R.	Enterovírusy cirkulujúce v SR, genotypové a fenotypové charakteristiky vybraných vírusov (EVGAF)	Celoústavný odborný seminár RÚVZ BB	Banská Bystrica	12.5.2022
Lafférová, J., Hochmuth, L., Snopková, Z.	Peľová informačná služba: Peľová sezóna 2021 a jar 2022 na Slovensku [poster]	XX. Martinské dni imunológie	Martin	27.-29.4.2022
Hochmuth, L., Lafférová,	Peľová sezóna 2021: výnimka alebo	XX. Martinské dni	Martin	27.-29.4.2022

J., Snopková, Z.	trend?	imunológia		
Hochmuth, L., Lafférová, J., Snopková, Z.	Peľová sezóna 2021: výnimka alebo trend?	Alergia 2022	Bratislava	27.-28.5.2022
Hochmuth, L., Lafférová, J., Snopková, Z.	Peľová sezóna 2020,2021, 2022: každý rok inak	XXXIX. Sjezd českých a slovenských alergológů a klinických imunológů	Praha	5.-8.10.2022
Hochmuth, L., Lafférová, J., Snopková, Z.	Peľová informačná služba: Peľová sezóna 2021 a jar 2022 na Slovensku [poster]	XXXIX. Sjezd českých a slovenských alergológů a klinických imunológů	Praha	5.-8.10.2022
Madárová, L., Avdičová, M., Mancoš, M., Feiková, S.	Trend výskytu invazívnych pneumokokových ochorení v SR za obdobie rokov 2011-2021	XIII. Slovenský vakcinologický kongres	Tatry	26.-28.5.2022
Madárová, L., Avdičová, M., Feiková, S., Mancoš, M., Klement, C.,	Hodnota očkovacích programov proti pneumokokom. Trend výskytu invazívnych pneumokokových ochorení na Slovensku v období 2011-2021	IX. kongres SLS	Tatry	3.-5.11.2022
Madárová, L., Klement, C., Strhársky, J., Dörner M., Fatkulínová M., Avdičová M., Sedlačíková, I., Holecová, V., Kothaj, J., Donáth, V., Majláthová Z.	Laboratórna diagnostika <i>Clostridium botulinum</i> v podmienkach verejného zdravotníctva. Kauza cícerová nátierka, 2015	IX. kongres SLS	Tatry	3.-5.11.2022

8.3. ÚČASŤ NA ŠKOLENIACH A KURZOCH

Fatkulinová, Hunáková, Majláthová, Strhársky: Kontrola kvality kultivačných médií a CRM pre mikrobiológiu. Online webinár, Merck, 29.3.2022.

Fatkulinová, Sluková, Strhársky: Seminár Biomonitoring Merck 2022, hotel Sorea Regia Bratislava, 12.5.2022.

Fatkulinová, Hunáková, Sluková, Strhársky: Konzultačný deň NRC pre mikrobiológiu životného prostredia a NRC pre legionely v životnom prostredí. ÚVZ SR Bratislava, 9.11.2022.

Feiková, Maďarová, Tomajková, Pristyáková: Školenie odpadové vody, diagnostika SARS-CoV-2 pomocou ddPCR, ÚVZ SR Bratislava, 6.4.2022.

Feiková, Maďarová: XIII. Slovenský vakcinologický kongres, Tatranská Lomnica, 26.-28.5.2022.

Feiková, Maďarová: XXVI. Červenkové dni preventívnej medicíny, Tále, 5.-7.9.2022.

Feiková, Kissová, Maďarová: Školenie ddPCR, ZYMO research, BioRad, Biomedicínske centrum SAV Bratislava, 19.9.2022.

Feiková, Hunáková, Maďarová, Mancoš, Mjartanová: IX. Kongres Slovenskej spoločnosti klinickej mikrobiológie SLS, Nový Smokovec, 3.-5.11.2022.

Hunáková, Kissová: Jak zvládat stres, obavy, úzkosti, panické reakce a syndrom vyhoření. Online webinár, 27.-28.1.2022.

Hunáková: Školiace miesto špecializačného štúdia v špecializačnom odbore laboratórne a diagnostické metódy v klinickej mikrobiológii, Medirex, Bratislava, 14.-16.3.2022.

Hunáková, Mjartanová: Metodický kurz „Vibriá a príbuzné mikroorganizmy“, RÚVZ Komárno, NRC pre Vibrionaceae, 18.-20.5.2022.

Hunáková, Kissová, Mancoš, Pristyáková, Tomajková: Anémia z nedostatku železa. Online webinár, 19.5.2022, 31.5.2022.

Hunáková, Mjartanová: Determinační kurz pro hydrobiology 2022, Česká Skalice, 6.-9.6.2022.

Hunáková, Maďarová, Pristyáková, Sluková, Tomajková: Školenie DropletDigital PCR, OLM RÚVZ Banská Bystrica, BioRad, 14.6.2022.

Hunáková, Mancoš, Mjartanová: Školiace miesto v mykológii v špecializačnom odbore laboratórne a diagnostické metódy v klinickej mikrobiológii, SZU Bratislava, 20.-21.6.2022.

Hunáková, Mancoš, Mjartanová: Odborná zdravotnícka prax v rámci špecializačného štúdia v odbore laboratórne a diagnostické metódy v klinickej mikrobiológii, oddelenie klinickej biochémie, FNŠP F.D. Roosevelta, Banská Bystrica, 1.10.-30.11.2022.

Hunáková, Mancoš, Mjartanová: Kontrolný deň v špecializačnom odbore laboratórne a diagnostické metódy v klinickej mikrobiológii v treťom roku prípravy, SZU Bratislava, 28.10.2022.

Hunáková, Mancoš, Mjartanová: Odborná zdravotnícka prax v rámci špecializačného štúdia v odbore laboratórne a diagnostické metódy v klinickej mikrobiológii, oddelenie klinickej hematológie, FNŠP F.D. Roosevelta, Banská Bystrica, 1.12.-31.1.2023.

Kissová, Mancoš: Stres, nespavosť, únava – pomoc z prírody. Online webinár, 7.3.2022.

Kissová, Mancoš, Strhársky, Pristýáková, Tomajková: Liečivé huby a ich protívirusové účinky. Online webinár, SKIZP, 20.9.2022, 5.10.2022.

Kissová, Mancoš, Tomajková: Pevné kosti, kĺby, šľachy – pomoc z prírody. Online webinár, 10.11.2022, 30.11.2022.

Mad'arová: Práca s veľmi toxickými látkami a zmesami a toxickými látkami a zmesami, UNIŠKO, Banská Bystrica, 25.05.2022.

Mad'arová, Strhársky: Problematika očkovania proti HPV. Odborný seminár RÚVZ Banská Bystrica, SEVS, DFNSP Banská Bystrica, 1.12.2022.

Mad'arová: Epidemiológia: 60 rokov na lekárskej fakulte Univerzity Komenského. Ako ďalej? Bratislava, 8.09.2022.

Mad'arová: EuroBioTox Coasure Meeting, Brusel Belgicko, 9.-11.10.2022.

Majláthová: Seminár SNAS skúšobné laboratória, online, 26.5.2022.

Majláthová: Seminár SNAS medicínske laboratória, online, 9.6.2022.

Mancoš: Bioinformatics for Beginners, Zymo Research, 27.4.2022.

Mancoš: Droplet Digital PCR World 2022, online školenie, 27.4.2022.

Pristýáková: Konferencia „Zdravotnícky pracovník viac než povolanie“, hotel Dixon Banská Bystrica, 16.5.2022.

všetci pracovníci OLM: Odborné semináre organizované RÚVZ Banská Bystrica, počas roka 2022.

všetci pracovníci OLM: Online školenie BOZP a PO, RÚVZ Banská Bystrica, september 2022.

všetci pracovníci OLM: NV SR č. 355/2006 Z.z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci, NV vlády SR č. 356/2006 Z.z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym

a mutagénnym faktorom pri práci, NV SR č. 83/2013 Z.z. o ochrane zdravia zamestnancov pre rizikami súvisiacimi s expozíciou biologickým faktorom pri práci, OLM RÚVZ Banská Bystrica, 10.1.2022.

8.4. INÉ

Fatkulinová, Kissová, Lafférová, Maďarová, Strhársky: Výkazníctvo OLM za rok 2021 a 2022 pre potreby ÚVZ SR Bratislava.

Fatkulinová, Kissová, Lafférová, Maďarová, Majláthová, Strhársky: Vypracovanie ýročnej správy za oddelenie lekárskej mikrobiológie 2022.

Feiková: Zasielanie podkladov a vypracovanie podkladov týkajúcich sa vzoriek určených na sekvenáciu a zbieraných v laboratóriu molekulárnej biológie za rok 2022.

Hunáková, Mancoš, Mjartanová: pokračovanie v štúdiu v špecializačnom odbore Laboratórne a diagnostické metódy v klinickej mikrobiológii – absolvovanie školiacich miest a kurzov.

Hunáková, Mjartanová: Zabezpečenie praxe pre 14 študentov 3. ročníka odboru verejné zdravotníctvo, SZÚ Bratislava, 7.-8.11.2022.

Kissová, Lafférová, Maďarová, Strhársky: Odpočet plnenia úloh „Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v SR“ za rok 2021.

Kissová: Spracovanie podkladov a týždenné hlásenia o surveillance chrípky pre NRC pre chrípku na ÚVZ SR a na OE na RÚVZ BB za rok 2022.

Kissová: Spracovanie podkladov a hlásenia o surveillance ACHO pre NRC pre poliomyelitídu za rok 2022.

Kissová: Spracovanie podkladov a týždenné hlásenia o vyšetreniach vzoriek na chrípku pre epidemiológov príslušných RÚVZ v Banskobystrickom kraji pre chrípkovú sezónu 2022/23.

Kissová: Vypracovanie harmonogramu na odber odpadových vôd z ČOV v 13 okresoch BB a ZA kraja, v rámci sledovania cirkulácie poliovírusov a iných enterovírusov vo vonkajšom prostredí na obdobie marec 2022 - február 2023 pre okresy Banskobystrického a Žilinského kraja.

Kissová: Evidencia vyšetovaných vzoriek do WHO LDMS databázy.

Kissová: Prednášky z predmetu Lekárska biológia pre študentov 1. ročníka odboru laboratórne vyšetrovacie metódy v zdravotníctve, FZ SZÚ Banská Bystrica v roku 2022.

Kissová, Maďarová, Strhársky: Odborná stáž pracovníčky z OKM NsP Veľký Krtíš v rámci špecializačného štúdia v odbore Laboratórne a diagnostické metódy v klinickej mikrobiológii, 17.-28.10.2022.

Lafférová: Týždenné spracovávanie podkladov z databázy pre tlačový odbor ÚVZ SR do tlačových správ o peľovej situácii v SR - informácie pre tlačové agentúry (SITA, TASR).

Lafférová: Rozhovory televízne vysielanie: 3x RTVS, 2x Markíza, 1x TA3, 2x JOJ rozhlasové vysielanie: 2x rádio Vlna, 2x Regina, 1x maďarské vysielanie, 35 podcastov, 35 týždenných tlačových správ o peľovej situácii v SR (www.alergia.sk, NCZI).

Lafférová: Spolupráca na medzinárodnom projekte COST CA18226 (ADOPT).

Lafférová: Vypracovanie posudku o peľovej situácii pre kúpele Brusno, vypracovanie dvoch odborných stanovísk na sťažnosti ohľadne peľových alergénov.

Lafférová: Telefonické a mailové konzultácie k problematike PIS, alergénov roztočov a výskytu hmyzu vo vnútornom prostredí (11x).

Lafférová: Konzultácie k špecializačnej práci „Alergia na peľ drevín“ lekárky v odbore alergológie k biologickým alergénom v ovzduší a interpretácii výsledkov PIS.

Lafférová: Konzultácie a odborná pomoc študentke katedry botaniky Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave s podkladmi k diplomovej práci zameranej na skupinu špecifických biologických alergénov v ovzduší.

Lafférová: PIS – peľový monitoring, laboratórna diagnostika. Prednáška a praktické cvičenie pre študentov UMB 2. a 3.ročníka odbor biológia v kombinácii, 23.11.2022.

Lafférová, Mjartanová: Prednášky a cvičenia počas praxe pre študentov odboru laboratórne vyšetrovacie metódy v zdravotníctve, SZU Banská Bystrica a študentov odboru verejné zdravotníctvo SZU Bratislava, 21.2. a 28.2.2022; 31.3 a 1.4.2022; 7.-8.11.2022.

Lafférová: Školenie, odborná stáž „Peľový monitoring, determinácia biologických častíc v ovzduší) 2 pracovníčok ÚVZ SR, 1.-2.6.2022.

Maďarová: Prednášky z predmetu Klinická mikrobiológia I pre študentov 2. ročníka odboru laboratórne vyšetrovacie metódy v zdravotníctve, FZ SZÚ Banská Bystrica v roku 2022.

Sluková, Tomajková: Ukončenie prípravy na výkon práce v zdravotníctve odborným pohovorom, SZU Bratislava, 27.1.2022.

Strhársky: Prednášky z predmetu Imunológia 1 a Imunológia 2 pre študentov 1 a 2. ročníka odboru laboratórne vyšetrovacie metódy v zdravotníctve, FZ SZÚ Banská Bystrica v roku 2022.

Strhársky: Prednášky a cvičenia z predmetu Vyšetrovacie metódy v mikrobiológii a biológii životného prostredia pre študentov 3. ročníka odboru laboratórne vyšetrovacie metódy v zdravotníctve, FZ SZÚ Banská Bystrica v roku 2022.

9. ÚČASŤ NA ZAHRANIČNÝCH PRACOVNÝCH CESTÁCH

Mad'arová: Closure meeting, Projekt EuroBioTox, Brusel, Belgicko, 9.-11.10.2022.

Mad'arová: Medzinárodné online stretnutie National Microbiology Focal Points a National Surveillance Focal Points, meeting ECDC, 12.-13.10.2022.

Tab. 1 ČINNOSŤ NRC A ŠPECIALIZOVANÝCH LABORATÓRIÍ OLM RÚVZ BANSKÁ BYSTRICA V ROKU 2022

Názov pracoviska	Oblasť pôsobnosti	Spektrum vyšetrení	
RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici Oddelenie lekárskej mikrobiológie	SR	NRC pre toxoplazmózu	Základná a nadstavbová diagnostika toxoplazmózy - KFR, ELISA IgG, IgM, IgA, IgE, avidita IgG, Western-Blot IgG/IgM - dôkaz DNA parazita metódou PCR a RT-PCR z biologického materiálu - všetky diagnostické metódy sú akreditované - odborná a metodická činnosť, konzultácie, zavádzanie nových diagnostických metód do laboratórnej praxe
		NRC pre pertussis a parapertussis	Základná a nadstavbová diagnostika <i>B. pertussis</i> a <i>B. parapertussis</i> - aglutinácia <i>B. pertussis</i> , aglutinácia <i>B. parapertussis</i> , ELISA <i>B. pertussis</i> IgG, IgA - kultivácia a izolácia <i>B. pertussis</i> a <i>B. parapertussis</i> - dôkaz DNA <i>B. pertussis</i> a <i>B. parapertussis</i> metódou real-time PCR z biologického materiálu, dôkaz génu zodpovedného za tvorbu pertussického toxínu <i>ptxP</i> u <i>B. pertussis</i> - všetky diagnostické metódy sú akreditované - odborná a metodická činnosť, konzultácie, zavádzanie nových diagnostických metód do laboratórnej praxe
		NRC pre pneumokokové a hemofilové nákazy	Základná a nadstavbová diagnostika <i>Streptococcus pneumoniae</i> a <i>Haemophilus spp.</i> - confirmácia jednotlivých izolátov z mikrobiologických laboratórií - molekulárno-biologická diagnostika <i>S. pneumoniae</i> a <i>Haemophilus influenzae</i> . - sérotypizácia kmeňov <i>S. pneumoniae</i> a <i>Haemophilus spp.</i> izolovaných z invazívnych ochorení - zisťovanie genetickej príbuznosti resp. odlišnosti jednotlivých izolovaných kmeňov (pulzná elektroforéza - PFGE) - odborná a metodická činnosť, konzultácie, zavádzanie nových diagnostických metód do laboratórnej praxe
		Špecializované pracovisko pre vírusové hepatitídy	Základná a nadstavbová diagnostika hepatitíd - ELISA metódy: anti-HAV total, IgM HAV, HBeAg, anti-HBe, HBsAg, HBsAg, confirm., anti-HBs, anti-HBc total, IgM HBc, anti-HCV, - Western blot: IgG HCV, IgG/IgM HEV - všetky diagnostické metódy sú akreditované - odborná a metodická činnosť, konzultácie
		Špecializované pracovisko pre diagnostiku <i>Clostridium botulinum</i> v potravinách a klinickom materiáli	Nadstavbová diagnostika <i>Clostridium botulinum</i> - detekcia prítomnosti génov zodpovedných za produkciu botulotoxínov metódou multiplex PCR v súlade s STN P CEN ISO/TS 17919:2013. Mikrobiológia v potravinárskom reťazci. Polymerázová reťazová reakcia na dôkaz patogénov z potravín. Dôkaz klostríí produkujúcich botulínový neurotoxín typu A, B, E a F.

Tab. 2 PERSONÁLNE OBSADENIE OLM V SR V ROKU 2022

	ÚVZ SR	RÚVZ B. Bystrica	RÚVZ Košice	CELKOM
Lekári bez špecializácie		0		
Lekári so špecializáciou		0		
Laborant s VŠ		1,5		
Laborant s VOV		2		
Lab. bez špecializácie		2,5		
Lab. so špecializáciou		7		
AHS		0		
Zdravot. prac. spolu		13		
VŠ - nelekári so špecializáciou		6		
VŠ - nelekári bez špecializácie		6		
Iní zdrav. zam. ÚSV - chem. lab. bez špec.		1		
Iní zdravot. prac. spolu:		13		
Odb. zamestnanci ÚSV		0		
Pomocní zamestnanci		4		
Upratovačky		1		
Iní		1		
PRACOVNÍCI SPOLU		32		

Tab. 3 AKREDITÁCIA PRACOVÍSK OLM V SR A ÚČASŤ NA EXTERNEJ KONTROLE KVALITY SKÚŠOK V ROKU 2022

	ÚVZ SR	RÚVZ BB	RÚVZ KE
Akreditácia ISO/IEC 17025:2017 od/do		21.5.2020/21.5.2025	
Akreditácia ISO 15189:2012 od/do		20.1.2020/20.1.2025	
Počet akreditovaných skúšok		70	
Počet akreditovaných ukazovateľov		110	
Počet absolvovaných medzilaboratórných porovnávacích testov		18	

Tab. 4 PREHĽAD DRUHOV VYŠETRENÍ A INEJ LABORATÓRNEJ ČINNOSTI, POČTU VYŠETRENÝCH VZORIEK A ANALÝZ V LABORATÓRIÁCH OLM V SR V ROKU 2022

Druh vyšetrenia	Počet	2022		
		ÚVZ SR	BB	KE
Rizikové zásielky	vzoriek		0	
	analýz		0	
Bakteriológia	vzoriek		-	
	analýz		-	
Viroológia	vzoriek		557	
	analýz		33 775	
Antiinfekčná imunológia	vzoriek		1 959	
	analýz		12 618	
Parazitológia	vzoriek		-	
	analýz		-	
MŽP	vzoriek		10 304	
	analýz		65 407	
Mykológia	vzoriek		-	
	analýz		-	
BŽP	vzoriek		2 279	
	analýz		23 323	
Laboratórium molekulárnej biológie	vzoriek		10 232	
	analýz		25 442	
SPOLU	vzoriek		25 331	
	analýz		160 565	
Laboratórium bunkových kultúr	počet bunkových línií		-	
	množstvo pripravenej bunkovej susp. x 10 ⁶		-	
Prípravňa pôd a tekutých médií	Pevné pôdy, l		894,6	
	Tekuté pôdy, l		1 660,8	
	Roztoky, l		1 321,9	
SPOLU			3 877,2	

Tab. 5 PREHĽAD VYŠETRENÝCH VZORIEK A ANALÝZ V LABORATÓRIÁCH OLM RÚVZ BB

OLM	Počet	Celkový počet vzoriek					Trend +/- 2020/21
		2018	2019	2020	2021	2022	
lab sérológie	vzoriek	5 064	1 043	667	3 044	1 959	- 1 085
	analýz	45 020	11 720	8 174	22 053	12 618	- 9 435
lab. virológie	vzoriek	387	578	309	149	557	+ 408
	analýz	38 581	42 127	30 815	18 978	33 775	+ 14 797
lab. molekulárnej biológie	vzoriek	1 131	2 503	81 598	42 368	10 232	- 32 136
	analýz	7 586	14 544	153 277	85 870	25 442	- 60 428
lab. MŽP	vzoriek	12 310	11 775	6 568	7 444	10 304	+ 2 860
	analýz	87 000	88 464	60 254	65 130	65 407	+ 277
lab. BŽP	vzoriek	2 423	2 521	2 337	2 351	2 279	- 72
	analýz	26 075	24 810	22 862	22 989	23 323	+ 334
SPOLU	vzoriek	21 315	18 420	91 479	55 356	25 331	- 30 025

Tab. 6 DRUH A MNOŽSTVO PRIPRAVENÝCH KULTIVAČNÝCH MÉDIÍ NA OLM RÚVZ BB

Pôdy	Pripravené množstvo v litroch					Trend +/- 2020/21
	2018	2019	2020	2021	2022	
pevné pôdy	1 172,5	1 228,3	1 101,0	1 031,6	894,5	- 137,1
tekuté pôdy	2 258,5	2 120,7	1 748,8	1 798,3	1 660,8	- 137,5
ostatné roztoky	1 370,1	1 322,5	1 312,3	1 331,8	1 321,9	- 9,9
SPOLU	4 801,1	4 671,5	4 162,1	4 161,7	3 877,2	- 284,5

Tab. 7 POČET VYŠETRENÝCH VZORIEK V LAB. SÉROLÓGIE, ROK 2022

Druh vyšetrenia	Počet ukazovateľov	Počet pozitívnych vzoriek
Bordetella kultivácia	12	0
Bordetella parapertussis IgG, IgM, IgA ELISA	75	11
Bordetella IgA ELISA	33	3
Bordetella IgG ELISA	33	12
Chrípka A IgG ELISA	8	6
Chrípka A IgM ELISA	8	0
Chrípka B IgG ELISA	8	3
Chrípka B IgM ELISA	8	0
HIV Ag-Ab ELISA	72	7
anti-HAV total ELISA	1	0
anti-HBc total ELISA	3	1
HBsAg ELISA	46	1
HBsAg konfirm. ELISA	1	1
anti-HBs ELISA	2	2
anti-HCV ELISA	51	4
HCV IgG Western Blot	54	28
HEV IgG Western Blot	69	19
HEV IgM Western Blot	76	20
Rubella IgM ELISA	2	0
Rubella IgG ELISA	2	2
Rubella avidita IgG ELISA	2	0
anti-SARS-Cov-2 IgG ELISA	38	34
anti-SARS-Cov-2 IgA ELISA	38	33
anti-SARS-Cov-2 IgG kvantita ELISA	15	13
anti-SARS-CoV-2 IgG NCP ELISA	28	15
Toxoplasma KFR	115	100
Toxoplasma IgE ELISA	114	23
Toxoplasma IgM ELISA	114	65
Toxoplasma IgG/IgM Western Blot	10	9
Toxoplasma avidita IgG ELISA	91	39
Toxoplasma IgG kvantitatívne ELISA	114	89
Toxoplasma IgA kvantitatívne ELISA	114	29
Iné (projekt ORCHESTRA)	2 270	1 827
POČET VZORIEK		1 959
POČET UKAZOVATEĽOV		3 627
POČET ANALÝZ		12 618

Tab. 8 PREHĽAD VÝKONOV V LABORATÓRIU SÉROLÓGIE, ROK 2022

Kód	Zdravotnícky výkon	Počet výkonov	Počet analýz
3500	základné spracovanie vzorky	2 897	2 897
3500	zapisovanie vzoriek	1 959	1 959
3501	separácia vzorky odstredením (krv)	1 870	1 870
3510	telefonické oznámenie výsledku	240	240
3512	telefonická konzultácia	180	180
3518	komplex. kontrola identity expedovaných vyšetrení	1 959	1 959
4740	Bordetella kultivácia	12	24
4755	Bordetella parapertussis IgG, IgM, IgA ELISA	75	367
4789	Bordetella IgA ELISA	33	111
4789	Bordetella IgG ELISA	33	111
4789	Chrípka A IgG ELISA	8	28
4789	Chrípka A IgM ELISA	8	28
4789	Chrípka B IgG ELISA	8	28
4789	Chrípka B IgM ELISA	8	28
4769	HIV Ag-Ab ELISA	72	212
4772	anti-HAV total ELISA	1	6
4777	anti-HBc total ELISA	3	18
4781	HBsAg ELISA	46	151
4781a	HBsAg konfirm. ELISA	1	5
4785	anti-HBs ELISA	2	20
4781d	anti-HCV ELISA	51	117
4781b	HCV IgG Western Blot	54	88
4789a	HEV IgG Western Blot	69	107
4789	HEV IgM Western Blot	76	118
4789	Rubella IgM ELISA	2	5
4789	Rubella IgG ELISA	2	8
4789	Rubella avidita IgG ELISA	2	8
4789a	anti-SARS-Cov-2 IgG ELISA	38	65
4789	anti-SARS-Cov-2 IgA ELISA	38	65
4789	anti-SARS-Cov-2 IgG kvantita ELISA	15	54
4789	anti-SARS-Cov-2 IgG NCP ELISA	28	40
4759	Toxoplasma KFR	115	259
4789	Toxoplasma IgE ELISA	114	234
4789	Toxoplasma IgM ELISA	114	230
4807d	Toxoplasma IgG/IgM Western Blot	10	22
4808	Toxoplasma avidita IgG ELISA	91	344
4898	Toxoplasma IgG kvantitatívne ELISA	114	378
4898b	Toxoplasma IgA kvantitatívne ELISA	114	234
	Iné (projekt ORCHESTRA)	2 270	2 558
	Opakované merania + zabezpečenie kvality	40	2 120
	Validácie	12	68
	Medzilaboratórne porovnávacie skúšky	11	234

Tab. 9 POČET VYŠETRENÝCH VZORIEK V LAB. VIROLOGIE, ROK 2022

Použitá metóda	Materiál	Počet vzoriek	Počet analýz	Pozitívne nálezy
Izolácia enterálnych vírusov na bunkových kultúrach RD-A, Hep2 a L20B	stolica	17	2 210	1x NPEV
	likvor	5	650	0
	výter HCD	1	130	0
	moč	0	0	0
	heparínová krv	0	0	0
	odpadová voda	83	10 126	1x CoxsB5, 1x coxsB4, 3x NPEV
Izolácia chrípkových vírusov na bunkových kultúrach MDCK	výter HCD	0	0	0
	pitva	0	0	0
Rýchlotest chrípka A + B	výter HCD	0	0	0
VNT polio 1,3 Cox B1-6, A7, A9	sérum, likvor	Polio 10 Coxs 58	560 8 468	5 (1x Coxsackie A7, 1x Coxsackie B1, 1x Coxsackie B2, 1x Coxsackie B3 1x Coxsackie B5)
Spracovanie odpadových vôd na SARS-CoV-2	odpadová voda	383	11 631	-
SPOLU		557	33 775	11

Tab. 10 PREHĽAD VÝKONOV V LABORATÓRIU VIROLOGIE, ROK 2022

Kód	Zdravotnícky výkon	Počet výkonov	Počet analýz
3500	základné spracovanie vzorky	174	174
3500	zapisovanie vzoriek	174	174
3510	telefonické oznámenie výsledku	1 200	1 200
3512	telefonická konzultácia	480	480
3518	komplex. kontrola výsledkov vyšetrenia	802	802
3519	vybavenie výsledku	802	802
3601	orientačné mikroskopické vyšetrenie	1 604	1 540
4884	spracovanie materiálu pred izoláciou vírusu	174	170
4887	pokus o izoláciu v bunkovej kultúre	1 604	11 406
4757	dôkaz chrípky hemaglutináciou	0	0
3881	dôkaz chrípky rýchlotestom	0	0
3895	VNT Polio 1,3	10	560
3895	VNT Cox. B 1-6, A7, A9	58	8 468
	Spracovanie odpadových vôd na SARS-CoV-2	383	11 631
	Počet pripravených bunkových kultúr	3 498	17 490
	Kontrolné analýzy: sterilita	0	0
	Kontrolné analýzy: IRM	5 130	5 130
	Opakované merania	8	804
	Validácie	0	0
	Medzilaboratórne porovnávacie skúšky	2	292
	SPOLU	16 103	61 123

Tab. 11 POČET VYŠETRENÝCH VZORIEK V LABORATÓRIU MOLEKULÁRNEJ BIOLÓGIE, ROK 2022

Druh vyšetrenia/vyšetrované agens	Počet ukazovateľov	Počet analýz
chrípka typu A bez bližšej identifikácie	406	812
chrípka typu B	406	1 218
chrípka A/ H1N1pdm	114	342
chrípka A/ H1	114	342
chrípka A/ H3	114	342
RSV	242	726
<i>SARS-CoV-2</i>	9 732	19 464
<i>adenovírus</i>	82	246
<i>Streptococcus pneumoniae</i>	38	76
<i>Bordetella species (IS481)</i>	202	404
<i>B. parapertussis/B. bronchiseptica</i>	202	404
<i>Bordetella pertussis ptxA-Pr</i>	4	8
<i>Toxoplasma gondii</i>	8	16
<i>Haemophilus influenzae</i>	17	34
sérotypizácia <i>S pneumoniae</i>	206	1 008
SPOLU	11 887	25 442

Tab. 12 PREHĽAD O DRUHOCH A POČTE VZORIEK VYŠETRENÝCH V LABORATÓRIU MŽP, ROK 2022

Komodita	Počet		
	vzoriek	ukazovateľov	analýz
voda	1 933	9430	16 052
ovzdušie	205	220	224
potraviny	1 712	6 811	24 303
kozmetika a predmety bežného používania	0	0	0
piesky	52	156	572
dekontaminácia prostredia skúšky sterility	6 402	12 824	24 256
MPS	8	27	365
vzorky zabezpečenia kvality meraní	5 150	6 283	11 360
SPOLU	15 462	35 751	77 132

Tab. 13 PREHĽAD O DRUHOCH A POČTE VÔD VYŠETRENÝCH V LABORATÓRIU MŽP, ROK 2022

Druh analyzovanej vody	Počet		
	vzoriek	ukazovateľov	analýz
vodovody	1 203	6 155	9 559
studne	81	405	1 065
pramene	12	78	197
vrty	21	99	244
úloha legionely (DSS)	45	45	194
nádrže	20	40	274
štrkoviská	51	102	742
bazény	termálne	59	295
	netermálne	433	2 170
vodojemy	8	41	109
SPOLU	1 933	9 430	16 052

Tab. 14 PREHĽAD O DRUHOCH A POČTE VZORIEK POTRAVÍN A PREDMETOV
BEŽNÉHO POUŽÍVANIA VYŠETRENÝCH V LABORATÓRIU MŽP, ROK 2022

č.	Druh potraviny	Počet		
		vzoriek	ukazovateľov	analýz
1	syry a bryndza	0	0	0
2	ostatné mliečne výrobky	0	0	0
3	vajcia a výrobky z vajec	20	20	140
4	mäso a výrobky z mäsa	70	70	490
5	ryby a morské živočíchy	0	0	0
6	tuky a oleje	0	0	0
7	polievky, bujóny, omáčky	103	133	416
8	cereálie a pekárenské výrobky	0	0	0
9	ovocie a zelenina	0	0	0
10	byliny a koreniny	0	0	0
11	nealkoholické nápoje	0	0	0
12	víno a alkoholické nápoje	0	0	0
13	zmrzlina a mrazené dezerty	336	1705	5 089
14	kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem bylinných)	0	0	0
15	ovocné a bylenné čaje	32	34	230
16	pokrmy pre spoločné stravovanie	594	2 935	10 095
17	polotovary	0	0	0
18	detská a dojčenská výživa	235	605	2 795
19	výživové doplnky	51	53	339
20	prídavné látky (aditíva)	0	0	0
21	lahôdkarské výrobky	204	1 001	3 798
22	cukrárske výrobky	67	255	911
23	cukrovinky	0	0	0
24	pieskoviská	52	156	572
25	kozmetika	0	0	0
26	iné	0	0	0
SPOLU		1 764	6 967	24 875

Tab. 15 PREHĽAD O VYŠETRENIACH ÚČINNOSTI STERILIZÁCIE, DEZINFEKČIE POMÔCOK A PROSTREDIA V LABORATÓRIU MŽP, ROK 2022

Druh vyšetrenia	Počet		
	vzoriek	ukazovateľov	analýz
dekontaminácia prostredia - stery	3 651	9 364	17 905
kontrola sterilizačných prístrojov	2 391	2 391	2 391
získovanie účinnosti dezinf. roztokov	0	0	0
skúšky sterility	360	1 069	3 960
ovzdušie	205	220	224
iný materiál	0	0	0
SPOLU	6 607	13 044	24 480

Tab. 16 PREHĽAD VÝZNAMNÝCH BAKTERIÁLNYCH KMEŇOV IZOLOVANÝCH ZO VZORIEK ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA V LAB. MŽP, ROK 2022

Názov	Počet
<i>Aeromonas spp.</i>	0
<i>Bacillus cereus</i>	1
<i>Citrobacter spp.</i>	24
<i>Clostridium perfringens</i>	175
<i>Enterobacter spp.</i>	57
<i>Enterococcus faecalis</i>	130
<i>Escherichia coli</i>	258
<i>Hafnia spp.</i>	0
<i>Klebsiella spp.</i>	38
koliformné baktérie	223
<i>Legionella pneumophila ser.1</i>	7
<i>Legionella pneumophila ser.3</i>	1
<i>Legionella pneumophila ser.5</i>	0
<i>Legionella pneumophila ser.6</i>	3
<i>Legionella pneumophila ser.9</i>	0
<i>Legionella pneumophila ser.2-15</i>	0
<i>Legionella sp.</i>	0
<i>Proteus spp.</i>	7
<i>Pseudomonas aeruginosa</i>	106
<i>Pseudomonas spp.</i>	80
saprofytické plesne	2
<i>Staphylococcus aureus</i>	46
<i>Staphylococcus sp.</i>	1 611
SPOLU	2 769

Tab. 17 PREHĽAD VYBRANÝCH UKAZOVATEĽOV VYŠETRENÝCH PRE POTREBY EURÓPSKÝCH REFERENČNÝCH LABORATÓRIÍ V LABORATÓRIU MŽP, ROK 2022

Ukazovateľ	potraviny		vody		prostredie	
	vyšetrené	pozitívne	vyšetrené	pozitívne	vyšetrené	pozitívne
<i>Salmonella</i>	1 307	16	1	1	22	0
<i>Listeria monocytogenes</i>	341	0	0	0	22	0
<i>Escherichia coli</i>	187	22	1 889	87	3 651	149
<i>Escherichia coli</i> O 157	44	0	0	0	3 651	0
iné patogénne ECO	44	0	0	0	3 651	0
<i>Campylobacter</i>	1	0	0	0	0	0
CPS	1 062	2	492	10	3 651	34
stafylokokový enterotoxín	0	0	0	0	0	0
stafylokokový enterotoxín - materské mlieko	0	0	0	0	0	0

Tab. 18 ANALYTICKÁ ČINNOSŤ LAB. BŽP PODĽA TYPU KOMODÍT, ROK 2022

Komodita	Počet		
	vzoriek	ukazovateľov	analýz
vody pitné a úžitkové	1 357	8 993	12 600
vody minerálne, pramenité, balené pitné	6	36	48
vody bazénové	479	960	1 928
vody z prírodných kúpalísk a vodárenských nádrží	83	249	1 467
vodné kvety	4	4	20
makrofyty	-	-	-
stery	-	-	-
améby	20	40	220
ovzdušie a bytový prach	21	21	105
pele	259	777	6 335
piesky	50	50	600
iné - ploštice	-	-	-
vzorky zabezpečenia kvality meraní	1 357	8 993	12 600
SPOLU	2 279	12 288	25 427

Tab. 19 ANALYTICKÁ ČINNOSŤ LAB. BŽP PODĽA VÝKONOV ANALYTICKÝCH SKÚŠOK, ROK 2022

Analytická skúška	Počet		
	vzoriek	ukazovateľov	analýz
abiosestón a biosestón pitných vôd	1 357	8 993	12 600
biosestón prírodných kúpalísk a vodárenských nádrží	83	249	1 467
vodné kvety (kvalita-quantita)	4	4	20
biosestón umelých kúpalísk	479	960	1 928
améby	20	40	220
chlorofyl-a	83	83	
makrofyty	-	-	-
testy toxicity	-	-	-
vajíčka helmintov	-	-	-
cytogenetika	-	-	-
pele	259	777	6 335
piesky	50	50	600
roztoče	21	21	105
iné - ploštice	-	-	-

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom
v Košiciach**

PERSONÁLNE OBSADENIE OLM V SR V ROKU 2022

Tabuľka č. 2: Personálne obsadenie OLM v SR v roku 2022

	ÚVZ SR	RÚVZ Banská Bystrica	RÚVZ Košice	CELKOM
Lekári bez špecializácie			0	
Lekári so špecializáciou			2	
Laborant s VŠ			3	
Laborant s VOV			0	
Lab. bez špecializácie			0	
Lab. so špecializáciou			4	
AHS			0	
Zdravot. prac. spolu			9	
VŠ – nelekári – špec.			0	
VŠ – nelekári – bez špec.			4	
Iní zdr. zam. ÚSV – so špec. chem. Lab..			0	
Iní zdr. zam. ÚSV – bez špec. chem. lab.			0	
Iní zdr. prac. spolu:			4	
Odb. zamestnanci ÚSV			0	
Pomocní zamestnanci			2	
Upratovačky			0	
Iní			0	
PRACOVNÍCI SPOLU			15	

Organizačné členenie OLM:

Vedúca OLM – MUDr. Viera Lengyelová

Národné referenčné centrá (NRC):

NRC pre diftériu - MUDr. Viera Lengyelová

NRC pre črevné parazitózy – MUDr. Beáta Nadzonová

NRC pre syfilis - MUDr. Beáta Nadzonová - je súčasťou Oddelenia laboratórnej diagnostiky epidemiologicky významných sexuálne prenosných chorôb

Oddelenia:

Oddelenie virológie a antiinfekčnej imunológie - MUDr. Viera Lengyelová

Oddelenie laboratórnej diagnostiky epidemiologicky významných sexuálne prenosných chorôb - MUDr. Beáta Nadzonová

Oddelenie bakteriológie, bioterorizmu a molekulárnej biológie – Mgr. Zuzana Onderková

Ťažiskové úlohy OLM

V rámci laboratórnej diagnostiky súvisiacej s kontrolou prenosných ochorení odbor lekárskej mikrobiológie vykonáva nadstavbovú mikrobiologickú diagnostiku vybraných nákaz, venuje sa štandardizácii a overovaniu laboratórných postupov akreditovaných vyšetrení, čím prispieva ku zvyšovaniu kvality preventívnych programov.

Laboratóriá odboru lekárskej mikrobiológie pracujú podľa požiadaviek normy ISO 15189:2012. Majú vydané osvedčenie o akreditácii na 6 skúšok a 9 ukazovateľov

mikrobiologického vyšetřovania biologických materiálov ľudského tela a odpadových vôd na dôkaz prítomnosti patogénnych mikroorganizmov a vírusov, ich identifikáciu a stanovenie hladiny ochranných a diagnostických protilátok vo vzorkách sér. Osvedčenie o akreditácii bolo udelené Slovenskou národnou akreditačnou službou 29.09.2021 a platí do 11.11.2024.

Laboratóriá všetkých NRC a oddelení prijali a vyšetrili 8770 vzoriek, vykonali 24126 vyšetrení - ukazovateľov a 179620 analýz. Laboratóriá ďalej vykonávali testovania na zabezpečenie kvality výkonu vyšetrení v počte 3520 ukazovateľov a 15130 analýz.

Odbor lekárskej mikrobiológie sa podieľa na riešení významných celospoločenských programov a projektov MZ SR.

Plní nasledovné úlohy:

a) Prostredníctvom svojich Národných referenčných centier (NRC), ktoré pracujú v celoslovenskej pôsobnosti vykonáva:

- národnú laboratórnu surveillance diftérie – NRC pre diftériu

- národnú laboratórnu surveillance syfilisu – NRC pre syfilis

Zabezpečuje medzinárodnú spoluprácu, vrátane požadovaných analýz a hlásení, do regionálnych pracovísk ECDC a WHO.

Metodicky a odborne usmerňuje a koordinuje ostatné regionálne úrady verejného zdravotníctva v SR pri plnení celoštátnych aj medzinárodných programov ochrany a podpory zdravia.

b) V spolupráci s NRC pre poliomyelitídu ÚVZ SR sa podieľa na surveillance ľudských enterovírusov plnením úlohy č.6.6. PP ÚVZ v SR: Environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV - aktívna účasť v programe na udržanie stavu bez poliomyelitídy v Slovenskej republike a úloh SZO v rámci celosvetového programu eradikácie poliomyelitídy.

c) V spolupráci s NRC pre chrípku ÚVZ SR sa podieľa na surveillance respiračných vírusov plnením úlohy č. 8.1. PP ÚVZ v SR: Diferenciálna diagnostika respiračných ochorení - aktívna účasť pri plnení úloh vyplývajúcich z členstva v EISN - European Influenza Surveillance Network.

d) V spolupráci s NRC pre morbili, rubeolu a parotitídu na ÚVZ SR sa podieľa na surveillance morbíl aktívnou účasťou pri plnení úlohy č.8.4. PP ÚVZ v SR: Diagnostika exantémových ochorení – aktívna účasť pri plnení úloh vyplývajúcich z procesu eliminácie osýpok v Slovenskej republike a vo svete.

e) V spolupráci s odborními epidemiológie a odborními podpory zdravia RÚVZ Košického a Prešovského kraja sa podieľa na komplexnom riešení prevencie HIV/AIDS účasťou na plnení úlohy: Národný program podpory zdravia - úloha č.9.1. z PP ÚVZ v SR.

Tabuľky č.1, 3, 4

Tabuľka č. 1 Činnosť NRC a špecializovaných laboratórií OLM RÚVZ so sídlom v Košiciach v roku 2022

Názov pracoviska	Oblasť pôsobnosti	Spektrum vyšetrení	
RÚVZ so sídlom v Košiciach	SR	NRC pre diftériu	<ul style="list-style-type: none"> - overovanie a potvrdzovanie kmeňov <i>Corynebacterium diphtheriae</i> - stanovovanie typu a toxicity u potvrdených kmeňov <i>Corynebacterium diphtheriae</i> - identifikácia koryneformných baktérií - stanovovanie hladiny difterického antitoxínu v ľudských sérach - odborná, metodická a expertízna činnosť - prehľady imunity populácie na diftériu
	SR	NRC pre syfilis	<ul style="list-style-type: none"> - nešpecifická a špecifická diagnostika syfilisu - konfirmačné testy na potvrdenie diagnózy syfilisu - konfirmačné testy pri falošne pozitívnych alebo negatívnych skriningových vyšetreniach v teréne pre OLM - hodnotenie testov v súčinnosti s anamnézou pacienta a diagnostické závery (deti, dospelí a gravidné ženy) - konzultácie s odborníkmi v teréne o štádiách ochorenia, liečbe a algoritmoch vyšetrenia, odporúčanie ďalších postupov

Pokračovanie tab. č. 1

Názov pracoviska	Oblasť pôsobnosti	Spektrum vyšetrení	
RÚVZ so sídlom v Košiciach	Košický a Prešovský kraj	Oddelenie virológie a antiinfekčnej imunológie	<ul style="list-style-type: none"> - virologické kultivačné vyšetrenie odpadových vôd, stolíc a iných biologických materiálov na prítomnosť poliovírusov a iných enterálnych vírusov - sérologické vyšetrenie na prítomnosť protilátok proti vybraným typom enterálnych vírusov - laboratórna diagnostika chrípky: izolačné pokusy na bunkových kultúrach, rýchlotesty, laboratórna diagnostika metódou RT-PCR - laboratórna diagnostika na dôkaz prítomnosti vírusu SARS-CoV-2 metódou real-time RT-PCR - spracovanie odpadových vôd v rámci monitoringu OV v SR na prítomnosť SARS-CoV-2 - komplement - fixačná metóda na stanovenie protilátok proti respiračným a neurotropným vírusom - dôkaz protilátok proti chrípke A a B triedy IgM a IgG metódou ELISA - dôkaz protilátok proti osýpkam triedy IgM a IgG metódou ELISA
RÚVZ so sídlom v Košiciach	Košický a Prešovský kraj SR	Oddelenie laboratórnej diagnostiky epidemiologicky významných sexuálne prenosných chorôb - pracovisko HIV/AIDS - NRC pre syfilis	<ul style="list-style-type: none"> - dôkaz protilátok HIV/AIDS metódou ELISA - dôkaz antigénu HIV metódou ELISA <p>pozri tabuľku č.1 vyššie</p>

	Košický a Prešovský kraj, mesto Košice	Oddelenie bakteriológie, bioterrorizmu a molekulárnej biológie	- laboratórna diagnostika B. anthracis metódou polymerázovej reťazovej reakcie pre Košický a Prešovský kraj - sekvenovanie pozitívnych vzoriek na SARS-CoV-2 - bakteriologická diagnostika respiračných a hnačkových ochorení pre potreby odboru epidemiológie RÚVZ so sídlom v Košiciach
--	--	--	---

Tabuľka č. 3: Akreditácia pracovísk OLM v SR a účasť na externej kontrole kvality skúšok v roku 2022

	ÚVZ SR	RÚVZ BB	RÚVZ KE
Akreditácia od/do			29. 09. 2021 - 11. 11.2 024
Počet akreditovaných skúšok			7
Počet akreditovaných ukazovateľov			10
Počet absolvovaných medzilaboratórnych porovnávacích testov			0

Tabuľka č. 4: Prehľad druhov vyšetrení a inej laboratórnej činnosti, počtu vyšetrených vzoriek a analýz v laboratóriách OLM v SR v roku 2022

Druh vyšetrenia	Počet	2022		
		ÚVZ	BB	KE
Rizikové zásielky	vzoriek			0
	analýz			0
Bakteriológia	vzoriek			12
	analýz			76
Viroológia	vzoriek			356
	analýz			23560
Antiinfekčná imunológia	vzoriek			4664
	analýz			139109
Parazitológia	vzoriek			0
	analýz			0
MŽP	vzoriek			/
	analýz			/
Mykológia	vzoriek			/
	analýz			/
BŽP	vzoriek			/
	analýz			/
Laboratórium molekulárnej diagnostiky	vzoriek			3738
	analýz			16875
<i>SPOLU</i>	vzoriek			8770
	analýz			179620
Laboratórium bunkových kultúr	počet bunkových línií			
	množstvo pripravenej bunkovej susp. X 10 ⁶			/
Prípravňa pôd a tekutých médií	Pevné pôdy, l			/
	Tekuté pôdy, l			/
	Roztoky, l			/
<i>SPOLU</i>				/

Analýza činnosti jednotlivých pracovísk OLM

NRC PRE DIFTÉRIU

1. Národné referenčné centrum (NRC) pre diftériu bolo rozhodnutím Ministerstva zdravotníctva SR v zmysle zákona č. 518/1990 zriadené 15. februára 1996.

Organizačne je začlenené na Odbore lekárskej mikrobiológie.

2. Personálne obsadenie

MUDr. Viera Lengyelová – vedúca NRC

Mgr. Anna Belyová – zdravotnícky laborant s VŠ vzdelaním II. stupňa

Jozefína Hricová - zdravotnícky laborant so špecializáciou

Mgr. Zuzana Onderková – molekulárny biológ

3. Akreditácia

- podľa normy ISO 15189:2012

- od roku 2006 s platnosťou do roku 2024

- počet skúšok: 1

- počet ukazovateľov: 1

4. Činnosť NRC

4.1. Odborná činnosť

4.1.1 Ťažiskové úlohy

V rámci nadstavbovej diagnostiky diftérie v celoslovenskej pôsobnosti zabezpečuje:

- overovanie a potvrdzovanie kmeňov *Corynebacterium diphtheriae*
- stanovovanie toxicity u potvrdených kmeňov *Corynebacterium diphtheriae*
- identifikáciu koryneformných baktérií
- stanovovanie hladiny difterického antitoxínu v ľudských sérach
- uchovávanie referenčných materiálov pre diagnostiku diftérie
- uchovávanie vzácných izolácií
- odbornú, metodickú a expertíznu činnosť
- informácie z oblasti laboratórnej diagnostiky diftérie
- informácie o epidemiologickej situácii v oblasti diftérie

Výsledky

V roku 2022 bolo v laboratóriu NRC pre diftériu vyšetrených 25 vzoriek. 19 x bol identifikovaný kmeň *Corynebacterium diphtheriae* typ *gravis* – z toho 10 x toxický, 2 x bol identifikovaný kmeň *Corynebacterium diphtheriae* typ *intermedius* – netoxický, 1 x *Corynebacterium striatum/amycolatum*, 1x *Arcanobacterium haemolyticum*. Na zistenie hladiny difterického antitoxínu bolo vyšetrených 41 vzoriek séra, prevažne kontakty od pozitívnych prípadov.

Vyhodnotenie

Posledný prehľad imunity populácie na diftériu bol vykonaný v roku 2002. Je potrebné zvážiť vykonanie ďalšieho, za účelom kontroly stavu imunity populácie.

4.1.2 Novozavedené metódy

V roku 2022 neboli zavedené nové metódy.

4.1.3 Medzilaboratórne porovnania – v roku 2022 sme sa nezúčastnili medzinárodného medzilaboratórneho porovnávania.

4.1.4 Iná odborná činnosť

V rokoch 2013 – 2021 došlo k útlmu aktivít medzi jednotlivými národnými referenčnými centrami v rámci EÚ a koordinujúcim laboratóriom v Londýne – WHO Global Collaborating Centre for Diphtheria and Streptococcal Infections, ktoré je finančne naviazané na ECDC. Súvisí to s tým, že do popredia vystúpili iné závažné zdravotnícke problémy a tým aj finančné priority.

NRC spolupracuje s odborom epidemiológie ÚVZ SR, s epidemiologickými pracoviskami RÚVZ v SR a oddeleniami klinickej mikrobiológie v SR.

5. Legislatívna činnosť – nevykonáva.

6. Metodická, konzultačná a výuková činnosť

- telefonické konzultácie

- dotazníky v rámci spätnej väzby so zákazníkmi využívajúcimi služby NRC

7. Členstvá

Pracovníci NRC pre diftériu neboli vyzvaní k účasti v pracovných skupinách či výboroch.

8. Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

V roku 2022 sme sa nezúčastnili na žiadnej zahraničnej pracovnej ceste.

NRC PRE SYPHILIS

1. NRC bolo zriadené Ministerstvom zdravotníctva SR rozhodnutím zo dňa 3. 9. 2001, SOČ – 4554/2001/N.

Je súčasťou Oddelenia laboratórnej diagnostiky epidemiologicke významných sexuálne prenosných chorôb.

2. Personálne obsadenie

MUDr. Beáta Nadzonová – vedúca NRC

Mgr. Jana Uhliariková – zdravotnícky laborant s VŠ vzdelaním II.stupňa

Mgr. Daniela Slimáková – zdravotnícky laborant s VŠ vzdelaním II.stupňa

3. Akreditácia

NRC pre syfilis je akreditované podľa normy STN EN ISO/17025:2005

od roku 2007 do 10.11.2019, podľa normy ISO 15189:2012 od 11.11.2019 s platnosťou do 11.11.2024

- počet skúšok: 4

- počet ukazovateľov: 7

4. Činnosť NRC

4.1. Odborná činnosť

4.1.1 Ťažiskové úlohy:

- Vykonáva nadstavbovú sérologickú diagnostiku syfilisu na potvrdenie ochorenia,

- konfirmuje falošne pozitívne a negatívne výsledky sérologických vyšetrení,

- konfirmuje sérologické vyšetrenia pri pozitívnom skríningu pre oddelenia lekárskej mikrobiológie - OLM, hematologické a transfúzne oddelenia - HTO a Národnú transfúznú službu – NTS,
- zabezpečuje laboratórnu surveillance syfilisu v rámci SR,
- overuje nové diagnostické súbory určené na skríningové vyšetrenie v oblasti diagnostiky syfilisu,
- vyhodnocuje testy v súčinnosti s anamnézou pacienta a diagnostickými závermi (deti, dospelí, gravidné ženy, darcovia krvi).

Vyhodnotenie

V roku 2022 sme vyšetřili celkom 3454 vzoriek sér a likvorov, z toho prvýkrát konfirmovaných bolo 1516, z nich 1338 (88,26 %) bolo pozitívnych. Pri porovnaní s rokom 2021, kedy bolo celkove vyšetřených 2849 vzoriek, z toho prvýkrát konfirmovaných bolo 1379, z nich 860 (62,36 %) bolo pozitívnych, sme zaznamenali vzostup konfirmovaných pacientov o 137 a počet pozitívnych stúpol o 478 oproti hodnotenému obdobiu v roku 2021 (tab.1,2).

Skonfirmovali sme 134 detí, z ktorých 87 (63,50 %) malo prenesené materské protilátky IgG, U jedného dieťaťa sme potvrdili prítomnosť IgM protilátok.

Z NTS a HTO bolo zaslaných na konfirmáciu 349 darcov krvi, z tohto počtu bolo 42 (12,03 %) pozitívnych.

V NRC pre syfilis bolo v roku 2022 vykonaných 10990 vyšetření (v roku 2021 bolo 8516 vyšetření), čo predstavuje nárast o 2474 vyšetření oproti hodnotenému obdobiu minulého roku. V rámci dispénzárnej starostlivosti sme vyšetřili 1589 vzoriek, z toho 1267 (79,74 %) bolo pozitívnych. V porovnaní s rokom 2021, kedy sme vyšetřili 1234 vzoriek, sme zaznamenali vzostup o 355 vzoriek .

Najvyšší počet pozitívnych vzoriek, čo sa týka krajov, bol zaznamenaný v Bratislavskom kraji, na druhom mieste bol Žilinský kraj, na treťom mieste Košický kraj (tab.3).

Záver

S ohľadom na aktuálnu slovenskú i celosvetovú epidemiologickú situáciu je potrebné naďalej vykonávať dôslednú laboratórnu surveillance syfilisu s dôrazom na vylúčenie falošne pozitívnych skríningových vyšetření u niektorých diagnóz (malignity, autoimúnne ochorenia, vakcinácia, transplantácie, darcovia, tehotné, narkomani, HIV pozitívni).

Tab. č. 1 Počet vzoriek a vyšetření za rok 2022 a 2021

Rok	2022	2021
Počet vzoriek	3454	2849
Počet vyšetření	10990	8516

Tab. č. 2 Počet vyšetřených vzoriek u konfirmovaných pacientov za rok 2022

Konfirmovaní pacienti	vzorky		
	pozitívne	negatívne	spolu
dospelí	559	530	1089
gravidné	19	45	64
deti - prenesené IgG	87	47	134
deti s IgM	1	0	1
NTS/HTO	42	307	349
spolu	708	929	1637

Tab. č. 3 Celkový počet vzoriek a počet pozitívnych vzoriek v jednotlivých krajoch SR za rok 2022

	BA	BB	KE	NR	PO	TR	TT	ZA	spolu
Počet vzoriek	1224	263	441	166	338	238	292	492	3454
Z toho počet pozitívnych vzoriek	704	128	228	114	204	158	216	341	2093
Počet vyšetrení	3754	783	1203	653	992	975	910	1720	10990

4.1.2 Novozavedené metódy

V roku 2022 nebola zavedená žiadna nová metóda.

4.1.3 Medzilaboratórne testy

V roku 2022 sme sa nezúčastnili na externej kontrole kvality.

4.1.4 Iná odborná činnosť

Pracovisko udržiava odborný kontakt a spolupracuje s odbornými inštitúciami a pracoviskami.

5. Legislatívna činnosť

NRC pre syfilis nebolo požiadané o účasť na legislatívnej činnosti.

6. Metodická, konzultačná a výuková činnosť

NRC pre syfilis vykonávalo odbornú, metodickú a expertíznu činnosť:

- vykonávalo konzultácie s ošetrojúcimi lekármi, týkajúce sa štádia ochorenia, interpretácie výsledkov sérologických vyšetrení, interpretácie falošne pozitívnych a negatívnych výsledkov, liečebného a dispenzárneho postupu u dospelých, novorodencov, chorých pri koinfekcii s HIV, narkomanov a iných rizikových pacientov, odporúča časové intervaly ďalších potrebných odberov.

7. Členstvo a zastúpenie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

- registrácia v Slovenskej lekárskej komore.

8. Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

Vedúca NRC pre syfilis sa nezúčastnila na zahraničnej pracovnej ceste.

ODDELENIE VIROLÓGIE A ANTIINFEKČNEJ IMUNOLÓGIE

1. Oddelenie virológie a antiinfekčnej imunológie.

2. Personálne obsadenie

MUDr. Viera Lengyelová - vedúca oddelenia

Mgr. Anna Belyová - zdravotnícky laborant s VŠ vzdelaním II. stupňa

Mgr. Nikola Mihóková - zdravotnícky laborant s VŠ vzdelaním II. stupňa

Bc. Slavomír Štefánik – zdravotnícky laborant s VŠ vzdelaním I.stupňa

Jozefína Hricová - zdravotnícky laborant so špecializáciou

Eva Sýkorová - zdravotnícky laborant so špecializáciou

Mária Nitkulincová - zdravotnícky laborant so špecializáciou

Šimčáková Katarína – zdravotnícky laborant

Maščáková Helena - sanitárka

3. Akreditácia: áno

Podľa normy ISO 15189:2012 s platnosťou do 11. 11. 2024.

Počet skúšok: 1

Počet ukazovateľov: 1

4. Činnosť oddelenia

4.1. Odborná činnosť

Oddelenie virológie pri RÚVZ so sídlom v Košiciach je subnárodným virologickým laboratóriom pre celý Východoslovenský región, ktorého činnosť metodicky riadi NRC pre poliomyelitídu a NRC pre chrípku pri ÚVZ SR v Bratislave.

Laboratórium antiinfekčnej imunológie je nadstavbovým sérologickým laboratóriom pre mesto Košice a Košický kraj.

4.1.1 Ťažiskové úlohy:

- aktívna účasť v programe na udržanie stavu bez poliomyelitídy v Slovenskej republike a úloh SZO v rámci celosvetového programu eradikácie poliomyelitídy – plnenie úlohy 6.6. PP ÚVZ SR – Environmentálna surveillanca poliomyelitídy a sledovanie VDPV.

Z tejto úlohy vyplývajú nasledujúce činnosti:

- environmentálna surveillanca poliomyelitídy a sledovanie VDPV (Vaccine Derived Polio Viruses) – vyšetrowanie odpadových vôd vo VS regióne na prítomnosť poliovírusov a iných enterálnych vírusov

- surveillanca akútnych chabých obrn – vyšetrowanie stolíc a iného biologického materiálu na prítomnosť poliovírusov a iných enterálnych vírusov od pacientov s výskytom ochorení napodobňujúcich poliomyelitídu, predovšetkým akútne chabé obrny (ACHO)

- sérologické vyšetrowanie protilátok proti vybraným enterálnym vírusom.

Výsledky

V roku 2022 bolo vyšetrených 94 vzoriek odpadových vôd, z toho 10 bolo pozitívnych: 1x ECHO vírus 3, 1x ECHO vírus 11, 4x Coxsackievírus B5 a 4x non-polio enterovírusy.

V hodnotenom období sme vyšetřili na prítomnosť enterovírusov 168 klinických materiálov od 143 pacientov, z toho v 1 stolici bol kultivačne dokázaný Coxsackievírus B5.

S diagnózou suspektná akútna chabá obrna (ACHO) od pacientov do 15 rokov, sme mali 11 materiálov od štyroch pacientov. V 2 stoliciach od jednej pacientky bol dokázaný non-polio enterálny vírus.

Potvrdenie a identifikácia izolovaných enterovírusov boli urobené v NRC pre poliomyelitídu na ÚVZ SR v Bratislave vírusneutralizačným a RT-PCR testom.

- Nepriamy dôkaz: dôkaz protilátok:
- Metódou ELISA na dôkaz špecifických protilátok triedy IgM, IgG a IgA proti enterálnym vírusom bolo vyšetrených 289 sér od 263 pacientov. Z toho malo pozitívne protilátky triedy IgM 20 vzoriek, IgG 19 vzoriek a IgA malo 29 vzoriek.
- Diferenciálna diagnostika respiračných ochorení – úloha č.8.1. PP ÚVZ SR – aktívna účasť pri plnení úloh vyplývajúcich z členstva v EISN - European Influenza Surveillance Network:
- Surveillanca chrípky a chrípke podobných akútnych respiračných ochorení – laboratórna diagnostika respiračných ochorení vírusového pôvodu metódami molekulárnej biológie (RT-PCR), dôkaz protilátok proti vybraným druhom respiračných vírusov.

Výsledky

V roku 2022 bolo vyšetrených spolu 1391 materiálov od 1375 pacientov s ochorením horných ciest dýchacích.

Z toho na vírusy chrípky (A, B, A/H1N1) a RS vírusy (A, B) bolo vyšetrených 218 materiálov od 215 pacientov, z toho bolo 210 odberov od sentinelových lekárov a 4 pitevné materiály od 2 pacientov.

Pozitívne vzorky: 48x chrípka A (všetko od sentinelových lekárov), 4x RSV A (2x od sentinelových lekárov a 2x pitevný materiál od 1 pacienta), 1x RSV B od sentinelového lekára. V rámci dôkazu prítomnosti vírusu SARS-CoV-2 sme v roku 2022 metódou real-time RT-PCR vyšetřili 1173 vzoriek, z toho 37 pitevných materiálov od 21 pacientov. Pozitívnych bolo 424 vzoriek, z toho 14 pitevných materiálov od 12 pacientov.

V rámci monitorovania odpadových vôd v SR na prítomnosť vírusu SARS-CoV-2 sme v laboratóriu spracovali 391 odpadových vôd z ČOV Košického kraja (odbery podľa harmonogramu z 10 odberových miest). Z toho bolo 307 pozitívnych (BA ÚVZ SR).

V rámci národného sekvenovania, ktorého cieľom je spoľahlivo a presne určovať varianty, ktoré sa objavujú a kolujú v populácii, sme osekvenovali 1891 vzoriek, z ktorých všetky úspešne osekvenované vzorky boli variant omikron.

Nepriamy dôkaz: dôkaz protilátok:

V roku 2022 bolo na dôkaz protilátok proti respiračným vírusom vykonaných 1872 sérologických vyšetření (516 vzoriek) metódou KFR. Štandardná sada vyšetření obsahuje 5 antigénov (vírus chrípky A a B, adenovírus, RS-vírus a Mycoplasma pneumoniae). Pozitívne vyšetřenia: 23x chrípka A, 1x adenovírus a 23x RS-vírus.

Metódou ELISA na dôkaz špecifických protilátok triedy IgM a IgG proti chrípke typu A a B bolo vyšetřených 164 sér od 161 pacientov. Z toho 13 vzoriek malo pozitívne protilátky IgM proti chrípke A, 2 vzorky mali pozitívne IgM proti chrípke B a 1 vzorka mala hraničné hodnoty protilátok triedy IgM proti chrípke B.

Na vyžiadanie vyšetřujeme metódou KFR aj protilátky proti ornitóze, Q-horúčke, chlamýdiovému skupinovému antigénu a legionelám. V tomto roku sme vyšetřili 8 vzoriek, všetky s negatívnym výsledkom.

- Aktívna účasť pri plnení úloh vyplývajúcich z procesu eliminácie osýpok v Slovenskej republike a vo svete – plnenie úlohy č.8.4. – Diagnostika exantémových ochorení.

Vyhodnotenie

Laboratórium vykonáva vyšetřenie protilátok triedy IgM a IgG u vzoriek sér dodaných od ošetrujúcich lekárov Košického a Prešovského kraja. V mesačných intervaloch k 20.dňu bežného mesiaca spracováva hlásenie v tabuľkovej forme o počte vyšetřených materiálov v stanovených vekových skupinách a zasiela elektronickou formou do NRC pre MRP ÚVZ SR.

Výsledky

V roku 2022 sme nedostali žiadnu vzorku na vyšetřenie prítomnosti protilátok triedy IgM a IgG.

Záver

Osýpky (morbili) je infekčné ochorenie, ktoré spôsobuje epidémie najmä v detskom veku. Očkovaním sa výskyt tohto ochorenia znížil na minimum, ale v porovnaní s ostatnými vakcinovanými nákazami sa osýpky sporadicky stále vyskytujú. Je potrebné sledovať výskyt tohto ochorenia vyšetřovaním protilátok triedy IgM a tým zabrániť vzniku lokálnych epidémií v detskej populácii.

4.1.2 Novozavedené metódy

V roku 2022 nebola zavedená žiadna nová metóda.

4.1.3 Medzilaboratórne porovnania

V roku 2022 sa oddelenie virológie a antiinfekčnej imunológie nezúčastnilo na žiadnom medzilaboratórnom porovnávacom teste.

4.1.4 Iná odborná činnosť

Laboratórium ďalej vyšetrovalo prítomnosť protilátok proti vybraným druhom neurotropných vírusov komplement - fixačnou metódou (KFR) a metódou ELISA.

Vyhodnotenie

V KFR proti varicеле bolo vyšetrených 38 vzoriek, z toho 1 bola pozitívna. Na prítomnosť protilátok triedy IgM proti varicеле bolo vyšetrených 31 vzoriek, z nich boli 3 pozitívne. Na prítomnosť protilátok triedy IgM proti parotitíde v teste ELISA bolo vyšetrených 51 vzoriek, z toho boli 4 pozitívne.

5. Legislatívna činnosť

Neboli sme požiadaní o účasť na legislatívnej činnosti.

6. Metodická, konzultačná a výuková činnosť

Oddelenie virológie a antiinfekčnej imunológie zabezpečuje pre lekárov Východoslovenského regiónu predatestačnú prípravu vo virológii a antiinfekčnej imunológii. Spokojnosť s úrovňou práce predmetného laboratória bola zisťovaná dotazníkmi v rámci spätnej väzby so zákazníkmi využívajúcimi služby oddelenia.

7. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

Vedúca oddelenia MUDr. Viera Lengyelová je Hlavnou odborníčkou HH SR pre lekársku mikrobiológiu.

Oddelenie spolupracuje s pracoviskami v rezorte Ministerstva zdravotníctva SR, s medzinárodnými inštitúciami spolupracuje prostredníctvom NRC pre poliomyelitídu, NRC pre chrípku a NRC pre MRP ÚVZ SR v Bratislave.

8. Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

Pracovníci oddelenia sa v roku 2022 nezúčastnili žiadnej zahraničnej pracovnej cesty.

ODDELENIE BAKTERIOLÓGIE, BIOTERRORIZMU A MOLEKULÁRNEJ BIOLÓGIE

1. Oddelenie bakteriológie odboru lekárskej mikrobiológie bolo v roku 2006 rozšírené o časť „bakteriologické zbrane a bioterorizmus“ a 01. 05. 2011 o laboratórium molekulárnej biológie. Od svojho zriadenia plní úlohy vyplývajúce z epidemiologickej situácie v meste Košice a úlohy, ktoré vyplývajú z oznámení zásielok a materiálov podozrivých z obsahu B.anthraxis v Košickom a Prešovskom kraji.

2. Personálne obsadenie

Vedúci oddelenia – t. č. neobsadené

Mgr. Onderková Zuzana – molekulárny biológ

Mgr. Ondrušková Dorota

3. Akreditácia: nie

4. Činnosť oddelenia

4.1. Odborná činnosť

Oddelenie bakteriológie, bioterorizmu a molekulárnej biológie v pôsobnosti Košického a Prešovského kraja vykonáva:

- laboratórnu diagnostiku B.anthraxis metódou polymerázovej reťazovej reakcie (PCR)
- v pôsobnosti mesta Košice vykonáva:
 - bakteriologickú diagnostiku respiračných a hnačkových ochorení pre potreby odboru epidemiológie RÚVZ so sídlom v Košiciach
 - laboratórnu diagnostiku vzoriek na dôkaz prítomnosti vírusov chrípky metódou RT - PCR
 - laboratórnu diagnostiku vzoriek na dôkaz prítomnosti vírusu SARS-CoV-2 metódou real - time RT - PCR

4.1.1 Ťažiskové úlohy

Z poverenia hlavného hygienika zo dňa 28. 12. 2004 s účinnosťou od 15. 01. 2005 pracovisko vykonáva laboratórnu diagnostiku antraxu pre Košický a Prešovský kraj.

Hlavnou ťažiskovou úlohou je laboratórna diagnostika respiračných ochorení vírusového pôvodu pomocou molekulárno – biologických metód.

Výsledky

V roku 2022 nám nebola doručená ani jedna podozrivá zásielka na diagnostiku B. anthracis.

V roku 2022 bolo vyšetrených spolu 1391 materiálov od 1375 pacientov s ochorením horných ciest dýchacích.

Z toho na vírusy chrípky (A, B, A/H1N1) a RS vírusy (A, B) bolo vyšetrených 218 materiálov od 215 pacientov, z toho bolo 210 odberov od sentinelových lekárov a 4 pitevné materiály od 2 pacientov.

Pozitívne vzorky: 48x chrípka A (všetko od sentinelových lekárov), 4x RSV A (2x od sentinelových lekárov a 2x pitevný materiál od 1pacienta), 1x RSV B od sentinelového lekára.

V rámci dôkazu prítomnosti vírusu SARS-CoV-2 sme v roku 2022 metódou real-time RT-PCR vyšetřili 1173 vzoriek, z toho 37 pitevných materiálov od 21 pacientov. Pozitívnych bolo 424 vzoriek, z toho 14 pitevných materiálov od 12 pacientov.

V rámci monitorovania odpadových vôd v SR na prítomnosť vírusu SARS-CoV-2 sme v laboratóriu spracovali 391 odpadových vôd z ČOV Košického kraja (odbery podľa harmonogramu z 10 odberových miest). Z toho bolo 307 pozitívnych (BA ÚVZ SR).

V rámci národného sekvenovania, ktorého cieľom je spoľahlivo a presne určovať varianty, ktoré sa objavujú a kolujú v populácii, sme osekvenovali 1891 vzoriek, z ktorých všetky úspešne osekvenované vzorky boli variant omikron.

4.1.2 Novozavedené metódy

V roku 2022 bola v laboratóriách Oddelenia bakteriológie, bioterorizmu a molekulárnej biológie zavedená do praxe metóda NGS (New Generation Sequencing).

Zavedenie metódy NGS umožňuje sekvenáciu a bližšiu identifikáciu variantov a subvariantov vírusu SARS-CoV-2 na genomickej úrovni na základe odlišností v štruktúre genómu vírusu a poskytuje tak informácie o aktuálnej epidemiologickej situácii na území Východného Slovenska v kontexte šírenia nových variantov SARS-CoV-2.

4.1.3 Medzilaboratórne porovnania

V roku 2022 sa oddelenie nezúčastnilo na medzilaboratórnych porovnávacích testoch.

4.1.4 Iná odborná činnosť

Predmetné pracovisko sa venuje iba hore uvedenej odbornej činnosti.

5. **Legislatívna činnosť**

Neboli sme požiadaní o účasť na legislatívnej činnosti.

6. **Metodická, konzultačná a výuková činnosť**

Na oddelení sa zabezpečoval zácvič a výučba v metódach danej problematiky.

7. **Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách**

Spolupráca s mimorezortnými pracoviskami:

- Krajské riaditeľstvo HaZZ
- Krajské riaditeľstvo PZ

Informáciu o výsledku vyšetrení, okrem hore uvedených inštitúcií, ďalej dostávajú:

- Hlavný hygienik Slovenskej republiky
- Regionálny hygienik RÚVZ so sídlom v Košiciach
- Regionálny hygienik príslušného RÚVZ, z lokality ktorého pochádza podozrivá zásielka

8. **Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach**

Pracovníci oddelenia v roku 2022 neabsolvovali zahraničné služobné cesty.

ODDELENIE LABORATÓRNEJ DIAGNOSTIKY EPIDEMIOLOGICKY VÝZNAMNÝCH SEXUÁLNE PRENOSNÝCH CHORÔB

1. Oddelenie laboratórnej diagnostiky epidemiologickej významných sexuálne prenosných chorôb vzniklo v dôsledku zmeny organizačnej štruktúry odboru lekárskej mikrobiológie 1.5.2011. Do tohto oddelenia je začlenené NRC pre syfilis a pracovisko HIV/AIDS. Hodnotenie činnosti NRC pre syfilis je samostatnou kapitolou tejto výročnej správy.

Pracovisko HIV/AIDS bolo zriadené Ministerstvom zdravotníctva – Hlavným hygienikom SR v roku 1988.

2. **Personálne obsadenie**

MUDr. Beáta Nadzonová – vedúca oddelenia
Eva Andrásyová, - zdravotnícky laborant so špecializáciou
Eva Drabiková– sanitárka

3. **Akreditácia:** nie

4. **Činnosť pracoviska**

4.1. Odborná činnosť

Účasť na plnení úlohy č. 9.1. PP ÚVZ SR – Národný program podpory zdravia (NPPZ).

Pracovisko HIV/AIDS pre potreby Košického a Prešovského kraja vykonáva:

- vyšetrenia na anti - HIV protilátky a antigén metódou ELISA
- vydáva certifikáty o HIV negativite
- vykonáva poradenskú činnosť v rámci Poradne pre HIV/AIDS
- zabezpečuje zácvič a výučbu v metódach danej problematiky
- vykonáva konzultačnú činnosť v oblasti HIV/AIDS pre zdravotnícke pracoviská

4.1.1 Ťažiskové úlohy

Vyšetrovanie cestujúcich do zahraničia a vydávanie certifikátov o HIV negativite.
Vykonávanie vyšetrení na vlastnú žiadosť.
Vyšetrovanie anonymných žiadateľov.
Zdravotno-výchovná činnosť v oblasti prevencie HIV/AIDS.

Vyhodnotenie

V roku 2022 bolo vyšetrených 83 vzoriek na anti - HIV protilátky, z toho 2 boli pozitívne.

V rámci fungovania Poradne pre HIV/AIDS bolo vykonaných 81 odberov krvi, z toho 77 od anonymných žiadateľov o vyšetrenie. U všetkých bolo zároveň vykonané poradenstvo (predtestové a potestové).

4.1.2 Novozavedené metódy

V roku 2022 nebola zavedená žiadna nová metóda.

4.1.3 Medzilaboratórne porovnania

V roku 2022 sa pracovisko nezúčastnilo na medzilaboratórnych porovnávacích testoch.

4.1.4 Iná odborná činnosť

Účasť na plnení úlohy č.9.1. z PP ÚVZ SR - Národný program podpory zdravia (NPPZ).

5. Legislatívna činnosť

V roku 2022 sme neboli požiadaní o účasť na legislatívnej činnosti.

6. Metodická, konzultačná a výuková činnosť

Na oddelení sa zabezpečoval zácviik a výučba v metódach danej problematiky.

7. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

- RÚVZ v SR (pracoviská odborov epidemiológie, hygieny detí a mládeže, podpory zdravia)
- klinické a laboratórne pracoviská zdravotníckych zariadení Východoslovenského regiónu
- NRC pre HIV/AIDS

8. Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

Pracovníci oddelenia v roku 2022 neabsolvovali zahraničné služobné cesty.

Tab. 2 PERSONÁLNE OBSADENIE OLM V SR V ROKU 2022

	ÚVZ SR	RÚVZ B. Bystrica	RÚVZ Košice	CELKOM
Lekári bez špecializácie	1	0	0	1
Lekári so špecializáciou	2	0	2	4
Laborant s VŠ	3	1,5	3	7,5
Laborant s VOV	0	2	0	2
Lab. bez špecializácie	2	2,5	0	4,5
Lab. so špecializáciou	13	7	4	24
AHS	0	0	0	0
Zdravot. prac. spolu	21	13	9	43
VŠ - nelekári so špecializáciou	2	6	0	8
VŠ - nelekári bez špecializácie	9	6	4	19
Iní zdr. zam. ÚSV - bez špec. chem. lab. bez špec.	0	1	0	1
Iní zdr. zam. ÚSV – so špec. chem. lab. so špec.	0	0	0	0
Iní zdravot. prac. spolu:	11	13	4	28
Odb. zamestnanci ÚSV	0	0	0	0
Odb. zamestnanci VŠ	1	0	0	1
Pomocní zamestnanci	4	4	2	10
Upratovačky	0	1	0	1
Iní	0	1	0	1
PRACOVNÍCI SPOLU	37	32	15	84

Tab. 3 AKREDITÁCIA PRACOVÍSK OLM V SR A ÚČASŤ NA EXTERNEJ KONTROLE KVALITY SKÚŠOK V ROKU 2022

	ÚVZ SR	RÚVZ BB	RÚVZ KE
Akreditácia ISO/IEC 17025:2017 od/do	13.6. 2007/13.9. 2010 18.8.2010/18.8.2014 19.8.2014/19.8.2019	21.5.2020/21.5.2025	29.09.2021
Akreditácia ISO 15189:2012	20.8.2019/20.8.2024	20.1.2020/20.1.2025	11.11.2024
Počet akreditovaných skúšok	23	70	6
Počet akreditovaných ukazovateľov	140	110	9
Počet absolvovaných medzilaboratórných porovnávacích testov	10	11	0

Tab. 4 PREHĽAD DRUHOV VYŠETRENÍ A INEJ LABORATÓRNEJ ČINNOSTI, POČTU VYŠETRENÝCH VZORIEK A ANALÝZ V LABORATÓRIÁCH OLM V SR V ROKU 2022

Druh vyšetrenia	Počet	2021		
		ÚVZ SR	BB	KE
Rizikové zásielky	vzoriek	2	0	0
	analýz	34	0	0
Bakteriológia	vzoriek	4822	-	12
	analýz	75421	-	76
Viroológia	vzoriek	31713	557	356
	analýz	48015	33775	23560
Antiinfekčná imunológia	vzoriek	-	1959	4664
	analýz	-	12618	139109
Parazitológia	vzoriek	-	-	0
	analýz	-	-	0
MŽP	vzoriek	-	10304	-
	analýz	-	65407	-
Mykológia	vzoriek	-	-	-
	analýz	-	-	-
BŽP	vzoriek	-	2279	-
	analýz	-	23323	-
Laboratórium molekulárnej biológie	vzoriek	6998	10232	3738
	analýz	21397	25442	16875
SPOLU	vzoriek	43535	25331	8770
	analýz	144867	160565	179620
Laboratórium bunkových kultúr	počet bunkových línií	5	-	-
	množstvo pripravenej bunkovej susp. x 10 ⁶	5562,2	-	-
Prípravňa pôd a tekutých médií	Pevné pôdy, l	1405,5	894,6	-
	Tekuté pôdy, l	574,5	1660,8	-
	Roztoky, l	729	1321,9	-
SPOLU		2709	3877,3	-

PODPORA ZDRAVIA A VÝCHOVA K ZDRAVIU

A. Organizácia a podmienky činnosti odboru podpory zdravia a výchovy k zdraviu vrátane Poradenského centra ochrany a podpory zdravia

a. Organizačná štruktúra

Na väčšine regionálnych úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike (ďalej len „RÚVZ v SR“) sú zriadené samostatné odbory podpory zdravia a výchovy k zdraviu (ďalej len „OPZaVkJ“), podliehajúce pod priame vedenie regionálnych hygienikov, ktoré zastrešujú činnosť podpory zdravia v rámci zdravotnej výchovy, činnosti základnej poradne zdravia, ako aj činnosti špecializovaných poradní zdravia. Ich organizačné zaradenie a personálne vybavenie je v jednotlivých RÚVZ rozdielne.

- **RÚVZ Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave** – Odbor podpory zdravia/výchovy k zdraviu realizuje preventívnu a edukačnú činnosť so zameraním na neinfekčné ochorenia s hromadným výskytom. Odbor vedie magistra v odbore verejné zdravotníctvo. Poradenskú a preventívnu činnosť zabezpečuje OPZaVkJ v PZ na Ružinovskej č. 8, kde odborní pracovníci poskytujú preventívnu a poradenskú činnosť za Bratislavský kraj.
- **RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici** – Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu patrí pod odbor epidemiológie. Zastrešuje činnosť základnej poradne zdravia a špecializovaných poradní, na ktorých činnosti participujú aj pracovníci ostatných oddelení RÚVZ. Patrí sem 6 nadstavbových poradní: poradňa odvykania od fajčenia, poradňa zdravej výživy, poradňa pre očkovanie, poradňa optimalizácie pohybovej aktivity, poradňa pre prevenciu HIV/AIDS (vrátane vírusových hepatitíd typu B a C), poradňa ochrany a podpory zdravia pri práci. Aktivity sa realizujú pre okresy Banská Bystrica a Brezno.
- **RÚVZ so sídlom v Lučenci** – Oddelenie podpory zdravia a výchovy ku zdraviu pracuje ako samostatné oddelenie RÚVZ so sídlom v Lučenci. Poskytuje poradenské služby pre okresy Lučenec a Poltár. Integrovanou súčasťou oddelenia je základná poradňa zdravia, ktorej pracovníci vykonávajú v zastúpení aj odborné činnosti špecializovaných poradní: poradne odvykania od fajčenia, poradne zdravej výživy, poradňa optimalizácie pohybovej aktivity, poradňa ochrany a podpory zdravia pri práci, poradňa nefarmakologického ovplyvňovania krvného tlaku.
- **RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote** – Oddelenie podpory zdravia a výchovy ku zdraviu zastrešuje činnosť základnej poradne zdravia a troch nadstavbových poradní zdravia: Poradňa zdravej výživy, Poradňa odvykania od fajčenia a Poradňa optimalizácie pohybovej aktivity. Činnosť jednotlivých poradní je na základe individuálneho poradenstva, skupinové formy ako aj praktická pohybová inštruktáž sa v hodnotenom roku nevykonávala nakoľko RÚVZ nedisponuje priestormi na realizáciu týchto aktivít.
- **RÚVZ so sídlom vo Veľkom Krtíši** - Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu je samostatný organizačný útvar RÚVZ Veľký Krtíš. Zastrešuje činnosť základnej poradne zdravia a koordinuje činnosť poradenského centra ochrany a podpory zdravia. Na ich činnosti participujú aj pracovníci ostatných oddelení RÚVZ Veľký Krtíš. Nadstavbové poradne: poradňa pohybovej aktivity, poradňa pre

odvykanie od fajčenia, poradňa pre nefarmakologické ovplyvňovanie krvného tlaku, poradňa zdravej výživy.

- **RÚVZ so sídlom vo Zvolene** – Podľa organizačnej štruktúry je na RÚVZ Zvolen vytvorený úsek podpory zdravia a výchovy k zdraviu, ako súčasť oddelenia hygieny detí a mládeže. Súčasťou úseku podpory zdravia a výchovy k zdraviu je poradňa zdravia, v rámci ktorej je poskytované aj nadstavbové poradenstvo zdravej výživy a úpravy telesnej hmotnosti, optimalizácie pohybovej aktivity, odvykania od fajčenia, podpory duševného (psychického) zdravia. Na činnosti podľa potreby participujú aj ostatní zamestnanci RUVZ Zvolen.
- **RÚVZ so sídlom v Žiari nad Hronom** – Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu zriadené pri RÚVZ so sídlom v Žiari nad Hronom zabezpečuje zdravotno – výchovné aktivity pre 3 okresy (Žiar nad Hronom, Žarnovica, Banská Štiavnica). Poradenstvo sa poskytuje v základnej poradni zdravia a v piatich nadstavbových poradniach. Poradňa pohybovej aktivity – činnosť je pozastavená. Činnosť poradne odvykania od závislosti na tabaku a iných psychoaktívnych látkach je dočasne pozastavená z dôvodu odchodu kvalifikovanej pracovníčky do dôchodku. Ďalšie poradne – poradňa zdravej výživy, poradňa nefarmakologického ovplyvňovania krvného tlaku, poradňa HIV/AIDS zabezpečuje individuálne poradenstvo v súlade s Metodickou príručkou pre prácu v Poradniach zdravia.
- **RÚVZ so sídlom v Košiciach** – je v zmysle organizačnej štruktúry konštituovaný na Odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu, ktorý sa člení na dve oddelenia, a to na Oddelenie epidemiológie chronických ochorení a Oddelenie výchovy k zdraviu. Odbor v sebe integruje Poradenské centrum ochrany a podpory zdravia, ktoré zastrešuje a koordinuje činnosť všetkých poradní daného úradu.
- **RÚVZ so sídlom v Rožňave** – má zriadené Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu. Do činnosti oddelenia patria aj aktivity realizované v rámci Poradenského centra ochrany a podpory zdravia.
- **RÚVZ so sídlom v Spišskej Novej Vsi** – má zriadené Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu. Oddelenie zahŕňa aj činnosť úseku zdravotníckej informatiky a bioštatistiky. V správe oddelenia je aj knižnica úradu. Do činnosti oddelenia patria aj aktivity realizované v rámci Poradenského centra ochrany a podpory zdravia.
- **RÚVZ so sídlom v Michalovciach** – má Oddelenie podpory zdravia, výchovy k zdraviu a zdravotníckej štatistiky. Oddelenie zahŕňa aj činnosť úseku zdravotníckej informatiky a bioštatistiky. Do činnosti oddelenia patria aj aktivity realizované v rámci Poradenského centra ochrany a podpory zdravia.
- **RÚVZ so sídlom v Trebišove** – má zriadené Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu. Do činnosti oddelenia patria aj aktivity realizované v rámci Poradenského centra ochrany a podpory zdravia.
- **RÚVZ so sídlom v Nitre** – pôsobí ako samostatné oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu a je začlenené do úseku výkonu práce vo verejnom záujme. OPZaVkJz podlieha pod priame vedenie regionálnej hygieničky MUDr. Mgr. Kataríny Tinákovovej, MPH, MHA – vedúcej služobného úradu, ktorá zastrešuje a koordinuje

činnosť oddelenia. Zdravotno – výchovné a poradenské aktivity OPZaVkJ sa realizujú v územnej pôsobnosti okresov Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce.

- **RÚVZ so sídlom v Komárne** – pôsobí ako samostatné oddelenie. Vedúca na OPZaVkJ má pracovný úväzok 0,5 a na oddelení hygieny detí a mládeže má funkciu vedúcej na pracovný úväzok 0,5.
- **RÚVZ so sídlom v Nových Zámkoch** – pôsobí ako samostatné oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu a je začlenené do úseku výkonu práce vo verejnom záujme.
- **RÚVZ so sídlom v Leviciach** – pôsobí ako samostatné oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu a podlieha pod priame vedenie vedúcej oddelenia.
- **RÚVZ so sídlom v Topoľčanoch** – oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu pôsobí ako samostatné oddelenie a podlieha pod priame vedenie regionálnej hygieničky Mgr. Andrei Ondrušovej – vedúcej služobného úradu. Podľa organizačnej štruktúry je zaradené do úseku pre výkon verejnej správy.
- **RÚVZ so sídlom v Prešove** – Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu vykonáva svoju činnosť ako samostatné oddelenie. Súčasťou oddelenia je poradenské centrum ochrany a podpory zdravia, pozostávajúce zo základnej poradne a nadstavbových poradní.
- **RÚVZ so sídlom v Bardejove** – Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu v rámci organizačnej štruktúry patrí pod priame vedenie regionálnej hygieničky a generálnej tajomníčky.
- **RÚVZ so sídlom v Humennom** – Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu je spojené s oddelením epidemiológie a referát Poradenské centrum ochrany a podpory zdravia je do oddelenia začlenený, sú priamo podradení regionálnemu hygienikovi.
- **RÚVZ so sídlom v Poprade** – Oddelenie hygieny detí a mládeže a výchovy k zdraviu zabezpečovalo, v obmedzenom režime, činnosti a úlohy Poradenského centra podpory zdravia v základnej poradni zdravia. Nadstavbovú poradňu zdravej výživy zabezpečovalo odd. hygieny výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov a poradňu pre prevenciu HIV/AIDS odd. epidemiológie.
- **RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni** – Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu, vrátane Poradenského centra zdravia, je v organizačnej štruktúre priamo začlenené pod regionálneho hygienika a generálneho tajomníka služobného úradu.
- **RÚVZ so sídlom vo Svidníku** – Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu a Poradenské centrum ochrany a podpory zdravia sa zmenou organizačnej štruktúry zlúčilo do oddelenia epidemiológie, podpory zdravia a výchovy k zdraviu, a to je podriadené regionálnemu hygienikovi – vedúcemu služobného úradu.
- **RÚVZ so sídlom vo Vranove nad Topľou** - Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu vykonávalo svoju činnosť ako spoločné oddelenie s oddelením epidemiológie.

Zmenou organizačnej štruktúry došlo dňa 1.12.2022 k vytvoreniu Oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu.

- **RÚVZ so sídlom v Trenčíne** – Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu vrátane poradne zdravia sídli v budove RÚVZ Trenčín, delí sa na základnú poradňu, poradňu zdravej výživy a poradňu na odvykanie od fajčenia. Spádovou oblasťou sú okresy Trenčín, Bánovce n/Bebravou, Nové Mesto n/Váhom a Myjava.
- **RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici** – Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu sídli v budove Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Považskej Bystrici, delí sa na základnú poradňu a poradňu na odvykanie od fajčenia. Spádovou oblasťou sú okresy Považská Bystrica, Púchov, Ilava a Dubnica nad Váhom.
- **RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach** – Od 1.1.2019 v rámci organizačných zmien bolo vytvorené oddelenie podpory zdravia a výchovy ku zdraviu, v rámci ktorého vykonáva svoju činnosť aj poradenské centrum ochrany a podpory zdravia.
- **RÚVZ so sídlom v Trnave** – zriadené OPZaVkJ, ku ktorému je organizačne pričlenené aj PCOPZ.
- **RÚVZ so sídlom v Dunajskej Strede** – zriadené OPZaVkJ, ku ktorému je organizačne pričlenené aj PCOPZ.
- **RÚVZ so sídlom v Senici** – zriadené OPZaVkJ, ku ktorému je organizačne pričlenené aj PCOPZ.
- **RÚVZ so sídlom v Galante** – zriadené OPZaVkJ, ku ktorému je organizačne pričlenené aj PCOPZ.
- **RÚVZ so sídlom v Žiline** – má vytvorený Odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu, ktorý je organizačne začlenený pod regionálneho hygienika.
- **RÚVZ so sídlom v Čadca** – má vytvorený Odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu, ktorý je organizačne začlenený pod regionálneho hygienika.
- **RÚVZ so sídlom v Liptovskom Mikuláši** – má vytvorený Odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu, ktorý je organizačne začlenený pod regionálneho hygienika.
- **RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne** – má vytvorený Odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu, ktorý je organizačne začlenený pod regionálneho hygienika.
- **RÚVZ so sídlom v Martine** – má vytvorený Odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu, ktorý je organizačne začlenený pod regionálneho hygienika.

b. Personálne obsadenie odboru

Personálne obsadenie odborov podpory zdravia a poradenských centier ochrany a podpory zdravia RÚVZ v SR je podrobne uvedené v tabuľke č.1. Celkovo v roku 2022 na OPZ RÚVZ v SR pracovalo 111 pracovníkov na úväzok 98,66. Vedúcich odborov pracovalo na jednotlivých RÚVZ v roku 2022 celkovo 27 na úväzok 22,6. Vysokoškolské vzdelanie I. stupňa mali 4 pracovníci na úväzok 4,0. Vysokoškolské vzdelanie II. stupňa malo 21 pracovníkov a pracovalo na úväzok 19,3. Jeden verejný zdravotník mal vysokoškolské vzdelanie III. stupňa s úväzkom 1. S ukončeným vyšším odborným vzdelaním DAHE boli 4 pracovníci na úväzok 4 a AHE 4 pracovníci na úväzok 3,5. Na odboroch podpory zdravia pracovalo 26 zdravotných sestier na pracovný úväzok 24,95. Iných zdravotníckych pracovníkov pracovalo na odbore podpory zdravia 11 na úväzok 10,2 a iných nezdravotníckych pracovníkov bolo 7 na úväzok 6,5.

Na činnosti Poradenského centra zdravia a nastavbových poradní sa väčšinou podieľali nielen zamestnanci Odboru podpory zdravia, ale aj pracovníci z iných odborov RÚVZ v SR, alebo odborní pracovníci zamestnaní na dohodu.

B. Vzdelávanie pracovníkov

Vzdelávanie pracovníkov Odboru podpory a výchovy k zdraviu je priamo závislé od finančnej situácie konkrétneho RÚVZ. Aj napriek obmedzeným finančným možnostiam RÚVZ sa pracovníci zapájajú do vzdelávacích programov v oblasti výchovy ku zdraviu, zúčastňujú sa odborných seminárov a konferencií podľa ponúk a možností. V roku 2022 absolvovali pracovníci školenia, kurzy či odborné podujatia, a vzdelávacie aktivity podľa problematiky, na ktorú sa jednotliví pracovníci špecializujú. Zúčastňovali sa pracovných skupín, diskusných sústrezení v problematike podpory zdravia a výchovy k zdraviu, sociálnych determinantov zdravia, rovnosti v zdraví, sociálnej patológie, epidemiológie chronických ochorení a pod; seminárov, celoštátnych konferencií na základe ponúk a možností Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky. Svoje odborné vedomosti si pracovníci OPZ zvyšovali účasťou na odborných prednáškach, regionálnych, krajských, národných i medzinárodných seminároch organizovaných priamo RÚVZ v SR, ÚVZ SR, MZ SR, SZU Bratislava, SLS, SLK, SKSaPA, ako aj prostredníctvom externých vzdelávacích inštitúcií a taktiež sa vzdelávali aj aktívnym samostatným štúdiom. Na individuálne štúdium pracovníci OPZ využívali materiály uverejnené na internetových stránkach, odborné publikácie, časopisy a rôzne periodiká umiestnené v knižniciach RÚVZ na Slovensku a ÚVZ SR. Vzdelávali sa priebežne, v zmysle plánovaných i neplánovaných aktivít a daných úloh.

C. Rozbor činnosti

1. Prioritné celospoločenské intervenčné aktivity podpory zdravia

Prioritné celospoločenské intervenčné aktivity podpory zdravia vychádzali z Národného programu podpory zdravia, Národného akčného plánu v prevencii obezity na roky 2015 - 2025, Národného programu aktívneho starnutia, Národného akčného plánu pre problémy s alkoholom a Podpory zdravia znevýhodnených komunít. V rámci celej SR sa zrealizovali aktivity, ktorých úlohy boli zamerané na oblasť prevencie nadváhy a obezity, kardiovaskulárnych ochorení, metabolického syndrómu, diabetu, drogových závislostí, AIDS, podporu nefajčenia, ozdravenia výživy u detskej aj dospeljej populácie, výchovy k rodičovstvu a partnerstvu, zvýšenia pohybovej aktivity a na redukciiu negatívnych aspektov životného štýlu. Realizácia mala za cieľ zvýšiť informovanosť o aktívnej podpore zdravia, zlepšiť zdravotný stav obyvateľstva pozitívnym ovplyvňovaním vedomostí, postojov a správania. V zmysle plnenia úloh vyplývajúcich zo stanovených cieľov Národného programu podpory zdravia, prioritné celospoločenské intervenčné aktivity boli zabezpečované formou individuálnych a hromadných metód zdravotno – výchovného pôsobenia s využitím všetkých dostupných foriem a prostriedkov (prednášky, besedy, konzultácie, panely, nástenky, pravidelné prispievania aktuálnych informácií do regionálnych týždenníkov a na webové stránky).

Narastajúcim problémom verejného zdravotníctva je fyzická inaktivita, resp. sedavý spôsob života, ktorý vedie k viacerým zdravotným poruchám vrátane KVCH, artériovej hypertenzie, diabetu, osteoporózy a chronických porúch pohybového aparátu. Hlavným cieľom **podpory zvyšovania pohybovej aktivity** bolo poukázať na benefity akejkoľvek pohybovej aktivity na fyzické i psychické zdravie, najmä ak je súčasťou bežného spôsobu života. Pracovníci odborov podpory zdravia a výchovy k zdraviu zrealizovali zdravotno-výchovné intervenčné aktivity, ktoré boli zamerané na zvýšenie pohybovej aktivity. Zdravotno-výchovné aktivity **pre ozdravenie výživy**, okrem iných programov, úzko súviseli aj s Akčným plánom pre potraviny a výživu na roky 2017 – 2025. V **prevencii závislostí** sa zvýšená pozornosť venovala vybraným skupinám obyvateľstva, ktoré sú vystavené riziku poškodenia zdravia v dôsledku užívania návykových látok, prioritne deťom a mládeži. V rámci plnenia prioritnej celospoločenskej aktivity **zdravá rodina** boli pracovníci odboru podpory zdravia a výchovy k zdraviu zameraní na výchovu k partnerstvu, rodičovstvu, manželstvu a prevenciu AIDS, ako aj stomatohygienu a prevenciu zubného kazu. Podmienkou pre dobré fungovanie fyzického zdravia je dobré **duševné zdravie**.

Vzhľadom na epidemiologickú situáciu ochorenia COVID-19 v roku 2022 boli činnosti a aktivity v roku 2022 realizované podľa epidemiologickej situácie v jednotlivých regiónoch SR.

1.1 Zvýšenie pohybovej aktivity

Pohybová inaktivita je rizikovým faktorom spôsobujúcim zvyšovanie hodnôt celkového cholesterolu, LDL cholesterolu, triacylglycerolu, krvného tlaku, hmotnosti s následným zvýšením rizika diabetu II. typu a ďalších faktorov priamo ovplyvňujúcich výskyt srdcovocievnych ochorení. Značný podiel na vzniku chronických neinfekčných ochorení má sedavý spôsob života, zvýšené používanie osobných dopravných prostriedkov, sledovanie televízie a komunikácia na sociálnych sieťach vo voľnom čase. Súčasťou všetkých zdravotno-výchovných a vzdelávacích aktivít zameraných na ozdravenie životného štýlu bolo zabezpečovanie zvyšovania zdravotnej uvedomelosti a nutričnej gramotnosti populácie.

Na podporu a propagáciu odporúčanej a primeranej pohybovej aktivity vo vzťahu k obyvateľstvu sa využívala najmä edukácia, poradenstvo a výstupy cez médiá. Hlavným zámerom aktivít bolo poukázať na význam pohybovej aktivity, jej priaznivý vplyv na zdravie a na fakt, že aj minimálny objem a intenzita pohybovej aktivity môže byť efektívna a priaznivo ovplyvniť zdravie jedinca. V rámci činnosti poradní zdravia a nadstavbových poradní optimalizovania pohybovej aktivity sa vykonávali odborné poradenstvá pre klientov s nadváhou, ktorým boli poskytnuté individuálne konzultácie s dôrazom na zdravú výživu, dodržiavanie správneho pitného režimu a vhodnú pohybovú aktivitu s cieľom predísť nadváhe a obezite, prípadne nadmernú hmotnosť redukovať a znížiť tak zdravotné riziká.

Útvary podpory zdravia a výchovy k zdraviu pri RÚVZ sa problematike zvýšenia pohybovej aktivity venovali najmä v rámci plnenia *Aktualizovaného Národného programu podpory zdravia v SR* (ďalej len *NPPZ*), *Národného akčného plánu v prevencii obezity na roky 2015 – 2025* (ďalej len *NAPPO*) a iné. Uvedená priorita úzko súvisí aj s úlohou pod názvom „*Vyzvi srdce k pohybu*“ – *Celonárodná medzinárodne koordinovaná kampaň na zvýšenie pohybovej aktivity dospeljej populácie*, ktorá sa plní bez časového obmedzenia, každé dva roky zväčša v jarnom období (najbližší 10. ročník je naplánovaný na rok 2023). Kampaň je intervenčným projektom, gestorom kampane na národnej úrovni je RÚVZ v Banskej Bystrici.

V rámci celonárodného projektu *Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity* prebiehala v roku 2022 príprava nového Národného akčného plánu pre podporu pohybovej aktivity na roky 2023 – 2030. Hlavným cieľom nového Národného akčného plánu pre podporu pohybovej aktivity na roky 2023 – 2030 je zlepšenie úrovne verejného zdravia prostredníctvom podpory pohybovej aktivity naprieč sektormi. Ďalším cieľom národného akčného plánu je zvýšenie podielu populácie, ktorá dosiahne minimálne odporúčané množstvo času stráveného pohybovou aktivitou podľa WHO. Ciele národného akčného plánu budú splnené prostredníctvom nových úloh. Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity na roky 2023 - 2030 zdôrazňuje multisektoriálny charakter riešenia podpory pohybovej aktivity a súčasne vychádza z možností a kompetencií na úrovni jednotlivých rezortov.

Pri príležitosti *Slovenského dňa obezity*, ktorý sa v roku 2022 uskutočnil online, boli realizované edukačno-poradenské a informačno-propagačné aktivity pre verejnosť a informácie ohľadom významu tohto dňa boli uverejnené na webových stránkach a sociálnych sieťach RÚVZ v SR.

V rámci *Svetového dňa „Pohybom ku zdraviu“ – 10. máj* boli realizované edukačné, edukačno-poradenské a informačno-propagačné aktivity. Aktivity boli zamerané na podporu zdravého spôsobu života a pohybovej aktivity.

V rámci regionálnych projektov sa niektoré odbory podpory zdravia a výchovy k zdraviu zapojili v roku 2022 do nasledovných kampaní a projektov: *„Do práci na bicykli“* – kampaň, ktorej cieľom je podporiť rozvoj predovšetkým cyklistickej dopravy v mestách, *„Schody ako výzva“* – lokálna kampaň, pri ktorej zamestnanci nepoužívajú v práci výťah, chodia pešo po schodoch.

Uskutočnili sa prednášky a zdravotno-výchovné aktivity zamerané na témy: *podpora pohybovej aktivity s pohybovou inštruktážou; pohybová aktivita spolu s meraním krvného tlaku a meraním percenta tuku v tele; „Zdravý spôsob života: Výživa, pohybová aktivita“; „Behaviorálne determinanty zdravia“; „Tréning pamäti pohybom“; „Pohybová aktivita a cukrovka“; „Deti a pohyb“; „POZDRAVY I“; „Obezita a tvoje telo“; „Metabolický syndróm“; Pohyb, zdravie a krása“; „Rizikové faktory životného štýlu a prevencia“; „Zdravie, životný štýl (výživa, pohyb...)“; „Osteoporóza a prevencia“; „Kalanetika“.*

Realizovali sa športové podujatia s názvom: *„Čo sa hýbe, to je živé“*, *„Športové hry mládeže“* a *„Večerný beh mestom“*. O problematike nedostatku pohybovej aktivity boli poslucháči informovaní aj v rámci prednášok: *„Pohybom proti osteoporóze“*, *„Zdravý životný štýl“*, *„Sedavý životný štýl je vážnym zdravotným rizikom“*, *„Pohyb a zdravie“*. Prednášková činnosť v cieľovej skupine detí predškolského veku bola zameraná na: *benefity pohybovej aktivity vo vzťahu pre posilnenie fyzického a duševného zdravia a prevenciu nadváhy a obezity.*

Z činnosti na podporu pohybovej aktivity pre seniorov sa uskutočnili edukačné prednášky a aktivity: *cyklická edukácia s poradenstvom k pohybovej aktivite na tému „Prevencia osteopénie a osteoporózy pohybom“*, *„Vybrané prvky z kalanetiky“*, *„Pohybom proti osteoporóze“*, *Pohybová aktivita spojená s meraním tlaku krvi a percenta tuku*, *„Zdravý životný štýl“*, *„Pohyb u seniorov“*.

Seniorom boli ponúknuté aj aktivity v rámci *„Medzinárodného dňa starších“*, a *„Týždňa mozgu“*, so zdôraznením potreby primeranej, vhodnej a dostatočne dlho trvajúcej pohybovej aktivity na udržiavanie dobrého telesného zdravia, psychickej pohody ako aj pamäte a kognitívneho myslenia v postproduktívnom veku.

Pri RÚVZ v SR sú zriadené nadstavbové poradne optimalizácie pohybovej aktivity. V nich pracovníci systematicky pracujú s klientmi, ktorí absolvujú individuálne poradenstvo a intervenciu na základe jednotlivých vyšetrení a testov. RÚVZ v SR informovali rôzne vekové

a sociálne skupiny populácie o akútnej potrebe pohybovej aktivity, oslovili viacero inštitúcií, firiem, základné a stredné školy, materské centrá, komunitné centrá a kluby dôchodcov. V rámci spolupráce realizovali prednášky, besedy o správnej výžive a negatívnych vplyvoch na zdravie spôsobených zvýšeným príjmom kalórií pri nedostatku aktívneho pohybu. V rámci diskusie sa kládol dôraz na zdravotné pozitíva pri formovaní životného štýlu s dostatkom pravidelnej, intenzívnej a dostatočne dlho vykonávanej pohybovej aktivity, poskytoval sa zdravotne - výchovný materiál, letáky, plagáty, základným stredným školám zapožičiavali videokazety s tematikou zdravej životosprávy a pohybu, na verejných priestranstvách pre laikov zhotovovali panely, publikovali články v regionálnej tlači, vkladali informácie na webové stránky a poskytovali poradenstvo na telefonických linkách.

1.2. Ozdravenie výživy

Podpora ozdravenia výživy bola smerovaná na propagáciu a uplatňovanie hlavných zásad zdravej výživy, predovšetkým na pestrosť a vyváženosť stravy a na pozitívne ovplyvňovanie stravovacích návykov (zníženie konzumácie živočíšnych tukov a cukrov a tým prispievať k zníženiu energetickej hodnoty stravy, zvýšenie konzumácie ovocia a zeleniny, strukovín, celozrnných obilnín, morských produktov, nízkotučných mliečnych produktov a podobne). Obyvateľstvu bol priebežne poskytovaný zdravotne – výchovný materiál o zdravých stravovacích návykoch a diétach na zníženie hladiny celkového cholesterolu. Spolu s pohybovou aktivitou je výživa rozhodujúcim činiteľom ovplyvňujúcim chorobnosť a úmrtnosť na srdcovo-cievne ochorenia. Preto hlavným cieľom RÚVZ v SR je upozorniť verejnosť na riziká nesprávneho životného štýlu, zvýšiť zdravotné uvedomenie a to predovšetkým v oblasti prevencie kardiovaskulárnych ochorení.

Daná priorita taktiež úzko súvisí s plnením viacerých národných programov a projektov, ako *Národného programu podpory zdravia, Národného programu prevencie obezity* a iné. Téma ozdravenia výživy je v súlade s celoeurópskymi princípmi zahrnutými v dokumentoch, ako napr. *Zdravie 2020: Európsky politický rámec na podporu vládnych a spoločenských aktivít pre zdravie a prosperitu*, na národnej úrovni, napr. v *Strategickom rámci starostlivosti o zdravie pre roky 2014 – 2030; Akčnom pláne pre potraviny a výživu na roky 2017 – 2025*, resp. v úlohách spojených s ochranou a podporou zdravia obyvateľov SR.

Zdravotno-výchovný charakter má podpora Stratégie SR pre realizáciu „*Školského programu*“ na školské roky 2017/2018 – 2022/2023, v zmysle ktorej sa do jedného právneho rámca spojili dva programy – *Školský program pre ovocie a zeleninu* a *Školský program pre mlieko*.

V roku 2022 sa odbory podpory zdravia a výchovy k zdraviu podieľali svojimi aktivitami na realizácii osvetového projektu „*Viem, čo zjem*“. Projekt je súčasťou celosvetového programu na podporu zdravej výživy a je zameraný na podporu zdravého stravovania u detí školského veku 9-12 rokov.

Výchovno - vzdelávací charakter mala aj podpora Národnej stratégie SR pre program „*Školské ovocie*“, ktorej ciele majú napomôcť zvýšiť konzumáciu ovocia a zeleniny u detí,

vplývať na zmenu ich stravovacích návykov a predchádzať chorobám z nadhmotnosti a obezity. Pri tejto príležitosti boli realizované rôzne edukačné aktivity vo forme besied, osvetových prednášok, kvízov na tému zdravia a správnej výživy. Cieľovou skupinou intervencií boli deti školských zariadení. Všetky tieto podujatia mali za cieľ podporiť efektivitu projektu a mali viesť k zmenám stravovacích návykov detí.

Zvyšovanie zdravotného povedomia v zmysle zásad správnej výživy bolo v roku 2022 realizované formou distribúcie zdravotno-výchovných materiálov, prostredníctvom informačných panelov, diskusií, besied, formou premietania DVD a prednáškovej činnosti. Uskutočnil sa rad prednášok zameraných na ozdravenie výživy pre rôzne vekové kategórie a cieľové skupiny obyvateľstva tematicky zamerané na *prevenciu obezity, ozdravenie výživy a zlepšenie pitného režimu, osvojenie si návykov zdravej výživy, výživu, pitný režim a pohyb, starostlivosť o zdravie, prevenciu civilizačných ochorení, pestrosť a vyváženosť stravy, racionálnu výživu a zdravý spôsob života, zvýšenie konzumácie ovocia a zeleniny, strukovín, celozrnných obilnín, nízkotučných mliečnych produktov, pozitívne ovplyvňovanie stravovacích návykov* či *intervenčné – zdravotno-výchovné aktivity s využitím mimickej bábkovej Adamko*.

Uskutočnili sa prednášky: „*Prevencia karcinómu hrubého čreva a konečníka*“, „*Zdravá životospráva*“, „*Zdravý životný štýl – význam správneho stravovania a telesnej aktivity pre zdravie*“, „*Správna životospráva a zdravá výživa*“, „*Stomatohygiena*“, ako aj projekty „*Ovocie, zelenina, vitamíny, mlieko*“, „*Správna výživa*“ a „*Vieš, čo ješ?*“.

Boli uskutočnené skupinovo – výchovné intervencie zamerané na *ozdravenie výživových zvyklostí u detí a mládeže a prevencie vzniku porúch príjmu potravy (anorexie, bigorexie, bulímie, obezity atď.)*.

V roku 2022 sa pre seniorov realizovali prednášky a besedy na témy: „*Odporúčania pre zdravé starnutie*“, „*Zdravá výživa a pitný režim*“, „*Výživa seniorov*“ a *iné*.

V rámci činnosti Poradne zdravia bolo pre klientov poskytnuté individuálne výživové poradenstvo a intervencia. Vykonávalo sa odborné poradenstvo aj pre klientov s nadváhou, ktorým boli poskytnuté individuálne konzultácie s dôrazom na zdravú výživu, dodržiavanie správneho pitného režimu a vhodnú pohybovú aktivitu s cieľom predísť nadváhe a obezite, prípadne nadmernú hmotnosť redukovať a znížiť zdravotné riziká.

1.3. Zdravá rodina

Odbory podpory zdravia a výchovy k zdraviu pôsobia na rodinu zabezpečovali najmä aktivitami smerujúcimi k informovanosti širokej verejnosti o zdravom spôsobe života, a to primerane vzdelanostnej úrovni a veku oslovene skupiny populácie. Medzi vybrané skupiny adresného pôsobenia, so zámerom vytvárania odborného potenciálu pre ďalšie rozširovanie informácií patrili pedagógovia, taktiež dobrovoľníci z radov matiek, seniorov, poslucháči vysokoškolského štúdia odboru Verejné zdravotníctvo, rómski aktivisti a ďalší. Výchovno-vzdelávacia činnosť bola orientovaná prioritne na školskú mládež, v rámci ktorej najviac preferovanými boli témy zdravý životný štýl a prevencia závislostí a podpora fyzického i psychického zdravia. Intervencie sa realizovali aj pre tehotné ženy a seniorov. So

všeobecne kladnou odozvou sa stretávajú intervencie aj pre rôzne pracovné kolektívy, u zamestnancov z verejného i neverejného sektora.

Pôsobenie na rodinu sa realizovalo aj prostredníctvom poradenstva pre tehotné a dojčiace matky. Intervencie sa dotýkali aj *prevencie detskej úrazovosti, predchádzaniu zdravotným problémom súvisiacim s letnými horúčavami, výchovy k zdravým vzťahom* a pod.

V rámci aktivít boli v roku 2022 realizované aj intervenčné metódy a prednášková činnosť k témam: *zdravý životný štýl, zdravá výživa, zdravie zubov, duševné zdravie, pokojný spánok, prevencia onkologických ochorení, zdravé a čisté zúbky, zdravá výživa, osteoporóza, mladí ľudia a život, problematika sexuálneho a reprodukčného zdravia a výchova k partnerstvu a rodičovstvu, zdravé stravovanie, pohybová aktivita a prevencia závislostí, prevencia fajčenia, zdravý životný štýl a zdravá výživa, prvá pomoc a prevencia úrazov, psychohygiena, výchova k zodpovednému partnerstvu, manželstvu a rodičovstvu, prevencia pohlavných ochorení a infekcie HIV/AIDS, prevencia vybraných infekčných nákaz – chrípky, vírusovej hepatitídy typu A, dopravná výchova a stomatohygiena*. Aktivity boli realizované aj v spojitosti s výročnými svetovými dňami vyhlásenými Svetovou zdravotníckou organizáciou (*Svetový deň ústneho zdravia, Svetový deň zdravia a iné*).

Súčasťou edukačných aktivít bolo vytvorenie a distribuovanie rôznych zdravotno – výchovných materiálov, informačno-propagačných materiálov, výpožičky videofilmov z filmotéky a podobne.

V rámci regionálnych a lokálnych projektov sa niektoré odbory podpory zdravia a výchovy k zdraviu zapojili do nasledovných kampaní a projektov: *„Čakáme na bociana – kurz pre budúce mamičky“*, zameraný na starostlivosť o zdravie matky a novorodenca. Kurz prebieha formou prednášok, na ktoré sú pozvaní lektori z odborov klinickej medicíny aj verejného zdravotníctva, organizuje sa podľa záujmu, celoročne; regionálny projekt *„Saunováčik“* zameraný na účinky saunovania; projekt *„Zdravé zúbky“* či *„Porad'me si navzájom ako byť dobrým rodičom“* alebo *„Tréning pamäte – cvičíme pamäť“*.

U osôb v staršom veku sa uskutočnili aktivity zamerané na precvičovanie mozgových funkcií a význam pohybu, zdravotné problémy v staršom veku, psychologické aspekty starnutia, životosprávu a zdravotné problémy v staršom veku. Uskutočnili sa prednášky na témy: *„Zdravé starnutie“*, *„Alzheimerova choroba“*, *„Hypertenzia – tichý zabijak“* *„Všeobecné pravidlá prvej pomoci“* a iné.

Skupinové aktivity OPZaVkJZ tematicky pokrývajú obvykle viac aspektov zdravého životného štýlu a bývajú venované prevažne starostlivosti o zdravie všetkých členov rodiny, vrátane detí a seniorov, medzigeneračnej spolupráci v podpore zdravia, prevencii chorôb, tréningom schopností a zručností pri poskytovaní predlekárskej prvej pomoci a pri ošetrovaní chorých, ale aj reprodukčnému zdraviu, prevencii sexuálne prenosných chorôb a výchove k zodpovednému rodičovstvu.

1.4 Znevýhodnené skupiny

Regionálne úrady verejného zdravotníctva v Slovenskej republike sa podieľali na podpore zdravia znevýhodnených komunit v súlade s Akčnými plánmi k Stratégii rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030 na roky 2022 – 2024 a s relevantnými národnými a medzinárodnými strategickými dokumentmi.

Problematike znevýhodnených komunit bola venovaná pozornosť prostredníctvom zdravotno-výchovných prednášok a edukačnou formou pre cieľovú populáciu. Vo všeobecnosti, väčšina výchovno-vzdelávacích aktivít u sociálne znevýhodnených skupín detí, mládeže či dospelých osôb bola širšie tematicky ladená. Preferované boli témy ako *Zdravý spôsob života; Prevencia látkových a nelátkových závislostí; Osobná hygiena a stomatohygiena; Hygiena životného prostredia; Výchova k zodpovednému partnerstvu, manželstvu, rodičovstvu; Sexuálne a reprodukčné zdravie vrátane primárnej prevencie infekcie HIV/AIDS; Význam očkovania; Poskytovanie predlekárskej (laickej) prvej pomoci* a i. Edukácia bola vykonávaná jednorazovo alebo opakovane. Podľa témy a cieľovej populácie boli využité učebné pomôcky ako napr. DVD, drogový kufor, okuliare simulujúce opitosť a i. *Z informačno-propagačnej oblasti*, vo vzťahu aj k danej cieľovej skupine, môžeme menovať napr. kampaň *13. ročník globálnej kampane/projektu SZO „Čisté ruky zachraňujú životy“* pri príležitosti *Svetového dňa čistých rúk – 5. mája*.

Spolupráca sa rozvíja aj s komunitnými centrami, detskými domovmi/centrami pre deti a rodiny či s krízovými centrami, a to výkonom zdravotno-edukačných aktivít pre klientov (deti a mládež, dospelú populáciu), ako aj zamestnancov zariadení.

V spolupráci sa pokračovalo aj s koordinátormi organizácie Zdravé regióny. Spolupráca bola zameraná na riešenie aktuálnych zdravotných problémov v rómskych osadách ako aj v súvislosti s prebiehajúcou pandemickou situáciou.

V roku 2022 boli aktivity pre znevýhodnené komunity tematicky zamerané aj na prevenciu ochorenia COVID-19, najmä na propagáciu a realizáciu očkovania.

Od začiatku vojny na Ukrajine prichádzali do SR utečenci z Ukrajiny. Vytvoril sa zdravotno-výchovný materiál tematicky zameraný na ochorenie COVID-19 a následne bol zabezpečený jeho preklad do ukrajinského jazyka. Taktiež sa zabezpečovali a vykonávali antigénové testovania na ochorenie COVID-19. Zamestnanci sa podieľali tiež na humanitárnej pomoci pre túto skupinu ľudí. Pomoc spočívala aj v poskytnutí samostatných priestorov oddelenia pre lekárov a zdravotníckych pracovníkov, ktorí zabezpečovali odborné lekárske vyšetrenia pre Ukrajincov.

Pracovníci odborov podpory zdravia a výchovy k zdraviu sa zúčastnili stretnutí a zasadnutí pracovných skupín v súvislosti s témami ako napr. *Bariéry HPV vakcinácie v MRK – poradnej rady k medzinárodnému projektu H2020-RIVER-EU Reducing Inequalities in Vaccine uptake in the European Region (Znižovanie nerovností v miere zaočkovanosťi v európskom regióne – zapájanie komunit s nedostatočným prístupom k službám)* – európska iniciatíva na zlepšenie prístupu k MMR a HPV očkovaniu pre komunity ohrozené nedostatočným prístupom k službám, problematika *prevencie násilia páchaného na deťoch – v súvislosti s implementáciou Národného projektu Podpora ochrany detí pred násilím a plnením cieľov Národnej stratégie na ochranu detí pred násilím*.

Prevenca závislostí (tabak, alkohol, drogy)

Zvýšená pozornost v rámci primárnej prevencie drogových závislostí sa venuje vybraným skupinám obyvateľstva, ktoré sú vystavené riziku poškodenia zdravia v dôsledku užívania návykových látok, prioritne deťom a mládeži, ženám v reprodukčnom veku a sociálne znevýhodneným skupinám obyvateľstva. Činnosť sa opiera najmä o *Národný program podpory zdravia pre roky 2021 – 2030, Národnú protidrogovú stratégiu SR na obdobie rokov 2021 – 2025 s výhľadom do roku 2030, Národný program kontroly tabaku, Národný akčný plán pre problémy s alkoholom na roky 2021 – 2030* či v neposlednom rade o *Národnú stratégiu SR pre BECEP na roky 2021 – 2030*.

Často využívanými formami boli:

- výchovno-vzdelávacia a poradenská činnosť (napr. edukácia pre rôzne vekové skupiny, výkon Poradne na odvykanie od fajčenia);
- propagačná a edičná činnosť – tvorba a distribúcia informačných materiálov pre školskú mládež, kontaktné dospelé osoby (učitelia, rodičia atď.) a iné cieľové skupiny;
- účasť na informačných kampaniach (napr. pri príležitosti významných termínov s protidrogovou tematikou);
- participácia na preventívnych programoch, projektoch, úlohách zameraných na škodlivosť návykových látok a na zmysluplné využívanie voľného času (vrátane prípravy, koordinácie, realizácie, vyhodnocovania) v spolupráci s inými subjektmi;
- pôsobenie cez mienkotvorné médiá v oblasti propagácie aktivít a spôsobu života bez drog.

Činnosť na regionálnych úradoch verejného zdravotníctva je orientovaná prioritne na oblasť znižovania dopytu po návykových látkach, na preventívne programy, resp. priebežné zabezpečenie a realizáciu aktivít formou výchovy a vzdelávania najmä detí a mládeže v danom smere.

Edukačná činnosť vo vzťahu k školám bola zameraná na ozdravenie spôsobu života, prevenciu látkových závislostí (zahrňujúc problematiku legálnych a nelegálnych drog), prevenciu nelátkových závislostí a súvisiace témy. Okrem prostredia škôl a školských zariadení, aktivity sa realizovali aj v centrách pre deti a rodiny, v komunitných centrách pre mládež a dospelých a pod. Z didaktického hľadiska, rešpektujúc vekové kritérium, podujatia zväčša pozostávali z teoretického výkladu, besedy, individuálnej i skupinovej práce. Žiakom v rámci intervencií a podľa témy boli premietnuté aj videofilmy a distribuované zdravotno-výchovné materiály. Na prvom stupni ZŠ a v MŠ sa z hľadiska edukačných cieľov volila hravá forma oboznamovania sa s danou problematikou (využívanie prostriedkov, ako mimická báбка Adamko, maľovanky, premietnutie animovanej DVD agitky „*Kde bolo tam bolo, fajčenie škodilo*“ a i.). U žiakov druhého stupňa ZŠ a v SŠ sa zisťovala spätná väzba aj prostredníctvom ankety či dotazníkovej metódy (anonymne), ktorou sa mapovali názory, postoje a poznatková úroveň z problematiky drog, drogových závislostí a osobitne tabakizmu. Študenti – fajčiari (na báze dobrovoľnosti) mali možnosť si otestovať na prístroji Smokerlyzer koncentráciu CO vo výdychu (v ppm) a % COHb.

V spojitosti s informačno-propagačnou a edukačno-poradenskou činnosťou vo vzťahu k významným termínom venovaným problematike zdravia a drogovej prevencii sa reflektovalo na významné termíny ako *Svetový deň bez tabaku, Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi, Európsky týždeň boja proti drogám*.

Svetový deň bez tabaku – 31. máj a *Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nelegálnemu obchodovaniu s nimi – 26. jún* boli dané do pozornosti rôznym cieľovým skupinám obyvateľstva. Cieľom aktivít bolo zvýšiť informovanosť, povedomie v oblasti prevencie látkových závislostí a zdravotných následkov spojených s užívaním návykových látok. Činnosť spočívala v *edukačných, edukačno-poradenských a informačno-propagačných*

aktivitách (so zameraním na podporu zdravého spôsobu života, prevenciu tabakizmu, primárnu prevenciu látkových závislostí). Aktivity boli realizované interaktívnou formou, zväčša ako výklad s besedou, prednáška s diskusiou, pre názornosť aj s učebnými pomôckami (výučbové prezentácie, drogový kufor, okuliare simulujúce opitosť, tlakomer, tukomer, DVD, informačné/prezentačné materiály od rôznych editorov). Uverejnené boli tituly k obom významným dňom na webových sídlach regionálnych úradov verejného zdravotníctva. V problematike prevencie tabakizmu bolo v ponuke poradenstvo pre fajčiarov. Pri príležitosti *Medzinárodného dňa proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi* bola uskutočnená informačno-propagačná činnosť, súvisiaca s celoslovenskou výtvarnou aktivitou *Takto trávim svoj voľný čas* (s určením pre deti a mládež vo veku 10 až 15 rokov).

V rámci *Medzinárodného dňa povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme – 9. september* boli ponúkané napr. výchovno-vzdelávacie aktivity zamerané na zvýšenie informovanosti o nebezpečenstvách konzumácie alkoholu počas tehotenstva a primárne určené cieľovej skupine žien od 15 do 35 rokov.

Činnosť v súvislosti s významným termínom *Európsky týždeň boja proti drogám (tretí novembrový týždeň)* spočívala v edukačných, edukačno-poradenských a informačno-propagačných aktivitách zameraných na podporu zdravého spôsobu života, prevenciu zneužívania návykových látok a na zvýšenie povedomia o nebezpečenstve látkových a nelátkových závislostí. V rámci edukačných aktivít (výklad s besedou, prednáška s diskusiou a i.) sa uprednostňovala interaktívna forma výkonu a využívanie učebných pomôcok, ako tematické výučbové prezentácie, pri vybraných akciách drogový kufor, okuliare simulujúce opitosť, DVD či informačno-propagačné materiály (letáky, skladačky a i.) od rôznych editorov. V problematike prevencie fajčenia bolo v ponuke poradenstvo pre fajčiarov (aj s meraním hladiny oxidu uhľového a karboxyhemoglobínu dychovým analyzátorom Smokerlyzer).

Napríklad ďalšia činnosť súvisiaca s *Akčným plánom implementácie opatrení Národnej stratégie SR pre bezpečnosť cestnej premávky na roky 2021 – 2030*, resp. „edukačným programom BECEP“ bola zameraná na prevenciu rizika požitia alkoholu, omamných látok, liečiv u účastníkov cestnej premávky, počas vedenia vozidla, na používanie reflexných a ochranných prvkov, cyklistických prílb a na prevenciu dopravných úrazov prioritne u detí a mládeže.

Poradenstvo formou telefonической Linky pomoci na odvykanie od fajčenia v rozsahu SR je vykonávané podľa § 8 ods. 1 pís. b zákona č. 89/2016 Z. z. o výrobe, označovaní a predaji tabakových výrobkov a súvisiacich výrobkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov; rozhodnutia hlavného hygienika SR a metodického pokynu ÚVZ SR. Linku pomoci prevádzkujú všetky RÚVZ v SR v zmysle stanoveného harmonogramu, v 2-týždňových intervaloch počas pracovných dní v čase od 8:00 do 15:00 h. Povinnosťou zodpovedného pracovníka, ktorý má aktuálne telefonickú linku pomoci na starosti, je aj zaznamenávanie hovorov v evidenčnej knihe, ktorá bola na tento účel ÚVZ SR zriadená, pričom spôsob zaznamenávania sa realizuje pomocou Metodického pokynu, ktorý vydal ÚVZ SR.

V hodnotenom období sa pracovníci regionálnych úradov verejného zdravotníctva zúčastnili viacerých *odborných a vzdelávacích podujatí*, tematicky korešpondujúcich s danou prioritou a problematikou podpory duševného zdravia.

2. Verejné kampane a zdravotno-výchovné aktivity pri príležitosti významných dní

Zámerom aktivít iniciovaných a organizovaných v rámci kalendára významných termínov je informovať verejnosť (laickú či odbornú) o prioritných problémoch týkajúcich sa zdravia. Ich realizácia spočívala vo využití rôznych edukačno-intervenčných prístupov, masmediálneho priestoru a edičnej činnosti.

Aktivity v roku 2022 boli orientované hlavne na prevenciu kardio-vaskulárnych ochorení, prevenciu fajčenia, zdravú výživu, podporu vlastného zdravia, zmeny v životnom štýle, prevenciu onkologických ochorení, na oblasť problematiky AIDS a prevencii infekčných ochorení. Aktivity boli cielene venované predovšetkým detskej populácii, mládeži a obyvateľom v produktívnom veku, seniorom s konkrétnym zameraním na témy aktuálnych významných dní venovaných zdraviu vyhlásených WHO.

VEREJNÉ KAMPANE V BRATISLAVSKOM KRAJI:

Odbor podpory zdravia sa aktívne zapojil do edukačných a preventívnych aktivít pri príležitosti Svetových dní vyhlásených WHO - *Svetový deň zdravia, Svetový deň boja proti rakovine, Svetový deň obezity, Svetový deň pohybu ku zdraviu, Svetový deň hypertenzie, Svetový deň bez tabaku, Svetový deň diabetu, Svetový deň Alzheimerovej choroby.*

Svetový deň boja proti rakovine (4.2.2022) – propagácia formou uverejnenia príspevku na sociálnej sieti facebook RÚVZ BA a prostredníctvom panelu v priestoroch RÚVZ BA. Realizovanie edukačných aktivít formou prednášok. V rámci výjazdových aktivít edukácia zamestnancov firiem, pedagogických pracovníkov. Distribúovanie materiálov zameraných na prevenciu onkologických ochorení.

Svetový deň obezity (4.3.2022) – uverejnenie príspevku na sociálnej sieti facebook RÚVZ BA; poskytnutie telefonického a emailového poradenstva.

Svetový deň zdravia (7.4.2022) – preventívne aktivity v rôznych organizáciách, inštitúciách- ČSOB, NÚSCH, pobočky VŠZP, Slovenská sporiteľňa a NCZI. Spolu bolo vyšetrených 327 klientov. Zisťovanie rizikových faktorov prostredníctvom vyšetrení biochemických parametrov, krvného tlaku a poskytovanie odborného poradenstva vo výžive a životospráve.

Svetový deň pohybu k zdraviu (10.5.2022) – propagácia dňa formou uverejnenia príspevku na sociálnej sieti facebook RÚVZ BA, webovej stránke RÚVZ BA ako i formou informačného panelu venovanému tejto téme v priestoroch RÚVZ BA.

Svetový deň hypertenzie (17.5.2022) – propagácia formou uverejnenia príspevku na sociálnej sieti facebook RÚVZ BA. V spolupráci so VŠZP- vyšetrenie zdravotníckych pracovníkov. Zamestnancom bolo poskytnuté na základe ich aktuálnych nálezov odborné poradenstvo z oblasti výživy a životosprávy.

Svetový deň bez tabaku (31.5.2022) – uverejnenie príspevkov na sociálnej sieti facebook RÚVZ BA - zamerané na benefity ukončenia fajčenia. Propagácia Poradne na odvykanie od fajčenia s možnosťou poskytnutia osobného, telefonického a e-mailového poradenstva. V dňoch 30.- 31.5.2022 prebiehali „Dni otvorených dverí“ v Poradni na odvykanie od fajčenia. Okrem merania CO a TK boli zúčastnení klienti edukovaní o možnostiach odvykania od fajčenia, pomocou dotazníkovej metódy im bol stanovený stupeň závislosti na nikotíne, boli im odovzdané edukačné materiály a ponúknutá možnosť absolvovania poradenstva v Poradni na odvykanie od fajčenia.

Svetový deň Alzheimerovej choroby (21.9.2022) – príspevok na webovej stránke RÚVZ BA, rozoslanie pracovných listov s cvičeniami na tréning pamäti denným centrám pre

seniorov. V rámci Svetového dňa realizované vyšetrenia celkového cholesterolu u seniorov v Senci (Domus Bene) v počte 52.

Svetový deň diabetu (14.11.2022) - v súvislosti so Svetovým dňom diabetu boli prostredníctvom sociálnych sietí facebook poskytnuté informácie o rizikách a správnom jedálničku pri diabete. Realizovaná bola edukačná aktivita u pedagogických pracovníkov a zároveň bola vyšetrená hladina cukru v krvi (počet 25). Na základe zverejnenia informácií na fb stránke RÚVZ BA navštívili Poradňu zdravia 4 klienti.

VEREJNÉ KAMPANE V BANSKOBYSSTRICKOM KRAJI:

Pri príležitosti významných dní a svetových dní vyhlásených WHO sa v roku 2022 na OPZaVkJ v Banskobystrickom kraji realizovalo celkom 668 zdravotno-výchovných aktivít s celkovým počtom 6586 edukovaných osôb všetkých vekových skupín a vydalo sa 50 tlačových správ.

1. Mesiac povedomia o rakovine krčka maternice (1.-31.január):

- RÚVZ BB: 1 tlačová správa, 1 informačný panel, 1 správa v printovom médiu
- RÚVZ RS: 1 správa v 5 médiách, 1 tlačová správa

2. Svetový deň proti rakovine (4. február):

- RÚVZ BB: 13 Z-V aktivít (332 edukovaných), 2 tlačové správy, 2 správy v printových médiách, 1 odpočet, 2 informačné panely, 2 dotazníkové prieskumy (275 dotazníkov), distribúcia Z-V materiálu (8)
- RÚVZ LC: 1 propagácia na webovej stránke, 1 informačný panel, poskytnutie materiálov pre 1 SPŠ, oboznámenie zamestnancov RÚVZ
- RÚVZ RS: 1 článok v 5 médiách, 1 článok na webovej stránke
- RÚVZ VK: 1 informačný panel
- RÚVZ ZV: 4 Z-V aktivity (134 edukovaných)
- RÚVZ ZH: 1 banner, 1 informačný panel, 1 tlačová správa

3. Mesiac povedomia o rakovine hrubého čreva a konečníka (1. -31.marec)

- RÚVZ RS: 1 článok v 5 médiách, 1 článok na webovej stránke

4. Svetový deň obezity (4.marec):

- RÚVZ BB: 2 Z-V aktivity (54 edukovaných), 1 tlačová správa, 2 informačné panely, 1 správa v printovom médiu
- RÚVZ LC: edukačné materiály, 2 informačné panely, tlačová správa
- RÚVZ RS: príspevky v 5 médiách, 1 tlačová správa, distribúcia Z-V materiálu (68)
- RÚVZ VK: 1 informačný panel
- RÚVZ ZV: 1 Z-V aktivita (31 edukovaných)
- RÚVZ ZH: 1 článok v printovom médiu a webovej stránke, informácia do 3 knižníc

5. Týždeň mozgu (14. – 20.marec):

- RÚVZ BB: 2 informačné panely
- RÚVZ LC: 1 informácia pre Spoločnosť psoriatickov, pracovné listy na webovej stránke
- RÚVZ RS: 1 informácia na webovú stránku a v regionálnych médiách
- RÚVZ ZV: 3 Z-V aktivity (81 edukovaných)

- RÚVZ ZH: 1 Z-V aktivita (21 edukovaných), 1 banner, 1 informačný panel
- 6. Svetový deň spánku (18. marec):**
- RÚVZ BB: 9 Z-V aktivít (177 edukovaných), 1 tlačová správa, 1 správa v printovom médiu
- 7. Svetový deň ústneho zdravia (20. marec):**
- RÚVZ BB: 9 Z-V aktivít (185 edukovaných)
- 8. Svetový deň vody (22. marec):**
- RÚVZ VK: 1 informačný panel, 1 propagácia na webovej stránke, poskytovanie telefonického poradenstva k problematike pitnej vody
- 9. Svetový deň zdravia (7. apríl):**
- RÚVZ BB: 13 Z-V aktivít (280 edukovaných), 1 tlačová správa, 2 informačné panely, 1 správa v printovom médiu, distribúcia Z-V materiálu (6)
 - RÚVZ LC: 1 výjazd (vyšetrenie a poradenstvo 25 klientov), pre seniorov distribuované Z-V materiály, 1 tlačová správa
 - RÚVZ RS: 3 Z-V aktivity (106 edukovaných), 1 tlačová správa, 1 článok v 5 printových médiách
 - RÚVZ VK: informácia o Svetovom dni zdravia (20 ZŠ, 7 obciam), distribúcia Z-V materiálov do DSS, DS
 - RÚVZ ZH: 1 banner, 1 informačný panel, 1 tlačová správa
- 10. Európsky imunizačný týždeň (24. – 30. apríl):**
- RÚVZ RS: 1 článok na webovej stránke a v 5 médiách
- 11. Svetový deň bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (28. apríl)**
- RÚVZ RS: 1 článok na webovej stránke
- 12. Európsky deň melanómu (9. máj)**
- RÚVZ RS: 1 tlačová správa v 5 médiách
 - RÚVZ VK: 1 informačný panel, propagácia na webovej stránke a sociálnych sieťach
- 13. Svetový deň – pohybom ku zdraviu (10. máj)**
- RÚVZ BB: 12 Z-V aktivít (242 edukovaných), 1 tlačová správa, 1 informačný panel, 1 správa v printovom médiu, distribúcia Z-V materiálu (4)
 - RÚVZ RS: 3 Z-V aktivity (82 edukovaných), 1 Športový deň (20 zamestnancov), 1 správa v 5 médiách, 1 tlačová správa, 1 plagát na webovej stránke a v 5 médiách, distribúcia Z-V materiálov (50 ks)
 - RÚVZ LC: 2 propagácie 1 tlačová správa, 2 informačné panely
 - RÚVZ VK: 1 informačný panel, 1 tlačová správa, propagácia na sociálnych sieťach, 1 športové podujatie, 1 mestská výzva, 1 plagát, 1 situačná mapa
 - RÚVZ ZH: 1 banner, 1 informačný panel, 1 tlačová správa a 1 v printových médiách
- 14. Svetový deň hypertenzie (17. mája):**
- RÚVZ BB: 1 tlačová správa
 - RÚVZ RS: 2 výjazdy (vyšetrenie a poradenstvo 99), 4 Z-V aktivity (99 edukovaných), 1 tlačová správa, článok v regionálnych médiách (5)

15. Svetový deň bez tabaku (31.máj):

- RÚVZ BB: 8 Z-V aktivít (185 edukovaných), 1 Deň otvorených dverí (1 klient), 5 tlačových správ, 1 odpočet, 1 informačný panel, 5 správ v printových médiách
- RÚVZ LC: 1 tlačová správa, 2 informačné panely, distribúcia Z-V materiálov, Deň otvorených dverí (2) - 28 klientov
- RÚVZ RS: 2 Z-V aktivít (59 edukovaných), Deň otvorených dverí, propagácia rozhlasom (1), propagácia prostredníctvom Mestských úradov, séria článkov v printových médiách a na webovej stránke
- RÚVZ ZV: 3 Z-V aktivity (89 edukovaných), 1 informačný panel
- RÚVZ VK: Deň otvorených dverí (28 klientov), 1 informačný panel, 1 tlačová správa, príspevok na sociálnych sieťach
- RÚVZ ZH: 6 Z-V aktivít (210 edukovaných), Deň otvorených dverí (7 klientov), 1 banner, 1 tlačová správa, 1 informačný panel, distribúcia Z-V materiálov

16. Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi (26. jún):

- RÚVZ BB: 19 Z-V aktivít (407 edukovaných), 1 výtvarná súťaž (zapojených 5 ZŠ), 1 tlačová správa, 1 odpočet, 1 informačný panel, 1 správa v printovom médiu
- RÚVZ LC: 1 výtvarná súťaž
- RÚVZ RS: 2 Z-V aktivity (31 edukovaných), 1 výtvarná súťaž (zapojených 11 škôl)
- RÚVZ VK: 1 výtvarná súťaž (zapojená 1 ZŠ), 1 informácia na webovej stránke, 1 informačný panel, distribúcia Z-V materiálov
- RÚVZ ZV: 10 Z-V aktivít (170 edukovaných)
- RÚVZ ZH: 1 výtvarná súťaž (10 výtvarných prác), 1 informácia na webovú stránku

17. Svetový deň prevencie pred utopením (25.júl):

- RÚVZ RS: 1 informácia na webovú stránku

18. Medzinárodný deň povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme (9. september):

- RÚVZ RS: 1 Z-V aktivita (12 edukovaných)
- RÚVZ ZV: 1 Z-V aktivita (31 edukovaných), 1 informačný panel
- RÚVZ ZH: 2 Z-V aktivity (68 edukovaných), 1 DVD film, distribúcia Z-V materiálov

19. Svetový deň Alzheimerovej choroby (21.september):

- RÚVZ BB: 1 tlačová práva, 1 informačný panel, 1 správa v printovom médiu
- RÚVZ LC: 1 informácia na webovej stránke, 1 informačný panel, distribúcia Z-V materiálu
- RÚVZ RS: 2 Z-V aktivity (30 edukovaných), 1 článok v 5 médiách a na webovej stránke, distribúcia Z-V materiálov (200ks)
- RÚVZ VK: 1 informácia na webovej stránke, 1 na sociálnej sieti (Facebook), 1 informačný panel
- RÚVZ ZH: 1 banner, 1 informačný panel

20. Svetový deň proti besnote (28.september):

- RÚVZ RS: 1 článok v 5 médiách a na webovej stránke

21. Svetový deň srdca (29.september):

- RÚVZ BB: 6 výjazdov (vyšetrenie a poradenstvo 80), 1 tlačová správa, 1 informačný panel, 1 printová správa

- RÚVZ RS: 1 výjazd (vyšetrenie a poradenstvo 11), 1 Z-V aktivita (20 edukovaných), 1 informácia na webovej stránke a v 5 médiách, 1 článok na webovej stránke
- 22. Mesiac úcty k starším (1. október):**
- RÚVZ BB: 2 výjazdy – Športíada seniorov (vyšetrenie a poradenstvo 86), 3 Z-V aktivity (79 edukovaných)
- 23. Ružový október – Mesiac boja proti rakovine prsníka (1. -31 október):**
- RÚVZ BB: 2 Z-V aktivity (54 edukovaných), distribúcia Z-V materiálu (3)
- 24. Svetový deň duševného zdravia (10. október)**
- RÚVZ BB: 3 Z-V aktivity (49 edukovaných), 1 tlačová správa, 1 správa v printových médiách
 - RÚVZ LC: 1 tlačová správa, distribúcia Z-V materiálu
 - RÚVZ RS: 2 Z-V aktivity (19 edukovaných), 1 tlačová správa v 5 médiách
 - RÚVZ VK: 1 tlačová správa, 1 na sociálnej sieti (Facebook), propagácia na sociálnej sieti, distribúcia Z-V materiálov
 - RÚVZ ZV: 3 Z-V aktivity (93 edukovaných)
- 25. Svetový deň umývania rúk (15. október):**
- RÚVZ RS: 1 informácia (video) na webovej stránke
 - RÚVZ ZH: 2 Z-V aktivity (36 edukovaných)
- 26. Svetový deň výživy a Svetový deň chrbtice(16. október):**
- RÚVZ BB: 29 Z-V aktivít (664 edukovaných), 1 informačný panel
 - RÚVZ LC: 1 Z-V aktivita (47 edukovaných), distribúcia Z-V materiálov
 - RÚVZ RS: 10 Z-V aktivít (177 edukovaných)
 - RÚVZ ZV: 2 výjazdy (vyšetrenie a poradenstvo 79), 1 informačný panel
 - RÚVZ ZH: 3 Z-V aktivity (55 edukovaných), 1 banner, 1 článok v 8 médiách
- 27. Svetový deň osteoporózy (20. október):**
- RÚVZ BB: 1 informačný panel
 - RÚVZ RS: 1 Z-V aktivita (12 edukovaných)
 - RÚVZ ZV: 1 Z-V aktivita (28 edukovaných), 1 informačný panel
 - RÚVZ ZH: banner, 1 informačný panel
- 28. November mesiac mužského zdravia a prevencie (1. – 30 novembra):**
- RÚVZ BB: 1 informačný panel
- 29. Svetový deň diabetu (14. november):**
- RÚVZ BB: 1 výjazd (vyšetrenie a poradenstvo 14), 5 Z-V aktivít (163 edukovaných), 1 tlačová správa, 1 informačný panel, distribúcia Z-V materiálov (3)
 - RÚVZ VK: 1 informácia na webovej stránke, 2 informačné panely, distribúcia Z-V materiálov
 - RÚVZ ZV: 2 výjazdy (vyšetrenie a poradenstvo 40), 1 Z-V aktivita (22 edukovaných), 2x test (83 respondentov), distribúcia samotestov na DM2 (8 inštitúcií)
 - RÚVZ ZH: 9 Z-V aktivít (105 edukovaných), distribúcia Z-V materiálu, 1 banner, informácia na webovej stránke

30. Európsky týždeň boja proti drogám (14. - 20 november):

- RÚVZ BB: 438 Z-V aktivít (1339 edukovaných), 1 tlačová správa, 1 odpočet
- RÚVZ LC: 5 Z-V aktivít (129 edukovaných), distribúcia edukačného materiálu
- RÚVZ RS: 3 Z-V aktivity (93 edukovaných), 1 DVD film (48 študentov), 1 článok v 5 médiách, distribúcia Z-V materiálov
- RÚVZ VK: 1 informačný panel, distribúcia Z-V materiálov (5 druhov)) + DVD
- RÚVZ ZV: 12 Z-V aktivít (254 edukovaných), 1 iná Z-V aktivita (76 účastníkov), 1 informačný panel
- RÚVZ ZH: 1 Z-V aktivita (32 edukovaných)

31. Európsky týždeň testovania infekcie HIV (21. – 28. november):

- RÚVZ RS: 1 tlačová správa

32. Svetový deň HIV/AIDS (1. december):

- RÚVZ RS: 1 tlačová správa
- RÚVZ VK: 1 tlačová správa, 2 informačné panely, distribúcia Z-V materiálov

VEREJNÉ KAMPANE V KOŠICKOM KRAJI:

Zámerom aktivít iniciovaných a organizovaných v rámci kalendára významných termínov je informovať verejnosť (laickú či odbornú) o prioritných problémoch týkajúcich sa zdravia. Ich realizácia spočívala vo využití rôznych edukačno-intervenčných prístupov, masmediálneho priestoru a edičnej činnosti.

Pracovníci útvarov podpory zdravia a výchovy k zdraviu pri RÚVZ v Košickom kraji, pri príprave a organizovaní aktivít postupovali podľa centrálnych metodických usmernení, resp. vlastných plánov a dispozícií.

RÚVZ so sídlom v Košiciach podporil *propagačnou a intervenčnou formou* nasledovné *informačné kampane a významné termíny*:

Svetový deň rakoviny – 4. február, vyhlásený Úniou pre medzinárodnú kontrolu rakoviny/UICC, téma kampane k danému termínu znela „*Odstráňme rozdiely v prístupe k starostlivosti o onkologického pacienta*“. Výzva poukazuje na mnoho bariér, ktoré súvisia so socioekonomickými faktormi a bránia ľuďom v prístupe k prevencii, diagnostike, liečbe a následnej starostlivosti. Bariéry sú spôsobené kultúrnym kontextom, geografickou polohou, rodovými normami, úrovňou príjmu, vzdelania, diskrimináciou či predpokladmi na základe veku, pohlavia, sexuálnej orientácie, etnickej príslušnosti, zdravotného postihnutia a životného štýlu, a vedú k rozdielom v rizikách vzniku a prežitia onkologického ochorenia.

V rámci prevencie onkologických ochorení, RÚVZ v SR sa zahájili v mesiaci február, v nadväznosti na Svetový deň rakoviny, a s výkonom počas roka 2022, rôzne edukačno-poradenské aktivity so zameraním na najčastejšie sa vyskytujúce nádorové ochorenia, prevenciu rakoviny prsníka, krčka maternice a rakoviny hrubého čreva, konečníka. Cieľom aktivít bolo zvýšiť povedomie o rizikových faktoroch vybraných onkologických ochorení, o možnostiach ich prevencie a zásadách zdravého životného štýlu.

Ako už bolo spomenuté, činnosť odboru spočívala v *edukačno-poradenských a informačno-propagačných aktivitách* (bola vykonávaná individuálnou, resp. skupinovú formou aj v rámci poradenstva cez mobilnú Poradňu zdravia a Poradňu odvykania od fajčenia). Učebnými pomôckami boli výučbové prezentácie; modely prsníka a hrubého čreva; dotazníky k onkologickým témam (rozdané po intervencii); tematické informačno-propagačné materiály od rôznych editorov vrátane ÚVZ SR, RÚVZ Košice).

Predmetné preventívne aktivity sa realizovali priebežne počas roka. V časovom období od februára 2022 k 15. 11. 2022 sa uskutočnilo 85 aktivít. O uvedené témy prejavovali

záujem rôzne vekové kategórie, čomu bolo vyhovené. Intervenovaných bolo sumárne 1137 osôb, z toho 105 žiakov ZŠ, 262 študentov SŠ, 4 študenti VŠ, cca 615 osôb v produktívnom a cca 151 osôb v poproduktívnom veku. Spolupracujúcich inštitúcií bolo 29. V aktivitách sa pokračuje.

Informačno-propagačná činnosť k danému termínu bola zameraná na:

- zostavenie tematických informačných panelov (t. j. nástenné vystavenie informačných materiálov), za účelom propagácie svetového dňa a poskytnutia informácií o prevencii rakoviny, vo vstupných priestoroch všetkých troch budov RÚVZ Košice (v ústrednom pracovisku na Ipeľskej 1 a v dvoch detašovaných pracoviskách: Rooseveltova 8 a Senný trh 4 v Košiciach), s určením pre zamestnancov úradu a stránky;
- uverejnenie titulu „Svetový deň rakoviny – 4. február“ (z edície ÚVZ SR) na webovom sídle RÚVZ Košice v priečinku Aktuality a súbežnú propagáciu informačných materiálov k svetovému dňu a primárnej prevencii rakoviny v priečinku Hlavné menu – Odborné útvary – Podpora zdravia a výchova k zdraviu;
- distribúciu informačno-propagačných materiálov spojenú s konzultáciami, resp. odborným poradenstvom so zameraním na primárnu prevenciu onkologických ochorení, s určením pre všetkých klientov základnej Poradne zdravia, ktorí poradňu počas roka navštevovali.

Vykonané edukačno-poradenské aktivity uvádza nasledovný prehľad:

- *Základy onkologickej výchovy: prevencia rakoviny prsníka, krčka maternice a rakoviny hrubého čreva a konečníka* (1 prednáška) – v rámci spolupráce s Lekárskou fakultou Univerzity P. J. Šafárika Košice (ÚSBM), na detašovanom pracovisku RÚVZ Košice, Rooseveltova 8, dňa 07. 03. 2022 (AR 2021/22), pre študentov 3. roč. Bc. stupňa (v počte 4) študijného odboru Verejné zdravotníctvo;
- *Zdravý životný štýl* (3 prednášky) na ZŠ Československej armády 15, Moldava nad Bodvou, okres Košice-okolie, dňa 01. 04. 2022, pre žiakov 7. roč. (v celkovom počte 65);
- *Zdravý životný štýl s akcentom na onkologické a kardiovaskulárne ochorenia, prevenciu obezity* (1 prednáška) v Stredisku sociálnej pomoci mesta Košice, Garbiarska 4, Košice, dňa 05. 04. 2022, pre seniorov/klientov centra (v celkovom počte 14);
- *Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne odvykania od fajčenia (vyšetrenia na riziko metabolického syndrómu s následným poradenstvom)*, doplnených o výklad s riadeným rozhovorom/individuálnu intervenciu na tému „Základy onkologickej výchovy: prevencia rakoviny prsníka, krčka maternice a rakoviny hrubého čreva a konečníka“ – akcia v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a. s., krajskou pobočkou Košice – vo Všeobecnej zdravotnej poisťovni, Senný trh 1, Košice, dňa 07. 04. 2022, pre zamestnancov VŠZP (v celkovom počte 25 osôb);

(Ponúkané služby a sledované parametre: vyšetrenie celkového cholesterolu, HDL, LDL, triacylglycerolov a glukózy z kapilárnej krvi prostredníctvom biochemického analyzátoru Reflotron; meranie tlaku krvi, pulzu; meranie vybraných antropometrických parametrov Analyzátorom kompozície ľudského tela – InBody, stanovenie BMI, WHR, percenta telesného tuku; u fajčiarov stanovenie hladiny oxidu uhoľnatého/CO a karboxyhemoglobínu/COHb z výdychu prístrojom Smokerlyzer a zistenie stupňa závislosti prostredníctvom dotazníkových metód; individuálne poradenstvo k jednotlivým zložkám spôsobu života, vrátane vyplnenia anamnestických dotazníkov, a k prevencii vybraných onkologických ochorení; distribúcia tlačených zdravotno-výchovných materiálov a i.)

- *Základy onkologickej výchovy: prevencia rakoviny prsníka, krčka maternice a rakoviny hrubého čreva a konečníka* (2 prednášky) v Strednej zdravotníckej škole, Moyzesova 17, Košice, v dňoch 05. 04. 2022 a 08. 04. 2022 (šk. rok 2021/22), pre študentov 3. roč. a 4. roč. odboru Asistent výživy, spolu 30 (z toho 17 študentov 3. roč. a 13 študentov 4. roč.);
- *Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia v rámci akcie Onkokardioturistika 34. ročník – jarná časť (vybrané vyšetrenia a poradenstvo)* – akcia v spolupráci s Klubom turistov „Medicína“ Košice a Ligou proti rakovine SR, pobočkou Košice – v rekreačnom stredisku Alpinka pri Košiciach, v dňoch 10. 04. 2022 a 16. 10. 2022, pre onkologických pacientov a rodinných príslušníkov (v celkovom počte 42 osôb v jarnej časti akcie a 19 osôb v jesennej časti akcie)

(Ponúkané služby a sledované parametre: v jarnej časti akcie okrem služieb mobilnej Poradne zdravia – vyšetrenie celkového cholesterolu z kapilárnej krvi prostredníctvom biochemického analyzátoru Accutrend Plus; meranie vybraných antropometrických parametrov; meranie tlaku krvi a pulzu, boli pre účastníkov v ponuke poradenské služby onkológov a pešia túra z rekreačného strediska Čermel' na Alpinku. V jesennej časti akcie zo strany Poradne zdravia bolo poskytnuté meranie tlaku krvi, pulzu, vybraných antropometrických parametrov a poradenstvo.)

- Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne odvykania od fajčenia (vyšetrenia na riziko metabolického syndrómu s následným poradenstvom), doplnených o výklad s riadeným rozhovorom/individuálnu intervenciu na tému „Základy onkologickej výchovy: prevencia rakoviny prsníka, krčka maternice a rakoviny hrubého čreva a konečníka“, v Knížnici pre mládež mesta Košice, Kukučínova 2, Košice, dňa 28. 04. 2022, pre zamestnancov knižnice (v celkovom počte 12 osôb);

* *(Ponúkané služby a sledované parametre: vyšetrenie celkového cholesterolu, HDL, LDL, triacylglycerolov a glukózy z kapilárnej krvi prostredníctvom biochemického analyzátoru Reflotron; meranie tlaku krvi, pulzu; meranie vybraných antropometrických parametrov, stanovenie BMI, WHR, percenta telesného tuku; u fajčiarov stanovenie hladiny oxidu uhľnatého/CO a karboxyhemoglobínu/COHb z výdychu prístrojom Smokerlyzer a zistenie stupňa závislosti prostredníctvom dotazníkových metód; individuálne poradenstvo k jednotlivým zložkám spôsobu života, vrátane vyplnenia anamnestických dotazníkov, a k prevencii vybraných onkologických ochorení; distribúcia tlačенých zdravotno-výchovných materiálov a i.)*

- Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne odvykania od fajčenia (vyšetrenia na riziko metabolického syndrómu s následným poradenstvom)*, doplnené o tému „Zdravý životný štýl s akcentom na onkologické a kardiovaskulárne ochorenia a prevenciu obezity“ (1 prednáška s besedou), v Domove Sv. Anny, Olšavská 25, Poproč, okres Košice-okolie, dňa 06. 05. 2022, pre seniorov/klientov zariadenia a zamestnancov (v celkovom počte 22 osôb);

- Zdravý životný štýl s akcentom na onkologické a kardiovaskulárne ochorenia a prevenciu obezity (1 prednáška) v Dennom centre pri MČ Košice-Sídliisko KVP, Cottbuská 36, Košice, dňa 02. 05. 2022, pre seniorov/klientov DC (v celkovom počte 30);

- Prevencia rakoviny (4 prednášky) v Strednej zdravotníckej škole, Moyzesova 17, Košice, v dňoch 30. 05. 2022 (2x) a 02. 06. 2022 (2x), pre študentov 1. roč. (v celkovom počte 107);

- Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne odvykania od fajčenia (vybrané vyšetrenia a poradenstvo), doplnených o výklad s riadeným rozhovorom/individuálnu intervenciu na tému „Základy onkologickej výchovy: prevencia rakoviny prsníka, krčka maternice a rakoviny hrubého čreva a konečníka“ – akcia v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a. s., krajskou pobočkou Košice – v OC OPTIMA, Moldavská cesta 32, Košice, dňa 26. 06. 2022, pre širokú verejnosť (v celkovom počte 29 osôb);

**** *(Ponúkané služby a sledované parametre: vyšetrenie celkového cholesterolu z kapilárnej krvi prostredníctvom biochemického analyzátoru Accutrend Plus; meranie tlaku krvi, pulzu; meranie vybraných antropometrických parametrov, stanovenie BMI, WHR, percenta telesného tuku; u fajčiarov stanovenie hladiny oxidu uhľnatého/CO a karboxyhemoglobínu/COHb z výdychu prístrojom Smokerlyzer a zistenie stupňa závislosti prostredníctvom dotazníkových metód; individuálne poradenstvo k jednotlivým zložkám spôsobu života, vrátane vyplnenia anamnestických dotazníkov, a k prevencii vybraných onkologických ochorení; distribúcia tlačенých zdravotno-výchovných materiálov a i.)*

- Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne odvykania od fajčenia (vyšetrenia na riziko metabolického syndrómu s následným poradenstvom), doplnených o výklad s riadeným rozhovorom/individuálnu intervenciu na tému „Základy onkologickej výchovy: prevencia rakoviny prsníka, krčka maternice a rakoviny hrubého čreva a konečníka“, propagáciu produktov VŠZP s prizvaním ďalších odborníkov z oblasti optometrie, kožného lekárstva, zubného lekárstva a dentálnej hygieny – akcia „Dni zdravia“ v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a. s., krajskou pobočkou Košice – v RÚVZ Košice, Ipeľská 1 (17. 08. 2022 na ústrednom pracovisku) a Rooseveltova 8, Košice (28. 07. 2022 na elokovanom pracovisku), pre zamestnancov RÚVZ Košice (v celkovom počte 58 osôb);

(Ponúkané služby a sledované parametre: vyšetrenie celkového cholesterolu, HDL, LDL, triacylglycerolov a glukózy z kapilárnej krvi prostredníctvom biochemických analyzátorov Reflotron a Accutrend; meranie tlaku krvi, pulzu; meranie vybraných antropometrických parametrov Analyzátorom kompozície ľudského tela – InBody, stanovenie BMI,

WHR, percenta telesného tuku; meranie saturácie kyslíka v krvi pulzným oxymetrom; meranie sily stisku ručným dynamometrom/digitálnym silomerom; u fajčiarov stanovenie koncentrácie alveolárneho oxidu uhoľnatého vo výdychu – CO v ppm a percentuálneho pomeru karboxyhemoglobínu v krvi – COHb v % prístrojom Smokerlyzer; stanovenie funkčnej kapacity pľúc Spirometrom; zistenie stupňa závislosti prostredníctvom dotazníkových metód; individuálne poradenstvo k jednotlivým zložkám spôsobu života, vrátane vyplnenia anamnestických dotazníkov a k prevencii vybraných onkologických ochorení; distribúcia tlačенých zdravotno-výchovných materiálov a i.)

- Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne odvykania od fajčenia (vybrané vyšetrenia a poradenstvo)****, doplnených o výklad s riadeným rozhovorom – individuálnu intervenciu na tému „Základy onkologickej výchovy: prevencia rakoviny prsníka, krčka maternice a rakoviny hrubého čreva a konečníka“ – akcia v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a. s., krajskou pobočkou Košice – v Business Centre, Moldavská 10, Košice, dňa 06. 09. 2022, pre zamestnancov a verejnosť (v celkovom počte 56 osôb);
- Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne odvykania od fajčenia (vybrané vyšetrenia a poradenstvo), doplnených o výklad s riadeným rozhovorom/individuálnu intervenciu na tému „Základy onkologickej výchovy: prevencia rakoviny prsníka, krčka maternice a rakoviny hrubého čreva a konečníka“ – akcia v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a. s., krajskou pobočkou Košice – v Železničnej spoločnosti Slovensko, a. s., Kasárenské nám. 11, Košice, dňa 07. 09. 2022, pre zamestnancov a verejnosť (v celkovom počte 40 osôb);
- ** (Ponúkané služby a sledované parametre: vyšetrenie celkového cholesterolu a glukózy z kapilárnej krvi prostredníctvom biochemického analyzátoru Accutrend Plus; meranie tlaku krvi, pulzu; meranie vybraných antropometrických parametrov, stanovenie BMI, WHR, percenta telesného tuku; u fajčiarov stanovenie hladiny oxidu uhoľnatého/CO a karboxyhemoglobínu/COHb z výdychu prístrojom Smokerlyzer a zistenie stupňa závislosti prostredníctvom dotazníkových metód; individuálne poradenstvo k jednotlivým zložkám spôsobu života, vrátane vyplnenia anamnestických dotazníkov, a k prevencii vybraných onkologických ochorení; distribúcia tlačенých zdravotno-výchovných materiálov a i.)
- Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne odvykania od fajčenia (vybrané vyšetrenia a poradenstvo)**, doplnených o výklad s riadeným rozhovorom/individuálnu intervenciu na tému „Základy onkologickej výchovy: prevencia rakoviny prsníka, krčka maternice a rakoviny hrubého čreva a konečníka“ – akcia v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a. s., krajskou pobočkou Košice – na Ústavnom súde SR, Hlavná 110, Košice, dňa 13. 09. 2022, pre zamestnancov (v celkovom počte 40 osôb);
- Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne odvykania od fajčenia (vyšetrenia na riziko metabolického syndrómu s následným poradenstvom), doplnených o výklad s riadeným rozhovorom/individuálnu intervenciu na tému „Základy onkologickej výchovy: prevencia rakoviny prsníka, krčka maternice a rakoviny hrubého čreva a konečníka“ v Združení príbuzných a priateľov a rehabilitačnom stredisku Radosť, Bauerova 1, Košice, dňa 20. 09. 2022, pre zamestnancov a klientov zariadenia (v počte 12 osôb);
- *** (Ponúkané služby a sledované parametre: vyšetrenie celkového cholesterolu, HDL, LDL, triacylglycerolov a glukózy z kapilárnej krvi prostredníctvom biochemického analyzátoru Afinion 2; meranie tlaku krvi, pulzu; meranie vybraných antropometrických parametrov, stanovenie BMI, WHR, percenta telesného tuku; u fajčiarov stanovenie hladiny oxidu uhoľnatého/CO a karboxyhemoglobínu/COHb z výdychu prístrojom Smokerlyzer a zistenie stupňa závislosti prostredníctvom dotazníkových metód; individuálne poradenstvo k jednotlivým zložkám spôsobu života, vrátane vyplnenia anamnestických dotazníkov, a k prevencii vybraných onkologických ochorení; distribúcia tlačенých zdravotno-výchovných materiálov a i.)
- Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne odvykania od fajčenia (vybrané vyšetrenia a poradenstvo)**, doplnených o výklad s riadeným rozhovorom/individuálnu intervenciu na tému „Základy onkologickej výchovy: prevencia rakoviny prsníka, krčka maternice a rakoviny hrubého čreva a konečníka“ – akcia v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a. s., krajskou pobočkou Košice – v Asseco Central Europe, a. s., Werferova 1, Košice, dňa 21. 09. 2022, pre zamestnancov a verejnosť (v celkovom počte 14 osôb);
- Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne odvykania od fajčenia (vybrané vyšetrenia a poradenstvo)**, doplnených o výklad s riadeným rozhovorom/individuálnu

- intervenciu na tému „*Základy onkologickej výchovy: prevencia rakoviny prsníka, krčka maternice a rakoviny hrubého čreva a konečníka*“ – akcia v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a. s., krajskou pobočkou Košice – v Úrade Košického samosprávneho kraja, Nám. Maratónu mieru 1, Košice, dňa 21. 09. 2022, pre zamestnancov a verejnosť (v celkovom počte 54 osôb);
- *Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne odvykania od fajčenia (vybrané vyšetrenia a poradenstvo)***, doplnených o výklad s riadeným rozhovorom/individuálnu intervenciu na tému „*Základy onkologickej výchovy: prevencia rakoviny prsníka, krčka maternice a rakoviny hrubého čreva a konečníka*“ – akcia v spolupráci s LF UPJŠ Košice (ÚSBM) – v Diakonickom centre Cesta nádeje (špecializovanom zariadení s denným pobytom), Urbánkova 1, Košice, dňa 21. 09. 2022, pre klientov, rodinných príslušníkov, verejnosť (v celkovom počte 26 osôb);
 - *Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne odvykania od fajčenia (vybrané vyšetrenia na riziko metabolického syndrómu s následným poradenstvom)****, doplnených o výklad s riadeným rozhovorom/individuálnu intervenciu na tému „*Základy onkologickej výchovy: prevencia rakoviny prsníka, krčka maternice a rakoviny hrubého čreva a konečníka*“ v Dennom centre pri MČ Košice-Západ, Laborecká 2, Košice, dňa 22. 09. 2022, pre seniorov/klientov (v celkovom počte 9 osôb);
 - *Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne odvykania od fajčenia (vybrané vyšetrenia na riziko metabolického syndrómu s následným poradenstvom)****, doplnených o výklad s riadeným rozhovorom/individuálnu intervenciu na tému „*Základy onkologickej výchovy: prevencia rakoviny prsníka, krčka maternice a rakoviny hrubého čreva a konečníka*“ v Obecnom úrade Sokol, Kostolianska 10, okres Košice-okolie, dňa 26. 09. 2022, pre zamestnancov, verejnosť (v celkovom počte 24 osôb);
 - *Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne odvykania od fajčenia (vybrané vyšetrenia na riziko metabolického syndrómu s následným poradenstvom)****, doplnených o výklad s riadeným rozhovorom/individuálnu intervenciu na tému „*Základy onkologickej výchovy: prevencia rakoviny prsníka, krčka maternice a rakoviny hrubého čreva a konečníka*“ – pre zamestnancov; výklad/prednáška s besedou na tému „*Životný štýl*“ – pre žiakov – na ZŠ, Košická Belá 235, okres Košice-okolie, dňa 30. 09. 2022, pre zamestnancov (v celkovom počte 7 osôb), prednáška pre 5. – 9. ročník (40 žiakov);
 - *Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne odvykania od fajčenia (vybrané vyšetrenia a poradenstvo)*****, doplnených o výklad s riadeným rozhovorom – individuálnu intervenciu na tému „*Základy onkologickej výchovy: prevencia rakoviny prsníka, krčka maternice a rakoviny hrubého čreva a konečníka*“ v ZŠ L. Fullu, Maurerova 21, Košice, dňa 06. 10. 2022, pre zamestnancov (v celkovom počte 37 osôb);
 - *Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne odvykania od fajčenia (vybrané vyšetrenia a poradenstvo)***, doplnených o výklad s riadeným rozhovorom/individuálnu intervenciu na tému „*Základy onkologickej výchovy: prevencia rakoviny prsníka, krčka maternice a rakoviny hrubého čreva a konečníka*“ – akcia v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a. s., krajskou pobočkou Košice – v SPP, a. s., Moldavská cesta 12, Košice, dňa 11. 10. 2022, pre zamestnancov (v celkovom počte 29 osôb);
 - *Celoslovenská osvetová/preventívna kampaň „NIE rakovine prsníka/Pink október“* (pri príležitosti **Medzinárodného mesiaca povedomia o rakovine prsníka**) – **októbra** – akcia v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a. s., krajskou pobočkou Košice a Ligou proti rakovine, pobočkou Košice – vo Všeobecnej zdravotnej poisťovni, Senný trh 1, Košice, dňa 13. 10. 2022, pre zamestnancov a klientov VŠZP (v celkovom počte 35 osôb);
- (Ponúkané služby: individuálne poradenstvo k prevencii onkologických ochorení zameraných na samovyšetrenie prsníkov na modeli prsníka; distribúcia tematických zdravotno-výchovných materiálov z produkcie Ligy proti rakovine; distribúcia imunochemických testov na stanovenie okultného krvácania v stolici.)*

- *Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne odvykania od fajčenia (vybrané vyšetrenia a poradenstvo), doplnených o prednášku pre účastníkov poradní na tému „Životný štýl“, v Obecnom úrade, Haniska 248, okres Košice-okolie, dňa 13. 10. 2022, pre zamestnancov, seniorov, verejnosť (v celkovom počte 17 osôb);*
(Ponúkané služby a sledované parametre: vyšetrenie celkového cholesterolu a glukózy z kapilárnej krvi prostredníctvom biochemického analyzátora Reflotron; meranie tlaku krvi, pulzu; meranie vybraných antropometrických parametrov, stanovenie BMI, WHR, percenta telesného tuku; u fajčiarov stanovenie hladiny oxidu uhoľnatého/CO a karboxyhemoglobínu/COHb z výdychu prístrojom Smokerlyzer a zistenie stupňa závislosti prostredníctvom dotazníkových metód; individuálne poradenstvo k jednotlivým zložkám spôsobu života, vrátane vyplnenia anamnestických dotazníkov, a k prevencii vybraných onkologických ochorení; distribúcia tlačенých zdravotno-výchovných materiálov a i.)
- *Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne odvykania od fajčenia (vybrané vyšetrenia a poradenstvo)****, doplnených o výklad s riadeným rozhovorom – individuálnu intervenciu na tému „Základy onkologickej výchovy: prevencia rakoviny prsníka, krčka maternice a rakoviny hrubého čreva a konečníka“ v Magna PT, s. r. o., Perínska cesta 282, Kechnec, okres Košice-okolie, dňa 20. 10. 2022, pre zamestnancov (v celkovom počte 47 osôb);*
(Ponúkané služby navyše: individuálne poradenstvo k podpore zdravia ústnej dutiny, s ukázkami na 3D modeloch a k prevencii vybraných onkologických ochorení; distribúcia tlačенých zdravotno-výchovných materiálov a i.)
- *Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia (vybrané vyšetrenia a poradenstvo)****, doplnených o prednášku s diskusiou na tému „Zdravý životný štýl seniora“ a skupinové cvičenie pre účastníkov podujatia vo Verejnej knižnici J. Bocatia, Hviezdoslavova 5, Košice, dňa 27. 10. 2022, pre seniorov (z toho poradensky intervenované boli 4 osoby, prednášky a cvičenia sa zúčastnilo 9 osôb);*
- *Zdravý životný štýl, prevencia onkologických ochorení (3 prednášky s besedou) na Strednej priemyselnej škole elektrotechnická, Komenského 44, Košice, v dňoch 08. 11. 2022 až 10. 11. 2022, pre študentov 2. roč. (v celkovom počte 125);*
- *Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia (vybrané vyšetrenia na riziko metabolického syndrómu s následným poradenstvom), doplnených o výklad s riadeným rozhovorom/individuálnu intervenciu na tému „Základy onkologickej výchovy: prevencia rakoviny prsníka, krčka maternice a rakoviny hrubého čreva a konečníka“ – v Základnej organizácii JDS v Poproči (Komunitné centrum, Brezová 20, Poproč), okres Košice-okolie, dňa 14. 11. 2022, pre členov ZO JDS (v celkovom počte 24 osôb);*
(Ponúkané služby a sledované parametre: vyšetrenie celkového cholesterolu, HDL, LDL, triacylglycerolov a glukózy z kapilárnej krvi prostredníctvom biochemického analyzátora Reflotron; meranie tlaku krvi, pulzu; meranie vybraných antropometrických parametrov Analyzátorom kompozície ľudského tela – InBody, stanovenie BMI, WHR, percenta telesného tuku; individuálne poradenstvo k jednotlivým zložkám spôsobu života, vrátane vyplnenia anamnestických dotazníkov, a k prevencii vybraných onkologických ochorení; distribúcia tlačенých zdravotno-výchovných mat. a i.)
- *Prevencia onkologických ochorení v pandemickom období (prednáška od J. Kollárovej a M. Kojša, v rámci odborného seminára pre pracovníkov RÚVZ Košice) na detašovanom pracovisku RÚVZ Košice, Rooseveltova 8, dňa 10. 11. 2022, pre zamestnancov úradu (v počte 54).*

V oblasti témy **Svetového dňa obezity – 4. marec** v roku 2022 „Každý musí konať!“, bola organizovaná informačná, osvetová kampaň v trvaní od 4. marca po celý nasledovný týždeň (7. – 11. marec 2022). Uvedený termín bol vyhlásený Svetovou obezitologickou federáciou (angl. skr. WOF) a v Európe je podporovaný Európskou Asociáciou pre štúdium obezity (angl. skr. EASO). Jeho poslaním je zvýšiť povedomie o obezite, príčinách jej vzniku a preventívnych opatreniach (obzvlášť ako správne stravovacie návyky, pravidelná pohybová aktivita). Súčasťou tohto významného termínu bol 7. ročník Slovenského dňa obezity (pod záštitou Slov. obezitologickej asociácie, MZ SR, Kancelárie SZO na Slovensku a ÚVZ SR).

Činnosť RÚVZ Košice spočívala v *edukačných a edukačno-poradenských aktivitách* so zameraním na zdravý spôsob života, správnu výživu, pohybovú aktivitu, prevenciu nadváhy a obezity (príp. aj s distribúciou informačno-propagačných materiálov od rôznych

editorov vrátane RÚVZ Košice). Akcie boli realizované od 04. 03. 2022 do 31. 05. 2022. Spolu bolo vykonaných 34 aktivít, pri edukačno-poradenských sa spolupracovalo so 14 inštitúciami (t. j. 1 ZŠ, 2 SŠ, 1 VŠ/LF UPJŠ, 2 knižnice, 3 DC, 2 DSS, LPR, KTM, VŠZP, pozri prehľad nižšie). Edukovaných/intervenovaných bolo spolu 345 osôb (z toho 65 žiakov ZŠ, 80 študentov SŠ, 10 študentov VŠ, 79 osôb v produktívnom veku, 111 seniorov).

Konkrétny prehľad zdravotno-výchovných aktivít:

- zaslanie informačného e-mailu (dňa 04. 03. 2022) s ponukou tematických zdravotno-výchovných aktivít a s požiadavkou o spoluprácu v propagačnej oblasti v rámci kampane k *Svetovému dňu obezity (4. marec)* – vybraným inštitúciami podľa rozdeľovníka (ZŠ, SŠ, VŠ, ubytovacie zariadenia pre študentov, CVČ, MC/RC, KC, DC, JDS) v spádovom území RÚVZ Košice (územný obvod okresov Košice-mesto a Košice-okolie);
- cvičebné aktivity Poradne optimalizácie pohybovej aktivity na témy „*Pohybom proti osteoporóze*“, „*Kalanetika*“, v dňoch 04. 03. 2022, 08. 03. 2022, 10. 03. 2022, 11. 03. 2022 online cez platformu Skype/Zoom (spolu 4 stretnutia); prezenčne v dvoch termínoch: 07. 03. 2022 v 3 denných centrách (t. j. DC MČ Košice-KVP, Cottbuská 36, Košice; DC MČ Košice-Sever, Obrancov mieru 2, Košice; DC MČ Košice-Dargovských hrdinov, Jegorovo nám. 5, Košice) a 09. 03. 2022 v 2 denných centrách (t. j. DC MČ Košice-KVP, Cottbuská 36, Košice; DC MČ Košice-Sever, Obrancov mieru 2, Košice). Cieľovou skupinou pri každej aktivite boli seniori/klienti z troch menovaných denných centier z Košíc (intervenovaných bolo spolu 45 seniorov);
- diskusia na tému „*Svetový deň obezity (4. marec) a zdravý spôsob života: výživa, pohybová aktivita*“ – na RÚVZ Košice, dňa 24. 03. 2022 (v rozsahu 2 vyuč. h), edukovaných 10 študentov z 1. roč. Bc. st. študijného odboru Verejné zdravotníctvo, Lekárska fakulta Univerzity P. J. Šafárika, Tr. SNP 1, Košice;
- výklad s besedou (3x) na tému „*Zdravý životný štýl*“, na ZŠ Československej armády 15, Moldava nad Bodvou, okres Košice-okolie, dňa 01. 04. 2022 (edukovaní žiaci 7. roč., v celkovom počte 65);
- prednáška s diskusiou (1x) na tému „*Zdravý životný štýl s akcentom na onkologické a kardiovaskulárne ochorenia, prevenciu obezity*“, v Stredisku sociálnej pomoci mesta Košice, Garbiarska 4, Košice, dňa 05. 04. 2022 (edukovaní seniori/klienti centra, v celkovom počte 14);
- ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne odvykania od fajčenia (vyšetrenia na riziko metabolického syndrómu s následným poradenstvom), s doplnením o výklad s riadeným rozhovorom/individuálnu intervenciu na tému „*Základy onkologickej výchovy: prevencia rakoviny prsníka, krčka maternice a rakoviny hrubého čreva a konečníka*“ – akcia v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a. s., krajskou pobočkou Košice – s realizáciou vo VŠZP, Senný trh 1, Košice, dňa 07. 04. 2022 (intervenovaní zamestnanci VŠZP, v celkovom počte 25 osôb);

(Ponúkané služby a sledované parametre: vyšetrenie celkového cholesterolu, HDL, LDL, triacylglycerolov a glukózy z kapilárnej krvi prostredníctvom biochemického analyzátora Reflotron; meranie tlaku krvi, pulzu; meranie vybraných antropometrických parametrov Analyzátorom kompozície ľudského tela – InBody, stanovenie BMI, WHR, percenta telesného tuku; u fajčiarov stanovenie hladiny oxidu uhoľnatého/CO a karboxyhemoglobínu/COHb z výdychu prístrojom Smokerlyzer a zistenie stupňa závislosti prostredníctvom dotazníkových metód; individuálne poradenstvo k jednotlivým zložkám spôsobu života, vrátane vyplnenia anamnestických dotazníkov, a k prevenciou vybraných onkologických ochorení; distribúcia tlačенých zdravotno-výchovných materiálov a i.)

- ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia v rámci akcie *Onkokardioturistika 34. ročník – jarná časť* (vybrané vyšetrenia a poradenstvo) – akcia v spolupráci s Klubom turistov „*Medicína*“ Košice a Ligou proti rakovine SR, pobočkou Košice – v cieľi turistiky v rekreačnom stredisku Alpinka pri Košiciach, dňa 10. 04. 2022. Účastníkmi boli onkologickí pacienti a rodinní príslušníci (v celkovom počte 42 osôb);

(Ponúkané služby a sledované parametre: v jarnej časti akcie okrem služieb mobilnej Poradne zdravia, ako vyšetrenie celkového cholesterolu z kapilárnej krvi prostredníctvom biochemického analyzátora Accutrend Plus; meranie

vybraných antropometrických parametrov; meranie tlaku krvi a pulzu, boli pre účastníkov v ponuke poradenskej služby onkológov a pešia túra z rekreačného strediska Čermel' na Alpínku.)

- ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne odvykania od fajčenia (vyšetrenia na riziko metabolického syndrómu s následným poradenstvom)*, doplnené o prednášku s diskusiou na tému „Zdravý životný štýl s akcentom na onkologické a kardiovaskulárne ochorenia a prevenciu obezity“ – v Knížnici pre mládež mesta Košice, Kukučínova 2, Košice, dňa 28. 04. 2022 (intervenovaní zamestnanci knižnice, v celkovom počte 12 osôb);
 - prednáška s diskusiou (1x) na tému „Zdravý životný štýl s akcentom na onkologické a kardiovaskulárne ochorenia a prevenciu obezity“, v Dennom centre pri MČ Košice-Sídlisko KVP, Cottbuská 36, Košice, dňa 02. 05. 2022 (edukovaní seniori/klienti DC, v celkovom počte 30);
 - ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne odvykania od fajčenia (vyšetrenia na riziko metabolického syndrómu s následným poradenstvom), doplnené o prednášku s diskusiou na tému „Zdravý životný štýl s akcentom na onkologické a kardiovaskulárne ochorenia a prevenciu obezity“ – v Domove sv. Anny, Olšavská 25, Poproč, okres Košice-okolie, dňa 06. 05. 2022 (intervenovaní seniori/klienti zariadenia a zamestnanci, v celkovom počte 22 osôb);
- * (*Ponúkané služby a sledované parametre: vyšetrenie celkového cholesterolu, HDL, LDL, triacylglycerolov a glukózy z kapilárnej krvi prostredníctvom biochemického analyzátoru Reflotron; meranie tlaku krvi, pulzu; meranie vybraných antropometrických parametrov, stanovenie BMI, WHR, percenta telesného tuku; u fajčiarov stanovenie hladiny oxidu uhoľnatého/CO a karboxyhemoglobínu/COHb z výdychu prístrojom Smokerlyzer a zistenie stupňa závislosti prostredníctvom dotazníkových metód; individuálne poradenstvo k jednotlivým zložkám spôsobu života, vrátane vyplnenia anamnestických dotazníkov, a k prevencii vybraných onkologických ochorení; distribúcia tlačенých zdravotno-výchovných materiálov a i.)*
- prednáška s diskusiou (2x) na tému „Prevencia obezity“ (s učebnými pomôckami: výučbová prezentácia, pracovné listy, tukomer, ručný dynamometer/silomer, tlakomer), doplnená o sprievodné slovo k Svetovému dňu bez tabaku (31. máj), k Poradni odvykania od fajčenia a s ponukou vybraných služieb vrátane merania smokerlyzerom – vo Verejnej knižnici Jána Bocatia v Košiciach, Hviezdoslavova 5, Košice, dňa 31. 05. 2022, pre dve SŠ, t. j. Strednú zdravotnícku školu, Moyzesova 17, Košice a Strednú odbornú školu obchodu a služieb Jána Bocatia, Bocatiova 1, Košice, s určením pre vekovo zmiešanú skupinu študentov (1. a 2. roč.) v celkovom počte 80 (aktivita bola spropagovaná na webovom sídle knižnice);
 - informovanie verejnosti o významnom termíne prostredníctvom tematických informačných panelov vo vestibuloch ústredného pracoviska a dvoch detašovaných pracovísk RÚVZ Košice, ako aj uverejnením titulu „Svetový deň obezity – 4. marec“ na webovom sídle RÚVZ Košice, v priečinku Hlavné menu – Aktuality.

„Týždeň mozgu – Brain Awareness Week“ (14. – 20. marec 2022), celosvetovo organizovaná kampaň od roku 1996, na Slovensku po pätnásťkrát (od roku 2008). Iniciátormi na národnej úrovni boli Slovenská Alzheimerova spoločnosť, Centrum MEMORY, n. o. a Neuroimunologický ústav SAV. Záštitu nad kampaňou prevzal ÚVZ SR. Jej hlavným zámerom je zvýšiť záujem verejnosti a najmä starších ľudí o zdravé starnutie, o činnosť ľudského mozgu, prevenciu mozgových ochorení a o tréning pamäťových a kognitívnych schopností človeka. Pred spustením kampane na základe výzvy bola zo strany RÚVZ Košice zaslaná vyplnená prihláška s dojednanými aktivitami Slovenskej Alzheimerovej spoločnosti dňa 09. 03. 2022. Vzhľadom na nepriaznivú pandemickú situáciu v súvislosti so SARS-CoV-2 a ochorením COVID-19 sa realizácia osvetových podujatí pri danej príležitosti uskutočňovala aj dištančnou formou.

V rámci našej účasti sme kampaň dali do povedomia verejnosti rôzneho veku viacerými druhmi aktivít, ako:

- propagácia kampane umiestnením dvoch titulov na webovom sídle RÚVZ Košice (v priečinku Aktuality): 1. „*Medzinárodná kampaň Týždeň mozgu 14. – 20. marca 2022*“ (odkaz s presmerovaním na stránku Slov. Alzheimerovej spol.) a 2. „*Týždeň mozgu 14. – 20. marca 2022*“ (odkaz s presmerovaním na stránku ÚVZ SR), s určením pre verejnosť (počnúc marcom 2022 doteraz);
- propagácia kampane formou nástenných/informačných panelov s titulom „*Týždeň mozgu 2022*“ v priestoroch vestibulu ústredného pracoviska a dvoch detašovaných pracovísk RÚVZ Košice, s určením pre zamestnancov a stránky úradu (marec – apríl 2022);
- zaslanie propagačného e-mailu (01. 03. 2022) – informácie o medzinárodnej kampani „*Týždeň mozgu 2022*“, s usmernením ohľadom spolupráce v propagačnej oblasti, adresovaného vybraným subjektom v pôsobnosti RÚVZ Košice – v územnom obvode okresov Košice-mesto a Košice-okolie (ako miestna samospráva, denné centrá a iné ZSS, JDS, školy/ZŠ, SŠ, VŠ a školské zariadenia/CVČ, materské/rodinné centrá, komunitné centrá, knižnice, vybrané kultúrne strediská, podniky a i.);
- v rámci spolupráce s Lekárskou fakultou UPJŠ v Košiciach, Ústavom sociálnej a behaviorálnej medicíny, Trieda SNP 1, Košice – zapožičanie Geronto-obleku pre edukačné účely (prezentovanie);
- v spolupráci s *Knižnicou pre mládež mesta Košice – Kulturpark, Kukučínova 2, Košice*, propagovanie kampane ***Týždeň mozgu 2022*** formou informačných panelov v priestoroch vestibulu knižnice (s určením pre čitateľov/návštevníkov a zamestnancov) a uverejnenie titulu „*Týždeň mozgu 2022*“, obsahujúceho informácie a príslušné odkazy ku kampani na facebookovom profile knižnice (od 13. 03. 2022 do apríla 2022);
- propagácia menovanej kampane spoluprácou RÚVZ Košice s ďalšími subjektmi, napr. ako Obecný úrad Haniska 248, okres Košice-okolie; Stredisko sociálnej pomoci mesta Košice, Garbiarska 4, Košice; LUX, n. o., Opatovská cesta 97, Košice;
- edukačné aktivity – výklad zážitkovou formou, s využitím prezentácií, vedomostných a kognitívnych aktivít (na témy ako napr. *Mozog náš každodenný; Žijeme život prospievajúci mozgu?; Kampaň Týždeň mozgu: Vedomostné a kognitívne aktivity; Podpora duševného zdravia; Poruchy duševného zdravia; Prevencia ochoreni mozgu* a i.), s určením pre žiakov ZŠ, študentov SŠ a VŠ, seniorov, s konaním v dňoch:
 - 08. 03. 2022 (SZŠ Moyzesova 17, Košice – edukácia pre 12 študentov 4. roč. odb. AV);
 - 10. 03. 2022 (Knižnica pre mládež mesta Košice – Kulturpark, Kukučínova 2, Košice – prednáška pre 32 zamestnancov knižnice);
 - 14. 03. 2022 (RÚVZ so sídlom v Košiciach, Rooseveltova 8, Košice – edukácia pre 4 študentov 3. roč. Bc. st. študijného odb. VZ z LF UPJŠ Košice);
 - 14. 03. 2022 (aktivita organizovaná spolupracujúcim subjektom LUX, n. o., Opatovská cesta 97, Košice – vedomostná súťaž „*Riskuj*“ pre seniorov a dospelých – prijímateľov ZPS, ŠZ, DSS, ZPB);
 - 14. 03. 2022 (ZŠ Haniska, okres Košice-okolie, edukácia spojená s praktickou ukázkou Geronto-obleku pre 19 žiakov 8. roč. a 22 žiakov 9. roč.);
 - 15. 03. 2022 (RÚVZ so sídlom v Košiciach, Rooseveltova 8 – edukácia spojená s praktickou ukázkou Geronto-obleku pre 107 študentov 1. roč. zo SZŠ Moyzesova 17, Košice);
 - 16. 03. 2022 (Špeciálna ZŠ Inžinierska 24, Košice – edukácia pre 21 žiakov 2. stupňa);
 - 17. 03. 2022 (ZŠ s MŠ sv. Marka Križina, Rehoľná 2, Košice – edukácia pre 21 žiakov 7. roč.);
 - 18. 03. 2022 (SZŠ Moyzesova 17, Košice – edukácia pre 17 študentov 3. roč. odb. AV zo SZŠ Moyzesova 17, Košice);

- 15. 03., 16. 03., 17. 03., 18. 03. 2022, (RÚVZ so sídlom v Košiciach, Rooseveltova 8, Košice – „*Tréning pamäti pohybov*“ (so vstupným výkladom k téme kampane) – dištančnou formou cez Zoom – pre 18 seniorov/klientov z vybraných DC;
- 21. 03. 2022 (Súkromná ZŠ Didacticus, Palackého 14, Košice – vstupný výklad ku kampani TM 2022 a pohybovo-tanečná aktivita „*Tréning pamäti pohybov*“ pre 24 žiakov 6. roč.);
- 24. 03. 2022 (RÚVZ so sídlom v Košiciach, Rooseveltova 8, Košice – vstupný výklad ku kampani TM 2022, edukácia, vedomostné a kognitívne aktivity spojené s praktickou ukážkou Geronto-obleku pre 8 študentov 1. roč. Bc. st. študijného odb. VZ z LF UPJŠ Košice);
- 25. 03. 2022 (ZŠ Školská 10, Malá Ida, okres Košice-okolie – vstupný výklad ku kampani TM 2022 a dve pohybovo tanečné aktivity „*Tréning pamäti pohybov*“ pre 30 žiakov 5. a 25 žiakov 8. roč.);
- 30. 03. 2022 (Stredisko sociálnej pomoci mesta Košice, Garbiarska 4, Košice – edukácia so vstupným výkladom ku kampani TM 2022, cvičenie proti osteoporóze a „*Tréning pamäti pohybov*“ pre 9 seniorov/klientov a 1 sociálneho pracovníka);
- 05. 04. 2022 (Školský internát, Jedlíkova 11, Košice – edukácia pre vekovo zmiešanú skupinu 35 stredoškolských študentov z internátu);
- počnúc 21. 04. 2022 začali opätovne pravidelné prezenčné stretnutia seniorov v DC pri MÚ MČ Košice-Sídlisko KVP, Cottbuska 36, Košice – cvičenia proti osteoporóze a „*Tréning pamäti pohybov*“;
- 28. 04. 2022 (Knížnica pre mládež mesta Košice – Kulturpark, Kukučínova 2, Košice – prednáška a poskytnutie služieb mobilnej základnej Poradne zdravia pre 12 zamestnancov knižnice);
- pohybovo-tanečné aktivity (spomenuté v rámci edukačných aktivít, pozri vyššie) – „*Tréning pamäti pohybov*“ – kalanetika a cvičenie proti osteoporóze prezenčnou, resp. *dištančnou formou z platformy Zoom (cez RÚVZ so sídlom v Košiciach, Rooseveltova 8, Košice – *dištančné cvičenie pre seniorov v domácom prostredí – klienti z troch denných centier z Košíc, t. j. z DC MČ Košice-Sídlisko KVP, Cottbuská 36, Košice; DC MČ Košice-Sever, Obrancov mieru 2, Košice; DC MČ Košice-Dargovských hrdinov, Jegorovovo nám. 5, Košice):
 - *Vstupný výklad ku kampani TM 2022 a pohybovo-tanečná aktivita „Tréning pamäti pohybov“* pre žiakov Súkromnej ZŠ Didacticus, Palackého 14, Košice;
 - *Vstupný výklad ku kampani TM 2022 a dve pohybovo-tanečné aktivity „Tréning pamäti pohybov“* – pre žiakov ZŠ Školská 10, Malá Ida, okres Košice-okolie;
 - „*Tréning pamäti pohybov*“ (pohybovo-tanečná aktivita so vstupným výkladom k téme kampani TM 2022) – dištančnou formou cez platformu Zoom z RÚVZ so sídlom v Košiciach, Rooseveltova 8, Košice – pre seniorov/klientov z vybraných DC z Košíc;
 - „*Tréning pamäti pohybov*“ (pohybovo-tanečná aktivita) – pre seniorov/klientov Strediska sociálnej pomoci mesta Košice, Garbiarska 4, Košice.

Sumárne, v rámci kampane sme cez RÚVZ Košice intervenovali spolu 417 osôb, z toho 162 žiakov ZŠ, 171 študentov SŠ, 12 poslucháčov VŠ, 45 pracujúcich a 27 seniorov.

Správa – odpočet činnosti realizovanej pri príležitosti *Týždňa mozgu 2022* za RÚVZ Košice, Odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu, bola zaslaná v zmysle požiadavky Slovenskej Alzheimerovej spoločnosti e-mailovou cestou dňa 14. 04. 2022. Súčasťou správy bola fotodokumentácia (5 fotiek) z akcií v ZŠ Haniska; SZŠ Moyzesova 17, Košice a pre LF UPJŠ Košice. O aktivity tohto zamerania je záujem, preto v informovaní verejnosti sa pokračuje i mimo kampane.

Z významných termínov v oblasti životného prostredia boli dané do pozornosti **Svetový deň vody – 22. marec** (vyhlásený OSN v roku 1993) a **Svetový deň životného prostredia – 5. jún** (vyhlásený OSN v roku 1972).

Vo vzťahu k **Svetovému dňu vody (22. marec)**, aktivity mali v informačno-propagačnej rovine – podľa oznamu/letáka na webovom sídle RÚVZ Košice – iný charakter, vzhľadom na prijaté epidemiologické usmernenia Hlavného hygienika SR v súvislosti s nepriaznivým vývojom epidemiologickej situácie vo výskyte ochorenia COVID-19 spôsobeného koronavírusom (SARS-CoV-2). Zrušené bolo plánované bezplatné laboratórne vyšetrenie vzoriek vody z individuálnych vodných zdrojov v ukazovateľoch dusičnany a dusitany. Zamestnanci *Odboru hygieny životného prostredia a zdravia* poskytovali záujemcom z radov verejnosti odborné poradenstvo telefonickou cestou v problematike zdravotnej bezpečnosti pitnej vody z verejných vodovodov, ochrany individuálnych vodných zdrojov, čistenia studní, dezinfekcie pitnej vody, kvality vody atď. Odborné informácie, týkajúce sa najmä kontaminácie vody v individuálnych zdrojoch pitnej vody v dôsledku povodní a záplav sú priebežne zverejňované aj na webovom sídle úradu v sekcii Servis: Povodeň–Záplava.

Medzi ďalšie informačno-propagačné aktivity k obom významným termínom môžeme zaradiť – distribuované listy e-mailovou cestou:

- písomné oslovenie vybraných inštitúcií (škôl, školských zariadení, samospráv, komunitných centier a i.) v spádovom území RÚVZ Košice, formou listu vo veci informácie o vybraných významných termínoch venovaných problematike zdravia – aktualizovanej ponuky tematicky súvisiacich zdravotno-výchovných aktivít (zahrňujúc o. i. *Svetový deň životného prostredia – 5. jún* a *Svetový deň vody – 22. marec*). List bol zaslaný e-mailovou cestou dňa 14. 09. 2022;
- písomné oslovenie organizácie *Zdravé regióny* (asistentov/asistentiek podpory zdravia) a komunitných centier v spádovom území RÚVZ Košice, formou informačného listu (pre oblasti/témy novej spolupráce, zahrňujúc o. i. problematiku environmentálnej výchovy). List bol zaslaný e-mailovou cestou dňa 12. 08. 2022.

Edukčné aktivity k Svetovému dňu vody (22. marec), resp. Svetovému dňu životného prostredia (5. jún) uvádza nasledovný prehľad:

- Spojená škola (ZŠ pre žiakov s autizmom), Vojenská 13, Košice, dňa 22. 03. 2022 – 2x výklad s besedou* na tému „*Životné prostredie*“, celkovo pre 26 žiakov 5. – 9. roč. ZŠ (so zdravotným znevýhodnením a prevažne aj so sociálnym znevýhodnením, niektorí žiaci z MRK);
 - Špeciálna ZŠ, Inžinierska 24, Košice, dňa 24. 03. 2022 – 2x výklad s besedou na tému „*Životné prostredie*“, celkovo pre 35 žiakov 1. až 2. stupňa. ZŠ (so zdravotným znevýhodnením a prevažne aj so sociálnym znevýhodnením, niektorí žiaci z MRK);
- * *Popis: Edukácie boli doplnené o prvky zážitkového učenia – kontrola čistoty rúk kontaktnou metódou (dotykom rúk s kultivačným médiom – krvným agarom v Petriho miske), podľa záujmu žiakov, pedagógov. Výchovné pomôcky: výchovná prezentácia, ukážky kultivácie baktérií v živných pôdach na Petriho miskách, informačno-propagačné materiály (letáky, brožúry) z edície RÚVZ Košice, ÚVZ SR a i. (Škola bola oboznámená s výsledkami mikrobiologického rozboru po akcii.)*
- Stredoškolský internát, Jedlíkova 11, Košice, dňa 08. 06. 2022 – výklad s besedou na tému „*Životné prostredie a jeho vplyv na zdravie človeka*“, pre vekovo zmiešanú skupinu študentov, v počte 20.

Z ďalších významných termínov, ku ktorým bola vykázaná činnosť, môžeme spomenúť **Svetový deň zdravia – 7. apríl** (vyhlásený SZO/WHO). V roku 2022 bol zameraný na tému „*Naša planéta, naše zdravie*“. Aktivity boli sústredené najmä na školskú populáciu. Z hľadiska prehľadu, konali sa napríklad na týchto miestach:

- ZŠ Československej armády 15, Moldava n. B., okres Košice-okolie – 3x výklad s besedou na tému „Svetový deň zdravia (7. apríl): Zdravý spôsob života”, s ukázkami merania tlaku krvi, BMI a percenta tuku v tele (01. 04. 2022) – pre 65 žiakov 7. roč.;
- Stredisko sociálnej pomoci mesta Košice, Garbiarska 4, Košice – 1x výklad s besedou na tému „Zdravý životný štýl, životospráva v staršom veku“, skupinová a individuálna intervencia s ukázkami merania tlaku krvi, pulzu, telesného tuku a BMI (05. 04. 2022) – pre 14 seniorov/klientov zariadenia;
- MŠ Watsonova 2, Košice – 1x výklad s besedou na tému „Svetový deň zdravia (7. apríl): Zdravý spôsob života” (06. 04. 2022) – pre 14 detí predškolského veku;
- Lekárska fakulta Univerzity P. J. Šafárika, Trieda SNP 1, Košice (AR 2021/22) – výklad s diskusiou (2 vyuč. h) na tému „Zdravý spôsob života: Výživa a pohybová aktivita“ (07. 04. 2022) – pre 10 študentov 1. roč. Bc. st., študijného odboru Verejné zdravotníctvo;
- (*) Všeobecná zdravotná poisťovňa, pobočka Košice, Senný trh 1, Košice (skr. VŠZP) – ponuka služieb mobilnej základnej Poradne zdravia, vyšetrenia na riziko metabolického syndrómu, s následným poradenstvom (07. 04. 2022) – pre 25 zamestnancov poisťovne;
- (*) Alpinka (rekreačná lokalita) – Onkokardioturistika – akcia v spolupráci s Ligou proti rakovine, pobočkou Košice a Klubom turistov Medicína, Košice – ponuka vybraných služieb mobilnej základnej Poradne zdravia (z biochemických parametrov vyšetrený celkový cholesterol, dňa 10. 04. 2022) – 42 účastníkov;
- ZŠ Belehradská 21, Košice – 16x výklad s besedou na tému „Svetový deň zdravia (7. apríl): Zdravý spôsob života s akcentom na zvýšenie pohybovej aktivity” (11. 04. 2022/3. roč.; 12. 04. 2022/4. roč.; 25. 04. 2022/1. roč.; 26. 04. 2022/2. roč.) – celkovo pre 355 žiakov 1. až 4. roč., z toho 3. roč. (90); 4. roč. (80); 1. roč. (90); 2. roč. (95);
- MŠ Humenská 51, Košice – 1x výklad s besedou na tému „Svetový deň zdravia (7. apríl): Zdravý spôsob života s akcentom na zvýšenie pohybovej aktivity” (02. 05. 2022) – pre 25 detí predškolského veku;
- Denné centrum MČ Košice-Sídlisko KVP, Cottbuská 36, Košice – 1x prednáška s diskusiou na tému „Zdravý spôsob života: Výživa, pohybová aktivita“ (03. 05. 2022) – pre 30 seniorov/klientov zariadenia;
- (*) Domov sv. Anny, zariadenie pre seniorov, Olšavská 25, Poproč, okres Košice-okolie – ponuka služieb mobilnej základnej Poradne zdravia (vyšetrenie na riziko metabolického syndrómu, s následným poradenstvom) a prednáška s diskusiou na tému „Zdravý životný štýl“ (06. 05. 2022), pre 22 seniorov/klientov zariadenia;
- MŠ Ruskov 94, okres Košice-okolie – 1x výklad s besedou na tému „Zdravá výživa” (09. 05. 2022) – pre 35 detí predškolského veku;
- Stredoškolský internát, Jedlíkova 11, Košice – 1x výklad s besedou na tému „Zdravý spôsob života (vrátane informácie k poruchám výživy, ako anorexia, bulímia)“ (10. 05. 2022) – pre vekovo zmiešanú skupinu 25 študentov z rôznych SŠ;
- Stredná priemyselná škola dopravná, Hlavná 113, Košice – 6x výklad s besedou na tému „Zdravie, zdravý spôsob života (výživa, pohyb...)“ a 3x poradenská aktivita mobilnej POPA (so službami, ako meranie ručným dynamometrom/meračom sily stisku, spirometrom, tlakomerom, tukomerom), 23. 05. 2022 (1x výklad); 24. 05. 2022 (1x výklad, POPA 1 vyuč. h); 25. 05. 2022 (2x výklad); 26. 05. 2022 (2x výklad, POPA 2 vyuč. h) – pre 100 študentov 1. roč. (4 triedy), z toho skupinovo intervenovaných cez POPA 50 študentov (2 triedy);
- (*) V spolupráci s VŠZP, pobočkou Košice, k Svetovému dňu zdravia (7. apríl), ponuka vybraných služieb mobilnej základnej Poradne zdravia (z biochemického vyšetrenia meraný celkový cholesterol), na troch akciách športového charakteru:
 - Futbalové ihrisko v MČ Košice-Košická Nová Ves, Agátová 1, Košice (26. 05. 2022), intervenovaných 36 zamestnancov ÚPSVaR Košice;

- Areál Čičky, MČ Košice-Sídlisko KVP, Košice (04. 06. 2022), intervenovaných 40 zamestnancov Telekom Košice;
- Botanická záhrada UPJŠ v Košiciach (areál), Mánesova 23, Košice (17. 06. 2022), intervenovaných 50 zamestnancov UPJŠ Košice;
- Stredná športová škola, Trieda SNP 104, Košice – 2x výklad s besedou na tému “*Výživa u športovcov*” (03. 06. 2022) – pre vekovo zmiešanú skupinu 34 študentov.

(*) (*Ponúkané služby a sledované parametre na poradenských akciách, pozri prehľad vyššie: vyšetrenie celkového cholesterolu, príp. ďalších parametrov, ako HDL, LDL, triacylglycerolov a glukózy z kapilárnej krvi prostredníctvom biochemického analyzátoru Reflotron; meranie vybraných antropometrických parametrov – výška, hmotnosť, obvod pásu, bokov, výpočet BMI a WHR; stanovenie percenta telesného tuku; meranie tlaku krvi a pulzu; individuálne poradenstvo k jednotlivým zložkám spôsobu života, vyplnenie anamnestických dotazníkov, rozhovor, distribúcia tlačených zdravotno-výchovných materiálov a i.*)

V súvislosti s **Európskym imunizačným týždňom (24. – 30. apríl 2022)** – so stálym sloganom „*Prevent, protect, immunize*“ (angl. „*Predchádzať, chrániť, očkovať*“) sa organizoval **17. ročník kampane** Regionálneho úradu SZO pre Európu, pre zvýšenie povedomia o dôležitosti očkovania ako najjednoduchšej, bezpečnej a efektívnej forme prevencie prenosných ochorení. Tento ročník v znamení hesla „*Dlhý život pre všetkých*“ (angl. „*Long life for all*“) ideovo nadväzoval na predošlé ročníky so zameraním na opatrenia, ktoré je potrebné prijať, aby bola zabezpečená primeraná ochrana pred výskytom a šírením závažných infekčných nákaz v európskom regióne. Cieľom bolo zdôrazniť potrebu dostupnosti očkovacích látok pre všetkých a umožniť tak všetkým prežiť dlhší život v zdraví.

V oblasti propagácie sloganu a hesla kampane pre verejnosť boli zo strany RÚVZ Košice uskutočnené nasledovné aktivity:

- na webovom sídle RÚVZ Košice (v priečinku Aktuality) – uverejnený titul „*Európsky imunizačný týždeň 2022*“ (obsahujúci sprievodné slovo, dva letáky produkcie SZO a jeden informačný leták pod názvom „*Európsky imunizačný týždeň – 24. 04. až 30. 04. 2022: Očkovanie – ochrana pred nákazami: Poradňa očkovania pri RÚVZ so sídlom v Košiciach*“, reedícia od kol. Odboru epidemiológie a Odboru podpory zdravia a výchovy k zdraviu RÚVZ Košice 2022);
- zdravotno-výchovné aktivity (formou výkladu s besedou):
 - (1x) na tému „*COVID-19, chrípka, respiračné ochorenia a očkovanie*“ v Stredoškolskom internáte, Jedlíkova 11, Košice (02. 03. 2022), pre vekovo zmiešanú skupinu študentov v počte 20;
 - (3x) na tému „*COVID-19, chrípka, respiračné ochorenia a očkovanie*“ v ZŠ s MŠ sv. Marka Križina, Rehoľná 2, MČ Košice-Krásna, Košice (16. 03. 2022), pre žiakov 5. a 6. roč. ZŠ, v celkovom počte 70;
 - (1x) na tému „*Očkovanie*“ (zahrňujúc aj problematiku očkovania proti COVID-19), v Špeciálnej ZŠ, Inžinierska 24, Košice (23. 05. 2022), pre 25 žiakov 2. stupňa. ZŠ – so zdravotným znevýhodnením a väčšina aj so sociálnym znevýhodnením (niektorí žiaci z MRK).

13. ročník globálnej kampane „Čisté ruky zachraňujú životy“ (angl. „*Save lives: Clean your hands*“) je súčasťou programu SZO/WHO pod názvom „*First global patient safety challenge: Clean care is safer care*“. Zameraný bol na zavedenie efektívnych opatrení hygieny rúk v zdravotníckych zariadeniach, významných pre kvalitnú, bezpečnú zdravotnú starostlivosť o pacientov. Ústredným motívom kampane v roku 2022 bol slogan „*Spojme sa pre bezpečnosť – umývajte si ruky*“ (angl. „*Unite for safety: Clean your hands*“). Predmetná výzva propaguje potrebu dôsledného dodržiavania hygieny rúk a vykonávania hygieny správnym spôsobom (s použitím správnej techniky umývania a dezinfekcie rúk a výberom vhodného dezinfekčného prostriedku). Dôležitosť hygieny rúk sa zdôrazňuje ako jedno z podstatných, efektívnych opatrení v prevencii rôznych infekcií, a aj v kontexte pandémie COVID-19 ako primárna ochrana proti šíreniu koronavírusu.

Daná kampaň propagačnou formou podporila **Svetový deň hygieny rúk – 5. mája**, so zámerom poukázať na všeobecný význam správnej hygieny a dezinfekcie rúk v rámci prevencie šírenia infekcií, nielen v zdravotníckych zariadeniach. Pri tejto príležitosti sa uskutočnili edukačné podujatie na Školskom internáte, Jedlíkova 11, Košice – výklad s besedou (1x) na tému „*Čistota pol života: Infekčné nákazy, choroby z nečistoty*“, pre 15 stredoškolských študentov, dňa 15. 06. 2022. V rámci aktivity sa realizoval nácvik správnej techniky umývania rúk s následnou detekciou čistoty rúk nanosením fluidizačného koncentráту/emulzie na ruky, t. j. fluorescenčný test s nasvietením UV svetla v Derma LiteCheck Boxe. Ďalšou aktivitou bola propagácia svetového dňa pre verejnosť príspevkom pod rovnomenným názvom na webovom sídle RÚVZ Košice (z edície RÚVZ Trenčín, podľa zdroja: SZO/WHO).

Svetový deň „Pohybom ku zdraviu“ (10. máj), bol propagovaný v širšom časovom rámci. Činnosť mala informačný, edukačný i poradenský charakter, bola venovaná rôznym vekovým/cieľovým skupinám.

Svetový deň hypertenzie – 17. máj vznikol pod záštitou Svetovej ligy pre hypertenziu (angl. skr. WHL) a pripomína sa od roku 2005. Jeho cieľom je podporovať povedomie verejnosti o hypertenzii a povzbudiť občanov všetkých krajín k prevencii a kontrole tohto „tichého zabijaka“. Vysoký krvný tlak môže spôsobiť mozgovú porážku, ochorenie srdca a obličiek. Na webovom sídle RÚVZ Košice sme v rámci propagácie tohto termínu uverejnili rovnomenný titul (t. j. odkaz na príspevok ÚVZ SR).

Propagačná činnosť v spojitosti s významnými termínmi venovanými problematike zdravia a drogovej prevencie, ako **Svetový deň bez tabaku – 31. máj; Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nelegálnemu obchodovaniu s nimi – 26. jún; Medzinárodný deň povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme – 9. september; Svetový deň duševného zdravia – 10. október; Európsky týždeň boja proti drogám – tretí novembrový týždeň.**

Cieľom **Svetového dňa prvej pomoci – druhá septembrová sobota** je zvýšiť povedomie verejnosti o význame prvej pomoci v každodenných a krízových situáciách. O edukačné aktivity k danému termínu (so zameraním na poskytovanie predlekárskej/laickej prvej pomoci) sa zvyšuje záujem. V roku 2022 boli aktivity tohto druhu realizované v 6 MŠ (pre 163 detí), v 2 ZŠ (pre 116 žiakov), 1 školský internát (pre 31 študentov) a pre 15 seniorov z MO JDS v Slanci, okres Košice-okolie. Z učebných pomôcok sme využívali tematickú výučbovú prezentáciu, informačno-propagačné materiály, DVD film pre deti MŠ/ZŠ, lekárničku, zdravotnícke pomôcky a špeciálnu resuscitačnú figurínu.

Aktivity pri príležitosti ďalších významných termínov súvisiacich s problematikou podpory duševného zdravia, ako **Svetový deň Alzheimerovej choroby (21. september)/Mesiac Alzheimerovej choroby (september); Medzinárodný deň starších (1. október)/Mesiac úcty k starším (október)**, boli určené najmä dospelaj populácii a niektoré z nich primárne seniorom. Činnosť spočívala v *edukačno-poradenských* a *informačno-propagačných aktivitách* (vo vzťahu k verejnosti či seniorom, hlavne formou *všeobecného poradenstva* v rámci mobilnej Poradne zdravia; *špecializovaného poradenstva* v rámci mobilnej Poradne odvykania od fajčenia a Poradne optimalizácie pohybovej aktivity; s využitím informačno-propagačných materiálov od rôznych editorov vrátane ÚVZ SR, RÚVZ Košice). Akcie boli uskutočnené v širšom časovom rozpätí. Prehľad aktivít v rámci vyššie uvedených významných termínov je štruktúrovaný do troch oblastí činností.

– **Ponuka služieb mobilnej Poradne optimalizácie pohybovej aktivity** (v oblasti pohybových aktivít na prevenciu nesprávneho držania tela, redukciu telesného tuku, zlepšenie telesnej zdatnosti, flexibility tela, duševnú hygienu):

- prezenčná aj dištančná/online intervencia (cez Skype, Zoom) na témy „*Pohybom proti osteoporóze*“, „*Pohybová aktivita s uplatnením prvkov z kalanetiky*“,

„*Tréning pamäti pohybom*“ (teoretické výklady s poradenstvom k pohybovej aktivite pre seniorov, komentované súbory cvikov – rozcvička a precvičovanie zostavy cvikov):

- ✓ s určením pre 45 seniorov/cvičencov, z toho 17 z DC MČ Košice-Sever (v pondelkoch, stredách); 24 z DC MČ Košice-Sídlisko KVP (v pondelkoch, stredách); 4 z DC MČ Košice-Dargovských hrdinov (v pondelkoch) – pri dištančnej forme s účasťou cca 9 záujemcov z uvedených DC (v utorkoch, štvrtkoch, piatkoch);
- ✓ s určením pre ďalšiu skupinu cvičencov/osoby so zdravotným znevýhodnením v počte 12 záujemcov/klientov a zamestnancov Diakonického centra – Cesta nádeje (špecializovaného zariadenia s denným pobytom), Urbánkova 1, Košice (prezenčne v utorkoch a piatkoch).

Ako je vyššie uvedené cvičenia pre vybrané cieľové skupiny boli/sú realizované podľa vopred stanoveného harmonogramu (v pracovných dňoch);

- **Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne odvykania od fajčenia** (individuálna intervencia s poskytnutím vybraných, resp. štandardných vyšetrení) – v rámci zmienených významných termínov v nasledovných ZSS:

- Diakonické centrum „Cesta nádeje“ (špecializované zariadenie s denným pobytom pre klientov s postihnutím, ako Parkinsonova choroba, Alzheimerova choroba, demencia rôzneho typu), Urbánkova 1, Košice – *Deň otvorených dverí – Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne odvykania od fajčenia* (vybrané vyšetrenia s následným poradenstvom), doplnené o výklad s riadeným rozhovorom/individuálnu intervenciu v otázkach spôsobu života – akcia v spolupráci s LF UPJŠ Košice (ÚSBM) – s určením pre klientov, rodinných príslušníkov, verejnosť (účasť v celkovom počte 26 osôb), dňa 21. 09. 2022;
- Denné centrum seniorov MČ Košice-Západ, Laborecká 2, Košice – *Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne odvykanie od fajčenia* (vyšetrenia na riziko metabolického syndrómu s následným poradenstvom) – celkovo pre 9 seniorov/klientov zariadenia, dňa 22. 09. 2022;

(Ponúkané služby a sledované parametre pri štandardnom vyšetrení: biochemické vyšetrenie koncentrácie celkového cholesterolu, HDL, LDL, triacylglycerolov a glukózy z kapilárnej krvi prostredníctvom analyzátorov Accutrend Plus, Wellion, Afinion; meranie pulzu, tlaku krvi s možnosťou detekcie atriálnej fibrilácie; meranie percenta telesného tuku; výpočet BMI a WHR; zistenie anamnézy cez dotazník k TZS; u fajčiarov stanovenie hladiny oxidu uhoľnatého/CO a karboxyhemoglobínu/COHb vo výdychu prístrojom Smokerlyzer; u silných fajčiarov vyšetrenie funkcie pľúc Spirometrom; zistenie stupňa závislosti prostredníctvom dotazníkových metód; individuálne poradenstvo k jednotlivým zložkám spôsobu života, distribúcia tlačených zdravotno-výchovných materiálov a i.)

- **Informačno-propagačná činnosť:**

- uverejnenie titulu pre verejnosť „*Kampaň Aktivizuj svoj mozog pri príležitosti Svetového mesiaca a Svetového dňa Alzheimerovej choroby (21. september)*“ – odkazu na Facebook ÚVZ SR, na webovom sídle RÚVZ Košice (v položke Aktuality);
- poskytnutie interview (S. Gregovou; I. Šmídekovou) pre reportáž z „*Dňa otvorených dverí*“ v Diakonickom centre Cesta nádeje (ZSS) – propagácia činnosti mobilnej základnej Poradne zdravia – pre Rádio Regina – Východ (odvysielané 23. 09. 2022);
- písomné oslovenie vybraných inštitúcií v územnom obvode okresov Košice-mesto a Košice-okolie, vo veci „*Informácie o vybraných významných termínoch venovaných problematike zdravia – aktualizovanej ponuky tematicky súvisiacich zdravotno-výchovných aktivít*“ (zahrňujúc vyššie uvedené významné termíny) s určením pre adresátov, ako denné centrá seniorov, domovy sociálnych služieb/zariadenia pre seniorov/domovy dôchodcov v pôsobnosti miestnej samosprávy/Úradu KSK/MVO; Jednota dôchodcov Slovenska, ako aj MŠ, ZŠ, SŠ, školské internáty, CVČ, materské/rodičovské/rodinné centrá, centrá pre deti

a rodiny/detské domovy, komunitné centrá. List s ponukou aktivít bol inštitúciám odoslaný e-mailom dňa 14. 09. 2022.

Primárna prevencia srdcovocievnych ochorení je realizovaná najmä cestou základnej Poradne zdravia, Poradne odvykania od fajčenia, edukačnými aktivitami na podporu zdravého spôsobu života a každoročnou propagáciou významného termínu SZO a Svetovej federácie srdca **Svetového dňa srdca – 29. september**, vyhláseného v roku 2000 (pred rokom 2012 pripomínaného v poslednú septembrovú nedeľu). V roku 2022 bol uvedený termín daný do pozornosti verejnosti, resp. vybraným cieľovým skupinám prostredníctvom zintenzívnenej osvetovej činnosti v tomto smere, poskytovanej v rámci poradenských služieb v mesiaci september. Činnosť bola zväčša realizovaná súbežne s ďalšími významnými termínmi, ako *Svetový deň rakoviny (4. február)* – celoročne podporovaný, *Európsky týždeň boja proti drogám (tretí novembrový týždeň)*, *Svetový deň diabetu (14. november)* a v rámci plnenia NAPPO, NPPZ, NPS SR.

Z ďalších významných termínov, ku ktorým bola vykázaná činnosť, môžeme spomenúť **Svetový deň mlieka v školách – posledná streda v septembri** a **Svetový deň potravy – 16. október**. Pri príležitosti daných termínov, edukačné a poradenské aktivity (tematicky i výkonom cieleňé podľa veku), spojené s distribúciou informačných materiálov, boli realizované pre tieto subjekty:

- (*) ZPP Radosť, Rehabilitačné stredisko, Bauerova 1, Košice, dňa 20. 09. 2022 – *ponuka služieb mobilnej základnej Poradne zdravia* (vyšetrenie na riziko metabolického syndrómu, s následným poradenstvom), intervenovaných 8 klientov zariadenia;
- (*) Diakonické centrum Cesta nádeje, Urbánkova 1, Košice, dňa 21. 09. 2022 – *ponuka vybraných služieb mobilnej základnej Poradne zdravia* (z biochemického vyšetrenia stanovenie celkového cholesterolu a glukózy, s následným poradenstvom), intervenovaných 26 klientov zariadenia a rodinných príslušníkov klientov;
- (*) Denné centrum seniorov MČ Košice-Západ, Laborecká 2, Košice, dňa 22. 09. 2022 – *ponuka služieb mobilnej základnej Poradne zdravia* (vyšetrenie na riziko metabolického syndrómu, s následným poradenstvom), intervenovaných 9 seniorov/klientov DC;
- (*) Obecný úrad Sokol, Kostolianska 10, okres Košice-okolie, dňa 26. 09. 2022 – *ponuka vybraných služieb mobilnej základnej Poradne zdravia* (z biochemického vyšetrenia stanovenie celkového cholesterolu a glukózy, s následným poradenstvom), intervenovaných 24 osôb v seniorskom aj produktívnom veku z radov verejnosti;
- Stredisko sociálnej pomoci mesta Košice, Garbiarska 4, Košice, dňa 29. 09. 2022 – prednáška s diskusiou na tému „*Srdcovo-cievne ochorenia*“, edukovaných 15 seniorov/klientov zariadenia;
- (*) ZŠ Košická Belá č. 235, okres Košice-okolie, dňa 30. 09. 2022 – *ponuka služieb mobilnej základnej Poradne zdravia* (vyšetrenie na riziko metabolického syndrómu, s následným poradenstvom), intervenovaných 7 zamestnancov školy; tamtiež výklad s besedou (2x) na tému „*Zdravý životný štýl s akcentom na zdravú výživu, zvýšenie pohybovej aktivity*“, edukovaných 40 žiakov 5. až 9. roč.;
- (*) ZŠ L. Fullu, Maurerova 21, Košice, dňa 06. 10. 2022 – *ponuka vybraných služieb mobilnej základnej Poradne zdravia* (z biochemického vyšetrenia stanovenie celkového cholesterolu a glukózy, s následným poradenstvom), intervenovaných 37 zamestnancov;
- (*) Jedáleň Vojvodská 5, MČ Košice-Juh, Košice, dňa 07. 10. 2022, v rámci akcie „*Deň zdravia seniorov KSK*“ – *ponuka vybraných služieb mobilnej základnej Poradne zdravia* (z biochemických vyšetrení stanovenie celkového cholesterolu, s následným poradenstvom) a *Poradne optimalizácie pohybovej aktivity* (meranie tlakomerom, tukomerom, spirometrom, ukážky cvičení v skupine), intervenovaných 31 seniorov/stravníkov;

- Gymnázium M. R. Štefánika, Nám. L. Novomeského 4, Košice, dňa 10. 10. 2022 – výklad s besedou (2x) na tému „Srdcovocievne ochorenia“, edukovaných 63 študentov 3. a 4. roč.;
- (*) Obecný úrad, Haniska č. 248, okres Košice-okolie, dňa 13. 10. 2022 – ponuka vybraných služieb mobilnej základnej Poradne zdravia (z biochemického vyšetrenia stanovenie celkového cholesterolu a glukózy, s následným poradenstvom); taktiež prednáška s diskusiou na tému „Zdravý životný štýl s akcentom na zdravú výživu, zvýšenie pohybovej aktivity“, intervenovaných/edukovaných 17 osôb v seniorskom aj produktívnom veku z radov verejnosti;
- Lekárska fakulta Univerzity P. J. Šafárika, Trieda SNP 1, Košice (AR 2022/23) – výklad s diskusiou na témy 1. „Aktuálne intervenčné programy zamerané na podporu správnej výživy a pohybovej aktivity, prevenciu obezity“ (2 vyuč. h 19. 10. 2022); 2. Príklady preventívnych programov, aktivít na podporu správneho spôsobu života (2 vyuč. h 30. 11. 2022 a 2 vyuč. h 07. 12. 2022) – pre 5 študentov 1. roč. Mgr. st., študijného odboru Verejné zdravotníctvo;
- (*) Magna PT, s. r. o., Perínska cesta 282, Kechnec (priemyselný park), okres Košice-okolie, dňa 20. 10. 2022 – ponuka vybraných služieb mobilnej základnej Poradne zdravia (z biochemických vyšetrení stanovenie celkového cholesterolu, s následným poradenstvom) intervenovaných 47 zamestnancov;
- (*) Verejná knižnica J. Bocatia, Hviezdoslavova 5, Košice, dňa 27. 10. 2022 – edukačno-poradenské podujatie pre seniorov (čitateľov knižnice i verejnosť) na témy: 1. Živospráva v staršom veku (úvodné slovo k zdravému spôsobu života a prezentácia vybraných služieb Poradne zdravia a Poradne optimalizácie pohybovej aktivity); 2. Pohybová aktivita pre seniorov – ukážky odporúčaných cvikov. V rámci biochemických vyšetrení základnej Poradne zdravia bolo v ponuke stanovenie celkového cholesterolu a glukózy z kapilárnej krvi, s následným poradenstvom). Intervenovaných/edukovaných bolo 10 osôb (z toho 4 seniory, zvyšní zamestnanci i osoby z radov verejnosti). Aktivita bola spropagovaná na webovom sídle knižnice;
- súbežne so 7. ročníkom celoslovenského projektu „**Viem, čo zjem**“ edukácia k predmetným významným termínom na 6 ZŠ v Košiciach, konkrétne ZŠ Gemerská 2 (22. 11. 2022, pre 22 žiakov 4. roč.); ZŠ M. Lechkého, J. Pavla II. 1 (29. 11. 2022, pre 111 žiakov 4. – 6. roč.); ZŠ Požiarnická 3 (02. 12. 2022, pre 99 žiakov 4. – 6. roč.); ZŠ Tomášikova 31 (08. 12. 2022, pre 36 žiakov 5. roč.); ZŠ Park Angelinum 8 (16. 12. 2022, pre 106 žiakov 3. – 4. roč.); Súkromná spojená škola/ZŠ, Starozagorská 8 (20. 12. 2022, pre 40 žiakov 3. – 6. roč.).

(*) (Ponúkané služby a sledované parametre na poradenských akciách, pozri prehľad vyššie: vyšetrenie celkového cholesterolu, príp. ďalších parametrov, ako HDL, LDL, triacylglycerolov a glukózy z kapilárnej krvi prostredníctvom biochemického analyzátoru Reflotron; meranie vybraných antropometrických parametrov – výška, hmotnosť, obvod pása, bokov, výpočet BMI a WHR; stanovenie percenta telesného tuku; meranie tlaku krvi a pulzu; individuálne poradenstvo k jednotlivým zložkám spôsobu života, vyplnenie anamnestických dotazníkov, rozhovor, distribúcia tlačených zdravotno-výchovných materiálov a i.)

Príležitosťou k rôznorodým aktivitám je významný termín Medzinárodnej diabetologickej federácie (skr. IDF), podporovaný SZO, **Svetový deň diabetu – 14. november**, ktorého nosná téma v rokoch 2021 – 2023 znie „Dostupnosť diabetologickej starostlivosti“. Cieľom témy je zvýšiť povedomie o naliehavých problémoch, ktorým čelia diabetici a zároveň podporiť snahu o prevenciu cukrovky. Základnou formou prevencie DM je racionalizácia životného štýlu (pravidelná a primeraná fyzická aktivita, racionálna energeticky vyvážená strava, kde zdrojom živín sú tzv. zdravé potraviny), redukcia telesnej hmotnosti (v prípade nadváhy alebo obezity), redukcia stresu.

Činnosť k danému termínu zahŕňala *edukačno-poradenské a informačno-propagačné aktivity* (najmä všeobecné poradenstvo cez mobilnú Poradňu zdravia, s využitím informačno-

propagačných materiálov od rôznych editorov vrátane ÚVZ SR, RÚVZ Košice). Aktivity boli realizované v širšom časovom rámci (od 13. 10. 2022 do 13. 12. 2022), pozri prehľad nižšie. Na aktivitách, ktoré boli uskutočnené počnúc 14. novembrom, boli uplatnené o. i. dva materiály z edície ÚVZ SR, pod názvami: 1. „*Týka sa prediabetes aj vás?*“; 2. „*Test rizika vzniku cukrovky 2. typu*“.

Vykonaných bolo 22 aktivít, so sumárnym počtom 498 intervenovaných osôb (z toho 366 žiakov a študentov, 132 dospelých – študenti VŠ, produktívny vek, seniori. „*Test rizika vzniku cukrovky 2. typu*“ vyplnilo 59 dospelých osôb. Spolupracujúcich inštitúcií bolo 11.

Informačno-propagačná činnosť zahŕňala:

- písomne oslovenie vybraných inštitúcií v spádovom území RÚVZ Košice, formou listu vo veci: „*Informácia o vybraných významných termínoch venovaných problematike zdravia – ponuka tematicky súvisiacich zdravotno-výchovných aktivít*“ (zahrňujúc *Svetový deň diabetu – 14. november*), rozposlaného e-mailom dňa 14. 09. 2022;
- propagáciu významného termínu uverejnením dvoch informačných materiálov pod názvami: 1. „*Týka sa prediabetes aj vás?*“; 2. „*Test rizika vzniku cukrovky 2. typu*“, z edície ÚVZ SR (11/2022), na webovom sídle RÚVZ Košice (v položke Aktuality); v rámci nástennej propagácie formou informačných panelov vo vstupných priestoroch všetkých troch pracovísk RÚVZ Košice (od 14. novembra 2022 do konca mesiaca, resp. info na webe doteraz). Cieľovou skupinou (podľa účelu) bola verejnosť, resp. zamestnanci a stránky RÚVZ Košice.

Prehľad edukačných a edukačno-poradenských aktivít (časovo zoradených):

- *ponuka služieb mobilnej základnej Poradne zdravia a Poradne odvykania od fajčenia (vybrané vyšetrenia a poradenstvo)*, doplnených o prednášku s besedou na tému „*Zdravý životný štýl s akcentom na prevenciu diabetu a onkologických ochorení*“ (pre účastníkov/klientov poradní) – Obecny úrad Haniska 248, okres Košice-okolie, dňa 13. 10. 2022, cieľová skupina: zamestnanci, seniori, verejnosť (v celkovom počte 17 osôb);
(Ponúkané služby a sledované parametre: vyšetrenie celkového cholesterolu a glukózy z kapilárnej krvi prostredníctvom biochemického analyzátoru Reflotron; meranie tlaku krvi, pulzu; meranie vybraných antropometrických parametrov, stanovenie BMI, WHR, percenta telesného tuku; u fajčiarov stanovenie hladiny oxidu uhľnatého/CO a karboxyhemoglobínu/COHb z výdychu prístrojom Smokerlyzer a zistenie stupňa závislosti prostredníctvom dotazníkových metód; individuálne poradenstvo k jednotlivým zložkám spôsobu života, vrátane vyplnenia anamnestických dotazníkov, k prevencii diabetu a vybraných onkologických ochorení; distribúcia tlačенých zdravotno-výchovných materiálov a i.)
- *prednáška s besedou na tému „Životospráva v staršom veku (úvodné slovo k zdravému spôsobu života a prezentácia vybraných služieb Poradne zdravia a Poradne optimalizácie pohybovej aktivity)*, s doplnením o *pohybovú aktivitu pre seniorov – ukážky odporúčaných cvikov* – Verejná knižnica J. Bocatia, Hviezdoslavova 5, Košice, dňa 27. 10. 2022, cieľová skupina: seniori/čitatelia/verejnosť a zamestnanci (z toho poradensky intervenované 4 osoby, prednášky a cvičenia sa zúčastnilo 9 osôb);
(Ponúkané služby a sledované parametre: vyšetrenie celkového cholesterolu z kapilárnej krvi prostredníctvom biochemického analyzátoru Accutrend Plus; meranie tlaku krvi, pulzu; meranie vybraných antropometrických parametrov, stanovenie BMI, WHR, percenta telesného tuku; u fajčiarov stanovenie hladiny oxidu uhľnatého/CO a karboxyhemoglobínu/COHb z výdychu prístrojom Smokerlyzer a zistenie stupňa závislosti prostredníctvom dotazníkových metód; individuálne poradenstvo k jednotlivým zložkám spôsobu života, vrátane vyplnenia anamnestických dotazníkov, k prevencii diabetu a vybraných onkologických ochorení; distribúcia tlačенých zdravotno-výchovných materiálov a i.)
- *prednáška s besedou (1x) na tému „Diabetes mellitus“* – Gymnázium M. R. Štefánika, Novomeského 4, Košice, dňa 03. 11. 2022, cieľová skupina: študenti 3. a 4. roč. (v celkovom počte 53);
- *prednáška s besedou (2x) na tému „Zdravý životný štýl a prevencia diabetu“* – Základná škola, Školská 7, Čečejevce, okres Košice-okolie, dňa 04. 11. 2022, cieľová skupina: žiaci 7. až 9. roč. (v celkovom počte 66);

- prednáška s besedou (1x) na tému „*Diabetes mellitus*“ – Stredisko sociálnej pomoci mesta Košice, Garbiarska 4, Košice, dňa 07. 11. 2022, cieľová skupina: klienti centra/seniori (v celkovom počte 15);
- prednáška s besedou (3x) na tému „*Zdravý životný štýl, prevencia diabetu a vybraných onkologických ochorení*“ – Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Komenského 44, Košice, v dňoch 08. 11. 2022, 09. 11. 2022 a 10. 11. 2022, cieľová skupina: študenti 2. roč. (v celkovom počte 195);
- ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia (vyšetrenia na riziko metabolického syndrómu s následným poradenstvom) – Základná organizácia JDS v Poproči (Komunitné centrum, Brezová 20, Poproč), okres Košice-okolie, dňa 14. 11. 2022, cieľová skupina: členovia ZO JDS/seniori (v celkovom počte 24 osôb);
(Ponúkané služby a sledované parametre: vyšetrenie celkového cholesterolu, HDL, LDL, triacylglycerolov a glukózy z kapilárnej krvi prostredníctvom biochemického analyzátoru Reflotron; meranie tlaku krvi, pulzu; meranie vybraných antropometrických parametrov, stanovenie BMI, WHR, percenta telesného tuku; individuálne poradenstvo k jednotlivým zložkám spôsobu života, vrátane vyplnenia anamnestických dotazníkov, k prevencii diabetu a vybraných onkologických ochorení; distribúcia tlačенých zdravotno-výchovných materiálov a i.)
- ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia (vybrané vyšetrenia a poradenstvo) – Základná organizácia JDS v Slanci, Južná 6, okres Košice-okolie, dňa 21. 11. 2022, cieľová skupina: členovia ZO JDS/seniori (v celkovom počte 22 osôb);
(Ponúkané služby a sledované parametre: vyšetrenie celkového cholesterolu a glukózy z kapilárnej krvi prostredníctvom biochemického analyzátoru Reflotron; meranie tlaku krvi, pulzu; meranie vybraných antropometrických parametrov, stanovenie BMI, WHR, percenta telesného tuku; individuálne poradenstvo k jednotlivým zložkám spôsobu života, vrátane vyplnenia anamnestických dotazníkov, k prevencii diabetu a vybraných onkologických ochorení; distribúcia tlačенých zdravotno-výchovných materiálov a i.)
- ponuka služieb stabilnej Poradne zdravia (vybrané vyšetrenia a poradenstvo) a prednáška s diskusiou (1x) na tému „*Význam poradenstva v prevencii diabetu*“ – RÚVZ Košice (detašované pracovisko), Rooseveltova 8, Košice, dňa 23. 11. 2022, cieľová skupina: študenti Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach, odboru Ošetrovateľstva, zmiešaná skupina (edukovaných spolu 45 osôb, z toho poradensky intervenovaných 13 osôb);
(Ponúkané služby a sledované parametre: vyšetrenie celkového cholesterolu a glukózy z kapilárnej krvi prostredníctvom biochemického analyzátoru Reflotron; meranie tlaku krvi, pulzu; meranie vybraných antropometrických parametrov, stanovenie BMI, WHR, percenta telesného tuku; individuálne poradenstvo k jednotlivým zložkám spôsobu života, vrátane vyplnenia anamnestických dotazníkov, a k prevencii diabetu; distribúcia tlačенých zdravotno-výchovných materiálov a i.)
- prednáška s besedou (1x) na tému „*Zdravý spôsob života, podpora nefajčenia, prevencia diabetu*“ – Súkromná stredná odborná škola ekonomická Košická akadémia, Tajovského 15, Košice, dňa 28. 11. 2022, cieľová skupina: študenti 2. a 3. roč. (v celkovom počte 25);
- prednáška s besedou (1x) na tému „*Diabetes mellitus*“ – Špeciálna Základná škola, Inžinierska 24, Košice, dňa 13. 12. 2022, cieľová skupina: žiaci 1. a 2. stupňa (v celkovom počte 27).

Výchovno-vzdelávacou činnosťou vo vzťahu k školám (vrátane informačno-propagačnej činnosti) bol propagovaný **16. ročník celoslovenskej kampane Červené stužky** (s trvaním od 5. septembra do 1. decembra 2022, t. j. do Svetového dňa boja proti AIDS). Školská preventívna kampaň sa realizovala pod záštitou Kancelárie SZO na Slovensku, s podporou MŠVVaŠ SR (v rámci rozvojového projektu „*Zdravie a bezpečnosť v školách 2022*“), pod odbornou garanciou MZ SR a v spolupráci s ďalšími inštitúciami. 16. ročník kampane bol odporúčaný školám a školským zariadeniam v SR prostredníctvom materiálu *Spríevodca školským rokom 2022/2023* (vyd. MŠVVaŠ SR, september 2022).

Svetový deň AIDS – 1. december (vyhlásený SZO v roku 1988) bol v roku 2022 zameraný na tému „*Zrovnoprávniť* (angl. *Equalize*)“. HIV stále zostáva globálnou zdravotnou krízou. SZO (WHO) vyzýva svetových lídrov a všetkých občanov, aby riešili nerovnosti, ktoré brzdia pokrok v ukončení AIDS, aby sa zrovnoprávnil prístup k základným službám najmä pre deti, pre kľúčové populácie a ich partnerov. V rámci propagácie témy bolo informovanie širokej verejnosti zabezpečené cez uverejnený titul na webovom sídle RÚVZ

Košice „*Prebieha Európsky týždeň testovania 2022, vyvrcholí Svetovým dňom boja proti AIDS*“ – odkaz s presmerovaním na stránku ÚVZ SR (nov. 2022).

Školskej populácii bol významný termín daný do pozornosti prostredníctvom edukačných aktivít, ktoré boli najmä širšie tematicky ladené, resp. tematicky prierezové, zahrňujúc aj zameranie na „*Prevenciu infekcie HIV/AIDS*“; „*Výchovu k zodpovednému partnerstvu, manželstvu, rodičovstvu*“; „*Prevenciu pohlavne prenosných infekcií*“. Vykonaných bolo celkovo 52 aktivít (v 9 ZŠ, 7 SŠ, 1 VŠ) v období od 21. 10. do 16. 12. 2022. *Intervenovaných* bolo *spolu 1282 osôb*, z toho 640 žiakov ZŠ, 637 študentov SŠ, 5 študentov VŠ. Uvedenou činnosťou bol propagovaný už spomínaný *16. ročník celoslovenskej kampane Červené stužky*.

V rámci *masmediálneho vplyvu* sú informácie (príp. s fotodokumentáciou) o uskutočnených aktivitách, o problematike prevencie infekcie HIV/AIDS a súvisiacich témach uverejňované priebežne na webových sídlach a facebookových stránkach spolupracujúcich subjektov (najmä škôl), nevynímajúc webové sídlo RÚVZ Košice.

RÚVZ so sídlom v Michalovciach zabezpečil pri príležitosti významných termínov akcie rôzneho druhu. Súčasne sa podieľal na osвете v rámci kampaní na celoslovenskej i lokálnej úrovni.

4. február – Svetový deň boja proti rakovine – S cieľom zvýšiť povedomie o rizikových faktoroch a o možnostiach prevencie onkologických ochorení, realizovalo sa v priebehu roka 2022 niekoľko zdravotno-výchovných aktivít. V rámci edukácie bol využitý zdravotnícky edukačný model prsníka a hrubého čreva. V závere edukácie bol zúčastneným predložený dotazník získaných vedomostí a postojov. Výsledky z vyplnených dotazníkov budú odprezentované v rámci odborného semináru RÚVZ v Michalovciach.

Prednášková činnosť:

- *Prevencia rakoviny prsníka a krčka maternice* – 5 prednášok (celková účasť 215 študentiek), cieľovou skupinou boli študentky stredných škôl v okrese Michalovce.
- *Prevencia hrubého čreva a konečníka* – 4 prednášky (celková účasť 100 poslucháčov), cieľovou skupinou bola dospelá populácia z klubov dôchodcov a centra pre duševné zdravie INTERGA.

21. september – Svetový deň Alzheimerovej choroby – Cieľom svetového dňa je zvyšovať povedomie o tomto ochorení v populácii. Na túto tému sa realizovali 2 prednášky v klube dôchodcov a v DSS pre 36 seniorov.

10. október – Svetový deň duševného zdravia – Výskyt duševných porúch v populácii neustále narastá. Pri príležitosti tohto dňa sa uskutočnilo 5 prednášok (celkovo pre 182 poslucháčov). Besedy boli realizované pre žiakov II. stupňa základných škôl, študentov SŠ a pre seniorov v klube dôchodcov a DSS.

29. september – Svetový deň srdca – Informačné letáky k danému dňu sa zverejnili vo vestibule úradu. Pri príležitosti daného dňa boli realizované 4 prednášky (pre celkovo 137 poslucháčov), spojené s premietaním DVD filmov pre študentov SZŠ a klientov v zariadení pre duševné zdravie – Integra.

14. november – Svetový deň diabetu – Vyšetrenie glukózy je zahrnuté v základnom biochemickom vyšetrení kapilárnej krvi v Poradni zdravia. Počet chorých na cukrovku sa stále zvyšuje. V dôsledku akútnych a chronických komplikácií sa významnou mierou podieľa na chorobnosti, invalidite aj úmrtnosti. V rámci Svetového dňa diabetu 14. 11. 2022 sa zverejnili informačné letáky a test „*Riziko vzniku diabetes mellitus 2. typu*“ na webovej stránke a vo vestibule RÚVZ v Michalovciach. V týždni od 14. 11. do 18. 11. 2022 bol objednaným klientom (v počte 10 osôb) v Poradni zdravia ponúknutý test na vyplnenie pod názvom „*Riziko vzniku diabetes mellitus 2. typu*“. Test bol vyhodnotený a ak bolo potrebné, klientovi boli poskytnuté dostatočné informácie ako predchádzať diabetu (úprava

životosprávy, dostatočný pohyb...). Testy sa distribuovali tiež širokej verejnosti – zamestnancom VI. ZŠ v Michalovciach, Mestského úradu v Michalovciach, ÚPSVaR Michalovce (celkovo v počte 200 ks).

Prednášková činnosť:

- *Diabetes* – 2 prednášky v Klube dôchodcov Michalovce (pre 60 poslucháčov), 2 prednášky v Združení Interga (pre 70 poslucháčov).

Európsky týždeň boja proti drogám (tretí týždeň v novembri) – pri danej príležitosti sa realizovali edukačné aktivity od 14. 11. do 25. 11. 2022, zamerané na prevenciu zneužívania drog. V rámci besied a prednášok bol zdôrazňovaný vplyv alkoholu na zdravie človeka a poukázalo sa na zákaz jazdy pod vplyvom alkoholu a iných omamných látok. Prednášky boli realizované na základných a stredných školách v Michalovciach. Vo vestibule RÚVZ boli zverejnené informačné letáky k danej téme.

Prednášková činnosť bola na tému „*Závislosti, alkohol, fajčenie*“ – spolu 7 prednášok (pre 299 poslucháčov).

1. december – Svetová deň boja proti AIDS – bol pripomenutý prostredníctvom besedy s priblížením témy „HIV/AIDS“ študentom SOŠ v Michalovciach (s účasťou 42 študentov).

Zámerom aktivít Oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu **RÚVZ Rožňava**, iniciovaných a organizovaných v rámci kalendára významných termínov bolo informovať verejnosť (laickú či odbornú) o prioritných problémoch, týkajúcich sa zdravia. Ich realizácia spočívala vo využití rôznych edukačno-intervenčných prístupov, masmediálneho priestoru a edičnej činnosti. Zdravotno-výchovný význam aktivít sa zvýšil nástupom pandémie ochorenia COVID-19. Vplyvom epidemiologickej situácie sa zmenila aj praktická činnosť menovaného oddelenia a neplánovane, v potrebnom rozsahu sa vykonávali činnosti súvisiace s pandemiou.

Predmetná úloha v roku 2022 bola zabezpečovaná podľa plánu zdravotno-výchovných aktivít pri príležitosti významných dní Svetovej zdravotníckej organizácie (ďalej SZO) a iných príležitostiach. K 31. 12. 2022 boli realizované aktivity k 14 významným dňom (konkrétne išlo o *Svetový deň boja proti rakovine, Svetový deň obezity, Svetový deň zdravia, Svetový deň „Pohybom ku zdraviu“, Svetový deň bez tabaku, Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a obchodovaniu s drogami, Svetový deň hepatitídy, Svetový deň Alzheimerovej choroby, Svetový deň srdca, Medzinárodný deň starších osôb, Svetový deň diabetu, Európsky týždeň mobility, Európsky týždeň boja proti drogám a Svetový deň boja proti AIDS*). Realizácia aktivít sa začiatkom roka 2022 v určitej miere, z dôvodu pandémie ochorenia COVID-19, realizovala v online priestore. Uplatňovali sa dostupné metódy a formy zdravotno-výchovného pôsobenia pre cieľové skupiny obyvateľstva v okrese Rožňava (napr. prednášky, interaktívne zážitkové metódy, diskusie, uverejnenie príspevkov na webovom sídle a facebookovej stránke RÚVZ Rožňava, na webových sídlach miest, obcí, neziskových organizácií, pracovísk, ambulancií všeobecných lekárov aj lekárov špecialistov, základných a stredných škôl v okrese, inštalácia informačných panelov vo vstupnej hale RÚVZ Rožňava, distribúcia edukačných materiálov dodaných z ÚVZ SR, materiálov z vlastnej edície a i.). Potrebu realizácie aktivít pri príležitosti významných dní sa zisťujú najmä v školách a v obciach, mestách prostredníctvom interaktívneho online nástroja „Google tabuliek“. Tento spôsob komunikácie sa osvedčil už počas pandémie a vakcinačnej kampane v roku 2021.

Svetový deň boja proti rakovine bol verejnosti pripomenutý vlastnými zdravotno-výchovnými materiálmi, ktoré boli následne zverejnené vyššie uvedeným spôsobom.

V roku 2022 bol veľký priestor venovaný duševnému zdraviu a zvlášť kampani **Týždeň mozgu**, počas ktorého bolo interaktívnou formou vykonaných spolu 15 aktivít pre deti, mládež a seniorov.

Podmienky doznievajúcej pandemickej situácie ohľadom Covid-19 umožnili zorganizovať 7. ročník súťažného športového podujatia „*Čo sa hýbe, to je živé*“. Podujatie sa uskutočnilo po päťročnej prestávke dňa 25. 05. 2022 na Námestí baníkov v Rožňave. Cieľovou skupinou tohto podujatia boli triedne kolektívy 5. a 6. ročníka základných škôl a prímania z gymnázia v okrese Rožňava. Celé triedy súťažili na pripravených 18 súťažných stanovištiach a zároveň sa mohli zapojiť aj do 4 nesúťažných aktivít. Priebeh súťaží, hodnotenie na stanovištiach a sprievodné podujatia zabezpečovali organizátori a animátori zo všetkých stredných škôl v Rožňave. Vďaka sponzorom, ktorí podporili aktuálnosť myšlienky propagovania pohybu, žiaci bojovali o 20 zaujímavých cien, pričom žiadna trieda neodišla bez ocenenia. Takmer všetky ceny boli koncipované tak, aby mali súvislosť s vykonávaním pohybovej aktivity. Podujatia sa zúčastnilo 21 tried z 9 základných škôl v okrese Rožňava. Na podujatí bolo prítomných 351 žiakov so svojimi pedagógmi, 44 animátorov a 29 organizátorov. Námestie ožilo smiechom, vzájomnou podporou detí a skandovaním hesla: „*Čo sa hýbe, to je živé*“. Podujatie otvoril hlavný hygienik SR, PhD. RNDr. MUDr. Ján Mikas, PhD., MPH.

Pri príležitosti **Svetového dňa bez tabaku** sa v dňoch 30. a 31. mája uskutočnil na RÚVZ Rožňava „*Deň otvorených dverí v poradenskom centre prevencie a odvykania od fajčenia*“. Záujemcom boli ponúkané merania CO vo vydychovanom vzduchu, spirometrické vyšetrenie, zisťovanie stupňa závislosti od nikotínu a individuálne poradenstvo o možnostiach odvykania od fajčenia. PCOPZ navštívila jedna klientka.

V súvislosti 26. júnom – **Medzinárodným dňom proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi**, Úrad verejného zdravotníctva SR a príslušné RÚVZ v SR vyhlásili výzvu k výtvarnej súťaži. Pri tejto príležitosti prebiehala **celoslovenská výtvarná aktivita** s názvom „*Takto trávim svoj voľný čas*“ aj v pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Rožňave, od 22. do 30. júna 2022. Cieľovou skupinou boli žiaci druhého stupňa základných škôl.

Dňa 16. septembra sa v rámci **Európskeho týždňa mobility** uskutočnil **1. ročník Spanilej jazdy** RÚVZ so sídlom v Rožňave. Do aktivít sa zapojilo 16 zamestnancov úradu. Cieľom pohybových aktivít bolo miesto konania **športového dňa**, na ktorý 6 kolegov došlo na 2 kolesách a 10 pešo. Priaznivé počasie a dobrá nálada umocnili radosť z každého prejdeného kroku, odjazdeného kilometra a ďalších spoločných aktivít.

Dňa 12. októbra 2022 sa v priestoroch Spoločenskej sály Mestského úradu v Rožňave po dvojročnej prestávke uskutočnil piaty ročník **Rožňavského veľtrhu pre seniorov**. Snaha organizátorov podujatia o vytvorenie priestoru, kde na jednom mieste je dostupných mnoho informácií a bezplatne, už tradične sa odvíjala od potrieb seniorov po stránke bio-psycho-sociálno-spirituálnej. Zámerom podujatia bolo aj vytvorenie siete a kontaktov medzi jednotlivými organizáciami, ktoré sa problémami seniorov zaoberajú a vedia im byť nápomocní. Hlavnými organizátormi podujatia boli RÚVZ so sídlom v Rožňave, Mesto Rožňava a Okresná organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska v Rožňave. Program, konzultačné a sprievodné aktivity veľtrhu boli zostavené tak, aby seniori v jednotlivých informačných blokoch a počas sprievodných a konzultačných aktivít získali informácie z oblasti uspokojovania fyzických, psychických, sociálnych a spirituálnych potrieb.

Odborná prezenčná časť programu podujatia bola rozdelená do štyroch blokov, prebiehala v sále a sprievodné a konzultačné aktivity sa realizovali vo vstupnej hale. Prvýkrát sa Rožňavský veľtrh pre seniorov neukončil žrebovaním tomboly, namiesto toho podujatie vďaka primátorovi a Mestu Rožňava pokračovalo pre vopred prihlásených účastníkov obedňajším občerstvením a tanečnou zábavou.

Počas dopoludňajšieho odborného programu odborníci seniorom prednášali na rôzne témy (*Prvá pomoc pri infarkte myokardu a cievnej mozgovej príhode, Náhla zmena v živote seniora, Opatrovateľská služba a pomôcky, Kompenzácie ŤZP a pomôcky, Pacient s*

chronickými ochoreniami počas a po pandémie, Práca so seniormi v rámci Centra aktívneho starnutia, Tréning mozgu, Rady právnika a Senior v (ne)bezpečí).

Odborníci z rôznych organizácií v rámci všetkých odborných príspevkov a z oblastí:

- poskytovania prvej pomoci (Life star emergency, s. r. o.),
- poskytovania sociálnych služieb a kompenzácií ŤZP (Mesto Rožňava, Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v Rožňave, Sociocentrum v Rožňave, Diecézna charita v Rožňave, Slovenský Červený kríž v Rožňave, Ústredie diakonie RKC v Komárne),
- uspokojovania spirituálnych potrieb (Rímsko-katolícka cirkev v Rožňave, Saleziáni Don Bosca v Rožňave, Evanjelická cirkev a. vyznania v Rožňave, zástupca za Reformovanú kresťanskú cirkev sa nezúčastnil),
- bezpečnosti seniorov, práva a podpory seniorov, práv pacientov (OR Policajného zboru v Rožňave, notár JUDr. Juraj Farkašovský v Rožňave, Centrum podpory Vidia, n. o., Rožňava, Asociácia na ochranu práv pacientov SR v Bratislave),
- uspokojovania psychických potrieb (Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Rožňave, SUBSIDIUM – špecializované zariadenie a zariadenie pre seniorov v Rožňave),
- zabezpečenia mobility seniora (Elektrovozíky, s. r. o.),
- používania inkontinenčných pomôcok (Essity Slovakia, s. r. o.),
- rozvoja voľnočasových aktivít na zlepšenie telesnej a duševnej kondície seniora (Denné centrum v Rožňave, Európske zoskupenie územnej spolupráce Via Carpatia v Košiciach)
- zdravej výživy a prevencie infekčných ochorení (Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rožňave),

ponúkali účastníkom veľtrhu možnosť diskusie, individuálnej konzultácie a poradenstva.

Veľký záujem bol o sprievodné aktivity. Zabezpečovali ich Slovenská spoločnosť praktickej obezitológie, Remedium, s. r. o., Bardejovské kúpele a Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety z Bratislavy (vykonávali, napr. meranie krvných parametrov: cukor – 100 meraní, cholesterol, HDL, LDL – 80 meraní, vitamín D – 58 meraní a hemoglobín – 60 meraní), Stredná zdravotnícka škola v Rožňave (vykonávala meranie krvného tlaku – 46 meraní, masáž šije a horných končatín), Stredná odborná škola obchodu a služieb v Rožňave (vykonávala úpravu účesu), Gemerská knižnica Pavla Dobšinského v Rožňave (ponúkala knihy a aktivity) a Združenie gemerských remeselníkov v Krásnohorskej Dlhej Lúke (predstavovali ukážky tvorivosti).

Na podujatí bolo spolu prítomných 211 účastníkov – seniorov, hostí, odborníkov z jednotlivých oblastí a študentov. Rožňavský veľtrh pre seniorov je na Slovensku jedinečné podujatie. Spätnú väzbu bola získaná od 74 seniorov. Medializácia podujatia bola zabezpečená cez dostupné médiá.

V decembri, v súvislosti so **Svetovým dňom boja proti HIV/AIDS** na 1 strednej škole a v 2 obciach sa realizovali 3 zdravotno-výchovné aktivity pre 66 osôb so zameraním na prevenciu tejto infekcie.

Zamestnanci **RÚVZ so sídlom v Spišskej Novej Vsi** v roku 2022 organizovali pre obyvateľstvo zdravotno-výchovné akcie informačného, edukačného i poradenského charakteru, súvisiace s témami a termínmi odporúčanými SZO.

Pri príležitosti **Svetového dňa pohybu** sa v spolupráci so športovým klubom Floorball club Young Arrows Spišská Nová Ves, Klubom mladých pri Centre voľného času Adam Spišská Nová Ves a športovo-relaxačným centrom Fit House Spišská Nová Ves spolupodieľali na príprave ďalšieho ročníka tradičného florbalového turnaja pre študentov stredných škôl a dospelú populáciu. Niektorým aktívnym účastníkom počas akcie bolo poskytnuté meranie antropometrických ukazovateľov, testovanie telesnej zdatnosti formou

jednoduchých záťažových testov a konzultácie k optimalizácii pohybovej aktivity s dôrazom na frekvenciu, intenzitu a trvanie pohybu.

Počas **Svetového dňa výživy** boli usporiadané prednášky, besedy a interaktívne hry na témy „Zdravá výživa v prevencii civilizačných ochorení“, „Pohybová aktivita a zdravie u dospievajúcich“, pre celkovo 50 žiakov 1. a 2. ročníka Gymnázia Javorová ul. v Spišskej Novej Vsi. Účastníkom bola zdôrazňovaná spojitosť medzi výživou a pohybom a prezentovaný význam racionálnej stravy, dostatočného pitného režimu, pravidelnej pohybovej aktivity pre zdravie mladého človeka. Pri príležitosti tohto dňa na ďalších akciách, napr. bolo vyšetrených a intervenovaných 13 pedagógov z Cirkevnej základnej školy a 12 pedagógov zo Strednej priemyselnej školy drevárskej v Spišskej Novej Vsi.

K **Svetovému dňu srdca** boli poskytnuté služby Poradne zdravia spojené s antropometrickými meraniami, meraním krvného tlaku, pulzu a základných biochemických ukazovateľov vrátane konzultácií k ozdraveniu životného štýlu (so zameraním na zdravú výživu, pitný režim a vhodnú, veku primeranú pohybovú aktivitu), pre 18 zamestnancov Mestského úradu a 19 zamestnancov Okresného úradu v Spišskej Novej Vsi.

V rámci **Mesiaca úcty k starším** a **Svetového dňa osteoporózy** sa v spolupráci s Oddelením zdravotníctva na Úrade Košického samosprávneho kraja v Košiciach realizovali v Hotelovej akadémii v Spišskej Novej Vsi merania skladby tela, vybraných antropometrických ukazovateľov, tlaku krvi, pulzu ako aj odbery kapilárnej krvi na vyšetrenie celkového cholesterolu, glukózy u 47 seniorov z denných centier/klubov dôchodcov, JDS a pod. Počas danej akcie odzneli aj prednášky spojené s diskusiou na témy, ako *Osteoporóza a jej riziká*, *Pohyb a zdravie*, *Výživa u seniorov* a *Očkovanie v prevencii sezónnych infekčných chorôb*. Pre TV Reduta bolo poskytnuté interview. Akcia sa stretla s pozitívnym ohlasom na strane seniorov.

Pri príležitosti **Svetového dňa diabetu** boli poskytnuté služby Poradne zdravia (spektrum základných meraní a vyšetrení), organizované prednášky na témy „*Osteoporóza a jej riziká*“, „*Pohyb, zdravie a diabetes*“ a distribuované zdravotno-výchovné materiály ohľadom ozdravenia spôsobu života, pre 13 klientov Domu opatrovateľskej služby. Podujatie malo u cieľovej skupiny dobrú odozvu.

Na RÚVZ Spišská Nová Ves bol pri príležitosti **Svetového dňa obezity** zhotovený informačný panel, tematicky zameraný na zdravú výživu, pitný režim a možné ochorenia z nadmerného kalorického príjmu, nesprávnych stravovacích, pitných návykov a nevhodnej skladby jedál, s určením pre verejnosť.

Počas **Svetového dňa bez tabaku** a **Medzinárodného dňa bez fajčenia** boli na RÚVZ pre verejnosť inštalované informačné panely k problematike odvykania od fajčenia a výhodám nefajčenia. Podobne v súvislosti s **Medzinárodným dňom boja proti drogám a obchodovaniu s nimi** a počas **Európskeho týždňa boja proti drogám** boli pre zamestnancov a verejnosť k dispozícii rovnomenne, tematické informačné panely. V priestoroch úradu sa nachádza aj panel so stabilnou témou „*Závislosť*“, s obrazovou a textovou časťou k jednotlivým skupinám, druhom drog, vrátane popisu príznakov pri ich užívaní a predávkovaní. Panel obsahuje aj návod ako postupovať pri probléme s drogami, drogovou závislosťou. Na webovom sídle úradu boli uvedené svetové dni predstavené príspevkami.

Pri príležitosti **Svetového dňa HIV/AIDS** bol na RÚVZ zostavený informačný panel o infekcii HIV/AIDS, aktuálnych počtoch infikovaných HIV, chorých na AIDS na Slovensku, podľa jednotlivých krajov. Symbolikou tohto dňa je červená stužka, ktorou celý svet vyjadruje solidaritu s HIV pozitívnymi osobami, chorými na AIDS a vyjadruje podporu všetkým snahám v boji proti HIV/AIDS.

RÚVZ v Trebišove realizovalo v hodnotenom období pri príležitosti nižšie uvedených termínov nasledovné intervenčné aktivity edukačno-poradenského charakteru:

Edukačné aktivity v prevencii onkologických ochorení sa zahájili v mesiaci február 2022, nadväzujúc na **Svetový deň boja proti rakovine (4. február)**, ale realizovali sa v priebehu celého roka 2022. Zamerané boli na témy: prevencia rakoviny prsníka a krčka maternice, prevencia rakoviny hrubého čreva a konečníka. Odpočet aktivít sa nachádza v nižšie uvedenej tabuľke.

Forma aktivity	Počet aktivít	Počet edukovaných	Miesto konania aktivít
Informačný panel v RÚVZ Trebišov	1	verejnosť	RÚVZ Trebišov
Webové sídlo RÚVZ Trebišov	1	verejnosť	(www.ruvz.tv.sk)
FB stránka RÚVZ Trebišov	1	verejnosť	RÚVZ Trebišov
Prednáška k Svetovému dňu proti rakovine, pre študentov	2	20	Stredná odborná škola služieb a priemyslu sv. Jozafáta, Trebišov
Diskusia	5	39	PZ – RÚVZ Trebišov
Diskusia	2	10	MABA, s.r.o.
Diskusia	1	41	Nočný beh Trebišov
Diskusia	1	24	Nohejbalový turnaj Hrčel'
Diskusia	1	36	Deň polície
Prednáška	2	38	RÚVZ Trebišov
Prednáška pre študentov	2	24	Stredná odborná škola služieb a priemyslu sv. Jozafáta, Trebišov
Spolu	19	232 a verejnosť	

Prehľad aktivít realizovaných pri príležitosti **Svetového dňa obezity (4. marec)** sa nachádza v tabuľke, pozri nižšie.

Názov aktivity	Počet aktivít	Počet edukovaných	Miesto konania aktivít
Informačný panel v RÚVZ Trebišov	1	verejnosť	RÚVZ Trebišov
Webové sídlo RÚVZ Trebišov	1	verejnosť	(www.ruvz.tv.sk)
FB stránka ÚVZ SR – príspevok na tému „Obezita dokáže potrúpiť svoje telo“ – zdieľanie	1	verejnosť	FB stránka RÚVZ Trebišov
FB stránka ÚVZ SR – príspevok na tému „Výpočet BMI a odporúčania“ – zdieľanie	1	verejnosť	FB stránka RÚVZ Trebišov
FB stránka ÚVZ SR – príspevok na tému „Ako predchádzať detskej obezite“ – zdieľanie	1	verejnosť	FB stránka RÚVZ Trebišov
FB stránka ÚVZ SR – príspevok na tému „Buďte aktívni bez ohľadu na Váš vek“ – zdieľanie	1	verejnosť	FB stránka RÚVZ Trebišov
FB stránka ÚVZ SR – príspevok na tému „Faktory vplývajúce na riziko vzniku obezity“ – zdieľanie	1	verejnosť	FB stránka RÚVZ Trebišov
FB stránka ÚVZ SR – príspevok na tému „Riziko obezity u detí: životospráva školákov“ – zdieľanie	1	verejnosť	FB stránka RÚVZ Trebišov
Poradňa zdravia	2	10	RÚVZ Trebišov
Máριο Balog – MABA*	2	10	RÚVZ Trebišov

*Cestou mobilnej Poradne zdravia bolo pre zamestnancov a spolupracovníkov Máριο Balog – MABA realizované vyšetrenie a odborné poradenstvo v rámci **Svetového dňa obezity**. Vyšetrenie celkového cholesterolu bolo vykonané u 10 klientov (mimo TZS).

Týždeň mozgu (14. – 20. marec 2022) – je celosvetová kampaň, do ktorej sa už 15. rok zapája aj Slovensko. Cieľom tejto iniciatívy je upriamiť pozornosť verejnosti na ľudský mozog, jeho činnosť, možné ochorenia a poukázať na dôležitosť cvičení na podporu činnosti mozgu. Počas Týždňa mozgu 2022 na sociálnej sieti ÚVZ SR boli každý deň (od pondelka do nedeľa) zverejnené úlohy na „precvičenie mozgových závitov“. Aktivity pozri v tabuľke.

Názov aktivity	Počet aktivít	Počet edukovaných	Miesto konania aktivít
Informačný panel v RÚVZ Trebišov	1	verejnosť	RÚVZ Trebišov
Webové sídlo RÚVZ Trebišov	1	verejnosť	(www.ruvz.tv.sk)
FB stránka ÚVZ SR – príspevok na tému „Trénujeme pamäť a pozornosť I., II.“ – zdieľanie	1	verejnosť	FB stránka RÚVZ Trebišov
FB stránka ÚVZ SR – príspevok na tému „Viete rozlíšiť fakty od mýtov? I. – VII.“ – zdieľanie	1	verejnosť	FB stránka RÚVZ Trebišov
FB stránka ÚVZ SR – príspevok na tému „Trénujeme pozornosť I., II.“ – zdieľanie	1	verejnosť	FB stránka RÚVZ Trebišov
FB stránka ÚVZ SR – príspevok na tému „Trénujeme logické myslenie“ – zdieľanie	1	verejnosť	FB stránka RÚVZ Trebišov
FB stránka ÚVZ SR – príspevok na tému „Trénujte si sústredenie a pozornosť“ – zdieľanie	1	verejnosť	FB stránka RÚVZ Trebišov
FB stránka ÚVZ SR – príspevok na tému „Aké mnemotechnické pomôcky používate?“ – zdieľanie	1	verejnosť	FB stránka RÚVZ Trebišov

Svetový deň zdravia (7. apríl) bol pripomenutý aktivitami uvedenými v prislúchajúcej tabuľke.

Názov aktivity	Počet aktivít	Počet edukovaných	Miesto konania aktivít
Naša planéta, naše zdravie	1	verejnosť	Informačný panel v RÚVZ Trebišov
Naša planéta, naše zdravie	1	verejnosť	(www.ruvz.tv.sk)
Naša planéta, naše zdravie	1	verejnosť	FB stránka RÚVZ Trebišov
Naša planéta, naše zdravie	2	10	Poradňa zdravia RÚVZ Trebišov (Štatistický úrad SR)

Európsky deň melanómu (9. máj) bol propagačne zviditeľnený pre verejnosť.

Názov aktivity	Počet aktivít	Počet edukovaných	Miesto konania aktivít
Európsky deň melanómu	1	verejnosť	Informačný panel v RÚVZ Trebišov
Európsky deň melanómu – zdieľanie	1	verejnosť	(www.ruvz.tv.sk)

V súvislosti so **Svetovým dňom Pohybom ku zdraviu (10. máj)** RÚVZ so sídlom v Trebišove sa spolupodieľal na 5. ročníku *Nočného behu* v historickom parku v Trebišove (v sobotu 14. mája 2022), ktorý organizuje O. Z. STOPA. Výjazdová skupina poradcov zo základnej Poradne zdravia a Poradne pohybovej aktivity poskytovala odborné poradenstvo a vyšetrenia v rozsahu: antropometrické vyšetrenie (výška, hmotnosť, obvod pása a bokov), analýza stavby tela váhou Omron (podiel tuku v tele v %, množstvo viscerálneho tuku, BMI, podiel kostrového svalstva v %), somatické vyšetrenie (štandardné meranie tlaku krvi a pulzovej frekvencie), stanovenie biochemických parametrov z kapilárnej krvi prístrojom Accutrend (glykémia, koncentrácia celkového cholesterolu), analýza vydychovaného vzduchu na stanovenie oxidu uhoľnatého u fajčiarov, s využitím prístroja Smokerlyzer, spirometrické vyšetrenie – funkčné vyšetrenie pľúc, edukácia na tému Vplyv pohybu na zdravie. Služby poradní (mimo TZS) využilo 41 klientov.

Názov aktivity	Počet aktivít	Počet edukovaných	Miesto konania aktivít
Svetový deň Pohybom ku zdraviu – ráta sa každá minúta	1	verejnosť	Informačný panel v RÚVZ Trebišov
Svetový deň Pohybom ku zdraviu – ráta sa každá minúta	1	verejnosť	(www.ruvz.tv.sk)
Svetový deň Pohybom ku zdraviu – ráta sa každá minúta	1	Verejnosť	FB stránka RÚVZ Trebišov
Nočný beh Trebišov	1	41	Historický park Trebišov

V propagačnej rovine bol daný do pozornosti **Svetový deň hypertenzie (17. máj)**

Forma aktivity	Počet aktivít	Počet edukovaných	Miesto konania aktivít
Téma svetového dňa „Zmerajte si správne krvný tlak, kontrolujte si ho, a žite dlhšie!“	1	verejnost'	Informačný panel v RÚVZ Trebišov
Téma svetového dňa „Zmerajte si správne krvný tlak, kontrolujte si ho, a žite dlhšie!“	1	verejnost'	(www.ruvztv.sk)
Téma svetového dňa „Zmerajte si správne krvný tlak, kontrolujte si ho, a žite dlhšie!“ – zdieľanie	1	verejnost'	FB stránka RÚVZ Trebišov

Propagácia **Svetového dňa bez tabaku (31. máj)** prebiehala prostredníctvom informácie cez dostupné médiá: webové sídlo RÚVZ so sídlom v Trebišove (www.ruvztv.sk), informačné panely v priestoroch RÚVZ Trebišov, FB profil RÚVZ Trebišov. Cieľom bolo zvýšiť povedomie v oblasti výchovy k zdraviu, tabakizmu a jeho zdravotných následkoch, poskytnutie informácií o konkrétnych možnostiach prevencie a odvykania od fajčenia prostredníctvom týchto aktivít:

- **Deň otvorených dverí** v Poradni zdravia, v dňoch 30. – 31. mája 2022 v čase od 8:00 do 12:00 h;
- **Stánok** počas športového podujatia – nohejbalového turnaja – na multifunkčnom ihrisku, organizovaného Obecným úradom Hrčel' 04. 06. 2022. Výjazdová skupina poradcov zo **základnej Poradne zdravia** poskytovala odborné poradenstvo v rozsahu: somatické vyšetrenie, biochemické stanovenie koncentrácie celkového cholesterolu a glykémie prístrojom Accutrend, vyšetrenie CO vo výdychu Smokerlyzerom, s účasťou 10 klientov (mimo TZS);
- **Prednáška** na tému „Odvykanie od tabaku prospieva zdraviu a aj životnému prostrediu“, CSOŠ služieb a priemyslu sv. Jozafáta, Trebišov.

Forma aktivity	Počet aktivít	Počet edukovaných/ vyšetrených	Miesto konania aktivít
Deň otvorených dverí	1	19	RÚVZ Trebišov – skupinové poradenstvo v Poradni na pomoc pri odvykaní od fajčenia
Stánok počas nohejbalového turnaja	1	24	Hrčel'
Prednáška na tému „Odvykanie od tabaku prospieva zdraviu a aj životnému prostrediu“	4	85	CSOŠ služieb a priemyslu sv. Jozafáta, Trebišov

Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi – (26. jún) bol daný do povedomia cez rozmanité aktivity, pozri príslušnú tabuľku.

Forma aktivity	Počet aktivít	Počet edukovaných	Miesto konania aktivít
Informačný panel v RÚVZ Trebišov	1	verejnost'	RÚVZ Trebišov
Webové sídlo RÚVZ Trebišov	1	verejnost'	(www.ruvztv.sk)
FB stránka RÚVZ so sídlom v Trebišove	1	verejnost'	RUVZ Trebišov
Diskusia + výtvarná úloha	3	30	ZŠ M. R. Štefánika Trebišov
Prednáška „Drogy“ (v spol. s Odd. HDaM)	2	60	Základná škola Michal'any
Spolu	7	90 a verejnost'	

Realizácia aktivít k **Svetovému dňu Alzheimerovej choroby (21. september)** prebiehala prostredníctvom informácie cez dostupné médiá – facebookovú stránku ÚVZ SR, kde bola zahájená iniciatíva „Aktivizuj svoj mozog“. Táto informácia bola zdieľaná cez FB profil RÚVZ so sídlom v Trebišove.

Aj pri **Svetovom dni duševného zdravia (10. október)** realizácia aktivít prebiehala prostredníctvom informácie cez dostupné médiá facebookovú stránku ÚVZ SR, kde bola zahájená iniciatíva „Budujme si zdravšie medziľudské vzťahy“, „Ako zlepšiť komunikáciu vo vzťahoch“. Táto informácia bola zdieľaná cez FB profil RÚVZ so sídlom v Trebišove.

Svetový deň osteoporózy (20. október) prebiehal prostredníctvom informácie cez dostupné médiá facebookovú stránku ÚVZ SR. Informácie, ako „Čo sa oplatí vedieť o kostiach a o rizikách ochorenia“, „Dbajte na dostatočný príjem vápnika“ boli zdieľané cez FB profil RÚVZ so sídlom v Trebišove.

RÚVZ Trebišov bol partnerom akcie pod názvom „Deň seniorov KSK“, ktorú organizoval Košický samosprávny kraj dňa 21. 10. 2022. Seniorom boli poskytnuté témy „Zdravé starnutie“ a „Osteoporóza“. Výjazdová skupina poradcov zo základnej Poradne zdravia poskytovala odborné poradenstvo a vyšetrenia seniorom v rozsahu: antropometrické vyšetrenie (výška, hmotnosť, obvod pása a obvod bokov), analýza stavby tela váhou Omron (podiel tuku v tele v %, množstvo viscerálneho tuku v %, BMI, podiel kostrového svalstva v %), somatické vyšetrenie – štandardné meranie tlaku krvi a pulzovej frekvencie, stanovenie biochemických parametrov z kapilárnej krvi prístrojom Accutrend (celkový cholesterol, triacylglyceroly, glukóza). Vyšetrených (v rámci TZS) bolo 43 klientov.

Informácie o aktivitách k **Svetovému dňu diabetu (14. november)** poskytuje tabuľka.

Forma aktivity	Počet aktivít	Počet edukovaných	Miesto konania aktivít
Informácie k témam: – Cukrovka (Diabetes mellitus) – Čo získate návštevou poradne zdravia? – Test na riziko vzniku DM 2. typu	4	verejnosť	– Informačný panel v RÚVZ Trebišov – (www.ruvztv.sk) – Klub dôchodcov Trebišov – Cemix, s. r. o
Spolupráca s diabetologičkou MUDr. Dašou Skripovou, PhD. Podcast – Inšpiratívne rady pre diabetikov (.mp3)	1	verejnosť	(www.ruvztv.sk)
Výjazd Poradne zdravia	1	8 klientov vyšetrených	Stredná odborná škola služieb a priemyslu sv. Jozafáta, Trebišov
Prevenencia ochorenia diabetes mellitus	1	36	Stredná odborná škola služieb a priemyslu sv. Jozafáta, Trebišov
Klienti, ktorí kontaktovali Poradenské centrum ochrany a podpory zdravia na základe výsledkov zverejneného samotestu	3	3	Odd. PZaVkJ pri RÚVZ Trebišov
Spolu	10	47, verejnosť	

Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu pri RÚVZ so sídlom v Trebišove úzko spolupracuje s internistkou a diabetologičkou MUDr. Dašou Skripovou, PhD., ktorá poskytuje pacientom komplexné služby v oblasti diabetológie, výživy a metabolizmu. Ku každému pacientovi má individuálny prístup na profesionálnej úrovni, s využitím moderných vyšetrovacích prístrojov a metód.

Informačno-propagačné a edukačné aktivity boli venované **Európskemu týždňu boja proti drogám – tretí novembrový týždeň**, pozri tabuľku

Forma aktivity	Počet aktivít	Počet edukovaných	Miesto konania aktivít
„Najprv do dna, potom na dno“ – beseda	2	63	Stredná odborná škola služieb a priemyslu sv. Jozafáta, Trebišov
„Šoféruj triezvy“	1	25	Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trebišove
„Európsky týždeň boja proti drogám“	1	verejnosť	Informačný panel v RÚVZ Trebišov
Spolu	4	88 a verejnosť	

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trebišove v termíne 27. 12. 2022 až 05. 01. 2023 poskytoval poradenstvo prostredníctvom **Linky pomoci na odvykanie od fajčenia**. Prichádzajúce hovory boli zaznamenávané v počte 20. Všetkým volajúcim bolo poskytnuté poradenstvo odbornými zdravotníckymi zamestnancami.

VEREJNÉ KAMPANE V NITRIANSKOM KRAJI:

Osobitná pozornosť bola venovaná významným dňom zdravia a významným dňom vyhláseným Svetovou zdravotníckou organizáciou. Pri príležitosti významných svetových dní sa pravidelne poskytovali informácie širokej verejnosti vo forme prednášok a besied, vyhotovením informačných panelov, uverejňovaním tlačových správ do novin a na webových stránkach jednotlivých RÚVZ v Nitrianskom kraji.

Počet zapojených RÚVZ v Nitrianskom kraji v rámci významných dní a dní vyhlásených Svetovou zdravotníckou organizáciou:

Dátum	Významné dni	Zapojené RÚVZ v Nitrianskom kraji
4.2.2022	Svetový deň proti rakovine	NR, LV, TO, NZ, KN
4.3.2022	Svetový deň obezity	NR, LV, TO, NZ, KN
20.3.2022	Svetový deň ústneho zdravia	NZ,
22.3.2022	Svetový deň vody	NR, NZ, KN
14. – 20.3.2022	Týždeň mozgu	NR, TO, KN, NZ
7.4.2022	Svetový deň zdravia	NR, LV, TO, NZ, KN
25. – 29.4.2022	Európsky imunizačný týždeň	NR, NZ,
10.5.2022	Svetový deň pohybom ku zdraviu	NR, LV, TO, NZ, KN
31.5.2022	Svetový deň bez tabaku	NR, LV, TO, NZ, KN
14.6.2022	Svetový deň darcov krvi	NZ,
26.6.2022	Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog	NR, LV, NZ, KN
1.8.2022	Svetový deň dojčenia	NZ
9.9.2022	Medzinárodný deň povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme	NZ
12.9.2022	Európsky deň ústneho zdravia	KN
21.9.2022	Svetový deň Alzheimerovej choroby	NR, LV, NZ
29.9.2022	Svetový deň srdca	NR, LV, NZ
1.10.2022	Medzinárodný deň starších	NR, TO, NZ
10.10.2022	Svetový deň duševného zdravia	NR, NZ
14.- 18.11.2022	Európsky týždeň boja proti drogám	NR, LV, TO, NZ, KN
15.10.2022	Svetový deň umývania rúk	NZ

16.10.2022	Svetový deň potravy	LV, TO, NZ, KN
21.10.2022	Svetový deň osteoporózy	NR, LV, NZ
14.11.2022	Svetový deň diabetu	LV, TO, NZ, KN
1.12.2022	Svetový deň boja proti AIDS	NR, LV, TO, NZ

4.2.2022 Svetový deň proti rakovine – jednotlivé OPZaVkJ v Nitrianskom kraji poskytli informácie o Svetovom dni proti rakovine prostredníctvom webových stránok. Odborní pracovníci realizovali prednáškovú činnosť na stredných školách.

14.3 – 20.3.2022 Týždeň mozgu - Týždeň mozgu je súčasťou Brain Awareness Week (BAW) celosvetovej kampane na zvýšenie povedomia verejnosti o úspechoch a prínosoch výskumu mozgu. Cieľom informačnej kampane „Týždeň mozgu – Brain Awareness Week“ (14.3. – 20.3.2022) bolo zvýšiť záujem verejnosti a najmä starších ľudí o zdravé starnutie, prevenciu mozgových ochorení a o tréning pamäťových a kognitívnych schopností človeka. Oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu zabezpečili distribúciu zdravotno-výchovných materiálov do ZŠ, SŠ, domovov sociálnych služieb, ambulancií praktických lekárov a lekární. Propagáciu „Týždňa mozgu“ uverejnili na informačných paneloch v priestoroch jednotlivých RÚVZ a na webových stránkach RÚVZ. V rámci edukačnej činnosti uskutočnili prednáškovú činnosť k danej problematike.

7. apríl 2022 Svetový deň zdravia – oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu zrealizovali Dni otvorených dverí, ktorých cieľom bolo propagovanie zdravého životného štýlu, motivácia ľudí k starostlivosti o vlastné zdravie a odborné poradenstvo týkajúce sa základných informácií o zdravotných rizikách a predchádzaní vzniku chronických neinfekčných ochorení. RÚVZ so sídlom v Nitre návštevníkom podujatia poskytli biochemické vyšetrenie rizikových faktorov KVCH (cholesterol, HDL cholesterol, triglyceridy a glukóza) z kapilárnej krvi, antropometrické merania (výška, váha, obvod pása, bokov s následným stanovením BMI a WHR, percento telesného tuku), štandardné meranie krvného tlaku. Klientom bolo poskytnuté odborné poradenstvo a v prípade zvýšenej alebo rizikovej hladiny jednotlivých meraní sa klientovi odporučila nielen úprava životného štýlu, ale v ďalšom postupe bol pozvaný na opakované vyšetrenie do základnej poradne alebo do nadstavbovej poradne, prípadne sa odporučil do starostlivosti praktického lekára. RÚVZ so sídlom v Komárne realizoval výjazd mobilnej poradne zdravia do obchodného domu TESCO, kde vykonali merania tlaku krvi a pulzu pre návštevníkov.

10. máj 2022 – Svetový deň pohybu ku zdraviu – pri tejto príležitosti oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu v Nitrianskom kraji realizovali prednáškovú činnosť na základných a stredných školách. RÚVZ so sídlom v Nitre a RÚVZ so sídlom a v Topoľčanoch zorganizovali „Športový deň“ pre svojich zamestnancov. Hlavným cieľom podujatia bolo poukázať na pozitívne účinky pohybu na ľudský organizmus. V rámci tohto podujatia mali zamestnanci možnosť overiť si svoju fyzickú kondíciu v rôznych športových disciplínach. Návštevníkom podujatia boli zamerané hodnoty krvného tlaku a telesného tuku. Vyšetrených bolo 127 osôb.

31. máj 2022 – Svetový deň bez tabaku – všetky RÚVZ v Nitrianskom kraji pri príležitosti Svetového dňa bez tabaku realizovali prednáškovú činnosť, dni otvorených dverí, poskytovali príspevky do médií. RÚVZ so sídlom v Leviciach realizovali prednášky na tému „Vplyv fajčenia na ľudský organizmus“, ktoré boli spojené s premietaním filmu, diskusiou, meraním oxidu uhoľnatého vo výdychu prístrojom Smokerlyzér a vyplňaním dotazníka na zistenie závislosti u študentov, ktorí fajčia. V rámci Svetového dňa bez tabaku uskutočnili „Deň otvorených dverí“. V rámci tohto podujatia zorganizovali aj zdravotno-výchovnú akciu pre širokú verejnosť, ktorá sa uskutočnila v poliklinike v Leviciach. V rámci tohto podujatia

realizovali vyšetrenia Smokerlyzérrom a poskytli odborné poradenstvo 53 osobám. RÚVZ so sídlom v Nitre uskutočnili zdravotno-výchovné podujatie s názvom „Príďte aj vy podporiť zdravý život bez fajčenia!“. Program pozostával z prezentácie poradenských služieb poradne v odvykaní od fajčenia, merania oxidu uhoľnatého vo výdychu, diskusiou na tému fajčenie a prednáškou na tému „Alternatívy cigariet nie sú zdravšie, aké sú riziká?“. V spolupráci so VŠZP, a.s. sme zorganizovali spoločnú osvetovú akciu pre zamestnancov závodu G-TEKT v areáli priemyselného parku v Nitre – Dolné Hony. Cieľom podujatia bola propagácia poradne v odvykaní od fajčenia a služby mobilnej poradne zdravia. Vyšetrených bolo 62 osôb.

26.6.2022 – Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s drogami. RÚVZ so sídlom v Nitre pri príležitosti „Medzinárodného dňa proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi“ oslovili listom základné školy v Nitrianskom regióne o zapojenie sa do výtvarnej aktivity s názvom „Takto trávim svoj voľný čas“. Aktivita prebiehala od 22.6. – 30.6.2022. Výtvarné diela od žiakov boli doručené na RÚVZ so sídlom v Nitre a následne boli vystavené v priestoroch budovy RÚVZ so sídlom v Nitre a uverejnené na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Nitre. RÚVZ so sídlom v Leviciach realizovali prednáškovú činnosť na strednej škole a poskytli príspevok do regionálnej televízie.

21. september 2022 – Svetový deň Alzheimerovej choroby - pre seniorov boli odprezentované prednášky na tému: „Príčiny a prevencia Alzheimerovej choroby“. Do denných centier pre seniorov poskytli edukačné materiály k danej problematike.

29. september 2022 – Svetový deň srdca – v rámci mesiaca september, ktorý vrcholí Svetovým dňom srdca RÚVZ so sídlom v Nitre v spolupráci so VŠZP, a.s. zrealizovali viacero zdravotno-výchovných podujatí pre zamestnancov závodov (Matador Automotive, fi. Bauer, Secop, Coop Jednota). Cieľom podujatí bolo informovanie zamestnancov podnikov o rizikových faktoroch kardiovaskulárnych ochorení. K známym a často opakovaným rizikám patria predovšetkým fajčenie, dlhodobý nezvládaný stres, nedostatok fyzickej aktivity, nezdravý spôsob stravovania, nadváha a obezita, vysoký krvný tlak a vysoká hladina cholesterolu. Zamestnancom boli zmerané hladiny celkového cholesterolu a cukru v krvi, hodnoty krvného tlaku a vypočítané indexy telesnej hmotnosti. Celkový počet vyšetrených bol 227. RÚVZ so sídlom v Leviciach – realizovali prednášku pre klientov DSS na tému „Ochorenie srdca a hypertenzie“.

1. október 2022 – pri príležitosti **Medzinárodného dňa starších** oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu uskutočnili „Deň otvorených dverí pre seniorov“. Seniorom sme poskytli meranie tlaku krvi, meranie antropometrických ukazovateľov, stanovenie BMI, a WHR indexu, meranie % tuku, meranie hladiny oxidu uhoľnatého, odborné poradenstvo k rizikovým faktorom životného štýlu a prednášky na tému o zdravej výžive, pitnom režime a pohybovej aktivite.

21. október 2022 – Svetový deň osteoporózy, V rámci aktivít spojených so Svetovým dňom osteoporózy sa venovali jednotlivé OPZaVkZ prednáškovej činnosti pre cieľovú skupinu seniorov.

14. – 20. decembra 2022 – Európsky týždeň boja proti drogám, OPZa VkZ Európsky týždeň boja proti drogám spropagovali na webových stránkach RÚVZ. Pre žiakov ZŠ a SŠ zrealizovali prednášky o zdravotných rizikách z fajčenia spojené s premietnutím DVD filmu „Kým stúpa dym“ a užívaním drog.

1.12.2022 Svetový deň boja proti AIDS – jednotlivé RÚVZ v Nitrianskom kraji odprezentovali prednášky pre základné a stredné školy. Informácie o Svetovom dni boja proti AIDS uverejnili na webových stránkach RÚVZ a informačných paneloch.

VEREJNÉ KAMPANE V PREŠOVSKOM KRAJI:

RÚVZ Prešov

4. marec Svetový deň obezity – na webovej stránke uverejnili článok s názvom 4. marec je svetovým dňom obezity, tentoraz s prívlastkom: každý musí konať! a v priestoroch úradu pripravili odborný panel s touto tematikou.

7. apríl Svetový deň zdravia – uskutočnili vyšetrenia formou výjazdovej poradne pre zamestnancov Všeobecnej zdravotnej poisťovne v rámci Dňa zdravia na pobočke Kúpeľná v Prešove. Vyšetrení sa zúčastnilo 32 klientov, ktorým merali hodnoty krvného tlaku a pulzu, z kapilárnej krvi zisťovali hodnotu celkového cholesterolu a glukózy. Vyšetrenie bolo doplnené o celkovú analýzu tela na váhe OMRON s následným odborným poradenstvom a individuálnou konzultáciou. Na webovej stránke uverejnili článok o tejto akcii a pripravili odborný panel k tomuto svetovému dňu v priestoroch úradu.

10. máj Svetový deň pohybom ku zdraviu - pre študentov Strednej priemyselnej školy stavebnej v Prešove pripravili dve intervenčné aktivity so zameraním na význam každodennej pohybovej aktivity pre celkové zdravie a duševnú pohodu.

V Dennom stacionári Jiráskova v Prešove upriamili pozornosť seniorov na dôležitosť pohybu aj vo vyššom veku ako faktora, ktorý zlepšuje činnosť srdca, preventívne pôsobí proti civilizačných chorobám, predlžuje aktívny vek a spomaľuje proces starnutia. Jedným zo závažných rizikových faktorov, ktorý seniorov ohrozuje, sú pády, ktorých častým následkom sú zlomeniny krčka bedrového kĺbu. Pri stretnutiach so seniormi sa v intervenčných aktivitách zamerali na oboznámenie s odporúčaniami, pri dodržiavaní ktorých minimalizujú riziko pádu a následné poranenia.

Na webovej stránke uverejnili článok s názvom Svetový deň pohybom ku zdraviu: Pravidelná fyzická aktivita vplyva aj na psychické zdravie a pohodu. Tejto téme venovali aj odborný panel v priestoroch úradu.

17. máj Svetový deň hypertenzie – na webovej stránke úradu uverejnili článok s názvom Svetový deň hypertenzie 2022: Stop predčasným úmrtiam.

18. máj Európsky deň obezity – pre žiakov 2. ročníkov Základnej školy v Ľuboticiach pripravili edukačné aktivity na tému Ako si vybrať zdravé potraviny, zamerané na prevenciu nadváhy a obezity. Tejto téme bol venovaný aj odborný panel v priestoroch úradu.

31. máj Svetový deň bez tabaku – v rámci Dňa otvorených dverí (30. a 31. máj) ôsmim klientom po vyplnení Fagerstromovho dotazníka nikotínovej závislosti merali aj oxid uhoľnatý vo vydychovanom vzduchu prístrojom smokerlyzer, poskytli individuálne poradenstvo a informácie o možnostiach návštevy Poradne na odvykanie fajčenia. Na webovej stránke uverejnili článok s názvom Svetový deň bez tabaku: Závislosť od nikotínu vzniká veľmi rýchlo. Odvykanie môže byť ťažké. V mesiaci máj zrealizovali štyri besedy o škodlivosti fajčenia pre žiakov 7. a 8. ročníkov Základnej školy v Ľuboticiach a dve edukačné aktivity pre študentov Strednej odbornej školy technickej v Prešove spojené s meraním oxidu uhoľnatého vo vydychovanom vzduchu.

26. jún Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a ilegálnemu obchodovaniu s nimi – s týmto svetovým dňom bola spojená výtvarná súťaž s názvom „Takto trávim svoj voľný čas“ s cieľom zvýšiť povedomie o návykových látkach a podporiť zmysluplné trávenie

voľného času. Do výtvarnej súťaže sa zapojili žiaci zo ZŠ Mirka Nešpora a ZŠ Šrobárova v Prešove. Ukážky výtvarných prác s článkom uverejnili na webovej stránke úradu.

26. september Svetový deň srdca – uskutočnili 2 intervenčno – výchovné aktivity o význame prevencie pred srdcovo-cievnyimi ochoreniami pre študentov Strednej odbornej školy technickej v Prešove, spojené s meraním hodnôt krvného tlaku a pulzu a následnou konzultáciou. Na webovej stránke úradu uverejnili článok s názvom Dnes je Svetový deň srdca: Ohrozené sú aj mladšie vekové kategórie.

21. september Svetový deň Alzheimerovej choroby – v denných stacionároch Zemplínska a Družba v Prešove a v Dennom stacionári v obci Jarovnice s klientmi precvičili pamäť pomocou pamäťových cvičení z pracovných listov Alzheimerovej spoločnosti. O rizikách a dopade demencie na každodenný život seniora aj jeho blízkych hovorili v následnej besede. Súčasne distribuovali osvetový materiál Centra Memory a v priestoroch úradu tomuto ochoreniu venovali aj odborný panel.

Október Mesiac úcty k starším – zrealizovali vyšetrenia formou výjazdovej poradne v Dennom centre pre seniorov v obci Kendice, kde klientom centra z kapilárnej krvi zisťovali hodnotu celkového cholesterolu a glukózy, merali hodnoty krvného tlaku a pulzu doplnené o následnú konzultáciu s poradenstvom. Pripravili besedy pre seniorov v denných stacionároch Jirásková, Zemplínska, Družba a Barlička v Prešove na témy: Prevencia civilizačných ochorení, Hypertenzia – správna technika merania krvného tlaku, Užívanie liekov v seniorskom veku, Dôležitosť pitného režimu, Diabetes mellitus, Pády v seniorskom veku, Osteoporóza.

Na webovej stránke úradu uverejnili článok Mesiac úcty k starším: Potrebujú lásku a pozornosť a k tejto téme pripravili aj odborný panel v priestoroch úradu.

20. október Svetový deň osteoporózy – uskutočnili besedy so seniormi v Denných stacionároch Družba, Jirásková, Barlička a Zemplínska v Prešove na tému Osteoporóza – tichý zlodej kostí, spojené s distribúciou zdravotno-osvetového materiálu.

Na webovej stránke úradu uverejnili článok Osteoporóza: Vážna zlomenina často vedie k úmrtiu pacienta.

14. november Svetový deň diabetu – na webovej stránke úradu a na webovej stránke mesta Prešov uverejnili článok Diabetes mellitus: Nadmerný smäd, sucho v ústach, únava... spolu s testom „Riziko vzniku diabetes mellitus 2.typu“ – Týka sa prediabetes aj vás? V prípade zistenia zvýšeného rizika vzniku tohto ochorenia bolo odporúčané kontaktovať ošetrojúceho lekára. V priestoroch úradu na tému Cukrovka a jej výskyt bol pripravený odborný panel. Vo všetkých denných stacionároch pre seniorov v meste Prešov uskutočnili besedy so seniormi na túto tému. V rámci výjazdových poradní distribuovali zdravotno – výchovný materiál Diabetes mellitus alebo cukrovka, Novodobý strašiak?

46. Týždeň Európsky týždeň boja proti drogám – zrealizovali štyri intervenčno-výchovné aktivity zamerané na tému Alkohol a drogy za volantom v Strednej odbornej škole technickej v Prešove. Európsky týždeň bol spropagovaný prostredníctvom informačného panelu v priestoroch úradu.

1. december Svetový deň AIDS - pri príležitosti tohto svetového dňa boli zrealizované 4 intervenčné aktivity v Strednej odbornej škole internátnej v Prešove a Strednej odbornej škole služieb, Košická v Prešove. Uverejnili článok na webovej stránke úradu s názvom Bezplatná poradňa prevencie HIV/AIDS pomáha. Tejto téme bol venovaný aj odborný panel vo vstupných priestoroch úradu.

RÚVZ Bardejov

Svetový deň rakoviny a Svetový deň obezity - pripravili informačnú tabuľu vo vestibule úradu. Pre zamestnancov RÚVZ zorganizovali odborný seminár na tému Preventívne programy k rakovine prsníka a rakovine krčka maternice.

Týždeň mozgu - propagácia na web stránke RÚVZ a na informačnej tabuli vo vestibule RÚVZ. V rámci týždňa mozgu boli v DSS ANTIK, kde seniorom prednášali o mozgu, ako a prečo sa oňho starať a zároveň pre nich pripravili rôzne pracovné listy na kognitívne precvičovanie mozgu.

Svetový deň zdravia - pripravili informačnú tabuľu vo vestibule úradu, uverejnili článok na web stránke.

Svetový deň pohybu - uverejnili článok v printovom médiu a na web stránke, pripravili informačnú tabuľu vo vestibule. Pre zamestnancov RÚVZ zorganizovali celodennú turistickú vychádzku do Bardejovských Kúpeľov spolu so športovými aktivitami. So seniormi zorganizovali turistickú vychádzku na Kríž Cyrila a Metoda v okolí Bardejova.

Svetový deň bez tabaku – zorganizovali deň otvorených dverí, úrad navštívilo 120 študentov SŠ, pre ktorých pripravili aj prezentáciu o škodlivosti fajčenia a zároveň mali možnosť vyšetriť si množstvo CO v pľúcach, urobiť si Fagestromov dotazník závislosti na nikotíne. Pripravili aj plagát, ktorý uverejnili na sociálnych sieťach, v novinách a na web stránke. Pripravili 2 prednášky pre študentov SSOŠ na Hviezdoslavovej ul. v Bardejove, 1 prednášku pre študentov Súkromného gymnázia a 1 prednášku pre študentov Hotelovej akadémie. Z priebehu aktivít bola uverejnená reportáž v bardejovskej televízii.

Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi - vo vestibule pripravili informačnú tabuľu, článok na webe a zároveň rozposlali informáciu o výtvarnej aktivite pre žiakov ZŠ, ktorú zastrešovalo ÚVZ SR.

Svetový deň Alzheimerovej choroby - pripravili článok na web, do Bardejovských novostí a informačnú tabuľu vo vestibule úradu.

Svetový deň srdca - pripravili nástenku vo vestibule RÚVZ, článok do Bardejovských novostí a na sociálnu sieť. Zároveň sa zapojili do výzvy World Heart Federation a pripravili spolu s Poľsko – slovenským domom aktivity pre 107 žiakov ZŠ Komenského, ZŠ Pod Papierňou a ZŠ Pod Vinbargom. Žiaci sa zúčastnili odbornej prednášky o srdci. Hneď po prednáške spolu na Radničnom námestí vytvorili tvar srdca a urobili si prechádzku po námestí v tvare srdca. V spolupráci s Mestom Bardejov zabezpečili vysvietenie Baziliky Sv. Egídia a Mestskej radnice na červeno. Z celej akcie bola uverejnená reportáž v Bardejovskej televízii a do World heart federation boli zaslané fotografie z vysvietenia pamiatok.

Svetový deň diabetu - uverejnili článok na web stránke a pripravili informačnú tabuľu. V spolupráci s VŠZP uskutočnili výjazd poradne zdravia vo f. KAMAX, kde vyšetřovali hladinu cholesterolu a glukózy v krvi zamestnancom pomocou prístroja Wellion, merali krvný tlak a poskytli odborné poradenstvo. Spolu vyšetřili 60 klientov. Na sociálnej sieti zdieľali odborný článok o diabete a krátky test, na základe ktorého sa v prípade zlých výsledkov mohli prihlásiť do poradne zdravia. Záujem o možnosť zúčastniť sa vyšetřenia v základnej poradni malo 8 ľudí.

Svetový deň seniorov - v rámci spolupráce s Obezitologickou spoločnosťou a Poľsko – slovenským domom zabezpečili vyšetřenia pre seniorov. Záujemcovia mali možnosť vyšetřiť si cholesterol z kapilárnej krvi a zároveň im poskytli odborné poradenstvo. Súčasťou bola aj prednáška Zdravý životný štýl pre 60 seniorov. Celkovo vyšetřili 60 klientov.

Európsky týždeň boja proti drogám - pripravili v ZŠ 9 prednášok o škodlivosti návykových látok a vo vestibule RÚVZ pripravili informačný panel na danú tému.

Svetový deň AIDS - v spolupráci s odd. epidemiológie pripravili 1 prednášku a 1 workshop na tému AIDS pre študentov Súkromnej strednej odbornej školy.

RÚVZ Svidník

V spolupráci s Podduklianským osvetovým strediskom vo Svidníku pri príležitosti **Medzinárodného dňa Zeme** pre žiakov ZŠ v Nižnom Mirošove pripravili dopoludnie plné aktivít. Žiaci sa zapojili do výtvarnej súťaže, besied a spoločne vyčistili okolie školy a obce.

Pri príležitosti **Svetového dňa hygieny rúk** zrealizovali interaktívne besedy s využitím UV lampy na kontrolu správneho umývania rúk.

V rámci **Týždňa mozgu** pre klientov Senior klubu a ZO Jednota dôchodcov Slovenska zrealizovali besedy – „Nedovoľ svojmu mozgu zostarnúť“, „Pamäť slabne, pokiaľ ju necvičíš“, obohatené o Dotazník porúch pamäti a praktické cvičenia z pracovných listov.

Pri príležitosti **Svetového dňa pohybu** učiteľom MŠ A. Hlinku v Stropkove v rámci výjazdovej poradne zdravia vyšetrovali biochemické parametre, merali krvný tlak, % podkožného tuku, BMI, a poskytli odborné poradenstvo. Tieto merania absolvovali aj zamestnanci úradu, doplnené boli o spirometriu.

V rámci **Svetového dňa bez tabaku** zrealizovali Deň otvorených dverí, kde poskytovali vyšetrenia a poradenstvo týkajúce sa škodlivosti fajčenia a zdravého životného štýlu. Vyšetrovali celkový a HDL cholesterol, BMI, meranie TK, vitálnu kapacitu pľúc spirometrom a meranie CO smokerlyzerom. Pre žiakov Spojenej školy vo Svidníku pripravili besedy a prednášky, súčasťou ktorých bolo premietanie DVD, meranie množstva CO vo vydychovanom vzduchu pomocou smokerlyzera a distribúcia zdravotno-výchovného materiálu.

Európsky týždeň boja proti drogám - zrealizovali besedy pre žiakov ZŠ Karpatská Svidník a ZŠ Mlynská v Stropkove. Premietli im DVD – „Kým stúpa dym“ a merali množstvo CO v pľúcach pomocou prístroja smokerlyzer.

Pre klientov domova pre seniorov Atrium zrealizovali besedu k **Svetovému dňu diabetu**.

V rámci **Svetového dňa boja proti AIDS** uskutočnili aktivity s názvom Hrou proti AIDS pre žiakov 9. ročníka ZŠ 8. mája vo Svidníku a študentov druhých ročníkov Gymnázia v Stropkove.

RÚVZ Poprad

V prvom polroku uskutočnili dve výjazdové akcie poradenského centra (v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou), pri ktorých boli monitorované vybrané ukazovatele zdravia obyvateľov (stanovený celkový cholesterol a cukor, meraný krvný tlak a pulz) a boli zisťované vybrané antropometrické údaje (telesná výška a hmotnosť, BMI). Zúčastnilo sa spolu 132 klientov. Všetkým bolo poskytnuté aj individuálne poradenstvo.

Pri príležitosti **Svetového dňa boja proti HIV/AIDS** uskutočnili 2 prednášky pre 43 študentov strednej školy v meste Poprad. Pre 32 žiakov ZŠ v Poprade pripravili 2 prednášky s tematikou fajčenia.

V priebehu roka boli do regionálnych a iných médií (7 regionálnych novín, Denník Pravda, TA3, RTVS, TV JOJ, agentúra SITA) odoslané príspevky s rôznou tematikou zameranou na zvyšovanie zdravotného uvedomenia obyvateľstva. Témy sa venovali problematike pitnej vody, kúpalísk, pet fliaš, či poradenskej činnosti.

Do predškolských a školských zariadení územného obvodu (cca 220) boli pravidelne distribuované letáky v rámci významných svetových dní vyhlasovaných WHO (*Svetový deň rakoviny, Svetový deň obezity, Svetový deň vody, Svetový deň pohybom ku zdraviu, Svetový deň zdravia, Svetový deň duševného zdravia, Svetový deň Alzheimerovej choroby, Svetový deň srdca, Svetový deň bez tabaku, Medzinárodný deň mlieka, Medzinárodný deň boja proti drogám*), uverejňované boli aj na web stránke a nástenke úradu.

RÚVZ Stará Ľubovňa

Svetový deň proti rakovine - vypracovali vlastnú edíciu, ktorú zaslali 161 subjektom spolu s „Európskym kódexom proti rakovine“. Informácie zverejnili na webovej stránke, prezentovali ich aj názornou propagáciou v priestoroch RÚVZ. Uskutočnili prednášku pod názvom „Zdravý životný štýl“ pre študentov Spojenej školy internátnej v Starej Ľubovni.

Svetového dňa obezity - vypracovali vlastnú edíciu pod názvom „Svetový deň obezity - 4. marec 2022“, ktorú zaslali 200 subjektom v okrese Stará Ľubovňa. Informácie zverejnili na webovej stránke, prezentovali ich aj názornou propagáciou v priestoroch úradu.

Týždeň mozgu - spracovali vlastnú edíciu, ktorú distribuovali 178 subjektom v okrese Stará Ľubovňa. Uskutočnili 4 prednášky pod názvom „Tréning mozgu“ pre študentov Spojenej školy internátnej, pre žiakov ZŠ ul. Levočská v Starej Ľubovni a pre žiakov ZŠ v Kamienke a súčasne distribuovali zdravotno-výchovné materiály s uvedenou problematikou. Kognitívnych úloh sa zúčastnilo na Spojenej škole internátnej v Starej Ľubovni 18 študentov, na ZŠ ul. Levočská v Starej Ľubovni 43 žiakov a na ZŠ v Kamienke 11 žiakov.

Svetový deň ústneho zdravia - vypracovali vlastnú edíciu, ktorú zaslali 160 subjektom v okrese Stará Ľubovňa. Informácie zverejnili na webovej stránke, prezentovali ich aj propagáciou v priestoroch úradu.

Svetový deň vody - vypracovali vlastnú edíciu, ktorú zaslali 199 subjektom v okrese Stará Ľubovňa. Informácie zverejnili na webovej stránke, prezentovali ich aj názornou propagáciou v priestoroch úradu. Uskutočnili prednášku pod názvom „Pitná voda a zdravie“ pre žiakov ZŠ s MŠ sv. Cyrila a Metoda v Starej Ľubovni.

Svetový deň tuberkulózy - vypracovali vlastnú edíciu, ktorú zaslali 142 subjektom v okrese Stará Ľubovňa. Informácie zverejnili na webovej stránke, prezentovali ich aj v priestoroch úradu.

Svetový deň zdravia - spracovali vlastnú edíciu pod názvom „Svetový deň zdravia“, ktorú distribuovali 199 subjektom v okrese Stará Ľubovňa. Informácie zverejnili na webovej stránke, pripravili aj nástenku v priestoroch úradu.

Európsky imunizačný týždeň (EIW) - distribuovali vlastnú edíciu 217-tim subjektom v okrese Stará Ľubovňa. EIW bol propagovaný formou nástenky v priestoroch úradu a na webovej stránke.

Svetový deň čistých rúk - vypracovali vlastnú edíciu, ktorú zaslali 160 subjektom v okrese Stará Ľubovňa. Informácie zverejnili na webovej stránke, prezentovali ich aj propagáciou v priestoroch úradu.

Európsky deň melanómu - vypracovali vlastnú edíciu, ktorú zaslali 217 subjektom v okrese Stará Ľubovňa. Informácie zverejnili na webovej stránke, prezentovali ich aj propagáciou v priestoroch úradu.

Svetový deň pohybom ku zdraviu - spracovali vlastnú edíciu – leták, ktorý distribuovali 217 subjektom v okrese Stará Ľubovňa. Svetový deň bol propagovaný formou

nástenky a na webovej stránke. Uskutočnili individuálne poradenstvo formou výjazdu pre 12 zamestnancov ZŠ v Podsadku, ktorí absolvovali aj biochemické vyšetrenie rizikových faktorov KVCH (cholesterol, HDL cholesterol, triglyceridy a glukóza) z kapilárnej krvi, antropometrické merania a štandardné meranie tlaku krvi. V prípade zvýšenej alebo rizikovej hladiny jednotlivých meraní sa klientovi odporučila nielen úprava životného štýlu, ale v ďalšom postupe bol pozvaný na opakované vyšetrenie do základnej poradne alebo do nadstavbovej poradne, prípadne sa odporučil do starostlivosti ošetrojúceho lekára. Súčasťou vyšetrenia u každého klienta bolo aj poskytnutie zdravotno-výchovných materiálov. Dvaja klienti boli odporúčaní do starostlivosti ošetrojúceho lekára. Fajčiarom (2 klienti) bolo poskytnuté poradenstvo v odvykaní od fajčenia.

Pripravili prednášku na tému „Pohybová aktivita“ pre 14 študentov Spojenej školy internátnej v Starej Ľubovni. Súčasťou bolo meranie hladiny CO v pľúcach a v krvi CO monitorom u 11 študentov ako aj distribúcia zdravotno-výchovného materiálu. V rámci stanovišťa zdravia na RÚVZ uskutočnili 21 klientom meranie CO monitorom a 22 klientom meranie tlaku krvi.

Svetový deň hypertenzie - vypracovali vlastnú edíciu, ktorú zaslali 178 subjektom v okrese Stará Ľubovňa. Pripravili prednášku na tému „Pohybová aktivita“ pre 38 žiakov ZŠ v Plavči. Súčasťou edukačných aktivít bola distribúcia zdravotno-výchovného materiálu a meranie hladiny CO v pľúcach u 16 žiakov. Štrnástim zamestnancom ZŠ s MŠ v Plavči merali hodnoty tlaku krvi.

Svetový deň Sclerosis Multiplex - vypracovali vlastnú edíciu, ktorú zaslali 142 subjektom v okrese Stará Ľubovňa. Informácie zverejnili na webovej stránke, prezentovali ich aj v priestoroch úradu.

Svetový deň bez tabaku - spracovali vlastnú edíciu pod názvom „Svetový deň bez tabaku“, ktorú distribuovali 160 subjektom v okrese Stará Ľubovňa. Pre žiakov 8. a 9. ročníka ZŠ v Hniezdom a pre žiakov 7.- 8. ročníka ZŠ ul. Komenského v Starej Ľubovni uskutočnili spolu 4 besedy pod názvom „Fajčenie“ spojené s premietnutím DVD pod názvom „Kým stúpa dym“, distribúciou zdravotno-výchovného materiálu s uvedenou problematikou a meraním hladiny CO v pľúcach u 37 žiakov. Edukovaných bolo 75 žiakov.

V rámci „Dňa otvorených dverí“ uskutočnili meranie hladiny CO vo vydychovanom vzduchu, ktoré využilo 44 klientov, meranie vitálnej kapacity pľúc spirometrom poskytl 19 klientom. Štrnásť klientov fajčiarov vyplnilo Fagerstromov dotazník závislosti na nikotíne a boli im poskytnuté informácie o možnosti návštevy poradne na odvykanie od fajčenia a využívania anonymnej telefónnej linky poskytujúcej pomoc a poradenstvo v odvykaní od fajčenia. Distribuovali zdravotno-výchovný materiál. Informácie o svetovom dni zverejnili na webovej stránke a aj formou nástenky v priestoroch úradu a nástenky pred budovou.

Svetový deň životného prostredia - vypracovali vlastnú edíciu, ktorú distribuovali 160 subjektom v okrese Stará Ľubovňa. Tento svetový deň spropagovali na web stránke ako aj propagáciou v priestoroch úradu.

Svetový deň darcov krvi - spracovali leták pod názvom „Svetový deň darcov krvi“, ktorý distribuovali 199 subjektom v okrese Stará Ľubovňa. Propagácia bola aj na nástenke v priestoroch úradu a na webovej stránke.

Medzinárodný deň proti zneužívanej drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi - odborný leták distribuovali 32 MŠ, ZŠ a SŠ v okrese Stará Ľubovňa. Svetový deň bol spropagovaný aj nástenkou v priestoroch úradu a na webovej stránke. Zorganizovali 2 prednášky pre žiakov 8. ročníka ZŠ na ul. Levočskej v Starej Ľubovni na tému „Prevencia drogovej závislosti“ spojené s distribúciou zdravotno-výchovného materiálu. Edukovaných bolo spolu 37 žiakov.

V rámci výtvarnej aktivity s názvom „Takto trávim svoj voľný čas“ oslovili základné a stredné školy (32 subjektov) v okrese Stará Ľubovňa pre vybrané vekové kategórie a vyzvali ich k zapojeniu. Zapojili sa 2 školy, z toho 1 škola v meste Stará Ľubovňa (Špeciálna základná škola sv. Anny Stará Ľubovňa) a ZŠ s MŠ Kamienska. Zaslaných bolo 6 výtvarných kresieb, následne z ktorých boli vybraté 3 víťazné kresby a uverejnené na webovej stránke.

Svetový deň hepatitídy - spracovali vlastnú edíciu, ktorú distribuovali 116 subjektom v okrese Stará Ľubovňa. Tento svetový deň spropagovali na webovej stránke, ako aj názornou propagáciou v priestoroch RÚVZ.

Svetový týždeň dojčenia - spracovali vlastnú edíciu s témou „Svetový týždeň dojčenia“, ktorú zaslali 74 subjektom v okrese Stará Ľubovňa. Svetový týždeň dojčenia bol propagovaný na nástenke v priestoroch úradu a na webovej stránke.

Svetový deň prvej pomoci - spracovali vlastnú edíciu so zameraním na problematiku prvej pomoci, ktorú následne distribuovali 148 subjektom v okrese Stará Ľubovňa. Informácie zverejnili aj na nástenke v priestoroch úradu a na webovej stránke.

Svetový deň Alzheimerovej choroby - spracovali vlastnú edíciu pod názvom „Svetový deň Alzheimerovej choroby“, ktorú distribuovali celkom 191 subjektom v okrese Stará Ľubovňa. Informácie zverejnili aj na nástenke v priestoroch úradu a na webovej stránke.

Svetový deň srdca - vypracovali vlastnú edíciu pod názvom „Svetový deň srdca“, ktorá bola uverejnená na webovej stránke ako aj nástenke úradu a distribuovaná 191 subjektom v okrese Stará Ľubovňa. Pripravili prednášku na tému „Srdce“ pre 15 žiakov ZŠ ul. Levočská v Starej Ľubovni a distribuovali zdravotno-výchovný materiál.

Medzinárodný deň starších osôb - spracovali vlastnú edíciu pod názvom „Medzinárodný deň starších osôb“, ktorú distribuovali 191 subjektom v okrese Stará Ľubovňa. Informácie spropagovali na nástenke úradu a na webovej stránke.

Svetový deň duševného zdravia - vypracovali leták, ktorý distribuovali 191 subjektom v okrese Stará Ľubovňa. Tento svetový deň spropagovali aj na webovej stránke a formou nástenky. Pripravili prednášku pre 26 žiakov 9. ročníka ZŠ v Podolínci a distribuovali im zdravotno-výchovný materiál.

Svetový deň potravy - vypracovali leták, ktorý distribuovali 191 subjektom v okrese Stará Ľubovňa. Informácie spropagovali aj na webovej stránke a formou nástenky. Pre žiakov ZŠ v Podolínci uskutočnili prednášku pod názvom „Stomatohygiena“, ktorým distribuovali zdravotno-výchovné materiály.

Svetový deň psoriázy - spracovali vlastnú edíciu, ktorú následne distribuovali 191 subjektom v okrese Stará Ľubovňa.

Svetový deň diabetu - spracovali vlastnú edíciu, ktorú distribuovali 191 subjektom v okrese Stará Ľubovňa. Informácie spropagovali aj na webovej stránke. Uverejnili zdravotno-výchovný materiál „Test rizika vzniku cukrovky 2. typu“ a „Týka sa prediabetes aj Vás?“ na webovú stránku a na externú nástenku pred budovou RÚVZ. Zorganizovali besedu na tému „Diabetes mellitus“ spojenú s premietaním DVD pod názvom „Tichý zabijak Diabetes mellitus 2. Typu“ a distribúciou zdravotno-výchovného materiálu pod názvom „Diabetes mellitus alebo cukrovka - Novodobý strašiak?“ pre študentov Spojenej školy internátnej na ul. Levočskej v Starej Ľubovni. Edukovaných bolo 16 študentov.

Zamestnancom Úradu práce sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni v rámci výjazdovej poradne poskytli biochemické vyšetrenie hladiny cholesterolu, HDL cholesterolu, triglyceridov a glukózy z kapilárnej krvi, antropometrické merania a štandardné meranie tlaku

krvi. V prípade zvýšenej alebo rizikovej hladiny jednotlivých meraní sa klientovi odporučila nielen úprava životného štýlu, ale bol pozvaný na opakované vyšetrenie do základnej poradne alebo do nadstavbovej poradne, prípadne sa odporučil do starostlivosti ošetrojúceho lekára. Celkovo vyšetrili 11 klientov, piati boli odporúčaní do starostlivosti ošetrojúceho lekára. Fajčiarom (3 klienti) bolo poskytnuté poradenstvo v odvykaní od fajčenia.

Európsky týždeň boja proti drogám - vypracovali leták pod názvom „Európsky týždeň boja proti drogám“, ktorý distribuovali 191 subjektom v okrese Stará Ľubovňa. Propagovali ho aj na webovej stránke a formou nástenky v priestoroch úradu.

Zorganizovali 2 prednášky na tému „Alkohol a jeho následky“ spojené s distribúciou zdravotno-výchovného materiálu pod názvom „Alkohol zabíja!“ a využitím názornej pomôcky „Okuliare simulujúce stav opitosti“ pre žiakov Špeciálnej základnej školy sv. Anny a Spojenej školy internátnej v Starej Ľubovni. Edukovaných bolo 22 žiakov. Dve besedy na tému „Alkohol a jeho následky“ boli spojené s premietaním DVD pod názvom „Informácie o bezpečnosti cestnej premávky pre širokú verejnosť“, distribúciou zdravotno-výchovného materiálu pod názvom „Alkohol zabíja!“ a využitím názornej pomôcky „Okuliare simulujúce stav opitosti“ pre žiakov ZŠ v Podolínci a Spojenej školy na ul. Jarmočnej v Starej Ľubovni. Edukovaných bolo celkom 61 žiakov. Súčasťou besied bolo meranie hladiny CO v pľúcach u 22 žiakov a poradenstvo s distribúciou zdravotno-výchovného materiálu.

Medzinárodný deň bez fajčenia - vypracovali leták, ktorý distribuovali 191 subjektom v okrese Stará Ľubovňa. Informácie propagovali aj na webovej stránke a formou nástenky v priestoroch úradu.

Svetový deň boja proti AIDS - spracovali vlastnú edíciu pod názvom „Svetový deň AIDS - 1. december“, ktorú distribuovali celkom 171 subjektom v okrese Stará Ľubovňa. Informácie propagovali na nástenke v priestoroch úradu a na webovej stránke.

RÚVZ Humenné

Svetový deň boja proti rakovine – realizovali štyri besedy zamerané na prevenciu rakoviny pre 48 seniorov, ktorým zároveň distribuovali letáky týkajúce sa danej témy. V priestoroch úradu bol pripravený odborný panel.

Týždeň mozgu – aktivity k Týždňu mozgu pripravili pre deti materských škôl, žiakov základných škôl, študentov stredných škôl a pre seniorov, ktorí si vypočuli základné informácie o mozgu a jeho fungovaní a následne riešili pracovné listy, logické úlohy, hry a vedomostné kvízy. Celkovo bolo edukovaných 411 detí a žiakov počas 27 realizovaných aktivít, 49 študentov počas 2 realizovaných aktivít a 57 seniorov počas 4 realizovaných aktivít. V priestoroch úradu bol umiestnený odborný panel.

Svetový deň zdravia - pri príležitosti Svetového dňa zdravia realizovali v materskej škole 1 besedu pre 28 detí a na základných školách 9 besied pre 135 žiakov. Panel s odbornými informáciami bol umiestnený v priestoroch úradu.

Svetový deň – Pohybom ku zdraviu – v priestoroch úradu bol pripravený odborný panel. Pripravili deväť edukačných besied pre 138 žiakov, počas štyroch 67 žiakov aj aktívne cvičilo. U sedemdesiatdva osôb v produktívnom veku v spolupráci so VŠZP v Mecom Group s.r.o. v Humennom vyšetrili hladinu cholesterolu a glukózy a u šesťdesiatosem osôb zmerali tlak krvi. U jedenástich klientov resocializačného strediska Resocia Repejov vykonali komplexné vyšetrenie Testu zdravé srdce. Pre členov denných centier v Humennom realizovali besedu zameranú na význam pohybovej aktivity. Zúčastnených bolo 51 členov, ktorým distribuovali odbornovo-vzdelávací materiál k danej téme, z toho 39 členov aktívne cvičilo a súťažilo.

Svetový deň bez tabaku – pripravili 3 prednášky pre 74 žiakov základných škôl a 2 prednášky pre 51 študentov strednej školy o negatívnych dôsledkoch fajčenia, na ktorých využili aj DVD – Kým stúpa dym. Zároveň distribuovali letáky týkajúce sa danej témy. U desiatich osôb v produktívnom veku vykonali komplexné vyšetrenie Testu zdravé srdce. Pri príležitosti Svetového dňa bez tabaku v priestoroch RÚVZ realizovali „Deň otvorených dverí“ pre občanov regiónu. Tejto akcie sa zúčastnilo 29 občanov, z toho 13-ti boli vo veku 16 – 18 rokov (5 dievčat a 8 chlapcov) a 16-ti boli vo veku 19 – 61 rokov (10 žien a 6 mužov). V rámci Dňa otvorených dverí vykonávali nasledovné aktivity: spirometriu, prostredníctvom Fagerströmovho dotazníka závislosti zisťovali stupeň závislosti od nikotínu a poskytli informácie o možnostiach návštevy poradne na odvykanie od fajčenia. V priestoroch úradu bol umiestnený odborný panel s danou tematikou.

Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a obchodovaniu s nimi – zrealizovali štyri besedy pre 114 študentov, ktoré boli zamerané na riziká a nepriaznivé účinky fajčenia, užívania alkoholu a nelegálnych drog, počas ktorých využili DVD – Až do dna a DVD Kým stúpa dym. Edukovaným študentom zároveň distribuovali výchovno-vzdelávacie letáky. Na internetovej stránke úradu bol uverejnený kreslený obrázok žiačky ZŠ v Udavskom, ktorá sa zapojila do výtvarnej súťaže „Takto trávim svoj voľný čas“. V priestoroch úradu bol umiestnený panel s danou tematikou.

Medzinárodný deň povedomia o Fetálnom alkoholovom syndróme – realizovali 5 prednášok pre 85 študentiek stredných škôl o negatívnych dôsledkoch užívania alkoholu počas tehotenstva. Súčasťou prednášok bolo aj premietanie DVD – Až do dna. Odborný panel k danej tematike bol umiestnený v priestoroch úradu.

Európsky deň ústneho zdravia – realizovali edukačné a intervenčné aktivity pre deti v materských školách a žiakov v základných školách. Cieľové skupiny edukovali o správnej starostlivosti o ústnu dutinu a súčasťou bol aj praktický nácvik správnej stomatohygieny a premietanie rozprávok s danou tematikou na DVD. Žiakov základných škôl edukovali aj o správnej výžive ako dôležitej prevencii vzniku zubného kazu. Spolu realizovali 8 aktivít pre 124 detí a žiakov. V priestoroch úradu bol umiestnený panel s odbornými informáciami.

Svetový deň Alzheimerovej choroby – interaktívnou formou vykonávali edukačné aktivity pre študentov stredných škôl, ľudí v produktívnom veku a seniorov. Dve besedy realizovali pre 56 študentov, dve besedy pre 13 ľudí v produktívnom veku a jednu besedu pre 12 seniorov, ktorým zároveň distribuovali výchovno-vzdelávacie letáky. Odborný panel s danou tematikou bol umiestnený v priestoroch úradu.

Deň srdca – realizovali dve besedy pre 51 študentov strednej školy, u ktorých merali množstvo telesného tuku, tlak krvi, obvod pásu a obvod bokov a jednu besedu pre 13 ľudí v produktívnom veku, u ktorých merali množstvo telesného tuku. V priestoroch úradu bol umiestnený odborný panel s danou tematikou.

Svetový deň duševného zdravia – pripravili jednu besedu pre 12 ľudí v produktívnom veku, ktorým zároveň distribuovali výchovno-vzdelávacie letáky. V priestoroch úradu bol umiestnený panel s odbornými informáciami.

Svetový deň potravy – realizovali 14 edukačných aktivít pre 376 žiakov. Odborný panel s danou tematikou bol umiestnený v priestoroch úradu.

Svetový deň diabetu – realizovali dve prednášky pre 41 študentov SZŠ v Humennom, dve prednášky pre 38 študentov CSS v Humennom, ktorým distribuovali aj odbornovo-vzdelávacie materiál s danou témou. V priestoroch úradu bol umiestnený odborný panel s danou tematikou.

Európsky týždeň boja proti drogám – realizovali spolu pätnásť prednášok pre päť základných škôl a jednu strednú školu, z oblasti drogovej problematiky a užívania legálnych i ilegálnych návykových látok (alkohol, tabak, ilegálne drogy), pri ktorých využili aj DVD – Kým stúpa dym a DVD – Až do dna a zároveň distribuovali odbornovo-vzdelávací materiál. V priestoroch úradu bol umiestnený panel s informačnými materiálmi s danou tematikou.

Svetový deň boja proti AIDS – realizovali projekt „Hrou proti AIDS“. Projektu sa zúčastnila 1 základná škola a 2 stredné školy z Humenného. Celkovo sa projektu zúčastnilo 53 žiakov a 110 študentov. Zúčastnené školy sú zapojené do preventívnej kampane „Červené stužky“. V priestoroch RÚVZ boli umiestnené informačné materiály o HIV/AIDS.

RÚVZ Vranov nad Topľou:

Týždeň mozgu – bol spropagovaný na webovej stránke a na náučnom paneli v priestoroch úradu.

Svetový deň ústneho zdravia - pripravený odborný informačný panel v priestoroch úradu.

Svetový deň zdravia - aktívna spolupráca so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou vo firme BUKOCEL, a. s., Vranov nad Topľou - 42 dospelým osobám vyšetrili hladinu cholesterolu a glukózy v krvi, merali krvný tlak a urobili bioimpedančnú analýzu ľudského tela. V obci Nižný Hrušov klientom vyšetrili hladinu cholesterolu a glukózy v krvi a merali krvný tlak 22 dospelým osobám. Pripravili besedu pre seniorov v Hornozemplínskej knižnici vo Vranove nad Topľou spojenú s vyšetrením hladiny cholesterolu a glukózy v krvi, meraním krvného tlaku a bioimpedančnou analýzou ľudského tela.

Pre žiakov Základnej školy Sačurov a Základnej školy Bernolákova, Vranov nad Topľou zrealizovali besedu o zdravom životnom štýle.

Svetový deň bez tabaku - pripravili deň otvorených dverí, počas ktorého mali klienti možnosť absolvovať spirometrické merania, vyšetrenia smokerlyzerom, vyplnili Fagerströmov test závislosti od nikotínu a bolo im poskytnuté špecializované poradenstvo.

Medzinárodný deň povedomia o fetálnom alkohole syndróme - v rámci aktivít zameraných na prevenciu vzniku závislosti užívania alkoholu boli spomínané aj následky užívania alkoholu v tehotenstve – FAS.

Svetový deň Alzheimerovej choroby - pripravili náučno-propagačný panel a uverejnili článok na webovej stránke úradu. Zorganizovali besedy so seniormi v obci Žalobín a so seniormi v klube dôchodcov v obci Čierne nad Topľou.

Svetový deň duševného zdravia - informácie zverejnené na náučnom paneli v priestoroch úradu. V rámci besied so seniormi sa podieľali aj na aktivitách zverejnených na hlavnej webovej stránke ÚVZ SR.

Svetový deň diabetu - vytvorený bol výchovno – edukačný panel venovaný diabetu v budove RÚVZ. Pripravili prednášku a besedu na tému Cukor – jed modernej doby a energetické nápoje so žiakmi ZŠ Holčikovce, ZŠ Bernolákova vo Vranove nad Topľou, ZŠ Bystré a besedu s názvom Diabetes mellitus – príčiny, symptómy, liečba a následky so seniormi v jednote dôchodcov vo Vranove nad Topľou a v obci Sol'. Počas besedy bola poskytnutá možnosť vyšetrenia glykémie v krvi.

Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi - bol spropagovaný na webovej stránke úradu a na náučnom paneli v priestoroch úradu. Zapojili sa do umeleckej aktivity, kde žiaci základných škôl v okrese Vranov nad Topľou namalovali obrazy k problematike drog, ktoré boli vystavené v priestoroch PZ a taktiež

zverejnené na web stránke úradu. Zrealizovali besedy so žiakmi ZŠ Holčikovce a SPaZŠ Čaklov.

Svetový deň AIDS - pripravili besedy a prednášky so žiakmi SPaZŠ Čaklov a SOŠ Drevárska vo Vranove nad Topľou.

VEREJNÉ KAMPANE V TRENČIANSKOM KRAJI:

4. február - Svetový deň rakoviny

RÚVZ Považská Bystrica

Vo vestibule úradu sa uskutočnila názorná propagácia ku tomuto dňu.

4. marec – Svetový deň obezity

RÚVZ Prievidza

- článok na webovej stránke úradu,
- názorná propagácia vo vestibule úradu s použitím zdravotno-výchovných materiálov zameraných na danú problematiku.
- „**Obezita a zdravý životný štýl**“ – 4 besedy pre žiakov 5. a 6. ročníka ZŠ v Nedožeroch-Brezanoch. Celkovo bolo edukovaných 65 žiakov.

RÚVZ Považská Bystrica

- Aktivity v rámci tohto dňa boli spojené s týmito témami plagátov „Obezita dokáže potrápiť celé telo, Výpočet BMI a odporúčania, Ako predchádzať detskej obezite, Buďte aktívni bez ohľadu na váš vek, Faktory vplývajúce na riziko vzniku obezity“. Materiály ku tejto kampani boli rozposlané na mestské a obecné úrady v regióne, do PX centra v Považskej Bystrici, Považského osvetového strediska, do základných a stredných škôl v regióne. Bola oslovená Stredná zdravotnícka škola v Považskej Bystrici, ktorá poskytnuté materiály zdieľala na svojich sociálnych sieťach - Facebook a Instagram. Vo vestibule úradu sa uskutočnila názorná propagácia.

22. marec – Svetový deň vody

RÚVZ Prievidza

- článok na webovej stránke úradu k danej téme,
- názorná propagácia vo vestibule úradu s použitím zdravotno-výchovných materiálov zameraných na danú problematiku.
- „**Máme radi vodu**“ – uskutočnili sa 3 besedy pre žiakov 3. a 4. ročníka ZŠ v Bojniciach, pričom počet edukovaných bol 61 žiakov.
- „**Máme radi vodu**“ - uskutočnili sa 4 besedy pre žiakov 3. a 4. ročníka ZŠ v Nedožeroch-Brezanoch, pričom počet edukovaných bol 59 žiakov.

7. apríl – Svetový deň zdravia

RÚVZ Prievidza

- článok na webovej stránke úradu,
- názorná propagácia vo vestibule úradu s použitím brožúry „Aktívne starnutie pohybovou aktivitou“,
- distribúcia zdravotno-výchovného materiálu do deviatich klubov dôchodcov v rámci nášho regiónu,
- „**Prevencia civilizačných ochorení**“ – 2 besedy pre žiakov 4. ročníka v ZŠ na ul. Mariánskej v Prievidzi. Celkovo bolo edukovaných 44 žiakov.

RÚVZ Považská Bystrica

- Vo vestibule úradu sa uskutočnila názorná propagácia ku tomuto dňu.

10. máj – Svetový deň pohybom ku zdraviu

RÚVZ Prievidza

- článok na webovej stránke úradu,
- názorná propagácia vo vestibule úradu s použitím zdravotno-výchovných materiálov zameraných na danú problematiku.
- „**Pohyb a zdravá výživa**“ – 2 besedy na danú problematiku pre žiakov 5 a 6. ročníka v ZŠ Nitrianskom Rudne, pričom edukovaných bolo 65 žiakov.
- „**Pohyb a zdravá výživa**“ – 2 besedy pre žiakov 5 a 6. ročníka v ZŠ Chrenovci-Brusne, pričom edukovaných bolo 59 žiakov.

RÚVZ Považská Bystrica

Realizovali sa aj preventívne vyšetrenia zamestnancov RÚVZ v Považskej Bystrici a iných záujemcov, uskutočnili sa merania tlaku krvi a pulzu, antropometrických ukazovateľov, % telesného tuku, % kostrového svalstva, bazálneho metabolizmu, viscerálneho tuku, spirometrie a merania celkového cholesterolu, glukózy, triglyceridov a HDL cholesterolu v krvi, fajčiarom bolo poskytnuté aj meranie množstva CO vo vydýchnutom vzduchu a % COHb v krvi. Vyšetrených bolo 7 záujemcov.

Uskutočnili sa aj preventívne vyšetrenia zamestnancov v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou vo firme DOR v Považskej Bystrici, bol meraný tlak krvi a pulz, antropometrické ukazovatele, % telesného tuku, celkový cholesterol a glukóza v krvi.

V rámci tohto dňa sa vo vestibule úradu uskutočnila názorná propagácia.

31. máj Svetový deň bez tabaku

RÚVZ Trenčín

Pri príležitosti tohto svetového dňa sa v dňoch 30.05.a 31.5.2022 na RÚVZ so sídlom v Trenčíne uskutočnil Deň otvorených dverí, na ktorý bola pozvaná široká verejnosť. Poradňa odvykania od fajčenia srdečne pozvala širokú verejnosť na Deň otvorených dverí. Odborní pracovníci tejto poradne uskutočnili meranie CO vo výdychu u fajčiarov prístrojom Smokerlyzer a meranie krvného tlaku, zároveň bolo poskytnuté odborné individuálne poradenstvo v tejto oblasti.

K tejto téme bol uverejnený i odborný článok na webovej stránke úradu.

RÚVZ Prievidza

- článok na webovej stránke úradu,
- názorná propagácia vo vestibule úradu s použitím zdravotno-výchovných materiálov zameraných na danú problematiku.
- „**Deň otvorených dverí na Poradni zdravia**“ - v dňoch 30.5.-31.5.2022 sa uskutočnil v rámci našej Poradne zdravia deň otvorených dverí. V rámci tohto dňa prišlo do poradne zdravia 10 klientov. Pomocou prístroja smokerlyzer bolo vyšetrených 9 klientov a pomocou spirometra bolo vyšetrených 10 klientov. V rámci tejto akcie boli klienti testovaný na nikotínovú závislosť pomocou Fagerströmovho testu nikotínovej závislosti.
- „**Fajčenie + film Kým stúpa dym**“ – uskutočnili sa 2 besedy pre žiakov 8. ročníka v ZŠ Lehote pod Vtáčnikom, pričom počet edukovaných žiakov bol 35.

RÚVZ Považská Bystrica

- Bol zverejnený článok "Svetový deň bez tabaku - 31. máj 2022" na webstránke RÚVZ aj s plagátom, tieto materiály boli zverejnené aj na webstránke Považského osvetového strediska a na facebookovej stránke Strednej zdravotníckej školy v Považskej Bystrici

- Realizovali sa prednášky Prevencia fajčenia na ZŠ Slovenských partizánov, Považská Bystrica pre 6. a 7. ročník, meranie množstva CO vo vydýchnutom vzduchu a % COHb v krvi 20x, edukovaných 96 žiakov
- Počas Dňa otvorených dverí - 31. máj 2022 v zasadačke RÚVZ v Považskej Bystrici sa realizovali preventívne vyšetrenia, medzi nimi boli merania spirometrie a fajčiarom bolo poskytnuté aj meranie množstva CO vo vydýchnutom vzduchu a % COHb v krvi, fajčiari mohli vyplniť aj Fagerstromov dotazník, vyšetrené bolo 18-krát spirometria a 14-krát množstvo CO.
- Uskutočnila sa názorná propagácia vo vestibule RÚVZ v Považskej Bystrici.

26.6.- Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi

RÚVZ Trenčín

Názorná propagácia vo vestibule úradu na danú tému a článok na web stránku úradu.

RÚVZ Považská Bystrica

- V rámci tohto dňa sa realizovali prednášky Drogy a fajčenie na ZŠ Plevník-Drienové a ZŠ Slovenských partizánov v Považskej Bystrici pre 5. - 9. ročník. Meralo sa množstvo CO vo vydýchnutom vzduchu a % COHb v krvi u 40 záujemcov. Bolo edukovaných 113 žiakov.
 - Uskutočnila sa výtvarná aktivita s názvom "Takto trávim svoj voľný čas" pre deti a mládež vo veku 10-15 rokov, ktorá prebiehala od 22. do 30. júna 2022. Informácie boli zaslané mailom na školy v našom regióne, no žiadna škola sa do aktivity nezapojila.
- Uskutočnila sa aj názorná propagácia vo vestibule RÚVZ v Považskej Bystrici

RÚVZ Prievidza

- článok na webovej stránke úradu,
- názorná propagácia vo vestibule úradu s použitím zdravotno-výchovných materiálov zameraných na danú problematiku,
- „**Takto trávim svoj voľný čas**“ – pri príležitosti Medzinárodného dňa proti zneužívaniu drog a obchodovaniu s drogami Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky zrealizoval danú výtvarnú aktivitu. Aktivita bola určená pre deti a mládež vo veku 10-15 rokov a prebiehala od 22.6.- 30.6. 2022. Úlohou detí a mládeže bolo nakresliť/namaľovať kresbu na uvedenú tému, v ktorej mali znázorniť ako trávia svoj voľný čas. Do výtvarnej aktivity bolo oslovených 47 základných škôl vrátane osemročných gymnázií v rámci nášho regiónu. Do aktivity sa zapojili dve základné školy, ktoré nám poslali dve vybrané najzaujímavejšie kresby od zapojených detí. Vybrané najzaujímavejšie kresby od zapojených detí boli zverejnené na webovej stránke úradu.
- „**Legálne a nelegálne drogy**“ – uskutočnili sa 4 besedy pre žiakov 7. a 8. ročníka ZŠ v Novákoch, celkový počet edukovaných žiakov bol 80.

9. september – Medzinárodný deň povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme

RÚVZ Prievidza

- článok na webovej stránke úradu,
- názorná propagácia vo vestibule úradu s použitím zdravotno-výchovných materiálov zameraných na danú problematiku.
- „**Fetálny alkoholový syndróm**“ – beseda pre žiačky 8. a 9. ročníka ZŠ v Chrenovci-Brusne, počet edukovaných dievčat bol 30.

12. septembra – Európsky deň ústneho zdravia

RÚVZ Prievidza

- článok na webovej stránke úradu,
- názorná propagácia vo vestibule úradu s použitím zdravotno-výchovných materiálov zameraných na danú problematiku.
- „Ústna hygiena“- 3 besedy pre žiakov 1. až 3. ročníka ZŠ v Chrenovci-Brusne, pričom bolo edukovaných 78 žiakov.
- „Ústna hygiena“ – 1 beseda pre žiakov 2. ročníka ZŠ v Partizánskom, pričom počet edukovaných žiakov bol 22.
- „Ústna hygiena“ – 1 beseda pre žiakov 2. ročníka ZŠ v Partizánskom, pričom počet edukovaných žiakov bol 13.

21.9. – Svetový deň Alzheimerovej choroby

RÚVZ Trenčín

Názorná propagácia vo vestibule úradu na danú tému.

28. september - Svetový deň besnoty

RÚVZ Považská Bystrica

Vo vestibule RÚVZ v Považskej Bystrici sa uskutočnila názorná propagácia ku tomuto dňu.

október – mesiac úcty k starším

RÚVZ Trenčín

Názorná propagácia vo vestibule úradu na danú tému.

10. október - Svetový deň duševného zdravia

RÚVZ Trenčín

Názorná propagácia vo vestibule úradu na danú tému a článok na web stránku úradu.

RÚVZ Považská Bystrica

V rámci tohto dňa sa v spolupráci s Mestským úradom v Považskej Bystrici a Zväzom postihnutých v zasadačke mestského úradu uskutočnila prednáška "Žijeme život prospievajúci mozgu", ktorej sa zúčastnilo 55 účastníkov.

Vo vestibule RÚVZ v Považskej Bystrici sa uskutočnila názorná propagácia ku tomuto dňu.

15. októbra – Svetový deň umývania rúk

RÚVZ Prievidza

- článok na webovej stránke úradu,
- názorná propagácia vo vestibule úradu s použitím zdravotno-výchovných materiálov zameraných na danú problematiku.
- „Hygiena rúk“- 2 besedy pre žiakov 2. ročníka ZŠ v Bojniciach, pričom bolo edukovaných 22 žiakov.
- „Hygiena rúk“ – 3 besedy pre žiakov 1. ročníka ZŠ v Bojniciach, pričom počet edukovaných žiakov bol 53.
- „Hygiena rúk“ – 2 besedy pre žiakov 1. až 4. ročníka ZŠ v Bystričanoch, pričom počet edukovaných žiakov bol 47.
- „Hygiena rúk“- 1 beseda pre žiakov 2. ročníka ZŠ v Chrenovci-Brusne, pričom bolo edukovaných 27 žiakov.

16. október – Svetový deň potravy

RÚVZ Prievidza

- „Zdravá výživa a stravovanie“- 2 prednášky pre žiakov 5. až 7. ročníka ZŠ v Zemianskych Kostol'anoch, pričom počet edukovaných žiakov bol 48.

- „**Zdravá výživa a stravovanie + potravinová pyramída**“ –3 besedy pre žiakov 5. až 6. ročníka ZŠ v Lehote pod Vtáčnikom. Celkový počet edukovaných žiakov bol 64.
- „**Zdravá výživa a stravovanie**“- 4 prednášky pre žiakov 3. a 4. ročníka ZŠ v Bojniciach. Počet edukovaných žiakov bol 92.
- „**Zdravá výživa a stravovanie**“- 2 prednášky pre žiakov 3. a 4. ročníka ZŠ v Nedožeroch-Brezanoch, pričom počet edukovaných žiakov bol 28.
- „**Zdravá výživa a stravovanie**“- beseda pre žiakov 3. a 4. ročníka ZŠ v Chrenovci-Brusne, pričom bolo edukovaných 48 žiakov.
- „**Zdravá výživa a stravovanie + potravinová pyramída**“ – 3 besedy pre žiakov 3. až 7. ročníka ZŠ v Skačanoch, pričom počet edukovaných žiakov bol 58.
- „**Zdravá výživa a stravovanie**“- 2 prednášky pre žiakov 5. a 6. ročníka ZŠ v Nedožeroch-Brezanoch, pričom počet edukovaných žiakov bol 30.

20. október – Svetový deň osteoporózy

RÚVZ Považská Bystrica

Vo vestibule RÚVZ v Považskej Bystrici sa uskutočnila názorná propagácia ku tomuto dňu.

14. november – Svetový deň diabetu

RÚVZ Trenčín

Názorná propagácia vo vestibule úradu na danú tému.

RÚVZ Považská Bystrica

Boli zverejnené plagáty "Poradňa zdravia", "Prediabetes a prevencia" a "Test rizika cukrovky 2. typu" na webstránke RÚVZ a Považského osvetového strediska, kde bol zverejnený aj článok "Svetový deň diabetu - 14. november".

Uskutočnili sa vyšetrenia v základnej poradni, preventívne vyšetrenia záujemcov, uskutočnili sa merania tlaku krvi a pulzu, antropometrických ukazovateľov, % telesného tuku, % kostrového svalstva, bazálneho metabolizmu, viscerálneho tuku, obvodu pása, merania celkového cholesterolu a glukózy v krvi, test rizika cukrovky 2. typu, celkovo bolo vyšetrených 10 záujemcov.

14. - 20. november - Európsky týždeň boja proti drogám

RÚVZ Považská Bystrica

V rámci tohto týždňa sa uskutočnili prednášky o prevencii drogových závislostí na týchto školách:

ZŠ Nemocničná, Považská Bystrica, pre 8. a 9. ročník, 5 aktivít, 84 edukovaných žiakov,

ZŠ Plevník-Drienové, pre 3. - 9. ročník, 6 aktivít, 82 edukovaných žiakov,

ZŠ Slovenských partizánov, Považská Bystrica, pre 6. ročník, 4 aktivity, 75 edukovaných žiakov,

ZŠ Lednické Rovne, pre 3. - 4. ročník, 5 aktivít, 100 edukovaných žiakov.

Realizovali sa aj preventívne vyšetrenia žiakov, meranie obsahu CO vo vydýchnutom vzduchu a poradenstvo o prevencii fajčenia, kde bolo 48 vyšetrených žiakov.

RÚVZ Trenčín

Názorná propagácia vo vestibule úradu na danú tému. Na webovej stránke úradu bol uverejnený odborný článok na tému Nikotínové vrecká.

RÚVZ Prievidza

- článok na webovej stránke úradu,
- názorná propagácia vo vestibule úradu s použitím zdravotno-výchovných materiálov zameraných na danú problematiku.

- „**Prevencia užívania návykových látok**“ – bola zrealizovaná beseda pre žiakov 5. ročníka ZŠ na ul. Mariánskej v Prievidzi, kde bolo edukovaných 14 žiakov.
- „**Legálne a nelegálne drogy**“ – uskutočnili sa 4 besedy pre žiakov 8. a 9. ročníka ZŠ v Lehote pod Vtáčnikom, pričom bolo edukovaných 80 žiakov.
- „**Legálne a nelegálne drogy**“ – 2 besedy, ktoré boli zrealizované v ZŠ Zemianskych Kostolňanoch pre žiakov 7. až 9. ročníka, pričom celkový počet edukovaných žiakov bol 33.
- „**Legálne a nelegálne drogy**“ – beseda, ktorá sa uskutočnila v ZŠ Bojniciach pre žiakov 8. ročníka, kde počet edukovaných žiakov bol 19.
- „**Legálne a nelegálne drogy**“ – beseda, ktorá bola zrealizovaná v ZŠ Bojniciach pre žiakov 8. ročníka, kde počet edukovaných žiakov bol 17.
- „**Fajčenie**“ - bola zrealizovaná beseda pre žiakov 5. ročníka ZŠ na ul. Mariánskej v Prievidzi, kde bolo edukovaných 15 žiakov.
- „**Fajčenie**“ - 2 besedy, ktoré boli zrealizované v ZŠ Nedožeroch-Brezanoch pre žiakov 5. a 6. ročníka, pričom celkový počet edukovaných žiakov bol 25.
- „**Prevencia užívania návykových látok**“ – bola zrealizovaná beseda pre žiakov 5. ročníka ZŠ na ul. Mariánskej v Prievidzi, kde bolo edukovaných 12 žiakov.
- „**Legálne a nelegálne drogy**“ - beseda, ktorá sa uskutočnila v ZŠ Chrenovci-Brusne pre žiakov 8. ročníka, kde počet edukovaných žiakov bol 26.

1. december – Svetový deň boja proti AIDS

RÚVZ Prievidza

- článok na webovej stránke úradu,
- názorná propagácia vo vestibule úradu s použitím zdravotno-výchovných materiálov zameraných na danú problematiku.
- „**Prevencia proti HIV/AIDS**“ - beseda pre žiakov 9. ročníka ZŠ v Chrenovci- Brusne, pričom edukovaných bolo 24 žiakov.
- „**Prevencia proti HIV/AIDS**“ – beseda v ZŠ Zemianskych Kostolňanoch pre žiakov 9. ročníka, pričom celkový počet edukovaných žiakov bol 13.
- „**Prevencia proti HIV/AIDS**“ - 2 besedy pre žiakov 9. ročníka ZŠ v Nitrianskom Rudne, pričom edukovaných bolo 32 žiakov.
- „**Prevencia proti HIV/AIDS**“ - beseda v ZŠ Klátovej Novej Vsi pre žiakov 9. ročníka, kde bol počet edukovaných žiakov 10.

RÚVZ Trenčín

Názorná propagácia vo vestibule úradu na danú tému.

RÚVZ Považská Bystrica

Zrealizovala sa názorná propagácia vo vestibule RÚVZ v Považskej Bystrici.

MOST 2020 - Deň srdca

RÚVZ Považská Bystrica

Počas tohto dňa sa v Považskom osvetovom stredisku uskutočnili preventívne vyšetrenia. Uskutočnili sa merania tlaku krvi a pulzu, antropometrických ukazovateľov, BMI, % telesného tuku, % kostrového svalstva, bazálneho metabolizmu a viscerálneho tuku a merania celkového cholesterolu v krvi. Celkovo bolo vyšetrených 32 záujemcov. Bol vyhotovený aj plagát "Svetový deň srdca", ktorý bol uverejnený na webových stránkach RÚVZ a aj Považského osvetového strediska v Považskej Bystrici. Vo vestibule úradu sa uskutočnila názorná propagácia.

VEREJNÉ KAMPANE V TRNAVSKOM KRAJI:

Cieľom zdravotno-výchovných aktivít je zvýšiť informovanosť obyvateľstva o aktívnej ochrane a podpore zdravia, zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva, pozitívnym ovplyvnením vedomostí, postojov a rizikového správania sa vylúčením rizikových faktorov. Pri príležitosti významných dní a dní vyhlásených WHO sme organizovali zdravotno-výchovné akcie pre obyvateľov s osobitným zameraním na uvedené témy a termíny:

Svetový deň boja proti rakovine

RÚVZ Trnava - v súvislosti s realizáciou prevencie onkologických ochorení sme v našom spádovom území vykonali na výjazdových aktivitách vo firmách 142 edukácií (4 aktivity) v rámci prevencie rakoviny hrubého čreva a konečníka s vyplnením dotazníkov a 75 edukácií (3 aktivity) v rámci prevencie rakoviny prsníka a krčka maternice na stredných školách v Hlohovci a v Trnave.

V rámci svetového dňa bol umiestnený poster vo vstupnej hale RÚVZ so sídlom v Trnave.

RÚVZ Galanta – v spolupráci s vedením SOŠOaS Galanta bola realizovaná prednáška a beseda na tému : „Prevencia rakoviny prsníka a prevencia rakoviny krčka maternice“, ktorej sa zúčastnilo 45 študentiek.

Pre zamestnancov firmy Sedita – pečovárne Sereď bola realizovaná zdravotno – výchovná aktivita zameraná na prevenciu rakoviny prsníka a prevenciu rakoviny krčka maternice. Edukovaných bolo 46 zamestnancov.

Prezentácia a diskusia realizovaná pre zamestnancov firmy Bekaert Slovakia s.r.o. Sládkovičovo, ktorá bola zameraná na prevenciu rakoviny pľúc, počet edukovaných: 33 zamestnancov.

V spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou Galanta bola realizovaná v Areáli zdravia Galanta zdravotno – výchovná akcia zameraná na prevenciu rakoviny hrubého čreva a konečníka . Edukovaných bolo 35 klientov.

RÚVZ Dunajská Streda - prednášky s besedou a distribúciou zdravotno-výchovných materiálov na územnom spolku Slovenského červeného kríža v Dunajskej Strede pre nezamestnaných z Úradu práce a sociálnych vecí Dunajská Streda (45 edukovaných).

RÚVZ Senica –boli zrealizované 3 prednášky zamerané na prevenciu rakoviny hrubého čreva, konečníka a prsníka, ktorých sa zúčastnilo 35 ľudí vo veku do 40 rokov. V priestoroch úradu bol inštalovaný edukačný panel, na webových stránkach RÚVZ so sídlom v Senici bol spropagovaný svetový deň a boli distribuované zdravotno - výchovné materiály.

Svetový deň obezity

RÚVZ Trnava - v rámci Svetového dňa obezity sme verejnú informovali o rizikových faktorech výskytu nadváhy a obezity uverejnením na www. stránke úradu, formou letákov a vo vstupnej hale RÚVZ bol vystavený panel.

Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu sa dňa 9.11. – 11.11.2022 uskutočnilo akciu „Deň zdravia“ v priestoroch RÚVZ so sídlom v Trnave, (Limbova 6 a Halenárska 23). Zamestnancom sme vykonali vyšetrenie celkového cholesterolu, HDL cholesterolu, triglyceridov a glukózy z kapilárnej krvi, meranie TK, P a % množstvo telesného tuku s následným poradenstvom. Poskytli sme vhodný zdravotno – výchovný materiál. Vyšetřili sme 32 zamestnancov.

RÚVZ Galanta – v rámci Svetového dňa obezity bol v priestoroch RÚVZ Galanta realizovaný k tejto tematike propagačný panel.

RÚVZ Dunajská Streda - v roku 2022 sa realizovalo 9 aktivít k „Národnému akčnému plánu v prevencii obezity na roky 2015-2025“. Prednášky s besedou boli zamerané primárne na

podporu správnych stravovacích a pohybových návykov u detí ako aj u dospelých, ktoré boli realizované na Základnej škole s VJM Štvrtok na Ostrove (46 žiakov), na Základnej škole s VJM Zlaté Klasy (25 žiakov), v materských školách v Dunajskej Strede (13 detí) a na výjazdoch organizovaných v spolupráci so Slovenským červeným krížom (územný spolok Dunajská Streda, územný spolok Vydrany) pre 20 nezamestnaných z Úradu práce a sociálnych vecí Dunajská Streda a pre 21 obyvateľov obce Vydrany.

RÚVZ Senica - v priestoroch úradu bol inštalovaný edukačný panel, na webových stránkach RÚVZ so sídlom v Senici bol spropagovaný Svetový deň obezity a boli distribuované zdravotno - výchovné materiály.

Týždeň mozgu

RÚVZ Trnava- v rámci vyhláseného týždňa oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu zrealizovalo prednášky k uvedenej problematike a precvičenie pamäti u seniorov pomocou pracovných listov pre Denné centrá seniorov v Trnave.

RÚVZ Galanta - v spolupráci s Klubom dôchodcov Sereď bola realizovaná zdravotno – výchovná aktivita zameraná na tréning pamäti a mozgu, ktorej sa zúčastnilo 43 seniorov. Pre klientov DSS Senior Care Kaskády Galanta bola odprednášaná prednáška zameraná na tréning pamäti a mozgu, ktorej sa zúčastnilo 30 seniorov. V rámci Týždňa mozgu bol v priestoroch RÚVZ Galanta realizovaný k tejto tematike propagačný panel.

Deň narcisov

RÚVZ Galanta - v rámci Svetového dňa bol realizovaný propagačný panel s informáciou o možnosti prispieť na konto Ligy proti rakovine v priestoroch RÚVZ Galanta.

Svetový deň zdravia

RÚVZ Trnava – informácie k Svetovému dňu a odporúčania k stravovaniu a pohybovej aktivite seniorov sme uverejnili na [www. stránke úradu](http://www.stránke.úradu).

RÚVZ Galanta – propagácia Svetového dňa zdravia prostredníctvom tlače, prostredníctvom propagačných panelov v priestoroch RÚVZ Galanta a Galantského osvetového strediska v Galante. Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu každoročne realizuje týždeň zdravotno-výchovných aktivít k svetovému Dňu zdravia – v spolupráci s Galantským osvetovým strediskom a MÚ Galanta, v rámci ktorého boli realizované merania cholesterolu, glukózy, triglyceridov a krvného tlaku pre občanov mesta Galanta, ktorých sa zúčastnilo 31 klientov.

RÚVZ Dunajská Streda - k „Svetovému dňu zdravia“ bolo v základnej poradni na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Dunajskej Strede vyšetrených 20 klientov.

RÚVZ Senica – v priestoroch úradu bol inštalovaný edukačný panel, na webových stránkach RÚVZ so sídlom v Senici bol spropagovaný Svetový deň zdravia a boli rozdistribuované zdravotno - výchovné materiály.

Svetový deň astmy

RÚVZ Galanta - v rámci Svetového dňa astmy boli realizované propagačné panely s tematickým zameraním na prevenciu astmy a chronickej obštrukčnej choroby pľúc.

Európsky deň melanómu

RÚVZ Trnava - informácie k Európskemu dňu sme uverejnili na www. stránke úradu, vo vstupnej hale úradu bol umiestnený panel.

RÚVZ Galanta - na internetovej stránke RÚVZ boli uverejnené informácie s danou tematikou. V priestoroch RÚVZ Galanta bol realizovaný panel k Svetovému dňu melanómu.

Svetový deň pohybom ku zdraviu

RÚVZ Trnava – na dôležitosť pohybovej aktivity sme upozornili na www. stránke zdravotno-výchovným materiálom. Vo vstupnej hale RÚVZ bol vystavený panel s danou tematikou, verejnosť má k dispozícii celoročne možnosť cvičenia s následným poradenstvom v poradni pre optimalizáciu pohybovej aktivity.

RÚVZ Galanta – v rámci aktivity Beh Galantou bola účastníkom ponúknutá možnosť merania BMI, podkožného tuku a krvného tlaku, ktorú využilo 28 záujemcov. V priestoroch RÚVZ Galanta bol realizovaný k tejto problematike propagačný panel.

RÚVZ Dunajská Streda - v súvislosti so svetovým dňom „Pohybom ku zdraviu“ sme organizovali akciu „Jeden deň do práce bez auta“, cieľom ktorej bolo zvýšenie verejného povedomia o zdravom životnom štýle s dôrazom na význam dostatočnej pohybovej aktivity. Do akcie sa zapojilo 22 zamestnancov nášho úradu, ktorí sa dostali do práce bicyklom alebo peši.

RÚVZ Senica – v priestoroch úradu bol inštalovaný edukačný panel, na webových stránkach RÚVZ so sídlom v Senici bol spropagovaný Svetový deň „Pohybom ku zdraviu“ a boli rozdistribuované zdravotno - výchovné materiály do škôl, zdravotníckych zariadení, klubov dôchodcov a osvetových organizácií.

Svetový deň hypertenzie

RÚVZ Trnava- rámci Svetového dňa sme zorganizovali deň otvorených dverí, kde sme klientov poučili o správnych zásadách merania tlaku krvi. Svetový deň sme spropagovali na www. stránke úradu .

Svetový deň bez tabaku

RÚVZ Trnava- v rámci Svetového dňa bez tabaku sme v dňoch 30.5.-31.5.2022 zorganizovali deň otvorených dverí pre pomoc pri odvykaní od fajčenia. Pre klientov sme zabezpečili nasledovné aktivity: stupeň závislosti, individuálne poradenstvo, prevencia závislostí, telefonické poradenstvo. Svetový deň sme spropagovali na www. stránke úradu, kde sme poskytli rady pre odvykanie od fajčenia.

RÚVZ Galanta- boli realizované zdravotno – výchovné aktivity zamerané na poskytovanie informácií a poradenstvo na tému škodlivosti fajčenia tabaku, odvykania od fajčenia a pasívnej inhalácie tabakového dymu, meranie oxidu uhľnatého Smokerlyzérom spojené s meraním TK.

Pre širokú verejnosť bol organizovaný Deň otvorených dverí v rámci Poradne odvykania od fajčenia na RÚVZ Galanta.

Vo vestibule NsP Galanta bola realizovaná zdravotno – výchovná aktivita zameraná na poukázanie škodlivosti fajčenia, klientom bola ponúknutá možnosť merania CO vo vydychovanom vzduchu prístrojom Smokerlyzér.

Aktivít sa zúčastnilo 26 klientov, z toho 17 prejavilo záujem o vyšetrenie Smokerlyzérom a poradenstvo odvykania od fajčenia.

Propagácia Svetového dňa bez tabaku bola zabezpečená v priestoroch RÚVZ Galanta a na internetovej stránke úradu.

RÚVZ Dunajská Streda - v dňoch 30. – 31. 05. 2022 Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dunajskej Strede organizoval v rámci Svetového dňa bez tabaku 2022 „Deň otvorených dverí“. Informácia o zdravotno-výchovnej aktivite bola zverejnená na webovej stránke a na informačnom paneli pre verejnosť vo vstupnej hale tunajšieho úradu, cieľom ktorej bolo zvýšenie povedomia o hrozbe tabakizmu a jeho zdravotných následkov. Poskytnuté poradenstvo bolo zamerané na podporu jednotlivca, aby poznal svoje riziko a urobil kroky na jeho kontrolu. Zamestnanci oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu s využitím prístroja smokerlyzer vykonali 10 meraní (9 žien a 1 muž od 24 až 58 rokov). Vyšetrené osoby so smokerlyzerom mali možnosť otestovať si závislosť na nikotíne vyplnením Fagerströmového dotazníka nikotínovej závislosti.

RÚVZ Senica - v rámci dňa otvorených dverí boli na RÚVZ so sídlom v Senici vykonané merania oxidu uhoľnatého vo vydychovanom vzduchu, zistenie stupňa závislosti prostredníctvom dotazníkových metód. Do poradne zdravia prišlo 5 ľudí. Všetkým bolo poskytnuté odborné poradenstvo.

V priestoroch úradu bol inštalovaný edukačný panel, na webových stránkach RÚVZ so sídlom v Senici bol svetový deň spropagovaný a boli distribuované edukačné materiály.

Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi

RÚVZ Dunajská Streda- v súvislosti s Medzinárodným dňom proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi bola realizovaná od 22. do 30. júna 2022 výtvarná aktivita s názvom „Takto trávim svoj voľný čas“, určená pre deti a mládež vo veku 10 - 15 rokov. Úlohou žiakov bolo nakresliť kresbu (A4) na uvedenú tému, v ktorej znázornili ako trávia svoj voľný čas. Cieľom výtvarnej aktivity bolo zvýšiť povedomie o téme návykových látok, pôsobiť na vytváranie aktívneho protidrogového postoja a zmysluplného trávenia voľného času.

Do predmetnej výzvy sa zapojilo 118 žiakov 4., 5., 6., 7., 8. a 9. ročníka Základnej školy Jilemnického v Dunajskej Strede, Základnej školy Smetanov háj v Dunajskej Strede a Základnej školy s MŠ s VJM v Jahodnej. Na webovej stránke Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Dunajskej Strede (“ruvzds.sk” – pod súborom „Informácie - Výsledky výtvarnej aktivity - Takto trávim svoj voľný čas”) bolo zverejnených 26 najzaujímavejších kresieb od najkreatívnejších žiakov.

Svetový deň umývania rúk

RÚVZ Trnava- v rámci Svetového dňa sme na ZŠ a MŠ v Trnavskom kraji žiakom poskytli názornú ukážku správneho umývania rúk s následnou kontrolou pod UV lampou Derma LiteCheck.

Svetový deň sme spropagovali na www. stránke úradu, bol distribuovaný zdravotno-výchovný materiál s danou tematikou.

Svetový deň Alzheimerovej choroby

RÚVZ Galanta – v spolupráci s Klubom dôchodcov v Seredi bola realizovaná prednáška a beseda na tému : „Prevencia Alzheimerovej choroby“, ktorej sa zúčastnilo 80 seniorov.

RÚVZ Dunajská Streda- pri príležitosti „Svetového dňa Alzheimerovej choroby sa uskutočnila zdravotno-výchovná aktivita v dennom stacionári v Jahodnej, kde sme vykonali 20 vyšetrení celkového cholesterolu a glukózy z kapilárnej krvi a meranie krvného tlaku a pulzu (20 klientov). Po biochemických vyšetreniach bola realizovaná prednáška na podporu duševného a telesného zdravia seniorov.

RÚVZ Senica - v priestoroch úradu bol inštalovaný edukačný panel, na webových stránkach RÚVZ so sídlom v Senici bol spropagovaný svetový deň a boli rozdistribúované zdravotno - výchovné materiály.

Svetový deň srdca

RÚVZ Galanta – zdravotno-výchovné aktivity boli venované edukácii občanov o závažnosti hlavných rizikových faktorov kardiovaskulárnych ochorení s cieľom zvýšiť zdravotné uvedomenie verejnosti o rizikách, ktoré prispievajú k týmto ochoreniam, ku ktorým patrí fajčenie, nedostatok pohybovej aktivity, nezdravý spôsob stravovania, nadváha a obezita, vysoký krvný tlak, vysoká hladina cholesterolu.

V spolupráci s vedením firmy Bekaert Slovakia, s. r.o. Sládkovičovo bola pre zamestnancov realizovaná zdravotno-výchovná akcia spojená s možnosťou preventívneho vyšetrenia prístrojom Reflotrón, merania TK a meranie podkožného tuku, ktorej sa zúčastnilo 134 zamestnancov.

V spolupráci s MÚ Sereď bola pre občanov mesta realizovaná zdravotno-výchovná aktivita spojená s možnosťou preventívneho vyšetrenia prístrojom Reflotrón, meraním celkového cholesterolu, glukózy a meraním TK, ktorých sa zúčastnilo 52 obyvateľov.

V spolupráci vedením firmy Sedita – pečivárne Sereď bol pre zamestnancov realizovaný Deň zdravia, spojený s vyšetrením cholesterolu, glukózy, TK, BMI a podkožného tuku. Akcie sa zúčastnilo 100 zamestnancov.

V priestoroch RÚVZ Galanta boli vyhotovené propagačné panely k Svetovému dňu srdca.

RÚVZ Senica- v priestoroch úradu bol inštalovaný edukačný panel RÚVZ so sídlom v Senici bol medzinárodný deň spropagovaný a boli rozdistribúované zdravotno - výchovné materiály.

Medzinárodný deň seniorov

RÚVZ Galanta - výchovno-vzdelávacie aktivity OPZaVkJ boli zamerané na zlepšovanie úrovne zdravotného uvedomenia seniorov a motivovanie obyvateľstva a seniorov k väčšiemu záujmu o problematiku zdravého a aktívneho starnutia.

V roku 2022 bola v spolupráci vedením DSS Patria v Galante realizovaná prednáška a beseda zameraná na tréning pamäte, ktorej sa zúčastnilo 70 seniorov.

RÚVZ Senica- v priestoroch úradu bol inštalovaný edukačný panel a boli distribuované zdravotno – výchovného materiály.

Svetový deň duševného zdravia

RÚVZ Trnava- uskutočnili sme prednášky na tému duševné zdravie a poskytli zdravotno-výchovný materiál

RÚVZ Galanta- v priestoroch RÚVZ Galanta bol vyhotovený panel k danej tematike.

RÚVZ Senica- v priestoroch úradu bol inštalovaný edukačný panel, na webových stránkach RÚVZ so sídlom v Senici bol spropagovaný svetový deň a boli rozdistribúované zdravotno - výchovné materiály.

Svetový deň osteoporózy

RÚVZ Trnava -v rámci Svetového dňa boli zorganizované prednášky pre seniorov a deň bol spropagovaný na www. stránke úradu.

RÚVZ Galanta- v spolupráci s Klubom dôchodcov Sereď bola zrealizovaná prednáška a beseda na tému : „Prevencia osteoporózy“, spojená s možnosťou preventívneho vyšetrenia prístrojom Reflotrón, meraním celkového cholesterolu, glukózy a meraním TK, ktorej sa zúčastnilo 80 seniorov.

RÚVZ Senica- na webových stránkach RÚVZ so sídlom v Senici bol spropagovaný Svetový deň osteoporózy, v priestoroch úradu bol inštalovaný edukačný panel a boli distribuované zdravotno – výchovné materiály do klubov dôchodcov, zariadení sociálnej starostlivosti a zdravotníckych zariadení.

Svetový deň diabetu

RÚVZ Trnava- svetový deň diabetu sme okrem odborného panelu umiestneného vo vstupných priestoroch RÚVZ propagovali aj na www. stránke, pre verejnosť sme zorganizovali deň otvorených dverí s možnosťou vyšetrenia glukózy z kapilárnej krvi.

RÚVZ Dunajská Streda- dňa 14.11.2022 Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dunajskej Strede organizoval v rámci Svetového dňa diabetu „Deň otvorených dverí“. Informácia ponúkaných služieb všeobecného poradenstva bola zverejnená na webovej stránke a na informačnom paneli pre verejnosť vo vstupnej hale tunajšieho úradu, cieľom ktorej bolo zvýšenie informovanosti obyvateľov okresu Dunajská Streda v oblasti prevencie ochorenia diabetes mellitus 2. typu a včasnej identifikácie prítomnosti zvýšeného rizika rozvoja tohto ochorenia. Zamestnanci oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu zisťovali z kapilárnej krvi odobratej z prsta u 19 klientov aj hladinu glukózy a u rizikových osôb analyzovali aj glykovaný hemoglobín. Vyšetrené osoby si otestovali riziko vzniku cukrovky 2.typu pomocou dotazníka a po sčítaní bodov podľa zvolených odpovedí spoznali aj svoje výsledné skóre.

RÚVZ Senica- v priestoroch úradu bol inštalovaný edukačný panel, na webových stránkach RÚVZ so sídlom v Senici bol spropagovaný Svetový deň diabetu a boli rozdistribuované zdravotno - výchovné materiály.

Európsky týždeň boja proti drogám

RÚVZ Trnava- v rámci Európskeho týždňa boja proti drogám sme s TOS Trnava organizovali zdravotno-výchovné aktivity pre študentov základných a stredných škôl v regióne.

RÚVZ Dunajská Streda- v súvislosti s Európskym týždňom proti drogám a zároveň plnením Národného akčného plánu pre problémy s alkoholom sme realizovali 4 prednášky s besedou, so zameraním na primárnu prevenciu látkových závislostí s dôrazom na alkohol a zákaz jazdy pod vplyvom alkoholu. Zdravotno-výchovné aktivity sa uskutočnili na Strednej odbornej škole technickej v Dunajskej Strede za účasti 24 žiakov (3. a 4. ročník) a na Strednej zdravotníckej škole v Dunajskej Strede za účasti 50 žiakov (4.ročník) a úroveň vedomostí a informovanosti o zdravotných, sociálnych a ekonomických účinkoch škodlivého užívania alkoholu bola vyhodnotená formou krátkeho dotazníka. Prednášky s besedou na tému zvýšenia povedomia o legálnych a nelegálnych drogách boli realizované na Základnej škole s vyučovacím jazykom maďarským v Dolnom Štále za účasti 27 žiakov (5. a 6. ročník) a na Cirkevnej základnej škole svätého Jána Apoštola s vyučovacím jazykom maďarským za účasti 18 žiakov (7., 8. a 9. ročník).

Dňa 16.11.2022 Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dunajskej Strede organizoval v rámci Európskeho týždňa boja proti drogám 2022 „Deň otvorených dverí“, cieľom ktorého bolo zvýšenie povedomia o hrozbe tabakizmu a jeho zdravotných následkov. Informácia o zdravotno-výchovnej aktivite bola zverejnená na webovej stránke a na informačnom paneli pre verejnosť vo vstupnej hale tunajšieho úradu, Poskytnuté poradenstvo bolo zamerané na podporu jednotlivca, aby poznal svoje riziko a urobil kroky na jeho kontrolu. Zamestnanci oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu s využitím prístroja Smokerlyzer vykonalí 14 meraní.

RÚVZ Senica - na webových stránkach RÚVZ so sídlom v Senici bol spropagovaný Európsky týždeň boja proti drogám, v priestoroch úradu bol inštalovaný edukačný panel a bol distribuovaný edukačný materiál.

Svetový deň AIDS

RÚVZ Trnava – v rámci Svetového dňa sme umiestnili odborný panel do vstupných priestoroch RÚVZ, pre študentov ZŠ a SŠ boli zabezpečené prednášky s danou tematikou.

RÚVZ Galanta-pre študentov SOŠOaS Galanta bola zrealizovaná prednáška a beseda zameraná na tému AIDS , ktorej sa zúčastnilo 35 študentov.

RÚVZ Dunajská Streda- v súvislosti so Svetovým dňom boja proti AIDS sme realizovali 1 prednášku s besedou na Strednej zdravotníckej škole v Dunajskej Strede za účasti 50 žiakov.

RÚVZ Senica – bola zabezpečená informovanosť o problematike HIV/AIDS formou edukačného panelu v RÚVZ so sídlom v Senici a spropagovaním svetového dňa na webových stránkach úradu.

V rámci ochrany a podpory zdravia a vyhlásených svetových dní WHO sme poskytovali pre širokú verejnosť informácie o správnom životnom štýle, prevencii drogových závislostí, škodlivosti fajčenia, diabetes mellitus, pohybovej aktivite, onkologických ochoreniach, očkovaní, úrazoch u seniorov, infekciách HIV a ku všetkým vyhláseným dňom boli zhotovené panely vo vstupných halách RÚVZ Trnavského kraja.

VEREJNÉ KAMPANE V ŽILINSKOM KRAJI:

Aktivity v roku 2022 boli orientované hlavne na prevenciu kardio-vaskulárnych ochorení, prevenciu fajčenia, zdravú výživu, zdravotné riziká potravín, podporu vlastného zdravia, zmeny v životnom štýle, na oblasť problematiky AIDS a prevencii infekčných ochorení. Aktivity boli cielene venované predovšetkým detskej populácii, mládeži a obyvateľom v produktívnom veku, s konkrétnym zameraním na témy aktuálnych významných dní venovaných zdraviu vyhlásených WHO. Zrealizované aktivity uvádzame pre každý RÚVZ ZA kraja zvlášť:

RÚVZ Čadca

Svetový deň boja proti rakovine

- pripravili článok a zaslali ho na uverejnenie do regionálnych printových týždenníkov, na internetovej stránke RÚVZ so sídlom v Čadci. Pri vstupe do budovy RÚVZ a ambulancie Poradne zdravia boli vytvorené informačné panely s uvedenou témou.
- vykonali 8 prednášok, celkovo pre 356 poslucháčov zamerané na nádorové ochorenia – konkrétne na rakovinu prsníka a rakovinu hrubého čreva a konečníka.

Svetový deň obezity

- pripravili článok a zaslali ho na uverejnenie do regionálnych printových týždenníkov, na internetové stránky miest Čadca, Turzovka, Kysucké Nové Mesto a Krásno nad Kysucou, na internetovej stránke RÚVZ so sídlom v Čadci a pri vstupe do budovy RÚVZ.
- realizované 3 prednášky pre 51 žiakov základnej školy na tému Zdravý životný štýl.

Celoslovenská kampaň „Týždeň mozgu“

- prebehli edukačné aktivity formou besied na lokálnej úrovni, a to konkrétne 8 besied na tému „Načo nám je mozog?“ pre 162 žiakov 3. až 4. ročníka základných škôl.

Svetový deň zdravia

- bolo uskutočnených 6 prednášok pre 154 žiakov základných a študentov stredných škôl na témy Zdravá výživa, Zdravý životný štýl a poruchy príjmu potravy.

Svetový deň čistých rúk

- pripravili článok a zaslali ho na uverejnenie do regionálnych printových týždenníkov, na internetové stránky miest Čadca, Turzovka, Kysucké Nové Mesto a Krásno nad Kysucou. Článok sme zverejnili aj na internetovej stránke RÚVZ so sídlom v Čadci.
- realizované 3 prednášky pre 79 poslucháčov (2 prednášky pre 64 študentov a 1 prednáška pre 15 seniorov).
- boli realizované edukačné aktivity formou prednášok/besied, konkrétne 12 prednášok pre 273 žiakov základných a študentov stredných škôl a 1 prednáška pre 50 seniorov.
- pripravili článok k uvedenej téme a zaslali ho na uverejnenie do regionálnych printových týždenníkov, na internetové stránky miest Čadca, Turzovka, Kysucké Nové Mesto a Krásno nad Kysucou. Článok zverejnili aj na internetovej stránke RÚVZ so sídlom v Čadci.

Svetový deň bez tabaku

- boli realizované edukačné aktivity formou prednášok, na tému Fajčenie ako rizikový faktor bolo realizovaných 13 besied celkovo pre 304 žiakov základných a študentov stredných škôl. - realizovaný Deň otvorených dverí na RÚVZ Čadca v dňoch 30.5. a 31.5.2022, kde mali záujemcovia možnosť zistiť stupeň závislosti prostredníctvom dotazníkových metód, s využitím merania CO vo vydychovanom vzduchu, bolo im poskytnuté individuálne poradenstvo zamerané na odvykanie od fajčenia a rovnako informácia o možnostiach návštevy Poradne na odvykanie od fajčenia. Počas DOD navštívilo RÚVZ Čadca 34 respondentov.
- vytvorili článok zameraný na riziká užívania tabaku (ktorého súčasťou bola aj informácia o realizácii aktivity „Deň otvorených dverí“ na RÚVZ Čadca), ktorý bol zaslaný na uverejnenie do regionálnych elektronických a printových médií, rovnako bol uverejnený na webovej stránke úradu, pri vstupe do budovy a pri vstupe do ambulancie Poradne zdravia.

Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi

- boli vykonané edukačné aktivity formou prednášok, zamerané na riziká užívania nelegálnych i legálnych drog. Celkovo bolo vykonaných 18 prednášok pre 338 žiakov základných a študentov stredných škôl. Taktiež sa zapojili do celoslovenskej výtvarnej aktivity s názvom „Takto trávim svoj voľný čas“. Aktivita bola určená pre deti vo veku 10-15 rokov a úlohou detí bolo, nakresliť ako trávia svoj voľný čas. Svoje kresby nám zaslalo 12 žiakov a 3 najzaujímavejšie kresby boli zverejnené na webovej stránke RÚVZ Čadca.

Medzinárodný deň povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme

- bolo realizovaných 6 prednášok pre 156 študentov stredných škôl na uvedenú problematiku, súčasťou ktorých bolo aj premietanie filmu „Vplyv pitia alkoholu na vývin plodu“. Rovnako k danej problematike pripravili článok a zaslali ho na uverejnenie do regionálnych printových týždenníkov, na internetové portály, na webové stránky miest a na webovú stránku RÚVZ so sídlom v Čadci.

Európsky deň ústneho zdravia

- boli zrealizované 3 besedy pre 57 detí predškolského veku z MŠ.
- pripravili článok a zaslali ho na uverejnenie do regionálnych printových týždenníkov, na internetové portály, webové stránky miest a na webovú stránku RÚVZ so sídlom v Čadci.

Svetový deň Alzheimerovej choroby

- boli zrealizované 2 prednášky pre 53 poslucháčov (1 prednáška pre 25 seniorov a 1 prednáška pre 28 študentov SŠ)
- spracovaný článok a zaslaný na uverejnenie do regionálnych printových týždenníkov, na internetové portály, na webové stránky miest a na webovú stránku RÚVZ so sídlom v Čadci.

Svetový deň srdca

- boli zrealizované 2 prednášky na tému Kardiovaskulárne ochorenia pre 145 seniorov, zamerané na prevenciu týchto ochorení.
- bol spracovaný článok a zaslaný na uverejnenie do regionálnych printových týždenníkov, na internetové portály, na webové stránky miest a na webovú stránku RÚVZ so sídlom v Čadci.

Medzinárodný deň starších

- realizovali edukačné aktivity formou prednášok pre poslucháčov vo vekovej kategórii 60+, zamerané na rôzne témy. Konkrétne bolo realizovaných 6 prednášok pre 390 seniorov.
- bol spracovaný článok a zaslaný na uverejnenie do regionálnych printových týždenníkov, na internetové portály, na webové stránky miest a na webovú stránku RÚVZ so sídlom v Čadci.

Svetový deň duševného zdravia

- bol spracovaný článok a zaslaný na uverejnenie do regionálnych printových týždenníkov, na internetové portály, na webové stránky miest a na webovú stránku RÚVZ so sídlom v Čadci.

Svetový deň potravy

- bolo realizovaných 17 prednášok celkovo pre 436 poslucháčov, konkrétne 15 prednášok pre 266 žiakov základných a študentov stredných škôl a 2 prednášky pre 170 seniorov.

Svetový deň umývania rúk

- realizovali 5 prednášok pre 71 žiakov základných škôl zameraných na hygienu rúk.

Svetový deň diabetu

- boli realizované edukačné aktivity formou prednášok, konkrétne 3 prednášky pre 80 poslucháčov (2 prednášky pre 50 študentov strednej školy a 1 prednáška pre 30 seniorov),
- vytvorený článok zaslaný na uverejnenie do regionálnych elektronických a printových médií Poradenské centrum ochrany a podpory zdravia, na základe zverejnenej informácie navštívilo 15 klientov. Na tému prevencie diabetu boli vytvorené informačné panely pri vstupe do budovy RÚVZ Čadca a pri vstupe do ambulancie Poradne zdravia.

Európsky týždeň boja proti drogám

- boli vykonané edukačné aktivity formou prednášok pre žiakov základných a študentov stredných škôl, zamerané na riziká užívania drog, s dôrazom na alkohol. Celkovo bolo vykonaných 15 prednášok pre 314 žiakov základných a študentov stredných škôl.
- vytvorený článok a následne zaslaný na uverejnenie do regionálnych printových týždenníkov, na internetové portály, na webové stránky miest a na webovú stránku RÚVZ so sídlom v Čadci.
- Pracovníčky OPZaVkJsa zúčastnili na preventívnej aktivite MP Čadca – Živé knižnice s mladými liečenými narkomanmi, zameranej na žiakov základných a študentov stredných škôl, s posolstvom „Ty toto nemusíš zažiť“.

Prevencia počas horúčav, Letná dovolenková sezóna 2022, Sezóna kliešťov

- spracovali články Prevencia počas horúčav, Letná dovolenková sezóna 2022 a Sezóna

kľiešťov, ktoré boli zaslané na uverejnenie do regionálnych printových týždenníkov, na internetové portály, na webové stránky miest a webovú stránku RÚVZ so sídlom v Čadci.

RÚVZ Dolný Kubín

V roku 2022 sa realizovali významné dni a dni odporúčané Svetovou zdravotníckou organizáciou vytvorením článku na danú tému a uverejnením na internetovej stránke RÚVZ Dolný Kubín, taktiež uverejnením odborného panelu vo vstupných priestoroch úradu. Jednalo sa o nasledovné dni: *Celoslovenská kampaň „Týždeň mozgu“*, *Svetový deň zdravia*, *Svetový deň srdca*, *Svetový deň pohybom ku zdraviu*, *Svetový deň bez tabaku*, *Svetový deň obezity*, *Medzinárodný deň povedomia o Fetálnom alkoholovom syndróme*, *Mesiac úcty k starším*.

V rámci aktivít spojených s Európskym týždňom boja proti drogám bola realizovaná aktivita v rámci semináru RÚVZ, ktorej sa zúčastnilo 26 ľudí.

Pri príležitosti „Medzinárodného dňa proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi“ bolo k danej problematike realizovaná výtvarná aktivita s názvom „Takto trávim svoj voľný čas“, do ktorej sa zapojili žiaci 8 a 9 ročníka ZŠ (spolu 18 žiakov).

RÚVZ Liptovský Mikuláš

Svetový deň pohybom ku zdraviu

- 7 prednášok- 254 žiakov. Téma: „Benefity pohybovej aktivity vo vzťahu k posilneniu telesného a duševného zdravia.“

Svetový deň obezity

Prednáška k predmetnej téme pre žiakov ZŠ s MŠ - edukovaných 64 žiakov.

Téma: „Benefity zdravej výživy pre zdravý rast a vývoj žiaka, Význam vyváženej stravy, nesprávna desiatka žiaka, riziká nápojov so zvýšeným obsahom v cukru pre vznik obezity, ochorenia z nesprávnej výživy (anorexia, bulímia, obezita).“

Svetový deň hypertenzie

Pri príležitosti Svetového dňa hypertenzie sa uskutočnila akcia : meranie tlaku a poradenstvo nefarmakologického znižovania tlaku krvi v meste Ružomberok.

Počet vyšetrených občanov: 19 (10 mužov, 9 žien).

Svetový imunizačný týždeň

V školských zariadeniach boli realizované 4 prednášky (130 študentov). Téma: „Ako fungujú a čo obsahujú vakcíny, očkovanie - povinné , odporúčené“.

Svetový deň bez tabaku

Intervenčné zdravotno - výchovné aktivity (2) boli realizované na tému „Bez dymové tabakové výrobky, droga nikotín, riziko vývoja závislosti“ v školských zariadeniach.

Európsky týždeň boja proti drogám

Výtvarná súťaž- zapojené 4 základné školy, na webových stránkach RÚVZ boli zverejnené výkresy s informovanými súhlasmi rodičov .

12 prednášok s témou „Zvyšovanie informovanosti v oblasti legálnych drog: nikotín a alkohol, závislosť, rizikové faktory srdcovo-cievnych a nádorových ochorení.“ (176 jedincov).

Svetový deň boja proti AIDS

Realizovaných 5 preventívnych intervencií k predmetnej téme (101 edukovaných).

RÚVZ Martin

Svetový deň bez tabaku

Realizácia kampane v OC Galéria. Klientom poskytli vyšetrenie celkového cholesterolu z kapilárnej krvi, meranie krvného tlaku, CO vo vydychovanom vzduchu a poradenstvo v zdravom životnom štýle. Fajčiarom poskytli informácie o rizikách vyplývajúcich z aktívneho, ale aj pasívneho fajčenia a možnostiach ako riešiť svoju závislosť. Kampane sa zúčastnilo 29 klientov.

RÚVZ Žilina

Celkom bolo v súvislosti so Svetovými dňami zdravia pripravených 11 informačných panelov v priestoroch uvedených zariadení, 13 článkov na web stránke RÚVZ ZA.

Svetový deň proti rakovine

- 2x prednáška pre študentky SZŠ (spolu 31 študentov),
- 1x panel vo vstupných priestoroch RÚVZ so sídlom v Žiline,
- distribúcia letákov s onkologickou problematikou na onkologickú kliniku a iné ambulancie, oddelenia FNŠP Žilina (18 druhov letákov)

Týždeň mozgu (v spolupráci s Krajskou knižnicou Žilina)

- individuálna ukážka tréningu pamäte pre verejnosť v produktívnom veku – 4 osôb,
- „*Tréning pamäte hrou*“ pre deti MŠ - 19 detí,
- 2x „*Tréning pamäte hrou*“ pre deti ZŠ - 36 detí, 2 pedagógovia,
- 1x *tréning pamäte* pre verejnosť – 4 deti, 2 dospelý,
- 3x interaktívna prednáška pre seniorov Univerzity tretieho veku ZA Univerzity „*Žijeme život prospešný pre mozog?, Prečo zabúdame? Tréning pamäte*“ – spolu 34 seniorov,
- 1x interaktívna prednáška k týždňu mozgu, tréningu pamäte pre SŠ Pro scholaris – 25 študentov,
- 2x panel vo vstupných priestoroch RÚVZ so sídlom v Žiline a v Krajskej knižnici Žilina,
- informácia na web stránke RÚVZ so sídlom v Žiline, Krajskej knižnici.

Svetový deň obezity

- 2x beseda pre Univerzitu tretieho veku „*Obezita a pohybová aktivita*“, „*Obezita a vysoký krvný tlak*“ (13 seniorov),
- informačný panel vo vstupnom priestranstve RUVZ ZA,
- informačný článok na web stránke RUVZ ZA.

Svetový deň zdravia

- „*deň zdravia*“ pre zamestnancov KIA Motors (monitoring celkového cholesterolu, kyseliny močovej Hgb, PSA FEV1, poskytnutie individuálne poradenstvo- vyšetrených 61 klientov),
- 1x panel vo vstupných priestoroch RÚVZ so sídlom v Žiline

Európsky imunizačný týždeň (v spolupráci s odd. epidemiológie):

- 1x panel vo vstupných priestoroch RÚVZ so sídlom v Žiline,
- 1x informácia na web stránke RÚVZ so sídlom v Žiline,
- 2x prednáška „*Problematika očkovania*“ pre študentov SZŠ (19 študentov, 1 pedagógovia),
- informácie o očkovaní, problematike chrípky pre verejnosť – SSE ZA (38 klientov)

Svetový deň bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci

- informácia na web stránke RÚVZ so sídlom v Žiline,

Európsky deň melanómu

- 2x prednáška pre študentov SZŠ (19 študentov, 1 pedagóg)
- 1x panel vo vstupných priestoroch RÚVZ so sídlom v Žiline,
- 1x informácia na web stránke RÚVZ so sídlom v Žiline,

Svetový deň hypertenzie

- 4x prednáška pre študentov VŠZaSP a študentov SZŠ (spolu 110 študentov),
- informácia na web stránke RÚVZ so sídlom v Žiline,
- 1x panel vo vstupných priestoroch RÚVZ so sídlom v Žiline

Svetový deň bez tabaku

- „Deň otvorených dverí“ pre verejnosť v nadstavbovej poradni prevencie tabakových závislostí – meranie respiračných ukazovateľov spirometrom, smokerlyzerom, poskytnuté individuálne poradenstvo (13 účastníkov),
- 1x panel vo vstupných priestoroch RÚVZ so sídlom v Žiline,
- 3x informácia na web stránke RÚVZ so sídlom v Žiline,

Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonného obchodovania s nimi

- propagácia na web stránke RÚVZ so sídlom v Žiline,
- výtvarný projekt „*Takto trávim svoj čas*“ pre ZŠ –kontaktované ZŠ okresov ZA a BY (63 škôl), zapojili sa 2 ZŠ (5 kresieb).

Svetový deň srdca + kampaň MOST (mesiac o srdcových témach)

- monitoring RF KVS och. na Žilinských dňoch zdravia (celkový cholesterol, TK, % telesného tuku – individuálne poradenstvo) – 34 účastníkov
- distribúcia zdr.-výchovných materiálov počas mesiaca september

Svetový deň Alzheimerovej choroby

- 1x prednáška pre študentov SZŠ (20 študentov),
- informácia na web stránke RÚVZ so sídlom v Žiline.

Svetový deň diabetu

- 2x prednáška pre študentov VŠZaSP a študentov SZŠ (spolu 53 študentov),
- 1x panel vo vstupných priestoroch RÚVZ so sídlom v Žiline,
- 1x informácia na web stránke RÚVZ so sídlom v Žiline,
- Informácia o problematike DM poskytnutá mestu, obciam ZA okresu (10x).

Európsky týždeň boja proti drogám

- 1x prednáška problematika alkoholovej závislosti pre študentov SZŠ (20 študentov),
- individuálne poradenstvo o nikotínovej závislosti pre študentov SOŠ (13 študentov),
- 1x panel vo vstupných priestoroch RÚVZ so sídlom v Žiline,
- 1x informácia na web stránke RÚVZ so sídlom v Žiline.

3. Výskumná a prieskumná činnosť

Bratislavský kraj

Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľov v SR

OPZ a VKZ realizoval prieskum zdravotného uvedomenia. Na prieskume sa zúčastnilo 104 respondentov Bratislavského kraja.

Národný akčný plán v prevencii obezity na roky 2015- 2025

Intenzívne sme pokračovali v edukačných a skriningových aktivitách prostredníctvom PZ a tiež v spolupráci so VŠZP a ďalšími občianskymi neziskovými organizáciami. Realizovali sme **33** prednášok z problematiky racionálnej výživy a životosprávy - počet účastníkov **757**. V rámci svetového dňa obezity sme propagovali zdravý životný štýl prostredníctvom zdieľania informácií na FB stránke a informačných paneloch v priestoroch RÚVZ. Pokračujeme v realizácii projektu „Viem čo zjem“ na ZŠ – počet edukovaných **145**.

Úloha 9.4 Podpora znevýhodnených komunit

Nadviazali sme spoluprácu s koordinátormi asistentov organizácie Zdravé regióny. Prezentovali sme ponuku aktivít pre rómske komunity. V rámci propagácie našich aktivít sme vyšetrili 12 asistentov.

Stratégia rozvoja Poradenských centier ochrany a podpory zdravia v SR

Prostredníctvom PCOPZ sme zabezpečili individuálne a skupinové poradenstvo v rámci PZ a výjazdových poradní. Cieľom bolo dosiahnutie pozitívnej zmeny rizikového správania dlhodobým poradenstvom v rámci opakovaných návštev. U klientov sme monitorovali výskyt rizikových faktorov. Oproti predchádzajúcim rokom sme navýšili počet vyšetrených klientov v základnej Poradni zdravia- počet vyšetrených **1287**.

Národný akčný plán pre problémy s alkoholom na roky 2021- 2030

Edukačné aktivity boli zamerané na edukáciu žiakov ZŠ- počet edukovaných 130 žiakov. Pokračovali sme v aktivitách zameraných na zvýšenie zdravotného uvedomenia o rozsahu a povahe zdravotných, sociálnych a ekonomických účinkov škodlivého užívania alkoholu.

Národný program Podpory zdravia pre roky 2021- 2030

V rámci primárnej prevencie sme formou **29** výjazdových aktivít základnej poradne realizovali skrining rizikových faktorov spojený s komplexnou edukáciou. Rizikovým klientom bolo odporučené kontrolné komplexné vyšetrenie v PZ, **47** klientov bolo odporučených do starostlivosti špecialistov zabezpečili individuálne a skupinové poradenstvo v rámci PZ a výjazdových poradní. V audiovizuálnych a printových médiách ako aj na webovej stránke a informačných paneloch RÚVZ bolo prezentovaných a uverejnených **95 príspevkov** z problematiky nutriécie a životného štýlu. V rámci významných Svetových dní sme realizovali edukačné aktivity- Svetový deň boja proti rakovine, Svetový deň obezity, Svetový deň – Pohybom ku zdraviu, Svetový deň zdravia, Svetový deň bez tabaku, Európsky týždeň boja proti drogám.

Banskobystrický kraj

RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

- Gestor CINDI programu v SR.
- Úlohy vyplývajúce z Programov a projektov úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky na rok 2022 a ďalšie roky:
- Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľov SR (úloha 9.1).

- Prieskum zdravotnej gramotnosti obyvateľov SR (úloha 9.2).
- Národný akčný plán v prevencii obezity na roky 2015 – 2025 (úloha 9.3): Vyzvi srdce k pohybu – Celonárodná medzinárodná koordinovaná kampaň na zvýšenie pohybovej aktivity dospeléj populácie (úloha 9.3.1). Príprava celonárodnej kampane sa v roku 2022 nerealizovala z ekonomických dôvodov.
- Podpora zdravia znevýhodnených komunit (úloha 9.4).
- Stratégia rozvoja poradenských centier ochrany a podpory zdravia v SR (úloha 9.5).
- Národný akčný plán pre problémy s alkoholom na roky 2021 – 2030 (úloha 9.6).
- Národný program podpory zdravia pre roky 2021 – 2030 (úloha 9.7).

RÚVZ so sídlom vo Zvolene

- Prieskum „Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľov SR“ – distribúcia, zber a nahadzovanie so systémom v zmysle pokynov UVZ SR – 98 dotazníkov.

RÚVZ so sídlom v Lučenci

- Prieskum zdravotnej gramotnosti sa v roku 2022 nerealizoval.

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobotě

- Prieskum „Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľov SR“ – distribúcia, zber a vkladanie dotazníkov do databázy súboru Excel - 104 dotazníkov.

RÚVZ so sídlom vo Veľkom Krtíši

- Prieskum „Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľov SR“ – distribúcia, zber a vkladanie dotazníkov do databázy súboru Excel - 104 dotazníkov.

RÚVZ so sídlom v Žiar nad Hronom

- Prieskum „Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľov SR“ – distribúcia, zber a vkladanie dotazníkov do databázy súboru Excel - 104 dotazníkov.

Košický kraj

Participuje sa súčasne na plnení viacerých programov a akčných plánov, ako napr. aktualizovaný Národný program podpory zdravia pre roky 2021 – 2030, Národný program prevencie obezity (2008, v gescii ÚVZ SR), vrátane Národného akčného plánu v prevencii obezity na roky 2015 – 2025 (schváleného vládou SR); Národný program duševného zdravia (2004, prijatý vládou SR); Národný program kontroly tabaku (2007, schválený vládou SR) a Národný akčný plán na kontrolu tabaku a súvisiacich výrobkov na roky 2023 – 2030 (v gescii ÚVZ SR, schválený vládou SR v r. 2022); Národný akčný plán pre problémy s alkoholom na roky 2021 – 2030 (v gescii ÚVZ SR, schválený vládou SR); Národná protidrogová stratégia SR na obdobie rokov 2021 – 2025 s výhľadom do roku 2030 (schválená vládou SR); Stratégia rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030 (schválená vládou SR) vrátane Akčných plánov k Stratégii rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030 na roky 2022 – 2024; Národný program aktívneho starnutia na roky 2021 – 2030 (schválený vládou SR); Národná stratégia SR pre BECEP na roky 2021 – 2030 (schválená vládou SR) vrátane Akčného plánu implementácie opatrení NS SR pre BECEP na r. 2021 – 2030 a i.

RÚVZ Košice - prevencia vybraných chronických ochorení je realizovaná najmä ovplyvňovaním informovanosti a zdravotného uvedomenia obyvateľov v zmysle zásad zdravého spôsobu života, uplatňujúc najmä zdravotno-výchovnú edukáciu a činnosti Poradne zdravia (stabilnej a mobilnej zložky). V poradni sú klienti, resp. záujemcovia vyšetrení v zmysle štandardnej metodiky za účelom identifikovania rizikových faktorov srdcovocievnych ochorení (metabolického syndrómu). Na základe zistených údajov,

nadväzujúce odborné poradenstvo je zamerané na zlepšenie nameraných hodnôt a optimalizáciu zložiek životného štýlu nefarmakologickou cestou.

V rámci prevencie chronických neprenosných ochorení a realizácie individuálneho poradenstva bolo v roku 2022 v základnej Poradni zdravia RÚVZ Košice vyšetrených spolu 951 osôb, z toho 263 mužov a 688 žien. Práca bola zameraná najmä na monitoring zdravotného stavu klientov, ktorí poradňu navštívili v jej sídle, resp. na jej výjazdových akciách. U väčšiny z nich bola odobratá kapilárna krv na vyšetrenie parametrov sledovaných pri metabolickom syndróme (glukóza, celkový cholesterol, HDL, triacylglyceroly), prístrojmi Reflotron, Afinion 2, Accutrend Plus či Wellion, a boli im uskutočnené aj antropometrické merania s určením percenta tuku v tele, BMI, WHR a meranie krvného tlaku, pulzu. Klienti zároveň vyplnili dotazník, týkajúci sa životného štýlu. Na základe nameraných hodnôt sa individuálne hodnotili výsledky a hľadali možnosti zníženia rizika metabolického syndrómu (ďalej len MS). U ostatných klientov bola z kapilárnej krvi vyšetrená, napr. len hladina celkového cholesterolu, resp. aj hladina glukózy, a uskutočnené spomínané antropometrické merania a meranie krvného tlaku, pulzu. Všetkým klientom bolo poskytnuté individuálne poradenstvo.

Z medziodborových, resp. medzirezortných prieskumno-výskumných úloh môžeme uviesť nasledovné:

V rámci spolupráce RÚVZ Košice (OPZaVkJ, Odboru hygieny výživy – Poradne správnej výživy) a O. Z. Slovenská sieť proti chudobe (angl. skr. SAPN) bol vypracovaný projekt výskumu pod názvom „Dostupnosť zdravého životného štýlu u obyvateľov Slovenskej republiky ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením (Spotreba potravín, ich kvalita a stravovacie návyky v kontexte príjmu, statusu, sociálneho environmentu)“.

Na odbornom seminári pre pracovníkov RÚVZ Košice v roku 2022 prezentovaný príspevok: Schnitzerová, E. Niektoré komponenty životného štýlu u príjmovovo odlišných skupín obyvateľov (RÚVZ Košice, 10. 11. 2022).

V súvislosti s aktualizovaným Národným programom podpory zdravia a podľa metodického pokynu ÚVZ SR sa v roku 2022 zapojili do celoslovenského dotazníkového prieskumu Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľov SR, použitou metódou bol anonymný dotazník obsahujúci 90 položiek, ktorý na báze dobrovoľnosti vyplnilo 124 respondentov (60 mužov a 64 žien). Zber dát sa uskutočnil v mesiacoch jún až august 2022.

Retrospektívne, v roku 2020 sa participovalo v rámci siete RÚVZ v SR na Európskom prieskume zdravotnej gramotnosti 2019 – 2021 (angl. HLS19 – Health Literacy Survey 2019 a project of M-POHL), ktorý bol v SR realizovaný prvýkrát. Konal sa v spolupráci s 20 zapojenými európskymi krajinami. Cieľom prieskumu bolo stanoviť, porovnať úroveň zdravotnej gramotnosti a poskytnúť informácie k plánovaniu, výkonu preventívnych programov a projektov. Zameraný bol na kognitívne a sociálne spôsobilosti, ktoré vplyvajú na motiváciu, schopnosť jednotlivcov získať, porozumieť a využiť informácie o zdraví a zdravotníckych službách (aj v rámci digitálneho priestoru), spôsobom, ktorý podporuje a udržiava dobrý zdravotný stav.

V súvisiacej problematike sa v roku 2022 zamestnanci Odboru PZaVkJ pri RÚVZ Košice zúčastnili dvoch vzdelávacích, odborných podujatí: školenia v rámci medzinárodného projektu INHEAL: „Inovácie v zdravotnej gramotnosti seniorov“ (01. 12. 2022, LF UPJŠ Košice, ÚSBM, Trieda SNP 1, Košice). Organizátor: LF UPJŠ Košice – ÚSBM; online večernej školy na tému „Mediálna gramotnosť ako nástroj prežitia vo svete dezinformácií“ (15. 12. 2022). Organizátor: Národné koordinačné stredisko pre riešenie problematiky násillia na deťoch.

RÚVZ Michalovce sa podieľal, v rámci siete RÚVZ v SR, na zbere údajov v celoslovenskom dotazníkovom prieskume Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľov SR – od 01. 07. 2022, s časovým harmonogramom zberu dát júl – september 2022. Za RÚVZ Michalovce sa

vyplnilo 104 dotazníkov. Kritéria na výber respondentov boli stanovené podľa pohlavia, vekových skupín (15 – 24 rokov, 25 – 64 rokov, 65 a viac rokov) a miesta bydliska (vidiek, mesto). Otázky boli širšieho spektra, týkali sa zdravotného uvedomenia, prevencie, očkovania, zdravej výživy, vzdelania a životného štýlu. Vyplnené dotazníky sa zadávali do súboru/databázy v programe Excel. V požadovanom termíne boli údaje zaslané na ÚVZ SR.

V rámci činnosti Poradenského centra ochrany a podpory zdravia – základnej Poradne zdravia sa primárne zameriavajú na aktívne vyhľadávanie a stanovenie rizikových faktorov – srdcovocievnych, nádorových a iných chronických neprenosných ochorení. Poskytované sú preventívne vyšetrenia a poradenstvo v oblasti úpravy životného štýlu podľa individuálnych potrieb klientov, stanovením osobného rizikového profilu. Poradenstvo na odvykanie od fajčenia sa zabezpečuje v rámci základnej Poradne zdravia, len u fajčiarov. Každoročné sa participuje na vedení Linky na odvykanie od fajčenia, s určením pre záujemcov o rady v tomto smere.

RÚVZ v Rožňave realizuje cez najmä PCOPZ činnosti, ktorých cieľom je znižovať výskyt rizikových faktorov, ktoré súvisia so životným štýlom jednotlivca či skupín obyvateľstva. V tejto súvislosti participujú na plnení viacerých národných programov a stratégií.

V PCOPZ sú klienti vyšetrení v zmysle štandardnej metodiky za účelom identifikovania rizikových faktorov chronických neinfekčných ochorení. Na základe zistených údajov nadväzuje odborné poradenstvo zamerané na zlepšenie nameraných hodnôt a optimalizáciu zložiek životného štýlu nefarmakologickou cestou. V rámci prevencie chronických ochorení a realizácie individuálneho poradenstva bolo v roku 2022 vo všeobecnom PCOPZ vyšetrených spolu 187 osôb (64 mužov, 123 žien). Z uvedeného počtu 78 klientom sa odobratá kapilárna krv vyšetřovala na parametre sledované pri metabolickom syndróme (glukóza, resp. glykovaný hemoglobín, celkový cholesterol, HDL, triacylglyceroly), realizovali sa antropometrické merania s určením percenta tuku a svalstva, viscerálneho tuku a meranie krvného tlaku. Od klientov sa získavali údaje o osobnej, rodinnej, gynekologickej, fajčiarskej anamnéze podľa dotazníka životného štýlu z TZS. Na základe získaných informácií a nameraných hodnôt sa vykonalo individuálne hodnotenie výsledkov a hľadali sa možnosti pozitívneho ovplyvnenia spôsobu života, zníženia rizika metabolického syndrómu. V počte 109 klientom boli vyšetrené len niektoré parametre (z kapilárnej krvi buď koncentrácia celkového cholesterolu, alebo glukózy, antropometrické merania s určením percenta tukovej a svalovej hmoty v tele a meranie krvného tlaku). Keďže klienti v počte 109 neboli vyšetrení za štandardných podmienok, neboli zadaní do hlavnej databázy TZS. Aj im však bolo poskytnuté individuálne poradenstvo na zníženie rizika chronických neinfekčných ochorení.

Zber dát k celoslovenskému prieskumu Zdravotné uvedomenie a správanie obyvateľov SR sa vykonával od júla do septembra 2022. Cieľom prieskumu bolo sledovanie úrovne a vývoja zdravotného uvedomenia a správania sa občanov. Do prieskumu sa zapojili aj zamestnanci RÚVZ Rožňava. Prieskum bol anonymný a pozostával z 90 otázok so zameraním na stravovacie návyky, fyzickú aktivitu, užívanie legálnych a nelegálnych drog, mentálne a fyzické zdravie, starostlivosť o zdravie a na prevenciu. Vkladanie údajov z vyplnených dotazníkov do databázy v programe Excel sa vykonávalo od októbra do novembra 2022. Respondenti boli rozdelení podľa veku, pohlavia a bydliska (mesto, vidiek). Databáza s údajmi od 104 respondentov bola zaslaná na ÚVZ SR.

V súvislosti s prevádzkou telefonickej Linky pomoci na odvykanie od fajčenia počas dvoch týždňov na prelome mesiacov november a december 2022 boli získané informácie v rozsahu „minimal data set“ od 8 volajúcich, s ktorými hovory boli vyhodnotené ako opodstatnené. Celkovo bolo prijatých 29 hovorov. Databáza so zistenými údajmi od volajúcich bola zaslaná na ÚVZ SR.

V roku 2022 bolo naďalej zabezpečované Ag testovanie na COVID-19 v MOM pri RÚVZ Rožňava, predovšetkým pre zamestnancov úradu a formou výjazdov pre príslušníkov Policajného zboru a utečencov z Ukrajiny. Zároveň sa najmä začiatkom roka 2022 vykonávalo epidemiologické šetrenie u osôb s pozitívnym výsledkom na COVID-19.

RÚVZ Spišská Nová Ves realizoval výskumnú a prieskumnú činnosť v rámci pokračovania úloh z Národného akčného plánu pre podporu pohybovej aktivity na regionálnej úrovni. Vykonaný bol monitoring u 12 študentov zo Strednej priemyselnej školy drevárskej v Spišskej Novej Vsi, formou dotazníka o životnom štýle, ktorý obsahoval otázky z oblasti duševnej pohody, telesného zdravia, fajčenia, užívania alkoholu, výživy a pitného režimu, pohybovej aktivity a nelátkových závislostí so zameraním na komunikačné technológie. Ďalej, študenti absolvovali súbežne v základnej Poradni zdravia a Poradni pre optimalizáciu pohybovej aktivity kompletné antropometrické meranie vrátane skladby tela, hodnotenie držania tela, flexibility, testy na stanovenie telesnej kondície a aeróbnej zdatnosti (Ruffierov test, Ergo test), meranie krvného tlaku, pulzu, vyšetrenie vybraných biochemických ukazovateľov, spirometrické vyšetrenie. Retrospektívne, prieskumu a meraní sa na celonárodnej úrovni v roku 2019 (pred pandémiou COVID-19) zúčastnilo cca 2 500 respondentov. Dáta získané formou dotazníka ako aj z meraní a testov boli spracované na RÚVZ v Spišskej Novej Vsi. V roku 2020 boli realizované ďalšie štatistické analýzy.

V PCOPZ – základnej Poradni zdravia RÚVZ (v rámci stabilnej a mobilnej zložky) bolo v období od 01. 01. – 31. 12. 2022 vyšetrených celkom 155 klientov, z toho 99 osôb (35 mužov, 64 žien) za štandardných podmienok (s komplexnou ponukou služieb) a 56 osôb bolo monitorovaných za neštandardných podmienok, s užším spektrom/rozsahom sledovaných parametrov (počas výjazdov poradne). Cieľovou skupinou týchto vyšetrení boli väčšinou seniori.

Terénne výjazdy základnej Poradne zdravia sú realizované na základe požiadaviek od rôznych organizácií, inštitúcií, firiem, ponuky RÚVZ súvisiacej s podujatiami zameranými na skrining rizikových faktorov životného štýlu, na báze dlhoročnej spolupráce (Mestský úrad, Okresný úrad, základné a stredné školy, centrum voľného času, firmy Embraco, Noves, Alkon, MPC, Mestská polícia, Daňový úrad, ÚPSVaR, Hasičský zbor, TV Reduta a i.). V týchto prípadoch sú klienti monitorovaní zväčša v 2 – 4-ročných intervaloch, na porovnanie výsledkov z biochemických a antropometrických vyšetrení, merania krvného tlaku, pulzu. Služby Poradne zdravia sa v teréne poskytujú na základe dohody aj pre zamestnancov Všeobecnej zdravotnej poisťovne, Poisťovne Dôvera, Poisťovne UNION, Generali poisťovne, Wüstenrot, ako aj pre klientov inštitúcií, ktoré poskytujú kondično-regeneračné a relaxačné služby (ULTIMUV a Fit House).

U záujemcov o služby Poradne zdravia bol realizovaný prieskum životnej pohody podľa dotazníka SZO/WHO, expozície stresu a jeho zvládania. Údaje boli spracované a vyhodnotené v štyroch kategóriách. Prevládali výsledky dobrej až uspokojivej životnej pohody.

Vyšetrenia v Poradni pre optimalizáciu pohybovej aktivity absolvovalo v roku 2022 celkom 26 klientov, z toho 13 žien, 13 mužov. Testovaným bola vykonaná analýza skladby tela, funkčné záťažové testy (ergometria, Ruffierov test), spirometria, hodnotenie držania tela a flexibility. Všetkým návštevníkom boli poskytnuté individuálne konzultácie k odporúčanej pohybovej aktivite vzhľadom na ich anamnézu, pracovné zaradenie, výsledky testov, skladbu, držanie tela a zdravotný stav.

U klientov špecializovanej Poradne zdravej výživy bol monitorovaný formou dotazníka 3-dňový príjem potravín, pokrmov a tekutín. Údaje boli následne spracované programom Alimenta. Vyhodnotená bola kalorická hodnota jednotlivých zložiek potravy ako aj vhodnosť ich kombinácie. Všetkým klientom boli vyšetrené biochemické a antropometrické

ukazovatele, krvný tlak, pulz, obsah tuku, svalovej hmoty, bazálny metabolizmus a následne bolo poskytnuté odborné poradenstvo k ozdraveniu životného štýlu. Danú poradňu navštívilo za sledované obdobie celkom 21 klientov (12 žien, 9 mužov). Jednalo sa prevažne o zamestnancov Mestského úradu a pedagógov z Cirkevnej ZŠ v Spišskej Novej Vsi.

Základné poradenstvo na odvykanie od fajčenia sa vykonáva aj v rámci základnej Poradne zdravia. Návšteva Poradne odvykania od fajčenia je klientom odporúčaná pri pozitívnej fajčiarskej anamnéze. V roku 2022 bolo individuálne intervenovaných 23 klientov (14 žien, 9 mužov), z toho 10 osôb bolo monitorovaných prostredníctvom Fagerströmovho dotazníka. Všetkým boli vykonané vstupné vyšetrenia Smokerlyzerom a Spirometrom, krvného tlaku, pulzu. Klientom boli – na základe zistených fajčiarskych návykov, prevládajúcich dôvodov užívania tabaku, ktoré súvisia s ich povahou a stimulmi z okolia – odporúčané najvhodnejšie spôsoby zvládania odvykacieho stavu. Individuálne konzultácie boli zamerané i na prevenciu relapsu, recidívy nikotínovej závislosti.

V sledovanom období sa menovaný RÚVZ podieľal na zbere dát v rámci celoslovenského dotazníkového prieskumu Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľov SR. Súbor dotazovaných tvorilo 104 respondentov, z toho 52 žien a 52 mužov. Vekové kategórie boli podľa pohlavia aj bydliska (mesto, vidiek) rovnomerne zastúpené, t. j. po 16 respondentov vo vekovej kategórii 15 – 24 rokov, po 20 respondentov vo veku 25 – 64 rokov a po 16 respondentov vo veku 65 a viac rokov.

Pri realizácii intervenčných aktivít formou besied a prednášok v oblasti duševného zdravia a stresu, bola u 46 študentov z 2. – 3. ročníka Gymnázia na Javorovej ul. v Spišskej Novej Vsi vykonaná anketa, obsahovo zameraná na expozíciu stresu a jeho zvládanie, na duševné zdravie, psychickú pohodu, psychické problémy a ich riešenie svojpomocne či využitím odbornej pomoci psychológa, psychiatra.

Počas 4 besied zameraných na prevenciu závislosti od alkoholu, na fetálny alkoholový syndróm, karcinóm prsníka a maternice, bola u 96 študentov zo Strednej odbornej školy drevárskej v Spišskej Novej Vsi realizovaná anketa v problematike alkoholu, jeho konzumácie, ako aj spätná väzba ohľadom rizík spojených so vznikom karcinómu ženských reprodukčných orgánov, zásad zdravého spôsobu života a primárnej a sekundárnej prevencie.

V spolupráci s Oddelením hygieny detí a mládeže sa participovalo na celoslovenskom projekte „COSI“, v rámci ktorého boli vykonané antropometrické merania (výška, hmotnosť, obvod pása a bokov) u cca 200 žiakov z 1. a 2. ročníka dvoch základných škôl (ZŠ Kožuchova Spišská Nová Ves a ZŠ Komenského Smižany). Súčasťou projektu bol aj dotazník o životnom štýle.

Dotazníkový prieskum životného štýlu stredoškolskej mládeže v Spišskej Novej Vsi, ktorý pod odbornou garanciou RÚVZ Spišská Nová Ves realizovali peer aktivisti, organizovaní v O. Z. Mladí ľudia a život a Klube mladých pri Centre voľného času Adam v Spišskej Novej, nadväzoval na celoslovenský prieskum „Monitoring životného štýlu stredoškolskej mládeže“. Zamestnanci RÚVZ Spišská Nová Ves sa v oboch prípadoch podieľali nielen na tvorbe dotazníka, ale aj na metodike zberu dát a štatistickom spracovaní výsledkov. Prieskum sa začal realizovať na stredných školách v roku 2014 a pokračoval priebežne aj v rokoch 2015 – 2016. V roku 2017 boli získané dáta od študentov stredných škôl v okrese Spišská Nová Ves spracované, analyzované a v rokoch 2018 – 2020 prezentované na podujatiach pre stredoškolskú mládež. Počas pandémie COVID-19 sa v prieskume nepokračovalo. V roku 2022 sa začalo pracovať na uprade obsahu dotazníka a jeho otázok, ktorý sa plánuje využiť v ďalšej etape tohto monitoringu.

RÚVZ so sídlom v Trebišove (Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu) bol účastný vo svojej územnej pôsobnosti v mesiacoch júl – september 2022 na celoslovenskom dotazníkovom prieskume „Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľov SR“, na vzorke

respondentov podľa špecifikácie. Databáza pozostávala z údajov získaných z vyplnených dotazníkov od 104 respondentov v príslušnej vekovej kategórii, podľa pohlavia a miesta bydliska. Získané údaje z prieskumu boli zadané do mistry v programe EXCEL a odoslané na ÚVZ SR na ďalšie spracovanie.

V rámci projektu Svetovej zdravotníckej organizácie, pod názvom „COSI“, ktorý je súčasťou Národného akčného plánu v prevencii obezity, bol v roku 2022 realizovaný zber údajov u žiakov základných škôl. Súčasťou projektu bol informovaný súhlas podpísaný rodičmi. Zber dát a merania (týkajúce sa hmotnosti, výšky, obvodu pása a bokov) sa realizovali na jednej mestskej a troch vidieckych školách. Do projektu bolo zapojených celkovo 148 žiakov. Počet výkonov v rámci projektu: 592.

Nitriansky kraj

Oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu v mesiacoch júl - september 2022 uskutočnili dotazníkový prieskum „**Zdravotné uvedomenie a správanie obyvateľov SR**“, ktorého cieľom je zvyšovať informovanosť a zdravotné uvedomenie občanov, navodzovať postupnú zmenu postojov obyvateľov k vlastnému zdraviu, preventívne chrániť ich zdravotný stav ako aj získavať informácie napríklad o stravovacích zvyklostiach občanov, o intenzite ich pohybovej aktivity a postupne dosahovať znižovanie rizikových faktorov ovplyvňujúcich zdravie. Uvedený prieskum realizovali v Nitrianskom kraji RÚVZ Nitra, RÚVZ Topoľčany, RÚVZ Komárno a RÚVZ Levice. Za každý RÚVZ vyplnilo dotazník 104 respondentov.

Prešovský kraj

RÚVZ Prešov

Podieľali sa na prieskume Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľov SR, ktorého cieľom je zistiť a sledovať atribúty, úroveň a vývoj zdravotného uvedomenia a správania sa občanov Slovenskej republiky, zvyšovať zdravotné uvedomenie obyvateľov a navodzovať postupnú zmenu postoja k vlastnému zdraviu znížením výskytu rizikových faktorov.

Prieskum je anonymný, pozostávajúci z 90 otázok so zameraním na stravovacie návyky, fyzickú aktivitu, používanie legálnych a nelegálnych drog, mentálne a fyzické zdravie a starostlivosť o zdravie a prevenciu ochorení.

V roku 2022 zabezpečili vyplnenie 109 dotazníkov respondentmi podľa požiadaviek metodiky prieskumu (vek, pohlavie a miesto bydliska). Následne boli elektronickou formou zaslané na spracovanie Úradom verejného zdravotníctva Slovenskej republiky.

V rámci výjazdovej poradne zdravia v meste Prešov, vo firme zaoberajúcou sa administratívnou činnosťou, zrealizovali aj vlastný prieskum týkajúci sa frekvencie požívania alkoholických nápojov. Prieskumu sa zúčastnilo 47 respondentov, z toho 40 žien, s prevahou vysokoškolsky vzdelaných. Z odpovedí zistili, že alkohol vôbec nekonzumuje 7 opýtaných, 28 respondentov po poháriku siaha iba príležitostne, raz alebo dvakrát za týždeň si ho doprajú piati a siedmi odpovedali, že alkoholické nápoje požívajú dvakrát týždenne. Je predpoklad, že odpovede respondentov by sa značne líšili, ak by bola zachovaná anonymita odpovedí, keďže otázky boli kladené priamo.

RÚVZ Bardejov

Úrad verejného zdravotníctva SR realizuje pravidelné sledovanie ukazovateľov zdravotného stavu a zdravotného uvedomenia obyvateľov Slovenskej republiky s cieľom zvyšovať informovanosť a zdravotné uvedomenie občanov, navodzovať postupnú zmenu postoja obyvateľov k vlastnému zdraviu, preventívne chrániť ich zdravotný stav, ako aj získavať informácie napríklad o stravovacích zvyklostiach občanov, o intenzite ich pohybovej aktivity a postupne dosahovať znižovanie rizikových faktorov ovplyvňujúcich zdravie. V roku 2022

prebiehal zber údajov. Vybierali 104 dotazníkov, ktoré boli rozdelené podľa pohlavia, veku a miesta bydliska /mesto, obec. Vo veku 15 – 24 rokov bolo 16 mužov a 16 žien. Vo vekovej kategórii 25 – 64 rokov bolo 20 mužov a 20 žien, v kategórii 65 a viac rokov bolo 16 mužov a 16 žien. Dotazníky sa zbierali priebežne v mesiacoch júl – september, následne v mesiacoch október – november sme ich vkladali do databázy v Excel a vyplnený súbor zaslali na ÚVZ SR.

RÚVZ Humenné

V mesiacoch júl - september 2022 realizovali dotazníkový prieskum „Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľov SR 2022“. Zabezpečili vyplnenie 104 dotazníkov u respondentov v príslušných vekových kategóriách. Vyplnené dotazníky zadávali do pripravenej masky a následne v určenom termíne zaslali na ÚVZ SR.

RÚVZ Poprad

V mesiacoch júl – september uskutočnili dotazníkový prieskum „Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľov SR - 2022“, ktorý zisťoval životné návyky obyvateľov vo vekovej kategórii 15 – 65+ rokov. Celkovo bolo vyplnených 104 dotazníkov (podľa zaslanej metodiky). Údaje z dotazníkov boli zadané do masky v programe excel a zaslané gestorovi projektu (ÚVZ SR).

RÚVZ Stará Ľubovňa

V rámci medzinárodnej akcie „Týždeň mozgu“ v marci 2022 uskutočnili výskumno-prieskumné činnosti, kde sa 3 kognitívnych úloh zúčastnilo 18 študentov Spojenej školy internátnej v Starej Ľubovni, 6 kognitívnych úloh 43 žiakov ZŠ ul. Levočská v Starej Ľubovni a 4 kognitívnych úloh 11 žiakov ZŠ v Kamienke (celkom 227).

V júli 2022 v rámci „Zdravotného uvedomenia a správania sa obyvateľov SR“ uskutočnili zber údajov v okrese Stará Ľubovňa, ktorého sa zúčastnilo 104 respondentov.

V novembri 2022 pri príležitosti Svetového dňa diabetu zabezpečili vyplnenie „Testu rizika vzniku cukrovky 2. typu“ u 30 zamestnancov RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni a u 8 zamestnancov ÚPSVaR v Starej Ľubovni.

V novembri 2022 v rámci Národného onkologického programu SR uskutočnili výskumno-prieskumnú činnosť u 34 študentiek Spojenej školy na ul. Jarmočnej v Starej Ľubovni formou „Dotazníka získaných vedomostí a postojov“ (celkom 34).

V novembri 2022 zabezpečili vyplnenie „Dotazníka e-služby zdravotníctva“ (celkom 1) a dotazníka „Spokojnosti zákazníka“ pre ÚVZ SR v Bratislave (celkom 1).

V decembri 2022 zabezpečili vyplnenie dotazníka pod názvom „Vplyv fyzickej aktivity na kvalitu života“ (celkom 1) a dotazníka „Postoje a presvedčenia vysokoškolských fajčiarov“ (celkom 1). Zrealizovali 20 prieskumov, vyplnených bolo 407 dotazníkov.

RÚVZ Svidník

Realizovali dotazníkový prieskum „Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľstva SR“ v počte 104 dotazníkov.

RÚVZ Vranov nad Topľou

Podieľali sa na prieskume, ktorého cieľom bolo sledovanie úrovne a vývoja zdravotného uvedomenia a správania sa občanov Slovenskej republiky. Oslovili 104 respondentov, rozdelených do skupín podľa veku, pohlavia a miesta bydliska. Získané informácie následne zaslali ÚVZ SR.

Trenčiansky kraj

Školský program

RÚVZ Trenčín

Cieľom tohto programu je zvyšovanie zdravotného a nutričného uvedomenia u detí a rodičov, zvýšiť konzumáciu ovocia, zeleniny, mlieka a mliečnych výrobkov, vplyvať na zmenu stravovacích návykov a predchádzať chronickým neprenosným ochoreniam.

Program je plánovaný na školské roky 2017/2018-2022/2023. Od septembra 2022 sa pokračuje v tomto programe až do júna 2023.

RÚVZ Považská Bystrica

Pokračuje sa v tomto programe informovaním o dôležitosti zdravého stravovania a pohybovej aktivity, ktoré je súčasťou prednášok Zdravý životný štýl a Zdravé zúbky pre základné a materské školy.

Projekt: Viem, čo zjem

RÚVZ Trenčín

V tomto roku sa pokračovalo v medzinárodnom projekte „Viem, čo zjem“, ktorý je súčasťou celosvetového programu Nestlé Healthy Kids. Cieľom projektu je motivovať žiakov ZŠ vo veku 8-12 rokov k vyváženému životnému štýlu, správnym stravovacím návykom, k hygiene potravín a podporiť ich záujem o pohybové aktivity. Projekt je kombináciou zaujímavých prednášok o zdravom stravovaní, hygiene potravín a zábavných súťaží. Odborným partnerom a realizátorom školení je ÚVZ SR. Do projektu sa zapojili školy, ktoré mali o projekt záujem a z toho vyplývajúce aj príslušné regionálne úrady verejného zdravotníctva. V tomto roku sa v rámci nášho regiónu zapojila 1 ZŠ Bezručova Trenčín, 4., 5. a 6. ročníky v počte 177 žiakov.

RÚVZ Považská Bystrica

V októbri roku 2022 sa začal realizovať ďalší ročník projektu "Viem, čo zjem", ktorého cieľom je motivovať žiakov ZŠ vo veku 8-12 rokov k vyváženému životnému štýlu, správnym stravovacím návykom a podporiť ich záujem o pohybové aktivity. Reaguje na aktuálny výskyt problémov slovenských detí súvisiacich s nesprávnou výživou, akými sú nedostatky živín či obezita. Narastajúca obezita, ale aj nesprávne skladovanie a práca s potravinami so sebou prinášajú vážne zdravotné riziká.

Hlavnou témou projektu v tomto ročníku bolo Ovocie a zelenina. Žiaci získali vedomosti o význame ovocia a zeleniny pre telo človeka, o živinách obsiahnutých v ich jednotlivých druhoch a o význame rôzneho denného času vhodného na ich konzumáciu. Boli zapojené 2 základné školy - Základná škola Stred v Považskej Bystrici a Základná škola s materskou školou v Považskej Teplej. Realizovali sa prednášky pre žiakov 5. a 6. ročníka, celkovo bolo edukovaných 179 žiakov. Súčasťou projektu v tomto ročníku nebol prípadový a ani kontrolný dotazník.

RÚVZ Prievidza

Účasť na školení k novému ročníku projektu dňa 14.6.2022 v Leviciach

Prieskum: Zdravotné uvedomenie

RÚVZ Trenčín

Cieľom prieskumu je sledovať úroveň a vývoj zdravotného uvedomenia a správania sa občanov SR, zvyšovať informovanosť a zdravotné uvedomenie občanov, navodzovať postupnú zmenu postoja obyvateľov k vlastnému zdraviu, preventívne chrániť ich zdravotný stav, ako aj získavať informácie napríklad o stravovacích zvyklostiach občanov, o intenzite ich pohybovej aktivity a postupne dosahovať znižovanie rizikových faktorov ovplyvňujúcich

zdravie. Do tohto prieskumu sa zapojilo 104 respondentov a databáza s údajmi bola odoslaná na ÚVZ SR do Bratislavy.

RÚVZ Považská Bystrica

V roku 2022 sa na RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici uskutočnil dotazníkový prieskum Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľov SR. Súčasťou prijatých dokumentov bolo metodické usmernenie. Výskumná vzorka pozostávala z troch vekových kategórií. Bolo prijatých celkovo 104 dotazníkov. Po skompletizovaní všetkých dotazníkov pracovníci zadali vyplnené údaje do databázy, ktorá bola elektronicky zaslaná z Úradu verejného zdravotníctva v Bratislave. Vyplnený súbor bol odoslaný v priebehu mesiaca október.

RÚVZ Prievidza

Distribúcia a zozbieranie 104 dotazníkov podľa metodického pokynu k prieskumu a ich vloženie do mustry. Monitoring antropometrických ukazovateľov vybraných vekových skupín detí školského veku.

RÚVZ Považská Bystrica

V spolupráci s pracovníčkami oddelenia HDM sa aktívne podieľalo na realizácii **Národného akčného plánu pre podporu pohybovej aktivity**, súčasťou ktorého bolo získavanie údajov o antropometrických charakteristikách detí vybraných vekových skupín v súvislosti so stúpajúcim trendom výskytu obezity prostredníctvom **projektu COSI**. V rámci tohto projektu boli vybrané 4 základné školy, na ktorých boli realizované merania telesných parametrov u detí a celkovo sa zmeralo 116 žiakov. U žiakov prebiehalo meranie výšky, hmotnosti, meranie obvodu pása a bokov. Súčasťou merania žiakov bolo aj vyplnenie dotazníka o dieťati a zozbieranie dotazníkov o rodine (zamerané na výživu a pohybovú aktivitu) a o škole (zameraný na pohybovú aktivitu detí a stravovanie detí v školách). Získané antropometrické údaje a údaje z dotazníkov sa zadávali do pripravených tabuliek v exceli, ktoré boli zaslané gestorovi projektu.

Akčný plán Národného onkologického programu

RÚVZ Považská Bystrica

V nadväznosti na schválené Akčné plány Národného onkologického programu, zvlášť Akčný plán 1, ktorý sa týka primárnej prevencie, ktorá je súčasťou nadrezortnej zodpovednosti za predchádzanie ochoreniam v spoločnosti bola realizovaná edukácia v prevencii onkologických ochorení.

Odporúčané aktivity v prevencii onkologických ochorení sa zahájili v mesiaci február - v nadväznosti na Svetový deň boja proti rakovine (4.2.) a realizovali sa v priebehu roka.

Svetový deň boja proti rakovine je deň, počas ktorého sa zvlášť upriamuje pozornosť na možnosti ako predchádzať alebo znížiť riziko vzniku onkologických ochorení. Organizátorom tohto dňa je Únia pre medzinárodnú kontrolu rakoviny (UICC), ktorá chce spoločne so svojimi členskými organizáciami z celého sveta upriamiť pozornosť miliónov ľudí na možnosti, ako znížiť riziko vzniku rakoviny prostredníctvom včasnej prevencie a zdravého životného štýlu.

V rámci realizácie prevencie sa zameralo na témy: prevencia rakoviny prsníka a prevencia rakoviny hrubého čreva a konečníka (ide o najčastejšie sa vyskytujúce nádorové ochorenia).

Cieľom bolo zvýšiť povedomie o rizikových faktoroch rakoviny hrubého čreva a konečníka/rakoviny prsníka a o možnostiach prevencie a zásadách zdravého životného štýlu. Zameralo sa na tieto cieľové skupiny - dievčatá zo stredných škôl pre prevenciu rakoviny prsníka a populáciu v produktívnom veku 40 a viac rokov pre prevenciu rakoviny

hrubého čreva a konečníka, u ktorých sa realizovali zdravotno-výchovné aktivity. Ich súčasťou bola edukácia s prezentáciou a diskusiou s využitím zdravotníckeho modelu prsníka/hrubého čreva a na záver edukačného stretnutia sa edukovaným predložil Dotazník získaných vedomostí a postojov v rámci monitorovania efektivity aktivít u cieľových skupín. Uskutočnili sa 2 aktivity v Považskom osvetovom stredisku v Považskej Bystrici. Edukovaných bolo celkovo 5 účastníkov. Zároveň prebiehala kontinuálna nástenná propagácia zameraná na prevenciu rakoviny.

Trnavský kraj

V roku 2022 sa OPZaVZ RÚVZ Trnavského kraja podieľalo na celoslovenských projektoch i vlastnej prieskumnej činnosti formou dotazníkov, ankiet alebo retrospektívnych štúdií so zameraním na vedomosti, postoje a motivácie obyvateľstva k rôznym problémom ochrany zdravia, na monitorovanie zdravotného stavu obyvateľstva.

RÚVZ Trnava

Výskum a prieskum individuálnych rizikových faktorov, ktoré ovplyvňujú zdravý životný štýl u klientov od 19 rokov evidovaných v TZS.

Hodnotili sme faktory, ktoré klient môže ovplyvniť, ktoré nemôže zmeniť a hodnotu rizika (skóre) ovplyvňujúce zdravie klienta. Získané údaje nám slúžia k individuálnej intervencii a k následnej edukácii obyvateľstva v regióne.

V základnej poradni zdravia sme v roku 2022 evidovali 1 217 klientov vo vekovej kategórii 19 rokov a viac. Poradňu navštívili klienti celkom 1 265 krát.

Dotazník životného štýlu – vyplnilo 151 klientov. Medzi najčastejšie uvádzanými problémami, ktoré trápia obyvateľov mesta Trnava prvé miesto jednoznačne zaujali odpady, nasleduje doprava a hluk. Klienti uvádzali aj viac možností problémov v meste. Za najčastejší dôvod, pre ktorý sa ľudia dostávajú do stresu uviedli prácu a rodinné problémy.

V roku 2022 sme uskutočnili dotazníkový prieskum Zdravotné uvedomenie obyvateľov Slovenskej republiky v rámci ktorého nám respondenti vyplnili 104 dotazníkov. Dotazníky boli nahraté do pripraveného súboru v programe Excel a odoslané na ďalšie spracovanie ÚVZ SR.

Sledovanie zdravotného stavu obyvateľstva v roku 2022 vykonávané formou zberu údajov v TZS .

V rámci prevencie onkologických ochorení bol uskutočnený dotazníkový prieskum „Rakovina hrubého čreva a konečníka“ a „Rakovina prsníka“.

V spolupráci s oddelením HDM sme sa zapojili do projektu COSI.

RÚVZ Galanta

V roku 2022 sa realizoval dotazníkový prieskum „Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľov SR“. Dotazníky vyplnilo 104 respondentov.

RÚVZ Senica

Výskumná a prieskumná činnosť bola realizovaná. Dotazníky - Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľov SR 2022 - v počte 104 - boli vyplnené, spracované a odoslané. Veková štruktúra pohlavia : Vek: Muži 26 vidiek , 26 mesto (15- 24 , 25 -64, 65 a viac rokov) – počet 52 respondentov . Ženy 26 vidiek , 26 mesto (15-24, 25-64 , 65 a viac rokov počet 52 respondentov.

Žilinský kraj

RÚVZ Čadca, Dolný Kubín, Liptovský Mikuláš, Martin, Žilina

- realizácia dotazníkového projektu „Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľov SR“ (spolu 520 dotazníkov za ZA kraj, odoslaný súbor na ÚVZ SR)

Následne RÚVZ Čadca uviedla aj nasledovné:

Výjazdovou poradňou zdravia boli v roku 2022 v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou realizované Dni zdravia pre zamestnancov spoločností. Celkovo bolo vyšetrených 231 respondentov.

Pri príležitosti Medzinárodného dňa boja proti drogám a nezákonnému obchodovaniu s nimi sme sa zapojili do celoslovenskej výtvarnej aktivity s názvom „Takto trávim svoj voľný čas“. Aktivita bola určená pre deti vo veku 10-15 rokov a úlohou detí bolo, nakresliť ako trávia svoj voľný čas. Svoje kresby nám zaslalo 12 žiakov a 3 najzaujímavejšie kresby boli zverejnené na webovej stránke RÚVZ Čadca.

Pri príležitosti Svetového dňa bez tabaku boli realizované Dni otvorených dverí na RÚVZ Čadca v dňoch 30.5. a 31.5.2022, kde mali záujemcovia možnosť zistiť stupeň závislosti prostredníctvom dotazníkových metód, s využitím merania CO vo vydychovanom vzduchu, bolo im poskytnuté individuálne poradenstvo zamerané na odvykanie od fajčenia a rovnako informácia o možnostiach návštevy Poradne na odvykanie od fajčenia. Počas DOD navštívilo RÚVZ Čadca 34 respondentov.

Pracovníčky OPZaVkZ poskytovali v priebehu dvoch týždňov počas februára 2022 odborné telefonické poradenstvo prostredníctvom Linky pomoci na odvykanie od fajčenia.

Pri príležitosti Svetového dňa diabetu bol klientom Poradne zdravia počas mesiaca november a respondentom počas prednášok o diabete distribuovaný dotazník, slúžiaci sa výpočet rizika DM II. typu podľa Európskej kardiologickej spoločnosti. Dotazník nebol vyhodnocovaný, slúžil respondentom na vlastnú informáciu.

4. Ďalšie špecifické programy, projekty alebo úlohy riešené na regionálnej úrovni

Bratislavský kraj

Viem čo zjem – do projektu bolo zapojených 7 ZŠ Bratislavského kraja , edukovaných bolo 145 detí

Školské ovocie a mlieko – 112 edukovaných

Prevenia rakoviny prsníka – v spolupráci so VŠZP – účasť na akcii Avon - pochod zdravé srdce-50 účastníkov. Preventívna aktivita na pobočke VŠZP zameraná na prevenciu onkologických ochorení- 30 edukovaných

Prevenia rakoviny hrubého čreva - v spolupráci so VŠZP – 20 edukovaných

Banskobystrický kraj

RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

- Činnosti OPZaVkZ sú zakomponované v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Banská Bystrica na roky 2014 - 2023.

RÚVZ so sídlom vo Zvolene

- Kampaň „Schody ako výzva“ pre zamestnancov RÚVZ aj verejnosť
- Prevencia násilia páchaného na deťoch – participácia v spolupráci s UPSVaR Zvolen.
- Kampaň do práce na bicykli.

RÚVZ so sídlom v Lučenci

- Školský program - ovocie a zelenina do škôl, školské mlieko - besedy a prednášky na tému „Význam ovocia a zeleniny v strave“, „Výživa a pitný režim“, „Zdravá výživa“, „Farebné zdravie, biela krv“
- Linka pomoci na odvykanie od fajčenia – 25 hovorov z ktorých bolo 11 opodstatnených.
- Národný akčný plán pre problémy s alkoholom – besedy a premietanie filmu „Až do dna“, distribúcia zdravotno – výchovného materiálu na ZŠ v okrese Lučenec a Poltár.
- Projekt COSI – spolupráca s odborom HDM – antropometria u žiakov ZŠ
- Kontrola dodržiavania zákona o ochrane nefajčiarov – 414 kontrol (HDM 41, HV 49, HŽP 229, EPID 46, PPL 49)

RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote

- V roku 2022 sa nerealizovali programy, projekty, alebo úlohy na regionálnej úrovni.

RÚVZ so sídlom vo Veľkom Krtíši

- V rámci projektu „Myslíme včas na svoje zdravie, aby sme sa mohli tešiť z aktívnej staroby“ boli realizované výjazdové aktivity pre občanov produktívneho veku za účelom vyšetrenia parametrov týkajúcich sa KVS ochorení. Vyšetrených bolo 50 klientov (zamestnanci UPSVaR a PAZZ s.r.o. Veľký Krtíš)
- Plnenie úloh Národného programu ochrany a podpory zdravia starších ľudí na regionálnej úrovni – zdravotno – výchovné aktivity počas Týždňa mozgu, Svetového dňa Alzheimerovej choroby, Medzinárodného dňa starších a Mesiaca úcty k starším - pravidelná spolupráca s klubmi dôchodcov, DD a DSS vo Veľkom Krtíši a so seniorským domovom Evrieka.

RÚVZ so sídlom v Žiar nad Hronom

- Projekt „Viem kto som“ pre žiakov 6. ročníkov všetkých ZŠ v meste Žiar nad Hronom. – projekt realizovaný v rámci prevencie závislosti a iných sociálne patologických javov v rámci spolupráce s mestom Žiar nad Hronom.
- Projekt „Moja cesta do školy“ – v spolupráci s OR PZ Žiar nad Hronom – projekt určený pre všetkých predškolákov v meste Žiar nad Hronom.

Košický kraj

OPZaVkJ pri RÚVZ Košice sa prostredníctvom poradenstva vykonávaného na individuálnej i skupinovej úrovni, zameraného na ovplyvňovanie zložiek životného štýlu jedincov, podieľal na aktivitách základnej mobilnej Poradne zdravia, Poradne odvykania od fajčenia a Poradne optimalizácie pohybovej aktivity. V hodnotenom období zorganizoval a uskutočnil viaceré akcie výjazdovou formou najmä pre pracovné kolektívy, záujmové skupiny, resp. verejnosť, pri ktorých sa spolupracovalo s rôznymi inštitúciami v regióne. V ponuke boli služby zmienenej základnej Poradne zdravia (t. j. vyšetrenie celkového cholesterolu, resp. ďalších biochemických parametrov z kapilárnej krvi; meranie vybraných antropometrických ukazovateľov; tlaku krvi, pulzu s následným individuálnym poradenstvom); Poradne odvykania od fajčenia (t. j. stanovenie hladiny oxidu uhoľnatého a karboxyhemoglobínu u fajčiara dychovým analyzátorom Smokerlyzer; u silných fajčiarov vyšetrenie Spirometrom; zistenie stupňa závislosti od nikotínu prostredníctvom dotazníkových metód s následným individuálnym poradenstvom); Poradne optimalizácie pohybovej aktivity (uplatňujúcej skupinové poradenstvo na báze zostáv rehabilitačných cvikov, kalanetiky, cvičebného

programu OTAGO, so zameraním na prevenciu osteoporózy, redukcii telesného tuku, zlepšenie flexibility, koordinácie tela a pod.). Riziko chronických neinfekčných ochorení (najmä obezity a srdcovocievnych) bolo zisťované na základe už zmieneného vyšetrenia biochemických a antropometrických parametrov a stanovenia výsledného rizikového skóre v Teste zdravé srdce. Mimo Testu zdravé srdce bolo evidovaných/zhodnotených 22 klientov, pri ktorých poradenské služby boli poskytnuté anonymne a v užšom rozsahu/bez vyšetrenia biochemických parametrov z kapilárnej krvi (akcie organizované dominantne cez Poradňu odvykania od fajčenia pre vybranú skupinu študentov (podľa požiadaviek škôl), spojené aj so skupinovú intervenciou účastníkov.

Poradenské služby pre rôzne cieľové skupiny klientov boli prezentované na napríklad na týchto akciách:

V spolupráci s Ligou proti rakovine, pobočkou Košice a Klubom turistov medicína Košice sa dňa 10. 04. 2022 realizovala tradičná turistická akcia pod názvom Onkokardioturistika – 34. ročník (jarná časť), venovaná Svetovému dňu zdravia (7. apríl) a Svetovému dňu Pohybom ku zdraviu (10. máj). V cieľi – Alpinka – boli poskytnuté vybrané biochemické a ďalšie vyšetrenia, doplnené o poradenstvo pre 42 účastníkov akcie. Jesenná časť 34. ročníka Onkokardioturistiky sa konala opäť na Alpinke, dňa 16. 10. 2022. Poskytnuté boli antropometrické merania (bez biochemických meraní) s poradenstvom pre 19 záujemcov.

Pokračovalo sa v dlhoročnej spolupráci so VŠZP, a. s., krajskou pobočkou v Košiciach, ktorá sa týka súčinnosti v intervenčných aktivitách, zameraných na zvyšovanie zdravotného uvedomenia a ovplyvňovanie rizikových faktorov životného štýlu u cieľovej skupiny mladých dospelých, populácie v produktívnom veku a u seniorov. Úloha spočíva v plánovaní, organizovaní a praktickej realizácii poradenských aktivít preventívneho (zdravotno-výchovného) charakteru pre osoby 18+, s ponukou služieb Poradne zdravia, Poradne odvykania od fajčenia, príp. Poradne optimalizácie pohybovej aktivity. V roku 2022 sa uskutočnili spoločné akcie mobilnej základnej Poradne zdravia a Poradne odvykania od fajčenia (s ponukou vybraných vyšetrení), ktoré sa konali na 14 miestach v 15 termínoch.

Športový deň pre zamestnancov RÚVZ so sídlom v Košiciach (16. 06. 2022), ktorý organizačne zabezpečil Odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu v spolupráci s Odborom ekonomiky a prevádzky a Úsekom GT SÚ a RH. Cieľom pešej či cyklistickej turistiky bola rekreačná lokalita Letná záhradka, Ul. 1. mája, Košice – Sídlisko Nad jazerom/chatárska oblasť Krásna. V cieľi – pri vstupe do areálu Letná záhradka, mali zamestnanci možnosť dať si odmerať tlak krvi a pulzovú frekvenciu. Bola realizovaná prednáška s inštruktážou a ukázkami poskytovania prvej pomoci (napr. kardiopulmonálnej resuscitácie na resuscitačnej figuríne, demonštrácie Gordonovho úderu a Heimlichovho manévra na figuríne pre nácvik uvoľnenia cudzieho telesa z dýchacích ciest a i.). Bolo možné podľa záujmu realizovať voľné športové disciplíny (volejbal, futbal, bedminton či aktivity podľa vlastných športových potrieb). Športového dňa sa zúčastnilo 119 zamestnancov RÚVZ Košice.

V rámci vyššie uvedených vybraných akcií určených pre verejnosť, profesijné či záujmové skupiny, dominovala orientácia na klientelu najmä v produktívnom veku. Klientom boli poskytnuté služby zahrňujúce individuálnu konzultáciu v otázkach ozdravenia spôsobu života, meranie niektorých biochemických parametrov (napr. celkového cholesterolu z kapilárnej krvi), pulzu, krvného tlaku, výpočet BMI, WHR, percenta telesného tuku a u fajčiarov poradenstvo na odvykanie od fajčenia. Na realizovaných akciách bolo prostredníctvom mobilnej základnej Poradne zdravia intervenovaných spolu 717 klientov.

Zdravotno-výchovná vzdelávacia činnosť v regióne je uplatňovaná najmä vo vzťahu k deťom a mládeži s cieľom zvyšovať ich zdravotné uvedomenie. Dominujú skupinové intervenčné metódy na rôzne témy prevencie (zdravý životný štýl a výživa; podpora pohybovej aktivity; stomatohygiena; prevencia látkových a nelátkových závislostí; prevencia kyberšikany; podpora duševného zdravia; environmentálna výchova; prvá pomoc a prevencia úrazov;

výchova k zodpovednému partnerstvu a rodičovstvu; prevencia pohlavne prenosných nákaz a infekcie HIV/AIDS; prevencia vybraných infekčných ochorení – chrípky, respiračných nákaz, COVID-19, vírusovej hepatitídy typu A; prevencia vybraných chronických neinfekčných ochorení a i.). Doplnkami edukácie sú propagačno-náučný materiál (napr. letáky, plagáty, DVD, pracovné listy), učebné pomôcky a i. Ďalším rozmerom práce je konzultačno-poradenská činnosť v oblasti zdravotno-výchovnej metodiky a práce s informačno-propagačným materiálom. Aktivity sú realizované priebežne, i mimo významných termínov.

Príkladom informačno-propagačnej činnosti a vzdelávania vo vzťahu k školám – v problematike prevencie a podpory zdravia (ozdravenia životného štýlu) bola participácia na projekte Tlačovej agentúry detí a mládeže, o. z., Košice (ďalej len „TADAM“) pod názvom „Si to, čo piješ“. Projekt sa realizoval v mesiacoch september až december 2021. Bol podporený grantom z Fondu zdravia Mesta Košice. Cieľom bolo uskutočniť osvetovú kampaň cez edukáciu žiakov ZŠ o správnom pitnom režime a škodlivosti konzumácie sladených a energetických nápojov. K hlavným aktivitám projektu patrili edukácia a výtvarná súťaž u žiakov vo veku od 8 do 13 rokov a workshop pre učiteľov vybraných košických ZŠ. Odborným partnerom projektu bol RÚVZ Košice (Odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu), ktorý sa lektorsky podieľal na výchovno-vzdelávacích aktivitách v školách vo vzťahu k žiakom a bral členstvo v porote výtvarnej súťaže, ktorá bola súčasťou daného projektu. Zo strany RÚVZ Košice boli edukačné aktivity zamerané na tému „Správny pitný režim ako súčasť zdravého životného štýlu. Riziká pitia sladených, kolových a energetických nápojov u detí“. Vykonané boli v novembri 2021 na 3 základných školách (súhrnne 8x výklad s besedou), konkrétne v ZŠ L. Fullu, Maurerova 21, Košice (pre 65 žiakov 3. a 4. roč.); ZŠ Hroncova 23, Košice (pre 76 žiakov 4. roč.); ZŠ Bukovecká 17, Košice (pre 42 žiakov 4. a 6. roč.). Projekt bol ukončený v decembri 2021, no vzhľadom na protiepidemické opatrenia, odovzdávanie cien víťazom výtvarnej súťaže sa konalo dňa 26.01.2022 v priestoroch Historickej radnice.

Vyššie uvedenými aktivitami sa súčasne participuje na plnení úlohy č. 4.1 Aktivity prevencie detskej obezity v kontexte plnenia Národného akčného plánu prevencie obezity na roky 2015 – 2025 (skr. NAPPO) – priority a) Podpora zdravého štartu do života. Zameranie danej priority stavia na výchovnom vplyve poradenskej a konzultačnej činnosti v oblasti zdravého spôsobu života, prevencie obezity a ponuke služieb Poradne zdravia inštitúciám/zariadeniam, ako školy, materské/rodičovské centrá a pod. a kontaktným cieľovým skupinám (matky, rodičia, učitelia).

Na podporu stratégie aktívneho starnutia bola zdravotno-výchovná činnosť (poradenská spojená s edukáciou) pre seniorov v denných centrách (ďalej len DC), resp. ostatných zariadeniach upriamená najmä na oblasť zdravého životného štýlu.

Výjazdovou formou činnosti Poradne optimalizácie pohybovej aktivity (skr. POPA – pri RÚVZ Košice zriadená v roku 2019) sa zintenzívňuje spolupráca so zariadeniami sociálnych služieb v oblasti edukačno-poradenských aktivít zameraných na „Prevenciu osteopénie a osteoporózy pohybom“ a „Kalanetiku“.

Cvičebné aktivity – cyklické/opakované stretnutia dlhodobého charakteru (prezenčne), ktorých náplňou je podpora pohybovej aktivity cez krátky cvičebný program na posilnenie pohybového systému (v tempe primeranom veku a zdravotnému stavu účastníkov), sú realizované pre klientov/seniorov z troch denných centier v Košiciach (ďalej len „DC“), menovite DC pri MČ Košice-Sever, Obrancov mieru 2, Košice (so zač. spol. od roku r. 2015); DC pri MČ Košice-Sídliisko KVP, Cottbuská 36, Košice (so zač. spol. od r. 2016); DC MČ Košice-Dargovských hrdinov, Jegorovovo nám. 5, Košice (so zač. spol. od r. 2018). V roku 2022 za všetky 3 DC spolu bolo 130 stretnutí, z toho 67 aktivít na prevenciu osteoporózy (s celkovým počtom 460 účastí) a 63 aktivít kalanetiky (s celkovým počtom 402

účasťou). Za tri uvedené zariadenia sme v danom roku evidovali spolu 64 klientov/cvičencov (z toho 23 z DC MČ Košice-Sever; 31 z DC MČ Košice-Sídliisko KVP; 10 z DC MČ Košice-Dargovských hrdinov).

Stretnutia so seniormi z 2 DC (MČ Košice-Sever a MČ Košice-Sídliisko KVP) v roku 2022 pokračovali aj online formou prostredníctvom aplikácií Skype a Zoom (dištančná forma cvičení začala z dôvodu pandemickej situácie COVID-19). V roku 2022 sa uskutočnilo celkovo 102 online stretnutí s 9 seniormi, z toho 48 aktivít na prevenciu osteoporózy (s celkovým počtom 137 účastí) a 54 aktivít kalanetiky (s celkovým počtom 108 účastí).

Ďalším zariadením, s ktorým sa v júli 2022 začala pravidelná spolupráca, je Diakonické centrum – Cesta nádeje (špecializované zariadenie s denným pobytom), Urbánkova 1, Košice. Cyklické cvičenia z OTAGO programu sú realizované pre klientov, s výpomocou zamestnancov. V r. 2022 bolo uskutočnených 28 stretnutí (s celkovým počtom účastí 151). Aktivít sa zúčastňovalo 12 cvičencov.

Informačno-propagačné akcie smerom k seniorom pri príležitosti vybraných významných termínov a sprievodných kampaní, ako „Týždeň mozgu – Brain Awareness Week“ (13. – 19. marec 2023); Svetový deň obezity (4. marec); Svetový deň zdravia (7. apríl); Svetový deň „Pohybom ku zdraviu“ (10. máj); Svetový deň Alzheimerovej choroby (21. september)/Mesiac Alzheimerovej choroby (september); Medzinárodný deň starších (1. október)/Mesiac úcty k starším (október); Svetový deň duševného zdravia (10. október); Svetový deň osteoporózy (20. október); Svetový deň diabetu (14. november).

V rámci vzdelávacích a odborných podujatí so zameraním na zdravotnú problematiku seniorov, išlo o účasť na viacerých online stretnutiach (prednáškach s diskusiou) Podpornej skupiny Alzheimer Café Košice pre neformálnych opatrovateľov (rodinných príslušníkov, blízkych a priateľov) osôb žijúcich s demenciou v domácom prostredí.

V súvislosti s oblasťou NPPZ, týkajúcou sa preventívnych opatrení zameraných na výskyt infekčných ochorení, boli uskutočnené zdravotno-výchovné aktivity zamerané hlavne na zvyšovanie informovanosti mladej generácie ohľadom prevencie sexuálne prenosných nákaz, infekcie HIV/AIDS, ochorení preventabilných očkovaním, významu očkovania a v neposlednom rade na zmenu ich postojov a správania v možných rizikových situáciách.

V ostatných rokoch boli v rámci prevencie infekcie HIV/AIDS realizované aktivity v súlade s vybranými úlohami Národného programu prevencie HIV/AIDS v Slovenskej republike na roky 2017 – 2020 (ďalej len NPP HIV/AIDS v SR).

Nižšie je uvedený prehľad zdravotno-preventívnych aktivít v oblasti nešpecifickej a špecifickej primárnej prevencie v tomto smere:

Edukačné aktivity realizované na školách mali charakter teoretického výkladu s besedou, resp. panelovej diskusie k stanoveným tematickým blokom a boli zamerané na témy, ako Dospievanie; Výchova k zodpovednému partnerstvu, manželstvu, rodičovstvu; Prevencia sexuálne prenosných nákaz vrátane infekcie HIV/AIDS; Význam Poradne prevencie HIV/AIDS (dve posledné menované témy s určením pre starších žiakov ZŠ, študentov SŠ/VŠ, dospelé osoby z radov verejnosti, profesijných skupín a i.). Predmetná problematika bola zakomponovaná i do širšieho tematického rámca – Zdravý spôsob života a prevencia drogových závislostí; Ochorenia preventabilné očkovaním: význam očkovania a i.

V roku 2022 bolo celkom vykonaných 87 edukačných aktivít (z toho 28 na ZŠ, 48 na SŠ a ŠI, 10 na VŠ, 1 v CpDaR). Intervenovaných bolo spolu 1947 osôb (735 žiakov z 11 ZŠ; 1177 študentov z 10 SŠ a 2 ŠI; 15 študentov z 1 VŠ; 20 detí z 1 CpDaR).

Tlačené zdravotno-výchovné materiály boli distribuované na školy súbežne s realizovanými edukačnými aktivitami. Najčastejšie išlo o tieto tituly: Prečo ma puberta neminie? Košice: RÚVZ, 2011, Prečo povedať drogám „NIE“! Košice: RÚVZ, 2015.

Väčšina výchovno-vzdelávacích aktivít u sociálne znevýhodnených skupín detí a mládeže bola širšie tematicky ladená. Edukácia bola orientovaná na témy, ako Zdravý spôsob života;

Prevenencia drogových závislostí (u niektorých skupín s využitím výučbových pomôcok, ako napr. DVD, drogový kufor, okuliare simulujúce opitost'), Sexuálne a reprodukčné zdravie vrátane primárnej prevencie infekcie HIV/AIDS; Význam očkovania (s určením pre starších žiakov a dospelé osoby). Aktivity v roku 2022 sa konali v CDR na Uralskej 1 v Košiciach a na šiestich základných školách s celkovou účasťou 314 žiakov/detí.

So zámerom prevencie a zvýšenia informovanosti verejnosti v otázkach ako sa chrániť pred kliešťom a ochoreniami, ktoré najčastejšie prenáša (lymská borelióza, kliešťová encefalitída), boli dva informačné letáky s titulom „Ako sa chrániť pred kliešťom – deti“ a „Ako sa chrániť pred kliešťom – verejnosť“ (produkcie ÚVZ SR a Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu chorôb) umiestnené na webovej stránke RÚVZ Košice (v položke Aktuality – Archív príspevkov). Intervencia na báze osobného kontaktu sa spolu s distribúciou informačných letákov vykonáva priebežne na akciách edukačného i poradenského charakteru pre rôzne cieľové skupiny.

V rámci prevencie respiračných nákaz a spolupráce s médiami, poskytnutý bol príspevok (J. Kolárovej) na tému „Informácie ohľadom výskytu chrípky na školách“ pre Hospodárske noviny (27. 09. 2022).

Výber z aktivít nad rámec pracovného zamerania OPZaVkZ – súvisiacich s objektívnymi okolnosťami – nepriaznivou pandemickou situáciou vo výskyte SARS-CoV-2/COVID-19 a nariadenými opatreniami v roku 2022:

výpomoc Odboru epidemiológie (napr. osobne v trasovaní kontaktov osôb pozitívnych na COVID-19, v súvisiacich administratívnych činnostiach; v službe v rámci „call centra“ na telef. infolinkách pre verejnosť k problematike SARS-CoV-2/COVID-19; opatreniam prijatým v súvislosti s ochorením COVID-19; ohľadom informácií vzťahujúcich sa na karanténne povinnosti osôb po vstupe na územie SR; v e-mailovej informačnej službe na koronavirus@ruvzke.sk; resp. v ďalších činnostiach);

výpomoc Odboru hygieny detí a mládeže (napr. v administrácii hlásení ohľadom výskytu Covid-19 v školách a školských zariadeniach, zostavovaní prehľadov chorobnosti, karanténnej situácie a pod.);

v rámci informačno-propagačnej činnosti a problematiky SARS-CoV-2/COVID-19, podieľanie sa na aktualizácii informácií zverejňovaných na webovom sídle RÚVZ Košice. Ako príklad je možné uviesť uverejnenie 3 titulov informačných materiálov (v priečinku Aktuality) za účelom osvetly, ako:

„Príručka rehabilitácie po COVID-19“ (WHO, 2020);

„COVID-19: Aktuálne odporúčania pre obyvateľov“ (ÚVZ SR, 2022);

„COVID-19: Ako správne vetrať“ (ÚVZ SR, podľa zdroja: WHO, 2022);

zasielanie tematických informačno-propagačných materiálov najmä emailovou cestou rôznym adresátom v územnej pôsobnosti RUVZ Košice;

informácie k prevencii COVID-19 a k očkovaniu proti tomuto ochoreniu boli prezentované aj v rámci edukačných a poradenských aktivít pre rôzne vekové skupiny, hovoreným slovom i formou distribúcie informačných letákov. Príkladom sú nižšie uvedené výchovno-vzdelávacie aktivity:

výklad s besedou (1x) na tému „COVID-19, chrípka, respiračné ochorenia a očkovanie“ v Stredoškolskom internáte, Jedlíkova 11, Košice (02. 03. 2022), pre vekovo zmiešanú skupinu študentov v počte 20;

výklad s besedou (3x) na tému „COVID-19, chrípka, respiračné ochorenia a očkovanie“ v ZŠ s MŠ sv. Marka Križina, Rehoľná 2, MČ Košice-Krásna, Košice (16. 03. 2022), pre žiakov 5. a 6. roč. ZŠ, v celkovom počte 70;

výklad s besedou (1x) na tému „Očkovanie“ (zahrňujúc aj problematiku očkovania proti COVID-19), pri príležitosti 17. ročníka kampane Európskeho imunizačného týždňa 2022, v Špeciálnej ZŠ, Inžinierska 24, Košice (23. 05. 2022), pre 25 žiakov 2. stupňa. ZŠ (so

zdravotným znevýhodnením a väčšina aj so sociálnym znevýhodnením, niektorí žiaci z MRK).

Z hľadiska vzdelávania, pre potreby zabezpečenia adekvátneho regionálneho pôsobenia v aktuálnych otázkach verejného zdravia, verejného zdravotníctva, v problematike prevencie chronických ochorení (neinfekčnej i infekčnej etiológie) a súvisiacich tém, zamestnanci RÚVZ Košice sa zúčastnili viacerých odbornovo-vzdelávacích podujatí na národnej i medzinárodnej úrovni, na dvoch formou prednáškových príspevkov). Môžeme spomenúť:

webinár na tému „Covid u očkovaných“ (13. 01. 2022). Organizátor: Slov. lekárska komora v spol. s Lekár, a. s.;

webinár na tému „Očkovanie proti COVID-19 – mýty, fakty, realita... a ďalší rok pred nami (5. časť)“ (08. 02. 2022). Hlavný organizátor: A-medi management Bratislava; odb. garanti: JLF UK a UN Martin;

webinár v rámci medzinárodného projektu H2020-RIVER-EU Reducing Inequalities in Vaccine uptake in the European Region – stretnutie Poradnej rady projektu k téme „Bariéry HPV vakcinácie v MRK“ (15. 03. 2022). Organizátor: LF UPJŠ Košice;

prvá multiplikačná konferencia k projektu Erasmus+ „Komplexný multiprofesionálny prístup k liečbe pacientov s využitím menej frekventovaných metód“ – satelitné sympóziu XXIII. medzinárodného interdisciplinárneho lekárskeho kongresu naturálnej medicíny (online, 18. 03. 2022). Hlavný organizátor: Prvá klinika akupunktúry a naturálnej medicíny G. Solára, s. r. o., Šamorín;

školenie pre rozvoj personálnych zručností a schopností pracovníkov poradní zdravia (RÚVZ Poprad, Zdravotnícka 3, Poprad, 01. 04. 2022). Organizátori: ÚVZ SR, RÚVZ Poprad;

webinár na tému „Anémia z nedostatku železa“ (19. 05. 2022). Organizátori: Argama, s. r. o. – vzdelávacia agentúra, Terézia Company, s. r. o., SLeK, SK MTP, SKIZP;

odborná diskusia s odborníkmi na tému: „Sú vírusy hrozbou nášho storočia?“ – projekt Košické vedecké kaviarne (Kino Úsmev/kinosála, Kasárenské nám. 1, Košice, 20. 06. 2022). Organizátori: Neurobiologický ústav SAV a Virologický ústav Biomedicínskeho centra SAV v Bratislave;

webinár na tému „Očkovanie proti COVID-19 a iným respiračným ochoreniam (6. časť)“ (20. 09. 2022). Hlavný organizátor: A-medi management Bratislava; odb. garanti: JLF UK a UN Martin;

sympóziu na tému „Sila dátových argumentov“ v rámci OP EVS podporeného ESF (Východoslovenské múzeum v Košiciach, Námestie Maratónu 2, Košice, 21. 09. 2022). Organizátor: KSK;

odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice (RÚVZ Košice – detašované pracovisko, Rooseveltova 8, Košice, 22. 09. 2022). Aktívna účasť s príspevkom: Kollárová, J. „COVID-19 v školských zariadeniach“, organizátor RÚVZ Košice;

webinár na tému „Liečivé huby a ich protivírusové účinky“ (v dňoch 20. 09. 2022; 05. 10. 2022). Organizátori: Argama, s. r. o. – vzdelávacia agentúra, Terezia Company, s. r. o., SK MTP, SK SaPA, SKIZP;

online participatívne stretnutie na tému „Národná priorita Dobré zdravie“ – súčasť participatívneho procesu určenia návrhu národných priorít udržateľného rozvoja Slovenska do roku 2050 (06. 10. 2022). Organizátori: Participation Factory, s. r. o.; MIRRI SR;

webinár na tému „Jesenná škola integratívnej medicíny: Podpora imunity a sezónne ochorenia“ (08. 10. 2022). Organizátori: Argama, s. r. o. – vzdelávacia agentúra, SK MTP, SK SaPA, SKIZP;

webinár pre školských zdravotníkov (15. 11. 2022). Aktívna účasť s príspevkom: Kollárová, J. Možnosti spolupráce RÚVZ Košice so školským zdravotníkom. Organizátor: SKIZP.

Poradenské centrum **RÚVZ Michalovce** považuje predprimárny skrining kardiovaskulárnych ochorení za svoju prioritu. Vzhľadom k tomu sa vykonáva okrem „Testu zdravé srdce“ aj projekt pod názvom "Tichá ischemia myokardu". Zameriava sa na posudzovanie pokojového EKG a u vhodných jedincov vykonávanie bicyklovej ergometrie a následne hodnotenie zmeny v EKG zázname po záťaži. Do projektu v roku 2022 bolo zaradených 72 respondentov, z toho bolo 42 žien a 30 mužov. Podľa vekových skupín mali respondenti nasledovné rozloženie: vo veku 20 – 30 rokov (14 žien a 7 mužov), 30 – 40 rokov (12 žien a 10 mužov), 40 – 50 rokov (9 žien a 8 mužov), 50 – 60 rokov (7 žien a 5 mužov). Pokojové EKG bolo realizované v 72 prípadoch, záťažové EKG v 9 prípadoch. Hodnotené boli parametre:

srdcová frekvencia – tachykardia (frekvencia nad 95/min – u 9 prípadov), bradykardia (frekvencia pod 55/min – u 6 prípadov), u ostatných respondentov bola normálna srdcová frekvencia;

výskyt arytmií – zachytený u 4 respondentov – supraventrikulárne ES.

Respondenti s podchytenými zmenami v srdcovej frekvencii event. pri odhalení arytmie boli odporúčaní k realizácii kardiologického vyšetrenia cestou svojho OL.

Záťažové EKG podstúpilo 5 žien, 4 muži, všetci vo vekovej skupine 40 – 50 rokov. U všetkých bolo najskôr natočené pokojové EKG so záznamom v norme. Následne pri záťaži 50 kW absolvovali bicyklovú ergometriu v trvaní 2 minút. Z hľadiska vyhodnotenia, u 2 prípadov boli podchytené zmeny svedčiacie pre možnú srdcovú ischemiu po záťaži. Odporúčané im bolo kardiologické vyšetrenie. Záverom, v rámci predprimárneho skriningu sa odhalili jednak zmeny na pokojovom, jednak na pozáťažovom EKG, čo predstavuje 5 % zo všetkých realizovaných vyšetrení. V rámci prevencie kardiovaskulárnych ochorení ide o dobrý výsledok, nakoľko títo respondenti boli následne komplexne došetrení v odborných ambulanciách špecialistu s odporúčaním vhodnej medikácie. V rámci edukačných stretnutí sa realizovalo 7 prednášok (celkovo pre 255 poslucháčov). Témy boli zamerané na prevenciu srdcovocievnych ochorení, arteriálnej hypertenzie, srdcového zlyhávania.

Ďalej, zamestnanci Odd. PZaVkJ z rozhodnutia regionálnej hygieničky spolupracovali na epidemiologickej depistáži pozitívnych prípadov COVID-19 od októbra 2021 do apríla 2022. Denne to obnášalo riešenie cca 20 prípadov a dohľadávanie kontaktov, EPIS evidencia a ďalšie spracovanie agendy pre oddelenie PPL a HDM (pracoviská, karantény).

Zdravotno-výchovná činnosť **RÚVZ Rožňava** vykonávaná v regióne bola zacielená na zníženie chorobnosti a úmrtnosti na vybrané chronické neinfekčné ochorenia so zameraním na zníženie prevalencie osôb s rizikovým životným štýlom. V PCOPZ bola intervencia realizovaná individuálnou a skupinovou formou orientovaná na správnu výživu, prevenciu a odvykanie od fajčenia, na problémové užívanie alkoholu, nedostatočnú pohybovú aktivitu, hypertenziu, stres a celkovú zmenu životného štýlu. Ťažiskom činnosti boli regionálne projekty pod názvami: „Regionálna vakcinačná kampaň“, „To be green is everygreen“, „Čo sa hýbe, to je živé“, „Na zdraví záleží“, „Rožňavský veľtrh pre seniorov“, „Spanilá jazda RÚVZ“, „HPV kampaň“.

Pracovníci oddelenia PZaVKZ vykonávali aj v roku 2022 činnosti zamerané na prevenciu COVID-19 a zníženie dopadov pandémie:

prpravovali, vytvárali, zverejňovali a distribuovali zdravotno-výchovné materiály a informačné panely v súvislosti s ochorením COVID-19 (prevencia ochorenia, opatrenia, očkovanie, long covid...);

prevádzkovali telefonickú linku COVID-19 (0905 439 276). Táto linka bola pre odbornú a laickú verejnú dostupná počas pracovnej doby RÚVZ Rožňava. V roku 2022 sa na tejto linke vybavilo viac ako 150 telefonátov. Najviac riešenými boli otázky ku testovaniu a očkovaniu v súvislosti s COVID-19;

zúčastňovali sa stretnutí cez webex, pravidelne na týždennej báze až do doby ich trvania v takej forme (organizovaných Inštitútom zdravotných analýz, MZ SR);
podieľali sa na epidemiologickom šetrení prípadov v okrese Rožňava;
zabezpečovali aj v roku 2022 podľa potreby Ag testovanie, predovšetkým pre pracovníkov RÚVZ a pre ďalšie skupiny osôb (príslušníci OR PZ, utečenci z Ukrajiny);
tvorili zdravotno-výchovný materiál k prevencii infekčných ochorení, vrátane COVID-19 a k testovaniu pre utečencov z Ukrajiny (s jazyk. prekladom);
pokračovali vo vakcinačnej kampani z roku 2021. Začiatkom januára 2022 sa uskutočnil 2. mimoriadny vakcinačný deň (08. 01. 2022), v spolupráci s NsP sv. Barbory v Rožňave, Okresným úradom v Rožňave a Mestom Rožňava. Počas daného dňa bolo zaočkovaných celkom 777 osôb (1., 2., a 3. dávkou);
v rámci vyššie uvedenej kampane boli realizované 2 zdravotno-výchovné aktivity (prezenčnou formou) na tému prevencie COVID-19 a očkovania proti COVID-19, s určením pre stredoškóľakov;
pravidelne zverejňovali informácie o možnostiach očkovania v okrese Rožňava (napr. na webovom sídle a facebookovej stránke RÚVZ Rožňava, elektronicky zasielané boli do obcí, miest, škôl, školských zariadení, do všetkých ambulancií v okrese, do cirkevných a neziskových organizácií).
V spolupráci s Oddelením epidemiológie a s RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici sa začal realizovať projekt zameraný na prevenciu rakoviny krčka maternice, prioritne na podporu očkovania proti HPV. Cieľovou skupinou projektu sú pediatri, rodičia a deti (najmä v období medzi 12. a 13. rokom života). Vo vlastnej réžii pracovníci Oddelenia PZaVkJ pri RÚVZ Rožňava vytvorili plagáty a letáky zamerané na HPV a očkovanie proti HPV. Tieto materiály boli distribuované do všetkých ambulancií všeobecných lekárov pre deti a dorast, škôl a na pracoviská. Zároveň boli tieto materiály zverejnené na webovom sídle a facebookovej stránke úradu. Prostredníctvom aplikácie Edupage sa dotazníkovou metódou zisťovala miera informovanosti o HPV infekcii a o očkovaní u rodičov detí na ZŠ v okrese. V projekte sa bude pokračovať v roku 2023.

RÚVZ Spišská Nová Ves pokračoval v roku 2022 v realizácii jedného vlastného projektu na regionálnej úrovni a na mestskej úrovni začal naplňať nový projekt určený pre žiakov základných škôl a študentov stredných škôl.

Peer projekt „Mladí ľudia a život“ – je určený pre žiakov 8. a 9. ročníka základných škôl a študentov 1. – 3. ročníka stredných škôl, obsahovo zameraný na rôzne oblasti životného štýlu mladých ľudí, s aktívnym zapojením peer aktivistov – študentov stredných škôl.

V regióne sa začal realizovať od roku 1999 ako rovesnícky, tzv. peer projekt pod názvom „Mladí ľudia a život“, na prípravu mladých ľudí – študentov 1. – 3. ročníka stredných škôl pre preventívnu prácu, formou besied a diskusných stretnutí v rovesníckom prostredí. Koordinátormi projektu sú starší peer aktivisti – vysokoškóľáci, ktorí pod odbornou gesciou RÚVZ Spišská Nová Ves – Oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu a predsedu Obč. združenia Mladí ľudia a život, realizujú rôzne odborné, kultúrne a športové aktivity. V rámci daného projektu stredoškóľáci absolvujú na základe výberu sériu odborných výcvikov, s dôrazom na sociálno-psychologické zručnosti, zážitkové metódy a odborný obsah rôznych tém zo života dospelujúcej mládeže z nasledovných oblastí: primárna prevencia nikotinizmu a alkoholizmu, zdravý životný štýl, infekcia HIV, ochorenie AIDS a iné sexuálne prenosné ochorenia, gynekológia a urológia, drogy a nelátkové závislosti, partnerské vzťahy, láska, sexualita a antikoncepcia, duševné zdravie, šikana, násilie ako aj prvá pomoc.

Hlavným cieľom tejto formy prevencie je zvýšiť zodpovednosť u adolescentov za svoje telesné a duševné zdravie, zdravie rovesníkov, sexuálne správanie vrátane formovania postojov k zodpovednému partnerstvu, manželstvu a rodičovstvu, postojov a názorov voči

rizikovému správaniu, na základe získavania dôveryhodných objektívnych informácií v jednotlivých oblastiach. Peer projekt sa sústreďuje na viaceré problémy stredoškolskej generácie, a to aj na základe informácií získaných zo stretnutí s touto cieľovou skupinou. Peer prevencia nenahrádza profesionálny prístup pedagógov a iných odborníkov z rôznych oblastí medicíny, zdravotníctva a psychológie, ani výchovu rodičov. Svojim spôsobom je originálna, výnimočná a jej prednosťami sú neformálnosť, priateľskosť, dôveryhodná atmosféra.

Od roku 2003 sa v spolupráci s Mestom Spišská Nová Ves, strednými školami, Klubom mladých pri Centre voľného času Adam Spišská Nová Ves a O. Z. „Mladí ľudia a život“ uskutočnil pri príležitosti Svetového dňa HIV/AIDS už 17. ročník 3-dňového workshopu „Mladí ľudia a život“, ktorý bol určený pre cca 100 študentov stredných škôl zo Spišskej Novej Vsi, Krompách, Gelnice a Levoče. Obsah workshopu je rozdelený do odbornej časti (10 rôznych tém zo života mladých ľudí), športovej (floorbalový a basketbalový turnaj pre chlapcov a dievčatá) a kultúrno-spoločenskej časti.

Ďalší ročník workshopu „Mladí ľudia a život“ sa v jesenných mesiacoch roku 2022 nekonal, z dôvodu narastajúceho počtu respiračných ochorení.

Peer projekt sa plnil aj v spolupráci s Oddelením epidemiológie, okrem vyššie menovaných inštitúcií. Peer aktivisti pôsobia pri O. Z. „Mladí ľudia a život“ a Klube mladých Centra voľného času Adam v Spišskej Novej Vsi. Na projekte sa podieľajú pod odbornou gesciou RÚVZ Spišská Nová Ves, vykonávaním rôznych vzdelávacích aktivít pre mládež. Jednou z prioritných tém v rámci ich práce, zameranej na primárnu prevenciu v rovesníckom prostredí, je aj infekcia HIV, ochorenie AIDS a ostatné sexuálne prenosné ochorenia so všetkými zdravotnými a sociálnymi aspektmi.

V spolupráci s uvedenými subjektmi boli realizované pre novú skupinu peer aktivistov 2 odborné výcviky v rámci regionálneho peer projektu „Mladí ľudia a život“. Do skupiny boli noví záujemci vyberaní na základe posúdenia ich vedomostí a komunikačných zručností, čo je základný predpoklad efektívnej prevencie. Po absolvovaní výcvikov mali noví členovia O. Z. Mladí ľudia a život možnosť využiť svoje zručnosti a vedomosti pod vedením starších peer aktivistov v rámci besied a prednášok v rovesníckom prostredí na pôde základných a stredných škôl.

Peer aktivisti vykonali pod odbornou garanciou RÚVZ so sídlom v Spišskej Novej Vsi, v roku 2022 na 4 školách celkom 8 besied a prednášok na tému „HIV/AIDS a sexuálne prenosné ochorenia“ a príbuzné témy, ako „Životný štýl mladých ľudí a sexualita“, „Sexualita a láska“, „Gynekológia a antikoncepcia“, súvisiace so životným štýlom mladých ľudí s akcentom na partnerské vzťahy, sexualitu a reprodukčné zdravie. Besedy boli určené žiakom 9. ročníka základných škôl a študentom 1. a 2. ročníka stredných škôl zo Spišskej Novej Vsi. Aktivity mali pozitívny ohlas u cieľových skupín a stretli sa s podporou u riaditeľov a koordinátorov primárnej prevencie na školách. Počas týchto aktivít boli vykonané 4 konzultácie zamerané na obsah a termíny besied.

Zamestnanci OPZaVkJZ nadviazali Národný program prevencie HIV/AIDS a realizovali prednášku s besedou na tému „HIV/AIDS, cesty prenosu, liečba a prevencia“, pre 22 žiakov z 9. ročníka základnej školy v Spišských Vlachoch. Dôraz bol kladený na zodpovedné správanie v rizikových situáciách a relevantné informácie o HIV/AIDS aj v súvislosti s užívaním nelegálnych drog injekčnou cestou, s použitím nesterilných ihliel a striekačiek.

Projekt „Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity“ – je určený pre žiakov 8. a 9. ročníka základných škôl a študentov 1. – 3. ročníka stredných škôl, obsahovo zameraný na podporu pohybovej aktivity, na základe vstupných a výstupných meraní a vyšetrení ako aj edukáciu o ovplyvniteľných rizikových faktoroch životného štýlu.

V rámci celoslovenského projektu s rovnomenným názvom v rokoch 2017 – 2019, pri ktorom zamestnanci RÚVZ Spišská Nová Ves boli hlavnými metodikmi, bolo prostredníctvom každého RÚVZ v SR monitorovaných formou dotazníka o životnom štýle, rôznymi

meraniami, testami cca 2 800 študentov 1. a 2. ročníka stredných škôl z celého Slovenska. Študenti boli vybraní do projektu na základe dobrovoľnosti a informovaného súhlasu od rodičov. Všetci absolvovali základné antropometrické vyšetrenia (výška, váha, obvod pása a bokov, výpočet BMI, WHR a WHRt), meranie krvného tlaku, pulzu, skladby tela (podiel svalovej a tukovej hmoty, bazálny metabolizmus), vyšetrenie flexibility, spirometriu, hodnotenie držania tela a záťažové funkčné testy (Ruffierov test). Na RÚVZ v Spišskej Novej Vsi a Bardejove boli realizované pre účastníkov aj ergometrické testy s vyhodnotením funkčnej zdatnosti a aeróbnej výkonnosti. Každý respondent mal vyšetrené aj vybrané ukazovatele lipidového a glycidového metabolizmu z kapilárnej krvi. Po absolvovaní meraní, vyšetrení, študenti dostali z nich výstupné protokoly a boli im poskytnuté individuálne konzultácie so zameraním na zlepšenie, úpravu pohybového režimu, výživových zvyklostí a príjmu tekutín. Pozornosť bola venovaná aj látkovým závislostiam (tabak, alkohol a iné drogy), duševnému zdraviu, zvládaniu stresu a dostatku spánku.

Merania a konzultácie mali u testovaných študentov pozitívnu odozvu. Reprezentatívna vzorka na úrovni celého Slovenska poskytla zaujímavé výstupy zo štatisticky spracovaných dát z dotazníkového prieskumu o životnom štýle a samotných meraní. Všetky analýzy za celú SR boli centrálné vykonané na Oddelení podpory zdravia a výchovy k zdraviu Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Spišskej Novej Vsi. Ďalšiemu pokračovaniu projektu, ktorý mal byť vykonaný s odstupom jedného roka u tých istých študentov stredných škôl, zabránila pandémia COVID-19.

S odstupom 2 rokov sa v projekte na podporu pohybovej aktivity, zlepšenia zdravia a pozitívneho ovplyvnenia preventabilných rizikových faktorov životného štýlu, pokračovalo na úrovni mesta Spišská Nová Ves. Oslovené boli vybrané stredné školy, aby do projektu zapojili na základe dobrovoľnosti študentov 1. ročníka.

V jesennom období sa pre 12 študentov SOŠ drevárskej, ktorí boli zaradení do pokračovania daného projektu na úrovni mesta, zorganizoval seminár obsahovo zameraný na pozitívny účinok pravidelnej, dostatočne intenzívnej a primerane dlho trvajúcej pohybovej aktivity na posilnenie zdravia a imunitného systému. Diskusný blok bol venovaný aj riziku vzniku nadváhy a obezity, srdcovo-cievny, nádorovým a metabolickým chorobám, ktoré úzko súvisia s nedostatkom, absenciou pohybovej aktivity. Účastní študenti absolvovali na základe harmonogramu aj kompletne vyšetrenia v Poradni pre optimalizáciu pohybovej aktivity, vrátane spirometrie, hodnotenia flexibility, držania a skladby tela, merania krvného tlaku, pulzu v pokoji a pri funkčných záťažových testoch (Ruffierov test a ergometria), ktoré im boli vyhodnotené. Vykonaná bola aj analýza kapilárnej krvi na celkový cholesterol a HDL, triacylglyceroly a glukózu. Každý respondent dostal výstupný protokol a bol intervenovaný v otázkach zásad zdravého spôsobu života. Dôraz bol kladený na pohybovú aktivitu, zdravú stravu a pitný režim, regeneráciu vrátane spánku, látkové závislosti a duševné zdravie.

V projekte sa v nasledujúcom roku plánuje pokračovať, a tým rozširovať databázu študentov, ktorí o dané aktivity prejavia záujem, so súhlasom rodičov a pedagógov oslovených škôl.

V rámci projektu sa študentom poskytuje možnosť skupinových návštev na RÚVZ Spišská Nová Ves, pri ktorých sa konajú aj prednášky s besedami, zamerané na spomínané témy, ako zdravá výživa, vhodný pitný režim, pravidelná, dostatočne intenzívna, časovo odporúčaná pohybová aktivita (dôležitá v prevencii nadváhy, obezity, srdcovo-cievnych, metabolických a nádorových chorôb), prevencia drogových závislostí, duševné zdravia a stres. Besedy sú zamerané na aktívne a zmysluplné využívanie voľného času, pozitívne vnímanie života a hodnotu zdravia. Samostatnou témou sú aj základné životné funkcie a prvá pomoc pri život ohrozujúcich stavoch, ktorá je medzi študentmi obľúbená.

K ťažiskovej činnosti na **RÚVZ Trebišov**, Odd. PZaVkJZ patrí znižovanie výskytu zdravotných rizík prostredníctvom všeobecného a špecializovaného poradenstva v rámci

Poradenského centra ochrany a podpory zdravia (ďalej len PCOPZ). Cieľom je aktívne vyhľadávať riziká chronických neinfekčných ochorení a pozitívne ovplyvňovať životný štýl klientov, s využitím vedecky overených poznatkov a metód z oblasti medicíny a verejného zdravotníctva. Súčasťou PCOPZ pri RÚVZ so sídlom v Trebišove je 7 poradní: prvé tri – základnú Poradňu zdravia, Poradňu zdravej výživy, Poradňu na pomoc pri odvykanií od fajčenia – personálne zabezpečuje Odd. PZaVkJ, na činnosti Poradne pohybovej aktivity a redukcie hmotnosti sa podieľa Odd. HŽPZ v spolupráci s Odd. PZaVkJ, zvyšné, Poradňu pre HBsAg pozitívne rodiny, Poradňu prevencie HIV/AIDS a Poradňu očkovania – zabezpečuje Odd. epidemiológie.

Základná Poradňa zdravia slúži na vyšetrenie klientov prejavujúcich záujem o svoje zdravie. Pre zvýšenie atraktívnosti PCOPZ pri RÚVZ v Trebišove, úzko sa spolupracuje s internistkou a diabetologičkou MUDr. Dašou Skripovou, PhD., ktorá poskytuje klientom/pacientom komplexné služby v oblasti diabetológie, výživy a metabolizmu.

Pre zaistenie lepšej dostupnosti skriningových vyšetrení obyvateľom v odľahlejších častiach okresu sú vytvorené podmienky na výjazdy mobilnej Poradne zdravia. Túto možnosť, ako získať informácie o rizikových faktoroch životného štýlu vplývajúcich na vznik a rozvoj srdcovo-cievnych a iných chronických neinfekčných ochorení, formou individuálneho alebo skupinového poradenstva, využívajú napríklad pedagógovia ZŠ a SŠ, zamestnanci štátnej správy, samosprávy, OR PZ v Trebišove, rôznych firiem. U rizikových klientov sa poradcovia zameriavajú na ciele režimové opatrenia, ako nefajčiť, resp. nezačať fajčiť, zdravo sa stravovať, zvýšiť úroveň pohybovej aktivity a eliminovať stres.

Z jednorazových aktivít mobilnej Poradne zdravia vyberáme nasledovné akcie:

realizovanie vyšetrenia a poradenstva v rámci Svetového dňa obezity, pre zamestnancov a spolupracovníkov Mário Balog – MABA. Vyšetrenie celkového cholesterolu (mimo TZS) bolo vykonané u 10 klientov;

spolupodieľanie sa na 5. ročníku Nočného behu v historickom parku v Trebišove, ktorý organizovalo O. Z. STOPA v sobotu 14. 05. 2022. Výjazdová skupina poradcov zo základnej Poradne zdravia a Poradne pohybovej aktivity poskytovala poradenstvo a vyšetrenia v rozsahu: somatické vyšetrenie (štandardné meranie tlaku krvi a pulzovej frekvencie), stanovenie biochemických parametrov z kapilárnej krvi prístrojom Accutrend (glykémia, celkový cholesterol) pre 41 klientov (mimo TZS);

inštalovanie stánku Poradne zdravia počas športového podujatia Nohejbalového turnaja, organizovaného Obecným úradom Hrčeľ dňa 04. 06. 2022. Výjazdová skupina poradcov zo základnej Poradne zdravia poskytovala poradenstvo v rozsahu: somatické vyšetrenie, biochemické stanovenie celkového cholesterolu a glykémie prístrojom Accutrend, vyšetrenie Smokerlyzerom pre 10 klientov (mimo TZS);

podieľanie sa v rámci projektu Svetovej zdravotníckej organizácie pod názvom „COSI“, ktorý je súčasťou Národného akčného plánu v prevencii obezity, cestou mobilnej Poradne zdravia na monitoringu u žiakov základných škôl. Zber dát a merania (hmotnosť, výška, obvod pásu a bokov) boli vykonané na jednej mestskej a troch vidieckych školách. Do projektu bolo zapojených 148 žiakov (mimo TZS);

participácia na preventívno-prezentačnom podujatí pre verejnosť pod názvom „Deň polície“, organizovanom Okresným riaditeľstvom Policajného zboru v Trebišove, dňa 25. 08. 2022, s určením pre občanov v mestskom parku v Trebišove. Počas podujatia mali záujemcovia možnosť navštíviť mobilnú Poradňu zdravia a absolvovať zhodnotenie stavu telesnej hmotnosti, zloženia tela (podiel svalovej hmoty, tuku v organizme) vyšetrenie krvného tlaku, vydychovaného vzduchu na hladinu oxidu uhoľnatého (CO) v pľúcach a vyšetrenie koncentrácie cholesterolu v krvi. Vyšetrenia ako aj poradenstvo bolo realizované bezplatne poradcami z RÚVZ Trebišov. Intervenovaných bolo celkovo 38 klientov (z toho 16 evidovaných v TZS, 22 mimo TZS);

realizácia vyšetrení a poradenstva cez mobilnú Poradňu zdravia na SOŠ služieb a priemyslu sv. Jozafáta Trebišov, pre zamestnancov školy. V ponuke bolo meranie krvného tlaku, pulzu, telesnej hmotnosti, výšky, pásu, bokov, biochemické vyšetrenie (celkového cholesterolu, glukózy, triacylglycerolov, HDL z kapilárnej krvi). Intervenovaných bolo 18 klientov (v rámci TZS);

poskytovanie vyšetrenia a poradenstva pre seniorov počas „Dňa seniorov KSK“, výjazdovou skupinou poradcov zo základnej Poradne zdravia, v rozsahu služieb, ako antropometrické vyšetrenie – výška, hmotnosť, obvod pásu a bokov, analýza stavby tela (váhou OMRON: podiel tuku v tele v %, množstvo viscerálneho tuku v %, BMI, podiel kostrového svalstva v %), somatické vyšetrenie (štandardné meranie tlaku krvi a pulzovej frekvencie), stanovenie biochemických parametrov z kapilárnej krvi (prístrojom Accutrend – glykémia, koncentrácia celkového cholesterolu, triacylglycerolov). Intervenovaných bolo 43 klientov (zaevidovaných v TZS).

Dlhodobé intervenčné aktivity Poradenského centra ochrany a podpory zdravia:

pokračovanie v individuálnej intervencii prostredníctvom činnosti Poradne zdravia a výjazdmi mobilnej poradne zdravia;

mediálna intervencia na regionálnej úrovni zameraná na rizikové faktory vyplývajúce zo životného štýlu;

prehlbovanie intervenčných aktivít zameraných na nefarmakologické ovplyvňovanie hypertenzie a jej primárnu prevenciu;

vyhodnocovanie incidencie a prevalencie jednotlivých rizikových faktorov a ukazovateľov zdravotného stavu;

využívanie údajov o prevalencii rizikových faktorov zdravia pri realizácii cieľovej regionálnej štátnej zdravotnej politiky s aktuálnou orientáciou pre vytvorenie celospoločenských predpokladov primárnej prevencie chronických neinfekčných ochorení;

uplatňovanie postupov, kritérií a odporúčaní v súlade s odporúčaniami pre prevenciu a liečbu srdcovo-cievnych chorôb, v súlade odporúčaniami európskych aj národných lekárskeho odborných spoločností, v súlade so súhrnom európskych odporúčaní pre prevenciu kardiovaskulárnych ochorení v klinickej praxi a s Národným akčným plánom v prevencii obezity;

poskytovanie informácií, odbornej edukačnej literatúry a edičných materiálov (vypracovaných zamestnancami RÚVZ Trebišov) masmédiám a ďalším záujemcom (napr. informačné letáky venované témam svetových dní a kampaní). Tieto odborné materiály sú prístupné aj na webovom sídle úradu. Všetci klienti Poradne zdravia dostanú cieľový zdravotno-výchovný materiál vrátane receptárov, ako doplnok poradenstva.

OPZaVkZ pri RÚVZ Trebišov priebežne sleduje ukazovatele zdravotného stavu obyvateľstva okresu Trebišov na okresnej a obecnej úrovni. Boli vykonané hodnotenia ukazovateľov zdravotného stavu obyvateľstva okresu Trebišov. Z hľadiska stručnej charakteristiky zdravotného stavu obyvateľstva v okrese Trebišov, možné je uviesť, že v danom okrese je vyššia miera celkovej úmrtnosti ako aj vyššia úmrtnosť žien, než je na úrovni Košického kraja a SR. Úmrtnosť na onkologické ochorenia je v okrese vyššia ako v Košickom kraji a porovnateľná s úmrtnosťou v SR. Štandardizovaná úmrtnosť na onkologické ochorenia je dlhodobo stúpajúca v okrese Trebišov podobne ako v Košickom kraji a v SR. Vývoj zdravotného stavu v okrese Trebišov je podmienený najmä nepriaznivými socioekonomickými ukazovateľmi a kultúrnymi zvyklosťami v heterogénnej národnostnej štruktúre okresu.

Nitriansky kraj

OPZaVkZ v Nitrianskom kraji v rámci svojich činností realizovali a plnili rôzne programy, projekty a úlohy na regionálnej úrovni.

Projekt: „Linka pomoci na odvykanie od fajčenia“ - v súvislosti s nadobudnutím účinnosti zákona č. 89/2016 Z. z. o výrobe, označovaní a predaji tabakových výrobkov a súvisiacich výrobkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu poskytovali telefonické poradenstvo v odvykaní od fajčenia na telefonической linke 0908 222 722, zriadenej ÚVZ SR v zmysle metodického usmernenia ÚVZ SR č. OPZ/8865/116475 zo dňa 27.10.2020.

OPZaVkZ RÚVZ Komárno realizovali vlastné projekty s názvom „**Zdravý životný štýl**“, „**Pohybom ku zdraviu**“, „**Zdravý životný štýl očami detí**“, cieľom projektu bolo poskytnúť obyvateľom okresu Komárno možnosť oboznámiť sa so zásadami zdravého životného štýlu. Určený bol pre všetky vekové kategórie. Stabilné jadro projektu tvorila prednáška o zdravom životnom štýle (Význam pohybu, správneho stravovania a myslenia) a navyše snahou bolo obohatiť program o nenáročné cvičenia.

OPZa VkZ pri RÚVZ Nitra a Topoľčany participovali na regionálnom projekte pre širokú verejnosť „**Dni zdravia**“. Širokej verejnosti vyšetrovali rizikové ukazovatele kardiovaskulárnych ochorení, poskytovali odborné poradenstvo zamerané na podporu zdravia a prevenciu civilizačných ochorení.

RÚVZ so sídlom v Nitre v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou a.s. v roku 2022 uskutočnili 16 výjazdových aktivít do podnikov Semecs Vráble, Jaguar Landrover v Nitre (5x), VŠZP Nitra, firma G- TEKT, Matador Vráble (2x), firma Bauer GmbH Zlaté Moravce, COOP Jednota Nitra, Matador Nitra, Slovenská sporiteľňa, a.s. Nitra, SIIXMZ Nitra a SECOP Zlaté Moravce, kde bolo vyšetrených 965 osôb. Klientom boli poskytnuté služby zahŕňujúce individuálnu konzultáciu v otázkach ozdravenia spôsobu života, meranie celkového cholesterolu, (príp. ďalších parametrov) z kapilárnej krvi, pulzu, krvného tlaku, výpočet BMI, WHR, percenta telesného tuku a u fajčiarov poradenstvo na odvykanie od fajčenia. Pozornosť bola venovaná aj zvyšovaniu povedomia o preventívnych zdravotných prehliadkach a screeningových programoch (prevencia onkologických ochorení ako rakovina prsníka a krčka maternice a hrubého čreva a konečníka).

RÚVZ so sídlom v Topoľčanoch v spolupráci s Tríbečským osvetovým strediskom a Obchodnou akadémiou v Topoľčanoch zrealizovali „Dni zdravia“ na Obchodnej akadémii v Topoľčanoch. V rámci podujatí uskutočnili prednášky pre 73 študentov 1.ročníka na témy „Zdravý životný štýl, Zdravá výživa a Alkohol za volantom“. Celkovo 114 študentom zmerali krvný tlak, 116 študentov si dalo zmerať telesný tuk a 82 študentom odmerali CO vo výdychu prístrojom Smokerlyzér. Zároveň poskytli zdravotno-výchovné poradenstvo.

Projekt: „Viem, čo zjem“ – OPZaVkZ v Nitrianskom kraji sa svojimi aktivitami podieľali na realizácii projektu „Viem, čo zjem“, ktorého cieľom je zvýšiť konzumáciu ovocia a zeleniny u detí, vplývať na zmenu ich stravovacích návykov a predchádzať chorobám z nadváhy a obezity. V sledovanom období r.2022 uvedený projekt realizovali **RÚVZ Topoľčany, RÚVZ Nové Zámky a RÚVZ Levice**.

„**Školský program**“ – cieľom programu bolo zvýšiť konzumáciu ovocia a zeleniny, nízkotučných mliečnych produktov a pozitívne ovplyvňovať stravovacie návyky. RÚVZ so sídlom v Topoľčanoch uvedený program realizovali prednáškami pre 62 žiakov osobitnej školy Pod Kalváriou v Topoľčanoch.

Prešovský kraj

RÚVZ Prešov

Spolupracovali pri realizácii projektu Viem, čo zjem. Témou tohto ročníka bola ovocie a zelenina. Cieľom bolo vysvetliť formou primeranou veku žiaka význam ovocia a zeleniny pre zdravie človeka a získať vedomosti o význame rôzneho denného času vhodného na konzumáciu ovocia a zeleniny. Uskutočnili zatiaľ dve školenia pre 52 žiakov 5. ročníkov Základnej školy M. Nešpora v Prešove. Realizácia projektu pokračuje aj v roku 2023.

RÚVZ Bardejov

Vykonávali aktivity v rámci Poradne pre tehotné a dojčiace ženy - v rámci tejto poradne klientky oboznamovali so starostlivosťou o telo počas tehotenstva, o dôležitosti pitného režimu, priebehu pôrodu, hovorili o dôležitosti dojčenia, zdravej výživy, o prvej pomoci a o starostlivosti o novorodenca. Informovali o problémoch pri dojčení, prvých vhodných príkrmoch pre dojčatá, o pohybovej aktivite, o stomatohygiene. Pri riešení problémov s dojčením zorganizovali 4 prednášky s certifikovanou laktačnou poradkyňou. Na každom stretnutí cvičia cviky na spevnenie svalstva, uvoľnenie chrbtice a zameriavajú sa na dychové cvičenia ako prípravu na pôrod.

RÚVZ Poprad

V mesiaci september pri príležitosti Svetového dňa Alzheimerovej choroby a v mesiaci október pri príležitosti Svetového dňa duševného zdravia distribuovali informatívne letáky do cca 20 klubov dôchodcov, domovov sociálnych služieb a zariadení opatrovateľskej starostlivosti.

RÚVZ Stará Ľubovňa

Projekt: „Adamko, hravo-zdravo“

Do projektu „Adamko, hravo-zdravo“ sú v okrese Stará Ľubovňa zapojené MŠ Kamienka, MŠ Nová Ľubovňa, MŠ a ZŠ Podolíneec. V roku 2022 jednotlivým projekt realizujúcim školám poskytl poradenstvo a spoluprácu jednotlivým koordinátorom. Pre deti MŠ Nová Ľubovňa uskutočnili prednášku pod názvom „Stomatohygiena“ spojenú s distribúciou zdravotno-výchovného materiálu. V rámci prípravy aktivít poskytl telefonickú konzultáciu.

Projekt: „Zdravé mestá“

Pripravili aktivity a podporovali realizáciu zdravotno-výchovných aktivít v rámci týchto svetových dní - Svetový deň proti rakovine, Svetový deň obezity, Týždeň mozgu, Svetový deň vody, Svetový deň ústneho zdravia, Svetový deň tuberkulózy, Svetový deň zdravia, Európsky imunizačný týždeň, Svetový deň čistých rúk, Európsky deň melanómu, Svetový deň hypertenzie, Svetový deň bez tabaku, Svetový deň pohybom k zdraviu, Svetový deň Sclerosis multiplex, Svetový deň životného prostredia, Svetový deň darcov krvi, Svetový deň hepatitídy, Svetový týždeň dojčenia, Svetový deň prvej pomoci, Svetový deň Alzheimerovej choroby, Svetový deň srdca, Medzinárodný deň starších osôb, Svetový deň potravy, Svetový deň duševného zdravia, Svetový deň psoriázy, Svetový deň diabetu, Európsky týždeň boja proti drogám, Medzinárodný deň bez fajčenia, Svetový deň boja proti AIDS

Kancelárii zdravého mesta Stará Ľubovňa zaslali aj zdravotno-výchovné informácie k problematike „Spojené voľby“.

Projekt: „Školy podporujúce zdravie“

Do projektu Školy podporujúce zdravie (ŠPZ) je v okrese Stará Ľubovňa zapojených 6 materských škôl /Podolíneec, Malý Lipník, Nová Ľubovňa, Kamienka, Tatranská SL,

Vsetínska SL/, 8 ZŠ /ZŠ Za vodou, ZŠ Levočská, ZŠ Komenského Stará Ľubovňa, ZŠ Šarišské Jastrabie, Jakubany, Kamienka, Malý Lipník, Podsadok/, 1 ŠZŠ Levočská Stará Ľubovňa a 3 SŠ /Obchodná akadémia, SOŠ Jarmočná Stará Ľubovňa, Gymnázium T. Vansovej Stará Ľubovňa/.

K jednotlivým projektom poskytujú poradenstvo a spolupracujú priamo s jednotlivými koordinátormi. Zdravotno-výchovné pôsobenie realizujú v oblasti osobnej hygieny, stomatohygieny, zdravej výživy, duševného zdravia, dospievania, zdravého životného štýlu, prevencie drogovej závislosti, v oblasti podpory nefajčenia a abstinencie, agresie a šikanovania na školách, stomatohygieny, prevencie AIDS pre žiakov, pedagógov a rodičov formou prednášok, besied, praktických ukážok správneho čistenia zubov na stomatologickom modeli zuba.

Na začiatku školského roka týmto MŠ, ZŠ, ŠZŠ a SŠ zasielajú ponukový list OPZaVkZ a zoznam videokaziet, ktorý im napomáha pri výbere a plánovaní aktivít. V týchto školách uskutočňujú aj aktivity v rámci svetových dní.

Na výjazdovej poradni pre 8 zamestnancov MŠ ul. Tatranská v Starej Ľubovni uskutočnili biochemické vyšetrenia (cholesterol, HDL cholesterol, triglyceridy a glukóza) z kapilárnej krvi, antropometrické merania (výška, váha, pás, boky s následným stanovením BMI a WHR, percento telesného tuku) a merania tlaku krvi. Zistené výsledky zadali do databázy Test zdravé srdce a jednotlivo skonzultovali namerané hodnoty. V prípade zvýšenej alebo rizikovej hladiny jednotlivých meraní sa klientovi odporučila nielen úprava životného štýlu, ale bol pozvaný na opakované vyšetrenie do základnej poradne alebo do nadstavbovej poradne, prípadne sa odporučil do starostlivosti ošetrojúceho lekára. Súčasťou vyšetrenia u každého klienta bolo aj poskytnutie zdravotno-výchovných materiálov. Piaty klienti boli odporúčaní do starostlivosti ošetrojúceho lekára. Fajčiarom bolo poskytnuté poradenstvo v odvykaní od fajčenia.

Program: „Školský program“

V súvislosti s realizáciou programu „Školský program“ uskutočnili prednášku pod názvom „Význam mlieka“ pre žiakov Spojenej školy internátnej v Starej Ľubovni pre žiakov ZŠ ul. Levočská v Starej Ľubovni. Súčasťou edukačných aktivít bola aj distribúcia zdravotno-výchovného materiálu.

Projekt: „Životné podmienky a zdravie obyvateľov rómskych osád v okrese Stará Ľubovňa“

Uskutočnili prednášku na Spojenej škole internátnej v Starej Ľubovni pod názvom „Cesta k emocionálnej zrelosti“. V komunitnom centre v Ľubotíne zrealizovali prednášku pre 8 osôb na tému „Zdravý životný štýl, pohyb, pitný režim“ spojenú s meraním hladiny CO v pľúcach a v krvi CO monitorom u 5 klientov.

V Špeciálnej základnej škole sv. Anny v Starej Ľubovni uskutočnili prednášku pod názvom „Stomatohygiena“ a v ZŠ v Podsadku prednášku pod názvom „Fetálny alkoholový syndróm“ a „Stomatohygiena“ spojenú s premietnutím DVD pod názvom „Lakomý syseľ“. Súčasťou všetkých edukačných aktivít bola aj distribúcia zdravotno-výchovných materiálov s uvedenou problematikou.

Národné a regionálne aktivity v oblasti plnenia úloh národného programu aktívneho starnutia na roky 2021 - 2030

Na realizácii uvedeného programu sa podieľali v spolupráci s Okresnou organizáciou Jednoty dôchodcov na Slovensku v Starej Ľubovni. Distribuovali zdravotno-výchovný materiál základným organizáciám Jednoty dôchodcov Slovenska v okrese Stará Ľubovňa, okresnej

organizácii Jednoty dôchodcov Slovenska v Starej Ľubovni, Domovu seniorov v Starej Ľubovni a Domovu sociálnych služieb vo Vyšných Ružbachoch.

Akčný plán realizácie národnej protidrogovej stratégie SR na obdobie rokov 2021 - 2025

Pre žiakov ZŠ v Podsadku pripravili prednášku pod názvom „Škodlivosť fajčenia“ doplnenú distribúciou zdravotno-výchovného materiálu a meraním hladiny CO vo vydychovanom vzduchu u 14 žiakov. Pre žiakov ZŠ v Podolínci pripravili prednášku pod názvom „Drogová závislosť“ spojenú s distribúciou zdravotno-výchovného materiálu.

Národný onkologický program SR

Uskutočnili 6 prednášok zameraných na tému Prevencia nádorových ochorení spojených s distribúciou zdravotno-výchovného materiálu, využitím zdravotníckeho modelu prsníka a premietaním DVD filmu Šanca na prežitie pre študentov Spojenej školy internátnej na ul. Levočskej v Starej Ľubovni, Špeciálnej základnej školy v S. Ľubovni, Základnej školy v Podsadku a Spojenej školy na ul. Jarmočnej v S. Ľubovni. Edukovaných bolo 95 študentov. Na záver edukačných stretnutí žiaci vyplnili Dotazník získaných vedomostí a postojov.

RÚVZ Humenné

V školských zariadeniach uskutočňovali besedy a prednášky na témy súvisiace so zdravým životným štýlom (zdravá výživa, pitný režim, pohybová aktivita). Zrealizovali v materských školách, na základných a stredných školách 80 prednášok pre 1886 detí, žiakov a študentov. V oblasti výchovy k zdravým vzťahom a sexuálneho zdravia uskutočnili 13 aktivít a edukovaných bolo 213 žiakov.

Ďalšie témy, ku ktorým sa organizovali edukačné aktivity – Riziká piercingu a tetovania (7 aktivít – 159 edukovaných), Aktivity zamerané na pamäť (36 aktivít – 632 edukovaných), Hygienické návyky (23 aktivít – 363 edukovaných), Psí tulák (1 aktivita – 12 edukovaných), Les nie je smetisko (2 aktivity – 21 edukovaných), Prevencia ochorenia Covid-19 (1 aktivita – 56 edukovaných), Trávenie voľného času a spánok (3 aktivity – 50 edukovaných), Nástrahy leta (1 aktivita – 48 edukovaných), Byť zdravý je výhra (4 aktivity – 82 edukovaných), Čo by sme mali vedieť o Alzheimerovej chorobe (2 aktivity – 56 edukovaných). Spolu bolo realizovaných v materských školách, na základných a stredných školách 179 edukačných aktivít.

Vykonávali edukačné aktivity aj na iné témy pre ľudí v produktívnom veku (Resocia Repejov, ZŠ Podskalka Humenné, ZŠ Zbudské Dlhé, OA Humenné) - 2 besedy o hygienických návykoch (15 edukovaných), 3 besedy zamerané na informácie o činnosti mozgu (24 edukovaných), 1 besedu o význame pitného režimu pre človeka (11 edukovaných), 1 besedu zameranú na riziká zvýšenej konzumácie alkoholu (12 edukovaných).

V spolupráci so VŠZP na ÚPSVaR a v Mecom Group s .r. o. v Humennom realizovali vyšetrenie hladiny glukózy a cholesterolu v krvi u 135 osôb v produktívnom veku, ktorým merali aj krvný tlak a množstvo telesného tuku a zároveň distribuovali odbornovo-vzdelávací materiál o vplyve stravovania a pohybovej aktivity na zdravie.

Pre ženy z OZ Ženy a tradície uskutočnili preventívnu akciu zameranú na prevenciu obezity, spojenú s meraním krvného tlaku a množstva telesného tuku. Zúčastnených bolo 18 žien.

Výchovno-vzdelávacie aktivity, ktoré prispievajú k zlepšovaniu úrovne zdravotného uvedomenia seniorov realizovali v denných centrách v Humennom a pre seniorov v Komunitnom centre Slovenská Volová. Edukačné aktivity pre seniorov v roku 2022 - 4 besedy s informáciami o prevencii rakoviny (48 edukovaných), 1 beseda o zdravej výžive a

pitnom režime (15 edukovaných), 1 aktivitu zameranú na význam pohybovej aktivity (51 edukovaných), 4 aktivity zamerané na informácie o činnosti mozgu (57 edukovaných) a 1 besedu venovanú možnostiam prevencie Alzheimerovej choroby (12 edukovaných), 1 aktivitu o prevencii ochorenia Diabetes mellitus (9 edukovaných). Záujemcom merali krvný tlak a množstvo telesného tuku a zároveň distribuovali odbornovo-vzdelávací materiál k daným témam. Aktivít sa spolu zúčastnilo 192 seniorov.

K významným svetovým dňom bol pripravený 19-krát panel s odbornými informáciami: január – Covid 19 - Ako sa chrániť; február - Svetový deň boja proti rakovine; marec – Týždeň mozgu; apríl – Svetový deň zdravia; máj – Svetový deň Pohybom ku zdraviu, Svetový deň bez tabaku; jún – Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog; júl – Pitný režim počas leta, Ako sa chrániť pred kliešťom; august – Stravovanie a pitný režim v letných mesiacoch, Nordic Wolgink; september – Medzinárodný deň povedomia o FAS, Európsky deň ústneho zdravia, Svetový deň Alzheimerovej choroby, Svetový deň srdca; október – Svetový deň potravy; november – Svetový deň diabetu, Európsky týždeň boja proti drogám; december - Svetový deň boja proti AIDS.

Počas edukačnej činnosti distribuovali letáky: Rakovina hrubého čreva a konečníka; Prestať fajčiť sa dá; Pravda o heroíne; Pravda o marihuane; Alkohol zabíja; Trápi vás pamäť?; Ako udržiavať kognitívne schopnosti pacienta s Alzheimerovou chorobou; Ako komunikovať s človekom chorým na Alzheimerovu chorobu; Pohybová aktivita a tuky v krvi; Pohybová aktivita a tlak krvi; Čo by ste mali vedieť o cholesterole; Pohybová aktivita seniorov; Aj ja mám diabetes; Akútne a chronické komplikácie cukrovky; Bedeker diabetikov; Osteoporóza - tichý zlodej kostí; Chrípka nie je len bežné nachladnutie; Solária a zdravie; Očkovanie – Čierny kašeľ, Kliešťová encefalitída, Meningokokové ochorenia, Žltáčka.

RÚVZ Vranov nad Topľou

Participácia v školských programoch „Školský program - mlieko“ a „Školský program – ovocie a zelenina“, ktorých cieľom je motivovať žiakov základných škôl k vyváženému stravovaniu a zdravému životnému štýlu, správnym stravovacím návykom a podpore záujmu o pohybové aktivity.

V pôsobnosti RÚVZ so sídlom vo Vranove nad Topľou je aj Národná stratégia SR pre bezpečnosť cestnej premávky. Počas roka uskutočnili prednášky s interaktívnymi prezentáciami zameranými na nepriaznivý vplyv návykových látok a alkoholu na ľudský organizmus na Základnej škole v Holčíkovciach a v Spojenej škole v Čaklove.

RÚVZ Trenčín

V rámci regionálnych projektov „Dni zdravia“ sa uskutočnili nasledovné aktivity:

- 7.4.2022 sa uskutočnili preventívne vyšetrenia pre zamestnancov **Všeobecnej zdravotnej poisťovne** v Trenčíne. Preventívnych vyšetrení sa zúčastnilo 41 zamestnancov.
- 20.4.2022 sa uskutočnili preventívne vyšetrenia pre zamestnancov **firmy QEX v Trenčíne**. Preventívnych vyšetrení sa zúčastnilo 22 zamestnancov.
- 1.6.2022 sa uskutočnili preventívne vyšetrenia pre zamestnancov **Trenčianskeho samosprávneho kraja**. Preventívnych vyšetrení sa zúčastnilo 42 zamestnancov.
- 8.6.2022 sa uskutočnili preventívne vyšetrenia pre zamestnancov **Mestského úradu v Trenčíne**. Preventívnych vyšetrení sa zúčastnilo 33 zamestnancov.
- 14.6.2022 sa uskutočnili preventívne vyšetrenia pre zamestnancov **Kúpeľov Trenčianske Teplice**. Preventívnych vyšetrení sa zúčastnilo 46 zamestnancov.
- 18.6.2022 sa uskutočnili preventívne vyšetrenia pre obyvateľov **mesta Trenčianske Teplice**. Preventívnych vyšetrení sa zúčastnilo 82 obyvateľov.

- 28.6.2022 sa uskutočnili preventívne vyšetrenia pre zamestnancov **firmy Leoni v Trenčíne**. Preventívnych vyšetrení sa zúčastnilo 51 zamestnancov.
- 12.7.2022 sa uskutočnili preventívne vyšetrenia pre zamestnancov **Daňového úradu v Trenčíne**. Preventívnych vyšetrení sa zúčastnilo 41 zamestnancov.
- 16.8.2022 sa uskutočnili preventívne vyšetrenia pre zamestnancov **Colného úradu v Trenčíne**. Preventívnych vyšetrení sa zúčastnilo 32 zamestnancov.
- 28.9.2022 sa uskutočnili preventívne vyšetrenia pre zamestnancov **firmy TRENŠ v Trenčíne**. Preventívnych vyšetrení sa zúčastnilo 33 zamestnancov.
- 29.9.-30.9.2022 sa uskutočnili preventívne vyšetrenia pre zamestnancov **Tesco sklady Beckov**. Preventívnych vyšetrení sa zúčastnilo 55 zamestnancov.
- 12.10.2022 sa uskutočnili preventívne vyšetrenia pre zamestnancov **firmy Freudenberg Potvorice**. Preventívnych vyšetrení sa zúčastnilo 45 zamestnancov.
- 14.10.2022 sa uskutočnili preventívne vyšetrenia pre zamestnancov **Strednej odbornej školy obchodu a služieb v Trenčíne**. Preventívnych vyšetrení sa zúčastnilo 27 zamestnancov.
- 1.12.2022 sa uskutočnili preventívne vyšetrenia pre zamestnancov **Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Trenčíne**. Preventívnych vyšetrení sa zúčastnilo 36 zamestnancov.

Preventívne vyšetrenia boli zamerané na vyšetrenia z krvi: celkový cholesterol, glykémia a meranie krvného tlaku. Na každej preventívnej akcii bolo zároveň poskytnuté odborné poradenstvo v oblasti zdravého životného štýlu so zameraním na význam zdravej výživy a pohybovú aktivitu. Klienti, ktorí mali zvýšené hodnoty boli odoslaní k lekárovi.

RÚVZ Považská Bystrica

V spolupráci s oddelením PPL, so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou a s **firmou ENICS s.r.o. v Novej Dubnici** sa vykonávali preventívne vyšetrenia zamestnancov. Uskutočnili sa merania tlaku krvi a pulzu, antropometrických ukazovateľov, % telesného tuku, merania celkového cholesterolu a glukózy v krvi. Celkovo bolo vyšetrených 36 zamestnancov.

V spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou a s **Mestským úradom v Považskej Bystrici** sa vykonávali preventívne vyšetrenia zamestnancov. Uskutočnili sa merania tlaku krvi a pulzu, antropometrických ukazovateľov, obvodu pása a bokov, merania celkového cholesterolu a glukózy v krvi. Celkovo bolo vyšetrených 35 zamestnancov.

V spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou a s **Nemocnicou s poliklinikou v Ilave** sa vykonávali preventívne vyšetrenia zamestnancov. Uskutočnili sa merania tlaku krvi a pulzu, antropometrických ukazovateľov, % telesného tuku, merania celkového cholesterolu a glukózy v krvi. Celkovo bolo vyšetrených 27 zamestnancov.

V spolupráci s oddelením PPL a s **firmou LEONI v Ilave** sa vykonávali preventívne vyšetrenia zamestnancov. Uskutočnili sa merania tlaku krvi a pulzu, antropometrických ukazovateľov, obvodu pása a bokov, merania celkového cholesterolu a glukózy v krvi. Celkovo bolo vyšetrených 33 zamestnancov.

V spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou a s **kúpeľmi Nimnica** sa vykonávali preventívne vyšetrenia zamestnancov. Uskutočnili sa merania tlaku krvi a pulzu, antropometrických ukazovateľov, merania celkového cholesterolu a glukózy v krvi. Celkovo bolo vyšetrených 33 zamestnancov.

V spolupráci s oddelením PPL, so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou a s **firmou Mäsokombinát v Púchove** sa vykonávali preventívne vyšetrenia zamestnancov. Uskutočnili sa merania tlaku krvi a pulzu, antropometrických ukazovateľov, obvodu pása a bokov, merania celkového cholesterolu a glukózy v krvi. Celkovo bolo vyšetrených 44 zamestnancov.

V spolupráci s oddelením HDM, PPL, so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou a s **firmou Bonfiglioli Slovakia, s.r.o. v Považskej Bystrici** sa vykonávali preventívne vyšetrenia zamestnancov. Uskutočnili sa merania tlaku krvi a pulzu, antropometrických ukazovateľov, merania celkového cholesterolu a glukózy v krvi. Celkovo bolo vyšetrených 36 zamestnancov.

V spolupráci s oddelením PPL, so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou a s **firmou Continental Matador Truck Tires, s.r.o. v Púchove** sa vykonávali preventívne vyšetrenia zamestnancov. Uskutočnili sa merania tlaku krvi a pulzu, antropometrických ukazovateľov, merania celkového cholesterolu a glukózy v krvi. Celkovo bolo vyšetrených 54 zamestnancov.

Zároveň bolo poskytnuté odborné poradenstvo v oblasti zdravého životného štýlu a zdravotno-výchovný materiál.

RÚVZ Prievidza

V spolupráci s VŠZP sme sa zúčastňovali dní zdravia v nasledovných podnikoch a spoločnostiach:

- ZOO Bojnice - 21.4.2022
- Sociálna poisťovňa Prievidza - 19.5.2022
- ContiTech Vibration Control Slovakia s. r. o. Dolné Vestenice - 26.5.2022
- Stredná odborná škola Prievidza - 29.6.2022
- Daňový úrad Prievidza - 5.9.2022
- MsÚ Handlová - 8.9.2022
- BROSE Prievidza, spol. s. r. o. - 21.9.2022
- Úrad práce a sociálnych vecí a rodiny Prievidza - 29.9.2022

Celkovo bolo zrealizovaných 639 vyšetrení (celkový cholesterol, krvný tlak), poskytnuté boli zdravotno-výchovné materiály a odborné poradenstvo.

V spoločnosti J.P. PLAST Slovakia, s. r. o. v rámci akcie Safety day bolo zrealizovaných celkovo 66 vyšetrení počas troch dní, kedy sa akcia konala (19.10.2022, 26.10.2022, 2.11.2022). Taktiež poskytnuté boli zdravotno-výchovné materiály a odborné poradenstvo.

Trnavský kraj

RÚVZ Trnava

Na regionálnej úrovni bola zdravotno-výchovná činnosť zameraná na zníženie chorobnosti a úmrtnosti na vybrané skupiny civilizačných ochorení so zameraním na zníženie prevalencie osôb s rizikovým životným štýlom. Cestou činnosti centra výchovy a podpory zdravia bola zdravotno-výchovná intervencia realizovaná individuálnou, skupinovú a mediálnou formou poradenskej činnosti so zameraním na správnu výživu, prevenciu fajčenia, požívanie alkoholu, nedostatočnú pohybovú aktivitu, hypertenziu, stres a zmenu životného štýlu. Ťažiskom poradenskej činnosti bolo okrem individuálneho poradenstva poskytovanie základných informácií o zdravotnom stave.

Z uskutočnených aktivít uvedieme : Dni zdravia Trnava, Deň zdravia VŠZP Trnava, Týždeň zdravia Bekaert Hlohovec, Deň zdravia IKEA Trnava, Majcichov, Deň zdravia JAVYS Jaslovské Bohunice, STILLANTIS Trnava, Deň zdravia Respect Piešťany, Deň zdravia Figaro Trnava, Cífer, Deň zdravia ZŠ Dechtice, spolupráca na projektoch „Komunitný plán sociálnych služieb za oblasť Seniori a Deti, Mládež a Rodina“, školský program Ovocie, zelenia a mlieko, projekt R-CISZS-verejné zdravotníctvo...

Zdravé mestá

Dni zdravia Trnava 14.6.-15.6.2022

RÚVZ – oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu je na uvedenej akcii jeden z hlavných účastníkov a spoluorganizátorov Mestského úradu v Trnave. Vyšetreniu glukózy a cholesterolu z kvapky krvi predchádzalo vyplnenie dotazníkov TZS, životnej pohody, dotazník životného štýlu, fajčiari vyplnili Fagerstromov dotazník. Následne bolo poskytnuté individuálne poradenstvo k zisteným rizikovým faktorom zdravého životného štýlu s doporučením optimálne primeraných zmien v spôsobe životného štýlu. V základnej poradni na podporu zdravia bolo vyšetrených 168 ľudí v rámci TZS. Mimo TZS bolo vyšetrených 32. Čakajúcim na vyšetrenie bol distribuovaný zdravotno-výchovný materiál v počte 19 titulov – 850 ks. Prístrojom OMRON BF 510 bolo vyšetrených 74 ľudí.

Vyšetrenie lipidového spektra (cholesterol, Triglyceridy ,HDL,LDL cholesterol) a glukózy bolo u 22 klientov. Vyšetrenie kostrového svalstva a viscereálneho tuku bolo vykonané u 74 klientov.

Deň zdravia Trstín

Dňa 7.10.2022 sa oddelenie OPZ a VZ zúčastnilo na akcii Deň zdravia v priestoroch kultúrneho domu v Trstíne. Zabezpečili sme vyšetrenie cholesterolu a glukózy z kapilárnej krvi, meranie TK, P , % množstvo telesného tuku, dotazníkový prieskum životnej pohody a závislosti na nikotíne u fajčiarov, vyhodnotenie rizikových faktorov ovplyvňujúci zdravý životný štýl testom zdravé srdce/TZS/ a individuálne poradenstvo k zdravej výžive, nefarmakologickému ovplyvňovaniu TK, pohybovej aktivite, zvládaniu stresu a odvykaniu od fajčenia. Súčasťou akcie bola aj prednáška na tému „Výživa v seniorskom veku a Tréningy pamäte“. Poskytli sme vhodný zdravotno – výchovný materiál. Akcie sa zúčastnilo 29 klientov.

Školy podporujúce zdravie:

Zapojili sme sa do realizácie Školského programu – ovocie, zelenina a mlieko ktorého cieľom je motivovať žiakov základných škôl k vyváženému životnému štýlu, správnym stravovacím návykom . Aktivity boli realizované na ZŠ formou prednášok, pracovných listov „Zdravý tanier, Pyramída zdravej výživy.

V spolupráci s mestskými, obecnými úradmi a vedením v jednotlivých školách regiónu, sme sa zamerali na poskytovanie zdravotno-výchovných informácií v oblasti životosprávy, pitného režimu, pohybovej aktivity, aktívneho využívania voľného času, podporu duševného zdravia, výchovu k partnerstvu a rodičovstvu, správneho životného štýlu, prevencie drogových závislostí a odvykania od fajčenia.

Priebežne vykonávame prednáškové aktivity na uvedené témy a aktivačné hry na všetkých typoch škôl. V roku 2022 bolo na školách vykonaných 39 prednášok .

„Deň zdravia ZŠ Dechtice“

Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu sa dňa 23.8.2022 zúčastnilo akcie Deň zdravia v priestoroch základnej školy v Dechticiach. Zamestnancom sme vykonali vyšetrenie celkového cholesterolu a glukózy z kapilárnej krvi, meranie TK, P a % množstvo telesného tuku s následným poradenstvom. Poskytli sme vhodný zdravotno – výchovný materiál.

Vyšetřili sme 20 zamestnancov.

Žiakom sme poskytli názornú ukážku správneho umývania rúk s následnou kontrolou pod UV lampou Derma LiteCheck.

V rámci výtvarnej súťaže pre ZŠ pod názvom „Takto trávim čas“ vyhlásenej ÚVZ SR sme oslovili 82 ZŠ v regióne.

Zdravé pracoviská

„Deň zdravia“ VŠZP Trnava

Dňa 13.4.2022 sme sa zúčastnili akcie Dni zdravia v priestoroch všeobecnej zdravotnej poisťovne v Trnave. Zamestnancom sme vykonali vyšetrenie celkového cholesterolu, a glukózy z kapilárnej krvi, meranie TK, P a % množstvo telesného tuku s následným poradenstvom. Poskytli sme vhodný zdravotno – výchovný materiál. Vyšetřili sme 32 zamestnancov VŠZP.

„Deň zdravia“ IKEA Trnava

Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu sa dňa 28.4.2022 v spolupráci so VŠZP zúčastnilo akcie Dni zdravia, v priestoroch IKEA v Trnave. Zamestnancom sme vykonali vyšetrenie celkového cholesterolu z kapilárnej krvi, meranie TK, P a % množstvo telesného tuku s následným poradenstvom. Poskytli sme vhodný zdravotno – výchovný materiál. Vyšetřili sme 36 zamestnancov.

Vyšetrenie kostrového svalstva a viscereálneho tuku bolo vykonané 30 zamestnancom.

„Deň zdravia“ IKEA Majcichov

Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu sa dňa 28.4.2022 v spolupráci so VŠZP zúčastnilo akcie Dni zdravia v priestoroch IKEA v Majcichove. Zamestnancom sme vykonali vyšetrenie celkového cholesterolu z kapilárnej krvi, meranie TK, P a % množstvo telesného tuku s následným poradenstvom. Poskytli sme vhodný zdravotno – výchovný materiál. Vyšetřili sme 25 zamestnancov.

„Športový deň“ JAVYS Jaslovské Bohunice

Dňa 10.6.2022 sme sa v spolupráci so VŠZP zúčastnili akcie Športový deň JAVYS Jaslovské Bohunice. Zamestnancom sme vykonali vyšetrenie celkového cholesterolu z kapilárnej krvi, meranie TK, P a % množstvo telesného tuku s následným poradenstvom. Poskytli sme vhodný zdravotno – výchovný materiál.

Mimo TZS sme vyšetřili 87 zamestnancov. Vyšetrenie kostrového svalstva a viscereálneho tuku bolo vykonané 30 zamestnancom.

„Športový deň“ fy RESPECT Piešťany

V spolupráci s VŠZP Trnava sa oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu zúčastnilo dňa 16.6.2022 na akcii Športový deň firmy Respect Piešťany. Zamestnancom sme vykonali vyšetrenie celkového cholesterolu z kapilárnej krvi s následným poradenstvom. Poskytli sme zdravotno- výchovný materiál. Vyšetřili sme 65 zamestnancov.

„Deň zdravia“ fy STILLANTIS Trnava

V spolupráci s VŠZP Trnava sa oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu zúčastnilo dňa 7.7. – 8.7.2022 na akcii Dni zdravia firmy Stillantis Trnava. Zamestnancom sme vyšetřili celkový cholesterol a glukózu z kapilárnej krvi, zmerali TK a P. Následne sme poskytli poradenstvo a vhodný zdravotno- výchovný materiál. Vyšetřili sme 92 zamestnancov. Vyšetrenie kostrového svalstva a viscereálneho tuku bolo vykonané 82 zamestnancom.

„Deň zdravia“ Bekaert Hlohovec

V rámci akcie Týždeň zdravia dňa 23.9.2022 v priestoroch fy Bekaert Hlohovec sme 22 zamestnancom vykonali vyšetrenie celkového cholesterolu a glukózy z kapilárnej krvi, meranie TK, P a % množstvo telesného tuku, následne sme poskytli poradenstvo a vhodný zdravotno – výchovný materiál.

„Deň zdravia“ Figaro Trnava, I.D.C. Holding Cífer

Dňa 20.10.2022 sa Oddelenie Podpory zdravia a výchovy k zdraviu v spolupráci so VŠZP Trnava zúčastnilo na akcii Deň zdravia Figaro Trnava a Cífer. Zamestnancom sme vykonali vyšetrenie cholesterolu z kapilárnej krvi, meranie TK, P, % množstvo telesného tuku a individuálne poradenstvo k zdravej výžive, nefarmakologickému ovplyvňovaniu TK, pohybovej aktivite, zvládaniu stresu, odvykaniu od fajčenia. Poskytli sme vhodný zdravotno – výchovný materiál. Vyšetřili sme 52 zamestnancov. Mimo TZS bolo vyšetřených 7 zamestnancov.

„Deň zdravia“ RÚVZ so sídlom v Trnave

Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu sa dňa 9.11. – 11.11.2022 zúčastnilo na akcii Deň zdravia v priestoroch RÚVZ so sídlom v Trnave, (Limbova 6 a Halenárska 23). Zamestnancom sme vykonali vyšetrenie celkového cholesterolu, HDL cholesterolu, triglyceridov a glukózy z kapilárnej krvi, meranie TK, P a % množstvo telesného tuku s následným poradenstvom. Poskytli sme vhodný zdravotno – výchovný materiál.

Vyšetřených bolo 32 zamestnancov.

Na regionálnej úrovni bola zdravotno-výchovná činnosť zameraná na zníženie chorobnosti a úmrtnosti na vybrané skupiny civilizačných ochorení so zameraním na zníženie prevalencie osôb s rizikovým životným štýlom. Cestou činnosti centra podpory zdravia bola zdravotno-výchovná intervencia realizovaná individuálnou, skupinovú a mediálnou formou poradenskej činnosti so zameraním na správnu výživu, prevenciu fajčenia, požívanie alkoholu, nedostatočnú pohybovú aktivitu, hypertenziu, stres a zmenu životného štýlu. Ťažiskom poradenskej činnosti bolo okrem individuálneho poradenstva poskytovanie základných informácií o zdravotnom stave.

Z uskutočnených aktivít uvedieme : Dni zdravia Trnava, Týždeň zdravia Bekaert Hlohovec, Deň zdravia LEAR Voderady, spolupráca na projektoch „Komunitný plán sociálnych služieb za oblasť Seniori a Deti, Mládež a Rodina“, „Nestlé Healthy Kids Global Programme“- Viem, čo zjem, „ ...

RÚVZ Galanta

Regionálny projekt: „Prevencia protispoločenskej činnosti mládeže s dôrazom na problematiku záškoláctva a požívania alkoholu a tabakových výrobkov na území mesta Galanty“

Garantom tohto regionálneho projektu je Mestský úrad v Galante a vykonávateľom sú Mestská polícia Galanta, MsÚ Galanta - odd. sociálnych vecí, zdravotníctva a bytov, odd. školstva, kultúry a športu, zástupcovia ZŠ a SŠ v Galante, Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, OR PZ SR v Galante a OPZaVkZ RÚVZ Galanta. Cieľom projektu okrem predchádzania záškoláctva je aj prevencia požívania alkoholu a tabakových výrobkov žiakmi a mladistvými na území mesta Galanty, formou kontrolnej činnosti podľa rozpísaného harmonogramu a preventívnych vzdelávacích aktivít. OPZaVkZ sa podieľa na realizácii projektu formou prednáškovej zv. činnosti.

Regionálny projekt: Ochrana a podpora zdravia populácie so zameraním na prevenciu civilizačných ochorení v okrese Galanta

Cieľ: Zvýšiť informovanosť obyvateľstva o aktívnej ochrane a podpore zdravia, zlepšiť zdravotný stav obyvateľstva pozitívnym ovplyvnením vedomostí, postojov a správania.

V roku 2022 sa pokračovalo v plnení úloh uvedeného projektu s dôrazom na realizáciu zdravotno-výchovných aktivít väčšieho rozsahu zameraných na vyhľadávanie rizikových faktorov u zdravých vyšetřených osôb a poradenskú činnosť. V spolupráci s MÚ Sereď , DHL

Gáň, Bekaert s.r.o. Sládkovičovo a Sedita – pečivárne Sered' boli realizované aktivity pod názvom Dni zdravia. Vyšetrení sa zúčastnilo 384 klientov.

RÚVZ Dunajská Streda

V roku 2022 sme plnili úlohy vyplývajúce z Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva SR na roky 2022 a ďalšie roky:

- Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľov SR
- Národný akčný plán v prevencii obezity na roky 2015 -2025
- Podpora zdravia znevýhodnených komunít
- Stratégia rozvoja poradenských centier ochrany a podpory zdravia v SR
- Národný akčný plán pre problémy s alkoholom na roky 2021-2030
 - Národný program podpory zdravia pre roky 2021 – 2030

V rámci Národného programu podpory zdravia bol aktualizovaný Intervenčný program podpory zdravia a primárnej prevencie chorôb v okrese Dunajská Streda.

Žilinský kraj

RÚVZ Čadca

V roku 2022 spolupracovali s Mestskou políciou v Čadci na preventívnej akcii pre deti a mládež Revolutiontrain – tzv. protidrogový vlak. Cieľom aktivít bola prevencia zneužívania návykových látok, zníženie dopytu po legálnych a nelegálnych drogách, zvýšenie trestnoprávnej zodpovednosti, podpora zdravého životného štýlu a zmysluplné využívanie svojho voľného času u žiakov ZŠ. Akcie sa zúčastnilo 450 žiakov základných škôl.

Počas roka sme vzhľadom na epidemiologickú situáciu koronavírusu realizovali aktivity zamerané na hygienu rúk či už u žiakov základných škôl ale aj u seniorov

Rovnako sme sa zúčastnili aktivity Deň zelenej školy na Obchodnej akadémii D. M. J. Čadca. Prioritnou témou tohto roka boli potraviny a životný štýl, ktoré boli študentom priblížené z rôzneho uhla pohľadu. Boli realizované prednášky pre študentov, o rizikách, ktoré prináša konzumácia alkoholu. Počas prednášok mali študenti možnosť využiť „opilecké okuliare“, ktoré navodzujú stav opitosti a poukazujú na riziko pitia alkoholu na seba či okolie a bol im premietaný film „Až do dna“.

RÚVZ Dolný Kubín

Do ponuky edukačných aktivít bola zaradená prednáška/beseda zameraná na správanie sa k túlavým zvieratám, prevenciu besnoty a význam čistých rúk u detí. Cieľovou skupinou boli žiaci prvého stupňa základnej školy, ako najrizikovejšia skupina obľubujúca hry so zvieratami (pes, mačka). Realizovaných bolo 5 prednášok, na ktorých sa zúčastnilo 87 detí.

RÚVZ Liptovský Mikuláš

Pracovníci oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu spolupracovali pri realizácii projektu „Školský program“- 5 prednášok (244 žiakov, 7 pedagógov).

V rámci Školského programu, oblasť mlieka a mliečnych výrobkov- 3 prednášky (64 žiakov, 4 pedagógovia)

RÚVZ Martin

„Liga proti rakovine“ spolupráca s Centrom pomoci ligy proti rakovine

RÚVZ so sídlom v Martine v spolupráci s Centrom pomoci ligy proti rakovine, ktoré pôsobí v okrese Martin poskytuje klientom podľa dohody vyšetrenie rizikových faktorov srdcovo –

cievnych ochorení a odborné poradenstvo v oblasti zdravej životosprávy, príp. spolupracujeme na rôznych projektoch a kampaniach.

„Národný onkologický program“

RÚVZ so sídlom v Martine v súvislosti s plnením úloh vyplývajúcich z Národného onkologického programu realizoval prednášky na témy „Prevencia rakoviny prsníka“, „Samovyšetrenie prsníkov“, Prevencia rakoviny semenníkov“ a „Prevencia rakoviny hrubého čreba a konečníka“ – počet aktivít 12, počet zúčastnených 148 (z toho počet aktivít pre deti 8 zúčastnených 97 detí, počet aktivít dospelí 4 počet zúčastnených 51 dospelých a seniorov)

RÚVZ Žilina

- „Žilinské dni zdravia“ - Ide o intervenčné zdravotno-výchovné aktivity, ktoré sa pre širokú verejnosť realizujú v rámci mesta Žilina. Od roku 2004 sa každoročne organizujú pri príležitosti „Svetového dňa srdca“. Na akcii participujú viaceré zložky- MÚ Žilina, zdravotné poisťovne (Union, VŠZP, Dôverou), SČK, Kultúrne osvetové stredisko Žilina, SZŠ, Záchraný systém Slovakia, Krajská knižnica, mediálny partnermi a mnohí ďalší. V roku 2022 bolo vyšetrených 34 účastníkov. Účastníkom sa merala hodnota celkového cholesterolu, TK, % telesného tuku. Bolo im poskytnuté krátke odborné poradenstvo.

- Vlastný projekt „Monitorovanie záťaže rizikovými faktormi životného štýlu so zameraním na KVCH“ spojený s programom CINDI. Cieľom projektu je aktívne vyhľadávanie osôb so zvýšeným rizikom kardiovaskulárnych ochorení v populačnej skupine 25 - 55 ročných a poskytnúť kvalifikované odborné informácie o modifikácii ovplyvniteľných rizikových faktorov.

V roku 2022 sa tieto činnosti realizovali aj v spolupráci so zdravotnými poisťovňami - celkovo vzhľadom na epidemiologickú situáciu COVID 19 bolo zrealizovaných 14 výjazdov. V teréne bolo celkovo vyšetrených 589 klientov.

5. Spolupráca so štátnym, verejným, súkromným a tretím sektorom

V roku odbory podpory zdravia a výchovy k zdraviu navzájom vykazovali dobrú spoluprácu vo vlastných úradoch. Pracovníci úzko spolupracovali so všetkými oddeleniami RÚVZ na úseku primárnej prevencie. Jednotlivé RÚVZ sa podieľali na spolupráci vo výchovno-vzdelávacej a komunikačnej oblasti ako s inštitúciami verejného sektora, tak aj s neziskovými, verejno-prospešnými organizáciami, rôznymi záujmovými skupinami. Prednostne sa aktivizovali na úrovni krajskej, resp. regionálnej, obvodnej i miestnej (spoluprácou s príslušnou miestnou/regionálnou samosprávou, so subjektmi z oblasti školstva, zdravotníctva, kultúry, sociálnych vecí, vnútra, spoluprácou s okresnými úradmi...). V ostatných rokoch sa zintenzívnila súčinnosť so zdravotnými poisťovňami najmä so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, so Slovenským Červeným krížom, rôznymi územnými spolkami. Nadregionálny význam má spolupráca s univerzitami v rámci SR – Lekárskou fakultou, resp. inými vysokými školami z regiónu a mimo neho, ako aj s Kanceláriou Svetovej zdravotníckej organizácie na Slovensku. Podrobne sú jednotlivé subjekty uvedené nižšie.

Spolupráca so zdravotníckymi zariadeniami spočívala aj v distribúcii zdravotno-výchovných materiálov - letákov, plagátov a brožúr do ambulancií lekárov prvého kontaktu, pediatrov, obvodných a aj lekárov špecialistov. Pri odporúčaní ďalších klinických vyšetrení

klientov poradne zdravia, ako aj pri plnení projektov a programov súvisiacich zo zdravým životným štýlom spolupracujú OPZ a VkZ s praktickými lekármi, špecialistami, stomatológmi, gynekológmi, pediatrami, lekárnikmi a lekárňami, psychologmi. V priebehu celého roka 2022 odbory podpory zdravia spolupracovali so štátnymi aj neštátnymi zdravotníckymi zariadeniami a inými zariadeniami. V rámci účasti na úlohách, projektoch a programoch rozvíjali odbornú spoluprácu v rámci rezortu i medzirezortne so štátnou správou a samosprávou.

Do spolupráce v plnení úloh v oblasti podpory zdravia sa taktiež zapojili VÚC, mestské a obecné úrady, starostovia a primátori obcí, školské úrady, materské školy, základné školy, stredné školy, krajské riaditeľstvá policajných zborov, dopravná polícia, okresné a krajské komisie pre drogovú problematiku a prevenciu kriminality, prevádzkovatelia kúpalísk a wellness, spolupráce aj s rôznymi obchodnými centrami pri realizácii národných kampaní pre príležitosti významných svetových dní, jednotlivé kancelárie projektu „Zdravé mesto“, Rada mládeže, Športové kluby, Ústavy sociálnych služieb, Matica slovenská, Kluby kardiakov, diabetikov, Kluby dôchodcov, Domovy dôchodcov a sociálnych služieb, Krajské kancelárie splnomocnenca vlády pre rómske komunity, organizácie v SR, Detské domovy, ako aj rôzne firmy v rámci daného regiónu, ochotné spolupracovať pri intervenčných aktivitách.

RÚVZ v SR spolupracovali aj s MŠVVaŠ SR, NR-SR, Kanceláriou WHO v SR.

Aj v tejto situácii sa v roku 2021 sa rozvíjala vzájomne prospešná spolupráca medzi Lekárskou fakultou Univerzity Komenského v Bratislave, Vysokou školou zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, Slovenskou zdravotníckou univerzitou, Trnavskou univerzitou, Univerzitou sv. Cyrila a Metoda v Trnave, Katolíckou univerzitou v Ružomberku, Slovenskou zdravotníckou univerzitou v Banskej Bystrici, Univerzitou 3. veku, Trenčianskou univerzitou - Fakultou zdravotníctva, Jesseniovou lekárskou fakultou UK v Martine, UK v Prahe, Ústavom verejného zdravotníctva v Košiciach, Žilinskou univerzitou, Univerzitou J. Selyeho v Komárne, Klinikou stomatológie a maxilofaciálnej chirurgie UPJŠ LF v Košiciach, Inštitútom drogových závislostí v Bratislave, Centrom pre liečbu drogových závislostí a Slovenskou akadémiou vzdelávania.

Výborná spolupráca je neustále aj so Slovenskou kardiologickou spoločnosťou, Slovenskou lekárskou spoločnosťou, Slovenskou lekárskou komorou, Slovenskou komorou sestier a pôrodných asistentiek, sekciou dentálnych hygieničiek, Slovenskou komorou zubných lekárov, Slovenskou epidemiologickou a vakcinologickou spoločnosťou, Ligou proti rakovine, Ligou za duševné zdravie, Slovenskou nadáciou srdca, Ligou proti reumatizmu, Zväzom diabetikov Slovenska, Spoločnosťou psoriatickov, Alzheimerovou spoločnosťou, Slovenskou úniou proti osteoporóze, Slovenským zväzom telesne postihnutých, Slovenským zväzom záhradkárov, Jednotou dôchodcov SR, Slovenským zväzom telesnej kultúry, Spoločnosťou klinickej onkológie, Slovenskou asociáciou verejného zdravia a s Národným centrom zdravotníckych informácií. Pri aktivitách s hlavným cieľom vo výchovno-vzdelávacej oblasti pracovníci odboru podpory zdravia spolupracovali so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, Zdravotnou poisťovňou Dôvera, Union, aj Wüstenrot, ako aj s firmou

Neuropea v procese realizácie projektu „Viem, čo zjem“, ako aj inými agentúrami (COMM, Primetype...)

V zabezpečovaní zdravotno-výchovných aktivít Odbory podpory zdravia spolupracovali s rôznymi občianskymi združeniami - Anabell, Harmónia, Otvorené srdcia, Liga zdravia, Spoločnosťou na pomoc deťom s autizmom, Zväzom postihnutých civilizačnými chorobami, občianskym združením „Pre zdravie našich detí“, občianskym združením „Pre zdravie a výživu“, Klub Viktória, ďalej s občianskymi združeniami „Nádej deťom“ a „Áno pre život“.

V plnení aktivít v rámci odboru podpory zdravia a výchovy ku zdraviu sa realizovala spolupráca aj s Centrami voľného času, Centrami výchovy a psychologickéj prevencie, Materskými centrami, Úniou žien, Rómskymi komunitnými centrami, Územnými spolkami, Regionálnymi kultúrnymi centrami, Dennými centrami pre seniorov, Osvetovými strediskami, knižnicami, mimovládnyimi organizáciami Turčianske venuše, Národná koalícia na kontrolu tabaku, Stop fajčeniu, Jednotou dôchodcov na Slovensku, s Klubmi dôchodcov, Slovenským červeným krížom, ako aj inými mimovládnyimi organizáciami, ktoré vykonávajú činnosť na úseku podpory zdravia.

OPZ spolupracujú s printovými, rozhlasovými, televíznymi, internetovými médiami na mestskej, okresnej, regionálnej a celoslovenskej úrovni.

6. Iné činnosti odboru (legislatíva, členstvo v pracovných skupinách, organizovanie konferencií, seminárov...)

Jednotlivé RÚVZ pripomienkovali a predložili:

- Spracovanie výročnej správy za OPZ a VkZ za rok 2022
- Zaslanie údajov z informačného systému „Test zdravé srdce“
- Vyhodnotenia činnosti a úloh za rok 2022 súvisiacich s plnením dokumentu „Programy a projekty úradov verejného zdravotníctva v SR na rok 2019 a na ďalšie roky
- Priebežné predkladanie vyplnených záznamov o priebehu školení na zapojených školách v rámci projektu „Viem, čo zjem“ v školských rokoch 2021/2022 (termínovo podľa harmonogramu akcií)
- Predloženie databáz zo *Zdravotného uvedomenia obyvateľov Slovenskej republiky za rok 2022*

6.1 Členstvo v pracovných skupinách

Poradný zbor hlavného hygienika SR pre odbor výchova k zdraviu

Členovia: RÚVZ Bratislava, RÚVZ Trnava, RÚVZ Prievidza, RÚVZ Zvolen, RÚVZ Martin, RÚVZ Michalovce, RÚVZ Stará Ľubovňa.

Pracovná skupina pre poradne zdravia

Členovia: RÚVZ Komárno, RÚVZ Prievidza, RÚVZ Banská Bystrica, RÚVZ Prešov, RÚVZ Žilina, RÚVZ Spišská Nová Ves, RÚVZ Bratislava, RÚVZ Trnava

Špecializovaná pracovná skupina pre „Test zdravé srdce“

Členovia: RÚVZ Komárno, RÚVZ Prievidza, RÚVZ Banská Bystrica, RÚVZ Prešov, RÚVZ Žilina, RÚVZ Spišská Nová Ves, RÚVZ Bratislava, RÚVZ Trnava, RÚVZ Košice, RÚVZ Rožňava

Pracovná skupina na podporu zdravia seniorov

Členovia: RÚVZ Bratislava, RÚVZ Trnava, RÚVZ Levice, RÚVZ Trenčín, RÚVZ Žiar nad Hronom, RÚVZ Žilina, RÚVZ Stará Ľubovňa, RÚVZ Košice.

Pracovná skupina duševné zdravie a prevencia drogových závislostí

Členovia: RÚVZ Bratislava, RÚVZ Trnava, RÚVZ Trenčín, RÚVZ Zvolen, RÚVZ Martin, RÚVZ Košice, RÚVZ Levice, RÚVZ Vranov nad Topľou.

Pracovná skupina na prevenciu fajčenia

Členovia: RÚVZ Bratislava, RÚVZ Galanta, RÚVZ Komárno, RÚVZ Banská Bystrica, RÚVZ Stará Ľubovňa, RÚVZ Považská Bystrica, RÚVZ Trebišov, RÚVZ Martin.

Pracovná skupina pre pohybovú aktivitu, prevenciu nadváhy a obezity

Členovia: RÚVZ Bratislava, RÚVZ Trnava, RÚVZ Trenčín, RÚVZ Topoľčany, RÚVZ Dolný Kubín, RÚVZ Banská Bystrica, RÚVZ Prešov, RÚVZ Košice.

Pracovníci odborov podpory zdravia RÚVZ v SR v roku 2022 boli členmi aj iných pracovných skupín a komisií:

Komisia pre prevenciu kriminality a inej protispoločenskej činnosti

Členovia: RÚVZ Košice

„Viem, čo zjem“

Členovia: RÚVZ Prešov

Koordinačná komisia na ochranu detí pred násilím

Členovia: RÚVZ Trnava, RÚVZ Žilina, RÚVZ Prešov

Komisia pre Odbornú prácu Spôsobilosť práce s potravinami

Členovia: RÚVZ Žilina

Komisia pre prevenciu kriminality a inej protispoločenskej činnosti mesta Liptovský Mikuláš

Členovia: RÚVZ Liptovský Mikuláš

Odborná poradná skupina pre oblasť „Košice – Zdravé a čisté mesto“

Členovia: RÚVZ Košice

Riadiaci výbor mestskej protidrogovej komisie

Členovia: RÚVZ Trnava

Pracovná skupina pre prevenciu kriminality a patologických javov a inej protispoločenskej činnosti Okresného úradu Trnava

Členovia: RÚVZ Trnava

Koordinačná skupina ku Komunitnému plánu sociálnych služieb za oblasť Seniori a Deti, Mládež a Rodina

Členovia: RÚVZ Trnava

Komisia prevencie a riešenia závislostí v Meste Zvolen

Členovia: RÚVZ Zvolen

Akreditačná komisia Ministerstva zdravotníctva SR na ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov

Členovia: RÚVZ Zvolen

Odborná pracovná skupina Ministerstva zdravotníctva SR pre tvorbu nových a inovovaných postupov pre výkon prevencie - OPS pre prevenciu psychiatrických ochorení

Členovia: RÚVZ Zvolen

Národný projekt Detstvo bez násilia (regionálna pracovná skupina);

Členovia: RÚVZ Rožňava

Pracovná skupina pre projekt Mesta Rožňava Pomocná ruka (regionálna pracovná skupina);

Členovia: RÚVZ Rožňava

6.2 Organizovanie konferencií a seminárov

Pracovníci RÚVZ v SR sa podieľajú na organizácii celoústavných odborných seminárov vzdelávania odborných zamestnancov RÚVZ, ktoré sú kreditované Slovenskou akreditačnou radou pre kontinuálne medicínske vzdelávanie (SACCME). Organizovanie niekoľkých celoústavných, krajských seminárov, workshopov jednotlivých RÚVZ pre školy, mestské úrady, knižnice a aj pre pracovníkov samotných RÚVZ.

7. Činnosť poradenského centra ochrany a podpory zdravia

Základná poradňa

Na Slovensku je zriadených 36 základných poradní zdravia pri Regionálnych úradoch verejného zdravotníctva.

Dôležitým výsledkom práce s klientom v poradni zdravia je stanovenie profilu rizika a stratégie nefarmakologického ovplyvnenia zistených rizikových faktorov. U osôb s rizikovými faktormi z nesprávneho životného štýlu kvalitné nefarmakologické ovplyvňovanie a adekvátne farmakologická liečba by mali byť súčasťou komplexnej zdravotnej starostlivosti.

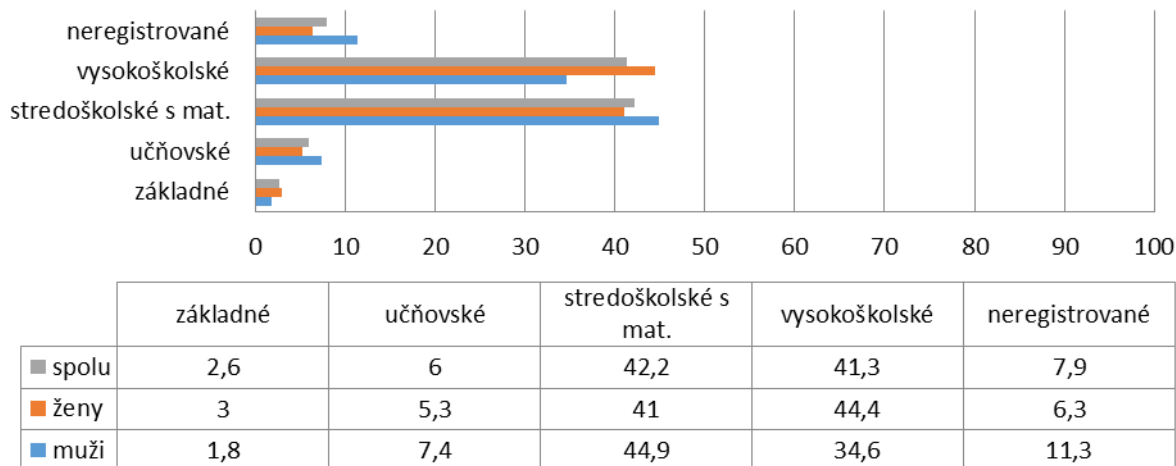
Súbežne so základnými poradňami zdravia vznikali nadstavbové poradne, ktoré sú špecializované na zvládnutie najzávažnejších rizikových faktorov, ktoré majú potenciál iniciovať proces ústiaci do vzniku závažných poškodení zdravia.

Činnosť poradne zdravia sa riadi okrem aktualizovaného „Manuálu pre prácu v základnej poradni zdravia“ (Úrad verejného zdravotníctva SR, 2018) a Odborného usmernenia na zriaďovanie, prevádzku a činnosť poradenských centier ochrany a podpory zdravia účinného od novembra 2018, aj na základe "Európskych odporúčaní pre prevenciu kardiovaskulárnych ochorení“ (Odporúčania Európskej kardiologickej spoločnosti pre manažment (diagnostiku a liečbu), Európska kardiologická spoločnosť, rok 2016). Aktualizovaná verzia odporúčaní obsahuje niekoľko nových prvkov, čo sa týka zhodnotenia celkového kardiovaskulárneho rizika, zhodnotenia krvného tlaku a celkového algoritmu pri poradenstve ohľadom životného štýlu. Prahové hodnoty tlaku krvi sú zadefinované pri rôznych typoch merania - meranie v ambulancii, meranie doma a 24 hodinové monitorovanie.

Poradenské centrum ochrany a podpory zdravia je určené všetkým obyvateľom v SR v územnej pôsobnosti RÚVZ, ktorí prejavia záujem o svoje zdravie a chcú poznať svoje individuálne riziká vzniku chronických neinfekčných ochorení, a to najmä srdcovo-cievnych a nádorových. Individuálne poradenstvo a následné vyšetrenia sú poskytované v základnej poradni a v širokej škále nadstavbových poradní. Základná poradňa poskytuje spektrum vyšetrení, ktoré orientačne určia profil pravdepodobnej možnosti získania KVCH alebo onkologického ochorenia. Návštevníci poradní zdravia sú vyšetrovaní s následným individuálnym poradenstvom a nefarmakologickou intervenciou. V prípade potreby, ak je zistená závažná porucha, sú odosielaní do starostlivosti lekárov.

V základných poradniach zdravia v SR v roku 2022 bolo poskytnuté odborné poradenstvo celkovo 8988 klientom. Z 8338 klientov, ktorí boli zaznamenaní do systému Test zdravé srdce, bolo prvýkrát vyšetrených 5701 klientov, 1981 mužov a 3720 žien (tab. 3a). Celkom bolo poskytnutých 2616 kontrolných vyšetrení (675 mužov a 1941 žien) (tab. 3b). Z klientov, ktorým bolo vyšetrené aj riziko kardiovaskulárnych chorôb, najčastejšie navštívili prvý krát základnú poradňu klienti vo veku 35-44 rokov (28% mužov a 25% žien) (tab. 4a), pričom kontrolné vyšetrenie bolo najčastejšie poskytnuté klientom vo veku 45 - 64 rokov (45% mužov a 55% žien) (tab. 4b). Klienti vyšetrení v základnej poradni mali najčastejšie stredoškolské a vysokoškolské vzdelanie (Graf 1).

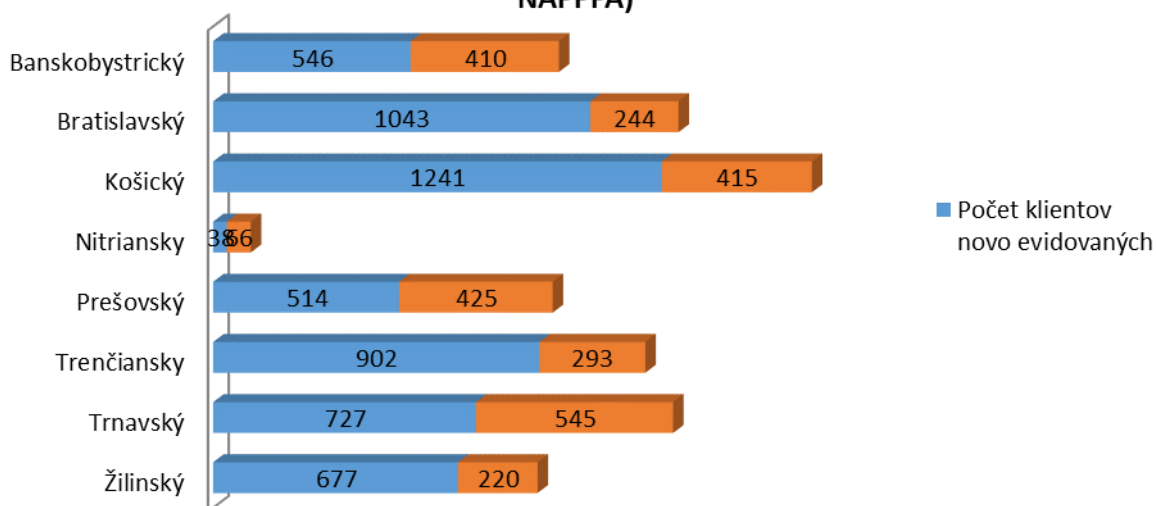
Spektrum klientov vyšetrených v poradniach zdravia v SR podľa vzdelania a pohlavia za obdobie od 1.1.2022 do 31.12.2022 v percentách (n=1912, mimo projektu NAPPPA)

Graf 1

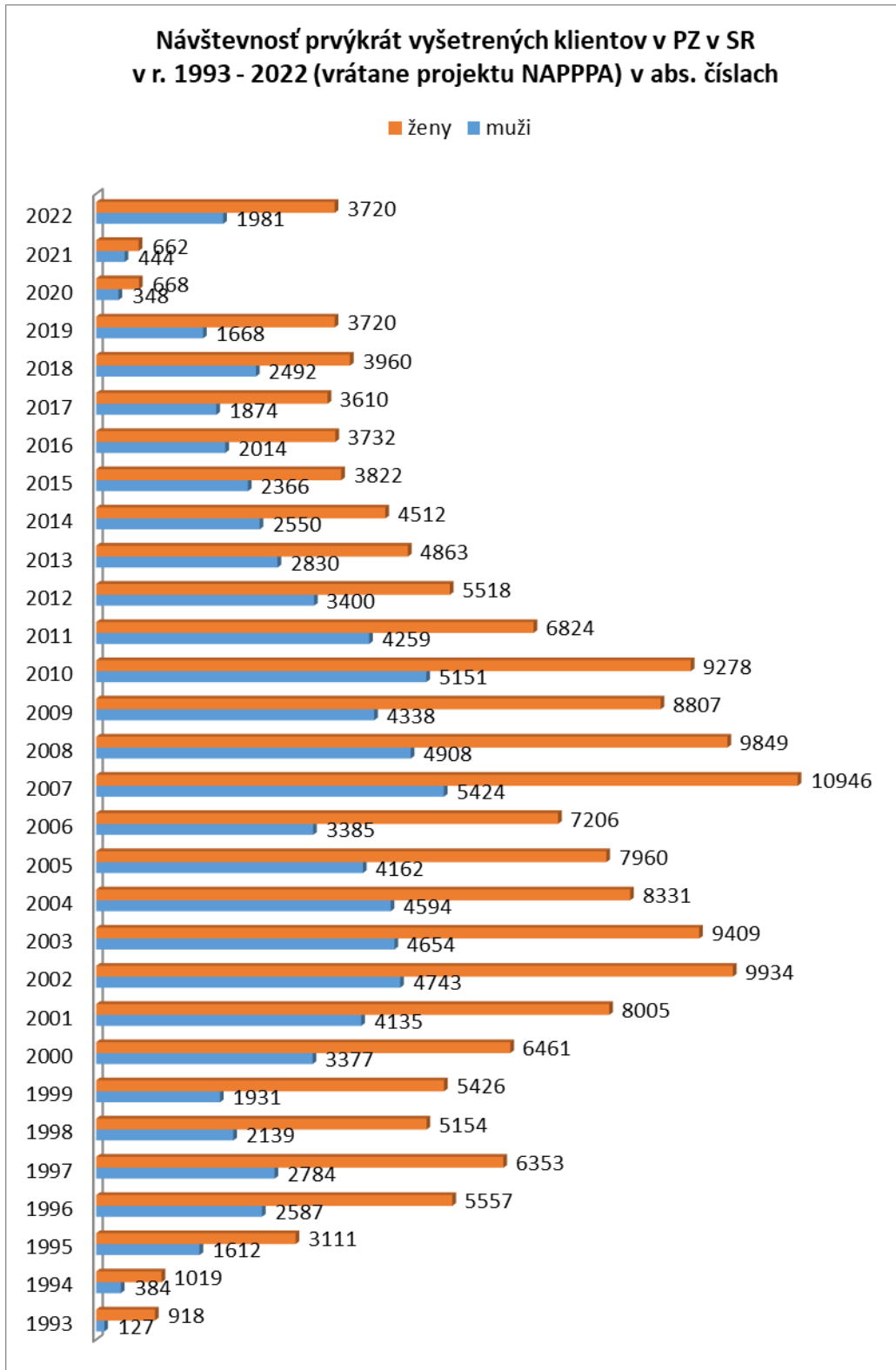
Najviac klientov prichádzalo v roku 2022 do poradne zdravia na základné poradenstvo v Košickom (1656 klientov), Bratislavskom (1287 klientov), v Trnavskom (1272 klientov) a v Trenčianskom kraji (1195 klientov) (Graf 2).

Porovnanie počtu prvýkrát a opakovane vyšetrených klientov v zPZ v SR podľa krajov v roku 2022 v abs. číslach (n=8306, vrátane projektu NAPPPA)

Graf 2

Od vzniku základných poradní v SR pri jednotlivých RÚVZ, a to od marca 1993 do 31.12.2022 bolo prvýkrát vyšetrených 255 996 klientov (graf 3) a vykonaných 135 578 kontrolných vyšetrení.

Graf 3

Celkom sa v roku 2022 vo všetkých poradniach zdravia v SR vrátane nadstavbových napriek obmedzeniam činností z dôvodu pandémie Covid-19 urobilo 192 273 výkonov. V roku 2022 využilo najviac klientov služby Poradne zdravej výživy v počte 6068 klientov. Ďalej bola často využívaná Poradňa ochrany a podpory zdravia pri práci v počte 2696 klientov. Poradne optimalizácie pohybovej aktivity poskytli svoje služby 1178 klientom, poradne odvykania od fajčenia 1035 klientom, a poradne protidrogové a HIV/AIDS 1053 klientom (Tab. 7).

V rámci stanovenia rizika boli u klientov základnej poradne vyšetrované biochemické a antropometrické parametre. Celkový cholesterol bol zisťovaný 2985 prvýkrát vyšetreným klientom (1856 ženám a 1129 mužom). Zvýšené hodnoty boli namerané u 1037 klientov (186 žien, 851 mužov). U žien bol zvýšený cholesterol zistený najčastejšie vo vekových skupinách 45 – 54 a 55 - 64 rokov (29% a 28% žien), a u mužov vo vekových skupinách 35 – 44 a 45 – 54 rokov (30% a 29% mužov). Opakovane bol celkový cholesterol vyšetrený u 1109 klientov (346 mužov a 763 žien). U oboch pohlaví bol zvýšený cholesterol zaznamenaný najčastejšie vo vyšších vekových skupinách, a to od 55 a viac rokov (tab.č.9a,b, tab.č.10a,b.).

Glykémia bola vyšetrená 2268 prvýkrát vyšetreným klientom (361 ženám a 1907 mužom). Zvýšené hodnoty glukózy v krvi u prvýkrát vyšetrených klientov boli zistené 209 klientom. U prvýkrát vyšetrených mužov bola zvýšená hodnota glukózy zistená najčastejšie vo veku nad 55 rokov. U žien bola zvýšená hodnota glukózy zaznamenaná už vo veku od 35 rokov, a to vo vekovej skupine 35 – 44 rokov 20% žien, 45 – 54 rokov 16% žien, 55 – 64 rokov 31% žien a vo veku nad 65 rokov 27% žien. Opakované vyšetrenie glykémie bolo celkom vyšetrené 822 klientom (186 ženám a 636 mužom). Zvýšená glykémia u opakovane vyšetrených klientov bola zistená 139 klientom (98 ženám a 41 mužom).

Triglyceridy boli vyšetrené 2158 prvýkrát vyšetreným klientom. Zvýšené hodnoty boli namerané u 457 klientov z celkového počtu. U prvýkrát vyšetrených mužov aj žien bola zvýšená hodnota triglyceridov najčastejšie zistená vo veku 45 – 54 rokov.

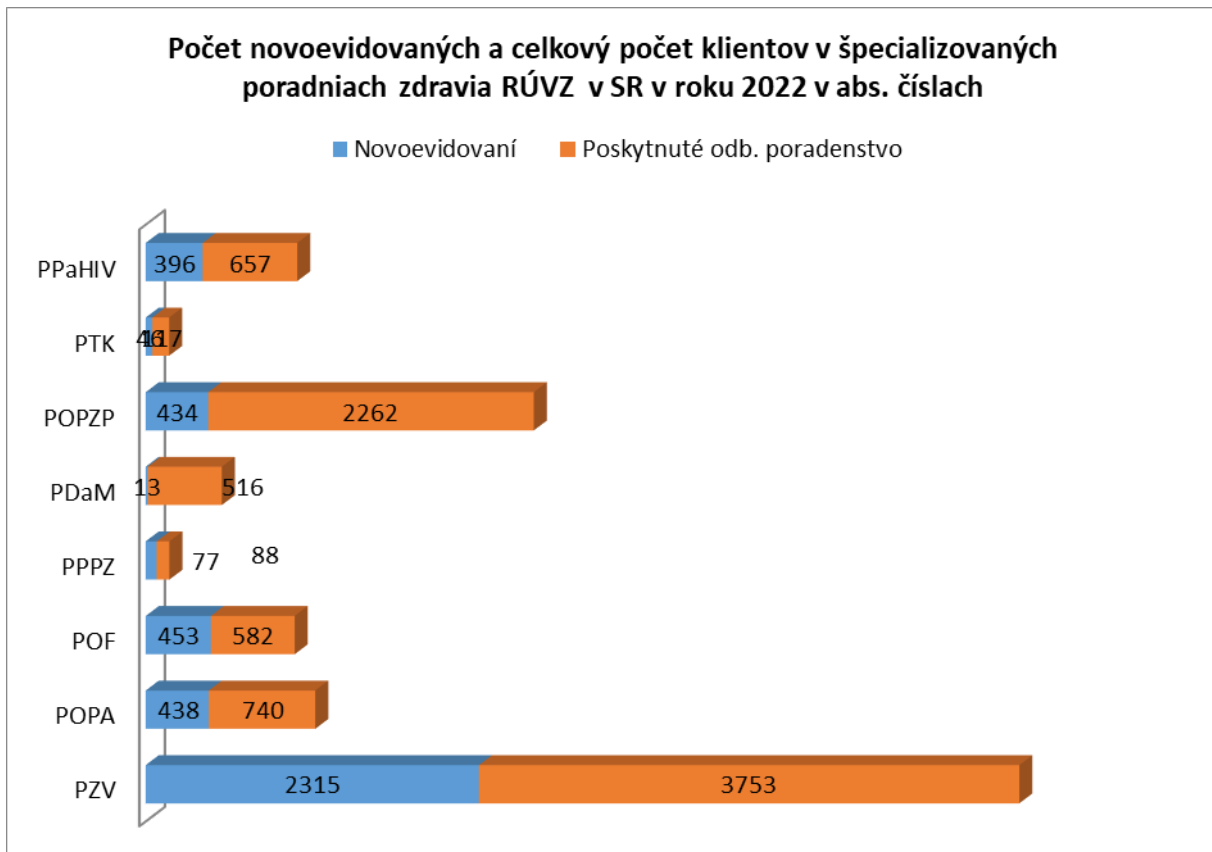
HDL-cholesterol bol stanovený 1931 prvovýšetreným klientom, 282 ženám a 1649 mužom, a 526 opakovane vyšetreným klientom, z toho 420 mužom a 106 ženám.

BMI bolo stanovené 1874 prvýkrát vyšetreným klientom, z toho 313 ženám a 1561 mužom. Zvýšená hodnota BMI bola zistená u 50% klientov zo všetkých vyšetrených, a to najmä vo veku 35 – 64 rokov. Opakovane bolo BMI stanovené 681 vyšetreným klientom, z toho 525 mužom a 156 ženám. U opakovane vyšetrených mužov bolo BMI zvýšené najčastejšie vo veku 35 – 64 rokov, a u žien vo veku 45 – 64 rokov.

Poradenská činnosť v roku 2022 mala najčastejšie vplyv na výšku hladiny celkového cholesterolu u opakovane vyšetrených klientov, pričom k poklesu nastalo u 35% klientov, z toho 32% žien a 36% mužov.

Nadstavbové poradne

Štruktúra nadstavbových poradní v systéme RÚVZ v SR je zriadená jednak podľa tradícií a potrieb v jednotlivých okresoch, jednak podľa odbornej spôsobilosti pracovníkov, ktorí služby v poradniach zabezpečujú. Poradenstvo poskytované v základných (všeobecných) poradniach zdravia sa dotýka všetkých zistených ovplyvniteľných rizík a teda aj viacerých aspektov životného štýlu, avšak špecializované poradne jednak rozširujú špecifikum vyšetrení, jednak poskytujú rozsiahlejšiu cieľnú individuálnu starostlivosť. V SR je zriadených 15 typov nadstavbových poradní (Tab.6,Graf 8.).

Graf 8

1. **PZV**- Poradňa zdravej výživy
2. **POPA**- Poradňa optimalizácie pohybovej aktivity
3. **POF** - Poradňa odvykania od fajčenia
4. **PPPZ**- Poradňa podpory psychického zdravia
5. **PDaM**- Poradňa pre deti a mládež
6. **POPZP**- Poradňa ochrany a podpory zdravia pri práci
7. **PTK** – Poradňa nefarmakologického ovplyvňovania TK
8. **PPaHIV**- Poradňa protidrogová a HIV/Aids
9. **PHBsAg** – Poradňa pre HBsAg pozitívne rodiny
10. **PTaDM**- Poradňa pre tehotné a dojčiace matky

➤ Poradňa pre odvykanie od fajčenia

Bratislavský kraj: BA

Banskobystrický kraj: BB, VK, ZV, LC, ZH, RS

Košický kraj: TV, RV,SNV, KE

Nitriansky kraj: NR, LV, KM, TO, NZ

Prešovský kraj: SL,PP,PO,VT

Trenčiansky kraj: PD, TN, PB

Trnavský kraj: TT, GA, DS

Žilinský kraj: LM, MT,ZA, CA

Poradne pre odvykanie od fajčenia (POF) poskytujú pre záujemcov systematické individuálne alebo skupinové poradenstvo pri odvykaní od fajčenia, počas ktorého sú klienti motivovaní k úprave svojich postojov a zvyklostí a k zanechaniu fajčenia. Každému klientovi sa pri každej návšteve robí individuálne poradenstvo k jeho problémom, ktoré mu abstinovanie od nikotínu prináša, kontrola smokerlyzerom, spirometria a tiež sú sledované prípadné zmeny niektorých antropometrických parametrov (podielu telesného tuku, BMI, obvodu pásu, atď.). Činnosť POF je závislá nielen od personálneho vybavenia, ale aj od záujmu fajčiarov. Niektoré poradne poskytujú poradenstvo „len jednorazovo“, prípadne telefonicky. **Niektoré „POF“ poskytujú takéto poradenstvo len v rámci základnej poradne. Tento postup nie je správny je potrebné aby sa postupovalo podľa manuálu určeného pre tieto poradne.**

K ďalším činnostiam pracovníkov pre odvykanie od fajčenia patrí propagácia možností skončiť s fajčením, osveta o škodlivosti fajčenia - s využitím printových materiálov a filmov, ktoré dopĺňajú a spestujú prednášky a besedy, prieskumy prevalencie fajčenia na školách. Merania smokerlyzerom a testovanie fajčiarskej závislosti pomocou Fagerströmovho dotazníka sú súčasťou nielen individuálneho poradenstva, ale aj skupinových výchovno-vzdelávacích aktivít, konajú sa pri rôznych podujatiach, na Dňoch otvorených dverí, na propagačných výjazdových akciách a podobne. Aktivity POF kulminovali v máji a v novembri pri príležitosti kampaní k dňom bez tabaku, resp. bez fajčenia. POF tiež poskytujú telefonické odborné poradenstvo pri odvykaní od fajčenia.

➤ Poradňa pre nefarmakologické ovplyvňovanie krvného tlaku

Trnavský kraj : DS

Banskobystrický kraj: ZH

Činnosť poradne sa zameriava na monitoring krvného tlaku rizikových klientov a cieleň osobné poradenstvo, doplnené edukačnými materiálmi, zamerané na zmenu životného štýlu (pravidelnú fyzickú aktivitu, redukciu nadmernej hmotnosti, zníženie príjmu kuchynskej soli, zvýšenie konzumácie ovocia a zeleniny aspoň na 400 gramov denne, zvládanie stresujúcich situácií, atď.). Návšteva u všeobecného lekára pre dospelých sa odporúča klientom, ktorým zistíme hypertenziu II.-III. stupňa a tiež tým klientom, u ktorých aj po zmene životossprávy opakovane bývajú namerané zvýšené hodnoty TK.

➤ **Poradňa pre optimalizáciu pohybovej aktivity**

Banskobystrický kraj: BB, ZV, VK, ZH, LC

Žilinský kraj: LM

Trnavský kraj: DS, GA, TT

Prešovský kraj: BJ, PP, SL

Košický kraj: KE, TV, SNV

Nitriansky kraj: LV, KN

Činnosť týchto poradní pozostáva jednak z individuálneho poradenstva na podklade špeciálnych vyšetrení a kondičných testov, jednak z pohybových inštruktáží pravidelne poskytovaných skupinám cvičencov.

Rozsah vyšetrení a testov v poradniach pre optimalizáciu pohybovej aktivity (POPA) je veľmi variabilný, závisí od priestorového a prístrojového vybavenia jednotlivých pracovísk a tiež od kvalifikácie pracovníkov. Súčasťou poradenstva by malo byť klinické vyšetrenie pohybového ústrojenstva, spirometria (aspoň FEV1 a FVC) a funkčné testy na zistenie rozsahu pohyblivosti, rovnovážnych schopností a propriocepcie, sily, svalovej rovnováhy a aeróbnej kondície.

Pravidelnú pohybovú inštruktáž a voľbu zdravotne vhodných cvičení pre skupiny zabezpečujú pre niektoré poradne externí spolupracovníci.

POPA môžu poskytovať niektoré svoje služby aj výjazdovo, napr. v školách, na pracoviskách a najmä na športoviskách pri rôznych príležitostiach (najmä pri príležitosti Svetového dňa pohybu pre zdravie, v rámci športových dní RÚVZ pre vlastných pracovníkov, počas Dní zdravia v mestách, v mesiaci seniorov.

➤ **Poradňa pre zdravú výživu**

Bratislavský kraj: BA

Banskobystrický kraj: BB, LC, ZH, RS, VK, ZV

Žilinský kraj: LM, ZA

Trenčiansky kraj: PD, TN

Trnavský kraj: DS, TT, GA

Nitriansky kraj: LV, NR, TO

Prešovský kraj: BJ, SL, PP, PO, VT

Košický kraj: TV, SNV, KE

Poradenstvo v oblasti zdravej výživy sa veľmi podrobne poskytuje aj všetkým klientom základných (všeobecných) poradní zdravia. Poradne pre zdravú výživu ho rozširujú o odporúčania s prihliadnutím na deficit, resp. prebytok jednotlivých nutrientov, konkrétne zistený podrobnou analýzou stravovacích zvyklostí klienta, ktorú umožňuje spracovanie údajov z jedálneho pomôckou špecializovaného softvéru.

Poradne poskytujú individuálne poradenstvo aj výjazdovo, najmä na pracoviskách, v nadväznosti na služby základnej poradne zdravia, ktoré doplnia radami podľa výsledkov analýzy výživového dotazníka a jedálneho pomôckou.

➤ **Poradňa pre problematiku HIV / AIDS**

Banskobystrický kraj: BB, ZH
Žilinský kraj: DK, ZA,
Trnavský kraj: TT, GA, DS
Prešovský kraj: PO, PP, SK, BJ
Košický kraj: TV, KE
Nitriansky kraj: NR, NZ

Poradne zabezpečujú klientom poradenstvo v problematike infekcie HIV a ochorenia AIDS. Poradenstvo aj odbery krvi na zisťovanie anti- HIV pozitIVITY sa podľa želania klientov väčšinou vykonávajú anonymne. K ďalšej činnosti pracovníkov týchto poradní patria Linky pomoci AIDS, kde poskytujú telefonické a e-mailové konzultácie. Súčasťou práce všetkých OPZ sú preventívne zdravotno-výchovné aktivity pre deti a mládež na školách informujúce o hrozbe tejto infekcie a spôsoboch ochrany. Tam, kde existujú špecializované poradne, vykonávajú túto osvetu spravidla ich pracovníci – najčastejšie lekári-epidemiológovia. Využívali pri tom rôzne atraktívne formy - napr. projekt „Hrou proti AIDS“ poskytuje potrebné informácie a návody na riešenie rizikových situácií zábavnou formou.)

Hoci v tabuľkách sa protidrogové poradenstvo priradzuje k poradni HIV/AIDS, charakter práce s drogovým závislým klientom je bližšie činnosti POF alebo Poradni duševného zdravia, keďže patrí do kompetencie adiktológa, zatiaľ čo testovanie na HIV a príslušné poradenstvo je doménou odboru epidemiológie.

➤ **Poradňa ochrany a podpory zdravia pri práci**

Banskobystrický kraj: BB, LC
Žilinský kraj: DK
Trnavský kraj: DS,
Prešovský kraj: SL
Košický kraj: RV
Nitriansky kraj: NR

Poradne ochrany a podpory zdravia pri práci poskytujú poradenstvo v oblasti prevencie ohrozenia zdravia pri práci – odporúčajú spôsoby ochrany pred možnými škodlivými vplyvmi pracovného prostredia a pracovných technológií na zdravie. Vysvetľovanie zásad organizácie práce a spôsobu života vo vzťahu ku zdraviu sú cenné najmä pre samostatne zárobkovo činné osoby, malých živnostníkov a pre fyzické osoby oprávnené na podnikanie pri zriaďovaní chránených pracovísk a dielní vo vzťahu ku zdravotnému stavu zamestnancov. Zamestnanci získajú informácie o vplyve vykonávanej práce na ich zdravie, konzultujú svoje pracovné zaradenie vo vzťahu k zníženému pracovnému potenciálu a svoje ďalšie možnosti podľa platnej legislatívy v oblasti ochrany zdravia pri práci. Toto špecializované poradenstvo sa obvykle vykonáva v spolupráci s OPPL.

➤ **Poradne pre deti, mládež a rodiny**

Banskobystrický kraj: BB

Trnavský kraj: DS

Košický kraj: TV

Nitriansky kraj: NR

➤ **Poradňa podpory psychického zdravia a prevencie stresu**

Banskobystrický kraj: ZV

Trnavský kraj: TT, DS

Činnosť poradní podpory psychického zdravia je zameraná na diagnostiku psychosociálnych rizikových faktorov. Návšteva a služby týchto poradní sa odporúčajú klientom, ktorým boli v základnej poradni zistené prekročené kritické hodnoty biochemických ukazovateľov zdravotného stavu a mohli by byť na základe anamnestických údajov ovplyvnené aj pôsobením stresových faktorov a psychickým diskomfortom.

Poradňa očkovania

Poradne očkovania majú Odbory epidemiológie všetkých RÚVZ na Slovensku.

Tieto poradne poskytujú poradenstvo v problematike povinného pravidelného očkovania detí, ktoré dosiahli určitý vek v zmysle očkovacieho kalendára pre povinné pravidelné očkovanie detí a dospelých a príslušnej legislatívy, poradenstvo v očkovaní pred cestou do zahraničia, poradenstvo v problematike odporúčaného očkovania, poradenstvo v očkovaní osôb, ktoré sú profesionálne vystavené zvýšenému nebezpečenstvu vybraných nákaz, poradenstvo v očkovaní detí s kontraindikáciami, ako aj poradenstvo vo všetkých ďalších problémoch spojených s očkovaním.

Tabuľka č. 1

Personálne obsadenie odboru (oddelenia) podpory zdravia a výchovy k zdraviu a Poradenského centra ochrany a podpory zdravia v roku 2022

Tabuľka č. 2

Intervenčné a zdravotno-výchovné aktivity odboru podpory zdravia a výchovy k zdraviu v roku 2022

Tabuľka č. 3

Návštevnosť základnej poradne od 1.1.2022 do 31.12.2022

Tabuľka č. 4

Počet štandardných vyšetrení u klientov, ktorým sa vyšetrilo riziko kardiovaskulárnych chorôb za obdobie od 1.1.2022 do 31.12.2022

Tabuľka č. 5

Spektrum klientov vo veku od 0 do 99 rokov vyšetrených v poradni zdravia podľa vzdelania za obdobie od 1.1.2022 do 31.12.2022

Tabuľka č. 6

Ročný výkaz Poradenského centra ochrany a podpory zdravia za obdobie od 1.1.2022 do 31.12.2022

Tabuľka č. 7

Prehľad o počte výkonov Poradenského centra ochrany a podpory zdravia v roku 2022

Tabuľka č. 8a, b

Výsledky biochemických vyšetrení prvýkrát vyšetrených klientov v poradni zdravia za obdobie od 1.1.2022 do 31.12.2022

Tabuľka č. 9a, b

Výsledky biochemických vyšetrení opakovane vyšetrených klientov v poradni zdravia za obdobie od 1.1.2022 do 31.12.2022

Tabuľka č. 10a, b

Výsledky hodnotenia skríningu tlaku krvi u prvý raz vyšetrených klientov za obdobie od 1.1.2022 do 31.12.2022

Tabuľka č. 11a, b

Výsledky hodnotenia skríningu tlaku krvi u opakovane vyšetrených klientov za obdobie od 1.1.2022 do 31.12.2022

Tabuľka č. 12a

Analýza dynamiky zistených parametrov opakovane vyšetrených klientov z prvého a posledného vyšetrenia za obdobie od 1.1.2022 do 31.12.2022

Tabuľka č. 12b

Analýza dynamiky zistených parametrov opakovane vyšetrených klientov z prvého a posledného vyšetrenia pre skupiny klientov so zvýšenými hodnotami ukazovateľov prvých vyšetrení za obdobie od 1.1.2022 do 31.12.2022

Personálne obsadenie odboru (oddelenia) podpory zdravia a výchovy k zdraviu a Poradenského centra ochrany a podpory zdravia v roku 2022

tab. č. 1

Pracovníci	Odbornosť - kvalifikácia (špecializačná skúška)	prac. miesta úväzok	Počet osôb
Ved. odboru/oddelenia	<p>- Mgr. (BA kraj)</p> <p>- MUDr., PhD. – špecializácia Verejné zdravotníctvo a Zdravotnícky manažment a financovanie (RÚVZ BB)</p> <p>MUDr., - špecializácia pracovné lekárstvo (BB kraj)</p> <p>Mgr. – verejné zdravotníctvo, špecializácia Výchova ku zdraviu a Zdravie pri práci (BB kraj)</p> <p>MUDr. na HDM (BB kraj)</p> <p>MUDr. – atest. I.st. a nadstavbová atestácia z odb. epidemiológia (BB kraj)</p> <p>Lekár (doktorské štúdium v odbore Všeobecné lekárstvo) – špecializačná skúška z verejného zdravotníctva (KE kraj)</p> <p>- Lekár (doktorské štúdium v odbore Všeobecné lekárstvo – kvalifikačná atestácia I. stupňa z hygieny a epidemiológie (KE kraj)</p> <p>- Lekár – atestácia 1. st. z Hygieny a epidemiológie; špecializačná skúška z medicínskej informatiky a bioštatistiky; MPH/Odborník na riadenie vo verejnom zdravotníctve (KE kraj) „JLF UK</p> <p>- VŠ II. stupňa – ošetrovateľstvo; špecializácia – MPH/Odborník na riadenie vo verejnom zdravotníctve (KE kraj)</p> <p>- VŠ III. stupňa – prírodovedec-biológ; sociálna práca – dizertačná práca s obhajob.; špecializačná skúška z HŽaPP; ŠIS v PZ; rigorózna skúška s obhajob. práce – biológia (KE kraj)</p> <p>- verejné zdravotníctvo, všeobecné veterinárne lekárstvo (PO kraj)</p> <p>- lekár so špecializáciou VZ (TN kraj)</p> <p>- Sociálne lekárstvo a organizácia zdravotníctva (ZA kraj)</p> <p>- hygiena, epidemiológia – verejné zdravotníctvo (ZA kraj)</p>	<p>1,0(BA) + 2,7(BB) + 5,0(KE) + 2,6(NR) + 5,0(PO) + 1,0(TN) + 3,0(TT) + 2,3(ZA) = 22,6</p>	<p>1(BA) + 4(BB) + 5(KE) + 3(NR) + 7(PO) + 1(TN) + 3 (TT) + 3(ZA) = 27</p>
Lekár - metodológ	<p>- 1 MUDr., (BA kraj)</p> <p>- MUDr. – bez špecializácie (RÚVZ BB)</p> <p>- MUDr. – špecializácia Verejné zdravotníctvo– momentálne MD (RÚVZ BB)</p> <p>- Lekár so špecializáciou – praktický lekár pre dospelých (KE kraj)</p>	<p>1,0(BA) + 2,4(BB) + 0,11(KE) + 0,1(NR) = 3,61</p>	<p>1(BA) + 3(BB) + 1(KE) + 1(NR) + = 6</p>
Verejný zdravotník I. stupňa	<p>- VŠ I. stupňa – verejný zdravotník; (NR kraj, TN kraj, KE kraj)</p>	<p>2,0(NR)+ 1,0(TN)+ 1,0 (KE) = 4,0</p>	<p>2(NR) + 1(TN)+ 1 (KE) = 4</p>
Verejný zdravotník II. stupňa	<p>- Mgr. (BA kraj)</p> <p>- Mgr. – verejný zdravotník – odbor ochrana a podpora zdravia, zároveň všeobecná zdravotná sestra Dipl.a.h.e. a chemický laborant (BB kraj)</p>	<p>0,8(BA) 2,0(BB) + 4,0(KE) + 1,0(NR) + 4,5(PO) +</p>	<p>1(BA) + 2(BB) + 4(KE) + 1(NR) + 6(PO) +</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - RNDr. - verejný zdravotník (BB kraj) - VŠ II. stupňa – verejné zdravotníctvo; rigorózna skúška s obhajob. práce – verejné zdravotníctvo (KE kraj) - VŠ II. stupňa – verejné zdravotníctvo (KE kraj) - verejný zdravotník (NR kraj) - verejné zdravotníctvo (PO kraj) - FZaSP, JLF UK, SZU, JLF UK (TN kraj) - verejné zdravotníctvo (ZA kraj) - rigorózna skúška (ZA kraj) 	<p>3,0(TN) + 4,0(ZA) = 19,3</p>	<p>3(TN) + 4(ZA) = 21</p>
DAHE	<ul style="list-style-type: none"> - DAHE – zdravotná sestra (RÚVZ BB) - Vyššie odborné vzdelanie – verejný zdravotník (KE kraj) 	<p>1,0(BB) + 1,0(KE) + 1,0(NR) + 1,0(TT) = 4</p>	<p>1(BB) + 1(KE) + 1(NR) + +1(TT) = 4</p>
AHE	- AHE	<p>1,0(NR) + 1,5(PO) + 1,0(TT) = 3,5</p>	<p>1(NR) + 2(PO) + 1(TT) = 4</p>
Zdravotná sestra	<ul style="list-style-type: none"> - Mgr. odbor Ošetrovateľstvo, špecializácia Výchova k zdraviu (RÚVZ BB) - PhDr. Zdravotná sestra – doktorka v odbore pedagogika-špecializácia sociálna pedagogika (RÚVZ BB) - VŠ II. stupňa – ošetrovateľstvo (KE kraj) - VŠ II. stupňa – ošetrovateľstvo; špecializácia vo výchove k zdraviu (KE kraj) - VŠ II. stupňa – ošetrovateľstvo (KE kraj) - so špecializáciou Výchova k zdraviu do 30.6.2022 (TN kraj) - ošetrovateľstvo (ZA kraj) 	<p>4,45(BB) + 6,0(KE) + 3,6(NR) + 4,9(PO) + 1,0(TN) + 3,0(TT) + 2,0(ZA) = 24,95</p>	<p>5(BB) + 6(KE) + 4(NR) + 5(PO) + 1(TN) + 3(TT) + 2(ZA) = 26</p>
Iný zdravotnícky pracovník	<ul style="list-style-type: none"> - Rehabilitačná sestra (RÚVZ BB) - Bc. – Fyzioterapeutka (RÚVZ BB) - VŠ II. stupňa – sociálna práca; rigorózna skúška s obhajob. práce – sociálne služby a poradenstvo (KE kraj) - VŠ II. stupňa – laboratórne vyšetrovacie metódy v zdravotníctve (KE kraj) - VŠ II. stupňa – kybernetika/automatizované systémy riadenia (ASR); špecializačná skúška z medicínskej informatiky a bioštatistiky (biomedicínskej kybernetiky); od 01. 09. 2022 preložený na útvár regionálneho hygienika. (KE kraj) - Zaradenie: Sestra/ŠŠ (VŠ II. stupňa – technický smer) (KE kraj) SZŠ od 19.10.2021 (TN kraj) 	<p>1,2(BB) + 3,0(KE) + 1,0(NR) + 2,0(TT) + 2,0(ZA)+ 1,0(TN) = 10,2</p>	<p>2(BB) + 3(KE) + 1(NR) + 2(TT) + 2(ZA)+ 1 (TN) = 11</p>
Iný nezdravotnícky pracovník	<ul style="list-style-type: none"> - Mgr. – špecializácia Sociálna práca (RÚVZ LC) - VŠ II. stupňa – informatik (KE kraj) - všeobecné veterinárne lekárstvo (PO kraj) - hygiena potravín (PO kraj) 	<p>2,0(BB) + 1,0(KE) + 2,5(PO) + 1,0(TT) = 6,5</p>	<p>2(BB) + 1(KE) + 3(PO) + + 1(TT) = 7</p>
S P O L U		2,8(BA)+	3(BA)+

		16,75(BB) + 21,11(KE) + 11,3(NR) + 18,4(PO) + 7,0(TN) + 11,0(TT) + 10,3(ZA) = 98,66	20(BB) + 22(KE) + 13(NR) + 23(PO) + 8(TN) + 11(TT) + 11(ZA) = 111
--	--	--	---

Intervenčné a zdravotno-výchovné aktivity odboru podpory zdravia a výchovy k zdraviu v roku 2022

tab.č.2

Poradové číslo	NÁZOV AKTIVITY	Počty aktivít/poslucháčov vzhľadom k jednotlivým cieľovým skupinám								
		deti a mládež		produktívny vek		poproduktívny vek		SPOLU		
		počet aktivít	počet poslucháčov	počet aktivít	počet poslucháčov	počet aktivít	počet poslucháčov	počet aktivít	počet poslucháčov	
1.	Realizácia besied, prednášok a iných zdravotno-výchovných metód (panelová diskusia, tvorivé dielne, bábka, interaktívne hry súťaže, kampane...) pre vybrané cieľové skupiny obyvateľstva so zameraním na zdravotnú osvetu a zvyšovanie zdravotného uvedomenia	Zvýšenie pohybovej aktivity	236	5736	126	1986	421	2159	783	9 881
		Ozdravenie výživy a zlepšenie pitného režimu	1010	15618	96	1528	40	1247	1146	18 393
		Prevenia sociálne patologických javov	346	7955	111	710	5	151	462	8 816
		- Fajčenie	167	3030	54	611	9	60	230	3 701
		- Alkohol	289	6920	24	427	7	72	320	7 419
		- Drogy – látkové závislosti	232	5384	14	2263	2	8	248	7 655
		- nelátkové závislosti	116	2207	12	161	0	0	128	2 368
		Podpora zdravia obyvateľov rómskych osád	215	3772	56	712	3	17	274	4 501
		Výchova k partnerstvu a rodičovstvu	87	2041	7	54	0	0	94	2 095
		Zdravé starnutie	2	5	19	11951	361	15536	382	27 492
		Duševné zdravie	152	2915	45	1116	45	824	242	4 855
		Prevenia úrazov a prvá pomoc	85	1795	13	328	8	247	106	2 370
		Prevenia sexuálne prenosných chorôb (vrátane HIV/AIDS)	126	2765	7	80	1	10	134	2 855
		Stomatohygiena	373	7470	11	228	2	4	386	7 702
		Prevenia civilizačných ochorení	43	837	73	1886	23	843	139	3 566
		- srdco-cievne	26	565	46	1161	19	403	91	2 129
		- diabetes mellitus	38	1014	43	3171	31	528	112	4 713
		- osteoporóza	3	63	10	1163	289	1811	302	3 037
		- onkologické ochorenia	147	2255	187	3009	51	939	385	6 203
		- alergické ochorenia	3	40	2	24	1	4	6	68
- iné	105	2199	85	335	9	210	199	2 744		
Iné témy (napr. chrípka, salmonelóza,...a pod.)	351	5417	171	1487	36	1498	588	8 402		
SPOLU	4088	78189	1201	34250	1406	26496	6677	140 959		

			Počet aktivít	
2.	Realizácia jednorazových aktivít pri príležitosti významných dní podľa kalendára WHO (počet všetkých aktivít realizovaných pri príležitosti Svetových dní podľa WHO)		2230	
3.	Iné intervenčné a informačné zdravotno-výchovné aktivity (napr. konzultácie, distribúcia zdravotno-výchovného materiálu, premietanie videokaziet a pod.)		19919	
4.	Medializácia výchovy k zdraviu (komunikácia s médiami)	TV vysielanie	29	
		Rozhlas	5	
		Printové média	277	
		Webová stránka RÚVZ	462	
		Iné formy	334	
5.	Vytvorenie vlastných propagačných materiálov (<i>neuvádza sa počet výtlačkov, ale len konkrétna zdravotnícka téma</i>)	Plagáty, letáky, skladačky...	113	
		Brožúry, manuály...	3	
		Informačné panely	448	
		Iné	161	
6.	Odborné publikácie (časopisy, zborníky, monografie, ktoré majú ISBN, ISSN)		Počet publikácií	
			6	
7.	Zapožičanie DVD a CD nosičov, USB, videokaziet		Počet zapožičaní	
			212	
			Počet absolvovaných školení	
			Aktívna účasť	Pasívna účasť
8.	Školenia, odborné semináre, porady, konferencie, pracovné stretnutia, kurzy ... (<i>pri aktívnej účasti uvádzať počet príspevkov – nie autorov, pri pasívnej účasti uvádzať počet pracovníkov</i>)	regionálne	41	90
		celoštátne	87	362
		medzinárodné	5	65
		v rámci RÚVZ	59	309
		SPOLU	192	826

9.	Školenie lektorov a laikov (počet organizovaných školení pre lektorov a laikov)		Počet školení
			5
10.	Realizované projekty, prieskumné a výskumné úlohy		Počet
		Medzinárodné projekty, štúdie ...	19
		Iné národné programy, projekty, štúdie...	167
		Regionálne a lokálne (mestské, miestne) projekty	86
		Iné (viazané na jeden subjekt, alebo cieľovú skupinu - napr. znevýhodnené skupiny)	137
11.	Členstvo v pracovných skupinách Poradného zboru hlavného hygienika SR a iných pracovných skupín, komisií (uviesť len číslo v kolíkych pracovných skupinách ste)		Počet členstiev
			79
12.	Spolupráca so štátnym, verejným, súkromným a tretím sektorom		Počet subjektov
			1907
13.	Odborné materiály predkladané vláde SR, MZ SR, ÚVZ SR a iným subjektom		Počet materiálov
		Vlastné vytvorené	53
		Pripomienkované v rámci gremiálnej porady ministra zdravotníctva, vnútrorezortného, medzirezortného a predbežného pripomienkového konania	17
		Stanoviská k materiálom z MZ SR a ÚVZ SR	114
		Iné (napr. stanoviská, pripomienky a k materiálom WHO, EU, OECD a pod.)	12
14.	Iné písomnosti (Správy, vyjadrenia, rozbor)		Počet písomnosti
		Analytické správy (napr. rozbor, výročné správy)	139
		Informatívne správy (napr. odpočet plnenia úloh)	381
		Iné (napr. stanovisko, vyjadrenia)	631
15.	Poskytovanie odbornej praxe pre študentov VŠ a postgraduálneho vzdelávania (počet študentov = počet fyzických osôb; počet dní je počet dní na odbornej praxi každého študenta – napr. 3 študenti za sledované obdobie po 5 dní je 3x5= 15 dní)	Počet študentov	Počet dní
		153	181

Návštevnosť základnej poradne od 1.1.2022 do 31.12.2022

Základné - prvé vyšetrenie

Tab.č.3

VEKOVÁ SKUPINA	MUŽI			ŽENY			SPOLU		
	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]
0-14	2	0,1	0,1	1	0	0,1	3	0,1	0,1
15-19	23	1,2	0,5	69	1,9	0,4	92	1,6	0,3
20-24	57	2,9	0,7	125	3,4	0,6	182	3,2	0,5
25-34	360	18,2	1,7	546	14,7	1,1	906	15,9	0,9
35-44	546	27,6	2	963	25,9	1,4	1509	26,5	1,1
45-54	492	24,8	1,9	946	25,4	1,4	1438	25,2	1,1
55-64	327	16,5	1,6	721	19,4	1,3	1048	18,4	1
65 a viac	174	8,8	1,2	349	9,4	0,9	523	9,2	0,7
SPOLU :	1981	100		3720	100		5701	100	

Kontrolné vyšetrenie

VEKOVÁ SKUPINA	MUŽI			ŽENY			SPOLU		
	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]
0-14	1	0,1	0,3	0	0	0	1	0	0,1
15-19	2	0,3	0,4	1	0,1	0,1	3	0,1	0,1
20-24	8	1,2	0,8	12	0,6	0,3	20	0,8	0,3
25-34	55	8,1	2,1	77	4	0,9	132	5	0,8
35-44	118	17,5	2,9	260	13,4	1,5	378	14,4	1,3
45-54	123	18,2	2,9	461	23,8	1,9	584	22,3	1,6
55-64	169	25	3,3	632	32,6	2,1	801	30,6	1,8
65 a viac	199	29,5	3,4	498	25,7	1,9	697	26,6	1,7
SPOLU :	675	100		1941	100		2616	100	

Počet štandardných vyšetrení u klientov, ktorým sa vyšetrilo riziko kardiovaskulárnych chorôb za obdobie od 1.1.2022 do 31.12.2022

Základné - prvé vyšetrenie

Tab. č. 4

Veková skupina	MUŽI			ŽENY			SPOLU		
	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]
0 -14	1	0,1	0,1	1	0	0,1	2	0	0,1
15-19	21	1,5	0,6	68	2,3	0,5	89	2	0,4
20-24	44	3,1	0,9	111	3,7	0,7	155	3,5	0,5
25-34	277	19,7	2,1	475	15,8	1,3	752	17	1,1
35-44	388	27,6	2,3	766	25,4	1,6	1154	26,1	1,3
45-54	329	23,4	2,2	723	24	1,5	1052	23,8	1,3
55-64	216	15,3	1,9	579	19,2	1,4	795	18	1,1
65 a viac	132	9,4	1,5	291	9,7	1,1	423	9,6	0,9
SPOLU:	1408	100		3014	100		4422	100	

Kontrolné vyšetrenie

Veková skupina	MUŽI			ŽENY			SPOLU		
	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]
0 -14	2	0,2	0,2	0	0	0	2	0,1	0,1
15-19	4	0,3	0,3	2	0,1	0,1	6	0,2	0,1
20-24	21	1,7	0,7	26	1	0,4	47	1,2	0,3
25-34	138	11,1	1,7	148	5,6	0,9	286	7,3	0,8
35-44	276	22,1	2,3	457	17,3	1,4	733	18,8	1,2
45-54	286	22,9	2,3	684	25,8	1,7	970	24,9	1,4
55-64	280	22,4	2,3	774	29,2	1,7	1054	27,1	1,4
65 a viac	241	19,3	2,2	556	21	1,6	797	20,5	1,3
SPOLU:	1248	100		2647	100		3895	100	

Spektrum klientov vo veku od 0 do 99 rokov vyšetrených v poradni zdravia podľa vzdelania za obdobie od 1.1.2022 do 31.12.2022

Tab. č. 5

Vzdelanie	MUŽI			ŽENY			SPOLU		
	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]
Základné	47	1,8	0,5	164	3	0,5	211	2,6	0,3
Učňovské	190	7,4	1	291	5,3	0,6	481	6	0,5
Stredoškolské s maturitou	1161	44,9	1,9	2245	41	1,3	3406	42,2	1,1
Vysokoškolské 1. stupeň	1	0	0,1	5	0,1	0,1	6	0,1	0,1
Vysokoškolské 2. stupeň	891	34,5	1,8	2430	44,3	1,3	3321	41,2	1,1
Vysokoškolské 3. stupeň	1	0	0,1	0	0	0	1	0	0
Neregistrované	293	11,3	1,2	345	6,3	0,6	638	7,9	0,6
SPOLU:	2584	100		5482	100		8066	100	

Ročný výkaz Poradenského centra ochrany a podpory zdravia za obdobie od 1.1.2022 do 31.12.2022

Tab. č. 6

		do 14		15 – 19		20 – 24		25 – 34		35 – 44		45 – 54		55 – 64		65 +		Spolu
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž			
Základná poradňa	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	6	3	30	87	95	251	350	449	513	851	486	913	299	602	178	371	5493
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	7	3	58	114	138	351	496	676	785	1237	814	1415	495	1173	383	832	8988
	Počet návštev	7	3	58	111	138	348	498	672	793	1270	830	1442	504	1218	406	893	9230
Poradňa zdravej výživy	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	2	2	9	16	25	29	134	202	247	398	212	396	139	267	86	151	2315
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odb. poradenstvo v sledovanom roku	2	2	10	17	27	36	166	251	293	510	277	557	222	500	187	356	3753
	Počet návštev	2	2	10	26	27	41	166	258	308	547	288	634	244	524	192	395	3843
Poradňa optimalizácie pohybovej aktivity	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	0	0	17	18	6	5	11	22	34	45	33	56	25	78	24	64	438
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	0	0	43	37	6	14	13	41	38	68	38	102	29	141	25	145	740
	Počet návštev	0	0	43	37	6	18	15	62	41	101	39	129	40	501	47	1876	2955
Poradňa odvykania od fajčenia	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	0	0	28	23	14	18	34	44	49	50	31	54	25	58	12	13	453
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	0	0	40	36	15	26	41	36	63	66	44	71	28	68	26	20	582
	Počet návštev	0	0	24	22	17	22	44	53	62	74	55	82	47	80	26	44	652
Poradňa podpory psychického zdravia	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	0	1	10	0	0	2	2	10	12	6	5	14	2	9	2	2	77
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	0	1	10	0	0	2	2	10	12	16	6	14	2	9	2	2	88
	Počet návštev	0	1	10	0	0	2	2	10	13	16	6	14	2	9	2	2	89
Poradňa pre deti a mládež	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	0	0	0	0	0	0	0	2	2	3	1	4	0	1	0	0	13
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	227	194	15	20	10	10	0	2	7	13	1	11	0	4	0	0	516
	Počet návštev	227	194	15	20	10	10	0	2	7	13	1	11	0	4	0	0	516

		do 14		15 – 19		20 – 24		25 – 34		35 – 44		45 – 54		55 – 64		65 +		Spolu
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž			
Poradňa ochrany a podpory zdravia pri práci	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	0	0	0	0	22	12	13	27	97	65	63	61	38	35	1	0	434
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	0	0	0	0	199	189	321	178	411	214	280	265	122	82	1	0	2262
	Počet návštev	0	0	0	0	108	49	68	42	151	181	165	180	81	66	1	0	2529
Poradňa nefarmakolog. ovplyvňovania TK	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	0	0	0	0	0	2	7	6	12	4	4	4	2	2	2	1	46
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	0	0	0	0	0	2	14	7	12	13	17	17	13	14	6	2	117
	Počet návštev	0	0	0	0	0	7	14	7	12	34	21	35	13	51	6	3	203
Poradňa protidrogová a HIV/AIDS	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	0	0	19	5	66	15	80	20	55	8	27	5	6	0	1	0	396
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	0	0	19	7	75	17	86	22	64	9	30	5	6	0	1	0	657
	Počet návštev	0	0	34	7	106	21	130	23	82	13	46	5	10	0	1	0	634
Poradňa pre HbSAg pozitívne rodiny	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	0	0	12	5	15	16	29	32	31	19	6	9	1	0	1	2	178
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	21	12	18	12	30	35	47	38	44	40	14	16	2	2	3	4	338
	Počet návštev	21	12	10	8	20	23	27	32	35	32	6	9	2	2	3	4	246
Poradňa pre tehotné a dojčiace matky	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Počet návštev	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Prehľad o počte výkonov Poradenského centra ochrany a podpory zdravia v roku 2022

tab.č.7

	Výkon	Počet výkonov	
		TZS	Mimo TZS
<p>1. Merania a iné výkony v poradni zdravia</p> <p>Počet klientov TZS (počet prvovýšetrených a opakovane vyšetrených klientov, ktorí sú v TZS): 8338</p> <p>Počet klientov mimo TZS (počet klientov vyšetrených v rámci realizovaných aktivít výjazdovou PZ, ktorí nie sú v TZS): 8836</p>	Antropometrické meranie	7878	3442
	- výška		
	- váha	7877	3412
	- BMI	7854	3204
	- obvod pása	6939	3044
	- obvod bokov	6938	2441
	- WHR	6448	2294
	- WHtR	2442	1285
	- % celkového tuku (Bodystat, Kaliper, Omron)	6105	3401
	- Iné (kostrové svalstvo, bazálny metabolizmus...) * balík vyšetrenia získaný jedným meraním sa vykazuje ako jeden výkon	2800	1484
	Biochemické vyšetrenia	8215	6017
	- Celkový cholesterol		
	- HDL cholesterol	3152	227
	- LDL cholesterol	2974	227
	- Triacylglyceroly	3067	308
	- Glukóza	5110	3130
	- Iné biochemické vyšetrenie (AST, ALT, kyselina močová, laktát a pod.)	422	344
	Somatické vyšetrenia	8336	8205
	- Krvný tlak + pulz *(u jedného klienta rátame vyšetrenie TK + pulz spolu ako jeden výkon)		
	Vyšetrenie smokerlyzérom	626	1375
Vyšetrenie spirometrom	401	1127	
Založenie karty klienta pre Test zdravé srdce	6009	128	
Osobná a rodinná anamnéza	6995	650	
Vyplnenie dotazníka celkovej životnej pohody	3795	62	
Stanovenie rizikového skóre KVCH podľa TZS	2815	0	

		Počet výkonov	
		TZS	Mimo TZS
	Odborné poradenstvo a konzultácie	7709	5877
	Iné (telefonické, istom, e-mailom a pod.)	486	341
	Odporúčanie do siete zdravotníckych zariadení	580	772
	Iné	142	2854
			Počet výkonov
2. Poradňa zdravej výživy Počet klientov: 1884	Odborné poradenstvo		2028
	Založenie karty klienta		1275
	Vyplnenie dotazníka o stravovacích zvyklostiach		1756
	Odporúčanie do siete zdravotníckych zariadení		84
	Iné (Zadanie údajov do príslušného software pre HVBPKV)		2357
3. Poradňa odvykania od fajčenia Počet klientov: 435	Odborné poradenstvo		481
	Založenie karty klienta		254
	Meranie spirometrom		196
	Meranie smokerlyzérom		370
	Meranie krvného tlaku, pulzu		367
	Vyplnenie dotazníka (Fagerstromov a iné)		356
	Odporúčanie do siete zdrav. zariadení		32
	Telefonické poradenstvo		364
	Iné		129
4. Poradňa optimalizovania pohybovej aktivity Počet klientov: 552	Odborné poradenstvo		1039
	Založenie karty klienta		292
	Meranie spirometrom		41
	Vyšetrenie funkčnej zdatnosti		44
	Vyšetrenie aeróbnej výkonnosti		61
	Vyšetrenie EKG		0
	Meranie flexibility		75
	Držanie tela		109
	Pohybová inštrukcia		392
	Odporúčanie do siete zdrav. zariadení		5
Iné		1672	

		Počet výkonov
5. Poradňa podpory psychického zdravia Počet klientov: 13	Odborné poradenstvo	13
	Psychologické vyšetrenie	0
	Odporúčanie do siete zdrav. zaradení.	0
	Založenie karty klienta	13
	Iné	10
6. Poradňa pre deti a mládež Počet klientov: 381	Odborné poradenstvo	0
	Odporúčanie do siete zdravot. zariadení	381
	Založenie karty klienta	0
	Iné	0
7. Poradňa pre HIV/AIDS a drogové závislosti Počet klientov: 400	Odborné poradenstvo	4191
	Odber krvi na HIV/AIDS	455
	Odporúčanie do siete zdrav. zariadení	229
	Založenie karty klienta	12
	Iné	199
8. Poradňa ochrany a podpory zdravia pri práci Počet klientov: 389	Odborné poradenstvo	226
	Vyšetrenie pracovného rizika	1236
	Založenie karty klienta	367
	Odporúčanie do siete zdrav. zariadení	14
	Iné	81
SPOLU počet výkonov		192273

Výsledky biochemických vyšetření prvýkrát vyšetřených klientů v poradni zdraví za období od 1.1.2022 do 31.12.2022

Muži

Tab. č. 8a

Veková skupina		TC		Glukóza		TG		HDL		LDL		TC / HDL		TG / HDL		LDL / HDL		BMI		WHR	
		N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z
0-14	abs.	2	0	2	0	1	1	2	0	0	0	1	1	0	2	0	0	2	0	1	0
	rel.	0.2	0.0	0.1	0.0	0.1	0.6	0.1	0.0	0	0	0.4	0.5	0.0	0.7	0	0	0.1	0.0	0.1	0.0
	+-%	0.2	0.0	0.1	0.0	0.1	1.2	0.2	0.0	0	0	0.8	1.0	0.0	1.0	0	0	0.2	0.0	0.2	0.0
15-19	abs.	22	1	23	0	21	2	11	12	0	0	13	2	9	6	0	0	21	2	22	0
	rel.	1.9	0.1	1.2	0.0	1.2	1.2	0.7	3.6	0	0	5.3	1.1	5.5	2.2	0	0	1.3	0.5	2.0	0.0
	+-%	0.8	0.2	0.5	0.0	0.5	1.7	0.4	2.0	0	0	2.8	1.5	3.5	1.8	0	0	0.6	0.7	0.8	0.0
20-24	abs.	52	5	56	1	52	5	43	14	0	0	17	5	8	13	0	0	51	6	37	1
	rel.	4.6	0.6	2.9	1.2	2.9	3.1	2.6	4.2	0	0	6.9	2.6	4.8	4.9	0	0	3.3	1.5	3.3	0.6
	+-%	1.2	0.5	0.8	2.3	0.8	2.7	0.8	2.2	0	0	3.2	2.3	3.3	2.6	0	0	0.9	1.2	1.1	1.2
25-34	abs.	258	102	349	10	344	15	324	36	0	0	32	15	21	26	0	0	323	36	226	18
	rel.	22.9	12.0	18.3	11.6	18.9	9.3	19.6	10.9	0	0	13.0	7.9	12.7	9.7	0	0	20.7	9.2	20.3	11.1
	+-%	2.4	2.2	1.7	6.8	1.8	4.5	1.9	3.4	0	0	4.2	3.9	5.1	3.6	0	0	2.0	2.9	2.4	4.8
35-44	abs.	288	258	534	11	517	28	482	64	0	0	40	43	31	51	0	0	447	97	323	28
	rel.	25.5	30.3	28.0	12.8	28.5	17.3	29.2	19.3	0	0	16.2	22.8	18.8	19.1	0	0	28.6	24.7	28.9	17.3
	+-%	2.5	3.1	2.0	7.1	2.1	5.8	2.2	4.3	0	0	4.6	6.0	6.0	4.7	0	0	2.2	4.3	2.7	5.8
45-54	abs.	247	244	479	14	451	40	391	100	0	0	69	55	56	67	0	0	363	128	263	44
	rel.	21.9	28.7	25.1	16.3	24.8	24.7	23.7	30.2	0	0	27.9	29.1	33.9	25.1	0	0	23.3	32.6	23.6	27.2
	+-%	2.4	3.0	1.9	7.8	2.0	6.6	2.1	4.9	0	0	5.6	6.5	7.2	5.2	0	0	2.1	4.6	2.5	6.8
55-64	abs.	152	174	311	23	284	42	259	67	0	0	42	51	27	66	0	0	232	84	166	38
	rel.	13.5	20.4	16.3	26.7	15.6	25.9	15.7	20.2	0	0	17.0	27.0	16.4	24.7	0	0	14.9	21.4	14.9	23.5
	+-%	2.0	2.7	1.7	9.4	1.7	6.7	1.8	4.3	0	0	4.7	6.3	5.6	5.2	0	0	1.8	4.1	2.1	6.5
65 a viac	abs.	108	67	153	27	146	29	137	38	0	0	33	17	13	36	0	0	122	40	78	33
	rel.	9.6	7.9	8.0	31.4	8.0	17.9	8.3	11.5	0	0	13.4	9.0	7.9	13.5	0	0	7.8	10.2	7.0	20.4
	+-%	1.7	1.8	1.2	9.8	1.3	5.9	1.3	3.4	0	0	4.2	4.1	4.1	4.1	0	0	1.3	3.0	1.5	6.2
Spolu		1129	851	1907	86	1816	162	1649	331	0	0	247	189	165	267	0	0	1561	393	1116	162

Ženy

Tab. č. 8a

Veková skupina		TC		Glukóza		TG		HDL		LDL		TC / HDL		TG / HDL		LDL / HDL		BMI		WHR	
		N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z
0-14	abs.	1	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0
	rel.	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0	0	0.0	0.0	0.0	0.0	0	0	0.0	0.0	0.0	0.0
	+-%	0.1	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0	0	0	0.0	0.0	0.0	0.0	0	0	0.1	0.0	0.1	0.0
15-19	abs.	55	14	69	0	62	7	26	43	0	0	37	11	36	12	0	0	67	2	63	4
	rel.	3.0	0.8	1.9	0.0	1.8	2.4	0.9	4.8	0	0	6.6	1.9	5.3	2.6	0	0	2.1	0.4	3.0	0.5
	+-%	0.8	0.4	0.4	0.0	0.4	1.7	0.4	1.4	0	0	2.1	1.1	1.7	1.5	0	0	0.5	0.5	0.7	0.4
20-24	abs.	103	22	124	2	120	5	80	45	0	0	42	11	38	15	0	0	113	11	100	12
	rel.	5.5	1.2	3.4	1.6	3.5	1.7	2.8	5.0	0	0	7.5	1.9	5.6	3.3	0	0	3.6	2.0	4.8	1.4
	+-%	1.0	0.5	0.6	2.2	0.6	1.5	0.6	1.4	0	0	2.2	1.1	1.7	1.6	0	0	0.7	1.2	0.9	0.8
25-34	abs.	377	169	541	5	530	16	430	116	0	0	96	43	103	35	0	0	509	34	381	64
	rel.	20.3	9.1	15.0	4.1	15.5	5.4	15.2	12.9	0	0	17.1	7.4	15.2	7.6	0	0	16.2	6.2	18.2	7.3
	+-%	1.8	1.3	1.2	3.5	1.2	2.6	1.3	2.2	0	0	3.1	2.1	2.7	2.4	0	0	1.3	2.0	1.7	1.7
35-44	abs.	578	385	935	25	915	48	764	199	0	0	138	127	177	87	0	0	833	118	593	169
	rel.	31.1	20.6	25.9	20.3	26.7	16.3	27.1	22.2	0	0	24.6	21.7	26.1	18.9	0	0	26.6	21.5	28.3	19.3
	+-%	2.1	1.8	1.4	7.1	1.5	4.2	1.6	2.7	0	0	3.6	3.3	3.3	3.6	0	0	1.5	3.4	1.9	2.6
45-54	abs.	404	540	929	20	877	67	715	230	0	0	127	166	166	125	0	0	808	127	532	220
	rel.	21.8	28.9	25.7	16.3	25.6	22.7	25.3	25.6	0	0	22.6	28.4	24.5	27.1	0	0	25.8	23.1	25.4	25.1
	+-%	1.9	2.1	1.4	6.5	1.5	4.8	1.6	2.9	0	0	3.5	3.7	3.2	4.1	0	0	1.5	3.5	1.9	2.9
55-64	abs.	200	521	689	38	639	82	543	178	0	0	77	151	112	116	0	0	555	163	322	255
	rel.	10.8	27.9	19.1	30.9	18.7	27.8	19.2	19.8	0	0	13.7	25.8	16.5	25.2	0	0	17.7	29.6	15.4	29.1
	+-%	1.4	2.0	1.3	8.2	1.3	5.1	1.5	2.6	0	0	2.8	3.5	2.8	4.0	0	0	1.3	3.8	1.5	3.0
65 a viac	abs.	138	215	322	33	280	70	264	86	0	0	44	76	46	71	0	0	249	95	104	151
	rel.	7.4	11.5	8.9	26.8	8.2	23.7	9.4	9.6	0	0	7.8	13.0	6.8	15.4	0	0	7.9	17.3	5.0	17.3
	+-%	1.2	1.4	0.9	7.8	0.9	4.9	1.1	1.9	0	0	2.2	2.7	1.9	3.3	0	0	0.9	3.2	0.9	2.5
Spolu	185	186	361	123	342	295	282	897	0	0	561	585	678	461	0	0	313	550	209	875	

Výsledky biochemických vyšetrení opakovane vyšetrených klientov v poradni zdravia za obdobie od 1.1.2022 do 31.12.2022

Muži

Tab.č.9a

Veková skupina		TC		Glukóza		TG		HDL		LDL		TC / HDL		TG / HDL		LDL / HDL		BMI		WHR	
		N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Nízke	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z
0-14	abs.	0	1	1	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	1
	rel.	0.0	0.3	0.2	0.0	0.2	0.0	0.2	0.0	0	0	0.0	0.8	0.0	0.5	0	0	0.2	0.0	0.0	1.0
	+-%	0.0	0.6	0.3	0.0	0.4	0.0	0.5	0.0	0	0	0.0	1.6	0.0	0.9	0	0	0.4	0.0	0.0	1.9
15-19	abs.	2	0	2	0	2	0	0	2	0	0	2	0	1	1	0	0	2	0	0	1
	rel.	0.6	0.0	0.3	0.0	0.4	0.0	0.0	0.8	0	0	1.0	0.0	0.9	0.5	0	0	0.4	0.0	0.0	1.0
	+-%	0.8	0.0	0.4	0.0	0.5	0.0	0.0	1.1	0	0	1.4	0.0	1.7	0.9	0	0	0.5	0.0	0.0	1.9
20-24	abs.	6	2	8	0	8	0	3	5	0	0	4	1	3	2	0	0	7	0	6	0
	rel.	1.7	0.6	1.3	0.0	1.4	0.0	0.7	2.0	0	0	2.0	0.8	2.7	1.0	0	0	1.3	0.0	1.3	0.0
	+-%	1.4	0.8	0.9	0.0	1.0	0.0	0.8	1.7	0	0	1.9	1.6	3.0	1.3	0	0	1.0	0.0	1.0	0.0
25-34	abs.	44	11	53	2	51	4	40	15	0	0	15	3	11	7	0	0	49	6	39	4
	rel.	12.7	3.3	8.3	4.9	9.1	3.4	9.5	5.9	0	0	7.4	2.5	9.8	3.4	0	0	9.3	4.2	8.4	3.9
	+-%	3.5	1.9	2.1	6.6	2.4	3.3	2.8	2.9	0	0	3.6	2.8	5.5	2.5	0	0	2.5	3.3	2.5	3.7
35-44	abs.	63	56	115	3	108	10	90	28	0	0	24	9	11	22	0	0	100	17	95	5
	rel.	18.2	16.9	18.1	7.3	19.3	8.5	21.4	10.9	0	0	11.9	7.6	9.8	10.7	0	0	19.0	12.0	20.3	4.9
	+-%	4.1	4.0	3.0	8.0	3.3	5.1	3.9	3.8	0	0	4.5	4.8	5.5	4.2	0	0	3.4	5.3	3.7	4.2
45-54	abs.	49	74	118	6	109	14	91	32	0	0	25	18	11	31	0	0	87	34	86	15
	rel.	14.2	22.4	18.6	14.6	19.5	12.0	21.7	12.5	0	0	12.4	15.1	9.8	15.0	0	0	16.6	23.9	18.4	14.6
	+-%	3.7	4.5	3.0	10.8	3.3	5.9	3.9	4.1	0	0	4.5	6.4	5.5	4.9	0	0	3.2	7.0	3.5	6.8
55-64	abs.	81	88	158	10	127	42	84	85	0	0	66	34	35	64	0	0	127	41	113	26
	rel.	23.4	26.6	24.8	24.4	22.7	35.9	20.0	33.2	0	0	32.7	28.6	31.3	31.1	0	0	24.2	28.9	24.2	25.2
	+-%	4.5	4.8	3.4	13.1	3.5	8.7	3.8	5.8	0	0	6.5	8.1	8.6	6.3	0	0	3.7	7.5	3.9	8.4
65 a viac	abs.	101	99	181	20	153	47	111	89	0	0	66	53	40	78	0	0	152	44	128	51
	rel.	29.2	29.9	28.5	48.8	27.4	40.2	26.4	34.8	0	0	32.7	44.5	35.7	37.9	0	0	29.0	31.0	27.4	49.5
	+-%	4.8	4.9	3.5	15.3	3.7	8.9	4.2	5.8	0	0	6.5	8.9	8.9	6.6	0	0	3.9	7.6	4.0	9.7
Spolu		346	331	636	41	559	117	420	256	0	0	202	119	112	206	0	0	525	142	467	103

Ženy

Tab. č. 9b

Veková skupina		TC		Glukóza		TG		HDL		LDL		TC / HDL		TG / HDL		LDL / HDL		BMI		WHR		
		N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Nízke	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	
0-14	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	+-%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15-19	abs.	1	0	1	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0
	rel.	0.1	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.1	0	0	0.2	0.0	0.2	0.0	0	0	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0
	+-%	0.3	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.2	0	0	0.4	0.0	0.4	0.0	0	0	0.1	0.0	0.2	0.0	0.0
20-24	abs.	11	1	12	0	12	0	6	6	0	0	6	2	6	2	0	0	9	0	8	1	0
	rel.	1.4	0.1	0.6	0.0	0.8	0.0	0.6	0.7	0	0	1.3	0.3	1.1	0.4	0	0	0.6	0.0	0.8	0.1	0
	+-%	0.8	0.2	0.4	0.0	0.4	0.0	0.4	0.5	0	0	1.0	0.5	0.9	0.5	0	0	0.4	0.0	0.6	0.3	0
25-34	abs.	60	17	75	2	69	8	44	33	0	0	30	11	25	16	0	0	69	5	51	11	0
	rel.	7.9	1.4	4.0	2.0	4.4	2.1	4.1	3.8	0	0	6.4	1.8	4.6	3.1	0	0	4.4	1.5	5.3	1.5	0
	+-%	1.9	0.7	0.9	2.8	1.0	1.5	1.2	1.3	0	0	2.2	1.1	1.8	1.5	0	0	1.0	1.3	1.4	0.9	0
35-44	abs.	153	106	252	7	227	32	150	109	0	0	85	50	85	49	0	0	222	33	157	55	0
	rel.	20.1	9.0	13.5	7.1	14.5	8.5	14.1	12.5	0	0	18.1	8.2	15.7	9.4	0	0	14.2	9.7	16.4	7.7	0
	+-%	2.8	1.6	1.6	5.1	1.7	2.8	2.1	2.2	0	0	3.5	2.2	3.1	2.5	0	0	1.7	3.2	2.3	2.0	0
45-54	abs.	175	286	452	9	375	86	273	188	0	0	104	131	123	110	0	0	408	45	293	95	0
	rel.	22.9	24.2	24.3	9.2	24.0	22.9	25.7	21.5	0	0	22.2	21.6	22.7	21.1	0	0	26.0	13.3	30.6	13.3	0
	+-%	3.0	2.4	1.9	5.7	2.1	4.3	2.6	2.7	0	0	3.8	3.3	3.5	3.5	0	0	2.2	3.6	2.9	2.5	0
55-64	abs.	179	455	603	38	497	133	344	287	0	0	128	210	155	180	0	0	495	127	285	266	0
	rel.	23.5	38.6	32.4	38.8	31.8	35.5	32.3	32.8	0	0	27.3	34.6	28.6	34.5	0	0	31.6	37.5	29.7	37.4	0
	+-%	3.0	2.8	2.1	9.6	2.3	4.8	2.8	3.1	0	0	4.0	3.8	3.8	4.1	0	0	2.3	5.2	2.9	3.6	0
65 a viac	abs.	184	315	465	42	382	116	247	250	0	0	115	203	147	164	0	0	364	129	164	284	0
	rel.	24.1	26.7	25.0	42.9	24.4	30.9	23.2	28.6	0	0	24.5	33.4	27.1	31.5	0	0	23.2	38.1	17.1	39.9	0
	+-%	3.0	2.5	2.0	9.8	2.1	4.7	2.5	3.0	0	0	3.9	3.8	3.7	4.0	0	0	2.1	5.2	2.4	3.6	0
Spolu		763	1180	1860	98	1563	375	1064	874	0	0	469	607	542	521	0	0	1568	339	959	712	0

Analýza dynamiky zistených parametrov opakovane vyšetrených klientov z prvého a posledného vyšetrenia za obdobie od 1.1.2022 do 31.12.2022

Tab. č. 12a

Dynamika		Cholesterol	Glukóza	Triglyceridy	TK-S	TK-D	HDL	LDL	TC / HDL	TG / HDL	LDL / HDL	BMI	WHR	
<i>Muži</i>		Abs	15	7	15	11	14	11	8	11	14	0	1	0
	Pokles	Rel	31.9	18.9	41.7	19.3	24.6	34.4	28.6	34.4	43.8	0	1.8	0
		+-%	13.3	12.6	16.1	10.2	11.2	16.5	16.7	16.5	17.2	0	3.5	0
		Abs	21	22	8	37	37	9	10	9	7	0	55	0
	Nezmenené	Rel	44.7	59.5	22.2	64.9	64.9	28.1	35.7	28.1	21.9	0	98.2	0
		+-%	14.2	15.8	13.6	12.4	12.4	15.6	17.7	15.6	14.3	0	3.5	0
	Nárast	Abs	11	8	13	9	6	12	10	12	11	0	0	0
		Rel	23.4	21.6	36.1	15.8	10.5	37.5	35.7	37.5	34.4	0	0	0
		+-%	12.1	13.3	15.7	9.5	8.0	16.8	17.7	16.8	16.5	0	0	0
	Celkom	100%	47	37	36	57	57	32	28	32	32	0	56	0
<i>Ženy</i>		Abs	51	19	40	23	27	25	24	31	39	0	2	0
	Pokles	Rel	35.7	19.0	43.5	16.8	19.7	28.7	29.6	35.6	44.8	0	1.4	0
		+-%	7.9	7.7	10.1	6.3	6.7	9.5	9.9	10.1	10.5	0	2.0	0
		Abs	60	53	22	99	93	35	23	26	15	0	137	0
	Nezmenené	Rel	42.0	53.0	23.9	72.3	67.9	40.2	28.4	29.9	17.2	0	97.2	0
		+-%	8.1	9.8	8.7	7.5	7.8	10.3	9.8	9.6	7.9	0	2.7	0
	Nárast	Abs	32	28	30	15	17	27	34	30	33	0	2	0
		Rel	22.4	28.0	32.6	10.9	12.4	31.0	42.0	34.5	37.9	0	1.4	0
		+-%	6.8	8.8	9.6	5.2	5.5	9.7	10.7	10.0	10.2	0	2.0	0
	Celkom	100%	143	100	92	137	137	87	81	87	87	0	141	0
<i>Spolu</i>		Abs	66	26	55	34	41	36	32	42	53	0	3	0
	Pokles	Rel	34.7	19.0	43.0	17.5	21.1	30.3	29.4	35.3	44.5	0	1.5	0
		+-%	6.8	6.6	8.6	5.3	5.7	8.3	8.5	8.6	8.9	0	1.7	0
		Abs	81	75	30	136	130	44	33	35	22	0	192	0
	Nezmenené	Rel	42.6	54.7	23.4	70.1	67.0	37.0	30.3	29.4	18.5	0	97.5	0
		+-%	7.0	8.3	7.3	6.4	6.6	8.7	8.6	8.2	7.0	0	2.2	0
		Abs	43	36	43	24	23	39	44	42	44	0	2	0
	Nárast	Rel	22.6	26.3	33.6	12.4	11.9	32.8	40.4	35.3	37.0	0	1.0	0
		+-%	6.0	7.4	8.2	4.6	4.5	8.4	9.2	8.6	8.7	0	1.4	0
	Celkom	100%	190	137	128	194	194	119	109	119	119	0	197	0

Údaje v tabuľke sú uvedené s nasledovnými toleranciami pre status nezmeneného stavu: Biochem. parametre +/- 10 %, Tlak krvi: +/- 10 %, indexy : +/- 10 %

Analýza dynamiky zistených parametrov opakovane vyšetrených klientov z prvého a posledného vyšetrenia pre skupiny klientov so zvýšenými hodnotami ukazovateľov prvých vyšetrení za obdobie od 1.1.2022 do 31.12.2022

tab. č. 12b

Dynamika		Cholesterol	Glukóza	Triglyceridy	TK-S	TK-D	HDL	LDL	TC / HDL	TG / HDL	LDL / HDL	BMI	WHR	
Muži	Abs	14	0	12	3	2	11	5	7	12	0	1	0	
	Pokles	Rel	1.2	0	4.5	0.4	0.3	2.0	4.1	2.4	2.7	0	0.2	0
		+-%	0.6	0	2.5	0.4	0.4	1.1	3.5	1.7	1.5	0	0.4	0
		Abs	1141	124	251	789	683	542	118	286	433	0	515	0
	Nezmenené	Rel	98.6	99.2	94.7	99.6	99.7	96.4	95.9	96.6	96.0	0	99.8	0
		+-%	0.7	1.6	2.7	0.4	0.4	1.5	3.5	2.1	1.8	0	0.4	0
	Nárast	Abs	2	1	2	0	0	9	0	3	6	0	0	0
		Rel	0.2	0.8	0.8	0	0	1.6	0	1.0	1.3	0	0	0
		+-%	0.2	1.6	1.0	0	0	1.0	0	1.1	1.1	0	0	0
Celkom	100%	1157	125	265	792	685	562	123	296	451	0	516	0	
Ženy	Abs	44	4	23	5	4	22	9	24	31	0	1	0	
	Pokles	Rel	1.5	1.8	3.6	0.6	0.5	1.3	2.1	2.1	3.3	0	0.1	0
		+-%	0.4	1.8	1.4	0.5	0.5	0.5	1.4	0.8	1.1	0	0.2	0
	Nezmenené	Abs	2895	212	607	885	855	1665	407	1102	903	0	863	2
		Rel	98.0	97.2	95.0	99.3	99.4	97.8	96.9	96.7	95.4	0	99.9	100.0
		+-%	0.5	2.2	1.7	0.5	0.5	0.7	1.7	1.0	1.3	0	0.2	0.0
	Nárast	Abs	14	2	9	1	1	15	4	14	13	0	0	0
		Rel	0.5	0.9	1.4	0.1	0.1	0.9	1.0	1.2	1.4	0	0	0
		+-%	0.2	1.3	0.9	0.2	0.2	0.4	0.9	0.6	0.7	0	0	0
Celkom	100%	2953	218	639	891	860	1702	420	1140	947	0	864	2	
Spolu	Abs	58	4	35	8	6	33	14	31	43	0	2	0	
	Pokles	Rel	1.4	1.2	3.9	0.5	0.4	1.5	2.6	2.2	3.1	0	0.1	0
		+-%	0.4	1.1	1.3	0.3	0.3	0.5	1.3	0.8	0.9	0	0.2	0
		Abs	4036	336	858	1674	1538	2207	525	1388	1336	0	1378	2
	Nezmenené	Rel	98.2	98.0	94.9	99.5	99.5	97.5	96.7	96.7	95.6	0	99.9	100.0
		+-%	0.4	1.5	1.4	0.3	0.3	0.6	1.5	0.9	1.1	0	0.2	0.0
		Abs	16	3	11	1	1	24	4	17	19	0	0	0
	Nárast	Rel	0.4	0.9	1.2	0.1	0.1	1.1	0.7	1.2	1.4	0	0	0
		+-%	0.2	1.0	0.7	0.1	0.1	0.4	0.7	0.6	0.6	0	0	0
Celkom	100%	4110	343	904	1683	1545	2264	543	1436	1398	0	1380	2	

Údaje v tabuľke sú uvedené s nasledovnými toleranciami pre status nezmeneného stavu: Biochem. parametre +- 10 %, Tlak krvi: +- 10 %, indexy : +-10 %

RADIAČNÁ OCHRANA

TEXTOVÁ ČASŤ:

1. Personálne obsadenie odboru RÚVZ Bratislava

- počet pracovníkov - 4,
- rozdelenie pracovníkov podľa vzdelania,
- 1 VŠ III. stupňa, odbor jadrová fyzika, prax v odbore 37 rokov,
- 1 VŠ III. stupňa, odbor analytická chémia, prax v odbore 17 rokov,
- 1 VŠ III. stupňa, odbor technológia organických výrob, prax v odbore 4 roky,
- 1 SŠ odbor rádiologický technik a diplomovaný asistent hygieny a epidemiológie, prax v odbore 36 rokov.
- vzdelávanie pracovníkov (zoznam absolvovaných vzdelávacích aktivít podľa individuálneho plánu vzdelávania štátnych a verejných zamestnancov - všetci pracovníci odboru sú v štátnozamestnaneckom pomere a ich vzdelávanie sa vykonáva podľa § 163 zák. č.55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Pracovníci sa zúčastňovali vzdelávacích aktivít podľa schválených individuálnych vzdelávacích plánov. Vzdelávanie prebiehalo formou on-line štúdia (IS RAD, IS LAB, IS ESTE, MS Office, cudzie jazyky), osobnou účasťou na ÚVZ SR (IS RAD) a formou samoštúdia vyhľadávaním si odbornej literatúry na webe.

Personálne obsadenie odboru RÚVZ Nitra

- počet pracovníkov,
- rozdelenie pracovníkov podľa vzdelania,
- vzdelávanie pracovníkov (zoznam absolvovaných vzdelávacích aktivít podľa individuálneho plánu vzdelávania štátnych a verejných zamestnancov).
- Personálne obsadenie oddelenia radiačnej ochrany (od 01.01.2023 odbor radiačnej ochrany) bolo aj v roku 2022 zabezpečené tromi pracovníkmi s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa – dvomi fyzikmi (s praxou v odbore cca 24 rokov, resp. 4 roky) a jadrovou chemičkou (prax v odbore cca 6 rokov). V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa počet pracovníkov nezmenil. Všetci sú v štátnozamestnaneckom pomere na plný pracovný úväzok. Pracovníci sa v hodnotenom roku zúčastnili viacerých školiacich akcií. Išlo napríklad o workshop k problematike zaistenia bezpečnosti rádioaktívnych žiaričov organizovaný Úradom verejného zdravotníctva SR v spolupráci s Office of Radiological Safety z USA v termíne 08.-11.08.2022 (účasť 2 pracovníkov), výcvik CBRN špecialistov Radiation Detection and Investigative Techniques Training, ktorý tiež v spolupráci s americkou stranou (FBI a NSDD) organizovali ÚVZ SR a Ministerstvo vnútra SR (účasť 1 pracovníka). Jedna pracovníčka sa aktívne zúčastnila medzinárodnej konferencie organizovanej Medzinárodnou agentúrou pre atómovú energiu (IAEA) ohľadom spotrebných výrobkov s pridanými rádionuklidmi, ktorá sa uskutočnila v termíne 14.-16.11.2022 v Ľubľane v Slovinsku a tiež sa v dňoch 17.-18.05.2022 zúčastnila valného zhromaždenia Slovenskej nukleárnej spoločnosti. Dvaja pracovníci sa zúčastnili konferencie s medzinárodnou účasťou Nitrianske dni nukleárnej medicíny organizovanej spoločnosťou IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra v dňoch 23.-25.11.2022 s aktívnou prezentáciou na tému „Prehľad veľkostí efektívnych dávok pacientov z CT vyšetrení vykonaných v Nitrianskom kraji v roku 2019“ a jeden pracovník dňa 17.11.2022 webináru organizovanom UNSCEAR (United Nations Scientific Committee on the Effects of Atomic Radiation) na tému „Evaluation of Occupational Exposure to Ionizing Radiation“. Vedúci oddelenia absolvoval dňa 21.06.2022 seminár „Manažérske vzdelávanie vedúcich zamestnancov štátnej a verejnej správy“ a dňa 22.09.2022 dištančne absolvoval zahraničnú stáž k činnosti európskych inštitúcií v Bruseli, ktorá nadväzovala na projekt z operačného systému Efektívna verejná správa. Všetci pracovníci oddelenia absolvovali dňa 10.02.2022 školenie o kyberbezpečnosti a v súvislosti so zavádzaním nových informačných systémov úradov verejného zdravotníctva sa zúčastňovali školiacich webinárov k modulom ESTE,

RAD, LAB a ŠZD a dňa 16.12.2022 absolvovali workshop Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva.

Personálne obsadenie oddelenia RÚVZ Banská Bystrica

K 31.12.2022 bolo oddelenie radiačnej ochrany Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici (ďalej len „oddelenie radiačnej ochrany“) personálne obsadené 13 pracovníkmi s plným pracovným úväzkom a jedným pracovníkom s pracovným úväzkom 0,2. Šiesti pracovníci oddelenia sú štátni zamestnanci, 8 pracovníkov oddelenia sú zamestnanci pre výkon práce vo verejnom záujme a z tohto počtu sú 7 zaradení ako zdravotnícki pracovníci.

Profesijné zloženie:

- 1 lekár
- 3 VŠ so zameraním na jadrovú fyziku (pracovné úväzky 2 + 0,2)
- 1 VŠ so zameraním jadrová chémia
- 3 VŠ so zameraním na chémiu
- 1 VŠ so zameraním biomedicínska fyzika
- 1 VŠ so zameraním verejné zdravotníctvo
- 1 VŠ so zameraním environmentálna výchova
- 2 SŠ - laborantka
- 1 pomocná laborantka

Vzdelávanie pracovníkov

V systéme kontinuálneho vzdelávania boli v priebehu roka 2022 limitované možnosti osobnej účasti na vzdelávacích akciách zameraných na rozšírenie znalostí z oblasti radiačnej ochrany a z uvedeného dôvodu bolo vzdelávanie riešené nielen prezenčnou ale aj dištančnou formou v podobe účasti na online vzdelávacích aktivitách ako sú webináre, virtuálne konferencie a online workshopy a taktiež formou samostatného štúdia odbornej literatúry.

VZDELÁVACIE AKCIE		
	Odborný seminár - názov a organizátor	Počet účastníkov
1	Rádioterapia - liečba ionizujúcim žiarením, externá rádioterapia	13
2	RTG prístroje s digitálnym receptorom obrazu	13
3	Radiačná ochrana žien pri rádiologických vyšetreniach v priebehu tehotenstva (platná legislatíva), ožiarenie plodu pri rádiologických vyšetreniach, vplyv ionizujúceho žiarenia na plod vo včasnom období tehotenstva	13
	Webinár - názov a organizátor	Počet účastníkov
4	Radiation Protection in Dental Radiology IAEA, RPOP, 25. 11. 2022	2
5	Person-Specific Organ Dosimetry in Radiation Protection: Do We Have the Necessary Computational Tools for a Paradigm Change? IAEA, RPOP, 1. 9. 2022	1

6	Radiation Protection of Patients in Nuclear Medicine: Diagnostic Reference Levels and Accuracy of Activity Meters IAEA, RPOP, 8. 6. 2022	1
7	What is the Best Metric to Quantify and Qualify Imaging Radiation Dose? IAEA, RPOP, 6. 6. 2022	1
8	Webinar to launch the UNSCEAR 2020/2021 Report Volume I, Annex A: EVALUATION OF MEDICAL EXPOSURE TO IONIZING RADIATION, UNSCEAR, 25. 5. 2022	1
9	What is the Best Metric to Quantify and Qualify Imaging Radiation Dose? IAEA, RPOP, 6. 6. 2022	1
10	Biological Mechanisms Relevant for the Interference of Cancer Risks From Low-Dose and Lose-Dose-Rate Radiation, UNSCEAR, 23. 3. 2022	1
11	Webinar to launch the UNSCEAR 2020/2021 Report Volume I, Annex C: BIOLOGICAL MECHANISMS RELEVANT FOR THE INFERENCE OF CANCER RISKS FROM LOW-DOSE AND LOSE-DOSE-RATE RADIATION, UNSCEAR, 23. 3. 2022	1
12	Radiation Protection in Nuclear Medicine: Best Practice IAEA, RPOP, 15. 3. 2022	1
13	Webinar on Reporting to the IAEA: USIE and ITDB Information IAEA, 2. 3. 2022	1
	Odborné kurzy - názov a organizátor	
14	Site Security Plan Development Writeshop PNNL, USA, Bratislava 8. - 11. 8.2022	4
15	Radiological Source Security Inspector Training PNNL, USA, Bratislava 14. - 18. 8. 2022	5

Personálne obsadenie odboru RÚVZ Košice

Organizačne je práca na odbore rozdelená do dvoch oddelení - Oddelenie radiačnej ochrany na pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia a Oddelenie monitorovania, laboratórnych analýz a havarijnej pripravenosti. K 31. 12. 2022 vykonávalo činnosť 9 pracovníkov.

Počet pracovníkov odboru v roku 2022: 9

- 5 VŠ
- 1 DAHE
- 3 lab.

Vzdelávanie pracovníkov (zoznam absolvovaných vzdelávacích aktivít podľa individuálneho plánu vzdelávania štátnych a verejných zamestnancov)

Pracovníci Odboru radiačnej ochrany sa pasívne zúčastňovali Odborných seminár pre pracovníkov Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach v dňoch 19. 05. 2022, 22. 09. 2022, 20. 10. 2022 a 08. 12. 2022.

Dňa 19. 05. 2022 pracovníci odboru na Odbornom seminári pre pracovníkov Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach aktívne prezentovali prednášky:

- Kleinová Kamila: Zhodnotenie projektu RER 9153 – Radónový prieskum 2020
- Polašková Magdaléna: Rádioaktivita pôdy a porastu v Košickom a Prešovskom kraji
- Kastellová Daniela: Prehľad defektoskopických pracovísk v Košickom a Prešovskom kraji
- Tomková Andrea: Sumarizácia zdrojov ionizujúceho žiarenia podliehajúcim oznámenej činnosti.

Odbornú úroveň si zvyšovali pracovníci aj na seminároch uskutočňovaných na Odbore radiačnej ochrany, pričom boli pracovníkmi odboru odprezentované prednášky:

apríl 2022 – Šimurdová Ľuboslava – Zásady bezpečnosti práce v chemickom a rádiochemickom laboratóriu

jún 2022 - Bečka Michal – Výpočet neistoty pri rádiochemickom stanovení celkovej objemovej aktivity alfa, celkovej objemovej aktivity beta, ^{226}Rn a ^{226}Ra

september 2022 - Kastellová Daniela - Prehľad defektoskopických pracovísk v Košickom a Prešovskom kraji

Prostredníctvom vzdelávacej agentúry ARGAMA, ktorá je zameraná na vzdelávacie podujatia v rámci kontinuálneho vzdelávania pracovníkov v zdravotníctve sa pracovníci zúčastnili prednášok:

- 23. 02. 2022 – Podpora organizmu pri liečbe pacienta s onkologickým ochorením – 1 pracovník
- 17. 03. 2022 – Stres, nespavosť, únava – pomoc z prírody – 3 pracovníci
- 31. 03. 2022 – Podpora protiinfekčnej imunity u detí – 4 pracovníci
- 02. 04. 2022 – Jarná škola integratívnej medicíny – 4 pracovníci
- 19. 05. 2022 – Anémia z nedostatku železa – pomoc z prírody - 3 pracovníci
- 05. 10. 2022 – Liečivé huby a ich protivírusové účinky – 4 pracovníci
- 29. 10. 2022 – Jesenná škola integratívnej medicíny – Podpora imunity a sezónne ochorenia – 2 pracovníci
- 15. 11. 2022 – Príroda má riešenie na zdravé kosti, kĺby, šľachy – 3 pracovníci

Dňa 15. 06. 2022 sa pracovníčka odboru zúčastnila akreditovaného vzdelávania – „Práca s veľmi toxickými látkami a zmesami a s toxickými látkami a zmesami“, ktoré organizovala Vzdelávacia inštitúcia MEDISON, s.r.o. Košice.

Rádiochemického seminára, organizovaného Slovenskou vodárenskou spoločnosťou, dňa 10. 10. 2022 sa zúčastnil jeden pracovník odboru.

Odbornú prípravu na poskytovanie služby dôležitej z hľadiska radiačnej ochrany – stanovenie na stanovenie hodnôt rádiologických ukazovateľov pitnej vody, pramenitej vody a prírodnej minerálnej vody absolvoval dňa 11. 10. 2022 jeden pracovník odboru.

Dňa 29. 10. 2022 sa zamestnanci odboru zúčastnili školenia zameraného na implementovanie Integrovaného systému úradov verejného zdravotníctva SR - IS MIS do praxe.

2. Organizačné členenie odboru RÚVZ Bratislava

Vedúca odboru – hlavný radca

Zamestnanci odboru – odborný radca (2) a radca (1)

Organizačné členenie odboru RÚVZ Nitra

Oddelenie radiačnej ochrany nemalo v roku 2022 žiadne vnútorné organizačné členenie.

Organizačné členenie odboru RÚVZ Banská Bystrica

Oddelenie radiačnej ochrany nebolo v roku 2022 organizačne rozčlenené.

Organizačné členenie odboru RÚVZ Košice

Členenie odboru radiačnej ochrany:

Vedúci odboru

1. Oddelenie radiačnej ochrany na pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia

VŠ – 2

DAHE - 1

2. Oddelenie monitorovania, laboratórnych analýz a havarijnej pripravenosti

VŠ - 2

lab. - 3

3. Hlavná náplň činnosti odboru, ťažiskové úlohy v predchádzajúcom roku v jednotlivých oblastiach radiačnej ochrany, celkové zhodnotenie činnosti odboru v predchádzajúcom kalendárnom roku (RÚVZ Bratislava)

Odbor radiačnej ochrany je samostatný odbor, ktorý sa zaoberá hodnotením vplyvu ionizujúceho žiarenia na zdravie ľudskej populácie. Na základe vedeckých poznatkov a podkladov získaných dozornou činnosťou navrhuje všeobecné a hodnotí konkrétne opatrenia na zabezpečenie účinnej ochrany zdravia ľudí. Pripravuje podklady pre usmerňovanie ochrany zdravia pri činnostiach vedúcich k ožiareniu v rôznych oblastiach hospodárstva, zdravotníctva, školstva, vedy a výskumu. V životnom prostredí skúma výskyt prírodnej a antropogénnej skladby rádioizotopov s ohľadom na možný vplyv na zdravie obyvateľstva. Svoju činnosť vykonáva v súlade s najnovšími vedeckými poznatkami o zdravotnom riziku ionizujúceho žiarenia, medzinárodnými odporúčaniami a medzinárodnými a národnými všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Svoju úlohu v oblasti radiačnej ochrany vykonáva viacerými činnosťami. Z nich najdôležitejšie, prípadne najčastejšie vykonávané sú:

- výkon štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany,
- príprava podkladov k vydávaniu rozhodnutí, záväzných a odborných stanovísk,
- poradenská a konzultačná činnosť,
- riešenie podnetov a sťažností,
- riešenie programov a projektov verejného zdravotníctva v oblasti radiačnej ochrany, legislatívna činnosť,
- prešetrovanie radiačných udalostí,
- riešenie nálezov rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu,
- účasť na cvičeniach simulujúcich mimoriadnu radiačnú udalosť,
- vedenie evidencie pracovísk, kde sa vykonávajú činnosti vedúce k ožiareniu a pracovísk, ktoré poskytujú službu dôležitú z hľadiska radiačnej ochrany,
- zvyšovanie kvalifikácie pracovníkov aktívnou alebo pasívnou účasťou na odborných podujatiach,
- spolupráca s Odborom preventívneho a pracovného lekárstva pre posúdenie práce a pracovných podmienok v súvislosti s podozrením na chorobu z povolania a posúdenie kategórie rizikových prác s rizikovým faktorom ionizujúceho žiarenia.

Zabezpečovanie všetkých činností odboru Radiačnej ochrany je veľmi náročná úloha, ktorá si vyžaduje kvalifikovaných odborníkov a mnohé činnosti sú časovo náročné. Napriek personálnemu poddimenzovaniu sa pracovníkom darilo zabezpečovať štátny dozor v oblasti radiačnej ochrany a prípravu podkladov k vydaniu rozhodnutí na registráciu/povolenie na výkon činností vedúcich k ožiareniu, registráciu na služby dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany a záväzné stanoviská a rozhodnutia v rámci posudkovej činnosti v súlade s termínmi stanovenými v zákone o správnom konaní.

Hlavná náplň činnosti odboru, ťažiskové úlohy v predchádzajúcom roku v jednotlivých oblastiach radiačnej ochrany, celkové zhodnotenie činnosti odboru v predchádzajúcom kalendárnom roku (RÚVZ Nitra)

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre je podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 87/2018 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 87/2018 Z. z.) príslušným orgánom štátnej

správy v oblasti radiačnej ochrany v územnom obvode Nitrianskeho kraja (okresy Nitra, Zlaté Moravce, Šaľa, Topoľčany, Levice, Nové Zámky a Komárno).

V tejto oblasti sa zaoberá sledovaním a hodnotením vplyvu ionizujúceho žiarenia na zdravie pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, pacientov pri lekárskom ožiarení ako aj obyvateľov vo všeobecnosti a tiež vplyvu na životné prostredie. Oddelenie radiačnej ochrany zabezpečovalo do 31.10.2022 aj výkon štátneho zdravotného dozoru v oblasti používania vybraných zdrojov neionizujúceho žiarenia (lasery, intenzívne pulzné svetlo, magnetická rezonancia a pod.) v okresoch Nitra, Zlaté Moravce a Šaľa podľa zákona č. 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 355/2007 Z. z.) a súvisiacich predpisov.

Výkon dozornej činnosti v oblasti radiačnej ochrany je zameraný na:

- vykonávanie kontroly pracovných podmienok, spôsobu zaobchádzania so zdrojmi ionizujúceho žiarenia z hľadiska ich možného vplyvu na zdravie pracovníkov a obyvateľstva a odbornej spôsobilosti pracovníkov pri zabezpečení radiačnej ochrany v zmysle legislatívnych požiadaviek,
- vykonávanie dozimetrických meraní príkonu priestorového dávkového ekvivalentu žiarenia rtg zariadení, uzavretých a otvorených žiaričov, vykonávanie špecializovaných meraní kvality rtg prístrojov v zdravotníckych a veterinárnych prevádzkach, gamaspektrometrických analýz v teréne a meraní úrovne povrchovej alfa, beta a gama kontaminácie na pracoviskách s otvorenými žiaričmi a pri radiačných mimoriadnych udalostiach,
- vedenie evidencie používaných aj vyradených zdrojov ionizujúceho žiarenia, pracovísk so zdrojmi žiarenia a poskytovanie informácií do centrálného registra zdrojov ionizujúceho žiarenia,
- vydávanie potvrdení o zaevidovaní oznamovaných činností (§ 23 zákona č. 87/2018 Z. z.),
- vydávanie rozhodnutí o registrácii a povolení, resp. zmien registrácií a zmien povolení činností vedúcich k ožiareniu (najmä používanie zdravotníckych, veterinárnych a technických rtg prístrojov, lineárnych urýchľovačov, odber, skladovanie a používanie otvorených a uzavretých žiaričov) a činností dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany (napr. rozhodnutí na hodnotenie radónu a hodnotenie rádiologických ukazovateľov vo vode),
- vydávanie záväzných stanovísk a rozhodnutí v rámci posudkovej činnosti (§ 32 zákona č. 87/2018 Z. z.),
- vydávanie odborných stanovísk a vyjadrení v oblasti radiačnej ochrany,
- problematika zaraďovania pracovníkov a vykonávaných prác so zdrojmi ionizujúceho žiarenia do príslušných kategórií podľa veľkosti zdravotného rizika (rizikové práce, kategórie A a B pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia), kontrola plnenia súvisiacich povinností a vedenie evidencie rizikových prác,
- usmerňovanie fyzických a právnických osôb pri nakladaní so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, konzultačná a osvetová činnosť v problematike ionizujúceho žiarenia,
- plnenie programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v SR,
- participáciu pri tvorbe legislatívy v oblasti radiačnej ochrany, pripomienkovanie legislatívnych návrhov,
- prešetrovanie podnetov a podozrení na chorobu z povolania v súvislosti s prácou so zdrojmi ionizujúceho žiarenia,
- prešetrovanie zvýšených dávok ožiarenia pracovníkov so zdrojmi žiarenia, prípadov lekárskeho ožiarenia tehotných žien, mimoriadnych udalostí (strát kontroly nad zdrojmi žiarenia, záchyty rádioaktívneho materiálu, radiačných nehôd a havárií a pod.),
- problematiku hodnotenia rádiologických ukazovateľov vo vode, v stavebných materiáloch a hodnotenia veľkosti expozície radónom na pracoviskách a v pobytových priestoroch,
- plnenie úloh ako stála zložka radiačnej monitorovacej siete,
- vyhľadávanie opustených rádioaktívnych žiaričov, rádioaktívnych materiálov a rádioaktívne kontaminovaných predmetov, dozimetrické previerky v zberniach kovového šrotu,
- účasť na cvičeniach simulujúcich ohrozenie verejného zdravia ionizujúcim žiarením (radiačné havárie v jadroveenergetických zariadeniach, straty kontroly nad zdrojmi žiarenia, zneužitie zdrojov žiarenia a pod.),

- členstvo v poradnom zbore hlavného hygienika SR pre odbor radiačnej ochrany a v skúšobnej komisii ÚVZ SR na skúšanie odbornej spôsobilosti v radiačnej ochrane a uznávanie odbornej spôsobilosti pre registrovanú činnosť.

Náplň a hodnotenie činnosti oddelenia radiačnej ochrany v oblasti používania vybraných zdrojov neionizujúceho žiarenia je súčasťou výročnej správy oddelenia preventívneho pracovného lekárstva.

Prístrojové vybavenie pracoviska je nasledovné:

- od 21.04.1997 prenosný dozimetrický prístroj na meranie priestorového dávkového ekvivalentu RAM ION, model 4-0040, výrobcu ROTEM Industries, Izrael,
- od 08.12.2004 prenosný monitor povrchovej rádioaktívnej kontaminácie alfa, beta a gama žiarenia Contamat FHT 111M s butánovou a xenónovou sondou, výrobcu ESM Eberline, Nemecko,
- od 28.05.2010 prenosný prístroj pre meranie parametrov kvality primárneho zväzku rtg prístrojov (dopadová dávka, dávkový príkon, vrcholové napätie, expozičný čas, prvá polohrúbka, počet pulzov) Unfors ThinX RAD výrobcu Unfors Instruments AB, Švédsko,
- od 16.10.2014 prenosný dozimetrický prístroj na meranie priestorového dávkového ekvivalentu fotónového žiarenia RadEye PRD fi. Thermo Fisher Scientific Messtechnik GmbH, Nemecko,
- od 16.10.2014 prístroj na meranie priestorového dávkového ekvivalentu a povrchovej rádioaktívnej kontaminácie alfa, beta a gama žiaričmi RadiaGem 2000 fi. CANBERRA, Francúzsko,
- od 29.01.2020 prístroj na meranie priestorového dávkového ekvivalentu FH 40 G-L 10 výrobcu Thermo Electron Corporation GmbH, Nemecko,
- od 29.01.2020 tri elektronické dozimetre typu DMC 3000 výrobcu MIRION Technologies (Canberra) S.A.S., Francúzsko,
- od 29.07.2020 prenosný spektrometer SPIR-Ace s neutrónovou sondou výrobcu MIRION Technologies (Canberra) S.A.S., Francúzsko.

Zámerom je pracovisko vybaviť prístrojmi na hodnotenie kvality primárneho zväzku rtg prístrojov umožňujúcim merať aj kvalitu CT prístrojov, mamografov a zubných panoramatických a CBCT prístrojov.

Celkové zhodnotenie činnosti:

Celkovú situáciu v oblasti ochrany zdravia pred nepriaznivými účinkami ionizujúceho žiarenia v spádovej oblasti Nitrianskeho kraja je možné hodnotiť ako uspokojivú. V priebehu roka sa pracovníci podieľali na riešení troch nálezov rádioaktívneho materiálu, a to v zberni kovového šrotu v Nových Zámkoch a v dvoch poľnohospodárskych družstvách v okrese Komárno - vid' nižšie v kapitole 9 „Núdzové situácie, havarijná pripravenosť a odozva“.

Okrem uvedeného nebola zaznamenaná žiadna radiačná mimoriadna udalosť ani žiadny podnet na prešetrovanie podozrenia na chorobu z povolania. V kraji nepribudli oproti predchádzajúcemu roku žiadne také zdroje žiarenia, ktoré by sa mohli výraznejšou mierou podieľať na ožiarení obyvateľstva. V Atómovej elektrárni Mochovce sa v roku 2022 začal uvádzať do prevádzky 3. blok a pokračovala dostavba 4. bloku, štátny dozor v oblasti radiačnej ochrany v jadroveoenergetickom zariadení vykonáva ÚVZ SR.

Oddelenie radiačnej ochrany RÚVZ Nitra, ako aj všetky ostatné pracoviská radiačnej ochrany na úradoch verejného zdravotníctva, sa v roku 2022 zúčastnilo dvoch medzinárodných misií Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu - ORPAS (Occupational Radiation Protection Appraisal Service) a IRRS (Integrated Regulatory Review Service) – vid' kapitolu 5 „Medzinárodná spolupráca“.

V radónovej problematike boli v roku 2022 získané a odkomunikované výsledky pilotného radónového prieskumu zastrešeného Medzinárodnou agentúrou pre atómovú energiu so sídlom vo Viedni (projekt RER 9153), v rámci ktorého bolo ešte v roku 2021 v troch okresoch Nitrianskeho kraja do 24 rodinných domov spĺňajúcich špecifické požiadavky rozmiestnených spolu 48 detektorov na meranie objemovej aktivity radónu v pobytových priestoroch po dobu 2 x 6 mesiacov a 24 termoluminiscenčných dozimetrov po dobu 6 mesiacov – vid' nižšie v kapitole 18 „Mimoriadne úlohy, činnosti presahujúce rámec štátneho dozoru v radiačnej ochrane a ďalšie činnosti odboru“.

Každoročne dochádza k zvyšovaniu počtu subjektov používajúcich röntgenové zariadenia a k zvyšovaniu počtu zdravotníckych rádiologických vyšetrení. Predovšetkým v rezorte zdravotníctva dochádza k postupnému vyradovaniu starších röntgenových prístrojov a ich nahrádzaniu novými, priamo digitalizovanými prístrojmi, ktoré umožňujú získať diagnostické informácie pri menšej radiačnej záťaži pacientov.

V oblasti používania uzavretých žiaričov a technických rtg prístrojov na nedeštruktívnu defektoskopiu dochádza v kraji k významnému znižovaniu počtu výkonov, a to najmä z dôvodu ukončovania dostavby v Atómovej elektrárni Mochovce a výrazného útlmu výroby v SES, a.s. Tlmače.

Počty používaných uzavretých žiaričov v oblasti defektoskopie, ale aj ako súčasti priemyselných indikačných zariadení sa postupne znižujú.

Závažným pretrvávajúcim problémom sú nevyjasnené vlastnícke vzťahy vo veci rádioaktívneho žiariča Cs-137, ktorý je súčasťou nepoužívaného ožarovacieho zariadenia pre externú terapiu gama žiarením Cesioterax 3N umiestneného v priestoroch, ktoré má od Úradu Nitrianskeho samosprávneho kraja v prenájme spoločnosť Nemocnica AGEL Komárno s.r.o. (pozri kapitolu 6, časť A) „Využívanie zdrojov ionizujúceho žiarenia na lekárske ožiarenie“. Nedoriešený je tiež problém skladovaného biologického rádioaktívneho odpadu určeného na likvidáciu v Slovenskej poľnohospodárskej univerzite v Nitre, nakoľko na Slovensku nie je žiadny subjekt, ktorý by bol držiteľom povolenia ÚVZ SR na likvidáciu takéhoto druhu odpadu. Uvedené by sa malo vyriešiť v rámci mimoriadneho celoštátneho zberu historických rádioaktívnych záťaží, zastrešovaného Ministerstvom hospodárstva SR a realizovaného oprávnenou spoločnosťou Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a.s. (JAVYS, a.s.).

Činnosť oddelenia bola aj v roku 2022 čiastočne ovplyvnená mimoriadnou pandemickou situáciou a potrebou v priebehu mesiaca január prioritne riešiť trasovanie osôb pozitívnych na COVID-19 a poskytovať verejnosti telefonické a e-mailové konzultácie v danej problematike.

Hlavná náplň činnosti oddelenia, ťažiskové úlohy v predchádzajúcom roku v jednotlivých oblastiach radiačnej ochrany, celkové zhodnotenie činnosti oddelenia v predchádzajúcom kalendárnom roku (RÚVZ Banská Bystrica)

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici je orgánom radiačnej ochrany a v rozsahu ustanovenom zákonom č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o radiačnej ochrane“) vykonáva štátnu správu v oblasti radiačnej ochrany. Oddelenie radiačnej ochrany zabezpečuje vykonávanie štátneho dozoru pri vykonávaní činností vedúcich k ožiareniu, napríklad pri plánovanom využívaní zdrojov ionizujúceho žiarenia v zdravotníctve pri diagnostike a liečbe pacientov v rádiológii, nukleárnej medicíne a v radiačnej onkológii, pri nakladaní s rádioaktívnymi odpadmi, pri využívaní zdrojov ionizujúceho žiarenia v priemysle, pôdohospodárstve a veterinárnej medicíne, v školstve, vo vede a výskume a v ďalších oblastiach využívania zdrojov ionizujúceho žiarenia, ďalej pri činnostiach v prostredí s prírodným ionizujúcim žiarením, ktoré vyžadujú usmerňovanie a pri poskytovaní služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany podliehajúcich registrácii. Jeho pôsobnosť je daná od 1. 4. 2018 zákonom č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane. V súlade s platnými právnymi predpismi vo svojom spádovom území, ktorým je Banskobystrický a Žilinský kraj usmerňuje a reguluje používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia a vykonávanie činností v prostredí s prírodným ionizujúcim žiarením. Pri svojej činnosti vychádza z ustanovení slovenských právnych predpisov, európskych smerníc a všeobecne uznávaných medzinárodných usmernení a odporúčaní v oblasti radiačnej ochrany

Pri mimoriadnej radiačnej udalosti alebo v núdzovej radiačnej situácii je úlohou pracovníkov oddelenia usmerňovať a navrhovať opatrenia na zabezpečenie radiačnej ochrany a obmedzenie ožiarenia pracovníkov, obyvateľov a zasahujúcich osôb, v prípade nálezu rádioaktívnych materiálov neznámeho pôvodu aj navrhovať opatrenia s cieľom zabrániť ich zneužitiu na nelegálnu manipuláciu, vrátane možnosti ich zneužitia na teroristické účely.

Oddelenie sa podieľa riešení mimoriadnych situácií a vykonávaní opatrení pri strate kontroly nad zdrojmi ionizujúceho žiarenia a pri nálezoch rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu.

K náplni činnosti oddelenia v spádovom území patrí aj kontrola zaistenia bezpečnosti a ochrany zdrojov ionizujúceho žiarenia, vydávanie pokynov na odstránenie zistených nedostatkov pri výkone štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany a vedenie evidencie oznamovaných, registrovaných a povoloňovaných činností vedúcich k ožiareniu, prevádzkovateľoch a pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, evidencie poskytovaných služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany podliehajúcich registrácii a vedenie evidencie údajov o prevádzkovateľoch a pracoviskách v prostredí s prírodným ionizujúcim žiarením v spádovom území Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici.

Súčasťou činnosti oddelenia je vykonávanie špecializovaných rádiochemických, dozimetrických a spektrometrických analýz a meraní vzoriek životného prostredia, pracovného prostredia a potravinového reťazca na účely hodnotenia dávkovej záťaže pracovníkov a obyvateľov, vykonávanie monitorovania radiačnej situácie, zber a spracovanie údaje o výsledkoch monitorovania v spádovom území na hodnotenie vplyvu ionizujúceho žiarenia na zdravie obyvateľov.

Oddelenie sa ďalej podieľa na činnosti radiačnej monitorovacej siete Slovenskej republiky a monitorovaní radiačnej situácie v životnom prostredí a hodnotení obsahu rádioaktívnych látok v zložkách životného prostredia a v potravinovom reťazci a informovaní inštitúcií Európskej únie o radiačnej situácii v Slovenskej republike, kontrole radiačnej situácie v okolí JE Mochovce, informovaní obyvateľov o monitorovaní rádioaktívnych látok v pitnej vode.

Okrem spolupráce s odbornými radiačnej ochrany príslušných orgánov radiačnej ochrany sa podieľa na riešení národných programov a medzinárodných programov významných pre radiačnú ochranu, spolupráci v oblasti radiačnej ochrany s ministerstvami a inými ústrednými orgánmi štátnej správy, spolupráci s medzinárodnými inštitúciami v oblasti radiačnej ochrany

- Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu (IAEA),
- Vedecký výbor Organizácie spojených národov pre sledovanie účinkov atómového žiarenia na ľudí (UNSCEAR),
- Združenie európskych dozorných orgánov v oblasti radiačnej ochrany (HERCA),
- Spoločné výskumné centrum Európskej komisie, Joint Research Centre (JRC).

Ťažiskovými úlohami v roku 2022 bola príprava podkladov pre novelu zákona č. 87/2018 z. z. o radiačnej ochrane a novelu vyhlášok vydaných na jeho vykonanie a príprava podkladov a pripomienok pre tvorbu, testovanie a implementáciu nového informačného systému úradov verejného zdravotníctva. Pracovníci oddelenia sa podieľali aj na príprave Národného akčného radónového plánu, ktorý bol schválený vládou SR vo februári 2022.

Hlavná náplň činnosti odboru, ťažiskové úlohy v predchádzajúcom roku v jednotlivých oblastiach radiačnej ochrany, celkové zhodnotenie činnosti odboru v predchádzajúcom kalendárnom roku (RÚVZ Košice)

Jednou zo základných úloh štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany je ochrana zdravia ľudí pred účinkami ionizujúceho žiarenia pri všetkých činnostiach vedúcich k ožiareniu za normálnych podmienok a v prípade straty kontroly nad zdrojom žiarenia. V rámci radiačnej ochrany je potrebné regulovať radiačnú záťaž pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia a obyvateľstva ako celku, zabrániť vzniku nestochastických účinkov a udržiavať riziko stochastických účinkov na najnižšej možnej miere. Je potrebné zabezpečiť, aby činnosti vedúce k ožiareniu vykonávali iba osoby so zodpovedajúcou zdravotnou a odbornou spôsobilosťou, pričom musí byť zaistená i odborná lekárska starostlivosť pre pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia a v prípade straty kontroly nad zdrojom žiarenia i pre obyvateľstvo. Činnosť odborníkov v ochrane zdravia pred účinkami ionizujúceho žiarenia je sledovaná orgánmi Európskej únie a Medzinárodnej komisie pre atómovú energiu. Táto skutočnosť kladie vysoké nároky na odbornú úroveň pracovníkov odboru. Ochrana zdravia pred ionizujúcim žiarením je taktiež sledovaná a pripomienkovaná zo strany mimovládnych ekologických organizácií.

Mimoriadne dôležitou súčasťou systému zdravotnej starostlivosti je bezpečnosť pacientov a racionálne znižovanie dávok ionizujúceho žiarenia pri zachovaní poskytovaných diagnostických informácií, prípadne ich rozšírení. Pracoviská odborov radiačnej ochrany spolupracujú pri zavádzaní programov kvality pri lekárskom ožiarení na jednotlivých rádiodiagnostických pracoviskách a dbajú na dodržiavanie predpísaných pracovných postupov pri rôznych typoch vyšetrení.

Veľký význam má aj kontrola dovozu zdrojov ionizujúceho žiarenia na územie Slovenskej republiky, ako aj ich vývozu zo Slovenskej republiky. Každý členský štát Európskej únie musí mať vybudované zariadenia na uskutočňovanie nepretržitého sledovania úrovni radiačnej kontaminácie atmosféry, hydrosféry, pôdy a čĺnkov potravinového reťazca. V súvislosti so sledovaním prírodnej rádioaktivity je činnosť zameraná na stanovenie radónu v podloží, ako aj na meranie objemovej aktivity radónu v ovzduší, v obytných a v pracovných priestoroch (napr. verejnosti prístupné jaskyne). V stavebných materiáloch sa stanovuje obsah prírodných rádionuklidov a vyhodnocuje sa index hmotnostnej aktivity.

V roku 2022 bolo spracovaných 220 podkladov pre vydanie rozhodnutí.

V súlade so zákonom č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bolo vydaných 14 potvrdení o zaevidovaní oznámenej činnosti, 141 rozhodnutí o registrovanej činnosti a 77 rozhodnutí na činnosti vedúce k ožiareniu.

Dvomi účastníkmi konania bolo vydané prerušenie konania. Po doplnení dokladov (osvedčenie o odbornej spôsobilosti odborného zástupcu) bolo následne vydané rozhodnutie o registrácii.

4. Legislatíva v oblasti radiačnej ochrany a jej implementácia (RÚVZ Bratislava)

Pracovníci odboru sa podieľali na príprave novely zákona NR SR č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zák. č. 87/2018 Z. z.) a to formou zasielania pripomienok k uvedenému zákonu a jeho vykonávacích predpisov a zároveň sa zúčastnili dvojďňovej pracovnej on-line porady k novele zákona 87/2018 Z. z.

Legislatíva v oblasti radiačnej ochrany a jej implementácia (RÚVZ Nitra)

RÚVZ Nitra sa podieľal na tvorbe novely zákona č. 87/2018 Z. z. formou diskusií na webexoch a zaslanými návrhmi zmien, ako aj účasťou na pracovnej porade k pripomienkam z medzirezortného pripomienkového konania na ÚVZ SR dňa 02.06.2022. Boli tiež zaslané požadované návrhy zmien do pripravovanej novely vyhlášky MZ SR č. 100/2018 Z. z. o obmedzovaní ožiarenia obyvateľov z pitnej vody, z prírodnej minerálnej vody a z pramenitej vody.

Implementáciu legislatívy v oblasti radiačnej ochrany v praxi nehodnotíme ako problematickú, menšie nezrovnalosti v zákone a súvisiacich vyhláškach MZ SR by mali byť odstránené novelizáciami v roku 2023.

Legislatíva v oblasti radiačnej ochrany a jej implementácia (RÚVZ Banská Bystrica)

Pri zabezpečovaní štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany sa uplatňovali nasledovné právne predpisy:

- Zákon č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MZ SR č. 99/2018 Z. z. o zabezpečení radiačnej ochrany.
- Vyhláška MZ SR č. 101/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zabezpečení radiačnej ochrany pri vykonávaní lekárskeho ožiarenia.
- Vyhláška MZ SR č. 96/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o činnosti radiačnej monitorovacej siete.
- Vyhláška MZ SR č. 98/2018 Z. z. o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

- Vyhláška MZ SR č. 100/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na obmedzovanie ožiarenia z pitnej vody, z prírodnej minerálnej vody a z pramenitej vody.
- Oznámenie Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 102/2018 Z. z. o vydaní opatrenia z 19. marca 2018 č. S02933-2018-OL, ktorým sa ustanovujú diagnostické referenčné úrovne lekárskeho ožiarenia

Pri zabezpečovaní ochrany pred ožiareními radónom sa vychádzalo z platných ustanovení zákona o radiačnej ochrane a schváleného Národného akčného radónového plánu.

V priebehu roka 2022 boli pripravené a predložené do pripomienkových konaní a ďalšieho legislatívneho procesu návrhy na novelizáciu všetkých uvedených platných predpisov v oblasti radiačnej ochrany.

Legislatíva v oblasti radiačnej ochrany a jej implementácia (RÚVZ Košice)

Nevyhnutnosťou transponovania Smernice Rady Európy 2013/59/Euratom z 5. 12. 2013 do našej legislatívy bolo potrebné prijať nový zákon, ktorý komplexnejšie upravil problematiku radiačnej ochrany. S účinnosťou od 01. 04. 2018 platí v Slovenskej republike zákon č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane a k tomu príslušné vykonávacie vyhlášky.

5. Medzinárodná spolupráca (RÚVZ Bratislava)

Pracovníci odboru nezastupujú SR v medzinárodných inštitúciách, nakoľko kontaktným bodom pre medzinárodné organizácie je Úrad verejného zdravotníctva SR.

Medzinárodná spolupráca (RÚVZ Nitra)

Jedna pracovníčka sa aktívne zúčastnila medzinárodnej konferencie IAEA ohľadom spotrebných výrobkov s pridanými rádionuklidmi, ktorá sa uskutočnila v termíne 14.-16.11.2022 v Ľubľane v Slovinsku. Projekt riešenia tejto problematiky by mal pokračovať aj v roku 2023.

Oddelenie radiačnej ochrany RÚVZ Nitra, ako aj všetky ostatné pracoviská radiačnej ochrany na úradoch verejného zdravotníctva, sa v roku 2022 zúčastnilo dvoch medzinárodných misií IAEA - ORPAS (Occupational Radiation Protection Appraisal Service) a IRRS (Integrated Regulatory Review Service):

Misia ORPAS vecne pokrýva problematiku posilňovania a zlepšovania legislatívnej a regulačnej infraštruktúry a implementáciu medzinárodných štandardov v oblasti radiačnej ochrany. Jej hlavným cieľom bolo zhodnotiť úroveň radiačnej ochrany na Slovensku, a to najmä vo vzťahu k dávkam pracovníkov a navrhnúť prípadné opatrenia na jej zlepšenie. Národným koordinátorom misie je ÚVZ SR. Prípravná misia ORPAS sa na Slovensku uskutočnila ešte v roku 2021. V termíne 27.06. - 06.07.2022 sa uskutočnila samotná hodnotiacia misia (Full Mission), v rámci ktorej bola prezentovaná činnosť štátneho dozoru v radiačnej ochrane a činnosť najvýznamnejších prevádzkovateľov zdrojov ionizujúceho žiarenia z rôznych oblastí a poskytovateľov služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany, boli realizované fyzické návštevy vybraných pracovísk a diskutovaná problematika naplňovania požiadaviek a odporúčaní európskych predpisov. Medzinárodný pracovný tím misie vypracoval hodnotiacu správu obsahujúcu odporúčania a návrhy zmien, ktoré budú riešené v rámci akčného plánu v stanovených termínoch.

Misia IRRS je zameraná na nezávislé hodnotenie legislatívneho a regulačného rámca v oblasti radiačnej ochrany, jadrovej bezpečnosti, bezpečnosti práce, ochrany životného prostredia a pod. Hlavná časť hodnotiacej periodickej misie IRRS sa uskutočnila v septembri 2022 na Úrade jadrového dozoru SR a na ÚVZ SR, pričom RÚVZ Nitra participoval najmä formou účasti na pracovných stretnutiach v module „Occupational Exposure“ a pripomienkami k návrhu hodnotiacej správy a akčného plánu na riešenie opatrení z misie IRRS.

Medzinárodná spolupráca (RÚVZ Banská Bystrica)

V priebehu roka 2022 sa pracovníci oddelenia podieľali na

a) zabezpečení priebehu misie ORPAS

- príprave podkladov pre misiu ORPAS;
- zabezpečení odborných diskusií k implementácii medzinárodných požiadaviek v jednotlivých oblastiach radiačnej ochrany pracovníkov;
- zabezpečení návštevy členov tímu na priemyselnom defektoskopickom pracovisku v Martine;

b) zabezpečení priebehu misie IRRS

- príprave legislatívnych podkladov pre misiu IRRS;
- zabezpečení odborných diskusií k implementácii medzinárodných požiadaviek v jednotlivých oblastiach radiačnej ochrany do legislatívy SR;

c) rokovaníach pracovných skupín HERCA - Združenie európskych dozorných orgánov v oblasti radiačnej ochrany, pracovné skupiny WG RISP a WG NAT;

d) rokovaníach pracovnej skupiny WG RMS (zaistenie bezpečnosti rádioaktívnych materiálov);

e) plenárnom zasadaní a odborných rokovaníach UNSCEAR vo Viedni;

f) rokovaníach a ďalších aktivitách MAAE zameraných na ochranu pred ožiareními radónom a prípravu národných akčných radónových plánov;

g) pracovných stretnutiach RASSC (IAEA);

h) rokovaníach "Steering Group on Quality and Safety of Medical Applications of Ionizing Radiation" pri Európskej komisii;

i) spolupráci s PNNL (USA) na príprave odborných kurzov zameraných na zaistenie bezpečnosti uzavretých žiaričov, hodnotenie plánov zaistenia bezpečnosti a optimalizáciu postupov pri dozore.

6. Zabezpečenie radiačnej ochrany a výkon štátneho dozoru na pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia (RÚVZ Bratislava)

Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava hl. mesto so sídlom v Bratislave je územne príslušným orgánom štátnej správy v oblasti radiačnej ochrany Bratislavského kraja, ktorý pozostáva z okresov Bratislava I. – V, Pezinok, Malacky a Senec. Výkon štátneho dozoru je ustanovený v § 7 ods. 1 písm. a) body 1 až 7 zák. č. 87/2018 Z. z. a vykonáva sa pri:

- činnosti vedúcej k ožiareniu povolenej podľa § 28 ods. 3 a 4 zák. č. 87/2018 Z. z.,
- činnosti vedúcej k ožiareniu registrovanej podľa § 25 ods. 1 zák. č. 87/2018 Z. z.,
- činnosti vedúcej k ožiareniu oznámenej podľa § 23 ods. 1 zák. č. 87/2018 Z. z.,
- poskytovaní služby dôležitej z hľadiska radiačnej ochrany registrovanej podľa § 25 ods. 2 zák. č. 87/2018 Z. z.,
- uvoľňovaní rádioaktívnych látok a rádioaktívne kontaminovaných predmetov, ktoré vznikli alebo sa používali pri činnosti vedúcej k ožiareniu, spod administratívnej kontroly,
- zmiešavaní rádioaktívneho materiálu uvoľňovaného z pracoviska, na ktorom sa nakladá s materiálom so zvýšeným obsahom prírodných rádioizotopov s nerádioaktívnym materiálom na opätovné použitie alebo recykláciu,
- nakladaní s produktmi banskej činnosti, ktoré vznikli v súvislosti so získavaním rádioaktívneho nerastu a sú uložené na odvaloch a odkaliskách.

Pri výkone štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany (ďalej len „štátny dozor“) sme preverovali dodržiavanie ustanovení zák. č. 87/2018 Z. z. a k nemu vydaných všeobecne záväzných právnych predpisov:

- Vyhláška MZ SR č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia (ďalej len vyhl. MZ SR č. 98/2018 Z. z.),
- Vyhláška MZ SR č. 99/2018 Z. z. o zabezpečení radiačnej ochrany (ďalej len vyhl. MZ SR č. 99/2018 Z. z.),
- Vyhláška MZ SR č. 100/2018 Z. z. o obmedzovaní ožiarenia obyvateľov z pitnej vody, z prírodnej minerálnej vody a z pramenitej vody (ďalej len vyhl. MZ SR č. 100/2018 Z. z.),
- Vyhláška MZ SR č. 101/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zabezpečení radiačnej ochrany pri vykonávaní lekárskeho ožiarenia v znení novely vyhlášky č. 340/2019 Z. Z. (ďalej len vyhl. MZ SR č. 101/2018 Z. z.).

A) Využívanie zdrojov ionizujúceho žiarenia na lekárske ožiarenie - výkon dozoru v radiačnej ochrane na pracoviskách, kde sa vykonáva lekárske ožiarenie, sme vykonávali na základe žiadosti účastníkov konania na vydanie povolenia/registrácie činnosti vedúcej k ožiareniu pri lekárskom ožiarení, prípadne požiadali vydanie zmeny povolenia/registrácie, alebo na základe podnetu od pacientov. Na základe žiadosti o vydanie povolenia/registrácie alebo jeho zmeny sme vykonali štátny dozor u 63 účastníkov konania, ktorým sme vydali súhlasné rozhodnutie. Pri výkone dozoru sme sa stretávali s nedostatkami v dokumentácii, ktorú si účastníci konania dávali vypracovať právnickým osobám zaoberajúcimi sa službami dôležitými z hľadiska radiačnej ochrany. Všetky tieto zistené nedostatky sme uvádzali v zápisoch zo štátneho dozoru v radiačnej ochrane a upozorňovali sme na ne odborných zástupcov pre radiačnú ochranu. Za najväčší nedostatok považujeme fakt, že príslušní odborní zástupcovia pre radiačnú ochranu nemali prečítanú dodanú dokumentáciu ich vlastného pracoviska a nemali poňatie, čo sa v nej nachádza. Ďalej sme vykonali dva štátne dozory na základe podnetu od pacientov, pričom sa podnety ukázali ako opodstatnené, lebo dotknuté pracoviská nemali vydané rozhodnutie na povolenie/registráciu na činnosť vedúcu k ožiareniu na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení.

B) Využívanie zdrojov ionizujúceho žiarenia na lekárske ožiarenie pri biomedicínskych, diagnostických alebo terapeutických výskumných programoch - vecne a miestne príslušným orgánom radiačnej ochrany pre uvedenú oblasť je Úrad verejného zdravotníctva SR.

C) Využívanie zdrojov ionizujúceho žiarenia na technických rtg a defektoskopických pracoviskách – na základe oznamovanej činnosti vedúcej k ožiareniu sme vykonali dva štátne dozory v oblasti radiačnej ochrany.

D) Využívanie uzavretých zdrojov ionizujúceho žiarenia – v minulom roku nepožiadalo žiadne pracovisko o vydanie rozhodnutia na povolenie/registráciu na používanie uzavretých rádioaktívnych žiaričov.

E) Využívanie cyklotrónov a urýchľovačov - v minulom roku nepožiadalo žiadne pracovisko o vydanie rozhodnutia na povolenie prevádzky urýchľovača častíc.

F) Využívanie zdrojov ionizujúceho žiarenia vo veterinárnom lekárstve - na základe návrhu na vydanie rozhodnutia o registrácii alebo jeho zmeny na používanie veterinárneho röntgenového prístroja bol vykonaný štátny dozor v troch veterinárnych ambulanciách, ktorým bolo vydané súhlasné rozhodnutie. Na základe neopodstatneného podnetu od občana sme vykonali štátny dozor v jednej veterinárnej ambulancii.

G) Plnenie oznamovacej povinnosti a vydávanie rozhodnutí o registrácii a povolení pre činnosť vedúcu k ožiareniu a poskytovanie služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany a posudková činnosť – v roku 2022 sme vydali dve potvrdenia pre oznamovaciu povinnosť na činnosť vedúcu k ožiareniu. Na základe žiadostí o vydanie registrácie alebo jeho zmeny na činnosť vedúcu k ožiareniu sme vydali 58 súhlasných rozhodnutí. Z toho trom účastníkom konania bolo vydané rozhodnutie o zrušení registrácie na základe ich žiadosti alebo oznámenia o ukončení činnosti. Na základe žiadostí o vydanie povolenia alebo jeho zmeny na činnosť vedúcu k ožiareniu sme vydali 17 súhlasných rozhodnutí. Z toho dvom účastníkom konania bolo vydané rozhodnutie o zrušení registrácie na základe ich žiadosti alebo oznámenia o ukončení činnosti.

V rámci posudkovej činnosti sme vydali jedno záväzné stanovisko k projektu skúšky technologického zariadenia s použitím rádioaktívnej látky, jedno rozhodnutie na zníženie rozsahu kontroly alebo početnosti kontroly rádiologických ukazovateľov kvality pitnej vody a jedno rozhodnutie na stavebné a technologické zmeny významné z hľadiska radiačnej ochrany počas prevádzky pracoviska.

Zabezpečenie radiačnej ochrany a výkon štátneho dozoru na pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia (RÚVZ Nitra)

A) Využívanie zdrojov ionizujúceho žiarenia na lekárske ožiarenie

V rezorte zdravotníctva bolo v Nitrianskom kraji k 31.12.2022 používaných 352 röntgenových prístrojov, 3 lineárne urýchľovače, 13 uzavretých žiaričov (z toho 1 na externú rádioterapiu) a evidovaný jeden subjekt nakladajúci aj s otvorenými žiaričmi. Podrobnejší prehľad o počtoch používaných zdrojov ionizujúceho žiarenia v zdravotníctve je uvedený v tabuľkovej časti výročnej správy.

Podľa § 28 zákona č. 87/2018 Z. z. boli vydané 4 povolenia na činnosti vedúce k ožiareniu, podľa § 31 tohto zákona 12 zmien povolení, podľa § 25 zákona 12 rozhodnutí o registrácii používania zubných rtg prístrojov a 2 rozhodnutia o registrácii používania celotelových kostných denzitometrov a podľa § 27 zákona 9 zmien rozhodnutí o registrácii. Podľa zákona č. 355/2007 Z. z. bolo vydané jedno rozhodnutie o vyhlásení rizikovej práce. Prerušené konanie bolo v prípadoch 3 žiadostí.

Z významnejších zmien v oblasti používania zdrojov ionizujúceho žiarenia na lekárske ožiarenie v Nitrianskom kraji je potrebné uviesť nasledovné:

Fakultnej nemocnici Nitra bolo vydané povolenie na používanie uzavretého žiariča Ir-192 na novozriadenom pracovisku brachyterapie, ako aj dvoch kontrolných žiaričov Sr-90 na oddelení radiačnej onkológie. Na tomto oddelení bola zvýšená fyzická ochrana uzavretého žiariča Cs-137, jej financovanie zabezpečila americká strana z medzinárodného projektu Ministerstva energetiky USA. Na oddelení radiačnej onkológie bola tiež vykonaná ohliadka a predbežné dozimetrické merania na novozriadenom pracovisku lineárneho urýchľovača č.3. Nemocnica v hodnotenom roku zakúpila dva nové skiagrafické pojazdné rtg prístroje na Kardiologickú kliniku a celotelový kostný denzitometer na Internú kliniku, posúdenie ich používania je v štádiu riešenia.

Vo Fakultnej nemocnici Nitra sa za účasti RÚVZ Nitra uskutočnilo dňa 14.06.2022 cvičenie príjmu rádioaktívne kontaminovaného pacienta z Atómovej elektrárne Mochovce. Cvičenie bolo súčasťou Súčinnosťného cvičenia EMO 2021 realizovaného ešte na jeseň 2021, avšak kvôli pandémie Covid-19 bolo presunutú na neskôr. Cvičeniu predchádzalo školenie pracovníkov FN Nitra vykonané pracovníkmi RÚVZ Banská Bystrica. Po skončení cvičenia bolo Okresnému úradu v Nitre zaslané vyjadrenie RÚVZ Nitra k nedostatkom a cvičenie bolo hodnotené na spoločnom pracovnom stretnutí dňa 28.06.2022.

Fakultnej nemocnici Nitra bolo vydané rozhodnutie o zaradení pracovníkov na 5 pracoviskách do rizika ionizujúceho žiarenia kategórie 3. Vydaníu rozhodnutia predchádzali viaceré odborné vyjadrenia k posudkom o riziku a prekonzultovanie problematiky s vedením nemocnice. V problematike rizikových prác v ionizujúcom žiarení bolo na základe konzultácií a odborných vyjadrení RÚVZ Nové Zámky zmenené rozhodnutie o vyhlásení rizikových prác vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou Nové Zámky a RÚVZ Topoľčany zrušené rozhodnutie vo Svete zdravia Nemocnici Topoľčany, a.s. Topoľčany.

Svetu zdravia Nemocnici Topoľčany, a.s. bolo vydané rozhodnutie o zmene povolenia z dôvodu nadobudnutia dvoch nových C-ramien a vyradenia pojazdného skiagrafického rtg prístroja. Po ukončení prevádzky oddelenia centrálnych operačných sál v pôvodných priestoroch boli vyradené z používania ďalšie tri C-ramená, ktoré boli vrátené Nitrianskemu samosprávnemu kraju ako ich vlastníkov.

Nemocnici AGEL Komárno s.r.o. bolo vydané rozhodnutie o zmene povolenia z dôvodu výmeny pojazdného rtg prístroja na skiagrafiu v lôžkovej časti oddelenia anesteziológie a intenzívnej medicíny, ako aj rozhodnutie o zmene povolenia z dôvodu začatia používania nového snímkovacieho kompletu a presťahovaného CT zariadenia v novozriadených priestoroch oddelenia rádiodiagnostiky v budove Urgentného príjmu, ako aj ukončenia používania snímkovacieho kompletu na rádiodiagnostickom pracovisku v Chirurgickom pavilóne.

Pre Fakultnú nemocnicu s poliklinikou Nové Zámky bolo vydaných viacero odborných stanovísk ohľadom monitorovania dávok pracovníkov na očnú šošovku, používania osobných ochranných prostriedkov a potreby odtieňovania imobilných pacientov na lôžkach v blízkosti snímkovaných pacientov. Vo FNsP Nové Zámky bol zaznamenaný a prekonzultovaný prípad neplánovaného lekárskeho ožiarenia, zaradeného do kategórie „vážne“, keď chybou rádiologického technika bol pacientke na CT pracovisku aplikovaný iný vyšetrovací protokol a boli ožiarené aj oblasti, ktoré nemali byť predmetom vyšetrenia, v dôsledku čoho sa zvýšila efektívna dávka pacientky odhadom z 15 mSv na 40 mSv.

Pracovisko nukleárnej medicíny IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra nadobudlo v roku 2022 nový otvorený žiarič Cs-137 na kontrolu meračov aplikovanej aktivity a boli tiež vymenené 3 kalibračné uzavreté žiariče Ge-68 pre kamery. K upravenej prevádzkovej dokumentácii a optimalizácii radiačnej ochrany pracoviska bolo vydané odborné stanovisko a bola vydaná zmena povolenia na činnosti vedúce k ožiareniu. Spoločnosť COR, s.r.o., Šahy ukončila používanie pojazdného rtg prístroja na operačnej sále Hospitale, s.r.o.. Šahy, prístroj bol odovzdaný na ekologickú likvidáciu a bola ukončená osobná telová dozimetria pracovníkov. Aj spoločnosť ENDOSERVICE - MAC, s.r.o. ukončila používanie snímkovacieho kompletu na pracovisku v Šahách.

V SANAT, spol. s.r.o. boli na poliklinike v Leviciach vymenené dve rtg zariadenia - mamograf a snímkovací komplet, zmena povolenia je v štádiu riešenia. V KARDIOCENTRUM NITRA s.r.o., Nitra bolo uvedené do prevádzky nové pojazdné rtg zariadenie na digitálnu subtrakčnú angiografiu na novozriadenej zákrokovej sále. Spoločnosť ORTOLUX, spol. s r.o. začala na prevádzke v Nových Zámkoch používať celotelový kostný denzitometer. V Klinike Orbis v Nitre boli uvedené do prevádzky tri nové pracoviská - počítačovej tomografie, mamografie a skiografie, pričom mamograf a skiograf boli presťahované zo zrušených pracovísk v areáli Fakultnej nemocnice Nitra. Všetky tri pracoviská začali prevádzkovať až traja prevádzkovatelia. Z nich dvaja prevádzkovatelia tiež začali prevádzkovať nové osteodenzitometrické pracovisko v Klinike Orbis v Nitre, na ktoré bol presunutý celotelový kostný denzitometer zo zrušeného pracoviska v areáli FN Nitra. Prevádzkovateľom boli vydané príslušné povolenia, resp. zmeny povolení na vykonávanie činností vedúcich k ožiareniu.

Zmeny povolení boli vo viacerých prípadoch vydané aj pre subjekty, u ktorých nastala zmena osoby vykonávajúcej funkciu odborného zástupcu pre radiačnú ochranu, resp. zmena fyzickej osoby na právnickú osobu.

V priebehu roka 2022 začalo používať zubné rtg prístroje (intraorálne, panoramatické, resp. CBCT prístroje) 10 nových subjektov, z toho po 3 subjekty v okresoch Nitra, Nové Zámky a Komárno a 1 subjekt v okrese Topoľčany.

Nové zubné rtg prístroje nadobudlo aj 8 ďalších subjektov - 3 subjekty v okrese Nitra, pod 2 subjekty v okresoch Nové Zámky a Komárno a 1 subjekt v okrese Levice. Viacerí prevádzkovatelia oznámili odovzdanie nepoužívaných rtg prístrojov na ekologickú likvidáciu. Výmeny zubných rtg prístrojov, resp. nadobudnutia nových prístrojov, boli vždy spojené so zmenami rozhodnutí o registrácii činností vedúcich k ožiareniu.

V hodnotenom období boli vydané tri odborné stanoviská k lekárskeму ožiareniu tehotných žien, podnety boli zaznamenané z pracoviska lekárskej genetiky a z gynekologických ambulancií. Všetky tri sa týkali ožiarenia na rádiodiagnostických pracoviskách v Nitre, z toho v dvoch prípadoch bol plod priamo v primárnom zväzku. Najvyššia dávka na plod bola stanovená na úrovni 7,4 mSv, pričom išlo o pacientku, ktorá absolvovala na snímkovacích kompletoch vyšetrenie LS chrbtice v predozadnej a bočnej projekcii a následne aj vyšetrenie panvy v predozadnej a bočnej projekcii. V čase rádiologických vyšetrení boli všetky tri pacientky tehotné, o čom nevedeli a pred snímkovaním svojim podpisom potvrdili, že si nie sú vedomé gravidity. Všetky obdržané dávky boli vyhodnotené ako veľmi nízke a poškodenie plodu ako nepravdepodobné, príslušné odborné stanoviská boli zaslané ošetrovujúcim gynekológom.

V prípade intervenčných kardiochirurgov spoločnosti KARDIOCENTRUM NITRA, s.r.o., Nitra sú každý mesiac zaznamenané oznámenia poskytovateľa služby osobnej dozimetrie o prekročení hodnoty 2 mSv osobného dávkového ekvivalentu Hp(10) na osobných telových dozimetroch nosených zvonka ochranných záster. Nakoľko v prípade tejto profesie dávky vyhodnocované nad ochrannou zásterou prekračujú hodnotu 15 mSv za rok, používajú pracovníci v súlade s legislatívnymi požiadavkami súčasne

dva osobné telové dozimetre, jeden umiestnený pod ochrannou zásterou a jeden nad ochrannou zásterou. Celková efektívna dávka sa stanovuje z údajov obidvoch dozimetrov. Najviac exponovaný kardiochirurg spoločnosti obdržal v roku 2022 ročnú efektívnu dávku 12,13 mSv.

Vo Fakultnej nemocnici Nitra boli v roku 2022 najviac exponovaní pracovníci gastroenterologickej ambulancie vykonávajúci vyšetrenia ERCP a tiež vybavení dvomi osobnými telovými dozimetrami, najväčšiu ročnú efektívnu dávku obdržal lekár v hodnote 12,07 mSv.

Na pracovisku nukleárnej medicíny IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra boli za rok 2022 zaznamenané najvyššie dávky ožiarenia na osobných dozimetroch rádiofarmaceutiek. najvyššia ročná efektívna dávka bola na úrovni 10,14 mSv a najvyššia ročná ekvivalentná dávka na ruky na úrovni 74,74 mSv.

Prípady vyhodnotených zvýšených dávok ožiarenia boli prešetrované odbornými zástupcami pre radiačnú ochranu jednotlivých pracovísk, limitné hodnoty efektívnej dávky ani ekvivalentných dávok neboli v hodnotenom roku prekročené u žiadneho pracovníka.

V problematike rizikových prác je v rezorte zdravotníctva v Nitrianskom kraji vyhlásená riziková práca v riziku ionizujúceho žiarenia kategórie 3 pre štyri subjekty, a to KARDIOCENTRUM NITRA, s.r.o., Nitra, IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra, Fakultnú nemocnicu Nitra a Fakultnú nemocnicu s poliklinikou Nové Zámky.

V roku 2022 bolo vykonaných 49 previerok na 65 zdravotníckych pracoviskách, na ktorých sú používané zdroje ionizujúceho žiarenia, bolo vykonaných 833 meraní röntgenového žiarenia (neužitočné žiarenie, kvalita rtg prístrojov) a 60 meraní gama žiarenia.

V rámci vykonaných previerok boli v prípade potreby ukladané opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov, pričom išlo napr. o nezabezpečovanie vykonávania skúšok dlhodobej stability zdrojov žiarenia v požadovaných intervaloch, nezabezpečenie alebo nefunkčnosť akustického dorozumievacieho zariadenia umožňujúceho komunikáciu medzi obsluhou a pacientom, nezabezpečenie dostatočnej vizuálnej kontroly snímokovaného pacienta či nefunkčnosť svetelnej signalizácie prevádzky rtg pracoviska. V prípade používania zubných rtg prístrojov bolo zistené prežarovanie do okolia stomatologickej ambulancie s rtg prístrojom, používanie nevhodnej stoličky bez opierky hlavy pre snímokovaných pacientov s intraorálnym zubným rtg prístrojom či potrebu zabezpečiť dostatočnú fixáciu ramena intraorálneho rtg prístroja alebo potrebu zabezpečiť neprekračovanie zásahovej úrovne dopadovej kermy pri snímokovaní. Pri previerkach boli tiež konštatované chýbajúce osobné ochranné pracovné prostriedky s požadovaným ekvivalentom olova pre pacientov a sprevádzajúce osoby, nevyznačenie druhu a hrúbky použitých prídavných tieniacich vrstiev na pracovisku alebo ich nesprávne vyznačenie, nezabezpečenie vstupu na pracovisko so zdrojom žiarenia proti vstupu neoprávnených osôb, neoznačenie vstupu značkou radiačného nebezpečenstva, nevyznačenie rozsahu kontrolovaného pásma alebo jeho nesprávne vyznačenie, neevidovanie charakteristík zdroja žiarenia v dostatočnom rozsahu (výrobné číslo rtg lampy), neoznamovanie nadobudnutia alebo odovzdania zdroja žiarenia, resp. zmenu evidovaných údajov do Centrálného registra zdrojov ionizujúceho žiarenia, nepreškôľovanie pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia odborným zástupcom pre radiačnú ochranu a pod. Bolo tiež požadované, aby v prípade využívania jedného zdroja ionizujúceho žiarenia viacerými prevádzkovateľmi mali prevádzkovatelia medzi sebou zmluvne stanovené podmienky ohľadom zodpovednosti za servis, skúšky dlhodobej stability, osobnú dozimetriu a pod. Z chýbajúcej prevádzkovej dokumentácie boli najčastejšie konštatované chýbajúce návody na používanie rtg zariadení v slovenskom alebo českom jazyku či nevedenie knihy údržby a opráv vykonaných na rtg prístrojoch. Zistené nedostatky boli jednotlivými prevádzkovateľmi v stanovených termínoch odstraňované.

V súvislosti s používaním zdrojov ionizujúceho žiarenia v zdravotníctve neboli prešetrované žiadne podnety.

Pretrvávajúcim závažným problémom je zabezpečenie ekologickej likvidácie rádioaktívneho odpadu – žiariča Cs-137, ktorý je súčasťou nepoužívaného ožarovacieho zariadenia pre externú terapiu gama žiarením Cesioterax 3N skladovaného v priestoroch, ktoré má od Úradu Nitrianskeho samosprávneho kraja v súčasnosti v prenájme spoločnosť Nemocnica AGEL Komárno s.r.o. Nakoľko ide podľa RÚVZ Nitra o žiarič neznámeho vlastníka, bol zaradený do programu zberu rádioaktívnych záťaží zo zdravotníckych zariadení na Slovensku. Na pracovisku bola v roku 2022 vykonaná spoločná ohliadka s pracovníkmi JAVYS,

a.s., Jaslovské Bohunice a prekonzultovaná problematika jeho prevzatia na úložisko rádioaktívneho odpadu, ktoré by sa malo zrealizovať v roku 2023.

B) Využívanie zdrojov ionizujúceho žiarenia na lekárske ožiarenie pri biomedicínskych, diagnostických alebo terapeutických výskumných programoch

Posudzovanie využívania zdrojov ionizujúceho žiarenia na lekárske ožiarenie pri biomedicínskych, diagnostických alebo terapeutických výskumných programoch je výlučne v kompetencii Úradu verejného zdravotníctva SR. RÚVZ Nitra nemal informácie o realizácii takýchto výskumných programov v Nitrianskom kraji.

C) Využívanie zdrojov ionizujúceho žiarenia na technických rtg a defektoskopických pracoviskách

Röntgenové prístroje v oblasti priemyslu v Nitrianskom kraji používa 14 subjektov. Technické rtg prístroje okrem toho používa aj 5 zberní kovového šrotu, ďalší 2 prevádzkovatelia defektoskopických pracovísk, 2 ústavy na výkon trestu odňatia slobody, Puncový úrad Slovenskej republiky na prevádzke v Leviciach, Centrum pre vedu a výskum, s.r.o. na prevádzke v Mochovciach, Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre a Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky - Colný úrad Nitra. Prehľad o subjektoch a počtoch používaných zdrojov je uvedený v tabuľkovej časti výročnej správy.

V spoločnosti Foxconn Slovakia, spol. s r.o., Nitra bolo riešené podozrenie na súvis zdravotných problémov pracovníka vykonávajúceho obsluhu röntgenového analyzátora s expozíciou ionizujúcim žiarením. Previerkou vykonanou na základe podnetu nebolo zistené žiadne porušenie legislatívnych požiadaviek na ochranu zdravia pred ionizujúcim žiarením a dozimetrické meranie preukázalo vyhovujúci radiačný profil v okolí rtg zariadenia. Bolo konštatované, že uvádzané zdravotné problémy pracovníka nemajú súvis s ionizujúcim žiarením, majú skôr charakter alergickej reakcie na materiál kovových ťažítok, ktoré sa pri niektorých analýzach využívajú na fixovanie meraného materiálu.

Uvedená spoločnosť začala v roku 2022 používať nový technický röntgenový prístroj na kontrolu spájkovaných spojov na výrobní linke, pričom ide o oznamovanú činnosť vedúcu k ožiareniu. Nové ručné röntgenfluorescenčné analyzátory na spektrálnu analýzu chemického zloženia kovov, pre používanie ktorých boli vydané potvrdenia o zaevidovaní, začali používať Centrum pre vedu a výskum, s. r. o., Kalná nad Hronom na celom území Slovenskej republiky a jedna zberňa kovového šrotu na svojej prevádzke v okrese Nitra. Bola tiež vykonaná previerka používania takéhoto typu rtg zariadenia v Puncovom úrade SR na prevádzke v Leviciach.

Spoločnosť Marel Slovakia s.r.o., Nitra začala v roku 2022 vykonávať montáž a testovanie technických röntgenových zariadení pre potravinársky priemysel. Ide o okrytované rtg zariadenia určené na skenovanie výrobkov z mäsa a rýb na prítomnosť kostí. V rámci montáže sú do zariadení inštalované röntgenové vákuové trubice od zahraničného dodávateľa, v rámci testovania sú vykonávané aj merania príkonu priestorového dávkového ekvivalentu rtg žiarenia na určených miestach na povrchu zariadenia. Uvedená činnosť bola zo strany ÚVZ SR posúdená ako výroba zdrojov ionizujúceho žiarenia a na základe previerky vykonanej RÚVZ Nitra vydal ÚVZ SR spoločnosti povolenie na výrobu zdroja ionizujúceho žiarenia používaného pri činnosti, na ktorú je potrebné oznámenie.

V priebehu hodnoteného roka nebola u prevádzkovateľov technických röntgenových zariadení zaznamenaná žiadna radiačná mimoriadna udalosť. V rámci štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany boli zisťované iba menej závažné nedostatky, ktoré boli následne prevádzkovateľmi odstraňované.

D) Využívanie uzavretých zdrojov ionizujúceho žiarenia

V Nitrianskom kraji používa uzavreté žiariče, resp. zariadenia s uzavretými žiaričmi 9 subjektov. K 31.12.2022 bolo v rezorte zdravotníctva používaných 14 žiaričov, v oblasti defektoskopie 10 žiaričov, v priemysle 41 žiaričov a v stavebníctve 4 žiariče. Počty používaných uzavretých žiaričov v oblasti

defektoskopie, ale aj ako súčasť priemyselných indikačných zariadení sa postupne znižujú. Podrobnejší prehľad je v tabuľkovej prílohe.

Fakultnej nemocnici Nitra bolo vydané povolenie na používanie uzavretého žiariča Ir-192 na novozriadenom pracovisku brachyterapie, ako aj dvoch kontrolných žiaričov Sr-90 na oddelení radiačnej onkológie. Na tomto oddelení bola zvýšená fyzická ochrana uzavretého žiariča Cs-137, jej financovanie zabezpečila americká strana z medzinárodného projektu Ministerstva energetiky USA.

Na pracovisku nukleárnej medicíny v Nitre boli v roku 2022 vymenené 3 kalibračné uzavreté žiariče Ge-68 pre kamery.

Ako je uvedené aj vyššie, závažným pretrvávajúcim problémom sú nevyjasnené vlastnícke vzťahy vo veci rádioaktívneho žiariča Cs-137, ktorý je súčasťou nepoužívaného ožarovacieho zariadenia pre externú terapiu gama žiarením Cesioterax 3N umiestneného v priestoroch, ktoré má od Úradu Nitrianskeho samosprávneho kraja v prenájme spoločnosť Nemocnica AGEL Komárno s.r.o. (pozri kapitolu 6, časť A) „Využívanie zdrojov ionizujúceho žiarenia na lekárske ožiarenie“). Uvedené by sa malo vyriešiť v rámci mimoriadneho celoštátneho zberu historických rádioaktívnych záťaží, zastrešovaného Ministerstvom hospodárstva SR a realizovaného oprávnenou spoločnosťou JAVYS, a.s.

E) Využívanie cyklotrónov a urýchľovačov

V Nitrianskom kraji nie je používaný žiadny cyklotrón. V zdravotníckych zariadeniach v Nitre a Komárne sú používané spolu tri lineárne urýchľovače.

Vo Fakultnej nemocnici Nitra bola na oddelení radiačnej onkológie vykonaná ohliadka a predbežné dozimetrické merania na novozriadenom pracovisku lineárneho urýchľovača č.3, kde je zámer začať v roku 2023 používať nový lineárny urýchľovač na rádioterapiu fotónmi a elektrónmi s energiami do 15 MeV. Kladný posudok k návrhu na výstavbu a zriadenie tohto pracoviska v rámci prístavby budovy Onkologického pavilónu vydal RÚVZ Nitra ešte v roku 2020.

F) Využívanie zdrojov ionizujúceho žiarenia vo veterinárnom lekárstve

RÚVZ Nitra eviduje v Nitrianskom kraji 24 veterinárnych lekárov, ktorí používajú 25 röntgenových prístrojov. Jeden prevádzkovateľ používa okrem klasického veterinárneho rtg prístroja aj zubný veterinárny rtg prístroj.

V roku 2022 začala používať veterinárny rtg prístroj jedna fyzická osoba-podnikateľ v Nových Zámkoch. Jeden prevádzkovateľ veterinárneho rtg prístroja zmenil miesto prevádzky v rámci mesta Topoľčany a jeden prevádzkovateľ v Nitre vymenil pôvodne používaný veterinárny rtg prístroj za nový s priamou digitalizáciou obrazu. Všetkým bolo vydané rozhodnutie o registrácii, resp. zmena rozhodnutia o registrácii používania rtg prístrojov.

Bolo vykonaných 5 previerok zabezpečenia podmienok používania rtg prístrojov vo veterinárnej praxi, pričom boli uložené opatrenia týkajúce dodatočného odtienenia rtg vyšetrovne proti prežarovaniu do susediacich priestorov, potreby zabezpečovania každoročného preškoľovania snímkových pracovníkov odborným zástupcom z problematiky radiačnej ochrany, oznamovania evidovaných údajov do Centrálného registra zdrojov ionizujúceho žiarenia, označenia vstupov na rtg pracovisko výstražnou značkou radiačného nebezpečenstva, vyznačenia druhu a hrúbky prídavných tieniacich vrstiev na rtg pracovisku, vedenia knihy údržby a opráv rtg prístroja a zabezpečenia návodu na používanie rtg prístroja. V jednom prípade bolo tiež uložené opatrenie týkajúce sa potreby vedenia dokladov o prehláseniach sprevádzajúcich osôb o tom, že boli poučené o riziku ionizujúceho žiarenia a boli poskytnuté osobné ochranné prostriedky a ak ide o ženy v reprodukčnom veku tak aj o ich prehláseniach, že si nie sú vedomé tehotenstva. Pri vykonávaní rtg snímkovania aj iným veterinárnym lekárom ako tým, ktorý je držiteľom rozhodnutia o registrácii používania rtg prístroja, sa v jednom prípade požadovalo uzavretie písomnej dohody o používaní rtg prístroja.

G) Plnenie oznamovacej povinnosti a vydávanie rozhodnutí o registrácii a povolení pre činnosti vedúce k ožiareniu a poskytovanie služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany a posudková činnosť

Podľa § 28 zákona č. 87/2018 Z. z. boli vydané 4 povolenia na činnosti vedúce k ožiareniu a podľa § 31 tohto zákona 12 zmien povolení. Podľa § 25 zákona bolo vydaných 12 rozhodnutí o registrácii používania zubných rtg prístrojov, 2 rozhodnutia o registrácii používania celotelových kostných denzitometrov, 2 rozhodnutia o používaní veterinárnych rtg prístrojov a 1 rozhodnutie o registrácii služby dôležitej z hľadiska radiačnej ochrany, ďalej podľa § 27 zákona 9 zmien rozhodnutí o registrácii používania zubných rtg prístrojov a 1 zmena rozhodnutia o registrácii používania veterinárneho rtg prístroja. Potvrdenie o zaevidovaní vykonávania oznamovacej povinnosti podľa § 23 zákona č. 87/2018 Z. z. bolo vydané v 3 prípadoch. Podľa zákona č. 355/2007 Z. z. bolo vydané 1 rozhodnutie o vyhlásení rizikovej práce. V 4 prípadoch bolo konanie prerušené podľa zákona o správnom konaní v znení neskorších predpisov. V posudkovej činnosti nebolo v roku 2022 vydané žiadne rozhodnutie ani záväzné stanovisko.

Zabezpečenie radiačnej ochrany a výkon štátneho dozoru na pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia (RÚVZ Banská Bystrica)

Oddelenie radiačnej ochrany evidovalo k 31.12.2022 v spádovom území celkom 937 pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia. Rozhodujúcim používateľom zdrojov ionizujúceho žiarenia naďalej ostáva zdravotníctvo, ktoré prevádzkuje 78,8 % pracovísk z celkového počtu. Počty jednotlivých zdrojov ionizujúceho žiarenia podľa typu pracovísk sú uvedené v tabuľkách č. 2 až č. 4. Zamestnanci oddelenia vykonávali na uvedených pracoviskách štátny dozor v zmysle zákona č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane.

V roku 2022 bolo zriadených spolu 45 nových pracovísk, z toho: 12 pracovísk zdravotníckych rádiodiagnostických a 30 pracovísk zubných. Z nezdravotníckych pracovísk pribudlo 1 pracovisko veterinárnej medicíny, 1 pracovisko technické pre rtg defektoskopiu a 1 pracovisko s rádioizotopovým detektorom. Zrušených bolo 46 pracovísk, rozdelenie podľa okresov je v ďalej uvedenom prehľade.

Prehľad pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia zrušených v roku 2022 podľa okresov

Kraj B. Bystrica / Okres	BB	BS	BR	DT	KA	LC	PT	RA	RS	VK	ZV	ZC	ZH	Spolu
zdravotnícke rtg a ra pracoviská	3	2		1		4	1	2	3	2		1	2	21
veterinárne pracoviská														0
technické rtg a ra pracoviská			2											2
Kraj Žilina / Okres	BY	CA	DK	KM	LM	MT	NO	RK	TR	TS	ZA			
zdravotnícke rtg a ra pracoviská		1	2			9		6			4			22
veterinárne pracoviská											1			1
technické rtg a ra pracoviská														0
Spolu:														46

Údaje o výkone dozoru v radiačnej ochrane na pracoviskách so zdrojmi žiarenia, kde sa vykonáva lekárske ožiarovanie, na priemyselných pracoviskách, v pôdohospodárstve a na veterinárnych pracoviskách so zdrojmi žiarenia, na pracoviskách so zdrojmi žiarenia v školstve a na vedeckovýskumných pracoviskách so zdrojmi žiarenia sú uvedené v tabuľkách v prílohe výročnej správy.

V roku 2022 pracovníci oddelenia radiačnej ochrany Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici nezaregistrovali prekročenie limitu ročnej efektívnej dávky pracovníkov na dozorovaných pracoviskách.

A) Využívanie zdrojov ionizujúceho žiarenia na lekárske ožiarenie

Oddelenie radiačnej ochrany evidovalo k 31.12.2022 v spádovom území 738 pracovísk, na ktorých sa využívajú zdroje ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení, z uvedeného počtu bolo v priebehu roku 2022 novo zriadených 12 rádiodiagnostických pracovísk a 30 zubných pracovísk.

Diagnostické röntgeny

V spádovom území ORO RÚVZ Banská Bystrica bolo ku koncu roka 2022 spolu 291 diagnostických röntgenových prístrojov (mimo zubných).

	<i>Banskobystrický kraj</i>	<i>Žilinský kraj</i>
- rtg pre skiagrafiu + rtg pre skiaskopiu:	40	45
- rtg pre mamografiu:	13	12
- rtg pojazdné (skiagrafické+ C-ramená):	65	60
- rtg pre počítačovú tomografiu:	13	12
- rtg pre angiografiu:	5	4
- rtg pre kostnú denzitometriu:	10	12
celkový počet:	146	145

Zubné röntgeny

Spolu bolo v roku 2022 spádovom území RÚVZ Banská Bystrica 690 na 427 zubných pracoviskách. Naďalej zaznamenávame mierny nárast počtu nových pracovísk so zubnými röntgenovými prístrojmi aj nárast počtu prístrojov na existujúcich pracoviskách. Z uvedeného počtu 75 % predstavujú zubné intraorálne rtg prístroje, u ktorých prevláda systém zobrazenia priamou a nepriamou digitalizáciou snímok. Naďalej pribúdajú panoramatické a zubné röntgenové prístroje so systémom pre zobrazenie počítačovou tomografiou (CBCT).

Terapeutické röntgeny, rádionuklidové ožarovače, lineárne urýchľovače

Celkový počet rádioterapeutických pracovísk je 5. V roku 2022 boli v prevádzke nasledovné prístroje: 1 terapeutický rtg prístroj typu TUR, 3 terapeutické rtg prístroje, na plánovanie terapie 3 rtg simulátory a 3 CT simulátory, 8 lineárnych urýchľovačov, 1 kobaltové pracovisko a 1 brachyterapeutické pracovisko s ¹⁹²Ir. Vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou F. D. Roosevelta Banská Bystrica na oddelení radiačnej onkológie Onkologickej kliniky SZU je v prevádzke aj zariadenie určené na ožarovanie krvi a krvných derivátov, ktorého súčasťou sú tri uzavreté žiariče Cs-137.

Nukleárna medicína (diagnostika a terapia)

V spádovom území oddelenia radiačnej ochrany RÚVZ Banská Bystrica sú dve veľké oddelenia nukleárnej medicíny – Klinika nukleárnej medicíny Univerzitnej nemocnice Martin a Inštitút nukleárnej a molekulárnej medicíny v Banskej Bystrici, ktorý prevádzkuje aj hybridné diagnostické zariadenie na jednofotónovú emisnú počítačovú tomografiu spojenú s počítačovou tomografiou - SPECT/CT. Okrem pracovísk nukleárnej medicíny sú v prevádzke dve pracoviská so zariadením PET/CT v Banskej Bystrici a v Ružomberku.

Tieto pracoviská používajú rádioaktívne látky (otvorené žiariče) na diagnostické vyšetrenia in vivo a na terapiu rádionuklidmi. Na uvedených pracoviskách sa najčastejšie používajú rádionuklidy F-18, I-131, I-123, Tc-99m, In-111, Ra-223, Kr-81m. Prehľad celkovej aktivity odobratých rádiofarmák a spracovaných v jednotlivých zdravotníckych zariadeniach v roku 2022 je uvedený v tabuľke č. 5 v prílohe.

Okrem pracovísk nukleárnej medicíny sa otvorené žiariče v zdravotníctve používajú aj na imunoanalytické vyšetrenia in-vitro.

Pracovníci ORO v roku 2022 vykonali 91 previerok na 133 pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia používanými pri lekárskom ožiarení.

Typy a počty preverených röntgenových prístrojov na vybraných pracoviskách v roku 2022:

rtg pre skiagrafiu	5 prístrojov
rtg pre mamografiu	8 prístrojov
rtg pre rádioterapiu	1 prístroj
rtg pojazdné - skiagrafické	7 prístrojov
rtg pojazdné - C-ramená	5 prístrojov
rtg pre kostnú denzitometriu	1 prístroj
zubné intraorálne rtg	77 prístrojov
zubné panoramatické rtg	26 prístrojov
zubné CBCT	3 prístroje

Pri výkone štátneho dozoru bol preverovaný súlad podmienok na pracoviskách s požiadavkami zákona č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane, vyhlášky MZ SR č. 101/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zabezpečení radiačnej ochrany pri vykonávaní lekárskeho ožiarovania a vyhlášky MZ SR č. 99/2018 Z. z. o zabezpečení radiačnej ochrany.

S účinnosťou od 1. 4. 2018 došlo k rozšíreniu legislatívnych požiadaviek na vykonávanie skúšok dlhodobej stability, čo sa na rádiodiagnostických pracoviskách odrazilo na lepšej kvalite nielen používaných rtg prístrojov ale aj celého zobrazovacieho procesu, a následnej kvalite vyšetrení. Žiaducim výsledkom je neustále zlepšovanie kvality rtg vyšetrenia za súčasného znižovania radiačnej záťaže pacientov z lekárskeho ožiarovania.

B) Využívanie zdrojov ionizujúceho žiarenia na lekárske ožiarovanie pri biomedicínskych, diagnostických alebo terapeutických výskumných programoch

Posudzovanie biomedicínskeho výskumu je v kompetencii ÚVZ SR.

C) Využívanie zdrojov ionizujúceho žiarenia na technických rtg a defektoskopických pracoviskách

Okrem zdravotníctva má používanie röntgenových a rádioizotopových zdrojov ionizujúceho žiarenia široké uplatnenie aj v iných oblastiach hospodárstva. Röntgenové zdroje sa využívajú najmä v priemysle na defektoskopickú kontrolu zvarov rôznych materiálov (makroštrukturálne rtg) a na stanovenie prvkov resp. prímiesí v rôznych materiáloch (mikroštrukturálne rtg). Rádioizotopové zdroje sa využívajú v priemysle napríklad na meranie hrúbky, výšky hladiny, vlhkosti, hustoty alebo zhutnenia. Ďalej sa rádionuklidy používajú v laboratóriách ako etalóny alebo kalibračné žiariče.

V spádovom území ORO RÚVZ Banská Bystrica je v prevádzke 25 pracovísk, na ktorých sa používa spolu 32 defektoskopických röntgenových prístrojov, na 3 pracoviskách sa vykonáva rádionuklidová defektoskopia pomocou uzavretých žiaričov (irídium ^{192}Ir + selén ^{75}Se).

Röntgenové prístroje používané v priemysle

V spádovom území je v prevádzke

- 9 rtg prístrojov slúžiacich na kontrolu batožín na colné účely, v Ústavoch na výkon väzby a v priemysle,
- 19 rtg prístrojov v prevažnej miere priemyselných, ktoré slúžia na kontrolu kvality výrobkov alebo mikroštrukturálnu analýzu.

Neustále rastie počet používaných prenosných a laboratórnych prístrojov na röntgenfluorescenčnú analýzu kovových a iných materiálov, ktorých je v spádovom území spolu 82 kusov.

Školstvo, veda a výskum

V rezorte školstva sú v spádovom území RÚVZ Banská Bystrica:

- 3 pracoviská s uzavretými žiaričmi (Univerzita Mateja Bela Banská Bystrica, Technická univerzita Zvolen, Žilinská univerzita Žilina), ktoré používajú iba etalóny, ktorých počty nie sú zahrnuté v tabuľkách č. 4 a č. 11;
- 2 pracoviská, jedno s mikroštruktúrnym rtg prístrojom a jedno s rtg spektrometrom (Technická univerzita Zvolen).

V oblasti výskumu sú v spádovom území RÚVZ Banská Bystrica:

- pracoviská Geologického ústavu SAV v Banskej Bystrici, kde majú v prevádzke spektrometer, difraktometer a CT
- pracoviská Ústavu materiálov a mechaniky strojov SAV Žiar nad Hronom, kde majú v prevádzke spektrometer a 3D tester pórovitosti.

Otvorené žiariče

Otvorené žiariče sa v menšej miere využívajú v rôznych laboratóriách a na výskumných pracoviskách, napr. pri stanovovaní rádionuklidov v zložkách životného prostredia.

D) Využívanie uzavretých zdrojov ionizujúceho žiarenia

Uzavreté žiariče sú obvykle súčasťou zariadení ako napr. priemyselné meradlá, defektoskopické zariadenia alebo hutnomery, ktoré môžu obsahovať aj viac ako 1 žiarič. Preto počet jednotlivých uzavretých žiaričov nemusí byť rovnaký ako počet zariadení obsahujúcich tieto žiariče.

V roku 2022 bolo v našom spádovom území spolu používaných alebo skladovaných 188 kusov uzavretých žiaričov (vrátane zdravotníckych).

Z uvedeného počtu sa 90 kusov uzavretých žiaričov používa v priemysle, školstve, vede a výskume v rôznych meradlách, priemyselných indikačných zariadeniach ako sú napr. hladinometry, hustomery, hrúbkomery a pod. Prehľad jednotlivých typov uzavretých žiaričov a ich počet je uvedený ďalej.

Osobitná pozornosť bola pri výkone štátneho dozoru venovaná vysokoaktívnym žiaričom, na ktoré sú legislatívou kladené prísne požiadavky na zaistenie bezpečnosti. Tieto zdroje môžu vzhľadom k svojej aktivite spôsobiť pri nesprávnom nakladaní s nimi potenciálne veľmi závažné poškodenie zdravia.

Ak prevádzkovateľ prestane používať uzavretý žiarič, je povinný nepoužívaný žiarič do 12 mesiacov odovzdať výrobcovi resp. distribútorovi alebo odovzdať osobe oprávnenej na jeho likvidáciu, ktorá má na nakladanie s rádioaktívnym odpadom povolenie podľa § 28 ods. 1 písm. c) a podľa § 5 ods. 3 písm. f) zákona č. 541/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo podľa § 28 ods. 2 písm. h).

Prehľad počtu uzavretých žiaričov v jednotlivých krajoch

Typ žiariča	KRAJ		SPOLU
	Banskobystrický	Žilinský	
Am-241	4	3	7
Am-241/Be-7	2	4	6
Co-60	11	1	12
Cf-252	0	1	1
Cs-137	20	28	48
Ge-68	4	4	8
Ir-192	3	8	11
Kr-85	1	8	9
Ni-63	0	1	1
Pm-147	1	1	2
Ra-226	73	0	73
Se-75	0	8	8
Sr-90	3	0	3
Tl-204	1	0	1
SPOLU	121	67	188

E) Využívanie cyklotrónov a urýchľovačov

V spádovom území sa v budove protónového centra v areáli Ústrednej vojenskej nemocnice v Ružomberku nachádza protónový synchrotrón. Vlastníkom technológie je ruská spoločnosť. Zariadenie, ktoré malo slúžiť na liečbu, vedu a výskum, je vkladom ruského partnera do spoločného rusko-slovenského podniku, avšak pracovisko nikdy nezískalo povolenie na prevádzku. Rezort školstva pre vojnu na Ukrajine akúkoľvek spoluprácu s Ruskom zastavil.

F) Využívanie zdrojov ionizujúceho žiarenia vo veterinárnom lekárstve

V spádovom území RÚVZ Banská Bystrica je evidovaných 55 röntgenových pracovísk veterinárnej medicíny, na ktorých sa používa 59 röntgenových prístrojov. Na týchto pracoviskách naďalej vzrastá počet vysokofrekvenčných röntgenových prístrojov určených pre veterinárnu prax a zobrazovacích systémov využívajúcich systém priamej a nepriamej digitalizácie, čo vedie k skráteniu expozičných časov, a tým k zníženiu radiačnej záťaže pracovníkov a majiteľov zvierat, ktorí sú počas vyšetrenia nevyhnutní k fixácii polohy zvieraťa.

Na dvoch veterinárnych klinikách pre špecializovanú diagnostiku prevažne nádorových ochorení u zvierat sú v prevádzke aj röntgenové prístroje pre počítačovú tomografiu. Napriek tomu kvalita používaných diagnostických prístrojov je variabilná a výmena starých prístrojov za nové stále zaostáva za pracoviskami v humánnej medicíne.

Pracovníci ORO v roku 2022 vykonali 9 previerok na 9 pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia používanými vo veterinárnej praxi.

G) Plnenie oznamovacej povinnosti a vydávanie rozhodnutí o registrácii a povolení pre činnosti vedúce k ožiareniu a poskytovanie služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany a posudková činnosť

ORO RÚVZ Banská Bystrica vedie podrobnú evidenciu o prevádzkovateľoch zdrojov žiarenia, oznámených, registrovaných a povolených zdrojoch žiarenia a o poskytovateľoch služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany, ktoré boli v spádovom území registrované.

Vedenie evidencie v elektronickej podobe umožňuje vyhľadávanie a zobrazovanie údajov o prevádzkovaných pracoviskách podliehajúcich štátnemu dozoru v oblasti radiačnej ochrany v spádovom území Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici - pri jednotlivých držiteľoch povolení, registrácií a potvrdení o zaevidovaní zdroja ionizujúceho žiarenia sa evidujú údaje o používaných zdrojoch ionizujúceho žiarenia (uzavretých žiaričoch, zariadeniach s uzavretými žiaričmi, generátoroch ionizujúceho žiarenia, röntgenových prístrojoch a otvorených žiaričoch), vykonaných skúškach, previerkach a monitorovaní.

Technický stav zdrojov ionizujúceho žiarenia je významným parametrom ovplyvňujúcim ich použitie v humánnej medicíne, preto sa v rámci previerok zameriavame aj na túto oblasť. Pri použití v zdravotníctve sa preveruje, či dané zariadenie má vlastnosti a parametre garantované výrobcom. Zhoršenie technického stavu môže ovplyvniť napr. očakávanú diagnostickú informáciu.

Kontrola začína už pri ich dovoze alebo výrobe, kedy sa zariadenie typovo schvaľuje, pokračuje preberacou skúškou v samotnom zdravotníckom zariadení, kde sa deklarované parametre preverujú podľa požiadaviek legislatívy a tiež po väčšej revízii či oprave, potom nasledujú takzvané skúšky dlhodobej stability, ktoré pre prevádzkovateľov zariadení spravidla vykonávajú pracovníci externých organizácií, ktoré musia byť držiteľmi povolenia na vykonávanie požadovaných skúšok. Ďalším krokom kontrolného procesu sú skúšky prevádzkovej stálosti, ktoré vykonávajú už samotné zdravotnícke zariadenia. O všetkých skúškach musí prevádzkovateľ viesť príslušnú dokumentáciu, ktorú pracovníci v rámci štátneho dozoru kontrolujú.

Technický stav sa pomocou uvedeného systému skúšok overuje aj pri zdrojoch ionizujúceho žiarenia používaných v ostatných oblastiach mimo zdravotníctvo a to nielen pri röntgenových prístrojoch a iných generátoroch žiarenia ale aj pri uzavretých žiaričoch.

Evidencia obsahuje identifikačné údaje každého zdroja ionizujúceho žiarenia, preto ju možno využiť nielen na účely kontroly, ale aj v prípade krádeže, straty a pri iných udalostiach.

Konkrétne údaje z evidencie sú uvedené v tabuľkách v prílohe výročnej správy, tabuľky umožňujú prehľad nielen o prevádzkovateľoch zdrojov žiarenia v jednotlivých oblastiach využívania ale aj o nimi používaných zdrojoch ionizujúceho žiarenia.

V oblasti posudzovania a vyhodnotenia návrhov, projektov a dokumentov z hľadiska radiačnej ochrany bolo v roku 2022 vydané jedno rozhodnutie.

H) Výkon štátneho dozoru na pracoviskách v prostredí s prírodným ionizujúcim žiarením

V roku 2022 pracovníci oddelenia radiačnej ochrany vykonali štátny dozor v priestoroch šiestich pracovísk s ožiarovaním radónom, realizované boli merania objemovej aktivity radónu vo vnútornom ovzduší pracoviska a merania priestorového dávkového ekvivalentu. Referenčná úroveň pre objemovú aktivitu radónu na pracovisku $300 \text{ Bq}\cdot\text{m}^{-3}$ podľa § 123 odseku 6 zákona č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane bola prekročená na dvoch pracoviskách, na ktorých prevádzkovatelia navrhli optimalizáciu radiačnej ochrany formou skrátenia expozičných časov pracovníkov.

Zabezpečenie radiačnej ochrany a výkon štátneho dozoru na pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia (RÚVZ Košice)

A) *Využívanie zdrojov ionizujúceho žiarenia na lekárske ožiarovanie*

Zdravotnícke rádiodiagnostické a rádioterapeutické pracoviská

Na rádiodiagnostických pracoviskách bolo v rámci štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany vykonaných 189 obhliadok. Pri obhliadkach sa uskutočňovali dozimetrické merania prostredia, merania základných parametrov röntgenových zariadení, kontrola príslušnej dokumentácie röntgenového pracoviska.

Pre skvalitnenie poskytovania služieb pacientov sme uviedli do prevádzky jedno nové CT pracovisko v Národnom ústave tuberkulózy, pľúcnych chorôb a hrudníkovej chirurgie vo Vyšných Hágoch. Pre nemocnicu v Poprade, Humennom a v Michalovciach boli vydané povolenia na používanie skigrafických röntgenových prístrojov a nové pojazdné skigrafické röntgenové prístroje boli inštalované v nemocnici v Michalovciach, Rožňave a vo Vranove nad Topľou. Pre nový právny subjekt Kardiocentrum AGEL s. r. o., Košice, ktorý sa špecializuje na srdcovo cievne ochorenia, sme vydali 3 rozhodnutia na používanie angiografických röntgenových prístrojov.

K výmene röntgenových prístrojov došlo v Poliklinike ProCare Košice (skiagraf), v Nemocnici Snina (mamograf), v Nemocnici s poliklinikou v Trebišove (pojazdny skiaskopický prístroj) a v Poliklinike Veľké Kapušany (skiagraf).

V roku 2022 bolo schválené jedno nové pracovisko s celotelovým röntgenovým kostným denzitometrom.

V roku 2022 boli vydané 2 rozhodnutie o zrušení mamografických pracovísk.

Stomatologické röntgenové pracoviská

Najväčší nárast počtu nových röntgenových zariadení sme zaznamenali na stomatologických pracoviskách u panoramatických röntgenových prístrojov. Bolo schválených 35 panoramatických röntgenových prístrojov z toho 19 v Košickom a 16 v Prešovskom kraji. Nové rozhodnutia o registrácii boli vydané aj pre intraorálne röntgenové prístroje – 35 v Košickom kraji a 24 v Prešovskom kraji. V roku 2022 bolo vydaných 30 zmien rozhodnutí o registrácii z dôvodu výmeny röntgenových prístrojov, zmeny účastníka konania a odborného zástupcu.

Nukleárna medicína

Najväčší rozsah prác s otvorenými rádioaktívnymi žiaričmi je v zdravotníctve vykonávaný na pracoviskách nukleárnej medicíny. V Košickom kraji sú pracoviská nukleárnej medicíny v Košiciach

a v Michalovciach a v Prešovskom kraji v Prešove a Poprade. Najčastejšie používanými rádionuklidmi sú ^{99m}Tc , ^{125}I , ^{131}I , ^{123}I , ale v ostatnom čase pracoviská rozširujú spektrum používaných rádioizotopov.

Pracoviská nukleárnej medicíny v Košickom i Prešovskom kraji zodpovedajú požadovaným štandardom v oblasti ochrany zdravia pred ionizujúcim žiarením. Situácia sa výrazne zlepšila aj v Košiciach na Inštitúte nukleárnej a molekulárnej medicíny. V roku 2011 boli dané do užívania nové priestory, ktoré významným spôsobom skvalitnili zdravotnú starostlivosť. Pracovisko má aj lôžkovú časť, kde sa pacientom aplikujú otvorené žiariče za účelom liečby. Kvapalnú odpad, ako exkrementy pacientov sa dostávajú do kanalizácie vo vyhradenom WC ako súčasť kontrolovaného pásma. Nie je vypúšťaný okamžite do kanalizácie, ale zadržiava sa osobitne vo vymieracej nádrži na tekutý rádioaktívny odpad, ktorá je súčasťou systému ROEDIGER VACUUM. Tuhý rádioaktívny odpad sa ukladá do špeciálnych pevných plastových nádob.

Odpady z pracovísk na ostatných pracoviskách nukleárnej medicíny v rámci našej územnej pôsobnosti sa triedia a sú uložené v sklade rádioaktívneho odpadu, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou pracoviska. Krátko žijúce nuklidy sa skladujú do doby ich vymretia a následne sú likvidované ako neaktívny odpad.

Pracoviská s otvorenými rádioaktívnymi žiaričmi

V evidencii sa nachádzajú 2 pracoviská, z toho jedno súkromné v zrekonštruovaných priestoroch na Kukučínovej ulici v Košiciach. Na uvedených pracoviskách sa používa rádionuklid ^{125}I .

Rádioaktívny odpad z pracovísk je skladovaný do doby jeho vymretia v špeciálne určených a kontrolovaných priestoroch. Po vymretí je tento odpad likvidovaný ako komunálny v zmysle príslušnej legislatívy.

B) Využívanie zdrojov ionizujúceho žiarenia na lekárske ožiarenie pri biomedicínskych, diagnostických alebo terapeutických výskumných programoch

C) Využívanie zdrojov ionizujúceho žiarenia na technických rtg a defektoskopických pracoviskách

Technické röntgenové a defektoskopické pracoviská

Používanie technických röntgenových prístrojov v priemysle je zamerané predovšetkým na defektoskopické skúšky pri sledovaní a kontrole zvarov, materiálov a výrobkov nedeštruktívnym spôsobom a na mikro a makroštruktúrálnu analýzu surovín a materiálov.

Na území Košického a Prešovského kraja sa nachádza 19 pracovísk s röntgenovými defektoskopickými prístrojmi a 7 pracovísk rádionuklidovej defektoskopie s uzavretými rádioaktívnymi žiaričmi.

V roku 2022 sme dali povolenie na používanie nového technického röntgenového prístroja na nedeštruktívnu röntgenovú defektoskopiú na stabilnom defektoskopickom pracovisku pre spoločnosť Auguste Cryogenics Slovakia s. r. o., Košice.

D) Využívanie uzavretých zdrojov ionizujúceho žiarenia

Pracoviská s uzavretými rádioaktívnymi žiaričmi

V Košickom a Prešovskom kraji bolo používaných 97 kusov uzavretých rádioaktívnych žiaričov.

Najrozšírenejšie je používanie uzavretých žiaričov v U. S. Steel Košice, ako súčasť zariadení na riadenie a kontrolu technologických procesov, na meranie kvality finálnych výrobkov a ako súčasť rozličných meracích prístrojov. K 31. 12 2022 bolo v sklade rádioizotopových žiaričov v U. S. Steel Košice uložených 15 uzavretých žiaričov, ktoré slúžia ako plnohodnotná náhrada pre jednotlivé rádioizotopové pracoviská. Všetky uzavreté žiariče majú vykonané aktuálne skúšky dlhodobej stability.

V roku 2022 bola vydaná zmena rozhodnutia z dôvodu zmeny počtu používaných zdrojov ionizujúceho žiarenia. Predmetné rádioizotopové pracovisko bolo rozšírené o ďalšie meracie zariadenie na meranie hrúbky plechu s uzavretým zdrojom žiarenia ^{241}Am o aktivite 37 GBq.

Vo výskumných ústavoch a na vysokých školách (Univerzita veterinárneho lekárstva a farmácie a Prírodovedecká fakulta UPJŠ) sa rádioaktívne látky využívajú v malej miere.

E) Využívanie cyklotrónov a urýchľovačov

V našej územnej pôsobnosti, v Košickom a Prešovskom kraji, sa nenachádzajú žiadne zariadenia na urýchľovanie častí.

F) Využívanie zdrojov ionizujúceho žiarenia vo veterinárnom lekárstve

V súčasnosti máme v Košickom a Prešovskom kraji evidovaných 32 veterinárnych pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia. Tieto pracoviská prevádzkujú súkromní veterinárni lekári vo svojich veterinárnych ambulanciách.

V roku 2022 boli vydané 3 nové rozhodnutia o registrácii pre súkromných veterinárnych lekárov.

Univerzita veterinárneho lekárstva a farmácie Košice využíva vo svojej činnosti 9 röntgenových prístrojov, ktoré sa používajú vo veterinárnej praxi pri ošetrovaní zvierat – 5 skiagrafických röntgenových prístrojov, 3 intraorálne röntgenové prístroje a 1 panoramatický röntgenový prístroj. V roku 2022 bolo vydané rozhodnutie o registrácii na skiagrafický röntgenový prístroj.

G) Plnenie oznamovacej povinnosti a vydávanie rozhodnutí o registrácii a povolení pre činnosti vedúce k ožiareniu a poskytovanie služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany a posudková činnosť

V roku 2022 bolo vydaných 14 potvrdení o zaevidovaní oznámenej činnosti.

Pre vydanie rozhodnutí bolo spracovaných 220 podkladov. Vydaných bolo 141 rozhodnutí o registrácii na činnosti vedúce k ožiareniu. Pre používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení bolo vydaných 64 povolení, 9 povolení pre pracoviská v priemysle, 2 povolenia pre vedeckú inštitúciu a 2 povolenia na uvedenie do prevádzky technických lineárnych urýchľovačov na skenovanie cestnej nákladnej dopravy na Colnom hraničnom priechode vo Vyšnom Nemeckom.

Dvomi účastníkmi konania bolo vydané prerušenie konania. Po doplnení dokladov (osvedčenie o odbornej spôsobilosti odborného zástupcu) bolo následne vydané rozhodnutie o registrácii.

7. Zabezpečenie radiačnej ochrany a výkon štátneho dozoru v jadrových zariadeniach – vecne a miestne príslušným orgánom radiačnej ochrany pre uvedenú oblasť je Úrad verejného zdravotníctva SR (RÚVZ Bratislava)

A) Posudková činnosť v jadrovo-palivovom cykle a pri nakladaní s rádioaktívnymi odpadmi - vecne a miestne príslušným orgánom radiačnej ochrany pre uvedenú oblasť je Úrad verejného zdravotníctva SR.

B) Odborné stanoviská, konzultačná a poradenská činnosť v jadrovo-palivovom cykle a pri nakladaní s rádioaktívnymi odpadmi - vecne a miestne príslušným orgánom radiačnej ochrany pre uvedenú oblasť je Úrad verejného zdravotníctva SR.

C) Oznamovacia povinnosť zamestnávateľa externých pracovníkov - vecne a miestne príslušným orgánom radiačnej ochrany pre uvedenú oblasť je Úrad verejného zdravotníctva SR.

Zabezpečenie radiačnej ochrany a výkon štátneho dozoru v jadrových zariadeniach – vecne a miestne príslušným orgánom radiačnej ochrany pre uvedenú oblasť je Úrad verejného zdravotníctva SR (RÚVZ Nitra)

A) Posudková činnosť v jadrovo-palivovom cykle a pri nakladaní s rádioaktívnymi odpadmi

B) Odborné stanoviská, konzultačná a poradenská činnosť v jadrovo-palivovom cykle a pri nakladaní s rádioaktívnymi odpadmi

C) Oznamovacia povinnosť zamestnávateľa externých pracovníkov

RÚVZ Nitra nemá podľa zákona č. 87/2018 Z. z. kompetencie vykonávať štátny dozor v oblasti radiačnej ochrany v jadrových zariadeniach. Na území Nitrianskeho kraja sa nachádza Atómová elektrárň Mochovce, štátny dozor v radiačnej ochrane v elektrárni ako jadrovoenergetickom zariadení vykonáva ÚVZ SR.

Vo Fakultnej nemocnici Nitra sa za účasti RÚVZ Nitra uskutočnilo dňa 14.06.2022 cvičenie príjmu rádioaktívne kontaminovaného pacienta z Atómovej elektrárne Mochovce. Cvičenie bolo súčasťou Súčinnosťného cvičenia EMO 2021 realizovaného ešte na jeseň 2021, avšak kvôli pandémie Covid-19 bolo presunutú na neskôr – vid' kapitola 9. „Núdzové situácie, havarijná pripravenosť a odozva“.

V súvislosti s vykonávaním prác externých pracovníkov v AE Mochovce boli zamestnávateľom externých pracovníkov poskytnuté viaceré konzultácie, resp. usmernenia.

Zabezpečenie radiačnej ochrany a výkon štátneho dozoru v jadrových zariadeniach – vecne a miestne príslušným orgánom radiačnej ochrany pre uvedenú oblasť je Úrad verejného zdravotníctva SR (RÚVZ Banská Bystrica)

Výkon štátneho dozoru v jadrových zariadeniach je v kompetencii ÚVZ SR.

Zabezpečenie radiačnej ochrany a výkon štátneho dozoru v jadrových zariadeniach – vecne a miestne príslušným orgánom radiačnej ochrany pre uvedenú oblasť je Úrad verejného zdravotníctva SR (RÚVZ Košice)

- A) *Posudková činnosť v jadrovo-palivovom cykle a pri nakladaní s rádioaktívnymi odpadmi*
- B) *Odborné stanoviská, konzultačná a poradenská činnosť v jadrovo-palivovom cykle a pri nakladaní s rádioaktívnymi odpadmi*
- C) *Oznamovacia povinnosť zamestnávateľa externých pracovníkov*

Na území Košického a Prešovského kraja sa nenachádzajú jadrové zariadenia a z toho dôvodu Odbor radiačnej ochrany nezabezpečuje výkon štátneho dozoru v jadrových zariadeniach.

8. Centrálny register dávok - vecne a miestne príslušným orgánom radiačnej ochrany pre uvedenú oblasť je Úrad verejného zdravotníctva SR (RÚVZ Bratislava)

- A) Hodnotenie zdravotných rizík ionizujúceho žiarenia a usmerňovania ožiarenia pracovníkov, obyvateľov a pacientov a hodnotenie veľkosti ožiarenia pracovníkov v slovenskej republike
- B) Analýza radiačnej záťaže pracovníkov v slovenskej republike
- C) Analýza radiačnej záťaže zdravotníckych pracovníkov
- D) Analýza radiačnej záťaže pracovníkov v jadrovo-palivovom cykle a pri nakladaní s rádioaktívnymi odpadmi
- E) Vydávanie dokladov o osobných dávkach pracovníkov
- F) Hodnotenie veľkosti ožiarenia plodu tehotných pacientiek
- G) Odborné stanoviská, konzultačná a poradenská činnosť v hodnotení ožiarenia

Centrálny register dávok - vecne a miestne príslušným orgánom radiačnej ochrany pre uvedenú oblasť je Úrad verejného zdravotníctva SR (RÚVZ Nitra)

- A) *Hodnotenie zdravotných rizík ionizujúceho žiarenia a usmerňovania ožiarenia pracovníkov, obyvateľov a pacientov a hodnotenie veľkosti ožiarenia pracovníkov v Slovenskej republike*

Pracovníci so zdrojmi ionizujúceho žiarenia sú prevádzkovateľmi pracovišťa zaradení do kategórie A alebo B a od toho sa odvíjajú aj povinnosti zamestnávateľov spojené so zabezpečovaním osobnej dozimetrie. Uvedené je kontrolované pri každej previerke vykonanej v rámci štátneho dozoru.

Centrálny register dávok, ktorý vedie celoslovenskú evidenciu dávok všetkých dozimetricky sledovaných pracovníkov, je zo zákona č. 87/2018 Z. z. vedený na ÚVZ SR.

B) Analýza radiačnej záťaže pracovníkov v Slovenskej republike

V hodnotenom roku bolo zaznamenaných viacero prípadov zvýšených dávok ožiarenia vyhodnotených na osobných telových dozimetroch pracovníkov, pričom išlo výlučne o zdravotníckych pracovníkov. Tieto prípady boli prešetrované odbornými zástupcami pre radiačnú ochranu jednotlivých organizácií, limitné hodnoty efektívnej dávky ani ekvivalentných dávok neboli na žiadnom pracovisku prekročené (pozri tiež časť C) Analýza radiačnej záťaže zdravotníckych pracovníkov).

Riziková práca kategórie 3 z titulu rizikového faktora ionizujúce žiarenie je v Nitrianskom kraji vyhlásená iba na defektoskopických pracoviskách v okresoch Levice a Šaľa, na pracovisku nukleárnej medicíny v Nitre, na pracovisku intervenčnej kardiológie v Nitre a v dvoch fakultných nemocniciach v Nitre a Nových Zámkoch. Vypracované posudky o riziku na rizikových pracoviskách sú každoročne prehodnocované zmluvnými pracovnými zdravotnými službami, čo je kontrolované aj pri previerkach vykonávaných v rámci štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany

C) Analýza radiačnej záťaže zdravotníckych pracovníkov

Ako je uvedené aj vyššie, v prípade intervenčných kardiochirurgov spoločnosti KARDIOCENTRUM NITRA, s.r.o., Nitra sú každý mesiac zaznamenané oznámenia poskytovateľa služby osobnej dozimetrie o prekročení hodnoty 2 mSv osobného dávkového ekvivalentu Hp(10) na osobných telových dozimetroch nosených zvonka ochranných záster. Nakoľko v prípade tejto profesie dávky vyhodnocované nad ochrannou zásterou prekračujú hodnotu 15 mSv za rok, používajú pracovníci v súlade s legislatívnymi požiadavkami súčasne dva osobné telové dozimetre, jeden umiestnený pod ochrannou zásterou a jeden nad ochrannou zásterou. Celková efektívna dávka sa stanovuje z údajov obidvoch dozimetrov. Najviac exponovaný kardiochirurg spoločnosti obdržal v roku 2022 ročnú efektívnu dávku 12,13 mSv.

Vo Fakultnej nemocnici Nitra boli v roku 2022 najviac exponovaní pracovníci gastroenterologickej ambulancie vykonávajúci vyšetrenia ERCP a tiež vybavení dvomi osobnými telovými dozimetrami, najväčšiu ročnú efektívnu dávku obdržal lekár v hodnote 12,07 mSv.

Na pracovisku nukleárnej medicíny IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra boli za rok 2022 zaznamenané najvyššie dávky ožiarenia na osobných dozimetroch rádiofarmaceutiek. najvyššia ročná efektívna dávka bola na úrovni 10,14 mSv a najvyššia ročná ekvivalentná dávka na ruky na úrovni 74,74 mSv.

D) Analýza radiačnej záťaže pracovníkov v jadrovom-palivovom cykle a pri nakladaní s rádioaktívnymi odpadmi

RÚVZ Nitra nemá kompetencie vykonávať štátny dozor v oblasti radiačnej ochrany v jadrových zariadeniach. Uvedené je v kompetencii ÚVZ SR, ktorý zároveň vedie aj centrálny register dávok pracovníkov.

E) Vydávanie dokladov o osobných dávkach pracovníkov

Vydávanie dokladov o osobných dávkach pracovníkov je v kompetencii ÚVZ SR, ktorý vedie centrálny register dávok pracovníkov.

F) Hodnotenie veľkosti ožiarenia plodu tehotných pacientiek

V hodnotenom období boli vydané tri odborné stanoviská k lekárskeму ožiareniu tehotných žien, podnety boli zaznamenané z pracoviska lekárskej genetiky a z gynekologických ambulancií. Všetky tri sa týkali ožiarenia na rádiodiagnostických pracoviskách v Nitre, z toho v dvoch prípadoch bol plod priamo v

primárnom zväzku. Najvyššia dávka na plod bola stanovená na úrovni 7,4 mSv, pričom išlo o pacientku, ktorá absolvovala na snímkovacích kompletoch vyšetrenie LS chrbtice v predozadnej a bočnej projekcii a následne aj vyšetrenie panvy v predozadnej a bočnej projekcii. V čase rádiologických vyšetrení boli všetky tri pacientky tehotné, o čom nevedeli a pred snímkovaním svojím podpisom potvrdili, že si nie sú vedomé gravidity. Všetky obdržané dávky boli vyhodnotené ako veľmi nízke a poškodenie plodu ako nepravdepodobné, príslušné odborné stanoviská boli zaslané ošetrovateľom gynekológom.

G) Odborné stanoviská, konzultačná a poradenská činnosť v hodnotení ožiarenia

Činnosť oddelenia za rok 2022 v oblasti vydávania odborných stanovísk, konzultačnej a poradenskej činnosti je uvedená v kapitole 15 „Prednášková činnosť, publikačná činnosť, odborná konzultačná a poradenská činnosť, vydávanie odborných stanovísk a vyjadrení a poskytovanie informácií verejnosti“.

Vedenie centrálného registra dávok je v kompetencii ÚVZ SR (RÚVZ Banská Bystrica)

Radiačná záťaž pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia

Sledovanie radiačnej záťaže pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia bolo zabezpečené držiteľmi povolenia na poskytovanie služieb osobnej dozimetrie.

Dozimetrické služby prevádzkovateľom v spádovom území Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici poskytuje Slovenská legálna metrologia, odbor dozimetrických služieb a VF, s. r. o., služba osobnej dozimetrie.

V roku 2022 nebola na pracoviskách v spádovom území zaznamenaná nadexpozícia, ktorá by vyžadovala prešetrenie pracovníkmi RÚVZ BB, prípustné limity neboli prekročené.

Centrálny register dávok (RÚVZ Košice)

Centrálny register dávok pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia v Slovenskej republike vedie Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky v Bratislave.

- A) *Hodnotenie zdravotných rizík ionizujúceho žiarenia a usmerňovania ožiarenia pracovníkov, obyvateľov a pacientov a hodnotenie veľkosti ožiarenia pracovníkov v Slovenskej republike*
- B) *Analýza radiačnej záťaže pracovníkov Slovenskej republiky*
- C) *Analýza radiačnej záťaže zdravotníckych pracovníkov*
- D) *Analýza radiačnej záťaže pracovníkov v jadrovom-palivovom cykle a pri nakladaní s rádioaktívnymi odpadmi*
- E) *Vydávanie dokladov o osobných dávkach pracovníkov*
- F) *Hodnotenie veľkosti ožiarenia plodu tehotných pacientiek*
- G) *Odborné stanoviská, konzultačná a poradenská činnosť v hodnotení ožiarenia*

V roku 2022 sme zaznamenali 2 prípady zvýšeného ožiarenia pracovníkov v zdravotníctve. Odborní zástupcovia pracovísk boli vyzvaní na prešetrenie a zdôvodnenie zvýšeného ožiarenia u pracovníkov. K nameraniu zvýšených hodnôt osobných dávkových ekvivalentov došlo z dôvodu zvýšeného počtu urgentných výkonov u pacientov. Taktiež pracovníci boli poučení o dôslednom používaní osobných ochranných pracovných prostriedkov.

9. Núdzové situácie, havarijná pripravenosť a odozva (RÚVZ Bratislava)

V minulom roku nenastala žiadna núdzová situácia. V rámci havarijnej pripravenosti a odozvy nebolo v minulom roku organizované Ústredím radiačnej monitorovacej siete na ÚVZ SR žiadne školenie ani cvičenie.

Núdzové situácie, havarijná pripravenosť a odozva (RÚVZ Nitra)

V priebehu roka sa pracovníci podieľali na riešení troch nálezov rádioaktívneho materiálu, a to v zberni kovového šrotu v Nových Zámkoch a v dvoch poľnohospodárskych družstvách v okrese Komárno. Pracovníci RÚVZ Nitra vykonali prešetrenie oznámenia o náleze podozrivého materiálu, zisteného v rámci rutínnej dozimetrickej kontroly zamestnancom zberne kovového šrotu v Nových Zámkoch. Bola potvrdená zvýšená úroveň príkonu dávkového ekvivalentu gama žiarenia na radliciach z poľnohospodárskeho stroja - kombinátora, pričom priamo na povrchu radlíc boli namerané hodnoty neprevyšujúce 10-násobok prírodného pozadia. Spektrometrom bol v radliciach identifikovaný rádionuklid Co-60. Navyiac bol v inkruste potrubia nachádzajúceho sa tiež v kovovom šrote identifikovaný rádionuklid Ra-226, pričom hodnoty príkonu dávkového ekvivalentu gama žiarenia boli len mierne nad prírodné pozadie. Na základe oznámenia RÚVZ Nitra prevzali pracovníci oprávnenej organizácie JAVYS, a.s., Jaslovské Bohunice rádioaktívny materiál (pružiny kombinátora aj potrubie s inkrustom) na jeho ekologické uloženie na príslušné úložisko.

Na základe plnenia úlohy č. 5.2 „Cieľené vyhľadávanie opustených a nepoužívaných rádioaktívnych žiaričov a rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu a vypracovanie postupov na riešenie krízových situácií súvisiacich s nelegálnym nakladaním s rádioaktívnym materiálom.“ (pozri kapitolu 13 „Vyhodnotenie programov a projektov v oblasti radiačnej ochrany“) boli vykonané dozimetrické preverky v 13 poľnohospodárskych družstvách v okresoch Nové Zámky a Komárno. V dvoch prípadoch, a to v Búči a Bátorových Kosihoch v okrese Komárno, boli nájdené súčiastky na kombinátoroch typu PB6, ktoré boli rádioaktívne kontaminované rádionuklidom Co-60. Príkony dávkového ekvivalentu gama žiarenia vo vzdialenosti 1 meter od súčiastok boli už na úrovni prírodného pozadia.

Vo všetkých troch prípadoch sa s rádioaktívnym materiálom manipulovalo iba minimálne a k zvýšenému ožiareniu pracovníkov uvedených prevádzok a ani jednotlivcov z obyvateľstva nedošlo. Na základe výzvy RÚVZ Nitra prevzala oprávnená organizácia JAVYS, a.s. Jaslovské Bohunice rádioaktívny materiál na jeho bezpečné uloženie na úložisko ZRAM a IRAO pri Mochovciach.

Vo Fakultnej nemocnici Nitra sa za účasti RÚVZ Nitra uskutočnilo dňa 14.06.2022 cvičenie príjmu rádioaktívne kontaminovaného pacienta z Atómovej elektrárne Mochovce. Cvičenie bolo súčasťou Súčinnosťného cvičenia EMO 2021 realizovaného ešte na jeseň 2021, avšak kvôli pandémie Covid-19 bolo samotné cvičenie presunuté na neskôr. Cvičeniu predchádzalo školenie pracovníkov FN Nitra vykonané pracovníkmi RÚVZ Banská Bystrica. Po skončení cvičenia bolo Okresnému úradu v Nitre zaslané vyjadrenie RÚVZ Nitra k nedostatkom a cvičenie bolo hodnotené na spoločnom pracovnom stretnutí dňa 28.06.2022.

Pracovníci oddelenia absolvovali v rámci nových informačných systémov úradov verejného zdravotníctva on-line školenie k prognostickému programu ESTE ohľadom riešenia núdzových situácií v radiačnej ochrane a jadrovej bezpečnosti. Jeden pracovník oddelenia sa zúčastnil výcviku CBRN (chemical, biological, radiological and nuclear defence) špecialistov „Radiation Detection and Investigative Techniques Training“, ktorý v spolupráci s americkou stranou (FBI a NSDD) organizovali ÚVZ SR a MV SR.

Núdzové situácie, havarijná pripravenosť a odozva (RÚVZ Banská Bystrica)

Pracovníci oddelenia radiačnej ochrany Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici sa v priebehu rokov 1996 – 2022 podieľali na riešení 119 prípadov nálezov rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu v šrote.

V priebehu roku 2022 boli zaznamenané nálezy rádioaktívnych materiálov neznámeho pôvodu v šrote v 4 prípadoch. Všetky nálezy boli u spracovateľov železného šrotu. Nájdené boli ciferníky z vojenskej techniky, pásová oceľ kontaminovaná Co-60 a šamotová izolačná výplň. Nájdené materiály boli prevzaté pracovníkmi Jadrovej vyradovacej spoločnosti a. s. Jaslovské Bohunice.

Núdzové situácie, havarijná pripravenosť a odozva (RÚVZ Košice)

Zamestnanci Odboru radiačnej ochrany v roku 2022 riešili 3 mimoriadne udalosti. V jednom prípade sme sa podieľali na riešení udalosti, na základe telefonického oznámenia fyzickej osoby, ktorá oznámila poliatie auta neznámou tekutinou. Pri šetrení bolo zistené, že oznámenie bolo neodôvodnené a neznáma tekutina nevykazovala známky rádioaktivity.

Druhý prípad bol tak isto na základe telefonického oznámenia fyzickej osoby, ktorá má podozrenie, že v aute sa nachádza materiál, ktorý môže vykazovať zvýšenú rádioaktivitu. V aute sa nachádzalo laboratórne sklo s označením rádionuklidu, Petriho misky, prachovnice. Šetrením v spolupráci s príslušníkmi Odboru odhaľovania nebezpečných materiálov a enviromentálnej kriminality Policajného zboru Košice bolo zistené, že predmetný materiál nevykazoval zvýšenú rádioaktivitu.

Tretí prípad bol riešený v spaľovni komunálneho odpadu na podozrenie zvýšenej rádioaktivity. Na základe meraní bolo zistené, že komunálny odpad nevykazuje zvýšenú rádioaktivitu.

10. Sankčné opatrenia a uložené sankcie (RÚVZ Bratislava)

Začaté správne konania za porušenie ustanovení zákona č. 87/2018 Z. z. a jeho vykonávacích predpisov, počet uložených pokút a ich výška - ukončili sme správne konanie za porušenie ustanovenia podľa § 159 ods. 2 písm. a) bod 9 zák. č. 87/2018 Z.z. za vykonávanie činnosti vedúcej k ožiareniu bez registrácie (používanie zubného röntgenového prístroja); bola udelená pokuta vo výške 500,- eur. Začali sme správne konanie za vykonávanie činnosti vedúcej k ožiareniu bez registrácie (používanie celotelového kostného denzitometra) a zároveň za vykonávanie činnosti vedúcej k ožiareniu bez povolenia (používanie skiagrafického röntgenového prístroja a mamografického röntgenového prístroja).

Sankčné opatrenia a uložené sankcie (RÚVZ Nitra)

Oddelenie radiačnej ochrany neuložilo v roku 2022 žiadne sankčné opatrenie.

Celkovo bolo v rámci štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany vykonaných 75 previerok na 94 pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia. Pri previerkach boli v prípade potreby ukladané opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov. Nedostatky sú prevádzkovateľmi v stanovených termínoch odstraňované, čo je zo strany RÚVZ Nitra priebežne kontrolované.

Sankčné opatrenia a uložené sankcie (RÚVZ Banská Bystrica)

V priebehu roku 2022 pracovníci oddelenia radiačnej ochrany pri výkone štátneho dozoru nezistili skutočnosti, ktoré by viedli k začatiu správneho konania za porušenie ustanovení zákona č. 87/2018 Z. z. a jeho vykonávacích predpisov.

Sankčné opatrenia a uložené sankcie (RÚVZ Košice)

V roku 2022 v rámci Košického a Prešovského kraja neboli uložené žiadne sankcie.

11. Hlavné úlohy a projekty v oblasti radiačnej ochrany (RÚVZ Bratislava)

5.1. SLEDOVANIE A HODNOTENIE VEĽKOSTI OŽIARENIA PACIENTOV Z LEKÁRSKEHO OŽIARENIA

Ciele úlohy: Zhodnotiť veľkosť individuálnych dávok pacientov pri vybraných typoch rádiologických vyšetrení a vyhodnotiť kolektívne dávky obyvateľov z vybraných typov rádiologických vyšetrení vykonávaných v Slovenskej republike. Výsledky štúdie porovnať s platnými národnými diagnostickými referenčnými úrovňami, ktoré sú definované v opatrení MZ SR.

Gestor: Úrad verejného zdravotníctva SR, Bratislava

Riešiteľské pracoviská:

ÚVZ SR Bratislava, RÚVZ Banská Bystrica, RÚVZ Bratislava, RÚVZ Košice, RÚVZ Nitra

Anotácia: Dávky z lekárskeho ožiarenia sú najvýznamnejším príspevkom k ožiareniu populácie zo zdrojov žiarenia v členských krajinách Európskej únie a ich kontinuálne sledovanie a hodnotenie je jednou zo základných požiadaviek ochrany zdravia obyvateľstva pred ionizujúcim žiarením, ktoré sú zakotvené v základnej zmluve o založení Európskeho spoločenstva pre Atómovú energiu EURATOM a v smernica Európskej komisie č. 2013/59/EURATOM. Štúdie v členských krajinách Európskej únie poukazujú na pretrvávajúci rast ožiarenia obyvateľstva z lekárskeho ožiarenia. Na vysoký nárast ožiarenia zo zdrojov žiarenia používaných v medicíne upozorňujú aktuálne aj mnohé medzinárodné inštitúcie a organizácie – IAEA, ICRP a UNSCEAR.

Ochrana zdravia obyvateľstva pred ionizujúcim žiarením je jednou zo základných úloh úradov verejného zdravotníctva v oblasti radiačnej ochrany. Optimalizácia rádiologických vyšetrovacích postupov z hľadiska radiačnej ochrany je jedným zo základných princípov pre znižovanie ožiarenia populácie so zdrojov žiarenia a môže zabrániť zbytočnému ožiareniu pacientov a tým znížiť riziko vzniku radiačných poškodení zdravia vyvolaných ionizujúcim žiarením.

Úloha bude zameraná na sledovanie a hodnotenie ožiarenia pacientov pri vybraných rádiologických vyšetreniach v diagnostickej rádiológii a v nukleárnej medicíne v Slovenskej republike. Kontinuálne pokračovanie v úlohe, ktorá začala v roku 2020.

Etapa 1: Navrhnuť postup a metodiky pre hodnotenie veľkosti ožiarenia pacientov v rádiológii, vypracovať štandardné postupy pre zber údajov na jednotlivých pracoviskách, uskutočniť sledovanie a hodnotenie dávok pri jednotlivých röntgenových výkonoch v rámci celej Slovenskej republiky na pracoviskách diagnostickej rádiológie s cieľným zameraním na: mamografické pracoviská s klasickými aj s digitálnymi röntgenovými zariadeniami, na klasické diagnostické rádiologické pracoviská ako aj na sledovanie aktivity rádiofarmák aplikovaných pacientom pri diagnostických vyšetreniach metódami nukleárnej medicíny.

Etapa 2: Spracovať výsledky meraní a hodnotenia veľkosti kolektívnych dávok pacientov z vybraných rádiologických diagnostických výkonov, vykonávaných v rámci poskytovania zdravotnej starostlivosti na úrovni jednotlivých krajoch a v Slovenskej republike a porovnať výsledky získané v rámci štúdie s národnými diagnostickými referenčnými úrovňami pre lekárske ožiarenia ustanovenými v opatrení MZ SR s účinnosťou od 1.4.2018 a s výsledkami obdobných štúdií v iných krajinách Európskej únie.

Termín ukončenia úlohy:

Do konca roku 2023

Realizačné výstupy:

- Stanovenie individuálnych dávok pacientov a kolektívnych dávok pacientov z mamografických vyšetrení;
- Stanovenie individuálnych dávok pacientov a kolektívnych dávok pacientov z najfrekvencovanejších vyšetrení v diagnostickej rádiológii;
- Stanovenie individuálnych dávok pacientov a kolektívnych dávok pacientov z vyšetrení v nukleárnej medicíne;
- Publikovanie výsledkov štúdie a jej zverejnenie pre medicínskych odborníkov a pre odbornú verejnosť.

5.2. CIELENÉ VYHLADÁVANIE OPUSTENÝCH A NEPOUŽÍVANÝCH RÁDIOAKTÍVNYCH ŽIARIČOV A RÁDIOAKTÍVNEHO MATERIÁLU NEZNÁMEHO PÔVODU A VYPRACOVANIE POSTUPOV NA RIEŠENIE KRÍZOVÝCH SITUÁCIÍ SÚVISIACICH S NELEGÁLNYM NAKLADANÍM S RÁDIOAKTÍVNYM MATERIÁLOM

Ciele úlohy: Uskutočniť cieľnú kampaň na vyhľadávanie opustených a nepoužívaných rádioaktívnych žiaričov a rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu a vypracovanie postupov na riešenie krízových situácií súvisiacich s podozrením na nelegálne nakladanie, alebo potvrdeným nelegálnym nakladaním s rádioaktívnym materiálom alebo s nálezom rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu.

Gestor: Úrad verejného zdravotníctva SR, Bratislava

Riešiteľské pracoviská:

ÚVZ SR Bratislava, RÚVZ Banská Bystrica, RÚVZ Bratislava, RÚVZ Košice, RÚVZ Nitra

Anotácia: Orgány štátneho dozoru v radiačnej ochrane podľa zákona č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov môžu uskutočňovať kampane na vyhľadávanie nepoužívaných rádioaktívnych žiaričov alebo rádioaktívneho materiálu.

V uplynulých rokoch sa na území Slovenskej republiky vyskytli desiatky udalostí, pri ktorých došlo k záchytu rádioaktívnych žiaričov alebo rádioaktívne kontaminovaných predmetov neznámeho pôvodu (napr. náhradné súčiastky na poľnohospodárske stroje a pružinová oceľ). Na riešenie týchto udalostí boli zavedené v rutinej praxi určité postupy, ktoré vychádzali z medzinárodne odporúčaných prístupov. Naďalej však zostávajú rezervy v koordinácii činností jednotlivých úradov verejného zdravotníctva a ďalších zainteresovaných rezortov a inštitúcií (napr. Ministerstva vnútra SR).

V mnohých prípadoch súvisiacich s podozrením alebo zistením nelegálneho nakladania s rádioaktívnym materiálom, nálezom rádioaktívneho materiálu pri preprave a vo verejných alebo iných priestoroch je nevyhnutné vykonať opatrenia na ochranu zdravia osôb a ochranu majetku a životného prostredia pred rádioaktívnou kontamináciou.

Na zníženie rizika nelegálneho nakladania s rádioaktívnymi materiálmi a ich možným zneužitím na teroristické účely, je potrebné ich aktívne vyhľadávanie a ďalej je potrebné vypracovať postupy, ktorých cieľom je prevencia, včasná detekcia a rýchla reakcia na prípady nelegálneho nakladania s rádioaktívnymi materiálmi a ich následné zabezpečenie, aby nedošlo k ohrozeniu zdravia obyvateľov alebo k ich zneužitiu na teroristické účely.

Etapa 1: Uskutočniť novú informačnú kampaň zameranú na identifikáciu možných rádioaktívnych materiálov neznámeho pôvodu u prevádzkovateľov zberných druhotných surovín a spracovateľov kovového šrotu a pripraviť informačné materiály. Pripraviť a realizovať cieľnú kampaň na

vyhľadávanie nepoužívaných žiaričov najmä v priemyselných prevádzkach, ktoré ukončili svoju činnosť alebo sú v likvidácii a v subjektoch, ktoré sa venujú zberu a spracovaniu železného šrotu. Upozorniť a informovať prevádzkovateľov zdrojov žiarenia na nevyhnutnosť zabezpečenia včasnej likvidácie nepoužívaných žiaričov.

Vypracovať jednotné postupy pri náleze rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu, opustených rádioaktívnych žiaričov a nepoužívaných rádioaktívnych žiaričov a postupov na riešenie krízových situácií súvisiacich s podozrením na nelegálne nakladanie, alebo potvrdeným nelegálnym nakladaním s rádioaktívnym materiálom alebo s nálezom rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu, vrátane spolupráce s príslušným policajným zborom.

Etapu 2: V rámci rezortu zdravotníctva pripraviť systém vzájomnej spolupráce úradov verejného zdravotníctva pri riešení mimoriadnych situácií a vypracovať systém koordinovaného postupu úradov a ich zastupiteľnosti v jednotlivých prípadoch nálezov rádioaktívneho materiálu alebo pri podozrení na nelegálne nakladanie s nimi.

V spolupráci s Ministerstvom vnútra SR a ďalšími dotknutými štátnymi orgánmi vypracovať štandardný postup v prípade mimoriadnej alebo krízovej situácie pri náleze rádioaktívnych žiaričov, rádioaktívnych materiálov a jadrových materiálov neznámeho pôvodu a pre prípad mimoriadnej situácie pri podozrení na nelegálne nakladanie s rádioaktívnym materiálom, alebo jeho zneužitia na teroristické účely. Cieľom tohto postupu bude efektívnejšie koordinovať činnosť jednotlivých zložiek pri riešení mimoriadnej situácie a najmä spôsob komunikácie a spolupráce s príslušníkmi policajného zboru pri podozrení na nelegálne nakladanie s rádioaktívnym materiálom, alebo jadrovým materiálom.

Termín ukončenia úlohy:

Do konca roku 2023

Realizačné výstupy:

- Uskutočniť cieleňú kampaň na vyhľadávanie opustených a nepoužívaných rádioaktívnych žiaričov a rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu v miestach ich možného výskytu.
- V spolupráci s Ministerstvom vnútra SR a ďalšími dotknutými štátnymi orgánmi, vypracovať štandardný postup pre mimoriadnu situáciu pri náleze rádioaktívneho žiariča alebo rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu a pre mimoriadnu situáciu pri podozrení na nelegálne nakladanie s rádioaktívnym materiálom.

Hlavné úlohy a projekty v oblasti radiačnej ochrany (RÚVZ Nitra)

Oddelenie radiačnej ochrany RÚVZ Nitra sa v roku 2022 podieľalo na plnení dvoch úloh Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v SR. Plnenie úloh je zhodnotené v kapitole 13 „Vyhodnotenie programov a projektov v oblasti radiačnej ochrany“.

Hlavné úlohy a projekty v oblasti radiačnej ochrany (RÚVZ Banská Bystrica)

Sledovanie a hodnotenie veľkosti ožiarenia pacientov z lekárskeho ožiarenia

Cieľom hlavnej úlohy je zhodnotiť veľkosť individuálnych dávok pacientov pri vybraných typoch rádiologických vyšetrení a vyhodnotiť kolektívne dávky obyvateľov z vybraných typov rádiologických vyšetrení vykonávaných v Slovenskej republike a výsledky štúdie porovnať s platnými národnými diagnostickými referenčnými úrovňami, ktoré sú definované v opatrení MZ SR.

V roku 2022 sa uskutočnila pracovná porada pre riešenie hlavných úloh v oblasti radiačnej ochrany. Členovia pracovnej skupiny z jednotlivých regionálnych úradov verejného zdravotníctva na stretnutí prediskutovali a odsúhlasili termíny, rozdelenie čiastkových úloh a metodiku plnenia Hlavnej úlohy.

Vzhľadom na legislatívnu povinnosť poskytovateľov zdravotnej starostlivosti -zaznamenávať údaje na hodnotenie dávky pacientov - bolo dohodnuté, že zdravotnícke zariadenia budú písomne vyzvané na poskytnutie potrebných údajov pre stanovenie dávok pri najfrekvencovanejších vyšetreniach (rtg vyšetrenia hlavy, hrudníka, brucha a panvy).

Do riešenia Hlavnej úlohy budú zapojené zdravotnícke zariadenia, ktoré využívajú službu automatického zberu dát z *radiodiagnostických vyšetrení* (DQC - Dose Quality Control). V spádovom území Banskobystrického a Žilinského kraja je to viac ako 80 % pracovísk. Na pracovnej porade bolo odsúhlasené sledovanie dávok pediatrických pacientov, pretože práve deti sú významne citlivejšie na pôsobenie ionizujúceho žiarenia. Oblasť sledovania radiačnej záťaže pacientov bude prebiehať v dvoch skupinách pacientov – detskí a dospelí pacienti.

Pre oblasť *Mamografia* budú zapojené do zberu dát potrebných na stanovenie radiačnej záťaže všetky mamografické pracoviská, nielen pracoviská zapojené do mamografického skríningu.

Pre oblasť *Nukleárna medicína* boli pripravené a odsúhlasené elektronické formuláre pre zber dát potrebných na stanovenie dávky na pacienta. Vzhľadom na počet pracovísk nukleárnej medicíny, bude vyžadovaný zber dát zo všetkých pracovísk.

Termín odoslania písomných žiadostí o sprístupnenie údajov o lekárskom ožiarení a elektronických formulárov bol stanovený na január 2023.

Cielené vyhľadávanie opustených a nepoužívaných rádioaktívnych žiaričov a rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu a vypracovanie postupov na riešenie krízových situácií s nelegálnym nakladaním s rádioaktívnym materiálom

Cieľom hlavnej úlohy je uskutočniť adresnú kampaň na vyhľadávanie opustených a nepoužívaných rádioaktívnych žiaričov a rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu a vypracovanie postupov na riešenie krízových situácií súvisiacich s podozrením na nelegálne nakladanie, alebo potvrdeným nelegálnym nakladaním s rádioaktívnym materiálom alebo s nálezom rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu. Táto nová informačná kampaň má byť zameraná na identifikáciu možných rádioaktívnych materiálov neznámeho pôvodu u prevádzkovateľov zberných druhotných surovín a spracovateľov železného šrotu a v priemyselných prevádzkach, ktoré ukončili svoju činnosť alebo sú v likvidácii a má upozorniť a informovať aj aktuálnych prevádzkovateľov zdrojov žiarenia na nevyhnutnosť zabezpečenia včasnej likvidácie nepoužívaných žiaričov. V rámci úlohy sa zjednocujú postupy pri náleze rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu, opustených rádioaktívnych žiaričov a nepoužívaných rádioaktívnych žiaričov a postupy na riešenie krízových situácií súvisiacich s podozrením na nelegálne nakladanie, alebo potvrdeným nelegálnym nakladaním s rádioaktívnym materiálom alebo s nálezom rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu, vrátane spolupráce s policajným zborom.

Pracovníci oddelenia radiačnej ochrany pripravili pre pracovníkov výkupní šrotu informačnú prezentáciu v programe PowerPoint. V prezentácii sú predstavené postupy, ktoré je povinný dodržať v zmysle § 97 zákona 87/2018 Z. z. každý, kto nájde, alebo má podozrenie že našiel opustený rádioaktívny žiarič alebo rádioaktívny materiál. V prezentácii sú tiež fotografie z minulých nálezov žiaričov a iných rádioaktívnych materiálov v šrote.

Zároveň pracovníci oddelenia radiačnej ochrany pripravili informačný plagát, na ktorom sú fotografie z minulých nálezov žiaričov a iných rádioaktívnych materiálov v šrote a kontaktné telefónne čísla na pracovníkov odboru radiačnej ochrany. Prezentáciu i plagát pracovníci odboru radiačnej ochrany „otestovali“ v dvoch zberniach kovového šrotu v okres Bytča v jednej zberni v okrese Ružomberok a v jednej zberni v okrese Čadca. Podľa vyjadrenia pracovníkov uvedených zberní bola prezentácia dobre zrozumiteľná a považujú ju spolu s plagátom za praktickú a užitočnú pomôcku.

Hlavné úlohy a projekty v oblasti radiačnej ochrany (RÚVZ Košice)

V oblasti radiačnej ochrany boli v roku 2022 riešené nasledovné úlohy:

5.1. Sledovanie a hodnotenie veľkosti ožiarenia pacientov z lekárskeho ožiarenia.

Cieľom úlohy je zhodnotiť veľkosť individuálnych dávok pacientov pri vybraných typoch rádiologických vyšetrení a vyhodnotiť kolektívne dávky obyvateľov z vybraných typov rádiologických vyšetrení vykonávaných v Slovenskej republike. Výsledky štúdie porovnať s platnými národnými diagnostickými referenčnými úrovňami, ktoré sú definované v opatrení MZ SR.

Intenzívny rozvoj vedy a techniky v oblasti rádiodiagnostiky, nukleárnej medicíny a rádioterapie za posledných 25 rokov priniesol významné zvýšenie expozície ľudskej populácie zo zdrojov ionizujúceho žiarenia používaných v medicíne a tejto problematike sa na medzinárodných vedeckých a odborných fórach venuje stále väčšia pozornosť. Získané poznatky potvrdzujú, že radiačná záťaž populácie z lekárskeho ožiarenia predstavuje v priemyselne vyspelých krajinách sveta absolútne najväčší príspevok k ožiareniu obyvateľov z umelých zdrojov žiarenia a tvorí viac ako 95 %.

5.2. Cílené vyhľadávanie opustených a nepoužívaných rádioaktívnych žiaričov a rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu a vypracovanie postupov na riešenie krízových situácií súvisiacich s nelegálnym nakladaním s rádioaktívnym materiálom.

Cieľom úlohy je uskutočniť cieľnú kampaň na vyhľadávanie opustených a nepoužívaných rádioaktívnych žiaričov a rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu a vypracovanie postupov na riešenie krízových situácií súvisiacich s podozrením na nelegálne nakladanie, alebo potvrdeným nelegálnym nakladaním s rádioaktívnym materiálom alebo s nálezom rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu.

12. Monitorovanie, laboratórne analýzy a havarijná pripravenosť - Radiačná monitorovacia sieť Slovenskej republiky OL (RÚVZ Bratislava)

Na zabezpečenie ochrany obyvateľstva z hľadiska radiačnej situácie je nevyhnutné monitorovať a vyhodnocovať radiačnú záťaž obyvateľov a navrhnúť opatrenia na ochranu ich zdravia. Monitorovaním zložiek životného prostredia a osôb pri normálnej radiačnej situácii sa zisťujú údaje o rozsahu ožiarenia obyvateľov a vplyvu zdrojov ionizujúceho žiarenia na zdravie obyvateľov ako aj zhodnotenie možného rizika ožiarenia.

Monitoring rádioaktívnej kontaminácie jednotlivých zložkách životného prostredia sa vykonáva v súlade so zák. č. 87/2018 Z. z. (§ 7 ods. 2 písm. b) a c) a s vyhl. MZ SR č. 96/2018 Z. z; regionálny úrad sa podieľa ako stála zložka na činnosti radiačnej monitorovacej siete a vykonáva monitorovanie radiačnej situácie, zbiera údaje o výsledkoch monitorovania v Slovenskej republike na hodnotenie ožiarenia a hodnotenie vplyvu žiarenia na zdravie obyvateľov a poskytuje ich ústrediu radiačnej monitorovacej siete.

Cieľom monitorovania životného prostredia je zistiť údaje o radiačnej situácii vo vybranej lokalite. Dôležitou veličinou pre hodnotenie radiačnej situácie je meranie príkonu priestorového dávkového ekvivalentu v exteriéri vo vzduchu. Pri výkone štátneho dozoru na pracoviskách sme merali príkon priestorového dávkového ekvivalentu vo vonkajšom prostredí a zároveň sme vykonali aj tri monitorovania po trase. Všetky namerané hodnoty príkonu priestorového dávkového ekvivalentu gama žiarenia vo vonkajšom prostredí boli v čase merania na úrovni prírodného pozadia.

Ďalším cieľom monitorovania životného prostredia je meranie povrchovej rádioaktívnej kontaminácie pôdy, povrchov a porastov (z dôvodu atmosférických podmienok, resp. prítomnosti jadrových zariadení), pitnej a povrchovej vody (vzhlľadom na zabezpečenie pitnej vody v plnej kvalite pre obyvateľstvo, príp. kontrola kontaminácie vôd v oblastiach postihnutých potenciálnou mimoriadnou radiačnou udalosťou), potravín a krmovín (z pohľadu ochrany zdravia obyvateľov aj vzhlľadom na prípustné úrovne rádioaktívnej kontaminácie potravín pri mimoriadnej radiačnej udalosti).

ORO disponovalo vzorkou štrku frakcie 4-8 mm (1x), distribučnej firmy zo Záhoria. -V tejto vzorke boli stanovené hmotnostné aktivity ^{40}K , rádionuklidy premenových radov ^{226}Ra a ^{232}Th a ^{137}Cs . Výsledky analýzy sú uvedené v tabuľke C.

Osobitnou skupinou je kontrola tekutín: pitná voda 11x – odoberaná v budove Bratislava II, povrchová voda 9x (odoberaná z jazera Rohlík), mlieko (10x) a moč 9x (priemerná vzorka zberu moču za 24 hodín). V týchto vzorkách boli stanovené objemové aktivity ^{40}K , ^{134}Cs a ^{137}Cs . Výsledky sú uvedené v tabuľke D.

A) Gamaspektrometrické laboratóriá

Úlohou monitorovania životného prostredia je kvantifikácia (meranie hmotnostných aktivít) rádionuklidov, identifikovaných vo vybraných zložkách životného prostredia, ktorým sa zaoberá laboratórium gamaspektrometrických analýz.

Laboratórium gamaspektrometrických analýz bolo zabezpečené prístrojovou technikou: polovodičovým detektorom, digitálnym analyzátorom Lynx od firmy Canberra, softwerovým balíkom Gennie 2000 vo februári 2020. Novovznikajúce laboratórium je toho času nezariadené, potrebné vybaviť príslušnými pracovnými a analytickými pomôckami a prostriedkami. V roku 2022 boli vykonané analýzy na vzorkách, ktoré si RÚVZ Bratislava zabezpečovalo vo svojej réžii, vzorky boli analyzované po základnej úprave (sušenie, homogenizácia).

V júni 2022 bol gamaspektrometrický systém Lynx podrobený overovaniu organizovaným Slovenským metrologickým ústavom s výsledkom: „meradlo spĺňa metrologické požiadavky ustanovené predpisom STN IEC 61452:2003 a pracovným postupom SMÚ PP02/044 na daný druh meradla pre triedu presnosti 5% (odchýlka od stanovenej aktivity od referenčnej bola pri dvoch rádionuklidoch +1,4%, resp. 0,033%).

Analýzy vybraných vzoriek boli vykonané v súlade s požiadavkou monitorovania rádioaktívnej kontaminácie jednotlivých zložiek životného prostredia podľa zák. č. 87/2018 Z. z. a vyhl. MZ SR č. 96/2018 Z.z.

V roku 2022 boli vykonané kontrolné merania na vzorkách:

- prírodného prostredia
- stavebného materiálu
- vybraných potravín obchodného reťazca

Výber vzoriek životného prostredia bol orientovaný na spádovú oblasť, ktorá patrí do kompetencie RÚVZ Bratislava, lokalitu Pezinská Baba a Záhorie. Vzorky lesného porastu v lokalite Pezinská Baba a Záhorie sú vhodným indikátorom rádioaktívnej kontaminácie sledovanej oblasti. Na získanie obrazu o rádioaktívnej kontaminácii sledovanej oblasti bola vyhodnotená vzorka machov (1x). Do tejto skupiny k skríningu prispeli aj vzorky trávy (1x), podložia, na ktorom huby v danej lokalite rásli – pieskov (1x). V týchto vzorkách bola analýza smerovaná na vyhodnotenie prírodných rádionuklidov: prírodného ^{40}K , kozmogénneho ^7Be , antropogénneho ^{137}Cs , rádionuklidy premenových radov ^{226}Ra a ^{232}Th . Výsledky analýzy sú uvedené v tabuľke A.

Za účelom kontroly potravín sa ORO zamerl na vybrané potraviny z obchodného reťazca: jablká (6x), mrkva (5x), paradajky (1x) zemiaky (7x), detská krupica (3x), detské piškóty (4x), ryža (3x), hladká múka (6x), ražná múka (4x), ovocný čaj (1x), olivový olej (1x). V týchto vzorkách bola vyhodnotená hmotnostná aktivita ^{40}K a ^{137}Cs . Výsledky analýzy sú uvedené v tabuľke B.

Informáciou pre účely zabezpečenia ochrany obyvateľstva z hľadiska radiačnej situácie sú výsledky monitorovania a vyhodnotenia vzoriek z verejného priestranstva. Výsledky úrovni hmotnostných aktivít ^{40}K , ^{137}Cs a rádionuklidov premenových radov ^{226}Ra a ^{232}Th , stanovených vo vzorkách odobratých na verejných priestranstvách: zemina Záhorie (10x) sú uvedené v tabuľke E.

Tabuľka A

Hodnoty hmotnostných aktivít ^7Be , ^{40}K , a ^{137}Cs vo vzorkách životného prostredia v lokalite Záhorie a Pezinská Baba (Bq/kg)

Vzorka	^7Be (Bq/kg)	^{40}K (Bq/kg)	^{137}Cs (Bq/kg)	^{226}Ra (Bq/kg)	^{232}Th (Bq/kg)
Machy	222,00±6,48	149,00±8,01	39,80±0,81	< 2,77	< 2,53
Tráva	177,00±5,99	804,00±18,70	<1,40	<3,06	<2,56

Pieskové podložie	<1,57	356,00±5,88	23,50±0,28	5,92 ±0,10	6,25 ±0,11
--------------------------	-------	-------------	------------	------------	------------

Tabuľka B

Hodnoty hmotnostných aktivít ^{40}K a ^{137}Cs stanovených vo vybraných potravinách z obchodnej siete (Bq/kg)

Potravina	^{137}Cs (Bq/kg)	^{40}K (Bq/kg)
Mrkva	< 0,18	59,40±2,01 – 113,00±2,56
Paradajky	< 0,13	77,80±1,79
Jablká	< 0,14	24,90±1,10 – 38,20±1,29
Zemiaky	< 0,15	102,00±2,18 – 143,00±2,86
Ryža	< 0,14	23,20±1,09 – 31,20±1,17
Ovocný čaj	< 0,64	408 ± 9,02
Hladká múka	< 0,20	49,10±1,82 – 52,70±1,81
Ražná múka	< 0,27	145,00±3,42 – 152,00±3,43
Olivový olej	< 0,13	8,32±0,10
Detská krupica	< 0,17	26,40±1,32 – 32,70±1,38
Detské piškóty	< 0,27	37,80±1,96 – 40,70±2,04

Tabuľka C

Hodnoty hmotnostných aktivít ^{40}K , rádionuklidov premenových radov ^{226}Ra a ^{232}Th a ^{137}Cs stanovených vo vzorke stavebného materiálu (Bq/kg)

Vzorka	^{40}K (Bq/kg)	^{226}Ra (Bq/kg)	^{232}Th (Bq/kg)	^{137}Cs (Bq/kg)
štrk	281,00±4,65	8,18±0,10	7,25 ±0,12	0,10±0,02

Tabuľka D

Hodnoty objemových aktivít ^{40}K , ^{134}Cs a ^{137}Cs stanovených vo vzorkách pitných, povrchových vôd, tekutých mliečnych výrobkoch a vzorke celodenného moča (Bq/l)

Vzorka	^{40}K (Bq/l)	^{134}Cs (Bq/l)	^{137}Cs (Bq/l)
Mlieko	47,20±1,40 – 50,00±1,44	< 0,13	< 0,14
Pitná voda	6,30 ±0,10 - 9,22±0,10	< 0,08	< 0,08

Povrchová voda	7,99±0,10 - 9,69±0,10	< 0,07	< 0,08
Moč	12,30±0,92 – 98,00±2,12	<0,12	< 0,14

Tabuľka E

Hodnoty hmotnostných aktivít ^{40}K , rádionuklidov premenových radov ^{226}Ra a ^{232}Th a ^{137}Cs , vo vzorkách zeminy na verejných priestranstvách (Bq/kg)

Vzorka	^{40}K (Bq/kg)	^{226}Ra (Bq/kg)	^{232}Th (Bq/kg)	^{137}Cs (Bq/kg)
Zemina	404,00±6,56 – 432,00±6,988	17,60.10 ¹ ±0,15 – 19,10±0,16	17,30±0,17– 18,50 ±0,18	0,43 ±0,03 – 0,64 ±0,04

Súhrnný prehľad o odobratých vzorkách životného prostredia a vykonaných stanoveniach je v tabuľkách č. 12 a č.13 v časti Prílohy

Najväčším problémom kontaminácie životného prostredia je výskyt umelého rádionuklidu ^{137}Cs , ktorý vzhľadom na dlhý fyzikálny polčas premeny (30 rokov), je stále prítomný v pôdach, na ktorých sa pasú úžitkové zvieratá a pestujú produkty vhodné na spracovanie, ako aj potraviny pre ľudskú konzumáciu. Prítomný je aj v lesných porastoch a lesných produktoch, ktoré sú po černobyľskej havárii významnými bioindikátormi hladiny kontaminácie prostredia týmto rádionuklidom.

Na základe výsledkov monitorovania vybraných **vzoriek potravín** zo zvoleného obchodného reťazca možno konštatovať, že obsah umelého rádionuklidu ^{137}Cs je na hranici medze detekcie a teda príspevok k radiačnej záťaži obyvateľstva po ich konzumácii je bezvýznamný.

Rozdiel v obsahu ^{137}Cs je zjavný v prírodných vzorkách, **vzorkách životného prostredia z oblasti Pezinskej Baby a Záhoria**, ktoré sú typické lesným porastom a výskytom húb. Huby a machy sú známe ako hyperkumulátory antropogénnych rádionuklidov, čo je zjavné v týchto vzorkách z výsledkov stanovenia ^{137}Cs . Podiel cézia-137 je prítomný v machoch a v pôde, rovnako ako vo vzorkách z bezprostrednej blízkosti, z ktorej boli vzorky k analýze zbierané. Namerané hodnoty ^{137}Cs v machoch 39,80±0,81 Bq/kg; v pieskovom podloží pod machmi 23,50±0,28 Bq/kg a v zemine v intervale od 0,43 ±0,03 Bq/kg do 0,64 ±0,04 Bq/kg, v tráve bola hodnota ^{137}Cs na úrovni medze detegovateľnosti. Najvyššia prípustná úroveň kontaminácie lesných produktoch (húb) céziom – 137, platná v celej EÚ, je 600 Bq/kg. Analýzou bolo zistené, že hodnoty ^{137}Cs , stanovené vo vzorkách životného prostredia sa pohybujú pod týmto limitom a teda nepredstavujú záťaž pre ľudský organizmus.

Rádionuklid ^7Be vzniká pri interakcii atómov atmosféry s kozmickým žiarením. Na zemský povrch sa dostáva atmosférickými procesmi ako súčasť aerosólov, alebo vo forme zrážok. Nakoľko machy nemajú koreňový systém a tráva majú čiastočný koreňový systém, sú vyživované z ovzdušia, teda bol zaznamenaný výskyt Be-7 vo vzorkách machov z lesov Záhoria a tráv z okolia Pezinskej Baby. Hodnoty hmotnostných aktivít boli v intervale 177,00±5,99 Bq/kg po 222,00±6,48 Bq/kg.

Draslík je biogénny, esenciálny prvok je prítomný látkach organického a anorganického pôvodu: v pôde, vodách, potravinách, ľudskom tele. Prírodný draslík má konštantné izotopové zloženie, z toho izotop ^{40}K je v celkovom zastúpení 0,0118%. Izotop ^{40}K bol prítomný vo všetkých v analyzovaných vzorkách.

Vo vzorkách tekutín bol obsah rádionuklidov ^{134}Cs a ^{137}Cs na hranici medze detekcie (0,07 – 0,14 Bq/l) a teda príspevok k radiačnej záťaži obyvateľstva je bezvýznamný.

Pri vzorke stavebného materiálu, štrku, bol vypočítaný index hmotnostnej aktivity prírodných rádionuklidov ^{226}Ra , ^{232}Th a ^{40}K (od 0,16 ±2,38.10⁻³), čo neprekračuje referenčnú úroveň 1 ustanovenú § 138 ods. 5 zák. č. 87/2018 Z. z. (Referenčnou úrovňou pre stavebný materiál je efektívna dávka reprezentatívnej osoby z vonkajšieho ožiarenia žiarením gama, okrem ožiarenia z prírodného pozadia, 1 mSv za kalendárny

rok; uvedenej referenčnej úrovni zodpovedá index hmotnostnej aktivity stavebného materiálu rovný jednej). Hmotnostná aktivita ^{137}Cs bola $0,10 \pm 0,02$ Bq/kg.

Sledovanie hodnôt hmotnostných aktivít ^{40}K , premenových radov ^{226}Ra a ^{232}Th a ^{137}Cs **vo vzorkách zeminy na verejných priestranstvách** (Bq/kg) je dôležitou informáciou o kontaminácii prostredia, kde sa človek nachádza. Vo vzorkách zeminy, zbieranej v oblasti bratislavského kraja bola zistená prítomnosť ^{137}Cs v rozsahu $0,43 \pm 0,03 - 0,64 \pm 0,04$ Bq/kg, čo pre obyvateľstvo nepredstavuje zdravotné riziko. Pri týchto vzorkách bol vypočítaný index hmotnostnej aktivity prírodných rádionuklidov ^{226}Ra , ^{232}Th a ^{40}K (od $0,28 \pm 3,56 \cdot 10^{-3}$ do $0,29 \pm 4,92 \cdot 10^{-3}$), ktorá neprekračuje referenčnú úroveň 1 ustanovenú § 138 ods. 5 zákona č. 87/2018 Z.z..

B) Rádiochemické laboratóriá

Rádiochemické laboratórium na Odbore radiačnej ochrany RÚVZ je toho čase v rekonštrukcii.

C) Meranie gama žiarenia v životnom prostredí metódou termoluminiscenčných dozimetrov (TLD) – náš úrad nevlastní príslušné zariadenie na uvedené monitorovanie.

D) Sieť včasného varovania – náš úrad nie je zahrnutý do siete včasného varovania.

E) Medzilaboratórne (aj medzinárodné) porovnávacie merania – v minulom roku sme sa nezúčastnili medzilaboratórneho porovnávacieho merania.

Monitorovanie, laboratórne analýzy a havarijná pripravenosť - Radiačná monitorovacia sieť Slovenskej republiky OL (RÚVZ Nitra)

A) Gamaspktrometrické laboratóriá

Na RÚVZ Nitra nie je zriadené laboratórium na hodnotenie rádiologických ukazovateľov.

B) Rádiochemické laboratóriá

Na RÚVZ Nitra nie je zriadené laboratórium na hodnotenie rádiologických ukazovateľov. Ako zložka radiačnej monitorovacej siete nebol RÚVZ Nitra v hodnotenom období vyzvaný Ústredím RMS na vykonávanie monitorovania v životnom prostredí ani odber vzoriek na hodnotenie rádiologických ukazovateľov, pre RMS zabezpečil len kontaktovanie a informovanie zodpovedných osôb prevádzok určených na odber vzoriek pitnej vody v Nitrianskom kraji.

C) Meranie gama žiarenia v životnom prostredí metódou termoluminiscenčných dozimetrov (TLD)

Ako je uvedené aj nižšie v kapitole 18. „Mimoriadne úlohy, činnosti presahujúce rámec štátneho dozoru v radiačnej ochrane a ďalšie činnosti odboru“, v rámci pilotného projektu hodnotenia radiačnej záťaže obyvateľov z radónu v pobytočných priestoroch v rámci projektu RER 9153 Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu so sídlom vo Viedni boli ešte v roku 2021 do 24 domov v okresoch Topoľčany, Levice a Komárno umiestnené okrem radónových detektorov aj termoluminiscenčné dozimetre na meranie veľkosti gama žiarenia. Podľa výsledkov meraní získaných v 1. štvrtroku 2022 nebola v žiadnom z hodnotených domov nameraná zvýšená hodnota príkonu priestorového dávkového ekvivalentu gama žiarenia.

D) Sieť včasného varovania

Na RÚVZ Nitra nie je zriadené laboratórium na hodnotenie rádiologických ukazovateľov.

RÚVZ Nitra sa zúčastnil cvičenia príjmu rádioaktívne kontaminovaného pacienta z Atómovej elektrárne Mochovce. Cvičenie bolo súčasťou Súčinnosťného cvičenia EMO 2021 realizovaného ešte na jeseň 2021, avšak kvôli pandémie Covid-19 bolo presunutú na mesiac jún 2022 (pozri kapitolu 9. „Núdzové situácie, havarijná pripravenosť a odozva“).

Pri reálnej radiačnej havárii by RÚVZ Nitra na pokyn Ústredia radiačnej monitorovacej siete v rámci svojich personálnych a technických možností vykonával stacionárne alebo mobilné monitorovanie dávkového príkonu gama žiarenia vo vzduchu na určenej trase, merania povrchovej rádioaktívnej kontaminácie a spektrometrické analýzy v teréne, odber určených vzoriek, prípadne by sa podieľal na dozimetrii a hodnotení veľkosti obdržaných dávok pri dekontaminačných linkách alebo v zdravotníckych zariadeniach.

E) Medzilaboratórne (aj medzinárodné) porovnávacie merania

Na RÚVZ Nitra nie je zriadené laboratórium na hodnotenie rádiologických ukazovateľov.

Monitorovanie, laboratórne analýzy a havarijná pripravenosť - Radiačná monitorovacia sieť Slovenskej republiky OL (RÚVZ Banská Bystrica)

Laboratórna a analytická činnosť odboru

Ťažiskové úlohy, druh a cieľ činnosti, prehľad laboratórnej a analytickej činnosti

Monitorovanie prírodného ionizujúceho žiarenia v životnom prostredí

Zdrojom rádioaktivity, prirodzene sa vyskytujúcej v životnom prostredí sú rádionuklidy nachádzajúce sa v pôde, v horninách a kozmické žiarenie. V zemskej kôre majú najvýznamnejšie zastúpenie rádionuklidy premenových radov uránu, tória a ⁴⁰K. Ostatné rádionuklidy sa na prirodzenej rádioaktivite podieľajú hodnotami rádovo nižšími. Vďaka svojim fyzikálnym a chemickým vlastnostiam sa rádionuklidy z pôdy a z hornín dostávajú do ostatných zložiek životného prostredia (voda, ovzdušie, potraviny,...). Ľudská činnosť môže tiež viesť k zvýšeniu úrovne ožiarenia z prirodzene sa vyskytujúcich rádionuklidov. Napríklad pri ťažbe uránových rúd, v troskách z vysokých pecí, v popolčekoch, v podzemných pracoviskách a pri iných činnostiach.

Obrazom výskytu rádionuklidov emitujúcich žiarenie gama sú hodnoty meraní priestorového dávkového ekvivalentu. V týchto meraniach je okrem terestriálnej (rádioaktivita zemskej kôry) a kozmickej zložky obsiahnutá aj antropogénna zložka (rádioaktivita spôsobená ľudskou činnosťou). Preto môžu výsledky meraní priestorového dávkového ekvivalentu slúžiť nielen ako indikátor rádioaktívnej kontaminácie územia umelými rádionuklidmi, ale aj ako indikátor ľudskou činnosťou zvýšenej úrovne ožiarenia z prírodných rádionuklidov.

Stavebné materiály

V rámci expertíznej činnosti bolo zmeraných 90 vzoriek určených na výrobu stavebných materiálov. Referenčná úroveň indexu hmotnostnej aktivity stavebného materiálu podľa § 138 odseku 5 zákona č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov bola prekročená v 4 vzorkách určených na výrobu stavebných materiálov.

Radón v ovzduší pobytových priestorov

V roku 2022 nebola zo strany obyvateľstva vznesená ani jedna požiadavka na krátkodobé meranie objemovej aktivity radónu v pobytových priestoroch.

Prírodná rádioaktivita vo vodách

V priebehu roku 2022 pokračovalo monitorovanie pitných vôd. V uvedených vodách boli stanovované základné rádiologické ukazovatele, t. j. celková objemová aktivita alfa, celková objemová aktivita beta, objemová aktivita ²²²Rn. Celková objemová aktivita alfa, celková objemová aktivita beta bola stanovená

v 103 vzorkách vôd a objemová aktivita ^{222}Rn bola stanovená v 53 vzorkách vôd. V priebehu roku 2022 sme zaznamenali 11 prekročení indikačnej hodnoty celkovej objemovej aktivity alfa a 1 prekročenie prekročení indikačnej hodnoty celkovej objemovej aktivity beta, 1 prekročenie prekročení indikačnej hodnoty objemová aktivita ^{222}Rn podľa prílohy č. 2 vyhlášky MZ SR č. 100/2018 Z. z. o obmedzovaní ožiarenia obyvateľov z pitnej vody, z prírodnej minerálnej vody a z pramenitej vody.

V priebehu roku 2022 sme vo vodách stanovovali objemovú aktivitu ^{226}Ra v 9 vzorkách a $^{238,234,235}\text{U}$ v 9 vzorkách, ^{210}Po v 6 vzorkách.

Externé žiarenie gama

Aj v roku 2022 pokračoval systematický monitoring externého žiarenia gama na území sledovaných krajov. Zdrojom externého žiarenia gama sú prírodné rádioaktívne izotopy nachádzajúce sa v zemskej kôre, kozmické žiarenie a umelé rádionuklidy.

Monitorovanie sa na vybraných lokalitách v sledovanom spádovom území uskutočňovalo formou jednorazových krátkodobých meraní prístrojom FH 40G-L. Namerané hodnoty príkonu priestorového dávkového ekvivalentu v roku 2022 na jednotlivých lokalitách nevykazovali štatisticky významnú zmenu oproti predchádzajúcim rokom.

Manažment kvality

Oddelenie radiačnej ochrany RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici je poskytovateľom odborných podkladov pre rozhodovacia činnosť orgánov radiačnej ochrany. Ako odborné pracovisko plniace úlohy štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany postupuje vo svojej činnosti tak, aby v odbornej terénnej, laboratórnej, analytickej aj hodnotiacej práci poskytovalo objektívne, výpovedné a obhájiteľné informácie a údaje. K tomuto účelu je v laboratóriu oddelenia ORO zavedený systém manažérstva podľa ISO 17025. Tento systém je akreditovaný Slovenskou národnou akreditačnou službou. Do akreditovaného systému sú zahrnuté metodiky na stanovenie celkovej objemovej aktivity alfa, celkovej objemovej aktivity beta, objemovej aktivity ^{222}Rn a stanovenie objemových aktivít ^{226}Ra , 234 , ^{238}U vo vodách. Ďalšie laboratórne metodiky (gamaspektrometria,...) ako aj metodiky používané pri ŠD v teréne (meranie kvality RTG zväzkov, dopadových dávok a pod.) nebolo možné akreditovať z personálnych, materiálnych a finančných dôvodov. Nakoľko stále nebol zakúpený nový prístroj na meranie objemovej aktivity radónu vo vodách, sprevádzkovali sme starý morálne a fyzicky zastaraný prístroj LUK. Aj v roku 2022 sa manažment kvality laboratória ORO zamerával na pravidelné činnosti, ako sú: interné audity, preskúmanie manažmentom, preskúmanie dokumentácie, kontroly záznamov a pod.

Novozavedené laboratórne metodiky

V roku 2022 neboli zavedené nové laboratórne metodiky, niektoré zavedené laboratórne metodiky boli updatované vrátane prípravy vzoriek životného prostredia na gamaspektrometrickú analýzu.

Činnosť v rámci radiačnej monitorovacej siete

Monitorovanie úrovne globálnej kontaminácie životného prostredia umelými rádionuklidmi

V rámci celoštátnej radiačnej monitorovacej siete plní ORO úlohy podľa pokynov ústredia radiačnej monitorovacej siete na území Banskobystrického kraja a Žilinského kraja. Tieto úlohy sú zamerané na dve činnosti:

- na monitorovanie životného prostredia pre napĺňanie zmluvy EURATOM, REM
- na sledovanie kontaminácie prostredia pre účely hodnotenia jej vplyvu na zdravie obyvateľstva.

Monitorovanie bolo zamerané na:

- monitorovanie jednorazových okamžitých hodnôt priestorového dávkového ekvivalentu,
- integrálne meranie príkonu priestorového dávkového ekvivalentu vo vybraných lokalitách (19 meracích miest väčšinou v objektoch SHMÚ),
- monitorovanie výskytu rádionuklidov ^{137}Cs a ^{90}Sr v mlieku a celodennej strave,

- monitorovanie výskytu rádionuklidu ^{137}Cs v ostatných potravinách,
- stanovovanie ^{137}Cs a celkovej aktivity beta v atmosférickom spáde,
- sledovanie objemovej aktivity umelých rádionuklidov v povrchových vodných tokoch a pitnej vode.

Externé žiarenie gama

V rámci radiačnej monitorovacej siete sa systematicky sledovalo externé žiarenie gama na území sledovaných krajov monitorovaním jednorazových okamžitých hodnôt priestorového dávkového ekvivalentu. Od roku 2019 je na streche budovy C RÚVZ so sídlom v B. Bystrici nainštalované zariadenie na nepretržité monitorovanie žiarenia gama. V priebehu roku 2022 boli online dáta z tohto zariadenia k dispozícii len na odbore radiačnej ochrany na ÚVZ SR.

Atmosférický spad a aerosóly

Výsledky sledovania rádioaktivity atmosférického spadu poukazujú na úroveň znečistenia atmosféry prírodnými a umelými rádionuklidmi. Umelé rádionuklidy sa v atmosfére nachádzajú v dôsledku skúšok jadrových zbraní a havárií jadrových zariadení.

Atmosférický spad sa odoberá na dvoch miestach regiónu - B. Bystrica, Dudince. Z lokality B. Bystrica sa vyhodnocuje spad v dvojtýždenných intervaloch. Z lokality Dudince sa vyhodnocuje spad v mesačných intervaloch. V odobraných vzorkách sa stanovuje ^{137}Cs prípadne iné detekovateľné umelé rádionuklidy. Aktivita ^{137}Cs v spade je v súčasnom období väčšinou pod detekčným limitom našich prístrojov, ktorý sa pohybuje okolo $1,0 \text{ mBq/m}^2/\text{deň}$. Z prírodných rádionuklidov je detekovateľné ^7Be , ktoré tiež slúži na priebežnú kontrolu detekčného zariadenia.

Aktivity rádionuklidov, t. j. ^7Be , ^{137}Cs , ^{210}Pb , ^{40}K , deponovaných v ovzduší - aerosóly sa v roku 2021 stanovovali v týždenných intervaloch.

Kontaminácia potravín

Aj v roku 2021 sme pokračovali v sledovaní rádioaktívnej kontaminácie potravín. Zamerali sme sa na potraviny, ktoré tvoria podstatnú zložku potravy obyvateľstva, ako sú huby a čučoriedky rastúce vo voľnej prírode, mlieko, zelenina.

V odobraných vzorkách sa stanovuje ^{137}Cs prípadne iné detekovateľné rádionuklidy.

Analýza rádioaktivity jednotlivých zložiek životného prostredia

Analýza rádioaktivity jednotlivých zložiek životného prostredia bola realizovaná pre potreby siete REM v hustej aj v riedkej sieti. Výsledky v požadovanej forme sa odosieli do siete REM cestou NCP, ktorým je ÚVZ SR.

Zhodnotenie veľkosti ožiarenia a individuálnych dávok obyvateľov z prírodných zdrojov žiarenia

S prístrojovým vybavením, ktoré má oddelenie k dispozícii, nie je možné zabezpečiť dostatočné podklady pre hodnotenie ožiarenia obyvateľov z prírodných zdrojov žiarenia.

A) Gamaspektrometrické laboratória

Hlavná náplň činnosti gamaspektrometrického laboratória je zameraná na kontrolu obsahu prírodných rádionuklidov v stavebných materiáloch a meranie vzoriek životného prostredia pre potreby radiačnej monitorovacej siete.

Laboratórium je vybavené tromi HPGe detektormi s príslušnou elektronikou. Z toho je jeden s rozšíreným energetickým rozsahom pre meranie rádionuklidov s nízkou energiou gama kvánt. Vyhodnotenie nameraných spektier sa realizuje softvérom GENIE2000 s možnosťou matematického modelovania účinnosti detekcie v module LabSOCS. Uvedené vybavenie dovoľuje meranie vzoriek životného prostredia v rôznych geometrických formách a maticiach.

Laboratórium sa pravidelne zúčastňuje medzinárodných porovnávacích merania s vysokou úspešnosťou.

Súhrnný prehľad o odobratých vzorkách zo životného prostredia, prehľad o vykonaných stanoveniach a prehľad meraní vo vzorkách odobratých v roku 2022 uvádzame v prílohe v tabuľkách č. 12 a č. 13.

B) Rádiochemické laboratória

Súhrnný prehľad o odobratých vzorkách zo životného prostredia, prehľad o vykonaných stanoveniach a prehľad meraní vo vzorkách odobratých v roku 2022 uvádzame v prílohe v tabuľkách č. 12 a č. 13.

C) Meranie gama žiarenia v životnom prostredí metódou termoluminiscenčných dozimetrov (TLD)

V rámci monitorovacej siete SR je na území sledovaných krajov rozmiestnených 22 integrálnych TLD dozimetrov na 18-tich lokalitách. Tieto integrálne dozimetre sa vyhodnocujú štvrťročne a na lokalitách, kde sú umiestnené sa meria štvrťročne príkon priestorového dávkového ekvivalentu.

D) Sieť včasného varovania

ORO RÚVZ Banská Bystrica nie je súčasťou siete včasného varovania

E) Medzilaboratórne (aj medzinárodné) porovnávacie merania

V roku 2022 sa laboratórium oddelenia úspešne zúčastnilo 3 medzilaboratórnych porovnávacích meraní (ASLAB, ALMERA, MAAE). Vyhodnotenie úspešnosti uvádzame prehľadne v tabuľke č. 15 v prílohe.

Monitorovanie, laboratórne analýzy a havarijná pripravenosť - Radičná monitorovacia sieť Slovenskej republiky OL (RÚVZ Banská Bystrica)

A) Gamaspktrometrické laboratória

Odbor radiačnej ochrany na RÚVZ Košice je jednou zo stálych zložiek radiačnej monitorovacej siete. Vykonáva monitorovanie radiačnej situácie v životnom prostredí v územnom obvode Košického a Prešovského kraja. V monitorovaných vzorkách: atmosférický spad, riečny sediment, pôda, povrchová voda, porast, stavebné materiály a potraviny (kravské mlieko, ovčie mlieko, poľnohospodárske plodiny, ovocie, zelenina, mäso, celodenná strava, huby) sa gamaspktrometricky stanovujú prírodné (^{226}Ra , ^{232}Th , ^{40}K , ^7Be) a umelé rádionuklidy (^{137}Cs).

Stanovenie aktivít rádionuklidov v týchto vzorkách vo väčšine prípadov predstavuje súbor činností, ktoré zahŕňajú odber vzorky, úpravu, koncentrovanie vzorky, separáciu stanovovaných rádionuklidov, následne meranie takto pripravenej vzorky a vyhodnotenie nameraných hodnôt. Odbor disponuje dvoma gamaspktrometrickými zostavami CANBERRA DSA-1000 a novšou CANBERRA – LYNX.

Stavebné materiály

Na obsah prírodných rádionuklidov v stavebnom materiáli sa vyšetrilo 17 vzoriek z Košického a Prešovského kraja, v ktorých sa stanovovala hmotnostná aktivita nasledujúcich rádionuklidov: rádium - ^{226}Ra , tórium - ^{232}Th , draslík - ^{40}K a vypočítaval sa index hmotnostnej aktivity – I. Referenčná úroveň (I=1) bola prekročená v 2 vzorkách – Popol (I=1,01±0,01) a Bauxit (I=3,87±0,02), odobraté spoločnosťou USS-Labortest, Košice.

Povrchové vody

Vzorky povrchových vôd boli pravidelne odoberané z rieky Hornád v lokalite Krásna nad Hornádom (Košice), odoberali sa raz za mesiac. Z rieky Bodrog vo Viničkách a z rieky Poprad v Plavči sa odoberali vzorky raz za štvrťrok. V rámci monitorovania rádioaktivity v životnom prostredí sa jedna vzorka za rok odobrala aj z rieky Hnilec v Jaklovciach, z rieky Dunajec v Červenom Kláštore, z rieky Torysa v Lipanoch, rieky Uh vo Vysokej nad Uhom, v Michalovciach z rieky Laborec a v Horovciach z rieky Ondava. Pracovníci laboratória vyšetrili aj dve vzorky povrchovej vody z rieky Slaná, ktoré odobrali pracovníci RÚVZ so sídlom v Rožňave v súvislosti so znečistením rieky výtokom mineralizovaných banských vôd zo železorzudnej bane v areáli bývalého banského podniku Siderit. Vo všetkých vzorkách bola stanovovaná objemová aktivita cézia – ^{137}Cs .

Spolu bolo z 11 odberových miest odobratých 41 vzoriek povrchových vôd. Hodnoty objemovej aktivity cézia - ^{137}Cs boli pod detekčným limitom.

Vodárenský kal

Medzi monitorované zložky životného prostredia na prítomnosť cézia – ^{137}Cs patrí aj vodárenský kal. Laboratórium vykonalo analýzu 2 vzoriek vodárenských kalov odobratých 30. 11. 2022. Jedna vzorka z Čistiarne odpadových vôd (ČOV) Kokšov - Bakša (KS) a jedna vzorka z ČOV Kendice (PO). Maximálna hodnota hmotnostnej aktivity cézia - ^{137}Cs - $a_{137\text{Cs}} = 1,28 \pm 0,19 \text{ Bq.kg}^{-1}$ bola stanovená vo vzorke z ČOV v Kendiciach.

Sedimenty

Spolu so vzorkami povrchových vôd sa z odberových miest riek odoberali aj vzorky riečnych sedimentov. Bolo odobratých 21 vzoriek, v ktorých sa merali hmotnostné aktivity prírodných rádionuklidov rádium - ^{226}Ra , tórium - ^{232}Th , draslík - ^{40}K a umelého rádionuklidu cézium - ^{137}Cs . Maximálna hodnota hmotnostnej aktivity cézia - ^{137}Cs - $a_{137\text{Cs}} = 18,80 \pm 0,06 \text{ Bq.kg}^{-1}$ bola stanovená vo vzorke sedimentu odobratej 28. 3. 2022 z rieky Slaná pod výpustom z bane.

Pôdy a porasty

Za účelom sledovania migrácie cézia - ^{137}Cs v hĺbkovom profile vrstvenom na 0 – 5 cm (I. vrstva), 5 – 15 cm (II. vrstva) a 15 – 30 cm (III. vrstva) sa raz kvartálne v lokalite Krásna nad Hornádom (okres Košice) v povodí rieky Hornád, vo Viničkách (Trebišov) v povodí rieky Bodrog a v Plavči v povodí rieky Poprad odoberali vzorky pôd. Spolu so vzorkami pôd sa v uvedených lokalitách odoberali aj vzorky porastov. Vzorky pôd a porastov sa raz ročne odobrali aj z lokalít, kde sú umiestnené termoluminiscenčné dozimetre (Milhostov, Orechová, Bardejov, Krásny Brod, Červený Kláštor, Štrbské Pleso, Spišské Vlasy, Rudná, Košice). Spolu bolo v roku 2022 z 12 odberových miest odobratých 63 vzoriek pôd a 19 vzoriek porastov.

Najvyššia hodnota hmotnostnej aktivity cézia - ^{137}Cs bola stanovená vo vzorke pôdy odobratej 6. júla 2022 z II. vrstvy z lokality Orechová (SO) a dosiahla hodnotu $a_{137\text{Cs}} = 15,99 \pm 0,35 \text{ Bq.kg}^{-1}$. Hodnoty hmotnostnej aktivity cézia - ^{137}Cs v porastoch, stanovované gamaspektrometricky, sú dlhodobo pod detekčným limitom.

Atmosférický spad

Odberové miesto pre vzorky mesačného spadu sa nachádza na streche budovy RÚVZ, Ipeľská č. 1, Košice. Stanovenie ukazovateľov cézia - ^{137}Cs a berýlia - ^7Be sa uskutočňuje na gamaspektrometri. Odobratých a vyhodnotených bolo 12 vzoriek. Maximálna hodnota plošnej aktivity ^{137}Cs bola nameraná vo vzorke spadu odobratej v mesiaci december ($a_{s137\text{Cs}} = 1,20 \pm 0,29 \text{ Bq.m}^{-2}$). Maximálna hodnota plošnej aktivity ^7Be bola stanovená vo vzorke spadu odobratej od 5.8. – 3.10.2022 ($a_{s7\text{Be}} = 141,31 \pm 3,86 \text{ Bq.m}^{-2}$).

Potraviny

Pri monitorovaní článkov potravinového reťazca sa zvýšená pozornosť venuje tým druhom potravín, ktoré predstavujú rozhodujúci zdroj príjmu rádionuklidov obyvateľstvom. Merania sa vykonávali na RÚVZ Košice gamaspektrometrickou analýzou.

V rámci monitorovania rádioaktivity v životnom prostredí bolo v sledovanom období odobratých 23 vzoriek kravského mlieka a 9 vzoriek ovčieho mlieka. Kravské mlieko sa odoberalo každý mesiac (100 ml/deň) na družstve Nová Bodva v Turnianskej Novej Vsi a v mesiacoch: január, apríl, júl a október (100 ml/deň) v mliekarni Kežmarok a Sabinov a na poľnohospodárskom družstve Jarovnice. Maximálna stanovená hodnota objemovej aktivity cézia - $a_{137\text{Cs}} = 0,011 \pm 0,004 \text{ Bq.l}^{-1}$ bola vo vzorke odobratej v januári 2022 na družstve v Jarovniciach.

Ovčie mlieko sa vzorkovalo na PD Hermanovce a na salaši v Slatvine, ktorý patrí pod PD Kluknava. Hodnoty aktivity sa stanovovali v mesačných zlievaných vzorkách (100 ml/deň) odobraných v mesiacoch apríl až september. Maximálna hodnota objemovej aktivity cézia - ^{137}Cs ($a_{137\text{Cs}} = 0,013 \pm 0,004 \text{ Bq.l}^{-1}$) bola stanovená vo vzorke odobratej v mesiaci júl z PD v Hermanovciach.

V súvislosti s požiadavkou Európskej únie sa od roku 2005 na pracovisku Univerzitetnej nemocnice L. Pasteura v Košiciach odoberali raz štvrt'ročne vzorky celodennej stravy bez diétnych obmedzení. V roku 2022 boli odobraté 4 vzorky. Z odobratej stravy sa vytvárala zmesná vzorka, ktorá sa po spracovaní gamaspektrometricky vyhodnocovala. Najvyššia hodnota aktivity cézia - ^{137}Cs na osobu na deň bola nameraná vo vzorke, ktorá bola odobratá 23. 11. 2022 ($a_{137\text{Cs}} = 0,446 \pm 0,110 \text{ Bq/osoba.deň}$).

V rámci monitorovania rádioaktivity boli sezónne odobraté vzorky článkov potravinového reťazca (2 vzorky húb, 7 vzoriek ovocia, 5 vzoriek zeleniny, 1 vzorka kukurice, 8 vzoriek obilia a 2 vzorky bylín).

Hodnoty hmotnostnej aktivity cézia - ^{137}Cs sa u väčšiny vzoriek pohybovali pod úrovňou detekčného limitu. Najvyššia hodnota hmotnostnej aktivity cézia - ^{137}Cs vo vzorkách potravín bola nameraná vo vzorke húb – Masliak smrekovcový - nazbieranej 29. septembra 2022 na lúke v areáli RÚVZ Košice na Ipeľskej ulici ($a_{137\text{Cs}} = 0,53 \pm 0,08 \text{ Bq.kg}^{-1}$).

Rastlinné indikátory

V roku 2022 boli odobraté 2 vzorky krmovín. Kukuričná siláž a d'atelinová senáž z Poľnohospodárskeho družstva v Jarovniciach boli odobraté 8. novembra a boli gamaspektrometricky vyhodnotené. Namerané hodnoty cézia - ^{137}Cs boli pod detekčným limitom.

B) Rádiochemické laboratória

Odbor radiačnej ochrany monitoruje v rádiochemickom laboratóriu rádioaktívnu kontamináciu pitných a povrchových vôd stanovovaním celkovej objemovej aktivity alfa ($a_{v,\alpha}$), celkovej objemovej aktivity beta ($a_{v,\beta}$), objemovej aktivity radónu – ^{222}Rn ($a_{v,222\text{Rn}}$) a objemovej aktivity rádia – ^{226}Ra ($a_{v,226\text{Ra}}$) a plošnú aktivitu alfa (a_{so}), plošnú aktivitu beta ($a_{s\beta}$) vo vzorkách atmosférického spadu. Na meranie aktivity alfa, aktivity beta a aktivity rádia v pripravených vzorkách používa nízkoopozadové multidetektorové zariadenie CANBERRA LB 4200 a na stanovenie objemovej aktivity radónu zostavu s meradlom NV 3102, detektorom NaI(Tl)SKW 1S N05 a sondou NQK 312.

Pitné vody

Vzorky pitných vôd boli odoberané z verejných vodovodov odberovou skupinou, ktorá je akreditovaná na odber pitných vôd z distribučnej siete. Pracovníci laboratória spracovali a vyhodnotili aj vzorky odobraté pracovníkmi Odboru hygieny životného prostredia a zdravia RÚVZ Košice, RÚVZ Michalovce, RÚVZ Rožňava a RÚVZ Trebišov, ktorí sú tiež akreditovaní na odber pitných vôd z distribučnej siete. Zo 122 odberových miest bolo odobratých 139 vzoriek pitných vôd a vykonalo sa v nich 413 meraní. Zároveň bolo odobratých z týchto miest 132 paralelných vzoriek na stanovenie radónu – ^{222}Rn a 11 paralelných vzoriek na stanovenie celkovej objemovej aktivity alfa ($a_{v,\alpha}$) a celkovej objemovej aktivity beta ($a_{v,\beta}$), ktoré slúžia na zabezpečenie vnútornej kontroly kvality odberu a stanovenia vzoriek.

Indikačná hodnota $0,10 \text{ Bq.l}^{-1}$ v ukazovateli celková objemová aktivita alfa bola prekročená v 5 vzorkách odobratých z OcÚ Rákoš (KS), z OcÚ Trstené pri Hornáde (KS), zo ZŠ Podhorod' (SO), z Nemocnice s poliklinikou v Trebišove a z vlastného vodného zdroja v Základnej škole s materskou školou v Gemerskej Panici. Maximálna hodnota bola stanovená vo vzorke vody odobratej v Nemocnici s poliklinikou v Trebišove 12. septembra 2022 ($a_{v,\alpha} = 0,351 \text{ Bq.l}^{-1} \pm 37\%$).

V ukazovateli celková objemová aktivita beta bola indikačná hodnota $0,50 \text{ Bq.l}^{-1}$ prekročená v 1 vzorke, odobratej 25. októbra 2022 z vlastného vodného zdroja v Základnej škole s materskou školou v Gemerskej Panici, stanovená hodnota bola $a_{v,\beta} = 0,724 \text{ Bq.l}^{-1} \pm 25\%$.

V odobratých vzorkách v ukazovateli objemová aktivita radónu - ^{222}Rn nebola prekročená indikačná hodnota 100 Bq.l^{-1} . Maximálna hodnota $a_{v,222\text{Rn}} = 43,9 \text{ Bq.l}^{-1} \pm 18\%$ bola stanovená vo vzorke pitnej podzemnej vody, ktorá bola odobratá 25. 10. 2022 z vlastného vodného zdroja v Základnej škole s materskou školou v Gemerskej Panici.

V roku 2022 objemová aktivita rádia – ^{226}Ra vo vzorkách pitných vôd nebola stanovovaná.

Povrchové vody

Vzorky povrchových vôd z rieky Hornád v lokalite Krásna nad Hornádom (Košice) sa odoberali raz mesačne, z rieky Bodrog v lokalite Viničky (Trebišov) a z rieky Poprad v Plavči (Stará Ľubovňa) sa odoberali v kvartálnych intervaloch. V rámci monitorovania rádioaktivity v životnom prostredí sa jedna vzorka za rok odoberala aj z rieky Hnilec v Jaklovciach, z rieky Dunajec v Červenom Kláštore, z rieky Torysa v Lipanoch, rieky Uh vo Vysokej nad Uhom, v Michalovciach z rieky Laborec a v Horovciach z rieky Ondava. Pracovníci laboratória vyšetrili aj dve vzorky povrchovej vody z rieky Slaná, ktoré odobrali pracovníci RÚVZ so sídlom v Rožňave v súvislosti so znečistením rieky výtokom mineralizovaných banských vôd zo železorzudnej bane v areáli bývalého banského podniku Siderit. Vo vzorkách bola stanovovaná celková objemová aktivita alfa ($a_{v,\alpha}$) a celková objemová aktivita beta ($a_{v,\beta}$).

Spolu bolo odobratých 28 vzoriek povrchových vôd z 11 odberových miest a uskutočnilo sa v nich 56 stanovení rádiologických ukazovateľov. Zároveň bol 13 krát vykonaný odber paralelných vzoriek na

stanovenie celkovej objemovej aktivity alfa a celkovej objemovej aktivity beta na zabezpečenie vnútornej kontroly kvality odberu a stanovenia vzoriek.

V meraných vzorkách neboli zaznamenané zvýšené hodnoty rádioaktivity. Maximálna hodnota v ukazovateli celková objemová aktivita alfa $a_{V,\alpha} < 0,14 \text{ Bq.l}^{-1}$ a maximálna hodnota v ukazovateli celková objemová aktivita beta $a_{V,\beta} = 0,26 \text{ Bq.l}^{-1} \pm 30 \%$ bola zistená vo vzorke vody odobratej dňa 22. 03. 2022 z rieky Slaná pod výpustom banskej vody.

Odpadová voda

Pracovníci odboru odobrali 25. marca 2022 jednu vzorku odpadovej vody zo šachty v areáli Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach na Komenského ulici. Vo vode boli namerané tieto hodnoty: objemová aktivita radónu- ^{222}Rn $c_{A222\text{Rn}} < 10,0 \text{ Bq.l}^{-1}$, celková objemová aktivita alfa $a_{V,\alpha} = 0,13 \text{ Bq.l}^{-1} \pm 41 \%$, celková objemová aktivita beta $a_{V,\beta} = 17,60 \text{ Bq.l}^{-1} \pm 41 \%$, objemová aktivita cézia - ^{137}Cs $a_{V,137\text{Cs}} = 9,40 \pm 0,07 \text{ Bq.l}^{-1}$, objemová aktivita kobaltu - ^{60}Co $a_{V,60\text{Co}} = 0,007 \pm 0,001 \text{ Bq.l}^{-1}$, objemová aktivita draslíka - ^{40}K $a_{V,40\text{K}} = 16,81 \pm 0,26 \text{ Bq.l}^{-1}$, objemová aktivita zirkónu - ^{89}Zr $a_{V,89\text{Zr}} = 0,008 \pm 0,002 \text{ Bq.l}^{-1}$ a objemová aktivita kadmium - ^{109}Cd $a_{V,109\text{Cd}} = 0,096 \pm 0,021 \text{ Bq.l}^{-1}$.

Atmosférický spad

Okrem gamaspektrometrického stanovenia cézia - ^{137}Cs a berýlia - ^7Be sa vo vzorkách spadu stanovuje plošná aktivita alfa a plošná aktivita beta, ktorá sa po spracovaní vzorky meria na nízkopozad'ovom multidetektorovom zariadení CANBERRA LB 4200. Odobratých a vyhodnotených bolo 12 vzoriek. Maximálne hodnoty plošnej aktivity alfa ($a_{s\alpha} = 7,69 \pm 2,86 \text{ Bq.m}^{-2}$) a beta ($a_{s\beta} = 29,25 \pm 7,34 \text{ Bq.m}^{-2}$) boli stanovené vo vzorke spadu odobieraného od 5. 8. – 3. 10. 2022.

Získané výsledky z gamaspektrometrických a rádiochemických stanovení poskytuje laboratórium ústrediu Radiačnej monitorovacej siete a slúžia na hodnotenie ožiarovania a hodnotenie vplyvu žiarenia na zdravie obyvateľov.

Porovnaním výsledkov monitorovania v odobratých vzorkách za rok 2022 nebol zistený významný rozdiel v nameraných hodnotách oproti predchádzajúcim rokom. Zo stanovených výsledkov monitorovania v roku 2022 vyplýva, že radiačná záťaž obyvateľov Košického a Prešovského kraja je v súlade s legislatívnymi nariadeniami.

C) Meranie gama žiarenia v životnom prostredí metódou termoluminiscenčných dozimetrov (TLD)

Na 19 pevných stanovištiach Košického a Prešovského kraja sú od roku 1989 rozmiestnené termoluminiscenčné dozimetre (TLD) a 1 TLD je umiestnený v olovenom kryte v laboratóriu. Pravidelná výmena sa uskutočňuje v kvartálnych intervaloch. V roku 2022 sa výmena TLD za IV. kvartál roku 2021 uskutočnila v dňoch 18. – 25. januára 2022, druhá výmena za I. kvartál 2022 v dňoch 20. – 27. apríla, tretia výmena za II. kvartál v dňoch 6. – 13. júla a výmena za III. kvartál sa uskutočnila v dňoch 29. septembra - 10. októbra 2022. V II kvartáli bola zrušená klimatologická stanica v Spišských Vlachoch, kde bol umiestnený dozimeter, ktorý bol odovzdaný na SHMÚ v Košiciach. Z tohto dôvodu nebol tento dozimeter za II. a III. kvartál vyhodnotený. Za rok 2022 nebolo zaznamenané významné zvýšenie rádioaktivity a hodnoty integrálnych meraní PDE v sledovaných lokalitách sa pohybovali na úrovniach dlhodobých priemerov charakteristických pre danú lokalitu (minimum: $90 \pm 17 \text{ nSv.h}^{-1}$ - Košice, strecha RÚVZ I. kvartál; maximum: $158 \pm 20 \text{ nSv.h}^{-1}$ - Stará Voda, IV. kvartál 2021).

Laboratórium na integrálne meranie dávkových príkonov gama žiarenia v ovzduší v súčasnosti používa štvorpozíčné karty osadené radiačnými termoluminiscenčnými dozimetrami LiF (Mg,Cu,P), ktoré sú určené na meranie H^*10 v životnom prostredí (TLDCARD-21C) a sú kompatibilné so zariadením Harshaw 4500. Karty boli vyhodnocované na prístroji HARSHAW 4500 na ÚVZ SR v Bratislave, pretože RÚVZ Košice nevlastní potrebný prístroj.

D) Sieť včasného varovania

RÚVZ so sídlom v Košiciach, ako stála zložka Radiačnej monitorovacej siete Slovenskej republiky, zabezpečuje kontinuálny monitoring úrovne príkonu dávkového ekvivalentu v Košickom a Prešovskom kraji. Je súčasťou siete včasného varovania, ktorej úlohou je včas zachytiť významné zvýšenie hodnôt rádioaktivity

v atmosfére v dôsledku nepredvídaných radiačných udalostí. Monitoruje rádioaktivitu ovzdušia kontinuálnym, integrálnym a jednorazovým - bodovým meraním príkonu dávkového ekvivalentu.

Kontinuálne monitorovanie úrovne dávkového príkonu gama žiarenia v ovzduší sa uskutočňuje pomocou detekčného zariadenia EcoGamma-g umiestneného na streche budovy RÚVZ, Ipeľská č. 1, Košice. Z kontinuálneho merania príkonu dávkového ekvivalentu (PDE) sa integráciou stanovuje priemerný denný PDE pre interval od 00:00 do 24:00 hod. Priemerný mesačný PDE sa stanovuje z priemerných denných PDE. V roku 2022 bolo vykonaných 356 celodenných meraní. Hodnoty dávkových príkonov gama žiarenia sledované na našom území sa pohybovali v rozmedzí $125,68 \pm 8,16 \text{ nSv.h}^{-1}$ (hodnota nameraná 21. 3. 2022) až $135,66 \pm 10,46 \text{ nSv.h}^{-1}$ (hodnota nameraná 5. 11. 2022). Priemerný denný PDE bol $128,69 \pm 8,44 \text{ nSv.h}^{-1}$. V termíne od 31. mája do 8. júna 2022 sa PDE nemeral z dôvodu overovania prístroja na Slovenskom metrologickom úrade v Bratislave. V roku 2022 neboli zaznamenané žiadne významnejšie odchýlky nad úroveň prírodného radiačného pozadia od dlhodobo sledovaných hodnôt príkonu dávkového ekvivalentu v tejto oblasti. 24 hodinové priemery PDE sa v týždenných intervaloch zasielali ústrediu Radiačnej monitorovacej siete Slovenskej republiky na ÚVZ SR v Bratislave.

Jednorazové merania aktuálneho príkonu dávkového ekvivalentu sa vykonávali v teréne pri každom odbere vzorky v mieste odberu vzorky. V roku 2022 bol PDE opakovane meraný v 69 odberových miestach Košického a Prešovského kraja. Celkovo bolo vykonaných 159 meraní a hodnoty PDE sa pohybovali na úrovniach charakteristických pre dané lokality v intervale od $81 \pm 5 \text{ nSv.h}^{-1}$ (28. 02. 2022) nameraná hodnota PDE v areáli spoločnosti TAMAS MM s. r. o., v Krásnej nad Hornádom do $155 \pm 4 \text{ nSv.h}^{-1}$ (27. 04. 2022) hodnota PDE nameraná na stanovišti TLD v Starej Vode.

E) Mezilaboratórne (aj medzinárodné) porovnávacie merania

Pre zabezpečenie externej kontroly kvality práce sa laboratórium Odboru radiačnej ochrany zúčastnilo medzilaboratórnych porovnávacích meraní: Zkoušení způsobilosti v oblasti radiologických metod OR-RA-22 „Radiologie“, ktoré organizovalo ASLAB - Středisko pro posuzování způsobilosti laboratoří, Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka v Prahe. Laboratórium stanovovalo 2 ukazovatele ($\Sigma\alpha$, ^{222}Rn) v umelo pripravenej vzorke vody a 6 ukazovateľov v prírodnej vzorke zeminy (^{40}K , ^{137}Cs , ^{210}Pb , ^{226}Ra , ^{228}Ra , ^{228}Th). Vo všetkých stanovovaných ukazovateľoch bolo laboratórium úspešné.

13. Vyhodnotenie programov a projektov v oblasti radiačnej ochrany (RÚVZ Bratislava)

5.1. SLEDOVANIE A HODNOTENIE VEĽKOSTI OŽIARENIA PACIENTOV Z LEKÁRSKEHO OŽIARENIA

Dňa 5.12.2022 sa na Úrade verejného zdravotníctva SR uskutočnila pracovná porada riešiteľov úlohy, na ktorej boli zastúpené všetky riešiteľské pracoviská. V rámci porady sa riešiteľské pracoviská spolu s gestorom dohodli na nasledovnom:

Navrhnutie postupu a metodiky pre hodnotenie veľkosti ožiarenia pacientov v rádiológii, vypracovať štandardné postupy pre zber údajov na jednotlivých pracoviskách, uskutočniť sledovanie a hodnotenie dávok pri jednotlivých röntgenových výkonoch v rámci celej Slovenskej republiky na pracoviskách diagnostickej rádiológie s cieľným zameraním na mamografické pracoviská s klasickými aj s digitálnymi röntgenovými zariadeniami, na klasické diagnostické radiologické pracoviská ako aj na sledovanie aktivity rádiofarmák aplikovaných pacientom pri diagnostických vyšetreniach metódami nukleárnej medicíny.

V prvej fáze plnenia hlavnej úlohy bude prieskum zameraný na stanovenie ročných výkonov vykázaných poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti v oblastiach – rádiodiagnostiky, mamografie vrátane skrínigových mamografických vyšetrení - do zdravotných poisťovní. V prípade nukleárnej medicíny sa údaje za obdobie 2022 budú žiadať od jednotlivých poskytovateľov zdravotnej starostlivosti. Za každý kraj budú určený konkrétni poskytovatelia zdravotnej starostlivosti.

Výber pracovísk a vyšetrení

Pracoviská rádiodiagnostiky – počty pacientov budú získavané zo zdravotných výkonov, ktoré sú v mesačných intervaloch vykazované poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti do systému poisťovní. Počet bude uvedený za celý rok 2022 z počtov vykázaných výkonov poisťovniam.

Použitím automatického zberu údajov z DQC systému bude možné získať údaje z viac ako 60% pracovísk. Údaje sa budú získavať v elektronickej forme.

Typy vyšetrení v rádiodiagnostike – na pracovnej porade boli dohodnuté nasledujúce typy vyšetrení, ktoré budú sledované z hľadiska kolektívnej a efektívnej dávky obyvateľstva :

- lebka
(v dvoch rovinách – **69 283** výkonov za rok 2021 z toho deti do 19 rokov – **25 523**),
- pľúca
(hrudník AP alebo PA-1 **111 829** výkonov za rok 2021 z toho deti do 19 rokov – 53 125),
- panva
(panva prehľadne – **196 789** výkonov za rok 2021 z toho deti do 19 rokov – **11 628**),
- brucho
(brucho prehľadne – **120 368** výkonov za rok 2021 z toho deti do 19 rokov – **8937**).

V roku **2021 bolo vykázaných 1 489 269** z vyššie uvedených výkonov.

Pracoviská mamografie - počty pacientov budú získavané z výkonov, ktoré sú v mesačných intervaloch vykazované poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti do systému poisťovní. Počet bude uvedený za celý rok 2022 z počtov vykázaných výkonov poisťovniam. Použitím automatického zberu údajov z DQC systému bude možné získať údaje z viac ako 60% pracovísk. Údaje sa budú získavať v elektronickej forme. V Slovenskej republike je v súčasnosti 21 pracovísk skriningovej mamografie, ktoré Komisia pre zabezpečenie kvality v rádiodiagnostike, radiačnej onkológii a v nukleárnej medicíne zaradila medzi skriningové pracoviská. Okrem skriningových pracovísk sa mamografické vyšetrenia vykonávajú aj v iných zdravotníckych zariadeniach v ktorých za rok 2021 bolo vykonaných **234 815** výkonov. Na skriningových pracoviskách **13 917** výkonov. Údaje sa budú získavať v elektronickej forme.

Pracoviská nukleárnej medicíny – počty pacientov budú získavané od jednotlivých poskytovateľov zdravotnej starostlivosti na pracoviskách nukleárnej medicíny, každý RÚVZ si zabezpečí získanie údajov vo svojom okrese podľa svojej pôsobnosti. na území Slovenskej republiky je 12 pracovísk nukleárnej medicíny. V roku 2021 sa vykonalo **24 563** vyšetrení na klinikách nukleárnej medicíny podľa dostupných údajov poskytnutých jednotlivými pracoviskami.

- SPECT/SPECT CT – **8959**,
- PET/PET CT – **14 017**,
- terapeutických výkonov – **356**.

Na pracoviskách bude možné údaje získavať z dôvodu že na pracoviskách je vedená evidencia vyšetrení, aplikovaných aktivít. Pre systém zberu dát sú zavedené základné údaje o pacientovi, vek, pohlavie, rádiofarmakum, chemická forma, aplikovaný RN, forma a aktivita. Z týchto údajov je možné stanovenie efektívnej dávky. Zber údajov bude prebiehať pre jednotlivé vekové kategórie pacientov. Údaje sa budú získavať v elektronickej forme. Pre pracoviská bude vyhotovený formulár.

5.2. CIELENÉ VYHLADÁVANIE OPUSTENÝCH A NEPOUŽÍVANÝCH RÁDIOAKTÍVNYCH ŽIARIČOV A RÁDIOAKTÍVNEHO MATERIÁLU NEZNÁMEHO PÔVODU A VYPRACOVANIE POSTUPOV NA RIEŠENIE KRÍZOVÝCH SITUÁCIÍ SÚVISIACICH S NELEGÁLNYM NAKLADANÍM S RÁDIOAKTÍVNYM MATERIÁLOM

V rámci úlohy sme vykonali rešerš odbornej literatúry za účelom spoločného vypracovania spoločných postupov ako napríklad IAEA Safety Standards for protecting people and the environment: Control of Orphan Sources and Other Radioactive Material in the Metal Recycling and Production Industries a množstvo fotografií s možnými rádioaktívnymi materiálmi, ktoré sa môžu vyskytnúť v železnom šrote v zberňach kovového odpadu. Máme pripravený rámcový postup pre riešenie mimoriadnej udalosti podľa § 99 ďalej len zák. č. 87/2018 Z. z. a to v súčinnosti s držiteľom povolenia podľa § 28 ods. 2 písm. c) zák. č. 87/2018 Z. z. a Policajným zborom. V prípade podozrenia na jadrový materiál nález oznamujeme aj Úradu jadrového dozoru SR.

Pre vysokú zaneprázdnenosť gestora úlohy nebol z jeho strany zatiaľ určený pracovník, ktorý ju bude viesť a zodpovedať za riešenie uvedenej úlohy, nebola k nej v minulom roku zadaná žiadna dielčia úloha pre riešiteľské pracoviská, neuskutočnila sa k nej žiadna porada, bolo iba dohodnuté, že gestor úlohy zašle list na MŽP SR s požiadavkou zaslania zoznamu pracovísk, ktoré vykupujú kovový šrot.

V minulom roku nášmu orgánu nebol nahlásený žiadny nález rádioaktívneho materiálu v zberňach kovového odpadu ani na iných miestach a pracoviskách Bratislavského kraja. V uplynulých rokoch sme pri riešení mimoriadnej udalosti, súvisiacich s uvedeným nálezom postupovali podľa § 99 zákona č. 87/2018 Z. z.

Vyhodnotenie programov a projektov v oblasti radiačnej ochrany (RÚVZ Nitra)

Oddelenie radiačnej ochrany RÚVZ Nitra sa v roku 2022 podieľalo na plnení nasledovných úloh Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v SR:

Úloha č. 5.1 „Sledovanie a hodnotenie veľkosti ožiarenia pacientov z lekárskeho ožiarenia.“

Hlavným cieľom úlohy je zhodnotiť veľkosť individuálnych dávok pacientov pri vybraných typoch rádiologických vyšetrení, vyhodnotiť kolektívne dávky obyvateľov z vybraných typov rádiologických vyšetrení vykonávaných v Slovenskej republike a posúdiť súlad dávok s národnými diagnostickými referenčnými úrovňami, ktoré sú definované v opatrení MZ SR č. S02933-2018-OL z 19.03.2018. Ide o kontinuálne pokračovanie v úlohe, ktorá začala v roku 2019.

Štatisticky spracované údaje o veľkosti dávok pacientov vyšetovaných počítačovou tomografiou v roku 2019 zo všetkých 10 CT pracovísk v Nitrianskom kraji boli v hodnotenom roku prezentované na konferencii s medzinárodnou účasťou „Nitrianske dni nukleárnej medicíny“, ktorá sa uskutočnila v dňoch 23.-25.11.2022 v Nitre. Aritmetický priemer efektívnych dávok pacientov bol stanovený na 11,148 mSv a geometrický priemer na 5,047 mSv (vzhľadom na log-normálne rozdelenie vyjadruje geometrický priemer centrálnu hodnotu vhodnejšie ako aritmetický priemer). Priemerná efektívna dávka z CT vyšetrení bola v prepočte na jedného obyvateľa Nitrianskeho kraja stanovená na hodnotu 0,946 mSv.

Dňa 05.12.2022 sa na ÚVZ SR uskutočnila pracovná porada pracovísk radiačnej ochrany k plneniu predmetnej úlohy v oblasti klasickej rádiodiagnostiky, mamografie a nukleárnej medicíny. Bol dohodnutý postup zberu anonymizovaných dát s využitím automatického zberu údajov DQC systém Ústavu radiačnej ochrany, s.r.o., Trenčín a vyžiadanim si súhlasu s ich štatistickým spracovaním od všetkých prevádzkovateľov. Za Nitriansky kraj ide o 11 vybraných prevádzkovateľov skiagrafických a mamografických pracovísk a 1 prevádzkovateľa pracoviska nukleárnej medicíny. Na pracovnej porade bol konzultovaný rozsah požadovaných údajov a predpokladané metodiky ich spracovania. Úloha by mala byť ukončená do konca roku 2023.

Úloha č. 5.2 „Cielené vyhľadávanie opustených a nepoužívaných rádioaktívnych žiaričov a rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu a vypracovanie postupov na riešenie krízových situácií súvisiacich s nelegálnym nakladaním s rádioaktívnym materiálom.“

Cieľom úlohy je uskutočniť cieľnú kampaň na vyhľadávanie opustených a nepoužívaných rádioaktívnych žiaričov a rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu a vypracovanie postupov na riešenie krízových situácií súvisiacich s podozrením na nelegálne nakladanie, potvrdeným nelegálnym nakladaním s rádioaktívnym materiálom alebo s nálezom rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu.

Vzhľadom na skutočnosť, že RÚVZ Nitra riešil za obdobie posledných 3 rokov až 3 nálezy rádioaktívnych materiálov - súčiastok poľnohospodárskych strojov - v zberniach kovového šrotu v Nitrianskom kraji (naposledy v mesiaci január 2022 v Nových Zámkoch), boli v rámci plnenia predmetnej úlohy vykonané previerky najmä v poľnohospodárskych podnikoch. V roku 2022 bolo dozimetricky preverených 13 poľnohospodárskych družstiev v okresoch Nové Zámky a Komárno. V dvoch prípadoch, a to v Búči a Bátorových Kosihoch v okrese Komárno, boli nájdené súčiastky na kombinátoroch typu PB6, ktoré boli rádioaktívne kontaminované rádionuklidom Co-60. Dávkové príkony gama žiarenia vo vzdialenosti 1 meter od súčiastok boli už na úrovni prírodného pozadia. S kombinátormi sa na družstvách za posledných 10 rokov manipulovalo iba veľmi príležitostne a predpokladaná radiačná záťaž na obyvateľstvo bola aj vzhľadom na namerané dávkové príkony minimálna. Na základe výzvy pracovníkov RÚVZ Nitra prevzala oprávnená organizácia JAVYS, a.s. rádioaktívny materiál na jeho ekologické uloženie na úložisko ZRAM a IRAO pri Mochovciach.

Cielené vyhľadávanie súčiastok kombinátorov kontaminovaných rádioaktívnym kobaltom bolo v poľnohospodárskych podnikoch na Slovensku intenzívne vykonávané koncom 90-tych rokov v rámci plnenia mimoriadnej úlohy MZ SR - hlavného hygienika SR. Napriek tomu sa však sporadicky stále vyskytujú prípady ich nálezov. Vo vyhľadávaní rádioaktívne kontaminovaných súčiastok kombinátorov sa plánuje pokračovať aj v roku 2023, a to najmä v poľnohospodárskych podnikoch v okrese Komárno, ktorý dozoruje RÚVZ Nitra vo veciach radiačnej ochrany až od júna 2001.

Tiež sa bude pokračovať vo vyhľadávaní opustených a nepoužívaných rádioaktívnych žiaričov a rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu v zberniach kovového šrotu. Dozimetrické previerky budú spojené s informovaním o postupoch pri náleze podozrivého materiálu a veľkosti zdravotného rizika. RÚVZ Nitra sa bude v spolupráci s gestorm úlohy podieľať na vypracovaní jednotných postupov v zmysle anotácie úlohy.

Vyhodnotenie programov a projektov v oblasti radiačnej ochrany (RÚVZ Košice)

Za oblasť radiačnej ochrany na rok 2022 boli schválené nasledovné programy a projekty:

Sledovanie a hodnotenie veľkosti ožiarenia pacientov z lekárskeho ožiarenia.

V rámci prvej etapy riešenia úlohy boli na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach sumarizované zdravotnícke pracoviská a vyšetrenia na jednotlivých pracoviskách využívajúcich zdroje ionizujúceho žiarenia v rámci Košického a Prešovského kraja.

V súčasnosti predstavujú osobitný problém rádiologické vyšetrenia s vysokou dávkou ožiarenia pacientov, ku ktorým patria CT vyšetrenia.

Z údajov za roky 2015 – 2022 september dostupných z dát jednotlivých poisťovní vyplýva že aplikácia výpočtovej tomografie v oblasti diagnostiky má stúpajúcu tendenciu. Príspevok CT vyšetrení k celkovej kolektívnej dávke obyvateľov v EU je 57 %. V rámci Košického a Prešovského kraja je inštalovaných 31 CT zariadení, čo tvorí asi 33 % z celkového počtu prevádzkovaných prístrojov v rámci Slovenskej republiky.

Na základe prístupných údajov bolo zistené, že najfrekvencovanejšími boli CT vyšetrenia hlavy, hrudníka a brucha. Percentuálne zastúpenie týchto vyšetrení je v rámci Košického a Prešovského kraja málo odlišné. V uplynulom roku bolo najviac pacientov vyšetrených na CT pracoviskách v rámci Košíc.

Snímkovanie v oblasti rádiodiagnostiky je v súčasnosti často využívaným vyšetrením. Z údajov za roky 2019 – 2022 september je možné konštatovať, že vyšetrenie podstúpilo 2 703 458 pacientov.

Čo sa týka mamografických vyšetrení, počty boli získané z dát 3 poisťovní (Všeobecná zdravotná poisťovňa, Dôvera, Union) za obdobie 2015 – 2022 september. Podľa dostupných údajov v roku 2022 podstúpilo vyšetrenie pomocou mamografie 206 088 žien.

V súčasnosti sú v stomatologických ambulanciách inštalované rtg zariadenia v Košickom kraji – 311 a v Prešovskom kraji - 274. Mnohé ambulancie majú v prevádzke aj panoramatické rtg prístroje v Košickom kraji je ich 96 a v Prešovskom kraji je inštalovaných 80 panoramatických zariadení. Prístupné údaje z oblasti stomatologických výkonov dokumentujú, že v uplynulých rokoch je zreteľný úbytok vyšetrení v stomatologických ambulanciách, hlavne pri intraorálnom snímkovaní zubov.

V súvislosti s riešením hlavnej úlohy sa na Úrade verejného zdravotníctva SR uskutočnila pracovná porada, kde boli navrhnuté postupy zabezpečujúce splnenie cieľov predkladanej úlohy.

V prvej etape boli navrhnuté typy sledovaných vyšetrení v oblasti rádiodiagnostiky, t.j. vyšetrenia hlavy, hrudníka - pľúc, brucha, panvy. Po vzájomnej dohode riešiteľov sa určili z každého kraja 4 poskytovatelia zdravotnej starostlivosti s rtg pracoviskami, kde sa budú sledovať počty jednotlivých typov vyšetrení za obdobie 3 mesiacov.

Minimálne 60% nemocníc disponuje systémom DQC, ktorý spravuje spoločnosť Ústav radiačnej ochrany, s.r.o. Staničná 1062/24, 911 05 Trenčín. V súvislosti s touto skutočnosťou bolo navrhnuté, aby sa uvedená spoločnosť oslovila o možnosť poskytnutia údajov potrebných pre plnenie programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v SR.

Na ÚVZ SR bol pripravený list, ktorý bol podkladom listu rozposlaným regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva na vybrané pracoviská rádiodiagnostiky, ktorým boli jednotlivé pracoviská požiadané o súhlas k použitiu údajov týkajúcich sa vykonaných vyšetrení.

Rovnaký postup bol zvolený aj pre mamografické pracoviská. V Košickom a Prešovskom kraji sú v prevádzke 4 pracoviská nukleárnej medicíny. Z týchto pracovísk budú vyžiadané zoznamy výkonov za celý rok 2022.

Cielené vyhľadávanie opustených a nepoužívaných rádioaktívnych žiaričov a rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu a vypracovanie postupov na riešenie krízových situácií súvisiacich s nelegálnym nakladaním s rádioaktívnym materiálom.

V uplynulých rokoch sa na území Slovenskej republiky vyskytli desiatky udalostí, pri ktorých došlo k záchytu rádioaktívnych žiaričov alebo rádioaktívne kontaminovaných predmetov neznámeho pôvodu, napr. náhradné súčiastky na poľnohospodárske stroje alebo pružinová oceľ. Takýto typ materiálu bol identifikovaný vo výkupniach železného šrotu.

V prvej etape riešenia tejto úlohy sa začala realizovať nová informačná kampaň, ktorá je zameraná na identifikáciu možných rádioaktívnych materiálov neznámeho pôvodu u prevádzkovateľov zberných druhotných surovín a spracovateľov železného šrotu. Pripravený bol informačný materiál, ktorý sa poskytuje prevádzkovateľom výkupní.

Prevádzkovatelia zberných železného šrotu sú informovaní o postupe pri možnom záchyte takéhoto materiálu vo výkupni. Za účelom zlepšenia svojej práce niektorí prevádzkovatelia zberných železného šrotu pristupujú k riešeniu tejto situácie prevádzkovaním zariadení na presnú nedeštruktívnu chemickú analýzu kovových materiálov. Regionálny úrad verejného zdravotníctva zaevidoval oznámenú činnosť na možnosť používať prenosný prístroj na röntgenfluorescenčnú analýzu. Za účelom analýzy materiálov pri triedení spracovávaného odpadu bude spektrometer prevádzkovaný vo výkupniach v Košiciach, Trebišove a Poprade.

14. Členstvo v odborných pracovných skupinách, v medzirezortných pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, v technických a skúšobných komisiách MV OL RZ (RÚVZ Bratislava)

RNDr. Magdaléna Vičanová, PhD.

- Regionálny odborník pre problematiku ochrany zdravia pred žiarením pre Bratislavský kraj,
- Členka poradného zboru hlavného hygienika Slovenskej republiky pre odbor ochrana zdravia pred ionizujúcim žiarením,
- Členka odborovej komisie doktorandského študijného programu environmentálna fyzika v študijnom odbore všeobecná fyzika a matematická fyzika pri Fakulte matematiky, fyziky a informatiky UK Bratislava,
- Členka Krajskej povodňovej komisie pre Bratislavský región,
- Členka krízového štábu CO Regionálneho úradu verejného zdravotníctva Bratislava, hl. m so sídlom v Bratislave,
- Členka lektorského zboru pre praktickú časť v špecializačnej príprave lekárov v odbore všeobecné lekárstvo,
- Členka pracovnej skupiny na riešenie projektu RER 9153 Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu vo Viedni,
- Členka pracovnej skupiny na prípravu a riešenie Národného akčného radónového plánu,
- Členka komisie na preskúšanie a uznávanie odbornej spôsobilosti na účely overenia odbornej spôsobilosti na činnosti vedúce k ožiareniu a poskytovanie služieb dôležitej z hľadiska radiačnej ochrany.

RNDr. Richard Zona, PhD.

- Člen pracovnej skupiny pre prípravu podkladov k informačným systémom za oblasť štátneho dozoru v radiačnej ochrane IS RAD.

Ing. Oľga Lukačovičová, PhD.

- Členka pracovnej skupiny pre prípravu podkladov k informačným systémom za oblasť laboratórnych činností a monitorovania IS LAB.

Členstvo v odborných pracovných skupinách, v medzirezortných pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, v technických a skúšobných komisiách MV OL RZ (RÚVZ Nitra)

Pracovníci oddelenia radiačnej ochrany neboli v hodnotenom období členmi odborných pracovných skupín MZ SR, medzirezortných pracovných skupín alebo výborov ani technických komisií. Dvaja pracovníci sú od októbra 2022 členmi skúšobnej komisie ÚVZ SR na preskúšanie a uznávanie odbornej spôsobilosti na účely overenia odbornej spôsobilosti na činnosti vedúce k ožiareniu a poskytovanie služby dôležitej z hľadiska radiačnej ochrany.

Jeden pracovník oddelenia je členom Poradného zboru hlavného hygienika SR pre odbor radiačnej ochrany a jedna pracovníčka je členkou Slovenskej nukleárnej spoločnosti, o.z.

Členstvo v odborných pracovných skupinách, v medzirezortných pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, v technických a skúšobných komisiách MV OL RZ (RÚVZ Banská Bystrica)

Ing. Auxtová bola v roku 2022 členkou Českej spoločnosti pro ochranu před zářením.

MUDr. Adámek bol v roku 2022 členom pracovnej skupiny MZ SR pre prípravu štandardného postupu pre poskytovanie zdravotnej starostlivosti obyvateľstvu, ktoré môže byť zasiahnuté radiačnou haváriou.

Ing. Auxtová a RNDr. Greschner Varjúová, PhD. boli členkami skúšobnej komisie pre skúšky odbornej spôsobilosti vymenovanej hlavným hygienikom na ÚVZ SR.

15. Prednášková činnosť, publikačná činnosť, odborná konzultačná a poradenská činnosť, vydávanie odborných stanovísk a vyjadrení a poskytovanie informácií verejnosti (RÚVZ Bratislava)

Pracovníci odboru poskytovali konzultácie prevádzkovateľom zdrojov ionizujúceho žiarenia pred a pri podávaní návrhov k vydaniu povolenia/registrácii na činnosti vedúce k ožiareniu, registrácii služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany a oznamovania činností vedúcich k ožiareniu. Usmerňovali odborných zástupcov pre radiačnú ochranu na pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia v činnostiach na zabezpečenie ochrany zdravia pracovníkov a obyvateľov v okolí týchto pracovísk aj pri výkone štátneho dozoru. Poskytovali poradenstvo obyvateľom v problematike ionizujúceho žiarenia, investorom a projektantom pracovísk, na ktorých sa budú vykonávať činnosti vedúce k ožiareniu a pracovným zdravotným službám. Celkovo sa poskytlo asi 310 konzultácií, pričom väčšina z nich boli telefonické konzultácie. Musíme konštatovať, že sme poskytovali odborným zástupcom pre radiačnú ochranu aj veľmi elementárne informácie ako sú napísanie návrhu žiadosti na vydanie povolenia/registrácie na činnosti vedúce k ožiareniu, prípadne návrhu na zmenu povolenia/registrácie, alebo na ktorý vecne a miestne príslušný orgán verejného zdravotníctva majú zaslať svoje žiadosti a oznámenia. Je ťažko predstaviteľné, že absolventi 8 až 16 hodinovej odbornej prípravy nevedeli napísať žiadosť, čo k nej priložiť a na ktorý príslušný orgán radiačnej ochrany ju zaslať. Prijatie ustanovenia o uznaní odbornej spôsobilosti bez vykonania skúšky podľa § 47 zák. č. 87/2018 Z. z. nepovažujeme za dobré riešenie, nakoľko absolventi odbornej prípravy pristupujú k požadovaným vedomostiam o radiačnej ochrane veľmi laxne a k odbornej príprave formálne. Náš odbor, ktorého hlavnou náplňou je dozorná činnosť v oblasti radiačnej ochrany, je poddimenzovaný a poskytovanie takto základných informácií je časovo zaťažujúce. Požadujeme, aby príslušné organizácie s povolením na výkon odbornej prípravy poskytovali svojim absolventom konzultácie prostredníctvom svojich vlastných zamestnancov a lektorov a zlepšili formu výučby a študijného materiálu.

Najvýznamnejšie konzultácie sme poskytovali organizácii, ktorá sa podieľala na výstavbe a prevádzke nového nemocničného zariadenia v Bratislave, kde sa bude vykonávať činnosť pri lekárskom ožiarení na pracoviskách rádiodiagnostiky, intervenčnej rádiológie, rádioterapie a nukleárnej medicíny s uvoľňovaním rádioaktívnych látok spod administratívnej kontroly. Významné konzultácie sme poskytovali aj existujúcemu nemocničnemu zariadeniu, v ktorom sa rozširuje pracovisko nukleárnej medicíny.

Verejnosti sme sprístupňovali informácie na webovom sídle podľa § 12 ods. 1 písm. e) zák. č. 87/2018 Z. z. o fyzických osobách podnikateľoch a právnických osobách, ktorým sme vydali registráciu na služby dôležité z hľadiska radiačnej ochrany.

Na webových stránkach a FB úradu sme zverejňovali výsledky monitorovania príkonu priestorového dávkového ekvivalentu po trase, ďalej sme informovali verejnosť o programe Jadrovej a vyradovacej spoločnosti, a.s. - Likvidácia nebezpečného odpadu na Slovensku. Náš úrad odovzdal dňa 12.10.2022 tejto spoločnosti nepoužívané rádioaktívne žiariče a rádioaktívny odpad. Rádioaktívny materiál sme skladovali v kontrolovanom pásme v špeciálnom trezore, tak aby nepredstavoval ohrozenie zdravia pracovníkov úradu a nedošlo k jeho zneužitiu a krádeži. Pri akcii bol nebezpečný odpad umiestnený do špeciálnych sudov, určených na prepravu, odvezený na spracovanie vysokotlakovým lisovaním a uložený do

republikového úložiska. Samotné prevzatie rádioaktívneho materiálu prebiehalo bez problémov a počas neho nedošlo ku kontaminácii prostredia a k ohrozeniu zdravia dotknutých pracovníkov a obyvateľov. Verejnosť sme informovali o Svetovom dni röntgenológie a röntgenológov, ktorý bol 8.11.2022. Dňa 8. novembra v roku 1895 sa nemeckému experimentálnemu fyzikovi Wilhelmovi Conradovi Röntgenovi podarilo náhodou objaviť neznáme žiarenie tzv. lúče X, ktoré dostali neskôr pomenovanie röntgenové žiarenie. Za tento významný objav mu bola v roku 1901 udelená Nobelova cena za fyziku. Röntgenové žiarenie našlo takmer okamžité uplatnenie v rádiodiagnostike a z hľadiska spoločenského rozvoja sa objav röntgenového žiarenia stal prvou predzvesťou vedecko-technickej revolúcie. Svetový deň röntgenológie a röntgenológov sa prvýkrát oslavoval v novembri roku 2003. Deň je oslavou obrovského prínosu röntgenológie, jej kľúčovej úlohy pri diagnostike a liečbe pacientov a oslavou práce röntgenológov. Deň je tiež venovaný ucteniu si pamiatky objaviteľa röntgenového žiarenia W. C. Röntgena.

Prednášková činnosť, publikačná činnosť, odborná konzultačná a poradenská činnosť, vydávanie odborných stanovísk a vyjadrení a poskytovanie informácií verejnosti (RÚVZ Nitra)

Na konferencii s medzinárodnou účasťou Nitrianske dni nukleárnej medicíny, organizovanej spoločnosťou IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra v dňoch 23.-25.11.2022, prezentoval Mgr. Ševčík príspevok na tému „Prehľad veľkostí efektívnych dávok pacientov z CT vyšetrení vykonaných v Nitrianskom kraji v roku 2019“. Mgr. Černáková mala aktívnu prezentáciu na tému „Problematika spotrebných výrobkov s pridanými rádionuklidmi - situácia v SR“ na medzinárodnej konferencii IAEA „Regional Workshop on Gaps Identification in Regulatory Control of Exposure to Radiation from Consumer Products“, ktorá sa uskutočnila v termíne 14.-16.11.2022 v Ľubľane v Slovinsku.

V hodnotenom období boli aktualizované údaje pre verejnosť uvedené za oddelenie radiačnej ochrany na internetovej stránke RÚVZ Nitra.

V rámci konzultačnej a poradenskej činnosti a poskytovania informácií bolo zamestnávateľom a zamestnancom pracovišť so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, pracovným zdravotným službám, subjektom, ktoré vykonávajú samostatne niektoré činnosti pracovnej zdravotnej služby alebo bežným občanom v roku 2022 poskytnutých 142 významnejších konzultácií a bolo vydaných 63 odborných vyjadrení a usmernení. Týkali sa najmä problematiky získania povolení a rozhodnutí o registrácii činností vedúcich k ožiareniu, zmien platných povolení a registrácií, zámerov zriadenia pracovišť so zdrojmi žiarenia a spracovávaných dokumentácií k takýmto rozhodnutiam ako aj dokumentácií potrebných na zaevidovanie oznamovaných činností vedúcich k ožiareniu, zámerov ukončenia používania zdrojov žiarenia, ďalej aj vo veci zaraďovania pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia do kategórií A a B, kategorizácie prác so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, posudkov o riziku, odbornej prípravy v radiačnej ochrane, ku školeniam pracovníkov odborným zástupcom pre radiačnú ochranu a prešetrovaniu prípadov zvýšených dávok ožiarenia, k veľkosti dávok pri lekárskejších ožiareniach a súvisiaceho zdravotného rizika (na očné šošovku, ruky, plod a pod.), k používaniu osobných ochranných prostriedkov, osobnej dozimetrii, vedeniu dokumentácie na pracovisku, výkonu prác externých pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, plánom zaistenia bezpečnosti žiaričov, vykonávaní skúšok kvality zdrojov žiarenia a monitorovaniu pracovného prostredia a pod.

Boli vydané odborné stanoviská k posudkom o riziku pre práce so zdrojmi ionizujúceho žiarenia vo Fakultnej nemocnici Nitra, Fakultnej nemocnici s poliklinikou Nové Zámky a Svete zdravia Nemocnici Topoľčany, a.s.

V hodnotenom období boli prešetrované tri prípady lekárskeho ožiarenia tehotných žien, jeden prípad neplánovaného lekárskeho ožiarenia a šetrené tri nálezy rádioaktívneho materiálu – vid' vyššie. Pre priemyselný podnik v okrese Nové Zámky vydané odborné stanovisko o legislatívnych požiadavkách v oblasti radiačnej ochrany v súvislosti s plánovaným významným navýšením výroby svietidiel s obsahom rádioaktívneho tória. Ide o výrobu spotrebného výrobku s pridaným rádionuklidom na pracovisku s možným zvýšeným ožiarovaním prírodným ionizujúcim žiarením, z čoho pre zamestnávateľa vyplýva povinnosť zabezpečiť meranie na stanovenie efektívnej dávky pracovníkov a prípadné ďalšie legislatívne povinnosti.

Boli poskytnuté konzultácie a vydané odborné stanoviská týkajúce sa postupu prevádzkovateľov vodných zdrojov pri zistení prekročenia indikačnej hodnoty rádiologického ukazovateľa v pitnej vode a k

výsledku vykonaných nápravných opatrení. Bol prekonzultovaný zámer Západoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s. Nitra zriadiť v Nitre laboratórium na stanovovanie hodnôt rádiologických ukazovateľov kvality pitnej vody. Boli tiež realizované konzultácie k problematike expozície radónom v pobytových priestoroch, napríklad v rámci projektu IAEA RER 9153 – pozri kapitolu 18 „Mimoriadne úlohy, činnosti presahujúce rámec štátneho dozoru v radiačnej ochrane a ďalšie činnosti odboru“.

RÚVZ Nitra sa formou odborných stanovísk, vyjadrení a konzultácií podieľal na tvorbe novely zákona č. 87/2018 Z. z. a pripravovanej novelizácie súvisiacich právnych predpisov. K pripravovaným informačným systémom v rámci projektu informatizácie verejnej správy boli viac krát zaslané pripomienky k predloženým materiálom a tiež požadované údaje z databáz na ich migráciu do nového systému.

Prednášková činnosť, publikačná činnosť, odborná konzultačná a poradenská činnosť, vydávanie odborných stanovísk a vyjadrení a poskytovanie informácií verejnosti (RÚVZ Banská Bystrica)

Prednášková činnosť:

1. Greschner Varjúová, A.: Legislatívne požiadavky na rádiologické pracoviská a výkon štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany, Sympóziu intervenčnej rádiológie, 9.-10.6.2022, Jasná
2. Ďurecová, A., Ďurec, F., Zelinka, J.: Experience with protection and optimization of protection against radon at workplaces in the Slovak Republic, Technical Meeting on Establishing Efficient Regulatory Control for Protection Against Radon in Workplaces, Viedeň, Rakúsko, MAAE, 11.-14.04.2022
3. Ďurecová, A.: National Radon Action Plan of the Slovak Republic, Regional Workshop on the Achievements of the Regional Project and the Development and Implementation of National Radon Action Plans, Atény, Grécko, 23.-27.05.2022
4. Ďurecová, A., Ďurec, F., Zelinka, J.: Achievements of the Regional Project and Development and Implementation of the National Radon Action Plan of the Slovak Republic, Regional Workshop on the Achievements of the Regional Project and the Development and Implementation of National Radon Action Plans, Atény, Grécko, 23.-27.05.2022
5. Ďurecová, A., Drábová, V.: Národný akčný radónový plán Slovenskej republiky (pozvaná prednáška), XLIII. Dni radiačnej ochrany 2022, Stará Lesná, 19.-23.09.2022
6. Ďurecová, A.: Правовые и нормативные требования по радону, строительные нормы и правила, ответственные органы в Словацкой Республике, Expert Mission, Implementation of the IAEA Safety Requirements Related to Radon in Dwellings and Workplaces and on the Development of Radon Action Plans, Taškent, Uzbekistan, 01. -04.11.2022
7. Ďurecová, A.: Профилактические и корректирующие действия (мероприятия) на радоновых рабочих местах - пример из практики, Expert Mission, Implementation of the IAEA Safety Requirements Related to Radon in Dwellings and Workplaces and on the Development of Radon Action Plans, Taškent, Uzbekistan, 01. -04.11.2022
8. Ďurecová, A.: Опыт Словацкой Республики по оценке доз на рабочих местах при облучении радоном (туристические пещеры, подземные горные музеи), Expert Mission, Implementation of the IAEA Safety Requirements Related to Radon in Dwellings and Workplaces and on the Development of Radon Action Plans, Taškent, Uzbekistan, 01. -04.11.2022
9. Ďurecová, A.: Разработка и реализация Национального плана действия по борьбе с радоном в Словацкой республике, Expert Mission, Implementation of the IAEA Safety Requirements Related to Radon in Dwellings and Workplaces and on the Development of Radon Action Plans, Taškent, Uzbekistan, 01. -04.11.2022
10. Ďurecová, A.: Новое пилотное обследование радона в жилых (частных) домах в Словацкой республике - пример из практики, Expert Mission, Implementation of the IAEA Safety Requirements Related to Radon in Dwellings and Workplaces and on the Development of Radon Action Plans, Taškent, Uzbekistan, 01. -04.11.2022

11. Auxtová, L.: Status of National Arrangements on Workplace Monitoring in Slovakia, Regulatory provisions and technical service capacity, Regional Workshop on Workplace Monitoring Techniques Nicosia, Cyprus 06. - 10. 6. 2022
12. Auxtová, L.: NNSA - Security of radioactive sources in Slovakia - legal base, Radiological Source Security Inspector Training, Bratislava, 14.08.2022
13. Greschner Varjúová A.: Radiačná ochrana žien pri rádiologických vyšetreniach v priebehu tehotenstva (platná legislatíva), ožiarenie plodu pri rádiologických vyšetreniach, vplyv ionizujúceho žiarenia na plod vo včasnom období tehotenstva, Banská Bystrica, 14. 08. 2022

Publikačná činnosť:

Národný akčný radónový plán Slovenskej republiky. / Ďurecová, A.; Drábová, V. In: 43. Dni radiačnej ochrany 2022 [elektronický dokument]: kniha abstraktov: Stará Lesná, 19.09.-23.09.2022. - Bratislava: Slovenská zdravotnícka univerzita v Bratislave, 2022. - ISBN (elektronické) 978-80-89702-98-5, s. 58 [online].

Prednášková činnosť, publikačná činnosť, odborná konzultačná a poradenská činnosť, vydávanie odborných stanovísk a vyjadrení a poskytovanie informácií verejnosti (RÚVZ Košice)

Odbor radiačnej ochrany v roku 2022 zhodnotil Projekt radiačnej ochrany na rekonštrukciu mamografického pracoviska v Poliklinike ProCare Prešov.

Pre zlepšenie poskytovania zdravotnej starostlivosti bolo vydané vyjadrenie k Projektovej dokumentácii na výstavbu Urgentného príjmu v Nemocnici AGEL Košice-Šaca.

16. Členstvo a zastupovanie Slovenskej republiky v medzinárodných organizáciách (RÚVZ Bratislava)

Pracovníci odboru nezastupujú SR v medzinárodných inštitúciách, nakoľko kontaktným bodom pre medzinárodné organizácie je Úrad verejného zdravotníctva SR.

Členstvo a zastupovanie Slovenskej republiky v medzinárodných organizáciách (RÚVZ Nitra)

Pracovníci oddelenia radiačnej ochrany nezastupujú Slovenskú republiku v medzinárodných organizáciách. Kontaktným bodom pre medzinárodné organizácie je ÚVZ SR.

Členstvo a zastupovanie Slovenskej republiky v medzinárodných organizáciách (RÚVZ Banská Bystrica)

- Ing. Ľudmila Auxtová a Ing. Alžbeta Ďurecová, PhD., MPH zastupovali v roku 2022 Slovenskú republiku v UNSCEAR
- Ing. Ľudmila Auxtová bola v roku 2022 členkou skupiny expertov pri Európskej komisii pre plnenie požiadaviek článku 37 zmluvy EURATOM;
- Ing. Ľudmila Auxtová bola v roku 2022 vo výbore RASSC (Radiation Safety Standards Committee) pri MAAE;
- RNDr. Alexandra Greschner Varjúová, PhD. Bola v roku 2022 zástupcom Slovenskej republiky v “Steering Group on Quality and Safety of Medical Applications of Ionizing Radiation“ pri Európskej komisii;

- Ing. Alžbeta Ďurecová, PhD., MPH bola v roku 2022 členkou pracovnej skupiny WG NAT, HERCA, Združenie európskych dozorných orgánov v oblasti radiačnej ochrany;
- Ing. Ľudmila Auxtová bola v roku 2022 členkou pracovnej skupiny WG RISP, HERCA, Združenie európskych dozorných orgánov v oblasti radiačnej ochrany.

17. Účasť na zahraničných pracovných cestách, stáž na zahraničných pracoviskách, účasť na odborných podujatiach a konferenciách v Slovenskej republike a v zahraničí a účasť na odborných vzdelávacích aktivitách (názov akcie a počet zúčastnených pracovníkov, počet účastníkov na stáži v SR a v zahraničí a pod.) RÚVZ Bratislava

Vzhľadom na nedostatok finančných zdrojov sa pracovníci nezúčastňujú na zahraničných pracovných cestách, stážach v zahraničí a konferenciách v Slovenskej republike. Vzhľadom na mimoriadnu epidemiologickú situáciu v uplynulom roku zúčastňovali sme sa len pracovných porád, pracovných stretnutí pracovníkov odborov radiačnej ochrany a školení, organizovanými ÚVZ SR, ktoré boli väčšinou v on-line priestore.

Počas celého roku sa všetci pracovníci odboru zúčastňovali on-line školení k informačným systémom úradov verejného zdravotníctva v SR, zameraných na radiačnú ochranu, štátny dozor v oblasti radiačnej ochrany a laboratórnu činnosť. Zároveň sa zúčastnili aj na školení počítačového programu ESTE, ktorý je zameraný na hodnotenie radiačných dopadov bežnej prevádzky jadrových zariadení a pre odozvu na núdzové situácie. Uvedený program bol doplnený o nový zdrojový člen pre taktickú jadrovú zbraň 10kT pri prízemnom výbuchu.

V dňoch 27.6.2022 až 6.8.2022 sa traja pracovníci odboru zúčastnili misie Occupational Radiation Protection Appraisal Service (ORPAS), ktorú vykonala Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu. Účelom misie ORPAS bolo posúdiť legislatívnu a dozornú infraštruktúru a činnosť v radiačnej ochrane pre činnosti vedúce k ožiareniu, poskytované služby dôležité z hľadiska radiačnej ochrany, ako sú služby pre osobnú dozimetriu, na monitorovanie pracovného prostredia a kalibrácia zariadení určených na monitorovanie spolu s praktickou implementáciou národných opatrení pre radiačnú ochranu pre činnosti vedúcej k ožiareniu.

V auguste sa dvaja pracovníci odboru radiačnej ochrany zúčastnili dvoch workshopov k problematike zaistenia bezpečnosti rádioaktívnych žiaričov, ktoré organizoval a financoval National Nuclear Security Administration a Office of Radiological Safety z USA:

- SSP Writeshop v termíne od 8.8.2022 do 11.8.2022, cieľom ktorého bolo vytvárať plány zaistenia bezpečnosti pre rôzne typy pracovísk s rádioaktívnymi žiaričmi, ktoré by následne mohli byť použité ako modelové plány pre ďalšie pracoviská.
- RSSI Training v termíne od 15.8.2022 do 18.8.2022, cieľom ktorého bolo pomôcť orgánom radiačnej ochrany vytvoriť skupiny inšpektorov schopných posudzovať zaistenie bezpečnosti pracovísk s rádioaktívnymi žiaričmi a skladovacích priestorov pre rádioaktívne žiariče.

V dňoch od 5.9.2022 do 8.9.2022 sa uskutočnila misia Integrated Regulatory Review Service (IRRS), ktorú vykonala Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu. Misia IRRS bola zameraná na jadrovú bezpečnosť a radiačnú ochranu pracovníkov jadroveoenergetických zariadení, bezpečnosti práce a ochranu životného prostredia. Hlavnými účastníkmi misie boli Úrad jadrového dozoru SR, ÚVZ SR, MŽP SR, MV SR, MDaV SR a Národný inšpektorát práce. V rámci misie ÚVZ SR požiadal o súčinnosť príslušnej regionálne úrady verejného zdravotníctva, ktoré sú zároveň aj orgánmi radiačnej ochrany a zúčastnil sa jej za náš odbor jeden pracovník.

Účasť na zahraničných pracovných cestách, stáž na zahraničných pracoviskách, účasť na odborných podujatiach a konferenciách v Slovenskej republike a v zahraničí a účasť na odborných vzdelávacích aktivitách (názov akcie a počet zúčastnených pracovníkov, počet účastníkov na stáži v SR a v zahraničí a pod.) RÚVZ Nitra

Žiadny pracovník oddelenia neabsolvoval v roku 2022 stáž na zahraničných pracoviskách. Jedna pracovníčka sa v rámci zahraničnej pracovnej cesty aktívne zúčastnila medzinárodnej konferencie IAEA ohľadom spotrebných výrobkov s pridanými rádionuklidmi „Regional Workshop on Gaps Identification in Regulatory Control of Exposure to Radiation from Consumer Products“, ktorá sa uskutočnila v termíne 14.-16.11.2022 v Lubľane v Slovinsku.

Ako je uvedené aj v kapitole 1, v časti „vzdelávanie pracovníkov“, pracovníci oddelenia sa v hodnotenom roku zúčastnili viacerých odborných podujatí a konferencií v Slovenskej republike. Išlo napríklad o workshop k problematike zaistenia bezpečnosti rádioaktívnych žiaričov organizovanom ÚVZ SR v spolupráci s Office of Radiological Safety z USA v termíne 08.-11.08.2022 (účasť 2 pracovníkov), výcvik CBRN špecialistov Radiation Detection and Investigative Techniques Training, ktorý tiež v spolupráci s americkou stranou (FBI a NSDD) organizovali ÚVZ SR a MV SR (účasť 1 pracovníka). Jedna pracovníčka sa v dňoch 17.-18.05.2022 zúčastnila valného zhromaždenia Slovenskej nukleárnej spoločnosti. Dvaja pracovníci sa zúčastnili konferencie s medzinárodnou účasťou Nitrianske dni nukleárnej medicíny organizovanej spoločnosťou IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra v dňoch 23.-25.11.2022 s aktívnou prezentáciou na tému „Prehľad veľkostí efektívnych dávok pacientov z CT vyšetrení vykonaných v Nitrianskom kraji v roku 2019“ a jeden pracovník dňa 17.11.2022 webinár organizovanom UNSCEAR (United Nations Scientific Committee on the Effects of Atomic Radiation) na tému Evaluation of Occupational Exposure to Ionizing Radiation. Vedúci oddelenia absolvoval dňa 21.06.2022 seminár „Manažérske vzdelávanie vedúcich zamestnancov štátnej a verejnej správy“ a dňa 22.09.2022 dištančne absolvoval zahraničnú stáž k činnosti európskych inštitúcií v Bruseli, ktorá nadväzovala na projekt z operačného systému Efektívna verejná správa. Všetci pracovníci oddelenia absolvovali dňa 10.02.2022 školenie o kyberbezpečnosti a v súvislosti so zavádzaním nových informačných systémov úradov verejného zdravotníctva sa zúčastňovali školiacich webinárov k modulom ESTE, RAD, LAB a ŠZD a dňa 16.12.2022 absolvovali workshop na tému Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva.

Účasť na zahraničných pracovných cestách, stáž na zahraničných pracoviskách, účasť na odborných podujatiach a konferenciách v Slovenskej republike a v zahraničí a účasť na odborných vzdelávacích aktivitách (názov akcie a počet zúčastnených pracovníkov, počet účastníkov na stáži v SR a v zahraničí a pod.) RÚVZ Banská Bystrica

- Site Security Plan Development Writeshop, NNSA, Bratislava, August 2022, 4 dni, MUDr. Pavol Adámek, Ing. Ľudmila Auxtová, Mgr. Jitka Pavlovičová, Mgr. Miroslav Tomek
- Radiological Source Security Inspector Training, NNSA, Bratislava, August 2022, 4 dni, MUDr. Pavol Adámek, Ing. Ľudmila Auxtová, Mgr. Jitka Pavlovičová, RNDr. Alexandra Greschner Varjúová, PhD., Mgr. Miroslav Tomek
- Meeting of the Working Group on Radioactive Material Security, IAEA, Viedeň, Október 2022, 4 dni, Ing. Ľudmila Auxtová, Mgr. Jitka Pavlovičová
- 6th European IRPA Congress on Radiation Protection with a satellite IAEA-IRPA workshop on Radiation safety culture training for healthcare professionals, IAEA, Budapešť, Máj 2022, 5 dní, RNDr. Alexandra Greschner Varjúová, PhD.
- Train-the-Trainers for Radiation Protection Officers, IAEA, Sarajevo, September 2022, 5 dní, RNDr. Alexandra Greschner Varjúová, PhD.
- Regional Workshop on Application of a Graded Approach in Regulating the Safety of Radiation Sources, IAEA, Atény, Október 2022, 5 dní, RNDr. Alexandra Greschner Varjúová, PhD.
- Technical Meeting on Establishing Efficient Regulatory Control for Protection Against Radon in Workplaces, Viedeň, Rakúsko, MAAE, Apríl, 5 dní, Ing. Ďurecová, PhD., MPH

- Regional Workshop on the Achievements of the Regional Project and the Development and Implementation of National Radon Action Plans, Atény, Grécko, Máj, 5 dní, Ing. Ďurecová, PhD., MPH
- 69. plenárne zasadanie UNSCEAR, Viedeň, Máj, 6 dní, Ing. Auxtová a Ing. Ďurecová, PhD., MPH
- XLIII. Dni radiačnej ochrany 2022, Stará Lesná, September, 1 deň, Ing. Ďurecová, PhD., MPH
- Consultancy Meetings to Develop Guidance Material Supporting Safety Standards Applicable to the Water Supply and Treatment Industry, MAAE, Viedeň, December 2022, 5 dní, Ing. Ďurecová, PhD., MPH
- ORPAS Mission, MAAE, Jún, Júl, 5 dní, Ing. Auxtová, Ing. Ďurecová, PhD., MPH, RNDr. Ďurec
- IRRS Mission, MAAE, Ing. Auxtová, RNDr. Greschner Varjúová, PhD., MUDr. Adámek
- 19th ALMERA coordination meeting, MAAE, RNDr. Ďurec

Účast' na zahraničných pracovných cestách, stáž na zahraničných pracoviskách, účasť na odborných podujatiach a konferenciách v Slovenskej republike a v zahraničí a účasť na odborných vzdelávacích aktivitách (názov akcie a počet zúčastnených pracovníkov, počet účastníkov na stáži v SR a v zahraničí a pod.) RÚVZ Košice

- 29.03.2022 - On-line – Kurz vzorkovania pitnej vody 2022 – 2 pracovníci
- 08. 08. – 12. 08. 2022 - Hotel Sheraton Bratislava - ORS Workshop pre regulačné a dozorné orgány v oblasti radiačnej ochrany a iné dozorné orgány – 1 pracovník
- 15. 08. – 19. 08. 2022 - Hotel Sheraton Bratislava - ORS Workshop pre regulačné a dozorné orgány v oblasti radiačnej ochrany a rovnako aj pre prevádzkovateľov zdrojov ionizujúceho žiarenia – 1 pracovník
- 05. 09. – 21. 12. 2022 – On-line - Jazykový kurz - Národný projekt z OP EVS „Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva“ ITMS2014+kód: 314011U037 – 2 pracovníci
- 22. 09. 2022 – On-line - Zahraničná dištančná stáž – Brusel, Národný projekt z OP EVS „Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva“ ITMS2014+kód: 314011U037 – 3 pracovníci
- 07. – 11.11.2022- Stredná odborná škola Policajného zboru Bratislava -Výcvik CBRN špecialistov Radiation Detection & Investigative Techniques – 1 pracovník
- 08. 12. 2022 – On-line - Zahraničná dištančná stáž – Praha, Národný projekt z OP EVS „Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva“ ITMS2014+kód: 314011U037 – 3 pracovníci
- 16. 12. 2022 – On-line - Odborný workshop ORO, Národný projekt z OP EVS „Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva“ ITMS2014+kód: 314011U037 – 6 pracovníkov

18. Mimoriadne úlohy, činnosti presahujúce rámec štátneho dozoru v radiačnej ochrane a ďalšie činnosti odboru (RÚVZ Bratislava)

V rámci odboru existuje od r. 2008 Poradňa ochrany zdravia pred účinkami radónu a kozmického žiarenia. Jej hlavným cieľom je zvýšenou informovanosťou a edukačnou činnosťou sa podieľať na znižovaní radiačnej záťaže a následne zdravotného rizika z ožarovania prírodnými zdrojmi žiarenia obyvateľov a zamestnancov na pracoviskách so zvýšeným prírodným ionizujúcim žiarením. Poradenská činnosť sa poskytuje na základe dopytu rôznych cieľových skupín. Vykonáva sa telefonicky, elektronicky a osobnými stretnutiami. Všetky poskytnuté informácie a činnosti boli v súlade s platnou legislatívou a najnovšími vedeckými poznatkami. Poradňa bola zapojená do riešenia projektu, ktoré zastrešuje a financuje Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu vo Viedni s označením RER 9153.

V rámci uvedeného projektu sa uskutočnilo meranie výskytu radónu vo vybraných 18-ich okresoch SR a to v rodinných domoch, ktoré sú trvalo obývané rodinami s deťmi do 18 rokov. V Bratislavskom kraji sme vyhľadali majiteľov rodinných domov v okresoch Malacky, Pezinok a Senec, ktorí majú záujem o meranie radónu v ovzduší svojho domu a gama žiarenia zo stavebných materiálov. Vyhľadávali sme rôzne typy rodinných domov, V každom okrese meriame 8 rodinných domov, z toho 4 rodinné domy sú postavené

do r.1992 a 4 rodinné domy po r.1992. V každej skupine dva rodinné domy sú podpivničené a dva nepodpivničené. Pričom v tejto podskupine jeden rodinný dom je bez zateplenia a jeden rodinný dom so zateplením. Dobrovoľníkov na meranie výskytu radónu sme vyhľadávali cez webovú stránku alebo FB úradu, cez emailové kontakty a tiež informácia bola zverejnená aj na úradnej tabuli vo vestibule úradu. Distribúcia meradiel prebehla podľa vzájomnej dohody s majiteľmi rodinných domov. Príslušné meradlá boli zaslané poštou, prípadne si ich vyzdvihli na našom úrade, alebo im boli osobne doručené na ich pracovisko v Bratislave alebo doručené osobne do rodinného domu. V tom prípade sme vykonali aj okamžité merania príkonu priestorového dávkového ekvivalentu gama žiarenia zo stavebných materiálov. Meranie objemovej aktivity radónu trvalo celý rok s tým, že po polroku došlo k výmene meradiel (máj 2022 až jún 2022), aby sme zachytili rozdiel vo výskyte radónu v období vykurovacej a nevykurovacej sezóny. Konečný zber meradiel sme vykonali v novembri 2021 až decembri 2021. Následne boli detektory zaslané Regionálnemu úradu verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici a odtiaľ za celé Slovensko putovali na vyhodnotenie do spoločnosti Radosys Kft., Budapešť v Maďarsku. Stanovenie priestorového dávkového ekvivalentu sme v rodinných domoch vykonali aj terlomuminiscenčnými dozimetrami, ktoré pre danú úlohu zabezpečil a vyhodnotil Úrad verejného zdravotníctva SR. Protokoly s výsledkami meraní sme účastníkom projektu zasielali v priebehu marca 2022.

Zhodnotenie projektu RER 9153

Účastník projektu s kódovým označením RÚVZ BA 16 neodovzdal meradlá po ukončení prvého polroku a ďalej s nami nekomunikoval, tak meradlá, ktoré mu mali byť dodané v druhom polroku sme umiestnili u účastníka konania s kódovým označením RÚVZ BA 13, pretože jeho starší rodinný dom v Modre mal dve podzemné podlažia, pričom v druhom podzemnom podlaží je prírodné kamenné podlažie so studňou s vyvierajúcou vodou a predpokladali sme zvýšenú objemovú aktivitu radónu, čo sa nám aj potvrdilo. V uvedenom priestore sme namerali objemovú aktivitu radónu $(1\ 637 \pm 12,8)$ Bq.m⁻³. Túto hodnotu sme do výsledného hodnotenia nezaradili, pretože sa nejedná o pobytový priestor. Aritmetický priemer objemovej aktivity radónu z meraných miestností je $(102 \pm 152,3)$ Bq.m⁻³. Namerané hodnoty nemajú normálne rozdelenie ale lognormálne rozdelenie a preto sme lepšiu reprezentáciu stanovili medián, ktorý je 53 Bq.m⁻³. Najnižšia nameraná hodnota je 25 Bq.m⁻³ a najvyššia nameraná hodnota 848 Bq.m⁻³, ktorá sa zistila v staršom rodinnom nepodpivničenom dome na prízemí v obci Marianka u účastníka s kódovým označením RÚVZ BA 03. Predpokladáme, že zdrojom radónu v ovzduší uvedeného domu je radón v pôdnom vzduchu, nakoľko namerané hodnoty priestorového dávkového ekvivalentu gama žiarenia zo stavebných materiálov sú na úrovni vonkajšieho prírodného pozadia. Majiteľovi domu sme odporučili vykonať protiradónové nápravné opatrenia zamerané na uvedený zdroj radónu. Aritmetický priemer nameraných hodnôt priestorového dávkového ekvivalentu gama žiarenia zo stavebných materiálov je $(0,141 \pm 0,015)$ μSv/hod. Najnižšia hodnota bola 0,101 μSv/hod a najvyššia bola 0,179 μSv/hod. Vzhľadom k tomu, že všetky hodnoty príkonu priestorového dávkového ekvivalentu gama žiarenia zo stavebných materiálov sú na úrovni prírodného pozadia < 0.2 μSv/hod., tak za hlavný zdroj radónu v rodinných domoch považujeme radón v pôdnom vzduchu, ktorý sa do priestoru domov dostáva cez podlahy a rôznymi netesnosťami budovy s podlažím.

Nasledovné tabuľky uvádzajú namerané výsledky u jednotlivých účastníkov konania s jeho kódovým označením, obdobie merania, obec a miestnosť, v ktorej sa vykonalo meranie. Pričom a_{Rn} je priemerná objemová aktivita radónu v ovzduší, U_{rel} je relatívna rozšírená neistota pre koeficient rozšírenia $k = 2$, \dot{H} je príkon priestorového dávkového ekvivalentu gama žiarenia zo stavebných materiálov.

Kód účastníka	RUVZ BA 01
Miesto merania:	900 33 Marianka
Obdobie merania:	4. 12. 2020 - 13. 12. 2021

Výsledky stanovenia:

Miestnosť	a_{Rn} (Bq.m ⁻³)	$U_{rel,Rn}$ (%)	\dot{H} (μ Sv/hod)	$U_{rel,\dot{H}}$ (%)
obývacia izba	37	± 27,1	nestanovené	nestanovené
kuchyňa	30	± 31,2	0,126	± 4

Kód účastníka: RUVZ BA 02
Miesto merania: 900 31 Stupava

Obdobie merania: 8. 12. 2020 - 7. 12. 2021

Výsledky stanovenia:

Miestnosť	a_{Rn} (Bq.m ⁻³)	$U_{rel,Rn}$ (%)	\dot{H} (μ Sv/hod)	$U_{rel,\dot{H}}$ (%)
obývacia izba	86	± 17,9	nestanovené	nestanovené
spálňa	85	± 17,7	0,134	± 9,9

Kód účastníka: RUVZ BA 03
Miesto merania: 900 33 Marianka

Obdobie merania: 2. 12. 2020 - 7. 12. 2021

Výsledky stanovenia:

Miestnosť	a_{Rn} (Bq.m ⁻³)	$U_{rel,Rn}$ (%)	\dot{H} (μ Sv/hod)	$U_{rel,\dot{H}}$ (%)
kuchyňa	701	± 25,1	0,144	± 17,2
spálňa	848	± 25,1	0,135	± 20,0

Kód účastníka: RUVZ BA 04
Miesto merania: 900 64 Suchohrad

Obdobie merania: 1. 12. 2020 - 17. 12. 2021

Výsledky stanovenia:

Miestnosť	a_{Rn} (Bq.m ⁻³)	$U_{rel,Rn}$ (%)	\dot{H} (μ Sv/hod)	$U_{rel,\dot{H}}$ (%)
obývacia izba	40	± 31,5	0,121	± 6
kuchyňa	64	± 18,1	nestanovené	nestanovené

Kód účastníka: RUVZ BA 05
Miesto merania: 900 68 Plavecký Štvrtok

Obdobie merania: 19. 12. 2020 - 22. 10. 2021

Výsledky stanovenia:

Miestnosť	a_{Rn} (Bq.m ⁻³)	$U_{rel,Rn}$ (%)	\dot{H} (μ Sv/hod)	$U_{rel,\dot{H}}$ (%)
obývačka	46	± 20,2	nestanovené	-
jedáleň	50	± 19,8	nestanovené	-

Kód účastníka: RUVZ BA 06
Miesto merania: 900 33 Marianka

Obdobie merania: 2. 12. 2020 - 29. 11. 2021

Výsledky stanovenia:

Miestnosť	a_{Rn} (Bq.m ⁻³)	$U_{rel,Rn}$ (%)	\dot{H} (μ Sv/hod)	$U_{rel,\dot{H}}$ (%)
obývacia izba	89	± 17,8	0,155	± 24,2
kuchyňa	82	± 17,8	0,156	± 20,0

Kód účastníka: RUVZ BA 07
Miesto merania: 900 31 Stupava

Obdobie merania: 1. 12. 2020 - 15. 12. 2021

Výsledky stanovenia:

Miestnosť	a_{Rn} (Bq.m ⁻³)	$U_{rel,Rn}$ (%)	\dot{H} (μ Sv/hod)	$U_{rel,\dot{H}}$ (%)
obývacia izba	49	± 19,0	nestanovené	-
host'ovská izba/detská izba	45	± 19,4	nestanovené	-

Kód účastníka: RUVZ BA 08
Miesto merania: 900 55 Lozorno

Obdobie merania: 27. 11. 2020 - 26. 11. 2021

Výsledky stanovenia:

Miestnosť	a_{Rn} (Bq.m ⁻³)	$U_{rel,Rn}$ (%)	\dot{H} (μ Sv/hod)	$U_{rel,\dot{H}}$ (%)
obývacia izba	41	± 19,5	0,136	± 6,9
host'ovská izba/spálňa	49	± 19,2	nestanovené	nestanovené

Kód účastníka: RUVZ BA 09
Miesto merania: 900 01 Modra

Obdobie merania: 5. 12. 2020 - 27. 11. 2021

Výsledky stanovenia:

Miestnosť	a_{Rn} (Bq.m ⁻³)	$U_{rel,Rn}$ (%)	\dot{H} (μ Sv/hod)	$U_{rel,\dot{H}}$ (%)
spálňa	85	± 17,7	0,174	± 22,0
obývačka + jedáleň	70	± 18,0	nestanovené	nestanovené

Kód účastníka: RUVZ BA 10
Miesto merania: 900 21 Svätý Jur

Obdobie merania: 30. 11. 2020 - 7. 12. 2021

Výsledky stanovenia:

Miestnosť	a_{Rn} (Bq.m ⁻³)	$U_{rel,Rn}$ (%)	\dot{H} (μ Sv/hod)	$U_{rel,\dot{H}}$ (%)
obývacia izba	116	± 16,5	nestanovené	nestanovené
detská izba	132	± 16,7	0,175	± 3,4

Kód účastníka: RUVZ BA 11
Miesto merania: 902 01 Pezinok

Obdobie merania: 28. 11. 2020 - 30. 11. 2021

Výsledky stanovenia:

Miestnosť	a_{Rn} (Bq.m ⁻³)	$U_{rel,Rn}$ (%)	\dot{H} (μ Sv/hod)	$U_{rel,\dot{H}}$ (%)
kuchyňa	60	± 20	0,132	± 27,5
obývacia izba	56	± 19	0,145	± 20,5

Kód účastníka: RUVZ BA 12

Miesto merania: 900 01 Modra

Obdobie merania: 17. 12. 2020 - 6. 12. 2021

Výsledky stanovenia:

Miestnosť	a_{Rn} (Bq.m ⁻³)	$U_{rel,Rn}$ (%)	\dot{H} (μ Sv/hod)	$U_{rel,\dot{H}}$ (%)
obývačka	47	± 19,5	0,144	± 15,7
jedáleň	49	± 19,2	nestanovené	nestanovené

Kód účastníka: RUVZ BA 13a

Miesto merania: 900 01 Modra

Obdobie merania: 8. 12. 2020 - 8. 12. 2021

Výsledky stanovenia:

Miestnosť	a_{Rn} (Bq.m ⁻³)	$U_{rel,Rn}$ (%)	\dot{H} (μ Sv/hod)	$U_{rel,\dot{H}}$ (%)
spálňa	162	± 19,2	0,122	± 10,5
kuchyňa	131	± 19,5	0,165	± 20,0

Kód účastníka: RUVZ BA 13b

Miesto merania: 900 01 Modra

Obdobie merania: 15. 7. 2021 - 8. 12. 2021

Výsledky stanovenia:

Miestnosť	a_{Rn} (Bq.m ⁻³)	$U_{rel,Rn}$ (%)	\dot{H} (μ Sv/hod)	$U_{rel,\dot{H}}$ (%)
kuchyňa -1 poschodie	317	± 12,8	0,173	± 1,9
pivnica -2 poschodie	1637	± 12,8	nestanovené	nestanovené

Kód účastníka: RUVZ BA 14

Miesto merania: 900 27 Bernolákovo

Obdobie merania: 1. 12. 2020 - 8. 12. 2021

Výsledky stanovenia:

Miestnosť	a_{Rn} (Bq.m ⁻³)	$U_{rel,Rn}$ (%)	\dot{H} (μ Sv/hod)	$U_{rel,\dot{H}}$ (%)
obývačka	25	± 29,3	0,107	± 14
spálňa	27	± 26,8	nestanovené	nestanovené

Kód účastníka: RUVZ BA 15
Miesto merania: 900 91 Limbach

Obdobie merania: 1. 12. 2020 - 7. 12. 2021

Výsledky stanovenia:

Miestnosť	a_{Rn} (Bq.m ⁻³)	$U_{rel,Rn}$ (%)	\dot{H} (μ Sv/hod)	$U_{rel,\dot{H}}$ (%)
obývacia izba	116	± 16,8	0,144	± 9,5
spálňa	107	± 17,0	nestanovené	nestanovené

Kód účastníka: RUVZ BA 17
Miesto merania: 903 01 Senec

Obdobie merania: 1. 12. 2020 - 1. 12. 2021

Výsledky stanovenia:

Miestnosť	a_{Rn} (Bq.m ⁻³)	$U_{rel,Rn}$ (%)	\dot{H} (μ Sv/hod)	$U_{rel,\dot{H}}$ (%)
kuchyňa s obývacou izbou	51	± 19,3	0,139	± 21,4
obývacia izba	65	± 18,1	nestanovené	nestanovené

Kód účastníka: RUVZ BA 18
Miesto merania: 900 50 Kráľová pri Senci

Obdobie merania: 27. 11. 2020 - 29. 11. 2021

Výsledky stanovenia:

Miestnosť	a_{Rn} (Bq.m ⁻³)	$U_{rel,Rn}$ (%)	\dot{H} (μ Sv/hod)	$U_{rel,\dot{H}}$ (%)
obývacia izba	48	± 18,9	nestanovené	nestanovené
detská izba/host'ovská	53	± 18,6	0,163	± 2,7

Kód účastníka: RUVZ BA 19
Miesto merania: 900 41 Rovinka

Obdobie merania: 30. 11. 2020 - 3. 12. 2021

Výsledky stanovenia:

Miestnosť	a_{Rn} (Bq.m ⁻³)	$U_{rel,Rn}$ (%)	\dot{H} (μ Sv/hod)	$U_{rel,\dot{H}}$ (%)
kuchyňa	35	± 20,8	0,13	- -
obývacia izba	32	± 21,6	0,117	± 16,4

Kód účastníka: RUVZ BA 20
Miesto merania: 900 45 Malinovo

Obdobie merania: 1. 12. 2020 - 1. 12. 2021

Výsledky stanovenia:

Miestnosť	a_{Rn} (Bq.m ⁻³)	$U_{rel,Rn}$ (%)	\dot{H} (μ Sv/hod)	$U_{rel,\dot{H}}$ (%)
pracovňa	84	± 17,6	0,179	± 8,5
obývacia izba	90	± 25,1	nestanovené	nestanovené

Kód účastníka: RUVZ BA 21
Miesto merania: 900 28 Zálesie

Obdobie merania: 1. 12. 2020 - 1. 12. 2021

Výsledky stanovenia:

Miestnosť	a_{Rn} (Bq.m ⁻³)	$U_{rel,Rn}$ (%)	\dot{H} (μ Sv/hod)	$U_{rel,\dot{H}}$ (%)
pracovňa	34	± 21,0	0,158	± 3,9
obývacia izba	37	± 20,6	nestanovené	nestanovené

Kód účastníka: RUVZ BA 22
Miesto merania: 900 33 Marianka

Obdobie merania: 10. 12. 2020 - 5. 12. 2021

Výsledky stanovenia:

Miestnosť	a_{Rn} (Bq.m ⁻³)	$U_{rel,Rn}$ (%)	\dot{H} (μ Sv/hod)	$U_{rel,\dot{H}}$ (%)
obývacia izba	126	± 16,9	0,101	± 6,1
spálňa	113	± 17,2	nestanovené	nestanovené

Kód účastníka: RUVZ BA 23
Miesto merania: 900 82 Blatné

Obdobie merania: 30. 11. 2020 - 7. 12. 2021

Výsledky stanovenia:

Miestnosť	a_{Rn} (Bq.m ⁻³)	$U_{rel,Rn}$ (%)	\dot{H} (μ Sv/hod)	$U_{rel,\dot{H}}$ (%)
kuchyňa	46	± 18,9	nestanovené	nestanovené
detská izba	51	± 18,7	0,122	± 14,3

Kód účastníka: RUVZ BA 24
Miesto merania: 900 43 Kalinkovo

Obdobie merania: 1. 12. 2020 - 30. 11. 2021

Výsledky stanovenia:

Miestnosť	a_{Rn} (Bq.m ⁻³)	$U_{rel,Rn}$ (%)	\dot{H} (μ Sv/hod)	$U_{rel,\dot{H}}$ (%)
obývacia izba	37	± 20,3	0,14	± 23,1
spálňa	35	± 20,3	nestanovené	nestanovené

Pre odbor preventívneho pracovného lekárstva sme vypracovali dva čiastkové posudky. Jeden bol pre posúdenie práce a pracovných podmienok v súvislosti s kategóriou rizikových prác s rizikovým faktorom ionizujúce žiarenie pre pracovisko priemyslu a jeden pre podozrenie z choroby z povolania, ktorý sa týkal zdravotníckeho zariadenia nemocničného typu.

Dvaja pracovníci odboru poskytovali výpomoc pri príprave zápisníc o epidemiologickom vyšetrení pacientov s diagnózou covid-19 pre odbor epidemiológie

Mimoriadne úlohy, činnosti presahujúce rámec štátneho dozoru v radiačnej ochrane a ďalšie činnosti odboru (RÚVZ Nitra)

Oddelenie radiačnej ochrany RÚVZ Nitra, ako aj všetky ostatné pracoviská radiačnej ochrany na úradoch verejného zdravotníctva, sa v roku 2022 zúčastnilo dvoch medzinárodných misií IAEA – misie ORPAS (Occupational Radiation Protection Appraisal Service) a misie IRRS (Integrated Regulatory Review Service) – viď kapitolu 5 „Medzinárodná spolupráca“.

Z iných činností oddelenia boli na základe vyžiadania ÚVZ SR získané údaje o vykonaných zubných CBCT vyšetreniach za rok 2021 od všetkých 14 prevádzkovateľov CBCT prístrojov v Nitrianskom kraji a postúpené ÚVZ SR na ďalšie spracovanie.

Čo sa týka výkonu dozoru v radiačnej ochrane na iných typoch pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, ktoré nie sú uvedené v osnove v kapitole 6, v rezorte pôdohospodárstva používa otvorené žiariče a skladuje inštitucionálny rádioaktívny odpad Štátny veterinárny a potravinový ústav Dolný Kubín – Veterinárny a potravinový ústav Bratislava na pracovisku Referenčné laboratórium environmentálnej rádioaktivity Nitra v priestoroch Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre. Predmetnému subjektu bolo v roku 2022 vydané rozhodnutie o registrácii poskytovania služby dôležitej z hľadiska radiačnej ochrany – stanovovania obsahu rádionuklidov v zložkách životného prostredia, v potravinovom reťazci a v iných materiáloch a predmetoch na účely hodnotenia ožiarenia osôb a regulácie spotreby potravín. Pracovisko Referenčného laboratória environmentálnej rádioaktivity Nitra skladuje v spoločných priestoroch s Ústavom biotechnológie Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre inštitucionálny rádioaktívny odpad, ktorý bol v dvoch etapách už z väčšej časti odovzdaný na likvidáciu spoločnosti JAVYS, a.s., Jaslovské Bohunice. V štádiu riešenia je zabezpečenie likvidácie zvyšného rádioaktívneho odpadu, ktorý bol zaradený do programu zberu rádioaktívnych záťaží, rozšíreného zo zdravotníckych zariadení aj na vedecké a výskumné pracoviská, školstvo a priemysel. Problematický je tu najmä biologický rádioaktívny odpad vo vlastníctve Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre, nakoľko na Slovensku nie je žiadny subjekt, ktorý by bol držiteľom povolenia ÚVZ SR na likvidáciu takéhoto druhu odpadu. Uvedené by sa malo vyriešiť v rámci zmieneného mimoriadneho celoštátneho zberu historických rádioaktívnych záťaží, zastrešovaného Ministerstvom hospodárstva SR a realizovaného oprávnenou spoločnosťou JAVYS, a.s.

V oblasti prírodnej rádioaktivity sa RÚVZ Nitra od roku 2021 spolupodieľal na pilotnom projekte hodnotenia radiačnej záťaže obyvateľov z radónu v pobytových priestoroch v rámci projektu RER 9153 Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu so sídlom vo Viedni, keď do 24 rodinných domov vybraných podľa vopred špecifikovaných požiadaviek v okresoch Topoľčany, Levice a Komárno (nájdenných v spolupráci s príslušnými RÚVZ, obecnými úradmi a mestskými úradmi) boli umiestnené stopové detektory na meranie objemovej aktivity radónu v ovzduší. Detektory boli umiestnené v každom dome do dvoch miestností a na tak dlho, aby bolo meraním pokryté vykurovacie aj nevykurovacie obdobie. Po asi 6 mesiacoch boli detektory vymenené v júni 2021 za nové a v decembri 2021 definitívne zozbierané. Do všetkých 24 domov boli umiestnené aj termoluminiscenčné dozimetre na meranie veľkosti gama žiarenia. S obyvateľmi domov boli zároveň vyplňované sprievodné dotazníky. Podľa výsledkov radónového prieskumu, ktoré boli zaslané v 1. štvrtroku 2022, bola prekročená referenčná úroveň pre objemovú aktivitu radónu 300 Bq.m⁻³ iba v jednej miestnosti z celkového počtu 48 meraných miestností, pričom išlo o hodnotu 449 Bq.m⁻³ v detskej izbe staršieho rodinného domu v meste Topoľčany. Majiteľ domu bol informovaný o možných opatreniach na zníženie výskytu radónu v ovzduší domu. V žiadnom z hodnotených domov nebola nameraná významnejšie zvýšená hodnota príkonu priestorového dávkového ekvivalentu gama žiarenia.

Dvaja pracovníci sa ako členovia skúšobnej komisie na preskúšanie a uznávanie odbornej spôsobilosti v radiačnej ochrane zúčastnili na skúškach na ÚVZ SR v troch termínoch (12 skúšaných osôb v 17 oblastiach) a podieľali sa na uznaní odbornej spôsobilosti v 11 prípadoch. Tiež sa podieľali na návrhu zmien skúšobných otázok v písomnej aj ústnej časti skúšok.

V súvislosti s vyhlásenými rizikovými prácami s rizikovým faktorom ionizujúce žiarenie sa na pracovisku priebežne aktualizuje databáza programu ASTR_2011, v ktorej sa evidujú rizikové práce v okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce a generujú sa požadované výstupy.

Oddelenie radiačnej ochrany zabezpečovalo do 31.10.2022 aj výkon štátneho zdravotného dozoru v oblasti používania vybraných zdrojov neionizujúceho žiarenia (lasery, intenzívne pulzné svetlo, magnetická rezonancia a pod.) v okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce podľa zákona č. 355/2007 Z. z. a súvisiacich predpisov. V mesiaci január 2022 vykonávali pracovníci oddelenia aj epidemiologické trasovanie osôb pozitívnych na ochorenie Covid-19 a ich úzkych kontaktov.

Prehľady počtu výkonov oddelenia radiačnej ochrany RÚVZ Nitra v problematike ionizujúceho žiarenia, počtu používaných zdrojov ionizujúceho žiarenia a počtu prevádzkovateľov zdrojov ionizujúceho žiarenia podľa jednotlivých okresov, rezortov, resp. oblastí používania a prehľad aktivity otvorených žiaričov odobratých a spracovaných u jednotlivých prevádzkovateľov v roku 2022 sú uvedené v tabuľkách č.1 až 15 Prílohy.

Mimoriadne úlohy, činnosti presahujúce rámec štátneho dozoru v radiačnej ochrane a ďalšie činnosti odboru (RÚVZ Banská Bystrica)

Práca na realizácii medzinárodných projektov MAAE

1. RER 9153 Enhancing the Regional Capacity to Control Long Term Risks to the Public due to Radon in Dwellings and Workplaces - RNDr. Ďurec, Ing. Ďurecová, PhD., MPH,
2. Joined Radon Population Opinion Survey- Share Team up Engage Analyse Monitor (STEAM). Pracovníci ORO RNDr. Ďurec, Ing. Ďurecová, PhD., MPH, sa podieľali na realizácii medzinárodného projektu STEAM, ktorý zastrešovala Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu – v rámci projektu bol distribuovaný dotazník zameraný na radónový medzikultúrny viacjazyčný prieskum verejnej mienky. Jeho cieľom bolo osloviť čo najviac občanov zo všetkých regiónov SR a zistiť úroveň informovanosti obyvateľov o problematike radónu. Dotazník mohli vyplniť občania SR všetkých vekových kategórií, do záverečného vyhodnotenia boli zahrnuté len odpovede od občanov vo veku 18-64 rokov.
3. RER 7014 Improving Environmental Monitoring and Assessment for Radiation Protection in the Region - RNDr. Ďurec, Ing. Ďurecová, PhD., MPH,
4. ALMERA network - RNDr. Ďurec, Ing. Ďurecová, PhD., MPH, Mgr. Potančoková, Mgr. Pračková, p. Lajzová
5. Development of Guidance Material Supporting Safety Standards Applicable to the Water Supply and Treatment Industry - Ing. Ďurecová, PhD., MPH.

Práca na realizácii medzinárodných projektov EC

1. EU-RAP, Ing. Ďurecová, PhD., MPH.

MAAE fellowship

1. Technical cooperation fellowship MAAE pre pána John Pule (South Africa), školiace miesto ORO, RÚVZ BB, fellowship zameraný na radónovú problematiku, supervízor za ORO Ing. Ďurecová, PhD., MPH, na realizácii sa podieľali za ORO RNDr. Ďurec, Ing. Ďurecová, PhD., MPH

Práca na projekte IS ÚVZ

- OP EVS „Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva“
- OP II „Integrovaný systém úradov verejného zdravotníctva“.

Pracovníci ORO sa v priebehu celého roka 2022 metodicky podieľali na príprave podkladov pre uvedené projekty a testovaním jednotlivých modulov a systematickým pripomienkovaním nedostatkov aj na realizácii uvedených projektov.

Tabuľka č. 1 Prehľad výkonov štátneho dozoru v radiačnej ochrane na pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia

Prehľad výkonov ORO	Jadrové zariadenia	Zdravotníctvo	Priemysel	Pôdohospodárstvo a veterinárna medicína	Školstvo, veda a výskum	Iné pracoviská	Spolu
Počet inšpekcií	0	64	1	4	1	2	72
	0	49	2	20	2	2	75
	0	96	0	4	0	0	100
	0	110	15	5	1	8	139
Počet pracovísk	0	64	1	4	1	2	72
	0	65	4	20	3	2	94
	0	136	0	6	0	0	142
	0	189	20	5	1	17	232
Počet inšpekčných záznamov	0	64	1	4	1	2	72
	0	45	2	18	2	2	69
	0	86	0	6	0	0	92
	0	251	32	9	2	20	314
Počet návrhov na správne konanie ¹⁾	0	1	0	0	0	0	1
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
Počet uložených sankcií (pokuty) ²⁾	0	1	0	0	0	0	1
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
Prešetrenie chorôb z povolenia	0	1	0	0	0	0	1
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
Prešetrenie núdzových situácií	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0

Záchyt rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	2	0	1	3
	0	0	4	0	0	0	4
	0	0	0	0	0	2	2
Počet riešených podnetov a sťažností ³⁾	0	2	0	1	0	0	3
	0	0	1	0	0	0	1
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	1	0	1
Počet konzultácií, odborných rokovaní, vyjadrení, usmernení, správ, hlásení a analýz	0	295	8	3	2	2	310
	1	163	6	35	2	16	223
	0	931	143	61	13	335	1483
	0	412	58	15	7	7	499
Spracovanie podkladov pre vydanie rozhodnutí podľa zákona č. 87/2018 Z.z. ⁴⁾	0	57	0	4	0	0	61
	0	0	0	0	0	0	0
	0	97	6	6	0	1	110
	0	195	10	4	9	2	220
Počet vydaných rozhodnutí o registrácii podľa § 25 ⁵⁾	0	58	0	3	0	0	61
	0	23	0	4	0	0	27
	0	76	0	6	0	0	82
	0	129	1	4	7	0	141
Počet vydaných rozhodnutí na vykonávanie činností vedúcich k ožiareniu podľa § 28 ⁶⁾	0	17	0	0	0	0	17
	0	16	0	0	22	0	38
	0	21	2	0	0	0	23
	0	64	9	0	2	2	77
Počet vydaných rozhodnutí na poskytovanie služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany podľa § 29 ⁷⁾	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
Počet vydaných rozhodnutí podľa § 33	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	18	0	0	0	0	18

Počet rozhodnutí o zastavení alebo prerušení konania ⁸⁾	0	3	0	1	0	0	4
	0	0	0	0	0	0	0
	0	2	0	0	0	0	2
Počet vydaných potvrzení o zaevidovaní oznamovanej činnosti podľa § 23 ⁹⁾	0	0	1	0	0	1	2
	0	0	1	0	1	1	3
	0	0	3	0	0	1	4
	0	0	12	0	1	1	14
Počet vydaných záväzných stanovísk podľa § 32 ¹⁰⁾	0	1	0	0	0	2	3
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	1	0	0	0	1
	0	0	0	0	0	0	0
Počet uložených pokynov na odstránenie zistených nedostatkov a nariadených opatrení na zabezpečenie radiačnej ochrany podľa § 6 a 7 ¹¹⁾	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
Celkovo spolu	1	3802	328	254	81	431	4913

Poznámka:

1) Začaté správne konania na uloženie pokuty podľa § 159 a § 160 zákona č. 87/2018 Z.z.

2) Počet uložených pokút podľa § 159 a § 160 zákona č. 87/2018 Z.z.

3) Celkový počet riešených podnetov od obyvateľov a z pracovísk so zdrojmi žiarenia a sťažností

4) Celkový počet spracovaných podkladov pre vydanie rozhodnutí orgánom radiačnej ochrany podľa zákona č. 87/2018 Z.z.

5) Celkový počet vydaných rozhodnutí o registrácii činností vedúcich k ožiareniu a poskytovania služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany podľa § 25 zákona č. 87/2018 Z.z. a celkový počet rozhodnutí o zmene v registrácii vydaných podľa § 27 zákona č.87/2018 Z.z.

6) Celkový počet vydaných povolení (rozhodnutí) podľa § 28 zákona č. 87/2018 Z.z. a celkový počet rozhodnutí o zmene povolení vydaných podľa § 31 zákona č.87/2018 Z.z.

7) Celkový počet vydaných povolení (rozhodnutí) na poskytovanie služieb podľa § 29 zákona č. 87/2018 Z.z. a celkový počet rozhodnutí o zmene povolení vydaných podľa § 31 zákona č.87/2018 Z.z.

8) Celkový počet rozhodnutí o prerušení konania alebo zastavení konania podľa § 29 alebo § 30 zákona o správnom konaní

9) Celkový počet vydaných potvrzení o zaevidovaní oznamovanej činnosti podľa § 23 zákona č. 87/2018 Z.z.

10) Celkový počet vydaných záväzných stanovísk podľa § 32 zákona č. 87/2018 Z.z.

11) Celkový počet uložených pokynov na odstránenie zistených nedostatkov a nariadených opatrení na zabezpečenie radiačnej ochrany podľa § 6 a § 7 zákona č. 87/2018 Z.z.

Prehľad o počte používaných zdrojov žiarenia

Tabuľka č. 2 Prehľad počtu röntgenových prístrojov

Okres	Zdravotnícke rtg prístroje												Veterinárne rtg	Technické rtg prístroje						Spolu
	Zubné rtg prístroje			Skiagrafia	Skiaskopia	Mamografia	Pojazdné rtg prístroje	CT*	Angiografia, DSA a intervenčné výkony	Röntgenové kostné denzitometre	Terapeutické rtg	Iný nešpecifikovaný rtg prístroj		Technický rtg prístroj stacionárny**	Technický rtg prístroj prenosný**	Mikroštruktúrny rtg prístroj	RTG prístroj pre kontrolu batožín	Röntgenofluorescenčný analyzátor a röntgenový spektrometer	Iný nešpecifikovaný rtg prístroj	
	Intraorálne	Panoramatické	CB CT																	
Bratislava I.	89	22	5	8	6	10	14	9	2	1	1	0	4	0	1	0	1	6	0	179
Bratislava II.	118	29	9	10	4	3	20	3	0	3	0	0	7	5	12	0	0	4	0	227
Bratislava III.	58	11	4	15	17	5	32	7	6	1	1	1	8	1	0	0	0	0	0	167
Bratislava IV.	75	14	7	2	1	1	0	0	0	0	0	0	7	1	0	5	0	12	0	125
Bratislava V.	64	17	3	7	8	6	21	4	4	3	0	0	5	0	0	0	0	0	0	142
Pezinok	26	9	0	2	1	1	0	0	0	1	0	0	4	0	0	0	0	0	0	44
Malacky	18	9	0	2	0	1	2	1	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	37
Senec	31	11	2	1	0	0	1	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0	1	0	53
Nitra	54	17	4	8	2	2	20	4	4	3	0	0	8	0	0	12	0	5	0	143
Šaľa	8	2	2	2	0	1	0	0	0	2	0	0	1	0	1	1	0	2	0	22
Zlaté Moravce	4	2	1	2	0	0	2	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	13
Topoľčany	18	3	2	3	0	2	3	1	0	2	0	0	4	0	0	0	0	0	0	38
Nové Zámky	33	11	2	5	1	3	9	1	0	4	0	0	5	0	0	0	0	3	0	77
Levice	25	12	3	7	0	2	2	3	0	2	0	0	5	6	15	0	1	8	0	91
Komárno	24	10	1	4	0	2	3	1	0	1	0	0	1	0	1	0	0	1	5	54
Banská Bystrica	63	22	3	13	1	7	42	4	4	4	0	0	5	3	0	2	1	9	0	183
Banská Štiavnica	5	4	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	11
Brezno	16	4	0	2	0	1	2	1	0	0	0	0	2	0	3	1	0	7	0	39
Detva	5	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	8

Krupina	2	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	6
Lučenec	16	5	0	3	0	2	4	1	1	2	1	0	3	0	0	0	1	2	0	41
Poltár	4	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
Revúca	7	1	0	2	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	16
Rimavská Sobota	25	9	1	4	1	2	9	2	0	2	1	0	3	0	0	1	0	1	0	61
Veľký Krtíš	5	3	1	2	0	0	2	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	16
Zvolen	31	10	3	3	0	0	2	2	0	1	0	0	8	3	2	1	2	2	0	70
Žarnovica	9	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	4	0	21
Žiar nad Hronom	18	3	0	3	0	1	3	1	0	0	0	0	4	11	1	2	0	8	0	55
Bytča	4	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2	0	11
Čadca	30	11	1	4	0	1	4	1	0	1	0	0	5	0	0	0	0	0	0	58
Dolný Kubín	15	3	1	3	1	2	4	2	0	2	0	0	2	0	0	0	0	5	0	40
Kysucké Nové Mesto	10	3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	5	0	20
Liptovský Mikuláš	41	9	0	7	0	2	11	1	0	1	0	0	2	1	0	1	0	0	0	76
Martin	34	12	2	9	2	4	18	4	3	2	1	0	6	0	7	0	1	7	0	112
Námestovo	26	10	0	2	0	0	0	0	0	1	0	0	1	3	0	0	0	1	0	44
Ružomberok	19	7	1	0	0	0	0	0	0	2	0	0	5	0	0	0	1	6	0	41
Turčianske Teplice	5	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8
Tvrdošín	19	8	0	4	0	1	4	1	0	0	0	0	0	4	0	0	0	2	0	43
Žilina	111	20	4	8	1	2	19	3	1	3	1	0	7	0	6	0	3	16	0	205
Gelnica	2	0	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
Košice-mesto	143	39	2	27	3	7	33	8	11	9	1	0	16	9	6	3	4	23	6	350
Košice-okolie	19	4	0	1	1	1	0	0	0	1	0	0	1	0	1	3	0	6	0	38
Michalovce	38	8	0	6	0	2	5	3	1	0	0	0	2	0	0	0	0	3	1	69
Rožňava	12	4	0	2	0	1	5	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	2	0	29
Sobrance	10	3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14
Spišská Nová Ves	27	10	0	7	0	1	1	2	0	2	0	0	2	0	0	0	0	8	1	61
Trebišov	21	9	0	6	1	2	10	3	0	2	0	0	3	0	0	0	0	0	0	57
Bardejov	27	8	0	2	0	1	5	1	0	2	0	0	2	0	0	0	0	1	0	49
Humenné	22	8	0	4	1	2	4	1	0	1	0	0	3	1	0	1	0	1	0	49
Kežmarok	13	6	0	3	0	1	2	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	27
Levoča	7	2	0	2	1	1	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16
Medzilaborce	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3

Poprad	64	19	0	13	4	1	6	4	0	2	0	0	4	1	4	0	1	4	3	130
Prešov	103	33	0	10	2	4	9	4	2	3	1	0	5	0	0	0	0	3	1	180
Sabinov	7	1	0	2	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13
Snina	13	4	0	2	0	1	2	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	24
Stará Ľubovňa	17	6	0	2	0	1	1	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	30
Stropkov	5	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8
Svidník	6	3	0	3	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15
Vranov nad Topľou	26	5	0	3	0	1	7	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	46
Celkovo spolu	1748	505	64	258	60	92	348	92	39	138	8	1	171	53	61	33	16	176	17	3816

Poznámka:

* CT prístroje používané v diagnostike na plánovanie v radiačnej onkológii (neuvádzať CT, ktoré sú súčasťou SPECT/CT alebo PET/CT v nukleárnej medicíne)

** RTG prístroje pre defektoskopiu

Tabuľka č. 3 Prehľad počtu zdrojov ionizujúceho žiarenia používaných v radiačnej onkológii a nukleárnej medicíne

Okres	Radiačná onkológia						Nukleárna medicína					Spolu
	Terapeutické urýchľovače	Kobaltové ožarovače	Csésiové ožarovače	Zariadenie pre brachyterapiu - afterloading	CT simulátory pre plánovanie terapie	Röntgenové simulátory pre plánovanie terapie	Planárne gama kamery	SPECT zariadenia	PET zariadenia	SPECT/CT zariadenia	PET/CT zariadenia	
Bratislava I.	2	0	0	1	2	0	2	1	1	1	1	11
Bratislava II.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bratislava III.	3	0	0	1	0	3	0	0	0	0	0	7
Bratislava IV.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bratislava V.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pezinok	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Malacky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Senec	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nitra	2	0	1	0	1	0	0	1	0	1	2	8
Šaľa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zlaté Moravce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Levice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Topoľčany	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nové Zámky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Komárno	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2
Banská Bystrica	3	0	0	1	1	1	1	0	0	1	1	9
Banská Štiavnica	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brezno	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Detva	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Krupina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Lučenec	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Poltár	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Revúca	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rimavská Sobota	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2
Veľký Krtíš	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zvolen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Žarnovica	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Žiar nad Hronom	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bytča	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Čadca	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dolný Kubín	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kysucké Nové Mesto	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liptovský Mikuláš	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Martin	2	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	5
Námestovo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ružomberok	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Turčianske Teplice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tvrdošín	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Žilina	2	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	4
Gelnica	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Košice-mesto	3	0	0	1	2	4	0	0	0	1	1	12
Košice-okolie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Michalovce	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	3
Rožňava	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sobrance	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spišská Nová Ves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Trebišov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bardejov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Humenné	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kežmarok	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Levoča	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Medzilaborce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Poprad	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1

Prešov	2	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	4
Sabinov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Snina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stará Ľubovňa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stropkov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Svidník	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vranov nad Topľou	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkovo spolu	22	1	1	4	5	11	7	2	1	6	6	70

Tabuľka č. 4 Prehľad počtu uzavretých rádioaktívnych žiaričov a zariadení, ktoré obsahujú uzavreté rádioaktívne žiariče, podľa účelu používania

Okres	Zdravotníctvo			Priemysel, školstvo, veda, výskum, veterina a iné							Spolu
	Externá gama terapia	Brachyterapia	Iné používanie *	Defektoskopia	Priemyselné a technické ožarovacie zariadenia	Priemyselné indikačné zariadenia **	Meradlá vlhkosti a hustoty ***	Karotážne práce ****	Kalibračné žiariče a pod.	Iné zariadenia	
Bratislava I.	0	1	14	0	0	0	4	0	20	2	41
Bratislava II.	0	0	1	30	0	64	23	0	6	13	137
Bratislava III.	0	1	3	0	0	0	3	0	82	1	90
Bratislava IV.	0	0	0	0	34	0	0	0	123	3	160
Bratislava V.	0	0	0	3	0	0	0	0	0	3	6
Pezinok	0	0	0	0	0	8	0	0	0	0	8
Malacky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Senec	0	0	0	0	0	5	1	0	0	0	6
Nitra	1	1	11	0	0	1	4	0	0	0	18
Šaľa	0	0	0	1	0	29	0	0	0	0	30
Zlaté Moravce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Levice	0	0	0	9	0	5	0	0	0	0	14
Topoľčany	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nové Zámky	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	4
Komárno	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
Banská Bystrica	0	1	16	0	0	3	0	0	0	0	20
Banská Štiavnica	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brezno	0	0	0	2	0	15	1	0	0	0	18
Detva	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Krupina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lučenec	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Poltár	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Revúca	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Rimavská Sobota			74								74
Veľký Krtíš	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zvolen	0	0	0	0	0	2	3	0	0	0	5
Žarnovica	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Žiar nad Hronom	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Bytča	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Čadca	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dolný Kubín	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	4
Kysucké Nové Mesto	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liptovský Mikuláš	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Martin	0	0	0	7	0	2	0	0	0	0	9
Námestovo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
Ružomberok	0	0	6	0	0	27	0	0	0	0	33
Turčianske Teplice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tvrdošín	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Žilina	0	0	0	10	0	1	5	0	0	2	18
Gelnica	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Košice-mesto	0	1	0	7	25	48	12	0	0	1	94
Košice-okolie	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2
Michalovce	0	0	0	1	4	0	7	1	0	0	13
Rožňava	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sobrance	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spišská Nová Ves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Trebišov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bardejov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Humenné	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2
Kežmarok	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Levoča	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Medzilaborce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Poprad	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	3
Prešov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sabinov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Snina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stará Ľubovňa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stropkov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Svidník	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vranov nad Topľou	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkovo spolu	2	5	125	75	63	221	65	1	231	30	818

Poznámka:

* Napr. kalibračné žiariče, kontrolné žiariče a pod.

** Počet uzavretých rádioaktívnych žiaričov používaných ako súčasť priemyselných indikačných zariadení - hladinomery, hustomery, hrúbkomery

*** Počet uzavretých rádioaktívnych žiaričov používaných ako súčasť zariadení na meranie hustoty a vlhkosti (napr. Betónových zmesí, zeminy a pod.) - radiačné hutnomery (napr. typu TROXLER a pod.)

**** Počet uzavretých rádioaktívnych žiaričov používaných ako súčasť zariadení a súprav priu karotážnych prácach vo vrtoch

Tabuľka č. 5 Prehľad aktivity otvorených rádioaktívnych žiaričov odobratých a spracovaných u jednotlivých prevádzkovateľov v roku 2020

Názov prevádzkovateľa	Celkové množstvo aktivity odobraté a spracované za kalendárny rok (MBq)																		
	Rádionuklid*																		
	³ H	¹¹ C	¹⁴ C	¹⁵ O	¹⁸ F	⁶⁷ Ga	^{81m} Kr	⁸⁹ Sr	⁹⁰ Y	^{99m} Tc	¹¹¹ In	¹²³ I	¹²⁵ I	¹³¹ I	²⁰¹ Tl	²²³ Ra	¹⁷⁷ Lu	¹⁸⁶ Re	⁶⁸ Ga
BIONT, a.s. Bratislava									268 750										
OÚSA, s.r.o. Bratislava					3 085 025		1998		367 650		6750		913 214	170	380,2	22200			
IZOTOPCENTRUM, s.r.o. Nitra					502 830	186 780	1443		1 033 840		35 870					3 941 000			
AGEL DIAGNOSTIC, a.s. Banská Bystrica					2076,9														
Inštitút nukleárnej a molekulárnej medicíny Košice prac. BB							5,44		384,85		20,06				0,073				
Klinika nukleárnej medicíny UNM Martin									303,15	0,12	7,22		677,09		0,197				
SPINN, s.r.o., Ružomberok					1275														
Klinická Biochémia, s.r.o., Žilina												0,045							
INaNM Košice					953 000		6 956		498 800		24 235		508266		436				2960
Nemocnica Poprad							4 884	5069	324 650		16 835							185	
NsP Michalovce							3040		180 600		4625								
RIA laboratórium Košice												1 183,45							
Neurobiologický ústav SAV Košice												1,85							
Vivamed, s.r.o., Prešov							11 359		660 050		23 051								
Spolu	0	0	0	0	4544207	186780	29685	0	5069	3335028	0,12	111393,3	1185,346	1422157	170	816,47	3 963 200	185	2960

* Poznámka

V prípade potreby doplňte tabuľku o ďalšie odoberané a spracované rádionuklidy

Prehľad o počte prevádzkovateľov zdrojov žiarenia

Tabuľka č. 6 Prehľad počtu prevádzkovateľov RTG prístrojov

Okres	Zdravotníctvo	Priemysel	Pôdohospodárstvo a veterinárna medicína	Školstvo, veda a výskum	Finančné riaditeľstvo a colná správa	Iné	Spolu
Bratislava I.	68	0	3	3	0	1	75
Bratislava II.	92	3	6	0	1	0	102
Bratislava III.	55	1	6	0	0	0	62
Bratislava IV.	53	0	4	3	0	0	60
Bratislava V.	53	0	5	0	0	0	58
Pezinok	28	0	4	0	0	0	32
Malacky	17	0	3	0	0	0	20
Senec	25	1	5	0	0	0	31
Nitra	52	8	7	1	1	3	72
Šaľa	8	1	1	0	0	0	10
Zlaté Moravce	8	0	1	0	0	0	9
Topoľčany	18	0	4	0	0	0	22
Levice	32	3	5	1	0	4	45
Nové Zámky	38	0	5	0	0	2	45
Komárno	28	2	1	0	0	1	32
Banská Bystrica	68	2	5	1	1	3	80
Banská Štiavnica	6	0	1	0	0	0	7
Brezno	17	1	2	0	0	1	21
Detva	5	0	1	0	0	0	6
Krupina	3	0	1	0	0	1	5
Lučenec	20	0	3	0	0	2	25

Poltár	5	0	0	0	0	0	5
Revúca	9	2	0	0	0	0	11
Rimavská Sobota	25	1	2	0	0	0	28
Veľký Krtíš	6	0	1	0	0	0	7
Zvolen	28	0	8	1	0	1	38
Žarnovica	11	2	0	0	0	1	14
Žiar nad Hronom	14	2	3	1	0	3	23
Bytča	5	2	1	0	0	0	8
Čadca	31	0	5	0	0	0	36
Dolný Kubín	14	2	2	0	0	0	18
Kysucké Nové Mesto	9	2	1	0	0	0	12
Liptovský Mikuláš	36	0	2	0	0	0	38
Martin	37	3	6	0	0	2	48
Námestovo	18	0	1	0	0	1	20
Ružomberok	24	2	5	0	0	2	33
Turčianske Teplice	5	0	0	0	0	0	5
Tvrdošín	13	0	0	0	1	1	15
Žilina	73	5	4	0	0	6	88
Gelnica	4	0	0	0	0	0	4
Košice-mesto	146	9	6	1	1	2	165
Košice-okolie	18	5	2	0	0	0	25
Michalovce	36	3	2	0	0	0	41
Rožňava	16	1	1	0	0	0	18
Sobrance	11	0	0	0	0	0	11
Spišská Nová Ves	35	1	2	0	0	0	38
Trebišov	23	0	2	0	0	0	25
Bardejov	30	2	2	0	1	0	35
Humenné	24	1	3	0	0	0	28
Kežmarok	16	1	1	0	0	0	18
Levoča	9	0	0	0	0	0	9
Medzilaborce	1	0	0	0	0	0	1
Poprad	51	1	4	0	1	0	57
Prešov	76	1	5	0	0	0	82
Sabinov	10	0	0	0	0	0	10

Snina	17	1	0	0	0	0	18
Stará Ľubovňa	15	0	0	0	0	0	15
Stropkov	8	0	0	0	0	0	8
Svidník	9	0	0	0	0	0	9
Vranov nad Topľou	29	0	1	0	0	0	30
Celkovo spolu	1641	71	145	12	7	37	1913

Tabuľka č. 7 Prehľad počtu prevádzkovateľov uzavretých žiaričov a zariadení obsahujúcich uzavreté žiariče

Okres	Zdravotníctvo	Priemysel	Pôdohospodárstvo a veterinárna medicína	Školstvo, veda a výskum	Finančné riaditeľstvo a colná správa	Iné	Spolu
Bratislava I.	1	1	0	4	0	1	7
Bratislava II.	0	12	0	0	1	2	15
Bratislava III.	1	2	0	3	0	0	6
Bratislava IV.	0	1	0	3	0	0	4
Bratislava V.	0	2	0	0	0	0	2
Pezinok	0	2	0	0	0	0	2
Malacky	0	1	0	0	0	0	1
Senec	0	1	0	0	0	0	1
Nitra	2	1	0	0	0	1	4
Šaľa	0	1	0	0	0	0	1
Zlaté Moravce	0	0	0	0	0	0	0
Topoľčany	0	0	0	0	0	0	0
Levice	0	1	0	0	0	2	3
Nové Zámky	0	2	0	0	0	0	2
Komárno	0	1	0	0	0	0	1
Banská Bystrica	3	2	0	0	0	0	5
Banská Štiavnica	0	0	0	0	0	0	0
Brezno	0	3	0	0	0	0	3
Detva	0	0	0	0	0	0	0
Krupina	0	0	0	0	0	0	0
Lučenec	1	0	0	0	0	0	1
Poltár	0	0	0	0	0	0	0
Revúca	0	1	0	0	0	0	1
Rimavská Sobota	1	0	0	0	0	0	1
Veľký Krtíš	0	0	0	0	0	0	0
Zvolen	0	2	0	1	0	0	3
Žarnovica	0	1	0	0	0	0	1
Žiar nad Hronom	0	1	0	0	0	0	1
Bytča	0	0	0	0	0	1	1
Čadca	0	0	0	0	0	0	0
Dolný Kubín	0	1	0	0	0	0	1
Kysucké Nové Mesto	0	0	0	0	0	0	0
Liptovský Mikuláš	0	0	0	0	0	0	0
Martin	0	3	0	0	0	0	3
Námestovo	0	1	0	0	0	0	1
Ružomberok	1	1	0	0	0	0	2
Turčianske Teplice	0	0	0	0	0	0	0
Tvrdošín	0	0	0	0	0	0	0
Žilina	0	4	0	1	0	4	9
Gelnica	0	0	0	0	0	0	0
Košice-mesto	1	6	0	1	0	1	9
Košice-okolie	0	2	0	0	0	0	2

Michalovce	0	3	0	1	0	0	4
Rožňava	0	1	0	0	0	0	1
Sobrance	0	0	0	0	0	0	0
Spišská Nová Ves	0	1	0	0	0	0	1
Trebišov	0	0	0	0	0	0	0
Bardejov	0	0	0	0	0	0	0
Humenné	0	1	0	0	0	0	1
Kežmarok	0	0	0	0	0	0	0
Levoča	0	0	0	0	0	0	0
Medzilaborce	0	0	0	0	0	0	0
Poprad	0	3	0	0	0	0	3
Prešov	0	2	0	0	0	0	2
Sabinov	0	0	0	0	0	0	0
Snina	0	0	0	0	0	0	0
Stará Ľubovňa	0	0	0	0	0	0	0
Stropkov	0	0	0	0	0	0	0
Svidník	0	0	0	0	0	0	0
Vranov nad Topľou	0	0	0	0	0	0	0
Celkovo spolu	11	67	0	14	1	12	105

Tabuľka č. 8 Prehľad počtu prevádzkovateľov, ktorí používajú otvorené rádioaktívne žiariče

Okres	Zdravotníctvo	Priemysel	Pôdohospodárstvo a veterinárna medicína	Školstvo, veda a výskum	Finančné riaditeľstvo a colná správa	Iné	Spolu
Bratislava I.	2	0	0	3	0	0	5
Bratislava II.	0	0	0	0	0	0	0
Bratislava III.	0	0	0	3	0	0	3
Bratislava IV.	0	0	0	7	0	0	7
Bratislava V.	0	0	0	0	0	0	0
Pezinok	0	0	0	1	0	0	1
Malacky	0	0	0	0	0	0	0
Senec	0	0	0	0	0	0	0
Nitra	1	0	1	1	0	0	3
Šaľa	0	0	0	0	0	0	0
Zlaté Moravce	0	0	0	0	0	0	0
Topoľčany	0	0	0	0	0	0	0
Levice	0	0	0	0	0	0	0
Nové Zámky	0	0	0	0	0	0	0
Komárno	0	0	0	0	0	0	0
Banská Bystrica	4	0	0	0	0	2	6
Banská Štiavnica	0	0	0	0	0	0	0
Brezno	0	0	0	0	0	0	0
Detva	0	0	0	0	0	0	0
Krupina	0	0	0	0	0	0	0
Lučenec	0	0	0	0	0	0	0
Poltár	0	0	0	0	0	0	0
Revúca	0	0	0	0	0	0	0
Rimavská Sobota	0	0	0	0	0	0	0
Veľký Krtíš	0	0	0	0	0	0	0
Zvolen	0	0	0	0	0	0	0
Žarnovica	0	0	0	0	0	0	0
Žiar nad Hronom	0	0	0	0	0	0	0
Bytča	0	0	0	0	0	0	0
Čadca	0	0	0	0	0	0	0
Dolný Kubín	0	0	0	0	0	0	0
Kysucké Nové Mesto	0	0	0	0	0	0	0
Liptovský Mikuláš	0	0	0	0	0	0	0
Martin	1	0	0	0	0	0	1
Námestovo	0	0	0	0	0	0	0
Ružomberok	1	0	0	0	0	0	1
Turčianske Teplice	0	0	0	0	0	0	0
Tvrdošín	0	0	0	0	0	0	0
Žilina	1	0	0	0	0	2	3
Gelnica	0	0	0	0	0	0	0
Košice-mesto	2	0	0	1	0	0	3
Košice-okolie	0	0	0	0	0	0	0

Michalovce	1	0	0	0	0	0	1
Rožňava	0	0	0	0	0	0	0
Sobrance	0	0	0	0	0	0	0
Spišská Nová Ves	0	0	0	0	0	0	0
Trebišov	0	0	0	0	0	0	0
Bardejov	0	0	0	0	0	0	0
Humenné	0	0	0	0	0	0	0
Kežmarok	0	0	0	0	0	0	0
Levoča	0	0	0	0	0	0	0
Medzilaborce	0	0	0	0	0	0	0
Poprad	1	0	0	0	0	0	1
Prešov	1	0	0	0	0	0	1
Sabinov	0	0	0	0	0	0	0
Snina	0	0	0	0	0	0	0
Stará Ľubovňa	0	0	0	0	0	0	0
Stropkov	0	0	0	0	0	0	0
Svidník	0	0	0	0	0	0	0
Vranov nad Topľou	0	0	0	0	0	0	0
Celkovo spolu	15	0	1	16	0	4	36

Tabuľka č. 9 Prehľad počtu prevádzkovateľov urýchľovačov častíc a iných generátorov ionizujúceho žiarenia (okrem RTG prístrojov)

Okres	Zdravotníctvo	Priemysel	Pódohospodárstvo a veterinárna medicína	Školstvo, veda a výskum	Finančné riaditeľstvo a colná správa	Iné	Spolu
Bratislava I.	1	0	0	1	0	0	2
Bratislava II.	0	0	0	0	0	0	0
Bratislava III.	1	0	0	0	0	0	1
Bratislava IV.	0	0	0	3	0	0	3
Bratislava V.	0	0	0	0	0	0	0
Pezinok	0	0	0	0	0	0	0
Malacky	0	0	0	0	0	0	0
Senec	0	0	0	0	0	0	0
Nitra	1	0	0	0	0	0	1
Šaľa	0	0	0	0	0	0	0
Zlaté Moravce	0	0	0	0	0	0	0
Topoľčany	0	0	0	0	0	0	0
Levice	0	0	0	0	0	0	0
Nové Zámky	0	0	0	0	0	0	0
Komárno	1	0	0	0	0	0	1
Banská Bystrica	1	3	0	1	0	1	6
Banská Štiavnica	0	0	0	0	0	0	0
Brezno	0	3	0	0	0	0	3
Detva	0	0	0	0	0	0	0
Krupina	0	0	0	0	0	0	0
Lučenec	0	0	0	0	1	0	1
Poltár	0	0	0	0	0	0	0
Revúca	0	0	0	0	0	0	0
Rimavská Sobota	1	1	0	0	0	0	2
Veľký Krtíš	0	0	0	0	0	0	0
Zvolen	0	2	0	1	0	2	5
Žarnovica	0	2	0	0	0	0	2
Žiar nad Hronom	0	7	0	1	0	0	8
Bytča	0	0	0	0	0	0	0
Čadca	0	0	0	0	0	0	0
Dolný Kubín	0	0	0	0	0	0	0
Kysucké Nové Mesto	0	0	0	0	0	0	0
Liptovský Mikuláš	0	1	0	0	0	1	2
Martin	1	3	0	0	0	1	5
Námestovo	0	1	0	0	0	0	1
Ružomberok	0	0	0	0	0	1	1
Turčianske Teplice	0	0	0	0	0	0	0
Tvrdošín	0	1	0	0	0	0	1
Žilina	1	3	0	0	1	0	5
Gelnica	0	0	0	0	0	0	0

Košice-mesto	1	0	0	0	1	0	2
Košice-okolie	0	0	0	0	0	0	0
Michalovce	1	0	0	0	1	0	2
Rožňava	0	0	0	0	0	0	0
Sobrance	0	0	0	0	0	0	0
Spišská Nová Ves	0	0	0	0	0	0	0
Trebišov	0	0	0	0	0	0	0
Bardejov	0	0	0	0	0	0	0
Humenné	0	0	0	0	0	0	0
Kežmarok	0	0	0	0	0	0	0
Levoča	0	0	0	0	0	0	0
Medzilaborce	0	0	0	0	0	0	0
Poprad	0	0	0	0	0	0	0
Prešov	1	0	0	0	0	0	1
Sabinov	0	0	0	0	0	0	0
Snina	0	0	0	0	0	0	0
Stará Ľubovňa	0	0	0	0	0	0	0
Stropkov	0	0	0	0	0	0	0
Svidník	0	0	0	0	0	0	0
Vranov nad Topľou	0	0	0	0	0	0	0
Celkovo spolu	11	27	0	7	4	6	55

Poznámka:

Ak napr. jeden prevádzkovateľ používa urýchľovače častíc, röntgenové prístroje aj uzavreté rádioaktívne žiariče, je potrebné ho uviesť vo všetkých troch príslušných tabuľkách

Prehľad o celkovom počte prevádzkovateľov zdrojov ionizujúceho žiarenia

Tabuľka č. 10 Celkový počet prevádzkovateľov zdrojov ionizujúceho žiarenia

Okres	Zdravotníctvo	Priemysel	Pôdohospodárstvo a veterinárna medicína	Školstvo, veda a výskum	Finančné riaditeľstvo a colná správa	Iné	Spolu
Bratislava I.	72	1	3	11	0	2	89
Bratislava II.	92	15	6	0	1	2	116
Bratislava III.	57	3	6	6	0	0	72
Bratislava IV.	53	1	4	16	0	0	74
Bratislava V.	53	2	5	0	0	0	60
Pezinok	28	2	4	1	0	0	35
Malacky	17	1	3	0	0	0	21
Senec	25	2	5	0	0	0	32
Nitra	52	9	8	2	1	4	76
Šaľa	8	1	1	0	0	0	10
Zlaté Moravce	8	0	1	0	0	0	9
Topoľčany	38	2	5	0	0	2	47
Levice	32	4	5	1	0	4	46
Nové Zámky	28	2	1	0	0	1	32
Komárno	18	0	4	0	0	0	22
Banská Bystrica	76	7	5	2	1	6	97
Banská Štiavnica	6	0	1	0	0	0	7
Brezno	17	7	2	0	0	1	27
Detva	5	0	1	0	0	0	6
Krupina	3	0	1	0	0	1	5
Lučenec	21	0	3	0	1	2	27
Poltár	5	0	0	0	0	0	5
Revúca	9	3	0	0	0	0	12
Rimavská Sobota	27	2	2	0	0	0	31
Veľký Krtíš	6	0	1	0	0	0	7
Zvolen	28	4	8	3	0	3	46
Žarnovica	11	5	0	0	0	1	17
Žiar nad Hronom	14	10	3	2	0	3	32
Bytča	5	2	1	0	0	1	9
Čadca	31	0	5	0	0	0	36
Dolný Kubín	14	3	2	0	0	0	19
Kysucké Nové Mesto	9	2	1	0	0	0	12
Liptovský Mikuláš	36	1	2	0	0	1	40
Martin	39	9	6	0	0	3	57
Námestovo	18	2	1	0	0	1	22
Ružomberok	26	3	5	0	0	3	37
Turčianske Teplice	5	0	0	0	0	0	5
Tvrdošín	13	1	0	0	1	1	16

Žilina	75	12	4	1	1	12	105
Gelnica	4	0	0	0	0	0	4
Košice-mesto	150	15	6	3	1	3	178
Košice-okolie	18	7	2	0	0	0	27
Michalovce	38	6	2	1	0	1	48
Rožňava	16	3	1	0	0	0	20
Sobrance	11	0	0	0	0	0	11
Spišská Nová Ves	36	3	2	0	0	0	41
Trebišov	24	0	3	0	0	0	27
Bardejov	30	2	2	0	1	0	35
Humenné	24	2	3	0	0	0	29
Kežmarok	16	1	1	0	0	0	18
Levoča	9	0	0	0	0	0	9
Medzilaborce	1	0	0	0	0	0	1
Poprad	51	4	4	0	1	0	60
Prešov	76	3	5	0	0	0	84
Sabinov	10	0	0	0	0	0	10
Snina	17	1	0	0	0	0	18
Stará Ľubovňa	15	0	0	0	0	0	15
Stropkov	8	0	0	0	0	0	8
Svidník	9	0	0	0	0	0	9
Vranov nad Topľou	29	0	0	0	0	0	29
Celkovo spolu	1672	165	146	49	9	58	2099

Poznámka:

Ak jedna firma má viacero prevádzok v rôznych okresoch, je potrebné ju započítať do počtu pracovísk do každého okresu (napr. jeden prevádzkovateľ prevádzkuje 4 nemocnice a 5 polikliník celkovo v 6 okresoch, je potrebné započítať ho do každého okresu)

Prehľad o celkovom počte používaných zdrojov žiarenia

Tabuľka č. 11 Celkový počet používaných zdrojov ionizujúceho žiarenia

Okres	Zdravotníctvo				Priemysel				Pôdohospodárstvo a veterinárna medicína				Školstvo, veda a výskum				Finančné riaditeľstvo a colná správa				Iné				Spolu			
	RTG *	URŽ **	ORŽ ***	GEN ****	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN
Bratislava I.	175	16	2	2	1	2	0	0	4	0	0	0	2	1	7	1	0	0	0	0	6	3	0	0	188	37	9	3
Bratislava II.	199	1	0	0	17	123	0	0	7	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	1	13	0	0	227	137	0	0
Bratislava III.	161	5	0	3	0	3	0	0	8	0	0	0	1	82	9	0	0	0	0	0	0	1	0	0	170	91	9	3
Bratislava IV.	100	0	0	0	0	2	0	0	7	0	0	0	6	157	10	4	0	0	0	0	12	3	0	0	125	162	10	4
Bratislava V.	137	0	0	0	0	3	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	3	0	0	144	6	0	0
Pezinok	40	0	0	0	0	8	0	0	4	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	44	8	1	0
Malacky	33	0	0	0	0	5	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	37	5	0	0
Senec	46	0	0	0	0	1	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	52	1	0	0
Nitra	118	13	1	2	12	1	0	0	8	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	0	3	4	0	0	143	18	3	2
Šaľa	17	0	0	0	4	30	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	22	30	0	0
Zlaté Moravce	12	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13	0	0	0
Topoľčany	34	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	38	0	0	0
Levice	56	0	0	0	3	5	0	0	5	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	26	9	0	0	91	14	0	0
Nové Zámky	69	0	0	0	0	4	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	77	4	0	0
Komárno	46	0	0	1	6	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	54	2	0	1
Banská Bystrica	167	17	4	3	3	3	0	3	5	0	0	0	2	0	0	1	1	0	0	0	4	0	2	1	182	20	6	8
Banská Štiavnica	10	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11	0	0	0
Brezno	26	0	0	0	6	18	0	4	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	35	18	0	4
Detva	7	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	0	0	0
Krupina	4	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	6	0	0	0
Lučenec	35	1	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	40	1	0	1
Poltár	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0
Revúca	12	0	0	0	4	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16	1	0	0
Rimavská Sobota	57	74	0	1	1	0	0	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	61	74	0	2
Veľký Krtíš	15	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16	0	0	0
Zvolen	52	0	0	0	0	3	0	4	8	0	0	0	1	2	0	1	0	0	0	0	1	0	0	3	62	5	0	8

Žarnovica	13	0	0	0	3	1	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	17	1	0	4
Žiar nad Hronom	29	0	0	0	6	1	0	11	4	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	3	0	0	0	43	1	0	12
Bytča	8	0	0	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	11	1	0	0	
Čadca	53	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	58	0	0	0	
Dolný Kubín	33	0	0	0	5	4	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	40	4	0	0	
Kysucké Nové Mesto	14	0	0	0	5	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20	0	0	0	
Liptovský Mikuláš	72	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	74	0	0	2	
Martin	93	0	1	2	3	9	0	7	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	1	106	9	1	10	
Námestovo	39	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	41	2	0	3	
Ružomberok	30	6	1	0	4	27	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	1	41	33	1	1		
Turčianske Teplice	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	0	0	0	
Tvrdošín	37	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	39	0	0	4		
Žilina	174	0	1	2	10	16	0	7	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	6	2	2	0	197	18	3	11		
Gelnica	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0		
Košice-mesto	283	1	2	3	51	118	0	0	7	0	0	0	9	0	1	0	3	0	0	1	2	1	0	0	355	120	3	4	
Košice-okolie	27	0	0	0	10	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	38	2	0	0		
Michalovce	63	0	1	1	4	10	0	0	2	0	0	0	0	1	0	0	0	0	4	1	1	0	0	70	12	1	5		
Rožňava	26	0	0	0	2	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	29	1	0	0		
Sobrance	14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14	0	0	0		
Spišská Nová Ves	50	0	0	0	6	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	58	1	0	0		
Trebišov	54	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	57	0	0	0		
Bardejov	46	0	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	50	0	0	0		
Humenné	43	0	0	0	3	2	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	47	2	0	0		
Kežmarok	26	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	27	0	0	0		
Levoča	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16	0	0	0		
Medzilaborce	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0		
Poprad	113	0	1	0	12	7	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	131	7	1	0		
Prešov	171	0	1	2	4	8	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	180	8	1	2		
Sabinov	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13	0	0	0		
Snina	23	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	24	0	0	0		
Stará Ľubovňa	29	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	30	0	0	0		
Stropkov	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	0	0	0		
Svidník	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15	0	0	0		
Vranov nad Topľou	44	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	46	0	0	0		

Celkovo spolu	3309	134	15	22	190	421	0	49	162	0	1	0	24	243	29	8	12	0	0	8	84	43	4	7	3779	856	49	94
---------------	------	-----	----	----	-----	-----	---	----	-----	---	---	---	----	-----	----	---	----	---	---	---	----	----	---	---	------	-----	----	----

Poznámka:

* Röntgenové prístroje

** Uzavreté žiariče

*** Otvorené žiariče

**** Urýchľovače a generátory ionizujúceho žiarenia (okrem RTG prístrojov)

Prehľad o gamaspektrometrických, rádiometrických a rádiochemických laboratórnych analýzach

Tabuľka č. 12 Súhrnný prehľad o odobratých vzorkách ŽP a vykonaných stanoveniach

Typ vzorky	Počet odobratých vzoriek	Počet chemických a rádiochemických stanovení															Spolu stanovení													
		Celková objemová aktivita alfa	Celková objemová aktivita beta	⁹⁰ Sr	¹³⁷ Cs	¹³¹ I	²²² Rn	^{234,238} U	²²⁶ Ra	³ H	¹³⁴ Cs	²³² Th	²¹⁰ Pb	⁷ Be	²¹⁰ Po	⁴⁰ K		Iné												
Atmosferický spád	48	12	48		36	36								36			36													204
Atmosferické zrážky	12										12																			12
Aerosóly v ŽP (filtre)	31				31	31								31																124
Vody - pitné, povrchové, odpadové	487	355	354	32	52		336	8	8	104	32						3	32	39										1355	
Vodné rastliny a sedimenty	12				12																									12
Mlieko a mliečne výrobky	24			14	24	1					14								14										67	
Krmoviny (lucerna, kukuričné listy, repné listy) a trávy	3				3				1		2								2										8	
Obilie (jačmeň, pšenica)	17				17																									17
Zelenina a ovocie	31				31						12								12											55
Celodenná strava - mix	4			4	4														4											12
Mäso	3				3	3					3								3											12
Huby	37				37						37								37											111
Lesné plody	4				4						4								4											12

Mach	3				3				3	2	2	2	2		2	4	20
Iné potraviny	5				5												5
Pôdy	13				13				13	3					3		32
Stavebný materiál	91				1				91		90				90		272
Medzilaboratórne porovnávacie skúšky																	0
Spolu		825	367	402	50	276	71	336	8	11	11	10	3	3	69	3	2330

Tabuľka č. 13 Prehľad meraní vo vzorkách odobratých v roku 2022

Typ vzorky	Počet odobratých vzoriek	Počet meraní										Spolu meraní		
		Celková objemová aktivita alfa	Celková objemová aktivita beta	⁹⁰ Sr	¹³⁷ Cs	¹³¹ I	²²⁶ Ra	²²² Rn	^{234,238} U	³ H	Iné		gamaspektrometrická analýza	
Atmosferický spád	48	12	48										48	108
Atmosferické zrážky	12											12		12
Vody - pitné, povrchové, odpadové	487	355	418				50	336	29			40	128	1356
Vodné rastliny a sedimenty	33												33	33
Mlieko a mliečne výrobky	56			14	14	1							70	99
Krmoviny (lucerna, kukuričné listy, repné listy) a trávy	24												24	24
Obilie (jačmeň, pšenica)	25												25	25
Zelenina a ovocie	44												44	44
Celodenná strava - mix	8			4	4								12	20
Mäso	3			1	3								5	9

Huby	39											39	39
Lesné plody	4											4	4
Mach	3											3	3
Iné potraviny	7											7	7
Pôdy	76											76	76
Ovzdušie na pracovisku	7856							7856					7856
Stavebný materiál	108											108	108
Aerosóly v ŽP (filtre)	31											31	31
Kalibrácie (pozadie, etalóny)	480	518	524				16	486			52	99	1695
Gamaspektrometria, in situ	4											4	4
Iné	2											2	2
Spolu	9350	885	990	19	21	1	66	8678	29	12	92	762	11555

Tabuľka č. 14 Prehľad meraní externého fotónového žiarenia v životnom prostredí

Druh merania	Počet meracích bodov *)	Počet meraní **)
Dlhodobé meranie príkonu smerového dávkového ekvivalentu fotónového žiarenia pomocou termoluminiscenčných dozimetrov (TLD)	42	166
Kontinuálne meranie príkonu smerového dávkového ekvivalentu fotónového žiarenia ***)	2	****)
Meranie príkonu smerového dávkového ekvivalentu fotónového žiarenia prenosným dozimetrickým prístrojom *****)	223	529

Poznámky:

*) Počet meracích bodov, v ktorých sa vykonáva opakované alebo kontinuálne meranie príkonu smerového dávkového ekvivalentu alebo ekvivalentnej dávky fotónového žiarenia v životnom prostredí

**) Celkový počet vykonaných meraní v kalendárnom roku (napr 20 meracích bodov TLD, vyhodnotenie 4x ročne, celkový počet meraní 80)

***) Kontinuálne meranie príkonu smerového dávkového ekvivalentu fotónového žiarenia uskutočňované meracím zariadením s nepretržitou prevádzkou 24 hodín 365 dní v roku s automatickým zaznamenávaním nameraných údajov

****) Vzhľadom na nepretržité, kontinuálne meranie sa počet meraní neuvádza

*****) Meranie príkonu smerového dávkového ekvivalentu fotónového žiarenia prenosným dozimetrickým prístrojom vykonané pravidelne na vopred definovaných meracích bodoch

Tabuľka č. 15 Účasť v medzilaboratórnych porovnávacích meraniach na zabezpečenie kvality v laboratóriách

Organizátor medzilaboratórnych porovnávacích meraní	Počet porovnávaných ukazovateľov spolu	Úspešnosť v medzilaboratórnych porovnávacích meraniach	
		Vyhovel	Nevyhovel
ASLAB	21	19	2
MAAE	19	19	0
ALMERA	26	26	0

PRÍLOHA a)

Prehľad publikačnej činnosti za rok 2022

Kód kategórie	Bibliografický popis
	BANSKOBYSSTRICKÝ KRAJ
V2	<p>Aktuálne pohybové návyky u adolescentov v rámci Slovenskej republiky. / Kačmariková, Margaréta [33.334%]; Plšková, Adriána [33.333%]; Ochaba, Róbert [33.333%].</p> <p>In: <i>Zborník vedeckých prác - Dni praktickej obezitológie a metabolického syndrómu 2021</i> [textový dokument] / Belovičová, Mária [Zostavovateľ, editor]; Makara, Peter [Zostavovateľ, editor]; Popovičová, Mária [Zostavovateľ, editor]; Babečka, Jozef [Recenzent]; Kajaba, Igo [Recenzent]; Kačmariková, Margaréta [Recenzent]; Kimáková, Tatiana [Recenzent]; Vansač, Peter [Recenzent]. – 1. vyd. – Warszawa (Poľsko): Collegium Humanum - Szkoła Główna Menedżerska, 2022. – ISBN 978-83-958245-5-5, s. 153-164.</p> <p>[Dni praktickej obezitológie a metabolického syndrómu: 11.06.2021-12.06.2021, Bardejovské Kúpele, Slovensko]</p>
V2	<p>Bremeno dietetických rizikových faktorov na diabetes mellitus typu 2 v krajinách V4. / Plšková, Adriána [33.334%]; Kačmariková, Margaréta [33.333%]; Pekarčíková, Jarmila [33.333%].</p> <p>In: <i>Zborník vedeckých prác - Dni praktickej obezitológie a metabolického syndrómu 2021</i> [textový dokument] / Belovičová, Mária [Zostavovateľ, editor] ; Makara, Peter [Zostavovateľ, editor] ; Popovičová, Mária [Zostavovateľ, editor] ; Babečka, Jozef [Recenzent] ; Kajaba, Igo [Recenzent] ; Kačmariková, Margaréta [Recenzent] ; Kimáková, Tatiana [Recenzent] ; Vansač, Peter [Recenzent]. – 1. vyd. – Warszawa (Poľsko): Collegium Humanum - Szkoła Główna Menedżerska, 2022. – ISBN 978-83-958245-5-5, s. 394-402.</p> <p>[Dni praktickej obezitológie a metabolického syndrómu: 11.06.2021-12.06.2021, Bardejovské Kúpele, Slovensko]</p>
V2	<p>COVID-19 pregnancy & maternal outcome / Koleková, Adriána [50%]; Kováč, Ladislav [15%]; Borovský, Miroslav [5%]; Marčišová, Cecília [5%]; Námešná, Jana [5%]; Izáková, Ľubomíra [5%]; Mikas, Ján [5%]; Krištúfková, Zuzana [5%]; Krištúfková, Alexandra [5%].</p> <p>In: <i>8. Spoločný kongres SGPS SLS a ČGPS ČLS JEP: zborník abstraktov</i> / [bez zostavovateľa] [recenzované]. – 1. vyd. – Spišská Nová Ves: Agentúra KAMI, 2022. – ISBN 978-80-973380-1-5, s. 91-92. [26.05.2022-29.05.2022, Bratislava, Slovensko]</p>
V2	<p>Pandémia COVID-19 a populácia tehotných žien na Slovensku / Krištúfková, Alexandra [60 %]; Kováč, Ladislav [5%]; Koleková, Adriána [5%]; Marčišová, Cecília [5%]; Izáková, Ľubomíra [5%]; Mikas, Ján [5%]; Námešná, Jana [5%]; Krištúfková, Zuzana [5%]; Borovský, M. [5%].</p> <p>In: <i>8. Spoločný kongres SGPS SLS a ČGPS ČLS JEP: zborník abstraktov</i> / [bez zostavovateľa] [recenzované]. – 1. vyd. – Spišská Nová Ves: Agentúra KAMI, 2022. – ISBN 978-80-973380-1-5, s. 65-66. [26.05.2022-29.05.2022, Bratislava, Slovensko]</p>

Kód kategórie	Bibliografický popis
V2	<p>Projekt monitorovanie zaťaženia detskej a dospeljej populácie polyaromatickými uhľovodíkmi v životnom prostredí regiónu Banská Bystrica. / Cortésová, L. [25%]; Slotová, K. [25%]; Krčmová, E. [25%]; Borošová, D. [25%]; Jurkovičová, J. [ed. 0%]; Štefániková, Z. [ed. 0%]; Egnerová, A. [rec. 0%]; Kajaba, I. [rec. 0%]. In: <i>Životné podmienky a zdravie: zborník vedeckých prác.</i> - Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 2022. - ISBN 978-80-223-5415-8, s. 15-19.</p>
V2	<p>Protilátky IgG ANTI SARS-CoV-2 u zdravotníkov Univerzitetnej nemocnice Martin / Osina, Oto [70%]; Perončíková, Ivana [5%]; Veselovská, Veronika [5%]; Matušková, Zdenka [5%]; Hubená, Gabriela [5%]; Prindešová Bušíková, Juliana [5%]; Fabiánová, Eleonóra [5%]. In: <i>Pracovné lekárstvo a toxikológia: nové poznatky a skúsenosti 5</i> / Osina, Oto [zost.]; Prindešová Bušíková, Juliana [zost.]; Legáth, Ľubomír [rec.]; Batora, Igor [rec.]; Fabiánová, Eleonóra [rec.]; Prindešová Bušíková, Juliana [rec.]; Perončíková, Ivana [rec.]; Osina, Oto [rec.]. - 1. vyd. - Martin: Univerzita Komenského v Bratislave, Jesseniova lekárska fakulta UK, 2022. - ISBN 978-80-8187-114-6, s. 22-27.</p>
V2	<p>Stanovenie kovov v pracovnom ovzduší metódou AAS - Odhad neistoty merania [poster]. / Sirotová, Ľudmila [25%]; Nagyová, Iveta [25%]; Kysel'ová, Júlia [25%]; Borošová, Daniela [25%]; Masár, Marián [rec. 0%]; Bednáríková, Alena [rec. 0%]. In: <i>15. medzinárodná konferencia: Súčasný stav a perspektívy analytickej chémie v praxi: zborník abstraktov</i>: Bratislava, 21.-24.06.2022. - Bratislava: Spektrum STU, 2022. - 1. vyd. - ISBN 978-80-227-5206-0, s. 73.</p>
V2	<p>Zdravotná záťaž a trend vývoja diabetes mellitus v Mjanmarsku: analýza v rokoch 1990-2018. / Pekarčíková, Jarmila [33.334%]; Plšková, Adriána [33.333%]; Plančíková, Dominika [33.333%]. In: <i>Zborník vedeckých prác - Dni praktickej obezitológie a metabolického syndrómu 2021</i> [textový dokument] / Belovičová, Mária [Zostavovateľ, editor]; Makara, Peter [Zostavovateľ, editor]; Popovičová, Mária [Zostavovateľ, editor]; Babečka, Jozef [Recenzent]; Kajaba, Igo [Recenzent]; Kačmaríková, Margaréta [Recenzent]; Kimáková, Tatiana [Recenzent]; Vansač, Peter [Recenzent]. - 1. vyd. - Warszawa (Poľsko): Collegium Humanum - Szkoła Główna Menedżerska, 2022. - ISBN 978-83-958245-5-5, s. 369-386. [Dni praktickej obezitológie a metabolického syndrómu: 11.06.2021-12.06.2021, Bardejovské Kúpele, Slovensko]</p>
V2	<p>Zdravotná záťaž ICHS a DM a vybraných rizikových faktorov v krajinách V4. / Pekarčíková, Jarmila [33.334%]; Plšková, Adriána [33.333%]; Pham, Phuong Truc [33.333%] In: <i>Obezita a metabolický syndróm: zborník vedeckých prác 2022</i> [textový dokument]. / Popovičová, Mária [Zostavovateľ, editor]; Belovičová, Mária [Zostavovateľ, editor]; Vansač, Peter [Zostavovateľ, editor]; Gašpar, Ľudovít [Recenzent]; Kačmaríková, Margaréta [Recenzent]; Barkasi, Daniela [Recenzent]; Babečka, Jozef [Recenzent]. - 1. vyd. - Warszawa (Poľsko): Collegium Humanum - Szkoła Główna Menedżerska, 2022. - ISBN 978-83-964214-3-2, s. 414-431.</p>

Kód kategórie	Bibliografický popis
V2	<p>Zdravotná záťaž ICHS a DM a vybraných rizikových faktorov v krajinách V4 [abstrakt]. / Pekarčíková, Jarmila [33.334%]; Plšková, Adriána [33.333%]; Pham, Phuong Truc [33.333%]</p> <p>In: <i>Dni praktickej obezitológie a metabolického syndrómu 2022: „Cievy a metabolický syndróm“</i>: zborník abstraktov. / [bez zostavovateľa], Belovičová, Mária [Recenzent]; Makara Peter [Recenzent]; Popovičová Mária [Recenzent]. – 1. vyd. – Bratislava (Slovensko): Slovenská súpolnosť všeobecného a praktického lekárstva; Slovenská spoločnosť praktickej obezitológie, 2022. – ISBN 978-80-974283-1-0, s. 56-57.</p>
V3	<p>Analýza SARS-CoV-2 infekcie v populácii tehotných na Slovensku: projekt COVID-19 Pregnancy & Maternal Outcome. / Koleková, Adriána [11,12%]; Kováč Ladislav [11,11%]; Borovský, Miroslav [11,11%]; Marčíšová, Cecilia [11,11%]; Izáková, Lubomíra [11,11%]; Mikas, Ján [11,11%]; Námešná, Jana [11,11%]; Krištúfková, Zuzana [11,11%]; Krištúfková, Alexandra [11,11%].</p> <p>In: <i>Gynekológia pre prax.</i> - Bratislava: A-medi management. - ISSN 1336-3425. - Roč. 20, č. 2 (2022), s. 122-126.</p>
V3	<p>Bioaerosols on the atmospheric super highway: An example of long distance transport of Alternaria spores from the Pannonian Plain to Poland [elektronický dokument]. / Grewling, Łukasz; Magyar, Donat; Chłopek, Kazimiera; Grinn-Gofroń, Agnieszka; Gwiazdowska, Julia; Siddiquee, Asad; Ianovici, Nicoleta; Kasprzyk, Idalia; Wójcik, Magdalena; Laffersová, Janka; Majkowska-Wojciechowska, Barbora; Myszkowska, Dorota; Rodinkova, Victoria; Bortnyk, Mykyta; Malkiewicz, Małgorzata; Piotrowska-Weryszko, Krystyna; Sulborska-Rózycka, Aneta; Rybniček, Ondrej; Ščevková, Jana; Šikoparija, Branko; Skjøth, Carsten Ambelas; Smith, Matt; Bobawski, Paweł [23 aut.].</p> <p>In: <i>Science of the Total Environment</i> [IF 10.754]. - ISSN 1879-1026. - Vol. 819 (2022), art. no. 153148. - DOI: 10.1016/j.scitotenv.2022.153148 - CC/SCOPUS/WoS</p>
V3	<p>Breast Milk as Route of Tick-Borne Encephalitis Virus Transmission from Mother to Infant. / Kerlik, Jana [20%]; Avdičová, Mária [20%]; Musilová, Monika [20%]; Bérešová, Jana [20%]; Mezenec, Roman [20%].</p> <p>In: <i>Emerging Infectious Diseases.</i> - [IF 6.883]. - Atlanta,GA: Center for Disease Control and Prevention (CDC) - ISSN 1080-6040. - ISSN (online) 1080-6059. - Roč. 28, č. 5 (2022), s. 1060-1061. - DOI: 10.3201/eid2805.212457. - CC/SCOPUS/ WoS.</p>
V3	<p>Dva roky s COVID-om na RÚVZ Banská Bystrica. / Feiková, Soňa [Autor, 8,334%]; Maďarová, Lucia [Autor, 8,333%]; Mancoš, Michaela [Autor, 8,333%]; Strhársky, Jozef [Autor, 8,333%]; Pristýáková, Alžbeta [Autor, 8,333%]; Tomajková, Terézia [Autor, 8,333%]; Kaliňáková, Anna [Autor, 8,333%]; Szemes, Tomáš [Autor, 8,333%]; Bohmer, Miroslav [Autor, 8,333%]; Budiš, Jaroslav [Autor, 8,333%]; Rusňáková, Diana [Autor, 8,333%]; Mišenko, Pavol [Autor, 8,333%].</p> <p>In: <i>Správy klinickej mikrobiológie</i> [textový dokument]. - Bratislava (Slovensko): Slovenská lekárska spoločnosť. Slovenská spoločnosť klinickej mikrobiológie. - ISSN 1335-8219. - ISSN (online) 1338-645X. - Roč. 22, suppl. č. SA/2022 (2022), s. 15.</p> <p>[9. Kongres Slovenskej spoločnosti klinickej mikrobiológie SLS: 03.11.2022-05.11.2022, Nový Smokovec, Slovensko]</p>

Kód kategórie	Bibliografický popis
V3	<p>History of the Wastewater Assessment of Polio and Non-Polio Enteroviruses in the Slovak Republic in 1963-2019 [elektronický dokument]. / KISSOVÁ, Renáta [14.29%]; PASTUCHOVÁ, Katarína [14.285%]; LENGYELOVÁ, Viera [14.285%]; SVITOK, Marek [14.285%]; MIKAS, Ján [14.285%]; KLEMENT, Cyril [14.285%]; BOPEGAMAGE, Shubhada [14.285%].</p> <p>In: <i>Viruses</i> [IF 5.818]. - Basel, Switzerland: Multidisciplinary Digital Publishing Institute. - ISSN 1999-4915. - Vol. 14, issue 8 (2022), p. 1-10, art. no. 1599. - DOI: 10.3390/v14081599. - SCOPUS/WoS.</p>
V3	<p>Determinants of anti-S immune response at 6 month after COVID-19 vaccination in a multicentric European cohort of healthcare workers - ORCHESTRA project. [elektronický dokument] / COLLATUZZO, Giulia; VISCI, Giovanni; VIOLANTE, Francesco S.; PORRU, Stefano; SPITERI, Gianluca; MONACO, Maria Garzia Lourdes; FILLON, Francesca Larese; NEGRO, Corrado; JANKE, Christian; CASTELLETTI, Noemi; DE PALMA, Giuseppe; SANSONE, Emanuele; MATES, Dana; TEODORESCU, Silvia; FABIÁNOVÁ, Eleonóra; BÉREŠOVÁ, Jana; VIMERCATI, Luigi; TAFURI, Silvio; ABEDINI, Mahsa; DITANO, Giorgia; ASAFO, Shuffield S.; BOFFETTA, Paolo; ORCHESTRA WP5 Working Group [Strhársky, Jozef; Hellebrandt, Petra] [23 aut].</p> <p>In: <i>Frontiers in immunology</i> [IF 8.787]. - ISSN 1664-3224. - Lausanne; Switzerland: Frontiers Research Foundation. - Vol. 13, Sep 29 (2022); art. no. 986085. - DOI: 10.3389/fimmu.2022.986085. - SCOPUS/WoS.</p>
V3	<p>Determinants of Anti-S Immune Response at 9 Month after COVID-19 Vaccination in a Multicentric European Cohort of Healthcare Workers - ORCHESTRA Project [elektronický dokument]. / COLLATUZZO, Giulia; LODI, Vittorio; FEOLA, Daniela; DE PALMA, Giuseppe; SANSONE, Emanuele; SALA, Emma; JANKE, Christian; CASTELLETTI, Noemi; PORRU, Stefano; SPITERI, Gianluca; MONACO, Maria Garzia Lourdes; FILLON, Francesca Larese; NEGRO, Corrado; CEGOLON, Luca; BÉREŠOVÁ, Jana; FABIÁNOVÁ, Eleonóra; CARRASCO-RIBELLES, Lucia A.; TORÀN-MONSERRAT, Pere; RODRIGUEZ-SUAREZ, Marta Maria; FERNANDEZ-TARDON, Guillermo; ASAFO, Shuffield S.; DITANO, Giorgia; ABEDINI, Mahsa; BOFFETTA, Paolo [25 aut].</p> <p>In: <i>Viruses</i> [IF 5.818]. - Basel, Switzerland: Multidisciplinary Digital Publishing Institute. - ISSN 1999-4915. - Vol. 14, issue 12 (2022), art. no. 2657. - DOI: 10.3390/v14122657. - SCOPUS/WoS.</p>
V3	<p>The epidemiological patterns of measles in CEE countries. / PEKARČIKOVÁ, Jarmila [50%]; PLŠKOVÁ, Adriána [50%].</p> <p>In: <i>Antimicrobial Resistance and Infection Control</i> [elektronický dokument]. - Londýn (Veľká Británia): Springer Nature. BioMed Central. - ISSN (online) 2047-2994. - suppl. Abstracts from the 6th International Conference on Prevention & Infection Control (ICPIC 2021) Roč. 10, č. Supplement 1 (2021), P096, s. 58. [online]</p> <p>[International Conference on Prevention & Infection Control: 14.09.2021-17.09.2021, Ženeva, Švajčiarsko]</p>
V3	<p>Hodnota očkovacích programov proti pneumokokom: (Trend výskytu invazívnych pneumokokových ochorení na Slovensku v období 2011-2021) / MAĎAROVÁ, Lucia [Autor, 20%]; AVDIČOVÁ, Mária [Autor, 20%]; FEIKOVÁ, Soňa [Autor, 20%]; MANCOŠ, M. [Autor, 20%]; KLEMENT, Cyril [Autor, 20%].</p> <p>In: <i>Správy klinickej mikrobiológie</i> [textový dokument]. - Bratislava (Slovensko): Slovenská lekárska spoločnosť. Slovenská spoločnosť klinickej mikrobiológie. - ISSN 1335-8219. - ISSN (online) 1338-645X. - Roč. 22, suppl. č. SA/2022 (2022),</p>

Kód kategórie	Bibliografický popis
	s. 33-34 [tlačaná forma]. [9. Kongres Slovenskej spoločnosti klinickej mikrobiológie SLS: 03.11.2022-05.11.2022, Nový Smokovec, Slovensko]
V3	<p>Laboratórna diagnostika Clostridium botulinum v podmienkach verejného zdravotníctva. Kauza cícerová nátierka, 2015 / Maďarová, Lucia [Autor, 9.1%]; Klement, Cyril [Autor, 9.09%]; Strhársky, Jozef [Autor, 9.09%]; Dorner, M. [Autor, 9.09%]; Fatkulínová, M. [Autor, 9.09%]; Avdičová, Mária [Autor, 9.09%]; Sedliačiková, I. [Autor, 9.09%]; Holecová, V. [Autor, 9.09%] Kothaj, Ján [Autor, 9.09%]; Donáth, Vladimír [Autor, 9.09%]; Majláthová, Zuzana [Autor, 9.09%].</p> <p>In: <i>Správy klinickej mikrobiológie</i> [textový dokument]. - Bratislava (Slovensko): Slovenská lekárska spoločnosť. Slovenská spoločnosť klinickej mikrobiológie. – ISSN 1335-8219. – ISSN (online) 1338-645X. - Roč. 22, suppl. č. SA/2022 (2022), s. 23-23 [tlačaná forma].</p> <p>[9. Kongres Slovenskej spoločnosti klinickej mikrobiológie SLS: 03.11.2022-05.11.2022, Nový Smokovec, Slovensko]</p>
V3	<p>Occupational exposure to nickel and hexavalent chromium and the risk of lung cancer in a pooled analysis of case-control studies (SYNERGY). / Behrens, Thomas; Ge, Calvin; Vermeulen, Roel; Kendzia, Benjamin; Olsson, Ann; Schuez, Joachim; Kromhout, Hans; Pesch, Beate; Peters, Susan; Portengen, Luetzen; Gustavsson, Per; Mirabelli, Dario; Guenel, Pascal; Luce, Daniele; Consonni, Dario; Caporaso, Neil E.; Landi, Maria Teresa; Field, John K.; Karrasch, Stefan; Wichmann, Heinz-Erich; Siemiatycki, Jack; Parent, Marie-Elise; Richiardi, Lorenzo; Simonato, Lorenzo; Joeckel, Karl-Heinz; Ahrens, Wolfgang; Pohlabein, Hermann; Fernandez-Tardon, Guillermo; Zaridze, David; McLaughlin, John R.; Demers, Paul A.; Swiatkowska, Beata; Lissowska, Jolanta; Pandics, Tamas; Fabianova, Eleonora; Mates, Dana; Bencko, Vladimir; Foretova, Lenka; Janout, Vladimir; Boffetta, Paolo; Bueno-de-Mesquita, Bas; Forastiere, Francesco; Straif, Kurt; Bruening, Thomas [44 aut.].</p> <p>In: <i>International journal of cancer</i>. - [IF 7.316]. - Hoboken (USA): Wiley. - ISSN 0020-7123. - eISSN 1097-0215. - Vol. 152, issue 4 (2022), p. 645-660. - DOI: 10.1002/ijc.34272. - CC/ WoS/SCOPUS</p>
V3	<p>Occupational Exposure to Polycyclic Aromatic Hydrocarbons and Lung Cancer Risk: Results from a Pooled Analysis of Case-Control Studies (SYNERGY) / Olsson, Ann [2.326%]; Guha, Neela [2.326%]; Bouaoun, Liacine [2.326%]; Kromhout, Hans [2.326%]; Peters, Susan [2.326%]; Siemiatycki, Jack [2.326%]; Ho, Vikki [2.326%]; Gustavsson, Per [2.326%]; Boffetta, Paolo [2.325%]; Vermeulen, Roel [2.326%]; Behrens, Thomas [2.325%]; Brüning, Thomas [2.326%]; Kendzia, Benjamin [2.325%]; Guénel, Pascal [2.326%]; Luce, Danièle [2.325%]; Karrasch, Stefan [2.326%]; Wichmann, Heinz Erich [2.325%]; Consonni, Dario [2.326%]; Landi, Maria Teresa [2.325%]; Caporaso, Neil E. [2.325%]; Merletti, Franco [2.326%]; Mirabelli, Dario [2.325%]; Richiardi, Lorenzo [2.326%]; Jöckel, Karl Heinz [2.325%]; Ahrens, Wolfgang [2.326%]; Fabiánová, Eleonóra [2.33%]. - [recenzované].</p> <p>In: <i>Cancer epidemiology, biomarkers & prevention</i>. - [IF 4.09]. - Philadelphia (USA): American Association for Cancer Research. - ISSN 1055-9965. - ISSN (online) 1538-7755. - Roč. 31, č. 7 (2022), s. 1433-1441. - DOI 10.1158/1055-9965.EPI-21-1428. - CC/WoS/SCOPUS</p>

Kód kategórie	Bibliografický popis
V3	<p>Peľová informačná služba: Peľová sezóna 2021 a jar 2022 na Slovensku. / Lafférová, Janka [33,34%]; Hochmuth, Luděk [33,33%]; Snopková, Zora [33,33%]. In: <i>Klinická imunológia a alergológia</i>. - Bratislava: Bonus. - ISSN 1335-0013. - Roč. 32, č. 1 (2022), s. 37. [20. Martinské dni imunológie: Martin, 27.04.-29.04.2022: abstrakty]</p>
V3	<p>Peľová sezóna 2020, 2021, 2022: každý rok inak [abstrakt]. / Lafférová, Janka [33,34%]; Hochmuth, Luděk [33,33%]; Snopková, Zora [33,33%]. In: <i>Alergie: časopis pro kontinuální vzdělávání v alergologii a klinické imunologii</i>. - Praha: Tigris. - ISSN 1212-3536. - ISSN (online) 1212-687X. - Roč. 24, suppl. 1 (2022), s. 24-25. [39. sjezd českých a slovenských alergologů a klinických imunologů. 18. kongres českých a slovenských imunologů: 05.10.2022-08.10.2022, Praha]</p>
V3	<p>Peľová sezóna 2021: výnimka alebo trend? / Hochmuth, Luděk [33,34%]; Lafférová, Janka [33,33%]; Snopková, Zora [33,33%]. In: <i>Klinická imunológia a alergológia</i>. - Bratislava: Bonus. - ISSN 1335-0013. - Roč. 32, č. 1 (2022), s. 34. [20. Martinské dni imunológie: Martin, 27.04.-29.04.2022: abstrakty]</p>
V3	<p>Projekt COVID-19 Pregnancy & Maternal Outcome. / Krištúfková, Alexandra [11,12%]; Kováč, L. [11,11%]; Koleková, Adriána [11,11%]; Marčišová, Cecília [11,11%]; Izáková, Ľubomíra [11,11%]; Mikas, Ján [11,11%]; Námešná, Jana [11,11%]; Krištúfková, Zuzana [11,11%]. In: <i>Slovenská gynekológia a pôrodnictvo</i>. - Bratislava: A-medi management. - ISSN 1335-0862. - Roč. 29, č. 3 (2022), s. 147-150.</p>
V3	<p>Recommendation to Improve Tick-Borne Encephalitis Surveillance and Vaccine Uptake in Europe [elektronický dokument]. / Kunze, Michal [4.348%]; Banovic, Pavle [4.348%]; Bogovic, Petra [4.348%]; Briciu, Violeta [4.348%]; Čivljak, Rok [4.348%]; ... Kerlik, Jana [4.348%] [23 aut]. In: <i>Microorganisms</i> [IF 4.926]. - Basel, Switzerland: Multidisciplinary Digital Publishing Institute. - ISSN 2076-2607. - Vol. 10, issue 7 (2022), art. no. 1283. - DOI: 10.3390/microorganisms10071283. - SCOPUS/WoS.</p>
V3	<p>Risk Factors for Head and Neck Cancer in More and Less Developed Countries: Analysis from the INHANCE Consortium. / Goyal, Neerav; Hennessy, Max; Lehman, Erik; Lin, Wenxue; Agudo, Antonio; ... Fabianova, Eleonora; ... Muscat, Joshua E. [74 aut]. In: <i>Oral Diseases</i> [online]. - Munksgaard: Copenhagen, Denmark. - ISSN 1354-523X. - eISSN 1601-0825. - 2022 Mar 24. - DOI: 10.1111/odi.14196</p>
V3	<p>Risk reduction of severe outcomes in vaccinated COVID-19 cases: an analysis of surveillance data from Estonia, Ireland, Luxembourg and Slovakia, January to November 2021. / Marrone, Gaetano [Autor, 6,25%]; Nicolay, Nathalie [Autor, 6,25%]; Bundle, Nick [Autor, 6,25%]; Karki, Tommi [Autor, 6,25%]; Spiteri, Gianfranco [Autor, 6,25%]; Suija, Heleene [Autor, 6,25%]; Karblane, Kerstin-Gertrud [Autor, 6,25%]; Mossong, Joel [Autor, 6,25%]; Vergison, Anne [Autor, 6,25%]; Avdičová, Mária [Autor, 6,25%]; Mečochová, Adriana [Autor, 6,25%]; Cullen, Gillian [Autor, 6,25%]; O'Lorcain, Piaras [Autor, 6,25%]; Celentano, Lucia Pastore [Autor, 6,25%]; Derrough, Tarik [Autor, 6,25%]; Beaute, Julien [Autor, 6,25%]. In: <i>Eurosurveillance</i>. - [IF 21,286]. - Stockholm (Sweden): ECDC. - ISSN 1025-</p>

Kód kategórie	Bibliografický popis
	496X, ISSN 1560-7917. - Vol. 27, issue 7 (2022), art. no. 2200060. - DOI: 0.2807/1560-7917.ES.2022.27.7.2200060. - WOS/SCOPUS
V3	<p>SARS-CoV-2 Breakthrough Infections: Incidence and Risk Factors in a Large European Multicentric Cohort of Health Workers. / Porru, Stefano; Lourdes Monaco, Mária Grazia; Spiteri, Gianluca; Carta, Angela; Diletta Pezzani, Maria; ... Fabiánová, Eleonóra; Bérešová, Jana; Kl'ocová Adamčáková, Zora; Nedel'a, Roman [76 aut.].</p> <p>In: <i>Vaccines</i> (Basel). - [IF 4.961]. - Basel, Switzerland: Multidisciplinary Digital Publishing Institute. - ISSN 2076-393X. - Vol. 10, no. 8 (2022), p. 1193. - DOI: 10.3390/vaccines10081193. - SCOPUS/WoS.</p>
V3	<p>Surveillance Program of Clinical Samples for Polio and Non-Polio Enteroviruses in the Slovak Republic during the 1958-2020 Period. / Kissová, Renáta [14.29%]; Pastuchová, Katarína [14.285%]; Lengyelová, Viera [14.285%]; Svitok, Marek [14.285%]; Mikas, Ján [14.285%]; Bopegamage, Shubhada [14.285%]; Klement, Cyril [14.285%].</p> <p>In: <i>Viruses</i> [IF 5.818]. - Basel, Switzerland: Multidisciplinary Digital Publishing Institute. - ISSN 1999-4915. - Vol. 14, issue 9 (2022), 1957 [11p.]. - DOI: 10.3390/v14091957. - SCOPUS/WoS.</p>
V3	<p>Systematic genome surveillance of SARS-CoV-2 virus on illumina sequencing platforms in the Slovak republic - one year experience [elektronický dokument] / Rusňáková, Diana; Sedláčková, Tatiana; Radvák, Peter; Böhmer, Miroslav; Mišenko, Pavol; Budiš, Jaroslav; Bokorová, Silvia; Lipková, Nikola; Forgáčová-Jakúbková, Michaela; Sládeček, Tomáš; Sitarčík, Jozef; Krampfl, Werner; Gažiová, Michaela; Kaliňáková, Anna; Staroňová, Edita; Tichá, Elena; Vrábl'ová, Terézia; Ševčíková, Lucia; Kotvasová, Barbora; Maďarová, Lucia; Feiková, Soňa; Beňová, Kristína; Reizigová, Lenka; Onderková, Zuzana; Ondrušková, Dorota; Loderer, Dušan; Škereňová, Mária; Danková, Zuzana; Janíková, Katarína; Halašová, Erika; Nováková, Elena; Turňa, Ján; Szemes, Tomáš [33 aut.].</p> <p>In: <i>Viruses</i> [IF 5.818]. - Basel, Switzerland: Multidisciplinary Digital Publishing Institute. - ISSN 1999-4915. - Vol. 14, issue 11 (2022), 2432 [12p.]. - DOI: 10.3390/v14112432. - SCOPUS/WoS.</p>
V3	<p>The stringency of the containment measures in response to COVID-19 inversely correlates with the overall disease occurrence over the epidemic wave [elektronický dokument]. / Mezenecv, Roman [50%]; Klement, Cyril [50%].</p> <p>In: <i>Bratislava medical journal: international journal for biomedical sciences and clinical medicine.</i> - [IF 1.564]. Bratislava: Slovenská akadémia vied. - ISSN 0006-9248. - ISSN 1336-0345 - Roč. 123, č. 9 (2022), s. 601-617. - DOI: 10.4149/BLL_2022_098. - SCOPUS/WoS.</p>
O1	<p>Správa o zoonózach, alimentárnych nákazách a nákazách z vody v Slovenskej republike za rok 2021. / Antolová, Daniela; Avdičová, Mária; Bako, Jana; Bedriová, Marta; Belay, Girma; ... Bizub, Vladimír; ...Dräxlerová, Monika; ... Gavačová, Dagmar; Gažiová, Andrea; ... Kaliňáková, Anna; ... Kerlik, Jana; Kissová, Renáta; Kocianová, Henrieta; ... Kotvasová, Barbora; ... Lengyelová, Viera; ... Masárová, Denisa; ... Musilová, Monika; ... Pastuchová, Katarína; ... Sirotná, Zuzana; Sojka, Martin; ... Strhársky, Jozef [81 autorov]. - Bratislava:</p>

Kód kategórie	Bibliografický popis
	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, [2021]. - 123 s. - ISBN 978-80-973917-5-1.
O2	<p>„Čo nám COVID dal a vzal?“ - Dva roky s COVID-om na RÚVZ Banská Bystrica. / Feiková, Soňa [8,334%]; Maďarová, Lucia [8,333%]; Mancoš, Michaela [8,333%]; Strhársky, Jozef [8,333%]; Pristýáková, Alžbeta [8,333%]; Tomajková, Terézia [8,333%]; Kaliňáková, Anna [8,333%]; Szemes, Tomáš [8,333%]; Bohmer, Miroslav [8,333%]; Budiš, Jaroslav [8,333%]; Rusňáková, Diana [8,333%]; Mišenko, Pavol [8,333%].</p> <p>In: 26. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov: [06.-08.10.2022, Tále]. - 1 vyd. - [Bratislava: A-medi], 2022. - ISBN 978-80-89797-83-7, [s. 15].</p>
O2	<p>Alimentárne nákazy kliešťovou encefalitídou vo vzťahu k produkcii mliečnych výrobkov. / Molčányi, Tomáš [33,334%]; Kerlik, Jana [33,333%]; Kalinová, Zuzana [33,333%].</p> <p>In: 26. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov: [06.-08.10.2022, Tále]. - 1 vyd. - [Bratislava: A-medi], 2022. - ISBN 978-80-89797-83-7, [s. 35].</p>
O2	<p>Analýza pandemického výskytu ochorenia COVID-19 v Banskobystrickom kraji. / Jányová, Zuzana [50%]; Avdičová, Mária [50%].</p> <p>In: 26. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov: [06.-08.10.2022, Tále]. - 1 vyd. - [Bratislava: A-medi], 2022. - ISBN 978-80-89797-83-7, [s. 16].</p>
O2	<p>Dopad epidemiologických opatrení na priebeh pandémie COVID-19 na Slovensku. / Musilová, Monika [50%]; Avdičová, Mária [50%].</p> <p>In: 26. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov: [06.-08.10.2022, Tále]. - 1 vyd. - [Bratislava: A-medi], 2022. - ISBN 978-80-89797-83-7, [s. 14].</p>
O2	<p>Epidemiologické vyšetovanie pneumónie neznámej etiológie vznikutej na eko farme. / Magosová, Veronika [Autor, 20%]; Andóová, Nadežda [Autor, 20%]; Zemanovičová, Lucia [Autor, 20%]; Kotrbancová, Martina [Autor, 20%]; Hoffer, Július [Autor, 20%].</p> <p>In: 26. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov: [06.-08.10.2022, Tále]. - 1 vyd. - [Bratislava: A-medi], 2022. - ISBN 978-80-89797-83-7, [s. 21].</p>
O2	<p>Korytnačka ako zdroj salmonelózy u dieťaťa - kazuistika. / Oravec Bérešová, Jana [25%]; Jányová Zuzana [25%]; Gavačová, Dagmar [25%]; Kerlik, Jana [25%].</p> <p>In: 26. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov: [06.-08.10.2022, Tále]. - 1 vyd. - [Bratislava: A-medi], 2022. - ISBN 978-80-89797-83-7, [s. 37].</p>
O2	<p>Lymeská borelióza verzus kliešťová encefalitída v okresoch Banská Štiavnica, Žarnovica a Žiar nad Hronom v rokoch 2012-2021. / Košťanová, Z. [Autor, 50%]; Striežová, E. [Autor, 50%].</p> <p>In: 26. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov: [06.-08.10.2022, Tále]. - 1 vyd. - [Bratislava: A-medi], 2022. - ISBN 978-80-89797-83-7, [s. 34-35].</p>

Kód kategórie	Bibliografický popis
O2	<p>Meningokoková meningitída, zámena za ochorenie COVID-19 - kazuistika. / Kerlik, J. [25%]; Avdičová, M. [25%]; Kotorová, M. [25%]; Ďurišová, S. [25%]. In: 13. Slovenský vakcinologický kongres: určený pre očkovaných lekárov a odborných zdravotníckych pracovníkov: program a zborník abstraktov: 26.05.2022-28.05.2022, Tatranská Lomnica, Slovensko. - 1. vyd. - Bratislava (Slovensko): A-medi management, 2022. - ISBN 978-80-89797-76-9, s. 28.</p>
O2	<p>Národný akčný radónový plán Slovenskej republiky. / Ďurecová, Alžbeta [50%]; Drábová, Veronika [50%]. In: 43. Dni radiačnej ochrany 2022 [elektronický dokument]: kniha abstraktov: Stará Lesná, 19.09.-23.09.2022. - Bratislava: Slovenská zdravotnícka univerzita v Bratislave, 2022. - ISBN (elektronické) 978-80-89702-98-5, s. 58 [online].</p>
O2	<p>Porovnanie epidemiologických ukazovateľov diabetes mellitus v rámci krajín Vyšehradskej štvorky a Rakúska. / Plšková, A. [50%]; Lutišanová, A. [50%]. In: 26. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov: [06.-08.10.2022, Tále]. - 1 vyd. - [Bratislava: A-medi], 2022. - ISBN 978-80-89797-83-7, [s. 40].</p>
O2	<p>Rastúci trend výskytu hemoragickej horúčky s renálnym syndrómom na Slovensku. / Kerlik, Jana [50%]; Tichá, Elena [50%]. In: 26. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov: [06.-08.10.2022, Tále]. - 1 vyd. - [Bratislava: A-medi], 2022. - ISBN 978-80-89797-83-7, [s. 34].</p>
O2	<p>S Covidom vážne aj veselo. / Feiková, Soňa [11,112%]; Maďarová, Lucia [11,111%]; Mancoš, Michaela [11,111%]; Strhársky, Jozef [v%]; Pristýáková, Alžbeta [11,111%]; Tomajková, Terézia [11,111%]; Kaliňáková, Anna [11,111%]; Szemes, Tomáš [11,111%]; Bohmer, Miroslav [11,111%]. In: 13. Slovenský vakcinologický kongres: určený pre očkovaných lekárov a odborných zdravotníckych pracovníkov: program a zborník abstraktov: 26.05.2022-28.05.2022, Tatranská Lomnica, Slovensko. - 1. vyd. - Bratislava (Slovensko): A-medi management, 2022. - ISBN 978-80-89797-76-9, s. 15.</p>
O2	<p>Standadization [správne Standartization] and optimalization of in-house ELISA method for detection of IgG antibodies against enteroviruses [abstrakt]. / Pospisilova, Michaela [12,5%]; Borsanyiova, Maria [12,5%]; Simkova, Vanesa [12,5%]; Benkoova, Brigita [12,5%]; Mihale, Jakub [12,5%]; Kissova, Renata [12,5%]; Pastuchova, Katarina [12,5%]; Bopegamage, Shubhada [12,5%]. In: 29. kongres Československé společnosti mikrobiologické s mezinárodní účastí: 28. Moravsko-slovenské mikrobiologické dny: 31. Tomáškovy dny mladých mikrobiologů: 15.-17.09.2022, Brno. - Lípa: Produkce BPP, 2022. - 1. vyd. - ISBN 978-80-88379-18-8, s. 47.</p>
O2	<p>Stanovenie protilátok proti SARS-CoV2 v rámci projektu Orchestra. / Bérešová Jana [50%]; Fabiánová, Eleonóra [50%]. In: 13. Slovenský vakcinologický kongres: určený pre očkovaných lekárov a odborných zdravotníckych pracovníkov: program a zborník abstraktov: 26.05.2022-28.05.2022, Tatranská Lomnica, Slovensko. - 1. vyd. - Bratislava (Slovensko): A-medi management, 2022. - ISBN 978-80-89797-76-9, s. 13.</p>
O2	<p>TBC u detí v okrese Rimavská Sobota, rok 2022. / Strečková, Adriana [Autor, 25%]; Majanová, Tatiana [Autor, 25%]; Halajová, Iveta [Autor, 25%]; Pálová, Michaela [Autor, 25%]. In: 26. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov: [06.-</p>

Kód kategórie	Bibliografický popis
	08.10.2022, Tále]. - 1 vyd. - [Bratislava: A-medi], 2022. - ISBN 978-80-89797-83-7, [s. 20].
O2	Trend výskytu invazívnych pneumokokových ochorení v SR za obdobie rokov 2011-2021. / Maďarová, L. [25%]; Avdičová, M. [25%]; Mancoš, M. [25%]; Feiková, S. [25%]. In: 13. Slovenský vakcinologický kongres: určený pre očkovaných lekárov a odborných zdravotníckych pracovníkov: program a zborník abstraktov: 26.05.2022-28.05.2022, Tatranská Lomnica, Slovensko. - 1. vyd. - Bratislava (Slovensko): A-medi management, 2022. - ISBN 978-80-89797-76-9, s. 27.
O2	Vyhodnotenie kampane Vyzvi srdce k pohybu 2021. / Hellebrandt, Petra [33,334%]; Kl'ocová Adamčáková, Zora [33,333%]; Fifková, Dagmar [33,333%]. In: 26. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov: [06.-08.10.2022, Tále]. - 1 vyd. - [Bratislava: A-medi], 2022. - ISBN 978-80-89797-83-7, [s. 40-41].
O2	Výskyt viacerých nákaz preventabilných očkovaním u dieťaťa v krátkom čase: kazuistika. / Pántiková Valachová, Martina [100%]. In: 26. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov: [06.-08.10.2022, Tále]. - 1 vyd. - [Bratislava: A-medi], 2022. - ISBN 978-80-89797-83-7, [s. 21].
O3	Čierny kašeľ ohrozuje neočkované najmenšie deti. / Kerlik, Jana [50%]; Avdičová, Mária [50%]. In: Teória a prax: farmaceutický laborant. - Lehota pod Vtáčnikom: Vydavateľstvo Jana. - ISSN 1338-743X - Roč. 11, č. 59/2 (2022), s. 24.
O3	Hantavírusová infekcia prenášaná hlodavcami na Slovensku postihuje najmä obličky. / Kerlik, Jana [50%]; Avdičová, Mária [50%]. In: Teória a prax: farmaceutický laborant. - Lehota pod Vtáčnikom: Vydavateľstvo Jana. - ISSN 1338-743X - Roč. 11, č. 62/5 (2022), s. 48.
O3	Hepatitída typu C. / Kerlik, Jana [50%]; Avdičová, Mária [50%]. In: Teória a prax: farmaceutický laborant. - Lehota pod Vtáčnikom: Vydavateľstvo Jana. - ISSN 1338-743X - Roč. 11, č. 58/1 (2022), s. 52.
O3	HIV - dlhodobý rastúci trend nových prípadov infekcie na Slovensku. / Kerlik, Jana [50%]; Avdičová, Mária [50%]. In: Teória a prax: farmaceutický laborant. - Lehota pod Vtáčnikom: Vydavateľstvo Jana. - ISSN 1338-743X - Roč. 11, č. 61/4 (2022), s. 10.
O3	Legionelózou sa možno nakaziť prostredníctvom sprchy alebo klimatizácie. / Kerlik, Jana [50%]; Avdičová, Mária [50%]. In: Teória a prax: farmaceutický laborant. - Lehota pod Vtáčnikom: Vydavateľstvo Jana. - ISSN 1338-743X - Roč. 11, č. 63/6 (2022), s. 12.
O3	Tuberkulóza. Pôvodca ochorenia stále medzi nami. / Kerlik, Jana [50%]; Avdičová, Mária [50%]. In: Teória a prax: farmaceutický laborant. - Lehota pod Vtáčnikom: Vydavateľstvo Jana. - ISSN 1338-743X - Roč. 11, č. 60/3 (2022), s. 42.
I1	Chrípková sezóna 2022/2023. [elektronický dokument]/ Mečochová, Adriana [10%]; Avdičová, Mária [10%]; Staroňová, Edita [10%]; Kerlik, Jana [10%]; Adamčíková Júlia [10%]; Chmelanová, Eva [10%]; Senajová, Ingrid [10%];

Kód kategórie	Bibliografický popis
	Hamade, Jana [10%]; Bakoss, Ivan [10%]; Mikas, Ján [10%]. - 1. vyd. - Bratislava: Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky, október 2022. - 19 s. [online]. - Dostupné z: https://www.uvzsr.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=5386:chripkova-sezona-20222023-okovanie-proti-chripke-a-alie-informacie-o-prevencii-ochorenia&catid=126:chripka&Itemid=112
I1	Štandardný preventívny postup pre manažment dospelých s nadhmotnosťou a obezitou so zameraním na poradenskú starostlivosť [elektronický dokument]. / Vrabcová, Hana [Autor, 33,334%]; Kosmovský, Viktor [Autor, 33,333%]; Gondášová, Iveta [Autor, 33,333%]. Bratislava (Slovensko): Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, 2022. - 78 s. [online].
	BRATISLAVSKÝ KRAJ
V2	Absolútny dusík a fosfor v Bratislavských a Seneckých jazerách - eutrofizácia a možné zdravotné riziká [elektronický dokument] / Piatriková, Martina [Autor, 10%]; Horváth, Miroslav [Autor, 80%]; Janíčková, Petra [Autor, 10%]. In: <i>Interaktívna konferencia mladých vedcov 2022</i> : 14. ročník: zborník abstraktov: 07.09.2022. - Banská Bystrica (Slovensko): Občianske združenie Preveda, 2022. - [online]. - ISBN 978-80-972360-8-3, s. [1]. - Dostupné z: https://www.preveda.sk/prispevok/absolutny-dusik-fosfor-v-bratislavskych-seneckych-jazerach-eutrofizacia-mozne-zdravotne
V3	Reversible ON/OFF and OFF/ON, light stimulated binding, or release processes of metal cations from isatin diarylhydrazone complexes in solution. / Tisovský, Pavol [Autor, 65%]; Donovalová, Jana [Autor, 10%]; Kožíšek, Jozef [Autor, 15%]; Horváth, Miroslav [Autor, 5%]; Gáplovský, Anton [Autor, 5%]. In: <i>Journal of Photochemistry and Photobiology A: Chemistry</i> [IF 5.141]. - Lausanne (Švajčiarsko): Elsevier. - ISSN 1010-6030 - Vol. 427 (2022), art. no. 113827, s. [1-8]. - DOI: 10.1016/j.jphotochem.2022.113827. - CC/SCOPUS/WOS
O1	Hygiena v zariadeniach školského stravovania: podmienky prevádzky, prevencia, nevyhnutná dokumnetácia. / Rončáková, A. [Autor, 100%] Bratislava: Raabe, 2022. - 108 s., 1 USB. - ISBN 978-80-8140-748-2.
O3	Odkladanie vzoriek stravy a ich význam. / Rončáková, A. [Autor, 100%] In: <i>Škola a stravovanie</i> . - Bratislava. Dr. Josef Raabe Slovensko. - ISSN 1339-2301. - Roč. 10, č. 8 (2022), s. 8-11.
O3	Osobná hygiena personálu v ZŠS. / Rončáková, A. [Autor, 100%] In: <i>Škola a stravovanie</i> . - Bratislava. Dr. Josef Raabe Slovensko. - ISSN 1339-2301. - Roč. 10, č. 6 (2022), s. 6-7.
O3	Poradňa: Odpovede na otázky: Čo všetko kontrolujú hygienici v stravovacích zariadeniach? / Rončáková, A. [Autor, 100%] In: <i>Škola a stravovanie</i> . - Bratislava. Dr. Josef Raabe Slovensko. - ISSN 1339-2301. - Roč. 10, č. 1 (2022), s. 20.
O3	Zásady zostavovania jedálnych lístkov v ZŠS. / Rončáková, A. [Autor, 100%] In: <i>Škola a stravovanie</i> . - Bratislava. Dr. Josef Raabe Slovensko. - ISSN 1339-2301. - Roč. 10, č. 9 (2022), s. 14-16.

Kód kategórie	Bibliografický popis
	NITRIANSKY KRAJ
V3	<p>Recreational pools filled with mineralized thermal water are potential reservoirs of pathogenic <i>Vibrio spp.</i> / Sojka, M. [Autor, 25%]; Umrian, M. [Autor, 25%]; Kaniková, M. [Autor, 25%]; Petrovičová, K. [Autor, 25%]. In: <i>Epidemiologie, mikrobiologie, imunologie</i>: časopis spoločnosti pro epidemiologii a mikrobiologii České lékařské společnosti J.E. Purkyně. - Praha (Česko): Česká lékařská společnost Jana Evangelisty Purkyně. - ISSN 1210-7913. - ISSN (online) 1805-451X. - Roč. 71, č. 3 (2022), s. 161-164. - CC/WoS/SCOPUS</p>
O1	<p>Správa o zoonózach, alimentárnych nákazách a nákazách z vody v Slovenskej republike za rok 2021. / Antolová, Daniela; Avdičová, Mária; Bako, Jana; Bedriová, Marta; Belay, Girma; ... Bizub, Vladimír; ...Dräxlerová, Monika; ... Gavačová, Dagmar; Gažiová, Andrea; ... Kaliňáková, Anna; ... Kerlik, Jana; Kissová, Renáta; Kocianová, Henrieta; ... Kotvasová, Barbora; ... Lengyelová, Viera; ... Masárová, Denisa; ... Musilová, Monika; ... Pastuchová, Katarína; ... Sirotná, Zuzana; Sojka, Martin; ... Strhársky, Jozef [81 autorov]. - Bratislava: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, [2021]. - 123 s. - ISBN 978-80-973917-5-1.</p>
O2	<p>Výskyt vibrií a aeromonád v pitných a povrchových vodách. / Sojka, Martin [16,667%]; Pilková, Denisa [16,666%]; Medza, Katarína [16,666%]; Szarková, Tímea [16,666%]; Masárová, Denisa [16,666%], Nad'ová, Katarína [16,666%]. In: <i>26. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov</i>: [06.-08.10.2022, Tále]. - 1 vyd. - [Bratislava: A-medi], 2022. - ISBN 978-80-89797-83-7, [s. 42].</p>
I3	<p>Covid 19 - Situácia v Levickom okrese. / Kaňková, Eva [Autor, 100%] In: <i>MY: Nezávislé noviny pre vašu obec, mesto a región: Levice, Šahy, Želiezovce, Tlmače.</i> - Bratislava: Petit, 2022. - Roč. 2, (20.1.2022).</p>
I3	<p>Covid 19 - Situácia v okrese Levice. / Kaňková, Eva [Autor, 100%] In: <i>MY: Nezávislé noviny pre vašu obec, mesto a región: Levice, Šahy, Želiezovce, Tlmače.</i> - Bratislava: Petit, 2022. - Roč. 2, (22.7.2022).</p>
I3	<p>Covid 19: Stav v Levickom okrese. / Kaňková, Eva [Autor, 100%] In: <i>MY: Nezávislé noviny pre vašu obec, mesto a región: Levice, Šahy, Želiezovce, Tlmače.</i> - Bratislava: Petit, 2022. - Roč. 2, (4.2.2022).</p>
I3	<p>Covid je v Levickom okrese na miernom vzostupe. / Kaňková, Eva [Autor, 100%] In: <i>MY: Nezávislé noviny pre vašu obec, mesto a región: Levice, Šahy, Želiezovce, Tlmače.</i> - Bratislava: Petit, 2022. - Roč. 2, (19.8.2022).</p>
I3	<p>Covid nie je prekážka, voliť môžu aj ľudia, ktorí sú v izolácii alebo karanténe. / Kaňková, Eva [Autor, 100%] In: <i>MY: Nezávislé noviny pre vašu obec, mesto a región: Levice, Šahy, Želiezovce, Tlmače.</i> - Bratislava: Petit, 2022. - Roč. 2, (20.10.2022).</p>
I3	<p>Dva roky od prvého prípadu Covid 19 v okrese Levice. / Kaňková, Eva [Autor, 100%]</p>

Kód kategórie	Bibliografický popis
	In: MY: Nezávislé noviny pre vašu obec, mesto a región: Levice, Šahy, Želiezovce, Tlmače. - Bratislava: Petit, 2022. - Roč. 2, (17.3.2022).
I3	Chorobnosť na chrípke podobné ochorenia. / Gunárová, Zuzana [Autor, 100%] In: MY: Nezávislé noviny pre vašu obec, mesto a región: Levice, Šahy, Želiezovce, Tlmače. - Bratislava: Petit, 2022. - Roč. 2, (7.10.2022).
I3	Komunálne voľby 2022 - Špeciálne hlasovanie. / Gunárová, Zuzana [Autor, 100%] In: MY: Nezávislé noviny pre vašu obec, mesto a región: Levice, Šahy, Želiezovce, Tlmače. - Bratislava: Petit, 2022. - Roč. 2, (29.10.2022).
I3	Na zvýšenie chorobnosť reagujú školy prerušením prevádzky. Majú chrípkové prázdniny. / Szabóová, Erika. [Autor, 100%] In: MY: Nezávislé noviny pre vašu obec, mesto a región: Levice, Šahy, Želiezovce, Tlmače. - Bratislava: Petit, 2022. - Roč. 2, (9.12.2022).
I3	Proti kliešťom a borelióze sa dá účinne chrániť. V okrese Levice je ich výskyt častý. / Kaňková, Eva [Autor, 100%] In: MY: Nezávislé noviny pre vašu obec, mesto a región: Levice, Šahy, Želiezovce, Tlmače. - Bratislava: Petit, 2022. - Roč. 2, (14.4.2022).
I3	Vývoj situácie: omikron. / Kaňková, Eva [Autor, 100%] In: MY: Nezávislé noviny pre vašu obec, mesto a región: Levice, Šahy, Želiezovce, Tlmače. - Bratislava: Petit, 2022. - Roč. 2, (28.1.2022).
KOŠICKÝ KRAJ	
V2	Chromozomálne aberácie vo vzťahu k vybraným genotoxickým faktorom. / Gajdošová, D. [Autor, 20%]; Gajdoš, A. [Autor, 20%]; Bujňák, A. [Autor, 20%]; Tomaszová, M. [Autor, 20%]; Kimáková T. [Autor, 20%] In: Sborník vedeckých prací s mezinárodní účastí: Genetická toxikologie a prevence rakoviny, Hlučín, 2022, s. 48, ISBN 978-80-88038-10-8
V3	History of the Wastewater Assessment of Polio and Non-Polio Enteroviruses in the Slovak Republic in 1963-2019 [elektronický dokument]. / Kissová, Renáta [Autor, 14.29%]; Pastuchová, Katarína [Autor, 14.285%]; Lengyelová, Viera [Autor, 14.285%]; Svitok, Marek [Autor, 14.285%]; Mikas, Ján [Autor, 14.285%]; Klement, Cyril [Autor, 14.285%]; Bopegamage, Shubhada [Autor, 14.285%]. In: Viruses [IF 5.818]. - Basel, Switzerland: Multidisciplinary Digital Publishing Institute. - ISSN 1999-4915. - Vol. 14, issue 8 (2022), p. 1-10, art. no. 1599. - DOI: 10.3390/v14081599. - SCOPUS/WoS.
V3	Systematic genome surveillance of SARS-CoV-2 virus on illumina sequencing platforms in the Slovak republic - one year experience [elektronický dokument] / Rusňáková, Diana; Sedláčková, Tatiana; Radvák, Peter; Böhmer, Miroslav; Mišenko, Pavol; Budiš, Jaroslav; Bokorová, Silvia; Lipková, Nikola; Forgáčová-Jakúbková, Michaela; Sládeček, Tomáš; Sitarčík, Jozef; Krampfl, Werner; Gažiová, Michaela; Kaliňáková, Anna; Staroňová, Edit; Tichá, Elena; Vrábľová, Terézia; Ševčíková, Lucia; Kotvasová, Barbora; Maďarová, Lucia; Feiková, Soňa; Beňová, Kristína; Reizigová, Lenka; Onderková, Zuzana; Ondrušková, Dorota; Loderer, Dušan; Škereňová, Mária; Danková, Zuzana; Janíková, Katarína; Halašová, Erika;

Kód kategórie	Bibliografický popis
	<p>Nováková, Elena; Turňa, Ján; Szemes, Tomáš [33 aut.]. In: <i>Viruses</i> [IF 5.818]. - Basel, Switzerland: Multidisciplinary Digital Publishing Institute. - ISSN 1999-4915. - Vol. 14, issue 11 (2022), 2432 [12p.] - DOI: 10.3390/v14112432. - SCOPUS/WoS.</p>
O1	<p>Správa o zoonózach, alimentárnych nákazách a nákazách z vody v Slovenskej republike za rok 2021. / Antolová, Daniela; Avdičová, Mária; Bako, Jana; Bedriová, Marta; Belay, Girma; ... Bizub, Vladimír; ...Dräxlerová, Monika; ... Gavačová, Dagmar; Gažiová, Andrea; ... Kaliňáková, Anna; ... Kerlik, Jana; Kissová, Renáta; Kocianová, Henrieta; ... Kotvasová, Barbora; ... Lengyelová, Viera; ... Masárová, Denisa; ... Musilová, Monika; ... Pastuchová, Katarína; ... Sirotná, Zuzana; Sojka, Martin; ... Strhársky, Jozef [81 autorov]. - Bratislava: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, [2021]. - 123 s. - ISBN 978-80-973917-5-1.</p>
	<p>TREŇCIANSKY KRAJ</p>
V3	<p>Charakteristika epidémií COVID 19 v rôznom sociálnom prostredí a ich odlišnosti. / Bronišová, Z. [Autor, 25%]; Štefkovičová, Mária [Autor, 25%]; Kašíková, Katarína [Autor, 25%]; Litvová, Slávka [Autor, 25%]. In: <i>Zdravotnícke listy</i>: vedecký recenzovaný časopis. – Trenčín (Slovensko): Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne, Fakulta zdravotníctva. – ISSN 1339-3022. – ISSN (online) 2644-4909. – Roč. 10, č. 3 (2022), s. 93-100. - SCOPUS</p>
V3	<p>Increasing number of cases and outbreaks caused by <i>Candida auris</i> in the EU/EEA, 2020 to 2021. / Kohlenberg, A.; Monnet, D.L.; Plachouras, D.; CANDIDA AURIS SURVEY COLLABORATIVE GROUP [... Litvová, Slávka; Štefkovičová, Mária; ...] In: <i>Eurosurveillance</i>: Europe's journal on infectious disease epidemiology, prevention and control. – Štokholm (Švédsko): European Centre for Disease Prevention and Control. – ISSN 1025-496X. – ISSN (online) 1560-7917. – Roč. 27, č. 46 (2022), pii=2200846. https://doi.org/10.2807/1560-7917.ES.2022.27.46.2200846. - SCOPUS</p>
V3	<p>Systematic genome surveillance of SARS-CoV-2 virus on illumina sequencing platforms in the Slovak republic - one year experience [elektronický dokument] / Rusňáková, Diana; Sedláčková, Tatiana; Radvák, Peter; Böhmer, Miroslav; Mišenko, Pavol; Budiš, Jaroslav; Bokorová, Silvia; Lipková, Nikola; Forgáčová-Jakúbková, Michaela; Sládeček, Tomáš; Sitarčík, Jozef; Krampl, Werner; Gažiová, Michaela; Kaliňáková, Anna; Staroňová, Edita; Tichá, Elena; Vrábľová, Terézia; Ševčíková, Lucia; Kotvasová, Barbora; Maďarová, Lucia; Feiková, Soňa; Beňová, Kristína; Reizigová, Lenka; Onderková, Zuzana; Ondrušková, Dorota; Loderer, Dušan; Škereňová, Mária; Danková, Zuzana; Janíková, Katarína; Halašová, Erika; Nováková, Elena; Turňa, Ján; Szemes, Tomáš [33 aut.]. In: <i>Viruses</i> [IF 5.818]. - Basel, Switzerland: Multidisciplinary Digital Publishing Institute. - ISSN 1999-4915. - Vol. 14, issue 11 (2022), 2432 [12p.] - DOI: 10.3390/v14112432. - SCOPUS/WoS.</p>
V3	<p>Vplyv preťažovania stabilizátorov klenby nohy počas pracovného výkonu na vznik pozdĺžneho plochonožia u dospeljej populácie žien. / Shtin Baňárová, Patrícia [Autor, 25%]; Štefkovičová, Mária [Autor, 25%]; Popracová, Zuzana</p>

Kód kategórie	Bibliografický popis
	[Autor, 20%]; Meluš, Vladimír [Autor, 25%]; Kováčová, Katarína [Autor, 5%]. In: <i>Zdravotnícke listy</i> : vedecký recenzovaný časopis. – Trenčín (Slovensko): Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne, Fakulta zdravotníctva. – ISSN 1339-3022. – ISSN (online) 2644-4909. – Roč. 10, č. 2 (2022), s. 49-53. - SCOPUS.
V3	Výskyt gram pozitívnych baktérií v prostredí nemocníc v regióne Trenčín v rokoch 2016 – 2019. / Divékyová, Katarína [Autor, 25%]; Kašíková, Katarína [Autor, 25%]; Štefkovičová, Mária [Autor, 25%]; Litvová, Slávka [Autor, 25%]. In: <i>Zdravotnícke listy</i> : vedecký recenzovaný časopis. – Trenčín (Slovensko): Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne, Fakulta zdravotníctva. – ISSN 1339-3022. – ISSN (online) 2644-4909. – Roč. 10, č. 2 (2022), s. 79-85. - SCOPUS
O1	Správa o zoonózach, alimentárnych nákazách a nákazách z vody v Slovenskej republike za rok 2021. / Antolová, Daniela; Avdičová, Mária; Bako, Jana; Bedriová, Marta; Belay, Girma; ... Bizub, Vladimír; ...Dräxlerová, Monika; ... Gavačová, Dagmar; Gažiová, Andrea; ... Kaliňáková, Anna; ... Kerlik, Jana; Kisošová, Renáta; Kocianová, Henrieta; ... Kotvasová, Barbora; ... Lengyelová, Viera; ... Masárová, Denisa; ... Musilová, Monika; ... Pastuchová, Katarína; ... Sirotná, Zuzana; Sojka, Martin; ... Strhársky, Jozef [81 autorov]. - Bratislava: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, [2021]. - 123 s. - ISBN 978-80-973917-5-1.
O2	Surveillance SARS-CoV2 v odpadových vodách na Slovensku. / Štefkovičová, M. [12,5 %]; Mikas, J. [12,5 %]; Kaliňáková, A. [12,5 %]; Kotvasová, B. [12,5 %]; Sirotná, Z. [12,5 %]; Mečochová, A. [12,5 %]; Divekyová, K. [12,5 %]; Szemes, T. [12,5 %]. In: <i>13. Slovenský vakcinologický kongres: určený pre očkovaných lekárov a odborných zdravotníckych pracovníkov: program a zborník abstraktov</i> : 26.05.2022-28.05.2022, Tatranská Lomnica, Slovensko. – 1. vyd. – Bratislava (Slovensko): A-medi management, 2022. – ISBN 978-80-89797-76-9, s. 13.
O2	Tretie bodové prevalenčné sledovanie nozokomiálnych nákaz a užívanie antibiotík v SR - čo nás čaká? / Litvová, Slavka [33,334%]; Štefkovičová, Mária [33,333%]; Prostináková, Zuzana [33,333%]. In: <i>26. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov</i> : [06.-08.10.2022, Tále]. - 1 vyd. - [Bratislava: A-medi], 2022. - ISBN 978-80-89797-83-7, [s. 31].
	TRNAVSKÝ KRAJ
V2	Príklad dobrej praxe na Dňoch zdravia v Trnave – porovnanie výsledkov meraní v rokoch 2006-2022. / Šimorová, Andrea [Autor, 33,334%]; Hauko, Tomáš [Autor, 33,333%]; Pecháčková, Ľubica [Autor, 33,333%] In: <i>Environmentálne zdravie : Životný štýl a zdravie: 41. Dni zdravotnej výchovy MUDr. Ivana Stodolu: zborník príspevkov z vedeckej konferencie</i> [elektronický dokument] / Ochaba, Róbert [Zostavovateľ, editor]; Mikas, Ján [Recenzent]; Ozorovský, Vojtech [Recenzent]. – 1. vyd. – Bratislava (Slovensko): Úrad verejného zdravotníctva SR, 2022. – ISBN 978-80-7159-246-4, s. 80-84. [41. Dni zdravotnej výchovy MUDr. Ivana Stodolu: 25.08.2022-26.08.2022, Prešov, Slovensko]

Kód kategórie	Bibliografický popis
I3	Hygienici kontrolovali stav pieskovísk. / Hauko, Tomáš [Autor, 100%] In: <i>MY Trnavské noviny</i> . - Bratislava: Petit Press. - Roč. 2, (2.júl 2022).
	PREŠOVSKÝ KRAJ
V2	Kvalita materiálov určených na styk s pitnou vodou – výsledky projektu realizovaného RÚVZ v SR. / Syčová, Milada [Autor, 100%]. In: <i>Nové trendy v úprave vody a v systémoch zásobovania pitnou vodou: zborník prednášok z konferencie: 8. pokračovanie konferencií Modernizácia a optimalizácia úpravni vôd v SR: [06.04.2022-07.04.2022, Horný Smokovec]. - [Bratislava]: Slovenská asociácia vodárenských expertov, 2022, s. 184-189. - ISBN 978-80-570-3877-1.</i>
V2	Dojčenie a jeho vplyv na obezitu detí. / Oravcová, Petra [Autor, 50%]; Sládečková, Ľubica [Autor, 50%]. In: <i>Environmentálne zdravie : Životný štýl a zdravie: 41. Dni zdravotnej výchovy MUDr. Ivana Stodolu: zborník príspevkov z vedeckej konferencie [elektronický dokument] / Ochaba, Róbert [Zostavovateľ, editor]; Mikas, Ján [Recenzent]; Ozorovský, Vojtech [Recenzent]. - 1. vyd. - Bratislava (Slovensko): Úrad verejného zdravotníctva SR, 2022. - ISBN 978-80-7159-246-4, s. 143-147. [41. Dni zdravotnej výchovy MUDr. Ivana Stodolu: 25.08.2022-26.08.2022, Prešov, Slovensko]</i>
O2	Analýza závažných prípadov COVID-19 v podtatranskom regióne. / Pompová, Mária [Autor, 100%]. In: <i>26. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov: [06.-08.10.2022, Tále]. - 1 vyd. - [Bratislava: A-medi], 2022. - ISBN 978-80-89797-83-7, [s. 16].</i>
O2	Výskyt vibrií a aeromonád v pitných a povrchových vodách. / Sojka, Martin [Autor, 16,667%]; Pilková, Denisa [Autor, 16,666%]; Medza, Katarína [Autor, 16,666%]; Szarková, Tímea [Autor, 16,666%]; Masárová, Denisa [Autor, 16,666%]; Nad'ová, Katarína [Autor, 16,666%]. In: <i>26. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov: [06.-08.10.2022, Tále]. - 1 vyd. - [Bratislava: A-medi], 2022. - ISBN 978-80-89797-83-7, [s. 42].</i>
I1	Chrípková sezóna 2022/2023. [elektronický dokument]/ Mečochová, Adriana [10%]; Avdičová, Mária [10%]; Staroňová, Edita [10%]; Kerlik, Jana [10%]; Adamčíková Júlia [10%]; Chmelanová, Eva [10%]; Senajová, Ingrid [10%]; Hamade, Jana [10%]; Bakoss, Ivan [10%]; Mikas, Ján [10%]. - 1. vyd. - Bratislava: Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky, október 2022. - 19 s. [online]. - Dostupné z: https://www.uvzsr.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=5386:chripkova-sezona-20222023-okovanie-proti-chripke-a-alie-informacie-o-prevencii-ochorenia&catid=126:chripka&Itemid=112
	ŽILINSKÝ KRAJ
V2	Dentálna hygiena u detí v období zmiešaného chrupu. / Fialová, Alena [Autor, 50%]; Palenicová, Mária [Autor, 50%]. In: <i>Environmentálne zdravie : Životný štýl a zdravie: 41. Dni zdravotnej výchovy MUDr. Ivana Stodolu: zborník príspevkov z vedeckej konferencie [elektronický</i>

Kód kategórie	Bibliografický popis
	dokument] / Ochaba, Róbert [Zostavovateľ, editor]; Mikas, Ján [Recenzent]; Ozorovský, Vojtech [Recenzent]. – 1. vyd. – Bratislava (Slovensko): Úrad verejného zdravotníctva SR, 2022. – ISBN 978-80-7159-246-4, s. 116-120. [41. Dni zdravotnej výchovy MUDr. Ivana Stodolu: 25.08.2022-26.08.2022, Prešov, Slovensko]
V2	Environmentálny hluk, strategické hlukové mapy, akčné plány ochrany pred hlukom. / Tomášková, D. [Autor, 25%]; Urbancová, D. [Autor, 25%]; Všeticková, S. [Autor, 25%]; Piešová, M. [Autor, 25%]. In: <i>Životné podmienky a zdravie: zborník vedeckých prác.</i> - Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 2022. - ISBN 978-80-223-5415-8, s. 9-14.
V2	Možnosti intervencií u pacientov s dyslipidémiou. / Fialová, Alena [Autor, 33,334%]; Palenicová, Mária [Autor, 33,333%]; Kotuláčová, Renáta [Autor, 33,333%]. In: <i>Environmentálne zdravie : Životný štýl a zdravie: 41. Dni zdravotnej výchovy MUDr. Ivana Stodolu: zborník príspevkov z vedeckej konferencie</i> [elektronický dokument] / Ochaba, Róbert [Zostavovateľ, editor]; Mikas, Ján [Recenzent]; Ozorovský, Vojtech [Recenzent]. – 1. vyd. – Bratislava (Slovensko): Úrad verejného zdravotníctva SR, 2022. – ISBN 978-80-7159-246-4, s. 88-92. [41. Dni zdravotnej výchovy MUDr. Ivana Stodolu: 25.08.2022-26.08.2022, Prešov, Slovensko].
V3	Legislatíva súvisiaca s objektivizáciou hluku v pracovnom prostredí. / Tomášková, D. [Autor, 33,334%]; Všeticková, S. [Autor, 33,333%]; Piešová, M. [Autor, 33,333%]. In: <i>Fyzikálne faktory prostredia.</i> - ISSN 1838-3922. - Košice: IbSolve. - Roč. 12, č. 1 (2022), s. 62-65.
V3	Analysis of alcohol consumption in medical students. / Štefanová, E. [Autor, 14,286%]; Trháčová, N. [Autor, 14,286%]; Malobická, E. [Autor, 14,286%]; Baška, T. [Autor, 14,286%]; Tatarková, M. [Autor, 14,286%]; Švihrová, V. [Autor, 14,285%]; Hudečková, H. [Autor, 14,285%]. In: <i>Zdravotnícke listy: vedecký recenzovaný časopis.</i> – Trenčín (Slovensko): Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne, Fakulta zdravotníctva. – ISSN 1339-3022. – ISSN (online) 2644-4909. – Roč. 10, č. 2 (2022), s. 86-92. - SCOPUS
V3	Zmeny životného štýlu u študentov medicíny - kohortova štúdia. / Malobická, E. [Autor, 16,667%]; Štefanová, E. [Autor, 16,667%]; Zibolenová, J. [Autor, 16,667%]; Baška, T. [Autor, 16,667%]; Švihrová, V. [Autor, 16,666%]; Hudečková, H. [Autor, 16,666%]. In: <i>Zdravotnícke listy: vedecký recenzovaný časopis.</i> – Trenčín (Slovensko): Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne, Fakulta zdravotníctva. – ISSN 1339-3022. – ISSN (online) 2644-4909. – Roč. 10, č. 2 (2022), s. 61-68. - SCOPUS

Štatistika publikačnej činnosti			
Kód	Názov kategórie		Súčet
BANSKOBYSSTRICKÝ KRAJ			60
V2	Vedecký výstup publ. činnosti ako časť celku knihy alebo zborníka	10	
V3	Vedecký výstup publikačnej činnosti z časopisu	23	
O1	Odborný výstup publikačnej činnosti ako celok	1	
O2	Odborný výstup publikačnej činnosti ako časť knihy alebo zborníka	18	
O3	Odborný výstup publikačnej činnosti z časopisu	6	
I1	Iný výstup publikačnej činnosti ako celok	2	
BRATISLAVSKÝ KRAJ			7
V2	Vedecký výstup publ. činnosti ako časť celku knihy alebo zborníka	1	
V3	Vedecký výstup publikačnej činnosti z časopisu	1	
O1	Odborný výstup publikačnej činnosti ako celok	1	
O3	Odborný výstup publikačnej činnosti z časopisu	4	
NITRIANSKY KRAJ			14
V3	Vedecký výstup publikačnej činnosti z časopisu	1	
O1	Odborný výstup publikačnej činnosti ako celok	1	
O2	Odborný výstup publikačnej činnosti ako časť knihy alebo zborníka	1	
I3	Iný výstup publikačnej činnosti z časopisu	11	
KOŠICKÝ KRAJ			4
V2	Vedecký výstup publ. činnosti ako časť celku knihy alebo zborníka	1	
V3	Vedecký výstup publikačnej činnosti z časopisu	2	
O1	Odborný výstup publikačnej činnosti ako celok	1	
TRENČIANSKY KRAJ			8
V3	Vedecký výstup publikačnej činnosti z časopisu	5	
O1	Odborný výstup publikačnej činnosti ako celok	1	
O2	Odborný výstup publikačnej činnosti ako časť knihy alebo zborníka	2	
TRNAVSKÝ KRAJ			2
V2	Vedecký výstup publ. činnosti ako časť celku knihy alebo zborníka	1	
V3	Vedecký výstup publikačnej činnosti z časopisu	1	
PREŠOVSKÝ KRAJ			5
V2	Vedecký výstup publ. činnosti ako časť celku knihy alebo zborníka	2	
O2	Odborný výstup publikačnej činnosti ako časť knihy alebo zborníka	2	
I1	Iný výstup publikačnej činnosti ako celok	1	
ŽILINSKÝ KRAJ			6
V2	Vedecký výstup publ. činnosti ako časť celku knihy alebo zborníka	3	
V3	Vedecký výstup publikačnej činnosti z časopisu	3	
Celkový súčet publikačnej činnosti RÚVZ na Slovensku			106

PRÍLOHA b)

Prehľad prednáškovej činnosti za rok 2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
BANSKOBYSTRICKÝ KRAJ				
RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici				
Paizanosová, M.	"Čo viete o rakovine?"		SOS Hotelová BB	24.02.2022
Paizanosová, M.	"Pravidlá zdravého a pokojného spánku."		ZŠ a MŠ Hrochoť (2x)	02.03.2022
Paizanosová, M.	"Pravidlá zdravého a pokojného spánku."		OUI Valaská	15.03.2022
Bódišová Puškárová A.	Zdravé zúbky		ZŠ Moskovská BB(3x)	22.03.2022
Paizanosová, M.	"Pravidlá zdravého a pokojného spánku."		ZŠ Moskovská BB	22.03.2022
Hellebrandt Petra	Rakovina prsníka		GJGT	22.03.2022
Bódišová Puškárová A.	Zdravé zúbky		ŠZŠ Valaská	23.03.2022
Bódišová Puškárová A.	Zdravé zúbky		ŠZŠ Brezno(2x)	24.03.2022
Paizanosová, M.	"Pravidlá zdravého a pokojného spánku."		ZŠ Moskovská BB	24.03.2022
Bódišová Puškárová A.	Zdravé zúbky		ŠZŠ Ďumbierska BB(2x)	25.03.2022
Hellebrandt Petra	Rakovina prsníka		GJGT (3x)	25.03.2022
Paizanosová, M.	"Pravidlá zdravého a pokojného spánku."		ZŠ Moskovská BB (3x)	25.03.2022
Paizanosová, M.	"Pravidlá zdravého a pokojného spánku."		ŠZŠ Brezno	29.03.2022
Smolková Ivana	Životný štýl obezita		ZŠ Predajná	29.03.2022
Smolková Ivana	Zásady zdravej výživy		ZŠ Predajná	29.03.2022
Hellebrandt Petra	Rakovina prsníka		SSŠHaS	29.03.2022
Smolková Ivana	Životný štýl a obezita		ZŠ Predajná(2x)	30.03.2022
Bódišová Puškárová A.	Zdravé zúbky		MŠ a ZŠ Podkonice	30.03.2022
Fifková Dagmar	Životný štýl		ŠZŠ Brezno(2x)	04.04.2022
Hellebrandt Petra	Drogy		SOŠHaS BB (2x)	05.04.2022
Fifková Dagmar	Zdravý životný štýl		ŠZŠ Ďumbierska BB	11.04.2022
Fifková Dagmar	Zdravý životný štýl		OA Tajovského	11.04.2022
Fifková Dagmar	Zdravý životný štýl		ZŠ Moskovská	22.04.2022
Peťková, L.	Pohyb - elixír života		ZŠ Podkonice	28.04.2022
Peťková, L.	Pohyb - elixír života		ZŠ Pohronská Polhora (4x)	02.05.2022
Fifková Dagmar	Zdravý životný štýl		OUI Valaská	04.05.2022
Zvalová Tatiana	CA pľúc a fajčenie		ZŠ Šumiac	06.05.2022
Fifková Dagmar	Zdravý životný štýl		ZŠ Moskovská (2x)	06.05.2022
Hellebrandt Petra	Drogy		OA Tajovského BB (3x)	10.05.2022
Fifková Dagmar	Zdravý životný štýl		ZŠ Sitnianska	10.05.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Fifková Dagmar	Zdravý životný štýl		OUI Valaská	17.05.2022
Hellebrandt Petra	Drogy		OUI Valaská	18.05.2022
Zvalová Tatiana	Prevenca fajčenia		ZŠ Pionierska 2 BR(2x)	26.05.2022
Zvalová Tatiana	Prevenca fajčenia		ZŠ Moskovská (3x)	30.05.2022
Peťková, L.	Pohyb - elixír života		ZŠ Pieninská (3x)	30.05.2022
Peťková, L.	Pohyb - elixír života		ZŠ Moskovská (3x)	31.05.2022
Hellebrandt Petra	Drogy		ŠZŠ BR(2x)	03.06.2022
Zvalová Tatiana	Prevenca fajčenia		ZŠ Predajná (2x)	03.06.2022
Peťková, L.	Pohyb - elixír života		ŠZŠ Ďumbierska	06.06.2022
Hellebrandt Petra	Drogy		ZŠ Moskovská	07.06.2022
Hellebrandt Petra	Drogy		ZŠ Moskovská (2x)	08.06.2022
Paizanosová, M.	Riziká užívania alkoholu a prvá pomoc pri intoxikácii alkoholom		OUI Valaská	08.06.2022
Paizanosová, M.	Riziká užívania alkoholu a prvá pomoc pri intoxikácii alkoholom		ZŠ Moskovská (3x)	22.06.2022
Paizanosová, M.	Riziká užívania alkoholu a prvá pomoc pri intoxikácii alkoholom		ZŠ Šumiac	29.06.2022
Paizanosová, M.	Nechcem vyhorieť		ZŠ Šumiac - pedag.	29.06.2022
Paizanosová, M.	Ako lepšie riešiť konflikty ..s rodičmi		ZŠ Šumiac - pedag.	29.06.2022
Fifková Dagmar	Zásady zdravej výživy		NKC Kotvička	20.07.2022
Hellebrandt Petra	Drogy		NKC Kotvička	20.07.2022
Fifková Dagmar	Zásady zdravej výživy		NKC Kotvička	21.07.2022
Hellebrandt Petra	Drogy		NKC Kotvička	21.07.2022
Fifková Dagmar	Zásady zdravej výživy		NKC Kompas	28.07.2022
Hellebrandt Petra	Čisté ruky		NKC Kompas	28.07.2022
Hellebrandt Petra	Čisté ruky		NKC Kotvička	03.08.2022
Peťková, L.	Pohyb - elixír života		NKC Kotvička	03.08.2022
Peťková, L.	Pohyb - elixír života		NKC Kompas	08.08.2022
Peťková, L.	Pohyb - elixír života		KC Telgárt (2x)	15.08.2022
Fifková Dagmar	Zásady zdravej výživy		KC Telgárt	15.08.2022
Zvalová Tatiana	Prevenca fajčenia		KC Telgárt	15.08.2022
Zvalová Tatiana	Prevenca fajčenia		NKC Kotvička	25.08.2022
Fifková Dagmar	Zdravý životný štýl		NKC Kotvička	25.08.2022
Fifková Dagmar	Prevenca rakoviny hrubého čreva a k.		KD Nádej BB	06.09.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Fifková Dagmar	Prevenčia rakoviny hrubého čreva a k.		DC Prameň Brezno	08.09.2022
Zvalová Tatiana	Odvykanie od fajčenia - Prečo nefajčiť		Hydro Extrusion ZH	07.09.2022
Zvalová Tatiana	Odvykanie od fajčenia - Prečo nefajčiť		Hydro Extrusion ZH	9.9.2022
Fifková Dagmar	Prevenčia rakoviny hrubého čreva a k.		Deň seniorov	04.10.2022
Fifková Dagmar	Zdravá výživa		ZŠ Slovenská Ľupča (7x)	06.10.2022
Martinec Nikola	Čisté ruky		ZŠ Slovenská Ľupča(7x)	06.10.2022
Bošelová Eva	Zdravé zúbky		ZŠ Slovenská Ľupča(7x)	06.10.2022
Koppová Petra	Ako udržovať a posilňovať duševné zdravie		Hydro Extrusion ZH	10.10.2022
Koppová Petra	Ako udržovať a posilňovať duševné zdravie		Hydro Extrusion ZH	12.10.2022
Fifková Dagmar	Zdravá výživa		ZŠ Moskovská BB (3x)	18.10.2022
Fifková Dagmar	Zdravá výživa		ZŠ Ďumbierska BB (2x)	19.10.2022
Fifková Dagmar	Zdravá výživa		ŠZŠ Brezno (3x)	20.10.2022
Fifková Dagmar	Zdravá výživa		ZŠ Pieninská (2x)	21.10.2022
Fifková Dagmar	Zdravá výživa		ZŠ Moskovská BB (3x)	25.10.2022
Fifková Dagmar	Zdravá výživa		Gymnázium Brezno (3x)	03.11.2022
Koppová Petra	Nelátkové závislosti		ŠZŠ Brezno(2x)	03.11.2022
Hellebrandt Petra	Rakovina prsníka		Gymnázium J.G.T(2x)	03.11.2022
Koppová Petra	Ako udržovať a posilovať duševné zdravie		SZU	04.11.2022
Zvalová Tatiana	Moderné je nefajčiť		ZŠ Pohorelá	04.11.2022
Hellebrandt Petra	Rakovina prsníka		Gymnázium JGT	04.11.2022
Fifková Dagmar	Zdravá výživa		ZŠ Predajná (5x)	07.11.2022
Zvalová Tatiana	Moderné je nefajčiť		OUI Valaská	08.11.2022
Koppová Petra	Nelátkovky		ZŠaMŠ Hrochoť+ ZŠ Heľpa	08.11.2022
Zvalová Tatiana	Moderné je nefajčiť		ZŠ Skuteckého 8(2x)	09.11.2022
Zvalová Tatiana	Moderné je nefajčiť		ZŠ Heľpa	10.11.2022
Koppová Petra	Prevenčia drogových závislostí		ZŠ Heľpa	10.11.2022
Fifková Dagmar	Zdravá výživa		ŠZŠ + OUI Valaská	11.11.2022
Koppová Petra	Prevenčia drogových závislostí		ZŠ Spojová(3x)	11.11.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Zvalová Tatiana	FAS		OA Tajovského BB	11.11.2022
Zvalová Tatiana	Moderné je nefajčiť		ŠZŠ Brezno	14.11.2022
Koppová Petra	Nelátkovky		ZŠ Skuteckého 8(2x)	14.11.2022
Fifková Dagmar	Diabetes		ZŠ Moskovská BB (3x)	14.11.2022
Fifková Dagmar	Diabetes		ZŠ Heľpa	15.11.2022
Fifková Dagmar	Diabetes		ZŠU Filipa	16.11.2022
Koppová Petra	Nelátkovky		ZŠ Skuteckého 8	21.11.2022
Koppová Petra	Nelátkovky		ZŠ Spojová(2X)	22.11.2022
Zvalová Tatiana	Moderné je nefajčiť		ŠZŠ Ďumbierska	22.11.2022
Zvalová Tatiana	Moderné je nefajčiť		ZŠ Ďumbierska(2x)	23.11.2022
Koppová Petra	Drogy		ZŠ Moskovská (2x)	23.11.2022
Koppová Petra	Drogy		ZŠ Moskovská	24.11.2022
Koppová Petra	Nelátkovky		ZŠ Spojová	25.11.2022
Zvalová Tatiana	Moderné je nefajčiť		ZŠ Poniky(3x)	25.11.2022
Koppová Petra	Drogy		ZŠ Pohorelá	28.11.2022
Koppová Petra	Drogy		ZŠ u Filipa	29.11.2022
Zvalová Tatiana	Moderné je nefajčiť		ZŠ u Filipa	29.11.2022
Koppová Petra	Nelátkovky		ZŠ u Filipa	29.11.2022
Zvalová Tatiana	Moderné je nefajčiť		Gymnázium Brezno	30.11.2022
Koppová Petra	Nelátkovky		ZŠ Spojová (2x)	30.11.2022
Koppová Petra	Nelátkovky		ZŠ Spojová (2x)	01.12.2022
Zvalová Tatiana	Moderné je nefajčiť		ZŠ Spojová(2x)	01.12.2022
Koppová Petra	Nelátkovky		ZŠ Šumiac	02.12.2022
Koppová Petra	Nelátkovky		ZŠ Spojová(2x)	05.12.2022
Koppová Petra	Drogy		OUI Valaská	06.12.2022
Koppová Petra	Nelátkové závislosti		ZŠ Spojová (2x)	07.12.2022
Zvalová Tatiana	Moderné je nefajčiť		ZŠ Moskovská(2x)	08.12.2022
Koppová Petra	Drogy		Gymnázium Brezno	09.12.2022
Koppová Petra	Nelátkové závislosti		ZŠ Pohorelá	09.12.2022
Zvalová Tatiana	Prečo povedať NIE bezdymovým výrobkom		ZŠ SNP 20(2x)	14.12.2022
Zvalová Tatiana	Prečo povedať NIE bezdymovým výrobkom		ZŠ SNP 20	15.12.2022
Zvalová Tatiana	Moderné je nefajčiť		ZŠ Spojová (2x)	16.12.2022
Lafférová, J., Hochmuth, L., Snopková, Z.	Peľová informačná služba: Peľová sezóna 2021 a jar 2022 na Slovensku	XX. Martinské dni imunológie	Martin	27.- 29.04.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Lafférová, J., Hochmuth, L., Snopková, Z.	Peľová sezóna 2021: výnimka alebo trend?	XX. Martinské dni imunológie	Martin	27.- 29.04.2022
Lafférová, J., Hochmuth, L., Snopková, Z.	Peľová sezóna 2021: výnimka alebo trend?	Alergia 2022	Bratislava	27.- 28.05.2022
Hochmuth, L.; Lafférová, J.; Snopková, Z.	Peľová sezóna 2020, 2021, 2022: každý rok inak	XXXIX. Sjezd českých a slovenských alergológů a klinických imunológů	Praha	05.- 08.10.2022
Bartová, P.	Kvalita ovzdušia vnútorného prostredia budov a jej vplyv na zdravie obyvateľstva	LIFE IP – Zlepšenie kvality ovzdušia - školenie pre manažérov kvality ovzdušia zamerané na vplyvy znečisteného ovzdušia na verejné zdravie.	SAŽP Banská Bystrica	20.10.2022
Bartová, P.	Meranie UV žiarenia v prevádzkach solárií	XXVIII. vedecko-odborná konferencia Životné podmienky a zdravie	Kongresové centrum Kúpele Nový Smokovec	28.09.2022
Feiková Soňa	S Covidom vážne aj veselo	XIII. Slovenský vakcinologický kongres	Tatranská Lomnica	26.- 28.05.2022
Feiková Soňa	Čo nám Covid dal a vzal? - dva roky s COVID-om na RÚVZ Banská Bystrica	XXVI. Červenkové dni preventívnej medicíny	Tále	06.- 08.10.2022
Feiková Soňa	Dva roky s COVID-om na RÚVZ Banská Bystrica	IX. kongres SSKM SLS	Nový Smokovec	03.- 05.11.2022
Feiková Soňa	S Covidom vážne aj veselo	Úradný seminár	RÚVZ Banská Bystrica	22.09.2022
Ďurecová, A., Ďurec, F., Zelinka, J.	Experience with protection and optimization of protection against radon at workplaces in the Slovak Republic	Technical Meeting on Establishing Efficient Regulatory Control for Protection Against Radon in Workplaces	Viedeň, Rakúsko, MAAE	11.- 14.04.2022
Ďurecová, A.	National Radon Action Plan of the Slovak Republic	Regional Workshop on the Achievements of the Regional Project and the Development and Implementation of National Radon Action Plans	Atény, Grécko	23.- 27.05.2022
Ďurecová, A.	Achievements of the Regional Project and Development and Implementation of the National Radon Action Plan of the Slovak Republic			
Ďurecová, A., Ďurec, F., Zelinka, J.	The experience of the Slovak Republic with dose assessment for tourist caves guides	2 nd HERCA Workshop on National Radon Action Plans	Lisabon, Portugalsko	21.- 23.06.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Ďurecová, A., Drábová, V.	Národný akčný radónový plán Slovenskej republiky (pozvaná prednáška)	XLIII. Dni radiačnej ochrany 2022	Stará Lesná	19.- 23.09.2022
Ďurecová, A.	Правовые и нормативные требования по радону, строительные нормы и правила, ответственные органы в Словацкой Республике	Expert Mission. Implementation of the IAEA Safety Requirements Related to Radon in Dwellings and Workplaces and on the Development of Radon Action Plans	Taškent, Uzbekistan	01.- 04.11.2022
Ďurecová, A.	Профилактические и корректирующие действия (мероприятия) на радоновых рабочих местах - пример из практики			
Ďurecová, A.	Опыт Словацкой Республики по оценке доз на рабочих местах при облучении радоном (туристические пещеры, подземные горные музеи)			
Ďurecová, A.	Разработка и реализация Национального плана действий по борьбе с радоном в Словацкой республике			
Ďurecová, A.	Новое пилотное обследование радона в жилых (частных) домах в Словацкой республике - пример из практики			
Maďarová, L.	Trend výskytu invazívnych pneumokokových ochorení v SR za obdobie rokov 2011-2021.	XIII. Slovenský vakcinologický kongres	Vysoké Tatry	26.- 28.05.2022
Maďarová, L.	Hodnota očkovacích programov proti pneumokokom. (Trend výskytu invazívnych pneumokokových ochorení na Slovensku v období 2011-2021)	IX. Kongres Slovenskej spoločnosti klinickej mikrobiológie SLS	Vysoké Tatry	03.- 5.11.2022
Maďarová, L.	Laboratórna diagnostika <i>Clostridium botulinum</i> v podmienkach verejného zdravotníctva.	IX. Kongres Slovenskej spoločnosti klinickej mikrobiológie SLS	Vysoké Tatry	03.- 5.11.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
	Kauza cícerová nátierka, 2015.			
Borošová, Daniela	Činnosť NRC pre laboratórnu diagnostiku v oblasti ľudského monitoringu v roku 2022	Konzultačný deň NRC pre laboratórnu diagnostiku v oblasti ľudského biomonitingu	RÚVZ Banská Bystrica	07.12.2022
Ďurecová, G., Chovancová, L., Kováčová, M.	Stanovenie kreatinínu v moči spektrofotometricky	Konzultačný deň NRC pre laboratórnu diagnostiku v oblasti ľudského biomonitingu	RÚVZ Banská Bystrica	07.12.2022
Kaliská, D.	Evidencia publikačnej činnosti po novom.	Odborný seminár	RÚVZ Banská Bystrica	15.12.2022
Alexandra Greschner Varjúová	Legislatívne požiadavky na rádiologické pracoviská a výkon štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany	Sympóziu intervenčnej rádiológie, 9.-10.6.2022, Jasná	Jasná	09.- 10.06. 2022
Alexandra Greschner Varjúová	Radiačná ochrana žien pri rádiologických vyšetreniach v priebehu tehotenstva (platná legislatíva), ožiarenie plodu pri rádiologických vyšetreniach, vplyv ionizujúceho žiarenia na plod vo včasnom období tehotenstva	Odborný seminár RÚVZ	Banská Bystrica	08.09.2022
Ludmila Auxtová	Status of National Arrangements on Workplace Monitoring in Slovakia, Regulatory provisions and technical service capacity	Regional Workshop on Workplace Monitoring Techniques	Nicosia, Cyprus	06. - 10.06. 2022
Ludmila Auxtová	Security of radioactive sources in Slovakia - legal base	Radiological Source Security Inspector Training, NNSA, USA	Bratislava	14.08.2022
Briedoňová, R., Sirotová, L., Nygyová, I., Borošová, D.	Chemické analýzy vzoriek detskej a dojčenskej výživy	Odborný seminár RÚVZ	Banská Bystrica	10.11.2022
RÚVZ so sídlom v Lučenci				
MUDr. Ján Lupták	Prevenčia rakoviny		OA- LC	06.02.22
MUDr. Ján Lupták	Prevenčia rakoviny		RÚVZ -LC	07.02.22
Mgr. Alica Gubániová	Voda, základ života		ŠZŠ-LC	22.03.22
Mgr. Alica Gubániová	Voda, základ života		ZŠ Haličská 8-LC	23.03.22
Mgr. Alica Gubániová	Naša planéta, naše zdravie		ŠZŠ-LC	07.04.22
MUDr. Ján Lupták	Výživa, pohyb		MECOM-LC	06.05.22
MUDr. Ján Lupták	Tabak a zdravie		RÚVZ -LC	31.05.22

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Mgr. Alica Gubániová	Anémia z nedostatku železa		RÚVZ -LC	01.06.22
Mgr. Alica Gubániová	Strava, pohyb a zdravie		ZŠ- Kalinovo	02.06.22
Mgr. Alica Gubániová	Strava, pohyb a zdravie		ZŠ- Haličská 7-LC	13.06.22
MUDr. Ján Lupták	COVID-19		KC V.Dravce	11.08.22
Mgr. Alica Gubániová	Liečivé huby a ich protivírusové účinky		RÚVZ -LC	21.09.22
Mgr. Alica Gubániová	Zdravé zúbky		ŠZŠ-LC	24.10.22
Mgr. Alica Gubániová	Zdravé stravovanie		ZŠ Haličská 8-LC	25.10.22
Mgr. Alica Gubániová	Zdravé zúbky		ZŠ-Lovinobaňa	14.11.22
Mgr. Alica Gubániová	Tabak, alkohol, drogy		ZŠ-Lovinobaňa	14.11.22
Mgr. Alica Gubániová	Zdravé stravovanie		Súkromná ZŠ-LC	16.11.22
MUDr. Ján Lupták	Chríпка a KVOCH		DDaSS-LC	22.11.22
Mgr. Alica Gubániová	Zdravé zúbky		MŠ-Vidiná	24.11.22
Mgr. Alica Gubániová	Kde bolo, tam bolo, fajčenie škodilo		ŠZŠ-LC	25.11.22
Mgr. Alica Gubániová	Prevenca HIV		Súkromná ZŠ-LC	12.12.22
RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobotě				
Ing. Silvia Priatková	Ochrana zamestnancov činných v chemickej ochrane rastlín	Seminár zameraný na ochranu zdravia zamestnancov vykonávajúcich chemickú ochranu rastlín	Gemerská poľnohospodárska a potravinárska komora Rimavská Sobotá	21.1.2022
Mgr.Zuzana Bokorová	Pohybová aktivita detí	k Svetovému dňu zdravia	ZŠ P.Dobšinského, Rim.Sobotá	8.4.2022
Mgr.Zuzana Bokorová	Pohybová aktivita detí	k Svetovému dňu zdravia	SOŠOaS Športová, Rim.Sobotá	8.4.2022
Mgr.Zuzana Bokorová	Pohybová aktivita detí+odporúčania pre zvýšenie pohybovej aktivity	k Svetovému dňu pohybom ku zdraviu	Súkromná stredná odborná škola,Rimavská Sobotá	9.5.2022
Mgr.Zuzana Bokorová	Pohybová aktivita detí školského veku	k Svetovému dňu pohybom ku zdraviu	ZŠ Z.Oravcovej, Rim.Sobotá	9.5.2022
Mgr.Zuzana Bokorová	Pohybová aktivita seniorov	k Svetovému dňu pohybom ku zdraviu	Klub dôchodcov Rim.Sobotá	25.5.2022
Mgr.Zuzana Bokorová	Prevenca rakoviny hrubého čreva a konečníka	k prevencii onkologických ochorení	zamestnanci SSE, Rim.Sobotá	27.5.2022
Mgr.Zuzana Bokorová	Stomatohygiēna	v rámci výjazdu Poradne zdravia	zamestnanci SSE, Rim.Sobotá	27.5.2022
Mgr.Zuzana Bokorová	Zdravá výživa	v rámci výjazdu Poradne zdravia	zamestnanci SSE, Rim.Sobotá	27.5.2022
Mgr.Zuzana Bokorová	Prečo prestať s fajčením	k Svetovému dňu bez tabaku	ZŠ Z.Oravcovej, Rim.Sobotá	31.5.2022
Mgr.Zuzana Bokorová	Prečo prestať s fajčením	k Svetovému dňu bez tabaku	OA, Rim.Sobotá	31.5.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Mgr.Zuzana Bokorová	Porovnanie zmien normálne stárnutie-Alzheimerova choroba	k duševnému zdraviu	Klub dôchodcov Rim.Sobota	14.6.2022
Mgr.Zuzana Bokorová	prevencia rakoviny hrubého čreva a konečníka	k prevencii onkologických ochorení	zamestnanci ÚPSVaR Rim.Sobota	16.6.2022
Mgr.Zuzana Bokorová	Prevenia rakoviny prsníka	k prevencii onkologických ochorení	zamestnanci ÚPSVaR Rim.Sobota	16.6.2022
Mgr.Zuzana Bokorová	Zdravá výživa+zdravý tanier	k ozdraveniu výživy	zamestnanci ÚPSVaR Rim.Sobota	16.6.2022
Mgr.Zuzana Bokorová	Čo by sme mali vedieť o drogách	k Medzinárodnému dňu boja proti zneužívaniu drog	SOŠOaS Športová, Rim.Sobota	17.6.2022
Mgr. Barbora Drugdová	Vyhodnotenie testovacej prevádzky registratúry vo verejnom zdravotníctve	Celoústavné odborné vzdelávanie zamestnancov RÚVZ	RÚVZ Rimavská Sobota	14.9.2022
Ing. Jozef Baranec	Nové informačné systémy vo verejnom zdravotníctve	Celoústavné odborné vzdelávanie zamestnancov RÚVZ	RÚVZ Rimavská Sobota	14.9.2022
Mgr.Zuzana Bokorová	Porovnanie zmien normálne stárnutie-Alzheimerova choroba	k Svetovému dňu Alzheimerovej choroby	DDaDSS Rim.Sobota	20.9.2022
Mgr.Zuzana Bokorová	Prevenia kardiovaskulárnych ochorení	k Svetovému dňu srdca	zamestnanci MÚ Hnúšť'a	23.9.2022
Mgr.Zuzana Bokorová	Zdravé vzťahy pre zdravý život	Svetový deň duševného zdravia	Klub dôchodcov Rim. Sobota	10.10.2022
RNDr. Nina Andóová	Hodnotenie jedálnych lístkov MŠ a ZŠ v okrese Rimavská Sobota a Revúca	Celoústavné odborné vzdelávanie zamestnancov RÚVZ	RÚVZ Rimavská Sobota	14.10.2022
Ing. Denisa Čonková	Pesticídy a mikroplasty v pitných vodách	Celoústavné odborné vzdelávanie zamestnancov RÚVZ	RÚVZ Rimavská Sobota	14.10.2022
Mgr.Zuzana Bokorová	Osteoporóza a jej prevencia	k Svetovému dňu Osteoporózy	Klub dôchodcov Rim. Sobota	20.10.2022
Mgr.Zuzana Bokorová	Hygiena potravín+zdravá výživa	k Svetovému dňu výživy	ZŠ P.K.Hostinského Rim.Sobota	4.11.2022
Mgr.Zuzana Bokorová	Hygiena potravín+zdravá výživa	k Svetovému dňu výživy	ZŠ Š.M.Daxnera, Rim.Sobota	7.11.2022
Mgr. MUDr. Adriana Strečková	TBC u detí v okrese Rimavská Sobota v roku 2022	Celoústavné odborné vzdelávanie zamestnancov RÚVZ	RÚVZ Rimavská Sobota	14.11.2022
Ing. Milan Čonka, MBA	Nové trendy pri realizácii bytov, stavieb občianskej vybavenosti, zdrav. zariadení z pohľadu zabezpečenia ich požadovaných akustických vlastností	Celoústavné odborné vzdelávanie zamestnancov RÚVZ	RÚVZ Rimavská Sobota	14.11.2022
Mgr.Zuzana Bokorová	Základný prehľad o drogách+prevencia	k Európskemu týždňu boja proti drogám	SOŠOaS Športová, Rim.Sobota	15.11.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Mgr.Zuzana Bokorová	Užívanie alkoholu u mladých dievčat	k Európskemu týždňu boja proti drogám	OA, Rim.Sobota	16.11.2022
Mgr.Zuzana Bokorová	Fetálny alkoholový syndróm	k Európskemu týždňu boja proti drogám	NP Zdravé komunity- asistenti osvetu zdravia	21.11.2022
RÚVZ so sídlom vo Veľkom Krtíši				
Mgr.Kováčová, Foltánová	Zúbky prednáška,model zúbky +kefka		MŠ Št.Tučeka V.Krtíš	07.12.22
RÚVZ so sídlom vo Zvolene				
IVETA GONDÁŠOVÁ	prevencia onkologických ochorení-prsník	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	19.1.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	prevencia rakoviny prsníka	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	19.1.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	prevencia rakoviny hrubého čreva	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	26.1.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	prevencia rakoviny hrubého čreva	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	26.1.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	prevencia rakoviny krčka maternice	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	9.2.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	prevencia KVO - výživa a pitný režim	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	16.2.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	zdravý životný štýl bez žuvacieho tabaku a energetických nápojov	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	22.2.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	význam pohybovej aktivity a globezita	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	23.2.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	prevencia chronických ochorení a pohyb v prírode	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	2.3.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	mozog a alkohol	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	15.3.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	prevencia závislosti na alkohole	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	17.3.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	sloboda od závislostí	vzdelávací program	SPŠ dopravná Zvolen	18.3.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	stigma ľudí žijúcich s obezitou	multidisciplinárne pracovné stretnutie - organizátor ÚPSVaR Zvolen	Očová-gazdovský dvor	22.3.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	prevencia onkologických ochorení -prsník	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	23.3.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	ústne zdravie a DM2	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	25.3.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	prevencia osteoporózy	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	29.3.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	výchova k partnerstvu a rodičovstvu	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	30.3.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	zdravé starnutie	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	1.4.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	prevencia KVO - strava, pohyb, psychika	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	5.4.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	prevencia obezity a úprava životosprávy	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	6.4.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	pohyb v prírode a zdravie človeka	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	8.4.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
IVETA GONDÁŠOVÁ	aktívny voľný čas a zdravie	zdravotno-výchovná aktivita	SZŠ Zvolen	12.4.2022
IVETA GONDASOVA	pohyb, zdravie, krása	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	13.4.2022
IVETA GONDASOVA	civilizačné ochorenia a ich prevencia	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	20.4.2022
IVETA GONDASOVA	imunizácia a chrípkové ochorenia	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	26.4.2022
IVETA GONDASOVA	prevencia pri alergických ochoreniach	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	27.4.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	význam imunizácie	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	2.5.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	alergické ochorenia a ich prevencia	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	3.5.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	zdravý životný štýl ako prevencia chronických ochorení	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	4.5.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	prevencia kvo v civilizovanom svete	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	6.5.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	prevencia chronických ochorení a pohyb v prírode - svetový deň pohybom ku zdraviu	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	10.5.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	pohyb ako podpora zdravia človeka	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	11.5.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	prevencia závislosti - fajčenie	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	13.5.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	fajčenie a jeho hrozby	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	17.5.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	psychohygiena a jej význam u zdravotníckych pracovníkov	celoštatná odborná konferencia MTP	hotel Dixon Banská Bystrica	16.5.2022
IVETA GONDASOVA	stigma ľudí žijúcich s obezitou	celoštatná odborná konferencia MTP	hotel Dixon Banská Bystrica	16.5.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	nelátkové závislosti	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	18.5.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	fajčenie a jeho hrozby	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	20.5.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	závislosti - lieky	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	23.5.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	riziká fajčenia	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	24.5.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	fajčenie a jeho hrozby	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	25.5.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	zdravý životný štýl ako prevencia fajčenia	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	27.5.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	prevencia fajčenia-svetový deň bez tabaku	deň otvorených dverí	RÚVZ Zvolen	30.5.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	prevencia fajčenia-svetový deň bez tabaku	deň otvorených dverí	RÚVZ Zvolen	31.5.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	kľešte v prírode a deti	vzdelávací program	ZŠ Budča	6.6.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	fajčenie nie je moderné	vzdelávací program	ZŠ Budča	6.6.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	alkohol a deti	vzdelávací program	ZŠ Budča	6.6.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	výživa a pitný režim detí	vzdelávací program	ZŠ Budča	6.6.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	rodina a zdravie	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	7.6.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	zdravé starnutie	Zvolenský ženský klub	RÚVZ Zvolen	7.6.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	DM2 a obezita	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	30.6.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
IVETA GONDÁŠOVÁ	v zdravom tele zdravý duch-medzinárodný deň duševného zdravia	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	28.9.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	Alkohol a mozog-september mesiac ACH	vzdelávací program	6. ZŠ Zvolen	28.9.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	Prevenca vzniku duševných porúch	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	5.10.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	Psychohygiena a jej význam v živote človeka	vzdelávací program	NRC Kováčová	17.10.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	závislosti - fajčenie	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	26.10.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	prevencia fajčenia	vzdelávací program	ZŠ Hontianske Moravce	27.10.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	prevencia osteoporózy	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	2.11.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	prevencia závislosti - fajčenie	vzdelávací program	sošhsao Zvolen	2.11.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	výchova k partnerstvu a rodičovstvu	vzdelávací program	SPŠ dopravná Zvolen	7.11.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	alkohol a deti FAS	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	9.11.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	výživa a pitný režim pri DM2 vs návykové látky	vzdelávací program	ZŠ Slatinské Lazy	14.11.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	odvykanie od fajčenia je ťažšie ako prevencia	vzdelávací program	sošhsao Zvolen	15.11.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	prevencia DM2 otestuj sa	vzdelávací program	KD Zvolen	16.11.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	prevencia DM2 otestuj sa	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	16.11.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	prevencia závislosti - fajčenie	vzdelávací program	sošhsao Zvolen	2.11.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	nechcem byť závislý na ...	vzdelávací program	stredoškolský internát Zvolen	24.11.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	deti na križovatkách šťastia	detská konferencia	9. ZŠ Zvolen	25.11.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	výživa a pitný režim pri DM2 vs návykové látky	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	23.11.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	alkohol a deti	vzdelávací program	ZŠ Pliešovce	29.11.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	sexuálne prenosné ochorenia a ich prevencia	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	30.11.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	sexuálne prenosné ochorenia a ich prevencia - HIV//AIDS	vzdelávací program	SZŠ Zvolen	7.12.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	návykové látky vs strava, pohyb, psychika u detí	vzdelávací program v spolupráci s políciou a CPPP a P	1.ZŠ Krupina	13.12.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	návykové látky vs strava, pohyb, psychika u detí	vzdelávací program v spolupráci s políciou a CPPP a P	2.ZŠ Krupina	13.12.2022
IVETA GONDÁŠOVÁ	sexuálne prenosné ochorenia a ich prevencia - HIV//AIDS	vzdelávací program	ZŠ Budča	15.12.2022
RÚVZ o sídlom v Žiari nad Hronom				

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
MUDr. Zina Košťanová, MUDr. Eva Striežová	Lymeská borelióza versus kliešťová encefalitída v okresoch Banská Štiavnica, Žarnovica a Žiar nad Hronom v rokoch 2012-2021	XXVI. Červenkové dni preventívnej medicíny	Tále, okres Brezno	6.-8. 10. 2022
BRATISLAVSKÝ KRAJ				
RÚVZ Bratislava hl. mesto so sídlom v Bratislave				
Lenka Illá	Štátny zdravotný dozor v hygiene detí a mládeže	Štátny zdravotný dozor	Slovenská zdravotnícka univerzita, Fakulta verejného zdravotníctva, Limbová 12, 833 03 Bratislava	1.4.2022
Agneša Rončáková	Hygienické požiadavky na zariadenia spoločného stravovania	Webinár pre pracovníkov v školských stravovacích zariadeniach	Vydavateľstvo Raabe, Haydukova 12, 811 08 Bratislava	10.11.2022
pracovníci RÚVZ BA	Zásady BOZP pri práci s nebezpečnými chemickými látkami	školenie pracovníkov odboru OFŽP	RÚVZ Bratislava	12.12.2022
NITRIANSKY KRAJ				
Mgr. Patrik Ševčík	Prehľad veľkostí efektívnych dávok pacientov z CT vyšetrení vykonaných v Nitrianskom kraji v roku 2019	Nitrianske dni nukleárnej medicíny	Nitra	23.-25.11.2022
Mgr. Soňa Černáková	Problematika spotrebných výrobkov s pridanými rádionuklidmi - situácia v SR	Regional Workshop on Gaps Identification in Regulatory Control of Exposure to Radiation from Consumer Products	Ľubľana, Slovinsko	14.-16.11.2022
Ingrid Báreková	Ako trénovať mozog? Demencia a zdravý životný štýl		Mestská knižnica Karola Kmeťka, Nitra	15.3.2022
Ingrid Báreková	Alzheimerova choroba		Mestská knižnica Karola Kmeťka, Nitra	18.3.2022
Ingrid Báreková	Svetový deň zdravia, zdravý životný štýl – cesta k prevencii srdcovo cievnych ochorení		Pre zamestnancov VŠZP, Nitra, ul. Mostná	12.4.2022
Ingrid Báreková	Svetový deň „Pohybom ku zdraviu“, V zdravom tele, zdravý duch		Pre zamestnancov fi.Landrover, Nitra	9.5.2022
Ingrid Báreková	Prevencia onkologických ochorení		Pre zamestnancov	9.5.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
			fi.Landrover, Nitra	
Ingrid Báreková	Svetový deň zdravia – Pohybová aktivita a jej benefity pre zdravie		Pre zamestnancov fi.Landrover, Nitra	10.5.2022
Ingrid Báreková	Prevenia onkologických ochorení		Pre zamestnancov fi.Landrover, Nitra	10.5.2022
Ingrid Báreková	Svetový deň zdravia – Pohybová aktivita a jej benefity pre zdravie		Pre zamestnancov fi.Landrover, Nitra	11.5.2022
Ingrid Báreková	Svetový deň zdravia – Pohybová aktivita a jej benefity pre zdravie		Pre zamestnancov fi.Landrover, Nitra	12.5.2022
Ingrid Báreková	Svetový deň zdravia – Pohybová aktivita a jej benefity pre zdravie		Pre zamestnancov fi.Landrover, Nitra	13.5.2022
Ingrid Báreková	Zdravotné riziká fajčenia		Priestory CaalCentra, Nitra, Farská	30.5.2022
Ingrid Báreková	Zdravotné riziká fajčenia		Gatek, Dolné Hony, Nitra	31.5.2022
Ingrid Báreková	Zdravotné riziká fajčenia		Základná škola, Beethovenova	27.4.2022
Ingrid Báreková	Zdravé starnutie		Klub dôchodcov, Hostie	14.6.2022
Ingrid Báreková	Prevenia úrazov		Klub dôchodcov, Hostie	14.6.2022
Ingrid Báreková	Pitný režim a jeho úskalía		Mestská knižnica K. Kmeťka, Nitra	6.9.2022
Ingrid Báreková	Zásady správnej výživy		ZŠ Benlova	21.9.2022
Ingrid Báreková	Prevenia onkologických ochorení		ZŠ Benlova	21.9.2022
Ingrid Báreková	Prevenia nadváhy a obezity		ZŠ Nábrevie mládeže	17.10.2022
Ingrid Báreková	Zdravá výživa		ZŠ Beethovenova	26.10.2022
Ingrid Báreková	Ústne zdravie, ako sa správne starať o zdravé zúbky		ZŠ Beethovenova	26.10.2022
Ingrid Báreková	Zdravotné riziká z fajčenia		ZŠ Beethovenova	27.10.2022
Ingrid Báreková	Prevenia a zdravotné riziká osteoporózy		Mestská knižnica K. Kmeťka, Nitra	19.10.2022
Ingrid Báreková	Ako sa máme starať o duševné zdravie		Klub seniorov, Zlaté Moravce	21.10.2022
Ingrid Báreková	Fyzická inaktivita ako nezávislý rizikový faktor chronických chorôb		Klub seniorov, Zlaté Moravce	21.10.2022
Ingrid Báreková	Zdravé zúbky		ZŠ Na Herke	9.11.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Ingrid Báreková	Zdravé zúbky		Materská škola, Ladice	10.11.2022
Ingrid Báreková	V zdravom tele zdravý duch		ZŠ Žitavany	24.11.2022
Andrea Drozdová	Zdravý životný štýl a prevencia civilizačných ochorení		ZŠ Žitavany	24.11.2022
Ingrid Báreková	Prevencia nadváhy a obezity		ZŠ Žitavany	24.11.2022
Andrea Drozdová	Zdravý životný štýl - Zdravá výživa		ZŠ Žitavany	24.11.2022
Andrea Drozdová	Význam konzumácie ovocia a zeleniny pre ľudský organizmus		ZŠ Žitavany	1.12.2022
Ingrid Báreková	Ako sa nestat' závislák		ZŠ Žitavany	1.12.2022
Ingrid Báreková	Moderné je nefajčiť		ZŠ Žitavany	1.12.2022
Andrea Drozdová	Obezita a dôsledky nesprávneho stravovania		ZŠ Žitavany	1.12.2022
Andrea Drozdová	Prevencia onkologických ochorení		ZŠ Žitavany	9.12.2022
Ingrid Báreková	Prevencia sexuálne prenosných chorôb		ZŠ Žitavany	9.12.2022
Ingrid Báreková	Zdravý životný štýl		MŠ Malé Vozokany	14.12.2022
Ingrid Báreková	Fyzická inaktivita ako nezávislý rizikový faktor chronických chorôb		Domov sociálnych služieb, Močenok	15.12.2022
Andrea Drozdová	Prevencia úrazov		Domov sociálnych služieb, Močenok	15.12.2022
Andrea Drozdová	Pitný režim		Domov sociálnych služieb, Močenok	15.12.2022
Mgr. Klaudia Stehlová	pracovné stretnutie, školenie - Projekt „Viem čo zjem“	Projekt „Viem čo zjem“	RÚVZ Levice	14.6.2022
Mgr. Klaudia Stehlová	online školenie (OP EVS) Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva – virtuálna prehliadka Brusel	OP EVS	RÚVZ	22.9.2022
Mgr. Klaudia Stehlová	online školenie OP EVS - Biobanka	OP EVS	RÚVZ	5.12.2022
Mgr. Klaudia Stehlová	online zahraničná dištančná stáž OP EVS – v spolupráci so Štátnym zdravotným ústavom v Prahe	OP EVS	RÚVZ	8.12.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Mgr. Klaudia Stehlová	odborný online workshop OP EVS – Oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu	OP EVS	RÚVZ	11.11.2022
Mgr. Klaudia Stehlová	Národný program podpory zdravia: „Prevenčia onkologických ochorení“;	RÚVZ	RÚVZ	10.2.2022
Mgr. Klaudia Stehlová	Akčný plán realizácie národnej protidrogovej stratégie: „Prevenčia fajčenia“;	RÚVZ	RÚVZ	30.5.2022
Ingrid Kianeková	Psychologické aspekty poradne zdravia, rozvoj personálnych zručností a schopností pracovníkov poradní zdravia v SR	Psychologické aspekty poradne zdravia, rozvoj personálnych zručností a schopností pracovníkov poradní zdravia v SR	Trnava	25.3.2022
Ingrid Kianeková	online školenie (OP EVS) Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva – virtuálna prehliadka Brusel	OP EVS	RÚVZ	22.9.2022
Ingrid Kianeková	online školenie OP EVS - Biobanka	OP EVS	RÚVZ	5.12.2022
Ingrid Kianeková	online zahraničná dištančná stáž OP EVS – v spolupráci so Štátnym zdravotným ústavom v Prahe	OP EVS	RÚVZ	8.12.2022
Ingrid Kianeková	odborný online workshop OP EVS – Oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu	OP EVS	RÚVZ	11.11.2022
Ingrid Kianeková	„Aktuálne výzvy v podpore a ochrane zdravia“	„Aktuálne výzvy v podpore a ochrane zdravia“	FZaSP TU v Trnave	23.11.2022
Ingrid Kianeková	Národný akčný plán v prevencii obezity: „Správna výživa a význam pohybovej aktivity“;	RÚVZ	RÚVZ	20.4.2022
Ingrid Kianeková	Národné a regionálne aktivity v oblasti plnenia úloh národného programu aktívneho starnutia: „Prevenčia cukrovky“.	RÚVZ	RÚVZ	14.11.2022
Júlia Holbová	online školenie (OP EVS) Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva –	OP EVS	RÚVZ	22.9.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
	virtuálna prehliadka Brusel			
Júlia Holbová	online školenie OP EVS - Biobanka	OP EVS	RÚVZ	5.12.2022
Júlia Holbová	online zahraničná dištančná stáž OP EVS – v spolupráci so Štátnym zdravotným ústavom v Prahe	OP EVS	RÚVZ	8.12.2022
Júlia Holbová	odborný online workshop OP EVS – Oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu	OP EVS	RÚVZ	11.11.2022
Mgr. Diana Gogolová	online školenie (OP EVS) Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva – virtuálna prehliadka Brusel	OP EVS	RÚVZ	22.9.2022
Mgr. Diana Gogolová	online školenie OP EVS - Biobanka	OP EVS	RÚVZ	5.12.2022
Mgr. Diana Gogolová	online zahraničná dištančná stáž OP EVS – v spolupráci so Štátnym zdravotným ústavom v Prahe	OP EVS	RÚVZ	8.12.2022
Mgr. Diana Gogolová	„Zákon o štátnej službe po posledných zmenách vrátane zmien vyplývajúcich z novely Zákonníka práce od 1.11.2022 v praxi	„Zákon o štátnej službe po posledných zmenách vrátane zmien vyplývajúcich z novely Zákonníka práce od 1.11.2022 v praxi	RÚVZ	16.12.2022
Mgr. Diana Gogolová	Zmeny a úpravy v správe registratúry a archívnych dokumentov v roku 2023	RÚVZ	RÚVZ	7.12.2022
Mgr. Lenka Michalovičová	Zmeny a úpravy v správe registratúry a archívnych dokumentov v roku 2023	RÚVZ	RÚVZ	7.12.2022
Mgr. Lenka Michalovičová	online školenie (OP EVS) Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva – virtuálna prehliadka Brusel	OP EVS	RÚVZ	22.9.2022
Mgr. Lenka Michalovičová	online školenie OP EVS - Biobanka	OP EVS	RÚVZ	5.12.2022
Mgr. Lenka Michalovičová	online zahraničná dištančná stáž OP EVS – v spolupráci so Štátnym zdravotným ústavom v Prahe	OP EVS	RÚVZ	8.12.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Mgr. Monika Peťovská	online školenie (OP EVS) Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva – virtuálna prehliadka Brusel	OP EVS	RÚVZ	22.9.2022
Mgr. Monika Peťovská	online školenie OP EVS - Biobanka	OP EVS	RÚVZ	5.12.2022
Mgr. Monika Peťovská	online zahraničná dištančná stáž OP EVS – v spolupráci so Štátnym zdravotným ústavom v Prahe	OP EVS	RÚVZ	8.12.2022
Mgr. Monika Peťovská	Info - šetrenie podozrenia na chorobu z povolania - Covid 19	RÚVZ	RÚVZ	Marec 2022
Mgr. Monika Peťovská	Chránené pracoviská	RÚVZ	RÚVZ	Máj 2022
Mgr. Monika Peťovská	Výsledky programu ASTR za rok 2022	RÚVZ	RÚVZ	Jún 2022
MUDr. Dominika Zemanová	online školenie (OP EVS) Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva – virtuálna prehliadka Brusel	OP EVS	RÚVZ	22.9.2022
MUDr. Dominika Zemanová	online školenie OP EVS - Biobanka	OP EVS	RÚVZ	5.12.2022
MUDr. Dominika Zemanová	online zahraničná dištančná stáž OP EVS – v spolupráci so Štátnym zdravotným ústavom v Prahe	OP EVS	RÚVZ	8.12.2022
MUDr. Dominika Zemanová	Info - šetrenie podozrenia na chorobu z povolania - Covid 19	RÚVZ	RÚVZ	Marec 2022
MUDr. Dominika Zemanová	Chránené pracoviská	RÚVZ	RÚVZ	Máj 2022
MUDr. Dominika Zemanová	Výsledky programu ASTR za rok 2022	RÚVZ	RÚVZ	Jún 2022
Ing. Ľubica Šulková	online školenie (OP EVS) Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva – virtuálna prehliadka Brusel	OP EVS	RÚVZ	22.9.2022
Ing. Ľubica Šulková	online školenie OP EVS - Biobanka	OP EVS	RÚVZ	5.12.2022
Ing. Ľubica Šulková	online zahraničná dištančná stáž OP EVS – v spolupráci so Štátnym zdravotným ústavom v Prahe	OP EVS	RÚVZ	8.12.2022
Ing. Ľubica Šulková	Info - šetrenie podozrenia na chorobu z povolania - Covid 19	RÚVZ	RÚVZ	Marec 2022
Ing. Ľubica Šulková	Chránené pracoviská	RÚVZ	RÚVZ	Máj 2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Ing. Ľubica Šulková	Výsledky programu ASTR za rok 2022	RÚVZ	RÚVZ	Jún 2022
Ing. Mária Kraslanová	online školenie (OP EVS) Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva – virtuálna prehliadka Brusel	OP EVS	RÚVZ	22.9.2022
Ing. Mária Kraslanová	online školenie OP EVS - Biobanka	OP EVS	RÚVZ	5.12.2022
Ing. Mária Kraslanová	online zahraničná dištančná stáž OP EVS – v spolupráci so Štátnym zdravotným ústavom v Prahe	OP EVS	RÚVZ	8.12.2022
Ing. Mária Kraslanová	Info - šetrenie podozrenia na chorobu z povolania - Covid 19	RÚVZ	RÚVZ	Marec 2022
Ing. Mária Kraslanová	Chránené pracoviská	RÚVZ	RÚVZ	Máj 2022
Ing. Mária Kraslanová	Výsledky programu ASTR za rok 2022	RÚVZ	RÚVZ	Jún 2022
RNDr. Eva Matušková	online školenie (OP EVS) Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva – virtuálna prehliadka Brusel	OP EVS	RÚVZ	22.9.2022
RNDr. Eva Matušková	online školenie OP EVS - Biobanka	OP EVS	RÚVZ	5.12.2022
RNDr. Eva Matušková	online zahraničná dištančná stáž OP EVS – v spolupráci so Štátnym zdravotným ústavom v Prahe	OP EVS	RÚVZ	8.12.2022
RNDr. Eva Matušková	online školenie OP EVS odborný workshop Kontrola a ochrana zdravej výživy	OP EVS	RÚVZ	9.12.2022
RNDr. Eva Matušková	Covid 19 – očkovanie	RÚVZ	RÚVZ	1.3.2022
RNDr. Eva Matušková	Covid 19 na školách	RÚVZ	RÚVZ	24.3.2022
RNDr. Eva Matušková	zaočkovanosť detí v materských školách za obdobie šk. roku 2022/2023 (výstupy z úlohy a problematika v danej oblasti)	RÚVZ	RÚVZ	8.12.2022
RNDr. Eva Matušková	Aktuálne výzvy v podpore a ochrane zdravia	RÚVZ	RÚVZ	23.11.2022
RNDr. Eva Matušková	informácie ohľadne realizácie 6. kola WHO COSI projektu	RÚVZ	RÚVZ	22.4.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
RNDr. Eva Matušková	analýza výsledkov z projektu Úrazovosť u detí v okrese Nové Zámky v súvislosti s programom úrazovosť detí v SR	RÚVZ	RÚVZ	13.9.2022
RNDr. Eva Matušková	postupy aplikované pri zdravotno – výchovnom pôsobení na deti predškolského veku v oblasti prevencie obezity	RÚVZ	RÚVZ	24.10.2022
RNDr. Eva Matušková	hygienická úroveň detských pieskovísk v areáloch MŠ a v rámci občianskej vybavenosti	RÚVZ	RÚVZ	17.5.2022
RNDr. Eva Matušková	hodnotenie jedálnych lístkov v školských jedálňach na základných školách	RÚVZ	RÚVZ	1.12.2022
Mgr. Martina Černáková	online školenie (OP EVS) Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva – virtuálna prehliadka Brusel	OP EVS	RÚVZ	22.9.2022
Mgr. Martina Černáková	online školenie OP EVS - Biobanka	OP EVS	RÚVZ	5.12.2022
Mgr. Martina Černáková	online zahraničná dištančná stáž OP EVS – v spolupráci so Štátnym zdravotným ústavom v Prahe	OP EVS	RÚVZ	8.12.2022
Mgr. Martina Černáková	online školenie OP EVS odborný workshop Kontrola a ochrana zdravej výživy	OP EVS	RÚVZ	9.12.2022
Mgr. Martina Černáková	školenie ku vkladaniu dát získaných z WHO projektu COSI 2022 - OpenClinica	OpenClinica	RÚVZ	25.5.2022
Mgr. Martina Černáková	Aktuálne výzvy v podpore a ochrane zdravia	RÚVZ	RÚVZ	23.11.2022
Mgr. Martina Černáková	informácie ohľadne realizácie 6. kola WHO COSI projektu	RÚVZ	RÚVZ	22.4.2022
Mgr. Martina Černáková	analýza výsledkov z projektu Úrazovosť u detí v okrese Nové Zámky v súvislosti s programom úrazovosť detí v SR	RÚVZ	RÚVZ	13.9.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Mgr. Martina Černáková	postupy aplikované pri zdravotno – výchovnom pôsobení na deti predškolského veku v oblasti prevencie obezity	RÚVZ	RÚVZ	24.10.2022
Mgr. Martina Černáková	Covid 19 – očkovanie	RÚVZ	RÚVZ	1.3.2022
Mgr. Martina Černáková	Covid 19 na školách	RÚVZ	RÚVZ	24.3.2022
Mgr. Martina Černáková	hygienická úroveň detských pieskovísk v areáloch MŠ a v rámci občianskej vybavenosti	RÚVZ	RÚVZ	17.5.2022
Mgr. Martina Černáková	hodnotenie jedálnych lístkov v školských jedálňach na základných školách	RÚVZ	RÚVZ	1.12.2022
Mgr. Martina Černáková	zaočkovanosť detí v materských školách za obdobie šk. roku 2022/2023 (výstupy z úlohy a problematika v danej oblasti)	RÚVZ	RÚVZ	8.12.2022
Bc. Katarína Bohošová	online školenie (OP EVS) Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva – virtuálna prehliadka Brusel	OP EVS	RÚVZ	22.9.2022
Bc. Katarína Bohošová	online školenie OP EVS - Biobanka	OP EVS	RÚVZ	5.12.2022
Bc. Katarína Bohošová	online zahraničná dištančná stáž OP EVS – v spolupráci so Štátnym zdravotným ústavom v Prahe	OP EVS	RÚVZ	8.12.2022
Bc. Katarína Bohošová	online školenie OP EVS odborný workshop Kontrola a ochrana zdravej výživy	OP EVS	RÚVZ	9.12.2022
Bc. Katarína Bohošová	Covid 19 – očkovanie	RÚVZ	RÚVZ	1.3.2022
Bc. Katarína Bohošová	Covid 19 na školách	RÚVZ	RÚVZ	24.3.2022
Bc. Katarína Bohošová	zaočkovanosť detí v materských školách za obdobie šk. roku 2022/2023 (výstupy z úlohy a problematika v danej oblasti)	RÚVZ	RÚVZ	8.12.2022
Bc. Katarína Bohošová	Aktuálne výzvy v podpore a ochrane zdravia	RÚVZ	RÚVZ	23.11.2022
Bc. Katarína Bohošová	informácie ohľadne realizácie 6. kola WHO COSI projektu	RÚVZ	RÚVZ	22.4.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Bc. Katarína Bohošová	analýza výsledkov z projektu Úrazovosť u detí v okrese Nové Zámky v súvislosti s programom úrazovosť detí v SR	RÚVZ	RÚVZ	13.9.2022
Bc. Katarína Bohošová	postupy aplikované pri zdravotno – výchovnom pôsobení na deti predškolského veku v oblasti prevencie obezity	RÚVZ	RÚVZ	24.10.2022
Bc. Katarína Bohošová	hygienická úroveň detských pieskovísk v areáloch MŠ a v rámci občianskej vybavenosti	RÚVZ	RÚVZ	17.5.2022
Bc. Katarína Bohošová	hodnotenie jedálnych lístkov v školských jedálňach na základných školách	RÚVZ	RÚVZ	1.12.2022
Mgr. Martina Černáková	Zdravé stravovanie, prevencia obezity	RÚVZ	Materská škola, Bartókova ul., Štúrovo	28.4.2022
Mgr. Martina Černáková	Zdravé stravovanie, prevencia obezity	RÚVZ	Základná škola, Ul. SNP, Šurany	6.5.2022
Mgr. Martina Černáková	Zdravé stravovanie, prevencia obezity	RÚVZ	Materská škola, Hlboká ul., Tvrdošovce	19.9.2022
Mgr. Martina Černáková	Zdravé stravovanie, prevencia obezity	RÚVZ	Materská škola, Ul. P. Blahu, Nové Zámky	23.9.2022
Mgr. Martina Černáková	Zdravé stravovanie, prevencia obezity	RÚVZ	Materská škola, Cyrilometódska ul., Nové Zámky	21.10.2022
Mgr. Martina Černáková	Zdravé stravovanie, prevencia obezity	RÚVZ	Základná škola, Dolný Ohaj	2.12.2022
Mgr. Martina Černáková	Zdravé stravovanie, prevencia obezity	RÚVZ	Materská škola, Družstevný rad, Štúrovo	13.9.2022
Bc. Katarína Bohošová	Zdravé stravovanie, prevencia obezity	RÚVZ	Cirkevná materská škola sv. Filipa Neri, Nové Zámky	5.4.2022
Bc. Katarína Bohošová	Zdravé stravovanie, prevencia obezity	RÚVZ	Materská škola, Bitúnkova ul., Nové Zámky	3.5.2022
Bc. Katarína Bohošová	Zdravé stravovanie, prevencia obezity	RÚVZ	Materská škola, Zemné	4.10.2022
Bc. Katarína Bohošová	Zdravé stravovanie, prevencia obezity	RÚVZ	Materská škola, Šoltésovej ul., Nové Zámky	14.10.2022
Bc. Katarína Bohošová	Zdravé stravovanie, prevencia obezity	RÚVZ	Základná škola, Komjatice	24.11.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Bc. Katarína Bohošová	Zdravé stravovanie, prevencia obezity	RÚVZ	Základná škola, Bernolákova ul., Šurany	6.5.2022
Bc. Katarína Bohošová	Zdravé stravovanie, prevencia obezity	RÚVZ	Materská škola, Széchenyiho nám., Nové Zámky	24.6.2022
Bc. Katarína Bohošová	Zdravé stravovanie, prevencia obezity	RÚVZ	Materská škola, Nábrežná ul., Nové Zámky	1.12.2022
Mgr. Martina Dikanová	online školenie (OP EVS) Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva – virtuálna prehliadka Brusel	OP EVS	RÚVZ	22.9.2022
Mgr. Martina Dikanová	online školenie OP EVS - Biobanka	OP EVS	RÚVZ	5.12.2022
Mgr. Martina Dikanová	online zahraničná dištančná stáž OP EVS – v spolupráci so Štátnym zdravotným ústavom v Prahe	OP EVS	RÚVZ	8.12.2022
Mgr. Martina Dikanová	WEBEX Odpadové vody SARS-CoV-2	OP EVS	RÚVZ	24.1.2022
Mgr. Martina Dikanová	WEBEX Odpadové vody SARS-CoV-2	OP EVS	RÚVZ	1.2.2022
Mgr. Martina Dikanová	WEBEX Odpadové vody SARS-CoV-2	OP EVS	RÚVZ	7.2.2022
Mgr. Martina Dikanová	Integrity forum 2022 Webinár Rada pre ŠS	Rada pre ŠS	RÚVZ	3.3.2022
Mgr. Martina Dikanová	Opatrenia proti kybernetickým hrozbám	Opatrenia proti kybernetickým hrozbám	RÚVZ	28.2.2022
Mgr. Martina Dikanová	Online meeting Informačný systém o kúpaliskách kvalite vody na kúpanie do nového IS	OP EVS	RÚVZ	6.5.2022
Mgr. Martina Dikanová	On line WEBEX Problematika DSS	OP EVS	RÚVZ	3.8.2022
Mgr. Martina Dikanová	Jazykový kurz AJ v rámci OP EVS	OP EVS	RÚVZ	od 6.9.2022 – 32x
Mgr. Martina Dikanová	„Aktuálne výzvy v podpore a ochrane zdravia“	„Aktuálne výzvy v podpore a ochrane zdravia“	FZaSP TU v Trnave	23.11.2022
Mgr. Martina Dikanová	WEBEX Odborný workshop odboru HŽP Projekt OP EVS	OP EVS	RÚVZ	16.11.2022
Mgr. Martina Dikanová	WEBEX Odpadové vody SARS-CoV-2	OP EVS	RÚVZ	5.12.2022
Mgr. Martina Dikanová	Výsledky kontroly kvality vody Tona Šurany za rok 2021	RÚVZ	RÚVZ	16.2.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Mgr. Martina Dikanová	Výsledky ŠZD v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo	RÚVZ	RÚVZ	7.6.2022
Mgr. Martina Dikanová	Výsledky ŠZD v ubytovacích zariadeniach počas KS 2022	RÚVZ	RÚVZ	8.9.2022
Mgr. Martina Dikanová	Výsledky kontroly kvality vody na kúpaliskách, KS 2022	RÚVZ	RÚVZ	9.11.2022
Ing. Marek Sádovský	online školenie (OP EVS) Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva – virtuálna prehliadka Brusel	OP EVS	RÚVZ	22.9.2022
Ing. Marek Sádovský	online školenie OP EVS - Biobanka	OP EVS	RÚVZ	5.12.2022
Ing. Marek Sádovský	online zahraničná dištančná stáž OP EVS – v spolupráci so Štátnym zdravotným ústavom v Prahe	OP EVS	RÚVZ	8.12.2022
Ing. Marek Sádovský	WEBEX Odpadové vody SARS-CoV-2	OP EVS	RÚVZ	24.1.2022
Ing. Marek Sádovský	WEBEX Odpadové vody SARS-CoV-2	OP EVS	RÚVZ	1.2.2022
Ing. Marek Sádovský	WEBEX Odpadové vody SARS-CoV-2	OP EVS	RÚVZ	7.2.2022
Ing. Marek Sádovský	Školenie Connectathon k Modulom IS	OP EVS	Víglaš	23.6.2022
Ing. Marek Sádovský	Opatrenia proti kybernetickým hrozbám	Opatrenia proti kybernetickým hrozbám	RÚVZ	28.2.2022
Ing. Marek Sádovský	Online meeting Informačný systém o kúpaliskách kvalite vody na kúpanie do nového IS	OP EVS	RÚVZ	6.5.2022
Ing. Marek Sádovský	On line WEBEX Problematika DSS	OP EVS	RÚVZ	3.8.2022
Ing. Marek Sádovský	WEBEX Odborný workshop odboru HŽP Projekt OP EVS	OP EVS	RÚVZ	16.11.2022
Ing. Marek Sádovský	WEBEX Odpadové vody SARS-CoV-2	OP EVS	RÚVZ	5.12.2022
Ing. Marek Sádovský	Výsledky kontroly kvality vody Tona Šurany za rok 2021	RÚVZ	RÚVZ	16.2.2022
Ing. Marek Sádovský	Výsledky ŠZD v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo	RÚVZ	RÚVZ	7.6.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Ing. Marek Sádovský	Výsledky ŠZD v ubytovacích zariadeniach počas KS 2022	RÚVZ	RÚVZ	8.9.2022
Ing. Marek Sádovský	Výsledky kontroly kvality vody na kúpaliskách, KS 2022	RÚVZ	RÚVZ	9.11.2022
Marta Horváthová	online školenie (OP EVS) Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva – virtuálna prehliadka Brusel	OP EVS	RÚVZ	22.9.2022
Marta Horváthová	online školenie OP EVS - Biobanka	OP EVS	RÚVZ	5.12.2022
Marta Horváthová	online zahraničná dištančná stáž OP EVS – v spolupráci so Štátnym zdravotným ústavom v Prahe	OP EVS	RÚVZ	8.12.2022
Marta Horváthová	WEBEX Odpadové vody SARS-CoV-2	OP EVS	RÚVZ	24.1.2022
Marta Horváthová	WEBEX Odpadové vody SARS-CoV-2	OP EVS	RÚVZ	1.2.2022
Marta Horváthová	WEBEX Odpadové vody SARS-CoV-2	OP EVS	RÚVZ	7.2.2022
Marta Horváthová	Školenie Connectathon k Modulom IS	OP EVS	Víglaš	23.6.2022
Marta Horváthová	Online meeting Informačný systém o kúpaliskách kvalite vody na kúpanie do nového IS	OP EVS	RÚVZ	6.5.2022
Marta Horváthová	On line WEBEX Problematika DSS	OP EVS	RÚVZ	3.8.2022
Marta Horváthová	WEBEX Odborný workshop odboru HŽP Projekt OP EVS	OP EVS	RÚVZ	16.11.2022
Marta Horváthová	WEBEX Odpadové vody SARS-CoV-2	OP EVS	RÚVZ	5.12.2022
Marta Horváthová	Výsledky kontroly kvality vody Tona Šurany za rok 2021	RÚVZ	RÚVZ	16.2.2022
Marta Horváthová	Výsledky ŠZD v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo	RÚVZ	RÚVZ	7.6.2022
Marta Horváthová	Výsledky ŠZD v ubytovacích zariadeniach počas KS 2022	RÚVZ	RÚVZ	8.9.2022
Marta Horváthová	Výsledky kontroly kvality	RÚVZ	RÚVZ	9.11.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
	vody na kúpaliskách, KS 2022			
Adela Miškovičová	online školenie (OP EVS) Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva – virtuálna prehliadka Brusel	OP EVS	RÚVZ	22.9.2022
Adela Miškovičová	online školenie OP EVS - Biobanka	OP EVS	RÚVZ	5.12.2022
Adela Miškovičová	online zahraničná dištančná stáž OP EVS – v spolupráci so Štátnym zdravotným ústavom v Prahe	OP EVS	RÚVZ	8.12.2022
Adela Miškovičová	WEBEX Odpadové vody SARS-CoV-2	OP EVS	RÚVZ	24.1.2022
Adela Miškovičová	WEBEX Odpadové vody SARS-CoV-2	OP EVS	RÚVZ	1.2.2022
Adela Miškovičová	WEBEX Odpadové vody SARS-CoV-2	OP EVS	RÚVZ	7.2.2022
Adela Miškovičová	Školenie Connectathon k Modulom IS	OP EVS	Víglaš	23.6.2022
Adela Miškovičová	Online meeting Informačný systém o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie do nového IS	OP EVS	RÚVZ	6.5.2022
Adela Miškovičová	On line WEBEX Problematika DSS	OP EVS	RÚVZ	3.8.2022
Adela Miškovičová	WEBEX Odborný workshop odboru HŽP Projekt OP EVS	OP EVS	RÚVZ	16.11.2022
Adela Miškovičová	WEBEX Odpadové vody SARS-CoV-2	OP EVS	RÚVZ	5.12.2022
Adela Miškovičová	Výsledky kontroly kvality vody Tona Šurany za rok 2021	RÚVZ	RÚVZ	16.2.2022
Adela Miškovičová	Výsledky ŠZD v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo	RÚVZ	RÚVZ	7.6.2022
Adela Miškovičová	Výsledky ŠZD v ubytovacích zariadeniach počas KS 2022	RÚVZ	RÚVZ	8.9.2022
Adela Miškovičová	Výsledky kontroly kvality vody na kúpaliskách, KS 2022	RÚVZ	RÚVZ	9.11.2022
Jarmila Sviteková	online školenie (OP EVS) Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva –	OP EVS	RÚVZ	22.9.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
	virtuálna prehliadka Brusel			
Jarmila Sviteková	online školenie OP EVS - Biobanka	OP EVS	RÚVZ	5.12.2022
Jarmila Sviteková	online zahraničná dištančná stáž OP EVS – v spolupráci so Štátnym zdravotným ústavom v Prahe	OP EVS	RÚVZ	8.12.2022
Jarmila Sviteková	WEBEX Odpadové vody SARS-CoV-2	OP EVS	RÚVZ	24.1.2022
Jarmila Sviteková	WEBEX Odpadové vody SARS-CoV-2	OP EVS	RÚVZ	1.2.2022
Jarmila Sviteková	WEBEX Odpadové vody SARS-CoV-2	OP EVS	RÚVZ	7.2.2022
Jarmila Sviteková	Školenie Connectathon k Modulom IS	OP EVS	Víglaš	23.6.2022
Jarmila Sviteková	Online meeting Informačný systém o kúpaliskách kvalite vody na kúpanie do nového IS	OP EVS	RÚVZ	6.5.2022
Jarmila Sviteková	On line WEBEX Problematika DSS	OP EVS	RÚVZ	3.8.2022
Jarmila Sviteková	WEBEX Odborný workshop odboru HZP Projekt OP EVS	OP EVS	RÚVZ	16.11.2022
Jarmila Sviteková	WEBEX Odpadové vody SARS-CoV-2	OP EVS	RÚVZ	5.12.2022
Jarmila Sviteková	Výsledky kontroly kvality vody Tona Šurany za rok 2021	RÚVZ	RÚVZ	16.2.2022
Jarmila Sviteková	Výsledky ŠZD v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo	RÚVZ	RÚVZ	7.6.2022
Jarmila Sviteková	Výsledky ŠZD v ubytovacích zariadeniach počas KS 2022	RÚVZ	RÚVZ	8.9.2022
Jarmila Sviteková	Výsledky kontroly kvality vody na kúpaliskách, KS 2022	RÚVZ	RÚVZ	9.11.2022
MVDr.Janka Bogdánová, MPH	Školenie k plánu výkonu ŠZD nad kozmetickými výrobkami online ÚVZSR	Odborný seminár	RÚVZ	23.2.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
MVDr.Janka Bogdánová, MPH	Odborný seminár- pre pracovníkov oddelení hygieny výživy vykonávajúcich úradné kontroly nad materiálmi a predmetmi určenými na styk s potravinami online ÚVZ SR	Odborný seminár	RÚVZ	28.2.2023
MVDr.Janka Bogdánová, MPH	Seminár Migrační testy obalů pro styk s potravinami - online	Obalová akademie Praha ČR	RÚVZ	25.1.2022
MVDr.Janka Bogdánová, MPH	online školenie (OP EVS) Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva – virtuálna prehliadka Brusel	OP EVS	RÚVZ	22.9.2022
MVDr.Janka Bogdánová, MPH	online školenie OP EVS - Biobanka	OP EVS	RÚVZ	5.12.2023
MVDr.Janka Bogdánová, MPH	online zahraničná dištančná stáž OP EVS – v spolupráci so Štátnym zdravotným ústavom v Prahe	OP EVS	RÚVZ	8.12.2022
MVDr.Janka Bogdánová, MPH	online školenie OP EVS odborný workshop Kontrola a ochrana zdravej výživy	OP EVS	RÚVZ	9.12.2022
MVDr.Janka Bogdánová, MPH	online školenie OP EVS odborný workshop Kozmetické výrobky	OP EVS	RÚVZ	14.12.2022
MVDr.Janka Bogdánová, MPH	Plán úradnej kontroly potravín vykonávanej pracovníkmi oddelenia hygieny výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov . Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch na obdobie od 1. januára 2022 do 31. decembra 2022Aktuálne zápisnice ŠZD a ÚK.	RÚVZ	RÚVZ	22.3.2022
MVDr.Janka Bogdánová, MPH	Legislatíva a výkon úradnej kontroly nad materiálmi prichádzajúcimi do styku s potravinami.	RÚVZ	RÚVZ	12.5.2022
MVDr.Janka Bogdánová, MPH	Skúsenosti s opatreniami Covid -19 v zariadeniach spoločného stravovania	RÚVZ	RÚVZ	21.6.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
MVDr.Janka Bogdánová, MPH	Aktuálna problematika v hygiene výživy ŠZD a ÚK	RÚVZ	RÚVZ	11.10.2022
MVDr.Janka Bogdánová, MPH	Mimoriadne kontroly vykonané oddelením hygieny výživy v roku 2022 – zhodnotenie	RÚVZ	RÚVZ	13.12.2022
Ing. Ingrid Jaššová	Školenie k plánu výkonu ŠZD nad kozmetickými výrobkami online ÚVZSR	Odborný seminár	RÚVZ	23.2.2022
Ing. Ingrid Jaššová	Odborný seminár- pre pracovníkov oddelení hygieny výživy vykonávajúcich úradné kontroly nad materiálmi a predmetmi určenými na styk s potravinami online ÚVZ SR	Odborný seminár	RÚVZ	28.2.2023
Ing. Ingrid Jaššová	Seminár Migrační testy obalů pro styk s potravinami - online	Obalová akademie Praha ČR	RÚVZ	25.1.2022
Ing. Ingrid Jaššová	online školenie (OP EVS) Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva – virtuálna prehliadka Brusel	OP EVS	RÚVZ	22.9.2022
Ing. Ingrid Jaššová	online školenie OP EVS - Biobanka	OP EVS	RÚVZ	5.12.2023
Ing. Ingrid Jaššová	online zahraničná dištančná stáž OP EVS – v spolupráci so Štátnym zdravotným ústavom v Prahe	OP EVS	RÚVZ	8.12.2022
Ing. Ingrid Jaššová	online školenie OP EVS odborný workshop Kontrola a ochrana zdravej výživy	OP EVS	RÚVZ	9.12.2022
Ing. Ingrid Jaššová	online školenie OP EVS odborný workshop Kozmetické výrobky	OP EVS	RÚVZ	14.12.2022
Ing. Ingrid Jaššová	Plán úradnej kontroly potravín vykonávanej pracovníkmi oddelenia hygieny výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov .	RÚVZ	RÚVZ	22.3.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
	Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch na obdobie od 1. januára 2022 do 31. decembra 2022Aktuálne zápisnice ŠZD a ÚK.			
Ing. Ingrid Jaššová	Kontrola kozmetických výrobkov - plán kontroly, súčasná legislatíva pri výkone ŠZD nad kozmetickými výrobkami. Aktuality v kontrole kozmetických výrobkov	RÚVZ	RÚVZ	3.3.2022
Ing. Ingrid Jaššová	Legislatíva a výkon úradnej kontroly nad materiálmi prichádzajúcimi do styku s potravinami.	RÚVZ	RÚVZ	12.5.2022
Ing. Ingrid Jaššová	Skúsenosti s opatreniami Covid -19 v zariadeniach spoločného stravovania	RÚVZ	RÚVZ	21.6.2022
Ing. Ingrid Jaššová	Aktuálna problematika v hygiene výživy ŠZD a ÚK	RÚVZ	RÚVZ	11.10.2022
Ing. Ingrid Jaššová	Mimoriadne kontroly vykonané oddelením hygieny výživy v roku 2022 – zhodnotenie	RÚVZ	RÚVZ	13.12.2022
Mgr. Beata Farkas	Školenie k plánu výkonu ŠZD nad kozmetickými výrobkami online ÚVZSR	Odborný seminár	RÚVZ	23.2.2022
Mgr. Beata Farkas	Odborný seminár- pre pracovníkov oddelení hygieny výživy vykonávajúcich úradné kontroly nad materiálmi a predmetmi určenými na styk s potravinami online ÚVZ SR	Odborný seminár	RÚVZ	28.2.2023
Mgr. Beata Farkas	Seminár Migrační testy obalů pro styk s potravinami - online	Obalová akademie Praha ČR	RÚVZ	25.1.2022
Mgr. Beata Farkas	online školenie (OP EVS) Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva – virtuálna prehliadka Brusel	OP EVS	RÚVZ	22.9.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Mgr. Beata Farkas	online školenie OP EVS - Biobanka	OP EVS	RÚVZ	5.12.2023
Mgr. Beata Farkas	online zahraničná dištančná stáž OP EVS – v spolupráci so Štátnym zdravotným ústavom v Prahe	OP EVS	RÚVZ	8.12.2022
Mgr. Beata Farkas	online školenie OP EVS odborný workshop Kontrola a ochrana zdravej výživy	OP EVS	RÚVZ	9.12.2022
Mgr. Beata Farkas	online školenie OP EVS odborný workshop Kozmetické výrobky	OP EVS	RÚVZ	14.12.2022
Mgr. Beata Farkas	Plán úradnej kontroly potravín vykonávanej pracovníkmi oddelenia hygieny výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov . Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch na obdobie od 1. januára 2022 do 31. decembra 2022Aktuálne zápisnice ŠZD a ÚK.	RÚVZ	RÚVZ	22.3.2022
Mgr. Beata Farkas	Kontrola kozmetických výrobkov - plán kontroly, súčasná legislatíva pri výkone ŠZD nad kozmetickými výrobkami. Aktuality v kontrole kozmetických výrobkov			3.3.2022
Mgr. Beata Farkas	Legislatíva a výkon úradnej kontroly nad materiálmi prichádzajúcimi do styku s potravinami.	RÚVZ	RÚVZ	12.5.2022
Mgr. Beata Farkas	Skúsenosti s opatreniami Covid -19 v zariadeniach spoločného stravovania	RÚVZ	RÚVZ	21.6.2022
Mgr. Beata Farkas	Aktuálna problematika v hygiene výživy ŠZD a ÚK	RÚVZ	RÚVZ	11.10.2022
Mgr. Beata Farkas	Mimoriadne kontroly vykonané oddelením hygieny výživy v roku 2022 – zhodnotenie	RÚVZ	RÚVZ	13.12.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Mgr. Angelika Zimmemannová	Školenie k plánu výkonu ŠZD nad kozmetickými výrobkami online ÚVZSR	Odborný seminár	RÚVZ	23.2.2022
Mgr. Angelika Zimmemannová	Odborný seminár- pre pracovníkov oddelení hygieny výživy vykonávajúcich úradné kontroly nad materiálmi a predmetmi určenými na styk s potravinami online ÚVZ SR	Odborný seminár	RÚVZ	28.2.2023
Mgr. Angelika Zimmemannová	Seminár Migrační testy obalů pro styk s potravinami - online	Obalová akademie Praha ČR	RÚVZ	25.1.2022
Mgr. Angelika Zimmemannová	online školenie (OP EVS) Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva – virtuálna prehliadka Brusel	OP EVS	RÚVZ	22.9.2022
Mgr. Angelika Zimmemannová	online školenie OP EVS - Biobanka	OP EVS	RÚVZ	5.12.2023
Mgr. Angelika Zimmemannová	online zahraničná dištančná stáž OP EVS – v spolupráci so Štátnym zdravotným ústavom v Prahe	OP EVS	RÚVZ	8.12.2022
Mgr. Angelika Zimmemannová	online školenie OP EVS odborný workshop Kontrola a ochrana zdravej výživy	OP EVS	RÚVZ	9.12.2022
Mgr. Angelika Zimmemannová	online školenie OP EVS odborný workshop Kozmetické výrobky	OP EVS	RÚVZ	14.12.2022
Mgr. Angelika Zimmemannová	Plán úradnej kontroly potravín vykonávanej pracovníkmi oddelenia hygieny výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov . Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch na obdobie od 1. januára 2022 do 31. decembra 2022Aktuálne zápisnice ŠZD a ÚK.	RÚVZ	RÚVZ	22.3.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Mgr. Angelika Zimmemannová	Kontrola kozmetických výrobkov - plán kontroly, súčasná legislatíva pri výkone ŠZD nad kozmetickými výrobkami. Aktuality v kontrole kozmetických výrobkov			3.3.2022
Mgr. Angelika Zimmemannová	Legislatíva a výkon úradnej kontroly nad materiálmi prichádzajúcimi do styku s potravinami.	RÚVZ	RÚVZ	12.5.2022
Mgr. Angelika Zimmemannová	Skúsenosti s opatreniami Covid -19 v zariadeniach spoločného stravovania	RÚVZ	RÚVZ	21.6.2022
Mgr. Angelika Zimmemannová	Aktuálna problematika v hygiene výživy ŠZD a ÚK	RÚVZ	RÚVZ	11.10.2022
Mgr. Angelika Zimmemannová	Mimoriadne kontroly vykonané oddelením hygieny výživy v roku 2022 – zhodnotenie	RÚVZ	RÚVZ	13.12.2022
Melánia Žatková	Školenie k plánu výkonu ŠZD nad kozmetickými výrobkami online ÚVZSR	Odborný seminár	RÚVZ	23.2.2022
Melánia Žatková	Odborný seminár- pre pracovníkov oddelení hygieny výživy vykonávajúcich úradné kontroly nad materiálmi a predmetmi určenými na styk s potravinami online ÚVZ SR	Odborný seminár	RÚVZ	28.2.2023
Melánia Žatková	Seminár Migrační testy obalů pro styk s potravinami - online	Obalová akademie Praha ČR	RÚVZ	25.1.2022
Melánia Žatková	online školenie (OP EVS) Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva – virtuálna prehliadka Brusel	OP EVS	RÚVZ	22.9.2022
Melánia Žatková	online školenie OP EVS - Biobanka	OP EVS	RÚVZ	5.12.2023
Melánia Žatková	online zahraničná dištančná stáž OP EVS – v spolupráci so Štátnym zdravotným ústavom v Prahe	OP EVS	RÚVZ	8.12.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Melánia Žatková	online školenie OP EVS odborný workshop Kontrola a ochrana zdravej výživy	OP EVS	RÚVZ	9.12.2022
Melánia Žatková	online školenie OP EVS odborný workshop Kozmetické výrobky	OP EVS	RÚVZ	14.12.2022
Melánia Žatková	Plán úradnej kontroly potravín vykonávanej pracovníkmi oddelenia hygieny výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov . Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch na obdobie od 1. januára 2022 do 31. decembra 2022Aktuálne zápisnice ŠZD a ÚK.	RÚVZ	RÚVZ	22.3.2022
Melánia Žatková	Kontrola kozmetických výrobkov - plán kontroly, súčasná legislatíva pri výkone ŠZD nad kozmetickými výrobkami. Aktuality v kontrole kozmetických výrobkov			3.3.2022
Melánia Žatková	Legislatíva a výkon úradnej kontroly nad materiálmi prichádzajúcimi do styku s potravinami.	RÚVZ	RÚVZ	12.5.2022
Melánia Žatková	Skúsenosti s opatreniami Covid -19 v zariadeniach spoločného stravovania	RÚVZ	RÚVZ	21.6.2022
Melánia Žatková	Aktuálna problematika v hygiene výživy ŠZD a ÚK	RÚVZ	RÚVZ	11.10.2022
Melánia Žatková	Mimoriadne kontroly vykonané oddelením hygieny výživy v roku 2022 – zhodnotenie	RÚVZ	RÚVZ	13.12.2022
Ing. Katarína Hatinová	Školenie k plánu výkonu ŠZD nad kozmetickými výrobkami online ÚVZSR	Odborný seminár	RÚVZ	23.2.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Ing. Katarína Hatinová	Odborný seminár- pre pracovníkov oddelení hygieny výživy vykonávajúcich úradné kontroly nad materiálmi a predmetmi určenými na styk s potravinami online ÚVZ SR	Odborný seminár	RÚVZ	28.2.2023
Ing. Katarína Hatinová	Seminár Migrační testy obalů pro styk s potravinami - online	Obalová akademie Praha ČR	RÚVZ	25.1.2022
Ing. Katarína Hatinová	online školenie (OP EVS) Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva – virtuálna prehliadka Brusel	OP EVS	RÚVZ	22.9.2022
Ing. Katarína Hatinová	online školenie OP EVS - Biobanka	OP EVS	RÚVZ	5.12.2023
Ing. Katarína Hatinová	online zahraničná dištančná stáž OP EVS – v spolupráci so Štátnym zdravotným ústavom v Prahe	OP EVS	RÚVZ	8.12.2022
Ing. Katarína Hatinová	online školenie OP EVS odborný workshop Kontrola a ochrana zdravej výživy	OP EVS	RÚVZ	9.12.2022
Ing. Katarína Hatinová	online školenie OP EVS odborný workshop Kozmetické výrobky	OP EVS	RÚVZ	14.12.2022
Ing. Katarína Hatinová	Plán úradnej kontroly potravín vykonávanej pracovníkmi oddelenia hygieny výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov . Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch na obdobie od 1. januára 2022 do 31. decembra 2022Aktuálne zápisnice ŠZD a ÚK.	RÚVZ	RÚVZ	22.3.2022
Ing. Katarína Hatinová	Kontrola kozmetických výrobkov - plán kontroly, súčasná legislatíva pri výkone ŠZD nad kozmetickými výrobkami. Aktuality v kontrole kozmetických výrobkov			3.3.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Ing. Katarína Hatinová	Legislatíva a výkon úradnej kontroly nad materiálmi prichádzajúcimi do styku s potravinami.	RÚVZ	RÚVZ	12.5.2022
Ing. Katarína Hatinová	Skúsenosti s opatreniami Covid -19 v zariadeniach spoločného stravovania	RÚVZ	RÚVZ	21.6.2022
Ing. Katarína Hatinová	Aktuálna problematika v hygiene výživy ŠZD a ÚK	RÚVZ	RÚVZ	11.10.2022
Ing. Katarína Hatinová	Mimoriadne kontroly vykonané oddelením hygieny výživy v roku 2022 – zhodnotenie	RÚVZ	RÚVZ	13.12.2022
MUDr. Juraj Benko	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	3.01.2022
MUDr. Juraj Benko	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	10.01.2022
MUDr. Juraj Benko	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	17.01.2021
MUDr. Juraj Benko	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	24.01.2022
MUDr. Juraj Benko	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	31.01.2022
MUDr. Juraj Benko	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	7.02.2022
MUDr. Juraj Benko	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	14.02.2022
MUDr. Juraj Benko	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	21.02.2022
MUDr. Juraj Benko	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	27.04.2022
MUDr. Juraj Benko	COVID Automat týždenný prehľad	COVID Automat	RÚVZ	8.03.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
	MZ SR IZA/RÚVZ, webex			
MUDr. Juraj Benko	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	14.03.2022
MUDr. Juraj Benko	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	13.04.2022
MUDr. Juraj Benko	„Očkovanie proti Covid – 19 a iným respiračným ochoreniam“, AMEDI, webinár	AMEDI	RÚVZ	20.9.2022
MUDr. Juraj Benko	online školenie (OP EVS) Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva – virtuálna prehliadka Brusel	OP EVS	RÚVZ	22.9.2022
MUDr. Juraj Benko	online školenie OP EVS - Biobanka	OP EVS	RÚVZ	5.12.2022
MUDr. Juraj Benko	online zahraničná dištančná stáž OP EVS – v spolupráci so Štátnym zdravotným ústavom v Prahe	OP EVS	RÚVZ	8.12.2022
MUDr. Juraj Benko	„Analýza výskytu nozokomiálnych infekcií vo FNsP Nové Zámky za rok 2021, a výsledky kontrol sterility a dezinfekcie v roku 2021“	RÚVZ	RÚVZ	6.9.2022
RNDr. Eva Matušková	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	3.01.2022
RNDr. Eva Matušková	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	10.01.2022
RNDr. Eva Matušková	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	17.01.2021
RNDr. Eva Matušková	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	24.01.2022
RNDr. Eva Matušková	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	31.01.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
RNDr. Eva Matušková	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	7.02.2022
RNDr. Eva Matušková	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	14.02.2022
RNDr. Eva Matušková	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	21.02.2022
RNDr. Eva Matušková	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	27.04.2022
RNDr. Eva Matušková	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	8.03.2022
RNDr. Eva Matušková	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	14.03.2022
RNDr. Eva Matušková	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	13.04.2022
RNDr. Eva Matušková	„Očkovanie proti Covid – 19 a iným respiračným ochoreniam“, AMEDI, webinár	AMEDI	RÚVZ	20.9.2022
RNDr. Eva Matušková	„XIII. Slovenský vakcinologický kongres“ Tatranská Lomnica	Slovenský vakcinologický kongres	Tatranská Lomnica	26.05.2022 - 28.05.2022
RNDr. Eva Matušková	„COVID-19 u pacientov hospitalizovaných vo FNsP Nové Zámky“, Červenkové dni preventívnej medicíny, Tále	Červenkové dni preventívnej medicíny	Tále	8.10.2022
RNDr. Eva Matušková	„Výsledky previerky zaočkovanosti populácie v SR k 31.08.2022	RÚVZ	RÚVZ	9.11.2022
Mgr. Klaudia Stehlová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	3.01.2022
Mgr. Klaudia Stehlová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	10.01.2022
Mgr. Klaudia Stehlová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	17.01.2021

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Mgr. Klaudia Stehlová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	24.01.2022
Mgr. Klaudia Stehlová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	31.01.2022
Mgr. Klaudia Stehlová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	7.02.2022
Mgr. Klaudia Stehlová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	14.02.2022
Mgr. Klaudia Stehlová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	21.02.2022
Mgr. Klaudia Stehlová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	27.04.2022
Mgr. Klaudia Stehlová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	8.03.2022
Mgr. Klaudia Stehlová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	14.03.2022
Mgr. Klaudia Stehlová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	13.04.2022
Mgr. Klaudia Stehlová	„Očkovanie proti Covid – 19 a iným respiračným ochoreniam“, AMEDI, webinár	AMEDI	RÚVZ	20.9.2022
Mgr. Klaudia Stehlová	„Škola prevencie nozokomiálnych nákaz“, tematický kurz, SZU Bratislava,	SZU	Bratislava	3.11. – 4.11.2022
Mgr. Klaudia Stehlová	„II. Ročník Krčméryho deň boja proti ATB rezistencii“, FZaSP TU Trnava	FZaSP TU Trnava	Trnava	10.11.2022
Mgr. Klaudia Stehlová	„Prevencia žltacky typu A“, Špeciálna základná škola Palárikovo	RÚVZ	Palárikovo	30.11.2022
Mgr. Klaudia Stehlová	„Prevencia ochorenia AIDS“, Špeciálna základná škola Palárikovo	RÚVZ	Palárikovo	30.11.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Mgr. Klaudia Stehlová	„Prevencia žltacky typu A“, Špeciálna základná škola Nové Zámky	RÚVZ	Nové Zámky	10.12.2022
Mgr. Klaudia Stehlová	„Prevencia ochorenia AIDS“, Špeciálna základná škola Nové Zámky	RÚVZ	Nové Zámky	10.12.2022
Mgr. Klaudia Stehlová	„Infekčná mononukleóza“, Špeciálna základná škola Nové Zámky	RÚVZ	Nové Zámky	10.12.2023
PhDr. Andrea Baloghová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	3.01.2022
PhDr. Andrea Baloghová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	10.01.2022
PhDr. Andrea Baloghová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	17.01.2021
PhDr. Andrea Baloghová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	24.01.2022
PhDr. Andrea Baloghová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	31.01.2022
PhDr. Andrea Baloghová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	7.02.2022
PhDr. Andrea Baloghová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	14.02.2022
PhDr. Andrea Baloghová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	21.02.2022
PhDr. Andrea Baloghová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	27.04.2022
PhDr. Andrea Baloghová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	8.03.2022
PhDr. Andrea Baloghová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	14.03.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
PhDr. Andrea Baloghová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	13.04.2022
PhDr. Andrea Baloghová	„Očkovanie proti Covid – 19 a iným respiračným ochoreniam“, AMEDI, webinár	AMEDI	RÚVZ	20.9.2022
PhDr. Andrea Baloghová	online školenie (OP EVS) Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva – virtuálna prehliadka Brusel	OP EVS	RÚVZ	22.9.2022
PhDr. Andrea Baloghová	online školenie OP EVS - Biobanka	OP EVS	RÚVZ	5.12.2022
PhDr. Andrea Baloghová	online zahraničná dištančná stáž OP EVS – v spolupráci so Štátnym zdravotným ústavom v Prahe	OP EVS	RÚVZ	8.12.2022
PhDr. Andrea Baloghová	Aktuálne platné Usmernenia hlavného hygienika Slovenskej republiky pri ohrození verejného zdravia k obmedzeniam prevádzok, k obmedzeniam hromadných podujatí a povinnostiam osôb pri vstupe na územie SR“	RÚVZ	RÚVZ	8.2.2022
Mgr. Tímea Birkusová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	3.01.2022
Mgr. Tímea Birkusová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	10.01.2022
Mgr. Tímea Birkusová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	17.01.2021
Mgr. Tímea Birkusová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	24.01.2022
Mgr. Tímea Birkusová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	31.01.2022
Mgr. Tímea Birkusová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	7.02.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Mgr. Tímea Birkusová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	14.02.2022
Mgr. Tímea Birkusová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	21.02.2022
Mgr. Tímea Birkusová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	27.04.2022
Mgr. Tímea Birkusová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	8.03.2022
Mgr. Tímea Birkusová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	14.03.2022
Mgr. Tímea Birkusová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	13.04.2022
Mgr. Tímea Birkusová	„Očkovanie proti Covid – 19 a iným respiračným ochoreniam“, AMEDI, webinár	AMEDI	RÚVZ	20.9.2022
Mgr. Tímea Birkusová	online školenie (OP EVS) Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva – virtuálna prehliadka Brusel	OP EVS	RÚVZ	22.9.2022
Mgr. Tímea Birkusová	online školenie OP EVS - Biobanka	OP EVS	RÚVZ	5.12.2022
Mgr. Tímea Birkusová	online zahraničná dištančná stáž OP EVS – v spolupráci so Štátnym zdravotným ústavom v Prahe	OP EVS	RÚVZ	8.12.2022
Mgr. Tímea Birkusová	“Prudký nárast osýpok v Afganistane“, „Malawi ohlásilo vypuknutie detskej obrny“	RÚVZ	RÚVZ	17.5.2022
Mgr. Lívia Löbb	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	3.01.2022
Mgr. Lívia Löbb	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	10.01.2022
Mgr. Lívia Löbb	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	17.01.2021

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Mgr. Lívia Löbb	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	24.01.2022
Mgr. Lívia Löbb	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	31.01.2022
Mgr. Lívia Löbb	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	7.02.2022
Mgr. Lívia Löbb	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	14.02.2022
Mgr. Lívia Löbb	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	21.02.2022
Mgr. Lívia Löbb	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	27.04.2022
Mgr. Lívia Löbb	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	8.03.2022
Mgr. Lívia Löbb	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	14.03.2022
Mgr. Lívia Löbb	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	13.04.2022
Mgr. Lívia Löbb	„Škola prevencie nozokomiálnych nákaz“, tematický kurz, SZU Bratislava,	SZU	Bratislava	3.11. – 4.11.2022
Mgr. Lívia Löbb	„II. Ročník Krčméryho deň boja proti ATB rezistencii“, FZaSP TU Trnava	FZaSP TU Trnava	Trnava	10.11.2022
Mgr. Lívia Löbb	online školenie (OP EVS) Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva – virtuálna prehliadka Brusel	OP EVS	RÚVZ	22.9.2022
Mgr. Lívia Löbb	online školenie OP EVS - Biobanka	OP EVS	RÚVZ	5.12.2022
Mgr. Lívia Löbb	online zahraničná dištančná stáž OP EVS – v spolupráci so Štátnym zdravotným ústavom v Prahe	OP EVS	RÚVZ	8.12.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Mgr. Lívia Löbb	Aktuálne platné Usmernenia hlavného hygienika Slovenskej republiky pri ohrození verejného zdravia k obmedzeniam prevádzok, k obmedzeniam hromadných podujatí a povinnostiam osôb pri vstupe na územie SR“	RÚVZ	RÚVZ	8.2.2022
Mária Ferusová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	3.01.2022
Mária Ferusová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	10.01.2022
Mária Ferusová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	17.01.2021
Mária Ferusová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	24.01.2022
Mária Ferusová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	31.01.2022
Mária Ferusová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	7.02.2022
Mária Ferusová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	14.02.2022
Mária Ferusová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	21.02.2022
Mária Ferusová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	27.04.2022
Mária Ferusová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	8.03.2022
Mária Ferusová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	14.03.2022
Mária Ferusová	COVID Automat týždenný prehľad	COVID Automat	RÚVZ	13.04.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
	MZ SR IZA/RÚVZ, webex			
Mária Ferusová	„Škola prevencie nozokomiálnych nákaz“, tematický kurz, SZU Bratislava,	SZU	Bratislava	3.11. – 4.11.2022
Mária Ferusová	„II. Ročník Krčméryho deň boja proti ATB rezistencii“, FZaSP TU Trnava	FZaSP TU Trnava	Trnava	10.11.2022
Mária Ferusová	online školenie (OP EVS) Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva – virtuálna prehliadka Brusel	OP EVS	RÚVZ	22.9.2022
Mária Ferusová	online školenie OP EVS - Biobanka	OP EVS	RÚVZ	5.12.2022
Mária Ferusová	online zahraničná dištančná stáž OP EVS – v spolupráci so Štátnym zdravotným ústavom v Prahe	OP EVS	RÚVZ	8.12.2022
Mária Ferusová	„Očkovanie proti Covid – 19 a iným respiračným ochoreniam“, AMEDI, webinár	AMEDI	RÚVZ	20.9.2022
Mária Ferusová	„Analýza výskytu nozokomiálnych infekcií vo FNsP Nové Zámky za rok 2021, a výsledky kontrol sterility a dezinfekcie v roku 2021“	RÚVZ	RÚVZ	6.9.2022
Slavomíra Korytárová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	3.01.2022
Slavomíra Korytárová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	10.01.2022
Slavomíra Korytárová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	17.01.2021
Slavomíra Korytárová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	24.01.2022
Slavomíra Korytárová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	31.01.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Slavomíra Korytárová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	7.02.2022
Slavomíra Korytárová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	14.02.2022
Slavomíra Korytárová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	21.02.2022
Slavomíra Korytárová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	27.04.2022
Slavomíra Korytárová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	8.03.2022
Slavomíra Korytárová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	14.03.2022
Slavomíra Korytárová	COVID Automat týždenný prehľad MZ SR IZA/RÚVZ, webex	COVID Automat	RÚVZ	13.04.2022
Slavomíra Korytárová	online školenie (OP EVS) Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva – virtuálna prehliadka Brusel	OP EVS	RÚVZ	22.9.2022
Slavomíra Korytárová	online školenie OP EVS - Biobanka	OP EVS	RÚVZ	5.12.2022
Slavomíra Korytárová	online zahraničná dištančná stáž OP EVS – v spolupráci so Štátnym zdravotným ústavom v Prahe	OP EVS	RÚVZ	8.12.2022
Slavomíra Korytárová	Aktuálne platné Usmernenia hlavného hygienika Slovenskej republiky pri ohrození verejného zdravia k obmedzeniam prevádzok, k obmedzeniam hromadných podujatí a povinnostiam osôb pri vstupe na územie SR“	RÚVZ	RÚVZ	8.2.2022
Rozália Tóthová	Analýza nozokomiálnych nákaz v okrese Komárno	Seminár RÚVZ v Komárne	RÚVZ so sídlom v Komárne	14.10.2022
Zuzana Horná	Opatrenia v ohnisku infekčného ochorenia	Seminár RÚVZ v Komárne	RÚVZ so sídlom v Komárne	28.10.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Helena Uričková	Povinnosti RÚVZ vySplývajúce zo zákona č.184/1999 Z.z. o používaní jazykov národnostných menšín	Seminár RÚVZ v Komárne	RÚVZ so sídlom v Komárne	25.11.2022
Helena Uričková	Poznatky v oblasti prenosu infekčných ochorení pre epidemiologicky závažnú činnosť	Odborná príprava na skúšky odbornej spôsobilosti pre epidemiologicky závažnú činnosť v oblasti potravinárstva	RÚVZ Komárno	16.2.2022 23.2.2022 23.3.2022 30.3.2022 16.5.2022 6.6.2022 26.9.2022 10.10.2022 24.10.2022 7.11.2022. 5.12.2022
Mária Trenčanská	Ako trénovať mozog? Mozgové hry a hádanky pre deti		MŠ Škultétyho Topoľčany 5-6 ročných 20 detí	16.3.2022
Mária Trenčanská	Ako trénovať mozog?		ZSS Komfort n.o. Topoľčany (21 seniorov)	23.3.2022
Milada Harineková	Mozgové hry a hádanky pre seniorov			
Mária Trenčanská	Ako trénovať mozog? Mozgové hry a hádanky pre deti		ZŠ Škultétyho Topoľčany 1. A a 5. A (29 žiakov)	5.4.2022
Mária Trenčanská	Svetový deň zdravia - Benefity pohybovej aktivity na zdravie		Gymnázium Topoľčany 12-13 roční (36 študentov – sekunda, tercia)	7.4.2022
Mária Trenčanská	Svetový deň zdravia - Benefity pohybovej aktivity na zdravie		SOŠ drevárska Topoľčany 3. ročník (34 študentov)	11.4.2022
Mária Trenčanská	Fetálny alkoholový syndróm		SOŠ drevárska Topoľčany 3. ročník (34 študentov)	11.4.2022
Mária Trenčanská	Svetový deň zdravia - Pohybom k zdraviu		ZŠ Škultétyho Topoľčany 1. A a 5. A (31 žiakov)	13.4.2022
Milada Harineková	Fetálny alkoholový syndróm		Obchodná akadémia Topoľčany 1. ročník (82 študentov)	25.5.2022
Milada Harineková	Kde bolo tam bolo, fajčenie škodilo		ZŠ Krnáč 1. stupeň (39 žiakov)	15.6.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Milada Harineková	V zdravom tele zdravý duch – zdravá výživa		Osobitná škola Pod Kalváriou Topoľčany (62 žiakov)	22.6.2022
Milada Harineková	Význam pohybu pre zdravie		Osobitná škola Pod Kalváriou Topoľčany (62 žiakov)	22.6.2022
Mária Trenčanská	Prevenca rakoviny prsníka a krčka matrice		SZŠ Topoľčany 3. ročník praktická sestra (21 študentov)	19.10.2022
Mária Trenčanská	Prevenca rakoviny prsníka a krčka matrice		SZŠ Topoľčany 3. ročník praktická sestra (17 študentov)	20.10.2022
Mária Trenčanská	Prevenca rakoviny prsníka a krčka matrice		SZŠ Topoľčany 3. ročník maséri (17 študentov)	19.10.2022
Mária Trenčanská	stomatohygiéna		MŠ J. Kráľa Topoľčany (20 detí)	26.10.2022
Mária Trenčanská	Zdravá výživa		SZŠ Topoľčany 2. ročník maséri (14 študentov)	10.11.2022
Mária Trenčanská	Zdravá výživa		SZŠ Topoľčany 2. ročník praktická sestra (16 študentov)	10.11.2022
Mária Trenčanská	Zdravá výživa		SZŠ Topoľčany 2. ročník praktická sestra (16 študentov)	10.11.2022
Mária Trenčanská	Primárna prevencia látkových závislostí – Alkohol za volantom		Obchodná akadémia Topoľčany 1. ročník (73 študentov)	18.11.2022
Mária Trenčanská	Zdravý životný štýl – zdravá výživa		Obchodná akadémia Topoľčany 1. ročník (73 študentov)	18.11.2022
Mária Trenčanská	Primárna prevencia látkových závislostí – alkohol za volantom		SOS agrotechnická Topoľčany 4. ročník (21 študentov)	21.11.2022
Mária Trenčanská	AIDS		Obchodná akadémia Topoľčany 2.A (19 študentov)	12.12.2022
Mária Trenčanská	AIDS		Obchodná akadémia Topoľčany 2.B (24 študentov)	12.12.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Mária Trenčanská	AIDS		Obchodná akadémia Topoľčany 2.C (23 študentov)	12.12.2022
KOŠICKÝ KRAJ				
RÚVZ so sídlom v Košiciach				
JANETTE POREBOVÁ	Dirofilarióza - charakteristika ochorenia a kazuistika prípadu.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	21.04.2022
Mária KRIŠŠOVÁ	Superodolné baktérie a návrat starých chorôb.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	21.04.2022
Štefánia KOŠČÁK	Ocitli sme sa na pokraji antibiotickej krízy?	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	21.04.2022
Dagmar GAJDOŠOVÁ Andrej GAJDOŠ Anton BUJŇÁK Martina TOMASZOVÁ Tatiana KIMÁKOVÁ	Chromozomálne aberácie vo vzťahu k vybraným genotoxickým faktorom.	Konferencia - Genetická toxikológia a prevencia rakoviny	Telč, ČR	02.05. - 05.05.2022
KAMILA KLEINOVÁ	Zhodnoteniu projektu RER 9153 - Radónový prieskum 2020.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	19.05.2022
Magdaléna POĽAŠKOVÁ	Rádioaktívita pôdy a porastu v Košickom a Prešovskom kraji.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	19.05.2022
Daniela KASTELOVÁ	Prehľad defektoskopických pracovísk v Košickom a Prešovskom kraji.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	19.05.2022
Andrea TOMKOVÁ	Sumarizácia zdrojov ionizujúceho žiarenia podliehajúcich oznámenej činnosti.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	19.05.2022
Euboslava ŠIMURDOVÁ	Zásady bezpečnosti práce v chemickom a rádiochemickom laboratóriu.	Odborný seminár pre pracovníkov ORO RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	20.05.2022
Michal BEČKA	Výpočet neistoty pri rádiochemickom stanovení celkovej objemovej aktivity alfa, celkovej objemovej aktivity beta, Radónu-222 a Rádia-226.	Odborný seminár pre pracovníkov ORO RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	20.05.2022
JANETTE POREBOVÁ	Školenie pre všeobecných lekárov pre deti a dorast o postupoch pri podozrení na VNN.	Odborný seminár pre lekárov	Kongres Hotel Centrum Košice	07.06.2022
Iveta ŠMÍDEKOVÁ Eva SCHNITZEROVÁ	Podpora zdravia pohybom vo vybraných denných centrách seniorov v Košiciach.	XIII. Regionálny odborný deň medicínsko-technických	GES Club Košice	08.06.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
		pracovníkov v Košiciach		
JANETTE POREBOVÁ	Postupy pri zistení osoby podozrivej z ochorenia na VNN.	Odborný seminár	UNLP Košice	14.06.2022
Štefánia KOŠČÁK	Hygienicko-epidemiologický režim v zdravotníckych zariadeniach.	Odborný seminár	UNLP Košice	14.06.2022
Jana LACKOVÁ	Prenosné ochorenia COVID-19 ako NN v lôžkových zdravotníckych zariadeniach v Košiciach.	Odborný seminár	UNLP Košice	14.06.2022
Justína JURAŠKOVÁ	Práca z domu a zdravotné riziká.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	23.06.2022
Anton BUJŇÁK Dagmar GAJDOŠOVÁ Andrej GAJDOŠ	Cytogenetická analýza ľudských periférnych lymfocytov - exaktné biologické vyšetrenie pre prevádzky s rizikom karcinogenity.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	23.06.2022
Renáta BIZUBOVÁ Slávka ŠIMUNOVIČOVÁ Vladislava MIČKOVÁ	Odbery vzoriek pracovného ovzdušia.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	23.06.2022
Veronika JALČOVIKOVÁ Jozefína PAVELČÁKOVÁ	Stanovenie železa, mangánu a medi vo vodách metódou AAS-FA.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	23.06.2022
Jana KOLLÁROVÁ	Aktuálny stav legislatívy v školskom stravovaní.	Odborný seminár pre kuchárky školských jedální zameraný na hygienu výživy a bezpečnosť potravín.	CVČ Domino Košice	30.08.2022
Jana KOLLÁROVÁ	Aktuálny stav legislatívy v školskom stravovaní.	Odborný seminár pre prevádzkových zamestnancov školských jedální zameraný na hygienu výživy a bezpečnosť potravín.	CVČ Domino Košice	31.08.2022
Jana KOLLÁROVÁ	COVID-19 v školských zariadeniach.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	22.09.2022
Mária TOMKOVÁ	Európsky školský prieskum o alkohole a iných drogách v SR za rok 2019.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	22.09.2022
Mária LIETAVOVÁ Alžbeta VIDRICKOVÁ	Hygiena pedagogického procesu.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	22.09.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Renáta JUHÁSOVÁ Henrieta HUMENÍKOVÁ Csilla KAČMARIKOVÁ	Doterajšie skúsenosti z monitorovania prítomnosti rodu Legionella v rozvodoch teplej a studenej pitnej vody v zariadeniach sociálnych služieb.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	20.10.2022
Lucia GÖLLNEROVÁ Monika ZITRICKÁ	Problematika v prevádzkach fitness centier v čase pandémie ochorenia COVID-19.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	20.10.2022
Viliam BIZUB Adriana SARÁKOVÁ	Campylobacter spp. a jeho výskyt na Slovensku.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	20.10.2022
Zuzana ONDERKOVÁ Dorota ONDRUŠKOVÁ	Identifikácia variantov SARS-CoV-2 metódou NGS na Východnom Slovensku.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	20.10.2022
Jana KOLLÁROVÁ	Prevenca onkologických ochorení v pandemickom období.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	10.11.2022
Jana KOLLÁROVÁ	Kyberšikana.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	10.11.2022
Eva SCHNITZEROVÁ	Niektoré komponenty životného štýlu u príjmov odlišných skupín obyvateľov.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	10.11.2022
Soňa GREGOVÁ Monika FABIANOVÁ	Podpora zdravia ústnej dutiny a jej vplyv na celkové zdravie. Významné dni venované ústnemu zdraviu.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	10.11.2022
Jana KOLLÁROVÁ	Možnosti spolupráce RÚVZ Košice so školským zdravotníkom.	Webinár pre školských zdravotníkov	organizátor - SK IZP	15.11.2022
Dagmar GAJDOŠOVÁ Anton BUJŇÁK	Činnosť národného referenčného centra pre hodnotenie neskorých účinkov chemických látok metódami genetickej toxikológie.	Spoločný konzultačný deň NRC	online	07.12.2022
Andrej GAJDOŠ Anton BUJŇÁK	Inovácie a skvalitnenie morfológického hodnotenia chromozómov pri cytogenetických vyšetreniach	Spoločný konzultačný deň NRC	online	07.12.2022
Eva GAJANCOVÁ	Hmyz ako nová potravina.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	09.12.2022
Katarína MICHALČÍKOVÁ Zuzana BERTÓKOVÁ	Pripravenosť zariadení spoločného stravovania na príchod sv. Otca do Košíc v roku 2021.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	09.12.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Emília GAJDOŠOVÁ	Prehľad podnetov šetrených na odbore hygieny výživy v rokoch 2020 - 2021.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	09.12.2022
Emília UJJOBBÁGYOVÁ Patrícia ROKYTOVÁ	Výživa v čase choroby.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	09.12.2022
RÚVZ so sídlom v Trebišove				
Mária Dudová	Prevenca rakoviny prsníka	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	RÚVZ Trebišov	6.6.2022
Diana Gagyiová	Prevenca rakoviny hrubého čreva a konečníka	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	RÚVZ Trebišov	6.6.2022
Daniela Hrubovská	Záťaž teplom a chladom na pracovisku z pohľadu novelizovanej vyhlášky	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	RÚVZ Trebišov	6.6.2022
Viola Mahutová	Skúsenosti s dezinfekčnými prípravkami počas pandémie COVID-19	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	RÚVZ Trebišov	6.6.2022
Daniela Timková	Možnosti a úskalia výskytu bakteriálnych a vírusových infekcií v súvislosti s migráciou	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	RÚVZ Trebišov	20.6.2022
Andrea Fedáková	Diftéria, včera, dnes a zajtra a kazuistika	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	RÚVZ Trebišov	20.6.2022
Edita Šantová	Covid-19 v okrese Trebišov: analýza vybraných ukazovateľov	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	RÚVZ Trebišov	20.6.2022
Henrieta Kundrátová Miriám Majovská Věra Stričiková	Analýza epidemiologickej situácie v zariadeniach pre deti a mládež počas pandémie COVID-19 v okrese Trebišov	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	RÚVZ Trebišov	24.10.2022
Henrieta Kundrátová Miriám Majovská Věra Stričiková	Prehľad legislatívy a hygienických požiadaviek pri zriadení mobilných odberových miest (MOM) na testovanie populácie SR testami na COVID-19	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	RÚVZ Trebišov	24.10.2022
Mária Urbánová	Realizácia programov a projektov na školách v okrese Trebišov	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	RÚVZ Trebišov	24.10.2022
Ivan Petrovič Svetlana Berešová	Legionella v rozvodoch teplej vody v zariadeniach sociálnych služieb	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	RÚVZ Trebišov	14.11.2022
Ivan Petrovič Eva Šutiaková	Monitoring odpadových vôd v okrese Trebišov na prítomnosť SARS-CoV-2	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	RÚVZ Trebišov	14.11.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Ivan Petrovič	Problematika kúpalísk v okrese Trebišov	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	RÚVZ Trebišov	14.11.2022
Alena Danková Monika Czilliová	Vyhodnotenie úradných kontrol hydínového mäsa dovezeného z Poľska v zariadeniach spoločného stravovania	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	RÚVZ Trebišov	21.11.2022
Ingrid Koller Adriana Kovátšová	Vyhodnotenie úradných kontrol nebalenej zmrzliny počas sezóny 2022 - najčastejšie nedostatky v prevádzke, vyhodnotenie odobratých vzoriek	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	RÚVZ Trebišov	21.11.2022
Ingrid Koller	Potravinárske zariadenia v čase pandémie COVID-19	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	RÚVZ Trebišov	21.11.2022
RÚVZ so sídlom v Rožňave				
Marcela Vrábel'ová Gabriela Toporová	Pitná voda	Prednáška	Gymnázium Rožňava	3.2.2022
Simona Gálová	EIW	Prednáška pre žiakov SZŠ	SZŠ Rožňava	1.4.2022
Štefan Roda	Výsledky hodnotenia psychickej a senzorickej záťaže a pracovnej pohody u zamestnancov RÚVZ Rožňava	Odborný seminár RÚVZ Rožňava	RÚVZ Rožňava	21.4.2022
Janka Molnárová	Návrh opatrení na základe výsledkov hodnotenia psychickej a senzorickej záťaže a pracovnej pohody u zamestnancov RÚVZ Rožňava	Odborný seminár RÚVZ Rožňava	RÚVZ Rožňava	21.4.2022
Zuzana Petiová	Hygiena rúk	Prednáška pre klientov a zdravotníckych pracovníkov	DSS Jassanima Rožňava	2.5.2022
Zuzana Petiová	Hygiena rúk	Prednáška pre klientov a zdravotníckych pracovníkov	DSS For Region Nadabula	3.5.2022
Simona Gálová	Hygiena rúk	Prednáška pre žiakov SZŠ	SZŠ Rožňava	4.5.2022
Zuzana Petiová	Hygiena rúk	Prednáška pre klientov a zdravotníckych pracovníkov	DSS Čučma	4.5.2022
Zuzana Petiová	Hygiena rúk	Prednáška pre zdravotníckych pracovníkov	PL Plešivec	4.5.2022
Zuzana Petiová	Hygiena rúk	Prednáška pre klientov a zdravotníckych pracovníkov	DSS Subsídium Rožňava	6.5.2022
Silvia Lengová	Záleží Vám na Vašom zdraví	Odborný seminár RÚVZ Rožňava	RÚVZ Rožňava	10.5.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Janette Labuzíková	Všeobecné poradenské centrum ochrany a podpory zdravia	Odborný seminár RÚVZ Rožňava	RÚVZ Rožňava	10.5.2022
Vierka Piribéková Dobošová	Činnosť oddelenia HVBPaKV	Prednáška pre študentov	SZŠ Rožňava	25.5.2022
Silvia Lengová	Regionálna vakcinačná kampaň	Temetický kurz vo výchove k zdraviu a podpore zdravia	SZÚ Bratislava	16.06. - 17.06.2022
Štefan Roda	Problematica hluku na pracovisku	Odborný seminár RÚVZ Rožňava	RÚVZ Rožňava	16.6.2022
Zuzana Petiová	Prevenia infekčných ochorení	MRK	Kobeliarovo	6.9.2022
Vierka Piribéková Dobošová	Nesprávna výživa	MRK	Kobeliarovo	6.9.2022
Vierka Piribéková Dobošová	Správna výživa	MRK	Kobeliarovo	7.9.2022
Zuzana Petiová	Prevenia infekčných ochorení	MRK	Bôrka	8.9.2022
Zuzana Petiová	Prevenia infekčných ochorení	MRK	Kunová Teplica	12.9.2022
Lubomír Balážik	Zákaz uvádzania jednorázových plastových výrobkov na trh SR.	Odborný seminár RÚVZ Rožňava	RÚVZ Rožňava	19.5.2022
Martina Kleknerová	Vyhodnotenie jedálnych lístkov ZŠ	Odborný seminár RÚVZ Rožňava	RÚVZ Rožňava	6.10.2022
Zuzana Petiová	MRSA Svrab	Prednáška pre zdravotníckych pracovníkov	DSS Jassanima Rožňava	12.10.2022
Petra Váradyová	Riziká z pieskovísk	Odborný seminár RÚVZ Rožňava	RÚVZ Rožňava	3.11.2022
Zuzana Petiová	HPV kampaň	Onkologické skríningové programy na Slovensku	Trnavská univerzita Trnava	15.11.2022
Vierka Piribéková Dobošová	Usmernenie k výživovým doplnkom - seminár	Odborný seminár RÚVZ Rožňava	RÚVZ Rožňava	24.11.2022
Zuzana Petiová	1. december - deň boja proti AIDS	Prednáška pre 2. stupeň ZŠ	ZŠ Pionierov Rožňava	2.12.2022
Vierka Piribéková Dobošová	HACCP	Prednáška pre študentov	SZŠ Rožňava	2.12.2022
Petra Váradyová	Osobná hygieny zamestnancov ZSS na pracovisku	Prednáška pre študentov	SOŠ obchodu a služieb, Rožňavská Baňa	7.12.2022
Vierka Piribéková Dobošová	Požiadavky na ZSS	Prednáška pre študentov	SOŠ obchodu a služieb, Rožňavská Baňa	7.12.2022
Zuzana Petiová	1. december - deň boja proti AIDS	Prednáška pre žiakov SZŠ	SZŠ Rožňava	9.12.2022
Petra Váradyová	Psychomotorický vývin vývoj dieťaťa, rast a rozvoj	Prednáška pre študentov	SZŠ Rožňava	14.12.2022
TREŇCIANSKY KRAJ				
RÚVZ so sídlom vTrenčíne				

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Mgr. Katarína Zelko	Polyrezistentná Candida auris súčasný stav	TK – nové poznatky v epidemiológii infekčných chorôb	SZU Bratislava	9.6.2022
Mgr. Katarína Zelko	Multirezistentná Candida auris - opatrenia v prípade výskytu	Bezpečnosť pacienta, Bezpečnosť zdravotníckeho pracovníka	Topoľčany	22.9.2022
Prof. MUDr. Mária Štefkovičová, PhD. MPH	Monitoring vírusu SARS CoV-2 v odpadových vodách	TK – nové poznatky v epidemiológii infekčných chorôb	SZU Bratislava	9.6.2022
Prof. MUDr. Mária Štefkovičová, PhD. MPH	Nové hrozby pre zdravotníctvo v oblasti prenosných ochorení	Bezpečnosť pacienta, Bezpečnosť zdravotníckeho pracovníka	Topoľčany	22.9.2022
Prof. MUDr. Mária Štefkovičová, PhD. MPH	Surveillance SARS-CoV-2 v odpadových vodách na Slovensku	XIII. Slovenský vakcinologický kongres	Tatranská Lomnica	26.5.2022
Prof. MUDr. Mária Štefkovičová, PhD. MPH	Užívanie antibiotík v nemocniciach v SR - výsledky z bodového prevalenčného sledovania	Krčméryho deň boja proti antibiotickej rezistencii II.	Trnava	10.11.2022
Mgr. Zuzana Prostináková	Sledovanie nozokomiálnych nákaz formou prevalenčnej štúdie výhody a nevýhody	Bezpečnosť pacienta, Bezpečnosť zdravotníckeho pracovníka	Topoľčany	22.9.2022
Mgr. Zuzana Bronišová	Charakteristika epidémii COVID-19 v rôznom sociálnom prostredí	Seminár RÚVZ Trenčín	Trenčín	28.6.2022
Prof. MUDr. Mária Štefkovičová, PhD. MPH	Povinné očkovanie detí	Škola očkovania VLD, SZU	Bratislava	20.4.2022
Prof. MUDr. Mária Štefkovičová, PhD. MPH	Očkovanie proti meningokokom a kliešťovej encefalitíde	Škola očkovania VLD, SZU	Bratislava	20.4.2022
Prof. MUDr. Mária Štefkovičová, PhD. MPH	Očkovanie proti meningokokom a kliešťovej encefalitíde	Škola očkovania VLDD, SZU	Bratislava	28.4.2022
Prof. MUDr. Mária Štefkovičová, PhD. MPH	Očkovanie proti rotavírusom, VHA a VHB	Škola očkovania VLDD, SZU	Bratislava	28.4.2022
Prof. MUDr. Mária Štefkovičová, PhD. MPH	Očkovanie v neštandardných situáciách - modelové situácie	Škola očkovania VLDD, SZU	Bratislava	28.4.2022
Prof. MUDr. Mária Štefkovičová, PhD. MPH	Kliešťová encefalitída z pohľadu epidemiológa	Krajský seminár VLDD	Trenčín	28.9.2022
Prof. MUDr. Mária Štefkovičová, PhD. MPH	„Budovanie klímy/ kultúry kvality a bezpečnosti pacienta“.	TK k 5.máju 2022 -Dni hygieny rúk	Bratislava	5.5.2022
PhDr. Slavka Litvová, PhD.	III.prevalenčné sledovanie nozokomiálnych nákaz	TK – nové poznatky v epidemiológii infekčných chorôb	SZU Bratislava	9.6.2022
PhDr. Slavka Litvová, PhD.	Tretie bodové prevalenčné sledovanie	XXVI. Červenkové dni	Tále	6.10.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
	nozokomiálnych nákaz - čo nás čaká?			
HENRIETA KOCIANOVÁ	Specialised laboratory for Campylobacter	Projekt FWD-AMR-RefLabCap	ÚVZ SR Bratislava	28.-29.9.2022
PhDr. Zlatica Meravá	Mozog, Prevencia Alzheimerovej choroby	Akadémia tretieho veku	Trenčianska univerzita	10.5.2022
PhDr. Zlatica Meravá	Psychologické rizikové faktory KVCH	Akadémia tretieho veku	Trenčianska univerzita	11.10.2022
PhDr. Zlatica Meravá	Psychologické rizikové faktory KVCH	Fakulta zdravotníctva	Trenčianska univerzita	9.11.2022
MUDr. Ľudmila Bučková, MPH	Základné legislatívne požiadavky, technologické a sanitačné postupy v zariadeniach spoločného stravovania	seminar pre prevádzkovateľa vietnamských reštaurácií	Trenčín	16.05.2022 03.10.2022
MUDr. Ľudmila Bučková, MPH	Výživa a bezpečnosť potravín Akadémie 3. veku	seminár	Trenčín	8.11.2022
MUDr. Ľudmila Bučková, MPH	Aktuálne výzvy v hygiene výživy	Konferencia "Aktuálne výzvy v podpore a ochrane zdravia	FZaSP TU, Trnava	23.11.2022
RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach				
Mgr. Daša Gubková Ing. Slávka Tišťanová	Vody na kúpanie	Vnútroústavný seminár odborných pracovníkov RÚVZ Pd so sídlom v Bojniciach	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	13.12.22
Mgr. Darina Paulíková, MHA	Epidemiologicky závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	25.04.22
Mgr. Darina Paulíková, MHA	Epidemiologicky závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	Unipharma, Opatovská cesta 4, Bojnice	24.05.22
Mgr. Darina Paulíková, MHA	Epidemiologicky závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	30.05.22
Mgr. Darina Paulíková, MHA	Epidemiologicky závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	26.09.22
Ing. Katarína Horváthová Trúchla	Označovanie potravín.	Vnútroústavný seminár odborných pracovníkov	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	27.09.22

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Mgr. Darina Paulíková, MHA	Epidemiologický závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	02.11.22
Ing. Lenka Keratová	Hygiena výživy a bezpečnosť potravín.	"Hospodársky týždeň" pre žiakov piateho ročníka odboru hotelová akadémia	Stredná odborná škola obchodu a služieb Prievidza	10.11.22
Mgr. Darina Paulíková, MHA	Epidemiologický závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	28.11.22
Mgr. Emília Kotianová Rendeková	Epidemiologický závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	25.04.22
Mgr. Emília Kotianová Rendeková	Epidemiologický závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	Unipharma, Opatovská cesta 4, Bojnice	24.05.22
Mgr. Emília Kotianová Rendeková	Epidemiologický závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	30.05.22
Mgr. Emília Kotianová Rendeková	Epidemiologický závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	26.09.22
Mgr. Emília Kotianová Rendeková	Epidemiologický závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	02.11.22
Mgr. Emília Kotianová Rendeková	Epidemiologický závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	28.11.22
ADRIÁNA ŠIMKOVÁ	Mám rád vodu	3 prednášky	ZŠ Bojnice	22.03.22
ADRIÁNA ŠIMKOVÁ	Mám rád vodu	4 prednášky	ZŠ Nedožery - Brezany	23.03.22

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
ADRIÁNA ŠIMKOVÁ	Zdravý životný štýl a obezita	4 prednášky	ZŠ Nedožery - Brezany	25.03.22
ADRIANA KUCKOVÁ	Prevenia civilizačných ochorení, význam pohybu	1 prednáška	ZŠ Mariánska Prievidza	07.04.22
ADRIÁNA KUCKOVÁ	Prevenia civilizačných ochorení, význam pohybu	1 prednáška	ZŠ Mariánska Prievidza	11.04.22
ADRIÁNA KUCKOVÁ	Pohybom ku zdraviu	2 prednášky	ZŠ Nitrianske Rudno	10.05.22
ADRIÁNA KUCKOVÁ	Pohybom ku zdraviu	2 prednášky	ZŠ Chrenovec-Brusno	11.05.22
ADRIÁNA ŠIMKOVÁ, DAJANA ĎUREJE	Prevenia civilizačných ochorení	2 prednášky	Gymnázium VB Nedožerského Prievidza	25.05.22
ADRIÁNA ŠIMKOVÁ	Svetový deň bez tabaku + film "Kým stúpa dym"	2 prednášky	ZŠ Lehota pod Vtáčnikom	02.06.22
ADRIÁNA KUCKOVÁ	Anorexia + film "SAMI"	1 prednáška	ZŠ Bystričany	14.06.22
ADRIÁNA ŠIMKOVÁ, DAJANA ĎUREJE	Legálne a nelegálne drogy	4 prednášky	ZŠ Nováky	22.06.22
MIROSLAVA ŠTOVČÍKOVÁ	Prevenia rakoviny prsníka	2 prednášky	Stredná zdravotná škola Prievidza	24.06.22
MIROSLAVA ŠTOVČÍKOVÁ	Prevenia kolorektálneho karcinómu	1 prednáška	SLOVECA Sasol Slovakia s.r.o., prevádzka Nováky	27.06.22
ADRIÁNA ŠIMKOVÁ, DAJANA ĎUREJE	Ústna hygiena	3 prednášky	ZŠ Chrenovec-Brusno	14.09.22
ADRIÁNA ŠIMKOVÁ, DAJANA ĎUREJE	Hygiena rúk	2 prednášky	ZŠ Malinovského Partizánske	19.09.22
ADRIÁNA ŠIMKOVÁ, DAJANA ĎUREJE	Ústna hygiena	1 prednáška	ZŠ Malinovského Partizánske	19.09.22
ADRIÁNA ŠIMKOVÁ, DAJANA ĎUREJE	Ústna hygiena	1 prednáška	ZŠ Malinovského Partizánske	20.09.22
ADRIÁNA ŠIMKOVÁ, DAJANA ĎUREJE	Týždeň mozgu	2 prednášky	ZŠ Malinovského Partizánske	20.09.22
ADRIÁNA ŠIMKOVÁ, DAJANA ĎUREJE	Nelátkové závislosti	1 prednáška	ZŠ Chrenovec-Brusno	22.09.22
ADRIÁNA ŠIMKOVÁ, DAJANA ĎUREJE	Mozog a jeho funkcie	1 prednáška	ZŠ Chrenovec-Brusno	22.09.22
ADRIÁNA ŠIMKOVÁ, DAJANA ĎUREJE	Prevenia fajčenia	1 prednáška	ZŠ Chrenovec-Brusno	22.09.22
ADRIÁNA ŠIMKOVÁ, DAJANA ĎUREJE	Mozog a jeho funkcie	2 prednášky	ZŠ Malinovského Partizánske	23.09.22
ADRIÁNA ŠIMKOVÁ, DAJANA ĎUREJE	Zdravá výživa a stravovanie	1 prednáška	Zš Malinovského Partizánske	23.09.22

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
ADRIÁNA ŠIMKOVÁ	Zdravý životný štýl + film "Kým stúpa dym"	2 prednášky	ZŠ Bystričany	26.9.2022
ADRIÁNA ŠIMKOVÁ	Zdravá výživa a stravovanie	3 prednášky	ZŠ Bystričany	27.9.2022
ADRIÁNA ŠIMKOVÁ	Fajčenie	1 prednáška	ZŠ Chrenovec-Brusno	28.9.2022
ADRIÁNA ŠIMKOVÁ	Anorexia vs. Obezita	1 prednáška	ZŠ Chrenovec-Brusno	29.9.2022
ADRIÁNA ŠIMKOVÁ	Fetálny alkoholový syndróm	1 prednáška	ZŠ Chrenovec-Brusno	30.9.2022
ADRIÁNA ŠIMKOVÁ	Zdravá výživa a stravovanie	4 prednášky	ZŠ Lehota pod Vtáčnikom	4.10.2022
ADRIÁNA ŠIMKOVÁ	Zdravá výživa a stravovanie	1 prednáška	ZŠ Malinovského Partizánske	5.10.2022
ADRIÁNA ŠIMKOVÁ	Prevenca civilizačných ochorení	2 prednášky	ZŠ Malinovského Partizánske	5.10.2022
ADRIÁNA ŠIMKOVÁ	Zdravá výživa a stravovanie	2 prednášky	ZŠ Bojnice	6.10.2022
ADRIÁNA ŠIMKOVÁ	Ústna hygiena	2 prednášky	ZŠ Zemianske Kostofany	10.10.2022
ADRIÁNA ŠIMKOVÁ	Zdravá výživa a stravovanie	2 prednášky	ZŠ Zemianske Kostofany	10.10.2022
ADRIÁNA ŠIMKOVÁ, DAJANA ĎUREJE	Ústna hygiena	3 prednášky	ZŠ Bojnice	11.10.2022
ADRIÁNA ŠIMKOVÁ, DAJANA ĎUREJE	Hygiena rúk	4 prednášky	Zš Bojnice	11.10.2022
ADRIÁNA ŠIMKOVÁ, DAJANA ĎUREJE	Hygiena rúk	3 prednášky	Zš Bojnice	12.10.2022
ADRIÁNA ŠIMKOVÁ, DAJANA ĎUREJE	Hygiena rúk	2 prednášky	ZŠ Bystričany	17.10.2022
ADRIÁNA ŠIMKOVÁ, DAJANA ĎUREJE	Zdravá výživa, potravinová pyramida	3 prednášky	ZŠ Lehota pod Vtáčnikom	19.10.2022
Paizanosová, M.	Prevenca rakoviny prsníka	1 prednáška	J.P. PLAST Slovakia, s.r.o., PRIEVIDZA	19.10.2022
Koppová Petra	Zdravá výživa a stravovanie	4 prednášky	Zš Bojnice	20.10.2022
Koppová Petra	Zdravá výživa a stravovanie	2 prednášky	ZŠ Nedožery - Brezany	21.10.2022
Koppová Petra	Zdravá výživa a stravovanie	2 prednášky	ZŠ Chrenovec-Brusno	24.10.2022
Koppová Petra	Hygiena rúk	1 prednáška	ZŠ Chrenovec-Brusno	24.10.2022
Koppová Petra	Mozog a jeho funkcie	2 prednášky	ZŠ Bojnice	25.10.2022
Koppová Petra	Zdravá výživa a stravovanie	3 prednášky	Zš Skačany	27.10.2022
Koppová Petra	Obezita vs. Anorexia	1 prednáška	Zš Skačany	27.10.2022
Fifková Dagmar	Prevenca rakoviny prsníka	1 prednáška	ZŠ Ďumbierska BB (2x)	2.11.2022
Koppová Petra	Hygiena rúk	1 prednáška	ZŠ Diviaky nad Nitricou	3.11.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Koppová Petra	Mozog a jeho funkcie	1 prednáška	ZŠ Diviaky nad Nitricou	3.11.2022
Koppová Petra	Zdravá výživa a stravovanie	2 prednášky	ZŠ Nedožery - Brezany	4.11.2022
Koppová Petra	Prevenca užívania škodlivých návykových látok	1 prednáška	ZŠ Mariánska Prievidza	7.11.2022
Koppová Petra	Zdravá výživa a stravovanie	2 prednášky	ZŠ Lehota pod Vtáčnikom	8.11.2022
Koppová Petra	Anorexia + film "SAMI"	1 prednáška	ZŠ Lehota pod Vtáčnikom	8.11.2022
Koppová Petra	Zdravá výživa a stravovanie	2 prednášky	ZŠ Lehota pod Vtáčnikom	9.11.2022
Koppová Petra	Anorexia + film "SAMI"	1 prednáška	ZŠ Lehota pod Vtáčnikom	9.11.2022
Koppová Petra	Zdravá výživa a stravovanie	3 prednášky	ZŠ Diviaky nad Nitricou	14.11.2022
Koppová Petra	Legálne a nelegálne drogy	4 prednášky	ZŠ Lehota pod Vtáčnikom	15.11.2022
Paizanosová, M.	Prevenca rakoviny prsníka	1 prednáška	ZŠ Pohorelá	16.11.2022
Zvalová Tatiana	Pohlavné ochorenia + HIV/AIDS	2 prednášky	ZŠ Oslany	16.11.2022
Fifková Dagmar	Legálne a nelegálne drogy	2 prednášky	ZŠ Zemianske Kostofany	16.11.2022
Fifková Dagmar	Legálne a nelegálne drogy	1 prednáška	ZŠ Bojnice	23.11.2022
Fifková Dagmar	Legálne a nelegálne drogy	2 prednášky	ZŠ Bojnice	24.11.2022
Zvalová Tatiana	Prevenca užívania škodlivých návykových látok	1 prednáška	ZŠ Mariánska Prievidza	25.11.2022
Zvalová Tatiana	Fajčenie	2 prednášky	ZŠ Nedožery - Brezany	28.11.2022
Zvalová Tatiana	Prevenca užívania škodlivých návykových látok	1 prednáška	ZŠ Mariánska Prievidza	29.11.2022
Zvalová Tatiana	HIV/AIDS	1 prednáška	ZŠ Chrenovec-Brusno	30.11.2022
Zvalová Tatiana	Hygiena rúk	1 prednáška	ZŠ Chrenovec-Brusno	30.11.2022
Zvalová Tatiana	Legálne a nelegálne drogy	1 prednáška	ZŠ Chrenovec-Brusno	30.11.2022
Zvalová Tatiana	HIV/AIDS	1 prednáška	ZŠ Zemianske Kostofany	1.12.2022
Zvalová Tatiana	HIV/AIDS	2 prednášky	ZŠ Nitrianske Rudno	2.12.2022
Zvalová Tatiana	Legálne a nelegálne drogy	1 prednáška	ZŠ Klátová Nová Ves	13.12.2022
Zvalová Tatiana	HIV/AIDS	1 prednáška	ZŠ Klátová Nová Ves	13.12.2022
Zvalová Tatiana	Ústna hygiena	1 prednáška	Školský klub Klátová Nová Ves	13.12.2022
GABRIELA ŠINDLEROVÁ	Režim práce a rozsah vyšetrení škúšobného laboratória	Ústavný seminár RÚVZ	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	30.11.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
TRNAVSKÝ KRAJ				
RÚVZ so sídlom v Trnave				
Mgr. Beata Marušíková	činnosť odboru PPL so zameraním na výkon štátneho zdravotného dozoru na pracoviskách	prednáška pre poslucháčov 2. ročníka Bc. na TU - odbor Verejné zdravotníctvo	Trnavská univerzita	30.3.2022
MUDr. Dagmar Kollárová, PhD.	Pandemické vlny ochorenia COVID-19 v Trnavskom kraji v okresoch Trnava, Piešťany a Hlohovec	Jarný seminár RÚVZ Trnava	RÚVZ Trnava	6.5.2022
Mgr., PhDr. Alexandra Žampachová, PhD.,	Hromadné karantény na COVID-19 počas pandémie COVID-19 v pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Trnave	odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Trnava	RÚVZ Trnava	6.5.2022
Mgr. Michal Silný				
RNDr. Jana Fašiangová,	Opaľovanie v soláriu- účinky a riziká	Jarný seminár - 2022, RÚVZ Trnava	RÚVZ Trnava	6.5.2022
RNDr. Tamara Lehotová				
Mgr. Andrea Šimorová, Ivana Martinková	Nové trendy vo fajčení a ich vplyv na zdravie	Seminár RÚVZ TT	RÚVZ so sídlom v Trnave	6.5.2022
Mgr. Andrea Šimorová, Janka Jakubeková	Spánok	Seminár RÚVZ TT	RÚVZ so sídlom v Trnave	6.5.2022
Mgr. Andrea Šimorová	Príklad dobrej praxe na Dňoch zdravia v Trnave- porovnanie výsledkov meraní v rokoch 2006 -2022	Odborná konferencia 41.Dni zdravotnej výchovy MUDr.Ivana Stodolu	Prešov	25-26.8.2022
Mgr. Andrea Šimorová	Spánok	prednáška pre verejnosť	ÚCM Trnava, Jednota dôchodcov Trnava	13.9.2022
Mgr. Andrea Šimorová	Mozog a precvičenie pamäte	prednáška pre verejnosť	Športová hala, Veľtrh pre seniorov	6.10.2022
Mgr. Andrea Šimorová	Výživa u seniorov	prednáška pre verejnosť	Spoločenská miestnosť OÚ Trstín	7.10.2022
Mgr. Andrea Šimorová	KVCH	prednáška pre verejnosť	Spoločenská miestnosť OÚ Trstín	7.10.2022
PhDr. Mária Marková, PhD.	Multirezistentné klebsiely vo FN Trnava	Jesenný seminár RÚVZ Trnava	RÚVZ Trnava	4.11.2022
Mgr. Martina Mészárosová,	Hodnotenie jedálnych lístkov	Jesenný seminár	RÚVZ Trnava	4.11.2022
Mgr. Silvia Štefánková				
RNDr. Lucia Ivanovičová, MPH,	Úrazy u detí	Jesenný seminár	RÚVZ Trnava	4.11.2022
Mgr. Martina Mészárosová				
RNDr. Jana Fašiangová,	Akreditovaný odber vzoriek pitnej vody	Jesenný seminár - 2022, RÚVZ Trnava	RÚVZ Trnava	4.11.2022
Mgr. Aneta Suľvová				

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Mgr., PhDr. Alexandra Žampachová, PhD., Mgr. Beata Marušíková	Fyzická pracovná záťaž na pracoviskách	odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Trnava	RÚVZ Trnava	4.11.2022
MUDr. Dagmar Kollárová, PhD.	Zásady vykazovania a kontroly očkovania klientov a personálu v ZSS	Online seminár SK SaPa	Online seminár	8.11.2022
Mgr. Andrea Šimorová	KVCH	prednáška pre verejnosť	Univerzita Cyrila a Metoda, JDS Trnava	18.11.2022
Mgr. Beata Marušíková,	Povinnosti zamestnávateľa pri ochrane zdravia zamestnancov a rizikové práce	prednáška pre poslucháčov 3. ročníka Bc. na MTF - STU - odbor Integrovaná bezpečnosť	MTF - STU Trnava	28.11.2022
Mgr., PhDr. Alexandra Žampachová, PhD.				
RÚVZ so sídlom v Galante				
Ing. Eva Csányiová /HVaPBP	Problematika výživových doplnkov v SR	vnútroústavný seminár	RÚVZ Galanta	26.1.2022
Anikó Hábelová/PZaVkJ	Vplyv pandémie COVID-19 na zdravie a prežívanie detí a adolescentov	vnútroústavný seminár	RÚVZ Galanta	23.2.2022
Mgr. Natália Vámošová/PPLaT	Pesticídy a ich vplyv na spoločnosť	vnútroústavný seminár	RÚVZ Galanta	23.3.2022
Mgr. Jana Obrová/Epid.	Ukrajina - migrácia a epidemiologická situácia	vnútroústavný seminár	RÚVZ Galanta	27.4.2022
Mgr. Martina Lenčesová/HŽPaZ	Legionelly - monitoring baktérii rodu Legionella v ZSS v SR	vnútroústavný seminár	RÚVZ Galanta	8.6.2022
Anikó Hábelová/PZaVkJ	Závislosti našej doby	vnútroústavný seminár	RÚVZ Galanta	22.6.2022
Elena Soboňová/HDM	Hodnotenie jedálnych lístkov MŠ a ZŠ	vnútroústavný seminár	RÚVZ Galanta	21.9.2022
Anikó Hábelová/PZaVkJ	Dôležitosť preventívnych prehliadok v každom veku	vnútroústavný seminár	RÚVZ Galanta	25.10.2022
Mgr. Daniela Vígiová/HVaPBP	Hmyz ako nová potravina v EÚ	vnútroústavný seminár	RÚVZ Galanta	23.11.2022
OPZaVkJ	Prevenia fajčenia	prednáška	SOŠOaS Galanta	22.3.2022
	Alkohol	prednáška	SOŠOaS Galanta	23.3.2022
	Drogy a závislosti	prednáška	SOŠOaS Galanta	29.3.2022
	Živospráva	prednáška	SOŠOaS Galanta	30.3.2022
	Živospráva	prednáška	ZŠ Pata	13.4.2022
	Stomatohygiena	prednáška	ZŠ Pata	13.4.2022
	Prvá pomoc	prednáška	ZŠ SNP Galanta	23.6.2022
	Živospráva	prednáška	ŠZŠ Galanta	29.9.2022
	Fajčenie	prednáška	ŠZŠ Galanta	29.9.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
	Životospráva	prednáška	ŠZŠ Sereď	21.10.2022
	Fajčenie	prednáška	ŠZŠ Sereď	21.10.2022
	Stomatohygiena	prednáška	MŠ Matúškovo	26.10.2022
	Pohybová aktivita	prednáška	ZŠ SNP Galanta	10.11.2022
	Prevenčia HIV	prednáška	SOŠOaS Galanta	30.11.2022
	Závislosti - alkohol, fajčenie	prednáška	SOŠOaS Galanta	30.11.2022
	Zdravá výživa	prednáška	ZŠ SNP Galanta	5.12.2022
RÚVZ so sídlom v Dunajskej Strede				
Mgr. Kristína Ibolyová	Starostlivosť o zdravie v zariadeniach spoločného stravovania	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	25.3.2022
Mgr. Kristína Ibolyová	Všeobecné požiadavky platnej potravinovej legislatívy zamestnancov potravinárskych prevádzok	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	25.3.2022
Mgr. Kristína Ibolyová	Starostlivosť o zdravie v zariadeniach spoločného stravovania	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	26.3.2022
Mgr. Kristína Ibolyová	Starostlivosť o zdravie v zariadeniach spoločného stravovania	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	26.3.2022
Ing. Gabriela Bíróová	Prevenčia rakoviny prsníka	Vzdelávanie obyvateľstva	Dunajská Streda	11.5.2022
Ing. Gabriela Bíróová	Zásady správnej výživy a prevencia obezity	Vzdelávanie detí a mládeže	Štvrtok na Ostrove	19.5.2022
Ing. Gabriela Bíróová	Zásady správnej výživy a prevencia obezity	Vzdelávanie detí a mládeže	Štvrtok na Ostrove	20.5.2022
Mgr. Kristína Ibolyová	Starostlivosť o zdravie v zariadeniach spoločného stravovania	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	3.6.2022
Mgr. Kristína Ibolyová	Všeobecné požiadavky platnej potravinovej legislatívy zamestnancov potravinárskych prevádzok	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	3.6.2022
Mgr. Kristína Ibolyová	Starostlivosť o zdravie v zariadeniach spoločného stravovania	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	17.6.2022
Mgr. Kristína Ibolyová	Starostlivosť o zdravie v zariadeniach spoločného stravovania	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	17.6.2022
Anikó Rásóová	Prevenčia fajčenia	Vzdelávanie detí a mládeže	Jahodná	21.6.2022
Mgr. Kristína Ibolyová	Starostlivosť o zdravie v zariadeniach spoločného stravovania	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	29.7.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Mgr. Kristína Ibolyová	Všeobecné požiadavky platnej potravinovej legislatívy zamestnancov potravinárskych prevádzok	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	29.7.2022
Mgr. Júlia Varjúová	Starostlivosť o zdravie v zariadeniach spoločného stravovania	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	17.9.2022
Mgr. Júlia Varjúová	Všeobecné požiadavky platnej potravinovej legislatívy zamestnancov potravinárskych prevádzok	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	17.9.2022
Ing. Gabriela Bíróová	"Droga"	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	12.10.2022
Anikó Rásó	Prevenčia fajčenia	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	20.10.2022
Mgr. Júlia Varjúová	Starostlivosť o zdravie v zariadeniach spoločného stravovania	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	22.10.2022
Mgr. Júlia Varjúová	Všeobecné požiadavky platnej potravinovej legislatívy zamestnancov potravinárskych prevádzok	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	22.10.2022
Ing. Gabriela Bíróová	"Droga", Prevenčia fajčenia	Vzdelávanie detí a mládeže	Zlaté Klasy	25.10.2022
Ing. Gabriela Bíróová	Európsky týždeň proti drogám	Vzdelávanie detí a mládeže	Dolný Štál	14.11.2022
Ing. Gabriela Bíróová	Prevenčia fajčenia	Vzdelávanie detí a mládeže	Dolný Štál	14.11.2022
Anikó Rásó	Prevenčia fajčenia	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	23.11.2022
Ing. Gabriela Bíróová, Anikó Rásó	Primárna prevencia látkových závislosti s dôrazom na alkohol a zákaz jazdy pod vplyvom alkoholu	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	30.11.2022
Ing. Gabriela Bíróová, Anikó Rásó	Primárna prevencia látkových závislosti s dôrazom na alkohol a zákaz jazdy pod vplyvom alkoholu	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	1.12.2022
Mgr. Lipkovic	AIDS	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	1.12.2022
Mgr. Kristína Ibolyová	Všeobecné požiadavky platnej potravinovej legislatívy zamestnancov potravinárskych prevádzok	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	3.12.2022
Mgr. Kristína Ibolyová	Starostlivosť o zdravie v zariadeniach spoločného stravovania	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	3.12.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Ing. Gabriela Bíróová	Zdraví životný štýl a Alzheimerova choroba	Vzdelávanie obyvateľstva	Jahodná	7.12.2022
PREŠOVSKÝ KRAJ				
Martina Molčanová	Parazity a vajíčka parazitov ako biologický ukazovateľ znečistenia pieskov	Odborný seminár VŠ pracovníkov	RÚVZ Poprad	07.09.22
Mgr. MVDr. Adriána Dudlová, PhD.	Najčastejšie parazitárne ochorenia vyskytujúce sa v kolektívoch školských zariadení	vnútorný seminár RÚVZ Prešov	RÚVZ Prešov	20.04.23
Lubica Malatová, PhD. Blanka Mondeková	beseda o vode v rámci „Svetového dňa vody 22. marca“	Beseda o vode	ZŠ Prostějovská 38 Prešov	22.03.23
Lubica Malatová, Mgr. Andrea Glovová	beseda o vode v rámci „Svetového dňa vody 22. marca“	Beseda o vode	ZŠ Lúčka	14.03.23
zamestnanci RÚVZ Bardejov	problematika hygieny detí a mládeže s aktívnou účasťou s prednáškou na tému „Úrazy detí v SR“	vnútorný seminár RÚVZ Bardejov	RÚVZ Bardejov	
zamestnanci RÚVZ Bardejov	13 besied zameraných na prevenciu obezity, podporu zdravej výživy a zdravého životného štýlu vrátane pohybovej aktivity	vnútorný seminár RÚVZ Bardejov	RÚVZ Bardejov	
zamestnanci RÚVZ Bardejov	13 besied zameraných na prevenciu chybného držania tela	vnútorný seminár RÚVZ Bardejov	RÚVZ Bardejov	
zamestnanci RÚVZ Bardejov	23 besied zameraných na základné hygienické návyky a prevenciu prenosných ochorení a pod.	vnútorný seminár RÚVZ Bardejov	RÚVZ Bardejov	
zamestnanci RÚVZ Bardejov	aktívna účasť pri poradenskej činnosti v rámci podujatí: „Dni zdravia v Bardejovských Kúpeľoch“, Svetový deň srdca“ pre žiakov základných škôl v meste Bardejov		Bardejov, Bardejovské Kúpele	
RÚVZ Poprad	V rámci prevencie HIV/AIDS a prevencie rakoviny prsníka boli realizované prednášky		vybrané stredné školy	
zamestnanci RÚVZ Stará Ľubovňa	„Dentálne zdravie u detí a mládeže“.	vnútorný seminár RÚVZ Stará Ľubovňa	RÚVZ Stará Ľubovňa	
zamestnanci RÚVZ Stará Ľubovňa	„Ako zvládnuť nástup prváka do školy“.	vnútorný seminár RÚVZ Stará Ľubovňa	RÚVZ Stará Ľubovňa	

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
KLIMKO, L., ROSIPAL,R.,	THC a CBD v kozmetických výrobkoch	Odborný seminár - RÚVZ Poprad	RÚVZ Poprad	5.10.2022, 26.10.2022
ROSIPALOVÁ, A., ROSIPAL, R.,	Hmotnostná spektrometria – inštrumentácia a aplikácie v hydrochémií	Odborný seminár - RÚVZ Poprad	RÚVZ Poprad	18.05.22
ROSIPALOVÁ, A., ŠVAGERKOVÁ, O., HUDÁČOVÁ, L.,	Riadenie kvality pri odbere vzoriek vody a manipulácii s nimi 2018-2022	Odborný seminár - RÚVZ Poprad	RÚVZ Poprad	12.10.22
ROMAN RAMS, DENISA PILKOVÁ	Výsledky monitoringu vzoriek životného prostredia so zameraním na stanovenie prítomnosti baktérií rodu Legionella v zariadeniach s pobytom osôb s oslabenou imunitou v územnom obvode RÚVZ Poprad.	Konferencia SAVE, Nové trendy v úprave vody a v systémoch zásobovania pitnou vodou	Tatranská Lomnica	6.-7.4.2022
BARBORA KUZMIAKOVÁ	Ag MOM-RÚVZ Poprad.	Ústavný seminár RÚVZ	RÚVZ so sídlom v Poprade	18.5.2022
MARTINA MOLČANOVÁ	Parazity a vajíčka parazitov ako biologický ukazovateľ znečistenia pieskov.	Ústavný seminár RÚVZ	RÚVZ so sídlom v Poprade	7.9.2022
DENISA PILKOVÁ	Detekcia SARS-CoV-2.	Ústavný seminár RÚVZ	RÚVZ so sídlom v Poprade	14.9.2022
LUCIA DZURIKOVÁ	Mutácie SARS-CoV-2.	Ústavný seminár RÚVZ	RÚVZ so sídlom v Poprade	21.9.2022
ROMAN RAMS, DENISA PILKOVÁ	Monitoring výskytu legionel v životnom prostredí v podtatranskom regióne v rokoch 2019-2022.	XXVIII. Vedecko odborná konferencia Životné podmienky a zdravie.	Nový Smokovec	26.-28.9.2022
DANKA PITOŇÁKOVÁ, MARTA TÓKÖLYOVÁ	Salmonely ako pôvodcovia zoonóz.	Ústavný seminár RÚVZ	RÚVZ so sídlom v Poprade	28.9.2022
MARTIN SOJKA, DENISA PILKOVÁ	Výskyt vibrií a aeromonád v pitných a povrchových vodách.	XXVI. Červenkové dni preventívnej medicíny.	Hotel Stupka, Tále	12.10.2022
MÁRIA IRRGANGOVÁ, BEÁTA NÁDAŠSKÁ	Kontrola účinnosti sterilizačných prístrojov.	Ústavný seminár RÚVZ	25.10.2022	26.10.2022
MONIKA ADAMČIKOVÁ	Monitoring odpadových vôd na prítomnosť vírusu SARS-CoV-2.	Ústavný seminár RÚVZ	RÚVZ so sídlom v Prešove	13.5.2022
ANDREA ULEHLOVÁ	Uncertainty from sampling in microbiological water analysis.	Ústavný seminár RÚVZ	RÚVZ so sídlom v Prešove	12.12.2022
zamestnanci RÚVZ Prešov	Psychická pracovná záťaž a jej hodnotenie			

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
zamestnanci RÚVZ Prešov	Azbest – činnosti spojené s likvidáciou materiálov s obsahom azbestu			
ŽILINSKÝ KRAJ				
RÚVZ so sídlom v Čadci				
Mgr. Jana Grešáková	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška študenti 2. ročníka	SOŠ OaS Čadca	19.1.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti z MŠ	MŠ Čierne – Vyšný koniec	28.1.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti z MŠ	MŠ Čierne – Vyšný koniec	28.1.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti z MŠ	MŠ Čierne – Vyšný koniec	28.1.2022
Mgr. Jana Grešáková	Zdravý životný štýl a poruchy príjmu potravy	Prednáška žiaci 7. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	3.3.2022
Mgr. Jana Grešáková	Zdravý životný štýl a poruchy príjmu potravy	Prednáška pre žiakov 7. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	3.3.2022
Mgr. Jana Grešáková	Zdravý životný štýl a poruchy príjmu potravy	Prednáška pre žiakov 7. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	3.3.2022
Mgr. Jana Grešáková	Týždeň mozgu	Prednáška pre seniorov	Klub seniorov Krásno nad Kysucou	14.3.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Rakovina hrubého čreva a konečníka	Prednáška pre seniorov	Klub seniorov Krásno nad Kysucou	14.3.2022
Mgr. Jana Grešáková	Mozog a jeho funkcie	Prednáška pre žiakov 3. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	15.3.2022
Mgr. Jana Grešáková	Mozog a jeho funkcie	Prednáška pre žiakov 3. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	15.3.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Mozog a jeho funkcie	Prednáška pre žiakov 4. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	16.3.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Mozog a jeho funkcie	Prednáška pre žiakov 3. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	16.3.2022
Mgr. Jana Grešáková	Mozog a jeho funkcie	Prednáška pre žiakov 4. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	17.3.2022
Mgr. Jana Grešáková	Mozog a jeho funkcie	Prednáška pre žiakov 4. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	17.3.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška žiaci 1. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	11.4.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška žiaci 1. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	11.4.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška žiaci 2. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	12.4.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška žiaci 2. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	12.4.2022
Mgr. Jana Grešáková	Zdravé zúbky	Prednáška žiaci 2. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	13.4.2022
Mgr. Jana Grešáková	Zdravé zúbky	Prednáška žiaci 1. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	13.4.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Poruchy príjmu potravy	Prednáška študenti 3. ročníka	SZŠ Sv. Františka z Assisi Čadca	20.4.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Mgr. Jana Grešáková	Zdravé zúbky	Prednáška žiaci 3. ročníka	ZŠ Vysoká nad Kysucou	21.4.2022
Mgr. Jana Grešáková	Zdravý mozog	Prednáška žiaci 3. ročníka	ZŠ Vysoká nad Kysucou	21.4.2022
Mgr. Jana Grešáková	Zdravé zúbky	Prednáška žiaci 3. ročníka	ZŠ Vysoká nad Kysucou	21.4.2022
Mgr. Jana Grešáková	Zdravý mozog	Prednáška žiaci 3. ročníka	ZŠ Vysoká nad Kysucou	21.4.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška žiaci 1. ročníka	ZŠ Vysoká nad Kysucou	21.4.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravý životný štýl a poruchy príjmu potravy	Prednáška žiaci 9. ročníka	ZŠ Vysoká nad Kysucou	21.4.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Hygiena rúk	Prednáška študenti 1. ročníka SZŠ Sv. Františka z Assisi Čadca	RÚVZ Čadca	25.4.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravý životný štýl a poruchy príjmu potravy	Prednáška študenti 1. ročníka SZŠ Sv. Františka z Assisi Čadca	RÚVZ Čadca	25.4.2022
Mgr. Jana Grešáková	Poruchy príjmu potravy	Prednáška študenti 2. ročníka	SZŠ Sv. Františka z Assisi Čadca	27.4.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Závislosti	Prednáška žiaci 7. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	28.4.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Závislosti	Prednáška žiaci 7. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	28.4.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Závislosti	Prednáška žiaci 7. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	28.4.2022
Mgr. Jana Grešáková	Hygiena rúk	Interaktívna prednáška študenti 2. ročníka	SZŠ Sv. Františka z Assisi Čadca	28.4.2022
Mgr. Jana Grešáková	Zdravý životný štýl a poruchy príjmu potravy	Interaktívna prednáška študenti 2. ročníka	SZŠ Sv. Františka z Assisi Čadca	28.4.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Závislosti	Prednáška žiaci 6. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	29.4.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Závislosti	Prednáška žiaci 6. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	29.4.2022
Mgr. Jana Grešáková	Osteoporóza	Prednáška pre poslucháčov v produktívnom veku	Kysucká knižnica v Čadci	4.5.2022
Mgr. Jana Grešáková	Hygiena rúk	Interaktívna prednáška pre poslucháčov v produktívnom veku	Kysucká knižnica v Čadci	4.5.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Závislosti	Prednáška žiaci 8. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	4.5.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Závislosti	Prednáška žiaci 8. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	4.5.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Závislosti	Prednáška žiaci 8. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	4.5.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Závislosti	Prednáška žiaci 7. ročníka	ZŠ M. Mravca Raková	5.5.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Závislosti	Prednáška žiaci 7. ročníka	ZŠ M. Mravca Raková	5.5.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Mgr. Jana Grešáková	Zdravý životný štýl seniorov	Prednáška pre seniorov	OÚ Korňa (JDS Korňa)	10.5.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Rakovina hrubého čreva a konečníka	Prednáška pre seniorov	OÚ Korňa (JDS Korňa)	10.5.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Závislosti	Prednáška žiaci 5. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	12.5.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Závislosti	Prednáška žiaci 5. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	12.5.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Závislosti	Prednáška žiaci 5. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	12.5.2022
Mgr. Jana Grešáková	Zdravý životný štýl a poruchy príjmu potravy	Prednáška žiaci 5. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	17.5.2022
Mgr. Jana Grešáková	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška študenti 2. ročníka	Gymnázium Turzovka	19.5.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravý životný štýl a poruchy príjmu potravy	Prednáška študenti 1. ročníka	Gymnázium Turzovka	19.5.2022
Mgr. Jana Grešáková	Zdravý životný štýl a poruchy príjmu potravy	Prednáška žiaci 5. ročníka	ZŠ M. Mravca Raková	20.5.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravý životný štýl a poruchy príjmu potravy	Prednáška žiaci 6. ročníka	ZŠ M. Mravca Raková	20.5.2022
Mgr. Jana Grešáková	Zdravý životný štýl a poruchy príjmu potravy	Prednáška žiaci 5. ročníka	ZŠ M. Mravca Raková	20.5.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravý životný štýl a poruchy príjmu potravy	Prednáška žiaci 6. ročníka	ZŠ M. Mravca Raková	20.5.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška žiaci 8. ročníka	ZŠ M. Mravca Raková	23.5.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška žiaci 8. ročníka	ZŠ M. Mravca Raková	23.5.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška žiaci 9. ročníka	ZŠ M. Mravca Raková	24.5.2022
Mgr. Jana Grešáková	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška žiaci 7. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	25.5.2022
Mgr. Jana Grešáková	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška žiaci 8. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	25.5.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška študenti 1. ročníka	SZŠ sv. Františka z Assisi Čadca	25.5.2022
Mgr. Jana Grešáková	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška žiaci 8. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	26.5.2022
Mgr. Jana Grešáková	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška žiaci 9. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	26.5.2022
Mgr. Jana Grešáková	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška žiaci 6. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	27.5.2022
Mgr. Jana Grešáková	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška žiaci 6. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	27.5.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška študenti 2. ročníka	RÚVZ Čadca (SZŠ sv. Františka z Assisi Čadca)	30.5.2022
Mgr. Jana Grešáková	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška žiaci 9. ročníka	ZŠ M. Mravca Raková	2.6.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Mgr. Jana Grešáková	Drogové závislosti	Prednáška žiaci 8. ročníka	ZŠ Vysoká nad Kysucou	3.6.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Závislosti	Prednáška žiaci 7. ročníka	ZŠ Vysoká nad Kysucou	3.6.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Závislosti	Prednáška žiaci 9. ročníka	ZŠ Vysoká nad Kysucou	3.6.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška študenti 2. ročníka	SOŠ OaS Čadca	6.6.2022
Mgr. Jana Grešáková	Zdravý životný štýl seniorov	Prednáška pre seniorov	DK Skalité (JDS Skalité)	13.6.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Rakovina hrubého čreva a konečníka	Prednáška pre seniorov	DK Skalité (JDS Skalité)	13.6.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Duševné zdravie	Prednáška študenti 1. ročníka	SOŠ OaS Čadca	16.6.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Rakovina prsníka	Prednáška študenti 1. ročníka	SOŠ OaS Čadca	16.6.2022
Mgr. Jana Grešáková	Drogové závislosti	Prednáška študenti 1. ročníka	SZŠ Sv. Františka z Assisi Čadca	16.6.2022
Mgr. Jana Grešáková	Drogové závislosti	Prednáška študenti 2. ročníka	SZŠ Sv. Františka z Assisi Čadca	16.6.2022
Mgr. Jana Grešáková	Drogové závislosti	Prednáška študenti 1. ročníka	SZŠ Sv. Františka z Assisi Čadca	16.6.2022
Mgr. Jana Grešáková	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška žiaci 7. ročníka	ZŠ Podzávoz	17.6.2022
Mgr. Jana Grešáková	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška žiaci 8. ročníka	ZŠ Podzávoz	17.6.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška žiaci 8. ročníka	ZŠ Podzávoz	17.6.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška žiaci 6. ročníka	ZŠ Podzávoz	17.6.2022
Mgr. Jana Grešáková	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška žiaci 6. ročníka	ZŠ Podzávoz	20.6.2022
Mgr. Jana Grešáková	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška žiaci 7. ročníka	ZŠ Podzávoz	20.6.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška žiaci 9. ročníka	ZŠ Podzávoz	20.6.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška žiaci 9. ročníka	ZŠ Podzávoz	20.6.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška študenti 3. ročníka	Gymnázium Turzovka	28.6.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Alkohol	Prednáška študenti 3. ročníka	Gymnázium Turzovka	28.6.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Kampaň "Vyzvi srdce k pohybu"	Interný seminár pre zamestnancov RÚVZ Čadca	RÚVZ Čadca	16.8.2022
Mgr. Jana Grešáková	Zdravé zúbky	Prednáška deti z MŠ	MŠ Hurbanova Čadca	8.9.2022
Mgr. Jana Grešáková	Zdravé zúbky	Prednáška deti z MŠ	MŠ Hurbanova Čadca	13.9.2022
Mgr. Jana Grešáková	Zdravé zúbky	Prednáška deti z MŠ	MŠ Hurbanova Čadca	13.9.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Fetálny alkoholový syndróm	Prednáška študenti 4. ročníka	RÚVZ Čadca (SZŠ sv.	14.9.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
			Františka z Assisi v Čadci)	
Mgr. Andrea Gerátová	Fetálny alkoholový syndróm	Prednáška študenti 3. ročníka	RÚVZ Čadca (SZŠ sv. Františka z Assisi v Čadci)	19.9.2022
Mgr. Jana Grešáková	Alzheimerova choroba	Prednáška študenti 4. ročníka	SZŠ sv. Františka z Assisi v Čadci	20.9.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Fetálny alkoholový syndróm	Prednáška študenti 4. ročníka	SZŠ sv. Františka z Assisi v Čadci	23.9.2022
Mgr. Jana Grešáková	Zdravý životný štýl u seniorov	Prednáška pre seniorov	Klub 75 KNM	28.9.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Prevenca rakoviny hrubého čreva a konečníka	Prednáška pre seniorov	Klub 75 KNM	28.9.2022
Mgr. Jana Grešáková	Alzheimerova choroba	Prednáška pre členov Klubu sklerózy multiplex	Klub 75 KNM	29.9.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Krvný tlak	Prednáška pre členov Klubu sklerózy multiplex	Klub 75 KNM	29.9.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška žiaci 1. ročníka	ZŠ Vysoká nad Kysucou	4.10.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška žiaci 6. ročníka	ZŠ Vysoká nad Kysucou	4.10.2022
Mgr. Jana Grešáková	Drogové závislosti	Prednáška študenti 1. ročníka	Gymnázium Turzovka	5.10.2022
Mgr. Jana Grešáková	Fetálny alkoholový syndróm	Prednáška študenti 4. ročníka	Gymnázium Turzovka	5.10.2022
Mgr. Jana Grešáková	Gamblerstvo a kyberšikana	Prednáška študenti 4. ročníka	Gymnázium Turzovka	5.10.2022
Mgr. Jana Grešáková	Zdravý životný štýl u seniorov	Prednáška pre seniorov	Kolkáreň Krásno nad Kysucou (JDS KnK)	10.10.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Srdcovo-cievne ochorenia	Prednáška pre seniorov	Kolkáreň Krásno nad Kysucou (JDS KnK)	10.10.2022
Mgr. Jana Grešáková	Zdravý životný štýl	Prednáška žiaci 9. ročníka	ZŠ Oščadnica – Nižný koniec	11.10.2022
Mgr. Jana Grešáková	Poruchy príjmu potravy	Prednáška žiaci 9. ročníka	ZŠ Oščadnica – Nižný koniec	11.10.2022
Mgr. Jana Grešáková	Hygiena rúk	Prednáška žiaci 9. ročníka	ZŠ Oščadnica – Nižný koniec	11.10.2022
Mgr. Jana Grešáková	Zdravá výživa	Prednáška žiaci 3. ročníka	ZŠ Oščadnica – Nižný koniec	11.10.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravý životný štýl	Prednáška žiaci 8. ročníka	ZŠ Oščadnica – Nižný koniec	11.10.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Poruchy príjmu potravy	Prednáška žiaci 8. ročníka	ZŠ Oščadnica – Nižný koniec	11.10.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Hygiena rúk	Prednáška žiaci 8. ročníka	ZŠ Oščadnica – Nižný koniec	11.10.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška žiaci 5. ročníka	ZŠ Oščadnica – Nižný koniec	11.10.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Mgr. Andrea Gerátová	Fetálny alkoholový syndróm	Prednáška študenti 4. ročníka	Pedagogická a Sociálna akadémia sv. Márie Goretti Čadca	12.10.2022
Mgr. Jana Grešáková	Zdravá výživa	Prednáška žiaci 1. ročníka	ZŠ Ochodnica	13.10.2022
Mgr. Jana Grešáková	Zdravá výživa	Prednáška žiaci 5. ročníka	ZŠ Ochodnica	13.10.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška žiaci 2. ročníka	ZŠ Ochodnica	13.10.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Hygiena rúk	Prednáška žiaci 2. ročníka	ZŠ Ochodnica	13.10.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška žiaci 3. ročníka	ZŠ Ochodnica	13.10.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Hygiena rúk	Prednáška žiaci 3. ročníka	ZŠ Ochodnica	13.10.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška žiaci 4. ročníka	ZŠ Ochodnica	13.10.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Hygiena rúk	Prednáška žiaci 4. ročníka	ZŠ Ochodnica	13.10.2022
Mgr. Jana Grešáková	Zdravý životný štýl	Prednáška žiaci 9. ročníka	ZŠ Vysoká n. Kysucou	18.10.2022
Mgr. Jana Grešáková	Poruchy príjmu potravy	Prednáška žiaci 9. ročníka	ZŠ Vysoká n. Kysucou	18.10.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška žiaci 1. ročníka	ZŠ Vysoká n. Kysucou	18.10.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Závislosti	Prednáška žiaci 7. ročníka	ZŠ Vysoká n. Kysucou	18.10.2022
Mgr. Jana Grešáková	Fetálny alkoholový syndróm	Prednáška študenti 4. ročníka	Pedagogická a Sociálna akadémia sv. Márie Goretti Čadca	20.10.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Riziká užívania alkoholu	Prednáška študenti 1. ročníka	Obchodná akadémia D. M. J. Čadca	21.10.2022
Mgr. Jana Grešáková	Riziká užívania alkoholu	Prednáška študenti 2. ročníka	Obchodná akadémia D. M. J. Čadca	21.10.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Riziká užívania alkoholu	Prednáška študenti 3. ročníka	Obchodná akadémia D. M. J. Čadca	21.10.2022
Mgr. Jana Grešáková	Riziká užívania alkoholu	Prednáška študenti 4. ročníka	Obchodná akadémia D. M. J. Čadca	21.10.2022
Mgr. Jana Grešáková	Zdravý životný štýl	Prednáška žiaci 8. ročníka	ZŠ Podvysoká	24.10.2022
Mgr. Jana Grešáková	Poruchy príjmu potravy	Prednáška žiaci 8. ročníka	ZŠ Podvysoká	24.10.2022
Mgr. Jana Grešáková	Zdravé zúbky	Prednáška žiaci 1. ročníka	ZŠ Podvysoká	24.10.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravý životný štýl	Prednáška žiaci 9. ročníka	ZŠ Podvysoká	24.10.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Poruchy príjmu potravy	Prednáška žiaci 9. ročníka	ZŠ Podvysoká	24.10.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška žiaci 1. ročníka	ZŠ Podvysoká	24.10.2022
Mgr. Jana Grešáková	Zdravý životný štýl	Prednáška žiaci 8. ročníka	ZŠ Makov	25.10.2022
Mgr. Jana Grešáková	Poruchy príjmu potravy	Prednáška žiaci 8. ročníka	ZŠ Makov	25.10.2022
Mgr. Jana Grešáková	Zdravá výživa	Prednáška žiaci 4. ročníka	ZŠ Makov	25.10.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravý životný štýl	Prednáška žiaci 9. ročníka	ZŠ Makov	25.10.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Poruchy príjmu potravy	Prednáška žiaci 9. ročníka	ZŠ Makov	25.10.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška žiaci 2. a 3. ročníka	ZŠ Makov	25.10.2022
Mgr. Jana Grešáková	Zdravý životný štýl u seniorov	Prednáška pre členov JDS Čierne	Kultúrny dom Čierne	7.11.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška žiaci 2. ročníka	ZŠ J. A. Komenského Čadca	9.11.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška žiaci 2. ročníka	ZŠ J. A. Komenského Čadca	9.11.2022
Mgr. Jana Grešáková	Zdravý životný štýl u seniorov	Prednáška pre členov ÚNSS SR	Kultúrny dom Čadca	15.11.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška deti MŠ	MŠ Skalité - ústredie	15.11.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška deti MŠ	MŠ Skalité - ústredie	15.11.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška deti MŠ	MŠ Skalité - ústredie	15.11.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška deti MŠ	MŠ Skalité - ústredie	15.11.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Poruchy príjmu potravy	Prednáška žiaci 9. ročníka	ZŠ J. A. Komenského Čadca	16.11.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška žiaci 8. ročníka	ZŠ J. A. Komenského Čadca	16.11.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Nelátkové závislosti	Prednáška žiaci 8. ročníka	ZŠ J. A. Komenského Čadca	16.11.2022
Mgr. Jana Grešáková	Poruchy príjmu potravy	Prednáška žiaci 9. ročníka	ZŠ J. A. Komenského Čadca	16.11.2022
Mgr. Jana Grešáková	Drogové závislosti	Prednáška žiaci 8. ročníka	ZŠ J. A. Komenského Čadca	16.11.2022
Mgr. Jana Grešáková	Nelátkové závislosti	Prednáška žiaci 8. ročníka	ZŠ J. A. Komenského Čadca	16.11.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Diabetes mellitus	Prednáška študenti 3. ročníka	RÚVZ Čadca (SZŠ sv. Františka z Assisi Čadca)	22.11.2022
Mgr. Jana Grešáková	Rakovina prsníka	Prednáška študenti 3. ročníka	RÚVZ Čadca (SZŠ sv. Františka z Assisi Čadca)	22.11.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
			Františka z Assisi Čadca)	
Mgr. Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška žiaci 7. ročníka	ZŠ J. A. Komenského Čadca	24.11.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Nelátkové závislosti	Prednáška žiaci 7. ročníka	ZŠ J. A. Komenského Čadca	24.11.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška žiaci 7. ročníka	ZŠ J. A. Komenského Čadca	24.11.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Nelátkové závislosti	Prednáška žiaci 7. ročníka	ZŠ J. A. Komenského Čadca	24.11.2022
Mgr. Jana Grešáková	Zdravé zúbky	Prednáška deti MŠ	ZŠ Zákopčie	24.11.2022
Mgr. Jana Grešáková	Zdravé zúbky	Prednáška deti MŠ	ZŠ Zákopčie	24.11.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška deti MŠ	MŠ Čadca Žarec	28.11.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška deti MŠ	MŠ Čadca Žarec	28.11.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Diabetes mellitus	Prednáška pre členov Klubu 75 KNM	Klub 75 KNM	29.11.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Hypertenzia	Prednáška pre členov Klubu 75 KNM	Klub 75 KNM	29.11.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška deti MŠ	MŠ Čadca Žarec	30.11.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška žiaci 1. ročníka	ZŠ Makov	1.12.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Riziká užívania alkoholu	Prednáška žiaci 9. ročníka	ZŠ Makov	1.12.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška žiaci 8. ročníka	ZŠ Makov	1.12.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Nelátkové závislosti	Prednáška žiaci 8. ročníka	ZŠ Makov	1.12.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Rakovina prsníka	Prednáška externí študenti 2. ročníka	RÚVZ Čadca (SZŠ sv. Františka z Assisi Čadca)	7.12.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Riziká užívania alkoholu	Prednáška študenti 1. ročníka	SOŠ OaS Čadca	15.12.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Diabetes mellitus	Prednáška externí študenti 1. ročníka	SZŠ sv. Františka z Assisi Čadca	20.12.2022
Mgr. Andrea Gerátová	Rakovina hrubého čreva a konečníka	Prednáška externí študenti 1. ročníka	SZŠ sv. Františka z Assisi Čadca	20.12.2022
RÚVZ so sídlom v Matrine				
MUDr. Tibor Záborský, PhD., MPH	Aktuálne výzvy v podpore a ochrane zdravia	Celoslovenská odborná konferencia,	FZaSP, Trnavská univerzita, Trnava	23.11.2023
PhDr. Dagmar Olosová, MPH, Mgr. Emília Balková, Mgr. Elena Maršalová	Pohybová aktivita ako prevencia drogovej závislosti u stredoškolskej mládeže	Odborný seminár v rámci RÚVZ Martin	RÚVZ Martin	12.5.2022
Mgr. Borovská, Lojková	Prevenencia onkologických ochorení	Odborný seminár v rámci RÚVZ Martin	RÚVZ Martin	19.5.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Mgr. Mária Kubovčíková Mgr. Michaela Matulová	Zdravotné riziká humanitárnej krízy na Ukrajine	Odborný seminár v rámci RÚVZ Martin	RÚVZ Martin	26.5.2022
Mgr. A. Pravňanová, Mgr. Z.Rošaková	Prírodné kúpace vodné plochy	Odborný seminár v rámci RÚVZ Martin	RÚVZ Martin	9.6.2022
Ing. Barbora Birnstein, PhDr. Jana Páričková, dipl. a.h.e., Bc. Monika Zjavková	Azbest – ako karcinogén v životnom a pracovnom prostredí	Odborný seminár v rámci RÚVZ Martin	RÚVZ Martin	16.6.2022
Mgr. Erika Hlavatá Iveta Mazáková	Creutzfeldova – Jakobova choroba	Odborný seminár v rámci RÚVZ Martin	RÚVZ Martin	30.6.2022
Mgr. Emília Balková, Mgr. Elena Maršalová, PhDr. Dagmar Olosová, MPH,	Hodnotenie jedálnych lístkov MŠ a ZŠ v regióne Turiec	Odborný seminár v rámci RÚVZ Martin	RÚVZ Martin	14.7.2022
Mgr. Miroslava Jarošová, Mgr. Veronika Snováková, Ing. Barbora Birnstein	Rizikové práce a štátny zdravotný dozor v iných ako priemyselných prevádzkach	Odborný seminár v rámci RÚVZ Martin	RÚVZ Martin	28.7.2022
Lojtková, Mgr. Bobrovská	Diéty z pohľadu spoločnosti	Odborný seminár v rámci RÚVZ Martin	RÚVZ Martin	18.8.2022
Mgr. Eliška Štefanová, PhD. Mgr. Barbora Macková MUDr. Zuzana Holečková	Retrospektívna analýza hygienickej úrovne cukrárskych výrobní v okrese Martin a Turčianske Teplice	Odborný seminár v rámci RÚVZ Martin	RÚVZ Martin	8.9.2022
PhDr. Jana Páričková, Mgr. Miroslava Jarošová, Ing. Barbora Birnstein	Výrobné prevádzky a ich umiestňovanie v návaznosti na obytnú zónu	Odborný seminár v rámci RÚVZ Martin	RÚVZ Martin	22.9.2022
PhDr. Renáta Šajgalíková, Mgr. Mária Milcová	Problematika označovania výživových doplnkov v praxi	Odborný seminár v rámci RÚVZ Martin	RÚVZ Martin	29.9.2022
PhDr. Tatiana Oravcová Iveta Mazáková	Surveillance COVID-19	Odborný seminár v rámci RÚVZ Martin	RÚVZ Martin	13.10.2022
Mgr. Veronika Snováková, Mgr. Miroslava Jarošová, PhDr. Jana Páričková, dipl. a.h.e.	COVID-19 a choroby z povolania	Odborný seminár v rámci RÚVZ Martin	RÚVZ Martin	20.10.2022
Bc. Monika Zjavková, Mgr. Veronika Snováková, RNDr. M. Marušiaková, PhD., MPH	ŠZD – fajčenie na pracovisku, dopady na zdravie	Odborný seminár v rámci RÚVZ Martin	RÚVZ Martin	3.11.2022
Mgr. Elena Maršalová, PhDr. Dagmar Olosová, MPH, Mgr. Emília Balková	Úrazovosť detí v regióne Turiec	Odborný seminár v rámci RÚVZ Martin	RÚVZ Martin	24.11.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Ing. Jana Bugajová MUDr. Zuzana Holečková Mgr. Barbora Macková	COVID-19 z pohľadu dodržiavania prijímaných opatrení pri ohrození VZ v prevádzkach s predajom potravín a v prevádzkach poskytujúcich stravovacie služby	Odborný seminár v rámci RÚVZ Martin	RÚVZ Martin	1.12.2022
Mgr. Z. Rošaková, Mgr. Pravňanová	Problematika COVID-19 v priestupkovom konaní	Odborný seminár v rámci RÚVZ Martin	RÚVZ Martin	15.12.2022
RÚVZ so sídlom v Žiline				
Mgr. Eva Ďurajková Mária Bačíková, dipl.a.h.e.	Výkon ŠZD v ZSS počas pandémie COVID-19	Odborné semináre 2022	RÚVZ Žilina	31.5.2022
MVDr. Darina Koptáková Katarína Vrabcová, dipl.a.h.e.	ŠZD nad kozmetickými výrobkami, aktuálna legislatíva, RAPEX	Odborné semináre 2022	RÚVZ Žilina	31.5.2022
Ing. Jana Schusterová Bc. Veronika Martincová	Kontrola výsledovateľnosť pôvodu mäsa v ZSS	Odborné semináre 2022	RÚVZ Žilina	19.10.2022
Mgr. Dana Hollá Marta Dírerová, dipl.a.h.e.	Vyhodnotenie mimoriadnej kontroly pri výrobe a predaji zmrzliny	Odborné semináre 2022	RÚVZ Žilina	19.10.2022
Mgr. Jarmila Mihalcová Mgr. Magda Dubaňová	Zhodnotenie jedálnych lístkov v zariadeniach školského stravovania	Odborné semináre 2022	RÚVZ Žilina	31.5.2022
Mgr. Barbora Majstriková, MPH, RNDr. Dagmar Jozejková	Úrazy u detí	Odborné semináre 2022	RÚVZ Žilina	19.10.2022
Mgr. Jana Kanderová, MPH Mgr. Henrieta Schmidtová	Legionella species v teplej vode v zariadeniach - domovoch sociálnych služieb	Odborné semináre 2022	RÚVZ Žilina	31.5.2022
RNDr. Katarína Krasňanová	Štiepkovanie drevnej hmoty - zber skladovanie biomasy	Odborné semináre 2022	RÚVZ Žilina	19.10.2022
Mgr. Valéria Ďurišová Renáta Kortišová, dipl. a.h.e.	Výskyt nozokomiálnych nákaz COVID 19 vo FnsP Žilina v roku 2021	Odborné semináre 2022	RÚVZ Žilina	19.10.2022
Mgr. Klaudia Završanová Mgr. Katarína Rišianová	Koronavírus v odpadových vodách - porovnanie ČOV Horný Hričov, spádová oblasť Žilina-Terchová s inými ČOV v SR	Odborné semináre 2022	RÚVZ Žilina	19.10.2022
Margita Cesneková Ing. Miriam Karnetová	Vitamíny a mladá zdravá pleť	Odborné semináre 2022	RÚVZ Žilina	18.10.2022
Mária Dubovcová Ing. Silvia Všetická	Hluk a jeho účinky na zdravie	Odborné semináre 2022	RÚVZ Žilina	18.10.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Mária Ďuranová Martina Zacharová	Voda nevyhnutná pre život	Odborné semináre 2022	RÚVZ Žilina	18.10.2022
Mgr. Daniela Podoláková MVDr. Lenka Žideková	Biochemická identifikácia mikroorganizmov	Odborné semináre 2022	RÚVZ Žilina	18.10.2022
Ing. Miriam Karnetová Irena Síkorová	Ako zabrániť stárnutiu pleti?	Odborné semináre 2022	RÚVZ Žilina	30.5.2022
Ing. Pavel Petráš RNDr. Ľudmila Šošková	Aplikácia normy STN EN ISO/IEC 17025:2018 na prevádzku akreditovaných laboratória	Odborné semináre 2022	RÚVZ Žilina	30.5.2022
Ing. Mária Piešová Mgr. Daniela Urbancová	Plasty v životnom prostredí	Odborné semináre 2022	RÚVZ Žilina	30.5.2022
MVDr. Lenka Žideková Mgr. Daniela Podoláková	Metódy stanovenia mikroorganizmov v MŽP	Odborné semináre 2022	RÚVZ Žilina	30.5.2022
Mgr. MVDr. Elena Marejková, PhD., MPH	Psychická záťaž a syndróm vyhorenia	Odborné semináre 2022	RÚVZ Žilina	31.5.2022
Lýdiy Preatnýzyová, dipl. a.h.e. Lubica Kapasná, dipl. a.h.e.	Očkovanie pred cestou do zahraničia - ochrana pred infekčnými ochoreniami	Odborné semináre 2022	RÚVZ Žilina	31.5.2022
PhDr. Alena Fialová, PhD.	Národný onkologický program - prevencia ochorení	Odborné semináre 2022	RÚVZ Žilina	31.5.2022
PhDr. Alena Fialová, PhD. MUDr., Mgr. Mária Pálenicová, MPH	Dentálna hygiena u detí v období zmiešaného chrupu	41. Dni zdravotnej výchovy MUDr. Ivana Stodolu	Prešov	25. - 26.8. 2022
PhDr. Alena Fialová, PhD. MUDr., Mgr. Mária Pálenicová, MPH	Možnosti intervencií u pacientov s dyslipidémiou.	41. Dni zdravotnej výchovy MUDr. Ivana Stodolu	Prešov	25. - 26.8. 2022
Ing., Mgr. Drahomíra Tomášková, PhD. MPH	Činnosť NRC pre hluk a vibrácie	Medzináročný deň sluchu ANEPS	Žilina	3.3.2022
Ing., Mgr. Drahomíra Tomášková, PhD. MPH Ing. Silvia Všeticková	Legislatíva SR súvisiaca s objektivizáciou hluku v pracovnom prostredí	Ročník konferencie Akustika a vibrácie 2022	Kočovce	31.5.-1.6.2022
Ing., Mgr. Drahomíra Tomášková, PhD. MPH	Legislatíva SR súvisiaca s objektivizáciou hluku v pracovnom prostredí. Návrh usmernenia MZ SR, ktorým sa upravuje postup zisťovania expozície hluku zamestnancom pri práci	Konzultačný deň NRC pre hluk a vibrácie	Žilina	21.6.2022
Ing., Mgr. Drahomíra Tomášková, PhD. MPH	Strategické hlukové mapy a akčné plány ochrany pred hlukom, Rpnnet 3.0,	Konzultačný deň NRC pre hluk a vibrácie	Žilina	21.6.2022

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
	Implementácia Smernice 2002/49/EC EP a Rady v podmienkach SR			
Ing., Mgr. Drahomíra Tomášková, PhD. MPH	Činnosť NRC pre hluk a vibrácie pre rok 2021	Konzultačný deň NRC pre hluk a vibrácie	Žilina	21.6.2022
Ing., Mgr. Drahomíra Tomášková, PhD. MPH Mgr. Daniela Urbancová Mária Dubovcová Anna Augustínová	Zvuky, ktoré škodia alebo ako sa neocitnúť vo svete ticha	Medzinárodný deň nepočujúcich ANEPS	Žilina	21.9.2022
Ing., Mgr. Drahomíra Tomášková, PhD. MPH Mgr. Daniela Urbancová Ing. Silvia Všeticková	Objektívizácia hluku na základe podnetov občanov Žilinského kraja v rokoch 2012 až 2022	XXVIII. Vedecko-odborná konferencia s medzinárodnou účasťou životné podmienky a zdravie	Nový Smokovec	26.9.-28.9.2022
Ing., Mgr. Drahomíra Tomášková, PhD. MPH	Enviromentálny hluk	XII. Ročník konferencie Životné prostredie miest	Žilina	5.10.2022
Ing., Mgr. Drahomíra Tomášková, PhD. MPH	Meranie hluku v pracovnom prostredí, legislatíva v oblasti merania hluku a jeho objektívizácie	Odborné školenie Hluk a zdravie	Bratislava	6.10.2022
RNDr. Eudmila Šošková	Laboratórny monitoring kozmetických výrobkov	Slovenský kozmetologický zväz odborný seminár	Žilina	20.9.2022
Jana Kišacová	Aktuálne informácie v oblasti kozmetických výrobkov	Slovenský kozmetologický zväz odborný seminár	Žilina	20.9.2022